Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Prima [-tertia] pars operum Johannis Gerson

https://hdl.handle.net/1874/456998

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

tu/dum es letaliter sauciata ꝛ pdita p peccatuz insup et temptationibus prauis estuans/nō poteris tuū ꝙuertere desideriū ad petendū in tanto tuo periculo subsidiū. ℣aute ne tua culpa tibi sis impedimento/quo minus hoc facere valeas. dum tuo corpi administrando. minꝰ prudēter intendis. laxans sibi nimis habenas querēs illud nō solū nutrire/sed lasciue tractare atq; oblectare nimis sine mō. Unde fit/ vt te et illud perdas et destruas ac tandē etiā cū illo pereas.

℣ Anima ℣His a te dictis o homo nequeo cōtradicere exquo vtiq; amplius mea pmaxima innotescit miseria. quoniā preter hec que exposui sti/considero qđ dictū est in pueris quos dū matres aliquādo solitarios relinquūt/mirū videri pōt/quāta desolatione torqueanꝰ. cū ferueti etiam desiderio illas requirāt/flētes incessanter et eiulantes. nec aliud quicq; cogitantes. Quātomagis ego misera merito dolorē ꝛ in meo exardescerem desiderio. dū mea culpa me video perdidisse meū patrem celestē et sua gratia pñtā que est mea mater et nutrix. ℣Ferē de multis/ qui parentibus orbati vel etiā hereditate fraudati paterna/seipos pemerunt. ℣Legiē insup de cū plurimis feminis que a suis derelicte maritis p mortē aut alias. sibiipsis necē itulere. ℣t ego heu infelix psepe perpendo me patrez celestem offendisse/ac pinde a sua pñtia legitime pscriptam ꝛ paterna hereditate equissimo iure priuatam. sed et is qui mihi esset sponsus ob meas insolentias et lubricas feditates/ me premnit abiicit ꝛ repellit. ¶Quotiens inuentū est/ vt p amico pdito alter sibi necē inferret. Et quis talis ac tantus amicus sicut dñs noster Jesus christus qui pro mea salute/ mortem suscepit/ quā nec p meipa vellem sustinere? Itaq; si hec ppter ifortunia aut damna temporalia fiāt. merito in tanto meo spirituali detrimēto/mihiipi dabo vexationem/ero; supza modū dolēs et tristis. Quo nō obstante/loquar ad te confidenter. ꝛ exponā quid in hac re aliqñ mihi contingat. Jnuenio ei dū p desideriū clamo ad dominuz et ad sanctos auxiliū petens. desup nullā adesse consolatiōez nullū meis necessitatibus afferri psidium. Unde fit vt remaneā apd me frigidioz ac minꝰ feruida ad eos deprecandum et orandum. ¶ Homo

℣on hinc miraberis o anima. qm ita disposuit aut pmittit fieri deus ppter alterā causaz quas exponam. ¶Una quidē est ppter tuā instructionem. vt ex hoc videlicet officiū mendicandi tibi plenius innotescat. Si em mox te petente/petita accipes. tunc vel donuz dei paruipēdes/ad alia facile tua diuerteres desideria vl'oei beneficio ingrata/susceptū gratie munus iusta vicissitudine pderes. p quod et te diuinis redderes indignam beneficijs. Frequenter id fieri videmꝰ apud homies vt his qui beneficia cito suscepta paruipendunt. petita vel denegenꝰ vel difficilius. ℣Est deinecps ꝛ alia huiꝰ dilationis cā/vt sic deus mozā faciens tunc primū cum videbiꝰ inurbanus denegatoꝛ/vberius sua dona largiꝰ ficut frequenter pueri diutius tardanti ꝛ etiam iniurias et opprobria humiliter et equanimiter tolerāti/pinguioz accedit largitio. ¶Contingit ꝓterea. ideo etiā ꝓ beneficij futuri/ sicut si pauper aliquis mox dū elemosynā acceperit se a donante auertat nullā ꝛribuens qui tamen anteq; acciperet summaz humilitatē fingebat. ¶Sed et fraudaꝰ aliquan do ꝛ petitiōis effectu/ qz mens petendo contra ꝓpositum indurate que suis debitoribus nihil vult dimittere. nihilq; largiri petentibus. Interdum etiam fit/ vt studiose pauperi alicui hoc ipsum neficienti/ larga manu succurraꝰ. subtilit acculte sua munera in domū eius inferendo: vt fecit beatus Nicolaus. vel etiam amicis suis tradendo/quatenus ei ꝓout viderint oportunum fideliter administrent Et hoc fit plerumq; dum talis presumitur ꝓceptis donis non bene vsurus sed vel ad fastum ꝙuersurus vel ad voluptatem. ¶Potest et hmōi dilatio dispensati one diuina contingere. que maioza ꝛ largioza ꝓ mia referuat suo tempe conferenda. ad modum quo pater filio nō statim hereditatem suam largitur. sed et vsq; ad annos pubertatis legitima ordinatione reseruat. ¶Tardat etiā aliquando deus petita largiri qz cū sint nimis exigua q̄ petuntur/ vult conguro tempe maioza tribuere ad instar regis magnifici qui suū aliquē pdilectuz seruitorem/humile aliquod officiū puta clientelem ꝓterite/nō audit. volens et intendens euz ad alioza ꝓmouere. ℣Contingit ꝓterea. ideo etiā diuinem ꝓteriti beneficij/se indignū fecit ad ꝓceptionē futuri/ sicut si pauper aliquis mox dū elemosynā acceperit se a donante auertat nullā ꝛribuens qui tamen anteq; acciperet summaz humilitatē fingebat. ¶Sed et fraudaꝰ aliquando

F. fol.
294

RARIORA

Cm

Cm

Cm

Miscellanea Theologica

Folio nº. 294.

382. **Johannes** Gerson (Jean Charlier), Opera. II, III. Bazel, Nic. Kessler 21 Maart 1489. 2o. F. 2o. 293, 294

Typen 1, 2, 6. — Drukkersmerk. — HC* 7624. — BMC III p. 767. — Peddie II p. 284. — Pell. 5127. — Pr. 7672. — Schr. 4102. — Bl. 1 van beide deelen, waarop de houtsn., ontbreekt.

Uit het kapittel van S. Marie te Utrecht.

Fol. 1 en 320 ontbreken.

Tituli tertie partis

que contemplatiue vite precepta tradentes tractatus continet.

De consolatione theologie 54 A
Dialogus apologeticus 56 Q
Carmia nõnulla. Primum ad Johannem germanum suum d causa canendi. 56 T
Aliud carmen lugubre ꝑ desolatione vniuersitatis parisieñ. ꝓpter bella ciuilia 57 A
Carme in laudem ducis austrie et studij eiusdem. 57 B
Item carmen de multiplici martyrio 57 C
Carmen pro ꝟtute patientie 57 D
Carmen ad gerardum domini delphini confessorem. 57 E
Carmen de puritate sacre scripture 57 G
Josephina 57 H
Sermo in natiuitate beate virginis 59 M
Carmen de differẽti imunitate a peccato christi ⁊ matris sue 60 E
Centilogium de conceptibus. 60 F
De vita spũali aĩe / siue sex lectiones 60 S
Centilogium de impulsibus. 63 U
De mystica theologia speculatiua 64 K
De mystica theologia practica. 65 U
De elucidatione scholastica mystice theologie. (66 T
Carmina de purificatione sensuum interiorum. 66 ꝯ
De religionis ꝑfectiõe ⁊ moderamĩe. 67 A
De ꝯfilijs euãgelicꝭ ⁊ statu ꝑfectiõis 67 M
De perfectione cordis 67 Z
De meditatione 68 L
De simplificatione .stabilitione seu mundificatione cordis 68 Q
Carmina de simplificatione cordis 68 ꝯ
De directione cordis 69 A
De illuminatione cordis siue vna preciosa margarita. 69 M
De oculo 69 Q
De remedijs contra pusillanimitarem 69 X
De temptationibus diaboli diuersis 70 G
Contra professum inobedientem 71 A
De zelo ⁊ feruore nouiciatus 71 E
De exercitijs discretꝭ deuotoꝝ simpliciũ 71 F
Documentum notabile de sacr̃o altarꝭ 71 T
Epistole quedam ad frarem celestinũ 71 T
De passionibus anime 72 S
Carmen de somnio huius vite 73 P
De monte cõtemplationis 73 Q
Epistole quedam 75 H
De mendicitate spirituali 75 L
Epistola ad sorores docens de quo quis per singulos dies cogitare debeat 77 R
Appellatio cuiusdaꝫ peccatoris a diuina iusticia ad eius misericordiam 77 U
De oratione ⁊ suo valore 77 X
Decem considerationes in orãdo deũ 78 H
Expositio suꝑ Dimitte nob̃ debita nr̃a 78 J
Oratio cum peccator de peccatis suis multuꝫẽ anxius. 78 K
De canticorum originali ratione 78 M
De cantichordo 79 F
Centilogium de canticis ⁊ solatio 80 P
Collectorium super Magnificat 81 A
Tractatus super Magnificat 81 D
Carmina super Magnificat 95 A
Centilogiũ de meditatione crucis 96.post. T
Carminũ suoꝝ hõesta d̃fẽsio Uidit liuor 96 ꝯ
Anagogicum de verbo ⁊ hymno glorie 97 A
Epithalamiũ mysticũ theologi ⁊ theologie sub typo iacob ⁊ rachel. 97 Q
Super cantica canticorum 97 R
Alphabetum diuini amoris/siue de eleuatione mentis in deum 99 X
Expositio suꝑ septẽ psalmos pniales 100 L
Donatus moralizatus 100 S
Carmen de vita solitaria 100 ꝯ
Epithaphiũ Johannis de Gerson. Circa finẽ.
Epistola fratris Johannis d̃ gerson ordinis celestinoꝝ super opusculis magistri Johãnis de gerson germani sui cãcellarij ꝑisieñ. Circa finẽ
Epistola archiepiscopi Lugduneñ. ad priorem celestinorum. Circa finem.

Finit tabula tertie partis opeꝝ Johannis Gerson.

UNIVERSITEITS BIBLIOTHEEK UTRECHT

DOMEIN-ARCHIEF TE UTRECHT.

Tabula quattuor librorum

Summariuz libri de consolatione theologie.

IN proemio notantur quattuor cause theologice consolatiõis que sũt Spes Scriptura Patiẽtia ⁊ Doctrina.

¶ In primo metro p̃mi libri deflectur miseria ciuilis dissensionis.

¶ In prima prosa primi libri colloquũtur monicus. id est solitari⁹. et volucer id est nuncius intermedius/super statu pegrini seu viatoris /et ō eius cõsolatione p theologiam.

¶ In secundo metro ponitur laus theologie in hoc q̃ est efficax cõsolari.

¶ In secũda prosa ponit primo q̃ theologia suam cõsolationez inchoat vbi ⁊ vnde desinit philosophica cõsolatio/scilicz q̃ cuncta agimus ante oculos iudicis cũcta cernẽtis Amplius q̃ triplex est iudiciuz dei vñ consurgit in nobis spes et timor/et quomodo se comitant. Amplius q̃ cum sobrietate potest vtiliter recogitari ⁊ tradi consideratio iudiciorũ dei in predestinatione et reprobatione sicut fecit apostolus. Et deinde q̃liter oritur inde consolatio intima ⁊ solis expertis cognita.

¶ In tertio metro agitur ō sentimento talis cõsolationis.

¶ In tertia prosa agitur primo in speciali si causa sit aliqua cur deus istum vel illum predestinauerit. Deinde cum qua cautela talis consideratio in particulari debeat aut possit admitti. Demũ quo pacto põt quietari spes in deo.

¶ In quarto metro ponũtur exẽpla quomodo per temptationes nõ euellit spes.

¶ In quarta prosa traditur primo in quo spes consistit ⁊ q̃ de nullo hic est desperandum. Amplius quomodo p summã desperationem venitur ad spem. ⁊ quãtum sit vtilis consideratio diuine predestinationis. Rursus agitur de corroboratione spei exemplo sanctorum ⁊ quomodo stat cum libertate. nec tamen plene potest hoc intelligi sine gratia dei que ẽ vnctio docẽs de omnibus.

¶ In quinto ⁊ vltimo metro ponit comparatio cuiusdam naute qui ex medijs tempestatibus exilit in locum tutum ⁊ secretum.

De secundo libro tabula.

IN prima prosa secundi libri fit sermo de statu peregrini interserendo ō varijs speciebus false spei. ⁊ addẽdo q̃ ex cõsideratione diuine bonitatis omnia libere gubernantis: sumitur secunda causa theologice consolationis.

¶ In primo metro reprobatur opinio philosophorum q̃ deus agit de necessitate nature sicut sol lumen suum.

¶ In secunda prosa dat ratio cur diuina volũtas nõ ẽ dicẽda agere ad ex̃ de necessitate nature Quomodo preterea pcedit aliter theologia q̃ philosophia Additur distinctio trimembris de voluntate humana et de cõformitate eius ad diuinam.

¶ In secũdo metro declaratur qualiter affectiones ⁊ industrie que sparsim sunt in brutis animalibus /collecte sunt in homine et in eius rõne cui subdit eius appetitus.

¶ In tertia prosa fit cõquestio super difficultate quã patitur liberum arbitriũ in regendo corpus cõformiter ad rectam rationẽ ⁊ de modo cõformandi voluntatẽ humanaz diuine exemplo christi. Tandem causa redditur de varietate iudiciorum humanorum.

In tertio metro datur ratio diuersificationis iudicij rationis per similitudinẽ luminis visi p nubes aut in speculis variatis.

¶ In quarta prosa fit iuestigatio qualiter adiuuatur libertas arbitrij. Et infertur q̃ nihil ẽ casuale vel fortuitum in ordine ad primam causaz ⁊ iuxta quem sensum ipa posset dici fortuna vel fatum. Additur qualiter ex his que deus iuenitur reuelasse ⁊ p̃sciuisse pulcherrime ⁊ salubres veritates eluceſcũt.

¶ In quarto metro docemur sub exemplo quadruplici qualiter insequi debem⁹ dei volũtatẽ.

Tabula tertij libri

IN prima prosa tertij libri post recapitulationẽ inchoat sermo de ?solatione theologie p patientiã describendo quid sit zelus.

¶ In primo metro docet p similitudinez ignis ⁊ fuliginis q̃tum periculosus est zelus si nõ gubernetur ratione.

¶ In secunda prosa deducit hoc idem per affectus humanos dando causam cur zelus turbat indicium velut in somnijs. Qualis preterea zelus esse debeat tam in habentib⁹ autoritatem regitiuam q̃ in carẽtibus ea. Denicz notant plures cause turbatiue zeli in rectoribus.

¶ In secundo metro laudatur vita solitaria sibi vacans.

¶ In tertia prosa fit sermo de illorũ zelo qui nõ habent regimen aliquod publicum/docẽdo sub quibusdam regis qualiter ⁊ vbi debeant vti vt non vti zelo suo.

¶ In tertio metro docemur q̃ quilibet sit cõtẽ-

tus vocatione sua ⁊ ꝟm illam bene agat ⁊ ita ꝓderit omnibus nec se ledet.

¶ In q̄rta prosa declarat̄ quomodo solitarius potest omnibus proficere. Deinde subiungitur sermo de patientia ꝙ in ea cōsolatio theologica reponatur.

¶ In quarto metro ponitur vtilitas patientie sub exemplo Job afflicti.

Tabula quarti libri

In quarto libro prosa p̄ma loquitur de trepidatione conscientie humane respectu iudiciorum dei. Et ꝙ nihilominus labores assumendi sunt prore publica ⁊ adiutorio aliorum fundando se in doctrina sacra.

¶ In primo metro datur ratio cur deus legem naturalē dedit in scriptis lapideis. dehinc i euāgelica lege repetiuit.

¶ In secūda prosa ponitur diffuse distinctio de triplici certitudine: addendo qualiter itelligi debeat illud Gregorij. Bonarū mentium est culpā agnoscere vbi culpa nō est. Et qualiter potest ꝟ sine mendacio fieri.

¶ In secundo metro docemur qualiter vti debeamus scrupulis oriētibus ex preteritis culpis.

¶ In tertia prosa fit iterum sermo super eadem re: docendo ꝙ serenatio ꝯscientie per sentimēta deuota non est signū efficax diuine gratie gratū facientis. Additur d̄ modo se habendi respectu scrupulorum consurgentiū circa ea que sunt posterius agenda. ⁊ qualis certitudo sufficit ⁊ vnde colligitur.

¶ In tertio metro loquitur ꝙ precepta legis nature sunt etiam precepta fidei ac legis euangelice. conquerendo de erroribus contingentib⁹ circa ea.

¶ In quarta prosa loquitur incidenter de theologis ⁊ iuristis quales esse deberēt ⁊ quales aliqui sunt. Concludendo ꝙ in morali negocio nō potest vniuersalis ars tradi/ que conferre sufficiat certitudinem in particulari quolibet agibili/ quin consurgere possint scrupuli mentis inquietatiui.

¶ In quarto metro docetur quomodo pax mētis possit aut debeat inueniri.

¶ In quinta prosa ponitur sub persona theologie/ grādis oratio cōsolatoria super casibus humanis. noiatim illius qui tūc franciam cōturbabat. Cōcludendo supremū cōsolationis theologie gradū/ in animi p̄paratiōe ad martyriū.

¶ Explicit tabula quattuor librorum de consolatione theologie.

Nota pro intellectu

huius dialogi. ꝙ volucer est intellectus discursiuus ⁊ ratiocinatiu⁹. Monicus est intellectus meditatiuus ⁊ inquisitiuus. Peregriuus ē homo contemplatiuus simul ⁊ actiuus. Pro sensu vero litterali notandum/ ꝙ cum eximius doctor Johānes de Gerson/ ex concilio ꝯstantieñ. recedens: franciam ꝓpter minas ducis burgundie petere non auderet Secessit in mōtana Bauarie. Ibiq; i Rathemberg opido: anno domini. Mccccxviij. conscripto hoc dialogo itroducit volucrem nuncium a se peregrino: ad Johānem monachum fratrē suum/ qui prior celestinorum lugduni degebat/ ꝓferentem quēadmodū per theologiam peregrinationem suam consoletur. Et sicuti Boetium de consolatione philosophie in forma scribendi imitatur. Ita etiam consolationis argmentum vbi ille dimisit: hic continuare conatur.

¶ Sequitur Liber primus de cōsolatione Theologie.

Liber de consolatiõe theologie. Incipit feliciter.

Quecunqz scp̃ta sũt: ait magn⁹ ille discipul⁹ theologie paulus. ad nr̃az doctrinam scp̃ta sũt/ vt ꝑ patientiã ⁊ ꝯsolationẽ scp̃turarũ/ spem habeam⁹ ¶ Cõuenerunt aliqñ sup̄ h̄ ꝟbo volucer: cursor leuis explicãs vias suas. Et monic⁹ i religiõe degens. Qui vt vidit ꝙ volucer sibi notissim⁹ ad se venit de lõginquo. multa q̃dẽ sup̄ multi. ꝫ multa pl⁹ plurima sup̄ aduena q̃daz germano suo ꝯquirere disposuit Cui⁹ inq̃sitionẽ ⁊ alteri⁹ respõsionẽ. sequens dialog⁹ explicabit/ ⁊ h̄ ꝑ q̃triduum sub tetragono ꝯsideratõnũ. Que lz adinuicẽ cõicẽt. erit tñ appropriati⁹ p̃ma d̄ ꝯsolatiõe theologie ꝑ spem i ꝯtẽplatõe diuini iudicij. Scd̄a ꝑ scp̃turã in reuelatiõe regiminis mũdi. Tertia per patiẽtiaz in zeli moderatione. Quarta ꝑ doctrinã in ꝯsciẽtie serenatione. Deus autem patientie ⁊ cõsolationis consolet̃ nos in om̃i tribulatione nostra. ⁊ det sermonẽ rectuz in ore duorum. Quorũ volucer sic incipit.

¶ Primũ metrũ primi libri Elegiacũ

in quo defletur miseria ciuilis dissensionis. Concordat in genere carminis primo metro Boetij de consolatione philosophie. Carmina qui quondã ⁊c̃.

¶ Volucer

Sepe peregrinas volucer trãsmissus in oras
Regrediens: patrie menia iam video
Dulcis aue natalis humus/ tu francia felix
Inclyta parisius/ nobile palladium.
Heu quid id est: seuo bellonam cerno tumultu
Ciuili furere/ sanguine cuncta replet.
Spiritus in medium missus vertiginis errat
Obtruncant gladijs mutuo se proprijs.
Carceribus trudunt alios: aut flumine mergunt.
Membraqꝫ torturis plurima dilaniant
Pars queuis dici pietas vult/ publica curans
Commoda. que patrie viscera rumpit ouans
Justicie vultus atrox mentitur erinis.
Rex iuuo te clamans regia sceptra rapit.
Exuperãt syllam/ cathilinam crimine vincunt.
Uim pro virtute bellicus horror habet.
Non pater a natis tutus. fratremqꝫ perire
Uult frater. soceri mors venit a genero.
Clerum/ miliciam/ ciues/ sine lege reclusos
Carcere/ plebs rabida sicut oues iugulat.
Nullus adest nostre respectus religionis
Jura sepulture denegat impietas.
Quisquis opes vel diuitias famatur habere/
Obijcitur titulus proditionis ei.
Eligit hic partem neutram defendere partis/
Mox vtriusqꝫ patet innocuus iugulo.
Nec satis est alijs vni se tradere parti/
Ni se flagicijs conscelerent paribus.
Quid ꝙ te patriam pulchram violare vocatur
Extera gens: hostis te lacerando rapit
Nulla fides pietasqꝫ manet/ confunditur omne
Fasqꝫ nefas/ regnat horrida tesiphone.
Extremos nonne fuerat iocundius indos/
Aut glaciale solum me penetrasse prius.
Aduena tu felix alia te parte receptans/
Namqꝫ patent oculis non mala tanta tuis.
Uerum monachus hic degit/ sua claustra subibo/
Ac de fratre suo fecero verba sibi.

Prosa prima libri primi. Bonicus.

B Est ne volucer quem video? Et certe is ē. Dic p̄cor o volucer vnde venis que noua fers? qualis ad me te modo fors attulit? Volucer Scito monice. qm̄ in cōstantiensi concilio generali. cū germano tuo p̄uersatus vsq; ad finalem sūmi pontificis egressum: tandē diuerticula q̄rens exiui cū eodem. qui iuxta cognomē suum peregrin⁹ effici maluit in terra aliena: q̄ ad suos huc regredi Bonicus Satis est o volucer. si certus me facere potueris. quid agit dilect⁹ anime mee q̄d amor cordis mei. Nōne dolet velut exulem se fieri in ignota & longinqua regione: vbi linguam quā nō nouerat audit? Nōne subtristi est. se poni sub modio vel in obscuris sicut mortuos seculi. qui lucere sup candelabrū fuerat institut⁹? Volucer Nihil prorsus o monice. temporum tempestate pensata. p̄q; diuturna animi p̄paratione qua sibi p̄uiderat oīa que occurissent equanimiter tolerāda. Gaudet potius in domino magnificans eū. & exultat spūs eius in deo salutari suo. deputans se adiutum meritis & precibus aliorū. Itaq; de se securus. et in se domino miserante tranquillus. deflet miseriā patrie p̄ro p̄rie. indignissimāq; sortem. Cuius tñ calamitatis media pars non est sibi nunciata. quā oculis ppr̄is horrens intueor. Quinetiā sup cōculcatione veritatis & iusticie plorās ingemiscit Bi serabilem denicq; ciuitatis celeberrime desolationem tanq; hieremias ruinas hierūm lamētat. Bonicus. Qua rōne fieri pōt o volucer. q exul a patria. a parentib⁹ a ppinquis a notis et amicis nō angustietur in corde. nō in animo cōturbet? Volucer. Bonice: nihil difficile est volēti. Beministi puto vt aduena nr̄ semp in medijs etiam turbis et vrbibus. solitudinem sibi q̄siuit & dilexit. Solitudinez loquor que est a curis forinsecis. & hominuz calūnijs vacatio. p̄bās illud sapiētis. qui minoratur actu p̄cipiet sapientiā. Bonicus. Scio volucer et expertus testor. Volucer. Ecce autem nunc elongauit fugiēs & māsit in solitudine. expectās eum q̄ salunū se fecit a pusillanimitate spirit⁹ et tēpestate. qm̄ vidit iniq̄tatem & p̄tradictionē in ciuitate Euolauit sicut passer erepta de laqueo venantiū Undiq; nimirū sibi parabant insidiarum tendicule. Enatauit vt potuit. a naufragio reipublice. p̄stolans si forte postmodū sit spes. Nihil tandē se videns aduersus currentē furoris impetum nitendo p̄ficere. desilijt aliorsum a curru publici regiminis. cedens raptui p̄ualentis nequicie & malicie. quā ad p̄s non vincit sapientia. Bonicus. Vincet tandē aliquā. do: crede mihi: volucer. Magna q̄pe et fortis ē veritas & sup oia vincit ac p̄ualet. Volucer Veritas o monice q̄n vincet nescio. hoc vnum ppr̄ijs oculis inspicio iuxta vocē esaie. q; p̄uersum est retrorsum iudicū. & iusticia longe stetit. q; corruit in platea veritas. et eq̄tas non potuit ingredi. qm̄ facta est veritas in obliuionē. & qui recessit a malo p̄rede patuit. Quo p̄tra videre ē falsitatē: nō qualemcūq; sed hereticā p̄rauitatē in via mādatorū dei. que p̄ambulat vicos & plateas. erecta ceruice. insultās catholice vitati cū defensorib⁹ suis. p̄terit eos pedibus sordidissimis. Ac de ip̄is tanq; dña victorissima triumphare gloriatur. Bonicus. Proh dei atq; hoium fidem. dic oro volucer vnde tal' euersio? Nōne sancta generalis synodus. q̄ p̄ueritatis tuitione p̄ncipaliter instituta fuerat. se cultricem huiusmodi veritatis exhibuit atq; p̄rectricem. Verum hanc interim q̄relam omissam volo quoniā cupit anim⁹ ex te cognoscere q̄bus exercitijs se refouet frater. quem torpere nequaq; putauerim inerti ocio: quib⁹ insup armis spūalibus aduersus iniquos fortune seuientis impet⁹ congredi solitus ē. ne tristicia seculi q̄ mortē operatur ip̄m vel deijciat vl' absorbeat. Volucer De vera & solida peregini p̄solatiōe tecū sermonem habitur⁹: significo in p̄mis q; eā accipit doctrice theologia. que comitem se dedit pegrinationi sue. Ab infantia eni sacras litteras nouit. neq; furor hostilis neq; terror quertere potuit: q̄n p̄sequeret iter suuz: de q̄ sapiēs. Attingit ergo. ait a fine vsq; ad finez fortiter. & disponit oia suauiter. Hanc amaui & exq̄siui eam a iuuētute mea. & quesiui sponsaz mihi eā assumere. & amator factus sū forme illi⁹ (Sed tur p̄solatio) intrās in domū meā conquiescā cum illa. Non eni habet amaritudinē p̄uersatio illi⁹. Nec tediū cōuictus illius sed leticiā & gaudiū. In cui⁹ p̄coni um ita libet metro pangere.

Secundū metrū primi libri dactilicū alcmaniū tetrametrū hypercatalecticū. In quo ponit laus theologie i hoc. q; est efficax cōsolari. & currit cū scdo metro p̄mi li. Boetij. Heu q̄ precipiti.

B Hic theologus pulchra sophia.
f Cui vult a puero se dare sponsam.
Que castū tenero stringit amore.
Eius se vocitans iure sororem.
Casus se sociam p̄bet in oīes.
Ac vite releuat tedia meste.
Solatur resonans cantica syon.
Securoq; regit limite gressus.
Spes & vera fides cōcomitant.
Et diuinus amor: quadraq; virtus.
Prudens sobriaq; fortis et equa.
Bonorūq; cohors iuncta beatis.

Ad te ſi tribulans ſors ruit vlla.
Duris increpitans torua flagellis:
Perſtes. impauido ſuſcipe vultu.
Nam ſic viuitur/eſt pax in amaro
Naz ſic flāmigeris intonat ether
Fractus fulminib⁹/totus t orbis
In ſe diſſiliat/ſi caro cedit
Mens eſto ſtabilis/ſede retenta.
Nec tu queſieris herculis arma/
Nec grandes validis viribus artus/
Plus horrenda ſatis/q̄ ſuperarit.
Hac iutrice potes perdere monſtra.
Infandas erebi carmine peſtes
Vicit qñ lyram temperat orpheus/
Mollescūt lapides/flumina ſydunt
Sed ſe nō ſuperat victus amore.
At vero cithara dum modulatur
Paſtor poſtea rex carminis odas/
Quas aptat phrenesis/ocyus exit
Nequā ſpiritus a rege ſaule
Ergo nemo ſatis theologie
Laudes extulerit/tanta patrantis.
Qua cure fugiunt/mens hilarescit/
Que ⁊tute ſua monſtra trucidat.
Cuius vi rapitur aduena/degens
Terris/ad nitidum ſcandere celum.
Excelſa reſidens cernit ab arce.
Fortunam merito rectus vtranq;

Secūda pſa primi libri ſequitur Bonicus.

Tare q̄dem laudaueris theologiā volucer. Sz in cōſolatione recipiēda cōtra fortuitos caſus ⁊tra vanā mundi felicitatem Cur nō ſuffecerit celebris ille dialogus philoſophie cū Boetio. q̄ prorſus eleganti ſtilo/breui t ſplendido compoſitus eſt ſentētias grauiſſimas atq; veriſſimas i ſe tenēs Volucer. Noli mirari monice. ſi theologia philoſophie p̄ficitur/quoniā ſicut naturaz gratia/ſicut ancillaz domina t diſcipulā magiſtra/ſicut tempus eternitas/ſicut ratiocinationē itelligentia/ſicut viſibilia ea q̄ non videnē. ſic theologia philoſophiā exuperat/quā nō abiȳcit ſed i obſequiū ſumit. Eſt autē lex diuinitatis t ordo vt ſuprema inferiorum iungantur ad ſuperiorū infima/more cōcatenationis/veluti plato loquebatur/que incorporalibus argētea in ſpiritualibus aurea vocabatur. Et plane hanc in ſcala iacob graduū figurationē accipimus Propterea ſub compēdio p̄cedētes inducemus theologiam inchoantem verbum ab illo ſupremo/quo philoſophia cōſolationem ſuam apud boetium terminauit. Ita enī recto breuiatoq; ordine p̄cedet theologia/ſurſuz machinā ſue deductionis erigens. ſi philoſophie ſibi fundamenta ſubſtraxerit. Quale vero ſit illud qđ poſtremū philoſophia poſuerit: puto meminiſti Magna enī vobis eſt inquit ſi diſſimulare non vultis: neceſſitas indicta p̄bitatis. cuz ante oculos agitis iudicis cuncta cernentis. Bonicus Memini volucer/t quali p̄ncipio exordiens: quali p̄terea medio p̄grediēs hucuſq; proceſſerit retineo nimirū qui ſtudio libri illius ab adoleſcentia vehementer incubuerim. Volucer Cōgratulor eruditioni tue Siq̄dez ab hac ſentētia q̄ philoſophia deſinit: theologia ſuā cum pegrino cōſolationē iniciat/qualis ſentētia formaliter i auguſtini ſoliloquio poſita eſt Et certe paul⁹ dū ad hebreos ſcriberet/collaudatur ⁊tutē fidei/ p̄poſuit ſymbolū nature/qđ hominib⁹ p omni tēpore neceſſariū fuit. Credere enī oportet accedentē ad deum/qz eſt. t inquirentib⁹ ſe remuneratorſit. At vero de⁹ ipe qualis iudex exiſteret/qualem inſuper remunerationē daret q̄rentib⁹ ſe/non potuit philoſophia neq; diſcipuli ſui ductu rationis inuenire. Deficiebat enī volētibus ad altiora p̄ſcendere ſcala creaturarū. per quaz ſempiterna dei virtus atq; diuinitas lz poſſit attingi/nō tamē vſq; quaq;. vt cognoſcerent q̄les quātas ve penas reprobis deum ⁊temnentib⁹/qualia porro p̄mia ſe inquirentibus/iuſtus iudex tribueret. Nō facere ſi vl' philoſophi vl' poete tēptauerūt/euanuerūt in cogitationib⁹ ſuis. t vix aliud q̄ errores fabuloſos ſibiq; diſſidentes fingere potuerūt. Rectā deniq; mandatorū dei viam neſcierunt qua p̄gitur ad vitam/que ē ſtatus omniū bonorū aggregatione p̄fectus. q̄lem h aſſequi neminē poſſe philoſophia demonſtrat experimentali rōne. Sz vel ⁊tutes vl' act⁹ formales q̄bus attingatur iſte ſtat⁹ obiectiue q̄/dem. i deo intuitiue cognito philoſophia tradere non valuit. Miſeratus autē deſuper humanos errores deus/eas veritates neceſſarias t ſalubres ad q̄s euehere non poterat philoſophia nec tēptare debuerat/theologia ſupnaturaliter infuſa/ſicut t humanus ſupnaturalis ē finis/revelauit t addidit. Inter quas: nō irrationabiliter theologia ſup iſtaz q̄ deus inquirentibus ſe remuneratorſit. quia videlicet iuſt⁹ iudex ē cuncta cernēs. collocat t adȳcit modū iudicij a chriſto traditi. Ibūt hi non dubiū q̄n mali: in ſupplicīū eternū. Juſti autē in vitā eternā Nec enī ē alia veritas efficatius generatiua timoris dñi q̄z iſta/claudēs in ſe horrendiſſimū illō dānationis tonitruū. Ite maledicti in ignē eternū. Nūq̄d nō horrendū valde p̄ȳci a facie dei ſūmi boni? Sz ad horroris cumuluz inexcogitabilē/additur maledictio trudēs in ignē: nō qualēcūq;/ſed eternū. Et hoc cū diabolo t angelis ei⁹. vbi aſcēdet fumus tormentorū in ſtagno ignis ardētis t ſulpburis in ſecula ſeculorum. vbi vermis

eorū non morietᵉ/⁊ ignis eorū nō extinguet. Et erūt vsq; ad satietatem visionis omni carni Ad hunc auditū si fides admixta est: timorē domini quis non sibi suscepit? Est autē timor dñi initiū sapientie. ⁊ ab ipo cōcipimus spiritum salutis. Et p eum declinat oīs a malo. illuminant̄ corda/⁊ in oblectatiōe venit misericordia Monicus. Qua ratiōe fieri potest o volucer/ qᵗ p timorē ⁊ talez timorē veniat queuis oblectatio? Timor enī penaz habet/quē pfecta charitas foras mittit Qualis amplius esse cōsolatio potest habēti p oculis assidue stagnū ignis ardentis ⁊ sulphur. in qō ne corruat: formidare habet mētō q̄libet? Nec vnq; duz viuit ad hoc pauore securᵘ est. Nescit enī homo finez suū neq; si amore vel odio dignᵘ sit. Volucer. Recte cēseres monice si theologia fidelis nequaq; ad vltrioza p timorē istum pueheret/si non ad spem q̄ non pfundit: effugere cōpelleret. Si non deniq; ad deuz totius consolatiōis/p dilectionem amplectendum sibiq; adherendū. velut i locum refugij: mirabiliter induceret. Monicᵘ Vel lem audire quo pacto fieri habet h inductio vere mirabilis de timore in spem ⁊ amorem. Neq; enī eadē sede cordis simul habitare posse videntur timor ⁊ spes: lz legam pphete iussionez regibus terre vt seruiant dño in timore ⁊ exultēt cū tremore Et per sapientez. Qui timetis dñm sperate in illū. ⁊ iterum pphēta. Beneplacitū ē domino sup timentes eum. et in eis qui sperāt sup misericordia eius. ⁊ alibi sine numero spes timori cōiungitur Volucer. Attēdendus est o monice. solerter ordo iudiciorū supremi iudicis dei. qualem philosophia non attingit Ñ theologia velut humano more loquens triplicē deo curiaz: triplicemq; thronū deputat. Residet in prima curia ⁊ throno indulgens gratia. Residet in altera curia ⁊ throno corrigens misericordia. Residet in tertia curia ⁊ throno dānans iusticia. de qua per apostolū. Horrēdū est incidere in manus dei viuentis Tradiderat homines omnes in hāc mortis dānationē p̄uaricator adam. nec erat qui de manu hac iudicantis dei posset eruere/si non supra nature vires ⁊ merita cōstituisset nobis iustᵘ iudex deus/per sacramētum recōciliationis vnigeniti filij sui dei/ curiaz p̄mam ⁊ alteram in quibus gratiam ⁊ misericordiam iudices collocauit/in thronizās quādo factus est nobis a deo sapientia ⁊ iusticia: sanctificatio ⁊ redemptio. Quādo p̄terea datum est hominibus dānatis in curia iusticie eaz quasi grauaminis illatricē posse declinare apellando ad superiores curias gratie ⁊ misericordie/ qm̄ superexaltat misericordia iudiciū. fitq; vt vbi abūdauit delictum superabundet ⁊ gratia/qō philosophia non cognouit Monicᵘ Incipio volucer grauioribus q̄ antea scrupulis vrgeri/ vt omittā q̄stiones interim multiplices/ex quis habētes dictis ortū de fide philosophoꝝ ⁊ aliorum quo pacto saluati sint aliqui sb nature sola lege Tradit itaq; philosophia vix pserutabilē diui/ne p̄uidētie viuacitatē. p̄sertim dū ad eam pfertur humani libertas arbitrij/cum certa p̄cognitione futurorū. Hz ecce supaddit theologia difficultatem in imensum minus inuestigabilē/neq; cōprehensibilez. dum quosdā ex hominibus recipit iudicandos in curia gre vel misericordie ⁊ eterne beatitudinis ptcipes facit Alios vero multo plures dānat ineternū sua iusticie seueritas/dicēte eo. Multi vocati: pauci vero electi. Mirū aūt si q̄s in hac recogitatiōe cōstitutᵘ nō pturbet: ⁊ totus horroze tabescat/ q̄liter abscondita non ē p̄solatio ab oculis suis (iuxta scriptu re verbum) dum ita deus inter fratres diuidit. Volucer Fatenduz ē in p̄mis monice: q; hec p̄sideratio iudiciorū dei q̄ terribilis est in consilijs super filios hominū/ si cum supba curiositate recenseatur/ p̄cipitat in illam sapientis dāna/tionem. Qui scrutator ē maiestat̄ opprimetur a gloria/exterminat omnē bone cōsolationis virtutem. deniq; in reprobam de deo desperationē et in odiosas rabidas et insanas blasphemias demergit ⁊ asorbet. hoc in viatorib⁹ aliq̄bus/hoc i dānatis oībus opatur Ut vero consideratio talis si cum debita humilitate ⁊ reuerentia fidelis ⁊ pij cordis assumatur. Si cuz captiuatione ois intellectus in obsequiū fidei reuoluat. nullā existimat peregrinus noster potiorem vel efficaciorem ad cōsecutionem legitime consolationis viā/diuinit⁹ elargiri. Nōne senserat hoc pphēta dum suspirans ait: Memor fui iudiciorū tuorū a seculo domine/⁊ cōsolatus sum. Quā p̄solationē nescio si vehemētius exp̄sit alio loco is qui dixit. Et exultauerunt. id ē. extra se salierūt filie iude p̄propter iudicia tua domine Monicus. Obseruādum ne est obsecro volucer: ne minus sobria fortassis ⁊ insolens sit huⁱᵘ doctrine traditio. quoniam stultorum infinitus est numerus/carnalium ⁊ arrogantium/qui non capiunt que dei sunt. ⁊ si non dixeris ea que versantur in corde suo: et que suo ingento penetrare se gloriari possint. Volucer. Corrigit ⁊ repellit tuam hanc hesitationez conscius arcanorum diuinorum apostolus. qui satagens contentionem gentilium romanorum/⁊ iudeorum qui susceperant fidez compescere/collocauit totius disputationis sue velut centrum ⁊ cardinez suprēmum considerationem dinine predestinationis et prescientie ab illo loco Simus autem quoniam diligentibus deum: omnia cooperantur in bonū his qui fm ppositū vocati sūt sancti. Nā q̄s p̄sciuit ⁊ p̄destinauit ⁊c. Usq; dū exclamat O altitudo diuitiaꝝ sapiētie ⁊ sciētie dei/ q̄ icō p̄hēsibilia sūt iudicia ei⁹ ⁊ inuestigabiles vie illi⁹

Quis enim cognouit sensuz domini? Aut quis consiliarius eius fuit? Aut quis prior dedit illi et retribuetur ei? Illic inserit q̄ nō volentis neq; currētis: s̄ miserētis dei est. et cuius vult miseretur. et quē vult indurat. Et q̄ non ex opib⁹ s̄ ex vocante dictum est Jacob dilexi: esau aūt odio habui. Apostol⁹ igit doctor gentiū in fide et veritate/inter q̄s erant insipientes multe carnales et supbe. si p̄missam eis cōsiderationem pro sua edificatiōe nō timuit exponere: q̄tinus eas et iudeos mutuo reduceret ad legitimam pacis et charitatis formā. Quo pacto verendū erit iter christianos: p̄sertim eos qui de sua salute solici/ti sunt p̄sideratione ista vtiq; apud eū/talem de sua salute cōsolationē suoz̄ q; similiū opata est vt assereret. Certus sum eni q̄ neq; mors: neq; vita: neq; angeli: neq; p̄ncipatus. neq; ꝓtutes. neq; instantia. neq; futura. neq; fortitudo. neq; altitudo. neq; pfundū. neq; creatura alia poterit nos separe a charitate dei que ē i christo iesu domino nostro. Poterit autē certitudo talis accipi ꝺ certitudine reuelatiōis diuine si Paulus de se solo loq̄retur. Sz dum cōnumerauit alios electos: dei cōueniētius intelligit hoc esse dictū de certitudine spei. que trāquillitas q̄tū sit operatiua: satis ad modū ꝓpheta regius exposuit. qui dum gloziabūdus in domio dixisset. In pace in idipsū dormiā et requiescā. Subintulit pro causa spem/dicens: Quoniā tu domine singulariter in spe constituisti me. Bonicus Vcire velim o volucer quo studio vel industria deuenit aduena noster vt in hac pace in id ipm frueretur? Volucer Accipito ꝟba mea sobrie Neq; eni dicere p̄sumo: nisi qꝺ aspirat et aspirare suadet ad illam pacem in idipsū cum ꝓpheta dicente: Cōcupiuit aia mea desiderare iustificationes tuas/in omni tēpore. si forte aliquādo desiderium sui et similiuz pauperū exaudiat dominus. et ꝓparationez cordis eorum audiat auris sua. Scit eni quoniam nemō repente fit sūmus. scit quoniā munus hoc gratie magis est q̄ industrie. Nihilominus doctorū deuotoz̄ scripta re legens theologia ductrice/ suis vti conat industrijs/ne sibimet deesse putetur. deumq; tēptare videat. Enitit experimēto cognoscere q̄ sit illa pacis cōsolatio q̄ sobrie inebriat? exclamat psal/mista. O magna multitudo dulcedinis tue domine quā abscondisti timentib⁹ te. Signāter ait abscondisti/quia nec ab habente tradi nec ab eo qui non habet capi potest. Est quippe nomē no/um in calculo candido scriptum. qꝺ nemo scit nisi qui accipit.

Tertiuz metrum primi libri glyconicū coziambicū .et ꝓportionatur sexto primi de ꝓsolatione philosophie. Cū phebi radijs.

Dagnū crede nimis bonum
Intus quo valeas frui:
Extra non liceat loqui.
Certe nescit homo vetus
Intro quid sapiat nouus
Hoc est manna reconditum
Sensus qꝺ capit intimus
Queris qualis ei sapor?
Aurem verbaq; quid paras?
Gusta post videas licet.
Pegens frater agro senex
Querit gaudia/que domi
Frater iunior accipit.
Cecus mel ionathas prius.
Gustat/ ptinus hinc videt.
Mel nobis sapidum deus.
Quo fastidia tollere
Mundi noxia fas tibi.

Tertia prosa primi

Bonicus.

O miseris interim volucer verbuz super istis affectus deuoti sentimentis/ in q̄b⁹ stat sapientia: que in mysterio abscōdita est. Hec ē theologia mysti/ca/de qua tractatus fratris apud me suo/qꝺaz latino/quoꝺā vulgari scriptos stilo. Sz super his altera fortassis die sermo fiet. Iberge vo p̄sequi de spe: respōdens ad pauculas iterrogationes meas/q̄ secretorū aduene nostri ꝓscius es. Recogitat ne supremū iudicē deū: homines erma ssa peccatrice: p̄destinasse qꝺem hos ab eterno sempiterne beatitudinis fore pticipes/alios vo pscitos et reprobatos ad supliciū ppetuuz? Volucer. Recogitat monice/ et id sane freq̄nter Bonicus. Accusat ne diuersuz hmōi iudicium dei: tanq; pterea sit in eo seua quedaz crudelitas/indigna bonitate sua sūma? Volucer. Absit monice talis aduersus deuz blasphemia/neq; eni psonā accepisse/ neq; iniuriaz fecisse dici p̄t q̄ nulli debitor ē. Aō notauit apostolus dicēs: O homo/tu quis es q̄ respōdeas deo? nunqꝺ dicit figmentuz ei qui se finxit. quid me fecisti sic? An non habet potestatez figul⁹ luti ex eaꝺē massa facere. aliud qꝺem vas in honorem. aliud vero in ꝓtumeliam? Talis apud homines similitudo plurima repitur. nedū sup rebus vita carentib⁹/ sed animatis/ q̄b⁹ vtunt p arbitrio suo alijs ad mortē. alijs ad ꝓseruatiōez nec arbitrāt se: vel iniurie: vel crudelitati obnoxios esse. Quid si vult de⁹ i magna domo sua manifestare diuitias gl'ie sue. istis in ostensionē miscōie. alijs in manifestationē sue iusticie/ glorificās illos ex miscōia/ istos ex iusticia derelinquēs: q̄tinus resultet carmē illō pulcherrimuz. Ex graui tenore iusticie/ et molli cātu miscōie. ꝺ q̄li psitet ꝓpheta. Miscōiaz et iudiciū cātabo

tibi domine. Quasi pauciores sunt qui saluant/ manifestior est in hoc gratia dei quēadmodū inter surdos ⁊ claudos mutos ⁊ mortuos/ pauciores sunt q̄ miraculo curant/ q̄s qui ꝓprie conditioni relinquunt. Verum dum ad singularia fit descensus ⁊ inquisitio. cur videlicet Petrū vel Paulum deus elegerit ad salutem. Judā vero ⁊ diuitez epulonem dereliquerit: oportet vt humana garrulitas aponat digitū ori suo/ ꝺ vnuz ꝓfitens q̄ iustus est dominꝰ in omnibꝰ vijs suis. Ita q̄s sicut nulla potest assignari ratio cur inter tot res possibiles fieri/ ista nō: illa facta ē/ nisi beneplacitū dei. Ita de recreatione seu regeneratione/ ad vitam spiritualez/ multomagis dici debet. Neq̄s confugiendū est ad illorum merita vel opera/ quos ab eterno p̄destinat deus. quia si ex opibus: iam non ex gratia. Sed neq̄s priorē eterna dei voluntas causam habet/ qui fecit oia ꝓpter semetipm. impium quoq̄s in diem vindicte. Nihilominus fatendum est q̄ nemo sine culpa damnabitur. sicut absq̄s gratia saluabit nullus. Volucer Sonicus. Ergo volucer inquirere cōsequenter/ si hanc aliquādo peregrinꝰ noster considerationē super se/ ⁊ ad se reflectit. Meditans ne forte sit ex numero reprobōrū/ neq̄s enim gloriari potest se peccatum non habere: neq̄s de alia massa esse q̄s ceteros? Volucer Dicam illud monice qō sentio. Meditatur aliquādo se cum cōquerens. quid si iusto dei iudicio dānandus es? Si reperit indispositum cor suuz ad humilem huius cōsiderationis susceptionez/ derelinquit eam/ ⁊ ad alia se conuertit. quēadmodum fieri consilium est in temptationibꝰ vl̄ interrogationibus carnaliū peccatorꝝ/ vel experientijs earum rerum/ que sunt difficillime electionis. vt si querat aliquis a semetipso. Malles mēbratum laniatus mori/ q̄s illecebrose voluptati mulieris pulcherrime consentire? Si vero ꝓcipit affectum suum/ deo propicio tranquillum/ humilez ⁊ suauem/ sicut imprecatur apostolus. Deus autem spei repleat vos oīi gaudio/ et pace in credendo/ vt abundetis in spe/ ⁊ virtute spiritussancti. sistit pedetentim tamē ⁊ caute/ in hac recogitatione: si forte damnādus est. Cuius apprehensioni/ nequaq̄s murmurat/ ꝑm p̄sentem affectū ⁊ sensum de diuina iusticia. Sed humiliatus dicit. Justus es domine/ et rectum iudiciū tuum. Non q̄ damnationē eligat. Absit. quia nec deo hoc vult ipm velle/ sicut nec peccare nec desperare dum viator est. Dicit potius cuz Job. etiā si me occiderit tamen in ipo sperabo. Et conuertit sus ad dominū cum pio et humili affectu. Scio inquit neq̄ssime iudex/ quoniā damnati in inferno te oderunt. te iniustum. te inuidū. te crudelissimū iudicant. te blasphemant. te sanctisq̄s omnibus ore rabido maledicūt. Scio q̄ illic cōstitutꝰ (deu me miseruz) sic agerem. At vero dum interim affectibꝰ tā efferis ⁊ blasphemis careo. amo te qui totus es amabilis. te iustissimū/ te amātissimu/ te clementissimū dijudico. te collaudo. tibi sanctisq̄s omnibꝰ tuis ore pio benedico. quicq̄d postremo de me futurum ordinauerit voluntas tua/ corde credo ⁊ ore ꝓfiteor. quoniaz nulla est iniquitas apud te qui sanctus es in omnibꝰ operibus tuis. Sonicus. Placet volucer distinctus iste modus babendi se circa recogitationem diuine p̄destinationis seu p̄scientie/ naz sicut in primo curiositas temeraria: sic in secundo meritoria valde humilitas exercetur. Videre simile est in aspectu vl̄ recogitatiōe formose mulieris/ vbi periclitarer incōtinens. continens vero fortiter habituatus/ vterer ad virtutē. Ut deo q̄ amor hic gratuitus est: non mercēnarius non recuruus. hec affectio filialis vel fidelis spōse. quem amorem/ quia donum suū est/ non acceptare nō potest. quia diligentes se diligit. Beatus q̄ ascensiones in corde suo disponēs ad hūc gradum pene supremuz peruenit. Sentio deinceps magi ac magis quo medio potest hec cōsideratio pacem quandam ⁊ consolationez operari. Ita tamen si sit apud homines qui peccata iam non iterant. nam iteratio peccatorum quid aliud p̄tēdit q̄s reprobationem ⁊ interitū? Attento q̄ spes non ex meritis p̄ueniēs p̄esumptio est. non spes estimāda. Volucer Scio o monice quoniam nemo est qui viuit ⁊ non peccet quando et septies in die cadit iustus. Et beatus dicitur a psalmista: non qui nō fecit. sed cui non imputauit dominus peccatum. Quirū fortasse videbitur quod dicturus sum. Inuenire ē hominem qui quanto pluribus impugnatur tēptationibus/ quanto renitens eis pluries euincitur/ vel in voracitate gule. vel in somniculosa dormitatiōe/ vl̄ in stimulorꝝ carnis crebra ꝓpessione/ ⁊ alijs huiusmodi/ tāto frequentiꝰ certiꝰ ⁊ ideo fortiꝰ. qz humilius/ in deū se proijcit. ō deo sperat ⁊ confidit. Confulte quidem dum nullaz videt in se fiduciā resistēdi vstijs/ neq̄s virtutes ⁊ salutem adipiscendi repositam. Fallor si non ita dauid egerit inquiēs. Impulsus euersus sū vt caderē/ subdit cuius innixus est auxilio/ ⁊ dominus suscepit me. Rursus cū ab hominibꝰ sibi desperatio imporaret. qz tulerat ouē ⁊ pastorē occiderat/ ⁊ dicerēt. nō ē salꝰ ipi in deo eius/ ipe solidiori spe deo fisus respondebat. Tu autē domine susceptor meus es gloria mea. et exaltans caput meū. Sonicꝰ Ut intelligo volucer ita se res habet/ q̄ apud vere humilem quanto minus est in se spei/ minus in ope aliena fiducie. minus deniq̄s vult cōstituere iusticiam suā. tanto plus spei plus fiducie de deo cōcipit. plus q̄z iusticie dei fit subiectꝰ. dicens ex sententia. Mihi autem adherere deo bonuz est/ ⁊ ponere i domino deo spem meaz. damans ei. in tua iusticia

plane non in mea/libera me. Postremo magis intelligere nunc videor/que in deuotoruz libris legi/de introductione sponse in cubiculum spõsi. de osculo oris eius post osculum manuũ ⁊ pedum/de habitatione preterea in adiutorio altissimi/non in habitatione vel meritoꝝ ꝓpriorum que vana est. vel penarum futuraruz que anxia vel industriarũ ꝓpriarum que timida est ⁊ icerta. Certa vero qualiter esse possit i adiutorio altissimi. iter tot vite discrimina. inter tot criminum lapsus. inter tantam electorum paucitatez edisseras velim. Volucer Rerum ista conditio est o monice/ vt in suos fines tendãt q̃bus adeptis quiescunt adherentes eis. hoc d̃ grauibus deorsum. hoc de leuibus sursum videre est. Est autem humani cordis desiderium ⁊ põdus in deum/sicut in locum suum ⁊ centrũ ferri. ẽ supremũ post qd̃ non relinquit̃ aliud humane peregrinationis refugium. Superest igitur nihil infra qd̃/vel vltra qd̃ possit humauuz se cor deflectere vel fugere: dum pondere suo se ꝯstituit adherere deo. nũc interim per spem. fidẽ ⁊ amorez neqꝫ enim sibi dat aliter status presens. Porro sicut aliquis dicit̃ adherere certitudinaliter loco alicui vel baculo/dum totis viribus ita stare vult. nõ aliter spem certã dicim⁹ ꝑ deliberatã volũtatis adherẽtiã. neqꝫ eni spes est i assensu ⁊ virationali/ꝫ desiderio ⁊ expectatione ꝟtutis irascibilis tẽdentis in ardua. qd̃ desideriũ tendentia/vel expectatio reꝑitur in ꝟtute spei cum tanta certitudine ꝑ adherentiã voluntatis/ꝙ ꝑ nullius temptationis/vel recogitationis insultum vult ab ea semet euellere Consurgit ex radice simili certitudo in assensu fidei: dum ꝑ nullas rationes vel fantasias fidẽ impugnantes/vult derelinquere/quo minus stet i fide/ad obeditionez dei/⁊ meriti cõquisitionem.

Quartũ metꝝ primi

dimetrũ Jambicũ. ⁊ currit cuz metro tertij libri Boetij/Habet hoc voluptas.

Que montis alto stat iugo
Quercus suis radicibus
Defixa nitens fortiter?
Ventos ⁊ imbres non timet
Assumit hinc plus virium
Quo plus in imo se locat
Concussa venti turbine/
Sic spes ferens temptamina
Anth eus inuictus fuit
Dum cautus incubans humi
Non vult in altum surrigi/
Elatus ilico perit.
Que collocatur saxeo
Domus loco fideliter/
Venti/pluuie/flumina
Deseuiant/nunqꝫ ruit.
Herere vos spe firmiter
Vestro loco nitamini.
Vester locus certe deus:
Quo spes reponit certior.

Prosa quarta primi

libri. Monicus

Visum ẽ aliquib⁹ o volucer ꝙ spes in ꝑscitis semꝑ sit erronea. Id eni se putant habituros q̃ carebũt. Alij volentes hãc absurditatẽ euadere dixerũt spem in hac cõditionali existere. Si legẽ dei obseruauero salu⁹ ero Volucer Monice. nec h̃ vltimũ sufficit ad spem. staret eni cũ desperatione talis ꝯditio. Nec ꝑmũ sobrie dictũ ẽ: ꝙ de⁹ obliget reprobos ad errãdũ/sicut obligat ad sperãdũ. Proinde spes ad certã beatitudinis expettationẽ/sic se hz Ponit sibi ꝑ fidẽ. ꝙ ẽ aliq̃ talis beatitudo. iũgit ꝙ illam pura liberalitate et gr̃a deus ab eterno q̃sdaz ꝑdestinat et eligit. Addit ꝙ ad ꝯsecutionez hmõi finalis beatitudinis: ordinauit media ꝯueniẽtia/varijs modis sine numero. Inter q̃ mediũ ꝑcipuũ ẽ gr̃a. q̃ ideo d̃r vita eterna. qꝛ pignus ei⁹ est/vel arra. Hanc autez gr̃am nulli dedit neqꝫ datur⁹ est: nisi ꝑ medium mediatoris dei ⁊ hoiuz. Quaz gr̃am ꝓ oib⁹ meruit ad sufficientiã. ꝫ non ad efficaciaz. nisi incorporatis sibi ꝑ fidẽ habitualem/vt in ꝑuulis/vel actualẽ ⁊ habitualẽ q̃ ꝑ dilectionez ꝑseueranter oꝑatur. q̃ fides minus explicita fuit in prophetis tempore legis scripte/q̃ꝫ in apostolis tꝑe gratie. Et longe minus in philosophis ⁊ alijs gentilib⁹ ꝓ lege nature. Quis eni omnes accedentes ad deum oporteret credere ꝙ deus est. ⁊ ꝙ inq̃rentibus se remunerator sit. quis esset tamẽ modus quo talis remuneratio ꝯsequeretur/ꝑ mysteriũ videlicet incarnationis filij dei. sicut nõ erat explicite reuelatũ/sic nec explicita fide credendum Ceterum spes taliter instructa ꝑ fidem. que su⁹ est oculus/figit in primis desideriũ suum ad beatitudinis adeptionẽ tanq̃ꝫ ad finẽ. Et ab illo desiderio nequaq̃ꝫ vult auelli. Deinde desiderat media q̃libet ad hui⁹ finis assecutionẽ ꝑ dei ꝓuidentiã ordinata/ꝑ arma iusticie sicut dicit apl̃s. a dextris ⁊ a sinistris. ꝑ gl̃iam ⁊ ignobilitatem. per infamiam et bonam famam ⁊c̃. Fides itaqꝫ rursus dicit ei/ꝙ diligentibus deum ⁊ sperantibus in eo/omnia cooꝑantur in bonum/sicut tradit apostolus ꝙ om̃ia nostra sunt/ꝯformiter ad christũ. Primũ querite regnuz dei/⁊ omnia hec adijcientur vobis. neqꝫ talium aliquis predestinatorum peribit vnq̃ꝫ. Quo contra fit de reprobis q̃bus omnia cedunt in malum/etiam aliena bona que in scandalum sibi vertunt et ruinam. Nihilomin⁹ quoniam ignotum nobis est quos vult inter homines deus ⁊ qualiter saluos fieri/oꝑandũ est bonũ ad omnes/vel orando/vel cõ-

monendo/ vel hortando/ vel increpando/ vel ab erroribus ⁊ vitijs abducere satagẽdo. Ita sage
M na charitatis ꝯcludit in se bonos ⁊ malos sepa-
rãdos in litore iudicij. Preterea si ex peccati electorum diuina bonitas põt. scit ⁊ vult elicere bona. nõ tñ idcirco mala bona sunt/ vel eligẽda. ſz cauenda penitus plãgendaq̃. Collaudãdus aũt benigniſſim⁹ ⁊ omnipotẽs de⁹ q̃ malis nr̃is nõ ſolũ nõ vincit/ ſ ex eis opatur bonũ nr̃ũ. Sic enĩ dicit oia ſub peccato ꝯcluſiſſe: ſuple
pmiſſiue vt omniũ miſereat. Peccauit petrus/ humilior cautior ⁊ miſericordior effectus eſt/ nõ actione mali ſz miſeratiõe dei. Peccauit Mag dalena/ plus poſtea dilexit. q̃ multuz ſibi dimiſ ſum ẽ. ⁊ in exẽplar penitẽtie ceteris ceſſit. Blaſphemus fuit Paul⁹. cõfitẽ humiliatus/ q̃ non ſit dignus vocari apoſtolus/ ⁊ eſt inter peccatores primus. Peniq̃ iocũdatur pater. ⁊ epulat̃ i receptione filij prodigi. Et gaudium eſt angelis dei ſup vno peccatore penitentiã agente. Quis neſciat pinde paupes dum de ſtercore peccatorum erigit eos deus: collocãs in gloriam cuz ꝑn cipibus populi ſui. q̃ in ampliores erga diuinã benignitatẽ aſſurgunt gratiarũactiones/ nõ q̃n innocentia põſeruata ſeruataq̃/ plus habeat dignitatis ⁊ gratie ceteris paribus. Sed in repa tione deperdite magꝫ eminet miſericordie benignitas. Miſerandũ vero eſt. quod in reprobis agit̃ e diuerſo/ de virtute et humilitate ſupbiunt. de gratuitis dei donis vel ingrati ſunt vt tepidi/ vel in ſuã ⁊ aliorũ pniciem ⁊ dei inhonorationem abutentes vertunt. Ita vt eorũ quando q̃ fiat oratio in peccatũ. hic p ingratitudinez in inferno autẽ p blaſphemiã inſaniorẽ. Recordantes enĩ quẽadmodũ fuerũt aliquãdo ſupplices deo. Hec et illa bona facientes: venerantes ſanctos ſanctaſq̃ omes cũ deuotiõe: quidni rabidiori cõtabeſcãt odio ⁊ maledictis latrent aduerſus deum ſanctos ſanctaſq̃ omnes: põſertim eos quos põcipue coluerũt eos inuidos: eos crudeliſſimos: impios et ingratos. qui non ipſos a tormentis cum poſſent eripiunt/ acclamantes.
Quid ergo dicemus ad hec: faciem⁹ igit̃ ma la vt deus eliciat bona/ vel bona vitabim⁹ ne cõ
M tingant mala q̃lia tetigim⁹? Abſit. ꝓpter id enĩ quod p accidens eſt: nõ debet illud q̃ de p ſe ẽ variari. Bonicus. Horreſco volucer hec audiẽs/ et videns te ſup admirabili via niti pro cõſolationis adeptione: dum tremende ⁊ cõtrarie deſolationis memoriam ſubinducis. Volucer. Hic modus eſt. hec ars theologie/ credideris monice/ q̃ ſicut p ſtulticiã ⁊ ſcandalũ predicationis crucis ſaluos fecit credẽtes ſic p inſipientiam trahit ad ſapientiam dicente apoſtolo Si quis videtur inter vos ſapiẽs eſſe in hoc ſeculo. ſtult⁹ fiat vt ſit ſapiens. Non aliter vult eadem theologia p ſũmaz deſperationẽ de homie trahere ad ſũmaz de deo ſpem: ⁊ p delolationez ineſtimabilẽ ⁊ intolerabilẽ: ſurſũ ducere ad ſolidam cõſolationẽ. Addideris nullaz eſſe recogitationẽ que plus iſta radicaliter euellat ab humano corde ſupbiam. ꝺ ſe ſemp aliquid magnũ ꝓſumentez/ cui reſiſtit deus. que magis inſuper gignat ⁊ nutriat humilitatẽ legitimã ſub deo et ad homies. vitijs ꝓcul expulſis que fert ſecũ ſuperbia. Nam qua fronte poterit aliquis fratrez ſuũ qualẽcunq̃ deinceps. vel odio vel ira vel inuidia ꝓſequi. imo nec animo q̃ reprobus ſit iudicare: qui videt ſe ꝺ eadẽ maſſa peccati in eadẽ dãnatione eẽ. neq̃ ſcit q̃d ſibi craſtina pariat dies. q̃ ſi voluerit gloriari de bonis ſuis/ mẽdax eſt ſi nõ habet. ſi habet illa? gratis accepit a deo Quid ergo gloriatur quaſi nõ acceperit? Quid ꝓterea iudicat alienuz ſeruũ q̃ domino ſuo ſtat/ aut cadit: ſtabit autẽ. potẽs eſt enĩ deus ſtatuere illum. Sub hoc intuitu dixiſſe putãdus eſt apoſtolus. Venit deus ſaluos facere peccatores/ q̃rum prim⁹ ego ſum. primus intelligo quo null⁹ prior/ videns ſe cum alijs equaliter filium ire. et ex eadez peccati maſſa eſſe/ q̃les venerat ſaluare deus. Bonicus. Intelligo volucer materiam hanc de timore ⁊ ſpe latam eſſe. vellem tra deretur ſub cõpendio modus quo põcipue ſpes ſtabilitur. Volucer. Nimirum ſtabilitur a deo/ cuius ſupnaturale donum eſt. Sed ſi particularius aliquid exigis. iuenit̃ quadruplex meditatio que velut in tetragono firmiſſimo geſtat ſpem. Una meditatio eſt diuine iuſſionis vt ſperes. Altera diuine pmiſſionis ſi ſperes. Tertia imenſe dei pietatis ne deſperes vnq̃ de ſuis miſerationibus. Quarta ꝓprie fragilitatis/ ne ſperes in te vel ꝓprijs viribus. Sic igitur cogitationi tue ſolicitãti ſpem deſerere. dum non facis certaz vocationẽ tuã/ p bona opa/ quotidie corruens ꝺ peccato in peccatũ. ingerenti pinde/ ne ſis de multis vocatis ⁊ non electi/ ſicut vita tua ſimilis eſt multorũ. Sic reſpondens/ q̃ obedis iubenti deo qui mille locis ſcripture ſacre precipit vt ſperes in eo. cui dicito. Exurge dñe de⁹ in põcepto q̃ mandaſti. pijcio me in te iubente te. nõ es crudelis aut fallax vt abijcias me: iũcta põ ſertim multiplici pmiſſione tua/ qua ſperantib⁹ in te pollicitus es q̃ liberares eos: eripes: ſaluares ⁊ glorificares. Cui⁹ demũ tam imẽſa pietas eſt. vt nullis peccatis etiã infinitis ſi cõmiſiſſem ea ſol⁹/ vinci poſſit hic in via. Quodq̃ interpoſuiſti cum imobilitate cõſilij tui iuſiuranduz. vt p duas res imobiles ſicut loquitur apoſtol⁹ tu⁹ q̃bus impoſſibile eſt mẽtiri te/ nos fortiſſimũ ſolatiũ habeam⁹ ad tenẽdã ꝓpoſitam ſpem. q̃uis enĩ ſis inobligabilis a creatura tua rõnali/ quicq̃d agat p te vel erga te. voluit tamẽ dignãtiſſima condeſcenſio tua: cõmercium quoddã habere cum hominib⁹/ vt bene de te mereãtur ſi iuſſa

tua cõpleuerint/et in te sperauerint / q̃ fidelis es
z teipm negare nõ potes. Hec tu ita deo
stremo dũ ppria fragilitas obijcit vt desperes.
desperes volo. ꝑ de te z in te q̃ homo et caro es.
nã maledict⁹ homo q̃ ꝓfidit i homie/ z ponit car
nem brachiũ suũ/ z a dño recedit cor ei⁹. Sed
hic occurrit trepida cogitatio dicẽs .qua ratiõe
conabor declinare vicia. ꝟtutes acq̃rere. ꝟuare
mandata dei. sine q̃bus sperare vitam ingredi/
tam non spes est sed arrogans z infidelis ꝓsump
ptio? Conaberis prorsus. sed in adiutorio altissi
mi. z millies victus. millies conaberis eo q̃dem
amplius z certius/ quo nulla tibi supest fiducia
de pprijs opibus. Propterea dictur⁹ Salomõ
finem contionationis sue dũ pferre vellet. Ser
ua mãdata ꝑmisit. deum time .qz videlz ab ipo
est bonũ vel velle vel pficere Bonic⁹ Re
tineo q in soliloquijs silia de se ꝓfessus ẽ Aug⁹.
Sperabã inquit aliq̃n in ꝟtute mea que nõ erat
virtus. Et cum sic volui currere/ vbi magis sta
re credebam/ ibi magis cecidi. factusq̃ sum ma
gis retro q̃ ante. Dicebã enim: hoc faciam .illõ
pficiam. fiebatq̃ post: nec hoc/ nec illud. quoniã
de meis viribꝰ ꝓfidebam. Nunc autez confiteor
tibi dñe rex pater celi z terre. quoniã non in for
titudine sua roborabit vir . vt nõ gloriet ante te
stulta psumptio ois carnis. Volucer Tra
ducit aduena noster meditationẽ hanc etiã vsq̃
ad angelos z sanctos/ dum attendunt horrorez
diuinorũ iudiciorũ in damnatis. Canimus enĩ
q tremunt angeli atq̃ archangeli . tremũt intel
lige: non ex fortitudine sue dãnationis/ q̃bus in
est glorie securitas. sed eo magis ex aliorũ dãna
tione. q̃si si tremerent z pauerẽt in se deficientes
resiliunt in adiutorẽ vnicum deũ: adherentes ei
se fragiles z nihilo similes reputãtes sine eo Ad
didit de hũanitate xpi q sicut inesse suppositali/
sic innitit psonalitati filij dei q ppriam deserit/
nec in se subsistit. ita inesse gratie vel glorie inni
titur deo/ q nullaten⁹ in se. Et ita de sancti quã
to pfectiores: tanto humili⁹ z reuereti⁹ in adiu
torio dei resiliunt. Quo cõtra de reprobis. q̃
magis refugiũt a deo z ad se cõfugiunt: quo dã
nabilius puniunt quoniã in ipis est amor sui/ vs
q̃ ad ꝓtemptum dei. sicut in alijs est amor dei: vs
q̃ ad ꝓtemptum sui. Veniq̃ spes velut anco
ra. quanto minus in arenulis fragilibus z flui
dis humani auxilij figit /tãto solidius z certius
supra firmã petram (q̃ xps est) defixa stabilitur.
Quid si q̃sierit aliq̃s. q̃d igit de illis quos nõ salꝰ
uat deus? Responsuz habeat q velut animalia
ppter hoies creata sunt: ad obsequiorũ varieta
tem/ illa blãdiendo/ ista seuiẽdo .itelligere sic ha
bemus ppter electorũ salutez ꝓscitos esse forma
tos/ siue nocere siue obsequi conent /vt nõ glori
etur ois vel obsequẽs electis/ vel aduersans eis
Neq̃ tñ ita sunt accipiẽda q̃ dicta sunt: q̃si tolla
tur libertas arbitrij. Fortificat siq̃dez magis et
instituit /ꝑ in deo viuificante p gram. q̃ est velut
aia q̃dam vitam habẽs in potẽtia ad vitã scõaz
ad meritoriã videlz opationez. Itaq̃ sicut opa
tio aialis ꝓsupponit esse nature . sic opatio spiri
talis vitã gre. Qz neq̃ audiẽdus est Cicero.
q̃ vt libertatẽ in hoib⁹ statueret/ abstulit a deo p
uidentiã. Neq̃ rursus ex aduerso recipiẽdus al
ter. q̃ diuinaz puidentiã sic instituere voluit/ vt
arbitrio nostro necessitatez imponeret. Pro ne
fas etiã in peccatis dicẽs deum velle z facẽ nos
peccare in manifestationẽ glorie sue. Porro vi
am mediã z regiã tradit theologia reuelata fide
subnixa. q̃ gradiendũ est etiam vbi ratiocinatio
nis cõtrarie dissolutio plena nõ pateret Do
nicus. Existimo q has sentẽtias nec inexpti
satis capiunt/ nec expientiam dare potest indu
stria/ nisi pueniente in bñdictionib⁹ dulcedinis
z coopante dei gratia/ ineffabili valde modo Et
hoc est dei donũ scire a quo postulanda sit z im
petranda talis gra. Multa enĩ dicimus et defi
cimus. verbũ autẽ abbreuiatũ z cõsummatũ fa
cit sapiẽtia/ dum in animas sanctas se transfert.
delicias suas cõputans esse cum filijs hominuz.
in q̃bus beneplacitũ est deo/ qz sperauerunt sup
misericordia eius. Qz ecce iam aduesperascit et
inclinata ẽ dies qñ ad se me vocat op⁹ dei /simul
z vie lassitudo quietẽ te petere suadet. Expecte
tur p reliquis (multa enĩ querẽda supsũt (sequẽs
dies. Volucer Expectet placet si prius au
dieris sub exemplari modulamine/ qualis sit vt
eum recogites/ germani tui status.

Quintũ et vltimum

metruz primi libri alemanicũ dactilicũ tetrame
trũ hypercatalecticũ .currit cum quinto quarti
de ꝓsola. philo. Boetij. Si q̃s arcturi.

Cum regit nauẽ. ventus z imber
Et pcellarũ turbida moles
Si repentinis motibus vrgent
Horrorima nautis crebro minantes
Naufrage cladem mortis adesse
Nititur/ fisus arte magistra
Nil inexpertum corde pauenti
Segniter linquens omnia solers
Temptat/ vt nauis litora captet
Si mali vero tanta molestat
Seuiens pestis/ iamq̃ latratu
Terret auditus scilla canino
Attrahens gulpho cuncta voraci
Non opem possunt ferre sodales
Pars z in preceps vltro laborat
Scitq̃ nauclerum stertere pupi
Obstupet talis quis /nihil vltra
Viribus fidit/ spes nec in arte est
Respicit celum vota deo dat

Aut mari sese deiecit alto
Nudus enatans. si scopulosum
Prominens saxum suscipit ipm
Vel sinu tuti conditur antri
Laudat excelsum/gratior illi
Dicit euasi sorte benigna
O reseruatum sanctius olim
Obsequi fas sit xpe tib ime
Rursus aut si me nauigio das
Vtar illo fac psperioze.

Explicit liber primus.

Incipit liber secūdus

Prosa prima. Bonicus

Ece nob/o volucer/altera dies fulsit illa continuaueris pcor effari/q̄ cepta sunt. Volucer Semi-nisti puto sub quali silitudine finē accepit hesterna collocutio. Non oino dissimiliter/nūc aduena nr̄ ex pcella publici ciuilisq̄ naufragij ꝓsulte fugiēs/ in locū satis abditū/ velut in quādā securitatis insulā se recepit. Illic more solitarij sedēs leuat se sup se. theologiā habēs ꝓsolatricem/q̄ doctrix est discipline dei ⁊ electrix operū illi⁹. q̄ sobrietatē ⁊ prudētiā docet ⁊ iusticiā ⁊ vtutem/quibus vtili⁹ nihil est in vita hoib⁹. Hec erigit ad spem futuroꝝ/ quē admodū tetigim⁹/asserēs q̄ nō sūt cōdigne passiones hui⁹ tpis ad futurā gl̄iam q̄ reuelabit̄ in nobis. Addēs q̄ spes nō cōfundit. ita tū si sit vera spes. non ficta. non fallax. non temeraria.

Est itaq̄ repromissio neq̄ssima/fallēs q̄ plurimos blādiētes sibi vtere mūdo dum etas floꝛida est/ querti poteris cuꝝ voles/tanq̄ videlz ex pprijs viribꝰ nō dei dono fiat quersio. Sunt ⁊ alij q̄s eo periculosi⁹ q̄ subtili⁹ decipit estimatio sua dū casus peccatoꝝ varios q̄s ppetiūtur emēdare nō curāt. vtunt poti⁹ ad supbiā. reputantes simile aliq̄d secū fieri cū ap̄lo/ cui datus ē stimul⁹ carnis: ne magnitudo reuelationū extolleret euꝝ. eis aūt sicut aiūt: ne magnitudo virtutum. Ab alijs migrat Judas. i. ꝓfessio ꝓpter multitudinē fuitutis. Tedet eni ⁊ pudet eos totiens ad cōfessores deducere lapsus suos/a q̄b⁹ abstinere vel nequeūt dño pmittente. vel nō satis volunt. Sunt quos scrupuloꝝ inq̄etudo/ et cordis pusillanimitas ita pturbat vt vix relictus sit i eis spei loc⁹. Sufficit alijs scire ō spe p intellectū differere/dicentib⁹ in deo solo spem esse reponēdā q̄s nesciat: vex apō tales nullus pene spei vel sensus vel effectus ē. Inuenies alios sperantes in misc̄ia dei/q̄s ad hoies nulla flectit misericordia. venia nulla patz. Quid q̄ desperant alij de dei bonitate/si non suauitatem dulcedinis sue exprimēto iugi gustent. quasi iam esse velint non spe sed ipa re beati/ ⁊ possidere hereditate sanctuariū dei. neq̄ esse in laboribus hominū/neq̄ cū hominib⁹ p temptatiōes flagellari. Alios videre est dum eos paululū visitat deus in opulento ⁊ intimo bone spei sensu ptinus extolli/sibi magnos esse ppie vite negligētes/⁊ seueros aliene cōsoꝛes/ arrogātioꝛes demum/vnde humiliores coꝝ deo ⁊ hominib⁹ ⁊ sibi viliores esse debuerant. Quid porro dicemus de duplicib⁹ corde qui duab⁹ vijs niti volunt. spem in mundo ponere. ⁊ spem in celo collocare cupiētes. Quid rursus de ingratis largitoꝛi deo/ p omnib⁹ bonis vel nature vel fortune vel gratie. Qui vtinam saperent illam sapiētis graue vocem. Ingrati spes tāq̄ hibernalis glacies euanescet. Aliorū vox ista est. certus sum me saluandū. neq̄ eni fecit me deus vt dānaret qui vult oēs homies saluos fieri. Maioꝛ ē iniq̄tas mea dicit ali⁹/ imitatoꝛ Cayn/ q̄ vt veniā merear. quid conaboꝛ? quid sperabo? Lapis habenis vtiq̄ alter certam dānationem suaz p incerta faciens. quicq̄d inquit egero bonū sit aut malū/qō de me statuit deus illud fiet. Virum vero cur non vtiq̄ argumento simili dum medicinā vt sanaq̄ vel cibū vt viuat sumere monetur. qz p̄sciuit vtiq̄ de⁹/qñ moriet̄ aut viuet. Bonicus Beatus ē volucer/ cui⁹ ē vere nomen dñi spes eius. ⁊ nō respexit in vanitates et insanias falsas/quales cōmemoꝛasti. Oz reuertoꝛ ad aduenā nostrum. Nōne queso retoꝛquet frequens sue considerationis oculos ad preterita/que vel ptulit vel aliorū exemplo pferre potuit? Volucer. Retoꝛquet q̄dem/et id crebꝛo gratias inter tristiciaz simul ⁊ gaudiū. spem ⁊ metum agens deo. nihil solicit⁹ iuxta monitionem apostoli. nisi vt petitiones sue innotescant apud deum/ p sua suoꝝ q̄ liberatione. consolatione. et salute. Bonicus Juste vero gratias agit. quis eni non euꝝ felicem ex hoc vno si cetera deessent/iudicauerit. q̄ deformissimam ⁊ boꝛridam nedū ciuitatis pclarissime. sed totius regni nuper floꝛētissimi desolationem/non dicā experiri i se sed nec oculis inspicere compellit? Nōne legimus Augustinū ea tēpestate qua obsidebatur ciuitas sua/ potius mortez a domino petijsse ⁊ impetrasse p magno munere. q̄ q̄ mala gentis sue coꝝ cernere cogeretur? Hinc ⁊ mathias p̄ceps dū videret mala que fiebāt i populo iuda ⁊ hierl̄m. Ue mihi ait. vt q̄d nat⁹ sum videre ꝓtritionē populi mei/ ⁊ ꝓtritionē ciuitatis sācte. ⁊ sedere illic cū dak in manib⁹ inimicorū. Nota est historia de catone q̄ morte cruenta inferre sibi maluit/q̄ in discidio ciuili viuere/ipsumq̄ videre tante tēpestatis auctoꝛem. Volucer Est vt dicis monice. Ponit nihilomin⁹ crebꝛo pre oculis coꝛdis sui/quot indignissimas subsannationes. quot opꝛobria pessimoꝝ. imo fortasse carceres ⁊ vincula. multos ex innocentibus caris suis. pro fide. pro iusticia. p pace rei

publice. p integritate regalis dominij/ ppeti ne cesse est. Quinetiã videre sibi videt/ nõnullis ꝺ accidere eo dũtaxat q sibi vl affinitate vel fami liaritate vel cause silis defensiõe/ pariq zelo cõ iũcti sũt. Eis obiectari ꝓterea/ q magna mali ra dix ꝛ origo ab illo ꝓcesserit ꝛ aucta sit./ Venisse aũt tps qñ iudiciũ cum suis recipiet/ imo ꝛ refu ga fact⁹. exul ignominiosus ꝛ abiect⁹/ nec aspe ctu publico dignus/ iã recipi. Vatuero trajcit has ꝛ silles ꝓtumelias/ i spem vite ekne/ sciens q nõ ẽ seru⁹ maior dño suo/ quẽ nedum beelzebub apellarũt/ ꝫ ad mortẽ vsq; psecuti sunt. Formi dat ꝓinde q apud deũ nõ sit dign⁹ habit⁹/ q cũ alijs silia patere. aut tẽperauit i illo flagellũ su um q vincit i martyrib⁹/ pcẽdo ꝓfessorib⁹. Aut noluit benignitas sua addere tristiciã sup tristi ciã/ suis p se orãtib⁹ amicis. nec vitatẽ in ei⁹ op probrio vehemẽti⁹ ꝓculcari. Aut ad extremũ re seruat ipm ad alia certamia. Aut ita fieri voluit q̃tin⁹ in solitudine q̃dã segregat⁹ exercitet liberi us/ ꝛ scopat spiñ suũ /recogitãs oẽs ãnos suos i amaritudine aie suę/ vt sanct⁹ deinceps ad ante riora se extendat Vonic⁹ Spero volucer vtet oia i bonuz de⁹. cui⁹ sapia attingit a fine vs q̃ ad finẽ fortit/ ꝛ disponit oia suauit/ q̃lez ei co mitẽ esse pmemorat⁹ es Volucer Confidit talit euẽtuz sibi deo ꝓpicio. ꝛ i hac meditatiõe ꝓstituit alterã sue ꝓsolatiõis causaz p̃cipuã/ que versat in reuelatiõe regimis mũdi/ p scripturaz sacrã q deo dicit. oia in sapia fecisti. Et rursus. Oia quecũq; voluit dñs fecit i celo et i terra in mari ꝛ i oib⁹ abyssis. que volũtas sicut semp effi cax. sic ꝛ iusta ẽ/ sine q̃ factũ ẽ nihil/ vsq; adeo q neq; foliũ ab arboze neq; passer in terrã/ dicente xp̃o/ cadit sine ea. Vehemẽs ꝓrsus ꝫ ẽ diuine li bertatis i oñi actiõe ꝓcurrẽtis exp̃ssio. Cui vo lũtati nr̃a vt ꝓfozmet optet. Nã q̃s es o hõ/ loq̃ tur theologia/ qui diuine voluntati p̃sumis ob sistere/ vel aduersus eam temerarius murmura re. Vide q̃d equi⁹ ẽ. Aut te voluntati diuine cõ fozmãdo subdere. Aut q ipa tue subseruiat vo luntati Hanc solidã de diuina ꝓuidentia ve ritatez si pbia plene potuisset attingere/ vel suis eam sectatozibus demõstrare/ theologiaz super addi p reuelationem nõ ita necesse fuerat/ cui⁹ voluerit alios deus q̃ pbos cognitionis huius saluberrime pticipes fieri. Philosophis vo sic euenit vt maioz eoz numer⁹ poneret deũ nõ mi nozi necessitate/ q̃ solẽ agere quicquid agit Un de sic libet deprzomere.

Primũ metrũ secũdi

li. dactilicũ adoniũ dimetz catalecticum 'currẽs

Scũ vltio ꝑmi ꝺ ꝓs. pbi. nubib⁹ atris.

Sol radianti — Luce coruscus
Lumia fũdit — Semper eodem
Missa tenore — Nescit auaros
Condere vultus — Non sibi fas est
Quin sua virtus — Largiter omnis
Influat orbi — Philosophantum
Turba prziorum — Lege coherces
Hac dominantem — Libera dicunt
Non sibi vis est — Influa mũdo
Qua valeat plus — Aut minus vti
Perpetuata — Lege gubernans
Jugiter vna — Mens sua fato
Stringitur arto — Ergo rependi
Gratia qualis — Debet eidem
Id quia prestat — Prestet oportet
Vana quid ores — Flectere querens
Ad tua vota — Aut manet idem
Cuius erroz — Iste/ sacrate
Religionis — Destruit omne
Robur ꝛ aufert — Sed nec egere
Crede suprzemum — Quoq; creato
Sat sibi laus est — Ut placet ꝛ vult
Sat sine motu — Cuncta moueri

Secunda prosa secũ

Secundi libri Vonicus philosophia volucer nũquid nõ apõ Boetium vtrãq; ponit ꝛ saluat liber tatẽ/ dei videlicet ꝛ nature cuiuslibet vrentis rõne. Volucer Constitut⁹ in supi oz lumie potuit ita videre Boeti⁹ qualiter nec platonici nec stoici in lumie solo pbie vsati vide runt. Alioq̃n ppetuitatez mundi/ vt alio modo nõ attingã/ nequaq; demõstrare conati fuissent ex carentia libertatis ad vtrũlibet prime cause. de qua canit theologia. dixit ꝛ facta sũt. manda uit ꝛ creata sunt. Nec mirandũ ꝫ in pbis q̃ ꝓfec tionẽ ꝛ actionẽ ꝓme cause venabãt ex inspecti one creature visibilis/ in q̃ nõ est p experimẽtũ re perire/ q aliqua sit aut possit eẽ creatio. Hinc p ꝓncipio percrebzuit apũd eos ex nihilo nihil fieri sed hec alibi latius tractãda sunt. Et amplecten da theologie traditio p scripturam reuelataz q diuina voluntas agit ad extra libere. ꝓtradicto rie/ ꝛ ad vtrũlibet/ sicut historialis ꝛ ꝓpheticus scripture decursus palã mõstrat Cui⁹ rõ ẽ quaz pbi vel negauerũt vel nesciuerũt. Deꝰ q̃ꝑ non ido vult res adextra fieri: qz bone sũt/ quemad modũ mouet hũana volũtas ex obiectiõe boni veri vel aparẽtis. Est ecõtra poti⁹ q ido res ad extra bone sunt. qz deus vult eas tles esse/ adeo q si vellet eas vel nõ esse vel aliter eẽ. id q̃z iam bonũ eẽt. ꝓpterea bñ enũciauit magn⁹ Am broси⁹ post Basilium q volũtas diuina nature ꝑma lex ẽ. Beniq; volũtas etiã creata si ꝓcedat imobilitari circa volitiõez alicui⁹ boni ꝫ nõ ẽ nt si respectu finis. ꝛ eoz sine q̃bus finis haberi nõ põt. Quis vo negauerit diuinã voluntatem nõ aliuz habere finẽ quem velit/ nisi se. qm̃ ꝓpter se fecit omnia. ꝛ ꝑpter se erat anteq; fierẽt oñia

qualia constat non esse necessario cõnexa ad vo
litionem seu cõsecutionem finis hui⁹/ quare nec
necessario volita sunt. ¶ Secus in cõmunicati-
one diuinarũ personarũ ad intra/ que in sua ne-
cessitate cõsistit sicut in sua necessitate vult se de
us. Qualis itaq; reputãda esset diuina pfectio/
si ex pductione creaturarũ dependeret? q̃s i sui
cõparatione constat esse quasi nihilum ⁊ inane.
Ita vt mirandũ potius videatur ĩmensam per/
fectionem fuisse dignatã res tante ĩmpfectionis
⁊ cuiusdam vilitatis pducere ac regere. quas si
repente destrueret vel in vnũ cõfunderet. quis
⁊ ei dicere posset. cur ita facis? ¶ Quinetiã theo-
logia volens amplius captiuare omnez intelle-
ctum in obsequiũ fidei pposuit in memoriã diui
norum mirabiliuz /escam quã dedit dominus ti
mentibus se in eucharistie sacramento/ vbi relu
cet incõprehẽsibiliter q̃ super omnẽ sensum. su-
per omnẽ nature cois ordinem/ deus potest /scit
⁊ vult quotidie mirabiliter operari. ¶ Ad cõso
lationem igit aduene nostri precogitatis alio-
rum calamitatibus ⁊ angustijs theologia sumit
initiũ a prima ⁊ suprema causa q̃ deus ẽ. Jn cu/
ius ditione cuncta sunt posita. ⁊ nõ est q̃ sue pos
sit resistere voluntati. Dehinc ad inferiores effe
ctus se deflectit. Philosophia vo cõuersum vt
sepius pcessum retinet ab inferioribꝰ ⁊ cognit/
ad superiores ⁊ latentes causas/ductu rationis
se subleuans. ¶ Occurrit autẽ primitus in hꝭ p
cessu mirabilitas rerũ infra labentiũ. variabili-
tas sortis humane/ q̃ nunq̃ in eodem statu pma
net. Deniq; pfusio quedam ⁊ impfectio eorum
omniũ que mũdus inferior ostẽtat vt sunt diui-
tie. opes. dignitates. regna. gloria voluptates.
que frequẽtius in cõtraria dilabunt. Dz incho
at ptinus ab alto pegrinus noster fide fultꝰ. Et
quoniã sicut solẽt malorez motus impedire mi/
norez ita grauioris mali recogitatio sufferentiã
leuioris facit eq̃nimiorẽ Vult ecce supremus iu
dex deus put edocet theologia q̃ ab initio mũ-
di vsq; hodie ⁊ in secula/ supplicijs infernalibus
angeli multi et homines crucient. vult alios in
purgatorij locis penis tradi. Queri non audes
neq; debes/ vult autẽ viatores homies tribula-
tionibus multis exerceri. Tu q̃s es qui querulã
do ptradicas. Quid magnũ si corruũt ⁊ pereũt
quãdoq; peritura. si moriunt aliquãdo morituri?
Hoc vero magnũ est elaborare quo fine con
cludat vita/ semp victura/ vel in societate beato
rũ vel in damnatorũ calamitate. ¶ Bonicus.
Sentio volucer q̃ in alienorũ sicut ⁊ in pprioꝝ
malorũ meditatione/ contentus non est aduena
noster infima sectari/ scãdit ptinus ad suprema
veluti arcem supra quã nõ est altera. videat au-
tem ne cadat. Est eni vt aiunt lapsus iste sapien
tum de puidentia dei cum arbitrij libertate Vi
deat insup ne dũ fragilibus et caligãtibꝰ oculis
incircũscriptibile lumẽ nititur attingere/ demer
gatur in tenebras densiores exemplo nicticora-
cis/ qđ inducit Aristo. ad nitidissimã solis lucẽ.
Volucer. ¶ Tutatur eum monice fides illumi/
nans tenebras suas/ ⁊ aciem mentis inualidam
sua luce collustrat/ vt in tam excellẽti lumie figi
possit/ eiq; sit delectabile. iocundũ ⁊ salubre/ vi-
dere lumẽ diuinũ qđ absq; ea odiosum foret no
xium ⁊ triste. Proinde iam accepisti quid ŏ co-
gitatione nedũ aliene sed pprie dãnationis agit
¶ Verũtamen ad intelligentiã huius rei ne vel ?
incredibilis vel scandalosa sit ad cognoscendũ
Preterea q̃liter ⁊ i quibus humana volũtas di
uine debeat cõformari/ rememorãda est distin
ctio de triplici voluntate/ put ad omnẽ appetitũ
nomen volũtatis se ptendit. ¶ Est in suprem
pprie dicta voluntas rationalis insita portioni
sue superiori/ que ad leges cõuertitur eternas. vt
ad vnicã potius eternitatis legem sua fecũditate
seu ẏtuositate multiplicem Est eni iuxta sapi
entem dei spũs vnicus ⁊ multiplex. Hec volun
tas ita semp cõformis esse tenetur diuine volun
tati cognite/ vt aduersus beneplacitũ suũ nũq;
remurmeret quasi vel iniusta sit/ vel irrationabi
lis aut incõposita/ crudelis ⁊ inuidia. Hec volũ
tas in beatis spiritib⁹ ita diuine cõiuncta est im
mobiliter/ vt sicut ipi cum deo vnus sunt spũs.
ita sit vnum velle ⁊ vnũ nolle/ qđ amicorum esse
pprium etiã philosophia tradit. Hinc p psal. Ab
sorpti sunt iuncti petre iudices eorũ. Que petra
christꝰ est ⁊ deus. quia christꝰ deus cui sancti iu
dices seculi ita iuncti sũt vt absorpti videantur
in deo ⁊ vnum facti in cõmunione voluntatum
cum eo. Porro volũtas hic in viatoribꝰ bonis
diuine volũtati cognite. lz mobiliter: cformis ẽ
orans ex instituto xpi. Fiat volũtas tua sicut in
celo ⁊ in terra. qđ in oratiõe sua seruauit dicens
in agonia positus. Abba pater. oĩa possibilia
sunt. transfer hũc calicẽ a me. sed non qđ ego vo
lo sed qđ tu. Cõsistit i hac cõformitate ⁊ aplica
tione volũtatis ad primã: ⁊ inobliquabilẽ regu
lam diuine volũtatis rectitudo cordis nri / quã
psequit exultatio/ leticia/ pax/ iocũditas/ ac vni
uersaliter omne bonũ/ quod vidẽs in spiritu p-
pheta clamauit. Q bonus israel deus his q̃ rec-
to sunt corde? Quo cõtra pessimus iudicat de
us ab habentibꝰ cor distortum/ q̃liter est i homi
nibus malis hic in via. flexibiliter tamẽ. in dam
natis vero cum obduratione sempiterna ¶ Al
tera voluntas est inserta portioni rationis infe.
rioris. que q̃dem altera dicitur non in substãtia
sed quia cõuertitur ad leges vel res inferiores/
elongata quodãmodo a prima luce/ et ẏtute eo
tenebrosior ⁊ debilior effecta /quo magis ac ma
gis in inferiorũ oblectatione ⁊ visione se cõuer/
tit inectit ⁊ demergit. Jra vt nequeat quãdoq;
oculos tenebris assuetos /in supernaz veritatis

lucem attollere. Sicut oculus carnis positus ⁊ eclusus vbi sol materiaľ occidit vľ occasui ꝓximus est caligat. hanc volũtatem inferioris portionis quãdoq; vocamus appetitum sensualem non generaliter/sed ꝓut natus est obedire rõni. ⁊ ita liber est per ꝑticipationem. Scd̃m quã voluntatem ꝑmittit nos deus multa velle vľ optare fieri/quorũ opposita vult absolute diuina sua volũtas. vt pius filius bona voluntate vult patrem viuere/quẽ deus mori statuit. Hec tamen in tãtũ recta est si voluntati supioris rationis/sicut illa diuine/nequaq̃ remurmuret. Tertio modo sub volũtatis nomine late sumpto cõplectitur omnis appetitus/qui non cõiunctam rationem sequi habet. vt est in hominib⁹ de duplici volũtate priori. sed regitur ⁊ dirigitur tãtũmodo/quasi regulata ab intelligẽtia infallibili que deus est. qui sic res ordinat/vt eas ꝓprios motus agere sinat. Propterea volũtas hec nllo pacto cõtrario potest esse vel aduersa diuine volũtati. cuius solius influxum vel instinctũ ꝯsequitur. Quo fit vt in brutis non habentib⁹ coniunctam sibi rationem culpa careant motus sensuales/quales in singulis variant ꝟm naturã hui⁹ speciei vľ illius/quos oẽs in hoĩbus quodãmodo aggregatos inspicimus.

Secundũ metrum secundi libri dactilicũ archilochium ꝯstans tetrametro buccolico ⁊ tribus trocheis. cõcordat vltimo q̃nti libri boetij. Quã varijs terras. si cõbinent linee due in vnum versum.

A Quot subiecta modis animalia
Passionibus sunt
Crudelis leo. tigris ⁊ aspera
Trux aper furore.
Indomitus siluas onager colit
Unicornis atrox
Lasciuit vitulus. petulans caper
Et equus superbus
Astus fraus vulpi. lepori timor
Os vorax lupis est
Liuidus est catulus. sus sordida
Tardus est asellus
Ursa ferox. prudens elephas/sibi
Castitas amica.
Turtur fida pari simplex quoq;
Stulta corde perdix
Pauo glorius ⁊ zelotipus
Est auara cornix
Felle colũba caret. canit omnia
Bubo dira planctu.
Est apis arguta mira facit
Arte mel fauosq;
Prouida se formica regit: pigra
Vult cicada soles
Nisus aues. lucius pisces rapit
Est odor vulturi
Pugnaci gallus est pectore.
Miluus est inerti
Quis philomena modos vestros capit
Ac alauda vestros
Tales innumeras animalib⁹
Inditas videbis
Conditiones/quas natura dat
Alma cuiq; sparsim
Omnia ꝑpulchro regit ordine
Noxia nulla culpat
Nullus ⁊ error inest/industria
Cuiq; mira valde
Ast hominis ratio complectit
Omne tale sparsim
Per varias species rectrix data
Cui necesse cunctos
Affectus iusto moderamine
Temperet regatq;
Si renuit peccat/fit seruaq;
Turpiorq; brutis
Stet ratio/fiet sibi subditus
Eius appetitus
Et dominat ei/q̃ si nequit
Haud ream putato

Prosa tertia secũdi libri. Monicus.

B Miseret me mei vehemẽter meiq; similium crede volucer dum ista perpendo. videns iniq̃tatem ⁊ contradictionem in hominũ ciuitate. vel regno spũali vbi sũma tranquillitas esse debuerat/vbi par erat voluntatem quãlibet inferiorez parere supiori/sed hoc euerso turbatoq; ordie vt pax abscedat necesse est. nam pax quid aliud est q̃ ordinis tranquillitas in impando ⁊ obediendo. Volucer Obedit monice si validum fuerit. si viuax ⁊ efficax imperium/cuiusmodi viuacitatem/gr̃a virtutesq; cõferunt p̃cipue iugis exercitatio voluntatis superioris: vt ad diuinã se ꝯuertat videat. obseruet inhereat. Ita eni fiet vt ip̃a roboret/⁊ debilitetur inferior i tractu suo. aptior effecta suscipere formã vel influxum seu ꝟtutem a supiori deriuatam. Imitãdus est ih̃s factus nobis a deo sapiẽtia. q̃ suscepit ⁊ ostendit in se q̃d agere debeam⁹. In quo p̃ter voluntatẽ diuinaz (erat eni deus) triplex quaz diximus volũtas inuẽta est. Voluit ꝟm p̃mam assidue quicquid de⁹ voluit laudans ⁊ approbans ordinẽ diuine sapientie bonitatis et iusticie/in omnib⁹ q̃cunq; voluit et fecit i celo ꝑ saluationẽ. in omnib⁹ abyssis per dãnationem. in terra ⁊ in mari ꝑ quãdam saluãdorũ ⁊ dãnandorũ variam agitationẽ. Nos itaq; iesum ꝟm hanc voluntatẽ debem⁹ imitari. et si non vsq; quaq; possimus ex equo/dũ hic viuimus/quãdo nondũ ꝯfirmati sumus. quãdo per

alteram secundarū voluntatum distrahi potest in nobis hec voluntas ⁊ turbari .imo et ab actu suo penitus impediri/sicut ⁊ iudicium superioris rationis ſm qđ dirigit/potest absorberi Sed cus in christo sicut in beatis.quia ſm hanc portionem beatus fuit in via christ⁹. Nihilominus hec volūtas in christo voluit vt inferior duplex volūtas ageret motus suos i omnib⁹ absq; peccato.hinc voluit hinc tristis ⁊ mestus fuit .hinc orauit.hinc misericordia motus est sup turbas ⁊ egrotos.hinc lachrymat⁹ est. hinc cōquest⁹ ē/ tanq; sensualitatis aduocatus. de⁹ de⁹ meus vt qđ dereliquisti me/quādo portio inferior absq; vllius ꝓsolationis redundātia supioris ad eaz/ dimersa erat in acerbissime passionis abyssum. Nemo autē vnq; carnē suaz odio habuit. Hinc postremo cum clamore valido ⁊ lachrymis deo suplicans.expirauit. Exemplū igitur nobis dedit deus vt quēadmodū iuxta hanc duplicē volūtatem fecit.ſm quā erat viator. Ita ⁊ nos faciamus/tam ꝓ nobis q̄m ꝓ fratribus plorem⁹. oremus.tristes simus.⁊ clamem⁹ quia sic est voluntas dei cui superior nostra volūtas ꝓformis est/si bona est. Cōsurgit inde merituz multiplex si non dimouetur a statione sua .hoc est si ꝑpter motus inferiores illius duplicis volūtat nihil vspiam mali agit qđ diuine sit aduersū. Sonicus Sed q̄d aget pauperculus ⁊ infelix viator venū datus sub peccato sentiēs cum apostolo aliam legem in mēbris suis repugnantez legimentis sue/⁊ captiuantē sub peccato/q̄lem philosophi expti sunt .Quis enī viuēs expers esse pōt sed originalis causa tante corruptionis fuit eis icognita quā theologia reūelauit. Nōne dū conat animus assurgere ilico quasi paralisi dissolutus aut debilitatus coluber retabit. Te nobis viatoribus quos fatigat ⁊ sepi⁹ interturbat volūtas inferioris rōnis . enitens ad se trahere supiorem rectricem voluntatem/pondere grauis fomit originalis/grauiori peccati actualis/ grauissimo inueterate cōsuetudinis.⁊ super omnez modū ingenti mole obduratiōis/qualiter i christo nec fuit nec esse potuit .nec similiter ē in beatis Volucer. Exclamem⁹ monice cū apostolo. Infelix ego homo q̄s me liberabit de corpore mortis hui⁹. Subinde respōdeamus. Gratia dei per ihm christū. Dicam⁹ eidem. fiat nob⁹ domine ſm iudiciū atq; desideriuz non inferioris sed supioris rōnis atq; volūtatis.fiat i nobis sicut in celo fit vbi motus regularis p̄mi mobilis tanq; rationalis/tēperat obuias reuolutiōes orbium inferiorū siue planetarū ꝓpzro cōtranitamur vt possumus retinētes saltem in suspēso q̄dam/liberū arbitriū /ne p̄cipitanter eliciat actū suū quoniā in hac vi suspensiua (sit velle sit nolle sit actus medius)saluatur p̄cipue libertas arbitrij ⁊ sua in nobis vtilitas. Alioq̄n sine suspē-

sione tali vel renisu volūtas inferior fortificatur assidue.rebellior quoq; et indomabilior efficit/ vsq; adeo q; similis fit iumētis insipientib⁹ q̄ carent arbitrij volūtate supma.imo vero plurimū differt.quia substernit et fuire facit sue libidini dominā volūtatē deteriorē effecta bruti. quo seuissima est iniusticia ferens arma Omittam⁹ eos quos ad hanc seruitutē malicia ptrahit. Io/quamur illos qui iudiciū ratiōis (quo libertas radicat) vel nullū habent vt infantes ⁊ fatui. vl' imꝑfectuz vt pueri . vel inualidū vt femie.nāq; varium ⁊ mutabile semp femia .Nō si causa cognoscitur cur puerorū sit imꝑfectum ⁊ mulierū inualidū iudiciū. Credi non potest quātā turbā huiusmodi puerorū et puellarū inter barbatos homines exprimur. Multi multa sup hac re locuti sunt.astrologi.medici.philosophi.et hi vario modo.poete.magici.ꝓphete falsi. vel idolatre. Prophet⁹ ver⁹ tandē dixit de deo. Qui finxit sigillatim corda eorū.qui intelligit omia opera eorū. Et sapiēs. Cor regis in manu dei ē quocunq; voluerit/declinabit illū .Qui ſm apostolum Cui⁹ vult miserek.⁊ quē vult indurat Theologia vo recipiens ex omnib⁹ priorū dictis id qđ ꝓbabilius est.⁊ improbabilia reiiciēs /ꝓflat ⁊ colligit ꝓ statu vie ⁊ nature destitute causam talē Itaq; sicut anima rationalis depēdet a corporali dispositione vel armonia.non q̄dez in esse cum sit imaterialis ⁊ imortalis. sed in opari in corpe Ita ſm varias opationes suas p̄supponit ⁊ requirit diuersas dispositiōes armonicas vnam habet vt informet ⁊ sustētet corpus.alteram vt vegetet ⁊ augeat.alterā vt moueat ⁊ sentificet. Et h̄ q̄dem non vno modo:sicut nec vn⁹ est tm̄ sensus carnis/sed est exterior ⁊ est interior multiplex. quas inter armonias non dubiuz q̄n p̄mam in ꝓfectione secūda excedat.scdaz tertia.⁊ ita de reliq̄s. Necq; negat aliquis quin i p̄dictis opationibus vtaf ⁊ egeat anima rationalis organo corporeo:sicut est forma corporis organici phisici hominē in esse cōstituens. Verū supest alia ꝓfectior opatio rationalis anime supra brutales.in qua cōuenit cuz angelis /quā opationem dicimus intellectualē .In qua radicatur libertas arbitrij que libertas est facultas rationis ⁊ volūtatis .quia nec volūtas sine ratione eligeret.nec ratio sine volūtate vellet.libertas idcirco cōplectitur vtrāq; vim. Rursus hec opatio intellectualis q̄uis in se nō sit organica. p̄supponit tamen dispositionē organicam in sensibus p̄sertim interiorib⁹ ꝓfectiorem lucidiorez ⁊ quietiorem q̄ aliqua sit aliarū omnē enī intelligentez sicut dicit aristo. necesse est fantasmata speculari. Quis Auicē.⁊ Algazel cuz similib⁹ tradiderint intellectum desup illustratiōes ab intelligentijs sine sensu p̄uio vel inspectiōe fantasmatū posse suscipe/hic ꝓphetias ⁊ diuinatiōes

tam in vigilia q̄z in somnijs saluare nitunt/sicut aliqui tradiderūt fantasias oēs brutorū et hominū a celestibus corporib⁹ exoriri. longum vero ꝓsequi esset opiniones singulas Redeamus ad cōpendiū. ⁊ dicamus vt cepimus q intelligēdo primitus ⁊ species itelligibiles eliciendo /necesse est fantasmata speculari. non certe qualiacunq:sed ordinata pura ⁊ lucida/si liberū arbitrium debeat esse pfectum stabile ⁊ integrū. Cū autē mille modis imo inumeris contingit istam quam vsus liberi arbitrij ꝓrequirit armonicam dispositionē nunc totaliter impediri/vt in infantibus/⁊ fatuis/ebrijs/⁊ amentib⁹ multis nūc im pfectam haberi vt in pueris. nunc instabilē ⁊ variam vt in feminis ⁊ in omnib⁹ generaliter q̄ varijs passionib⁹ affecti sūt. tandez integra vix habetur huiusmodi dispositio ad quecz itelligibilia ꝓpter defectum cōsurgentez ex naturali vel accidētali cōplexione. Quo fit vt diuersi videāt vsus liberi arbitrij. q̄dam in istis:alteri in alijs. et nequaq̄z in vtrisq̄z. Quid dicim⁹ de diuersis hominib⁹ cum varietatē istaz diuersis tēporib⁹ imo eodem die ⁊ fere de momento in momentū cognoscat homo q̄ se discusserit acriter/ in seipo dum famelicus aliter iudicat q̄z replet⁹. sobrius q̄z ebrius. mansuetus q̄z ira succēsus. vigil q̄z sōniculosus amans q̄z inuidus. ꝓtinens q̄z libidie stimulatus. hūiliatus q̄z exaltatus. Et ita de reliqs sine numero Neq̄z tamen adhuc attingim⁹ melācolicas fātasias quas infinitas medici tradunt ex humorū corruptione varia generatas. formata enī gr̄a exempli/fantasia fumis grossis obtenebrata/fantasmata terroris ⁊ horroris/sicut sol⁹ in tenebris inde clamans ⁊ fugiēs. Qua ex re semp tristes sunt aliqui. aliqui e diuerso ioculariter leti.

Tertium metrū secūdi li. dactilicū pentametrū saphicū. ⁊ currit cuz carmine septimo q̄rti li. boe. Bella.

Splendidi solis radij videdos
Exhibēt sese tuitu fideli
Dum seren⁹ fit medioq̄z purus
Aer. imo pspicuo refulgens
Guttule roris/pluuieve dense
Rarus aut nimbus vel opaca nubes
Pendulū si se per inane librant
Frangit circa radius cathecum
Visibus falsas tribuit figuras
Ille protendēs oculis colores
Iridis micans pluuiosus arcus.
Halo lunaris/varia vel ortu
Sol vel occasu specie nitescens.
Par in obiectis speculis videre
In q̄bus distant color ⁊ figura
Pro situ tali variaq̄z forma
Est agens virtus aie suprema
Que reluces cit radians in ima
Parte passiua/species in actum
Efficax ducit:sed speculatur
Per prius grossi simulacra sensus
Spiritus que fert cerebri medullis
Cum q̄bus fumos recipi putato
Hos vagos/turpes/fetidos/⁊ atros/
Alteris mulcens nitor est ⁊ ordo
Pulcher/aptatus numero placenti
En habes causas sapiēter aptes
Cur sit elusus rationis vsus
Arbitrans plene nec inest facultas.

Prosa quarta secundi lib. Bonicus.

Intelligo volucer q̄ late pateat ista ō fātasijs cordis/de fallacibus iudicijs anime pscrutatio p̄m quā meminisse debet homo fragilitatis ⁊ impfectionis sue Mā qualiter inueniet aliqs/qui pretact⁹ incōmodis vel in aliquo non sit obnoxius/sed quēadmodū de vitijs oratius dicit. Optimus ille est q̄ minimis urget. ita liber ille dicēdus est qui nō vltra cōmunē hominū modū/melācolicis fantasijs irretitur. Redeat vo sermo noster vnde sumpsit exordiū vt cōsonus sibi fiat. Volucer. Redeat volo. p̄misimus q̄dem inuestigando ꝓsolationem aduene nostri sup cōtritione gentis sue/ q eum theologia ad cōformandū voluntatē suam diuine voluntati p̄mitus anhelat. Ita enim habiturus erat cor rectuz/ac pinde letū/pacificum/⁊ tranq̄llum. Quoniā de q volūtate sermo fieret ignorari poterat/distinctio trimēbris de volūtate subiuncta est. Reddita pinde ratio cur in volūtate p̄peditur libertas arbitrij/q̄ facilius apareret q̄liter adiuuatur. Progrediētes igitur dicamus q intellect⁹ postq̄z inspexerit fantasmata/potest inde species intelligibiles elicere. denudando quodāmodo eas a naturali ꝓditione ⁊ in eis effodiens agalma spūale/ō est simulacrū vel ꝓceptū nūc vniuersalē nūc specificum. q̄ facto intellect⁹ taliter actuat⁹ iā pōt ratiocinari nō inspecto fātasmate/iā silogisat. discurrit. Regulas artiū sibi formar generales ⁊ infallibiles ad exemplar artis prime. Neq̄z neganda ē hec vis itellectiua. cū de ꝓtute estimatiua fateamur q ex sensatis elicit species insensatas/vt ouis inimicitiā ex figura lupi. Ut vo dum semel actuata fuerit p fātasmata ortū habētia ex aliq̄ sensuū exterioz/ iā pōt alia sibi formare talis generis in somno vel vigilia. aliter nō. Cui⁹ signū ē q a natura ceci non somniāt neq̄z fantasiant ō colorib⁹. neq̄z de eis sciētiā habēt vllā Beniq̄z p ꝓtēplatiōez vt alibi dicēdū ē venit mēs ad itelligētiā purā ⁊ simplicē sine motu vt discursu ad exēplar. Iz impfectū valde simplicis itelligentie diuine q̄ vnico cōtēplat⁹ ituitu pūtia ꝓterita

ꝛ futura.ꝛ instar cētri intelligibilis stabilis manens dat cūcta moueri.sic vnica ꝛ inuariata respicit ꝛ intelligit oia que motui subiecta sūt Ad hūc statū theologia suadet aspirare .cui q̄nto p ximior tāto sublimior et liberior ē volūtas q̄ velut ex alto iubet et impat sensuali volūtati.ppt cui⁹ tractū sicut nec ppt motū naturalis appetitus nō deserit locū suuz q̄ adheret deo ponēs in eo spem suā fidē atq; dilectiōez. Nō si iuꝝ sapiētis ꝟbum sicut pturiētis cor suū fantasias patit vt fit in sensualitate nō dat illis cor suū itellectuale/nisi ab alto imissa fuerit visitatio ꝟm quā regit.agit atq; dirigit. nō q̄dem fatali necessitate seu fluctuatiōe fortuita. Colligim⁹ eni ex imē sa diuine cognitiōis viuacitate lōge sup nr̄m cognoscēdi modū simul ꝛ ex volūtatis libertate q̄ apd eā nihil ē fortuitū.nihil causale.nihil insup ad extra necessariū vel fatale. Rō ꝑmi ē quoniā nihil agit in mūdo/q̄n ab eterno ꝓuiderit illd de⁹ cū tota serie causaꝝ etiā minimaꝝ Secus apud hoies ꝓter q̄ꝝ intentiōez ꝓdeūt effect⁹ ex variarū ignotarūq; eis causaꝝ ꝓcursu/quēadmodū videre ē in inuentiōe thesauri dū terra fodit vt excolat nō vt aurū inueniat. Hinc ortū habuit fortassis illd aristo.q̄ vbi magis ē de intellectu ibi min⁹ d̄ fortuna. Recte q̄dē adeo vbi totū ē p intellectū nihil est fortuitū. Si ꝟo fortunā quis trāsferat ad causaz ꝓducētē effect⁹ q̄ dicūt in ordine ad nos fortuiti.sic ꝑmā causā dicere possumus eē fortunā q̄m ꝓncipaliter ꝛ imediate concurrit ad oēz effectū. Dedisset ꝫ mō ꝟgilius verū epiteton fortune dicēs .fortuna omipotēs.et Salusti⁹. Sz ꝓfecto inq̄t fortuna in oi re dñat. Cetez de fati ncēsitate liquet ex ꝑmissis q̄ nihil i reb⁹ creatis tale sit fctā ad ꝑmā cāz cōpatiōe q̄ illa actiōis necessitate cōstringit /neq; respectu celi neq; respectu terre: ꝛ oiuz q̄ i eis sūt Coagit tñ differēter i actionib⁹ q̄ dicūt naturales/q̄b⁹ nō ē annexa rō ꝓpria.nec ex ꝓsequenti vllā hūt libertatē seu ꝓtingētiā in agēdo ex ꝓncipijs suis itrinsecis. Aliter i habētib⁹ ꝓiūctā rōnez q̄b⁹ intrinseca facultas ē volēdi vl̄ nolēdi ꝟm iudiciū ꝓprie rōnis. Nilomin⁹ si ad ꝑmā causaz naturaliter agētia retuleris illa nō necessario ꝫ ꝓtingēter efficiūt mot⁹ suos.ꝫ in miraculis factis circa solē.circa ignem.circa mare ꝛ bestias ꝓspicuū fidelib⁹ ē. Dat itaq; regula q̄ i oi ꝓductiōe si cōcurrit aliq̄ causa libere ꝓtingēter agēs q̄tūt fuerint naturalit coagētes effect⁹ille ꝓtingenter producit. Qua i re ptz q̄ act⁹ elicit⁹ create volūtat[ca ꝛ ex supiore diuina. Sonic⁹ Causā nō ꝫ fortit ꝓtingētiā ex duplici radice: ex sua itrinse/ iuenio volucer his q̄ dicta sūt repugnandi/neq; aliter phie ꝟba loquētis apud boetiuz de fatali necessitate recipiēda puto.scis attñ ꝓturbari nō nullos apd q̄s de⁹ ita ꝓsiderat tāq; rex suprem⁹ q̄ vnico semel impio ꝓstituerit vniuersū mūdū/ dās vnicuiq; rei ppriū officiū quēadmodū terrenus rex instituit vel exercitū suū vel curiā iudicioꝝ ꝛ legū aut artifex aliq̄d horologiū. Ipe ꝟo deinceps manet q̄etus neq; solicit⁹ p singl'a Nituntr hāc estimationē suā fulcire p vulgatuz illud Aug. verbū .De⁹ sic res admistrat vt eas ppr̄ios mot⁹ agere sinat q̄ ꝛ ꝓphetico ore dixit. ego sū de⁹ ꝛ nō mutor. Volucer Ita ē monice redeūt tales ad supi⁹ in ꝑbatā philosophā tiū opinionē quaz insectāt multi secularū lr̄aꝝ ac existimatio vulgariū/ q̄ꝝ videbis aliq̄s si ad scꝑturā sacrā se ꝓterint nihilipēdē aut irridere simplicitatē ei⁹ .eo q̄ maxia ꝑs ꝓtext historijs habem⁹ inquiūt aliūde narratiōes historicas. q̄ et stili splēdore ꝛ rerū gestaꝝ magnitudine nō inferiores existunt. Verūtñ ꝫ interest q̄m historias hz scꝑtura sacra put in eis ꝓtēta reuelauit de⁹ ꝑ ꝓphetas.lōge ꝑius anteq; fierēt Ex q̄bus pulcherrime ac saluberrime veritates elucescūt Eluceſcit primo diuina oīm p̄cognitio simul et ꝓuidētia regitiua oiuz q̄ gerunt tā in celo q̄ i terra.q̄ volūtati sue ꝟuire facit vniūsa. nūc per bonos nūc p malos aduersus quā nō ē sapia neq; ꝓsiliū adeo q̄ hoies vel demones implēt prēdispositionē reuelatā dei.dū conāt illā vel effugere vel frustrare. Sūt in exemplū vēditus Joseph/ ꝛ exposit⁹ cū alijs infantib⁹ in aq̄s moyses ꝛ dauid a saule ꝑsecut⁹.cū ceter] absq; numero. Eluceſcit p̄terea q̄ p̄nūciationes dei facte p ꝑphās vel scripturā.ꝓditionē sepe recipiūt licz exp̄ssa ñ sit ꝟm varietatē meritoꝝ vl̄ demeritoꝝ apd illos q̄b⁹ vl̄ p q̄b⁹ hmōi p̄nūciatiōes fiūt .ꝫ d̄ iona respectu niniuitarū hoc d̄ esaia respectu ezechie.ꝛ ita d̄ reliq̄s liquet Relinquit idcirco semp hoib⁹ dū viatores sūt pnie loc⁹ ꝛ pie orationis atq; ꝓuersionis effect⁹ nec ex ꝫmutabilitate dei vel p̄nūciatiōis sue desperationi loc⁹ dat Eluceſcit amplius nō esse seruiendū deo p sola ꝑsperitatis adeptiōe vel aduersitat] eūitatione tpali/q̄ veritas in euāgelio manifesti⁹ tradita ē/ q̄z lex antiq̄ tpalia cōmoda vel incōmoda rememoratās exponeret. Est eq̄dē p̄miū p̄stanti⁹ merito nihil aūt tpale p̄stanti⁹ ē ꝟtute . Sed neq; cū stoycis dicere satis ē ꝟtutē esse p̄miū sui sicut viciū seip̄m penā hz. Alliciēdi fuerūt hoies ad laboriosa ꝟtutū opa ꝛ a suis voluptatib⁹ vitiosis arcēdi p sepatū aliq̄d mai⁹ tā p̄miū q̄z supplitiū. Ad q̄d phia.q: ptingere nō potuit ꝫ deficit cū sua ꝓsolatiōe .deficiūt ꝛ illi q̄ volētes suis exhortationib⁹ vel vel p̄dicationib⁹ bñ instituere ad amorē dei p̄mittūt p illo quasi cōmutationē quandā/bona tēporalia vt diuitias /vt sanitatē vt plem egregiam/aut aliq̄d similiuz. Sic enim ꝛ cortex lr̄e veteris p̄tendebat. q̄uis int⁹ ꝑphetici ꝛ eleuati viri spūalia sub his tēporalibus p missionibus obumbrata concipent ꝛ gustarent/ sed de hoc latius infra Eluceſcit postremo ex

hac diuine volũtatis ad vtrũlibet actione extra se liberrima q̃ solo nutu tpat orbẽ /q̃ orationes spesq̃ nr̃e dirigũt nõ inaniter ad deũ q̃uis imutabilẽ. qz cetera oĩa mutare scit ⁊ põt dum vult. Et h̃ ẽ generalis mot⁹ insit⁹ oi creature quẽ obedientialẽ noĩare possum⁹ / vt ei⁹ seq̃t impiũ quẽ admodũ de ascẽsu g̃uis ne vacuũ fiat dici solet. Ut pfecto si de⁹ sinat res agere ꝓprios motus. ꝯsequẽs ẽ vt eos possit vl impedire vel mutare Alioq̃n nõ iã res sineret / ꝙ agerent vellet nollet. Quinetiã mistratio nõne reponit i ordie causarũ q̃s ab initio de⁹ instituit. ꝓpri⁹ aũt mot⁹ angelor liber ẽ in agẽdo. ꝯ Proinde sic spũalia potiora sũt tpalib⁹ tãq̃ illoz finis. ita fit i tpalib⁹ mutatio / put exigit gratuitũ regimen spũaliũ / pser tim ad finẽ eterne ⁊ beatitudis ꝯsequẽdum. In hac aũt regiõe vl ordie spũaliũ reponũt diuina carissimata / pcipue fides spes ⁊ charitas / q̃b⁹ motus indit⁹ ⁊ q̃si ꝓpri⁹ ẽ ipetrare miracla dũ expedit / vt q̃ i aq̃s validis tra apareat arida in medio fornacis ardẽtis sit vẽt⁹ rozis. q̃ mõtes trãsferãt ⁊ quod lõge mai⁹ optabiliusq̃ ẽ: fit p istas ꝓtutes ⁊ orationẽ eis subnixã / vt expeditũ sit et alacre libez arbitriũ voluntatis hũane / ad dirigendũ pedes sue affectiõis ⁊ intẽtiõis / in viã pacis ⁊ salutis. Ad ꝯformãdũ ꝓterea diuine volũtati suã eidẽq̃ p:sus inniti dicẽdo cũ ꝓpha. Ut iumẽtũ factus sũ apũd te / ⁊ ego semp tecũ. tenuisti manũ dexterã meã. ⁊ in volũtate tua deduxisti me. Unde libet collocuioni diei ꝓsentis terminũ dare sub hoc metro.

Quartũ metruz ⁊ vl

ti. se. ꝯordat metro. ij. hui⁹ li. Quot subiecta.

Liminis orbus subsidiũ sibi
Querit a vidente
Cui plus nitit vt magis audijt
Imminens periclum
Patrem dum cecidit puer aspicit
Ac ei manũ dat
Scit quia non valet ex se surgere
Querit hinc iuuamen
Vulnere fractus qui medicamina
Nouit / hunc requirit
Potat amaris. vrit ⁊ ignibus.
Huic obedit vltro.
Litibus implicitus sibi querere
Jure vult peritum
Victaq̃ nec refugit sua credere
Consciusuimet
Cur igitur ceci / pueri quoq̃
Saucijq̃ valde /
Juris ⁊ ignari. nos tradere
Non cito velimus
Xpe tibi. qui rite p omnia
Alis opem referre.
Quo sine nulla valent discrimina
Ui vel arte pelli.
Huc petimus quo vis / mora nulla sit.
Ibit alacris mens.
Si caro tardat: perq̃ pericula
Cuncta te sequetur
Grata. nec inualido cum murmure
Perget aut trahetur.
Cur peccata sciens cumulet noua
Dum licet mereri.

Explicit liber scõs.

Incipit liber tertius

Prosa prima. Bonicus.

Ausum volucer desiderans rursus ex te audire verbũ sup consolatione pegrini. solicitam eni super hoc auiditatez / ex puigili cordis mei cura / q̃ te loco tẽpozeq̃ p̃uenit / itelligis. Volucer. Spes vt dixi monice solatur eũ / confugiens ad deum tanq̃ ad thronũ gratie. ad tẽplũ ⁊ aram misericordie. ad arcam federis. ad libertatis asilum. ad firmã petram. ⁊ solidum littus. A natura siquidem ita videmus institutũ vt debilior initaꝛ fortiori. sicut vitis vlmo. edera quercui. naufragus tabule / puerul⁹ matri. Solatur ipm preterea scriptura sacra / reuelans decursũ mundani regiminis / a prima voluntate liberri/ma / cui nostra cõformis esse debet. Quẽadmodum vero per spem vis irascibilis. sic per huiusmodi cõformitatẽ rationalis ordinaꝛ / ⁊ ex consequenti cõcupiscibilis / dum ita fuerit ꝯformis ⁊ subdita q̃ ipius ⁊ dei sit vnum velle et vnum nolle / quod amicicie ꝓprium est. Videẽs aũt q̃ irascibilis per impatientiaz conturbaꝛ. et per ignorantiaz seducitur rationalis. Beinceps igitur cõplebitur sermo super impedimenti huiusmodi tollendis / primũ per patientiã. alterũ per doctrinã / vbi nõnulla que in priorib⁹ dici poterant / inserenꝛ Bonicus. Placet qõ dicis quoniã ⁊ dictorũ recordationẽ sũmariã / ⁊ decendorũ lucidum ordinem tradis. Volucer. Loquturus ergo de cõsolatiõe per patientiã recte mihi videor id agere si de moderamine zeli inchoauero. habet itaq̃ zelus inter passiones vehementiã multam. Audi sapiẽtẽ. Cura sicut infern⁹ emulatio. ꝯ Prefert insup sibi spẽm iusticie quo fit efficacior ad nocendum dum deuiat. Quid eni efficacius ad nocenduz q̃ familiaris inimicus. ⁊ q̃ demonium meridianuz / quod in angelum lucis se transfert. ꝯ Porro zelus et si quãdoq̃ significat inuidiam. quãdo odium. aliquãdo imitationem. vtemur hic zelo put est desiderium vehemens quo quis incitatur ea tollere que rei sibi dilecte videntur aduersa. Sic homo zelat p vxore / ne mechus abutatur ea / ⁊ hic zelotypia. mater pro filia ne violetur. iustus pro

domo dei volens ab ea tollere quicquid viderit scandalorū Unde istud est. zelus domus tue co medit me. Cuius recordati sunt discipuli christi dum ejiceret vendentes et emētes de templo seu domo dei. Zelum hunc vltimū laudauit qui dixit nullum esse deo acceptius sacrificiū q̄ zelum animarū. vere quidem si comitetur ipm beniuolentia/discretio/et constantia. que tria si deserat aut ptemnat zelus. recte cōpaueris ipm gladio bicipiti in manu furiosi. igni rursus et fulmini sine obice pruganti.

Primus metrum tertij monocolon choriambicū asclepiadeū currēs cum primo carmine Horacij Mecenas atauis edite regibus.

Ignēs flāma rapax libera si manet
Nox suprema dom⁹ puolitās vorat
Quo pl⁹ absq̄ mō torrida cāduit
Estas/fulguribus crebrius emicat
Elisusq̄ vapor dissipat infima.
Est igni similis zelus/et estuat
Intus cor stimulans. quo vehemētior
Incumbit cohibe/fac teneat modum.
Collidunt in eo se pariter duo
Affectus/nimiū singulus improbus
Hinc impellit amor hinc furit odium.
Zelus nam quia rem diligit et colit/
Ledi non patitur/ptinus incitus
Ira corripitur/recta nec inspicit
Odit/psequitur/nec requiem capit.
Fingit iusticiam/tendit in ardua
Supra posse ferox frangitur et ruit
Secum multa trahens que pereūt simul.

Secūda prosa tertij lib. Bonicus.

Nonne zelus excusat o volucer ppter intentionē boni finis/etiaz si leserit vt dum vult tollere scādala a domo dei satagens ab hominib⁹ vel hereses corrigi vt symoniam abīci. vel tyrannidē cōpesci. nōne suffragatur sibi verbum christi. Si oculus tuus qui est intētio fuerit simplex to. cor. tu. lu. erit lucer Audisti christū alibi dicentez. Ecce venit hora et nūc est/vt omnis q̄ interficit vos arbitretur se obsequiū pstare deo. quis tamen dixerit q̄ hec intentio reddiderit occisores martyrū absq̄ noxa? Quid queso iudeos magi excecauit q̄ zelus legis antique/ quam putabāt christum subuertere velle? De quibus apostol⁹ Testimoniū phibeo eis/q̄ zelū habent sed nō fm scientiam. Proinde multos inuenim⁹ ex hereticis etiā hac tempestate/ quos fefellit talis zelus tollēdi scandala a domo dei/p hanc aut illam p̄dicationis viam Hinc hereses contra primatū romane ecclesie/q̄ sine ea stat salus. cōtra dotatiōes vniuersalis ecclie/q̄ sunt vt venenū effusum super eam. omnisq̄ symonie officina. cōtra platorum statum splendidū et amplam familiam/ q̄ a secularibus eripi possunt eis oia. Cōtra relligiosorū obseruātiam q̄ aduersant libertati legis christi et estimant questū pietatem. Contra omnē generaliter p̄sidentiā q̄ nullus p̄scitus. null⁹ existēs in peccato mortali iuste dominat. neq̄ platus ē neq̄ sacerdos/quoniā in charitatis radice fundatur/vt dicunt/titulus p̄sidentie/ et ita ō plurimis. Cum eni diuplicuerūt mores/ suborti sunt errores. dānatus ē pterea status quādo displicens i eo cernebat abusus/exemplo medici stulti/ destruentis subiectum dum conat expellere morbum. Ceteruz reminiscaris velim eorum que dies hesterna disseruit super turbatiōe iudicij rationis. Addit aduena noster exēpluz aliud et id plane crebro Exprimur ait sepius nōnullos qui vigilantes loquunt similia somniantib⁹/nihil pene dicentes/ q̄ sibi cohereat. hanc passionem frenesim medici. vulgus fantasiam vt reueriam gallice resuerie denomiat. cui⁹ causa est. qz fantasmatib⁹ rerum intus occurrentib⁹/vtūtur p veris rebus ad extra positis/quēadmodū sōniantes/p̄sertim illi quos exercere opa vigilantium compertum est. q̄ cum expgefacti fuerint inueniunt se deceptos in alio suo iudicio/quantū cūq̄ visi fuerint in somnijs velut i vigilia se gessisse. Profecto nō dissimiliter euenit aliquibus vehementer affectis et passionatis/q̄ in vigilia sensibus apertis patiunt aliquid simile dormiētibus. Sunt eni cōsopiti et soporati vel debriati passionuz radicatarū fumositatib⁹/qui lz eo tūc sibi videantur sapientes et virtuosi vt vel liberales vel magnanimi vel humiles vel valde zelantes rempublicaz. verūtamen cessantibus huius modi passionib⁹/intuent in vigilia virtutis et veritatis/se quasi somniasse et in aliquo semetipos notabiliter fefellisse. Nēpe q̄bus erat ex aliqua pte sopitum rationis iudiciū adeo q̄ nullis clamoribus ex aduerso mouentib⁹ possent aut vellent expergisci nec suadentib⁹ obedire. Cur ita? nisi q̄ simulacra vtutum int⁹ fabricata p veris virtutibus amplexātur i somnio vanitatis. vbi mentit iniquitas sibi dicens zelus esse q̄ furor ē. iusticiaz que crudelitas est. correctionē que diffamatio ē. prudentiā q̄ calliditas est. et ita de ceteris Sic ira. sic inuidia. sic odium. sic amor i excellētia iudiciū rationis offuscāt. ꝓsopiūt et excecant q̄diu durauerint. Durant vero q̄q̄ pl⁹/ q̄q̄ minus p varijs hominū moribus/p ꝓsuetudine. p cōplexione. p occasionib⁹ datis aut acceptis. Odiūt et refugiūt qui hac spūali frenesi laborāt reprehendi sicut lethargici expgisci. sperūt alioq̄ ꝓsilia. nēpe q̄ pl⁹ alijs sapere saltem in hac sua re acutius q̄ circūspicere diffinitū apud se retinēt. Eos pterea qui se non sequūt culpāt

vl' de negligenti torpore circa ea que dei que rei publice sūt. aut de dissimulatiōe vel inordinato timore crimiank ꝛ ridēt. Currūt tanqz asinus in domit⁹ in oē p̄cipitiū/relinquēte eos i manu ꝓsi lij sui deo irato. q̄ supbis resistit. ℣ Bonicus. Noui tales aliqñ q̄les erāt opinor symeō ꝛ leui. q̄z a p̄e maledict⁹ furor. quia ptinax/ ꝛ indignatio q⁹ dura eo q̄ sint vasa iniq̄tatis bellātia ℣ Hz q̄ pacto veri zeli cognitio p̄stabit audire desidero. ¶ Volucer ℣ Verū zelū eleuate ꝑpe qz descriplit q̄ dixit illuz comedit zel⁹ dom⁹ dei q̄ scādala q̄ videt i eccl̄ia tollere vult si pōt si nō pōt tolerat ꝛ gemit. vulgata vo regula hz. illō possum⁹ qō de iure possum⁹ vbi nouerim⁹ plurimū interesse i eo q̄ zelat si fungik autoritate iudiciaria. aut si caret illa. vtrobiq̄ tñ obſuāda lex illa. Juste qō iustū ē exeq̄ris ¶ Bonic⁹ ¶ Vel lem sepat⁹ sup his vmo fieret. ꝛ p̄mo de zelo fūgētiū publica ptāte. ¶ Volūter ¶ Fiat ita/ ꝛ q̄t insidijs exposit⁹ ē iste zel⁹ accipe. Jnsidiak impotētia ꝑpter quā iubet sapiēs. Noli velle fieri iudex nisi virtute valeas erūpe iniq̄tates. Judex itaq̄z q̄d aliud agit ꝓferēs sniaz cui⁹ executōis n hz facultatē nisi iusticiā exponē vl' ꝓtēptui/ vel discrimini. ¶ Jnsidiak ignorātia eoz q̄ stat⁹ req̄rit eē cognoscēda. hꝫ in p̄latis plurimis respectu legis euāgelice/hꝫ i secli iudicib⁹ q̄ ad ciuiles cōstitutiōes iuenim⁹/q̄les eē dānabiles mechanici mōstrāt ink q̄s nō recipik nisi q̄ i arte sua pit⁹ ē. Turbat etiā i aliq̄b⁹ lr̄atis hūc zelū defect⁹ experiētie. q̄ circūspicere facit oia vt tandē eligak nedū id qō de se licet. ſ qō expedit /id ē qō expedite fit. attenta circūstantiaz q̄litate. ¶ Turbat alios incōstātia psecutiōis eoz q̄ bñ pcōsiliata ꝓclusa. inceptaq̄z sūt/q̄s vl' ira subortēs/ vel hūanus timor infortunij ꝫ se vel affines deijcit a cathedra iudicij ¶ Quo ꝫ ptinaci⁹ obfirmank alij in male p̄consiliatis ꝛ ceptis /fatuo q̄daz pudore victi/ne vinci videank /exēplo militū q̄s i certam vltro mortez vicios⁹ fuge pudor impellit. ¶ Quid existimes p̄terea ꝺ ꝓsiliarijs mēdacib⁹ et corruptis a q̄z seductiōe vir aliq̄s i potētatu ꝓstitut⁹ secur⁹ est. Quid de notarijs ꝛ pmotoribus. Hz regerik culpa in eos q̄ tales eligunt nec corrigūt. q̄ sola insup sibi placentia dici volunt/ q̄lis erat achab. Verū ē q̄pe illō sapiēt. Princeps q̄ libēter audit vba mendacij/ oēs mīstros hz impios. ¶ Efficacissimuz insup corruptiuū zeli boni ꝛ debiti notat scp̄tura cū experiētia /eē munerū receptionē a manu lingua vl' obsequio vnde seq̄k acceptio psonaz /simili p reatu damnās vnū. absoluēs alterū /q̄ oia p̄hibuisse legik cognatus moysi/dū eidē optime policie formaz describeret. ¶ Sūt q̄ se sufficiēter existimant rē publicā regere si ꝓstitutionuz onera multiplicauerint. Si snias penales vt excōicatiōes fulminauerint. maneāt aūt ipsi negligētes / sikes facti pedagogis reprobis q̄ negligentiā suā ꝛ ignauiam puꝛgare se putant/si pueris suis cōminationes crebras indixerint/si verberib⁹ eosdē affecerint. ¶ Jnuenies alios suis ita ꝓstitutiōib⁹ positiuis inherētes. vt nullā epikeie vtutē admittere velint/sciant aut possint /apud q̄s sūmuz ius sepe sūma iniusticia fit ℣ Alij passim hac epikeie vel eq̄tatis regula sic abutunk q̄ nihil in legib⁹ nihil in ꝓstitutionib⁹ ꝛ regulis suis manet stabile. cū tñ p̄cipuū cuiuslibet policie/ etiā i monasterijs/regimen/ex rationabili legū suaz stabilitate resultet. ℣ Ampli⁹ quid de puerilis scandalosisq̄z morib⁹ censendū est ex quib⁹ reddik contēptibilis tam vita q̄z autoritas regitiua /vnde ꝓsequēter inobediētia subditoruz puenit. iuste prorsus. vt in eo dñi pūniank /in quo delinquūt Adam in exemplo est/cui in deū peccanti facta sunt oia prius subdita rebellia simul ꝛ aduersa. ita etiā vt caro ꝑpria. ℣ Quid q̄ aliqñ peccata subditoz redundant in p̄sidentes ꝛnec mirū/dū ꝓsortes sūt in malicia cōmittēdo vel omittendo sicut Hely legim⁹ ad filios. Illud vo magis stupendū exempli gra in moyse q̄ rector virtuosissimus extitit cui⁹ hec vba sunt. Nec mirāda ait indignatio in populū cuz mihi quoq̄ irat⁹ dñs ꝑpter vos dixit. Nec tu ingredieris illuc nō dubium in terrā p̄missionis ¶ Bonicus ℣ Bulus est hic vmo ꝑ regentib⁹ o volucer. ¶ Volucer ¶ Purus fateor adeo q̄ beatos p̄dicare cōpellor illos qui solitudine sua ꝓtenti sūt/ quales papa Greg⁹ suspirauit/habētes hanca deo gratiam q̄ absolūti sūt a vinculis publici regimis. ¶ Poreconiū itaq̄z suū canamus placet.

Secūdū metrum ter

tij dactilicuz archilochiū tetrametrū. vt illō nonū quarti de cōso. philo. Puro clarum lumine phebum.

Monacha claustri vita recludens.
Semet septis/mortua mundo
Cui⁹ regimen ferre recusat/
Pompasq̄z suas deserit omnes/
Animū superās/imperiosa
Regnat. celle conditur antro
Regio fit ei mansio celi
Nil sibi vane glozia laudis
Nil fallacis gratia fame
Garrula palpans. lubrica nec spes
Complacet/horret ferre tumultus
Trepidosq̄z metus/anxia vota
Qualia medijs vrbibus errant.
Nanq̄z assiduis turbine vasto
Ceditur curis publica vita
Que p̄sumit debilis in se
Homines ꝑprio ponere dorso
Quoꝝ nugas/crimina/fraudes/
Lites rabidas/vulnera/mortes

Anxia portat. calculus arta.
Bandus supest cum ratione
Quid tātis iuuat vltro periclis
Subdere vitam mox perituram
Scrupulosq; pati iugiter acres
Intro vermem cor lacerantem?
Ludicra vanaq; quāta recursant.
Quot crudelia/turpia/feda
Haurit sensus discolus/extra.
Unde cor vrit zelus amarus
Vel dolor asper. dira vel ira.
Sive libido sordibus opleus
Nonne fenestras claudere mortis
Prestat. z vti sensibus imis
Celica cernere mente pudica
Quā nō turbat seua remordens
Extera populi cura recepta.
Fera mors sibi fit ianua vite
Sua spes ihs est. viuit in illo.
Be sanctor qs coluisse
Meminit/meritis z prece fidit.

Prosa tertia tertij libri. Bonicus.

Ide volucer nedū clausträlē vitā ex
tollis sis iniuriosus reipublice q̄ peri
ret vtiq; sine rectorib⁹ Ez neq; caret
ista vita suis piculis/suisq; tēptationibus :tāto
maiorib⁹ quanto colluctatio crebrior aduersus
pncipes tenebraz mūdi hui⁹ habēda sibi ē/z pl⁹
q̄ humana. Deniq; scit dānationez sui pigri q̄
talētū sibi creditū abscondit in sudario ponitq;
lucernā sub modio. nam sapia abscondita/z the
saur⁹ inuisus/q̄ vtilitas i vtrisq;? Bādauit q̄z
de⁹ vnicuiq; de prīmo suo quē pereuntē q̄ non
saluat dū pōt/occidit. Volucer Hic est cre
de mihi laque⁹ magn⁹ q̄ solet zel⁹ ip̄rob⁹ seduce
re plurimos vt ambulēt i magnis z alienis a se.
nō pm scientiā. magna q̄ppe sibi videt ois psum
ptio. Qua sup re multū diuq; nr̄ aduena secum
q̄siuit/theologiāq; psuluit. Bonic⁹ Jdo
audire cupio q̄liter hec zeli deceptio cognoscen
da/declinādaq; sit ab illis/q̄s nōdū administra-
tio publica ligatos detinuit. imo z q̄s hz religio
ne mūdus eos p hāc seductionē resorbeat/qua-
les inuēti sunt aliq; eo dānabiliores /q̄ pmā fidez
irritā fecerūt. Patiūt alij nō pauci noxias inqe
tudines sūmurmurātes q̄ dona sua nequeūt in
alios trāsfundere docēdo/psulēdo /monēdo/di
rigēdo/iuxta datā sibi sciētiaz. molestе ferentes
ociū suū q̄si dicerēt. vt q̄d pditio hec. q̄r non ha
bēt q̄ doceat eos iter rectum. q̄s p̄stituat me do-
ctorē sup eos vel ad eos? Volucer. Est vt
dicis in q̄busdā /q̄ vtinā docerent se pmit⁹ ad so
brietatē sape/q̄ aliorū fieri doctores tanta auidi
tate desiderāt/vt cognoscerent q̄ rōne zelus su⁹
moderādus ē/z q̄bus termis coercēd⁹? Bo
nicus Expedit ne q̄sdaz sup hac re dari regu-
las breues z solidas. Volucer Expedit/ac R
cipe. z in pmis certū habeto q̄ ptātem regitiuā
in ecclīastica hierarchia/si supior nō imponit et
iubet eā/nemo laudabiliter z tute suscipit vel ex
ercet. Talis nimirū se glorificat z ingerit nō vo-
catus a deo tanq̄ aarō. Primūq; locū veniens
ad nuptias impudēter anticipat/ descēsurus cū
rubore. auditurus etiā q̄s te p̄stituit iudicē sup
nos? Itaq; sarcinaz hanc si nemo imponit dicit
Aug⁹. vacādū est ocio cōquirēde veritatis. ad-
de. vel studio ppzie salutis. Neq; eni deus indi
get auxilio nr̄o. p salute alioz vt secū laborem⁹
non vocati Ampli⁹ ptātem regitiuā nō p̄sequ
tur aliquis ex solo titulo scientie vel eruditionis
vel charitatis. imo nec ex pceptione licentie ma
gistralis in theologica facultate /q̄ licētia nō ob
ligat se suscipientē/sed idoneitatē ei⁹ monstrat.
Proinde ptātez hāc regitiuā /si supior legiti/
mus (sit deus. sit hō) iubet z imponit/ optet re/
cipere. q̄n post auditas recusationis causas / vt
moyse fuit z Jeremia/supior p̄stat in sentētia.
Refutantē eni q̄d excusaret ab inobediētia/nisi
ppriuz forte iudiciū quo sibi videt indignus ta
li missione. Sed supiori subijcere cōuenit/nedū
ppzie voluntatis affectū sed etiam intellect⁹ sui
iudiciū. Alioquin pusillanimitas ista specie hu
militatis se pallians/arrogātia dicēda est /eo pe
riculosior quo sibi videt humilior/ et quo sensū
suuz p̄ferre non dubitat sensui iudicioq; superi-
orum. Subinde potestatē regitiuā pōt aliquan
do vel petere vel appetere homo sibi bene consci
us q̄ non pesse sed pdesse vult/scit z potest/tm̄
modo caueat ne mentiat/ vt sepe fit/ iniquitas si
bi. Arbitror hoc intēdebat ap̄s. Qui epatū in-
q̄t desiderat/bonum op⁹ desiderat. Sed vt inicq
tatem abiceret subiūxit. Optet autē ep̄m esse si-
ne crimine z̄c. Sic esaias dño querenti quē mit
teret respondit. Ecce ego: mitte me: verū se iam
ardenti calculo purgatuz cognouerat Poterat
hec potestas tuti⁹ appeti/quādo priores ad mar
tyrium q̄ p̄sidebant ipi trapebant. Hodie vero
suspecta nimis hec appetione gignat eam non ze
lus animarum sed vel p̄sumptio/ vel inanis glo
ria. vel ambitio vel inertia/ querens in ocio lau-
te viuere. vel cupiditas ditare querens carnem
sanguinem. aut demum inexpientia potestatis
huius regitiue/ dans audaciā d̄ viribus ppriis
sibiq; blandiēs q̄ efficatius ceteris euelleret /q̄
destrueret/perderet et dissiparet/z edificaret/et
plantaret. Exptus vero lōge videbit aliē et me
tuet. videbit q̄ peruersi difficile corriguntur. et
stultorum infinitus est numerus. videbit opera
dei q̄ nemo possit corrigere quez ille despexerit
Videbit q̄ de premeditatis secum z dictis tunc
faciam hoc: tunc faciam illud. fiet postmodū ne
q̄ hoc neq; illud. Videbit se longe fieri z p̄fūdi

ab expectatiõe sua/ ⁊ velut a torrente rapido alitorsum/ ac reatus erat/ trahi. Animaduertet deniq; aliquãdo facili⁹ esse speculantẽ in cella vel studio describere sibi pulchrũ boni regimis modum in republica/ q̃ exequendo practicare.

¶ Bonicus. Quid de hominib⁹ censes nostre etatis querentib⁹ expectationes ad beneficia /q̃bus annexa est aliorũ cura. Pro q̃bus vl' adipiscendis/ vel retinendis se litibus inuoluũt /sumptibusq; cõsumũt. ¶ Volucer. Viderint ipi qualis sua sit intentio ⁊ quem sibi finem ꝓncipaliter cõstituũt. Potest itaq; fieri vt idoneus aliquis seruire deo in regimine publico q̃rat illud intendens ex cõsequenti ⁊ tanq̃ secũdarie sustẽtationem vite ꝓprie sufficientẽ habere. quatin⁹ absq; mẽdicitate vl' improportionato sibi labore seruiat in hoc statu liberiori/ quiete deo. Nec est leuiter hoc imputandũ symoniace prauitati. Sicut necdũ frequentanꝫ in ecclesijs hore canonice ad recipiendũ distributiones quotidianas ⁊ solitas. Aut dũ vicarius deseruit vni curesu/scipiens inde stipendiũ. Dignus est operari⁹ mercede ⁊ cibo suo. Dicam amplius. Si profitetur aliquis vitam claustralẽ rationabiliter/ intẽdẽs illic sufficienter sustentari. alioquin non intraturus neq; tamẽ symoniacus est dum intẽtio ꝓncipalis est seruire deo/ ⁊ sustẽtatio vite est ad illuz finem ⁊ sub illo. vbi autez vnum ꝓpter aliud. iã non duo sed vnum sunt. ¶ Bonicus. Ap/pares loqui fauorabiliter in excusationez symonie/ quã tãta seueritate decreta dãnant. quã ampliare ita nitũtur aliqui/ q̃ pene nihil apd̃ ecclesiasticos inueniret (si verũ sentirent) a symonia non infectũ. Sz hoc interim omisso cũ multis q̃ magis scholastice trãctãda sunt. pfice qd̃ cepisti de zeli moderatione p patientiã respectu fraterne correctionis. ¶ Volucer. Correctio fraterna cum sit opus elemosine spũalis datum sb̃ affirmatiuo p̃cepto. Si peccauerit in te frater tu⁹ ⁊c̃. Semp q̃dẽ obligat/ sed nõ ꝓ semp ¶ Omittenda quipe est duz ꝓbabiliter apparet q̃ fieret vel frustra/ vel in deteriorationẽ corrigẽdi. Hoc autẽ ꝓbabiliter estimaꝫ de peccãtib⁹ ex malicia ⁊ ꝓsuetudine puersa. non ex ignorantia Decus in correctione iudiciaria vbi potest cõtemni scãdalum illius qui puniri debet. quia fit ꝓ salute nedũ illius: sed toti⁹ reipublice. ⁊ vt punitio sceleris cedat alijs in exemplum. ¶ Potest insup hec omitti correctio dum ꝓbabiliter apparet q̃ peccãs alio modo p se vel p alterum corrigetur Sic eni famelicus non ẽ d̃ necessitate pascẽdus a petro etiam diuite/ si verisimiliter immineat mors q̃ sustẽtat⁹ p se vel aliũ nõ ꝓbit. Qua sup re nemo debet sibi fabricare leuiꝫ scrupulos tãq̃ de necessitate p̃cepti. sicut nec i alijs plurimis q̃ vel ptergredi vl' agi pñt infra termios diuine iussionis ¶ Attẽto ꝓterea q̃ temerariũ frequẽter esset ⁊ vsurpatũ iudiciuz/ corrigere fratrẽ q̃m criminaliter opantem/ vbi põt occurrere multiplex excusationis locus/ vel rõne fragilitatis ꝓprie/ vt i pueris ⁊ puellis ⁊ rusticanis. vel q⁹ doctrinis ⁊ virtutibus aliũde pollent a quibus eos declinare nec se corrigere non est leuiter psumẽdum ¶ Rursus attẽdere debet ista correctio ne ptergrediatur vllaten⁹ ordinem hierarchicũ q̃ inferiores reduci habent ad deum p superiores etiam vbi videtur in supiorib⁹ vel inertia vel lata culpa/ non inde publicã potestatẽ vsurpet aliq̃s. neq; in pdicatiõe/ neq; in sacramentoꝝ ministratione/ neq; in supiorũ coraz subditis satirica rep̃hensione/ que nõ edificationẽ morũ sed indignationẽ causat ⁊ ꝓemptũ. ¶ Est autẽ specialius aliq̃d obseruandũ circa eos quorũ ꝓfessiões audiunꝫ vt extra neq; publice neq; ꝑuate arguantur imo neq; laudentur ne aperiaꝫ via suspecte reuelationis in vitupato vel fictionis aut inanis gloriationis in laudato. vl' diffamatiõis p indirectum in ꝓfitentib⁹ non laudatis. ¶ Bonicus. Difficile certe iuguz p̃sidentibus in vtroq; foro. quia sic obliganꝫ corrigere sic se gerere q̃si penitus in cõfessiõe nil audissent. ¶ Sz ad vlteriora pergens dic quali moderatione sit exercenda talis correctio. ¶ Volucer. Vtiq; non cum impio. non cum austeritate. ⁊ minime cum cõtumelia vel improperio. Nedax eni in ore cõtumelioſi correctio. Sit exẽplo pauli/ cuz omni hũilitate lachrymis ⁊ mãsuetudine. Neq; formidandũ est hic ne nimia fuetur humilitas/ vbi nulla est q̃ frangi timeaꝫ regendi auctoritas. Quid q̃ in multis dissimulãda sunt peccata veliuniorũ/ ne perdãt verecundiã/ vl' seniorũ ne pessimenꝫ p impatientiã increpãdi nõ sũt/ pertim in publico. ꝫ nec eis delirantib⁹ est plausibiliter assentiendũ Modestũ silentiũ cum facie subtristi satis erit p sua correctione/ ⁊ nostra ne peccemus cautione. Porro si peccata talia sint q̃ doctrinam xp̃iane religionis inficiant publice cuz scãdalo pusillorũ/ silentiũ soluendũ est. ⁊ tota libertate ꝓtradicendũ/ aut ptinus ad supiorẽ deferendũ. Nõ si cõptum sit in supiorib⁹ ⁊ inferioribus tantã succreuisse pniciẽ/ etiã in his q̃ fideiles sunt/ ꝓpter deprauatõez intellect⁹ ex inordiato timore cuiusq̃ potẽtioris errãtis/ alioſq; trahẽtis hos violẽtia /istos fauorib⁹ adeo/ q̃ nec piis sanũ cõsiliũ/ nec iudices rectũ iudiciũ libere dabũt. dissimulabũt potius/ aut i vitatis subuersionẽ impudẽter ibũt. Ex casu si defensio catholice vitatis exponẽda sit i publico per personas priuatas videꝫ ambiguũ. q̃n vno loco iubet dñs. Esto fideles vsq; ad mortez. ⁊ laudaꝫ q̃ plege dei sui certauit vsq; ad mortẽ. Et a vobis impiox nõ timuit/ exẽplo Joh̃. bap. Alio loco vox xp̃i est. Nolite sãctũ dare canib⁹. neq; pjciatis margaritas añ porcos. Cui⁹ ratio ꝓtinuo subiuncta ẽ ne

de zeli moderatione p quarendo

dans laceretur/ꝛ ꝟbum dei ꝓculcetur. ¶ Mo
nicus ¶ Quã vereor o volucer/ne tãgat hec cõ
sideratio peregrinũ nostrũ sua ꝓsecutiõe in cau
sa fidei nunc coraz ordinario iudice. nunc in pre
sentia sacri cõcilij. nã quid inde puenerit audis
quid dicit. quid agitur ¶ Volucer. ¶ Nolo fi-
at tibi modo responsio. latiorem hac in re iteruz
ꝯmonem habiturus seorsum. Eteni qua fronte
de sacro cõcilio suspitionẽ de ꝓncipiorũ moraliꝫ
um veritate dubitationez/de ꝓcessu iudiciario
offensionem cõcepisset. ¶ Sz accipito cõpẽdio-
sum in ꝑmissis documẽtũ absolutos a publicis
respiciens.

Tertium metruz ter=

tij monocolon anapesticũ partheniacũ dimetrũ
catalecticum. currit cum metro ꝙnto secundi de
ꝓso. phi. Felix nimiũ.

Q ¶ Ua sorte vocat deus/hanc tu
Contẽtus agas. nec hianti
Keles animo noua vota
Que lut aliena relinque
Tractent quibus est data cura.
Non te nocuis ꝓreme gratis
Sis sufficiens tibi queso
Nec te coquat alterius sors.
¶ In se retinet status omnis
Quicq̃ miserum/graue/durum
Quod scire status nequit alter.
Experta feres leuiore
Notaq; magis ope fisus.
¶ Febrem patiens modo dextrũ
Mutat latus huc/modo leuũ.
Nũc ventre cubat/modo dorso
Hinc pace caret. quia secum
Fert intro malum. suus omnis
Idcirco locus grauis angit.
¶ Se corrigat ꝛ paret intra
Pacem sibi. detq; quietem
Qua non aliter potietur
Gratum referas domino coꝛ
Qui dona dedit sat abunde
Utaris eis sine culpa.
Sic ꝑderis omnibus apte.

Prosa quarta tertij li

bri. ¶ Monicus.

Q ¶ Ua ratione fiet o volucer vt solitariꝫ
us oibus ꝓficiat? ¶ Volucer. ¶ Ni-
mirum bene viuendo An ignoras q̃
omne peccatum offendit nedũ deum sed omneꝫ
imperio suo subditam creaturaz. que idcirco ar
matur et pugnat contra insensatos. Nocet ꝓte-
rea nedum peccãti sed toti hominuz cõmunitati
que est velut vnuz corpus tanq̃ acies ordinata
cuius nõ potest sine lesiua debilitate quãtulacũ
q̃ ꝑs vel mortificari vel eripi/qualiter fit ex pec
cato cuiuscũq;. Hinc ꝑpende ꝟtutem vnꝰ multo magis omnibus ꝓficere. vnde sumpsit ortuz psalmiste verbũ. ¶ Particeps ego sum omniũ ti/
mentiũ te ꝛ custodientiũ mãdata tua. ¶ Vis in sup scire quãtũ segregatꝰ ꝛ orans sit vtilis. moy
sen orantẽ in monte dum pugnaret israel inspici
to. Deniq; ꝙs nesciat vicia efficatius oratiõe q̃
per orationẽ vinci? Solitarius ꝟo liberius orat
q̃ occupatus. Tolle orationes timentiũ deum.
quid ꝑderit obsecro labor fatigantiũ se. vel ꝑdi
cando/vel monendo/vel corrigẽdo. qnãdo me-
dicos etiaz monet sapiens orare vt|opa dirigat
sua deus? Penset ergo solitarius quãtũ põt coꝛ
rigere delinquẽtes absens ꝛ tacens si bene vixe
rit ꝛ orauerit. taliter eni et non aliter sibi datum
est tollere scãdala ab ecclesia si crebro ingemue/
rit iuxta visionẽ ezechielis de habentibꝰ signuz
thau in frõtibꝰ suis. ¶ Pensset quãtũ difficulta
tis habet exterior correctio. quãtuz sollicite tur-
bationis. puto gaudebit eligere partẽ marie se-
dentis. nõ marthe ministrãtis. deseret querelã
cõuerse ad marthã/q̃ non solicitũ non turbatũ
erga plurima reliquerit eum ibs ¶ Itaq; si coꝛ
pus ꝓpriuz ꝛ vnicum vix aliquis sufficit obedi
ens reddere suo spiritui quotidianis increpati/
onibus/cõtinue monẽs illud ꝛ castigans/q̃d cẽ/
sendum putas de tot corꝑibus tot capitibꝰ. tot
spiritibus alienis nec ꝓiunctis? Operat aliquis
se correctuꝝ/hos ꝛ illos verbo suo. dicat sibi pri
mitus. secꝝ corrigat si vellet. ꝛ dum non poterit
humilius sapiat. Hec si recogitauerit acriter se-
cum solitariꝰ/gras aget deo q̃ non imposuit ho
mines super caput suum. miserebit; cõstitutis
in publica potestate. non indignabit. nõ emula-
bitur. Attendet q̃d domin⁹ ad Job dixerit. Si
habes brachiũ sicut deus. ꝛ si voce simili sonas
disperge supbos in furore tuo ꝛ respiciẽs omnẽ
arrogantẽ humilia. vbi docet aperte opus hoc
soli⁹ dei esse. Hinc ꝙ psalmistã iubet. Neq; zela
ueris faciẽtes iniq̃tatem Quia nec imitãdi sunt
tales/nec ꝓpeto diuinitꝰ instituto ordine coꝛri-
pendi ¶ Queris exercere zelum ꝓtra peccato-
res. queris eos ỏ terra ꝑdere/dabo tibi antido-
tum sine ꝟboꝛ strepitu. sine ꝟga. sine carcere. si
ne flagellis/aut vulnere. sine tuo periculo Bene
viue tibi/ꝛ ꝙ alijs orans. ipos tolera ꝛ geme/ni
hil aliud tibi ꝓcessũ est. Sed inde gaudeas: qm̃
alleuiatus graui fasce. cur aliene misceberꝝ rixe
cur alienũ iudicabis ꝟũ? cur talẽto vis vti i nõ
tibi cõcessos vsus/qõ palã est abuti? Cheminẽ
ris illius qui pecunias alijs partiendas recipe
noluit/cauens sibi tam ab inani gloria /q̃ a peri
culo distributiõis/ vt fit inique ab ingratitudie
ꝛ remurmuratione recipiẽtium ꝛ non recipien-
tium ab sui ocij deniq; detrimento. ¶ Monicꝰ E
¶ Suades salubriter patientiaz in zeli modera
tione suscipiendam/vnde consurgit cõsolatoria

quies multa. ꝑsertim his quos susceptuz non li
gat officium. Adderes vellem aliqua sup eadez
patientie virtute. Et in primis cur dictuz est. pa
tientia autem opus perfectum habet. ℣ Solu-
cer ¶ Scis pfectionem hominis in dei dilectio
ne super oīa ⁊ ꝑpter se/constitui. Jō finis le
gis dilectio. Porro quis nesciat veram dilecti-
onem non in ꝑsperis ſz aduersis inspici. Aduer
sitas nempe sola ꝓbatrix est si quis in ꝑsperita-
te verus amator sit. Venit ad te deus cum auro
⁊ argento. cum sanitate. cum honorificētia. cuz
quiete a temptationib⁹ intus ⁊ foris recipis eū.
laudas. gratias agis. dubium mihi est si mune-
ra dei non deum diligis. Itaq; qui deū vl amat
vl eo sperat p comodo tēporali. tolle comodū.
desperabit ⁊ oderit. venit deus incomitat⁹ his
omnib⁹. sed cuz pauperie. egritudine. tribulati-
one. si ꝑstas in amore. si in gratiarūactione/mo-
do opus amicicie perfectum ostendis ad deuz/
quādo nec dolore nec inopia ꝑssus discedis ab
eius amore. Neq; enī dolere vitiuz ē. sed ꝑpter
dolorem nihil vitiosum cōmittere laus est egre
gia. ¶ Sūt apud philosophiaz vere splēdideq;
suasiones ad patientiam. hec vult animū redde
re sui compotez liberūq;. vicia reprobat. laudat
q; virtutes. ostendit omne peccatuz facienti pe
nam esse. omnis autem virtus magnum sui pre-
mium est. Addit malos esse impotentes nec adi
pisci quod cupiūt Boni vero desideriorū suo⁹
quibus appetunt summū bonum compotes sūt.
Nam pticipatione diuinitatis dij fiunt. Docet
rursus fortunam omnē bonam esse. ⁊ q; sepe pl⁹
aduersa q; ꝑspera prodest. Penicq; nulla potest
in istis inferioribus mutabilibus ⁊ caducis bo/
nis atq; fortuitis inueniri vel hauriri felicitas
que sufficientiā/que potētiam/que reuerentiā/
celebritatem/leticiam stabiliter veras donet.
Speciosa quidez sunt ista ait boetius ad philo
sophiam/tum tm cum audiunt oblectant. ſz mi-
seris malorū altior sensus est. Ostendenda fuit
per theologiā altior felicitas: quā petere. ⁊ infe-
licitas omnino pessima: quā refugere deberem⁹
in cuius respectu ꝑsentez mortem non esse timē-
dam astrueret Nolite timere ait eos qui corpus
occidunt. sed eum qui potest animā ⁊ corp⁹ mit
tere in gehennam ignis. ¶ Cuz enim triplex sit
malorū pena. quedam cōtracta. quedaz inflicta
quedam pmissa. Primam plurimi nihilipēdūt
nec aduertūt quā philosophia tamē recte ꝓbat
magnā esse. quia priuat animā magno virtutis
bono. tollens ab eo modū speciem ⁊ ordinē. In
flicta pena: quia sensum doloris infert plus exti
mescitur ⁊ fugitur. Tertiā vt primaz non atten-
dunt peccatores dum in penam priorū peccato
rum pmittuntur iusto dei iudicio ad alia et alia
crebro labi. ℣ Theologia vo christianorū phi/
losophie doctrinas si recte/si vere sunt/ si saluta
res/aprobat vtēs eis iure suo ⁊ catholicas red-
dens/si tenebrosiores sunt illuminat. Si noxijs
erroribus mixte sunt. sepat pciosuz a vili. illud
retinens aliud exterminās. quoniā nihil inq̄na-
tum. nihil sordidum. nihil falsuz vel noxiū secū
intrat. Non sistit in consideratiōe sola mutabili
tatis rerū infra labētium/in variabilitate sortis
humane. In impfectione fallaci eorum omniū
que mundus inferior ostentat. que sunt diuitie
opes. dignitates. regna. gloria. voluptatef. que
frequentius recidunt in contraria. Erigit se cō-
festim alti⁹ respiciens verā beatitudinis formā
non simulacrū quoddā vel idolū beatitudinis/
quale stoici ponere visi sūt/ in honesto q̄ suūp-
sius pmium est. p cuius obseruatione moz⁹ vo
luntaria etiā ꝓpria manu (sicut egit Catho) fm
eos queri potest/quā esse viaz breuem ⁊ expedi
tam/sed mēdaciter dixerunt ad libertatē. Vileo
de porcinis voluptatibus epicuri. Sz neq; pri-
mi boni sola cōtemplatio qualem locut⁹ est Ari-
sto. beatitudo dici potest. Sublimiorē ⁊ eternā
dat theologia. In cuius aspectu mōstrat momē
taneum ⁊ breue hoc tribulationis/supra moduz
imensum glorie pondus opari in nobis. cōtem/
plantibus non ea que vident: sed que non vidē
tur. Ostendit ex aduerso miseriā inestimabilez
fine caritatē/qualem nullus philosophantium
cōcepisse visus est. Quid autē grauitatis habe/
re cēsebitur pena tēporalis quātalibet eterne vi
te ⁊ morti collata: minus certe q̄ ictus leuis vir
ge ad supplicium capitale vitandū ⁊ regnum cō
sequendum. Ecce ꝑponatur vtrūq; puerulo. q̄
ratur quid eligat e duobus: mortem pati vl vir
gam. non dubium q̄n virgam. Orabit etiā flens
si negetur ei timens ⁊ horrēs ꝓpositum sibi e di
uerso vel suspendiū vel incendiū. Hinc pueros
dum flagellant ⁊ clamant/ridere solemus/tenē
tes puto illam sapientis sententiam. virga eum
cedis ⁊ animaz eius ab inferno liberabis. Nos
vero grādiusculi pueri gemim⁹ excandescimus
murmuramus ad modicū dei flagellum. Illud
q; per impatiētiā rumpimus vt possum⁹. quasi
nō ab inferno similiter liberare nos querat pat
nr deus. ℣ Tribularis quidputas tibi theolo-
gia suasura sit? Serui deo. sanctosq; suos ⁊ san
ctas honora. ꝑsperaberis i seculo delicijs diui/
tijs. pace gloria frueris ad votuz. Sic videlicet
docebat sapiens. Fili accedens ad seruitutē dei
ꝑpara animā tuam ad temptationē. Sic aposto
lus. Omnes qui pie volunt viuere in christo p/
secutionem patientur. Sic christus dicens. In
me pacem. in mundo pressuram habebitis. Sic
sancti sancteq; omnes exemplo monstrarunt.
Expectanduz ita est. preparandus animus ad
tribulationem/que nobis vtiq; talis fiet qualis
animus erit vtēt. Demeruimus miliesies mortē
⁊ inferni mortē/eruet nos/si volum⁹/tribulatio

Si nolumus puniet nos bis i idip̄m. Itaq; omnino impossibile est non flagellari. vel hic ad penitentiā. vel in futuro ad exterminationez. Respiciamus semp ad dominū flagellātem/ Ad patrem misericordiarū corrigentē. Si vere nō vane. non simulatorie. non velut in somnio christiani dicimur ⁊ sumus. Neq; eni venire pōt aliūde tribulatio. tenet quippe ligatum leonez infernalem ne furiat quātū vellet. nō ille sed detinēs eum rogandus est. nō aduersarius q̄uis alius. sit homo/sit bestia/sit tgnis/sit aqua timēdus ē. timeat moderans illa de⁹ Et hinc oriet magna securitas. ¶ Nolo dicat hic aliquis: non tēptabo dominū adūsus illa que naturalis fert actio Liberrimus eni nature rector ē deus vtens illa put libet ad salutem electoruz/ ad cōmoditates se diligentium/quales enumerate sunt a pphetis ⁊ sanctis diligenter Erudit per flagella/ purgat ⁊ medetur. doctrinas in scripturis multiplicat/qd pphete/quod boeti⁹/qd cicero cum ceteris insinuant. Compellit intrare vocatos ad nuptias/lacerās alterius tunicam. illius crus frangens. huic oculum eruens. aliuz mancū reddēs sepit vias malas spinis/ ne quis ambulet p eas in interitum. ¶ Tribularis ⁊ temptari. Ista cōmunis est sors omniuz viuentiū. Homo quippe nascitur ad laborem. si demeruisti/te equo animo id ferre equū est. si tibi bene cōscius es/gaude. quia maior te merces manet. ¶ Quid pretereaq; absq; tēptationibus nullo pacto p̄sens vita ducit que militia est. tolera quam habes/qz dum deerit/certus esto. succedet altera tibi fortassis asperior. Crede non eiecit hominez deus ab horto voluptatis vt hic nouā ꝯstitueret/sed in labore viueret et erūna. Aufers ais mihi pacem. mihi gloriaz. mihi diuitias. mihi felicitatē non aufero. sed inuito: monstrans viam. qz per pressuraz mundi pax. p infamiā gloria/ ⁊ per inopiam diuitie. p luctū ⁊ miseriā beatitudo (qd est omne bonū) cōparāt. ¶ Ad extremū p pn̄ti die ⁊ re quā agimus. Sol eni decliuior silentiuz suadet: carmen accipe.

Quartū metrum tertij monocolon/dactilicū alcaicū catalecticū Simile p̄mis duobus carminib⁹ Horacij in oda vltima. Phebus volentē p̄lia me loqui.

Inter coeuos Job vir honestior
Multa refulgens ꝓle beatior
Simplex/tremiscēs te de⁹ optime
Rectus/fidelis/criminis inscius/
Gentes eoas exuperans ninis
Gazis/⁊ amplo velligero grege
Bobus/camelis/atq; laboribus/
Aptis asellis. plurima turbaq;
Seruire debens magnifice fuit.
¶ Talem flagellis expetijt sathan
Tēptare duris/non aliter valet
Uti/malignis viribus vspiam
Ni det supremus fas dominus sibi.
Laxis habenis hinc furiosior
Tradit ruine/protinus omnia
Septena proles dum bibit ac edit
Tres ⁊ sorores/obruit hos domus
Conuulsa venti turbine funditus.
¶ Job vero viua rupe manentior
Ferri recocti robore durior/
Spes cuius alte fixa petre fuit/
Supplex deo mox lumina dirigit
Grates rependens religiosius
Si que dedisti vis pereant/ait
Fiat voluntas iure deus tua.
¶ Hinc edocemur cuncta p aspera
Ad quem misellos currere cōuenit/
Quis dep̄candus: nam deus vnicus
¶ Sontes repurgat trux tribulatio
Ac innocentes roborat ⁊ pbat.
Cuiusq; dicat mens bene subdita
Que cōmodasti si repetis pater/
Gratus libenter restituo/cape.
Vis p latrones/ense/ vel ignibus
Auferre. linquo. gratius accipis
Sic forte q̄ si pauperibus darem
Si te vocantem non satis audio/
Compelle. vestes dilacerās trahe
Demū put vis/dūmodo sim tuus.
¶ Explicit tertius.

Incipit liber quart⁹

Prosa prima. ¶ Monicus

Preteritis diebus locutus es o volucer: quēadmoduz peregrinus noster suam in theologia q̄rit cōsolationē in omnibus que circūstant euz tribulationibus. nūc p tuā fidē/edicito. nunquid non penitet eum plurimoruz que vel in francia vel in generali ꝯcilio gessisse meminit/modo circa cessionē ⁊ eiectionem ꝯtendentiū de papatu. scribēdo de potestate cōcilij/modo circa causas fidei eam p̄sertim que detestatur homicidia sine legitima autoritate ppetrata/cum sequelis suis que causa totius pene turbationis inclitum frācie regnum discerpētis/ vt aiunt/seminariū fuit q̄uis aliam dent alij cupidinem effrenem dominandi vel vindictaz expetendi. Nunq̄d non aliquibus saltem scrupulis sua ꝯscientia remordetur. ¶ Volucer. Quis gloriabit omnice mūdū cor se habere/quis dixerit innocēs et mūdus sū Quis non cōstitutus sub iudicijs dei terribilis in cōsilijs super filios hominū/nō trepidauerit? Hinc afflictus Job. Verebar omnia opa mea/ ait deo/sciens q̄ nō parceres delinquēti. Et iterum. si voluerit mecum contendere/non potero

respondere vnum ꝓ mille. Cui cõformis est oratio ꝓphetica. Non intres in iudiciuꝫ cum seruo tuo domine. qꝛ non iustificabit̃ in cõspectu tuo omnis viuens. Et rursus. Si iniquitates obseruaueris dñe. domie q̃s sustinebit. Porro quid esaias se cum ceteris inuoluens sibiq̃ vilescens humili confessione ꝓtulerit. legimus. omnes iusticie nostre tanq̃ pann⁹ menstruate. Quis igit̃ iusticias suas velut gloriabũd⁹ ostẽtauerit deo plus q̃ pannũ cõfusionis sue mulier viro. Quẽ deniq̃ non exteruerit apostoli ꝟbum dicentis. Nihil mihi cõscius sum. sed non in hoc iustificatus sum. Causam reddidisse videt̃ sapiens. Timide sũt inquit ⁊ incerte om̃es ꝓuidẽtie nostre. Et alibi. Prauũ cor hominis ⁊ inscrutabile/ q̃s cognoscet illd̃. ¶ Monicus. ¶ Quid igit̃ agit ꝓ serenatiõe ꝯscientie sue vt deo sit in pace loc⁹ su⁹. ipeq̃ dormiat in idip̃m ¶ Volucer. ¶ Doctrinam consulit quaꝫ theologica tradit schola. iudicat aliter agenduꝫ esse de scrupulis inq̃etis orientibns ex his que p̃terita sunt. Aliter super his que agibilia futura respiciũt. fatetur ex p̃teritis ꝓfecto se timere/ neq̃ timorem hũc abijcit. Auget potius coram iudice deo/ ita tamẽ ne desperet sup̃ misericordia eius/ s̃ in solidiorẽ spem assurgat Formidat ne forte posuerit sibi laqueos inimicus latentes ⁊ abditos in via hac veritatis qua ambulabat. Neq̃ eni dubius sed certissimus est/ idip̃m qd̃ ꝓsecutus est/ veritatem esse catholicam. Cui⁹ oppositos errores impios atq̃ pestiferos exterminari q̃rebat/ ordine iudiciario. Ita eni se iudicat obligatuꝫ firmiter credere/ ⁊ nullatenus dubitare/ d̃ noticia ac intellectu diuinorũ p̃ceptorũ. Alioquin se fidelez quo pacto reputaret. cum scriptum sit. Dubi⁹ i fide infidelis ẽ? qd̃ vtiq̃ veritatem habet dum quis illa dubitat que ꝑ eruditionẽ sacre scripture certa tenetur ⁊ explicita fide tenere. Neq̃ eni generalis sufficeret crudelitas in multis/ nisi particularis affuerit. plus aut minus iuxta ꝑsonaruꝫ et eruditionũ qualitateꝫ Verũ si iuxta hoc iter veritatis posuerit scãdalũ angelus sathane/ qui se transfigurat in angelũ lucis/ non ita est vsq̃ quaq̃ certus/ neq̃ scit si scuto veritatis ita ꝓtexirit cum de⁹ q̃ timere non habuerit a timore nocturno/ a sagitta volante in die: a negocio perambulante in tenebris/ ab incursu ⁊ demonio meridiano. Demoniũ plane meridianũ dixerunt sancti qd̃ ⁊ fallit/ ⁊ sub specie tamẽ boni non qualiscũ/ q̃ sed magni boni fallaciã tegit. Hic est laquẽs magnorũ virorũ dum magni non humiles sunt in oculis suis. dum ꝓprie magis q̃ aliene innituntur prudentie. dum extollunt se in cogitatione sua sicut taurus. dum p̃terea sic agunt quasi facto ⁊ si non verbo dicerent/ man⁹ nostra excelsa ⁊ non domin⁹ fecit hec om̃ia. quippe dum preuenire monitiões suas arrogãtia sup̃ba/ nõ subsequi in humilitate lachrymis ⁊ mansuetudine sepius inueniunt̃. Deniq̃ supra modũ terribile est illud sapiẽtis tonitruũ. Est via que videtur homini iusta/ ⁊ nouissima eius ducũt ad mortẽ. Beatus igitur vir sapientis testimonio/ q̃ semp̃ est pauidus. quia nisi in timore dei se instãter tenuerit/ cito subuertet̃ dom⁹ sua. Noli ꝓpterea mirari monice/ si tales inter recordatiões posit⁹ paueat/ ⁊ extimescat/ p̃sertim cum ꝑfectam charitatem que foras mittit timorem/ non se presumat adeptum/ vtinaꝫ habere se cognosceret minimã vel imperfectam ¶ Monicus. ¶ Exterruisti me talia de timore disserens. et in hos metrusisti scrupulos dubie q̃stionis si ꝓ ꝓsperitate reipublice. si ꝓ defensiõe veritatis catholice. si ꝓ errantiũ vl̃ delinquentiũ correctiõe quiuis hominũ se debeat exponere/ sed sedere solitariũ ⁊ reputare sapientem esse qui nõ curat in cuius manu mũdus sit. Nam si bene p̃cipiunt qui docent nihil esse agendũ qd̃ dubium est an bonum sit/ exponunt eni se periculo. ⁊ q̃ amat periculuꝫ dicit sapiens peribit in illo Quis audeat sub tãta rerum humanarũ incertitudine/ quippiã deinceps palam ꝓsequẽdum amplecti. ¶ Volucer. Audebit si certus fuerit ex doctrina sacra/ q̃ fũdata sit in iusticia fidei ꝓsecutio sua pro qua certandum est vsq̃ ad mortẽ corporis vel in aĩa deterius moriendũ.

Primuꝫ metrũ quarti libri iambicũ archilochiũ trimetrũ acatalecticum currit cum tertio metro tertij de ꝯso. phi. q̃ ad p̃mũ eius ꝟsum. Quis fluente.

Lex in tabellis a deo binis olim
Insculpta petrinis ẽ/ ꝯtinens decem
Precepta nature. qd̃ idcirco fuit/
Legem q̃ impressam ꝑ indelibile
Lumen prius nr̃is in cordib⁹: fuscauerat.
Nox criminũ/ nubesq̃ flagiciorũ
Obscura. necnon ꝑtinax suetudo
Que p̃ma circa vera mentiri facit
In moribus/ secte docent hoc impie.
Illuxit ergo sũmi velle/ per fidem
Rursus iubens signis ⁊ in miraculis
Mandata serues hec dei vigil tui/
Si non mori vel perire funditus vis.

Prosa secũda quarti lib. ¶ Monicus.

Sed cauẽda sunt o volucer scandala. Ve enim homini ꝑ quem scandalũ venit. Obseruãdũ est p̃terea in collectione zizaniorũ ne simul eradicet̃ ⁊ triticũ. Tolerari deniq̃ mala iubent̃ que si tolli quererentur deteriores afferrẽt exit⁹. sic ethnici sic saraceni sic heretici plerũq̃ dimittunt̃ nec impugnãtur/ imo sic agere cõsilium ẽ vbi cõmunitas ẽ i culpa

ne deterior scissura fiat. ¶ Volucer. ¶ Scanda la phariseor ꝓtemnenda docet veritas. Sinite eos inꝺt ceci sūt ⁊ duces cecor talia ꝗppe vitare nec possum⁹ nec debem⁹. Sz neꝯ deserēda ē veritas aut vite/aut doctrine/aut iusticie/duz certū habem⁹ ꝙ piclitarēt nr̄o silētio/⁊ opposita falsitas firmarēt iuxta regulā. Errorcui nō resisti/ tur approbat. ¶ Bonicus. ¶ Redit ecce ꝓmo nr̄ ad materiam q̄ de zelo tractata est. Cadit ꝑterea in aliā difficultatez q̄liter ⁊ qñ certi erimus ꝙ defensio catholice veritatis nō plus affert nocumenti q̄ vtilis edificationis/qm̄ si pl⁹ officit nōne tenēda erat iussio xp̄i sn̄pius inducta. Nolite sanctū dare canibus. Cui parabola de zizanijs nō tollēdis ꝓsona est. ¶ Volucer. ¶ Adhibenda ē fateor ꝓ dissolutiōe difficultatis istius q̄ pluries incidit doctrinalis vna distinctio. Cuius vel ignorātia vel inaduertentia/mltos etiaz phor atq̄ theologor cōturbauit. ¶ Itaq̄ certitudo vna ē supnaturalis/altera naturalis/tertia moralis vel ciuilis. ¶ Certitudo supnaturalis ita se habet ꝙ nō stat aliquem sic assentire et falli. Et hec iterū certitudo diuidit. qr quedam est euidentie clare ⁊ intuitiue in patria beatorū. Altera euidentie reuelate in illustratione ꝓphetarū. Tertia solius adherētie in speculo ⁊ in enigmate/q̄ nō euidentie rationis innitit sed auctoritati diuine q̄lem certitudinē fides habet ⁊ prestat in cordibus fideliū. Est enī q̄libet hmōi certitudo tanta/ꝙ ꝓ nullā potentiā etiam diuinam et absolutā fallax esse potest. alioq̄n deus negaret semetipm. Hanc phor schola non vidit/neq̄ stoicorū neq̄ pipateticorū neq̄ achademicorum. Hec certitudo pro tertio sue distinctionis mēbro fidelibus oibus dū peregrinant i via cōuenit/quos tāta certitudine nedū duodecim articulis fidei/sz toti sacre scripture credere necesse est/actu vel habitu/implicite vel explicite/q̄liter credendo certi sunt neq̄ falli possunt. Alioq̄n iuxta qđ ꝓtactum extitit dubi⁹ in fide infidelis est. Certitudinē hanc in martyrib⁹ talez vidimus vt absq̄ vlla dubitatione mallēt relinquere vitā q̄ fidē. Ceterū paulus hac subnixus/ex ꝑsurus vehemētiā certitudinis/asseruit ꝓditionalē cui⁹ antecedēs sciebat impossibile/. Etiaz inꝺt/si angelus de celo vobis euāgelisauerit ꝓter id qđ euāgelisatū est/anathema sit. Neq̄ tn negandū est/quin paul⁹ vltra certitudinē adherentie p fidē/certitudinē habuerit euidētie p reuelationis illustrationē/⁊ quodāmodo i trāsitu seu raptu p gloriā. ¶ Porro certitudinē alterā q̄ naturalis dicitur inuenim⁹/que talis est ꝙ nō stat p naturā q̄ aliquis taliter assentiat ⁊ fallat. Hanc Aristo. ⁊ peripatetici. hāc ⁊ stoici phi potuerunt nobis possibilē in ꝓmis ꝓncipijs p se notis/cognitis videlicet ex sola terminorū apprehē sione/vt qđ quodlibet est vel nō est. Posuerūt ⁊ in cōclusionib⁹ demonstratis/⁊ in euidenti cō sequentia deductis per talia ꝓncipia/ quēadmodū dixerunt mathematicā sciētiā est certissima. Achademici ꝯo in q̄bus socrates/carneades/⁊ cicero. dehinc posteriores aliq̄/nouā visi sunt iduxisse scientiaz/ nihil scire. imo nec hoc scire ꝙ nil scimus. ita tollere voluerunt e medio certitudinē oēm. dicētes de omni re ad vtrāq̄ ꝓtem ex equo disputari posse. Et ita neq̄ ꝓmā de qua locuti sumus certitudinē supnaturalez/neq̄ naturalem putabant vllā esse. Veniq̄ certitudo que moralis dici ꝓt vl ciuilis/ tangit ab aristo. vna cum ꝓnti certitudine in ethicorū suorū ꝓncipio. Cuius snia est. disciplinati esse/ in vnaqueq̄ re certitudinē q̄rere iuxta exigētiā materie. Vaque eni vicios est inquit psuadētem q̄rere mathematicū/⁊ moralem demonstrantē/ nō eni cōsurgit certitudo moralis ex euidentia demōstrationis/sed ex ꝓbabilibus cōiecturis/grossis/⁊ figuralibus magis ad vnā ꝓtem q̄ ad alterā. Talez certitudinez si penitus negauerint achademici. si nō eā ꝓterea sufficientē dixerint ad aliq̄d moraliter opari/ viderit q̄ rōne ꝓsumpserint aliq̄d vel agere bonū/ vel omittere malū. ꝓformit ad iudiciū rōnis/q̄le debet esse certū sicut certa est in se virtus. alioq̄n virtus non est. ¶ Bonic⁹ Aliaduerto volucer/qm̄ ex ꝓma certitudie multa possumus ⁊ debemus nos fideles sine scrupulo corde credere ad iusticiā. ⁊ ore ꝓfiteri ad salutem. prosequi/defendere/ ⁊ tueri/ ꝑusq̄ vacillet vel auferat a nobis hmōi certitudo. ¶ Intelligo ꝓterea ꝙ in agibilibus humanis q̄ tantā habent varietatē/dicēte Aristo. ⁊ experientia teste/ vt casu magis q̄ arte ꝓstare videant. sufficit certa certitudo q̄lis non semp scrupulos oēs abijcit sufficit vt ꝓtemnat vel superet/ sic operando quasi nō sūt. ¶ Sed q̄ rōne possit hoc fieri/scire cupio qđ aduena noster i his agat? ¶ Volucer De scrupulis sicut ꝓdiximus iudicat aliter agē dum esse dū oriunt ex ꝓteritis. aliter duz in eis q̄ agenda sunt occurrerint De ꝓteritis qđē operibus iam amplectit Gregorij sententiā. Bonarū mentiū est ibi culpā agnoscere vbi culpa non ē. Cōformiter ⁊ ad illud. Justus in ꝓncipio accusator est sui. ¶ Cōstituens itaq̄ se cora tremēdo tribunali districti iudicij dei/ꝓscientiā ꝓpriā audit ⁊ sustinet accusantē eum. quāto maiori seueritate scit ⁊ potest. q̄tin⁹ fiat ei spūs cōtribulatus ⁊ ingens ꝓfusio/ꝓtritio/⁊ hūiliatio cordis. ita vt cadat a se p omnimodaz ꝓprie defensiōis desperationē. neq̄ eni vult cū diuina iusticia cōtendere/neq̄ ꝓscie p iusticia testimoniū ferenti ꝫ se reū/silentiū imponere/suadet potius vt clamet voc⁹ magnis. Iste ē/eq̄ssime iudex deus. iste q̄ p iusto iudicio tuo dānandus ē. peccauit enī in talib⁹ ⁊ talib⁹ sup numerū arene maris/ ita vt pctā sua vix tot⁹ cape possit mūdus. Sūt eni

abyssus multa/ et tenebrosa nimis/ q̃ altã sibi dã natiõis abyssũ meruerũt et inuocãt Et h̃ dñe de us in voce cataractaꝝ tuaꝝ. h̃ est viaꝝ tuaꝝ inscrutabiliũ/ et iudicioꝝ occultoꝝ/ in q̃b⁹ hõ cõsti tut⁹ videre non põt an amore vel odio dign⁹ sit neq; cognoscere de suis opib⁹ q̃tũcũq; iusta vi deant: q̃ terminẽt fine/ aut q̃ districtiõe iudicẽt Accusat⁹ inter talia re⁹ non defensoris ꝑ accusatoris. testis et iudicis in se ꝓtes agit exaggerãs quãtũ põt. Qui etiaz si tot⁹ populi xp̃iani fudisset sanguinẽ/ sperat in illo apl̃i ꝙbo/ si nos iudicarem⁹ nõ vtiq; iudicaremur. Quo ꝫ fit i hũanis iudicijs qñ ꝓfitẽti crimẽ moꝝs inferẽt. apd̃ deuz ꝙo apud quem ẽ miscdia et copiosa redemptio. miscdia h̃ dũ viuin⁹ superaltat iudiciũ /q̃ fit vt dãnãdus i curia iusticie habeat aditũ cum fiducia ad thꝛonũ gr̃e ei⁹. q̃ saluat dãnãtes se absolutionẽ ꝓferẽs i auxilio oꝑtuno. ꝑcipue si dimiserit hõ ex coꝛde debitoꝛib⁹ suis. vt ꝓticipes velit eos fieri gl̃ie/ neq; vindictaz q̃rere cupiat. sed oꝛet ꝑ salute sua q̃ fit vt fidenter dicat deo. bullas venie sue p̃stãde habẽs. dimitte nob debita nr̃a sicut et nos dimittim⁹ debitoꝛibus nostris.

Bonicus. Talia frequẽter audiui volucer Sz q̃liter absq; mẽdacio vel fictiõe põt in multi tale aliq̃d agi nõ satis aptũ est. Esto nẽpe q̃ de ꝓteritis opibus scrupuli sint i ꝓscia. nõ idcirco reã se iudicare hz. Est eni scrupul⁹ vacillatio q̃dam/ dubitatio / vel formido ꝓsurgẽs ex aliq̃b⁹ ꝓiecturis debilib⁹ et incertis. Alioq̃n si ex vehemẽtib⁹ argumentis et ꝓbabiliozib⁹ ꝑ hac ꝓte q̃ ꝑ altera dubitatio ꝓsurgeret/ tã non scrupul⁹ solus vel leuis trepidatio dici deberet / ꝑ mozalis de trãsgressione certitudo. Quirũ ꝙo neq; cautũ videret si ꝓpter hmõi scrupulos/ ꝓscia testificationẽ vel dãnationẽ ferret certã. Nũq̃d interrogata ab hoib⁹/ vel acriter a sciꝑa/ neq; mẽtiri sibi volẽs/ rñdebit ꝓpt̃ solos scrupulos se i veritate reã: se crimiosaz: se dãnandã existere? nõne magis in h̃ casu de merito q̃ de pct̃o/ et ita poti⁹ de saluatiõe q̃ d̃ dãnatiõe p̃sumit? Quo pacto fert igit̃ ꝫ semetiꝑam dãnationis sniaz? Auget dubitationẽ apl̃i dictũ. Qbibi inq̃t ꝑ mimo est vt a vob iudicer vel ab hũano die/ sed neq; me ipm dũudico/ q̃ tñ alibi se primũ fatet int̃ peccatoꝛes. Venit inq̃t de⁹ saluos facere peccatoꝛes/ q̃z ꝑmus ego sũ. Ozo q̃lẽ /ad ista respõsionẽ aduena nr̃ daret. Volucer. Qualẽ nimiz dat apl̃s/ dũ subdit ad ꝓallegatũ q̃ddã ꝙbuz /q̃ me iudicat dñs ẽ. Et alibi. Scio q̃ i me nõ habitat bonũ/ ꝓfomiter ad illud xp̃i Qui ex ꝓprijs loquit̃ mẽdax ẽ. Certissima igit̃ nõ scrupulosa rõne tenere debet ois hõ viuens/ qm̃ sine gr̃a dei dãnat⁹ est/ q̃ꝓpter hũiliet se hõ q̃tũ potuerit/ sibi vilescat/ se deijciat/ se cõculcet in recogitatione sua/ qz nõ h̃et q̃ deo damnãti rñderet. q̃d obijceret dicẽti. amice nõ facio tibi iniuriã. accipe q̃d tuũ est et vade. Quid ẽ aũt illud tuuz nisi pct̃m nisi mẽdaciũ? Legisti q̃ sanct⁹ abbas agathon moriẽs/ fratrib⁹ iterrogantib⁹ an timeret et an in opib⁹ suis ꝓfideret /rñdit. In vitate timeo/ neq; cõfido in opib⁹ meis/ q̃ꝙ; venero añ deũ/ qm̃ alia sunt iudicia dei/ alia hominum

Bonic⁹ Tot⁹ crede mihi volucer/ hoꝛroꝛe ꝓcutioꝛ/ tot⁹ meroꝛe tabesco/ tot⁹ in desolatiõez et i quãdã velut desperationẽ deijcioꝛ h̃ audiẽs. nec quid de ꝓteritis nec de futuris agam scio.

Volucer. Altuero german⁹ tuus hac cõsideratiõe sic vti nitit̃ vt inter tot p̃mẽtia mũdi mala. inter tot hostiles carnis ac demonis molestias p ipam dño ꝓpicio foꝛtioꝛẽ assurgere q̃rat i spem. solidioꝛẽ ꝓsolationẽ. et in tranquilliozi pace q̃escere/ cui⁹ rõnez et modũ collocutio diei prioꝛis exposuit.

Bonic⁹ Demini p desperationẽ eni ad spẽ venire docuisti. Causant nihilomin⁹ scrupuli tales inq̃etudinẽ mẽtis quã fluctuare faciũt. a q̃ sicut muscę moriẽtes pdũt suauitatẽ odoꝛis. i. deuotiõis et amoꝛis sentimẽtum Euigilare demũ cõpellunt et exuscitare dilectam p̃us q̃ ipa velit. Volucer Accipito consilium.

Secũdũ metrũ quarti Bicolon tetrastrophon: p̃mi tres ꝙsus sunt trochaici alcmanij dimetri acatalectici /siẽ p̃m⁹ in scdo metro q̃rti de ꝓso. phi. Quart⁹ ẽ dactilicus pherecrati⁹ trimeter acatalectic⁹ sicut scds in scdo metro scdi libri Pontus versat arenas. Ad finem fit distrophon.

Si tuũ tabescit in te
Scrupulis exagitatum
Coꝛ/ gemens et anxiatum
Persta foꝛtius in spe.

Filijs suis quid obest
Prouida cura pr̃is scit.
Pane filiozum ꝙuus.
Ut quandoq; cibaf̃/
Sic cibo ꝙui frequenter
Paruus vescitur heres
Gloꝛietur vt nequaq̃
Et speret coꝛ vtinq;/
Proximum solet iuuamen
Fieri contribulatis
Nonne fluctus et pcelle
Expurgant mare crebro
Parturit filium mater
Sed non absq; doloꝛe.
Letus alacrisq; fies
Qozum prole beatus
Si memoꝛ dei recusas
Hic solamen habere

Prosa tertia quarti libri. Bonicus.

Foro quis blã dimenta mundi supaue
rit. quis adimpleuerit ꝓpheticũ vo-
tum/letetur coꝛ meũ vt timeat nomẽ
tuum? Quis ad sacrificiuꝫ saluti's of-
ferendũ/accedere ꝑsumpserit/si fuerit alienus a
dulcedine dei/si aruerit sicut mons gelboe/in q̃
nec ros desup refrigerãs/nec pluuia rigãs ꝛ fe-
cũdans cadat/sed sit sibi celum eneũ/ꝛ terra fer
rea/deserta et inaquosa? Volucer. Plurimos crede mihi fefellit nimia sentimẽtoꝛ hmõi
conquisitio seu cupido/hoc in turelupinis ꝛ be-
gardis. hoc in q̃busdam deuotis non ſm sciẽti-
am exptum est/qui deliramẽta coꝛdis sui ꝓ dei
sentimẽtis amplexãtes/turpiter errauerũt Alij
fruſtra conati sunt ad nihil passionabiliter affi-
ci/cum sentiret aplus aliam legem repugnantẽ.
Alij ita deo se voluerunt tradere/ q̃ oĩa deus
ageret in eis tãtũmodo passiue se habẽtib? Alij
ꝑ vnionẽ apicis mẽtalis cũ spũsancto/tradunt
haberi scientiã mysticã ð deo. Ita tamẽ q̃ deus
nõ apꝛehendat sub quacũq̃ rõne vel entis vel
veri vel boni. Sed ab istis ꝛ a pꝛiozib? inquit-
ritur vbi meritũ erit si dilectionis volũtarie nul
lus habeat actus? Aduero qua rõne debeat coꝛ
tuũ medias inter scrupulozũ ac tẽptationũ agi-
tationes se gerere/te doceat exemplũ palpabile
Vtunt naute quodã vasculo/in quo sup cuspi-
dem erectã libꝛata ẽ ex trãsuerso volubilis acus
ferrea/cuius acies affecta est ꝑ magnetẽ/q̃ fit vt
in polũ artic9 assidua sit sua directio. Nõ aliter
coꝛ affectuꝫ dei dilectiõe in fide ꝛ spe ferri/cõue-
nit in deum. Coꝛroſicut ex motu vasi cõtinentꝫ
acum agitatur acus aliozsũ / nũc dextrozsũ/nũc
sinistrozsum/redit tñ semp in idipm dum q̃esce-
re sinit. Confozmiter turbationẽ aut vacillatio
nem coꝛpati videt/ex scrupulosis motibus mo
do ꝑ has modo ꝑ illas passionũ fluctuationes.
maneat attamẽ diuinus amoꝛ firmus/saltẽ i ha
bitu qð sufficit/si non penit? eiecerit ipm homo.
Et ita sufficit vt aliquis inueniat ꝓstantioꝛ resi
stere pctis. imo coꝛp? exponẽ martyrio. carens
actu talibus sentimẽtis q̃ alius abũdãter plen?
eis. Quare patet signũ istud sensibilis suaui-
tatis ineffic aciter arguere charitatẽ dei/si nõ af-
fuerint comites charitatis signate ꝑ apostoluꝫ
Charitas inq̃t patiẽs est/benigna est/cũ reliq̃s
q̃s subiungit. itaq̃ si fides/si spes/si ceteꝛ vtutes
informes esse possũt/dũ deest charitas effugiẽs
a facie latentis supbie/cur nõ poterit hec expta
suauitas? Gustas igit hanc suauitatẽ vtere cũ
humilitate ꝛ gratiarũactione Gustu cares/fer i
patientia ꝛ mãsuetudine'. attẽdens q̃ aliq̃n de-
mon abutit naturali bono teneri coꝛdis/vt ẽ in
mulieribus/sicut ecõuerso põt gra naturale bo-
num tale in adiutoꝛiũ sui sumere/vt vehemẽtioꝛ
ꝛ crebꝛioꝛ inualescat spũalis deuotio. Sed duꝫ
surrepit supbia (q̃bus enĩ nõ insidiet que vexa-
revoluit aplm) tollitur hec paꝛ interioꝛ/redit q̃
colaphisatio tẽptationis/custos hũilitatis quo
casu sufficit gratia dei. Nec moꝛe generationis
pꝛaue ꝛ puerse diuinũ sibi deuotionis signuꝫ q̃-
rat. Bonic?. Ecce relabimur in id/qð ab initio quesitũ est/qua rõne poterit aliquis q̃cq̃ aggredi sub dubio ꝓstitutus. an agat recte/si ex
interioꝛi ꝓscientie motu sufficiens certitudo nõ
habet. Peribit denicq̃ oĩs ars distinguẽdi ve
ras a fallis imissiones ꝓpheticas/aut reuelatio
nes? Volucer. Habes sup hoc vltimo scri
pta nõ pauca peregrini nostri. Primũ vo re-
spectu eoꝛ que futura sunt (ð ꝑteritis quippe iã
diximus) sic obseruare ꝓuenit/ vt nõ reputetur
culpa vbi culpa non est. Alioq̃n causat erronea
cõscientia ꝓtra quam si q̃d libet attẽptet fieri/iã
culpa est si fluctuet animus. Preterea sb hac
dubitatiõe velut ad vtrũlibet nesciens q̃d actu-
rus sit/ꝓsilium est vt non agat/qm̃ exponeret se
discrimi/q̃ casu certum habeat q̃ peccat. Vis
igit q̃cq̃ secur? agere certus sis illud esse bonũ/
neq̃ virtuti ꝓtrarium Sed refert qua certitudi
ne. sufficit nempe certitudo moꝛalis/qualẽ nota
uimus/vt vel non sis in peccato dũ facis qð i te
est/aut saltem peccatũ non incurris nouũ per te
meritatẽ/exempli gra/celebꝛandi. oꝛta est enĩ ex
diligentia tue ꝑparationis/excusatio. Ceteꝛ
moꝛalis hec certitudo ꝑ doctrinam colligit alte
roꝛ trium modoꝛũ. Unus ꝓuenit ex alterius au-
toꝛitate. Alter ex ꝓpꝛia eruditione. Tertius ab
exꝑimentali ꝓsuetudine. Sub ꝑmo viuũt incipi
entes ꝛ aiales. Sub scõo ꝑficientes ꝛ rõnales.
Sub tertio ꝑfecti ꝛ spũales. Consonat plbs tra-
dens tres hominũ maneries ad doctrinaꝫ inue-
niri. Pauci ꝑ seipos dociles sunt ꝓpter claram
sue cõplexionis armoniã. addo vel aliam gram
gratis datã q̃ faciliter agenda cõcipiunt scriptu
ras vt Aug? intelligũt. Multi ꝑ alios eruditũt
recipientes ab eis intelligentiaꝫ scripturaꝝ aut
si nequeunt credunt saltẽ dicentib? ꝛ obediunt.
Tertium genus desperatũ est ad doctrinã q̃ ne
q̃ doceri possunt neq̃ docentib? assentire volũt
Quibus relictis (sunt enĩ plus discholi q̃ mlta
ex brutis/que ꝑ humanã domanꝫ industriã/ vt
canes/vt equi/vt symie/vt aues alique) fiat ser
mo de reliquis. Puto q̃ religionũ instituen-
darũ ꝓncipalis causa fuit autoꝛitas regiminis/
cui magis obediẽtia ꝑstaret q̃ ꝓpꝛe rationi/ q̃
in plurimis dubia valde est/debilis et incerta.
Pꝛeualere similiter habet hec autoꝛitas respe-
ctu iunioꝝ quoꝛũlibet ad magistros vel paren-
tes/quoniã iudiciũ ꝓpꝛie rationis vel nullũ/vt
imꝑfectum habent. Hoc pitagoꝛe schola serua-
bat. Sic iubet dñs dicens: Interroga patres tu
os ꝛ dicent tibi/maioꝛes tuos ꝛ annũciabunt ti
bi. Maioꝛes intelligo /qui multis exꝑimentis
eruditi sunt in agibilib? humanis. quoꝝ iudicia

tradit Aristo. esse recipiēda tāq̄ ꝓncipia ꝓpter multa vidisse. Extendit ꝫ ad eos q̄ respectu diuinoꝝ ꝓpter ꝯsuetudinem exercitatos hñt sensus/q̄les iam in solitudine sibi viuere sufficiunt. Supest sanctⁱ doctrine modⁱ ꝓposito nr̄o vicinioꝝ/vñ sumit in agendis sufficiens ꝛ moralis certitudo. Erit modus iste/nutriturq̄ ex studiosa pscrutatiōe diuinoꝝ mādatoꝝ q̄lē suadet sapiens. Que tibi p̄cepit deⁱ illa cogita semp/ꝛ in plurib⁹ opib⁹ eiⁱ ne fueris curiosus. Et iterū nihil dulci⁹ q̄ respicere i mādatis dei. Hinc beatū dicit ps̄/q̄ in lege dñi meditat die ac nocte/cū ceteris absq̄ numero cadētib⁹ in hāc sniaz. Itaq̄ semel i scripturis suis locutⁱ est deⁱ. ꝛ idipm/ait Job. nō repetet/qm̄ sufficiēter erudiūt ꝛ ꝯsulūt tātūmodo relegant puro fideli ꝛ integro corde Maliuolis q̄dez ꝛ incredulis tenebrosioꝝ indenascit erroꝝ caligo/qō in hereticis olim/nescio si ampliⁱ nr̄a hac etate/pspicuū fuit/qñ cecutientes facti sūt multi circa fores ꝓncipioꝝ moraliū/q̄ sunt de ꝓmis imꝑssionib⁹ nature. q̄ rursus digito ꝓpio scripsit deⁱ in tabulis lapideis ad indelibilem memoriā. repetēs ea tertio p fidei traditionem in euāgelio. Itaq̄ lugere plangereq̄ cōpellimur.

Tertiuz metrū quarti. Bicolon distrophon. Prim⁹ versus iābicⁱ archilochiⁱ trimeter acatalectic⁹. scōs elegyacus. currit cū tertio tertij de ꝯso. phi. Quis fluente.

Enigma q̄uis ꝑferat secū fides
Est a fonte tñ lucis/ozigo sua
Per hāc sophie veritas recōdita
Quā natura neq̄t insinuasse/patet
Reuelat ecce paruulis amans eos
Atq̄ docens ꝛ cum simplicib⁹ graditur
Sui supbis mente corde clauditur
Vult intellectus subsit vt omnis ei.
Petitq̄ sensus omnis vt se deneget.
Debet homo totas obsequiū dño.
Par nempe bestijs peccādo factus est
Indiget hinc fidei subdere colla iugo.
Vt ambulet vite vias nec offendat/
Pandit qualis sit finis habendus ei.
Precepta rursus inculcat ꝓpus data
Nam mos puersus obnubilarat ea
Vis ingredi vitam. mandata cōserua
Roborat hic decadē xp̄s in alta leuans
Si prima p se nota p̄cepta decem
Mens scelerata docet falsa vel ambigua.
In his fides si fit obscurioꝝ/plena
Meridie palpans/amodo quid supest
Jesu benigne/q̄d potest magis tuam
Externis legem tradere ludibrio:
Modos ꝛ regulas viuendi deinceps
Quos/bis euersis/ plebs tua suscipiet.

Prosa quarta quarti libri. Bonicus.

Hoc est volucer q̄ stomachabar nup necū/ dū theologiam efferres/ vnde sit q̄ nonnullos ex theologis expertmur in nullo meliozes. vtinā non deteriozes ceteris hominib⁹ Volucer. Nolo monice ō aliena vita theologoꝝ nec aliozum scrutatoz eē vel censoz curiosus. Hoc vnum credidi ꝓpt q̄ō et locutus sum/q̄ theologia non admixta fidei/spei/ꝛ charitati/inflat ꝛ officit/quēadmoduz de phia romanoꝝ refert apostol⁹/qm̄ ꝓpter ingratitudinē dati sūt sup alios hoīes in reprobū sensum. Causam reddit: q̄z cum cognouissent deuz non sicut deū glorificauerūt. neq̄ grās egerunt Ingratitudinem vo maiorez esse in contemptu vel abusu theologie q̄ phie nemo dubitauerit. Propterea sicut apud ciceronē oratoz describitur. q̄ est vir bon⁹ dicēdi perit⁹. Ita theologuz noiam⁹ virū bonū i sacris lr̄is eruditū. nō q̄dez eruditione soli⁹ intellect⁹/ sed multo magis affectus vt ea q̄ p theologiā intelligit/traducat per iugē ruminationē in affectū cordis/ ꝛ executōez opis. quatin⁹ sapia ꝑm nomen suū sapida sit/in bonis/suauiter et iocūde. in malis/tristabiliē et acerbe/alioq̄n tales instar Arie ferūt lr̄as dānationis fue. dant aduersus semetip̄os ex ore prozprio iudiciū/pl⁹inficiūt exemplo vite q̄ instruāt vbo doctrine/sacras deniq̄ litteras impudēter suis inq̄natis moz ib⁹ ꝛ desideriis subseruire cōpellunt. sensum a sanctis patrib⁹ traditū distoz-quentes imo sepe nescientes. nescia pfecto ē ps magna talium qui se theologice pfessoꝝ iactitant/ita vt experiri stupoz sit. Ideo quippe theologiam nesciunt. quia se curis alijs quotidie tradunt Esto sciant. vides quēadmodū ratio/dos hominū p̄clarissima vertit reprobis ad suā aliorum q̄ perniciē. Vinū quoq̄ quāto melius tanto furiosiozes eos qui ad sobrietatē ipo nō vtū/tur/reddit. non vini vicio sed potantiuz. Dicta sint hec interim q̄tinus animo tuo tristi mos gereretur/ꝛ solueret questio facta/simul vt ea que ō theologica consolatione scribim⁹ qualiter et a q̄bus accipienda sint vtiliter insinuaremus. Cō fido in domino q̄ apud idiotas solicitos ō salute sua/in quib⁹ est simplex fides certa spes. ꝛ sus uis charitas/insidebūt fructuosi⁹ i animo theologice sentētie (ideo nō frustra sunt) q̄ apud repletos lr̄is gignentib⁹ scientiā illam quā inflare dicit apl̄s. Oculū vero q̄s nesciat quātū turbat aut excecat inflatio? Sūt alij minus culpabiliter/nescio si minus tolerabiliter errātes/q̄s ex doctrina dū moralē querūt certitudinē/nullum lumen rōnis mouet ad assessum cuiusuis agibilis tantūmodo satis est si dicere potuerint. Hoc scriptum est. hoc talis doctoz in lectura sua sen-

fit. hoc alius ita posuit/similes aspicientib⁹ verso ad solem dorso splendorē ei⁹ in mōtib⁹ quos ad aspectū solis nullus sufficit ostēdentis digit⁹ attolere. Cur ita? Quia deorsū oculū mergere soliti sūt/vbi nō aspicit sol nisi circūuolut⁹ caligine Plane. lucis natura nedū sensibilis sed itelligibilis ita habet. vt quanto longi⁹ ab origine p tendit/eo fiat debilior/crassior/et subobscurior. Propterea si lumen intellectuale iugiter ad infima cōsideranda demergit/grossescit ⁊ crassescit quodāmodo/ineptūq; reddit supiora q̄uis lucidiora cōspicere. Sed neq; lumen veritatis accipiunt isti nisi circūuolutuz sit quadā veluti caligine traductionis humane. Bonic⁹ Experimur id sepe quod dicis. Sz quid inde faciendum sit insinua. Volucer. Bonendi sunt ab ingressu studij non ita figere solam in cōstitutionibus suis retinēdis memoriaz/vt plurimū mos est/quin exerceāt intellectuz/rationēq; cōsulant/ex quibus ꝓncipijs vel moralibus vel theologicis originent huiusmodi cōstitutiones. Ita enī fiet vt collustrēt lumine primorū ꝓncipiorum/q; si vel nolūt vel nequeūt/credāt illustratis. Recogitent insup pstantiā humane ꝯditionis/q̄ ad hoc cōdita ē/vt totū sensibilē mundū q̄ p sensuū portas ingredit/imprimēdo spēs suas atq; simulacra/reducāt in primū ꝓncipiuz deū/cū quadā simplificatiōe ⁊ puritate. Ita ꝓcedēs a deo mūdus/fit eo cōtinue vtilior in suis ptib⁹/quo lōginquior/put in elemētis videre ē ⁊ in solis lumie. Rursus autem reddit spūalior magl ac magis p opationem intellectus agētis in fantasmata corpalia. ex quibus elicit sua virtute species intelligibiles simplices ⁊ incorpeas. Et sic natū ex carne sensuū caro erat suo modo/sic q̄d nascit ex intelligibili spū/spūs est. Adeo q̄dem vt nō dubitauerit ap̄l⁹ dicere. qui adheret deo vnus spūs est cū eo. Hec opatio p̄cipue spectat ad eleuatos theologos/exercitantes se ad theologiam mysticā/que p abnegationē tēdit in simplificationē. verū quādo veniēdū est ad agibilium tractatiōez/optet rursus in inferiora respici enda descendere. Alioq̄n fallerent isti modo ad ꝓmos ⁊trario/si lumini ꝓncipioz̄ hererēt adeo/q̄ ꝯclusionū visionē omitterēt exemplo astrologi cadētis in foueā dum ambulās respicit astra

Z Benicq; pfectus erit q̄ studiosa circūspectiōe versabit in vtroq;. hunc iuristā theologū/⁊ cū theologo iuristā iudicabo. Quales fuerūt ꝓmi doctores/ex quorū sentētijs decretales decreta q; compacte sūt. Bonicus. Raros affert etas nr̄a tales/causaz scire desidero Volucer Pauci tolerant laborem studij. In multis vel etas vel ingeniū vel sumpt⁹ non suppetunt. Euenit p̄terea q; mystica agar ancilla videt se pepe risse/habet ꝯceptui sarā dñam quā sterilē exisli mat. Rachel insup fortassis limpidos hīs oculos/irridet aliq̄n mordaci⁹ sororis lyelipitudinem/cum se mutuo iure sororio conueniat honorare/ipam q̄z agar impio dñe sue subijci/dictatisq; p eam equū fuerat obedire. Subinde p pendis difficultatē infinitā quam habet morale negociū/dū pscq̄ritur/qr non satis est itellige re q̄d verum sit/⁊ q̄d rectum sicut cadit sub arte tradere/ꝑ pticulares circūstantias/q̄ variabiles sunt/neq; sub arte neq; sub doctrina veniūt Circūspicere necesse est statuz in p̄mis reipublice cū moribus eam regentiū/si iuxta consilium soceri moysi/sint viri potentes/timētes deuz/in q̄bus sit veritas/⁊ q̄ oderint auaricia neq; sit apō eos psonaꝝ acceptio/nec incōstantia/neq; depraua tū consilium. Alioq̄n non exibit ab eis iudiciuz rectū q̄tūcunq; fuerit postulatuz nisi puiderit ex alto de⁹/q̄ p pueros/p iniq̄s/p bruta/per demones/sepi⁹ exercuit iudicia iusta. Qūa i re tobi as ore diuino locut⁹ est/dū filio iussit ꝓsiliū sp a sapiēte pquirere)oi insup inq̄t tpe bñdic deuz/⁊ pete ab eo vt vias tuas dirigat/⁊ omnia cōsilia tua in ipo p̄maneāt. Que sint aūt ꝓsilia dei aperuit psalmista loquēs ei. Cōsiliū meū iustificationes tue. nō ita tñ vt hūanuz ꝓsiliū deserat/qō vtiq; debet existimari diuinū/si rite/si hūiliter/si deuote/si obediēter fuerit inq̄situm. Quale zelus feruidus ⁊ ois generalit passio vehemēs/solet nec petere/nec petito vel ingesto credere.

Bonicus Omittam⁹ deinceps ea loq̄ q̄ sub eruditiōe doctrinali non veniūt/neq; eni moral certitudo/quātū ex dictis colligo. potest sb vna regula tradi q̄ sufficiat in oi casu ꝓsciam agentis reddere securā se nō deliquisse/qō ex euētu rez ppendi sepius solet. Volucer. Propterea cōstitute sūt in figura. Tres ciuitates refugij/fides/spes/⁊ charitas/ꝓtinentes lauacrū pnie. ⁊ emunitatis asilū/q̄tin⁹ pax ꝓturbata p ea q̄ se fecisse formidat homo reformet/q̄ pax q̄lit obseruanda sit intellige.

Quartū metrū quar

ti monocolon/vsus est dactilic⁹ alcmani⁹ tetrameter hypercatalectic⁹. currit cū q̄nto carmine q̄rt de ꝓso. phi. Si q̄s arcturi.

Pulchra pax/sūmi munus opimū
Te: volūtati/sit bona tm̄
Nūcius defert missus ab alto
Nam male menti qualis erit pax:
Sternitur lecto sorde repleto.
Complet ⁊ spinis se viciorum:
Qualium turba dilacerat.
Tracta nunc istuc/rursus ⁊ illuc.
Bissidet secum secq; remordet.
Viribus vanis omnipotenti
Stulta guerram dat more gigantū
Pugnat ecōtra quodq; creatum
Jus sui regis sedulo seruans.

Si placet fiat vera tibi pax/
Ordinatus sit ꝑmitus omnis
Motus. affectus nec vagus erret:
Queritans extra posse quietꝫ
Se frui mundo. quod nequit esse.
Pauca pertemptet non alienis
Litibus se det. sed nec habenas
Sensibus laxet. semper anhelet
Legis eterne iussa tenere.
Litteris sacris assiduus sit
Quippe dat pacem zelus eaꝫ
Pacis eterne pignus ⁊ arram

Prosa quinta et vltima libri q̃rti.

Boetius.

Hueniat ꝯo pax ista nobis. At vero nondū satis explicuisti q̄ sit apud peregrinū nostrū cōsolatio specialis/ deliniens eū in tam ꝓfusibili rerū tempestate/ qualem in florentissimo nup francie regno. nominatim in celeberrima parisiensi ciuitate contigisse/ non prorsus ignorat/ ⁊ nos intuemur.

Bolucer. Accipe sup istis doctrinaꝫ theologie celitus imisse quam deinceps non me loqui putato Conquereris o homo q̄ etate tua multi depere unt/ quid queso nouū accidit? Habet etas oīs mortuos suos. quotidie recipit terra mille modis humanū genus/ hos pestis illos fames. alios gladius. multos naufragia. morbi. incēdia. vorꝫgines absumūt. quippe terra sunt ⁊ in terrā reuertuntur. Mentiebaris o neq̄ dum Eue dicenti. Ne forte moriamur. subintulisti. nequaq̄ omnes extunc capitali supplicio adiudicati sunt Nil refert quis prior. quis posterior securi mortis feriatur. Unum dabo tibi quod iure ꝓfitear esse timenduꝫ/ quo merito vel demerito/ vita iā iam citissime desitura/ finiatur apud iudicem deum. Scio mecuꝫ fateberis. Interrogo te/ respōdeat existimatio tua. Mortuos quos immatura violentaq̄ nece defles ereptos/ aut iusta causa perdidit aut iniusta? si iusta. cur inculpas iusticiam? Cur non letaris lauans manus tuas in sanguine peccatoris? Si iniusta. vide si sobriuꝫ est eos plangere/ quos pro iusticia moriētes beatos christ⁹ appellat? Sed dices potuerant iniusti viuendo corrigi. iusti vo plus ad suaꝫ aliorū q̄ salutem supstites iustificari. Quid si sordid⁹ sorduisset adhuc/ si sue dānatōis assidue penas auxisset Justus vero vt sepe fit excidisset a iusticia Patet lati⁹ ista deductio. nonne varij sūt euentus belli et nunc istum: nūc illum consumit gladius/ vt non glorieꝫ accinctus vt discinctus quoniā non est fortiū bellum/ dicit Ecclesiastes Sed ad altiora conscendere nostre rōnes volunt que nihil casuale. nihil fortuitū tradūt deo cuius cōsilia super filios hominū/ humana curiositas cōprehendere per singula non presumat Attingam⁹ tamē aliqua qualia ex pphetiis et historicis libris nostris fas est colligere Destruxerunt assyrij idolatre q̄dem/ sine deo/ hierusalē sanctā ciuitatem cum populo. Quid per esaiam dicat dominꝰ audi. Ve assur virga furoris mei/ ⁊ baculus ipe est in manu eorū mea indignatio. Sequit. Ipe autem non sic arbitrabit. ⁊ cor eiꝰ non ita estimabit. sed ad cōterenduꝫ erit cor eiꝰ. Ecce q̄ deus malos de populo suo inter q̄s non dubium fuisse quosdam innocentes/ voluit plōge deteriores affligere/ quales appellat virgam furoris sui/ q̄uis obsequi deo blasphemi nō crederent. quid si tale aliquid operat⁹ est modo deus/ q̄ potestatē habet vite ⁊ mortis. in cui⁹ conspectu non iustificabit omnis viuens. Nōne frequenter in regimine reipublice cupiditas seputat charitatez? cum hec cōmune bonū. illa ppriū cōmoduꝫ semp inq̄rat. Esto sit charitas/ q̄d si non adhibuit p sui suorūq̄ custodia contra ꝓditiosas insidias cautelaꝫ/ qualeꝫ hūana potest ⁊ exigit industria. Quid si bellassent aduersus fideles/ aut aduersus exteros sui regis hostes/ ⁊ occubuissent. felices eos in altera vita. nonne iudicares nec more turpi functos? Nō si presentē tm̄ respicis vitam/ terreat apostol⁹ si in hac vita tm̄ sperātes sum⁹ miserabiliores sumus oīb⁹ hominib⁹ Quis p̄terea nouit. si ascēderit in aures domini sabaoth clamor flagitiorū sceleꝝ/ ⁊ abominationū q̄bus vel populus vl̄ rectores et nobiles/ vel vtriq̄/ forsan peccauerant. quos tradidit deus non in manus infideliū/ vt als̄ plerūq̄/ quādoq̄ p vuandalos ⁊ gothos ⁊ hunos aliq̄n p alios nominatim ꝓpter spurcissimā carnis corruptionez/ vt aliquib⁹ reuelatio dixit. exposuit suos modo deus cladibus bellor⁹ ciuilū vbi tumultuaꝫ popul⁹ contra nobiles/ imo sine lege/ sine ordine nobiles inter se/ cum dissecatiē e mutua populorū se destruūt Punit/ crede mihi deus occultiora sepe delicta per flagella patentia. illa etiam que per cōritum cor ⁊ humiliatū delera prīdem fuerunt quo ad culpaꝫ/ repetit in penam. Hinc fit vt aliquos p̄sentialiter bene viuentes/ aliquādo cōprehendat afflictio/ aut ꝓparuo sicut putaꝫ delicto nouo/ grandior punitio subsequatur/ quēadmodum cernere ē in corporis egritudinib⁹/ que ad occasionē facilē oriri videnꝫ/ aut recidiuū pati Sed da nullū neq̄ modo neq̄ antea p̄cessisse demeritum/ virtus vl̄ exercetur ad meritum vel ad p̄miuꝫ coronatur. Adde q̄ mutat deus vt placet regna de gente in gentē ꝓpter iniusticias ⁊ varios dolos. Nabuchodonosor mente capt⁹ testis est testis troia. testis roma. testis daniel de dissipatione monarchiaꝝ q̄ttuor p̄ncipaliū. Habet eni q̄libet res interris quandam sue durationis periodum/ atq̄ vicissitudini subiecta ē. sit homo. sit domus. sit ciuitas. sit regnū. sit imperiū. Mutauit p̄terea

dñs sacerdotium hely iuxta reuelationē samuelī factam. Cuius gen⁹ saul extermiauit/ cuz ciuitate sacerdotū in ore gladij viros z mulieres paruulos z lactētes. Vbi p̄cor attende vigilāter (Est enī ꝓpositio res accōmoda) vide q̄s occasionem ꝑstiterit ꝓximam/ neci crudelissime sacerdotū ac virorū vestitorū ephot lineo/ cum multeribus z puulis z lactentib⁹ z prorsus innocuis cum horrēda demolitione ciuitatis. Nōne legl q̄ declinauerat dauid ad abymelech sacerdotē sumpserat i necessitate famis panes sanctos/ cū gladio goliad/ neuter istic culpabilis. Et de date/ reum se memorans. executus ē nihilominus saul irritatus mala voluntate/ destructiōez quā dei volūtas optima se facturā p̄dixerat. Canitur in psalmis de deo. Cōuertit cor eorū. non dubium egyptiorū/ vt odirent populū suum/ et dolum facerēt in suos eius. Conuertit intellige q̄ materiā odij z doli mīstrauit in multiplicatione hebreorū z in miraculoz p moysen ostēsione. Quocirca facile ꝓz esse fallax argumētum. Prouenerūt ex isti⁹ operatione scādala. mortes. malaq̄ sine numero. Egit ḡ talis culpabiliter. Nihil enī tā bonū q̄ neḡcia querelaz neḡat abuti. Exemplū in ꝓtestatione fidei p martyres claret. Et p̄mo in p̄dicatiōe xp̄i/ q̄ nō venit pacem mittere in terrā s̄ gladiū. Cui⁹ ort⁹ vtiq̄ diuin⁹/ tot innocētes p herodē dedit neci. castigat p̄ filiū. medic⁹ egrotū. ipi se perimūt. nūq̄d aget p̄ sup filio. medicus sup egroto/ pniaz. q̄ mortis occasionē dedisse visi sūt nō puto. Notauerī z in p̄ti re quēadmoduz pugnauerūt filij israel trib⁹ vicib⁹ ꝓtra beniamin/ ob vindictaz pessimi sceleris i vxore leuite. Causa iusta erat z q̄ forte tasse miraberis dederat de⁹ assensū pugnantib⁹ victi sunt p̄mo/ z itez scdo/ vsq̄ ad internitiōez q̄nquaginta miliū pugnatoruz ex israel. Tertia pugna dedit eis purgatis z hūiliatis victoriā/ vsq̄ ad omnimodā pene deletiōem beniamitice tribus. Nō discurrā p plurima. scrutāti q̄pe scripturas meas occurrūt talia copiose q̄z lectio viuaz ē et quasi malle⁹ ꝓterēs petras consolationē deniq̄ faciēs ꝛ mortaliū casus inopinatos/ z qui iusta dei bonitate vident indigni. Si videris ait Ecclīastes calūnias egenoz/ et violenta iudicia/ z subuerti iusticiā in ꝓuincia. non mireris super hoc negocio qm̄ excelso excelsior alius est. Et insup vniuerse terre rex impat vt fuiant sibi/ etiaz nescientes etiā repugnātes/ z odientes vt demones. Cuius nullum ex amicis pdere. vis eos possidere tranquille. omnes in deo dilexeris suam vitā. suam gloriā. suas diuitias in eo reconditas habe. vtiq̄ sicut non pdit deus/ sic amicos cum sua vita/ gloria/ diuitijs/ semp z vbiq̄ possidebis. Cetez nemo desperauerit de te ihu bone qm̄ cū iratus fueris misericordie recordaberis. Cu post tēpestatem trāquillum facis Cu rempublicā p varias agitatiōes purificare scis velut ex actiōe mua elemētoz nobiliora gignis mixta. Apud te sūt inumerabiles modi purgatiōis z saluatiōis electoz. Un⁹ p ignominiā mortis/ q̄ liberat etiā a purgatorijs supplicijs. Alī⁹ p ablatiōez totalē tpaliū cū corpe/ vñ laque⁹ ꝓterit oīuz debitorū q̄z fortassis alio modo non erat bñ possibilis solutio. Alij forsitan egerūt tepide negligēter causam vel iusticie publice/ vel legis diuine/ aut circūstātias culpabiles habuit sua ꝑsecutio/ oīa mors abolere potuit eo efficaci⁹ quo ꝓtumelius illata ē/ caruitq̄ sepulcro. Talia q̄s oia dinumeret? Audebo sublimi⁹ vocē attollere plenam ꝓsolatiōis sancte. Itaq̄ desolationū omniū q̄s furor hostilis opat⁹ est/ put ꝓquereris/ interrogo q̄lis assignat causa? Si libido dominandi regēdiq̄/ si vindicte zelus efferus. si diuitiaz vel opū execrāda fames. si tituli fortassis alij nō mi n⁹ sceleri i sacratilegi. nefandiq̄. Felices oro nōne sunt q̄ virtuosis animis obsistere conati sunt q̄uis in oculis hoiuz supati. Autores vo tanto infeliciores quāto nihil infelicius impunita licētia/ z ꝑsperitate peccantiū/ qualium miserearis velim/ ꝓ sua conuersione saluteq̄ deprecans. Nō si causa/ iuxta quorūdā impudentiā q̄ se ꝛ ptinacia dānat assignet defensio catholice veritatis. vicia querēs z errores corrigere. z h̄ coram iudice legitimo/ nunc ordinario/ nūc supremo. quidni fideter affirmauerim/ beatos eē mortuos qui p lege dei sui certauerint vsq̄ ad mortem/ exemplo tot martyrū? Quid stupes. q̄d me respicis? nolito mirari si hz q̄tidie martyres suos mūdus/ si caro/ si diabol⁹/ cur non habeat suos xp̄s? Hinc apl̄us. Optet hereses esse/ vt q̄ ꝓbati sunt/ manifesti fiunt. Quō manifesti? plane in bonū si legem dei defenderint strēnue. sed prorsus in malū si vl̄ maligne ipugnauerint aut impugnātibus fauerint impudēter subdole/ neḡter subuertēdo vel negando iusticiā Tales dixeris scādaloz causaz oīuz/ q̄lē egerūt i alios p̄sequētes aliq̄s vsq̄ ad coronā martyrij. q̄ pacto inq̄es? Rñdeo. nōne martyriū causa fuit vt ꝓ xp̄o. p vitate. p iusticia. p vicioz redargutiōe/ mors vndecūq̄ tolerat? Attende q̄ causa reddiderit ip̄m abel p̄mū martyrē in lege nature Nec mirū q̄ i odiū iusticie religiose/ q̄ sacrificiū obtulerat deo placabile Cayn frater euz nihil tale cogitātē/ egredientē in agz/ insidiose pemit. Videsne q̄ pacto fit aliq̄s martyr etiam dum ignorat Omitto de septē fratrib⁹ machabeis i lege scripta/ q̄ nō ob aliā causaz q̄z ne legē in porcine carnis esu violarēt/ atrocissime necati sunt. Non loquar de Joh̄e baptista q̄ legis vtriusq̄ moysi z xp̄i limes q̄dam fuit. cuius martyriū aliā nō iuenit causam habuisse/ nisi redargutionē publici

inceſt⁹. Thomas cātuarie ſis/ob defenſionē ecclesiaſtice libertatis. Leodogari⁹ ob zelū dom⁹ francie ꝛ Ebroynū. Agathes agnes ⁊ lucia. ꝓpter fidē caſtitatis glorioſo celebrant martyrio Et ita de plurimis. q̄z exemplis pſpicuū fit oēz hoiem q̄ perimit odio iuſticie ⁊ veritatis/ dū ſe crat illā/ pſequit aut defendit /inſignit apd deum ꝙo titulo martyrij/ q̄lecunq; fuerit apud homines iudiciuz. Quid ſi plus aliq̄d addiderim. Innocentes q̄dē occiſos ꝓſidero/ q̄s eſſe martyres null⁹ q̄ fidē habet eccl̄ie dubitauit. Ex q̄ ratio martyrū. nūq̄d alia dabit q̄ odiū xp̄i ex ambitione regnādi ꝓueniēs? Ubi rurſus colligit hec regula. q̄ infantes aut pueri / quāto magis ꝓuectiores/ q̄s in odiū xp̄ianoz ſeu xp̄i vel ſue legis perimūt infideles/ iudei/ ſaraceni/ vt pagani/ aut aliq̄ noietenus xp̄iani/ hereticātes/ apoſtateq; facti/ aut in tyrānidis rabiem verſi /t̄les martyrio cozonant etiaz mortis timidi. p̄cipue ſi nō alius crimīnis obex ineſt actu. Hec inſideant aio tuo ſi abſq; fictiōe meus es diſcipul⁹. Hec mētis ꝓturbationes radicitus euellāt q̄n altioz. ſecurioz. ſalubrioz. religioſioz. et glorioſioz nō eſt altera cōſolatio ad quā ꝓuehere poſſit doctrina mee legis q̄ martyrij tolerantia. p q̄d declet in ꝓprio ſanguine q̄libet culpa ſimul ⁊ pena vt ꝓtinus homo liber ⁊ expedit⁹ euolet in celum/ vbi ſtatū habeat oiuz bonoz aggregatiōe pfectū. Volucer. Dacten⁹ o monice theologia locuta ſit. nos ex ſua noſtraq; collocutiōe breuiter epilogātes ſumam⁹ hoc cōpendioſū in omni tribulatiōe ſolamen vt toto corde ſuſpiremus/ leuātes oculos in celū ⁊ dicētes. Pe⁹ ē pater miſericordiaz/ ⁊ totius ꝓſolatiōis/ in cui⁹ miſeratione ſperādū eſt. cui⁹ ſe volūtati ꝓformandū eſt. a quo eſt ꝙtus patiētie. in q̄ eſt ſerenatio ꝓſcientie. Nos interim trahere conemur in affectum/ q̄d ſub quadriduo diſſeruimus p intellectū. Monicus. Fiat/ ita precor/ ⁊ pax dei que exuperat omnē ſenſum/ corda ⁊ intelligentias noſtras cuſtodiat in charitate dei/ ⁊ patiētia xp̄i/ vt p patiētiā ⁊ ꝓſolationē ſcripturarū ſpem habeamus Amen. Explicit.

Incipit dialog⁹ apologeticus cuius collocutores ſūt volucer/ ⁊ monicus/ vt in conſolatione theologie ſeruatum ē.

Volucer.

Ar Rem inq̄ris o monice/ quam nec paucis dieb⁹/ necvllis pene verbis explicare fas mihi ē. Petis cur termiata p generale cōciliū/ non fuerit cauſa fidei/ cōtra doctrinā peſtiferā. Jubentē tyrānos p inſidias interfici/ p quoſlibet etiā ꝓuatos/ ordine iuris nec diuini nec hūani ꝓuato/ ⁊ ꝓfederatiōe q̄libet nō obſtāte Ego ſynodū nō incuſo/ quā reuereor ⁊ veneror/ ꝑ plurimos i ſynodo ꝓuerſātes excuſare nō valeo/ q̄s aie paſſiones ⁊ peſtes imꝓbe q̄b⁹mos ē cathedrā hūani ſubuertere iudicij fefellerūt ⁊ errare fecerūt alios i inuio ⁊ non in via/ alios male diſſimulare vel negādo iuſticiā/ vel id q̄d credere debuerāt ad iuſticiā: nō ore cōfitēdo ad ſalutē/ alios obſurdeſcere ad ſalutarē illā iacobi iuſſionē. Nolite fratres in ꝓſonaz acceptione hr̄e fidē dn̄i n̄ri ihu xp̄i. Eiqdem fuit apud aliq̄s impudētiſſima ꝓſonaz acceptio/ dū eadem fidei cauſa/ iſti damnati ſūt/ alij ꝓtranſiri

Monic⁹ Fuerat igit tuti⁹ o volucer atq; cōſultius non queſiſſe iudiciū a talib⁹ q̄s exponere ſanctū camb⁹/ ⁊ ꝓicere margaritas añ porcos. quinetiā aduena nr̄/ nōne debuerat ꝓus ſedens cōputare ſi ſumpt⁹ ei .ſi ſuffragia coaditoz ꝓro re tanta ſuppeterent. ne cū non potuerit ꝓficere/ iure ceciderit i illō improperiū/ iſte hō cepit edificare/ ⁊ nō potuit cōſūmare. Volucer Urges vehemēter o monice ⁊ in has me truas angustias. vt q̄d reſpōſurus ſim nō ſatis inueniā. Itaq; ſi iuſtificatiōez aduene nr̄i ſuſcepim⁹/ poterim⁹ id q̄dē in multis ſperam⁹ ꝓficere: ꝑ ignominiā oportebit/ ⁊ turpitudinē reuelare nōnullorū/ q̄s colere q̄ſq; reuereri/ q̄s diligere /ſtatus ſu⁹ ⁊ ſocietas eflagitat. Monic⁹ Debuerāt circūſpici ꝓus talia diligēter ne i re tanta grē reꝗ poſt exitū .turpis illa nec admittēda penit⁹ excuſatio: nō putaui. Eſt eni circūſpectio pars maxia prudētie q̄ ſue ꝓſideratiōis oculos circūgirat/ nedū in illa q̄ de ſe licita ſūt .ꝑ q̄ cirūſtātijs oibus attentis/ vt tēpore. loco. ⁊ ꝓſonis/ expediunt. Sunt eni quedā licita/ que circūſtantijs obſtantibus/ ideo nō expediūt quoniam expediri nō poſſunt/ ⁊ ad debitū ꝓſūmatiōis finē induci. Volucer Agis monice iuxta vulgi ꝓuerbiū ꝓ poſt reditū a iudicio vel a foro/ ſapiēter cōſulis. Quippe ſi de generali ꝓcilio /ſi de hoibus ipſuz conſtituentib⁹/ ſi de ſtudijs ac vniuerſitatib⁹ pene totius chr̄iſtianitatis habentib⁹ ibi legatos ſuos/ ſi de coadiutoz ib⁹ ad ꝓſequenduz ſi de cōmiſſarijs ad examinandū cauſas omnes fidei/ ſi d̄ ſacro dominoz cardinaliū collegio /ſeu romana curia ſuſpicandū male fuerat/ de miniſtratione iuſticie/ curreret ipugnatio vel accuſatio tua ꝑſertim q⁹ generale ꝓciliuz fuerat ſpecialiter celebratum ad hunc finem extirpationis hereſum ⁊ errorū ⁊ hoc ab initio ſit attēptatuz eſt fieri vt detinerent etiā errātes in carcere/ quorū aliqui poſtmodū ignib⁹ traditi ſūt. ꝓrimit⁹ eni bohemi/ deinc anglici detulerant errores wykleff. Bohemi circiter. xlv. anglici pl⁹ q̄ ducentos. ꝓro quoz reprobatione/ zelauit ⁊ pdicauit publice ⁊ aduena quātū alter alioz. Videat autez prudentia tua ſi nō exiſtimare iuſtū erat/ nec temerarium/ nō minori diligentia .zelo vel ꝓſtantia ꝓcedi debere ad dānationē doctrine magis

in moꝛib⁹ ꝛ republica peſtifere/ꝛ hoc omni ter-
giuerſatione/vel pſonaruꝫ acceptione reiectis.
Adde q̄ ſereniſſimus rex romanoꝛū p̄cipu⁹ ab
initio ꝓmotoꝛ extitit/vt hec eadem doctrina tā
q̄ p̄ncipibus palam aduerſa damnareꝯ ſic oſtē-
dit in aſſecutione dānationis vni⁹articuli vl'aſ-
ſertionis ꝓtinētis totā i effectu doctrinā hāc oi
publice rei capitaliter inimicā. Cui⁹ dānatiōis
tenoꝛē. Precipua ſolicitudine volēs hec ſacro-
ſancta ſinodus ad extirpationē hereſū ꝛ erroꝝ
in diuerſis mūdi ptibus inualeſcentiū ꝓcedere/
ſicut teneꝯ/ꝛ ad hoc collecta ē/nuper accepit q̄
nōnulle aſſertiōes erronee in fide ꝛ bonis moꝛi-
bus ac multipliciꝯ ſcandaloſe/totiuſq̄ reipubli
ce ſtatum ꝛ oꝛdinē ſubuertere moliētes dogma
tizate ſūt. inter quas hec aſſertio delata ē. Qui-
libet tyrānus pōt ꝛ debet licite ꝛ meritoꝛie occi-
di p quēcunq̄ vaſallū ſuū/vel ſubditū. etiam p
inſidias ꝛ blādicias vel adulatiōes. Nō obſtan
te quocūq̄ iuramēto ſeu ꝓfederatiōe cū eo non
expectata ſnia vel mādato iudicis cuiuſcunq̄.
Aduerſus hunc erroꝝē ſatagēs hec ſancta ſino-
dus inſurgere/ꝛ ip̄m funditus tollere: p̄habita
deliberatōe matura/decernit declarat ꝛ diffinit
hmōi doctrinaꝫ erroneā eſſe in fide ꝛ moꝛib⁹/ip-
ſamq̄ tā q̄ hereticā/ſcādaloſam/ſeditioſaꝫ/ꝛ ad
fraudes/deceptiōes/mēdacia/pditiōes/periu-
ria/vias dantē/repꝛobat ꝛ ꝓdemnat. Declarat
inſup/decernit ꝛ diffinit/q̄ ptinaciter doctrinā
hanc pnicioſiſſimam aſſerentes/ſunt heretici/ꝛ
tanq̄ tales iuxta legitimas ꝛ canonicas ſanctio
nes puniēdi. Monic⁹ Hū etiā atq̄ etiā re
cogito volucer ꝙba ſacre ſynodi quēadmoduꝫ
fateꝯ ſe p̄cipua ſolicitudie deſtructionē hereſuꝫ
ꝛ erroꝝ debere pſequi/quēadmoduꝫ pꝛeterea
ſeueri cēſura iudiciꝫ dānauit hāc aſſertionē q̄ to
tam fere cōplectiꝯ doctrinā/nouē aſſertionū de-
nūciataꝫ cū ꝓpoſitione vnde fideliter excerpte
ſunt/nō inuenio realē ſuſpitionis cauſam fuiſſe
fingendā/q̄n ꝛ ꝓciliū dānans/et res pmanēs/et
doctoꝝ cet⁹ ꝓſulēs debuiſſent ad vlterioꝛa pce-
dere. Si aūt aliter vel cur acciderit/omitto q̄re-
re. Hoc ad pñs inq̄ro. cur aduena nr̄ p̄ ceteris i
hac pſecutiōe notat⁹ eſt. Volucer. Noſti
monice q̄d ad officiū cancellarie pariſien. cui de
ſeruit ſpectat in fide materijs/noſti pfeſſionem
ſuā/exptus es qualēcūq̄ zelū ſuū/ad ea q̄ religi
onē nr̄aꝫ reſpiciūt. Scis q̄ liber eſt ab oib⁹ vin-
culis mūdane neceſſitatis q̄tinus poſſit ampli⁹
p̄parato aio/p veritate certamē hr̄e. Talis ē in
tatē euāgelij/valeat fieri/abſq̄ pturbatiōe alio-
rū ſeu reipublice via facti/put alꝫ coꝛaꝫ inclita
natione frācie vni militi palā dixit. Scis nihil-
ominus q̄ a xp̄ianiſſimo rege francoꝝ. ꝛ a p̄cla
riſſima filia ſua vniuerſitate pariſien. imo et ab
eccl'ia gallicana/p puincia ſenoñ. delegat⁹ exti-
tit ad generale ꝓciliū/ſub certis inſtructiōib⁹ et
l'r'is/q̄ pſecutiōem mareriaꝫ fidei. hui⁹aūt noia-
tim/necnō vnionis eccl'iaſtice. ſed reformatiōis
moꝝū in capte ꝛ mēbꝝū multiplicit' imponebāt.
Monicus Eſto ſic fuerit/accepi nihilomin⁹
emanaſſe poſteri⁹mādatū a rege/dū de tractatu
pacis in frācia fuiſſet agitatū/q̄ hec materia nō
exponeꝯ coꝛam ſacro ꝓcilio/ita n̄ ſi ps aduerſa
vellet deſiſtere Volucer Monice iā eſſe
res integra ceſſauerat. iā cōmiſſio trib⁹ dñis car
dinalib⁹ etiā añ aduentū ambaſiatoꝝū regis/ab
aduerſa pte petita fuerat ꝛ obtēta. Sereniſſim⁹
p̄terea romanoꝝ rex hāc materiā vt ſcireꝯ verī-
tas: voluit i medium deduci/ſicut ex l'r'is ſigillo
ſuo ſignatis/ac p illa q̄ palā opat⁹ ē coꝛaꝫ iudici
bus fidei pſonaliter cōparēs pſpicuū ē ꝛ ex p̄di
cta ꝓdēnatiōe q̄libet tyrānus reddit' manifeſtū
Monicus Attēde volucer nedū pſecutiōeꝫ
p̄mo factā iuſtificare vis culpes eā q̄ poſtmodū
facta eſt pſecutiōis omiſſionē: maxime poſt ele
ctionē canonicā ꝛ legitimā ſūmi pōtificis Vo
lucer Recoꝛdare q̄d antea dixeris/q̄ in oib⁹
circūſpectio tenēda eſt/vt penſeꝯ nedū q̄d verū
vel iuſtū ſit/ſ̄ q̄d expediens. Naꝫ variata circū
ſtantiaꝝ q̄litate vere vel eſtimatiue/nō erit viti-
oſum ſi muteꝯ in diuerſa vel aduerſa ꝓſiliū/quē
admodū terēcianus ſenex ex ſe refert Moni
cus Vnde cognitū o volucer plus q̄ antea/
q̄ non erat expediēs pſecutionis continuatio.
Volucer Ah monice q̄ſo ne tale aliquid ſcru-
puloſe nimis q̄ſieris/qō vt p̄notatum eſt nullis
ꝟbis exequi pōt/nec cum modeſtia q̄ neminē le
dere vult nude tradi. Oꝛo patere germanū tuū
patere poti⁹moꝛib⁹ aliozū q̄ alios ip̄e moꝛdere
videaꝯ. Monicus. Expoſtulatio tua rati
onalis videreꝯ/ſi tātūmodo de pſone leſione vl'
iactura nūc ageret/veritatis ꝟo. ꝛ talis veritat⁹
equo aio q̄s ſuſtinuerit detrimentū fieri/vt pſo
naꝫ quarundā opiaꝯ vel ignominia vel culpa.
Volucer Nōne ſatis videꝯ p triumpho ve-
ritatis/q̄ nulla aduerſus eā/poſt tot agitatiōes
ꝛ ptractiones lata ē ſnia/q̄ p̄ſertim in rem trāſie
rit iudicatā. q̄ p̄terea diceret ea q̄ veritatis erant
leſa eſſe/ptestantibus hocip̄m per litteras ſuas
ad xp̄ianiſſimū frācie regē trib⁹ cardinalib⁹ qui
circūuenti p̄tēſā tulerūt ſniaꝫ/ſup nullitate ſnie
Api pariſien. de q̄ re lati⁹ alibi Manet igit' i ro
boꝛe ſuo deteſtatio falſitatis/ꝛ heretice pꝛauita
tis. Manet apꝛobatio tā ſolēnis ſacre theolo-
gice facultatis i vniūſitate pariſien. cui centū et
xlj. theologi/ſe manibus ppꝛijs ſubſcripſerunt
Manet ſil'is apꝛobatio p̄clare facultat⁹ decre-
toꝝ/in eadē vniūſitate/q̄ ſil'iter i ſe tota pondus
apꝛobatiōis ſue dedit ſub l'r'is patētibus. Ma
net autenticū valde parlamenti regij decretum
vl'arreſtū hmōi doctrine cū tota ꝓpoſitiōe Jo.
pui capitalit' dānatiuū. Manēt deliberatiōes

solēnissimorū theologorum de diuersis studijs/ quos puersa non subuertit affectio. Manet de nicz iudicium sacre synodi generalis integruz q̄ suo silentio/dānationem p̄dictarū assertionum non reprobans approbauit/ iuncto qđ in dānati one tam seuera huius assertionis quilibet tyrā nus rē voluit sati itelligi/alʒ huiusmodi velut in sua radice dānasse/que radix ē/ vt neminē al ter occidat autoritate ppria q̄tūcūcz sceleratū/ necz iusiurandū ppter incōmoduz tēporale sui vel suorū violetur. Monicus. Sed q̄d de deliberationi bꝰ quorundā mendicātiū cum ma gno numero respōdebis/quos dicūt facta i vnū cōuentione se cuidā scedule subscripsisse/quā si gillauerūt sigillis generaliū de qnattuor ordini bus vt p̄tendūt/ vbi deliberāt. sed in sacco et te nebris. assertiones istas non esse iudicio fidei re probādas/imo sentētiādū esse/ q̄ ad fidei iudici um nō ptinent. Necz eni in hāc insaniā ausi sūt prilire/vt apte dicerent q̄ vere sūt. Gloziaꝝ tñ aduersa ps/tanq̄ eas deliberauerint veras esse Volucer. O si scires oia monice q̄ circa pces sum talem emerserūt/nūc ist nūc alijs vijs/imo inuijs z exhorbitantijs. ebiberet spiritū tuū ve hemens indignatio/q̄lia nō psequor/ne satyrā vel tragediā aggressus esse videar. Hoc vnū sci re potuisti/q̄ p̄dicta deliberatio conspirata fuit tandē oblata corā toto cōcilio tanq̄ hereticalis aut heretica prauitate vehemēter suspecta/ sub ptestatione solēni facta p aduenā nr̄m quaz tūc noie regis z ambasiatorū suoz ppositi/de sub scribendo se ad penā talionis q̄ aliqui q̄tūcūcz multiplicati/cōtrariū vellēt sustinere. Quinetiā sacra theologie facultaꝫ parisien. dū ad ipaz sce dula talis delata est/pro parte dicti xp̄ianissimi francoz regis/suacz deliberatio q̄sita/reprobauit eā multiplici/z efficacissima rōne/ sub patentibus litteris sigillo suo munitis. Non igit pōt aduersa ps gloriari ō pluralitatis maiori theologorū necz numero. Monicus. Scire velim si post assumptionē sūmi pōtificis aliqua saltem eorū que modo cōmemoras/ in fauorē causefidei/regis/ ac vniuersitatis fuerint intimata vel suggesta. Volucer. Nolo monice ō sā ctissimo dño nostro z xp̄o dñi/ velut os in celuz ponendo loqui: collaterales nihilomin⁹ habuit quos in hac z sil̄iter materia tangente dños polonos/ pcessisse dicūt aliqui min⁹ diligenter/ necz satis ad zelū z fauorē catholice veritatis/qui necz verbis necz scriptis exhortatorijs/ ad pse cutionem seu terminationē potuerunt accendi. Testis tibi sit scedula multis ostēsa quaz hic placet inserere sic habentē. Considerent zelatores xp̄iane religiōis z honoris domini nostri pape/ac huius sacri cōcilij/si articulus secūdus p̄ncipalis cōuocationis huiꝰ cōcilij/qui est sup heresum et errorū extirpatione/non tractet vel expediat/p̄sertim in materijs solēniter denunciatis z multipliciter agitatis in hoc sacro cōcilio qualiter ꝺ varij varie potuerūt imputare. Aut dam ad negligentiā/in re tanta atcz precipua solicitudine tractanda/ put fatet cōciliuz in dānatione huius q̄libet tyrānus. Alij ad ignorantiā q̄ de paucis ppositionibꝰ q̄ non sunt de apicibꝰ fidei nō decreuerūt quid p̄m doctrinā sacre scripture tenendū sit/an videlicet vere sint vel falsesane vel insane/approbāde vel reprobāde. Alij ad psonaz acceptionē/z hūanuz timorē seu foz midinem/z ad illorū cōtra quos ꝺ pcessum ē in fidei materijs/quēadmodū sunt bohemi remurmurationē. Alij ad aptam iusticie denegatiōez in materia fidei z morū seu culpabilē dissimulationē. Alij ad p̄latorū z aliorū auariciā/q̄rentiū in ecclesiastica reformatiōe/que sua sunt vel vtilia/non que ihū xp̄i/ vel spūalia. Alij ad regum p̄ncipū z vniuersitatuz/ qui pmouerūt p̄dictas materias/vilipēsionē z indignationē vt fuerūt rex francorū/rex polonorū z vniuersitas studij parisien. z plures alie. Alij ad autoritatis plati ce super heresiboꝰ extirpādis in suis diocesibus eneruationē z ad curie romane in eisdem errori bus extirpandis notoziā omissionē. Alij ad sordidam multorū in hoc concilio vno vel alio modo corruptionem. Alij ad omniū que facta sunt in concilio scādalizationē vel infirmationē. Alij ad legatorum regum z vniuersitatū qui ex iniūctione vel instructione facta eis/ pmouerūt z p mouere debuerūt predictas materias/negligētiam culpabilem. Alij ad theologorū z predicātium veritatis fidei/periculū z depressionē/vbilibet per christianitatē/maxime dū errantes furint potentes z principes. Alij ad homicidiorū p̄ditionum/piuriorum seditionū/ nutritionem seu iustificationē/maxime dum bella fundātur i sustinendū errorib⁹ Alij ad hereticantiū z errantium non emēdationē/sed obstinationē. nec ad fraternam seu iudicialē vel paternā correctionem/sed violentiorē effrenationē. Alij ad obediētie generalis prestari debite modo sūmo pōtifici/fortassis(quod absit)periculosam dilationem/apud mltos christianitatis principes aut populos. Alij ad clericoruz apud laicos: imo et apud fideles z paganos/z precipue petrū delu na z suos fautores subsannationē vel irrisionē/ q̄ in materijs vulgo notissimis que sunt ipa pre cepta moralia/ aliter patiūtur errare/ et diuersosibūnuicem pertinaciter asserere/in presentia generalis concilij/intim vt sub sūmo pontifice quē omnes pro extirpatione errorum pstolabantur maior dissimulatio suboriri videatur. Alij deniq̄ qđ omniū grauissimum est/ ad offensam dei/ in desertiōe defensionis catholice veritatī. imo z fautoriam heretice prauitatis/dum scilicet error cui nō resistitur approbatur. Testes autē

inuocant/huiꝰ cedule cõpositores/celuz ꝛ terrã/ q nõ ad diffamationẽ cuiuscũq vel irritationẽ/ sed ad ꝓpriaz animaz liberationẽ/ꝛ ad obuian dũ ptactis ꝛ cõsimilibꝰ scãdalis/si nõ b durante ꝯcilio occursuz fuerit/euentur/ /ista scribũt atq notificant /pati voce publica/latiꝰ hec oia dedu cere/si ita placitum fuerit dño nostro pape. hec ibi. ¶ Monicus. ¶ Qualis data est ad hec in ꝯuenietia ꝓuisiua respõsio. ¶ Volucer. ¶ Nul la prozsus/sed in deteriora ꝓtinue res lapsa est vsq adeo q ꝑ pte domino polonoz interiecta est tandẽ appellatio ad futuz ꝯciliũ. Cui appella tioni cũ respondendũ esset/lecta est/ vt diz in cõsi storio generali ꝛ publico/qd vltimo ꝯstantie ce lebratũ est/minuta quedã sb forma bulle destru/ ens vt asserunt q legerũt eã/fundamentale peni tus robur nedũ pisani sz ꝯstañ. ꝯcilij/ꝛ eoz oim que in eis pticulariter sup electione sũmi pontificis/ et intrusoz eiectione attentata facta ve sunt. Cõ tinebat itaq inullo casu licere appellationẽ a pa pa facere nec eius iudiciũ in causis fidei declina re/plane cõtra legẽ dei decretaq cõcilij. Sed tã ceca sp est affectio que nõ zelat veritatẽ/tã sp si bi contrarians ꝛ dissona veritati/mens aduersa ¶ Monicus ¶ Vellem plenius agnoscere qua lis ex integro fuerit hec polonoz causa/neq eñ illa leuiter crediderim/que postremo subintuli sti/quis de occisiõe omniũ polonoz faciẽda abs q lege vel ordine/ipsis nec auditis nec defensis audierim. ¶ Volucer. ¶ Possum que breuibꝰ ꝑstrinxi verbis ea scriptis multiplicibꝰ edocere quoz aliqua suis titulis seorsũ notabo. Res eñ prolixa est/et ad alia te vocat/sentio ꝑsens dies. Babo ꝓterea titulos quozũdã ex opusculis ger mani tui plurimis obmissis que vel memoria nõ tenet/ vel vtilitas nõ tanta est. Ita eñ fas erit ti bi vel alteri cui placuerit illa sub collectorio vno seu pluribꝰ scriptis dare. ¶ Monicus. ¶ Gra tam mihi rem feceris volucer/dicito nihilominꝰ antea/qualis de natura ꝯcilij sit fratris existima tio/instructus quippe est/nedũ ex litteris vel hi historiis/sed ex ipsa que doctrix est efficax expe rientia/vtpote q nouissimo huic ꝯstantiensi con cilio ꝓtinuus astitit/qd numerositate ꝯuenienti um/qd agendoz arduitate/qd sui ꝑsertim dura tiõe/maximũ supra cetera fuit/qm̃ p trienniũ cũ sex fere mensibus ꝓtensũ est. ¶ Volucer ¶ Si pondus doctrine vel eruditionis haberet existi matio pegrini nostri apũd alios qualẽ facit amoz apud te:rem exigeres cognitione nõ indignam/ nec inutilem fortassis posteritati. Sed neq ple ne didici suã in omnibꝰ que gesta sunt vel opini onem vel sniam/quis plurima scriptis reliquerit de potestate ꝯcilij ꝛ ipius qualitate. Sua fu it insup ꝯuersatio assidue cum illo ꝓceptore suo/ quẽ sapientissimũ et prudentissimũ nemo dubi tauerit/cardinalẽ cameracensem dico/poterit il le multo doctius ꝛ salubrius cũ autoritatis pon dere sup hac re vel verbo vel scꝑto tradere q co gnouit. Hoc vnũ scio q zelus habende vnionis in scismate tã desperato/tãtiq tpis fecit multa tol lerari q fuissẽt aliũde nec tollerabilia nec tollerã da. Video q eccl'ie reformatio nũq fiet p ꝯciliũ sine pfidẽtia ductoris affectati bene prudẽtis si mul ꝛ cõstantis/ quideant sibi dũ sciuerint ꝛ po tuerint membra p quincias aut regna:non q dẽ in multiplicatiõe ꝯstitutionũ nouellaz/hoc ma gis interturbat q adiuuat/sed p executionẽ vi uacem ꝛ virilẽ eaz legũ que iam late sunt abun dantissime/supuacuis etiã resecatis vel omissis Video q in doctrinis que fidẽ/q religionẽ/q bo nos et salubres respiciũt mozes/ vix inueniet in hac tempestate/rebus vt sunt manẽtibꝰ/nec ha bito forti fauoze/potẽtie secularis/termiatio de bita vl'expedita iusticia. Experto crede/neq de ductionẽ p nũc aliã pete/neq de remediis apo nẽdis verbũ feceris/surditati/ vbi nõ est audit⁹: iubet sapiens/nõ effundas vbũ/his interim con tentus. Habes eñ de theologica ꝯsolatiõe grã dius opusculũ. Tecũ habita/gratus deo/q te se gregauit ab his solicitudinibus/ꝛ p ceteris i po testate cõstitutis/oza cõpatiens flens ꝛ lugens. ¶ Monicus ¶ Concesserit ita deꝰ/bñ vale volu cer pcauens vie casus. Salutauerisq noie meo fratrẽ/monens eũ sedulo circũspicere vigilanter quemadmodũ in medio natõnis prauevivendũ sit. ¶ Volucer. ¶ Et tu bene valeto monice nos tri memoz in orationibus tuis.

¶ Finit.

Sequuntur nõnulla carmina Joh. de gerson/que et pcedẽtibꝰ ꝛ sub sequẽtibus tractatibus cõnexionẽ aliquã habe re videnť. Primũ carnem ad Johem germanũ suum de causa canendi.

Loquitur aduena ad Monicum.

Heu perurgent monice/monice.
Anni nefasti sanguinei et necis.
Ciuilis ensis cuilibet imminet.
Qui iuste viuit/vera vel edocet.

¶ Respondet monicus.

Meme fruaris aduena ꝓsule.
Hac in ruina pestifere vicis.
Ad te redito solus in ocia.
Esto virilis vim facito tibi.
Mens in supna se leuet ociozi.
Odas canoras psallat alacriori.
Quales sophie dictat amoz pius/
Non quas libido sordida/suggerit.
Quas musa garrit scenica crebrius/
Ut coz malignis vrat amoribus.
Cure coquentes anxia pectora.

bb

Carmen ꝓ desolatione vniuersitatis

Tristes abibunt/credito/longius
Nam spiritus coꝛ visere celicus
Gaudet quod almū personitat deum
Opponit aduena
At cū sodales moꝛs mihi sustulit
Cum pallas arcem vix habitet suam
Quero sonabunt cui mea cantica
Nerui loquentes/quos lyra temperat
Respondet monicus
Omitto musas/angelus audiet
Sanctiq; tecū/nonne satis tibi
Nec ꝓrsus omnes moꝛs tulit effera
Petrus supstes/quem sapientia
Totū repleuit/cardo dedit sibi
Nomen statūq;/sufficit vnicus
Carmen melodū cui resonet tuum
Viuit gerardus q̄s rogo par sibi
Qui veritatis exul amoꝛe fit
Nostri clamengis dulce sapit stilus
Etas nouellam ꝓgeniem dabit
Pꝛo patribus quos perdidit atropos

Aliud eiusdē asclepia deum catalecticum.

Vernū tempus adest/fac hilaresce
Coꝛ tepens gelide frigoꝛe bruine
Surſum surrige te moꝛe volucris
Que vires reparat sole tepenti
Odas dulcisono gutture foꝛmant
Alternantq; modos/cernis alaudam
Pennis liquidū libꝛat in ethꝛa
Sensim p̄uolitans/deserit ima
Extra se rapitur ebꝛia cantu
Affariq; deū leta videtur
Huic spasmata cadens vt redit ad se
Jam degit solitis sobꝛia terris
O si te rapit hec extasis alma
Felix/si iubilans excidis a te
Hec semp stolidas incolis oꝛas

Carmen lugubꝛe pro desolatione vniuersitatis parisien. ꝓpter bel/la ciuilia.

Angeli pacis gemitus amaros
(Si cadunt in vos) facitote toto.
Mentis ensu/ reboate celi
Pallada flete.
Palladis templū domus/arx asylum
Gaudiū vestrū/decoꝛ omnis oꝛbis
Coꝛruerūt/a scelerum ministris
Pallada flete.
Ecce fons riuis belycon cruentis
Manat/hinc sacre fugiunt volatu
Pꝛepeti muse/resonantq; triste
Pallada flete.
Garriunt pice repꝛobis agreste
Vocibus/liuens odium purget
In malo letas ob eam querelaꝫ
Pallada flete.
Celicus cetus datus vt supnam
Percolas iugi studio mineruam
Lugeas pectus feriens ⁊ hoꝛtans
Pallada flete.
Non tue ꝓdem cecidere docte
Pallas athene simili ruina:
Peioꝛ hec soꝛs est. cupidi sophie
Pallada flete.
Te quis o te collegiū celebꝛe
Par habens nullū phꝛeneſi sacratū
Aspicit/ qui nō miserando dicat
Pallada flete.
Oꝛdo te trinus decoꝛabat ample
Cum sacerdotū cuneo decenti
Sterneris vulgi manibus sceleſtis
Pallada flete
O leoninam rabiem/tyrannos
Hoꝛrida cunctos supans nefandi
Criminis noxa/furit en erinis
Pallada flete.
Hoꝛroꝛ heu seuus/nihil o deinceps
Linquitur tutū/nihil aut inausum
Res en humanas supereſt perire
Pallada flete.
Stabit aduersans hereſi quis vltra
Gontibus quis nō trepidus resistet:
Quis bonos moꝛes volet edocere
Pallada flete.
Papa qui christi vice summus vti
Gratularis/ vos pariterq; mundi
Cardines/fidei cecidit columna
Pallada flete.
Filiam tu rex nimium decoꝛam
Pꝛole fecundam recolens videto
Plangit oꝛbam se viduamq; clamans
Pallada flete.
Inclitum regnū tua clara doctrix
Christianum que titulum ferebat
Monstra non gignens iacet indecoꝛa
Pallada flete.
Canones artes medicanſq; phisis
Et sophie vultus lacrimis rigate
Peꝛerit vobis studiosa turba
Pallada flete.
Palladis troie referunt imago
Custos ablata sibi dat ruinam
Francie casum similem timentes
Pallada flete.
Inuicem fedus sociale seruant
Clerus et miles/patiente clero
Nobiles vestro statui cauentes
Pallada flete.
Regij sceptri rogitamus heres
Clare delphine repares ruinas
Hostice cladis miseris vel odis.

Pallada flete.
Tale qui rursus renouare queret
Viuito felix quater et beatus
Cesset vt plangor dolorosus iste.
Pallada flete.

B Finit.

Carmen in laudē ducis austrie et studij eiusdem.

Sors miserāda nimis te frantia diua fatigat.
Plusq̄ cuiusuis vox reserare queat
Olim proscriptos pro libertate tuenda
Proq̄ fide passos/mos releuare tuus
Sensisti thoma ꝓprijs dum trusit ab oris
Anglia te sanctū sensit et ecclesia
Heu pietas heu prisca fides cogūt alumni
Francigene mortes exiliumq̄ pati
Summe deꝰ pro lege tua quā sub decacordo
Mentibus impressam scribis et in tabulis.
O quot theologi/quot pontifices periere
Carcere quos clausos dira necat rabies
Effugit altera pars alienis incola terris
Tutior exilio sed spoliata bonis.
Inter quos vnus qui cancellarius almi
Parisius studij est cedit ⁊ aduena fit
Austria tu felix/felix studiosa et vienna
Dux quibus est talis traditus in regimen
Zelo qui fidei feruens/ob eā fugitiuum
Huic miserans/offert vltro refrigerium
Assignat que locū cuz libertate/suiq̄
Patribus egregij commoda collegij
Sis sua magna iesu merces ꝓ cuius honore
Doctorem recipit discipulumq̄ tuum
Gloria laus ⁊ honor dux inclite te resonabūt
C Dum pietas terras sancta fidesq̄ colunt.

Aliud carmen d̄ multiplici martyrio.

Mors martyrum laudabilis
Pre ceteris optabilis
Baptisma supplens si deest
Omnem reatum diluit
Mors ꝓ fide viriliter
Suscepta reddit martyrem
An sub fide lex ponitur
Quam littere sacre docent
Quare beatus omnis est
Pro lege quem dei sui
Certando contingit mori
Quicūq̄ det casus necem
Corona fratrum septena
Refulget ob legis zelum
Martyr Johannes an fuit
Culpans nefas adultere
Ergo beati viuite
Quos tetrius multo scelus
Damnando/martyriū publicum
Occidit attrox carnifex
O pulcra mors corā deo
Jocunda plena gloria
Conspuat hanc vulgus licet.
Nequā ꝓfanū malignum
Etas an hec felicior
Qd̄ martyres habet suos
Culpanda vel forsan magis
Nefanda ꝓ tyrannide
Culpanda pro pastoribus
Lupoꝝ qui vices gerunt
Tyrannidem dissimulan
Imo fouent/augent/probant.
O veritas patris iesu
Obsecramus versa vicem
Ut veritas victrix eat
Cruoris expers ⁊ necis
Si vis vt in martyribus
Vincat/patescat omnibus
Laus detur et palam tibi
Patri sanctoq̄ flamini.

Carmen pro virtute patientie

D

Aspera quis fortuna potest tua dinumerare.
Prospera que tribuis licet inscia
Inscia non tñ est ea patris cura benigni
Pro virga qui te manibus gerit
Nō aliter quā vult nec acerbiꝰ ipa flagellas
Fortis ob hoc remanet patientia
Murmure nō lacerat te ꝓmittentis honore
Fert homines librans oculos sibi
Abba pater clamat/magno ꝓ crimine nati
Sat sit patri supplicij parū
Letiferū pando peccatorū putre vulnus
Ut placet vre seca/modo deprecor
Nolis in eternā parcendo tradere mortē
Esset en hec pietas/furor efferus
Sicut sanctus amor placite conquirit amando
Omnia que faciunt alij bona
Sic tolerando suū patientia vertit in vsuz
Omnia que mala respicit vndiq̄
Cur igit diues patientia nō erit inter
Aspera fortune tot tantaq̄
Verbere solat/gelidoq̄ rigore calescit
Potat eam sitis. esuries cibat.
Ex alijs soluit loculo sua debita clauso
Exiliū patriā reputat suam
Pressurā mundi facit in xp̄o sibi pacem
Docta/foro requiem medio capit
Carcere cū vinclis fit libera/q̄d moror vltra
Vertitur in vitā mors vltima
Est patiens melior forti/patiens qr vincit
Sepius hoc hostem sine vulnere
Non tñ est asino silis patientia laudi

Carmen de puritate sacre scripture

Stercoris et culpe tollerans onus
Excutienda magis totis hec sarcina neruis.
Perpetienda prius mors corporis
Vbi est sanctor patientia vera pbatrix
Corde suum toto q amat olum
Burior inferno/nec aqs frigescit in vllis
Stigmata signa sui regis gerit:
Infert vim celo/rapit astra iure triumphi
Hic fructus suus hec possessio
Materiam dat ei sors aspera/qua malus in se
Seuit abutitur/amens enecat:

E Carmen ad gerardū

domini delphini confessorem

O Ro tristiciam repelle seculi
Mortem crede parit gerarde duplam
Stringit noxia cor/premit necat q
Ex hac letifero plagatur ictu
Culpe spiritus.et tabescit in se
Nil mortale fleas nihil caducum
Cur perdas lacrimas nihil iuuantes
Obsunt/nec reparant peracta damna
Quod mutare nequis/feras oportet
Reduc in meritum necessitatem
Damnum temporis ad perenne confer
Si te pena breuis dolore torquet
Ex hoc conijce quam dolenda culpa
Vlis lugere:dolor beatus iste est
Consolatur enim iesu docente
Ploza flagicium.memento finis
Luctus mixtus erit sapore dulci
Ob spem/q gemitu reatus isto
Deletur/manet et corona celo
Ultoris gladius ferire iussus
Saluat luctificum thau gerentes
Vult nos plangere lacrimosa vallis
Nil plus purificat cor aut serenat
Quam luctus vehemens amaricansq
Hoc mersus pharao mari peribit
Tellus melle fluens de hinc patebit
Quam ros hic pluuius rigans venustis
Ornat floribus/ac perinde multos
Fert fructus sapidos decore grato
Vt graui mole depressus
Euites recidiuas
Fortis alacrisq pugil
Prosternes graviores
Sub iugo pestes/eas vir
Alij vincere quibunt
Vbi gratiam fateri dei
Esto certus oportet
Ordinē videto suū
Prouidus omnia librat
Sub modi sub ponderisq
Mensura sapienter
Vincis hoc vel illud scelus
Sibi victoria detur
Millies cadens resurge
Semp sustine spera
Flens manus patri porrige
Lacrimis est sua lingua
Non te deseret in finem
Tandem e stercore tollet

Carmē d puritate sacre scripture respectu aliarum.

Montibus altis
Exoritur fons
Purior auro
Vnda nec vllo
Spurcida sceno
Lumine solis
Obice fulget
Tu bibe tutus
Te speculeris
Te tua nunq
Fallet imago
Plurimus inde
Riuulus exit
Lapsus ad ima
Putrida tellus
Quo mage distant
Sordibus oplet
Noxia miscens
In quibus anguis
Ranula vermis
Bufoq serpunt
Mors latet vndis
Si sitis vrget
Cautior esto
Vlis specularī
Reddere verum
Vix simulacrum
Turbida possūt
Terreat hoc vos
Quos derelicto
Fonte Sophie
Terrea potant

Ipsephina iohānis de Gerson carmine heroico decantata

Jtē aliud carmen ad eundem.

Q Vid gerarde fit in nobis
Herent crimina quedam
Intro cordis in medullis
Cum radice profunda:
Que licet minora dicant
Homines ad superandum
Prorsus excuti nequibunt
Vix dum viveris a te
Flebis vbertim diuq
Culpans corq remordens

Titulus breuis cōtinens.xij.libros iuxta.xij.materias pncipales.

C Lare Joseph Josephina tuo pro nomine carnem
Narrat vt is memphin septez illic cōficis annos.
Nazareth inde redis operans.vbi vginis olim
Cōceptū noras.et ea cum virgine nubis
Itq redit nupta te per montana volente
Bas latriam infanti nato.nomen ihūs addis.
Suscipis hinc reges.puerum post sedul' offers
Inuenis hinc templo/tādem moriens reqescis.

Prohemium

Hontē sueuerūt veteꝛ celebꝛare poete
Sacratū musis pnasi monte suboꝛtū
Quē pes fodit equi. sed hz sapia montē
Nostra aliū fontē et musas q̄bus altera voꝛ est
Fons vite/verbū dñi sublimibus exit
A celis iugi/puro/salubꝛiq̄ meatu
Cꝛistallo similis manans a sede superni
Montibus eternis musas nec curat agrestes
Que moꝛtale sonant que noxia carmina texunt
Que solas vanis demulcent coꝛpis aures
Nec dant arentē sedare sitim/sed adurunt
Potantū assidue mellitis coꝛda venenis/
Fons noster nitidus sapidisq̄ salutifer vndis
Quē sup irradiat vbi sol diuinus aptis
Omnia crede notis mundi speculi vice mōstrat
Pura tñ lux ꝺ hebetans diuerberat omnem
Visum moꝛtalē/veluti sol materialis
Lucidioꝛ tuitus obscurat nicticoꝛacis
Multa videre tñ fidet mediante berillo
Concessum nobis in enigmate voceq̄ certa
Miꝛoꝛ loquar facies speculāti quattuoꝛ offert
Fons hic vt specula quedā/sic ezechielis
Visio dat vultus animalibus esse quatternos
Quattuoꝛ ancillis faciens sapientia donat
Sensus bis binos verbo nā monstrant in vno.
Littera gesta docet/quid credas allegoꝛia
Moꝛalis quid agas/quo tendas anagogia
Ihe penetrant aures mentis dulcoꝛe latenti
Tetralogo simul ac vno sermone loquentes

Pꝛincipio fons hic pfudit mysticus adaz
Post terris legiē fluuijs fluxisse quaternis
Irrigat et totū riuis felicibus oꝛbem
Te toꝛrente replet fecundius o studioꝝ
Mater parisius/paris expers/maioꝛ athenis
Maioꝛ et egypto pꝛioꝛ est tua phia
Pura/nec errozū sceno pmixta nocenti
Sola cares monstris/nec hēs poꝛtēta deoꝝ

Quidā theosophus ista nutritus in vbe
Gratia cui nomē/cognomē ⁊ aduena fecit
Hunc iuxta fontem viridante in cespite rite
Fructifero vite sub ligno membꝛa locauit
Moꝛe suo/lenire vie fastidia querens
Pꝛeq̄ coꝛdis aquas fontis gustare beati
Dulce refrigeriū contra tēptaminis estum

Esse pegrinus signis erat agnitus aptis
Cassidulū dextro fartū dependet ab armo
Ad latus oppositū/celsū caput oꝛbicularis
Pileus obnubit soles quo pellat ⁊ imbꝛes
A vultu infestos baculusq̄ teres regit artus
Ferrea cui cuspis/munitur sura coturno
Scutū leua gerit/saphiro/celoue sereno
Concoloꝛ/hic auro septē radiare planetas
Inspiceres/medio coꝛ pennatū velut ignis
Emicat/et thau rutilo sibi signat in auro
Egide theosophus hac hostica tela retundit

Nec caret angelico duce sed caro visib⁹ obstat
Sedulus hūc catulus vt thobiā comitatur
Vidi equidē synodū ꝓstantia dū generalem
Colligit eccl'ie fieret sibi pastoꝛ vt vnus

Vesp erat gelidas ꝓtendens longi⁹ vmbꝛas
Aduena labenti iocundo murmure riuo
Lumina dum figit meditās/de fonte/canoꝛa
Visa loqui sibi voꝛ ꝓpꝛijs accomoda votis
Vita pegrinis q̄ te pꝛemit exul in oꝛis
Vult libertatē patrie te querere celis
Hoc moyses/hoc ipe lcui/dū noia gerson
Dant pꝛimogenitis signant multis alioꝝ
Miteris exemplis.sed q̄ deus acola terras
Venit in has fieri/nihil hoc hoꝛtamine maiꝝ
Terrigenā petere quod te celestia cogat

Ergo fides cū coꝛde pio vult carmine dici
Quō terrene voluit regionis ad ima
Deflecti/claudiq̄ deus sub ventre marie
Quē natū ioseph in memphim gestare pegre
Jussus/vbi septē fugitiu⁹ ꝓficit annos
Inde relatus fit(mixto)sibi subditus vltro
Donec eū senio moꝛs exoptata recepit
Theosophus gaudet dū voꝛ simphonica talis
Insonat aure sua/tollit suetudo timoꝛem
Quāuis miranda voꝛ est froneſi/q⁹ tetras
Est ancillaꝝ/dat et sua cuiq̄ loquela
Qua dinoscat velut in fidibus citharedi
Organicis siue modulis seu carminis odis
Comodat ipe pias dictis solertioꝛ aures
Sensibus ac imis/res est nō parua/reponit
Quatinus aut reseret audita sodalibus oze
Inserat aut cartis.supplex pꝛius inchoat oꝛās
Alme ioseph patriarcha sacer ꝓ cui⁹ honoꝛe
Nostra canit phronesis/tu ✠go/tu iesus olim
Nos tres vna domus angustis incola terris
Quos immensa locant mō celica regna/fauete
Nostraq̄ sit facite/pietas accepta camene
Ancillans fidei/nulli pīudica vero
Multa ꝓbabiliter suadens/temeraria nusq̄
Apta pegrinū coꝛ sursum attollere celis

Hactenus hec subeat primū narratio fugit
Cur ioseph a patria/sponsa comitante ieuq⁹
Exemplū pꝛimis magis id se sensibus offert

Distinctio .I.

Embꝛa ioseph sōno recreās ōfessa labo/
Coꝛde vigil iussa q̄ nūciat angelus audit (re
Tristia/surge ioseph fili dauid accipe matrem
Cū puero/fuge neu tardes/egyptia rura
Festinus pete/nā pueꝝ trux queret herodes
Perdere/ꝓpietas laxat tremefactus et horrēs
Moꝛ grauidas artus humili stratu exilit/atq̄
Virgineum sponse thalamū mestissimus intrat

Forte maria ihm quem cunis somn⁹ habebat
Tunc vigili blande cura deuota fouebat
Ut vidit sponsum cui nō mos nocte venire
Instantis ꝑsaga mali.cōclamitat/o vir

En q̃d id est q̃d habes q̃ fert te sors rogo pande
Eheu surge cito puerũ rape querit infans
Perdi crede mihi/p reges dirus herodes
Se dolet elusum/ ppera/modo nuncius alto
Demissus celo iussit/nec fingo/repente
Sic fieri.tibi tũc animi q̃d ego fuisse
Crediderim noua tũc iuuenisq; puerpa pauper
Simplex sueta domi regionũ nescia tales
Tete dũ voces vrgent: sed fisa deo mox
Cõplosis manib⁹ lacrimisq; p ora volutis
Tristis/ vtrunq; genu añ ipa in cunabula nati
Flectens te sternis/stupido fixoq; parump
Heres intuitu/quẽ ptemplata benigne
Plurima corde gemis tandẽ prumpis amaro
Suspirãs animo/quid amor me⁹ o tener infans
Ac vteri dilecte mei/q̃d tu/q̃d agemus
Iste tuus custos ⁊ ego qua parte feremus?
Quale patebit iter/ vbi sunt gabriel tua dudũ
Nuncia dicta mihi/dñs sedem dauid illi
Crede dabit iacob ipe domo regnabit in euum.
En it in exiliũ.flendi carissima non est
Hora mõ/vir ptulit anxius/effugiendũ
Parendũq; dei iussis/reducẽ bñ spera
Promisit puer ⁊ faciet/qr dux via. vita est
Vexcitus his infans/oculisq; serenus aptis
Iocundo visus risu cognoscere matrem
Tunc animã strixit tenere pietatis imago
Virgineum/gladius ptransijt intima cordis
Vox ruit in faciem pueri.suauissime fili
Acrius exclamat singultans mater/abire
Ac migrare statim/notos patriãq; laresq;
Linquere cogimur arrides.non nra voluntas
Sed dñi fiat coniunx dilecta ioseph vir
Grandeuus replicat/lacta cunisq; resolue
Infantẽ/pannis inuoluens/noster asellus
Ad me sternet gerulus pueriq; tuiq;
Paret mater/nec mora nocte fugã capiũt clam.
Hostiolis post se clausis/nullaq; salutes
Nulla vale tota vicinia chara recepit
Vmirandũ maius inẽ spectacula quale
Conspicies aia/casus nunq̃d fuit alter
Asperior/summaq; magis pietate stupend⁹
Ergo compatere saltem p cui⁹ amore
Omne fit hoc/deus est fugitiuus et aduena p te
Virgo tenella ioseph ḡuis euo vixq; bimestris
Infans.ignota pagrant ac dura viaꝝ
Vat pcul exierant a nazareth haud sine multo.
Cõtinuoq; metu neu q̃s sentiret euntes
Sine pedũ strepitu seu flentis ad vbera mris
Vagitu pueri/ vel ab occursu vigilantũ
Aut asini ruditu/latratu ve canino
Vertice monticuli faciem ꝓuersa retorsit
Virgo suã/simul ipe ioseph deuotus vterq;
Substitit inde domũ villã tẽplũq; salutant
Nuncia iam solis rutilans aurora decoꝝ
Spirabat lumen/ virgo doctissima legis
Humano ptim studio/ptinq; supno
Largius afflatu dedit has (fas credere) voces
Magnifico te summe parens spes vna salutis.
Certa mee mihi magna potens/agnosco dedisti
Grata fatebor eñ/memori iugiq; repostũ
Corde gerens ancilla hominis parebo iubenti
Per mediũ ḡuis vmbre mortis sit eundũ
Nulla timebo mala/qm̃ mecũ deus es tu
Tuq; puer diuine ihu/quẽ sctũs obumbrans
Spũs ex me formauit/Te sara virumq;
Te iacob atq; ioseph iudit bester teq; susannam
Saluauit dñs ⁊ hebreos p mare duxit
Per deserta trahens/celi q̃bus esca parata
Non attrita fuit vestis/q̃d q; danielem
Et dauid eripuit rugientis ab ore leonis?
Quid q; p cornos fugientẽ pauit helyam.
Dux raphael thobie.dux michael synagoge
Quid moror exemplis gabriel mihi dux de⁹ illa
Que voluit fecit ois sibi possibilis res
Nullus liuor ei/sapiens tamen omnia summus
Disponit numero mensura pondere/nõ vult
Tẽptari/ pprios sed agi motus rationis
Quos valet vt desunt p̃sto sibi ferre iuuamen
Hinc hoiem fugimus subito cui tollere vitaꝫ
Omp̃s poteras/vis paup et aduena fiat
Filius iste tuus mundo/qui regnat olimpo
Fratribus vt silis soluet/moresq; reformet
Vis scutũ cordis nobis p̃bere laborem
Vis fieri memores aliã nos querere vitã
Esse pegrinos/debereq; tristia letis
Semp misceri/lacrimaꝝ valle maligna
Dux igit rector q; comes ptector et altor
Esto pegrinis nobis altissime regũ
Cui rex mortalis obsistere/cui nequit ober
Nullus velle tuo statui / pmissio nostris
Dicta olim patrib⁹ abraam cũ semine fiat
Dulce vale natale solũ / valeant et amici
Tuq; hierosolymis in syon vertice templũ
Dixerat hinc alacres anio ioseph atq; maria
Contorquent gressus ⁊ semita cepta tenet
Nazareth in villa multũ iã plebe subortũ
Murmur erat fugisse ioseph fugisse mariam
Cũ puero/grandis cognatos cura fatigat
Querere quo pgunt/quales petiere latebras
Scita fuge causa tandẽ cõpescuit omnes
Vespa defessos ambos asinũ q̃z lassum
Sera domi locat/in qua diuerticula ville
Cõmodiora ioseph reputauit/ ptinus vlnis
Excepit puer ppijs terreq; reclinat
Ipse sinu mris ereptus vagit et inde
Vir dat opem dñe satagens descendat asello
Collapsu facili hospes dat stabulũ paleasq;
Augẽt ligna focũ/gremio mox ꝟgo receptũ
Fasciolis euoluens infantẽ igne manuq;
Blanda ꝓtrectans refouet q̃s et o speciosum
Forma p̃ natis hoim pulcerrime/q̃s te
Virgineosq; tuos artus/faciemq; decoꝝ
Cui sacros oculis deitas afflabat honores

Lernere tradiderit/da lac da balnea ẏgo
Perfice cetera vir/ita fit post ambo legumen
Appositũ sumunt frugalit̃/hymnus ab ore
Grato post resonat/sursum frons/corda leuant̃
Secretũ surgẽs hinc ẏgo cubile recepit
Se sup hostiolo clauso silet/et vacat orans
Donec dormiat is cui⁹ sp vigilat cor
Quẽ pus ipe ioseph blandũ cõplexus adorat
Datq vale mri/suat̃ ei locus alter
Sedulus intrat ibi/pmum orans deinde ḧeuit
O ąd ais nimias querẽs ambitio pompas
Splendida quotidie tibimet cõuiuia magnas
Instructasq domos turbã multã famulantum
Te pudeat/te peniteat/dũ talia cernis
Paruа crede domo minor est dolor anxietasq
Sed nocitura placent placet insanusq tumult⁹
Hactenus vna vie decursa dies manifestat
Quid valeat pius in reliquis anim⁹ meditari
Pro puideat discrimina plura viaꝝ
Plures hospitib⁹ fraudes/risusq malor
Solerter mentis oculus.quo pgrediendo
Plus ignota subit/plus horrida seuaq tellus
O quotiens latro/quotiens sitis/algor et ardor
Atq fames potuit inopes vexare viantes
Amboꝝ sed mens virtutis in arce locata
Despiciens ima/fugiens ad federis arcã
Qua rã nõ tipicã/te semp xp̃e petebat
Confugiũ/vt moyses/et libertatis asylum
Adde q omnis eos acies comitata tegebat
Terribilis ẏtutũ donorũq beata
Certa fides/spes firma/dei dilectio pendens
Sobria iusticia pollens sup omnia fort
Quid q diuine leg tu ẏgo canoros
Pulcisona poterat hymnos cũ voce referre
In nõ pua vie solamina/cantica syon
Nam simul his typice poterat vocib⁹ vti
Esto pegrinis nob cantabil̃ alma
Lex dñi releuet que tedia dura viaꝝ
Nam tristes citi⁹ abeunt p inania cure
Carmina dum diuin⁹ amor modulat̃ amena
Ergo celigena miseris mens aduena terris
Sis psaltes facito/sis odis dedita diuis
Non ita te totã terraꝝ carcere retro.
Sed celo poter positam reputare sereno
Corde pio sapiens tua deuor⁹ medite
Virgo maria viro data ẏba recepta vicissim
Partem aliquã sancti nr̃as referat ad aures
Blanditias iunge pueri/formosus et ipe
Jocund⁹ solo aspectu triste omne fugabat
Addider q multa iesu solamina p̃bet
Tota creatura/quasi p̃memorata beati
Primeuiq status hominis dũ cuncta fuere
Sub pedib⁹ subiecta suis volucresq ferecq
Impio q̃uis nõ sepi⁹ vtit isto
Utit ipe tamẽ/nã quadraginta dieb⁹
Noctib⁹ et totidem legit̃ mansisse ferarũ
Deserto soci⁹/esse cuiuslibet expers
Bestia nulla feror nocuit sibi/tut⁹ abunde
Justicie dono primeue/sic fidei dat
Plurima ẏtutũ doct⁹ miracula paul⁹
Maiori su⁹ est microcosm⁹ finis in orbe
Dum mutat̃ homo mund⁹ varietur optet
Pro merit̃ varijs iustoꝝ siue maloꝝ
Nanq creatori famulant̃ cuncta creata
Quando malis penas vult reddere p̃mia iust̃.
Ergo certa fides/et spes oratio iugis
Gratia quid diuina potest tu mente capesce
Nam bon⁹ et sapiens fact⁹ dominaber̃ astris
Quid q et ipe de⁹ dat si tẽptatio surgit
Prouentũ ioseph hoc sub imagine scisse putet̃.
Noctib⁹ est vultu sibi visa virago minaci
Spinosum exagitans manib⁹ ō more flagellum
Verberib⁹ seuis semp torquere para
Ex re nomen habet tribulatio/sua tremendi
Judicis hec hoim custos/dux/atq pbatrix
Penaꝝ multa dexr̃ ⁊ multa sinistris
Turba comes/nemo transcurrere noia possꝫ
Cõtremit ipe ioseph.sed mens interrita querit.
Dic p̃cor vnde venis/q tẽdis/vbi ve morar̃
Tres inq̃t tecũ comites habitare memento
Prima fides/alia spes/tertia gratia que te
Triplice de dubio quod quer̃ certificabunt
Visu disparet ad secq redit ioseph/inde
Lux orit̃/surgunt/incedunt limite cepto
Virgo ioseph q simul/ioseph oia visa recensent
Virgo deũ laudans oculosq ad sidera tollens.
Sis benedict⁹ ait/tẽptatio cui famulatur
Ut te nanq venit quasi summi nuncia reg
Ad te deducit/test̃ spes/gratia porro.
Electas inter docet hanc habitare viantes
Suscipienda pijs animis temptatio nanq
Est hominis vita/iob iudice/militat ipsi
Cedit et in varios fruct⁹/et fine coronat
Ultima penaꝝ nam mors fera terribilisq
Corporeos soluit nex⁹ et vincula carnis
Spirit⁹ vt liber petat alta palatia celi
Omne procul murmur pellant patientia fort̃.
Certa fides/et spes/et veri zel⁹ amor
Quid fortuna vaga/quid exorabile fatum
Ponit̃/omnia sunt a libertate supremi
Deducta arbitrij sapienter et ordine recto
Nec sua libertas perit hinc nec nr̃a voluntas
Causaꝝ quia sunt numero vel in ordine iuncte
Sed quia sepe latent cause fortuna vocatur
Terris omnipotens/et q dominat̃ in omnes
Omnia miramur strepidũ trepidamus ad oẽm
At/qui sup̃mam domini cognouerit artem
Omnipotens immensa q est nec scibilis vlli
Nil admiratur effect⁹ dum videt imos
Ni miret̃ eam res tam pducere viles
Philosophis et theolog diuersa notat̃
Et quasi conuersa ratio/nam philosophia
Scandit̃ ab affectu satagẽs cognoscere causam.
Flectit̃ a summo sed theologia deorsum

Occurrit sub ea nil mix nilq timendū
Vera refers dña vir ait/sed credita paucis
Scis/solet aduersus dñm cōsurgere clamor
Quod labor est iustis ⁊ iniqui pace quiescunt
Hoc fit care ioseph qm̄ p̄sentia soluz
More vident pecudū/que sunt celestia nolunt
Cernere p fidei lumen/sperare futura
Adūce q solitis nature legibus herent
Dicūt q ꝓprios cursus nō deserit vnq
Gratia que p̄sit nature/q dominatrix
Sit dux et rectrix eius/non mente capescunt
Sensibus vtunt solis/cum spiritualis
Regio nobilior sit corpore moderatrix
Continet infusa virtutū hec regio dona
Gratia que format/que dirigit/aptat ⁊ ornat
Dat motus agere que sunt miracula nobis
Naturecq vices variat/sic gr̄a dudum
Rone maris rubri velut vtre cohercuit vndas
Manna pluit patrib⁹/puersos terra dehiscēs
Absorbet/ꝓprias vires suspendit ⁊ ignis
Omnia quis numeret: nature est gratia victrix
Ut citharе nerui plectro moderāti sonori
Plusue minus tensi varias dant/cernim⁹ odas
Utiq haud aliter hoc toto gratia mundo
Carmina dans rebus concentu armonica miro
Finis habet summus vnū solidūq tenorē
Postulat vt finis moderari cetera debent
Cū sit in humanis celestis gratia finis
Multiplici medio petit illū gratia ductrix
Confiteor tēptare deū vult gratia nunq
Nō tēptata nequit natura/hoc gratia supplet
Spemq tibi de te/dū despaueris affert
Patris more suos erudit/puida caros
Verbera multiplicat patrati criminis vltrix
Justicie decus/vt peccati turpe reformet
Aut vt p̄seruet/auget quādoq flagella
Seua ne fit pietas q̄ curans ꝓcere pdit
Exercet iustos tēptatio p meritor
Maiori cumulo ⁊ ne gloria vexet inanis
Hic ioseph/o dña/quero tēptatio si sit
Utilis vt loqueris/quo pacto tot pereuntes
Cernim⁹ assidue p eā. primos ne parentes
Perdidit/⁊ tantis subiecit cladibus orbem
Quō talia mens pmisit puida summi?
Sed satis hucusq dictū/decliuis olimpo
Uespa cōpellit recipi mox hospitio nos
Plurima sunt sup his alijs repetenda diebus
Doctus fmo vie releuat fallitq labore
Omnia collustrans ꝓprios reuolut⁹ i orbes
Sol reuebit repetitq dies/q̄bus alma maria
Cū ioseph eloquit nostra secreta minerue
Que syon templo didicit quasi palladis arce
Prodijt vnde noua toti lex posteritati
Cordibus inscripta/tabulis nō sculpta petrinis
Quā docet explanans sacre scola theologie
Que lz immensum sit diuulgata p orbem.
Urbe tñ nostra cumulo maior resedit
Quā repetas lector/qr vult angustia metri
Tantor artari doctrinas mysterior
Qualia virgo vix potuit docuisse viando

Distinctio II.

Post iter emensum duri multiq laboris
De pcul inspicitur quesiti terra canopi
Hinc horror subitus amborq corda pauorq
Concutit/ipa licet mens incōcussa resistat
Vir prior alloquit sponsam/cognosco decora
Nō sis o dña/gens ista libidine feruens
Fedis vrgit stimulis/si sciuerit vxor
Nō mea sis/mihi q̄d nisi mors o virgo paratur
Atq pudicitie tibi discrimen/pharao nis
Bucet ad aspectū mox te man⁹ improba serui
Vors indigna nimis/nos o tibi q̄d faciemus
Blande puer fugim⁹ neu te vnū pdat herodes
Deserimus dulcesq lares/carosq ꝓpinquos
Ecce q irruimus in tanta picula soli
Ignoti atq inopes/lingue ignari/deus alme
Nobis quid facere voluisti: queso maria
Filia dic mea sis/hoc etas credere vet
Suadebit/reliquū auxilio cōmitto supno
Jure quidē dilecte ioseph nobis ita semp
Sperandū sicca lacrimas trepidus pauor absit
Virgo refert/nonne memori nos mente tenem⁹
Etatis prisce miracula. qualiter abram
Qualiter et sarā dñs saluauit ⁊ auxit
Est opportuno ꝓtector tempe summus
Omni corruerant egypto vana deor
Nup portenta/ventur sic Esaias
Predixit/signū quoq virginis hoc parture
Carmina memphitū seruabant abdita vatū
Tale fuit templi pacis tibi roma ruina
Prodigiū/eterna firmū q̄ sede putabas
Emotis igit simulacris hinc pharao rex
Hinc in se memphis/fas credere/tota mouetur
Pluzimus hinc aditu explorator quolibet astat
Inuigilans gentēq locūq requirere solers
Dū penetrare suos aliq vult aduena fines
Scire volens vbi nā virgo pepisse refert
Eminus inspiciunt ambos te virgo virumq
Cū puero ꝓperāt occurrere ꝓtinus alter
Cernit in alterutr/sit fmo mutuus/ipis
Nutu correptis diuino/o q̄ speciosa
Quā spectabilis hec ⁊ q̄ formosa puella
Diuini vultus/quā vir comitat honestus
Pone metū dña dixit cui copia fandi
Prima fuit/faciem regis visura beatā
Te reputa/tantū dic qua regione venistis
O bone vir/cōiunx ne tua hec/vel filia/fare
Quis pater infantis/qui formosissimus alto
Sanguine se natū vultus splendore fatetur
Pauca ioseph gtaq refert doctissim⁹ heros
Uobis memphitici nullas impendere dignas
Sufficimus grates/quor dignatio tantū
Pandit in occursu primo solamen opemq

Israel a terra/nos sors infesta coegit
Has oras petere infelix quā cernitis huius
Infantis mater mihi filia sola relicta est:
Hancq pater pueri residet regione remota
Fama loquax aulā regis cito garrula totam
Egypti impleuit celebri venisse puellam
Urbe hierosolyma/cuius decor atq venustas.
Tanta erat vt nil supra/cetus clamitat omnis
Ergo statim veniat/veniat/videaf/adoret
Regem/sitq suis vxoribus annumerata
Urbis in ingressu certatim cura videndi
Conglomerat populos variāt hi vba vicissim
Hi nutus/ad regē alū comittantur euntes
Coram quo positi/tu virgo/ioseph q/puerq
Poplitibus flexis solitos defertis honores
Sit licet idolatra. sit flagitiosus/in ipso
Solus adoratur deus a quo cuncta potestas
At rex contemplatus eos/interprete lingua
Multa petit/causasq vie/sortē/genus/ortum
Si que preterea virgo peperisset hebrea?
Virgo silet demisso oculo/verbum capit heros
Grandeuus/sanctusq mouet sua spiritus ora.
Rex in sempiternum viue/salus tibi/qui nos
Afflictos/inopes/oculo spectare benigno
Dignaris/tua sit qui condidit omnia merces
Est nobis o rex tellus galilea propago
Fertilis et diues/fuit in qua nobile regnū
Reges insignes/sed nil mortalibus vsq
Tutū vel stabile est/alienigeno dominatu
Nunc premitur/dicunt tamen his oracula vatū
Regem venturū priscorum ex sanguine regum
Quoq precipui dauid et salomon numerantur.
Quos genuere patres abraā ysaacq iacobq
Hec cui prediues olim fuit hospita terra
Ad sortem sed rex venio que compulit istam
Et me cuz puero fugitare ferocis herodis
Imperium/qui cuncta timens deseuit in oīes
Et mō dum regnet confundit fasq nefasq
Huius ob inde pater infantis cedere iussit
Hanc miserā/me dans comitem/pere molestum
Sed quid nō pietas valet extorquere puerpa
Aufugimus noctu p tot discrimina rerum
Tot varios casus/deus hucnos apulit o rex
Ergo tuū p sceptrū ꝛ maiestatis asylum:
Regia p si iam clementia cepit egenos
Atq pegrinos miti tractare fauore:
Rex fer opē pfugis/petit hanc infantulus iste
Cū gemitu/petit hāc noua nupta puerpa pauq
Nulli nos erimus oneri/panem neq gratis
Sed ptū ppris manibus quesisse voluntas
Tā nitide lacrimas pcussa mente dederūt
Rex iubet extemplo detur dom⁹ et locus apt⁹
Nil durū fiat/vis nulla/iniuria nulla.
Porro memor repetit/partus si virginis vllus
In iuda fuerit:ita verbū temperat heros
Ut neq scire neget:neq se cognosse reuelet
Hup ait varius super hoc rumor fuit ortus
Urbe hierosolyma/scribaq turba sacrorū
Causa fuit/relegens vatū responsa suorum
Tempus eis dubiū:sed prestolatio certa
Offert sceptrū rex tangendū/munera donat
Impat vt surgant/deducanturq domū/mox
Aulica/tota cohors resonat/plaudit benedicit
Implet iussa libens/regē collaudat ouanter
Cū fremitu vario/ioseph admiraf ab isto
Facundus/laudat alter speciem mulieris
Alter compatitur puero blando atq decoro
O pater omnipotens ds nō spauerit in te
In cuius sunt corda manu regūq hominumq
Nouis inflectens ea/rex en lubricus/asper
Plebs incōposita:fugitiuos suscipiunt et
Aspiciūt gratis animis tractantq pudice
Hospiciuz prebent/quo tu te virgo receptas
Cum sponso et puero/pro seruo cedit asellus
Ligna/cibū/mensam vir pparat/at pia mater
Infantem lactat/euoluens balneat/inde
Cunis aptatus dormit quas tempus in istud
Dant laudes pensa/quotiens o corda leuarunt
Cū manibus domino post tanta pricula tuti.
O quotiens vertunt ad templū syon ocellos
Sic salomon docet/hoc daniel babilone pegit
Quisquis es ad ciues patrie celestī anhelans
Sic age sic retinens meditare q aduena tu sis
Exemplum tibi sint xps ioseph atq maria
Fortib⁹ omne solū patria est/ vos viuite fortes.
Hesterna lux oritur surgit ioseph officiosus
Mox intrat venale fox/sibi comparat apta
Instrumēta quibus vti ?sueuerat/artis
Hancq fabrilis erat in ligno/femina fortis
Quesiuit lanā ꝛ linum/vicinia tradit
Ut paret/incq filos subtiles protrahit/inde
Textrino mandet operi doctissimus artis
Virgineus digitas/domus ocia nulla recepit
Tranquillus pascit labor ipos/liber honestus.
Qui benedici vult/qui manducare laborat
Omne cor inficiunt occidunt ocia pigrum
Creuerat ipe ihs binos euaserat annos
Mater ei tunicam polimitā neuerat/et iā
Stare lz tremulo poterat pede/verbaq grato
Nondū pfecta balbutit lingua susurro
Suauior hinc multo blandiē vtriq parēti
Arridet/ruit in vlnas/gremioq locatur
Brachiola attollens vult nectere colla parentū
Amplexu tenero vult oscula figere casta
Inserit atq manum manu tibi xpo ioseph q
Perq domū sequiē hunc et te dispare passu
Queq videt mirans sciscita vt omnia noscat.
Forte interturbat vestrū quandoq laborem
Pensa/colū/calathos/serras quasq secures
Cōtrectans/vltro ve petens sese batulari
Dixerit hoc aliquis totum puerile relatu
Nullo/sed risu dignum/puerile fatemur
Sed puerile dei/sed stultum/et debile maius
Fortius et sapientius isto est credite mundo

Nil duro corde peius/nil tetrius/at quid
Maiori pietate facit mollescere corda
Quã dũ certa fides cernit puerescere summum
Propter nos hoies miseros nostrãq; salutẽ
Vult silis fieri nobis. vult si puero par
Scandere qui satagit celi fastigia puus
Innocuus purus. humilis. sup omnia simplex
Infantes quasi nunc geniti lac poscite: nempe
Lacescit vobis. virtus sapientia vita.
S Iã puer ipe ihs numerosis integra format
Verba sonis/iam cũ paribus colludere gestit
Cũ pueris puer it/silis similes sibi querit
Inter ludendũ puer vnus corde maligno
Improperat tibi forte ihu/miser aduena q sis
Ignotus/patriãq; patrem q̃ dicere nescis
Dat palmam tibi/das maxillam percutienti
Flẽs redit ad mrem. gremio te blanda receptãs
Cur ploras? q̃d hẽs interrogat/oscula iungit
Exiccat lacrimas. animus si mater amarus
Sit mihi. q̃d mir? ppriũ qui nescio patrem
Nec patriam. si vera mihi nnnc improperantur
Ergo ioseph ne pat mihi? nõne hec patria nob
Mater ad hec stetit immoto vultu sine voce
Secretũ cordis intrans. multumq; diuq;
Secum confert/si vel quid respondeat ipi
Qui nihil ignorat. cum sit verbũ caro factũ
Cunctantem puer amplius ad responsa purget
Nõ q nescius est. ver experientia certos
Ferre modos poterat. humano more sciendi
Sic didicit penas. obprobria vulnera mortẽ
Plurima sic vult affatu cognoscere matris
Ergo rogat totus matris suspensus ab ore
Os reserat tandem suspirans talia fatur
Heu mihi care puer sentis iã pbra dolores
Penas immeritus deplorans hoc hieremias
Et pbris inquit saturabit. heu mihi fili
Crimina iã nostra defers nostrosq; reatus
Suaue fuit pomũ vetitũ q̃le eua momordit
Sed tibi qui nõ peccasti nimium fit acerbum
Cara luis ples quod commisere pentes
Et qr vis fili/pma sub origine rerũ
Altius exorsa repetã que mente reponas
Principio celũ terras deus ipse creauit
Spiritus angelicus nullo cũ corpe mersus
Protinus impleuit celum post quinq; diebus
Corpa distinxit ornauitq; omnia librans
Pondere mensura numero digitis quasi ternis
Nãq; potentiã mensurã. sapientia rebus
Dat numerũ/bonitas cũctis sua põdera reddit
Sic spẽs mod' ordo dei vestigia signant
Hunc ex quo p quẽ. sunt in quo cuncta creata
Hinc mir molit opus. deliberat ambas
Nectere naturas. fit homo deitatis imago
Pulcra. minor mũdus nature nullius expers
Mens regit organicũ corpus ratione capaci
Que cõtemplet vultu celestia recto
Libertate potens eterne sortis orizon
Iusticia pollens. que spirituale quiete
Regnũ hois poterat seruare sub ordine pulcro
Callidus inuidit serpens/a demone cuius
Lingua mouebat. fili. demon fuit olim
Angelus oino pulcer. qui scandere montem
Dum vult assimilans alto se mente superba
Corruit hinc sibi fit mens ꝯturbata furore
Liuore ac odio vult extolli sup omne
Quod deus est ac dr. hinc mors venit in orbem
Primũ peccarũt. hoc decipiente parentes
Vult homini vitã quã perdidit ipe patere
Omnes membra mali sua sunt. omnes et iniqui
Per quos insequit iustus cõturbat et angit
Te petit ex cunctis. o quot pueros p herodẽ
Iã dedit innocuos ferro gladioq; necandos
Quot tibi pparat insidias tẽptamina fraudes
Retur em timidus. nec fallit. affore tempus
Quo generi humano pandet porta salutis
Captiuis miseris pciosa redemptio fiet
Heu pcium tua mors erit o sanctissime fili
Horrisonũ ad mortis nomen concussa dolore
Virgo flet atq; gemit rupit plangore querelam
Porro tuũ mox alme ihu cor pulsat acerbus
Hic matris dolor: ⁊ dire puisio mortis
Mens immota manet lacrime voluũtur amare
Qualiter hoc fieri valeat cõquirere dignum
Spiritus et ratio sunt. si distinxeris apte
Sensus/et infanti. deitas simul/ergo voluntas
In xpo quadruplex fuit. in diuersa moueri
Nõ aduersa solens. nam spirit' et de' vnum
Semp idemq; volunt. anime vo inferior ps
Et sensus subsunt passiue conditioni
Mortalis nostre sortis misere inde sinunt
Nature in pprios motus se ferre licenter
Hinc sperat/metuit/gaudet/dolet/iste beat'
Infans ex vtero nõ cogit. hoc facit vltro
Dũ videt in puero lacrimas mõ vgo decoras
Uberior gemitus pia viscera torq̃t et angit
Forte ioseph rediens opis pcium referebat
Sensit in ingressu pmo lacrimas vtriusq;
Sic facies sic vox ita gestus significabãt
Omnia sic didicit tandem referente maria
Acriter ingemuit ⁊ flens cũ flentibus infit
Equo sors animo quecunq; sit vsq; ferat
Incola/dũ sic vis deus hec nos terra receptat
Expedit hoc dilecte ioseph patientia custos
Optima virtutũ meritis ditescit opimis
Incipit hanc monstrare viã puer indole prima
Fors aliquãdo ioseph miscet dũ vba coeuis
Edoctis grauibusq; viris. grandeuior vnus
Intulit annuales silis tibi noie hospes
Hic referunt vnũ priscis habitasse diebus
Cui' puida mens magnã est opata salutem
Egypto toti. natus de gente tuor
Alter vt instructus erat astris forte mariam
Dũ gremio puerũ gestare/ihmq; vocare
Viderat/et qd erat plixi virgo capilli

Munda/decens meminit aliq̄d de v̄gie signo
Quale f erūt alta celi regione videri
Quid sup̄ his dicet ioseph expectāt remoratus
Ille par̄. tandē sapienti ꝓtulit ore
Clari nemphite mihi semper iure colendi
Hospes em̄ tractor tanq̄ sim ciuis apud nos
Gesta ioseph cui⁹ meministis scripta tenemus
Legifer edocuit moyses scripsitq̄ ꝙ istum
Progenuit p̄riarcha senex iacob/āplaq̄ fratrū
Turba sibi fuerit sed amabilis ille parenti
Plus alijs/liuor fratres conuertit in hostes
Somnia que retulit odij fomenta dedere
Nam pretendebant dn̄m ioseph esse futuruz
Sicut erat fraterna cohors molitur amaraz
Mortē/sed voluit aliter mens ꝓuida summi
In cuius sunt corda manu que singula vertit
Finis ad obsequiū p̄mo quem vidit ab euo
Venditur ergo ioseph domin⁹ ne fiat/et ecce
Fit dn̄s varia ꝑ tēptamenta probatus
Tetragono vultus virtutū/iustus in omnes
Res dn̄i/castus dn̄a suadente nefandū
Concubitū/fortis q̄a contempsisse furentem
Sustinuit/prudens q̄a somnia clausa reuelat
Septēniq̄ fami ꝯdit frumenta future
Judicat egyptus ꝙ sit saluatio mundi
Mutato sed rege capit republica motum
Nam ioseph hic tantus tm̄ veneratus ⁊ omnes
Promeritus laudes/oblitus posteritatis
Excidit a corde/ꝑtranseo plurima/tandem
Nos de gente sua dn̄s sic iusserat/oras
Judee petimus/deserto lege recepta
Per prius in syna deus vnicus esse colendus
Traditur: et nobis fieri simulucra vetantur
Astra nec vlla coli solū veneramur amantes
Plures esse deos hospes nolito negare
Mox dixere senes memorant apis ysidis aras
Idola multiplici cōfirmant numine plena
Mira quidē facere predicere sepe futura
Sontes punire cultoribus auxiliari.
Vana sup̄stitio ꝙ apis venerat̄ et ysis
Ille refert statuis demon se miscet in istis
Vltro. nec vt fingit est vllo carmine tractus
Est equidē liber vult diuinos sed honores
Inde sibi tribui vult vestre illudere genui
Dum miranda facit signis fallacibus vtens
Porro ꝙ celis vos dicitis esse figuram
Signantē ꝑtum cuiusdam virginis olim
Nil celi libris cōscriptū tale putetur
Ordo nanq̄ duplex rebus fuit inditus vnus
Nature seruit de quo fateamur oportet
Qd̄ script⁹ celo est voluit mens ꝓuida summi
Temporib⁹ sibi cōplacitis seruare patranda
Supra nature solitas miracula vires
Que celū nescit nec celis inditus ordo
Credite temp⁹ erit nec tardū e virgine natus
Quādo patebit homo cuius se subdere legi
Egyptus tota volet/expulsis simulacris
Jam nec apis bos nec mnulier venerabit̄ ysis
His sup̄ atq̄ alijs docto s̄mone putandū est
Disseruisse ioseph de vera religione
Cū senib⁹ thanaos sed nec te virgo beata
Septēni toto cum vicinis siluisse
Crediderim: sed eas de lege sacra docuisse
Que ventura forent ⁊ q̄ credēda tenerent
Vn̄ ꝓbabile fit multos ad suscipiendā
Dispositos tunc esse fidez dū fertur ad ipsos
Post mortē dn̄i post te iudeo relictam

Tertia distinctio

Dum voluit puer̄ de⁹ egypto reuocare
Juxta vatiticas voces p̄us ip̄e reuelat
Misteriū tibi iuste ioseph iā t̄tio sōnis
Angelus apparens denūciat accipe matrem
Cum pucro/terra rursus repetat̄ hebrea
Mors etem̄ rapuit puerū qui morte parabant
Perdere/cōsurgit letus mox visa reuelat
Leta fuit cōiunx/letus puer/haud sine quadaz
Tristicia/notos etem̄ iā linquere mestum
Sanguinis ac patrie. tum est vis suauior intus
Tum discessuros tristis vicinia visit
Hortant̄ maneant secū/nil defore spondent.
Dū nequeunt retine/diu cōmittantur euntes
Interualla vie dū cogunt longa reuerti
Tūc mixti gemitus/plangor lacrimeq̄ vicissim
Plurima suscipiūt/redduntq̄ vale/sociant̄
Dextre cū dextris/amplexus oscula gratis
Qualia dant animis nemo ꝓferre valebit
Quis tibi septenni puero mod⁹ in gradiēdo
Tunc fuerit dubiū est/baiuland⁹ vtriq̄ parēti
Tu nō appares sat idoneus/aspera ferret
Quō longa vie dispendia pes tener/at qui
Nō asino tua membra satis suffulta locares
Curriculus ne vehit/forsan te virgo iesumq̄
Conscius in quales modo vir fabrefecerat vsus
An sup̄ etatem diffundit gratia vires
In corpus/vel iter ꝑagrat breuiore dieta.
Virtus angelica nec deesse ministra putanda ē
Quid dederit ꝑegre tales vidisse viantes
Alloquioq̄ frui? facundia quem satiasset
Grata Jesu? puerilis nam solet etas
Promptula velle loqui quicq̄d nō antea nouit
Si videt aut audit siluis vel in aere pictas
Dulcisono volucres modulātes gutture voces
Si grandes aquilas aut si que saltibus amplis
Bestia cōspicitur vel reptile/siq̄ decoris
Floribus ornatos vidit splendescere campos
Tp̄e vel pluuio formosum foederis arcuz
Cuncta velut mirans sciscitat̄ vtrunq̄ parentē
Multa sibi ratio querendi vult puerilem
Et veram carnem se suscepisse videri
Vult ex sensatis ita commonuisse parentes
Ad insensata sublimi corde petenda
Exterius querit/sed solus ꝑdocet intus
Tādem post casus multos variosq̄ viarum

Incolumes ductore deo terrã israel intrant.
Audito vir q illic archelaus hostis
Regnaret/timuit illo ire/petit galileã
Secedens ita cõmonitus p somnia rursum
Angelico alloquio/tã tandẽ primus fit
Nazareth opidulũ/velut in caligine quadam
Cernit/en nostrã fili dulcissime villã
Protendens illac dextrã faciemq retorquens
Ad puerũ mr gaudens ait/hec tibi letũ
Florentẽq dedit ortũ/florentis ob inde
Hoc est nazarei ps̃aga vocabula sumes.
Aplaudit manib⁹ hilaris/gestuq reuidet.
Gaudet et ipse ioseph/salue dulcissima tellus.
Protulit illacrimãs grandi pietatis amore.
Salue nostroꝝ cognatio sancta parentum.
Qualis vo fuit generatio talis habemus
Anna sacerdotũ sacra/de stirpe refulgens.
Bethleemita fuit/ipsi Joachim sociatur
Regia cui series dedit ꝛ cui nazareth ortũ.
Anna licet primo sterilis/tamen ipsa mariam
Postea/sic voluit virtus diuina beato
Germine progenuit ablactatamq reliquit
In templo syon sacra de lege docendam.
Annaq post mortẽ ioachim nupsit cleophe/q
Frater erat tibi iuste ioseph/sponsare mariam.
Isq tibi voluit anna de cõiuge natam.
Ex anna cleophe fuit orta secũda maria.
Virq thadeus ei fert genuisse quaternos.
Hi iacob⁹ minor atq ioseph cũ symone iudas
Qui fratres domini quia cognati vocitãtur.
Ex anna salome rursus vir tertius vnam.
Tertia que subijt fertur genuisse mariam.
Ex qua tu iacobe maior/tu virgo iohannes
Fratres exorti zebedeo patre fuistis.
Frugalẽ quibus ars dat piscatoria victũ
Tale fuit tibi xp̃e genus ioseph atq marie.
Nõ dubiũ plures alij pars mortua parsq
Tunc nõdũ exorta.nec villula ptulit vna.
Letior occursu primo plebecula clamat
Qũ puero venisse ioseph/venisse mariã.
O qui cõplexus que gaudia quot lacrimas hic
Extorsit pietas sternunt cõuiuia plaudunt.
Totus et ipse dies varie sermone repletur
Quale pegrinis iter obtigit hospita tellus.
Septẽnij toto quali sub sorte pacta est
Cõquirunt pariter miscent responsa vicissim
Sero domos repetunt/ laus ꝛ bñdictio postq
Reddita grata deo deuoto corde pioq.
Vigna pegrinis dat hic speculatio nobis.
Qui patriã petimus celestẽ/ quãtus adepta
Cordis dulcor erit/ qual iubilatio mentis
Quãtus ꝛ aplausus cũctorũ illic habitantum.
Plurima credo ihs fecit/fecere deinceps
Cõiuctu casto iuncti ioseph atq maria
Que nõ sunt scripta/non totus crede iohanni.
Scribẽdos capet mũdus p singula libros.
Nil sup ignotis igit meditatio nostra
Affirmet temeret:sola suffecerit vti
Cõiecturaꝝ topica ratione modeste
Ex scriptis inferre potest nõ scripta/pio mens
Cũ studio/sic certa fides incerta reuelat
Qualia sunt acta vel que fieri potuere.
Credis q puer iste iesus deus est benedictus.
Femina materno regit ipsum iure ioseph q
Vir suus est/credis q vir caput est mulieris
Quanta putas ex his ꝛ q miranda valebit
Cõtemplatiuus animus deducere solers
Vt suus affectus sancto rapiat amore.
Quens q̃z suspẽsa in spectacula tãta stupescat.
Urbe hierosolyma festiuũ pasca quotannis
Celebrat/ascendunt illic vtriq parentes
Cũ puero/ certũ hoc legit lustrisq duobus
Binos addiderat iesus annos quãdo remansit
In tẽplo.medius doctos interrogat oẽs
Ne sacra lege/sua sunt responsa stupori.
Inuentus redijt subiectus vtriq parenti.
Ex his fas fuerit paucis deducere multa.
Qualia nõ credi sed nec reprobare necesse
Si subiectus erat.vt erat.tibi virgo ioseph q
Xp̃s.quid sibi vult oro subiectio talis
Obsequiũ nõne vobis p̃stabat.eratq
In medio vestrum sicut qui rite ministrat.
Sepe focũ/ crebroq cibũ parat officiosus
Uasa lauat/baiulat vndã de fonte ppinquo.
Nũcq domũ scopit/ paleas vel aquã dat asello
Ulcinis fert matris opus qõd texuit ipsa
Exercenda/datur ars crebro paterna fabrili.
In ligno vario/fuit hinc faber ipse vocatus.
Fissile p lignũ/trahitur dentata vicissim
Serra:forãt stannũ terebro: planãrq fenestras
Linea castigat vel regula:quecq videt
Aspera nec directa satis:fiunt tripodes q
Cũ mensis/arce:currus vel aratra:quadrige
Nauiculas forte que sint piscantibus apte
In stagno genezar/mare:cui nomen galilee
Cõpingunt:pix linit eas:liquidumue bitumen
Cũ musto et clauis:ptes iungunt hiantes.
Cũ pupi clauũ:cũ malo vela coaptant.
Talia qui recolis:q plus seruilia:plus sunt
Misterio plena:christi dignatio q̃tum
Pro nobis fuerit humana benigna patẽter
Insinuant.pudeat igit:pigeatq supbos.
Horror q̃bus est hoim labor:ocia summum
Qui decus esse putant:qui liberatis honorem.
Si sine sudore vultus iam pane fruuntur.
Emendicato p̃sertim fraude dolisq.
Inuenit quandoq iesus solũ feriantes
Sabbata dũ seruat patrie:dũ clausa seo:sum
Virgo manens orat:blando puer intulit ore
Qd pater oro:tuũ neu me elaueris ortũ
Et genus et vitã: gaudet grandeuus et ipm
Qod puerũ rapit in vlnas:gremioq reponit.
Fili:patre iacob:cleophas ꝛ ego generati
Carne sumus legalis heli dictus pater:ob qd

Ex vxore sua frater dederat sibi semen
Lex etem fieri sic promulgata iubebat
Horro iacob rex illustris dauid ordine longo
Progenuit. dauid ex abraam natus phiarcha e
Longa licet series interfuerit medioꝛ
Istis a dño dudũ pmissio facta est
Ad benedicendas in eoꝛ semine gentes
Israel et totus erit hoc in semine saluus
Instruoꝛ a puero: sacre dinoscere legis
Justicias. pcepta simul: dñm reuereri
Hũc vnũ colere: fugere idola: cuiq; benignũ q;.
Qui mihi primus est atq; equũ reddere fratri.
Inculcant mihi crebro pater/mihi talia mat
Cum deus est solus: solus timeatur: ametur
Cũ verax: eius inuanũ sumere nomen
Noli: cũ bonus est facito sibi sabbata soli
Tu venerare patres: nõ occisoꝛ: nec adulter
Nec fur: nec fueris mendax: ambire caueto
Uxorem: res: ancillã que sunt alioꝛ
Esto sorte tua ptentus disce laboꝛe
Uiuere de ppꝛio/totũ cõmitte deo te
Aduena sic poteris/vitã sperare beatã
Promissam patrib⁹ abraam q; ysaac q; iacob q;
Atq; dauid: clara de quoꝛ stirpe refulges
Cereus atq; recens anim⁹ dũ pectoꝛe puro
Uerba sigillat ad talia: moꝛ sibi totus
Uilescit pens mund⁹: celestia captat
Sperno iocos fili: lusus et ludicra: blandas
Illecebras: et vt ipe vides in sisto laboꝛi
Oꝛo frequẽs: dũ grãdis in his adoleuerat etas
Hãc vitã nram mirans cognatio dicit
Est ducenda ioseph: ita lex a te petit: vxoꝛ
Sic petimus tua gens patrio de moꝛe: dauidq;
Regia nobilitas vult hoc: parere necesse est
Aduersoꝛ: refugit animus mollescere tactu
Femineo: cupit amplexus caro nec mea tales
Fingere me plebs ista putat: nescit q; amenus
Spiritus vt gustat: ei caro desipit omnis
Celebs ergo diu mea sat mihi vita placebat
Inuidie nec erat fratris mihi vita mariti
Non hoi semp licet vt vult esse fateboꝛ
Care puer: sponsam dño mandante mariam
Jure mihi dñam: tibi matrem consociaui
Nec doleo: reliqua p eam nouisse licebit
Oꝛe puer blando petit: instat vt omnia narret
Cernit interea thalamũ reserare maria
Tota sibi facies fulgoꝛe nitebat honoꝛo
Difficile est coꝛ deuotũ nõ pdere vultu
Lumine coꝛ diuo plenũ: foris emicat: instar
Lampadis accense: moysi testis facies: sit
Illi assurgit vir reuerenter eamq; locauit
Ad dextris: capit ipa tesum medioq; reponit
Sermones vestri q̃ sunt: interrogat: audit
Sicq; refert: nunq; fili diuine cupiui
Uirgo virũ: sed cur fuerim sponsata petenti
Uera tibi referã: quoꝛ iam cõscius est vir.
Urbe hierosolymis in syon vertice templum
Ponit: est illic tam sedes regia q; lex
Sancta parens istic: me tradidit erudiendã
Uirginibus sociãs alijs de semine regũ
Deq; sacerdotũ/sic mos inoleuerat ipsas
Sanctius in templũ nutritũ iri dare quare
Messias q; erat tali de stirpe creandus
Tempa partimur/cedit ps vna laboꝛi
Nere laboꝛ noster/varias et texere vestes
Sacra sacerdotũ gestamina/cuiq; dabat
Bissus/bis tinctũ coccũ/linũ/sericumq;
Pars cognoscende studio dat altera legis
Obscuras vatũ ꝛ sacras reserare figuras
Grando ps vna venit/psalmisq; canendis
Indulget tps reliquũ somnosq; ciboq;
Tẽplo sancta frequẽs affinis elizabeth/alm⁹
Uirq; su⁹/steriles ambo/me visere crebro
Me multo doctoq; solẽt ꝑmone monere
Filia tu nostre stirpis clarissima ples
Fac vt eã pulcra virtutũ nobilitate
Exornes/sis noster honoꝛ lumenq; decoꝛ
Nos steriles/ita iuste de⁹ vis/cernere fructum.
Da nos ex ista benedictũ posse puella
Cuius sis rectoꝛ/custos/instructoꝛ/amatoꝛ
Uerba sacerdotes/alij scribe seniores
Ut symeon iustus/octogenaria sanctis
In viduis anna/nobis inferre solebant
Talia nõ nuptis in laudẽ virginitatis
Credite vos vates Esaias põcinit/ecce
Virgo ꝯcipiet/pariet puer/sibi nomen
Emanuel/qđ nobiscũ deus insonat/hoc est
Si talis erit inter vos virgo repta
Ut faciet auroꝛa ꝯsurgens humida rore
Garritu vario/celi resonare volucres
Nã vite fontẽ psaga voce salutant
Vicinũ solẽ/qui dat cantus numerosos
Celestes hoies ira/cõplet moꝛ oꝛiturus
Justicie sol a quo vita nouabitur omnis
Inde tot audire est diuoꝛ carmina vatũ
Talibus accensa: monitis ppono manere
Virgo/deus si nõ aliud decreuerit/hinciam
Horreo misceri ludentib⁹/horreo q̃q̃d
Turpe loq̃/qđ vel gestu/vel dedecet actu
Nubilis at postq; nobis aduenerat etas
Uirginibus de stirpe sacra/nos nubere cogit
Cura sacerdotũ/maledictã lege loquunt
Israel in populo/nisi semen liquerit vllũ
Quid facerẽ/q̃ verba darem/comitto supno
Me totã arbitrio/spes ꝺ mihi sola relicta est
Cunq; cimoꝛe dei ꝯsentio sumere sponsum
Tradit ipe ioseph cõiunx/qui moꝛib⁹ vltro
Consonat ecce meis/sancto castoq; pudoꝛe
Antea notus erat: ppter genus et q: festis
Ut mos/me tẽplo veniens ꝑmone fouebat
Plurima restabant vt eas exponere causas
Conjugij talis cũ virginitatis honoꝛe
Misteriũq; sacrũ gabriel qđ missus ab alto
Nunciat/et qđ iuste ioseph somnis didicisti

Forte supuenit extraneus/ac ita ceptū
Rumpit alloquiū/sed id infra littera supplet
Ancillans phroneſi cui ꝓsonat allegoria
Moralis se iungit eis simul anagogia
Nunc illa solers/nunc has secernito voces

Distinctio .IIII.

Mos apud antiqs ꝓ religione verenda
Creuerat iste pres/dū spōso spōsa daret
Nea quā celebri fierent solennia ritu
Foedera ꝓiugij/mora tpis vna fluebat
Qua sponse mores sponsus dinoscere posset
Hisq dei possent interpellare diebus
Numen ⁊ auxiliū: digna ꝓ ple futura
Proq diuturno ꝓuictu pacificoq
Thobias hoc sara: simul fecere minores
Hoc tu clare ioseph/hoc docta maria sciebas
Hinc templo sponsata pri⁹/post tecta subintras
Nazareth ad cari pia cōtubernia sponsi
Discreti vobis thalami/tunc ꝓuenientes
Dū cib⁹ accipit/domus aut disponit intra
Dū simul alloquia cordis deuotio miscet
Sepius inclusa tñ oras ego maria
Tecū habitans: tua sit vt ꝓuersatio celis
Vernū tps erat/quidā bis quarto kalendas
Signant aprilis/quo vespe pasca colebat
Israel/vt dicunt/ego diuinius intrat
Mentis in archanū/sustollit secq sup se
Alta sup rapit/celos sup euolat omnes
Cuncta creata silent/fruit caligine diua
Nullū interturbat/tantā fantasma quietē
Excedit mens acta deo/loquiturq silenter
Intus ⁊ introrsus valde/vt nō audiat intra
Iuncta sibi ratio/sensum hec omnem supat pax
Sibulus hic tenuis deus in quo cernit aure est
Foelix hic somnus qui somnia mira reuelat
Ebria sobrietas/mors viuens/lux ⁊ obumbrās
Tunc aliq pasca bis sex vnoq kalendis
Aprilis numerāt/ita dicere cōpotus vrget
Si natale dei/si mors numeret/et etas
Ast credenda manent sit calculus iste vel alter
Exurgēs tandē a somno hoc/lucemq reuisens
Corporeā/ego sibi sobria/dū redit ad se
Ingemit/hinc curat humanā orare salutem
Almc pr totiens hominū miserate labores
Nunc miserere pcor/etem tps miserendi
Venit/quo dire frangat ianua mortis
Quo celos reseres: vtinā diruperis illos
O celi rorate/pluant o nubila iustū
Germinet et terra saluatorem benedictū
Cōcurrūt pariter sacroꝝ carmina vatū
Nō domin⁹ ppe: qō gens quē desiderat omnis
Adueniet ppera iā nō tardaueris/oro
Iam sceptrū a iuda sblatū/iam danielis
Visio ꝓplenda/iam virgo puerpa fiet
Iāq vir mulier circūdabit emanuelē
Sic symeon/sic anna senes dixere recenter
Et zacharias vir/et elizabeth vxor anilis
Dum me deifici templi secreta tenerent
Misteriū pgrande nimis/quis nouerit illud
Quis capiet: sed certa fides prestanda ppbis
Tempis articulo tali delapsus ab alto
Preradians gabriel totus festiuus/eo q
Mittit ad talē/talem deferre salutem
Gratia qua celis/qua pax sit reddita terri
Infima que iungat summis/deus hac hō fiat
Virginis ingredit thalamū cū luce chorusca
Cū pulcro nimiū vultu/cultuq decoro
Qualiter ex facili corpus sibi spiritus aptat
Aereū/declarandū ꝓformiter ad rem:
Sic moysi/sic et abrae/sic pluribus olim
Angelus innotuit/naturā cerne/figuras
Suscipit vt varias aer densatus/vt iris
Mille trahit pulcros aduerso sole colores
Virgo tremit/nūc pl⁹ solito splēdescē lumē
Angelicū tremit ⁊ spēm/quoniā specios
Prenatis hominū/qz dicere venerat ortū
Formoso nimis ornatu vultuq nitescit
Adde q instantis suspecta crepuscula noctis
Esse sibi poterāt/lz hora nouissima mundi
Qua ihs aduenit sb vespere rite notetur
Quid q et ipe sathan credi vult angelus esse
Lucis/et hoc scit virgo/tñ sup omnia terret
Mentē humilem/dū dicit aue/dū gratia plena
Dū dns tecū/benedictaq tu mulierū
Cogitat hanc que sit secū turbata salutem
Paup vt ancilla si forte videre supremi
Regis cōiugium fama referente veniret
Nescia que fieret vxor/si missus ad illā
Nuncius a rege pter spem quereret eius
Consensum/turbaret eā dignatio tanta
Ast gabriel trepidā solat et instruit ipam
Qualiter absq viro complebit sctūs obūbrans
Spūs archanū hoc/naturā gratia vincet
Assensum da virgo tuū/noli esse recusans
Nō ingrata deo dicit/tu crede volenti
Uelle tuū tribue/gabriel te respicit/omnis
Expectat mundus/celū tellus/et abissi
Aude/magnanimis/quia magna fides opatur
Audet/iamq fides qualē dilectio formal
Verbigenā reddit animā/dū ptulit ore
Ecce ancilla dei/fiat missum mihi verbū
Verboꝝ instanti pmo non esse maria
Excessū quendam patit/quasi sit sopor/ex quo
Formatur subito nouus atq nouissimus adam
Immensusq de⁹ minimos sinuat in artus
Hanc versam mirare vicē sub origine prima
Cōiugiū mirare nouū/deitas vbi nubit
Humani generis limo/fit virgo deinceps
Nulli⁹ apta fieri cōplexibus/hoc qz corpus
Sacratū dño solos sibi seruit in vsus
Audūt vt gabriel responsa fidelia/nouit
Virginei ventris thalamo virtute repenti
Nō verbū caro factū est/illud pnus adorat

Atq; pacta videns mandata recessit ab illa
Glorificans dñm: celestis eũ comitatur
Multa cohors iubilãs hymnisq; canora melo-
Glia sit celis dño/sit pax bona terris (dis
Vbat et ipa noua grato noua gaudia corde
Leta canit: iã magnificat secũ orsa retractat
Hac hora se pasca puer ihs obtulit vltro
Humani pciũ generis/factusq; sacerdos
Et caput ecclesie: pastor seu papa supremus
Unctus ⁊ in regẽ summũ/cognosce mariam
Inuenit vt sua mens cũ letis iungere mesta
De puero assidue/vẽture cõscia mortis
Moeret/letificat virtus pscitaq; nati
Gloria/dũ pmit exiliũ nos hãc imitemur
Tristia/ne frangant animos neu leta resoluant
Porro/quid faciat ỽgo/tm̃ ne reuelet
Sponso misteriũ: fac dicere/quõ credet
Ba/celet q̃ pacto deo tibi grata videtur
Et sponso: cui res tandẽ manifesta patebit
Saltẽ cõiugij sacrũ dũ foedus inibunt
Sollenni ritu/nec em̃ clam foedera iungent
Affines venient/vicinia/tota videbit
Tempe quo si forte tumens vterus videret
Ambo pphrosa fierent in cantica vulgi
Quid q; cognatã pgnantẽ ad elizabeth ire
Nec decet aut licet hãc: nisi vir cõsenserit ante
Sed neq; ꝓ sensum nisi cause ꝓscius addet
Dicendũ est igit̃ ꝓceptũ q̃ dedit/addet
Ipe fidẽ sponso/dubitataq; scandala tollet
Mecilliam dũ prima thori secreta tenerent
Cũ sponso legimus forti diuinitus ausu
Integra virgineũ dũ vult suare pudorẽ
Sponso dixisse/iuuenis gratissime pando
Sanctus crede dei mihi custos angelus astat
Tangere polluto/me zelat/amore caueto
Permaneas et tu castus te diliget vt me
Credidit/et castũ post firmat sanguine votũ
Maior nonne fuit ausus tibi spesq; maria
Credulus ipe tibi q; vir sanctissimus esset
Quodq; dei tali casu tibi numen adesset
Festa dies aderat/q̃ plebs sua sabbata suat
Ergo more suo cũ sponso sponsa/quieto
Secretoq; loco cõsedit: vbi sacra legis
Dogmata colloquio secũ piter referebant
Tum virgo intuitu solito plus suplice vultum
Librans ad sponsum: simplex ꝙuertit: aitq;
Clare ioseph cui sum dño sponsata volente
Est mihi secretũ quod pandere ꝙuenit/et te
Participem fieri: nos vno magnificemus
Ore deũ/voto simili ratione pariq;
Sponsa potes dilecta loq̃ qõcunq; placebit
Audisti iã crebro ioseph: ymo frequenter
Inter nos talis habitus: cito q; veniet rex
Ortus stirpe dauid: populũ saluare potent
Et q; cõcipiet puerũ virgo/parietq;
Israel hoc omnis desiderat/optat et orat
Orabã nup ⁊ ego paupcula que sum
Et cinis et puluis/dũ me dijudico solers
Ille tĩ cui⁹ oculis humiles placuerunt
Qui tollit ꝓ velle suo de puluere tales
Qui lasso requiem: panẽ vestem dat egeno
Qui facit vt sterilis gaudens fecunda domi sit
Grata/fatebor em̃/sic me respexit/et ipe
Fecit magna mihi cui⁹ nomen benedictuz
Elegit gratis/ita crede ioseph/parituram
De fore messiam cũ virginitatis honore
Angelus hec mandata dei: iã ptulit ad me
Spũs ⁊ iã mẽ grauidauit germine sacro
Obstupet ad ỽba hec sbito grãdeuior heros
Et refugit/q̃d ais/q̃s erit tecũ ord deinceps
Exi a me dña: nõ hoc sum dignus honore
Petrus vti vidit multi miracula piscis
Retibus inclusi/stupor exclamare coegit
Exi a me dñe/pctor em̃ nimius sum
Sic viduã legimus orbã q; dixit helie
Quid mihi quid ve tibi venisti cõmemorentur
Ut peccata mea: puer inde meus morer̃
Corripit hinc se vir thalamo solũq; reclusit
Cor trepidũ vario curarũ fluctuat estu
Esset cũ iustus sponsam traducere nolens
Iniustũ reputabat em̃ seducere talem
Scandala sed metuens voluit clã linq̃re/facto
Justus vtrinq; suo/secũ dũ tale volutat
Mentis litigiũ/sopor irruit/angelus astat
Confortans loquit̃ sacramentũq; reuelat
Clare ioseph filiq; dauid nolito timere
Cõiugij sed iure sacri tibi iunge mariã
Natũ quicquid id est in ea de pneumate sctõ est
Cõcipiet puerũ/quẽ rite ihm vocabis
Ipe suũ saluans populũ peccata remittet
Virgo puto vigil orabat pcibusq; suisq;
Poro meritis sponso data visio celitus ista
Suspicione carens q; hõ formauerit illas
Voces/somnus em̃ sensus ligat exteriores
Tũc vbi vult spirat ex alto spũs/aures
Intellectiuas reserans pulsis simulacris
Lumine diuino radians secreta reuelat/
Vel de pterito psenti siue futuro
Ecce ioseph diuinũ aliquid de virgine natũ.
Intra cognoscit/q; est paritura salutem
Humani generis deitas vbi panditur apte
Nãq; deus delere potest pecamina solus
Splẽdida ỽginitas niueo splẽdore refulgẽs
Angelico compar cõtra sors ⁊ amica decori
Cui⁹ ꝓpositũ est nunq; sensisse/voluptas
Qualis sit carnis tactu fedata pudendo
Hesitat/angelica postq; mandata capescit
Ipi nanq; ioseph aderat/cui talia fatur
Quid mihi quid vobis almi ioseph atq; maria.
Quid cũ cõiugio qõ ꝓlis cedit in vsum
Jura ne sunt eius vestro cõtraria voto
Mutua nã duplicis fit ibi translatio sexus
Ergo coniugium vos vel derelinquere optet
Vel me quo pacto fidei parebitis ambe

Vana ne vel mendax fieret translatio talis
Vana quidē minime fiet purissima virgo
Docta refert phronesis supmi filia regis
Desup allapsa/pectusq; amplexa iacentis
Blanda viri/nec erit mendax nec copula vana.
Legitimas inter psonas dispare sexu
Mutua/qua dabit in corpus vtrūq; potestas.
Ac induidue morē vite retinebit
Non q; carnalē post hec pcedat in actū
Obstabit votū/ put esset cernere/si que
Virgo viro postq; nupsit cū virgine verbo
Presenti/constat/poterunt emittere votū
Mutuo/q; carnale nihil post hec repetet
Imo ꝓditio ꝓsensum si preit ista
An lz atq; decet/si nō ꝓiudicet vsus
Et lex ecclesie laqueos cauet atq; pcla
Jurē licent aliqua fieri nō expedit illa
Raro quidē fomes diuino nec nisi dono
Extinctus repitur/et hinc ꝙuentio talis
Talis ꝙuictus q̄magnū rete pararet
Illecebris/faceretq; frequēs effringere votum
Sed neq; ꝙiugijs alijs spiramine solo
Edere vult ꝓlem deus absq; viro velut istic
Edita iā crede est dicetur et hec tua proles
Cur?q; facta tue de sponse corpe/quale est
Jure tuū/semen sanctus tibi spiritus almū
Suscitat in fratris vice/tu legalis haberis
Hinc pater infantis nutritio sola patrem te
Nō faciet/sed nec ꝓprie cōmixtio carnis
Plaude ioseph q; de dño tibi fas erit olim
Dicere/filius ecce meus/diuinius ozo
Quid sublimius et p̄darius attulit etas?
Filius atq; pater nunq̄d nō grandis amoris
Nomina sunt/et p̄cipue pietatis imago?
Obligat hec te laus titulo fundata paterno
Infantē cū matre sua seruare deinceps
Causa ne ꝙiugij talis tibi pua videt
Ut sudore tui vultus tua pane fruatur
Uxor/et illi? sis tu custos fidus in omni
Tpis articulo/sis testis virginitatis
Debeat et posit cui credulitas adhiberi
Proderit atq; tua trepidatio posteritati
Cōcludent q; tu iustus nunq̄ violatā
Duxisses sponsam/punisses vindice lege
Adde q; in vobis esaie verba valebunt
En ba'bitabit/ait/iuuenis cū vgine/sponsus
Sponsaq; gaudebūt: vos hi ioseph atq; maria
Quid q; zelandus erat infantis nouus ortus
Coniugis q; famā/nam pfida quando malorū.
Plebs iudeoꝝ pueꝝ sine semine natū
Crederet/innupte nec pceret impia matri
Adde/sathan fallendus erat/reliqs ego causas
Pretereo/cur cōiugio iungenda maria
Precipue tibi virgo ioseph vir iuste senilis
Etas quem nōdū frangit vel reddit ineptum
Curande soboli cū matre/laboris et exoris
Non es/nō fidei/te nulla libido titillat
Ante quidē nec post partū cognosse cupisces
Uxorem/nec em̄ templū temerare sacratū
Effractis votis fas esset/et vnica proles
Hec sat erit nuptis cū virginitatis honore
Candida virginitas/phronesis dū talia fatur
Assensit/somnusq; viri mox deserit artus

Distinctio V

Surgēs ioseph a somno/sibi iussa pegit
Uxorem q; suā ꝟbo p̄sente mariam
Accepit/nec eā voluit cognoscē donec
Primo parit genitū nomenq; iesus dedit illi
Nō q; post partū/ pcul hoc cognouerit ipsaꝫ
Donec em̄ negat hic tēpus qñq; futurum
Scandala ne tibi dent scpture reddere passum.
Cū passu studeas doctoꝝ more priorum
Angelus ista ferens gabriel si creditur esse
Non horret ratio/cur nō vtriq; minister
Assiduus fuerit/discretio spirituū dat
Et sapor internus q; nō sit visio vana
Credo recensenda sunt ꝟba prioꝝ matthei
Esset cū sponsata maria ioseph pia mater
Antea q; ꝙuenissent/de flamine sacro
Pregnans inuenta est/inuenit vir suus ipsam
Ut prius est positū/que sit ꝙuentio talis
Nescio/si nō solennis ritus celebrisq;
More sue gentis/velut in chana galilee
Affuit ipe ihs ꝛ cū multis sua mater
Letificans miro cōuiuas germine vitis
Que gens ozo pbat clam matrimonia facta?
Illa palam iungit/igit ꝙuentio talis
Dicit hic acceptio/non iocundius vllum
Coniugium/ritu ve sacro plus cōcelebrandum
Regia nobilitas insignit nempe parentes
Junge sacerdotes/patriarchas/iunge ppbas
Progeniem veterem: vicinos adde decenti
Letos paupie/gazas eruperat omnes
Ipe dei timor/his cultus et victus honesti
Cōueniūt alacres quos ipse citauerat heros
Angelicis pzens monitis cū virgine votū
Virgineū prius emisit/reuerenter adorans
Hac in mre deū/dñam reputat/neq; post hec
Fomitis illectu scit fas cognosse sacratam
Sed dat custodē testem comitemq; fidelem
Littera tale canit: cui concinit allegoria
Nō secus ecclesie tu papa daris vice xpi
Sponsus ꝑ pastore pio/violare pudicam
Crede nefas/sed eā te custodire necesse
Diuina sub lege datā/vel cedere sedi
Scandala subiectis vel scismata si status affert
Sensimus hoc hodie/tempusq; locūq; notem?.
Mille semel/centūq; quat/septemq; decemq;
Orbibus in pprijs phoebus confecerat annos
Bisq; decē bis terq; dies pagrando leonis
Julius in signo dederat/tunc scismatis altor
Pestiferi/petrus de luna cedere nolens
Ejcitur sede papali voce sub vna

Urbs dū conciliū retinet constantia sanctum
Balthasar electus fuerat: iam cesserat alter
Triceps hoc mōstrū fuit vt sūt cerber⁹/hidra
Vnū nulla mō ꝓtentio rumpit ouile
Legitimus supest sponsus/pastorq; creetur
Vnus in ecclesia cui totus pareat orbis
Virgo tuis fac hoc p̄cibus/meritoq; potenti
Ipsa tuo celebres gratissima/spero quot annis
Fecundo plis cū virginitatis honore
Coniugio/sponsoq; ioseph sacrabit honores
Natali ne tuo sic olim octaua dicata est:
Hoc prior inspira/tali nos munere dotes
Alma redemptoris mater/cui lege supna
Vir iustus/virgoq; ioseph cum ẏgine nupsit
Ba celebrem dignūq; tuo ꝓsoluere cultum
Coniugio: fac nos ablutis sordibus oīs
Possedeo iungi/fidei qui foedere puras
Desponsans animas diuino germine cōplet
Mentis castus amor nomen nō inuenit vllū
Suaue magⁱ penetrās liq̄factis corda medullis
Quā sposi et sponse salomonis cātica cantant
Verū si fedis affectibus obsita mens est
Discrimen timeas carmen tā molle retractans
Plurimus ast animalis hō est/sed spiritualis
Rarior/hec patres potuit mouisse priores
Hoc ne ꝓiugiū ritus popularis haberet
Concelebrare sacrū/tractare pudica pudice
Vix valet impurū vulgus petulans ⁊ ineptum
Insanit gaudens/furit iratū/mediū nil
Sabbata neu cumules ꝓlo male fungiť illis
Sobrius ecclesie mos est/ideo vetus illud
Olim ꝓdruidū phano memorabile templū
Carnoti/titulus cui virginis est pariture
Hoc mō cōiugiū celebri de more colendū
Cepit/et exemplū deuotio sancta sequať
Post euangelium missus sunt ordine recto
Exurgens aūt ioseph/exurgensq; maria
Missus mercurij post te lucia decoro
Cultu plegiť ternū veneriscq; sequenti
Dat clerus/mediūq; iouis nouus obtinet vsus
Viro parisi⁹ tēplū molimine structū est
Anulus est illic duplex/cui gēmula duplex
Auro ꝓseriť tenui/quos ẏgo ferunt te
Cū digitis aptasse tuis/est addita zona
Incertū tibi vir si tradidit ista subarrans
Foelix ꝓiugiū quo ꝓles est q; fidesq;
Est ibi res sacra que signat mistica trinas
Coniugij species/sibi nā ꝓnectere nostrā
Naturā voluit eterno de patre natus
Illā supositans/idiomata miscet vtrinq;
Nubit et ecclesie ꝓprio cū sanguine xp̄s
Agnus in aspectu fidei sub origine prima
Peccantis mundi p̄uisus morte cruentus
Nubit et ipe deus anime quā gratia formet
Que sit verbigena fit ẏgo filia mater
Triplex ꝓiugiū/triplex patriarcha figurat
Primus abrā/p⁹ hūc ysaac/iacob alter/ ⁊ illi
Sponsas duxerunt vos sara/rebecca/rachelq;
Cū lya/carbo tu sara/rebeccaq; multū
Diceris accipiens: vitā signatis vtranq;
Contemplatiuā rachel: actiuā lya signas
Ignis cū carbone facit iunctus velut vnū
Sic deitas carnē succendit et vnit/et inde
Exoritur risus ysaac/que plura recepit
A sponso sponsa q̄ que ihs eccl'ie dat:
Tot sacramenta virtutes/dona beata
Hinc varie sortis fratres/esauq; iacobq;
Nascunť/bonus hic simplex/ sed eū ferus alter
Persequiť sp bonitas odiosa malignis
Huicq; iacob tot sunt/ virtutes qō patriarche
Extremi tu care ioseph tu beniamin infans
In primo crescens discretio significať
Accusans alias virtutes et moderenť
Contemplatiuus est beniamin/hui⁹ in ortu
Mater obit speciosa rachel: q⁹ deficit ipsa
Mens contemplantis/ratioq; sagax alienum
Transit in affectū: leuat et sese sup altos
Migrat in excessus/hoc scit sor⁹ anagogia
Conspiciť clara caligo lucida nubes
Spiritus effari secretū nec valet intro
Quod sentit/scit id et docet/expientia sola
Spiritus ac aīa scindunť/magnificat vox
Est anime: sed spiritus exultare refertur
Apte virgo tuū carmen secreuit vtrunq;
Ignis ad exemplū q̄ diuidit ethrogenea
Juncta simul mixtis omogenea cogit in vnū
Hanq; vides crudis vitrū/focus elicit herbis
Hoc in calce patet/hoc multa liq̄mina mōstrant
Ignea/ꝓscendit ita thuris virgula fumi
Sic aīam que ps hois terrena notať
Corporeis nexam membris vis cogit amoris
Spiritui substare suo: volat ima relinquens
Aniri totus diuino spiritui vult
Purus pura petens/cordis cōpunctio fontē
Lotio quo fiat emundans crede ministrat
Feruida cū luctu lacrimisq; rigata ꝓfusis
Hinc fit theoricus excessus et extasis alma
Quā praxis sequiť zelans opposa salutem
Alterius/sese tū circa plurima versat
Pax intus tranquilla manet/q⁹ mens in idip̄m
Sepe redit: sp oculis diuina tuetur
Celitus eternis a montib⁹ irradiata
Ac opando frequens p̄meuam cōsulit artem
Rarū hoim genus in terris o dixeris hoc est
Angelica/hec vita est/sic est/sed ꝓspice tecū
Ignibus in medijs quid nā laurentius vstis
Carnibus eloquiť: quid nā vincenti⁹ egit
Quid sacer obsessus turbis anthonius vrbis
Alta quies erat illis in sublime leuatis
Gratia cor stabilit ⁊ miro roboze firmat
Talis crediderim fueris tu ẏgo maria
Dū post ꝓceptū/iude montana petisti
Obsequiosa seni cognate mistica facta es
Martha: maria simul vna q̄z lya rachelq;

Nõne ioseph tractans opanscꝫ fabrilia crebro.
Desup ethereos hausisse putandus odores
Dũ sibi certa fides/deus est absconditus inqt
Hoc in ẋginei fructu ventris benedicto
Qui fructus suus est vxoris carne creatus
Inde ioseph pater est quasi legis iure vocãdus
Et ihs est heres verus/nec adoptio sola
Dat titulũ hunc:sec⁹ est vbi ꝑdit adultera ples
Absqꝫ viri iusto ꝓsensu/dicere non est
Qđ ꝑlẽ vir alat vel eã succedere ius sit
Vest aliud qđ corde capi nequeat nisi puro
Effariqꝫ petit ẋbis ac ore pudicis
Quãdo ꝓiugij fit ꝓsumatio fiunt
Una carne duo:fit homo tanꝯ caro/totus
Ast in cõiugio qđ spirituale vocamus
Desipit ipa caro/deus et mens spiritus vn⁹
Fiunt/et maior ac purior inde voluptas
Sentit/qnto ꝓiuncta potentia digno
Dignior obiecto est/ꝑmat heu nili sarciã carnis
Telotes dns ⁊ totus amabilis vltro
Sponsum vult aie se tradere:verbigenãqꝫ
Reddit/deliciasqꝫ suas dignat habere
Sponsam cantauit qualem salomonis ab ore
Sed queres si ꝓiugiũ ioseph atqꝫ marie
Sit sacrm magnũ te xpe figurans
Ecclesie sponsum:qr copula nõ fuit vlla
Carnalis/sed carne deus ꝓformis habet
Ecclesie membris/an forsan carnea ples
Hoc in cõiugio signũ suffecerit esse
Unde fuit nexus nisi morte solubilis vnꝯ
In quali nexu fit ẋgo puerpa/natus
Sic parit ecclesia nec virgo desinit esse
Idoneo velut matrẽ dns custode carentẽ
Linquere nõ voluit sic quã plus diligit vnã
Ecclesiã remanere vetat/custodis egentẽ
Primus ꝙ pater est sponsiqꝫ vicari⁹ almi
Amplius ipse dauid rex vxori sunamiti
Caste ꝓiuens quã nõ cognouit amatã
Coniugium signat recte ioseph atqꝫ marie
Nõ tn ex equo/nec eñ volo crediderit quis
In sponsi gremio sic ꝓuixisse mariam
Dissuasit fieri reuerentia debita matri
Tale aliqđ plus ꝯ formido libidinis vlla
Vel ꝙ adhuc iuuenis ioseph eẽt/nãqꝫ iuuẽtus.
Ad quinquaginta phibent/ꝑducĩ annos
Infra quos poterat pr⁹ velamem habere
Virgineus/nec sic effet⁹ si senio vir
Esset et hinc vates iuuenis cũ virgine deget
Corrupto nunqđ fuerat socianda puella
Que grandeua fuit soli cõmissa iohanni?
Quo magꝭ heluidi blasphemũ os crede spuẽdũ
Ergo ioseph reputasse senem fecere seniles
In se ẋtutes/vel neu carnalis haberet
Suspitio de te quicqꝫ carnale maria
Donec virginitas/tua fixa fidelibus esset
Cordib⁹/inde minor est mentio de ioseph acta.
Nõ subito totã se monstrat gratia mundo
Nunc secus esse decet dũ toto credit orbe
Copula virginea vobis sine labe fuisse
Munda decens/cauta/celesti par et honesta
Heu ꝯ dissimiles hz etas ꝑdita mores
Moralis sor hinc ꝓclamat queso/cauete
Femineos fugite ꝓuictus nã latet ignis
Interius viuens/cur stupa immittit igni
Credite quinetiã sub religionis amictu
Seuit amor cecus plus fallens illicienscꝫ
Quãto puto turpẽ citius celare pudorẽ
Credit se primo tutã deuotio/sensum
Verba dat/et gestus/quibus est lasciuia iuncta
Acita paulatim fedo irretit amore
Tum se flagitijs tradũt/pulsoqꝫ rubore
Horrida cõmittunt meretrix que nõ aget effrõs
Nature iura dicunt nihil esse pudendũ
Et libertatẽ reputant si qđ placent audent
Et pctã tn celent:foris aspa fingunt
Secta flagellantũ docet hoc/ docuere begardi
Phi tales olim dixere caninos
Sed necqꝫ ꝓiugibus violari debet honestas
Hactenus hec/euangeliũ iam littera narret

Distinctio VI.

Surgens aũt ipa maria/diebꝫ in illis
In mõtana abijt festia/domũ zacharie
Dũ subijt/meruit ab ea cognata salutẽ
Ut reputo prius accepit te virgo beata
Vxorẽ vir/ꝯ cognate tecta subires
Et ꝯ vẽtre tuo notus fieret tumor vll⁹
Hoc tua poscebat/hoc clari fama mariti
Quod si ꝑgnantẽ/si ꝓfestim pariturã
Dũ ꝓfessurus ⁊ dũ numisma/daturus
Solicitus voluit te vir transducere secum
Bethleem in villã turbis ⁊ frigore plenã
Quid noua nupta tibi/qđ delitiosa puella
Nũc faceret iustus/dũ longi⁹ instat eundũ
Quõ desereret te solã/nec comitatã
Quid ꝙ pasca sacrũ vel erat vel adesse parabat
Quãdo hierosolymis mas qlibet esse tenet
Ergo potest ex his ꝓcludi sufficienter
Qđ dñe fidus custos/tantiqꝫ recenter
Cõscius archani/dederit pariter comitẽ se
Primo petis tẽplũ/hinc affines visere curas
Fecundos nouiter qđ bis duo milia distant
Urbe hierosolymis/vbi sors est beniamin atq
Totius est regni iude metropolis alma
Esto/forte ioseph causa quacunqꝫ remansit
Nazareth/ipe tn ꝓgressum virginis ante
Nouit/et adiunxit ꝓsortia fida parentũ
Non ꝙ formidet crimen zelotipus vllũ
Sed dare soliuagis nõ vult exempla puellis
O quali cũ leticia/dulcedine quanta
Cordis deuoti/circũspicit oia templo
Etatis totos vbi flores pegit
Crediderim socias videt hic/notosqꝫ mistros
Leuitici generis/gersonitas caathitas

Atq; meritas/et multos carne ꝓpinquos
Omnia dicta priꝰ secũ memorata retractat
Surgit adorato dño quẽ magnificat/cui
Pleno corde pias saragit psoluere grates
Atq; subit primũ zacharie limen/anilis
Occurrit cognata sibi que manserat intro
Mensibus abdita sex/et vt exaudita salutis
Virgo tue vox/mox exultauit in eius
Infans viscerib⁹/implet elizabeth almo
Flamine/pclamat magna cũ voce puelle
Dicens/tu bñdicta inter omnes mulieres
Pis foelix/fructusq; tui ventris benedictus
Atq; hoc vñ mihi/dñi q venerit ad me
Mater celsa mei?tua ꝓtinus ecce salutis
Aurib⁹ vt vox facta meis/vtero meus infans
Hestijt exultans ⁊ gaudens/plaude beata
Que sic crediderit in te qꝛ pficient
A dño tibi dicta/maria refert igit sic
Magnificat anima deũ mea/spirit⁹ almo
Jure salutari meus exultauit et altus
Ancillã vidit humilẽ/ex hoc ecce beatã
Me dicent omnes/qꝛ magna potens mihi fec.
Est in ꝓgenies reuerentes sepius omnes
In ꝛtute sua pfecit magna potenter
Cordis et ipe sui dispsit mente supbos
Exaltans humiles/deponit sede potentes
Implet et hic inopes/dites dimsit inanes
Suscepitq; suũ puerũ israel/vt memoratus
Est pietatis quã nostros pdixerat olim
Ad patres abraam cũ semine iugiter eius
Scire velim totis quid ẏgo mensibus egit
Nanq; tribus mansit/quibus et tu nutib⁹ vsus
O zacharia sis cognata letus adepta
In scriptis aliqñ notas qõ corde repositũ est.
O quotiens tibi virgo senex cognata recenset
Recto dũ recubat/vtero senioq; grauata
Hestoꝛ seriem/gaudet sermone senectus
Sede sedes humili suspensa loquentis ab ore
Quã magn⁹ dñs ⁊ q̃s laudabilis oꝛo est
Talia q̃ fecit nobis miracula solus
Jamiam nanq; senex sterilisq; puerpa fio
Be sene/tu grauida es de solo flamine ẏgo
Hoc equidẽ noui/nõ te referente/tumentem
Nõ vterũ video/deus est secreta reuelans
Implet/que cecinit vatũ psaga prioꝛ
Plurima vox/veniet ꝓmissa redẽptio plebis
Hoc zacharias hoc et ego deposcere crebro
Exitu nec dubiũ soliti/sit q̃ta videmus
Grandi virtus/bona que plus publica curat
Obsequiosa deo/cuius mandata tremiscit
Justiciasq; facit legis/vitatq; querelas
Orat dũ zacharias ꝓ vicis ordine sanctũ
Ponit et incensum tẽploꝛ gabrielis honoꝛ
Inspicit vultus et vox audit/eundem
Exauditũ esse/linguam dubitatio plectit
Obmutescit em/plebs extra tota stupescit
Et mihi q̃s reputas timoꝛ affuit angoꝛ ⁊ honoꝛ
Donec misteriũ nutu talamoq; repandit

Pandit vt e nobis infans nascetur/et omne
Vinũ nõ bibet aut sicerã/virtus sed helye
Splendescens in eo mirabilis vsq; patebit
Qui q̃tũ fuerit victu vel veste seuerus
Nosti/q̃ lucens ardensq; lucerna potenter
Cõcepi vt cernis/in peccato tñ/infans
Hic meus ex vtero ꝓmissus sanctificari
Sensit in occursu nostro q̃d ꝓtin⁹ actum est
Sensit et illustrata mei iubilatio cordis
Multa mihi dicenda tibi cognata sup sunt.
Qualia diuinus doctoꝛ legisq; sacerdos
Vir meus edocuit ritus cultusq; sacratos
Nõ decet in templo solis nos sensibus vti
Mente opus est o q̃to sub velamine signant
Sacrifici ritus ea que nõdũ patefiunt
Informes formare volũt q̃ plurima moꝛes
Nonne notat sus luxuriã/carnisq; lutosas
Illecebras/ideo nostrũ nõ cedit in vsum
Sic lepus et vulpis vesci sic bubo vetat
Inuenit in vetitis in cõcessis rationem
Ad moꝛes aliquã/q̃squis traduxerit apte
Mistica sunt vestes/ornatus foederis arca
Sic ars natura libꝛos picturaq; prebent
Multos/stolid⁹ est qui nõ se dat vel in vno
O si me priscos domin⁹ reuocaret ad annos.
Qualis erã cũ me templi secreta tenerent
Quali me cura q̃to ve ardoꝛe sciendi
Tradideriz studio/quedã scio/plurima nossem
Prescias o iuuenis pcij sapientia quanti est
Ne doleat senio pigeat quoq; tempoꝛ acti
Qui est supest magnũ carissima magnificare
Sed superat laudes linguas supefugit omnes.
Quis dederit cognata mihi gratissima/nat⁹
Fili⁹ ex te dũ fuerit cõplectar in vlnas
Attollam manib⁹ ac toto pectoꝛe stringam
Officio fungoꝛ gerule/figam oscula fronti
Ludat et in gremio nostro ludantq; coeui
Infantes tu⁹ atq; me⁹/sed fata senilem
Terrent/non ideo mihi prestolatio certa
Viue beate nimis que sis visura quod opto
Pluraq; dũ fuerit etas grandeuioꝛ illis.
Huic desiderio congaudet virgo benigne.
Sit licet introrsus merens.quia conscia sortis
Venture est/mauult secũ secreta tenere
Talia/scit qm̃ letis refouenda senect⁹
Est senium morb⁹/lesis nõ lesio danda
Femina nec pregnans verb̃ oneranda molesti
Surgit ad obsequiũ cognate virgo ferenduꝫ
Affert ipa cibos cunctantẽ hortatur ad esum
Pregustans hilari verb̃ vultuq; sereno
Jamq; dies nat⁹ sterili veniebat ad octo
Certatim accurrit omnis vicinia plaudens
Ac de montanis iudea tuis simul assunt
Mirant/gaudent/plaudent/et vtriq; parenti.
Forte tuis puerũ virgo baiulauer vlnis.
Ostentans alacri plausu/vos cernite quãtus
Est decoꝛ infanti/q̃ gratiaq; gloria vultus

Credo etiã q̃ te grauidã cetus benedicit
Nãq̃ tuo iã ventre facit ibs ipe tumorem
Et tu forte ioseph aderas reduci comitẽ te
Prebens vxori/postq̃ tu syon in arce
Legis more sacram/penthecosten coluisti
Felicem tali te ꝯiuge plecq̃ dicunt
Simplicitas aliqui q̃ sit tibi virgo columbe
Quodq̃ pudicitiã vultus gestusq̃ loquũt
Collaudant/qz nõ vult decor iste videntũ
Lubrica corda viz/sed in ipis tpat estum
Frigidus e facie quasi ros spirauerit intro
Gaudia multa nimis omni de pte patescunt
Vox laudis/cordis iubilatio/carmẽ ⁊ hymnus
O gabriel tua vera patet ꝓmissio/multi
Gaudebunt eiꝰ natali/gaudia vite
Eius ꝓ meritis sint spiritualis
Quis ne putas erit iste puer dicũt/manus ipso.
Naz dñi puero signis se monstrat apertis
Cernit an ꝑter naturã corpe robur
Aut aliquis forsan vsus rationis in illo est
Añ pater sibi decantans ⁊ tu puer inquit
Perfectũ pfecta decet formatio:mirus
Mira facit dñs/naturã gratia vincit
Vendicat hic celi nil ꝯstellatio iuris
Deserti puer hic hoiem sup incola mansit
Illa luce puer fit circũcisus/et ipsi
Dant nomen zacharie/mater sctã iohem
Vult apellari:scripto pater astruit illud
Spũs implet eũ sanctus/mox ore soluto
Sit benedictus ait dñs deꝰ israel/hic nam
Visitat et redimit plebem/cornuq̃ salutis
Erigit in nobis dauid ipe domo ꝓut olim
Ora pphetaꝝ ꝑdixerat ipe suoꝝ
Hostibus ex nostris qui nos odere salutez
Cũ patribus nostris eius pia gratia fiat
Atq̃ sui sancti testamenti memoreꝫ
Juriurandũ qd abraam iurasse datuꝝ
Se legiꝫ patrem ad nostrũ:nos quatinus illi
Serui sancti iusti libertate perenni
Hostis ab incursu pulsa formidine simus
Tu puer vates summi vocitaberis/ibis
Ante suã faciem/callesq̃ parabis eidem
Sicq̃ salutifera dabiꝫ sapientia plebi
Et peccatoꝝ cõpleta remissio fiet
Viscera ꝓ diue pietatis/visitat alto
Nos quibus exoriens: venit iliustrare sedẽtes
In tenebris/et in vmbra mortis carcere ceco
Nostros dirigere gressus in limite pacis
Virgo redit residetq̃ domi/secũq̃ retractat.
Nunc zacharias q̃ cecinit/modoq̃ varioꝝ
Vocibus audierat/apicẽ nec iota relinquẽs.
Conferт corde suo/neq̃ passim quecq̃ reuelat
Aut huic aut illic/satis est vix ꝯscius vnus
Viue beate ioseph cui mistica tãta patescunt
Peruenis obsequio dñam/deũq̃ vocat te
Alter in alteri? pariter congaudet honore
Quõ verbigena/mens fit docet anagogia
Nam sancte menti gabriel dũ nunciat/hoc est
Intimus instinctus dũ suggerit: vt partura
Sit verbũ dñi:q̃ ꝟtus alta supremi
Impregnabit eã foecundans germine sancto
Sinderisis ꝯsentit ei/virgo licet expers
Sanguinis et carnis/neq̃ vir cognouerit illam
Mir suus est intellectus/vis cuius in istũ
Nunq̃ ptingit ptum:sed sufficit ipsa
Gratia verbigenã supmam reddere mentis
Particulã/que se dat ei passiua ministraz
Conceptus est iste tui/typus alma maria
Vast ps inferioz anime/que nõ ita ꝟgo
Que de se sterilis et que corrupta frequenter
Esse potest/te signat elizabeth apte
Parturit hec fructũ virtutis rite iohem
Dixeris est in eo qz gratia: pspice rursus
Nunciat vt pregnans corrupte ꝟgo salutem
Gaudet/solaꝫ ita mentis portio summa
Dum fit verbigena/ptẽ descendit ad imam
Letificans ipam/cũ mox ple beata
Portio sic maioz venit obsequiosa minori
Sic fert actiue cõtemplatiua iuuamen
Dozo si tantas pñtia virginis offert
Jocundas dotes in vtroq̃ parente iohis
Quid de te ꝑclare ioseph fas est meditari
Virginis in reditu totis sex mẽsibus actum
Quoꝝ fine iesus orit qd littera tradit
Significatq̃ locũ/reserans quid gratia fat

Distinctio VII.

Pax erat et martꝰ horrentia bella ꝭerant
Creuerat angusti iã ꝙdraginta duobus
Annis impium:totus describit orbis
Jpius edicto/pax talis tantaq̃ diui
Muneris est prudem a sanctis ꝓmissa pphetis
Quisq̃ suã pgit vt pfiteaꝫ in vrbem
Inde ioseph cũ sit iustus parere iubenti
Vult regi/q̃uis sit flagitiosus et exlex
Hoc exemplari ꝯfundit improba ceruix
Que subici renuens erronea tradit in ipis
Absq̃ fide populis/q̃ nec possessio iusta est
Nec regnũ/quasi ius nature gratia tollat
Certe vult dñs/iniustis tradere iusta
Impia et regna que transfert/tollit et addit
Ut placet/hec sua ꝓ titulo est ꝓiure voluntas.
Munera sed iusti soli maioza capescunt
Coniunx sit licet ad ptum tã prima pergit
Et grauidã suus omnino nõ pregrauat infans
Alleuiat potius/gestat se nanq̃ gerentem
Bethleem intrarunt q̃ voce interpte panis
Dicit esse domus/secũ ꝯsiderat alma.
Mox fore complendũ/qd dixerat añ micheas
Exiret ex te dux populũ reget israel/eius
Fiet et egressus eterna a sorte dierũ
Sit natura licet expers ꝓprie rationis
Diuina regit que nunq̃ fallit arte
Hinc nidos auis/inde fauos apis efficit apte

Gratia ꝯto magis ad fines omnia/libꝛat
Que ꝓsunt media/venit ioseph:et dñs sit
Cirus et expositus ꝑdendus dente feraꝝ
Scandit ad impium moysen submersio saluat
Betleem ecce ioseph veniens/oracula complet.
Hic a fine regit/vsq; ad finē sapienter
Gratia/fortiter atq; suauiter ordine miro
Singula disponens/res oēs ad bona vertēs
Hec tua spes/hoc ꝙ filiū/fiducia tota
Quicquid agas/aut ꝓponas/te dirigat/ora
Bethleem haud dubiū ē m'ti tibi ꝺgo ꝓpinq
Materno ex genere/diuerticulo tñ vti
Nauptatis amor facit atq; locꝰ nimis artus
Et datur exemplū q nos mūdus premit iste
Vesper erat primā qō dat post sabbata lucez
Dicere quā dñi solis ve diem solet vsus
Mense decembꝛili:iam bis quarto kalendas
Se diuerticulo retrahit solamq; recludit
Virgo/ioseph cedit/felicem poscit vterq;
Partus euentū:deꝰ hoc vult: nec minus orant
Ac ꝓpe te virgo sunt ignis:balnea panni
Pro cunis ꝑsepe:tibi soli deus astat
Multa viri subijt vt fit medicatio mentem.
Miratur q non sentit fastidia ptus
Coniunx:nec mōstrat vllos plāgore dolores
Liuidus in facie color est/nec liuidus ore
Pallor vt in ḡuidis:sibi gestꝰ / gressus alacris
Soluitur in leuem somnum lapsuq; silenti
Cōplexuq; sacro demulcet pectus amicum
Gratia/quā diuinus amor genuit peperitq;
Gratus amor vel amans/hinc gratia dꝛ apte
Cui facies/formosa nimis gestusq; benignus
Vestis purpurea/celestem/os spirat amorem
Hec sibi visa loqui nō ꝺba similima: somno
Mirari nolito ioseph:si magna potenter
Magnus ⁊ omnipotēs vult atq; potest opari
Gratia nam supo naturā/iudiciūq;
Iusticie superalto/sum fortior eius
Cōmuni lege/ꝓpꝛias mihi ꝙdere leges
Ius reputo videas quot habet miracula mōs.
Qualia nemo satis miraꝝ/sed solet vsus
Solis in raris laudē ꝑcium ve putare
Si celo terris ponto/cunctis et abissis
Inferior me tot:natura facit/facietq;
Cur nō virgineū mihi fas erit edere ptum
Quo dolor ois abest:nec fractꝰ sit pudor vllus
Sol radiū genuit/radiꝰ vitꝛ penetrauit
Emicuit botrus/ruptū nil inde videbis
Porro iusticiā sine qua pax affore nollet
In terris/primū placandā noueris esse
Ipa tenax veri/sua stat sniа mortis
In genus humanū ꝓ crimine iusta parentū
Fiat puulus hic qui mox nascer optet
Nobis iusticia/sapiēs/sanctusq; redēptor
Curas depone dñm bñdicito letus
Virginis instantē ꝙceptū significare
Et potui et volui redimens ꝓfectius ipsam
Preueniens casum/q; sit releuasse iacentem
Tota fuit pulcra:nulli vnq; obnoxia culpe
Absit vt atritus ab ea serpens caput eius
Antea ꝙtriuit:peccati sub pede fedo
Absit ⁊ vt hoc fuerit membrū demonis vnq;
Gratia supleo iusticiā:quā pdidit adā
Vix mihi maior inest:lz omnes tollere penas
Nō soleam:nulla ꝓmet hanc angustia ptus
Cur:q; nulla fuit in ꝙcipiendo libido
Interea pgrat mediū nox algida cursum
Virginis clausa tunc porta ꝓdijt infans
Sermo dei ops regali a sede beatus
Vor pannis inuoluit eū sola et pia mater
Preseper locat/ꝑbet latriā prior illi
Vult infans primā nobis sic̄em dare vocem
Lugubrem/vagit vagitū/cuius vt audit
Soluitur a placido vir somno/letus et intrat
Ad te sancta parens:tibi colletatus adorat
Poplice deflexo:natum puerum dominūq;
Stringit et ad pectus:tete tradente fouendum.
Deficit hic sensus:rō stupet/omneq; mentis
Caligat lumē/dum te vir cernere tali
Conor in obsequio/quid dicā nescio:voces
Nullas inuenio:tua que ꝑconia dicant
Nonne dei verbū custodis/cernis et audis
Contrectas manibus/attollis letus in vlnas
Gētiat hic qō ḋsq; volet/mihi suadeo nullos
Inter dilectos dñi vixisse priorem
Qui teneros xp̄i totiens ita sensit amores
Pectore tu dñi recipis secreta Johannes
Sed semel hoc fruit quotiens hoc iust' honore
O bñdicta cohors/te ꝺgo:ioseph q; ihm q;
Consocians/o q̄s spectacula tanta videre
Et si nō oculis poterit vel mente fideli
Dū vos letificat ambos mō puulus ortus
Dū blanda flentē cura refouere studetis
Pastores celeri ꝙcursu bethleem intrant
Conquirūt vbi sit nouus infans ortus in illa
Ad diuerticulū veniunt:aut iudice quoq;
Instinctu signo ve aliquo diuinitus acto
Hic nō grande specus vbi bos asinusq; ligati
Sunt ad ꝑsepe/medio ihs est resupinus
Atq; voluminib' ligat ipm fascia strictis.
Heros miraꝝ/fremitū primo strepitūq;
Turbe aduētantis /que pulsans clamitat an ne
Femina puerijt intus?petimus videamus
Dic nobis bone vir/si quid cognoueris ipe
Nam ioseph exierat ad eos/intrate videte
Rñdet/ veniūt puerūq; vident ⁊ adorant
Uñ sit hoc vir pastores interrogat/o vos
Felices aiunt/o tali ꝓle beatos
Dis plebs plaudat/ꝓl's cōgaudeat omnis
Ecce qō angelica/ꝑdixit visio nobis
Visio que qualis ve ꝑcor dū vir petit/omnes
Enarrare volunt tandē fmo datur vni
Inchoat/ac pueꝝ certatim est cura videndi
Fertilis et letus ad pascua cāpus abundans

Ad triplex miliare situs/grex multus in illo
Quē vigiles dñ custodim⁹ nocte ꝓfunda
Tpe solsticij quo sol meat in capricorno
Angelus astitit/et lux circūfulsit in omnes
Clara micās tremim⁹/maḡq pauore stupemus
Angelus est nobis nolite timere locutus
Ecce euangelizo vobis gaudia magna
Omni ꝓ populo:qz vobis est modo natus
Saluator mundi xp̄s dñs dauid vrbe
Addidit ⁊ signū nos quale videmus apte
Et subito facta est celestis multa cohortis
Milicie vox/que dñm laudat/resonatq
Gloria sit celis dño:pax reddita terra
Humano generi quibus est nō praua voluntas
Talia mirant hi quox venit ad aures
Sermo/suo cuncta ꝓseruat corde maria
Cōseruatq ioseph/et secū audita recensent
Pastores abeunt collaudāt glorificantq
Cibus his dñm q̄ cernere ꝓtigit ipsos
Credet forte aliquis:q ō grege munera cet⁹.
Pastox gratus trāsmisserit aut ob honorem.
Diuinū: vel q fuerit miseratus egentes
Nō aurū vt reges:sed mel lac siue butirū
Uellera vel nenda vel oues agnosq tenellos
Et quid nos agimus:nūquid nō glorificare
Ac laudare decet dñm/cognitio maior
Est quibus indulta de xp̄i religione
Nascaꝫ nostro puer hic in corde/fidesq
Sit semen/sit neuma pater/sint gratia spesq
Obstetricantes:ast mentis portio summa
Inuiolata manens sit mater filia virgo
Dū mens verbigena meditando pturit ex se
Diuinū nouiter verbū/suffecerit illud
Panniculis tegere si defuit aurea vestis
Ipso se fulget em̄ cultu nō indiget vllo
Non tamen ornatū reiicit qñ daꝫ vltro
Plus gaudet veste q̄ verbis texta sacris est
Asolis q̄ si fuerit depicta politis
Gratia multimode ptiꝫ dona p omnes
Qualiter ingratos tñ accipe gratia culpat
Euoco te mortalis hō responde vocanti
Gratia sum/tibi ꝓtulerim q̄ magna videto
Tu redimendus eras:qz pditus exul et atre
Mortis in impio positus/sed soluere solus
Hoc poterat p̄ciū deus/eternalis et altus
Quē frustra cape temptasses siue videre
Feci q sil'is fieret tibi/ tpe factus
Immensus mensus/et puulus atq videndus
Obiciꝫ tibi sacco vestre carnis optus
Palpanduscq daꝫ/si formidabilis eius
Alisa prius fuerat sapientia/flagitiosos
Accusans/si iusticie damnatio terrens
Cōturbabat te:si deinde potentia seuis
Horrida tormentis formidine ꝓcutiebat
Juste damnatū:nūc respirare memento
En sapientia fit infantia/fit quasi nō fans
Porro iusticia damnaꝫ/iusticiaꝫ
Ut soluat penas tanq̄ rea:criminis omnis
Judice me p me pstaꝫ summa potestas
Bo legem iusto vinclis astringo potentē
Beniq cōcludo verbū sapientis in ore
Victrici daꝫ ergo mihi ō iure triūphus
Omnis ingrate si nō sit gratis talis
Grata tibi/q̄d si multa maiora rependi
Paup eras:p te ditando diues egenus
Efficiꝫ:mix si nō sunt sufficientes
Diuitie tales infinitusq thesaurus
Amplius efficio mens q tua celica verbi
Esse potest summi sancto spiramine mater
Ue tibi/sed raro ppendo signa nitere
Infantis nati virtutū te qz panni
Fascia nec religant disciplineꝫnec in imo
Uis inclinari:nec te puero similem das
Uis altus diues pomposus grandis haberi
O resipisce vidēs infantē:et vtrūq parentē
Funde p̄ces ad eos/pete natū qui tibi natus
Est hodie/nec em̄ pueri mos est reminisci
Ire rancoris/odij ve/nec impia fiet
Erga te mater pietatis:mater amoris
Nec ioseph inuidus est/nullā patiere repulsam
Justicie/si iudiciū formidine terrens
Pregrauat apella:pete me:mea suscipiet te
Curia/saluus eris/si te damnaueris vltro
Pacabuntq tuā causam ioseph atq maria
Imo tuas ihs accipiet p iudice ptes
Dū sedeo ppera/si cessero/clamor inanis
Fiet crede/meis etiā sub legibus esto
Uis tibi dem veniā pcens alijs veniam da
Pastores imitare gregis custos vigil vt sis
Grex tuus hic sensus ⁊ motus colligit omnes
Auribus intende cordis/quid turba canoro
Celestis resonet hymno:piter cane. vita
Concordat voci:nō sit simphonia discors
Gratia plena satis hominē monuisse putet
Addidit/infantis dū circūcisio fiet
Cū lacrimis ⁊ cū valido clamore salutis
Nomen qō ihs est capiet:sub luce ꝓpinqua
Quo sine nulla patet homini saluatio terris

Distinctio .VIII.

Post ortū pueri fulgere dies pperabat
Octau⁹ iā bifrontis primo kalendas
Astanti tibi iuste ioseph sic ẋgo locuta
Si vir/mi dñe sit circūcisus oportet
Infans iste:suis vt fratribus assimilet
Legibus astrictos vt saluet lege sub esto
Quāuis sit dñs nō legi obnoxius vlli
Dixerat et faciem detorquet ẋgo benignam
Ad cunas nati:leui quibus ipe sopore
Forte quiescebat fili suauissime dixit
Jam fundendus erit sanguis tuus/atq tenella
Cultro p̄scindenda caro:nudaberis acri
Uulnere saucius/et frigus tolerabis iniquū
Undabit lacrimis facies speciosa/dolenti

Vagitu/simul et valido clamore replebis
Aures astantũ/meme penetrabit acutus
Plangoris gladius/maternaq; viscera rũpet
Parendũ tñ est/fuerit quecunq; voluntas
Abba pat̃ tua/tu mõ mi vir sancte ministros
Accersi legis/fiat nec erit mora crede
Respondit iustus tremula cũ voce/tremorẽ
Incussit luctus/quo fit turbatus/amate
Uxoris pueri matrisq; vicẽ miseret̃
It merens secũ meditando plurima voluit
¶ Ast postq̃ mater cũ solo clausa remansit
Cũ lacrimis totas verbisq; relaxat habenas
Quid loquar aut sileam. qñ purissime fili
Innocuũ sine peccato te cerno reatus
Humani lucem generis/maledicta parentũ
Primoꝝ noxa potuisti conditor alme
Ne caderent seruare prius vel vt hi cecidissent.
Nunquid nõ poteras aliter ſuare cadentes
Sanguine q̃ geniti penis et atrocibus eius
O gabriel memini mihi te dixisse salutẽ
Ecce dolore p̃mor/oĩs qꝛ criminis expers
Diras peccati tenero fert corpe penas
¶ Ast ita vult fieri/q̃ sum? que murmura cõtra
Velle suũ dederim q̃uis dolor vrget amarus
Extorquetq; meo molli suspira corde
¶ Soluit̃ interea pueri sopor hinc adaptis
Paulũ palpebris lucem querens ꝓpe cernit
Astantem matrem vultũ que ꝓtinus eius
Inclinata petit delibans oscula fronti
Dat lacrimas q̃bus ip̃e suas immiscuit infans.
¶ O cor duriciem solidi supans adamantis
Quod nõ emollit tante pietatis imago
Affore virgo notans horã quã tradere oportet
Exhibet effert̃/nomenq; ihs datur ip̃i
Premonet id mater/sibi dixerat angelus ante
Dixerat atq; viro/fieret qꝛ causa salutis
Dulce ihs nomẽ. ex quo tu ꝟgo subortas
Compescis gemitus/cor ꝯtemplatio sursum
Subleuat/et gaudes toto orbe venire salutẽ
Gaudia cõpẽsant paucos eterna dolores
¶ Romani veteres posuere salus tibi templũ.
Vera salus ihs est/sine quo saluabero nemo
Vexillũ fuit hoc nomen tibi paule ꝑ orbem
Cuius sunt fidei strati virtute rebelles
Est cordis iubilus ihs/exultatõ mentis
Estq; triumphale nomen vincens sceleratas
Peccatoꝝ acies ihs ergo mihi ihs esto
O dignare/salus tua sum mihi dicere ſuo
Nomen ad hoc ihs in celis terris ⁊ abissis
Cuncta genu flectũt/temptatio diffugit omnis
¶ O celebrande ioseph/cui nomen tale reuelat.
Angelus in somnis/quotiens nomen ihs ore
Suaue tuo sonuit/ verbo dũ faris amico
Sepe sibi quanta dulcedine cor recreat̃?
¶ Gratia nature dñans/hodie benedicit
Anni principio/sunt hec encenia nobis
Magna nimis/nõ que solita est p̃bere vicissim
Vana supstitio/nobis mõ gratia donat
Valde saluti ferũ sacro cũ sanguine nomen
Ergo redde vicem p̃be sibi qd̃ petit a te
Nanq; tuũ cor crede petit/cor trade petenti
Quis neget ingratus donatũ/nemo retractet
Cara ihs cordis possessio/ꝑs benedicta
Adijce q̃ thronus meus in q̃ gratia versor
Est puer iste ihs/cui⁹ gerulus ioseph astat
Accedas ad eũ pete me securus ab ip̃o
Aude/q̃d refugis credulus esse caueto
Flecte genu cordis/sit simplex/sicq; fidele
Pacis amãs humile/dñi qd̃ verba tremiscat
Tale cor implere mihi credito magna voluptas
¶ Forte ioseph meditãs q̃d circũcisio signet
Mistica/que cordis resecare supflua nouit
Incircumcisum nam cor vetat esse ꝓpheta
Mente videt/qm̃ lugens ꝯtritio cultrum
Seu cõpunctio fert moralis/et alma sacerdos
Gratia/mittit eam viciosos radere mores
Notũ quo pacto/post hanc videt allegoriam
Errores gladio fidei/p̃scindere cordis
Altior et potior est circũcisio qualem
Intellectus agens in nobis efficit vtens
Abstractiua vi/quasi celte vel ense secando
Materie ꝑtes vt spirituale seorsum
Separet/et fantasma loco fantasmaq; motu
Intro susceptũ denudans materiales
Abstrahat a formis vi forti conditõnes
Sicut vbi/qñ/q̃tũ/vel quale relatum
¶ Verũ abstractiua vis h̃ hebetata frequent̃
Reddit̃ a carne/sed eam meditatio feruens
Ut cos exacuit. si circumcisio duplex
Facta prior fuerit/quã mos dat et allegoria
Exemplar dignũ factor statue tibi monstrat
Ex ligno informi pulcrũ q̃ format agalma
Adijcit ip̃e nihil/fit ibi detractio sola
Patris multiplicis formosa resultat imago
Sic quasi materiã cui pulcrã vis dare formã
Entis fantasma cõfusum/ vel vnde/quale
Corde tuo facile retines/et qd̃ prius intrat
Accipito/nihil addideris/species latet intro
Eradas facito quicq̃d ꝑfectio non est
Entis in hoc ꝟbo ꝯclusum/qd̃ vagus affert
Secũ cõceptus/ vt dicimus esse creatum
Esseq; dependẽs/cui iuncta potentia tẽpus
Aut priuatio sit/ vbi/quale/relatio q̃tum
Hec abstractiue virtutis distrahe celte
Protinus erumpet entis pulcerrima forma
Cortice purgata/deformi/nuda remotis
Turpibus inuolutris: omniq; qd̃ accidit enti.
Conspicis q̃ sit vnũ purumq; necesse
Eternũ/nec hñs aliq̃d causabile reꝝ
Principium finis/exemplar/forma/sigillum
Conceptus tñ hic vel imago visio non est
Clara: sed abstracta quasi circũcisa ꝑ omne
Qd̃ notat imꝑfectũ si nudaueris entis
Nomen vt edocui: ꝓprie tũc ꝯuenit vni

Sup̄mo soliq̄ deo/dicesq̄ quod hoc ens
Est infinitū pelagus substantia dictū
Nomen signat idē tetragrammaton a ꝓprietate
Nā neq̄ respectū gerit ad res quasq̄ creatas
E Hec cōtemplatus secū ioseph/estimo sponsā.
Vult fore ꝑticipem/q̄d nō cōmunicet illi
Doctior illa quidē sup his ea cōprobat/addēs
Abstrahit ens vt ais dū mēs sibi forāt agalma
Sed capit ip̄a boni formā dilectio que non
Permanet intra se/nec imagine sistit entis
Concupit ire foras/in amatū se sibi prorsus
Vult transformari/vult se transfundere totā
Fortis em̄ quasi mors amor est vt flāme⁹ ignis.
Ac velut accensa rutilans fornace liquescit
Aur̄/fitq̄ potēs oēm transsumere formam
Nec ꝓpria sistit/sic mens ignita sup̄no
Cū desiderio semp̄ liquefacta mouetur
Donec fine boni primo requiescat amato
Est equidē bonitas hec fornax spiritualis
Illi⁹ ignis quo debet feruescere tota
Mens in amore dei/qm̄ solus bonus est/et
Hoc nomen bonitas ꝓpriū sibi q̄d ih̄s apte
Denotat excelso demissum nomen olimpo
Ordine ꝓcedūt amor ⁊ ratio quasi verso
Ens sibi ꝯsimilat ratio/sed amor fieri vult
Ip̄e bono sil̄is/notat hoc puto carmē amoris
Dilectus meus est mihi/sum sibi/cōsimilamur:
Intellectus em̄ mihi se/sed amor sibi me dat
Sed nec amor/motus est discursiuus vt esse
Vult ratio/satis est vno si sistit amato
Tunc requies sibi tūc somno plasmata quiescit
Se p̄mit in solido cū toto pondere centro
Ergo potens fit circūcisio vim ꝑ amoris
Iunctus sit fidei sit amor virtus rationis
Non ita laudat̄/q̄ cōquisitio sensum
Multos in reprob̄ dedit/agnouisse dabat̄
Q̄d de⁹ ens p̄mū/q̄ mens sup̄ omnia p̄stans
Glorificare tn̄ meritas nec reddere laudes
Nō latrie cultū bene viuendo voluere
Quin libertatē sibi detraxere docentes
Ingrati/q̄ eū fato parere necesse
Aut q̄ fortuito fluitarent omnia casu
Legibus orba dei mores idcirco nefandos
Ac execrandos pulso fecere pudore
Flagititosa sui cordis cōmenta secuti
Functi fine malo/sed amor studet obsequiosus.
Esse deo/refugit scrutari plurima credens
Contestante fidei/de⁹ est q̄ liber ⁊ omne
Quod voluit fecit celis terris et abyssis
Quo sine nec passer cecidit/nec ab arbore ram⁹
Hic pater est noster merces querentibus ampla
Quāuis ꝓpter se sit totus amabilis vltro
Ista fides se simpla bono defigit in vno
Sit licet infirma ratio/sit deforis/intrat
Intima fortis amor dilecti fidit/et audet
Supremum nec iā pensat dn̄m sed amicū
Ast alijs tantus rationis tantus amoris
Erga diuina deffectus/spirituale
Nil capiunt: vita mergunt̄ cōpare brutis
Causat et hanc frenesim carnalis virus amoris
Q̄d reputant animas vel nullas vel ꝑituras
Nostra tn̄ q̄ vis intellectiua capax est
Numinis eterni/ꝯcludit ꝑpetuam se
Credit et indignā se carnis sternere legi
Hoc apit̄ si sit circumcisio cordis
Precipue ꝑ cauteriū celestis amoris
Additus et si sit luctus lacrimosus ⁊ vngens
Et cur dulcorans q̄d ꝯsolatio linit
Iā satis est dn̄a ioseph intulit/ecce ꝑ orbem
Nescio/q̄s rumor auditur video q̄d sit
Orta quidē sup̄ aduentu vaga fama magor̄
Prepetibus pennis nūc hac nunc euolat illac
Interea dat lac puero/dat balnea mater
Nōdū erat in carne pueri durata cicatrix
Preputij/pellis hec portio scissa refert̄
Terris mansisse/negat hoc alius/q̄ christus
Inquit surrexit cū carne ⁊ sanguine totus
Totū q̄cq̄d erat nos surrexisse fatemur
Integrans hois naturā/pellis adempta
Si cruor effusus/sint talia/crede resumpta
His sup̄ atq̄ alijs sensus sit sobrius/et tu
Dic ita q̄ fidei pietas nō deroget vlla
Consiliū tale dat littera/deinde subinfert

Distinctio .IX.

V Rbe hierosolyma/iudee regia sedes
Ac studiū legis tēplūq̄ iure colendū
Extitit a docti salomonis tp̄e regis
Nūc alienigena sua sceptra tenebat herodes
Vn̄ iacob patris oracula vera vident̄
Desuper aduentu messie gente cupiti
Venerat ille quidē/gentes regionis eoe
A balaam docte q̄ iob memorat̄ amicus
Qui maledicta parans sup̄ israel addere/vertit
In bn̄dicta/potente dei virtute coactus
Ex iacob hic cecinit orie̅t stella refulgens
Stella fuit formata noui prenuncia regis
Conspiciūt illā reges/veniūt/et in vrbe
Sancta dū sistūt/cōquirunt/est vbi natus
Iudeor̄ rex: hec vrbem questio turbat
Te ꝑturbato nimiū crudelis herodes
Iugiter anxia fit dominandi seua cnpido
Et qualis rector vrbis tales habitantes
Vel sunt vel fingunt/rationē plebe requiras
Inuenies nullā/vento est plus mobile vulgus.
Turba sacerdotū/scribarūq̄ agmine multo
Cōmoniti veniunt/et dant responsa petenti
Nascet̄ xp̄s in iude bethleem vrbe
Sicut diuina depromsit voce micheas
Auxilio nimis humāno q̄ videre querunt
Perdūt diuinū/fit in vrbe recondita stella
Deforis inspicit̄/reges p̄cedit ad vsq̄
Clara domū supra pueri ꝯsistere visa
Cōgaudent valde/crudelis clam prius ipsis

Rex accersitis fallax ꝓdixerat ite
Querite de puero/ vt veniens deuotus adorẽ
Sentiris/fraus ficta tibi/nã ꝑdere queris
Non colere infantẽ/sic se ꝙquirere verum
Fingit ipocrita/ vult expugnare reptum
Inuentisse ioseph pastores littera tradit
Sentio nulla fit hic/sed qualiter huiꝰ honoris
Huiꝰ misterij mansisse putabit exors
Præsertim reges/qꝝ nõ cessere repente
De reditu vetito nã somnis visio facta est
Quid qõ muneribus erat aptus suscipiendis
Atq; recondendis/an sola relicta videtur
Pater cũ puero/qñ vaga fama ꝑ vrbem
Insonuit totã/reges venisse potentes
In dromedarijs in pulcro et diuite cultu
Quid q; fortassis ꝑgrandis fulgida stella
Visa fuit multis/signo que stella pacto
Materiã redit vnde fuit formata priorem
Tantos nonne ioseph tecũ miraris honores.
Nunquid nõ matri cõgaudes tristicia passe
Multa prius/puto q̃d vult ꝟ veneratio queris
Respondet virgo vates memorata priores
Si vir/mi dñe/saluandas credito gentes
Et sua ꝑfundet fidei lustratio corda
Primitie veniunt/inter miracula nullũ
Salus ꝑdictũ est/totoq; implebit orbe
Fiet et ecclesia de gentibus/ast sinagogam
Magna ꝑ pte cecauit deuius error
Diuitias reges ꝛ opes cumulare cupiscent
Addent ornatus templis cũ dotibus amplis
Plurima dona ferent/q̃ mistica plura docebũt
Mox venit et iustũ ioseph admiratio grãdis.
Mentis in excessum rapit/et secũ meditat
Secluſus solus humili castoq; cubili
Conquirit si forte magi studio rationis
Edocti veniunt/ vel tractu legis in astris
Nam deduxit eos radiantis stella nitoris
Dicit an ne magus magicas qꝝ nouerit artes
Decidit in somnũ sensim dũ talia pensat
Visa loqui grandeua parens natura decorum
Astriferũq; caput illi qõ signifer ornat
Circulus atq; orbes septẽ/totidẽq; planete
Continet hec vtero cunctaꝝ semina rerũ
Semina sunt elementa sibi q̃ tẽperat/et que
Influa cõciliat vis celi/mixta perinde
Profert assidue species distincta ꝑ omnes
Noli clare ioseph dubiã deducere mentẽ
Querens forte meis si feci viribus illã
Que stetit hic stellã/si me ductrice magoꝝ
Venerit ista cohors rõnis lumine fisa
Scito tale nihil celis vel in aere gesto
Funereas cognosco meũ formasse cometas
Flammiferasq; faces sileꝰ radiantibus astris
Suas admirant subito ꝑ inania labi
Huic alius motus/huic ꝑduratio dispar
Nunc circa puerũ/nec denego/plurima fiunt
Que nostras supant leges/ꝙquirere causas
Non nostrũ/dño parere necesse iubenti
Sed neq; nobis est hoim subiecta voluntas
Libera nũc illuc nũc huc ꝙuertit vt vult
Idcirco leges nequit expientia certas
Colligere/humanos dũ sub me respicit actus
Cur ꝛ qꝝ nec celũ nec ego causauimus illos
Junge q; humanus supra me finis habet
Gloria dicta beans/ad quã dux gratia sola
Nõ ego/nec media disponere sufficiens sum
Ast aliter fuerat hominis formatio ꝑma
Nam nemini/ꝑ cuncta sibi dedit officiosam
Me dñs/fussit illi post esse rebellem
Sed maiora dedit valeat q̃ nostro potestas
Dũ reparare placet/et eã vult esse redemptam
Misteriũ fateor/hoc nescio nã sua reges
Non mea stella trahit/pepit sine semine virgo
Absq; dolore carens/pastoribus ꝛ data lux est.
Rome oleũ fluxit/cecidit pacis modo templum
Nõ meus hic terris/nõ celis inditus ordo
Gratia mea supest/illã pete/ꝑdoceat te
Hec inter somnus elabit/et ioseph omnem
Peruigil vxori seriem docet/atq; retexit
Elisa ꝓbat/roburq; suo supaddidit ore
Post hec legitimũ dũ tempus adesse dierum
Quos q̃draginta numerat lex/sensit ab ortu
Jam pueri: sponso loquit nosti quia templũ.
Non sine muneribꝰ nos visere conuenit/infans.
Est etem primogenitus/redimak optet
Non quod eũ vel me legis censura coartet
Sponte placet subdi/fiatq; oblatio nostra
Pauperibus similis/mores humiles doceamus.

Distinctio X.

Responsum symeõ accepit desup olim
Nõ te mors rapiet nisi xp̃m videris añ.
Xp̃s vbi venit quid gr̃a suggerit audit
Gratia celestis radians bonitatis imago
Ecce suũ venit ad tẽplum dñs dñator
Juste senex timorate dei/quẽ spiritus implet
Interno afflatu: fac occurras venienti
Ulnis accipito puerũ/benedicito dicens
Dimittis domine me nunc in pace/scõm
Verbũ sancte tuũ/qui sum seruus tuus alme
Manq; tuã ꝓpriis oculis nunc cerno salutem
Siue salutare/quod cunctoꝝ populorum
Ante paras faciem/lux gentibus alta reuelans
Israel ipse tue laus est: et gloria plebis
Membra senex ergo q̃uis languore ḡuata
Lorde vigente mouet: tẽplũ petit ornat ouanter
Nunc ea/nunc illa loca templi/suadet alacris
Sic faciant alij/qꝝ mox veniet dominator
Prospicit ex aditis templiq; ꝑ atria/quando
Promissus veniet/vidit ꝓcedere tandem
Bethleem ex vrbe te virgo ioseph puerumq;
Agmine cum sancto vicinoꝝ atq; parentum
Spiritus ex tẽplo sanctus sibi ꝓdidit/hic est
Exilit/et iubilat/nõ se capit/atq; iuuentus

Est aquile visa/mens in domino renouat
Turturis illic par duplicatus siue columbe
Pullus p puero dat/huic qui sacrificatur
Obtorto collo guttur dirumpit vngue
Sanguis et effusus diuina altaria tingit
Pluma vesiculaq; cineres mittuntur in atros
Audit et ingemuit noua ꝛgo puerpa noscēs
Passuri hanc pueri p nobis esse figurā
Infantē redimens vir ciclos quinq; dedisti
Forte sacerdotū sancta de sorte beati
Tunc aderant cū te puero venerāde iobes
Vir zacharias et olim sterilis sua coniunx
Venerat anna senex octogenaria vates
Deq; ihu cunctis multo sermone loquūtur
Intulit et symeon tibi matri virgo maria
Voce pphetali/positus puer iste ruinam
Est in multoꝝ/multisq; redemptio fiet
Israel ex populo/sed erit cui dicere contra
Continget signū/gladius transibit acerbus
Crede/tuā mater animā/sic corda patebunt
Singula corde suo retenet virgoq; rccenset
Dictaq; facta simul/cū letis tristia confert
Tuq; ioseph/nec em̄ memorē nō esse decebat
Quos erat in templo distinctis sedibus vti.
Virginibus nuptisq; peto qua sede resedit
Virgo die tali/puto nuptis associat
Ipa humilis secreta tegens/et elizabeth illi
Consignare locū satagit cognata ppinquum
Cōcordant aliq;/fors quasdā liuor inurit.
Diuitias reputat solas plebs multa colendas
Postq; cōplerūt legē ioseph atq; maria
In tēplo syon/redeunt ad nazareth vrbem
Querit eundo put fit ꝙ solando laborem
Vir puerū ppris vlnis ad pectora gestans
Fasciculū veluti mirrhe. quasi cordis amorē
Quid ne putas dña sibi vult dictū symeonis
Hic erit in signū cui cōtradictio fiet
Presertim qz pdixit mihi visio certa
Quod forct iste puer populoꝝ causa salutis
Mi vir/mi dñe vicijs cōtraria virtus
Virtus in medio rectū tenet/ast viciꝝ
Sunt torta extrema/falsi ꝙuentio nulla
Cū vero:nec que fidei natura capescit
Nec videt inflatus oculus/nec crimine lippus
Signa petit iudea/placet sapientia grecis
Stulticiā verba/reputabit gretia xpi
Signaq; que faciet/iudei scandala dicent
Si de corporeis ratio vix reddit vlla
Vt deus illustret/capiet celestia nemo
Infans iste dei dicetur filius/o quot
Philosophi simul et iudei tale videntes
Corpus qd̄ peperi/qd̄ nos gestauimus ambo
Dicent/quid cū carne deo/quis filius illi
Esse potest/cū sit simplex eternus et vn⁹?
Aut cū dicet de virgine natus/et absq;
Cōtactu cuiusq; viri/q vagijt infans
Nec q el dederim:q tu nutriueris illum
Scandala/stulta fides fidei si lumina desint
Non aliter cū nicticoraꝝ si fulgida solis
Lumina contendat tenebroso cernere visu
Aut si quis varia p nubila/densaq; lunam
Inspiciat/fallunt ipsa radiante colores
Est oculis mentis terra ois passio nubes
Passio iudiciū variū variata rependit
Practica/pcipue ratio dijudicat vt fit
In desiderio tractus nunc iste vel ille
Hinc oculꝰ trahit oculo/velut orbiꝰ orbes.
Quid qd̄ care ioseph sensisti surgere multum
Murmur iā populo/q noster erit puer hrex
Consortē nō regna volūt/non ampla potestas.
Urbe hierosolyma scis que turbatio facta est
Ecce sed o mi vir natiuū cerno ppinquum
Nazareth opidulū/verbis iā terminus esto
Mutua posterius sup his collatio fiet
Cōplacet/inquit vir video ꝙcurrere nostros
Affines/leti veniunt aplaudere nobis
Prosq; puerpio/pueroq; tuo/redituq;
Sic erat/o cū mens venture nescia sortis
Fient in luctū que sunt modo gaudia mestū
Interea nā se reputans truculentus herodes
Regū responsis delusum/pfurit amens
Ergo regnabit alius?regnoq; repellar
Judee/fiet aliter pueros nece pdam
Bethleem in tota/placet hoc regione morātes.
Hoc ita pposuit pmo/sed pgere romam
Urget natoꝝ delatio facta suoꝝ
Hec inter ioseph est egyptū pgere iussus
Cum matre et puero sicut descripsimus ante
Sic dñs seuo sapiens est vsus herode
In bona/oia mala scit ꝙuertere gesta maloꝝ
Rex redit/ꝛ mandat crudelia iussa p omnes.
Bethleem heu terre fines/nullusq; bimatū
Attingens puer/ac infra delinquit expers
Mortis/et in ppios gladius deseuit equus
Regnantis natos/hinc cesar/porcus herodis
Esse malim q̄ filius/heu describere tale
Quis poterit facinus?q̄s fando equare dolorē.
Matrū e cōplexu pueri rapiunt/et ipos
Ubera lactantes fodit crudelior ensis
Excerebrant alios/elidunt corpa petris
Innocuo matrū lac tingere sanguine gaudent.
Membratim excerpunt alios/pes pterit istos
Improbus/et matrū lacrimas iustosq; dolores
Atq; pces:gestus humiles risisse voluptas
Quid tibi vis ceca/terreni ambitio regni
Nō est ꝙsiliū non est prudentia contra
Crede deū/placido deus oia fine cobercet
Dixerit hic aliq;s matrū infelicia fata
Sed felicia sunt/nec em̄ longeuior etas
Profuerit:quātū mors ꝙtulit accelerata
Ecce tuū symeon verbū iā verificatur
Fit puer iste ihs multoꝝ dura ruina
Corpe dura quidē est/anime vos viuite lete
Nō etem̄ ihs aduenit concedere terris

Pacem/sed gaudiũ quo pax cõquiritur alma
Felices pueri quos circũcisio puros
Primitus effecit sacrat pprius modo sanguis
Heu q̃tum miseris mortalib⁹ horrida sors est
Perdere qñ malis fas vitã inpune bonorum
Cuilibet est si fas seuos iugulare tyrannos
Cur sceleratus/cur truculent⁹ viuit herodes?
Sed non fas/tibi vindictam de⁹ alme reseruas
Solis quos statuis est exercenda ministris
Corporeas vero si mortes has puerorum
Horrescit meditãs/q̃ tetrior illa tirannis
Que genitas nouiter animas iugulare req̃rẽs.
Ridet/ꝛ exempli gladio secat improba calcans
Sub pedib⁹ mõ suffocat hos mõ strãgulat illos
Hẽs noua verbigena dũ se transferre iubet
Egypti tenebris/hoc est caligine diua
Tutandũ/simulacra ruunt/fantasmata cedunt.
Dirigit ipse ioseph hoc est discretio gressum
Neu cadat in p̃ceps petulantis carnis asellus
Perfurit interea sathanas qui pdere/perdens.
Multa/nequit puerũ ignota regione repostuz.
Hactenus hec mẽtis oculos dũ retro reflecto
Auspicioq̃ diẽ qua templo sistitur infans
Februus intrabat mensis quo more celebri
Romam cũ facibus populus lustrabat ouãter.
Vana supstitio/fidei dũ roma recepit
Lumen mutata festiuo cessit honori
Virginis atq̃ ioseph pueri symeonis et anne
Hinc candela/manu portat cerea multa
In templis hodie prudenti ?silio sit
Nõ popularis mos/qui tolli vix potuisset
Funditus/in finis meliozis vertitur vsum
Augusti sic prima tuis data petre cathenis
Sic iano possunt encenia/facta colorem
Sumere virtutis/nobis datur ergo salubris
Regula/dũ mores popularia corda replerunt
Vana supstitio quibus est seu deuius error
Tollere cũ facile nequeas/mutare doceto
Fine bono/sit eis melior directio cordis
O q̃ lata patet hec regula/que vicioſos
Actus innumeros virtutes reddere posset
Dũ numos recipit quis sacramẽta ministrãs.
Tollite pclamant sunt symonis omnia plena
Quis numeret?quot dant vsure nomina rebus
Quicquid eis vanũ/quicquid vel displicet acri
Judicio feriunt/mortali crimine damnant
Plura tñ fieri possunt aliquando merendo
Talia/si fuerit prudens directio cordis
Hec tamen hec nostrũ singula tradere metris
Sed redeo/non roma modo lustranda prior
Nec veneranda sibi sunt idola muta deinceps
Cum face succensa/cessit iam cereus ardens
In decus ecclesie/nomen candela diei
Multiplicata dedit/flammati splendida luce
Que fert leticiam/que mistica multa figurat
Igne vigor/fulgor/ardor sunt apropriate
Patre vigor/fulgor genito/suauissimus ardor.
Pneumate sunt sacro/virtutis sit vigor in te
Fulgeat in mente sapientia/serpat amoris
Ardor in affectu/deuotio sancta coruscis
Luceat exemplis/si cordibus ignea lex est
Nam iesus atq̃ sui nobis exempla parentes
Religiosa satis liquerũt/quando quotannis
Isse hierosolymis referunt viſere templum
Annus erat puero bissextus quãdo remansit
Per triduũ in templo/redijt subiectus vtriq̃

Distinctio .XI. L

Scire velim p̃clare ioseph p̃clara maria.
Dũ ibs a tẽplo rediẽs ad nazareth vbẽ
Tramite ptenso plusq̃ miliaria bis sex
Cũ puero quis sermo fuit nec eñ siluistis
Quis dederit trilogus fuerit notus mihi vester
Ambulat vt medius ibs inter vtrũq̃ parẽtẽ.
Nexa manũ manui repetit suauissima mater
Fili quid nobis fecisti perdite totum
Per triduũ?que verba tibi/que facta fuerunt
Enarres placeat/via nã sermone leuatur
Prima sacerdotes ꝛ scribas viſere mater
Templo cura fuit/de lege interrogo multa
Multa sup ritu sacror/si cito regem
Venturum sperant messiam/cuius et ipe
Natus erit?quali ve loco nascetur et anno?
Viues vel paup?que vita?quis exitus illi
Quisq̃ refert vt doctus erat/cecinisse pphas
Libris in varijs/ergo venisse reuinco
Dictis ex proprijs messiam viuere terris
Mirant se respiciunt pariter/nec habentes
Responsum solidũ/me respondere purgent
Talibus intentũ reperisti sedula mater
Inter eos/reliquo cũ notis tpe versor
Quos genus affines reddit/nutritus ab illis
Incola quid faciat deserti noster in annis
Paar/sciscitor/vite cui celica forma iohannes
Ast nos blande puer nimis anxia cura coq̃bat
Me cũ matre tua/rursus ne pdere tete
Quereret impietas charissime seua tyranni
Quid ne putas agimus prime dũ nocte diei
Una domus recipit nos ambos/te sine fili?
Hanc viros mos a mulieribus ire seorsum
Ast pueris aderat fas istac ire vel illac
Hinc ego cũ matre/te mecum pgere credit
Nonne fuit tecũ petim⁹/querimurq̃ vicissim
Fit nobis nox vna vigil/flemusq̃ pcantes
Primo mane cito ?surgimus/atq̃ ppinquos
Nunc hos nunc illos inter te querere cura est
Teq̃ die tota fili non inuenientes
Quando tertia lux oritur repedamus ad vrbem
Heu nimiũ tristes defessus anhelat vterq̃
Istum sed remouet inuentio leta dolorem
Oramus fili ne taliter egeris vltra
Nec faciam remanebo domi/pareboq̃ vobis
Rñdit puer/hinc fit prima nazareth illi
Intrauere domũ fuit illis cena paranda

Nõ erat intus aqua vicino fonte petenda est
Protinus vrceolũ puer accipit obsequiosus
Ad fontẽ ꝓperat/ lassus licet/ o gabriel quid
Ista videns reputas tecũ/ qm̃ deus ecce
Seruit ꝛ obsequit terris/ quẽ regia celi
Tota cohors tremit/ ꝛ suplex venerat adorãs
Quid dices hois ignaua supbia? nullum
Dignans obsequiũ/ tolerans nec pigra laborẽ?
Amplius exemplũ pulcrũ de religione
Quodcꝫ ꝑfectib⁹ et humilis subiectio danda
Seruitiũcꝫ frequens pueris dñs ihs offert
Sedula nõ minus hic speculat cura parentũ
Quanto cũ studio nati seruent optet
Corpe ne pereant/ anime saluatio cura
Conquirenda/ tñ maiori solicitacꝫ
Insup hoc speculo cor deuotũ meditet
Quid querat quid agat/ qñ declinat in iram.
Quando ꝓditus est ab eo deus/ ꝛ iesus extra
Diffugiens fictũ/ vel de virtute supbum
Fac tibi discursus ꝛ ꝑ loca celica quere
Cũ pedib⁹ mentis/ manibusqꝫ repẽs/ pauor ingẽs
Vrgeat/ et dolor anxi⁹/ oñs impete sanctos
Sis importunus/ nec desine sepe repulsus
Irrue tu q̃si mẽtis inops vel ad hos vl̃ ad illos.
Pandite/ dic vbi sit fugiens dilect⁹/ et illũ
Reddite/ nõ fas est vobis/ o languor et horror
En morior/ ꝓstrata pedes nec desero vestros
Ni redeat mentis vtero de pneumate sacro
Quẽ pepi mr̃/ est tor⁹ amabilis ille.
Ne tibi mens tumida talẽ qz reiicis a te
Penitet heu/ heu/ nunq̃d eũ penitẽtia reddet
Quo querã? quid agã/ si nõ inuenero celi
Templo/ quo fugiã vel vbi moribũda quiescaꝫ
Hic rursus ꝓcor alme ioseph/ tibi suplico ẏgo.
Ambos obtestor/ memores estote prioꝛ
Curarũ et desideriũ quod torsit vtruncꝫ
Et quot circuitus. quota questio facta ꝑ oñs
Querendo puerũ/ cũ declinare parumꝑ
Ai vobis voluit querentibus vt misereri
Forsan sciretis/ miseros miseret miseroꝛ
Ergo ioseph sicut visus tibi durior esset
Querenti puerꝫ/ si quis celasse reptus
Nec iuuisse volens fuerat/ mihi mollior esto
Condescende pijs votis si recta requiro
Etas in puero/ sapientia/ gratia coram
Mundo crescebant/ et in illis ꝓficiebat
Ac ita se gessit triginta donec ad annos
Venit/ cõtinue ioseph vt patrẽ veneratus
Secũ habitãs/ patrẽ q̃ plebs existimat omnis
Asserit hoc lucas/ notat hoc ꝛ ꝓmo philipi
Ad nathanael se xp̃m reperisse loquentis
Quẽ scripsit moyses a nazareth ex ioseph ortũ.
Deserto veluti studuit latitare iohannes
Temp⁹ ad hoc/ celat ita cura domestica xp̃m
Vera repentine nõ vult se ꝓdere virtus
Vt ioseph incuru⁹ senio sua mẽbra bacillo
Sustinet atqꝫ regit/ labor huic nõ cõuenit vllus
Vir factus residere domi/ qñcꝫ benignus
Vt iesus inspexit/ ꝓsedit ꝓmus illi
In primis reprimit assurrexisse volentem
Hinc loquit/ dilecte ioseph fidissime custos
Etas dũ tulerat tua iure colendo minister
Exercendũ opus est ꝑ quo sum missus in orbẽ
Nec residere domi tibi nec socialis adesse
Pactenus vt feci/ potero tolerare labores
Quos habiturus ero poteris nec dura viaꝛ
Forte nec inuidiã mea que bene gesta sequet
Flet ioseph/ ac imo suspiria pectore traxit
Ergo mori p̃stat inquit/ spes vnica vite
Tu solamen eras nobis/ quid vita deinceps
Profuerit? cũ sit mortis lex omnibus vna
Proxima/ sed senib⁹ venit/ et mortale q̃d vltra
Cõcupiã? q̃d amem? si nõ cõuiuere fas est
Sed vereor domine/ fili sanctissime quando
Nomine dignaris hoc me/ vereor sceleratos
Judee multos homines simul et galilee
In quibus et veraꝛ verbũ et virtus odio sunt.
Que tibi sola placent/ horꝛ si carpe vitam
Si mores formare bonos tẽptaueris/ Eheu
Horꝛ volet vt priscis te liuor ꝑdere nequã
Et volet agnoui ihs intulit/ ecce videmus
O grandeue parens mõ q̃ nos diligit omnis
Nazareth hic ꝓphs/ sed noueris affore tempus
Hac nostra quãdo pharisei me synagoga
Torti rancore/ dũ verba ꝓphetica de me
Scripta legã/ qõ me dñs transmisit et vnxit
Desup hoc monte me precipitem dare querent
Sed mihi cedet mons/ vestigia monte relinquã
Mollior humana lapidũ natura patebit
Hi mea puerent miracula/ dogmata spernẽt
Et dicent medice temet curare memento
Plurima subticeo. sed q̃cq̃d erit pagendum est
Intrepide mihi quod statuit diuina voluntas.
Sit labor/ atqꝫ dolor/ afflictio/ vulnera carcer
Sit gladius/ sit crux domino parere necesse
Mors etiã toleranda pijs: patientia vincit
Et celi regno tribulatio multa coronat
Equa mente feras q̃cq̃d tolerare necesse
Nec mihi nec domino pater assentire recuses
Hec ait/ ꝛ solens lacrimosa voce querentẽ
Liquit ꝛ huic celerem ꝑdixit adesse quietem
Hec sup introĳt ꝓiunx sanctissima querit
Vbi, vir/ mi dñe q̃d habes? plangore dolorẽ
Nempe suum sensit/ lacrimisqꝫ p ora volutis
Hic silet/ ac tandẽ potuit qua voce recensẽt
Singultu mixto/ ꝓnuncia tristia christi
Condolet afflicto vultũ tamẽ ipsa serenat
Verbaqꝫ dat blanda. ꝓmit alto corde dolores
Scit qm̃ tristi confert affabile verbum

Distinctio .XII.

Venerat illa dies q̃ vitã morte pararet
Perpetuã tibi iuste ioseph/ dauid inclita
Eps adẽ cũ mr̃e pia/ q̃b⁹ officiose ꝯples

Seruieras/vultu placido solant̃ euntem
Ora licet lacrimis oppleuerit intus obortis
Naturalis amor/etem̃ sat credere fas est
Qd̃ patrẽ ihs/et sponsum fleuit morientem.
Virgo benigna suũ/fidi custodis amato
Procũbit lecto/complexans membra pudicis
Oscula dat labijs/mi vir cõclamat/abis ne?
Deseris ⁊ viduã passuram dira reliuquis
Velle tñ dñi fiat/dilecte valeto
Nil timeas/dominus placida te sede locabit.
Protinus ipse ioseph preciosa morte quieuit
Lugubres recipit vestes viduata maria
Exequias reddũt deuotas nazareth vrbe
Tota viꝝ flet plebs q̃ vixerat absq; querela
Omnibus in cõmune bon⁹ sanctissimos heros.
Certa dauid regis et preclarissima ꝓles
Nec tñ est obitus sat certa dies. qꝛ signant
Hanc varij varie ꝑ religione colendã
Est frebruarius/est et marcius/estq; decẽber
Primi nona dies/cũ deno nona secundi
Alterius decima ꝑ quosdã et nona notatur
Sit quecunq; dies sua nobis mors honoranda
Casta velut turtur si cõpare sit viduata
Sola volat repetens arentes arbore ramos
Pro cãtu resonat plãctu gemebũda pudico.
Sic dolet abrupto vite socialis amore
Virgo gemens/deflẽsq; viꝝ plangore modesto
At semel vt sensit subtristem filius eius
Solans alloquit̃ secretaq; plurima pandit
Atq; futuroꝝ seriem breuiando recenset
Cara mihi in primis mater nolito doloris
Accumulare tibi causas. sed respice mentis
Interiore oculo fidei cũ lumine/quales
Collegio patrũ bene qui vixere priorum
Applausus iubilosq; dedit custodis amici
Decedens aĩa/dum limbũ ingressa/ꝓpinquam
Sic etem̃ nouit denunciat esse salutẽ
Nam saluator adest/ego sum saluatio certa
Porro te solã mater custode carentẽ
Neu reputes subeo curã/iam discipuloꝝ
Plurimus astabit numerus mihi/iã mulieres
Sancte gaudebunt sese p̃bere ministras
Audis vt affinis noster pius iste iohannes
Hactenus hec deserta colens mõ flumine cepit.
Iordanis baptisma nouũ baptismate cuius.
Abluar/vt sit aliq̃s recreandis spiritibus vis
Me ꝓplo ostendet/digito monstrabit et agnus.
Inquiet/ecce dei/mundi q̃ crimina tollit
Hanq; columbina/specie supastitit et almus
Spiritus et mansit in eo dũ tingit̃ vndis
Vidi equidẽ et noui/celi testant̃ aperti
Vox ego clamantis in deserto/paret omnis
Dirigat et calles dño populus venienti
Quenq; sui pigeat sceleris/qꝛ ꝓximat ecce
Regnũ celoꝝ/trunco est affixa securis
Crebrius et hec plura feret que conciliabunt
Auditoꝝ animos/mihi gens sociabitur vltro
Carcere claudet̃/volet hoc immitis herodes
Quẽ timor et liuor stimulis agitabit acerbis
Publicus inde mihi sermo ꝓcedet ad omnes
Iudee terras/ꝑ sabbata/ꝑ synagogas
Deserto tñ ip̃e prius remanebo diebus
Bis viginti/me deducet spiritus illuc
Temptandũ a sathana/rabida qui turbid⁹ ira.
Plurima perplexa secũ ratione reuoluet
Hic ne deus q̃ iam potuit ieiunia per tot
Ferre dies? de quo sunt multi tanta locuti
Qd̃ veniet nostrũ spolians violentus auernũ
Si ꝟo deus est modo qualiter esurit? ibo
Tẽptaturus eũ/comites aderũt mihi pestes
Tres herebi furie/gula prima/supbia deinde
Mente tumens/alia reꝝ scelerata cupido
Turpes celabunt vultus sub imagine pulcra
Virtutum sub fallaci/fictoq; decore
Debita sum dicet gula sustentatio carnis
Altera fide deo/dicet quid sanctius hoc est
Tertia q̃ toti diues dominabit̃ orbi
His potui monstris primos supare parentes
Nam quid et hũc alijs similẽ subuertere possuz.
Ista sathan secũ sed erunt tẽptamina frustra
Diuini gladio verbi ꝯfossus abibit
Deniq; multa mihi mater dilecta trienni
Tempe patranda/quoꝝ tu conscia fies
Nam pñs aderis sub me custode deinceps
Conspicies oculis tandẽ me scandere celos
Scandet et ip̃e ioseph vt mecũ regnet in euum.
Regnabis pariter fuerit dũ vita peracta
Nomẽ laus et honor dabit̃ ꝑ secula vobis
Procũbit mater genibusq; affusa rependit.
Geates/et repetit/fiat tua nate voluntas
Debeo solari rursus visura ioseph te
E nos christicole talẽ veneremur: amemus
Fundamusq; p̃ces sibi supplice carmine tales.

Oratio

Illustr̃ pr̃iarcha ioseph dd̃ alta ꝓpago
Iusticie cultor. claris numerãde ꝓphis
Virgieo splẽdore micãs custosq; marie
Testis nutritor/et xp̃i fide minister
Conscie misterij quod nesciuere priora
Secula/tu verbum vite quod erat caro factum
Gestasti manibus etiã tibi subditus vltro
Dignatus fieri nutu qui tempat orbem
Tu vir/tu dñs matris domini dominorum
Magne pegrine dudũ terris/modo regnas
Felix in celi patria/securus et omnis
Expers terroris/labor anxietas ꝓcul absunt
Quesumus intende nobis/miserosq; benignus
Inspice nos oculis/quos tãta ꝑicula turbant
Esto pegrinis fautor/dux auxiliator
Defessos refoue/tot scandala tolle viarum
Dirige cecos/erige lapsos/optima detur
Gratia dux/baculusq; spei firmissimus assit
Pax in credendo/cordis meditatio suauis

Oratio

Temptamẽta/sathan/mũdi/ carnis superemus
Te ꝓtectore/peccatores nec abhorre
Ꝓro quibus a domino dignatio talis obor̃ta ẽ.
Ergo te/sponsamq; tuã domini genitricem
Sic age ꝑ cumulo meritor̃ et laude tuor̃um
Aduena q; fueris ⁊ gerson misticus olim
Multis implicitus curis meminisse p̃camur
Ex his que passus es noueris vt misereri
Compatiens esto/nos heu retinet tenebrosa
Torquet et egyptus sis saluator velut alter
Egregius patriarcha ioseph frumẽta recõdẽs.
Prouidus/o iam iãq; fame refoue peuntes
Ista fames nostras alas nõ corpa perdit
Alter laudat ioseph insignis/qr xp̃m
Consepelire suo legit curasse sepulcro
Dignus ⁊ alter erat dici cognomine iustus
Filius alphei/iacobus cũ symone iudas
Hinc fratres/dño affines comitesq; fuere
At noster ioseph hic quotiens/et quot tibi xp̃e
Prebuit obsequia viuo/plus plurima iustus
Justus in omnimoda virtutũ beata
Sit sua iusticia nobis/ ꝓtectio nobis
Ꝓro meritis nobis saluatio fiat
Ciprius ast alius ioseph extitit/hic sua vendẽs.
Ante pedes posuit primor̃ discipulor̃
Cognomenq; fuit sibi qõ solamina p̃fert
O noster petimus ꝓsolator ioseph esto

Tu ioseph accrescens dict⁹/qr semita iusti
Crescit ad vsq; diem pfectũ/crescere fac nos
Virtutũ gradibus donec dominus videat
Gloria non tollit naturã perficit ipsam
Plus ea significans que mundo digna fuere
Ergo si dederit natura et gratia terris
Incola dũ fueras tibi munera tanta q; altus
Celor̃ dñs est dignatus tibi subdi
Quid mõ gloria dat? q̃ta o fiducia/q̃ta est
Vis impetrandi/qr dum vir dum pater orat
Uxorẽ et natũ velut imperiũ reputatur
Cui nõ blasphemus sermo precor̃ hic videretur
De celis nisi que fuerit dignatio penset
In terris? et que miracula gratia fecit

Personas inter similes est nexus amoris
De ioseph ast ratio suadet sua q; facialis
Forma/iesu forme similis reputanda fuisse est
Si nõ/quo paco tpater eius creditus esset
Qualiter omnimoda matris saluasset honorem
Disparitas vultus ꝑis cũ patre putato
Gratia nature fieri vult ꝓsona sepe.
Nonne minor iacobus frater domini phibet
Valde sibi similis qõ gratia nõ caro fecit

Nup in austera vir religione ꝓbatus
Dũ pagrabat iter/ ꝑpe finem noctis opace.
Uentis et pluuia simul ac erroꝛe viarum
Turbatus/vestri meminit ioseph atq; maria
Orans hospiciũ/mox villa petita patescit
Possumus hoc signo portũ sperare salutis

Corpa multa iesu dño moriente sepulcris
Exurrexisse/⁊ venisse feruntur in vrbem
Sanctã/si tu iuste ioseph patriarcha beate
Ex illis vnus fueris/si teq; videndum
Uxori dederis meste/diffinio neutrũ
Re sup hac/satis est animos pulsasse fideles

Certũ q; magno es venerari dignus honore
In terris/immensa tenet quẽ gloria celis
Est etem̃ christe tecũ tuus iste minister
Est ⁊ cũ sponsa sponsus charissimus alma
Virgineos ne tuos sedes locat equa parentes
Sit tñ hac in re simplex meditatio nostra
Sanctis saluus honor volum⁹/aliis su⁹ esto
Quos de primatu ꝓtentio nulla fatigat
Magne ioseph magno velut inprose patrone
Cũ desiderio petimus fer opem nostri miserere.
Celica suscipiat nos tandẽ patria tecum

Talis dũ fieret oratio corde fideli
Ulsa vides radijs intus splendere cozuscis
Fulgurat vt subito collisus nubibus ignis
Flammea rima micat/celos plebs credit aptos.
Tali sub radio mentẽ rapit anagogia
Empireũ in celuz/ videt illud vt angelis implet
Jam nõ solus/ei sed plurimus associatur
Spiritus humanus/patria qui regnat adepta
Ergo impetrandi/nobis fiducia maior
Intercessores quo plures gratia donat
Nescio quid corde meditor̃/mirabile dictum
Disserat hoc pietas/terris tu nonne viatrix
Virgo diu degis/postq; ꝓscenderat astra
Filius/atq; patres sancti quos patriarcha
Sponsus erat/custosq; ioseph fidissimus olim
Nunq̃d non deuota p̃ces? deuota salutes
Crebro sibi mittis/quas letatus speculat
Clarius in verbo/te forsan nonne reuisit
E celis agilis terras delapsus ad imas?
Angelico more/cur hoc non credere fas sit
Ut de martino quẽ tu/quẽ tecla vel agnes
Regentem in terris visistis/pluribus idq;
Contigit in mundo hoc misere ad solamina vite
Aut ꝑ doctrina/vel quodã pignore vite
Jamiam venture/seu ꝓtra demonis astus

Addit ad hec pietas q; amoris cantica spõse
Tutua cũ sponso salomon que cõcinit apte
Cõueniunt tibi sponse ioseph/tibi spõsa maria.
Nuã felix illa puro qui corde recenset
Supra mel supraq; fauũ p̃dulcia/menti
Qualia gustare/q̃ verbis promere prestat

Finis.

Annotata fuere ꝥba q̃ sequuntur in extremo margine eius exemplaris. vnde hec correximus et quedam manu ipsius Christianissimi viri Johannis de Gerson/correcta. M.cccc xviij. Julij. xxviij. in cõmemoratione sancte Anne a Rathenberg quando compilabatur de consolatio/ne theologie.

Argumentum pro ordine rei geste non vt cōscripta est hoc carmine.

Alme ioseph/iosephina tuo de noīe carmen
Narrat/vt angelica conceptū visio pandit
Virgineū/celebri ritu connubia iungis
Itq; redit sponsa te ꝑ montana volente
Das latriam infanti nato/nomen iesus addis
Suscipis inde magos/puerꝫ tu post ea templo.
Sistis/et inde fugis in mēphim septim⁹ annus
Illic transierat/redis/inuenis hinc duodennē.
In templo puerū/placido post fine quiescis.

¶ Finis.

A domīo guilhelmo

scissoris Cartusieñ. prius scholari nauarre/In Maio. Mccccxxiiij. recepta sunt hec metra lugduni.

¶ Sicut es humane Gerson diueq; peritus
Legis et eloquij/iosephinā sensibus altam
Auribus in nostris/cecinisti gutture dulci
Quā duros ꝑuiq; iesu/matrisq; marie
Et ioseph vna domus fuerit ꝓpessa labores
Dum fugit aptantē letalia tela tyrannum
In mortem pueri/noctē dū captat opacam/
Dū petit egyptū/dū viuit gente sub ip̄a
Dum natale solū repetit/cū virgine natū
Arte ioseph quāta rexit/q̄ iustus vtriq;
Custos/egregie scripsisti/donec adultus
Ac fieret iesus/ac animā ioseph adderet astris
Illic fine ioseph/illic iosephina quieuit
Virgo iesu/virgoq; ioseph/virgoq; maria
Nūc domus etherea/nūc orbis summa ptās.
Tunc inopes/tūc terricole/nā carmine sacro
Disserit/vt vobis grauis extitit hospita tellus.
Cōpensate vices et in regna vocate iohannem.
Vestra p̄cor/vestrū date cetū/sit date vester

Te iosephina polo Gerson doctissime ducet.
Que tam pulcra solo te dictatore relucet.

Ista prosa canitur cōformiter ad istam. mittit ad v̄ginem non quēuis nuncium.

¶ Primū

Ab ioseph mittit̄ — In somnis nuncius
Justū alloquit̄ — Spirans interius
Assensū numini — Noli metuere
Proles dauidica — Sponsam accipe
Jussa te celica — Nubunt hinc virgini

¶ Secundum

Tibi rex glorie — Mariam copulat
Mira vis gratie — Pudicū postulat
Hoc matrimonium — Crede magnanimis
Audi nil hesites — Hec sūt magna nimis
Cur nouū cantites — Epithalamium

¶ Tertium

Sis licet conscius — Quod habet filium
Fac iussa citius — Dū scis misterum
Noli hoc ꝓdere — Exurge nuncia
Dic sponse ꝓtinus — Tibi me maria
Nam vult hoc dn̄s — Virum do ꝓpere

¶ Quartum

Virgo suscipias — Dei dispositum
In quo ꝑficias — Voti ꝓpositum
Cum ꝓlis gratia — Volo qd̄ nuncias
Refert humiliter — Virgo dans gratias.
Ergo solenniter — Inngunt connubia

¶ Quintum

Nubunt angelicis — Chorus canentib⁹
Plaudūt sanctificis — Parentes lusibus
Caste tripudiant — Dulce canentium
Hymen inserit̄ — Vehens ad gaudium
Qd̄ celo geritur — Et illis inhiant

¶ Sextum

Cognatam visita — Virgo celeriter
Vis me ioseph ita — Vult/et dat pariter
Fideles comites — Clamat elizabeth
Plausum infans edit — Prophetat quelibet
Virgo tandē redit — Parit neu dubites

¶ Septimum

En ioseph ꝑuulum — Decorum aspice
Da ioseph osculū — Fer foue refice
Qualis o gloria — En tibi subditur
Qui celis imperat — Seruit obsequitur
Qui mūdū tempat — O mirabilia

¶ Octauum

Tunc dic filium — Jam iuris corpore
Jus habes ꝓprium — Consensus robore
Dati coniugio — Sanctus se spirit⁹.
Dedit vicariū — Fecundans celitus
Vxoris gremium — Te voluntario

¶ Nonum

Virgo verbigena — Virgo fons gratie
Nos nos gens aduena — Pleni miserie
Pleniq; vicio — Te virgo petimus.
Te ioseph inclite — Vester quē colimus
Jesus nos placite — Locet in gaudio

¶ Explicit.

O veneranda trinitas — Jesus ioseph et maria
Quā ꝯiunxit diuītas — Charitatis concordia
Mater v̄go puerꝑa — Jacet in diuersorio
Cui iesus sugit vbera — Gaudz ioseph obseq̄o
Hic virgo seruit v̄gini — Humili benignitate
Sz v̄gineo germini — Amplius charitate
Mag̃ laus humilitat̄ — In ioseph sed in v̄gīe.
Maior ⁊ in deitatis — Prole laus ē ī culmine
Hūc humilitat̄ tronū — Trinis distictū g̃dib⁹
Tantoq; gratie donū. — Nc̄ extollam⁹ laudib⁹
Ut humilitatis vitam — Suis sequi suffragijs.
Donet̄ et ꝑ gratiam — Eternis frui gaudijs
Amē dicamus singuli. — Huic sacro cetui trino
Laudes canētes ꝑuuli — Vni trinoq; domino

Sermo de natiuitate

gloriose virginis Marie. et ō commendatione virginei sponsi eius Joseph magistri de gerson in concilio Constañ.

Jacob aūt genuit Joseph virū Marie de qua natus est ihesus qui vocatur christus. Originaliť matthei j. et recitatiue in euangelio p̄sentialiter lecto. Jnuocandam te iudicam⁹ in primo o maria de q̄ natus est ihesus q̄ vocatur christus. Neq; em̄ laus altera p̄clariori tibi dari potest q̄ q; ex te natus est dñs Jesus christus. Tibi quoq; fuit vir ioseph iustus ꝛ virgo tue testis et custos virginitatis. Jacob inq̄t genuit ioseph virū Marie. tu hodie regali ex p̄ genie orta refulges. cuius p̄cibus nos adiuuari mente ꝛ spiritu deuotissime poscim⁹. Fac nos obsecramus in hac sacratissima natitate tua. mori peccatis. mori mundo. viuere et renasci deo. fac nascať in nobis p̄ gratiā ihesus qui vocať christus quēadmodum p̄ius in te natus est p̄ fidem et amorem (dicente Augustino) q̄ nasceret per corporalē incarnationem. cui diuine incarnatōi faciende p̄sensisti salutata p̄ius ab angelo sicut et nunc te salutamus implorantes et dicentes. Aue maria ꝛc̄. Jacob aūt genuit Joseph ꝛc̄.

Natiuitas est hodie sancte marie v̄ginis. patres celeberrimi. patres apostolici. domini sapientissimi. et ornatissimi viri. Eius est inq̄ hodie natiuitas cuius laudes inclitas conabor vt potero deducere modo quodam scholastico plusq̄ declamatorio vel accurato sermone/et hoc ex p̄assumptis euangelij v̄bis tanq̄ ex p̄incipijs nostre fidei firmissima credulitate tenendis. Sic em̄ philosophi solent ex p̄incipijs naturaliť cognitis ad eliciendas conclusiones. nunc ex euidenti nunc p̄babili consequentia p̄cedere. Offerunt tur aut̄ nobis ex p̄assumptis Matthei euangeliste verbis. duo nostre fidei p̄incipia. Primuz q; ex maria natus est ihesus qui vocatur christus et ita fuit mater dei. q; christus est deus. Alterū q; ioseph fuit vir marie. ꝛ ita caput ei⁹. q; caput mulieris vir ſm Apostolū. Ex hoc aūt duplici p̄incipio. concludiť alterū duplex. Primum q; decuit vt maria tanta puritate niteret. sicut dicit Anshelmus. qua sub deo maior nequit intelligi. Alterū q; decuit vt Joseph tanta p̄rogatiua polleret. que similitudinē et cōuenientiā exp̄meret. talis sponsi ad talem sponsam mariā. de qua natus est ihesus qui vocať christ⁹. Jn̄ sicut laus Marie est laus christi filij sui. ita laus Joseph in p̄conium redundat vtriusq; Jesu et Marie.

Sic ex aduerso dicit sapiens q; dedecus filij est pater sine honore. similiter dedecus sponse esset sponsus sine honore derelictus. Soluitur ex his questio/cur de marie. cur ō Joseph p̄conijs dignitatibus et excellētijs v̄tutib⁹. opibus ꝛ gestis. ampliora nō tradit sacra scp̄tura. Neq; em̄ mūdus ip̄e caperet oēs q̄ sup his scribendi eēnt libros. Quz ex hoc quadruplici p̄incipio velut fecūdissimo quodaz copiosissimo et amplissimo laudū seminario habet deuoti ꝛ templantis animus vn̄ facilť assurgat ad laudes q̄ taslibz marie et ioseph. quō sic recte ascribat eis p̄ sufficiēti am. aut virtualē ꝛ tinētiā laudes q̄s in alijs creaturis etiā angelici ꝛsiderat. Nā hz h̄ hierarchicū ordo ſm Diony. vt inferiorum v̄tutes sint in superioribus pfectiori mō reposite. quēadmodū sapientia pfectior est in seraphin q̄ cherubin. Est aūt maria sup choros angelorum p̄ gratiā ꝛ gloriā sublimata. quale aliq̄d ō ip̄o ioseph negare ñ audeo sed nec affirmare p̄sumo. Erūt igiť in ambobus pfectiones ceteraꝝ creaturaꝝ irrationabiliū ꝛ rōnabiliū. etiā angelicaꝝ eminēti q̄daz mō repibiles ꝛ attribuibiles. Et h̄ q̄ late pateat ad cōmendationē vtriusq; p̄spicuū est solerter intuenti ꝛ p̄ ꝛsiderationē intranti campos amplissimos oim̄ v̄tutū donoꝝ beatitudinū fructuū spiritus et similiū. Colligam⁹ tn̄ ex his p̄ncipijs laudes v̄tutesq; ioseph. s. ꝛ marie coartando sermonē circa ea que in b̄ndictissima natiuitate marie ꝛcurrūt inſerēdo ō iusto ioseph v̄ginali spōso suo. q; laus ei⁹ marie laus est. ꝛ h̄ sb̄ q̄drupli/ci ꝛsideratiōe fiat. Primo in p̄ma ō nobilitatis origine marie et ioseph. Secō in altera ō sc̄ificatione vtriusq;. Tercio in tertia ō fomitis repssiōe in vtroq;. Quarto in quarta de multiplici natiuitate x̄pi respectu ioseph ꝛ marie. Erit aūt deductio nostra imitatrix sanctoꝝ ac deuotissimoꝝ patrū qui ad cōmouendū piarū mentiū deuotionem. dixerūt multa de sanctis ꝛ ō dinis. Aue qualia. magis ex ꝛiecturali quadā p̄babilitate. q̄ ex fidei necessitate tenenda sciebant. Sic eoꝝ que dicentur plurima volo potius intelligi. Jta vt nō taz que facta sunt q̄ que fieri potuisse pia quadam religiositate credi possunt absq; vlla assertionis temeritate et sine p̄iudicio sentētie superioris referantur.

Prima consideratio

Maria de qua natus est ih̄s q̄ vocať x̄ps fuit regali ex p̄genie dauid orta. ita ioseph virū marie decuit ꝛ legim⁹ ō domo dauid eē p̄genitū hoc ex euāgelica traditiōe certū est. Quz potest h̄ ſm o multus ō nobilitate fieri. q̄d sit ꝛ q̄d vsque h̄ tū laudis habeat. De moribus insup nobilium sicut apud Aristo. apud Cicero. apud Salustium. apud Boetiū. ꝛ alios plures inuenimus.

Etem̄ cū nobilitas sit q̄dā de meritis veniens

laus parentū. hoc in ipsa nobilitate bonū est vt
impositā nobilibus necessitudo videat. ne a ma
iorum virtute degenerent. ¶ Alterū nobilitatis
bonū quia ꝓbabile est ꝑm Aristo. ex bonis. bo-
nos nasci. ꝑsertim vbi disciplina bonaꝝ artium
et virtutū iā confestim a puero tradi potest ꝛ de
bet nobilius ꝛ hoc si vero et nō ficto nomine no-
biles velint haberi. Colant in ꝑmis precipua so
lem tale factū est. ¶ Aut me contemnūt erūt ig-
nobiles. neqꝫ eī faciūt nobilem antiquate diui-
tie vt videt Aristot. describere neqꝫ dominatio
sup ceteros. aut aliquod hmōi tpale dat nobili-
tatez. sed seruitus dei. cui seruire regnare est. cu-
ius agi frenis summa libertas est. Sic Agatha
theologizans gloriabat inter opprobria dicens
Summa ingenuitas ista est in qua xp̄i seruitus
comprobat. ¶ Ex quib⁹ elicere ꝓtinus fas no/
bis est mariā ꝛ ioseph summa nobilitate p̄ditos
fuisse. Que ratio? Nimiꝝ qꝛ supremā eos in dei
obsequio etiā corpali seruitutē exhibuisse credi
debet. Nobiliores igit̄ q̄ nobilissimus regū da-
uid. sicut eo sanctiores et timoratiores in dei fue
runt seruitio/q̄uis illa fuit mirabilissima stupē-
daqꝫ nobilitas dauid. dū respondit illi micol ir-
ridenti et contemnenti eū in corde suo. Viuit do
minus et ludā ante dominū. et vilior fiā plus q̄
factus sum et ero humilis in oculis meis. ij. Re
gum. vj ¶ Porro si de nobilitate corpis quam
dare videt armoniaca ꝓplexionis dispositō bo
na loquimur Inuenimus marie corpus miracu
lose compositū. quoniā ex vtero sterili formatū
est ab illo cui⁹ ꝓfecta sunt opera. qui ideo ꝓfecte
materiaꝫ disposuit. ex qua marie corpus forma
tum organizatumqꝫ est. Ac ꝓinde colligimus q
neqꝫ maliuolus aspectus cuiuslibet ex planetis
nocuisse credendus est in ipō ꝓceptionis aut na-
tiuitatis exordio sicut nec huiusmodi formatio
subijciebat celoꝝ influxibus. quontā q̄cq̄d age-
batur hoc totum gratie magis erat q̄ nature.
Sumeretur hoc loco efficaꝫ argumentū contra
supstitiosam. neqꝫ fundabilē astronomorum de
iudicijs circa natiuitates hominū traditionez. q̄
ad plurima que asserunt: quoniā gratia dei et li/
bertas arbitrij sic dominiū obtinent sup natura
les influxus q̄ ꝓ experientias sumptas ex homi
num opatōibus nulle potuerūt regule certe tra
di et vniuersales. Sed hec omittamus quoniaꝫ
ad alia. sermo deproperat. ¶ Inquiri vero po/
test de anne sterilitate vnō erat. Nō eī videtur
q̄ ex senectute vel senio licet anus appelletur dū
de Marie conceptione fit mentio. Constat eniꝫ
ex hist⁹ijs et Hiero. testis est q̄ Anna post ge/
nitam Mariam ex Joachim duobus viris nu-
psit Cleophe et Salome. et a primo mariam cle-
ophe. ab altero Mariam salome suscepit. qua-
rum genealogie metris comprehēse sunt. ¶ An-
na tribus nupsit. Joachim. cleophe Salomeqꝫ
Ex quibus ipa viris pepit tres anna Marias
Quas duxere ioseph alpheus zebedeusqꝫ. Pri
ma iesum. Jacobū Joseph cū Symone Judaz
Altera dat. Jacobū dat tertia datqꝫ Johannez
¶ Inueniunt̄ ꝓinde doctores aliq̄ satis moder ¶
ni vt dominus Armacanus cōquisitionē facien
tes de nobilitate ioseph ꝛ marie. An videlz illa
talis fuerit et tā prima ipi dauid scōm rectā ge-
nealogie legem. q̄ vel ipa Maria vel ipse Jo/
seph. hereditario successionis iure. debuerāt in
regnum temporale dauid sublimari. Et an ihūs
benedictus fructus ventris marie. fuerit iur̄ po
nendus sup sedē dauid ꝛ thronū eius. tanq̄ rex
temporalis et specialis iudeoꝝ. Unde conseq̄n-
ter inquirit̄ ab aliquibus si mulieb⁹ sexui. defici
ente masculino/apud reges ius successiōis ad re
gnum debeat etiaꝫ iure diuino ꝛ inuariabili vel
imprescriptibili competere. Que discepatio nō
paruā inter duo regna christianoruꝫ clarissima.
Francie et anglie. vel fecit. vel fouit controuer-
siam. sicut ex opusculis hincinde confectis sciri
potest. quoꝝ sententias omittere decreuimus p
p̄senti. Puto tamē ꝓbabilius q̄ regnū xp̄i sup
iudeā nō fuit temporale sed spirituale. sicut in a-
lijs regionibus. Dicit̄ aūt specialiter rex iudeo-
rum. qm̄ eis in psona ꝓpria regale sacerdotium
exercuit p̄dicando/ꝓpterea dicit. Non sum mis
sus nisi ad oues que pierūt dom⁹ israel. Hec eī
fuit p̄cipua causa deceptionis iudeoꝝ circa xp̄m
verū messiam. quoniaꝫ omnia que de xp̄i regno
dicunt̄ in scripturis accipiūt carnaliter seu tem-
poraliter. Cū tamē vere pilato dixerit. Regnuꝫ
meū nō est de hoc mundo. sed et alteri querenti.
Dic fratri meo vt diuidat mecū hereditatez? re-
spondit. Quis me ꝓstituit iudicem sup vos. Et
ita de pluribus ¶ Et fatendum tn̄ est q̄ ipse est ¶
Rex regū et dn̄s dn̄antiū Jure et titulo mltipli
ci/quēadmodū declarat inter ceteros quidā do-
ctor anglicanus ꝓbare volens q̄ falsum et blas
phemum est dicere q̄ xp̄s mendicauerit. imo q̄
potuit mendicare. Est eī inq̄t mendicare ipsuꝫ
mendicantē petere. de solo debito naturali. sine
omni dignitate/iusticia seu debito psonali habi
to ad petitū. Fuit aūt impossibile xp̄m aliq̄d pe
tisse seu mendicasse ostiatim. vel alit̄ de solo d̄bi
to naturali. sine oi dignitate iusticia seu debito
psonali. Hoc eī faciēdo. fictus extitisseꝛ falsus
cū sibi cōpetuerit dignitas psonalis ex iusticia
et debito. quā dignitatē repudiare nō potuerat
ꝑm veritatē. Fictio aūt longe erat ab eodē. Ob̄/
dicitas ei defectū dic̄. qꝛ mene defect⁹ ē. Aut igi
tur mēdicās hz dignitatē aliquā psonalē aut ali
quā iustā cām ad petēdū id qd̄ petit. vt qꝛ mini-
strauit illi spiritualia. s. p̄dicationē. orationē. vl̄
missam. vel tpalia sicut obsequium. et sic non pe
tit ex solo debito naturalis indigentie. sed habz

debitū et obligationem iure personalis dignitatis. aut alicuius alterius meriti psonalis. et ita ñ vere mendicat. Et si mendicare se se dicit. fingit hoc est mentit. Si autē nō habet titulū dignitatis. aut alicuius meriti psonalis. et est in necessitate positus fatendū est in hoc casu q veraciter et licite mendicus est. Si vero deficit vtrūq; vt quia nō indiget/ vel si indiget pōt retribuere vel retribuit meritū personale. et sic mendicat. Ista prorsus est ficta et hipocritalis mendicitas. Spiritus aūt sanctus effugiet fictū nec hipocrita placebit deo. et ergo mendicare nō cōueniebat cristo. Quā late pateat hec materia viderit doctor pdictus. viderit et vestra beatitudo. Sed oritur dubitatio cum Maria t Joseph fuerint de regia stirpe progeniti quo pacto voluit ipse Joseph seruilibus opibus intēdere. Fuit em faber lignarius. Similiter dicit Hiero. Mariā operi textrino operam dedisse. Respondemus mirandū nō esse si pauptatis honeste predicator et amator Jesus/ voluit in honesta pauptate nasci et laboriosissimus cū laborantib⁹ educari. Dās in hoc exemplū omnibus etiam nobilibus ne vacent inerti ocio quod est fomes fons t origo omnium viciorum quoniā multa mala docuit ociositas. Recogitent insuper nobiles et ignobiles illud psalmiste. Labores manuū tuar quia mādducabis/ beatus es et bene tibi erit. Agerem hic de mendicitate. nisi q ad alia festino. Ceterum plurima suppetebat hoc loco querimonia cōtra quosdā supbe et enerviter ociosos. pīertiz ecclesiasticos et religiosos. sed aduersus eos satis sit volumen illud egregiū quod ō opere monachorum composuit Augusti. A quo posterius multa Hugo de sancto victore sumpsit/ t explicādo disseruit. Itaq; illud qō de forti muliere predicat sapiens marie ꝓuenit. que panē ociosa nō comedit. sed quesiuit lanā t linū t opata est ꝓsilio manuū suar. Ideo rite subinferē mistice de Joseph viro suo. q nobilis in portis vir ei⁹. Et hec ō nobilitate ioseph t marie dicta sufficiāt. Sequitur de vtriusq; in vtero sanctificatione

Secūda consideratō

Maria de qua natus est iesus sicut fuerat in vtero sanctificata priusq; nasceret. ita de ioseph virginali viro suo pia credulitate credi potest quis nō omnino similit. Potest forsan hec dissimilitudo notari. in hoc q ioseph post originale contractū. sanctificatus est in vtero baptismo flaminis sicut iohannes baptista t aliorum plurimi Sic em i officio hierosolymitano de ioseph cōposito ꝓtinet. et ex pmisso quadruplici principio sequi videt Mariā vo ita ꝓuenit gratia sanctificans. vt cuius lege cōmuni teneretur obnoxia peccato originali. iuxta causas vniuersales generationis ab adam traducte. nō sic autez filius eius iesus q non ex virili concubitu genitus est nihilomin⁹ ipsa maria lege priuata a pri uilegiata. sic ꝓuenta est vt nequaq; illud genera le cōtraheret. quoniā hoc et potuit et decuit fieri vt pfectissimus saluator filius eius. pfectissimus in sua matre modū saluationis impenderet talit eā sanctificādo a pctō vt in illud in qō aliqn casu ra erat. ipo sanctificante t gratiā infundēte non caderet. et ita cōtereret caput Sppentis antiq. nūq; ab eius pede ꝓtrita. Longi⁹ esset Smo si cū cta pseq; vellemus de hac sanctificationis materia. quā ad bñdicte ꝓceptionis sue festiuitatē remittimus. elicientes religiosum ac morale documentuz. pie et crebro pdicandū. Cōstat itaq; de un miscōiam saluatiōis sue nō ita legibus cōib⁹ traditiōis xpiane. nō ita sacris ipis alligasse ḡn absq; piudicio legis eiusdē. posset pueros nōdū natos extra vterū. intus sanctificare. gre sue baptismo vel virtute spiritussancti. Debēt igit mulieres pgnantes. sil⁹ t viri sui p se t alios. diligētius pces fundere deo t ad sctōs angelos custodes hoim etiā pueroz in vtero. Debēt ad cetos sctōs sanctas q oēs ꝓfugere. q̄tinus ifans nōdū natus. si forte moriturus ē. priusq; ad baptismi fluminis gratiā ꝓuenire valeat dignet ipm dns iesus summus pontifex baptismo spūssancti pie ueniendo misericorditer ꝓsecrare. Quis em scit si forte exaudiat de⁹. imo q̄s nō deuoti⁹ spare valeat q orationē humiliū t in se spantiū nequaq; despiciat Proficit hec cōsideratio ad excitationem deuotōnis in pentibus. pficit ad leuiandum eoz angustiā dū sine baptismo decedit puer/ qz nō omnis inde spes salutis ablata est Sed neq; absq; reuelatione dat (fateor) certitudo. Sed oritur in hac ꝓsideratiōe scda t in similib⁹ dubitatio theologica salubriter coraz hoc sacro sancto concilio et publice ptractanda. Necessitas em maior incumbit. vt hoc fiat q̄ antea crediderā. Dicit quipe nostra ꝓsideratio q maria fuit in vtero sanctificata imo et ipe ioseph. Constat aūt q hoc in scriptura sacra que est canō biblie neq; continetur explicite. neq; in contenti in eadem educitur euidenter Est igit questio si de necessitate fidei tenenda est veritas nostre cōsiderationis scde. Et hoc est inuestigare sub generali regula. que veritas est certa fide t de salutis necessitate tenenda. que de sola pbabilitate. Re que de pietate fidei. et que sit imptinens. Respondere ppositum p vnicā distinctionem septuplicem collocando veritates ptinentes ad religionez xpianam sub sex gradibus ad inuicē ordinatis. inferendo breues t pauças ppositiones cozollarias q̄ forsitan minus bñt pdicatiōis locū. q̄ exercitiū scholasticū respiciūt. quale exercitiū posterius habere sperātes. nos hac dubitatiōe relicta transibimus ad reliquas ꝓsiderationes tertiam et quartam.

Tertia consideratio.

Maria (de qua natus est ihesus) sicut habuit repressionem fomitis originalis ne in vitiosam exardesceret cōcupiscentiā/ sic de Joseph virginali sponso suo intelligi pie potest. presertim dū matrimonialiter eidem coniūctus est. Unde sicut maria potuit ex sententia dicere illud Ysaie vxoris thobie iunioris filie raguelis. Tu scis domine qz nunq̄ cōcupiui vix. et mundā seruauit animā meā ab omni cōcupiscentia/ virū autez cū timore tuo. nō cuz libidine mea consensi suscipere. sic ipe ioseph potuit apud deū gloriari. ita eē pie teneo. Tu scis domine qz nunq̄ cōcupiui femināz mundā seruauit animā meā ab omni concupiscentia. Uxorem autem cum timore tuo non cum libidine mea consensi suscipere. Testis et assertor huius sententie. nobis est Hiero. libello de perpetua virginitate marie cōtra heluidium ⁊c. Similiter Hugo de sancto victore in tractatu de coniugio beate Marie et alij sancto rum plurimi. Hieronymus eē ioseph pmansisse virginē nō dubitat astruere. Joseph igitur priusq̄ iungeretur cū virgine maria. corruptus vel vxoratus nō fuerat. Et hoc maxime concludimus ex eo. qz si matri sue dominus iā prouecte nieminem dare custodem voluit nisi virginem. s. Johannem euangelistā. q̄to magis existimandum est q̄ hoc fieri voluit in adolescentiori etate? Similiter filius ihesus sicut nō voluit nasci ita nec nutriri nisi in puritate virginali. Porro ioseph si ab vxore post immediatū tempus nuptiarum. continuit semetipsum sicut euangeliste testimoniū habet q̄ nō cognoscebat eam donec peperit filiū suū primogenitū. ⁊ hoc ppter reuerentiā tanti sacramenti tanticq̄ misterij. Hic apertissime datur intelligi q̄ nec post ptuz cognouit eā/ quoniam vrgentior erat ratio tūc q̄ prius vt ab eius cognitione se temperaret. Et hoc nobis nō vt dubium sed vt certa fide tenendū nūc iniūgitur. sic q̄ maria post partū inuiolata permansit. Addamus q̄ Joseph cum esset vir iustus cū preterea fomitē originalis peccati vel repressum vel extinctū haberet (ita enim decebat fieri ne Marie speciositas vel familiaritas/ sibi cedret in scandalum vel ruinā) ipe ex conuictu ⁊ cohabitatione familiari marie non mouebatur ad libidinem sed ad castitatē tam ex repressione huiusmodi fomitis in seipso/ q̄ ex marie virtute et merito/ q̄ ex disciplinato cōuersationis modo.

Hic figuraliter potest illud de sunamite que erat puella pulcra nimis et dormiebat in sinu dauid. qui tamen nō cognouit eam. nec in eius cōcupiscentiam quomodolibz exarsit. Sic eē certissimū est de Maria coniuge sua q̄ ex cōuictu seu associatione viri nulla eam carnis titillatio. nullus prurit⁹/ nulla illecebra preueniens ratōnem vel inobediens sibi vexabat eaz. Alioquin peccasset saltez venialiter quod Augusti. negat. Negant et doctores/ qz gratie plenitudinem habuit/ ad vincendū ex omni parte peccatū. plusq̄ Adam ex originali iustitia. Tradit dominus Tbonauentura hoc se habuisse a iudeorum fideli narratione q̄ nullus ex aspectu gloriose virginis q̄uis esset pulcra nimis vrebatur aut inflammabatur ad fedam carnis concupiscentiam sed eaz potius extinguebat/ ille diuinus aspectus quasi frigidus quidā ex oculis ros virgineus spiraret vel efflueret a mēte sua castissima. Sic ex aduerso de peccatrice ac petulanti muliere verū est illud oratij. Et vultus nimiū lubricus aspici. Sic de talibus notauit Jacobus. Oculos inquit habētes plenos adulterij et insatiabilis delicti/ vnde consurgit fascinatō quedā illecebrosa in aspicientes. Hemini me latius alias cum de conceptione virginis sermo fieret materiā hanc per similitudines et ratiōes ptractasse vt de samma herba cuius est alioz quorundā precioso⁹ lapides/ mouet aspectus ad castitatē. Elitio ptinus ad confirmandā marie ppetuam virginitatem cum Joseph. Non optet credere ipm Joseph iustū vix. marie senio fractuz/ debilitatum aut frigidū fuisse/ dum nupsit marie adolescentule/ ad saluandū castissimū atq̄ pudicissimum cū ea conuictū. Potuit vsq̄ plus operari spiritus sanctus in cōseruando castitatē ipsius ioseph p repressionē. vl extinctionē fomitis originalis in ipso. q̄ senectus vel senium opetur. Etem q̄s nesciat. quosdam senes septuagenarios aut octogenarios spurcissimis et fedissimis libidinib⁹ exarsisse euntes post desideria sua. et in adinuentionibus suis turpissimis/ quales etiam vel cogitare. vel dicere. pudor et fetor est computrescentes. Sensit virginitatis gratiaz qui dixit. Scio eē q̄ continens esse nō possum nisi dederit de⁹.

Sic autē existimo Joseph fuisse iuuenem. sicut iuuentutis terminos ponit Ysidorus. quos extendit a. xxviij. annis. vbi terminat adolescētiaz vsq̄ ad annū quinquagesimū quo tempore etas tunc senectutis inchoat. Fuit igitur Joseph dū primo desponsatus est sub quinquagesimo anno cōstitutus. Nec vrget in oppositum libellus de infantia saluatoris. qz iure damnatus est. Mouet antē ad hoc pie tenendū multiplex ratio. Primo ppter misterium ppheticuz quod dicit in Esaia. Letabit sponsus sup sponsam ⁊ habitabit iuuenis cum virgine. vbi glosa interlinearis ⁊ ordinaria dicit. ioseph cum Maria.

Mouet historie consideratio. qz cleophas secundus maritus Anne. ex cui⁹ filia sorore matre virginis/ geniti sunt q̄ttuor fratres Jacob⁹ ioseph. Symon et Judas habuit fratrē ipm ioseph virū marie filiastre sue. Non igit videt pbabile q̄ in etate tantū distaret ioseph ⁊ cleophas fratres

Sermo de natiuitate

Mouet tertio finis ⁊ ratio dispēsationis marie cū ioseph. Que ratio duplex ꝓncipaliter assignat. Una ꝓpter ministeriū ⁊ obsequiū ꝑstā dū ipi marie et puero ibu euntib⁹ in egyptū illic manentib⁹/⁊ inde remeantib⁹ ⁊ cōsequent vsq; ad pfectā etatē. Cōstat aūt q; ad talia non fuisz idoneus hō senio cōfractus et impotens qualis eget amplius vt ei ministret q; ministret. Qualis ꝑterea onerosior marie q; obsequentior extitisset. Altera ratio fuit ad cōseruandā marie famam apud pfidos iudeos/et ad incarnatōis misterū celandū demonibus q̄ ratio cessasset prozsus si ioseph senex frigidus et quasi maleficiat⁹ palā apparuisset. Talis em quo pacto credi potuisset alicui⁹ pater infantis? Quereret igitur aliquis cur senex depingit. Rnsio depingit alicubi senex: ꝓpter mentis et castitatis virtutē: sicut dicit sapiens/q; etas senectus vita immaculata. Quo cōtra dicit ꝓpheticus Pmo q; maledictus puer centū annoz. Vel ideo pingebatur senex ab initio nascentis ecclesie dū Marie perpetua virginitas nōdū vt modo radices fixerat in cozdibus fideliū/ne suspicarent carnale aliq̄d de ioseph ⁊ Maria. Hinc fortassis omissa est solennizatio celebris: de tā venerando letoq; cōiugio. Depictū tm inuenimus Joseph velut in etate iuuenili qualē ꝑdixim⁹ sicut in hac alemania crebro notaui. Vel dic illud oratij Pictoribus atq; poetis. Quodlibet audēdi sp fuit equa potestas. Suggerebat hoc loco religiosa studiositas plurima cōquirere de castissima ⁊ sanctissima cōuersatione Joseph cū maria de confabulationibus suis diuinissimis: in loco pegrinationis sue sup misteriis nostre redemptōnis/super canticis ipius Marie Zacharie. et symeonis. Sup his ꝑterea omnibus que dicebant de puero iesu. et que videbant in eo et que reuelabantur ab angelo: imo et que felici experimento tu maria dideras. Unde sicut decuit mariā vt summa puritate niteret. sic decuit vt haberz suo modo parem sponsum purissimū qui cuz perpetua virgine. virgo prius ac posterius pmaneret. Uterq; regali ꝓgenie renitens et illustris. Uterq; sanctificationem in vtero recipiens cū maria plena gratia fomitem reprimente mansit ioseph repletus gratia: peccatū saltem mortale quodlibet superante. Nouit Maria virginitatē/vouit et ipse ioseph Pm doctozes. cui voto nō repugnauit vera matrimonialis coniūctio neq; corpozū mutua translatio. In quo matrimonio p/les fuit fides atq; sacramentū. Nouit Maria misteriū incarnationis a seculis abscondituz angelo nunciante/nouit et Joseph ammonitus super hec in somnis vt existimo pie prius edoctus familiariter a Maria. sicut beatā Ceciliam legimus valeriano sponso suo dixisse. Est mihi misterium quod reuelem amantissime iuuenis si tota illud fide custodias ⁊c. Quidni fuerit audentioz diuino confidens auxilio Maria erga spōsum suū Joseph pudicissimū/cum esset iust⁹/q̄ Cecilia erga Valerianū: quē vrgebat imperatiarū: Turbata est maria in angelica salutatione sed non conturbata vel incredula. Turbatus est ipe ioseph ad stupendū tante nouitatis miraculū. Ita vt nollet Mariam traducere/nō tamen ꝓturbatus vel culpabiliter incredulus/sed stupoz quidā apprehenderat eum/ sicut de petro legimus dum ait ad iesum. Exi a me domine. q; peccatoz sum Joseph similiter coniungi ꝓiugio tam excellentissime virginis Marie. indignum se iudicabat. Propterea nō ex credulitate suspiciosa. sed ex profundissima humilitate videt mariam traducere noluisse. sed quasi dixisse. Exi a me domina quia peccatoz sum. Hinc angel⁹ ad eum. ioseph fili dauid. noli timere accipe Mariam coniugem tuam/non dixit noli incredul⁹ cē. Uisitauit maria Zachariam et Elizabeth nō dubiū quin de licentia et cōsensu viri sui ioseph iam de sacramento incarnationis instructi. Uisitauit et Joseph/vel illo tunc vel in solennitate pascali que prozima erat/et ad quaz ire iubebat lex in hierusalē. Decantauit canticū Maria cecinit et ipse zacharias. Non dubium quin particeps et conscius canticoz istozum Joseph extiterit. Cōgratulata est maria cū cereris parentibus et cognatis ipi elizabeth puerpe dū iohānem enixa est. a qua congratulatione ioseph alienus nō fuisse putandus est. Recogitabat Maria signū datū ipsi achaz. de virgine paritura inse completū fuisse. Gloriabat et hoc ipse ioseph magnificans deū in cozde suo et assidue gratias agens. Obediuit ioseph edicto quod fecit cesar Augustus obediuit ⁊ Maria. Scriptuz est enim q; Joseph iuit in bethleem cū Maria vxore sua pregnante. Sciebat em obediendum esse potestatibus sublimiorib⁹ quoniā sic est voluntas dei. Maria filiū suum primogenitū mortas vt natus est/adozauit cū gaudio et exultatione. Joseph ab hoc adozationis gaudio et exultatione nē nequaq; alienus fuisse credendus est. Maria conseruabat omnia que dicebantur ō puero Jesu per pastozes: per tres reges/per symeonē. per annam/per ceteros/cōferens ea in cozde suo et admirans/nō ex ignozantia ꝫ ex insolita misterij reuerentia Joseph similiter. Nā scriptū est q; erat pater iesu et mater admirantes sup his que dicebantur de puero. Obediuit Joseph angelo iubenti in somnis vt acciperet matrem cuz puero vt fugeret in egyptum. Obediuit ⁊ Maria. noua illa puerpera et delicata iuuencula nocte consurgens. In qua peregrinatione laboriosissima dicere poterāt vterq; ad dominum. Tabiles mihi erant iustificatiōes tue in loco peregrinationis mee. Unde quidaz metrice scribit

velut ex persona peregrinantium ⁊ psallentium de lege domini.

Vesto peregrinis nobis cantabilis alma
Lex domini releuans tedia dura vie
Nam fugiunt tristes citius p inania cure
Carmina diuinus dñ modulatur amor
Ergo celigena miseris mens incola terris
Sis psaltes liricis iugiter apta modis
Sic nõ te totã lacrimarũ valle molesta
Sed celo poteris. dicere te positam

Vet o bone iesu o salutifer christe quis sufficiẽ ter existimare possit egressum progressum et in/ gressum peregrinationis illius septennalis/q̃n/ tus fuerit hinc labor dolor et timor/quantus in= de diuinorũ sapor et dulcor. Et vnde? Mimiruz ex diuina consolatione que facit etiam cum tem ptatione puentum. Ex mutua rursus collatiõe et allocutione ioseph cũ Maria et amboruz cũ puero iesu. Ex recogitatione tandẽ diuini consi lij sup redemptiõe generis humani. sicut Augu stinus cõfitetur. q nõ satiabaꝫ dulcedine mirabi li. super altitudine consilij diuini in redemptiõe generis humani. Quis det interfuisse collocutõ nibus huiusmodi? Quis peregrinãtibus his cõ cesserit astitisse? Quis iconomiam illaz honesta pauptate gratissimam viri et vxoris cũ filio/ vbi pro famulo dabatur asinus ꝑm origenem consi= derare poterit. Unde si vetus illa mater eliza beth exclamauit ꝓphetice ad vnicam marie sa= lutationem/ si exultauit ꝑ gaudio Johannes in= fans in vtero suo. quid ex continua cohabitatio ne et allocutione cũ maria ⁊ puero iesu. iustus io seph acceperit diuine consolationis ⁊ illumina= tionis dici nequit? Quis det hymnũ de canti cis syon ex maria suauiter audiuisse in terra alie na? Quis det eam baiulantem in vlnis/ specio= sum forma ꝓ filijs hominum/ que blandiebaꝫ arridenti. que condolebat vagienti. que frequẽ ter tibi viro sponso suo ioseph. baiulandũ. fouẽ dum. osculandumq; tradebat/ vidisse? Legi= mus preterea puerũ iesum dñ duodecim annoz factus esset. subditum fuisse ioseph ⁊ marie. que subiectio sicut inestimabilem notat humilitatez in iesu. Ita dignitatem incomperabilem signat in Joseph et Maria. Quoꝛo legimus in trã= situ Marie ipsum astitisse. Hoc enim Hierony mus argumentatur. Sic et in obitu felici ioseph recte credendum est Mariam sponsam. et filiuz iesum. corporaliter affuisse. Ante eñ christi pas sionem defunctus est Alioquin eñ custodia ma tris alteri cõmissa nõ fuisset.

Hinc metricus quidam.

Venerat illa dies qua vitam morte pararet.
Perpetuã tibi iuste Joseph dauid inclita ꝓles
Christus adest cũ matre pia quibus officiose
Seruieras. vultu placido solanꝫ euntem
Ora licet lacrimis/ opleuerit intus aboꝛtis
Naturalis amor/ etem sic credere fas est
Q patrem iesus. et sponsum fleuit morientẽ
Virgo benigna suũ/ fidei custodis amatoꝛ
Procumbit lecto. cõplexans membra pudicis
Oscula dat labijs/ mi vir cõclamat. obis ne.
Deseris/ et viduã passurã dira relinquis
Uelle tamẽ fiat dñi. dilecte vale mi.
Ecce iesus tuus/ in placida te sede locabit
Protinus ipe ioseph: ꝑciosa morte quieuit.

Legimus christo moriente multa corpa sanctoꝛum surrexisse. et venisse in sanctam ciuitatez hierusalem' et apparuisse multis. Hinc forte dicit apostolus. Acceperunt mulieres de resurre/ ctiõe mortuos suos. Recogitet oꝛo pius animꝰ si iustus ioseph. vnus est ex illis putandus fuis/ se. qui Marie apparuerit charissime sponse qui eam consolatus sit/ qui tandem christo in celum ascendente. simul et ascendit glorificatus. Non dubium in anima. Sed an et in corpe. nescio. de us scit. et collocatus est a dextris ipius iesu. hoc est in potioꝛibus bonis suis. Concludit ad ex= tremũ ꝓ premissis et alijs inenarrabilibus iusti ioseph preconijs/ q̃z recte q̃z religiose faciũt et fe cerunt qui celebritatẽ de virginali coniugio ma rie et Joseph/ qui festiuitatẽ solennem de beato transitu' eiusdem Joseph peragere senserunt taz verbis q̃z scriptis suis que scripta quoniam vel habenttur vel faciliter haberi possunt ea breui= tatis amor linquit. Et ad vltimã se transfert con sideratiõnem. que post verbũ de nobilitate Jo= seph ⁊ Marie in prima cõsideratione. De hinc de ipsoꝛum sanctificatione in altera. Rursus de fomitis repressione in tertia. Loquitur de mul= tiplici natiuitate Jesu et de habitudine quã ha= bet ad Mariã atq; ioseph bmõi natiuitas.

Felix illa dies/ toto celeberrima mundo
Sacra docens leta/ qua scandit ad ethera virgo
Mater/ et angelicos ciues supereuolat omnes.
Huc tibi ꝟgo ioseph Jhs ⁊ tua sponsa ꝓpiquũ
Credere fas statuunt solitũ. tales ob honoꝛes
Concinimus/ facite nobis hec glorie detur

Quarta consideratõ

De Maria natus est iesus qui vocatur christꝰ nedũ corporaliter sed spiritualiter quidez. Et ꝺ virginali sponso suo ioseph suo modo dici põt. Non equidẽ dici potest. q de ioseph natus sit ie sus. modo quo blasphemat iudeus infelix q̃ dicit christum ex ioseph semine esse natum/ procul hoc a pietate fidelium. Sed attendo triplicez natiuitatẽ iesu christi/ attendat et vestra beatitu do scz eternalẽ/ corporalem spiritualem vel men

talem. Nascitur enī eternaliter ex patre. quēadmodū nascitur splēdor ex luce coeuus luci. Hic est illud ecclesie canticum. O oriens splendor lucis eterne. Et in psona sapiētie increate dicit ecclesiasticus. Ego ex ore altissimi prodij primogenita ante oēm creaturā. Et Esaias. Generationem eius quis enarrabit? Et in psalmo. Ex vtero ante luciferū genui te. In hac eternali natiuitate christi iesu. neq; Maria. neq; Joseph communicat. Altera natitas christi iesu fuit corporaliter in mūdo ex virgine. De qua angelus ad Mariam. Spiritussanctus superueniet in te et virtus altissimi obumbrabit tibi. Idoq; et quod nascetur ex te sanctum vocabitur filius dei. Et hoc factum est quādo completi sunt dies marie vt pareret et peperit filium suum primogenitum. Et in hac quidem natiuitate sola Maria. materiam ministrauit. At vero quia corpus Marie fuit ipius ioseph. iure matrimoniali quo fit mutua translatio corporum viri ad mulierem et ecōtra. Videamus si cum intelligentie sobrietate dicere fas nobis sit. q; ex corpe et carne ioseph natus est christus iesus. Et hoc dici forsitan posset
et nisi piarum aurium timeretur offensio. Animaduertamus tamen ex lege veteri. q; si frater decessisset sine ple. frater superstes ducebat vxorē defuncti vt suscitaret semen eius. Ac natus inde puer dicebatur filius nō quidez naturalis. sed legalis illius qui tam obierat fratris. Sic enī concordat euāgelica series genealogie christi dū ioseph legitur habuisse duos patres vnū quē matheus nominat Jacob. Alterū que zapellat lucas hely qui legalis fuit pater. Jacob vero naturalis. Quorsum ista? Nimirum p intelligētia litere ne pateat irrisiōi vel scandalo nesciētiū morem scripture. quasi ioseph habuerit duos pres naturales. Vel q euāgeliste mētiti sūt prout opponit Julianus. Proinde quatinus daretur intellectus quomodo ioseph dictus est pater iesu christi. nedū a iudeis hoc putātibus et carnaliter sentiētibus. sed ab ipa etiaz virgie Maria Fili inquit. Quid feciſti nobis sic. Ecce pat tuus et ego dolētes querebamus te. Fuit itaq; Joseph pater iesu reputatiōe. Fuit pater curatione. quia nutritius. Fuit tertio pater generatōe nō quidem sua sed Marie vxoris sue. cooperāte spiritusancto et quodāmodo vices ioseph gerēte. nō virili semine sed mistico spiramie. Proptera pater quidē ioseph nō naturalis sed legalis pueri iesu dici potest. cui spiritussctūs suscitauit semē carnale. Valētius. Natus est igitur iesus i terra seu fundo ipius Joseph. ō qua terra clamat Esaias. Rorate celi desup et nubes pluant iustū aperiatur terra et germiet saluatorem. Et i psalmo. Veritas de terra orta est. Quidni cōpetat igitur ipt Joseph ius aliquod legale vltra ceteros homies in bñdicta pueri iesu formatione quoniā natus est i ea. et ex ea carne cui⁹dominium iure matrimoniali vere trāslatum erat ipm ioseph. Añ nō cōfundebatur Maria vocare Joseph dñm suum quēadmodum de sara adabzaam scribit apostolus petrus. Añ et pponit eū sibi vbi prius. Ecce pater tuus et ego querebamus te. Nimirum. Quia maiori maria q̄ sara humilitas. et ioseph dignitas abzae dignitatē supabat. Fuit autem hec pcreatio pueri iesu in te Maria p spiritūsctm. de cōsensu vero vel interpatiuo viri tui ioseph. Volebat enī q̄ fieret volūtas domini p omnia cum esset iust⁹. Hec autem dicimus ad excludendum ptus adulterinos vxorum. i quibus mariti vel nō cōsentiunt. vel cōsentire rationabiliter nequeūt Nullum id circo ius paternitatis i talibus filijs. licet in fundo suo genitis vēdicare possunt. Libet hic exclamare. O mirāda prorsus Joseph sublimitas tua. O dignitas icompabilis. vt mater dei regina celi. domina mūdi. appellare te dominum nō indignū putauerit. Nescio sane patres orthodoxi quid hic amplius habeat. mirabilis vel humilitas i Maria. vel in ioseph sublimitas. q̄uis incompabiliter exuperet vtrūq; puer iesus bñdictus in secula. de quo scriptum est et iam dictum est. q; erat subditus eis. Subditus fabro is qui fabricauit aurozam et solem. Subditus femine textrine. cui flectitur omne genu. celestium terrestrium et infernorū. Superem mihi verba supperent. ad explicādum tam altum et abscōditā a seculis misterium. tam admirādā venerādam. q; trinitatem iesu ioseph et Marie. Velle mihi quidem adiacet. sed posse non inuenio ac in ho conatu deficio. Unde cum gratia similiter et gloria. naturam nō tollat sed extollat et pficiat. recogitemus pia deuotione. q; si vinculo quodaz naturali. obligatio cōsurgit filij ad matrem et mris ad sponsum suum et vtriusq; s. filij et matris ad fidelissimū vigilantissimū et sedulū custodem et nutritiū Joseph qui fuit caput Marie. habēs inde autozitatē aliquā principatum dominationem vel imperiū in mariam. sicut et Maria suo modo. in filium suū Jesum iure naturalis matermitatis. quātus existimandus est iustus ipse Joseph. nunc in gloria et in celis. qui talis et tātus inuentus est. hic in miseria et in terris? Profecto si nō mentiebat iesus qui ait. Ubi sum ego. illic et minister meus erit. Ille primioz videtur collocandus in celis qui in ministerio fuit vicinioz obsequentioz atq; fidelioz post mariam inuentus in terris. Sed hec hactenus de ipsa natiuitate corpozali iesu christi cuius particeps quē admodum ioseph extiterit supza viros ceteros. et de sublimitate sua aliqualiter apertū est honore sanctozum sanctazum q; omniū inter quos nō est cōtentio. quis eozū videatur maioz esse ac intelligētie sobrietate semp saluis. Hūc de tertia

natiuitate.que spiritualis est.et omni deuote ui
uenti communicabilis sermo loquat. de qua cri
stus apud Johannez ait. Oportet vos nasci de
nuo. Et iterū quod natū est ex carne caro est.et
quod natū est ex spiritu spiritus est// Ex hac au
tem natiuitate. vicissitudo mirabilis est qz dum
nascitur iesus in anima deuota p fidem et grati
am.fit ipsa verbigena hoc est verbum generans
z mater dei.que tamē anima nedum p naturam
sed p gratuitā adoptiōem est filia vt verum sit ō
qualibet tali anima.q ipsa est virgo.mater et fi
lia. Itaqz q mater sit.testis est omni exceptione
maior qui ait. Qui fecerit voluntatem pris mei
qui in celis est.ipse meus frater sozor z mater est
Mozro de filiatione quid iohannes.quid Pau
lus dixerint scimus. Dedit eis potestatem filios
dei fieri inquit iohānes. Et quomodo subdit q
p fidem.quia his qui credunt in nomine ei⁹ Eo
dem em̄ teste Omnis qui credit/quoniam iesus
est christus.ex deo natus est Sequitur aliud qō
pertinet ad anime verbigenez dei matris et filie
virginitatez Qui nō ex sanguinibus ait/neqz ex
voluntate carnis/neqz ex voluntate viri/ sed ex
deo nati sunt. Nescio dicere quod sentio/ nescio
si satis assequor verbis/supleat imperfectuz me
um sapientissima beatitudo vestra. Itaqz cō
sideratur in anima rationali indiuisibili quidem
substantialiter.portiuncula quedā virginalis/q̄
nec obnoxia potest esse violationi. Hec appellat
qñoqz a doctoribꝰ sinderisis/ qñqz apex mentis
qñqz scintilla rōnis/qñqz naturalis instinctus in
bonum. Hanc autem sinderisim.nec ipi violato
res et constupratores animarum demones coz=
rumpere possunt etiaz in inferno/ quin ad bonū
stimulet et ad malum remurmuret. Hinc nasci
acerbissimus ille vermis qui nō morietur. Hinc
rixa discerpens et dissipās/supra q̄ cogitari po
test/animam infelicem/ dum sinderisis impellit
ad dilectionē dei/sed reproba voluntas toto odi
ozum conatu resilit in aduersum. Sed ad q̄d
ista de sinderisi? Certe vt ostenderemus eā sem
per virginem esse/que dum caret obumbrante z
fecundante spiritusancto.manet infeliciter steri
lis.dum autem adest idem spiritus visitans gra
tificans et fecundans/ fit ipsa verbigena hoc est
verbum pariens. z hoc sine corruptione/q̄a non
ex sanguinibus corporalium fantasmatum neqz
ex voluntate carnis desideriozum carnaliuz/ne=
q̄ ex voluntate viri hoc est ex potestate liberi ar
bitrij/sed ex deo est quicquid hic natuz est. Nec
tamen excluditur sinderisis/rationisq̄ cōsensus
Sed dum nunciatrix gratia/afflatu secreto z in
timo veluti clauso super animam ostio suggerit
aduentum verbi in mentez.respondet sinderisis
humili genuflexione. Ecce ancilla domini. Fiat
mihi ſm verbum tuū. Deinde visitat elizabeth
senem z corruptam.per quā mystice designatur
inferior portio rationis/se conuertens ad corpo
ralia et terrena vnde quodammodo violat. sed
ex munere diuino Johannē in se recipit. hoc est
gratiam participat. Et ita gaudiuz Marie ver
bigene in Elizabeth grauidam partu tali gratie
deriuari recte memoratur His itaqz breuiter B
z p captu tante rei tenuiter expositis de hac vir
ginali natiuitate et filiatione duz in anima nasci
tur Jesus qui vocatur christus. nulli dubia reli
quitur veritas nostre huius principalis/quarte
considerationis.q scz tam ex Maria q̄ ex Jo=
seph natus est iesus qui vocat christus. Quod
si traducere placuerit verba thematis ad hunc
anagogicum intellectum.poterimus conuenien
ter aptare q Jacob genuit ioseph virū Marie
quid em̄ per Jacob. qui supplantator appellat
rectius accipitur q̄ lucta et supplantatio viciorū
quod fit in actiua. in qua primū contemplatiuū
exerceri necesse est. Oportet insuper vt actiuus
post se gignet ex se meditationem. Est autem
meditatio vehemens animi applicatio.ad diui=
num aliquod inuestigandum cognoscendum et
degustādū.q̄ meditatio recte p ioseph exprimit
quia ioseph crescens interpretatur. Neqz enim
potest aliter anima melius excrescere spirituali/
bus augmentis q̄ p meditationem fortem et sa=
lubrem p quam ascendit anima de virtute in vir
tutem reiecta vel superata fluxibilitate inanium
cogitationum.et volubro desideriozum carnali
um euacuato. Hec insuper meditatō.quia robu
sta est/neqz fluida vel eneruis sicut est ipsa cogi=
tatio/rectissime vir dicit. Sed cuiꝰ vir? Vir vti
q̄ Marie p quā ois mēs illuminata vel illumi=
natrix diuinitus intelligitur. Audi meditatioōz
illuminantem. In meditatione mea inquie psal=
mista exardescet ignis. Ecce splendor illustrans
Ex hac autem maria mystica nascit per contem
plationem iesus qui vocatur christus. non qui=
dem ex commixtione viri sui qui est meditatio.
sed prout expositus est: mystico spiramine dum
spiritussanctus obumbrat animaz ad terrena nō
conspicienda refrigerans ab ardore illecebrarū
carnaliū. Illuminat autem ad diuina libero in=
tuitu.longe lateqz contemplanda cum degusta=
tione q̄ suauis est dominus Hec est illa bea=
ta natiuitas in qua castissimis amplexibus tene
tur et deosculatur puer iesus. in qua pascitur et
nutritur/lacte deuotionis et melle contemplati/
onis.in qua dulcor et splendor est. Quinetiam
versa vice renascitur anima christo. vt ita se mu
tuo condeceant adolescens et adolescētula i mē/
tis excessu.et dicat ad dilectum suū dilecta. Di=
lectus meus.supple condecet mihi et ego illi.
Hec est gtiosa ꝛe desiderāda natiuitas. Sic em̄
nascēs.succedit deo patri in nobilitate.quia de=
us efficitur ipse participatione diuinitatis. Sic
deducit Boetius. Et pphēta ait in psona domi

ni. Ego dixi dij estis ⁊ filij excelsi oēs. Adeo quidem Maria fuit diuina. vt ea que de sapientia increata scribit Ecclesiasticus. ecclesia trāsferat ad Mariam vt est illud. Ab initio et ante secula creata sum. Succedit preterea talis deo in dilectione. Videte inquit Johannes. qualez charitatem dedit nobis deus pater vt filij dī nominemur et simus. Succedit in strennuitate. q̄a omne quod natū est ex deo vincit mundum. Et iterum. Omnis qui natus est ex deo non peccat Nonne tibi magna videtur strennuitas vincere mundū. et nō peccare. Succedit demum in hereditate. quia si filij et heredes ⁊c. Quo contra nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritusancto non potest intrare in regnum dei quod est hereditas patris nostri. Legitur Aristotelē dixisse. gaudeant bene nati. gaudeant plane/quia nō ex sanguinibus neq̄ ex volūtate carnis. neq̄ ex voluntate viri sed ex deo nati sunt. modo dicto. Quo cōtra maledicit Job. maledicit ⁊ Jeremias natiuitati sue/representantes illud ap'li. Omnes nascimur filij ire. Hec ē natiuitas nature corrupte que secluſa gratia miserabilis est. Job homo natus de muliere breui viuēs tempore repletur multis miserijs. Et ecclesiastes laudauit magis mortuos q̄z viuentes et feliciorē vtroq̄z/ qui nondū natus est. Qua in re stultissimū est. solennizare natiuitatem hominū quemadmodum fecit herodes diem natalis sui celebrem in q̄ Johannes occisus. Qui stice gratia pdita. Hinc recte traditur facere gēs tracie. que natiuitates hominū deplorat/congaudet morientibus. Dies vero natiuitatis spiritualis dū homo regeneratus est p gratiam baptismo. vel fluminis vel flaminis/sub intentione celebrari potest. nedum sine culpabili reprehensione. sed cum laudabili gratiarumactiōe apud deū. qui taliter dedit nasci denuo. Propterea post celebritatez natiuitatis beati Johannis baptiste sacratissimam et iocūdā. quia sine peccato natus est p sanctificationem. instituit ecclesia natiuitatem beate ⁊ glorioſe/ semperq̄ virginis Marie celebriter fieri. admonita prius miraculo. Addidit psequenter octauas. Propter adipiscendam sicut historie tradunt ecclesie pacem. Hinc in oratione natiuitatis eiusdem dicitur. Famulis tuis domine celestis gratie munus impertire. vt quibus beate virginis partus extitit salutis exordium. natiuitatis eius votiua solēnitas pacis tribuat incrementū Si vero propter finē consimilē congruat huic sacrosancte Synodo. laudis aliquid vel honoris instituere p virginali sponso Marie ioseph cuius honor redundat in ipam. et in eum qui de ea natus est iesum christum. viderit vestre beatitudinis sapientissima deuotio. Non q̄ multiplicationem festiuitatum apud vulgus quod de labore manuum viuere habet suadeamus esse vti na[illegible] tales huiusmodi numerus festiuitatū minor sicut in reformatiōe hic in ꝯcilio notatum est. sed apud ecclesiasticos et de ecclesiasticis talia loquimur. dum de celebritate virginalis coniugij Joseph cū Maria/ vel de ipsius felici trāsitu fieri solennitatem exoptamus. Ad quid ista Quatenus ita marie meritis ⁊ intercessione tanti tanq̄ potentis ⁊ imperiosi quodammodo patroni/apud sponsam suam. de qua natus est ihs qui vocatur christus: reddatur ecclesia vnico vero et certo summo pontifici sponso suo vicario christi Hoscq̄ deniq̄ singuli/deo renascamur/felici natiuitate/hic p gratiam et in futuro. p gloriam q̄ est natale sanctoz. Intercedente te et sī fas est dicere/quodam iure tuo tubēte gloriosissime Joseph vir Marie. de qua natus est iesus qui vocatur christus.

Versus ad predicta.

Alma redemptoris mater/cui lege supna.
Vir iustus virgoq̄ ioseph cū virgine nupsit
Ba celebrem/dignūq̄ tuo psoluere cultum
Coniugio/fac nos purgatis sordibus omnes
Posse deo iungi/fidei qui federe puras
Desponsans animas. diuino germine complet
Portio nature. pstantior esse maria
Credit̄/hec celis/hec mūdo dignior ipso.
Gratia nā supat naturam/gratia que se
Diuidit in reliquos. istam fontaliter implet
Que clausit gremio/quē totus nō capit orbis
Olim/nā celi gabriel festinus ab arce
Peradians alacer/totus iocundus in ipsam
Nazareth. vrbem galilee mittitur/illic
Desponsata viro/dauidis de stirpe/ioseph qui
Dictus erat/clauso repitur virgo Maria
Stiolo/cui dixit aue/cui gratia plena
Cui tecū dominus/gabriel que verba salutis
Virgo silens cogitat/animo turbata quousq̄
Nuncius archanū/diuo sermone retexit
Hoc natura stupet/stupet hocq̄ ioseph repu
Disterijs tātis idignū/voce modesta (tās se
Clamat/id vnde mihi quis sum: te depcor a me
Nox exi domina/nec em̄ mihi nubere tecum
Fas video/dū multa ioseph trepidus cogitaret
Soluit̄ in somnū/cui iussio celica dixit
Nude clare ioseph vxori trade virum te
O nimiū dilecte deo/cui sponsa frequent̄
Blanda iesum gremio posuit/fidenter admus
Hunc thronū/residet vbi gratia saluificās nos
Mira ioseph iusti virtus/laus mira/mariam
Cui deus vxorem sociat/mirare sacratum
Fecundū plis cū virginitatis honore
Coniugiū/faber o mirus/cui subditur vltro
Auroz̄ā et solem qui fabricat/hincq̄ benigno
Nominat ore patrē tali quoq̄ gaudet alumno.
Regia stirps et sacra ioseph te reddit ab ortu
Claris insignem titulis/te leta decenter.

Paupies manumq; labor nutriuit/ob inde
Strennuus ⁊ liber ac psalmo teste beatus
Hinc vror tua/tecū sicut vitis abundans
Te dominū/sponsumq; vocat/nos redde btōs.

Carmē eiusdē d diuer

sa immunitate a peccato xpi ⁊ matris sue.

Nostrā dignatus naturā suppositure
Filius eterne saluificare volens
Circul⁹ vt fieret ꝓiunxit ad ima supmū
Virginis esse satus absq; viro voluit
Virgo caret culpa peccati/pena remansit
Natus vtrunq; tenet attamen impariter
Virgo necessaria nature lege subisset
Culpam/in dominus sanctificaret eam
Sed caruit xp̄s prima sub origine culpa
Peccati/penā sponte subire volens
Ad peius subiecta fuit nō sponte maria
Quāuis virtutis traxit ad obsequium
Indiguit redimi/nō filius/ergo redemptā
Perfecte fieri/matris honor voluit
Copula legitima fuit/et semen benedici
Rore sacro potuit/festus et esse dies
Omnis eā virtus primo decorauit ab ortu
Certatim dotes quelibet accumulat
Edocuit noster sermo vulgaris idipsum
Totā qui pulchrā magnificauit eam

Prosa in circūcisione

domini cōposita p p̄dictū egregiū doctorē/que cantaf in cantu. Veni sancte spiritus

Aparuit hodie: mira virtus gratie que deus circumcidit. Nomen ei celicum nomen et salu ficum. quod est iesus indidit.

Nomen salus homini/nomen quod os domi ni. ab eterno nomiat. Pudū matri numinis hoc et sponso virginis/angelus denunciat

Tu nequā vim zabuli/tu peccatū seculi/nom sacrū superas iesu nostrum p̄ciū Jesu spes me rentium/mentes salua miseras.

Quod deest in homine. supple tuo nomie. qd est salutiferuz. Tua circūcisio/cordis sit p̄cisio efficax cauterium.

Sanguis fusus sordidos/lauet/riget aridos/ mestis det solatium. Anni nunc initio bono p encenio/da te iesu p̄mium. Amen.

Fratres igitur charissimi/ad mariā exultātes sic deuote iubilantes dicamus vna pariter.

O maria maris stella. alma celor regina. In huius mundi procella. Ad nos virgo te iclina.

Nūc gaudeas ac letare/q̄ meruisti portare de um rosa speciosa sup rosam tu formosa.

Tu es rosa singular/sola rosa tu vocaris Tu likū et viola. Gaude plena fauis et suauis.

Blanda caris/nulli grauis. Cordi nostro cō iungaris/mentem nostram alloquaris, fac vt spernamus friuola.

Gaude vernans paradisus/in qua viget no/ ster visus/de quo surgit flos decoris. d qua flu it fons amoris et omne qd est optimum.

Gaude dulcis philomena. cuius vox amore plena. tua suauis cantilena/laus sanctorum est amena/et gaudium angelicum.

Gaude rosis coronata/omni flore purpura ta/añ thronum o decora/dulcem ꝑlem pro no bis ora. vt se nobis det in p̄mium. Amen.

Dulcis virgo atq; mater/quā elegit deus pa ter/Aue plena gratia. Tuū natū ora christū vt coronet chorum istum. in perenni gloria. Amen.

Incipit centilogium de conceptibus.

Magistri Johannis Gerso nis Cancellarij ꝑisien. et eximij profess̄oris in sacra pagina.

Sequitur prohemium.

Onceptū d

virgine magnificātes ⁊ im plorantes cū illa que mente prius q̄ carne concepit. Quius nomen sanctū/ qui de se per salomonē loquit in psona sapientie. Necdū erant abyssi ⁊ ego iam con cepta eram. Agemus pauca de conceptibus ob edientes cōsilio iesu filij Syrach Accurre autē inquit prior in domum tuā ⁊ illic aduoca te. et il lic lude et age conceptiones tuas: non in delici is. et verbo superbo. Sic agebat assidue illa/cui dictum est p angelum. Ecce concipies in vtero et paries filium. Nam conseruabat omnia verba d filio/conferens in corde suo. Conferens et cū vir ginali sponso et custode suo Joseph. Sepeq; re iterans canticum suum nouū Magnificat anima mea dominum. Procedemus p verba centū. et partes octo. ꝑpicijs iesu Joseph et maria.

Primum verbum

Conceptus i sua generalitate/ dicitur actus concipientis in vtero ꝑprio vel alieno ad diffusionem/ seu communi cationem bonitatis per amorem. Sic conceptus prout et generatio reperitur in omni re sicut et amor Fm Dyonisium. Hinc oritur illa nature descriptio. q; est vis insita rebus ex simi libus similia procreans vel concipiens. Con ceptus entis/ est primus omnium conceptuum. quos concipit primus deus/ sit ad intra/ sit ad ex

tra. Ad intra quidē de filio. Ex vtero ante lucife rum genui te. hic ens principium de principio. De creaturis vero loquitur per pphetam. Por taui in vtero meo et gestaui a vulua seu matrice mea Esaie. xl. Et in genesi. he sunt generationes celi et terre. ¶ Conceptio entis primi actiua nō est nisi deus ipse concipiens/ sit ad intra sit ad extra. Sed conceptio passiua dicitur ipsa res con/ cepta sit ad intra sit ad extra. Nec oportet pone re in creaturis conceptionem esse relationez me diam realem inter deum concipientem productione et rem conceptam seu productam. Esset em talis relatio creatura dependens cum non esset creatrix essentia. Et si non esset sua dependentia processus esset infinitus aut equaliter sisteremus in prima dependētia creature. ¶ Cōceptio in diuinis actiua que est pater concipiens. dicit ſm positionem aliquorum distingui se ipsa a cō ceptione passiua que est filius Sic de spiratione actiua et passiua dicerēt Que spiratio non eque proprie vel vsitate conceptio nominatur. nec ali quo modo generatio dici debet sed spiratio.

G Cōceptus entis in vniuersali rerum vtero. sicut et amor incitans ad concipiendum multiplex inuenitur. Diuinus. angelicus/ rationalis. animalis. vitalis et pure naturalis. ¶ Conceptus entis relatus ad primum concipientem deum/ semper est bonus/ pulcer nobilis/ z generosus/ nec aliter esse potest. Sec⁹ si fiat relatio ad creaturas. que concipiunt et concipiuntur presertim si rationales sint et libere/ conceptus enim peccatorū sunt ignobiles/ degeneres et spurij seu bastardi. Cō ceptus diuinus interior primus est et solus z ne cessarius. Ceteri sunt temporales. quia nihil in ternum nisi solus deus/ contra platonem specialiter et alios philosophos. imo et theologos ꝙſdam qui vniuersalia etiaz realia posuerunt eterna. Quos et regula fidei et parisien. damnat articulus. Quicquid enim est/ vel est creatura vel creatrix essentia. Eternum autez nihil est nisi deus vel in deo. In quo certe nihil est quod nō sit deus. ¶ Conceptus creaturarum tot modis varia nobilitate. quot modis in sua perfectione et bonitate et concipiendi manerie distinguit. Ita ꝙ nomen iesu ſm humanitatem primum est z superexaltatum. Deinde nomen Marie matris sue. Deinde sunt angelorum nomina ſm hierarchias ordinata. Lucifer vero ceterorūqz nomi/ na ſm substantie sue claritatem/ nomina sunt dī sed ab eis per priuationem lucis gratie deforma ta seu contenebrata vilescunt. ¶ Conceptus ꝙn to sunt intimiores et intra manētes tanto sunt p fectiores et econtra ceteris paribus ꝙz cōceptus extra prodeuntes quemadmodum diuinus conceptus est prorsus immanens et cō substantialis Ceteri sunt in creaturis per respectum ad deum velut extra prodeuntes. tanqz nomina seu voces et verba dei. Sunt etiam inter se diuersi realiter et si fuerint intra manentes sunt sepe accidentales. Quicquid sit de ponentibus ꝙ essentia rationalis anime germinat suas vires et potentias cōsubstantiales cuiusmodi sunt intellectus z voluntas quas esse accidentia connaturalia quidam tradūt. ¶ Conceptus primi cōcipientis ad extra nō potest totaliter esse equiuocus nec penitus vniuocus sed analogus dici potest propter assimilationē aliquā ad formā entis/ quā cōmunicat primus concipiēs/ vel ex nihilo vel ex vtero materie prime. vel ex vtero obediētialis potentie que latior est in omni re. ¶ Conceptus entis tanto nobilior est atqz generosior ꝙto plꝰ habuit de actualitate z minus de potētialitate que tribuitur materie. Secus de possibilitate virtuali que forme tribuit que quanto est multiplicior tāto est vnitior z pautiora suā ꝙsequens perfectionez. Contra de multiplicitate ex materia cō surgente. ¶ Conceptꝰ habiti de deo possunt sub ordine quintuplici notari. Primus essentialiuz spectantium ad esse. Secūs essentialiū spectantium ad actiōes vt intellectualitas. volūtas. Tertius obiectorū vt intelligibile volibile. Quartꝰ essentialiuz spectantiū ad psonas. vt intellectus potēs ꝓ intelligibile adequatū. Et voluntas volibile infinitū. Quintus est consurgens ex priori ordine vt. ſ. identitas. Equalitas. Similitudo. Et quia totum necessariū precedit possibile esse intelligamus ex istis pducta intelligibilia et volibilia adextra/ qualia continet ratio deitatis: ñ sicut subiectū passionē sed sicut causa effectū sub triplici genere cause. quas in deo semper coincidere necesse est que sunt. Efficiēs. Formalis/ nō intrinseca et rei constitutiua/ sed exemplaris. et finalis causa.

Secūda partitio cō

ceptibus anime rationalis vel hominis in spāli.

Conceptiones in omni creatura repi/ biles reperiunt in homine qui ꝓpter ea dicitur omnis creatura seu minor mundus. He sunt conceptiones intellectualis. ſ. rationis animalis vitalis et pure naturalis. Equiuoca insup virtute et analogalibera quoqz et seruilis. moralis deniqz et artificialis. ¶ Conceptus cognitiui formaliter de ꝗbus solis deinceps erit sermo. cū affectiuis sunt in triplici genere ſm tres anime rationalis vires seu potentias principales in vtero suo. que sūt mēs supior prima Ratio vel sensus interior secunda Et sensus exterior tertia. ¶ Cōceptiones in vetriculis anime rationalis/ solent geminos fructꝰ seu conceptꝰ afferre. Quoniaz aliqui sunt cogniciui vel apprehensiui. Alij vero affectiui. Concipere autez dicitur quasi simul capere. z intelligere quasi intus legere. z reperire in memoria/ qua

si iterum parere. ¶ Conceptiones in vtero sens⁹ exteriozis sunt in genere quintuplici scdm quod habet vterus iste quinq; sin⁹ principales quos dicimus. Visum Auditū Olfactum Gustū Tactū sensus sint eiusdez speciei in omnib⁹ pfect⁹ animalibus. Et que sunt ppria cuiuslibz sensus obiecta cum similibus ¶ Concept⁹ exteriozes istorum sensuū. talem habent primitatem ⁊ coordinationē ad reliquos interiozes nobiliozes/ q; nequeunt absq; ipsis gigni. Quoniā omnis nostra cognitio et disciplina intellectiua fit ex preexistēte cognitione sensitiua scm philosophū. qui dat hoc signum. Quia deficiente nobis vno sensuū a natura. deficit et noticia propria de sensibilib⁹ illi⁹ sensus. ¶ Concept⁹ exteriozis sensus in suis quinq; ventriculis sunt initiales. et quasi substantiales. respectu conceptuū supiozum. vñ pdeunt omnes philosophice ꝯceptiones quas in tria genera diuidim⁹. Naturalem Rationalem Bozalem. Quaz sunt multe species a philosophis ozdine miro tradite. Vt sub naturali Methaphisica de essentijs rerum. Mathematica de numeris ⁊ figuris phisica de motibus. Sub rationali seu sermocionali grāmatica. loyca. rhetorica. Sub mozali Ethyca iconomica. Politica. Quibus addite sunt conceptiōes artiuz mechanicarum varie. nec hic numerande. ¶ Concept⁹ exteriozum sensuum nequeunt fieri p reflexionē concipientis supza conceptū suum. Non em̄ est sensus virtus. supza se reflexiua. Sicut oculus non videt se videre/ nec auris audit se audire. et ita de reliquis. Sola enim virtus intellectiua se supza se pfecta reditione reflectit et reducit. Nō maxime patet in intellectu primo qui deus est/ vbi monas gignit monadem. et in se suum reflectit amozem. que reductio perfecta est. nec aliter esse potest ne sit ociosa. ¶ Conceptus exteriozū sensuuz/ sicut sunt simplices absq; compositōne enunciatiua Ita nulla est in eis falsitas. qualis in conceptibus complexis ⁊ iudicialibus inueni tur. Et ita visus aspiciens baculum in aqua nō fallitur. sed fantasia vel ratio. si iudicet ipsuz fractum. ¶ Conceptio in matrice quinq; sensuum semper est naturaliter pulcra. quia modū habet speciem et ozdinem prout alie res omnes que nō producuntur. absq; numero ponderе ⁊ mensura et hec dicitur veritas vel nobilitas naturalis indelibilis re stante. Secus de veritate complexa signi significantis ad placitum p operationez intellectus ¶ Conceptiones sensuum exteriozum dant occasionem frequenter sensui interiori ⁊ rationi vel menti iudicanti q; errent in suis conceptibus vt falsi deformes monstruosi et ignobiles falsitate scilicet signi/ et deformitate vicij et hoc pro statu nature postertius destitute/ non primitus institute quomodo homo non fuisset deceptus nec vigilans nec somnians/ domio prouidēte/ et intellectu regulante/ respectu omnium potentiarum in tota generatione conceptuū. ¶ Cōceptus exteriozum sensuum sunt simplices. ⁊ experimentales geniti naturali necessitate ab obiectis suis ppriis vel communibus actualiter manentibus p species suas impressas etiam dū obiecta peunt vel subtrahunt. Exempla sunt plurima de sono et de visibilibus radiosis. ¶ Conceptiones exteriozum sensuum iudicantur falsę turpes ⁊ distorte ex tribus pncipaliter/ quorum primū est indispositio ozgani vel ventriculi quo fit conceptio. Alterum est indispositio medij per quod species obiectozum transeunt ad sensus. Tertium est distantia obiectoz p ppinquū vel remotum improportionata.

Sequitur tertia partitio. De conceptibus interiozum sensuum.

¶ Conceptiones plures ⁊ nobiliozes fiunt in secundo anime rationalis vtero interiozi ozganico/ sicut traditiōes quas recipit a sensationibus/ tanq; semina/ sunt spiritualiozes/ et potentia concipiens illic ampliozis virtutis est. Utrum vero sola rationalis anima sit subiectum inhesionis omniuz conceptuum suozū vel totū compositū ex ozgano ⁊ aima? pblema videtur ꝓut de subiecto materialium accidentiuz. Dicunt aliqui q; solā materiam informant q̄uis totum compositum denominent. Sic visio que causatur ab anima rationali vtiq; indiuisibili. inheret sibi soli q̄uis totum oculum vel hominem videre denominet. ¶ Conceptiones interiozes et ozganice/ q̄uis fiant originaliter et radicaliter a corde. tamen pficiunt in cerebzo velut in triplici ventre. scm tres capitis particulas aut cellulas Quarū anterioz que maioz est continet vim sensus communis cū imaginatiua. Secda vero que mediocris est continet formatiuā. seu cogitatiuā. cum estimatiua. Tertia vo posterioz et minoz continet retentiuā cū memoratiua. Dicunt alijs nominibus. Sinciput/ occiput/ interciput/ seu medium in capite. ¶ Conceptōnes sensus cōmunis. sunt tot simul quot fiūt p sensus exteriozes singulos. etiā i animalib⁹ pfectis. Ex quib⁹ ꝓceptionib⁹ alie ⁊ alie pullulant imagines ⁊ forme p associatiōes ⁊ cōbinationes varias factas tā in sensu cōi q̄ in fantastica ⁊ estimatiua ꝟtute. Quod ingeniatuz est a natura ppter pcreationē necessariox ad vitā Bum nō habēt animalia pfecta alimentū cōiunctū sicut plante vel aialia solū tactū habentia. sicut pz in conchis ⁊ ostreis ¶ Cōceptiōes virtutis formatiue cū estimatiua p̄cellūt in multiplicatione ꝓceptuū etiā in brutis sup ꝟtutē sensus cōmunis/ quia multiplicius seperare et coniungere possunt imagines cuz intentionibus et vtrasꝫ

q̄ ad inuicem p vim estimatiuā que ex sensatis elicit insensata. vt ouisex figura lupi elicit inimicitiam. ¶Nisi dicamus hoc pure naturaliter fieri/ quemadmodū ab igne fugit aqua in lignis viridibus: ⁊ exteriores sensus qui simplices sūt horrent contraria per nature sensus vel naturalem instinctum. ¶Conceptiones in hoc ventriculo medie cellule cerebri possunt conturbari in brutis et plus in hoibus ex cōturbatione priorī cellule/qua priori non impedita potest nihilomin⁹ ista secunda multipliciter conturbari vt nō concipiat vel eliciat nisi monstruosos partus/maxime dū accipit rerum similitudines pro rebus veris adextra vt facit somnians. ¶Potest insup vētriculis tertie cellule concludi/ ne pariat memorando existentibus primis sanis. ¶Conceptiones in vtero fantasie brutorum animalium et irrationalium. variantur per diuersas industrias ex variatione complexionum armonicarū adeo q̄ perueniunt ad rationis industrias quodāmodo percipiendas. ¶Juxta regulaz ¶Dyonisij/ q̄ suprema inferiorum iunguntur infimis superiorū ¶Conceptus irrationalium non sunt nobiles/ vel ignobiles formaliter quia non habent vt homines conlunctam rationem per quam regulari possint aut debeant. sed impetum motionis obiectalis insequuntur et pulcri sunt vt ira in cane et in vulpibus astutia. ¶Conceptiones in secūdo rationalis anime ventriculo plus per auditū disципline et nobilius multiplicantur. q̄ p alios sensus/quāuis visus in se sit nobilior q̄ auditus ¶Conceptiones vltime et posteriozis cellule cerebri que memoratiua dicitur sumuntur/cum circumstantia preteriti. Et illic species quasi sopite dicuntur nisi fuerint excitate per vias ingeniatas a natura vnde fantasmata fluunt et refluunt de cellulis anteriozibus et mediis in postremam et econtra ¶Conceptus formari possunt ab aīma rationali mediante spiritu animali/ qui est proximum anime instrumentuz in cellulis cerebri/ et hoc rebus adextra non ita sensatis sicut concipitur mons aureus et colozes mediī in nubibus et iride/ imo et quidditates substantiaruz per discursum et resolutionem sic formantur in ventre rationis. quia pro statu vie non intuiti/ ue cernunt. Alioquin intellect⁹ cognosceret panem non esse in hostia consecrata. ¶Conceptus possunt gigni ab anima rationali in cellulis cerebri/qui ꝓpter coniunctionem rationis ⁊ imperium eius dicerentur liberi non intrinsece sed denominatiue. quozum aliqui sunt nobiles ⁊ actus impati virtutū. Alij ignobiles viciozum ¶Cōceptiones naturales seu sermocionales de qualibet scientia possunt formari in cellulis cerebri per verba exteriora ad placitū significantia cum nutibus et signis/ quemadmodum videmus in pluribus qui garriunt de diuersis scientijs. ō q̄bus intelligunt proprie nihil plus q̄ ceci de colozibus. quales dicebat apuleius philosophari solis auribus. Et de quibus accipi potest dictū christi sumptum a ꝓphetis q̄ audientes non intelligant. Tales philosophus vocat incontinentes tempore passionis qui loquunt empediocles id est sententias graues quas mente non sentiunt prout ebrij et pueri ex sola fantasia mōta dicunt ⁊ alij multi qui carent iudicio rationis.

Sequit quarta pars tractatus. ¶De conceptu entis in speciali.

Conceptio entis simplex. primus ē inter omnes conceptus/tam in deo q̄ in creaturis. ¶In deo quidem. duz pater communicat esse suū ⁊ essentiam/ que idem est filio. Et ipse cum filio communicat spiritui sancto. ¶In creaturis aūt cōmunicatur prius esse/ que cōmunicatio est quoddā ꝓcipe. his quidem clarius. his autē obscurius. ¶Conceptus simplex entis est primū principium incompletū apud vtentes ratione vel intellectu. Nec aliq̄d vere ⁊ sincere concipit nisi resolutio fiat. ad hoc esse ¶Conceptus simplex entis sincerus ⁊ elicitus non habetur in via naturaliter et de cōmuni lege. nisi per multas abnegationes et resoluti ones factus ab intellectu. qui fundat se in hoc lumine diuino signato sup eum. quo omne imperfectum necessario reducit ad perfectū. sicut potentia ad actū ⁊ priuatio ad habitū. ¶Cōcept⁹ simplex entis/recipit multipliciter in se. Et in passionibus suis primis que sunt/ vuū/ verū/bonuz/ pulcrum/nedū intellectualibus rationalibus et cognitiuis/sed suo modo generaliter in omnib⁹ creaturis ¶Conceptus simplex entis in viatoribus hominibus recipi pōt et gigni tot modis quot modis in ceteris quibuslibet creaturis vñ ꝓcipi pōt ens primo naturalit sicut amor ⁊ bonitas. Scdo potentialit vt memoria meminit sui fm Aug⁹. Tertio habitualiter sicut p habitum acquisitū vl infusuz. Quarto obiectalit p species ꝓprias sensibiliū. Quinto obiectalit p species alienas cōponendo diuidēdo ratiocinādo abstrahendo Sexto specialit in homine p noīa ad placitū significātia. Tandē intuitiue in patria. ¶Conceptus simplex entis genitus p intellectū viatoris in vtero pure intelligentie si diu psisteret posset sine cōmixtione vl inuolutro solicitudinum fantasmatū ⁊ ꝓcupiscētiaz/ille merito sincera veritas diceret/et agalma pulcerrimū ⁊ pciose margarite claritas fulgens in mente. Et talem apellabat Aug⁹. p statu vie sincerā veritatem/que mox instar chozuscatōis vt illuxerit/ resorbetur ⁊ inuoluit nubeculis fantasmatū. si nō stabiliatur mens. ¶Conceptus simplex entis accipitur hic in via de cōmuni lege nō intuitiue/ sz leptē alijs modis in genē. s. p expientiā ⁊ resolu-

tionem seu depurationem quinq; modis/ꝛ duo bus ꝑ impositionē et autoritatem seu fidē alteri⸗ us seminantis. ¶ Conceptus simplex entis acce⸗ ptus ꝑ experientiā est aliqñ pure vag⁹ꝛ ꝓfusus vt ḃ ens. qz q̄ dicit ḃ ens dic̄ ens/imo et qui dicit nō ens dic̄ ens. et ita de silibus entis acceptōib⁹ cū imperfectiōe vt ens in potentia/ens analogū ℔m quid et contingens creatū. et dependens. ¶ Conceptus simplex entis acceptus ꝑ abstractio nem et resolutionē purioz est et determinatioz⁹ ꝓcedens. Et habet quattuoz gradus. Vn⁹ est dū accipit ens communiter et analogice. ad ens creatū et increatū. Secundus est ad ens increa⸗ tum. et substantiā creatā. Tertius est ad ens cre atum carens impfectione qualicunq; Quartus est ad ens simplex vnum et pfectū quo nihil ma ius seu melius cogitari potest. veruz est ꝙ ꝑsup posita fide possunt habere cōceptus altioꝛes eti am ꝑ intelligentiā de beatissima trinitate. et ꝑ af fectionē anagogice sublimatā de toꝛrente volu ptatis fontis vite. ¶ Cōceptus simplex enti ha bitus ꝑ impositionē. vt apud philosophos vl̄ꝑ fidē vt apud xp̄ianos significat et repꝛesentat ali quid quicquid illud sit quo melius cogitari non potest et hec est cognitō quid nominis/seu quid nomen significat. cū qua stat ignoꝛantia vel du bietas/si res significata sit aut q̄d sit. ¶ Ꝛ nequa/ q̄ dum habet cōceptus rei ꝑ intelligentiā nedū intuitiue sed abstractiue modis dictis. ¶ Cōce⸗ ptus simplex entis iste quo maius cogitari ñ pōt dicit pelagus quoddā essentiale infinitū ℔m dā mascenū. quod necessario est esse suū ꝛ solum ne cesse esse ꝑ essentiā et vnū et verū et pulcrū. ꝛ bo num. Cetera autē omnia ꝑ participationē ꝛ q̄n dam imitationis analogiā. Et sunt hec ita certa de deo apud illos qui cōcipiūt resolutiue puruz esse. ꝙ dubitare non possunt. quia sunt ꝑ se nota intellectis terminis taliū. Nihilominus teneat regula dionisij ad gaium/ꝙ si quis videns deuz intellexit quod vidit nō ipm cōtemplatus ē/sed aliquid eoꝛ ab ipso existentiū et cognitoꝛū/ hoc verū est de cōmuni quia nō videt intuitiue hic ꝛ nunc. ¶ Conceptus simplex entis nullo mō po⸗ test esse verus bonus et pulcer nisi caracterisat⁹ seu sigillatus et formatus ꝛ quodāmodo viuifi⸗ catus sit ab ente primo simplicit quo maius ex/ cogitari nō potest/cuius nomen est vnicum. san ctum ꝛ benedictum in secula. ¶ Concurrūt aūt in iesu duo noia prima et suprema. Vnū increa⸗ tum quod est ipm esse purū dei sibi soli cōprehē sibile. Aliud creatū. quod est humana natura q̄ sicut est perfectissima creaturarum. sic est nomē exaltatum et magnificatū super omne aliud no⸗ men. ¶ Soꝛtit autē deus plura noia ꝑ negatioz intellectus ꝓout in opusculo de modis signifi⸗ candi habet dici. Deus ℔m Bonamuenturam in bꝛeuiloquio dicitur lux. vt est ratio cognoscē di omnia/dicit speculū. vt est ratio cognoscendi visa et approbata. Dicit exemplar vt est ratō co gnoscendi p̄disposita. dicitur liber vite vt est ra tio cognoscendi p̄destinata et approbata. Est igi tur liber vite respectu rerū redeuntium. Exem⸗ plar vt existentiū. Speculū vt euntium. Lux re spectu omniuz. Et ad exemplar spectat idea. ℣⸗ bum. ars et ratio Idea ℔m actum pꝛeuidēdi. ℣⸗ bum ℔m actum ꝓponendi. ars ℔m actum pꝛose quendi. Ratio ℔m actū pficiendi quia superad⸗ dit rationē finis vel intentionē. Cognoscit insu/ per ꝓtingentia infallibiliter. Mutabilia immu tabiliter futura pꝛesentialiter/tpalia eternaliter quia per seipm essentialiter.

Sequitur quīta par⸗ titio de conceptibus complexis.

Conceptus complexi quos oꝛationes dicimus. capiūt euidentiā et quasi vi tam immoꝛtalē et eternam ꝑ viuifica⸗ tionē entis pꝛimi simplicis. ℔m triplex genus cause efficientis. formalis vel exemplan⸗ tis et finalis. Recipieñ. vt ab efficiente vnitatez modū et mensurā. Recipieñ. vt ab exemplante seu formante speciē numerū ꝛ vitatē. Recipieñ vt a finiente oꝛdinem pondus et bonitatē. Equi bus omnibus necessario cōsurgit pulcritudo de qua laudat pulcerrima mulieꝛū in canticis can⸗ ticoꝛū. ¶ Conceptus complexi quos dicim⁹ ra⸗ tionis. dicunt ꝑ se noti/dū conceptus simplices ex quib⁹ cōponunt apꝓhensi/reddunt ꝓtin⁹ cō plexionē euidentē iu lumine rationis intellectie vt de quolibet esse vel nō esse. cui non ꝓtingit in tellectis terminis dissentire. Tales vtiq; sunt cō munes animi conceptiōes/et hebdomades/ꝛ p̄ me impꝛessiōes et pꝛima pꝛincipia. ¶ Concept⁹ cōplexi dicunt euidentes. qui recipiuntur ab in tellectu nō solū supioꝛi ꝑ lumen intelligentie sed etiā ab inferioꝛi ꝑ certitudinē sensualis experiē⸗ tie. vt ꝙ ignis est calidus ꝛ ꝙ absinthiū est ama⸗ rū. ¶ Cōceptus cōplexi oēs medij dicunt q̄ non recipiūt euidētiā. nisi ꝑ reductionē seu resolutio nē ad ꝓceptus expimentales p̄mos vel scōos. q̄ dicunt ꝓclusiōes. sicut hī in p̄ma phia ꝛ i pꝛudē tia ꝛ arte. ꝛ in omni scia. Et ḃ nō intelligit de co gnitiōe dei q̄ nullaten⁹ est discursiua aut cōposi⸗ tiua. nec de angelica cognitiōe q̄ a multis sil̄r po nitur nō discursiua saltē i plurib⁹ nō optet. Se/ cus in nob ḃ in via. ¶ Cōcept⁹ ꝓplexi sic̄ ꝛ in cō plexi/repiunt in hoibus ꝑ statu nature destitu⸗ te frequenē aboꝛtiui vel turpes et spurij ꝓpt in dispositionē matricis anime rōnalis/ex mala di spositiōe coꝛpis vel praua cōsuetudine vel aliū⸗ de multis modis. Pꝛosunt aūt ad fecunditatē ꝛ decoꝛez. ingeniū clarū. exercitū electum. ꝛ ociū sanctum seu deuotū et sobꝛiū. ¶ Concept⁹ com⸗ plexi tāto sūt deformioꝛes/ignobiliꝛes ꝛ vitu⸗

perabiliores. quanto propinquiores sūt primis ꝯceptibus euidentibus qui p experientiaz supiorem vel inferiorem accipiuntur. dū degenerant ab eis. nec imitant eos/assimilatiōe pfecta/quēadmodū culpabilior est errans in ianuis ⁊ meridie q̄ de nocte. et turpior iudicat symia que deficit ab hominis figura quā videt imitari. ¶ Cōceptus complexi in vtero mentis geniti p semina primorū principiorū complexorum vel incōplexorum/sunt nobiliores et generosiores/ceteris paribus/q̄ geniti p semen experientie sensualis. ¶ Propterea scientie morales que respiciunt particulariores actus hominū sup omnes min⁹ habent certitudinis. ¶ Similiter ⁊ scientie nō abstrahentes a motu et a materia. sed mathematice propter abstractionem huiusmodi sunt in primo certitudinis gradu quo ad nos ⁊ p isto statu ¶ Conceptus cōplexi possunt in vtero mentis: vel rationis gigni pulcri nobiles ⁊ certi p semen experientie sensualis sed nō absq̄ semine concilians seu fouente primi luminis intellectualis/in quo vident prima principia practica moralium vt q̄ nemini est iniuria facienda vnde potest elici scientia pure speculatiua. de virtutibus p deductionē rationis logyca mediante. que ad hoc inuenta est ne paralogizando falleremur. ¶ Cōceptus complexi variantur in nobilitate ⁊ ignobilitate moraliter p varios gradus quales solēt assignari in certitudine veritatū sub numero q̄ntuplici fm accessum vel recessum a primis principijs moralibus p se notis. ¶ In primo gradu sunt prima principia. ¶ In secundo cōclusiones euidēter ꝯsequentes. ¶ In tertio sunt ꝓpositiones ⁊ articuli ex autoritate diuia suscepti. ¶ In quarto cōclusiones inde certitudinaliter deducte. ¶ In q̄nto sunt cōciusiones ꝓbabiles ⁊ de fidei pietate. ¶ Conceptus complexi de diuinis et spiritualib⁹ sunt ex se ⁊ via nature generosiores et robustiores q̄ de creaturis si capacitas vteri rationalis et intellectualis ad eorū susceptionem et nutritionem haberet armonicā et expeditaz dispositōnem. q̄ que sunt prima in natura. sunt in se certissima ¶ Conceptus cōplexi formant in vtero rationalis anime nobilius et generosius p semē fidei simplicis et incorrupte. q̄ p semen solū philosophie triplicis naturalis/rationalis et moralis/q̄uis hoc semen adiuuet vehementē si receptum fuerit cōgruenter ¶ Cōceptus cōplexi solent gigni cōformiter in secūdo ventriculo vel sinu matricis anime rationalis/quorum vnus dicitur cognoscitiuus/recipiens semen entis. Alius dicitur affectiuus recipiēs semē bonitati. De quorum quolibet erit sequēs sermo.

¶ Sequitur sexta partitio. ¶ De conceptibus intelligentie in vtero/nō vtentis organo corporali.

¶ Conceptus in vtero rationalis anime in ventriculo intelligentie nō vtentis organo corporis/proxime sunt conceptiōibus angelicis/ sicut suprema inferiorum iungūtur infimis supiorum/nō quin intellectus immediate formetur a deo/non ab alia intelligentia fm errorē aliquorū/ et hoc quo ad tria que sunt natura gratia. et gloria. ¶ Conceptiones alique dicuntur immediate fieri in vtero intelligentie humane non quin requirat obiecti presentatio et luminis spiritalis irradiatō. ⁊ ipecies intelligibilis/ que media inter potentiam et obiectum. sicut in visione corporali. mediat ipecies coloris inter colorem ⁊ visum nec minus dicitur color immediate videri/ quia nihil mediat inter potentiam visiuam ⁊ actū sue visionis. qō si cōtingeret. visio mediata diceret aut reflexa. Sic in ꝓposito. ¶ Conceptōes intelligētie quaiiscunq̄ preter primā que deus est. sunt accidentia vel actus ab intelligētia distincti. quia fm articulum parisienſ. nulla intelligentia creata/est sua intellectio. vnde patet q̄ intellectus possibilis ponendus est in angelis qui idem est essentialiter cum agente. sed diuersi sunt respectus Ita q̄ sic angelus malus esset sua beatitudo/qō esse nō possit ¶ Conceptiones intellectus humani nō fiunt ab intellectu agente in intellectum possibilem. tanq̄ intellectus agens fiat cognitio possibilis intellectus: quatenus sint idem intellectu realiter que fm ecclesie determinationē est ꝓpria hominis forma/agens cōceptiones suas in seipo/essentialiter ab eo distinctus. ¶ Cōceptiones intelligētie humane nō fiunt hic naturaliter in via/nisi coniunctio vel pūio fantasmate. Secus de miraculo vel priuata lege vt in Paulo. ⁊ in Moyse ⁊ in virgine benedicta. Alioquin raptus ⁊ ꝓphetie/tam in vigilia q̄ in somno. possent accidere naturaliter/ vt Auicenna mentitus est/in fauorem secte machometi epilentici/ ⁊ contra dictū sancti Petri q̄ voluntate humana nō est allata ꝓphetia. ¶ Conceptiones intelligētie humane nō fiunt p impressionem idearū separatarū que nō sunt deus vt plato dicitur posuisse. Nec per solam inspectionem fantasmatū/ vt Aristo. dixit. nec per influxum solum intelligentie/ vt Auicenna posuit. nec per actualem inclusionem rerum intelligibilium in anima. vt alij fabulati sunt. Sed conflatur ex omnibus verus catholicorum modus q̄ aīma in sui prima creatione est sicut tabula rasa et q̄ capit scientiā suā a sensibus ⁊ a fantasmatibus p abstractionē ab hic ⁊ nūc et a materia. ⁊ inde scientia est de necessarijs et eternis/ ⁊ impossibilibus aliter se habere. quia nō accipit intellectus res vt in actu/sed vt in aptitudie. q̄ aptitudo necessaria est. non quidē in se vt sonat positio Aristote. sed in deo quia nihil est eternum

nisi deus/vel in deo. Et in hoc concederet posi-
tio platonis/ſm interpretationem Augustini q
deus est eterna causa rerū omnīū in essendo. sup
ple aptitudinaliter/et ratio eterna cognoscendi.
supple exemplaris vel idealis. et eternus ordo vi
uendi tanq̄ causa finalis. ¶ Conceptiōes huma
ne intelligentie poterant p statu nature institu-
te/fieri de insensibilib⁹ p abstractionem a motu
et a materia et a suis appendicijs. Et in illis con-
ceptionibus potuisset homo/sinceriter pstitisse.
Hinc Augustinus. Que causa cur primā lucem
acie fixa videre non possis/nisi vtiq̄ infirmitas?
Et quis eam ibi fixit. nisi vtiq̄ iniquitas? ¶ Cō-
ceptiones intelligētie p statu nature institute vi
dentur potuisse fieri/nedum p aspectionē vel in
spectionem fantasmatū vt hic in via/sed per irra
diationē a superioribus intelligentijs et fortassis a
sensibilibus creaturis aliter q̄ p sensum. vt per
intelligentiam que virtualiter et eminenter con
tinet vires sensitiuas. ¶ Conceptiōes anime se-
perate videnť aliter fieri posse frequēter q̄ p mi
raculū. p susceptionem speciex/tam ab intelligē
tijs q̄ a sensibilibus p naturalē sui luminis irra
diationē. licet impfectius multo q̄ in angel⁹/ aut
in statu innocentie. ¶ Cōceptiones humane in-
telligentie hic in via/de primo ente triplices esse
possunt. Quedā faciales et intuitiue sicut i pau-
lo moyse et Maria. licet in raptu quodā. Que-
dam speculares et sincere sine fantasmatuz inuo
lutro. licet transitorie et raro. Quedam coniun-
cte fantasmati et cōtinuo. ¶ Cōceptiōes huma-
ne intelligentie speculares et sincere videnť po-
tuisse fieri p reflexionem intelligentie sup actus
visiōis intuitiue. qualis fuit in Paulo imo qua
lis est in beatis. Est aūt visio seu cognitio vniti-
ua in experientia obiecti presentis in se vel i sua
specie ppria. vel in supeminenti representatiōe
qualem deus habet. ¶ Conceptiones humane
intelligentie sunt omnes/vel intuitiue vel abstra
ctiue/videant qui tale aliud ponere voluerunt.
Forte q̄ sunt alie et alie conceptiones obiecto p
sente et absente.

Sequitur septima p-

P titio de ꝯceptionibus volūtatis in speciali

¶ Conceptiones in vtero vel matrice ra
tionalis anime tot modis possunt mł
tiplicari. quo ad potentiā appetitiuā/
quot modis variantur. quo ad apprē-
hensiuam seu cognitiuā. ¶ Cōceptiones appetiti
ue nobiliores et liberiores sunt in suo genere: ce
teris paribus/q̄ cognitiue nisi degenerent in vi
cium. sicut dicitur de peccatore/ q̄ concepit do-
lorem et pepit iniquitatem: que duo pertinēt ad
affectiuā. ¶ Conceptiones affectiue nequeūt fie
ri sine previa cognitione separata vel cōiuncta.
Sepata deus est/coniuncta vo ratio. Concurs⁹
autem dei generalis/nō impedit libertatez/imo
causat/fortificat et actuat/q̄uis nō necessitet/q̄a
tolleret primum motū suū. ¶ Cōceptiones affe-
ctiue possunt gigni et cōtinuari/facta p̄sentatio-
ne obiecti diligibilis/p cognitiuā q̄uis indistin
cte etiā. vel cōfuse. Obiectalis autem presenta-
tio siue agat in voluntatē et cuz voluntate/ad p
ductionem volitiōis et nolitionis. siue nō. vt ali
qui volūt q̄ corpus nō agit in spiritum. Nihilo
minus nulla cōsurgit inde necessitas/illibertās
volūtatem. ¶ Cōceptiones affectiue consequē-
tes ad cōceptum primi entis/ serenum et purum
sunt nobiliores/sincere et delectabiles/supra hu
manū sensum. Un̄ beati predicanť mūdo corde
et qui gustāt de duodecim fructibus ligni vite.
¶ Cōceptiōes affectiue/tanto nobiliores sunt et
iocundiores q̄nto se magis imprimunt et coniun
gunt primo enti: vice cōtraria ad conceptiōes af
fectiuas de sensibilibus que sunt impuriores/fe
tidiores q̄/quo sunt intimiores/coniunctiores q̄
vt tactus et gustus. ꝓpterea iocundissima sunt et
castissima diuini amoris cātica que suuz resonāt
amplexum/osculum/et gustū/sed nō infectis cor
de. ¶ Conceptiones affectiue nobilitatem et li-
bertatez suscipiunt/ab intrinseca rationalis ani
me libertate/que est liberū arbitriū id est liberū
de ratiōe iudicium cōsistens ex tribus. que sunt
facultas/ratio et voluntas. Unde patet q̄ actus
volūtatis duplicem cōtingētiam sortiuntur dū
effectus naturaliter prodeūtes habeant nisi tm̄
vnam. respectu prime cause. ¶ Conceptiōes af
fectiue rōnales adō sunt libere ex vi sue originis
q̄ seruili necessitate nequeūt ab alia ꝓcedere q̄/
uis aliqne necessario formenť vt prime compla/
centie. ꝓsequentes primas apprehensiones. que
nō habent laudē et vituperium sicut nec formā-
lem arbitrij libertatē. ¶ Conceptiones affectiue
rationales et intellectuales vt rationales sunt et
intellectuales differūt in nobilitate et libertate a
brutalibus que seruiles sunt impetus cōsequen
tes obiectales. Nō sicille procedunt sed a liber-
tate voluntatis/nō qualicunq̄ sed arbitrij liber
tate. que potest agere et nō agere. aut in suspen-
so se tenere post presentationē obiecti. q̄uis hec
conditio nō sit de libertate voluntatis simplicit
sed ex impfectiōe cōsurgit in actibus suis. q̄ pos
sunt esse et nō esse/propterea libertas arbitrij/nō
ponitur i deo ad intra. sed bene ad extra. Fit au
tem suspensio vel negatiue nihil volēdo vel po-
sitiue/se ad alia diuertēdo. vel ſm aliquos. per
actum experimentalem mediū inter velle et nol/
le. ¶ Cōceptiones affectiue duos habent sinus
vel ventriculos in vtero rationalis anime. q̄ no
minātur a philosophis et theologis concupisci-
bilis et irascibilis. vnde gignūtur et ꝓdeunt om
nes anime passiones. circa quas sunt ꝟtutes. sō
tempantia et fortitudine ꝓstitute. dū p prudētie

directionem fiant conformes recte ratiõi que regula/est agibiliũ humanorum. ¶ Conceptiones affectiue/ possunt circa rem eandẽ diuersificari/ et circa diuersas vniri virtute rationalis anime sicut in cognitiua sic ⁊ in affectiua/nec in istis est mendatiũ. Determinatio autem voluntatis ad primũ velle non fit nisi a seipsa per formale illud velle.sicut determinatio diuine volũtatis ad extra respicit determinationem in effectu.propter/ rea si futurus sit effectus dicitur determinate q̃ erit sed non de possibili.quin semp ante positionem fieri non possit. ¶ Conceptiões affectiue vehementiores sunt et efficatiores ceteris paribus q̃ cognitiue/imo sine eius languidi sunt cõcept⁹ cognitiui velut inertes et mortui. Et ideo nobiliores dici debent.sicut ⁊ voluntas in hominis regno principatur/propterea lex et ꝓphete pẽdẽt ex dilectione seu charitate. de corde puro. et cõscientia bona et fide non ficta.

Sequit octaua ⁊ vltima partito appropriata conceptibus mẽtis ꝑ cognitionem practicam.

Conceptus hominis vt homo est.dicitur ꝓprie de conceptu mentali cognitiuo.licet ad effectũ extẽdat. ¶ Conceptus cognitiuus simplex est act⁹ entis.et ꝟbũ ei⁹ naturaliter repñtans obiectũ/ ⁊ nomẽ ei⁹ declarãs obiectũ ipm. Sic iuestigauit augusti.p ꝟbũ seu ꝯceptũ intelligentie nr̃e ꝟbũ in diuina trinitate. hoc verbum non est alicui⁹ idiomatis.sed simile apud omnes.nec in ipso cadit equinocatio qualiscunq̃ ¶ Cõceptus interiores in vtero mentis naturaliter significantes.nõ sufficissent ꝑ statu nature destitute ad consecutionem sententiax philosophicaliũ si nõ fuissent inuenta nomina ad placitũ significantia. vñ grammatica Loyca Rhetorica sumpserunt initium ꝓcessit inde distinctio de intentionibus primis. et secũdis in anima. Dicunt enim conceptus esse intentiones.quasi intus tentiones. Intentio secunda dicitur que repzesentat conceptus vt genus.et species/et nomina conceptuũ. ¶ Conceptus mentales ab exordio habiti sunt.non ꝑ solam obiectorum apprehensionẽ naturalẽ sed etiam ꝑ supernaturalem infusionẽ ex quibus potuerunt formari varij conceptus complexi interi⁹ ⁊ hinc exteri⁹ nomina ad placitũ significantia instituit ꝓpter ciuilem inter homines cõmunicatõnem in amore fundatã ¶ Conceptus vero taliũ nominum sunt naturales/nec repzesentãt ad placitũ.nisi per discursum. q̃uis imꝓceptibiles quia dum ꝓcipitur vox extra meminit intellect⁹ ad quid significandũ fuerit imposita. de quo cõceptum nouũ formauit Confirmat hoc verbum textus geneſis. de Adam qui vocauit res adductas/nominibus suis. ¶ Conceptus metaphisicales ꝓcesserunt via naturalis cognitionis vl̃ ad quisitionis conceptus grãmaticales vel logicales.licet econuerso sit via discipline seu communis deductionis. Est autẽ ꝓcessus naturalis ad quisitionis in primis inuentoribus. quia primo per sensus acceperũt accedentia cũ subiectis secum inuolutis/secũdo abstraxerũt quidditates rerũ/ab hic et nunc/et denudauerũt ab accidentibus substantias. Tertio imposuerunt apud semetipsos verba mentalia.que quidditates huiusmodi repsentarẽt. Et ita fuit in eis loyca quedam mentalis priusq̃ vocalis. aut scripta/imo et grãmatica prius ita composita est.que minus aspicit res.q̃ loyca.q⁹ fundat se ⁊ suos modos significandi in conceptibus qui sunt prime intẽtiones vel secunde.consequenter ars imitata est naturam in vocibus et scripturis. imo et in nutibus et signis sensibilibus ad placitũ institutis. ¶ Concipiens aliter rem q̃ sit.nõ ꝓpter hoc decipit̃.cum intellectus sit virtus abstractiua.potens vnita diuisim concipere. ⁊ diuisa coniuncti materialia quoq̃ immaterialit̃ ⁊ singularia vniuersaliter ¶ Concipiẽs q⁹ res sit aliter q̃ sit/decipit̃ dũ abstrahit diuidit.aut cõponit sua fictione sine correspondentia in re. Sup qua decepto ne recursus habendus est ad primã philosophiam que metaphisica nominatur ¶ Concipiens rem penitus eandẽ diuersis conceptibus.nõ synonimis fallit̃:si nõ fundet huiusmodi distinctio sup distinctione ꝓsonali relativa.qualis est i diuinis/et nõ altera in creaturis/que cognoscitur ex hoc velut posteriori.q⁹ deus potest huiusmodi res separe/et seperatas ꝓseruare. vt duos hodi separe/et seperatas ꝓseruare. vt duos homines.aut duas qualitates aut generaliter omne accidens a subiecto. Et ita nõ oportet ponere in relationib⁹ et respectibus distinctiones essentiales a suis fundamẽtis sicut nec vniuersalia realia distincta a singularibus.sed sufficit q⁹ ne gotiatõnẽ intellectus tales relationes respectus ⁊ vniuersalitates consurgant ex rebus intrinsecis/ne ponat̃ pluralitas sine necessitate aut processus in infinitum.aut diuine potentie deroget. Deniq̃ sic diceretur nec q⁹ puncta indiuisibilia/ nec instantia sunt in corpe vel tempe ꝓter omnem opationem intellectus. ¶ Cõcipiens distinctionem in diuinis vel in creaturis minorem exparte rei q̃ sit distinctio personarũ diuinarũ fallitur siue dicatur distinctio formalis siue relatiua siue modalis/nisi tm̃modo rationis que distinctio qualiter fiat ⁊ significet ex modis suponendi et connotandi in conceptibus vl̃ terminis sciri debet a logyco. vel grammatico/qui a methaphisico trahunt scientiam q⁹ nomen/ bene et ꝓprie nequit imponi rebus. essentijs earum incognitis. Qua super relatior erit sermo in opusculo de modis significandi ¶ Conceptiões distinctionis septuplicis/quã aliqui se trahere/dicunt

ex scotistis referri possunt ad tres dumtaxat modos iuxta ockamistas. quorū vnus solus reperit in diuinis que est relationis realis. Alius solum reperit in creaturis que est essentialis diuersitatis. Tertius est modus distinctionis rationis quā fabricat intellectus tā circa deū q̄ circa creaturas modis innumeris. Nominant hi septē modi primus rationis. scōs ex parte rei/tertius formal'/q̄rtus realis. quintus essentialis. sextus se totis subiectiue. septimus se totis obiectiue. ¶ Conceptus diuersorum modorum dicendi p se et p accidēs et p se primo et p se scōo. et p se de scōm q ipm. i. quer tibiliter/fundat sup distinctiōe rex essentialiter distinctax in creaturis. et relatiue in diuinis vt ista nō est p se primo quertibilis. Essentia est pat' generās/sic em̄ omne qđ est essentia esset pater. Et inde ꝓsurgit/q hec essentia nō pōt esse mediū in silogismo expositorio in diuinis. qui nō resoluit ad dici de oi. i. p se primo quertibile. qđ oportet in medio silogismi expositorij et in alijs fit. Cognoscit aūt distinctio rationis. qua formalis dici pōt et ꝓsurgit ex parte rei. qñ et vbi ratio diffiniti ua vel descriptiua vni⁹ termini/nō est ratio alterius/vel ecōtra vñ ꝓsurgit q p̄dicata ꝓtradicto ria. verificanť de terminis vel cōceptibus illis. imo et cōgruitas tollit et variat. Dicim⁹ em̄ q materia appetit formā et cū materie appetitus nō sit nisi materia nihilomin⁹ incongrue diceret q materia materiat formam. Nec dicim⁹ q intellectus vult et voluntas intelligit et ita de esse et essentia/de albedine et similitudine. ꝓpter modos significandi alios et alios. ¶ Cōcipiens res naturales mō doctrinali pōt duab⁹ vijs quasi contrarijs incedere et ordinē sciētijs dare. Una via est. ex parte rerū cognoscibiliū a priori. Altera via est ex parte cognoscentiū a posteriori. qualis tradita est p philosophos in oibus scientijs. a grāmatica vsq̄ metaphisicā p scientias inter medias. sicut docet ordo pulcerrimus scientiax. Nō autem sola voluntate vel a casu progrediens. sz in rerū natura fundatus vt in ō modis significādi habet tradi. ¶ Conceptus intellectuales rationabiliter et sufficienter a philosopho numerati sunt. dum diuisit eos in sapientiā et intellectum et in scientiā et prudentiā et in artem. Quox conceptuū ratio et distinctio alibi satis apte tradita est. Similiter de subiectis et obiectis omniū sciētiaruz singillatim et quēadmodū impressum gerit vestigiuz btissime trinitatis que cunctis est causa essendi. ratio intelligendi. et ordo viuēdi. // Cōceptus habiti de scientijs vel artib⁹ subalternis faciliter inueniunť erronei. si cōtenti nō fuerint terminis sue inquisitiōis. aut nisi transeāt aut se resoluant/ad cōceptus sciencie subalternanti. p̄cipue ad metaphisicā spectat scire. an abstractiones quas facit a materia. sint ita in re ad extra vt in solo cōceptu. Nec ad medicū spectat si anima sensitiua distinguať ab intellectiua. Nec ad astrologū vt talis est. si motus est res/distincta a mobili. Et si sint veraciter epicicli vel intelligentie a celo distincte. et ita de similib⁹ scientijs suo mō Utrū vero metaphysica ꝓtenteť in suis explicationibus grāmatica et loyca. vel si latius accipit ens sub diuersis analogijs: nō est nostr̄ inter formalistas et terminist̄as tātā componere litē/ que pfecto sepe ꝓcedit ex equiuocatione quid nois/ que nō patiť in quauis disputatiōe fieri posse cōcordiā. Esset igiť vtraq̄ via a scolasticis cognoscenda. ¶ Cōceptus speculatiui faciliter transeunt in affinitatē practicox et econtra/sicut verū et bonū in ente cōnectunť. imo nulla est scientia vel sapientia quin ad dilectionē dei debeat ordinari. vbi sua stat perfectio libertas et nobilitas. Secus in amore sensibiliū vel ipsorum factione ¶ Concipiens quicq̄d est scibile naturaliter p̄intellectū vel adeptū vel assimilatū seu diuinuz iuxta modū traditionis platonicorū peripateticorum nō ob hoc dicendus esset vere felix/ imo se fundat in principijs erroneis. ō intellectu humano et intelligentijs/vñ cōfinxerūt idolatre. et demonicole/theletas et theorgiā p purificationibus animax ad cōformitatem intelligentiarū et tandē dei. Sed defecerūt scrutantes scrutinio et mentita est iniquitas sibi. ¶ Concipiēs aīma diuinū verbū hic p fidem spem et charitatē. dicenda est felix iniciatiue et virtualiter. Adipiscit beatitudinē cōsumatā p partū verbi in gloria si p̄ueuerauerit vsq̄ in finē. De quo partu theologizantes magna dicunt que nec oculus vidit. nec auris audiuit. nec in cor hominis ascēdit que p̄parauit de⁹ diligētibus se Ipsi soli gloria in eternum et vltra. Amen. ¶ Finit.

Prefatio magistri Iohannis Gersonis in librū de vita spirituali aie.

Reuerēdo in cristo patri et sacre theologie pfessori eximio dño Petro Cameracensi epo/eius discipulus Johānes cancellarius indignus ecclesie Parisien. p se humilem obedientiaz et p cōi salute sape ea q̄ recta sunt. ¶ Postulare dignata est beniuolentia tua p̄ceptor inclite quatenus scripto tibi traderē vnā ex lectionib⁹ meis/cui pñtiam tuā prestare non erubuisti. nec isolitā hāc rē effugisti/tu scole theologie iubar radiosissimuz. tu iā doctor emeritus Erubui fateor/imo et tota scola obstupuit ad hanc hūiliationē dignatis et sapiētie tue quasi lumen sol a stella: mare aquā a fluuio/lanā ouis a capra mendicare videreť. Sed ita verus est vbi sapientia ibi humilitas. sicut ecōuerso testis est sapiens ibi sapientiā esse vbi repit humi-

ritas Tu denicq quãto maior es/iuxta eiusdẽ cõsiliũ/humilias te in oibus. Quinus quoq nunc mirandũ est si illã quãtulacũq est meã eruditionez diligis et amplecteris/cui⁹ tu nutritor fotor et auctor hactenus extitisti. Quod fecit q̃sq tu/etur opus/vt ait Paulo. Ita ĩ in loco xp̃i verbũ nõ inepte iungit. Doctrina mea nõ est mea. sed eius qui misit me patris. Et certe tu pater me misisti/qz me p te licẽtiatũ in sacre theologie facultate feciſti. Tu p te z sub te magistralibus me insignijs decorasti. Te insup motore in cancellariatus officiũ tibi successi/cq̃q nõ meritis equis.

Feci aũt cumulati⁹ q̃q quesisti. Sequẽtes itaq lectiones eiusdẽ materie mittendas decreui. nõ quidẽ ad te docendũ/ seorsum hec p̃sumptio sed vel ad obedienter cõplacendũ vel ad p̃stãdum gustũ aliquẽ veteris occi oneroſis curis tuis/vel qõ modestius est/ad corrigẽdum pficiendũq impfectũ meum qõ viderunt oculi tui.

Attamen quo facilius ignoscat nostro huic opusculo si quis forte lector ali⁹ in ip̃m cõiecerit oculos. Et si offenderit eũ sermo incultus/ nec satis pfecto et pulcro vt tractatũ decuerat ordine cõtextus/ recogitet pius interpres aliũ p lectiõib⁹ aliũ p tractatibus stilũ esse. Sciat nõ ita cohere re que varijs tpibus plata sunt/quẽadmodum illa que elaborata sub vno tenore dictauit orator

Nihilominus his lectionibus morẽ tractat⁹ nũc imposui qõ q̃tum fas extitit/ diuidens eas in tres ptes ẽm materiã principalẽ triplicez. Et cõformiter ad hec tria apli verba infra cõmemorata/et quasi ad quoddã thema In ipso viuim⁹ mouemur z sumus/viuim⁹ em̃ in deo viuificatione gratie. Mouemur i eo z ad eũ/põdere operationis meritorie z tandẽ circulo quodã intelligibili sumus in eo velut in centro nostro p quietem cõtemplationis stabilis et serene. Primum est omniũ in gratia existentiũ quasi incipientiuz Secõm pficientiũ. Tertiũ pfectorũ. Primus in baptizatione fluminis vel flaminis. Secundũ in temptatione pegrinationis. Tertiũ in consolatione angelice administratiõis. Sicut christus primo baptizatus est/postmodũ tẽptatus deinõ ꝓsolatus Sicut ipse est vita animãs. via mouẽs veritas stabiliens/alpha et o. principium medium. z finis. In quo viuim⁹ p fidẽ formatã. ꝺa iustus ex fide viuit. et hoc in vi rationali. Mouemur p spem desiderantẽ quẽ sursum sunt in irascibili. Sumus p caritatẽ radicatã in cõcupiscibili. Prima ergo pars opusculi que latior est et p lectiones distinguit: agit de vita anime z de morte ipsius/et de egritudinibus spiritalib⁹/inquirendo quidditatẽ peccatoꝝ a radice/et eliciẽdo moralia documẽta inde seqntia. Secũda tractat de vita scda anime que est motus eius vl̃ instinctus inquirendo distinctionẽ inter bonas inspirationes z immissiones p angelos malos/ in diuersis materijs et de mõ temptationes supadi. Tertia loquit de vita aime p cõtemplatiões stabilte et consolate. Bene valeas pat in christo et oremus p inuicem vt saluemur.

Pars prima incipit de vita spirituali anime.

Ego vos baptizaui aqua. ille vos baptizabit spiritu sancto. Antiqua iam atq nouissima patruz traditione cõpertũ habemus. ꝺd operabat baptismus iohannis. z ꝺd baptismus xp̃i. Nã cũ baptizari sit nasci denuo sicut nicodemo dicebat christus/tm̃ interest inter baptisma iohannis et xp̃i/q̃tum ipsa dispositio ad vitã/differt ab introductione eiusdẽ vite spiritualis in nobis. Erat itaq nobis baptism⁹ iohannis ꝓpatoriuz ad vitã spiritussancti cõplendam in suscipientibus/sed christus solus de vificabat. qz sol⁹ vere baptizabat spiritusancto. Placet aũt vt omissa interim ptractatõe littera li sup hoc duplici baptismo/qm̃ notissima est: ꝺtamus ꝓsiderationẽ nostrã ad loquendũ de vita anime quã spiritussanctus opatur in nobis per baptismũ qui vsitato iã nomine ꝺr esse flaminis Ille em̃ baptismus p se efficax est. Absq eo aũt nec baptismus fluminis/nec sanguinis ꝑdest q̃q. Dicebat paulus athenẽsib⁹ allegãs vsum ex eorũ poetis dũ ꝺ deo loquerer. In ipo em̃ vivimus/mouemur et sumus. Actu. xvij. Que ꝺ/ba si q̃s ad corpalẽ z hãc visibilẽ vitam motũ et existentiã referat. nihil eũ errare crediderim/qm̃ sicut vas aquã cõtinet et figurat ita vt vez sit q aqua plus in vase q̃ in se figurat. sic multo intimius in ipo deo tanq̃ in vase oẽm creature labilitatem continente/viuit q̃cq̃ viuit. mouet q̃cq̃ quid mouet. z omnis existentia ne defluat in nihilum/in ipso est atq ꝓseruat // Sed de spiritualibus z inuisibilibus locuturi/dicamus q anima rationalis habet in spiritusancto suã vitã/suum motũ/suam existentiaz. Est quippe hoc ꝓprũ ipsi creature rationali sup ceteras/q capax est vite aliculus gratuite et diuine similiter et motus et existentie/ vltra id quod est in se naturale. Et quemadmodum materia prima. z si de se non sit nihil. capit tamen suuz esse principalius per formam. Sic et anima in esse suo naturali cõsiderata/imaginanda est tanq̃ materia nuda que fieri potest subiectũ quasi deferens ip̃m spiritũ scm̃/ tanq̃ eius verã vitã nõ quidẽ formalem. Hoc ei ꝺudũ per magistros nostros ꝺnatu est. Sz formali nõ prorsus dissimilẽ Et quomõ fiat istud si forsan interrogas: Respondeo q p baptismũ spiritussancti. cui tamen preuius est aut natura aut tempe/baptismus aque viue et mũde/tanq̃ qualitatiua dispositio prerequisita ad vite hui⁹

formalis introductionem. ¶ Est autē baptismꝰ iste/gratie et aliarū virtutum infusio. aspersoꝝ in tima animā abluens: et reddens idoneā cui spiritussanctus seipm vitam et motū/et essentiā inspiret ⁊ donet. Jn ipso viuimus vt in vita. moue mur vt in via. sumus vt in veritate. // Et vide si nō ita cōtexit littere/absconditū habz in misterio Nā si iohannes interpretatōne sua gratiā sonat et baptismus ablutionem nominat/quid Johā/nis baptismus nisi gratie ablutio designat. // Et hec vt prediximus ablutio nō nisi pparatio est i anima ipsa vt spiritussancto baptizet. hoc vt vificetur/vt iam nō in se solum/sed in spiritussancto viuat/moueat et existat: quēadmodum dicebat diuinus Paulus. viuo ego. iam nō ego. viuit vero in me christus. ¶ Fatendū est nihilominus esse quasdā dispositiones frequenter in anima. que longinque sunt ab istius vite. spirit⁹. scz infusione. Jta em̄ videmus q̄ in naturali generatione animalis plurima p̄cedunt ad ppinquā dispositionē que formam inuebit materie. Jstas dispositiones apellant theologi in adultis opationes informes quibus peccatrix anima intendit facē qđ in se est: se disponit ad vitā/nō q̄ ista dispositio sufficiat vtpote que longinqua est/ et nihil ō vita spiritus habens in se. sed q̄ nihil interim anima maius habet/quod faciat q̄ vt bene vtat suis naturalib⁹ potentijs/et donis q̄busdam gratuitis licet nō viuificatis. Quo facto si cut credis animā introduci in materiā naturalibus tantūmodo actionib⁹ qualificatā/nō quidē in virtute hmōi qualificationis/sed de sola liberalitate omnipotentissima creatoris. nō aliter ex istimes in ipa vita spūs infusione. Qualescunq̄ em̄ ⁊ quotcunq̄ p̄cesserint dispositiones/ex ipo conatu anime ad hanc vitā ex morte tendentis/nihil sunt/nihil attingunt: nisi miseratus ex alto spiritussanctus/ vltimatā cōplexionis armonice spiritualis qualificatiōem infuderit/cum qua et in qua ipe qui verus est anime spiritus/ipam vificat/suo illapsu et afflatu secreto/qui afflatus baptismus flaminis dicit. et baptismus in spiritusancto. ¶ Et hec dicta sunt p consonantia littere/ad ea que tractare pponimus sup anime vita in spiritussancto. // Jā ex premissis attendam⁹ q̄ anima rationalis/ vite quadruplicis capax est istit. Est em̄ vita nature/est vita gratie. est vita actionis meritorie. ⁊ est vita cōfirmationis stabilite. et hoc dupliciter. vel in via vel in patria.

Vitam nature in anima dicimus puritatem sue essentie cum integritate suarū potentiarū. Attribuuntur etiā huic vite alia quecūq̄ acquisita vl infusa/citra gratie gratificantis statū. Jntm̄ er/go pfectiorē vitā hanc naturalē ascribimus ipsi anime/quāto p̄cellentior fuerit ⁊ viuacior in suis naturalib⁹/⁊ si ceteris gratuitis fuerit spolīata. // Altera vita est vita gratie. que ideo taliter nominatur/q̄ spiritussanctus/qui sua dignatione et beniuolentia animā viuificat vt potens sit ad vitā tertiā/de qua dicendū mox superest/ gratiam gratū facientē p̄einfluit in aimā/velut dispositionem quandā armonicā de lege necessariam. ¶ Dr̄esuponit aūt huic vite prior que naturalis dicit/tanq̄ suū naturale subiectū. // Ceterum p vitā tertiā nō aliud intelligo/q̄ actōnē meritoriam vel gratificam/ab hac vita secunda deriuatam/sicut opatio quelibet viuentis nominat/a philosopho primo de anima: vita secunda eiusdem. ¶ Postremo vita quarta nō tā vita altera ppie dicta est/q̄ duplicis vite prioris stabilitō atq̄ cōfirmatio/quod fit vel in via p abundantiam spiritualium carismatū/aimā a morte cōtraria phibentiū. vel in patria ex cōditiōe beatitudinis ⁊ stabilite felicitatis. // Et attendamus p cor si apostolica ẏba a philosophis vsurpata/insinuare nobis possint hanc triplicem vitā aime spiritualem/ quia ō prima que naturalis dicitur parum nunc loquendū est. Jn ipso inq̄t viuim⁹ Ecce vitam primā gratie. Mouemur. ecce vitā secundā. Et sumus/ecce vitā tertiam. que est cōfirmationis stabilite ⁊ pmanentis existentie. Et has vitas nonne in misterio exemplauit nob⁹ cristus in suo baptismate/quoniā primo venit baptizandus/tanq̄ bene vtens vita naturali. Deinde baptizatus est tanq̄ vitā gratie recepturus. quā tamē in veritate prius habuerat. Postmodum ascendit de aqua ostendens vitā tertiā actionis virtuose. ¶ Tandē mansit sup eum spirit⁹ sanctus in signū vite quarte que est cōfirmatōis pmansiue. // Dicamus adhuc q̄ huic vite quadruplici/opponuntur totidem mortis genera. Nam est mors nature. que fit seu p annihilatiōnem eius totalem/seu p ablationem eoꝝ que nature sue debita sunt/seu p immissionem contrariorum habituum phibentium liberum exercitiū huius vite. quemadmodū est peccatū originale quod fomes mortis dicit/et tyrannus membrorum/et lex peccati. ⁊ a quo pueniunt cetera incōmoda/vt debilitatio vitiū/ignorātia/hebetudo et similia etiā post baptismum. Juxta hoc dicamus q̄ eadem anima pōt simul esse pticeps vite naturalis et mortis naturalis. Mortis dico que non est p annihilationem/sed aliunde modis dictis. ¶ Si de vita scda que est vita gratie loquamur/inuenimus mortem ei cōtrariam. que ptingit ex corruptione debite illius armonie quā in gratia gratū faciente consistere posuimus quemadmodū em̄ si corrumpit corporalis illa complexio resultans ex qualitatib⁹ primis cōtemperatis adinuicem/animā abscedere necesse est. Sic deficiente gratia nō remanet spiritussanctus/ anime vitā pstans. // Porro vite tertie contrariat actō puersa. aut cessatio ab operatione tunc debita. Videmus em̄ q̄ natura abhorrens ocium/pati

nequit animam diu esse in materia absq; pprijs et debitis actionibus. Nō minus potest esse diu spiritussanctus in anima que vel criminaliter vl nihil opatur. ℣ Demum nulla est mors corrum pens quartā vitā confirmationis stabilite. ℟ hoc in eadem anima. Sed obstinatio in peccato que peccatum dicit ad mortē. Et he vite conditiōes habet opositas in diuersis. ℣ Addamus rursus dicentes q impossibile est animam sola vita naturali viuentem opari salutem suam. Cuius oppositum pelagianus error asserebat. Itaq; si nō potest corpus mortuū/ vitales opationes exercere/quomodo dicet aliquis animā vita sua carentem que est spiritussanctus in opa vite spiritualis exire posse? Non em̄ est anima rationalis par alijs viuentibus/quibus sicut non competit nisi finis vnus naturalis/sic vna vita est sufficiens. Anime vero rationali ꝓparatus est finis q̄dem supnaturalis. quis ergo negare poterit supernaturalē ei vitam et opationem esse necessarias/vt ptingat ad eū qui sup ipam est beatitudinis finē et terminū. ¶ Nolo tamen negare quin anima possit ex sua vita naturali bene moraliter agere. et faciendo quod in se est se ad vitam gratie disponere. Et primo si anima nulla morte sit infecta/habens naturaliū integritatem in nullo estimo fieri ambiguum/quin habeat in suo arbitrio causare opus bonuz de genere moris/vestiendo ipm omnibus circumstantijs/quas ipa bonitas moralis exigit tam in fine ꝓpinquo q̄z i obiecto ℟ intentione/alioquin homo sine culpa existens miserabilioz esset omnibus animantibus. Cur ita? quippe cetera animalia possint in operationes sue nature debitas supposito dei generali auxilio. non sic homo posset. ¶ Sed quid dicemus de anima que mortē circumfert secū vl pecati originalis/ vel criminis actualis? ¶ Fuerūt qui dicerent animā tali morte pressam non posse ad actus bonos morales assurgere/quemadmodum est celebris de ipsis demonibus et damnatis opinio q̄ bene moraliter neq; velle possūt neq; agere. ¶ Rationem afferunt sic ponentes etiam in viatoribus mortificatis p peccatum absq; vita gratie. Tanta est inquiunt incuruatio ℟ deprauatio seu corruptio et mortificatio vite naturalis in animabus taliū/vt potius trahant i malum q̄z in bonum. Nā violentioz est in eis tract⁹ mortis q̄z vite. ꝓpterea dicunt q omnia ad turpitudinem suam/que est mors sua/referūt/ ex cō sequenti omnia opa mortua sunt/ vtpote a morte procedentia. ℣ Addunt ꝓ confirmatiōe q in omni actu peccatoris deest circūstātia gratie. bonum vero quia substat ex omnibus suis conditionibus sicut ex vnica si desit. resultat malum/secundū dicta dionisij. Nihil simpliciter bonū est qō ab arbore mala et a radice viciata gignitur.

℟ ¶ Hec vero sententia ℟ si talib⁹ alijsq; plurimis apparentijs fulcita videatur. ꝓidem tamen repulsa est tanq̄z dura/ et plus ad desperationē q̄z ad edificationē proficiens. Quis em̄ nō obstupesceret audiēs q absq; gratia: honorare parētes elemosynas dare/ecclesiastica ꝓcepta de ieiunijs facere/imo p attritionem se ad gratiā disponere est mortaliter delinquere. Nō em̄ requirit q in omni actu nostro agamus ex gratia/aut qō gratia illum informemus/nisi ꝓ quanto ℟ dū meremur tenemur/p aliquē huiusmodi actum. Reliqui vero actus si fiant circa materiā bonam de genere/et cū intentione debita finis immediati/ponendo alias circumstantias bonas moraliter. et si nō sint meritorij vite eterne sunt tamen boni moraliter/et bonoz temporaliū meritorij/et ad gratiam de congruo ꝓparatorij/ q: p eos homo facit quod in se est: intelligit quod in se est. Nā facere quod in se est: intelligo hoc facere/quod homo potest ℘ vires q̄s actualiter habet. ¶ Hoc loco distinxerunt alij de gratia. Nam si gratiam appellamus omne illud quod a deo liberaliter datur sine meritis/ tum esse nostrum. et viuere/inter gratuita numeratur/et in nobis et in brutis/q̄z plus in nobis quia beatitudinis capaces sumus/℟ p ipsius acceptione datur nobis quicquid datur. Nunquid deo cura est de bobus/inquit apostolus? Non de brutis sed de hominibus ait q omnia cooperant in bonum ℟. Hoc modo omnis tribulatio omnis infirmitas/imo℟ ipse tēptationes inter gratuita numerant. Cuius ratio est/quia dei bonitas q̄tum est de se/nobis immittit aut euenire ꝑmittit ad bonum nostrum si nō querse renitimur abuti murq̄z. Et iuxta hunc acceptationis modum de gratia. pspicuum est nihil nos boni posse absq; gratia. ℣ Si vero gratiam nominemus donum aliquod infusum/distinctum ab anima supra vl vltra vires suas naturales et idustrias. nulla videtur necessitas dicere talem gratiam esse necessariam ad hoc vt bonū de genere agamus/per liberū arbitrium/plusq̄z nō ponimus talem gratiam ad cognoscendū verū. circa naturalia per intellectum. ¶ Deinde dici pōt/q impletio preceptorum vt in multis: q̄tum ad substantiam precepti non coexigit gratiā gratum facientē/q̄uis intentio precipientis nō conseruet si non fiant in gratia vel ex gratia. Intentū quippe est in omni precepto vt per illud mereamur ad vitam ingredi. Sed hanc intentionē non semper ponim⁹ esse obligatoziā simpliciter ad peccatum/si nō obseruet. Tantūmodo conditionaliter obligat/vt ponit Burandus/si mereri volumus. aut dum mereri tenemur/quemadmoduz contingit in susceptione sacramentoz/aut dum ad gratiam resurgere vel ex ea iam habita debemus operari/ hoc modo intelligunt illud christi. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. ℣ Decursis aliquibus circa primam vitā quā habemus añ baptis-

mū gratie factū a spiritusancto. ⁊ quidē sub mul
ta breuitate. quia per doctores plurimos mate=
ria hec et similes incidentes latius tractate sunt
Pergat nostra consideratio ad loquendū/de vi
ta vera gratie que est baptism⁹ in spiritusancto
⁊ p quā fit vt viuamus in ipso. Et simul tracta=
bimus vitā alterā/per quā sumus et stabilimur
in eo. Nam et simul dictū est in ipo viuimus mo
uemur et sumus. Hoc etiam tractabimus ō illis
que vitas istas vel alterā earum funditus extin
guunt et necant. De illis insuper que illas tātū=
modo debilitāt ⁊ in egritudines trahunt. ⁊ hoc
est querere sub terminis vulgatioribus/quid est
peccatum mortale. et quid veniale: et quēadmo
dum contrahuntur: ¶ Circa quā materiā: licet
vsitata videatur intendo particularia quedā af
ferre/in quibus tum difficultas. tuz vtilitas pro
conscientiarum serenitate versant. ¶ Placz au
tem vt neglecto interim vel temperato stilo/nos
per propositiones ⁊ corollaria procedam⁹. Hic
enim modus accommodatior est scole. ⁊ inquisi
tione tali. speculatiua veritas sepe precisior atq;
lucidior inuenitur. ¶ Erunt autem primit⁹ due
materie principales pertractande/vna de quid=
ditate ⁊ quantificatione peccatorum. p que vita
anime vel tollitur vel impeditur. Altera ō quid
ditate prime legis diuine et iusticie/prout nobis
ex scriptura ⁊ alijs innotescit. De noticia quoq;
ad differentiā peccatorum penes illam legez. sic
ad extra deriuatā: tractando principaliter quid
proprie debeat dici de iure diuino: quid ō natu=
rali: quid de humano. inferendo qualiter statu=
ta religionum et communitatum obligant. Et si
semper vota: iuramenta: et precepta cōminatio
nes q̄z/seu interminationes mortis eterne: astri=
gant ad mortale. ¶ Pro prima materia sit hec
vnica conclusio cum suis corollarijs. ¶ Omne
peccatum. pro quanto est offensa dei. et cōtra le=
gem eius eternā. est de sua conditione ⁊ indigni
tate mortiferū sm rigorez iusticie et a vita glorie
seperatiuum. ¶ Ratio est quoniam omnis offē
sa in deum. potest iuste ab ipso iudice deo puni=
ri pena mortis tam temporalis q̄z eterne. imo an
nihilationis pena. Est igitur de se mortifera. Al
sumptum deducitur ex hoc q̄ nulla pena talis/
est ita mala: quātum mala est ipsa offensa. Et ex
alio quia potius toleranda esset omnis mors pe
nalis et annihilatio/q̄z committenda esset q̄tū=
libet parua offensa in denm. da oppositum. Jam
offensa dei licite fieri deberet in casu. // Preterea
quelibet offensa dei nisi remitteretur: repelleret
a gloria dei. perpetuo et absq; termino puniret/
alioquin maneret dedecus culpe sine decore iu=
sticie. q̄ autem offensa dimittitur/seu remittitur
est ex pura liberalitate dei remittentis ⁊ non am
plius imputantis. ¶ Deniq; non minus est fu=
gibilis offensa dei q̄z sit eligibile illud bonum. p
quo adipiscendo nullo modo deberet committi:
sed pro infinito bono nō deberet fieri offensa dei
et si quis infinita bona possideret. posset iuste om
nibus a deo spoliari/si caderet in offensam dei.
Ex his radicibus argumētorum que possent in
latius ramificari. videtur esse sufficienter dedu=
ctum q̄ omnis offensa dei est mortifera. ex sui cō
ditione et indignitate. imo q̄ est infinite fugibili
tatis et imputabilitatis: addendo vel intelligen
do q̄ sit in iniuria boni infiniti. et q̄tum in se est
abijcit ab homine deum tanta elongationeq; nū
q̄z poterit nisi per solā ⁊ merā gratiā illi primus
esse maxime p vitam glorie. Patet etiam de ve=
niali. ¶ Sed diceret aliquis/q̄ deus ideo q⁹ do
minus est sue creature in supmitate pleni domi=
nij ad faciendum de ea quicquid voluerit ⁊ quo
modocunq; voluerit. procedunt rationes predi
cte ad ostendendum q̄ potest pro aliqua offensa
pena quantālibet possibilem infligere nec pote=
rit ei q̄sq̄z dicere. cur ita facis: Hoc autez dicere
tur ita de iustissima creatura. aut non peccatrice
q̄ ipsa subiacere potest cuicunq; afflictioni ⁊ pe
nalitati/absq; hoc q̄ oporteat dicere eam esse in
aliquo culpabilem. ¶ Respondetur q̄ deus po
test absolute ⁊ iuste dare qualemlibet afflictionē
sue creature imo virgini Marie. Sed hoc non
erit in penā et punitionē cuiuscunq; delicti. ⁊ ita
q̄uis sit afflictio iusta. nō tamē esset ibi iusta pe
na seu punitio nec etiam iniusta. q⁹ nulla ibi po
neretur ratio pene. cum pena et culpa correlatie
dicantur ad inuicem. igit⁹ ⁊c.

Primū corollarium.

¶ Nulla offensa dei est venialis de se. nisi tantū
modo p respectum ad diuinam misericordiaz. q̄
nō vult de facto quālibet offensam imputare ad
mortem. cum illud posset iustissime. Et ita cōclu
dit⁹ q̄ peccatū mortale ⁊ veniale in esse tali. nō
distinguuntur intrinsece et essentialit⁹. sed solū p
respectū ad diuinā gratiā. que peccatū istud im=
putat ad penam mortis. ⁊ aliud non. Omne em̄
peccatum culpabile ex sui indignitate mortiferū
est modo dcito. Addidi culpabile. qm̄ peccatuz
est in agentibus naturalib⁹. vbi tamen nulla cul
pa vel offensa repitur. q̄q̄z in materia hac sinoni
me capiant⁹ vt plurimū. peccatum et culpa.

Secm corollarium.

¶ Si nullum infinitū vel infinite tale. possit alte
ro esse minus. nullum peccatū in esse offense. essz
minus alio. qm̄ omne peccatū est infinite offensi
uum. Non est tamen concedēdū. q̄ peccata om=
nia simplicit⁹ sint equalia. put dixisse stoycos re=
ferunt Seneca ⁊ Tullius ⁊ alij. Si em̄ p imagi=
nationem poneret⁹ linea infinita in longitudine.
et superficies infinita in latitūdine et longitudie
et corpus in trina dimensione. Al'si a linea recta

ptraherent linee recurue in infinitū. vel in casi/
bus similibus multis. non oporteret dicere om=
nia ista esse equalia. vel in dimensione. vel incur
uitate. q̄uis esset quodlibet in suo genere infini=
tum. Sic nō offensas etiam infinitas opteret po
nere equales esse. sed vna est grauior altera ꝛ mꝫ
tiplicior. quare ꝛc̄.

Tertiū corollarium.

Obligamur deo ad gratificationē. ꝛ gratiaꝝ
actionem. ex hoc q̄ peccata nostra venialia non
imputat ad mortem. sicut tenemur ex remissione
mortaliū. qm̄ vtrobiq̄ cōcurrit misericordia dei
nō imputans peccata nisi ad penā tēporalem.
que de sua indignitate imputabilia sunt ad mor
tem. vnū de possibili. aliud de lege statuta. imo
forte ita diceret de omnibus iusticijs nostris. q̄
q̄ꝛtū ō se sunt: sūt sicut pannus menstruate p̄ser
tim post peccatū/aut absente gratia.

Quartū corollarium

Peccans venialiter ex deliberatione. abutit
dei misericordia q̄ concessit peccatū illud esse ve
niale nō mortale. Relucet insup misericordia dī
in b. q̄ abusus ille deliberatus nō est nisi venial'
Juxta regulā magistralē. q̄ consensus in venia
le. nō est nisi venialis. intelligendo de veniali ex
suo genere. et nō de eo quod veniale dicit ex eo:
q̄ p surreptionem aut infirmitatē aut ignoranti
am aut actus imperfectionē committit. Oppositū
em̄ dicere esset damnare omnes homines p̄sertim
eos qui mentiunt etiā iocose q: deliberate faci=
unt actum quem sciunt esse culpabilē. Regu=
la vero illa q̄ nullū peccatū est adeo veniale: q̄n
fiat mortale dū placet. intelligit de venialib⁹ se/
cundo modo dictis. que ideo sunt venialia. q: si
ne pleno consensu rationis ꝑpetrant. ad q̄ si cō/
fessus pfectus ꝛ placens aduenerit nil mirandū
se reddunt mortalia. q̄q̄ nō sint iam idem actus
qui prius. sed bene similes in specie. ex alia tamē
radice videlicet a libero cōsensu ꝓcedētes. Vel
intelligenda est talis regula si ꝛ dū peccatum ve
niale placeret in q̄ꝛtū peccatū est ꝛ dei offensiuuz
absq̄ aliquo quocunq̄ motiuo vel allectiuo ad
peccandū. Istud em̄ videt esse dyabolice obsti=
nationis ꝓpriū. quod impugnetur deus ꝛ odio
habeatur gratis. Sed vbi quis habet actū quē
scit esse venialē. nō motus q: offendit deū. sed q:
delectat se. ꝛ nō motus q: offendit deū. sed q: de
lectat se. ꝛ nō vellet ipm̄ agere si deus ad mortez
et anime sue ꝓditionem imputaret. agit quidez
male sed nō mortaliť de lege. Si rursus obijci=
tur q̄ agēs ꝓtra ꝓsciam edificat ad gehennā. di=
stinguēdū erit ō qualitate ipi⁹ ꝓscie si sit ō mor=
tali vel veniali. ꝛ sc̄m hoc respondendum est.

Quintū corollarium

Nullus idem actus numero elicitus bon⁹ aut
meritorius. est pctm̄ etiā veniale. Hui⁹ oppositū
opinati sunt aliqui. sed iudicio meo fallunt aut
q: loquūtur de actibus exterioribus q̄ non sunt
nisi respectiue boni aut mali. vbi idem actus est
optimus ꝛ pessimus diuersis respectibus. sicut
passio christi que erat actio iudeoꝝ. Aut si loq̄n=
tur de actibus intrinsecis elicitis a voluntate nō
habebunt: q̄ eadem volitio: que est mala venia=
liter/sit bona meritorie. q̄uis illa que similis est.
et que velut imperceptibiliter pōt succedere ad
eam magni valeat esse meriti apud deum.

Sextū corollarium.

Veniale pctm̄ si nō remittit punit se solo vel
cū mortali pena eterna. hoc est q: de⁹ taxauit de
lege sibi certā penā qua soluta remittitur offensa
totalis ꝓtracta. Et ita pōt vtraq̄ opinio sustine
ri/tā illa q̄ ponit pctm̄ veniale cum mortali puni
ri eterna pena in foro iusticie infernalis. vt dicit
Prepositinus. q̄ illa que dicit oppositū/ponēdo
q̄ offensa venialis bene remittit soluta pena absq̄
q̄ remissione mortalis/sicut de pena vel penitē=
tia debita peccato mortali dimisso/ ꝓbabilis est
opinio: dicens illā penitentiā quādoq̄ finiendā
etiā in inferno: sicut et soluit in hac vita homine
existente in mortali peccato: et vocat penitentia
soluens nō reconcilians. Oppositū sensit aliorū
sententia: sed hec mitior est. Et p intellectu p
missoꝝ ꝓsiderandū est q̄ in omni peccato actua=
li tria sunt saltē distincta ratōne. s. auersio a deo
bono incōmutabili. et ista vocat offensa ei⁹. ad
q̄ sequit necessario imputabilitas ad penam q̄
vocatur indignitas: q̄uis posset nō imputari/ꝛ
dū imputat vocat reatus et hoc est sc̄m. tertiū
est ꝓuersio ad bonū cōmutabile q̄ secum impor
tat maculā et obscuritatē/qm̄ anima q̄nto ampli=
us inhesserit p cupiditatē rebus mutabilib⁹/tan
to plus maculat ꝛ fedat/et ab illa luce supna de
cidens in tenebrosa demergit. Dicam⁹ igit se=
ptimo q̄ pctm̄ quodlibet sicut est finit⁹ actus/sic
est finita cōuersio. et finita talis macula seu tene=
brositas. et iuxta hāc cōuersionē libidinosaz ma
iorem vel minorē dicit sanctus thomas ꝓportio
nari penā sc̄m intensionē ꝛ remissionē acerbita
tis/vt q̄ꝛtū glorificauit se in delitijs/tantū ꝓpor=
tionabiliť habeat et tormentū. Ad hāc pcti cō
ditionē aspiciūt vt opinor illi: q̄ ponūt quodlibz
pctm̄ esse solū finite malitie. Ez nō video eos sal
uare posse q̄ nō debeat sibi pena infinita ſm acer
bitatem si natura esset capax/vel deus hanc vel=
let infligere/qm̄ hoc agendo deus nō soluz iuste
sed ꝛ misericorditer ageret ꝓseruando naturam
Et sane implicatio ē dicere q̄ absq̄ miscdia pos=
set peccatū aliq̄ꝫ p finitā penā aut infinitā suffici
enter puniri. Nā quātūcūq̄ daret ō pena p pec
cato. nisi deus misericorditer remitteret offensā.

ſp remaneret dignũ puniri vt pz⁹/imo q tal' pena ſit remiſſiua et deletiua peccati/eſſe nullo mõ põt abſq; dei miſericordia liberaliſſima. Si vero attendamus pctm ſm ita primã et ſcdam rationes/cõſtat q pctm mortale quodlibet auertit a ſummo bono. ⁊ eſt obiectiue infinitũ. ſimiliꝫ imputaꝫ etiã de lege ad penã eternã ⁊ infinitã duratiue. Sed de peccato veniali an ꝓprie debeat dici offenſa ſtante lege. qz nõ priuat amore/lz ipſum quodãmodo ledat an etiã de facto imputeꝫ ad penã eternam ſm forũ iuſticie infernalis/laz aliqua dicta ſunt ⁊ poſtmodũ tractabiꝫ dum in dei. Dico tñ generaliꝫ de omni pctõ illud eſſe ad penã infinitã imputabile. ⁊ q nõ imputatur hoc agit miſericordia copioſiſſima redemptoris.

B

Octauũ corollarium

Implicat deum punire ad condignũ ſi p hoc intelligam⁹ ſic eũ punire q iuſte nõ poſſit amplius. Si autẽ dicamus punire ad cõdignũ/qz puniꝫ cẽtũ recta ratio et iuſticia exigunt ⁊ taxant ꝺ facto tale pctm eſſe puniẽdũ. tũc oẽ pctm puniꝫ aut puniet ad cõdignũ. qz. ſ. tãtũ puniꝫ cẽtũ puniri deus vult et ordinat rectiſſima iuris ratiõe.

Nonũ corollarium.

Nullum pctm poteſt remitti niſi p hoc q deꝰ liberaliter nõ imputat illud ad peccatũ. Hoc ꝓpheta vidit dicens. Beatus vir cui nõ imputauit dominus peccatũ. quaſi exponẽs illud qꝺ p miſerat. Beati quorũ remiſſe ſunt iniquitates. Nam hoc poſito: peccatũ tolliꝫ. hoc remoto: nũ cẽ amoueꝫ. Qualiꝫ ꝯo fiat iſta nõ imputatio variantꝫ doctores. Quidã dicunt nihil aliud eſſe deũ nõ imputare pctm/cẽ illud nõ imputare ad penam. Deus vticq; cum ſit immutabilis inq; unt non ꝺz nũc imputare et poſt nõ imputare ad penã, niſi p reſpectum ad extrinſecũ et relationẽ ad penã. Tales ꝯſequenter habent cõcedere q nullũ peccatum totaliter remittiꝫ quouſq; pena tota perſoluatur/neq; mortale neq; veniale: licz dicatur remitti mortale quando deſinit imputari ad mortem eternam tanq; principalẽ. Alioꝝ eſt poſitio q ſi etiã nulla pena vnq; fuiſſet ſtatuta a ꝺo ꝓ peccatis. nihilominus poteſt adhuc committi peccatũ/et poteſt etiam remitti/non ꝺ dem ex mutabilitate dei. Sed quia in eternitate ſua decreuit ꝓ tali tunc ſic agentẽ eſſe indignum ſuo amore et ſua iuſtificatione ⁊ dignum puniri/et ꝓ alio tunc: qz talis mouet aut alio modo ſe habet cẽ prius. ſaltem ex decurſu tpis dignificat iſtũ ſuo amore ⁊ tollit oẽm indignificationez ad penã. Et ſi querit rõ. Sit ꝓ rõne voluntas ſue. Sequit ex hac poſitiõe q ꝓbabilioꝝ videt nullã eſſe abſolutam neceſſitatem ponẽdi caritatem diſtinctã ꝓ iuſtificatione impij. ⁊ ſaluatur comode verificatõ contradictoriorũ ſine dei mutatione ꝓut tactum eſt.

Decimũ corollarium

E

Probabile eſt nullũ actũ creature de p ſe ⁊ intrinſece/eſſe bonũ bonitate moris aut meriti aut ſiꝝ malũ niſi p reſpectũ ad diuinã rationẽ et voluntatẽ. qz vicz diuia volũtas ⁊ rõ dignificat hominẽ ꝓ tali actu: ⁊ ꝓ alio indignificat/imo dicimus q ſine actu quocũq; poſſet dignificare creaturã/vtz ꝯo eã poſſet ſiꝝ abſq; quacũq; actione aut omiſſione aut p quocũq; actu cuiuſcũq; generis idignificare nõ ita eſt mihi ꝓſpicuũ. cuius ſi attendaꝫ dominatiſſima dei ꝯtus reſpectu ſue creature/qualitercũq; ſe habẽtis in agendo: vel omittẽdo: nõ videꝫ vſq; quaq; euidẽs eſſe q hoc nõ põt: ſicut exemplũ videꝫ eſſe apli de figulo: q ex eadẽ maſſa format vas in honorẽ. aliud in cõtumeliã. Si aũt attẽdiꝫ dei ſapia ⁊ bonitas iſtũ dicere nõ videꝫ ꝯgruũ. Jõ nihil ꝫ pono nec aſſero/magiſ tñ inclino: aſſentire ſcdo cẽ ꝓmo ⁊ cã patebit in dicẽdis i materia de obligatiõe. Et iuxta ꝫ ꝯnter habeꝫ facilis manuductio ad videndũ: quõ nihil eſt malũ niſi qz phibitũ/⁊ nihil bonũ niſi qz a deo acceptuz ⁊ deꝰ nõ ideo actꝰ nr̃os vult vel ꝙbat. qz bonos/ſed ideo boni qz ꝙbat. Siꝝ ideo mali qz phibet et reꝓbat. Nemo tñ murmuret/nemo cõqueraꝫ/qm̃ iuſtus eſt in oibꝰ vijs ſuis et ſctũs in oibꝰ opibꝰ ſuis. Saꝑxij. Quis tibi imputabit ſi pierint natiões? Qz ſi dicaꝫ aliquẽ actũ eſſe malũ q nullo mõ põt eẽ bonus et ecõtra. Ex qꝺ videret q talis actus/vtpote odiũ dei/eſſet intrinſece malus. Rñdeꝫ hic ꝓſimile de actu exteriori ꝓcedente ab interiori. Nam et ſi ſit aliquis actus exterior ita malus q ſtantibꝰ eiſdẽ circũſtantijs oibus/nullo mõ poſſit eſſe bonus/nihilominus ꝺz extrinſece malus ⁊ poteſt eſſe nõ malus. ſi p ſe poneretꝫ: vel a quibꝰ dã circumſtantijs ſuis eſſet denudatus. Dicendum eſt ſimiliter ꝺ actibus interioribus compatis ad primã regulã. Nam actus odij dei elicitus a demonibus: vt elicitur cũ omnibus ſuis circũſtantijs. nõ põt nõ eſſe malus. põt tñ nõ eſſe malꝰ ſi p ſe poneretꝫ aut alijs circũſtãtijs veſtiretꝫ. Et ſm hoc tractaretꝫ ꝫ et ſolueretꝫ q̃ſtio ꝺ diſpẽſabilitate vl̃ indiſpẽſabilitate legis diuine reſpectu creature. et quõ põt vel nõ põt deo obligari.

Vndecimũ corolla.

F

Omnis rectitudo moralis ipſius voluntatis reſultat ex conformitate eius aut ſuoꝝ actuũ vel omiſſionũ ad diuinã legez ⁊ eiꝰ rectã rõnẽ/ ſicut actus exteriores nõ dicũtur boni niſi per conformitatem ad interiores elicitos. Juxta quod poteſt eſſe pulcra deductio/qualiter nihil eſt verũ

nihil pulcrum/nihil potens/nihil apetibile/ nisi p quanto prime veritati et pulcritudini/ et potē tie et suauitati conformantur et ita de similibus Et proportionabiliter de falso turpi et fugibili. Hoc est q̄ antiqui dicebant nihil esse verum nisi a prima veritate. Hoc modo sepe deducit beat⁹ Augustinus.nominatim in suis confessionibus q̄ voluntas quelibet in suis opatōnibus querit imitari deū/quantūcunq; erret/aut male se habeat.quemadmodum in illa furtiua comestione pomorum in etate sua puerili dicit quesisse ñ voluptatem.sed similitudinē quandā omnipotentie et libertatis diuine/primo confessionū. Similiter de catilina quem Salustius dicit gratuito malum fuisse: deducit Hec ostendunt q̄ bonitas creaturaꝝ et earum veritas et pulcritudo et silia nō sint aliq̄d maⁱ intensiue cum dō q̄ deus solus licet possint dici plures bonitates aut veritates improprie et quasi extensiue. Exemplū de sanitate vrine et corporis. et de bonitate actⁿ interioris ⁊ exterioris. Palam est ergo q̄ in ipo viuimus/mouemur et sumus.

Duodecimū corolla.

In eodem actu ꝓcurrere possunt multiplices rectitudines/aut bonitates. vna nature.alia moris de genere:altera gratie:altera glorie/ ⁊ hoc ē scōm diuersas habitudines considerandi eūdē actum ꝓformari multipliciter diuine legi/seu bonitati. Non q̄ in deo sit aliqua diuersitas in suis legibus que dicat realis vel formalis/ sed q̄ ipsam eandem concipimus diuersimode ⁊ consideramus scōm habitudines distinctas realiter ad creaturas/que habitudines nō sunt ipse deꝰ solus/sed ipse ⁊ creatura sic relate et considerate a quibus distincti conceptus ab intellectu formātur ⁊ abstrahunt p potentiam longe fortiorē q̄ sit estimatiua ouis/que ex speciebus lupi sensatis elicit inimicitiam nō sensatam. Et q̄uis conceptus absoluti nō connotent.tamen/quia a tali multiplicatione connotatorū eliciunt et abstrahuntur:retinent in suis modis representādi, virtualiter illos modos representatiuos rer̄ diuersarum ex quibus sumpti sunt et causati/ sicut essentia/ vita et intellectus in deo ⁊ sapientia et iustitia ⁊ fortitudo ⁊c. nō dicunt nisi deū ex parte rei penitus eundē: q̄uis operatio intellectus diuersimode negocietur circa eū ex his que videt i creaturis et ex habitudinibus earū ad deū ⁊ ad inuicē. Dicitur vlterius q̄ deus intuitiue visus sufficit causare tales conceptus distinctos et absolutos/absq̄ hoc q̄ necesse sit ponere in motiuitate obiectali que deus est aliquā distinctionem ex pte eiusdem. Si autem in oppositum allegeret Augustinus de ideis/ q̄ alia ratione condit⁹ est homo alia equus/et q̄ ille rationes sunt incommutabiles et eterne/remitto ad intellectū quem dat ockam in hac materia sup primo sententiaꝝ in qua explicatione si rudis iudicet/nescio quid appellabit subtilitas. Notet hic q̄ doctores etiā sancti sunt magis reuerenter glosandi i multis q̄ ampliandi.quoniā nō omnes semp aduertērūt/aut aduertere cogitauerunt ad ꝓprietatem locutionis Improprietas aūt nō ampliari debz sed ad ꝓprietatem reduci. alioquin q̄d mirum si auget deceptio. Sequit̄ postremo/ q̄ non est in potestate libera volūtatis create: facere aliq̄d bonum morale aut gratuitū nisi ex dignificatōe volūtaria ꝓme legis. Et sic patz primo q̄ nulla potest esse creatura rationalis impeccabilis p naturā/aut naturaliter rectitudo honestatis. Patet insuper necessitas pōnendi gratiā esse necessariā ad omne bonū/ supra gratuitā largitiōz bonitatis naturalis.quā bonitatē constat nō esse stante re ipa/ q̄uis nō sit bonitas nisi p quanto fluit a primo bono/et exemplariter eidē ꝓforma tur. Sap̄.xij. Virtus em̄ tua iusticie initium est Dico igitur q̄ sicut omnis actus positiuꝰ habet conformitatē naturalē ad primū bonū et idō bonus est saltem bonitate naturali. Ita si ille actus sit liber/tantū habet de bonitate honestatis.q̄ntum habet de cōformitate ad primā honestatem Sed istā conformitatē nō potest elicere nuda natura voluntatis/nisi cōmunicata sit sibi facultas et gratia in ꝓducendo alia q̄ sit illa solū respiciens substantiā actus et nō ceteras circūstantias onis/intentionis ⁊ similes. Ex quibus conseq̄ter deducitur necessitas humiliatiōis nostre ad deū/et q̄ nō glorietur ante eū stulta ꝓesumptō omnis carnis/nec aponat vltra magnificare se homo sup terrā Ex hō insup pelagiana heresis ⁊ ingratitudo supba confudit. Deniq̄ gspicuum est quāta necessitate desperare debeamus devires nostris/nec ponere carnem brachiū nostr̄ nec confidere in homine/sed proiçere totā spem nostrā in deum ne confundamur. sed liberemur et nutriamur et glorificemur. Innitamur igitur sibi tanq̄ summe potētie ⁊ glorioſissime maiestati.quo ad appropriatuꝫ patri.et hoc p vim iracūdibilem/cuius obiectū est bonū/arduum et honorificum. Innitamur sibi tanq̄ prime et infallibili veritati.quo ad appropriatū filio.⁊ hō p vim rationalez. Innitamur sibi tanq̄ bono optimo ⁊ suauissimo indefectibili/quo ad appropriatum spirituisancto.⁊ hō per concupiscibilē. Istas tres innitētias operant̄ et solidant tres ipse virtutes theologice fides spes et charitas:hec tria profecto miraculosissima opera causant in animabus iustorū fidelium. Nonne miraculū ingens est taliter inniti veritatibus incognitis et ineuidentibus:preter aut contra omnē rationē naturalē: q̄ citius dissentiret homo vere fidelis primo principio/prout dicit Guilhelmus Parisien. q̄ ali-

cui articulo quātumlibet ineuidenti. Hoc eñ est contra sapientiam grecorum: et scandalū iudeorum: et seuiciam tyrannoꝝ: et corruptelā vitioꝝ originalium. Propterea bene enunciauit aplus ꝙ fides est donum dei/ ne quis glorieť si credit/ aut qui gloriatur in domino glorietur. Cetex Vaz qualiter obsecro inter tot fluctus humane fragilitatis et viciſſitudinis incertiſſime/ poteſt dicere aliquis cum apoſtolo. Certus ſum ꝙ nec mors neq; vita ꝛc̄. me ſepabit a caritate dei que est in christo Jesu. Qualiter inter hec poteſt ita certificari anima et quietari vt dormire dicatur et requieſcere in idipſum/ quoniam ſingulariter in spe conſtituit eā dominus/ quemadmodū pulcre declarat Bernardus ſup cantica ſuper illo. Introduxit me rex in cubiculum ſuum. Cogita ſi potes et quantū potes. Tu hoc hic eſſe miraculū grande fatebezis. Porro de charitate q̄d dicemus/ quale eſt in ea quantūcq; miraculū. purificat hominem et gratum reddit deo. ambulantem in omnibus mandatis eius ſine querela. Nichilominus dicere facit ex affectu homini. q̄ eiuſmodi eſt cum apoſtolo. Venit deus ſaluos facere peccatores/ quorum primus ego ſum. Nō vti q̄ mentiebatur apoſtolus ſtudio humilitatis. ſ̄ ita de ſe ſentiebat reputatione proprie fragilitatis et indignitatis/ cui tamen dignus nō erat reliquus mundus. Si querat aliquis a me quo modo poſſunt hec fieri? Nō me interroget/ imo nec quenq; aliorum/ quoniam ſolus ſpiritus ſanctus horum miraculorum ſpiritualium ſicut eſt operator ſolus ita ſolus eſt doctor. Preparz homo ad hec capienda mentis puritatem/ non oris loquacitatem expectet. Vis ergo ſecretum cognoſcere. trāſſer te a theologia itellectū/ ad theologiā affectū. de ſcia. ſ. ad ſapiam. d̄ cognitōe ad deuotionē. Hec eſt theologia illa quaz magn⁹ Arſenius vir grecis et latinis litteris tunc eruditꝰ: fatebatur ſe neſcire. imo nec primam litteram alphabeti ſui didiciſſe: que theologia vtinam nobis omnibus qui theologi nominamur/ tam familiaris eſſet q̄ extranea eſt ignotaq;. Poteram diutius ac longius iſta protrahere/ preſerti ad collaudationem ſpei collocande in domino. Sed nimia fortaſſis eſſet digreſſio. et in ſanctorum opuſculis laus huius virtutis abunde poſita eſt. Nominatim in Guilhelmo Pariſien. de virtutibus. et in illa compilatione ſatis vulgata et certe fructuoſiſſima que de virtutibus ſimiliť intitulatur. quam compilationem ita conſonare verbis et ſententijs cum eodem Guilhelmo pariſienſi experior. ꝙ per ſuaſum habeo vnaz ſum mam ab altera ſumptam eſſe. aut vnum vtriuſq; autorem extitiſſe. Ad hec ſcripta et ſimilia vos remitto quoniam etiam materia et queſtio poſt prandium diſputanda. poterit nos eleuare magis ad capiendum miracula et miſteria huiꝰ ſpei. Eſt enim queſtio vtrū inter omnes virtutes theologicas/ virtus ſpei ſit nobiliſſima ſiue pfectiſſima. et cetera.

Hec de lectione prima.

Lectio ſecunda. 3

Asum promiſſioni mee. nam pollicitus ſum ſi meminiſtis me proxima lectione inueſtigaturum pro viribus. Qualis eſt illa lex cuius tranſgreſſio vitaz ſpiritualez quā dat baptiſmus ſpiritus ſancti admit et mortis eterne reum facit. Hec nimirum dubitatio non parua eſt neq; inutilis. vbi nō de lana caprina ſicut loquitur ſatiricus. ſed de anima. non de paupere regno. iuxta verbum ſtatij. Sed de vita beata ſit queſtio. Si ſocrates omnē philoſophie rationē ad mores tranſtulit et hinc laudatus eſt a Tulio Seneca ꝛ Auguſtino. Si preterea philoſophi fere omnes preſertim ſtoici imo et ipſi quod vix crediderīs. epicurei ſolā bene viuendi cognitionez: ceteris pretulerunt. tanq; ea ſola teſte Apuleo vituperabiliter ignoreť. Quid aget chriſtianꝰ cui repromittitur eternitatis ſpes pro premio bone vite. ipſe ſuperuacuis et inutilibus inueſtigandis quo pacto ſe totū impendit omiſſis que ad vitā ſunt neceſſarijs: quaſi non ex alto iubēte audiat/ que tibi precepit deus illa cogita ſemper: et in pluribus operibꝰ eiꝰ ne fueris curioſus. Unde et iudeis quāq; carnalibus et minꝰ capacibus celeſtiuz. dicebat dominus de lege ſua. Deutero. iiij. Hec eñ eſt ſapientia veſtra et intellectus coram populis. Q ãſ quis adeſt qui d̄ ingenij acumine gloriatur: qui preter ſubtilia et difficilia nihil inueſtigare dignatur. vertat huc aciem ſue rationis velim: ſuū hic ingenium exerceat. Affirmo multam hic eſſe profundam et vberem: ſtudioſiſſimis quantalibet ingenij laude preditis/ pſcrutationis materiam etiam ſuper eas ſteriles quas nonnulli ſolas mirari ſolēt imaginationum varietates. Propterea non me dignum arbitratus ſum qui difficultatis huius nodos ad integrum valerē euoluere. Nichilominus aliquid dicere vel imperfectum: tum neceſſitas. tum vtilitas omnium pluries impulerunt. Decum ſiquidem et cuz alijs ſepe recogito. multas ex ignorantia huius negocij ſuboriri turbationes in politijs tam eccleſiaſticis q̄ temporalibus. In hominū preterea cōſcientijs modo ſcrupuli vani contemnēdi ſurrepunt/ modo contemptus inſurgit temerarius: ꝛ audatioꝝ q̄ ſatis eſt/ fit inſup quoniā ignoratur virtus legis diuine frequenter irrituz mandatū dei/ ꝓpter traditiones hominū. Fit amplius de leui iugo chriſti et lege libertatis. iugū ferreū et onus graue. p̄mens ceruices chriſtianorum. dū ſcz aliqui ſuas omnes leges. ſuas inſtitutiones.

suas regulas ⁊ statuta/ arbitrari volunt accipiẽ das esse sicut p̃cepta legis dei/ ad eterne mortis interitum si p̃tercantur mergentia. Has vo tra ditiones hominũ/ quis cunctas dinumeret in ca nonibus summoꝝ pontificum/ in cõstitutionib⁹ synodalibus puinciaꝝ aut diocesium. in religio num regulis: in vniuersitatũ collegioꝝ et eccles arum statutis. in edictis impatorũ et p̃cipum et in plebiscitis cõmunitatũ. Quaꝝ plures sb ex cõmunicatione late sententie. Alie sub intermi tione diuine indignationis. Alie sub voto. Alie et fere omnes sub iuramenti aut fidelitatis debi to stringunt ⁊ obligant. Q̃ si adam vir talis ⁊ tã tus/ vnicũ discipline p̃ceptũ habẽs/ in illo corru it. Nos inter innumerabilia positi qualiter eua demus? Vix potest imbecillitas nostra diuinas leges ad numerum parum gratuita sua benigni tate reductas implere. Viam igit̃ obsitã tot spi nis cõstitutionũ semet inuoluentium/ et obũbrã tium/ quis inoffenso pede transiliet? Scim⁹ q̃d dixerit Petrus apostolus Actuũ. xv. Quid tẽ ptatis deũ imponere iugũ sup ceruicem discipu lorũ/ qd̃ neq̃ nos neq̃ patres nostri portare po tuimus. Hoc animaduertens et pia compassiõe deplorans egregius doctor Augusti. ad inquisi tiones ianuarij: ipam inquit religionez nostram quã manifestissimis et paucissimis celebrationũ sacramentis: dei voluit misericordia esse liberaz seruilibus premunt oneribus. vt tolerabilior sit ꝯditio iudeoꝝ qui legalibus sacramentis/ nõ hu manis p̃sumptiõibus subijciunt. Si tuo tempe sic dolebas o sapiẽs Augustie. quid nostra tẽpe state dixisses. vbi p varietate et motu capitũ. in credibilis est varietas et dissona mltiplitas one rum huiusmodi seruiliũ. et humanarum put lo queris p̃sumptionũ. Inter quas velut inter la queos animaꝝ ⁊ ligantia retia/ vix quispiã secu rus: et indep̃hẽsus incesserit. Hec est querela q̃ lem olim apud deuotum Bernar. detulerũt qui dam ex monachis/ et ꝓpter quã cõpescendaz/ si cut modo nitimur agere. scripsit volumẽ pulcer rimũ de precepto et dispensatione. qui liber hu ic operi nostro p fundamento suponat. Veni q̃ q̃cq̃d dixero accipiat̃ nõ determinatiue. sz inq̃si tiue positũ. p̃sertim vbi determinationẽ p̃cedẽtiũ sctorum ⁊ doctoꝝ expressam nõ inuenero. Mihi quidẽ occasionẽ studiosis ministrasse suffecerit.

Et pro intellectu dicendoꝝ sunt descriptiões et distinctiones p modũ considerationũ premit tende. Lex diuina p̃ceptoria/ est signum verũ reuelatuz creature rationali. qd̃ est notificatiuũ recte rationis diuine. volentis tenere illam crea turam seu ligari ad aliquid agendũ vel non agẽ dum/ p dignificatione eius ad eternã vitã conse quendã/ et damnationem euitandam. Descri ptio hec causalis est aut ad causalẽ reducibilis. Cuius rationabilitatẽ non melius suadere vale mus q̃ p descriptionis ptes si discursum habea mus. Dominus igitur signũ p genere/ q̃ de⁹ se solo nõ obligat creaturã rationalem/ nisi p nõ tificationem sue rationis recte dictantis et volẽ tis creaturã sic teneri seu ligari. et q̃ notificatio ista fit aliquãdo p voces. nunc p scripturã. nunc p internã inspirationẽ. Hoꝝ signoꝝ aliud est vo cale. aliud est scriptũ. aliud mentale. dimitto cõ cordantias. Q̃ aũt creatura rationalis nõ ꝓpte obligek nisi p notificationẽ qualẽ pdiximus. ap paret. q̃ nisi sic dicat̃ esset possibile naturaliter fa tuos et insensatos obligari. imo nulla videretur ratio. cur nõ etiã brutis talis obligatio posz im poni cui⁹ transgressio esset imputabilis ad penã aut premiũ. qd̃ nullus cõcessit. Nõ negamus ta men quin res quelibet indispensabiliter tendat in deũ et in qualibet re lex quedaz inueniat̃/ put di cunt Basilius in suo hexameron et sequaꝝ eius Ambrosius in simili libro. q̃ volũtas dei lex na ture est. Et Boetius hunc habet vsum loquẽdi in pluribus. ⁊ cõmentatoꝝ dicit naturã agere tã q̃ rememoratã ab agente infallibili. Si qs ob ijctat de puulis quos obligauit de⁹ ad baptisma ta suscipiẽda. ⁊ taliter q̃ in vtero materno si mo riant̃ absq̃ hmõi baptismo quẽ constat eos non solũ ignorare imo nec habere posse damnabunt̃ Respondemus q̃ nec ibi est p̃ceptum quale loq̃ mur. cui⁹ transgressio. s. imputetur ad culpã no iam actualẽ. Sed est ibi quoddã statutũ diuinũ quo non obseruato nõ redditur hereditas i adã amissa. Ex quo ptinus eliciendũ videt̃ corol larie q̃ nulla creatura ratiõalis põt esse indigna deo. tanq̃ ꝓpte peccatrix absq̃ cõmissione vel omissione libera rei illicite. ad cuius oppositum e rat obligata. Obijceret aliquis ꝺ policta hu mana que a diuina exẽplata est. In illa em̃ q̃q̃ liganť ignorantes in eis que iuris sunt. Rñdeť q̃ nullus q̃ potest ignorantiã inuincibilẽ sufficiẽ ter allegare. põt transgressoꝝ legis appellari neq̃ quo ad deũ. neq̃ quo ad hoies. Plerũq̃ tñ p̃su mit̃ apud hoies aliquis esse sciens. q̃ nõ pot ridice p testes iustã sue ignorantie causam assig nare. ꝓpterea condẽnatur aliquãdo p homines ille qui vere innocens est apud deuz. Sequit statiz ex his q̃ apud facientẽ illud quod in se est nulla est ignorantia inuincibilis neq̃ iuris neq̃ facti in lege diuina. vel agens ex ignorantia tali nunq̃ peccat. Primã partem tenuerunt docto res excellentes vt Guilhelmus parisien. Cõtra quos sunt valide rationes p̃sertim de ignoꝛã tia facti. nã ⁊ in talibus ecclesia etiam fallere po test ⁊ falli absq̃ peccato. vt cõcubitus iacob cuz Lya nõ inculpat̃/ ⁊ ita de similibus. Pro parte altera sunt alij vt Guilhelmus anthisiodorens. qui talem ignorantiã iam p̃sertim facti aut iuris humani dicunt posse contingere et eã insuper ca rere peccato. Et eas similiter actiones non esse

culpabiles q̃ pueniũt ex ipa. z hoc fit qñ si nõ es
set ignorantia talis/ nõ fierent hmõi actiões sec⁹
vbi agens nõ minus efficeret id qõ agit ignoran
tia tali nõ extante. ¶ Deniq; dr signũ verũ qm̃
vt cõscientia erronea. nihilomin⁹ de p se et ꝑpe
legis obligatorie vim nõ habẽt ¶ Subiungit i
descriptione signũ reuelatũ creature rõnali. Et
eñ sola rationalis creatura obligabilis est. qz so
la capax est diuinoz ꝓceptoz. cum subiectione.
Unde posset esse aliqua creatura ratõnalis non
eleuabilis ad cognitionẽ hmõi. vt infantes sunt
de facto p tempe nõ eleuati. ideo non obligati/
aut si esset capax et si nõ esset subiecta deo quem
admodũ spirituſsanctus nõ est ſudiectus patri z
filio. a quibus pcedit et cognitionẽ immensaz ac
cipit: talis non esset ꝑprie obligabilis Et quoni
am ꝓcepta diuina ꝑut ordinant ad deũ vt beati
ficatiuus est/ cognosci non pñt a creatura ratio
nali ex solo lumine naturali. necesse fuit cõcurre
re reuelationẽ quocũq; mõ fieret/ siue p angelos
siue p homines/ siue p internã illustrationem/ si
cut apls loquit de ꝑphis/ quibus dicit fuisse reue
latum illud qõ occultuz est dei. Sic eñ sentiunt
doctores q nemini deesset deus in qu ocunq; lo
co poneret qui faceret quod in se est vtẽdo. s. be
ne donis iam habitis. quin euz de necessarijs ad
salutẽ diuinitus illustraret. sicut dicit petr⁹. Ac
tu. ¶ Sequit in descriptiõe q est notificatiuum
diuine ratiõis recte volentis teneri illã creaturã
vl ligari ad aliqd agẽdũ vl nõ agẽdũ. qz fit a qui
busdã q̃stio que sit rõ obligatoria i deo vel recta
ratio vel volũtas? Ponit hic vtrunq;/ quia nec
recta ratio sine voluntate. nec ecõtra sunt in deo
obligationis cõplementũ. Preterea quãtũcũq;
notificet volũtas sui superioris/ nisi p illã velit li
gare nõ ꝓsurgit obligatio. scõz deductionẽ Bu
randi in hac materia vbi querit an teneamur in
omnibus cõformare voluntatẽ nostrã voluntã
ti diuine? Si eñ sortes leuat festucã. scit theolo
gus. q hoc deus vult. z ita de quocunq; effectu
qui ꝑducit. Non optet tñ vt videt q theolog⁹
talis obliget velle sic̃/ cuius sorte in his que pec
cata nõ sunt. teneat non se deformare remurmu
rando aut ꝓtranitendo volũtati efficati dei ple
ne cognite. quẽadmodũ forte Guilhelmus anti
siodorenſ z alij sentientes oppositũ prioris sentẽ
tie intellexerũt. Attamen hec ꝓsequntia nõ valet
Ista voluntas est iustissima. vel ista inclinatio z
tendẽtia sunt rectissime. vtputa inclinatiões na
turales. q̃ formãs se p actũ libex tali volũtati:
aut inclinatiõi in re volita. aut in obiecto ad qõ
est iclinatio nũq; peccat. Stat eñ q de⁹ ꝓceptũ
ad oppositũ dederit vt q actualit volũtas nihil
eliciat. Fatemur tñ q si act⁹ elicit⁹ esset oino tal.
qualis est act⁹ naturalis ille nunq; esset deformis
Nã hoc claudit repugnãtiã. s. hoc dicere. vl pa
rũ vel nihil est. ¶ Tandẽ subinferk in descꝓtiõe
p dignificatione ad eternã vitã ꝓsequendã/ z dã
nationẽ euitandã. Hemini me legisse in Burã
do q si nulla fuisset facta reuelatio hoi õ fua be
atificatiõe supnaturali aut damnatiõe. nõ incur
risset pctm̃ faciens seip̃m reũ dãnatiõis eterne z
ita nullũ fuisset pctm̃ mortale. Hoc dictum de le
ge statuta veritatem hre vidr. ꝑ de possibili neq;
q̃. Nõne videm⁹ q dãs opam rei illicite põt ad
penã humanaz legũ q̃uis sibi prius incognitaz
iudicari. Et q̃q̃d sit tñ õ possibili ita de facto se
res hz/ oẽm obligationẽ diuine leg⁹ apud viato
res ad finẽ tendere vt dignificet hõ ad vitã eter
nã: et infernalẽ mortẽ euitet. Juxta qõ saluãt ali
qui nõ improbabilr/ qualit apud dãnatos vl be
atos nõ fuit leges preceptiue. q̃les loq̃mur. ad q̃s
scz volũtas diuina velit teneri saluatos aut dam
natos sub nouis pmijs aut penis/ qz in saluatis
nõ est necesse. In q̃bus maxie hz locũ illud apli.
Justo nõ est lex posita/ z in dãnatis esset inutile.
Alioq̃n dicẽdũ est vt videt dãnatos ꝓtinue mor
taliter demereri. Quãuis aũt dignificatio ad vi
tã eternã ꝓcipue ꝓsurgat a deo dignificante. vt a
cã supma z dominãtissima. sic̃ z lex q̃libet a pria
lege ꝑfluit vt emanatio quedã luminosa. Nihil
omin⁹ dignificatio formalis fit p gram̃ seu chari
tatẽ. et meritoria p actionẽ bonã ꝓceptoz imple
tiuã: ad ꝓcipientis intẽtionẽ quã explicauit cuz
ait. Si vis ad vitã ingredi/ ꝑua mãdata. ¶ Si ñ
erram⁹ in describendo legẽ ꝓceptiuã tã affirma
tiuã q̃ negatiuã. ꝑut nõ errasse putamus. apta ẽ
nobis via nõ mediocris/ ad pgendũ q̃ tendimus
plurimũ q̃z lucis allatũ est acies nostre mẽtis ad
inferendũ ꝓgnoscẽdũq; seq̃ntia.

Corollarium primũ.

Nõ iõ dr aliq̃ lex appropate vel pure õ iure di
uino. qz ad illã obligat de⁹. Facilis ẽ declaratio
qm̃ sic̃ nihil fit absq; deo causante/ z nihil est ve
rũ absq; prima vitate. Nã ois sapia a dño deo ẽ
Nihil ꝓterea bonuz absq; prima bonitate. nihil
pulcr neq; suaue/ z ita õ aliis ꝑut lectio ꝓcedẽs
diffusi⁹ ondit. Ita ois obligatio cassa ẽ nec alic⁹
robor⁹ vl momẽti. si nõ a õo impatore supmo vi
res habuerit. Nõ ẽ ptãs nisi a õo inq̃t apls. vez
tñ nec ois effect⁹ õr appropate diuin⁹/ nec ois ve
ritas ptinet ad fidẽ. nec ois bonitas ad adoratio
nẽ Cur nõ sil̃r poterit esse obligatio aliq̃ a deo/ q̃
nõ ob h̃ appropriate spectabit ad legẽ diuinam.

Corollariũ secũdũ

Nõ ideo ꝓcise õr aliq̃ lex diuia seu õ iure dino
appropate. qz illã creatura rõnalis p reuelationẽ
accepit. Itaq; fieri ꝑt sic̃ i antiq̃ lege teneo fuisse
i plurib⁹/ q õs reuelet z tradat imediate aliq̃s le
ges p solo regimne pollitico z ciuili. quẽadmo
dũ de ordinatione legis israel. õ taxatione pena

rū ciuliū ⁊ similiū diceret/et tales appellāt a doctoribꝫ leges iudiciales. qz tñ leges tales nō immediata ⁊ directa intentione ordināt in finē vltimum ⁊ supnaturalē. deficit vna ꝓditio descꝑtionis añdicte. ℣ro cuiꝰ elucidatiōe ⁊ vt dicti hꝰ rationabilitas magꝭ innotescat: aduertendū est qꝫ hō q̄ subsistit ex duplici substantia. vna spirituali eterna diuinaqꝫ/alia corpali ⁊ mortali: duplicem habet finē. vnū supnaturalē. aliū naturalem q̄ humanus pōt dici seu politicus ⁊ ciuilis. ℣nc ꝓsecutiōe p̄mi finis date sunt leges a deo ꝓportionate ad finē illū. de quibꝰ noster est p̄ncipalis sermo. ⁊ illas appellamus appropriate diuinas seu theologicas seu de iure diuino. quēadmodū nō omnes virtutes sed eas dūtaxat q̄ ad deū immediate dirigūt. theologicas et diuinas nominamꝰ fidē spem atqꝫ caritatē. ℣roinde ad ꝓseq̄ndū finē alterū q̄ humanꝰ q̄nqꝫ dr. quando qꝫ ciuilis et politicꝰ. leges alie late sunt. ⁊ vt plurimū p humanā inuestigationem imposite. ℣lle ro q̄uis ordinent finaliter ad finē beatitudinis eterne sicut ea que corporis sunt ⁊ corpus ipsum ꝓpter animā factū nullꝰ ambigit/eas nihilominus diuinas nequaqꝫ dicimus. alioquin leges ⁊ regulas medicine quo pacto nō esse diuinas cēsebimus? ℣lle siquidē respiciunt sanitatis armoniam ⁊ viuacitatē sensuū integraz. quibus lesis nōne anima ab vsu virtuosoꝝ actuū diuinoꝝ impedita torpescerct? ℣llas tñ leges seu regulas esse de iure diuino nōdū quisqꝫ dixit. q̄uis testet sapiēs medicinā ab altissimo creatā. q̄uis deniqꝫ sint in ea vel esse possint ꝓclusiones plurime p reuelationē magis q̄ p humanā inuestigationē inserte. ℣erspicuū est igit arbitratu meo/legez aliquā nō idcirco dici appropriate d̄ iure diuino. qz deo reuelante suscepta est. ℍmōi aūt corolla/rij cognitio/pdest nō pauꝫ ad elucidationē materie p̄ntis/tā circa legē antiquā/q̄ in noua.

ℭorollariū tertiū.

℣Circa qd̄ deducit vlteriꝰ q nō omnes canōes summoꝝ pontificū vel decreta/sunt de lege diuina. patet hoc ex radice premissa/q̄uis alie nō desint inferi? assignande. ℭSunt itaqꝫ plures hmōi canones ad politicā solū ꝙuersationē accōmodati. ℭQz si dicat aliquis. ℣Nōne bona eccl'ie omia spiritualia sunt. qz spiritualitatē respiciūt et ad spiritualitatē inducūt. ℣Rndemus sub alia distinctione/q in politica ꝙuersatiōe hoīm/sicut sūt q̄ dā specialit deputati et dedicati ad obsequēduz deo q̄ anthonomatice ecclesiastici dicūt seu religiosi. ℣Alij q̄uis ad deū tendāt. qz tñ suū magis est officiū tractare ea que sunt secularis policie. ideo seculares nominant. ℣Non aliter dicunt bona primoꝝ esse spiritualia. licet sint res mere tēporales. et corpus cōseruantes sicut in alijs. ℭSimili ratione leges ordinantes ecclesiasticam policiam dicunt plerumqꝫ spirituales seu diuineq̄ uis improprie. ⁊ alie ciuiles et humane. ℣Et hoc loco fallunt et fallunt crebro quidā canonistarū p̄sertim in materia quā tractauimus de symonia vbi spiritualia iudicant illa que esse carnalia et materialia nullus nescit.

ℭorollariumquartū

℣Lex aliq̄ nō ideo dicit d̄ina appropriate. qz ex p̄ncipijs iuris diuini deducit. ℣Primo. qz sicut oē verū omni vero ꝓsonat. sic ois lex q̄tūcunqꝫ positiua et humana ꝓsonat diuine legi: imo ex ea deducit/saltē ad deo et beatis. ℭAmplius nulla est lex que nō innitat p̄ncipijs istis. deo iubēti obediendū est. ℭAutorizatis a deo parendū est superioribus suis in eo qꝫ superiores sunt nō est inobediendū/⁊ ita nulla esset lex pure humana. con ℭEt pro tra id qd̄ veritas hz et vsus cōmunis. ℭmanuductione captam? simile in eis q̄ dicunt fi dei. ℣Nō em̄ fidei ascribimus oēm veritatē. q̄ seq̄ pōt ex veritatib? ꝓtentis in sacra scriptura. ℭHz illas tantūmodo veritates sibi dam? que specialiter reuelate sunt/et date ad credendū/p beatitudinis fine cōsequendo. ℭScimus insup qꝫ non omnia que p summos pontifices imo nec p eccle siam approbata sunt. esse cen senk de fide. alioqn obligarent ad sui credulitatē opuscula sctoꝝ omnium doctoꝝ que p ecclesiā approbant/sicd̄ multis expressum est in decretoruz distinctionibus. ℣Hoc aūt dici nequit quare nec omnis lex appellabitur de iure diuino. quā tulit vel summus pontifex vel ecclesia vel princeps quilibet autoritatem habens dei in subditos. ℭSi ro queritur numerus veritatū taliū que approbate sunt d̄ fide. ℣Remitto hūc ad ea que tractauit ockā in suo dialogo. li. ij. q̄uis aliqua p incidentali declaratione sum dicturus.

ℭorollariū quintū

℣Sequit ex p̄cedentibus coassumptis quibusdam veris/qꝫ eadem lex dici potest de iure diuino ⁊ naturali/et humano seu positiuo: sed alia ⁊ alia ratione respectu diuersoꝝ. ℭEt quidez qualis est legis diuine ratio dictū est. ℭLex ro naturalis p̄ceptiua talem habz rationē. qꝫ est signū inditum cuilibet homini. nō impedito in vsu debito rationis notificatiuū voluntatis diuine/volentis creaturā racionalē humanā teneri seu obligari ad aliquid agendū vel nō agendū. p cōsecutione finis sui naturalis. qui finis est felicitas humana/⁊ in multis debita ꝙuersatio domestica. et etiam politica. homo em̄ natura animal ciuile est. ℭLex humana siue positiua p̄cepta pure et appropriate describit qꝫ est signū verum humana traditione et autoritate immediate cōstitutum/aut qꝫ non infertur necessaria deducto ne ex lege diuina et naturali/ligās ad aliqd agē

dum vel nõ agendũ/ p ꝓsecutione finis alicuius humani. ¶ Si quis ꝑticulas hanc descriptionũ discurrat/agnoscet tũ differentes rõnes triplicis huius legis/tũ ꝓuenientia in re eadẽ. ¶ Et quidẽ lex diuina differt a ceteris in duobus specialiter uine.lex ño naturalis innittit dictamini ratõis quod est isitũ cuilibet homini nõ impedito i vsu debito rationis.quod impedimentũ fit aut p immersionẽ cũ sensualitate nimia:aut p lesionez virium naturaliũ sensitiuaꝝ:aut p depꝛauatiõz ractoꝝ viciozꝝ et ꝓsuetudiniũ puersaꝝ. Lex autem humana principaliẽ innitit traditiõi humane aut quasi humane/et hoc quasi humane dicimus ꝓpter illas traditiones pure iudiciales ꝙs p moysen dedit dñs:et que nõ innittũt principaliter reuelationi vt reuelatio est/nec ex reuelatis aut ex dictamine pure naturali cõuenienti deductione paterent apud oẽs/si nõ accederet supioris alicuius determinantis autoꝛitas Exemplũ de ista lege. ¶ Princeps in hac terra ꝓstituẽdus ẽ p successionẽ hereditariã/principi dabũt annuatim mille talenta auri p tributo ꝛ silues. que nec deducunt apte ex veritatibus legis diuine ꝛ naturalis.nec tñ illis ꝓtradicere cognoscunt.alioquin ille nõ tã essent leges dicende ꝙ seue et iniq tyrannides ꝛ veritate carentes. ¶ Scõa differẽtia legis diuine ad naturalẽ est.qꝛ lex diuina pncipaliter respicit finẽ spiritualẽ.lex naturalis naturalem/humana ño lex potest ad vtrunqꝝ dirigere ꝓpter distinctionẽ que data est in tertio corollario de canonibus summoꝝ pontificũ.quoꝝ aliqui sunt pure humani/respiciunt tñ immediate finem supnaturalẽ beatitudinis sempiterne

¶ His declaratis patet scõa ps corollarij. Sed primam manifesto nominatiz de hoc pcepto nõ furtũ facies. ¶ Nã et adeo reuelatũ est ad ꝓsequẽdum finem vltimũ.ꝛ insitũ est cuilibet homi non impedito in vsu debito rationis ad cõsequẽduz finẽ naturalẽ. ¶ Nihilominꝰ respectu ꝗrũdã hoim impeditoꝝ i vsu debito ratiõis.potuit repeti tã/ ꝙ humana tm autoꝛitate latũ esset/ ꝙuis nõ debeat simpliciter humanũ nominari Ex hoc nihilominus patet q apud aliquos excellentis ingenij ꝛ multarũ litterarũ.sicut potest vna ꝓpositio dici fidei ꝓpꝛie.que nõ spectaret ad fidẽ explicitam exemplificatã alterius. ¶ Ita de legibus fatẽdũ est. ¶ hac de causa misericoꝛdia dei quasdã leges que naturaliẽ essent note si nõ p peccata obliterate et quasi delete fuissent. decreuit rursus innouare/et inuouando cõmunitati hominũ tradere/vt essent inexcusabiles.ꝛ vt p eas finẽ ꝓseq̃rentur nõ naturalẽ tm̃modo sed eternũ.

Corallarium sextum

¶ Sequit q nõ absurde cõcedi potest omnia ꝓncipia iuris naturalis esse de lege diuina ꝓpꝛie dicta:licet diuersa ratione. hoc pspicuum erit si attendimus quemadmodũ omnia principia iuris naturalis deo reuelante aciubente cõtinet lex tã antiqua ꝙ noua ad finẽ beatitudinis eterne. Et aliunde forsan istud suadere possumus. Ex hoc q taliũ principiozũ indita est notificatio creature rationali p immediatã dinine lucis irradiationem quẽadmodũ tradiderũt Aug⁹. ꝛ alij doctores eleuati. ꝛ olim sup hoc fuit articulus parisi. tpe Guilhelmi ¶ parisienſ. put legi in beato thoma ꝛ bonauẽtura declarat pulcerrime in itinerario mentis in deũ/ ostendens nullũ esse dictamẽ recte rationis solidũ ꝛ obligatoriũ nisi in prima lege ꝛ luce stabiliat. ¶ Propterea pꝛoꝝ maximi ꝛ pncipui.iter quos floruerũt socrates ꝛ ceteri academici ingenue ꝓfessi sunt.nihil in rebus mutabilibus se scire/nullã in eis repire veritatẽ ꝛ nullum esse dictamen rectũ rationis.q si p hoc omnem a nobis veritatẽ et rectũ dictamen simpliciter excludebant/errabant intollerabiliter. q detãtis inuestigatoribus veritatis sentire nephas est/nisi p quanto forsan deũ nõ sicut deũ glorificantes.neqꝝ gratias agentes.qꝛ que abscondita eius erant manifestauerat eis.dati erant iã in reꝓbum sensum et deficiebant scrutantes scrutinio. ¶ Sentiebant igit si bene sentiebant in hac tãta ꝓfessione ignoꝛantie q solus deus sicut est immobilis ita est veritas stabilis.et lex certa et cõstans/in qua videmus ꝙ bona sunt et vera/consonantes in hoc ꝓpbe eximio. qui postꝙ pmiserat.multi dicũt ꝙs ostendit nobis bona. Respõdens subintulit. Signatũ est sup nos lumen vultus tui dñe. Alienum subinde non est dictũ apostoli pluries allegatũ quo dicit. in deo nos viuere ꝛ moueri et esse. Omnis quippe cognitio veritatis in nobis nonne pꝛecoꝛ quedã motio est. vt igitur in deo sit oportet cõfiteri. Et hic esset speculatio gratissima si nõ ad alia ꝓperaret intẽtio

Coꝛollariũ septimuz

¶ Sequit ex premissis notanda valde distinctõ ad apiendũ illud magis ꝛ magis qõ querimus. Aliqua est lex pure diuina.aliqua ptinens ad diuinã.aliqua imptinens. Nihil hoc nouũ fingo. distixerũt itaqꝝ in simili doctoꝛes ante nos q veritas aliqua est pure de fide.aliqua solũ ptinens ad fidẽ que dici põt de pietate fidei. Aliqua imptinens que dici põt apocrifa. Sicut in cõtrario aliq falsitas est heresis. aliqua sapiens heresim que dici põt erroꝛ.aliqua omnino imptinẽs/saltem quo ad nos viatoꝛes et nostram deductiõz.

¶ In lege pure diuina põt quadruplex signari gradus. In primo gradu reponunt leges immediate reuelate a deo p tota cõmunitate hominũ aut principaliori pte, scripte in biblia ꝛ ꝑtim in euangelijs a christo latis ad ꝓsequendũ beatitudinem. Et ex hoc statim patet q in plus se ha-

bet veritas/q̄z lex pure diuina. ꝓpter illud qđ p̄dictū est de multis legibus pure iudicialib⁹ antique legis. ⁊ qz multe veritates sunt que nō sunt impatiue ⁊ ex hinc nō obligatiue. ¶ In signū autē q leges iudiciales antique legis/non essent ꝓpe de iure diuino. sicut nec deducebant de directo immediate in finē beatū. xp̄s legislator p̄fectissimus volens condere legē dignissimam ⁊ beatificatinam. oīs tales leges ordinātes hominē ad finem humanū ⁊ politicū/relict ad arbitriū platoz ⁊ p̄incipū. ita tñ vt sp meminissent ptātem eis datā p veritate. nō ꝓtra veritatem. ⁊ ad edificationē. nō destructionē. put loq̄t apl's. ¶ Si cōtentiose q̄spiā obnitat ⁊ dicat leges hmōi iudiciales fuisse de iure diuino ꝓpie? Respondeat ergo quō dispēsabiles erāt. ⁊ nō solū mutabiles sz mutate. ⁊ q multis earū licebat absq̄ damnatōnis piculo ꝓtraire. ¶ In scō gradu reponētur leges diuine que ex p̄cedentibus solis in cōsequentia euidenti aut saltē reuelata ⁊ ꝓpie credenda deducunt. ¶ Dixi notanter ex istis solis ⁊ in consequentia euidenti aut saltē ꝓpie de fide. qm̄ si necessario coassumeret ꝓpositio alia. que nō eēt p ꝓpie de lege diuina aut de fide aut si ꝓsequētia esset euidens. nec ꝓpie de fide. ꝓclusio nō esset p ꝓpie de fide ꝑm mox dicēda. Addidi in ꝓntia reuelata et ꝓprie credenda. ꝓpter determinatiōez ecclesie rite factā. quā supono in his que sūt ad salutem necessaria/errare nō posse. ¶ In tertio gradu reponent leges diuine immediate a christo tradite: aut ab eis dicto modo deducte. q̄ per successiuā relationē apl'oz et alioz ad nos equalētē scripture canonice/notificate sunt. vt forte est ista lex. vniuersalis ecclesia pontifici romano subiecta sit. Nō em̄ posset euidenter aut p cōsequentiā pure de fide ex legibus p̄imi generis humana deductōne fultiri. q tñ sit lex pure diuina patet. qz nisi sic: posz humana traditione primatus iste cassari. ¶ In quarto gradu sūt leges specialiter inspirate ⁊ reuelate q̄busdā singularibus p̄sonis p se aut p paucis ad hoc electis. Similiter quicq̄d ex talibus legibus deduceret modis p̄dictis in secundo gradu. de his legibus notatur in decretis. ¶ Ex his apt intellectus qualiter dicta apostoloz ⁊ discipuloz xp̄i/sunt alterius autoritat quo ad aliq̄d/etiā pure de fide q̄z successoz suoz. qm̄ p̄imi a xp̄o doctrinā immediate susceperūt/eius insup facta viderunt ⁊ ad eos exp̄sse dictū est. Qui vos audit me audit. et ruzsus. q̄ dico vobis in tenebris p̄dicate supza tecta. ¶ Iste p̄terea sunt in euangelijs posite ⁊ a xp̄o immediate tradite. Petrus fuit apl's. Petr⁹ accepit autoritatē ligandi ⁊ soluēdi. Petrus edoctus est in die pentecostes a spūsancto de oi veritate necessaria ad salutē. Tales aūt de quocunq̄z successoz petri formate: non sic habent a xp̄o et in scriptura sacra. p̄suponūt em̄ sp ad minus istam q talis rite succedat Petro p electōez aut aliter. ⁊ hoc est humana traditiōe solū cognitus. Nisi forsan q̄s diceret q vniuersalis ecclesiastica autoritas a spiritusancto specialiter inspirata/determinauit de q̄busdā q Petro in papatu successerunt/vt Clemens Siluester: et Gregoriꝰ/q̄uis in eis que sunt facti nō sit necesse ecclesiā nō posse errare. ¶ Consequenter deducit quō maioz fuit p̄imitiue ecclesie autoritas quo ad p̄dicta q̄ nūc fit/⁊ q nō ē in potestate pape aut ꝯcilij aut ecclie immutare traditiones datas ab euangelistis ⁊ a Paulo/sicut quidam deliraut. Nec hīt quo ad hoc qđ est facere aliq̄d esse pure de fide parē autoritatis firmitatē. Unō q̄tū licet dubitare diuris alicuius in papatu vel ep̄atu/tantūdem lz iuris institutiones in dubiū reuocare. Hanc materias tractat Burandus. Ut hic apt modus itel/ligendi illud Augl. Euāgelio nō crederē nisi me autoritas ecclie cōpulisset. ¶ Videt em̄ ecclesiā suā p̄mittere p̄imitiua ꝯgregatione fideliū eoz q̄ xp̄m viderunt audierūt et sui testes exterūt. Declaremus nūc postmodū quid sit lex ptinens ad diuinā ⁊ q̄d imptinens? Ut dicamus q illa lex ē pertinens solū/que licet deduci nō possit ex veritatibus solis legis diuine. deducit tñ ex eisdē cō assumptis aliquib⁹ veris ꝓbabilibus/q̄ pie ⁊ rationabiliter negari nō p̄nt. Quia etiā ꝑm regulā magistralē. Cōclusio sp insequit debiliorē ptem alicuius p̄missaz q̄ necessario coassumit ad sui illationē. Aut etiā si cōsequentia sit ineuidens nec ꝓpie de fide/ꝓsequēs est vt ꝓclusio illa signans talē legē nō dicat ꝓprie lex diuina. ex q̄ vel vna p̄missaz vel ꝓsequentia deficiunt a rectitudie fidei/vel euidētie. Sic em̄ vez ē q ꝓpositio copulatiua ex vna ptingente/ꝺz tota ptingēs/⁊ ex falsa vel impossibili: tota falsa vel impossibilis iudicatur. Ignozantia autē istius distinctionis multos plerūq̄z turbat ⁊ inuoluit. ¶ Imptinēs lex erit ad legē pure diuinā que nō plus ex eadez deduci potest q̄z opposita. vñ nulla est ꝓpositio q̄ ita pure sit fidei/quin ipsa possit coniungi cū aliis imptinentib⁹ ad fidē. ⁊ ita totuz resultans erit imptinens fidei. vt ista ꝓpositio est pure fidei. Euangeliū iohis est vez: dicēdo tñ sic hoc euangeliū iohis scriptū a roberto est verū/erit ista ꝓpositio imptinens ad fidē. sicut est ista quā ꝓcludit/robertus scripsit hoc euangeliū. ¶ In legibus ergo nō pure diuinis assigno quattuoz gradus. Primus gradus continet leges que licz late fuerint a deo immediate vl ab autorizatis immediate ab eo. tamen hoc nō constat nisi p historias aut relationes. que ꝓprie nō sunt de fide: q̄uis ipe negari nequeant absq̄ scandalo ⁊ pterua maifesta. Exemplū de ista lege. Electio sanctī clementis spectabat ad petrū. Non em̄ dubitatur quin Petrus exquo ita fecit habuerit super h autoritatē immediatā a christo. et q ita fo

cerit licet rationabiliter negari non potest. tñ ne gans ab hereſi ſe defenderet. nec vt talis eẽt pu niendus/ſed bñ vt ꝓteruus ⁊ ſcandaloſus ⁊ in ciuilis ⁊ quouſcꝫ ſe purgaſſet aut expoſuiſſz/de beret de hereſi ſuſpectus vehementer haberi et tractari. Scõs gradus hz leges que nõ late ſũt immediate a deo. tñ coaſſumptis aliquibus que rationabilit ⁊ abſcꝫ ſcandalo negari nõ ꝑñt. ille inferunt a legibus pure diuinis. Exemplum de ſta lege. Electio ſummi põtificis ſpectat ad car dinales/rebus ſtantib⁹ in eccl̃ia vt ſtant. et ſede vacãte. Ex iſta em̃ lege pure dina ꝙ electio ſum mi pontificis ſede vacante debz celebrari. Coaſ ſumpta iſta que rationabiliter negari nõ põt ꝑ nunc/ꝙ eccleſia cõmiſit hãc poteſtatẽ cardinali bus. ſequit lex predicta. tñ denegãte iſtã dicere tur ſicut prius. In tertio gradu ſunt leges q ad ſui deductionẽ ꝑ leges diuinas requirunt ꝓ poſitiones dubias/que tamẽ plus incitant ⁊ edi ficant ad deuotionẽ ⁊ religionem cꝫ oppoſite/aut ꝙs tutius eſt concedere cꝫ negare. Exempla mꝫ ta et quotidiana ſunt in canonibus ſummoꝝ põ tificum ⁊ decretalibus. Illi quipe canones aut epiſtole decretales innittunt legibus diuinis vt pote talibus vniuerſalibus. Qui vos audit me audit. Obedite prepoſitis veſtris que dicũt fa cite et ſimilibus. Sed ſubſumendo ꝑ minori ꝓ poſitione aut in cõſequentia coaſſumunt ſepius propoſitiones que nõ ſunt de lege diuina/aut q̃ dubie ſunt/aut non prorſus certe ꝙ ꝓficiunt ob uantibus/tamẽ in multis tutius eſt eas concede re nec pertinaciter impugnare. Exemplũ ꝺ iſtis quadrageſimale ieiuniũ obſeruandũ eſt. excom municationes timende ſunt et ſimiles. Jo hꝫ gra du reponunt cõſtitutiones multe prelatorum ⁊ canonizationes ſanctoꝝ. qm̃ faciunt ad pietatez fidei coaleſcendã nec eidẽ ſunt adũſe. Noſtre mus gradus continet leges que ex legibus diui nis nõ plus deduci poſſunt. aut minus cꝫ oppoſi te. Exemplum iſtius/talie magne et tributa cõ cedende ſunt huic principi ⁊ ſimiles ⁊c. Simi lem diſtinctionez de lege pure naturali ⁊ de lege ptinente ſolũ ad naturalem. aut imptinente. con cipere poteſt quilibet vt mediocriter inſtructus Gratias deo qui fundamenta ſolida et decen tia dedit nos iacere/ad id edificandũ vtilius qꝺ ſupeſt. qui ꝑterea de tenebrarum quondã inuo/ lutro lucẽ haꝫ deſcriptionũ ⁊ diſtinctionũ fecit ſplendeſcere ad intuendũ limpidius ſecutura.

Incipit. III. lectio

Ergere feſtinabamus ad reſponden dum queſito principali ꝑ vnicam cõ cluſionẽ poſt has terminoꝝ elucidati ones. Sz reclamauit veſtigiaqꝫ retor quippe inſequit. Figamus ſic pedem poſt pedẽ hec materia eſt/q̃d ſit ius ⁊ quotuplex eſt/et q̃d diuinum vel euangelicũ vel naturale vel huma num? Similiter de policia. Querentes itaqꝫ q̃d prelati poſſunt ⁊ principes. conſequens ẽ iſta nõ neſcire. Expediemus aũt ſub cõpẽdio ⁊ dice mus. Jus eſt facultas ſeu poteſtas ꝑpinqua ꝙueniens alicui ſm dictamen recte rationis. Jta ꝙ tota ⁊ finalis reſolutio materie noſtre ad dicta men recte rationis terminant. Recta rõ ⁊ dicta men ſuum eſt primo et originaliter et eſſentialit i deo. et an ſit idem omnino qꝺ voluntas eius: re mitto ad difficultatẽ de formalitatibus ⁊ ad bta guardinũ in ſumma. conſtat ꝙ in practibus mo ralibus recta ratõ non eſt prior voluntate. vt nõ iõ de⁹ vult dare leges ſuas creature rõnali/q ꝑ us recta rõ ſua iudicet hꝫ eſſe fiendũ. ſ ez potius videt igit poſitio eſſe magi catholica et expedi ta ſi dicamus neutrum prius eſſe altero in deo. ſi cut in ſimili nõ ideo/qz ſic eſt in re extra. ꝙ ſortes ambulabit deus ſic iudicat. nec ꝑprie econtra/ſ correlatiua ſunt ⁊ concomitant quodãmodo ſe ſe inferentia. ita in ꝓpoſito et multis ſimilibus. Recta ratio conſequenter ⁊ pticipatiue ſolũ cõ uenit rationalibus creaturis. Donit in deſcrip tione facultas ſeu poteſtas. qm̃ cõueniũt ſm di ctamen recte rationis aliquibus. que non dicun tur iura eoꝝ. vt pena damnatoꝝ vt punitões vi atorum Nõ em̃ dicimus aliquem ius habere ad eius nocumentũ. tñ nõ eſt penitus alienuz a ſcri ptura ſacra/ꝙ ea dictant iura que diuina ꝓuidẽ tia ſapienter ordinat. ſicut primo regũ dicitur ꝙ hoc erit ius regis ⁊c. Et demones dicim⁹ habe re ius ad punitionem damnatoꝝ. Donit pro pinqua qm̃ multa poſſunt alicui competere ſm dictamen recte rationis que ſm idẽ dictamen ei de facto nequaqꝫ ꝙueniunt/ vt exiſtens actualit in peccato mortali habet facultatẽ ſeu poteſtatẽ merendi vitam eternam. nõ tamen ꝑpinquã vel vt dici ſolet nõ ſcõm pſentem iuſticiã. Videt autẽ hoc nomen facultas dictũ a fas congruenti us eſſe hoc nomine poteſtas/ vt hic loco generis ſtatnat/et hec poteſtas ſeu facultas aliter titul⁹ inris vocaretur. Deinde ſicut dicta ratio par ticipatiue in creaturis rationalibus/diuidi ſolet a doctoribus in portionem ſuperiorem ⁊ inferi orem/ſic ſunt eius dictamina multiplicia. quedã ſunt circa vniuerſalia principia q̃ appẽhenſis co gnitiſ cꝫ terminis/mox non cognoſci non poſſũt nec poteſt eis ratio diſſentire. Etiã vbi ſcõm opi nionem ꝓbabilez aliquoꝝ poſſet ad tempus. ſu um aſſenſum ſuſpendere. Alia ſunt dictamia cir ca concluſiones ex eiſdem principijs deducibiles Ex primo officio nominat ipſa ratio ſynderiſis. que ſemꝑ virgo hꝫ eſt inuiolata pſeuerat. Rur ſus ipa ratio poteſt iuuari lumine ſuperiori/ ⁊ ſu pernaturali irradiatione/ad aliqua practice cog noſcenda. ſupra communem curſum creatur ra

tionalibus. vtputa hominibus constitutum vel modo nō vsitato naturaliť. hoc mō nomiari potest ipa ratio diuina/ dū diuine reuelatiōi principaliter innixa cognoscit. ¶ Dicamus igiť q oē
U ens positiuū q̄tum hz de entitate ꝛ ex consequēti de bonitate tantūdē habet de iure sic generaliť diffinito ¶ In hūc modū celū ius habet ad influenduz. sol ad illuminandū. ignis ad calefaciēdū. rundo ad nidificandū. imo ꝛ quelibet creatura in omni eo qđ bene agere naturali pōt facultate Cuiꝰ ratio pspicua est. qm̄ omnia talia conueniunt eis fm dictamen recte rōnis diuine. Alioq̄n nunq̄ psisterent. Sic hō etiā pctōr ius hz ad mťta siť ꝛ alie creature naturis suis derelicte. Attuero ius tale q̄uis ita sepius a metaphisicis capiatur ꝛ ad euitandū equiuocationē illud sic apire ꝙueniat ¶ Contractior tm̄ est eiꝰ acceptio apud politizantes vt ius dicať soluz de illis que cōpetunt creaturis rationabilibus vt vtunť ratione Preterea ratio quelibet sicut est munus diuinū descendens a patre luminū. ita pōt dici diuina. Propterea nō absurde cōcedi possz nihil alicui cōpetere nisi iure diuino. quēadmodum nulla ē facultas aut potestas ppinqua ꝙueniens alicui absq̄ dictamine recto diuine ratiōis. Nihilominus iterū sumiť ius diuinū limitatius ad ea que vel ex reuelatione vel mō reuelādi p miraculum supza cōmunē nature cursum immediate p deuz ratio recta creata cognoscit. Notetur id qđ diximus ex reuelatione vel mō reuelandi. qm̄ nulla est veritas ita naturaliter coguita. quin in supiori lumine supinfuso diuitus possit agnosci. Hoc liquide cōstat in decē pceptis iuris diuini. queꝛ simul sunt naturalis iuris principia/ put in supioribus iā habitū ꝛc. ¶ Nūc supest oñdere qualiter ex iure sic descripto multiplices saltē fm rationem oriunť policie/ et multiplices iurisdictiones ꝛ diuerse dominationes. regna vel impia/ q̄rū noia et si frequens vsus habeat et si pterea satis ꝙcipiank a multis qualis in hoc vel in illo sit policia. iurisdictio vel dñatio. verūtamē hec generali descriptione nō ita cognoscunť. sed sol' exemplis querunť fieri pspicua. docet hoc initiuz decretoz̄. Pobrē studui in re quā tractam⁹/ ipsam de nodis verboz̄ resoluere. atq̄ de tenebrī nubilosaz̄ varietatū. latentē elucidare veritatez nō quidē alia dicturus q̄ alij. q̄q̄ forte alit. nec mediocriter hoc pdest. put nec statim facile est datis hoc mō principijs generaliꝰ descriptiūces elicere/ atq̄ ordine cathenato ꝙnectere ppositiones subsequentes. qm̄ multas ꝛ pma facie vix cōceptibiles conclusiones. qm̄ posset aliter geometer vel arismetricꝰ i lucē pdere/ ꝛ ad eis assentiēE dum cōmouere. ¶ Est itaq̄ policiaz̄ quedā diuina. quedā naturalis/ quedā humana. Et similiter iurisdictionum/ alia diuina/ alia naturalis/ alia humana. Sic de dominijs. Aliud est dominium naturale aliud humanū. ¶ Policia diuis vel vsitatius loquendo ecclesiastica ppie dicta est cōmunitas viuens sub iure pure diuino/ vel fm id regulata. Sub hac descriptionis generalitate cōprehenderek policia beatoz̄. Ipi em̄ iure diuino cuiꝰ supma lex est caritas/ regulantur. Sic apellať noua hierm̄ ciuitas sancta regnuz eternū/ imo sic forte dicereť btissima trinitas esse policia. Ast apud politicos restringiť ius ad iuī practicū obligatoziuz seu coercium/ qualiter negare videť apls iusto esse legē positā. Amplius vo ꝛ si in damnatoz̄ horrenda ꝙfusione. regnet ius diuie seueritatis ꝛ si sub hoc respectu dicere tur illic esse policia sub iure diuino. qz tm̄ damnati nō hm̄ facultatē regulatā ad illas penas inflictas/ nec p eas se regulant. ipsi omnino negātur habere diuinā policiam. hm̄ potius diuisionem sempiternā. Pozro nō minus diceremus policiam quandā esse naturalē inter animalia aut res qualibet. si ius generaliter esset acceptum. Vel etiā inter tyrannos quos regnare pmittit deus ppter pctā populi ꝛ i interitū sui. ¶ Sed loquamur deinceps de policijs creaturarū rationaliū nō quarūlibet sed hoim. nō oim sed viatorum.

¶ Policia ecclesiastica est cōmunitas fm leges pure diuinas obligantes vel ꝙsulentes aut mouentes principaliter regulata. Dixi principaliť qm̄ ꝛ si quedā sint decreta ꝛ statuta spiritualem statū regulantia/ illa vel inmittunť immediate legibus pure diuinis. vel minus principaliť intenduntur. Sub hac policia iuris debet esse viator quilibet. ꝛ de facto sub ea sunt omnes xpiani tā laici q̄ clerici. ¶ Nihilominus vt equiuocatiōe nō fallamur rememoranda est distinctō de eis q̄ spiritualia ppie dicunť ꝛ que solū attribuuntur quemadmodū sunt bñficioz̄ ecclesiasticoz̄ reditus ꝛ similia certe carnalia ac tpalia. nisi q̄ spiritualib⁹ subseruiunt eisq̄ dicata sunt. hec autē adinuentio annexe spiritualitatis. turbationes plures q̄ scribi pōt traduxit in eccliam. ¶ Policia naturalis est cōmunitas fm leges pure naturales principaliter regulata. ¶ Policia humana est communitas fm leges pure ciuiles vl humanas principaliter regulata. Dixi vtrobiq̄ principaliter: eadem de causa qua prius. ¶ Non autem iudicam⁹ ꝺ difficultatē esse an aliqua sit policia solū naturalis inter viatores. aut solū diuina aut aliqua dūtaxat hūana. sic q̄ vna nequaq̄ alterius pticipationē assumat/ satis est nobis distinxisse rationes. ꝛ vt a pdominantib⁹ in policie legibus denominatio capiať. ¶ Cōformiť ad hec habet vitā vnusquisq̄ expeditā a vepribus ambiguitatū. pgere vlterius ad describēdū iurisdictiōes vtrasq̄. Nā cū iurisdictio nihil aliud sua interptatione significet/ q̄ iurisdictiones hoc est potestatē iuris. vnusq̄sq̄ tantūdē habebit ꝛ taliter de iurisdictione ad aliq̄d. q̄tū habet

et qualiter de iure ad illud/si nō ꝓtraxerim⁹ mo re loquēdi politicoꝝ/ iurisdictionē ad ptātē non qualemlibet sed coerciuā/que.ſ.in alterꝫ vel tan ꝙ in alterū potest exerceri.etiā inuituꝫ. Hoc ita ꝙ facientes secernemus potestatē ordinis a po/ testate iurisdictionis. Habeat licꝫ simplex sacer dos potestatē ex iure diuino ad ea que sunt sac̄ menta ꝛ alia plurima/que potestas est vtiq; po testas seu iurisdictio magna.nullus tam̄ ei ad ta lia iurisdictionē dicit esse vsus alioq̄n absq; iur dictione esset nemo ꝛē. Erit igit iurisdictio eccle siastica.potestas coerciua ꝑm ius diuinū politi cum. Jurisdictio naturalis scdm naturale Et iu risdictio humana illa erit que humano iure col lata est ¶ Postremo par erit dominioꝝ distin ctio.euangelici.naturalis humani vel ciuilis. ¶ Dominiū euangelicuꝫ est potestas ꝓpinqua assumendi res alias vel vt alias in sui facultatez vel vsum ꝑm regulas iuris diuini prōprie dicti. ¶ Dominiū naturale est potestas ꝓpinqua a s sumendi res alias vel vt alias in sui facultatem vel vsum ꝑm regulas iuris naturalis. Dominī um humanū est potestas ꝓpinqua assumēdi res alias aut tanq; alias in sui facultatē aut vsū ꝑm regulas politicas et ciuiles iuris humani ¶ Cō sequenter videre facile est quando et qualiter iu ra ista et iurisdictiones in eadem ꝑsona concur runt q̄q; diuersis respectibus. ¶ Ex his etiam patet dissolutio illius difficultatis q̄ multos tur bat/an iniustus possit iuste dominari/et an ex q̄ cunq; peccato mortali pdatur continuo domini um. Similiter quō apud religiosos/ ꝛ quō non/ manet dominiū supra res cōmunes? ¶ Nihilo minus q; nōnulli materiā hāc tractantes/nomi natim dñs Armacanus accipe videnē domini/ um diuinū vel euāgelicū ꝛ etiā naturale constri ctius q̄q; supra scripsimus Nos ad intellectū sue positionis ꝛ elucidationē clariorē p̄missoꝝ/no temus q; sicut nō est potestas nisi a deo/ dicente apostolo. Sic ptās quelibet dr donū dei.de⁹ ve ro in donis suis donare se dicit creaturis. ita lo quit apostolus q; spiritussanctus dat vnicuiq; diuidens singulis ꝓut vult. Hec aūt liberalis et dignatiua donatio dei/quo pacto cōcipi potest/ absq; iure ꝛ dominij alicuius collatione apō cre aturam cui donat/qm̄ recta ratio dictat vt illud sit debitū ꝛ suū creature.qō deus eidez conferre voluerit. His ꝑsuppositi aduertamus deinceps deum se donare creaturis multipliciter/nomia tim quadruplicit.ſ. ꝓ statu nature institute. de stitute.restitute et glorificate. ¶ Primo mō dat se in donis nature integre/in eis ꝓterea q̄ natu ram illā vt talis est consequūtur.quemadmodū est originalis iusticie donū in homine. ꝑm opini onem bñ ꝓbabilē. Nō em̄ videt bñ possibile q; natura humana integra sit a iusticia originali q̄ dicit integritas ꝛ obedientia anime viriū inferi orum ad supiores destituta Et ita titulus domi nij naturalis fundamentū habet in hac originā li iusticia.siue illa dicatur donū aliqō gratuituꝫ supadditum nature.siue sit natura ipsa cōnotan do rectitudinem que dicta est ¶ Erit igit natu rale dominiū donū dei quo creatura ius hr im mediate a deo assumere res alias inferiores i sui vsum ꝛ conseruationē.pluribus cōpetens ex eq̄ et inabdicabile seruata originali iusticia. seu in tegritate naturali. Hoc modo habuit adā dñiuꝫ sup volucres celi et pisces maris/ ꝛ ad comedē duꝫ de omni ligno qō erat in paradiso secluso li gno scientie boni et mali.hinc appellata est pote stas hereditas sua. ¶ Ex quibus mox inferē q; dñiū originale nō erat necessario i charitate fun datū. ¶ Ad hoc dominiū spectare pōt dñium li bertatis/que est facultas quedā libere resultans ex dono dei liberaliter se donante ad agendū vl nō agendū cū anima rōnali in ꝓductione suoꝝ actuū elicitoꝝ vel eoꝝ suspensione ad finem bea tissime fruitionis obtinendū. Et hoc dominium tanto liberius est et latiꝰ/quāto minus pōt i ma lum. ꝛ quāto p bonos habitus est ad bonum vl bono stabilitū // Secundo mō dicimus deū do nare se creature rationali ꝓ statu nature corrup te in donis q̄busdā seu naturalibꝰ seu gratuitis. nō tñ gratū facientibus/et in eis q̄ inde sequunt Cū em̄ natura nunq; sit ita destituta/q̄n ea ꝓma nente de⁹ se det eidē plus aut minus. Nullꝰ erat ita pctōr q̄n habeat aliqō dñiuꝫ qō dici poterat naturale vel gratuitū gratis datū. hr saltē dñiū libertatis in actu vel habitu. Hanc ꝛo gratiaruꝫ diuerse sunt species sicut diuersimode deitas se se cōicat/et imutabilē se redit.nunc ꝑm potentiā nūc ꝑm gloriā/nūc ꝑm sapiam/nūc ꝑm opulētiā ꝛ ita cōsequns erit dicē q; in dono tali q̄libet tāq; in titulo fūdari poterit dominiū absq; hoc q; sic dominās habeat charitatē. Nec pdet illud dñi um nisi pdendo suū in q̄ fundatū est donū. Exē pli gra ꝑsuppositō pctō ꝛ violentijs inde sequētī bus/necesse fuit alios alijs p̄ferri/ vt hoies quie te viuerēt. ꝛ suū vnicuiq; ius tribueret. qō fieri nō potuit si nō arceret improbitas malignoꝝ Donauit igit deꝰ aliquibꝰ ptātē hanc sup alios regitiuā atq; coerciuā seu p se immediate/seu p mediū alioꝝ.sub aliquo signo cognoscibili qua le est electio.aut quale est hereditaria successio. aut quale est volūtaria ad eū subiectio/aut qua le est q̄q; prudētia magna.potētiaq; ciuilis su per alios idiotas/aut quale ē habitudo paterni tatis ad filiū/ ꝛ viri ad vxorē.sapientis ad stultū et similiū. Propterea manifestū est q; absq; cha ritate pt tale dñiū retineri.qm̄ nō in ea sed i alio dono fundatꝰ est suus titulꝰ/nec pdit hmōi dñi um nisi pditꝰ dono seu titulo qō ipm sustētabat fundabatq;. ¶ Erit igit dñiū tale gratis datum ius seu facultas in alterꝫ ꝓsequēs seu resultās ex

dono aliq̄ naturali vel gtuito gratis dato. Isto mō sunt apud infideles et pctōres iustissima dominia dñoꝝ ad suos/patrū ad filios/ virorūz ad vxores. ⁊ oim generalit ad suas hereditates ⁊ ciuiles possessiones ſm leges humanit⁹ institutas.

Dñm ciuile dñium seu politicū qđ illo vsitatiꝰ est ſmo/sic describit/ q est dñiuz occasiōe peccati introductū/nō cōpetens pluribꝰ ex eq. retinibile ⁊ abdicabile ſuata vel nō ſuata charita/te. Abdicat aūt vendēdo. donādo negligēdo: p mutando. ⁊ Deinde tertio mō dat se deꝰ in dono charitatis seu gratie gratū facientis/q̄ ppria et ꝓua ꝺr donatio. qm̄ fit p eā adoptio filialis/ius p̄bēs hereditariū ad oia bona di possidēda quēadmodū dicit apl's pluries. Omnia nostra esse. omnia nobis data esse abunde ad fruendū. qđ p terea sumus quasi nihil habētes ⁊ oia possidentes. et si ꝓprio filio suo inquit nō pepcit sed p nobis oibus tradidit illū. quō nō etiā nobis oia cū ipo donauit/et rursus. si filij ⁊ heredes/heredes quidē dei coheredes aūt xpi. ⁊ Describit autē istud dñiū qđ appellat a multis euangelicū q est dominiū immediate a deo institutū/cōpatiēs secū ex equo quotlibet dominos/ ⁊ inabdicabile ſuata charitate. Transfert ꝓo multotiens sac̄ scriptura sub tropis metaphoricis dominiuz ciuile cū suis attinentijs ad hoc dñium charitatis/dū nominat illic venditiōes esse/et emptiones/ ⁊ donationes/et cōmutatiōes spirituales cū deo/q̄si videlz numisma legitimū sit charitas dans p̄ciū ati bꝰ nostris. p quos ex dignissima seu dignantissima ꝓdescensione dei/mercamur cū eodez de regno celoꝝ/cū fenore mlto. Et q̄cq̄ omnia que damus eidē sint de suo ⁊ suscepimus ea ꝺ manu sua. ⁊ ita dare ꝓprie nequimꝰ q̄d p quo. Nihilominus ipe totus desiderabilis acceptat bōa no/stra ex valore hmōi numismatis/ tanq̄ nostra essent appropriate: ⁊ nō sua. Reddit q̄z absq̄ vlla ꝓmutatione ciuili/sed emptione gratuita vinuz compunctiouis. lac deuotionis. imo et seipsum et regnū celoꝝ. ita vt ibi sit longe fecundioꝝ commutatio q̄ in ciuilibus. qm̄ illud qđ vēdit fit amplius ⁊ multiplicꝰ ꝺ possessione vēdētis q̄ si retineret. imo q̄nto plus cōmutando dat/tanto pfectius ⁊ cumulatius possidet. ⁊ Hoc dñiū tante est latitudinis et immensitatis. vt ꝓspera omnia ⁊ aduersa sint in eiꝰ ditione. qm̄ diligentibus deū oia coopant in bonū. Tante insup stabilitatis vt tolli nequeat ab initio. Tante deinde puritatis vt nihil criminaliter coinq̄natū stet cum eo qz lex eius lex immaculata est/ ꝓuertens aīmas. Perdēs aūt hmōi dñiū/fit pditoꝝ et reꝰ lese maiestatis/ ⁊ infamis coꝝ deo ⁊ angelis eiꝰ: et in tota curia btōꝝ. q̄cq̄ nō ita ſm leges ciuiles vt iudicetur necesse est. ⁊ Postremo sunt alie donatiōes dei nō ita ad p̄ns ꝓpositū ⁊ hoc ꝓ statu nature glorificate ⁊ cōfirmate. ſm diuersos excellē di modos/vt deꝰ se dedit humanitati xp̄i p vnionez hypostaticā ⁊ pleitudinē ois gr̄e tanq̄ capiti in membra influenti q̄cq̄d habuit vite spūalis ⁊ tanq̄ impatori oia iudicāti et regēti. Dedit in sup ꝺginī beate autoritatē maternalē vt dicatur hr̄e ius maternale in deū ꝓ cōmunicationē idiomatū quasi deꝰ sit subditꝰ ei⁹ sicut filius matri. Nec dubiū est quin multe ꝓditiōes p̄clare ⁊ protestatiue ꝓsequant ad has donatiōes mirabiles supra ceteras creaturas/ q̄s oēs nequaq̄ cognoscimus etiā longe vltra ceteros beatos. quorum in corpe glorificato ⁊ anima ammirabiles dotes erūt/et stupende ptātes vt q agilitati corporum nihil resistet. nihil obstabit qđ coꝝ visuz latebit: q erūt quasi specula ⁊ libri lucidissimaruz inscriptionū/libere sese p̄sentantes. ⁊ similia.

Aduertitis existimo qm̄ modus iste elucidandi naturā atq̄ distinctionē dominioꝝ. reducit se tā dem ad diuinā volūtatē/liberalissima dignatiōe donantē se vario mō creaturis. Alter ꝓo modo ad dictamen practicum recte rationis diuine se se resoluebat. sed in eādē p̄sus cadunt sententiam. // Nunc ex p̄cedentibus aliqua ꝓcludam⁹.

Et primo q diffinitio ista iustic̄ie. Justicia est ? ꝑpetua ⁊ ꝓstans voluntas ius suū vnicuiq̄ tribuens. cōpetit principaliter iustic̄ie diuine in ordine ad suas creaturas. deus nempe solus est q volūtate ꝑpetua ⁊ ꝓstanti dat vnicuiq̄ qđ suuz est. suū inq̄ nō ex debito rigoris: sed ex liberalissima ⁊ dignantissima cōdescensione aut donatōne creatoꝝ. Rursus. qz omnia ꝓpter seipm operatus/est dñs. ipe omniū habet solus plenarium dominiū ⁊ essentiale. // Sū ergo querit radix dominiū ⁊ essentiale // Sū ergo querit radix diuini dominij suuſq̄ titulus: facilit inueniet i dictamine rectissimo sue ratiōis ⁊ bñ placito voluntatis. sed et fontale principiū cuiuslibet dominij apud patrem repit. quanq̄ filio ⁊ spiritui sancto collatū sit idē penitus cuz patre ⁊ a patre p ema nationes internales tā ex dictamine recte ratio/nis sue q̄ ex beneplacito sue volūtatis. Porro si nomen iustic̄ie trāsferre placeat ad iustic̄ias ꝑticipatas in creaturis essent iuxta varietatem creaturaꝝ ⁊ donoꝝ diuerse descriptiones iustic̄ie. ꝓsiderando q iustic̄ia sit quodāmodo actus a iure habitu vel tanq̄ habitu ꝓueniens. Aut forte ꝓuenientius est trāsuertere q iustic̄ia sit habitus vel tanq̄ habitus ꝓformis dine iustic̄ie ciusdemq̄ imitatiuus p ꝑticipatōnē/ ⁊ ius actus sit vel vsus vel effectus talis iustic̄ie. Isto mō dicemus aliā esse iustic̄iā originalē. Aliā gratuitaz nō gratificātē/q̄ in membra plura secernit matrimale in ciuilē iustic̄iā/et politicā/tā canonicā q̄ legalē. Altera deinde est iustic̄ia gratie gratū facientis. Altera postremo glorie beatificātis. Istarū iustic̄iaꝝ quilibet est habitꝰ vel quasi habitus q̄ reddit huic vel illi qđ suū est put exigit talis iustic̄ia/ ꝓtendēdo etiā nomē iustic̄ie ad

naturā ipam vt a deo iusta liberalitate donataz
Cetez dimissa interim ptractione de iusticia
et dnio et iure: p statu nature integre. silr p sta-
tu nature glorificate. loquamur aliqd d statu na
ture lapse z de statu nature p charitatē repate h
in via/oñdentes qtuz intersit int sua dnia/et p-
sertim inter illa que vsitatius inter doctores vē
tilant. Et tiā descripsimus dominiū ciuile seu
politicū. Silr dominiū charitatis qd antonoma
tice euangelicū dā apellat. Ex quoz descri-
ptionibus tres differentias elicim⁹ int dominiū
ciuile et euangelicū hoc mō sumptū. Nā quoniā
aliter nonunqz accipit vt patuit prius cū ipsum
describebat esse ptās propinqua assumendi res
alias in sui facultatem vel vsum fm regulas z le
ges iuris ppie diuini. Hoc em mō cōuenit plu
rimū cū ciuili. nec est in solo charitatis titulo sta
bilitū vt dicet. Itaqz dominiū ciuile institutum
est occasione pcti originalis z alioz inde p sequē
tium/quibus nō extantibus dominiū tale defuis
set. Dominiū vo caritatis nō p supponit peccatū
sed est immediate a deo deriuatū sicut ipa chari
tas. Ciuile aūt magis humana adinuētiōe z vti
litati publice respectu statutū ē. Nimiz ppterea
si radicē infectā habens illius sapozē cōtrahit. z
si vir exercet z tenet absqz ptaminatiōe per ali-
qd delictoz. Radix vo dominij euangelici ē ca-
ritas. que patiens est benigna est zē. Scdam
differentiam inuenimus qm dominiū charitati.
qa nō querit que sua sunt/pōt ex equo cōpetere
quotlibet dominis ppter sui spiritalitatē. absqz
sui diminutione. quēadmodū de⁹ suū dominiuz
cōmunicat angelis z hoibus nec inde minoratur.
Sed dominiū ciuile tū ppter sui materialitatez
vt sic dicamus. tum ppter appropriationez quo-
dammō auarā et querentē que sua sunt. neqt ex
equo plurib⁹ puenire. nam quis eueniret q ha
beant dominiū ciuile rex z vasallus vel burgen-
sis sup eādē hereditatem. hoc tñ nō est ex equo:
neqz eodē iure. neqz simili plenitudine ciuilis po
testatis. Postremo distinctionem tertiā hñt.
qz ciuile est retinibile vel abdicabile seruata cha
ritate. nō sic euāgelicū. vñ qz ciuile politicis legi
bus innittit z institutionibus/vt q quilibet rex
suā possit alienare vel vendere vel cōmutare. eā
insup defendere iudicialit atqz repetere aut mo
dis alijs conseruare. Et talia agere magnā sepe
habet solicitudinē annexam. propterea domini
um hoc solicitum est anxium z penale/et pōt ab-
dicari a se. potest nihilominus iuste retineri z ex
erceri etiā extra charitatem fm mox dicenda.
Charitatis vo dominiū qs abdicare aut vel-
let aut iuste posset: qm illud nihil aliud est qz fili-
alis adoptio dei/vel aliqd psequens ad illā. Id
circo iure nequit abdicari sicut nec caritas repu
diari iuste possit. Tuero qm altercant multi
an ciuile et generaliter omne dominiū presuppo
nat p fundamento charitatē. Notandū est pfor
miter ad pmissa/q sicut liberalitas diuina se cō/
municans nō cōmunicat se fm omnē plenitudi-
nem suā. sed dat singulis put vult. Ita duz sub
trahit se a sua creatura iusto iudicio. qz peccauit
ei. nō subtrahit se penitus qn aliqua donoz suo
rū misericordi z dignātissima libalitate reseruet
eidē creature. alioquin flueret in nihilū. Nobz
absqz vllo dubietatis scrupulo/dicem⁹ q dñiuz
ciuile et politicū. nō p supponūt vt insint iuste ali
cui p titulū charitat. vñ quis creatura rōnalis
nō sit simplr iusta sine charitate/est tñ in casibus
iust⁹ dns ciuilis aut politic⁹. z b rōnabilr a sup-
ma iusticia statutū est. ne dnia ciuilia apō hoies
sp incerta z dubia mutabiliqz fluitatiōe vacilla
rent: nec aliqd haberēt vtilitat robor vel mon
ti. Nunqd dauid pdidit ius in regno. qz adulte-
rij crimine pollut⁹ ē: Nunqd apud infideles qs
totiens scptura reges noiat null⁹ oino iuste poli-
tizat: Absit. qd mix si nō qlibet crimē tollit ius
dominādi ciuilit. qn p ipm ius nō tollit corpus
xpi psecrādi. z cetera exercēdi dignissima sacra-
mentoz misteria. q si qs cōtenderit ista nō fieri
prius iuste extra charitatē/videat ne qd nomis
eū fallat. de hoc qd est aliqd iuste fieri. Et breui-
ter ista eadē est penitus difficultas/z silr enoda-
da. qualis est illa: an absqz charitate pōt aliquis
bñ moralit opari: nā z iuste dñari ciuilit morale
est. Addamus pterea q sicut ciuilia dominia
ratione peccati. z p extrinseca vtilitate reipubli
ce solū inducta sunt. z nō pferunt regularit absq
signis exterioribus: sic nō pditur eozū ius re-
gulariter absqz peccatis manifestis. nec exqbus-
cunqz sed ex illis q stare nequeunt cū debito vsu
talis dominij in republica. z duz p sententiā dif
finitiuā talia esse monstrata sunt et dānata. Exē
pli gratia. Vasallus aliquis habet ex dono do-
mini. B. hereditatem ad fidelitatē sibi prestādā
vasallus iste non p quocunqz delicto pdet here
ditatem: imo p nullo interiori sed nec p exterio-
ri. nisi cōtrarietur fidelitati debite domino et ad
huc añ sentētiam diffinitiuā nō erit ab heredita-
te spoliatus. quis prius ita spoliari meruisz. ali
ud quipe est demereri iure spoliationē heredita
tis. aliud de facto spoliationis z pditionis pena
plecti. Exhinc perpenditur q nulla heresis oc/
culta. nulla symonia mentalis. nulluz deniqz cri
men occultum tollit ciuile dominium. siue illud
sit canonicum et spirituale. siue legale et tempo-
rale. Neqz consequens est si tales committūt in
supremum dominū deū crimen lese maiestatis.
et eidem proditores existūt. q omnia perdūt cō
tinuo que ab ipo susceperunt. prout supra dedu
ctum est. Alioquin peccatoz mox annihilatione
puniret. Huiusmodi autem ignorantia fallit mlt
os z nominatim quosdam ex doctoribus angli
canis. et longe deterius quosdam ex hereticis q

omnem a prelatis si non sint in charitate tollendam esse dicunt obedientiã/tanq̃ ius oẽ superioritatis amiserint. Errant ꝓterea circa dñium summi põtificis illi q̃ ꝓ quolibet delicto occulto: aut etiã ꝓ publico nõ cõtrario directe vsui sue potestatis: ab eiusdẽ obedientia tanq̃ a nõ papa discederent. Cur autẽ addim⁹ tanq̃ a nõ papa. ifra docebimus. ¶ Ex his ꝓspicua est tertia differẽtia dominũ caritatis a dñio ciuili/qm̃ deus solo immediate dat titulũ charitatis ad oia ꝓpinquo iure assumenda in sui facultatẽ/fruendo/vtendo licite et meritorie. quo titulo stante illud inabdicabile ẽ dominiũ. quo sublato repẽte tollitur vt verũ sit qõ Jacob⁹ apl̃s ait. Qui in vno peccauerit factus est oim reus. Cur aũt dictũ sit ꝓpinquo iure alias docuimus/qm̃ peccator iustus sed remotũ habet añ obstinationẽ. dum faciendo quod in se est ad illud ꝓparare ius se habz ¶ Sed in ciuilib⁹ dominijs sicut alij tituli sunt ea fundantes ita remanent manentib⁹ titulis suis i integritate sua/quousq̃ ꝓ leges ciuiles ꝑm quas illa dominia regulant̃ et robur assumunt/cassantur/quẽadmodũ rex francie regnũ habet titulo successionis hereditarie ex ꝓmo ꝓsensu ciuiũ suorum. Sunt aũt quedã publica crimina ꝓpt̃ que leges ciuiles iudicarent hunc successionis titulũ annulandũ fore ex opposito ciuiũ dissensu. In alijs titulis est cõmunis electio. leges vo certe sũt que electionẽ hanc vel nullã ipo facto vel annulandã et cassandã esse dicerent. vel ab ea recedendum decernerent. quẽadmodũ expressa decreta sunt de electione summi pontificis/q̃ hereſis tũc aut postmodũ põt ad inualidationẽ electionis/aut electi destitutionẽ opari. sicut dicit expresse Berñ. in quadã epl̃a de scismate petri leonis. q̃ electio viciosa dz prius examinari rõne. et cassari iudicio. Quod qualit̃ et qñ verũ sit. istud ex iurium exp̃ssa declaratione cognoscit̃/qm̃ si passiz ꝓ voluntate cuiuslibz liceret discedere a suo superiore absq̃ snia iudicij rõne hui⁹ vel illius delicti quod eidem quis imponit quis nõ videat omia dñia ꝓtin⁹ fore misera ꝓfusione turbãda? Rursus ex aduerso si superiores ꝓ sua libidine possent inferiores deijcere/ꝓculcare/affligere et perdere et q̃ eoꝝ violentie se opponere neq̃ facto neq̃ vobo liceret/male irent respublice ꝓ quaꝝ vtilitate potestas omnis statuta est. male ꝓterea eẽt q̃busdã psonis singularibus vbi superiores sui via facti/sprẽto omni iuris ordine eis vim inferrent si vim illaz ꝓ vim repellere nefas foret. qõ vticq̃ fas foret immutabili iure naturali si molestia inrepellendo vim vi conseruet̃. Seruatur aũt q̃ndo resistit̃ q̃tũ requiritur et sufficit/ꝑm qualitatem iniurie declinandã/et intentione ꝓcipua sese ꝓseruandi. Qua in re statim apparet multos casus esse possibiles in quibus aliquis gerens se ꝓ papa/et ꝓ tali habitus ab ecclesia/poterit a subdito licite occidi/vel incarcerari vel ꝓ modũ q̃ndam appellatiõis ab eo vt subtractiõi a potestate sue obedientie declinari. nisi forte quis ostenderet ꝓstitutionẽ aliquã reuelatã obstare. qz humanũ ius hoc naturale tollere nõ potuit. fundatur enim in titulo naturalis existẽtie communicate a deo ipi creature rationali. ad quẽ titulum cõsequit̃ ius defendendi se et noxia repellendi. ꝑ est vim vi repellendi. modo prius exposito. vel titulo charitatis ad quẽ consequit̃ ius refugiẽdi/omne peccatum mortale. vt castitatem suam cõseruandi. Hocvero ius nõ extenditur ad innocentis/os sic q̃ ex eorum morte possim vitam meam prorogare. nec ad iudices qui via iuris me condemnarent etiam innocentẽ. Sed neq̃ tenet vbi via iuris absq̃ tali via facti apta est. Aut vbi libido regnat alium impetendi magis q̃ se defendendi ¶ Nunc apertior via est ad inuestiganduz qualis sit habitudo dominorum ciuilium ad subditos et econuerso in omni policia tam ecclesiastica q̃ seculari. Est enim apud quãlibet policiam suum ius naturale. Est ꝓterea suũ ius diuinuz seu in charitate/seu in alijs gratuitis donis datuz/que iura et dominia inde consequẽtia nulla possunt humana constitutione destitui/vt q̃ policia tendat ad sui conseruationez et ne sue perditõi vijs congruis obnitatur/q̃ nihil agat contra leges eternas mortaliter delinquendo. et consimiles. ex quibus palam infertur ꝺ policia qualibet sicut ꝺ persona singulari modo dicebatur. q̃ contra superiorem suum quemlibet impetẽtem eam via facti/ius habet vim vi repellere. Exempli gratia. papa de quo minus videretur ¶ Si via facti vellet ignes spargere ꝓ domos christianorum per se vel alios improbos. aut mulieres violare. non ꝓpter ꝺ desineret esse papa. attamen nulli ꝺbitum esse debet quin huic vie facti eccleſia vel eius pars posset via facti demoliri tioni suorum bonorum et violationi vxorum resistere/etiam ꝓ incarcerationem realẽ pape. vbi tũc aliter neq̃ via iuris neq̃ via facti obstare relictum est. q̃to magis hoc agere fas haberet eclesia vel pars ecclesie/ vbi sua castitas spiritualis in legis diuine obseruatione. aut sua vnitas/in qua vita sua posita est ab aliquo papa via facti certissime violari quereret. Q; si quis in oppositum mille decretales vel decreta ꝓduxerit/ta q̃ pape in nullo casu dicere liceret/cur ita facis? tanq̃ insup superior sit tota ecclesia. vel tanq̃ a nemine possit iudicari. Respondemus q̃ potestas superioꝝ nihil potest statuere aduersus veritatem legis naturalis et diuine. q̃ insuper potestas eorum data est non in destructionem sed in edificationem. quibus improbe agentibus modis similibus ad prętactos. si resistitur iã nõ potestati sed eorum improbati resistitur. Scimus tamen q̃ cum modestia magna et timore et non

nisi cogente manifesta necessitate talia attẽptare securum est. ¶ Quo in loco nimis delirant quidaz turistarum qui textibus suis adeo fixi adeo ꝓfes si coherent/ꝙ ad leges naturales et diuinas ꝑm quas adequari humanas atq; moderari neces/se est non assurgunt. ¶ Deniq; mixtio atq; con cursus variorum dominiorum in eadez persona pape multos facit palogisare dũ illa a seipsis se cernere vel nolunt vel nesciunt. ¶ Habet itaq; papa ꝓmo dominiũ supioritatis a xp̃o supra to tam ecclesiam/cũ plenitudine potestatis in eis q̃ spirituale regimen ecclesie ꝓprie dictũ respiciũt ¶ Habẽt ꝓterea scõo potestatẽ canonicã super res eccl̃ie. que dicunt improprie spirituales quẽ admodum sunt collationes quedã beneficiorũ z iurisdictionũ quasi temporaliũ atq; ꝓuentuum ¶ Habet tertio ptãtẽ ex consensu tam principũ ꝑsertim impatorũ q̃ aliox subditox in quadam temporaliũ appropriatiõe. quã ei ꝓstat iure diui no nequaq; ꝓuenire. qm̃ z si diceret dñs esse om nium in tpalibus/nõ tñ omnimodã dominatiõz ciuilem haberet in eis. quin aliquis modus pos sidendi eidem posset nouiter euenire. sicut de fa cto Constantinus aliquo mõ ꝓtulit impium ro manuz. quo mõ pape antea nequaq; debebatur ¶ Habet quarto ptãtem qualẽ iure naturali su perior habet ad subditos. ¶ His ꝛo potestatib⁹ correspondent sibi mutuo fruitutes. ad quas ob ligatur ex ista; assumpta qualibet ptãtũ. Neq; eñ est dominatio in quocunq; ꝑter deũ/absq; p portionabili obligationis seruitutis ꝓpterea si cut est supior oim ita oim est seruus: nõ ficta hu militate sed metaphisica et morali atq; theologi ca veritate nominantur. vt si glorier in dño glo rietur. z nõ ỗ potestate tumeat sed timeat de an nexa seruitute ¶ Prima potestas cognoscit ex euangelijs z actib⁹ apl̃oz. et ex eis que p succes siuã relationẽ eoz ad nos tanta certitudine sunt deuoluta/vt merito temerarius z scandalosus/ imo scismaticus iudicet/qui potestatẽ hanc vel abolere vel diminuere ꝑsumpserit. De hac ptã te sunt ius conuocandi cõcilia vniuersalia. Jus determinandi cũ concilio questiones fidei p mo dũ articuloz oñs generaliter obligantiũ. Cor rectio insup prelatoz inferioz et eoz si demerue rint totalis destitutio/et silia. que vel vniuersalẽ ecclesie statũ tangunt. vel finalem supmamq; de terminationẽ respiciũt. Et hec potestas in eccle sia immobilis pseuerat. q̃tũcunq; ꝑsona pape p mortem naturalẽ vel ciuilem mutaret. aut quan tũcunq; vsus talis potestatis a papa remanente tolleret in pte vel in toto seu p ignauiã. seu p ali am: sicut possibile est iustã rõnẽ. Christ⁹ eñ opti mus legislator. si nõ talit eccl̃ie sue in eis que re ligionis sunt ꝓuidisset. ipe policiã ecclesiasticaz nõ optime/qõ nephas est sentire. ꝓstitutã reliq̃s set. Sed z textus euangelicus z ꝯcilioz genera liũ determinatio/et ecclesie vniuersalis ꝓsensus tantus z assertio. imo z ratio naturalis ꝑsuppo sita fide ꝙ hac supioritate tã apte faciũt/vt ꝓtra eum qui se ꝙ catholico gerit negantẽ hoc/magis sit destitutione q̃ disputatione certandũ. Hui⁹ modi sunt qui dicunt quẽlibet in sua dioceli esse papam supremũ. aut ꝙ plures esse papas lz vel expedit. aut ꝙ nõ oporteret querere papã vnuz ꝙ ecclesia et similes. Hec potestas tam immedi ate a deo collata est vt tota ecclesia illam neq; de struere. neq; nouiter si tolleret edificare valeret. ea tamẽ cõcessa potest ad ipsam quis assumi ꝑm leges positiuo iure canonico latas. ꝙ electionem hanc vel illã sic vel sic celebratã. ¶ Amplius ꝛo secunda potestas pape ꝙ canonicas institutiões que sunt humane z variabiles robur habet.

He potestates due tantũ differunt vt quidã no minatim ipsi greci primã ꝓcedẽtes. secam abne gent. errãt q̃z illi qui miscent hãc coequationem quadã cũ ꝓcedenti. Etem̃ q̃s nesciat xp̃m z ꝑe trum: successores multos absq; tali potestatiuo exercitio circa tpalitatẽ ecclesie in papali culmi ne plene fuisse stabilitos? Ut ergo talia exercitia ad papã diuino iure saltẽ immediate nõ compe tant dicere cõsequens est. ¶ Magis vero ỗ ter tia potestate istud diceret. cum qua potestate et eius exercitio in conseruando eã qm̃ pmixta est potestas excõmunicationũ. que iure diuino et ꝓmo competit pape. subsecuta est magna turbatõ et horroz quidam ecclesie nimis officiens ¶ De mum quarta potestas naturali iure pape conue niens habet z requirit vt tanq̃ supior z tutor at q; conseruator honoret z iuuet ab omnib⁹. quã ptãtem posset ecclesia si decesset ordinare aut alit cõmutare sicut alterius policie mos hab; ¶ Da pa vero qui nec impeccabilis est neq; confirma tus in gratia. subditus est legibus diuinis z na turalibus. z in quibusdã ad leges humanas ob ligat. Propterea si peccet/corripi põt iure diui no z naturali fraternaliter. Huic eñ legi diuine subditus est. et si nolet corripi. potest tandez de nũciari ecclesie. ꝑsertim vbi denunciatio illa nõ plus afferret detrimenti q̃ vtilitatis. vbi preter rea vitia talia essent que notabili scandalo ptur barent ecclesiam. ꝙ si req̃situs. nolit legitime cõ cilium celebrare. z nibilominus pseueret in delic tis. põt ipse haberi tanq̃ vere ptinax non ꝑatus audire ecclesiam. ¶ Ex ꝛo papam casus iste z consimiles subijciant ecclesie tanq̃ minor sit iur diuino. q̃quid humana ꝛba sonarẽt. liquet ex hoc ꝙ membrũ deuiabile et potens infici minus est corpore residuo. quod a sanitate nequit totuz destitui. Similiter persona deuians regulaz ha bere debet z iudicem indeuiabiles. q̃bus mediã tib⁹ ab exorbitatiõe possit arceri. Regula h̃ ideuiabil' ẽ lex diuia. Judex incorruptibil' saltẽ circa ea q̃ iuris diuini sunt est eccl̃ia aut ꝓcilium ge-

nerale ecclesiam repzesentans. Porro vbi perso
na pape mortua esset/aut morte corpali aut mor
te ciuili/quaz ptinatia notoria ꝛ conuicta in suo
crimine destruente ecclesiam manifestat. concili
um generale robur haberet ex sede apostolica et
xpi approbatiõe:qui in necessitate tali vellet nob
nõ deesse. Hoc forte intelligunt q̃ dicunt cõnexi
onez membrorꝫ ecclesie ad vnũ caput xpm/essen
tialem esse et nõ ad eius vicariũ papã.qui est ca
put secundariũ.qm̃ ipso destituto/nihilominus
manet vnitas ecclesie.q̃ꝫ referri potest hec vni
tas ad vnitatẽ sedis apostolice que in suo forma
li iugiter pseuerat iuxta dictũ cuiusdã distinctio
nis ponentis in papatu aliqõ esse formale quod
est papalis dignitas. aliud materiale qõ est pso
na dignitatẽ hanc repsentans. Ceterũ õ pote
state secunda ꝛ tertia pape dicimus eã p easdem
causas posse destitui p q̃s exorta est vtputa secũ
da p cõcilia generalia. ꝛ tertia p dissensum dño-
rum tpalium causis occurrentibus legittimis p
F vtilitate manifesta. Diutius spe nostra tenu-
it nos sermo de hac ptate summi põtifici. quoni
am tempestas pñs ad hoc impulit p qua magis
necesse est potestatẽ hanc ad clarũ dinoscere at-
q̃ secernere q̃ olim antea psertim ad videndum
subtractionis facte iustificande vel cassande rati
onẽ/psuppositis eis que facti sunt. Nunc tan-
dem de abdicatione dominij quedam subiunga
mus:q̃tũ hoc liceat vel expediat ostendentes/ꝛ
in primis rememorãdum est ex priorib⁹. q̃ neq̃
dominiũ caritatis qõ ab aliquib⁹ euãgelicũ dici
tur.neq̃ dominiũ naturale/neq̃ originale/neq̃
beatificum cadit sub abdicatione voluntaria et
licita. De solo igit dominio politico et coerciuo
siue illud sit naturale siue diuinũ siue humanuz
sermo habẽd⁹ est. Et quidem vniuersali ꝛbo di
cere possum⁹.q̃ oñe dominiũ tale politicũ licen
ter in casu vel renuit vel abdicatur. Et de papa
tu quia quondã fiebat dubitatio illa p determi-
nationẽ exp̃ssaz sopita est. Celestin⁹ itaq̃ resigna
uit/et dignitatẽ quoq̃ illã beatus Gregorius. ꝛ alio
rum plurimi q̃tum in se fuit nonne legunt depu
lisse. De regnis pterea ꝛ alijs dominijs abdica-
tis certa et approbata exẽpla sunt. Attñ abdica
tiones iste suis vestiri circũstantijs dñt vt fiãt si-
cut optet. ꝛ qñ optet/ ꝛ autoritate qua optet/ne
q̃ em̃ ptinaciter/ ꝛ absq̃ alia lege priuata spirit⁹
sancti renittenduz est supiori sarcinã alicui⁹ dñij
ceruicibus illius q̃ sibi subditus est rõnabilit im
ponẽti. alioquin piret humilitas. periret obedi-
entia. periret qñq̃ reipublice vtilitas. Ceterũ
abdicatio cuiuslibet dominij ciuilis et approprii
ationis hereditarie in ppio et cõmuni. fieri põt
cum merito/sic q̃ solo vsu pio ꝛ titulo naturali ꝛ
caritatiuo taliter abdicãs ptentus sit. sicut dici-
mus titulum naturalẽ/ad quẽ consequitur ius nu
triendi corpus/sic q̃ in eius necessitate omnia si-
bi sint ad hoc communia. Nõ est aũt necessitas
si p se possit de victu sufficienti .puidere sibi p la
borẽ. q̃q̃ et in hoc casu mendicare necessaria vi
te sue/sit res licita de genere/que meritoria fiet/si
nulla ex circumstantijs adhibendis defuerit.
Hec autẽ abdicatio totalis in proprio ꝛ commu
ni/de se plus habet similitudinis ad statuz inno-
centie/ ꝛ patrie. ꝛ priorum quorundam heremico
larum q̃uis non habeat mendicationẽ de neces
sitate cõiunctam. Patuit hoc in heremitis q̃ vi-
uebant ex laboze/nihil tamen appropriantes si/
bi.sed erant quasi nil habentes:parati. s. omnia
relinquere priusq̃ p eis repetendis iudicialiter
aut aliter decertarent. Stat em̃ abdicatio talis
cum quantalibz bonoꝫ vbertate.que sibi in nul
lo aĩmus paup appropriat.nec fm̃ leges ciuiles
eadem occupat/cum obligatione. s. vel nõ ad re-
petendum ea cum iurgio. vl aliter si raperentur
defendendũ.ad hoc quoq̃ voto sese potest astri
xisse. Quanq̃ igitur abdicatio cuiuslibet pro
prietatis in ppio et in communi.similioz sit per
fectissimis statibus humane creature.nihilomi-
nus presupposito peccato/et modo rerum se ha-
bendi in politia ecclesiastica qualem reperimur
viuere de proprio et cõmuni. videtur regulariꝰ
esse stat⁹ salubrioz atq̃ securioz. Itaq̃ multa de
cent vnum statum. vtputa statũ innocentie que
alteri nequaq̃ expedirent vt viuere in nuditate
filios procreare.nullũ coercere ad bonũ.et similis
honestabant naturã prius institutã. qua lapsa i
peccatũ.contraria his quedã decent.quedã ex-
pediunt quedã exiguntur. Propterea fallax est
argumentũ. Status iste pfectissimis similioz est
ergo p impfectis expedientioz. Aliter em̃ opinio
socratis q̃ omnia sint cõmunia videret sustinen
da. Qualiter ꝛo ea que habent in cõmuni li-
ceat a quolibz suũ dicere/aut quõ repetere si au
ferant.et similia digressionis nimie formido sua
det ne tractet. Sed ꝛ de onere prelationũ per ta
les pprietarias tum iurisdictiones.tum posses/
siones.qõ onus impiti et expti honoꝛi et exone
rationi deputant. ꝛ quous q̃ teneat platus p ta
libus tuendis vel agendis iudicialiter contende
re.ceteris omissis spiritualib⁹ exercitij/similiꝫ
tione ptransimus.pfecto diuinitus vel enunciã
tum est. vel enunciari potuit de talibus veuenũ
est effusum in eccl'ia dei.

Lectio quarta.

Postq̃ descriptiones atq̃ distinctões
materie necessarias. pcedentes lectio
nes posuerũt. tum de lege pure natu-
rali. tum de lege pure diuina preceptiua ꝛ tũ de lege solũ humana. ꝛ simul ostendimus
que leges ꝛ quot sunt diuine. que et q̃t sunt pti-
nentes ad diuinaz. ꝛ que imptinentes. Supad-
dimus quid et quot modis ius et dominium et

iurisdictio vocarent. Supereſſe video vt ad declarationem vnice cõcluſionis noſtre cũ ſuis ſeq̃lis diuertat ſermo noſter. Erit igit̃ hec cõcluſio. Anima rationalis ſicut a deo ſolo inſpirãte et influente habet vitã gratie que eſt baptiſmo in ſpiritu ſancto. Sic ipo deſerente ſolũ modo/ peccati dit anima vitã huiuſmodi ꝓhabitã: dũ precepti ue legis ſue prevaricatrix inuenit. Prima pars deſcripcionis eſt. ante deducta in ſecunda lectione. Secũdam ptem ſuademus ex hoc q̃ alius a deo ſicut nõ habet poteſtatem infundẽ gratiam: ſic nec eripere. Ipſe ꝑterea ſolus habet cladit. et nemo apit. q̃ apit et nemo claudit. clauſt dare ꝑcepta affirmatia. aut negatiua ſub pena mortis eterne. q̃ illã infligere ſolus poteſt. nõ lus ergo ꝓdet gratiam. nullus reatũ dãnationis eterne incurrit. niſi ꝑ quãto diuine legis ꝑceptiue trãſgreſſor extiterit. Ad hoc eſt autoritas auguſtini deſcribentis peccatũ actuale commiſſionis. Peccatũ inquit eſt dictũ factũ vel concupitum contra legẽ dei eternam. Ad hoc inducitur illud apli. Stipendia peccati mors.

Corollarium primũ. Nulla tranſgreſſio legis naturalis aut humane vt naturalis eſt vel humana. eſt de facto peccatum mortale. Et appellamus hic peccatũ mortale quod pene eterne reatum operat. ſm curſum a deo iam inſtitutuz. nõ qui poſſet inſtitui. Addimus preterea vt naturalis eſt vel humana. q̃ eadem lex talis. ſepe communicat cum diuina. patet corollarium ex ꝑmiſſis. Et ex alio. quia lex naturalis et humana vt tales ſunt: non pñt attingere ad cognitionẽ eternitatis in pena vel premio. nõ ergo feruntur ad finem talem ſupnaturalem et pluſq̃ humanum. Rurſus fruſtra darent leges cum apoſitiõe penarum quas legiſlatores infligere nequirent. imo nec de eis in foro ſuo cognoſcere. Alioquin poterit legiſlator omẽs fere leges ſuas ſub pena quantalibet poſſibili vel impoſſibili. quã abſurditatẽ dicere quis auderet? Sic eſt de quacunq̃ lege naturali vel hũana. q̃ neq̃ natura neq̃ hominum. prelati vel ꝓncipes poſſent traſgreſſores ſuarum legum plectere pena damnationis eterne. nec de ea ad examen ſuũ per teſtes aut aliẽ deducere. Hac ratione fulciunt ſe doctores nominati Burandus. ponẽtes ꝓceptũ nõ poſſe imponi ꝑ platos aut principes. ſuper actib⁹ intrinſecis et occultis. q̃ videz illos traducere nequirent ad foz iudicij ſui. q̃d nõ niſi publicũ eſt et ꝺ manifeſtis. Itaq̃ ſecus agere velle/ eſſet hominum ꝓpriũ officiũ ignorãtiũ. et fruſtra conantium. imo et diuinũ iudiciuz temeritate culpabiliter vſurpantiũ. Ex hoc ꝓſequent̃ infertur. q̃ actus cõfeſſionis ſacramentalis neq̃t directe cadere ſub ꝑcepto eccleſie ſed indirecte. dum iubet aliq̃d ad q̃d digne exequendũ requiritur cõfeſſio de lege diuina. cuiuſmodi eſt ſuſceptio corpis xp̃i ſemel in anno. Idem dicimuſ de q̃libz actu interiori aut ꝺ exteriori: q̃ taliter ſecretꝰ eſt: q̃ publicari licite nõ põt ꝑ teſtimoniũ duorũ aut trium. Judices vero qui de taliter ſecretis interrogare. et cognoſcere ꝑſumunt. erant vt diximus. preſertim vbi nihil aliud de publicis actibus accuſat policiam ſuã ledentib⁹ ex quib⁹ iſta ſecreta rationabili et vehementi preſumptiõe cõcludãt/ ſicut eſt fama publica vita/ cõꝫ nec ſi fas habeat iudicialit̃ addicere ſupremo ſupplicio nõ ꝓuictos neq̃ ꝓfeſſos/ diuio ad ꝺ obſtãte ꝑcepto

Corollarium ſecũdũ

Nullus legiſlator eccleſiaſticus vel ciuilis habet directe autoritatẽ preceptiuã ſup iſtud vt interiori actu diligat̃ de⁹ ſup omnia/ aut q̃ in eum ſperet̃ vel credat̃. patet ex immediate ꝓcedentibus. Et ex cõſequenti dicimus/ q̃ cõtũcunq̃ legiſlatores intendãt ꝑ ſuas leges ſuos ſubditos debere fieri meliores interius/ et ſanctiores quo ad diuinũ forũ occultũ. tales tamẽ intentiones ſue nõ cadunt ſub eoz ꝑcepto. Itaq̃ ſi fiant actus exteriores ſuoz iuſſorum etiam cũ puerſiſſimis intentionibus et finibus occultis. nõ erit ibi trãſgreſſio humane legis vt humana eſt ſed diuine. Et ita ſi dicã horas meas canonicas cũ quacunq̃ mentis euagatione et nulla attentione. Si ieiunem in quadrageſima tantũmõ vt ſanior fiam vel vt poſtmodũ voracius et inde voluptuoſius comedã. Si ferã tonſurã clericalem/ aut vadam dominicis diebꝰ ad eccleſiam auditũ miſſam/ ꝑ vana gloria aut fraude alia. Similit̃ de aliis actibus extrinſecis ꝑceptoz. ago quidẽ male apd̃ deũ peccans in legẽ ſuã. me tñ ꝑ trãſgreſſore humanoz ꝑceptoz nullus accuſabit. Et hic accipiunt fundamẽtũ dicẽtes q̃ in caſibus ꝑmiſſis nõ tenerẽt aliq̃s horas iterare/ ſicut nec aliã miſſam audire ſed ſufficit de pcto in deũ cõmiſſo contere ꝓfiteri et ſatiſfacere ad arbitriũ ꝓfeſſoris. Hec ãt ſnia mitis eſt ꝑ ſcrupuloſis/ circa humanoz obſeruationẽ ꝑceptoz. quos iugiter inquietat conſcientia de iterando ſi id q̃d faciũt nõ ſemper attente et deuote pficiant.

Corollariũ tertiũ. Stat ſit aliquẽ obſeruare ꝑceptum humanũ et tñ peccare mortalit̃. ſicut aliquis merẽdo apud deũ poterit humani precepti violatoz accuſari. Patet ꝑmũ in caſibus ꝓpoſitis vbi fit actꝰ ꝑcepti humani ad finẽ puerſuz. Patet ſcõm vbi aliq̃s hñs excuſationẽ ſufficientẽ interius de qua tñ nõ põt facere fidẽ exterius. omittit aliq̃d de opibus ꝑceptis ꝑ eccliam quẽadmodũ damnat̃ ab eccleſia ille qui nõ vult redire ad ſocietatẽ mulieris/ quã ficte deſponſauit in facie eccleſie. Sed obicit̃ ꝑ illud apoſtoli. deꝰ eſt q̃ iuſtificat/ quis eſt qui ꝓdemnet? Reſpondem⁹ q̃ alio et alio reſpectu deus ipſe iuſti-

ficat/ ⁊ cõdẽnat. vult q̃pe legislatores publicos de public tantũmodo sniare. ⁊ ad iudiciũ suũ occulta reseruari. ꝓpterea idẽ opus sicut est occultum ecclesie/et manifestũ deo. sic aliter et aliꝫ poterit iudicari ¶ Sed itez fortius oponiꝫ. Nullum est iudiciũ rectũ nisi ꝓ quãto diuine legi cõformaꝫ. qđ est dictamen prime regule ⁊ recte rationis. Quis aũt dixerit diuinã legem falsam esse aut quis dictamen recte rationis crediderit erroneũ? vt igiꝫ q̃libet lex vera sit necesse est. aut si falsa erit/lex nõ erit. Est aũt falsa ratio/dũ iudices errant vt q̃ petrus quẽ supponimus apõ deum innocentẽ sit ꝓ homicida cõdemnandus. et q̃ petr⁹ sit cõpellend⁹ reddere debituz nõ vxori sue/q̃ existens in caritate. et ex hinc de societate sanctoꝝ sit excõmunicatus. Sentit hoc idem deuotus Bernardus. in de p̃cepto ⁊ dispensatiõe qui simplicẽ oculũ quo totũ corpus opationum lucidũ fiat dicit optere rectũ ⁊ vez esse/qz nec veritas sine recta intentiõe/ nec recta intentio sine veritate sufficiũt. Alioquin nõ inculpasset apls/ quosdã qui habebãt zelũ nõ ſm scientiã. nec christus cõdemnasset interfectores martyrũ/ qui arbitrabanꝫ se obsequiũ p̃stare deo. ¶ Huic opposition respondentes ꝓcedimus ꝓ regula/ q̃ nullũ dictamen ꝓticulare practicũ quo imperaꝫ actio/est rectũ nisi simul in vitate subsistat. Ex q̃m ex falsis bñ sequiꝫ verũ. ꝓcedimus multa esse iudicia practica vera que ex falsis deducunꝫ. Exempli gratia fiat hoc argumentũ. omnis homicida patris est suspẽdendus. petrus est homicida patris. ergo petrus est suspendendus. Q̃ator est lex humana vt supponiꝫ. minoꝛ ꝓbata est per falsos testes/qui tñ repelli nõ possunt vt etiã supponiꝫ. ⁊ cõclusio sequens est dictamen istud. petrus his stantibus est suspẽdendus. qđ vtiq̃ verũ est. apud ꝓcedentes ignorantiã inuincibilẽ in eis que facti sunt aut iuris humani ¶ Altera est responsio ⁊ forsan rationabilioꝛ ⁊ magis ad intẽtionem beati Bernardi dicens minoꝛez precedẽtis silogismi aut alterius similis non esse istam. Petrus est homicida. sed istam. Petrus ꝓbaꝫ homicida ꝓ testes incõuincibiles de falsitate. et hec vera esset apud eos sicut maioꝛ. Si igiꝫ conclusio vera sit taliũ. null⁹ mirabiꝫ. Verũtñ hoc loco ꝓ diuersitate opinionũ de ignorãtia si sit inuincibilis aut aliq̃. aut si nulla. essent ꝓseq̃nꝫ varietates responsionũ. Et quicquid sit de ignorãtia facti aut iuris humani et naturalis positiui/ ꝓcoꝛs est sententia. Nullã in his que legis diuine sunt cadere ignorantiã inuincibilem. q̃m facienti quod in se est deus semp assistit paratus illustrare mentem/ q̃tum oportebit ad salutẽ ⁊ erroris euitationem. Quo circa palam est ratio cur martirizantes apostolos credẽdo se p̃stare deo obsequium/oculũ simplicem nõ habuisse culpãtur. sicut nec illi quos apostol⁹ arguit habere zelum nõ ſm scientiã. ¶ Juxta hec apitur intellectus ad cognoscendũ/si fides inclinare possit ad falsum et charitas ad malũ. Constat q̃ nõ immediate et sub falsi et mali ratõne. Sed an mediate ꝓsideret studiosus inquisitoꝛ. ¶ Exincidenti dicimus q̃ nullus fidelis credit articulos de futuro ꝓtingenti fic absolute/quin sciat deum id posse non facere. Deus ergo si ꝓ potentiã absolutã faceret nihil foze futurũ. nõ videꝫ ex hinc assensus fideliũ falsificari/qui potentiã nõ absolutam sed ordinatã iuxta legem datã intendũt/ quẽadmodum false nõ fuerunt assertiones Jone ad niniuitas ⁊ Esaie ad Ezechiã. nã subuersio ad demerita Niniuitaꝝ/ ⁊ mozs Ezechie ad cursuz nature cõmunis referebanꝫ. nõ em̃ misericordiã dicture ad coꝛrectos. et potentiã supza cursuz nature bi cludit potentiã dei absolutã. ad nõ faciendu ez q̃ fieri oꝛdinata eius potentia stabiliuit.

Corollariũ quartum

¶ Omissio oꝛarum canonicarum/ transgressio ieiuniozum ecclesiasticoꝛuz/ ⁊ generaliter omnium statutoꝛ et regularum ⁊ canonuz nũq̃ est mortale pctm̃/nisi ꝓ q̃to diuie legi p̃ceptiue dissonans inueniꝫ. Et ita q̃tum lex aliqua habz ad mixtũ de lege diuina p̃ceptiua/tantũ dẽz nõ amplius est eius transgressio moꝛtaliꝫ vitiosa. Vꝛ obzem decernere de legib⁹ omnib⁹ manifestũ est spectare principaliter ad theologiã/ velut ad scientiam suptoꝛem/et architectonicã. quatinus recta ratio separet illud qđ iuris diuini est i eis ab illo quod humanũ est siue positiuũ/ tanq̃ fi auri faber peritissim⁹ secernat aurũ ab argento. et argentũ a plumbo. Et q̃m multi hanc ꝑcipuã artificem theologiã vel ignoꝛãt vel negligũt vt ꝑficem theologiã vel ignoꝛãt vel negligũt vt sperunt. que tñ de seipsa dicit legũ ꝓditoꝛes ꝓ eã iuste decernere. ideo turbationes in politijs ⁊ conscientijs sepe oziri compertum est. Jdcirco pzea legislatoꝛes ecclesiastici et ciuiles plerumq̃ sua potestate et autoꝛitate nosc̃untur abuti. pzesertim ecclesiastici illi qui. quicquid oꝛdinãt/q̃cquid monent/ quicquid pzecipiunt/ volunt pro diuinis legibus haberi/par equale quoq̃ robur habere/ ꝓ interminationẽ damnationis eterne. Neq̃ tñ accusauerim omnes legislatoꝛes taliter et talia loquẽtes. ꝓzesumo em̃ q̃ ad rectã regulam ⁊ diuinã sapientiã sermones suos voluerũt glosari. interp̃tari. ⁊ recipi. q̃ si nõ hoc intendebunt ꝓnuncio nõ ego sed apls/ q̃ nihil p̃ñt cõtra veritatem. sed neq̃ ꝓtra charitatẽ. Beniq̃ suuz est talibus vti verbis in suis institutionib⁹/ q̃ a vero/neq̃ deuient/neq̃ simplicioꝛibus ⁊ ignaris timoꝛes et scrupulos vanos ingerant. quasi videlz ipi ligenꝫ vbi liberi sunt. tanq̃ ꝓterea grauiꝫ iugo premanꝫ vbi ad leue iugũ et suaue voca uit eos xp̃s. ¶ Coꝛollarium quintum.

Ex hoc q̄ aliq̄s peccaret mortalit̄ transgredi endo ꝓstitutiões aliquas humanaꝝ traditionū non sufficienter cōcludit̄ q̄ ille ꝓstitutiones ob ligent ad mortale delictuꝫ. Declarabimus istud argumentantes a simili vel minori. Sit aliq̄s pe ritus medicus ordinatus ꝓ republica. dicat ille petre do tibi legē ꝓ tua sanitate quā si trāsgres sus fueris statim dissoluet corpus tuū/quod eā ꝓseruando qualescet. Non bibas vinū puꝝ hoc triduo. Nullus nescit q̄ medicus vt medicus ca ret facultate ꝓdendi leges obligantes ad pecca tum mortale. ⁊ tñ in casu/transgressor huiꝰ legis sue damnationē incurret. Poneret simile in ma teria de ebrietate aut furie piculo. Si medicꝰ de nunciet ignorantibus. tale vinū ne biberitis ali oquin vel in ebrietatē vel furiaꝫ incidetis. q̄s ne scit transgressores temerarios criminaliter delin quere. nō quidē ꝓpter medici p̄ceptū/ cuius i ca su si nō ita p̄cepisset nō peccassent excusante eos ignorantia. Sed qꝝ p̄uaricatores sunt hoꝝ p̄ce ptoꝝ diuinoꝝ ⁊ similiū. nolite iebriari vino. no lite vos occidere ⁊c. Nō ꝓsus dissimiliter est i p posito. Cuius em̄ leges humane et ciuiles vt tales sunt. sunt solū p ordinatōe policie humane eccle siastice vel ciuilis in eis q̄ corpus respiciūt/ ⁊ ita solū merent̄ punitionē tpalem violatores earun dem/et obseruatores p̄mio tpali donant̄. Nihil ominus ex ꝓsequenti ⁊ mutua colligatōne ac mi xtione quā ad leges diuinas habent/resultat cri men faciens reos eterne damnationes ipos con temptores.

Corollariū sextum

Si aliqua lex humana canonica vl̄ ciuilis nō possit ꝓcludi ex lege diuina nisi coassumēdo ꝓ o positionē vel ꝓsequentiā legi diuine imptinentē ꝓsequenter imptinens est. An transgressio illius legis sit mortalis. an nō mortalis patet ex p̄cedē tibus. Nō si quis p̄lator vellet hmōi legem aut dicere et habere robur legis diuine sibi fas esset p theologos aut alios hoc cognoscentes resistere in facie. ⁊ dicere q̄ nō recte ambulat ad veritatē euangelij. Ex quo amplius videt nō esse securum asserere tot leges ⁊ canones ⁊ regulas quot repe riuntur oēs obligare ad peccatū mortale tum ex multis causis inferiꝰ assignādis/ tū nominati ex eo q̄ multe hmōi ꝓstitutiões imptinentes sūt le gi diuine/que in euāgelijs cū suis expositionibꝰ sufficienter tradita explicataq̄ est. Et hic no tandū est/ ꝓ resolutione materie fm quā resolu tionē oia dicta ⁊ dicenda volo intelligi. q̄ prece pta affirmatiua dei/ cuius obligent ad sp/non tñ ꝓ sp/ vt est cōis regula magistroꝝ. Obligant er go sub quadā distinctione ad hoc faciendū vl̄ u lud ꝓ isto vel illo tpe: put casus incidit ⁊ sapiēs determinabit. Sicut exempli grā. Occurrenti bus duobꝰ in extrema necessitate famis quoꝝ so li possum succurrere. teneor succurrere isti vel il li sub disiunctione. ⁊ nō ambobꝰ siml̄. Et q̄n in cō munitate xp̄ianoꝝ pauci sunt q̄ scirent iudicare de tpe certo/ q̄n p̄cepta affirmatiua facienda sūt ꝓpterea p̄lati q̄ sapientes sunt limitant illa p̄ cepta tanc̄ sub quadā disiunctiōe obligātia/ad certa opa et tpa determinata. Exempli grā Lex diuina vult vt aliq̄n cultus latrie exterior deo p soluat̄/ne igit̄ peccarent hoies aut ꝓ ignorantia am/aut ꝓ desidiā ⁊ inaduertentiā: limitauit eccle sia certū tps ⁊ certū modū exequendi p̄ceptum istud. s. diem dñicum/ ⁊ cessationē ab opibus ser uilibus. ⁊ misse auditionē. Quo adimpleto iple tū est p̄ceptum illud affirmatiuuꝫ. q̄ si peccat q̄s mortaliter transgrediendo limitationē illā eccle sie. hoc nō est ꝓprie ex hoc q̄ ecclesia sic p̄cepit sed qꝝ sic limitare expediebat ꝓ cōmunitate. Et iā hō fit ꝓtemptor diuini p̄cepti ⁊ suoꝝ superioꝝ quibus sponte se submisit/aut summittere debu it ꝓ vtilitate sui ⁊ cōitatꝭ cuiꝰ est ps/ cuius adhuc in talibus limitationibꝰ quedā adducunt̄ magis ad quādā decētiā q̄ p̄cepti necessitatē. Et nō ꝓt vniuersaliter dari regula nisi vt eq̄tas q̄ a phis dr epykeia iudicabit. vex est em̄ illud psal. Om nia mandata tua equitas.

Corollariū septimuꝫ

Nulla lex appellāda est/neq; ferenda tanc̄ ne cessaria ad salutē eternā/que nō est de iure diuio in aliquo quattuor graduū q̄s lectio p̄cedēs ex posuit. Opositū sentientes aut facientes molīū tur iugū imponere grauissimuꝫ sup ceruices ho minū/ ⁊ spargere laqueos pediꝰ eoꝝ lapidem ⁊ scandalū. Nobrē theologia q̄ est lex euangelica dicā melius eius doctrix ⁊ explicatrix/ dꝫ in om nibꝰ p̄cedere p̄latos eccl̄iasticos i suis ꝓstitutio nibus ⁊ decretis ne vel obsint p̄ceptis dei ꝓpter multitudinē onerosam/iuxta imꝓperiū xp̄i fa ctū phariseis. vl̄ ne credant̄ ligare ad penā eter nam vbi pena ciuilis sola repit̄. Doctrina hec p cipue locuꝫ hꝫ in materia excōicationū late sume nā q̄ ꝓ solis incōmodis tpalibus euitandis/aut cōmodis politicis ꝓseruandis/ eternā vult infli gere mortē cui queso siūis erit? Illi nimix qui vo lens abigere muscā a fronte vicini/eā securi p cutiens vicinū stolidꝰ excerebrauit. Aut ei parē di xerim q̄ studēs curationē modici vulneris in pe de eq̄ sui/pedē ꝓfestim abrupit et scidit/equū q̄ pemit. Sola itaq̄ ꝓtumacia ꝑa vel p̄sumpta re nuens stare iudicio eccl̄ie/reddit hoiem ꝓ xp̄ia no se gerentē dignū excōicatiōe. Nā si patus est audire eccl̄iam. qualit̄ velut ethnicus nob erit ⁊ publicanus? Quoꝝ differt plurimū qualis ē cō tumacia/ ⁊ q̄ damnosa eccl̄ie/ ꝓ qua materia/et circa quā incurrit̄. Nā peior est ꝓtumacia in ma teria fidei ⁊ religionis q̄ pusille q̄stionis ō pau cis denarijs. vbi nunc̄ tantuꝫ ꝓdest obedientia

q̄tum obest excōmunicatio sepatiua a spiritalibus suffragijs ⁊ societate sanctoꝝ. Ita vt longe mitioꝛ sit pcessus q̄ fit in curijs secularibꝫ p punitiones coꝛpales seu tpales/q̄ vbi p plātū pscindi queriť aia a deo vita sua/et dari sathane i interitū: nō solū carnis sed spiritus/ne iam saluus fiat ab alioꝝ auxilijs destitutus.

Corollariū octauū. Occurrente dubio pbabili de aliqua lege vtꝝ diuina sit aut dine ꝓnexa seu ptinens tutius est legē illā p diuina suscipere q̄ humana negligere. Tene certū consulit Aug. ⁊ dimitte incertū. Est itaq̄ regula magistralis/q̄ exponēs se discrimini pcti mortalis peccat mortaliť. ⁊ hāc fundat dictum sapientis. Qui amat piculū pibit in illo. Nō tñ de omi dubio ꝑ pbabili ⁊ vehementi hoc vez est. Totā in hoc loco materiā de ꝓscia erronea/quō ligat ⁊ q̄ modo nō. Et de pplexitate an sit possibilis/⁊ de scrupulis quō sunt fugandi sunt aut deponendi tractare ptinens esset/nisi q̄ aliū locuꝝ hñt et adeuentū festinamus. Hoc vnū generale dam⁹ documentū credere. s. faciliter sapientioꝝ ⁊ bonoꝝ iudicio ⁊ ꝓtra cōes eoꝝ snias/nō leuiter sibimet formare scrupulos anxios et timidos. Fallor si nō ita iubet sapiens. Fili ne innitaris pꝛudentie tue/⁊ rursus. Noli transgredi terminos q̄s posuerūt patres tui. Hoc p̄cipue necessarie ē apud religiosos/respectu supioꝝ suoꝝ. hoc ⁊ apud ignaros diuinaꝝ legū/quin etiā iuniores q̄q̄ theologicis litteris imbuti talē dñt reuerentiā senioꝛibus in q̄bus vita cū scia ꝓcoꝛdarūt vt/vix ꝓpter aliq̄s nouas suasiones q̄tūcunq̄ apparētes ptinaꝝ vnq̄ ferať cito ꝓtra determinatōes eoꝝ dē assertio. Ꝑtus q̄ppe qualē habebāt genitā ex multis expiētijs. longe certi⁹ arte iudicat ⁊ operatur. Ꝓoꝛro iudiciū rōnis sicut obtenebrať/et luminosa eius radiatio diuersis vitiať apparentijs p interpositionē nubiloſaꝝ passionuꝝ ⁊ prauoꝝ affectuū etiā in litteratis. iuxta similitudinē solis visi p nubes. Sic p paucā instructiōz intellectus in scientijs p̄sertim diuinis/causāť nōnūq̄ errores i eis qui se totos deuotiōi tradere crediderūt/dū voluerūt plus sape q̄ sibi satis erat

Ad pñs corollariū inducam⁹ exemplū iā inductū de medico/cui⁹ ꝓsilio aliq̄ parere debemus sub pena peccati mortalis. dū ex trāsgressiōe sui ꝓsilij/ vel scimus/vel pbabiliter ⁊ vehementer credimus/nos inebriandos/et ꝓsequenter trāsgressuros legem dei.

Corollariū nonū. Saluberrimū est sapiēti documentū quo ait. Que tibi p̄cipit de⁹/illa cogita sp/et in plurib⁹ opibus ei⁹ ne fueris curiosus. Item ꝑpter ignoꝛātiā diuinoꝝ p̄ceptoꝝ quā plerq̄ gignit supuacua occupatō circa traditiones humanas/aut curiosa iuuestigatio'rez penitus inutiliū ꝓsurgūt ex ꝓsequēti facilē trāsgressiones diuie legis/q̄ si hoc dānabile sit apō omnes/q̄tā p̄cor dānationē sibimet accumulāt culpabiles in hoc vitio vel ecclesiastici rectores vel religionū pfessoꝛes. Miratus sum aliāndo q̄ rōne ipi ecclīastici p̄sertim ordinati ⁊ religiosi pbibenť a scia medicine/et nō remouenť ó fictō a studio traditionis humane. Nā coꝛp⁹ lōge melius est q̄ terrena sba/cui traditiōes iste deseruūt/q̄ si p alios coꝛp⁹ pōt curari/nōne silr̄ p vicarios ⁊ alios ó eccl'ia ꝓtemptibiles ꝑut iubz apostolus possent tpalia ministrari. Nōne sanctius est ecclesiasticū p se deo ſuire. ⁊ mūdo p vicariū q̄ ordine ꝓuerso imo ꝓuerso vicarijs constitui ꝑ spiritualibus/seipsum negare deo/et tradere totum mundo? Ꝓoꝛsus ita.

Corollariū decimū. Veritates omnes vniuersales in q̄bus fundať legislatoꝝ hoim ptāsi/ sonantesq̄ parē habēt autoꝛitatē traditiōes sue cū lege diuina ⁊ q̄ eas spnit/deū spnit et deo resistit: necessario dñt intelligi/si et qn ptāte sua non abutunť/et dū legibus diuis sufficienť immittūť Auctoꝛitates q̄z sanctoꝝ/et canones pōtificū sū morū quotquot allegenť/sicut et absq̄ numero possūt induci/nihil aliud pñt ꝓfirmare. Qob/ rē dicim⁹ ꝑ regula/q̄tū et qualiter lz dubitare ó ptāte alicui⁹ ꝓpter defectū debite electionis sue aut abusum sue auctoꝛitat]/tantūdē et taliť licet dubitare de obligatione traditionū suaꝝ/ vt sue sunt p̄cise. Addimus adhuc q̄ nulla traditio vel regula vel lex vel determinatio puri hois/q̄ in talibus fallere p̄t ⁊ falli/obligat/vt p̄cise talis est/subditos ad credendū eā tanq̄ veritatē fidei aut diuinā legē/ lz obligare possit sub pena politica/ad exteriozē eius receptionē ⁊ ad nō impugnandū eā. Exinde patet via ad inuestigandū ꝑticulariter/q̄d openť determinatōes summo rū pontificū? q̄d ꝓdēnatōes articuloꝝ parisiū vel alibi facte? ꝓpoterit fiq̄dē fieri vt absq̄ pcō mortali imo cū merito magno sit aliq̄s theolog⁹ vel alius pꝛudēs. q̄ dissentiet coꝛde ab humanis determinationib⁹ aut traditionib⁹/q̄ tū obligabiť ꝓpť euitationē scādali/ vel aliť nō repugnare exteri⁹. Nā pōt aliquaꝝ publicatio veritatis phiberi/et aliquaꝝ falsitatū dogmatizatō ꝑmitti. Volum⁹ tñ vt noteť vigilanť modus loq̄ndi noſter/de traditionib⁹ hoim vt taliū p̄cise sūt q̄ fallere in illis ⁊ falli pñt q̄m determiationes ecclesie vniuersalis in eis q̄ fidei sunt/ab hoc numero secludunť: in quibus nec fallere pōt nec falli. Fieri quoq̄ potest vt determinatiōes aut leges humane participent cum diuinis et hac ratione eas esse ꝑ diuinis suscipiendas nescit nemo. Sequitur deinceps q̄ sicut ad fidem/ita ad legē diuinam pꝛeceptiuam nō posset aliquis prelatorum quicq̄ adūcere. quod non posset pāns desit de vel lege diuina/ q̄uis non esset hoc autoꝛitatiue declaratum aut humano p̄cepto sanctum.

Corollarium vndecimū.

Traditiones ecclesiasticas ⁊ humanas/sicut
fatuum esset omnes ꝓ lege pure diuina suscipe.
Ita nihil in omnib⁹ velle de diuinis legibus ag
noscere nequaꝯ scandalosa temeritate vacaret.
Scda pte qz notissima est ⁊ ꝯcessa ab oibus indi
scussa. Ad pmã ptez inducamus id sapient⁹ No
li esse nimis iust⁹/qz qui nimis emũgit elicit san-
guinẽ. Et vt terentianũ ꝓuerbiũ est. Nõnunꝯ
summũ ius summa iniusticia fit/⁊ sic esse in ꝓpo
sito plene docebimus. Nec audiar ego sed xp̃s.
q̃ mandatũ dei dixit phariseos fuisse trãsgressos
ꝓpter mandata hoim. Dixit insup eos alligare
onera grauia ⁊ importabilia ceruicib⁹ subditoꝝ
⁊ claudere eis regnũ celoꝝ. Vez est quipe illud
Julij cesaris apud salustiũ vbi intẽdentis inge-
nium valet. a qua snia vulgatus versus non di-
scordat. Plurib⁹ intent⁹ minor est ad singl'a sen
sus Subditi ꝙo simplices ⁊ timorati qñ tot tra
ditionib⁹ intendere cõpellunt a supioribus suis
q̃d miꝝ si min⁹ capaces reddũt diuinoꝝ p̃cepto
rũ qz ⁊ min⁹ in eisdem edocent. nunq̃d nõ acerri
mo supplicio aut acerbissima obiurgatione puni
etur qñꝯ ꝓ puula inobedientia legis humane:
et absq̃ omni reꝑhensione peccare quottidie cõ
tra legẽ dei enormiter p̃mittet. Non habem⁹ ne
cesse exemplis immorari crebriora cernimus q̃
vellemus. Ex his elicio ꝓ doctorib⁹ theologi-
cis doctrinã salubrẽ/ne sint faciles asserere actõ
nes aliqs aut omissiones esse pctã mortalia/p̃ser
tim sub ꝙo vniuersali/⁊ dũ p̃dicãdũ erit ad po
pulũ. a litterato quodã ⁊ expto viro accepi pni-
ciosam esse in omni arte vel doctrina assertionez
audacẽ ⁊ extremã maxime vbi obseruatio cõmu
nis obnitit obuiatꝯ. Itaꝯ dz quilibet nũꝯ ob
breui momento tp̃is/nũc in hãc nũc in oppositaz
ferat sniam. Fit ꝑterea qñꝯ vt ꝓ tales assertio-
nes publicas nimis duras generales ⁊ strictas/
p̃sertiz in nõ certissimis/nequaꝯ eruũtur hoies
a luto pctoꝝ/sed in illud ꝓfundi⁹/qz desperati⁹
immergunt. Varie ꝑterea suboriunt et quasi in
finite circũstantie ꝓ quaꝝ diuersitate diuersifica
ri debet iudiciũ/ita vt vix posset aliq̃ in moribus
generalis regula tradi/que in ꝑticularibus casi
bus exceptionẽ nõ admittat. Heniꝯ generãtur
ex hinc scrupuli inquietaui ꝯscientiaꝝ simpliciũ
vt in eis sit solidũ nihil. Naz et si beatus vir qui
semper est pauidus et q̃ veret oia opa sua. obseruan-
duz est tñ summope illd terentianũ: ne q̃d nimis
Et vt idẽ loquit: ne in scirpo nodũ querãt. ne q̃z
eis imꝓperet illud eiusdẽ. Quid si celũ ruat?
Demũ q̃d ꝑdest imo q̃d nõ obest coartare plus
iusto mandatũ dei qd̃ est latũ nimis? Quid insu
per expedit amarius grauiusꝯ illud reddere iu
gum xp̃i/qd̃ suaue est ⁊ onus eius leue? Nam et
si cõtemptus ex hac laxatione ⁊ dulcedine apud
quosdã improbos maior oriat/habentes vela-
men malitie libertatẽ. Ast apud alios bñ institu
tos gratiaꝝ resonabunt actiones. Prestabit eti
am sedulius obsequiũ dño/et patri tante mãsue-
tudinis cui⁹ mandata grauia non sunt/et q̃ vult
nos nõ tẽptari ⁊ nõ ꝯuari supra id qd̃ possumus

Corollariũ duodecimũ. Sicut pene restri-
gende sunt/ita leges humane grauiter penales/
nõ sunt absq̃ manifesta vtilitate multiplicande
In prima pte ꝯcors est omniũ iuristarũ traditõ
quos tñ aliqñ miratus sum/dũ eos audiui ratio
nem reddentes/cur nomẽ hoc excõmunicatiõis
si solũ ponit maiorẽ significat excõmunicationẽ
Excõmunicatio inquunt nõ pena est sed medicia
Atqui si excõmunicatio nõ est pena/q̃d aliud pe
nã appellabimus? Nescio qo. Nõ solũ pena est ꝫ
dãnosissima pena. Nec obstat huic dicto/q̃ me
dicinalis esse debet. hoc nempe ꝓpriũ est omnis
pene p̃sertim nõ exterminatiue Secda pars se
quens ex prima iunctis prioꝝ⁹/ꝺemnat eosq̃
tanta leuitate ne dicã temeritate/fulminãt excõ-
municationes/⁊ irregularitates/cũ innumerabi
li multiplicatione statutoꝝ/que vix aliqs nõ di-
cam retinere/intelligere/⁊ ꝯcordare. sed vel lege
re tota vita sufficeret. Vtinã attenderem⁹ omẽs
et miraremur benignitatẽ saluatoris nostri dei.
Poterat nec est dubiũ/exigere a nobis iuge fui
tiuz in p̃ceptis longe pluribus grauioribusq̃/sz
condescendẽs fragilitati nostre/certũ ⁊ paucum
numeꝝ dereliquit p̃ceptoꝝ/que si cõpleuerimus
q̃q̃ inutiles sui sumus. preseruant a morte. Et
q̃q̃d superogauerim⁹/ꝯuertit ad deletionẽ pre
cedentiũ delictoꝝ/aut cumulata gloria remune-
rat Testat sapiens ꝓ timorẽ dei hoiem recedere
a malo. Ita sane melius. q̃ ꝓ austeritatẽ huma-
narũ legũ. Nolumus tñ nec debemus inculpare
deuotionẽ religiosoꝝ: qui pfectionis viã aggres
si tanto p̃cepta diuina diligenti⁹ implẽt/q̃to cõ-
silijs ⁊ alijs obseruatiõib⁹ salutiferis semet astri
xerunt. Sunt fatemur vincula taliũ/alligatura
salutaris/quoꝝ discretus vsus nõ impedit ꝫ ex
pedit gradientes viã mandatoꝝ dei. Attñ q̃ po
test capere capiat/qz nõ oms capiũt ꝙbũ istud.
Idcirco aliud de cõmunitate hoim/aliud ꝺ pau
citate est iudicium.

Corollariũ tredecimũ. Omnis lex huma
na vel positiua. põt abrogari in eo q̃ nõ necessa
rio ꝑticipat cũ naturali ⁊ diuina. Hec aũt abro-
gatio fit/vel ꝓ ꝯsuetudinẽ oppositã/iuxta qd̃ di-
cũt iuriste ⁊ vez est/q̃ ꝯsuetudo est optima legũ
interpres. Nec vnq̃ dicenda est corruptela/nisi
vbi legẽ diuinã aut naturalẽ ledere conuincitur
Nã sicut ꝯsuetudo ꝺr altera natura: sic lex ꝯsue
tudinalis quasi lex naturalis habẽda est. Fit eti
am abrogatio ꝓ exp̃ssam aut interp̃tatiuã reuo-
cationẽ factã ab illo q̃ ꝯdendi habuit potestatez
Fit deniq̃ abrogatio causa manifeste damnosi
tatis si lex illa seruaret. Patent hec omnia ex de

scriptione et ꝓditionib⁹ legis bone/qm̃ honesta esse debet. iusta. possibilis. iuxta naturā ꝛ cōsuetudinē patrie. loco. temporiq; ꝓueniēs. necessaria. vtilis et manifesta vt habetur ex dicti Jsiō. ¶ Ex his liquide ꝓstat q̄ temerariū est ꝛ iniquū/ velle oia ōcreta siue ecclīastica siue ciuilia/ad oē tps/ad oēm gentē/ ꝛ patriā extendere/qm̃ lex q̄ ꝓ vno tpe ꝛ loco aut psonis esset vtilis/eēt in alis tpe. loco et psonis impossibilis aut damnosa. imo velle sic oia statuta stabilire/hoim est delirātium/et quasi cōtendentiū vt opposite leges simł obseruenł. Hic fundant se q̄ dicūt nō ita expedire vnū imperatorē dñari omnib⁹ ciuiliter/ sic vnū papā spūalit̄/qm̃ lex fidei vna est apud oēs. non ita leges fori. ꝓterea positū est in decretis di. tiij. q. leges instituunt cū ꝓmulgant. firmantur cū moribus vtentiū approbant. Jgit̄ p argumētū a ꝓtrario sensu: Si moribus vtentiū nequaq̄ approbant/ille nullū habent firmamētū/ ꝛ ita populus hz multū in sua ptāte dare robur legibus aut tollere/p̄sertim ab initio. ¶ Sunt aūt h̄ questiones difficiles quales. s. debeat esse ꝓsuetudo ad abrogandū legē aliquā/ ꝛ q̄ti tpis. Et si possit ꝓsuetudo introduci ꝓtra legē illā/quā cum renouatione iuramenti q̄libet intrās aliquā policiam ꝓfitet/ ꝛ q̄d sit interp̄tatine renouare (als reuocare) ¶ Dicim⁹ aūt q̄ vbi non est taxatū tps a legib⁹ alijs/ dz fieri abrogatio ꝓut sapiēs iudicabit/nuuc tardi⁹/nūc citi⁹ iux necessitatł aut vtilitatis qualitatē. ¶ Nobis insup dicendū videtur/ q̄ multe sunt institutiones ad quaz obseruationes videt oīs se quotidianis iuramentł astrigere quas tn̄ obseruare nō tenent/nō q̄ piurij̄ sit licitū: sed q̄a iuramenta talia sunt sp intelligēda ciuilit̄. Hoz exempla sumere possum⁹ in preclara vniuersitate pisien. ꝛ in eccl̄iaz alijs collegijs. Cōstat q̄ nouiter intrantibus dictā vniuersitatē vel collegia/legūt̄ explicite ꝓstitutiones alique inter ceteras que nullaten⁹ obseruāt. Qui/ bus lectis petit ab eis: vultis ista iurare? Qui respondent. ita iuro. nec aliq̄d excipiūt/ q̄ si q̄s dixerit oēs p̄ntes tā eos q̄ exigūt/ q̄ illos q̄ p̄stant iuramentū/criminaliter deficere. videat quomō tot ꝛ tales summe litterature ꝛ probitatis viros possit absq; temeritate damnare. ¶ Propterea in oi iuramento vt ꝓditiones multe subintelligāt necesse est. ¶ Primo in oi ꝓstitutione p supiorē edita/ reſuat̄ sp ei⁹ autoritas. imo nec pōt excludi/ q̄tūcunq; aliq̄s iuret se nolle vnq̄ in posteꝛ vti dispensatione seu relaxatione p supiorē facienda/ q̄n supioris autoritas sit in hoc superior. Et ita vsus habet in priuilegijs p summos pontifices collatis/tā in vniuersitatibus q̄ officiarijs dñoz. q̄uis aūt videret̄ esse tutius explicare suā intentionē in principio iuramenti/istud tn̄ n̄ exigit̄ ad euitationē piurij̄. nam a lege sufficienł explicat̄. ¶ Rursus iuramentū sicut ꝛ votū non obligant vbi verguńt palā ad deteriorē exitum idcirco recipiūt dispensationē aut relaxationem aut cōmutationē/ vt sapiens p̄fertim supioz iudicabit. ¶ Amplius iuramentū nō plus dz obligare q̄ voluerit aut rōnabilit̄ velle debuerit obligare ordinator talis iuramenti/et in cui⁹ fauorem fit. Hinc saluat̄ qđ dictū est de p̄statione iuramenti/apud vniuersitates et collegia sup multis que manifestū est nullo mō custodiri. Habenda est itaq; p̄sumptio q̄ exigentes talia iuramēta nō intendūt obligare ad ea que nec ipi/nec pres tres eoz obseruarūt. Sed subintelligit̄ sp etiā ñ explicet̄ hec aut silis additio. Si ꝛ q̄tū rationabiliter talia cadūt sub iuramento/ iuxta ꝓsuetudinē ꝛ vtilitatē policie. De hoc rursum infra dicetur. ¶ Et si p pctm̃ etiā possit aliqua lex abrogari aut p malicią subditoz. Puto em̃ q̄ sic ꝛ q̄ ad multa agenda vel omittenda p̄latus aliquis p̄t obligari ꝓpter generalē maliciā aut errorem subditoz/ quoz opposita aliq̄n agere vel omittere tenetur. sicut in materia nūc currente dixisset scripsisse memini/ q̄ etiam vbi via cessionis fuit set min⁹ bona: tn̄ acceptare eā debebat domin⁹. Benedictus. s. petrus de luna/attenta deliberatione regis francie/et alioz subditoz sue obedientie. Sed de his alibi ꝛc. ¶ Postremo censendus est supior reuocare sua legē possitiuā ō quādo sp loquimur q̄n cognoscit subditos passim ꝛ publice illā trāsgredi. ꝛ patitur/neq; ꝓtradicit/ aut si ꝓtradicit tn̄ damnose ꝓtradicit/aut solis ꝓbis cū deberet vti factis. Notet̄ hic sanctus thomas Jdē gauđ. Ad hoc cozollariū principale/est emplū multiplex in cozpe decretoz/ vbi magna ps etiā eoz que statuerūt generalia concilia/nō fuanł. Nam et in primo vigore ecclesiastice discipline/multa seuero rigore statuta fūt. que modo defluentibus in peioza morib⁹ nō solū inutilē sed impossibilē hr̄ent execucionez. Hoc attēdēs legislator nr̄ xp̄us vtiq; sapiētissimus/iudicialia oia tāq; variabilia reliq̄t illoz iudicio q̄b⁹ dixit. Qui vos audit me audit/ita tn̄ vt noverit se posse ad edificationē nō ad destructionē. ꝛ vt scōm legem dei que regula est generalis omni christiane religionis profesoz sub vno abbate xp̄o ipsi iudicent. eā nō ampliantes/neq; restringētes/ne q̄ duriorē facientes q̄ exp̄serit xp̄s. qui iugum suum dixit esse suaue et onus leue. Nō em̃ plus habent in potestate p̄lati ecclesie ligare subditos ad aliqua que nō sunt tradita in regula euangelica ꝓfessa ab omnib⁹ xp̄ianis/ q̄ h̄nt abbates super religiosis suis/ad obligandū eos ꝓter regulare ꝓfessionem suā/de quibus tn̄ est sīnia sancti Thome ꝛ alioz doctoz ꝓcorditer/ q̄ nō pōt abbas monacho p̄cipere aliud q̄ in regula sua professus fuerit. Hoc em̃ est voti obedientie interp̄tatio/ q̄ eius professores scōm regulam obedientes se p̄stabunt.

Corollarium. XIIII

Nelle omnes excõmunicationum/ ꝛ suspensiõnũ/et irregularitatũ institutiones/que scripte sunt/ꝓ nõ abrogatis exequi/ videtur irrationabile ꝛ legibus tã diuinis ꝙ humanis aduersum Constat em̃ omnes hmõi cõstitutiones aut fere omnes esse de iure positiuo pure. Constat ꝓcte rea multas earũ in dissuetudinẽ venisse ꝓ nõ vsũ aut vsum ꝯtrariũ/scientibus prelatis nec obuiãtibus/imo nec obuiare debentibus. Constat de niq; ꝙ tanta est hmõi imstitutõnũ multitudo ꝙ si teneretur in suo rigore: maxima pars ecclesie damnaretur/ et charitas que est finis totius legi etiam diuine/lederetur. Attamen omnis lex tantum p̃cise habet de bonitate ꝛ stabilitate/ q̃tum participat de charitatis lege/que est finis precepti/ꝛ ꝑm quã deberent cetera moderari. Et q̃ niam materia ista de excõmunicationibus pple xa est ꝯfusecꝫ tractata. Ego aliquas ꝓpositões examinationi supiozi ac ꝓdentioꝛ decreui ꝓponendas/absq; assertione earuꝫ/quas ipsi asserendas iudicauerint ad quos spectat. Prima ꝓpositio. Expediens videret nullaꝫ excõmunicationis ferri sententiã/nisi ꝓ manifesta cõtumacia.qua se monstrat aliquis audire ecclesiam nõ paratũ. Ratio est/qm̃ dũ semp paratus est audire ecclesiam.cur habebit sicut ethnicus et publicanus. Cur ab eadem p̃scindet? Hoc tenet Sco tus in.iiij. sententiaꝝ di.xxv.ꝛ allegat ad hoc textum xpi in quo fundata est autoritas excõmunicandi/et correctionis fraterne. Et hic sumitur validum ꝯtrario sensu argumentũ. Juxta hꝫ videre est qualiter impossibilitas parẽdi mandati ecclesie/facit vt quis apud deũ nulla sit excõmunicatione ligatus. ꝙ si talis impossibilitas notoria sit/impedit ne quis possit ab ecclesia ꝓ excommunicationis sniam iuste separi. Ad hoc videt vsus ecclesie dũ ꝺs excõmunicatus ꝓ debit soluit duꝫ cedit bonis suis oibus/qꝛ facit in hoc vltimũ eiꝰ qõ põt. Ceterũ dũ aliqs ex ignorãtia q̃q culpabili/aut ex infirmitate ꝛ passione vitiosa.nõ tñ ꝯtumaci facit aliquẽ actũ/ ꝓ quo statuta est sententia excõmunicationis late sententie ab aliquo p̃latoꝝ. videant iuriste ꝛ iudices si taliꝫ posset dici excõmunicatus ipo facto/cuꝫ semper sit ꝛ fuerit ꝓmptus stare correctioni ecclesie super delicto suo/ ꝓout supponitur/quia non ex contemptu clauium et iurisdictionis ecclesiastice/ sed aliunde motus/ vt dictuꝫ est malũ fecit. Non esset quelibet inobedientia ꝯtumacia reputatur ꝛẽ. Secũda ꝓpositio expediens videret/ vt nullus teneret aliũ vitare q̃tumcũq; excommunicatũ a iure/nisi postq; denunciatꝰ fuerit eẽ talis a suo iudice. In omni quipe alio casu fere/ potest homo rationabiliter p̃sumere ꝓmũ suũ nõ esse excõmunicatũ/et oppositũ faciens expone se frequent discrimini peccati mortalis alienum seruũ temerarie iudicando. Exempli gra Uidoꝛ sortem interficere sacerdotẽ aut eum vulnerare. Si iudico sortem excõmunicatũ: possum errare qm̃ vel a iudice potuit habere mandatuꝫ vt hoc faceret/ vel ebrietas aut furoꝛ eundẽ excusat/aut aliquid aliud interuenit ꝓpter qõ in iudicio contentioso dum illud venerit absolues. Preterea quicquid sit in p̃sentia facti/nescio tñ infra biduum an a suo iudice fuerit absolutus/quã absolutionem neq; mihi neq; ceteris tenet nũciare. Sz cus est dum iudicialiter est ꝺdemnatus/qꝛ iudicio publico debet absolui si non vult euitari.

Quereret aliqs quid opantur tunc excommunicationis late snie ꝓ canones? Respondeo/sic accepi a p̃ceptoꝛe meo/eas tantũdem opari vt absq; ꝓcessu alio iudiciali/aut noua cõstitutiõe/ posit iudex statim ꝓbato facto. vel confessato/ferre iuris sniam ꝛ eandẽ publicare.nõ sic vbi canones essent solum ferende snie/qm̃ monitiones et ꝓcessus ꝑm terminos iuris p̃eqrerent multiplices. Ex eadem radice videtur ꝙ nullus parochianus debet euitare curatũ suũ/ a suis seministerijs publice separando/nisi ꝓpria sui supioꝛis sẽtentia fuerit publicatus.debet em̃ tolli/q̃tũ possibile est a subditis occasio rebellionis ad supioꝛem/et diuisionis inter se/et temerarie diiudicationis cuiuscunq; alterius qm̃ ista sunt pctã grauissima. Sed dare licentia vel p̃ceptũ confusum ꝙ subditi vitent curatos suos/nõ ꝓuia sententia ꝛ publicata/est eos p̃dictis peccatoꝝ periculis exponere. Itaq; cum laici clericis sint infesti/ poterunt leuiter dicere de suis curatis ꝙ sint fornicatoꝛes publici/si forte colloquium vel cõsoꝛtium modicũ viderint apud eum cũ mulieribus Rursus ꝛ si curatus fuerit heri fornicatoꝛ/potuit tñ penitere/ꝛ ꝑm iudicium sui supioꝛis ꝛ confessoꝛis obtulit se dimissurũ ꝯcubinã suã/tempore et loco.qꝛ non subito tenet semp hoc facere.sicut nec penitẽs astringeret remouere subito a se q̃quid fuit aut est occasio peccati. tũc parochianus vitando istum vere absolutũ/ quõ nõ peccabit? nõ autem debet leuiter suspicari/nũc aut alias ꝙ ꝺo careat bñficio absolutionis/ nisi dũ per sententiã iudicis fuerit vt talis ꝓmulgatus.sed tunc tamdiu vitabit/quousq; fuerit publica denunciatiõe nouiter absolutus. Adde ꝙ stabit tẽ esse diem dñicũ dũ parochianus ꝓmo inciperꝫ suspicari vꝫ iudicare ꝙ curatꝰ suꝰ ẽ fornicatoꝛ et publicus ꝛ ita vitãdus/q̃d aget in hꝫ casu? aut vitabit eum/ꝛ hoc erit ꝯtra p̃ceptum ecclesie ꝺ audiendo missam die dñico/qꝛ aliã vt suppono nõ poterit illo die ꝓcurare. aut cõmunicabit ꝛ hoc erit ꝯtra ꝓscientiam/et edificabit ad gehennam Poterit etiã falli vt dictũ est de impenitentia sacerdotis forte penitentis ꝛ absoluti iudicando: imo eũ potius debet iudicare penitentẽ ꝛ bonuꝫ

q̄ oppositū. cū subito potuerit a spiritusancto visitari ⁊ penitere/ et cōfessionem actu vel voto pficere. Postremo quis nō videat hanc licentiam esse fomitē scismatū inter subditos/ alijs dicentibus de curato/ qz bonus est. alijs non/ sed vitandus/ qz nec est par omniū affectio nec par discretio nec par eoz que iuris ⁊ facti sunt cognitio.

¶ Obijcit fortasse nobis illa decretalis cū suis glosis/ quesitū. de cohabitatione clericoz ⁊ mulierum/ vbi p argumentū a cōtrario sensu trahitur. q fornicatoz notorius. qui. s. nulla tergiuersatione negari potest esse talis/ vitandus est/ etiā nō expecta superioris sniā. Hic dicimus aliqua vl q consuetudo oppositā/ ⁊ plātoz tolerantia que nō executa est hāc decretalē in curatos vt subditos interptate sunt illam legē nō esse seruandā. vl q añ sniam superioris ⁊ q̄diu tolerat/ nihil ppie debet ita notoriū crimen a subditis reputari/ quin aliqua possit tergiuersatiōe negari. Juste q̄dez/ aut ppter inspirantē gratiā/ vt dictū est/ que nescit visitando tarda molimina/ aut qz nescit operantis intentio aut causa. Nonne posset mulier in casu frequentari a curato/ p sua q̄uersione? sicut egerunt aliq̄ sanctoz erga publicas meretrices. Sic pbyter etiā meritorie tradi posset morti. Ad hoc facere videt decretalis immediate p cedens. Consulta insuper decreta que nō loquuntur in hac materia nisi de sacerdotibus sententialiter cōdemnatis si benē videant. aut si aliqua sonent aliter/ potest eis nō incongrue interpretatio talis aptari. Et videant obsecro oppositū sentientes/ q̄ irrationabile sit/ vt prelatus communicet cū curato parochiali: saltē dum tolerat eum scitū esse talem. ⁊ parochiani eundē euitare nō dico poterunt sed debebūt. ¶ Quod si quesierit aliquis q̄d valebit ergo ista disiunctio famosa inter fornicatorē notoriū ⁊ non notoriū? Plane ad hoc q notorius pōt absq; alio iuris ordine ptinus cōdemnari p iudicez. Alius nō nisi testibus legitimis iuris ordine prius victus. Juxta hoc elici forsan pōt intellectus q debet fornicarius notorius euitari/ qz ipe pōt aut debet stati iudicialiter p euitando iudicari. Judicari dico: ñ a subdit/ sed platis/ consuetudo imo ⁊ vtilitas publica vident p hac interptatiōe militare. ⁊ hanc reddere nō distortā. Pro dictis oibus sunt glose ordinarie Augu. ⁊ Amb. super illo. j. ad chorinth. v. Si q̄s frater noiatur ⁊c. ¶ Similis diceremus de sentētijs ꝓmulgatis generali modo loquendi absq; nominū expssione p ecclesias vt dicendo. excōmunicamus oēs sortilegos/ oēs impedientes iusticiā ⁊ ecclesiasticā. oēs qui talē rem surripuerūt ⁊c. Talis modus loquendi generalis ⁊ confusus nō ligat/ vt videt audietes ad euitandū illos/ quos in pticulari tales cognouerunt nisi p iudiciū tales esse nominatim promulgentur Non em parem habet efficatiā generalis modus loquendi/ cum speciali. Sicut sacerdos litteratus potest dicere q omnis fur est suspēdē dus/ nec irregularitatem incurrit. qua innodere tur si diceret/ hic fur suspendio meruit interimi. Alie cause patent ex predictis. ¶ Dentq; ratio ad ppositionem est/ quoniaz magna esset pena/ magnum insuper esset discrimen conscientiaruz apud innocentes/ si ppter alioz delicta ipsi passim ⁊ absq; iudicio tenerent excōmunicati. Audiui de papa Urbano. v. q gloriabat se papam esse/ ob hanc precipue causam/ q nullis penis ex communicationū ⁊ irregularitatum erat obnoxius. qui si dilexisset primos suos/ sicut seipsuz et hoc aduertisset: relaxasset fortassis tot laqueos tot onera. tot pericula ab eorū ceruicibus/ vt aliquali ⁊ si non pari/ ab ipm libertate gratulari potuissent. ¶ Tertia ppositio. Expediens vi debitur vt omnes sententie excōmunicatiōis/ q̄ rum vsus nullus est/ aut plus obest q̄ pfit/ tam in ecclesia vniuersali/ q̄ in prouincijs et dioces bus/ expressa reuocatione cassarent. Rationabilitas patet ex premissis. Et si cōsideremus q communicatio quelibet medicinalis esse debet/ sicut finis amare potionis est sanitas. Ita finis excommunicationis est emendatio aut cōseruatio charitatis ⁊ vnionis in subditis. ppterea q̄ docunq; excōmunicatio verisimili cōiectura nō presumitur vtilis reipublice/ nec subditoū correctionē afferre/ illa debet omitti. Tunc em locū habet quod dicit Augustinus libro. ij. cōtra epistolam Permentani. in decretis. xxiij. q. iiij. j. q. vij. quotiens. supra eo. Jpa pietas: ⁊. ix. q. j. ordinationes. Reuera cū contagio peccandi multitudinem inuaserit/ consilia separōnis. i. excommunicationis/ et inania sunt et pniciosa atq; sacrilega. qz impia et superba sunt ⁊ plꝰ perturbāt infirmos bonos: q̄ corrigant animosos malos. Et Gregoriꝰ de quibusdā peccantibus ait. Un de nec tali consuetudine auerti possunt/ et iō cuz venia suo ingenio relinquendi sunt. Et Math. xiij. dicebat christus dimittenda esse zizania ne eradicaret triticum Sic palea dimittit cum grano donec illud introducat in horreum. Sic sagena ecclesiastica omne genus piscū cōgregat nec separat/ preter q̄ in littore finalis iudicij. Sic iudas cum apostolis dimissus est. Sic iebuzeus inter filios israel. Sic pessima dicit Ihiero. sempea cum optimis iuncta esse/ sic tolerati sunt filij israhel dare exteris ad vsurā ⁊ vti libello repudij. sic hodie ꝓmittunt meretrices ne vitijs deterioribꝰ omnia confundant. ppterea dicit Augusti. vbi prius. Nō potest esse salubris a multis correctō nisi cū ille corripit q̄ nō habet sociā multitudinē Cum xo idē morbus plurimos occupauerit. nihil aliud restat bonis q̄ dolor et gemitus vt p illud signū quod Ezechieli sancto reuelatum est. illi sic euadere ab eoz infestinatione mereantur.

Descendēdo ad ptīcularia pñt cōclusiones mo-
rales elici ex locis ⁊ tpibus qñ expedit. ⁊ qñ nō/
in peccatores vt sunt fornicarij ⁊ scismatici ⁊ vsu
rarij ⁊ simoniaci excōicationes ꝓmulgari. Pore
lati em̄ nō solū pñt. imo dñt ab excōicationibus
aut irregularitatib⁹ ferendis desistere. aut tā la-
tas tacite vel exp̄sse reuocare ꝓtra vitiosos vt sit
fornicatores publici vel scismatici si nō vitiū ta-
le adeo in quibusdā ptibus inualuerit/ q̄ p excō
municationū vel irregularitatū snias nullo mo-
do p̄sumit corrigi sed deteriores effici delinquē
tes. Et in hac veritatē hz qđ dictū. p̄lato⁹ ad mul
ta nō teneri ppt incorrigibilitatē subditoꝝ ad q̄
rū opposita ipi si corrigibiles hrent subditos/te-
nerent. Porro ād sit reuocare tacite tā diximus
corollario. xiij ¶ Ex his videt aliq̄bus tpa ma
la ꝓsiderantib⁹/ q̄ nō expedit fere snias excōica
tionū generales in fornicarios sacerdotes/et iu-
bere q̄ a subditis euitent. Rigor em̄ ecclīastice
disciplīe vt credi pōt/ q̄tū laxatus sit/sed ⁊ nul
la ⁊ rara fit electio in sacerdotū introductōe. pro
pterea malū istud tā late serpit/ q̄ multiplicāt iu
uenes inutiles et lubrici in sacerdotes. de q̄bus
stultissimū est spare: q̄ p⁹ susceptū sacerdotiū ca
stior sit eoꝝ vita et honestior/et nō poti⁹ dissolu
tior q̄to iā hñt illō a q̄ p̄us ex mala vite fama for
midare poterant expelli. Quāto stulti⁹ igit imo
lexta ꝙba Aug⁹. q̄to pniciosius/iniq̄us/⁊ sacri
legio simili⁹/est velle tales effrenatissimos p ex-
cōicationū snias ꝓpescere/q̄ pfecto nō tā eos co
rrigūt/ q̄ inficiūt: nō solū eos sed pochianos cuz
eis ꝓuersantes. Nōne meli⁹ esset nocētes q̄sdam
impunitos remanere/ q̄ punire inocētes. Juste
quidē pōt aliq̄n malicia tolerari. innocentia pu-
niri nūq̄. Puniunt aūt pochiani/ dū ꝓuersatio
curatoꝝ eis interdicit. dū scrupulis grauissimis
ꝓscientiaꝝ inquietant ¶ Sed diceret aliq̄s: pec
cata igit vis remanere impunita? Sic absq̄ fre-
no pene coruent oēs in flagitia. sic oēs ecclesia-
stice disciplīe rigor abscedet ¶ Absit vt hocve
lim. laudo medicinā/ q̄z nō eā q̄ vuln⁹ augeat aut
vitā tollat. fiat a radice morbi curatio. nō eligan
tur ad sacerdotium incorrigibiles: nō indiscipli-
nabiles. alioq̄n sibi deputent p̄lati qui tales ele/
gerūt. Et si tales deū q̄tidie in suis p̄ceptis tam
impudent ꝓtemnūt/ qđ mirandū aut vindicādū
si leges humanas ⁊ statuta nihilipēdūt: quas eti
am videt a suis latoribus non fuari. cū tñ recte iu
sum sit/ patere legē quā ipe tuleris. Denicq̄ si cā
sit vt meretrices tollerent/ dicūt sic opinātes/ q̄
maior est ratio tolerandi sacerdotes fornicarios
nec rigorē talē seruādi/ sicut ab initio: quēadmo
dū añ tpa gregorij noni maiore rigore hec vt alij
dicūt. disciplina tenebat. Hinc rñdent ad quen-
dā dicta sanctoꝝ/ vt thome ⁊ alioꝝ peccare eos
dicentiū qui a fornicarijs missam audiūt. nec ex
cusare eos/ ppter negligentiā p̄latoꝝ. Tunc em̄
vel vigebant amplius timor dei ⁊ disciplina cri
stiane religionis ita vt possit leuit̄ talis lex exec̄
vel inexpti forte erant hi doctores q̄ generale ⁊
q̄ radicatū sit hoc maluz/et quō deteriora flagi-
tia sit circa vxores aut filias pochianorū ⁊ abo-
minationes horrende in alijs ꝓuenirent apō mul
tas patrias/rebus stantib⁹ vt stant/si quererent
p tales censuras arceri. Scandalū certe magnū
est apud parochianos curati ad ꝓcubinā ingres
sus. ℔ longe deteri⁹ si erga parochianas suas nō
fuauerit castitatē/multos itaq̄ cōpertum est ex
sanctis doctoribus fuisse/ quos inexperiētia tē-
poruꝝ fefellit/et locuti sunt/nō q̄d fieri posset aut
expediret/sed q̄d stricta iuris diuini vel huma-
ni regula faciendū esse dictaret. Hi dū ad expiē-
tiam difficultatū/⁊ tempoꝝ/⁊ hominū incorrigi
bilitatē veniunt/mutant plerūq̄ sententiā/dicē-
tes q̄ ⁊ si talia mala sunt q̄ agunt a subditis. to-
lerare tū magis illa expedit/ q̄z cū piculo deteri/
ori ea velle ad vnguē resecare. ¶ Quo circa pec
cant nō mediocriter quidā ex religiosis solitari-
is/qui dū vitā attendūt p̄latoꝝ/dū sbditoꝝ effre-
natā maliciam intuent/cōfestim murmurant/et
moꝝ inaudita parte ipi cōdemnationū ferūt sen-
tentias in absentes/eos quoq̄ rodūt ⁊ deuorāt/
nō aduertētes. ſ. inexpti rex/ q̄z difficile ⁊ freq̄n
tius impossibile sit omnia ad normā equā flecte/
re. Utinā hi sapent/⁊ sup seipos oculū retorq̄n-
tes/intelligerēt q̄t lites amaras/q̄t defect⁹ culpa
biles tolerare cogit q̄libet in seipo: nec sufficit ta
li solicitudine/se vnū sufficienter emendare. Ipi
vtiq̄ ptius alios arguerent/q̄ beluā tot capituz
vnā loquoꝝ diocesim aut regnū/nō p oia regula
tam hñt/⁊ pfecto inxta comici snīam. si hmōi es-
sent in loco. ſ. p̄latoꝝ/aliq̄ sentirēt/aliq̄ iudicarēt
¶ Hec dicim⁹ nō ad excusationem inertie dāna
bilis quorūdā supiorū/destruentiū pessimis ex-
emplis viuēdi ⁊ moribus factisq̄ reprobissimis
vitā sbditoꝝ. ℔ vt boni q̄q̄ in multis deficiant/
non acerbius iusto mordeant. ¶ Quarta ꝓposi
tio. Expediens videret institutio/aut iam insti-
tutoꝝ talis interpretatio/ vt solus excōmunica
tus aut suspensus a iudice/et nō a solo iure ꝓtra
heret irregularitatē/immiscēdo se sacris/ ⁊ talis
solus iudicialiter cōdemnatus a potestate absol
uendi in foro conscientie spoliatus censeretur.
¶ Primū iō dicimus q̄ nō statim aduertit ali-
quis se excōmunicationē a iure de facto latā cō/
traxisse q̄ si in tali nescientia immiscuerit se sacri
aut alioꝝ cōsortio se iunxerit: durum videretur
talem esse irregularē/et tali irregularitate a qua
solus papa posset absoluere. hinc cōtēptus apō
multos/aut scrupuli varij/⁊ picula maiora q̄di
ci pñt oriunt ¶ De excōicatiōe minori q̄ ad irre
gularitatē nō cōtrahendā est exp̄ssa decretalis.
Similiter de suspensione patet/quoniam oppo-
situm non est expressum in iure. Pene autem ne
quaq̄ ampliande sunt. Circa quod mirātur ali-

qui quomõ decretalem illam. Cum medicinalis. quidã retorquent ad ꝓbandũ ꝙ omnis suspensus a iure sit irregularis si se sacris immisceat. q̃ niam ibi fit ſmo de vna tm̃mõ specie suspẽsiõis ⁊ in casu certo. Alia aũt decretalis ab eisdẽ allegata loquit̃ de suspensis ab hoie. Scõa ptẽ ppositionis idcirco posuim⁹/ qm̃ si oppositus teneat attentis rebus vt turbate sunt in ecclesia. tota fere christianitas fraudata est bñficio ꝓfessiõis sacramentalis. Nõ sic oñdimus Si omnis excommunicatus a iure/ aut suspensus aut irregularis pdit ptãtem absoluendi sacramentalit̃ q̃ perdit vt dicũt iuriste: inrisdictionẽ omnem in alios. talis in foro ꝓscie nequaq̃ absoluit. Sed maxima ps eor qui ꝓfessiões audiunt/ incidit sepe in suspensionem aut irregularitatẽ et excõmuicatõnem ⁊ hoc vel ptcipando cuz suis parochianis excõmunicatis/ vel tenendo publice cõcubinas/ vel dũ sunt infamati vitio alĩ publico vl̃simoniaci vel mercatores publici/ vel ex alijs centuz radicib⁹. tã apud religiosos q̃ alios. Formidabunt igit̃ sp subditi/ an fuerint rite et vere sacramentalit̃ absoluti/ et hoc rationabilit̃ in tanta sẽtentiaꝝ multiplicitate. Hoc aũt asserere q̃tuz sit piculũ et scandalũ ꝓlati viderint ⁊ iuriste. Ꝓro hac ptẽ scõa ppositiõis facit decretalis que monet vt in necessarijs subditi cõmunicent cũ curato suo/ qui tñ qñq̃ suspensus est/ vtpote cuz fornicario publico. Constat autem q̃ cõfessio est necessaria. Si ꝙo nõ potest absoluere sacerdos excõmunicat⁹ a iure aut suspẽsus . fit illusio talib⁹ subditis. qm̃ nec sacramentalit̃ absoluent̃/ nec finaliter aliud reportant q̃ scrupulos/ dũ postmodũ audiunt sacerdotes suos ptãte absoluendi caruisse. Quinta ppositio. Expediens videret vt nulla sñia excõmunicatiõis ferret̃ nisi ꝓ ꝓtumacia facta in reb⁹ pure spiritualib⁹/ et vbi trãsgressio vergit maifeste in dissipationẽ fidei ⁊ sue libertatis/ sicut est de hereticis ⁊ scismaticis/ eorumq̃ fautoribus/ sicut de interdicto dicerem⁹. Excõmunicatio siquidẽ bacul⁹ est pure spiritualis. ꝓpterea nõ videret ratõnabil'r assumẽda ad ptectionẽ rer tpaliũ et quasi ꝓphanaꝝ qm̃ res tpales nõ debent ꝓseruari vel repeti cuz maiori detrimento eor a quibus repetũt̃/ q̃ sit vtilitas ꝓueniens aput repetentes. Sed excõmunicatõ maius damnũ infert/ q̃ sit vtilitas alia tpalis. Ꝓreterea nõ dz ecclesia graui⁹ punire delinquẽtes ciuiliter/ q̃ secularis ptãs. Oppositũ tñ fit dũ ꝓpter ꝓtumaciã cadentẽ in causa rer tpaliũ/ iudex eccl'iasticus incarcerat ⁊ ligat aĩmas grauissimis excõmunicationis vinculis. Judex ꝙo secularis sola corpoꝝ detentione ptẽtus est. Rursus nõ est vsq̃quaq̃ certũ an ius diuinũ cõcesserit ꝓlati iurisdictõnẽ tpalẽ imediate/ aut saltẽ ei⁹ exercitiũ sicut xp̃s illud a se abdicauit aut si ꝟ cõstare põt. remaneret tñ incertũ si iurisdictionẽ secularẽ ex ꝓsuetudine vel dono ꝓncipũ cõcessaz sibi possit ecclesia p iurisdictionẽ suaz pure spiritualem exercere/ ꝓsequi/ et defendere. Sicut habet ecclesia iurisdictiones tpales/ habeat ipsa et carceres/ ⁊ alios coercẽdi modos etiã corpales. q̃ coertio corpalis licet apud grosse intelligentes ⁊ carnales austerior indicaret̃/ ꝺs tamen fideli mẽte ꝓspiciens/ negauerit excõmunicationẽ penaz longe deteriorez excellere: imo ſm dicta sanctorum morte corporali deteriorẽ existere. Si aũt nõ p qualibet ꝙtumacia infligit̃ mors apud ꝓncipes seculares/ que est ista ecclesiastica libertatis manſuetudo/ vt passim p similibus aut minoribus culpis spiritualẽ inferat mortez? Benigne dixerim ista nõ ad detrahendũ factis prelatorũ sed vt occasio prestet̃ maturius in hac re statuẽdi ⁊ tollendi tot vexationes incredibiles/ quas paupibus laborantibus/ ꝓmotores curiarum ⁊ alij quidam his baculis fulti p̃stant in ꝓtemptũ dei. damnationẽ ꝓlatoꝝ. et ecclesiastice iurisdictionis irrisionẽ. Amplius ista nõ sunt ad determinandũ que diximus in his ppositionib⁹/ ꝑsertim vbi textus iurĩ palam repugnare viderent̃ Sed datã volumus esse occasionẽ studendi iura illa ⁊ mitiori interꝓtatione ea diiudicãdi/ q̃ facilia enũciant quidã ad pauca aspicientes. et q̃ de facili enũciãt p alioꝝ illaqueatione. illiberatiõe ⁊ damnatione. Sexta ppositio. Expedientius ẽ in multis defectibus illos vl̃ tolerare/ vel ad bonũ finem ordinare/ q̃ p fulminationes sententiaruz ⁊ cõdemnationuz. aut p p̃dicationes rigorosas eos conari funditus extirpare. Ratio patz ex p̃missis. vñ precedentia facta sanctoꝝ nos docent q̃ multa que male fieri videbãt ⁊ nequibant corrigere/ vel tolerabant/ vel ad aliquem finẽ bonũ ordinabant. Sic idolatrarũ superstitio facta in Februario/ ob honorem februe/ transit in honorem virginis matris. Sic honor augusto cesari ꝓstans/ in honorem ꝑetri est conuersus. Sic ? pantheon templũ omnium idolorum/ vertit papa in ecclesiam omnium sanctorum. Forte tali arte possent encenia que prima die anni mittũt homines ad bonum finem trahi. Sic natiuitati sue celebratio apud quosdam principes christianos ad gaudium de suo baptismate posset retorqueri. Hec em̃ agere facilius est/ q̃ torrenti consuetudinis pertinaciter obniti velle. Hoc mõ docendi sunt omnes habere oculuz simplicem. oculum intentionis rectũ. quo habito merebũtur in multis/ vbi alias graui se delicto constringerent Exempli gratia/ de celebrãtibus missaz sumpta pecunia. de cuntibus ad horas canonicas in ecclesijs. et ad obitus spe distributionum. de dantibus et accipientibus curas et beneficia ad cens suum annuum. ⁊ recipientibus pecunias in collatione ordinum. de predicantibus p mercede. de querentib⁹ placere in suis actibus ⁊ sermonibus

publicis et artificialiē ob hoc ordinatis. de habē tibus plura bñficia/et silibus/in quibus peccant multi ob defectū doctrine ꝛ rectificatiōis sue intentionis/quib⁹ alioqn merces deberet ¶ Tangamus hic ad extremū pfunctorie modū rectificandi aliqua ex p̄missis. Si qs celebrat missam/ aut aliud quodcunqꝫ opus spirituale peragit/ꝛ inde sperat mercedē temporalez. Constituat ipe sibi mercedē illā nō tanqꝫ p̄cium spiritualis opis. Non em̄ esset equa cōmutatio Sed accipiatur illud tpale p sustentatione ministri. Nō dz itaqꝫ quisqꝫ suis stipendijs militare⁹ Et qui altario seruit/sicut dicit ap̄ls/de altario viuere debz Hoc titulo q̄ dz sustentatio ministri. saluaꝫ omnis receptio moderata rez tpaliū p spiritualib⁹ iuxta sniam dñi Durandi/ in hac materia. Hec aūt sustentatio qualis aut quāta esset possit nen cadit sub arte generaliter diffiniri Sed hoc loco sicut et in omni vtute/mediū sumi dz put sapiēs iudicabit. attentis circūstantijs omnib⁹/aut put hoiem vnctio diuina docebit. ¶ Hanc eandem sniam dicunt alij sub alijs verbis. q̄ ois res spiritualis ꝓpter tpale lucrū tanqꝫ ꝓpter motiuū minus p̄ncipale/aut ꝓpter finē deo subordinatū/q̄ dici p̄t finis ꝓsecutiuus/licite queri diligi vl ex ercere p̄t. Ad hoc nimiꝫ est illud pphete. Jncli nauī cor meū ad faciendas iustificatiōes tuas in eternū ꝓpter retributionē. Existimo neminē dubitare q̄n posset de⁹ diligi a me ꝛ exorari/ vt mihi det vite sustentationē ad liberi⁹ eidē fruiēdū. Actus aūt magis spūalis qualis est q̄ dei dilectio vel ad eūdē oratio? Fas dz insup aliqs exercere se vel in vna religione vel cura vel alio spirituali ope vt inde sustentet ad vite necessaria/nō quidez sistendo in hoc sed vlterius referendo in deū vt habitis talibus vite necessarijs/ipe deinceps liberiori mente valeat deo militare. Dicūt doctores nominatim dñs Anthisiodoren. q̄ nl̄lus p̄dicare dz hoc est p̄dicationē suaz ordinare tanqꝫ mediū ad habendū vite sustentatōez. Eēt inquiunt hic ordo quersus. si dignius ad indignius ordinaret. Horꝫ dicta sic accipiēda sūt vbi ad illud tpale figeret intētō p̄incipal⁹ ꝛ ad dī honorē ipa nequaqꝫ vlterius referet. dū aūt nō est finis p̄incipalis sustentatio hec ministri quesita p aliquos actus spūales. sed est vel motiuū q̄dā. vel finis minus p̄incipalis in alterū finē rursus ordinatus. nullū videt hic de symoniaca pauersitate piculū imminere. ¶ Jsta sic elucidare tutius est ad fuandū ꝓscias simpliciū/et p recti ficatione suaꝫ intentionū/q̄ tragica aut satirica reprehensione oēs generali symonie lepra reddet infames velle. Hanc intētiōe p̄t teneri cura ad censum annuū/p̄t haberi respectus ad lucꝫ distributionū. Potest in casu recipi moderata pecunia ab ordinatis sub p̄latis. si sit aliūde nimis paup. nec immineat scandalū. qm̄ oīs decretales sup hoc ꝓfecte sunt de iure humano q̄ ad mlta/quas p̄t abolere ꝓsuetudo ad oppositū/dum fuerit oculus simplex mō dicto. Hic p̄nt obtineri duo vel tria bñficia p̄m eoꝝ tenuitatē/et si sine scandalo fiat/attenta pone obtinentis qualitate ꝛ ip̄ius ad eccl̄iam vtilitate. Sic p̄t imo sepe dz/querere p̄dicator aut alius placere hoib⁹ i suis actibus/nō ꝓpter se. sed vt videtes glorificēt deū. ꝛ vt libentius monita salutis accipiāt. ¶ Ne q̄s tñ suz nescius/quin in p̄dictis sepe cadit vilis questus atqꝫ symoniacus. vt si q̄s habeat aliun de sufficienter vñ viuere possit. ipe multiplicat sibi p talia opa spiritualia/grādiores diuitias supuacuas/aut p̄ter necessarias. aut suā bñficiorū pluralitatē causa rationalis nō excusat.

Lectio quinta.

A Bo determinationē solidiorē materie quā tractādaz suscepim⁹ sup quidditate peccati mortalis ꝛ distinctiōe eiꝰ a veniali multa quasi iā fundamēta iecimus. pscrutando funditus q̄d sit lex ꝓprie diuina. q̄d naturalis: q̄d humana/ꝛ de ꝓditionib⁹ vtrarūqꝫ. Hic est em̄ viuax fundus totius difficultatis. Porro iā nōnulla diuerticula quasi superedificantes adiecimus. Perscrutanduz rursus esse video/ne nos eq̄uocatio fallat. ꝛ vt edificij nostra structura certius surgat. si forte sit aliqua lex diuina que nō sit obligatoria. Nā de obligatoria p̄mo dūtaxat habitus est. Videt nempe lex diuia totidē modis dici quot modis diuina voluntas noiat Dicit aūt magister in primo sniaꝝ. q̄ quinqꝫ sunt dei voluntates/sumēdo signū p signato. Et he sub hoc metro cōplere sūt Precipit ꝛ phibet. pmittit cōsulit. iplet ¶ De volūtate p̄ceptiua ꝛ phibitiua multa iā dixim⁹ ¶ De pmissione vo memini me alio loco distinxisse. q̄ aliqua dz pmittere de⁹. Primo qz ñ vult phibere/aut p̄cipe oppositū/hoc mō pmisit libellum repudij/ꝛ vxorū pluralitatē in antiqua lege Scdo mō pmittit qz nō punit pena tpali. ꝫ modo pmittit mala fieri q̄ nō punit in iniust ¶ Deinde tertio aliq̄ pmittere dz. nō qz nō puniat/ sed qz nō impedit ea fieri cū id vtiqꝫ possz quanqꝫ ꝫ iustissime faciat eliciendo ex his malis bona p̄m potētissimā sapiam suā attingentē a fine vsqꝫ ad finē fortiť: ꝛ p inscrutabilē abyssuz iudicioꝝ suoruz. Denicqꝫ quarto potest aliquid pmitti/nō qz iudicetur faciendū/aut q̄ non denunciet p leges et statuta puniendū. sed quia ꝺ facto nō exequūtur leges punitiue contra delinquentes tales ne deteriorem exitū res habeat. Hoc modo tolerātur q̄nqꝫ heretici/et sciſmatici/ꝛ alij inter christianos dum scissura deterior ex eorundē extermination verisimiliter timeret. De hac lege pmissiua. similiter ꝛ de impletiua q̄ dz esse efficax opatio dei. ꝛ q̄ nō est de p̄se obligatiua intm̄ dcā sint

Supest dicere de ꝓsilio q̄ lex appellat nō q̄ liget ad obseruationē sui. eā quippe deserēs penā nō incurrit. Impletio tñ ei⁹ p̄miū meret ⁊ coronā. Eā p̄terea legē ꝓsilioꝝ diuinoꝝ nihilipendere velut inutilē ⁊ tanq̄ obseruatores eoꝝ nō inde pfectiores fiant improbare dānatōnē nō euadit. Hec lex potissimū respicit tertiā vitā quā eē posuimus ꝓfirmatōis stabilite/aut eoꝝ q̄ talī vite iamiāq̄ approximāt vt sunt viatores pfecti.

Hec summatim memorata sint ex eis q̄ de q̄ntuplici signo volūtatis diuine/q̄ est lex p̄ma doctores tradiderūt. Aduero legē alterā si superaddiderim⁹ mediā inter ꝓsiliū ⁊ p̄ceptū/q̄ monitō vel mandatū/vel ordinatio/ aut alio noīe absq; ꝓtroversia noiet/forte videbimur ꝓtinus transgredi terminos quos posuerūt patres nostri/ sz nō ita est. ꝓsonabim⁹ potiꝰ eoꝝ traditionibus ⁊ eas aptius intuebimur. Apparētes q̄z ꝓtroversias inter ipos/de pctō venīali et mortali/nos faciliori nexu in vnū cōpingem⁹. Loquunt itaq̄ nōnulli sanctoꝝ de peccato venīali tanq̄ sit ꝛ p̄ceptū diuinū vt Bern̄. in libello suo ꝺ p̄cepto ⁊ dispēsatōe. ⁊ Gandeñ. idē ponit ex autoritate Aug. in suo quodlib. iij. q. xxj. Alioꝝ est opinio ꝓtraria vt Thome ⁊ cōis schole/ dicētiū venīale nō est ꝓtra sed p̄ter p̄ceptū. Primi facilius ⁊ expeditiꝰ loq̄ vident/ponētes q̄dlibz peccatū esse ꝓtra p̄ceptū. qm̄ pfunda ꝓsideratio repit nihil esse pctm̄ nisi q; phibitū. Preuaricantes reputaui oēs pctōres terre. inq̄t ppha. Phibitū dico. vel lege diuina immediate vel naturali aut humana/ voce scripto vel mente. Nā nō habentes legē ipsi sibi sunt lex. Ad Ro. ij. Preterea frequens vsus est in omni lege. Jus in antiqua. ius in noua. ius in religiouib⁹ ⁊ vniuersitatibus/vt multa statuāt sub noīe p̄cepti/et voti/et iuramenti/et cōminatiōis eterne mortis/q̄rū aliqua omittere vel oppositā facere nō fac hominem reū peccati mortalis. Nōne data erat antiqua lex iudeis in p̄ceptū/pspicuū ē hoc. Deutero. vij. ⁊. viij. Et addunt maledictiōes. c. xxvj Jdē Hiere. xj. Habet insup Deut. xxvj. quō ipsi pfitebant anno quolibet totā legē. Denicq; positū est Josue. xxiiij. qualit populꝰ iudeoꝝ exps sa voce seipm obligauerit ad oia facienda q̄ dñs mādauerat. Attamē q̄s diceret eos in omni trāsgressione cuiuslibet ꝓtenti in illa lege mortaliter deliq̄sse? Agebant nihilominus vt videt ꝓtra p̄ceptū votū et pfessionē maledictōis interminatione vallatā. Preceptū vtiq; hēbāt sicut ⁊ nos nō mētiri. multa tñ esse mēdacia sola venialia nullus negat. Gilem fac rōnē Bern̄. libello p̄dicto de eis q̄ in euāgelio ꝓtēta sunt vt q; nō sit irascendū fratri. nō grauāda corda crapula ⁊ ebrietate curis hui⁹ seculi. nō dicendū vbū otiosum/neq; iurandū ⁊ silia q̄z actus crebro veniales sūt. Jsta in statutū religionū q̄tūcūq; iuramēto aut voto firmatis. Ad vt manifestius fiat accipiam⁹ aliquē q̄ iuramento aut voto vt sepe fit se astrinxerit. Sit ita q; fideliter ⁊ diligent adimplebit opꝰ iniunctū. aut q; in omnib⁹ suo tali supiori bonorez habuit. Nullꝰ arbitror audebit ꝓdēnare istū sic iurantē p quacūq; negligentia aut irreuerentia ad mortale delictū/cū possit itercidere negligentia ⁊ irreuerentia. nūc ex ignorantia aliquantulū crassa ⁊ supina. nūc ex impotentia ⁊ infirmitate. aut absq; ꝓsensu pfecto aut q; trāsgressio talis nō est notabilis dāni seu cōtemptus apd eos q̄bus ipe fidelit seruire ⁊ q̄s honozare iurauit. Attn̄ ois negligentia ꝓtrariat primo iuramēto. ⁊ irreuerentia scdo. nisi q̄s glosauerit iuramēta hec put infra docebim⁹. Quid dicem⁹ ad hec?

Nunq̄d est spūs dissensionis in cozdib⁹ sctoꝝ dei/vt qd vn⁹ approbat: ali⁹ dānet? Studeam⁹ ꝙ ꝓtroversiā hanc verbalē/q; de re satis ꝓstat ⁊ q̄ueit ad ꝓcordiā adducere. Jta em̄ agere h ⁊ alibi modestius et salubri⁹ subtiliusq; est/q̄ vni pertt vel alteri tā ptinacit inniti/q; altera ꝺemnet. Intolerabile siq̄dē est ꝓfestim existimare ꝺ sctis sapientib⁹/ ⁊ tāta sedulitate vitatē scrutantibus eos in reb⁹ non vsq; quaq; difficilib⁹ dissonis assertionibus errauisse. Hos ꝓtroversie nodos facilius enodare poterim⁹ si aliquā p̄⁹ dederimus silitudinē ex visibilib⁹/ p quā quasi p scalā ad inuisibilia ꝓscendam⁹. Compem⁹ ꝙ pctm̄ ad morbū: ⁊ vitā spūalē ad corpalē/vt ab initio fecimus/et repetamus dicētes. q; vita anie quadruplex est. s. nature/gratie/actionis meritorie/ ⁊ cōfirmationis stabilite. Jm hoc ponunt aliq̄ ppositiones. p̄mo ꝺ pctō/de hinc ꝺ merito. Prima ppositio. Peccatū mortale ⁊ venīale nō sūt cōtra vitā p̄mā: sic q; eā p̄sus enecent. Hec em̄ vita ꝓsistit in bona dispositiōe naturaliū/vt sūt viuax ingeniū/tenax memoria/ ⁊ silia. aut in donis gratuitis nō tñ gratū faciētibus vt sunt scia multiplex/et habituatiōes q̄dā bone ad vtutes solū morales. Hec vor si ledant q̄ q; p pctm̄/nō tñ ea fundit⁹ expelle necesse est. alioq̄n nullus in pctō mortali viueret vita nature p̄dicta. Secūda ppositio. Solū pctm̄ mortale est ꝓtra vitā secūdā/tāq̄ sibi oino incōpassibilē. Cū em̄ vita spūalis ꝓprie dicta sit ipe spūs sctus/nō q̄dē formalit sed intima quadā vniōe ⁊ illapsu viuifico nobis inexplicabili. Hec vita tādiu ⁊ nō vltra ē in aia/q̄diu manet in eadē ipa armonia charitatis ⁊ alioꝝ donoꝝ p eā formatorū/cui⁹ armonie spiritual facta dissolutione/deus discedit ab anima/et moritur illa morte de qua ppheta denunciat. Ad mors peccatoꝝ pessima. Est igitur peccatum mortale quasi vulnus letiferuz aut cibus pestifer/dissoluens qualitatiuam illam dispositionem complexionalem/in qua vita consistit.

Sed pctm̄ venīale nō est nisi morbus quidaz aut vulnus circa mortē. ⁊ sicut ex mille vulneri-

bus nõ mortiferis/hõ nõ morit/nisi ex illoꝝ mi-
titudine generet quidã morbus alius mortifer/
vt sepius obtingit. Ita ex quocũqꝫ venialibus
peccat/ vita gratie nequaqꝫ amittit/lz bñ dispo-
nant ad generationẽ mortalis. videt tñ oppositũ
voluisse dñs anthisiodoreñ. si nõ caute intelliga
tur. Juxta hãc similitudinẽ taliter ꝛ nõ aliter dr esse
veniale pctm ꝓtra vitã gratie/qualit morb⁹ ali-
quis citra mortẽ/vel languor febrilis tertianus/
aut leue vulnus dr esse cõtra vitam in corpe.

B Tertia ꝓpositio. Actus pcti venialis ratõ
nabiliter põt dici ꝓtrari⁹ vite tertie q̃ est actonis
meritorie. quã vitã appellamus vitã scdam gra-
tie/sicut opatio viuentis sua vocat ab Aristot.
vita scda. Actus itaqꝫ peccati venialis nõ cõpa-
titur secũ in eadẽ aia/et ꝑ eodẽ tpe/actionẽ merit
torią a vita gr̃e ꝓcedentẽ. Nunqd nõ impossibi-
le est simul eandem animã agere libere ex gratia
et nõ ex gratia? Sic idẽ actus nõ põt esse meritori
us et venialis. nec eadẽ anima simul agere meri-
orie et venialiter demereri. Hanc intentionez si
ut opinor hñt doctores q̃ dicũt pctm veniale ñ
esse ꝓtra charitatẽ. sed ꝓtra charitatis feruorem
appellantes feruorẽ actionẽ ex charitate veniẽ-
tem/ que quidẽ actio ꝑ tunc impedit dũ actio ve
nialis cõmittit. Exinde patet deductio qualiter
pctm veniale fugibile est cũ impediat opus acti
onis meritorie/que in magnũ cederet augmẽtũ
gloꝛie. Sic forte rationabiliter diceremus mor-
bos aliquos magis esse ꝓtra vitã animalis scdam
q̃ ꝓmã/licet in vita ꝓma spirituali hec sit sili-
tudo ad corpalem/ q̃ tota et subito ꝓdit vel inte
gra remanet/nisi q̃s diceret q̃ armonia vite spiri-
tualis que est charitas nõ paꝝ stabilit ꝑ alias di
spositiones virtutũ qualitatiuas/quibus debili
tatis aut pditis. charitatem leui⁹ expelli ꝓsequ
toꝝ venialis ꝛ mortalis: qm̃ habit⁹ dici bñ stat
cũ actibus oppositis/ vt habitus auaricie cũ actu gr̃e
ti cuuslibz repugnat quarte vite/que est vita cõ
firmationis stabilite/ p̃sertim in patria / qm̃ i via
forte põt esse ꝓfirmatio aliqua cõpatiens veniale
nõ in p̃cepto/habere vitas p̃dictas Ita pctm ve
niale affirmabit aut negabit esse ꝓtra p̃ceptum.
Propterea sicut sola vita gr̃e gratũ facientis ca
dit sub p̃cepto sic q̃ habita ea ꝑuat hõ legem to
tam/ꝛ ea nõ habita nõ pfecte custodit eã. ita pec
catũ solũ mortale/dicet isto mõ ꝓtrariari p̃cepto
Ecce quo pacto diuersis respectibus veniale dr
vel negat esse p̃cepto ꝓtrariũ/quoꝝ respectuum
illi istum/alij ex doctoribus aliũ habuerunt.

Quinta ꝓpositio. Nullũ meritũ vite eẽne
ꝓcedit a sola vita p̃ma. Rõ in ꝓmptu ẽ/qz talis vi
ta nõ includit charitatẽ q̃ est radix meriti Deme
ritũ vite eterne sicut ꝓcedere põt a vita p̃ma/ꝛ si
lr meritũ boni tpalis. sic vita altera gratie. s. nl
lũ demeritũ vite eterne. lz bñ meritũ ꝛ demeritũ
boni soli⁹ tpalis cõpatit. Declarem⁹ ea in q̃b⁹
põt esse ambiguitas ꝛ dicam⁹/ q̃ in pura vita na
ture qualẽ dixim⁹ possibile est hoiez eterne mor
tis esse reũ. ꝛ tñ boni alicui⁹ tpalis facit eũ deus
gratis ꝓticipem ꝛ cõgruo ꝓpter quandã adeq̃ti
onem opis suoꝝ bonoꝝ ꝛ genere ad bonũ aliq̃
tpale. Quãuis em̃ peccator indignus sit etiã pa
ne q̃no vesci/dicẽte Aug. et hoc de rigore seuer
iusticie. Tñ iusticia dei miscẽdie tantẽ ꝓiuncta est
vt non sinat bonũ etiã de genere absq̃ decore re
muneratiõis saltẽ transitorie. Leteꝝ nihil impe-
dit quin hõ viuens vita gratie: q̃ñq̃ bonos act⁹
ꝓducat/nõ ex vita scda gratie/nõ ex charitate. ꝛ
ex sola vita p̃me. s. nature. quo casu merebit hõ iu
stus nõ minus q̃ iniustus/nõ tñ vsq̃ ad meritũ
beatitudinis eterne. q̃ nõ est suus actus a vita g̃
tie radicaliter elicitus. merebit g̃ solũ bonũ tpale.
Reliqua patent intuenti. Hic ꝑterea dicendũ
videret ꝛ merito solius boni tpalis q̃ ad vitam
scdam/que est actionis meritorie sicut de pecca-
to veniali dixim⁹/ q̃ vicz eodẽ momẽto tpis nõ
se compatiunt. nõ de p se ex malicia actus. sed ꝛ
p accidens ex impfectione ei⁹. q̃m agere simul ex
gr̃a nõ ꝓtingit et ex sola vita nature. His ita-
q̃ determinatis ꝑ similitudinẽ aliaduertere possu
mus. q̃d sit pctm̃ mortale. q̃d veniale. q̃d meritũ
et demeritũ aut boni eterni. aut solius tempalis
Dis itaqꝫ actus libere elicitus aut dissoluit p̃nci
palem armoniã in qua ꝓsistit vera aie vita q̃ de⁹
est. ꝛ sic est mortalis et demeritori⁹ vite eẽne aut
impedit tantũmõ ꝛ p se vitã scdam gratie. q̃ dici
tur actio meritoria/aut vitã nature turbat et ob
scurat/et sic est pctm̃ veniale ꝛ demeritoriũ boni
tpalis/dixi ꝛ p se cã dicta Silr omnis actus libe
re elicitus si fiat ex vita gr̃e/est meritori⁹ vite eter
ne. Si fiat ex sola vita nature cũ circũstantijs eã
dem vitã ꝓcernentib⁹/est meritorius boni solius
tpalis. ꝛ sepe de ꝓgruo ad vitã gratie p̃dispoit.

Placet itez alias silitudines sub maiori cõpẽ
dio strigere. dicit ppha de deo. q⁹ ipe est dñs de
us noster/nos aũt p̃lus ei⁹. Est igit quedã poli
cia inter deũ ꝛ nos sicut int dñm ꝛ subditos. Vi
demus autẽ in omni policia leges institutas esse
tanq̃ ꝓseruatrices vite ciuilis subditoꝝ inter se
ꝛ ad dñm. Istaꝝ legũ in policia hũana q̃ exẽpla
ta est a dina/aliq̃ ferunt sub pena mortis. iõ capi-
tales ac mortales notant. Alie sũ minori pena q̃
nõ est exterminatiua: ꝛ dr pena ciuil. has vo leges
oẽs vocat vsus cõis edicta. ꝛ p̃cepta ꝛ iussa/seu
phibitiões. ppterea ꝓfiter hñt dicere sic loquẽ
tes q̃ ois trãsgrediẽs aliq̃s legũ p̃dictaꝝ peccat i
legẽ et ꝓtra legẽ p̃ncipis. h̃ quidẽ capitalit. h̃ so-
lum ciuiliter. Ecce quõ põt etiã peccatũ veniale
in policia spirituali dici cõtra legem fieri ꝓhibẽ-
tem illud non sub pena mortis sed alia mitiori.

Talia compatio esset tertia. amici ad amicū. patris ad filiū. sponsi ad sponsam. vtrobiq; cū reperire est q̄dā vincula amicitie que est vita ciuil inter eos. Offensaz vo quedā sunt dissoluentes amicitiā/quedā dūtaxat illā turbāt et ledūt. duz quādā indignationē adducūt. nō tñ vsq; ad odium. Prime offensaz carēt venia quasi sint mortales. alie nō ꝛc. Quarta similitudo ponerē de arboze mala respectu fructuū mortiferoz qui a radice cupiditatis non nisi p truncū ꝓsensus liberi generanē. Possunt itaq; gigni alia quedaz spuria vitulamina/ꝛ inutiles plantule/vt fit i p̄dicta radice. nō tñ p principalez trūcū. sed velut a latere. Fructus illi sunt pctā mortalia. plātule vo ille sunt actus veniales. Atuero quosdaz intueoz q̄bus nō satisfactū est p has similitudines ō pcti mortalis ꝛ venialis distinctiōe. aut q; non dū elucet inq̄unt ex p̄dictis sub regula generali ō actu quolibz qñ erit mortalis et qñ venial. sed est incertitudo qualis p̄us aut q; a posteriozi magis q̄z a priozi dzia hec assumpta est. Ad h rñdemus dicētes. p̄mo q; petētes hmōi regulā generalē facient ēpticulariter ꝛ infallibiliē scire de q̄libet actu si est mortalis aut venialis. silr petit ac si quereret a medico doceri se vno vbo regule generalis de oibus morbis ꝛ venenis et cibis et vulneribus. qñ ꝛ qñ nō morte inferrēt. Certe vt ad singulares circūstantias ꝛ ad pticularia legi p̄cepta diligēs nostra ꝓsideratio descēdat/oportet. Quib⁹ ꝑpensis loquēdū est vt sapiens iudicabit. Idē cibus. exēpli gra. nōne queso pōt vni morte certā/alteri egritudinē leuem inducere? Vnō q; venenū fortissimū mortis inductiuū/ipsi ꝓpositores tiriace ad mortis euasionē cōficiunt. Propzio igiē diuersis hoibus imo eidē hoi/variis tpibus/q̄s nesciat eūdē cibū nūc salutiferū fieri nūc morte celeriē opari? Quid igiē inquies sup his cognoscēdis doctrina ꝑderit? Adultuz p oēm modū. Nam regule generales fundamentaliter tradite. dū ad pticularia ventū est: ostendūt q̄d de singularib⁹ iudicādū est. Singularia quippe ad regulas illas vl̄es resoluere conuenit/quo facto veritas elucesceret. Carens aūt noticia hmōi regl̄az vl̄ium qñ p̄cor ipe poteris his resolutionib⁹ vti? Quādo mensurabit ad regulas q̄ regulas nō habz? Proderit tñ nec negam⁹ circa species pctō regulas apponere/qualiē in vulgari iā fecimus et examinatius in latino tradere si de⁹ annuerit ꝓponim⁹. Cetez altera nos obiectō fortius p̄mit/dū querit vt a p̄ozi inē mortale ꝛ veniale secernam⁹. Vbear⁹ Verñ. in loco p̄allegato de pze. ꝛ dispē. nitiē ꝛ prima facie apparet dubitationē hāc absoluere/p hoc q; omne pctm̄ qđ fit ex cōtemptu est mortale/si fiat aūt etiā contra p̄ceptū aliās actus ꝛ nō ex ꝓtemptu venialis reputat. Quā distinctionē vt ego meli⁹ intelligerem/cōsului summā dñi Antisiodorenē vbi loquit de ꝓtemptu et dicit q; cōtemptus est appciari rē minus iusto. Alio mō ē rē negligere ꝛ de ea nō curare vt dū peccās habet circūstātias retrahentes. sed eas nō curat aduertere/claudit q; oculū quodāmodo ꝛ vertit tergū ad eas. Tertio mō est irasci rei tanq; vili ꝛ eā aspnari. Primū mō malū/scōm peius. tertiū pessimū. Dicamus ergo/q; in omni pctō etiā veniali cōmittat contemptus dei: primo mō vere vel interp̄tatiue. secundus ꝓtemptus interuenire pōt tā in mortali q̄z in solo veniali. tertius cōtemptus circa deum p̄cipientē/et erga p̄latū suū inq̄tū p̄latus est nō videtur vnq; fieri cū deliberatione ꝛ pleta absq; pctō mortali/ꝛ h vocat ꝑpe ꝓtēptus. Nihilo min⁹ aduertēdū ē diligenē q; refert plurimū discere aliq̄d fieri ex cōtēptu/aliq̄d esse cū ꝓtēptu. sicut refert fieri aliq̄d ignoranē ꝛ aliq̄d ex ignorantia. Pr q̄pe aliq̄d fieri ex ꝓtēptu/qñ ꝓtēptus est p̄ncipalis cā talis actiōis sic q; illo nō existente nō fieret actio. Ita q̄s opaē ex ignorātia qñ illa nō existente/nullo mō fieret id qō fit. Prouenit aūt actus nō nūq; cū ꝓtēptu ꝛe vl̄ interp̄tatiue. nō tñ ex cōtēptu. q; ꝓtēpt⁹ nō est in cā/ꝫ vl̄ infirmitas aut debilitas/aut ignorātia/aut affectio alia viciosa ꝛ libidiosa q̄ dñaē. Siē peccat aliās q̄nq; ignoranter ita tñ q; nō min⁹ opareē qō opaē si illō cognosceret ꝓpterea palā est tūc ignātiā nō esse cām agētē ꝫ circūstantē quēadmodū ꝓtingit i ebriis ab actiōib⁹ malis nō cōpesceret scādali cessātō ꝛ p̄latoz vita bona/ꝫ ita sibi blādiunē ꝛ sup aliōs q̄rūt excusatiōes i pctis. Ex his oib⁹ nō ñ videt regula generaē posse sumi ō distinctōe inē mortale ꝛ veniale penes h qō est eē vl̄ nō esse ex ꝓtēptu qñ si capiaē ꝓtēpt⁹ p̄mo mō/nō ē necesse oēm actū factū ex ꝓtēptu esse mortalē/dū. s. de⁹ vl̄ p̄elatus appciaē min⁹ iusto solū venialr/ꝛ ex ꝓtēptu talī mentiē aliās aut ociose iocaē/ aut lente resistit p̄mis motib⁹. Silr ex scōo ꝓtēptu p̄t euenire q̄uis nō ita leuiē nec frequenē. Peniq; act⁹ ā q; venit deliberate deliberatiōe cōpleta ex tertō cōtemptu est vt mihi videē sp mortalis. Doceē fit licitū. sit de⁹. sit p̄latus/et ꝑpter vilipensationē p̄cipientis/suiq; p̄cepti/assurgit et aspnationē p̄cipientis/suiq; p̄cepti/assurgit et frenate ad actū talē faciendū vel omittendū. aliquin nō facturus vl̄ nō omissurus. hoc ꝑpesse agere ex cōtemptu tanq; si dicat vt aliq̄. ego i despectū vestri et q; sic p̄cipitis agā in opositum Verūtamē nō omne pctm̄ mortale tali circūstantia vestiē. Et ita q̄uertibiliter nō sunt idez peccare mortaliter/et peccare ex cōtemptu. similiē nec peccare venialiter ꝛ peccare non ex contemptu. Vellē ergo aliq̄d posse offerre lucidius ad illustrationē hui⁹ materie. ꝛ forte possumus nō inutiliter dicere/q; in q̄libet p̄cepto attendiē q̄druplex latitudo. Magna. parua. minor. ꝛ minima

Magnam dicimus infra quã ꝓsistit iusticia /q̃lem a nobis requirit deus/sub pena incurrendi odium suũ/cũ reatu mortis eterne. Extra hãc latitudinẽ non stat rectitudo quã q̃ transit ꝛ egredit agendo vel omittẽdo. ipse in tortuositatem peccati mortalis semp elabit. Hec latitudo magna est/ꝛ mediũ ꝟtutis q̃le posuit Aristo. eẽ diuisibile tanq̃ signũ ad sagittã. Cõformiter ad hꝫ loquit Gazaꝝ. Est modus in rebꝫ sunt certi deniq̃ fines. Quos vltra circaq̃ neq̃t cõsistere rectum. Scdm hanc p̃cepti acceptionez strictissimã. peccatũ solũ mortale ꝛ nõ ipm veniale ẽ cõtra p̃ceptum. Aliã assignabimus latitudinez ꝓsistit iusticia seu rectitudo/qualẽ exigit a nob deus mediate vel imediate/si volumus euitare/ nõ tãtũmodo odiũ suum cũ reatu pene eẽne ꝫm legem.sed etiã offensam eius q̃lemlibet.aut non retardari a vita eterna.aut tpaliter non puniri. Exorbitatio ab hac latitudine p̃cepti cõstituit aliqñ peccatũ veniale tãtũmodo.dũ videlz deuiatio nõ est tãta q̃ exeat p̃mã latitudinẽ nec ita q̃ nõ maneat infra scdam. Hoc modo q̃ ꝓsiderat p̃ceptũ/palam habet dicere q̃ veniale sit ꝓtra p̃ceptum/siue sit veniale ex genere. cuiꝰ scz obiectum nõ est de p se notabilis malicie/vt mẽtiri officiose aut loq̃ ociose. Siue sit veniale. qz sit ꝓtra cõditionẽ nature p̃mitus institute/vt sunt omes p̃mi motus pueniẽtes rõnem. Siue sit veniale ex defectu plene deliberatiõis ꝛ consensus vt sunt cogitatiões illecebrose non mozose/aut sicut euenit in pueris ꝛ infirmis/ꝛ alijs nõ habentibꝰ plenitudinez vsus rõnis. in q̃bus ea sepe venialia sunt q̃ apud viros grãdiozes meritoria criminalia dicerent. Adducamus exẽpluz vt manifestioz sit sermo noster de hac latitudie duplici p̃cepti Sit istud p̃ceptum honoza deum ꝛ parẽtes. vide q̃ potest aliq̃s non honozare deum ꝛ parẽtes multipliciter. Uno modo. qz pro tpe ꝛ loco q̃bus honozandi sunt/ipe dũ cogitat de eis/spernit eos consensu pleno ꝛ deliberato/ aut sciẽter cum deliberatiõe pfecta illa tũc omittit q̃ ad honozem debituz ptinerent. Erit igitur hec latitudo p̃cepti sic explicabilis. Honoza deum ꝛ parentes loco ꝛ tpe q̃bus cogitabis ꝺ eis sic q̃ sensu pfecto ac deliberato eos nec malignãter inhonozes. nec honoze suo volũtarie sciẽter atq̃ notabiliter priues. Quisq̃s exierit hoc medium ꝟtutis/eamq̃ latitudinẽ.ille pfecto teneb̃ reus deuiatiõis tortuose crimialis. Aliquero qz contingit aliter inhonozare deũ ꝛ parẽtes vl non honozare. Erit rursus alia latitudo p̃cepti sumpta p epikeiã ex alijs circũstantijs. Potest itaq̃ inhonoratio talis contingere q̃ non erit notabilis malicie in genere suo vt esset leuis gestus aut risus aut ꝟbum aliqꝺ minus sobriũ in psentia sacramẽtoꝝ dei/aut parentũ suoꝝ/etiam cuz deliberatiõe ꝛ dũ actualis habeꝝ ad ista cõsideratio ꝓtest nihilominꝰ talis inhonoratio reperiri/que lz ex se sit notabilis.caret tñ ꝓsensu pleno mozoso ꝛ deliberato ob etatem. infirmitatẽ. ignorantiã.surreptionẽ ve. Faciẽtes p̃mã inhonorationẽ. dũ tñ absq̃ scãdalo fiat alioꝝ.q̃s auderet culpe mortalis arguere. Scdaz siliter nullus opinoz vt mortalẽ accusabit Ita i omni fere p̃cepto repire est. Ex hinc elicit euidẽs necessitas ꝟtutis illius quã Aristo.epikeiã. hoc ẽ interp̃tatiuam legũ appellat. Cuius est cõsiderare nõ nude de se p̃ceptuz/sed circũstantias oẽs ptilariter ipm vestiẽtes. Ex hoc cõsequenter habeꝝ modus cõcordandi rigoze iusticie atq̃ seueritatẽ disciplineꝫ cũ leuitate misericordie ꝛ fauorabilis indulgentie. Imo sic necesse ẽ vt in oi actu nostro ad alterutrũ cãtemus dño miscdiaz ꝛ iudiciũ. Alioq̃n iusticia in iniq̃tatem/ꝛ seueritas in crudelitatẽ ꝓuerteret.quẽadmoduz si q̃s puulum suuz filiũ dãnare vellet ad carceres.qz puerili ira motus matrem pcussit. Ita de ebrio aut fatuo aut inaduertẽte q̃s non agnoscat hãc penam esse iniustissimã/ quaz in aliũ grandeuũ. sobriũ ꝛ deliberatũ liceret inferre? Quare ꝓclud̃ q̃ p̃ceptum si sub p̃ma latitudine explicata cogiteꝝ.aliter obligat q̃ sub secunda. Et hec distinctio cõcordat doctozes i hac materia. vtũtur eni p̃cepto ꝫm p̃mam latitudinẽ illi q̃ dicunt veniale non esse cõtra p̃ceptũ sed ipm compati. Alijs placet nomen p̃cepti ad scdam latitudinẽ extendere.cuius rectitudo contraria est cuilibet obliquitati veniali. Et qz de re cõstat discolum esse ptinaci animositate de ꝟbis ꝓtẽdere. Forte tamen ꝓfusio ꝛ hec apparens cõtrouersia doctoꝝ vitareꝝ amplius si suuz cuilibet latitudini nomẽ appropriarem⁹. vocãtes p̃mam latitudinẽ p̃ceptum ꝛ phibitionẽ. Scda autẽ latitudo mãdatũ vel statutũ vel ordinatio vel monitio diceret. Et placet nobis amplꝰ hoc nomẽ monitio. qz sonat vt ratio sit peruigil/vt nec venialibꝰ deturpeꝝ/hꝫ ẽ qꝺ cõiecturare volebam⁹/dũ imaginabamur quandã legẽ mediã inter p̃ceptũ ꝛ cõsilium/que plus ligat q̃ ꝓsiliuz/ꝛ minus q̃ p̃ceptum/tanq̃ si diceremus in omni policia illã legem dũtaxat esse p̃ceptum/cuiꝰ transgressio ꝫm oẽs circũstantias pẽsata/extremo mortis supplicio plectẽda censeꝝ. Illi vero legi monitiõis nomen appropriare daremus/cuiꝰ trãsgressio circũstantijs oibus põderatis veniã habet /aut tẽporalẽ solũ punitionẽ demereretꝝ. Supest deinceps assignare i p̃ceptis ꝛ mãdatis duas reliq̃s latitudines.minoꝛẽ ꝛ minimã. cõformãdo ꝫmonem ad p̃nissa. q̃uis non vsq̃quaq̃ loquẽdi ꝓprietas iudicio multoꝝ ꝫuabitur. At si res placet satis est Est itaq̃ tertia latitudo complectens non solũ duplicẽ pozem rectitudinẽ iusticie.sed pariter finis ꝓsecutionẽ aut meriti rõnez

hoc est/si volumus cōsequi finem nostrū vel meritum. nos vt taliter agamus necesse ē. Isto modo actus boni sola bonitate morali ꝛ qui non p cedunt ex charitate ꝙuis sint infra p̄mam et secundā latitudinē rectitudinis ponis. quoniā nō sūt peccata mortalia aut venialia / nihilominus q; per eos neq; meremur neq; vitam eternā consequamur. dici possunt non esse cōformes p̄ceptis. Hanc latitudinē intendebat xp̄s cum ait: Si vis ad vitam ingredi serua mādata. Igitur p argumentū a cōtrario sensu mādata non seruantur/si p ea non ingrediamur ad vitā/hoc ē si non mereamur. Non aliter diceremus de p̄cepti policiarū q; si operantes ea non attingant finē ꝛ intentionem p̄cipientis. non implent p̄cepta ḃ modo/q̄ strictus est. Sic nec agens bn̄ solum moraliter p tempore q̄ non astringit ad opus ex charitate. q; dum ad hoc obligatur iā non bene ageret etiā moraliter si ex charitate opari desisteret ¶ Demū ḡrta latitudo oiuz strictissima assignatur q̄ non soluz obseruationē sed obseruationis exigit pfectionez. Hoc modo dicere videt dn̄s. Estote inḡt pfecti sicut ꝛ pater vester celestis p fectus est. Et si vis pfect⁹ esse ꝛc̄. Ad hunc intellectū ponebat Aug⁹ p̄ceptū de dilectiōe dei nō posse a viatorib⁹ hic impleri. Tertia latitudo dici posset consiliū. Quarta pfectionis cōplementum ¶ Nobrem vtendo nomie p̄cepti in q̄druplici hac latitudine quaꝝ vltima stat velut i indiuisibili. actus q̄libet liber non soluz mortalis aut venialis. sed q̄ est bonus sola bonitate morali/aut impfectus in bonitate meritoria / diceret a p̄cepto deuiare: nec illō implere . q; tamē act⁹ boni moraliter aut impfecti meritorij/licz sint q̄dam impfectiones/deformitate tamē carēt culpabili. non habet vsus eos dicere esse cōtra p̄ceptum. Quoniā insup peccata venialia nequaq; tollūt amicitiā dei/nec inducūt mortē eternam. vsus fuit cōmunior doctoꝝ dicere ea nō contra ꝑ p̄ter p̄ceptū quaq; alius modus loquēdi tolerabilis sit/attēdendo q; sūt obligātes quedā/iniusticie deformitates ꝛ offense/ꝛ res illicite. et monitionib⁹ sanctis aduerse.

Lectio sexta

Multa iam diximus/sed p magnitudine ꝛ vtilitate rei/vereor ne pauca. verūtamē vtcunq; iter patefecimus ad vlteriora pergere volentib⁹ ꝛ valentibus. Aperuimus insup fenestrā ad videndu magis a priori. distinctionez mortalis a venialis. Et q̄dem sicut volūtatis diuine nulla ē ratio q̄renda prior sic de duabus offensis cur istam velit carere venia/ꝛ alteri veniā p̄stare/ non possumus ab alio priori q̄ a volūtate diuina rectissime iudicāte sumere rōnez. Cui autem placuerit curiosior in hoc pscrutatio legat bzaguardinuz in sūma cōtra pelagianos. Porro iuxta humanam rōnez ꝛ eq̄tatem ciuilis ꝛ apud nos policie (qua ratio ꝛ eq̄tas exemplar suuz a deo trahūt) deducimus aliquē actum esse dignū mortis exterminatiue. q; de p se est dissolutiuus amicicie legalis. aut illius q̄ est suiꝑius ad p̄ncipem suū aut aliorū cū seipo. vel ipoꝝ ad inuicem ꝛ ad p̄cipem/vt est crimē lese maiestatis . vt est seditio ꝛ scisma ꝛ ciuiū crudelis dissipatio/ et hereticum dogmatisatio cum similib⁹. Dum vo talis amicicie legalis ordo nexusq; solūmodo turbat aut lisper/p aliquē actum/aut tenuiter impedit/aut habet circūstantias aliquas excusantes. tūc iudicio nostro illi actui sola debet ciuilis punitio tpalisq;. Sicut eui natura abijcit a se penitus q̄ suiꝑius destructiua cēnt. alia compescit moderat ꝛ corrigit. ita corpus mysticū policie resecat ex toto ptes putridas ꝛ contagiosa p̄nicie nocituras alijs saniorib⁹. Egris vo ptibus/ non tm vsq; quaq; corruptis medet leniorib⁹ penarum ferramentis atq; cauterijs . neq; pari punitione vtit apud eū qui leuibus vbis iniuriat primo ꝛ qui occisor ipius est. Ita non p̄mittit recta ratio/vt p quibusq; noxijs /ꝛ leui constitutionum trāsgressione /possit a superioribus statui pena mortis. quāto minus ipi possunt aut debent imponere reatū mortis eterne ex friuolis causis/ꝛ ex q̄libet violatiōe cōstitutionū suarum /quarū multas aboleri plus haberet vtilitatis q̄ nocumenti. Hinc opinatus est vn⁹ ex doctoꝝ⁹ q; p futuro simplici non ē aliq̄s morte plectendus. quoniā dn̄s q̄ dedit hāc legem . Nō occides. nō excepit in sua lege rigoris ꝛ talionis casuz furti simplicis. q̄to minus hoc in lege mitritatis. Ita fatuus cēt p̄latus/qui p sui libidie aut motu capitis se putaret habere potestatez mox excōmunicādi aliquem ¶ Quis de p̄mo casu posset habere ratio sufficiēs exceptionis ab hac lege. Nō occides. dum furtum nimis ꝛ nimis inualesceret i policijs/si non tali rigore puniret / quēadmodū de falsis monetarijs dicunt. Est eni lex dei ꝛ natura vt auferat malum de medio nostri si corpus totuz mysticū nimis inficere aut pdere formido sit. ¶ Expedit opinoꝝ q; ꝑticularia magis erudiunt ad eadem descendere non q̄dem ad oīa hoc enim q̄s facere speraret: sed vt ad pauca ex q̄bus poterit iuxta vniuersales regulas antedictas/assumi ḃ reliq̄s securiori facilitate iudiciū. Vocamus igit q; non omis p̄fitens legē euāgelicam/ꝛ ad obseruationē sui se obligans /peccat moraliter in omni trāsgressione cuiuscunq; cōtenti in eadem lege. Hoc pus deducebat i antiqua lege/ꝛ equaliter est de noua. Huiꝰ ratio ē quoniā in lege antiqua ꝛ noua multe sūt traditi ones/q̄ quādoq; p̄cepta/ qñq; mandata/quādoq; iustificationes/quādoq; leges diuine noiant quaruz tamē alique sunt p̄cepta stricto noie sm

primã latitudinez. Alie sunt monitiones bone/ iuxta secũdam latitudinem. Alie sunt consilia. Alie cõsumata iusticia. Non est autem par trãs gressio in ꝑmis ⁊ in tribus reliquis. Nõ si quis dicere voluerit q ꝓfitens xp̃ianam religionem in baptismo /⁊ ad ei⁹ obseruationẽ semet astrin gens/non intendit se obligare nisi ad illa que ca dunt sub p̃cepto ꝓprie dicto. Reliqua vero ob seruabit put mandat. monitiones scz vt moniti ones. cõsilia vt cõsilia/⁊ ita de ꝑsumata iusticia Talis itaq; sic loquens/conuenit in re nobiscũ. Non eni aliud dicimus intelligendũ fuisse apd antiquos iudeos/dum sub voto et ꝓfessione et anathematisatione iurabant exp̃sse ⁊ publice se omnia obseruaturos/que lex mandabat hoc est que lagislato⁹ deus mandare ⁊ qualiter manda re volebat. Quis eni tunc vel modo posset abs q; manifesta temeritate iurare q nũq; peccaret venialiter. q a nullo cõsilio euãgelico recederet q ꝓfectum in omnibus iusticiam sequeret. Nõ minor esset temeritas omnia accipere pro ꝓcce ptis ꝓprie dictis que lex euangelica continet et que ꝓfessi sumus. Sic eni omnis ebrietas. omis crapula. omnis cura seculi. omne verbuz ociosũ omne mendacium. omnis vana gloriatio. ⁊ soli citudo p temporalibus ⁊ talia sine numero/fieri non possent absq; periurio ⁊ p̃uaricatione ꝓfes sionis sue. Adijcimus subinde q in nulla reli gione ẽtum cunq; voto firmata cadit obligatio sub pena peccati mortalis /ad omia seruanda q̃ in regula cõtinentur. Opposituz asserẽtes pha risaica ꝑsumptione delirarent / qui traditiones suas plus q̃ legem euãgelicã obligare defende rent. Itaq; si in euangelica lege quedam mãdã tur sub quadrupli latitudine rectitudinis pre exposita/nullus mirabitur si sancti patres ad ex emplar illius legis multa statuerunt non sub ri goze precepti ꝓprie dicti. sed quedam vt moniti ones. quedam vt consilia. quedam vt perfectio nes. Quis nesciat plures esse constitutiones in qualibet religione. imo ⁊ policia que magis sũt ad quandam decentiam ⁊ honestatez/ ad ꝓfecti onis inductionẽ q̃ ad necessitatẽ? Cuius ponit exemplum magister Nicolaus de lyra super il lud Matth. xv. Non lotis manibus manduca re ⁊c. De hoc genere sunt fere omnes institutio nes regulares in religionibus. vt d silentio tenẽ do. de disciplina in claustro. in mensa. in capitu lo seruanda. ⁊ generaliter de omnib⁹ preceptis que Berñ. facticia nominauit. Verum argu at ita aliquis. Omnis violans iuramentuz aut votum peccat mortaliter. Nã quis negat omne periurium esse mortiferum? sed Johãnes mona chus iurauit ⁊ vouit hec/ ⁊ hec omnia seruare q̃ sunt in regula. non eni fecit expositionem/ sicut nec cum iurauit ⁊ vouit in omnibus obedire su is superioribus. Igitur in omni transgressione huiusmodi voti ⁊ iuramenti ⁊ obediẽtie peccat mortaliter. Propterea loquela eius in claustro erit mortalis /inobedientia similiter cuicũq; mã dato sibi per abbatem facto. Alioquin quid ad deret super seculares professio regularis? Rur sus si secularis vouet/ vel iurat q ibit cras pere gre ad nostram dominaz. aut q die mercurij ab stinebit a carnibus. aut aliquid huiusmodi pri⁹ indifferens/si transgrediatur vltra. nõne criminaliter delerabat? Nonne fractionis voti reus tenebitur? Cur non similiter religiosus in votis regule sue? Respõdemus ad hec primo dicẽtes q sicut in p̃ceptis/ita in votis ⁊ iuramentis et obedientia/ quadruplicem latitudinem recti tudinis fas ẽ assignare. ⁊ proinde aliqua imple tio iuramẽti erit de necessitate. aliqua de ꝓgrui tate. aliqua de consilio. aliqua de perfectione. si militer de voto ⁊ obedientia. Et quidez de obe dientia cõmunis est apud doctores talis distinc tio. vt aliqua sit de necessitate. aliqua de perfec tione. Consequenter diceretur non omnem iu ramenti/aut voti/aut obedientie transgressionẽ esse mortaliter. imo nec venialiter culpabilez. li cet semper imperfectã. Sicut e religione dicim⁹ nihil esse adeo consilium quin in casu cadat i p̃ ceptum. imo ad preparationem animi semper li gat. Nõ si quis abhorret hunc responsionis modum accipiat alterum. sciat tamẽ vtriusq; si milem esse in re sententiam. Juramentum ergo ⁊ votum nunq; ita ꝓferuntur absolute quin in terpretationes. conditiones. glosas. ⁊ ciuiles in telligentias suscipiant vt sapiens epiekes iudi cabit. hoc iam supradixisse meminimus. nec de sunt iura ad hoc. Cuz enim finis omnis legis sit charitas ꝟm apostolum. Cum preterea religio nes ⁊ autoritates p̃latorum date sunt ad edifica tionem. non ad subuersionẽ ⁊ illaqueationẽ fide lium secq; eis sũmittentium. quis audeat dicere vel cogitare q sancti viri spiritusancto pleni su pra iugum christi suaue et facilitatem legis sue/ adijcere voluerint onus grande tot ⁊ talium cõ stitutionum sub obligatiõe pari ad precepta pu re diuina. hoc est sub reatu damnationis eterne. Hoc se baculo respõsionis tuebatur olim do minus ꝑetrus abbas cluniacensis in epistola missa ad sanctũ Bernandũ vbi deducit omnez regularem institutionẽ inuoluta manere/ q̃tũ cũq; mutetur/ dum charitatis lex ⁊ regula i his que fiunt custoditur. Nobrem esus carnium/ ⁊ vsus pellitiorum ⁊ aliorum huiusmodi. quibus liez regularis iustificationis superficies aduer sari videtur. eidem consonat in casu charitatis ⁊ necessitatis. Cuius simile in libello de precep. ⁊ dispẽ. dicit Bernar. q vbiq; regulariter viui tur vbi consuetudines laudabiles pro tempore ⁊ loco obseruantur. Ita ex his ego videam con cludendum/ q aliquando monachus abstinẽs

a carnalibus/duz scrupulosus obseruator regule videri vult. erit eiusdez violator. ⁊ hoc si tāq̄ singularis fer⁹ turbet alios/⁊ quasi reos sue abstinentie putatiua sanctitate condemnet. quos magistra charitas aut charitatis comes necessitas. aut cōsuetudo laudabilis per superiores tolerata vel imposita excusat absoluitq̄. Sed heu rarus valde casus talis. vtinam crebrior nō eēt transgressio per excessuum / q̄ per diminutum.

Propterea non diximus ea que diximꝰ ad laxandum frena luxurie. gule. ⁊ inobedientie. nō ad dissoluendum rigorem regularis discipline. non ad habendum velamen malicie libertatez. seorsum a nobis hoc sacrilegium. Dz q̄ interim querimus inuestigare quosq̄ ⁊ quātum obligatio regularis extendit/ne vitare cupientes scillam nimie laxationis/precipitemus nos ⁊ alios in caribdim false ⁊ austere obligatiōis. quoniā displicet infidelis ⁊ stulta promissio Infidelis si non impletur. stulta si discretione non salitur.

Predicabam aliquādo peccatores non obligari statim ad confitendum post peccatum. sed certis temporibus vt semel in anno et i articulo mortis/et dum suscipiendum est sacramentum. quā q̄ confessio crebrior proficeret Inculpatus super hoc ab aliquibus quasi laxarez habenas peccantibus. Respōdi primo q̄ deus non indigebat meo mendacio/ad conuertenduz cito peccatores Deinde addidi: quid proficeret inquaz imo quid non obesset generare conscientias erroneas apō populum: quia nec illis se pformarēt magis q̄ prius eundo ad cōfessionem. ⁊ ita peccarent. nec ad gratiam suscipiendam nisi in confessione se disponerēt quoniā hoc posse desperārāt. Ita dum sanare vulnera false putaret. ego vo illa lacerarem ⁊ augerē. Deniq̄ iusto stricti or cōscientia quādoq̄ nocet amplius q̄ laxior. Et q̄ Greg⁹ ait. Bonarū mentū esse illic agnoscere culpam vbi non est. Glosaᷓ agnoscere. id ē formidare exemplo Job q̄ verebaᷓ omnes actꝰ suos.

Ex pdictis deinceps ad alia clarescit responsio. Fatemur itaq̄ iuxta pfatū resposionis modum/q̄ omnis violatio iuramenti ⁊ voti/et obedientie/mortalis existit vt in maiore sumiᷓ. sed minorē negamus q̄ iuramentū ⁊ votum cadant isto modo super oīa que in regula cōtinētur Sup q̄ igiᷓ cadunt et sup que non tu forsan inquires? Accipe regulam generalem super sola pcepta ppzie dicta hoc est fm primā latitudinem cōsiderata. cadit hoc modo votuz ⁊ iuramentum pfitentis regulā. Plane quicq̄d aliud ꝟba sonant interptatio talis habēda est. tū p rectam rōnem. tum ppter superiorū discretionez tū deniq̄ p legez q̄ maior est/legem diuinā legē charitatis Obūcies fortasse de multis simplicibus. imo ⁊ litteratis/q̄ religionem intrātes/et regulā audientes putant ex intentiōe vouere se ⁊ iurare seruaturos absq̄ exceptionis ⁊ conditionis adiectione/oīa que illic contenta sūt. Respondemus q̄ si hūiles sunt/sicut esse debēt/nō ita adherent sensui suo/q̄n explicite vel implicite/actu vel habitu parati sint stare in talib⁹ ad interptationem ⁊ iudiciū pzudentiorꝫ Propterea sicut in adoratiōe imaginū p eccl'iam ⁊ alijs pluribus simplicitas aliquoz errat / quos tamen salua pia fides ⁊ intentio saltem generalis faciē di ea ⁊ nō aliter que ⁊ qualiter eccl'ia tenet. Nō secus in istis existimandū puto. et iam ita supi⁹ respondisse memoramur de iuramētis factis in vniuersitatibus ⁊ collegūs/ que ab hominū memoria nunq̄ impleta sunt. ita dicim⁹ ne repetere nos opteat/de oīb⁹ statutis collegiorū/ vniuersitatum ⁊ capitulorū cum dicit alicui. Tu iuras seruare inuiolabiliᷓ oīa statuta iura pzuilegia libertates ꝫsuetudies laudabiles. necipis quo modolibet cōtraire clam vel occulte. directe vel indirecte. ⁊ obedies tali vel tali superiori tuo in omnibus licitis vel honestis. De hinc particularia leguntur quorum non est numerus. Q̄ horrendū onus q̄ intolerabilem sarcinā angelis cis etiam humeris formidandā Q̄ iugū plus q̄ ferreū. Q̄ laqueū quē intrans nullus euadit. si sic accipiaᷓ tale iuramentū vt nuda verba sonāt ⁊ si nulla interptatione mitigaᷓ. sed non ita est. mitigatur plane. Alioquin pter iam dicta nullo fere intrat austeritatē religionē /exempli gratia q̄ vniuersitatem parisiensem. Attēto q̄ opinio pbabilis tenet non minus obligare iuramentū q̄ votum Cogimur ergo certa ratione tale iuramentum interptari ciuiliter. Aut in illo qualidam latitudines statuere modo scilicet supza dicto in pcedenti lectione. Est autē interptatio hec aut similis/q̄ iurās ꝟuabit ea sicut a legislatoribus ordinata sūt ⁊ ordinari debuerūt / vtpta pcepta ppzie dicta vt pcepta. monitiones sicut monitiones. ꝫsilia sicut cōsilia. q̄ insup obediat i omnib⁹ licitis ⁊ honestis superiori suo Verbi causa sit ille rector. obediat inquaz in eis que ad officiū rectoris spectant. ⁊que p vtilitatem manifesta policie cui pest sibi pcepit /fm institutiones ⁊ cōsuetudines laudabiles eiusdem policie ⁊ nisi valeat legitima excusatione vel exceptiōe se tueri. Vt quia plus alijs gratis oneratur. aut q̄ ab alijs vrgentioribꝰ impeditur Dō si nō possit ita iurans docere sufficiēter de impedimento legitimo ille quidem punietur p rectorem ciuliter de inobedientia. Ceterum de⁹ qui cōtuet eūdem liberabit. Deinde patet/q̄ non omne iuramentū positū fieri generaliter per iuramentū ⁊ sb omni pena/ vt fiunt nunc passim ꝫuocationes generales vniuersitatis/obligat semp sic vocatos ⁊ iuratos ad mortale periurij dū omittūt. Dicq̄s aliter dicenduz putauerit videat q̄d dicat. Ego iterim sic dici posse opinor i hūilitate mea para-

p tus ad correctionem ¶ Ceterū qđ arguitur de votis particularib⁹ secularīū/dissimilitudinem habet ad vota cōmunitatū. qm̄ vota in cōmunitatib⁹ interp̄tanda sūt magis ad intentionē cōmunem q̄ illic habeť aut haberi debet q̄ ad particularē intentionē vouentis. ¶ Jouēs aūt particulariter in re ppria sicut est autor iuramēti. ita tēţio si sit palam erronea aut stulta/peccat certe nec ad voti ligat impletionē. imo q̄ supiorīs autoritati semp reseruetur. habet vsus generalis ecclie. Alioq̄n nunq̄ p̄sumeret vota subditorū sic mutare dispensare relaxare ¶ Deniq̄ queritur ad q̄d pficiet institutio regularis? q̄si videlicet nulla possit esse salubritas institutionū q̄rūlibet/nisi transgressores earū horrēdissima mortē mox afficiat mulctet z perdat. q̄si p̄terea nullum sit dare mediū inter peccatuz mortale z meritum/q̄si postremo sancti patres/vt Aug⁹. Benedictus z alij/voluerint eē mordarij vt vulgo dicť animaz suorū q̄ filioz necatores pernicissimi/non pij nutritores ¶ Ū p̄terea q̄runt deo nō iam in duplo/sed millecuplo pl⁹ q̄ p̄us. Nō si hoc sentire nefas ē. nefas vtiq̄ erit dicere q̄ vi am mandatoz dei ipi non faciliorem effecerint. sed vndiq̄ spinis horrentib⁹ z laqueis ac p̄cipitijs in inferna mergentibus opleuerint. Voluerunt ergo cōstitutiones suas non habere robur par ad legem dei obligatiuā pure p̄ceptiuā. q̄ nec de⁹ hoc de omni lege sua vouit. Voluerunt insup suas institutiōes inq̄tū addūt ad p̄cepta dei explicite/accipi vel vt monitiōes salutares vel vt cōsilia vel vt mādata tēporaliter penalia quorū transgressio/aut nullius aut breuis discipline tēporalis obnoxia esset. Quis nesciat eos non nescisse dandū esse timori dei locū/z non totum humano pauori/iuxta consiliuz sapientis? Nō insup per timorem declinat omnis a malo. Ita vere fructuosius q̄ terrore punientis viri. quāq̄ z hic terror nonnunq̄ vtilis est/sed ne inmis. Quis rursus abnegauerit tales patres spiritusancto plenos Benedictū Augustinū. ceterosq̄ non fructuosius ea que recta sunt q̄ eorū successores longe imparis autoritatis atq̄ sācti tatis statuisse? Constat autem nouissime iam in multis religionibus expresso verbo cautum esse vt vouens regulam/nulla trāsgressiōe cuiusuis humane sue institutionis reus sit ad noxaz. sed tm̄ ad disciplinam ordinis constitutam. Hoc videlicet vtile esse diuinus Augustinus z sapientissimus non vidit/z hoc isti cognouerūt. Non ita est. Hoc plane vidit z sensit Augustin⁹ hoc Benedictus. hoc alij sanctorū patruz. Et quia sufficienter ex recta ratione/z lege diuina/et modo traditionis sic inter p̄tandam esse regulaz/sutam p̄sumebant expressione hac non vsi sūt. quā tamen istis diebus propter scrupulosos z simplices vtilem esse non negamus. Vellem nobis dicerent austeriores illi religionū censores. si quesisset aliquis ab Augustino. Ecce iubes pater/vt nō loquamur in claustro/vt in gestib⁹ corporis nos compositos. vt in nutibus oculorū nos castos habeamus ¶ Vis ne igitur vt quisquis contraria horuz fecerit que aliunde ex christi libertate licerent. Ille sit reus capitalis criminis vis vt infernali eterne mortis supplicio cōtradatur? Noui mansuetudinē animi tui pijssime pater Augustine. noui prudentissimā discretionez tuam. quā audire mihi videor respondentem/z cum quodā horrore animi ac fricatione faciei dicentem. Absit hoc/o filij. qui vos iudicat dominus est Ego interim qđ salubre est dedi monitū vel consiliū. Ago si illud transgredi cognouero/disciplina regule erit sup vos que vos liberabit Itaq̄ volo ad suaue iugum xp̄i teneriores vos adhuc quasi iuuenes assuescere non necare. erudire non pdere. Hec enī tali viro digna responsio ¶ Proinde ne q̄d scrupulositatis hereat q̄n radicitus extirpeť. queramus a nobisip̄is quid addit obligatio regularis ad christi seruitutem cui suire sūma ingenuitas est. libertas z regnū. Ne quis etiam existimet velle nos culpare disciplinam laudādo libertatē. ¶ Addit. affirmam⁹ hec regularis institutio multum p omnē modū p̄rimo quia ad penam ab ordine aut superiore taxatam religiosus trāsgressor etiam inuitus licite cogi potest. non ita secularis. Habet hec ratio locū in omni obligatione politica vtputa in vniuersitate parisiensi. Eiqdem cogi potest sup iuratus ad multa facienda. z si nō sub pena peccati mortalis in omnibus que iurasse videť. sub penis tamen p vniuersitatem infligendis vsq̄ ad p̄uationem z resecationē inclusiue. vsq̄ etiā ad penas que danť periuris. quāq̄ ille apd deum nullius periurij reus haberet ¶ Porro z si forret hoc absq̄ culpa sua criminali. non tñ absq̄ causa. ipe ideo nec cōqri neq̄ murmurare z obniti deberet. Hoc maxime verū est in policijs q̄rum finis imediatus est bene regulare homines in vita ciuili z politica in eis scilz que vite huic corpali deseruiunt si finis est temporalis Et nō ne mediū agens aut ordinās ad illū finem vt talis est/esse tpale debet. Propterea per reatum pene eterne/non obligabit p̄nceps politicus de se z ppzie ad obseruationē legis sue/vt talis ē Hz in sacramētalib⁹ z diuinis exercitijs pl⁹ habeť scrupulositatē sicut ad finē supremū directius z imediati⁹ ordinať. quanq̄ multa sint in eis pl⁹ monitoria q̄ p̄cepta sicut i religiosis ¶ Amplius scdo si religiosus p̄tēpserit regulā suaz. et sui superioris autoritatē. etiā in his q̄ appellamus monitoria/z p q̄bus sola disciplina ordinis statuta/aut supioz ē arbitrio derelicta/ille peccat

grauíte. qz ꝛ monituz contemnit ait Bernꝰ. ꝛ remedium. Quid autē sit cōtemnere supza docuimus Itaqz si passim ꝛ absqz pretenso/quaslibet ignozantie vel fragilitatis. vel impotentie velo sed ꝑ sola libidine transgrediendi q̄ monita sūt. religiosus effrenis est ad oñia velut vnus ex secularib⁹. palam est q̄ contemnit/ p̄sertim si sup his ipe addiderit ptinaciaz que recusset disciplinam. Sic accipiendū reoz illud Bernꝰ. ꝛ aliozuz cōmuniter dicentiū talia esse criminalia si ꝓtemnantur. vel si fiant ex ꝓtemptu Carent autē hoc cōtemptu q̄ ex fragilitate humana /vel quadaz leui curiositate frangunt silentiū .aut talia agūt opposita his que monita sunt. Vel ſm Bernꝰ. facticia. p̄cipue qz parati sunt ad disciplinaz ozdinis si ꝛ dum illa iuste req̄retur ab eis cōformiter ad regularē institutionē ꝛ cōsuetudinem bonam in talibus obſuatam .Nostrum ideo ſmonem sic moderamur. qz non liceret abbati seueritus iusto p̄ter regulam ꝛ cōsuetudinem punire talium monitozū trāsgressozes .Multo minus in vniuersitatibus ꝛ collegijs .ceteriſqz policijs nam in talibus cōsuetudo legē facit. Juxta ꝫ videre est /quali reatu cōstringunt transgressores ieiuniozū ab ecclesia institutozū /horarū canonicarū. ꝛ festozuz ꝛ similiū. Et si p libito pōt ꝑlatus absqz cōsensu subditozum imponere eis iuga magna festozū/aut aliozū exerciciozū spiritualiū/preter manifestam vtilitatem ꝛ necessitatem cultus dei/ p loco ꝛ tempoze. Sic absqz consensu occidentaliū non fuissent apud suos sacerdotes interdicta matrimonia . Nam oztentales quia dissenserāt ipi vt nubant/licet.ita de plurimis in qualibet policia. Rursus tertio religiosus. qz non sibi soli viuit. sed ceteris/ tam bene factozibus viuis ꝛ moztuis. q̄ cōsoztibus ꝛ coadiutozibus suis. Reliquū est vt ipse regulariꝰ viuat sub iugo quodam obligante cum cum ceteris. alioquin scandalisaret suos /et ita melius esset ei vt suspenderetur mola asinaria secularium negociozū ad collum suum/ ꝛ demergeretur in ꝑfundum maris angustie ꝛ tribulatiōis Hec societas ꝛ hoc scandali periculum/ faciunt vt sedulius aliqua facere vl̄ omittere teneaē. Pōt insup astringi p bono totiꝰ cōmunis religionis ad aliqua/que si solus esset libera mente respueret. Quid mirum de religioso quādo ipse ꝑnceps secularis pōt quoldaz ex subditis inuitos ad aliq̄ cōpellere ꝑ manifesta necessitate cōmunitatis. Ita in vniuersitatibꝰ ꝛ collegijs. Ex hoc p̄terea silentiū frāgere erit in casu scandali/ grande delictuz/aut similiter aliqua taliū offensarum aliūde leuiū/duz nouicij/ vel tota religio inde turbanē /ita vt negligendo minima /ipse religionis vigoz paulatim decidat. ꝛ i magnis etiam totus absscedat. Verū est itaqz qđ apud Salustiū dicit Juliꝰ cesar. In maxima fortuna minima est licentia. Sic in maximis viris vel ordine vel sanctitate/vel gradu subleuatis tanqz pone vel sanctitate/vel gradu subleuatis tanqz positis i exemplar aliozū /multa qñqz non licent in publico saltem/ q̄ aliunde vel in occulto liceret. Sic forte Carthusien . absqz peccato moztali in casibꝰ multis posset vti carnibꝰ/si solus ꝫ posset et si paratū est coz eius disciplineozdinis subiacere. hunc tñ rōnabiliter debet tunc cōpescere ꝛ scādali formido. ꝛ aliozū ꝓspectus. Propterea puniunt tanta seueritate defectus q̄ fiunt circa mysteria sacramēto⁹ maxime in missa ꝓrectam do hostiā sacrosanctā ꝛ indumēti mysticis ornādo se. quāqz illic possit negligentia surrepere venialis nō moztalis ſ ita placuit scandalū sedare seueritate vindicte. Qđ si q̄s ex sacerdotibus dixerit quo pacto potuit absqz cōsensu ꝓprio fieri/super se statutū ne matrimonio iungeretur. Respondemꝰ q̄ neqz hoc factū est. Ꝙz si cōque ritur/imputet sibi qui talem statū sponte delegerit. Quis cogebat eū? sed et q̄s cogere poterat? Nullꝰ/si nō forte necessitas publica /aut reuelatio diuina/aut culpa ꝓpria q̄ sic carceri merebat? accessisset. ante votū libertas. ꝑ votū facta ē necessitas. Qđ si dixerit iteruz/ q̄ cōsensus mutuꝰ viri ad femina fac matrimoniū de iure naturali Cōstitutio igit pure positiua/quo pacto valuit inualidare ius illud. sed neqz inq̄t exp̄sse quicqz vouit. Respōdemꝰ ad vltimū q̄ nō solum vouit. sed votum solēnisauit per ordinis susceptionē. si nesciuit sciat. Ast p̄mum turbat quosdā ex doctozibus/nominatim. Durandū. Dicimꝰ autez exquo sic incidit q̄ eccl̄ia vl̄ habuit hoc ex inspiratione spūssancti a quo regitur. vel qz ꝓsensus inq̄rum quodāmodo policitus est/subest autorirati supioris. q̄obrem potuit ex certa necessitate ꝓhiberi ne fieret/ ꝛ inualidari si fieret. Hoc in alijs cōsensibus politicis venditionū ꝛempti onū palam ꝓstat. Sed ad rem nr̄az redeo Dicunus q̄ monita salutaria sunt in religionib⁹. q̄ bus adhibent pene tpales vt seruent. Que est hec religio. opponet aliqs velle hoies timoze nō filiali/sed plane seruili ad obsequiū diuinuz trahere. Respōdemus q̄ nemo repēte fit sūmus. timoze seruili cōcipitur filialis. Quinetiā timoz iste seruilis radicaliter est filialis/ex voto primo qđ ex charitate supponit ꝓcessisse. Ob hoc non absurdū mihi videt si dicant actus inde pullulantes etiā dum p hoza solo timoze discipline cōplentur laudabiles esse ꝛ suo p̄mio non carere. Vulneratus adest aliquis hozret manū medici timet cedere dolozib⁹ postulat vt ligēt. ꝛ si postmodū ipe ligatus reclamet. ꝛ nexus exclamet. ꝛ nexus exclamet. ꝛ nexus ex

ritatem in subditos eneruas. eis sup alios quid relinquis. Tu subinde magnā ⁊ liberā inobedientie viam pandis quā in tanta ꝓnitate ꝑuari/ cationū artare debueras. Deniq; ex hoc multiloquio tuo. ex inuolutione sentētiaꝝ sermonib⁹ imperitis/nihilū magis q̄ antea docti sum⁹/dū ad ꝑticularia veniendū est. Audiant q̄ tales sunt ecclīa pastoꝛes ecclīe non dominātes ait in clero. sed forma facti gregis/⁊ illud domini p Ezechielem imꝓperiū. Vos cum austeritate impabatis eis Illud quoq; xp̄i. Imponūt one ra grauia ⁊ imꝓportabilia ⁊c. Intelligāt tandeꝛ esse ꝑceptuꝫ omnib⁹ vt nihil addat aut diminuatur ex ꝟbis dei si se velint audiri. Audiāt ꝓmo dominū in lege sua/⁊ id q̄d audierint/tanq; ꝑco nes ⁊ interꝑtes alijs minus instructis denūciēt non sua/sed dei autoꝛitate Ita demū q̄ eos sper nent/deū sperneꝛ/eterneq; mꝛtis reum se faciet. Ceteruꝫ ceteris q̄ xp̄i lege nequaq; firmata sunt ꝙterea magis ad ciuilitatē hui⁹ vite ꝓficiunt/ statuant ipsi que statuenda vtiliter agnouerint Ita q; statuta hec inq̄tum sua sūt haberi velint quasi monita ⁊ facticia/quoꝝ infirmi transgressoꝛes. tēpoꝛali non eterna mulctatiōe plectendi sint. Ceterū paralogisant qui sic augmentāpimus vice dei ꝑcipimus. quicq̄d iubemus i terris illud aꝓbat deus in celis Omnia igitur ꝑceptа nostra diuina sunt/et paris ad euangeliū autoꝛitatis. Plane sic cōcluderet quicū q; ꝓnceps etiam paganus se ipm habere autoꝛitatem eterne vite ⁊ mꝛtis. Sic cōcluderet oīs licentia tus in theologia ⁊ decretis se habere potestatez interꝑtandi sacram scripturam ⁊ iura/non solū scholastice/sed ⁊ doctrinaliter. sed ⁊ apostolica autoꝛitate. Sic libꝝi omnes ab ecclīa aꝓbati omnes essent articuli fidei sicut biblia. Fatemur itaq; datam ꝑatis ⁊ ꝓncipibus potestatez a deo. sed refert qualiter ⁊ qualē. Doceant nos exēpla posita licētiando in theologia ⁊ decretis datur a papa autoꝛitas. qualis autoꝛitas: expo nendi ⁊ interꝑtandi sacraz scripturā. non tamē vt expositio illa sit autoꝛitas aplica/ sed ē declaratio quedā magistralis et scholastica. Libꝝos sanctoꝝ aꝓbat ecclīa. non tū vt robur autoꝛitatis teneant par ad ecclīam/sed vt sciank̄ i mulꝓposito. Pꝛelati siq̄dem ⁊ ꝓncipes habēt autoritatem a deo regēdi populū suū ꝑ leges ⁊ institutа vltra leges diuinitus inspiratas. non q; leges sue ⁊ institutiones cēsende sint diuine. sz recipiende sunt vt salubꝛia monita/nec leuiter cōtemnenda. Alioquin transgressio penam habet non qualēlibet sed qualē possibile fasq; ē homines infligere. Ꝓpterea cōcludimus maioꝛem deberi obedientiā ꝑatis ⁊ ꝓncipib⁹ in eis i q̄bus sunt solū velut ꝑcones ⁊ nūcij. q̄ in illis q̄ suo re licta sūt arbitrio statuēda. Exemplū manifestū est in ꝑconib⁹ denūciantibus ꝓ lege regis.

¶ Nouissime q; inculpāt nos tā q̄ dilatem⁹ viā inobedientie q; insup nihil edocem⁹. ¶ Verū nil accidit. Quid eni vel dici vel scribi vel fieri pōt a calūnijs alienū? Scim⁹ q; reꝓbis etiā oia co opank̄ in malū. oibus abutunk̄. oia in laqueos ⁊ decipulas pedibus suis ꝟtunt. Nihilominus solem ⁊ pluuias nullus dicet inutiles/ q; ex eoꝝ actiōe sicut germināt vtiles plante: Ita plures infertiles pullulāt. nec flos vineaꝝ ido extermi nādus est: q; bufones necat. ¶ Plane malus tam laxo q̄ stricto fune laboꝛat. iuxta ꝟbuz flacci. Ꝺ est in malū suum trahit doctrinaz tā laxā q̄ strictam in moꝛib⁹ ¶ Deinde multo minus āmiramur. dū dicūt se nihil a nro multiloquio doceri nos noui nihil attulisse. Excusat me ꝓfunditas materie quā Aug⁹ tā ꝓspicaꝝ doctoꝛ q̄dā loco/ dicit. aut nō aut vix in hac vita attingibilē. Cō solak̄ me ꝙterea dictū cuiusdaz hismenij a Hiero. repetitū. ¶ Sibi cecini ⁊ musis. ⁊ si nemo alius audierit. quā q̄ d nonnullis aliter spero. ¶ Pos alios ꝟo quoq; oculos mētis ⁊ coꝛpis obuoluit crassa nubes desideriоꝝ et fantasiarū carnaliuz q̄bus non schola sed dischola. vanitas nō veritas placet. q̄s cure iuges vicioseq; cōfundūt nū q̄ expecto vt aliquid tenue. aliquid eleuatuz et resolutū accipiant. non si ipm etiā solem digito vt aiunt ꝓdiderim⁹ ¶ Neq; tū vsurpo mihi tale aliq̄d tradidisse q̄d ab alijs dictū non sit ꝑius. Hoc ego potius in laudē mihi deputato / quod dicta sanctoꝝ ⁊ doctrinaz q̄ cōmunis est i oꝛe ⁊ coꝛdibus hominū/meis verbis explicui / ⁊ veritatis lucidam sniaz q̄si de quodā inuolutro fumoso discoꝛdium ꝟboruz feci splendescere. dicam modesti⁹ facere conatus sum. ¶ Quod an perfecerim illoꝝ sit iudiciuz qui ꝓspicatioꝛes visus habent. tui ꝑcipue inclite ꝑceptoꝛ / cui sicut ꝑfaciūcule initiū. ita finem hnius operis dedicamus.

Finitū ē hoc opus Anno domini. M.cccc.xcij. die. xv. Januarij.

Cum in prologo tractatus ꝑcedēt pollicit⁹ sit cācellari⁹ se tres partes traditurū. Et nō nisi vnā absoluerit. non videt ali⁹ tractat⁹ ꝙueniētius ꝓ sua ꝓte subiungi posse q̄ cētilogiū ei⁹ de impulsib⁹. id q̄d deꝑhēdi potest ex ꝟbis eius que leguntur in tractatu octauo super magnificat partitione ꝓma circa finem. in hunc modum. Discipulus. Venit in recoꝛdationem illud scriptum tuū ꝓ sex lectiones vbi dictum apostoli tractās. In ipso viuimus mouemur et sumus distinxisti quadꝛuplicē vitam spiritus. Noꝛo de motu et statu nostro in de pꝛestolabātur aliqui sermonē. Nūc aduenit occasio loq̄ de motib⁹ ipulsuū bonoꝝ ⁊ maloꝝū

dum nūc impulsus ⁊ depulsos suscepit ꝓtremiscēs moriētiū ĕra. velut in q̄dā statiōis serene sinu. ¶ Hgr̄ centilogiū accipies seorsū de ipulsib⁹. cras ꝓterea dū supetit hora pīma rursus me loquēte ⁊ te auscultāte de bonor̄ ℨ malorum angelor̄ officio q̄tus accipies.

Centilogiū de ímpulsib⁹ mgr̄i Joh. de gerson cācellarij parisien.

¶ Deposuit potēt̄ de sede/ et exaltauit hūiles. Centilogiū de impulsib⁹ q̄b⁹ nūc potētes deponūt. nūc exaltant hūiles. traditur⁹ sum/ mouet textus nr̄ de cāt̄ico marie/ mouet ⁊ illō qō ab ap̄lo positū p̄dem tractauim⁹/ in deo viuimus/ mouemur ⁊ sum⁹. ¶ Dictū fuit p sex lectiones de vita q̄ duplici quo ad ꝟbū viuim⁹. ¶ Dicem⁹ nūc i otio de motib⁹ q̄b⁹ cognitis. q̄es citi⁹ inotescit/ quaz denotat ꝟbū sum⁹. ¶ Sic ex nauigatiōe fluctuaga/ venim⁹ ad portū solidū. sic ex pegrinationis ambulatione/ ciuitatis termin⁹ expensat. Loq̄mur p decades decē ꝟborū seu theorematū aut notular̄. Et in p̄mis docebim⁹ q̄d sit impulsus.

Decas pr̄ima

¶ Impulsus nomē/ p̄us iposītū fuisse a motu locali/ tā q̄ notiori sēsib⁹/ ⁊ trāslatū tā q̄ ad omēs alias motiones ¶ Impulsus nomē p̄ncipali⁹ iposītū fuisse motib⁹ violētis q̄ naturalib⁹/ ⁊ extendit aliquādo etiā ad motiones ⁊ naturales ⁊ p̄ternaturales/ aut supernaturales atq; voluntarias. ¶ Impulsus nomē cū distinguit ꝓpr̄ie captū/ ꝓtractū esse ad vertiginē/ mot⁹ locales violētos ⁊ extendit ad ipos ⁊ alios mot⁹ etiam nō locales vt dictū est q̄les tñ sub tropo distinguunt in tres/ circularē/ rectū ⁊ obliquū ¶ Impulsus nomen dicere large oēm motiōem cuius terminus aut p̄uatio q̄es noiat/ q̄ duo dant itelligi in cantico marie. ¶ Deposuit potētes de sede. depositio ad motuz/ sedes ptinet ad q̄tem. ¶ Impulsus nomē ⁊ q̄tis opposite/ pbos agnouisse. q̄r allegat ap̄ls dictū egregiū loquēs atheniēsibus de deo. in ipo viuim⁹ mouemur et sum⁹/ spectat ly sum⁹ ad q̄tem ⁊ stabilitatē ¶ Impulsus nomē extēdi posse q̄uis impropr̄ie valde ad oem mutationē etiā q̄lis est creatio vel aeris subita illuminatio ¶ Impulsus nomen extēdi posse ⁊ impr̄ŷssime ad oēz opationē quālibet intrinsecā ⁊ imanētē ita nō habere q̄tē maxime in creaturis/ opositā. ¶ Sic dicerem⁹ q̄ oīs res posita i loco suo naturali/ se p̄mit ⁊ impellit quodāmodo in ipm. imo sic dicit pbus q̄ de⁹ vnica opatione sūme delectat q̄libet insup res isto modo ꝓpter suā opationē facta ē. sicut ꝓpter sue pfectionis ꝓseruationē si hz vel acq̄sitionē si nō hz. ¶ Impulsus nomē sic exētū significare rem pfectionē p modū q̄tis in suo loco. quā p modū mot⁹ ad suū locū nō habitū. Est eni impfectiōis in rebus creatis q̄ in suis locis nō valeāt imobili pōdere se locare. Sol⁹ de⁹ est hmōi sicut sol⁹ ē esse necesse/ sol⁹ in seipo sicut in loco ꝓpr̄io nec alicui pōt inde nec mutari. Dec⁹ de q̄libet creatura ad diuinā potētiā cōparata. ¶ Impulsus nomen sic extēsū ꝓueniēter accipi de formatiōe creaturar̄ p diuinā sapiam/ q̄ ido oib⁹ mobilib⁹ dr̄ mobilitor/ q̄ attingere a fine vsq; ad finē fortiter q; disponere oia suauiter/ in numero pōdere ⁊ mēsura p̄dicat. ¶ Impulsus nomē sic extēsū/ cuilibet creature adaptari posse ⁊ eo pfecti⁹ q̄ de pfectionibus scōis ampli⁹ pticipāt ⁊ abūdāti⁹ suscipiāt.

Decas secunda

¶ Creaturas eo pl⁹ suscipe de impulsu diuino q̄ pfectiores sūt plus insup a deo dependere/ min⁹ ꝓpterea existere q̄ ad hoc necesse ē/ pl⁹ deniq; diuino nitī impulsui/ sicut ⁊ fluxui. qm̄ flux⁹ illo modo coincidat cū impulsu. ¶ Creaturarū beatitudinē seu felicitatē naturalē posse dici fm naturam ꝓpriā/ ⁊ bñ institutā/ agi vel impelli/ spectat ad ℟ illud philosophie iuxta Boetiū de deo dictū Cui⁹ agi frenis sūma libertas est ¶ Creaturarū pacem esse diuino influxui suauiter obedire. Est eni pax ordinis tranq̄llitas. Ordo aūt diffinitur qō est parū disparīq; rerū sua vnicuiq; tribuēs dispositio. Hec aūt dispositio non fit sine impulsu diuino siue influxu pariter ⁊ illapsu suo modo cuilibet. ¶ Creaturar̄ dispositiones ꝓuidentiā non posse p depositionē oppositam ꝓturbari/ nec penit⁹ ab oīni sede deponi/ nam q; quecunq; res deponit ab vno ordine vel dispositione defluit ⁊ impellit in alterā sicut ex depositione a sede misericordie reponit i sede iusticie/ vbi non minus ordinate collocat dānatus in inferno suo modo/ q̄ beatus in paradiso. ¶ Creatura rationalis ꝓpriam beatitudinem hic incohare per grām/ ⁊ consumare per gloriam/ existere in susceptione exaltatiua humiliuz sicut ccōuenit miseria ⁊ damnatio consistit in depositiōe potentium superborum ¶ Creaturam rationalem plus obligari deo/ si nūq̄ a sede sui ordinis grauitī deposita fuerit per peccatum/ quaz si post impulsionem et casum reponatur in sede/ ⁊ hoc ceteris paribus. et fm considerationez gratie p̄seruantis. ¶ Creaturam rōnalem q̄ corruit a sede de gr̄e/ pl⁹ ceteris pib⁹ obligari miscdie liberāti ⁊ exaltāti Et hō fm rōnem hanc miscdie q̄ miseriam supponit infuisse. ¶ Creaturam rōnalem q̄ nunq̄ deposita est nec deponi debuit a sede gr̄e qualis inter homines sola fuit aia christi pl⁹ ob-

ugari deo q̄ cetere/in rone gratuiti muneris ac cepti. Cocordant he tres ꝓsiderationes vltime responsu symonis a xpo ꝓbatu. Cui minus dimittit min⁹ dligit/ſuple facta cōpatiōe ad mi sericordia liberantē a miseria/non ad pure liberaliter largientez. Notauit ps. quattuor exaltationes.primo a lapsu mortis. Beati quorū remisse sunt iniq̄tates. Secūdo a venialib⁹/ z quoruz tecta sūt peccata Tertio p sanationez a peccato originali. Beat⁹ vir cui non imputauit dom⁹ peccatuz. Qualis fuit inter hoies virilis marie spūs. Quarto pfecta innocētia. Qualis est aia xpi sola in cui⁹ spiritu nū q̄ fuit dolus. Creaturam humanaz viatricem/attēdere plus debere impulsus varios ꝑut habent rōnez boni mo oppositas rōnes/ q̄ sub conditiōe sua naturali. Creaturā hūanam viatricē attēdere pl⁹ debe re ad impulsus rerū varios ſm pbiam moralez q̄ naturalē vel methaphisicalē vel rōnalez/ q̄ curiositatis.pl⁹ vti q̄ simul laudāda est.

Decas tertia

Cognitionem certam/super varietate impulsuū moraliū in bonitate z mali cia/pure humanitus ꝓnon haberi/ neq̄ ſm finez/neq̄ ſm originem/neq̄ ſm media/neq̄ tussancti qui semper est ad bonum/ z presentissimus p illapsum. Spūs tamen vbi vult spirat/ z vocem eius audis/ z nescis vnde veniat ad quo vadat. Cōsonat illud apud Job. Et q̄si furtiue inquit accepit auris mea venas.id ē. vias susurrij eius. Cognitionem ꝓbabilem sup hac varietate impulsuū moraliū/expedire pscrutari q̄ libet ſm vocationis sue statū. alioq̄n ignorans ignorabit nec vitabit malum nisi cognitum/ vitatione laudabili. Cognitionē ꝓbabilem super huiusmodi varietate impulsuū moraliū /nō haberi sufficienter p impulsus quoslibet corpales exteri⁹ in corpe consideratis in natura sua vt in esse nature. Respicit hoc vbū supsticiosas omnes obseruationes absq̄ numero/ p sortilegos/ p omina/p auguria/p somnia/p cyromāciā/cuz omnib⁹ demonū contagijs/contra que nūc orat ecclesia dicens Da q̄sumus domine populo tuo diabolica vitare cōtagia. Cognitionē ꝓbabili lem hmōi non haberi sufficiēter ex motu sensibili cordis hūani vel ad bonū de genere vt ad mallum/hicē lapsus plurimoz q̄ se deuotos existimant seq̄ vt semp vel frequēter impulsū cordis sui/ps̄tim si videat ad bonū sicut ad religiōis ingressū vel solitudinis /vel multiplicationē in votis/ Coz meū aiunt impellit me sic/ z sic ad bonū/nō est resistendū impulsui spūssancti Addūt in pniciē dare ceteris ꝓsilia. vel responsa/ iuxta ꝓpriū cordis impulsū tāq̄ diuinū z certū Cognitionē sup impulsib⁹ eo frequenter pl⁹ esse suspectam quo vehemētior z vrgētior fuerit ꝫ impulsus etiā sub rōne laudabilis/ꝫ millies expertū est in furore nouitio ꝫ est habituatis circa delectatiōes aliq̄s. De q̄lib⁹ apud poetam .an qui amāt sibi omnia fingūt. z hoc maxime circa muliebrē auiditatez/quia variū z mutabile semper femina. Sequtur quoq̄ preceps impetuz cordis sui. Cognitionē sup impulsib⁹ moralib⁹/ ꝓbabilem non haberi ex motib⁹ cordis naturalib⁹/ q̄ pueniūt ex radice multiplici/se habēte indifferēter ad mores.q̄z potior est cōplexio naturalis. sub q̄druplici genere/sanguineoz/ colericorū/flegmaticoz/melancolicoz/de quibus alibi multa. Cognitionē sup instinctib⁹ moralib⁹/ nō haberi sufficiēter ex altera radice impulsuuz naturaliū/q̄ ē cōplexio accidētalis p passiones z passibiles q̄litates habit⁹ vel dispositiōes acq̄sitos Cognitionez hui⁹ nō dari sufficiēter ex altera radice q̄ colligit a dispositiōe medij circūstātis.aut alimenti varij vel etiā a supiori radice celi. Cui⁹ influxus z impulsus ꝓtuositatē/sentiūt z ostēdūt res alie/nō habentes rōnem /in q̄ bus tn nihil tale est laudabile vel morale Cognitionē nō haberi sup impulsibus moralib⁹/ p q̄lescū q̄ impulsus q̄ sūt indifferēter se habētes ad bonū vel malū moris/iuxta cōditiones vtentis libertate/ꝫ vidit q̄ dixit talia sūt ista q̄lis est animus vtētis. Cognitionē impulsuū moralium/quia cognoscere certitudialiter non possumus. Dictum est coz hois prauū z inscrutabile q̄s cognoscet illud?

Decas quarta

Primus impulsus diuiditur quoniam alius est virtuosus/alius est luminosus/alius benign⁹ seu dulcoroſus z hoc ſm tria appropriata in diuinis. Sic ex aduerso/triplex ex sathana consurgit generalis impulsus. vnus est violent⁹. alius fraudulentus. tertius malignus .Violent⁹ impellit irascibilē. Fraudulent⁹ z dolosus rōnalē. Malignus cōcupiscibilez. Diuinus impulsus fit aliter q̄ diabolicus. Deus illabit anime rōnali q̄ tria capit ab ipo sine medio. naturaz gratiā et gloriā. Dicitur autē illapsus plenū sup animaz iteri⁹ z exteri⁹ dominiū Coz regis (inq̄t sapiēs) in manu dei est/quocūq̄ voluerit inclinabit illō diabolus aūt vel altera creatura dominiuz tale nū q̄ habet. Diuin⁹ illapsus z si nō possit cogere liberū arbitriū vt liberum ē/qm̄ hoc implicat cōtradictionē/vt idem fiat violenter z nō violenter/potest tn inducere necessitatem ad illud qō sibi placuerit vt de aia nō voluntaria potest reddere spontaneā/docuit hoc pauli conuersio Diuin⁹ illapsus ponit sub lege sua homines

qui spiritu dei agunt/ dicunt tamen legi dei nō esse subiecti. quia dicūt non metu legis aut premio/sed illapsu dei solo ad implectionem legis sue ¶Non est eni cōtradictionis deus vt liberet suos a lege sua/ne faciant illaz put illi nefarij de lege libertatis blasphemabant ¶Diuinus illapsus non ita ꝓfirmat animā rationalē quādo liberuz eius arbitrium/ ꝓpter etati eius relictum/ vt deliberans vel arbitrans ne possit in oppositum pla bi vel suspēso se tenere. ꝓpterea finalis ⁊ radicalis cōfirmatio beatoꝝ est in eterna manutenētia illapsus beatifici qui cōsideratus ad diuinā potentiam absolutam/nō habet necessitatē essendi nisi per instans soluz/qz potest dum est desinere esse. cuius necessariū sit dum est ipm esse. ¶Est eni contradictio dicere hoc dum est nō ē. ¶Cō sequitur ex antedictis q oīs vita spūalis ani/ me xpiane/fundat in solo miraculo influētie diuine sūme libere ꝓtingenter ad extra /non intra se. ꝓpterea reducitur vita operū ad vitaz habituū supnaturaliū/⁊ hec habitualis vita ad pmā in deo vitam que dicitur liber vite. ¶Cōcluditur exinde stulta psumptio confidentiū in conatu operū suoꝝ quasi puenire posset gratie influxum / respexit vtiq dns ad abel p3 ad munera eius. Cur autē ad Cayn ⁊ ad munrera eius non respexit. murmuret si voluerit supbia nō pertinget/detur volūtati dei gratia sua detur et salus ¶Distinctio diuinalis impulsus a naturali/nō sufficienter accipit p hoc q naturalis inclinatio nostra semp est recurua ad ꝓprium bonū cōmodum ⁊ honorē. Natura siquidem fertur in deū sicut cōdita est numero specie ⁊ ordine. Est aūt ordo suus reuerti in deum plus q̄ ad se/ vt stabilem sui faciat orbem ¶Non est asserendū generaliter q ex impulsu naturali ⁊ habituali /nō posset deus sup oīa diligi/ dum non adest naturaliter/gratia gratum reddens ad meritū vite eterne. Patuit in pmis parentib3 ꝑm dicētes ipsos fuisse formatos in puris naturalibus ⁊ elicuisse actum dilectionis circa deum /constat q ꝫ actu diligebāt deuz plus q̄ se ⁊ super omnia. alioqn peccassent ⁊ symoniace dilexissent/nō tamē merebāt/sic post nature destitutionē/nihil ꝓhibet hominē bene habituatū. sine gratia gratificāte/ deum super oīa diligere ¶Diuinus influxus q gratiam gratum facientem /imo ⁊ p quācūq gratiā supnaturaliter inspiratam/cognosci non potest euidēter hic nisi specialiter fuerit reuelatum. Nō eni videtur certitudo maioz possibilis hic naturaliter haberi q homo sit in charitate/ q̄ si sentiat q diligit deum sup omnia/ paratus mori p se. hoc tamen signum potest esse sine charitate quēadmodū notat apostolus. Si tradidero inquit corpus meuz ita vt ardeat/nihil absq̄ charitate ꝓdest/quid ista cōsideratio/ne repiet efficacius p nostra humiliatione/timore/pietate/mititate/luctu. ⁊ ad omnes benignitate. quia qua seueritate iudicemur. quo fine terminemur ignoramus/quid supest/nisi vt ō misēdia dei sola speremus.

Decas quinta

¶Volentus demonis impulsus flans a sinistris / manifest3 fuit in afflictione Job/ Vtus autem diuini illapsus/ in sua exaltatione monstratus. Etenim draco est iste deus quē formasti ad illudendū ei Spe suis impulsib3 deicit / aduersis impulsib3 spūssancti/quibus humiles exaltantur ad virtutes. ¶Job post ꝓditionem substātie /post necē subitā filiorū ⁊ filiarum/si ad litterā accipiat vi olentus hic impulsus/magnam in humilitati cō seruatione prodit exaltationē dum tonso capite ⁊ scissis vestibus adorauit ꝓnus in terrā /dominus inqt dedit/non fortuna vel fatuz. dominus abstulit non diabol3. Deus recepit q3 suum est cedo libens plus habēs in hoc vere virtutis q̄ si pauperibus erogasset. quia minus vanitatis ¶Job si ad tropologiaz ly violēta ꝓditio referatur/non ꝓdidit vitam totam filioꝝ ⁊ filiaruz/ qm̄ filij moraliter sunt septem dona sācti spūs/ lie vo tres theologice vtutes/sed nec dom3 honestatis vite quattuor angulis totidē vtutē cardinaliū funditus euersa ē /alioquin nō māsisset iust3 nec gratias de ꝓditis vtutibus ⁊ donis retulisset ¶Job impulsus violēter ꝓdidit ad tēpus/ vsuz pfectū ⁊ iocūdum vtutum q̄lem habere solitus erat/quoniā dns erat secū p experimentale sentimentū. Dicit aūt vsus iste vita secūda/sicut habit3 infozmās ⁊ gratificans noiat vita ꝓma/q̄ māsit semp in Job etiā supzessa ad tps opzessa actuali vita scda/donoꝝ ⁊ vtutuz. ¶Job ex instinctu sinderisis certificat3 sup b3 pullu tyrānico demonis /moxexurgit ad spem de deo/radit a capite mētis/crines cogitationū aut affectionuz supfluas/scindit vestes opationum/discernēs q non sufficiūt ad meritū vel ornatū tandez de toto de se desperans ⁊ in se.corruit ꝓnus in terram solidam eternitatis coram deo in quo solo spem reponit. Job impulsus ⁊ euersus vt caderet/habuit deuz susceptoz/in cui3 fiducia dixit adorās. Nudus egressus sum de vtero mris mee. Nōt h itelligi litteralis mr/ ꝑ apzopziati3 ad mysteriū mater hec/ ē iustificatio gratuita p oblationes ꝓ eo factas a parētib3 sicut in baptismo nro/nouam parit grā mater ecclesia/ fantiā. Sicut g̃ non habui vestē actualis cuiuslibet meriti mei dicit Job /dū ita spūaliter renatus sum. Sic ad deū reuertar in nullo ope meo rū opimēto spem ꝓstituēs/dns dedit vitā operi iocūdam ⁊ vberē/dns abstulit eaz sua ꝓmissione Sit nomen dni benedictum. Job impulsus iterū fuit acrius dū sathanas licētiat3 a domino

non solum ꝓdidit vitam scdam donoꝝ ꝛ ꝟtutuꝫ in sentimētis solitis. Sed addita sūt sentimenta ꝓtraria ꝓ imissiones horridas tēptationū de vi cijs turpissimis ꝛ blasphemijs/ q̄tinus deiceret aīa Job in ꝓsensum mortiferuꝫ aut luxurie aut blasphemie. Plane si terrebat in somnis sathā spūalis afflictio corpalez/ cuius esset tāta quāta nullus hoiuꝫ tyrānoꝝ martyrib⁹ irrogare sciuit Job sedens in sterq̄linio ꝓprie despectionis rādebat hanc saniē temptationū testa ꝓsiderati onis ꝓprie fragilitatis rancꝫ audiret a dño cuꝫ paulo raliter colaphisato. Sufficit tibi gra mea naz ꝟtus in infirmitate pficit. Qualiter hoc? sa ne dum horrēdas blasphemias demonis Job tolerat inuitus nec succūbit/nec obedit vxori dicenti. Benedic deo ꝛ morere. vxor ista/ē vel sen sualis vel inferior ps rōnis/quā cōpescit supior Job ita ꝓclusit. Si bona suscepim⁹ de manu dñi/bona sez q̄lia tēptat⁹ optabat vt esset iuxta mēses ꝑstinos dū delectabat in dño Quia aūt ꝗre non suscipiam⁹/ ꝛ b̄ tristicūs ꝛ oppositis sentimētis. Job placētissimā obtulit hostiā d̄ se ipo/dans se totū deo. qz nihil asscribit sibi nihil retinet/nō exteriorē substātiam nō ꝓpris fecundi tatem/nō operū bonitatē/ nō ꝓsolationē/non io cūditatē. Sit nomē dñi bn̄dictuꝫ/ b̄ vnū sufficit sibi hāc reꝗrere. Ppa sequūtur mortuos i dño/ nō p̄cedūt/fiunt ipis ad iocūditatē ꝛ gl'iam etiā peccata p̄terita non qz peccata/sed qz remissa te cta/nō imputata/ꝓ illam q̄ multitudinez operit peccatoꝝ charitatē.

Decas sexta

Fraudulētus impulsus pniciosioꝝ ē q̄ violētus/eo q̄ magis latet neq̄ ita frequēter aduersus ipm solet ad deū ꝛ sanctos angelos ei⁹ fieri cū speciali humilitate recursus/nisi forsitan ab illis q̄ ꝓ bona ꝓsuetudine exercitatos habent sensus. Fraudulētus impulsus vt euitet /petitio videt magis illa fieri. Et ne nos inducas in temptationē. At vero ꝓtra violentū ꝛ malignū .reliqua maxime formāt. sed libera nos a malo. Vel ꝑm aliā litte ram/a maligno. id ē. a male ignito .in quo mundus positus est totus. Fraudulēt⁹ impulsus fallere q̄rit ꝑm omne genus fallaciaꝝ i sophista Et ꝑm omne gen⁹ stratagematū/in re bellica Et ꝑm horocardica iuristarū/ ꝛ ꝑm insolubilia ꝛ obligationes logicoꝝ. imo etiaꝫ ꝓportionabiliter ad omnes industrias animaliū sese fallentiū Si militer deniq̄ ad laqueos aucupum/ad hamos ꝛ retia piscatoꝝ/ad funes ꝛ pedicas cuꝫ decipulis/ad laqueos venātium / ad cautelas luctarū/ atq̄ inuolutiones dispurantiū .ad furias gladiatoꝝ. Fraudulētus impulsus /nōnū q̄ illaqueat eos ꝛ i deceptiōis foueaꝫ ꝓcipitat/eoipso q̄ sup ipis noticiā alijs tradere satagūt amplio rem. Fouea vna est superbie inaniter gl'iantis ꝛ se ceteris in hac re ꝓferētis. Altera dū de paucissimis estimat apuisse oia vel maiora Tertia/dum ꝛ alios vult ad huius doctrinalem cognitionez tradere curios⁹ q̄ optet. Quarta dū vincē cōfidit i illū. Quita dū irridet vt idiotas ꝛ expositos omni lapsui peccatoꝝ ignorantes. Sexta si tepidioꝝ fiat ad orationis auxiliū. Septima si minus p̄caueat circūir⁹ demonū/quasi notos sibi. Fraudulētus impulsus eo sepe plus ꝛ citius illaqueat/quo q̄ritur per humanaz industriam magis vinci. Presumptio enim de viribus sciētie vel ingenij .meretur illud/et eo amplius quo non arbitrat illudi vel temptari. Fraudulentus impulsus/dum ꝓdicando vel scribēdo detegitur et ꝓpalatur acrius ꝑm diabolum q̄rit machinationes ad vincendu etiam ex sui victoria est furorē rationabilis/ ꝛ amans cōcupiscentiā/ quere in eo rōnez/quere pacem ꝛ non inuenies. Fraudulent⁹ impulsus/fecit vt Dauid ꝛ alij cōponerent psalmos aduersus ipm quos cum doctrina pauli/illi nō sapiunt/qui nūq̄ per huiusmodi dolosos insultus tēptati /victores euaserunt/facti ꝓ humilitatez exaltati . Et b̄ est p̄cipue temptationuꝫ vtilitas/simul vt expiamur/ quoniā ꝓ multas tribulatiōes oportet nos intrare in regnum dei. Fraudulētus insultus si cognoscit in generali/parū valet ad euasionē . Et si in ꝑticulari nō sufficit humana ꝟtus sine gratia ad supationē. Fraudulētus impulsus/acceptioꝝ ꝛ familiarioꝝ ē sathane q̄ solus violēt⁹/ ꝓ quā opprimit omne iudiciuꝫ rōnis ꝓ lāguores horridos corpales. plus eni q̄rit animas sic impellere/q̄ imputabiliter peccēt: q̄ in lapsuꝫ p̄cipitare talem quo nihil imputet eis de his q̄ patiunt que dicunt aut faciūt ad peccatū. Fraudulentus impulsus eo plus debet formidari et esse suspectus/quo magis cognoscit .qz sapiens videt ꝛ timet. stult⁹ ignorat ꝛ transibit. hinc vetus apud grecos ꝓuerbiū . Eruditio timorem/ ignorātia audaciā parit. iungat exemplū ex natura quā duplex explicat Physiculus . Si volucri capte dat sors euadere posse. ꝓdartib⁹ in cūctis esse timet laqueum.

Decas septima

Dolosus impulsoꝝ sathan a sede posttus vtitur cautelis sophistaruꝫ. se celat / et multa petit . Celat se nunc sub habitu theologi/ nunc predicatoris / nunc confessoris .nunc religiosi. nunc solitarij. nunc prelati .et ita de quolibet statu se formans vertit in omnes/hinc nomina mille. Mille nocendi artes. Dolosus impulsoꝝ ab initio sb figura serpētis astuti se fingit theologuꝫ.locutus est ad Euā de deo/ q̄rēs in dolo cur p̄cepit vob

deus ⁊c. Fallax impulsor illuc ꝓuocat/ vt in dubitationē/certū ꝓceptum dei ꝙuertat. factuz est vt impulit. Rñdit mulier iam sibi blandiens/tā obedientia trepidans/ne forte moriamur. subintulit audax ⁊ mendax/nequaq̄ moriemini. Primus accusauit de inuidia deū/accēdit ad sciētie desideriū/futuros deniq̄ spospōdit pares deo/ vicit. deposuit ꝑmos cuz sua posteritate de sede dignitatis sue. Dolosus iste neḡoze ꝓteruia tēptauit postea xp̄m / theologisans i allegatiōe scripturaz/sed vera theologia supauit falsaz/ ⁊ humilitatē exaltauit. Dolosus impusor theologisabat apud demoniacos quos curabat xp̄s clamās/qz tu es filius dei/vnus inter alios/ delectatus in nouitate verboz̄. Primus vocauit xp̄m ih̄m nazarenū. Sed non sinebat ih̄s demonia loqui. nolēs a patre mēdacij/ testimoniū accipere veritatis/miscent eni semp falsū aliq̄d veritati/quo citius recipiat toxicuz melle litū peccati. Dolosus impulsor theologisabat in puella phithonica de actib⁹ apl̄oz q̄ testificans de paulo ⁊ socijs. Isti hoies serui dei excelsi sūt/q̄ annūciant vobis viam salutis/ꝓhibuit eam exemplo xp̄i paulus/⁊ qz q̄stuz dñis suis abstulit ꝓsecutus est vehemēter/quo cōtrafacient fictis miraculis ⁊ reuelationibus mulierculaz/ vt ita q̄stum sibi parent vel honorē. docuit hanc fraudem expientia de multis ⁊ in multis/sub specie sanctitatis/in obfuscationē catholice veritatis.

D Dolositas sathane describit amplissime sub typo triū amicoz Job/q̄ figuram tenēt hereticorum/sicut q̄rtus heliu p̄sumptuosus significat/ patet in ip̄oz disputatione. Quint⁹ sathan ostētabat esse theologus/sed ad pessimū cōtra Job finem armabant ⁊ eo dolosius quo veri⁹ ⁊ diui ni⁹ allegant in plurimis. Dolositas sic apit. Erat Job interior homo spūalis p̄ditus sapiētia que desursuz ē. Sciebat homines ꝓpuidentiam dei sanctos/q̄ non haberēt hic ciuitatē manentem/sed futuraz inq̄rerent. Sciebat q̄d vltimū nō erat in hoc mūdo iudiciū vt reciper vnus quisq̄ opus suū/sed omnia in futuruz seruabāt incerta quousq̄ illumiaret dñs abscondita tenebraz. Dolositas amicoz Job in hoc erat /qz non sapientiā sequebant q̄ desursum est. sed terrenā animalem diabolicaz/⁊ hoc ꝑm tria q̄ tpaliter offerunt bona tanq̄ fines mūdanoz/in diuitijs in delitijs/honorib⁹ ⁊ pompis. Itaq̄ tres amici Job beatū dixerūt populū cui hec sunt. Job vero dixit/beatus popul⁹ cuius domin⁹ de⁹ ei⁹. Dolosus inde cōsurgit aduersuz Job impulsus/qz non collaudat vita hanc veteris hois/sz ex ꝓsideratiōe peccatoz ⁊ miseriarū q̄bus cōpedita est/maledicit odiēdo/detestandoq̄/ nō naturā sed culpas ⁊ miseriā/neq̄ petit cū absoluto rōnis iudicio impossibilia fieri sed q̄daz velleitate cōdicionata/cōcludit tandē se miserias/ nō pati ꝑpter peccata sua/ put imꝓperāt amici/ nec desperat in hac vita in q̄ nec potest/nec debet/ re licitas expectari. cum bonis sepe mala et malis bona ꝓueniant/⁊ hoc q̄dem lege certa dei. ꝙ no bis ad plenū non cognita. Dolositas sathan manifestatur in heliu garrulo/ fastuoso/qui nō ꝓsolatoz sed onerosus ⁊ amarus insultatoz/ verba iactat sapie/inuoluēs/ teste domio/ sentētias sermonib⁹ impitis caret illoz sensu intimo q̄rebozat non aliter q̄ multi doctoz̄ vel christiano rum iactant de iudicijs dei. et de maiestate sua. de sapiētia ⁊ bonitate verba magnifica sz velut in somnio.

Decas octaua

Malignus impulsus/ex pura ⁊ excogi q̄ tata malicia/ꝓuocat ad peccāduz/sic honestas sola trahit bonos ad laudabiliter opandū. Est eni hec palma vicioz honesta polluere delectant cū malefeceris/ ⁊ exultant in rebus pessimis. Malignus impulsus ferri non pōt in purā malicia sub ratiōe solius malicie/ratio. qz ꝑm dionisium nemo ad malū aspiciens/opat. non eni habet rōnem appetibilitatis vt sic. Malign⁹ impulsus hz ꝑ suo termio fantasticā lubamq̄ libertatē. Erat illud beatus Aug⁹ de furto pomoz̄ dū puer esset/cōcludit tandē q̄ nō delectabat peccatū sed libertas falsa peccādi. Dicit alibi q̄ felicitas mundanoz est impunita nequicia/ peccēt vt voluerint. Nec aliquis dicat cur ita facis/ nec pueniat. Malignus impulsus/apparet i blasphemantib⁹ horribiliter nomē dei ⁊ sanctoz̄ sanctorūq̄ suaz sine causa sz sola libidine blasphemādi sic impune. Inde est illud quozūdam nobiliū ad rusticos. Tu das animā tuaz diabolo. tu negas deum. tu despicis. cur hoc cū non sis vir nobilis? Malignus impulsus. in ꝓphanationibus solēnitatū ⁊ locoz̄ sacroz̄uz / vtilitate nulla sequēte/docent hāc malignitatē insanie falsē q̄s palliant sub noie fasti stultoz̄/ vbi fiunt horrenda supra malicia paganoz in ꝙculcatione reruz deo sacrataz. Malign⁹ impulsus ostendit i deboneſtatiōe parentū pure gratis / q̄liter fuit i nerone/q̄ ꝓpriam euiscerari iussit matrē. iussit ⁊ patrē ciuilem senecā mori/gaudebat in crudelibus moztib⁹ senatoz̄. Deniq̄ nimis valde debachata est sathane malignitas ꝓsecutione tot martyrū sup rabiem beluaz. Exurge ⁊ totoma lignitatis spū debachare. dicebat Vincentius ad tyrānū/malignitatē imꝓperās. Malign⁹ impulsus impellit insipiētes vt dicant in corde suo. imo in ore ⁊ ope. Non est de⁹/cum tñ velint ip̄i nequaq̄ adorari sicut deus. Sz ista ē inuidorum malignitas/ iacturam ꝓpriam q̄rere i aliorum lesione. Malignitas diabolica ē conari mulierē violare: qz casta est/quia ꝛgo est/ qui

nobilis est ⁊ honesta/ iz in corpe deformis sit. q̄ rere p̄terea societatē in peccatis/nec sibi satis eē ppziam dānationem/sed neq; ꝓponere quicq; de pnia. imo dolere si sibi malicia displicēs eēt. ¶ Malignitas est diabolica delectari in mēda cijs qz fallunt/trahere p̄terea sanctoz̄ puerozū ⁊ puellaz̄ innocentiā ad peccandū/delectari de nitq; in peccatis extraordinarijs q̄ abhorret natura/nec addūt ad delectationem libidinis/nisi res impzegnate gaudent in cibis q̄s abominabiles sciūt sani. ¶ Procurat iste maxime malignus exerceri/q̄tinus ex pudore cōfitendi reatū tam pudendū. corruāt in damnationē ore clauso. zo dom̄a eni dicit muta. Judas q̄ interp̄tatur cō/ fitens victor mysticus in cornu dextro peccatorū cōmuniū ꝑstratus put in sinistro sequentiuz adinuentiones in peccatis est ¶ Malignitas diabolica delectat multitudine peuntiū/non solum qz peunt iz qz ꝑ alios peant/scit qz si volue rint seductores alioz̄ penitere postmodum/vix pniaz̄ inueniāt pfectaz̄. qz reddere nō potuerūt eos quos pdiderunt/neq; p̄terea restituent que tota malignitate p̄ius destruxerūt mille modis siue modo Deniq; suadet ⁊ impellit ad blasphemias ꝯtra spiritū sanctū q̄ sūt p̄sumptio/impenitentia/desperatio/inuidētia fraterne gratie/impugnatio veritatis agnite. de quib⁹ non est h̄ ꝑ singula differenduz.

¶ Decas nona

Malignitatē sathane tyrānica z ⁊ aptā magnitas transformata/q̄s ista credere si hoc apl̄s nō diceret/non ignorans astucias ei⁹/ꝑmanet iste malignus in arrogantia ꝯcepta/vult extolli sup omne qđ dicitur deus/habet suū nequā spiritū. Jm quē satagit i destructionē nō edificationē dare suis de corpo peccati fallaciter diuisiones apparentes non existētes grāz̄/instar spūssancti. Huic impellen te eo pmittente deo/dat̄ h̄mo sapientie alij autē h̄mo scientie h̄m nequā spirituz̄/alij fides falsa i eo spū/alij opa v̄tutuz̄/alij grā sanitatū/alij ꝓphetia/alij grā linguaz̄. alij interp̄tatio h̄monū ¶ Fict⁹ lucis angel⁹ q̄ ista possit inducere q̄tū pmiserit deus testis est apl̄s/loquēs de antichri sto/testis insup loquens ō laude charitatis sine q̄ ponit excellentes grās dari posse/s̄ inutiliter. Si linguis hoiuz inq̄t loquar ⁊ angelorū. Ecce h̄monem sapiētie ⁊ scientie ⁊ genera linguaz̄/ si habuero ꝓphetiā/ecce noiatam. ⁊ nouerim mysteria oia. Ecce interp̄tatio h̄monū cum sapientia mystica/iungit oēm sciētiam/iūgit oēm fidē/ iungit mirabilia in translatiōe mōtiū/iungit distributionē oiuz facultatū in cibo spauperū. cō cludit i martyrio quo tradit corp⁹ ita vt ardeat.

¶ Fictus lucis angelus suos habet ap̄rētes apl̄os/suos pp̄has/suos euangelistas/suos pastores ⁊ doctores. imo ⁊ suos martyres/suas virgines/suos heremitas ⁊ monachos/ad cōsumationē reprobi corpis sui/cuius ip̄e ē caput ⁊ rex supbie/sicut humilitatis ⁊ obedientie x̄ps rex ⁊ caput existit ¶ Fictus lucis angelus vt optetur in aliquo talia q̄ dicta sunt/p̄mo seminat tumoris spiritū/⁊ impellit ip̄m vt ambulare cupiat in magnis/vt sit placēs ⁊ sapiēs sibimetip̄i in oculis suis. Quo obtēto iam illudit ⁊ adulatur/ impellit ⁊ deludit/quēadmodum voluerit nisi succurrat gratia salutaris. imo iam talis factus ē sibi demon/se decipiēs/⁊ fantasticās/et de stulto ꝑ adulationē ꝑpriā insanū se faciens. ¶ Fict⁹ lucis angelus/si cum tanta dignitate creat⁹/potuit ꝑ sui cōplacentiam adulatoriā ita decipi vt appeteret sibi esse deo Sic de eua suo modo redik minus admirabile si respexerim⁹ ad hoium insanias q̄ cum tot subiaceant miseris cōtinuis inuēti sūt/q̄ se p̄cipent coli vt deos/inuenti q̄ se supbiam demētarent miris modis hūane fragilitatis obliti ¶ Fictus lucis angelus/cui⁹ cibus electus/⁊ q̄ habet fiduciā influat iordanis in os eis/studet apparere in deuotis et contēplatiuis maxime mirabilis Absorbet itaq; mare mundanozum absorbet ⁊ mare oiuz fide vera x̄pi carētium. Sz x̄pianos absorbere/deuotioni ꝯtēplationiq; deditos sua p̄ncipalis est victoria. ¶ Fictus lucis angelus/si viderit aliquē x̄pianū quē non audet a fide palam auertere/ studet ip̄m ad peccata carnis ⁊ mūdi/sepius impellere ꝙ si repulsum se senserit/q̄rit aliud machinamentū vt ad opposita vicia que non sūt carnis ⁊ mūdi vehementer impellat. ¶ Fictus lucis angelus pascit aliq̄n suos familiares cibis delicatissimis q̄ nō carnales apparent sed oino spūales ⁊ q̄les comedunt electi filij in mensa patris sui dei. Jtaq; cibat eos ex adipe frumenti sacre scripture. i mysterijs suis elucidandis/⁊ de petra fidei que est x̄ps falso melle/ qz falsa dulcedine saturat eos. qz plus ⁊ aliter comedunt q̄ satis est/ vt cuz fuerint saturati dicāt elati ꝑ supbiā/q̄s noster dominus est. dicāt non sum⁹ sicut ceteri hoiuz peccatores. ve ve ve tibi ¶ Fictus lucis angelus si nō ptomeret in sua ratiocinatiōe/nūq; hortaretur vt q̄reret/homo sentire ⁊ gustare q̄ suauis ē dominus/p̄sertim circa mysteriū incarnationis ⁊ crucis qđ aduersū maxie sibi scit nequaq; ip̄e spūs. Non aūt impellit ad hoc sentiendu z gusta ndū/nisi q̄tinus in p̄sumptionis spū magis illaqueat. Celat insup laqueos sue neq;cie sub fossa humo crucifixi vt operis pij. Qui sup his dubitat/habet historiā de Martino. habet de plurimis heremitis. habet de x̄po quē voluit theologisando decipe. ¶ Fictus lucis angelus. si superbos suos fallit. si excecat i pleno meridie legi

xpi sub imagine crucis sue religionis sue/pietatis sue. ad sanctos ⁊ sanctas/ad te etiaz beatissima nō cōqueratur/ꝫ humilietur humana ꝑsumptio. Nō enī placet deo vir supbus/etiā si ascendit in celū sub titulo deuotionis/sub titulo crucis ⁊ sub titulo beate ỽginis et sanctoꝝ/sup eius q̄ ex ipo fictus ē/⁊ si fictꝰ. igit hypocrita. q̄re hoc? qz suā nō dei gl'iam solam q̄rit/qz rursus nō dei bñplacitū in ꝓplatione beatoꝝ operum ꝙ obedientiam/ꝫ meretriciā sterilemq; quodāmodo ꝓsequit in sentimētis/nescio q̄li voluptate/non q̄ malū sit in dño delectari. sed caste fiat et pie/cū obseruatione ꝑceptoꝝ/non habēdo velamē malicie libertatem.

Decas decima

Exaltatur hūilis/ꝓtra violentum/cōtra fraudulentū/ꝓtra malignū demonis impulsum/qz diuinus ⁊ angelicꝰ impulsus/ỽtuosus/sapiens/et benignus/succurrit in electis. ita diligentibꝰ deū omnia cooperant in bonum. ⁊ ita ois vt etiā diaboli machinamēta sinistroꝝ impulsiua/ꝓuertātur in bonū. Sit Job in exemplū hic/q̄ pditis oibꝰ ⁊ ple duplicia reptauit septē ei filios ⁊ tres filias restituit. Exaltat homo post demonis insultus/si ad moralia traducimus/qz reddūtur sibi vsus ⁊ oblectamēta septē donoꝝ q̄si totidē filiozū et triū ỽtutum q̄s theologicas noiamꝰ/et ita reddunt septem filij/⁊ tres filie domusq; virtutum. Exaltatur hō temptatus dū fit amplius timoratus ⁊ pauper spū/dicens illud ex sñia Ego vir videns pauptatem meā. ⁊ illō. Tu autem susceptor meus es/gloria mea ⁊ exaltās caput meū. cū ceteris. in hanc sñiam/quoꝝ non est numerꝰ. Cognoscunt bruta liberatores suos vt elephas/⁊ seruiūt eis/q̄to magis post tot tēptationes debet homo gratū dño famulatū. Exaltat amplꝰ hō liberatus/in pietate et mititate circa ꝓximos. qz didicit ex his q̄ passus ē/miseroz miserēri/sint ipi peccatores publici/sint publicani ⁊ meretrices. neminē iudicat/neminē dānat/domio suo stant aut cadūt/aut sibi stant potius. potens est enī deus stabilire eos/sicut ⁊ mefecit. post tot lapsus. Exaltat in sciētia miseriarū seculi/vel luctu p̄sentis exilij. q̄tinus sic viuere xp̄s sit ⁊ mori lucrū/vitam in patientia degat/habeat in desiderio mortē. Deniq; sit idoneus in sua sciētia ꝙ expientiā habitam/docere alios q̄ ⁊ qualia sint diaboli machinamenta q̄ occulte insidie/q̄ oꝓzessiones violente. Hinc timoz nocturnus mūdi ⁊ carnis. Hinc sagitta volans diaboli. Hinc negociū pambulans in tenebris/in ꝓplexis. Hinc incursus in impoztunis ⁊ violētis Hinc demoniū meridianū in maximis aparentibus bonis Hinc casus tot hoiuz a dextris a latere ⁊ a sinistris. Et quis muniet se adversus has insidias q̄ non expertus fuerit eas. Exaltat impulsus ⁊ forte deiectꝰ. ꝫ resurgēs fortioz. Exaltat dico i spū foztitudinis/⁊ eluriet iusticie/sentiēs ꝙ nulla sint pñtia q̄bus possit initi. ideo q̄rit sibi eterna. Exaltat in spū cōstituj/sentiēs iam ex intimo gustu/qm̄ nō ē ꝓsiliū nisi in iustificationibꝰ dñi/q̄liter sentiebat q̄ dicit. Cōsiliū meū iustificatiōes tue Hec ē vera discretio spiritus tuū lex dñi vt non fingit ille maligꝰ/ex motu ⁊ impulsu/nescio quo cozdis nostri/vtiq; signo fallaci. Cor tuuz/inq̄t sapiēs q̄si pturiētis fantasias patit/nisi a deo fuerit imissa visitatio. Docuerūt ꝫ habētes phitonicū spiritū. docuerūt inumerabiles/q̄ dimissi ꝑm desideria cozdis eoꝝ/iuerūt in adinuētionibꝰ suis ⁊ perierūt vtinam soli. Exaltat in spū intellectꝰ. iuncta cor dis mūdicia. Dat enī vexatio intellectū. dat cordis purificatiōez in oculo cozdis/q̄si collirium/q̄si fel tobie/q̄si xp̄i lutū. Exaltat in sapiētia/iūcta pace ⁊ adoptione filiali dei. Si enī fit timoratioz vt ꝑmisimꝰ/si paupioz spū/si lugētioz/cōsequēs est ꝙ spūi ꝓtrito ⁊ hūiliato/spūi q̄z purificato ꝙ lachzymas et illuminato. det sapie gustum ⁊ pacē q̄ exupat oēm sensum Sufficiūt ad extremū tales filioꝝ restitutiōes/gratiozes post lapsum. post tot amaritudines. Philosophica vox ē. ꝙ opposita iuxta se posita magꝫ elucescūt dies ex nocte. dulcoz ex felle. sanitas ex infirmitate. vigilie veritas/ex somniozum delusione fit aptioz/vera sensatio sapiētie post frenesim vt reuersationē stulticie. dū vigilans se habet vt somnians. sed gra reddita. reddit pariter et sensum verū in ỽtutis vigilia ꝓstitutum. Exaltatur postremo liberatꝰ a temptatione. qz speciositas redditur ampliozi spe fide ⁊ charitate ꝙ afflatū sanctispūs. ꝓtrarium aḋlonis impulsibꝰ. sic optabat apl'us fieri. Dñs inq̄t spei replebit vos in oi gaudio ⁊ pace i credēdo vt abūdetis in spe ⁊ ỽtute spūs sancti/q̄ ỽtus est charitas. Ecce tres filias. Sciūt liberati post impulsus fidelitatis ⁊ desperatiōis/q̄ serenus postmodū fidei radius quā certus innixus spei/quā iocūdioz charitaꝫ ardoz/subsequunt/dū depositis de sede potētibus p̄us aiaz vexantibꝰ/fit dño liberāte q̄ sc̄ꝫ tur. Exaltauit hūiles/fit ⁊ gr'arūactio ꝙ cāticuꝫ Magnificat aia mea dñm ⁊c.

Finit Centilogiū de impulsibus ⁊ subiungūtur tractatus de theologia mystica qui satisfaciant tertie parti promissionis facte i ꝓhemio lectionum.

Incipiūt cōsiderationes venerabilis ac egregij sacre theologie professoris magistri Johis de Gerson Cancellarij ecc'ie parisien. de mystica theologia.

Prologus

Penitemini ⁊ credite euangelio. Marc. j. Astrinxit me ꝓmissio nouissima, illō aggredi qō vra expectationē repetere nunc sentio, ostendere scilz An cognitio dei meli⁹ p penitentē affectū/ q̄z p intellectū inuestigantē habeat. Ubi eniti deboo, si forte pijs aspirante conatib⁹ deo/poterit studiū meū eaīpa ad cōmunem intelligentiā deducere que sup theologia mystica/hoc est occulta/diuinus tradidit Diony. edoctus nō dubiū ab illo qui ait. Loquimur sapientiaz apud perfectos/sapientiā in mysterio q̄ abscondita ē. Lo nari ꝓterea meditor si ea q̄ de ꝓtemplatione meditatione. raptu. extasi. ⁊ de excessu mētis. ō diuisione spūs ⁊ anime. ⁊ similib⁹/ doctores eleua ti scriptis reliquerunt. potcrint ita palam fieri ⁊ quodāmodo reuelari. vt alij ab experti quales rari sūt possint intelligere aut saltez fixe credere sanctos illos viros habuisse scientiā longe altiorem a natura cōmuni. quos ad supmentales ra puit excessus diuina cōtemplatio. Dicā vo qō frequens ē apud vnūquēq̄z i aggressu alicuius vel insoliti vel ardui. trahi quipe solet animꝰ in varias partes p varietate rationū operis. Lō peri hoc ipe pluries/ noiatim i re p̄senti. Tractaturus itaq̄z materiā/q̄ nulla sublimior ē/ nulla diuinior/ nec vlla queri difficilior/ sicut nullā potest salubrior inueniri/ vtpote i qua nr̄e felicitatis cardo figitur. Cōtremui ad aspectū maiestatis huius sapientie/ verens ne perscrutator eius vōlēs fieri oꝑimerer a gl̄ia. Dehinc expaui ne supba p̄sumptio vexaret me. Quis enim magna moliēs nō impugnat ab ea Extimui de nicq̄z ne de curiosa singularitate notarer quā dubus vltimis lectionib⁹ sceleris ꝺdēnari. At vero poterāt hec turbare retroq̄z flectere pedes mee inuestigatiōis ne pgrederer/si de solis viribus ꝓpijs ꝺfiderem/⁊ nō in eo q̄ dicit. Queri te dñz semp. Si ꝓterea ꝺstrictus duplici officio publico nō deterrerer/aspiciēs dānationē serui pigri absc̄dentis talentuz domini sui/audiens q̄z angelū apud Tobiam q̄ opa dei reuelare et cōfiteri honorificū est. Deniq̄z si ꝓtimuisset sapiens ea q̄ cōmemorauꝰ/non dixisset de sapientia Quā inquiēs sine fictiōe didici ⁊ sine inuidia cō munico ⁊ honestatē illi⁹ nō absc̄do. Ad aūt de iactantia additū ē. vtinā q̄ gloriat in domio gloriet. Quis assecurabit homo viuens sup terram etiā si supra astra celi posuerit nidum suuz/ etiam si in lecto ꝓtemplationis dormierit. etiaz si manna deuotionis absconditum gustauerit. Quid hec omnia? Quis non expauescat horrore vehemēti quādo a celi palatio detract⁹ est lucifer. a medio lapidum ignitorū in sterquiliniuz damnationis? Quādo in die illa duob⁹ existentibus in lecto vnus assumet⁹ ⁊ alius relinquetur Quādo demuz filij israel pstrati sunt in deserto qui pane celi vescebāt ⁊ inimicos suos eos qui mentiti sunt ei cibauit dñs ex adipe frumenti/et ō petra mella saturauit eos. Ue mihi si gloriam meā q̄siero. Illa prorsus nihil ē. Illa nihilominus cōdēnabit me. Ue si gloriatus fuero i dānatione mea et in nihilo/terreat aplica tuba. Si inquit habuero pphetiaz ⁊ nouerim mysteria oīa ⁊ omnē scientiā ⁊ si habuero oēm fidē. ita vt montes trāsferam/charitatē autem nō habuero: nihil sum. Quis autez certus est sine miraculo charitatez se habere? Quid scis pauper homuncio si lumen aliqō intelligentie aut aliqs tepor tenuis deuotionis videtur dari tibi seruo neq̄z. ⁊ hoc ad vtilitatem aliorū vt illuminētur vel calescant. tu vero instar cerei accensi redigeris in cinerē. Auerte hoc misericordissime deus. ⁊ si de te loquendū est. si in te exultanduz/exultemus cum tremore. ⁊ doceamus cuz humilitate querendo vnicam gloriā nominis tui p seruos tuos dominos ⁊ fratres meos /q̄bus ideo de secretis sapiētie tue loqui velle mihi videor vt dimissis interim sterilioꝝ studijs/diuaricātibus animā ad multa/ inflāmet eos verbū spiritus tui querere te in simplicitate cordis Intelligere porro quale est illud. Vacate ⁊ videte quoniam suauis est dominꝰ. Stimulētur postremo ipi non ita soli tradere se intellectui ipm erudiēdo q̄z affectus aridus/imo passionib⁹ horrescēs ⁊ sordescens deseratur. Nam apud quos alios aut quonā poti⁹ loco altero doctrina hec ō theologia mystica tradi potest? Qō si hoc ipsum attingere qō opto denegatuz fuerit: ignoscat peccatis nostris deus/⁊ pium qō habere mihi videor desiderium aut tollat si impium est ⁊ si fallor/ aut si recte cōscius sum iustificet me in iustificationibus suis ille qui desideriū pauperū exaudit ⁊ ꝓparationem cordis eorū audit auris sua. Judicare pupillo ⁊ humili vt nō apponat vltra magnificare se homo sup terram. His itaq̄z ꝓlocutis p̄cipue ad fodiendum de pfundo humilitatis locum quo sine collapsu tota dicendorū fabrica solidet. Et ab oratione more diuini diony sij sumendo exordiuz explicabo materiā disiunctim per cōsiderationes seu annotationes i modum capitulorū q̄tinus auditor recreetur interuallis/⁊ non cōtinua confusaq̄z locutione lassetur. Nihil quoq̄z noui allaturus sum qō nequeat in alijs sanctoꝝ libris inueniri/ab eis nimirum q̄d omissum est. sed eorum sententias meo ordine ac verbis explicabo. Tractatus iste de mystica theologia. xliij. cōsiderationes continet/⁊ octo partes habet seu materias ꝓncipales. Prima pars est de quibusdam p̄ambulis ad theologiā mysticam/a ꝓma cōsideratione vsq̄z ad nonam

inclusiue. ¶ Secūda est de natura anime rationalis et sex potentijs eius a nona cōsideratione vsq; ad decimāseptimam. ¶ Tertia est de luminositate dictarum potentiarū a decimaseptima ꝯsideratione vsq; ad vicesimāpmaz. ¶ Quarta de cōtēplatione meditatione ⁊ cogitatione a vicesimapma vsq; ad. xxvj. ¶ Quinta de tribus oculis anime ⁊ de trib⁹ affectionibus correspondentibus in. xxvj. ⁊. xxvij. ¶ Sexta est de acq̄sitione theologie mystice et de decem eius differentijs ad theologiā speculatiuaz a. xxvij. vsq; ad. xxxv. ¶ Septima est de amore ⁊ eius triplici ꝓprietate. ⁊ ibi de raptu ⁊ extasi a. xxxv. vsq; ad. xl. ¶ Octaua est de vi amoris qui amantem vnit cuz deo ⁊ stabilit et requiescere facit a qua dragesima vsq; ad finem.

Sequitur prima consideratio de triplici theologia scz ꝓpria symbolica ⁊ mystica.

¶ Aliqua est theologia mystica vltra eā que vel symbolica vel ꝓpria nominatur. Ita enī sepate tractauit ꝺ ea sub ꝓprio titulo beatus Dionysius a cōscio diuinorū secretorū Paulo doctus. Cuz enī scripsisset de theologia symbolica que vtīt corporeis similitudinib⁹ translatis ad deum vt q; ē leo lux agnus lapis ⁊ similia ꝟm quaz dicīt de⁹ omninomi⁹. Cum ꝓterea tradidisset theologiā ꝓpriam per quā ex effectib⁹ repertis in creaturi ꝑsertim pfectionibus ad extra ꝯsurgimus ad affirmandū aliqua de deo vt qꝺ est ens ⁊ vita a q̄ omnib⁹ deriuatum est esse ⁊ viuere. Tandez addidit modū inueniendi deum pfectionem ceteri quo p abnegationem ⁊ p excessus mentales tanq̄ in diuina caligine videatur deus. hoc est i occulto ⁊ in absc̄dito vbi posuit tenebras latibulum suum qꝺ attēdens vnus ex ꝓphetis sub assertione clamauit. Vere tu es deus absc̄ditus ꝓpterea hic liber intitulatur de theologia mystica. Mysticum aūt interp̄tat absc̄ditū. Primus liber deest apd nos. Deūs autē de diuinis nominib⁹ appellat.

Consideratio II tractat ab negatiōez filiitudinem ⁊ explicat.

¶ Theologia mystica inititur ad sui doctrinam / expientijs habitis ad intra i cordibus animarū deuotaruz. ¶ Sicut alia duplex theologia ex bis pcedit que extrinsecus ostenduntur. ¶ Cōcors ē omnium doctorū sententia q; theologia mystica pcedit p abnegationes vt q; deus non est leo bos lapis ⁊c. Quis autez diceret q; theologia mystica solaz abnegationē cōsectetur nihil relinquēs de deo positiue cognitum vel exptum? Et sane cum anima non nihil opetur / ⁊ non nihil patiat in tali statu cōstituta / vt aliquid exptatur necesse est. Illa autē experiēcia que intrinsecus habetur nequit ad cognitionē intuitiuā vel imediatā deduci illorū qui taliuz inexpti sunt. quēadmodum nullus posset docere pfecta intuitiua cognitione q̄ res est amor apud illū qui nūq̄ amasset. que similiter res ē gaudium aut tristicia / aut alia ex passionib⁹ intrinsecis anime / si nunq̄ aliqua tali passione fuisset affectus. Hoc idez de cecis respectu colorū / ⁊ ꝺ surdis respectu armonicis reſpectu colorū / ⁊ ꝺ surdis reſpectu armonicis dici solet. ¶ Has vero cognitiones experimētales de deo / interius vocant sancti varijs nominib⁹ / sicut p rei varietate multiplicate sūt sup numerū. Vocant autē contemplationē. extasim. raptum. liquefactionē. transformationez vnionē. exultationē. iubilum. ¶ Jubilū esse supra spiritū. rapi scz in diuinam caliginez. gustare deum. amplecti sponsum. osculari euz. gignere de deo. ⁊ parere verbum. Introduci in diuinā cellaria. inebriari torrente voluptatis. curre re in odorē vnguentoz suoz. Audire vocē eius intrare in cubiculum. in pace in idipm dormire ⁊ requescere ⁊c.

Consideratio III Anime rationalis capacitatē ⁊ indiciū ponit ⁊ idiote recte sentientis cognitionē docto p̄fert philosopho.

¶ Theologia mystica sicut innitit experientijs pfectiori certitudine cognitā. Ita pfectior atq; certior debet iudicari. ¶ Nullus ambigit animā rationalem p̄cellere / tum in essentia. tum in virtute ⁊ operatione / supra quaslibet alias creaturas / post angelos a quib⁹ minorata est paulo min⁹. Pro pterea si per ea que facta sunt / cognoscitur de⁹ / sempiterna quoq; virtus eius ⁊ diuinitas / ipse sane in illis effectibus vt ex illis amplius cognoscetur quos pfectiores esse ꝯstat / ⁊ certius quia certiores. Experimentum quippe quale erit ab extrinseco certum si illud quod in intrinseco sit nō certissimū ab anima experiēte iudicetur. ¶ Exquibus elicio pulchrum corollariuz. Q si philosophia dicatur scientia omnis pcedens ex perientijs / mystica theologia vere erit philosophia. ¶ Eruditiq; i ea quomodolibet aliūde idiote sint / philosophi recta ratione nominant. Inde christus exultans spiritu. Confiteor tibi inquit pater domine celi ⁊ terre. quia absc̄disti hec a sapientibus ⁊ prudentib⁹ ⁊ reuelasti ea paruulis. Ita pater quia sic placituz est ante te / non meritum. Unde sapientia puulis loquta est / ⁊ lex deus puulis dat intellectum.

Consideratio. IIII.

Ostēdit non posse quēq; ptingere ad interiora spūs nisi doctū ⁊ experientia refertū.

Theologiam mysticam q̃uis nullus attingat pfecte ignoratis eius prin cipijs que per expientiam interiorẽ ac cipiuntur. Non est tamẽ ab eius do ctrina danda vel acciptenda desistendũ. Si militudo in ceteris scientijs philosophicis facit p̃mam ptem esse pspicuam. Ignorato quippe q ignis est calidus ꝛ aqua frigida. aut q eclipsis lune fit per interpositionẽ terre diametraliter in ter solem ꝛ lunam/ ꝛ ita de similibus. conclusio nes ex talibus deducte/non fortirent certitudi nem. nisi qualis habet ō principijs/ aut minorẽ Cognitio autẽ p̃ncipiorũ i casu nr̃o si habet. ha betur p solã fidem ꝛ credulitatem/ p quaz narrã tibus ꝛ expertis cõsentimus. Nihilomin⁹ p secũda pte cõsideratiõis addamus q pauce sũt aut nulle scientie naturales ad quas tractãdas ꝛ addiscendas venient multi q̃ talium scientiarũ p̃ncipia acceperint ab expientia ppria. Ex mul ta ex aliozum approbatis assertionibus p̃supo nunt. Sic Ptholomeus i astronomia. sic Ipo cras ꝛ Galienus in medicina. Sic alij in istis et alijs scietijs studiosi fecisse quotidieq̃ facere co gnoscũtur. Hoc viderunt Pithagoras Plato Aristoteles. ꝛ philosoph⁹ noster Paul⁹. Quo rum p̃mus indicebat discipulis suis vt per quin quennium silerent ꝛ dictis suis crederẽt. Alius dixit sumendum esse ex credulitate compendiũ. Tertius ait addiscentẽ oportere credere. Quar tus similia pene ẏba posuit in dissimili materia Oportet inq̃t accedentẽ ad deũ credere.

Cõsideratio quinta

arguit p̃sumptionem in eruditis ꝛ intimam ex perientiam p̃fert omnibus alijs iocũditate. sa poze. ꝛ pspicuitate.

Via nemo sciet que sunt spiritꝰ nisi spi ritus q̃ in ipo ẽ/ ꝓpterea discoli sunt et nequaq̃ mystice theologie idonei auditozes qui nolunt credere vt tan dem intelligant. Veritas hec tum ex seipa p batur. tum ex autozitate ꝓphetica robozat. Ni si inquid crediderit nõ intelligetis. tũ deniq̃ ex pcedenti satis patet. Illos e diuerso possi bile est multa cognoscere per alioz traditionem qui fidem p̃stabant eis q̃ sancti viri/expti taliũ. asserũt/tam in sermone q̃ in scriptura/ quibus in nullo credere/attendite p̃coz q̃ inciuile. q̃ di scolum. q̃ impium. Eos itaq̃ fallere velle cete ros/nllo pacto suspicari patit. eoz veracissima sanctissimaq̃ ꝓphitas. nulli lucro/nulliq̃ hono ri inhians. nec odio vel alia passione viciosa la bozans. Falli aũt eos posse in expientia taliter certa qualiter p̃dixim⁹ quis putaret. Adde q̃ non vnus aut alter ista dicunt. sed mille. imo innumere sunt assertiones talium cõcozdissime dicentiũ theologiam mysticam per expientiam intimã colligi. eam quoq̃ longe sublimiorẽ ꝛ vl tra q̃ dici valeat iocundiorẽ/ sapidiorẽq̃ ꝛ per spicaciorem existere supza ceteras cogitationes ab extrinseco venientes/ tanq̃ ille serpant inter hebetes ꝛ inertes. ista liberrimis alis circumuo lans ꝛ euolans supgrediatur vniuersa. Ad̃ si nullus est qui sibi discredi de suis expientijs in teriozibus asserenti ferret equo animo. q̃ inciui le sit ꝛ irrationabile imo q̃ destructiuũ ois soci alis conuictus inter homies si tot ꝛ talib⁹ sũme ꝓbitatis ꝛ excellẽtie viris fides negetur. ipi vi derint q̃ non credunt.

Consideratio sexta

ostendit affectiones internas nõ posse plenarie verbis exprimi.

Operationes interiores p̃sertim in af fectu/non ita clare ꝓferuntur: nec ita possunt scriptis tradi sicut sentiũtur Et hec ẽ ratio quare apostolus dixit se audisse archana ẏba/que non licebat homini loqui. quoniã illa minus potuit tradere (beato Diony. exempli gratia) q̃ accepat. Rursus be atus Diony. plus concepit ex verbis aplicis q̃ scriptis derelinquere fas habuit. Cui⁹ rei sensi bile exemplum est/ in speculis semet quodaz oz dine aspicientibus. Obscurioz itaq̃ est imago i p̃mo speculo q̃ res ipa. imago deinde p̃me ima ginis subobscurioz est in scõo speculo/ et ita de inceps in tertio quarto ꝛ ceteris. quousq̃ mutua reflexio cesset euanescẽs.

Cõsideratio septima

ponit causam iudicioz quõ errat circa doctozũ traditiones q̃ vident cõtrarie/ cum sint sũme in telligibilib⁹ cõcordes.

Possibile est hominẽ minus expertuz deuotozũ affectuũ plus in eoz disputatione eruditum inueniri. Capiam⁹ ex similitudinib⁹ argumentum. Medicina q̃dã multa ꝓtinet q̃ in solis expientijs fũ data sũptaq̃ sunt. Attamẽ nihil ꝓhibet q̃sdam inexptos taliũ/ meliozes esse ratiocinatozes exptis. qm̃ in cecis a natiuitate p̃t inesse cognitio ratiocinatiua magna de multis q̃ p visum soluz p̃mitus habita sũt a multis alijs. Ita enim de beato Didimo ceco tradit interpres eius Hiero. q i disciplinis illis q̃ visu capiũt/ vt sũt mathema tice scietie/ fuit eruditissim⁹: q̃s scietias mltos vi dentium oculis suis ꝓstat penit⁹ ignozare. Aur igit in re nr̃a par cuctus negabit vt hõ parũ vl nihil deuotus. possit alioz deuotoz scpra stude re/ ꝓferre ad inuicẽ vnum ex altero ꝓcludere vl elicere/impugnare vel fulcire. Hoc itaq̃ modo de fidei articulis vtiq̃ nõ exptis quotidianũ ex ercitiũ theologice schole facit. Hec ꝓsideratio iũcta ceteris facit ꝓcordiã inter dicta sanctoz q

rixari videnť ad inuicē. ꝗbusdam dicētib⁹ q̄ solu boni ⁊ deuoti cognitionē dei veram accipiūt. alijs ꝓtradicētib⁹ multos ex pħis paganis / multos q̄z ex theologis neq̄ssimis scire plura ď deo nimirum cū ipi demones credunt ⁊ ꝓtremiscūt ꝓdimi itaq̄ de scia exp̄imētatiua theologie mystice. Alij de ratiocinatiua theologie symbolice vel ꝓprie vel etiā mystice loqui volunt.

¶ Consideratio octaua

ostendit fructū huius libri ⁊ quomodo in ea errať qui eam tradunt vel tradiderunt ⁊ quomodo sit vel a quibus examinanda.

Expedit scholasticos viros etiā deuotionis exptos i scriptis deuotis theologie mystice diligenter exerceri dū modo credāt eis. Hoc ideo dr ꝑmuz. q⁹ q̄s nouit si tandez ipis ex familiari tali collocutione adgenerabiť vt solet quidaz amor ⁊ ardor exp̄iendi ea q̄ sola interim fide tenent. ⁊ que docta ratiocinatiōe ꝓferunt ad inuicē. Ignituz eloquiū tuū vehemēter ait ps̄. Et seruus tu⁹ dilexit illud. Quis aūt ap̄ropinquauerit igni ⁊ vestimēta ei⁹ nō ardeant vel calescant. ¶ Rursus ali⁹ fruct⁹ est ꝑ illis q̄s p̄dicatio sūpta ab hmōi doctrina / poterit accēdere ad amorē dei iam p̄ceptū / remanēte etiaz frigido pectore eius q̄ loquiť. vt ex voce pice q̄ se nō itelligit / venit homo audiēs ad ꝓceptus silles q̄les essent si voces hmōi articulate ab hoie formarenť. ¶ Deniq̄ comptū est multos habere deuotionē ꝑ non ꝑm sciētiā / q̄les ꝓculdubio ꝓnissimi sūt ad errores / etiā supra indeuotos si non regulanerint affect⁹ suos ad normā legis xp̄i. Hi p̄terea capiti ꝓprio ꝓprie scz prudētie inheserint / spreto aliorū cōsilio. hoc in Begardis ⁊ turelupinis manifestū fecit exptia. dum itaq̄ sequebāť affectus suos sine regula ⁊ ordine / postposita lege xp̄i. p̄sumptio neq̄ssima p̄cipitauit eos / vt dicerēt hominē postq̄ ad pacē tranquillaz spūs pueniſſet absolutū esse legib⁹ diuinoꝝ p̄ceptoꝝ quā pacē in eis causabat angel⁹ sathane trāsfigurās se in angelū lucis. ꝑ modo similās pacē valde simile illi paci quā ap̄s dicebat oēm exuperare sensuz ꝓpterea necesse est ꝓ argutione aut directione talium esse viros studiosos in libris eoꝝ q̄ deuotionē habuerūt ꝑm sciam. ¶ Eos nihilomin⁹ cōmonitos velim ne citi⁹ debito dānare p̄sumāt ꝑsonas deuotas simplices in suis affectibus admirandis. vbi nihil aduersū vel fidei vel bonis moꝛib⁹ palā inueniūt / ꝑ aut venerenť incognita sub silētio suspensam tenētes sniam. aut cōcilio peritoꝝ examinānda remittāť. peritiores aūt sūt q̄s vtraq̄ instructio reddit ornatos vna intellectus et affectus altera / q̄les fuerūt Aug⁹ sanct⁹ Thomas Bonauentura Guilhelmus pariſ. ⁊ ceteroꝝ ad modū pauci. cuius raritatis causaz inferius asse rre conabimur. ¶ Deniq̄ addituz est in cōsideratione dūmodo credant eis. Alioq̄n ipi talia scrutantes deficerēt scrutinio. ⁊ non nisi laqueos infidelitat⁹ sibimet acq̄rerēt. ⁊ densioꝛib⁹ tenebꝛis circūuoluti cecarenť.

Secda pars p̄incipalis

est de natura aie rōnalis et sex potētijs ei⁹. Alis est de natura aie rōnalis et sex potētijs ei⁹. Alis nona cōsideratione vsq̄ ad decimā septimā. Ex nona vero nona ꝓsideratio / modū ostendit p̄cedendi in ꝑ ope. exclusis min⁹ seruientib⁹ ꝓpositi manēs circa anime ꝓprietates.

Expedit ad ipius Theologie mystice ꝑ cognitionē speculatiuam acq̄rendā / naturam anime rōnalis ⁊ eius potentias tam cognitiuas q̄ affectiuas cognoscere. ¶ Consideratio hec de se pspicua est quoniā ignozata natura ignozāť eius passiōes. ¶ Positis ergo eis que ostēdūt aliquā esse theologiam mysticā / tradēdo sub quadaz generali tate quēadmoduz ꝓsit ⁊ ꝓ q̄bus ꝓsit suum studium eniti / volumus adducere in cōmunem intelligentiam si de⁹ annuerit qualis sit hec theologia mystica / ⁊ in qua vi anime reponitur / qua ratione cōparať / quo fructu / quo vsq̄ fine conquiritur / q̄ fieri ignozata anime natura nllo pacto potest. ¶ Et quoniam doctrine modus optim⁹ est per resolutiuas abstractiones dum fiunt vel vsq̄ ad p̄ma p̄ncipia per se nota. vel vsq̄ ad simplices rerum quidditates. eas a confusione accidentium / ⁊ ab inuolutione circūstantiarū forinsecarum denudando. placet hoc loco ipam simplicem anime substantiam secernere quodāmodo in varias denominatiōes / iuxta multiplicitatem effectuū ab ipa eadē ꝓducibilium / vt dicatur talis. quia talium elicitiua est / et altera quia aliorum. ¶ In hoc itaq̄ mihi videť formaliſan ones huiusmodi queant fieri quēadmodū apū mathematicos abstractio a motu ⁊ a materia fit etiam abstractio pūcti a trina dimēsione. linee a duplici ⁊ superficiei ab vna. Attamē dū affirmāť vltra q̄ p̄ter omnē operationē intellectus illa sunt in rebus taliter penitus / qualiter intellect⁹ adstrahēs ea imaginať / q̄ sunt vniuersaliter. q̄ distincte eternaliter ⁊ cetera similia. Ego procul dubio tota sententia dissentio ab eis / quia nō intelligo qua ratione istud dictum p̄sertim in diuina simplicitate ꝓ vero possit vel sano sustineri neq̄ ꝓpterea abstrahētium est mēdacium / quo niam ⁊ si nature rerum sic se habeant vt intellectus negotians circa eas possit vti talib⁹ abstractionibus ad faciliozem intelligentiā nihilominus scire debent non taliter distingui rem eādē qualiter potest eam intellectus indistinctā facere. Alioq̄n res eadem a seipa reali distinctione differret. Ita eni potest intellectus concipere

(exempli gratia) q volũtas ꝓductiua volitiõis differt realiter a volũtate que volitionẽ elicit / si cut q in eadem essentia anime / intellect⁹ ⁊ volũtas existẽtes ab eadẽ essentia quomodolibet ex pte rei distinguũtur. Sed hec materia min⁹ vtile est ꝙ vt nos sua impugnatione lõgiori ꝑmo ne detineat. Ab artistis ꝑterea logicis ⁊ metha phisicis potius ꝙ a theologis ꝑsupponenda vẽ tilandaq est / ꝑsertim dum ō theologia mystica sermonẽ habeam⁹ ¶ Dicamus ergo de anima rationali q ipa ꝓ diuersitate officiorũ ⁊ agibi liũ distinctas vires habet. distinctas inquã nõ re sed nomine. Ita enim ꝓtuosa est ita fecunda quodãmodo ipa eadem existẽs .quẽadmodũ si cõtineret i se tales virtutes realiter vel aliter ex parte rei differẽtes. imo eo amplius quo virtus non tam vnita ꝙ vnita fortior est seipa dispersa ficut sapientia in deo ꝑfectior est ꝑm deductionem / vt Aug⁹ vult locis plurimis de trinitate. quia est fortitudo. iusticia. ⁊ bonitas. ⁊ ita de ceteris ꝑfectiõibus. ꝙ si ab eis qualibet distincte. Ego sane non capio ¶ Attamen sic vtamur i ꝓposito quasi vires anime essent penitus i natura distincte / diuidentes ꝓmo aiam rõnalem in intelligentiã simplicẽ. scõdo in rationez. tertio in sensualitatem vel animalitatẽ vel potentiam cognitiuam sensualẽ. ⁊ hoc quo ad vires cognitiuas. ⁊ quo ad affectiuas ꝓportionabiliꝫ. ꝓmo in sinderisim seu mẽtis apicem. Secũdo in voluntatem vel apetitum rõnalez. Tertio i apetitum aialem / quaꝝ virium inde mox docebimus ꝓprias rõnes.

Cõsideratio decima

simplicitatem itellectus explanat ꝓout dicitur lux anime ⁊ ãgelo similis / ⁊ dei capax / ⁊ quõ variis nominib⁹ in scripturis significetur.

¶ Intelligentia simplex. ẽ vis anime cognitiua suscipiens imediate a deo naturalem quandaz lucem in qua ⁊ per quaz ꝓncipia ꝓma cognoscunt esse vera ⁊ certissima / terminis apprehẽsis. ¶ Hzm tes / aliquãdo cõmunes animi cõceptiones . aliles aliter se habere vt q de quolibet affirmatio vel negatio . q totum est maius sua parte . q intellectiuũ ꝑfecti⁹ est non intellectiuo. q spiritua le corporali ceteris parib⁹. q si homo intelligit / homo viuit ⁊ similes ¶ Qualis vero sit illa lux naturalis. Dici potest ꝓbabiliter / aut q est aliq dispositio cõnaturalis ⁊ cõcreata anime . quam aliqui vocare videntur habitum ꝓncipiorũ. vel ꝓbabilius q est ipamet anima existens lux quedam itellectualis nature deriuata ab infinita luce ꝓme intelligentie que deus est de quo Johãnes. Erat lux vera que illuminat omnem hominem venientem in hunc mũdum. Et ps. Signatum est supra nos lumen vultus tui domine.

¶ Porro quia ꝑm Dionys. vij. ca. de diuinis nominibus. In ꝓgressu rerum a deo fit concatenatio quedam vt infimum supremorũ sit ꝓmum inferiorũ. Angelus a quo minoratus est paulo minus homo / quoniã est intelligẽtia simplicior homine / habet in sua natura illud quasi infimũ qõ homo habet in sua natura supremum vt ꝑm hãc intelligentie vim cõiungantur absq medio alterius speciei / duo intellectus angelicus ⁊ humanus. Hoc tamẽ non ita accipiendum putamus quasi medium sit aliquod inter animaz rationalem ⁊ deum. Contradicit eni Aug⁹ qui nihil eẽ superius mente nostra dicit ꝑeter deum. Attamen quis negauerit angelum eo modo recte dici superiorem anima nostra ⁊ deo proximiorem quo ꝑfectior est: nullus vtiq ¶ Dicamus idcirco q vterq a deo eque immediate tria suscipit que sũt natura gratia ⁊ gloria. Sed in reliquis sicut est inter angelos hierarchicus ordo . sic angelorum ad homies / ꝑm tres actus hierarchicos qs frequenter nominat Dionysius qui sunt purgare illuminare ⁊ perficere et hoc respectu gratiarum ⁊ ꝑfectionum secundaꝝ ¶ Deniq vis hec intelligentie simplicis quãdoq nominat mens quandoq celum supremũ / quandoq spiritus / quandoq lumen intelligentie / quãdoq vmbra intellectus angelici / quãdoq lux diuina in qua veritas incõmutabiliter lucet ⁊ cernit / nõnunq vero scintilla. vel apex rationis.

Consideratio vndecima rationis vim exꝑmit quomodo nũc intellectui nunc sensualitati deseruit / et duplici nomie apellatur.

¶ Ratio est vis anime cognoscitiua deductiua cõclusionũ ex ꝑmissis elicitiua quoq insensensatorũ ex sensatis / ⁊ abstractiua quidditatũ / nullo orgno in operatione sua egens ¶ Hec descriptio q vltimam ꝓticulaz notat differre rationẽ a sensualitate que vtitur orgno . ꝑ alias autem ab intelligentia simplici secernitur cuius operatio magis attendit in receptione cognitiõis simplicis a supiori luce deo. ꝙ attendat in deductiõe cõclusiouum / qõ est ꝓprium rõnis. siue ꝓncipia sumpta sint ab experiẽtijs q sensus siue illa sibi ꝑsentauerit ab alto simplex intelligentia ¶ Ex hoc vero duplici vsu rõnis nunc a supiorib⁹ ꝓncipijs q se notis in lumine intelligẽtie simplicis nunc ab inferiorib⁹ que per expientiam acq̃runtur / vt q ignis est calidus sortitur ratio duplex nomen. vt dicatur portio ratiõis supior. portio inferior. vt ꝑterea dicat hr̃e duas facies vnam ad superiora. ad inferiora alterã. Imo ⁊ ex hoc

ponitur ꝓstitui velut in orizonte duoꝝ mũdorũ spũalis scz ⁊ corpalis. Ceterũ portionẽ rõnis supiorez noie viri. ⁊ inferiorẽ noie mulieris appellam⁹. Tm̃ eni viuacitatis et ỽtutis hz ratio dũ supiorib⁹ intẽdit respectu illi⁹ quam ꝓtrahit ex inferiorib⁹ / ꝙtuz vir a muliere differt in ỽtute. Postremo rõni qñq; alia noia tribuimus vt ꝙ est celũ mediũ in aia qđ est in vmbra intelligentie simplicis / sicut intelligẽtia simplex in vmbra angeli ⁊ angelus in vmbra dei.

Consideratio. XII.

diuidit sensualem ỽtutem quomodo ꝑcipit interioribusq; sibi deputat⁹ quomodo trãsmittit lucide declarat.

Uis cognoscitiua sensualis est vis anime vtens i sua opatione organo corporeo tam exteriori qꝫ interiori / ad ea que sensibilia sunt ꝙ se vl̃ ꝙ accidens cognoscẽda. Cõtinuo apta ẽ differẽtia huius ỽtutis ad duas ỽtutes pcedẽtes. Cuius multiplex est officiũ multiplex ꝺz appellatio. Nã cum accipit imediate motiones obiectales rerũ exterioꝝ / ⁊ sic dicit sensus exterior in ꝙnq; distinct⁹ ꝙ sunt visus audit⁹ gustus olfact⁹ tactus. Aut recipit imediate sensationes factas in his ꝙnq; sensib⁹ iudicãs inter eas. sic est sensus cõmunis Aut ꝓsequẽter ex iudicijs vel sensationib⁹ fact⁹ in sensu cõmuni. cõponit ⁊ diuidit. ⁊ sic ꝺz imago. vel fantasia. vel virtus formatiua. Et si ex sensatis elicit insensata hãc existimatiuaz nominamus / ꝙ de ꝓficuo vel nociuo dijudicat. Quę ꝓterea sunt vires retentiue speciez in absentia. Una ꝙ sensu cõi ꝙ imaginatio qñq; noiat. Altera ꝙ formatiua ⁊ estimatiua / cui memorie nomẽ inditũ ẽ. ꝙz oiuz ỽtutũ cũ suis organis amplioꝝ manifestatio (qz ad ꝑns negociũ ista sufficiunt) ad naturales ⁊ medicos referat. Dozro vis hec cognitiua sensualis nũcupat. aliqñ aialitas nõnũ qꝫ sensualitas / qñq; celũ ꝑmũ vel infimum qñq; imaginatio. qñq; vmbra rõnis. In ꝙ rursus vmbra varij gradus ꝙ varietate suoꝝ officioꝝ designat. Est itaq; sensus exterior nouissima lux potẽtie cognitiue ꝙ deficit vel occidit in potẽtia solum vegetatiua vel nutritiua. dehinc sensus cõis (hñs ꝑ se hãc lucẽ ãsi i vmbra sua) reponit in vmbra fantasie. sic fantasiã i vmbra est imatiue. ⁊ hãc in vmbra rõnis collocamus.

Consideratio. XIII.

agit de affectiuis potẽtijs in genere ⁊ species earum subdiuidit.

Quilibet potentie cognitiue correspõdet ꝓportionalis virt⁹ affectiua. Cũ enim apprehendit aliquid a potentia qđ ẽ ꝓueniẽs sibi vel discõueniẽs / et sub tali aliq; rõne sibi subijcit / exprimur aiam appluadere ꝙdãmodo ad hãc apprehẽsionẽ si sit cõueniẽs vel vt ꝓueniẽs / ⁊ horrere si sit vt disconueniẽs vel vt ꝓueniẽs / ⁊ horrere si sit vt disconueniẽs. Dicã ampli⁹ nullũ eẽ ens qđ nõ habeat appetituz ꝓportionabiliter ad finẽ ꝙ sibi iure diuine legis debit⁹ ẽ. Hz nõ ꝺz h appetit⁹ ꝓprie affectiu⁹ ꝓterꝙ i reb⁹ cognitiõe vigẽtib⁹. Sũt igit tres vires affectiue ꝓportionales cognitiuis scz sinderisis volũtas ⁊ appetitus sensitiu⁹.

Consideratio XIIII

interim mẽtis diuidit / eiusq; apprehensionẽ ꝑm quã tendit declarat cum noib⁹ appropriatis.

Sinderisis ẽ vis aie appetitiua suscipiens imediate a deo naturalẽ quãdaz inclinationẽ ad bonũ ꝙ quã trahitur insequi monitionẽ boni ex apprehẽsione simplicis itelligẽtie ꝓsentati. Quẽadmodũ nãq; se hz intelligẽtia respectu veri ꝑmi et certi. Ita sinderisis respectu boni finalis / sine mixtione malicie simpliciter ꝓsentati. Quoniaz simplex intelligẽtia sicut nõ põt dissentire talib⁹ veritatib⁹ agnitiõe habita ꝙd termini significent. Ita nõ põt sinderisis nolle positiue ꝑncipia practica moraliũ dũ sibi ꝙ intelligẽtiã ostẽsa sũt. Nec ỽo possit ea non velle h̃ est in suspenso se tenere cõis opinio affirmatiuã tenet ꝓtem. Juxꝝ hoc tripliciter vti possum⁹ noie sinderisis. Aut pur est inclinatio talis de cui⁹ ꝙdditate ꝓbabilitas gentie posuimus Aut sinderisis dicet actũ hui⁹ ỽtutis cõsequentem ex apprehensione huius intelligentie. Aut tertio dicit habitum ex actibus frequẽtatis ingenitum. Non secus de intelligentia distinctio se offert ꝙ virtute vel ꝓ actu eius vl̃ ꝙ habitu ex actibus derelicto. Sinderim autẽ alijs noibus appellam⁹ / vel habitũ ꝓpractícum ꝓncipioꝝ / vel scintillam intelligẽtie racionis cuiusdã sue euolatiõis ⁊ ardoris ad bonũ vel portionem ỽginalem aie. vel stimulum naturalem ad bonũ / vel apicem mentis / vl̃ instinctũ indelibilẽ / aut aliquo tali nomine vt ꝙ est celuz supremũ i affectiuis potẽtijs. Et ita ꝓportionaliter ad ea que ꝺ potẽtia cognitiua dicta mentis.

Consideratio. XV.

variat nomen appetitus ⁊ ꝑm hanc accepit virtutem appetitus rõnalis.

Appetitus rõnalis ẽ vis aie affectiua apta moueri imediate ab apprehẽsiõe cognoscitiua rõnis. Dic appetit⁹ si sit respectu possibiliũ ⁊ ipossibiliũ noiat qñq; volũtas. Si ꝓsideret respectu act⁹ a se eliciti: ꝺz liber liũ: dicitur electio vel appetitus electiuus. Et respectu actuũ impatoꝝ: dicit appetitus dñatiu⁹ vel executiu⁹. Si sit volũtas exequẽdi ea ꝙ iam

electa sūt dicīt ꝓpositū. Et inclinatio ad hec ex equēda dr ꝓsciētia. Nisi dicam⁹ q ꝓsciētia duo importat simul iudiciū et affectionē comitē. Si vero ꝓsiderem⁹ passiões motiuas hui⁹ apetit⁹ rōnalis sic dicīt generali noie apetitus rōnalis affectiu⁹ vel affectio rōnalis. Si aūt fit respectu boni vel mali vt sic apꝛehēsi p rōnem /ipe apetitus dr ꝓcupiscibilis. Si ꝙo illud bonū vel malum ꝓsentet vt arduum/irascibil apellat. Cuius ꝓpm pbm ⁊ seqces he due vires ⁊ cōcupiscibilis ⁊ irascibilis i sola sensualitate ꝓprie radicentur Sr Aug⁹ ⁊ theologoꝝ aliter vsus habet.

Consideratio. XVI.

ponit appetitū animalē non solum homini sed ⁊ bestijs conuenire.

Appetitus aialis vel sensualis est vis aie affectiua apta moueri immediate solū ab apꝛehēsione sensitiua. Addi ta ē dictio hec exclusiua soluz ne nos vrgeat ꝓtrouersia vtrinq ꝓbabilis/ videlz An apetit⁹ rōnalis possit immediate ex cognitiōe sensitiua solū moueri/sicut ꝑt ex deliberatōe rōnis cernim⁹ p eas q̄ mox dicte sūt obiectales rōnes. Pꝛeter hūc apetitū/q̄dā posuisse vidēt sensuum nature ad bonū vel malū /saluantes ex hoc multos effect⁹ mirabiles i āmātib⁹ respectu talis vel fuge vt ꝓsecutiōis q̄lismodi nō ꝑt reddi causa ex apꝛehēsione cognitiōis sensualis/ vt q̄ ꝓsente hoste ⁊ nō viso horrescūt pili cū tremore q̄dam qđ ecōtra fit amico pñte. qđ formica pueros future hyemi ingētē farr cōponit aceruū ⁊ ita de plurib⁹ absq numero. Quid ꝙo mirā dū si corpa aliuz ducanē secretis instinctib⁹ vel pulsib⁹ ad suos fines qñ in corpib⁹ alijs min⁹ ꝓfectis minusq̄ organisat⁹/tot mirabiles ad suos fines ꝓsequēdos naturales tract⁹ iuenim⁹. imo q̄z finē ignoramus/ vt est tract⁹ ferri ad magnetem. ⁊ maris ad lunā/ ⁊ aliorū ad alia. Hūc autē sensū nature iā in oi re posuim⁹ q̄ alio vocabulo lex nature/ vel inclinatio naturalis/ vel directio intelligētie nō errātis/ potest noiari. Et nihil ab hac positione dissentimus.

Tertia pars pricipalis ē de lūinositate dictaꝝ potentiaꝝ a. xvū. ꝙsideratiōe vsq ad. xxj. Ordine ꝙo. xvij.

Cōsideratio. XVII.

Ex iste potētie tres cognitiue, ⁊ tres affectiue/lumia q̄dā sūt /q̄ p ꝙsideratiōnē lucis corꝑee facili⁹ cognoscūtur. Itaq̄ sol iste naturalis sicut in efficacia ꝓtutis pstātior ē ceteris corpib⁹. ita sūtudinē maiorē hz cū spūalib⁹/ ⁊ ad eoꝝ cognitionem ꝙgruētiori manuductiōe deducit. Sicut di. beDion. vlū. ō cel. hierarh. Est aūt sol illustratiuus alioꝝ eorū, insup q̄ alterabilia sūt calefactiu⁹/q̄ꝝ duoꝝ ꝓportionalia gerit i se natura q̄libet rationalis. qm̄ lucet p cognitōez/ ⁊ celescit p amorē. Dis p̄terea effect⁹/ p̄sertim imanēs/ ꝓduct⁹ a tali natura rōnali/ dici merecī lumē aliqđ aut rōne claritatis i cognitiua. aut caliditatis i affectiua aut simul vtriusq. Non eni forte ꝓtingit repire cognitiōez q̄ nō sit formalit aut ꝓtualiter q̄dā affectio. Sic affectio nō videt posse secerni: q̄n sit q̄dā exꝑimētalis cognitio. q̄ppe neutra effectū suū causat sine altera/qm̄ ad cogniti/onis causatiōez potētia affectiua/sicut ad affectionē generādā cognitiua ꝙcurrit. Effect⁹ autem semp sue cause q̄dā sīlitudo ē et imago. Sic p̄terea videm⁹ lucē nō esse sine caloꝛe saltem ꝓtuali Caliditas q̄z lucis ꝓductiua repit. Rursus quēadmodū lux ⁊ caloꝛ mutuo se fortificāt/qđ i ꝓductiōe ignis facile est aduertere vbi caloꝛ flāmā/ ⁊ flāma caloꝛē ingenerat. Nō alit existiman dū est ꝓtutib⁹ istis cognitiuis ⁊ affectiuis/q̄n ex mutuo cōcursu ordinato ad inuicē/ fit opatio/ et tāto maioꝛ atq̄ pfectioꝛ/quāto ꝓtus q̄libet cum q̄libet extiterit vnitioꝛ. Veniq̄ lux solis se diffundit dispariter p varietate mediorū/aliter in densitate/alit in raritate /alit in medio pspicuo ⁊ diaphano ⁊ puto. aliter in obscuro turbido ⁊ spisso atq̄ nubiloso. Quā sīlit̄ diffusionē variant ꝓpinq̄tas atq̄ distantia. Multiplex q̄z obstaculoꝝ dispositio nō vnā reddit lucis radiātis imaginē/ ꝑ p diuersitate incidētiaꝝ radiantium variatā. Attēdam⁹ interim diuinā lucē quadaz ꝓportionabili sīlitudie solē se cōicare /ñ tñ naturali necessitate. sed liberalissima et gtuita charitate. his q̄dem clari⁹ his vero obscuri⁹. Dat eni se lucidius intelligētie q̄z rōni/ ⁊ vtriq̄ limpidius q̄z sensui. Exēplū sensibile ad ꝫ mānducēdū est/ si diuersa vitra opposuerim⁹ radijs solarib⁹ ꝓm ꝓpinquum ⁊ distans p lineam rectam inter solem ⁊ oculum nostrū. Constat inter duo quelibet specula/esse spaciū vbi lumē solis aliter ⁊ aliter inspici posset. Ita vt posterius lumē apparet quedam vmbra vel adumbratio/ si ad p̄cedens cōparatur. Hoc in candelis dispariter lucentib⁹ nocturno tempoꝛe contra parietes inspicimus/ vbi lumen vnius alteri maiori collatum/ vmbra videtur/ si certis obicibus sua lumina simul cōfundi vetuerimus. Cōpationes similes de operatione caloꝛis ꝓm passa aliter ⁊ aliter dispositā aduertere facile est.

Considera. XVIII.

sex potentiaꝝ ostēdit capacitatē scz multis opinionib⁹ tā theologoꝝ q̄z medicoꝝ ⁊ philosophorum sensis sup hanc eloquit.

Y

Sex iste potentie non soluz lumina q̃dam sunt/sed etiã quia luminosarũ illustrationũ capaces inueniunt/ipas speculis rationabiliter comparamus

Primũ est ostẽdere qualiter sex iste potentie capaces sint luminosarũ illustrationũ Et hoc q̃dem agemus modo narratiuo/p̃suponẽtes veritatem ab alijs. Fuerũt nõnulli q̃ dicerẽt deum q̃ est lux vera/illustrare animã nostrã per se ipm imediate/nõ soluz actiue ꝛ efficienter/ꝫ etiã formaliter aut quasi formaliter. Nam inq̃unt si cognitio creata hec potest.cur a cognitiõe increata istud auferret. Presertim cum nullã impfectionem dep̃dentis subiectiõis/vel materialis inhesionis ꝓpter hoc in deo ponere compellat. Hec positio q̃ ad vitalem quandã imutatiõem ꝺ genere cause formalis magis q̃ efficiẽtis/hãc imutandi manerie refert. Dicunt ex cõsequenti deum esse posse anime rationali cognitiõez/imo ꝛ volitionẽ/ꝛ amorẽ/ꝛ iusticiam/non tamẽ imẽ se/sed p capacitate quadaz actiua seu vitaliter eleuabili eiusdẽ anime rationalis. Cõtra hãc imaginationẽ est parisien.articulus/q̃q̃ auicẽna ꝛ Algasel de beatitudine intelligentiarũ visi fuerint huius imaginationis doctores fuisse.

Non defuerunt alij ponentes lumina quedã creata alia a substãtia anime/veluti quosdaz habitus inatos sibi/esse inseparabiles ab eadẽ essentia anime/ꝛ q̃si ab eadem effluentia seu pullulãtia atq̃ germinantes. Nec miratur quispiam si hoc aliqui dixerunt cuz fuerit antiqua celebris opinio de potentijs anime intellectiua et volitiua talis/q̃ ipe sint accidẽtia q̃dã in essentia anime radicata distincta q̃ ab ea. Nota est insuper cõmunis opinio/que in angel̃ ponit species omnium cõcreatas ad saluandũ quomodo cognitionem suã non accipiũt a rebus nouam atq̃ mutabilem. Circa hoc versatur controuersia inter platonicos ꝛ pipateticos.dicente aristotele paripateticorũ principe/q̃ anima est tanq̃ tabula rasa in qua nihil depictum est ꝛc̃. Platone ecõtra dicente nostrũ addiscere nõ esse nisi quoddã reminisci.cuius adhuc dictũ istud a diuersis varie exponatur Una expositio tacta est de speciebus ꝓcreatis quas platonici in aia nostra/sicut nos in angelis posuisse visi sũt. Alijs ecõtra certantibus frustra hmõi species poni cuz aia ipa sit imago oiuz rerũ/q̃ ꝑm cõuersionẽ ad has vel illas res actuat̃ i cognoscẽdo/absq̃ noua cognitionis alterius formatione/quẽadmoduz speculum habẽs in se imagines rerũ si eẽt virt⁹ cognoscitiua ipam cognitionez hmõi rerũ i semet a semet accipe/aut ꝓpinquiozi similitudine/imagines tales si se cognoscerẽt/ꝛ in vnã rem cõcurrerẽt. illa res p hanc sui cognitionẽ/eozũ omnũ quoz ipsa ẽ imago cognitionẽ obtineret q̃q̃ mutatio de non cognoscente in cognoscẽs ꝛ ecõtra/difficulter nõ tñ oino improbabiliter/eẽt saluabilis. Huic siliter imaginationi/ꝓ radicat parisien.articulus Dicamus deinde illud in quo omnes fere ꝓueniunt/esse scz cognitiones ꝛ affectiones acq̃sitas.tã actuales q̃ habituales/illustrantes ꝑdictas sex potentias.q̃uis aliter ꝛ aliter. Nã cognitionũ alie sunt complexe alie incõplexe.q̃dam in sola apprehensione.quedaz in assensu cõsistit.ꝛ assensuũ non parua ẽ diuersitas.Quidã sunt euidẽtes ex cognitione sola terminorũ. alij p experientiã.alij p demonstrationẽ Quidã vero sunt ineuidentes ꝛ taliũ.alij certi.alij incerti. Alij cauſant ex ꝓbabilitate rationũ sumptarũ p intrinsecas aparẽtias. alij p extrinsecas vt̃ autoritas dicẽti. Veniq̃ magna ẽ diuersitas inter irradiationẽ sensualẽ ꝛ rõnalez. Siliter in sensuales irradiationes tã ab extrinseco q̃ ab intrinseco distinctio multiplex inuenit̃. Siliter in affectiuis actib⁹ vl̃ habitib⁹ assignabil̃ eẽt varietas ad predictos cognitiuos act⁹ vl̃ habit⁹ q̃ natura affectiui ꝓsequũt̃ Postremo fides nra q̃ ad ꝫ ponit multos habit⁹ ꝛ q̃q̃ act⁹ infusos gtuitos i vtraq̃ potentia cognitiua ꝛ affectiua/ q̃ ꝫ p̃sentiali collustratõe ꝛ ꝫtuali q̃dã irradiatione spũaliter ũlũiat̃ aia nra/p istos ad ꝫ.p illos ad illud. In numero taliũ sũt fides.spes.charitas.tres theologice ꝫtutes /dona septẽ spũsancti/ꝓphetie ꝛ reuelatiões/et si q̃ sunt dona talis q̃ diuidit spũs vnus ꝛ multiplex dans vnicuiq̃ ꝓut vult. Ex his itaq̃ cõmemoratis ꝺ suscepti one luminosaꝝ illustrationũ p has sex potẽtias pspicuũ fit sicut addebat̃ q̃ ipsas speculis rõnabiliter cõpamus.

Consideratio.XIX

Predictaꝝ susceptionis puriozis luminositatẽ cum aduersione/exemplo sex speculozũ ꝛ angeloz cognitionem elucidat.

Inter sex potẽtias p̃noiatas/q̃to aliqua fuerit purioz ꝛ lũinosioz/tã ex se q̃ ex adiũcta illũiatiõe.tãto fit ad theologiã mysticã aptioz Hãc aptitudinẽ in pdictis potẽtijs ad theologiã mysticã itelligim⁹ vl̃ formaliter in se susceptiue sicut itelligẽtia capit eã vel ministerialiter ꝛ quodãmodo dispositiue/sicut sensus ad eandẽ p̃disponit/q̃ cõsideratione ꝺ modo exposita/nos ipam ex p̃cedente p̃similitudinẽ in speculis materialib⁹ manifestamus. Sint itaq̃ sex specula sibi inuicẽ catenata et respicientia se mutuo ordinata ad lumẽ ꝛ calorem solis suscipienduz/ꝑm ꝓpinquius ꝛ remotius/nũc a superiori nunc ab inferiori. Constat q̃ speculum quodlibet quãto erit purius in se ꝛ luminosius ab extrinseco/tãto erit aptius ad operationem suam et alioꝝ/intm̃ q̃ ex mutua actione et reactione fiat splendidius q̃libet ex illis nisi aliud obstiterit/imo ex cõbinatiõe varia poterit

effectus aliquis vtputa imago vel color resulta re ꝙ absq; cōcursu tali nequaq; appareret. Vigi lanter diximus nisi aliud obstiterit/ qm̄ speculū qō esset soli ꝓpinquius tāta radiatione eiusdez solis pfundi posset a supiori/ q; ipe actiōes alio rū speculoz ab infimis nō tam ꝓ tūc illumiarēt q; obumbrarēt. Idē dicim⁹ de intelligētia dū a supiorib⁹ suaz lucem capit/ qz tūc subobscurioz aliquādo reddētur ex cōuersione eius ad poten tias collucētes inferius/ q̄uis in hoc diuersificē tur speculā materialia ⁊ spūalia quoniā spiritu alia duas facies habent p̄sertim ea que nō vtū tur oꝛganis coꝛpoꝛalibus. Quoꝛ speculoꝛ spi ritualiū tanta potest esse virtus/ talis vigoꝛ ⁊ cō solidatio/ q; pariter ex equo sine detrimēto a su periori poterūt et inferiori pte /lumina sua susci pere ⁊ tenere suscepta. Hoc manifestū est in an gelis ⁊ alijs cōfirmitatis qui simul eque cogno scūt tēpoꝛalia ⁊ eterna/ quoꝛ tenuem similitudinē ⁊ imitationē gerūt aliqui ex viatoꝛib⁹ ex specia li gra/ ⁊ vehemēti habituatione / vt inferius do mino duce monstrabimus.

Consideratio. XX.

Ostēdit coꝛruptionē illaꝛ sex potētiaꝛ/ ⁊ causā qua potuerūt reformari.

Specula materialia sicut multotiens deformant̄ ⁊ inficiūtur ⁊ coꝛrumpū tur in suis actionib⁹ debitis/ quando q; ab extrinseco/ quandoq; ab intrin seco/ non minus incidit deformitas et infectio i speculis spūalibus sex potentiaꝛ ōrum tres sūt cognitiue. affectiue pari numero. Experiētia etiaz sine similitudine docet nos q; sepe turpia fan tasmata/ ⁊ errores/ ⁊ fede rep̄sentatiōes obiecta les. Cōcupiscētie p̄terea et passiōes sordide/ te tre ⁊ horride/ tanq; fumi q̄dā caliginosi/ vl̄ infe cti et venenosi/ alias nr̄as obnubilāt/ fedāt/ atq; cōmaculāt. Pꝛesertim in p̄maria ⁊ nouella tali um apꝛehēsione/ velut in pueris. Penitq; gene raliꝛ ⁊ inelicibilis sordidatio talis puenit ab ori ginali macula/ q̄ animā nostrā cum omnib⁹ potē rijs suis/ ad hāc miserabilem traduxit aggraua tionē/ vt e celestibus ad terrena/ ⁊ ab intelligibi litate ad brutalitatē demersa plozeꝛ. Hō inquit ꝓpheta cum in honoꝛe esset non intellexit/ cōpa ratus est iumētis insipientib⁹/ ⁊ similis fact⁹ est illis. Et insignis poeta. Terreniq; hebetāt art⁹ mozibundaq; mēbza. Nihilomin⁹ ab istis emer gere et sursum eniti hoc virtus hoc laboꝛ est/ vt cum apostolo nostra cōuersatio sit in celis/ ꝓtra exclamationem satirici dicentis: O curue in ter ris animę ⁊ celestiū manes. In hoc p̄cipue ver satur ipa cuius naturam inquirimus theologia mystica/ quā per penitentiā /⁊ crudelitatē euan gelij adipisci ⁊ nō aliter fas habem⁹/ sicut restat ostendendum.

Quarta pars p̄ncipalis agit de ꝓtemplatione meditatione ⁊ cogitatione/ vsq; ad. xxvj. ꝓsiderationē. Ordine ve ro. xxj. ꝓsideratio describit actiones potentiaꝝ sub generali diuisione. ⁊

Vt noticia clarioꝛ theologie mystice possit haberi/ ꝓdest inquirere q̄ddi tatem cōtemplatiōis. Dicēdum apꝛo ꝓriate loquendo sicut ꝓtemplatio est in vi intelligētie cognitiua. Ita in vi sinderisis affectiua reponit mystica theologia / put infra dño illuminante docere conabimur. Supest igit recto ordine vt post̄q; describere studium⁹ vires cognoscitiuas in homine/ ⁊ distinximus i genere tres virtutes cognoscitiuas. scz imagina tionem/ rationez/ ⁊ intelligentiā. Et tres affecti uas ꝓpoꝛtionales que sūt appetitus sensitiuus. appetitus volitiuus seu voluntas/ ⁊ appetitus q̄ dam superioꝛ q̄ sinderisis nominari potest eo q; seq̄tur apꝛehensionem. Nūc ad sermonē d̄ actibus eoꝛum q̄tum ad rem que tractatur elucidā dum attinet veniam⁹. Et quia notioꝛes sūt act⁹ intellectiue q; affectiue potentie. magis eni sub doctrina tradendi sunt/ non pigeat p̄mitrus illos describere nominatim. Sunt autem tres termini generales q̄bus maxime vsos fuisse vi deo eos qui de cōtemplatione ꝓ modū artis lo cuti sunt/ cogitatio/ meditatio/ cōtemplatio. Et hi termini quāq; aliquādo promiscue sumant̄ ab aliquib⁹ sicut eandē rem p ipos significare ꝓtin git. nihilomin⁹ distinctas habēt significationis rōnes /quas pfacile et difficile/ per vtile vel in utile sentiūt aliqui. Unde cogitationē sic cē de scriptā reperio a venerabili Rich. in suo de ꝓtē platione/ qui hanc materiam elucidauit vsq; ad fundamentū/ magistrū suum bugonē insecutus Cogitatio ē improuidus aie obtutus /circa sen sibilia/ ad euagationem ꝓnus. Meditatio ē puidus est anime obtutus/ in veritatis cogniti one seu inq̄sitione vehemēter occupat⁹. Con templatio ē pspicax et liber id ē expedit⁹ animi ꝓtuitus/ in res spiritales pspiciendas/ vsq;quaq; diffusus/ ⁊ in diuina specula sulpēsus. Co gitatio igit vagat ⁊ serpit sine laboꝛe et fructu. Meditatio nitit ⁊ intendit cuz laboꝛe ⁊ fructu Cōtemplatio circūuoluat ⁊ circūfert sine labo re ⁊ cum fructu. In cogitatione est euagatio In meditatione inq̄sitio. In cōtemplatione ad miratio. Alij deinde cōtemplationē ramifi cāt in varias species ⁊ varie/ de q̄b⁹ nō ē statim dicēdū p singuta. Scz maxime req̄rendū esse arbitroꝛ. vñ facilitas tā in cogitatione q; in con templatione oꝛiat ⁊ in meditatione difficultas. Hoc eni me p expꝛessuz legisse nō memini. q̄uis sit ꝓsideratione dignissimū.

Consideratio. XXII

Ponit rōnem vñ surgit cogitationis facilitas.

Cogitatio facilis est qz formatur immediate vel ex sensationib⁹ actualibus/ vel ex fantasmatib⁹ passim occurrēti bus ⁊ vltra nō nitit. Quēadmodum nāq; sensus nr̄os cū oī facilitate circūducim⁹ modo huc/modo illuc/obiectis sufficiēter p̄sentatis. Et similiter nulla ē difficultas in occursu fantasmatū q̄licunq; /naz euagant p̄sentaturq;/ nobis etiā inuitis. Cōfestim apparet ratio cur cogitatio que fm talia formaf ⁊ hec insequtur/ nullam patit difficultatē. Videmus hoc in pueris videm⁹ hoc in hominib⁹ ociosis/ q in talibus q̄runt oblectationē. qz nullū afferunt in cōsiderando laborem. Ez de his vere enūciauit sermo p̄pheticus. Nouit dñs cogitatiōes hoiuz qm̄ vane sūt. vane sunt itaq; qz sunt fine carentes somnioq; similes. Non eni ad aliquē finē vtilē ordinatur/ imo frequenter cū homo in talib⁹ se oblectauerit tristis manet.

Consideratio. XXIII

meditationis difficultatē ⁊ laborem exponit/ exemplum tā philosophicis q̄ poetic de orpheo virgilio ⁊ hercule.

Meditatio difficultatem sortit ex eo q vltra sensationes actuales/ vt fantasmata passim occurrētia/ ipa nitit vltra ptingere vel in aliquo fixa stare. Expitur in se crebro q̄libet studiosus difficultatem q̄ est insistendo ad aliq̄d attente cōsiderāduz cogitationē/ sine diuerticulis ad alia. Est h̄ duz fit/ cogitatio iam trāsit in meditationē/ nō vt cogitatio desinat esse sed vt desinat esse cogitatio. Quis itaq; nesciat fortissimos eē motus actuales sensuū/ nūc hos nunc illos/ esse sine iter continuū fluxū fantasmatū nullus ignorat. ꝓpterea sensualē motum vnire/ aut finitātia fantasmata cohibere/ vel sistere/ vel supgredi/ ad aliquā certam cogitationē suam sub determiatis limitib⁹ claudere operosum est valde/ nō habituatis ⁊ insolitis/ neq; fieri potest absq; illo q̄ claudit certi limitib⁹ mare/ ⁊ ponit terminuz fluctibus eius. At vero difficultas hec augef ⁊ fit labor insuspicabilis dū animus denudare nitit cogitationem ab inuolutione accidentiū/ hoc est circūstātijs loci ⁊ tempis/ ⁊ alioꝝ q̄ p̄sentat sensus vt absolute et nude q̄dditates rerū appareāt/ q̄si non cōuolute tempori ⁊ loco. Bat exemplū diuinus Aug⁹ de cōsideratione veritatis et bonitatis q̄s dum in sua puritate meditari satagim⁹/ cōfestim occurrit hec vel illa bonitas. Et hec vel illa veritas in pticulari/ ⁊ fit cogitatio nostra cuz tē poze ⁊ loco/ vt dicit notāter ph̄s. j. metaphisice. Pertinere ad h̄ estimo poeticas illas fictiōes ⁊ imaginationes/ vnaz de orpheo cytharisante ⁊ euridice quā ad inferos dilapsaz euehere nititur ad superos. Et alterā apud virgiliū de eneas trāseunte ad campos eliseos. ⁊ ibidem intelligē te q̄ futura erant post enatationē maris ⁊ obdormitionem cerberi. Non eni tales viri quos pro theologis habuit antiq̄tas ociose fabulant. Orpheus est vir sapientie deditus q̄ p aurate vel eburnee cithare modulos/ hoc ē p debitaz ⁊ armonicā moz cōpositionē/ sistere facit flumia defluentiū desideriozū. cōponit quoq; ⁊ māsuescere facit ferinos ⁊ brutales affect⁹. Denicq; cōpelit siluas rigidas prauaz inclinationū tam innatarū q̄z acq̄sitarum ad suū voluntatis arbitriuz sequi/ hic orpheus euridicē habet spōsam/ illaz de q̄ gloriabaf sapiens/ quesisse sibi spōsaz sapientiam assumere/ vel accōmodati⁹ euridicē accipiamus vim intellectualē datam homini ad cōsiderationē supernoz. Hec vis dū p p̄zata florētia placibiliū obiectoruz vagatur. mordet a serpente voluptatis latentis sub herba fozmositatis/ sicut dicit Aristo. q voluptas furata ē intellectū spisse sapientie/ hoc vulnus inflictū trahit euridicē ad inferos: qz hec sola iam infima cogitat. in his solis cōuersatur/ nō potens dicere cū ap̄lo. Mea ꝓuersatio in celis est. Vulnerata igitur deductaq; euridice. i. vi intellectuali ad inferos/ p mediuz serpentis/ sicut ad ir̄am tēptatio serpētis p̄mos illos parentes sapiētissimos demersit in barataz ois illi⁹ miserie q̄lez apō infernos sub metaphoza cōgruis exēplis poete figurarūt. Orpheus vir sapiēs deplorat amissaz cōiugem/ quā ad supnas auras conaf rursus educere. quo canente ⁊ lugente/ silent furie infernales passionū carnalium. cerberi latratus nō audit/ qz res cum tempis lapsu non ꝓcipiuntur Animus p̄terea q̄ p̄cessus añ erat/ lapide molari terrene curiositatis/ sicut sizipus/ vel q̄ agitabaf rota volubili mundane occupationis sicut hyxion. vel q̄ lacerabaf a vulturibus mozdacis voluptatis sicut ticius. vel q̄ esuriebat iter aq̄s ⁊ poma sicut auarus tantalus/ nunc intrepidi requiem sui ꝓcurritur cū illo q̄ dicebat. Cōuertere aia mea in requiem tuam. qz dñs benefecit tibi. Inter hec lamēta ⁊ efficacia carmina iubet euridices orpheo reddi/ ea tamē lege ne rursus cōuertat intuitum. Ez heu noctis ppe termios orpheus erudicem suaz vidit. perdidit. occidit Quos hec fabula respicit/ quicunq; in superū diem/ mentem ducere queritis. nam q̄ tartareū in specus victus. lumina flexerit/ q̄cq̄d p̄cipuus trahit/ perdit dum vidit inferos. Hec Poetius Ad hanc sententiā facile traduci possunt ficti nes alie de enea virgiliano/ et hercule. et perseo descendentib⁹ ad inferos ⁊ itez emergētib⁹. Ez hec interim sufficiāt p spoliatiōe egyptiozum/ ⁊ xp̄ianoz ditatione.

Consideratio. XXIIII

Quomodo crescit et causat cōtemplatio ostenditp plures siltudies exemplares. et vbi ppzie reponitur.

Contēplatio facilitatē habet tū ex habitibus p meditationē acqsitaz. Tū ppter abstractionē et sepationē intelligentie a sensibilib⁹. Tum sepius pcula subleuantē. Meditatio nimirū si debite fiat transit in ꝓtemplationē/sicut cogitatio in meditationē. Facta enī sedula inq̄sitione veritatis denudatis insup p vehemens studiū rez q̄ddam habit⁹ ex frequētatiōe. depurat lumē intelligētie. sitq; lucidius q̄to est tenebrositati sensualis cogitationis impmixtius. Pro cui⁹ manuductione palpabili imaginemur ꝓfozmiter ad diui num Aug⁹. i suo de tri. q̄ sit aliqs supza mōtem excelsū valde. Ad cui⁹ cacumē neq; venti neq; nubes attingāt/sicut de olimpo narrat Aristo. Subtus vero q̄to sit descēsus pcliuioz ad infima/tanto ē illic tenebrositas inq̄etioz/p cōmixtionem/et quādā incozpationē radioz solariū/cū ceteris impssionib⁹/vt sunt vēti. pluuie. niues. grandines. fulgura. et silia. Constat h̄ exēplo q̄ homo limpidius liber⁹ et expedit⁹ circūfert oculos suos ad serenū lumē solis et celi/ dū subleuatus collocatus lumius euect⁹ est et in q̄dam regione pura et tranquilla in inferioza dilabit. Cui⁹ oppositū euenit dum ad ps̄. Quis ascendit in montē dñi/ aut q̄s stabit in loco sancto eius? Ductio q̄z ill a discipulo rū i montē excelsū valde/dū trās figurat⁹ ē iesus anteillos/apta est satis figura/sicut et ascensus moysi in montē synai/dum e medio vocatus est Conuertamus nūc ex hac re sensibili ꝓsidera tionem nostrā ad tres vires aie pscriptas q̄ sūt itelligētia/ratio/sensualitas seu imaginatio. Et compemus sensualitatē infimo montis. rationē medio. supremo intelligentiaz. inueniemus q̄ si aia stare possit in arce inteligētie sine delapsu i inferioza ipa poterit libero intuitu circūquaq; semet diffundere/nunc ante/nūc retro/nunc detrorsum nūc sinistrorsū. Ut hic ē oculus ꝓtemplationis q̄ in Adam ante lapsuz viuacissimus purissim⁹ et expeditissim⁹ fuerat. Nūc ve nobis totus ferre extinct⁹ est/ sicut oculus rōnis obtenebratus et oculus sensualitatis fere corrupt⁹ Attendam⁹ rursus in hac sititudine /quēadmoduz homo stans in supcilio montis/talis videt libere cum volet/non solum ea q̄ iuxta se sūt sed etiam ea q̄ subtus se agunt. Et multo liberius multoq; clarius/q̄ habitantes inferius/imo purū ab impuro/clarū a tenebroso secernet/ qō apud inferiozes vel nūq; vel raro fit. Nō aliter aia que in arcem intelligentie puehi meruerit et illic fixa steterit/spectabit veluti de sursū/ ea oia que in rōne et sensualitate agunt. Judicabit insup in luce sua/et p lucem suā/de omnib⁹ qm̄ regulis abstractis et eternis innitit ꝑm q̄s habēt regulari cetera omia Exempla ad h̄ sumi possent in omni arte habēte regulas suas/ꝑm q̄s iudicant periti in arte hac vel illa /de singularibus spectantib⁹ ad artē suā. qō vtiq; nequeūt impiti Ille p̄terea q̄ pncipioz noticiā claram et pfectā haberet /videret in eis et p ea ꝓclusiones ab eis deducibiles/clarius q̄ ipe cōclusiones in se videant ab eis qui non p principia ꝓclusiones earūdem acceperūt Ex his patefactū habem⁹ quo pacto ꝓtemplatiōis oculus facilis est et expeditus dū habet/ q̄q̄ acquisitio sit difficilima Patet insup in qua vi anime reponit. qz i vi supioꝛi cognitiua anime que intelligentia noiatur. Iste enim oculus non solum intelligibilia et abstracta sed etiā ea que sn ratione: et sensu fiūt/ aspicit. q̄uis alio modo q̄z ratio/ et alit̄ q̄z sensus vel imaginatio Existimo sic intelligere eos q̄ dicunt duas esse species ꝓtemplationis et imaginationis. duas in rōne et duas in luce itelligētie Hoc quipe ꝺz non q̄n ois ꝓtemplatio fiat in luce et p lucem intelligentie. sed qz p obiectoꝛuz varieate/hmōi species ꝓtemplatiōis variari no scunt hec ponunt.

Cōsideratio. XXV.

Ponit quid sit ppzie contemplari et quomodo circa eam erratur.

Abstractio qualem ꝓtemplatio req̄rit compleri neq̄t p imaginationez neq; p solam rōnem q̄ virtus est superioz Itaq; sicut ratio virtus ē superioz et abstractioz q̄z sensualitas vel imaginatio/quoniam pōt abstrahere q̄ddam rez a ꝓfusione accidentiū/et fozmare cōceptus specificos et generales absolutos/qō non pt imaginatio. Hic vis illa que ponit supioz ad rōnem et nominat̄ itelligentia adhuc abstractioz est q̄z ratio/que in actibus rōnis abstractis a fantasmatibus trāsit ad cognitionē eternoz et incozpoꝛeoz/ que nullam habēt fantasmatū illusionē. et hoc dum irradiationem suscipit ab inferioꝛi. qz dum supioꝛi et diuina luce suffundit non opoꝛtet Ex hoc pspicuū est q̄ contemplatio inepte q̄ritur p solā imaginationem. et impfecte per solam rōnez/ q̄uis vtraq; vtus adiuuat/si limitibus suis ꝓtenta ē. Quos si q̄s voluerit supgredi/reddit homo vel fantasticus vel insanus in imaginatione. vel erronee iudicās in rōne. sicut apud nōnullos visū est/q̄ dum insequi credūt eleuatissimos viros et abstractissimos in suis modis cognoscendi. negligunt autē tenere modū eoꝛundē in abstracte viuendo. et vtilia studendo. et cōuertendo se ad

se' z supra se. nihil aliud referūt nisi fantasias et errores/ q̄tumlibet ipi eleuatoꝛ doctoꝛū verba tenere videant. Fit eni apud talē quēlibet illud Egilianū de insania vate. dat(inq̄t) sine mēte sonum. Et hoc ē q̄ reddit multos ex eis q̄ dicūtur formalisantes in fabulā et risum imo in insaniā/ q̄z p solā imaginationē et rōnem q̄runt illud qđ p intelligētie depuratiōez erat inueniēdū. Quō aūt intelligentie depuratio z q̄liter fiat/ posteriꝰ q̄tum dñs cōcesserit aperietur.

Quinta pars princi-

palis agit de tribus oculis aie z tribꝰ affectionibus coꝛrespōdentibꝰ in. xxvj. z. xxvij. cōsideratione. Ordie vero. xxvj. ꝓsideratio ponēs tres cognoscēdi modos ꝑm tria genera hominuꝫ ad hos dispositos.

Tres cognoscēdi modi sunt quoꝝ unus animalis dicit vtens maxime oculo carnis. Alius rōnalis vtēs plꝰ oculo rōnis. Tertius spūalis vtens oculo cōtēplationis /sicut distinxerūt diuini homies tres oc'los z tres viuēdi modos. De his Hugꝰ in libꝛo de vera religione. Bern̄. ad frēs de monte dei. carthusicn̄. Et Hugo in suo de sacris z sup ecclesiastē. Videmꝰ itaq̄ quosdā ex hoibꝰ viuere non eleuatius q̄ bruta. Volis eni sensibꝰ vtūtur aut eos solos insequuntur. Alij magis insequunt rōnez intelligētes abstractas regulas artū z scientiaꝝ. Tertij vltra hec oia eleuāt se supꝛa rōnem/in quādā regionē eternitatis/z pspicabilitatis z sup oēm fluitationē z ꝓfusionē infinitā desideriꝰ z cogitationū. in aurā quandaꝫ libertatis serenā assurgūt z euolāt/ z iā nō minꝰ videt differre eoꝝ vita a ceteris hoibꝰ/ q̄ distāt hoies a pecoꝛibꝰ. Ez q̄s est hic deꝰ optime z laudabimꝰ eū: Ille solus ē quē tu eduxeris ō tenebꝛis z vmbꝛa mortis z vincula eiꝰ passionuꝫ dirupeꝛis noxiaꝝ.

Consídera. XXVII

Ponit illa q̄ vident specie esse mētales affectiones ꝑ nō sūt. z ido inē eas ponit differētias.

Tribus p̄noiatis cognoscēdi modis

t q̄ sūt cogitatio/meditatio/ꝓtēplatio. tres affectiōis maneries coꝛrespōdēt q̄ sunt cupido vel libido seu ꝓcupiscentia/ scdo deuotio vel ꝓtritio seu cōpūctio aut oꝛatio tertio dilectio non q̄cunq̄ ꝑ extatica z anagogica. id ē. sursū ducēs/ z rapiēs in diuina. Hi ō reꝓstiterit peto vt non magnope calūnia fiat ō nominibꝰ. nō eni accepi ab alijs talē circa affectus distinctionē nominū quēadmoduꝫ de cognitionibus reperio. Ez tn̄ interim dicamꝰ q̄ sicut cogitatio ē improuidus animi obtutus ad euagationē p̄nus. Ita ꝓsequēter ad talē cogitationē li sit de obiecto delectabili sequit affectio improuida z vaga sine vtilitate z fructu. z ꝑ mihi satis ꝓgrue videt appellari libido seu cupido vel ꝓcupiscentia. Pꝛoꝛo ad meditatiōez que ēt puidus aie obtutus in veritatis inq̄sitiōe z celestium rerū inuentiōe vehemēter occupat/ cōsequit q̄dam affectio alia a priori ad res taliter q̄sitas z inuentas si non sit indispositio aie. Et hec affectio ē puida z nō vaga cū difficultate z fructu. Et hec interim vocē deuotio vel compunctio aut oꝛatio. id est. affectꝰ pius z humilis vehemēter z fortiter tēdens z nitens in amoꝛē primē veritatis et bonitatis. Deniq̄ cōtēplatio q̄ est libera z expedita ꝓsideratio eoꝝ que meditatio cum ingenti difficultate q̄rit/habet suā affectionē in aia dispositā/suamq̄ dilectionē simiter liberā purā expeditā z abstractā. Et hec rōne vocari p̄t extatica dilectio/ vel iubilatio/q̄ vltra deuotionē addit facilitatē z iocunditatez inestimabilē z inexpꝛessibilē/ z exuperantē oēm sensum. Et hec est sapiēt̄ a dei in mysterio abscōdita. Hec est mystica theologia quā queri mus que ad anagogicas z supmētales excessus deducit/ quā aliq̄n noīe charitatis /aliq̄n charitatiui amoꝛis lego nomie appellatā. Propterea non fallit q̄ dicit ꝓtemplationez sine dilectione nomen ꝓtemplationis nō mereri. Ez nos vnuꝫ ab altero secernimus/ vt p̄cisioꝛ habeat inq̄sitio veritatis/ z cognoscamus q̄n appꝛopriate loquēdo sicut ꝓtemplatio est in vi cognitiua intelligentie/sic in vi affectiua coꝛrespōdente reponitur mystica theologia.

Sexta pars prīcipa-

lis agit de acq̄sitiōe mystice theologie z de eius decem differētijs ad theologiam speculatiuaꝫ a xxviij. vsq̄ ad. xxxv. ꝓsideratōez. Ordie ꝓo cōsideratio. xxviij. Ostēdit modum pueniēdi ad mysticā theologiā eā q̄ pluribus diffinit diffinitionibus.

Cognitio dei p theologiā mysticā melius acq̄ritur p penitētē affectuꝫ q̄ p inuestigantē intellectuꝫ. Ipa q̄z ceteris paribus eligibilioꝛ est et pfectioꝛ q̄ theologia symbolica vel ppꝛia/ ō q̄ est ꝓtemplatio sicut dilectio pfectioꝛ est cognitione. z voluntas intellectu. z charitas fide. Hec scda pars p̄nc supponit q̄uis non sim nesciꝰ de ꝓbabilitate positionis opposite apud multos z magnos/. Ez p̄ma pte sui coꝛrespōdet deductio ad questiuꝫ/ nullꝰ ambigit/ q̄n depuratio seu purgatio potentie affectiue fiat p feruoꝛē penitētie i cōpūctione ꝓtritiōe z oratiōe q̄ rugire facit a gemitu cordis Et q̄uis dicat ꝓpha. Jn meditatiōe mea exardescet ignis scz dilectionis. meditatio hec tn̄ p veritatis inq̄sitione attenta/ sicut descripsimus sed magis p cōpunctione sequente /sumpta est. Huius aūt cōpunctionis difficultas/magna est

valde apud nō exercitatos .et eos q̄ corruptos adhuc habēt sensus ab adolescentia. Quēad modum enī ligna viridia aqueo plena hūore vix recipiūt calorē ignis. vt in siītudinē eius accendāt:ꝑ p̄cedūt exufflationes multiplices.puta est etiā depulsio hūiditatis talis ac euaparatio. sic existimare ꝓuenit de eo q̄ calorē spūssancti in se recipe debet / ꝛ ꝑm eū trāsitur⁹ est i amorez purū ꝛ plū/si nondū desiccat⁹ sit a sordidis affectionib⁹.ꝛ ꝫ fit iniciatiue p pniam. Vñ Greg⁹ i omelia de ceco.p pnie lamenta/mētis fantasma ta depellunt. Ad cui⁹ ampliorē elucidationē attēdenduz est q̄ theologiā mysticā sic possum⁹ describere. Theologia mystica ē extēsio animi i deū p amoris desideriū . Aliter sic. Theologia mystica ē motio anagogica:ꝫ est sursū ductiua in deū /p amorē feruidū ꝛ purū. Aliter sic. Theologia mystica ē exꝑimentalis cognitio habita de deo p amoris vnitiui complexum. Aliter sic Theologia mystica ē sapiētia.id ē. sapida notitia habita de deo . dū ei supꝛem⁹ apex affectiue potentie rōnalis/p amorē ꝓiungit ꝛ vnit. Vel sic p Diony. vij.de diui.nominib⁹. Theologia mystica ē irrōnalis /ꝛ amens ꝛ stulta sapientia/ excedēs laudātes. Has autē descriptiōes aptiꝰ intelligem⁹ si multiplicem theologie speculatiue differētiā ꝛ mystice deinceps voluerim⁹ itueri.

Cōsideratio XXIX

Ponit differētiā inter theologiā mysticā ꝛ speculatiuam. Et in quibus cōueniūt multis declarat exemplis.

Theologia mystica ꝛ theologia speculatiua si ꝑm rōnes ꝓprias ꝓsiderātur differentiā ex multis nō sine ꝓuenientia multiplici sortiūt. Prima ꝛ principalis differentia sumit ex subiecto vel potētia qm̄ ꝛz vtraq; sit i anima rationali : Nihilominꝰ supꝛa dictuz est:speculatiua theologia est in potentia intellectiua/cuius obiectū est verū . Mystica vo reponim⁹ in potentia affectiua cui p obiecto bonū assignamus. Ex hac aliā differentiā inuenimus ꝑm rōnes obiectales/quoniā obiectū speculatiue theologie est veruz ꝛ mysticē bonum. Conueniūt tamen in hoc mystica theologia ꝛ speculatiua quā alio nomie cōtemplationem dicim⁹/quoniaz vtraq; est in supiori portione anime ꝛ nō in solo sensu vel imaginatione nec in rōne sola. Hec aūt portio aieyt supꝛa dictuz ē varijs noib⁹ apellatur . Et habet duas vtutes vel duos oculos seu duo officia /quia et ipa est intelligētia vera et affectiua seu amatiua boni. Diximus aūt in supiorib⁹ q̄ sicut voluntas rōni ꝛ appetit⁹ sensualis imaginationi p̄fert Sic suo modo ē de affectiua corꝛespōdente intelligentie pure /ꝓpterea dum ista vis supior exit in affectum suum ipa dicit quodāmodo leuare se supꝛa se ꝛ quodāmodo superferri. Vnde fit vt actus talis nominet supmentalis excessus /vel supꝛa spiritū. ꝛ ꝑm euz q̄s dicit q̄q; sup seipm quādoq; extra seipm. Hui⁹ rei aliq̄ exēpluz accipe possum⁹ ex ꝓsideratiōe eoꝛ q̄ sepe in ipa sensuali virtute fiunt. In qua videm⁹ tam in nobis q̄ i brutis q; quādoq; ipa sensualitas i suis actib⁹ cognitiuis pmanet/sine affectu illoꝛ que vel audit vel intuet. Sepe tamē p auditum vel aspectum quozundā obiectozū ipa tanto cōplet affectu/vt iam q̄si saliat extra se ꝛ tota gestiat/velut si equus potit campo liber apto. Hoc modo sensualitas aliq̄n q̄si se nō capiens ꝛ se dē serens/tota nitit in rem desideratam se effundere/se trāsferre/se vnire/imo illā penit⁹ q̄si introꝛsus penetrare. Quid de taliū oculis nōne scintillant? nūquid non emicāt? Nōne q̄tuz dat ipis tremulo se fulgoꝛe diffundunt? Trāsferamus ꝫ exemplum ad vim intelligētie supiozem cōsiderando q̄litatem eius dum sine affectu in sola cognitione iacet. Et dū transit in affectum talium q̄lia contemplat. Adducam⁹ p manuductione huius/ea ꝺbus mystice theologisantes vtūtur exemplo. Primū q̄dē de aqua in vase q̄ dum aponit igni calescit ꝑmo se ꝓtinens in vase. Ꝟz dum feruescit et bulit/ videt quodāmodo seipsam non cape/sed excedere/ atq; supferri ꝛ vtute caloꝛis. Sic mens nōdum amoꝛe calescēs/ intra seipam ꝓtinet se. Ꝟz spiritu feruoꝛis amoꝛe concepto.supgreditur quodāmodo semetipam q̄si extra se saltitās atq; volitans. Aliud quoq; exēplum inducamus de radijs solarib⁹ cadentibus sup speculum cōcauū. q̄ ex vnitiuo eoꝛū ꝓcursu cōburunt stupam efficiūtq; flammā superuolātem. Sic intelligentia nostra illustrata contemplatione serena celestium/quandoq; q̄dē remanet intra seipaz nō incalescens neq; ardens. q̄ñ q; vero tātus amoꝛis ardoꝛ ꝓcursu radioꝛuz celestium exoꝛit/ vt in affectū se erigat/nec se capiat/neq; ꝓtineat/sed iubilat ꝛ exultat/ ex q̄b⁹ tertia cōcludit differentia.

Consideratio XXX

Scholā ostēdit ad discendū speculatiuaz ꝛ mysticā cū alijs differentijs theologie quomodoq; se habeāt inter doctos ꝛ fideles idiotas.

Supsunt alie iter has theologias speculatiuā ꝛ mysticā differētie/sūpte ex acq̄sitionis earū varietate. Una q̄dē est quia speculatiua theologia ratiocinationibus vtitur conformiter ad phisicas disciplinas. Ideo scholasticam eam vel litteratoriam quidam apellant. q̄uis non sufficiant iste scholastice exercitatiōes/nisi quis studio vehementi nitatur habere ꝓceptus ꝓprios ꝛ itimos eoꝛ q̄ tradita sūt a sūmis doctoꝛib⁹. Aliquādo

tales theologisant solis auribus corporeis sicut pueri vel pice neq; vere intelligentes de q̃bus loquũtur neq; de q̃bus affirmãt. Nihilominus tamen sepe eis nomen cõcedimus theologoꝝ Mystica ꝙo theologia sicut non versatur in tali cognitione litteratoria/sic non habet necessariam talem scholam/ que schola intellect⁹ dici p̃t sed acquirit̃ per scholam affect⁹ ꝛ per exercitiuꝝ vehemens moralium ꝟtutum disponentiũ animam ad purgationem/et in theologicis illuminantib⁹ eam/in beatificis ꝟtutibus eam pficientibus/ ꝓportionabiliter ad tres act⁹ hierarchicos qui sunt purgare illuminare ꝛ pficere. Et hec q̃dẽ schola potest dici schola religionis vel amoris. sicut intellectus dicendus ẽ schola sciẽtie vel cognicionis. Sed quoniã plerũq; euenit etiam ĩ brutis vt ibi sit maior affectio vbi parum est cognitionis/sequitur q; ad comparãdã huius theologie mystice doctrinam/non est magna scientia opus p̃sertim acquisita. Naꝝ cognitio ex fide q; deus est totus desiderabilis/totus amabilis/affectiua portio si purgata/si illuminata/si disposita/si exercitata sit: cur non in illũ totaliter desiderabilẽ/ꝛ totum amabilẽ/sine pluri mo librorũ studio/ tota feretur totaq; rapietur? Ex quo illam cõcludimus differentiam quoniam theologia mystica ꝛ sit suprema atq; perfectissima noticia/ip̃a tamẽ potest haberi a quolibet fideli etiam si sit mulierecula vel idiota. Sic theologia vero speculatiua aliter eẽ nullus ambigit. ad cui⁹ adeptionẽ sicut ad methaphisicaꝝ grãmatica. logica. ꝛ philosophica disciplina cũ forti exercitio etiã clara ingenia requirunt̃. Ita tamen/ vt gratia desup cum his infundat̃/ sicut apostolis/ ꝛ sicut fit mũdicordibus/ quib⁹ ꝑmittitur visio dei/ꝛ humilib⁹ amicis dei/quib⁹ de⁹ incerta ꝛ occulta sapientie sue ꝛ oĩa que audiuit a patre suo nota fecit. Sic in Anthonio magno. sic i alĩs multis sine litteris: litteratoria vt ita dicam theologia donata ẽ. Ex p̃missis cõcludimus cum beato Bernardo ad fratres Carthusien. de monte dei q̃ theologia speculatiua nunq; in aliquo pfecta est sine mystica ꝟz bene econtra. Et ex hoc sumi potest sexta differentia quoniã nunq; aliquis itelliget verba apostoli ꝛ ꝓphetaꝝ q̃tũcunq; illa resonet exterius/si non imbiberit affectum scribentiuꝝ. neq; enim aliter cõceptus eoꝝ verborũ in animo generabit. Secus q̃pe crebro de colorib⁹ sermonẽ audiẽs/ de illis vtiq; disputare poterit diserte ꝛ acute/ q̃q̃ nullos in illo cordis arcano ꝓprios eoꝝ q̃ disputat/ ꝓceptus inscripserit.

Cõsideratio XXXI

Eos quib⁹ ꝓpalanda est mystica theologia instruit duorũ filiorꝝ exemplo.

Sicut multis q̃ clerici vel litterati aut sapiẽtes vel philosophi aut theologi nominant̃/occultandus est sermo de mystica theologia. Sic plurimis illiteratis et simplicib⁹/ fidelib⁹ tamẽ/ tradi potest. Hinc traditur differentia septima supra ex modo publicationis. Beatus enĩ dionysius plerũq; obtestatur discipulũ suum timotheũ vt nullo imperitoꝝ hec audiat. Impitos vocans eos q̃ vel non sunt fideles. nam hec theologia ꝓprie fidelium. vel q̃ tumentes iam phia/maleq; viuentes/ꝓculcant pedibus suis sordidis. quicq̃d nõ sapiunt. quicq̃ etiam non intelligũt: canino dente lacerant. De quib⁹ ait euangelica parabola. Nolite sanctuꝝ dare canibus/ neq; margaritas ꝙciatis ante porcos. Sed ecõtra simplices. q̃ quidem fidem habent possunt ex ea consurgere ad vnitiuũ amorem cuꝝ deo. Quomodo sic nõ per fortem cõtritionem mortificatiuã sensualitatis/trahente eos deo/ vinculis preceptorũ suoꝝ/ꝛ mansionẽ apud eos faciente. Attestante esaia q; sup humilem ꝛ quietũ ꝛ trementẽ ſmones suos requiescit domin⁹. Itaq; nihil phibet fieri ꝟbum apud tales ꝺ theologia mystica/que amor est/ꝛ amore cõquiritur/ cuꝝ e diuerso sapientes in oculis suis/sine casto amore/ lãguentes circa pugnas verborũ/ab hac arceri conueniat. Carnalis enĩ homo non sapit ea q̃ dei sũt. Considera. XXXII

Ostẽdit q̃tuꝝ mystica theologia distat a litteratoria/ ꝓpter finis diuersitatẽ ꝛ a speculatiua vitijs perimere.

Theologia speculatiua vl litteratoria ꝙ hoc vel maxime a mystica secernit̃ q; ꝑma seruire potest vitijs. secunda nequaq; nisi p accidẽs valde/ sicut si cõtingeret abuti spe vel fide. Hãc differentiã octauã que ẽ ex possidẽtis qualitate breui ꝟbo

natus sum in quodã vulgari tractatulo perpulam ista facere quodam exemplo. Sint duo filii patris vnius optimi. Sit vnus eorũ curiosus ꝛ astutus in inq̃sitione cõditionũ paternarũ. nũc ex opibus. nũc ex ꝟbis/ q̃tinus in earundẽ elocutione vl doctrina apud alios delectet. Audiat autẽ patrẽ/ vel nullam iussis suis obedientiã accomodet. ꝓponamus aliũ simplicis ingenij/qui de patre suo nihil aliud querat. nihil interroget nisi quo pacto illi placere/ et in omnib⁹ obedire valeat. Querimus nũc/quis e duob⁹ ab optimo patre magis amabitur? non est dubium q̃n secũdus. Hic p̃terea plus iocũdabit̃ in paterna bonitate/q̃ sibi plus sapit. Ipe deniq; pater tandẽ seip̃m/ꝛ secreta sua puto tradet/ faciens euꝝ velut amantissimũ in domo manere secum. Aliuꝝ vero vel exheredabit/ vel incarcerabit/ vel etiaꝝ occidet.

complexus est apl's dicens Sciētia inflat. Charitas autem edificat. Rursus ipe ad timotheuz loquens ō homine non acquiescente ei que ſm pietatem est doctrine dicit q̄ sit superbus /nihil sciens/sed languēs circa questiones/ et pugnas verboz inutiles/ex quibus oriuntur inuidie/cōtentiones/blasphemie/suspitiones. male confli cationes hominū mente coz ruptozū /quia veritate priuati sunt. Beniq̄ iacobus vtrāq̄ describens/non est inquit ista sapientia desursum descendens/sed terrena animalis diabolica. Sequitur. Que autē desursum est sapientia primuz q̄dem pudica est. deinde pacifica. modesta. suasibilis. bonis consentiens. plena misericordia / et fructibus bonis/iudicans sine simulatiōe z emulatione. Hec autē dicta sunt non vt sciētia aut sapientia aliqua sit de se mala cuz sit pfectio istelectus. Sed q̄ abusus eius tanto deterioz et seuior est in peruersis/quāto p eam cōtra vtutes pvicijs decertaſ. Ecce eni finis multipl ex falsa seductione queriſ a multis/ qui quoniaz auersi sunt a deo fine vero/ vt i varia dispergaſ opoz tet. huic finis est diuitie z opes/illi sordide voluptates/huic pompatici honazis/apud aliuz potentatus fragilis z anxius. Cum igiſ ſm exigētiam finis veri vel estimati/cetera omnia moderentur/consequens est vt subuerso z peruerso fine/peruertaſ omnia ad finē ordinanda. Inter que nimirum est sciētia que dum ad diuitias acquirendas reducitur/appellaſ terrena. dum voluptates indigna sorte cōquirit/animalis nominatur. Dum vero emulationib' sectis heresibꝫ contentioni z similibꝫ nequitijs spūalibus ancillatur/quo pacto melius q̄ diabolica censebitur Scientia igitur in puersis tot sortiſ nomina q̄t sunt vitia: eaz ad se rapientia/vt q̄ est supba arrogans inflata z similia. De talib' dicit scriptura. Sapientes sunt vt faciant mala. Inde enim fit illud ō grecis eulogiū/q̄ leges habebant bonas z pessima ingenia. Per ꝯ trarium vero sapiencia que desursum est qualem loquimur /sicut obsequitur charitati ceterisq̄ vtutibus/ita eaz denominationes contrahit vt q̄ est patiens. benigna. non emulans. non ambitiosa Et hoc modo de ceteris. Sic ergo de theologia speculatiua dicimus q̄ nō quelibet puersa ē aut peruersos inhabitat. nec in ea vitium esse ponimus. Sz in abutētibus ea/ꝯliter nullus in theologia mysti ca abusus esse pōt. nisi forsan modo ptacto perbiam obiectiue.

Cōsidera. XXXIII.

Ponit differentiam inter probos fideles/exemplo ostēdens quō iudicāt de theologia mystica

In hominibus non puersis nec auersis/a deo fine suo/pōt altera inē theologum speculatiuū z mysticum differre ntia inueniri/quia vnus ab altero secerniſ. ꝯliter artifex soluz speculatiuus sine instrumentis cōueniētibus z habitib' acquisitis/differt a practico expto z in vtrisq̄ abundāte. Hanc differē tiam nonā sumptā ex opis facilitate vel difficultate/familiari possumus ostēdere exemplo. Si quis peritissim' in arte musice non autē exercuerit se in vocali cātu neq̄ in cordis aut organis imo vocem habeat raucā/z instrumēta musicalia discordia/satagit tamen iste vel cātare/ vel instrumenta pulsare /nulli dubiū quin oberrabit/ z neq̄ dulcem neq̄ suauē simphoniā valebit afferre. Hec similitudo respicit eum q̄ de diuinis scit artificiosa disserere/q̄ ō moribꝫ similiſ z virtutib' regulas habet/z speculatiuū plerūq̄ sermonem/sed nōdum vult ad ea que cognoscit cōformiter opari/cogitur languēs illaz apli vocē plangere. velle adiacet mihi / pficere aūt non inuenio. Caret q̄ppe vtutum habitibus tanq̄ instrumentis/habēs carnem rebellē z dissonā spiritui. que dum tangiſ nihil suaue/nihil diuinū/ sed raucū. sordidū. ac strepidulū resonat. Sz et spūs dū velut q̄daz music' satagit obsequi deo in hymnis et cāticis pioz desideriozꝫ / sentiunſ tātūmodo fragores z tumult' obtusi desideriorū carnaliū atq̄ terrenoz. Istā rem mille similitudines pares ostēderent in ceteris artib' scribendi. pingendi. medicādi. militandi. nauigandi z siliū. Puerozro ita pueri magis sine arte/paulatim extēdēdo deambulationē/discūt recte ambulare/q̄ iacēdo etiam si mille regule eis gradiendi vel modi dicerenſ. sicut fabricādo fabri fimus. qz similiter inq̄rimus q̄d est vtus nō vt tātūmodo sciamus/sed vt bene operādo boni efficiamur ait Aristo.

Cōsidera. XXXIIII

Ostēdit phoz caligine z theologoz claritatem sub exemplo maris galilee z nauis ventoruz pi scium z vocatiōe filioz zebedei.

Per theologiam mysticā sumus i deo; hoc ē in eo stabilimur z a mari turbido sensualiū desideriozū ad littus solidum eternitatiſ adducimur. In hac cōsideratione differentia etiā inter duas theologias speculatiuaz z mysticā edoceſ. Speculatiua q̄ppe si sola est nunq̄ quietat. inq̄etat potius alioq̄n nō dixisset ille q̄ voluit iuestigare ō oib' diligenter/q̄ nō saturaſ oculus visu / nec auris auditu/dans p hoc intelligere quietē nō esse i sola inuestigatiōe veritatis / ſ famelicū quoddaz ieiunū q̄ desideriū. Fallor si nō ita appuit i maximis phis q̄ post oēs inq̄sitiones suas tedio affecti/qz non refecti: dixerunt hoc vnū se scire. q̄ nihil scirent. Videte q̄so q̄ inanis refectio / vbi p tot tpa/p tot studia/nihil nisi vanitas inanis i viscerib' aiaz reperta est. Preterea cognitiōis

ista videt esse natura/q̄ pl⁹ satagit rem cognitā ad se trahere ac sibi assimilare/ q̄ ad ipsam eat. Nō innuere videt p̄hs dicēs verū esse in intellectu/bonū in reb⁹. Quid igit̄ mirū si cognitio ista/nō erit mare desideriorū sensualiū: si etiā portum vel littus eternitatis ex se positum nō attingat. Quēadmodū nauta in regimie nauis quotidie garrula loq̄citate docte disserēs nihil vero eoꝝ agens q̄ loq̄tur/nūq̄ a medijs pōti fluctib⁹ nauē in littore stabiliet/demerget potius eā/vel piculis oīb⁹ expositā fluctuātemq̄/ iugiter inueniet. Si liter spūalis natura/nūq̄ ex sola cognitione maris itelligibilis /nunq̄ ex aspectu solo/ stabilitatē deifici port⁹ poterit adipisci. Bulta sunt in hāc sniaz ꝓcordantia diuine scripture testimonia. Ex libet vnū hic signāter inserere ō vocatione filioꝝ zebedei. q̄s dñs ih̄s a mari galilee ad litt⁹ enatare docuit. Ubi theologia mystica p̄ sensus anagogicos cognoscit. Viden dū est q̄d p̄ anagogiā .i. sursū ductionem significet mare galilee/q̄d littus/ei⁹/q̄d nauis/q̄d vocatio dñi? ⁊ ita de alijs. Itaq̄ sicut mare moraliter pñs seculū. sic anagogice coꝛruptam nr̄e sensualitatis fluctuationē significat/dicēte sapiēte. Coꝛ impij q̄si mare feruens. Nō ido mare galilee dr̄ q̄ mutationē vel migrationez significat galilee. Quid autē mutabilius. q̄d inq̄etius. q̄d pcliuius ad emigrationez q̄ sensualitas inuenitur? Nūc arrogātia tumet/nūc spe attolit̄/ nunc desperatiōe deiicitur/nūc efferuescit ⁊ ex sciēpaz rapitur p̄ iracundiā. nūc p̄ inuidiaz in seipa frāgitur atq̄ fatigatur. Uoraxē p̄ ingluuiem/ luxuriā/sordida voluptate despumat/eā reddit insatiabilem inexplebilemq̄ cupiditas. Illic deniq̄ pisces ⁊ reptilia variorū desideriorꝝ /q̄ꝝ non est numer⁹. Uoꝛro q̄ descendunt in hoc mare sensualitatis/nauib⁹ ratiocinationū naturaliū ipi vident opa dei/⁊ mirabilia ei⁹ in p̄fundo. Ex q̄ p̄fundo? p̄fundū inquit scriptura coꝛ hominis inscrutabile ⁊ quis cognoscet illud. Ceterum mirabilia valde opatur deus. in h̄ p̄fundo que studiosi piscatoꝛes/ philosophi mundiales/p̄ rhetia suarū adinuentionū atq̄ doctrinarū scrutari conati sūt h̄ defecerunt scrutantes scrutinio. neq̄ eni causam tāte tamq̄ inq̄ete fluctuationis in carne nr̄a attingere valuerūt. nob aūt reuelauit deus/q̄ peccāte p̄mo hoie rupta ē ꝓcordia/scissum fedus legis indite inter rōnem gubernatrice/⁊ obsequētez sensualitate. Inde q̄si iuxta poetiāz fictionē apto eloi antro q̄ scz elous fingitur de⁹ ventoꝝ mox flauerūt venti scz passionū/q̄ velut ex aduersis ptibus/agmine facto/cōturbauerūt tempestate magnū mare nostrū. Nam q̄s nesciat. q̄s nō quotidiano naufragio piclitat⁹ agnoscat. mestū illud ecclie canticum? Cōfusa sūt h̄ omnia spes. metus. meroꝛ. gaudiū. Nōne q̄ttuoꝛ iste passiones venti sunt totidē cardinales/gaudium q̄si ab oriēte. meroꝛ ab occidēte. spes a meridie. metus a septētrione rabido impetu flantes. A q̄bus exagitatū mare nostrū nūc ad celū p̄ spem ⁊ gaudiū ascēdit/nūc descendit vsq̄ ad abyssos p̄ metuz ⁊ merorem/ hinc metuunt. cupiunt gaudentq̄ dolentq̄/ ait egregi⁹ poeta. Sentimus heu nimiū /vtinaz sic describere valerem⁹/ quēadmodū bis passionib⁹ quaquauersū sine ordine/sine lege pflantibue/abripitur a stabili eternitatis portu/ nauta noster. id ē. spūs rationalis/faciens opationem in aquis multis cogitationū ⁊ affectionuz /neq̄ venit ad littus tranq̄lle cōtemplationis nisi pertransiens iesu sec⁹ mare galilee/⁊ nisi exemplo filioꝝ zebedei vocantem eū sequatur/relictis tamen p̄ius retibus mundane curiositatis/ et naui ratiocinationis naturalis/imo ⁊ patre zebedeo id ē tēpore mutabili ⁊ fluido in quo gignimur. zebedeus eni fluidus iste vt fluens interpretatur. Euchatur aūt oportet spūs noster super omnē tēporis mutationē si ad littus eternitatis/⁊ portum voluerit/vbi imotus permaneat/ vbi figat ancorā spei dependentē a naui fidei. vbi petre stabili q̄ deus est/per amoꝛem totus adhereat/nō casu rus/quicq̄d exagitet aut circū uolet sensualium desideriorū ⁊ fantasmatū confusissima inconstātissimaq̄ multitudo. De hac quoq̄ naui hāc similitudinem ⁊ portum non hic nouam conflugimus. duduz enim diuinus Dionys⁹ in tertio ō diuinis no. illam nob aperuit. Ecce sūmatim pstrixim⁹ q̄d p̄ nagogiā verba p̄dicta euangeliste nostri designant. Mare ē sensualitas. litt⁹ eternitas venti passiones. pisces vel reptilia sensualia desideria et fantasmata. Spūs piscator. nauis ratiocinatio. rhetia studia mūdana. zebedeꝰ tpis fluxus. mercēnarij mundani phi. vocatio Jesu diuina attractio. Piscari vero hoies ē supnaturales vel diuinas inestigare inuenireq̄ veritates.

Septima pars pr̄ci-

palis agēs de amoꝛe ⁊ ei⁹ triplici ꝓprietate/et ō raptu simul ⁊ extasi ⁊ a. xxxv. ꝓsideratiōe vsq̄ ad. xl. Ordine vero. xxxv. ꝓsideratio ponit animā rōnalez sine instinctu dei ⁊ amoꝛe non posse

Rationalis spūs tāq̄ spūalis nauta p̄ theologiā mysticā doct⁹ /non nisi vocāte dño/⁊ secretis afflatib⁹ velū mētis impellēte/a mari sensualitatis ad litt⁹ eternitatis h̄ ē a carnalib⁹ ad spūalia pueniat. Et nō nisi p̄ eius amoꝛē/in deifico portu stabilit⁹ atq̄ solidar⁹ cōquiescit. Hoc ex p̄cedenti similitudine satis p̄spicuū ē ex his que dixim⁹ in p̄cedēti ꝓsideratione. Nā cū ibi ostēsū sit/q̄ nō acq̄runt⁹ portum stabilē in deo p̄ solā cognitiōem/superest vt h̄ fiat

aliunde/videlicet p amorosã affectiõem/p hanc ipe cum deifico portu nro vnimur/t ei adhere mus/dicẽte ppha: Mihi aũt adherere deo bo nũ est. Et rursus scriptuz est. Qui adheret deo vn' spũs ẽ. Illud ꝯz clarius elucescit ex pprietatib' amoris /q̃z tres ad pñs attingere sat erit Amor eni raput. vnit. satisfacit. Primo quidem amor rapit ad amatum t inde extasim facit. Secũdo amor iũgit cũ amato t ãsi vnũ efficit Terno amor sibi sufficit nec aliud p̃ter amare querit Ex his itaq; pprietatibus deinceps aliqua sũt psequenda.

Cõsidera. XXXVI

explicat vim amoris put est in raptu et extasi p ppias differẽtias exemplificãdo de paulo t ex emplo naturali.

Amor rapit ad amatũ t extasim facit Et vocaf raptus in pposito eleuatio potẽtie alicui' supra inferiores potẽtias/t exactuatione ei' in sua opatione/cessantib' vel debilitat| act' inferior potẽtia rũ. Vel rapt' ẽ fortis actuatio t vehemẽs in superiori potẽtia/vñ cessant opationes inferioris potẽtie/vñ ita debilitanf t liganf /vt superiorẽ in sua opatiõe nequaq; impediant. Porro extasim dicim' speciẽ quãdaz rapt' q̃ fit ap̃propriati' in supiori portiõe aie rõnalis/q̃ spũs/vel mens/ vl' itelligẽtia noiaf dũ mens ita i suo actu suspẽsa est/q potẽtie inferiores cessant ab actib' suis sic q nec ratio, nec imaginatio/ nec sensus exteriores/imo q̃q nec potentie naturales nutritiue/t augmẽtatiue/t motiue/possint exire i suas ppas opationes. Distinguẽdo igif t quodãmodo ꝑtrahẽdo raptũ ꝑtra extasim Rapt' ẽ mino ris efficacie in suspẽdẽdo/vel impediendo actũ inferiorẽ. Inuenif tñ etiaz in oi potẽtia supioze respectu inferiorũ. Extasis vo in sola mente fit/ & t actus inferior potentiaz nõ solũ debilitat & tollit fũdit'/q̃diu durauerit. Paul' itaq; ex empli causa/i suo rapta duo exp̃mit q̃ ꝑcurrũt i extasis descriptione. Exp̃imif eni potẽtia que rapta ẽ. s. tertiũ celũ ipius aie modo supra expo sito. qd celũ in potẽtia cognitiua/ẽ mens vel itelligentia/t in affectiua ẽ apex mẽtis. vel ei' scintilla. Exp̃imitur scdo cessatio oiuz inferior ab actib' suis/alioq̃n quõ paul' nesciſſet an i corpe mẽtis cũ cessatiõe oiuz opationuz in inferiorib' potentijs. Et hec p̃t rursus subdiuidi f̃m duplicem vim mẽtis. vnã cognitiuã t aliã affectiuam Prima extasis ẽ raptus i spũ scda raptus extra spiritum. Nisi forte aliter velim' distinguere hos rapt' penes obiecta vt rapt' in spũ dicatur respectu itelligibiliũ sub deo/et rapt' supra spiritũ respectu diuinoz. t forte vtranq; acceptionẽ in scripturis legimus p̃mixtim. Inuenimus eni de regina saba q̃ non habebat vltra spiritũ qm̃ admiratio vehemens suspenderat act' omniũ potentiaz in ea respectu eoz q̃ de sapientia salomonis fuerat cõtemplata. Et h̃ p̃t dici stupor vel spasmus. His itaq; p̃locutis de noie raptus et extasis supest indagare quõ hec fiant originaliter p amorem: Cuz igif amor sit radix aliaz q̃liumcũq; affectionũ /si ostenderim' q̃ affectio potius q̃ cognitio raptũ agat/patebit sufficienter qđ intendimus Est in p̃mis silitudo amoris quo ad p̃dus/quẽadmodũ vn' ex sapientibus dixit. Amor me' p̃dus meũ. illo feror quocũq; feror. Oportet igif q̃ amor sit trahẽs t rapiẽs. Ferunf itaq; ẽuia ad locũ stabilitatis et quietis sue /tractu q̃dã poti' q̃ ex cognitione hui' cẽtri. siue p̃deris tẽdentis ad cẽtrũ mũdi h̃ palã in ẽuib' cognoscẽtib' q̃ cessante oi sua cognitione/nihilomin' deorsũ nõ impedita ferũf. Et lz amor/p̃sertim q̃lem loq̃mur/forte magl hz de silitudine cũ natura leuitatis/cui' est supferri. tñ ipa etiã leuitas p̃dus q̃ddaz dici p̃t/iuxt intẽtionẽ p̃noiati sapiẽtis. Rursũ expimur i ferro qđ dũ affectũ est p magnetẽ rapif ad ip̃m prius sine cognitiõe. Sed t vtus nutritiua nutrimentũ graue sursũ trahit/nõ opante ad h̃ cognitiua vtute De hinc transeam' ad raptuz vtutum cognitiuaz.

Consíde. XXXVII

Aliũ scribit raptũ imaginationis /in passionarl exemplificando.

Raptus imaginatiõis sup vires sensitiuas inferiores /fit p amoris affectionem. Manifestũ ẽ q̃ amoris vel desiderij affectio. p̃t tãta fixione / vtutez imaginatiuam trahere vl' rapere/q̃ potẽtie inferiores sensuũ exteriorz/obiecta ppria eis opposita nõ attẽdunt. h̃ sũpsit phs ab expientia. Et h̃ ẽ raptus q̃dẽ p̃mus i p̃mo celo aie/quẽ raptũ q̃d aliud p̃ncipaliter efficit/q̃ feruidũ intus desideriuz rei p imaginationẽ p̃sentate. neq; enim sola cognitio imaginatiua ꝑfundaz fixionẽ facere sufficeret. Videm' hũc raptũ i philocaptis alijsq; plurimis q̃s melãcolicos t fantasticos appellam' t q̃ busdã repẽte timẽtib' t iratis /aut vehemẽt zelãtib'. Hic aũt imaginatio vel alie vires supiores sup sensus exteriores efferũf t rapiũf. Sic ecõtra ꝑstat aiaz q̃ñq; sic detineri circa sensationez exteriorũ obiecti/p tactũ/gustum/aspectũ q̃/q̃ opatiões potẽtiaz supioz cessant aut ipediũf. Hoc aũt ppie nõ dr rapt' h̃ tract' aut demersio dũ p potentiã inferiorẽ supior deorsũ trahif/t ab actu suo cõpellif cessare/qđ fit i nob ex corruptela peccati nimis heu faciliter t frequẽter.

Cõside. XXXVIII.

raptus vim put est in ratione sicut| in studiosis

apparet ostendit declarandū.

Raptus rōnis in actu suo sup potentias inferiores fit p volūtatis amorem Fecerunt ꝫ pspicuū studiosi pscrutatores regulaꝝ generaliū i varijs artibus q̄ abstrahentes a motu/ꝛ materia/vel spūalia meditātes/q̄rūt deducere ꝛ ratiocinari ex notis incognita/q̄s aliq̄n volūtariꝰ hmōi apetitꝰ cessare fecit ab opatiōibꝰ nō tantūmodo sensuū exterioꝝ vt nescirēt q̄d ab extra fieret/ꝫ etiā virtuti fantastice ac imaginatiue: sua actio denegabat. Ita vt corporeū fantasma nulluz irrueret/ aut irrūpere volens supiori rōnis voluntatiscz ꝛtute p̄mereꝛ. patuit ꝫ in q̄busdā/ de q̄bꝰ apud valeriū maximū nota est historia.

Cōsidera. XXXIX.

est de raptu mentali siue scintilla eiusdem ꝛ solū modo est magis pfectoꝝ.

Raptus mentis supra potētias se inferiores fit affectionis p scintillā/ menti cognitā vel apropriatā /q̄ amoꝝ extaticꝰ vel excessus mētis noiaꝛ Vnde nuducimur ex poziꝰ raptibꝰ/q̄ sicut crebriores ꝛ faciliores sunt/sic intelligibiliores inueniunꝛ/ q̄liter mens in suis actibus taliter efferri potest ꝛ figi/ vt nulla inferiorū potentiaꝝ eam intertur bet/imo p vim suam affectiuam/ita scip̄am actuabit q̄ vis sua itellectiua/ vt sic necz se/necz alia recogitabit/quo rationabiliter cōcesso/ pmptissima sunt cōsequenter ad intelligendū oia q̄ doctores eleuatissimi/nominatim Diony .tradiderunt de mystica theologia . Ea insup que dicūt fieri in sapientibꝰ ꝛ deuotis/vt sunt extasis mentis excessus.anagogica ductio .raptus in tertiū celum. diuisio anime ꝛ spūs. Introductio in diuinā caligne exemplo moysi. Vel in sanctasanctoꝝ cum nube oia tegente/instar aaron . Quid etiā amoꝝ vehemens .i. mentē vehēs? q̄d moys aie viuēte spiritu? q̄d noꝝ illumiatiua tenebris? q̄d moys rachel in ptu beniamin? q̄d anagogica cōuersio iozdanis retroꝝsū? intelligentie se p̄sentabunt ꝛ similia.

Octaua pars pzinci-

palis agit de vi amoris q̄ amantem vnit cū deo ac stabilē facit ac reqescere vsq̄ ad finez p̄mi tractatus Ordine ꝟo est cōsideratio .xl. q̄ remouet varios vnionis modos ꝛ q̄enit ad illuz quem etiā ostēdit/q̄ aiaz ꝺz deo vnire.

Amoꝝ vnit amantē cū amato ac pinde hūc stabilire ac sistere facit cū illo. hec dicta est scōa amoris p̄prietas. Ad cuius hui? intellectu loquēdū ē aliq̄d de modis vnionū varijs ꝛ diuersis. Ez cum hec vnio de q̄ loq̄mur non corpalis est/sed spūalis/de corpalibus vnionibꝰ nihil hic dicendum est. Vniones aūt spūales iueninus/vt p inhesionem. p informationē. p actuationez. p assistentiam p̄ncipalitaꝛ. p illapsū . p sustentationē hypostaticā/vbi plures nature in vna psona q̄ueniunt. Ez oiuz sup̄ma vnio est i diuina essentia seu natura/in q̄ tres persone sūma vnitate subsistunt. Ez has vniones tanq̄ huic ꝓposito minus q̄uenientes relinq̄mus. Hec vero vnio amātis cū amato/ab aristo .in ethicis. tangit vbi aīt amicus est alter ego/cuiꝰ vnionis ratio exprimi videꝛ cum ab eodē ꝺz. Amicoꝝ est idem velle ꝛ idē nolle. spūs ergo noster cū deo adheret p inestimū amorē/vnus spūs est cū eo p volūtatis cōformitatē. solus eni amoꝝ pfectus et pfecte deo adherēs: veraciter ozat. fiat volūtas tua sicut i celo ꝛ in terra. ꝛ q̄ sic ozat: ozat vtiq̄ in spū ꝛ veritate/sicut ozandum esse veritas docuit i euangelio . Nam ꝛ ipe p̄rem adozauit dicēs/ verūtū nō sicut ego volo ꝫ sicut tu. Itaq̄ q̄ sic vnit deo ꝛ adheret p amorosam volūtatis ꝓformitatem vtiq̄ stabiliꝛ in eo Ad qō traduci pōt illud psal miste/absorpti sūt iuncti petre iudices eoꝝ .i. in deo totaliter stabiliti.

Consideratio XLI

agit de erroribus circa trāsformationē anime in deū/ꝛ q̄d sit/ꝛ quō etiā cōpleꝛ/exemplis ostēdit ꝛ rationibus.

Amoroſa vnio mētis/cuz deo que fit p theologiaz mysticā /cōgrue trāsformatio noiatur /sicut beatus Diony. ꝛ sancti patres locuti sūt/sed inexplicationis modo varietas inueniꝛ Fuerūt enim q̄ dicerēt spiritū rōnalem dū pfecto amore ferē in deū/deficere penitus a se/ ac reuerti in ideam ppriaz/quā habuit imutabiliter ac eternaliter i deo iuxta illud Job .qō factū ē/in ipo vita erat Dicūt ergo q̄ talis anima perdit se/ꝛ esse suuz/ ꝛ accipit verum esse diuinū /sic q̄ iam non ē creatura/nec p creaturam videt/aut amat deū /sed est ipe deus q̄ videtur ꝛ amatur. Hanc insaniaz volueruūt aliqui trahere ex verbis Bernardi in epistola ad fratres de mōte dei. hanc etiā nisus fuit ponere almaricus hereticus ab ecclia cōdēnatus/quem ꝓpterea Aug⁹ inter hereses nominauit ꝛ numerauit. Hanc etiā nisus est renouare autoꝝ illius tractatus/cuius titulus est de ozsus venit exite obuiā ei Contra hunc errozē scripsi dudū quandā epl̄am /Ez in alijs scptis eiꝰ hūc errozē correxisse videaꝛ .ponendo q̄ aia rationalis semp remanet i esse suo ꝓprio qō hz in suo genere. sed ꝺz tātūmodo sil̄itudinarie trāsformari sicut amatoꝝ dicim? coꝝ vnuz ꝛ aiam vnam qō vtiq̄ ꝓcedimus Fuerūt alij ponētes q̄ amoz creature ad deū nihil ē aliud q̄ deꝰ ꝛ ita q̄ spūs rōnalis/formaliter amat deū p spiritūsanctum.

Hec opinio imponit mgr̃o ſniaz/ quã ideo do-
ctores nõ tenẽt. qz nõ posuit formaz aliquã dile
ctionis actualis vel habitualis q̃ſi mediaz ad
diligendũ deũ eẽ necessariã. Nã si ꝺ addidisset.
et resoluisset q̃d dicit hec p̃positio p .dum ait q
deus diligeret p spiritũ sanctuz. qz ſcz dicit cau
sam exemplarẽ/tunc positio sua cõpletior ꝛ irre
phensibilior fuisset. Fuerũt alij /q̃ p silitudines
reptas in corpalib⁹/ voluerũt hãc vnionem seu
spualez transformationẽ reddere clariorẽ. Dixe
rũt enim q aia sic vnit deo ꝛ in ipm trãsformatur
quẽadmodũ si gutta aque mittat in doliũ fortl
vini. Illa nanq gutta tũc pdit esse ppriũ/ quer
titurq totaliter i alienũ/ velut etiã si cibus p nu
tritionẽ quertat in cibatũ/iuxta illud qd Aug⁹
loqtur in pſona dñi. Cibus sum grãdiũ crede ꝛ
manducasti. nõ tu me mutabis in te/ sicut cibum
carnis tue/ſz tu mutaberis i me. Q Femini me le
gisse q ad pdicationẽ pfate silitudinis /deuota
q̃dam mulier sic exestuauit/sic exarsit intrinsec⁹
q̃ cepto spũ sese non capiẽs /ipa velut mustuz
nouũ/absq spiraculo /ruptis venaz et neruozũ
vinculis vitam cũ sanguie tradiderit. Tradu
cunt aliqui ẏbũ deuoti Gerñ. in de p̃cepto ꝛ di
spẽsatione ad hũc sensuz dũ ait q verius est aia
vbi amat/q̃ vbi animat/ q̃ſi videlz amãdo /se et
corp⁹ deserat/ac in deũ suũ tota ptrãseat. Q De
rũ hec silitudo deficit/habetq plurimũ de dissi
militudine/alioq̃n redirem⁹ ad errorẽ pri⁹ cõme
moratũ. nõ eni pdit aia in hac vnione suum esse
ppriũ/sicut gutta aque desinit p corruptionem
quã alter⁹ generatio subsequtur. Rursus ppt̃
eandã rõnem/silitudo trãssubstãtiationis /q̃ fit i
benedicto sacramẽto/ nõ satis est idonea ad ex
plicandũ trãsformationẽ amãtis in deũ amatũ.
Q Adducũt ãt alij silitudinẽ ferri cãdẽti. seu car
bonis igniti. vbi carbo ꝛ ferrũ remanẽt sub esse
ppꝛio. induũt tñ q̃sdaz pprietates ignis seu ca
loris incorpati/ꝛ q̃si ppias pdunt. vt frigidita
tem.rigorem.ꝛ nigredinem sic q ferrũ illud can
dens/videt esse totaliter ignis Sic p̃terea aer il
luminatus/incorporat in se lumẽ solis/ ita vt ex
aere ꝛ lumine vnum fieri videatur .sic ferrũ affe
ctum per magnetez/induit magnetis pprietatẽ
vt videlz ipm ferrum aliud ad se valeat trahere
sic vapor q̃ẽ subst̃ialiter aq̃ /leuitatẽ accipit et
quãdã ex caloze aeris ꝺitionẽ. Dãt alij silitu
dinẽ generaliter p pfate vnionis manuductione
ꝺ vnione materie ad formã seu pfectibilis ad su
um pfectũ. Cõstat nimiz q materia añ susceptl
onẽ forme impfecta ẽ/ꝛ sine decore/sine ẏrtute/si
ne actiõe dei ei forma/mox venit ad pfectionem
iuẋ forme sibi vnite pprietatem. Sic aia ꝑus q̃
vniat deo/p viuificũ amorẽ /manet in q̃dã mor-
te spuali sine decore/sine ẏrtute ad act⁹ viuificos
meriti vite eẽne Si aũt deo ꝗũgat tãq fontali
totius vite p̃ncipio/dat sibi vita q̃dã diuina.nõ
quidẽ p formalẽ inhesionẽ dei ad aiam. ꝟ eni re
pugnat diuine pfectioni ẽ p illapsũ quendã inti
miorẽ ꝛ spũalẽ/secluſa ipfectione q̃libet/ ꝛ ꝟ me
diãte amore/tãq q̃litatiua ꝛ armonica dispositi
one/quodãmodo ꝓportionabilit̃/ sicut dispositio materie preq̃ritur/ nec tñ sufficit ad humane
forme susceptionẽ. Q Remissis igit̃ his silitudi
nib⁹/dicam⁹ ꝗsequenter ad eas/q amor sicut ca
lor naturã hz ꝗgregãdi seu vniẽdi omogenea/si
cut etiã sepat ꝛ diuidit ethrogenea .Cõstat aũt
q spualia cũ spualib⁹ omogeneitatẽ q̃ndã .i. silitudinẽ habuãt adinuicẽ/ꝛ a corpalib⁹ seu terrestri
bus sint dissilia Omne igit̃ q i hoie repit̃ spuale
vt diuinũ segregat quodãmodo p amorẽ viuifi
cũ/ab oi eo qd terrestre ẽ atq corporeũ sic fit ibi
diuisio spũs ꝛ aie. i. spualitatl ꝛ aialitatl ꝛ sensu-
alitatis/ꝛ sepat p̃ciosũ a vili/ ꝛ qz de⁹ spũs est ꝛ
silitudo ẽ causa vnionis/ pspicuũ ẽ cur spũs ra-
tionalis sic depurat⁹ ꝛ defecat⁹ / vnit̃ spũi diuio
qz videlz silis efficit̃ cũ deo. Addam⁹ tñ alteraz
huĩ⁹ vnionis cãz etiã q̃ ad ea q̃ corp⁹ ipm respici
unt. Spũs itaq sic assimilat⁹ deo/sic q̃lificat⁹/ ꝛ
affect⁹ p amorẽ/q̃lificat/ ꝛ afficit ꝗsequẽter corp⁹
ppriũ tãq suũ formabile seu materiale/p redũ-
dantiã spũs ad corp⁹. Quo fit vt corp⁹ ppriũm
sic habituatũ ꝛ affectũ/induat ꝛ gerat q̃sdã pro-
prietates ipsius spũs/ ppꝛis vel derelictis vel
multũ ab actiõe suspẽsis. Inde ẽ dictũ Aristo.
in ẏtuoso iuãt oia ꝗsonant rõni. Sic g spũs no
ster tract⁹ a deo trahit ꝗsequẽter ea q̃ corpis sũt
ac pinde resultat vnio mirabilis spũs ad deũ/ ꝛ
corporis ad spiritũ.

Consideratio XLII

quietem aie in deo ꝑm triplicẽ ipi⁹ tensionẽ ostẽ
dit/ put sancte trinitati silitudinarie quodãmo-
do in eadẽ stabilitatur.

P Er p̃dictã amorosam vnionẽ/i q̃ my-
stica theologia cõsistere videt .aia q̃-
etat .satiat ꝛ stabilit̃.qd facile ẽ i pri-
mis ex ꝓdicti deducere. Naz cũ res q̃libet sit in q̃
te/dũ pfectõez suã adepta ẽ/illiq ꝗũcta. ꝛ spũs
nr̃ vnit̃ ꝛ ꝗungit̃ sũmo pfectibili/p amorez pfe
ctũ/vt ex inde q̃tet satiet ꝛ stabilitat necesse est
Sic materia i forma habita. sic lapis i cẽtro posi
tus. sic res q̃libet i adepto fine suo q̃tat Aia q̃p
perfectionalis dũ cõiungit̃ ꝛ vnitur deo copulatur
suo sũmo bono Est eni deus summũ bonũ eius
est centrũ eius/finis/totaq ipius pfectio/q̃d er-
go aliud ipa req̃reret⁹ aut ad q̃d aliud vlterius
inhiaret⁹ Q Dorro in ipa aia ꝗsidero tres tẽdẽ-
tias p̃ncipales / ꝓportionabilit̃ ad triplicẽ vim
eius siue potentiam. quarũ vna est cõcupiscibi-
lis. alia rationalis. tertia irascibilis nominatur.
ꝗcupiscibilis tendit in bonum .rõnalis in ver.
irascibilis in arduũ. Sic aia p has vires tendẽ-
tiam habet in benedictam ꝛ sanctaz trinitatem

Mirū qz ad eam ⁊ eius similitudinē facta est eiusqz imago constituta. Attribuimus itaqz spūisancto bonitatē/⁊ ad hanc tendit vis ꝓcupiscibilis. attribuimus filio veritatē/⁊ ad hanc tendit vis rōnalis/attribuimus patri potentiā manifestatem ⁊ gl'iam. ⁊ ad hoc tendit vis irascibilis Oportet igit vt his viribꝰ satiatis p ꝓiūctionē cuiuslibet cuz suo supmo appetibili/ aīa rōnalis totaliter satiet. q̄tetur ⁊ stabiliat/nā si delectatio i bono ꝓueniēte ⁊ voluptatis suauitate q̄rit q̄d de aīe voluptate/ beata maxime:sentienduz est? Audiamꝰ q̄d ꝓpheta dicit ad dñm. Torrēte voluptatis tue potabis eos. Dis aūt delectatio i infimis: plus aloes q̄ mellis habet/inq̄t satiricus/lingit eni mel in sentibus ⁊ vrticis/ ꝓpt̄ qō recte dic̄ Boetius. habet ꝫ voluptas oīs q stimulis agit fruētes. Si ꝓterea q̄rit veritatī cognitio. cōuertat aspectꝰ ad verbū diuinū: velut ad artē prīmā: cuius exemplar verū est esse vez Si deniqz potentia si gl'ia. si opulentia .si dignitas q̄ratur. hec oīa est deus aīe eū diligēti/qz est merces sua magna nimis . in q̄ ⁊ oīa se posse gloriatur apl's. Oīa inquit possum in eo q̄ me ꝓfortat. Deꝰ ergo finis ē aīe / et eius vltima pfectio/ ipe est velut centrū. ⁊ locus naturalis omniū desideriorū suoz. Dum ergo in se deficit aīa in salutare dei velut ad nihilū redacta nulli iam alteri nec sibimet innititur sed soli deo/vt sue dulcedini/vt sue veritati/vt sue glorificattoni. dicens p̄mo Renuit cōsolari aīa mea memor fui dei/ ⁊ delectatus sum Dicēs p scdo /nihil arbitratꝰ sum me scire/nisi ihm xp̄m factus stultus ꝓpter ip̄m Dicēs p tertio/vtinaz q̄ gloziatur in domino glozietur. Ac ꝓinde non habēs quo vlteriꝰ tēdat/aut q̄d/vltra req̄rat/ quietat anima i deo atqz stabilitur possidens in eo oīa ceteraqz cōtemnens atqz pulpendēs. Possent ad hec explicāda verba magis ac magis sine termio multiplicari/sed apud exptos hec pauca videt sufficere. Nam inexptis siue rudibꝰ vel q̄ laboziose possunt hūano adminiculo excitari vt animū ad amāduz exercitarent/nulla vnqz verba ad ꝫ plene capiendū satis erūt.

Considera. XLIII

Agit de amozosa ozatione ⁊ eius ꝓprietate eaz etiam diffinit ꝑm traditionē magnozū virozum studiosissime.

Proprietates ⁊ ꝓditiones amozis ac theologie mystice q̄ supza dicte sunt/ etiam ozationi pfecte ꝓueniēter ascribi possunt. Huius ratio est. qz in anima cōtemplatiua amoz/ ⁊ mystica theologia .et ozatio pfecta/ aut idem sūt/aut se inuicē p̄supponunt. Naz vt patet ex supza dictis. mystica theologia ē cognitio exp̄imentalis habita de deo p ꝓiūctionē affectꝰ spūalis/cū eodē. dū scz implet illud apl'i. Qui adheret deo vnꝰ spūs ē/quemirū adhesio fit p extaticū amoz. Teste beato Diony. Rursus hec eadē mystica theologia ꝓ sapiētia put inter dona reponit a sapoze scz q̄si sapida scia. Vocat ꝓterea a diuino dionysio irrōnalis et amens sapiētia /eo q̄ supat rōnem ac mentē/trāsiliēs in affectū .nō q̄ēcunqz ꝑ purum ipsiqz mētali intelligētie cozrespōdētē /q̄ affectu videt deus a mūdis cozde. Videt inquā . quia sentit ⁊ gustat iuxt̄ p̄missionē xp̄i. beati mundo corde qm ipi deū videbūt . ⁊ p̄m illud Greg' in omel'. Amoz ipe noticia ē. Nunc ꝫo recogitemus de q̄ incepit ꝓsideratio. q̄d eni ē aliud oro pfecta q̄ hmōi exp̄imētalis ⁊ affectualis cognitionis noticia? Oro q̄dē describit q̄ ē eleuatio mētis i deū p pium ⁊ humilē affectū . ecce q̄ oratio trāscēdit mētē ⁊ spiritū. p q̄to mens ⁊ spūs dicūt vim cognitiuā itellectiuā . trāsit eni supra p desideriū p pium ⁊ humilē affectuz. ꝑ q̄lem affectū? affectū vtiqz mentalē aut intellectualē sumū/ ⁊ non totū sensualē aut rōnalem /alioq̄n nō eēt ozatio pfecta/ q̄lem loq̄mur ⁊ q̄lez describit apl's cū dicit. Orabo spū ozabo ⁊ mēte/spiritū ibi p vocis inspiratiōe. mētem ꝫo p supiozi aīe portione accipit .ozatio eni solū in voce/ aut imaginatione versata/caret suo pfectiōis cōple mēto/trāseat necesse est ad mentez ⁊ coz/queadmoduz dicebat dauid ad dñm. Inuenit seruus tuus coz snū/ vt ozet te. Sicut ꝓterea mos ecclesiasticus habet hoztari populū ante ozatiōez vt gratiarū actionē ⁊ dicere. Sursuz cozda . Recte q̄dem hoc facit/ne ꝓphetica illa maledictiōe notaret/ que dicit. populꝰ hic labijs me honozat. coz autē eoz longe ē a me. Hanc beatus Anthonius heremicola .hanc ceteri eleuati patres seruns dicētes. Ozationē nō in strepitu vocum/ nō in cōpositione ꝫboz/ sed in affectione piozū purozūqz desideriozū ita vt crebzo nesciat oās nec intelligat se aliq̄d postulare. Sic docet Anthonius. Quare hoc? qz supza se per intellectuz ponit aut diuidit. sed puro simpliciqz actu desiderij vel amozis in eo qō ē omne bonum fertur/ pausat/sopozat. q̄si dicens cū ꝓpheta. In pace in idipm dormiam ⁊ requiescam. Ex p̄missis eluceſcit clarius q̄ mystica theologia ⁊ ozatio pfecta in hoc ꝓueniunt q̄ vtraqz ponitur in via affectiua supioze/ ⁊ q̄ vtraqz est respectu p̄mi ⁊ sūmi boni. Et est ipsius amoz quidam purus/ aut ip̄m concomitans vel gignens vel supponēs cui amozis ꝓprietates quas supza posuimus vtiqz cōueniunt.

Considera. XLIIII

Ozationis pfectionē ⁊ vbi. eiusqz effectum ⁊ ꝓstinctum ozātis quā ꝓ q̄bꝰ offert ponit et ipius ꝓcessum q̄ ad p̄cellentiam.

Perfectio seu felicitas aie rōnalis pvi
ta p̄senti magis in oratiōe pfecta seu
theologia mystica q̄z in ꝓtemplatiōe
intellectiua reponit. Contēplatio nā
q̄z si nude ꝓsideretur sine dilectione vel affectu
subsequēte/iam arida ē/inq̄eta ē/curiosa ingra-
ta inflata ē. Deniq̄z fit longe ab illa pace que ex-
uperat omnē sensuz. Quapropter ꝓcludere fas
est/q̄ schola ozādi laudabilioz est ceteris paribꝰ
q̄ schola litteras edocēdi. quēadmoduz scholā
religionis p affectu excellit scholam eruditiōis
p intellectu. Proinde laus orationis extatice
seu pfecte colligit ex ordine suo q̄druplici vide-
licet ex ordine ad deū/ad ppzium subiectum/ad
primum z ad inimicū. Primo q̄dem ad deū
quoniā sibi soli dat gloziam adoratiōnē/gratia-
rūactionē z honorem/eū sibi amicum cōcilians
Ac inde plegez amicicie/que est idē velle z nol
le/ipa q̄d petit accipiat/z q̄d querit inuenit. sibi
q̄z pulsanti aperit. nō sic intellectio aut queuis
alia opatio. Secūdo oratio subiectū ppzium
q̄d inhabitat. purgat. pficit. illuminat. quietās
ipm satiās atq̄z stabiliēs. Tertio oratio iuuat
primuz nō vnū aut duos sed totū corpus eccle
sie mysticū viuifico quodā influxu/nutrit/z ca-
pacissimo quodā materne beniuolētie sinu/oia
ecclie membza suaq̄z opa cōplectitur. offerēs ea
deo/z p his supplicans z impetrans/ tanq̄z que
stuaria gratissima p indigētijs inopum spiritu-
alium subleuādis: z p elemosynis gratia q̄z que-
rendis atq̄z impetrandis, in magno ac miserabi
li hospitali huius mundi/imo z carceris z pena
lis purgatorij. Huic operi nulla exterioz ad-
monitio: nulla p̄sus comparabilis exercitatio
potest in efficaciam coequari. Primiū q̄z frustra
hec omnia fiunt/z vane/si non aduenerit oratio
iūcta charitati. Postremo nihil ita sicut oratio
vires inimici seuientis pterit. nihil ita tendicu-
los laqueoz suoz euacuat z ostēdit. Alioq̄n nō
dixisset ppheta. oculi mei semp ad dñz quoniā
ipe euellet de laqueo pedes meos. Et itez. pui
debam deū in conspectu meo semp/qm̄ a dextris
ē mihi ne cōmouear. Ecce rex Josaphat ad de-
um. Cū ignoram⁹ inq̄t quid agere debeamus: h̄
solū habemus residui vt oculos nr̄os ad te di-
rigamus. Quocirca bn̄ iubebat dñs. oportet sem
per oraze et nō deficere. Semp aūt orat semper
oculos ad deū habet. q̄ semp de pio humiliq̄z af
fectu desiderat. Deniq̄z de oratiōe quā cū ve
ra sapia z mystica theologia ꝓuenire dixim⁹ de
eius q̄z virtute z ꝓditionib⁹ ac ppzietatib⁹ copio
sis/hoc loco sermo posset incidere. sed de his re
mitto ad ea q̄ sancti z doctores saluberrime tra
diderunt/et p̄cipue Hugo de sancto victore in
tractatu suo quem de oratione cōpendiosissime
et subtilissime composuit cuius est hoc initium.
Quo studio quo ve affectu orandus sit deus z q̄
Legat Guilhelm⁹ parisien. in libello qui retho
rica diuina intulat. Legantur z ceteri qui orati
onis ppzietates vtilitates z q̄bus excluditur/q̄
busq̄z impedit/doctissime tradiderūt. Superest
vt de practica theologie mystice in sequentibus
prosequamur.

Finit p̄ma ps̄ d̄ mystica theologia speculatiua.

Incipit plogus eius

dem in p̄tem sc̄az de theologia mystica practi-
ce cōscripta ab eodē sub. xij. considerationib⁹ si
ue industrijs.

Tractantes in lectionib⁹ nostris iā
a multo q̄uis interrupto tēpoze. d̄
theologia mystica secuti sum⁹ oz-
dine in alijs scientijs obseruatum
vbi ꝓius tradit de speculatiua q̄z
practica. nihilomin⁹ h̄ sciētia supza ceteras mul
tas hoc hz ppziuz vt speculatio in ea nec pfecte
tradi/nec plene intelligi possit. nisi practic⁹ p̄ces
serit vsus. Quobrem deinceps p̄sentis opis erit
tradere sub aliquib⁹ considerationib⁹ modos z
vias q̄bus ad theologiam mysticaz habeat ac-
cessus. Perquirere eni q̄d sit theologia mystica
z in q̄ vi aie reponit. z de differētia ei⁹ ad specu
latiuā theologiā/z silia/q̄lia p̄locuta sūt/ non sa
tis eē debet homini xp̄iano/p̄sertim eccl̄iastico
op⁹ exercitatioq̄z requiri t q̄d vt fiat pdest non
mediocriter apire ea q̄ ad opus aggrediendū fi-
niendūq̄z necessaria sunt vel accōmoda vt obser
uent. q̄ etiam pturbare solebant opantem/vt vi
tent q̄z elucidatio nos expediret ab his oibus
que in hoc negocio tractanda p̄idē suscepimus.
Et dicimus in p̄mis q̄ magisteriū theologie
mystice z orationis extatice seu perfecte Jesus
xp̄s sibi soli sueq̄z volūtati retinuit nec ad illud
humana sufficit industria q̄uis ipsa nō debeat
penit⁹ derelinq̄. Eteni si omne datū optimum z
oīe donū pfectū desursū ē descendens a p̄re lu
minū. p̄spicuū habet ꝓsideratiōis hui⁹ p̄ncipiū
q̄d donum pfecte oratiōis pfluit a diuina volū
tate tenente lucem in manibus sicut Job notat
Et exponit Greg⁹ q̄ dum vult illuminat z clau
dit dum vult. Ceterū q̄ humana non sufficit in
dustria posterius elucidabit. q̄ tñ nō sit p̄sus
abijcienda docet apostol⁹. Vocans nos dei co-
adiutores/nō cōpulsores/non puentores/ne di-
camus manus nostra excelsa/z non dñs fecit
hec oia. Possunt aut̄ duodecim industrie p
suposito p̄i⁹ afflatu diuio p practica theologie
mystice/sub totidē ꝓsideratiōib⁹ annotari. Pri
ma dei inuocationē attēdere. Secōa ppziā cōm-
plexionē agnoscere. Tertia ppziū officiū vel sta
tū aspicere. Quarta semetip̄m ad pfectiōem ex
tēdere. Quinta occupatiōes effugere. Sexta cu
riositatem deponere. Septima lōganimitatem

assumere. Octaua passionū vel affectionum origines aduertere. Nona tēpus idoneū ⁊ locū inquirere. Decima somno ⁊ cibo moderanter indulgere. Undecima meditationib⁹ pijs generatiuis affectuū silēter insistere. Duodecima spiritum a fantasmatib⁹ auertere. Has igit industrias nouissime studui redigere ad formā quandam tractatuli dum post laboriosam legationez vtinam fructuosiorem sup negocio pacis ecclesiastice/regredi tādē datum esset a roma ad Januam vbi prestolabamur ꝙuentionē iuratam ⁊ ꝙcordatam marsilie/p duos cōtendentes debere cōpleri in saona/illic pendēte nostra qua frustrati tandem sumus expectatiōe. Ego ne vacationem datā male vacando cōsumerem/sed obedirem domino dicēti per ꝓphetam/vacate ⁊ videte qm̄ ego sum deus/vacaui vt viderem q̄ ratione/q̄ ve industria ꝙtingeret essentiā dei cum sua exaltatiōe/ꝙtemplādo cognoscere/⁊ cognoscēdo ꝙtemplari.

Consideratio prima

Mystice theologie practice tres vocationum modos ſm triplicē in deū cōuersionez aie. ⁊ triplicē statū tēdentiū ostendit. Industria ꝑma

Dei vocationē attēdere. Vocat deus ad salutem omnes hoies/siquidē vult oēs homies ſm apostolum: saluos fieri. hinc ille naturalis apud vniuersos indelibilisq; ad beatitudinez apetitus. nihilomin⁹ in via diuine vocationis ali⁹ sic ali⁹ sic ambulat. ſm diuisiones gratiarū/ āministrationum ⁊ operationū vt deducit aplus. Alij q̄dem p spiritū dat ſmo sapiētie. alij aūt ſmo sciētie. alij fides. alij gra sanitatū. alij opa ꝙtutū. alij ꝓphetia. alij distinctio spirituū. alij genera linguaꝝ. alij interꝑtatio ſmonū. Hec autez oia opatur vnus atq; idem spūs/diuidens singulis put vult. Sicut corpus vnū est ⁊ mēbra habet diuersa/officiaq; varia Ecce q̄ sermo sapientie q̄ cum gratia ꝙtemplationis plurimū similis ē/vel eadē reputat/datur p spiritum huic aut illi nō oibus/sicut nec gra sanitatū/nec fides. hoc ē vt arbitror paxi cerdēdo/nec opatio ꝙtutū/nec ꝓphetia/⁊ ita de reliq̄s Quēadmodū igitur non oēs vocatos ad gl̄iam adipiscendā conari ꝙuenit ad quālibet administrationis vel opationis gr̄az indifferēter. Sic nec vniuersos optet ad sapie vel ꝙtemplationis studium se tradere. Hoc in sciētijs vel artib⁹ reliq̄s docuit etiā pbs ⁊ post eū tullius debere politi sanctes attendere/ qz nō oia possum⁹ oēs. Et h̄ clari⁹ est q̄ vt curiosius indigeat declarari. Quis assignatio causarū in ꝑticulari sit varia/⁊ frequēter electio difficilis/iudicando ꝺ quolibet. tu ad hāc opationē i corpe mystico. tu ad illā electos es/coneris facere certā vocationē tuam ad salutez. Prodest vo non mediocriter/cōsilium accipe/ et accepto credere/virorū exptoꝝ spiritualiūq; qualesiudicant de omnib⁹. Juuat insup circūstantias personales attēdere vt corpis sic vel sic cōplexionati. Status q̄z in republica/loci ꝑterea/⁊ tēporis vel memorie ⁊ iudicij/aut q̄lis in irascibili/ q̄lis in rationali/qualis in cōupiscibili reperitur.

Hinc facit vt non oēs ad gr̄am vocati contemplationis/ꝑnt quādoq; sublimius ferri i deum trepidi ⁊ anxij tanq̄ in seueriſſimū iudicē ⁊ magistrū austerū cuius irreuocabilis ē condemnatio. Rugiūt hi frequenter a gemitu corde sui plāgentes ad deum Quis nouit potestatem ire tue ⁊ p timore tuo iram tuam dinumerare? Et illō. si iniq̄tates obseruaueris dñe/domine q̄s sustinebit. Illud insup. Non intres in iudicium cum ſuo tuo dñe/ qz non iustificabitur in cōspectu tuo oīs viuens. Rursuz q̄z. Domine ne in furore tuo arguasme ⁊c. Et varia in hanc sententiā. apud istos non tam desideraf̄ ꝑmiuz q̄tum eternuz supliciū formidaf̄. quale ꝑfecto formidare cautum ⁊ licitum est Inuenies alios quos mercēnarios dicimus/qz mercedem pro obsequio celestem expetunt a deo/tanq̄ regelissimo aut tanq̄ a patre misericordia ⁊ totius cōsolationis dicētes ei. Pater peccaui in celum ⁊ coram te/iam nō sum dign⁹ vocari filius tuus fac me sicut vnū ex mercēnarijs tuis Et hi q̄dez recte agūt tanq̄ filij sibi male cōscij/sed nō vsq; quaq; ad ꝑfectū Sūt alij rariores qui animo neq; seruili neq; mercēnario/⁊ plus q̄ filiali ratione ꝑmunt in deū/velut obliti sue ꝙuitutis/sue mercedis/sue paternalis autoritat⁹. sociant⁹ ei velut amic⁹ ad amicū/imo suauiori familiaritate ꝑiūgunt/ei sicut spōsus ad spōsaz/dicit ex ſnia qui hmōi est dilect⁹ meus mihi. ⁊ ad me ꝙuersiones ei⁹. Et illud. q̄d eni mihi est in celo supple ꝑmer cede/ ⁊ a te q̄d volui sup terrā. supple ꝑ supplicij vitatiōe/deficit caro mea ⁊ cor meuz/deus cordis mei/et pars mea deus ineternū. Numeram⁹ ꝑmos inter incipientes/alios inter ꝓficientes. perfecti sunt reliqui/ita tamē vt ad ꝓorem similitudinem crebro sese reuocent/se arguant/se habere iudicem seueriſſimū/se magistrū vel dominū/ vl̄ patrem cōseruatorem/vltorem q̄ negligentiarum cuz tota mentis ꝑstratione recogitēt. Alioquin vereantur illud. nisi in timore dei instanter te tenueris cito subuertetur domus tua Nihilomin⁹ etiā aut post offensas adulteratiōes q̄ regredi ad spōsum. sciētes dictum ab eo p ꝓphetā re. Tu vero fornicata es cū amatorib⁹ tuis multis. reuertere tn̄ ad me/⁊ ego suscipiā te Idoneū ergo sit vnicuiq; iudiciū/ego interim optem/ consultiorez obseruationē apud plurimos istam esse qui deuz sicut patrē nostrū qui i celis est ꝓponit sibi vel ad timorem reuerentialē incutiendū/vel ad amorem filialem infundendū/et

vniuersaliter ad omia sue laboriose peregrinationi necessaria reuerenti/fiducia postulandum
Quippe nomina hec/domin⁹ iudex magister
tustus. reddēs vltionē velociter ⁊ similia/vehementius pauorem/⁊ minus amorem incutiunt.
Rursus hec nomina/sponsa amica/spōsa mapulcher ⁊ rubicūdus/manens inter vbera/cui⁹
leua sb capite ⁊ dextra amplexat/molliorē apō
quosdā q̄ satis esset affectionē/minusq̄ sincerā
pcurant. Nomē b. pater noster/miris modis in
ter vtraq̄ fecit tēpare/vt ⁊ timor sit cū dilectiōe
⁊ dilectio cū timore.

Consideratio secūda

docet vigilandū ad cognoscendā ppriam complexionem/⁊ q̄ naturalis inclinatio ad mlta ho
minem disponit vt impedit/qō ⁊ exemplificat i
serere bonā naturā inatā a pentib⁹ vel aliūde vt
i iuētute acquisitam dicit mirabiliter esse ope
rosam. Industria secūda.

Propriam complexionem agnoscere
Dobicum dictuz est animas insecū
corpora/qō exp̄mēto quotidiano co
gnitum. sic accipiendū est/vt non ne
cessitatis vel coactionis sit hec sequela/sed incli
nationis. Iuuat autē miris modis ad operatio
nes has vel illas/cōformitatis inclinatio natu
ralis sicut ex aduerso dissonans tm obest/q̄ vix
libertas animi/vix disciplinatio vix conatus af
suefactionis/sufficit euincere. Tradit beatus
Greg⁹ quem in arte cōtemplationis sepe diuq̄
cōuersatum constat/quosdā homines inuenire
nature tam inquiete ⁊ varie vt ocium contēpla
tionis vel nō possint vel molestissime possint fer
re. ad qō alij nature trāquilliozis aptissimi pni
q̄ sunt/p̄mos ad actiōem. secūdos mittit ad cō
templationem. Ceterum quis nesciat quosdam
ex hominib⁹ plus vigere in irascibili ꝟtute. q̄s
dam in rationabili/alios in cōcupiscibili. Quo
circa videmus alios citius venire ad cōpuncti
onis et cōsequenter cōtemplationis gratiam ex
cōsideratione/detestatiōeq̄ vilitatis suozuz fla
gitiozū/⁊ hoc p vim irascibilem intentam ad ho
nesta. Alij magis ex iudicio recte rationis ad id
ipm̄ puehuntur. q̄bus faciliter suadet veritatis
amor. cognitio splendorq̄ mirificus viuere con
formiter ad eādem rationem quā excolēdam su
sceperunt. Porro molle cor ⁊ amicabile/vidēs/
apud alios flexibiles ad ea q̄ sunt compassionis
vel amoris/qualis vt plurimū describit anima
sancta que tota liquefacta est vt dilectus ille su
us totus desiderabilis locutus est. Talez aiam
facilius ad cōtemplationis requiem trahit cōsi
deratio. nūc dñice passiōis/nūc diuine dignati
onis/ac dilectiōis ad seipam/nūc p̄uersationis
pie ac dolorose factorū sctā q̄ p̄cedentiū. In q̄
ꝟtute sepi⁹ viget femine⁹ sexus q̄ ppterea pius
deuotusq̄ notat. Perspicua aūt causa ē cur
facili⁹ b vel isto mō q̄s trahit ad p̄templationez/
cuz actiōes actiuoz sint in patēte bn̄ disposito.
disposita ꝟo est sensualitas obedire spiritui sur
sum intento/dū bz simbolū b est conuenientiaz
ad illud ipm̄ q̄ rapit. Porro q̄tum ex gestis
eoz cōijcere mihi datū est/pl⁹ i Hiero. ⁊ Amb.
viguit irascibilis. In Aug⁹. et sctō Tho. rōnalis. In Greg⁹. ⁊ Bern̄. concupiscibilis. Quis
non dubitē in q̄libet illoz potuisse repire vicissim molle cor/amicabile/flexibile ad ea q̄ dilecti
onem faciūt/alioq̄n cor durum quō nō male ha
bebit in nouissimo. fuerit q̄z in quolibet studiuz
vehemēs ad inq̄sitionez veritatis. zelusq̄ ferui
dus ad omnis inhonestatis p̄secutionē? Ido
stremo gaudeant bene nati/siue hoc habeāt a so
lo dei miraculo vt Johes baptista. siue ab influ
xu superioz corporum/siue a p̄xima radice pa
rentum/vel ab educatiōe bona que mores facit
gratias agant vndecūq̄ puenerunt. neq̄ grāz
talem in vacuū recipiant. Videat autem quisq̄
vt ait Bern̄. qm̄ verbū qō egreditur de ore dei
nō reuertet ad eū vacuū. sed p̄speretur ⁊ faciet
oīa ad q̄ misit id vt dicere possit et ipe. Gratia
dei in me vacua nō fuit. Nā in iniuriā cedit do
nantis donū negligere/nec eo vti qō donatū est
qō esse cōstat intolerabilis supbie displicentis ⁊
ingrate.

Consideratio tertia

Stat⁹ ⁊ officiuz toti⁹ eccl̄ie breuit ⁊ q̄d vnicuiq̄ ⁊
p̄ueniat ostēdit. Industria tertia.

Officiū ppriū vel statum respicere.
Oplurimā officioz statuūq̄ varietatem in republica q̄s enumerat? Ni
mirū iam dictū est/qm̄ sicut in ꝟo sic i
mystico corpe diuersa mēbra non eūdē actū ha
bent. Cum aūt ocium ⁊ vocationē ab exterioribus curis p̄templatio postulet/⁊ plures inueni
untur/q̄z status ⁊ officia quib⁹ alligati tenent/
nequeant exerceri sine multo strepitu curaz/et
exercitatōe corpis ⁊ sensuū. q̄d supest misi tales
arcere a p̄templationis inq̄renda requie? Alioq̄n neutrum feliciter aget homo/quem medios
inter strepitus versare necesse est/videbūt q̄z eū
hostes/⁊ deridebūt sabbata eius. Pileamus
interim opa mechanica mercaturas/rusticationes laboriosas/mrimoniale vinculū/qō impellit mulierē cogitare q̄ seculi sunt. quō placeat vi
ro suo/⁊ virū puidere vxori ⁊ liberis. Attendamus etiā ipos p̄latos eccl̄ie/quos licz Greg⁹ di
cat oportere p̄ cunctis cōtemplatiōe esse suspensos. Attamē si tūc p̄mū nitu voluerit contempla
tionis adeptioni studere dū deberent subditoz
necessitatib⁹ corpalibus ⁊ spūalibus intendere
ipi semetipos irrident ⁊ fallunt. temptationi q̄z

id est. curiositati potius ascribi tunc debet si curam plebis deserentes/querāt i suauitate ocij cōtemplatiui delectari. quippe deserunt p̄ceptum dei necessariū/ voluntarijs ꝛ nō necessarijs intēdentes. Secus vero vbi cōtēplatio cessit alicui in talem familiaritatem/ q̄ ambidexter fact⁹ p̄t impturbatus velut angelus dei contemplando agere/ ꝛ agendo cōtemplari /aut saltem ꝓtinus absq̄ multa difficultate de hoc migrare /dareq̄ se in alterum/ q̄lem esse cōuenit eum q̄ in statu pfectionis exercēde positus est. Est porro stat⁹ officiū q̄ ecclesiastico⁹/ p̄sertim religiosorū tendere ad pfectionem hanc inquirendā. quoniaz in schola deuotionis ꝛ orationis ad hoc traditi sunt vt sint velut oculi/cetera mēbra corpis mystici dirigētes tam ad seipsa q̄ ad deū. Sunt attamē nec ignoramus inter ecclīasticos/etates statuū q̄ varietates plurime. atq̄ alit puerilis etas. aliter adolescētis. aliter iuuenilis. aliter virilis. ꝛ cōsequenter senilis sua requirit instituta totum nihilomin⁹ apud tales quicqd agit docetur aut imponit/ vt ad hunc quiete cōtemplationis finem vel sero capiendū ordinent/necesse ē Infantibus ꝛ pueris q̄q̄ paruz capacib⁹/ ꝓuidendū est solicite. ne puersis ꝛ obscenis verbis picturis aut exemplis inficiant. Imbuant potius ad op̄positum sc̄z totius pudicicie ac pie religionis verba/picturas/ ꝛ exempla Naz quo semel est imbuta recēs seruabit odorem testa diu. Ne scandalisantib⁹ pusillos huiusmodi/aut nō debite docentib⁹. Adolescentiores autē pl⁹ onerandi sunt exercitationib⁹ etiam corpalibus re p̄ssiuis earū que tunc violētiores insurgūt passionū. q̄b⁹ p assuefactionē ꝛ etatez moderatas. illud qd̄ superit vite/totū laxet ad ociū ꝓtemplationis. libere capescendū.

Cōsideratio quarta

dicit q̄ omnes tenentur se extendere ad perfectionem sub pena damni p̄sentis et futuri. q̄tū q̄ p̄fertur vita contemplatiua actiue loquitur.

Industria quarta.

Satis est ad pfectionē extēdere Vbi plor multorū est/sufficit mihi cōmunis/ si cum infimis saluari potero/ satis est. Nolo merita aplor/nolo volare p sūma. icedere per planiora cōtentus sū. Sed viderint hi q̄ tam impfectio est nolle esse pfectum. In via enī dei non pgredi regredi est. Damnatur insuper Vnus piger qui talentū seruare cōtentus/illud i fenus non tradidit. Faciamus hoc p̄spicuum in exemplo familiari. Habet aliquis p̄potēs nobilisq̄ paterfamilias plures filios quēlibet aptissimum ad ampliandū honeste rem familiarē industria sua. vnus illorum alijs laborantib⁹ sedet in domo piger ꝛ iners/nihil curans /dūmodo nihil sordide viuat. nihil altum /nihil p̄clar vel dignum ingenio suo/aut paterna nobilitate recogitet. dicit sufficere bona iam sibi habita/ ꝛ qualicūq̄ vita vti. Euocat aūt pater eū ad act⁹ sublimiores ꝛ arduos/monet stimulat. q̄s tū facile viderit quomodo b̄ filius si obaudit nec obedit odiosus erit patri? Sic siliter ponit apō patrem celestem his quos trahit ad carissimatame lioza/ad actus diuiniores /dū torpescunt heren tes infimis nec ad pfectionez semet extendētes. Nō tamē intelligi volumus ꝺ illis qui nullo statu vel officio humiliori/ sic alligati renent/ q̄ absq̄ p̄cepti trāsgressione nequeāt ad altiora cōscēdere hic interim pfecto altissimū merito reputari ꝓuenit/ q̄ obediētiā diuine iussionis operanti. Aliaduertendū est deniq̄/ q̄ ꝛ si martha hospiti xp̄o poterat honorabiliter cum martha hospiti xp̄o ministrare/collaudat eam nihilomin⁹ diuina sapientia/ q̄ vni intenta optimaz p̄tem elegerit. Jta q̄ maledictus ē q̄ p̄tem suam aliter (ꝛ faceret) facit deteriorem. Ex his vero palam deducitur q̄ cum vita cōtemplatiua sicut ostēdit theologi pfectior sit q̄ actiua/ q̄libet ad cōtemplationē idone⁹/non p̄ligatus actionis necessitate p̄ ad illam licēter se trahere/dimissa actione. Deest in hec fides Aug. dicēti/ q̄ si negociū. id ē. actionis iussione vel euidenti necessitate. studenduz est cōtemplande veritati. Nec op̄posuerit aliquis facultatem quā haberet isto modo p̄ficiendi in vita actiua ꝛ cōdemnationē suam si talētū absconderit et in quo posset negociari p̄dicādo vel paupibus ministrando quoniā abunde p̄scit eccl'ie vir cōtemplatiuus obsequens deo/ corde vel oculo vbi alij de manib⁹ore vel pedibus subseruiūt. Porro multi sūt apud quos dānabilis iudicāda esset obmissio cōtemplationis inq̄rende quēadmoduz positi in schola religionis que ē schola deuotiōis oratiōis ꝛ fletuū q̄les insup esse ꝓuenit ecclīasticos/ qui labores pl'or in ocio possident vt custodiant iustificationes dn̄i/ ꝛ legem ei⁹ exq̄raut. Quales demum plures inueniunt viri ꝛ femine de seculo/ q̄bus sufficiens ocium /instructio ꝛ ingeniū supperūt. vt se totos in deū ꝓuertant ꝛ rapiant Assint ita q̄ apud eos fides spes ꝛ charitas. Subtiliorem ant in affectū cordis bonū.

Cōsideratio quinta

docet fugere supfluas occupationes ꝛ amorem in deū ferri delectatiōe psalmodie p̄cipue i claustralibus. ꝛ cantū altum dicit ꝛ verum ē hui⁹ cē impedimentū. Quinta industria.

Occupationes effugere Scribe sapientiam ait sapiēs /in tpe ocij. qui minorat actu p̄cipiet eaz. ꝓpterea sint in paucis actus tui/si studere vis

bonementi quaz nemo occupat⁹: si Deñ. credit inuenit/nõ dicit habuisti. hoc eni falsũ esse in iam pfectis cognitũ est. Nõ põt auis alligatas hñs alas vel illitas visco/ vacuas se ferre per auras Et necqt homo pedib⁹ implicatis enatare. Occupatus nihilomagis ad serenũ ꝓtemplationis ether põt semet euehere/ vacua sit oportet latitudo pagine cordis nec impleta curis/ vl̃ solicitudini bus ꝓtracta /nec offuscata tetris passionib⁹ vbi sapiẽtie tam imẽsa doctrina scribi cõquerit. La piam⁹ ex arborib⁹ exemplũ q̃z humor nutritiu⁹ q̃ ad pceritatẽ ramoz surſum ducẽdus erat de fluit inutiliter p ima/si cortex ex vulnere rimam habuit. Amor aũt in aia nunq̃d non apte dicet humor su⁹/q̃ pfecto p infima liquescit dũ p passionũ carnaliũ seu curarũ terrestriũ vulnera lacerat. Tũc nempe viã facit nocturã amoris sui nutrimẽto ꝓpulq̃z supius ad celestiũ desideriorz vegetationẽ deducat. Hoc gemũt hi q̃ dũ amoris sui pẽnas vellent in alta ꝓtemplatiõis libramre/ ptinus effluit amoris illi⁹ humor/ea pte qua coz aptũ inferi⁹ inuenerit vel ad curã rei familiaris/ vel ad vindicte recogitationem/ vel ad aliquã hmõi solicitudinẽ. Experiũtur q̃ qõ deplerat ppba di. Qm̃ lũbi mei hoc est affectiões impleti sunt illusionibus ~ Et reuera illusiones sũt ẽs alibi vocat vanitates ⁊ insanias falsas ⁊ cõfabulatiões iniquoz His obsistere liric⁹ voluit dum ait. Si nõ intendis studijs vel rebus honestis/ invidia vel amore vigil torquebere. Ez ds obsecro liberat⁹ ẽ ab istis vt nõ aliqñ molestet ab eis: puto qz null⁹ homo viuẽs /q̃ vtiq̃ ẽ vniuersa vanitas. Verũ aliud est tradere se sponte vel ex officio vel studio talibus occupationib⁹ aliud est eas toto desiderio mẽtis /manu discretionis solicite abigere. tanq̃ importunos strepidulaz muscaz aculeos/ velut aues Abrae sacrificiũ vespertinũ circũnolantes. ~ Quereret alius ds ꝺ occupatiõe religiosoz multoz /in psalmoꝭ ⁊ cãticis alijsonis multiplicatis sup numerum. Obstãt ne ꝓtẽplationi vel acqrende vl̃ excẽdẽ: vellem respõderent ipi q̃d sentiũt. Et q̃ dem beatus Aug⁹. flebat vberrime in canticis suauesonantib⁹ ecclie/vocib⁹ ei⁹ alacriter cõmotus. ⁊ eliquabat veritas in coz eius. Ez an esset vnus ex cantãtib⁹ exps̃uz nõ inuenio Quia verio ad cõpandam ꝓtemplationis quietez pl⁹ gratia ꝓuebit q̃ industria. qz rursus iterpolatio fit in cantib⁹/non est incredibile q̃sdam ex sic occupatis mẽtib⁹ tñ ad hocips̃m sentire supmẽtales excessus/ps̃ertim vbi ds satagit ex animali fieri rõnalis. ⁊ tandẽ spũalis. post vtrũq̃ Et hec forte multiplicatio/statuta ẽ magis ppter asalium mẽtes iterim occupandas /q̃ scz altioza nescirẽt quiete secũ meditari/nec ocio vti/q̃ ppter spũa les q̃ rarisũt. ⁊ q̃les bene instituta religio posset fortassis a iugo tali libiozes reddere. ne vl̃ semper araret bos cũ asino. vl̃ ad pedes Jesu sedẽs nunq̃ maria reperiret apud eos. ꝑ sola martha Qd̃ si te canẽtẽ in psalmis deducat victoz deus ac spũs suus/sup hec excelsa fluẽtorũ superiorũ nihil fortius/nihil beatius. Jta q̃z beatus populus ille qui scit iubilationẽ. qui psallit sapienter ſungens verbo sensum cum affectu. Q̃ felix est Iesu bone talis anima que non ẽ velut terrã sine aqua tibi. q̃ salubriter agitur cuz hac columba tua. spõsa tua. amica tua. q̃ saluberrime ꝓsus/ q̃ beniuole. Nã ⁊ pceptum religiose laudis implet in horis dicendis/nihilominus gaudet priuilegio alicuius in alti silentij solicitudine ꝓtemplantis. vtiq̃ fortior hec q̃ illa .beatiorq̃ dicenda est. ~ Prodest ad hocips̃m puenire tempus orationis/ea pmeditãdo que depromẽda sunt/ vt liberius transeant in affectum. ~ Prodest ⁊ conari trahere illa que dicuntur non tam ad cognitionem subtilez ac multiplicem/q̃ ad saporẽ et exultationem. Sepe eni vbi minus cognitionis ibi plus affectuũ. Jntrat quoq̃ dilectio vbi cognitio foris stat Jmitemur gaudẽtes ad sonitum tympani vel cythare. qui carminis armoniam non magnope dijudicant/ satis habentes iocũdos exultatis tripudij numeros exercere /ds puocat ipa modulatio Tu similiter id qõ legis audis. vides. loqueris. aut cogitas. trahe cõfestim in affectum/ velut aspirans ex intimis/ olfaciens aut gustans. vt si audieris pater noster. assurgat ptinus animus/ad reuerentiam simul et dilectionem. ad postulationem fidem ꝓ necessitatibus tuis fratrũq̃ tuozũ/quozum pater communis est Arripe generosum nobilemq̃ cõtemptum omnis fedeꝛ rusticitatis/tu q̃ tam regio patre gloriaris. displiceat tibi atq̃ gemas exiliuz/ cui celestis hereditas filiatiõis titulo/cuius pater in celis est/reseruatur Tales quoq̃ affectus inuẽre est sine numero vel termino/de die in diẽ suaues ⁊ nouos/ velut in fauo vel in mẽna vl̃ in nucleo recõditos/q̃ vbertim fluent. si ꝓtẽplationis dente comprẽsseris.

Consideratio sexta

dei dispositionez circa bonos ⁊ malos eo q̃ abuuntur suis beneficijs ponit .et breue que iuste reddere vel pmittitur .sedecim ostenditur ratio nibus.

~ Jndustria sexta.

Curiositatem deponere Curiositas est studium circa inutilla/aut vtilia magis q̃ liceat/deceat vel expediat ~ Noli precor ad ocium contemplationis anhelare tanq̃ cogniturus aut alijs ostentaturus tantũmodo sublimitatem eius/q̃lem ex veracissimis sanctorum attestationib⁹ fide quadam accepisti. Et non potius vt inde vilior sis et abiectior sis in oculis tuis/ visa perspicacius in dignitate tua in cõpatione recogitate

diuinitatis. ¶ His insup ꝓtra tẽptationũ tela robustior. ⁊ feruẽtior quoq; in amorem dei ⁊ ꝓximi. ⁊ vt demũ currẽdo viam mandatoꝝ dei alacrior inueniaris. ¶ Tene ⁊ audiens ꝓtremisce. qz sunt filij infideles ⁊ alieni sunt serui neq; / quos aliqñ cibare sustinet pater celestis ex adipe frumenti ⁊ ỽ petra melle saturat eos. ¶ Quemadmodum apud aliquos ex ꝑlatis et ꝑncipibus videre est/ q̃ ꝓdemnandis paulo post ad mortez mittit aliquotiens in carcere ỽ ꝑciosis mense sue reliquijs. ¶ Propterea noli altũ sapere sz time recogitans. qz gratia ꝓtemplationis numerat inter gratias gratis datas/ q̃ sicut spes/ fides/ ⁊ ꝓphetia. aut alie ỽtutes. põt informis ⁊ sine charitate haberi. ¶ Quis igit securе nisi in dño gloriabitur? ¶ Ue ve tibi humana ꝑsumptio/ qñ has et similes grãs spũales reperire est apud maledictionis/ reprobatiõisq; filios. vel in augmentũ sue damnationis vsu ingratissimo dono dei/ vel ad alioꝝ eruditionẽ/ vel ꝑ qualicũq; laboꝝ suoꝝ/ velut falsoꝝ ac inutiliũ ꝑmio transitorio. ꝑ tali numismate talis merces. dicit ꝓuerbium. ¶ Forni cari tãtũmodo q̃sierunt in domis dei ꝑ imꝓbã dilectionẽ aut ꝑsumptionẽ. ¶ Quid igit? desiderium eoꝝ affert eis deus. sed iratus. ¶ Audiunt illũ euangelicũ. ¶ Accipe qđ tuuz est ⁊ vade ¶ Hinc ꝓuenit ex dispensatione misericordie dei / q̃ ab electis suis sepe declinat ipe/ sed nõ in ira/ nec i finem. ¶ Abyssum vero iudicioꝝ eius q̃s inuestigabit? ¶ Ꝑ possumus tñ ex dictis sanctoꝝ q̃ sepe deo inspirante locuti sunt q̃sdam hmõi mysterij causas agnoscere. ¶ Fit ỽ qñq; ⁊ sepius ad humiliationẽ vt retundat supbia vel q̃ ꝑfuit vl ne surrepat ꝓuidetur. ¶ Propterea testat expertus Berñ. ¶ Nere nihil esse efficatius ad gr̃am hanc vel inueniendã/ vel retinendã/ vel recuperãdã/ q̃ si semp inueniaris non altuz sape sed sape ad sobrietatez. ¶ Beniq; beatus vir q̃ semp est pauidus/ ⁊ sup custodiã suam stat. ¶ Fit ỽ aliquando ad desiderũ vehementi? igniendũ/ quemadmodũ ignis flatu cõꝓressus/ erumpit ardentior/ ⁊ vt discamus grãdia grãditer q̃rere ¶ Fit hoc vt ab hoie sua fragilitas/ ⁊ abyssus miserarum ꝑfundius ⁊ exinde clarius sentiat. quatin? vilescat ipe sibi/ recogitans q̃lis ex se fit / et q̃les ex dei munere esse possit. ¶ Fit hoc aliqñ ad induendum viscera pietatis sup aliozũ desolatione/ q̃bus hec cõsolatio vel non concedit vel ꝓcessa subtrahit. ¶ Fit ỽ ad satisfaciendũ interim ꝑ se vel alijs/ ꝑ dolorem sensibilẽ ex tali carentia derelictum / quẽadmodum humanitas xp̃i dereliꝛta ẽ/ ⁊ torrente penalitatũ tota imersa/ q̃tin? ita satisfaceret ꝑ peccatis non suis ỽ alienis. ¶ Fit hoc qñq; ne q̃s idoneus in doctrina alios iuuare/ aut in re aliqua velit assidue sic ociari sibi. sic iter amplexus Rachael herere/ q̃ negociũ charitatis spernat ⁊ ꝓ ye fecũdationi nequaq; inuigilet. horret itaq; natura bene instituta pigriciã ꝓpterea si non in altis possit/ saltẽ vel in infimis queret occupata ꝓficere. ¶ Quo euenit vt sic in firmata aia sic humiliata ꝑficiat ampli?. Illiq; pluuia volũtaria segreget diuine irrorationis. ¶ Fit hoc vt homo ꝑ mlta temptatus discat ex his que patitur obedientiã/ ceteraq; ỽtutes/ q̃tinus eas postmoduz edoccat efficacius. Itaq; verum ẽ illud socraticũ Loquimur melius que melius cognoscim? Illud aut melius cognoscimus/ q̃ vt in experimẽto/ q̃ intimius expti sumus. Nã vt in experimẽto ꝺ tus q̃d cognouit. ¶ Fit hoc aliqñ ne deserat homo ꝺ mo ꝑ ꝓtemplationis supererogatione obligati onem diuine iussionis ¶ Fit hoc ad punitionẽ venialium defectuũ/ tanq; si pater indulgentissimus vel auertat interim faciem a filio lasciuiore vl tristiorem ostendat q̃tinus exinde studiosior sit in omni modestie custodia Et ne minima negligens paulatim decidat. ¶ Fit hoc qñq; vt cognoscat illud apl̃i. nõ est volẽtis neq; currentis sez ꝑ industriã ꝓpriam/ sed dei miserentis cuius rõnis signum ꝑspicuũ est. q? ꝓsq; homo si bi dixerit. Tu tali die tali hora vacu? eris ab oi occupatiõe. tu certissime aptus eris ad suauitatem cõtemplationis degustandaz. Tu sic agas/ sic te dispones. Sed q̃d? veniet illa dies. veniet ariditas in aia amarior. fastidium spũs. horror lectionis ⁊ orationis. tenebre ⁊ ꝓturbatio. ac exaduerso dum tu nihil horum ꝓposueris; grata supueniet q̃ non sperabatur hora ¶ Fit hoc aliquãdo ad purgationem maris spũalis magni ⁊ spacioſi/ qđ ex nimia q̃ete/ sicut et materiale soꝛdes cõtrahere solet q̃s exagitatio cõmotioq; depellunt. ¶ Fit hoc aliqñ vt innoresc at si gratis aia timet deum si parata est/ sez obsequi ꝓpꝛijs expensis tribulationũ ⁊ doloꝝ. q̃admoduz si stipendia ꝓsolationũ ⁊ suauitatũ ab ipatore suo recipet. ꝓtra illos q̃ orationẽ suaz vel effundere nolunt/ vel inefficacẽ credunt/ nisi ꝓsolationum sentimenta meruerint/ q̃si non fingeret vnq; deus labozem in ꝑcepto. ¶ Fit hoc q̃tin? oblectet homo ne semp putrescat/ aut ne fornicari incipiat in donis dei ea ꝑ se diligẽs/ his adherẽs/ his se oblectans/ aut ne ꝑmiuz temporaneũ hictale recipiat/ illo futuro cariturus. Itaq; ꝓnceps negligit statim remunerare militẽ/ ⁊ pater filiũ denario vel obolo vel pomo aut cibo/ q̃ postmodũ ꝓncipatum daturus ẽ aut regnum/ q̃uis indulgentia ꝓncipis aut patris / illa qñq; minoza det ad ꝓsolationẽ ⁊ ad amoris indicium/ reseruans postmodũ nihilominus excellentioza ad ꝑmiũ. ¶ Fit hoc qñq; vt dissimulet venire tantus horum spes ad animã ne grauetur expensis. Sicut ait dauid ad filiuz Sed q̃bus expensis? lachrymis pijs gemitib?. ieiunijs vigilijs. ceterisq; corporis grauantib?/ aut forte q? anima iumoꝝ nõ posset sustinere ebrietatez spũs/ si iugiter introduceret

rex eam in cellaria vinaria sua/ propterea clauem gerit/nūc claudēs/nūc aperiēs. Fit ꝫ vt puo cet te deus/sicut aq̄la pullos suos ad volandum ⁊ mater filium ad ambulandū Vides q̄ deserit mater filium hac industria vt derelictus clamet ad eam. vtq̄ regrediēs cautior sit adherere sibi Cautior insup/ne cadat pspicere/ et q̄sitam matrem letior suscipiat inuentā/blādicias ⁊ oscula suauius addat. Fit ꝫ ad exercendū patientiam q̄ opus pfectū habet Nam q̄ est acerbior tribulatio q̄ materia patiētie copiosior apud aiaz ⁊ corruit ad dolores inferni/ad sīlitudinem vm aut ꝓgustatione delitiaruz paradisi relabitur bze mortis. ad erumnas huius exilij. Sumitur postremo cōiectura quāte futura esset amaritudinis separatio ppetua Quisq̄s es igit̄ q̄ ad ꝓtemplationē traditus es/satage impiger ad eā sed ita vt illam expectes ab alto/paratus humiliter ea vti si venerit cū gratiarū actione/ paratꝰ similiter ea carere bono animo/ si nō aduenerit. habētes ama. sed ne spernas aut iudices nō habētes/recogitās assidue q̄ in sola charitate dei est regnū dei. Deniq̄ maledicta terra nostra spūalis sicut ⁊ corpalis nō germinat fructū sine spinis et tribulis/nec absq̄ dolore/aia pregnās veritatis plem parturit.

Cōsideratio septima

docet assumere longanimitatez volenti puenire ad gustum internum. instāter querendo/ sepius q̄ repulsus pseueret inceptis nec fatigēt quousq̄ mereatur misericorditer exaudiri ⁊ admitti.

Industria septima.

Longanimitatem assumere. Potest fortassis ex p̄missa ꝓsideratiōe deuotus animus saluberrimos ⁊ suauissimos ꝓtemplationis fructꝰ q̄si negligere ⁊ dicere. vt q̄d fatigarer frustra? q̄d eniterer acq̄rere q̄d ignorat anima mea si pficuum fuerit aut dānationi imputandū Fiat itaq̄ volūtas dei. det si velit ꝓgustationem sue dulcedinis hic sentire neget si voluerit. paratum cor meum ad vtrūq̄ Ez audi tu qui sic loqueris. Scis ne q̄so quo niam neq̄ qui plantat vt dicit apl's. neq̄ qui rigat est aliq̄d. Nihilominus vult nos deꝰ planta re solerter et rigare. siue hoc carnaliter itelligas siue spūaliter Alioquin quō coadiutores dei sumus. q̄liter implemus. Non tēptabis dñm deū tuum. si laborem diligentiamq̄ datā humanit' deserentes solum diuinit' adiutoriū p̄stolamur Sit igit̄ labor noster. sit industria. sit conatꝰ plātans ⁊ rigans. incrementū vero q̄si viuificaz superinfusamq̄ virtutē/donet xp̄s/a quo petatur humiliter ⁊ fiducialiter expectet Nemo ō ne gligentia et inerti corde sibi blandiatur/ si nolit ad ꝓtemplationis culmen anhelare. Confundit prior vna ratio vna ꝓsideratio dicens ad pfectionem semetip̄m extendere. Nemo pterea deserat ceptum iter hoc pfectionis si senserit vt sentiet laqueos inumerabiles temptationū absconditos/in via q̄ ambulat. sepe repulsus non pfūdatur/crebro desudans/nec iudicio suo pficiēs non ꝓturbet. Satagat enitatur innitēs forti baculo ꝓtectionis altissimi/non arūdineo laboris sui. Qui capit capiat. quoniaz labore q̄ritur. imo req̄ritur ad illam/quā tamē dare neq̄t/contemplationis gratiam. Ez ita videmus in hoīs formatione/patres generāt. matres alunt i teneris. Alioquin quādo nasci puerū ꝓtingeret. nihilominus quid virtutis habēt hec omnia nisi desup anima detur. solo creantis arbitrio viuificatur totū illud pius informe ac veluti inutile Homo scz fenestras remouet. leuat caput. oculos aperit. Alioq̄n qua rōne videret? Nō si sol abscōderet radios/frustra ad visionem hec oia fierent. de sole insticie idem existima. Postremo si nihil absq̄ magno labore dedit deꝰ mortalibus vt poeta loquit Si nemo coronabitur nisi q̄ legitime certauerit ꝫm apl'i verba/ Si denique minores artes quaz enumerationem psequi vacuū est/cū tanta solicitudine vigilijs anxietate discūt homines/ vel ad fugam pauptatis/ vel ad augmentuz diuitiarū/ vel inanes laudū titulos/aut aliq̄d tale mortale/caducum /aut fluidū si ꝓpter hoc fuit inductus poeta dicere. Labor oia vincit improbus ⁊ duris veniēs in rebꝰ egestas. Pudeat pigeatq̄ p̄ re pulcherrima maxima ⁊ diuina/minus esse solicitos. minꝰ longanimes/⁊ erectos. Fortis ascēsor montis huius attingere paratus ad ꝓtemplationes/alacer erū pe/exultans vt gigas ad currendaz viam/firma gressuz ne labaris retro. sed ⁊ lapsus violentior erigere/abijce molā terrene cogitationis a collo tuo. ꝫ te fabulosus Sisiphꝰ edoceat. Alsq̄quo placebit tibi regio hec egestatis in valle lachrymarū/in limo pfundi ⁊ luto fecis. Illuc sursum aspira/vbi diuitie pax gaudium spūs in ethere puro Quousq̄ rursus algido rigore torpescit anima tua/q̄diu non exardescet ignis deuotionis in ea? insuffla/exuffla. ne cessaueris legendo meditando et orando/donec scintilla deuotiōis vel tenuis euolitet. Turbabit te ab initio fumꝰ temptationū simul erūpēs/fuliginosus ⁊ teter. punget hic oculos rōnis/⁊ faciem interiorez velut in rugas cōtrahet. Ita vt tecū nunc q̄ antea molestius aliquid agi videat. et felices dicas q̄. forte cōmunis vite contenti sunt. sed noli timere fumi impetum pfla sufflans donec flāma vehementior. debinc purior emicet/donec tandez serenissima trāquillaq̄ lux velut in carbone viuo superauerit omnē fumositat' inquiete caliginē. Taliter accendi taliq̄ luce pfundi sibi cupiebat q̄ dicebat. Ure renes meos ⁊ cor meū. Nō si nitendo/si agendo / tale nihil inueneris/ dolens

doleas saltem infelicitatem tuam. cõgelationez tuam. dicens ex sentẽtia illud ꝓpheticũ ¶ Miser factus sum ⁊ curuatus sum vsq; i finem tota die ꝓtristatus ingrediebar. Crede mihi non minus nõ perdes laborem tuũ/non mercedẽ/apud illũ qui laborem et dolorem cõsiderat. ¶ At vero si desideriu3 anime tue tribuerit tibi deus/ꝑuenientes te in benedictionib⁹ dulcedinis. hoc vnum sũmope curaueris/vt deuotionis ignem accẽsũ multo conatu tantoq; labore cõseruent cineres humilitatis/cõtra flatum arrogantie ne ꝯsi iam aliqs tibi magnus videaris. cõtra gelicidiu3 in sup inertis negligentie/ne ꝯsi iam sufficienter attigeris qđ quesisti. Jamq; liceat hac illacq; verbis aut actib⁹ supuacuis effluere. vera siqdez ẽ snia metro cõprehẽsa. Non minor est virtus/q; ꝙrere/parta tueri. Ad qđ spectat illud vulgare. Bonus ꝙsuator par est bono cõqsitori. Sed ve ve stultis quoz gratie effundent. Sicut alio notatur ꝓuerbio. ¶ Misero nõ obuenit bona scutella quã non effundat.

Consideratio VIII

est passionũ ⁊affectionũ origines aduertere. Et hec ars traditur sub triplici modo cognoscendi respectu diuini iudicij ꝑut miseretur modo incõprehensibili peccatorib⁹ ⁊ ꝓdit in vires aiẽ varias/exẽplificãdo ꝑm q; inclinant ad virtutum excellentiam vel viciozu3 enormitatem.

¶ Industria octaua.

Passionũ vel affectionũ origines aiad uertere ¶ Habet hanc ꝓprietatẽ theologia mystica q; i affectu reponitur/ oib⁹ alijs scientijs repositis in intellectu. Et qm̃ omnis affectio vel amor est. vel ab amore cõsurgit ꝑm philosophicã deductionẽ. Nonne rationabiliter ipsa theologia mystica nomiari debet ars amoris. vel amandi sciẽtia? Atuero nõ ẽ sic solus amor q̃n origo sit ceteroz affectuũ vel passionũ. ita vt ipa3 etiam odium pariat. Illa insuper que hic cõfusa sunt omnia. spes. metus. meroz. gaudiũ inde ꝓueniunt. Quippe si diligit deus super omnia. cõsequens est vt odiatur q̃q̃d eius amori cõtrariũ fuerit apꝓhẽsum. Rursus quia deus tanq; obiectum sũme cõueniens ꝓsentatur anime ꝙ cognitionem subsequitur gaudium de ꝑsentia Et si absit. tristicia vel metꝰ oriuntur. Ceterũ de numero passionũ multi multa tradiderũt/vt Aristo. in rhetoricis. Hugo i tractatu de oratione Guilhelmꝰ parisiensis i suo penitentiali. Et alij q̃dem nunc plures enumerant nunc pauciores. Heminimꝰ earũ alio loco vsq; ad vicenariũ extendisse. Hugo in suo de oratione nouenario cõtentus est/q̃uis eas innumerabiles esse non ambigat. ¶ Et quoniã in pauci oribus via maioꝛ ꝓtẽtabimur/ad ꝑsens eas subternario cõcludere cõformiter ad tria apꝓpria ta in diuinis. potentiã. sapientiã. et bonitatem. ꝑm q; sat; aperte potest recipi id q; venerabilis Richardus ait dum ꝓtemplationis gratia3 triꝑpliciter oriri cõmemorat. ꝑm tres exclamatiões de assensu anime in canticis/ex abundãtia deuote cõpũctionis/quasi virgula fumi. ex magnitudine admirationis/q̃si auroꝛa ꝓsurgens. ex plenitudine exultatiõis/q̃si innixa sup dilectũ suũ. Itaq; si cõsidero ꝓfundius diuinã potentiã ⁊ opulentiã respectu mee infirmitatis ac indigẽtie/qua rõne nõ potero cõpungi. non phorrescere. nõ timere meã miseriam indignitatẽq; viuendo sub hoc terribilissimo iudice in cõsilijs super filios hominũ in quem deliqui/sub tali dño magno quẽ offendi/sub tali patre maiestatis quem ꝓtempsi? ¶ Rursus si coꝛã oculis eius dẽ cõsideratione posuero q̃ mirabilis facta ẽ sciẽtia sua valde q̃ cõfortata et non potero ad eam ꝓpinquare oritur admiratio stupoꝛ ⁊ defectio. dum capere nequeo q̃liter hos ad gl'iaz. alios ad infelicitatẽ ꝑsciuit ꝓpetuam. Quo pacto negat gratis/⁊ benigne vsuris mꝛta/q̃ ꝑstat ingratis. deinde pugnaturis cõtra eum. Qua ꝓditione sustinet plures saluãdos pene ꝙ totam vitaz in scelerib⁹ abominandis/ vt latronẽ in cruce/dũ alijs eternaliter perituris/sicut iude variarũ ꝛtutũ gr̃am elargitur? q; ꝓterea nemo possit coꝛrigere euz quẽ ipe desperauerit. Et q; ꝓclusit oia sub peccato/⁊ silia/ sup q̃bus compulsus apls stupens exclamare. O altitudo diuitiarũ sapiẽtie ⁊ scientie dei ⁊c. ¶ Postremo venit in recogitationẽ mẽtis/ꝛorrens suauitatis diuine. et q; bonus deꝰ isr̃ his q̃ recto coꝛde. Quid enĩ totus exultabundus ꝙ nũciet affectus meus O q; suauis ẽ dñe spũs tuus. Et illõ. q; magna multitudo dulcedinis tue dñe/quã abscõdisti timentib⁹ te. ¶ Habemus i his tres ꝓncipales affectus. Cõpunctionẽ cum tremoꝛe. admirationẽ cũ stupoꝛe. exultatiõez cũ iocũditate ꝑm potentiã dei. ꝑm sapiam. ꝑm bonitatẽ. ⁊ ꝑm tres vires aie irascibilẽ. rõnalem. ⁊ ꝓcupiscibilem. ꝓꝛo nihil inuenies ꝙ oẽm scripturam seriem qđ ex hac recognitiõe nõ possit aptare orationẽ dei placatricẽ accõmodũ fieri. Obtutur tibi q̃pe potentia dei cõtra imbecillitatẽ tuã ⁊ aduersantiũ tyrannidẽ. dei sapia ꝓtra tuam insipientiã ⁊ hostilẽ astutiã/dei benuolẽtia cõtra tuã ⁊ alienã neq̃ciam Omne ꝛvo qđ in scriptura legitur. imo omne qđ cernit an non aliqđ horuz videt resonare/aut nostrã miseriam/aut aduersantiũ imꝓbitatẽ aut dei maiestatẽ. in potẽtia sapientia. ⁊ bonitate? ¶ Atuero si cogitationes vane fuerint ac de terra. Si fons amoris coꝛruptus extiterit. surgẽt ꝓtinuo passiões silis generis. ꝑ querse ⁊ reꝓbe/ vt ex supuenientẽ egestate vel ex repentino interitu ꝙ tyrannidẽ/ vanitatis moꝛ⁹ ⁊ inutilis cõpunctio. ex astutia decepticie admiratio. ex feda voluptate/iocũditas falsa. ⁊

pessimis rebus. peior gloriatio. ¶ His igit oēs affectiones gignere laudabiles/ fontem amoris purū habeto/simul obseruās. q origo fōtis hu ius sincera bone fidei ⁊ sanctaꝝ cogitationū ter ra hauriat scaturiginē. ¶ Hinc monet apl'us. Re pti amoris febre/ q̄tinus ocul' in sūme pulchrū formatos sensus habere mundatos scz a corru ac lucidū. Audit' in sūme armoniacū ac sonoꝝ Gustus in sūme sapidū. Olfact' in sūme odori ferum. Tact' in sūme suaue ac iocundu .mūda q̄dā deiformitate ferat ¶ Possum' hanc nr̄az ones vel affectiones oriri. nūc ab extrinsecoꝝ am borū imutatione. nūc ab intrinseca fantasia vel imaginatione. nūc a rōne negociante. nūc a mē te vel spū deo supillustrante. nunc a bonis ange lis solicitantib'. nūc a malis. aduersus quos est nobis colluctatio magis q̄ aduersus carnem et sanguinē/adeo q purissime sanctitateq; anime moleste simos aliq̄ stimulos blasphemiaꝝ soz didissimarūq; spurciciarū pati cogunt. etiaz in senectute ⁊ solitudine sua . quales nesciebāt ip̄i met dū in mūdana q̄uersatione inter medias tē ptationes carnis ⁊ mūdi adolescentiores versa bant. ¶ Potuerat demū non inepte q̄sideratio nr̄a dilatari/tradendo radices naturaliter gene ratiuas huj' vel illi' passionis/q̄formiter ad do ctrinā philosophi in rhetoricis. vbi ō passiona lib' q̄monib' causas reddit/ vt vnde verecūdia vnde gloriatio. vnde erubescentia . vnde despe ratio. vnde stupor. vnde admiratio . vñ ira . vñ inuidia. vnde adulationis ⁊ detractionis ape titus. vnde reuerētialis tremor. vnde abomina tio .⁊ vniuersaliter vnde generales ōtuor passi ones. Spes metus meror gaudiuz. ¶ Notauit acerrimus p̄scrutator cogitationū Aug' in suis q̄monibus: q vicīū nullū cōmittit nisi qz volu ipius (lz false) diuinā excellētiā imitari/ita proz sus est. qz initiū oīs peccati superbia ¶ Quid autez peccatū/nisi inordinata ⁊ intemperas affectio. ¶ Est igit superbia radix cuiuslibet improbe affecti onis. sic ex aduerso q̄turit oēm affectiōez piam humilitas. ¶ Quocirca breuissima ⁊ tradit/ ⁊ effi cacissima regula/distinguēdi inter affectiōez bo nam ⁊ malā. ex hac duplici radice/q̄z semp alte ra in fructib' affectionū si diligēter attrectauer sapit. ¶ Inuidet aliquis. q̄re? qz solus cupit impu nit' excellere. ¶ Irascit aliq̄s. q̄re? qz vult imper turbatus nec punit' excellere. ¶ Auarus est. q̄re? qz vult absq; indigentia ⁊ cū impunitate p̄celle re. ¶ Accidiosus est. q̄re? qz vult sine fatigatione laboris impunitus excellere. ¶ Luxuriat/ aut gu losus est. q̄re? qz vult in delectationib' impunit' excellere. ¶ Pusillanimis ē. arrogās est . inobedi ens est. gratis male agit ⁊ nocet. quare? qz vult in iudicio p̄prio ac voluntatis arbitrio manens impune excellere. ¶ Colle hūc appetitū impunite excellētie cupidum. q̄festim rami omnes/fructꝰ ⁊ folia vicioꝝ aruerūt. ¶ Et p̄ inuidia charitas. ⁊ p̄ ira mittitas. p̄ auaricia frugalitas. p̄ accidia strēnuitas. ⁊ ita de reliq̄s germinabunt ¶ In his hō x̄ps/lucifer in alijs semp imitat'.

Consideratio nona

docet tempus ⁊ locum idoneū in p̄ficientib' eē inquirendū/ p̄pter varias hominuz dispositio nes/eligitur q̄z ⁊ ostēdit eo q̄ ibidez cum gratia abūdantioꝝ influit a dño/tum qz in tribulationi bus consequitur solacium ⁊ consolatio spūalis.

Industria nona.

Tempus idoneum ⁊ locum inquirere ¶ Locoꝝ ali' publicus/ alius secre tus. alter in q̄ete. alter i strepitu. ¶ Qui dam obscurus et artus/alius lucidus et ampl'. ⁊ sub diuo patēs ¶ Similiter in tempe tempat de us rerū vices. ¶ Est vespertinū. est serotinū. ē noc turnum/est gallicantus/est crepusculum/ē ma tutinum/est p̄ma. tertia. sexta. nona. ¶ Amplius vero sunt in locis modi varij cōponēdi corpus vel aptandi ad contemplationē. ¶ Hic stat. ille ge nuflectit. ille toto corpore p̄sternitur ¶ Hic p̄nus hic supinus iacet. hic faciem media inter genua locat. ¶ Alter eam manu operit. sedet alter innix' cubito vni vel duob'. subleuat vn' oculos q̄tū valet sursum. alius deorsuz figit . alius hac illac circūducit. ¶ Sistit alius gressum /alter ambulat ¶ Proinde dicit apl'us. q̄libet abundat in suo sen su. suus vnicuiq; mos est: ait comicus ¶ Regu lam hāc sup his omnibus traditaz inueni/ vt se/ quatur vnusquisq; qd̄ bonum in oculis suis vi sum fuerit/ad facilitatē cōtemplationis assequē de. ¶ His exceptis quos regularis cōmunisq; li gat disciplina ad obseruantiā certi tēporis loci ⁊ corpalis cōpositiōis . ¶ Alioq̄n ve illi per quem p̄ sua singularitate scandalū venit. ¶ Nā ⁊ vineā dominicā q̄s depastus est? ¶ Talis vtiq; singula ris fera ¶ Sūt quos adiuuat locus abdit' sub obscurus. artus. bassus. ⁊ q̄dam alti silentij hor rore tremēdus. habitant hi velut in sepulcris et cauernis terre ⁊ speluncis. ¶ Sūt quibus apti or est locus patēs plucidus. amplus. altus . vn diq; celo vel ethere circūfusus. ¶ Habitauerūt ta les in desertis ⁊ montib' vbi si ¶ Hieronimo cre ditur / nescio quid serenius emicat q̄ i fumosis vrbibus. ¶ Inuenies aliquos quos offēdit omis sonitus. alius vero quib' nihil obstat/ sed p̄ficit locus strepidulosus vel ex murmure labētis aq̄ vel susurris volitantiū foliorū/ vel sonoris can tibus auiū vel stridulo/ ventoꝝ sibilo/ vel flumi num vel mariū allisione confusa . vt maxime de mū ex resonantia suaue sonātis ecclesie/in voci bus modulantis. in campanis ⁊ organis ⁊ cho ro ¶ Et qd̄ alijs ad lasciuiā. his ad modestie cedit grauitatem. ¶ Quinetiā videre est in nōnullis

sed paucis nec passim imitãdis / quibus omnis ille nuptialis aparatus in chozeis ⁊ citharis/ingesticulationib⁹ .in venustate feminarũ cuz vestitu deaurato circũamictaruz varietate / vertit i theozicos sincerissimosq; mentis excessus / vnde libidines suas ineptissimas/nec minus fedissimas/improbi cõsectant. Sic diligentib⁹ deuz omnia cooperant in bonum .sic in omni re vtilitatem suam .sic mel suum velut apes inueniunt Exaltati quippe a terra .oĩa trahũt ad seipos Quid subinde diffiniẽdũ erit de tempoz varietate/quãdo nũc tempus est flendi nunc ridendi nunc amplexandi.nũc fieri longe ab amplexi bus.et ita de reliquis. Quin ꝓterea gloziabundus in domino ꝓsal̃.ait. Septies in die laudẽ dixi tibi super iudicia iusticie tue. Et alibi Mee dia nocte surgebam ad cõfitendum tibi. Et rursus ait se in matutino interfecisse oĩes peccatores terre.hoc est omnes tẽptationes ad peccatũ inducẽtes/subiecisse.qõ non nisi vigilãs ⁊ orãs fecisse credendus est. Rursus ad dominũ. Exitus inquit matutini ⁊ vespere delectabis Et q̃s est q̃ tempus audeat pfinire deo ⁊ non illud beneplaciti sui beneplacẽter nec min⁹ vigilanter pstoletur. Visitas eũ diluculo/dicit afflict⁹ Job. et subito ꝓbas illum. Nihilomin⁹ q̃tum hn manam respicit industriam/arbitramur horam cõuenientiorem illam esse ad hoc ipm/post q̃ cibus digestus ẽ /et cure mũdi seposite . dũ insup obseruator adest nemo.qui gemituz lugubrẽ /q̃ suspiria ex imo pectore eruta/ qui rugitus amaros/qui plãgores interruptos /qui pstrationes humiles .qui madentes oculos. qui faciẽ nunc ruboze/nũc palloze suffusam / q̃ palmas vtrasq; tensas cũ oculis ad celũ /q̃ pectoris crebras tunsiones/qui fixas terre vel altarib⁹ oscula/ q̃ simplices alios gestus/et singula mẽbris impzessa/ notare potuerit Ad extremũ vero corporalis illa situatio seu collocatio efficatior estimatur q̃ quieti mentis aptior est. Itaq; sedendo ⁊ q̃escẽdo fit anima prudẽs. Nec valet anim⁹ in sua pace satis stabiliri nisi corpus in eodem situ fixum manere didicerit Addam⁹ q̃ eligibilior ẽ ceteris paribus loc⁹ sacer quem ꝟtuosissima christi psentia.consecratioq; solẽnis ⁊ vota fideliũ et gesta sanctorũ depicta vel sculpta /⁊ sepulcra defunctorũ reddũt aptiorẽ. Similiter sacris temporib⁹ atq; celebribus/quis dubitauerit copiosiora solere infundi gratie diuine fluẽta/ sup magnũ hospitale viuentiũ/ ⁊ carcerem purgan dorũ mortuor. Tũc enim in die bona venimus ad deũ.tunc fiduciali⁹ ad aliquem sanctoz dicimus/ pspera diem triumphalem tuũ. Tunc copiosiores carismatũ reliquie velut a mensa splẽdidissima beatorũ cõuiuarũ decidunt largiẽde paupibus et mendicis petentib⁹.querẽtibus et pulsantib⁹. An non canit eccl̃ia p cõiunctiõe et nuptijs Hester. hoc ẽ humanitatis nostre cũ diuinitate/hodie p totũ mundũ melliflui facti sũt celi. Vocant nos corporales mẽdici debiles ⁊ infirmi sic temp⁹ obseruare.doceãt in carcere ⁊ tenebris clausi.sic a mẽsa iudicis aliq̃n suauiora cibozũ fragmenta ꝓmereri. Est insup qõ de tempoz varietate dici possit. Nam temp⁹ ẽ flendi ⁊ di ⁊ tempus ridendi .tempus scz aduersitati qõ per noctem.⁊ temp⁹ psperitatis qõ p diem scriptura sepe significat. Vileamus interim ꝺ perfectis qui vtroq; tempore sciũt vti per arma iusticie a dextris ⁊ a sinistris/ velut ambidextri /dicẽtes cum apostolo. Scio abundare et scio penuriam pati/gaudere cum gaudentib⁹/⁊ flere cum flentib⁹. Quis etiam inter lachrymas ꝓtingat eis illõ vigilianum. Mens imota manet lachryme voluũtur inanes. Mens q̃pe taliuz manet fixa i vno eternitatis cẽtro/ velut axis circa quã decurrit volubilis rota tpalitati .aut sicut acus affecta p magnetẽ ad poluz se dirigit Aduero de incipientib⁹ ⁊ pficientib⁹ videtur experiẽtia cum scripturarũ autozitate doctriz esse q̃ plus eis pdest tempus aduersitatis.siq̃dem ipa moderata sit/⁊ talis que iudiciũ rõnis integruz cu stodiat/⁊ in qua dei munere patientia ꝓuentuz opetur. Aduersitas q̃pe talis potẽtiozi q̃dã manu monet eos eripe se ab hoc limo pfũdi/ vt a terra se subleuent/ dũ illic tribulationem ⁊ dolozem inueniũt.agunt studiosius qõ ꝓpba subiũxit.et nomen domini inuocaui. Sentiũt q̃pe quoniã ꝓpe est domin⁹ his q̃ tribulato sunt corde.⁊ qz adiutor est in opportunitatib⁹ /in tribulatione Illud insup. Inuoca me in die tribulationis eruã te ⁊ honorificabis me. Sic enĩ colũba rõnalis non habẽs vbi pes desiderij q̃escat. reuertit ad arcam ꝓtemplatiõis/sic eadem arca crescentib⁹ aquis tribulationuz/subleuatur amplius. Sic ascendũt tribulati in superiora dom⁹ sue spũalis. vt Anna ⁊ Petrus cum ceteris/ dũ vel opprobrium aliqõ vel parentuz mortem/vel patrie afflictionẽ/ vel rerum inopiam accipiunt Hec est antiparistasis quedam spũalis q̃contrariũ fortificat. hec ẽ cos ferrum exacuens. hec absintheum pueros ablactãs/auellensq; ab vbe ribus.hec malleus dilatãs ⁊ extendens. In tribulatiõe inq̃t psal̃.dilatasti mihi .hec lima polliens.mũdans eruginans.clarificãs.hec fornax qua per i qua aurũ purgat vt rutilet.hec virga qua percussus eripitur ab inferno vt dicat tribulat⁹ ex sentẽtia. Domie si sic viuitur/ et in talibus vita spũs mei.corripies me ⁊ viuificabis me. Ecce i pace amaritudo mea amarissima. Et illud. Ingrediat putredo in ossib⁹ meis /⁊ subter me scateat vt requiescam in die tribulationis ⁊ ascẽdã scz p ꝓtemplationem ad populũ accinctũ nostre scz sũmoz ciuiũ.

Cõsideratio decima

docet de somni ⁊ cibi moderatione varijs vtẽ exemplis. ꝑcipue tamẽ trãsinittit ad beatũ Hiero. quem lege. ad rusticũ ꝓ Paulinuz Furiã. Eustochium. de seruanda virginitate ad athletaz.

Decima industria.

Somno ⁊ cibo moderãter indulgere: Aduertenduz est hic in ꝑmis indulgentia/iam dictoruz dicendoruꝫ alie sũt institutoꝝ obseruationes in incipientibus cõtemplationẽ. alie in ꝓficientib⁹. alie in ꝑfectis/q̃ per ꝙsuetudinez iam exercitatos habẽt sensus q̃ cum ap̃lo/sciunt abundare/sciunt penuriam pati. Et in omni loco leuare puras manus apodiacula querẽda sũt/donec solidioꝛ structura surrexerit. ꝓ talibus fuit ꝑmo de locoruz vel tẽpoꝛũ obseruatione. sicut hic de moderatiõe cibi et somni. Et q̃dem attento/q̃ in hoc studio cõtemplationis inchoande/vehemens ⁊ q̃si iugis laboꝛ animi reqrit/ac ꝓinde vitales animalium ⁊ somnũ/vel saltem crebꝛioꝛi vti necesse ẽ Sed grauat animũ inquies ligat ⁊ inuiscat spũs. Abundantẽ dicis nos loq̃mur tpatam abundans refectio. Nam gustata carne desipit q̃uis abundans grauãsq̃ ꝓ mozula sumptiõis habeti posset tẽperata si ad cõtinuationis tenorem inspexeris. Fuerũt q̃ ꝓ gratia cõtemplationis vel ꝓphetie ꝓmerenda conati sunt imitari vel Helyã vel Johem baptistã vel Danielẽ. vel aliquẽ de patrib⁹ egypti/ in abstinẽtia ⁊ austeritate/q̃ non ꝓphetici sed fantastici facti. Bocuerũt suo exemplo q̃ nõ cuiuslibet ẽ volare cũ perfectis. quib⁹ gratie q̃dam plus a posteris admirande q̃ assequẽde cõcesse sunt. Qđ si ad debilitationẽ coꝛpoꝛis ꝓ ieiunia ⁊ somnia crebꝛioꝛa gemitu latiua supaddaꝝ/⁊ laboꝛ animi spũs vt diximus vitales ⁊ aiales exhauriens. Quid nisi dissolutio bꝛeuis aut grauis egritudo vel fãtasie ⁊ cerebꝛi cõturbati lesio subsequetur Nudine vel macie. venter quoq̃ esuriens ⁊ sepe comedens si hiero. credit ꝑfertur biduanis ieiunijs. Si quẽ ergo ꝓfessio regularꝫ iam ligatũ tenet sub autoꝛitate ꝓceptoꝛis indiscreti/ q̃ nec somno q̃tũ satis est nec cibo sinit indulgere. Il le incipiens ꝑm meũ cõsiliũ/tpabit a vehementi meditatione ⁊ ꝓtritione simul cũ lachꝛymis/ ne pereat/ ꝓ insipiẽte vero fact⁹ insipiẽs. vtpote lesus in iudicio rõnis. Tali satis fuerit/si ꝙuentũ penitus attriuerit. Nec me latet. q̃ ꝺ somno ⁊ cibis illud vni parum est qđ supabũdaret i alterꝺ. Nequit idcirco doctrinalis traditio determinare q̃titatem illã/sed expientia ꝓpria ⁊ longa vel discretio humilis/credens sapientioꝝ cõsilio/vel vnctio spũalis edocebit. Plus itaq̃ ledoꝛet vt dicunt medici ⁊ theologi indiscretũ ieiuniũ q̃ eduliũ intempans. illud q̃dez sanabile aliud sepe sine remedio/ q̃q̃ natura paucis cõtenta ẽ. nisi blandiaꝝ gula sibi. Accipe quoddã in plantis exemplũ similitudinis. Sũt quas irrigatio ⁊ frequẽs ⁊ multa iuuat. Emarcescerẽt hinc alie. Sũt q̃bus ad augmentũ ⁊ fructum ꝓ desit plantari secus decursus aquarũ /aut etiam in limo palustri. petũt alie montes altos lapidosos ⁊ aridos. vt ꝓpetu⁹ eis viroꝛ decoꝛi sit. Sũt q̃bus ab initio plãtationis tãtũmodo /ministrãda est creberrima/sed paulatiua ⁊ tenuis irroꝛatio: vt adolescãt/q̃bus postmodũ rara sufficiet. In alijs per omne tempus exigeꝝ ꝙtinua Denicq̃ sicut virtus supioꝛ plus habet ꝛtuositatis ex natura sua/vel ex assuefactiõe bona vel ex altera foꝛtificatione desup veniẽte. tãto potest ipa facilius regere vires inferioꝛes ⁊ instrumẽtales lꝛ renitanꝝ quodam suo pondere vel coꝛruptione cõtraria. Sicut hec est sapiẽtis voꝛ. Coꝛpus quod coꝛrũpitur aggrauat animaz. Et magis si crapula. si ebꝛietas. si cure huꝰ seculi coniungũtur. Quo fit vt spũs hominis virtuosi /qui foꝛtitudinem contraxerit ex dei munere/ ⁊ longa exercitatione non ita distrahitur si coꝛpus ꝓpriũ fuerit aggrauatũ vel cibis vel curis huius seculi/quemadmodũ alterius spũs minus exercitatus. cuius oĩis ratio funditus euerteretur. aut nimiũ turbaretur. sicut ĩperitus nauta se ꝙfũdit si fluctuantib⁹ ꝓcellis senserit nauim nũc ad celum ascendere/nũc descendere ad abyssos vbi peritus ⁊ exercitaꝰ rectoꝛ maneret intrepidus animoq̃ cõstanti artem nauigationis exerceret ꝙpterea bñ iubet ap̃lus. Qui non mãducat/ mãducantẽ non spernat. ⁊ ita de reliq̃s /q̃ sicut male ita ⁊ bñ ꝓ varietate circũstantiaꝝ fiert cõtingit intellige.

Consideratio XI docet pijs meditationib⁹ affectuũ generatiuis silẽter insistere. Hecq̃ ostendit ꝓbabili rõne plus valere q̃ instantiaz lectionis vel collegij. Insuper dat modum meditandi cõparatiuũ ꝓcipue ex ꝓturbationib⁹ surgentẽ ⁊ plura alia bona ad hoc opus necessaria manifestat sua industria.

Industria.xj.

Meditationib⁹ pijs generatiuis affectuum silenter. Fallũt qui volunt semper vel legere vel oꝛare vocaliter vel deuotionis verba a loquentib⁹ accipe. si putant exinde cõtemplationis gram familiarẽ sibi cõmittere. Accessuro ꝓsunt hec: sed nõ sufficiũt Esto nanq̃ cõpunganꝝ interim tales ad lectionem vel ꝑmonem. abstuleris libꝛũ /aut verbuz. abibit ilico comes cõpũctio. nõ aliter q̃ cũ libꝛo

aut verbo reuersura. ¶ Hobrem optet cū silētio pstolari salutare dei/ vt consuescat homo orare spū. orare t mente/ dū etiam strepit⁹ aut libri deerit intuitus. sit ipa meditatio silēs liber tu⁹. sit pdicatio. alioqn videat/ ne semp discēs nūqz ad sapientiā pueniat. ¶ Opponēt scio nōnulli querulantes se nec scire nec posse spiritū suum ad se colligere cū silētio t meditatiōe. Euolat inquntinuo nūc huc nū cilluc se diuidens. Effluit velociter nisi infra limites lectionis aut fmocinatiōis artat⁹ teneat. Hoc plane ē qđ dicim⁹ ppterea secum esse secū cū silentio cōtinere spiritū. ⁊ opus hic labor ē ad hoc eniti totis affectuū neruis suademus Sede solitari⁹ leuans te si potes sup te. qđ si diu multūqz conat⁹ hec facere nequeris. noli propterea cito vel ad lectionis vl ad collocutiōis solaciū effugere/ illo dūtaxat recto ¶ Atuero tedet te silētij t factus es tibi grauis t ppterea hoc inutiliter qescere te iudicas. sz expecta. vincat hoc tediū mora ptinax ne cōsuetudo ptinus obrūpendi silentiū/ pabulū det fastidio/ non leuamē. Cessabit forsan ad temp⁹/ sz redibit acrius/ crede mihi tanqz canis osse pinguiorās pulsus. Et vnde prohdolor tanta raritas ptemplantiū etiam apud litteratos/ ecclīasticos ac religiosos. imo theologicos/ nisi qz vix sustinet aliquis secū solus eē/ secū diu meditari. Ita qz pulsqz vix incepit animus in meditatione sua repetit aut lectio vel colloquiū/ aut aliqđ hmōi exercitium/ qđ t sufficiat ad non peccandum. et quodāmodo lassitudinē reficiat/ ne anim⁹ fatigetur frustra/ nequaqz vt putas frustrat animus. qz non obliuiscet tandez misereri deus/ te pseueranter sic petente qrente t pulsante. ¶ Dictum est de silentio. transeamus nūc ad meditatiōes pias/ videamus qles sint ad affectus gignēdos efficaciores. Et hoc posse me vniuersaliter diffinire prsus nego. Nam quot capita tot sentētie/ dicit comicus/ non minus tot meditationes/ nec voto viuitur vno. Nihilomin⁹ ex tanto aceruo colligam⁹ aliquas que ad affectum timoris pturiendi iuuant. ¶ Itaqz vere diuineqz dictū est. Initiū sapientie hoc ē/ sapide scientie/ timor domini. Et qz timor statim in desperationē rueret vt spem sociemus necesse est. Sic Bern̄. sup cātica. Sic Richardū ō. xij. patriarchis. Sic Hugonem de vtute orandi/ sic ceteros pene omnes videmus inchoasse. Mimirū beneplacitū ē deo sup timentes eum t in eis qđ sperāt super misericordia ei⁹. cātantes ei misericordiā et iudicium. ¶ Obijciet aūt mox aliqs dictuz esse superi⁹ qđ amor est initiū radixqz affectionis cuiuslibet alterius. si non pcesserit igit amor/ timor t spes q modo subintrabūt? ¶ Sed alius ē amor inhiās impfectusqz de deo. qlem sufficit fides de existētia dei gignere. Et hic antecedit ceteros affect⁹ imo fidem/ quam pterea in certitudine sua figit. de quo amore disputauerūt aliqz sine pcedenti vel cōcomitāte cognitiōe ferri potest in bonū. tanqz in obiectū pmarium obijciens se anime. sicut i ordine hierachico prior est seraphin qz cherubin. hoc in libro cuius initiū est vie syon lugēt continet. ¶ Alius inuenit amor feruens extatici ac pfectus/ q potest cōiungere amantem cū amato. Cuius adeptio non nisi pcedentib⁹ multis affectionib⁹ alijs venit/ dum pius anima purificatos t sanos hz intimos sensus suos. Hanc purificationē a febrili languore peccati inficientis/ qđ magis operat qz ipe tumor domini: q expellit peccatum q configit carnales affectiones/ q nihil negligit/ qui beatos lugentes cōsolatos reddit. a quo cōcipit spūs salutis/ quas et alias efficacias scptura sibi tradit. ¶ Et h solet timor magistraliter diuidi in timorem initialem/ mercēnariū/ et filialem. Initialis penam incurrere. mercēnarius pdere pmiū. filialis sepationē ñ a dilecto refugit. ¶ Vis audire meditationē in timore. ¶ Meditabor inquit ille rex vt columba. ¶ Meditationē colūbe qualez estimas/ nisi plantum vel gemitū/ quem ipe timor inducit. Hinc forte rex al⁹ qs dabit mihi inqt pennas sicut colūbe/ t volabo et requiescam ¶ Dedit⁹ timor addit alas inqt alius. Fabricem⁹ igit sub typo colūbe meditationes ad timorem t spem comites idoneas. t dicamus colūbam hanc mysticā animā esse. Ita eni ipam nominare dignat⁹ de⁹ in canticis. hec binis alis/ dextra spei/ et sinistra timoris/ volat sursū. t cauda discretiōis dirigit. Pēnas deargētatas argento sacri eloquij/ fert ala quelibet ad sui ?stitutionē numero decē/ vt possit meditari has ad timorē/ illas ad spem habilitans Integrat penna qlibet ex tot pennulis circūpositi/ quot sub vnaquaqz sumi possūt particulares meditationes. Utraqz demū ala/ velut equo libramine sustētat hanc colūbā. vt nec ala timoris/ nimis depmat per desperatiōez. nec ala spei sursū se plus attollat p psumptionē. Ppo q nātur hic ergo modo penne p ala sinistra timoris/ cum pennulis aliquib⁹ fm omnē positionis differentiā ¶ Prima pēna est diuina seueritas huius tot pēnule quot diuine seueritatis exempla/ vt casus angelorū ade t hominū in diluuio iteritus sodomor/ t gomorreorū calamitas. seruitus ingrati iude: deinde crux xpi. Judiciū/ seculi vbi pauci electi. ¶ Secūa/ dānatiōis ppetuitas pēnule tot quot species varie tormētor. Ignis scilz inextinguibilis/ vermes/ fetores/ horrores clamores/ vlulatus et fletus/ dentium stridores t frigora. tot rorum multitudo. pessima societas omnia incōprehēsibilia et indefessa. Sup omia timenda ablatio omis spei/ t carentia diuine visionis penalissima. ¶ Tertia peccatorū enormitas. pēnule tot quot peccata cōmissa/ cū circūstātijs aggrauātib⁹ ea. ¶ Quarta ppria fragilitas

pēnule tot quot pericula sunt casuū futurorum vsq; ad mortem. ¶Quinta seducēs ꝓsperitas. pennule tot quot occasiones peccatorū in ꝓsperis/ꝓ superbiā atq; luxuriā. ¶Sexta frāgens ad uersitas/pēnule tot quot occasiones impatiētie turbationis et vindicte. ¶Septima familiaris hostilitas/pēnule tot quot ex carne surgūt illecebrosa tēptamēta ¶Octaua demonis puersi tas/pēnule tot ꝗt demoniorū fraudes ⁊ laquei. ¶Nona ad viuos iniquitas/pēnule tot quot in gratitudines ⁊ scādala contra ꝓximos ⁊ maxie domesticos ⁊ bñfactores et subditos oriuntur. ¶Decima ad mortuos crudelitas /pennule tot quot ꝓ negligentiā suffragioꝝ manēt in tormen tis vel a gloria retardēt ¶Subdit ala spei delas. ¶Prima pēna diuina misericordia/tot pēnule ꝗt diuine misericordie monumenta/ vt gl̄ia ageloꝝ/saluatio ade/noe/loth/dauid/petri/pauli/latronis/magdalene/chananee/filij ꝓdigi/ad ultere. saluans xp̄s electoꝝ insup custodia ꝓ angelos sanctos. ¶Secūda incōprehēsibilis gloria tot pennule ꝗt dotes anime ⁊ corpis. ¶Tertia penitētie gratia/tot pēnule ꝗt penitētie actꝰ ꝓcedētes ꝓ peccatis. ¶Quarta sustētatio dei cōtinua/tot pennule ꝗt auxilia dei ꝓ vtutes dona ꝓ beatitudines ꝓ eucharistie sacr̄m ad hoc efficacissimū/ꝓ penitentiā ⁊ sitia ¶Quinta ꝓfortans leticia/tot pēnule ꝗt ex ꝓsperitate hūiliter suscepta/sumunt occasiones benefaciendi. ¶Sexta erudiens tristicia/tot pēnule ꝗt beneficia ꝓestat aduersitas fortiter tolerata. ¶Septima voluntas libera/tot pēnule ꝗt modis pōt ipa volūtas carnē subijcere. ¶Octaua angelorū sctōrq; beneuolentia/tot pēnule quot modis iuuāt nos sācti. sancteq; omnes. ¶Nona viuoꝝ auxilia/tot pēnule ꝗt modis iuuam⁹ viuos /et iuuamur ab eis. ¶Decima mortuorū suffragia/tot pennule ꝗt modis iuuamus. mortuos ⁊ iuuamur ab eis ¶Exemplar hoc insecuti studiosi potuerūt ab undāter exerceri/ꝗtidie in meditationib⁹ ꝑm deductionē ꝓlixioꝝ habitā sparsim ꝓ totū scḕtuale corꝰ. ¶Poterunt insup ꝓportionabiles alas fabricare. ꝓ alijs affectibus vt ꝓ charitate dei ⁊ primi ponēdo meditationes ad hoc ipm i ꝓ respectū ad deū ⁊ primū cur odio debeamus habere peccatū / sup quib⁹ omīb⁹ abūdat sūma illa de vtutib⁹ ⁊ vicijs q̄ est vtiliter ꝓsus cōposita. ¶Et sane meditatiōes ꝓ timore satis indu cunt ad odiuꝝ peccati. sic alie ad dei primiq; iuuant charitatez. ¶Assume tibi pennas istas diligenter/mox vt senseris auroram diuine illustrationis irradiare super terraz anime tue/habita tūc in extremis maris tanq; in littore quodaz stabili fluctuantiū /cogitationū ⁊ estuātiū desideriorū ,etenī illuc deducet te mirabiliter/non industria tua/sed manꝰ domini/ ⁊ tenebit te dextera sua. ¶Et dices .forsitā tenebre cōculcabūt me q̄ ad caliginosam aliquā inferioruz oiuz obliuionē/et nox ista in infimis / illumiatio mea in delitijs intelligentie supuenientis. ¶Caueto ꝓinde ne pennas istas vel infidelitas euellat vl̄ desꝑatio frāgat/vel inertia ꝓglutinet/ vl̄ auaricia circūliget vl̄ vrat luxuria /vl̄ gula ꝓ grauet

Cōsideratio duodecima docet spiritū auertere a fantasmatib⁹ qō variis modis posse fieri ostedit methaphisice .insuper remittit ad maiores q̄s exempli gr̄a introducit in lr̄a. ¶Industria .xij.

¶Spiritum a fantasmatibus auertere.

¶Oportet nos hic eoꝝ meminisse /q̄ de q̄dditate mystice theologie tractauim⁹. ¶Posuim⁹ itaq; mysticā theologiā eē amorem extaticū q̄ ꝓsequit̄ ad intelligētiā purā ipi⁹ spūs /q̄ intelligētia caret vtiq; nubib⁹ fantasmatū ꝓpterea necesse ē eū q̄ vult mystice theologie se tradere/conari ad hāc intelligētiā purā . ¶Alio q̄n amoꝛē inde sequēt̄ ē q̄ rōne cōparet? ¶Rursus si apd̄ exercitatos methaphisicos habēdus ꝑ fmo eēt/ ꝓficeret meditari/quo modo totꝰ iste mūdus sensibilis ad aiaz rōnalē ꝓ sensus corporis ingreditur. vt circulo q̄daz intelligibili ac pulcherrimo ipe mūdus deriuat⁹ a deo reducatur in eū. ¶Ñ res ab ipso egrediētes q̄nto impfectiores distātioresq; ꝓfluūt/tāto ampli⁹ materiales/⁊ q̄dam crassitudine corpulētiores inueniūtur. ꝓspicuū est i elemētis ⁊ mixtis ¶Idem⁹ etiā in lumine solari q̄ cōtinue plus grosescit vt sic loq̄mur/ dū densiori medio sese miscet . dūq; corib⁹ quodāmodo semetipm incorpat. ¶Fit aūt in recursu ad deū ꝓuersa. ꝓditio abeūt q̄pe magis in spūalitatē/exempligr̄a/ lumē cū colorum specieb⁹ ferī ad oculos . illic spēs ipe aggregāt̄ et deferunt̄ ad sensum cōmunē /illeq; dijudicās purius ac spūalius .easdem ad vtutem imaginatiuam deducit. ¶Ceterū cuz ratio negociat̄ circa fantasmata elicit species intelligibiles/q̄b⁹etiaz concipit rem sine illo quod ꝓfuit/ fantasmate. ¶Postremo potentia intellectiua superior quam spiritum vel mentem nominam⁹/ post cognitionem rōnis/deducit rem eandem ad lumen pure simpliciscq; intelligentie /fm q̄d ordinem habet imediatum ad angelicam cognitionem. ¶Amplius vero si diuinum dionysium edoctum a cōscio secretorum celestium paulo placet inspicere vbi de mystica theologia disseruit cuz expositoribus suis/inueniemus euz tradere modū auertendi se a fantasmatibus corporeis/ et abnegatj omnib⁹/que vel sentiri vel imaginari vel intelligi pñt/ferat se spūs ꝓ amoꝛē in diuinā caliginez vbi ineffabiliter/ac supmentaliter cognoscit̄ deus . dat exemplum ō statuifico sculptore/qui ex

ligno vel lapide partes abradens/formatagalma pulcherrimū/hoc est simulacrū/et hoc q̄dez per ablationē solā. Conformiter spūs remouēs oīa per abnegationē/qualia potest hic cognoscere que vtiq; suam gerunt secum impfectionē vel potentialitatis vel dependentie/vel p̄uationis/vel mutabilitatis:inuenit tandē his oīb⁹ ablatis/agalma dei/hoc est noticiā tā q̄ rei actualissime/sine potentialitate.sup̄me/sine dep̄dētia.pure/sine p̄uatione. necessarie/sine mutabilitate. Tuero si noticia illa sit solū experimentalis in affectu sup̄mo vnito deo p amorem/vel si possit dici intellectualis non q̄dem intuitiua/sz abstractiua/seu vesptina cognitione/nec connotatiua cognitione/sed absoluta dignissimū esset cōsideratione z inquisitione. Nam habet ps quelibet/suos defensores eleuatissimos. Sūt nempe qui exponentes dionysiū p̄mum tenet.

Sunt alij dicentes haberi posse vltra p̄dictam experimentalem vel experimentatiuaz noticiam/intellectiuū conceptū p̄prium/z absolutum q̄uis non intuitiuū/diuini esse. Si ab esse remoueatur z abstrahatur/omnis impfectio. Jdē ō vita.idem de bonitate.idem de sapientia. idem de potentia.z cōsimilib⁹ pfectionalib⁹ p̄dicatis vnde sicut facta abstractiōe a cōceptu vago huius hominis visi de situ/motu z figura z ceteris accidentalū p̄ditionū inuolutris/ resultat agalma.id ē.hominis imago/ſm grecū .hoc est conceptus specificus z absolutus homis. sic de esse iudicant/dū fit abstractio huius q̄ō est esse/a potentialitate.p̄uatione.dependentia. z alia q̄uis impfectione.resultat tunc conceptus dei p̄pri⁹ z absolutus. Addūt argumentuz quia deus hoc esse sibi nomen p̄prium respondit moysi dicens.dices inquit/qui est/misit me ad vos. Affirmant isti simile dē conceptu bonitatis sicut in lege noua respōdit xp̄s solus deus bonus ē. flecti videnť in hanc sentētiā Aug⁹.pluries/nominatim/in suo octauo de trinitate/ vbi in bonum absolutū docet ferri. z sequax eius Bonauētura in suo itinerario sexto. Sz ecce nescio quo pacto dum p̄cticā dare p̄fessus sum mysticaz theologiam.relabor rursus ad speculatiuā. sed non supuacue. Est q̄pe tibi necessariū/o anima que in deuz ferre q̄ris te p anagogicos excessus vt auertere discas te.p inatam vim abstractiuā a fantasmatib⁹/sicut abstractiua virtus inferior in brutis ex speciebus sensatis elicit insensatas. Sciueris quoq; impfectiones secernere a perfectionib⁹/vt tandem pure aliq̄d pfectum tibi resplēdeat in essentia z bonitate. Loquamur tamen p minus eruditis in methaphisica seu theologia/et dicam⁹.si possum⁹/quo pacto quo ve obseruatiōis studio/poterit se spūs a fantasmatibus auertere dū anagogicos aut supmētales querit excessus. Et fortassis hoc poterit fieri si i omni cognitione/et meditatione sua de deo.neq̄ q̄ sistat homo in cognitione.sed aspiret per vum affectiuū /quasi cordis oze inhiante in suaz potentiā/z in suam sapientiā/in suam bonitatez sapozandā/z gustandā/tanq̄ eius/qui totus est terribilis i cōsilijs sup filios hominū/p maiestatem potentie dominātis/iudicantisq;. totus magnus z mirabilis in sapientia cuius non ē numerus.totus deniq; suauis.totus desiderabilis.totus amabilis valde/in bonitate z tozrente voluptatis sue. Occurret tibi sic nitēti/sic intēto pluma turba fantasmatū.credo equidem irruent importune fantasmata et irrumpent in vtroq; oculos tuos interiozes. Tu vo fozziter abjcelsum ea q̄tum potes manu meditationis z velut excusso capite spūs liber euadere labora.aut tu quasi dissimulatis eis sp̄retis ve perge q̄ pergis.z per medīū agmen illud improbum/alacer erumpe. Sitis te spūalis extimuler. vt quemad modū desiderat ceruus vndiq; canū morsibus patēs z supcalescens ad gelidos tutosq; fontes aquarū.sic tu labora contra impedientia fantasmata vt possis z tu dicere/roze sanctispirit⁹ calefactus desiderat anima mea ad te deus Sitiuit anima mea ad deū fontem viuū/quādo veniam z apparebo añ faciē dei. Scito aūt q̄ nisi tepidus expurgauerit timoris lima/p integerrimā et non fictam penitentiaz/ nisi mens insup climata peccati scozia.clara refulserit p reformationē innouitate spiritus ſm duos actus hierarchicos p̄imos q̄ sunt purgare z illuminare/ vanū p̄oz sus erit tibi ante lucē surgere.ad hoc pfectionis culmē. Surgite p̄inde postq̄ sederitis q̄ mādu catis panē dolozis i timoze sez sine quo iustificari nemo pōt/ante deū . Improbe audes irrūpere in osculū oris/si nec pedib⁹ cū lachrymis/ nec manib⁹ cū gratiarūactiōe p̄us illō clare curaueris Tuero dū eousq; q̄uerit bñ p̄scia mēs z mūda vt nec gaudia neq; aliud oino vel fuile vel mercēnariū anxia recogitet. neq; p̄terea de deo quicq̄ negociosū durū/asperū/vel turbulētū penset sicut de iudice retributoze vel inflicto re vindicte. Sz hoc vnicū venerit in mentes/ quot⁹ desiderabilis est/suauis et mitis/tot⁹ amari etiam si occiderit dignissim⁹. dum solū ita placuit amoris negociū.inuola tūc ad amplex⁹ spōsi.stringe pect⁹ illud diuinū totis amicicie puris sime brachijs.fige oscula castissima pacl exupe rantis oēm sensū. vt z dicere subinde possis gratulabūda z amozosa deuotione/ dilectus meus mihi z ego illi z̄.

Finit.

Tractatus venerabilis magistri Johānis de Gerson de elucidatiōe scholastica mystice theologie sub duodecim cōsiderationib⁹ tradit⁹.

Vobis datum est nosse mysteriū regni celorum. dicebat ihesus discipulis suis. Propter qđ ⁊ in alio loco exultauit in spiritu dicens. Confiteor tibi pater rex celi ⁊ terre. quia abscōdisti hec a sapiētibus ⁊ reuelasti ea puulis Hec mysteria sunt q̄ loquebat apostol⁹ pfectis/ et in quib⁹ excedebat deo. q̄lia tradidit ex reuelatione sua diuinus dionysi⁹/ in ō mystica theologia. ⁊ de diuinis nominib⁹ pīsertim ca. vij. vocans hanc sapientiā irrationalem stultaz ⁊ amēntem. Qua sup sapientia dudū opuscula duo scripsim⁹. Scripserunt ⁊ alij nominatim Hugo de balma in tractatu de triplici via in deum vbi determinat finaliter ⁊ ex intentione q̄ apex mētis fertur in deum p amorem extaticū absq̄ precuia vel cōcomitante cognitiōe. Et hoc est mysticum ⁊ abscōditū. qđ nemo sapientū seculi capit Consentire videtur dominus Bonauētura i itinerario ca. vij. ⁊ vltī. Alioquin pterea non videtur possibilis vltima industria quā notauimus ibidem. Spiritū a fantasmatib⁹ auertere. qz cū necesse sit ꝑm philosophū omnē intelligentē seu intellectuali opatione vtentem fantasmata speculari. oportet si non speculētur, q̄ anima aliter feratur in deum q̄ per intelligentiā vt videtur. Presupponētes igitur oīa que diuin⁹ Dionysius cum suis expositorib⁹ super hac theologia tradiderūt ⁊ expti sunt. possumus ad intelligentiam dicti huius Hugonis de balma cōsidrare tres modos/ q̄bus videt posse fieri q̄ amor sit absq̄ cognitione. vnus est de amore pure naturali. secūdus de amore pure supnaturali. tertius est de amore habituali/ vel potius ex habitib⁹ elicito libero et actuali. Est insup triplex actualis cognitio q̄tuz sufficit ad pīsens. quedā recta. quedā reflexa. ⁊ vtraq̄ potest eē vel simplex vel cōplexa. specialis vł cōfusa. Quo circa notet ad elucidationē pmissoz numer⁹ duodenarius considerationū.

Consideratio prima.

Stat amorem naturalem causari sine cognitione in re que diligit amat vel appetit. Patet in hoc q̄ in oīre ꝑm Dionysiuz inuenit amor naturalis. vnde Boeti⁹. O felix hominū gen⁹. si vestros animos amor quo celū regitur regat. Nō est autē in celo materiali sicut nec in rebus alijs anima carētib⁹/ cognitio. q̄uis pōdere sui amoris impresso ab intelligentia pua non errāte/ feruntur q̄ferunt/ multo verius ⁊ certius/ q̄ sagitta moueat ad signū ex impetu p̄iacientē ipresso.

Consideratio secūda

Stat hominē per amorē naturalez nō liberum/ ferri in deum/ nō ex actuali cognitiōe que talē in ipo causet amorem. Sequitur ex pīsenti. non eni minus ē amor naturalis i anima rōnali q̄ in reb⁹ ceteris anima carentib⁹. imo nō stat hominē esse sine pondere naturalis huius amoris quo fert in deum/ etiā si damnet in inferno. Consurgit exinde vermis ille seuissimus/ quem cōscientie remorsum apellamus. vnde verificatur de ppheta. Non ē pax impijs dicit dominus. Et illud de dānatis. vermis eorū non morītur. Veniq̄ cum peccato nequit ꝓpter hoc esse salus pfecta vel eterna. Hic amor ē aduersarius noster ꝑm legem carnis corrupte. cui per dilectionē liberam consentire nos cōuenit. dum sum⁹ in via. si nolum⁹ tradi tortoribus in gehēna.

Consideratio tertia.

Stare non potest q̄ amor etiam naturalis fiat/ aut maneat/ absq̄ omni cognitione cōiūcta vel sepata. De separata quidem hoc certum est q̄ cōcurrit ad quēlibet amorem/ dum pducitur ⁊ seruatur/ ꝑmum cognoscens qđ est deus. Ceteruz potentia quelibet cognoscitiua rōnalis nō minus pōt exui a sua cognitione naturali/ q̄ a suo amore. Propterea manent semper ⁊ iungunt in eadem natura cognoscente. amor ⁊ cognitio naturalis. Utrū aūt posset esse potentia cognoscitiua q̄ non esset quomodolibet apetitiua/ puto q̄ non. qz nulla res pōt esse q̄ non apetat bonū. est eni bonum qđ oīa apetūt. Vellent aliq̄ fortassis ecōuerso siliter dicere/ q̄ nō est apetit⁹ sine cognitione q̄licunq̄ lz impfecta valde/ que est tanq̄ aliqua naturalis impressio/ cōsequens ad ꝑmam causaz efficientem/ exemplantē/ ⁊ finientem. Sed iste modus non recipit cōmunit sicut nec ponit in reb⁹ non cognitiuis delectatio de q̄ magis videret/ q̄q̄ ab aliq̄b⁹ philosophātium vtrūq̄ positū videatur. cōformiter ad vsū cōmunē quo dicimus pratū ridere vel gaudere dum floret ⁊ florescit ⁊ vernat. Beat⁹ est q̄ liberū amorē suū cōformat isti naturali/ qz si duo consentiūt/ fiet ipis a patre quicquid petierint. Quippe nō petēt nisi deū vel cōforme deo simul ⁊ nature ꝑmitus instituite.

Consideratio quarta.

Stat hominem ferri in deuz per amorem liberū supnaturaliter infusū vel cōseruatum. nulla in ipso cognitione libera cōcomitante vel preuia respectu illius amoris. Constat eni q̄ amorem libere elicitū ab homine posset deus conseruare destructo ois cognitionis actu. q̄ posito diligēt homo deū/ tūc intellectualiter nō cognitū/ saltē cognitione q̄ sit actus scds elicitus/ qđ dicitur pter imediate notata de cognitiōe pure naturali que est primus act⁹ essentialis aie/ imo non est nisi anima/ ꝓpter qđ ab ipa separari non pt ista stante ac perinde noiatur entelechia. Siliter

dicerek si deus p se imediate causaret actũ amoris liberum in volũtate/nõ ꝯcurrente itelletu vt intellect⁹ ẽ/iuxta positionẽ quozũdã dicentium q act⁹ beatificos in patria ꝓducit solus deus.

Cõsideratio quinta

Tat veritas eoz q̃ tradunt de theologia mystica q consistat in amoze solo. ⁊ q amoz ille supnaturaliter inspirek illis/q̃ ꝯcupiscũt sapiaz. Spectat hoc ad potentiã dei ꝓut ex p̃cedẽti cõstat. Spectat ⁊ ad ipius sapiam atq bonitatẽ. vt apientibus os mentis inspiret spirituz amoris. neq neget mũdis coꝛde osculũ postulatuz/sed p̃ueniat etiã in bñdictionib⁹ dulcedinis/desideriuz pauperũ/q̃ cum daniele sũt viri desiderioz. Satiet insup pꝛuulos suos eterna sapia/ab vberib⁹ ꝯsolationis sue/tanq̃ pia mater. cui⁹ vbera non sugit/q̃ nõ veraciter absq fictione se cõstituerit vt pꝛuulũ sub ea/iuxta sniam xp̃i qui simul est sponsus ⁊ spõsa. pater ⁊ mater. amicus ⁊ amica. qm̃ amoz spũalis sexum nescit. Potest denicq tota fere scriptura deduci ad hũc sensum. Atuero nihil ad philosophãtes sup hoc assiduo p deotis miraculo. Propterea dicit hec sapia mystica appropriate xp̃iano oz esse/tam a dionysio q̃ a ceteris. Et ita cõtrouersia vel dubietas omis cessat in hac pte/quoniã stat apicem mentis i deum ferri/sine cognitione actuali p̃uia. vel concomitante sic accipiẽdo q cognitio nõ causat amorem illum supinfusum/nec oportet vt comitetur ipm distinguẽdo cognitionẽ appꝛehẽsiuã/vl̃ declaratiuã/ab exprimẽtatiua affectũali.

Consideratio sexta.

Tat vt amozem supinfusum comitetur actualis cognitio q̃ ꝯcipitur intelligibiliter amoz ille/ hoc est qua iudicat aia se amare/⁊ in deo delectari/imo ⁊ ignote ignotis p amozem iũgi. Pro cui⁹ intelligẽtia memoꝛek illud de cãticis. Auerte oculos tuos a me q̃ ipi me auolare fecerunt. Vbi colligit q duo sũt oculi anime rõnalis. vnus spectãs ad cognituã potentiã. alter ad affectiuam. Ille secũdus ꝓꝓie dicit ocul⁹ amoris vel ocul⁹ sponse. De q̃ in eisdem cãticis. Vulnerasti coꝛ meũ i vno oculoz tuoz. Contingit aũt q dũ anima fertur i dilectum p oculũ amoris/si temptet itelligere/ q̃d sit illud q̃ diligit/euolat dilectio. ac pinde dicitur euolare dilectus. Nihilomin⁹ est aliter possibile q et dilectio maneat et cognitio simul talis dilectionis ad tẽpus pꝛistat. Aliter eni nõ potuisset tradi vel scribi q̃liscunq notitia de theologia mystica vt q̃ illa ẽ cõiũctio amoꝛosa dilecti cũ dilecto/q̃ exupat oẽm sensuz/q vulnerat q cõiũgit ignotis ignote/tanq̃ in diuina caligine cum similib⁹ multis.

Consideratio septima.

Tat q amoz hmõi supinfusus manet absq charitate/sicut ꝓphia sicut fides et spes ⁊ alia carismata. Propterea talis amoz nõ est signũ infallibile gr̃e gratũ faciẽtis. Consonat his cõis schola doctoz/q nemo scit se charitatem hr̃e iuxta illud. Nemo scit an amoze an odio dign⁹ sit. q̃uis isti intelligi videat̃ d amoze p̃destinationis ⁊ odio reꝓbationis. Valet hec cõsideratio p laude charitatis ⁊ vt qui gloꝛiatur q mysteriozum cognitionẽ in domio gloꝛiet. Si nouero inquit apostolus mysteria omnia inter q̃ est plane mystica theologia. nihil sum. Veritas est/q sicut ꝺ donis ⁊ beatitadinib⁹ loquitur sic de sapientia mystica. Loquũtur de ea aliquãdo doctoꝛes hominatim. Hugo de balma. put includit charitatem. Propterea dicit q hec sapientia excellenti⁹ donũ est q̃ sola gr̃tia gratũ reddens. Milenti⁹ donũ est q̃ sola gr̃tia gratũ reddens. Milimirũ qz ⁊ gr̃a est gratificans/⁊ sapientia soporifera ⁊ delectans.

Cõsideratio octaua

Tat dilectionẽ liberã ⁊ elicitam naturaliter poni in apice mẽtis q̃ dicit aliq̃b⁹ sinderisis absq hoc q mens se actualiter iudicet aliq̃d diligẽ. q̃uis ista dilectio cognitionez sequat̃ ⁊ cõcomitetur. Cõcederẽt istã phi naturales ac pinde mitra saluarẽt absq miraculo/super his q̃ de mystica theologia tradunt a catholicis. Studuim⁹ in duob⁹ opusculis de mystica theologia pdẽ cõpositis p multas ꝓsiderationes ⁊ industrias ista determiare velut ad cõmunẽ intelligẽtiaz ⁊ phiaz deducẽtes hãc sapiaz. nõ q secludere vel lemus diuinos et supnaturales influxus. absit hec pelagiana temeritas. ℔ ꝓsone loq̃ voluimus phis ⁊ scholasticis theologis/ talia q̃ nõ abhoꝛrerent a suis traditionib⁹ ⁊ scholis ⁊ si effectũ ẽ/ q̃licunq ex pte/iudiciũ sit legẽtiũ. ⁊ gloꝛia deo. si vo nequaq̃/ignosce tu deus ⁊ tui. Denicq totã rõ cõsideratiõis pñtis ꝓsistit in hoc q dicit phs de vehemẽter habituatis q in suis actionibus nõ deliberãt aut saltẽ ita se habẽt q se deliberare nõ iudicãt. Agit eni ars pfecta mõ naturã. sicut ostẽdũt oẽs artifices/ etiã mechanici circa exteꝛioza laboꝛantes textoꝛes cytharistę scriptoꝛes ⁊c. Qto amplius hoc inueniri potest in actionib⁹ imanentib⁹ vel intrinsecis. Nam ⁊ sepe multa cogitamus /multa diligimus sub omni facilitate/q̃ nec cogitare/nec diligere iudicam⁹. Pꝛecedit nihilomin⁹ ⁊ comitat̃ naturaliter i omni dilectione p̃sertim elicita et meritoꝛia/cognitio dilectionẽ. et si non cognitio reflexa/tñ recta. Hec ẽ traditio oiuz tã phoꝛ q̃ theologoꝛ ⁊ moꝛaliũ cũ experientia dicentiũ p vocẽ Aug⁹. In uisa diligere possum⁹/ incognita nequaq̃.

Nona ꝓsideratio.

Tat simplices idiotas ꝑ fidē spem et charitatē citius ⁊ sublimius puenire ad theologiā mysticā. q̄ eruditos in theologia scholastica ⁊ discursiua. Sūt ad hoc multe rōnes q̄z aliās notat sanct⁹ Tho. inq̄rēs cur ſimplices ſūt aliq̄n deuotiores q̄ litterati? Ita fides taliū min⁹ ē inquieta ꝑ fantasias ⁊ tra riaz opiniōnū, q̄s nec audiūt nec cogitāt. Sūt insup hūmliores q̄b⁹ grām dat deus, q̄ cuz sim plicibus gradit. oiuz vero supboz ⁊ sublimiuz colla ꝓpria vtute calcauit. Preterea simpli ces hnt aliq̄n curam de salute sua maiorez in ti moze ⁊ tremore. Qualiter aūt sit istis simpli cib⁹: imo ⁊ pueris ambulandū ꝑ mystica sapia tetigim⁹ i opusculo quodā de simplificatiōe coz dis, via scda. Dicebat vn⁹. Ego ꝑ .xl. annos ⁊ ampli⁹ versaui ⁊ reuersaui, multa studē do, leg do, orādo, meditādo, in ocio tpis multo, ⁊ nihil inueni cōpendiosi⁹, efficaci⁹ ve ad consecutionē theologie mystice, q̄ vt fiat, spūs ⁊ aia sub deo, tanq̄ puulus ⁊ puula, iuxta metaphorā antedi ctam vbi mēdicitas spūalis locū habet p̄cipuū. cum fide simplici q̄ deus puer nat⁹ est nobis. et puulus datus est nobis.

Decima cōsideratio.

Tat cōcordia theologoz ⁊ de theolo gia mystica loquentiū. ꝑmissis ꝓside rationibus sicut arbitramur attentis Cū philosophis aūt fide carentib⁹ neq̄t esse, ꝓuē tio in hac pte. Ratio q⁹ nolūt credere vt intelli gant. incedētes crassa ceruice, ⁊ recto collo, nolē tes captiuare oēm intellectū, neq̄ voluntatez in obsequiū x̄pi. Probem verissime enūciatū est. q̄ hec est ꝓpria, ꝓpria sapia x̄pianoz. tāq̄ fons signatus. cui nō cōmunicat alien⁹. qm̄ carnalis homo nō p̄cipit ea q̄ dei sūt. Stulticia est enī illi dum fit ei x̄ps petra scādali ⁊ signū cui cōtradi citur. dū non intrat ꝑ ostiū vt pascua inueniat. maxime q⁹ nō vult māducare panē de celo verū nec bibere vinū germinās virgines. Per cuius tm̄ sacre cōmunionis frequētationem sup oia fit homo deuot⁹ ⁊ habilis ad theologiā mysticaz. si vitā ⁊ mozes huic salutifero sacramēto cōfoz mare nō omittat, put alibi sub ꝓsideratiōe mul tiplici notatum est.

Consideratio XI

Tare neq̄t vt theologia mystica sit i hoīs mēte sine q̄licūq̄ dei cognitiōe. Fuer̄t q̄ dicerēt nihil nos cognosce re de deo nisi ꝑ abnegationē. Cōtra q̄s ē cū rōne ⁊ autoritate articul⁹ partis⁹ ꝓdēnatus. Ex aliū de deducit ꝓsideratio p̄sens, notando q⁹ ois ap prehēsio vel motio itellectualis, siue de deo vel de aliis, dici pōt cognitio. imo ⁊ visio, ꝑ illuz lo quēdi modū q̄ vtimur de sensib⁹ exteriozibus, vbi ois sensatio visio noiatur. vt dicim⁹ vide q̄ liter sꝑ sapit. hoc olet. sonat. suaue est. ledit. Sed materia de his sensib⁹ i intellectu ꝓportionabi liter existentib⁹, latioz q̄ vt disseratur ꝑ ſsenti. Sic enī vocāt Aristo. ⁊ Basili⁹ intellectum sen sum. Sic cōis vsus dicit de bñ iudicante. Iste bñ sentit. iste clare videt in materia. Sic Greg⁹ in omel. Amoz inq̄t ipe cognitio ē. Et vere sic ē fm tactū, gustū, ⁊ olfactū spūales. imo tantū po tioz pceptibilioz ⁊ purioz est cognitio, q̄to inti mioz circa deū q̄liter ipm tangūt, gustāt, ⁊ olfa ciūt mystice theologisantes. non anditoz tm̄. sꝑ inspectoz, sꝑ factoz. Ponat exemplū puuli sup matrē suaz dū sugit ⁊ amplexat eā. q̄ plerū q̄ nihil videt, nihil audit, aut saltē nō iudicat se videre, vel audire quicq̄, tot⁹ in lactatiōe vnde delectatio dicta ē occupat⁹. Tūc nihil cognoscit sub q̄cunq̄ rōne reflexa etiaz q⁹ lac sit dulce vel bonū, vel ens vel nō ens sꝑ tātūmodo lactādū se vberib⁹ imp̄mit. Et fit muleebris q̄dā operatio experimētatiua, nō reflexa, nec declaratiua, nec enūciatiua. Felix puer ille etiā si centū sit āno rū sub sapia matre sua, q̄lis erat magnific⁹ rex il le dauid puulus in oculis suis, ⁊ virilioz ceteris añ deū. Fundem⁹ sup hāc silitudinē sensuuz spūaliū ad corpales, silitudinē aliā ꝓ theologie mystice cognitiōe ꝓuenientē. Cōstituam⁹ duos hoies coꝝ oculis nr̄e cōsiderationis, quoz vn⁹ sit acutissimus in duplici sensu visus ⁊ auditus sed habeat hebetatos penit⁹ ⁊ obtusos tres alios sensus. qui sunt olfactus gust⁹ ⁊ tactus. Cō stituat alter qui cec⁹ sit ⁊ surdus. sed habeat ex peditos alios ⁊ viuaces. olfactū, gustū, ⁊ tactū. Constat q⁹ iste scōs poterit maiores expiri dele ctationes. sensuales q̄ ꝓmus. Coniecturem⁹ ex ista silitudine q⁹ phi vel theologi litterati, vigēt in visu ⁊ auditu spūalib⁹. sz enenit multis q⁹ tri bus alijs careāt sensib⁹ vel impeditos, vel obtu sos ꝓsus hñt. Ꝓponenit ecōtra de simplicibus illiteratis, q⁹ velut ceci ⁊ surdi sūt ad phie scho lastice pceptionē q̄ ceteris sensib⁹ vigēt i spūali um olfactu gustu ⁊ tactu. Null⁹ ergo mirabitur ista ꝓsideranes si simplices illitterati ceci ⁊ surdi nisi q̄tū fides insonat, oblectanť in deo quē desi derādo ⁊ amando olfaciūt, gustāt, ⁊ amplexan do tangunt. Habētes ꝑ vite puritatem ⁊ simpli citatem sensus istos purgatos, atq̄ reformatos dū in alijs male viuentib⁹ penitus stupidi sunt, nec pcipiunt ea q̄ de diuinis suauiter redolēt sa piunt ⁊ mulcēt. q̄uis videāt ⁊ audiāt. Exēpluz silē de canibus venaticis respectu nō venatico rū posset induci. Reducūť insup isti q̄nq̄ sen sus ad duos oculos q̄ sūt intellectus ⁊ volūtas cogitatiōis scz amoris. Visus enī ⁊ audit⁹ ꝑ ap ꝓpriationē magis specāt ad intelligentiā. cete ri tres ad affectum vel amorē.

Consideratio XII

Stant simul affectualis cognitio theologie mystice/ ⁊ alter modus cōtēplationis qui dicit̄ pure ⁊ liq̄de veritatl diuine. Sunt diuersi tractatores de vtraq; ꝯtemplatiōe ⁊ varie q̄libet figurat̄. Affectualis in maria sedente ⁊ in sponsa q̄ delitijs affluit innixa taliter sup̄ dilectū suum. Intellectualis v̄o in israel ⁊ rachel. ⁊ in sponsa ascēdēte sicut aurora luna ⁊ sol. ¶ Sed optet q̄ intelligentia ferat̄ in deum sine h̄ ⁊ nunc. h̄ est sine ꝯtinuo ⁊ tpe, ⁊ ita sine cōmixtione fantasmatū. Hoc v̄o tante difficultatis esse dicit Aug⁹ cōsonās Platoni ⁊ sequacib⁹ q̄ nō nisi in raptu q̄dam more choruscationis possit sincera veritas hec cognosci etiam a paucis ⁊ raro. Quēadmodū non ita senserūt de theologia mystica affectuali/ q̄ eam assequibilē tradunt. ¶ Possibilitatē deniq; cōsiderationis huius suadēt ea que in paulo facta sunt ⁊ in beatis cōplebūt̄. Sz amplior ꝓsecutio non est opusculo p̄senti necessaria nec possibilis breuitati. ¶ Deniq; distribuit vnicuiq; de⁹ mysteria sua ꝓut vult. q̄ hodierna solēnitate ascendens in altum dedit dona in hoibus. In cui⁹ cōmemoratione solēnitatis hec scripta sūt Lugduni ad elucidationē scholasticam /mystice theologie/ ꝯsistēs i amore ꝑ Johem de Gerson cācellariū parisieñ. Anno. M.cccc.xxiiij.p̄ma Junij.

Conscius ē anim⁹ me⁹. expientia testis.
Mystica q̄ retuli dogmata vera scio
Non tñ idcirco scio me fore glorificandū
Spes mea crux xp̄i Gratia non opa.

¶ Carmen de purificatione sensuum interioꝝ.

Gaudia queris
Sensibus herens
Carnis amore
Naris odora
Lingua sapora
Quinq; dati sunt
Quos ebetauit
Corpis humor
Fedus/et ater
Vis reparetur
Noxius humor
Prodeat extra
Celica carpent
Obijciet se
Omnia fiet
Aure melodus
Lux oculorum
Naris odorem
Suauiter ibit
Spūs vnus
Cor tibi frustra.
Infatuatis
Tactus ⁊ auris
Vis oculorū
Hi tibi sensus
Spirituales
Morbidus intro
Horridus/asper/
Spurcus/amarus/
Contere tete/
Ore vomenti
Jam minus egri
Gaudia sensus
Tunc deus vltro
Omnib⁹ vnus
Ore saporus
Hauriet eius
Tactus in ima
Nectet vtrinq;
Corq; deumq;
Influa tanta est
Si tamen assit
Taliter acto
Carneus actus.
Vis in amore
Gratia formans
Despicit omnis
Finit

Opusculum epistolare magistri Johannis de Gerson cancellarij parisieñ. de religionis ꝑfectione ⁊ moderamie ad Guilhelmū minandi quondā medicū dñi cardinalis Saluciarū. tunc autē monachū dom⁹ maioris Carthusie.

Gratia vobis ⁊ pax in xp̄o iesu. Utiq; dicetis mihi ꝑ sil̄itudinē Medice cura teip̄m Itaq; qui aliū doces ait apl̄s. cur teipsum nō instruis? Sz respōdebit pro me sapiētis iussio. Honora inq̄t medicū. Et iterꝝ. Da locū medico. Ratio est. q̄ disciplina medici exaltabit caput eius. Nā que pōt in medico disciplina inueniri melior/ q̄ vt relicta seculi pōpa relicta arte sua. relicto demū seip̄o qd̄ maius ē/tradiderit se medicus noster discipline maioris carthusie. Talis enim tu es cui nunc ip̄e rescribo/ q̄ dignaris exq̄rere discipline doctrinaz/ab illo q̄ tali nūq̄ subiacuit discipline Nihilominus i verbo sūmi medici nostri dñi iesu xp̄i/ q̄ iussit omni petēti se tribuere. Et rursū. Aperi os tuum ⁊ ego adimplebo illud/ q̄ est magni cōsilij angelus vocatus admirabilis. Audebo tuis medice charissime q̄stiunculis que satis cōmunes sunt/apud egros spūales in religionū grabato laborātes. remedia/nō dicā inuenire/sz inuenta designata ꝑ doctores repetere. Cōmunia q̄dem ⁊ vulgata neq; cōpanda subtilib⁹ artis medicine spūalis apicib⁹. ꝑ tāq̄ rudes aliq̄s receptas visum fuit cōsideratiōes pauculas annotare. ¶ Sunt aūt tria que querunt̄ in forma ¶ Primo vtrū q̄s exercitiū orationis ꝯtinuās/ vel alia exercitia spūalia cum affectu. vtputa lachrymaꝝ ⁊c̄. sentiens se in viribus debilitari ꝓpter hmōi exercitiū/ ⁊ remitti in ceteris corporalibus laborib⁹/ vtpote in cantu forti ⁊ similibus vires corporeas exigētib⁹ sit rep̄hensibilis? Cū tamē dicit apl̄s Psallam spū/psallam ⁊ mente. Pensat eni deus potius cor q̄ v̄ba. imo ꝓpter laborem cantus nō pōt debitam deuotionē habere dū cantat. ¶ Scd̄o si rōne debilitatis corporis. vt fortior sit ad portandū ordinem sue ꝓfessionis/sine ꝯscientie scrupulo lautius viuere possit q̄ ordo seruet/ vel ad ꝓhibendū lapsum i egritudinem ad quā est disposit⁹/vel dubitat incidere in futurū? ¶ Tertio si orans solitarie ex debito vtpote horas canonice institutas/teneatur v̄ba adeo articulate ꝓferre ⁊ explicare vt se ip̄m audiat? Cū frequenti⁹ aut rōne debilitatis aut grauedinis corpalis nō sine graui labore ad plenū id queat. Corde tamen dicet et formabit/

aut alias eleuatione mentis affectus cessabit of-
ficiū lingue Iz nō cordis Bet dñs respōsionē ve
ram scribere salubrē ⁊ efficacē. Et velut ab alto
repetētes dicam⁹ p ꝓma ꝓsideratione.

Consideratio prima

Religio christiana sub vno supmo ab
bate xp̄o/sola est salutaris ⁊ perfecta
Siquidem extra illaz non stat salus ne
q̄ pfectio. Nocet autez sufficiēter ad
nes recte viuētes. Unde sequit ꝓtinus neminē
iudicandū extra statū salutis aut pfectionis eē/
q̄ viuit sub christiana religione. Valet autē hec
cōsideratio ad humilitatis conseruationē inter
mēbra corporis xp̄i mystici. ⁊ vt abiecta p̄supti
one pharisaica ⁊ murmuratiua cōtentione/ mē-
bra se inuicē honore p̄ueniant /iuxa monitionez
apostoli. Nec aliqs in eccl̄ia sibij p̄i de statu pfe
ctionis sup alterꝫ maniter blādiat/ vt qui mona
chus est/nō monachū non spernat :neq; secula-
ris solitariū diudicat.

Consideratio. II.

Religio christiana q̄uis vna sit/nihil-
ominus distincta est multiplici ⁊ pul
chra varietate graduū meritorū/ ⁊ or
dinū/ ꝑm operationem spūssancti q̄ distribuit vni
cuiq; put vult. que eni a deo sunt/ordinata sūt.
q̄d autez magis ꝓcessit a deo q̄ religio. sed que
religio? Religio vtiq; christiana q̄ est eccl̄ia xp̄i
sponsa. Est igit in ea ordo q̄ describit esse pariū
dispariūq; reruz sua vnicuiq; tribuens dispos
tio seu collatio. Neq; enim solitariorū deus tm
est/ ⁊ in cōmuni viuentiū sed ⁊ secularīū/ vtriusq;
q; sexus/ ⁊ cuiuscūq; status. Sequit ꝓinde ra-
tionē fore inefficacem dicentiū illos semp cū rea
tu grādi remoueri a dño suo xp̄o iesu q̄bus dat
aliqñ cōsillū ne votis aliquib⁹ se subijciāt vltra
legem cōmunē xp̄i. Pōt fatemur Iꝫ male. pōt et
nonūq; bñ pie ⁊ discrete suaderi. Neq; eni oēs
capūt v̄bū istud. Sz de hoc alibi. Nūc pgam⁹
vltra/quo cepimus.

Consideratio. III.

Religio christiana q̄uis extēdat se ad
omnē christianū/attamē appropriato
quodam vsu loquentiū restringit ad
religiones/quas Anshelm⁹ apellat facticias. q̄
Iz etiam multiplicib⁹ modis varie sint. vniūtur
tamē triplici voto scz obedientie castitatis ⁊ pau
pertat. In q̄bus stat essentialis ratio talis facti
cie religionis put alibi p doctores late ⁊ scienti
fice deductū est. Uñ sicut eccl̄ia significat p̄inci
paliter vniuersalē congregationē fidelium/ ⁊ inde
Dr Catholica. i. vniūsalis .nomē tamē istud vul
garis vsus restrinxit ad cleruz. sic in ꝓposito de
religione etiā est/ ꝓpter maiorē circa christi cōsi-
lia religationem.

Consideratio. IIII.

Religio facticia siue dicat status siue
ordo siue gradus in eccl̄ia. illa tamen
non est de se status vl̄ ordo vel grad⁹
pfectionis exercēde sed acquirende.
Alioq̄n male nimis esset multis religionē p̄fitē-
tibus/ q̄ imp̄fectos se esse cognoscunt aut valde
desipiūt Exquo fundāt cōsequēter doctores ex
cellentiā platorum super religiosos. quia status
prelatorum est perfectionis exercende /alius ac
quirende/qui vocat aliūde status lugentiū seu
penitentiuz. De curatis vo qui sunt scōi ordini
succedētes discipulis. sicut aplis ep̄i. volūt aliq̄
dicere q; nō habēt statū. cum non sint iuramēto
vel voto astricti. Sed q̄cquid sit de hoc ⁊ de no
mine status cōstat curatos esse in gradu ⁊ ordie
pfectionis nedū acq̄rende sed exercende p act⁹
hierarchicos/ q̄ sunt purgare subditos illumia-
re ⁊ pficere/magis q; religiosi inq̄tum religiosi
Nō addit/quoniā aliūde possunt monachis ta
les hierarchici act⁹ cōpetere. duz ip̄is a supiore
legitime cōmittunt. Grandis est hec platorum
tam maiorū q; minorū p̄cellentia. magni quoq;
meriti/si statum cōp̄sant operib⁹. Sinautē/pre
grauat eos titulus iste dignitatis. non subleuat
nec honorat.

Consideratio. V.

Religio Facticia tāto debet dici perfe
ctior/quāto ad dilectionē dei ⁊ chari
tatis augmētū ꝓximius approp̄inq̄t
Consistit eni in dilectiōe dei et charitate religio
xp̄iana/ ⁊ ꝑm mensurā eius est q̄titas ei⁹ in me-
rito/ ⁊ cōsequenter in ꝓmio Ac ꝓinde religiōes
que directe ⁊ medijs idoneis disponūt ad contē
platiuaz vitam sunt dicēde pfectiores. aut forte
melius apellari possūt schole q̄dam ⁊ iustrumē
ta pfectiōis ꝓut loquit Cassianus. Non eni vi
det cōsequēs/si status aliquis sit pfectionis ac-
quirende/ q; ꝓpterea sit status pfectionis simpli
citer apellādus. Neq; dicētes hoc detrahūt re
ligiosis. sed in humilitatis veritate ⁊ securitate
se tenent/dum non arrogāt sibi qđ non sunt/ad-
dentes periculū periculo. dum rursus nō negāt
posse aliquos extra statum pfectionis inueniri
valde pfectos. Sicut econtra phdolor pfectio-
nis pfessio vel status m̄tos patitur imp̄fectos
Notum siquidem est q; Aug⁹ se in hac re testat
inuenisse.

Consideratio. VI.

Religio constituta ad vitam cōtempla
tiuam/debet consequēter aptare om
nes cōstitutiones suas ⁊ obseruatio-
nes ad eūdem finem cōmodius assequendū . Fi
nis autē dat ⁊ imponit necessitatem medijs que
sunt ad finem/ ⁊ ꝑm exigentiam finis deberēt ce
tera moderari. Unde ē rerum exitus ⁊ fines pru
dentia metitur. ꝓpterea finis est causa causarū.

Est insup finis ꝑncipium in moralibus/sicut in speculabilib⁹ ꝑncipia demonstrationū. Est rursus ꝑma in intentiõe q̄uis in executiõe ⁊ assecutione fit vltima. Est demū forma moraliū actuū quoniaz sicut forma materialis dat esse materie dispõsite. Ita ⁊ finis legis qui ē dilectio dat formalem existentiā actib⁹ debite circūstātionatis Circūstantie nimirū sunt tanq̄ dispositiones q̄litatiue quibus deficiētibus aut inordinatis/ne quit intentio finis informare actū/vt bonus moraliter dici possit. ꝓpterea rectitudo intētionis ad finē debet sibi cōiūgere rectitudinē mediorū ad ipm sinē. Ac ꝓinde fiet totū corp⁹ operationuz lucidū ⁊ rectū/aliter non.

Consideratio. VII.

Religio cui⁹ finis ꝑncipaliter est contēplatio.seu vite cōtemplatiue exercitium vl' acquisitio :habet ꝓ ꝑambulis lectionē/oratiōnē/ ⁊ meditationē. Cuiusmodi videl̄ esse religiones sub regula sancti Benedicti ꝓstitute. Celebris quoq̄ Carthusie religio/cuius ꝓfessorem respicit ꝑsens verbum Oportet hic ꝑsupponere multa/ que ꝺ vita contemplatiua ⁊ actiua determinata sunt ꝑ doctores. Que scz ⁊ q̄les sunt/in q̄bus cōsistunt. in q̄bus differunt ⁊ ꝓueniunt. Aut qualiter se supponunt aut excedūt? Constat eni multas in dictis religionib⁹ exercitationes fieri corpales/in q̄b⁹ non cōsistit ꝓtemplatio/ sed aut fiunt ad mortificationem viciorū ꝑsertim acedie quoniaz pessima omniū malorum doctrix est ociositas iners. Aut fiunt ad cōseruationē ꝓtutuz moraliū iam habitarū. Aut fiunt tanq̄ fruct⁹ aliqui redūdātes ex radice ꝓtemplationis.dum cōpletur illꝺ. Memoriā abundātie suauitatis tue eructabūt ⁊ iusticia tua exultabūt cuz similibus innumer|. In q̄bus ē gratiarūactio ⁊ vox laudis. Aut denicq̄ labor penitētialis afflictionis intendit ꝓ satisfactione volūtaria tam ꝓprioz q̄ alienorū peccatoz. Et hoc valde crebrū est in ipis religionibus/que tamē sub vita cōtēplatiua reponūtur/q̄uis vticq̄ labor huiusmodi non sit contemplatio sz actio/ verior qñq̄ ⁊ penalior q̄ aratio in campis vel nauigatio per maria / vel curatio egrotorū. Sed quoniā habeꝯ tps ad reliquum satis ad recollectionē meditationis/ vt ipa trāseat in cōtēplationē/denoiatio fit a digniori et ꝑncipaliori/ vt talis vita claustralis/ ꝓtēplatiua dicatur potius q̄ actiua. Ꝺco quo itelligēdo clarius/sit sequens ꝓsideratio.

Consideratio. VIII

Religio Carthusieñ.non attendit ꝑncipaliter q̄litatem vnius ꝑsone singularis/sed ad se introeuntiū dispositiones cōplexiones.cognitiones ⁊ affectiões.quē admodū vt in plurib⁹ eueniunt. Cuius ratio est quoniaz reꝑiunt aliqui penit⁹ indispositi nedū ad finem cōtemplationis cōsequendū in hac vita/sed etiam ad ipi⁹ ordinis statuta capienda ꝑ intellectū ⁊ exequēda ꝑ effectū. Sunt ⁊ alij q̄b⁹ iam non est opus ꝑambulis exercitijs cōtentis in hac religione vt ad cōtemplationē ꝑueniāt. quoniā aliunde ꝑtim ꝓprio studio et exercitio. ⁊ partim/imo ⁊ maxime diuino auxilio. ꝓcesserunt ad arcem cōtemplationis faciliter ascendendum. Rara hec auis in terra fatemur .nō tamē desperandū ꝙ nulla. Sūt etiā alij q̄ disciplinati ꝑ obseruationes ordinis/mortificant vicia/ ⁊ natūram custodiūt. qui absq̄ eis viuendo seculari ter dum fouere putarent naturaz vicia nutrirēt imo deinceps vt euenit naturā ꝑ excessuz cozrūperent Et quoniā inueniūtur vt cōmunius homines huius religionis ꝓfessionem arripiētes qui se tales reputant. ꝓpterea regule date sunt alie/q̄ que solam cōtemplatiōez respiciūt. Quoniam multo plures sūt apti regulis huiusmodi q̄ cōtemplationis altitudini/ ꝑsertim ab initio/ ⁊ in feruoze cōcupiscentiarū. q̄bus non edomitis cōtēplari.quereret homo nedū inutiliter /nedū arroganter/sed in magnam sepe sui ꝙniciem/ ꝓ ut ex vitaspatrum claret. IX.

Consideratio.

Religio q̄uis vna sit in constitutionibus ⁊ votis/debet nihilomin⁹ esse in ea diuersitas in executione/dum accidit notabilis varietas in cōditione ꝑsonarum. Alioquin fieret cōtra dictū legis ad allegoriam tractū Non arabis in boue ⁊ asino .Fieretq̄ contra legem charitatis fraterne/in qua tota lex pēdet ⁊ ꝓphete / dū nō fieret alteri qđ rōnabiliter q̄reret sibi fieri casu tali. Potest ꝺco varietas ꝓuenire circa dispositionē corpozalē in determinū nūc citius/ nunc tardius absq̄ culpa personali. Ceterū ꝑfectus spūalis in bonum arduū. neq̄ ita frequēter euenit / aut ꝑueniens latet siue ꝓpter illius ꝓtutem qui dicit ex sententia. Secretū meū mihi/secretuz meū mihi .siue ꝓpter aliorum animalitatē /qui non statim penetrāt quis ⁊ qualis sit homo spūalis/ ⁊ q̄ longe ab hoibus animalib⁹ Et quia rarū donū est hec humilitas vt animalis homo se talem veraciter esse ⁊ sentiat corde ⁊ ꝑfiteatur ore. Nullus itaq̄ mirabit/ si spūalis homo non semp dimittit inter eos liberis alis euolare neq̄ ad pedes ibu sedēdo audire cum silentio verba illius. Fit potius vt solicitudo marthe de ocio marie conqueratur. Secundum licem iure dixerim⁹ religionem que saltem pauperes cōtemplationis gratia ꝑditos sustinet ⁊ foouet ⁊ tanq̄ ꝑciosam margaritam/ vt delicatum aliq̄ lilium. vt amantissimuz domini beniamin adolescentulū in mentis excessu colit. ⁊ honozat obediens christo spōso dicēti. Adiuro vos filie hierusalem/ne suscitetis neq̄ euigilare facietis dilectā donec ipa velit. Nō occupet in ꝓcinctis

exteriorum negocijs. non cõuentum' assidue se-
qui cõpellatur. Tales olim extitere Bernard⁹.
Hugo. Richard⁹. ⁊ similes. Vtuero q̃squis
es aptus ad gratiaz huiusmodi noli si forte com
pelleris esse vnus ex aliorũ grege/conqueri no-
laris ferus depascens vineam malignari. Expe
cta potius dominũ/viriliter age/cõfortet cor tu
um ⁊ sustine dominũ. Scit ꝓuidentia sua quid
expedit tibi. sine eius volũtate/nec passer vnus
cadit in terram. in cuius manu sunt hominũ cor
da conuertere potens ea quocunq; voluerit. vt
impleat desiderũ pauperũ. Si vexat te vocalis
oratio cum vigilijs. si non sapit vt cuperes diuj
na dulcedo. illa tibi seruat in celis/Non velis
ꝑmũj fructum ꝓcipere dum adhuc metis. Care-
as interim quotidianus vti ita loquamur distri
butionibus. quia integraz seruat domin⁹ tibi ꝑ
bendam in celis. Non semp nutritur filius dum
puulus est de mensa patris. quãdo tamẽ nõnul
li de seruis hereditatez minime habituri pater-
nam vescũtur ipo pane filiorum.

Rr Consideratio. X

Eligio curam habet ꝓcipuam de in-
firmis Sanxerũt hoc sancti patres ⁊
addiderũt/q̃ dicenti se infirmum cre
datur. Unde sequitur vltra q̃ solicite curandũ
est: ne quis in infirmitatẽ ꝑsertim incurabilẽ di-
labatur. Inter omnes autẽ infirmitates fugibi-
lior tam ꝓ ꝑsona/q̃ ꝓ ordine/est capitis insania
ex euacuatione ⁊ vicio cerebri: ex qua perdit ho
mo iudiciũ rationis/⁊ per cõsequens quodãmo
do desinit esse homo ⁊ fit miserabilior iumentis
insipientibus opprobriũ hominũ. ⁊ abiectio ple-
bis. ⁊ onerosissimũ totius status sui ludibrium.
Auertat hanc ciuilem mortem a seruis suis me-
dicus sumus domin⁹ noster Jesus christ⁹/sug-
gerendo media cõseruationi cõgrua/et phiben
do noxia. que non semp eueniũt subito vel repẽ
te. sed lente ⁊ ꝓ incremẽta velut imperceptibiliter
ab ipso patiẽte. Ab alijs quoq; huiusmodi tam
grandi periculo si apud oculos non ꝑspicaces i
talibus ꝓuidendũ cõtingeret ꝓ artem medicine
nedũ corporalis sed et spiritualis obuiet. Agat
ꝓuideat. doctrine sapientia. que cũcta nouit an
teq̃ fiant. In qua quidem sapientia seu ꝓuiden
tia/vigere maxime maiores in ordine necesse est
Ꝓro quo pleni⁹ enucleando. sint adhuc decem
Ꝓsiderationes que sequũtur. addendo denariũ
denario vt sic plati videãtur duo denarij ad vi-
aticum sauciati.

Rr Consideratio. XI

Eligionis securitas ⁊ soliditas fũda
mentalis Post diuinã gratiaz. consi-
stit in discretione ⁊ charitate ꝑsiden-
tium quocũq; nomie censeatur. Presidẽtes nã-
q̃ sũt aut esse debent tanq̃ lex viua/moderatrix
legum mortuarũ. id est. cõstitutionum. Sunt di
spensatores mysteriorũ ⁊ ministeriorũ dei. fide-
les ad deum ⁊ prudentes ad ꝓximũ. Sunt put
Aristoteles loquit veri epiekes: hoc est interꝑ
tatores leguz generalium. ꝑm applicationes ad
casus singulares. Quã vtutem videt psalmista
vocasse equitatem vbi dicit alloquendo deum.
Omnia mandata tua equitas. Et ita legistaruz
imo vulgaris vsus habet dicere aliquid fieri de
bona equitate. Seueritas vero consistit in solis
generalib⁹ verbis legis. ꝓpterea nominant ho
mines huiusmodi nimis ꝟbis statutorũ inniten
tes/litterales/⁊ quãdoq; inhumani tyranni/du
ri ⁊ crudeles/vtpote non attendẽtes illud etiaz
pueris inculcatum. q̃ videlicet ipe quoq; leges
cupiunt vt iure regantur. Et ꝑmittitur dogma
nostro ꝓposito satis accõmodatuz. cum dicitur
Judici auxiliũ sub iniqua lege rogato. Iniquã
intellige legem si ad iniquitatis et iniusticie tra-
ducatur abusum. Hinc ꝓ sapientem dicit Noli
esse iustus nimis Rursus. qui nimis emũgit eli
cit sanguinem. Et apud comicũ Sũmum ius ẽ
sũma iniusticia.

Rr Consideratio. XII

Eligionis maior q̃squis ille fuerit ha
bet diligẽter inspicere vultũ pecoris
sui/inxta monita sapientis. ⁊ put vti
le viderit sua itereſt cuilibet ꝓuidere. Est itaq;
sicut ceterorũ hominũ. sic ⁊ religiosorum varia
valde conditio. Nam et ipi religiosi quid aliud
nisi homies. Aliquib⁹ ex eis inest feruor nouicii-
us ⁊ zelus vehemens. sed non ꝑm sciẽtiam/qui
si dimittant suo cursui/ruunt tandem in aliqd ꝑ
cipicium. Quoniã zelus sine discretiõe ꝓcipitat
sicut discretio sine zelo iacet. vt ait beat⁹ Berñ.
Talibus occurrendũ est/nec expectanduz q̃ pe
tant relaxationes in ordine. ſz inuiti etiam cogẽ
di sunt illas recipe. Qui si id ptinacit renuerint
peccant quidem grandi inobediẽtia. ⁊ vix spes
de pfectu futuro de eis haberi poterit. Quippe
qui iam sapientes sunt in oculis suis. iamq; sup
seniores suos sibi videntur intelligẽtes/nec iam
se putant esse tales qui ꝓsilio indigeant maiorũ
Ꝓro taliũ quis si iam haberet vnum pedẽ in
celo: vt loquitur vnus patrũ: retrahi deberet ꝓ
alterum. quia cũ tali vno supbie pede clarum ẽ
ipm nunq; totũ introire celũ. Tendit ad hoc to
ta grandis illa cõsultatio magni anthonij/nũq;
nimis inculcãda/ꝺ discretiõe seruãda/quã fina-
liter esse dixit subiectionẽ ⁊ obedientiã ad supe-
riores. Apud quos valet plus autoritas q̃ rati
ocinatio. Alioqn potest ꝺ facili fingere sibijpi q̃-
libet fantasticus sine numero rationes. Nihil ẽ
enim inargumentabile. Procedit nõnunq; vtq;
adeo corporis inualitudo. cũ pturbatione cere-
bri. qꝺ valde lesum est rationis iudiciũ. ⁊ si non

penitus ablatum in nõnullis/de quibus vere et pie ꝓnunciat Hieronym⁹ q magis indigent fomento hypocratis.q̃ nostris monitis. Non enī suã miseriã cognoscũt/ꝛ hinc eo periculosi⁹ quo insensibili⁹ infirmanť. Culpat nihilomin⁹ idem alibi ꝑferentes vigilias ꝛ ieiunia/sensuũ integritati Sicut allegat ꝛ aꝓbat sanctus Thomas ratioq̃ non discordat. Caueat tamẽ in his discipulus christi.ne ex diffidentia quadam sui auxilij/studeat fieri discipul⁹ Galieni. Credat poti⁹ et speret/quoniã bona dispositio corpis/donuz dei est.qui dat illam et conseruat quãdo/vbi/et quomodo voluerit. Cuius signũ fuit in multis manifestũ qui cũ sũma sobrietate in victu/ꝛ magna nuditate/ꝛ austeritate in vestitu/cum vigilijs supra modũ/ꝑspicacissimo mentis acumine viguerunt. Cum et e diuerso dicat Hieronym⁹ antiquo innitens ꝓuerbio/crasso ventre sensuz tenuem gigni nõ posse/put nõnullos aliqñ iterciborũ abũdantiã compertũ est cerebri vertiginem fantasticã irreparabiliter incurrisse.

Consideratio. XIII

Religionis maior potest aliquos/qui nimis habẽt verecũdie. ne dicam⁹ superbie/ꝓuenire. verecundia enī ꝑsertim ꝛtumax/nascit ex supbia. Poꝯest inquã tales quãdoq̃ iuste ꝓuenire cuz gratijs anteq̃ petant eas. Potest nihilomin⁹ quãdoq̃ ipe expectare q eum interrogẽt ꝓpus/et cõsulant .si rigor ordinis ad temp⁹ eis intolerabilis videať. Judicet tũc maior ꝟm regulam fraterne charitatis. Non dico ꝟm dispositionẽ ꝓprij corporis q̃ fortassis robusta est/sed ꝑ qualitate ꝛquerentis/ p̃cipue si viderit q cum humilitate non ficta/gratiam petat aut consilium. Eueniet aliquãdo q duob⁹ similia petentib⁹ diuersa dabit responsa Diuersaq̃ dabit cõsilia/non qz viciose varia sit ꝛtus sua in acceptione ꝓsonarum .sed quia ꝓuidenter variat iudiciũ .iuxta petentiũ varias cõditiones. q̃s virtuose discernit Non itaq̃ oportet murmurare cõtra maiorem.si non semper ex audierit/nec inuidere alteri qui exaudit⁹ est. verum magis expedit gaudere quia nociuũ quod male.id est.indiscrete petitum fuerat non acceptum est.ꝛ cõgaudere fratri in humili charitate ꝛ charitatiua humilitate.eo q cõmodũ accepit quo necessario indiguit.

Consideratio. XIIII

Religionis maior in dispensando/debet sibi duplicẽ oculũ assumere Unũ quo cõmune sue religiõis bonũ Aliũ quo particularẽ sui religiosi ꝓfectũ clare cõsideret. Ratio est: quoniã religio maxime conseruatur in stabilitate constitutionũ suaz/sicut ꝛ omnis policia in legũ suarũ firmitate.tanq̃ corpus verũ in soliditate neruorũ. Et fere nihil pl⁹ aduersum ẽ religioni quã variatio passim facta in constitutionib⁹ ꝓut heu exemplo sũt religiones quas de non obseruantia seu lapsas nũcupam⁹ Ut ob quid aliud/rogo/ dicať q̃ ex dispensationibus indiscretis.nũc ꝛ antea. sine lege. sine ordine ꝛ sine causa. saltem rationabili/tam multiꝑpliciter ꝛ inaniter factis. vnde merito iam nõ dispensatiões.ꝫ dissipatiões cẽsende sũt. Rursus ex opposito si seueritas ipi⁹ maioris nulli dispensationi cõdescẽderit. fit apud aliquos subditos grande periculũ mortis .aut morte corꝑali deteriorꝫ/deperditio irrepabilis iudicij rõnis Nõ q̃ mittere vbi occurri potest /nil aliud est plane q̃ homicidã esse.ꝛ pietatem religiose disciplineꝫ cõuertere in tyrãnicam feritatẽ. Perpendi ex his potest quãta sit necessitas apud omnẽ religionẽ q maior sit circũspectus non cecus /non luscus non monoculus/non improuidus/ita vt vtriq̃ discrimini velit/nouerit/ꝛ possit opem ferre aut ꝑ se/aut cum aliorũ/si non sibi ꝑpi satis confidat/ cõsilio auxilio ꝛ assensu. XV

Consideratio.

Religionis maior si dubitet ꝓbabiliter de periculo ꝓsone querẽtis auxilium .agit securius cõdescẽdendo interim ipius fragilitati q̃ timore relaxationis i ordine cuz seueritate neget auxiliũ . Poterit itaq̃ facili⁹ fieri ꝓuisio circa rigorẽ ordinis seruandi in eo postmoduz.ꝛ circa alios .q̃ repararet ad sanitatẽ aut vitaz. talis egrotus/si lapsus ẽ. Cõsilio natus cũ his pium illud cõmune dictuz. Celsus est de nimia pietate /q̃ de nimia seueritate dargui. Quo circa due hic aduertende in maioribus sunt cõditiones non parum habẽtes e diuerso periculi. Una i debilitas corꝑalis. vel innata vel accidẽtalis. Altera est fortitudo virilis que tolerare valet facile gues labores. Proxima reddit aliquãdo hominẽ nimis cõpassiuũ /quoniam didicit ex his q̃ patiť cõpassionez. Altera vero iudicãs alios ꝟm suas/ vt aiunt/ bales seu vires fit debito plus rigida et austera. Uñ euenit nonnũq̃ iusto dei iudicio/ vt hi tales nimis alijs duri/incurrãt debilitatẽ/ꝛ si non semper in florida iuuẽtute saltez in marcida senectute/per quã discũt tũc alijs oculis intueri debiliũ necessitates q̃ ex ante cõsueuerũt/ꝛ sic pij efficiuntur tãdem. etiam inuiti. dicentes cũ apostolo. Non eni audeo loqui quicq̃ eorũ que ꝑ me nõ operatur christus. Cui sentẽtie inherẽs quidaz pater senior/renuebat iuniores fortes alijs fratrib⁹ ꝑsidere.q̃q̃ nõnũq̃ tamẽ iuniores vtilius q̃ nõ nulli seniorꝫ ꝑesse inueniant. Sed pater iste ocꝫlũ direxit in id qđ cõtingit cõmunius.

Consideratio. XVI

Religionis maior non in sua tantũdez ꝓudentia. vetũetiam ꝛ multo amplius de diuina gratia per oꝛationem fedulam postulata. debet confidere in dispẽsatoi

nibus exercendis. Ita enī discipulus ille quem diligebat Jesus loqtur. Quoniā vnctio ei⁹ docet de omnibus. Nec de hoc siluit Aristo. sed cōsone ait. quia virtus operat certius q̄ ars. Sic deniq; fiet vt meritis ꝛ pcibus humilis ꝛ pij pastoris/ouicularū suarū necessitatib⁹ p se puideat bonus ꝛ sūmus pastor. ꝛ ipe verus celestī medicus. Vide nunc an non ita de medicis corpis suaserit sapiens. Ipi inquit dominū deprecabuntur vt dirigat requiem eorū ꝛ sanitatē/ pptер cōuersationē eorū. Tu vero qui religioni subiect⁹ es. pete prius a domino instātissime consilium. non q̄dez expectans illud ab eo imediate/aut p mediū angeli quasi per miraculū tibi tradi. sed p maiorem tuū. cuius os obseruare cōuenit tanq̄ dei loquentis in eo ꝛ p eum. Sicut ꝛ vere credendū est. quia vicari⁹ dei est: ꝛ locutionis dei in hoc organū. nisi forte peccatuz ipius cōsulentis obstiterit p diffidentiā. cordis fictionem. aut alias. put nōnūq̄ cōtigisse. ꝛ cōtingere posse clarū est. Quis nūc itaq̄ posset ex p̄dictis elici dissolutio quesitorū dubiorū nihilomin⁹ placet descendere adhuc parūper ad particularia. Quoniam in moralib⁹ particulares sermones magis eruditū. Et fiet restrictio ad celebrez sanctam q̄ Carthusiensē religionē. sub oīi reuerentia ꝛ timore nō tam docētis fastū. q̄ rememorātis pio affectu/ea q̄ ipsi in genere p̄missa sūt.

R Consideratio. XVII

Eligionis Carthusien. maior potest in casu dubij secūdo ꝓpositi. absq; vllo dubitatiōis scrupulo/cōcedere laboriosiorem victū sic periclitāti et petenti/imo ꝛ non petēti debet ingerere. Cum cognoscit esse talis potissime cum possit in hac religione cōpetenti⁹ seu facili⁹ indulgere magis sine nota singularitatis/ ꝛ absq; murmurationis occasione/ pptер solitariā in cella refectionē. Addam verbū vnū quō fuit vt accepi responsū per patres diffinitorēti/dum fiebat gratia generalis siue illa pietātia siue aliter nominet. Ego inquit ille sentio me non indigere tali gratia. Nunq̄d ergo pptер ꝓscientiā teneor abstinere ab huiusmodi gratia ꝛ eaz non accipere? Et patres illi. Etiā si tu nec paruū q̄dem bolum seu morsuz accipere indigeas. Nihilomin⁹ accipe gratiā que p̄statur: reuerenter. ꝛ vtere cuz gratiarūactiōe. Et certe meo iudicio prudētissime vt sic in tali fratre singularis vitaret. humilitas seruaret. murmurq; ꝛ indignatio ab alijs secluderet.

R Consideratio. XVIII

Eligionis carthusiēsis maior in casu tertij dubij/consiliū ꝛ licentiā cōcedere fas habet vt petit/ p̄sertim in oratiōnibus non necessarijs ꝛ peculiarib⁹. Tutius tamen est vbi non fit dispensatio/officiū lingue nō penitus omittere. Quoniā illō tenuissimū ꝛ faucibus orantis interclusū sufficit. nec potest notabiliter aut periculose grauare. Abūdat q̄libet in sensu suo iuxta apostoli sentētiā. Būt p̄terea q̄ tempore vocalis orationis p̄sertim laboriose/ non studiose insistūt meditationi/sed expediunt orationē suam alacriter cum attentione cōmuni quatin⁹ postmodū liberiores habeant animos ad meditandū/ vel cuz silentio orandū. Docuit nōnullos experientia sic agere cōsulte/ex sue condītionis necessitate/eo q̄ cum vocis sono etiam satis tenui/nequeāt suā stabilire meditationē p ut in casu p̄im nostri dubij querela fit. Fortis pfecto. fortis ꝛ felix videt is cui a deo donatuz est simul spiritu oris/ꝛ deuotione mentis. deuotione inquā tali qualē sentūt in silentio ipi contemplātes domio suo fruire. Sed rara est valde hec gratia/ pptер humanā infirmitatē p̄im. partim q̄ pptер nostrū torporem. nec etiā huiusmodi gratia est ab omnib⁹ de necessitate ꝛ sub obligatione req̄renda aut exigenda.

R Consideratio. XIX

Eligionis carthusien. maiores fratres suos habet inducere quatin⁹ non minus ei respondeāt veritatē ō suis virtutibus dum interrogant/q̄ de suis vicijs ꝛ defectib⁹. Ratio huius/quoniā periculose sepe sb tegumento ꝛ velamine virtutū/ se vicia palliāt. Exposuit hoc inter alios imo supra alios Egregius ille morū indagator Beatissim⁹ papa p̄te gorius in diuersis ꝛ pene singulis moraliū suorū locis. Verū in ꝓposito satis sit exempluz de lachrymis de quib⁹ primū nobis obiectum dubiū inquirebat. Itaq̄ caueas tibi q̄squis in religione p̄sertim sic austera sicut est de qua loquimur cōuersaris/a laqueo quem venantes abscōdunt demones. in omni qō cogitam⁹/qō loquimur/qō agim⁹. Itaq̄ laqueos plorabamus. loqueos loquimur. laqueos comedim⁹ ꝛ bibimus. laqueos nectimus in cūctis operib⁹ nostris. Nec sufficit contra tot laqueos remediū aliud efficacius/q̄ ex sententia dicere cuz psalmista. Oculi mei semp ad dominū/quoniaz ipe euellet de laqueo pedes meos. Fuerūt locuti de lachrymarum cōditione multi. Et ferme nihil mentez nostram sic purgat/illuminat/ꝛ serenat vt pfunda compūctio ꝛ lachrymarū inundatio. Veruz id q̄dem. si obseruat illud/ne q̄d nimis. Fit aūt nimis duz ex his incurrit euacuatio ꝛ turbatio cerebri. dum p̄terea flens reddit impotēs ad opera sibi de necessitate faciendū incūbentia/ vel ex voto/vel ex p̄cepto vel ex supiorīs instituto Est fateor in lachrymis aliquid dulce et mulcebre. sed pcul sit hec dulcedo que criminis amaritudinem per p̄uaricationē parturit. et que vulnerat suffocatq; naturā. Est igit abijcienda nōnūq̄ hec lachrymaz pfusio. Et nescio si lachryme

inde fluent vberius/quia lachrymari/vel non licet/vel non decet/vel nō expedit. Itaq; eni quā doq; videt. Nihilomin⁹ tamen oportet vt phibeant sepe.quia necessaria p̄ceptorum regularium disciplina/p̄ponenda est lachrymis/tam extortis ꝛ mēdicatis q̄ infusis ꝛ placitis. Eadem enim est causa de huiusmodi lachrymis/que de sentimēti spiritualis dulcedinis/ꝛ sensibili suauitate/cur hec sepe nō expediant ꝓpter plures respectus. put de hoc alibi traditū est. Propterea prudens religiose fuge q̄tū poteris interim tales lachrymas/quoniaz haud dubiū latet anguis in herba. Dum aūt omnino tu⁹ fueris/seu dispensatione superioris/seu diuina ordinatione/tunc illis vtere.illis te inebria.illis te refice.suauissimū tibi balneū mentis in illis frequenter instrue. Nec⁹ vero vbi tuus non es.sed ordinis ꝛ cōmunitatis.ac carcerali q̄si obseruatiōe/spōte q̄dem ꝛ vtiliter(nisi recalcitres)mancipat⁹ compedibus charitatis/ex ꝓfessione tua volūtarie facta/p christo astrictus.

Rr Consideratio. XX.

Religionis carthusien⁹ maior/in casu p̄mi dubij ꝓpositi/quo ad orationes publicas ꝛ canonicas habet cuz magno pōdere deliberatiōis attēdere/q̄ tales orationes non sūt vt ita dicam⁹ facticie seu volūtarie per religionē carthusien. institute/sed per sedem apostolicā aut sedentē in ea sūmuz pontificem/generaliter p vniersaz christianā religionem ordinate. Verūtamē q̄ he orationes dicantur alta voce vel sūmissa/publice vel ad partem hoc spectat ad ius positiuū ꝛ per cōsequens ad maioris arbitriū. Unde in hoc in oñi religione dispensatio potest indulgeri/q̄tum religiōis rigor pati potest. Quocirca vulpeculā in primis capi oportimiq; cōuenit dum inducit in vineam domini sub hoc tegumēto/q̄ domin⁹ pensat cor non ꝟba. Ꝑpensat credite/pensat domin⁹ verba multiplici rōne/nominatim q̄druplici. Ad sacrificium laudis.ad exercitationē corpis.ad meritum satisfactiōis ꝛ ad p̄standū exemplar proximis ꝛ laicis. Nolo igit dicat mihi religiosus aliq̄s/q̄ domin⁹ pensat cor non ꝟba .cuz apostol⁹ dixerit Orabo spiritu.vocem intelligēs ꝟm glosas/exorabo ꝛ mēte. Et Ambro.i Hymno. Os lingua.mens.sensus.vigor.cōfessionem personet. Nolo sic p̄sumat solitari⁹ dum i cōmune venerit/vt se dignū reputet sola cōuentione. vt societatem seu cōuentū spernat in pari exercitatione. vt voti sit imemor in sua ꝓfessione. vt q̄rat hic remunerationē transitoriā ꝓ eterna beatitudine. vt eccl̄iam dei deniq; supbe contemnat/in sua iussione ꝛ psonali missione. Hemū si necessitas put quandoq; fit vrgere videat ꝓ valitudine corpis aut mentis. Nolo phibere/nolo ꝓtentiosus esse. Nolo tyrann⁹/nolo crudelis tortor inueniri. Sed tamē nolo etiam te tibi soli cōmitere. Fallit nos amor alien⁹ i iudicando.quāto magis igit amor ꝓprius. Lucifer inde corruit. Corruerūt inde omnes q̄ opantur iniq̄tatē. Expectes igit volo expectes iudicium maioris tui Crede iuxta formaz sancti Bernardi/semp magis iudicio alieno/et maxime tui superioris/q̄ ꝓprio/quoniaz ille vice dei tibi dicet si petitio tua liceat/si expediat/si deceat/nō tm̄ ꝓ salute tua/sed ꝓ cōscientia quoq; sua/necnō si ꝓ fratrū tuoruz pacifica cōmunicatiōe/imo etiam ꝓ generali ipsius ordinis cōseruatiōe. Et vt non fallat superiorem tu⁹ in cōsulendo.tuum sit humili pietate deum iugiter exorare/vt tuas per eum in cuius te manib⁹ cōmisisti/vias dirigat. Uetus ꝓuerbium est a Seneca positum. Lamp⁹ docet pugilē Ad q̄d spectat illud/q̄d visio/cōtrectatio/ꝛ allocutio egrotātis/docet medicū quid agere debeat. Non aliter est de medico spirituali. Filiēti curatiōes non hominis sicut loquit Aristo. sed hui⁹ hominis/quo fit vt singularia que non cadunt sub arte: referri debent ad iudiciū prudentis in arte sua. Possent ista latiori deductiōe ꝓduci/per mēbra singula/sed epistolaris angustia tantūdem scripsisse cōtēta sit. Bene valepater domine/frater/medice charissime. Et orem⁹ inuicem vt saluemur. Scriptum lugduni penultima octobris .anno domini nostri ihu xp̄i. M.cccc.xcij.

Conclusio epilogās.

Respōdere vberius q̄ necesse erat conatus sum questiunculis p te missis Guilhelme pater ꝛ frater in xp̄o charissime/sub duplici cōsiderationū denario sup religionis pfectione ac moderamine. Suadens vt lachrymis ponat modus/vt in cōgregatione vocalib⁹ intendat exercitijs/conseruādo vires ad hoc ip̄m/vt in sup nulla lautioris victus ꝓcessio desup facta repudiet/siue illa fuerit ꝓpria/siue singularis/siue fuerit cōmunis seu vniuersalis. Ut deniq; orationes in cella que erit ꝓpria/siue singularis/siue fuerit cōmunis sub ꝓcepto p̄sertim eccl̄ie cadunt ore offerri. ꝛ ꝓferri non omittant. nisi forte id fieret de cōsilio ꝛ licentia superioris /cum platio oretenus fieri possit vtiq; tenuit. ꝛ absq; periculoso vt apparet grauamine Attēto potissimuz etiam q̄ quis fit ab institutiōe/et nomie eccl̄ie/ aut ex regulari ordinatione orans ip̄e sic ore/ ex hoc multuz meretur. Primū q̄ obedit. secūdo q̄ oris sacrificium reddit. tertio satisfactoriū ꝓ peccatis exhore agit. quarto ocium excutit/ quod facile surrepere solet in sola mentali oratione seu meditatione. Facit ad hec illud apostoli .psallam spiritu psallā ꝛ mente cum glosa ordinaria quecūq; placeat videatur. Finit.

Sequitur questio theologica/cuius titulus est Utrum aurora mane rutilans solem ediderit. In qua tractatur de consilijs euangelicis ⁊ statu perfectionis ab eodem domino Cancell'.

Questio determinanda. Utrum aurora mane rubens solem ediderit. Quia iuxta Aristotelē in Vlenc'. Omnes trāferētes ſm aliquā similitudinē transferunt aliquā. Animaduertendū est/q̄ vt longa ⁊ certa experiētia comperit medicus aurore imitans naturā veris temperati in diebus anni vires animales confortat ⁊ pficit. pro eo scilicet ſm eos vita consistit dominat'. Et sol iste quem nobis aurora parit: vita est viuentium ⁊ animātium istorum. Idcirco altius trāsferendo inuestigare libet in quo stat manet ⁊ consistit vita anime nostre spūalis. ⁊ perfectio vite christiane q̄d ppie est theologice inuestigationis/ ⁊ nō inutilis cōsiderationis. Nouimus itaq̄ vitā istius corporis stare ⁊ cōsistere in vnione vel cōiunctione ipius ad animaz que est p̄ncipium vite ⁊ actus substātialis corpis organici phisici. Quā to igit' coniūctio ista ad corpus ipsuz q̄d actuat informat et viuificat maior est et indissolubilior tanto vtiq̄ vita ista corpalis perfectior est. Si igitur cōformiter ad ista scire et inuestigare voluerimus in quo stat et pficitur vita christiana. sciemus istud/habito ⁊ cognito illo q̄d spirituz nostrū rationalē suo vitali ⁊ pfectiuo p̄ncipio q̄d deus est/pfectius ⁊ intimius vnit et intimat ⁊ iungit in ipo. Eteni sicut a poetis dictum allegat apostol'. In quo viuim' mouemur ⁊ sum' hinc et ipe dicebat. Mihi viuere christus est. Et iterum. Vita nostra abscondita est cuz christo in deo. Est igitur cōclusio ista fundamentalis huiusmodi. Vitale essentiale intrinsecū ⁊ pfectiuū formaliter. p̄ncipium vite christiane/est charitas ⁊ eius mandata. Conclusionē istaz porexpliij. arti. iij. Que quidez sic probat'. Pnit in sententia sanctus doctor secunda scde. q. mo de ipa charitate. quoniā in illa stat et consistit vita christiana ⁊ pfectio ipius/q̄d spiritum nostrū rationalem suo vitali ⁊ perfectiuo principio ipi scilicet deo: vnit perfectius vicinius intimat ⁊ cōiungit. hoc supponit. illud autez est charitas quoniā qui manet in charitate in deo manet ⁊ deus in eo. vt ait Johes in canonica. Iuxta q̄d Colossenses monet apostol'. Super omnia inquit charitatem habētes que est vinculuz pfectionis. Et. ij. ad Cor'. xiij. scribit. Si habuero omnē pphetiam/ ⁊ nouerim mysteria oīa ⁊ omnez sciētiam/ ⁊ si habuero omnez fidem ita vt montes trāsferam. charitatez autem non habeam nihil sum. Secūdo arguit' ad istam partem/quoniaz vita christiana consistit in virtutibus theologicis ⁊ moralib'. inter eas autez omnibus supeminet charitas velut perfectissima ⁊ aliarū perfectiua. Confirmat' quoniā vita beata que est consūmata ⁊ cōpletiua stat in dilectione ⁊ amore inter beatos. Eteni ille perfectius viuit vita beata/qui deo plus adheret ⁊ intimatur per dilectionem/ ⁊ transformatiuū amorem. Tertio ad idem quoniaz illud est vita anime nostre spiritalis/ quod est sūma/terminus/finis ⁊ cōplementum totius legis ⁊ euangelij. hoc autem ē charitas ait apostol'. Plenitudo etenim legis est dilectio. Quocirca volens saluator petrum sicut pfectissimuz p se ducem et pastorem instituere pfecti corporis eccl'iastici/ō solo amore interrogauit. Petre inquit amas me. diligis me plus his. aperte volēs innuere illum in oīni sexu/statu/et gradu pfectissimuz qui deum maxime diligit. Secundo principaliter pbatur cōclusio de ipis mandatis/ autoritate Johis in canonicis. Scimus inquit quoniā translati sumus a morte ad vitam. Cur ita? causam subintulit quoniā diligimus fratres. Unde christus Matth'. v. ca. post precepta dedit de dilectiōe primi ⁊ inimicorū concludit. Estote igitur perfecti sicut pater vester celestis perfectus ē. Sic ⁊ Luce. x. ad legisperitos ait de amore christi et primi. Hoc fac ⁊ viues. Loquitur sepius ⁊ de ipis mādatis in lege ⁊ pphetis q̄ ea faciens viuet in eis. Leuit'. xviij. Deut'. vj. et alijs pluribus in locis. Sic ⁊ glosa super illo iam allegato Super omnia autem charitatem habentes ⁊c. Cetera inquit p̄cepta perfectū faciunt p quāto ad charitatē ordinant'. Quorem ⁊ beat' Athanasius hominū pfectissimus vnus in libro quez fecit de satisfactiōe fuge. Hic est dicebat ipe hominū terminus ad pfectionē ducens. Si q̄d iubet domin' ipe faciam. Stat igitur in hoc pūcto radix dicendorū/q̄ charitas ⁊ eius mandata per se et essentialiter integrant. constituūt. et pficiunt vitam christianā. Ex conclusione infero primo Sicut p̄cepta dei dant' de charitate ⁊ omnib' virtutib' et actibus eorū. sic etiam data sunt de perfectione charitatis ⁊ omniū virtutum. Prima pars patet/quoniaz ſm theologicam doctrinam omnes virtutes p loco ⁊ tempore sūt in p̄cepto. Cum eni virtutes necessario cōnexe sint/oportet si vna sit in p̄cepto q̄ et omnes. In secūda parte volo dicere/q̄ p̄ceptuz charitatis claudit omnē ⁊ totam beatitudinē tā intensiuā q̄ extensiuā dilectionis ⁊ amoris/q̄tū cunq̄ pfecta ⁊ intensa fuerit ista latitudo. et ita de ceteris p̄ceptis imaginanduz est que sunt de virtutib' vnde loquitur psalmista. Omnis consummationis. hoc est oīs ⁊ totius pfectionis/ vidi finem. Quid? Latum mandatū tuum nimis.

latitudinem videlicet nimiã vel multam /extẽsiue vsq; ad dilectionẽ inimicorũ et persequentiũ nos. intensiue vt que totaz pfectionem gradualem claudat dilectionis z amoris. Corollariũ istud ponit expresse beatus Augustin⁹ i libello de perfectione iusticie vbi ex introductione determinat q; perfectio iusticie que ẽ virtus generalis includens omnes virtutes/ est in precepto Cur eni inquit non ꝓciperetur homini ista pfectio. ꝙuis eam nemo in hac vita habeat? Neq; eni ait christus recte currit si quo curreduz est nesciatur. Quomodo autẽ sciret si nullis preceptis ostenderet. Manifeste colligitur istud ex forma ꝓcepti charitatis. Diliges dominũ deuz tuum/ex toto corde tuo/ex tota anima tua /totũ autem z pfectum idez sũt. iij. pbicoz. Et de primo mandatum habemus. Diliges primũ tuũ sicut teipm. Maiorẽ autẽ z pfectiorem dilectionem mandare non potuit domin⁹/ q̃ q; eũ sicut nos diligamus. qui nosmetipos maxime amamus. Quapropter z ꝓpheta regius loquit dominoꝫ. Tu mandasti mandata tua custodiri nimis. Et iterũ. Mandasti iusticiam tuam /testimonia tua/z veritatem tuam nimis. Ubi glosa Augustini z aliorũ. nimis hoc ẽ multum/ valde z intense. Imo iuxta aliquas glosas/ plusq; etiã natura carnis patitur. Unde z in hoc cõcordãt doctores theologici q; soli beati implent preceptum charitatis in sua cõsũmatione vel cõpletione. Nullus autem inuentus est qui diceret /q; ipi sic agentes faciant opus ꝯsilij sed ꝓcepti /nõ q̃dem nouiter dati sed a creatione sua signati super eos. Infero scõo q; min⁹ sufficiẽs est imaginatio illoruz qui imaginati sunt q; ꝓcepta dei ordinant ad charitatem/ z alias virtutes/ sb aliqua certa mensura minimo gradu. qd autem est supza illam mẽsurã vel gradum illum est sub cõsilio. Aparet istud min⁹ sufficere. Primo ex statim dictis. Secũdo ex ipa forma ꝓcepti que totalitatem mandat z pfectionem z nulluz gradũ relinquit sub cõsilio. diliges ꝓcepit ex totis viribus. qui autẽ totum diligit nihil excludit. Corollariũ autẽ istud ꝺ intentione doctoris sancti scõa scõe. q. clxxxiij. arti. iij. Et in libello suo de pfectione vite spũalis. Preceptũ inquit dilectionis nullis terminis coartatur. ita vt recte dici possit/ q; tanta dilectio sit in precepto q; nll'a excedit limites ꝓcepti. imo vnicuiq; mãdat vt deum q̃tum possit diligat. Potest z istud deduci quoniã precepta et cõsilia vt infra melius videbitur/ habẽt aliã z aliaz materiã/ siue aliud z aliud obiectum. Si eni caderent sup eandez materiam vel idem obiectum/ esset ea cõfundere. Dilectio autem dei z primi est materia circa quaz cadit ꝓceptuz charitatis. igitur circa ista nõ est cõsiliũ. Unde nusq; in tota serie scripture sacre reperitur q; aliquis grudus vl mensura aliqua dilectionis dei z primi sit in cõsilio. Sequitur tertio. Nõ modo dilectio que haberi potest in via/ est sub precepto. verũetiam dilectio ipsa beatificata. Istud ex intentiõe ponit beat⁹ Augustin⁹ in libro de perfectione iusticie sicut iam allegatũ est. Et arguit istud quoniã mandatus dei eternũ est ex tota materia sua. dilectio autez beatificata est de ipa materia. ergo non exit limites ꝓcepti. Preterea ad dilectionẽ beatificatam omnes obligamur tendere/ niti/ z conari. ergo illo modo saltem est in ꝓcepto. Etiam quia vt dictum est beati qui perfecte z totaliter deum diligunt non faciũt opus cõsilij sed magis precepti/ quoniã maxime obligant perfecte deum diligere. Ex quo aparet vltra q; illõ quod cadit sb precepto potest diuersimode impleri absq; culpa vel transgressione. Aliter enim diligunt deũ viatores. aliter comꝓhensores. aliter perfecti viri. aliter incipientes. z aliter ꝓficientes. Et tamẽ minus peccant imperfecti si non eque deuz diligant velut perfecti iam in charitate firmati z radicati. nec imputatur viatoribus ad culpã si nõ eo amore vnitiuo deo hereant quo et ipi beati. q̃q; ꝺm Augustinuz dilectio beatificata sit sub precepto. Licet eni sit sub precepto /non tamen est de necessitate precepti. Neq; enim necesse est vt optimo modo diligatur deus. ꝯnimo ad euitandum culpam/ sufficit apreciatiue plus eũ diligere hoc est q; amor dei omnibus preponatur/ sic q; paratus esset homo ante omnem aliũ amorem dimittere q̃ dei amorem. et hic est vn⁹ modus perfecte dilectionis nobis possibilis/ et de necessitate precepti. Ulterius ex conclusione sequitur q; si consilia ad perfectionez vite christiane facere dinoscuntur /non tamen essentialiter hominẽ perficiunt in vita christiana. Prima ps declaret ex decursu euangelij. ꝑ secũda arguitur quoniaz plures perfecti fuerũt in vita spirituali absq; obseruantia cõsiliorum euangeliorũ/ vt de abraam cõstat/ cui dominus ait. Ambula coram me et esto perfectus/ de Job etiam cui nullus similis erat in terra. de ceteris quoq; patriarchis/ patribus/ et ꝓphetis veris testamenti. quos fuisse perfectos nullus negat neq; tamen seruauerũt aut impleuerũt consilia euangelica. Itẽ in statu innocẽtie fuissent hoies pfectissimi i vita spirituali. nec tamen obseruassent consilia euangelica. paupertatis/ obedientie/ et castitatis. sed eorum perfectio fuisset in adimpletione diuinorũ ꝓceptoꝝ. Ex q̃ ptz q; ꝑ tãto ꝯsilia cuã gelica ptinere et facere dicũt ad pfectionez vite spiritualis. qz sũt instrumẽta q̃dã expedientia z ꝓmouẽtia ad modũ ad pfectionẽ ipam vite spiritualis cõquirendã/ vel iam acq̃sitã ꝯseruandaz

¶ Sequitur ex dictis q; ex quo nõ intrãt essentialem cõstitutionem vite christiane. oportet dicere q; solũ instrumẽtaliter ad illaz faciũt z cõcur-

runt/quēadmodū in vita corporali qualitatiue dispositiones/instrumenta/organa. ⁊ huiusmodi perficiūt ꝺdem vitam corporis/ sed instrumē taliter tātūmodo/accidētaliter ⁊ ꝑm ꝺd. ⁊ nullo modo essentialiter. Hoc expresse tenet sanctus Tho. scḋa scḋe. q. clxxxiiij. arti. viij. hoc in solutione ꝓme rationis atq; sequenti articlo. iiij. vbi querit an liceat ep̄is aliꝺ possidere in solutiōe ꝓme rationis. Idem ⁊ questione subsequēti. ar. ij. in corpe questionis vbi dicit q; ad pfectionez vite christiane essentialiter ptinet pfecta observantia p̄ceptorum. Hoc idez ponit. q. clxxxviij arti. ꝑmo in corpore/ vbi querit an habere aliꝺ in cōmuni diminuat de ratione pfectionis. Hec eadem determinat in libello suo de perfectione vite spiritalis. Sic ⁊ post eum Godefridus de fontibus ⁊ alij. Alterius infero q; paupertas volūtaria ꝓtūcunq; arta non perficit hominez essentialiter i vita christiana. Istud expresse determinat Cassianus in collationib⁹ patrū collatione ꝓma. ⁊ allegat sanctus doctor in lib. sepe memorato. Jeiunia inquit vigilie. nuditas. priuatio omniū facultatū non pfectio sed perfectionis sunt instrumenta. quia non in ip̄is constat disciplineꝝ finis sed per illa peruenit ad finē. Ob hoc enim ait sanct⁹ doctor vbi supra hec in religionibus instituta sunt/non quia in ip̄is principaliter consistat perfectio. sed quia his quasi ꝺdam instrumentis ad perfectionem venitur Hoc idem ponit scḋa scḋe. q. clxxxiiij. arti. iij. in solutione ꝓme rationis Unde ⁊ querens in lib. de pfectiōe vite spiritalis. quomodo fuit abrahā pfectus qui diuitias habuit et dives mortu⁹ est Hec inquit questio solui non potest si perfectio vite christiane ꝓsisteret in ip̄a dimissione diuitiarum. Sequeret etenim abraam diuitem/nō eē perfectuz aut fuisse. Verum si verba domini diligenter cōsiderentur/non in ip̄a abdicatiōe diuitiarum pfectionem posuit. sed hoc esse quāḋā viam ⁊ dispositionē ad perfectionem sicut ⁊ ip̄e modus loquēḋi clare ostendit. Si vis inquit pfectus esse/vade ⁊ vēde omnia que habes/ ⁊ da pauperib⁹/et veni et sequere me. Ultimo ponit et sequere me. quia in sequela christi cōsistit perfectio. ad quaz instrumētaliter/disponit abdicatio diuitiarū. Unde et illam abdicationez ordinat ad dilectionez ꝓximi. Da inquit pauperibus. Quocirca et beat⁹ Hieronym⁹ super illo. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. Parum enim inquit erat omnia relinquere. qꝺ ⁊ Socrates fecit. et multi philosophoz. Ideo et iungit qꝺ pfectū est. ⁊ secuti sumus te Non quidem passibus corporis sed amoris. Sic et Origenes super illo. Si vis esse perfectus ⁊c. Non sic inquit intelligitur istud vt in ip̄o tēpore quo tradiderit quis bona sua pauperib⁹/ perfectus fiat. sed quia ex illa ꝺie incipit speculatio dei. deposito scilicet onere diuitiaruz. quia sic liberius deo vacare potest eum adducere omnes virtutes. Videtis q; in actibus virtutum ponit essentialem ⁊ finalem perfectionez. Sic igitur potest quis possidens amplissimas diuitias / perfecta charitate deo inherere. et ip̄is affluentibus cor non apponere. quemadmodum constat fuisse de abraam/cuius perfectio non ponitur in abdicatione diuitiarum. sed in hoc q; coraz deo ambulauerit. Ambula coraz me/ait ad eum dominus et esto perfectus. Ambulauit autez/ perfecte deum diligendo ⁊ amando Nec ex hoc arguere poterit quis inutile esse consilium paupertatis/ sicut ait sanctus doctor vbi supra. Non enim vt ip̄e ait propter hoc dedit cōsiliuz istud quasi diuites perfecti esse non possint. sed quia faciliter nō ꝑficitur homo cuz possessione diuitiaz. Hoc idem sentit dominus Hulilhelm⁹ antisiodorēs. respondendo ad quoddam argumentū/cum arguitur. Relinquere omnia ē opus perfecte charitatis. Hoc inquit sic intelligenduz est q; est signum perfecte charitatis/ ⁊ non essentialiter pfectio Preterea si paupertas esset essentialis perfectio: sequeretur q; nulli diuites possent pfici in vita christiana. exquo non haberēt paupertatem/que ꝑm aduersarium pertinet ad essentialem perfectionem. Falsitas consequētis ex illo arguitur Eccī. xxxj. vbi beatus diues ille dicit qui inuentus est sine macula/nec sperauit in thesauris pecunie. Super quo glosa magna. Siꝺdem virtus est diuitem esse ⁊ perfecta charitate deo figi ⁊ adherere. qui ex affectu diuitiarū maculam non contraxit. qui post aurū cōcupiscendo non vadit. nec de diuitijs supbiendo super alios se extollit. Sequit. Quis eni est hic/ ⁊ laudabimus eum. fecit enim mirabilia in vita sua. Vere eni mirabilia facit qui in diuitijs affluentibus cor non apponit. Post que omnia concludit qui ꝓbatus est in illo ⁊ perfectus inuent⁹ est Itē si paupertas volūtaria essentialiter faceret ad pfectiōez vite x̄piane. seqret q; possessio opū ⁊ diuitiaz essentialit impficerēt hoiez. et ita ꝓbati papa dns oiuz. viri eccl'iastici possidētes diuitias/isti deficerēt a pfectiōe x̄piana. imo ip̄i religiosi q; ꝺ artissima pauptate gloriāt. trāseuntes ad ꝓlaturas/i qb⁹ recipiūt amplas diuitias. illi inquā caderēt a pfectiōe essentiali vite x̄piane. ⁊ ita nūq; deberēt ad ꝓlaturas illas trāsire Prorsus q; i ip̄a dimissiōe pecuniarū seu diuitiaz non cōsistat essentialis pfectio. declarat sāct⁹ doctor i libello sepe dicto/arguēs p exēplū/ q; ip̄e saluator tradēs Mat. v. cap'o documēta pfectiōis/ diecebat. Si qs pcusserit te i maxillaz p̄be ei ⁊ alterā. Et q; vult tecū in iudicio ꝓtēdere ⁊ tunicaz tollē. dimitte ei ⁊ palliū Et qcūq; te angariauit mille passus. vade cū eo ⁊ alia duo milia. Manifestū est q; viri pfecti nō semp ista actu implēt

Alioquin ipe dominus a pfectione defecisset/q̄ percussus a seruo pontificis. non prebuit aliam maxillam/sed dixit. Si male locutus sum .testimonium phibe de malo. Si autem bene.cur me cedis? Similiter paulus . qui alapam a sacerdote recepat non obtulit aliam maxillam .sed constanter dixit. Percutiat te dominus paries dealbate. Sic ergo nō est de necessitate essentialis perfectionis/ hoc opere implere. sed sufficit vt ī pparatione animi habeantur / vt ait Augustin⁹ lib̄.de sermone domini in mōte.qō ⁊ diuites habere possunt. Unde ⁊ viri pfectissimi Athanasius Siluester Hilarius/ et alij sancti plures viri pfecti/opes ⁊ diuitias possederunt. Deniq; i statu innocentie fuissent homines perfecti/ et tamen fuissent maxime ⁊ vere domini temporaliū/quib⁹ dicebaf a domino. Dominamini piscibus maris ⁊ volatib⁹ celi ⁊c̄. Sequitur vltra/q̄ ieiuniū/abstinentia/inedie/ vigilie/nō pertinent essentialiter ad pfectionez vite christiane Hoc ex intentione tenet Cassian⁹ vbi supra allegatur in priori corollario. Nam ⁊ de domino legimus q̄ venit manducās ⁊ bibens. Nobrem Augustin⁹ .x. confessionū. Non ego inquit timeo imunditiam obsonij .sed inunditiam cupiditatis. Hec est eni que imperfectū facit. non ipsum obsoniū. Et in libro de doctrina xpiana. Usus inquit talium non est in culpa . sed libido. Fieri eni potest/ vt sine vicio aliquo voracitatis. pcio sissimo cibo sapiens vtatur .insipiens ardentissima gule flāma in vilissimum inardescat Simile dicitur in libro de questionib⁹ euangelij/et recitatur in decretis. Oportet inquit sapientes filios intelligere. non in abstinendo vel manducādo esse iusticiam .sed in equanimitate tolerandi inopiam. Nam Paulus qui sciebat abundare ⁊ cum manducantib⁹ manducabat .non imphciebatur ex hoc. alīs nunq̄ egisset. Qua in re Richardus de sancto victore in libro de extermiatione mali ⁊ pmotione boni Hinc est ait/ q̄ multos videmus mira abstinentia corpus afflixisse morbos graues incurrisse ⁊ incurabiles. eosdez ipos post edomitam cōcupiscentiam. post acceptam diuinitus grātiaz rigoris pristini frena laxasse. ⁊ corpori suo in cibo. potu. somno. vestitu multo amplius q̄ custodia sanitatis postulasset indulgere. Constat autem q̄ loquitur de perfectis vtpote de illis qui cōcupiscentiam edomuerant ⁊ diuinam gratiam receperant. Unde ⁊ beatus Zacharius sūmus ille anachoritarū hominū pfectissimus vnus. de solitudine veniens ad congregationē fratrum ⁊ vinum bibens cuz eis/non ex hoc imphciebatur. Nō si abstinētia a vino esset essentialis perfectio nunq̄ illaz relaxasset Ceterum si ieiuniū. abstinentia ⁊ cetera essent de essentiali perfectiōe /sequitur q̄ vtētes perfici in vita christiana .imo sequeref q̄ infirmi. debiles qui forte tota vita sua ieiunare nō possūt. senes ipi i religionib⁹ ⁊ alibi. Isti inquā deficerent qui inedias vigilias abstinentias ferre non possunt a perfectione christiana .Nō ds diceret. Corollariū istud tenet sāctus doctor scda scde .q.clxxxvj. ar.ij .in cor. questionis. Ex predictis infero q̄ pauptas vigilie. abstinētia. ieiunium. inedie. nuditas. priuatio omnium facultatū non sunt virtutes. Apparet ex pdictis quoniā omnes virtutes sunt de essentiali perfectione vite christiane . Hec autem sunt extra essentialem pfectionez vite christiane vt deductū est. Item si ista essent virtutes .sequeretur q̄ debiles. infirmi. senes. diuites non possent habere omnes virtutes. cum ipi senes / ⁊ valitudinarij ieiunare non possint/ ⁊ abstinentiā facere. Et di uites non habent pauptatem / sicnullam virtutem habere possint. Cum eni virtutes sint cōtrarie. et diuites non habeant pauptatem/ que finis aduersariū est virtus . ⁊ infirmi non habēt abstinentiam. sequif illatū Ex quo statim apparet q̄ ista omnia predicta ieiuniū. vigilie. pauptas et huiusmodi. magis sunt quedā voluntarie penalitates q̄ virtutes dicēde. prz ex dictis. Quoniam si pauptas vl ieiuniū essent virtus vl gradus virtutis/tunc essent per se laudabiles/quoniā ✠tutes sunt per se bone ⁊ de genere p se laudabiles. Certum est autez q̄ paupertas non est laudabilis/nisi ex hoc adiuncto q̄ est volūtaria Sic est de ieiunijs et vigilijs. Unde quēadmodum mors ipa volūtarie perpessa pro christo fit meritoria. non tamē est virtus anime aut potentie pfectio/sicut actus vel habitus existēs in anima. sed magis est quedā volūtaria penalitas. sic de predictis imaginanduz est. Ulterius infero q̄ habens familiā vxorem ⁊ liberos potest essentialiter pfici in vita spirituali ⁊ christiana. patet ꝺ abraā vt argumū est. ꝺ Job et alijs q̄plurimis viris pfectis/tam veteris q̄ noui testamēti qui vxores habuerunt .Secūdo qz tales possunt habere omnes virtutes. Si eni daref instantia maxime esset de ipa incōtinētia Hanc autē habere possunt ipi ziugati vt expresse determiat Aug⁹ in lib̄. de bono cōiugali. Continentia eteni sicut ipe ait nō est virtus corporis q̄ animi. Nam ✠tutes aliq̄n latent in habitu. aliquādo manifestanf in ope. omnē aūt actum vel habitū animi quē habent non ziugati/ possunt ⁊ ipi ziuges habere. Sicut eni exemplū ē beati Aug⁹. vbi supra Nō impar est meritū essentiale fortitudinis vel patiētie in Johāne /qui passus non est. ⁊ in petro qui passus est. Habuit enim Johānes virtutes fortitudinis ⁊ patiētie equales/sicut ⁊ petrus. Sic et cōsimiliter non est impar meritum essentiale castitatis vel cōtinentie in Johāne q̄ nuptias expertus non est ⁊ abraam qui filios genuit. Abraā eni castitatē

celibatus Johannis habuit in voto ⁊ habitu ⁊ castitatem nuptiarū in vsu qui libēter abstinuis set ab omni actu cōiugali si dominꝰ p̄cepisset. sicut Joēm legit a nuptijs reuocasse. Qui quidem Johānes cōtinentiā ostendit in actu exteri ori. ¶ Ex quo seq̄tur q̄ virginitas ſm illud qđ addit vltra cōtinentiā. ⁊ sic sit quidem decor virtutis. non tamē est virtus nec gradus virtutis. als cōiugati non possent omēs virtutes habere imo quia ꝑtutes necessario cōnexe sunt nullam omnino ꝑtutem haberent quibꝰ deesset virginitas. Secūdo nulla virtus tollitur nisi per peccatum. virginitas autē absq̄ peccato perdi potest vt in actu cōiugali. Tertio omnes ꝑtutes ⁊ actꝰ earum p̄ loco ⁊ tempore sunt in p̄cepto. virginitas autem nulli seruanda p̄cipitur. Quarto omnis ꝑtus perdita vel amissa per penitentiaz potest reparari. sola virginitas perdita vl amissa nunq̄ reparatur. Ex p̄missis igitur apparet quomodo consilia euangelica faciunt ad perfectionem vite spiritualis. faciūt enim vt dictum est sicut instrumenta ꝓmouentia vel expediētia vel manuducētia ad illam/ aut sicut remouētia ꝓhibens. Quia eni concupiscētia oculoꝝ plurimū impedit ⁊ retardat a perfectione habēda. Ideo ad tollenduz istud/dedit dominꝰ consiliū paupertatis per quā tollūtur ⁊ abdicantur ea q̄ extra nos sunt/ videlicet tēporalia. Quia p̄ incōcupiscentia carnis/ vim p̄pedit ad perfectionem habendaz. Ea ꝓpter adhibuit dominus consiliū castitatis que tolleret illō quod est iuxta nos videlicet vt est cōcupiscentia carnis. Quia denicq̄ superbia vite maximo impedimento est ad ipam perfectionem. Datum est idcirco consilium obedientie/ qua nosmetipos abnegemus/ ponentes ꝓpriam voluntatē in arbitrio alteriꝰ. ¶ Concordat cum istis doctor solēnis in questionibus de quolibet dicens. q̄ consilia euangelii plus faciunt ad vitam spiritalem negatiue/ removendo ꝓhibentia / q̄ positiue. ¶ Hoc idem ponit doctor sanctus in pluribꝰ locis / dicens q̄ consilia ordinātur ad vitam spiritalem/ sicut ad vitam corporis tuendā ordinat medicina p̄seruatiua/ que non intrat essentialē cōstitutionē viuentis et sine ea potest haberi pfecta et integra sanitas. Cetera autez p̄cepta alia a charitate faciunt ad vitam spiritalē/ sicut cibus vel alimentum ad vitam corporis. sine autē cibo vel alimēto non est vita. imo ⁊ alimentū per actionē calo ris naturalis cōuertitur in alitum vel cibatum. Sic ergo apparet q̄ q̄tūcunq̄ remoueant impedimenta pfectionis per instrumēta cōsiliorum. vel q̄tūcunq̄ perfecta instrumēta habeant ad pfectionem habendam. nunq̄ tamen dicendus est homo perfectus nisi habeat illa que veniunt ⁊ cōcurrunt ad essentialē cōstitutionem ⁊ perfectionem vite spiritalis/ que sunt obseruantia p̄ceptorum diuinorū ⁊ exercitiū ꝑtutuz de quibus omnibus dantur p̄cepta ⁊ de perfectiōe earum. Itaq̄ et si consilia euangelica plurimū expediant ⁊ valeant ad perfectionē vite spiritalis cōquirēdaz. non tamen necessario requiruntur ad eam/ quoniaz in omni statu sexu. ordine. gradu perfecti viri inuēti sunt. ¶ Ex quibus colligi potest breuis ⁊ necessaria differentia p̄ceptorum ⁊ cōsiliorum quo ad materiam vel obiectū super quo feruntur. quoniā consilia ꝓprie ⁊ maxime respiciunt materiam instrumentalē/ dispōnētem ad facilius ⁊ breuiꝰ acq̄rendam essentialem vite christiane pfectionē. Et ideo sunt perfectio ſm quid ⁊ accidētaliter. Precepta vero diuina magis de directo et imediate/ respiciunt illa que essentialiter ptinēt ad vitaz christianaz ⁊ spiritale/ sicut sunt ꝑtutes ⁊ actus earum. ¶ Ex istis infero q̄ obligatio p̄ceptorum maior est et efficatior q̄ obligatio votorū. Probat istud primo compando votum ⁊ p̄ceptum ad materiam circa quā cadūt. Secūdo/ compando ad modū ⁊ vim obligandi. Et tertio/ compando ad illa a quibus trahūt rationē sue obligationis. ¶ Ex prima radice arguit/ quoniā p̄cepta diuina sūt ⁊ dantur de illis que per se bona sunt. vtpote de actibus ꝑtutum/ de dilectione dei ⁊ ꝓximi/ quibus homo ſmpliciter bonus dicit in vita spirituali ⁊ christiana/ ⁊ i quibꝰ ⁊ stat essentialiter cōsistit vita spiritalis ⁊ pfectio ipius. Vota autem non sūt de operibꝰ p̄ceptorum/ sed magis de instrumentis ad vitam christianā vt de pauptate abstinentia. vigilijs. ⁊ huiusmodi/ q̄ non sūt p se bona ꝑtutuz sed magis dispositio ad virtutes. ¶ Ex secūda radice arguit idem. Quoniā naturalis obligatio vel vinculū imutabile ⁊ indissolubile/ maius est q̄z volūtariū ⁊ dispēsabile. Ad p̄cepta autem obligatur homo naturaliter et indispēsabiliter. ¶ Ex tertio medio probat corollariū. quoniā p̄cepta trahunt et sortiuntur vim a deo dictante/ ⁊ naturaliter inserente in tabulis cordis. Vota autē suam imediatam obligationem accipiūt a volūtate hominis vouētis qui q̄tum vult se ligat ⁊ obligat. ⁊ p libitu votum suum qualificat. Item p̄cepta sunt de necessarijs ad salutē non sic aūt vota. Magis autez obligamur ad illa que sunt de necessitate salutis q̄ ad ea que sic nō necessario requirunt. Proinde vota nō habēt vim obligandi / nisi ab ipis p̄ceptis. Unde tenet quis vota sua implere virtute p̄cepti illius iuris naturalis / quo iubet p̄missa reddere. igit. ¶ Ulterius infero q̄ consilia ⁊ obseruātia cōsiliorum ordinat finaliter ad p̄cepta ⁊ mandata. hoc est ad pfectam obseruātiam p̄ceptorū ⁊ mandatoruz. Sequit ex dictis quoniā pfectio ſm quid ⁊ accidentalis/ ordinatur ad perfectionē ſmpliciter. consilia autem et vota ptinēt ad pfectionem ſm quid. ⁊ p̄cepta

De consilijs euangelicis

ad pfectionem simpliciter vt dictum est. Etiam quia instrumentū est ꝓpter p̄ncipale agens. vota autē ⁊ consilia sunt de materia instrumentali Ex quo potest sumi ratio/ad p̄cedens cozollarium quoniā ad vota ⁊ consilia obligat homo finaliter ꝓpter ipsa p̄cepta. igit̄ p̄cepta magis obligant/per regulam Aristo p̄mo posteriozuz. Propter qđ vnūqđq; tale ⁊ illud magis. Ex quo apparet q; dum consilia dicuntur esse de meliozi bono nō fit compatio eozum ad p̄cepta/sed ad sua ꝓtraria. Verbi gratia cum pauptas dicitur melius bonū/non cōparat pauptas ad op⁹ p̄cepti/ꝫ ad diuitias .sic q; paupertas meliozē ad pfectionez acquirendā vite spiritalis. q̄ possessio opum ⁊ diuitiarum. Vel p̄o tanto dicuntur consilia de meliozi bono .quia ozdinant ad meliozem ⁊ pfectiozem obseruantiā p̄ceptozum q̄ sit cōmunis obseruantia eozū qui non accipiunt instrumenta consiliozū ⁊ votozū. Sequitur vltra. Et si plus mereat quis per op⁹ aliqđ factum ex voto/q̄ per illud idem sine voto / votum tamē non mutat genus aut substantiā operis. Prima pars arguit .quoniā per votum homo dat plus deo. scilz opus ipm ⁊ potētiā. dum facit se nō posse ān faciat/ quod p̄us poterat nō facere. Siue iuxta cōmunē metaphoraz/ vouēs dat fructum ⁊ arbozem. Alius autē qui non vouit / solum dat actum vel fructum sine potentia vel arboze. Datius autē est dare actum ⁊ potētiam/fructum ⁊ arbozem. q̄ solum fructū vel solam arbozem vel actum. Item quia per votum magis firmat homo i bono. Secūda pars arguit .quoniā votū non addit nisi rationē voluntarie obligationis. istud autē nō mutat gen⁹ vel substantiaz operis. Ex quo vlteri⁹ ꝫ patet/ q; multa opa sine voto/pfectioza sūt ⁊ melioza. q̄ aliqua alia ex voto. Probat quoniam diligere deū ex toto corde/melius ē/q̄ aliqua tepida castitas. ⁊ opus martyrij sine voto / longe melius est q̄ paupertas vel ieiunij ex voto. Ex p̄dictis infero/q; papa i omni voto religionis dispēsare potest . Hoc patet quoniā in omni emissiōe voti subintelligi debet volūtas p̄incipis vel sūmi pontificis. Item si non potest dispensare papa in omni voto/vel hoc esset quia votum . ⁊ sic de iure diuino ⁊ naturali reddēdū est / vel quia solēnisatū. Non primuz .aꝫ in nullo voto papa posset dispensare.qđ est absurdū . Et patet cōsequentia quoniā redditio vnius voti non pl⁹ est de iure diuino q̄ redditio alteri⁹. Nec scōm dicī potest.quia solēnisatio voti est de institutione ecclesie/ ⁊ ita de iure humano. supza quod ē papa. ⁊ ita patet q; papa potest facere ɔ̄ monacho nō monachū.quoniā sicut arguit de plaude .cē monachū non est nisi esse obligatū ad obseruantiam trium p̄ncipaliū votozū. Huiusmodi autem obligationē vꝫ vinculū soluere potest papa sicut ⁊ legitur fecisse de rege vno arragonū/quē exire coegit de claustro ad prolem ꝓcreandaz ⁊ vxozem ducendaz. Ex p̄missis omnib⁹ sequitur q; multi sunt pfecti ⁊ fuerūt in vita spirituali .qui non sunt in statu perfectionis . Patet de multis cōiugatis.qui sunt et fuerunt perfecti in vita christiana.nec tamen habent statū pfectionis quoniā stat⁹ cōiugalis non dicit status pfectionis. Cōsimilit̄ multi(vt phdoloz ⁊ clare nimium videre est)sunt in statu pfectionis plato nis vꝫ religionis/omniū imꝑfectissimi dissoluti in vita ⁊ moꝛib⁹. vt inde dixerit Greg⁹.in pastorali. Plerūq; ordinem psonarum pmutauit q̄litas moꝛū. Unde ꝑ declaratione ampliozi describit status pfectionis /q; est modus viuendi in quo quis obligat ad pfectionem acq̄rendam vel exercendā/siue obligeꝫ per votum aut platonem vel dignitatē. Dixi acq̄rendam ꝓpter statuz platonis religiosozū. Exercendā ꝓpter statuz q; rum episcopozū ⁊ curatozuz. Infero vltra q; status pfectionis exercēde generaliter pfectioz est statu illo q̄ ordinat ad pfectionem acq̄rendā hoc de se notum est.quoniā exercere opera pfectionis/digni⁹ est ⁊ pfectius. q̄ ad illa niti/ tendere ⁊ festinare. Similiter ⁊ status ille pfectioz est qui obligat assumētē illū ad opera pfectioza exercēda vel acq̄renda. q̄ ille qui ad minus perfecta obligat aut exercēda aut conq̄rēda . Ulterius sequit q; status pfectissimus in ecclia militante est stat⁹ episcopozū. Patet quia obligat ad opera hierachica pfectissima exercenda que sunt purgare/illuminare/ ⁊ perficere . Purgare arguendo /corripiendo/increpando. Arguendo/increpa/obsecra/monet apostol⁹ Timotheū quez episcopū ordinauerat. Illuminare autez instruendo.docendo.monendo. Oportet scribit apostolus episcopū amplectentez esse eum q̄ fm sanam doctrinam est fidelem sermonem/ vt sit potens exhortari in doctrina sana/ et contradicentes arguere. Uobrem ⁊ in ordinatiōe episcopi petitur ab eo. Scis nouū ⁊ vetus testamentum et respondet.scio. Perficere veniq; hostias preces/oꝛationes/sacramēta que sunt vasa sanctificationis et gratie offerendo. Omnis eni pontifex vt instruit hebreos apostol⁹/ex hominib⁹ assumptus ꝓ hominib⁹ cōstituit in his que sunt ad deū. vt offerat dona ⁊ sacrificia pro peccatis Item q; platus debet animā suā ponere pro subditis.qđ est opus pfectionis maxime Debet regentibus subsidia ministrare temporaliū bonorū. Si eni inq̄t Greg⁹. nō dat substantiā suam, quādo daturus est animā suam? Item hm aplm et diuinū dionysiū episcopi sūt cooꝑatores dei. Pontificū ordo ait Dionysius primus ⁊ sublimissimus. Et Hugo in cōmento. Epi sunt sublimes ⁊ supiozes ac ipi diuinitati magi appropinquātes. Sequit vlterius q; status platonis

non ideo dicit pfectissimus. quia cõuenientior & aptior est ad pfectionẽ acq̃rendam. sed q̃ hominẽ iam pfectus requirit. Patet/quia stat⁹ est pfectionis in alios exercende non acq̃rende. q̃ re hominẽ pfectissimũ exigit & requirit. Quo circa accipiam⁹ differẽtiam inter statum pfectionis acquirende/& statum pfectionis exercẽde. que ẽdam differentia a fine sumẽda est. Status nempe pfectionis exercẽde intendit bonũ suum in alios effundere et multiplicare. Status vero pfectionis acquirẽde bonũ illud qđ iam ali⁹ difundit/intendit/nitit̃ /& festinat in se acquirere. Primus ex abũdantia in alios redundat. secũdus in se stat. Scõm enĩ Aristo. v. ethi. Virtus tunc pfecta est/quãdo habẽs eam potest ad alterum vti & modo ad seipm. Multi enĩ in ppriis virtute vti possunt. qui ad alteruz nequeũt. Ille ra sequit̃ & si status plationis sit status pfectionis exercende. non sic tamẽ exercẽde/q̃ netiaz & sit acquirende. Patet quia plati non sũt in sũmo pfectionis/ sed in dies pficiunt in gratijs et virtutib⁹. Non q̃ iam acceperim/dicit apostol⁹ aut pfectus sim/hoc est sic quin amplius perfici possim. Sequor autem si quo modo cõprehendam. Quare autẽ plus dicatur pfectionis exercende q̃ acquirẽde. ideo est quia p̃ncipaliter datur & instituit̃ ex officio & ordine vt bonũ qđ in eo est extendat/deriuet in alios & effundat. et quasi se neglecto/alijs non sibi viuat. qui nec sic pfectus est quin vlterius pfici queat. sed q̃ maxima ex pte iam pfectionis est. sicut perfect⁹ doctor et clericus dicitur /quia excellẽter pfecit in doctrina q̃ q̃ omni die pficiat in ea. ¶ Ex istis infero quia status curatoz in ordine proximus est statui episcopoz̃. Patet/quia eadem opera hierachica eis incũbũt que & episcopis Et si nõ in tam excellenti gradu. Debent enim subditos purgare arguendo/increpando. illuminare docendo & p̃dicando. Perficere sacramenta ministrãdo. Lenenit̃ & in casu sicut episcopi animas pro ilb⁹ ponere. Unde & in missione septuaginta duoz̃ discipulorũ / quibus curati succedunt fm theologos & iuristas. quasi eadem opa mãdauit eis christ⁹/ que et apostolis /luce decimo. ¶ Sequit̃ statim ex hoc/ q̃ status curatorũ perfectior est statu religiosorũ. Patet quia primi est ppinquus sũmo est perfectius. Secundo q̃ status curatorũ est status pfectionis exercende Religionis vero status magis est acquirende. fm p̃dicta autez status perfectionis exercende perfectio est statu pfectionis acquirende ¶ q̃ status religiosorum sit perfectionis acquirende hoc expresse ponit sanctus doctor scda scde. q. clxxxvj. arti. primo in solutione. iij. & iiij. rationum et ar. ij. i corpore questionis. Et libello suo de pfectione vite spiritalis. Status inquit religionis ad pfectionez ptinere dicitur pro quãto est via tendendi ad pfectionem per quedam exercitia regularis obseruãtie. Unde & .ij. .ij. i pluribus locis questionis eiusdẽ. Religiosus inq̃t non pfitetur se esse pfectus/sed magis adhibere curam/operam/& studium ad acquirendã perfectionem/per regulares obseruãtias sue religionis/quã assumit. sicut instrumẽta ad pfectionez Et ita sicut ipse dicit/ dicitur status pfectionis solum ex intentione finis perfectionis acquirende Qui autez opatur ad finem. nõdum assecut⁹ est finem. Alioquin religiosus pfessus vni⁹ dicit qui verissime & ppie est religiosus/ esset iam pfectus. et pueri q̃ttuordecim annoz̃ pfessi/dicerentur iam pfecti. qđ quis diceret? Unde & religionibus licite & bene recipiunt̃ pueri adolescẽtes/homines indocti /& imp fectissimi vt scilicet pficiant̃ in religione. tales autẽ nunq̃ deberent admitti ad curam regendam. Sic igit̃ status curatorũ requirit hominẽ pfectiorem q̃ status religionis. Ea ppter dicebat Aug⁹. & habet̃ .xxj. q. j. c. Probationes non nisi et meliores in clericos hoc est curatos recipim⁹. Nõ dicit in monachos vel religiosos ad quem statũ : quia est status pfectiõis acq̃rende. oẽs recipi possunt Porterea fm diuinũ dionysiũ status platorum pfertur statui religiosoz̃. quia est adductiu⁹ & alius in se status. Ipsorũ autem curatorũ est etiaz alios ad deum adducere/exhortando/instruendo & monẽdo/quo sic ad deũ redeãt. Unde. vj. ca. celestis hierarchie ait ipse dionysius. Cõsũmatus monachus/retro sacerdotez stat non supra caput habens tradita eloquia. Sequit̃ in textu ¶ autez nec̃ supra caput tradita eloquia habere dicit̃ / & astare sacerdoti/ declarat monachicũ ordinẽ non esse alijs platuz. sed in ipa stantẽ singulari & sacra statione. Unde & ab initio institutionis religiosorũ/ vt ex legendis patrũ claret & apparet. religiosi erant subditi parochialib⁹ curatis a quibus & recipiebant ecclesiastica sacramenta. Postmodũ vero vt vagandi tolleretur occasio. abbates eorũ instituti sũt curati eorum. ¶ Item arguit̃ ad corollariũ/ quoniã curati ordinati sũt ad bonũ cõmune/religiosi vero vocãt bono puato/& singulari/& sacre stationi/bonum vero cõmune diuinius ẽ & melius bono puato. ¶ Infero vltra q̃ status curatorũ sicut & episcoporũ/est de primaria & ordinaria christi institutione. Patet quia ipi discipuli quib⁹ succedunt curati fm glosas et canones/ fuerunt ordinarij hierachie/& imediate a christo missi. & potestatẽ hierachisandi acceperũt/non a petro sed a xpo. ¶ Sequit̃ vltra q̃ curati parochiales /nõ se habent ad episcopos sicut baliui vel ppositi ad regem vel principem. Patet quoniã ipi curati habent ordinariã iurisdictionẽ siue potestatẽ exercendi ea q̃ iuris sũt in subditos /sicut & discipuli

quibus succedunt. ¶Prepositi autē ꝛ baliui non habent nisi subdelegatā iurisdictionē non ordinariā. Secūdo si curati non haberēt ordinariaz iurisdictionē plus q̄ ꝑpositi vel baliui regum ꝛ ꝑncipum/tunc episcopi possent ꝓ libitu ꝛ mere gratis/eos deponere absq̄ culpa /sicut ꝑncipes de suis ꝑpositis ꝛ baliuis facere possunt Consequens autē falsuz est. quia �means canones /ecclīaz quā quis iuste adeptus est. non nisi ꝓ graui culpa cozaz episcopo canonica seueritate amittere debet. Item quia curati de iure diuino ꝛ cōmuni possūt opa hierarchica exercere/arguere/docere/ꝑdicare/ꝑficere/sacramēta ministrare. seq̄tur q̄ status curatozū non est factici⁹/vel aduenticius vel volūtarius. ¶Datz exquo �means ꝑdicta ē de ꝑmaria christi institutiōe/ꝛ ordinari⁹ status. ¶Alteri⁹ sequit/q̄ sicut papa non posset statū episcopoz ab ecclīa tollere /sic nec statū curatorū. ¶Patet quia in suis antecessorib⁹ imediate a christo missi sūt. sicut ꝛ epi in apostoloz missiōe ¶Ultimo infero sicut sūmus pōtifex nō posset statū curatozū abolere vel tollere. sic nec a parochianis omniū curatozū omnē debitā subiectionem tollere vel suspēdē. ita vt i nullo eis subiīcerent. ¶Probat quoniā �means dicta/curati a christo in suis successorib⁹ acceperūt autoritatē et potestatē actiuā. imo mandatū ꝛ ꝑceptū hierarchisandi subditos suos. ergo christ⁹ eodez actu vel mādato instituit/ordinauit/ꝛ ꝑcepit/ q̄ ipi subditi a curatis hierarchisarent ꝛ ad eos venirēt. Frustra eteni daret actiua potestas hierarchisandi nisi et passiua. Unde sic arguūt doctozes theologi. Christ⁹ dando apostolis potestatē absoluendi. Quozū remiseritis peccata ꝛc̄. illo eodem actu ꝛ mandato obligabat homies ad ꝓfessionem peccatozū/quoniā sine cōfessione nunq̄z absoluerēt. ꝛ frustra dedisset autoritatē absoluēdi. nisi in subditis cozrespōdēter instituisset obligationē ꝑceptiuā ad se submittēdū eis ꝓ beneficio absolutionis Ita in ꝓposito imaginanduz est. Item quia ipi curati iure naturali ꝛ diuino obligant curā ꝛ solicitudinē gerere/ ac rationez districtam reddere ꝺ ouib⁹ sibi cōmissis. igit ipi etiā parochiani eis obligant ꝛ subiīciunt /tenet ꝓsequētia/ quia obligatio debet esse mutua /nec claudicare debet. Itaq̄ necessariū est/si rex vel princeps teneat subditos tueri/regere/ꝓtegere ꝛ defendere/q̄ cozrespōdenter subditi eis debeant subiectionē/tributū /ꝛ vectigal/ ꝛ econtra si plebs vel popul⁹ debet ꝑncipi reuerētiā ꝛ tributa. Rex etiam debet eis ꝓtectionē ꝛ defensionē Nam et ipe sūmus pontifex ꝓpter magnitudinem obligatiōis vocat se seruū seruoz. Sic etiā optet q̄ oēs ei maxime obligent. Sic igit inter curatos ꝛ parochianos ē mutua naturalis ꝛ diuina obligatio/quaz generaliter papa nō potest ab omnib⁹ tollere. ¶Finit.

¶Tractatus per modum dialogi/ꝺ ꝓfectione cozdis a magistro Johanne de Gerson compositus. anno. M.ccc. xxiij. Theolog⁹ loquitur ad animā christianā.

O Jliges dominū deum tuum ex toto cozde. Cum hoc tibi precepti sit o anima christiana. tu ad impletionē eius. totum cozpus ra/ꝛ vigilanter intende. ¶Desidero agnoscere. totalitas cozdis in quo cōsistit: qnoniā tot varijs ꝛ adria motib⁹ continue spargit. ꝛ nunc hac nunc illac celeriter diuidit. q̄ vix aut nū q̄ totū i se collectum feratur in vnū. ꝑsertim spirituale ꝛ inuisibile quale deus est obiectū. ¶Totum sicut dicit Aristoteles. idem est qꝺ ꝓfectuz. Perfectum vero dicit illud cui nihil deest. Si autez hec ꝓfectio simpliciter ꝛ absolute consideret. solus deus ꝓfectus ꝛ totus est. qz solus est cui simpliciter nihil deest. in quo scz omne illud est/qꝺ melius est esse q̄ non esse. ¶Specta ita esse ne ꝺū fide sed philosophica ꝛ metaphisica demonstratione cōfiteoz. Verūtamē aliter loq̄ de totalitate vel ꝓfectione/cogūt hec ꝝba. Diliges dominū deū tuū ex toto cozde tuo ¶Recte sentis ꝛ dicis o anima. ꝓpterea totalitas aliqua vel ꝓfectio dicit in creaturis �means quid vl cōtracte. ꝺū videlicet alicui rei nihil deest eoruz q̄ sibi competere debent/iuxta hāc vel illam cōditionem sue speciei vl nature vel gratie supaddite. Sic enim dicit homo ꝓfectus in cozpoze/ꝺū nihil cozpozei deest qꝺ ad eius integritatez ꝛ cōpositionē ptineat /sed membris omnibus plene donatū est. ¶Nolo per mlta vageris Hic in ꝓposito. Quid sit coz totū vel ꝓfectum? Nō quidem perfectione nature sed moztis ꝛ gratie. Sic enim littere circūstātia iubet intelligi. ¶Triplex solet a magistris. ipa quā queris totalitas cozdis distigui. que sub quadaz latitudine vnita/totalitas dici potest diuersos �means magius ꝛ minus gradus habēs. Unde coz totū seu ꝓfectum dicit. qꝺ spūssanctus inhabitat ꝓ gratiam gratū faciētē. quoniā tali cozde sic se habēti nō stat vt aliqꝺ desit eoruz que sibi necessaria sunt ad salutē. Jam eni nō in gratia. sed in mortali culpa esset/si careret necessarijs ad salutem. ¶Diligūt igit deū ex toto cozde. et istuꝺ implent ꝑceptum pueri nouiter baptisati. Dormientes etiā adulti dū sunt in gratia. imo ꝛ vigilantes dum venialiter peccāt coz spargentes ꝓ varia creaturarū oblectamēta. salua tamen charitate. ¶Illi quos dicis /quēadmodum dicuntur deo placere per fidem sine qua impossibile ē placere deo dicuntur insuꝑ deo placere et credere. Ita et dici possunt deum ex toto cozde

diligere. quia et si non actualiter/tamen ꝛ habi-
tualiter cor habent iunctum deo. Ceterū diſten
ſio varia cordis ꝙ venialia /cum non auertant a
deo/non expellit cor extra latitudinē totalitatis
ſeu pfectionis de qua loquimur. Habet autē ſi-
cut ꝑmiſſim⁹ hec latitudo totalitatis gradus ali
quos/videlicet tres i genere/quorū gradus mo
do numeratus eſt infimus. Alius eſt ſupremus
in beatis. vbi cor fertur actualiter ꝛ aſſidue ſm
charitatis motionē in dei dilectionē ꝛ amorem.
ita ꝙ nihil eſt qđ retardat/aut rūpat aut iterpo-
let/aut impediat huiuſmodi cōtinuaz cordis in
deū latione. Tertiū ꝛ hunc medium nominam⁹
gradum/qui ſecum venialia actualiter amittit.
Nec ſoluz pficit in ipm cor ꝙ charitatis habitū
ſed frequenter ꝙ actum/ꝙtum humane vite hu
ius fragilitas agi ſinit. ꝙuis ad beatitudinis fi-
nem non attingat ꝛ Placet hec diſtinctio
Sed ex ipa cōſeſtim ſequi videt. omnē exiſten-
tem in gra habere ſtatū pfectionis ¶ Aua
re? ¶ Quia pfecte deum diligit ex toto cor
de ꝛ hoc actualiter ſepe vt adulti. vel ſolū habi
tualiter vt infantes baptiſati. ¶ Utiq; ſic
fateri neceſſe eſt. quoniā omnis talis eſt in ſtatu
ſalutis eterne/ꝛ religionis xp̄iane. qui ſtat⁹ me-
rito pfectus habēd⁹ eſt. ¶ Quid ſibi volūt
igit tot de ſtatuū varietate ꝛ pfectione conqui-
ſitiones? ſi ſtatus vnic⁹ chriſtiane religionis ſuf
ficiens ſit ſtatus pfectionis. ¶ Preſuppoſi
to ſemp ꝛ retento eo ꝛo qđ nunc intulimus. nec
aliquis ambigere debet xp̄ianus/ꝙ pfectio ſta-
tus humane vite conſiſtit in charitate. Multi cō
ſequēter conati ſūt tradere modos ꝛ media non
in q̄bus eſſentialiter cōſiſteret perfectio cordis.
Juxta Caſſianū coll. ꝑma. ſed p que media pec-
fectio talis tanq̄ finis attingeret cōmodi⁹ ꝛ au-
geretur/vel roboraret efficacius. quoniaz iuxta
p̄dicta pfectiōis hui⁹ latitudo /ſuſcipit in ſe ma
ius atq; minus. ¶ Supflua (ne dicam cu-
riosa) videt eſſe de ſtatuū pfectiōe talis locutio
Itaq; nūquid legiſlator xp̄s/qui deus ē/cui⁹ p-
fecta ſūt opa/pfectaz dedit legem. que ꝓtineret
media cōmodiſſima retinēdi ſtatum pfectionis
euāgelice ꝛ in magis ac magis pficiendi /ꝙ opa
nunc cōſilioz. nūc medijs iſtis. ꝛ nunc illis /pro
qualitate p̄ſonarū/temporū/ꝛ locorū /cum cete
ris circūſtantijs /que creberrime variant. ¶
Fuit tēpore Conſtantien. concilij q̄daz illic fra-
ter ordinis p̄dicatorū /aſſerens nullū eſſe poſſe i
ſtatu pfectionis/niſi tria vota cum pfeſſione ſo
lēni ſuſciperet. Examiati doctores theologi ob
iecerunt de chriſto q̄ nō iſta vouit. imo nec apo-
ſtoli omnes/nec diſcipuli /nec virgo maria. Nā
i eccleſia p̄mitiua quādo erat pfectio chriſtiana
quādo erant eis omia cōmunia/quando nullus
egens erat inter eos. Legit ꝙ vxores habuerūt
multi/ſicut exanania ꝛ vxore ſua colligitur ꝛ de
petro conſtat. Quid rurſus ꝙ hec aſſertio ſtatui
p̄latoruz qui dicunt ſeculares detrahit? q̄s tria
hec vota non feciſſe conſtat. ¶ Nōne p̄lati
oēs/imo ꝛ clerici vniuerſi in ſacris ordinibus
cōſtituti votū habent caſtitatis. non qualecū ꝙ
ſed ſolēne/quale dirimeret matrimoniū iam cō-
tractum. ¶ Nōn fateor q̄uis nōnulli taliū
vel neſciant vel non attendāt. Ideo ꝙ non exp̄ſ
ſerūt verbo illud votum/qđ facto p ipſam ordi
nis ſuſceptionē cōfirmauerūt. quēadmoduz no
uitius trāſacto anno iudicat pfeſſus. vtens ve-
ſtib⁹ pfeſſorū / nec reclamās verbo. ¶ Vt
video iam non poteſt ꝺ impfectione ſtatus iſte
culpari ex carentia voti caſtitatis. Sed quid de
altero duplici voto dicet? ¶ Colligitur in
ꝑmiſs cōtra dictum fratrē/ꝙ votum vnū poteſt
fieri/nō additis alijs ꝛ hoc in ſeculo. Colligit de
inceps/ꝙ ſacerdos ſecularis habet ſtatū pfecti
onis ſaltem in hac ꝓpetua ſubiectione voti caſti
tatis. Colligit tertio ꝙ ſi iuramēti vinculū. ſi p-
terea fides in baptiſmo ꝑmiſſa nō min⁹ obligāt
deo q̄ votum voluntariū. nihil ꝓhibet ſacerdo
tes hmōi canonicos collegiatos ꝛ reddituatos
ſtatum pfectionis obtinere ¶ Expecto de
claratione. ¶ Eiadem facilis eſt. Nōne q̄
libet talium debet obedientiaz ſupremo abbati
chriſto ꝛ eius vicario ſupremo cōſequenter infe
rioribus vſq; ad decanum ſuum. vel alterū ime
diate ſibi ꝓpoſitum/ quocūq; nomine dignitat
apellet. ſit vnus ſint plures in vnum ſicut capi
tulum. Ecce obedientiā ꝛ vt ſepe iuramento fir-
matam. Jurat omnis de nouo gremio vniuerſi
tatis ingrediens rectori ſuo. ¶ Siuiliter in
telligit tale iuramentuz/non de omnib⁹ vniuer-
ſaliter/ſed quātū ſe poteſtas ordinaria rectoris
extendit. ¶ Fatendū eſt plane ſic intelligi
Sed nec aliter iuramēta vel vota religioſorum
ſup obedientia plenaria reſpectu ſuorū ſuperio
rum debēt accipi/dum videlicet ſuperior iubēs
regule ſe cōformet. Alioquin in multis quilibet
voto conſtrictus regularis obſeruantie habere
poteſt et velle et nolle. Iſti latius/iſti ſtrictius.
Poteſt quoq; iubenti contra limites regulares
Abbati vel priori cur ita facis dici. ſed non paſ-
ſim aut leuiter ſine grandi cauſa. ¶ Video
quēadmodum cōcludere vis obedientiam in ſe
cularibus ꝓut in monachis inueniri. Sed quid
de voto paupertatis induces? cū ſeculares ſint
proprietarij. ſint ſub diſtinctis tectis. ſint in di-
ſtinctis menſis. ſint ementes et vendentes. dan
tes et mutuantes. ¶ Videtur iſtud nō ob-
ſtare perfectioni paupertatis. ſi fuerit apud ta-
les inſitum veraciter illud prophetic⁹. diuitie
ſi affluant nolite cor apponere/vt ſint talib⁹ vtē
tes/quaſi non vtētes. Qualis erat paulus/ qua
les apoſtoli quos fortaſſis dicit Aug⁹. ꝺo altiſ-
ſimam vouiſſe paupꝓtatem. ſimiliter de caſtitate

& obediētie votis. Ad̄ si taliter habere diuitias sit imp̄fectum. Dic mihi de tot abbatib⁹/ p̄riorib⁹ cēterisq; plurimis religionū p̄fessorib⁹ q̄d censebā: quos constat nec sub eodem tecto iacere. nec in eadem mensa comedere. sedere cum ceteris qui vendunt/emunt/dispensat/agūt demū in nullo q̄d appareat secularib⁹ reddituatis dissimile. Quādis potius inuenīt adhuc differentia. quoniā portio data secularib⁹ de cōmuni dotatione totius ecclie sue dum diuiditur id q̄d cōmune est p singulos/cedit in verū dominū cuiusliber. Non sic apud religionum p̄fessores/ quorū multis p̄mittitur vsus rerū plurimaruz/ vel p dispēsatione in alios/vel p sua sustētatione. dñio semper apud supiores remanente. Dicūt scio talia plures eorū/si vo magna ps aliter sua seruat/ipi p̄siderent. Neq; leuiter vel arroganter seculares dijudicēt/q̄ cum suo (qualem notant imp̄fectionis) dominio/ p̄nt vsū modestum ne dicamus modestiorē frugaliter exercere. Cōcludendū igitur ad vnū/ q̄ solus status religionis xp̄iane sub abbate xp̄o est stat⁹ perfectionis/sicut sol⁹ est charitatis & salutis ex quez neq; salus stat/neq; p̄fectio. Sūt tñ in sua latitudine p̄fectionis vie multe. q̄dam plus q̄dā min⁹ ad cōpendiū p̄pinquātes. Quid sibi blā diunt ergo religionū p̄fessores & institutores? Existimāt q̄ regule p eos date vel explicate/dum sub q̄dam p̄fessione & obligatiōe retinēt suos p̄fessores q̄s cōmuni vocabulo religiosos dicim⁹ ipi iam statū ingrediūt. non q̄dē p̄fectionis iam habite vel exercende/ sed adipiscende. Ecce iam diuertunt isti a vera significatione hui⁹ q̄d est p̄fectio xp̄iana. dum fatent homines in religionis statu positos esse non ad hmōi p̄fectiōis exercitiū / q̄d certe p̄missis repugnās est. Est eteni xp̄ianus ois in statu p̄fectionis exercende/dum sibi vacat p loco & tpe. imo & hoc etiā ex p̄missione seu voto p̄fessionis baptismalis. custodiendo obedientiā. castitatē. & paupertatem iuxta vocationē suā/& si nō semp in actuali exhibitiōe/tñ in animi p̄paratione & habituatione iuxta p te nūc deducta. Contēdere nō p̄uenit de noib⁹/ vbi de re p̄stiterit. Rursus omittēda est hmōi disceptatio sup p̄fectiōe statuū/qm̄ sapere videt pharisaicā glorificationez p qua cōpescēda scripsit ap̄s suā p̄fundissimā ad Ro. epl̄am. Cōcludens salutē nostrā esse ex gr̄a dei/ vt non gloriet ante eū stulta p̄sumptio ois carnis. Porro q̄ de stat⁹ sui p̄fectiōe gloriatur. Recogitet q̄ non in statu p̄fectionis esse/ sz p̄fecte viuere laudabile est. Pensēt qz quanto gradus altior/tāto casus grauior. Terreat illud Aug⁹. Aristotelico cōformе verbo. In heremo bene viuere sūma p̄fectio est. male autez viuere sūma dānatio. Et iterū/sicut inquit: nō facile inueni meliores/ q̄s qui p̄fecerūt in monasterio. sic nec eis q̄ defecerunt deteriores. Verū vero plures in talib⁹ vocatis p̄fectionis stat⁹ p̄ficiāt q̄s deficiant? nolo te curiosam esse in inuestigando nec temerariā in iudicādo. nec supbam in ?tendendo. nec garrulam in disputādo. qz iam i multorū moribus p̄hdolor & cōuersationib⁹ magis q̄s in codicib⁹ & disputationib⁹ veritas experit. q̄ cōcludit apte religiones huiusmodi facticias nequaq; dare p̄fectionē sed frequenter in cōtrarium eius q̄d intenderūt non fui/ sed abutentiū vicio/vel ex imp̄roportionatis suis moriz⁹ miseras seu viuendi regulis se fortassis altioriz⁹ miseriz⁹ biliter dilabunt. Fiat mihi ſm cōsilium tuū q̄nquidē in omni statu/p̄fectionis homines inuenire cōtingit/habentes obedientiā/castitatem/& pauptatē in animi p̄mptitudine/ſm quā in seculo dici possunt obedientes. & in matrimonio casti. & in maximis diuitijs paupes spiritu. Ac exinde p̄ducunt ex his medijs ad augmentū & p̄fectionem charitatis supra multos in religione in celibatu/ in mendicitate/ viuētes. Recte dicis/si tamē solicite tibi p̄cauer/ab erroribus Iouiniani & alioz similiū detrahentiū p̄fectioni consiliorz/qui confundere videbant ad vnā equalitatē seu paria merita coniugiū cū virginitate. esum carniū cum ieiunio. obedientiam regularē cum seculari libertate. diuitias cū paupertate/ vindicationē licitā iniurie p̄pie cuz indulgentia & mansuetudine: & ita de cōsimilib⁹. Absit vt ita desipiā/ vt obseruationi detrahā consiliorū. Quis eni nō obligent hominē ad obseruationē suam. qz iam non essent cōsilia sz p̄cepta. Nihilomin⁹ teneor assentire q̄ discreta cōsiliorū obseruatio/certis parib⁹ est p̄fectiora cōsiliorū obseruatio/certis parib⁹ est p̄fectior. Docte loq̄ris et q̄s tātūmodo p̄ceptor. Discrete de obseruatione cōsiliorū /dū iungis q̄ sit discreta. & addis ceteris parib⁹. Poteſt itaq; fieri/q̄ p̄bere alterā maxillā p̄cutienti. aut dare palliū tollenti tunicā/ & ita de cōsimilib⁹: sit vicinosum. dū p̄cutiens ant rapiens p impunitatē fit deterior/et in p̄niciem rei publicie dissimulatio talis vergit. Contingit itez/q̄ homo non obseruans cōsilia p votum/nec p actualem opis exhibitionē/habeat intensiorē & certiorē in corde p̄parationē eadez obseruandi ?silia dū impletionis faciēdi sibi necessitas vel vtilitas occurrerit. Quis non dixerit plus valere aurū q̄s plumbū? sed ceteris parib⁹ intellige. Nam multū plūbus maioris est p̄cij/pauciſſimo auro. Sic comparationes semp examina. quoniaz vix aliter ē quin cōpata habere se possint vt excedentia & excessa. Concedim⁹ itaq; esse. Sed nūq̄d p̄fectius est ista tria habere/obediētiā. castitatē. paupertatem sub voto sicut habēt religiones (quas Anshelm⁹ nominat facticias. qz facte videnť positiones legis euāgelice) vt ea que ?siliorus erant fierent sub p̄cepto/hō quoq; subderet se

perpetue seruituti ꝓpter illuꝫ cui ſuire regnare
eſt. et cuiꝰ regi frenis ſũma libertas eſt. et cuius
vincula ſũt alligatura ſalutaris. Ac pinde mu-
ter ſtatũ de q̃dam libertate ſeculi in ꝓpetuo ſub
voto iugũ. ¶ Habet hoc oĩs doctoꝝ ſnia/
q̃ opꝰ bonũ factũ cũ voto/circũſtantiaꝫ accipit
q̃ de ſe meliozat ipm Et q̃ religio q̃libet factícia
cõſiſtit eſſentialiter in hoc triplici voto q̃uis in
regulis ⁊ inſtitutionibꝰ alĳs varia ſit ⁊ lata dif
ferentia maxime inter veritatez finis ꝓmi ſub
deo ſine ꝓintento. Hoztiſ deniq̃ talis q̃libet re
ligio nomen ſtatus rõne iam ꝓtacta/imo ⁊ ſtatꝰ
pfectionis ſm modernos. antiq̃s ſilentibꝰ appel
laſ. ¶ Quo pacto põt iſtud nomẽ tã egre-
gium ⁊ nobile/plurimis q̃ ſunt in hmõi religio-
nibus pfeſſi q̃ucnire/q̃s eſſe nemo negat multũ
imperfectos vel ex ignozãtia. vel ex naturali et
mozali ipotẽtia. vel ex certa malicia ¶ Re
ſponſio iam ſicut ⁊ obiectio ꝓtacta ẽ. Ad ꝓ cu
tus elucidatione plenioꝛi diſtinguũt loquentes
de pfectione ſtatuũ/q̃ ſtatus eſt aliquis pfectio-
nis non vt habite ſed adipiſcẽde/qm̃ in ipm ⁊ p
ipm ſatagit ꝓfitens pfectionez acq̃rere/ non q̃li
cunq̃ modo. ſed ſpecialiter p tria vota cum an-
nexis regule et inſtitutis. Eſt inquiũt alius ſta-
tus pfectionis vt iã habite ⁊ exercende in alios
q̃lem dicũt eſſe ſtatũ ꝓlationis ad quem ſpectat
alios nedũ ſeipos/purgare/illumiare/pficere tã
q̃ hierarchicũ ſtatũ in eccl̃ia. ¶ Ecce iam
approbare videt hec diſtinctio illo q̃d cauſabat
de impꝛopꝛietate locutionis/dũ ſtatꝰ pfectionis
ille oꝛ. q̃ non ex ſe pfectos habet/ ſed pficiendos
videat logicus ſi ſequit. Iſte eſt ſtatꝰ pfectiõis
acq̃rende/ergo eſt ſtatꝰ pfectionis. Nunq̃d non
apti⁹ vocaſ ſchola/vel via/ vel diſciplina ad pfe
ctionem adipiſcẽdam q̃ ſtatus pfectionis abſo
lute. Quis diceret q̃ religioſus eſt in ſtatu gl̃ie
ꝓpetue eſt tamẽ in ſtatu talis gl̃ie. non quidem
¶ adepte ſed adipiſcende. ¶ Nolumꝰ vt põdi
ximus vbi de re ꝙſtiterit deſeruire ꝓtentioni de
noie. Propterea neq̃ reputamꝰ hic inſiſtenduz
ſi ſtatus curatoꝝ debeat dici ſtatꝰ / vel tãtũmo-
do gradus/vt cõcedaſ gradus pfectionis exer-
cende/⁊ non ſtatꝰ/ſm illos q̃ non dicunt eſſe ſta
tũ ſine voto/vel obligatione ꝓpetua ¶ Si
cõcedaſ hoc illis. Nõne ſunt curati ſuis eccl̃iis
ſemel ſuſceptis obligati/non cedere /non fugere
tanq̃ veri paſtozes/q̃eadmodũ ſuis ſunt aſtri
cti maiozes ꝓlati. ¶ Dicũt q̃ nõ/ ⁊ hoc ex
duplici ſigno. ꝓmo q᷑ poſſunt intrare religionez
abſq̃ ſpeciali diſpẽſatiõe pape. nõ ſic epi. Rur-
ſus q᷑ facultatẽ habẽt liberã reſignãdi vel ꝓmu
tãdi q̃lis nõ ꝙcedit epis. ¶ Diuerſitas ar-
guit ex hac duplici radice/q᷑ vbi maius ꝓiculũ
ibi cautius agendũ fuit. Eſſet aũt maius pericu
lum ſi fas eſſet epis paſſim eccl̃ias ſuas dimitte
re/q̃ d curatis. Nihilominus eſt ꝓpoꝛtionalis
obligatio iure diuino curato ad ſuam eccl̃iaꝫ /et
ꝓlatoꝝ maioꝝ ad ſuas cathedrales. ita ſcilicz q̃
neutris licitũ ẽ abſq̃ rationabili cauſa deſerere
ceptam eccl̃iam. Sic euidentioꝛ cauſa req̃ritur/
vbi maius vt dictũ eſt imineret periculũ. Hinc
de ꝓlatis papa retinuit ſibi cognitionẽ ſpecialẽ
non ita de curatis. ¶ Probabilis ẽ iſta re-
ſponſio. q̃ cõſequẽter infert curatos eſſe tam in
gradu q̃ in ſtatu pfectionis exercende Non ita
de religioſis q̃. vt tales. pſciſi ſũt. non ꝓſunt ce-
teris. nec ſũt ſacerdotes nec clerici / vnde mona-
chus oꝛ quaſi ſolus / ⁊ plãgens/ ſeu dolẽs. ¶
Quo pacto igit poteſt aliq̃s curatꝰ deſerto ſta-
tu pfectionis maioꝛis ad ſtatũ minoꝛis vltro de
ſcendere vt monachus fiat. ¶ Dicent aliq̃
q̃ hoc nõ poteſt niſi rõnalis cauſa ſubſit. cuius
cauſe cognitionẽ/papa reliquit eoꝝ ꝙſciẽtie Eſt
aũt rõnabilis cauſa/ſi curatꝰ videt eẽ ſe ſcãdalo-
ſum populo ſuo. ſi penitꝰ ineptũ/ inſufficientem
⁊ ignaꝝ ꝓ ſuſcepti regiminis officio / q̃ cauſe ſuf
ficientes ſunt etiã in epis. vt a papa vel ſponta-
nei vel inuiti tranſferant. ¶ Douet ex di
uerſo nõnullos iſta q̃ fit trãſlatio de monachis i
epos. Aduerſaꝫ inq̃t talis aſſũptio duplici vo-
to/obediẽtie ſcz ⁊ pauptatis. qm̃ et diuitias ha-
bent ſine pfectionis diminutiõe ꝓut ab eis ꝙce-
ditur. ⁊ a ſuis abbatibꝰ cum regularibꝰ diſciplĩ-
nis abſoluũt. ¶ Reſpondent iſti diuitias
ſe habere in epiſcopio. Nõ in ꝓpꝛietatẽ poſſeſſi
onis/ſed in officiũ diſpẽſationis. Dant exẽpluz
de matrimonio. q̃ daſ ꝓmo homini in officiuz
ꝓpagationis/non in remediũ libidinis / vt mo-
do datur aliquibꝰ hac ſola de cauſa. quos eẽ cõ
ſtat non idoneos ad plificandũ. Sic inquiũt di
uitie retinenť a q̃busdam vt ſecularibꝰ pro ſolo
ſui ſolatio/non in officiũ. Ecõuerſoreperiť in p̃
latis monachis/q̃ diuitias q̃bus ante renuncia-
uerũt non amplectunť in ꝓlatura ꝓ ſolatio ꝓꝓ-
pꝛie magis q̃ antea/ſed ad diſpenſationis obſe
quioſum in paupes officiuz. ¶ Deſuper ẽ
inſpector de⁹ qui nouit intẽtiones coꝛdis aliter
in plurib⁹ ſe habere q̃ dixit. Quib⁹ credite ¶
Loquimur h̃ non q̃les ſint ſed quales eſſe debe
ant monachi dũ ꝓlaturas aſſumunt. Qui ꝓtete
rea non abſoluũť ab obedientia ſed mutãt illaz
ſub ſũmo pontifice q̃tum ⁊ q̃liter pꝛiozem vitaz
viderit regularẽ non poſſe cum p̃lationis execu
tione ſeruari. ¶ Cõfirmant h̃ ea q̃ ſup ſecu
lariũ obediẽtia diſſeruiſti. Sz nũq̃d ſupeſſe dif
ficultas maioꝛ videť in mendicantibꝰ /q̃ iã vtiq̃
nequeũt vere dici mẽdicãtes/cũ ſupetat eis ius
plenũ diuinũ naturale ⁊ poſitiuũ /recipiẽdi tpa
lia a ſubditis: ita vt ipi iam nõ ſolo titulo natu-
ralis neceſſitatis accipiãt neceſſaria q̃ titulus ſo
lus ꝓꝓie reddit mendicantez /eſſe ſimul ⁊ dici.
Alioq̃n reges gentiũ ⁊ oĩs homo generaliter ac
cipiens aliq̃d ab altero q̃ dat ſponte. dici poſſit

mendicare. ¶ Dicerēt aliq̄ mēdicantes id circo remanere/qz titulo possessorio renūciāt/et solo quo ꝓtenti sunt titulo pauptatis aut naturalis necessitatis petunt gratis nec vrgent si negent/nec titulo iuris diuini vel naturalis impellunt. ꝛ hoc ꝑ causa sua: sed de paupibus curāt certāt/ꝛ disceptāt. ¶ Fateor ita vel dici vł fingi posse/ sed veritas nec illudit/nec cassatur. ¶ Sic volunt dici xp̄m fuisse mendicuz/non qm̄ eēt domin⁹ vniuersoruz/Quid enī verius sz abdicauit a se ꝛ si non dominiū tm̄ dominū vsuz Sic voluerūt aliqui nedū monachos/ nedū clericos/sed p̄latos omnes cū papa et cardinalib⁹ debere paupes esse/vel mendicos. exemplo xp̄i mgr̄i. Dicūt alij minus intpate loquentes q ec clesiastici seculares/ꝛ si non mendicēt/ viuūt saltem de elemosynis q̄si sz pure gratis collata susceperint/et nō vt oparij digni cibo suo/domio ꝑ se ꝛ alijs deseruientes.

Decūda pars pncipalis q̄ statim ostendit quid inq̄ritur.

OMittimus interim materiā hanc mēdicitatis/q̄ quot difficultates ꝛ ambages attulerit/p̄sertim i regula minoꝝ/qui ex ꝓpriationē assumūt in ꝓprio ꝛ in cōmuni/multitudo decretaliū extrauagantiū nunc ista q̄ nūc illa tum/maxime tpe Job. xxij. satis insinuat. Reuertaī ozo sermo noster ad initiuz/qđ erat inherere sup cozdis totalitate seu pfectione. vbi questio surgit scitu digna/sz si coz teneaī ꝑ sua perfectione fuanda/semp illud agere qđ reputauerit esse deo placentius/ meritiq̄ maioris. ¶ Resoluiī hec q̄stio tua sub generaliozib⁹ terminis. Si p̄positis alicui duob⁹ bonis incōpossibilib⁹/semp qđ melius est/illud eligere teneaī ¶ Placet resolutio/ psequere q̄d sit in ea veritatis? ¶ Fuerūt dicētes maius bonū dū ꝓponiī voluntati semper amplius mouere/nec posse voluntatē in electionē boni minoris tunc ferri. Alioq̄n data esset facultas libertatis i malum volūtatis ¶ Scis p articulū parisien. hoc esse dānatū/ꝛ tamen q̄d ad rationem taliuz respondeī. elucida qz ꝓpositis simul duob⁹ disparib⁹ in bonitate/semp minus bonū cōpatuz maiozi habet rōnez mali. Volūtas aūt nūq̄ ferri pōt in aparens malū/ fm dionysiū et Aristo. qz nemo ad malū aspiciens opaī. ¶ Fortiter opponis. sed vtrūq̄ dissoluiī. si ꝑfunde respiciatur: natura liberi arbitrij qđ est facultas rationis ꝛ volūtatis/sine liberū de rōne iudiciū Cetere nimirū creature nō rōnales ferunī in finem suum ex p̄determinatiōe supiozis cause regētis nec habēt in sua ptāte modos oppositos tendendi in suos fines. Sz vno modo quelibet species opatur. vt hyrūdo q̄libet facit niduz suum pari modo. sic apis fauos. sic aranea telas/sic formica colligit bladum. Atuero rōnalis creatura/qz ꝓcipit ꝑ insitam ꝛ ꝓiunctā rōnem/diuersos modos ad eundē finem veniēdi/nec ad vnū limitaī facultatē habet hoc vel illo medio vti. Hoc aūt non est in malū sed grāde ꝑtlegiuz voluntatis q̄uis illo cōtingat abuti. ¶ Nōne salubr⁹ esset humane creature q̄ instar animaliū ligaretur. ad vnū ꝓsecutionis finis sui modū. qz perit de nec peccaret/nec a suo fine deficeret. Nōne ꝑterea sic videm⁹ in sublimiozib⁹ creaturis/q ꝑfectiozes inter eas sunt/q̄ sub pauciozib⁹ motib⁹ finem suū cōsequūī/ sicut deus in se pfectissim⁹ est/q̄ nullo vel eget vel agitaī motu. Cur igitur nō erit sic in inferiozib⁹ creaturaq̄. ꝛ hoibus sicut in angelis. ¶ Volūtas optima sapientissima/ꝛ ordinatissima primi ꝓditoris/in hoib⁹ solerter attendenda est/quoꝝ duplex est status post primū innocētie depditum. vnus vite. alius patrie. verū illud erit in patria qđ arguis ō motuū quadā vnitate quēadmodū nūc exemplificas in angelis. Sed in via q̄ data est ad meredū voluit altissim⁹ hanc hoib⁹ dare facultatē/vt relinqueret eos in manu cōsilij sui Alioq̄n necessitas limitata/quā laudē/qđ meritū. qđ premium repoztaret? Huc accedit gr̄e donū paratū omnibus non renitētib⁹/qđ diuino quodam ꝛ vnico nec ꝓturbabili ductu/ pmouet ad vltimū finem nostrū. non min⁹ q̄ grauitas deoꝝ aut leuitas nus bonū respectu aliozū incōpossibilis/ habet rōnem mali. ¶ Gemini satis. sed nequit oia simul dici. Cōcedo in p̄mis. q volūtas non pōt fieri in malū sub rōne mali. cū bonuz vel apparens bonū sit ꝓpriū eius obiectū. Quinetiaz min⁹ bonū maiozi collatū incōpossibili/ pōt sub hac p̄cioſa collationis rōne rōnem habere mali et ita nec poterit vt sic acceptari. verūt̄n habeī hic duplex euasionis seu remedij via. Primam dicim⁹ facultatē suspensiuā/ q̄si mediaz in velle ꝛ nolle. fugam ꝛ ꝓsecutionē. acceptionē. ꝛ refutationē. Cui⁹ facultatis suspēsiue tanta ꝓtus ē in via/q ꝓpositis q̄buscūq̄ obiectis bonis aut malis citra vltimuz finē/imo fm plurimos ipso etiā vltimo fine ꝓposito/poterit se voluntas retinere in suspenso ne neutruz acceptet vel refutet. sed se figat cuz rōne q̄si plus deliberatura. Nec optet hic q̄rere quō pōt hic fieri/ qm̄ natura volūtatis sic a p̄mo cōditore data est sup agēria naturalia/ vt nō rapiaī seu cōpellaī mox irruere/ꝑ se sistere fas habeat/ac pinde spaciū deliberationis ne fallaī ita sibi ꝓcessū ē ¶ Nec est altera pro vitandis errozibus ꝛ victis ꝓsultioz exercitatio ꝓrudētie q̄dē nil obest ampli⁹ q̄ ꝑcipitatio/ne q̄ rōnem ꝓsulens/ neq̄ ꝓsulenti morā gerens ¶ Video iuxta viā hāc non optere vt duob⁹ bonis inequalib⁹ ꝓpositis ꝛ incompossibilibus

voluntass ne cessario velit maius bonuz. ¶ Non optet vt eligat/quia nec optet vt conferat ad inuicē illa duo bona/sed fertur vltro in obiectum suū qđ in se bonū est/ ⁊ vt tale ꝓsentat sibi Et si perges inḡrere cur deserit maius bonum? Respōdebo qm̄ sola volūtas est sibi frequēter sufficiens causa vel ratio q̄ istud eligit. ⁊ illō nō Nec exterioz alia ratio querenda est. Cur istud vocant aliqui expientiā ꝓprie libertatis vl̄ vsū eius. vt si querat a voluntate. cur ita facis? iure respōdeat illud satiricū inferēs. Sic volo sic iubeo sit pro rōne voluntas. Et itaq̄ nullū possumus in diuina volūtate respectu creaturaruz h̄ vel illo tēpoze vel gradu vel specie cur aliud inuenire. Sz nec apud grāmaticos in pluribꝰ impositionibꝰ termioz aliter dicūt /qm̄ sic placuit impositoi. Quis causaz inquisitio ꝓpinquaz non frustra sit ad cognitionez diuinoz̄ /nobis q̄ ꝑmam ⁊ sufficientem non sufficiēter possumꝰ intueri. q̄ plene cognita nihil inscitū linquet ¶ Transi nūc ad formā ꝓposite dubitatiōis. aperiendo non q̄d volūtas possit/sed q̄d agere tenetur. ¶ Tenebit aliq̄n minus bonuz ꝓpo nere vel acceptare dum est alteri maioi incompossibile/⁊ hoc dū minus bonū cadit sub precepto. ⁊ maius est in solo ꝓsilio. ¶ Fateoz h̄ Sed ponam? ambozū quodlibet cadere sub ꝑcepto non q̄dem simul/quoniā implicaret /cum ponant incōpossibilia/sed sub distinctione qua tenet iste vel vnū vel alterū de duobus accepta re. nunc̄d peccabit minus bonū eligēdo/ spreto maioi? ¶ Pendet respōsio maxime ex cōsideratione libertatis iam exposita/ fm quaz p̄t abbzeuiato ꝙdo dici/ q̄ sufficit eligere min? bonum. non equidē sub hac rōne qua ē minus bonum/sed q? bonū/ ⁊ q? sub distinctione. Iz nō absolute p̄ceptum ¶ Reddas ozo pspicuam hanc cōclusionem. que si non cōcedit nescio q̄s dominū viatoz̄ tutus erit/q̄n teneat illō semp agere/qđ melius esse pspexerit. Hoc vero si q̄s compleat aut implere valeat circūdatus tot infirmitatib?/nō satis inspicio. Rursus ex aduerso militat doctoz̄ magne reputationis assertio/ q̄ in p̄ficiendo regiminib? animarū tenetur ꝑlatus eligere meliozē. Similitat illud qđ nolle fieri pfectū/iam ꝓtemnere est. Nam regredi/ est iam languere circa precepta dei. iam non ex toto coz de. ex tota mente. et tota anima. ex omni foztitudine. ex viribꝰ omnibꝰ diligere deū. quoniā maiozibus omissis dat bō se minozibꝰ. ¶ Ꝓdo tēter ad vtrālibet arguis. Stat nihilomin? veritas i roboze suo/cuiꝰ ignozātia scrupulos affert inextricabiles ꝓsciētijs volētibꝰ ambulare i via dei/dū vel in spem temerariā vl̄ i timoze irrōbilē dilabūt ¶ Tuū erit igit palā facē veritatē hāc p̄cipue p manuductōes exēploz̄ mozales ⁊ grossas put exigit h̄ materia. ¶ Fiat

Constituam? mentis oculos in religionibus approbatis nec lapsis/vt Carthusienꝭ. ⁊ celestinorum (Hodie eni celebzitas agit ꝑ petri celestini) Sit prioz/habens sub se quattuoz fratres. petz paulū. andream. iacobū. Dicit eis conuocatis. Ecce quattuoz sūt officia p cōuictu religioso cōplenda. Primū est cōtinuatio diuini seruitij /vl̄ diuini operis in eccl̄ia. Scōm est ministratio cibozū ⁊ aliozꝝ necessariozū fratribꝰ. Tertiū ē scriptura libzoz̄ q̄bus fratres informent. Quartū speculatio diuinoz̄ exemplo marie. sicut necessariozū ministrationē habet martha. Ꝓono dicit prioz/electionē cuiuslibet istoz̄ vnicuiq̄ vestrum/ cuius voluntas mea vel consiliū magl declinaret iniungere tibi petro p̄mum officiū. tibi paulo scōm. tibi andree tertiū. tibi iacobo quartum. At vero magis/verbo xp̄i ad cecum. Sic q̄d vis vt faciam tibi? ¶ Recipio casum ⁊ q̄d elicere vis expecto. ¶ Volo sane protinus elicere/ q̄ vterq̄ p̄missoz̄/liber est accepta re vnū ō quattuoz. vbi ⁊ prioz vnum fieri per alterum melius iudicabit non cogendo/sed consulendo. ¶ Ꝓperge cōsequenter ¶ Ꝓpergo/dicēs q̄ iter opa quattuoz antepositā nō dubium q̄n vnum sit de se ⁊ in genere suo melioꝰ cū alterū. Nihilomin? dicit (arbitroz) nemo peccare petrum/si voluerit in illo qđ de scō loco vel tertio ꝓpositum est exerceri. ¶ Des aliud elucidationis exemplū. ¶ Sit homo multas a deo gratias habēs. vnam p̄dicationis popularis. Alterā lectionis doctozalis. Alteraz inquisitionis nouarū veritatū p̄ ꝓfutandis hereticis. vnam quoq̄ solitarie quietis ad vacandū sibi cōtemplandūq̄ celestia. Constat vtrālibet harū gratiarū talentū esse cōmissum a deo. Constat p̄terea non posse simul vtrūq̄ talentū hmōi posse ex equo distribui. Remaneat igit oportet optio possidenti/quā gratiā exequi ne vacua sit eligere/excepto dūtaxat vrgentis necessitatis articulo/quo casu vel simili iam non esset duoz̄ dissimiliū ⁊ incōpossibiliū electio libera / sed ad vnū limitatio certa. ¶ Respiciūt exempla prioza primū. Dic exemplū respiciens hominē ad seip̄m ¶ Querūt doctozes si debeat homo semp cōteri de peccatis Respōdent inter cetera multa. q̄ dolozosa cōtritio quādoq̄ possit obesse meliozibus exercitijs/quo casu possit obmitti cōtinuatio sua. Sic dicet de cōpassionibꝰ a primi calamitatibꝰ quoniā iubemur flere cuz flentibus. nihilomin? obmitti potest hec cōpassio vel recogitatio p bonis alijs. Diceret similiter sup innumeris alioq̄n nunq̄ esset finis /nūq̄ consiliū certū/nūq̄ exercitiū stabile circa quodcunq̄. nisi cōclusio teneretur cōformis ei que dicta est. Sufficere pōt homini deū querenti. deū toto coꝛde diligenti/si ea studuerit implere que sibi p̄cepta sunt. Juxta illud. Si vis ad vitaz

ingredi serua mandata. ¶ Quid est igitur q̄ sup instinctib⁹ tot ⁊ tanta scripta sunt/ vt seq̄tur homo meliora que inspirat ei deus. Nec lāgueat (vt iam ō Gregorio sumptū dicebaꝫ) circa p̄cepta. sed attendat que sit voluntas dei. nō tātū modo bona sed beneplacēs ⁊ perfecta. Sit deniq; spūalis discernens inter omnē diē. ¶ Meditatus sum plurima p āños plurimos super instinctibus hmōi/ si posset fundari stabilis regulatio cordis nostri. tandē non inuenio regulam certiorem ⁊ fideliorem q̄ dei legem. iuxta illud ps̄. Consiliū meum iustificationes tue/ in q̄bus scz deus semel locut⁹ est/ ⁊ idipm non repetit. Scribit autē pphēta terribilē de sequentib⁹ cor suum sententiā. Dimisit inq̄t eos ꝯm desideria cordis eorū. Ibūt in adinuētionib⁹ suis. Ui uit iste qui crebro cōmonit⁹ vt crederet amicoꝝ consilio. Respondebat se vtiq; velle. imo et debere illud facere. Nam q̄s est ad errandū pcliui or/ q̄ qui spreto aliorum cōsilio suo fisus fuerit? Subiūgebant. Fac igit hoc ⁊ illud quale cōsulimus. Subsistebat inq̄rens Si sub pena peccati mortalis cōsulerent illud agendū sibi. quo casu nollet obniti sed eniti cōplere. Si vo decenti am quandam tpi vel rebus accōmodā dūtaxat intēderent suadere/ dicebat hoc remanere in arbitrio suo. q̄ non tenemur semp ⁊ in omnib⁹ meliora cōplecti. ¶ Noui quē intelligi das silentio. vellem dares sui talis responsi rationem ¶ Est incōphēsibilis humane diuersitas cōplexionis vel cōditionis. nedū in plurib⁹ hominibus/ sed in vno eodēq; diuersis. non dico annis. nō mēsib⁹. nō hebdomadis. sed dieb⁹ horis ⁊ momentis. Notū est insup illud Aristo. q̄ delectatio in opatione tenet ⁊ auget illam. Et metrum vulgatum habet. Q̄d natura negat nemo feliciter audet. Et quoniā ꝓsuetudo ē altera natura. hinc suadeaꝫ vt quā quisq; nouit ⁊ in q̄ nutritus est exerceat artem/ ⁊ sit ptentus sorte sua. Cur non poterit cōscius homo cōditionis et inclinationis pprie/ p tpe vel consuetudine dare se tali q̄d operaꝫ delectabiliter exercitio/ ⁊ si videaꝫ humilius statu suo. Hoc tamen obseruato lugiter ⁊ p̄ceptiua domini voluntas fiat. aut eā dum aparuerit implere parat⁹ sit/ dicens ex sententia illud orationis dñice. Fiat volūtas tua. ¶ Remanet adhuc post omnia prior allegatio/ q̄ nolle fieri pfectum peccatū est. q̄ iam non ex toto corde diligiꝫ deus. ¶ Imo dicunt tales q̄ hoc est fieri pfectum/ ⁊ ex toto corde diligere deū/ dum cauent in p̄mis offendere crimialiter eum. dum pterea suscipiūt cum grāz actione gratiā bonitatis sue/ que noluit eos obligare vt semp illud agere tenerent q̄d esset in se meli⁹ sed acceptat de paupcula nostra mun⁹ obsequiū qualiscunq;. Neq; postremo sic languēt circa p̄cepta que sibi suscipiūt implēda/ q̄n ista strēnue vigilanter. integre ⁊ quasi superogāter studeāt exercere. Sintq; in isto statu patientes atq; longanimes/ non vt Cayn vagi post alienī stat⁹ oblectationes. nō pfugi a facie tribulationū/ quas suus secuz status affert. sciētes nullū prorsus cē viatoris statū quem nō circūstent aduersitates plurime. Propterea nō querit ob aduersitates sui status mox in aliū vel aliū fieri transituz. sed perstat patientia vincēs eas/ cum illa securitate cōscientie/ qua iudicat esse statum suum cum salute. Alioq̄n fateor vel mutādus esset/ vel coerigendus/ vel deserendus. Nos autez loquimur aduersus eos q̄ volunt in omnib⁹ scire quid melius est. quasi nō satis sit in christiano/ si se sciat in statu salutis esse. Neq; tamen ad sublimiora quādoq; phibemus pgredi. Sed neq; ad hoc semp teneri sentiamus/ neq; semp expedire prō nūciam⁹. ppter instabilitatis detrimentū Quo fit vt minora tenere fortiter. sepe sit cōsultius q̄ assidua vacillatiōe ad p̄rupta niti. Nos supposita doceant exempla. Petrus eligēs insequi seruitiū ecclesiasticū. cōtinuabit illō. nihil aliud attendens q̄d socijs nouerit impositum. Paul⁹ ita ministrabit tēporalia. vt nō necesse habeāt conqueri spūalib⁹ intendētes. Andreas industria fideli scribet libros alijs pfuturos. Jacob⁹ itaq; se dabit deuotioni. ita studebit in celis cōuersari q̄ alijs in occupatione positis. grām. auxilium ⁊ gloriaz valeat pmereri. Recte sicut i vno corpore vero/ laudaꝫ membrū si rite fecerit officium deputatum. q̄uis appareat altero vilius. Uituperaꝫ autem/ si p̄postere velit alienum hz honorabili⁹ officiū accipere. Sicin corpore mystico diuisiones gratiaz esse cōmemorauit plures apostol⁹. Potest ille p̄dicare. sit ita. potest etiam libere cōtemplari Potest in homīe manere dicet man⁹ debere passim/ ambulatiōi se tradere. ¶ Sentio cōmonita multaq; prōfunde recogitas q̄ centralis finalis punctalisq; reductio in via dei est p̄ ceteris omnib⁹/ veraciter agnoscere quid iubeat deus. Sit ille sūmus abbas noster. sit noster pastor. nos oues simplices pascue eius. Alioq̄n q̄tumcūq; sit zelus ardens ⁊ feruidus: ille tanq; scientia carēs p̄ceps est ad ruinam. ¶ Propterea beatus vir q̄ in lege domini meditaꝫ die ac nocte/ vt sciat q̄d iubendo phibendoq;. velit deus. Nam p consilium ligatur nemo. q̄uis raro fiat vt homines p̄cepta strēnue compleāt. q̄n quodāmodo superogit deum exempli gratia sub quattuor gradib⁹ posset implere p̄ceptum sub vno gradu vel duobus. facit igitur amplius q̄ necesse fuerit ad salutem. q̄d superogatio consilij nominari potest. Adde multos esse q̄ pfectiorib⁹ operib⁹ intēdētes. minus incōpabiliter acq̄rerent ō pfectione

dilectionis dei/q̄ in sua ꝓpria vel electione vel vocatione ꝑmanentes in imꝑfectionibus. Fuit apud athenas q̄dam magnus ciuis cui quasi ꝑ cōtumelia cōmissa est emundatio platearū ciuitatis. Suscipio libens inquit ⁊ talem operaz da bo vt ipa ciuitas munda sit. Quo sic impleto cō tigit vt officiū ꝓtius vilissimū glosiosum putare tur. Dixit vnus de ꝓtudentib⁹ nostre etatis dū fieret collatio sup officijs vel artib⁹ vel scientijs Quisquis in sua arte sic exhibet se vt excellat in ea/ille laudandus/ille suscipiēdus/ille eligēdus

J ¶ Supest adhuc scrupul⁹ vehemēs/ortū ha bens ex ꝓdictis que videnť asserere nullū eē cō silium vel q̄rendū vel dandū nisi de ꝑcepti. Ad dicere q̄d aliud est q̄ consiliozū ꝓrogatiuam pe nitus annullare. dimisso quolibet homie in latitudine ꝑceptoz ¶ Si data eēt cuilibet homini tanta cognitio diuinozū ꝑceptozū. tāta ad illozū cōpletionem dilectio quāta requiriť ⁊ suficit ad finem beatitudinis acq̄rendum. non eēt opus ampliozi ꝯsilio. hec sententia eēt satis cui libet hoc fac ⁊ viues. Verū longe aliter ē. Hinc religiones ꝓticulares sub xp̄i religiōe generali ⁊ de se sufficienti supaddite multiplicateq̄ sunt Hinc quotidie noua vel incipientiuz in via dei/ vel in ea ꝓficientiū ꝯsilia. Hinc porro tam multiplex apud plurimos cōquisitio partim verax partim fallax ⁊ sepius mendax. sup distributione taleti cōmissi quale sibi q̄sq̄ suadet leuibus ex causis eē datum. Sit illud talentū scientia cōquisita. Sit eloquētia i rebus humanis. sit animarū regendarū ars. sit zelus earuz. hinc appetitus ille nō dicam ab initio ꝓlaturarū/magisteri orū/officioz/ꝓdicatozū ad populū/que omia re uelaret vtinā caro ⁊ sanguis. Veniq̄ religionū ingressus ⁊ ꝓfessio miscet aliquādo secū puluerem si non lutū densum sustentationis habende carnaliter ociose ⁊ laute nec spūs in manib⁹ ꝑla ti ponitur aut recipiť/sed caro. ¶ Negare nequeo/sicut ⁊ nō dolere non valeo miseriā nostrā hanc cōmunē/que vt frequēter incedit non recto nec imaculato calle. Sed nōne verum est apli dictū. Qui eꝑatuz desiderat. bonū op⁹ desiderat. Nō dictū cōprehēdit in se ꝓmatuz quoriā diu multūq̄ nobis alias ventilatā Ez hoc rūlibet alioz regiminū. ¶ Trahis ad maꝓplica verba. Si potes liber fieri magis vtere vnū referre placet ad ꝑsens/ veluti cōcluserim Scis quoniā omis ꝑlatio seu dominatio verissime seruitus ē. Nec frustra nec ficte nec mendose dicit se sūmus pontifex seruū seruoz/tāq̄ bauenit⁹ de omnib⁹ rationez. Si cōsideret igiť vehemēter ⁊ acriter homo nihil de se possit humana industria ꝓ salute ꝓ correctione/ꝑ eruditione hominū. Ita vt vbi plus aliquādo ꝓficere crediderit/ibidē non ꝓdesse sed obesse frequē

ter repiat. quia puersi difficile corrigunť ⁊ stultozū infinitus est numer⁹. Quirabiť ꝓfecto stoliditatē humane ꝑsumptionis non expectantis vt vocēť. nec vocari satis eēt nisi simul cogereť Quo pacto cogereť? Per autoritatē ⁊ legem vl dei reuelātis. vel ꝑlati mittētis. vel vrgentis vl ineuitabilis necessitatis ¶ Ez allegabis Grego riū in omelia. Nemo est qui veraciter dicē possit. Talentū minime accepi. nō est vnde rationē ponere cogar. O deus equissime quot hominū temerarios ausus hec ꝯsideratio minus intellecta fefellit? Quot insultatiōes inanes/⁊ noxias ꝓximozū reꝑhensiones induxit? ¶ Testis est ⁊ valdensiū secta cū suis cōplicib⁹ inumeris. Ad uersus quos oportuit decretales cōdere/ ne q̄s autoritate ꝓpria ꝑsumeret ꝑdicare. Nō ad ceteros actus hierachicos extendiť imo nec fraterna correctio fieri secure potest nisi multo discretionis sale condita sit. ¶ Qua rōne poterit ergo diuinū ꝑceptum compleri dilige ꝓximum tuū sicut teipm. Cui cōsonat illud sapiēt. Qđ dauit deus vnicuiq̄ de ꝓximo suo. Veniq̄ de elemosyna non tam corꝑaliter q̄ spūaliter largienda Et quia maledicit qui frumentū abscōdit in populis. Naz sapiētia abscondita ⁊ thesaur⁹ inuisus/que vtilitas in vtrisq̄? Et Puus piger nō quia dissipauit: sed q⁹ i sudario (qđ mūdum est) pecuniā seruauit domini. seueriſſime dānatus est. ¶ Qđonet ista dum allegant. Habendū est idcirco sup talibus cōsiliū vt scire valeat homo quid agendū? Agendū intelligo non ꝓ solam erogationem cōsilij/sed necessitate ꝑcepti Cōsurgit autē ꝑceptum altero triū modorum quos tetigimus vel a deo reuelāte. Vel ꝑlato legitime iubēte. Vel vrgēte necessitate. Ad dimus quartū Si facta ē obligatio vltronea voluntate. Que vero sit necessitas vrgēs determinari nō potest nisi ꝑut sapiens iudicabit. Cuius collatio de obligatione ad elemosynaz corꝑoralem satis aꝓximat ad inueniēdū obligationē elemosyne spūalis. ¶ Tu qui times de absconsione talenti/qui dum tibi vacas dicis vt q̄d perditio hec? Exerce potissimū tui cordis talentuz fac omnib⁹ de illo seruitiū. Sit in eo peregrinatio tua. sit ꝑdicatio. sit cōmonitio. sit elemosyne distributio. sit illud hospitale miserozū omniuz Quo pacto dices? orādo ꝓ qualibet et in qualibet aduersitate ꝓximozū ꝓ sua eruditione. castigatione. ꝯsolatione. patientia. cibo. potu. veste sanitate. Sciet pater omniū de⁹/⁊ volet desiderium pauperis exaudire. ⁊ ꝑparationem eoruz audiet auris sua. ¶ Qtum potest colligere attentio mea de ꝑmissis omnib⁹ circa ꝑfectionem cordis in dei dilectiōe conquisitis ¶ Ꝓximum ⁊ ꝑncipium est semp oculū cordis habere ꝑut sapiens iussit ad illa que ꝓcepit deus. Cetera vero omia tanq̄ iuuantia q̄dam accessoria

reputare/nisi pro quãto fuerint vel voto ꝓprio vel superioris iniuncta p̃cepto. Non ita tamen vt accipiamus quasi velamen malicie libertatẽ in diuinorum latitudine p̃ceptorum/sed bona ⁊ equa fide studeamus seruire deo in sanctitate ⁊ iusticia coram ip̃o omnibus diebus nostris/nec ita periculuꝫ amem⁹ vt pereamus in illo. T

Recte collig⁹. vere sentis. hec fac vt diligere deum ex toto corde perfectoq̃ cognoscaris.

Finit.

Tractatul⁹ doctoris

consolatorij venerabilis magistri Johannis de Gerson Cancellarij parisiensis de meditatione

Prima consideratio

2 Quid sit meditatio/⁊ de triplici oculo.

Meditatio cordis mei in ꝯspectu tuo semper. Felix certe qui cum propheta potest ex sententia dicere verbũ istud. Sed videam⁹ p̃mo quid sit meditatio cordis. non ꝓ carnali/ sed spirituali corde. Est autem meditatio vehemens cordis applicatio ad quid inuestigandũ et inueniendum fructuose. Et hec applicatio fortis habet difficultatem/que quãdoq̃ ẽ maior/quãdoq̃ minor. Qđ vt intelligamus p̃supponamus ex creditis. ⁊ ab experientia/cor nostrum conditum esse. ⁊ habere tres species oculorũ. Oculos scilicet mẽtales rationales. et sensuales. Et ex illis est vtrobiq̃ vnus oculus in cognitione/⁊ alius in affectione Fundatur hec distinctio in quadã alia distinctione qua distinguim⁹ hominẽ habere portionez seu faciem rationis duplicem. Quarũ superior vertitur ad leges eternas/altera ad temporales neutra tamẽ in actu suo depẽdet ab organo corporeo. Sub istis est ratio demersa corpori q̃ sensualitas appellatur. Primus horum oculoꝝ vocatur ab aliquibus oculus mentis. Alter ocul⁹ rationis. Tertius oculus corporis.

Consideratio. II

Iste triplex ocul⁹ ꝑ peccatũ conturbatus est.

Fuit ab initio bene cõdite rationalis creature talis ordo/ordinisq̃ tranq̃llitas. ꝙ ad nutum ⁊ merum imperiuꝫ sensualitas rationi inferiori/⁊ inferior ratio superiori seruiebat. Et erat ab inferioribus ad supiora ꝓnus ⁊ facilis assensus / faciẽte hoc leuitate originalis iusticie /subuehentis sursum corda. quẽadmodũ naturaliter ignis sua leuitate fertur sursũ. Atuero postq̃ aduersus dominũ supremũ ingrata ꝓditio demeruit auferri hanc iusticiã originalez. subintrauit põdus grauissimũ cõcomitans peccatũ. qđ miserã ⁊ captiuam animã trahere nõ cessat ad infima/tãq̃ circũligata sit funib⁹. catenis et cõpedibus vincta ⁊ in mendicitate ⁊ ferro. Sicq̃ modo mirabili. imo confusione miserabili est facta ordinis prioris ꝯuersio. imo peruersio. ꝙ in homine sic merso tenebris ⁊ carcere ceco. cõturbatus est in ira oculus vtriusq̃ triplex/per infectiõem in sensualitate. per obnubulationẽ in inferiori rationis portione. et per quãdam excecationem in rationis portione superiori.

Consideratio III

Meditandi difficultas prouenit ex pena peccati principaliter.

Habemus ecce primariã causam difficultatis/quã in meditatione sentim⁹/quã i habẽdis semꝑ ad dominũ oculis experimur. facit hoc penalis grauedo deorsum iugiter impellens. quẽadmoduꝫ videre est sensibiliter in aqueductu. qui tota facilitate defluit in ima/ continet autem cum sursum leuat. non tamen cum violentia. Non aliter est de humano corde/qđ ad infima ꝓnum leuiter effluit. hacq̃ ⁊ illac veluti sine retinaculo vel labore descendit. Quoniã facilis est/vt ait poeta/ descensus auerni Sꝫ reuocare gradũ superasq̃ euadere ad auras. hoc opus. hoc labor est.

Consideratio. IIII

Meditatio non solum fit in cognitiua sed etiaꝫ in affectiua.

Perscrutemur cõsequenter ex p̃dictis naturam seu ꝓprietatem meditationis/quoniam ex hocip̃o q̃ necessaria nobis ad deum tendentibus existat videbimus Diximus autem ⁊ repetim⁹ ꝙ meditatio est fortis ⁊ vehemens applicatio vel attentio animi ad aliq̃d inuestiganduꝫ ⁊ inueniendum fructuose. Addimus fructuose ne meditatio vergat aut in supstitionem/aut in curiositatem. vel i melancolicam stoliditatez. Dicamus ergo cõplectentes ꝙ meditatio ẽ vehemens ⁊ salubris animi applicatio ad aliquid inuestigandũ/ vel expimentaliter cognoscendũ. Ponamus hoc vltimum propter naturam ip̃ius affectionis que diuersa sortitur nomĩa/ ꝓportionabiliter ad conditionẽ cognitionis. Non enĩ potest aliter affectio cognosci q̃ expimentaliter. per eum qui per eam afficitur. Quã expimentalis affectionis cognitionẽ/ non potest eam habẽs in aliuꝫ verbis q̃buslibet fundere/nisi similiter affectus sit ille alter. Quoniam solus nouit sicut in Apoc. scribit qui accipit. Propterea vocat mãna absconditum. Exemplum est ꝑspicuũ in illo qui nouit dulcedinẽ mellis solum per doctrinaꝫ/ sicut medicus san⁹ noscit infirmantis dolorẽ. Hec autem dulcedo a gustante. ⁊ hic dolor ab egrotãte/longe aliter cognoscuntur.

Consideratio V

Meditanti necessaria ẽ longanimitas. vt ignis deuotionis ardeat.

Perpendimus ex his q̄ profunde senserit pphet̄a naturaz meditationis dū ait. In meditatione mea exardescet ignis. Utrū q̄ enī amplex⁹ ē/ et lumē in intellectū ⁊ ardoꝛē in affectu. Quum vero sit difficile. q ignis deuotionis spūalis exardescat flatu meditationis. fiet notū desiderantib⁹ ignē materialē dum ārit̄ a lignis aquosis viridib⁹ aut luto resp̄sis elici. Suffla q̄tū potes. iterū atq; iterū mīto conatu resuffla. emergit plurim⁹ ab initio fumus ꝙturbans oculos/ vix emicabit scintilla que mox euanescit. Disperges forsitan trag⁹ cōgesta p̄us ligna/ si nō in longanimitate p stiteris/ quā lōganimitatē appellam⁹ ꝺ meditationem/ aut meditationi ꝓiūgendā.

Consideratio. VI

Difficile valde est dare regulam certam de modo meditandi.

Meminimus aliquas nos scripsisse doctrinas vel industrias nedū latino ſz et gallico sermone/ sup habēda meditatione tali. ſz fortassis vſi simus alijs terminis vtpote i tractatulo de mystica theologia/ pte ea q̄ptim huius docet/ ⁊ in altero de monte cōtemplationis edito/ alteroq; rursum de mendicitate spūali composito. Deniq; tanta repitur difficultas tanta p diuersitate hominū varietas in practicando doctrinam vere sancteq; meditationis/ q an sīlere vel aliquid scribere consultius sit videoꝛ egomet mihi quādoq; ſꝺ dubio. hinc inde mente fluctuare.

Consideratio. VII

Meditatio est vtilis ad cōtemplationē ⁊ piculosa ꝑpter indiscretionem.

Dum enī recogito q absq; meditatōis exercitio nullus secluso miraculo dei speciali ad pfectionem ꝓtemplatiōis dirigit̄ aut puenit/ nullus ad rectissimaz christi ane religiōis normā attingit/ imo vix se cōponit audeo zelans sancte meditationis studiuz suadere. Attuero dum totiēs exptus pericula sedulus recogito difficultatem ⁊ arduā raritatē perueniēdi quo trahere meditatio nitit/ ego quasi torpens ⁊ stupsdus efficioꝛ ꝙz q̄sierit quis quo pacto sic eueniat? Nō nimiꝝ frequēter exptum est videlicet vt cōtingat studiū meditatiōis certi dilabiq; vel in morbū melancolice passionis ꝑpter imoderationez/ vel ꝓpter superbiā dari in reprobum sensū diabolice illusionis ex meditationis abusu id fieri sciat.

Consideratio. VIII

Abusus meditationis comparatur abusui vini respectu febricitantium.

Deuducam⁹ id q̄ dicim⁹. Scimus vinū in iocūditatē ⁊ hominis salutez cōditum esse. Sic enī scriptura/ sic ratio loquit̄ Videm⁹ tamē ex abusu potantiū p̄sertim dum febrium discrasia laborant/ q potus vini aks salubris/ causat vel egritudinē ampliozem/ vl mania vel furoꝛē ⁊ quādoq; mortem. nos autē filios adam q̄s egrotos. q̄s febricitātes esse pessimis anime febribus negauerit? Quib⁹ vertunt̄ in nauseam ⁊ amaritudinē diuinoꝛum eloquioꝛū verba. q̄bus in fel cōuertitur suauissim⁹ diuini verbi panis. Heu miseros nos. heu q̄ ex intima cōsideratione talis miserie conclamauit apostolus Infelix ego homo quis me liberabit de coꝛpoꝛe mortis huius. Et subiungit Gratia dei per iesum christum.

Consideratio. IX

In meditatione assit discretio quā parat experti ⁊ boni viri consultatio.

Quid agamus ergo? q̄d dicimus? Ibimus ne p̄cipites per abrupta viciꝝ Ibim⁹ ne per desideria cordis nostri ⁊ in adinuentionib⁹ pessimis desperati/ sine freno sine lege sine ordine? Nūquid sufficient nobis cogitationes inutiles/ vage instabiles/ sordide/ fluxu somnioq; similime que nō cōsolationem vel edificationē allature sunt/ sed desolationē mestissimā et ruinam oblectantib⁹ se i eisdem. Respodebim⁹ nequaq̄ ita fieri debere/ sed assit discretio moderatrix in oīb⁹. quā nō securius habere post diuinā gratiā poterim⁹/ q̄z per sedulū ⁊ securuz alterius exptī noscq; diligētis ⁊ agnoscentis cōsiliuz. Clamat Aristo. voce experientie/ dicens q ars ⁊ virtus sunt circa difficilia/ vt ars pingendi. ars scribendi. ars citharizandi. virtus castitatis. virt⁹ fortitudinis. virtus sobrietatis. Hoc vero sic intelligendū est q ab initio virtus ⁊ ars multas in acquisitiōe sua patiunt̄ difficultates. dum vero fuerint acquisite facilia sunt eis omnia. Pingit faciliter pictoꝛ exercitat⁹ in arte. Sic de scp̄toꝛe ⁊ citharista videmus/ ita vt dicere cogeret idez Aristo. q ars pfecta non deliberat/ tam sibi facilis est act⁹ su⁹.

Consideratio X

Comparatio meditantis ad scribentem ⁊ē. studiose vel inaduertenter.

Dicimur ista compatione dum de meditatione loquimur. Attēdamus q in trahēdo p̄sertim lineas picture vl scripture. difficultas nlla ē. sicut nec etiam discursiōis digitoꝛum per citharē coꝛdas Inuenimus similiter in cogitatione/ non enī difficulter vl laborioſe nunc hoc. nunc illud ꝓout occurrerit cogitatur. Sed q̄ nullus inde resultet fructus vides in sic pingente. sic scribēte. sic citharisante. Ita neq; prorsus in sic cogitante: imo cum se talibus vagis cogitationib⁹ oblectauerit vt dicit Bene. tristis remanebit. poꝛro laborioſe studioſe ⁊ attentissime cuz mira tarditate pingendo. scribendo. ⁊ citharisando. fit quādoq; vt bene ⁊ celeriter ista fiant.

Consideratio. XI

Ex vaga cogitatione non surgit meditatio. sed de meditatione bene fit contemplatio.

Quorsum ista? Nimirū vt ostēdamus quemadmodū de cogitatione nullus vnq̄ pficiet aut emerget in meditationem/quāto minus in ꝓtemplatiōez Ex meditatione vero que sūmaz habet difficultatem. si bona fide. simplici corde. ⁊ discreta diligentia excecatur. pueniemus ad hanc perfectionem q̄ absq̄ vlla difficultate fiet apud nos fructuose/qō sūmo meditatiōis studio cōq̄rere voluimus. Ita deniq̄ transibit meditatio in ꝓtemplationem. nō eni differt meditatio a ꝓtemplatione/nisi penes facile ⁊ difficile. quoniaz vtrobiq̄ est fructus/aliter q̄ in cogitatione.

Consideratio. XII

Contemplatio tam quo ad affectum q̄ quo ad intellectum describitur.

Describit autez cōtemplatio q̄ ē liber ⁊ expeditus mētis intuiꝰ in res pspiciendas vsq̄quaq̄ diffusus. Et hoc quo ad cōtemplationē que respicit intellectū. Rozro quo ad ꝓtemplationē que consistit in affectu ⁊ in praxi describit eam Hug. q̄ ē p subleuate mētis iubilū. mozs q̄dam carnaliuz desideriozū. hoc est gustare q̄ suauis ē dominꝰ Quem gustum sequit longe alia cognitio q̄ fuerit intellectualis solum viso/seu quedam auditio per fidem aut scripturam.

Consideratio. XIII

Meditatio in principio difficilis/per exercitiū fit facilis.

Meditabit ecce aliquis gemēs ⁊ suspirans vt columba. dicetq̄ cum ppha Meditatus sū nocte cum corde meo excitabar ⁊ scopebā spiritū meū. Faciet hoc anxie difficulter ⁊ laboriose. nūc recogitādo ānos suos in amaritudine aie sue. nūc iudicia dei que sunt abyssus multa in celo sursum. ⁊ in terra deorsum. ⁊ ita de reliq̄s circa q̄ vsatur meditantis intentio vehemens/ vt ea q̄ meditat vel cogitat limpidiꝰ ac firmiꝰ velut in affectuz trahat. efficiet tandez. vt hec oia tanta facilitate recogitet ⁊ sapiat q̄ facilis est ipa cogitatio. Docēt nos exempla p̄dicta si dubitamus. Nō eni plꝰ laboris habet scriptor/pictor/ ⁊ citharista bene agendo qō optime didicerit: q̄ vagꝰ et vanꝰ aliquis ab initio. discurrēs sine arte et ordine p lineas scripture vel picture. aut per citharе cordas.

Consideratio XIIII

Meditans/q̄tūcunq̄ exptus laborem necesse est vt semper sentiat.

Hodendū est ad p̄missa nihilominꝰ q̄ vix aliquis est in arte sua ita peritus. quin assidue ad aliqua vel cognoscēda posset pficere. q̄lia necesse ē. vt cū labore nouo audiat ⁊ practicet. Multo magis hoc verum est in ipsa de qua loquimur meditatione que nouos veritatis aut deuotionis iugis ter parere fetꝰ studet. Sed non deest parturitionis dolor ꝓpter illud maledictuz spūaliter intellectum. In dolore paries filios Non tamen meminit pressure ꝓpter gaudiuz. quia natus est in mundum.

Consideratio XV

Nondum purgati habent loco meditatiōis gratiarum temptationes. quibꝰ timor dei est necessarius.

Venit autē ab initio frequentius vt dum aliquis nōdum purgatꝰ vicijs satagit meditari vt colūba/meditabit tur quasi vetus simia dolos et odia. meditabit vt canis rodēs (iuxta verbuz satirici) rabiosa si lētia. meditabit q̄ quasi sordida sus fediſſimas corde voluens ⁊ reuoluens carnaliū turpitudinum cogitationes. Quid porro de blasphemie spiritu q̄ abominabilis. q̄ horrēdus. nōnunq̄ insurgit certās meditantem loquēdo aduersus deum ⁊ sanctos eius. ingentia tam execrāda q̄ nec ea fari licitum sit. Hincq̄ adijciunt ⁊ iniciuntur pene vsq̄ ad cordis intima/infidelitatis iaculа. Spei nullus manet locus oīa fūt grauia Etiam tedio est ipa vita. Baratrū desperatiōis vndiq̄ patet. Unde ꝓpt hoc ⁊ talia manifestat experimentuz q̄ rectissime sapiens consuluerit cum dicebat. Fili accedens ad seruitatem dei para animā tuaz ad temptationē. Subiungens pfidium securissimū. Sta in timore Beatus eni vir qui semper est pauidus.

Consideratio. XVI

Nouus meditans debere credere suo directori p ⁊ de visibilibus ad inuisibilia conari.

Pauidus vero semper quomodo beatus? quereret aliquis. dū timor addit tur timori scrupulus scrupulis/pusillanimitas pusillanimitati. presertim dum non adest assidue consiliator/dux/ ⁊ pmonstrator itineris arti ⁊ recti? Si vero talis qui rus est habens artem pariter et pietatem fuerit forte inuentus/cum ocio nouuz meditantem instruendi q̄tumcunq̄ licuerit. Felix quidez erit ipe nouus tyro. si tamen ptinus absq̄ vlla trepidatione paratus est credere consilio. Sed o quotiens bone ihu quotiens hesitabit ⁊ idem repetet iterum/iterū q̄ quasi falli refozmidans Scripsi quedam super huiusmodi scrupulis in tractatu de pparando ad missam Aliqua etiam similiter de cautelis contra spiritum blasphemie dirissimum. Auersus que remediuz optimum est contemnere/nec curare/ q̄npotius irridere/neq̄ super his solicite cōfiteri/nisi forsitan in principio p cautela habēdo consilio De scrupulis quo q̄

teneat her regula q̄ aduersus eos agendū est/si sit prudens aliquis ⁊ exptus cōsiliator dictauerit aut iusserit. Nec aget in hoc cōtra cōscientiā demeritorie/dum illam ad cōsiliuz sapiētioris p rōnis libertatez ab animo suo mutat ⁊ deponit/ q̄uis assidue sensualitatis remurmuratio sentiatur. Alioq̄n nunq̄ fit in pace deo locus cordis

Rursus aduertendū. quoniaz sicut docente Aristo. Omnis nostra cognitio venit a sensu. et iterū q̄ necesse est oēm intelligentem fantasmata speculari. Sic originat meditatio cordis nostri a sensibilibus que figurata sūt ⁊ colorata ac ceteris accidētibus tp̄is ⁊ loci circumuoluta. Hinc sūt meditationes ꝯscripte. hinc imagines picte vel sculpte. Hinc generaliter sit illud psalmiste. Meditat' sū i oib' op̄ib' tuis/⁊ i factis manuū tuarū meditabar. Que vtiq̄ sunt corporalia sicut ⁊ opera. Nihilomin' debet assurgere meditans ⁊ vltra ꝓgredi/veluti p scalā aliquā ex visibilib' ad iuisibilia. Sicut dicit apl's q̄ inuisibilia dei ex his q̄ facta sūt intellecta conspiciūtur sempiterna quoq̄ v̄tus ei' ⁊ diuinitas Propterea docens nos a corpalib' ad spūalia migrare dicebat Et si xp̄m s̄m carnem cognouimus nūc tamen s̄m carnem non nouimus.

Consideratio XVII

Meditans venit ad pericula ꝓpter superbiaz et ꝓpter carnaliū imaginatōem.

Amplius vero addimus. Comptum est sepius q̄ volētes intendere meditationi/si nō discrete hoc fecerint/decidūt vel in tēptationes et illusiones diaboli ꝓpter eorū (lz latentem) arrogantiā/ vl' efficiunt fantastici ⁊ melancolici ꝓpter fixaz nimis ⁊ radicatā atq̄ ꝓfundatam in rebus corporalibus imaginationē. Que quādoq̄ ꝓtēditur vsq̄ ad insaniam. Superest imago mulieris lapidea/cuius inspectione nimis crebra/quidam factus est philocaptus. quēadmodum de pigmalione ⁊ sua imagine narrant fabule poetice. ⁊ de narcisco q̄ ꝓpriaz in fonte perlucido speculans imaginem. sic in eius forma stultus hesit vt occumberet. Potuerant hic plurima dici de causis et modis hmōi lesionis virtutis fantastice. Ideo q̄ vigilātes patiunt somniantib' similia. Et hoc vocat gallice reuer vl' reuerie. Ita vt reputent ea que in sola fantasia versant interius/ exterioribꝰ ꝑcipere sensib'. Notū est hoc in maniacis. Notum p̄terea in q̄busdam melancolicl qui nōnunq̄ volunt se deuotos meditatiuosq̄ dici ⁊ reputari. Quos huiusmodi ꝓfūdata circa corpalia fantasiatio facit errare multipliciter eousq̄ vt vel in eleuatiōe corporis christi/ vl' in alia recogitatione sua/existiment se videre realiter deum crucifixum/aut sub alia q̄uis fantastica forma corporali Putantq̄ alij se voces audire tanq̄ christi/vel alicuius sanctorū. Qua sup re ꝓ assignatione naturalis cause diuersa sunt a diuersis scripta volumina. de quib' non est nūc dicenduz per singula. Consurgit hic difficultas non modica qualiter videlicet sciri possit distinctio int' reuelationes veras ⁊ falsas. An fiāt ab angelis lucis aut tenebrarum. Hoc est a sanctis angelis aut diabolis Quas reuelatiōes vtiq̄ abnegare non possumus fore nōnunq̄ a perturbatis fantasmatib' ⁊ erroneis. Felix ꝓinde qui i lege domini meditatur die ac nocte/si tamē comes fuerit discretio/quam sola parat humilitas captiuans omnē intellectuz in obsequium fidei. ⁊ semper alieno magis q̄ proprio credens iudicio.

Finit. M.cccclxxxiij. ip̄o die valeriani.

Incipit tractatus eiusdem de simplificatione. stabilitione. seu mūdificatione cordis.

Prima notula de vi abstractiua intellectus.

In simplicitate cordis querie illum. Hanc sapiētis exhortationem. hāc simplificationē cordis illi facere nequeūt qui sunt in se multiplices varijq̄. Propterea necesse est spūale cor anime (qr caro nō prodest quicq̄) ad vnitatē recolligi. si cauere debeat periculū quale notauim' in fine tractatus alterius Hoc v̄o quomodo fiat explicare difficili' est. q̄ qualiter non fiat agnoscere. Et q̄dem apud eruditos i ph̄icis disciplinis habebit ista manuductio nostra p̄ma minus difficultatis. Pollet itaq̄ noster intellectus vi abstractiua/q̄ longe perfectior efficaciorq̄ ē. q̄ ponat in estimatiua virtute bruti vtpote ouis. Que tamē vt dicit Auicen. ex motu ⁊ figura lupi visi/elicit mox inimiciciam non sensatam quam refugit. Noster igitur intellect' post inspectionē fantasmatuz causatorum a rebus extrinsecis. vnde format primo cōceptus vagos ab omni cōnotatione accidentiū vt a situ. a loco. a figura. a tempore. ⁊ sic de alijs Quo facto remanet in anima similitudo essentialis/in qua cōueniūt exterius a parte rei oīa sensata que sunt eiusdē generis vel eiusdem speciei Exemplū p̄mi animalitas Exemplū scd̄i humanitas. Qua denudatione sic facta remanet absolutus ⁊ vniuersalis cōcept' animalis Remanet insup specificus ⁊ absolutus ꝯceptus hominis quos signant voces iste aīal ⁊ homo.

Notula II

De simplificatione cordis in meditatiōe per abstractionē a fantasmatib' ⁊ figuris p bonū.

Traducam' ꝯsequēter ad ꝓpositū de simplificādo meditationē nostraz circa diuina/per abstractionez a fantas-

matibus et figuris. Ecce stet q̄ scimus nos hr̄e dilectionē boni ⁊ odiū mali. Ꝑtem⁹ in his paucis p̄mo. qm̄ inuenīt sīle de reliq̄s multis. Audio igīt ⁊ cognosco q̄ diligis bonū Interroget te meditatio tua q̄ res ē ista dilectio? Cōstat itaq̄ q̄ neq̄ colozata ē. neq̄ sonoza. neq̄ sapida. neq̄ odozifera. neq̄ frigida. neq̄ calida. non lenis. non aspera. Itē interroget te meditatio tua q̄liter ⁊ in q̄ se figat ⁊ statuat? cū id in quo se figere ⁊ statuere videt neq̄ figuratū. neq̄ corpulentum sit/calidū/frigidū/aut colozatū.

Notula. III

De ꝓceptu boni absoluto seu vniūsalit̄ q̄lit̄ fiat

Odo Jces fortassis q̄ non habeas ꝓceptū dilectionis boni/ q̄n de necessitate seratur cozdis intuitus ad hoc vel ad illud bonū ꝓticulare. vt ad bonaz tunicam. ad bonū cibū. ad bonū hoiez. Et ita de reliquis. Responsio tibi ptz p̄ alterā ꝓsiderationez p̄iozem de vi abstractiua cozdis intellectualis. Per cuius vtutis opationē. tolle bonū hoc. tolle bonū illud sicut loq̄t Aug⁹. ⁊ remanebit vez ⁊ generale bonū. Nō q̄liter fiat iam aperuimus Cōueniūt nempe bona oia in vna generali rōne q̄ est ꝓuenientia ad apetitū. Bonuz q̄pe est qđ oīa apetūt. Denudes igīt hāc rōnez boni ab vbi ⁊ nūc: h̄ est a loco vel situ vel tpe. ab omni p̄terea ꝓfusione seu cōnotatione accidentaliū/ et erit ille ꝓcept⁹ q̄ remanebit absolutus ⁊ vniuersalis cōueniens omni bono.

R

Notula. IIII

Qq Ueres forte iterū vbi est illud omne ⁊ generale bonū? Ecce cadit in materiā cōmunē de vniuersalib⁹ q̄d sint ⁊ si sint in reb⁹ extra/ p̄ter omnē intellect⁹ opationem? Dicim⁹ aūt q̄tū hic satis esse putamus q̄ vniuersalitas deriuat̄ ⁊ fundat̄ in reb⁹ singularibus. alioq̄n ficta eēt. sed cōsūmat̄ ⁊ ꝓstituit̄ in opatione intellect⁹ abstrahētis eo modo q̄ tact⁹ est similitudines reruz in q̄bus essentialiter seu q̄ddditatiue ꝓueniūt ab vbi ⁊ nūc. id ē. loco ⁊ tēpore. Ān si q̄ras vbi ē hūanitas ad extra? dico q̄ in hoc hoie singulariter ⁊ in altero sīliter. et si null⁹ eēt singularis hō/ nulla p̄maneret exteri⁹ hūanitas. qm̄ destructis p̄mis substantijs vt dicit Aristo. impossibile ē aliq̄d aliozū remanere. Inhilomin⁹ adhuc remaneret h̄ vniuersale hūanitas interius in mēte angeli sicut añ mūdi ꝓstitutionē erat. Et put nūc ē vniuersalis ratio humanit atis in mēte dei/ nec erat res alia q̄ mens dei/ neq̄ realiter/ vt oēs ꝓcedūt. neq̄ formaliter vt nōnullis placet. Est demū articul⁹ parisien⁹ condemnatus dicēs q̄ ab eterno fuerunt extra deum quidditates alique/ vel vniuersales rationes. quales fantasiati sunt q̄dam esse vniuersalia realia p̄ter deū/ ⁊ p̄ter oēm intellectus opationem seu conceptum.

V

Notula

Rr Ursus ad intelligendū dictū hm̄oi q̄ destructis p̄mis sustātijs impossibile est aliq̄d aliozū remanere. Attēde dum est ne locutio varia sit dū loq̄mur d̄ hūanitate q̄ ē ab extra/ ⁊ de ꝓceptu hūanitatis q̄ intra reponim⁹. Est enī h̄ nomē humanitas p̄mo modo nomē p̄me intētiōis supponēs ĩmediate et p̄ncipalit̄ p̄ re adextra q̄ ē vel esse p̄t si sit amplatiua suppositio/ et hec i solis singularib⁹ hoib⁹ repit̄. Hoc vo nomen hūanitas sūptū secōdo modo/ supponit nō p̄ reb⁹ adextra/ s̄ p̄ ꝓceptib⁹ dd hūanitate habitis ad intra seu p̄ angelū seu per hūanū intellectū. Aut ē idea hūanitatis in mente diuina/ p̄ idemptitatē locutiōis/ sicut ponim⁹ q̄ sapientia est in deo non p̄ inhesionem sed per idemptitatem qm̄ est ipe deus.

VI

Notula.

Vv Jdes arbitroz quēadmodum meditans potest intellectū suū figere in recognitione boni nō hui⁹ vel illi⁹ figurati corpuleti vel colozati. Et ꝓsequēter fert̄ volūtas in dilectionē absolutā p̄mi ⁊ veri boni q̄ nō ē bonū p̄ticipationē vt alia oia. s̄ p̄ essentiā Poteris ita negociari circa potētiā. circa sapiētiā. circa iusticiā/ ⁊ ita reuereri diuinā potētiam Uerecūdari ad sapiaz si turpis es. Trepidare ad ꝓsiderationē iusticie si mal⁹ es Nō si forte quesier⁹/ an ꝓceptus hm̄oi sint absoluti et p̄prij deo. visum est hacten⁹ mihi q̄ ita/ saltem de possibili hoc est q̄ in via potest meditans et abstractiuus intellectus formare sibi concept⁹ absolutos et p̄prios cōuenientes soli deo. Qui dabit noticiam p̄priam ⁊ absolutam sed nullatenus intuitiuam de eo.

VII

Notula.

Aa Perta est nobis ex p̄dictis via ad intelligendū mysticā theologiā/ de qua scripsit diuin⁹ diony. virra illam que simbolica ⁊ illa q̄ p̄pria nūcupat̄. Procedit ita q̄ simbolica theologia p̄ similitudines reptas i rebus/ attribuēdo deo quicq̄d videt esse p̄fectionis in rebus causatis/ ita vt hoc modo dicatur deus nedū nominabilis. Et hoc modo dixit diuin⁹ Bartholome⁹ put dionys⁹ refert/ euangelium esse latissimū. sic apellat̄ de⁹ leo p̄pt̄ fortitudinē/ lapis p̄ter durabilitatē. agn⁹ p̄pter mansuetudinē. sol p̄pter illustrationem. ⁊ ita de reliquis/ q̄ non s̄m essentiā sed p̄ solaz attributiōez ⁊ p̄ analogicā similitudinem de deo loq̄mur quasi balbutiētes ⁊ palpātes in vmbra occūbentis luminis vel grē intelligētie nr̄e i nobis. Procedit vero mystica theologia per abstractionem/ modo velut opposito ad p̄cedentem/ qui quicq̄d est affirmat de deo/ iste vero p̄rsus negat de deo omnia. Et ita breuissimū est vt ait idem bartholomeus euangelium.

Notula VIII

Exemplū palpabile dat ipse diony. p manuductiōe hui⁹ theologice mystice. Cōsidera fabricatorē statuaꝫ: nō dens quicq̄: ꝫ rescindens ⁊ remouēs. ex q̄ subtractiōe remanet agalma pulcherrimuz/imago pulchra figurata vl̄ sculpta. Hic agit suo modo meditantis anim⁹ dū ad ꝫ ꝯceptu vago cōnotatiuo scz ꝫ ens/⁊ illō ens. q̄ ꝯcept⁹ habeꝫ ex rebus exteriorib⁹ sensat/ intra facit abstractionē modo p̄declarato. Remouēdo ab ꝫ ꝯceptu vago ꝯcq̄d est impfectionis in entib⁹ cognit/ p fantasmata Et qz nullū est causatū ens q̄n sit impfectū/ negat merito omne ens tale a deo: qz diminutū. qz dependēs. qz potētiale. qz defectibile. ⁊ ita de reliq̄s impfectionib⁹. Qua abstractiōe facta dici neq̄t q̄ nihil remaneat cognituz in abstrahētis animo/ q̄n potius resultat agalma pulcherrimū/ seu iuxta cōmuniorē philosophantiū locutionē/ remanet cōceptus entis pfecti/ denudatus ab omni impfectione. Et hmōi est ꝓpri⁹ dei ꝯceptus absolutus. Iz non intuitiu⁹. de quo dominꝰ ad moysen. Ego sum q̄ sum. hec dices filijs israel. Qui est/ misit me ad vos. Et hoc modo iuxta verbum ꝓpheticum est vnum nomen domini dei.

Notula IX

Concordat his dictuz Damasceni q̄ ꝫ nomē ens dicit substantie pelagus infinitū. Demōstrat nobis dominus Bonauentura in itinerario suo mentis in deuz deū. Cōsonant hebrei q̄ dicunt hoc nomē thetragramaton significare deuz absolute. non per respectū ad creaturas. Nō qualiter esset dicendū nisi posset haberi ꝯceptus huiusmodi absolut⁹ non satis intelligo. Videt forte talia falsa vl̄ impossibilia nō exercitatis in abstractione taliū conceptuū. Non enī videtur eis dum intelligūt exempli grā hominē/ q̄n semp intelligant ipsuz cum confusione/ seu vestitu quodā vel circūstantia loci tēporis ⁊ aliorū accidentiū/ dum nō ita cōcipiunt hominē nisi vt est animal rationale. ⁊ animalitatē que non est ꝓpria soli homini. Redargutio autē taliū hominū magis facienda est monitione/ vt vim sui cordis intellectualis attendant/ q̄ studiosa ratiocinationis ostēsione. Alioquin sic agitur cum eis quasi si ceco alicui. aut nicticoraci/ solis radius digito monstratus que ratur an videat?

Notula. X

Superest ex p̄missis dubitatio ꝓpter errorē manicheorum/ q̄s forte decepit recogitatio qualē ō bono posuimus. Nō si sit aliq̄ bonum participatū. et erit aliq̄ essentiale ⁊ p̄mum bonuz. Videt itaq̄ esse similis ratio de malo. Nō si sit aliq̄ maluz in rebus creatis. sicut ita esse quis negauerit dabit aliq̄ malū primū p essentiā At vero diuin⁹ diony. ⁊ Aug⁹. differentiā certissimā ⁊ latissimā docuerūt demōstrātes q̄ nihil ē malū positiue in reb⁹ sed tm̄ ꝑuatiue. Propterea sequit ex ꝯcessione mali/ q̄ aliq̄ sit primū ⁊ nullo modo q̄ sit aliq̄ primū ⁊ purū malū. Est enī impossibile sicut dicit Aristo. q̄ purū malū p se subsisteret. Quia si purū est. se destruit. Nō hz igit fundamētū nisi bonū vel in bono. Fallit aūt leuiter ignarus aut nesci⁹ analogie entis vel hui⁹ ꝟbi est. Que ponit q̄druplex ab Aristo. iiij. metaꝑh. ita vt illud q̄ nl̄o modo ē positiue ⁊ i actu /esse tm̄ dicatur. qz videlz est i potētia. i. pōt esse. Vl̄ qz dicit carentiā alicui⁹ boni debiti in esse. Non enī sequitur. Malū est ꝑuatio boni debiti i esse. ergo malum est actus/ vel aliq̄ positiuuz. Q̄m ita nihil est. Quis ergo mirabit si nō sit aliq̄ primum ⁊ sūmum tale malū cū nulluz sit pticulare vel infinitum actu tale hmōi.

Notula. XI

Pergam⁹ cōsequēter ostēdere magis ac magis modū quo simplificari ⁊ vniri poterit spūale corz meditātis. seclusa fantasiaꝫ multiplicitate. remoto lesionis imaginatiue ꝟtutis periculo. Dicunt beat⁹ diony. Aristo. ⁊ alij. q̄ amor habet ꝟtutem vnitiuam/ quēadmoduz calor omogenea congregare ⁊ ab ethrogeneis separe habet. Presupponam⁹ igitur ex superiorib⁹. q̄ meditans fabricauerit sibi cōceptum boni potentie. cōceptum sapiētie. cōceptum iusticie. cōceptum clementie. cōceptum beniuolentie ⁊ dilectionis/ figit istic pedem sinistrum anime q̄ est intellectus vel ratio. Scinde pedem alterum dextrū/ qui est voluntas/ ꝓtendat p amorem talis boni/ vel potentie/ sapientie clemētie ⁊c. velut in anteriora se extendēs Hoc est dicere. q̄ ⁊ id satagat amare qđ cognoscit/ conetur amare deum sūme ⁊ primuz bonum. Hic amor cum non sit discūrsiuus/ nec vageꝫ/ sed inhereat amato in se ⁊ propter se. Ita vt nitaꝫ suo modo totus in amatū penetrare/ ⁊ in ipm̄ collabi/ ⁊ vnū cum illo q̄tū possibile est fieri. Fit tūc q̄dam sepatio corporaliuz oiuz q̄ sunt ethrogenea ad spūa litatez cōpata/ ⁊ ita remanet vnitio q̄dam spūaliū. q̄lia sūt deus ⁊ aia corpalia vero feces ⁊ cineres remanent.

Notula. XII

Vidit ⁊ sensit hanc sepationem spiritualium a corpalibus in homine fieri posse q̄ dicebat. Verbū dei viuū ⁊ efficaꝫ pertingens vsq̄ ad diuisionem spūs ⁊ anime/ copagūq̄ ⁊ medullarū ⁊c. vbi capitur anima p̄ sensualitate vel animalitate que corpus includit ⁊ animā. Quis vero apostol⁹ tribuat

virtutē hāc diuisiuā aīe a spū. verbo dei/ꝫ dicit ꝓ tanto si diligaṫ verbū dei ab ipo spū. Nm̄ sola cognitio verbi dei spiritui ad hocnō satis est Propterea audi q̄d vltra ꝟbi cognitionē/subsequenter senserit aia deuota. Alia mea inq̄t liq̄facta est/vt dilectus locut⁹ est. Locutio ⁊ auditio ad cognitionē. liq̄factio spectat ad amorē. Nm̄ amor vna cōpatiōe dr hr̄e acutum nomē ꝓpter desideriū penetratiōis intime dilecti. Liq̄factionis ꝟo nomē molli⁹ suauiusq̄ ē/affectū sponsi diligētis accōmodati⁹ satiusq̄ rep̄sentat Quia liq̄facti natura ē nō ꝓtineri terminis ꝓpr̄ijs. nec q̄escere/sed effluere semp ⁊ dilabi quousq̄ sistat in alio. Intelligam⁹ siliter de liq̄facto vel emollito spū ꝑ amorē dei/suo modo. q̄ i solo deo terminū suū inuenit ⁊ q̄etē. Ad cui⁹ exemplar sigillaṫ. exemplaṫ. trāsformaṫ. simplificaṫ. ⁊ vnitur Et ita de reliq̄s siliibus Remanet feculentū qđ est portionis inferioris. Nm̄ colligiṫ corollariū vel pozisma pulcherrimuz q̄ sicut res dum emanāt a deo ⁊ ꝓsequēter dū se diffundūt. sicut in sole cōspicim⁹/fit ꝓgressus ad pticulariora et grossiora q̄ plus hñt materiales cōditiones. sic i reditu ad deū q̄ fit ꝑ hoiez ꝓtēplatiuū. reducendo siliitudines rerū ꝓmo ꝓceptas in sensib⁹ ad intellectuale ⁊ spūalez puritatem/ fit abstractior ⁊ vniuersaliora reductio ad vnitatē ⁊ quādaz imaterialitatē Nam qđ natū est ex spū. spiritus est.

Dixerunt ante nos hec oīa sancti doctores Quid eni inexpositū reliquerūt? Sz hec iterum meis ꝟbis ⁊ ordine ſb paucis cōmemorata sūt.

Notula. XIII

Que aliū docet modū simplificādi cor spectātē ad affectū. sicut ꝓior magis ad intellectū.

Admitamur si forte poterimus iuenire modū alterū meditatiōis simplificande ⁊ a fantasmatib⁹ elōgande q̄ familiarior et ab hoib⁹ nō exercitatis aut eleuatis in pḣica disciplina seu metaphisica captibilior forte fiat. Cōstituam⁹ in p̄mis exēpluz palpabile cui⁹ erūt capaces etiā ipi pueruli suo modo. Dicat aliq̄s vni puero tā vtēti rōne. qui neq̄ patrē suū/neq̄ matrem vidit vnq̄. Dicat inquā. Ecce tu puer p̄ez habes i regione lōginq̄ssima potētissimū. sapientissimū. optimū. gloriosissimū. Ille est q̄ te genuit ⁊ fecit. ille ē a quo ⁊ ꝑ quem mittunt tibi oīa q̄ habes bona. He vestes hec cibaria. hec poma. he nuces. et similia. Nūq̄d non merito habes talē diligere/tali obedire et facere q̄cq̄d ipe mādauerit? Hoc audito bon⁹ puer mouebiṫ affectu naturali ad audituz p̄ris nomē. vt ferak in dilectionē ipi⁹ cum tamē apud hmōi puerū nō sit alia p̄ris cognitio. q̄ ea q̄ ꝑ fidē aut narrātis ei ingeriṫ simpliciter autoritatē. Hic puer nō ꝓsiderabit de necessitate patrem sub aliquib⁹ cōditionib⁹ materialib⁹/ vt q̄ sit alb⁹/niger/paru⁹ magn⁹ ⁊c. Vel etiam si considerauerit ipe ꝓtin⁹ sine mlto conamine se auertere poterit ab hmōi ꝓsideratiōe/ ⁊ in nomie seu cognitiōe hui⁹ est p̄ tot⁹ defacili intēdere valet tenerrimo cordis amore/ put tot⁹ nouit in ei⁹ dilectionē inhiare/suspirare/ ⁊ totū suū in eū desideriū ꝙuertere. Quidni dixerit sibūpi aut alis de p̄re sic. Viuat talis bon⁹ p̄r. Benedict⁹ in petuū ille dilect⁹ p̄r. Bñ sit semp isti p̄ri/q̄ certe mihi ē valde diligēdus. honorādus. reuerēd⁹, ⁊ p̄ oculis iugiter habendus. Beniq̄ si quis ab hmōi q̄sierit. q̄lis ē iste tu⁹ pater? Respondebit vtiq̄ nil aliud. Nescio plus/nisi q̄ ipe est meus charissimus pater. ꝓgenitor me⁹. nutritor me⁹. benefactor meus. ꝓtector me⁹/ ⁊ si qua sunt siliia Et hec tñ nouit solū fide ꝑ auditum/ ⁊ nō intuitue vel ꝑ visum vel attactum.

XIIII

Notula.

Existimo q̄ simili manuductiōe poterit xp̄ianus etiā quiuis rudis ⁊ litterarū ignarus/induci vt trāseat i affectum cordis erga dn̄m deum suū/ ⁊ ea q̄ sunt diuina ⁊ spūalia/deserendo corporaliū rerū fantasias/aut supgrediēdo eas quodam q̄si transuolatu generalis meditationis ⁊ amoris Exemplificemus adhuc aliter. Desiderat aliquis sanitatem dū egrotat. Nōne potest ꝫ optare seu petere medicum/non būc vel illū singulariter. Sicut sitiens apetit vinū ⁊ esuriēs cibū. Nō tamē facit sepe non p̄habita fantasiatione ad hoc vel illud vinū. aut ad būc vel illū cibū. Applicet meditātis cor siliitudies istas ꝑ practica siue meditationis/cōfestim vt offertur aliq̄d corporeuz oculis sue meditatiōis. Non quiescat in eis sed suspirādo desiderādo. diligēdo. supuolare que rat ad quoddā abstractuz/ denudatum/ vnum. Vtaṫ corpalibus q̄si q̄busdam scalis ad tendēdum in spūalia. non q̄escendo in scala Exemplificauimus iam ꝺ filio meditāte circa patrē ignotum/de egroto q̄/de sitiente/ de esuriēte/qui suspirant ad medicū. ad vinū. ad cibū ignotos/ at q̄ ad hmōi afficiunt̄ ⁊ desiderant. Imo etiaz si cognouerim⁹ ihm xp̄m put loquitur aplus/ nō tamen eo modo ſm carnē nouim⁹/sed vt redemptorē ⁊ saluatorē ⁊ vt dei ꝟtutem et sapientiam ip̄m recogitam⁹. Qui fact⁹ ē nobis a deo p̄ sapientia. iusticia sāctificatio. ⁊ redēptio.

XV

Notula.

Vto iuxta traditionez hanc motus ē Hugo dicere. Quoniā aliq̄n dilectio intrat vbi cognitio foris stat. Non q̄ amor excludat oēm cognitionez. sic eni fieri non pōt vt diligaṫ p̄sus incognitū. Sz ⁊ ipe amor vt dicit Greg⁹ q̄dam cognitio est Et q̄lis cognitio? Certe exp̄imētalis/ ⁊ suo modo ꝓportionabilis/tactui/gustui/ vel olfactui/in sensibilibus. Unde q̄uis dicaṫ ab aliq̄bus amor esse cec⁹, ꝫ habet fortassis veritatē loquendo de cognitiōe

luminosa/seu declaratiua/ proportionabiliter ad visionē oculoꝝ ⁊ auriū. Quia se manifestare nō pōt/aut in aliū trāsfundere/sapor ⁊ dulcor amotulo de meditatione. scz cordis dicebaꝫ ¶ Rursus patz ex priorib⁹ qđ hz respōdere cor simplicitatis vel orātis. Si q̄ratur ab eodē qđ meditādo qđ orando cogitet/qđ aspicit aut qđ diligit. Recogito. dicere p̄t patrē meū celestē/benefactorē meū redēptorē meū. saluatorē meū. iudicem dominū imo sponsū ⁊ amicū meū Et si pergas vltra req̄rere. Quis ē iste pater tu⁹? Cuius essentie est? cuius pfectionis. cuiusq; p̄ditiōis? Rndeat. Incōphensibilis ē ⁊ infinitus. Et ido cōphendere ip̄m non laboro. Satis mihi ē ip̄m p̄statu p̄sentis exilij cognoscere sub eis que memorate sūt rōnib⁹. q; pater. q; pius. q; bñfactor amicus. intimus. pulcher. decorus. ⁊ totus desiderabilis/put sponsa dixit in cāticis Vñ ⁊ puer de q̄ plocuti sumus q̄rēti a se q̄lis est pater tuus. nūq̄d paru⁹ aut magn⁹. rubibūdus aut pallidus. nudus aut vestit⁹? dicere nescio. nec hoc scire dum in h̄ exilio dego/ptendo. sciam abūde cū nūc ad ip̄m p̄sentiaz venero. Hec itaq; cognitio sufficit mihi q̄diu ip̄e illic ⁊ ego istic sumus/ vsq; ad tp̄s bñplaciti sui/ vt interim sic bonorez sibi dilectionē/obedientiā. reuerentiāq; toto conatu impendā. ¶ Viuit ille cui adhuc puerulo/ suadebant pij parētes vt si poma. si nuces vel ceteraq; talia hr̄e vellet. genua flecteret/ et illa a domino deo eleuatis peteret manibus Et vero puero ita faciēti/ pjciebant hec ab alto loco/ vtpote a camino vel solario/aplaudētib⁹ quasi ⁊ cōgaudentib⁹ puero ip̄is parentib⁹ ⁊ dicentibus. Vides dilecte fili/q̄ bonum est orare dominuz deum/qui talia confert orantibus.

Notula. XVI

Hec via videt plana. cōmunis. regia. sine periculis. sine difficultatibus. sine offendiculis vbi veritatem habet illud puerbiuz. Qui ambulat simpliciter/ambulat confidenter. Hinc euenit vt simplices sine litteris rapiāt celū. vbi litterati ⁊ cōfitores huius seculi. vbi pscrutatores maiestatis aut inanes remanent. aut oppimūt a gloria. Legimus in ecclesiastica histo. de q̄dam sancta femina martyre. nomine (si bñ recolo) Blādina/ cum torqueba graui ter/interrogaret de multis ab ea aliud poterat extorqueri responsū. Nec hoc vnū solum respōdebat Christiana sū. Nec sic fieret in omnib⁹ nobis meditari volentib⁹ in simplicitate cordis/cōformiter ad aplm. qui ait Nihil arbitrat⁹ sum me scire iter vos/nisi dominū nostrū iesum christū ⁊ hūc crucifixū ¶ Ecce eni dum querit aliquis meditari in simplicitate cordis/occurrūt vel naturales fantasie/ vel diabolice illusiones/ q̄rentes q̄s et vbi ē deus tu⁹?

Audi pphetaz similib⁹ impeditū questionibus Exprobrauerūt mihi q̄ tribulāt me inimici mei. dum dicūt mihi p̄ singulos dies vbi est de⁹ tu⁹. Audi quoq; qđ respōdeat/ vt ⁊ tu possis respōdere similiter. Nam post q̄ dixit pphet. Quare tristis es anima mea ⁊c. cōsequēter respōdendo ait. Salutare vultus mei deus me⁹. Hoc est deus meus est salutare/aut saluator mei vultus qui duplex scz gratie ⁊ glorie existit. quasi dicere vellet. Deus me⁹ est mihi lumen gratie/ ⁊ glorie/ ⁊ omne bonum. q; si amplius curiose magis q; fructuose. importunate cogitatio iterrogare pstiterit/expellat eam ⁊ fuget meditatio tua flabello et manu simplicitat. et humilitatis/auertendo ab ea ⁊ nihilipendendo tali responso breui/sed efficaci. Ip̄e est deus meus/dominus meus/ ⁊ pater meus/qui possedit me ⁊ fecit ⁊ creauit me. Quid vis vltra?

Notula. XVII

Laudat in scriptura sacra ⁊ a doctoribus simplicitas vera/ que plicam nō habet dolositatis falsitatis. aut curiositatis. Sic iob simplex fuisse memoratur. non simplicitate que opponit pspicacitati intellect⁹/ sed que cōtraria est dolositati affectus. Sicut et sapiens ait de deo q; cum simplicib⁹ graditur ⁊ cum ipsis est sermocinatio eius. Sicq; faciebat pphet loquens ad dominum in sancta simplicitate. Ut iumentū inquit factus sū apud te. Felix qui taliter simplex ⁊ tale iumētū esse meruit/ si tamē in via domini. Nam fortitudo simplicis via domini. Hec simplicitas. dū diuersitatē hominū in naturalib⁹/morib⁹/cōsuetudinib⁹/statibus ⁊c. recogito/videt p̄cipue locū habere apō cōstitutos in officijs religionū/ pter cōmunem cōgregationis vtilitatem ex obediētia/necnō illos cōmuniter omnes q̄ laborant in vita actiua ⁊ multis curis solicitudinib⁹ ⁊ occupationibus pregrauant. ex charitate aliorū saluti intendentes. Talibus q̄pe non cōceditur ocium vacandi subtiliorib⁹ inquisitionib⁹ catholice legis/ neq; suppetit vtus/facultas/locus/tempus ⁊c. ad recolligendū se in vnitatez hmōi q̄ docet a phis p abstractiones mētales scholasticas. Idem videtur sententiēdū de maxima pte eoruz qui deo sub regulari in religionibus militāt disciplina/ quos cōmuniter fatigat non modicū multiplicitas/ plixitas/ ⁊ cōtinuitas diurni pariter ⁊ nocturni. Addit abstinentie austeritas/ crebrū teiuniū. lōge vigilie. mala qui es. laboro assidu⁹ superioz obiurgatio. pariū indignatio. et pene totius vite vna ⁊ iugis tēptatio ⁊ vexatio. Clarum erit pie p̄siderāti q; hec omnia non pmittūt saltē vt frequēter humanaz infirmitatē se libere ⁊ expedite trāsferre in meditationib⁹ suis ad huiusmodi q̄les p̄notauim⁹ phicas abstractiones. Pōnt nihilomin⁹ hi tales aut aliqui ex singulari

dei gra ꝑuenti ⁊ adiuti /de quo minime dubitauerim/quãdoq; ascẽdere sublimius atq; securi⁹ deducẽte eos sup excelsa ipso victore deo i psalmis canẽtes/q; plures alij /p̃sertim phisica/ q̃tidie scrutantes vtinã non magis curiose q; fructuose/scrutina.

Notula. XVIII

Oscamus adhuc aliq̃d de hoc meditationis modo/ q̃ solet a corpalibus incipere/et ea sibi substernere/sed saluberrimũ ⁊ pnecessariũ cõsiliũ est in eisdem nõ sistere nec pedẽ figere. Alioq̃n vt frenesim vl turpissima incurret desideria ipe meditãs. Assignemus bozũ rõnem .Constat plane virtutẽ oẽm q̃ corporeis vtit organis/fatigatiõem ⁊ qñq; totalem in opatione sua si nimis ꝓtinuet defectionẽ pati. Constat insup ex hac cogitationẽ oẽm particularẽ q̃ nimis ⁊ plus debito ꝓfundat in imaginatiua vel estimatiua virtute.lesionẽ inferre sic fantasianti. ita vt nõ maneat dñs sui . neq; liber ad expellendã hmõi cogitationẽ . Patet hoc in omni passione radicata. potissimuz tñ in amore put videri põt in philocaptis /qui q̃si nihil differũt a maniacis ⁊ insanientib⁹ . Aliuit adhuc q̃dam iuuenis/q̃ suam taliter fixit in vnius amore mulieris fantasiam/q; in ripa cuiusdã existẽs fluminis existimabat se illã corpaliter videre in altera eiusdẽ fluminis ripa. vnde satagebat natãdo venire ad eandez. Sed forti verbere adhibito sanat⁹ est. ⁊ fantasticã deceptiõez intellexit Aliuit quoq; qui aliter et castius exercẽs semet ipm in legẽdis meditationib⁹ Anshelmi ⁊ eas i affectuz trahẽdo /ad hoc deuenit ꝓpter indiscretum laborẽ hmõi/ vt sol⁹ aspect⁹ libri in q̃ ꝓtinebanẽ scꝑti sibi cũ nausea post causaret horrorez pariter ⁊ timorem/capitisq; vertiginem.

Notula. XIX

Legi pridem libzũ quendã quẽ virgo certe deuota cõposuisse dicebaẽ. De cuius dictis memori mẽte hoc vnum diligenter retinui ⁊ notaui. quoniaz id ꝑ multa expertus/dictuz rectissime cautissimeq; reperi. Nihil est inquit magis mihi suspectuz q; amor/ etiam circa deum. Posui hoc in lectione q̃dam edita ꝑ modum tractatuli de ꝓbatione veraruz reuelationũ typo nũmismatis. Est enim passionũ omniuz vehemẽtissima dilectio/quapropter semper eget discretionis freno. Aliuit mulier q̃ castitatem cum viro ꝓprio/miro (nec aperiẽdo) rigoris tenore seruabat . Hec nihilomin⁹ amori spirituali se dans aut dare putans.carnale (nescio quid) aut fedum pati se fatebaẽ in corpore. Que rursus vt alie plures sub velamine deuotionis (quale deuotionis velamẽ/magis q; ipsaz deuotionẽ nõnunq; mulierculas ⁊ viros mulie briter cõplexionatos/ vel habere vel retinere q̃s nesciat non esse difficillimũ) ad ꝑsonas aliquas de sanctitate famatas plapsa. nunc ad hãc .nũc ad illam diligendas furore ducebatur magis q; amore/ita vt sui compos nõ fieret/nec vllis arceri monitis posset ad moderationẽ in amore tenẽdum/q; nisi fortiores ⁊ ꝓtuosiores in amore cõpescendo fuissent illi quos amabat viri . ꝓfecto credendũ/res ipa in pessimũ exitũ nedũ cozam deo:sed etiã hominibus vertisset.

Notula XX

Sed ad quid fit istozũ cõmemoratio? Munirũ vt suadeam⁹/ et inculcemus q̃tum fas nobis est/ne meditanti animus det se/sed accõmodet/iuxta ꝓbum Senece rebus corporalib⁹ cõsiderãdis. hoc est dicere/q; ꝓtinus euolare studeat ad meditatiões vniuersales quales p̃notauimus . Quoniã ita vitabit lesionis ꝓtutis fantastice periculũ. ita quoq; et illud. Oculi mei semper ad dominũ. Et cõsequenter illud. Quoniã ipe euellet de laqueo pedes meos. Occurrit fabula de vulpe ⁊ murilego. Quesiuit vulpis. Quot modos et circũitus sciret contra caninos insultus? Respondit murilegus.tm̃ vnicuz. Vach inq̃t vulpis. Ego mille noui ⁊ habeo talib⁹ saccũ plenum. Euenit interloquenduz multitudo canum venantium. Murilegus vt audiuit latratus canũ cõfestim exiliit in arborem sursũ. Vulpis vero infra satigabunda velox pergebat circũeundo .Tandez cum fatigata deficeret ꝑ lassitudine ⁊ canũ moz sib⁹ pateret/imꝓperauit murilegus vulpi suos multos circũitus/atq; verisit dicens plus sibi ꝓfuisse suum vnicum in arborem saltum/q; ei omes sui multiplices circũitus.

Notula XXI

Refert seneca simile aliq̃d dictũ ab altero alteri phoz. quoniaz plus ꝓficit vnũ morale ꝓceptum si vsu continuo in illo te exercueris/q; multa si neglexeris vsum Exemplũ de luctatore. Applicem⁹ hec ad ꝓposituz ⁊ dicam⁹ q; hic vsus hec exercitatio meditantis esse debet vt assidue discat ad oẽm corporalis rei intuitũ/leuare sursum cor suũ / velut in vniuersalem quãdã recogitationẽ diuine bonitatis. diuine sapientie ⁊ potestatis. ⁊ ita desimilib⁹/iuxta sensatoz exteri⁹ vel interi⁹ q̃litatez q̃m laquei ⁊ rhetia fũt in infimis. Quid mirãdũ si spũs instar auis dũ insidet morans in eis capiatur ⁊ irretiatur/sed si mox euolet securus erit.

Notula XXII

Olit hoc stoicozũ (quozũ seneca nõ infimus fuit) institutum/ vt mens virili aliqua ⁊ forti cogitatione animũ stabiliret/que valeret ad ꝓtutem. Citi⁹ esset vagari per multa dum casta sit et ordinata vagatio. Hec autẽ cogitatio vel rectus meditatio verisimilabaẽ apud eos circa fictũ quoddam ꝓtutis simulacrum/qd̃ honestũ vocabant vel honestatẽ dũ

⁊

sua vt nos trahit ⁊ allicit/nec ꝓpter aliud queri habet. ¶ Ut vero diuinius actū est nobiscū/qui ve ram ⁊ solidam ꝟtutis ⁊ felicitatis rem tenemus non solum imaginem/que res non sola rōne nobis/sed fide certa ꝓponitur tenenda/querenda meditandaq; iugiter. ¶ Hanuducūt tamen nos odia ad hoc ipm/si non abutimur/si non ignis/ nutibus/et vmbris inheserim⁹ relicta veritate. Esset enī hoc vtiq; hominis insipientis ⁊ stolidi. Dicimus hoc ad inculcandū magis ⁊ magis recessum a corporaliuz cōsideratione diutina ni mis ⁊ fixa. quoniā si eis omnib⁹ laquei sūt. deci pule sunt/pericula sūt/pedib⁹ (iuxta sentētiā sapientis) insipientiū. Dicet aliquis ꝓhibes igit fieri imagines aut intueri. ꝓhibeas cōsequēter necesse est ⁊ litteras/⁊ ita quid reliquū erit medi tantibus Respondem⁹ q; imaginū nec vsus nec intuitus ꝓhibet/sed talis inhesio que meditan tis cor ne sursum ferat quasi circūligatū funib⁹ aut inuiscatū detinet. Supuolare igit freqnen ter nitatur etiā si recidere crebro cogat.

¶ Notula XXIII

Extimescimus in nostro multiloquio causare cuiq; fastidiū/nihilomin⁹ q; solet inexercitatis ad quales est ꝑmo ꝑsens/ꝑficere ꝑticularis exēplificatio. Subiun gamus exemplū hoc vnū de plurimis. Et quo niam dicēte sapiēte. Initiū sapiētie timor domi ni. De timore domini constituam⁹ ante medita tionis nostre oculos. exemplū illō celebre a quo cepisse dicitur ordo carthusiēn. ¶ Hortu⁹ est qui dam magne reputatiōis magister apud scholas ticos. Parabāt exequie in templo. Venit vox Justo dei iudicio accusat⁹ sum. Vilata ē sepul tura in diem alterū. Tunc audita est vox Justo dei iudicio iudicat⁹ sum. Tertia die in qua; di latio sepulture iterū facta extitit/insonuit vox. Justo dei iudicio ꝯdemnatus sum. Ecce in his est positū coram meditātis oculis iudicij tremē di. accusationis. iudicatiōis. et cōdemnationis spectaculū. Hec itaq; materialia ⁊ similia vide ri possūt quotidie apud vtrūq; forū/ecclesiasti cum sęc ⁊ ciuile. Que cor meditātis potest spūa liter quasi quotidie itra se practicare/vt se ad di uinū timorem sic excitet. Attamē inter hec ad se dem misericordie que teste beato Jacobo sup exaltat iudiciū tremebūdus ⁊ fiducia nō destitu tus appellet. dumq; miserēdi tempus est. toto il li cordis affectu se submittat. Sic predictum de mendicitate spūali scripsimus in vulgari quati nus exemplo mendicoruz manuduceremur ele mosynas spūales querere multo magis. sedulo q; affectu inētis. Sic in sensu litterali psalmorū Dauid exse docuit. Sic pia q̄dam mulier dolo rem de ꝓditione filiorū/retorquebat sup anime sue/suisq;/⁊ aliorū spiritualibus angustijs cogi tandum/ac ita ꝓuide et salubriter conuertebat tristiciam temporalē in spūalem. ⁊ ex cōsequēti in leticiam. Siquidem verum est beatos esse sic lugētes. quoniā ipi cōsolabunt. Volum⁹ tamen i his similitudinibus corporeis figi. sed ad spiritualia consideranda sine loco. sine situ/sine ne colore/sineq; figura/continuo meditatiōe cor dis reflecti.

¶ Notula XXIIII

Explicauerim⁹ ⁊ si nō/vt voluim⁹. tamen vtcunq; ꝓut valuim⁹. Iz non satis/modum simplificandi cor in meditationib⁹. Sed an satis expleuerim⁹ iudicet cui placet. Sed ⁊ impfectum nostrum supleat de⁹ qui solus sensum aperit vt intelligant scripture nedū que in libris. sed etiaz que in vniuersis creaturis per varia descripte sūt exempla/q̄tinus ad dei tegant honorem. nostraz edificationē. et ꝑ consecutione felicitatis eterne. ¶ Porro q̄c quid hic edoctum videt super simplicatiōe cor dis traduci poterit faciliter ad cordis stabilitionem. de qua dicit apostol⁹. Bonū est gratia stabilire cor/dum docetur cor vel stare i deo/vt nō elongari diutius ab eo. vt sic ibi nostra fixa sint corda vbi vera sunt gaudia. Trahi similiter potest ad cordis mūdificationem. De qua Dauid Cor mundū crea in me deus. Que mūdificatio fit cum ipm cor a multis/⁊ p̄cipue cuz (Iz difficilime) a fantasmatū corporalium cōtagio/visco vmbra/seu fuligine/assuescit separari. ¶ Posset deniq; sub simplificatiōe cordis/introduci directio vel rectitudo cordis. Sed erit sup hac re ꝑticularis domino volente decisio. De q̄ rectitudine ē illa psalmiste exclamatio. ¶ Q bon⁹ israel deus. his qui recto sunt corde. Et itez. Confitebor tibi in directione cordis. Finit.

Carmen de simplifi=

catione cordis.

His verū liber cognoscere simplificet.
Cor sursū remeans/infima despiciat.
¶ Materie trahit infectas res cōditiones.
Quo magis a sūmo/distat origo sua.
Hoc in sole notes ⁊ lumine/sed viceuersa.
Dū redit ad primū/spūale sapit
¶ Hēs hois mūdū/sua ꝑ simulacro receptū
Sensib⁹ effigiat spūi similem.
Spūs est nempe qđ gignit spūs/Jsta.
¶ Mens cōditio libera/ꝓmo fuit.
Principiū reb⁹ primū speculando creatis
Obijce cū nullo crimine lesa iacet/
Inficit carnis ocul⁹/sed ebet rōnis/
Contemplatiu⁹ lumine pene caret.
Par fit iumētis/⁊ corpe mersa grauat.
Decliuus stolidā vix bene visit humū.

Incipit tractat⁹ do=

ctoris cōsolatorij magistri Johānis de gersōno

Cancellarij parisien. de directione seu rectitudi
dine cordis.

A c Confitebor tibi in directione cor
dis. Pollicet hoc psalmista p-
sonam in se gerens anime cuius
libet fidelis deuote/ loquēt deo
⁊ cōfidentis in eo. Vel poti⁹ he
braico more. futurū indicatiui ponit hic optati-
ui loco. q̄si vox sit non ꝓmittentis sed optantis.
atq; orāt cū dicit. Cōfitebor tibi i directiōe cor-
dis. Proclamat in eodem spū raptus in anago
gicos excessus q̄ psallendo ait. q̄ bonus isrl' de⁹
his qui recto sunt corde Felix plane cor directū
⁊ rectū in domino. Sz in directione ⁊ rectificati
one crebrius heu fallimur putantes nos rectuz
cor habere/ cum varie distortum est. qr iusticiaz
nostrā volentes statuere/ iusticie dei non sumus
subiecti. Propterea diligenter attende tu medi
tans quēadmodū deo cōfiteberis in directione
cordis. Vide q̄d sequit. In eo q̄ didici iudicia
iusticie tue. Mirum vero si q̄s gloriari audeat
se didicisse iudicia iusticie dei/ q̄ sunt vtiq; abys-
sus multa. que incōprehensibilia/ que et terribi-
lia sunt sup filios hominū. Sed ꝓfecto satis est
cordi saltem fido ⁊ simplici/ non curiosa ꝑscruta
tione sz hūili deuotiōe/ ꝯfiteri deo cum ꝓpheta
dicēdo. Just⁹ es dñe/ ⁊ rectū iudiciū tuū. Item
iudicia dñi vera iustificata in semetip̄a. Et rur-
sus iusticie dñi recte letificātes corda.

Consideratio I

f Fundamentū igit directionis cordis
ē meditatio rectitudinis diuine iusti-
cie/ que est ꝑpetua ⁊ constans volun-
tas reddens vnicuiq; quod suum est
Hinc enim consurgit ordo. qui est pariū dispa-
riūq; rer̄ sua vnicuiq; tribuēs dispositio. Hinc
cōsequenter oritur pax. que nihil aliud est q̄ or
dinis trāq̄llitas/ ꝓpterea bñ enunciatū ē. q̄ op⁹
iusticie est pax. ⁊ q̄ iusticia ⁊ pax osculate sūt.

Consideratio. II

Esset autem gratissimū hāc per singu
las res meditari iusticiā. ordinem. et
pacem. sed transeat meditatio cordis
vt dirigatur ad participatam iustici-
am que describitur habitus vl' quasi habitus ꝑ
quem inclinatur cor habentis ip̄m/ reddere vni
cuiq; qd̄ suum est. Quā iusticiā diuiserunt phi-
losophantes in cōmutatiuam ⁊ distributiuam/
q̄uis non defuerint qui iusticiam dixerint oēm
v̄tutem. Recte prorsus. si de legali iusticia sub
generalitate locuti sunt. que quidem ratio ē red
dere vnicuiq; qd̄ suum est Continet itaq; sub h̄
ambitu virtus omnis tam prudentia que est re-
cta ratio agibiliū/ q̄ tempantia que est modera-
trix passionū cōcupiscibilium/ q̄ fortitudo que
est mediatrix inter audaciaz ⁊ timorem/ q̄ iusti-
cia ꝓut est ꝑticularis virtus respiciens cōmuta
tiones in p̄cijs/ ⁊ distributiōes pro meritis qua
tinus recte fiant.

Consideratio III

p Posset confestim fieri sermo d̄ directi-
one cordis in hac ꝑticulari ⁊ duplici
iusticia/ cui solet aduersari quasi du-
plex pestis letifera. Contrariat itaq; cōmutati-
ue cōtractus vsurari⁹ quo ad teporalia/ ⁊ simo-
niacus quo ad spūalia. Porro iusticiā distribu
tiuaz vulnerant ⁊ inficiūt ꝓmotio remuneratio
q; male meritorū in rep. eccl'iastica ⁊ spūali. Sz
videam⁹ in p̄mis velut in radice vel fonte quid
cordis sit rectitudo. seu directio.

Consideratio IIII

d Directio cordis attenditur penes con
formitatem ad rectitudinem prime et
vniuersalis regule/ quaz esse constat
inobliquabilē/ nec a rectitudine prorsus flexibi-
lem/ quēadmodum tortuosa rediguntur ⁊ recti
ficantur ad normam rectam per applicationem.
Et quoniam natura tota dirigitur in suis moti-
onibus ⁊ actionib⁹ ad hoc agente infallibili ⁊ in
obliquabili naturam omnem directam ⁊ rectaz
(vt talis est) fore necesse est. Et hoc est corollari
um seu porisma pulcherrimuz. Propterea con-
cluditur a sapiēte/ ⁊ apud boetiū a philosophia
q̄ sapientia attingit a fine vsq; ad finem fortiter
⁊ disponit omnia suauiter.

Consideratio V

h Hanc vero directionem nature voca-
uerunt aliqui philosophorū/ circulū
intelligibilem p̄mi boni ad creaturaz
⁊ rursus creature ad suum p̄ncipiuz. Et hec me
ditatio nō est discors a nostra si cōsideretur hu-
iusmodi recursus seu reuersio qui vel que fit tā-
q̄ reflectatur radius rectus vel perpēdicularis
in seip̄o de deorsum in sursū/ vnde prouenit for-
tificatio mirabilis in natura/ quod in speculis ꝓ
batur per exemplum.

Consideratio VI

h Hanc igitur nature directionem ⁊ re-
uersionem ad suum principium si in-
obliquabiliter/ haberet humana vo-
luntas pro statu presenti. eā quippe in gloria ha
bebit sed in inferno ab hac rectitudine tota defi
ciet. Nunc autem dum in via sum⁹ dirigitur ali
quando/ sed frequētius detorquetur per pecca-
tum ab hac directione/ redditurq; tortuosa. ita
vt non sit cum deo suo rectum vel directum cor
eius. Sicut i pluribus sacre scripture locis ver
ba huiusmodi sonant.

Consideratio VII

f Fuerunt qui dicerent hanc rectitudi-
nem cordis ad deuz esse/ vt vellet ho-
mo quicquid vellet deus/ et nō aliud
vel aliter. Alijs visum est q̄ voluntas dei non

obligat voluntatem creatam ad imitationē sui ⁊ conformitatem/ ⁊ per cōsequens nec ad suam rectitudinem/ nisi primo sit cognita dei volūtas ipa. Et deniq; ꝙ ad eius imitatiōez obligeť sub ꝑcepto affirmatiuo vel negatiuo. Quod aliqui sic explicant vt cor hominis teneatur velle illud qđ scit qđ deus vult ip̄m velle/ ⁊ hoc non solum consultiue vel permissiue/ sed preceptiue vt dictum est. Reducitur ergo ꝟm istos tota cordis rectitudo ad rectitudinem impletionis diuinorum preceptorum/ que sunt iudicia seu dictamina diuine iusticie.

Consideratio VIII

Fuerunt quoq; quibus hoc nō satis dictum ample videbať. Distinxerūt igitur triplicem in homine voluntatem accepto large vocabulo/ ꝟm triplicez in homine cognitionem. Est enim voluntas seu appetitus sensualis/ qui potest aliqualiter ideo dici voluntas qua aptus natus est obedire rationi iuxta Aristotilis verbum conformiter ad illud dictum de Cayn. Subter te erit appetitus tuus ⁊ tu dominaberis illius. Non sic autez est in appetitu sensuali brutorum/ que non habent rationem directricem sibi adiunctam/ propterea passiones sensitiue non eis imputantur nec dicuntur turpes. Ut superbia in equo. ferocitas in leone. timiditas in lepore/ astutia in vulpe. ⁊ sic đ alijs similibus. Est et alia voluntas vel eadem sed aliter considerata que consequitur cognitionem ratiōis inferioris quam appellant sancti velut mulierem respectu portionis superioris quā virum dicunt. Hec respicit leges temporales et conclusiones que colliguntur ex sensibus. Sed portio rationis que superior dicitur conformatur ad leges eternas. ꝟm has dicitur proprie voluntas rationis.

Consideratio. IX

Dicunt cōsequenter predicti ꝙ voluntas consequēs iudicium rationis superioris ⁊ directionē eius debet semper ita esse conformis diuine voluntati ꝙ nūq̄ in aliquo sibi remurmuret. nec de damnatione hominuz/ nec de ꝑmissione peccatorum/ nec de gratie subtractione. Imo nec de sua futura dānatione/ si illam deus disposuerit iusto suo iudicio venturā/ sed dicat humili corde sine murmure/ id quod apud damnatos et per eos dici non potest. Iustus es domine/ ⁊ rectum iudiciuz tuum/ cum ceteris similibus. Non ꝙ homo simpliciter ⁊ absolute debeat aut possit de lege ordinata consentire in damnationem suaz/ sicut nec in peccatum vel desperationem. Sed hec ita sub cōditione ꝓponūtur. Quis non expediat apđ multos tales interrogationes particulares sibi formare/ vel in eis deliberādo diu stare. Hoc tamen potest fieri vt ꝟm iudicium rationis superioris nolit in aliquo remurmurare diuinis dispositionib⁹/ quod facilius est q̄ positiue ea laudare ⁊ approbando in ratione eis gaudere.

Consideratio. X

Porro quo ad voluntatem aliam duplicem/ quo consequitur iudiciū rationis inferioris ⁊ sensualitatis potest fieri ꝙ bonus filius (sic loquitur Augustin⁹) velit patrem suum viuere/ quem deus vult mori/ propter quendam nature tractum et colligationem ad ea que temporalia sunt. Oporcet nihilominus hanc duplicem voluntatem si debet carere vitio/ se resoluere tandem in eam que sequitur iudicium rationis.

Consideratio XI

Amplius addam⁹. Quia natura delectatur in medijs/ ⁊ tristatur in extremis. colligitur ratio speculatiua canticorum ⁊ psalmorum/ qui quandoq; collaudāt rectos corde/ ⁊ ad leticiam ⁊ collaudationem ꝓuocant/ vt ibi. Letamini in domino et exultate iusti. Et gloriamini omnes recti corde. Et iterū Lux orta est iusto ⁊ rectis corde leticia. Cōiungūtur autem iusticie ⁊ rectitudo cordis ratione predicta. Quoniam iusticia medium tenet/ ⁊ cōsistit in quadam rectitudine ꝟm quam debet rectificari cor atq; dirigi.

Consideratio. XII

Attendendum est nihilominus ꝙ rectitudo volūtatis humane pro statu vie non stat in indiuisibili/ sicut rectitudo voluntatis dei. Et sic stoici ponere voluerunt dicentes equalia esse peccata/ quoniā eque deuiat vnum a rectitudine sicut alterum Exemplum de linea parū torta vel obliqua. Stat igitur ex moderatione iusticie per diuinam misericordiam que superexaltat iudiciū/ ꝙ rectitudo voluntatis humane latitudinem aliquam cōpatiatur/ infra quam voluntas stans/ dicetur semper recta/ q̄uis ad centrū indiuisibile iuxta modum loquendi predictorū/ non ꝑtingat.

Consideratio. XIII

Rursus infra latitudinez hanc ꝑmiserunt aliqua peccata venialia/ dicētes ea non esse contra rectitudinem diuinorum preceptorum/ que sunt dei iusticie seu iudicia participata/ sicut nec esse dicuntur contra charitatem. Quia non extinguūt eam. Sūt tamen peccata venialia quedam obliq̄tates/ a medijs per que facilius ⁊ rectius tenditur ad finez Non autem tollūt rectitudinem finis. Et si non perimunt illam/ prepediunt tamen plurimū. super qua re loquitur tractatus alter de vita spirituali docēs q̄tū ⁊ quousq; vota ⁊ p̄cepta ordinū seu religionum obligent ⁊ se extendant.

Consideratio XIIII

Descendam⁹ consequẽter ad particulares casus aliquos quoniam sermones particulares in moralib⁹/dicente Aristotile ⁊ teste experientia /magis ꝓsunt aut eruditũt/quemadmodu3 videre est in ꝓceptis medicine/neq3 tamen oportet temptare de singulis particularib⁹.quoniã infinita sũt.et ideo nec differere necesse. Sed in ꝑmis sicut directio cordis tẽdit ⁊ terminat in deũ sic ⁊ ab eodem habet ortũ ⁊c. Vide cõsequentia in tractatu de oratiõe ⁊ eius valore parte tertia.

Consideratio XV

Tenuit nos ecce plus sperato verbu3 de directione cordis in oratione cum annexis. Ad quorũ elucidationẽ ampliorem ꝓficit tractatus de meditatione cordis ⁊ alius de ipius stabilitione. veniam⁹ cõsequẽter ad alias ꝓticulares actiones. Et in ꝑmis videamus qualis esse debeat cordis directio i adoratione imaginũ/quoniaz abusus videtur esse multus apud laicos et seculares/ imo et nõnũ q3 apud litteratos ⁊ religiosos/qui vnaz imaginẽ citius adorant q3 aliam. Et hoc solum. quia vel venustior/aut pulchrior/aut ornatior. Unde loquũtur ad illaz velut si intelligat. Directio finalis cõsulenda ⁊ sepius inculcãda atq3 ꝓdicanda talib⁹ in his et in pluribus alijs/est q3 habeãt intencionem generalem faciendi in huiusmodi adorationib⁹/illud qõ intedit facere ecclesia /qõq3 prelati doctores ⁊ sãcti patres huiusmodi instituentes et tolerantes facere intenderunt/ nec figant directionem sui cordis vel intentionem ad aliquod particulare/quin semper habeant cordis promptitudinẽ ad faciendũ ea in his solum q̃ ecclesia ⁊ superiores nostri ac priores fieri tradiderunt atq3 docuerunt.

Consideratio XVI

Transeam⁹ quoq3 statim vltra ad alios cultus sanctorum/ qui plurimũ superstitiones habere videnť/ita q̃ nouena fiant/⁊ non septimana/vel q̃ntana. Nõ offeratur tale munus/vel tale. Sic gallus pro pueris/gallina ꝑ puellis beato Christofero vl' Johanni baptiste qõ ad sanctum Rupertũ ꝑ mor su canis rabidi fiant innuentur particulares observantie/que nullam videntur habere rationẽ institutionis. Et ita talis ritus trãsit in superstitionem que nihil aliud est q3 vana religio. Dicitur autem vana: quia caret ratione ⁊ affectu. Similiter est de hoc q̃ sanctus Anthonius pl⁹ habeat virtutis in curando sacrum vt aiũt ignem q3 alij sancti. Rursus idez est hoc q̃ in hac ecclesia dedicata beatissime virgini/ ipius virtus sit potentior.q3 in alia ad faciendũ miracula /⁊ succurrendum inuocantib⁹ se/ ⁊ hoc presertim ratione talis vel talis imaginationis sue vl' ratione solite peregrinationis illic continuate/⁊ sic de similibus absq3 numero.

Consideratio XVII

Considerandũ est igit q̃ paucissimorum est ad diuina se erigere vl' eleuare/nisi per corporalia. Sed nec ꝓfidẽtia de deo ⁊ sanctis faciliter a multis habeť sine quadam speciali obseruatione et frequẽter corporali vel imaginatiua. Talis tamen imaginatio fortis ⁊ cõfidens de diuino auxilio licita ẽ ⁊ meritoria q̃uis consurgat per media vl' exempla corporalia/⁊ per qualdaz actiones extraneas/que mouent adiuuant/⁊ augent imaginationem ad spem vel cõfidentiam de obtinendo salutem ꝑut ⁊ medici dicũt. videlicet imaginatiões fortem facẽ casum vel etiam liberationẽ.

Consideratio XVIII

Aplius distinguenduz est de observationibus circa cultum dei ⁊ sancto rum/ q̃ alique observationes huiusmodi sunt manifeste licite/imo ⁊ obligatorie/q̃s videlicet tradidit ecclesia. Alique sunt penitus illicite et demeritorie /quas ecclesia reprobat q̃ expressum. Alie autem sunt medie que de genere suo nec bone sũt nec male sicut leuare festucã in templo. Sed fiunt moraliter bone aut male ꝑ apostotionem circũstantiarũ ꝑsertim intentionis et finis. Similis potest fieri distinctio de credendis q̃ aliqua sũt firmiter credenda. Alia eque firmiter discredẽda. Alia vero que sine periculo possunt vel credi vel non credi. Ceterum de obseruantijs primi ⁊ secũdi generis potest ⁊ debet fieri secure predicatio/scilicet quãdo sunt expresse per ecclesiam ⁊ doctores vel approbate vel reprobate. De alijs vero tertij generis cautissime predicandũ est vt nec nimis generaliter assertiue ⁊ absolute approbentur/ ⁊ presertim q̃ si cadant sub precepto vel fide certa /necetiaz reprobentur absolute ⁊ simpliciter quasi sint peccata que nõ possunt bene fieri ⁊ que obligent ad non credendum.

Consideratio XIX

Rursus aduertendum q̃ apud simplices qui videntur bone fidei/⁊ in alijs religiose viuẽtes/obseruantes ecclesiasticam disciplinam ⁊ doctrinaz agendũ est potius ad rectificationem actionũ suaruz /⁊ ad bonam interpretationẽ iuxta intentionem bonam quam habere debent. q3 damnenť/ vel arcanẽ deserere suas consuetudines /presertim q̃ illos qui non sũt tante autoritatis/q̃ possint sine scãdalo tales obseruationes extirpare. Secus forte vbi adueniret autoritas prelatorum vel pape vel generalis concilij. Unde ⁊ quãdo predicat nimis acriter contra obseruationes talium plarum/que deuote sunt in multis alijs/ põt consurgere in ipis quedam pusillanimitas /atq3 orri ex hoc in peruersis maioz arrogantia irrisiua

bonorum ⁊ simplicium huiusmodi/ aliarūq; deuotarum psonarum.

a Consideratio XX

Hdatur adhuc circa dictas obseruationes psertim ppter illos qui sūt depressi in intellectu. ac rudes ad capiendum subtiles resolutiones nostre fidei ⁊ catholice religionis/ put tactum est supra ō consideratione decimaseptima. Addatur inquā ⁊ dicamus q; in talibus ita temperate se habeant q; nec reprobēt eos qui talia non faciūt quasi sint obligati sic facere/ q; etiam in talibus nō ponāt firmā spem suam/ taliter q; existiment deum vel sanctos non debere eis prebere auxilium vel salutem. nisi obseruatiōes tales exercuerint/ quasi sit in illis quedam necessitas vt per eas ⁊ non aliter inducatur deus ⁊ sācti id facere quod petuntur. Possunt tamē existimare vel sperare cū pietate fidei ⁊ religionis christiane/ q; reuerētia exhibita deo ⁊ sanctis per huiusmodi obseruationes/ eis vtiq; placeat.

c Consideratio. XXI

Confirmant per premissa exempla q; videmus i ecclesia. Quia cōmutauit ecclesia multos gentilium ritus non eos penitus auferendo/ sed intentiones fideliuz circa huiusmodi in finem bonū dirigendo. Patet hoc de festo purificationis qō ideo candelaria vulgo dicit. quia portant candele ardentes illa die in honore purissime ⁊ lucidissime virginis Marie/ que prius portari apud gentiles cōsueuerant in veneratione cuiusdam dee/ ⁊ in lustratione vrbis romane. Sic solēnitas prime diei mensis sexti/ que quondā in honore octaui anni augusti fiebat/ cessit in ecclesia in honorez receptionis cathenarū pncipis apostolorū. Scōz cōsimilem cōsiderationē apud pncipes christianos posset hodie tolerari celebratio natalis sui. imo vt meritorie peragi/ dirigendo videlicet intentionem suam ad spūalem natiuitatez regenerationis sue per sacrum baptisma/ glorificantes deum ā gram baptismi cōtulit. Sic etiam encenia que dant primo die ianuarij tolerabiliter fierent/ si dirigeret intentio ad illud enceniū gloriosum ⁊ preciosū/ qō christ⁹ iesus deus ⁊ dominus noster nobis donauit in sui benedicti nominis impositiōe. qō vtiq; nomen est ihs /salutem importās/ atq; in sui pciosi sanguinis effusione/ quā in circūcisione inchoauit/ sed tunc cōsūmauit. quādo in ara crucis cum latrone. ⁊ clamore valido seipm totuz p nostra salute deo patri in sacrificium obtulit/ ⁊ exauditus est p sua reuerētia. Sic fit intentionē rectificādo multa erūt religiosa/ que alis forent superstitiosa.

f Consideratio XXII

Hueniet studiosus doctus et pi⁹ animus in talibus obseruationib⁹ que ō se non sunt male/ quasdā rōnes vel directiones cordis/ que faciunt obseruationes huiusmodi ne dū licitas sed etiam meritorias. Et sicut non est necesse in obseruationib⁹ p ecclesiā datis q; simplices ⁊ laici cognoscūt taliū ratiōes/ que in aliquib⁹ vix possunt aliter reddi/ q̄ q; sic placuerit legislatori/ vel ecclesiastice ꝓsuetudini. Sic multo magis in ppsito dicendū est /q; sufficiant leues coniecture/ si dicatur nouenaria potius q̄ duodenaria/ ad honorez nouē videlicet ordinū angelorū. Et q; fiat peregrinatio ad istam ecclesiam magis q̄ ad illam/ ob maiorem deuotionē fidelium. Et q; deus vult i varijs locis/ ⁊ diuersis sanctis/ varie et diuersimode venerari. stante tamen in his semp vere fidei soliditate ⁊ integritate. Sed ⁊ q; pulli/ vel panis/ vel vinum/ vl̄ equi/ vel imagines certe/ vel aliqua similia certis ritibus offerant /totum cedit in honorem dei et sanctorū/ ⁊ ad sustentationem ecclesiasticoz ministrorum dūmodo in his ⁊ in alijs nō addatur positiue ⁊ particulariter certa intentio prava/ et omnino cōtraria diuine religioni. Consulendū est igit vt stent in directiōe ⁊ intentione generali/ faciēdi idem qō placitum sit deo /nec in talib⁹ nimis multum se subtilizent.

Consideratio XXIII

Rursus ad elucidationē pmissorū amb pliorem addendū est/ q; non passim q̄ratur tēptari deus per inuocationez sanctorū suorū/ vel oblationes eis factas. quasi debeat semp statim facē miraculose illud qō petitur/ pīsertim quādo est tātūmodo bonū temporale adipiscendū. videlicet quādo est p acq̄rendo aliquo cōmodo / vel p euitando incōmodo/ sicut solent facere plurimi q̄ p qualibet re q̄tūlibet ppbana ⁊ modica /querunt a deo ⁊ sancti eius opationem supnaturalem. cuius oppositū illius qō ipi petunt cadat frequenti⁹ ad salutem ipoz spūalem/ sicut est infirmitas/ vl̄ alqua i bonis temporalib⁹ aduersitas. Est enī inuocandus deus maxime pro eterna salute animaz /et pro medijs ad illam per arma iusticie a dextris et a sinistris/ per diuitias/ per pauptatem /p bonam famam et infamiā/ quēadmodū supremus noster medicus magister ⁊ rector nobis vtile eē nouerit. Itaq; sicut dici solet/ a magno magna petenda sunt ⁊ speranda/ atq; aliquid solidum seu permānsurum/ ne forte videatur deus coli solum vl̄ amari propter questum temporaliū que vilia sunt ⁊ ilico vtiq; peritura.

c Consideratio XXIIII

Contingit autem deum temptari dupliciter. vno modo sine necessitate vl̄ absq; magna vtilitate. q̄ temptatio dicitur curiositas. Alio modo quādo dimittit auxilium humanum/ quale posset haberi/ videlicz dum fiat illud quod naturaliter vel humanitus

fieri potest. Et hoc vocamus facere quod in se ē
Ad primū spectat/cum homo vult per aliquas
orationes vel ieiunia acquirere scientiaz aliquo-
rum occultorum/vel eorum que non sunt sibi vel
statui suo cōpetentia/vel vt habeat gratias ali-
quas gratis datas/que non sunt vtiles ipi petē
ti/ꝫ magis inutiles forte ꝛ noxie vt ꝙ homo spe
ret dicendo hanc vel illam orationem ꝙ non in-
curret tunc infirmitatem/vel ꝙ sic habebit diui-
tias/vel prosperabitur in mercaturis/vel etiaz
in spiritualib⁹/exemplificā do ꝙ videlicet vide-
bit ante mortē oculis corpalib⁹ beatissimaz vir-
ginem aut aliquē sanctorū/vel aliquaz sanctaz
ꝛ ita de reliqs. Que omnia friuola sunt. nec ha
bent quicqz roboris aut fundamenti.

XXV Consideratio

Pro aliquibus nihilomin⁹ licitum
ē expectare aliqua quasi per miracu-
lum cum recursu ad deum et sanctos
eius/qualia sic expectare sine cooperatione pro
pria alꝫ nequaqz foret licitum siue laudabile Et
hoc in multis casibus est cōsideratione dignissi
mum. Unde si simplices homines non haberēt
predicatores et instructores super credendis et
agendis ad salutem pertinentib⁹/possunt ratio-
nabiliter instructionem sui postulare a domino
deo per miraculum. vtpote per infusionez diui
nitus/preter nature operationē illuminari. Quia
vbi deest naturale et humanum subsidium. po-
test imo et debet spirituale ꝛ supnaturale ratio-
nabiliter expeti ꝛ expectari/cum gratia non de-
ficiat ꝛ vtiqz min⁹/qz natura/in necessarijs pro-
uenit inde fortassis ꝙ mlti rurales ꝛ idiote sepe
citius operātur suam salutem/sine offendiculis
erroris/et absqz deuiatione preceptorū diuino-
rum ꝛ ecclesiasticorū. ppter firmam deuotam ꝛ
humilem spem quam in diuino habent auxilio
repositaz. qz clerici ꝛ litterati ꝛ alij. quotidianis
exercitati lectionib⁹. et sermonū auditionibus/
qui plerūqz facilius errore ꝛ deuio piclitantur.
Sic etiam sepius a deo miraculose ab ecclesijs
ꝛ cōgregationibus pastoris solatio orbatis/pe-
titi sunt/ꝛ adhuc licite peti possūt idonei boni ꝛ
vtiles pastores ꝛ plati. Sicut legitur de sancto
Nicolao ꝛ pluribus alijs.

XXVI Consideratio

Habent cōsequenter ad hanc conside
rationez religiosi/ꝛ solitarij qui dese-
ruerūt mundū ꝛ ea que in eo sūt quo
ad curam administratiōis/causam magnam re-
currendi ad deum in suis orationib⁹ cum expe-
ctatione diuini auxilij/sine solicitudine alterius
cure querēdi vel vtendi auxilio alio temporali/
in faciēdo illud qō in se est. Naz orando ꝛ bene
viuendo faciūt totum qō in se est. Hecus eēt in
habentib⁹ administrationez atqz curam/siue in
psidendo vt reges et iudices siue in corripiēdo
ꝛ docēdo vt plati ꝛ doctores/qles vix scire pos-
sūt sine magna solicitudine ꝛ trepidatione an se
cerint vel faciant quod in se est.

XXVII Consideratio

Philomin⁹ datur ꝓ regula ꝙ in ora-
tione sua cōsideret homo si faciat vel
fecerit ꝓbabili cōiectura qō in se est.
ꝛ quicquid spectat ꝓ tunc ad se vel suum offici-
um iuxta naturalem ꝓcedendi modum Nō eni
requirit euidentia. Et si sic. tunc ferat audacter
sine scrupulo deum tēptandi. totā cordis sui di-
rectionē in deum/expectando suum diuinit⁹ au
xilium. Quasi dicat cum iosaphat rege. cū igno
remus qd agere debeamus suple vltra ea q̄ egi
mus aut fecimus/hoc solum habem⁹ reliqui/vt
oculos nostros ad te dirigamus.

XXVIII Consideratio

Vellet insuper hec doctrina apud quē
libet optantē bonum alicui/cui tamē
via nature succurrere non potest/vt
ppter distantiam localem/vel insufficientiā su-
am cūcqz aliam vt toto corde dirigat ad deū
ꝛ sanctos eius oratio sua/dicendo: domie deus
meus apud te est omne desiderium meum ꝓ salute
huius vel illius psone. Sed nihil aliud mihi sup
petit/qz vt tuum implorez ꝓ ea auxilium/put ꝛ
implorō. et toto corde affecto/quatin⁹ tu per te
metipm/aut certe p angelos tuos sactos/vt sal-
tem p homines alios/ad hoc magis qz ego ido-
neos agere digneris circa talem vel talem perso
nam/que sue salutis sunt. que ego nequaqz suffi
cio implere docēdo/monendo/hortando/corri-
piendo ꝛc. aut alꝫ put vnctio eius/que docet ō
omnibus/inspirauerit/orando.

XXIX Consideratio.

Adamus ꝓ directione cordis/circa
credulitatem eorum que narrantur in
scriptis verbis ex legendis sanctorū/
ꝛ aliorum gestis/siue illa sint miracula/siue excel
lentis gratie merita/que fauere videnť christia
ne religioni/ꝛ hominū proficere edificationi Si
militer quoqz circa indulgentiarum adeptionē
per tales vel tales orationes/vtpote q̄ dicerint
q̄nquies pater noster ꝛ aue maria coram imagi
ne beate crucis. habebit mille dies/vel vigintī
annos indulgentiarū. Similiter etiam circa de
nunciationes futurorū per illos qui videnť de-
uoti ꝛ religiosi. Similiter deniqz circa visiones
quorundā somniorū pro iuuandis mortuis/vt
ꝙ videatur pater admonens ꝛ petens tot et ta-
les missas aut elemosynas vel peregrinationes
pro sua liberatione. Circa hec itaqz et similia
multum caute procedenduz est/ꝛ prouidenduz
ne apponatur firma vel pertinax credulitas pro
pter erroris periculū/neqz etiam oportet huiusī
modi omnino et ptinaciter dissentire/nec etiam
penitus contemnere ꝛ reprobare Est igitur au

bulandum in his via media ⁊ regia/ in qua diri
gitur deuotio illa quã vocamus pietatem fidei/
cuius cõditio est acceptare illa ꝑ modũ cuiusdã
ꝓbabilitatis et amoris/que videnť religionem
christianã ⁊ dei dilectionẽ cõfouere/vel ad ip-
sas incitare ⁊ accendere.

V Consideratio XXX

Vnde i predictis casibus ⁊ similibus
potest homo amplecti talia et similia
q̃ inducta sũt non tanq̃ necessaria ad
credendum vel operandũ. sed tanq̃ aliqua que
possunt aliquid vtilitatis afferre si recogitentur
aut perficiantur. Exempli gratia. Si dicam q̃n-
quies oȝationem dominicã cum salutatione an-
gelica/coram imagine crucifixi/possum sperare
de diuina misericordia. Nõ si non tantas quan
te ibi asseruntur saltem aliquas cõsequar indul
gentias/deo indulgentiarum domino notas.
Similiter si fecero quedam opa pia ꝓ anima
patris mei/ex viso somnio/non quasi obligatus
sed pie admonitus. ꝓsumẽdum est q̃ vtiq̃ me
lius agam visioni satisfaciendo/q̃ eam penitus
contemnendo. Et ita consimiliter intelligendo
ꝓpter cautelam maiorem de prenũciatione fu
turorum/⁊ de opatione miraculoȝ/in quibus
vtiq̃ reuerentia diuine misericordie et potesta-
ti omnipotẽtis dei principaliter est exhibenda.
Verũtamen prelati et doctores debent vigi-
lantiores ⁊ cautiores esse in premissis q̃ simpli-
ces/vt prouideant vt talis pietas fidei si pl⁹ de-
bito excesserit/et non ẽm scientiam/vergat tan-
dem in detrimentum fidei ac superstitionem in-
tolerandaȝ. Debẽt itaq̃ poti⁹ in publicis ꝓdica
tionibus et exhortationib⁹ talia restringere/ q̃
approbando dilatare. Tum ꝓpter pronitatẽ
hominũ ad superstitiones. Tum quia solennis
predicaito doctoruȝ/talibus simplicibus al's af
ferret fidem/et augeret/in his quasi vera sint et
de necessitate credenda/eo q̃ a tam magnis hec
approbare quasi itellexissent. Tum tertio quia
satis supetunt exempla pietatis fidei ⁊ religio-
nis christiane in scripturis sacris ⁊ historijs au
tentícis/sine multiplicatione huiusmodi nouo-
rum superfluorũ/que nec solidum satis habent
fundamentum cui possit sic cum talibus quis in
niti/quin immineat multiplicis casus periculȝ
cum deuiatione a principali fidei fundamento.
Quemadmoduȝ videmus in simili. in regioni-
bus aliquibus. de censuris et legibus adinuen-
tis circa particulares obseruantias. quandoq̃
necad salutem necessarias/q̃ videlicet sepe pre
feruntur legibus dei et euangelicis/imo et hoc
ipsum manifeste videmus in decretis ⁊ decreta
libus. vnde et seuerius punitur quandoq̃ mo-
nachus sine cuculla incedens/q̃ adulteriuȝ aut
sacrilegiuȝ cõmittens. Et grauius plectit agẽs
contra vnum pape decretum q̃ delinquẽs con-
tra diuinũ ꝓceptum ⁊ euangeliũ. Juxta impro-
periũ christi ad phariseos. Irritũ fecistis man-
datum dei/ꝓpter traditiones vestras.

V Consideratio XXXI

Con sequenter in administratione spi
ritualium quorumcũq̃ directio cor-
dis vtilis est ⁊ valde necessaria/pro-
pter duo principaliter. Primum est
detestatio et ampliatio simonie facta ꝑ aliquos
doctores iuris canonici. Alterum est vsus com
munissimus qui ad opposituȝ esse videtur iuriũ
canonicorum de simonia loquentiuȝ/ita vt nisi
reperiatur exitus aliquis per directionem cor-
dis vix inuenitur inter dispensantes vel suscipi
pientes spiritualia qui tutus ⁊ purus esse vide-
atur. Qua super re editus ẽ tractatulus ⁊ indu-
cta distinctio ꝓpter illos q̃ dicunt committi si-
moniam si dentur spiritualia intuitu vel inter-
uentu alicui⁹ cõmodi tpalis presertim re secuta

V Consideratio XXXII

Itaq̃ resoluẽdo materiã possumus
inuenire distinctionẽ quadruplicẽ ꝺ
intuitu vel respectu cõmodi tẽpora-
lis ꝑ spirituali. potest eni intuitus ferri ad tem-
porale cõmodum. Primo tanq̃ ad precium rei
spiritualis/quasi sit adequatio valoris vni⁹ rei
ad alteram sicut est in emptione ⁊ vẽditione cu-
iuslibet rei. Potest secũdo ferri intuitus/ad cõ-
modum temporale tanq̃ ad motiuũ principale
dandi spũalia. vel ad finem vltimũ in quo sistit
intuit⁹ spiritualia conferentis Potest tertio fer
ri intuitus cõmodi temporalis tãq̃ ad motiuũ
minus principale/vt ad finem subordinatũ sub
vltimo fine. Potest quarto ferri intuitus cõmo
di temporalis taq̃ ad rem debitam iure diuino
ꝑ sustentatione illius qui spũalia subministrabit
iuxta doctrinã xpi ⁊ apostoli. Quoniã dignus
est operarius mercede sua.

V Consideratio XXXIII

Hanc ad ꝓpositum dicamus ꝓ respõ
sione succincta ⁊ solida/ q̃ primus in
tuitus ⁊ secũdus sunt vere simoniaci
de iure diuino ⁊ humano/⁊ si concur
rat error intellectus q̃ scilicet talia possint fieri
sicut in primo dicitur/vel q̃ licite fiant sicut po-
nitur in vtroq̃ modo. tunc incurritur heresis ꝑ
prie dicta si sint pertinaces. Dicim⁹ cõsequẽter
q̃ si ferat intuit⁹ tertio ⁊ quarto modis ille põt
esse licitus. imo etiaȝ laudabilis meritoꝛi⁹ ac de
bitus. hoc tamen attento q̃ obseruetur illõ apo
stoli. Ab omni specie mali abstinete vos Admi
nistratio spiritualium facta sub altero tali intui
tu/nõ appareat fieri ex modo suo/intuitu primo
vel secundo/vt si non prius exerceantur spiritu
alia si nõ ꝑus dẽtur tempoꝛalia. Aut si turpiter
illa vel ista exigantur cũ scandalo ⁊ auaricie no
ta. In quibus vtiq̃ casibus possent hñi suspecti

de simoniaca prauitate sic agentes / ꝛ ꝫ ꝑsūptione iuris vel facti / ꝛ possent ipi in hoc casu tanq̄ tales iudicialiter euocari.

¶ Consideratio XXXIIII

Radit Aristo. q̄ in finibus subordinatis vbi vnus est ꝓpter alterum. reputaꝫ vtrobiq̄ vnum. Hoc dictuz ꝓficit plurimū ad directionez cordis in premissis ꝛ similibus Ut exempli gratia. Vadit canonic⁹ ad ecclesiaz vt lucretur distributiões suas. Aut celebrat curatus missam vel exequias / vt recipiat funeralia. Attendenduz est si principaliter sistat hic vel ille intentionē suam ad lucrum temporale non reducendo ad finem alium principaliorem ꝛ spūalem. Si sic. certuz est. quia est peccatum simonie. Si vero referat ad finem vlteriorem ꝛ supiorem ac bonū. quia scilicet ista lucra tpalia vult recipe ꝓ sustentione sua / q̄tinus nūc ꝛ posteri⁹ occupari possit circa spūalia exercitia ꝑncipaliter. Hec est intētio cordis recta et bona Sed attendat diligenter homo ne mentiaꝫ iniq̄tas sibi. Nō ex varijs signis poterit quis in seipso ꝛ in alijs cognoscere.

¶ Consideratio XXXV

Ꝑ Iisum est aliquib⁹. q̄ si canonicus vadat ad horas lucratiuas. alꝫ non iturus q̄ hoc sit signuz euidens quo ad ecclesiam simoniace prauitatis. ꝛ q̄ intentio talis nequeat esse recta. Attamē hoc non oportet ita semp dici. Alioq̄n sequereꝫ cōdemnatio q̄si totius status tam clericoz̄ q̄ religiosoz̄ atq̄ seculariuz. Constat quipe q̄ nōnūq̄ carthusicē. in certo q̄uentu suo / certas dicent exequias ꝓ certo defuncto. quas saltem ꝓ tali. alꝫ non dicerent si non aliquis inde fructus tēporalis eēt secur⁹. Et iuste. Similiter ē ō alijs religiosis. nec non de secularib⁹ canonicis ꝛ curatis. ꝛ de oī generaliter hoiuz statu i ecclesia dei. Sicut nec opifex ageret q̄ sue artis sunt sine spe lucri ꝓ ōt itaq̄ ecclesiastic⁹ ad eccl'iaz ire sub spe lucri modo p̄dicto etiaz ꝓ tūc nō itur⁹ sine tali spe / sed in alijs se occupaturus dūmodo sit intētio ꝑncipalis directa ad finem supiorem vt tactū est.

¶ Consideratio XXXVI

Ꝑ Otest consequenter ex premissis elici qualiter liceat homini se transferre ad statum clericalem aut religiosū imo ad curaz animarum. aut ad ꝑlaturam quatin⁹ possit habere sustentationez vite sue / sine solicitudine tempoalis exercitij. Ita tamē q̄ illā libertatez vel ocium referat ꝑncipaliter ad honorem dei / ꝛ eius obsequium. suamq̄ ꝛ aliozuz spiritualium salutem ¶ Et si oponitur q̄ nullus potest apetere ꝑlaturam licite ꝛ minus illā querere hac ratione Quia ad officiandū debite in statu prelature. necessaria est gratia dei. de q̄ non potest certus quis esse. an habeat illam Vi detur ergo presumptionis esse ingerere se / Respondemus q̄ fallit hec ratio cuius magnotum sit doctoruz. Quoniam ex simili fieret argumentum q̄ homo non posset apetere aut querere q̄ celebraret missam / vel q̄ eucharistiam recipiat / quia prerequirit q̄ homo sit in gratia alioquin iudicium sibi manducaret ꝛ biberet / quia indignē sine gratia ꝛc̄.

¶ Consideratio XXXVII

Ꝑ Ropter argumentum imediate motum ꝛ alia pretacta. distinguendū est de certitudine prout in quodam tractatulo de preparatione ad missam notatum est Nam alia est certitudo euidentie. sicut est in primis principijs ꝛ in rebus expertis. Alia est certitudo moralis. ꝛ ē que colligitur et traditur ex ꝓbabilibus coniecturis ꝛ signis. Et talis requiritur ꝛ sufficit i casibus p̄missis. Qua ex certitudine mozali potest homo certus esse q̄ ē in gratia aut sufficiēter dispositus ad celebrationē missē. quia videlicet discussit diligenter conscientiā suam nec est sibi conscius de peccato mortali nec de quocunq̄ alio canonico impedimēto. Similiter talis certitudo potest esse in viro ecclestico volente curam siue prelaturam videlicet quia non est conscius sibi quin idoneus sit cum dei adiutorio ad officiū tale exequenduz q̄tum humana sinit fragilitas que nihil perfectum in homine saltem ex omni parte ꝛ beatuz iuxta cōmune ꝓuerbiuz admittit. Scimus tamē ꝓbdolor q̄ ipa certitudo nihilomin⁹ adhuc paucoz̄ est / propterea dixerunt sancti considerātes ea q̄ vt in pluribus accidunt q̄ videlicet in tali appetitu et requisitione p̄essendi sit peccatum. Quis in casu possit esse vt deduximus etiam meritum magnum ¶ Ecce patet ex p̄missis q̄ ad directionem cordis proficit eruditio / ne per scrupulos nimios ꝛ irrationabiles deiciatur sinistroz̄sum nauis a sua rectitudine / vl' ꝓ plus debito relaxationem auertatur dextroz̄suz ꝛ incidat in malū.

¶ Finit.

Incipit tractat⁹ eusdem ō illuminatione cordis / siue de vna ꝑciosa margarita. etiam de ipa sancta Margareta.

Imile est regnum celoz̄ homini negociatoz̄ querenti bonas margaritas. inuenta autez vna ꝑciosa margarita abijt ꝛ vendidit omnia que habuit / ꝛ emit eā Matthei xiij ¶ Una preciosa margarita cui comparatur regnum celorum est calculus ille candidus / in quo ē nomē nouū scriptū q̄ nemo nouit nisi qui accipit / quod beate margarete ꝟginī ꝛ martyri collatum est / sm ꝓ missum xp̄i in Apocalipsi / quia fideliter vixit in mandatis dñi. cuius hodie festiuitas celebraꝫ

inedicula celle nostre/ nomen illud nouū /ē ens simpliciter / vel ens purū vel ens vniuersaliter perfectum/ vel ens quo maius nequit intelligi/ ⁊ tale solus deus/ quo non est maius nomē sanctificandū in seculis. Dicēte deo. Ego sū q̄ sum dum simpliciter p se ponitur stat p solo deo ſm regulam Aristotilis q̄ analogū p se positū stat p suo p̄ncipali significato. Et recte sic dicit quē admodū actus semp prior est potentia / ⁊ perfectum pus q̄ impfectum. Ens quod est deus non plene cognoscit ab alio q̄ ab illo qui accipit dum vicerit/ ⁊ dum victor deduxerit eū in excelsa/ quādo ⁊ vbi videbit deus sicuti est. Nihilominus hic in via cōmunicat eius cognitio imperfecta multis modis. Sed incōprehensibilis ē sicut bi soli. Ens potest vniuoce dici de deo et de creatura/ Sed non vniuocatiōe pfecta sicut nec ens dicit vniuocatione pfecta de accidēte ⁊ substantia. quia non ſm eandem pfectionē/ nec ſm ordinem/ eundem/ lz ratio nominis sit eadem sicut licet res positiua/ quecunq̄ et qualiscūq̄ sit illa supra quaz primū fundatur p̄ncipiū complexū sc̄z quodlibet est vel non est. Ac pinde descēdit ens ad species suas p differētias vsq̄ ad indiuiduа. Rursus econuerso resoluendo venit vsq̄ ad ens p̄muz atq̄ purissimū/ p̄stituēdo agalma pulcherrimū/ atq̄ p̄fulgidam anime margaritā

¶ Ens vniuoce dictum de deo et creatura ſm rationem positiuam incōplexam ⁊ prime intentionis formaliter/ est subiectuz methaphisice. sicut ens dictum ſm rationem positiuam sc̄de intentionis formaliter est subiectū logice ⁊ gramatice/ cuius vtrobiq̄ tractat ō omni ente tam ſme q̄ secunde intentionis materialiter Et hec est ergo omnis philosophice discipline.

¶ Theologia duplex resultat ex ente simplici ter quod est deus. Una naturalis de deo q̄ subalternatur metaphisice ex qua supponit demonstratum/ deum esse. Altera supernaturalis que potest aliquo modo dici subalternari theologie beatorū. Vel ē ipsamet theologia in beatis tā q̄ p̄ciosa margarita. q̄ venditis omnib⁹ emi debet

¶ Theologia beatoruz naturalis p̄ciosior est margarita q̄ alia quelibet scientia specialis / qz tractat de ente primo simplicit / tam ſm rem q̄ ſm rōnez separato/ nō metaphisica aut phisica vt moralis aut rationalis philosopbia/ que sūt de entibus vel non abstractis vt tm p rōnez abstractis ¶ Theologia supnaturalis fideliū via torum p̄ciosior est margarita/ q̄ aliqua quecū q̄ naturalis scientia/ vt merito dici debeat ven ditis omnibus/ hoc est curis alijs derelictis/ cōparari. Est insuper vna vnitate prime veritatis cui semper innititur in credendis/ vt q̄ omne re uelatum a deo est verum ¶ Theologia supernaturalis fidelium viatorum/ consistit principaliter et fundatur in vna et triplici margarita virtutis theologice/ que dicit fides .spes. ⁊ charitas. Sed quo ad intelligentiam comparatur multis modis/ vt per abnegationem omnium/ quasi per vmbraz atq̄ caliginem/ rursus per assimilationem simbolicam. Rursus per viaz causalitatis. Rursus per appropriationem ⁊ supereminentiam. Tandez per mysticam analogiam affectu mentis in deum totaliter transformato.

Una p̄ciosa margarita cuius nomē est purum vsq̄quaq̄ perfectum relucet et inuenit in omnibus creaturis tā q̄ in vestigijs signantib⁹ potentiam. sapientiam ⁊ bonitatem ipius Sed p̄cipue refulget in creaturis rationalibus tan q̄ in imaginibus/ que sunt diuine essentie vt naturę. nedum representatiue sed participes et capaces. Unde recte patet imaginis atq̄ vestigij distinctio. Una p̄ciosa margarita diuini nominis quod est ens simpliciter perfectum/ dum sola refulget in puro corde viatoris/ tunc deforme conspicitur/ teste Gregorio quicq̄d pulchrū offertur ex creaturis. P̄ciosa hec margarita/ que deus est/ sic vna est vt distinctio essentialis nulla sit penitus in eo/ imo nec distinctio formalis ad intra nec extra naturam rei/ nisi tantūmodo distinctio personalis relatiua / que large potest dici realis/ qualis nō inuenitur in aliqua creatura ¶ Una hec p̄ciosa margarita / distinctionum admittit quorūdam nominum/ que cō surgit ex operatione intellectus / per comparationem ad diuersas res seu respectus/ ⁊ ex modis quos fabricat/ cognoscendo creaturas/ vt ex sola distinctōe rationis / dum sibi comparatur ipse deus in quo non formaliter sed supereminenter est omnis perfectio eadem penitus et vnica simplex ⁊ illumiata aliter q̄ in creatura. Exemplum tamen habetur aptissimum de centro spere cuiusdam ignee/ quod stans penitus indiuisibile/ lineas terminat infinitas. Unde potest intellectus varios formare conceptus/ duz scit tales comparare respectus ¶ Una hec p̄ciosa margarita/ distinctionem non admittit essentialem vel formalem/ aut aliquam non idēptitatez inter intellectum diuinum ⁊ humanum/ nec inter psonas ⁊ essentiaz/ nec inter pprietates ⁊ attributa. Sed deus vno simplicissimo et vnico actu illimitato/ supereminenter est itellectus / et voluntas essentia/ et persona/ vnitas/ ⁊ veritas bonitas/ sapientia/ iusticia/ misericordia. ⁊ quicquid de deo dici potest / non habita vel inclusa ad res extra se collatione vel respectu Voluit ꝺ pluries inculcare Dionysi⁹ dicens deum supervitam. super bonitatem. super ens. Una hec p̄ciosa margarita distinctionē admittit diuinarum reuelationū adinuicē/ q̄ ex mō se hñdi facit vt ꝯdictoria verificent de essentia ⁊ ō psona / q̄ essentia non refertur ⁊ tamen psona refertur. qz

videlicet essentia non est per se ꝑmo modo ⁊ cõuertibiliter idem cum persona. non q̃ aliqua nõ idẽptitas vel distinctio sit inter essentiam et patrem. sed bene inter patrem ⁊ filium. nec in creaturis simile reperitur/ quia nullam possibile est esse simpliciter vnam illuminatam/ ⁊ vsq̃ quaq̃ ꝑfectam. ¶ Vigor huius ꝑciose margarite que deus est/ ꝓducit libere cõtingenter tanq̃ ad extra radios aliquos et fulgores. Et nullo modo necessitate finis vel agẽtis/ alioq̃n non esset ens vsq̃ quaq̃ et vniuoce perfectum/ si req̃reret ad esse suum existentiam creature. Et iterum/ si de necessitate ageret ad extra/ nihil posset euenire cõtingenter/ ⁊ cessaret omnis religio Imo ⁊ qd̃ libet ens esset infinitum/ cum fieret naturaliter a potentia infinita. Hoc est stultum dei qd̃ sapientius est hominib⁹ nolentib⁹ intelligere deuz nõ agere quomodolibet ex arbitrij libertate sed necessitate naturali. Vnde obscuratuz factum est insipiens cor eorũ/ vt dicerent mundum eternũ/ cum ceteris erroribus/ et blasphemijs infinitis. ¶ Vigor huius ꝑciose margarite/ candor et decor/ animos cõtemplantium ipam sub nomie entis purissimi rapiũt ad agendum res mirabiles ⁊ ad cognoscenduz res supnaturales/ ⁊ ad diligendum res spirituales cognitas in enigmate. ¶ Vigor huius margarite candor ⁊ decor/ mouent ⁊ attrahunt animos contemplantiũ circulo quodam intelligibili miris modis/ vbi coincidunt tres cause. que sunt efficiens et forma non q̃dem intrinseca/ constituens/ sed exemplaris. ⁊ ipe finis qui mouet/ non vt forma cognoscentis sed vt est res talis i seipa/ quia ipe mouet vt res apetitum non vt est cognitio. ¶ Vigor huius margarite candor ⁊ decor/ possunt allicere ⁊ afficere prius animos contemplantiuz/ ad dilectionem q̃ ad intellectualem cognitionem. sed non sine miraculo spiritussancti se per charitatẽ mirabiliter diffundentis/ ⁊ mentis apicem singulariter inflãmantis. quia ꝓm cursuz naturalis vie intellectus non intelligit non inspecto fantasmate. nec voluntas aliq̃d vult/ obiecto non sibi prius per intellectum presentato/ nisi loquamur de volitione tantũmodo naturali ¶ Preciosior ẽ margarita cognitiõis entis puri q̃ altera cognitio de deo que posset naturaliter adipisci/ imo ⁊ certior est q̃ altera queuis noticia de q̃ditate substantiarum visibiliuz vel inuisibiliũ naturaliter in hac vita/ ꝺ quibus hic intuitiue nihil scimus. et de accidentibus pauciss̃ima/ in quib⁹ aliquando fallacia non contingat. ¶ Preciositas ⁊ certitudo margarite non repugnat cognitioni fidei de diuinis neq̃ meritũ diminuit. Semper enim minor ⁊ obscurior remanet cognitio vie q̃ sit illa quam speramus in patria recepturos. Preciositas huiꝰ margarite non obinde minuitur q̃ ad praxim deducitur diuine dilectionis ⁊ cultus ⁊ laudis. imo finis eiꝰ est huiusmodi praxis. Apostolo teste et christo reuelãte/ q̃ finis legis ẽ charitas/ que colere facit deum ex tota mẽte sine obliuione. ex toto corde. id est. intellectu sine erroze. ex tota anima. id est. voluntate sine contradictione/ ⁊ ex tota virtute sine defectiõe. Vt hec est felicitas initialis huius vie/ ꝑ quã si dederit homo omnem substantiaz suam/ quasi nihil despiciet eam ¶ Preciositas huiꝰ margarite non formatur in nobis de lege cõmuni/ si nõ ab inferioribus sensibus ascendamus ad intelligentiam/ qui est prozius locus ⁊ matrix eiꝰ cuius radicale seminariuz descendat a roze celestis influẽtie/ in prima creatiõe rationalis anime. Secus de margarita fidei/ vel patrie gloziome. Secus de margarita fidei/ vel patrie gloziose/ que supernaturaliter inuenitur atq̃ gratis infusa formatur. ¶ Emitur hec ꝑciosa margarita tanto precio q̃tum habet homo/ si prius illam tota solicitudine quesierit/ in aquis ⁊ littoribus magni maris naturalium studiozum/ per fossiones ⁊ depurationem vehementem/ ⁊ assiduam confricationem sanctarum meditationum. ¶ Emitur hec margarita si prius abeat homo se relinquens/ et vniuersa que habet vendens. et hoc ꝓm hominẽ exteriozem ⁊ humanam conuersationem. Et si redeat homo interioz conuersus ad cor sue mentis/ vbi gignatur. nutriatur. depuretur. vegeteꝫ. ⁊ augeaꝫ. transformatus de claritate in claritatem/ vsq̃ ad perfectionem habẽdam in celis ¶ Emitur hec margarita tanq̃ sufficiens possessio cordis/ quia per eam ⁊ in ea possidetur non terra solum. non celum solum. Iz dominus terre ⁊ celi celozum. Qui si non sufficit nisi minus terre ⁊ celi celozum. ¶ Emitur vbi. nimis auar⁹ es. imo iam nihil es. ¶ Emitur hec margarita conuenientius in solitudine. conseruatur illic insup suus candor aptius q̃ in vrbium tetra fuligine. Hec dum confricata fuerit manibus assidue meditationis calescit/ ⁊ scintillat/ ⁊ deuotiõis igne inflãmata refulget ¶ Qua super metaphoza placet inferere ꝓsiderationes xij. que sequũtur. ¶ Scintilla est modica pars ignis vel ignita re decisa volitans ⁊ emicans ad corpus extinctum. et sicut ad materiã forma ¶ Sicut ignis transsumiꝫ ad significandum deum. sic omnis creatura scintilla quedaz dei similitudine dici potest. ¶ Sicut ignis transsumptiue dicitur lex ignita dei. sic omnis particula legis dei que lucet ⁊ ardet scintilla cõgrue nominatur ¶ Puriss̃imũ quod in omni creatura presertim cognoscibilis vel cognoscitiua repit scintilla dici poꝛest Vnde superioꝛ pars aie rõnalis sind erisis appellaꝫ ¶ Rei cuiuslibet sua scintilla magnas in suo genere vires habet. Sicut ex igne scintillula decisa/ magnam siluã incendit. ⁊ scintillantes spũs animales magnos interius ⁊ exterius effectus ostendũt/ maxime per oculos

Cum scintilla rõnis vel intellectus extincta est cum igne suo cognitiuo/ ꝙsequens ẽ vt nihil scintillare videatur. Juxta qualitatem scintille cognitiõis lucẽtis ⁊ ardentis/scintillatiões rerũ cognoscibiliũ ⁊ amabiliũ suscipiunt. videlicet amoris lucẽtes scz ⁊ ardentes frustra fiũt habẽtibus extinctas penitus scintillas apꝛehẽsiuas ⁊ affectiuas. iuxta illud. Frustra fiunt ꝟba surdo. sic de coloꝛib⁹ ceco. sic de amoꝛibus nõ amatiuo. Scintillationes que videri vel sentiri in sua puritate non possunt/ab oculis ⁊ tactu debilibus/debent sub quodam moderamine cuiusdã interpositionis per obumbꝛationẽ vel distantiam ꝓsentari vel sensui ostendi. Scintillationes ꝟboꝝ dei ꝙtumcũ ꝙ lucentes vel ardentes mox extinguũtur dum ad cõgelatas ⁊ extinctas mentes puenerint/nisi spũs sanctus afflet ⁊ fluent aque. Scintillationes amoꝛis ex se viuaces non ꝓfert nec recipit frigidũ de se pectus sed dominus est qui dat voci sue vocem virtutis. alioquin totum fauilla est ⁊ cinis extinctus Hec⁹ vbi ꝑciose margarite candoꝛ per inflãmationem rutilat charitate. Cuius lampades sunt lampades ignis ⁊ flãmarum/quam aque multe non poterunt extinguere/nec ex ꝙsequenti margarite nostre succense claritatẽ penitus offuscabunt. instar lapidis cuiusdaꝫ qui semel accẽsus nequit extingui. Senserat aliquid tale qui dicebat. Quia inflãmatum est coꝛ meum ⁊ renes mei cõmutati sunt. Sequit. Defecit caro mea ⁊ coꝛ meum. deus coꝛdis mei ⁊ pars mea. deus in eternum. O certe pars optima o vna illa quam petiit ⁊ quesiuit a domino rex ꝓpheta. Pꝛo hac vnum est necessarium. hac vna ꝓciosa margarita quã nobilis virguncula pastoꝛalis inter nutricis oues iuenit. quaꝫ ꝓpꝛio sanguine tinxit ⁊ cõparauit nomine margareta. cuius hodie celebꝛitas agitur in edicula seu capella/qua tanꝙ loco celle ⁊ solitudinis vtiẽ exiguitas mea sicut nicicoꝛax cecutiẽs in domicilio. vel sicut passer solitarius in tecto. Pꝛo cuius ꝟginis rememoꝛatione notare fuit animꝰ pauculas cursim cõsideꝛationes/non aperiẽdas omnibus/⁊ hoc sub metaphoꝛa margarite/tibi pater ⁊ frater q̃ margaritũ in deo christianissimi regis francie vtpote cõfessoꝛ eius rutilas ꝓciosũ. Pñ vale. Scriptũ lugduni die ⁊ loco ꝓdictis. Mo. cccxxxiij.

Finit.

Tractatus eusdem

de oculo.

Quisi sũt discipuli viso domino/ ꝙbus ante dixerat. Beati oculi qui vident que vos videtis. Et nos de oculo multiplici quo viderunt eu⁊ differamus aliquas ꝓpositiones seu cõsideratiões sub numeꝛo q̃dꝛagenario sue ascẽsionis tempi consecrato/q̃s poterit ꝓlixius elucidare cõmentu⁊. Et ꝑmo de oculo in seipso. Postmodum de ipso obiecto tandem de actu suo ⁊c.

Oculus generaliter acceptus. est vis perceptiua rei per suam vel alterius illuminationez. qꝛ sicut omne qꝺ manifestaꝫ lumen est ꝟm apostolũ sic omne qꝺ manifestationẽ percipit oculꝰ dici potest/qꝺ generaliter fit tribꝰ modis/intellectualiter scz ⁊ rationabiliter/⁊ sensualiter.

Oculus intellectualis ẽ vis perceptiua ⁊ abstractiua reru⁊ ⁊ motu et materia/hoc est ab hic ⁊ nunc/⁊ a motu cõtinuo/ sine complexione vel discursu. Qui triplex est diuinꝰ/angelicus ⁊ humanus. Diuinus est ille quo respexit deus humilitatem ancille sue. De quo sapiens. oculi domini lucidioꝛes super solem.

Oculus sensualis est vis perceptiua rerum/ per pꝛopꝛiam vel alienam speciem cum motu/⁊ continuo: hoc est cum hic ⁊ nunc/ vel non sine illis. Et hic triplex est /exteꝛioꝛ ꝓpꝛius extensus ad quinq̃ sensus. Interioꝛ cõmunis vel imaginatiuus i interioꝛi parte cerebꝛi. superioꝛ fantasticus vel estimatiuus vel cogitatiuus/qui rationalis vel rationatiuus in homine dici potest/i media cellula ⁊ memoꝛatiuꝰ in postrema.

Oculus carnis exteꝛioꝛ ꝓpꝛie dictus /pficitur ex rebus q̃ sũt lux ⁊ lumẽ/ coloꝛ ⁊ species eiꝰ necnon cõuersio anime cognitiue super species lucis ⁊ coloꝛis/⁊ ita ꝓportionabiliter ꝺ quattuoꝛ alijs sensibus diceꝛeꝯ.

Oculus carnis exteꝛioꝛ dicitur intuitiue vel obiectaliter videre seu ꝓcipere rem aliquã dum res illa mouet in obiectali ꝓsentia per ꝓpꝛiaꝫ speciem ⁊ imediatam/etiaꝫ dum perijt res obiecta/nec fallit hic oculꝰ sed supꝛioꝛ si iudicat rem ꝓsentem dum sola species eius adest.

Oculꝰ carnis interioꝛ est vis ꝓceptiua reruꝫ ꝙ ꝓpꝛiaꝫ speciẽ sed mediatam. id est. a sensibus exteꝛioꝛibus imediate deriuatam /aut dum accipit rerum similitudines tanꝙ veras res quarũ sũt species/⁊ fallitur mille modis tam somniãs q̃ vigilans dum fuerit ⁊ reuerisat.

Oculus carnis superioꝛ est vis ꝓceptiua rex R ꝙ compositionẽ ⁊ diuisionẽ specierũ ⁊ intentionum ab eis deriuatarũ a sensibꝰ ꝓpꝛijs ⁊ cõmunibꝰ ꝙ abstractionẽ insuper ⁊ discursum.

Oculꝰ diuinꝰ est vis perceptiua oiuꝫ sine specie extranea/sine cõpositiõe vel diuisione/sine quo cunq̃ discursu/sine q̃cunq̃ distinctione reali vl ex pte rei/diuinis relationibꝰ exceptis/⁊ ita distinctiones idearũ fundaꝫ supꝛa rebus adextra obiectabiliter acceptis ꝙ operationẽ intellectꝰ.

Oculus angelicꝰ est vis perceptiua sine actu distincto a substantia sua / per species rex vl innatas vl acq̃sitas/tã sine discursu q̃ cũ discursu

tam incomplexe q̄ complexe. Necnō vniuersaliter ⁊ distincte/⁊ hoc p̄ species tā inditas a deo q̄ a rebus vt videl acceptas ſz aliter q̄ per ſensum. Alioquin difficile eſt ſaluare punitiones demonū ⁊ ſeparatarum animarū/cognitiones inſuper ſingulares angelorum / necnon locutiones inter ſe/⁊ nobiſcum.

¶ Oculus intellectualis human⁹ eſt vis perceptiua rerum per modū intelligibilis oculi angelici/ſed vigore longe diſſimili p̄ ſtatu vie aut ſeperationis eius a corpore ſiue cauſentur ſpecies ab influxu diuino/ſiue recipiantur a rebus p̄ intellectum irradiantez ſic pereas/ put hic intellectus noſter irradiat ſuper fantaſmata/⁊ oculos catti ſuper colores.

¶ Oculus itellectualis hūanus extinctus fuit ſm̄ hugonem/ſicut oculus carnis infect⁹/⁊ oculus rōnis cōtenebratus adam peccāte/dū cōparatus eſt iumentis inſipiētib⁹. et ſimil factus ē illis. Nec reparari poteſt oculus iſte triplex ſine v̄bo incarnato qđ eſt lux vera illuminās omnem hominē venientem in hunc mūdum /⁊ fide purificans corda noſtra.

¶ Oculus amoris tot modis dicit quo potentiam affectiuā vel appetitiuā ſeu volitiuam /quot modis dicit ocul⁹ apprehēſiuus vel animalis vl̄ intellectiu⁹. Et ita ſūt oculi duo ſponſe ⁊ ſponſi in canticis/cognitionis ſue ⁊ amoris. q̄bus penetrat afficit ⁊ vulnerat ad amorem.

¶ Obiectū cuiuſlibet oculi/eſt ens in ſua generalitate vel analogia ſuſceptuz. ſiue viſio ſit naturalis ⁊ apprehēſiua/ſiue ſit affectualis ⁊ appetitiua.

¶ Obiectum oculi diuini eſt eius eſſentia in ſui puritate recepta/ſiue viſio ſit eſſentialis ſiue perſonalis ⁊c̄.

¶ Obiectū oculi angelici attingibile p̄ naturaz eſt ens creatū/⁊ p̄ gr̄e lumē eſt cū h̄ ens increatū

¶ Obiectū oculi humani intellectualis dum ſeparatus eſt a corpore/ ꝓporcinatur ſibi tā q̄ oculo angelico. ſed longe inferiori modo /⁊ non niſi p̄ diſpenſationē/vel gr̄am vel gloriaz. Et ita nō fruſtra collocata ē anima rationalis in corpore/ ſed vt iueniret ſeipam/⁊ perfectius deuz cognoſcere poſſet/⁊ amare ⁊c̄.

¶ Obiectuz oculi intellectualis dū eſt in corpore nōn ē de lege cōmuni /niſi fantaſma in corpore/aut ſaltē fantaſmate ⁊ p̄fantaſma.

¶ Obiectum oculi intellectualis humani dū eſt in corpe/frequēter habet fieri gratiam ſine concurſu fantaſmatis/vt in raptu/vel reuelatione/ vel ſupmentali affectu /aut forte naturaliter / ſed in trāſitu ſolo. inſtar fulgoris corruſcātis.

¶ Obiectum oculi carnis exterioris/eſt ſenſibile p̄prium cuiuſlibet ſenſus exterioris/q̄uis generalius capiendo lux q̄dam ſit obiectum oculi exterioris/vnde viſio dicitur de qualibet ſenſatione/vt vide qualit̄ hoc ſonat aut redolet. omnis enim manifeſtatio lux quedam eſt/⁊ eius p̄ceptio viſio dici pōt.

¶ Obiectum carnalis oculi exterioris poteſt p̄cipi quandoq̄ ſe abſente per ſpeciem in ſenſu retentam/⁊ ſine ſua ſpecie naturaliter nō ſentitur Nec p̄prie dicendum eſt obiectuz intuitiue ſentiri ſe abſente q̄uis ita reputetur.

¶ Obiectum carnalis oculi iterioris qui cōmunis dicitur/eſt ſenſatio cuiuſlibet ſenſus exterioris cū ſenſibilib⁹ cōmunib⁹/ qui ſunt numerus/ q̄titas/figura/motus/⁊ quies.

¶ Obiectuz carnalis oculi ſuperioris qui cogitatiuus vel eſtimatiu⁹ dicitur /vl̄ ratiocinatiu⁹ in hominib⁹/eſt fantaſma vel imago/ vel forma vel ſpecies ab imaginatione cōiuncta ſenſui cōmuni recepta vl̄ inſpecta/aut a memoria que poſterior eſt reſeruata.

¶ Obiectum carnalis oculi ſuperioris non eſt ſimplicirer ab vna reflexibilis ſpecie ſuſceptum ſed p̄ varias cōbinationes/ ⁊ deductiones ⁊ abſtractiōes/⁊ diuiſiōes/⁊ reſolutiōes p̄ſtitutū

¶ Obiectum tam mentalis q̄ carnalis oculi/ſic ſe videtur habere/q̄ oculus perfectior ⁊ ſanior/ ip̄z percipere poteſt nobiliori modo q̄ imperfectior/qui modus perfectionis iuxta p̄dicta diuerſus ē ⁊ multiplex. Ac p̄inde poteſt cognoſcere intellectus eminēter omia que ſenſus vidēdo/ audiendo/olfaciendo /guſtādo /contrectando/ ſuo modo/q̄ nobilior eſt purior/ pulchrior/ atq̄ ſuauior/q̄ in ſenſu/ſicut ſenſus cōmunis nō cognoſcit q̄ p̄prius omnis ⁊c̄.

¶ Viſio dei mētalis habetur triplex/ quedam eſt facialis ⁊ intuitiua/quedam ſpecularis ⁊ abſtractiua/quedā nubilaris ⁊ enigmatica. Cōformiter ad triplicem cognitionē meridianam/matutinā ⁊ veſpertinā. p̄ma vt ſol. ſcōa vt luna. Ter tia vt auroza. Additur q̄rta quam poſſum⁹ anagogicā ſeu myſticā nominare q̄ conſiſtit in amoris vitali p̄ceptione.

¶ Viſio dei facialis ⁊ intuitiua non habeł a creatura angelica vel humana p̄ naturā ⁊ per gratuitam illuminationē. Si v̄bo ſit aliqua que medial inter intuitiuā ⁊ abſtractiuā noticiam que ſcz p̄ſente obiecto ſit intuitiua /et abſente ſit abſtractiua /nō eſt a p̄babilitate alienum.

¶ Viſio dei facialis/poſita eſt per doctores tripliciter fieri. Uno modo q̄ de⁹ ip̄a formalis viſio creature. Alio modo q̄ eſſet obiectū ſine alia media ſpecie. ſed non viſio. Tertio modo q̄ eſſet obiectū imediatū/⁊ tamen mediāte ſpecie videreł cū lumine glorie potentiā eleuāte ⁊c̄.

¶ Viſio dei facialis haberi poteſt vl̄ ad ſempⁿ vel ad perpetuum/⁊ inter poſitiones de modo/ viſionis huius ſecūda p̄ius enumerata p̄babilitatem magis habet.

Visio dei specularis et sincera/que dicitur abstractiua non intuitiua/vel imediata. habita est ab angelis ⁊ hominibus pro statu nature primitus institute ante collationem glorie/licz diuersimode in vtrisq;.

Visio dei specularis ⁊ sincera/concessa ē hominibus mūdis corde ꝑ lumen gratie specialis/dum cognoscit deus sine motu ⁊ cōtinuo. id est absolute siue hic ⁊ nūc/⁊ aliquo fantasmate/sed in conceptu ꝓprio dei ⁊ absoluto.

Visio dei specularis ⁊ sincera/nō acquiritur ab hominibus modo naturali/nisi p̄uijs creaturarum visionib⁹ multis cuz abstractionib⁹ resolutionibus multipliciter factis/cum studio vehementi/imo talez posse haberi naturaliter pro statu p̄senti negāt sicut nec lux pura videri pōt nisi in corpore terminato.

Visio dei specularis ⁊ sincera/longe facilius acquiritur ꝑ fidem/spem/⁊ charitatem cum vita conformi/purificante mentis oculum/q̄ꝫ ꝑ solas phisicas disciplinas/acquirit ⁊ post raptū qualis esse potuit visio pauli reflexa supec actū/quo intuitiue vidit deuz. Et a pulcherrima mulierum etiam dum hic viueret non videtur p̄uilegium hoc abnegandū quam a nullo illustriuz Damascenus dicit vinci.

Visio dei specularis et sincera/non habetur cum certitudine sine resolutiōe ad exemplar primum/qd est deus/imo nec aliqua veritas aliter cognoscitur infallibiliter ⁊ ꝯstanter/ꝟm intentionem Augustini multis locis.

Visio dei specularis ⁊ sincera/nō habetur h̄ in via ꝑmanenter ⁊ fixe/quia vix hora dimidia fit in celo mētis silentiū. dum incursu tot fantasmatū turbatur cordis sabbatū. ⁊ confusa sunt h̄ omnia. spes metus. meror gaudium

Visio dei nubilaris ⁊ enigmatica/concomitatur quālibet aliam cuiuscūq; rei visionē. sicut colorū visioni. comes est visio lucis seu luminis ita nihil videre possumus/nisi per irradiationē diuini luminis directe vel oblique absolute vel confuse/se monstrantis.

Visio dei nubilaris ⁊ enigmatica/habet̄ certissime ⁊ securissime ꝑ fidē mediatoris dei ⁊ hominū poti⁹ q̄ꝫ ꝑ phisicale studiū/habet̄ etiā ꝑ viam abnegatiōis mō q̄ tradit̄ a diony. quem ob hoc vocat tenebras atq; caliginē. quia fit ꝑ priuationē sicut tenebra priuationem lucis dicit.

Visio dei que nomiari potest anagogica per amoris oculum/facilius obtinet̄ in via q̄ꝫ visio specularis sincera. quā nec oportet p̄cessisse nec comitē esse i mystica visione/sicut nec intuitiuā visionē/sicut canis cecus odorat p̄dam suam.

Visio dei anagogica/habet̄ ꝑ theologicā mysticam/docentē ignotis ignote ꝯiungi sub diuina caligine/q̄uis sine corpore a fantasmate/dū amor intrat vbi cognitio foris stat/sufficit oculo amoris q̄ oculus cognitionis mōstrauerit ei dilectum suum etiam sub enigmate fidei seu cōfuse. qui posuit tenebras latibulū suum/qd sub intrans amor dicit. Et nox illuminatio mea i delicijs meis.

Visio dei qualiscūq; non sufficit viatorib⁹ ad glorie cōsecutionem. sed necessaria magis est diuinorū impletio mandatorū/qui eni dicit se nosse deum et mandata eius non custodit mendax est/qui autem sic fecerit ⁊ docuerit homines/hic magnus vocabitur in regno celorum/vbi visio et tota merces/et gaudium plenum.

Finit.

Tractatus eiusdem

de remedijs contra pusillanimitatem/scrupulositatem. deceptorias inimici consolatiōes et subtiles eius temptationes qui nōnullis videt̄ gallice ab ipso primū conscriptus et ab alio in latinum translatus.

Qui pusillanimis est et pauidus cauere sibi debet a nimio timore. Si eni cor suum ⁊ naturalia sequitur/ad desperationē vl̄ nimiam mentis deiectionem ꝑueniet. Timor ē vtilis duris ⁊ dissolutis ac remissis. quia timor terret ⁊ custodit. Timoratis vero atq; pauidis/si accedat timor ad peccatum eos adducet. Unde conuertere se debent magis ad consolatoria ⁊ dulcia q̄ꝫ ad cōtraria. Contrarijs enim contraria curantur/frigida calidis tēperantur/⁊ calida frigidis. Stultus vero esset qui calorem calori ⁊ frigus frigori adijceret Ortus irrigatur siccitat̄ tempore/ꝟ satis complutus nō amplius irrigatur. Qui vero scit excolere ortum suum. imperitus est si nesciat excolere animā suaz. Anima enim plus q̄ꝫ ortus. imo plus etiam q̄ꝫ corpus Unde ꝓ regula generali habendū est. vt in quacunq; temptatione de qua impugnamur semper cōtraria obijciamus. Sic eni conquesti sunt demones de q̄dam monacho q̄ ip̄os cōfūderet/quia cum ipsi eum vellent extollere/ip̄e se deprimebat. ⁊ cum eum in desperatiōez niterētur impellere. ip̄e ad spem se erigebat. Aliqui per cordis pusillanimitatem putant se desperare cum non desperant. sentiunt enim motus desperatiōis per pusillanimitatē cordis. ⁊ hunc sensum putant consensum. Sed q̄tumcunq; sentiāt/etiam si quasi operiantur hac temptatione. q̄diu ratio cōtra tradicit nec cōsentit. hi tales charitatē nō amittunt. Ignis qui in die ardet/in nocte operiri solet cineribus a q̄bus ita extinguit̄/vt tamen mane alterius diei scintilla aliq̄ inueniatur. q̄ scintilla dum queritur/lz lateat/nihilominus tamē ibidem inuenitur et de eadem modica scintilla tam vehemēs ignis reparatur sicut prius. Ita

de scintilla charitatis/que q̄tūcunq̄ operiatur
tēptationib⁹/si intentio hec maneat in ipa vt ad
hereat deo/t nullaten⁹ ꝓsentire velit alicui mor
tali peccato/viu⁹ remanet secure ipe ignis cha-
ritatis/q̄ postea tam magn⁹ erit vt pus ¶Exem
plum aliud non dissonū a ꝓposito de pugile in
duello/qui q̄tūcunq̄ deijciat t ꝓcuciatur/ non
reputat victus nisi ꝓsentiat dicēdo Reddo me
victuz. Sic nec spūs hominis vincitur a diabo
lo/nisi cōsensus voluntatis adueniat. Clamān-
dumq̄ ē in huiusmodi tēptationū cōflictu. Do-
mine deus meus fac mihi ſm iudiciuz t affectū
rationis/t non ſm illud qđ in sensualitate versa
tur. Siliter dico de omni tēptatiōe. Non enim
iudicatur homo ſm sensum vel sentimentū car-
nis/sed ſm sensum rōnis t voluntatē aie.

¶Duplex enī volūtas est in homie siue duplex
lex sicut dicit ap̄s. lex carnis scz t lex spūs. Un
de t idem apostol⁹ dicit se ꝓcupiscere ſm legem
carnis t carnaliter delectari cōtra spūs volūta-
tem. sed qz illud qđ cōcupiscebat nolebat t con-
tra voluntatem hoc faciebat. imo vt magis pro
prie loquar non faciebat illud sed magis patie-
batur/ideo dicebat. Ego non operor illud ſ qđ
habitat in me peccatū. itaq̄ quicūq̄ temptaris
carnali cōcupiscentia. desperatione. ira. rācore.
inuidia. aut alio quocunq̄ peccato q̄diu ratio
tua nō vult huiusmodi/sed vt potest reluctatur
t libēter exonerari vellet ab impugnatione tam
pestifera. non tu agis illō sed magis videris pa-
ti/vnde nec iudicaberis ſm huiusmodi peccati
sensum/sed ſm rationis t voluntatis cōsensuz.
Si ille aduenerit iudicandū te scias. ¶Et quid
mirum si duplex in homine reperiatur volūtas
quarū velit vna altera quodāmodo nolit. cum
t ī ipo redemptore nostro duplicez fuisse quoq̄
voluntatē. vnaz qua voluit calicem passionis a
se trāsferri. t aliā qua iuxta dei patris volūtatē
voluit pati/videat. ita ptz vt non te deijciat vo
luntas sensualitatis adhereat fidelit deo volun
tas spūs t rōnis in te/t nō timebis.

¶Tene super hoc exemplū mulieris neq̄ quā
nunq̄ cogere ad hoc valuit vir suus vt taceret.
nam cum ꝓiecta in scenum siue lutuz/t quasi to
ta inde cooperta t cōclusa/inquireret a viro an
non adhuc sileret. Conuersa ad eum voce proca
ci/put poterat/respondit. Non adhuc sileo. ita
ergo t tu cum tot⁹ inuolutus luto fueris tēptati
onum. noli cedere/neq̄ victum te reddere/ſ cor
de t ore clama contra impugnantes te tēptatio
nes. et dic Adhuc non sileo/adherendo domi
deo meo. Et retinebis innocētiā/sicut mala illa
mulier retinuit suā nequiciā.

¶Audi adhuc amplius consolatoriū verbum.
Quicūq̄ peccato tēptaris prealijs acrius tāto
si legitime certaueris coronaberis a deo glorio-
sius. Et tēptatus habebis p̄miū duplex/vbi nō
temptatus p̄miuz es habitur⁹ simplex. Et q̄to
plus sentis alicuius peccati fatigationez. tanto
amplius si non cōsentias consequeris inde pec-
catorū tuorū purgationez. Et qz in huiusmodi
conflictu/cum quis temptat/contingit vt plura
cōmittantur venialia. Ita etiam ecōtrario/con
tingit ſm doctores cōmuniter/vt pena illa quā
sustinet in resistendo/deleat penaz venialib⁹ de
bitam ex vna parte/t ex alia parte crescat meri-
tum ꝓpter pugnam contra vitia t laborem p
virtutibus.

¶Sicut igit iuxta premissa/sensus peccati seu
temptationē ad peccatū/homini nō nocet ad sa
lutem. nec a charitate dei sepat q̄diu sensus nō
cōcurrit. Ita quoq̄ ex simili sensus deuotionis
seu sentimentū spūalis dulcedinis t consolatio
nis/non assecurat hominē ipm fore in statu gra-
tie gratum faciētis. Nec reddit eum pfectiorem
ex hoc alijs/neq̄ deuotionis gratia huiusmodi
sublata/eundē reprobatū a deo iudicat/nec etiā
impfectiorem ceteris facere ꝓualet. pares quip
pe esse possunt in charitate corā deo. t ille qui
spirituali cōsolatiōe pfunditur/t ille qui ea pri-
uatur. imo si diligenter pensēt/magis periclita-
ri poterit qui deuotiōis dulcedine fruitur/q̄ is
cui hec denegatur. Ratio: quia si consolatione
huiusmodi fungens de gratia tali cōfidat/t sui
impfectum exinde considerare negligat/sua de-
uotione erit deo potius remotior q̄ ꝓpinquior
ꝓpter suam p̄sumptionem t fatuam confidenti
am. Aridus vero t spūalis dulcedinis vacuus
attamen p deuotione laborans/et id quod in se
ē faciem/lz corde quasi frigido/t spiritu tepido
debitum suum deo soluens/cum suū ꝓius vilifi-
catione/t diuine miserationis magnificatiōe po
terit ꝓpter sui humiliationē/deo multo fore ac-
ceptior/t p̄ alio in merēdi statu maior. dūmodo
tamen conetur non negligere quod in se est/sed
p gratia cōsolatiōis laboret sine fictione. Sede
at ergo necesse est aridus iuxta viam t mēdices
a domino Jesu trāseunte lumē gratie Et q̄uis
turba malarum cogitationuz importune instet
vt taceat/ipse nihilomin⁹ multo magis clamet/t
succlamet donec lumē a dño recipiat Et si sic lu
mē|gr̄e a christo humiliter mendicādo tandez re
cipere meruerit. nō dubiuz q̄n magis meritorie
q̄ si sponte t sine laborū certamie quasi inueni
set. Si tamen in humilitate pseuerans cum gra
tiarū actione recognouerit non suis meritis nec
p̄cibus aridis. sed mera dei ex bonitate gratiaz
cōsolationis collatam gratis. Oratio anime ta-
lis non est pura sed dura. t q̄uis non dulcis ta-
men fortis. vnde ceteris paribus ipa apud deū
tantū obtinere poterit sua dura fortitudine/sp
tum alterius oratio sua deuota dulcedine. put
innuere videtur beatus Bernardus super il-
lud psalmiste. Delectare in domino et dabit tibi

petitiones cordis tui. Non est inquit hoc dictū de affectu. sz de exercitio. Ille enī bene hec impler/q̄ delectari conat/ꝛ si non pertingit ad hoc vt delectetur/ꝛ viribus hoc agit/qđ ille qui delectationē hanc ꝓcepit. Non ergo incaute quis sequat huiusmodi dulcedinū sentimenta: ꝛ sensibiles in orationib⁹ suis cōsolationes. nec ꝓsumat se ꝑm talia a deo exaudiendū. sed magis ꝑm ratiōis sue ꝛ voluntatis iudiciū/ qđ de⁹ ꝓxta diuinū ꝓmissum accepturus quādoq̄ iudicet/id qđ postulat. vel aliud qđ vtilius diuina ꝓuidentia eidem fore cognouerit/ si fideliter ꝛ seueret. Addenduz hic videt non incongrue tuus pensat. maneatq̄ in illis terminis /scz q̄ iu- nonnūq̄ simplicibus deuotioni vacare quetrentibus/huiusmodi spūalium cōsolationū subtractio sit vtilioꝛ q̄ concessio. maxime eis q̄ non dum exercitatos habent sensus ad discretionez boni ꝛ mali. nec aduertere norunt quomodo pepe angelus tenebrarū trāsferre se solet in angelum lucis/vt decipiat. Ꝓro qua clarius intelligendo sciendū q̄ anima rationalis que essenti aliter indiuisibilis ē/duob⁹ modis suas exercet operationes. Aliquas videlz sine organis seu instrumētis corporeis saltem imediatis. Et aliqs cum huiusmodi corporeis organis. Et ꝑm hoc diuidi cōsueuit potētialiter in partez superiorē que etiam mens vel spūs dicit. Et in partem inferiorem que sensualitas nominat. Prima autē ꝓortio anime in tribus consistit potentijs/scilicz intellectu seu ratione/ voluntate/ ꝛ intellectuali memoria. In quib⁹ illa sūma maiestas. gloriosissima trinitas. ꝑm cōmuniter loquentes creauit hominez ad imaginē ꝛ similitudinem suam. Secūda vero anime ꝓortio cōsistit in potentijs sensitiuis. tam exteriorib⁹ q̄ interiorib⁹ et appetibili. Juxta itaq̄ ꝓmissa/notandū q̄ q̄libet spiritus de sui natura nisi diuinit⁹ ꝓhibeat/ cuilibet illabi potest corpori. ꝛ circa ipm siue in ipo operari. hoc enim ꝓuilegium inditum est nature spirituali/supza naturam corporeaz. Unde sequit q̄ angelus bonus vel malus potest operari i nobis sensibus/ꝛ sensitiuis appetitibus/ eo q̄ sint corporei ꝓpter organa. Unus tamē spirit⁹ creatus. non potest illabi alteri spiritui/quia sicut in corporalib⁹ impossibile est fieri penetrationē dimensionū iuxta philosophos/sic ꝛ in spiritualibus impossibile est fieri illapsus spirituuz iuxta theologos. Et hoc est qđ dicit Augustin⁹ in de fide ad Petrū vbi inquit. Singulis spiritibus ineſt terminus quo a se inuicem distinguūtur. ꝛ vnus in alio non est. Ex isto sequit q̄ diabolus non potest intrare partē anime superiorē/sue ipius anime essentiā. Patet. quia anima est spiritus indiuisibilis ꝛc. Et per cōsequens etiā nō potest imediate in ipam operari/cum omnis operatio fieri habeat per contactum. Et hoc est qđ venerabilis vult Beda Act̄. v. super illo loco vbi petr⁹ ait Anania / cur sathanas temptat cor tuum. Dicit enim sic. Notandum q̄ mentez hominis iuxta substantiaz nihil implere potest nisi creatrix trinitas ꝛc. His itaq̄ ꝓmissis bene cōsideratis. poterit faciliter attēdi/quātis periculis expositi sum⁹/ꝛ q̄ diuersimode nobis illudere possunt spūs nequā/etiam simulata specie boni. vt finaliter nos decipiāt incautos ꝛ ad mala perducāt. vt beatus Augustin⁹ in de ciuitate dei in diuersis locis ꝛ maxime. xviij. ꝛ xxj libris clare ostendit. Possunt nanq̄ vt tactum est sensib⁹ nostris illudere. possunt etiā imittere diuersa fantasmata. q̄bus/si sensualiter delectabilia fuerint/alliciant ꝛ inclinent appetitū nostꝝ ad illicita. vel q̄b⁹ si tristitia fuerit/appetitum nostrum deterrēdo. a bono retrahant ꝛ ꝓpter difficultates experimētaliter imissas. impediāt totaliter. ita vt a bono inchoato vel inchoādo penitus ꝓpter sensibiles grauitates desistamus. Rursuz quoq̄ imutare possunt nostrū appetitū sensitiuū ꝑ hoc/qđ aliquā facere valent imutationem circa eius organū. Sic nanq̄ volentes deo non ꝓhibente aliquē incitare ad libidinez/ possunt causare circa renes aliasq̄ corporis partes. vbi libido sedē tenet/aliquā vehementē calefactionē. Et volentes in aliquo ꝓuocare vtutem irascibilez. possunt deo ꝑmittente ꝓcurare ebulitionē sanguinis ei⁹ circa cor ꝛc. Sicq̄ mirabiliter de fame. siti. somnolētia. ꝛ alijs humanis passionib⁹ appetit⁹ sensitiui intelligāt/ quaꝝ omniū passionuz causas diabolus non ignorat ꝓpter nature sue subtilitatē. Licet nanq̄ a gratia ceciderit naturalia tamē non amisit. Et si ꝛ cut angelus malus huiusmodi causas passionū admouere in homie potest. Ita quoq̄ angelus bonus. easdem amouere ꝑualet. vt hominē a tēptatione liberet /imo credo qđ et angelus mal⁹ eas possit deo ꝑmittente. ꝛ angelo bono nō resistente/in homine remouere. dūmodo speret per hoc hominē periculosi⁹ posse decipe. atq̄ ad peiora mala ꝓducere. ꝓut quādoq̄ comptum est. Potest etiam spūs malign⁹ naturā nostram corporeā ꝛ totaz anime portionē inferiorē/multa tranq̄llitate fouere. ꝛ eam delectare gaudijs. ꝛ apparēte voluptate / siue ficta ꝛ sophistica dulcedine/q̄bus homo incaut⁹. ꝛ spūalium fallaciarum inexptus. ad tm̄ allici poterit/ vt etiaz tādem in viribus anime supioꝛibus multum inde gaudeat/ ꝛ magna quasi in toto homine cōsolatione perfruatur. ita q̄ homo vix credere possit aliud q̄n a deo fore tanta suauitas. cum tamen certissime quādoq̄ sit ab humani generis inimico. Qui hāc causare tēptat nōnūq̄/ vt hominē per hoc in supbiam erigat. nōnūq̄ ꝛo vt boiez

per indiſcretionem ꝛ abuſionez huius decepto
rie cõſolationis in veſaniã aliaq; mala finaliter
deijciat. ¶ Diligẽter tamẽ contuendũ q̃ ſpirit⁹
malus nõ poteſt imediate temptare hominẽ in
pte anime ſuperiori.cum ſibi non illabik̃ put ſu
pra tactũ eſt.q̃uis poſſit mediate. Nõ tunc fit/
cum intellect⁹ ſeu ratio incaute conſentit fantaſ
matibus illis.q̃ ſibi illuſus ſenſus repſentat.nõ
debite ſcz abſtrahendo/eliciẽdo/aut diſcurren-
do. Item poteſt id fieri ꝓpter vehementẽ paſſi
onem appetit⁹ ſenſitiui .que paſſio ſepe iudiciuz
rõnis puertere ſolet. ¶ Similiṫ poteſt ipſa vo
luntas in homine tẽptari mediate. Et hoc fit cũ
ratio per erroneũ ſuũ iudiciũ de quo tactum eſt
ipam voluntatẽ mouet/vel cum caro fortiter tẽ
ptata /q̃ ſemp tamẽ cõcupiſcit aduerſus ſpiritũ
ipam voluntatẽ tamdiu ſtimulat.quouſq; eam
ſibi inclinat. Sic enĩ ꝼm ſanctũ Jacobũ. vnuſq̃ſ
q; temptaṫ a cõcupiſcẽtia ſua. abſtractus ꝛ ille-
ctus. ¶ Hec/ſz aliqualiter p exceſſum :nõ tamẽ
inutiliter vt aparet ad ꝓpoſitũ dicta ſint. p de-
tegendo fallacias ꝛ ptcula .q̃ inexptis cõtinge-
re poſſent circa ſpũales dulcedies in oꝛationib⁹
ꝛ meditationib⁹ ſuis/p angelũ ſathane trãſfigu
rantem ſe in angelũ bonũ .niſi caute ꝛ diſcrete ſe
habuerint in ſuis ſentimẽtis.ꝛ ſenſu ꝓceptibili-
bus cõſolationib⁹ ¶ Ex p̃miſſis etiam facile eli
ci poterit ꝓſideratio.quomodo homĩes in capi
tibus ſuis debilitati.aut alĩs ĩ naturalib⁹ ſuis le
ſi.ꝛ indiſpoſiti.ſeu ex cõplexiõis malicia ad ali-
qua vitia fortiter ꝛ ſpecialiter p̃ ceteris inclina
ti q̃ cõmuniter paſſionati dicunk̃ /poſſunt citius
facilius ꝛ multiplici⁹.q̃ alij bene diſpoſiti et bñ
cõplexionati.ſeu bene educati ab inimico illudi
vexari. decipi. ꝛ pclitari. ꝓpter oꝛganoꝛũ ſuo-
rum indiſpoſitionẽ/deo p̃mittente. Quib⁹ con-
ſulenduz eſt. vt cõtra inuiſibilis hoſtis inſidias
deum ꝛ ſanctos ſepe inuocent/ ꝓpꝛium ſẽſum
non ſequank̃ /alios conſulant et eoꝛum conſilijs
acquieſcant/nimietate exercitioꝛuz tam coꝛpo-
raliũ q̃ ſpũalium ſeip̃os non grauent. Occaſio
nes peccatoꝛũ q̃tum poterũt fugiant cõtra paſ
ſiones ſuas viriliter laboẽt.ꝛ nullo modo locũ
eis dent neq; eis cedant.nam ſi ſemel iterũ ꝛ ite
rũ paſſionib⁹ ſuis ceſſerint.deuenient paulatim
ad hoc. vt cum eis reſiſtere volent .difficiculter
aut minime id poterũt. Exquo vſus ſeu conſue
tudo ẽ quaſi altera natura. ¶ Et vt reuertamur
ad hoc vnde ſermo ſumpſit exoꝛdiuz. videlz ad
puſillanimitatẽ.non q̃dem amplectẽdã.ſed om
nimode fugiendã.ſumam⁹ de ipa exempluz ad
ꝓpoſitum. Sit quis naturaliter timidus /ꝛ ĩna
turalibus q̃buſdam defectuoſus .huic ſi coꝛam
multitudine q̃piam agendũ incubuerit.poterit
facilime ſpũs neq; (deo id ad ꝓbationez ꝛ exer
citationem huius p̃mittente) paſſionez timoꝛis
in tali ad tantũ intẽtare.cum naturaliuz defe-
ctuũ eius adiumento/vt q̃ſi tot⁹ ſtupefiat/vtſul
q; ꝛ auditus vſum quaſi intermittat. imo ꝛ ſen
ſu tactus.quaſi intercepto p totũ coꝛp⁹ ſpaſma
incurrat. ꝛ frigido quodã pfuſus ſudoꝛe.velut
amens in terrã cadat .Quẽadmoduz experientia
in nonnullis docuit. Cui grauiſſime paſſioni ſi
moꝛtis .ſemel aut bis expti. ſi is de quo loq̃mur
ceſſerit. ꝛ iuxta ſupꝛa datũ cõſiliuz ſe viriliter p
pter comptam difficultatem ꝛ ꝓſumptam cõfu
ſionem eidẽ non oꝑpoſuerit/ deueniet ad tantaz
indubie puſillanimitatẽ q; vix aut nũq̃ curabi-
tur/imo videbitur ſibi q̃q̃ fantaſtice ꝛ diabolo
illudente.q; potius vellet moꝛtem ſubire q̃ tali
operi vbi tantã expertus eſt difficultatem.iterũ
intenderẽ. ¶ Conſonat huic exemplo noſtro il-
lud phiſicoꝛũ de nõnullis ſemel grauiter ꝛ qua
ſi vſq; ad moꝛtez vulneratis. Qui vt aiunt.ſiſã
guinem poſtmodũ viderint/aut foꝛtiter de ſan-
guine fantaſiauerint.ſincopim facilime et ſpaſ-
ma patientur. ꝓpter id quod ꝓius experti ſunt
incõmodum periculum. ¶ Sed redeamus mo-
do ad deuotoꝛum ꝛ aridoꝛum cõparationẽ. vn
de ꝓpter deceptoꝛias cõſolationes manifeſtan
das digreſſi ſumus. Unde notanduz q; pur ali
qualiter ſupius tactum eſt Aridus nõnunq̃ in
ſtatu eſt tutioꝛi. q̃ deuot⁹/ hac ratione Sint nã
q; duo quoꝛũ vnus/ſcilicet deuotionis Alter
ne fruens maioꝛem habeat confidentiam Alter
ſcilicet eadem carens dulcedine minoꝛem confi-
dentiam teneat. Haud dubium quin poſſit con
tingere q; is qui plus confidit/periclitatur faci-
lius. ꝛ fit inferioꝛ/quia eius confidentia ex igno
rantia ſuiꝑius ꝓcedit/cum neſciat ad q̃tum te
neatur coꝛam diſtricto iudice .Alter vero min⁹
confidens non facile decipiatur. ꝛ ſit tutioꝛi ſta-
tu quia ei⁹ trepidatio eſt ex ſui diſcuſſione ſedu
la/ꝛ cognitione ꝓꝛie infirmitatis ꝛ imꝑfectio-
nis ſue. Ideoq; q̃tum hic per humilitatẽ timet
ꝛ trepidat/tantũ dei ante iudiciuz ſecurioꝛ aſta
bit.quia diiudicauit ꝛ diſcuſſit ſeipſum. Ita eſt
quandoq; confidentia non bona ꝛ timoꝛ ſecuri-
oꝛ deoq; propinquioꝛ. Hinc eſt q; quidam pa-
aiebat.nullam peioꝛem paſſionem foꝛe q̃ nimi-
am confidentiam .tam erga deum q̃ erga proxi
mum. Nam generat cõmuniter contemptum et
debitam negligit renerentiã.tam quo ad deum
q̃ quo ad ꝓximum habendam .ꝛ in vanitatem
ꝛ ſupbiam ſepiſſime terminatur. ¶ Nonnunq̃
etiam contingit/ vt is qui conatur habere dele-
ctationes ſpirituales.expendat ob hoc quaſi to
tum tempus/quo tamen vtilioꝛa ſibi ꝛ proximo
magis q̃ grata deo non tm̃ poſſet ſed ex imũcto
ꝛ ſancte foꝛſan obedientie debito deberet agere
ꝛ tandem cũ adeptus fuerit quod queſiuit.ma-
le cuſtodit dimittens ilico mentez ſuam ad alia
imꝑtinentia euagari.aut vertens ſe ſine neceſſi-
tate ad alia.quaſi diceret. Et ſi non verbo tamẽ

facto. Jam quod cupiui teneo/dietã meã modo bene compleui. bene sto. securus sum Attamen nescit miser/aut se nescire dissimulat. q̃ id qđ ac cepit cadit sub gratia gratis data. ⁊ potest stare cum pacto. Unde possunt adhuc oĩa sua pec cata manere super eum. qđq̃ is cui multũ dona tum est. multum etiam in iudicio req̃retur ab eo ꝓratione reddenda. Et rursum cum pr̃iozẽ gra uiam cõsolationis quasi nihilipendo abiecerit/ reuertetur ad deum instans ꝓ alia accipienda. quãdo sibi placuerit. quasi dignũ fit vt deus ad eius beneplacitũ semp sit paratus. donetq̃ sibi luste quãdocũq̃ ⁊ quodcũq̃ postulauerit. ¶ Hec est illa vna p̃sumptio fatua mala. ⁊ periculosa confidentia. que nõnullos se deuotos putantes possidet. Sed non sic est de illo/qui auxilium diuinũ tm. ⁊ nõ dulcedines querit ꝓ suis necessitatibus. ⁊ ad resistenduz temptationibus. qui querit peccatozũ suozum remissionez. non spiritualem cõsolationem. qui puram querit dei misericordiam. non singularẽ suauitatis gratiam. qui iuxta domini sui beneplacitũ cum labore et dolore. eidem seruit. nec ꝙsolationes hic. sed in futuro requirit. ⁊ si qua consolatio offeratur/eã cum timore ⁊ humili gratiarũactione suscipit. ⁊ cum recedit. non tristior inde/neq̃ ad seruiẽduz deo segnior fit. Nam iste salutem suaz operatur cum timore. pr̃ior quasi cum tumore. Iste in veritate. pr̃ior in vanitate. Iste fideliter. alter falla citer. Hic ꝓpr̃ijs quasi stipẽdijs militat deo. ali us nisi mercedez a deo hic recipiat cõsolationis militare renuit. ¶ Solet etiaz pusillanimes red dere nõnunq̃ deuotioni intẽdentes/nimia scru pulositas conscientie. que vtiq̃ non est bona/ vtpote cum quis de venialib⁹ ⁊ leuibus pecca tis sine quibus ista vita vix aut nullaten⁹ transi gi potest. ⁊ pene de omni actione sua cõtinuam quasi sibi format cõscientiam. plus huiusmodi ponderãs lance iusticie/q̃ diuine misericordie. ⁊ hoc p̃sertim vltra debitum. ac si sua iusticia tm. ⁊ non dei misericordia potius saluandus sit Unde cõtingere potest. nisi huiusmodi scrupulos inordinatos deponat. vt id quod pr̃ius nõ erat peccatũ ex se/fiat peccatum ex scrupulo cõscientie. quicqđ enim cõtra conscientiaz est. peccatum est. Nec potest hic talis gr̃am percipere. qui de mortali vbi mortale non est. format sibi scrupulũ cõscientie. Non enĩ autor gratie deus habitare vult in tali cõscientia inquieta ⁊ turbida. quippe cum de eo scriptum sit. In pace fact⁹ est locus eius. De horũ scrupulosorum numero videntur hi fore qui cum psalmũ aut orationez dixerint non cum actuali intentione sed mentis subrepta euagatiõe/quã humana infirmitas ex se vitare non potest repetere ⁊ resumere iterũ et iterũ non cessant. Attamen cõtingere potest/vt q̃tumcunq̃ reiterent. id quod reiteratũ est/fiat ita insipidũ. ⁊ quandoq̃ plus q̃ illud qđ pr̃ius negligẽter ⁊ inaduertenter fuit ꝓsolutũ. ¶ Quibus ⁊ associandi videntur illi qui cum cõpetenter ⁊ si non sufficienter/contriti sunt atq̃ confessi: quia impossibile quo ad nos videtur vt sufficienter contriti sint de peccatis suis/non sũt cõtenti/sed semp scrupulum habent se nõdum debite confessos esse/fatigãt seipos et confessores suos cum reiterationib⁹ confessionũ. p̃sertim de leuib⁹ peccatis modici ponderis. Illic iuxta psalmiste vocem trepidãtes vbi non erat timor. ¶ Istis omnib⁹ pariter consultuz sit/vt non de sua iusticia/sed de mera dei confidant misericordia/sicq̃ põderent suam negligentiã vt ꝓpõderent dei infinitaz clementiã. Deminerint quoq̃ illi⁹ cõmunis dicti/q̃ vltra posse viri nõ vult deus vlla requiri. Item q̃ illi reiterãtes orationes suas aduertant. q̃ eccl'ia nõ obligat ad actualem intentionem/q̃ q̃ bona sit. sed tm̃ vt ore p̃ soluantur. Non ergo necesse est vt reiterent qđ semel dictum. lz inaduertenter putant. Sed sufficit vt de sua negligentia doleant/ ⁊ cõfiteantur ⁊ quod iniunctũ fuerit loco negligenter actozũ solum reddant. ¶ Hoc tamen intelligi volum⁹ de his qui naturaliter/aut ex infirmitate accidentaliter/fluxibiles nimis habent fantasias: ⁊ velint nolint. quasi ad leuem venti flatum. ad alia a ꝓposito facilime distrahunt. Nõ autem de his q̃ fortes sũt a natura i suis organis/sed q̃si animales ⁊ bestiales. ex sua carnalitate ⁊ torpore. malaq̃ ꝙsuetudine ad omnia spũalia pigri. ⁊ ad cũcta que carnis sunt prompti. qui ⁊ sponte quasi tempore ꝓsolutiõis horarũ suarum. quia eis nõ sapiunt. assumunt sibi cogitationes de exterioribus in quibus eoruz animus plus delitiat / aut tanta somnolentia/ex mala sua consuetudine. ⁊ diabolo ipis illudẽte/ obruunt. vt vix recolant de vnico versiculo totius hore quaz persoluisse putant. Talibus timeo grauissimũ instabit purgatorium. si euaserint ꝓpetuum incendium. nisi hic debite conterantur/ ⁊ satisfaciant ꝓ tam grauibus ⁊ quasi affectatis negligentijs. Non ẽ nostre mentis hos tales excusare. aut occasionem male libertatis eis dare. Sicut nec in superioribus intentionis nostre extitit/ p̃ferre simpliciter aridos deuotis. ꝟ sic hic sic ⁊ ibi. ⁊ viceuersa pusillanimes ⁊ pauperes bone voluntatis suscepimus. q̃tum ad p̃sens attinet consolari et tam ipos q̃ alios ad caute operandũ suam salutẽ exhortari. ¶ Et quia tactum est aliquid supra de scrupulis circa ꝙfessiões/supest adhuc qđ non incongrue putamus addendũ. Expedit quippe ipis scrupulosis dicere ⁊ cõsulere/ vt non sint nimis arte cõscientie circa peccata minora in confessione exponẽda/sed succictim ⁊ breuiter quasi in genere sufficit ea explicari. Maiora vero et ea in quibus esset anime periculum/studeant

cognoscere/ꝛ ea diligenter in specie detegere.
¶ Super ꝗbus tamen notandū ꝙ quedaz cogi
tatiões turpes/ꝛ execrabiles blasphemie/ꝛ etiã
luxurie/non ita grosse sunt confitẽde ꝓut occur
runt/sed sufficit vt sic dicanꝫ/vt cõfessor mentez
cõfitentis intelligat/seruata honestate loquẽdi/
ꝗztũ possibilitas admiserit. ¶ Licet eni cõfessioni
necessaria sit humilitas/non tamen ꝓpter sacra
menti ꝛ cõfessoris reuerentiaz excluditur hone=
stas. ¶ Huiusmodi etiã cogitatiões execrãde siue
blasphemie siue luxurie/neminẽ nimis turbent
Non enim delectant deuotos sed cruciãt. ¶ Nec
sunt hominis sed diaboli eos suggerẽtis/vnde
nec imputabũtur homini ad demeritũ sed repu
tabuntur potius eidem ad meritũ/ꝛ purgãt ani
mam patiẽtis eas magis ꝗz maculent ꝓpter la=
borem quem homo perfert in pugnando cõtra
easdem. ¶ Quicquid nempe hominẽ affligit con=
tra suam voluntatem ꝛ non placet nec delectat/
non facile in talibus temptator nocere ꝓt. ¶ Qui=
cunꝙ itaꝙ in huiusmodi cogitationib⁹/ specifi=
ce nimis vellet descẽdere in cõfitẽdo eas/ꝛ mul
tum scrupulosus circa ipas eẽ/hic ꝓculdubio
non ex hoc consequeꝫ pacem cordis/sed fortius
oppositum/ꝛ dat occasionẽ inimico se multo am
plius inq̃etandi ꝛ vexandi. quemadmodũ non=
nunꝗz contingit illis. qui latratus canũ mitiga
re conantes/proiciunt eis panem vt sic saltez la=
trare cessent. imo frequenter eum qui panem ꝓ=
tecit durius latrando infestãt. ¶ Habeaꝫ ergo
semper in memoria regula illa quam quasi in pn
cipio posuimus. scilicet vt in quacũꝙ ꝑte quis
se sentit proniorẽ ad malum/et temptari se posse
facilius/ibi semper oponat remedia precise cõ=
traria solicit⁹. ¶ Si quis est scrupulosus in consci
entia nimis leuiter/studeat cordis libertati. ¶ Si
quis iracundus ꝛ vehemens ꝛ cõmouetur faci
liter. fugiat occasionem ire/ꝛ quasi cum violen=
tia intendat mentis trãquillitati ꝛ mansuetudi=
ni. ¶ Motus nanꝙ maiores iuxta philosophoꝝ
sententiam expellunt minores. ¶ Si quis impati=
ens ad queuis aduersa: exempla patruz ꝛ maxi
me christi ꝛ martyrum animo sepe reuoluat. Si
ꝗs nimis zelosus etiaz in causa iusticie/ꝛ per im
petum spiritus nimis efferatur. zelum cum mo=
destia tẽperet. ¶ Et qđ etiã ipe in multis offendit
recogitet/quodꝙ districtum iudicẽ sup se habe
at formidet ¶ Si quis nimis tenax. largitati inser
uiat. et sic de similibus. ¶ Insuper aduertendũ
ꝓ quadam regula generaliꝙ tenenduz vt om
nia ad que volũtas cum quodaz impetu ꝛ vehe
mentia sine preuia deliberatione inclinaꝫ/ ꝗztũ
cunꝙ appareant bona. habeãtur suspecta/quia
cõmuniter sunt motus sensualitatis passionum
quibus hosti antiquus ꝑsepe se imiscet. ¶ Iuxta
qđ scriptum est. Ab ea que dormit in sinu tuo te
custodi scz sensualitate. vt ipa non dominẽꝫ ra=
tioni tue/tanꝗz mulier viro. Si eni hãc potesta=
tem tali mulieri dederis/ipa contraria erit et re
bellis viro suo. id ẽ sensualitas rationi/placeat
vel displiceat tibi. Vnde si non poteris eam sic
subigere vt sit omnimode subdita viro/semper
tamen ei resiste/nec vnq̃z ei cedas/ꝛ sic huiusce=
modi rixa et pugna coram deo tibi reputetur ꝓ
victoria. Siquidem non solum vicisse malũ/ bo
num est/sed ꝛ ꝓ viribus malo restitisse. imo non
nunq̃z melius est diutius pugnã exercere/q̃z ci=
to ꝑualere ¶ Attendit nanꝙ prudẽtissimus rex
simus rex noster deus/militum suozum velle po
tius q̃z posse ¶ Et sicut posse vincere suum est. ita
vincere velle nostruz est. ¶ Et q̃z̃q̃z in vtroꝙ gra
tia dei necesse est concurrat/in velle tamẽ magi
q̃z in posse liberũ arbitriũ hominis sibi locũ vẽ=
dicat/vnde iuxta ipm militum suozum domin⁹
certamen ad remunerandũ pensat. ¶ Et dignum
vticꝙ ꝛ iustum est vt qui longius et laboriosius
certauit: ꝑmiũ copiosius percipiat. ¶ Nõ tamẽ
est pugna optanda ne videamur amare pericu=
lum/sed cum venerit est viriliter agendũ/in no=
mine eius/qui nõ patitur nos temptari vltra id
quod possum⁹/sed facit etiam cũ temptatione ꝓ=
uentum vt possim⁹ sustinere. ¶ Cui ꝛ quotidie hu
militer et fiducialiter idcirco supplicare debem⁹
dicendo qđ ipe docuit. ¶ Et ne nos inducas in tẽ=
ptationẽ. ¶ Creditur nanꝙ ꝙ hecipa clausula hu=
ius verbis/sed ampla viribus in temptationib⁹
irruentib⁹ deuota mente replicata/nõ mediocri
fit efficacie/de quo nullus estimo dubitauit nisi
infidelis ꝛ is qui ignorat quis eius autor sit.
¶ Notent etiam scrupulosi quoꝝ pusillanimitatẽ
consolari intendebam⁹/ q̃ꝙ nõnunꝙ ad alia di
gredi videamur. ¶ Notent inquã/ꝙ valde eis ex
pedit cum consilio suozũ superiozũ ꝛ aliozuz vi
rozum suozũ prudentuz/deum timentiũ/contra
suos scrupulos agere/ vt sic tandem assuescant
eos nõ timere/sicut domificatores assuefacti am
bulant secure et intrepide super tecta altissima/
vbi non sic practicati statim fozent si huiusmodi
attẽptarent in periculo vite. ¶ Intendãt quoꝙ
pusillanimes scrupulosi ꝙ inimic⁹ humani gene
ris/cum impugnat hominẽ stercoribus turpiss
max cogitationũ/velut in obsidione vbium vt
castrozũ fieri consueuit cum stercoribus cloaca=
rum/aut cuz terret repentino strepitu quẽpiam
vel horrorem imittit quasi inopinate ꝓt similiꝫ
ter bombardarũ tonitruo impugnatores muni
tionum agere consueuerũt. ꝛ quẽadmodum io=
culatores ꝛ trufatores pueris horrorem inulita
tis suis gestibus incutere nouerũt. ¶ Intendant
inquã ꝙ talia non curent/neꝙ multum cum his
litigent/sed potius irrideant dicentes/cum illo
patre in vitas patrũ in talibus experto. Immun
dicia tua sup te demon. dominus mihi adiutor.
non te timebo. Quia enim imundus spiritus ex

simundicia opus tuuz est. Item terrozes tuos non timeo quia eum qui venturꝰ est iudicare vi uos ⁊ moztuos et seculum per ignē in defensozē habeo. ¶ Pusillanimes scrupulosi similiter sci ant qꝫ si confessiones sue magis se inquietant q̄ tranquillent/dūmodo tamen firmum ⁊ fixum iu dicium ō moztali peccato in se non habeant/ qō ex hoc sepius cognoscere possent/quia si in simi libus casibus eos mouentibus ab alijs require rentur/dicerēt casus tales minime peccata moz talia/tunc cessandū cum supiozum ⁊ peritozum cōsilio fozet a frequētatione cōfessionum ⁊ fidu cialiter nihilominꝰ celebzanduz/ atqꝫ humiliter dicenduz. Domine non in iustificationibꝰ meis prosterno preces meas ante faciem tuam / quia nulle sunt/⁊ scio qꝫ si millesies cōfiterer/ ⁊ distri cte discutere volueris me/non ero mūdus in cō spectu tuo. Sola nāqꝫ domine misericozdia tua mundabit me. Idcoqꝫ in multitudine misericoz die tue introibo ad altare sanctuz tuum in timo re tuo timens qꝫ te plus offenderem si dimitterē q̄ si accessero/eo qꝫ tu in memoziā tuam ita fieri iussisti. et ego multis debitoz sum ꝑ quibus oza reteneoz. Nulli debet esse dubium /q̄n talis hu miliatio plus accepta sit deo q̄ nōnullozū vana presumptio/qui post confessionem suam ⁊ qua liacūqꝫ exertiola se dignos et bene mundos re putāt/quasi intrepide ad illa terrifica diuina mi steria accedētes. Secus autem esset vbi habere tur fixa ⁊ quasi certa cōscientia de peccato moz tali. Illud enim esset cōfitenduz. non sic de veni ali qō de necessitate nūqꝫ cadit sub obligatione cōfitendum sacramētaliter in specie/ q̄qꝫ quan doqꝫ perutile sit. Sed sufficit cōfessio generalis Nam venialia per diuersa delentur / vti confes sione generali. ozatione dominica .tunsione pe ctoris ⁊c. ¶ In nōnullis etiam est tam arta con scientia vt quāto magis eam scobare per confes sionem conantur/tāto amplius quasi inde fedā tur/propter plura nouiter ex fricatione pullulā tia/que tamen frequenter modice aut nulle sunt reputationis. conscientia talis non firmatur me lius q̄ dimittendo eam in pace ⁊ quiete. ⁊ qꝫ so lum imbze lachrymarū irrigetur/ ⁊ sic fecunda ta celestis dono gratie solidetur. ¶ Ueniale au tem peccatuz cōmuniter est omne illud quod fa cium est absq; rationis deliberatione quodcūqꝫ sit illud/etiam si sit odiuz vel ira contra deū /aut horribilis blasphemia. Uel veniale peccatum ē quādo actus talis est/qui non tollit debituz sub iectionem hominis ad deum atqꝫ eius amicitiā seu dilectionem/nec perimit debitū fraterne so cietatis vinculum ad ꝓximū. Juxta simile in le gibus secularibus ⁊ politicis/vbi quedam pec cata morte puniunt. ⁊ quedaz non. q̄uis sint cō tra precepta ⁊ statuta/ quia non tollunt debituz subiectionem ad ꝓncipem ac ad ciuilitatē ⁊ ꝓxi mum. ¶ Ex quo elici potest/qꝫ non omne est fa ctum contra preceptum/aut votum/aut iuramē tum. aut etiam contra dei interdictum/est pecca tum mortale/quia in quolibet horum stat pecca ri posse per surreptionem quādā/ ⁊ absq; perfec cto rationis cōsensu/ qui cōsensus nunqꝫ ē in pri mis motibus nisi post deliberationē habitā ve re vl' interꝑtatiue/que deliberatio in aliquibꝰ citius/i aliquibꝰ tardius fieri habet/ quod signā ter addimus propter habituatos i bono vl' malo. quia in talibus habitus est quasi similis deli berationi. Sicut dicit Aristotiles: qꝫ ars pfecta nō deliberat. patet hoc i scriptozibꝰ ⁊ cytharisā tibus. Sunt etiam quedam circa que ratio ma gis debet esse puigil q̄ in alijs / quod nisi fecerit interꝑtatur consentire. ¶ Notent quoqꝫ pusilla nimes scrupulosi/qꝫ nō semꝑ tenemur agere me liora ⁊ meliori modo quo possumus /maxime sō obligatione peccati moztalis .quoniā deus om nipotens q̄uis hoc possit a nobis licite exigere quia ipe dominꝰ ⁊ nos serui eius .non tamen sic agere voluit. sed contentus est/ vt certa que de dit precepta seruemus / quod si fecerimꝰ sufficit sibi ⁊ manebimꝰ in eius dilectione ⁊ gratia. Be ati nihilominꝰ qui ita esuriunt ⁊ sitiunt iusticiā. in obsequendo tanto ⁊ tam dulci bonoqꝫ domi no/ vt posseten aliquid superogare domini sui ꝓceptis contendant. Beatus quoqꝫ qui semper est pauidus/timens minus debito feciſſe/dūmo do tamen obseruet semper: ne quid nimis .et ne sit iustus nimiū. ⁊ demum ne dum nimis emun git sanguinem eliciat. ¶ Itaqꝫ pusillanimes cō fortamini ⁊ nolite timere. Confidite pusillꝰ grex qz complacuit patri vestro celesti dare vobis re gnum in secula seculozū Amen. ¶ Finit.

Tractatus eusdē de diuersis diaboli tēptationibus e gallico i latinū versus: ad p̄ces venerabilis patris domini Ni colai de Nuremberga.

Q nos sub dei manu humilian dos /atqꝫ cognoscendaz vtcūqꝫ generali noticia nostram virtu tum itinere pergrandez ignoziā tiam .at demuz aduersus omnē inimici nequiciā. nostram fragi litatem/imbecillitatēqꝫ sciendaz / vt in nobis ad modū nihil. verum in dei solum atqꝫ sanctozū fi damus auxilijs /mihi ꝓpositum est subtiles nō nullas insidias enumerare. quas cūctis nostris operibus hostis humani generi diabolus inge rit/quonam scilicet pacto in eo omni qō cogita mus. loquimur. operamur. deceptiōis sue tēdit laqueos semperqꝫ nititur aduersus eos. preser tim quos diuino famulatui magnopere cernit i tētos. quos videlicet sub specie boni si valet ad malum cōuertit. Ipe nanqꝫ fallacissimi latronis

instar/vie/societatiq; bonorum se cõmiscent. Et quoadusq; feriendi ac occidendi animã oportunũ tẽpus nanciscatur/sese fingit amicissimuz. tũ ratus congruũ tẽpus adesse/ꝑ admixtionẽ malicie alicuius sanctã actionez prorsus cõmaculare molitur. siue initio siue medio siue fine opis. Cũ vero impedimentuz bone actioni ꝑstare nequit quo minus ipa perficiatur. intentionẽ saltem conatur corrũpere. puta vt eius operationis finis constituat̃ peruersus. aut inanis gloria. aut q̃libet carnalis voluptas. Atsi actiõis principium conatus eluserit suos. rursus cuz illius medio ⁊ fine confliget/quinetiã complete iam actioni adhuc insidiabitur. hominẽ ob virtuose perfectuz opus. vana efferri leticia. sũma ope cõtendens. Vult sane aliquis elemosynã largiri/cum id ne fiat hostis impedire non potest. hortatur vt eaz vel ob cõsequendã mundi gloriã tribuat. vl̃ spe aliqua inductus ab eo cui datũ est mun⁹. aut honorem. aut q̃dcunqz accipiendi seruitiũ. Et si q̃s ⁊ hanc temptationẽ superarit. aliã multo amplius periculosaz ei rursus imittet/que bonis quoqz est cõmunis plurimũ/quaz ⁊ vix in vita hac funditus posse tolli arbitror. Et est/vt is tunc secum ita dicat ⁊ cogitet. Recte tuuz iam opus ꝑfecisti. preclare inimicũ vicisti. nõ inanis gloria non prorsus vitiũ vllum superare te potuit. Nequaq̃ certe quisqz ali⁹/puta ille vel ille/ita egisset. Ecce quomodo eo ipo quo is superbiã gloriam vanam/prius suppressit ⁊ contudit/in hec eadem vicia iam ruit. delabiturqz. Atqui stulta hec et temeraria cogitatio pene semꝑ menti sese infert ac ingerit. Manifestũ itaqz est ni studiose occurratur/de virtute vitium/⁊ de humilitate oriri supbiam.

B

n Onnunq̃ hostis certo tempore temptare desistit. vt quis ⁊ se censeat esse securũ. ⁊ penitus tueri negligat/tunc vero id cernẽs repente subitoqz i imparatum irruit. vel odij vel inuidie vel concupiscentie carnis validam imittens temptationez. Alio etiam cõmento. hec intermissio temptandi fieri potest. vt videlicet huiusmodi securitate ac imunitate tẽptationis/quis superbiat/quasi ꝓpria virtute vniuersos iam hostes deuicerit. Siue vt eo minus apud deuz mereatur quo iam labore certaminis vacat. Siue certe vt eos qui ad modũ tẽptationibus affliguntur ꝑpernat. ꝯterminat. despiciat.

b Hortatur nõnunq̃ hostis aggredi alta quedam ⁊ difficilia virtutũ opera sicut imoderata ieiunia. peregrinationes maximas. vel simile quodcũq; siue vt homo succumbat oneri neqz vllo pacto ipm ferre valeat/siue vt ex ipo sequatur deterius aliud. puta ex imoderatione ieiunij. cerebri vacuitas/melancolia/tristicia vehemens/ex nimia peregrinatione grandis impatiẽtia/ex velle alios eminẽter docere ingens tumor. heresis excessuũ nature grauamen.

I

c Consulit nõnũq̃ relinquere eximios virtutũ actus/⁊ minutis in rebus versari. vt vel hec complendo se quis ꝑstantissime virtutis hominẽ arbitret̃ vel vt nũq̃ ad ꝑfectionem ꝑtingat. vel vt huiuscemodi humilitate qua sublimem deuitat statũ ⁊ ꝑcellentia opa/supbiat ⁊ alios quos nõ ita facere cernit. temere dijudicet.

n Onnũq̃ enititur hostis. vt q̃q̃ recte quis cuncta faciat. in vno tamen solo labatur ⁊ delinquat. illi quippe satis est. si anime castrum. vel vno patente sibi aditu nanciscat̃/capiatqz. Hanc autẽ occultat aliquãdo temptationẽ. q̃adusqz mors aduenerit. quo sane tempore seuius maioriqz dolo temptat ⁊ confligit. sciens si tunc defecerit penitus se frustratum.

n Onnũq̃ imittit alicui veram aut saltem simulatam deuotionẽ. vel etiam si hec diuino munere affuerit. suadet indiscreta vota seu iuramẽta fieri. vt postmodũ cessante deuotione homo sit in se turbatus. inuolutus. aut etiã ꝓmissorũ violator.

E Contra nõnunq̃ sub specie discretionis emitti sancta vota ꝓhibet. q̃ aduersus peccata q̃bus homo vehemẽter ꝓn⁹ ẽ ⁊ dedit⁹ saluberrima remedia forẽt/vt ita sordib⁹ suis is iugiter imanet.

h Hortatur nõnunq̃ ex cõsuetudine dicere multitudinẽ imensam orationũ. vel vt se quis nimium grauet. vel afficiatur tedio. easqz sine deuotione ꝑficiat/vel vt hinc extollat̃/vel vt rem aliã q̃ sibi ẽ vtilior ⁊ magl necessaria foret omittat/vel vt deum credat ob hanc orationũ frequentiaz sibi iure debere vt adimpleat quicq̃d ipe cupiet.

f Frequenter sub humilitatis specie q̃cunq; fieri bona impedit/ne illuz homines sanctuz dicant ⁊ arbitrent̃/vt inde nõ superbiat. Itaq; efficit vt is acediam/discretam humilitatẽ esse iudicet ⁊ nõ largiri elemosynaz. non ieiunare is iudicet. non hoc quidem esse auariciã gulam. sed ꝑclaraz virtutem humilitatis.

n Onnũq̃ sub ꝑtextu erogandi elemosynam hortat̃ vndequaq; ꝑter ius ⁊ fas cumulãdis inherere diuitijs/scit enĩ esse multo deteri⁹ ob largitionem iniuste acq̃rere q̃ abstinere ab ea ⁊ velle iniquũ habere nihil.

n Onnõq̃ sub specie correctionis consulit/aut irasci in alterũ/aut irã simulare/vel vt ille in correctiõe ipa excedat irrogando iniurias. ꝯtumelias inferẽdo vel

Vtex ira plus ꝓpriã vindictã q̃ alteri⁹ bonuz q̃ rat. Vel vt is q̃ corrigi emẽdariq̃ deberet p alte rius feritatẽ fiat lõge deterior. comptum eni ha bet mãsuetudine q̃ rigore nimio vtilius ac faci lius ad bonũ quẽq̃ posse adduci. Ita impatien tia iusticia. vindictaz tegit effigie correctionis. que ꝓfecto nequaq̃ correctio sed plane destru etio censenda est.

Nonnũq̃ ecõtrario sub vmbra miseri cordie ac lenitatis suadet. ne ꝙs alte rũ reꝑhẽdat/ne ve sibi indicet errata sua atq̃ defectus. ad qõ tñ ex lege charitatis is obligat/sicq̃ vtrũq̃ pdere ac iugulare molit.

Nonnũq̃ cũ ꝙs audit aliquẽ detrahẽ tem alteri. ꝛ si illõ minime sibi place at. agit tamẽ hostis vt metu displicẽ di ei q̃ detrahit. is aut male dicta cõ firmet. aut taceat saltem/nosci enim hostis non paruũ esse delictũ detractionẽ vel patiẽter audi re. Debẽt nãq̃ talis aut vbo aut facie tristicia aut quomodolibet aliter/ostẽdere palã/ingratũ eẽ sibi huiuscemodi detractoriũ ꝼmonẽ. qua in re posset ab obtrectãte pcũctari / fecerit ne vtiq̃ bonũ aliq̃d is de quo ꝼmo habeꝭ? Itaq̃ dicere debet fore longe melius illi⁹ bona q̃ mala refer re/aut certe illa non alijs. sed ei q̃ peccauit ob su am emendationẽ referre oportere.

Nonnunq̃ sub specie discretionis ab stinẽtias. ieiunia fieri vetat/sicq̃ som num. gulã. acediã. hac veste cõtectos in habitaculũ spũs introducit.

Nonnunq̃ efficit vt sua ꝙs somnia stu diose animaduertat/ꝛ tñ vt his q̃dez ꝓra dei eccl'ieq̃ ꝓceptum certa fides adhibeat. ea vã esse. cunctaq̃ ꝑ ordi nẽ veluti indicabant euenire faciet. Siluiter ꝛ de alijs supstitionib⁹ inumeris. vti q̃ mane obuiũ habere canẽ aut leporẽ putet ꝙs signare illa die futurũ infortuniũ. Et vt paucis loquar tam va rijs ꝛ multiplicib⁹ hmõi supstitionib⁹ simplices referti sũt. vt vl'id cogitare anim⁹ perhorrescat quas sane ideo disseminat hostis. qñ eas nouit deo admoduz displicere/scit nempe boies non i deo sed in his cõfidere. ac spem locare suã. Ido vero horũ cordib⁹ imꝓresse sunt/tum qz neq̃ sa pientes audiũt/neq̃ eorũ dictis fidez ꝑstare vo lunt. tum qz vsq̃ adeo nefande sunt opinionis/ vt quicq̃d obtigerit/huic alicui dementie tribu ant/verbi gra. si quid illis boni euenerit. confe stim dicũt id bene futurũ ꝛ ipe putabã. meo eni in somnio hanc rem ego cõspexeram. Deuz q̃p pe relinquentes. ꝛ sibi omniũ bonorũ autori nõ veriti gratias ꝓinde non agere. ad has impias stultasq̃ credulitates cũcta referũt. Et si qõ fre quenter fit/illa die acciderit malũ aliqõ. dicent etiã id sibi cõtigisse: qz tale aliquid viderint aut canẽ. vel leporẽ habuerint obuium. Idẽtidem ꝛ de sanitatib⁹ arbitrãt. q̃s nõ deo vel nature ꝑ nescio q̃busdam breuibus aut cõscriptis pomis aut in huiusmodi incantationib⁹ attribuũt ꝑ hec ꝓfecto sine quacũq̃ rõne/solo versuti inimi ci suasu/ q̃ etiam singulis diebus dominicis sub excõmunicationis pena districtissime ab eccl'ia phibent. Porro longe salubrius foret ꝛ tutius deum ac sanctos adire cum fiducia/q̃ in his spe rare demẽtijs. Robrem quisq̃ caueat has me lancolicas insanias incidere/neq̃ vo alios ꝛ ꝑ cipue iuuenes i talib⁹ fidez habere suadeat. Est enim difficillimũ ab his quenq̃ erui: cũ ea tene ris ab annis imbiberit.

Sit nonnunq̃ hostis. vt in suis cala mitatibus quis imoderatius de diui na confidat ope/vt si he permãserint. nec diuinitus fuerit liberatus. mur muris ꝛ impatientie labatur in foueam ꝛ scele ris deum arguat quasi impium sit eum q̃ tanta deuotione illum supplex orauerit/non exauditũ ereptumq̃ fuisse.

Nonnũq̃ alia fraude qõ dictũ est sug gerit. vt scz cum is liberatũ se cernet. deuotũ. sanctũ. ac deo amicissimũ se se credat. vtpote cui⁹ a dño vota effi caciter ꝛ pene miraculose cõplẽt. In ꝓmo aũt casu talis sperare debet ideo deũ suis nõ annue re petitꝭ q̃ id sue saluti minime expediat. In se cũdo vo ambigendũ sibi timendũq̃ est sibi esse offensum deũ. neq̃ dignum ꝓsenti castigatione exauditionez vero precum suam mercedem esse debere. itaq̃ se damnandũ finaliter.

Nonnunq̃ homini scrupulos immit tit inumeros. reddens illius conscie tiam miro modo dubiam atq̃ artam ne quid boni audeat efficere / vt etiaz crebrius delinquat. scit eni eum peccare qui id agit. qõ ꝓo certo conscientia maluz esse iudicat q̃q̃ res in se mali haberet nihil. Facit etiã istud hostis ob alium deteriorem finez. vt scilicz talis qui deliquit in desperationẽ delabatur. iudicãs se reprobũ a deoq̃ damnatũ/quoniam tanta fa cilitate peccat. neq̃ vllo pacto adimplere valet mundata illius.

Nonnũq̃ reddit hostis conscientiam ante cõmissam securaz ꝛ amplam. vt neq̃ peccare ꝙs formidet. neq̃ post modum peniteat.

Nonnũq̃ in opere latam cõscientiam reddit. verũ ad tribuendã desperati onem postea delictuz exaggerat. ostẽ dendo horrorem sceleris ꝛ cõmissi de licti imanitatẽ. q̃ scz sit enorme eum qui talis sit qui talis habeatur. tam detestandum admisisse facinus/contra vero antea nõnunq̃ districtam angustãq̃z ꝓscientiaz reddit. facitq̃z timere vbi non est timor babẽdus. Et est instar eorum qui

pueris viam transeuntib⁹ ꝓclamant laberis cades/vt metu turbati impingant acruant p̄cipites. Ita his lapsum inculcat hostis. clamans et dic̄s ꝓtinuo/erras.deficis.peccas.te haud dubie damnas. Hoc nanq; modo cōscientie pacez acquietem perturbat.adimit adeo vt talis neq; orare neq; bonum quicq; recte facere queat/cōtingere etiam ꝛ istud potest ꝓpter aliud scelestius ꝛ longe maioris periculi vt videlicz quis huiusmodi scrupulos vitare volens/tantaz amplitudinem cōscientie arripiat.tamq; effrenataz sibi assumat audaciā. vt nulla p̄cepta pensi habeat/nihil estimet illicitū. Mobrem cūctis in temptationibus medium seruanduz est/qō equidez fieri poterit.tum sapientum cōsultatione.tū subsidio orationis.tum super omnia humilitate ad deum/cui spes de illius misericordia commixta extabit.

Nonnunq; illis quos scit minime consilijs obtemperaturos.suadet sapientes frequenter consulere/vt taliū peccata minus habeant excusationis/nō nunq; vero hanc cōsultationum suadet frequentiam cum eos qui cōsulūtur male sana ꝓsilia daturos arbitratur. vt ꝛ qui dat ꝛ qui consiliuz accipit vna simulq; pereant.

Nonnunq; hortatur humanū nihil pēdere consilium/sed vel a solo deo vel ab oratione instructionem expectare vt ꝓprie ꝓudentie inniti/ ꝛ q̄si secum ita dicere. Quid in hac re agenduz tibi sit. ipē q; alter quisq; melius nosti.tibi eni melius res ipa tibi tuus animus .tua tibi melius comperta est facultas. Insup hos qui ꝓsilium tribuūt fortas sis impellit vtilitas ꝓpria/seu honoris forte cupido mouet. ꝛ hec tēptatio inter ceteras est pniciosior ꝛ ampliozis periculi/psonis deuotis/p̄sertim/ꝛ his qui acuta intelligētia pollent. ꝛ est pfecto maxima superbia.

Nonnunq; post abundantē sūptionē cibi ꝛ pot⁹ deuotiōez ꝛ lachrymas imittit hostis/vt q̄s hāc gulā in ꝓsuetudinē ducat.quasi ipa deuotōez efficiat.

Nonnunq; huiusmodi deuotionem et lachrymas post grāde ꝛ imoderatuz ieiuniuz imittit. vel vt sequatur cerebri vacuitas.exinanitio capitis ꝛ totius corporis pmaxima lesio/fiatq; postmoduz talis melācolic⁹.tristis.iracūdus. vel vt ipe has abstinētias ieiunia vigilias in morem vēdicet ꝛ ꝓsuetudinez. vt in hac singularitate supbiat/sive vt in malū p̄dictum incidat.

Nonnunq; hortatur vt quis angelos videre velit/miracla cupiat.optat reuelatiōes habere ꝛ aliquādo p̄stigijs fallacib⁹ sive in somno sive in vigilia hec aparere facit/agens hec omnia. vel ad decipiendū sub effigie veritatis. vel ad introducendum in illum supbiaz. Mobrem huiusmodi desideria sup omnia detestari vitareq; debet q̄sq; deuotus. Ea eni que de his p alios gesta sūt debent sibi admoduz sufficere satisq; sibi esse vtiq; debet si in celis mercedem accipiat.

Nonnūq; ingentem mirabilēq; dulcedinem in moduz ꝛ similitudinē deotionis inducit. vt i huiusmodi suauitate hominis tota cōquiescat fruitio neq; deū amare.neq; ob aliud sibi obsequi velit nisi solum vt hoc potiat.

Nonnūq; in diuino famulatu duritiā immittit atq; spiritus tristiciam. vt a domino se quis derelictū censeat.neq; illi amplius impendat obsequium sed ad carnis se cōferat voluptates ꝛ in illis consolationem requirat. Mozo qui deum pure sinceriterq; diligunt.quicq; ficticio amore ꝓsua solatione ei inherent.hoc in casu ꝓbantur ꝛ innotescunt patule.

Nonnūq; agit. vt qui statum aliquem delegerit.eos qui in illo sūt defectus ꝛ incōmoda cōsideret. certum enim ē quēlibet statuz ꝓprios habere singularesq; defectus. ꝛ illos quidem frequentes ac plurimos qui ꝓfecto patienter ferendi ꝛ modeste tolerandi sunt. Hec autez efficit hostis vt ad impatientiā quēq; impellat.alium statum ostendens semp esse querēdum. Sed de his particulari⁹ loquamur. Delegit aliquis celibem et sine coniugio ducere vitam. Huic suggerit id esse inmis periculosum.ea etiam que in cōubio bona sunt sibi ꝓponet.neq; vero illi⁹ dispendia ꝛ fereme infinitas molestias eū sinet attendere. Et cōtra cuz quis iam matrimonio deuinctus obstrictusq; est nec ab eo resipiscere licet.mēti obijcit. quanta felicitas.quanta quies est libertate perfrui.sine horum terrenoꝝ occupatiōe deo posse seruire.gestande ꝓlis non angi doloribus.non curam habere oportet. ceteraq; ingentia bona (quorum ꝓculdubio expers est coniugium) demonstrat/atq; coram oculis constituit ꝛ hoc facit. non quidem intendēs bonū aliquod afferre aut ꝓpalare veritatem de eminentia aut securitate talis status/aut etiam acceptiōi eius apud deum cōditiōe.sed hec que ꝓfecto vera sunt ponit. vt eorum ꝓsideratio ad impatientiā ꝛ detestationem sui status/quem nequit deserere/precipitet. Viuit quis hominū in frequētia putat in religioso cenobio.apud hunc solitudinis bona magnificat atq; plurimi pēdit/ostēdit ibidē melius esse oratiōis locū.non adesse mūdi tēptationes.iracūdie non occasionem adesse. tacet vero que solitarijs cōtingāt pericula. Exaduerso. solis abditeq; viuentib⁹. desideriū mundi ingerit

dicẽs. q̃ sibi tm̃ non alijs hoc modo p̃osunt. in mundo vero mestos solarent egros visitarent. largirent elemosynas magnas. Inhabitãti vrbes suadet salubrius fore ac tutius villulas aut rura incolere. eo q̃ in ciuitatib⁹ omniũ malorũ exempla sint. Quo contra ei qui extra ciuitates habitat suggerit multo fore melius i vrbib⁹ morari. neminẽ enim hic eẽ a quo erudiri queat. ibi vero eum verbum dei auditurũ/ ⁊ ingentia que dam patraturꝝ opera/ nec ostendit q̃ innumera illic cõscientie discrimina sint q̃ etiaꝫ difficile sit ppter rerum necessariarũ caristiã nimiã/ vitam ibi trãsigere. Leteꝝ ista oĩa ob id sicut initio dicebã in ꝓsideratione deducit atq; ante oc'os statuit hostis. vt nemini suus status placeat/ ne mo in illo cõtentus sit/ nouas ãsq; mutationes cupiat/ vtq; ita pectoris trãquilla p̃uẽt pace. et cõtinuo grauib⁹ ac molestis incõstantie fluctib⁹ agitetur. Has igit cunctas tẽptationes ⁊ si que fules inueniunt. a se ãsq; depellere ⁊ illis in hũc modũ apud se respõdere debet. Scio vtiq; mala ⁊ bona vbilibet reperiri. qõ si mala q̃daꝫ mens ptinet status. in eo tamẽ nõnulla sunt bona que alibi minime reperiunt. Alibi preterea mala aliqua inueniri certum est. quibus vita mea caret/ ⁊ est immunis.

Admonet nõnũq; hostis vt ad hoc q̃s hominũ in conspectu sese vituperet/ vel etiaꝫ delicta quedam committat ⁊ perpetret. vt se iudicet nec fictũ esse nec hypocritam. qõ ꝓfecto in grande malũ ab hoste sugeritur. Nam per huiusmodi que hic aduersus suam gloriã dicere/ agereq; videt/ aliquando in eum maiorꝝ irrepit supbia vult quipe hoc pacto verax haberi ⁊ reputari is qui suam laudem minime querat. quã tamẽ suo in animo flagrantissime cupit. Ita autez esse dignosci. compeririq; potest. cum ea ipa que is de se indigna dicit. alius quoq; asserit ⁊ testatur. Nã id ⁊ moleste fert ⁊ sese tunc excusat ⁊ cõmendat.

Onnũq; hortatur hostis/ vt cum alicui opus suum agere incũbit vel rem quãlibet ꝑfm morem eorum quib⁹ cõtingit efficere. tunc ad vacandum deo cunctis huiusmodi occupationib⁹ ⁊ quidem de bitis/ se subtrahat. ⁊ solum constituat/ vel id ab hoste fit vt illo tempore facilius tetre abominãdeq; cogitatiões rãcoris/ inanis glorie. ⁊ singularitatis/ que certe pessima est mentez hui⁹ subeant. Agit etiam nõnunq; hostis vt maiori complacentia quis bonũ volũtariũ ad qõ nequaq; obligatur/ q̃ rem saluti necessariaꝫ efficiat. Puta q̃ ãs potius soluere infringereq; malit ieiunium qõ ꝓcipit eccl'ia. q̃ illud qõ ꝓpria volũtas instituit/ que ꝓfecto res prorsus ẽ illicita. Ex aduerso aliquãdo suggerit corporeo semper laborꝝ intendere/ vt quis nunq; deo vacare queat neq; ppriam vitam animaduertere discutereq; possit. Sane optimũ est vtroq; moderate vti ⁊ iam huic etiam illi vicissim operam dando vnum altero temperare.

Nonnũq; aliorũ peccata considerare facit/ vt proximũ quis iudicet ⁊ infamet. vt non eum diligat sed cõtẽnat. vt nullaꝫ salutarem doctrinã ab hoc dictam recipiat/ vt quicq̃d hic boni egerit mala intẽtione fieri asseueret vt ei si superior fuerit. obedire recusẽt/ vt eum si subditus est tractet imaniter/ atq; vlla sine misericordia corrigat/ et sup omnia. vt quia hmõi delicta non operatur meli orem simpliciter se censeat. et hoc pacto teterrimam in se assumat supbiam. que fortasse maius peccatum erit q̃ omnes aliorũ defectus. quos tanta diligentia considerat. curiositate tanta explorat. Quorem cõuenit ab alienis delict⁹ oculos abducere/ ⁊ eos cõuertere in ppria. q̃ si aliena peccata considerare necessariũ extiterit. id fiat illis compatiẽdo. de his enim multo plus q̃ de corporali morbo dolere debet/ ⁊ compati. Id etiam fiat. dominũ p̃ his orando/ et cogitando deniq; q̃ sui defectus maiores sunt. aut nisi eoꝝ dei miseri cordia ꝓtexerit grauioribus multo criminibus irretiri implicariq; poterit/ qui etenim non vult diuinam misericordiaꝫ ita alienis sicut suis delict⁹ ignoscere/ is profecto illam odio habere videtur.

Nonnũq; aliena bona ostẽdit ⁊ demõstrat vt q̃s i sceleristissimũ facim⁹ corruat/ in liuorem scilicꝫ ⁊ inuidiaꝫ. vel is inflãmatur ad cõcupiscentiam talium diuitiarꝝ talis status pompatici. talis glorie. talium vestium. equorꝝ taliũ. pulchritudinis talis. ⁊ generaliter taliũ quorũcunq; bonorũ/ vt etiam cũ eiusmodi bona nanciscꝫ adipisciq; neq̃t. hinc doleat angatur/ atq; melancoliã incurrat.

Nonnũq; de aliorꝝ dictis ⁊ factis i mẽtem alicui⁹ vehementẽ suspicionẽ inducit hostis ꝓuadẽs illi hmõi cũcta fieri vel ad irrisionẽ/ turbationẽq; eius/ vel ad sibi damnũ inferendũ. De quibus tamẽ in veritate nihil est. Suboritur autem hec aliquãdo temptatio inter vxorem ⁊ maritũ/ inter fratrem ⁊ sororem/ ⁊ iter quoscq; amicissimos/ ex qua grauissima mala ⁊ ferme incredibilia ꝓficiscuntur. Et est plane pessima tẽptatio. de altero. ⁊ de amico ꝑsertim/ malum suspicari adeo faciliter. et id ita celeriter credere/ qõ pene semper esse falsũ postmoduꝫ comperit. Quare sũmo studio vitanda est huiusmodi infausta suspicio. Qõ si eaꝫ quis a se nequit penitus abijcere. tunc multuꝫ prodesit ea que aduersus alteruꝫ quis animo suo versat illimet aperire/ vt is pinde se excuset/ ⁊ satisfactionem afferat. Verum nõnunq; agit hostis vt has suspitiones in corde quis recondat.

ꝛ apud se teneat. vt hac recluſione ille incremen
ta ſuſcipiant. plus ꝙ inferant nocumẽti/ neꝙ al
ter inde ſe excuſare queat. Contra vero nõnũ ꝙ
incõſiderata neꝙ obſeruata oportunitate con
gruẽtia ꝙ tẽporis. vel ex malignitate iracundia
ꝙ animi illas ꝓferri facit. vel etiam cum nimia
aſſertiõe/ vt ꝓ hoc is cui hec dicũt iraſcat ꝛ tur
betur. atꝙ in aliũ odium cõcipat ꝗſi hoc modo
apud ſe cogitans. Quid ita? iſte ne iſtud de me
arbitrat? me talez is eſtimat? ſi mihi amic⁹ eſſet
ꝓfecto hec minime ageret nõ ſibi oſtendi vnde
de me ſentire ſic debeat. Sic de eo ipe nõ cõme
rui. Ecce itaꝙ quõ hoſtis vndequaꝙ tam dicẽ
do ꝙ tacẽdo ſuas fraudes inĳcit.

Nonnũ ꝙ cõmouet hoſtis male de ali
quo effari/ vel ex ira aut liuore. illi fie
ri detrimẽta atꝙ grauamen inferri/ ꝛ
nihilominus dat intelligere callidus
hoſtis. hec fieri ꝓpter veritatẽ/ iuſticiã/ ꝛ publi
cam vtilitatẽ. Vel etiam ꝓpter bonũ ꝛ ſalutem
aliorũ. Dicit enim hoc ipm qõ agit aliꝰ nociuũ
ꝛ pernicioſum eſſe/ itaꝙ eſſe optimũ ꝛ illuz ꝛ ſu
am maliciã in aliorũ noticiã deduci. vt ceteri ꝓ
inde ſe tueri/ conſeruare/ cauereꝙ valeant. idꝙ
omittere etiã foze aduerſum veritatis amorem.
Hec res tamen ꝓculdubio ẽ ſũme ꝑiculoſa/ his
qui aliorũ non ſũt conſtituti iudices. nec ad eos
puniẽdos ordinati. Et ꝑterea huiuſcemodi ma
la poſt tergũ in abſentiaꝙ referre/ ſiue his q̃ ꝓ
deſſe nihil. obeſſe vero aliquid poſſunt in bonũ
vergere nequit. Econtra nõnũ ꝙ agit hoſtis vt
ex metu/ ꝓ inuidiaz aut detractionẽ peccãdi. q̃s
alterius malum occultet ꝛ taceat. in illius ſimul
ꝛ aliorum ingentem perniciẽ. Videtis igitur la
queos perplenos diſcriminis/ ꝛ q recte ꝫ ince
dere difficilimũ eſt.

Nonnũ ꝙ cohortat vt q̃s rem aliquaz
ſublimẽ incipiat/ veluti quidẽ ſibi vi
detur ad ꝑficiendũ alteri. Vti ꝯo ve
ritas habet ad ꝓpriam oſtentatiõez
qõ mãifeſtũ eſſe põt. cum is hanc rem ꝓ ſeipm
fieri maluit. ꝙ ꝓ aliũ quẽꝙ. Dato q eque bene
vel melius eam alter aliquis facere poſſet/ dato
etiaz q ita deo gratũ foret eã hũc amittere ſicut
ꝛ efficere. Eſt enĩ euidens indiciũ. q in hoc ope
re aliquid ſue glorie is admiſcet. quãdo potius
optat q hoies eũ/ ꝙ alios hoc agere cognoſcãt.
Eſt inquã ſignũ q nõ ex integro illud ꝓpter de
um opatur. Per iſtud vero etiã in aliꝰ pleriſq
caſib⁹ intẽtionis puritas diſcerni põt.

Nonnũ ꝙ ſub ꝓtextu ſubueniẽdi pau
perib⁹. aut inſtituẽdi eccl̃ias. aut i vl
timis annis ſecuritatẽ habendi/ agit
hoſtis. vt q̃s in auariciam labat. vel
fraudulẽte negociationi intẽdat/ vl emendo vẽ
doꝙ cõmittat ꝓiuria. vti ꝓpus tactum eſt/ nunꝙ
tamen moraliter peccandũ eſt etiam ꝑtũcunꝙ
bonum inde oriri queat.

Nonnũ ꝙ in bono ope grandẽ accidẽ
am ꝛ triſticiã ꝓmagnã imittit hoſtis
ſuadens tũc in delectationib⁹ ſeculi
cõſolationẽ querere. Ex quo duo ma
la accidũt/ vnuz eſt. q frequenter q hoc quis in
ſtultiloquia aut peccatuz aliud decidit/ q quod
etiã alios peccare facit. Scõm eſt q illi⁹ accidia
hoc pacto nõ ſanat. verũ magis ac magis nutri
tur ꝛ creſcit. ꝛ ſi eni eo rpe hic a triſticia liberet:
ipa tñ poſtea redit longe validior. Qui ꝯo eam
abigere ſupareꝙ vult. aduerſus illaz fortiꝰ ſta
re animo/ ꝛ ſibi acriter reſiſtere debet. Nam tũc
diſcedat. Poſtmodũ minime reuerſura.

Nonnũ ꝙ alicui ſubĳcit hoſtis ardẽti
ſimã cupiditatẽ cernẽdi mũdi vanita
tes/ plauſuſq nuptiaꝝ. Et agit q illo
pũcto tẽporis q̃ quis videt huiuſmo
di/ q̃ illic plerũq ſunt impndici geſt⁹/ non tẽpta
tur de peccato carnis/ et per hoc illum nimium
audacem efficit hoſtis atꝙ immoderate ſua de
caſtitate ꝑſumere. Vnde euenit vt is vel i ſup
biam decidat/ vel finaliter in obſcena opera aut
ſpurcas ruat in cogitationes. ſiue h̃ in loco/ ſiue
poſtmodũ alibi cũ ſolitari⁹ erit/ tunc eni huiuſ
cemodi cũcta redibũt in memoriã. Quorem tu
tius eſſe nihil poteſt/ q̃ ſemp hec deuitare ꝓcu
la. neꝙ vnq̃ in illis cõſidere.

Nonnũ ꝙ ſub velamẽto ſanctitat⁹. de
uotionis. ꝛ ꝑſonas religioſas ſpua
lis amicicie/ agit hoſtis/ vt ex ꝓſuetu
dine intuẽdi. loquẽdi. epulãdi ſimul
ridẽdi. mutuo ſeſe iocoſe tangendi/ vertiꝫ ſpua
lis amor in libidinoſum carnalemꝙ amorẽ ꝛ de
mum in finẽ ignominioſiſſimũ.

Nonnũ ꝙ ſub ꝓtextu fugiẽde ſingula
ritatis/ ꝛ obſeruãdi mores alioꝝ. vel
alicui⁹ ſi⁹ is boni ſuadet hoſtis vt q̃s
pl⁹ veſcat aut bibat ꝙ ſibi ꝓueniẽs eſt. Et pari
formiter ẽ de veſtitu ꝛ huiuſcemodi reb⁹. Quare
ſũmope eſt in oibus adhibẽda diſcretio.

Nonnũ q̃z agit hoſtis vt ſancta intẽtiõe
q̃s loqui incipiẽs/ ꝓtinuãdo ſmones
ad plura defluat inordinate dicẽduz/
qõ euenit. vl q̃ is loquẽdo cõmouet
iraſcit ꝙ vel q̃ ſuã gl̃iam q̃rit. Vel q̃ erube
ſcit ꝛ verecũdat niſi audiẽtib⁹ admiratioẽz inge
rat. ſubtile aliqd. extraneũ/ nouũ. inauditũ ꝙ di
cẽdo. Quo fit. vt ꝛ que ſcit/ ꝛ q̃ neſcit imoderate
loquat. aut ea ꝓferat q̃ audiẽtib⁹ ob eoꝝ ſimpli
citatẽ minime ꝓueniunt. Quorem ſub rõnis re
gula ſemp lingua tenẽda eſt/ eque in medio fine
ꝙ ſermonis. ſicut in initio.

Nonnũ q̃z ſub hũilitatis ſpecie/ et ſeſe
cuſtodiẽdi facit vt q̃s ſileat ex ꝓpo
ptu. iracũdia. ſuperbia. vel cum loq̃de
beret. ex vecordi puſillanimiꝙ metu reticeat.

Nonnūq̄ sub tegumento honesti fortasse desiderij quo quis rem aliquam scire gestit ⁊ agnoscere/ hortatur hostis/ vt is ad cuncta videndū audientus. Unde ingens postmodum fedarū temptationū impudicicie ⁊ odij obrepit frequētia. Et quāq̄ nullum exinde aliud malum nasceretur. ea tamen res ad modum homini per se nociua est. Vsq̄ adeo illi⁹ mens eiuscemodi nouitatib⁹ obruitur vt nullam post hec puram de deo cogitationem is habere valeat.

Nonnūq̄ gratas ō carnis voluptate cogitationes menti offert aduersari⁹ dicens. non esse periculosum illis dūmodo consensus absit inozari paulum. atq̄ hoc modo intantuz hominē succendit ⁊ inflammat. vt eas a se vix excutere possit. Ita q̄ nihil est salubrius q̄ illis initio intercludere aditum. Aliquādo autem oriuntur huiuscemodi noxie cogitationes cuz studiose quis suozum affinium qui in mūdo ⁊ cōnubio viuunt statum animaduertit.

Nonnunq̄ alicuius mentez plurimū conturbat hostis. in illam magnaz fedarum ac turpium cogitationū multitudinem immittendo. vt his se contaminuo peccare credat. Dicit enim hozrenduz esse scelus. cum legendo hozas ⁊ deo obsequēdo hec cogitationes aduenīūt. Itaq̄ hortatur vt illis prozsus penituscq̄ fugādis semper inuigilet. ne q̄ aliud quicq̄ agere curet. Scit nēpe malign⁹ hostis/ vērum facilius in manu posse fixum manere q̄ illas tolli funditus/ radicituscq̄ conuelli. vel ita posse abigi. vt ne quidem postea vnq̄ redire queant. Atqui non cum impie mentem cogitationes tangūt peccamus moztaliter. sed dūtaxat cum eis consentimus. id est. quando illis voluntas nostra fauet. quando eas ipa cum delectatione complectitur. quāq̄ eas adesse gaudēq̄ diu vero he sibi displicēt. sibiq̄ sūt hozro ri ac odio. nullum est moztalis noxe periculum.

Sciendum autem. non possibile in occupationē laboris vel temporalis administrationis/ tantam inesse homini mentis serenitatem. sicut in sua quiete post diuturnaz moram. Et aliter illam querere est sepe irritus labor ⁊ sola temptatio. Frequenter autem he cogitationes melius vincūtur. si eas nihil pendimus aut curam⁹. sed aliis in rebus occupamus animum. q̄ si eas vitamur ꝓpellere.

Nonnunq̄ bonas cogitationes subijcit hostis/ non certe ꝓpter bonū ali quod. verū ad id solum vt sancte oratioui impedimentum prestet. Nam illas eo immittit tempore cum eas suscipere nec licet nec conuenit. Non enim audiendo vel canēdo missam oportunum tempus est de re cogitare familiari/ quod tamen alijs horis bonum expediensq̄ fozet.

Admonet nonnūq̄ hostis semel intātum alicui peccato incumbere/ aut illicite cuidam vacare voluptati. vt exinde ad plenum is satiet/ neq̄ postmodum illius vnq̄ rei concupiscentiaz habeat. Ideo vero istud agit hostis. quia in hoc grauiter istum nouit delicturuz. Agnoscit etiam/ q̄ et si is modico tempore huiusmodi desiderio carebit. paulopost tamē hic multo temptabitur fortius. Ut eni qui estu graui febreq̄ laborant cuz gelidam aquam biberint/ primo releuari videntur. Deinde vero longe grauius et vehementius affliguntur. Sic expleta libidine illius/ postmodum amplius ingrauescit cupido. Sicut etiam ⁊ hi qui quāto plus sese vngulis scalpunt ⁊ fricant/ tāto magis pruriginem sentiunt. Atqui si modicuz id tolerare possent/ citius multo liberarentur.

Nonnūq̄ in se quis percipiēs motus iracundie et vindicte in alterum q̄q̄ in hoc sibi displiceat ingratumq̄ sit. attamen ei dat intelligere hostis/ nō debere oratiōnem dicere dominicam/ neq̄ pacē in missa suscipere/ quoniā non libenti animo cūcta ignoscit. Reuera tamen si inimicuz is optat suuz ꝓpter deum diligere/ debet ⁊ tuto potest deum orare/ vt quemadmodū alijs in se malefacta remittit. ita suorū quoq̄ delictorum veniaz sibi largiri dignetur. Nam si efficaciter inimicū amare volet id vtiq̄ efficere valebit.

Nonnunq̄ suadet vt sue quis fame integritatem nimium tueatur/ docens hostis ad hoc quenq̄ teneri/ secusq̄ agere velle id esse crudelitatis ⁊ imanis seuiciei. Qua de re innumera mala consurgunt. nam cuncta is que de se dicere audit/ excusare conatur/ omnia sua facta collaudans/ et de illis volens rationez reddere. putat nempe hoc pacto claudere hominuz oza/ quod ꝓfecto impossibile est. Ita ergo plerūq̄ is labitur in iram impatienciam/ arrogantiam/ perturbationē mētis. accusationem alterius/ secretozum que celari deberent reuelationē. vt per hec omnia suam astruere innocētiam queat. Ruit item per id frequenter in hypocrisim ⁊ fictionē/ habens ab hoste persuasum sua opera hominū in ꝓspectu fieri debere. non quidem/ vt dicit/ ob mūdi vendicandum aplausum. verum ad prebenduz alijs boni exempli viam/ simul ⁊ ad ꝓpriam vitandum infamiaz/ nam mihi/ ita eloquitur/ illesa fama manēte. pluris homines mea verba estimabunt/ fientq̄ exinde meliozes.

Ex altera parte monet nōnūq̄ hostis vt quis nihilipēdat quid ō se boies

loquāt ꝛ sentiāt/neq; i aliq̄ suā famā custodiat
ꝑ eccle ducat i manifesto et occulto peccare/atq;
i tali sue vite negligentia incuriaq; viuat. secuz
inquiens/mea qualis sit cōscientia deus agno-
scit. Ad ꝓfecto mihi satis est. dicāt alij quicq̄d
eis libuerit. Ecce itaq; videt/q̄ difficile sit hūc
vtrūq; effugere laqueū. ꝛ recto gradiēdo trami
te a neutro detineri ꝛ capi. sunt enim ambo per-
niciosissimi Quorem ꝑmum debet quisq; cō
siderare quale opus suū existat. bonū ne an ma
lum? Nā si est malum. q̄to magis illud in pal
lo apertoq; facit/tāto graui⁹ ipe peccat. Et hoc
in casu his celare/abdere/ꝛ occultare debet non
q̄dem ob supbiam. sed ne alijs occasionē peccā-
di male loquendiq; tribuat. Sin vero opus bo-
num sit/attamē is nosci alios ipm veluti maluz
iudicaturos. animaduertere oportet an hi qui ita
iudicant ad hoc ex ignorantia ꝛ simplicitate ad
ducantur/ꝛ tunc hoc opus si ad salutem non ne
cessariū extiterit. intermittenduz est/vel illi⁹ rei
cognitio ꝛ veritas est eis aperienda/docendiq;
sunt non sic de illo arbitrari debere. q̄ si ex mali
cia huiusmodi ꝓdeat iudiciuz. Sunt eni nōnul
li q̄bus aliena ꝟtus inuisa est qui nequeūt. quic
q̄d fieri videt. maligno nō carpe dēte. Hi ꝓsus
cōtēnendi sunt/neq; eni possunt vllo pacto clau
di istoꝝ ora. Itaq; minime opus est euz qui bo
num opatur aduersus huiusmodi homies su
am famaz tueri. Quorum hoc loco animaduer
tendum est. q̄ sublimia opa crebrius efficere di
gnatus est domin⁹ p illos/qui/ vt docet aposto-
stolus/fatui. insci. vel nullius estimationis ha-
biti sunt. q̄ per alios quosq;. Quare nequaq;
optare quis debet vt i eo qō agit bono. ab alijs
cōmendetur. neq; multo minus/suam debet de
ꝓmere ꝓdicareq; laudem. vel etiaz ꝓcurare vt
hoc fiat ab alijs. sed totum deo relinquendū est
qui de nihilo nouit operari ingentia. Frequen-
ter nanq; videmus quo amplius suaz quis ostē
tare querit innocentiā/aut ꝓprium bonum i ali
oꝝ noticiā ducere/eo minus ab alijs estimaꝛ
ꝛ curatur. Longe etiam minus tum sibi tum ce-
teris apud deum ꝓficit.

Capit nōnunq; hostis vt secuz quis sci-
scitetur et inq̄rat an p̄destinat⁹ a deo
sit ad gloriam vel ad penā eternam p̄
scitus/vt hoc pacto vel in ꝑsumptuo
sam spem vel in desperationē labatur ꝛ corruat
Quoinde neutrū horū diffinita snia iudicare de
bet homo. sed in dei sperare misericordia/cū in-
genti timore sue districte iusticie.

Nonnūq; suggerit hostis apud se per
cunctari an potius nūc quis mori vl
eternaliter dānari mallet. q̄ aliquod
mortale cōmittere peccatum/vt si is
affirmatiue respōdeat/in eo denuo peccet q̄ ma
gis eligit peccatuz admittere atq; ita offendere
deum q̄ huiuscemodi penas perpeti. deum ꝑ-
pe offendere ꝓ quocūq; vitando supposito vel
le nequaq; debet. Sin vero contrariam is par-
tem asseruerit/primum fortasse mentietur. deci
det etiam fortasse in iactantiaz atq; arrogantiā
Quorem magnopere vitandum est huiusmo-
di facere questiones/neq; eis si subrepserint est
respondendum/abijciendeq; sunt et dicendum
deo Beam domine fragilitatem agnoscis/cer
tus equidem sum/quoniam nisi tua gratia mi-
hi foret auxilio: nulla ita modica est pena/quin
me vinceret. atq; peccato faceret prestare cōsen
sum. Quare me miserum in tuas proiicio man⁹
obsecrans ne ea temptationū pericula incurre-
re me sinas/que tuoꝝ sine trasgressu manda-
toꝝ superare nō queam. Hoc itaq; modo pe
riculosus is malignusq; laqueus tuto pertran-
siri valebit. Fragilitatem videlicet propriā hu-
militer recognoscendo/et in deo solo constituen
do spem. neq; quodcunq; iudicando aliud Sci
ri q̄ deum relinquere spondebat. deum postmo
dum deseruisse/neq; huius quod promiserat ef
feciſſe aliquid. Sic profecto agūt q̄ plurimi pu
tantes q̄ omnia perferrent anteq̄ ad peccandū
pertraherētur. quasi non diuina gratia sed sua
virtute ipi peccatum deuitent.

Nonnūq; aliam temptationem immit
tit hostis. huic pene cōsimilem/et est
cum quis preterito tempore grauia
ꝑpetrauit scelera/vnde bona sibi ali-
qua euenerunt/sicut per foznicationez aut adul
terium prolem suscepit quaz ardentissime amo-
re complectitur. tunc agit hostis vt is a semeip-
so inquirat. vel ab alio interrogetur. Vellet ne
non peccasse/ꝛ hanc non habuisse prolem? Acci
dit eni hominē delinquere qualitercunq;. huic
respondeat questioni. vt in p̄cedenti temptatio
ne dictum est. Pico itaq; dictum remedium hic
etiam locum habere. tali scilicet questioni nō re
spondendo vel potest homo dolere de ipso pec
cato. dolere item potest q̄ per huiusmodi delic-
tum sibi proles orta est. Non autem obsolute
dolere oportet de eo q̄ ꝓlem habet.

Nonnunq; incitat hostis hominez ad
hoc vt apud se petat. an sit ceteris ho
minibus vel hoc aut illo deterior. vn
de plurima frequēter peccata surgūt
puta mentiri. superbire. alios temere iudicare.
Debet itaq; is dicere quicquid ex me habeo to
tum peccatum est. si vero in me est aliquod bo-
num. id est. ex gratia dei/quam eque alteri sicut
mihi deus ipe largiri potest/satis profecto sum
iniquus si nihil ex me nisi peccatum habeo. non
ergo me ceteris comparare opus est/cum ipse
sim ex me sceleratissimus.

Nonnunq̃ gratias ꝛ dona que in aliq̃ sunt añ huius oculos statuit hostis. vt hinc intumescat. puipendatq̃ ceteros Quare ex aduerso is cogitare debet. eo sibi maiora pericula grauioresq̃ imminere damnationem. si non recte diuinis vtaꝫ muneribus. Cogitare etiã potest q̃ nemo adeo est impius q̃ non melius huiusmodi vteret donis si hec ipsa sibi collata fuissent. et ita quẽcunq̃ primũ/ siue iudeus/ siue gentilẽ/ seipso meliorẽ iudicabit. aut saltem non deteriorem.

Nonnũq̃ efficit hostis vt cũ quis penitere ꝛteriq̃ debet. a seipso querat tantam ne de peccato suo displicentiã habeat/ q̃tam habere tenet q̃ nõ arguit q̃m plus doloris ꝛ lacrimarũ ꝺ dãno hꝫ̃et tpali huiusmodi displicẽtie sufficere videt. Sed sciendũ nũc habeat ꝺ diuina offensa/ quare neq̃q̃ q̃ nõ est necesse corpalẽ de pctõ esse dolorẽ tãtũ/ q̃tus fortasse esset de tpali malo vl incommodo Sufficit em̃ q̃ cõmissum pctm̃ sibi displiceat/ et nequaq̃ in simili casu deũ offendere vellet. Non em̃ sicut prius dictũ fuit/ optet malle dãnari mo ri aut oibus spoliari bonis q̃ peccasse aut ꝺ mõ peccare. Rursus nec talẽ hunc optet esse dolorẽ qualẽ de se diuina postulat immensitas/ cuꝫ hoc sit impossibile. Quia ipa prius est infinita. nr̃m aut dolorẽ finitũ esse necesse est. Is ergo dolor q̃ dictus est sufficit. Verũ quidẽ est q̃ tãto hic dolor est melior/ q̃to ꝛ in anima ꝛ in corpe ẽ maior. assit mõ quo ad corpalem dolorẽ recta discretio Nõ em̃ ex eo corpus destrui aut ratio ledi debet Plurime q̃ istud vitant temptatões. que ꝺ eunt cũ q̃s nimiũ vereꝫ nunq̃ satis penitere/ aut suũ nõ facere debitũ. Debitũ inq̃ q̃tũ ad salutẽ satis est. vt eni est dictũ nequaq̃ nostrũ debituꝫ farere possumus q̃tũ dei altitudo ꝺposcit. neq̃ etiaꝫ p̃m beneficia que ab ipso recepimus/ nec ꝺ pfecto a nobis indulgentissimus ille pater exper tit imo q̃ mira gratie sue benignitate sibi suffice re vult. et nos in amicos habere parat? est si ea q̃ in certo numero/ certis agenda. tpibus mãdata nobis tradidit. ipi ꝓpleuerimus que etiã ꝺ eter nemortis interminatione implenda mandauit. Uniuersa autem hec p̃cepta in his duob? continentur. Dilige deũ sup omnia. ꝛ primũ tuum sicut teipsum. Si q̃s ꝺo sup hec aliq̃ ꝺ bonũ effecerit. is pinde maiorẽ gratiã obtinebit. Quod si interroges. quid est sup omnia deuz amare? plane grosseq̃ rñdeo. Hoc est sic eũ diligere. vt nullo pacto quodlibet aliud q̃s amare velit per q̃ ꝺ deret dei amorẽ Proximũ autem sicut seipsuꝫ diligere/ est ei finaliter quidem vitã optare eternam/ gratiã ꝺo in p̃senti seculo. insup id ei facere velle quod rationabiliter ꝛ iuste in simili casu sibi quisquis fieri vellet Unde manifestũ est q̃ is qui est iudex cõstitutus. nequaq̃ velle debet latronem a morte vel carcere liberare/ q̃q̃ ipe fortasse in simili casu contra rationẽ liberari cupet. Et ex hoc plurimis eiuscemodi temptationibus respondeꝛi potest.

Si nonnunq̃ qui sacrũ altaris suscipere cõstituit sacramentum/ occurrit sue indignitatis cogitatio/ q̃ videlicet ne quaq̃ ad hoc dignus esse potest/ ꝛ p̃sertim sibi videt q̃ nõ bñ sua sit delicta cõfessus Fieri aũt põt hoc suggestione demonis vt tantũ bonũ impediat. Quare igit is cogitare debꝫ ad hoc nunq̃ se dignũ ꝓpriis viribus fieri posse/ q̃q̃ etiã centũ annis ad id laborans incũberet. ni/ si ex speciali dei munere id fiat/ quod sane munꝰ potest eque nũc sicut post centũ annos dominus elargiri. Debet rursus cõsiderare. qm̃ hac i vita nemo q̃ infallibilẽ absolutamq̃ certitudinẽ scire potest. vtꝫ in gratia sit an nõ? vere ne sit penitẽs an nõ? vtrũ recte cõfessus sit an no? nisi ad ꝺ singularis accederet reuelatio. Itaq̃ q̃ sine hac certitudine suscipe nollet eucharistiaꝫ. is pfecto se ipm̃ deciperet ꝛ quandã supbie speciem habere videret. Est alia humana vel moralis certitudo que in nostro ꝓposito et requirit ꝛ sufficit. cũ videlicet quis in ꝓpria recollectõne ꝛ cõscientie discussione/ id egit quod tum sua discretio. tum bonum aliorũ cõsilium/ eũ debere facere iudicat atq̃ hoc q̃ sufficens tempꝰ ad id cõmuniter obseruatum cõsuetũq̃. Quod si tunc in peccato mortali ꝑm ꝓpriũ iudiciũ is se esse nõ videat. tuto ꝛ sine noui periculo peccati/ ad cõmunionẽ accedere potest. ꝛ quãq̃ vt frequẽter accidit sibi fortasse leuia quedã dubia supueniãt. ea tñ contẽnere imo vincere debet/ ꝛ ad ꝛtrarium agendũ semetipm̃ cogere. Neue autẽ dubiũ voco. cum q̃s potius de aliq̃ fert iudiciũ. quod sit bonũ iustuꝫ ꝛ cẽ q̃ q̃ sit malũ et peccatũ/ et nihilominus quasdã rationes vel cogitationes in cõtrariũ habꝫ que aliquã ei dubitationẽ afferũt. nõ tñ ita quin ꝑmũ iudiciũ multo sibi sit certius/ intm̃ q̃ si res ipa alterius foret. de ea nequaq̃ ambigeret aut cũctaretur. Uelꝫ si nõ maiorẽ certitudinẽ de vna ptiũ habet q̃ de altera. sistere debet quousq̃ ad earũ aliquã magis assentiat/ ꝛ hoc vel alioꝫ vt sue rationis consultatione/ vel inspiratione diuina obtenta p orationem. Nisi em̃ hoc modo quis securitatem in semetipso capiat/ se male fuisse confessum semper iudicabit. neq̃ tranquillus esse/ aut conscientie pacem vnq̃ habere poterit. Quod pfecto nequaq̃ bonum est.

Seipso penitẽs nõnũq̃ inarit si firmã nunq̃ peccandi volũtatẽ habeat. ꝛ tẽ ei plurima ꝓponit hostis/ p̃sertim q̃ nimiũ est fragilis/ q̃ itẽ tã crebro i peccata lapsus est ꝛ adhuc quotidie labit. Considerare aũt is dꝫ vez ꝺdẽ esse nõ posse cũ vitare peccatũ viribꝰ suis. Nõ etiã asserere opus hꝫ nunq̃

se peccaturū. ꝑsumptuosum q̄pe esset hoc/ neq; tñ etiā tudicare dz se peccaturz. Jā eñ esset h̄ delinquere. Satis igit̄ est si firmū ei ꝓpositū adest cū dei adiutorio deuitandi pctm̄/et ad id diligētiam adhibendi/nec fm pñtē volūtate vllo vult pacto in postez peccare.

Nnunq; vt dictū est enitit̄ hostis: ꝑsonis deū timentib⁹/magis q; ceteris nimiū tunozē immittere/ quo in cūctis suis opibus deficere fozmidēt. Cui ob rem eiusmodi timoratis necessariū est vt in ꝓmis magnope animaduertāt ad q̄d sub pena peccati mortalis fm suū statū obligant̄. z ad quid nō ꝓtest aūt de hoc haberi nō quidē infallibilis/ sed humana certitudo/ꝑ sapientiū z deuotozum bonū ꝓsiliū/ꝑ scripturas. ꝑ iudiciū ꝓprie rationis/z ꝑ suū cōfessozē. Hā fm hāz plonarū cōsilium et dictamen debet is frequent̄ ꝓpriuz iudiciū mutare z vincere. Cū ergo de eo qđ agendū est habet is hmōi certitudinē/pōt se merito quietare/lz plures alia negligētias/que venialia peccata sunt/admiserit. Sed si in his punctis principalibus se defecisse cognoscit. penitere debet/et post modū loco z tpe cōfiteri. Videtis itaq; ꝓsus esse necessariuz/ vt quisq; diligent̄ ꝓquirat q̄ res pctm̄ mortale sit: que nō. in quo quisq; obligetur in q̄ nō: Et tunc q̄cq̄d sup hoc egerit id vltroneū erit z superogationis/ad augmentuz sue gratie/simul et alioz Credere eñ q; illud melius bonū qđ q̄s faceret valet/ sp implere teneat̄. ita q; si hoc obmiserit. peccet mortalit̄/erroneū esset nunq; etiā q̄s posset obtinere cōscientie pacem.

Finalit̄ ꝑ generali regula accipite/ q; vti de⁹ et bon⁹ angel⁹ sp ad bonū hoz tant̄/cūctaq; seu ꝓspera seu aduersa/ siue bonū siue malū/sui vel alteri⁹ ad salutē z ꝓfectū bonoz ꝓuertūt. sic ex adūso omnia in damnū pniciem detozquere molit̄ hostis Abundat q̄s diuitijs: enitit̄ hostis vt illis abutatur vel in supbiā vel in luxuriā/ vel in vsurā/ z iniquā tpaliū acquisitionē Contra sctūs angelus conat̄ z suadet vt illis vtat̄ ad largiēdas elemosynas ād suplicit̄ reddēdas grās deo/ad habendā sufficientiā. Sil̄r ꝓsiderate in pulcritudine. virib⁹. scia. statu/bona hoim fama. z hoz ꝓtrarijs pauptate. desozmitate. mala obscuraq; fama. Diuersitatē etiā inclinationis hoim ad h̄ vel illud/nouit sanctus angelus bñ vti/hostis no male. Quāq; etiā frequent̄ z ipam dei inspirationē in malū ꝓuerti facit hostis. sicut ex aduerso bon⁹ angel⁹ malā inimici tēptationē in bonū puta q̄s tēptabit̄ ideo religionem ingredi vt post modū egrediat̄ et exeat. In ea tñ ꝑseuerans cōstanscq; manebit. De supbia aut inuidia tenebitur. huic valide resistet z inde merebit̄ plurimū Ita frequent̄ dū grauit̄ nocere cupit hostis. ꝑdest admodū. z ꝓficit intm̄ q; hoiem crebzo tem ptare desistit/ne temptationē supando mereat̄. Aduersus ꝙo cunctas suas illaqueantes tēptationes/que certe sunt innumere. nō nisi vnicum generale remediū repitur/ vt beato anthonio reuelatū extitit. vt quis videlz ꝓfundā sp habeat humilitatē. et affectione sincera/puroq; cozde sua am totā spem in dei ac sanctoz auxilium statuat id q; se facere posse/esse dei gratiā censeat ꝓmanam. Nihilominus tñ sp suū debitū faciat apō deū/et obseruantiā mādatoz eius ꝓdicte innitēdo spei. Nam sicut firmiter credim⁹ hoiem sola dei saluari miscōia. ita eā miscōiam sumope venerari/diligere/ caripendereq; debemus. hec⁹ ei faciens vel hoc intermittens agere/ꝓfecto illam ꝓdere sese reddit dignissimū. Quod si fuggerens tibi hoc mō dicat hostis. quicquid egeri certe nouit deus an damnatus eris vel ne. neq; vlatenus aliter esse ꝓt. Rñdebis quicquid de me ordinauerit de⁹ ipe tñ amari dign⁹ est et coli. cui q; mentiri nequeat/ipe sibi obsequentib⁹ z ad h̄ ꝓ suis viribus conantib⁹ infallibiliter gloriaz cestem largiet̄. Quāq; ꝙo mihi meus sit finis incognitus. bñ tñ scio/qm̄ bona vita in bonū finez ꝓducit. neq; ob hanc incertitudinē: omittere deo. quo minus meū efficiaz debitū. imo ꝓfecto magis ac magis enitendū mihi est. sicut z instruēmur se sanandū ignozet. iure tñ ad id suuz debitū facit Concludendo dicim⁹ nihil ita instruē hoiem in ꝓdictis tēptatnib⁹ infinitisq; alijs. sic gratiā dei q̄ ꝓ deuotā oratione/in ꝓfunda fusam humilitate atq; ꝓtritione cozdis/adq̄rit. Hāc nobis gratiā meritis ac intercessiōib⁹ oim sctoz sanctarumq;/largiri dignet̄ pater et filius z spiritussanctus. Amen.

Contra ꝓfessum inobedientem eiusdem Johannis Gerson.

Oze tuo te iu

dico fue neq;. Si hoc dixit i parabola dñs de suo nō multiplicante lz reddente talentū/q̄d dicturus est ō suo dissipante sit̄ et negante talētū: Talis est ille inobediens ꝓfessus sit clericus sit laicus/q̄ ꝓpriā spūs sui volūtatē acceptā a deo/ cā lucrādi vite thesauz eterne/ōdit illā in manu supioris sui dicēs. Suscipe me et viuā abba pat In man⁹ tuas dñe cōmendo spm̄ meū/qm̄ fidēs in te z de me diffidens do illū tibi. Adiuua me et saluus ero. Nunc tu quisq; es ꝓfessus hoc modo vel simili/qui patri cui⁹ est voluntas tua/dono tuo imo spontaneo ꝓius/nūc in necessitatem uerso parere recusas: q̄ cōtra stimulū calcitrare ꝑsumis/interrogabo te paucula quaten⁹ ex ore tuo te iudicet conscientia tua. Interrogo te non

dico seruę neq̃ sed fratrem ꝛ cõseruũ in xp̃o ca/
rissimũ/agens in spiritu lenitatis ꝛ imstruens iu
xta inonitionẽ ap̃li ꝛ xp̃i/cupiens te saluũ eẽ ab
errore vie diuine/qm̃ omnis inobedientia/deui
at a via vite.ad quã qui reduxerit ꝛ conuerterit
peccatorẽ opit mltitudinẽ pctorum⁹ Interrogo
te si memineris pfessionis tue ꝛ si penitet te feciſ
se⁹ pcul absit h̃ igratitudo a spũ tuo pcul ꝛ talis
Dozro si memineris ꝛ approbas interrogo quis
sapientior et potior interpres erit pfessionis hu
ius qualiẽ obseruanda est/aut supior pater tu⁹/
maxime cũ cõsilio ꝙuentus/aut tu subdit⁹ ꝛ vnl
cus.ꝛ vt ferẽ laicus? Si te/tuũq̃ dixeris pferen
duz p̃ponendũq̃ iudiciũ/ erras intollerabiliter
neq̃ est qui talẽ te nõ aspernaẽ/ruã ptinus arro
gantiã subsannans ꝛ dicens. Quis põt hunc au
audire? certe puto q̃ pudet te etiã hec interroga
tio auditu suo p̃mo. Interrogo deinceps.pu
tas ne patrem.imo ꝛ patres tuos/ita malignan
tis esse nequitie q̃ in male ꝙsulẽdo saluti tue.vel
let se simul et te perire? Exclamabis arbitror ad
hanc interrogationẽ cachinnãs et indignans ru
gata fronte. Longe sit hec insania a me pauper
culo idiota subdito ꝛ peccatore.vt õ sanctissima
supior meor.phatissimaq̃ sapientia.tam sacri
lege desipiam Euigila nunc ꝛ perspice/si non
breui ratiuncula protinus ex ore tuo te iudico q̃
Iussus hoc et illud facere/tu nõ obedire pseueraſ
Si em supior tuus sapientior est in cognoscẽdo
precepta regule quã pfessus es.si pterea credis
q̃ nollet se damnare dũ tibi precipit obedire.q̃d
obniti potes.quid excusationis afferre sup ino=
bedientia tua ne dicã ptinacia? Sed dicis for
te demissis oculis.et facie humi deiecta si ñ om
nis a te pudor abscesserit.si nõ attrita iam fronte
meretricẽ imitaris.dicens. Volo virtuosus esse
ꝛ dño p afflictiones abstinentiãq̃ placere.exem
plo priorũ sanctor.nominatim iobis bapti. Dẽ=
tio fortitudinẽ corpis mei.scio q̃ ieiunium a vi
no/nõ erit in grauamẽ mihi. Ecce frater recedis
lã a ꝙcessis priorib⁹. Tu iudiciũ tui/p̃fers omni
alteri.q.si.d.infirmus et insan⁹ medico suo. Co=
gnosco melius dispositionẽ meaz q̃ tuipe. Scio
qualiter obtpandũ mihi nõ est/regulis art̃ tue.
Aggrediar nũc te altera via durioze vt ex ore
tuo te iudicẽ si ptinax esse decreueris.non tantũ
modo seruũ neq̃.sed vel hereticũ apostatã. vel
ꝛ hereſi ꝛ apostasia vehementer suspectũ.ita tñ
si deditio iudicij rationis p cerebri lesionẽ/tibi
nõ fuerit excusatiõis susidiũ.quo casu nõ ita ar=
gumentis theologie.sed fomentis medicine op⁹
erit? Dixit dñs noster ihsxp̃s ad oẽs in ecclia p
latos loquẽs ad psonas ap̃lor ꝛ discipulorum.
Qui vos audit me audit/ꝛ q̃ vos spnit me sper=
nit. Credis h̃? Credis si catholic⁹ es. Scio p̃ea
q̃ supiores sunt ꝛ p̃lati tui patres ordinis scti in
quo ꝛ sub quo/pfessum te negare nõ potes.aut
si negas.erras in facto ꝛ conuinci testib⁹ potes.
imo vberibus ꝛ carcerib⁹ coerceri. Alioq̃n fas
esset exemplo sili ꝛ pnicioso cuilibet pfesso reli=
gionẽ se negare pfessum ꝛ impune. Ceterũ si fa/
teris te pfessum/fatear̃ optet te ad obediẽtiã cõ
tra ppriũ etiã voluntatis arbitriũ teneri ligatũ.
Alioquin ꝙtradicis euangelico nũc inducto pre
cepto. Qui vos spernit me spernit. Qui ãt sper=
nit xp̃um/vticq̃ blasphemat ꝛ apostatizat. Et si
addit q̃ hec licite faciat.se palã in hereſim preci
pitat.ex qua si nõ velit extrahi ptinax est iudicã
dus ꝛ vt talis brachio seculari relinquẽdus.ne
duz a monasterio pellendus ꝓuideat salubri
ora de⁹.tamẽ ꝛ si ita loquimur ꝛ vere loquimur
Temptabo viã rursus alterã que sanioris est
ad morbũ fomti. Dicis (vt accepi ꝛ iã ptactũ ẽ)
q̃ nõ ex inobediẽtia desistere vis a potu vini.ce=
teriscq̃ cibis lautioribus ordini ꝙcessis.sed ad vir
tutes acq̃rendas ex pnia. Vide queso fraẽ ne mẽ/
tiatur iniq̃tas sibi. ne sit iste laqueus sathane sb
angelo lucis. nõ virtus abstinentie in spũ humili=
tatis. Itaq̃ si vis vt credã tibi/oñde vel paulis=
per obedientiã in q̃tulo potu vini.necnõ in alio
fratrũ edulio/saltẽ pauculo.vñ nõ possit corpus
ad lasciuiã excitari.neq̃ rigor abstinentie perdi
Nũc vo quale istud est/q̃ abhorres a vino taliẽ
vt nec ꝙsuetudini eccl̃ie velis esse cõformis.q̃ p⁹
sacram cõmunionẽ: dat laicis poculũ vini tantil
lũ. Qualis est ista obsecro singularitas? nũquid
de radice pcedit abstinentie.ꝛ nõ potius ex inti
mis hypocritalis demẽtie.vt dũ facis qõ nemo
mirenẽ oñs.ꝛ tibi laudẽ singularitatis impune
psumas. Legimus õ multi ita seductis/pessimo
fine terminantib⁹ vitã. Fuit sctõ Francisco col=
laudatus frater vn⁹ q̃ iussus p̃fiteri p vba/nolu
it nisi p nutus. Tollite inq̃t sctus Franciscus fi=
gmentũ hoc diabolicũ.docuit exitus ita esse Di
cit climachus. Si videris aliquẽ q̃ sibi sit in cõi=
tate singularis. ipe nõ indiget demone tẽptante
q̃a sat̃as est sibi demõ. Et apud sapientẽ scribi
tur. Vidisti hoiem sibi sapientẽ videri. plus illo
spem habebit insipiens. Quis vo pl⁹ sibi videẽ
sapiens q̃ sit ille q̃ iudiciũ suũ p̃fert iudicio q̃rũ
cunq̃? Et vero dicit frater iste sic accepi. Nul
lũ audiã in abstinentia mea/nisi solã ecclesiã.q̃si
vicz p quolibet tali/sit ꝙcandũ generale ꝙci
lium.aut sit papa specialit̃ adeũdus.ꝛ nõ sufficiẽ
ter dicat eccl̃ia q̃n supior p̃sertim in re tali/decer
nit ꝛ iubet. Existimo pinde q̃ si mitteret ad pa
pam/frater iste nec sic obedire iussioni sue vellet
Est apud narrationes patrũ de q̃dã gloriante
in abstinentie singularitate q̃ remediũ innuerũt
pres.ligaueṛ ipm tanq̃ fatuũ.et certe iã ipe talis
talis erat. Copulerũt vti lautissimis cibis ꝛ vino
ad saturitatẽ ꝛ nauseã. Quid tandẽ? Sanatus ẽ
a psumptione vel arrogantia singularis abstinẽ
tie ꝛ ꝙsequenẽ a vanitate ꝛ piculo isanie liberat?

Tradidit btūs Bernñ. q dyabolus nō hz machinamentū maius ad pditionē quezentiuz placere deo/ q̄z si suadeat currere indiscrete. q̄tinus q̄ currit incurrat ⁊ p̄ceps ruat. Vocat hoc dmonium meridianū qñ sub specie magni boni ⁊ singularis pfectus. incidit q̄s in magnū malū. Et qđ maius malū q̄z inobedientia. q̄ petrñ ariolandi. i. idolatrandi a dño noiatur? Ideterea dicit apls. Si esca scandalizat fratrē meū nō manducabo carnes ineternuz. q̄tomag si abstinētia tua (o frater) scandalizat fratrē. nedū vnū ex pusillis. sed patrē ⁊ maiorē Ue tibi timendū ē. Ita q̄z nō expedit tibi ꝓtristare patrē tuū. nō ꝓtumacem esse ad illū. i. nō tollere te sibi. cui te voto tradidisti. hoc rapina est. hoc sacrilegiū. Dicā tibi in veritate nec mentiar. Si de duob⁹ malis alterū esset faciendū. vl comedere carnes in die veneris sctā. cū renisu ꝓscie timorate. aut abstinere a vino ꝓtra p̄ceptū obedientie rōnabilr impositē/ p̄ferrē primū. qz scōm nō ideo malū sed vt bonū deberet impleri bibendo vinū. Alioq̄n cū pti naci renisu nō staret salus. vbi aliud ppetrando cū subsequente humili pnia ꝓmedēs carnes saluaret. Veniq̄z si forte dicturus es. Quoeor lege spiritussancti. vide si spiritussanctus est dissensionis deus. Vide si quilibet pfessus regulā ita diceret/ q̄ta cōfusio sequeret. Vide si sufficientē dotes exceptōz a regula generali. quā ⁊ Fm quā pfessus es. Sed formido ne faciā vba mea surdo. nisi q nō ia tibi sed patrib⁹ pro te loquor Et forte p ceteris imposterū si qđ auertat deus occurreret casus talis. Bene vale corboi cōsilij statuens tecū. nō plus aut aliter sapiēs q̄z oportet. Jobes Cancellari⁹ parisien. Augduni. Anno. M.cccxxvj. in Januario ⁊c. Finit.

Item ab eodē cancellario parisien. de zelo ⁊ feruore nouiciatus ⁊c.

Zelet zelus domus dei/ pfertim dū est nouiti⁹/ hoies bone volūtati comedere hoc est vrgere/ vt omnia q̄ ꝓspiciunt viciozᵗ scāda la/ satagant vel tollere vel culpare. vel ceteros ab ablationē acriter animare. Nō dissimulādū assert. nō pcendū. nō scādalū formidādū. sed incēdū virilit p arma iusticie a dextris ⁊ a sinistris p infamiā ⁊ bonā famā. p vbera si op⁹ est p sanguinē ⁊ p morte. Nec euenit q p⁹ expientias varias. p⁹ irritos conat⁹. p⁹ agnitā humane fragilitatis ⁊ iniq̄tatis abyssum inexhaustibilē tpat ⁊ mollescit feruor iste. bullienti musto similis ⁊ quo maturior/ eo sanior efficit. Mitigatq̄z tribulatiōis aqua/ vinū nimis feruide charitatis. Horro nō negaueri/ me ꝓrib⁹ annis zelū huiusmodi q̄lēcunq̄z sensisse. ꝑ q̄z freq̄nter fuerit nō Fm sciam me docuerunt exitus. Finit

Tractat⁹ eiusdem cancellarij parisien. p deuotis simplicibus. Qualiter se in suis exercitijs discrete et caute hre dñt de gallico in latinū translatus p quēdā. Qui q̄/ dem translator ad vitandū rusticitatē latini elo/ quij q̄ resultasset magis ex vulgari in sensu e sensu q̄z vbū ex verbo trāferre curauit. vñ nec mirandū si opusculū istud nō ꝓuenerit satis in stilo cū alijs eiusdē cancellarij opibus.

Deus vult vt sit rationabile obsequium nostrū. ita vt cuncta que in eius fuitio facim⁹ fiāt cū discretione. tā q̄ ad corpus. q̄z q̄ ad animā. Nā iuxta cōe puerbium/ Omne qđ est nimiū/ vtiq̄ in vitium. Studeat q̄ aia sic regere corpus suū. vt ex vna pte nō ꝓtra se pualeat. ⁊ ex alia pte vt in seruiendo sibi/ etiā nō deficiat. Quoz primū fit/ cū nō nimis laute ipm corp⁹ enutrit. Scōm qñ nō nimiū exercitijs siue corpalib⁹ siue spiritualibus fatigat. Et maxie in spiritualib⁹ seu ad spiritualitatē tendentib⁹ exercitijs/ est cautela adhibēda qz in talibus ppter simplicitatē nōnulloz deuotoz ⁊ antiq̄ hostis insidias/ sub specie boni poset hō incurrere piculū magni mali. Exēpli gr̄a. Si q̄s nimis/ ⁊ nō cū debita discretiōe nec cū cōsilio alioz deotoz exptoz/ ⁊ suoz superioz inēdere vellet. ieiunijs. fletib⁹. vigilijs. disciplinationibus. orationib⁹. meditationib⁹. imaginationibus circa subtilitates quaslibet ⁊ diuinas res terronib⁹ mortis extremi iudicij ⁊ inferni. ⁊ cetaris his similib⁹. hic posset caput ⁊ cerebrū suuz alitaq̄z organa q̄bus aia vti hz in suis opatōnib⁹ intantū ledere. vt vsum ratiōis amitteret. aut fieret totus debilis fantasticus ⁊ melancolic⁹ sibi ipi/ deo et hoibus inutilis non solū sed ⁊ piculosus ⁊ grauis. Nā ꝓsiliū meū est. vt hō deuotus si omnino mēsurā Fuare neq̄t. nutriat potius corp⁹ suū aliquali cū excessu/ q̄z ſbrahat sibi nimis cū defectu. Ratio q̄a difficili⁹ imo qñq̄z nullatenus subueniri pōt corpi leso p hmōi nimiaz necessariozᵗ subtractionē. vbi tñ facile p vnam aut duas abstinentias/ reprimi posset qđ excessū erat p nimis delicatā educationē. Custodiat q̄ homo deuotus pro regulis ea que subiunguntur documenta.

De humiliando se coram deo.

Primo det obliuioni totū tps suū ptē ritū. ita vt nō nimis cōtinue in spē cogitet de suis pactis pctis. pus ꝓtritis ⁊ ꝓfessis. sed sufficit vt qñq̄z p ꝓtionē generalē. sic dicat ore vel corde. Bñe deus me⁹ ꝓfiteor tue bonitati paterne/ q̄z vsq̄z ill⁹ sens male pbdolor pdidi tpus vite mee in petis

et vanitatibus. qz tibi digne nunqz fuiui. Ez z insup te multipliꝛ offendi. z nihil habeo q̃ possuz tibi p neglectis et male gestis satisfacere nisi cor meũ. vtinã debite cõtritũ z humiliatũ. Hoc g̃ tibi dñe offero. z rogo ne despicias z delicta iuuẽtutis mee z ignorantias meas imo z neq̃cias meas ne memineris. Etiã scio dñe. q totis viribus meis nõ sufficio talẽ facere ꝓfessionẽ/qualẽ bene exigerẽt pctã mea. Sed z tu scis deꝰ meꝰ desiderium meũ z volũtatez meã bonã. qz ex tuo dono z tua inspiratõe/nihil volui vicario tuo meo cõfessori celare de peccatis meis. Et ipe confessoꝛ/ sc̃s satis putat informatũ de mea vita. Rogo igitur pie dñe. sufficiat tibi. z da vt oblitus ea q̃ retroacta sunt extendere p ampliꝰ me possiz in anteriora in tuo sancto fuitio. Si aũt dñe in futuꝛ aliq̃d aliud tibi de me placuerit sup ꝓfitẽdis meis pctis iteratis vicibꝰ/offero me patũ. iuxta cõsilĩ cuiuscunq̃ p quẽ tuã mihi dignaris inuotescere sup hoc voluntatẽ. Nihil em̃ intendo retinere apud me qđ sit ꝓtra te. Tamen non ignoro etiã dñe deus meus q̃ ex hoc nõ possum satis iustificari/sed ex tua solabilĩ misedia/mea dependet iustificatio. Cũ em̃ tu mihi nõ imputaueris pctã. tũc iustus sum z nõ alꝛs

Informatio et ꝓsolatio officialium qui circa exteriora occupantur.

h

Circa p̃missa etiã notãdũ q̃ psona devota que circa curã reifamiliaris z erga exterioꝛ dispensatõez/multum occupatũ. nõ debet cũ nimia annexitate conari ad habendũ. talẽ pacẽ tranquilitatẽ z puritatẽ cordis/qualẽ psona soli deo z spiritualibꝰ vacans põt z debet hr̃e. Nec deꝰ req̃rit hoc a tali de necessitate salutis. Scit em̃ q̃ humane infirmitati id impossibile est Ad hoc em̃ conari nimium esset signũ superbie et laboꝛ inanis. p̃dicio tempoꝛis inutilis. Nõ g̃ psona sic exterioꝛibus occupata p sua z alioꝛ salute ex diuina haud dubiũ puidentia/tristẽt multũ si deuotionẽ tantã ñ haberet. Impleat ipe tantũ fideliꝝ ministeriũ suũ ad qđ deꝰ eũ vocauit z satis est. sicut nãq̃ ipe nõ solum p se/sed et diuinã volũtatẽ. Ita etiã alij nõ solũ p se/sed et p ipõ sic occupato z p alijs/deo et spũalibus exercitijs vacãt. Hoc adiecto. vt q̃nq̃ certis hoꝛis sibi magis aptus put possibile fuerit/ad deũ etiam recursuz hẽat: ꝓquerẽdo dño de suo necessitates occupatiões z miserias suas/oraõdo vt piꝰ dñs dirigeꝛ easdẽ suscipe a paupe fuo suo loco deuotionis quã libentius sibi offerret. si eam haberet.

Hinc surgit pia et pulcra ꝓsideratio de corpe xpi mistico. In q̃ ipe dñs ihs deꝰ z hõ/z nostrũ caput. noscq̃ mẽbra eiꝰ. Vñ z sicut in corpe oꝛganico oia mẽbra nõ eundẽ actũ hñt. nec sibi soli. s toti hoi in suis actibꝰ deseruiũt. Pedes q̃pe nõ sibi tm̃ ambulant. nec manꝰ sibi soli laborant nec os sibi soli comedit z sic de alijs z ipi toti homi. Ita etiã in ꝺ corpe xpi mistico q̃cũq̃ qõcũq̃ bonuz opaꝝ/nõ sibi soli sed oibus in xpo existẽtibꝰ id opaꝝ in salutẽ. Et ex eo q̃ dñs nr̃ ihs xps. ds z hõ/mediatoꝛ est dei z hoim̃ z caput nostr̃. opa nostra bona p ipm̃ fiũt diuine maiestati grata et accepta z nobis salutaria z fructuosa z ñ ex nob

Nemo g̃ deputatus opibꝰ inferioꝛibꝰ/desperet. nullusq̃ intẽdẽs maioꝛibꝰ/supbe se eleuet. Quia oia in xpo ihu dño nostro erũt nobis communia.

Noli bñ itaq̃ agũt illi/q̃ p̃dicãtes aut alia magnalia agẽtes se magnificãt. z ceteros religiosos z christifideles nõ p̃dicãtes sed q̃eti cõtemplationis et oratõis vacantes vilipẽdũt. velut ecclie dei inutiles. nõ attẽdẽtes. qz si fmo debeat pficere ex oze p̃dicantis. deuota cõtẽplatiuoꝛ oratio hz hoc efficere apud deũ z impetrare alꝛs inuanũ erit conatus laborantis.

Similiter nõ bñ agunt q̃ spiritualibus vacantes/cõtẽnunt tpaliũ administrationẽ exercentes. sicut em̃ spiritualia sic z tpalia bona q̃diu sumꝰ in via z peregrinamur a celesti patria/nobis necessaria sunt. Et nõ omnibꝰ oia pfunt. nec oẽs oia possumus Sit g̃ quilibz ꝓtentus ꝺ situatione sua/ in corpe xpi mistico etiã p quocunq̃ reputeꝝ membꝛo infimo. et studeat fideliter agere in ea vocatione q̃ dñs eũ vocauit.

Ex p̃missis apparet erroꝛ illoꝝ qui in religionibus/ex obediẽtia deputati ad exterioza officia sua cũ murmure z inuoluntarie imo q̃nq̃ vix ex coactõne z p ꝓsequẽs negligentẽ z infideliter implent. spiritualia sibi furtiue contra bonũ obedientie vltra q̃z ad eoꝝ statũ ptinet vsurpantes z id qđ alioꝝ est supbe sibi vẽdicantes. quod q̃ suũ est/negligentes. z sic et istud z illud/nõ solũ saluti sue infructuosuz sed z sepe per ppꝛie voluntatis z inobedientie vitiũ damnosũ facientes.

Apparet q̃z sil'r ex p̃missis q̃ incaute agũt nõnunq̃ religiosi modicã cõpassionẽ cũ suis fratribꝰ ad exterioza explenda deputatis si q̃n in spiritualibꝰ minus pmpti inueniaꝝ habẽtes. ipos temere q̃nq̃ tanq̃ indeuotos nõ soluz corde diiudicantes. sed qđ peius est sepe gladio lingue sue detractoꝛie pcutientes. Nõ ettendentes illud vulgare puerbiũ. Plurib' intentus minoꝛ est ad singula sensus. Nec recogitant q̃ si ipsi explere deberent talia. s. tpalia z spũalia. neutrum hoꝛ forte facere rite possent. Nec q̃ aduertunt q̃tũ deberẽt esse deo z hominibus grati q̃ ipis ad fuiendum deo in quiete z pace ordinatis alij cogunt fuire cũ multa fatiga z tribulatiõe z deo z sibi z alijs. z q̃ ipi velut dñi recumbũt. alij velut serui eoꝝ ministrant eis z in tpalibus ꝺ necessarijs eis puidere habent. Timere deberent hi tales q̃ spiritualiũ opm suoꝝ fructũ nõ ipsi. s alij officiales. s. exterioꝛibus occupationibꝰ ppt

eos detenti. apud deū iustū iudicē ꝓcipient. ꝓ
pter suā potissime ingratitudinē. q̄ deo maxie in
nobis displicet. ¶ Juxta p̄missa q̄z instruit non
nullo⁹ simplicitas. q̄ occupati alijs/conant non
tm̄ corde. sed etiā ore sp orare ppt̄ ꝙba apli q̄b⁹
ait. ¶ Sine intermissiōe orantes. Nā ꝑm exposito
res licet sp oret q̄ bonū opari nō cessat. ⁊ q̄ p pec
catū mortale oratōnē suā nō interrūpit. possum⁹
tm̄ ex p̄missis ⁊ ad ꝓpositū dicere plane ⁊ verissi
me q̄ sp orat q̄ alia bona opera siue spūalia siue
corpalia. p dei honore et suo⁹ dei vtilitate facit
¶ Licet em̄ non oret p se orat tm̄ p alios in xp̄i cor
pore mistico. ⁊ hoc sufficiat sibi dūmō al's debi
tū ꝙrādi ad q̄d ipe obligatus extitit non neglexe
rit vitiose.

¶ Qualiter ⁊ quare ordinandum sit spi=
ritu imaginibus.

¶ Rursum ꝓsona deuota dz diligentiam
adhibere vt nō incurrat aliquā singu
larit̄is notā p suā deuotionē p̄ ceteris inter quos ꝙuersat. Hoc em̄ repre
hendit a patribus. q⁹ turbat nonnūq̄ alios cuz
quibus viuit. Et est signū supbie ⁊ hipocrisis.
Studeat ergo esse in publico cōis ⁊ alijs iformis
absq̄ tm̄ pctō. In secreto vero poterit esse singu
lariter deo deuotus ⁊ corde et moribus ⁊ gestis
et exercitijs. cū discretione tamē ne se destruat.
¶ Ꝙd̄o istis aūt deuotoꝝ exercitijs q̄ cōmuniter
aptius fiunt in ꝑuato q̄z in publico (vt sunt vicz
mentales oꝝones ⁊ meditationes) notandum q̄
q̄cunq̄z in his ⁊ p hec/ vult amorose ⁊ affectuali
tendere in deū/ secure et discrete ne caput ⁊ sen=
sus sui forsan ledant/ dz discere cogitare de deo
sine aliquare corpali siue absq̄ imagine. ita vt ñ
cogitet rē magnā aut ꝑuā. longā aut breuem. al/
bam aut nigrā. hic aut ibi. in tali aut alio loco ex
istentē. Sed oibus talibus et similibus exclusis
eleuet cor suū ad intellectualia pura et incorpo/
rea. cogitādo dei omnipotentiā qua oia pōt. dei
sapiam qua oia ꝓterita et futura scit vt p̄ntia. di
bonitatē qua oibus q̄tū in se est/ bñ vult ⁊ nulli
male. Siłr eius misericordiam. dulcedinē pulcritudi
nem/ ⁊ sic de alijs ꝓfectionib⁹/ deo summe ꝙuen
tibus. ⁊ inexñtibus dicēdo corde ⁊ ore. O do
mine de⁹ me⁹. creator et redēptor ⁊ saluator me⁹
omnipotentissime. sapientissime. poptime. tot⁹
pulcer. dulcis ⁊ misericors. O pater pijssime amā
tissime amabilissime q̄ sol⁹ ꝙe pater patrū es. pl⁹
me diligens q̄z vnq̄z carnalis pat̄ suū carissimuz
dilexit filiū. Quod bñ oñdis in tuis bñficijs ma
gnis ⁊ multis mihi indignissimo datis p te et ad
huc dandis/ ex sola tua maxima hoc faciens bo=
nitate. te adoro laudo glorifico. toto corde ⁊ spū
tibi gr̄as ago ꝑ oibus donis tuis. q⁹ q̄cq̄d sum.
possum scio ⁊ bñ sanctecq̄z cupio volo ⁊ desidero
hoc a te habeo totū. ⁊ nihil habeo ex meipo nisi
pctā que clementer peto ignosce ꝓpter gloriā no
minis tui benedicti. Quod me cū oīb⁹ sanct
tuis benedcere laudare ⁊ ꝓdicare sine fine ꝑsti
us etiā ꝓcedere digneris. Vel alio mō orando ꝑ
ut spiritussanctus insꝑrauerit. Talē respectū
hñdo in orationib⁹ ⁊ meditationib⁹ suis/ hō non
facile incurret frenesim. nec erit fantasticus. ⁊ in
capite seu sensibus suis destructus quēadmodū
aliter faciliter posset cōtingere. cum hō nimis fi=
git cogitatū suū in res corpeas ⁊ rep̄ sensibilium
imagines. Volum⁹ tm̄ ꝑ hec reprobare imagi
nationes de ope nostre redemptionis/ de captio
ne/ alligatione/ colaphis/ sputis/ flagellatiōe/ cru
cifixione dñi nostri ihu xp̄i ⁊ ceteris hmōi. Imo
hortamur q̄tum possumus vt de talib⁹ hō sepe
cogitet. sed sub hac ꝙditione ⁊ hmōi cautela: vt
vicz cū discretione et non nimis hoc faciat. atq
vt ñō nimis diu/ et immobiliter quasi seu nimis fi=
xe/ circa corpalia ⁊ imagines rerū hmōi/ cogita/
tio immoret. Sed sp conet cogitatū suū abstis
corporeis imaginationib⁹/ trahere sursuz ad ea
rundē rez corpaliū spiritualitatem. q̄ inde (spiri
tussancto docente) elicit poterit copiose si hō af=
fuescat et dederit se ad talia faciēda. Et ne vi
deat impossibile totaliter licet appareat in exper
tis difficile aliqualiter/ id q̄d dicimus. Summus
exēplū de venerabili sacrō dñici corpis. q̄d cuz
videmus in manib⁹ sacerdotis. oculis corporeis
adoramus deuote/ sicut vez deū et hoiem huma
ni generis redemptorē angelo⁹ dñm. ⁊ demonū
expugnatorē. ꝑter hoc q̄ ibi videm⁹ oculi corꝝ
dis. nec moramur cum cogitatu nostro diu circa
illud q̄d exterioribus apparet oculis. vtpote cir
ca albedinem rotunditatē ⁊ paruitatez sacre hō
stie. sed cogimus quasi violenter cogitatuz no=
strum/ vt ab illis visibilibus specieb⁹ se auertat.
⁊ conuertat ad inuisibilia que oculus mentis q̄
lumē sancte catholice fidei ibi videt et credit ve=
racissime. quasi diceremus cogitationib⁹ nostris
id q̄d oculi corpis nobis repꝛsentant nō est de
noster. sed id q̄d ibi oculis cordis cernitur est do
minus deus noster. Hoc ergo cogitate et in hoc
vos figite. Aliud exemplū pōt applicari ꝺ pue
ro extra patriā posito qui nūq̄ vidit patrē suum
⁊ cui pat̄ mittit victū ⁊ amictū ⁊ alia neccia. salu=
tatq̄z dulciter sepi⁹ p medios nuncios cundem.
Nō dubiū quin puer iste lz patrem suū nō vide
at moueat naturaliter quodam amoroso affectu
ad diligendū hunc patrē et ad cogitandū sepius/
cordialiter de eo. et q̄ libenter esset apud eundē/
ad videndū ipm sicuti est. q⁹ nescit an sit longus
aut breuis an alb⁹ aut niger. et sic de alijs corpa
libus circūstantijs. ergo etiā in cogitando patrē
suū qualescūq̄ hmōi corpoꝛee imaginatiōes oc
currerint/ nō in eis quiescit. sed repellit tanq̄ de
ceptorias et inutiles. Sed q̄n alibi/ de hoc lati⁹
tractatum est. sufficiat hic modice tactū. Ita
q̄ iuxta p̄missa discat ꝓsona deuota/ in similibus

similiter agere. alioquin in orationibus et meditationibus suis/ non solum pertimescere habet premissa pericula. sed etiam incommoda grauia alia. Poterit enim cõtingere dum homo nimis cogitat cum magistris. vt propter fantasie fluxibilitatẽ/ et inuisibili hoste illudente et cooperante deuegitatus turpes et impios. a puris affectionibus ad immũdas. a spiritualibus ad carnales. ⁊ nonnunq̃ a sanctis cogitatõibus ad execrande blasphemie cogitationes. p ut in nonnullis deuotis personis in his insa etiam venerãda imagine crucifixi. ex nimia fixa consideratione circa corporis dominici nuditatem eiusq̃ femoralium. Quicasus sicut mulierculis est valde possibilis sic viceuersa poterit casus iste et viris esse non impossibilis/ si nimis figantur eorum cogitatus erga sanctarum virginum imagines corpea. put etiã experientia nõnullos docuit. Caueamus igitur dum cogitare volumus nudum crucifixum ne incaute id fiat. Alioquin contingere poterit dominum nostrum crucifixum ỗ cruce nob euanescere/ nosq̃ cum latronibus non tantuz his qui cum domino crucifixi sunt/ sed ⁊ illis inuisibilibus illic insidiose contra nos latitantibus solos remanere. qui et despuris ⁊ sanctis ⁊ plagis turpium ⁊ execrãdaz impositis/ vix semiuiuos nos sub cruce relinquant. Semiuiuos ⁊ semimortuos nanq̃ nonnunq̃ deuoti simplices se putãt cum ex huiusmodi corporalium specieruz incauta ⁊ nimia imaginatiõe/ veniũt a sanctis cogitationibus meditationibus ⁊ orationibus/ ad cogitationes nefarias spiritu neq̃ sepius cooperante. Estimantes cum quadam desperatione se a deo derelictos ⁊ reprobatos/ propter huiusmodi turpitudines/ cogitaui eorum occurrentes ⁊ p cõsequens se in anima a dei gratia mortuos foze/ et vix vita corporis viuere. quod tamen falsissimũ est. Ecce ad quãta peruenitur pericula ex nimia forti imaginum corporalium rerum fantasia. ⁊ ex antiqui hostis cooperatione malitiosa. Nemo ppter premissa credat sanctorum imagines sicut quidam heretici senserunt/ esse contemnendas. sed sunt potius reuerenter tractande/ ⁊ ea intentione qua ecclesia dei eas instituit digne honorãde. Et sic discamus ab his visibilibus mẽte transire ad inuisibilia corporalibus ad spiritualia. Ille nanq̃ est finis imaginum.

¶ Remedia contra spiritum blasphemie.

De blasphemie in temptatione/ occasione premissorum/ est etiam notandum/ q̃ ipsa nouiter ad dei seruitiũ conuersos/ quãdoq̃ grauiter infestat inimico humani generis (vt tales per ỗ in desperationem deducat ⁊ a dei seruitio viaq̃ salutis arrepta retrahat) id agente. deo autem (vt per huiusmodi graues temptatõnes si eis nõ consenserint/ a peccatis suis purgati. influentie sue gratie idonei reddantur) hoc pie permittente. ¶ Cum igitur cogitatio huiusmodi mala/ horrenda. grossa. turpis. et nefaria. importune occurrerit. non terreatur nec tristetur persona deuota/ propterea nimium. neq̃ credat se propter talẽ a deo derelictum. etiam q̃tumcunq̃ talis cogitatio blasphemie videatur esse contra deum vel alicuius sancti honorem aut cõtra fidem castitatem ⁊c. Sed maiorez fiduciam. se pertinendi ad deum inde accipiat/ dicendo corde aut ore. ¶ Domine deus meus grauiter et inuitissime tolero hãc tẽptationem. tamen quia multum peccaui. iustum est vt multum affligar. Confidens domine. quia tam forte certamen mihi cõmittis. q̃ etiam inter magnos et electos tuos milites/ velis computare me indignam. Si igitur domine est tue volũtatis/ vt hec temptatio dura me colaphiset non recuso laborem sed fupliciter rogo vt tribuas seruo tuo virtutem pugnandi et vincendi. ne ei vnq̃ ineternum consentiam. ¶ Tu enim deus meus scis creature tue impotentiam nec etiam ignoras inimicorum meorum inuisibilium/ inueteratam inuidiam ⁊ malitiam contra me. Et hec orando dicat homo deuotius vt poterit signando quoq̃ se interim sepius signo sancte crucis ⁊ aqua benedicta si affuerit se aspergendo. His pactis sit homo contentus et non curet de eis amplius multum. nec litiget vltra pro illa vice nimis cum eisdem sed contemnat. Et sic citius euanescent a memoria. ¶ Super premissis habemus exemplum de quodaz monacho in heremo. qui talibus turpibus cogitationibus vexabatur viginti annis. et nemini audebat aperire temptationem hanc/ propter eius abominationem. Tandem tamen cuidam antiquo experto patri eam/ non ore ex verecundia sed scripto de-

texit. Qui ridens ait. Pone manum tuaz super caput meum. quod cum ille fecisset. ait idem pater Super caput meum ego accipio totum istud peccatum tuum ⁊ omne pondus eius. Non ergo tu amplius/inde conscientiam aliquam habeas. Cum autē monachus sup hoc mirarē et causam huius quereret. Respondit pater querendo placuit ne vnq̄ tibi ista turpis cogitatō? Absit inquit ille. Nam maxime mihi semper displicuit. Et ait sanctus pater. Manifestum est ergo q̄ tu eaz non agis. sed ea pateris antiquo hoste procurante/et te vt decipere tandem per desperationem posset/ita fatigante. Nunc ergo fili mi audi cōsilium meum. Et cum iterum inuaserit talis turpis cogitatio/dic. Tibi et sup te inimice neq̄ sit ꝟ tua blasphemia. ego nihil in ea habere volo. sed dominum deum meū ego adoro et veneroz. in ipsum q̄ credo.

Ex post vero iste frater/nunq̄ habuit amplius hanc grauem temptationez consilio senis adiutus. Et notandum q̄ persona deuota huiusmodi temptationes graues/non debet confiteri indifferenter cuicunq̄ sacerdoti q̄q̄ plurimum litterato. ne forte occasionem desperationis habeat propter multoz̄ inexperientiam. sed recursum habeat ad viros deuotos religiosos discretos. Nec est op² in spetiali nimis declarare in confessione talem turpitudinem sed sufficit ita dicere/ vt cōfessoz intelligat mentem confitentis et hoc pro semel. Si amplius vexauerit. satis est eidem confessoz amplius simpliciter in genere eandez dicere. Pro illis que premissa sunt notetur p regula generali. q̄ qualescunq̄ cogitationes male occurrerint siue sint de carnalitate. siue de inuidia ira superbia ⁊c. fiat diligentia vt ab intra eis non consentiatur. vt ab extra non impleantur. ⁊ securus erit homo q̄ nullo modo huiusmodi erunt peccata mortalia/imo communiter cuz eis ita resistitur/erunt magne virtutis hic. Et in futuro remuneratōnis singularis materia seu occasio. Ex humilitate tamē potest homo de eis cōfiteri. non in specie sed in generali dicendo sic. Tales malas cogitationes habui. tamen per dei gratiam ipse mihi nunq̄ placuerunt Timeo nihilominus q̄ non tam cito eas impugnauerim/sic debuissem/et cum dei auxilio potuissem. Notandum autez est. q̄ si in his aduenire q̄ absit/delectatio cum cōsensu/ hoc omnino expresse et specifice esset confitendum. etsi in operationem procederetur/tunc adhuc multo amplius. quia hoc foret grauius.

Huic regule generali videtur addendū q̄ si persona deuota fuerit ex naturali quodammodo inclinatione nimis pna ad aliquod peccatum seu vitiuz/sit hoc ira. inuidia. male loqui de alijs. aut aliud quodcūq̄. ita vt quandoq̄ etiam cadat mozaliter nullo modo propter hoc desperet. sed cozdialiter de hoc doleat et confiteatur humiliter. et proponat in animo nunq̄ amplius ita velle peccare. etiam si milliesties tūcvna die ceciderit aut vltra/nō tm propterea debnabitur dummodo saltē totiēs surrexerit/ quotiens ceciderit. Ante casum igitur cogitet diuinam iusticiam. sed post casuz/diuinam misericordiam semper attendat.

Misericordia dei tanta est vt si homo haberet omnia peccata mundi super se. et doleret q̄ cum eis tam bonum dominum deum suum. superbe offendisset/et firmiter proponeret amplius abstinere/deus talem nō damnaret. immo habemus multa exempla ꝟ pluribus sanctis qui grauiter peccauerunt. et post peccata sua/propter penitētiam suam. et maximam domini dei nostri dulcedinem et pietatem qua diligit humanam naturam/facti sunt apud deum magnares sancti q̄ nonnulli sancti qui non sic ceciderunt. Verūtamen super his nemo debet peccare Sed post̄q̄ peccauit confidat ꝟ dei bonitate et propter premissa resurgere festinet. et saluus erit. Vaz deus peroz propbete dicit. q̄ non velit mortem peccatoris. Sed iuxta veritissimam sancti Johānis Chrisostomi sententiaz/deus quasi dolet cum hominem per suam iusticiam damnare debet propter hominis iniusticiaz ex quo homo est imago dei tam nobiliter creatus et tam preciose redemptus. Nemo ergo debet desperare de dei misericordia/ quantūcunq̄ etiam grauiter et innumerabiliter peccauerit. sed toto coze doleat/qz tam dulcissimum dominum inhonorauit/ propter sua peccata et in futurum cauere proponat. et sic dubitare nō habet quin diuina pietas secum misericordiam faciat.

Est etiam pro regula seruandum. q̄ si homo in aliquod peccatum ceciderit etiaz mortaliter. non tm semel sed pluries Non tristetur in tantuz ex hoc q̄ sibi/si grauiter indignetur inde ⁊ aliquid mali/indiscrete/ sine scitu et consilio sui confessoris vel/ si perioris propterea faciat sibi/ sed cuz quadam mentis libertate et cozdis fiducia/humiliter recurrat ad dominum deum suum petendo cozdialiter veniam et se accusan-

do et emendationez cum diuino adiutorio in mente habendo. ¶ Faciat ergo homo iste sicut facere solent pueri nondum satis fortes ad ambulandũ qui cum libẽter vellent ambulare cadunt sepius. Et cum se cecidisse cognoscunt/ ⁊ per se non posse resurgere. non sibi ꝑ̃is ita indignantur vt sic velint iacentes ꝑmanere. sꝫ humilit̃ ⁊ fiducialiter extendunt manus suas ad piam matrem vt se releuet exquo per se surgere nequeunt. In infinitum plus nos sumus cari et dilecti diuine maiestati que nos creauit ⁊ redemit. Et ꝑpetue saluare disponit. q̃ vnq̃ aliq̃s filius sue matri carnali extiterit carus ⁊ dilectus. Recurramus ergo ad eam cum humilitate et confidentia post lapsuz et impossibile est vt damnemur. Nullus autem presumat ꝙ velit aut possit per se surgere a peccatis aut peccata cauere. Hoc enim solius diuine est gratie Caueat ergo quisq̃ a signo tante superbie. Nam propter ipsam superbiam/ permittit deus quandoq̃ cadere hominem in peccata. in que non cecidisset si humiliter et timorate se ad dominum deum suum. ⁊ compassiue ad proximum suũ/ qui prius in similia peccata cecidit/ habuisset.

¶ De malarum cogitationũ causis atq̃ remedijs.

Q Quia tactũ est superius de grauibus et abominandis temptationibus cordis seu cogitationum. cum doctrinarum aliquarum pro earundem remedio annotatione. Ut adhuc clarius possit itelligi quod dictum est. ⁊ vt facilius possint inueniri remedia spiritualia contra morbum spiritualem tam pestiferum/ expedit d̃clarare aliqualiter causas quantum possibile fuerit ⁊ dominus donauerit ex quibus ortuz habeant quandoq̃ tam turpes cogitationes ¶ Primum itaq̃ fieri possunt ex suggestione ⁊ immissione inuisibilis hostis. q̃ virtutem fantasticam ⁊ imaginatiuam simplicium mouet. huiusmodi abominationib⁹/ prout fecit illi monacho viginti annis vnde supra dictum est ¶ Probationem huius docet experientia/ in nonnullis deuotis innocentib⁹ ⁊ castissimis personis que nunquã ab extra audierunt blasphemias et turpitudines tales quales ab intra percipiunt. Unde clarum est ꝙ nisi ab hoste inuisibili immitterentur/ minime sentirentur. Immissiones autem huiusmodi ꝑmittit deus fieri ad humiliandum hominem ⁊ vt timoratus operetur salutez suam. ⁊ ad discenduz antiqui hostis insidias. ⁊ vt homo eo deuotius ad diuinum auxilium recurrat. ¶ Remedium bonuz est. vt homo faciat vt supra heremita docuit. Itez prodest vt homo diuino adiutorio confidens/ derideat et contemnat spiritum nequam ⁊ superbum cum suis immundicijs dicendo Immunde spiritus. si quid posses amplius/ etiam faceres. ego te nõ curo. quia dominum deum meum ne tibi vnq̃ consentiam in adiutorem inuoco. Scio personam que per huiusmodi irrisionem solatiose. d̃ facili se eruit ab his spurcicijs. Spiritus quippe superbus non diu patitur se ita cõtemptui haberi. ¶ Secundo fieri possunt huiusmodi cogitationes turpes ⁊ abominabiles/ ex causis naturalibus s̃m humani corporis dispositionem ¶ Primo videlicet aut ex nimia cerebri euacuatione per ieiunia per studium vel fortem imaginationem ¶ Secundo aut ex nimia abundãtia grossi fumi. causati ex corruptis humoribus propter cibi et potus intemperantiam. vel etiam causati ex certo cibo vel potu/ qui licet modice sumptus/ habet naturaliter generare grossos humores caput ꝑturbantes ¶ Tertio aut ex eo ꝙ persona talis est nimis ociosa. ¶ Quarto aut exinde ꝙ homo est consuetus curiose et incaute videre vel audire res/ de quibus facilit̃ sumitur occasio postea cogitandi nefaria. ¶ Quinto aut etiã ex inordinato et nimis continuo timore offendendi deum. Quẽadmodum videmus exemplariter ꝙ sepe communiter pertransitur lignum quantũcunq̃ etiam augustum in terra simpliciter positum absq̃ aliqua trepidatione/ qd̃ nõ sic fieret si lignum foret in alto. aut de subtus haberet profundam foueam etiã quãq̃ esset magis amplum. Nam tunc imaginatio de periculo faceret huiusmodi timorem Et timor consequenter faceret casum ex eo ꝙ s̃m naturales i magno timore sanguis totus conatur iuuare partem nobiliorem corporis/ scilicet ipsum cor recurrendo ad ipsum. et sic ceteris membris eucuatis homo per totum corpus quasi spasmatur et deficit viribus. Unde necesse est vt cadat ¶ Similiter est exemplum de timore in tenebris. Experientia eĩ docente. scimus ꝙ in loco obscuro vel tenebroso et in nocte cum videre nõ possumus que iuxta nos sunt/ timemus naturaliter/ velim⁹ aut nolimus. Ita vt etiam quãdoq̃ videatur nobis ex timore nimio licet fantastice ꝙ vi

deamus vel sentiam⁹ circa nos tetras ima
gines vel audiamus voces/aut sibilatões
horribiles cum tamen in re nihil sit.

Dicamus igitur nunc ad proposi
tum nostrum ⁊ q̃tum ad euacua
tionem cerebri vel eius abundan
tiam in humoribus corruptis ⁊c̃
persona talis indiget magis cõsilio exper-
torum artis medicine et bono regimine cor
porali/q̃ doctrina theologorum et spiritu
ali medicamine. ¶ Sed quantũ ad ociosi-
tatem nimiã si ipsa fuerit in causa que om-
nia mala docere consueuit. remedium pri-
cipale est/ vt homo studeat res cogitatio/
nes suas bestiales et indomitas. freno ra-
tionis tenere. ne vagentur libere semper q̃
voluerint. Et poterit hoc fieri. si homo oc
cupauerit se diuersis exercitijs vtilibus tã
spiritualibus q̃ corporalib⁹ alternatis vi-
cibus. dummodo tamen hoc fiat cum men
tis quadam delectatione. ⁊ non vsq; ad te
dium ⁊ nauseam in vno exercitio. alioqui
cogitationes ptopter tedium non recede-
rent. sed eque vt prius et quandoq; multo
amplius diuagando ad alia se redirent.

¶ Super his habemus exemplum de san
cto Anthonio qui quadaz vice in heremo
grauiter affligebatur temptatione mala/
rum cogitationum Unde conquerebatur
domino dicens. Domine vellem saluari/
sed non volunt ꝑmittere cogitatõnes mee
Tunc apparens ei angelus in specie here/
mite ostendit eidem remedium contra co-
gitationes huiusmodi/nunc paululum la-
borando manib⁹. nunc genibus flexis orã
do deinde corpus reficiendo. post quiescẽ
do/et rursus iterum laborando et tandem
ait. Anthoni sic facias et tu. et saluus eris
Utinam attenderent bene hoc exemplum
nonnulle persone que sub specie quasi va-
candi deo ⁊ deuotioni/nihil operari volũt
manualiter cum tamen apostolus dicat.
Qui non laborat non manducet. Quãuis
enim vacare deo per spiritualia exercitia.
non sit sine labore/laborare nihilomin⁹ in-
terdum etiam manibus expedit. Unde cõ
tingit nonnunq̃ vt hoc negligentes nõ q̃-
dem ob corporis debilitatez sed ex desidia
et carnis voluptate deueniunt ad magna
pericula suarum animarum. non solum in
malis cogitationibus sed etiam quandoq;
in grauioribus. Prudenter itaq; et rectis/
sime religionum institutores suis deputa-
rũt filijs certas horas nõ solũ ad cãtandũ.
orãdũ ad meditanduz ⁊c̃. verumetiam ad
labores manuum exteriores faciendum ꝑ
ut clare patet in regula sancti Benedicti ⁊
aliorum approbatorum ordinum instituti
onibus. Non est enim aliqua cogitatio tã
turpis tam abominabilis mala et execran
da quã non inueniat detestanda ociositas
Nam cor vacantis ocio/est ad instar molẽ
dini. quod cum non habet ad molendum
bonum frumentum. quia in continuo mo-
tu est. molit et consumit seipsum. etiam vs
q; ad totalem sui consumptionem aut de/
structionem. nisi prohibeatur alicuius di-
ligentia. Et eque cito molit aduolantes fe
das muscas sicut granorum electorum ad
ipes. presertim cũ suuz sit ꝯtinue molere ⁊
non quiescere. nequaq̃ vero quid molat/
siue bonum siue malum discernere et elige
re potest nisi regentis prouidentia alter cu
ret disponere. ¶ Si cui exempla premissa
pro vitando otio non sufficiunt. Attendat
etiam q; ipsi fratres carthusienses qui pl⁹
ceteris religiosis quieti contemplationi ⁊
spiritualibus exercitijs deputati videtur.
habent prout intellexi certas horas qui/
bus corporalibus intendunt operibus se/
crete ⁊ sine strepitu i suis cellis. sit hoc scri
bendo. libros ligando. corruptos emẽdã-
do. ortulos suos colendo aut cetera huius
modi exteriora ꝑ loco ⁊ tempore congruo
faciendo. Quippe considerãtes q; spituri-
alibus semper intendere non sinit huma-
na fragilitas. religiosi quãdoq; corporalia
exercent vt vitetur periculosa ociositas.

¶ Attestat̃ p̃dictis diuina scriptura quo-
modo non solũ periculosum sed etiam dã-
nosum sit otiũ de sodomitis q̃ pessimi pec-
catores nominãtur ⁊ inter ceteras causas
que eos ad tantũ perduxerũt malũ cõme-
moratur (ni fallor) ipsum ociũ Addenduz
ꝓpter premissa est q; licet quasi omnibus
geueralit̃ sit periculosum simpliciter velle
intendere contemplationis quieti. et nõ la
bori quandoq; intendere manuali. specia-
liter tamen videtur hoc perniciosum iuue
nibus personis et si non omnibus tñ mul-
tis Maxime propter naturalis caloris in
ipsis excessiuum dominium. ac etiam pro-
pter eorum indiscretionem et inexperien-
tiam. que diuturnitate temporis remoue-
tur. imo etiam propter presumptionẽ que
satis connata esse consueuit iuuẽtuti. Un-
de ad magna possent ꝑuenire iuuenes ani
marũ pericula. si nõ quãdoq; ⁊ sepius cor
poralibus exercitarent̃ opibus. // Nulli tñ
dubiũ q̃n cõtingat iuuenes qñq; p̃ multis
senibus/ꝯtemplationi inueniri magis ido
neos. q̃q̃ de cõi cursu id negandũ videat̃

Inueniunt nanq; iuuenes vel ex naturali dispo
sitione vel ex bono regimie vel ex singulari dono
diuine gratie quietissimi. ⁊ ad exteriora quasi in
nullo inclinati/ sed totaliter pene deuotioni ⁊di
ti. Inueniunt etiã inueterati diex maloꝝ. in qui
bus ꝯsi nulla mentis est stabilitas. nec animi trã
quillitas. nec cordis deuotio. sed ex mala cõsue
tudine passiõibus viciosis abundantes. ⁊ pene i
nullo mortificati. nihil aliud q̃ carnis sunt sa
piunt. Quis ꝯ dubitet q̃n illi iuuenes ad vacan
dum deo plus sint apti q̃ isti seneꝫ murmuret attendat q̃ sunt scriptura teste pueri
centũ annoꝝ. Et sunt adolescentes nõ cõtẽnẽdi/
qui posteri prioꝝ vitã moꝛib⁹ transcenderunt.

¶ Hec remedia data ꝓtra malas cognatões dũ
cãm habuerint ex ocio. valent etiã si causate fue
rint ex nimio et inordinato timore offendẽdi de
um. Occupat⁹ nã q̃ diuersis exercitijs facili⁹ ob
luiscet timoris hmõi q̃ vacans ꝓtinuo ocio. re
mediũ nihilomin⁹ ꝓtra eãdẽ causam efficax ẽ vt
cogitet potius diuinã miscõiam q̃ dei iusticiam
⁊ cũ quadã mentis libertate fiducialit se totũ ꝓ
iiciat in abissum diuine bonitatis ⁊ clemẽtie dicẽ
do. Bñe quã q̃ multa ⁊ magna sit mea iniq̃tas.
vñ merito te timere habeo. scio tñ q̃ multo ẽ ma
ior tua pietas. q̃ est infinita. Vñ multo ampliꝰ
in te ꝓfidere volo. Tufer ꝯ a me deus me⁹ nimiũ
timoꝛẽ seruilẽ. ⁊ ꝓfirma me in timoꝛe tuo filiali q̃
magis te cordialit diligã q̃ nimis vehemẽt ti
meã. Si aũt ꝓsuetudo mala ⁊ curiositas intẽ
dendi illis. ꝺ q̃bus facile occasiones maloꝝ oriri
pit fuerit in cã tã turpiũ ⁊ iniquaꝝ cogitationũ
remediũ difficili⁹ poterit inueniri: q̃ sp inq̃eta ⁊
famelica solet esse curiositas in malis enutrita et
ꝓsueta. Remediũ tñ hoc est vt supra vt hõ occu
pet se vtilib⁹ vitãdo otiũ. Et custodiat se a vidẽ
dis/audiendis/loquendis/ ⁊ tangendis noxijs/
⁊ nõ dãdo occasionib⁹ pctõꝝ locũ. Etiã valz vt
hõ cũ senserit se inuadi talib⁹ cogitatiõib⁹/ statiz
quasi cũ violẽtia reuocet mentẽ suã inde ⁊ appli
cet ad alia. Etiã si millesies vna die hoiem inua
serit/ millesies hõ se ab eis auertat signando se si
gno scẽe crucis suspirando ad deũ/ inuocãdo no
strã dñam ⁊ sanctũ angelũ custodẽ suũ ceteroscq̃
scios q̃s in speciali hz veneratione et dilectione
Vel si hec oia nõ ꝓsint. infligat hõ sibiipi aliquẽ
doloꝛẽ p flagella aut alꝫs salua tñ discretiõe. Etsi
nec adhuc sic paꝝ fuerit nihil meli⁹ ẽ nisi vt tẽ hõ
ꝓcnat tales spurcitias ⁊ faciat sicuti faceret si q̃s
sibi diceret vel oñderet aliq̃ q̃ ipe audire siue vi
dere dedignaret. Tũc em quasi cũ indignatiõe
auerteret ⁊ aures ⁊ oculos ⁊ ꝓuerteret se ad alia
etiã ꝯtũcũq̃ ali⁹ loq̃ret seu monstraret q̃ sibi nõ
placerent. Sic et ꝫ fiat. Si aũt nec sic infernales
tales muscę pungitiue pacẽ ꝓmiserit. optimũ re
mediũ est vt hõ nihil de eis ampli⁹ curet. ꝫ sꝫ di
uina ꝓfidẽtia patiaꝝ hẽat. ⁊ sit secur⁹ q̃ nõ eũ no
cebũt ñ solũ. imo ⁊ ad magnã coronã eidẽ ꝓdert

¶ Quattuoꝝ generalia documenta contra ma
las cogitationes. ℙ

¶ Pro pleniori intellectu eoꝝ q̃ dicta sũt.
⁊ p faciliori remedio ꝓsequẽdo. Con
tra tã grossas ⁊ rusticanas tẽptatões
cogitationũ. ponam⁹ aliq̃ documẽta
breuit. Quoꝝ primũ est istud. Periculosissimũ
est. cũ q̃s se dare vult ad deuotiõez ⁊ ad spũalia
exercitia/ si nõ scit scẽpturas. nec hz bonũ directo
rẽ ꝓsiliariũ fidelẽ. exptũ deuotũ. ⁊ discretũ. deũ
timentẽ. ꝺ q̃ audeat ⁊ possit totalit ꝓfidere ⁊ con
scientie sue secreta ex toto eidez reuelare/ alioq̃n
em ꝓtinget talẽ pson̄ facilius ⁊ piculosius erra
re a vera via salutis/ q̃ aliquẽ q̃ cõi seculariũ fiꝺ
liũ gradit via. Exemplũ sup ꝫ hẽmus in vitas
patrũ. Nã dicebat q̃dã sctũs pat. Si videris iu
uenem/ p se volẽtẽ intrare paradisum. i. sine docto
re. etiã si iã vnũ habuerit pedẽ in paradiso. retra
he ipm infra p aliũ pedẽ. q̃ sic nũq̃ intrare pote
rit. ¶ Scdm documẽtũ est. Postq̃ pson̄ deuo
ta exposuit suo patri spirituali illã tẽptatõnẽ vil
lanã ꝟbis generalib⁹. nõ est necessariũ de ea vl
tra in speciali aliq̃d dicere. nisi forte in illũ finem
vt meli⁹ intelligi possit ex qua causa sit orta. ⁊ vt
ex ꝓsequẽti ꝓuenienti⁹ possit dari remediũ. Nõ
tñ adhuc fieri dz hoc frequent. Qui em ꝑsume
ret ⁊ liberari se ab hmõi tẽptatione graui/ p ꝓfes
sionis ⁊ manifestationis iteratiõem nimiã/ erra
ret valde. Nã expientia docente frequẽter habi
tur us esset pei⁹ ex hoc. Attẽdat ꝯ put supra tac
tũ est. q̃ nõ est necessariũ vt inde q̃s cõfiteat. eo
q̃ nõ est pctm̃ nisi forsitan ipa pson̄ eẽt i culpa
ex vna q̃nq̃ causaꝝ supi⁹ exp̃ssaꝝ. Tũc em pote
rit fieri ita vt petat ꝓsiliũ et auxiliũ a ꝓfessore. et
vt veniã ꝓsequi mereat ꝺ occasione p̃stita tã ab
ominabili tẽptatiõi. vtputa. si vicz ipa pson̄ de
uota/ ꝓsueta esset nimis vacare ocio aut curiosi
tati. aut q̃ nimis ieiunasset indiscrete. aut q̃a ni
mis in cibo ⁊ potu excessisset. Be his bñ põt fie
ri ꝓfessio. aut etiã extra ꝓfessionẽ peti ꝓsiliũ abs
q̃ tñ spãli ⁊ apta manifestatõe talis blasphemie
que ipam pson̄ vexat. Tertiũ documentũ est
vt diligentissime ab oibus caueat ne q̃s aliq̃ mõ
quicq̃ dicat aut faciat vel scriptis vel picturis.
vel gestibus vel figuris quibuslibet/ cozã vtriuꝰ
q̃ sexus pueris siue iuuenib⁹ vñ possit i eis cau
sari postmodũ hmõi nefarie aut aliaꝝ quarũcun
q̃ turpiũ cogitationũ incentiuuz. Prout phdo
loꝛ nõnulli facere nõ verent q̃ sine omni necessi
tate ⁊ ex mera sua carnalitate seu animi leuitate/
loquunt audacter de secretis matrimonij/ aut ꝺ
fidem. cõtra deum eiusq̃ sanctam humanitatem
vel contra sanctos p modum ioci vel alias leui
ter. coram puellis et iuuenib⁹. aut per turpes pi
cturas/ aut per gestus lasciuos/ innocentum coꝛ
rumpunt corda. Aut q̃ caniculos vel cattos aut

pullos vel alias bestias lasciuiētes ⁊ ad lasciuias ⁊ turpes cogitat⁹ ꝺ facili inspiciētiū aios ꝓuocare valentes/nutriūt/⁊ ab hmōi taliuꝫ visu auditu ⁊ tactu/pueros ⁊ puellas innocētes nō caute custodiūt. ꝑ sine ꝯoi verecūdia coraꝫ eis cū his turpia fieri ꝓmittūt/in magnū suū ⁊ taliū innocētū piculū aiaꝝ. De facili nāq; pueri etiā innocētissimi/occasiōe. ex hmōi nefandoꝝ auditu visu tactu vel ⁊c. data cogitabunt inimico coopante vtinā nō ex cogitatione etiā ope postmodū ꝓpleant. q̄ loq̄ non lꝫ. Ꝫ dimittam⁹ illa ⁊ veniamus ad alia.

¶ Quartū documentū est. Temptatō illa grauis ⁊ turpis blasphemie seu quecunq; alia q̄ in sola cogitatione adhuc ꝟsat vincit. vt cōmeli⁹/eā ꝓtēnēdo/obliuiōi tradēdo ⁊ se ꝺ ea excutiēdo ⁊ ad alia fortit mētē trahēdo. q̄ m⁹tū cū ipa litigādo repugnādo ⁊ disputādo Rō efficax h⁹ ꝺ quāto em̄ nitit q̄s sufflādo fortit extinguē magnū ignē de tāto ignis ampli⁹ inflāmescit vehementi⁹. ⁊ augeꝫ citius ꝓbat est de potentia hominis imaginatiua siue ꝟtute fantastica. q̄ quā to magis aliq̄ specie apphēsiua/p cogitatōes cō pugnantes fricat ⁊ mouet/tanto forti⁹ in ipis figit ⁊ indelibili⁹ fortificat. Nihil g̃ ꝓsulti⁹ nisi vt transeat facilit in his. ⁊ nō nimis immobilit/⁊ quasi ex directo eis repugnet sed quasi ex adūso p indirectū alia vicꝫ in cogitatu fortit apphēdēdo. Et vt breuit remediū breue dicā. aq̄ pnie in lacrimis corꝑis/et gemit⁹ spūs in ꝓtritiōe cordis ꝓ pctis: hāc malā tēptationem ⁊ q̄cūq; altā maculā aie efficati⁹ abluit purgat et extiguit. expto credat. si tñ (vt supra monuim⁹) discretio ñ desit. Ita vt caput sensus ⁊ ratio nō ledant. Et dūmō firma spes de dei miscōia nō absit. Ita vt ex nimio timore offensionis diuie in despationis voraginē nō labat. deficimus quippe ex nobis in cūctis. sed nō vsq; quaq; ad ꝑditionē gre ꝺi. Ip se em̄ nouit sustentare nostrā insufficiētiā ⁊ infirmitatē plusq; pater et mat q̄ nos ſm carnē genuerunt. dūmō nos noluerim⁹ sponte declinare extra eius cōfidentiā ⁊ diuinā charitatē. Finit.

¶ Sequitur documentū notabile eiusdē cancellarij de sacro altaris.

Qui esurientes implet bonis. iussit nos orare tanq; paupes ⁊ mē dicos ꝙ filios a patre q̄ est in cel. panē nostrū quotidi. da. no. ho. Tu da q̄ vere es amic⁹ ille euangelic⁹ ad quē eūdū est media nocte pnitis miserie. petēdo q̄rēdo/pulsando. ¶ Cōmoda mihi tres panes. cōmoda h̄ est cū mō da vel cōmode da. i. ad commodū da. Nam amic⁹ me⁹ venit ꝺ via vt ponā añ illū. Amicus veniens ꝺ via. ꝑt intelligi vel spūs ꝓpri⁹ ab euagatiōe se colligens vl nr̄ ꝓxim⁹ viu⁹ aut mortuus suffragijs indigēs. vel ipe xp̄us. ad ostium stans ⁊ pulsans ⁊ cenare volēs. Amic⁹ aūt est ip se ꝺe⁹ ad hoiem tripl⁹r. Uno mō sic dominās ad liberū subditū. Alio mō sic parēs ad filiū delicatū. Tertio mō sic spōsus gerēs se sic philocaptū seu in amoratuꝫ gallice amij ꝓ amours. q̄ ꝺ sonat dilect⁹ ex dilecto. Amic⁹ aūt iste est ꝓpe potens cōmodare. a q̄ oē donū fontal⁹r ⁊ iniciatiue/liberalit ⁊ irreditiue/indcutabil⁹r ⁊ t̄minatie. q̄st ciculo q̄dā intelligibili. vñ fit vt repetāt ꝓpios q̄q; recursus. nec manet illi traditus ozdo. nisi q̄ fini iū xerit oꝛtū. subtilēq; sui fecerit ozbē. Amic⁹ aūt veniēs ꝺ via quos panes alios petere ꝑt/q̄ corꝑales spūales ⁊ sacrales: ⁊ h̄ oia sunt vn⁹ panis. vn⁹ dñs ⁊ trin⁹. q̄ sol⁹ est panis ſm verā nominis interptationē. Panis em̄ ꝺra pan qꝺ est totū. Et q̄d totū nisi solus ꝺe⁹? Sicut ⁊ nihil aliud pfectū est. q̄ est oē bonū iuxta illud dictū mo ysi. Ostēdā tibi oē bonū. Propterea vt ad cōpendiū veniam⁹. Panis sacramental⁹ solus ⁊ p pie dicend⁹ est q̄tidian⁹ ⁊ sup substātialis. q̄ no ster est. nobis datus. nobis natus. nobis ministratus biliter/sup omnē estimationē vtilit ministratus Ministrat itaq;/sicut hostia et oblatio. sic comunio ⁊ incorꝑatio. sicut viaticū ⁊ refectio. ⁊ recipit ad inhabitationē ꝓsecrationē ⁊ sanctificationem. recipit ad sui transformationē ⁊ vnionem recipit ad nutritionē ⁊ oblectationē. Et hec oia p excellentiā omnimodā. qm̄ excedit oñs hostias oblationes et holocausta/veteris ⁊ noue legis q̄tūcūq; multiplicatas. Copulat insup oia ecclē mēbra influens motū ⁊ sensuꝫ meritoꝝ ⁊ vtutuꝫ vt fiāt cor vnū ⁊ aia vna ⁊ vnū corꝑ⁹ in dño. Extendit se deniq; ad refectionē seu repationē oīs vtutis. tā corꝑalis q̄ spūalis. put est necesse. ⁊ licuit petim⁹ dicētes panē nostꝝ q̄tidianū. ⁊ supsubstātialē (vt ait Aug̃) da nob hodie. Et dat p fecto amico petenti querēti pulsanti pseuerāter q̄t̄ h̄z necessarios sic ille q̄ verus ⁊ sol⁹ amicus ⁊ adiutor est in oportunitatib⁹ in tribulatōe. qui dixit. Nūq̄d p̄t mr̄ obliuisci filij vteri sui. vt non miserat ei⁹ et si illa fuerit oblita nō tñ obliuiscar vos. Et rursus. si nostis bona data dare filijs vestris. q̄to mag⁹ pat⁹ vester celestis dabit spm̄ bonū petentib⁹ se? ¶ Triplicit aūt offert panis iste ꝺ sacramentalit. Primo i pson̄a totius ecclie: p sua generali refectiōe. Secꝺo in pson̄a ꝓpria sacerdotis ⁊ debita mīstratiōe. Tertio in pson̄a ꝓferēti um stipēdia p ministri sustētatōe. Rursus offertur ⁊ satisfactio p penis ⁊ vt deletiua maculē vnialis. ⁊ vt petratiua gre p̄micialis. ¶ Offerentis aūt intentio habitual⁹ bona est. ꝟtualis melior. actual⁹ optima. ¶ Oblatio sit⁹ si fiat ab scō sciētia pcti mortalis ⁊ alteri⁹ impedimenti legitimi/lꝫ cū scrupulo ⁊ tepore bn̄ fit. Si sine scrupulo ⁊ cū feruore/meli⁹ fit. Si cū exultatiōe spiritus et iubilatione optime fit. Sic em̄ ꝺr ꝺ primitiuis ecclesie discipulis pseuerantib⁹ in cōmunicatōe

fractionis panis Act. ij. q̄ sumebāt cibū cū exul
tatiōe ⁊ simplicitate cordis. ⁊ hoc quo ad se. col
laudantes deū ⁊ hñtes gratiā ad oēm plebē. ⁊ h̄
quo ad deū ⁊ primū. Sequit fructꝰ. Dñs autē
augebat q̄ salui fierent quotidie in idipm. Su
mendus est panis iste iubente xp̄o q̄ est panis ip
sius memoriā sui. Et hoc tripl̄r fieri pōt. Quāuis
si xp̄m ꝑm carnē cognouerimꝰ. non tñ ꝑm carnē
cognoscimꝰ supple tanq̄ mortuū/nihilominꝰ in
lumine fidei reuoluētes oculos ad ea q̄ ꝑ nob su
scipe dignatus est: ꝙsideramꝰ infantiā. ⁊ oēm vi
ctā/cōcupiscibilis Cōsideramꝰ ꝓdicationē ꝑ refectiōe la
bilitiōe ⁊ exaltatiōe irascibilis Dubitabit for
san aliq̄s/maxime pctōr/ ꝙscius immūditie ⁊ ini
quitatis sue/ꝓgere ad amicū q̄ respicit terrā ⁊ fa
cit eā tremere. deū vltionū. deū terribilē sup om
nes deos. reformidabit dicē. Amice cōmoda mi
hi tres panes. Venit ista ꝙsideratio cuidā ex de
siderantib⁹ deū. vt quasi cōplectēs diceret. deus
cordis mei. deꝰ amor ⁊ desideriū. deꝰ dulcꝺ amor
meus. Repressit se ꝙtinuo. reuolutꝰ in indignita
tez ⁊ puitatē suā. Sz agēte spū q̄ stimulabat cor
recepit: nō in se amantē sed in deo spem reponēs
Cōsiderauit/amorē dici nedū passiue ꝟ actiue. ⁊
vidit q̄ nullus vnq̄ amator vel amor actiue eti
am insanissimꝰ ⁊ philocaptus ꝑ amore tantūdē
amauit affectu ⁊ effectu/ q̄ amorosissimꝰ dñs no
ster ihs xp̄s deꝰ dilectionis aiam rōnalē amauit
sit illa peccatrix sit saluata ⁊ q̄d distinguit pecca
tricē a saluata. Oēs em̄ peccauerūt ⁊ egueruntꝫ
gra dei. Neq̄ ꝓꝰ dilexitꝰ euz. sed ꝓior dilexit
me inq̄t apls tradidit semetipm ꝓ me nō ex opi
bus. Neq̄ minꝰ ideo q̄ ꝑ multis. sed neq̄ minꝰ
doluit ꝑ talibꝰ et de talibꝰ. ꝓpter quoz ingrati
tudinē q̄ nō receperūt eū vel infidelitatē. mors
sua gloriosa de se sufficiens efficatia ñ est ꝙsecuta
V Cōsideres obsecro tu q̄ q̄s es egēs triplici pa
ne ⁊ vnico q̄ est verbū dei. ꝙsideres quāta fidu
cia/bis media nocte ad amicū istū quo maiorem
caritatē nemo hz. et hoc media quadā nocte sub
vmbraculo speciez sacramentaliū. sub nebula. i
cui⁹ festinatiōe est medicina oīm. Et dices ad eū
Amice. Nunq̄d nō verꝰ amicꝰ ⁊ solus amicus il
le fuit ⁊ est. q̄ ꝓior dilexit te. q̄ tradidit semetipz
le fuit ⁊ est. q̄ ꝓior dilexit te. q̄ tradidit semetipz
ꝓte q̄ de captiuitate ⁊ morte ꝑpetua redemit te
nō gratis sed ꝓꝓio sanguine. qui iussit diligi se.
pollicens inestimabile ꝑmiū si facias. cōminās
horribile supplicū si renuas Si vēdere vis amo
rē tuū emit illū quasi recogitās illud amatoriuz.
Si vis amari ama. Si gtis ꝑstare volueris/nul
lus inueniet dignior in q̄ tuū reponas amorem.
Quisquis hec recogitauerit/alto et fideli animo
nō poterit nō amare amorē suū talē. q̄ pure gra
tus est ex amore. nō ex meritis vl̄ vtilitate vl̄ ob
lectatione. sed solus amor ꝑ amorē. ꝓut salomō
dictus est amabilis dño ꝓ nō q̄ mereret q̄ tāta de
meruit. nec (vt dr) ꝑ suis pulcris oculis/ sed gra
tuito ꝓsus amore ꝑueniente. nec aliō ꝑter amo
rem querente. Tu fac ⁊ redde silr. ama amā
tem te/et si nō pari affectu nec affatu nec effectu.
Fac qō tuū est. desidera/etsi desiderare nō suffi
cis/desidera desiderare et concupiscere. qm̄ desi
deriū pauper exaudiuit dñs. Fiet vt aliq̄n cor
accensum inflammet amore. et ita lucebit ⁊ radi
abit latissime amor tuꝰ/ambiens totā spērā acti
uitatis tue. nedū vsq̄ ad celū sed etiā supra celū
celoz. Dices ex sententia illud amatricis insane
sed cupientis. Ille meos ꝓmus q̄ me sibi iunxit
amores. Abstulit. ille habeat secum seruetq̄ se
pulcro. ꝓrimꝰ itaq̄ qui sibi te iūxit/ q̄s alius fuit
nisi creator tuus? Quid enim ꝓius mereras?
Habeat ille amores tuos/ꝓrimus et solus secum
⁊ tuo suoq̄ seruet sepulcro/exhibituros eos vbi
non habebit finem amor. Transfer ad te vulgare
carmen illud nō petulanter sed vtiliꝫ. Ames pri
miers amours ieme tendrai. hoc est. Ego me re
feram vel reducā ad ꝓimos amores meos. Vi
de queso q̄ fuerint ꝓimi amores tui ꝓterq̄ illius
ō quo apls. Deus aūt qui diues est in misericor
dia/ ꝓpter nimiā charitatē suaz qua dilexit nos
cū essemus mortui peccatis/ ꝙuiuificauit nos cri
sto. Consequent adaptari ꝑñt ꝙsiderationes
varie/circa panē hūc sacramentalē ⁊ supsubstā
tialem/sub diuersis similitudinibꝰ ⁊ symbolis/ sb
quadā incōnexiōe ꝙnexis. sicut oia que fiūt i mū
do/reducunt ad monadē q̄ est vnus deꝰ. Nostz
hic ⁊ nūc eternitatis ⁊ tpis. centrū. s. eternitatis
qō vbiq̄ est ⁊ circūferentia nusq̄. Et postremo
q̄ ꝑseuerauerit pulsans/dabit amicus panes q̄t
quot hz necessarios. q̄ ꝑfecto oīs quotquot sūt/
sunt vnū necessariū. qō est res huiꝰ sacramenti.
vnitas videlicet corꝑis mistici. qua fit vt vnꝰ pa
nis ⁊ vnū corpus multi sumus oīs qui de vno
pane ⁊ de vno calice ꝑticipamus. Vnā hanc pe
tebat Dauid a dño q̄ ꝑticeps esset oim timētiū.
Beatus qui manducat hunc panē in regno ce
lorum quod est ecclesia. q̄ panis est angelorum
nō sacramentaliter vt nobis sed spiritualiꝫ ⁊ cō
formitate etsi nō specifica qm̄ angelos xp̄s ñ ap
prehendit. conformitas tñ est in genere intellec
tualis nature. quā in hūanitate suscepit christus
hoc est. ad se cepit in incarnatiōe. sed et quotidie
suscipit comedentē se. non tanq̄ cibū carnis sed
spiritus. qui in deum suo modo conuertitur ⁊ fit
vnus cum deo spiritus. Propterea voluit i scri
pturis beatitudinē christꝰ significare sub come
stionis nomine. Non enim est coniunctio ꝓxi
mior realior et intimior q̄ cibi ad cibatum Ve
rius ergo christus comedit nos suscipit nos ⁊ con
tinet in hoc sacramento/ q̄ nos ipsum. Axem/
plo forme atq̄ materie. quamuis ibi sit recipro-

catio mirabilis. quia vicissim vnum est in altero qua verificat illud xpi. Qui mãducat meam carnem ⁊ bibit meũ sanguinẽ/ in me manet: et ego in eo. Hoc est exenium singulare qđ sacerdos celebrans dat ecclesie tã in corpe q̃ in membris. Beatus igit q̃ celebrat maxime si nõ exptẽ se fecerit p indignitatẽ tanti doni. qđ amicus nõ soluz cõmodat vt petebat quasi reddendũ. sed dat possidendũ. nec ad ternariũ coartat. sed ad oẽm prosus necessitatẽ dat sufficienter ⁊ accumulat. qz merita supplicantiũ excedit ⁊ vota. Finaliter si gratiam dicit sapiens vnus esse padisum in bñdictionibus/nũquid nõ eucharistia q̃ p excellentiam dr bona gratia/rite dicet erit padisus? Est igit recipiens eucharistiã/pticeps illius supadmirãde dignitatis. pmissi pticeps/qđ dñs petenti latroni dñe memento mei dũ veneris in regnũ tuum: iureiurando. Amẽ dico tibi/hodie mecum eris in padiso. Vbi papa ibi Roma. vbi rex ibi regnum. Gaudeat idcirco sacerdos ⁊ tante felicitati nõ sit ingratus. nec abijciat gratiã di q̃ nutrix est omniuz vt dicit alter sapiens. ⁊ de q̃ apostolus. Gratia dei vita eterna. Sit illud hodie ℏ ⁊ nunc temporis per spem ⁊ subarrationez ⁊ hic et nunc eternitatis per finalem anime perseuerãtis assecutionem. Finis.

Sequuntur epistole quedã eiusdem cancellarij.

Quam placuit humili charitati reuerendissimi patris ac p̃ceptor mei p̃cipui quẽ circũspectione ⁊ discretõne fidelissima p̃ditũ esse nullus negat qui eũ cognouerit Is ⁊ cameracen. Eps. dũ iquã sibi placuit dicere me ad visitandum te ⁊ domũ vestrã. Tandẽ inter multa cõueneram cũ dño p̃iori vestro ⁊ tecũ vt mutuo super statu germani nostri nouicij scriberem?: que inquirenda cognoscẽdaq̃ vident. nã ea lex ẽ vt vel Fmone vel scripto/libent se visitent. se instruant/se solent amici. Ego p̃terea iure meo mihi videbar rõnabilit vsurpare magisteriũ aliqđ iudicandi de statu suo. tã p expientias p̃pas/q̃ p instructiones acq̃sitũ iã vsq̃ ad ppinquã etatẽ senectutis. si p̃ditiões eiusdẽ fratris/ si tẽptatiões insup aut motiones circa suũ p̃positũ emergentes/eodẽ fraternaliter reuelante/cognoscerem. Ita eñ p̃posita, est hoim natura sicut ponit apd Terentiũ/vt meli? aliena q̃ nostra videamus/ qđ maxime locũ hz in adolescẽtib? inexptis. q̃ d se sibi cito mentiũt nescientes. q̃ p̃terea suã egritudinẽ animoz/credũt frequent sanitatẽ magnã esse. vsq̃ adeo vt irascant volẽtib? eoz curã gerere et nõ acq̃escãt monitoribus nisi oia dixerit q̃ i eoz ℏsant corde. Fit ampli?/ vt sepe docendi instruẽdi p̃sulendi snias adaptãdi magisteriũ p̃sumant etiã apud incõpabiliter seniores ⁊ exptos nõ alit q̃ si egrot? aliq̃s doceat medicum quo curandus ab eo sit. ⁊ q̃bus medicamentis. quibusue modis et regulis ac dictis subleuand?. Intellige frater que dico. res talis apud me p̃ides incepta p̃tinuat. abijcior. doceor. nolo plura dicere. Nunc ℏo si ita est frater vt indign? sim. insipiens sim. reprobus sim. nesciens quipiã. iudicet me ℏm iudiciũ diligentiũ nomẽ suũ. Si autẽ tu aliter sentis noli obsecro dare solicite cartam ti mee repulsas tã accerbas. noli tibi tuecq̃ opinioni affecte ad religionẽ p̃priã sic innitti/ vt ledas sponte eũ q̃ te diligit in veritate. Sit pectus tuũ tã dilatũ vt duos fratres simul recipiat. alterũ ⁊ me. coangustatũ eẽ nimis stratũ cordis tui si ab eodẽ cadere me necesse est. sed nec necesse nec oportunũ. nec etiã voluntariũ scio hoc. ⁊ si ita loquor verũtñ vocẽ opis h? voluntarie dilectiõis indicatricẽ exigo. Cõmunicem? vt amantes si amantes? Atuero forsitan obicies imo obicies certe? Turbant belittere tue fratrẽ nostr. inq̃etãt curis gnũt. q̃obrẽ dimittat sibiip̃i ⁊ deo. relinquatur surripiũt ab eo somnũ. fantasias importunas gi p̃scie sue. qđ optet ei? secreta rimari? qđ necesse ẽ quiescere volẽtez te scriptis alloq̃? Videris fratẽ qđ iã respõderim. Volo sicut amic? ⁊ frat vt cõ solari: vel gaudere cũ gaudente/et flere cũ flente Aut desidero velut magis exptus ⁊ instructus/ viaz diuerticula ⁊ offendicula tẽptationũ discutiendo docere/et docendo discutere. p̃sertim dũ adhuc est in biuio/qđ expedit sibi ⁊ saluti sue cõsideratis circũstantijs. quas q̃ non attendit. facilime decipit sub specie boni in genẽ. qđ pessimũ reddi põt. Ecce iã accipio q̃ guissimis torqueatur insomnijs. Hanc vtiq̃ molestiã Reuerend? pat añdict? et ego. sibi maxime ptimescim?. quã tñ i seculo sibi p̃tigisse nõ memini. Et o salutifer xp̃e/ qđ sibi futuz est egrotanti ⁊ senescenti si ad huc sano iuueni ⁊ vegeto/ talis cruciat occurrit Cruciat? quo null? põt reddere ipm magis hebetem in ingenio/fluidũ in memoria turbatũ in rationis iudicio. ⁊ generalit ineptissimũ ad omia. Hã parũ refert a mania vel furia talis turbatio Ecce quid efficiet solicitudo tua ⁊ tuozũ p̃cces/ si de sano ⁊ ingenioso/reddit stolidũ ⁊ insanum. Absit inquies vt hoc nos vnq̃ videre contingat. Et absit obsecro. nihilomin? nequeo super hoc nõ extimescere/ p̃sertim dũ hoctpm quod formidabam in posterũ/accidit tã velociter Nõ accidit inquies ex religionis artitudine vel contritione. sed litteraz pulueres/hanc stimulatões suis aculeis attulerũt. has voluit ⁊ reuoluit inutus. nec a memorie domo põt eas vlla diligentie manu secludere. Ingerũt se nolenti ⁊ intellectui suo rostra figunt. hinc illa capitis turbatio. hinc somni carentia hinc cerebri vertiginosa rotatio. Hec te dictuz fore nũ q̃ estimasset iudiciũ qđ

dete dece tua iã in religiõe expientia teneo/si nõ ita p exꝑsum scꝑta notasset. Herũ tñ attẽde frater/si sole tales littere bine vel trine/sufficerẽt ve recundũ iuuenẽ disciplinatũ/solitũ audire lõge grauioza/in talem defectũ inducere nisi ieiuniũ artũ. vigilie supza modũ. oꝛationis vocalis exercitiũ ingens. atq; lecti duricies ꝛ similia ꝙ currãt ꝙ similia patiunt. Siqdẽ potes meminisse quid reuerendus paꝛ ꝓdict⁹ ꝛ ego dixim⁹ tibi super hiis et tibi ꝓnotabam⁹. Sũt em cõplexiões diuise hominũ. sunt vocatões dei silr varie. sunt sic in cozpoze vo/ita ꝛ in mistico/mẽbza nõ eundẽ actum aliis ad intelligentiã scripturaꝝ. ali⁹ ad vigilias oꝛationũ. ali⁹ sic ꝛ ali⁹ sic vocatus est. Scio ꝺ me ipso. ꝙ si vigilare qualiꝫ vigilant multi cõpelleꝛ. paꝝ vel nihil differẽ ab insano cuz auẽtagio iã habito: sicut vulgo ꝺz. Deniq; sup hac ꝙ si derationis radice fundant oẽs articuli ꝛ similes qualeꝫ ve scripsi ꝛ salubziꝫ venerint attẽdẽdi in pfessione religionis cõsummanda. Hec interim frater dilectissime. malui tibi scribere ꝙ alteri germano nro. ꝙtinus satiffacerẽ sicut paꝛ ꝛ fratri. Peiuit itaq; ne scriberẽ aliq̃d vlteri⁹. imo obtulit ꝛ ꝙ si iuste viderit/oẽs vos ꝛ ꝙ discrete. Nolo tñ ꝓtristare eũ nolo aliq̃d diutius ꝛ si iuste meo id posse viderer reqrere. Si nihil ipedit ꝙe tem suã neq; turbaturuz est/ꝓter lras meas. ego sponte/imo cupide derelinquã illas. Sed apud me. pfecto caret hoc pbabili rõne. Postremo frater obsecro te cũ tuis p cõem fidei xpiane religionẽ quã. pfessi sum⁹ oẽs sub abbate xpo in basilisco. ꝛ in qua sufficienꝫ stat salus ois carnis. p cõem insup matrẽ oium charitatẽ que finis est ois legis. siqdẽ etiã germana sanguinis affinitas te mouet ad cõpassionẽ discretã atq; laudabilez tu misericorditer age cũ hoc germano nostro. misericorditer aũt ages si discrete. Discrete vero id agere nõ poteris. si ꝓpria ꝛ libinosa te ꝛ tuos affectiõe te obsideat. vt alioꝝ a te consilia non recipias. monita cõtemnas aut ꝓtemnenda suadeas. Si deniq; nullis difficultatibus vt accidẽtabus pñtibus aut verisiliꝫ futuris nequaq; possis ab incepto de pfessione fratris iudicio deterreri. Bene vale frater intime cozdis mei memoz mei in oꝛationib⁹ tuis. Et ꝺ statu tuo tuozũq; maxime huius nouicij fratris/aliq̃d dignũ ꝛ vez rescribere nõ pigeat. pollicitoz oia sic receptuꝝ ꝛ interpretatuꝝ/qualiꝫ ego mea recipi interpretariq; reqro

Sequitur alia epistola eiusdem.

Frater ꝼm carnẽ germane. i xpi tñ caritate germanior. Salꝰ ꝛ bñdictio sũper te. Cardioꝛes ad te ꝙ spabam ve niũt litterule mee. nõ qz tu⁹ oblitus sum: scit veritas. ꝺ obstitit irruẽs alioꝝ negocioꝝz turba/ꝙ ad se me trahẽs abduxit a te. Nũc dato paululũ ad respirãdũ spacio/valefacio cur⁹ alijs. ꝛ tibi ꝙ aiam meã ꝓpius hẽs/manũ ꝛ calamũ ꝓsto. Fateboꝛ i ꝓmiss mollicie ai mei indicatrice: ꝙ nõ sat⁹ adhuc tot⁹ sim capaꝝ ꝛ amatoꝛ celestiũ. ꝙntũ ꝓterea tẽptatoꝛ nõ deest mihi sic nec tibi scio. nec vlli penit⁹ mortaliũ c⁹ vita ẽ tẽptatio sup terrã. Itaq; frat. postq̃ ab illa angelica societate i hu/manis coꝛpib⁹ exñte/cui felicit adiũct⁹ es/sepati sum⁹ nos illi ꝙs vidisti. sensi eq̃dẽ tũ in via. tũ parisi⁹/teneritudinẽ erga te ꝙndã in coꝛde meo/vltra ꝙ⁹ alꝰ sim exꝑt⁹. Visa ẽ mihi tc abñtia tua onerosioꝛ. ꝛ soꝛs durioꝛ supza solitũ. Gemebam ad te vt bos sepat⁹ a cõpare suo. Dilaniabat insup ꝛ nõ absq; sensu magno dolor/ꝙdãmo lacerabat aiam meã euulsio sepatioq; tui a me. Atq; inꝛcogitãdũ ꝛ loqndũ ꝺ te/ꝓcurrebãt nõ vocate lacrime ad ocꝛos ꝛ egre mihi erat. Coarguebã me vicio i secret⁹ aie mee. increpabã ꝙz ipaz hãc eneruationẽ meã stultã/ꝙ ꝺolebat felici tuo statui. cui ꝙgaudere sciebã eẽ iust⁹. Sciebã dixeri qñ me sciebaz. qñ. s. ad me rediẽs dicebã i lumie fidei ꝛ expientie/ꝙ nihil est vita pñs/quẽadmodũ ipa ẽ ad modicũ parẽs ꝛ ois caro velut fenũ ꝛ ois gl⁹ia ei⁹ ꝙsi flos feni/ꝛ mꝛta silia exinde cõsiderabã. Cõsurgẽs itrabã sanctuariũ dei ꝛ ꝓsidera viuacit nouissima iustoꝝ dies antiqs et annos eꝛnos. Tũc vo tu mihi felix. p ꝙnto felicitatẽ ꝺ spes inchoat. tu salubziꝫ posit⁹ tu in poꝛtu ꝙdã seculariũ fluctuũ atq; ꝓcellaꝝ navigare videbaris. Magnificat aia mea dñm. ꝛ exul. spi. meus in deo sa. meo. Vita fraꝛ mihi erat dũ bene erat ꝛ dñabat rõ. Oz ex aduerso vicissim ꝺ repẽte insurgebat tumult⁹ ingẽs carnaliũ affectionũ ꝙ tuã apud me obiectabãt imbecillitatẽ in coꝛpe penã intollerabilẽ i austeritate religiõis tue ꝓclamabãt. Querulabaꝛ apud me ꝺ meipo sensualitas stolida. me duꝛ icrepãs. me culpabilẽ. i suꝛrãs ꝙ paꝝ fraꝛnaliꝫ ꝛ pie oli te tractassem. ꝛ nũc velut vnũ ex aduenis ꝛ exꝛneis a me ꝓcul abũcerẽ. Fuisset inꝺt nccia tibi ꝛ iocũda societas eius fuisꝫ et sibi cũ salute aie sue. tecũ minoꝛ aspitas vite. Ita ꝓstrepebat i auribus meis sensualitas iꝓroba. ꝙ ceca ẽ: tm̃mo pñtia vix aspicies. ꝛ ꝺ sola coꝛpis voluptate curã hñs. Ita felicitatẽ alie ne foꝛt⁹ miserã suadebat non adũtẽs ipa. ꝙ misera ꝛ miserabiliꝫ ꝛ paup ꝛ ceca ꝛ nuda soꝛs ꝓpria. Fassus sũ tñ ꝛ repeto ꝙ ei⁹ vocib⁹ ꝯuict ipellebar. ꝛ paꝝ oberat ꝙn in suã me traduceret sniam. Oz obnitebaꝛ sic deo ꝓpicio lugit rõ fide illuminata. Hec tibi tuoq; statui ꝙgratulabaꝛ vehemẽter. ꝛ ꝺ meo cõgemiscit. nec fallit. Hec nõ molestiã tui coꝛporis/nõ abdicationem soꝛdide voluptat⁹. non ieiuniorum vigiliarũ ꝙ extenuationẽ nõ frigus aut estum consideraꝛ. vt talia in te de-

plozet/defleret potius si ab his licenter se posit⁹ atq; liberatus in seculo morbos vicioz pniciosis simos ⁊ crudelissima vulnera introrsus incurreres.si religionē talibus aduersum pestibus refugisses.si relicto māna deserti ⁊ via pmissiōis:ad ollas aspiza sses egypti.⁊ in deuiū damnatōis retro aspiciens corruisses. ¶Prudenter sane elōgasti fugiens vt saluus fieres a pusillanimitate spiritus ⁊ tempestate. ¶Nunq̄d tempestas in seculo est vbi pessima ꝓtagiosissimaq; sordet vbiq; societas. vbi iniq̄tas est ⁊ labor in medio ei⁹ ⁊ iniusticia.⁊ nō defecit de plateis eius vsura ⁊ dolus et similia monstroz crimina ꝓuersant. ¶Vnde rez frater dilectissime cordis mei. noli animo cō tabescere si forte psenseris irrepe in animā tuam molliciem illā tibi insidiantem.qualē de me nūc explicui. Suspicor em̄ hoc tibi faciliter euentuz qm̄ nō dormit qui tēptat te.sed nō dormit etiā q̄ custodit te. Exurge velocit̄ ergo ad ei⁹ auxiliuz et dic cū glorioso ¶Martino in cui⁹ solennitate p fessus es. Dñs mihi adiutor nō timebo quid faciat mihi hō. Noli securitatē a temptationibus tibi inanitez pollicerī: quinpotius audi sapientē Fili accedens ad ſuitutē dei/sta in timore ⁊ iusticia ⁊ ꝑpara animā tuā ad temptationē. Siue ergo ista temptatō seu alie multiformes insurgant aduersum te.viriliter age ⁊ cōfortet̄ cor tuum ⁊ sustine dñm ¶Deniq; frater charissime noli in vanū gratiā accipe q̄ data est in te. Noli obmurmurare.noli ingratus esse. sed cū ꝓpheta ¶Misericordias dñi ineternum canta. Hic anie tue. Benedic anima mea dño ⁊ oia que intra me sūt nomini sancto ei⁹ ⁊ cetera que sequūt̄. Ille em̄ q̄ segregauit te ab vtero matris tue. segregauit nē a seculo.et future hereditat pignus dedit. Ille q̄ a puero misertus est tibi.dans tibi cor piū et timoratū ⁊ sup afflictos compatiens. supaddidit misericordiā vt te repelleret a seculo nequā.in q̄ iam demergēdus pene fueras irreuocabiliter/si licentiā aut magisteriū in artibus adeptus fuisses vt ꝓprias ꝓiecturas ex alijs recipe. ¶Horro magna est miscōia dei hec q̄ neminē e pentibus vel amicis habuisti.q̄ volens(vt fit)te aliquem magnū esse in seculo fuerit aduersarius ꝓpositi tui. ¶Sibi longe aliter est ⁊ fuit assidue ⁊ ceteris innumeris/in expientie libro legentibus.quoniam inimici hois domestici ei⁹. vt em̄ succurrāt liberis.eos nunq̄ liberos esse volūt.q̄q̄ mihi mlto minor fuerit inimica dilectio:fuit tm̄ ¶Deniq; noli obliuisci miscōiam dei in ꝓgenitorib⁹ nostris et germanis sororib⁹.in matre pīsertim que ineffabilibus votis.etiā añ tui ꝓceptū.te talē alique a dño quesiuit.velut anna altera Samuelē Deinde natū ⁊ adultū/lugibus fere lacrimis.in hoc te statu(sicut pie sentio)pgemuit. ¶Heministi vt opinor litteraz que sup hoc prebent iudicium ⁊ que alterā Aug.matrē repūtant eā erga te Reddes ei vicē orationū tuaz. Et in te vno oēs erga deū intercessorē habebim⁹ Ita age fra ter ⁊ vale in dño feliciter. Supplico recōmenda ri patri nostro venerabili.dño priori domus vestre ⁊ singulis fratribus habitātibus in ea. Pōdum scripta habeo q̄ tibi mittere disposui. tu interim stude in vno voluminū Aug. sup psalteri um/qō apud vos eē noui. Est em̄ doctrina ꝟ xpi ana.tibi tuisq; silibus qui quotidie psallitis sup ꝓa modū vtilis et appropriata. quatin⁹ ex fauo arido lre psalmoz/mel sapidissimū intnoz sensu um cantando noueritis eliquare. Iterū bñ vale cū tuis patribus et fratribus.oremus ꝓ inuicē. Scriptum quinta decembris.

Sequitur alia epistola ab eodē edita de fratre suo Nicolao.

¶Venerabilis pater ⁊ dñe i xpō dilectissime.nō idignet̄ obsecro charitas vestra.si idipm̄ qō agitis ⁊ hucusq; egistis.p̄sumo ꝓmonere de ⁊ sup filio vestro.fratre meo Nicolao. ¶Multū quippe solicitor.quia multū diligo.qm̄(si naſoni tmo expiem tie credim⁹)res est solicitī plena timoris amoz. Supplico igit̄ pauidus ⁊ in xpi visceribus/sinceritatē vestre dilectiōis obtestoz. vt nō deseratis opus vestrū i eodē fratre meo.dn fragilitatē suam in aia ⁊ corpe/pia iugiter cōpassiōe supportetis. Exhibete q̄so vos assidue talē ⁊ taliter ergā eum/vt oēs necessitates suas etiā corpales cum omni fiducia vobis apperiat. Alioq̄n piret ex facili in simplicitate aut timoroſitate sua aut p ferorem indiscretū in lacrimis.aut alijs religionis que p se dura est exercitijs. Scitis qm̄ supra vires est opus quod ꝓfessus est.adeo vt ammirer ⁊ extimescā vehement̄.dū mecū recogito.⁊ deum pater ⁊ in alijs fratrib⁹ vestre religionis ō q̄ bus sperandū rationabilit̄ esse censeo. q̄ nō cru deles sunt/nō indiscreti/vt ꝓdere sinant aiam p assumendā post longas ꝓbationes decreuerunt qua dñs mortuus est.⁊ quā tanta ꝓcordia secuz Credat igit̄ p omnia se et sua vestro ꝓfilio sicut crediturum esse cōfido. securus redd⁹ nō pibit nec pereat obsecro p̄cor et supplico. Sed habeā in eo oratorē ꝓpetuum apud deū. in quo bñ valete.memineritis q̄ mei peccatoris. Scripturz pa risius in nocte ꝓceptiōis v̄ginis marie gloriose.

Epistola incitatiua ad spiritualem profectum.

¶Carissime frater/libenter tecū diuidor si quid boni dñs paupi suo suggesserit. Ego sum paup et mendicus/ſ spero q̄ dñs solicit⁹ erit mei. et tui similit Unde oro ei⁹ clementiā. vt elemosina cōis sit no bis ō largitate mense eius. Occurrit hodie dñs

mendico suo cū suauissimo pane de celo. Dulcis admodū ⁊ gratiosus sermo infusus est in auribꝰ meis. sonuit em̄ lectio apocalipsꝰ ⁊ ō inꝛtitudine tantoꝝ misterioꝝ retentus est apud me breuis ⁊ siculis plura capere nō sufficio. sed nec pauca que obscurius sonant. Dedit dñs vt aliq̄d breuiter ⁊ dulciꝰ sonaret vnde traherē affectus. vtinā doctis videꝰ liquidū/manet tñ carnalibus occultum. Volo ergo te participem fieri huiꝰ muneris Nam tunc vere comites indiuidui sumus/cū in christo vnū sapim⁹. vnū querimus ⁊ ad vnū tēdimus. Apone aurē ⁊ ausculta diligenter qō loquitur valde dulciter. Qui hz inquit aurem audiat quid spiritus dicat ecclesijs. Vincenti dabo mānā absconditū ⁊ dabo illi calculū candidū ⁊ i calculo nomen nouū. qō nemo scit nisi qui accipit. Audis iā frater celestē vocē vtinā et interiorem cordiū nostroꝝ auditū tangat. ⁊ vim virtutis illius sentiamus. Sermo viuus est. et omni acceptione dignus. Ō q̄ celestis vox que nil terrenuz fatur. ⁊ si caro nō capit capiat spiritꝰ/quo nimirū totus hic ꝓmo plenus est. Verba inquit que ego loquoꝝ spiritꝰ et vita sunt. Spiritus est qui viuificat caro nō ꝓdest quicq̄ Nō ergo sentit archana supne reuelationis. homo externꝰ carnalis homo nō ꝑcipit ea que sunt spiritus dei. stulticia em̄ est illi. ⁊ nō pōt intelligere qꝛ spūaliter examiat. spūalibꝰ ḡloq̄t q̄ spū facta carnis morā respuunt. Hi em̄ ꝓmitias spirūs habētes q̄d sit hoc absconditus manna ignorare non pñt. q̄a hoc gustando potius q̄ legendo vel audiēdo dicerunt. Datur aūt mānā dilectis filijs examo deo patri seruientibꝰ q̄ eius voluntati sp placere. eius gloziam student querere. Et si nō horis accipe manna interioris mētis. exprimit dulcedinē siue cōsolationē sanctoꝝ in hac vita. Est igitur cōgruus sensus. Vincenti dabo mānā absconditū. contēnenti carnalē cōsolationez dabo spiritualē. respuenti terrena et exterioza bōa. oñ hāz celestia ⁊ interioza carismata/que merito sui excedunt omnia alia delectamenta. Talia ac tā ta etiā existūt. vt dignus nemo sit cognoscere nisi prius discat vana ⁊ vilia solacia ꝓtemnere.

F Scriptum est em̄. vir insipiens/nō cognoscet et stultus non intelliget hec. Debet aūt p expugnandis vicijs ⁊ malis cōsuetudinibus vincēdis aliqua latius introducere. Sicut quōdā filijs israel in deserto habitantibꝰ deus mānā pluit. ita et modo spiritualibus filijs suis/gratiaz interne ꝛsolationis ꝓtra temptamenta tribuit. Tamdiu filij israel illo cibo aliti sunt. donec terrā ꝓmissionis attingerent/⁊ q̄diu electi in mundo peregrinantur/pane vite et intellectus fouent. Donec depositō corpe. terrā viuentium intrent. Dū autem de frugibus illius terre manducare cepissēt statim manna defijt. et dū sancti assumpti fuerit in beatitudinis gloria. ammodo nō indigent recreari nostro more/spiritali alimonia. Unus tamen panis est/q̄ angelos pascit et homines. animas in gloria ⁊ viatores in gratia. Sed est q̄ me multū mouet. qꝛ plures sibi ō esse mānā causantur. plures qui illo refici ꝓsueuerunt/gustum iam ꝑdiderūt. Que est alia causa huiꝰ ariditatis et insipidi oris vestri/nisi qꝛ ad egena et infirma mundi huiꝰ reuersi estis? Memento egressionis vestre ex egypto. Pies ille memoriale nois dñi in sempiternū recordet. nulli dubiuz/q̄n manus domini vobiscū erat. alioq̄n in seculo remansissetis. Ubi est ergo ille spiritus? ille primitialis feruoꝝ? Intentio firma? ꝓpositū immobile? fortis mos dilecto? Quodāmō armati egressi estis mundū/dū cōstanti animo oia ꝑferre aduersa vilia ⁊ aspa assensi estis. Insup ⁊ cum gaudio venistis ad montē dei oreb: ad audiēdū legē dei vite ⁊ disciplinę/dū monita seniorū libēter audire et ꝑm ea religiose viuere ñdistis. Cui ergo nūc vos itineris tedet? cur ad sarcinas sedetis. ⁊ grauati ingemiscitis? Jam ꝓpter tps ⁊ annos ō fructibus terre ꝓmissionis botros ⁊ malagranata/alijs afferre ⁊ ꝓpinare deberetis ⁊ ecce vob mānā etiā deest. Conuertimini filij reuerentes q̄a si corde nō estis reuersi ad seculuz/tñ corde adhuc tenemi in varijs desideriꝰ terrenoꝝ. Probdolor multi multi spiritaliter exeunt egyptū. transeūt mare rubrū. ambulāt p desertū. portāt tabernaculum ⁊ vasa eius. sed nō intrant terram ꝓmissionis. Pene oia accidunt eis que cōtigerūt filijs israel qui murmurātes ꝓtra moysen penituerūt qꝛ educti sunt de egypto. Sic quā plures hodie repiunt. q̄ mundū relinquūt parentes ⁊ amicos deserunt pctā ⁊ vicia plangūt. Preterea carnalia desideria abhoiant. ignotā iusticie normam: ad manū magistroꝝ ducti. sequunt. Vitam xpi crucifixi aspiciūt/⁊ iugū dñi suaue in obedientia ⁊ abnegatione ꝓpria ferūt. Ita vt oēs pati et feruētes sunt ad labores/ad abstinentias. mites ad increpationes humiles ad obiectiones. patiētes ad correctiones. ⁊ aduersa q̄libet ⁊ indigna ꝓstantissimi. Sed nō in tali feruore omnes pdurant. Nam aliquāto tpe egressionis. i. ꝓuersiōis sue pacto/minꝰ cauti ⁊ solliciti de ꝓfectu suo incidunt in varias tēptationes. ⁊ egritudines passionū: ita vt nōnulli se incepisse cōtristent. Quidam ꝙo deliberant ⁊ modū excogitant redeundi. Alij aūt ⁊ si manserint/cū tepore quodā ⁊ vsu asinariā molā trahūt/et paruā deuotiōem ⁊ affectum habent in his que agenda didicerūt. laboriosa ⁊ dura omnia sentiunt. qꝛ manna nō habēt celum eis videt eneū. et terra ferrea. qꝛ neq̄ celestia cōtemplari/neq̄ agrū cordis virtutibus deuotis exercitijs excolere sciunt. Dicūt tñ qꝛ li- 6

benē essent deuoti. libentur haberēt virtutes. vellent se vicisse passiões. Sed nō sufficit tm̄ bñ velle. si deest manus et opa. Oportet q laboretis/ q vim nature faciatis: sicut dñs dicit. Regnū celorū vim patit. et violenti rapiunt illud. Violēta opus est. et scitis q sancti nō ocio et somno pmeruerunt regnū dei. Usq; quo tardatis? et q̄re nō armamini ꝓtra passiões: vt obtineatis virtutes et diuersas ꝓsolationes suscipe digni inueniamini. Quāto amplius tardaueritis. tanto peius spiet. et sine dolore et labore optatā requiem nō pcipietis. petite et accipietis querite et inuenietis pulsate et apiet vob. Ignigritia et negligētia vos tenent. sed ꝓtra has. ꝑmo accingimini. et bellate plia dñi. Quid negligitis ꝓpriū pfectū? certe p vobis est. et p pace vestra erit labor vester. Dic scriptura modicū laborauit/ et multā reḡem inueni. Sed forte rñdetis aduersus vicia et passiones/ certare q̄s sp pt? Qbulte sunt et pene insuperabiles vt nob videt. q̄s tantā sustinere pōt vexationē. Audite increduli et rebelles. delicati milites et serui pigri. laborē attenditis. pugnā considerat is/ sed de ꝑmio et victoria cur nō cogitat? Et q̄d est ois labor ad eā requiē? et q̄d breuis exercitatio. ad bone ꝓscie cōsolationē? Si inciperetis/ et fortit hac integre ꝓponeretis. q̄ mō insuperabile putatis vir aliq̄n ita vicios⁹ quis repertus est/ cui diligentia cuz psenerantia boni virtutes negauit. Videt vobis laboriosum vincere passiones vestras/ sed nisi edomite fuerint/ nunq̄ habebitis veram cordis requiem. Nñ ergo alij cū deo sunt in deuotiōe et bona pace/ tunc vobis erit tristicia grauedo et tediū foris et intus. Nunq̄ eritis securi et veracit leti nisi mortificaueritis carnalitates vras. Q si nō trahat vos sanctor religiositas/ et plurimor deuotio/ terreat saltē mirabilis inopia vestra. et diuine vltōis ira. Congregabo sup eos inq̄t mala/ et sagittas meas cōplebo in eis/ cōsument fame/ et deuorabunt eos aues morsu amarissimo. satis dure intonant versiculi isti. et vtinā ꝓuertant vetustatē vestraz/ quatinus innouati et feruidi effecti/ meliores vos quotidie et alacriores faciāt ꝓmissa spiritussancti. Vincenti ait dabo manna absconditum. Si volueritis et audieritis me/ bona ḟre comedetis. Dicit vobis p spina rosa pulcerrima/ et p tribulo candidissimū liliū. Magna sūt hec dulcia ꝓsolatoria a cupientibus ꝓficere. Non g̃te ꝓturbet hō dei. nō te deiciat multitudo viciorum. Crede deo et pspera in eo. et eris melior q̄ fuisti. Dñs pugnabit p te et tu tacebis/ intelligis ne hoc? Dñs ipe dabit fortitudinem: vt resistas ire. pigritiā excutias. et ꝓcupiscenti animo nō cōsentias/ et tu tacebis. q̄ tibi hanc potētiā ñ ascribes. te ꝓpter hoc nō eleuabis/ sed deo totum pretribues. q̄ astitit a dextris paupis/ etiā q̄tum vales hominib⁹ absconde. et nihil aliud q̄ infirmū et inopem. te ꝓfitere. Si q̄n insurrexerit contrarius tibi. et dixerit q̄d nō libenter audis: esto patiens et tace. Illatis malis dñs respondebit. Just⁹ em̄ dñs inultū nō patiet abire q̄cūq; nociuum verbū. Quid tibi nocere pōt alterius malicia. si ꝓtra te inflat. si detrahit si obiurgat. Seipsum magis pdit q̄ bonus nō est. Nā si tu bonus fueris. et in patientia manseris/ nil mali tibi intulit: sed potius meritū tuū auxit. Tu clarior obꝓbrio cor̄ sapientibus. tu ꝓbator ex ꝓtu te patientie. Nemini nocet ꝓuitas alterius. nemine ledit ꝓbū ꝓtumeliosum/ q̄ diu ipse pi⁹ et immor⁹ fuerit. Omnis homo qualis interi⁹ est, talis ei exterior aduersitas erit. q̄ si tu bon⁹ simplex et rectus ac deū timēs ꝓbaris. nemo tibi bonitatem iusticiā et pacē tuā pōt auferre/ nisi eam voluntarie reliqueris. Nō est magna patientia quā pua res pturbat. Discе ad minus tacere ad iniuriā. q̄ prudentis est tacere in tpe malo. Qui vincere desiderat/ victū se tradat. Cogita de corona: nō de iniuria. et quō possis aliū sanare: nō quid possis ecōtrario quasi zelo iusticie mot⁹ respondere. Si ille nō ignoscit tu ignosce/ q̄ vt frequenter maiorē hz culpā q̄ alteri irascit/ q̄ q̄ iratū patit. Miseror ꝓpriū est cōqueri. et impatiētium citius cōmoueri. et causas alijs imponere. Tu ergo esto libent reus vt fias añ deū innocēs nare. Audit tñ q̄ zelū videt habere aduersus alior defectus/ qui indignat si q̄d ꝓtra iusticiaz agitur. q̄ recte et prudenter ageres si zelū tuū ea am ꝓtra cōmotionē tuā exerceres. et q̄ō in alio reprehendis. prius in te emendares. Cū ergo alio rum culpis iraseris q̄d iuuat de oculo fratris tui festucā tollere/ et tue impatientie motus nō cohibere. An tibi videt an etiā festuca sz poti⁹ trabs illius culpa? Vide ne forte ex tuo iudicio/ trabē suspicios⁹ reputas/ q̄d cor̄ deo vir festuca habetur. Non fidas nimis ꝓprio iudicio. q̄m hō es et nō deus. siue tñ magnū siue paruū fuerit vtilius tñ semp teipm ꝓsideras. q̄ et tu peccator es et cum ratione indiges. In quo ergo aliū iudicas teip/ sum cōdemnas: cū eadē facis. Quid em̄ mihi ꝓdest: si aliquem verbis meis sanauero. et in prauis meis passionib⁹ mansero. Bene illi cui malicia cedit in bonū. sed ve mihi. ꝓprie salutis inemptori. nō est iudicium mansueti cordis inconsiderate aliū corripe aut correptione modū transire. vel nō posse motū inuectionis differre. Dulcedinē. Forsitan tūc videbis nō esse tāte culpe reū quē reprehenderas. ac etiā magis excusab sup quo prius subito indignabaris/ sed et tue malicie imputabis nō incōgrue/ q̄ tantillum nō potuisti iniurie pferre. lugebis quoq; plus iniustā correptionē/ q̄ illius culpā. Pudeat igit te nō dū didicisse p̄ quos fratris defectus tolerare, qui

quotidie infirmitatē ꝓpriam/ab alijs desideras portari. Cur ergo eandē miserīcordiam nō exhibes alteri/quā optas fieri tibi? Reuertere ad temetipm. ⁊ ptimesce. ne grauius deliquisti indignando ⁊ male ferendo. ꝙ frater tuus peccando. Ille forte casum suū mox vt agnouit fleuit ⁊ ō cessauere ꝓposuit. tu vo impatiens ⁊ incōpassiuus. peccatum tuum nec inspexisti nec fleuisti. Adhuc ille satis bene in corde suo p amorē tecū stat. ⁊ nihil mali de te existimat. sed se magis humiliat ⁊ sup se iustificat Videas ergo me ille qui videt peccator. in regno dei te p̄cedat. et tu cum iustitie ꝑsumptione. similis fias supbo pharisēo ꝙ reprobatus est a dño. ꝓpter suā supbiā aduersus publicani humilitatē. Ecce iā aliqualiter audisti charissime quō teipm debes vincere ⁊ ze lum ⁊ra ꝓpria vicia exercere. Studeas ḡ magis ꝓficere ⁊ semp aliqd vicioſe ꝓsuetudinis amputare. Sicut negligētia vicia nutrire soluet ⁊ virtutes amittere/ita diligentia/ quelibz inueterata mala euertit et expugnat. Nam etsi laborest in principio pugne/tñ cū videris paulatī hostes ruere/cōsolaberis de ꝓspero fine. Impedit nos valde. qz nō audemus violentiā inferre nature. O quanto labores faciunt hoies pro terrenis lucrandis/et nos p eternis bonis marcescimus. Nauta petit mare/mercator circūit regiones. miles fert arma bellica. rusticus vomere scindit arua. ⁊ sine labore nō queunt diuicias et honores obtinere. vt quid ergo nos vtutes sine magna solicitudine adipisci credim⁹? Hodie aliqd inchoare. ⁊ cras modicū addere. ⁊ sic die/bus singulis virtutē virtuti/ ꝓpositū ꝓposito iū gere/ꝓficit hoiem vtuosum. deuotū purū sctm ⁊ religiosum. deo carū. ⁊ hominib⁹ gratiosū. Hoc ordine pmerē hō nomen nouū in calculo clausum. qz calcatis vicijs efficit candidus interi⁹. ⁊ sepe fruit ꝓsolationibus supne dulcedinis q̄ ignote manent carnalibus ⁊ tepidis. Ruminemus igitur sedula mente/pñtem vsiculū/aduersus detestabilē desidiā ad igniēdū nos ⁊ fratres nostros/in amore spiritualis ꝓcessus/ ⁊ vt vicia nostra curent ⁊ donatiōes celestiū vtutū/in nobis augeāt. Neqz em̄ fraudabit a desiderio suo fideles certatores/spiritussanctus. qui viriliter certarent hortatoria voce insonuit dicens. Vincenti dabo manna absconditū.

Epistola de custodia

⁊ habenda ad seipm.

Frater mi in xpo dilecte/ videas quō caute ambules. qm̄ dies mali sunt/magna cautela est seruo dei habenda/in omnibus verbis et opibus suis. Nā qui non est ꝓuisus in rebus suis. aut cito ledit aut lediť ⁊ magnū damnū sentiet in fine. q̄q̄s in principio fuit negligens aut p̄ceps. Diu ꝓpēdendum est anteqz fiat aliqd. ⁊ sepius recurrendum est ad cordis habitaculū. ne hō sit absqz consilio sicut gens prava ⁊ exaspans que non direxit ad deū cor suū. Agiť p̄cedat oculus tuus oia opera tua. ⁊ oia age cū prudentia. nec incedas p aliena facta. te neglecto. qz nemo illo sapientior est. cuius anima sua sp in manibus eius est. Nō habet hō cariorē thesauz nec meliorē substantiā super terrā (si bene cogitauerit) q̄z aimā suā. Debz igitur vigilare ⁊ semp esse in custodia aie sue. qz nihil cōpari pōt saluti ei⁹. Salus ei⁹ cōsistit in veris virtutibus. odit ⁊ abominat omne vicium. Quāto quis nitiť cōtra vicia. tantomagis accedit ad virtutes. q̄to virtus amplius placet. tanto plus detestať eius cōtrariū. Cognitio vicioꝝ multū ꝓdest ad supandū vicia. plures nō cognoscunt in veritate ꝓprios defectus ⁊ q̄daz q̄uis sciunt/nō satis ponderant. aut si pōderāt/ cito oculos anertūt ⁊ obliuiscūť qō tolerāt. Nō est ita faciendū charissime frater resistendum est sp malicie ⁊ iniquitati et remediū inquirendū et auxiliū a deo flagitandū. Maxime est aūt obuiandū motibus passionū in principio pugne. qz si magna creuerit. infirmus hō vbi erit? Ex parua re fit sepe grauis inq̄etudo. ⁊ ex vbo vno nascūtur verba multa. et de modico risu: scaturit sepe grādis dissolutio. Parua ꝓtumelia generat stultis ⁊ incōsideratis hominib⁹ difficilem exitum ⁊ pfundum vulnus. Bene ergo ⁊ prudenť agit q̄ omnibus neglectis. se custodiuit iudicat ⁊ ordinat. Tanto minus pōt vnusquisqz p̄uidere sibi q̄to ꝓnior est ad ꝓsiderandū alios. Deside rans habere pacē. debet habitare in syon. hoc ē vtile hoi qui nō inuenit requiez in hoc seculo. vt ꝓfugiat ad dñm. ⁊ cupiat cito dissolui ⁊ esse cum christo qz nō est alius q̄ p nobis pugnet nisi ipe q̄ fecit nos. Si sentis insurgere vicia oppone remedia que scis tibi esse vtilia. ⁊ que audiuisti ab alijs. cogita sp si tibi deseruiunt Quotidie bellū gerendū est. qm̄ temptamur quotidie. nec est victus qui viciosam consuetudinem sepe rebellare sentit. Dolere tñ debet qz adhuc in eo malum viuit. ⁊ non dū pfecte sibi mortu⁹ est. Accipiēda est sp noua fiducia. lz sepe deficiať hō In speciali ꝓponendū est ⁊ ꝓtra illa vitia que magis molestant. et frequentius adueniūt. aliqñ ira. aliqñ supbia. aliqñ ꝓcupiscētia: cor hois tribulatur. ⁊ vehementer inflammať. sed scuto orationis aut gemitu cordis. aut inuocatiōe sancti nois ihu. ē occurrēdū. ⁊ in celū respiciendū vnde veniet omne auxiliū. Et quando sic oret vel ꝓsit̄r. O bone iesu succurrere mihi modo. Eia domine de⁹ adiuua me. Quid ego miser agā sine te: quid incipiam/ ⁊ quomodo finiam dies meos deus meus? Melius nosti. quid tibi sit necessarium magis qz et hoc quotidiana docet infectatio. ⁊ qualiť eua des/docz ⁊ docebit spiritussancti vnctō. Ibi igi

tur quere auxiliū et consiliū. et ab eo postula tui cordis refrigeriū. Considera teipm. q̄d querl in opibus tuis? quid diligis? et quid non diligis? Scōm desideria sua fit homo stabilis aut vagus Qui multū ꝓspicit. et multa habere vult. quō in se manebit? Dispergit in omnē ventū celi. et capitur laqueo desiderij terreni. Parua res est sepe. ppter quā adipiscendam/generat homi perplexitas magna sed qui oia a se expellit. pmittēs vnūquodq̄ stare sicut inuenit/bene in pace erit qui ꝙo multis se ingerit/ac multa ordiat et regit/ iste seipm ledit et pdit. Et quia magister vult eē in rebus alienis/ nō est mirꝫ si nescit esse discipulus in suis. O quāta adhuc discere habꝫ que nō videt. q̄tum illi adhuc deficit. et o q̄ longe stat. Quid ergo vult se intromittere de alijs et q̄ emēdare nō pōt? Aut cur se implicat talibus que ad ipm nō ptinent? Quid ptinet ad me inquis? At tm̄ cogites de te. et aliud quodcunq̄ fuerit p̄ici as pcul a te. In ista cogitatiōe inuenies te. et custodies et pficies maxime. eris sepius liber a suspicatione et indignatione/ parū curabis de exteriorum occupatione/et gubernatione eoꝝ que fiunt in domo. Dilecte frat dñs custodiat te ab oi malo. custodiat animā tuā dominus.

Epistola pro consolatione cuiusdam temptati.

Suscipiamus charissime de manu dei quicquid voluerit sup nos venire deus. nihil ei sine iusta et certo causa agitur in terris. Et ideo curem⁹ nos deo subijcere cor nostrū et sensum nostrum vt respiciens humilitatem et patientiā nostram. bene disponat desideriū nostrum Inclinemus nos sub sancta et gloriosa maiestate eius. quia puluis sumus et cogitemus q̄ magnū et dignū sit vt recogitet aliquando de nobis deus. Ex hac humili estimatione sensus nostri/ et accusatiōe culparū nostrarum/confessioneq̄ iusti iudicij dei (quod vt frequenter occultum semp autē rectum ē) apprehendamus spem et confidentiā ad ipm. et oremus largiter. ac ab alijs etiaz intime flagitemus orationes. quatinus sua maxime pietas nostraz miseriā et tribulationē tantaꝝ temptationuz immutare dignetur. Nec ideo diffidamus ō nobis. qz multa cōtraria sentimus et patimur. et sepius q̄ vellemus et grauius q̄ alij temptamur. Vel qz inconstantes sumus et tā parum laborare possumus seu q̄ totiens cadimus et tarde resurgim⁹ Aut q̄ tam indeuoti et aridi inuenimur et puum appetitū ad virtutes et ad deū sentim⁹. Omnia ista solēt bonis accidere. et sepissime deuotissimi. talia sūt expti. Luz ergo taliter nos affligi senserimus inter tristicias totidem/ dño humiliter dicamus. Dñs deus si dignus non sum/ nec tibi placet vt liberer a pssura cordis mei/ saltem hoc mihi largire digneris/ vt patiens sim vt nō murmurem cōtra virgā tuā qua me percutis Memor etem̄ bñ sum quid canitur in eccla tua Tunsionibus pressuris expoliti apides. et quia illic introducitur omnis qui p christi nomine h in mundo premit. propter q̄ peto vt quacunq̄ p culpa ista patior. ad meā purgationē semp p uenire facias. et p signo clementie nō reprobati onis furore/ capienda esse doceas. Debemus q̄ sic nos dño: integro affectu resignare et plus ei bonitati cōfidere q̄ audemus postulare. Eius creature sumus. et ipsi cura est de nobis. q̄ vocauit nos ipe adiuuabit nos. et custodiet nos a tēptatione hac ineternū. vt nō velimus cū hoc mū do gaudē neq̄ latā viā quā multi tenent/ denuo ambulare. Ammoneo te attende scpturas sctās q̄ vis xpum. an mūdū istū? Credis apostolo an magis pho? Christus dicit intrate p angustā portam que ducit ad vitā. Et iterum. Tollite iugum meū super vos et discite a me/ quia mitis et humilis corde. Dicit apostolus. Nolite cōformari huic seculo et sm̄ carnem viveritis morte mini. Nemo vos seducat inanibus verb. Qui cunq̄ sunt christi/ carnez suā crucifixerunt cū vitijs et cōcupiscentijs. Ego christo confixus sum cruci. Ego stigmata domi iesu in corpe meo porto. Mihi mundus crucifixus est et ego mundo. Omnia arbitror vt stercora vt xpm̄ lucrifaciam Ista sunt verba apostolica. Sed apud phos et seculi prudentes/ talia nō inuenies. Et q̄uis alii qui gentiles contemptū diuitiarū laudabant et voluptates spernebant. Et eoꝝ doctrinā multi hodie commendant. De christo tamē nihil sciebant. nec eterne vite amore/ id agebant. sed euanuerunt in cogitationib⁹ suis. Et omnes (ni fallor) homines cupiunt esse cum xpo et ad populū eius ptinere. sed pauci volunt sequi vitam christi. Iterum dicunt se dyabolū odire et eius vestigia nolle sequi/ sed vita paucoꝝ continentium secularibus actib⁹ carnalibusq̄ desideriis oīdunt/ quia multi sunt ex tempore eius. Opa p bant cuius seruus quis fuerit. Ait ergo christus Qui sequitur me. non ambulat in tenebris. sed habebit lumē vite. In mūdū hunc ego veni vt q̄ nō vidēt videāt et qui vident ceci fiant. Ac si dicerz Ego humilis et pauper in hoc mundo apparui hominibus. vt exemplo meo. efficiantur simplices et humiles et intelligant opa diuia. et celestia miracula/ ad credendum mihi. Et q̄ seipsos peccatores et quodammodo cecos et inscios cognouerunt/ per gratiam meam illuminari digni erūt sicq̄ capiunt deuota humilitate/ quod superbi apud se sapientes/ nequaq̄ intelligere queūt. atq̄ idcirco in cecitate cordis et stulta opinione manent. estimantes suam doctrinā certiorem: meaz autē dubiosam. et mundo exiciale. Sicut olim/ iudei christum presentē in carne contemnebant: sic

modo plures carnales eum ꝓtemptui habent. ⁊ in cecitate ꝑdoloꝝ perseuerant. ¶Malunt poti nus credere sibi q̄ euangelio ⁊ carni magis seruiꝛe q̄ deo. atq; ideo longos optant dies et voluptuosos super terram celuz autē respicere negligunt/et q̄ velociter tollent non attendūt. ¶Hec si cogitas/nimirum senties melius esse sequi humilem deū crucifixum ⁊ passum ꝓ nobis et meritο debere nos pati cum illo ⁊ relinqui a parentibus et amicis in hoc mundo. ¶Bene igitur apō eū qui te vocauit/et ne discedas ab amore eius. sed ascende arborē crucis vt inde videas iesum ambulantem/et viam ad eternam vitā ꝓparantez. ¶Hec est via ait ꝓpheta ambulate in ea. ¶Via crucis vita nostra. via electoꝝ. via paucoꝝ via amara. via vite ⁊ salutis. via breuis. via directa via laboris. via ꝑfectionis. ¶Via inq̄ crucis est. sed ducit ad gl̄iam. ad latitudinē. ad regnum celoꝝ. ad multa milia ⁊ frequentiā angeloꝝ. ad dulcedinē mirabilē ⁊ interminabilem. ad longitudinem diez in seculum seculi ad desideratū fruiem omniū fruitionū ⁊ appetitū cordium. ad requiem ⁊ pacem securissimā. ad iocunditatem et exultationē amenissimā. ¶Que breui q̄dā versiculo qui cantatur in festo sancte crucis. pulchre tanguntur. ¶Serui crucis crucem laudent. qui ꝑ crucem sibi gaudēt vite dari munera. quia ergo vita christi crux fuit/debet vita xp̄iani etiā crux esse. ¶Et multo magis vita monachoꝝ clericorum/⁊ omnium religiosoꝝ in cruce erit. ¶Extra crucem nō est salus. ꝓter crucez nō venitur ad regnum christi. ¶Oportebat pati christū. et resurgere a mortuis ⁊ ita intrare in gloriā suā. ¶Si aliam viam querimus/erramus/et in ꝓditionē diclimur. ¶Et qui crucem fugere cupimus in medīu lacus ardentis picis et sulphuris incurremus. ¶Crux nostra/eterno cruciatui comparata. est delectabilissima. labor noster. ꝓpetua requie donā da leuissimus est. ¶Frangere voluntatē ꝓpriam crux est. ⁊ forte qua maior vix est. sed in inferno quis vnq̄ vel in minimo sua voluntate vtiē cuz semꝑ qđ nolut pati cogaē. qđ voluerit nūq̄ voluerit nunq̄ accipiat. ¶Fili inquit recordare/q̄ recepisti bona in vita tua. ⁊ lazarus similiē mala. ¶Comedisti bibisti ⁊ saturatus es nimis. ¶Melioza et delicatoria elegisti tibi vestimenta ⁊ ornatus es. ¶Risisti. cātasti. saltasti. ꝑ letitia. nec ꝑ q̄libuit. sine contradictione implesti. ¶Et hec existimasti ꝓtem tuam. ⁊ regnum tuū. ⁊ gloriā tuā nec de lazaro quicq̄ cogitasti. quantū egeret. q̄n nō pateret. ¶Tantum infirmaretur ¶Recordare ergo fili. qz recepisti bona ī vita tua. ⁊ lazarus similiter mala. ¶Nunc aūt hic consolaē. tu vo cruciaris. ¶Ille dum viueret crucem habuit ⁊ ad modicuz spacium se sustinuit. tu dum viueres. celum tuū in terra habuisti ⁊ libenter vitā in delitijs ꝓtraxisses. sed nunc ille nec penam corꝑis nec anime patitur. sed in requie beata l tatur. tu vo ⁊ modo cruciatū in aia habes. ⁊ postea simil corꝑe ⁊ anima torquendus condemnaberis. ¶Hec me ditare inter temptationes tuas ⁊ dño aspirante cessabit earum impetus. ¶Nam solet ardor ardore expelli. ⁊ labor labore grauiore minui. ¶Sta ergo in loco isto quem elegisti. ⁊ eleua patientie clipeum cōtra ictus tēptationū mori eligēs magis q̄ cedere ātiq̄ hostis vexatiōib⁹ ¶Qui vicerit ait spiritus sanctus. faciaz illū columnā in paradiso dei mei ⁊ scribā super eum nomen patris mei nomen ciuitatis noue hierl'm. ¶Insup sanctoruz exempla intuere. et eoꝝ suffragia iugiter quere. ¶Memento q̄tum sancti ꝓ vita eterna laborauerunt. in qua nūc cum christo sine fine regnantes gaudent. ¶Quāto in mundo despectiores ⁊ pauperiores fuerunt/tanto nunc glorioſiores et nobiliores in celo fulgent. ¶Propter amorem igitur christi/et locus et status inferior semper pl⁹ placere debet. et dulcescere cordi tuo. quia vanitas est in hac vita aliquid apetere. ¶Quanto in inferiori ⁊ humiliori statu quis fuerit/tanto verius sepe bona agit. et facili⁹ habita custodit. ¶Si alij ꝓcedunt nos/quid ad nos? ¶Sequamur iesum humilitate ⁊ simplicitate ⁊ non curemus humanam vanitatem. ¶Nos ꝓpter xp̄um stulti ignobiles et infirmi. ¶Nos ꝓpter illū libenter simus abiecti ⁊ nouissimi reputati. ¶Ego inquit sum vermis ⁊ non homo obprobrium hominum ⁊ abiectio plebis. ¶Que maior gloria q̄ cum christo gloriari in cruce? ¶Que maior ꝓsolatio cordis. q̄ portare viuentem imaginem crucifixi? ¶Confortare igitur et esto robustus. et ne timeas quia ego te/cum sum vt liberem te dicit dominus. ¶Compassus tibi locutus suz tanq̄ infirmo vt pariē in domino ꝓsolati ꝑ ipm ꝓualescam⁹ in ipo. ¶Amen.

Epistola de conuersi

one et ꝑseuerantia in bono ꝓposito.

¶Dilecte frater/intime congaudeo tibi/ quia inueniſti locum deo seruiendi. ¶Sit dominus noster ex hinc benedictus qui te dignatus est vocare ad suū seruitium. ¶Agnosco hanc vocationē donū dei esse. qm̄ nō ex meritis tuis sed ꝑ miseriam suaz/ de seculi vanitatibus te eripuit. ⁊ in electā societatem ꝓduxit/vbi audires atq; oculis etiā cerneres: qualiter illi seruires. ¶Quā multi diuites nobiles ⁊ potentes/quā multi sapientes litterati et famosi adolescentes in hoc seculo miserabiliter fluctuant et abijcere iugum dyaboli a suis cerulcibus non prevalent. nec illo spiritu adhuc mouentur vt seculo renuncient. ¶O vanitas vanitatū. mundum diligere/et que dei sunt min⁹ curare. venit tempus veniet cito tempus qm̄ oēs seculares et carnales delectationes/simul finem

habebũt. Et tunc relinquẽt vel inulti p̃sens se culum qui modo voluntarij nõ sunt/abrenũcia re pompis eius. Tu autem dilecte frater maiorem gratiam a domino accepisti. quia inter tot sodales tuos/a multis piculis corporis ⁊ aime a laqueis dyaboli es p̃seruatus ⁊ in loco apto ad saluandã animam tuã cõstitutus. O quãtas gratias deo debes q̃ tibi regnũ suuz p̃merendũ obtulit/quod diues pecunia possidere nõ potest Et q̃ miranda dei gratia vt inualid⁹ ⁊ impitus sanctorum viã fortiter ambulet.quã robustus⁊ doctus vix sequi valet. Recogita vbi nam sunt olim tecum studentes. vbi illi familiares socij cũ quibus viuere ⁊ ludere ꝑm carnez dulce erat.cũ quibus peregrinari in remotis partib⁹ nõ amore xp̃i sed cupidine temporalis p̃cessus ⁊ lucri iocundum tibi videbaꝯ.q̃ multi iam obierũt q̃ multi etiam vagi in seculo remanserunt. Vñ de ipsis cum sancto moyse dicere potes consideratl finibus eorum. Utinam sapent ⁊ intelligerẽt ac nouissima prouiderent. Audisti alios romã pergere et p̃o beneficijs laborare. Alios parisius residere et ad magisterium tendere/ alios perceptis dignitatibus ⁊ prelaturis/ in medio populi iam exaltatos esse. Tu aũt quid? Gratias deo q⁊ nihil hoꝛ attemptasti imo ⁊ ꝓpter xp̃m iã veluti stercora ista mundana culmina ⁊ gaudia reputas.adiecisti etiaz teip̃m contemnere.loquẽs cũ beato Dauid. Elegi abiectus esse in domo dñi mei magisq̃ habitare in tabernaculis peccatoꝛ Tu itaq̃ elegisti hodie dominũ deum in patrez cui seruire regnare est. ꝑ quo humiliari in p̃senti seculo/eterne exaltatõnis tibi causa erit. ꝑ illo laboꝛ requies.penurie diuitie.⁊temptus honor tribulatio ⁊solatõ.infirmitas robur. meroꝛ gaudium tibi semper sit. Et quo purius ⁊ ardentius eum amaueris/eo viliora terrena omnia censeb

¶ Caue tamen charissime ne aliquando permittas maligni spiritus consilium intrare cor tuum vt contristeris quia amicos et socios reliquisti. ⁊ quia ipi iam magni domini effecti nunciantur ⁊ tu adhuc ꝑmanes in innocentia tua. Noli audire eos qui te in aliam viam conant trahere/et dicunt/vsq̃quo sic transies? ⁊ quare ad altioris status graduz nõ tendis? nec aliud opus inchoas vnde alijs etiã aliquem fructuz feras. Solet em̃ dyabolus post aliq̃ tpa cõuersionis/tẽptare seruum dei de p̃teritis reb⁹ in seculo.de amicoꝛ visitatiõibus.ꝺ multoꝛ socioꝛ suoꝛ cõuersatõibus/quatinus talibus cogitatiõibus eũ retrahere possit ad seculũ.aut impedire a ꝓfectu ⁊ ab obliuiõe mũdanoꝛ. ¶ Sed crede exptis/nocet seruo dei nemoria et retractatio vite secularis qui nõdum plene sibi est moꝛtu⁹. Nocet etiã psuasio blanda multoꝛ loquentiũ de altiori gradu. ⁊ melioꝛi loco qui veluti sapientes/prudenter consulere volunt.sed sensum christi/in abiectõne ⁊ humilitate/in fuga mundi ⁊ tenoꝛe artioris vite nõ habent Nam nudum christũ sequi aut recusant aut pigrescunt incipe. Ne videantur primis solatium subtrahere Et quia gratiam non sentiũt quibus deus sibi seruientes ⁊ omnia relinquentes imbuit et confoꝛtat/ durum sermonem hunc esse dicunt/omnibus amicis ⁊ reb⁹ ꝓpijs abrenunciare. Et sicut ipsi sapiunt.ita ⁊ alijs libẽter psuadent Sed contra tales loquitur sentẽtia saluatoris. Cauete inquit ab hominib⁹ Multi em̃ sunt q̃ pulcris sermonibus/ ⁊ aptis (vt ipsis videtur) rationibus viam leuem et planam cõmẽdare sciunt. ⁊ hominem impitum quãdoq̃ iustificant et laudant atq̃ ꝓ tales sermones/bene ꝓficientem ⁊ firmiter stantẽ/quandoq̃ vacillare faciunt. Veruntamen deus ꝓuertit dentes eoruz in oze ipsoꝛ/quia iuxta iter sanctorũ non ambulant neq̃ loquuntur. Non veniat anima mea in conciliũ eorum.et domus eorum longe sit a me.

¶ Ideoq̃ frater dilecte nunq̃ placeat tibi talia audire ⁊ multominus credere velis. Siue enim dyabolus instigat siue hoies fabulẽtur.quod incepisti in eo ꝑmaneas obsecro. Recurre ad euãgelium ⁊ optimum audies remedium. Quid p̃deſt homini si lucretur vniuersum mundum/seipsum aũt perdat. Hoc apud te semper retine. ⁊ cuiusuis manus pugnauerit cõtra te. scuto euãgelico vtere ¶ Sed solent quidã homines sine spiritu ⁊ scientia dei obijcere q̃q̃ seculo renunciãtibus. Ergo qui in seculo sunt pibunt/ ⁊ vos soli salui eritis. Aut nõ põt aliquis venire ad celum. nisi ita viuat sicut vos viuitis. Quid fabulamini sic iniuste contra deũ et seruos eius? Neq̃ hoc christus dixit. neq̃ serui eius ita locuti sunt Vñfacite iuste viuite/ ⁊ mãdata dei custodite. ⁊ nemo vobis salutẽ negabit. Ad hec illi iterato. Mãdata inquiũt vellem⁹ fuare. ſi nõ possum⁹ si debem⁹ lucrari victũ ⁊ necessaria vite/oportet nos sepe cõtraria agẽ. Qui cũ seculo ꝙuersamur secularia negocia quõ cauebim⁹? Si ista ꝓfecte ꝓsideratis ⁊ picula atq̃ fallacias mũdi nõ ignoratis/q̃d g̃ obloq̃mini q⁊ fui dei mundũ fugiũt⁹ ⁊ monasteria deuotoꝛ aut ꝓgregatiões intrant vt deo tali sine impedimento fuiant. Si limitari nõ vultis aut nõ valetis/ad minus ꝓgaudere eis adiuuare bonos ꝓ vestra salute deberetis. Sed nõ plus fraꝯ ꝺ istis/q⁊ nec taliꝯ loquẽtes excusationẽ hñt ꝺ pctis suis. Cõstanter igiꝯ age.xp̃s q̃ tibi incipe donauit.ipe pficiet ꝓsolidabitq̃.in ñ nẽ ꝓpositũ tuum. Ecce tps breue.moꝛs incerta. oia caduca in mundo ⁊ vana. Multi iã in sepulcris fetent q̃ diu se viuere estimabant. Recesserũt a memoria hoim qui in oze ꝺsabanꝯ oim. Tollit mundus presẽtes.absentes nescit.deserit mouẽtes. Beatius ergo contemnere fallacẽ ⁊ seq̃ veritatem que nobis pariter ꝓcedat vitã eternam.

Epistola ꝺ pia memoria defunctoꝝ.

R Dultũ iã tpis ꝓterijt dilecte frat. ꝙ de creuerã aliq̃d ꝑ pia memoria ꝺfunctorũ charitati tue insinuare/et maxime parẽtũ nostroꝝ ⁊ amicoꝝ specialium oimq̃ deuotoꝝ q̃ꝝ noia deꝰ in libro vite scribere dignet. ⁊ inẽ sctos suos collocare aias eoꝝ in celis/sic ⁊ corpa apud nos sepulta sunt in terris.

Nos debemꝰ libent ꝑ eis et ꝑ oibus fidelibꝰ defunctis orare. qꝛ ꝺ opꝰ summe charitatis est ⁊ misꝯie. Sicut igit nob subuenire post mortẽ deideramus/ita ⁊ eis q̃tũ meliꝰ possumꝰ ꝺño opitulãte subuenire laboremꝰ. Qui em ꝑ aiaꝝ liberatiõe fideꝝ ⁊ sedulꝰ fuerit. nimiꝝ ⁊ sibiipi plurimũ ꝓficit. cũ ꝑ talibꝰ orãs nequaq̃ se spoliat fructu orõis. ⁊ insup sibi recordationẽ mortis addit. ⁊ vix sine ꝓpũctionis gra ad solita redit: scitens qꝛ oĩs via vniuerse carnis ingressuri sumꝰ ⁊ qꝺ illi iã expleuerũt/certissime sibi ꝓstat futuꝝ

Item igit ꝑ caris nris. qꝛ pꝰ modicũ ipsos reqmur. ⁊ cũ meliꝰ habuerint. oino in eadẽ necessitate recordabũt nri. Nõ sit fides nra ozetenus. neq̃ qi facie sũt respiciam. ꝺ dilectionẽ faciamꝰ siue pñtes siue absentes corpaliꝛ fuerimꝰ. Charitas ei nũq̃ excidit. ⁊ q̃ se i xpitate diligũt/seipos obliuisci nõ poterunt. In necessitate ꝓbat amicus fidelis. Item impiũ ⁊ crudele nimis/si videas fratrẽ tuũ aut corꝺis tui amicũ. carceri tradi tũ vl flammis iniectũ/nec moueris ad fletum. et cũ manũ porrigere possis/nihil agis charitatis. actiã si loq̃ aliq̃d ꝑ ei. q̃ueris liberatiõe clauso ꝓtrãsies ozẽ

O fidelẽ samaritanũ/q̃ viso hoie vulnerato a latronibꝰ ⁊ expoliato/misꝯia motꝰ est. heu heu pincernarũ mgro q̃ oblitꝰ ẽ ioseph sui interptis/cũ ꝺ carcere esset eductꝰ. Si timeo ꝙ mixtiones ꝙtingit. cũ aliq̃s amicoꝝ obierit ⁊ ꝑ se instant ozare petierit/ac fidei viuentiũ se ꝙmẽdauerit/ꝙ nõnũq̃ obliuionẽ accipit. aut quaꝝ ⁊ tarda sentit aduenire expiatõis hostiã q̃ speraꝝ set. Propter qꝺ dilectissime. meipm ⁊ te pariter amoneo vt pietatis oculũ freqnt dirigamus ad memoriã defunctoꝝ. Et q̃q̃d ꝑ eoꝝ absolutiõe nouerim. ꝓdesse/ꝺuota expq̃mur festinatõe. põderãtes q̃q̃ gui tenent tormẽto. ⁊ qꝛ nisi purgati fuerint/ad reqem trãsire nõ pñt. Eoꝝ etem ꝙso latio/maxime in xpi meritis ⁊ sctoꝝ suffragijs et fideluꝝ ꝓstat oblatiõibꝰ. Sim ꝙ feruẽtes ad solueda bñficia salutaria ⁊ deuote ozemꝰ ꝑ eis generalit ⁊ ꝑuati. Attẽde vigilias legamꝰ libenter ⁊ sepꝰ ad missã ministremꝰ ⁊ cũ sacerdote vota labioꝝ nroꝝ i ꝙspectu veri ⁊ sũmi sacerdotis offeramus. q̃ est hostia dignissima ad exhauriendũ oim pctã. In illa hora dũ xps i altari inẽ manus sacerdotis deo pri ꝑ salute viuoꝝ ⁊ defunctoꝝ offert. teipm cura cũ oib tibi i orone cõmendatis offerre acq̃sitionẽ ⁊ possessionẽ ppetue salutis. et vt oẽs sint ptícipes hꝰ ꝓciosissimi sacrificij qꝺ imolatũ sci i cruce sufficiẽs est ꝓciũ ꝑ pctis totiꝰ secli hẽas tũc specialẽ memoriã eoꝝ q̃ tibi sũt ꝙmẽdati. ⁊ recita noia coꝝ i pñtia xpi. ⁊ reuerenter ac deuote sepiꝰ flecte genua corꝺis tui vbi ꝙsisti. añ fõtẽ miserationũ ꝺni. Quotiẽscũq̃ etiã te ad pceptionẽ corpis xpi pparas/⁊ pceptũ tecũ habes/esto q̃so memor fideliũ defunctoꝝ ⁊ improra tãto ardẽti. miscoiam ei. q̃to certiꝰ retines in te pignus ekne redẽptiõis. Sepe ꝺ mane. sepe ꝺ vespe sed in labore ⁊ tpe scpture. carissimoꝝ tuoꝝ recogita obitũ. quõ habeãt ⁊ quõ aliq̃d facias ꝑ eis qꝺ ipis põt pdesse ⁊ tibi nihil obesse. Añq̃ comedã/spiro ait sctus Job. Ex quo xbo/pietatis ⁊ cõpassiõis innuit opꝰ: vt nũq̃ cibũ corpalẽ sumas/nisi pri fidelib defunctis aliquã spiritalẽ elemosynã mittas. Ego noui aliquoꝝ talẽ eẽ cõsuetudinẽ qui signo refectorij facto/se expedit/⁊ vacant orationi ad refrigerũ animaꝝ fideliuꝫ quorũ elemosynis sustentant ⁊c.

Finiunt epistole.

Incipit tractatꝰ eiusdem ꝺ passiõibꝰ anime editꝰ. anno. M. cccix.

S

Passionẽ feruorẽ. effectũ ⁊ originẽ cognoscere. pdest aie ad ꝺuotionis scolã vocate. Sane quẽ admodũ summa vicioꝝ est transisse i affectũ malitie/ita vt ipum iã vitiũ ex intimo sensu placeat. sic culmẽ xtutis est/trãsisse i affectũ iusticie. Affectꝰ xo/vl est passio ab agẽte ꝺ relicta in potẽtia cognoscẽte. vl sititudinẽ hꝫ passionis. Nõ est aũt deuotio sine affectõe. Nã deuotio q̃ꝺ aliud ẽ/q̃ extẽsio vel eleuatio mẽtis i deũ ꝑ piũ ⁊ humilẽ affectũ. Rursus. ois xtꝰ cũ sit affectio moderata ⁊ ordiata. viciũ ex defectu modi ⁊ ordinis i affectibꝰ. pueniat/nũq̃ nõ salubriter affectionũ passionaliũ cognitio? Passionuꝫ q̃pe ignorata q̃litate/neq̃ xtutũ/neq̃ habituũ/imo nec ipꝰ hois neq̃ tẽptationũ suaꝝ multipliciũ/potit sufficiẽs noticia vel ars adipisci. Quo pacto deiq̃ sic optet ozabimꝰ mẽte. ozabimꝰ spũ iubilãtes i corꝺibꝰ nris ⁊ laudãtes deũ i psalterio decacorꝺo cũ cãtico i cithara. si ꝺsideriꝝ ⁊ affectionũ q̃ suaue hãc armoniã reddẽ hñt naturaꝝ ignoraverimꝰ. Sentiũt ab idiotis ⁊ simplicibꝰ aliq̃n exprimẽtaliꝛ tales affectꝰ nec negamꝰ. Nec tñ additio doctrie multũ ꝙfert. Hac ꝙsideratõe pmoti sẽ scti prẽs. noiati poemẽ ⁊ arseniꝰ/in q̃rũ ore vix aliq̃d nisi ꝺ passiõibꝰ aiaꝝ/ꝓmoxsabat.

Ꝓdesentẽ igit materiã ꝺ passiõibꝰ ⁊ eaꝝ ꝙditõnibꝰ/ꝺ cauꝭ ⁊ effectibꝰ. ꝺ mõ q̃ꝫ vtẽdi eis/placuit sb aliq̃bꝰ ꝙsideratõibꝰ ptractare. id qꝺ reliquũ erit (multa ãt relinq̃nt (iuenieꝭ apꝺ sctm tho. in ꝑma scẽe. vij. q. xxij. et deinceps. Additis quos allegat doctoribus.

Prima consideratio

Passio est inclinatio quedã vel coaptatio seu similitudo ⁊ cõuenientia/derelicta ab agente in passum. ꝓ quã trahit quodãmodo ipm passuz ad agẽs aut eidẽ coaptat vel assimilat refugit contrarium. ¶ Certe quẽadmodũ ignis generans ignem ex aere/relinquit in igne genito caliditatẽ ⁊ leuitatem q̃ leuitas suo pondere vel tractu mouet sursum ad similẽ ignẽ. ⁊ dũ illic est q̃escit. odit vo locum deorsum tanq̃ sibi nõ ꝓuenientẽ et refugit ipm neq̃ quietẽ hz in illo. Sic hõ ꝓportionabiliter affectus ꝓ amorez ad aliquid inclinat ad illud. Et si nõ habet/desiderat seu ꝓcupiscit ipsũ. Et si adipiscit quiescit delectat i eo. Odit vero ꝓtrariũ et abhorret approximationem eius. et si ei coniungit. dolet seu tristat. Et he sunt sex passiones tres respectu boni simplicis. et tres similiter respectu mali. ꝑut infra docebit. amor. cõcupiscentia. delectatio. odiũ. fuga. dolor. vel inquietudo.

Consideratio secũda

Passio quelibet insequit cognitionem vel ꝓiunctã vt in cognitiuis. vel non coniunctã vt in nõ cognitiuis ¶ Habet itaq̃ quodlibet ens naturale suas inclinationes certas. tanq̃ rememoratũ et directum ab intelligentia non errante que deus est. Agit quipe deus omnia tanq̃ bonũ summũ sui ipsius diffusiuũ. ⁊ ꝓpter seipm creauit omnia tãq̃ finis omniũ Ideo bonũ quod habet rationez efficientis ⁊ finis ponitur a beato Diony. primũ nomen dei ¶ Consequens est igit q̃ in re qualibet derelinquat de⁹ passionẽ. que sit assimilatio quedã vel coaptatio et ꝓuenientia vel inclinatõ et tendentia ad ipm. ꝑm ordinem sue sapientie. i qua fecit omnia in numero pondere et mensura ¶ Hec aũt inclinatio generalis ad finem vltimũ ꝓ fines ꝑticulares et ꝓximos/nomiat quãdoq̃ appetit⁹ vel affectio naturalis. quandoq̃ põdus rerũ quãdoq̃ tract⁹ seu tendentia q̃q̃ amor insit⁹. quãdoq̃ lex. q̃q̃ regula. quandoq̃ instinctus. quãdoq̃ eq̃tas naturalis. quãdoq̃ fedus rerũ stabile. quãdoq̃ sensus nature. aut aliquo tali vocabulo. Sed res eadẽ est. q̃ sepenihil dicẽ supadditum ad ipsam naturã. neq̃ vt accidens neq̃ vt habitus. sed vt ipa natura taliter instituta que ex agente deo et disponẽte omnia fortiter atq̃ suauiter/habet tendere in talẽ vel talẽ finez et mouẽri ad illũ si absens sit. nisi impediat. ⁊ q̃escere in adepto. odire vero contrarium. fugere quoq̃. nec in illo quiescere ¶ Hoc somniasse visus est Eraclitus dicẽs omnia fieri ꝓ litẽ et amiciciam. Hoc quoq̃ vidit Aristo. enũcians bonũ esse qđ omnia appetũt. ⁊ hũc esse finẽ omniũ deũ cõfessus est. qui solus sicut est ineffectibil⁹ ab alio sic impassibilis solus inuenit. tam passiõe pfecti ua vt est illuminatio in celo. q̃q̃ defectiua licẽ dolor in corpe animato Nisi fortassis qs abuti auctoritate ꝓ. ꝓ. sius diceret in emanatiõibus diuinis repiri passionem. sicut generatiõem filij passiuã dicim⁹. et similiter passiuam spũssancti spirationem.

Consideratio tertia.

Passio sequens cogitatiõem cõiunctaz reperitur in omni ỽtute cognitiua in qua passiões derelicte ad agẽtibus in choant. ⁊ terminantur in appetitiua ỽtute. ita vt passio talis/generali nomie deferri possit q̃ est inclinatio vl'mot⁹ ꝓueniens ex cognitione vel apphensiõe alicui⁹ vt conuenientis vel disconuenientis ꝑsentis vel absentis. ¶ Et siquidem motus ille ꝺ q̃q̃ successiuus est q̃q̃ ꝑmanens vel immanẽs sicut est amare. Si inq̃ ꝓsequit cognitionem pure sensitiuã sic ỽ passio animalis. Si ỽo sequit cognitiõem ipius rõnis deliberãtis vel dictãtis de particularib⁹ agẽdis sic dicitur passio volũtaria vel rõnalis vel cõscientiosa. Si vero sequitur cogitatiõem pure intellectualem seu mentalẽ/in cui⁹ lumine cognoscũt ꝓma principia moralia. sic potest noiari passio sinderisis vel mentalis excessus vbi fit raptus ⁊ extasis. ¶ Et ita quadruplex gen⁹ passionũ põt apud hoiem inueniri naturaliũ. aialiũ. rõnaliuz intellectualiũ // Et q̃m apud pbantes ꝑncipalis ẽ ỽ passionibus ꝓsequentib⁹ cognitionez sensitiuã/tã i aialibus q̃ in hoib⁹/eo q̃ illas trãsmutat corp⁹ trãsmutatiõe sensibili/ ⁊ ad trãsmutationes istas silr ipe passiões aliq̃n ꝓsequunt. Cristimam⁹ idoneũ tractare ꝑmo seꝑatim ỽ passionib⁹ hmõi aialib⁹. ꝺb⁹ cognitis facile erit ꝓ similitudinẽ ⁊ coaptationẽ ỽ reliq̃s tã naturalib⁹ q̃ volũtarijs q̃q̃ intellectualibus habere ꝑmonẽ

Consideratio quarta ỽ

Passiões aiales/cognoscunt ex sbiecto ⁊ obiecto ⁊ effectib⁹ ¶ Suũ eq̃dẽ subiectũ est vis appetitiua sensual. q̃ respicit bonũ tpale ꝑticulare hoc vl'illõ tãq̃ sibi ꝓueniẽs. ⁊ malũ tãq̃ disconueniẽs ⁊ ꝓ sub rõne cõmodi vl'incõmodi. qz rõ iusti ꝑtinet ibi nec ꝑm eã ꝑpe sumũt passiões. ꝑm magl ipetutes/in ipa rõne ⁊ mente ¶ Causat ỽ motus q̃ dã in appetitiua ỽtute/ꝓsequent ad apphensiõz ỽtutis cognitiue sensual exteriozis vel interioris cui⁹ obiectũ est verũ simplex velut q̃dã adequatio rei cognite ad cognoscentẽ. bonũ ỽo superadit cõuenientie rõnez. ¶ Et q̃m bonũ commodi põt considerari absolute sine contractõe aliqua vl'consideratur nũc vt absens nũc vt ꝑns. nunc vt arduũ et difficile. atq̃ ita ꝓportionabiliter de malo. Propterea ꝑm hoc diuersificatur vel ra/

miscatur virtus appetitiua. et similiť passiones.
¶ Est ąpe virium appetiuaꝝ alia ꝯcupiscibilis alia ðr irascibilis. quaꝝ distinctio sumiť ex obiectis. nã vis ꝯcupiscibilis respicit bonũ vel malũ sub ratione aliqua difficultatis vel arduitatis. Sed qm̃ multa supueniunt nata impedire cõcupiscibilem in sua inclinatione vel tendentia vťq̃ ete circa bonũ. ꝛ in odio fuga vel inquietatõe circa malũ. hinc data est ei tanq̃ ppugnatrix ipsa virtus irascibilis que tendit in bonũ adipiscẽdũ vel malum depellendũ/non vt simpliciter tale ſ vt arduum ꝛ difficile adipisci vel euadi. q̃le nullum in deo reperitur ideo nec irascibilẽ hñt vllam.

Consideratio .V.

¶ Passionũ numerus ꝛ sufficientia sumitur tam a subiecto q̃ ab obiecto. Vis ita q̃ ꝯcupiscibilis vel respicit bonuz cõmodi absolute. et sic causatur amor vel libido/q̃ vel q̃ est coaptatio vel inclinatio q̃dam/ad bonũ commodi. Vťrespicit illud vt abens. ꝛ sic causať desideriũ ꝛ ꝯcupiscentia seu cupido vel cupiditas. quasi satagẽs illud adipisci Vel respicit bonũ cõmodi vt iam adeptuz. et sic causatur delectatio vel letitia vel voluptas.
Dicẽdũ quoq̃ ẽ ꝓportionabiliter de tribꝰ aliis passionibus respectu mali seu incõmodi. Quale si appꝛhenditur absolute sic causať odiũ qđ ẽ disconuenientia quedã ꝛ disꝓportio passi ad ipm malũ. Vel appꝛhendiť malũ vt absens. licz vt iminens. et sic oritur fuga vel abominatio ꝛ horror. Aut appꝛhendiť ipm malũ vt iam presens et sic oritur tristicia dolor ꝛ angustia cũ similibꝰ.
¶ Et ita sex repimus passiones in ꝯcupiscibili. tres respectu boni. amorẽ. desideriũ. ꝛ delectationẽ. ꝛ tres respectu mali. odiũ. ſ. fugã ꝛ dolorẽ.
¶ Rurſ ipa vis irascibilis cũ nõ respiciat. bonũ vel malũ nisi sub rõne difficilis ꝛ ardui ad adipiscendũ/vel fugiendũ quale nullũ est bonũ vťmalũ vťpñs. ꝓpterea manet solum in tẽdentia vťfugã. nã ꝺcq̃d est pñs vel adeptũ vt tale est cadit i ꝯcupiscibilis rõnẽ. Tendit ǧ vis irascibilis i ſonendũ vť refugiendũ seu depellẽdũ. Et siquidẽ fiat respectu boni futuri cũ fiducia adipiscendi ſic ðr spes. Si ẽo fiat respectu mali futuri. ꝛ hoc cũ fiducia repellendi ꝛ ꝓpugnandi sic habemus audaciã. Si cũ diffidentia sic ðr timor exoriť. Et vtrobiq̃ fiducia vel diffidẽtia põt inueniri. nũc cũ certitudine/nũc sine certitudine/q̃uis iſte passiões certitudinẽ magꝭ ꝓportare videãť ¶ Sic ǧ ꝙtuor habẽ passiões in irascibili/duas respectu boni difficilis futuri. ꝛ spẽ ꝛ desperationẽ. ꝛ duas respectu mali futuri difficiľ audatiã ꝛ metuz seu timorẽ. Supaddiť ąnta passio respectu mali ꝓte riti quã dicim̃ irã dũ vis irascibilis assurgit ad vindictã illate iniurie q̃ iniuria appꝛhendiť vt lesiua ꝓprie excellentie. ꝛ inductiua minorationis seu vilipẽsionis. iõ q̃riť vicissitudo q̃dã lesiõis q̃ si agẽs ꝓtra patiať vt dignũ est. ꝛ sic fiat quedã equalitas. ꝛ b̃ apꝛhendiť ꝛ difficile vel arduũ.
¶ Sed cur hec passio nõ hz ꝓtrariã? Rñdemus q̃ ỳtus irascibiľ sic offirmať q̃ nullo mõ satagat vel audeat assurgere in vindictã iniurie iam illate. b̃ nõ fit nisi duplici cã. Una qz malũ appꝛhẽditur vt pñs ꝛ ineuitabile. ꝛ ita cadit sub rõne tristabilis ꝛ dolorosi. nec exit ꝯcupiscibiľrõnẽ. aut hoc fit qz vis irascibilis nõ satagit in vindictam ꝛ ita cadit a ratione ire. qz reputat q̃ iniuriãs satis ꝓtra passus est aut ꝓtra patiẽť absq̃ vlla difficultate quandocunq̃ placuerit. ꝛ ita quietatur seu quiescit ꝛ quodãmodo delectať tanq̃ in adepta victoria. et hoc iterũ ad concupiscibilis rationem. ¶ Hic sequitur arbor.

Consideratio .VI.

¶ Passionũ animaliũ/prima ꝛ velut vnica radix/est amor seu libido. ¶ Amor quipe aialis est inclinatio vťmotꝰ cõsurgens in animali. ex apꝛhẽsiõe boni vel tãq̃ boni sibi. vtpote qz valet ad suũ eẽ vťbñ esse ꝯseruãdũ. Cũ igiť bonũ prius sit q̃ malũ (nã malũ nõ ðr nisi priuatio boni) ꝛ habitꝰ nõ ẽ dubiũ prior est ꝑuatiõe (vñ nec aliq̃d odio habetur nisi qz alicui qđ diligiť apꝛhendiť esse ꝓtrarium) supest vt oms passiones respectu boni/pcedant eas q̃ directe ꝛ ð primo malũ respiciunt tã in cõcupiscibili q̃ in irascibili. Inter eas ỳo q̃ circa bonũ versanť. vt sunt desideriũ. delectatio spes. desperatio. amor q̃ absolute bonũ respicit. pcedere habet passiones habentes ꝛ p obiectis bonũ vt absens. vel vt iã adeptũ. vťvt futurũ ꝛ arduum. aut sub aliqua tali cõtracta ratione.
¶ Habemus consequenter q̃ vis concupiscibilis/prior est ad irascibilẽ/q̃uis passiones irascibilis frequenter ad cõcupiscibilez terminenť. vt spes aut audatia ad delectationẽ si vincant. desperatio ꝛ metus ad tristiciam si vincantur cadunt.
¶ Inueniemus ꝓterea q̃ omnes passiões/reducuntur ad quattuor principales. duas in concupiscibili q̃ sunt delectatio et dolor. ꝛ duas in irascibili que spes et metus appellanť. Hz ꝛ sub generaliori consideratione omnes reducunť ad duas ſm duplicem rationem. ſ. boni et mali. et ille sunt delectatio ꝛ dolor. Tandem fit omnium ad vnam velut radicalẽ originem reductio. scilz ad amorem. licet consummatior et principalior passio sit delectatio. cõsequens hunc amorem vt q̃escit in re iam adepta. ¶ Amplíꝰ vero licet amor seu libido sit prima passionuz/sortitur tamen ipsa ꝯcupiscibilis nomẽ a ꝯcupiscẽtia vťcupidine Etiã ſm fictionẽ poeticã ðr q̃ cupido ðs amoris est ꝛ filia veneris. ꝛ b̃ qz bonũ absens vť desidera

tū magis facit se sentiri ceteris paribꝫ rōne defectus ⁊ indigētie tā q̄ opposita iuxta se posita magis sentiāt. Similem assignare possumꝫ causā. cur irascibilis ab ira potiꝫ q̄ a spe vel audacia noīetur. Ira q̄pe respicit minorationem seu vilipensionē. q̄ inf mala maxime fugit. sic ex aduerso excellētia magis appetit. ⁊ ita appetit vt vite ꝓpe aliquando ꝓferat quēadmodū introducit poeta. Euuallus rñdit ad nisum. Et hic est animus mortꝫ ꝓtemptor ⁊ illū. Qui vita bene credat emi quem queris honorem.

Consideratio VII

Passiones oēs in animalibꝫ brutis/censende sunt bone et pulcre. Exēpli gra audacia ⁊ aiositas in leone ⁊ gallo. ira in tigride ⁊ apro. voluptas in porco hirco ⁊ passere. timiditas i lepore ⁊ oue. fraudulentia in vulpe. adulatio in cane. supbia in equo. tristicia melancolica in catto. auaricia in cornice.

Itaq̄ passiones iste. neq̄ male sunt vel deformes in genere morꝫ. cū desit ipis animalibus libtas arbitrij/in q̄ fundat rō laudis vl vituperij. Neq̄ turpes dici pñt aut male i genere entꝫ/qm̄ ens ⁊ bonū ⁊ pulcrū ꝓuertūt. ꝓpterea tantūdē hz q̄ libet res sit sba sit accidens de bono ⁊ pulcro q̄n tū de ente. nec hre pt malū ꝛriū Amplius vo que libet res naturalis dirigit in suis motibꝫ ab itelligētia nō errāte vt dictū est/ iā ex sntia phoz. cui ꝓformās se Augu. dixit q̄ deꝫ sic res q̄s cōdidit amministrat. vt eas ꝓpos motꝫ agere sinat: vbi aūt deest erroꝛ ⁊ adest rei id qđ sibi est ꝓpuz. desit ⁊ turpitudo necesse est. Q passiones in brutis aliq̄n turpitudinis arguimꝫ vel horremus ⁊ odimus ⁊ expugnamꝫ. Rñdemꝫ hꝫ iō fieri. qz nobis ⁊ desideriꝫ nostris aduersant inferūtq̄ lesionē aut aliq̄ tali rōne. Q bōstra pinꝺ q̄ videt eē pcta turpitudines i natura/ quō ad cām ꝓmā ⁊ finem vltimū relata pulcra sint: videre facile est.

Consideratio. VIII.

Passiones aiales/in oibus viatoribꝫ sūt vt plurimū vitupabiles ⁊ male ꝑpes Inueniemꝫ hꝫ esse vez nō solū ex determinatōe fidei. sꝫ ex naturali deductōe si ꝓspexerimꝫ ꝓditionē ⁊ finē fm quē hō ꝓditꝫ ē hō nāq̄ cū sit nature rōnalis. ipe factus ē vt discerneret inf bonū ⁊ malū. ⁊ vtmagꝫ bonū magꝫ diligeret. Cōstat vo deū eē summū bonū. Ordinatus est igit hō ad cognoscēdū ⁊ diligēdū deū in q̄ stat sua iustitia. sua bonitas ⁊ glia. Optet q̄q̄ vt hꝫ assequat aliq̄n hō. alioq̄n frustra ⁊ insipienter ad hūc finē fuisset ordinatus supra brutalē natura. Ex hac radice veritatis phice seq̄t q̄ hō dz summū bonū summe diligere ⁊ magisq̄ p ua bona aut q̄q̄ mala. Debz ad opatōes ptis sue ꝓncipalis que est rō magꝫ inclinari q̄q̄ ad illas corporis. Debet q̄to erit iustioꝛ iustitia morali/vel nullo mō vel minꝰ affligi. Debz fm portionē superioꝛē ⁊ diuiniorem ac liberā/dirigere inferioꝛē ⁊ ei libere ⁊ sine ꝓtradictiōe dñari. Dz hre corpꝰ suū tanq̄ instrm ꝓforme rōni. imortali. ſ. nec impediens sꝫ adiuuans rōnē. ac animꝰ indigens q̄ corpa inferioꝛ naturaꝛ. Dz oim istoꝛ ac similiū videmꝫ in hoibꝫ ꝓtrariū ꝓpter passiones corporis. q̄ trahunt aiam ad dilectiones sordidas ⁊ malas. trahunt in erroꝛes ⁊ supstitiosas insanias. trahūt magis ad opatiōes coꝛpis q̄q̄ ad opationes virtuosas. trahūt ad obligationē. ignoꝛātiā ⁊ inq̄etudinē. trahūt ad afflictiōes ad rebelliones ad penā ⁊ mortē pluſq̄ i brutis ⁊ iniustꝫ seqꝫ pe pluſq̄ in iniustis. Quid supest/nisi ꝓclude re tales passiones esse contra rectum et debitum ordinē nature primitꝰ institute. Hic aūt ordo nō aliter puerti potuit et pt/ q̄ ex culpa libere ꝓpetrata p ingratitudinē ꝓtra deū. sicut vidit q̄ deplorans dicebat. Iō cū in honore esset ꝛc. Sed heu iā nō silis ſz deterioꝛ ⁊ turpioꝛ. Sunt igitur passiones hmōi vitupabiles. qz tollūt obediētiā Sunt ⁊ male turpes/tāq̄ ꝓuantes in hoie ex vitiosa radice modū spēm ⁊ ordinē. ꝓueniūt quippe iudiciū rōnis qđ opteret subseq̄. turbāt ligāt/ atq̄ tyrannizant dñiū rōnis. ita vt nimis sentiat hō illā sniam. Corpus qđ corrūpit aggrauat animā. Et illud Jugū graue sup filios ade. Denicq̄ multi phoꝛ expientia ⁊ rōne ꝓuicti ꝓfessi sē hāc corruptionē. Iz ad verā cām nequaq̄ puenerint potuerant/necessitas oīt recreatōis humane p mediatorem xpm deū ⁊ hoiem. alioq̄n finis hūane creationis in nihilū corruisset p tota spē/qz ad gloriā sue viuificationis ⁊ fruitiōis sed ad penam eterne dānationis tota deuenisset. qđ sapit diuine sueq̄ potentie et bonitati/neq̄ decēs/neq̄ rōnabile est ascribere. deus q̄pe ⁊ natura nihil faciūt frustra. Hinc oꝛtū habuit illa exclamatio ꝓphica. Nunqđ em vane ꝓstituisti filios hoim. dans intelligi q̄ nequaq̄. Notenꝫ tñ p his que dictat sequens ꝓsideratio.

Consideratio IX.

Passiones animales/ p statu nature in ꝓstitute fuissent pulcerrime. Cuius ratio est. qz nulla ꝓueniſſet iudiciū rationis. sed ad obsequiū ⁊ mutū ei⁹ vel surrexisset vel quieuisset. Sic in xpo neq̄ dolore neq̄ ꝓcupiscentiā. neq̄ desiderium. neq̄ ſpecie/ aut metū inuenire erat/aut aliam passionis cuiuscunq̄ similitudinem/nisi subsequenter ad imperium et dictamen rationis. Coꝛo quilibz homo q̄to amplius ꝓfecerit in virtutibus moralibus atq̄ gratuitis, tanto reformabit ordo iste in eo. vt passiones nō preuiant aut obruant iudicium rationis. sed potiꝰ ad eius iussionē moderēt

Hinc ortū est diuinū illud Aristo. verbū. q; ꝛtu
oso oia ꝓsonant rationi. Si tñ est in hominib⁹ in
uenire talē/ꝓiusq; corpus mortale hoc est corru
ptibilitatē: ꝛ immortalitatem et absorpta fuerit
mors in victoria. ¶ Sic fortassis eleuare naturā
humanā voluerūt ipi stoici dū dixerunt q; virtu
tes sunt impassibilitates. nō vtiq; q; virtuosi ni
hū sentirent aut paterent/alioquin lapidib⁹ es
sent pares. Sed qz passionē quālibet/puenit vir
tuosos. nec surrepit aliqua velut effrenis atq; ti
rannizās rationē. Sed status talis vtinam eque
¶ Epicurei qz naturā humanā in bestialē detor
quebant. nec aliqd porro melius aut diuini⁹ po
nebant in hoie. dixerūt ꝓsequenter passiões om
nes esse pulcras ꝛ optimas. Ita em̄ de bestijs iā
diximus. ¶ Cetez Aristo. quasi mediū iter pgēs
negauit passiones oēs bonas esse. qz multe pue
niunt ꝛ impediūt rationē ¶ Negauit nilomin⁹ om
nes iudicādas esse malas ꝛ turpes. eas vicz q̄ ra
tione regerent. ¶ Puto q; ex istis facile est elice
re regulā generalē de morali bonitate vl malicia
passionū. Dū em̄ passiones regi dñt rationē nec
regunt: ille tūc iudicande sunt aut criminaliꝛ aut
venialiter male. nā sensualitas in hoīne ꝑticipat
ꝺ voluntario in hoc q; ordinata est audire rōnez
quā dū renuit audire peccat et turpis est. bruta
ꝺ nullā hoc mō hñt cū ratione colligantiā. nec
ordinata est eoz brutalis obtpare rationi cōiun
cte quā nō hñt. ¶ Sed orit̄ difficultas de puer
et fatuis non habentibus vsum rōnis primitus
institute. in tātū sunt
sui mor⁹ illi passionales turpes nō hñtes modu
spem vel ordinem qualē humane nature postu
lasset integritas. ita vt verū sit iuxta hanc consi
derationem q; nemo viuens est sine pcto sup ter
ram. etiā infans vnius diei. ¶ Sol⁹ xp̄s p⁹ pec
catū ꝑmi hois sicut habuit innocentiā originalē
sic in solo regno aie sue/seruata est iugiter ab in
stanti sue ꝛceptionis/talis obediētia sensualita
tis ad rōnē/qualē primaria nature istitutio i ho
mine plantauerat. ¶ Et talē neq; in ꝟgine ma
ria neq; in Joāne baptista dū infantes eēnt inue
nire erat. Quāuis hec destitutio nature. nequa
q; imputaret̄ tūc ratiōi ad culpā actualē vl mor
talē vel venialē apud eos. sic nec apud nos duz
infantes sumus ꝛ dū nō hz rō libez vsū suū. abs
q; oi ꝓcedēte culpa actualē nr̄a. Sec⁹ vbi culpa
nr̄a in cā est. ¶ Nihilomin⁹ essent h attēdēda mi
ta circa ꝛditionē stat⁹ innocētie. ꝛ circa libez do
minū qđ habuisset rō ꝑ oi tpe supza sensualita
tem tā in pueritia q̄z in senio. tā motib⁹ potētiaꝝ
naturaliū cuiusmodi sūt nutritiua ꝛ vegeratiua
ꝛ generatiua. q̄z sensitiuaꝝ sicut sunt imaginati
ua ꝛ fantastica. ꝛ exteriozes q̄nq; potētie ꝺ q̄bus
nō est h dicendū ꝑ singula sic nec q̄le dñiū in ist
cōprehensozes fuerint habituri.

Consideratio .X.

A

Passionū animaliū generalis origo du
plex inuenit̄. ¶ Prouenit em̄ frequēter
a sensib⁹ exteriozibus. agētib⁹ in ipos
sensus. vt in visum. auditū. gustū. tac
tū. ꝛ olfactū. Et h mod⁹ in hoie est velut ab in
feriozi. ¶ Prouenit nihilomin⁹ velut a supiori
dū spūs rationalis. actualis hac vel illa cogniti
one/ex ꝓsequenti volitione vel nolitione. imp̄at
membris inferiozib⁹ mouens ea. Quēadmoduz
xp̄s horribilē mortl apprehensionē immisit a ra
tione in sensualitatē. Talis em̄ colligatio iungit
portionē sensualē ad portionē rationalē q; vicis
sim actus vnius redundant in alterā. Quāuis i
nō ꝟtuosis tractus sensualitatis sit fortioz. ꝛ ita
fortior/q; nō est in ptāte rationis. nō tangit irru
entibus primis passionū motib⁹. lz sub ea sit ap
petitus ille ꝛ dñet̄ eius taliter. q; nequit ab inuita
rōne ꝓsensum extorquere. Sec⁹ in pfecte vir
tuosis. sec⁹ in btis. sec⁹ in xp̄o. sec⁹ ꝑterea i statu
ꝑmarto. ꝺ q̄ ꝓbabile est sentire/q; nūq; nisi desu
per impante rōne potuisset qđcunq; sensibile fo
rinsec⁹ agere in sensus/alioq̄n vix hñi p̄t exitus/
q̄n necesse sit ꝓcedere deceptōes ꝛ errozes potu
isse ꝓtingere ꝑ illo statu. ꝛ passiōes de necessita
te p̄uenisse rationē. Expediūt aūt se leuit̄ q̄ sen
tiunt vt diximus. Sane mō nūc apud naturam
destitutā cōtrario qñ necesse est vt omnis nr̄a co
gnitio/incipiat a sensu deorsum tūc aūt desurs̄ū
semper descendisset.

Consideratio .XI.

B

Passiões suas/suo mō dicēd⁹ est habe
re spūs nr̄ rōnalis. Sil̄r ꝛ rō seu volū
tas. ¶ Presupponēda sunt h oia q̄ de
distinctōe spūs ꝛ rōnis ꝛ sensualitat̄
tradidert doctozes sacri ñ discrepātes i lꝺ a phis
eleuat̄. ꝺ q̄ꝺ alio loco tractauim⁹. dū sciaz ꝺ the
ologia mistica vtraq;/declarare tā speculatie/q̄z
practice conati sum⁹. ¶ Et q̄tū patit̄ pūs breui
tas/dicim⁹ iux̄ tā notata q; sic ad cognitōz sēsua
lē/nat⁹ ē seq̄ q̄dā mot⁹ ad ꝑsecutōz vl fugā dū ap
phēdit̄ aliq̄d vl tāq̄z ꝓueniēs vl vt discōueniēs
Sic suo mō nata ē seq̄ q̄dā affectō. lōge tñ puriō
ad cognitionē spūs i lumie pure itelligētie a fan
tasmatib⁹ denudate/dū se ad lumē eit̄nuz desup
puertit. q̄si ad speculū q̄ddā eit̄nitat̄. ꝛ ad mōtes
eit̄nos a q̄ꝺ mirabil̄r illuiat ꝺs. ¶ Volūtas sil̄r dū
inseq̄t̄ cognitōz rōnis q̄si mediā int̄ lumē spūs ꝛ
cognitōz sens⁹/hz i se mot⁹ passionales suo mō q̄
tñ nō alterāt ꝑ se ꝛ imediate corp⁹ qz nec fiūt or
gano corporeo mediāte. quēadmodū passiones
sēsuales oriūt̄/q̄rū effect⁹ varij sūt i corpe. vt ad
letitiā seq̄t̄ dilatatio cordis. ad tristitiā ꝓstrictio
ad irā supcalefactio. ad timorē frigefactio/ꝛ ita
de reliq̄s. Ñ cor in gaudio paulatim dilatatur

et maxie ad anteriora ppt̃ qđ moueri dr a medi/
cis versus pect⁹. In tristicia vo paulatim eȝ. ſ.
ad interiora. ⁊ maxie vsus deorsū. In ira vo ſbi
to vsus pect⁹. In timore mouet̃ ad oppositū ſbi=
to. In verecūdia ſubito ad vtrūq;. In anguſtia
vo paulati. Et ita ñ ponūt medici niſi ſex paſſio
nes iuꝛ̃ ſex modos alterādi cor ipm. Animad=
uertat aūt ſtudioſus diligent̃ hāc de paſſionib⁹
diſtinctionē. qm̃ multa videt̃ int̃ ſapientes vari
etas de mō ponendi vel negandi paſſiones. niſi
ꝓcordaret eos iſta ꝓſideratio ſiue diſtictio. ꝓ=
fuerunt ſtoici paſſiones nō cadere in ſapientē ꝑ
ut ꝓfoſper improbat ex ſacris litteris Ariſtot.
ſilis eis ꝙ ratiōes ab expientia ſumptas ꝓtradic̃

Sed intelligamus quid in re ſentiūt ⁊ eos ſta
tim cōuenire videbimus. Cōcedūt ſtoici gaudi
um ſapienti leticiā tollūt tanq; vanū aliqđ et lu=
dicrū nec ſeuerū. Concedūt et ſapienti amorem
vtutū ⁊ odiū vitioꝛ et ſpem bonā. ⁊ fugā vl̃ ho
rorem inhoneſtatis. alioquin nulluꝛ in ſapiente
pluſq; in lapide virtutis locū linquūt. Negant
tm̃ in ſapiente timorem miſericordiā dilectionez
irā. tāq; egritudines ⁊ morbos animi peſtiferos
ſicut nominat Cicero in de tuſculanis. Hic ſen
tire viſus eſt Boe. dū has quattuor paſſiōes ad
ijciendas in inquiſitione veritatis/metrice iubz

Tu q̃z ſi vis. lumine claro. cernere verū. tramite
recto. carpe callem. Gaudia pelle. pelle timorez
nec dolor aſſit. ſpēq; fugato. nubila mēs eſt. vin
ctaq; frenis. hec vbi regnant. Quis tm̃ exiſtima
uerit boetiū: vel alterū ſapientē. negauiſſe. quin
plures ⁊ varij ſint animaꝛ nraꝛ ad virtutes
⁊ ad vitia ſpirituales affectus. Ecce q̃ differē
tia negationis ⁊ ꝓceſſionis paſſionū inter pbos/
magis ex nominibus q̃ ex re pendere videt̃ cuz
vera ſit ꝓſideratio noſtra: q̃ paſſiones ſuas ſuo
mō dicendus eſt habere ſp̃us rationalis. Sīr et
ratio ſeu voluntas. ꝓportionalit̃ ad apetitū ſen
ſitiuū/differenter tamen.

Conſideratio XII.

Paſſiones ſpūales/ magis attēdēde ſt̃
anime ad deuotionē vocate/ q̃ ſenſua
les. vt illas adipiſci. ⁊ ſcōm eas affici
mereat̃. Si em̃ deuotio eſt (ſicut eſt)
eleuatio mentis in deū/ ꝙ piū et humilem affectū
vtiq; iam affectus ille nō eſt intelligēdus eſſe ſo=
lum ſenſualis qui frequenter nō eſt in noſtra po
teſtate. nec reſpicit iuſtū vt iuſtū eſt. nec eſt ſoli⁹
voluntatis/inſequentis cognitionē portionis in
ferioris ipſius rationis. aſpicientis fantaſmata
licet abſq; fantaſmate. qm̃ hoc nōdū eſt pfectoꝛ
q̃ ꝙ ꝓſuetudine exercitatos habent ſenſus ſpiri
tuales inſitos in apice portionis ſuptoris ipſius
rationis. que portio legibus eternis innittit̃ i lu
mine pure intelligentie. impmixte loco et tempi

Et qm̃ nominū grandis eſt ſepe penuria. quo=
rum nihilominus inſtitutio libera eſt. Trāſfera=
mus deinceps noīa paſſionū animaliū de q̃bus
phi tractauerūt. Ad affectiōes hmōi ſpirituales
quales habet anima. dum contemplans deum.
Amat ipm vt totū amabilē. Cōcupiſcit ipm vt
totū deſiderabilē. Fruit̃ ⁊ quietat̃ ⁊ delectat̃ in
eo/vt in toto bono/vtcūq; iam adepto. Odit ve
ro q̃cq̃d ab ꝫ toto amabili. toto deſiderabili. to
to delectabili ſepare poteſt. Hinc illud ſibi vehe
mentiſſimū odiū ad peccata horror et abomina
tio et fuga ⁊ deteſtatio/ſi videant̃ inſtare. dolor
aūt acerbiſſim⁹ ⁊ inquietudo moleſtiua ſi forſan
affuerit. Hinc pterea ſpes ingēs dū ꝓſiderat ma
gnificētiſſimā ⁊ munificētiſſimā dei liberalitatez
repromittentē etna Audacia rurſus magnimis
i aggrediēdo grandia ppter deū. Zelus quoq;
diuini cultus et honoris. Deſpatio aūt in viri=
bus ppijs. vel de viribꝰ ppijs. vt ex ꝓſiderati
one tantoꝛ diſcriminū ⁊ diuinoꝛ iudicioꝛ iſcru
tabilium metus ingens. Ecce habem⁹ in ſpū
paſſiones vndecim principales. Amorē. cōcupi
ſcentiā. delectationem. odium. fugam. triſticiaz.
ſpē. deſperationē. audatiā. metū. irā. vel zelum.

Et vt ad vnū dicamus ⁊ differentiam ppriaz
aſſignemus. paſſiōes animales vt tales ſūt/ver=
ſantur circa rationem cōmodi vel incōmodi. ſpi
rituales vo/ad rōnē ſoli⁹ iuſti vt iuſti reſpiciūt

Conſideratio XIII.

Paſſiōes ſpirituales/habētes originez
ex ꝓſideratiōe pura et lucida iudicio=
rum diuinoꝛ quo ad bonos ⁊ repro=
bos/habende ſunt iugiter apud deuo
tos/tanq; centrū aliquod vel cardo vel axis vel
ſidus imobile/inter volubiles alias qualeſcūq;
et vndecunq; ſurrexerint paſſiones. Puto q̃
paſſiōes hmōi ſpirituales habuerat q̃ dixit. Bo
mine ante te omne deſiderīū meum. Et rurſus.
Oculi mei ſp ad dñm. Pro cui⁹ intellectu pla
ceat vti manuductione groſſa figurali. Conſtitu
amus nauem in medio mart. ordinemus eā et ar
memus tā hominibus q̃ inſtrumentis omnibus
requiſitis. ſit in medio nauis malus erectus por
tans velū expanſam ad ventoꝛ ſuſceptionē. ſit i
ſummitate mali rectoꝛ nauis ita collocatus q̃ po
teſt quaquauerſum. ſurſum ⁊ deorſum. dextror
ſum ⁊ ſiniſtrorſum. ante et retro ſpicere ſibi de
omnibus. ita vt neq; fluctuoſe elationes maris/
neq; caligines nebuloſe neq; vndaꝛ aſpſiones ne
q; extenſiones. neq; diſtenſiones veli ꝓ varietate
vētoꝛ/neq; cōcurſus et occurſus nautaꝛ ſeu re=
migantiū ſeu nauē regētiū/ valeat obſtare/ quo=
minus inſpiciat omnia que videnda decreuerit.
Talis rectoꝛ et ſi ferat̃ nunc hac nūc illac ꝙ hāc
nauem. ſi circūſonantes etiā vndiq; varias mu=
tationes p̄dictas perpeti cōpellit̃. nihilomin⁹ li
berum habet aſſidue ſpectū ad immobilez cele

plagã quã polũ nomiam⁹. Detorquet insup ocu
los si et dũ placuerit p oẽm circũquaq; in ifimis
regionẽ. Existima talẽ debere esse spm̃ in na-
uicula corpis qualis tibi descript⁹ est rector na-
uis. Ascendat ipe optet arcem seu speculã sinde
ni. paulus celũ tertiũ. Jobes esse in spũ. Prosi-
ciat ex illa specula tãq; ex summitate malistabi/
lem celi axem que de⁹ est. qui. s. manens stabilis
dat cuncta moueri. Videbit q; spũs iste poterit
annotare vẽtos passionũ viarias tanq; ex xij. p-
tibus & plagis ducẽtiũ originẽ. a deo. a bono an
gelo. a malo. a celo. ab innata cõplexione. ab ac-
tiõe q̃litatũ ꝑmas. ab imaginatiua ꝟtute. a spũ. a rõne. ab habitib⁹
acquisitis vel innatis. tandẽ a varia ꝯcubinatiõe
seu ꝯfiguratiõe causarum ꝑdictas. Sup quib⁹
omnib⁹ cõsiderãdũ aliq̃d existimam⁹ p singula.

Consideratio. XIIII

Passiones spũales/ originari a deo tas
mediate q̃ immediate fatendum est.
Si ois sapientia a dño deo est. & sapi
entia ds a sapore ꝑm nomen suũ. Si p
terea gratiã dona & ꝟtutes infundi supnaturaliꝝ
a deo/nemo fidelis ambigit. Si rursus spirit⁹ sa
cramentor attingit saltẽ ministerialiꝝ in spiritũ.
Si denicq; multi sunt tractus ds amorosi quales
orabat ania sancta in Cantic. Trahe me inq̃t p⁹
te curremus in odorẽ vngentor tuor. Et h̃ om-
nia atq; sitia/cũ sint passiones ipsius spiritus vl
causant eas. quid supest nisi vt fateamur deum
agere passiones in spm̃. vsq; adeo vt iubilet & ex
ultet spiritus in deo salutari suo. Amplius ꝟo
si natiã quinq; sensuũ spiritualiũ ꝓspicimus q̃
suam habent sili⁹itudinẽ ad sensus corpales/inue
niemus q; deus & ipi auditui spirituali armonia
sonorissima. & ipsi visui lux splendidissima. & ipi
gustui sapor dulcissimus. & ipi olfactui odor sua
uissimus. & ipi tactui amplexus iocundissimus.
Porro semel locutus est deus p scripturã su-
am sacrã. q̃ quis & idipm̃ nõ repetat sp p singu-
los vt dicit Job. repetit tñ apiendo sensuz vt in
telligantur hmõi scripture. repetit q̃z induendo
mentẽ virtute ex alto. repetit inclinãdo. inspirã-
do. alliciendo. illuminãdo. stabiliendo. vt nõ so
lũ intelligaꝝ sed impleaꝝ & ameꝝ. Quoto sic af-
fici. postulabat q̃ dixit. Cocupiuit aia mea desiõ
rare iustificatiões tuas in oi tpe. Cui⁹ rõnẽ vnã
reddẽs q; testimonia inq̃t meditatio mea ẽ. & cõ
siliũ meũ iustificatõis tue. Bonũ certe securũ q;
ꝯsiliũ iustificationes dñi/q̃s scꝑtura sacra tradit
ꝯsiliũ q̃ deserit. volẽs inuiti ꝓprie vel aliene
prudẽtie humane. volens ꝓterea seq̃ desideria
cordis sui/et ire in adinuẽtionib⁹ suis. vt tandez
fallat & fallaꝝ inter tot varietates affectuũ vide-
licz orietiũ/necesse est. put infra docebitur.

Consideratio. XV.

Passiones spũales ab angelo ds bono
frequent immitti credẽdũ est. Nolo
quisq; expectet vt nũc ptractem⁹ stu-
diose modos quibus angelicus spũs
copulari pot ad humanũ illustrando ipm̃ afficiẽ
do. monendo. & docendo. pscrutatoz quippe con
quisitio fit a doctoribus scribẽtibus sup ꝑm sen-
tentiaz. Fatemur itaq; q; angelus nõ illabiꝝ
in spm̃ nostrũ qm̃ hoc ipm̃ solius dei ꝓprium ẽ.
q̃ ita spm̃ nostz solus pot dñanter possidere for
titer atq; suauiꝝ/ vt sue motioni atq; viuificatiõi
spũs noster obediat vltro. et sic vltro tñ/ vt ñ ha
beat fas obniti. Et hũc ingressum dei dñatiuz
nominam⁹ illapsum // Sunt nihilomin⁹ alij mo
di quib⁹ angelus bonus agit i spm̃ nostz. An⁹
est p aplicationẽ immediatã sue substãtie & vir-
tutis/ad spm̃. nõ quidez naturali ordine ꝓ statu
pñtis miserie sed dispensatione supernaturali.
Facta aũt aplicatiõe tali/cũ angelus sit substan
tia luminosissima virtuosissima ac benignissima
q̃s negauerit quin alliciaꝝ & quodãmodo traha
tur spũs noster ab hmõi lumiosa & benigna & su
aue olenti ꝟtute/tanq; si ferrũ trahaꝝ a magne/
te: vel appetitus ab obiecto placidissimo & cõue-
nientissimo moueaꝝ ꝑsertim si fuerit spũs noster
purus castus integer & sanus sine discrasia febri
li corruptionis viciose sine interpositione sordi-
dorũ cogitatuuz cũ desideriis turpibus & fedis.
Porro sicut imaginati sunt pharites q; actio-
nes celi corporei/ꝓ orbem stellaz atq; planetarũ
& ꝓ omnia zodiaci signa formant corpus hũanũ
influuntq; & imprimũt in ipm̃ ꝯcatenatione qua
dã indissolubili. Proportionabili sili⁹itudine pos
sumus dicere/q; ex dispensatione dei gratuita/q̃
libet celestis|hierarchia a summo vsq; deorsũ/ꝓ
omnem iuncturã spũalẽ/ influere dz in humanũ
spm̃. quilibet angelus suo mõ. mediate vel ime-
diate Sic seraphim inflãmat. cherubin illustrat
throni stabiliunt. Et hoc ꝑm tres vires aie. affec
tiuam. s. intellectiuã & executiuã. & ꝑm tres eius
portiones/supiorẽ/ inferiorẽ et infimã sensualez
vnde & appropriatius prima hierarchia moueꝝ
dz portionẽ supiorẽ anime/que respicit ꝓma ꝓn
cipia. scda portionẽ inferiorẽ que respicit cõclu
siones generales et tertia portionẽ sensualẽ que
ad singularia magis dilabiꝝ. Quisq; ꝓterea
studiose recogitauerit ea que tangere superficiali-
ter intendimus de causis naturalibus passionũ
animaliũ. ꝓ quas disponiꝝ vel indisponiꝝ spũs
ad passiones spirituales/ aimaduertat q̃tũ dñi-
um habeat bonus angelus ad inducendũ saltez
dispositiue hos vel illos affectus/ disponẽdo vl
immutando sensus corpales. tã interiores q̃ ex-
teriores. qui sunt organice potentie. & hoc mõis
varijs et pene infinitis. iuxta varietatem appli-

cationum multipliciū. huius vel illius cause corporalis. Verū de his nō est hic dicendū p singla

6 Consideratio. XVI.

Passiones spirituales pturbāt crebro ab immissiōibus p angelos malos factis. Possunt quidē angeli mali q̄tū dei puidentia pmiserit/ agere similia multa ad angelos bonos tā ob subtilitatē vigoremq; substantie sue: q̄ ob pspicuitatē naturalis ingenij. q̄ ppter expientiaz diuturnitatē. nunc in naturalibus actionib⁹ sursum z deorsum in celo z in terra. nūc in opationibus miraculosis angelorz z oim spirituū beatorz. q̄uis errent freq̄nter. Excecat eos malicia amens. supbia furēs sine lege et ordine. liuor insaniens. Excecat eos iustum dei iudiciū illudens eis z puersissimos eorum conatus aduersus electos suos conuertens in vsum sue bonitatis. Transfigurat se angel⁹ sathane/ in angelum lucis sicut tradit apl's. Nō fieri sic vno mō potest intelligi. vt ipe malus angelus celet innatā malitiam z horrificos affectus suos/ fingendo se placidū/ pulcrū/ et benignū/ ad exemplar angelorz bonorz Imitando p̄terea doctrinas et obseruationes eorundē beatorū angelorum in amore castitatis et virtutū. Tam vt seducant facilius/ q̄z venerent z colant. sicut deus Nam ppter quid aliud inuenimus in supstitionibus magicis/ fieri thurificationes z orationes deuotas et ieiunia. petit quoq; fieri ministeria p pueros innocentes. nisi vt efficatius fallat et colatur sicut deus? Deniq; quātas habeant efficatias ad immutationem corpis actiōes iste malignorz spirituū/ scriptura sacra docet de magis Pharaonis z alibi. Et ratio certa deducit/ p̄cōcesso q̄ demones aliqui sint aduersus quos nob est colluctatio sicut tradit apl's. Et idipm z sancti patres multis supra numerum argumenti experti sunt.

Consideratio. XVII

Passiones spirituales immittunt a celo. mediate tñ. z solummodo dispositiue. Similiter a qualitatib⁹ scdis cōsequentibus celestes influxus z p̄marum qualitatū actiones. Longus esset hic sermo de traditione astrologorz quo ad actiōes celestes in corpus humanū. Fm varietatē signorū z planetarz z aspectuū vt q̄ saturnus inducit ad tristiciam. Jupiter ad leticiā. mars ad irā. sol ad audaciā. venus ad ꝯcupiscentiā. et ita de reliq̄s. Inde venit distinctio illa q̄ planetarz/ alius ē beniuolus. alius maliuolus. q̄uis hoc non sit accipiendū de malitia que sit innata planetis. Induducit em̄ q̄tum de se est ad bonū. sed in hoibus abusus est/ q̄ bone nature inclinatiōes/ deducūt in malum. Potuerat etiā rememorari quo pacto celestes influxus. varias imp̄imunt z miras tam in lapidibus q̄ in herbis et metallis. ppter tates. sicut in magnete pspicue cernimus. Sicut p̄terea dicunt rerū hmōi curiosi q̄ lapis aliquis portatus vel inspectus dat audaciā. alius leticiam. alius amorē. Hec aūt omnia q̄tum hñt veritatis/ nihil aliud ꝓbant q̄ ꝓsideratione nostram q̄m acceptiones hmōi fiunt nō immediate in spiritum rationalē sed in corpus. ad cuius alteratō nem/ hanc vel illā/ non parū inclinat spiritus ad hunc affectū spiritualē vel ad illū in se ꝓducēdū quēadmodū memorat Helizeus euocasse psaltē dum ꝓphetie spiritū in se vellet excitare. Qui demones dicunt p aliquas hmōi virtutes allici vel eūci vel compelli/ alterius et speculationis. Vocant aūt aliqui virtutes hmōi virtutes occultas sicut Aulcen. Alij virtutes a tota spē vel que insequūtur formā specificā rei. sicut natura specifica caliditatis est calefacere/ ita natura specifica magnetis est sic mouere ferz. natura specifica strutionis digerere ferrū. Et ita de reliq̄s effectibus. quos nō dicūt fieri ex cōcursu vel actione qualitatū primarz vel ex conbinatione earū seu cōfiguratione. q̄ēadmodū fuit intentio q̄rūdam/ ad hec principia generalia qualescunq; effectus inferiorz reducere. qui vel nō p̄nt vt̄ difficillime p̄nt in assignatione varietatuz in effectibus semet euoluere. Inueniem⁹ p̄terea q̄sdā ꝓhnz opinatos esse (sicut ex articulis parisiē. condemnatis palaz elicit) q̄ celestes intelligentie animant celū fm eos/ taliter agebant in spm̄/ q̄liter celū agit in corpus. ita vt spūs se haberet ad lum passiue/ ad omnē suā cognitionē vel affectionem z nil agebat sed agebat. tanq̄ si obiectū lucidum agat imaginē sui in speculū obiectuz. vel tā q̄z pictor/ aut scriptor si agat in tabulā. put etiam Boetius in suo de cōsolatione metro vno cō memorat. Dixerunt rursus aliq̄ q̄ hec actō intelligentiaz/ fit libere in spm̄. nūc ad hoc cogno/ scēdū nunc ad illud. Alij naturali necessitate id fieri contendebant. ponebant tñ/ q̄ dispositō spiritus. put abstrahit magis aut minus a carnali bus vinculis. et carcere ceco corpis. iuuat pluriter vel impedit/ radiosos hos influx⁹. Sic salmum naturalē. sic ꝓphetica illuminationem. et ita de plurimis. Sic imaginati sunt auicenna. Algazel. Alkindus. et nōnulli xpianorū doctorz. ponentes animā illustrari quaquauersum. Et hoc posuerūt aliqui fieri p liberā ꝓuisionem spūs/ fm̄ duplicem faciem suā. nūc ad superiora/ nunc ad inferiora. Aristo. vo nullum posuit nisi ab infimis fieri cognitionē vel affectionē originatius et immediate. quē insecuti sunt communes doctores catholici dū loquūt̄ d̄ statu nature destitute nec eleuate p raptus aut illustrationes miraculosas. sicut dicit Petr⁹ q̄ nō humana volūtate allata est aliq̄n ꝓphia. Raptus aūt

vel extasis apud deuotos tūc ideo dr fieri duz il lustrat spūs immediate desursum/qz pter naturalem cursum vite pntis hoc euenit.

Cōsideratio. XVIII

Passiones spirituales iuuant plurimū vel impediunt ab innata cōplexione corpali. Autorizauit plato q anie cessitate si ad spm libez fiat aspectus. sed quadā inclinatione. put corpus ipm sumministrat ani metanc instrumentū. Cōstat em q ad instrum toz varietatē/cōsurgit in opationibus facilitas maior vl difficultas. Videm ita circa mecha nicas artes q faber alit opat cū instrumento q drato. alit cū acuto. aliter cū hebeti. Sic et scrip toz vel pictor. Sic erit suo mō de varia cōplexio ne membroz z de his que membris ipis/subser uiūt. vt sunt spiritus corpozei. tā radicales q flu entes vt est pterea sanguis qui est cōmunis ma teria tā membrorū q hmōi spirituū. Circa q optet attendere iuxta traditionē medicoz q san guis subtilis z clarus in substantia/tpatus vero in qualitatibus/disponit ad gaudiuz maius vel minus pm qtitatē talis sanguinis q generat spi ritus splendidos atq tpatos. Sanguis autē guis corpozis in quibus color rubeus dñatur) disponit ad velocissimā iram. cum sit velocis in flammationis et motus. sed ira hec/modicuz est durabilis. cum omne subtile et tenue celeriter re soluat. Si vo sanguis fuerit subtilis z clar⁹/ sed frigidus qualis est in corpibus in qb⁹ aquo sitas naturalis flegmatis dominatur inclinat ad timorem et pusillanimitatem. que a quibusdam vocatur cordis debilitas. Et hoc est qz spiritus a tali sanguine generatus. est modicus frigidita te impediente suā generationē. Est etiam grauis et parū inflammabilis. ppter frigiditatē z humi ditatē. ideo supest vt sit ineptus calefacere cor z eb exteriozi moueri/ pptezea neq ad irā neq ad gaudiū neq ad audaciā pōt inclinare. Sang uis aūt grossus z calidus si fuerit niger aut tene broseus z inequalis grossicei q turbidus apellat qualis est sanguis corpoz in qbus color appro pinquās fini adustionis dñat/ disponit ad tristi ciam. ppter tenebrositatem spirituū. z ad irā p pter caliditatē ipsoz. Disponit insup ad ptinaci am vel fixam irā. ppter eoz spissitudinē vel gros siciem. Delet em tarde nimis. forma eis impres sa. z a corpe tarde dissoluunt. Si vo sanguis fuerit grossus et calidus/nō tn turbidus. qualis inuenit in corpibus habentib⁹ cor tpatū et epar notabiliter calidū atq siccū/sed longe amplius sic cum z vtentibus dieta mediocri/vel in corpibus tpatis quoz sanguis fortī exercitio calefactus z inspissatus nōdū cepit aduri z denigrari/nō di sponit ad tristiciā sed ad constantē audaciā. q ui quidā vocant fortitudinē cordis/disponit q̄z ad mediocrē irā qz leticia frāgit eā cū ad eā sint magis pni q̄ ad tristiciā. Sed si ex vehemētissimis causis ira fortis excitet. in talibus tarde sedatur ppter grossiciem seu spissitudinē predictoz um. Sanguis aūt grossus z frigidus nō tn turbi dus/qualis est in corpibus habentibus cor tem peratū z epar siccius et frigidius temperato sed magis siccū q̄ frigidū. vt vtentibus dieta gene rativa d se mediocris sanguinis. reddit homiez mediocrem in omnibus accidentibus animi. vt nō magis sit pnus ad hoc q̄ ad illud. Sed intā tum differt ab his quoz sanguis est tpatus. qn ex dispositiōe sui sanguinis est solidus siue con stās in inchoatis ppter grossiciē spirituū suoruz Si vo sanguis sit grossus et frigidus z turbi dus/sicut in habentibus epar equaliter frigidū z siccū tpato. vel amplius frigidū. z vtētib⁹ his que generant hmōi sanguinē disponit ad celerē z pmanentē tristiciā z ad lentā vel tardā iram. Sed si excitetur ira ex forti causa/ nimiuz pseue rat. et inclinat ad odiū vel ad rancorez. Fortitu do tn ire istoz/minor est q̄ in habentib⁹ grossuz z turbidū atq calidū sanguinem. Sed maior q̄ in habentibus ipm subtilem. ppter qd naturali ter odiū inueterat in istis. Ecce q pm ista z si milia/sumūt medici signa complexionū. z attri buunt alias conditiones sanguineis. alias cole ricis alias flegmaticis. alias melancolicis.

Consideratio. XIX.

Passiones spirituales solent immutari mediate tn et dispositiue/p actionem qualitatū primaz. Subsequit hec psideratio ad declarationē precedentis. Nam varia dispositō sanguinis atq spiritu um/causat principalit a multiplici actione qualitatū primarū. Sumamus aūt p manuducti ua declarationc pdictoz exemplū quod in ebrijs quotidie conspicimus. Constat em aliquos pri usq̄ vino se repleuerint/tpatos esse z sedatos in affectionibus/qui post vinū abundāter sumptū trahunt hi ad irā vehementē. hi ad tristiciā me lancolicam. hi ad leticiaz effusam. hi ad spem. hi ad timorē. hi ad audaciā. hi ad odiū z indignati onem. hi ad benignitatē z amiciā. Cur autē fit h tanta varietas? nimirū. qz variatur accidentalis dispositio sanguinis et humoz. atq spirituū/ex actione vini z qualitatum suaruz. Quo circa facile est ppendere/ quātū opetur hec vel illa cō plexio fixa quodammō et pmanēs/si in accidēta li et transeunte dispositione corpis. dissimilis tā q̄ subita et potens opatio subsequat adeo q̄dē/ vt si videris ebriū prius sobrium. fere dicere pos sis. hic vtiq nō est ille. Beniq q̄tū prosit i mo rali negocio cognoscere/tales passionū origines

tam apud se q̄ apud alios/vel corrigendos vel docendos/nō oposum est aduertere. cū nō eadē videant ebrijs et sobrijs fm phm. aliterq; pinō sint ad deuotionē ⁊ virtutē inducendi/sic vel sic affectati. Quod vticq; vidit sapiens mulier Abigail que nabal nō nisi post vinū digestū commonuit. Hoc insup lucidissime tradidit optim⁹ moralis artifex gregorius in suo pastorali.

¶ Consideratio. XX.

Passiones omnes. p imaginatiuā virtutem. solite sunt vel intendi notabiliter vel minui. Et hic inseremus de reliquis originibus ipsarum passionuz

Itaq; q̄tam vim habeat virtus imaginatiua tradunt phantes ⁊ medici/p expientie librū edocti. Dicūt em̄ ipam habere virtutē regitiuā ⁊ immutatiuā totius corpis. Quod vt facilius innotescat/supponam⁹ pmo cū pho q̄ species seu forma rei vel eius fantasma seu imago: habz vim alterandi ꝓportionabiliter vel agendi/sicut habet res cuius est imago/quēadmodū species ignis habet vim calefaciendi. Species niuis infrigidandi. Nō tamē in equali gradu ad rem ipsam.

Supponamus ꝓpeterea q̄ spiritus animalis/delatiuus est formarū seu specierū. sicut aer recipit species coloris vel alioz sensibiliū. Et he species licet nō sint sensibiles in aere. faciunt tñ sensibiles impressiones in corpibus dispositis. sicut species coloris/causant imaginē in speculo. Sic imaginatio turpis figure: recipit in spiritibus. ⁊ defertur ⁊ facit in semine deciso tpe talis imaginatōnis/notabilem effectū turpitudinis. sic imaginatio ethiopis assimilationem inducit ad ethiopem. Hec aūt delatio forme imaginate pōt fieri dupliciter. Uno mō q̄ ipamet forma mouea tur et deferit ad motū sui subiecta. sicut si sal liq̄ fiat in aqua deferit ⁊ expandit p aquā. Alio modo fit hec diffusio/p radiationē ipius forme imaginate. que habet vim suipsius diffusiuā ⁊ causationem aliaz specierum ex seipsa sicut lux causat lumen/qđ causatū potest pducere aliud lum̄

Supponamus insup q̄ delatio taliū formarū p spūs/potest puenire vsq; ad sensus exteriores quo casu fiet in sensibus exterioribus talis sensatio suo mō. qualis fieret si ab extrinsecis obiect⁹ moueretur. Hanc causam reddūt aliq̄ cur dormientes exercent opera vigilantiū. Cur etiā maniaci ⁊ aliqui melancolici/credunt ea videre vel sentire extrinsecus/que nō nisi intrinsecus certū est fieri. Hinc euenit vt dum homo est in tenebr⁹ et timet/putat se quādoq; videre imagines terribiles. vel audire sonos horrendos. quemadmodū melancolici etiā in pleno die et locis lucidis/patiūt talia. ppter tenebrositatē spirituū. quos horret quodāmodo ipa anima vel virtus imaginatiua. Et hinc sp tristes incedunt. quia causam tristicie sue/secum ferūt. Hec est ratio cur alii qui timent nō timenda. Cur in suspitiones mirabiles ⁊ falsissimas cadūt. ita vt credant se aliqn do queri ad mortē. vel ad incarcerationē vl̄ spoliationē. ⁊ inde fugiūt: nemine psequente. trepidantes timore vbi nō est timor. Cognoui talē tē pore meo q̄ ingeniosissimus erat ⁊ peritus valō in medicina. qui tandē fugit in nemora occulta nec vltra cōparuit. Sic aliqs estimabat se galliū ⁊ more galli cantabat. Alius murilegum: et sub lectis mures querebat. Alius imaginans se hr̄e cornua in fronte/verecundabat quotienscunq; videbat se inspici ⁊ frontem tegebat. Alius imaginans se notari de infectiōe lepre vel de morbo caduco/omnes fugiebat et trepidabat aspectus et sermones. Alius imaginans se habere pedes ferreos/calcabat validissime sup terrā. Alius am bulare nō audebat fantasiās pedes suos esse vitreos. Sic saluant expositores aliqui quō nabuchodonosor comedebat fenū sic̄ bos. et cū se rīs habitabat. qz se bouem esse fantasiabat. Sic asserunt medici q̄ imaginatio facit casum ⁊ mortem inducit. Et hanc virtutē vsq; ad hoc eleuare volunt aliqui. vt p eā mirabiles impressiones fieri in elementis ⁊ in rebus extrinsecis vt q̄ ad imaginationē alicui⁹ (sicut refert Auicenna) cadat camelus. Talia sunt innumerabilia. Nāz infinite sunt species hmōi fantasiaz. vl̄ melancoliarū fm traditionē medicoz quos Gratius fu/rores apellat vl̄ insanias. deducens ex hoc oēs hoies in aliquo stultos esse. Mille puellaz inq̄ pueroz mille furores. Et in ecclesiastico dicitur q̄ stultoz infinitus est numerus. Hec aūt consideratio docet q̄ salūberrimū est/assuefieri/vt animus noster/a fantasmatibus q̄tū possibile ē fieri/se denudet ⁊ auertat in exercitatione sua. Quod qualiter fieri habeat tetigim⁹ alibi in tractaculo de practica theologie mistice. considera tione vltima. Rursus apparet q̄ periculosuz sit homini dimittere se nimis labi ⁊ pfundari i imaginatiōes vel fantasias pferti viciosas ⁊ circa pitura. sempq; labentia. vt sunt beneficia honores ⁊ diuitie. Nam cū generent habitus ex actibus frequentatis. ⁊ habitus causent. naturaliter fit. vt pōdere sue inclinationis/sic immutent imaginatiuā virtutem. ⁊ ex consequenti totū hominē/ q̄ necessitate quedā trahit homo velut bzutum. vt quemadmoduz fit in illis quos phs bestiales apellat. Sic vticq; verū est. q̄ omnis imaginatō pfundata habet suā insaniā vel ebrietatē ⁊ quasi demoniacā passionē sicut dicit Origenes. Ledit quoq; notabilit̄ seu peruertit totaliter iudicium rationis. patet in philocaptis/patet in ambitiosis. in auaris. in inuidis. in impatientibus. in quibus verificat illud puerbiū Furor fit lesa se pius patientia. Ita demū puenit vt dimisso vocatiuo casu/quo venire et introire in domum

dei necesse est. qz nemo sibi assumit hũc honorez sed qui vocaꝫ a deo sicut aaron. alij p gentiuũ. alij p accusatiuũ. alij p ablatiuũ. contpati passionibꝫ querant ascendere.

Addamus ad hec ꝙ cursum multiformen flexum ꝛ reflexũ quẽ hñt in potẽtijs cognitiuis ipse imagines vel fantasmata vel spẽs adinuicem ꝛ cũ habitibꝫ ꝛ passionibꝫ inde sequentibꝫ in potentijs affectiuis/ita vt nõ sit dubiũ quin mirabilior varietas inde resultet q̃ sufficẽt causare simplex aliqua imago talis. vel fantasma vel passio sequens.

Qz si fuerit ꝙ cursus ordinatꝫ vt i viruosis. nemo dubitauerit q̃n oriaꝫ inde suauissima ꝛ mirabilis armonia/ veluti citharedoꝝ multoꝝ citharizãtiũ in citharis suis quã ipa inhabitatrix sapientia delectaꝫ audire. Alioq̃n resultat horrenda ꝓsus et amarissima tumultuatio tanq̃ maris refrangẽtis i se ꝛ ad cautes/ fluctus suos. Puto nõ ob aliud dixisse ꝓphetã. coꝝ impij/ tanq̃ mare feruens.

Veniq̃ sicut diximus ỗ imaginatiua virtute. ita ꝓportionabiliꝫ suo mõ traducere possumus ad potentias supioꝝes non organizatas que sunt ratio ꝛ spũs. q̃uis ad actꝰ istarũ potentiaꝝ nõ sequaꝫ de p se corpis immutatio. quẽadmodũ virtus imaginatiua mutat illud. fit tñ/ vt actuata vehemẽtiꝫ ipa ratio/ rapiat ad se quodãmodo potentiã imaginatiuã ꝛ ab actu suo suspendat eã. Sicut ipe spũs silr actutatꝰ rapit ad se rationẽ ꝛ imaginationez. vt nesciat q̃ hmõi est. an in coꝝpe vel extra corpus/ ea que videt intelligat. Rursus fit aliq̃n redundãtia supioꝝum baꝝ potentiaꝝ in inferioꝝes quemadmodum beatitudo anime/ redundabit in corpus et dorabit illud.

Consideratio. XXI.

Passiones triplices spirituales ꝛ rationales ꝛ animales/ reddũt in virtuosis psalteriũ decacoꝝdũ cum cantico in cithara. Spũs em̃ (si quadã apꝛopriationẽ loquimur) psallit. ratio cãtat. sensus citharizat. Videamus in primis de psalterio misticũ. qđ ad exemplar coꝛdis ficut et citharam ars ipa fabricauit. Nominemꝰ g̃ corpus seu lignum nñi psalteriũ vim affectiuã supioꝛẽ in qua tot coꝛdis sertiões vt q̃ deus pater noster est. q̃ deus in celis est. q̃ deus est iudex iustus. et ita de reliquis

quasi digito alio studiose meditationis. Sed ne q̃d nimis/ spiritus habet plectrũ discretionis. quo tendit ꝛ remittit coꝛdas sentẽtiose veritatis. Rursus coꝛde tales debito modo ꝛamine tense et pcusse. reddunt sonos varios fm varietatem passionũ. ita vt amoꝛ qui est generalis et radicalis passio stabiliatur p tenoꝛe. Doꝛro decẽ reliquę passiones. efficiunt decẽ sonos alios principales. de sonis eñ lateralibus ꝛ apẽdicijs/ nõ est numerus sicut nec ỗ huiusmodi passionibus.

Constituamus si placet p manuductione exemplari. psalteriũ aliq̃ đ decẽ coꝛ/ darũ ex decẽ oꝛationis dñice sententijs. sicut ex decem p̃ceptis iuxta imaginationem Augustini vel ex alijs scꝛpture locis fabulare potuerat. Pri mam coꝛdã sumimus ex hoc noie pater. et h̃ appellatur paꝛnalis adoptio. Scdam in hoc noie noster. que appellaꝫ fraternalis associatio. Habemus tertiã cũ đ in celis. hec est dei exaltatio. Habemus alias septẽ iuxta septẽ petitões que sunt. Diuini nominis sanctificatio. sanctificetur nomen tuũ. Dei dominatio. Adueniat regnum tuum. Voluntatum diuine et humane vnitio. fiat voluntas tua sicut in celo et in terra. Doꝛpria defectio. Panẽ nostrũ quotidianũ da nobis hodie. Debitoꝝ mltiplicatio. Et dimitte nobis debita nostra. Temptationũ inuasio. Et ne nos inducas i temptationẽ. Mali eterni notatio. Sz libera nos a malo. Percute coꝛdã primã digito studiose et attente meditationis/ illa reddet sonitũ amoꝛis dei. Percute coꝛdã scdam illa reddet sonũ amoꝛis primi. Percute coꝛdã tertiã illa reddet sonũ constantis audacie. Percute coꝛdã quartã illa reddet sonũ zeli et ire in ꝓphanantes dei nomen. Percute coꝛdã q̃ntã. illa reddet sonũ spei sancte. Doꝛro coꝛda sexta dũ tangitur Bonat dilectione atq̃ leticiã. Coꝛda septima. de sideriũ et ꝓsecutionẽ. octaua doloꝛẽ ꝛ odiũ. Nona fugã ꝛ hoꝛroꝛẽ. Decima timoꝛẽ ꝛ de suis viribus fidentibus desꝑationẽ. Potuerãt hec latiori ſmone deduci. oñendo q̃ etiã coꝛda prima que est paternalis adoptio si tangaꝫ sapienꝫ/ digito sancte meditationis/ apte reddit sonũ quẽlibet virtuose et spiritualis affectionis. Sic rursꝰ in alia qualibet (q̃uis nõ equa facilitate) repies vt sit sonus tuus multiplicatus sup numerum. Ex qua resonantia fit. q̃ cadunt et recedũt mali gni spiritus vicioꝝ tanq̃ citharizẽte dauid. desinat nequã spũs exagitare saul. ita vt cuilꝫ decem sonoꝝ principaliũ/ possit aptari vna ex trãsgressionibus decem p̃ceptoꝝ. Addamus ad h̃ q̃ dũ meditatio nostra ferꝫ sup hmõi coꝛdas sententiose veritatis. ꝛ ad reddendũ sonoꝛitatẽ religiose affectionis seu passionis. Fit hoc aliquãdo p rõnes sumptas eternas/ et ex primis sapiẽtie principijs ꝛ tunc reddiꝫ sonus in psalterio tã q̃ de supnis. Fit hoc aliq̃n p rationes sumptas ex affectibus ꝛ sensualibus expientijs/ et ita resultat sonus in cithara tanq̃ ex infimis. Fit hoc aliq̃n p rationes sumptas ex deductione cõclusiõnũ per principia prima: vel p ratiocinationem ab effectibus ad causas suas sumptã. et ita redditur canticum iocundũ velut in gutture et faucibus rationis. Sic psallimus spiritu ꝛ mente cantamus in coꝛdibus nostris cantica domini.

Sic citharizamus mortificatis quodāmodo ꝛ p disciplinam desiccatis. alioqn nō esset psalteriuꝫ locūdū absq; hac cithara. Sic optabat psallere. canere ꝛ citharizare q̄ dicebat. Exurge psalterium ꝛ cithara exurgā diluculo. Sed quid precor est. exurgē diluculo? puto q̄ est ad primos gratie contemplatiue radios splēdētes p anime regionem ꝓtinus erumpe ꝛ velut ex snīa dicere. bonū est cōfiteri dño ꝛ psallere nomi tuo altissime. misticis modis dictis. Ad annūciandū mane ꝓspe ritatis misericordiā tuā ꝛ veritatē tuā p noctem aduersitatis. In decacordo psalterio cum cantico in cibara.

Consideratio. XXII

Oppet vltima.

Passionales fmōes/assumi pñt vt iducantur hoies ad virtutez. veritate tñ et discretione sp obseruata. // Laudat Aristo. in rbetoricis illa iudicia/apud que prohibentur dici sermones passionales et vbi veritas nuda ꝓponi iubet. Recte id quidē. si nulla ex p te iudex quereret aliūde diuerti a tramite recto iusticie. quēadmodū si nullos vnq̄ fieri ꝓtingeret paralogismos. ars de sophisticis ꝛ elenc frustra esset. Sed cū psuasiones passionales quotidie fieri cernimus aduersus veritatē. tam p nosipsos in quibus habitant hmōi passiones ex corruptela pcti q̄ p alios. q̄s ꝓhibuerit (sicut arguit Augu. quarto de doctria xpi.) quis inq̄ ꝓhibuerit eloquentiā seu psuasionē rbetoricā induci licere p defensiōe veritatis ꝛ p lua in cordib⁹ humanis plantatione. vt libenter et obedienter audiatur veritas aduersus palliatā ꝛ fucatā falsitatem? Addimus in consideratione. q̄ veritas tñ et discretio/sp obseruet. Vale em̄ p veritate certaret falsitas qm̄ non sunt facienda mala vt bona eueniāt. Silr nec asserenda falsa sunt vt veritas confirmet. Proinde si mouere quesierit aliquē p fmōes passionales nō obseruata discretione/nihilomīnus magis effeceris. q̄ si equum velocem stimules ad currendū sine freno. sic em̄ discretio sine passionali iacet. sic affectio sine discretione p̄cipiat. Qua in re placet attendere q̄s industrias obseruat discretio. Discretio ꝓmittit sepe passiones aliquas vicioſas succrescere. duz plantandis virtutibus curā impēdit. Docet q̄p pē eam/parabola euangelica: ō nō extirpandis pomni tpe zizanijs. ne simul eradicet et triticuꝫ Raro em̄ vel nunq̄ germinat in nobis triticum virtutis/sine zizanijs aut paleis alicuius vanitatis. p̄sertim cū primū necesse sit esse aliud q̄ō anime male est fm ap̄m deinde illud q̄ō spirituale. Videtis q̄ q̄ indiscrete se habeant eruditores puerorum vel alioꝝ animaliū hominū/q̄ paꝝ differt in moribus a pueris/si ꝓtinus eos quesierit exuere ab omni passione vicioſa. eos velut ad spūalem senectutem subito ꝓuehere cōtenderint. Si demū sine ordine et tpe zelus eoꝝ. nō fm sciētiaꝫ iplacabili feruore imo furore passionē oēm psequi aliaꝫ. Amplius no ꝓmittit discretō passiones aliquas germinare vel crescere/ nō q̄ placeant aut pulcre sint. sed ne deteriores inualescant passiones/sicut retūdit clauus clauo. ꝛ dolor est medicina doloris. Sic em̄ respectus humane laudis/ vel timor infamie/ vincit aliq̄n turpiores adulteriorū et stuproꝝ ꝛ rapinaꝝ aut alioꝝ hmōi flagitiū/operationes/sic tolerabilius est ꝓmittere diuisionē odiosdm fieri inter quasdā psonas/q̄ impudico se amore cōmaculent. Sic ad felicē reipublice ministrationē/inducunt ipi ꝓncipes aliq̄n do p fame repromissionē. Sic ad īras cognoscēdas ꝓdest pueris emulatio quedā (licꝫ vicioſa) vt socios exuperēt. Rursus discretio sic ꝓmittit passiones aliq̄s vitupabiles sic aliquas laudabiles/p̄sertim feruidas ꝛ sublimes q̄q̄ cessat inducere. si indeteriorē exitū. eas verꝫ iri cognouerit. Vtputa si patere sibi. si frenū suū pati postea recusarent. Nō em̄ pñtia tm̄modo spectare satis habet discretio sed rei exitus ꝓuidet. nihil quidē sublimius sed nihil periculosi metit. Nihil quidē sublimius sed nihil periculosi p viā affectionis amoroſe dū vehementia ē passionis sic amor vti zel⁹ do. t. vehemētissima ē passionis. Postremo placet ipi discretioni. sobria mens et modesta. si tñ solicita est ambulare cū deo suo p viā mandatoꝝ suoꝝ. ꝛ hoc via regia a patrib⁹ trita. tanq̄ si iumentū sit apud deū. tanq̄ ꝓterea sit asina q̄ agitat ibs in hirlm. Plus inq̄ placet si reiecto freno discretionis/quereret ductu protalis q̄dā rudis mens. ꝛ arida terra sine aqua/q̄ ꝓioꝝ affectuū in mirabilibus sup se p prerupta montiū ꝓtemplatōis. p alta et sublimis sapie. p desideria flammantia q̄b⁹ accendit felicit q̄dē discretioni sp inheserit/saluare se in mōte et illic despectis imis iubilare deo/in decacordo psalterio/cum cantico in cithara ꝛ cū ppha abacuc dicere ex sententia. sup excelsa mea deducet me victoꝝ in psalmis canentem.

Finit.

Carmen ad petrũ de Alyaco Cameracen. Cardinalem quõ hec vita quoddam somniũ est.

Petre quem totus freneſis repleuit
Somniũ cur nõ miſerã vocemus
Pluriũ vitã: an caret ſopore.
Vor vigilantum?
Nõ caret/nam quas aliũde ſomni
Tradimus cauſas/niſi q recludit
Fumida nubes?
Vnde quis t quãtus varius frequenſq
Fumus occurſans modo vt recurſans
Occupat ſenſus vigiles ab intus
Idola turbans
Ebrij teſtes/varijs homo fit
Ebrius cauſis/put appetentum
Paſſio ſeſe/vehementer alto
Corde profundat.
Nonne veſano furiunt amore
Plurimi ſic dat odium vel ira
Liuor ait zelus vel opum cupidõ
Gloria vana.
Error hinc in vi ſtolidus reſultat
Eſtimatiua/ſpecies quod intro
Res quaſi veras capit/ac ineptum
Iudicium fert.
Somnians crebro vigil eſſe credit
Diſputat verſuſq facit/reflectens
Se ſuper/dicit vigilo nec erro
Somniculoſus.
Soluitur ſomnus quid eum fefellit
Conſpicit vultis ſimili carere
Deliramento/viciosa primum
Paſſio cedat.
Vana virtutum ſimulacra fingit
Paſſio/nunq bona iudicatrix
Fert ſuam prauus freneſim/videbit
Liber ab illa.
Liberat clamor/melius monentum
Soluit letargum/reuerſa ceſſat/
Pena ſi detur/ſine vel furoris
Tempora labi.
Sortis humane miſeratus eſto
Suauis interpres/ratio vigorem
Seruat in paucis/habet hinc minores
Culpa reatum.

Explicit.

Incipiunt capitula huius opuſculi de monte contemplationis.

Capitulum primum.

Cauſa quare ꝺ materia tam alta conſcribit gallice potius q̃ latine et ſimplicibus et illiteratis potius q̃ doctoribus.

II Litteratura et magna ſcientia nõ eſt omnino contemplationis neceſſaria.

III De duobus hominum generibus t q̃ habiliores ſunt ad contemplationem

IIII De duobus modis contemplationis vno in ſcientia. alio in affectu.

V De magna differentia inter ſapientiã et ſcientiam.

VI Q nullus debeat dici ſapiens niſi ſit bonus.

VII Quomodo ſimplices et idiote poſſũt peruenire ad ſapientiaz per exemplũ a ſimili.

VIII Que ſunt opera per que deus perfectius cognoſcatur.

IX Continuatio breuis ſeu epilogus predictorum.

X Q amore dei principium eſt t finis vite contemplatiue.

XI Quod amor mundi primo eſt remouendus.

XII Qualis ſit pena in dimittendo amorem mundi.

XIII Quomodo aliquis poſſit amittere amorem mundi p exemplum oſtendit

XIIII Quod legere aut audire ſanctor: aut ſanctarum vitas proſit ad contemplationem.

XV De angelorum ſuffragijs t aduerſitatibus atq generibus aliquorum hominum proſperitatem vel aduerſitatem habentium.

XVI Incipit loqui de ſcala contemplationis dei cuius tres ſunt gradus ſcilicz humilis penitentia. locus ſecretus cũ ſilentio fortis perſeuerantia/ vt beat' Bernardus ponit ſuper Canticis cãticorum.

XVII Quomodo a laborare actiue vite incipi debet vita contemplatiua.

XVIII Gratia ſingularis aliquibus collata. non eſt ab omnibus imitanda. Et q multi oppoſituz facientes ſunt decepti.

XIX In quo consistit perfectio vite contẽplatiue per similitudinẽ amoris mundani declarat.

XX Qualis sit amor dei quem contẽplatiuus habere debet.

XXI De secundo gradu contemplationis et duro ꝯflictu ibidem existente.

XXII In quali statu sit contemplatiuus in secundo gradu contemplationis.

XXIII De duobus modis silentij et solitudinis.

XXIIII De naturali secreto.

XXV Quomodo corpus contemplatiui debeat ordinari et de impedimentis aduenientibus.

XXVI Disputatio quomodo vita contẽplatiua sit proficua et primo sibiipi.

XXVII De profecto magno quem contẽplatiui alijs afferunt.

XXVIII Quod non sit superbia tendere ad vitam contemplatiuam ostendit per exemplum.

XXIX De excellentia contemplatiui super actiuos.

XXX De necessitate gratie dei ipsi contemplatiuo.

XXXI Qualiter anima in cõtemplatione dicitur eleuari super corpus ⁊ quodam modo ipsum deserere et efficitur simplex et vnica.

XXXII Memoria libri magistri Richardi de sancto Victore de contemplatiõe.

XXXIII De tertio gradu contemplationis. et similitudines quedã naturales.

XXXIIII Quomodo fortis perseuerantia necessaria est contemplatiuis declarat ꝑ exemplum.

XXXV De impedimentis pluribus ne possit quis montem contemplationis ascendere.

XXXVI De quibusdam adhuc alijs impedimentis in via ista.

XXXVII Quidam modi meditandi q̃ possunt fuari in contemplatione.

XXXVIII De modo contemplandi quem beatus bernardus tenuit in p̃ncipio.

XXXIX De alio modo meditandi ꝑ exemplũ mendicantis.

XL Cõmendacio istius modi contemplationis tanq̃ secure vtilis et leuis.

XLI De modo se vsitandi in contemplatione ſm istum modum.

XLII De tribus dei iudicijs ante oculos mentis reuocandis pro materia contemplationis.

XLIII Quomodo quidam deficiunt in perseuerantia fortitudinis et ideo in contemplatõne modicum proficiunt.

XLIIII Quedã imaginatio montis cum tribus tabernaculis siue habitaculis. s. fidei spei et charitatis.

XLV De tribus modis quibus gratia dei detur.

Finit.

Prologus in tractatum eiusdẽ domini Johannis de Gerson Cãcellarij Parisiensis. de contemplatione ex Gallico in latinum translatum.

Capitulum primum

Causa quare de materia tã alta conscribit gallice et simplicibus et illitteratis.

Irari nonnulli fortasse poterunt ac querere pinde cur de materia tam sublimi. puta de vita contemplatiua scribi rim tractatum presentẽ idiotis simplicibusq̃. videlicet sororibus meis ac etiaz lingua materna gallicana. et non potius sermone latino. ipis scientia ampliori imbutis. cuz ista materia ad illitteratos simpliceſq̃ non pertineat? Ad quod ego inquã. Quia enim in libris varijs doctorũ sanctorum/ꝺ vita pretacta subtiliter tractatur/ vtpote a sancto Gregorio in moralibus/nec non a beato Bernardo sup cantica. Item a richardo de sancto victore. et a q̃ pluribus alijs ad dicta quorum/eruditi scientijs confugiũ facere possunt. Adcirco talibus scribere talia suꝑsideo. Sed et secus de simplicibus et illitteratis presertim sororibus meis/ quibus presentia conscribo de materia contemplationis. Latinos sermones intelligere non valentibus.

Et cum dicat apostolus q̃ mulier innupta et virgo. cogitat que domini sũt/ vt sit sancta corpore et spiritu/que autẽ nupta est. cogitat que

sunt mundi/quomodo placeat viro suo. Ideo vtilius et cōuenientius me compilare et scribere non posse iudico dictis meis sororibus (que dei gratia pridem absq; matrimonij vinculo viuere proposuerunt) q̄ quomodo ⁊ ip̄e deo placere poterint eidem famulando continue. eumq; amando et honorando. Nec earum me simplicitas ab opere illo retardare habet. cum s̄m intellectus sui capacitatē velim procedere. quē in eis expertus sum. nihil incomprehēsibile dicturus aut difficile.

Capitulū secundum

Litteratura magna est scientia/non est omnino contemplatiuis necessaria.

Quāuis autem copia scientie et litteratura eruditioq; legis diuine ac sacre scripture. non modicum ad apicem contemplationis volare cupientibus prestet amminiculum. nihilominus idipsuz interdum obest multum pluribus. non quidem ex se. sed occasione inflationis ex scientia proueniens ⁊ accepte. Impossibile autem est/ad veram contemplationem. alio itinere quam ꝑ humilitatem peruenire. sicut dicit apostolus. Si quis inter vos videtur sapiens esse in hoc seculo. stultus fiat vt sit sapiens. Hoc est. intellectum suum humiliter. stultum se reputans respectu diuine sapientie. puta non valens comprehendere dei iudicia atq; opera. Hinc est ꝙ in contemplationis acquisitione/ pluribus scientificis/viam ad eam perueniēdi nil tantū intercludit/q̄ ꝙ se humiliare dedignantur. scilicet eorum intellectum occupando et summittēdo misterijs redemptionis domini nostri. suisq; factis tam humilibus et exemplis relictis. Et tamen per istud hostium ꝙ tam humile atq; bassum est/non intrans fur est et latro in vanumq; laborat. Sicut dicit dominus. In vanitate sensus sui/capite incedens leuato in magna scilicet sui intellectus reputatione et scientie sue. spernens inclinari efficiq; vt paruulus. nunq̄ per hostium illud humile poterit introire quinpotiꝰ offendens abibit retrorsum. ad instar quorundam domini nostri discipulorum. de quibus scriptum est ꝙ abierunt retrorsum. cum scilicet eum capere et intelligere nequiuerant de sui corporis misterijs docentem. Quadere etiaz accidit quosdam doctissimorum optasse/ꝙ vtinam ad tantam scientiam nunq̄ peruenissent/ sed potius permansissent in sua simplicitate/quemadmodum matres eorum sine literatura. Non ratione scientie ex se ꝙ scilicet proficua nō esset. imo prodest multum per omnem modum/ea vtenti bene. humiliter et in dei gratia. sed prouenit istud ex surreptione superbie/sicut dicit apostolus/quia scientia inflat. Accidit item et scd̄m complexionem ac personarum varietatem. Experimur vinuz optimū obesse non parum: febribus laboranti. Sicq; ensem furibundo. qui quippe cum tali seipsum mactet. Uidemus etiam oculis egris. odiosaz esse lucem. que puris delectabilis. dulcis et amabilis est. Similiter est de scientia. ꝙ ipsa scilicet homini moribus inordinato atq; indisposito. per abusum multum est damnosa.

Capitulum tertium

Qui ad contemplationem meliores sunt.

Sicut dicit beatus Gregorius sexto moral. sunt quidam naturaliter aut ex cōplexione vel consuetudine/ ad exteriora occupatiōesq; terrenas ita inclinati ꝙ ad cōtemplationem se eleuare nequeunt. multo autez habiliores reperiuntur ad vitam actiuam. Quod si ad oppositum niterentur. in magnos inciderent errores et blasphemationes. Tanto enim deteriores cordis tumultus tolerant quanto eis licentius ad cogitationes vacat. Ideoq; tales in actiua seipsos exercitare debent. Alij vero mentis sunt taz tranquille et ociose. vt si eos labor occupationis excipiat in ipsa operis inchoatione succumbant. sed delectabiliter viuunt in consideratione operum dei viteq; celestis. et hec ruminantes atq; tota humilitate de sua salute meditantes. Et tales quantum valent mentes suas ab exercitatione immoderati operis abstrahant. Sepe enim qui deum contemplari quieti poterant: occupationibus pressi ceciderunt. Et sic tales in operationibus exterioribus occupati plus deficerent q̄ proficerent. Sunt alij qui ex consuetudine aut ꝑ virtutem contemplationis vel dei dilectionem excellentē aut certe eis a suis progenitoribus aduenit vt scilicet habeant mentem habilem et quasi ambidextram valentes se modo vno modo alteri se tradere vite quales esse prelatos decet. Modo accidit quandoq; ꝙ quidam clerici et litterati. Sunt de statu primo et conditione talium. quare sequitur ꝙ sepius ipsi errant si se nimis profundis cogitationibus ingerunt. dimittendo opationes et exteriores occupationes. Etiam eue-

nit p simplices persone/ & illiterate sunt de alio statu. et conditione alia. et tales secure possunt viuere in solitudine. et semp aut frequenter cogitare de eoz salute/ sine alia occupatiõe trena ¶ Ita ergo videtis manifeste q persone simplices non sunt repellende/ quinetiam eis est bene scribendum de vita ista contemplatiua ¶ Vidimus etiam et vidimus per experientiam in sanctis heremitis et in aliquib⁹ feminis q pl⁹ profecerunt in dei amoze per istam vitam contemplatiuam. q̃ fecerunt vel faciũt plures magni clerici. Ratio. quia ista vita melius acquiritur per bonam simplicem humilitatem q̃ per litteraturam magnã. ¶ Sicut dicit Salomon de dei sapientia q ipsa graditur cum simplicibus et cum eis est sermocinatio eius. Ideo precipitur alibi. ¶ Querite deum in simplicitate cordis. quia ipe simplicissimus et reperitur per simplicitatem

¶ Capitulum quartũ. De duobus modis contemplationis. Uno in scientia. alio in affectu.

Sed pro pleniore satisfactone in ista materia/ considero q vita contemplatiua habet in se gradus et partes quarum vna est subtilioz alia. ¶ Et est vna talis que inquirit per rationes fundatas in vera fide dei naturam et ipsius essentiam et eius opera. ¶ Et valet ista cõtemplatio ad reperiendum nouas veritates vel ad declarandum et docendum. aut etiam ad defendendum contra errozes et falsitates hereticozum et infidelium. ¶ Et de tali materia non intendo loq̃ ad presens. pertinet em̃ solummõ ad bonos theologos. bene in sacra scriptura instructos. nõ autem ad simplices. nisi esset per inspirationem & miraculose ipsis data. sicut accidit in apostolis qui erant valde simplices et sine litteratura et pluribus alijs. ¶ Una alia pars contemplationis est que principaliter tendit ad dei amoz et ad sapiendum suam bonitatem sine magna inquisitione clarioris cognitiouis quã est talis de vera fide que data est eis aut certe inspirata. ¶ Et ad hanc contemplationem possunt pertingere simplices persone. in dimittẽdo curas mundiales. ¶ Et incustodiendo coz suum pure & munde. ¶ Et de tali loquor in presenti. ¶ Et credo q ista sit sapientia & contemplatio quã principaliter beatus Dionisius in libris suis de mistica thologia edocuit. et est sapientia excellentioz & altioz quã possumus habere in hoc mundo. que fuit ei reuelata per beatuz Paulũ apostolum. cuius ipse extiterat discipulus.

¶ Capitulum quintum. ¶ Magna differẽtia est inter sapientiam et scientiam fm doctozes.

Magnam differentiam assignant doctozes sancti/ inter scientiam et sapientiam et principaliter beatus Bernardus. Quia scientia pertinet ad intellectum et conuenit isti soli. sed sapiẽtia ad effectum. ¶ Et ideo fm nomen suum sapientia valz tantũ sicut sapozosa scientia. qui sapor respicit affectionem desiderium appetitũ & voluntatem persone istius cui inest. ¶ Et ideo potest in aliquo magna scientia vel cognitio esse/ in quo erit modica vel nulla sapientia. Ratio. quia non habet sapozem vel affectionem ad illud quod ipse scit ¶ Et declaratur per exemplum grossum. Potest enim aliquis cognoscere mellis naturam. quia audiuit aliquando de tali narrare siue loqui. vel etiam quia legit in libris de natura mellis. sine hoc q quãdoq̃ mel lis dulcedinem gustauerit Item medici cognoscunt naturam infirmitatum. et sepe melius q̃ ipse infirmus seu patiens. Sed quantũ ad sensus doloris/ clarum est ipsos infirmos plus scire infirmitates. non per rationem sed per experientiam. Sic suo modo potest aliquis habere maximam scientiam vel cognitionem alicuius persone sine magna affectione amoris vel odij complacentie vel displicentie ad talem psonaz Et aliqua parte potest aliquis capere magnaz affectionem vel complacentiam alicuius/ sine magna eius cognitione. ¶ Videtis ergo q fm hoc possumus concipere et intelligere/ posse esse magnã sapientiam in aliquo. sine magna vel clara cognitione. et claram et magnam scientiam/ sine multa vel magẽ sapiẽtiam seu cognitionẽ. Nullus debet appellari sapiens nisi bonus existat.

¶ Capitulum sextum. ¶ Nullus vsuz logice et philosophi habere scientiaz vel sapientiam qui sunt instructi in prima parte cõtemplationis/ de qua locutus sum. Sed in tali contemplatione videntur posuisse philosophi felicitatem vel beatitudinem humanam. Sed hoc dicere est minus rectum et est abusus loq̃di nisi talis clerici habeant cum cognitione coz rum/ ardentem affectionem per dilectionem ad deum. & ad hoc quod facit eius amoz. Et fine tali dilectione et charitate/ non potest esse posita ipsa felicitas in contemplatione. nec fuit vn q̃ intentio Aristotelis alia. sicut ego teneo. Et qui aliter fecerunt/ sunt ab ipso apostolo reprehensi dicente. q illi qui dicebant se sapientes/ hoc est habere sapientiam/ facti fuerunt stulti.

Et causam assignat. qz cū cognouissent deū non sic deū ipm glorificauerūt. nec sic deū amauerūt/ nec grates ei reddiderūt sed euanuerūt ꝛc. Sic ergo possum⁹ videre quos veracit loquēdo dicere debeamus scientes vel habere sapiam ꝛ q̄s nō q̄tū cunq; litterati extiterint.

¶ Capitulū. vij. Quō simplices ꝛ idiote possūt ad sapiam ptingere p exemplū a simili.

Cognitio vel scientia q̄ habet ō deo p verā et solā fidē/sufficit ad pueniēduz ad talē sapiam sicut dictū est p amorē dei/et fuitiū et eius honorē. Et videt mihi q̄ sicut dicit Aris. q̄ simplices possunt habere felicitatē credendo hec que phī testificant de deo et angelis ꝛ ponere fm hoc cogitationem suā affectionē q̄ ꝑ. Per hoc concludo q̄ ꝑiant simplices/habētes fidē firmā de dei boni tate ꝛ fm hoc ardenter amant/verius hñt sapiē tiam ꝛ potius dñt dici sapientes q̄ q̄cunq; alij literati/existentes sine amore ꝛ sine affectōe ad deum ꝛ sanctos ei⁹ ꝛ etiā plus placēt deo tales magis q̄ alij. Et qō plus est tales litterati sine affectione/deo displicibiles sunt. existentes sicut sal corruptū ꝛ sapientes infatuati. Et patet hō p exē plū grossum. Si pater vnus habeat filios duos/ quoz⁹ vn⁹ nihil scit de secretis sui patris sed solū q̄ sit patē suus ꝛ q̄ totū suū eē ab eo habeat. ꝛ q̄ debeat eū amare ex toto corde et ei fuire ꝛ eū honorare ꝛ sic facit ō tota sua affectiōe. Alē aūt filius multū sciat de secretis patris sui p reuelatiōnē a patre sibi factā ꝛ de talib⁹ scit loq̄ magnanimiter ꝛ tñ nō habebit aliquā vt̄ q̄si nullā affectionem dulcē ꝛ amorosam/ad patrem suuz neq; ad obsequiū eius. Istis stātib⁹. peto q̄s illoz filioz a dicto patre plus amabit ꝛ pl⁹ honorabit ꝛ magis remunerabit? Nō em̄ dubiū q̄n p̄m⁹. Et isu per a pre suo ppt talē affectionē ad ipm habitaz instruet ampli⁹: de secret⁹ patris sui ꝛ de tota ei⁹ hereditate. Scōs aūt ꝺdēnabit ꝓpt suā ingratitudinē ꝛ malicia. ꝛ ppter abusum cognitionis sue quoz⁹ sui patris sibi reuelatoz⁹ ab eodem.

¶ Capitulū. vij. Que sint opa p que deus pfectius cognoscitur.

Care ia oñdi (sicut mihi vidz) nō frustra ꝛ imptinent esse loquēdū simplicib⁹ de vita ꝓēplatiua/ p introductō ꝑ scās dulcesq; affectōes. sic p spem bonā. timore offense diuine p pctm̄. ꝛ sic ō affectiōib⁹ alijs ꝑ. Et q̄tū ad h̄ cognitio vel scia litteraz⁹ seu litteratura/nō req̄rit vltra plenā grossamq; fidē seu credulitatē. quā tales simplices tenēt ō deo ꝛ ō sua potētia sapia ꝛ bonitate. ō suis mādatis ꝛ misteriis generalib⁹. de nostra redēptione. de paradiso/ac de inferno. Et nō est exile. posse adq̄rere sapiam hmōi de q̄ dixi. Testat em̄ Guilhel. doctor eximius q̄ inter oia dei opa. nullū plus notificat ꝛ agnoscere facit deū suāq; bōitatē/ q̄ ista delectatio q̄ cū spūali placentia recipit in anima cū ipe de⁹ eā secrete visitat/ postq̄ se pfunde|humiliauerit/añ ei⁹ maiestatē. Et si ita est. imo q̄a ita est. patet q̄ simplex ꝛ illiterata pson̄a melius cognoscit deū/amando eū et in aia sua e⁹ opera recolendo sicut dictū est/ q̄ facere pōt q̄tumcunq; litteratus ꝛ pḥs p opa exteriora ꝛ p rationes naturalit acceptas. Ꝟū dñs noster ihs xp̄s pri suo gratias agit/ qz abscondit hec alta mysteria a sapientibus ꝛ prudentibus hui⁹ mūdi. ꝛ reuelauit ea puulis. Exempla etiā supza posita de infirmitatib⁹ ꝛ mellis natura h̄ declarāt manifeste

¶ Capitulum. ix. Continuo seu epilogus dictorum sub breuitate.

Post q̄ rūdi ꝛ rōnez assignaui. quā ob causam mō gallice cōscribere simplicibus pson̄is. s. vobis sozoribus meis ꝛ dilectis p genealogiā carnalē et si ō do placz pl⁹ p spiritualē affinitatē. Nūc intēdo descēdere ad psequēdū qō ꝓcepi. demonstrādo vobis aliq̄liter et modo grosso iter vite contemplatiue illius que ad vos pertinere potest. que perducere vos poterit sufficienter ad veram sapientiaz ꝛ vestra salutem. Quia (vt Augustinus testatur) plures simplices absq; scientia operati sunt salutem eorum habendo fidem spem et charitatem. alij autem cum sua sapientia: dimersi sunt in pfunduz inferni. Dimittamus igitur tales sapiētes se dānare sicut dicit Bernar. et nos tota simplicitate queramus salutari.

¶ Capitulum. x. Amor dei pncipium est vite contemplatiue et finis.

Radix et initiū vite contemplatiue debet esse dei dilectio. hoc est. q̄ ei⁹ amore dimittatur vita mundana/omnesq; cure eterne et occupationes. se totum tradendo ipsi deo. Secus aūt faciens/seipsū decipit. et sepe non peruenit ad finem laudabilem/ nisi se emendauerit. sicut sunt qui se tradunt religioni vel studio/extra mundū. non pro dei amore. sed propter pigriciam. ꝛ ficte mundi laborem subterfugientes. vel propter habere vnde viuere/aut propter vanitatem et superbiam cupiētes reputari magni clerici aut deuote persone. vt̄ etiam propter curiositatem scilicet solum propt̄ scire quemadmodum plures fecerunt philosophi.

Finis etiam vite contemplatiue debet esse amor dei. hoc est q̄ pro eius dilectione et amore/ nitatur de bono in melius proficere. et q̄ velit se abstrahere ab omni alio opere et occupatione. Et qō dico q̄ debeat se abstrahē ex toto ab alijs occupatōib⁹. h̄ intelligo ō terrenis pncipal'r et ō tali q̄ notabilit impediret suam contemplationē

Scio enī q modica ⁊ tpata occupatio aliqñ necessaria est et valde ꝓficua/ad vitā ꝓtemplatiuā ad pigritiā aut etiā malā tristiciā depellēdā ꝓxime dicta aplūs affirmat inq̄ens. ꝓplenitudo.i. finis legis.s. diuine est charitas siue dilectio. Et ideo in lege dei q̄ dicta est sapia vel theologia/iste excellētior appellari dz mgr. q̄ plus amat deū. Iste etiā hz vitā pfectiorē statū q̄ nobiliorē. q̄ meliꝰ diligit et plus. Et qr vita ꝓtemplatiua ꝓuenientior est de se ad bene amandū deū. sicut schola vel studium vbi melius ista ars. s. dilectionis acquirit. ideo vita ista plus laudat et approbat in sacra scriptura. ⁊ a sanctis doctoribus ⁊ ꝑncipaliter p vez deū amoris ihm xpm. q̄ istā dedit sēntiā q̄ maria meliorē ptem elegerit. Et que est ista ps? Certe q̄ illa sedebat ad pedes Jhu ⁊ audiebat verba illius. ⁊ audiendo de suo amore inflammabat. Verū est tñ q̄ aliquis pōt interdum in vita sua actiua plus deū amare q̄ aliꝰ facit in vita sua ꝓtemplatiua. ⁊ talis est magis pfectus/q̄uis sit in statu minus pfecto q̄ ꝓtemplatiua. Et etiaz talis vita actiua pfectior erit vt ꝺ q̄uis de se sit in statu minus pfecto q̄ ꝓtēplatio. Ex quo vlterius pz illos decipi putantes vite cōtemplatiue finē esse solū scire vel acquirere nouas veritates/imo potiꝰ finis principalis eiꝰ est deū diligere ⁊ degustare q̄ bonꝰ ⁊ suauis sit ipse. Quāuis iste sapor seu gustus vel attactus aut spirituale illud sentimentū/pōt dici forte vnꝰ modus cognoscendi qr amor ipe cognitio est fic Aug⁹. testat. Que cognitio talis est ⁊ ita secreta q̄ a nemine nisi eā habente pcipit. qr p ꝝba aut doctrinā explicari et demonstrari nō pōt alteri. quemadmodū dici solet de infirmitate validaq̄ dolorem huiꝰ infirmitatis nullus tam bene sentit sicut qui ista premit.

Capitulū. xj. Quod amor mundanus seu mūdi primo est remouendus.

Quiens inchoare ⁊ scire artē bñ amādi deū p vitam cōtemplatiuā. primo et principaliter toto conamine laborare debet ad remouendū amorē fatuuz et cōtrariū. quē appello vocabulo generali amorem mundanū. Amor enī mundanus iste ēvt glutinū quodda alas anime spiritales impediēs ne se in altū poterit subleuare. Est etiā sic calx seu cementū tenax forte pedes anime retinēs. ne libere valeat ptransire. Rursus compat iste amor cathene sibi tenens ⁊ alligans animaz ipsi corpi/vt ab eo nō se poterit elongare. in similitudine vnius vsi vel simie/ꝓtinue se vertētis ⁊ girātis seu circūeuntis columnā aut pilare cui alligata est. vltra transire nō potentis. Item est sicut truncus quidā alligatus simie. p quē inimicus. animā ipam affixā tenet sp. ꝓhibēs fugā eiꝰ longiorē. q̄tinus ex citius aliqñ fugientē reapprehēdat. Similat insup cōpedib⁹ q̄bus aues rapaces alligare pedibus deferunt. Et sic pariformiter de plurib⁹ figuris quib⁹ cōpat. Iste amor est regina illa pessima. q̄ ꝓstituit et fundauit babylon ciuitatē cōfusionis ⁊ inimici infernalis in creatura humana. Fecit enī amare semetipm vsq̄ ad contemptū ⁊ nihilipensiōem dei oipotētis. Est itē terra mala sterilis ⁊ maledicta nō producens fructū q̄tulūcunq̄ bonū. Est et cadauer ꝓhibens cozuū reuerti in arcā hoc est animā in hospiciū celestis paradisi. Postremo gerit typum fatue mulieris intantū garrientis ⁊ vulātis ⁊ tā horribilē strepitū excitantī p suas fantasias quas inducit in domū ipius aie sine cessatione/q̄ ipa paia cogitur exire ꝑpriū domicilium ⁊ spūssanctus qui esse deberet verus hospes nō pōt inibi habitare/sed inde abscedit.

Capitulū. xij. Qualis sit pena dimittēdi amorem mundi.

Et quo amor mundi seu mūdanꝰ talis est sicut ꝓdiximus. ⁊ q̄ amor bonꝰ ille luc puenire nō valet vbi iste habitat. Oportet se ergo ide expedire ⁊ remouere ⁊ ipm totaliter rūpere/eiusq̄ ciuitatē ꝓfunde. atq̄ ab hospitio suo expellere. Sed heu ꝺ facere est multo difficiliꝰ q̄ plures credūt. Et q̄lis pena sit/isti meliꝰ pcipiunt/qui seipos a tali strictura ⁊ capta sit cōpedibus/nō pcipit. ⁊ cū sup sidet glutino. nō sentit se annexā quousq̄ recedere voluerit ⁊ inde volare. Sic et in ꝓpositō ꝺ accidit plāctꝰ ⁊ tristicia/istis q̄ nouit ad dei amorē cōuertunt. Sentiūt enī ipi dolorē ⁊ penā/mlt⁹ toplus q̄ antea. Hoc etiā facit dyabolꝰ/ qr inimicus salutis tūc tales magis nitit retrahere/quēad modū catꝰ solet muri facere. cū nimis ab ipo se voluerit elōgare. Aut ec sic iudex aliq̄s captiuis suis a captiuitate sua fugitiuis. Tūc enī clientes suos mittit ad reducēdū tales/antea aūt nō mittebat eos ad requirēdos. iō sic necessariū ē/q̄ verus deꝰ amor saluator nr ihs xps attrahat ad se aiaz illā quā ē voluerit suā amicā ⁊ spōsaz. istruendo eā i arte ꝺe dilectiōis ⁊ boni amoris. Attractionē āt istā facit ipe/ varijs modis. Uno q̄ inspiratiōnē ⁊ secretas monitiōes cordis interiꝰ. sine alio medio. Aliqñ p mediū angeli. Sepe āt mediātib⁹ aliis hoib⁹ tradētib⁹ doctrinas ⁊ bonas instructōes. Interdū p magna bñficia ⁊ dona diuersa. Nūq̄ etiā p adūsitatē ⁊ tribulatōz. siue sit ab ex. ifirmitate. pauptate. aut aliis guerris. siue ab intra tēptatiōib⁹ varijs. Caplm. xiij.

Quō aliq̄s amorē mūdi possit deserere p exēplū sancta aia i cantic. sentiēs in se guitatē ⁊ durū iugū seu q̄ue onꝰ terreni amoris. cui piens appropinq̄re deo spōso suo ⁊ amico. deplcat in hec ꝝba. Trahe me pꝰ te. curremꝰ simꝫ in odore vnguētoz tuoz. i. tue dulcedinis.

Et pari mõ deus omnipotẽs facit suis famulis. Ipe em̃ eis immittit quãdã dulcedinẽ. aut odo rẽ. aut sapozẽ internũ/ vel gaudiũ q̃ddã sobziuz vnã claritatẽ/pacẽ/dilatationẽ mentis/gustum aut etiã sonũ sine sono. Et breuit̃ loquẽdo/est q̃dam attractus ꝛ opatio ꝛ quoddã motiuum. qõ fari nõ põt nec verbo explicari/sed sentit̃ bene.

¶ Et tũc ipa aia deuota expedit se de ligamine/ ꝛ nexu hmõi amoris mundani. nec est tũc aliq̃d hm̃ mũdi qõ eã retardare poterit. nõ diuitie. non carnales delicie. nec cibi aut pot9 delectatio. nec ludus nec iocus aliq̃s Inde mũdani hoies plenj amoze fatuo. multũ miranꝫ ꝛ totũ in derisum ꝛ subsannationẽ ꝙuertũt. ꝛ fatua putãt oia fctã esse iudicant. Sed in rei veritate ipi ignorant quõ sit aie tali. ꝛ q̃d intra se sentiat. ¶ Sic mus manifeste q̃ si inter centũ canes habenꝫ q̃t uoz venatici: qui sentiũt ceruũ quẽ ipi nõ videbãt nec etiã alij canes. statim isti quattuoz venatici canes sentientes odozẽ cerui post ipum currẽt/eius vestigia insequentes. nec ipos reseruarẽt nec trahere poterit impedimentũ aliquod obstãs. nec sepes. nec rubus. nec riu9. nõ lapis. nec etiã cibus in itinere obiectus Alij aũt canes non percipientes cerui odozẽ/ p vestigia eius aut q̃ nõ sunt venatici sed ignobiles ꝛ crassi/cozrodentes forte cadauer aliquod/tales nõ insequũt̃ ceruuz nisi forte ad modicũ spacij. ꝛ hoc ido qz alios videnꝫ currentes quattuoz. ideo currũt ꝛ ipi. Sed citius cessabũt. tanꝫ essent stupefacti de alijs q̃t uoz quare se inuanũ currẽdo vexarẽt. nõ ei sentiunt qõ isti/ipi autẽ continue ad cadauera corrodenda sunt intenti. ¶ Comparetis nũc habẽ tes bonũ dei odozem de bonitate. de gloria celi/ istis quattuoz canibus venaticis. Alios autem mundanos nihil de dei bonitate et gloria celesti ꝛ ceteris sentientes alijs.

¶ Capitulũ. xiij. Legere vel audire sanctozum vitas/multum prodest ad contemplationem.

Sed etiam amozẽ istũ mundanum/depellunt ꝛ remouere habent ab homie sacra scriptura ꝛ sanctoꝝ exempla. lecta deuote ꝛ audita et sedule recogita ta. De quo tradere exempla/ nõ est necessarium sunt em̃ sine numero/quotidieq̃ experimur in p sonis se tradentib9 ad vitã meliozẽ/ salutẽq̃ suã diligenꝫ pẽsantib9 ¶ Accidit sepe q̃ tristis frigidus aut certe tẽptationib9 vexat9 aliq̃s/accedit ad pmonẽ. aut ad alicui9 libri lectionez. ꝛ subito nec trãsibit hoza q̃ inẽ ꝙba q̃ inibi audiet leget/ aut respiciet/ipe ꝙsequeꝫ leticiã quãdã ꝛ sctm cazozẽ ꝛa suis temptationibus liberatũ se sentiet. ¶ Et cognosco q̃ repiens se induratũ cozde ad habendã deuotionẽ si aplicauerit alicui salubri doctrina aut vite alicui9 scti vel sctẽ/satis facilr sentiet internã dulcedinẽ: et citi9 q̃ si niteret ad istã hñdã sine medio tali. s. q̃ simplr se daret ad cogitãdũ ỗ dei bonitate. Nec mirꝫ m q̃ b. Gre. ỗ hõ adducit exẽplũ. Expientia docet/qz solis rotã ꝛ ei9 pfectã claritatẽ intueri nõ possum9/ ꝙ ipsum videm9 in mõtib9 in q̃bus resplẽdet. siki mõ pcipimus dei claritatẽ ꝛ eius dignitatẽ i sctis suis vbi mirabilis relucet. ¶ Valẽt etiã ꝛ opank ad obtinendã deuotionẽ istã/sctoꝝ merita q̃ꝝ dicta recitank ꝛ deuote recipiũt̃. cũ q̃bus tali mõ quodammodo loq̃mur. eoꝝ scpta plegẽtes ¶ Dic ergo patet q̃ pficuũ sit sanctoꝝ dicta ꝛ ꝙba legere attẽte vel audire. ¶ Posito et̃ q̃ ex tali lectione nihil retineaꝫ nisi p tali hoza. Nõ em̃ frustra ꝛ incõgrue dñs nr̃ ꝙba sua cibũ apellauit aie. Und nõ est mirandũ fame spirituali deperire tales q̃ se a studio sacre scripture elongant. existẽtes macri et in deuotione sua sicci.

¶ Capitulum. xv. De angelozum suffragijs Et de generibus aliquoꝝ hominũ ꝓspera ꝛ aduersa habentium.

Consequẽter nisi nobis sanctoꝝ angeloꝝ adesset frequẽs auxiliũ q̃s sufficeret euincere aut euadere fraudes laq̃osq̃ inimici? Certe null9. Idcirco angelo nobis i custodẽ deputato/ honozẽ magnuz ac reuerentiã sp impendere debem9. Iz etiã in locis simus positi secretis ꝛ priuatis. nihil inhonestẽ ꝓpetrãtes quo eius pñtiã offendere possem9

¶ Sunt hoies quidã nature tã laudabilis pleni gratitudine ꝛ recognitione acceptoꝝ a deo q̃ in ꝓsperis eidẽ fidelit̃ famulank ꝛ melius q̃ i aduersitatibus. ꝛ tales ipe nutrit sepius in ꝓsperitatibus. habẽtq̃ paradisum in hoc mũdo ꝛ in futuro. Ratio. quia ex toto cozde ꝛ pfecto. nõ cessant laudare deũ ꝛ gratias agere de collatis bñficijs. Et ipis videt̃ ꝛ in veritate sic est/ q̃ quantulumcunq̃ donũ Iz modicũ ꝛ exiguũ ab eo acceptũ. sit charissime et valde gratant̃ accipienduz nõ ꝓpter donũ sed ꝓpter euz a quo venit. s. tale donũ. Recte sicut filius bon9 in terra aliena positus multũ gaudet cũ recipit qualecunq̃ iocale a suo patre transmissum ꝛ care tenet. Et si a casu accidit/ deũ remouere beneficia sua a talibus de quibus locutus sum. statim ꝓmittens eis aduenire aduersitates. ipi similiter hoc gratanter accipiunt tanꝫ a deo veniens. ꝛ isto modo/sicut i ꝓsperis ꝛ sic de cozde dulci omni tempoze deuz benedicunt et laudant. De quoruz numero fuit beatus Job m suã histoziã et plures alij. Sed ꝛ sunt alij alterius animi et conditionis/plus indurati ꝛ quodãmodo nature asinine. qui stimulari volunt/et tales melius accelerant ad deum/ per tribulationes ꝛ aduersitates. quos ad se trahit deus omnipotens sicut mater puerum separatum ab ea. Ordinat enim per aliquos vt leda tur puer/ ꝛ sic clamans matrem ad eã reuertitur

et lachrimans. Quem in vlnas suas suscipit ad hortans ne se decetero ab ea elonget. adijciēs q̄ alibi nō nisi mala sustinebit. Et in veritate loq̄n do nimis pauci reperiuntur/qui sic viuaciter ⁊ fū ditus ex toto corde certissime recurrunt ad deuz ⁊ ad ei⁹ auxiliū in vera et bona humilitate. quē admoduz in aduersitate faciūt cū se senserint de solatos. nescientes vbi habere recursum nisi ad deū. et hoc specialiter q̄n nō sentiunt dolorē illa hora. qui sit omnino impedimētū intellectus. q̄n possint ꝓuerti ad cogitandū deum ⁊ seipsos. Et ideo ꝓuenienter respōdit quidā sanct⁹ vni diuti grauato infirmitate/ipm deꝑcanti quatin⁹ de um/p ipō exoraret sanitatē impetrando. Q̄n inquit iste sanctus deuotionē habetis ampliorez ⁊ melior est/. an in infirmitate an extra? cui rñdēti. q̄ in infirmitate dicit sanctus. Et ego oro deum vt vos in tali statu ꝓseruet in quo melior est/. Et licet aliq̄s optet tribulationē trāsire ⁊ cessare ab eo ꝓpter dolorē quē sentit ad pñs sicut dic̄ ap̄s ipa tñ generat et aportat fructū valde placabilē Videmus in pueris scholaribus qualē ꝓfectuz reportant p suas vapulationes ⁊ correctōes. q̄uis adora eis hoc sit duz. Et breuiter loquendo nō est/aliquid q̄ sic viuaciter eradicat amorē istū mundanū a terra anime. quēadmodū tribulatio bene et pacienter recepta ⁊ tpata existens Et qō pl⁹ est/ab isto amore ꝓfecte nō pōt q̄s sequestrari sine tribulatione ab extra adueniente/vel acceptā p voluntariā pniam ⁊ carnalitatis mortificationem nisi miraculose aliter factum fuerit ⁊ per dei donū speciale.

Capitulum. xvj. Incipit de scala ꝓtemplationis dei cui⁹ tres sunt gradus. ſ. humilis pnia locus secretus ⁊ silentiū. Fortis pseuerantia sicut beatus Bern̄. sup cantica tractat.

Ad ptingendū ad fructū vite ꝓtemplatiue ⁊ eius altitudinē. necesse est scalavti ⁊ sic ascendere. principaliter tres in se gradus continente. quos noiare possum⁹ penitentiam humilē. locū secretum ⁊ silentiū. ⁊ fortem pseuerantiā. Inter istos autē gradus tres principales. plures sunt medij ꝑ minus principales. p quos fit ascensus ꝺ alto in altum. et de virtute in virtutē/quousq̄ ꝓuenit ad summitatē arboris seu montē cōtemplationis.

Humilis aūt penitentia hec incipit. locus q̄etus ⁊ secretus cū silentio mediat. fortis pseuerātia finit terminatq̄. Sed anteq̄ ad horum trium prosecutionē descendam. p mee imaginationis/melioris intellectu comprehensione/aliqui/bus vtar naturalibus ⁊ intelligibilibus similitudinibus. ad oñendū q̄d nos optet facere pri⁹ q̄ ad dei amorē pfecte veniam⁹. Nō em̄ sine medio de imꝑfecto ad perfectū trāsire valem⁹/nec subito quis repente fit summ⁹ et in vtutibus pfectus. Facrit ipa/in silitudine opatiōis naturaꝝ q̄ ꝓcedit ab imꝑfecto ad pfectū. Ignis em̄ vt videm⁹ p fumū icipit. post hoc est flāma cū fumo. deinde ignis purus ⁊ clarus ⁊ lucid⁹ in carbone Silr granū in terra seminatū ꝑmo putrescit secū do germinat. postea se leuat extra terraz crescit q̄ vsq̄ ad maturitatē. Et planta transplantāda in terra sterili existēs/primo eradicabit. secūdo replantabit ⁊ erit tā q̄ mortua. postea viridescit et in altū succrescit. Quo mō est videre i alijs ꝓturalibus p totū. Similr formit volens viuere in vita cōtēplatiua/in suo initio nō pōt hre pfectionē. q̄n potius optet eū prius emittere fumū displicentie de vita sua ꝓterita ⁊ eū flere amare et sciꝑm turbare sine magna ꝓsolatōe. postea vero niet flamma amor/ cū fumo tali. postremo amor purus sine fumo. In statu primo mortificabitur vita carnalis ꝓterita. in scōo germinabit altius extra terrā. in tertio fruct⁹ erit pfectus. Sili mō in silitudine plante eradicabit talis de terra mala ⁊ sterili vite mūdane. qō fiet cū pena mag̃ ꝺla boze. postea replantabit vbi adhuc leuiter susti nebit grauitates. vltimate vo erit radicata forti ter ⁊ pfecta. asseretq̄ fructū multū. Tres status istos ꝓuenient quidā assignauit dicens q̄ in primo alios languet amore. in scōo nutrit. in tertio aūt viuit amore. sic patebit manifesti⁹ i seq̄ntib⁹

Capm. xvij. Quō debet incipi a labore vite actiue vita cōtemplatiua.

Primus grad⁹ ꝓtinēs ad statū incipiē p tiū ⁊ imꝑfectoꝝ ⁊ humilis ꝓfessio. penitētia mediante q̄ q̄s in se amorē mū danū cū desideriis prauis/ mortificat sil⁹ ⁊ motus illicitos ⁊ ꝓsuetudines malas. h carnē castigat ⁊ domat ne rebellet aie. sz ei sit subiecta. qō facit p ieiniū. vigilias ⁊ abstinētiā. afflictiones. lacrimas. gemit⁹ ⁊ inspiria creba. ac etiam p corpalez exercitationē seu laborē sm statū suū. Qui em̄ añ pniam talē aut sine labore huiusmodi repēte vellet vti pfecta vita ꝓtēplatiua h seduceret. ⁊ cōparet volenti vno saltu. montē altū ꝓscendē. Ideo dic̄ be. Greg. alijq̄ scti. q̄ vita actiua q̄ sita est i laborib⁹ ⁊ afflictōib⁹ corpali bus dz assumian ꝓtemplatiuā tanq̄ aptās viaz p illa. Be q̄ habem⁹ figurā in Jacob q̄ fuit p rachel repñtante vitā ꝓtēplatiuā. pri⁹ ñ ei supponebat lya ei⁹ sororē p quā vita actiua designatur Ex q̄ trahit q̄ iuuenes pleni adhuc carnalib⁹ tēptatiōib⁹ ⁊ vitijs ⁊ etiā magni pctōres. q̄ milti tpis vite sue/male viuēdo deduxert. nō pñt nec dñt subito se tradere ex toto ad pfectionē ꝓtemplatiōis. Quare? Propterea. cū em̄ crederēt cogitare ꝺ ꝺo ⁊ puras hres oīones i secreto ⁊ ociti⁹ ipi tūc cogitarēt ⁊ abundanti⁹ ad malas suas inclinatōes/ ⁊ peiores efficerēt. Et seneca in hac intētione dissuadet ne q̄s sol⁹ longo tpe demoret. Et oēs scti ⁊ phi ꝓpter causaz hāc ociosi atē repḥēdūt. Nihilomin⁹ ipsemet seneca et ce

ceri sancti/laudāt solitudinē ⁊ ociositatē ad libe-
rius deo seruiendū. sicut fecerūt sancti heremite
et alij plures religiosi boni. Sed diuersitas ista
ꝑm diuersitatē ꝓsonaꝝ est attendenda est moresq;
varios eorum quemadmodum in gradu secūdo
declarabo.

¶ Capituluꝫ. xviij. Gratia singularis aliquib⁹
collata/ab omnibus nō est imittanda

Quibusdā ex gratia dī speciali collatū
fuit. vt in iuuētute sua/ solicitudini et
solitarie habitationi seipos traderēt.
quēadmodū sanctus benedictus legi
fecisse. Ipe tñ in regula sua/ ꝑ se illud nō con
fuit. sicut etiā faciūt alij heremite et doctores. ꝑ
suadentes ne ḋs illud audeat attēptare ⁊ aggre
di. qꝫ gratia vna singularis alicui donata/ nō est
omnino trahenda ad consequentiam seu nō om
nibus imittanda. ¶ Et qui quādoqꝫ opositum
aut sunt facere. s. querere solitudinē ⁊ ociositatē
sine p̄cedente labore ⁊ p̄uia bona instructione
ac ꝓsuetudine cōuersationis inter societatē/ mi-
serabiliter sunt defraudati. Ratio. volare em̄ ni
si sunt anteqꝫ essent alati. ⁊ ꝓgredi bellū cū inimi
co immanissimo/ p̄iusqꝫ alios minores debellas
sent aduersarios. s. mundū ⁊ carnem. Et ideo
nō magnā habeo fiduciā in quosdam nostri tem
poris heremitas se dicentes magnū afferre ꝓfe-
cū sibiipis. Nō ⁊ sentiendū puto de feminis in
reclusorijs positis. ¶ Scitis vos ipe sorores mee
dilecte/ quā necessitatē sustinuistis vsqꝫ huc esse
in labore magno (et forte adhuc ex vobis alique
talī indiget) anteqꝫ potuissetis vos tenere i secre
to ⁊ solitarias. ⁊ vos tradere omnino ad cogitā
dū de deo. in similitudine heremitaꝝ ⁊ reclusaꝝ
Habemus em̄ et reclusoriū nō solū in nemori
bus locisqꝫ desertis positū. sed vbicūqꝫ p̄nt habe-
ri vel exerceri ad declinandū mundū seu euitan-
dū eoꝝ tumultū cū omnibus suis occupationib⁹
⁊ solicitudinibus. Propter ista igit videt in
religionibus bñ ordinatis et institutis nouitios
gnum habere fuitiū in laboribus ⁊ vigilijs. ieiu
nijs ⁊ clamoribus ⁊ cantibus. ad remouendum
ꝑ ista/ cogitatiōes. quas ad alia solitarij existen-
tes possent habere. Sed tamē aliqui bene exper
ti in talibus penitentijs. ⁊ scientes tēptationes/
cogitationes ꝓuas carnales deuincere. habēt
de spacio ampliori essendi in solitudie ⁊ absqꝫ la
bore. ¶ Unde accidit aliquos talis existere com
plexionis tā fortis et dure nature ad vincendum
domandūqꝫ cū labore temptationes suas/ qꝫ in-
habiles sunt ad ꝑfectionē cōtemplationis. ꝑ op
tet eos ꝓtinue occupari laboribus vite actiue. et
reperiūtur tales multi tā clerici qꝫ laici quos co-
gnoui. Sicut e regione seu a ꝓtrario est inuenire
quosdā quibus vita ipa actiua est graue onus ⁊
mirabiliter ꝑ eā impediūt. Etiā accidit qꝫ aliqs
sit talis ⁊ tam bene in sua naturali ꝓplexione or-
dinatus vel etiā ex gratia dei speciali qꝫ plꝰ vna
die ꝑficiet se tradēs ꝓuenienē ex toto cōtempla-
tioni. qꝫ faciet alius in toto anno. Nihilominus
nō intendo: qꝫ ḋs taliter se applicet vni vite. qꝫ se
nō debeat aliquādo occupare in alia/ vel plꝰ vel
minꝰ ꝑm tps ⁊ ꝑm hoc qꝫ ei ꝓdesse poterit. Non
em̄ debet se ita dare ad vitā actiuā q̄n interdum
cogitare habebit ad deū suamqꝫ ꝓscientiā emen
dandā/ ad confitendū ⁊ ad pniam agendam. Et
ex pte altera nō sit ita deditus ꝓtemplatōi/ quin
aliquādo etiā ei opus sit aliquid laborare. Et iō
semꝫ in eadē ꝓsona Martha est necessaria cum
Maria et maria cū martha vꝫ plus vel minꝰ vt
dictum est. Talis tñ vsurpabit sibi nomē vite il-
lius in cuius officijs plus ⁊ freq̄ntiꝰ occupabit.

¶ Capitulū. xix. In quo ꝓsistit ꝑfectio vite con
templatiue ꝑ similitudinē amoris mundani.

Congruuꝫ est aliqualiter declarare in
quo ꝓsistat ꝑfectio vite contemplatie
anteqꝫ ad vlteriora ꝓgrediar. Quam
quis em̄ antea dixerim amorē dei finez
esse huius vite. sic possꝫ dici (vt mihi videtur) qꝫ
ipe finis sic et esse debꝫ omniū opationū. quia ꝑ
dei amore debet fieri et ordinari q̄cq̄d facimus.
Propter ergo istā causam dicturus sum ꝓditio
nes quasdā vite cōtemplatiue. Uerū nō sufficiē-
ter nec quasi istas bene nouerim. sed de talibꝰ lo
quor sicut cecos de coloribus. recitando que san
cti in suis tradiderunt scripturis. et hoc modicū
q̄ sentire potui ꝑ longū tps ⁊ experientiam ac di
ligentiam ⁊ cum dei auxilio. reliquū cōmittēdo
potioribus ⁊ in hac materia expertioribꝰ. Et
ad facilius app̄hendendū ad qualē dei amorem
ꝑfectio vite cōtemplatiue ꝓueniat volo ostende
re ꝑ eius ꝓtrariū. s. mundanū amorē. Illum em̄
multo melius cognoscimꝰ. familiariorqꝫ nobis
existit q̄ diuinus. Respiciamus itaqꝫ quid ope
tur talis amor mundanus in homine/ ꝑfunde in
tali capto. sicuti amor argenti amor honoris vel
dignitatis aut male carnalitatis. Certū est qꝫ in
tali/ hō primo languet ꝓpter desideriū id haben
di q̄ solū amat sic fatue. Postea taliter stabilit
suam mentē/ totū cor et intellectū in isto. qꝫ nihil
aliud valet cogitare q̄ id q̄ amat. intātū qꝫ sui
obliuiscit. ꝑditqꝫ omnē pudorē. nec ē quicqꝫ ip-
sum valens retinere aut ꝓhibere. nō labor. ñ ve
ratio. nō ꝑiculū. nec mors nec amicoꝝ consilium
nec timor dei vel suoꝝ iudicioꝝ. Siue talis dor-
miat/ de amato somniat. siue vigilet. de nulla re
alia curat audire vel loqui vꝫ auscultare. taliter
qꝫ ꝑdit omnē rationem efficiturqꝫ tanq̄ fatuus/
aut ebrius vel furibundus. Nihil em̄ est qꝫ talē
hominē retardare possꝫ aut impedire a tali amo
re vel qꝫ recusaret et euitaret facere homo talis/
vt solum ad hoc ꝓtingeret ad quod ipsum amor
talis mundanus sic inflammat et vulnerat.

Obliuiscik etiã omne bonũ ꝑsentis ⁊ pariter vite future. intantũ vt si interdũ eidem a casu loqꝫ quis de paradiso. inferno/aut morte. videk sibi hoc somniũ vel vt fabula. Nec etiã/q̃uis modicum intra se retinet aut recipit spiritualẽ huiusmodi cogitationẽ. amor mundanus cito eam inde expellit qui mihi ꝑdominatur.

Capitulum. xx. Qualis sit amor dei quẽ contemplatiuus debet habere.

Ad exemplũ statim datũ/considerem⁹ pari modo q amor dei si esset talis in aliquo q faceret ipum ex toto seu omnino contemnere mundũ et eius obliuiscī sicut mundanus amor facit obliuiscī deum ⁊ q esset ita fortis ac ardẽs ficq̃ radicatus i corde eius/q nec posset nec sciret voluntarie et sua sponte seu libere/alibi cogitare. nec timeret cõtẽptum seu nõ curaret vituperia aut increpatiões ꝑsecutõnũ. nec etiã de ipa morte metuit ꝓpter istũ amorem dei. ſ. ⁊ q omnia visa et audita huius ad memoriaz duceret/et viderenk sibi tanq̃ somnium ⁊ quedã fabula ⁊ ꝑ nihilo reputarz respectu dei ⁊ glorie sue. Et breuiter iudicio mundi haberetur vt stultus et ebrius/ideo q ea tam modicũ que huius mundi sunt curaret ⁊ adhuc minus q̃ alijs de deo cura est. vel paradiso. scilz qui in amore mundi sunt absorpti quodãmodo Dũc dico q iste esset ꝑfectus dei amor ad quem tendere debet aliqs ꝑ vitã contemplatiuã Et in statu talis amoris iam dicti/aliquis diceretur mortuus ⁊ crucifixus mũdo. ꝓpter hoc q nihil sit eũ retinere valens: et viueret deo. esset q̃ huius seculi vanitatibus dormiens ⁊ eternis bonis inuigilans haberet q̃ sensus suos oẽs sui corporis tanq̃ clausos dormiẽtes et obstructos ad oẽ quod fit ꝑ homines hui⁹ mundi. sed aptos gaudijs sanctoꝝ ⁊ sanctaꝝ Et hoc est q doctores sancti dicunt figuratum vt cũ moyses deo loqui voluisset nubem obscurã idẽ intrauit. repsentãs volentẽ habere dei amorem introire optere nubem obscurã. que eũ obliuiscī faciat nec videre/nec ꝓcipere ad mundũ istũ ptinentia Et quo modo põt acquiri amor iste hoc intendo cõsequ ter aliquo mõ demonstrare. ꝙa hic est finis vite contemplatiue. ⁊ ꝙ illic puenerit/ iste iã ascendit ad montẽ vbi cũ discipulis suis tribus christ⁹ se transfigurauit. Ille loqꝫ deo in figura moysi qñ legem ipam recepit. Ille raptus est in spiritu vt potius supra suum spiritũ. ille habet ꝓuersatiõz suam in celis. ipe viuit amore. ipe feliciter ardet delectabiliꝫ ⁊ placide sine fumi obscuritate. Oz heu heu q̃ paucis ista gratia aduenit ⁊ ad modicum tps durat q̃diu ꝙs degit in hoc exilio.

Capitulũ. xxj. De secundo gradu ꝓtemplatõnis ⁊ duro ꝓflictu inibi existente.

Modo ad scõm ⁊ tertiũ gradus ducentes ad istã que dicta est contemplationem/accedamus. Postq̃ psona deuota in vita actiua vsitata fuerit. et corpus suuz/ ꝑ penitẽtiam humilẽ in fuitutẽ spũs redegerit/ad minus saltem in maxima ꝑte. si nõ ex toto. ac amor mũdanus eidem displicuerit. licet eam valde vexauerit. talis psona tunc erit tanq̃ languida. Non eñi vult recipe cõplacentias seu delectationes ⁊ ꝓsolationes quas habere possz ipius mundi. nihilominus tñ adhuc nõ habet spirituales placẽtias seu delectatiões quas desiderat Et ita sustinet feroces insultus sepius duros ⁊ graues cantes sibi penã mirabilez ad vincendũ. ⁊ modicum vel nihil recipit consolationis. Vbi certe est fumus obscurus. multũ offendens sine igne. Hec est eradicatio plante alibi plantãde vbi adest grandis violentia. hec est occisio mortificatõ q̃ grani seminati. hoc est dicere õ recessu vite ꝑme ac carnalis. ad pueuiendũ ad spiritualem. Heu q̃ aspa via hec est ad transeundũ ⁊ deuincendũ. quã multi incipiunt. ꝑ cito victi/ad cõsuetudines suas pristinas reuertunt Alij aut sepe cadunt. sepeq̃ seipos releuat. sepe fugiunt: ⁊ sepe reuertunt. sepe desperant puenire posse quo tendunt. ⁊ sepe spem reassumũt. Sepe dicũt sufficit nobis vt alij viuere sine hoc q ad altiora tendamus ⁊ sepe resumentes sibi cor ꝓpriam desidiam ⁊ tepiditatẽ redarguunt ⁊ ita in seipis durũ faciunt ꝓflictũ grandẽq̃ diuisionẽ. De q̃ Certe voluntatis carnalis/cõtra spiritualẽ amorẽ mũdani ꝓtra diuinũ. Sed amor dei adhuc est valde modicus ⁊ debilis. mundanis vo fortis ⁊ potẽs repugnatq̃ fortiter ne nidũ suum suũ seu hospitum qõ habuit ab infantia in homie/pdat. Et q plus molestat. ipe amor mundi/oculis cernitur corpis. ⁊ sentiꝫ dulcis esse ad retinendũ. amarus vo ad pdendũ. Amor aũt dei ꝓtra non videk et sentitur durus ad acquirẽdũ ⁊ dulcis ad diutendum Ecce certe durũ diuoztiũ seu pticio. sed in dei noie nil tam duꝝ qõ ꝓmpta ⁊ bona voluntate quis nõ posset exupare ⁊ vincere ꝑ diligentem laborem et spem bonã in futuro melius habendi. Fm spõsiones affirmationesq̃/quas tã recipit ex sacris scripturis q̃ ipsos q hoc pedagogum seu viam istã pcurrerunt expti omnino et ꝑbati in malo de hinc in bono. q̃bus merito fidem nostram firmiter tradere debemus.

Capitulum. xxij. In quali statu est contẽplatiuus in scõo gradu cõtemplationis.

Post hoc duellũ ⁊ hunc languorem/in ꝓcipis q̃s ꝙalescere meliusq̃ habere Non em tã grauiter et difficulter portat carere amore mũdano q̃ antea. q̃ adhuc nõ recipiat magnã placentiã seu consolationẽ et delectationẽ in amore diuino ad quez tendit. Habet aũt se tanq̃ inter duos status. nõ omniuo nec ex toto mortuus mundo/nec etiã totaliter viuens deo. Et ibi in statu tali/potest dici

mori amore. Nō em̄ sentit vt antea/dolores sa-
lutaris siue infirmitatis quos senserat mortificā
do vitā suā carnalē. Sed etiā adhuc nō est viui
ficata seu resuscitata/ad recipiendū ꝓsolationez
amoris spiritualis. Et in tali statu/pōt ascende
re in secō gradu scale contemplationis/ quē ap
pello locū secretū et silentiū. q̄uis em̄ antea po
terat quis locū querere secretū et solitariuz ad
exorandū deū/ t ō'sua cogitare salute. nō tamē
erat secuꝝ se illic totaliter tradere frequenti?/ p
pter causas supius assignatas. Sed hic potest
se audatius exponere ad solus manenduz et ni
ti ad acquirēdū vite cōtēplatiue pfectionē. se fi
gendo in amore diuino taliter ꝙ sui obliuiscat/
ac alioꝝ ꝙuertendo oīno et ex toto aniē sue vul
tum spiritalē ad spīritualia t auertendo eundē
a materialibus nisi quātū tales ꝓsint ad aman
dū t adiuuant ad cognoscēdū spiritalia. Et q̄ i
isto statu videat/ viuaciterq̄ sentiat hoc qō sa/
piens Ecc̄es dicit. Vanitas vanitatū et oīa va
nitas. t ꝙ nihil sit in quo se reponat nec delecta
tionē accipiat aut consolationē. nisi in vltimo t
optimo suo bono. in fine suo recto et felicitate q̄
est deus et sei illo ꝙtinuo moueat anhelet q̄ ad
deum tanq̄ languida incēdio amoris quousq̄
eum teneat. ad quē sic tendit. quemadmodū la-
pis extra locū suū ꝓpriū existens tendit sup ter
ram. que locus est ex quo grauis est. et ignis tē-
dit in altū. vtpote leue sursū q̄usq̄ ibi ꝙuenerit
¶ Capitulū. xxiij. De duobus modis silentij t
solitudinis.

Secundū statuū diuersitatē et condi/
tionū t varietatē hoim/pōt quilibet
repire locū sibi secretū. et inibi in pa-
ce quiescat et in silentio. Verūtn̄ ē ꝙ
principale secretū t silentiū haberi debet ad in/
tra in anima magis q̄ ab extra hoc est ꝙ aia ex
cludat se et habitatione sua oēm curā humanā
mūdanā. omnēq̄ cogitationē vanā vel nociuā
et quecūq̄ eā impedire p̄nt ad illuc ꝙueniendū
quo tendit. Accidit em̄ ꝙ aliq̄s sepe corpe solus
sit ab hoibus segregat?. nihilomin? tn̄ p fantasi
as cogitatiōes et melācolias patit t suffert gra-
uissimā onerosam q̄ societatē in semetipso. que
fantasinata/generat si varios tumult? et magis
collocutiones seu garzulationes corā sui intelle
ctus oculis adducentes mō vnus post reliquū
inducentes eū nūc ad coq̄nā. nūc ad foꝝ. addu-
centes ei inde delectationes immundas carna-
les/monstrantes sibi/mō choreas/pulcritudies
cantilenas t hmōi vanitates. trahendo ad ma-
lū et pcm̄. Quēadmodū ꝓfitet beat? Hiero. de
seipo humiliter ꝙ cū erat absq̄ societate quali-
bet in deserto/ p̄ret bestiaꝝ siluestriū. t scorpionū
erat nihilominus sepe cogitatione. s. in chorcis
les/facient aiam solā existentez/iracūdi et litigare
ad alterū absentē tāq̄ pñs sit t iniuriari. postea
ipa cōputabit argētū t mercabit. cōportās the
saurū validū. interdū ibi trāsuadabit mare p su
as optationes t desideria. Nūc puolabit terrā
mō erit i magnis dignitatib?. Et sic breuiter de
consimilibus fantasmatib? t fatuitatib? sine nu
mero Anima vo talis ibi nō est in secreto nec in
solitudine/q̄uis sola sit ab extra. Nec certe aia
deuota/cōtemplatiōi vacans/sola est. q? nunq̄
minus sola est nisi quando ipa sola est. Ex ista-
ruz solitudinū duaꝝ absentia inter se multū dif-
fert. Anima em̄ deuota cōtemplatiua nō est so-
la. q? existit in societatē optima vtili t delectabi-
li. s. cū deo et sanctis ei? p sancta desideria. deuo
tas sanctasq̄ cogitatiōes. Alia aūt vtiq̄ societa
te valde damnosa vel saltē ei nihil ꝓficua/aia. s.
ita inutiliter mente vagabunda.

¶ Capitulū. xxiiij. De materiali secreto.

Verū est tn̄/ꝙ ad habēdū secretū ac si-
lentiū ab intra in anima ꝓdest q̄rere
secretū t silētiū ad extra. saltē mediocriter. si nō ex toto. Et maxime iste ꝓ
ficuū est/qui nōdū vsum hn̄t nec sciūt seipos re
trahere intra semetipos cū ab extra societati sē
ꝓiuncti. qō ꝓfectionis est t fortissimū. nec acq̄ri
tur tale/nisi p longā bonāq̄ ꝓsuetudinē. ¶ Alli
quibus delectabilioꝝ est locus secretus nemoꝝ
aut deserti. Alijs aūt sufficiūt secreta campoꝝ.
Alijs ecclesiaꝝ. aut certe suaꝝ domoꝝ. talit? in-
ibi se collocātes ne videāt alios nec ab alijs ipi
videant/aut q? nō est ibi aliq̄s alter hō. vt sic se
ꝓtinēt et ordināt ad modū heremite. Unde Ar
seni? ecclesiam ingressus. retro pilare vnū vbi ne
minē vidēt. nec videret a quoq̄. solit? erat se lo
care. ¶ Aliq̄bus son? quātūlūcunq̄ etiā modi
cus siue hominis siue auicule siue cantus aut et
locutiōis. p̄stat impedimentū sue ꝓtemplatōis.
Alijs quibusdā cant? ecclie sepi? nō modicū p̄
stat auxiliū cogitandi ad ea q̄ cupiunt. q̄re ipuz
libent audiūt. Talit b. Aug. ō seipo ꝓfitet quō
audiendo modulationē psalmoꝝ aut hymnorū
ecclie in sue ꝙuersionis initio lacrimis rigabat
et corde suo veritas infundebat t ei multū bene
fuerat p tunc. ¶ Et ꝓpter diuersitatē talē gene
ralis regula ad sciendū q̄s locus ad secretū que
rendū aptioz esset dari nō pōt/ s querat hūc q̄li
bet p̄m gratiā a deo sibi traditā. t et p̄m statum
ei ꝙuenientē in quo fuerit/quē pōt ꝓtinuare. aut
i q̄ seipm poterit exercitare/sine nota erga alios
q̄b? ꝙuenit vel singularitatis vane glie aut etiā
hypocrisis. Poterit ei esse aliq̄s ō statu tali aut
in vita tali/ꝙ ecclesiam sepi? visitare nō habebit.
vel a tali nimis distabit. ¶ Breuit̄ ḡ loquendo
ad habēdū leui?. asuescendū est in ꝓpria domo
aut in sua camera si talis sola haberi poterit aut
alicubi intra eā Et ad hoc ꝙsequendū/multū fa
ciet ꝙsuetudo ei aut cōplacentia t delectatō ibi-

dē recepta. Novi mulierculā/cā infirmitatī coactā se in quadā camera per tempus nō breue cōtinere. q̄dam vice mihi loquēs. Nescio quid faciam (inquit) cū pdidero hanc camerulā. nō est em̄ mihi locus alī ad cogitandū deū. et ad meipam/ita bene cōueniens sicut iste. Nec oportet semp attendere q̄ habeat talis secreta solitudo aut etiā secretus locī determinatī. sed vbicū q̄ fuerit siue in cāpis siue in villis/siue i balneo (quēadmodū tradidit chrysost.) ibi soluz se homo potest recolligere ꝛ a mūdo subtrahere. Et ꝑdest sepe diuersas ꝛ loci mutatio ad delectationem ꝛ recreatōem quā aliquis sic pōt accipere. Nocturnū aūt tempī ad hoc cōueniētius est quia quieti et magis pacificū absq̄ tēptatōibī vane glorie mnudi.

Capitulum. xxv. Quō corpī cōtemplatiui dz ordinari ꝛ de impedimētis adueniētibī

Docet doctor quidā eximī guilhelmus oliz pisieñ. eps q̄ corpis debita ordinatio/ multū ꝑdest ad firmā cogitatōem alicuius rei habēdā. Et q̄libet corpī suū in tali situat dispositiōe/ quam sibi magis nouerit delectabilez ꝛ expediētem. siue hoc sit geniculādo. siue stando. siue sedendo. inclinādo a podiādo. siue etiā iacēdo. Et est hoc intelligēdum cū quis solī exiterit. poterit em̄ tunc sine singularitate id agere. In eccl'ia em̄ optet se alīs cōformare. Subdit em̄ sñialiter q̄ ei videtur modus iste bonus esse ꝛ ꝑficuī. q̄ se quis rectū teneat supra brachium sinistrū inclinando. Credo bene hoc ipm experientia accepisse. Scio ꝛ alium/cui nulla dispositio ꝛ corpis ordinatio/maius pstat auxilium. sicut sedēdo inclinatī supra dorsum ꝛ q̄si iaceat/vultū versum tenēs ad celū aut terraz. Aliquibus placet ire et redire. qō interduz pōt esse ꝑficuum pro creatōe aliquātula. Sed ꝓtinue et sepe hoc agere/puto q̄eti anime nō modicū fore impedimēdū. que tamē quies sup omnia debet inquiri ad ptingēdum ad hoc de quo nostra est locutio Nec frustra dicit Aristo. anima sedēdo ꝛ quiescēdo sapiens efficitur. Sed exquo aliqui spūs habent ita leues et mobiles/ac ita ad mūdialia opa inclinatos/q̄ eis esset paruus infernī/esse sine societate vel se in loco vno fixos cōtinere q̄uis etiā bene ad modicū tempī: ideo huiusmōi/modicū vel nihil ꝑficiunt ad vitā cōtemplatiuā. imo ipis est meliī eam dimittere et se tradere actiue. nisi tales cōditiones p violentiam cōsuetudinis possent quādoq̄ deuincere. Nihil est em̄ qō per laborez ꝛ diligentiā nō possit superari. Sūt ꝛ alij qui statim tēptant blasphemijs ꝛ alijs vicijs ita horribiliter q̄ vix sustinere valēt. exinde incidētes interdū in frene/sim. aut extra bonam fidē. efficiuntur q̄ etiā melācolici tristes ꝛ iracūdi. omniaq̄ ipis displicēt Agnoscuntq̄ tales per experientiā q̄ eis sit multo melius esse in societate ꝛ laboze exteriozi. q̄ tūc talia nō cogitāt que eos sic turbare possent Et isti similiter nō valent ad cōtemplatōem nisi ex gratia speciali. vel saltez ipa est eis durissima et periculosissima. Sunt itē alij aut p naturam vel gratiā aut per ista ambo simul: amātes solitudinē solicitiq̄ ō sua salute. desiderātes agnoscere deū ac spūalia ista adamare. Nō bñt etiaz nimis fortes vehemētesq̄ carnales motī q̄s vincere nō valerēt. Isti habiles sunt ad tradendū se vite cōtēplatiue. ꝛ spāl'r habētes coz dulce ac tenex ad deuotionē flexibile. Difficile est ei cor durū ad bonū ptingere qō male hēbit in nouil/simo. Et accidit ptingere aliquē paulatim ascendēdo ab actiua vita vsq̄ ad gradū summuz ꝓtēplatiue. q̄ tñ postea rcuertet descendetq̄ ad actiuā. Nō ptingere pōt in casib' vuob'. vel p negligētiā ꝛ fictionē. aut certe p abundātiā rerum teri' impedimēto. Vel fm suū officiū. Et statū talē hre decet ꝓlatos. sic q̄ sint vite ꝓtēplatiue/ ita pfecti ꝛ in tali radicati q̄ descēdē possint ad actiuā/nō tñ deserēdo omino ꝓtēplatiuā. Quē admodū angeli ad nostrā custodiaz deputati hī inferi'/ꝓtēplant semp videntes faciem dei patris qui in celis est.

Capitulū. xxvj. Disputatio quō vita cōtemplatiua prosit/in primo sibiipi.

Propter tria motiua/ seu ratōnes tres alias. quidā mirant q̄ aliqs se tradit vite ꝓtēplatiue. Prima. q̄ ꝓtēplatiui nō nisi sibiipis ꝑficiūt Secūda q̄ vi deī eis q̄ cōtēplatiui nimis velint inqrere ꝛ sapere atq̄ nimis alte volare. Tertia est. cū multi sint decepti exinde et effecti fatui ꝛ melancolici. Ad quas rōnes tres (si saltez rōnes dicēde sūt) breuit' ꝛ manifeste rūdebo. scīt em̄ doctores de materia tali abundanti' subtili' ꝑfundiusq̄ loquūt. Ad primā rōnē rūdeo q̄ aliqs vite cōtēplatiue/sibiipi ꝑficit/multo plꝰ atq̄ diuini' placetq̄ ampli' deo/q̄ p vitā actiuā. qō satis ē. Nihil est em̄ post deū/a me plus diligenduz q̄ ego met. et plus etiā q̄ totū residuū mūdi. ideo pdiligendum est mihi placere. istamq̄ vitam accepare qua sibi acceptioz fieri possuz ꝛ potius q̄ eū saluādo. mei aūt detrimētū paterer me ꝑdere hre modicū meriti. vl' forte vt aliū lucrifacerem nando. Et est b intelligēdū ceteris paribī. ꝛ q̄ aliqs tā libē posset vti vna vita sic ꝛ alia. Nō dico ꝑpl' publicos officiales ꝛ ꝓlatos ꝛ hñtes alias dignitates ipos obligātes vite actiue intēdē quēadmodū sl' el' mulieres maritate pueros habētes ꝛ familiam gubernātes aut obligati suis fuire parētibī. Si em̄ hmōi ꝓtē se tradere vellēt ꝓtēplatōi/ipi se dānarēt ꝑpl' obligationes q̄ ligati sūt ad alijs ꝑficiēdū esset q̄ vna mala tentatio ꝛ piculosa vni tali vt dictū est q̄ sibi de-

lectabili⁹ esset sp intẽdere ꝓtẽplatõi. negligẽdo aut postponẽdo hꝫ qđ facere teneret. Et esset p ꝑter hꝫ dãnosus ⁊ noceret subditis ⁊ reipublice tionis sue deridendũ. ⁊ sabbatũ cõtempla- Be tali esset bñ ꝓquerẽdũ gato ad seruiendũ alijs ꝓpter officiuꝫ quod ha bet. vel nõ neglecto quod facere alijs tenetur.

Capitulũ. xxvij. De pfectu quem contẽplatiui alijs afferunt.

Onsequent oñdo q ꝑsona cõtẽplati ua/multũ etiã ꝑdest alteri. Primo qꝫ dat exẽplũ bone vite. ꝑdicatq; fa cto ⁊ ope/deũ sup oia diligẽdũ. ⁊ q reliqua oia sunt vanitas nec curãda Et hꝫ nõ est modica do ctrina. imo đ tãto ꝑualet cũto opa pl⁹ cõprobãt esse sine fictiõe cꝫ ẏba. Itẽ ꝓtẽplatiui ꝑ deuo tas suas oones oibus alijs ꝑsũt. Et accidit se pius q ꝑter eoꝝ merita/ de⁹ faciet qbusdã me diantib⁹ mũdanis lꝫ etiã mali sint tales qđdam maximũ bonũ. puta pacẽ alicui⁹ regni vl cõsiłe qnihil possum⁹ sine grã dei spãli. quã citi⁹ bo ni ꝓtẽplatiui impetrãt a deo/cꝫ actiui. Et sũt ip fitãꝫ oculi corꝑis/illuminãtes ⁊ dirigẽtes oẽs ogatiões factas ꝑ membꝛa cet⁹a. Et si oculi non laborãt sic man⁹ ⁊ pedes nõ dicere optet ꝑ tan to q in nullis ꝑficiant nisi ipsiſmet. Tales em cõ templatiui/ordinati sũt/ad referẽdũ deo ⁊ diri gendũ oim alioꝝ opa/nõ ita in spũalib⁹ illumia toꝝ seu subleuatoꝝ/q ipi scirẽt aut possent/sem per oẽ qđ faciũt ad deũ ordinare tanꝫ in finem Nõ dico q i casu necessitatis/ꝑsona nõ debe at dimittere suã ꝓtemplationẽ/ ad succurrendũ alterius necessitati. Sz q̃ possit vtrãꝫ vitã tene re insimul ꝑfecte hꝫ esset melior. quẽadmoduꝫ te neo btm Greg. ac sctm Bernar. ⁊ ceteros fecis se. Et q bñ ꝑpenderet qlis excellentia sit anie et bonoꝝ spũaliũ/erga corꝑ⁹ ⁊ bona tpalia hꝫ claze cognosceret/q pl⁹ ꝑdest toti eccl̃ie/oratio ꝺuo ta vni⁹ ꝓtẽplatiui cꝫ faciũt centũ ⁊ centũ vitam actiuã ducẽtes. ad succurrendũ alioꝝ necessita tibus corꝑalib⁹. Et multo pl⁹ ꝑsunt/cꝫ se i mũ/ do occupãtes nõ vt alijs subueniãt. ꝙ ꝑ suo ꝓ ꝓio cõmodo laborãtes ⁊ sepe in damnũ alijs.

Igit dico/q si aliqꝫ spũſſcti instictu senserit se inclinatũ ⁊ cõmotũ ad vitã ꝓtẽplatiuã sectãdã/ hꝫ ꝓgnouerit. talis sine vituperio vite actie po terit abrenũciare/imo faciet hꝫ cũ laude magꝝ ꝑ mũq; nõ modicũ inde acceptur⁹. Nisi forte ꝑ ꝫ riũ aliqꝫ a suo ꝑlato obligaret obedire ad pub licũ officũ exercendũ. vel etiaꝫ in casu vltie aut ꝛgentis necessitatis sicut dictũ est Vrgentẽ au tem necessitatem voco/qñ verisiłr aliq̃ pire pos sent/nisi q talem eis subueniretur.

Capl̃m. xxviij. Qđ ñ ẽ supbia tẽdere ad vitã cõ ꝓtẽplatiuã vt qđã putabãt oñdit ꝑ exẽplũ

Hoc est dicendũ cꝫtũ ad scđam rõnẽ añ dictam/q tendẽs ad finẽ ꝓtemplatiõis quẽ supius declaraui. hꝫ est ad amandũ deũ summe ex toto corde/q talis tendat nimis i altũ. aut ꝑ sumptuose agat. imo aliqꝫ apt⁹ ad hꝫ faciendu ⁊ gratiã talẽ a deo ꝓsecutus/ deficeret ⁊ minus bñ ageret (vt vidꝛ) si dei dono nõ vteret Et spe cialiter eccl̃iastici ⁊ religiosi. quoꝝ vita ad hꝫ ordinata est. oino se dare dñt ad vitã hãc/ potiꝰ cꝫ ad aliã. Silr ⁊ clerici. ꝑcipue qq; theologi/aut certe eoꝝ scia nõ tã eis auxiliabit sed inde infla bunt. efficiunturq; vani/vacui ⁊ supbi. Ipa tet ꝑ silẽ exẽplũ ad oculũ. Erit in regi curia cui tor qđã coqne cui rex talez dabit gratiã/ vtpote facere eũdem volens suũ camerariũ. qꝫ iudicat ipm ad hꝫ sufficientẽ ⁊ sic placet sibi. Nulli dubi um q si ꝓdict⁹ famul⁹ hꝫ refutat causa sue pigri cie aut ꝑter fictionẽ cordis aut ingluuiem seu gulositatẽ/dicẽs se malle pmanere ꝓtinue in co quina in officio. ſ. sordido ꝓꝛi. ipe vtiq; erit cri minabilis et reꝓbẽsibil. Silr q̃ põt famulari đo in statu excellẽti/erit dãnabilis si se occupare sp voluerit in minoꝛibus. nec excusabit humilita te sed iputabit cordis sui fictioni aut tepiditati/

Nec dico qn deficiũt et errãt/q̃ in ꝓtẽplatiõe sua nimis volũt inq̃rere. Sũme em talib⁹ nccia humilitas est. q̃ custos est ⁊ nutrix ipi⁹ caritat⁹. Capl̃m. xxix. De excellẽtia ꝓtẽplati sup actios.

Quantũ ad rõnez tertiã. ſ. q aliqui ta Q les ꝓtemplatiui sunt đcepti effectiꝫ fatui ⁊ melancolici. Rñdeo q in acti ua vita silr plures sunt decepti. qꝫ nõ vtunt discretiõe req̃sita ad bñ terminãdũ incep tum opus. Nec ex oibus est data grã talis viuẽ di. ſ. in cõtemplatiua vita. ꝑter causas certas añ signatas. sicut dicit ap̃l⁹. Quilibet hꝫ donũ ꝑpriũ a deo. vn⁹ quidez sic. alt ẏo sic. et iterum Si in corꝑe vno oia membꝛa essent ocul⁹. vbi es sent manus ⁊c. Nez est q mũdani/ꝓtempla tiuos leuit iudicant fatuos esse atꝫ melancoli cos. Nõ em faciũt quõ et ipi. ꝓtemnuntq; oia q̃ isti mũdani carissima tenent. sed nõ vident mag nas ꝓsolatiões ⁊ sancta opa/ spũalesq; diuitias quas adipiscunt cõtemplatiui mũdũ refutãdo. ⁊ a se ꝑcul expellendo omnem auariciã. supbiã oẽm irã et inuidiã insup ⁊ vanitatez. q̃ mũdanis sine moꝛa ꝑstãt nõ modicã vexatiõez. Et viuũt ꝓtemplatiui i magna reqe ⁊ pace ꝓscie. qđ ẽ bo nũ tale q aliud ei cõpari neqt. locoq; occupatio nũ mundanaꝝ sup terrã in angustissimo loco et re modica ipi ꝓtemplatiui occupant in maiori ⁊ ampliori loco ac negocio cꝫ sit totus mũd⁹. hoc est in deo. Quid ꝑ hec velim dicere: nozunt qui sunt expti. Certũ est q vita rõnalis creature versat plus in opatione intellect⁹ ⁊ ratõnis/ cꝫ alibi. hoc est in meditatõib⁹ rõnabilib⁹ ⁊ in vo luntaria dilectõne. Et ideo veracit ⁊ quasi soli totales/ viuere dicunt. q̃ in cõtemplatiõe nutri untur cibo tali atq; potu. ⁊ nõ illi q̃ suas aias ac

vitā/nō plus leuāt ad celestia q̄ bestie. ipi ei comedunt/ꝛ bibūt. ipi letant̄ ꝛ gaudent. rident at q̄ leuitatibus insistūt. ipi sua corpa vexāt sicq̄ suo mō faciūt vt bestie. ℣ Sed forte obijciunt/ q̄ auxiliant̄ alios p labores suos. Ita etiā faciunt equi ꝛ asini. ꝛ interdū ampli⁹ ¶ Quā q̄ ꝟ ipm laudabile est. ei q̄ nescit ꝛ nō pōt ampli⁹. ꝛ q̄ implet ꝟ fideliť ad bonū finē ꝛ intētionē. ſ. ad fruiēdum deo/ꝛ subueniendū alteri. ¶ Fateor q̄ cōtemplatiui in factis mundanis nō sunt ita sapiētes ꝛ prudentes. quemadmodū actiui. Ratō q̄ suū ingeniū ꝛ intentionē/in talibus nō ponunt. vñ accidit eos iudicari simplices ꝛ insipientes. q̄q̄ eis modica de isto sit cura. ad hoc em̄ sunt vocati vt aplūs inq̄t ꝛ ad hoc nitūť toto conamine. ſ. reputari fatui/ vt sapientes effici possint

℣ Capitulū. xxx. De necessitate gratie dei/ipsi contemplatiuo.

¶ Reuertor igiť ad prīora. ſ. ad gradum scōm/scale cōtemplatiōis quē dixi locū secretū ꝛ silentiū. Declarauī aliq̄liter ō secreto duplici ꝛ sic ō silentio. vno. ſ. extra animā. ꝛ alio intra eā. Ipa ꝟo ꝓtemplatio tendit ad habendū nō extrinsecū sed intrinsecuz. ſ. secretū atq̄ silentiū. Ad qō ꝓsequendū prodest querere etiā ad extra (sicut dictū est supra) solitudinem ꝛ silentiū. ℣ Dicit q̄ b. Bernar. q̄ sponsus anime ihs xp̄s/verecundus est amicus. nec libēter sponsam suā accedit. multitudine p̄sente querit aūt esse solꝰ. Optet igiť aiaz a se omnino expellere oēs occupatiōes interi⁹ ꝛ exteriꝰs. vt sc̄z solummō intendat ad recipiendū sponsuz suum. ¶ Ex quo em̄ deus ipe simplex est ꝛ vnꝰ. inq̄ri vult in cordis simplicitate ꝛ vnitate. Cor autē tale simplex nō est ꝛ vnū qō in tot ptes diuisum est p curas mundiales malas ꝛ vanas. ¶ Oz heu in quantā miseriā p pctm̄ redacta est nobilis ipsa anima. q̄ in statu prime innocētie/ ex toto ꝛ oīno ordinata fuerat ad cogitandū de deo suo creatore/atq̄ ꝓsiderare spūalia sine aliquo impedimento ꝛ difficultate. qō ipa/mō/p tantā penam difficultatem q̄/ grauata onere sue corruptiōis pōt opari qō est mirabile. qō noscunt optime q̄ ad hoc nituntˇ. ¶ O deus meus q̄d est nunc qō ipam aiam in altū releuare possit. ponere in vnitatē. reducere ad simplicitatē. eam q̄ expedire ō mari isto p̄celloso tumultuoso atq̄ fluctuanti p curas absq̄ numero. per fantasias varias imaginationesq̄ sine mora/abunde scaturientes?

¶ Certe hoc facere p̄ncipaliter nihil valet/nisi virtus tue gratie. ꝛ hui⁹mō magni ꝛ spacioſi motus mitigare qō intra nos ē. Tu suscitas egenū ꝑstratū ō puluere vanaꝝ cogitationū. ꝛ pauperem erigis a stercore inordinataꝝ delectationū. collocans eos in altū vt sedeant cum p̄ncipibus hoc est cū angelis atq̄ sanctis. et vt eoꝝ ꝙuersatio in celis sit. ¶ Bonum aūt istud gratie. veraciť tribuiť solis inquirentib⁹ ipm diligenť atq̄ ardenter ꝛ ad hoc se disponentibus.

℣ Cap'm. xxxi. Qualiť anima ꝓtemplatiua. ōz eleuari supra corpus. ꝛ efficiť simplex et vnica.

¶ Nec intelligēdum est/ aiam corpus de serere ꝑm sībam cum in cōtemplatiōe rapta fuerit/ saltē de cursū cōmuni. ꝑ ptunc esse ōz/ vbi fuerit coz suuz atq̄ amoꝛ suus. sicut Aug⁹. dicit q̄ aia veri⁹ est vbi amat q̄ vbi ipa animat. hoc est q̄ vbi vitā p̄stat corpi. Et ideo dico. q̄ talis eleuatio anime de uote extra mundū ac super ista corporalia vsq̄ ad semetipam/aut vsq̄ ad angelos. vel certe vsq̄ ad creatorē suū/altius fieri nō pōt fit p fortem sanctā q̄ meditationē vel ardentem amoꝛē. Tanta mō q̄ talis meditatio aut iste amoꝛ virtute sit tam potens/ vt ipam faciat obliuisci vel cessare ab oībus operationib⁹ alijs ꝛ fantasijs. sicut esset in sopoꝛe perfecto aut somno. vel saltez si nō ex toto tales cessant operatiōes/ ipe tñ non p̄t corrumpere extinguere aut superare meditatio nem vel amoꝛem ardentem supradictum. ꝓpter vigoroſam ei⁹ potentiā. Oportet etiā q̄ ania taliter in tali meditatione sit occupata ꝛ amoꝛe. ad hmōi q̄ sit omnino intenta. nec ō quacūq̄ re alia sit ei cura. nec ad alia respiciat. nisi forte talia p̄tereundo nō tñ ibidem pedem figendo. sc̄z q̄ in tali nō arrestet siue moꝛā faciat. Et hoc fieri posse/experientia quotidiana in minoribus ꝟ manifestat. Affirmat q̄ idez Aristo. inq̄ens. Accidit interdum aliquem super re aliq̄ tam fortiť meditari. q̄ nec apertis oculis intuebiť hoc q̄ ipm p̄teriet seu q̄ añ eum vadit. Sepe q̄ in societate cuz q̄ sociabiť/plura dicentˇ ꝛ coꝛā ipo exercebunť seu fient. de q̄bus nec aliq̄d sciet. ꝛ i sua fforti meditatōe perseuerabit. ac si dormiret. vñ q̄ q̄ ō tali ꝓuerbiū istud cōmune solet adduci et dici. Iste ad suos meditať amoꝛes. ℣ Taliz siť modū raptus/percipiūt sepe studentes ipi. aliq̄d subtilitatis cōpilare molientes. Dictoꝛes suo mō facere ꝓsueuerunt sicut ego teneo. aliq̄s opifices subtiliū. positi in imaginatōib⁹ fortib⁹

¶ Recitatur q̄ de ꝑho quodā noie archimenides excellēti geometro. q̄ imaginaliť deliberauit facere ingenia subtilia ad bellādū ꝛ defendendas inuadendasq̄ citates. Vñ accidit ciuitatez quā inhabitabat dictus ꝑhs: ab inimicis debellari. ꝓnceps aūt exercitus p̄cepit ne añdictus ꝑhus occideretˇ. Oz a casu q̄dā eundez suas figuras p trahentem ꝑm sciam geometrie reperit. q̄ siuraz formatōib⁹ intēt⁹ extitit/ vt quid sibi iste interrogās diceret penit⁹ ignoraret. nisi q̄ instanuabat eidez q̄ se nō impediret nihil aliō respōdens. vñ idcirco vitā p̄didit. Ecce q̄ fortis hutus erat meditatio. vt ob eius vigoroſitatē/ciuitatis sue expugnationez. nō perciperet atq̄ nec

quidē inimicū agnouit ipm occidētē. Alius itez phs negades dict⁹ ad mensaz posit⁹ sepe comede re oblit⁹ est. optebatq; ne fame periret/famulaz suā ad cibū pcipiendū ei⁹ manū ꝓducere. Ve q̄ valeri⁹ ꝫ recitās/dicit ipm solū aīa vixisse. corpoze aūt circūdatū fuisse tanq̄ re extranea ⁊ inutili. Dicta exēpla adducta sūt ad oñdēduz/q̄ aīa imaginatōes atq; curas nō pficuas a se pōt depellere. vt subleuari possit ⁊ ad sanctioza ꝙ nientioraq; ꝙscendere. atq; se talit ad vnitatem simplicitatēq; deducere. meditādo solūmō q̄lit ficili⁹. q̄ in dict exēplis oñsum ē. Et ꝫ de tanto ad suū creatorē poterit ptingere. q̄ ei⁹ est loc⁹ fi ānto cogitationib⁹ vti optet spūalioꝛib⁹. hr̄eq; meditatiōes magis extraneas atq; subleuatas.

Capitulū. xxxij. Memoriā facit libri ꝺ cōtē platiōe Richardi de sctō victoze.

Richardus ꝺ sctō victoze/quēdā edidit librū/q̄nq; ptes ꝙtinētē. vbi multū subtilit atq; ꝼm pfundā sciaz/tractat materiā istā. s. de cōtēplatōe. diuidēs ipam ꝙteplationē in spēs sex seu modos. Quoꝛ modoꝛ duo i imaginatiōe sunt positi. duo in ratōe tē duo i intelligentia. Scōm ꝫ pfat⁹ doctoz positus tres modos celoꝛ intra aiam. ⁊ iuxta hoc q̄ ipa aīa cogitando seu meditādo seipaz vertit diuersimode. s. aut meditando coꝛpalia q̄ sensib⁹ pcipiunt exteriozib⁹. aut ad seipam cogitādo. aut angelos ⁊ eoꝛ statū/aut certe ipam deitatē Et pstertim dict⁹ Rich. in. v. pte li. memorati tradit quō cōtēplatio formaī seu diūsificat modis trib⁹. Aliq̄n p hoc q̄ ipa aīa dilatat intēdū ampli⁹ ⁊ q̄nq; plus eleuat suū intellectū ⁊ q̄nq; p hoc q̄ ipa ꝫ ipm. s. intellectū sic alienatū seu oblitū. Declaratq; p quē modū istud fiat ⁊ q̄lit q̄nq; hoc accidit. adducēs autoꝛitates atq; exēpla scripturaꝝ ⁊ naturaꝝ. q̄ ꝫ fiat p admiratiōnem vehemētē aut p megnā deuotionē. vel certe p delectationē nō modicā spūalē atq; ꝙsolatiōnē. Sed q̄ mee intētionis est loq̄ nō subtilit/ sed rude et breuiter/idcirco postpono vobis declarare noīati doctoris doctrinā/q̄si nimis subtilem. nisi forte in certis punctis subsequētib⁹ ⁊ ꝫ nō capaciozi atq; vobis familiariozi.

Capitulū. xxxiij. De tertio gradu cōtēplatiōnis/et similitudies quedā naturales.

Huc restat ꝺ ḡdu tertio scale ꝙtēplationis differere. quē fortē foze baptizaui pseuerātiā. Cū adiutoꝛio ei gratie diuie/pseuerātia foꝛtis ponit atq; collocat in altitudinē pfecte ꝙtēplatōis. oꝛdinatq; hoīem i statu pfecto in q̄ pōt dici viuere amoꝛe. Cūc em recipit diuinas ꝙsolatiōes amoꝛ. nō sentiendo tribulatiōes carnis aut mūdi. De nulla enim re alia ei ext̄ cura ē nisi deū amare ꝺ ipo meditari atq; loq̄. ⁊ p ei⁹ amoꝛe fugit fatuas delectatōes h⁹ mūdi. atq; eiusdē mūdi aduersitates cū gaudio suscipit. Et iō non est qō ei possit obesse seu nocere. Nō pspitas. istā em subterfugit aut certe ipam humillime suffert ⁊ in magn̄ gratiarū actione. Itē nō aduersitas. hāc em ardent desiderat. sic mediāte q̄ deo adducit. ⁊ qua ipa deuota purgat ⁊ edocet. p quā q̄z sponso suo ac amico ihu xp̄o similat q̄ plen⁹ fuerat tribulatōnib⁹ Recipit itē aduersitatē quēadmodū signū certū q̄ de⁹ oipotēs spōsus ei⁹ eā diligat ex q̄ dign sic se visitare et castigare. Et in statu isto/aīa deuota ardet dulcit suauit atq; pure/igne spūali succēsa. recte vt carbo clarus ⁊ totus ignit⁹ et sine fumo et sine crepitatione aut sine tumultu. Ibi est aīa totalit radicata in ẽra optima multū fructū afferēs. Ibi ē destructa amor mūdani ciuitas et diuini amoꝛis ciuitas ꝙstructa. Ez tñ nō ē q̄ q̄diu ac moꝛtali vita viuit/ sine dono ac priuilegio gr̄e spālis aliq̄s in tali pfectōis statu sp posset pmanere sine sui mutatiōe. q̄n poti⁹ dico vsq; ad moꝛtē de statu i statū variationē sepe et mutationē fieri. Ez q̄ iā ad talē statū pfectōis puenit. talis diutius in eo pmanet ⁊ sepi⁹ q̄ alij immoꝛat. Et si ipm q̄n excidere ꝙtigit ⁊ labi ex eo. citi⁹ releuat in aliquē ꝺ duob⁹ pmis statib⁹.

Primus stat⁹ cōpat cōuenient hyemi. in q̄ viget quasi sp frig⁹ et obscuritas. Secōs sil̄at tpi vnali. in q̄ ppter mutationē grādē. mō viget calor p⁹ frig⁹. mō obscuritas ⁊ post tpantia aeris mō sol lucet. p⁹ nube tect⁹ occultat. mō pluit. p⁹ est serenuz. Tertiꝰ status equat estati calide. in q̄ q̄st ꝙtinue feruoꝛ est solis atq; aer claritas. Iz iterdū veniāt pluuie ⁊ obscuritates. foꝛtioꝛesq; oꝛiant tēpestates atq; hoꝛribiliores mutationes q̄z in qualicunq; tpe alio. Et tali mō/pfecti ꝙtēplatiui/sufferūt p tpe tēptatōes gūiozes alijs ⁊ ꝫ aut ppter ipoꝛ pbationē ⁊ purgationē vt in humilitate ꝙseruent. vel certe interdū ad eoꝛuz pditionē ꝼm occultū dei iudiciū exigēte eoꝛ superbia ⁊ iniq̄tate. exēplo luciferi creati in tanta pulcritudine sapia et ꝙtēplatione tam sublimi.

Nōt itē alit p̄mus stat⁹/ sil̄ari diei p̄me hore in mane q̄ claritas tenebꝛis adhuc inuoluta cernit atq; multū obscure incipit aparere. Secōus hoꝛe tertie diei. Tertiꝰ ꝺo clare meridiei. Et sic de multis alijs figuris similibus et exemplis

Capitulum. xxxiiij. Foꝛtis pseuerātia necessaria est contemplatiuis.

Qui absq; pseuerantia foꝛti/sūmitatē et altitudinē montis ꝙteinplationis/ putat se obtinere aut pfectū hr̄e caloꝛē amoꝛis diuini. talis ꝙuenient assimilat ascendenti mōtē excelsuz/postea sp descēdenti ꝑusq; ptingat in sūmū. ⁊ ꝫ qz reperit q̄ndā difficultatē aut ipedimentū. Vel cōpat volenti ignē accendere vt succendere in lignis viridib⁹ aut putridis. q̄ cū nō statim accendit/ aut cū primo nō

ꝓcipit nisi fumū vel modicā flāmā facilīt extinguibilē/ꝙsi cōmotus recedit destruit aut ꝓ totā domū ꝓiicit/spargēdo hincinde struem lignoꝝ

Item merito cōpat ꝑfatus nō potenti pacifice maturitatez grani sui seminati/expectare aut ꝙ sua plantula inserta terre radices bñ figat. ꝑpt moꝛā aut piculū vel difficultatē quā ꝓcipit talis

Rursus gerit typū simie/cupienti nucē viri dem degustare. sentiens aūt corticis amaritudinem/ad nuclei dulcedinē nō ꝓducīt/ stati eā a se ꝓiicit nō ꝓseuerans. ¶ Postremo assilat pigro militi. ꝙ añ ciuitatis obsesse captionez ꝓfectā/tedio affectus inde discedit. Videt igīt ꝙ taliter faciendo aliqs nō ptingit ad apicem montis necignē habere poterit neqꝫ bladū. Item nec arborem. neqꝫ nuclei gustuz. nec etiā ciuitatē obtinere. referendo ista punctis iā dictis Sic sīr nō pōt puenire aliqs ad ꝓfectionē contemplatōis sine foꝛti ꝓseuerantia.

Capitulū. xxxv. Impedimenta plura/ne qs mōtē ꝓtēꝑatōis vsqꝫ ad sūmū ascēdere valeat.

Venemus adhuc modicū in vno supꝛa dictoꝝ exemploꝝ ꝓsiderātes factum volentis ad finē montis alti atqꝫ pendentis ꝓscendere. Iste ꝓtinue ascēdit nō redescendendo in bassum. Nō si eū pausare ꝓtingat. nō incipit ꝓgressum suū a pede montis dicti sz a loco vbi moueri desijt. Pari mō cupiens possidere ꝓtemplationis ꝓfectionē nō dz ꝙescere aut seipm arrestare. qꝛ pausare est redescendere. nō ꝓgredi retrocedere inferiꝰ est. Nec dz etiā sp reincipe a basso. sed vnō recessit ꝛ vbi dimisit. Et ꝑpter istius ꝓseuerantie absentiam tā pauci repiunt ꝙ ad ꝓfectā ptingunt ꝓtemplationē. Quā cito em ꝙdā modicū ascendētes sentiunt penā/aliquā/ꝛ laborem/credūt ipi pausare sicqꝫ retrocedūt inferius. Quī aūt alij nō habentes ordinem. ꝛ modū ascendendi nō custodiunt. statim em volunt salire vsqꝫ in altū. nō inciendo a basso ꝓ mediū ituri. Bassum autez seu inferius hꝰ montis/ꝓsideratio est suoꝝ ꝓctōꝝ atqꝫ defectuū. Sed repiunt alij collis suis impositā habētes grandia onera nec hecipa abijciunt. ꝛ nihilominꝰ sic se putāt ascensuros omnio Onus aūt istud est occupatio mundana ꝛ foꝛti cogitatio inibi posita seu fixa ꝙ aiam aggrauat mirabiliter/faciens eā sp ad se reuerti ꝛ relabi si qñ leuauerit se. Rursus ꝙdā ꝑpter minimas volitātes coꝛā se muscas totū dimittūt. ꝛ ire desinunt vel redescendūt. Musce iste/sunt volantes cogitatiōes. ꝙbus aīa in suo ꝓgressu nequaqꝫ dz arrestari seu impediri ꝙ vlteriꝰ ꝓcedere fugando istas a se/manu sctē indignatiōis. Repiuntur etiā alij tales muscas insequentes ad modū pueroꝝ post papiliones currentiū. Item sunt ꝙdā ꝙ latratu canū infernaliū statim terrentur. hoc est qꝫ cito sentiūt temptationē aliquam turpem totū dimittūt. vel certe se cum tali occupant. nittūturqꝫ talem expellere ꝛ oms hmōi tē ptatiōes. qō sepe fieri nō pōt/sed bñ pūt ꝓteriri scz eas nō curādo. exemplo pegrini ꝙ ad quem libet latratū canū nō sistit pedē. cū sibi in via ta lis occurrit latratus. sed cōcito gressu/ tanqꝫ nō curando iter ꝓtinuat ꝛ sic silent. De quāto enim plus ꝓsisteret ad defendendū vel ad eos ꝓfecē dū. tāto ampliꝰ latrarent ꝛ iter suū taliē pderet. Aliqꝫ aūt nō extendunt sp manū dexteꝛā huic ꝙ eos in altū dz subleueuare. imo retrahunt apodiantes ꝓfidentesqꝫ in multitudine diuitiaꝝ suarū ꝛ sue foꝛtitudinis. ideoqꝫ nō mirū si hmōi ci to labūt. Propter hō debet hō sp extendere manū suā ad auxiliū diuine gre/diffidendo oīno ꝓ ꝓpꝛia sua potētia. nō ꝓsumendo se posse illuc ꝓuenire ꝙ tendit ꝓ seipm. Verū sunt alij ꝙ putant statim esse se in summo. cū tñ adhuc sint bñ in basso. ideo ascendere dissimulāt. ꝛ dimittūt ꝛ sic dimittendo retrocedūt inferiꝰ. Aliqꝫ procedūt vsqꝫ ad altū. sed statim efficiunt vaneglorioſi seu gaudiosi Videt ipīs opus suū multū bene peregisse ꝛ sua dictā bñ fecisse. Nec ponūt diligentiā ad ibi. ſ. in alto demoꝛandū. Ergo talē ꝓcipitant seu statim decidūt. nō ascendentes ita velocit superiꝰ sicut vellēt vna alta vice. Vel foꝛte eis deꝰ nunqꝫ auxiliabit ad illic ascēdendum exigente hoc superbia eoꝝ ꝛ ingratitudine ꝛ abusu/cognitionis habite qō est hoꝛribile et cā nūqꝫ ꝓsumendi. imo sp se tenendi in pfunda humilitate. cū. ſ. ꝓcipit ꝙ hō ꝙ deo fuerat tā primus atqꝫ familiaris in collocutione sua ꝛ sīē auicula que ꝓstruxisset nidū sibi intra celū postea deijce retur vsqꝫ ad infernū sine ꝛeuocatiōe aut reuersione. De hinc sunt aliqꝫ ꝙ cū viderint se modicum altius ceteris in monte isto. alios aspnant et derident inferi existentes/ꝙ iuste dereliquūtur a deo vt labant quatin? cadentes agnoscāt ꝙ modicū a semetipīs possint. Aliꝫ aūt ꝙ istū mōtē nō nisi ꝑpter curiositatē ascēdere volūt ꝛ vt dicere possint etiā fuim? ibidē. aut certe vt secreta excellentia inqrant. aut ꝑpter solā placentiā seu delectationē. aut ꝑpt loci eminentī amenitatem. nō aūt vt deo meliꝰ placeāt primiusqꝫ ei fuiant. honestiꝰ ampliꝰ ꝛ magis meritorie. Et isti cito amittūt dei auxiliū atqꝫ eiꝰ ꝗtiā aut certe reperiūt se deceptos nimis dure ꝛpit atqꝫ miserabilit. Putāt em se esse in monte dei cū sint in monte dyaboli. Postremo est aliqs inuenire/ nimis qꝫ ratio dictat seu ius sit/festinātes. nitentes ꝓire suū ductoꝛē ꝛ foꝛtiꝰ qꝫ vult idē. qō magis est fatuitas. Sēa dei est ductoꝛ iste. sīē dictū est. Qui ꝙ nō pōt aut dignat expectare spaciū tpis ꝓ motu gratie istiꝰ ꝛ auxilij/iure eā pdit. et alia vice ipam ꝓ libitu suo tā cito nō repiet. sīē et regone ek est cū istis ꝙ ad istā grām sequēdā nō sunt parati cū ab eo vocant ꝛ monēt ad ascendēdū/

imo refutant aut alibi vadunt aut certe verbo vel facto dicũt gre vt adhuc modicũ ipos expectet ⁊ sic ipa depulsa mox recedit. Oportet igit̃ continue stare supra sui cordis custodiã ad imitãdũ visitationem diuine gratie. ⁊ pcedere ꝑ motũ atq; voluntatẽ nec velotius neq; tardius omni tpe cũ pfunda humilitate indignũ se iudicando etiã ad montis isti⁹ latus iacere q̃to magis ad eius apicem ascẽdere. Post hꝫ em̃ ꝺ tãto trahetur altius. Quẽadmodũ rex ꝓpotens volens honorare militẽ suũ. ꝺ tanto eum libentius collocat supius vt sedeat cũ principi⁹/ q̃tomagis de q̃to mules ipe pl⁹ humiliat se excusatq;. Sup oia ei displicet deo ꝓsumptio nec delectat eũ modus volẽtiũ eum accedere effrenate et sine timore ad suũ sociũ ⁊ sibi silem. sed ꝺm sp custodiat timor cũ ꝓfidentia sue benignitat̃. Sine ei atq; timor cũ ꝓfidentia talis timor nimis esset culpabilis ⁊ impedimentũ ascensus nostri montis. ppt̃ tremorẽ ⁊ tribulationẽ ampliorẽ q̃ ratio exq̃reret seu ꝙiustũ esset a timore conceptam.

Capitulum. xxxvi. De quibusdã aliis impedimentis istius vie.

Loquamur adhuc ꝺ aliis q̃busdã obstaculis siue impedimẽtis. Sũt em̃ q̃dã q̃ asinũ suũ. hꝫ est corpus ppriuz nimis vexant. ita q̃ aia se ꝺ eo iuuare non valet Alij aũt nimis sunt repleti atq; ponderosi. infirmi ⁊ dormientes siue pigri. Nimis em̃ diu extenerunt in infirmario aut infirmitate carnalitatis per cõmestionẽ excessiuã atq; potationẽ aut vaniloquiũ. Sũtq; tales tã q̃ ꝓtracti. ſsoluti para litici ⁊ dormitates. idoq; ipsos oportet curari a basso incipiẽdo. ſ. ꝑ humilẽ pniam. Sed q̃daz sunt/qui ascẽdẽdo vehementẽ patiũt aliqñ vertigi dei famẽ spiritualẽ/cupiuntq; p⁹ hec illud audire ⁊ legere. vñ accidit q̃ legẽdo nimis seipos detinent. Recipiũt illic refectionẽ ampliorez q̃ ratio exigit. seu immoderate. vl̃ q̃ tps requirit intãtũ q̃ sui ascẽsus initio obliuiscunt̃. nec ascẽdũt fm̃ q̃ ceperũt. Hec est ex parte altera/talẽ refectionẽ sepe fore pficuã atq; necessariã. ⁊ ꝑci pue in exordio. vel qñ sumit̃ mensurate. semper ꝙsideret hõ suũ ascẽsuz. hꝫ est q̃ in legẽdo pl⁹ querat deuotionẽ q̃ sciam. Rursus reperiũtur alij recalcitrantes atq; saltãtes ꝓtra stimulũ ipsos pungentẽ ad ascendẽdũ in altũ. hꝫ est q̃ fugiunt nimis tribulationẽ. Itẽ sũt q̃dã/nõ adhuc sufficienter instructi ꝺ itinere q̃rendo seu interrogando q̃ scientib⁹ ad habendũ desup ꝙsiliũ. sed abundãtes in sensu ꝓpo/ꝙfidũt i seipos ⁊ semet in hꝫ docere volentes. ⁊ tõ oberrãt ⁊ sepe turpit̃ deficiũt. Sz sunt alij nõ desistẽtes petere viam ⁊ inquirere per studiũ feruens. ad tãtũ q̃ ꝺ hac in cathedris etiã sciãt loq̃ ⁊ legere. alios q̃ docere. hꝫ ibi nõ fuerint. ſ. in itinere tali. Loquũt̃ autẽ. q̃ sic audierũt ab alijs. nec nituntur ascendere ꝑ illud q̃q; ⁊ iõ nõ mix si tales iter⁹ permanent sp. Nõ em̃ itur ibi per sola verba. ꝟ oportz pedes ad op⁹ mittere. Isti sũt quẽadmodũ illi q̃ in plijs exhortãt̃ instruũtq; alios ad fortit̃ bellandũ/sz ipi ad tãgendũ/man⁹ nõ apponũt. vel sic q̃ alijs demonstrãt itinera ad recipiẽdas elemosynas a peregrinis. ipi vo nõ vadũt/aut nõ pñt ire ꝑ ea/ ppt̃ suã infirmitatẽ seu ipotẽtiã. Sũt alij q̃ postq̃ iter suũ arripuert̃ per viã vnã/stati saliũt seu declinãt ad aliã ⁊ hꝫ ppt̃ incõstãtiã eorũ. aut q⁹ putãt leuiorẽ se iuenturos. vl̃ delectabiliorẽ. ⁊ sic nec q̃cq̃ ascendũt neq; cõphendũt. Sic canes/ceruũ agitãtes/eũ nõ venãtur. si mõ p⁹ vnũ tũc p⁹ aliũ insequũt̃. Doti⁹ optet eos vestigia inseqũ pmi. nec se circa aliq̃d aliud arrestare. qualit̃ solẽt agere canes ad hꝫ bñ iducti. Alij nõ bñ ad seipos intendũt seu respiciunt. ⁊ ad ꝑt cula itineris sui. ꝟ ipzouise ⁊ sine auisatiõe ⁊ cautela ponũt pedes suos. iõ ruũt ꝺ tã alto i tã bassum. Alij vo ascendentes retrospiciũt aut iterius respiciũt. ⁊ q̃z cito ꝙs de basso eos vocauerit/totũ ꝺrelinquũt. Qui ꝺ tãto reddũt̃ inhabiles. q̃to diuti⁹ iteri⁹ detinent̃. ⁊ inde difficilio⁹ ⁊ q̃ui⁹ reascendũt. q⁹ mũdana ꝓuersatio i loq̃ndo aut aliud mũdiale exercendo/nõ modicũ ipedimentũ ⁊ retardatiõez generat. ⁊ in talib⁹ nimis cor suũ figens ⁊ seipm tradẽs hmõi/ nõ velocit̃ resiliens ⁊ discedens citi⁹ ad ascendendũ iter suũ iste q̃ eiusmõi est/ vsq; ad lõgũ tẽ causat sibi ipe dimentũ magnũ. Iõq; i istis nõ optet morã trahere/nisi ꝑ sola necessitate ⁊ ꝓtereũdo ea. vl̃ saltez q̃ si corp⁹ iteri⁹ fuerit/ surſum sint corda ꝟz hꝫ his q̃ nõ dicerẽt/est difficile. q⁹ neq; ancoraz cordis firã hñt ad montẽ. nec cordas bone ꝙsuetudinis eidez alligatas. Interea sũt q̃dã q̃ cum ascenderit/nũq; putãt se ide recessuros. ꝟ illic ꝑ sistere tãq; hẽditario iure. Sz i suo casu deorsũ fragilitatẽ ꝑꝑaz agnoscũt. sentiũtq; tribulatõz hñ ꝙsiderãtes tẽ. q⁹ diuia grã ipos ibidez collocauit. tenuitq; q̃diu sibi placuit. ⁊ tẽ discunt cogitare ꝺ inferiori ꝑ bonã humilitatez/ exñtes in alto. ⁊ eꝫ cũ inferi⁹ fuerint/ itez sperãt. reascendere/hñtes bonã patiam. Optet ei ita bñ ⁊ pl⁹ i spiritali aduersitate sicut corporali. ſ. temptationibus durisq; afflictionib⁹ mentis que sine cõsolatione sunt ⁊ quales habere consueuerat vel desiderat/sic se immobilit̃ cõseruare. Postremo aliq̃ ascẽdẽdo expẽsas faciũt nimis largas ⁊ excessiuas. puta p lacrias ⁊ afflictiões. ptermittuntq; facere opa sua necessaria. Et iõo miseri cors de⁹ cũ hmõi grose agit/ pmittẽdo eos tẽporibus certis decidere ⁊ labi inferi⁹ vt sic illa facere possint ⁊ eor ad q̃ tenent̃ nõ obliuiscant̃ ea opando. Alia sunt impedimẽta ad pueniendũ ad montẽ ꝙtẽplatiõis ⁊ certa sine numero. q̃ cõp

hendi atq; reduci pñt ad p̄dicta. Ad q̄ vincēda et vitāda/necessaria est fortis pseuerantia cum gradibus supradictis. s. humili patia/locoq; secreto ⁊ silentio.

¶ Capitulū. xxxvij. Quidā modi meditandi dicti pñt seruari in contemplatione.

¶ In legēdo vel audiendo p̄dicta/dubitare posset aliq̄s ⁊ petere. quē i sua cōtēplatōne modū obſuare debeat meditādi. Nō em̄ itur ibi pedib⁹ corpis ſ spiritalib⁹ q̄ cogitatōes atq; affectōes sunt ipius aie. Et ḡ non sp vn⁹ ⁊ idē modus meditādi tenet. ſ valde variatus. ſm psonaꝝ locoꝝ atq; tpm diuersitatē. ⁊ ſm gratiā dei/ doctrinā vel sciam quaz q̄s hz. Un⁹ vadit sic. alius ꝙ sic. vn⁹ atq; idez hodie vno mō incedit. crastina ꝙ alit. ¶ Cogitaui tñ/q; nō erit inutile recitare exēplarit qualiter aliq̄n q̄dā ptransierint istā vitā. Fortassis ei hoc pficiet ad facili⁹ intelligendū ⁊ reperiendū hui⁹ itineris introitū. Et recolo me q̄nq; scripsisse vob charissimis meis sororib⁹ plura ad ppositum ꝙuenientia ⁊ ad ꝙsequētia. q̄ nō resumo p pñti. ¶ Magister Richar. ō sctō vict. li. supra memorato/tradit modū mag⁹ meo videre aptꝙ priatū ⁊ ꝙuenientē pfundis clericis q; simplicibus. q̄ bñ generalis est. sed ad declarandū plixius esset. quare hūc ptereo ⁊ doctorib⁹ relinquo. ¶ Sanctus Aug. li. ꝙfessio. dat modū quēdam quē cū matre sua ꝑpria habuit. stans ad vnā fenestrā cuiusdā ortuli/nō multū añ obitum dicte mr̄is sue quē ꝑposui i sequētibus breuit tangē. ¶ Btūs Greg. largissime in suis moralib⁹ ō cōtēplatione loq̄t. oñendo ptcula atq; pfect⁹ inibi exñtes. Ex modū ptcularē intrandi vel illic se locādi quē quero/nō ꝑcepi. ¶ Btūs Hieroñ. int̄ alia scribit modū vnū ad vgines custochiuz q̄ est q; meditet mortis sue horā q̄lez p̄miū tūc receptura est. quō vgo maria cū filio suo ihu cristo/scti angeli atq; vgines/sibi obuiabūt ipsam suscipientes/cantantesq; canticū qđ maria/moysi sororꝝ/post transitū mar⁹ rubr⁹/ sicco pede filiorꝝ isr̄l cecinit. Cātem⁹. s. dño gloriose ⁊c. Et sic̄ idē b. Hiero. de seipo/q̄lit̄ p⁹ fortes tēptatiōes/ ⁊ crebras pector⁹ tūsiones ꝙtinue i ploratib⁹ ⁊ lacrimis querendo dei auxiliū/sibi videbat̄ societati angelorꝝ interesse ob magnā suę ꝙscie pacez ⁊ iocūditatē/ei p⁹ suā pniam ⁊ tribulatiōz celit⁹ a deo trāsmissam. ¶ Cōcordāt oēs doctores cōiter in mō. s. isto q̄ est meditari inferni penas horridas. padisi gaudia. sua pctā. atq; mūdi vanitatē. ſ ego adhuc ptculariorē modū inq̄ro. ¶ Beatus bern̄. pene in oib⁹ ſmonib⁹ sup cantica tractat modū vnū. s. ō spūali mr̄imonio int̄ deuz et aiam. quē q̄dā doctor pl⁹ nouell⁹ insect̄. faciēs int̄ diuinā sapiam ⁊ aiam/ parifozmit̄ q̄ddā mr̄imoniū. Liber ꝙ intitulat̄ horologiū eterne sapie. Uez q̄dē/mod⁹ talis ē alt⁹ ⁊ subtilis. satisq; ꝑiculosus/sic loq̄ndo/p̄sertim a p̄ncipio sue ꝙuersionis eū tenere volētib⁹. Ratio. cū em̄ tales nouitij estimarēt meditari ō spūali ꝙnubio: leuiter laberent̄ i recordatōe de spūali ad carnale mr̄imoniū. ¶ Nec ignoro in dicto libro q̄dā modos alios forte tactos vtpote cogitādo ō iuuene sue adolescente mozituro. nolēti vel nō potēti penitere. silr meditādo dei iudicia. itē ꝙsiderādo beatā vginē mariā i hora passionis dñi nr̄i ihu cr̄i sti. Qui modi boni sunt atq; ꝙuenientes. ⁊ pñti ibi videri quibus placuerit.

¶ Capitulū. xxxviij. De mō ꝙtemplandi/quez ⁊

¶ Recitat btūs Bern̄. ō seipo/ q̄lit̄ in cō uersionis sue p̄ncipio ꝑpedit sibi op⁹ esse q; hr̄e deberet opa bona ⁊ merita q̄lia ex seipo nequerat exq̄rere ⁊ hr̄e. idcirco p uidit sibi habituꝝ se talia ex meritis ihu xpi. Et ex tūc diligētissime meditabit totaz dñi nr̄i ieſu xpi vitā ab ei⁹ ꝙceptiōe vsq; ascēsionē ⁊ ex oib⁹ penis ⁊ amaritudib⁹ ei⁹/collegit sibi fasciculuz mirre. q̄ inter vbera sua cōmozaret̄ ꝙtinue atq; hūc p iugē memoriā supraposuit suo pectori in time cōpatiendo. ¶ Uber qđ ꝙcludo ipm beatuz Bern̄. suā cōtēplationē ⁊ ascensum in eadē incepisse meditādo assidue dñi nr̄i ihu xpi vitā quē admodū legit̄ ō sctā Cecilia/quō euāgeliū i suo pectore portabat. s. ei⁹ vitā memoratādo. ⁊ nō die bus neq; noctibus vacabat a colloquijs diuinis ⁊ oꝛone. ¶ Et doctor q̄dā/in libro suo/ō stimulo amoris intitulato/istā materiā silr tractat ⁊ specialiter ō passiōe dñi nr̄i ihu xpi. oñdēs q; in ea oē bonū repit̄/⁊ q; eadē passio. s. sit vie h⁹ puta ꝙtēplatōis/ostiū. volēsq; aliunde intrare in ꝙtēplationē/ipe se seducit ⁊ decipit. ⁊ ꝙfirmat dñs suū autozitate dñi dicētis. Ego sū via veritas ⁊ vita. Ulia p quā pgrediēdū est. veritas ⁊ remuneras. Utinā p̄fatus liber esset in gallicū trāslat⁹. illumināt⁹. vita eūdē nutriēs sustētās ⁊ remuneo em̄ iudicio valde vob fieret pficuū. ¶ Sunt aūt q̄dā cōiter aliū modū nō tenētes sue ꝙtēplationis. q; q; ad quēdā librū deuotōis se tradūt/ vitā alicui⁹ scti aut aliud ad excitādā deuotionē plegētes/ſm materiā quā repiunt. q̄b⁹ ſp necesſarij essent libri. Et ideo iste mod⁹ sol⁹ insufficiēs est. nisi ꝭ ei⁹ assuescerēt agere sine p̄ntia chartarū. ¶ Alij ꝙo facilēda sua fruitia diuia in ecclia/ad discūt ⁊ se exercitāt/ ꝙtēplari nitentes. Quāuis iudico istud esse multū difficile/spāl⁹ in p̄ncipio ⁊ posse ptingere isto mō ad ꝙtēplatiōis pfectionē/ ꝑpter laborē cantui annexū. nisi forte antea sint assuefacti tales/i suo secreto via ꝙtēplatōis.

¶ Capitulū. xxxix. De alio mō meditandi per

emplum mendicantis.

¶ Qui pson̄ que nō modicū ꝑfecit ad ꝙ reducendū suas cogitatōes seu recol ligendū in vnū/⁊ ad simplicitatē. p̄ḃ

(Nō hūt meditandi amo Dñi)

q dilgẽti⁹ seipam intuebaꝫ fore paupem/miſe rabilẽq creaturã. nihil ſe hre ex ſuo/nec quicq̃ poſſe acqrere. Qua ex cã mẽdicaꝫ meditabaꝫ at q̃ ſic acqrere bonoꝝ ſpũaliũ elemoſynã a padi ſi⁹ciuib⁹ i talib⁹ diuitijs opulẽtiſſimis atq ple nis. ꝺs noſſet largos miroq mõ charitatios ex iſtere. iõ pfata pſona ſub arboꝛe q̃dã loco ſecre to ſe collegit. in q̃ p ſuo libitu atq diutius ibiꝺ meditari poſſe putabat. Cõuertit itaq ſe coꝛde tenus ſine loquela. mõ ad vnũ poſtea ad alium ſcm. ꝺm ſue deuotionis miniſteriũ a q̃libet ele/ moſynã expetẽdo. aplendoq ſuã neceſſitatez ꝛ indulgẽtiã exponẽdo. ꝺ ꝛ memoꝛãdo eoꝝ magnã gratiã atq largitatẽ. ꝺepcando etiã eos vt diꝫ renẽ inter cedere. p ſe ad deũ oipotẽtẽ q pſona liter cõparet coꝛã eo digna nõ eſſet. Verũ eſt dicta pſonã i hmõi meditatiõe plura ſenſiſſe im pedimẽta exneaꝝ cogitationũ atq fantaſiaruz ſpa tñ foꝛti pſeuerãtia/ſe artauit. atq i dicto lo co ꝓtinuit inde nõ mouẽdo ſeu diſcedendo/ q̃ſ q̃ ꝺ q̃ſuit inuenit. eſſetq ſtabilita oino i hmõi oꝛone. nec aliq̃d aliud intẽdẽs. Iper dies autẽ plurimos modũ dictũ ꝓtinuabat fueratq inter dũ ad duas/tres vel q̃ttuoꝛ hoꝛas/ꝑuſq̃ qꝺ pe tuiſſet hre potuiſſet. ſ. ſuaꝝ cogitationũ ꝛ affectio nũ. vnitatẽ atq recollectionẽ/ad vnũ tale q̃le di pim⁹ ſupza. Et p modũ talẽ q̃ſi ſp ꝓuenit ad qꝺ tẽdebat. qñq tñ citi⁹/interdũ ꝺo tardi⁹. ꝓcepit q ꝺ clare veꝝ eſſe ꝺñi n ñi ihu xpi ꝑmiſſum. q̃ pſe uerauerit pulſans petẽdo/apiet ei. Poteſtis igit optime ꝓpẽdere q̃nta fuerint hꝺ pſone deſi deria ardẽtia/et anxia ſuſpiria atq gemit⁹ erga q̃ feſtũ tũc colebaꝫ. qñq abſq ſuccurſu ꝛ auxi lio ꝓceptibili/ꝑmiſerãt dictã pſonã ad ſuos pe des ꝑuoluꝛã/ad tãti tpis ſpaciũ ꝑmanere/i bel lo ꝓtinuo/ſuaꝝ cogitationũ/tumultũ nõ modi cũ/atq in ſuo aſceſu impedimẽtũ validũ cauſã tũ. nec p ſcta deſideria loq̃ ꝑmittẽtiũ eiſdẽ q̃pi ẽ tandẽ ꝺ eadẽ optie ſe q̃tabãt: aie ſue deſideri um eiꝺẽ tribuẽdo. ꝺm dei volũtatẽ ꝛ ei⁹ vtilita tẽ. Reperit itaq dicta pſona hmõi exptã diffi cultatẽ/ſibi ꝙuerti ad pfectũ. vt ex hinc diſceret viuaci⁹ ꝛ ardẽti⁹ flagitare. Iñ accidit q ſe ꝺ ce to i ſua oꝛatõe repit citi⁹ atq q̃ſi ſine ipedimẽ to collectã i modũ talẽ ad ſuaꝝ cogitationũ vni onẽ atq ſimplicitatẽ. leuiuſq mõ ꝑdicto ꝛ cete/ ris/bona ꝙſuetudie comite ad ꝑdicta peruenit. Et puto iſtũ modũ in initio guilhelmũ piſien. doctoꝛẽ ꝓcipuũ tenuiſſe. quẽ affirmaſſe legendo reperi q⁹ pauꝑes trutãni atq captiui/ipm deũ exoꝛare docuerũt. In libꝛis eꝫ eiuſdẽ ꝑz/quẽ admodũ oꝛonẽ vni viatoꝛi padiſum adeũti ꝓ ipetrãda elemoſyna ꝛ auxilio/pulcre cõpat. In q̃ parẽ libꝛo q̃ſi ꝑ totũ ad deũ/ad ꝺñm q̃ noſtrũ ihm xpm/ꝛ ſuos ſctõs. ſpãli⁹ ad ꝙginẽ mariaz. rõnes aꝺꝺucit. q̃ten⁹ auxilienꝫ creature eis ſup

plicãti ſuã q̃ pauptatẽ allegãti. Loqꝫ itẽ ꝺ coꝛã iudicib⁹ pñtatis. quõ tales i ſuis petitiõib⁹ ſint circũſpecti atq ſapiẽtes. Nimiꝝ. timẽt eñ ꝛ pi culũ ſibi vidẽt iminere. Tali mõ ꝛ nos imoꝛ ad huc ampli⁹ coꝛã deo pñtati facẽ nob mltũ expe

Capitulũ. xl. Cõmẽdatio iſti⁹ modi contemplationis tanq̃ ſecuri vtilis et leuis. (diret.

Iſtũ modũ inchoãdi cõtẽplationẽ/cui placz ſeq̃ pt. ſatis ei eſt ſecur⁹ ſimplex atq leuis. Cõueniẽs eꝫ g̃dui bñ ꝓmo ꝛtẽplatiõis añdicto q̃ aſſignaꝫ humil⁹ pnia. Ibi eñ nõ aliꝺ q̃ idulgẽtia petiꝫ atq bñ opandi tpe affuturo gr̃a. itẽ etiã remediũ ꝫ plagas ſuas ꝛ pctõꝝ infirmitates varias. Ad qꝺ ñ paz/oꝛones btꝝ Anſhel. diuerſoꝝ q̃q ceteroꝝz ſctõꝝ/edite ad ſctõs ꝛ ſctãs/ꝑficiũt. Liber q̃z ꝺ q̃ ꝑdẽ locut⁹ ſũ rhetoꝛica diuina intitulaꝫ a guil helmo piſien. ꝓpilat⁹ multũ ad iſta vtilis. Su per mõ iſto iniciãꝺi ꝛtẽplationẽ/ꝺudũ optabaz oꝛationẽ quãdã fabꝛicaꝛe/i modũ paupis/panẽ ſuũ oſtiati querẽt/ vel indulgẽtiã q̃rent/ ꝛ peten tis ad inſtar icarceratoꝝ aut certe ad ſiꝫitudinẽ elemoſynã petẽtiũ. nõ q̃ꝺẽ p ſeipis ꝺ ꝑ i hoſpi talib⁹ degẽtib⁹. Sepe eñ aliq̃s deuotõez ſuã ꝑ alio interpellãꝺo repit mag/ q̃ ſi ꝑ ſe deũ exora ret ibiq multũ ꝑficit. Tenenꝫ eꝫ ad ꝺ plures ex officio ſuo quẽadmodũ viri eccliaſtici/aliq̃z ex elemoſyna vitã ducẽtes coꝛpis. imo ꝺico omẽs debere ꝺ facẽ tã ꝑꝓ dei mãꝺatũ. q̃z eꝫ ꝑꝓ bñfi cia ab alijs recepta ſiue talia ſint bona nature a/ ſuis parẽtib⁹: ſiue bona foꝛtune ipis collata iuꝛ hereditario poſſidẽꝺa a viuis aut a moꝛtuis.

Cõpilaui ꝑdẽ oꝛonẽ quãdã/ad ꝺñm ihm xpm. iniciãtẽ. ihu ſpõſe ꝙginitaꝝ/ ꝛc. Intẽdo ãt ſi ꝺo placitũ fuerit ꝺ ꝺ: i breui diffuſi⁹ ꝓſcribere opuſ Nec ẽ oẽs mũꝺi ſcpturas nõ poſſe ꝓducere ꝓtẽ platiuũ q̃ tẽdere ꝺz. quẽadmodũ facẽ foꝛt/ pſeue rãtia auxiliãte dei gratia faciẽꝺo exẽplo pſone ſupza mẽoꝛate. ponẽꝺoq ad practicã. ſ. ad opa q̃ affectiões ſcribi neq̃unt. neq̃ generãꝫ p litte ras aut p verba ſed p operis exercitiũ.

Caplm. xlj. De mõ vſitãꝺi ſe in cõtemplatio ne/ꝺm iſtũ modũ.

Quem ꝙo delectat ꝑhabita ſiꝫitudo/ ꝺ multã largã materiã habet/ vſitandi ꝛ aſſuelscẽꝺi ad ſuaꝝ cogitationũ recolle ctionẽ itra ſe. erga etiã deũ atq ſuos ſctõs. Nostre eñ neceſſitates et miſerie ac infirmitates/tã coꝛpis q̃ anime/infinite ſunt. De hinc ꝛtutes nobis adquirende/in magno ſunt numero ſicut et ſancti et ſancte. quib⁹ nobis ſupplicanꝺuz eſt. nũc ſimul omnib⁹. nũc ꝙo cuilibet ſeoꝛſum. Inter ceteras etiã neceſſitates moꝛtis hoꝛa poſtremũ eſt negocium quod plus nobis eſt timendũ. Ob cui⁹ hoꝛe hoꝛoꝛẽ/ſolicite puiꝺẽꝺũ foꝛet nobis ꝛmediũ ꝛ vita ſupſtite. ꝓcurare amicos atq defenſoꝛes. laturos auxiliũ i momẽto tã terribi

li/ad bñplacitū dei. Hozā istā sūme añ mēt ocu
los reducere: ꝓficuū ē. eiꝰ memoziā recētē omi
tpe vite in oibusq factis nostris hre. In nre cō
tēplatiōis secreto/a nob ipis/ sepiꝰ quērēdū est
Dō aia mea dic mihi. paup ⁊ miserabilis cōfi
tere mihi. si i pñtiaꝫ aut intra vniꝰ hoze spaciū/
separi te a cozpe opterꝫ ad astādū tremēdo dei
iudicio/q̄d dictura/ad quē deniq ꝓfugeres?
Si rndes qz sic et sic faceres/ ⁊ ex toto cozde tūc
miscōiam atq veniā ab oipotēti deo flagitares
a suisq sctis Facigit talit in pñti. Ignoras eñ
in q̄ puncto infirmitat ꝓ tūc eris aut qō spaciū
tpis ad bñ faciēdū hre potueri. ℣ In hmōi me
ditatione viuaciter seu cozdintime et diu moza
ri debemꝰ quousq nobis videat qō sentiamus
mortē multū apꝓximare. ¶ Item cōsiderādi
sunt amici nostri ꝓo quibꝰ ozare volumus esse
eos in necessitate vltima puta ad lectuz mortis.
Et quomō a nobis suplicit auxilium requirūt
desiderantes quatinꝰ ꝓ eis pzeces effundamus
cōpatiamurq eis acsi in pśenti sic ageret nobi
scum Hoc ergo qm fiet ⁊ nō diu tardabit. mise/
reamur interea aie nostre acsi eā in medio flāme
purgatozij cōspicerem collocatā. Ad qō bñ iu
uat cōsiderare diligent miseriā aut dolorē vali
dū quē q̄s ꝓ suaꝫ suffert infirmitatē aut aliunde
q̄liter vehementer inde cruciat. Quid ergo erit
de aia misera gpessura tāta in futuro seculo?
¶ Capitulum. xlij. De tribus dei iudicijs ante
oculos mētis reuocādis ꝓ materia ꝓtēplatiōis

Lp Ossumꝰ insup in hmōi ꝓtemplatiōe
reuocare ante mentis nostre oculos
tria dei iudicia. q̄ sessurꝰ est seu tene
bit aut tenet. Unū tenebit sicut pr. in
quo regnat ⁊ iudicat mia dulcis ⁊ pia. Et talis
est in vita pñti. Scōm tenet sicut dns cōtra ser
uū suū vbi regnat atq iudicat iusticia rigoziosa
Optet eñ illic oia exoluere debita. et hoc est in
purgatozio Tertiū est i inferno. vbi regnat hoz
renda ⁊ crudelissima iusticia. s. ꝓpt pctōzes dā
natos. Ibi eñ deꝰ punit ad instar iudicis flecti
nō potētis. ℈ maleficos morte eterna dignos.
Dō postrema duo iudicia declinare possumꝰ
appellādo ⁊ submittēdo nos ad p̄mā curiā. s. mi
sericozide q̄ durat solū ista vita stāte. Bonū g̃ē
nobis dū tp̄us habemꝰ eligere et interim q hre
possumꝰ sctōs intercessozes ad deū. Precipue
ibi habemꝰ in dicta curia nra/dñaz reginā dicte
curie. s. mie exūtem. silit nram matrē et aduo
catā dulcissimā ac gliossimā virginem mariaz.
Parit est illic ihs xps. pr nr. frat nr. aduocatꝰ
cōsiliariꝰ. mediatoz atq redēptoz. ℣ Et in veri
tate iste nimis esset stolidꝰ ⁊ infatuatꝰ. q̄ recusa
ret vna cuz ꝓpha seipm submittere dei miscōie
suplicit dicēte Bñe ne i furoze tuo arguas me.
neq in ira tua cozripias me. Ubi tangit ꝓpha
ista tria iudicia. Dicit eñ Bñe ne in furoze tuo
arguas me/id est in inferno. Neq in ira tua coz
ripias me hoc est in purgatozio. Sed fm miam
tuā miserere mei qm infirmꝰ sum. s. in hac vita.
Et ad hoc possumꝰ inq̄rere ⁊ inuenire alleuiamen
flagelli qō iuste meruimꝰ. s. mediāte intercessiōe
tali q̄ dicta est. ⁊ sepe ex toto sic q̄tari seu etiā ab
solui. ¶ Qui etiā attēte pēsaret atq sibi ꝓpone
ret exitū huiꝰ carceris quo detinemur qō erit in
articulo mortis/cogitaret q̄q ad pdicta tria iudi
cia. talis oino cū gaudio ingēti/huiꝰ mūdi infir
mitates atq diffamatōes pauptates ⁊ filia que
penalitates dicūt/leuissime sufferret. ⁊ certe de
nulla aduersitate vite huiꝰ curaret. ℣ Qui in
sup q̄tidie ad memoziā reduceret mozi se opte
re. sed qñ aut q̄liter ignozat. exaiaretq se sepiꝰ/
an in statu in quo est/mozi auderet? q si nō. pfe
cto remoueret in breui impedimenta/ vt secure
mortis prestolaretur aduentum.
¶ Capitulun. xliij. Quō quidā deficiūt in forti
pseuerātia/ ⁊ in ꝓtemplatōe modicum pficiunt.

Pp Lures autē minus bene auisati sunt
circa pseuerātie fortitudinē seu circa
ꝓtēplatōis fructū ac p hoc ad ista cō
sequēdū multū remoti. Renuūt eñ
se deuotiōe sentiāt affectos ad illa. ac nisi cū eos
leipos dare orōni/aut meditatōi incūbere/ nisi
ista delectāt veniātq ad coz suū. Uidēt eñ tali
bus/alias dicta nihil pdeē. Ex hmōi ꝓpanē hu
ic q̄ frigoze nimiū cruciat. recusat tñ accedēt ad
ignē nisi prꝰ habeat calozez. Aut certe eq̄panē
alicui fame peūti. nolētiq q̄rere ad māducādū
nisi antea saturatꝰ sit. Quare eñ aliq̄s se dat in
oronē vel meditatōez/ nisi vt caleſiat diui amor
igne. vel vt saturet donis aut gra dei. Tales in
hoc deficiūt seu errāt putātes se tps pdere cōposi
ti i oronē vl meditatōe/ nō moꝛ deuotōis imbre
irriganť. Ad qō rndeo q si nitanť q̄tū in se est
ad hoc atq faciūt laborē suum sintq i bello ⁊ pu
gna ꝓtinua/ ꝓtra suas cogitatōes/ cū displicētia
qz nō abscēdūt nec pacē hre pmittūt. tales p tūc
maiꝰ reportāt meritū q̄ sepe si eis aduenireť de
uotio subdito sine tali ꝓflictu. Rō qz militāt do
mino maiozi ⁊ pena. Uerūtñ est q volēs ad exē
plū ꝓnarrate pone supiꝰ/ seipm exercē optz ad
hre ipm magnuz tpis spaciū reiecto eī oi one
re alia occupationū/ tā ex pte sua q̄ alioꝛ. seq
uę ꝓsolatio subsequat aliq̄/ siue nlla. q̄ ñ ad eā
dē hñdā laborare nō cesset atq sit ꝓtinuꝰ. Cūq
se nimio senserit tedio affectū sibi ꝓpi dicat/ q̄ ad
huc expectet ad medie hoze spaciū ac oze facien
do pniam suā. expectās diuie gre elemosynam.
Post hozā ꝛo elapsā/ adhuc se cōmoneat ad p
sistēdū talit ad alterā hozā Et sepe in postrema
dimidie hoze pte talis in sua ꝓtēplatiōe ampli
pficiet/ q̄ oi tpe ꝓterito. ⁊ q̄ aliꝫ decē diebus:

aut certe in vno mẽse. Qđ si a casu in suo regres su aut iterato accessu/reperit se q̃si refutatũ/ sic ſcz q̃ elemosyna ei ꝺnegeť/puta nõ ꝓsecutꝰ gra tiã ꝺeuotiõis. tũc humiliť ei ꝓueit ꝓuerꝫ ad ꝺe um/ꝓfitẽꝺo indignũ se fore tãte gr̃e. imo q̃ plus meruisset ꝟba ꝛ flagella atq; tribulatiões q̃ hu iusmodi ꝓsolatiões. Et sic dicat. O dñe deꝰ tue ꝓsolatiões laudes ꝛ gl̃ia/tibi sint sp. mihi autez (vt dignũ est ꝛ iustũ) ꝓfusio. nisi opositũ ꝓuei at mihi ꝺ tua miscꝺia. Per talẽ modũ vicet deũ faciẽs ei sacrificium ꝺ corꝺis sui duritia. ꝛ certe deꝰ eꝰ nõ obliuiscit ꝓferẽs miam suã cũ cogno uerit horã atq; pũctũ. expediẽtẽ ꝑm suũ bñpla citũ. Nec eť ꝺz aliq̃s hmõi ꝓsolatões nimis af fectare in lacrimis atq; ꝺeuotiõe: ꝓ sua delecta tiõe ꝛ ad suã placẽtiã. ß vt ꝓ talẽ ꝓsolatiõz/amo ri ardentiori ꝺeo vniať. ad deũ possit meliꝰ diu tius ꝛ delectabiliꝰ se ꝓuertere. Si igiť magis ei placitũ fuerit q̃ ꝓ tũc aliq̃s ei famuleť sine tali bus ꝓsolatiõibꝰ/ꝓfozmiť ꝛ nobis idẽ placere ꝺz ꝺebemus q̃ dicere O dñe ꝺs oipotẽs sufficit mi hi opẽe vt ꝑmiũ meũ a te q̃ remuneratio a te re seruet mihi in padiso. in p̃nti illud nõ tribuens. Illud vnũ supliciť ozo vt mihi nõ irascar/ ß vt vnã in tua gr̃a tm̃nõ ꝺ ceťo fiat volũtas tua. Qui ꝟo ꝺeuotõz assecutꝰ fuerit/diligẽs existat gl̃iarũ actiões ex toto corꝺe referẽs ꝺeo oipotẽ ti ozãꝺo instãtiꝰ vt augmẽtet ꝛ ꝓfirmet opꝰ plã tationis sue in eo inceptũ absq; hoc q̃ tale q̃ꝺ ei hic ꝓferat sicut ꝑmiũ. quinꝓtius in futuruz re seruet ꝑbendã integram.

¶ Capitulũ. xliij. Quedã imaginatio montis cis trib⁹ habitaculis. ſ. fidei spei ꝛ charitatis.

Ter mõtis antea adductꝰ/ ꝓ faciliori sui eleuatõe in ꝓtẽplatiõe/põt q̃s ima ginari ꝓuenieť. quẽadmodũ aliq̃n q̃ dã quẽ noui fecerat. Et breuiť pstrin gẽandẽ. ¶ Imaginemur igiť mare magnũ pi culosissimũ qꝺ diuꝺoꝝ generꝫ hoies/euntes ꝛ re deũtes nauigio ptrãseũt/diuerꝫ maibꝰ. ad vnũ tñ finaliť portũ tẽꝺẽtes/ in q̃ eť magꝝ ptrãseũtiũ ꝓs/ꝓpt picula maxia atq; tẽpestates varias ne cessario ꝺz pire. Ad ripã ꝟo hꝰ mari/seu i litoze eleuata erit rupes altitudis mire supza quã exi ſtis q̃cũq; securꝰ ẽ ꝺ q̃ piť q̃ i magno isto mari fi ant speculari põt absq; sui piculo. i ista rupe trez erut statiões siue hitacula tria vnũ in basso. ali ud i medio. tertiũ ꝟo in fine siue sũmo. In ꝓmo imaginemur fidẽ eẽ hospitatã. i scꝺo spez. i ẽtio ꝟo charitatẽ. ¶ Nõ q̃n q̃s i ꝓmo fuerit hitacło scz basso. fides ipa/ eiꝺẽ maris horribilia oñdit picula. q̃tũ ad aiam. ꝓ q̃ ꝓcipit timorẽ validuz q̃ ꝓspicit iudicia dei mirabilia ꝓtra ipos pecca tozes/ab eo in istius maris vozaginẽ p̃cipitatos ꝺãnatiõe ꝓpetua/absq; vllo remedio. Et ibi p̃t ꝺõ ꝺeuotus/in certa fide cozã sue mentis oculis statuere oia sua facta/ad generãꝺũ in se sctm̃ ti morẽ ꝛ pauorẽ secretoꝝ ꝺei iudicioꝝ. Quemad modũ est fragilitas ꝛ mutabilitas breuitas vite mortalis. mortis incertitudo. ꝺãnatoꝝ horror. multitudo eoꝝ q̃ ꝺãnať. ꝓꝑa sua pctã. defectus q̃ tpis p̃teriti. q̃tidianos etiã excessus. Itẽ quõ ꝺñs noster ihs xp̃s sanctiq; oẽs/multa passi sť tormenta afflictiões ꝛ tribulatiões. ita sit certus q̃ adhuc plura sustinebũt mali atq; ꝺãnati. Et q̃libz siue bonꝰ siue malus expectare ꝺz tribula tionẽ affuturã siue citius aut tardiꝰ. ¶ In scꝺa ꝟo statiõe aut mansiõe/locabiť spes tradẽs ho mini ꝺeuoto fiduciã ne ꝑ timorẽ nimiũ ꝺespet ꝛ sic semetip̃m pꝺat et ꝺamnet. Et ibi ꝺñt cõside rari oia q̃ faciũt ad spem bonã ꝓcipiendã ꝺ ꝺei bonitate. Sic em̃ nobis esse faciendũ ipe mãda uit. Reuocemus illic ad memoriã miscꝺias san ctoꝝ ꝛ sctãꝝ. bñficia infinita ab ipo nobis exhi bita ꝛ q̃ q̃tidie exhibet. absq; vllo nostro merito spãr aũt maximã dignationẽ ꝛ miscꝺiam passi onis ihu xp̃i ꝺñi nostri. Itẽ gratiã quã deꝰ facit subito peccatoꝝ eos sustinendo. In ꝺ tabna culo spei/aia deuota resumit aliqualiť coꝛ suum trãsferẽꝺo se ꝺ vno tabernaculo ad aliud. ad mi scendũ pauorẽ ꝛ humilitatẽ cũ spe bona. Unuz em̃ alio absente nõ sufficit. ¶ In tertia ꝟo man sione dicte rupis/ꝺemorať charitas. ibiq; consi derabit aia deuota ꝺñi sui magnitudinẽ. ꝛ quõ ꝺignus sit amari appꝛeciari atq; laudari. Quali ter oia gubernat atq; sustinet. oẽ q̃ ꝺ est ex nihi/ lo pura sua boitate creauit. Et sic ꝺ silib⁹ ꝓditõ nib⁹ nobilib⁹ sine nu nero. sic ꝛ de gl̃ia. quã suis tradidit amicis. Sctũs Aug. docebat q̃n q̃ ag noscere deũ ꝑ mẽtis eleuatiõez supza ťrã. supra celũ supza ꝓpriã suã animã/atq; supza res oms ab eo creatas. ꝛ tũc in momẽto tpis ꝛ raptu/sbi to ad silitudinẽ coꝛuscatõis/aut velocis nubiuz cursus/ aia deuota attingit q̃ꝺ sit ꝺ deo. ꝛ statiz decidit eꝫ seu relabiť. Sed ibi nõ optet vos eẽ curiosas nec nimis stabilire ꝛ stare. Sufficit vo bis deũ agnoscere in padiso celi. ꝛ q̃tũ i p̃nti se culo/ꝺz sufficẽ vob̃ q̃ credať/ ꝛ cognoscať/ q̃z ip se creatoꝛ factoꝛ ꝛ redẽptoꝛ vesť ẽ. ꝛ sic ꝺ alijs di gnitatib⁹. ꝺe q̃b⁹ in fide catholica edocemi. sine ꝺ q̃ scire velit/ q̃ꝺ sit ipe deꝰ i sua natura ꝑ clarã visionẽ ei⁹. ¶ De q̃ trado vob̃ tale documẽtũ sci dionisij. Quotiẽscũq; i ꝓtẽplatõe ꝛ meditatiõe ꝺ deo fact/. scitis q̃lis sit res quã videť. videť q̃ vob̃ q̃ res ꝺ visa/q̃cunq; mõ assimileť alicui rei alteri hꝰ mũꝺi tũc certitudinaľr teneat/. vos nõ videre deũ taliť ꝑ clarã visiõez. Et sili mõ ꝺico ꝛ ꝺ angeť. Nõ em̃ est deꝰ corꝑaliť magnꝰ. nec al bus nec rubeꝰ. nec clarꝰ neq; coloratus. Sic nec sũt ꝛ angeli. ¶ Qez q̃ꝺ̃ est q̃ cognosciť ꝛ sentiť bñ/ꝑ modũ aliũ q̃ scripto tradi nõ põt/neq; ver bis edoceri. nisi q̃ isti sic cognoscentes sentiũt ꝛ sciũt hoc q̃ꝺ cognoscũt. Sicut sentiendo/ vnum ꝺulcoꝛẽ/aut plenitudinẽ vnã vnũ sapoꝛem/aut

vnã melodiã. ⁊ talia sentimẽta enarrare nequeunt. Sicut a simili aliqñ intra nos sentimus bene/amorẽ aut gaudiũ. ⁊ tñ amor et gaudiũ nõ sũt magna corpalia aut gratilia alba vel nigra. Nec possz aliqs facere intelligere aliquẽ qualia eẽnt talia. qui nunqz hmõi sensisset in se. ¶ Nõ tñ dico qñ ꝓcipi poterit deus qd sit in humana natura habet em vt sic/corpus. formatusqz est vt alius hõ. Sed qõ dixi de deo. intelligo in sua diuina essentia. ¶ Et qñ anima deuota/bene vsitata esset inhabitando istam rupẽ aut montẽ/forti meditatiõe/ ⁊ ꝓ fortẽ cogitationẽ sp illuc reuerteret/facilius se eleuando ac ꝓmptius ad habẽdũ fidẽ spem et charitatẽ ⁊ alias pulcerrias cõtemplationes absqz numero quas ibidẽ repiret esset qz ei tanqz portus et litus seu ꝓfugiũ cõtra omnes tribulatiões ⁊ impedimenta/maris magni huius psentis mundi.

¶ Capitulũ. xlv. De tribus modis quib⁹ gratia datur.

Sicut supra memini/mille ⁊ mille modis cõtemplatio variari potest et haberi. Ideoqz ꝓ tanto ad pñs nõ persisto/relinquendo quẽlibz suo sensui et gratie a deo collate. ne videar quoddã largissimũ atqz copiosissimũ ⁊ quodãmõ infinitũ i tã breui ⁊ modica imaginatione velle pstringere. Dz ꝓ finali adhuc dico gratiã dei pñtem cẽ anime tribus modis specialit. Unus est ꝓ iustificationẽ. sine hoc qz sentiat atqz animam cui sic adest deo acceptabilẽ reddet. ¶ Alius modus est ꝓ sentimentũ et cõsolationẽ aliquã. sicut in istis qui in sua contemplatione recipiũt ⁊ ꝓcipiũt diuersos ꝓsolationũ modos atqz gaudia spũalia. Nã interdũ eisdem videt/ qz liquefiant omnino in quadã dulcedine. in tantũ vt omne qõd cernũt aut meditant/plenũ esse tali dulcore iudicãt. aliquando vo recipiũt securitatẽ quãdã admirandã humilitate plenã. qua mediante/ipi sibimet displicent/solã accipientes delectationẽ ⁊ placẽtiam eoz in deo. Quotiens em sibimetipi quis placet atqz in se de seipo gaudet. certus sit a vera humilitate se esse alienũ. nec ꝓsolatiões suas quibus iocundat a deo hre sciat originẽ. Vera em humilitas sp existens sociata visitationibus bonis atqz diuinis/dat cognoscere ad imũ ⁊ veraciter defectus suos. ꝓ quos sibi homo displicet. redditurqz vilis atqz abominabilis in aspectu suo. nihilomin⁹ placentiã maximã hñs. sed que in gratia miscõia bonitateqz diuina ꝓsistit. Aliqñ anima deuota sentiet cordis sui quandã dilatationez vel sui intellectus cõphendens i se plusqz etiã tot⁹mũdus. iudicabitqz deũ fore taz excellentis atqz infinite maiestatis/qz quasi omne quod residuũ est/ei nihil omnino esse videat nisi ineẽtũ esse in talibus deus cognoscit. Quãdoqz vo sentiet alia in se quãdã spiritualẽ ebrie/ratem' ꝓmouentem eam sobrie/in laudes spiritu ales. suspiriaqz sancta ⁊ deuota nõ se valens ad intra ꝓtinere/qñ optat de foris erũpere seu ad extra id ostendere/qõd sentiat videturqz interdũ eidem qz omnia plena sint gloria ⁊ laude plena. ¶ Tertius vo modus hñdi gratiã pñtie dei/est ꝓ vnionẽ. quẽadmodũ beatus Paul⁹ apls habuit. ceteriqz cõtemplatiui excellentissimi. Sed de modo isto loqui me indignũ reputo ⁊ os meum contineo altioribus doctoribusqz illud relinquens discutiendum. //Finit.

¶ Sequitur epistola ab eodem.

Tulerũt exi

Fecit em cũ temptatione puentũ vt possem sustinere. Gratias igit vestre benignissime pietati/que cõpassionẽ pstitit taliter flagellato/q ple na ꝓsolatione documẽta supaddidit/que demũ ꝓconijs qualia nec vsurpo mihi nec eis me dignũ censeo pgrauauit. Sic plane sic decebat sz pietiã pfessos/ vt vnũ e cõsortio suo quanqz abortiuũ qz tñ in tribulatiõe positũ solarent // Merũ ⁊ si absqz vlla fictione cũ laboribus plurimis et expensis. olim iã conatus sum debiles humeros meos/ ⁊ fragilitatis sue cõsocios subducere oneri tanto cancellarie pisieñ. ⁊ in aliũ gradum transferre/nihilominus inegressibili quodam labozinto circũactus/et quasi posuerim pedes me os in rete et in maculis ei⁹ ambulẽ/ꝓfusus sũ ab expectatione/sentioqz illud Terentianũ qz nõli cet hoiem sepe esse vt vult. Abandar⁹ suz ꝺppe ab illo/cui post deũ me ⁊ oẽs opas meas debeo dñm meũ dñm Burgundõ. loquor. cuius vtinã aliud circa me et ꝓ me modestius humili⁹ salubriusqz consiliũ extitisset/ ignoscat de⁹ idipsum cõsulẽtibus. ¶ Ibam obediens/sed impediuit iter meum/qui olim asine Balaam obstitit/ ⁊ interim ab executione officij cancellarie me sponte facto quod mandatis/neqz aliud ꝓnunc subtaneũ illud etiã ꝓfus deserere patuz. tñ illud ꝓ obedientia exequi volentem suspendit. In qua re esse video et substituo em ꝓ exercendis omnib⁹ que pñs agerem cũ solennitate factũ mitto. Bene valete/mei memores in oratiõibus vestris.

Scriptũ Burgi. xxvij. Aprilt.

¶ Sequitur alia epistola eiusdem.

Iocundũ est so

cij et fratres in christo dilectissimi. Iocundum valde qz verbis neqo vos alloqui. Sunt em amicozum

grata vndecunq; colloquia. Qđ si iuxta Terentianũ senem, primus amicoꝝ gradus est vicini tas, multa prius esse mihi debet amicitia ad colligiũ illud venerabile. qđ incolitis. cui nõ tã vicinus q̃ ineũte adolescentia familiaris semp in trane? fui. ꝛ traxi mores ex quictu. Solabor igitur mutua vobiscũ cõfabulatiõe/coactã quietẽ meã. qua me diuinũ flagellũ alligauit i lecto varitudinis. vbi supinũ immobilemq; iacere constrinxit. vtiliter spero ꝛ magna dei misericordia nõ solũ tolerabilẽ sed pene optabilẽ. Cur ita? q̃ niam neq; lectionẽ/neq; orationẽ neq; salubriũ cogitationũ ꝓtractionẽ exulauit a me quies tabilis. quin etiã familiariores si nõ obstitero/cõstituit. Quo pacto sic? Dolorẽ nanq; corpis/ꝛ animi anxietatẽ/diuina gratia vsq; mõ vel abstulit vel fere supra spem ꝛ vere supra omne meritum meũ/tpauit. Gratias ei qui nũc adiudicauit me ꝓtumacem vsq; nũc seruũ suũ. nõ in ira et furoꝝ tuã. nõ in virga filiali. Et dñe si sic viuit et i talibꝰ vita spũs mei/ corripies me ꝛ viuificabis me. ecce i pace amaritudo mea amarissima. Ez ad vos redeo/quibus e cogitationibus meis familiariter apire studui. et si non ob aliud. vt vel voluptatem aliquã ex tali communicatione scribendo concipiam.

Sequitur alia epistola eiusdem.

Quam nup duoti Bernar. omeł. super cantica relegerem (pat ꝛ frater dilectissime) pueni in eũ locũ qui docꝫ me dia pueniẽdi ad generationẽ verbi. hoc est ad contemplationis arcem. Sauisus sum nõ mediocriter/q; ita ꝓne ad euꝫ de hac materia olim Brugis in lecto valitudinis mee cõscripseraꝫ/si cui habes tractaculi copiã. Nesciebã vtiq; aliũ taliter et tali ordine/tradidisse ipam cõtemplationis adipiscende arcem. Quo fit/vt mihi securi bus eadem scripta mea placeant. Sunt autem verba beati Bern̄. talia omelia centesima. visio hec nõ industrie est sed gratie. reuelatõnis non inuestigationis. Si qđ tñ põt ad hoc industria opari illud primuꝫ obseruate qđ dr. Lauamini mundi estote. Secundo vt scribatis sapientiaꝫ ꝛpe ocũ. qui eñ minoratur actu/pcipiet eã. Tertio vt violenti sitis. ꝛ gaudiũ regni qđ vobis diuinus surripiꝫ/spripiatis. Vt habeatis coꝛ purgatũ/preparatũ improbum. In primo efficeris anxius. in secũdo deuotus. in tertio vehemens hoc est idoneus/obuius/vrgens. hec ille. Vt des pater ꝛ frater/quẽadmodũ tria hec cõuenant tribus illis gradibus scale mystice cõtẽplationis. quos nominaui amarã contritionẽ/ociũ vel solitudinem/et fortẽ pseuerantiã Gratias il li a quo omnis veritas. et cui veritas omnis cõsonat. Quod si ꝺs nũc aut alias iculpauerit me temeritatis/q; materiã hanc prorsus altissimaꝫ et abditissimã/vsurpauerim tractasse velut ipsã agnouerim. habeat responsum illud qđ nouissime recolo apud vos dixisse. Scio itaq; ex multis scriptis/et quorundã verbis/aliquã esse cognitionẽ et mentis eleuationẽ quã habere possumꝰ vltra cõem ꝛ vsitatiue cognitionis normã. Hoc modo etsi nõ aliter scire potui/nobis aliq̃d deesse pfectionis hmõi/quã sancti patres habuerũt et docuerunt. Sic em̄ potest ipse cecus colores etiam cognoscere vago tali ꝓceptu ꝛ se cecuꝫ iudicare. Querebam dudũ a quodã ceco viro intelligente/quõ se sciret cecũ esse. Scio respõdit. qz aliquã pfectionis integritatẽ quã in alijs esse audio: mihi deesse censeo. Benigq; pater ꝛ frater/nihil ex tribus predictis gradibus tantũ deesse formido/siẽ occupationẽ necessariã in religioso exercitio tuo. quod vtiq; nullo mõ nulla pfectus alterius occasione deserendũ esse nõ ambigo. Sic vocatus es/noli violenter obniti/q̃a nõ hoc tibi cederet feliciter. Sed irriderent hostes sabbata tua. hoc est vacationẽ tuã. Nescis ꝓterea quid tibi est vtilius ꝛ deo placentiꝰ. Reuelauit cũ voluerit/et dum beneplacitũ erit ante se. quod abscondit a sapientibus huiꝰ seculi ꝛ reuelat paruulis. Soli paruuli hoc attingunt ñ qz meritum sed quia ante placitũ est. Precipua insup ratio huiusmodi munus desiderandi est. vt simus parui in oculis nostris. habita cõtemplatione tanta et tam immẽse maiestatis/vocabit te fortassis deus occasiõe ocij data/p egritudinẽ aut alias. Sic interim opus tuũ age/ꝛ vaca nõ quãtũ placet sed quãtum licet ad videndũ et gustandum quoniaꝫ suauis est dominus. In quo bene vale. Dei memor in orationibus tuis. Et fratrem germanũ/pupillũ/cõmendatum habe. Scriptũ parisius. xiij. Aprilis.

Explicit.

Incipit secretum colloquium hominis ꝓtemplatiui ad animã suam/ꝛ anie ad hoiem/sup pauptate ꝛ mẽdicitate spũali/docens recurrere ad deũ ꝛ sanctos p deuotaꝫ orationẽ/p impetrando elemosyna gratie ꝛ virtutũ. Insuper ꝛ p adipiscenda scia affectionuꝫ que ꝓprie sapientia dicit quasi sapida scientia.

Et ꝓtinet duas ptes. ꝑma tractat questiões et rñsiones diuersas hominis ad aiam ꝛ ecõtra. Scda ꝓtinet orationes ꝛ meditatiões diuersas quas formaꝝ aia sub forma paupis mẽdicãtis et querentis panem.

O homo

O mea pauper/mea infirma/mea paralitica/mea miserabilis anima que nihil in te aut ex te boni habel. sed nec tuo labore vales compare. Audi que/sii meum consilium. Discę mẽ-

dicandi officiū. fiat tibi questus mendicantis ordinarius vite sustentande ꝓuentus. cur fame si algore interires? viciosa profecto multum foret hec verecundia vel segnicies. ¶ Anima. O homo hospes quidē meus qui mecū de pria tue prime ꝯditionis eiectus es. et detrusi sumus in hunc tetrum ac doloꝛosum carcerem ꝑsentis exilij. fateoꝛ heu me paupem. egrotam. captiuā lesam. sauciam. nudam omnibꝰ egentem. Uere infelix illa hoꝛa/qua parens primꝰ cōmisit in deum summū regem grande illud nefas/crimenq; lese maiestatis. quo iustissime nobis illa nostra preclara hereditas adempta est. ac de loco voluptatis gaudij et omnis excellentie deportati fuimus in hunc locum lacrimaꝝ/tribulationis angustie et desolationis de diuitijs in pauptatem de ingenuitate in vilitatez. de vita in mortalitatem. de loco securitatis in locū plenum discrimtnis. Et vt sub vno claudantur omnia. ō vniuersitate bonoꝛum/in ꝓfundū omnis miserie sumꝰ iniecti. Quare prorsus ignoro quid factura suz laboꝛare nec scio. nec valeo. Uersaretur quidē laboꝛ meus ad deū/cognoscendū/amandū/laudandum/honoꝛandū. Sed heu nimis longe factus est a me nimiū me a se ꝓiecit. Conspitō me tenebris positā. circumdatā ignoꝛantia. incertitudine. erroꝛe. quibus inutilis facta sum ad illū intuendum seu cōtemplandū. Ita igiꝭ meo frustrato laboꝛe/amodo quid agerem/quid laboꝛarem quid lucrifaceēr? Dicis mihi mendicandū esse et ꝓ vita questuandum. Volo quidem. sed quo ibo captiua z ꝓclusa intra hospitale tui coꝛporis/in magno carcere huius mundi mortalis quo pacto ꝓ petendo auxilio/valerem hinc effugere? Quis insup me clamantez audiret? Quis ad me respiceret? quis succurreret? Circumspice vndiq;. Cū deficiamus omnes et paupes facti sumus nimis. nemo nostrū est qui sibi ꝑpi vel in modico valeat opem ferre. vnde igitur alteri subueniret. Quid dabit nihil dandum habens Ita profectoꝛ non aliam mihi soꝛtem video ꝓ/pitiam/nisi cōtra hec mala/remedium desperationis querere. et desperando vitam hanc finire miseram ¶ homō ¶ Quid dicis o aima despeꝛanduz esse? Absit. Pinime certe desperabis. Deū potius audias consilium. Tibi enim demonstrabo locum charitate et misericoꝛdia plenum. in quo omnes paupes querentes/inueniuntrefugium. Ibi enim copiosi sunt illi pij ac liberales dei clemosynarij in ecclesia videlicet celesti. sancti et sancte. in quibus est illa thesauraria gratie/regina misericoꝛdie. mater pauperuz oꝛphanoꝛuz. vbi adest z redemptoꝛ humani generis saluatoꝛ noster iesus christus mediatoꝛ et aduocatus apud patrem ꝓ peccatoꝛibꝰ? ¶ Queris qualiter illuc tendas? At ego respondeo. Illuc te sctm̄ ferat desideriuz/vbi em̄ tuū sctm̄ erit desideriū/z ibi teipam eē studeaḃ. Deꝰ (inq̄t ꝓpheta) desideriū paupm exaudiet. Quid ār magis i tuo est arbitrio q̄z tuū ōsideriū. q̄ potes cōtinuo ad deū proficisci. cū deo loq̄ et cū sanctis. ab eisq̄ subsidium implozare. ¶ Anima ¶ Est ita est o homo vt asseris. desiderabo vtiq; sanis Uerū plurima frequēter desidero. que minime accipio. Et si desiderando loquoꝛ non est q̄ mihi respondeat. et raro vel nunq̄ me experioꝛ adiutam ¶ Homo ¶ Firmiter tene o anima q̄ sactum desiderium semp auditum ꝓ te exaudit. nisi forte ꝓpter alteram trium causaꝝ. Uel q̄a non est de conuenientibus ad salutē/sicut Paulus desiderabat liberari a stimulo carnis Utq; preualet in te aliud quoddā peruersum desiderium vanitatis mundane/tue saluti cōtrarium/ qō reclamans impedit sanctum tuū desiderium suū soꝛtiri effectū. Uel quia hoc tuū sanctū desiderium cito nimis euanescit. Rationabile q̄dez valde est. si te iuuari voles vt hoc tuo cedat profectui. nec contrariū queras altero desiderio ꝓdominante. Quodq̄ patienter et cōstāter expectes oꝑtunitatē subuentionis. Fm rationabile beneplacitum adiuuantis. ¶ Anima ¶ Fateoꝛ homo ita esse. sed in hac re vnū me cōturbat. quia frequenter ignoro quid mihi expedi/ at quid ve officiat. q̄tuz ad primā desiderij sancti qualitatē. Abundant insup in coꝛde meo vana ac mundana innumera desideria. q̄tū ad secundā. Demum moꝛ fastidit animus z lassatur in sanctis desiderijs. nec in eis pseuerat q̄tū ad tertiam ¶ Homo ¶ Propterea tibi dixi a prin cipio o anima mea tibi vacandū esse. discenduz quoq; mendicandi officiuz. quo tibi innotescat modus petendi/vtiliter efficaciter et pseueranter Utiliter quidē petes. si tantūmodo salutaria. si diuine voluntati placita. si diuine legis manda ta implere desiderabis. In omnibus itaq; tuis desideriis diuinū ante pones beneplacitum. discesq; vt sua non tua voluntas fiat. ¶ Anima ¶ Miroꝛ valde o homo cur ꝓ sanctum desideriū petendū velis vt dei voluntas fiat. cum velim nolim/aliter esse non possit? Cum etiaz deus aeterno videat et cognoscat omnia/z fm hanc suam immobilē noticiā circa me singula futura disposuerit ꝓ vt meis necessitatibus nouit esse oportunū. quid est quod dicis vt loquar ad eum ꝓ sanctū desiderium quasi ignoꝛaret quid mihi expediat/z super hoc ipm conarer instruere. ¶ Homo ¶ Ita vtiq; est anima vt dicis et nihil. ominus oꝛandus est deus ob alium tm finem q̄ ipa tetigeris. ¶ Sicut em̄ deus fecit omnia cuz bonoꝛum nostroꝛum nō egeret. nec inde ditioꝛ melioꝛ factus sit/sed creatura sue bonitatis particeps effecta est/ita vult deus vt eum diligam⁹ et per sancta desideria deuote ipm alloquamur ꝓpter bonuz nostrū. In hoc quidem nostra cō-

sistit pfectio. sicut et pfectio solis in lucendo ⁊ illuminando. et ignis in calendo et calefaciendo

Scito ergo q̄ deus ordinauit vt nostrā cōpatremus salutē/ deuotas ad ipm ⁊ sanctos/ fundēdo preces/ et mandata sue legis studiose adimplendo. atq; ita frequent vult ad pces sanctorū aliq̄ cōferre. qđ cōferre istituit anteq̄ sancti forent. Certū quippe est q̄ deus p seipm posz omnia formare/ vult nihilomin⁹ sibi ad rerū multarum formationem/ secundas cooperari causas. sicut homo nascit officio generationis humane ⁊ hec inferiora corpa cōseruant ⁊ gubernant opatione superiorū. s. celestium. Ita quidē vult deus vnū saluari/ auxilio aliorū sanctorū hominū vel angelorū. Ita legit ppendis satis cur orand⁹ sit vanū esse/ deū sua prece vel desiderio velle inclinare ad alterā partē. cū illū constet esse penitus immutabilē nec in eo alternationē esse voluntatis qua flecti possit de vno velle ad aliđ. aut ira tus placari aut offensus reconciliari. Ad quod respondeo verū esse qđ de immutabilitate diuine voluntatis asseris. nec tamen ideo vanas esse deuotas preces ad deū fusas. q̄n alio fine orandus est deus et hō. Orandus quidem est de⁹ nō quasi nostra oratione flectendus aut placandus aut aliter quouis modo a sue volūtatis institutione immutandus. sed vt nosipsos orantes/ excitemus ⁊ puocemus ad deuotionē ⁊ nostre miserie cōpassionē. Aut ecōtra nō ob aliud hoiem rogamus nisi vt eū ad misericordiā moueam⁹. Fine igitur contrario laborat intentio. deū orando et hominem dēcando. Ibi quidē finis est/ immutatio orantis. hic eius/ cui deprecatio dirigitur.

Qua in re nō incōgrue animaduertendū est/ qđ etiā mō cōtrario nostra causa versanda est coram deo et corā homine. Corā deo quidē eo melius facimus causam nostram/ quo purius et sincerius nosipos cōdemnam⁹ aut cōdemnādos confitemur. nullā excusationē ptendentes. Ita sane nemo cōtra liberationis a morte spirituali cui⁹ rei fuerimus/ deo facto ppitio cōsequimur/ cui⁹ vtiq; cōtrariū obseruari cernimus in curia forēnsi iudicis humani. Volens itaq; deū tibi fore ppitum ⁊ misericordē/ esto et tu tibi ipi misericors Est em durus duris. pius pijs. bonus bonis. sed uer⁹ malis. Talē vtiq; inuenies/ qualis ⁊ tu fueris in tuis desideriis. nō quidē p mutabilitatē eius sed p tuaz. Volens insup in curia sue iusticie absolutionē cōsequi/ tu teipam accusabis iudicabis condemnabis punies et sic remissionez impetrabis. Quod si te coneris defendere ⁊ iustificare vias tuas. confusionē profecto et cōdemnationē reportabis. Et si millesies pecces/ millesies te condemnes q̄n si in extrema hora vite te ipam sic condemnans inuēta fueris. vtiq; liberaberis a morte. Sed animaduerte cautius q̄ istō legitime ac veraciter se cōdemnat q̄ se p posse emendat.

Anima. Satisfecisti homo benemee petitioni/ ostendēs et pponēs tres egregias varietates quas ignorando/ frequēs i me fuit turbatio. Nunc igit animū recipio. voloq; (vt admones) p sanctū desiderium meipaz ad deuotionē cōmonere. insup et recursum facere ad sanctos ad meipsam condemnandū et puniēdū Ita em prius a principio suasisti vt discerē mēdicare ⁊ questuz facere. Hoc me igitur rogo te quid mihi incūbat faciendū.

Homo. Mihi videtur o anima q̄ hoc facile discere poteris si diligenter inspexeris modos ⁊ conatus/ q̄bus vtunt pauperes mendicantes ostiatim varios discursus hincinde facientes. p subleuandis suis corpalibus necessitatibus. Considera queso captiuos vel conspectui iudicis presentatos/ suasq; spias trepidis animis expectātes. Prospice infirmos graui qualibet egritudie corruptos Perquire paupez iconomoz occultas ⁊ verecundas indigentias Et generaliter oculum dirige ad omnes in quacunq; aduersitate vel periculo constitutos. puta in coniunctoz funeribus in exilio. in incēdio. in diluuio. in bello. Animaduerte inquam ⁊ studioso mētis intuitu plustra q̄ ardens sit in his desiderium ad suā liberationē aut subuentionē. Insup attende quid dicant et gerant. et hec omnia confer in teipam tuos recognoscens defectus ac miserias. tuā captiuitatez tuam mortē. tuū exiliū quā peccando incurristi tuā insup desolationem perpendēs/ quoniā deum tuum ⁊ patrē sed et celestem patria/ tua culpa perdidisti. Ita si feceris ⁊ cum tali desiderio et conatu/ audacter affirmo q̄ hoc tibi ad salutem sufficiet. eris bona q̄ questuaria bonoruz spiritualiū et alimoniaz gratie et virtutuz/ atq; ita inueniens auxilium desup in cunctis tuis necessitatibus. imo q̄ amplius est/ efficieris admodum diues. imo domina bonorū totius mundi Cur ita? Quoniā si facta eris heres dei tui prīs de cuius hereditate est totus mūdus. Ita ei dixit apls q̄ si filij ⁊ heredes ⁊c.

Anima. Rez magnā mihi promittis o homo. magnā dignitatem excellētiā nobilitatē/ que mihi ex dicta questuosa mendicitate puenient. Volo igit esse huius officij. q̄uis vitupabile multū atq; inhonestum illud iudicet mundus. p̄sertim p̄sone generose et alte psapie.

Homo. Non aliter q̄ tibi affirmaui iudicabis o anima mea. nisi omni/no desipueris. Et vt hoc tibi certius appareat p pono oculis tuis summū impatorē mūdi q̄ voluic esse hui⁹ officij sicut ipe p ppham ptestatur. Ego inq̄t mendicus sum ⁊ paup. Apparuit h̄ in omnibus suis oronibus quas ad deū patrē fec. p̄sertim in cruce q̄n dixit. Be⁹ me⁹ deus me⁹ vt q̄d me dere. Magna igit ē dria corpalis illi⁹ et coacte mēdicitatis q̄ iudicio plurimoz censetur

fugienda et vitupabilis ⁊ huiꝰ spiritualis/ de q̃ sermo quã volũtarie suscepeꝛt oẽs scti/ imo ipse xp̃s vt dictũ est. Nõne et rex ille potentissimus dauid in suo psalterio se huiꝰ questuose mendicitatis sectatoꝛẽ ꝓfiteꝛ. dũ se noiat nũc infirmũ nunc oꝛphanũ. nunc vulneratũ. nũc cecum. nũc surdũ. nũc impotẽtẽ. nũc alienũ pegrinũ. nũc captiuũ iacẽtẽ in puluere ⁊ stercoꝛe ⁊ sic de alijs innumeris necessitatibꝰ? Et salomon ille sapientissimus se dicebat paupem infirmũ. breuissimi tẽpoꝛis. minoꝛẽ ad intelligẽdũ legẽ dei. Et ita i tota scriptura discurrẽdo/ inuenimus vliter ꝺ omnibus sanctis. Anima Multũ pfecto laudabilis est hmõi questꝰ quẽ ꝓstat oĩbus sanctis fuisse cõem. imo et ipi xp̃o deo ⁊ homini. Verũ q̃ iã dixisti tu hõ spiritualẽ hũc questũ facile disci posse si diligenti ꝓspectu mentis attendãtur ea quẽ in questu coꝛpali ab his q̃ in aduersitatibus et indigentijs cõstituti sunt obseruanꝺ. Accedamus igitur inuicem ꝓpius. ⁊ plenius ꝺ his miserabilibus ꝓsonis et eaꝝ obseruantijs/ cõferamus. Homo Ita fiat aia. qm̃ hoc tibi nõ paruo ventet ꝓfectui. Tum ꝓpter cõpassionez quã inde concipies ad ꝓximũ. adimplens legez charitatis in officio pietatis misericoꝛdie. Tuz ꝓpter fructuosam instructionẽ tuã/ quã exẽplo coꝛpalis hmõi questus accipies in questu spũali. cognoscens ꝙ hoc quo pacto queres opem in tuis spiritualibus necessitatibus multo piculosioꝛibus. vt ab illis liberatꝰ/ gloꝛiosum illũ eterne felicitatis fructũ tandẽ cõsequaris. Loquamur itaq̃ in ꝓmis de his mendicis q̃ nõ inclusi degunt/ victũ quotidianũ ostiatim querentes et eoꝝ exemplo diligentiã discamꝰ. Hi nanq̃ q̃uis plurimũ debiles et senio vel egritudine vel alio q̃uis accidẽte fracti/ seipos vl̃ baculorũ beneficio poꝛtant. vel manibus trahunt vel alioꝝ innixi viribus/ q̃uis difficulter et impedite pꝛocedunt. Sustinent nihilomin? in his laboꝛibus multas inedias. nunc algoꝛe cõstringunꝺ. nunc dissoluuntur ab estu. nũc a ventis et pluuijs infestantur. adeo vt etiã bene incolumes/ crederenꝺ in hmõi molestijs succũbere. ⁊ q̃ues oꝛtere in currere infirmitates. pẽsata p̃cipue laboꝛis difficultate et indigentie magnitudine/ quã ocularitet in eis exꝑimur. dũ esurientes ⁊ sitientes et nudi/ in inedijs vehementissimis frigoꝛibus icedũt. vel etiã frequenter nudatis coꝛpibꝰ ad terram sedent/ a mane vsq̃ ad vespam. Et hec oĩa patienter sustinent incõmoda. sperantes et desiderates aliq̃d elemosyne accipe. q̃ spe nihilominus frequenꝺ fraudanꝺ/ vacui ad domũ redeũtes. Cũq̃ eis aliqua largitio innotescit: cõsidera quãta celeritate quãto feruoꝛe illuc ꝓfugiant ibi ꝓpter hiũ cõe vexꝝ ꝓbaꝺ. q̃ necessitas facẽ anũ currere Suscipe ergo o anima in te hanc diligentiã petendi elemosinã spiritualẽ. nihil hic te auertat. nec alibi ihereas. Sinaũt/ fraudare poterts ⁊ abesse largitioni celestis patrꝛis. ad instar paupeꝝ illoꝝ desidũ q̃ ꝑ vicos vl̃ cãpos discurrentes vl̃ verbis vel factis inutilibus se occupãtes negligerent tp̃s deuotioois. tardius aũt veꝛ nientes et putantes se aliq̃d acceꝑturos repulsã acciperent dicendo eis. Ite hinc. qm̃ elemosina hec facta est. Et sic ꝓfuli et vacui recederent/ ceterisq̃ paterent derisui. Ita et tibi (o fatua anima mea) accideret si tempus tuũ inutiliter expẽderes dũ ad elemosynã dei debeꝛes festinare pꝛecipue dñicis et festiuis diebus. ⁊ alias dũ tibi fuerit oꝑtunitas. Ignoꝛas em̃ tempꝰ in quo deꝛit oꝑtunitas. Ignoꝛas em̃ tempꝰ in quo deꝛ velit suã elemosynã distribuere. an mane an vespere an cito an tarde. Et si vtrisq̃ his hoꝛis elemosynã suã tribuerit/ tãto vberioꝛ subsequetur fructus. Anima Bonnũ est hoc tuũ consiliũ. Verũ me cognoscere opteret locum o homo. Verũ me cognoscere opteret locum ydouea. in quibus vtilit elemosynã istã queram ita em̃ ꝙ eos de quibus locutus es/ pauꝑes fieri ꝓspicio. Studiose em̃ ⁊ cũ magna discretiõe/ loca exquirũt ad questũ oꝑtuna. scientes quia nõ passim in quibuslibꝫ locis fructuosus esset q̃stus. vt si tabernas aut alia suspecta et infamia loca frequentarent/ plurimũ verbera et iniuriaꝝ ꝙ elemosyna recipent. Et ideo in locis sacris et in ianuis diuitũ/ se p̃sentant. ibiq̃ a longe nõ ingredientes. humilit elemosynã petunt dicentes. panẽ ꝓpter deũ Homo Ad hoc tibi respõdeo o anima q̃ locus dist ributiõis tuaꝝ elemosynarũ est in celis. vt ꝓdixi ⁊ illuc te põt ⁊ debet. ferre tuũ desideriũ. Debes em̃ considerare tuũ desideriũ ad similitudinẽ equi volantis. qualẽ fuisse fingunt poete pegasum. cuius q̃dem equi dinem currus ignei. siꝛis illi in quo delatus ẽ hale due sunt. timoꝛ et spes. Vel etiã ad similitudinem currus ignei. siꝛis illi in quo delatus ẽ helyas in paradisum terrestrem. Cuius rote quatuoꝛ. sunt quattuoꝛ virtutes cardinales. eq̃ ro trahentes sunt tres theologice virtutes. auriga ꝙ est discretio Late diffuseq̃ posset h̃ materia deduci. sed sub hac breuitate nunc trãseo. Satis sit ꝙ hec innotuisse/ q̃ tuo desiderio te vlebis quo voles ferre. sed caute circũspice quo perges. Proficiscere igit ad eccl̃iam celestẽ. ne tñ ingredi p̃sumas in sanctuariũ vel nimis ppe altare accedere. Tibi sufficiet ad pñs apꝰ ianuam residere. ibiq̃ a remotis vociferando elemosynã petere ꝓpter deũ. Ibi em̃ sunt innumẽ mãsiones sctoꝝ vbi potes ostiatim silr vehementi desiderio clamare et te questuare. Anima Rem facillimã factu putaui o homo hãc elemosynã ꝓsequ. audiens ex te hoc solo desiderio ferri posse nec dũ huiꝰ negocij difficlt̃atẽ expta. nõ ꝙ alit inueio. qm̃ dũ hec inferioꝛa derelinq̃ns in supna/ mea volui ꝓferri desideria. mihi superuenerũt infinita impedimenta. adeo vt nihil difficilius factu iã censeam eo q̃ ꝓpꝰ tã facile iudi

cui. Nox em̃ vt illuc sursum ferri volo p̃ sanctũ desideriũ/ expioꝛ meũ desideriũ ariduꝫ. aut subito aliorsum deflexum nũc ad theatra. nẽ ad spectacula. nũc huc nũc illuc. nulla in eo manente costantia. ita ad omne qd̃ occurrit discurrit ꝛ uolat. nec vllibi quiescit atq; ita in meipsa. deficio. nesciens aduersus hec impedimenta remedium efficax inuenire. quo reddi possim idonea ad petendũ salutarem elemosinam. Homo Conuingit hec oĩa tibi (o anima mea) qꝛ nõ plene satis ac pfunde adhuc tuã agnoscis paupta tẽ periculũq; in quo versari. qm̃ si hoc ad plenũ cognosceres/ minime pfecto ita pstreperet in te sensualis appetitꝰ ꝛ ad vna vana quelibet distracꝰ/ ineret tuũ sctm̃ desideriũ diuellere atq; discerpere. Et hoc quidẽ intelligere poteris pauperũ supra dictoꝝ exemplo. Insup ꝛ eoꝝ q̃ carcerib̃ p̃ crimine detinent̃. quoꝝ vtiq; continua est expectatio cõparendi añ iudicez. Quid sane tales absq; intermissione desiderãt nisi suã liberationẽ? quantũq; in eis hoc ferueat desiderium/ testificant̃ exterioꝛa quelibet signa. verbis ꝛ opibus. nũc apud iudicẽ. nũc apud causarũ patꝛonos. nũc apud alios quoslibet q̃ presidio esse pnt/ exhibita. Minime profecto tũc eis ridere/ aut iocari libet. aut cũ suis cõcaptiuis petulant̃ aut ritose ꝙuersari. q̃nimo tota humilitate ꝺ suis periculis ꝛ miseriꝝ ꝓferunt. intra se pe-
nitentiam amarã agentes suspirãtes ꝛ gemẽtes
Dic ergo mihi o anima. Nonne et tu vt a p̃n
cipio fatebare es captiua? Sed i quo queso carcere? Certe in carne. feda. molesta. plena obscuritate miserie et pene infinite necessitatis. ꝺ quo quidem carcere egressura es/ et districto tremẽdoq; dei iudicio sup̃ tuis moꝛtalibus criminib̃ ꝓsentanda. vbi nõ de qualibet moꝛte coꝛpali/ causa versabitur sed eterna. Ignoras aũt horã qua porta huiꝰ carceris attollet̃ vt hinc egredi-
aris. Quõ igit̃ hec animaduertẽs/ poteris tua desideria aliorsum ꝓferre/ p̃terq; ad solicite pertendũ auxiliũ et liberationẽ/ p̃sertim cũ videas hmõi pauꝑes tanto studio vacare. imo etiã plerũq; p̃ diẽ integrã in vno eodẽq; loco residere p bucella panis aut puo aliquo denario obtinendoꝝ. Cur igit̃ nõ illic figes plene desideriũ tuum vbi constat plenã ab omni malo liberationez et facultatem te indubie repturam. Anima Talis est fateoꝛ (o hõ) mea miseria. tãtusq; meus defectus. Et idcirco vocabo ex nũc. et conaboꝛ amplius/ mea illic desideria colligere. Cognoscis tñ ꝛ ppendis qm̃ mihi incumbit coꝛpi intẽdere ꝛ pei? sustẽtatione ꝛ alimento frequenter impediri. ꝛ variis inuolui laboꝛibus. sicq; pluri mũ deoꝛsum in terris versari. cũ sursum merito mens tolli debẽt ꝛ suis elemosynis petendis studiosius intendere Homo Non est pfecto prudentis (o anima) ppriis negocijs neglectis aliena psequi. atq; ita curã alteriꝰ gerere/ vt hic sibijp̃i iacturã afferat grauissimã. Sustentãduꝫ quidẽ est atq; alendũ coꝛpus. sed longe minore diligãtia/ bꝛeuioꝛeq; laboꝛe ac remissioꝛi studio id fieri posset ꝛ deberet q̃ facias. Hoc sane ẽ qd̃ te turbat ꝛ fallit. qꝛ nimis ꝛ supꝛa q̃ postulat necessitas/ coꝛpi cõplacere curas. eiq; diligentius seruire. nõ attendẽs illius q̃ deoꝛdinatus sit appetitus/ q̃ insolens/ q̃ auidus. imo insatiabilis si illi ad plenũ ac de oĩbus respondere curabis. Erit igit̃ illi vestitus ne frigeat. alimentũ et pastus/ ne fame sitiq; pereat. De reliquo/ p̃ teipsa solicita eris ꝛ velut prudens ꝛ fidelis tibijp̃i vacabis. Anima Ista volo q̃dẽ facere o homo sed in festum mihi nimis est coꝛpus ꝛ satellites eius. nec quouis mõ volunt contentari presentibus. quinimo sp̃ rebus nouis inhiant atq; in dies sibi aliq̃d qcrunt̃ Petunt oculi pulcra vndiq; intueri. in vestibus. in equis. in edificijs ceteriscq; omnibus rebus. Plangit os ꝛ importune clamat/ dũ sibi vina ꝛ esce/ modis omnibus exquisite atq; delicate deficiũt. Quid de auribꝰ dicã que vanis sermonibꝰ detractoꝝijs aut adulatoꝝijs insup et sonoꝝ resonantijs atq; alijs siliquibus inuumeris petulantijs saturari nullatenus possunt Sed heu quis linguã frenabit a suo clamoꝛoso ac libero eloquio. quẽ queso strepitũ q̃ tum disturbiũ quale murmur mihi frequent̃ eõcitat? Erubescerem pudẽdos tactus moꝛes aperire. cuiꝰ insatiabilis est appetitꝰ ad lubꝛicas et fedas imo abominabiles carnis delectationes.

Ideoq; affirmo tibi o hõ nullum mihi adesse posse desideriũ sctm̃ qd̃ sursum valeat libere p̃gere ꝛ volare his obuiãtibus disturbijs/ quibꝰ intra hospitiũ coꝛdis mei expioꝛ velut foꝛũ q̃ddam cõmune ac theatrũ tumultuosum/ quotiẽs menti deberet dari quies ꝛ p̃ sanctũ desideriuꝫ in celum deporꝛtari ad ea pagenda que suades. Homo Jam respondi tibi o anima atq; õmõstraui q̃ hec impedimẽta supare poteris atq; sine cura et quieta pꝛeterire/ p̃ intensum ꝛ vehemẽs desideriũ ad tuã in tanto discrimine subuentionem. vnde fiet vt sub obtentu tam necessarie sbuentionis/ contemnas planctũ ꝛ clamoꝛẽ quantumlibet in festũ coꝛporis et vasalloꝝ eius. Et q̃uis exempla que p̃cesserũt merito ad hoc sufficerent. accedunt tñ adhuc et alia Animaduerte pꝛecoꝛ si paup aliquis/ vnã ex suis ouib̃ amiserit/ vel si domus sua incendio peat. vel si filiꝰ eiꝰ moꝛti incumbat/ nonne moꝛ oĩbus p̃termissis/ ouem suã diligentissime querit aut occurrit sue domꝰ incẽdio vel sui filij piculo cõsulẽ satagit? Minime tũc adũtit q̃d suũ coꝛpꝰ aut satellites eiꝰ q̃ꝛ tãtũ dixisti eẽ strepitũ agãt. aut dicant ꝟ oĩa illa aure surda p̃teriẽs/ suo tãtũmõ negotio vacat. q̃nimo nec de qualibet alia re loquentem alium quemlibet nec attendit. Cur igitur ꝛ

tu/dum es letaliter sauciata ꝛ pdita ꝑ peccatuz insup et temptationibus prauis estuans/nō poteris tuū ꝙuertere desideriū ad petendū in tanto tuo periculo subsidiū. ¶ Caute ne tua culpa tibi sis impedimento/quo minus hoc facere valeas. dum tuo corpi administrando. minꝰ prudēter intendis. laxans sibi nimis habenas querēs illud nō solū nutrire/sed lasciue tractare atq; oblectare nimis sine mō Unde fit/ vt te et illud perdas et destruas ac tandē etiā cū illo pereas.

¶ Anima ¶ His a te dictis o homo nequeo cōtradicere exquo vtiq; amplius mea ꝓmaxima innotescit miseria. quoniā preter hec que exposuisti/consideroq; dictū est in pueris quos dū matres aliquādo solitarios relinquūt/mirū videri pōt/quāta desolatione torqueanť. q; feruēti etiam desiderio illas requirāt/flētes incessanter et eiulantes. nec aliud quicq; cogitantes. ¶ Quātomagis ego misera merito dolorē ꝛ in meo exardescerem desiderio. dū mea culpa me video perdidisse meū patrem celestē et sua gratia prīuatā que est mea mater et nutrix. ¶ Ferť de multis/ qui parentibus orbati vel etiā hereditate fraudati paterna/seipos pemerunt. ¶ Legiť insup de q; plurimis feminis que a suis derelicte maritis ꝑ morte aut alias. sibiꝑsis necē itulere. ¶ At ego heu infelix ꝓsepe perpendo me patrez celestem offendisse/ac ꝓinde a sua pītia legitime ꝓscriptam ꝛ paterna hereditate equissimo iure priuatam. sed et is qui mihi esset ꝓponsus ob meas insolentias et lubricas feditates/ me ꝓtemnit abijcit ꝛ repellit ¶ Quotiens inuentū est/ vt ꝑ amico pdito alter sibi necē inferret ¶ Et quis talis ac tantus amicus sicut dñs noster Jesus christus qui pro mea salute/ mortem suscepit/quā nec ꝑ meipa vellem sustinere? ¶ Itaq; si hec ꝓpter ifortunia aut damna temporalia fiāt. merito in tanto meo spirituali detrimēto/mihiipi dabo vexationem/eroq; supra modū dolēs et tristis. ¶ Quo nō obstante/loquar ad te confidenter. ꝛ exponā quid in hac re aliq̄ mihi contingat. ¶ Inuenio ei dū ꝑ desideriū clamo ad dominuz et ad sanctos auxiliū petens. desup nullā adesse consolatiōez nullū meis necessitatibus afferri pōsidium. ¶ Unō fit vt remaneā apō me frigidioz ac minꝰ feruida ad eos deprecandum et orandum ¶ Homo ¶ Non hinc miraberis o anima. qm̄ ita disposuit aut ꝑmittit fieri deus ꝓpter alterā causaz quas exponam ¶ Una quidē est ꝓpter tuā instructionem. vt ex hoc videlicet officiū mendicandi tibi plenius innotescat. ¶ Si em̄ mox te petente/petita accipes. tunc vel donuz dei paruipēdēs/ad alia facile tua diuerteres desideria vt dei beneficio ingrata/susceptū gratie munus iusta vicissitudine pderes. ꝑ quod et te diuinis redderes indignam beneficijs. ¶ Frequenter id fieri videmꝰ apud homies vt his qui beneficia cito suscepta paruipendunt. petita vel denegant vel difficiliter et tarde concedant. quasi vana ꝛ indigna sit talibus facta donatio. ¶ Queadmodū etiam matter aliquotiens infantem suū ꝓpter eius absentiam eiulantē/ad tempus relinquit solū. vt postmodū apud eā diligentius remaneat eiq; inhereat feruentius. ¶ Contingit etiā vt delectet aliqn̄ do filioz amorē ꝑ hoc expiri. expto dolore materne absentie maiorez ad eos excrescere dilectionem ¶ Ita quidem diuinū indultum differri putandū est aliquando. vt hinc tua innotescat diligentia humilitas et patientia: vnde ꝓpendiſan vera sit tua paupertas an ficta. Nam et sic fieri comperimus apud pauperes huius mundi. q̄s ꝑ longam expectationem temptari cernimꝰ/ an vera sit vel simulata eoz pauptas. Quos enim desides impatientes et murmurantes cum indignatione ꝛ contemptu dilate donationis inspicimꝰ. hos indubie simulatozes pauptatis iudicamus. ¶ Ita et apud quosdā hipocritas contingit/qui seipsos intra se iustificant et cum se opulentos virtutibus iudicent/nullius diuini doni se egere pōsumunt q̄uis verbotenus cōtrarium simulent. ¶ Deus aut qui scrutatur pfunda marī hāc eoz supbam simulationē agnoscēs ꝑ longā expectationem eos misericorditer ad patiētiam et humilitatē reducit. dum in hac dilatione sue miserie atq; indigentie facit esse certiores. ¶ Anima ¶ Quomodo queso fieri potest o homo vt anima aliqua se diuitē et potentez arbitretur que se tot miserijs angustijs carceribus indigētie tijs periculisq; grauissimis videt obnoxiam? ¶ Homo ¶ Merito ꝓfecto obstupescis anima sup hac temeritate supbissima. Est nihilominꝰ ita vt asserui. Tum ꝓpter negligentiam et incuriam petendi auxiliū desup. quā vtiq; desidiaz minime incurreret anima si eius miseriā et deficientiam attenderet. Tum ꝓpter summā indigētionem quā aduersus eos concipet qui sibi suaz pauptatem et miserabilē cōditionē commemorarent. eā vt vere est peccatricem asserētes. quā nihilominus verbis simulatozijs profiteť. Nazcause esse posset vt eos indigne ferret qui ꝓpter sue conscientie testimonio cōcordarent. Nō mirū igiť si taliter anima disposita/minime diuinū indultū suscipiat et gratie impetret alimoniam cum se nec illius indigentē recognoscat/imo plena manu aduenīat petitura. Ita sane nō iniuria repellunť mendici questuarij et fraudulenti: q̄ cū abundare cognoscantur/sefingunt verbis et signis mendacibus deficere. ¶ Est ꝛ altera causa cur non statim exaudiť anima: vt videlicz cōgruo tempore ꝑm occulta sua iudicia/deꝰ tribuat quod mox concedere non expediret. vt vlſic anima studiosus vacet/et sine intermissione sin gulis horis annonam celestem expectet. ꝛ iō

peat certificata ō tpe indubitato bñfice pceptio nis. ¶ Est deinecps ꝛ alia huiꝰ dilatōnis cā/ vt sic deus mozā faciens tunc primū cum videbit inurbanus denegatoꝛ/ vberius sua dona largit sicut frequenter pauperi diutius tardanti ꝛ etiam iniurias et opꝓbꝛia humiliter et equanimi ter toleranti/ pinguioꝛ accedit largitio. ¶ Contingit etiā hinc rationabiliꝫ pauperem aliquem a pceptōne elemosyne repelli. quia cognoscitur alijs que posset et deberet impendere pietatis ofꝓximum indurate que suis debitoꝛibus nihil ficia denegare. Ita nimiruꝫ accidit anime cōtra vult diuittere. nihilq; largiri petentibus. Interdum etiam fit/ vt studiose pauperi alicui hoc ipsum neficienti/ larga manu succurrat. subtiliꝫ ac occulte sua munera in domū eius inferendo: vt fecit beatus Nicolaus. vel etiam amicis suis tradendo/ quatenus ei ꝓout viderint opportuno fideliter administrent. Et hoc fit plerumq; dum talis presumitur pceptis donis non bene vsurus sed vel ad fastum ꝙuersurus vel ad voluptatem. ¶ Potest et hmōi dilatio dispensati one diuina contingere. que maioꝛa ꝛ largioꝛa pmia reseruat suo tempe conferenda. ad modum quo pater filio nō statim hereditatem suam largitur. sed ei vsq; ad annos puberratis legitima ordinatione reseruat. ¶ Tardat etiā aliquando deus petita largiri qꝛ cū sint nimis exigua q̄ petuntur/ vult conguro tempe maioꝛa tribuere ad instar regis magnifici qui suū aliquē pdilectuꝫ seruitoꝛem/ humile aliquod officiū puta clientele petentē/ nō audit. volens et intendens euꝫ ad alioꝛa pmouere. ¶ Contingit ꝓterea. ideo etiam aliqñ nō exaudiri petentē. qꝛ ꝓpter ingratitudinem ꝓteriti beneficij/ se indignū fecit ad pceptionē futuri/ sicut si pauper aliquis mox dū elemosynā acceperit se a donante auertat nullā vicissitudinem honoris aut gratiarūactionis ei retribuens qui tamen anteq; acciperet summaꝫ humilitatē fingebat. ¶ Sed et fraudat aliquando q̄s sue petitiōis effectu/ qꝛ mens petendo cogitatōe vel locutione auertit a deo. ad terrena penitus distracta velut deo exhibens manū ad recipiendū. ꝛ ad mūdū faciem ꝙuertens. quod vtiq; ꝓmaxime disconuenit pauperi mendicanti vel reo criminis elemosynā aut gratiā reꝙrēti. ¶ Contingit insup aliquādo qꝛ talē oꝛantē habet deus velut ꝓphanū et excōicatū. aut nolentem audire ipm loqntē in suis ꝑmonibus ꝛ scripturis. sicq; nimiꝫ deus talē spernit in suis petitionib⁹. ¶ Contingit deniq; hoc aliqñ qꝛ talentū creditū recondit et nō multiplicat ad intētionem donantis ꝓ bonū vsum illius quemadmodū pater minime daret filio. ℔. libras ad vsū negotiationis. quē nō speraret negociando alias centū suplucraturū. Est itaq; nobis spiritualis negociatio cum deo videlicet donis suis bñ vti et vigilanter opari. ¶ Anima ¶ Sunt (vt ex te audio o homo) iudicia dei plurimum admirabilia/ et circa meas petitiones iustissima. Animaduerto em̄ q; frequenter deus mihi petita mea cōcederet iratus multū et indignatus. qm̄ hec cōcessio plerumq; esset mihi nociua et damnabilis. Magis itaq; mihi ꝙuenit sepius tardare ꝛ dilationē ferre. nec ideo multū animo exultare et cōfidere si qñq; me ꝓpendo exauditū. ne forsan hec sit mea merces ꝛ illa futura eterna iusto dei iudicio deneget. Nec etiam ideo pte ex alta animium deiici ꝛ contristari/ si nō statim me contingat exaudiri sed potius hinc consolari et spera/re/ qm̄ hoc nouit deus ad salutez meā expedire. ¶ Comꝓhendo itaq; ex causis quas exposui sti plures conditiones in oꝛatione mea obseruādas. Puta q; fiat studiose fructuose ꝛ vacat absq; fictione ꝓtestādo/ ꝛ recognoscēdo ꝓpriā paupertatē et miseriā more paupum mendicoꝛ qui plene detegunt et declarāt omnē suā impotentiam et lesionē ex hoc sperantes facilius ac celerius miscōiam ꝙsequi a diuitib⁹ sibiq; subueiri. imo sub hoc interuentu tacent et occultāt quālibz in eis incolumitatē. ¶ Erit insup oꝛatio mea cum patienti expectatione. Fiatq; intelligibiliter et pseuerāter. letanter suscipiet datū cū gratiarūactōne et beneficij accepti ꝓ bonū vsum multiplicatione. ¶ Sed hic mihi duo surgūt dubia. Videmus em̄ libentius abundātiusq; subueniri a discretis ꝛ pijs diuitibus/ pauperib⁹ verecundis iconomis qui publice petere ex honestate fozmidant/ q̄ alijs publice ꝛ inuerecūde petentib⁹/ suamq; penuriā in apto p̄dicantibus. Videtur ꝓterea plurimū oneroſum ac tedioſum/ si tam frequens/ tāq; assidua vt asseris debeat esse oꝛatio. Unde reddunt ex hoc plurimū pauperes/ diuitibus huiꝰ seculi odioſi. qꝛ importune nimis petunt. quasi de nullo contenti nec cedentes dum petita deneganꝫ aut recusantur. ¶ Homo ¶ Magna est o anima diuersitas hic considerando inter diuinā et humanā largitatē. Primo quidem quo ad noticiā. ideo em̄ diuites huiꝰ seculi denegant aliqñ mendicis palam petentib⁹/ qꝛ ipis plurimi sunt deceptoꝛes et simulatoꝛes qui datis sibi elemosynis abutunt. vt etiam aliunde abundantes alieno non egent auxilio. Et ꝓpter hanc fraudem/ sepe detrimentū sustinent veri et boni pauperes. Non ita res agit cū pauperibus iconomis/ q̄uis et illi/ secretam subuētionem a diuitib⁹ sperantes/ subtiliter exponūt aut exponi faciunt necessitates. licet cum q̄dam verecūdia. que aliqñ ex superbia procedit que vtiq; detestanda est. aliquando autem ex humilitate qua etiam humilitate deum exoꝛando vti potes et debes. Non enim tua peccata quibus paup degis/ omnib⁹ detegis. sed his solis q̄ tibi poterunt esse auxilio et sub secreto quibus cū

deus ea velit ad tuam salutez prodi si celata seruares/pnicioſe ſuperbie vticz venires arguenda. puta ſi in confeſſione veritatem taceres.

Secundo perpendiſ dicta diuerſitas cztum ad donantis poteſtatē. Importuna em petitio idō diuites huius ſeculi contriſtat et a donando retrahit/ quia non omnibus ſubuenire poſſunt et cunctis eorum adeſſe defectibus. nec em ad hoc quātumlibet immenſe copie ſufficerent. Alia lō ge et diuinarum z magnificentie dei conditio. q̄ abſcz detrimento ſui / omnibus dat affluenter. ꝓmptiorcz eſt ad dandū cz ſum⁹ ad recipiendū ideocz vult te ſemp eſſe p ſanctū ꝺſiderīū diſpoſitam ad ſuſcipienduz dona ſua. Quanto em ea feruentius deſiderabis et petes/tanto abundātius accipies. ſicut q̄ ſoli corporali/ amplior aperitur auditus eo copioſius lumen ei⁹ percipitur Laudabis igiſ dominū et ꝓſeueranter. imo neceſſanter exorabis. admodū cz cauebis ne aliqn do menti ſurrepat ꝺ teipa grandis opinio/quaſi diues ſatis effecta ſis/nō amplius egens mendicare Quinimo quo plus augebiſ donatio/eo erit inſtantia frequentior. quoniam tunc amplius egebis gratia dei ad conſeruationem donoz eius. inſuper et ad bonū et legitimū vſum eorūdem. ſine cuius vticz p̄ſidio continuo mox totū amitteres quod prius acceperas fierentcz deteriora nouiſſima prioribus z eſſes ſolito paupertor. Unde fit vt nullus inueniatur tam periculoſus tamcz latens z inſidioſus hoſtis tuis percipiendis elemoſynis cz ſuperbia que vt plurimū expellit exufflat et abijcit ꝺ manibus quicquid diuinitus conceſſum eſt. Prudenter igitur ageſ tibi ab hoc hoſte toto ſtudio precauēs. Anima

Z Satisfeciſti iam homo meis dubitationibus reſtat/vt rurſus te interrogem apud quos me conferam pro meis ſuſcipiendis elemoſynis. an ad deū a quo omne datum optimū z donū pfectum/ſufficiat abſcz medio ꝓfiſciſci. Que inſup ad hoc hora ſit aptior. et quis locus? Homo Attendere debes o anima q egrotus aliquis vilis z fedus aut ſcurra aut morti condemnādus/ vel q̄libet alius ſimilis/nequacz p̄ſumeret in cōſpectu alicuius excellentis principis/ abſcz medio ſeip̄m exhibere p̄cipue duz deputati ſūt alij q̄ tales audiant z eis patrocinīū impendāt. Tibi igiſ ſuadeo vt mediatorē recipias: ad ſanctos te cōuertens/quorū ſuffragijs apud deū te queſtues. Hoc ſane tua exigat humilitas. hoc fieri vult deus ad honorem ſanctoz. Conſidera hoc in curia alicuius regis. in qua forefactor aliquiſ forāneus/q̄ videlicet nō eſt curie domeſtic⁹/non ſtatim ad regis preſentiam ſe confert. ſed ad aliquem domeſticū curie. Et aliquotiens ſtudioſe queret ex minimis vnū puta ianitorem p quem ad maiores dirigatur/et ſic tandem vſcz ad rege/ gem pueniat. Nec tibi mouebis ſcrupulum dū aliquem ſanctoz ſpecialiter tuū mediatorē recipies/quaſi ceteri de hoc velut inuidi turbentur Tanta quipe charitas ac dilectio verſaſ apud eos vt eorum penitus ſit idem velle. atcz p hoc q̄ vnus orat et deſiderat. orat et deſiderat alter Liberū ergo erit tibi ꝓ tua deuotione/ad quem cunqz ſanctuz ſpecialiter recurrere in tuis oportunitabbus ſm q̄ ad hoc te inclinabit cōſideratio virtutū z donorū/quas in tali ſancto cognoſcis floruiſſe. Cui quidem ſancto/conſulto te cōmittes tanqz tuo ꝓtectori ac directori. nec tamē ꝓterea ceterorū negliges auxilia poſtulare

Queſiſti autē quis ad interpellandos ſctōs/ locus habeaſ idoneus: Et profecto omnis locus aptus orationi dei. et interceſſioni ſanctoz. Tepla tamen/deo et ſanctis dedicata/ſpeciali conſuetudine ad hoc deputanſ. in quibus quoniam cōmuni nomine totius eccleſie fiunt orationes. ſunt virtute et merito p̄ſtantiores. Sic et de tēpore de quo etiā mouiſti queſtionē/ſentiendum arbitror. Deputati ſunt quidē ad orationē ſpecialiter feſti dies et ſolennes/ q̄bus etiā frequentius dona gratiarū diuinitus imitti creduntur. Experimento em certiſſimo didicerūt plurimi/ dieb⁹ his verb⁹ ſe dinit⁹ aditos z cōſolatos nec hui⁹ aliā ſcirent aſſignare rōnē/ꝓter diuinā magnificentiā z liberalitatē. inſup z ſanctoz interceſſionē copioſam. Anima Vellem prius hec adhuc o homo ex te informari/ſi mihi liceat et expediat/pios homines adhuc in ſeculo viuentes deprecari atcz etiā in eoz interceſſiōnibus ꝓfidere. p̄ſertim q̄ meo iudicio in p̄ſti exilio nemo eſt q̄ ſupabundet z nō ſatis op⁹ habeat his q̄ poſſidet. vircz ſibi ſufficiat vn⁹ q̄ſcz vt q̄ ſat oret ꝓ ſeipo Homo Tā grata tā dile

cta deo eſt charitas mutua fratrū o ania. vt eis mandatū dederit ꝓ inuicē orare. Et cōtingit q̄ vnus exaudiaſ orans ꝓ altero/qui nō exaudire tur orans ꝓ ſeipſo. hac ni fallor rōne/ q̄ is alter ꝓ quo orat/eſt in charitate/cū tū ipe qui orat ſis

peccato mortali obnoxius z gratia priuatus.

Sed et optimo iure voles/ vt ex ore infantū dicant penitus ignorent/dicēdo pater noſter ꝓ te z ad tuā inſtātiā. Facti em ſunt p regenerato nis lauacrū/filij adoptōnis z regni. ac p hoc do in ſuis orationib⁹ accepti. ſicut ſi filius regis nō dum annos intelligentie attingens/ offerat patri ſupplicationem alicuius malefactoris. non vtiq̄ repelletur a patre vacuus. et ſi neſciat quid ipſa res importet. Quam profecto ſupplicationem ſi per ſe malefactor porrexiſſet/ mox a facie regis eiectus/grauiorem forſan indignationem incurriſſet. Hac conſideratione mota perſona quedā mihi nota/q̄ pueros innocentes ꝓ ſe orari et dicī ci pater noſter diſponebat. Et licz (vt dicis) vir ſatis quilibet ſibi ſufficiat. nihil tamen iuſto aut

cuilibet alteri deperit/dū p alijs orat. quinimo ex charitate hoc faciens/apud deum abundantior in merito pficit. ¶ Considera etiā quis adiquē legimus vicibus innumeris ad eorum preces facta ¶ Considera insuper q quantūcunq; grauis peccator si id boni faceret quod iustus q̄ libet etiā si tm̄ ad horā fecerit. ita moriens indubie saluaretur. Quantum ergo valebit depreca tio iusti assidua. qui triginta vl' quadraginta vl' plurib⁹ annis in bona vita preseruauit ⁊ pfecit ¶ Anima ¶ Bene mihi prorsus hec que dicis placent o homo atq; tecū sentio. q frequenter misericors deus alicui subuenit. nō ad suas sed alterius preces q̄uis hoc ita fieri is qui iuuatur ignoret. Ita inq; sentio et sentire debeo indeq; maiorem humilitatē concipere. Sed et ppter hoc inuicem orare. idq; fieri ab inuicem exposcere. p̄ sertim quia stabit aliquē ad horam esse i gratia altero non existente. Nō si vterq; sit in grā/tanto censebitur oratio amplius vndiq; valitura. Hoc em̄ sidero in elemosyna dū p aliū fieri mā dat. que vtiq; fructuosa erit si alter eor fuerit i gratia. s. vel mandans vel exequens. fructuosiores si vterq;. Sed et oculū conuerto ad illos q̄ rum quibus satis abundeq; datur eorum intuitu p̄ō q̄bus petunt. cum tamen nihil eis pro se petentibus darēt. imo forsitan turpiter abigerētur. Et nihilominus hi questuarij partem distributionis accipiūt. Ita sane concipio multum vtile esse. p alio et pro inuicem orare. Sic etiam in corpore membra se inuicē iuuant et mutuo tribuunt alimentum dum sanguis et spiritus ad vno defertur ad alterū. Ita et in corpore mystico ⁊ spirituali quod est ecclesia. vita gratie de capite christo/per gloriosam eius matrē que est velut collū. et per ceteros sanctos dei et quoslibet alios quoquo modo ad corp⁹ hoc mystici pertinentes. Unde etiam rursus concipio q̄ sp̄ proficit oratio facta p existentibus in purgatorio. q̄s ꝑstat esse in grā. Si p̄terea nihil prestiterō. adhuc ex h̄ sic orare pdesset. ¶ Valet etiā

hui⁹ vides exemplū in magnis solennitatibus domoꝝ curialiū. que dū celebrant assunt ꝛ pauperes exteri⁹. nō vtiqꝫ ꝓtinue ꝓ elemosyna que ruloſe ꝓclamantes. imo in tanuis mozā faciētes studiose que illic fiunt oculis atqꝫ auribꝰ explorant. de quibus inuicem cōferunt ꝛ nihilomin⁹ post hec elemosynā ꝓcipiūt. Insup videas ꝛ alios aliquos in sua pauptate cū musicis instrumētis ludētes. aut canentes. nūc cū musa. nūc cum vigella nūc cū cimbalo ꝛc. quib⁹ ꝓgratulant di uites ꝛ dñi ꝓ hoc eoꝝ cōmendabilē patiam cōiciētes dū eos in sua simplicitate et humilitate vident equanimes ꝛ iocūdos nec eoꝝ inuidentes imo cōgaudentes fortunis. sicut ꝛ in natiuitate filij regis omnes dñt exultare omnesqꝫ cōfluere Sed et aliqñ aduenīūt paupes gratias ꝓ susceptis elemosynis reddituri. quibus nihilomin⁹ equa vel abundantioꝝ elemosyna tribuīt vt ceteris petentibus. Quibusdā etiaꝫ aliqñ sufficit vt seipos tm̄modo pñtes exhibeāt ꝛ suas detegāt plagas. Sed et timpanū aliqñ vel sonoꝝ quodlibet aliud instrumētū ꝓferunt. vt hinc vel defectum clamoris supleāt. vel maiorē ꝓnocent cōpassionē. Sunt ꝛ alij qui maiorē simulant paupertatē/seipsoꝝ vel verberando vel lacerādo. sic et quidam deuoti sibi inferūt vel inferri faciūt disciplinas ꝛ correctiones quibus emoliat duri/cia coꝛdis eoꝝ. et ꝓuocent ad deuotionē ꝛ pietatem. Ex his satis apte potes intelligere qꝫ varij sunt modi se apud deū ꝛ sanctos questuādi/nūc in doloꝛe et timoꝛe diuine iusticie/nūc in leticia ꝛ cōsolatione spei sue. nūc insup ꝛ in gratiarūactione laude veneratiōe atqꝫ dilectōe sue bonitatis et largitatis. Et hoc fit non modo voce humana: imo etiā alijs sonis quibus vtitur ecclesia. puta campanaꝝ aut oꝛganoꝝ. nihil quippe est qđ nō legitime possis ad tuam vtilitatē cōuertere. ꝛ ꝓ hoc te reddere idoneū ad susceptionem spiritualis elemosyne diuine gratie. Sed circa hoc diligent caue tibi/ne despes exponde re tristicie. ne ve in sublimitate leticie superbias

Verū vt sub vno colligam omnia. is oꝛat assidue/qui bonū quodlibet opus/ bene facit. s. ad gloriaꝫ dei siue comedat siue bibat siue etiā dormiat. qñ videlicet ideo quis se somno tradit/ vt hinc postea diuino reddat aptioꝝ obsequio.

A Anima. Scirē libenter o homo. cur frequenter sub foꝛma orationis/ dicunt plures psalmi. qui nihil vt plurimū ad rē ptinent ꝓ qua oran/ dū est. Sepeqꝫ accidit vt is q̄ hos psalmos canit aut dicit/ignarus est ꝛ indoctus/ sermonē latinū ignoraꝫs. ac ꝓ hoc nullū psalmoꝝ habēs intellectum? Homo Ita est anima. non enim semper vniformis est impetrādi modus. vt circa seculi principes aliqualiter est superi⁹ declaratū. quod et Hugo de sancto victoꝛe latius declarat. Et ꝓ compendio tria sunt que ꝓcipue conferunt ad inclinandū maioꝛis alicuius animū et fauoꝛem illius ꝓcurandū ad suum subditum. Unum est dum subditus ipse illuꝫ vehemēter laudat et virtutes eius extollit magnitudinem opulentiam. bonitatem māsuetudinē. largitatemqꝫ ꝓdicat. Et ꝓ hunc modum oratio dirigitur ad deum nō expꝛesse aliquid ab eo petēdo. sed tm̄modo pio et humili coꝛde laudis eius deꝛomendo. puta dicendo qꝫ pius qꝫ magnificus qꝫ mansuetus qꝫ benignus es domine/ et sic de alijs eius infinitis laudibus. Alteruꝫ est. dum illi aduersariozum siue hominū siue demonum/commemoꝛatur tyrannica crudelitas. per quem modum plures oꝛationes traduntur in psalterio. Tertiū est dum is qui impetrare desiderat/suam ꝓtestatur miseriaꝫ pauperta-tem et angustiam cōmemoꝛās se cum sit debilis ꝛ imbecillis oi ope omni consolatione destituī et hec eandeꝫ aliquando in alijs esse commemorat. ꝓpter qđ nullū sibi ab homie sed a deo solo expectat auxiliuꝫ. Et fit aliquando huiusmodi oratio absqꝫ expꝛessa aliq̄ petitione/ nude simpliciter tales ꝛ similes defectus ꝛ necessitates aperiendo. Et hoc vel quia se indignum impetrari one iudicat. vel qꝛ ꝓpter eius magnitudinē rez desideratam non audet expꝛimere. Qui diligenter scrutatur scripturas/nihil in eis inueni, et quod nō ad alterum hoꝝ trium modoꝝ oꝛandi reduci possit. Super quo adiungo qꝫ nec in oꝛando semp vno modo disponitur oꝛans variatur et nihilominus manet recta et fructuosa quemadmodū ipa oratio/que ad veritatē nihil aliud est qꝫ humilis et deuota affectio in deum finaliter relata. Aliquando igitur sistit affectio in quadam ꝓfunda reuerentia et subiectione ad deū. diuinā ex vna parte considerans altitudinem ꝛ ex alia miseriam fragilitatis humane. sicut si aliqua humilis ꝓsona/ magnū aliquē imꝑatoꝛem haberet obuiū/moꝛ se diligenter retraheret ꝛ ꝓfunde inclinaret. totaqꝫ tremebunda se quo ad posset in suum cōtraheret locum.

Tolerumqꝫ autem affectio resident in timoꝛe. dū tremenda dei iudicia ꝓfunde considerat q̄ aduersus impios hic et apud inferos/exerꝛcet. sicut cū ꝓnceps alicꝫs aduersus suos seruitoꝛes grauiter indignari ꝓcipitur. ceteri oēs ꝓtremiscunt etiā si nullius offense sibi ꝓscij sint. Est et alius affectionis modus. qui per considerationem ꝓpꝛioꝝ defectuū quibus nostris viribꝰ occurri nō pōt. summā sibi suadet humilitatem Surgit et aliqñ in affectione motus vehementi anguſtie atqꝫ anxietatis nimie. dū se ꝙs perpendens vndiqꝫ discrimīnibus inuolutū ꝛ circūdu ctum remanet in seipso stupidus. nesciens quo diuertat et qualiter effugiat. Erūpit etiam aliquādo in affectu coꝛdis motus quidam languo

ris qui sermone exprimi nequit sed suspirijs ge
mitibus coutinuisq; planctibus aut etiã subitis
et grauibus clamoribus innotescit. sicut de pue
ris ↄ bestijs in tedio ↄstitutis supius exemplifi
catum est. ¶ Ingeritur quãdoq; affectui mot⁹
ruboris et verecundie. dũ in mentẽ venit turpi
tudo et feditas sui peccati. insup et sua ingrati
tudo apud celestem patrez ↄ dominũ. a quo tot
et tanta beneficia pcepta sunt. ¶ Cõcepit etiam
aliquãdo affectus/odiũ quoddã sui ipius dũ ds
suos miserabiles defectus ↄ casus ↄsideras sibi
ipſi displicet. seq; abominat ↄ detestat. adeo q;
adinstar fetidi cadaueris sibijpi fiat intolerabil
¶ Fomat ↄ aliqñ in seipo affectus/zelũ quendã
et indignationẽ laudabilẽ aduersus pctã sua aut
alioz. et ob id seipm penitẽtiã psequitur ↄ pu
nit. ¶ Est ↄ affectio qñq; zelotipa circa se et ali
os. ex quo fit. vt studiose peccatoz discrimina ↄ
opportunitates deuitare conet. ↄ quelibet salu
tis sue aut aliene detrimenta repellere. sicut vir
zelans vxorẽ cautã adhibet custodiam ne turpe
aut suspectũ admittat ↄsortiũ. ¶ Commouetur
aliquãdo animus affectu quodã pietatis ↄ com
passionis seu miserie ad se vel ad alios. qui sur/
git plerũq; ex cõmemoratiõe humane fragilita
tis parte ex vna. et periculoz quibus omnes in
cumbimus parte ex altera. vbi nihilomin⁹ pau
ca vel nulla ex nob parata sunt remedia. ¶ Su
spendit aliqñ affectus in admiratiõnẽ grandem
dũ videlicet altitudinẽ diuitiaz sapientie et sci
entie dei vel incõprehensibiliũ iudiciorum eius
ad mentẽ reuocat. in tantũq; aliquotiẽs hec me
ditatio mentem ad se aduocat ↄ sursum rapit vt
sipiẽs ↄ insana. ¶ Concipit aliqñ in affectu mo
tus sancte ↄfidentie et bone spei in deũ et sctõs.
dum ea precipue beneficia sue largitatis recogi
tantur/quibus nos adiuuãt et tuent. ¶ Accedit
aliquando eiusdẽ ex suoz maleficioz cõmemo/
ratione penitentie et cõtritionis affectio. ¶ Su
peruenit etiã quãdoq; in affectu motus cuiusdã
bone desperationis dũ cõsiderans q; vana spes
est hominis. in solum deuz se proiicit. eiq; soli fi
naliter et principaliter inheret. ¶ Oritur qñq;
in affectu motus horroris ↄ abominationis/sur
gens ex cõsideratione vilitatis ↄ turpitudinis
peccati quã turpitudinem facit hec affectio per
osecomere pincerã ↄfessionẽ. ¶ Subintrat qñ
q; affectũ motus sancti desiderij vel sancte cupi
ditatis/veniens ex cõsideratione diuine pulcri
tudinis ↄ excellentie glozie celestis. ad quã vidẽ
dam ↄ habendã/tot⁹ aspirat conatib⁹. ¶ Ingre
ditur aliquando mentẽ affectio quedã spiritualis
et sobrie cuiusdã cõplacentie quaz sibi legitime
suadet dũ sibi complacere ppendit in deo dño ↄ
in gloria eius. insup et in quibuslibet suis operi
bus. Que quidẽ spiritualis iocunditas aliquo
ties in tantuz robur excrescit vt verbis exprimi
minime queat. sed sub signis quibusdã ad extra
prumpit vtputa sub iocũdis suspirijs ↄ gaudi
osis singultibus. Vocat aũt hec plerũq; affectõ
mentis interna iubilatio seu exultatio. ¶ Exur
git aliquãdo affectio laudis. benedictiõis et glo
rificationis/cõmemorando dignitatẽ dei inesti
mabilẽ/et aduocando creaturas omnes vt lau
dent eũ ↄ exultent in nomie sancto eius. ¶ Adest
etiã aliqñ affectus recreationis in diuinis bene
ficijs. que modis innumeris in dies pcipimus.
¶ Excitatur aliqñ affect⁹ in feruorẽ diuini amo
ris p considerationẽ immense sue bonitatis. Et
est altissima pfectissima et dignissima in ceteris
affectionibus. ad quã nihilominus tute et perfe
cte hi soli ptingunt qui prius in ceteris exercita
ti sunt quasi p illas purgati ↄ conuenienter prepa
rati. qm ſm declarationez beati Bernar. per il
las osculamur pedes et manus. p hanc aũt ad
osculum oris accedimus. Hec siquidem sancta
affectio mentem deo summe approximat ↄ dome
sticam facit et velut sponsam ei copulat. ¶ Ex
pluribus tam dictis facile perpendes. cur sim/
plices et illitterati laudabiliter ↄ fructuose sua
dentur frequenter dicere orationes quas minꝰ
me intelligunt. Hoc eñ enim fit vel ad hoc agẽ
tes deum venerent aut laudẽt. aut ei gratias p
beneficijs rependant sub sanctis et secretis ver
bis per os ꝓphetaz et sanctoz reuelatis. vel eti
am vt ecclesie obediant aut suo confessori. Acce
dũt etiã et alie cause. quas ꝓpendis adesse dum
huiusmodi orationes deuote dicunt. ¶ Anima
Declarasti mihi iam o homo q; plurimos men
dicitatis modos. insup et orandi et varios affe
ctus formandi doctrinaz tradidisti putilẽ. nunc
restat vt ex te audiaz si quotidiana mihi erit ali
qua vna oratio/questus ve vnus quotidianus
apud omnes sanctos simul obseruandus. quas
etiam elemosynas ero in hoc questu petitura?
¶ Homo. Poteris anima in ꝺ modũ quemlibet
obseruare. put tibi videt magꝭ opportunũ magis
q; fructuosum. p ꝓuenientia tẽpoz ↄ locorũ et
necessitatũ q̃bus eris obnoxia. vel altera quelibet
psona p qua orare voles. ¶ Debes igit/to
to studio/tota diligentia discere q̃ sint septez do
na gratie precipue in tuis orationibus petenda
puta virtutes theologice. fides spes charitas. ↄ
virtutes quattuor cardinales. temperantia pru
dẽtia fortitudo et iusticia. q̃ sint insup septẽ spi
ritussancti dona. septẽ btitudines. septẽ petitio
nes i oꝛone dñica exꝑsse septẽ miscẽdie opa spũa
lia ↄ corpalia. decẽ pcepta legꝭ. In his tua ꝛsabit
meditatio/ↄ ſm tuã opportunitatẽ aduersus
morbos varios peccatorum ↄ periculoz ↄ temp
tationũ/ quibus te subiacere cognosces/tuam
formabis orationem. Diriges etiam frequenter
oculum tue considerationis ad illa septem ca/

pitalia vicia ad illos insup multiplices defectus quos in administratione corpaliū sensuū quotidie incurrimus. ⁊ sic de alijs infinitis miserijs.

¶ Ad hec plenius cognoscēda ⁊ discernēd a cō fert plurimū summa vicioꝝ ⁊ ỽtutū/ q̄ quidam summā regis appellāt. ¶ Poteris ꝓterea tuum questū diuidere in septē ptes. ⁊ singulis ptibus singulos deputare dies. ℙuta vt singulis septē diebꝰ. petitionē facias de singulis septē donorū et ita de alijs omnibus in oratione petendis poteris ordinare ⁊ tibi quasi legē regularē ad hoc statuere. Et nihilominus alijs vrgentibꝰ causis extraordinarie poteris ad alia petenda frequenter ꝙuerti. ¶ Sic etiā celestē ciuitatē velut in septem partes seu vicos diuidere. ⁊ p singulos illos vicos/ singulꝝ septē dies discurrere ⁊ te questuare. Statuesq̄ in vico vno/ beatos angelos. in alio ꝓphetas ⁊ patriarchas/ xp̄i adhuc venturi p̄cones. ⁊ sic de alijs. prout tibi tua deuotō suadebit. ¶ Poteris etiā iuxta dierū solennium exigentiā/ recursum ad xp̄m facere eiusq̄ misteria contemplari. ac etiā sanctoꝝ quoꝝ celebrantur solennia. tuncq̄ deuotius solito eoꝝ implorare subsidia. eosq̄ apud alios facere mediatores. ¶ Jam itaq̄ (o anima) absq̄ intermissione prolixe satis locuti sumus: cōuenit vt finē ℞mo ni tribuamus. cetera diebꝰ posteris reseruantes. Nā etiā tps adest/ vt ad questū te cōferas/ quē vtiq̄ practicādo sp in hoc officio doctior fies. ñ mō in his de quibꝰ exempla sunt posita paupertatū modis: verū etiā alijs inumeris erudita. ita sane est cōe puerbiū/ q̄ fabricando fabri fimus

¶ Anima ¶ Jta fiat vt suades o hō. ℞statuam itaq̄ in meipa certū ordinē ad elemosynā petendum. measq̄ petitiones ꝓ necessitatū occurrentium oportunitate conabor instruere. Hec tamē tibi molestū erit si nō vniformen regulā in meis obseruabo depcationibꝰ. qm̄ absq̄ ordine ⁊ mēsura mihi mee insurgunt pauptates et indigentie/ p quarū exigentia mee sunt penitus orones instruende. Quibꝰ etiā/ modꝰ est nihilominꝰ adhibendus. ℞m qualitatē q̄bꝰ aut ꝓ q̄bus meus est ℞mo dirigēdus. Cetera vbi me deficere videbis atq̄ torpescere/ velis obnixe p̄cor me dirigere. mihiq̄ adesse ꝙsilio atq̄ auxilio. ¶ Homo libenter id efficiā o anima. Deus aūt tuꝰ sit auxiliator. detq̄ tibi bñ ac prudenter orare. ita videlicet vt ei grata sis. ⁊ bene desiderata quelibꝫ impetres. Amen.

¶ Explicit prima pars.

Sequitur secunda in

qua continent diuerse orationes ⁊ meditatōes aie deuote/ ℞m diuersas materias q̄ pax aut nihil deseruiunt/ nisi iā deuotiōi totaliē mancipatis ⁊ q̄ in seipis expiunt affectiōes ỽtutū. insuper et dei visitationē cum contemptu mundi

¶ Incipiunt orationes ⁊ meditatōes deuote circa orationē dñicam. Et primo sup prima petitō ne eius. Sanctificetur nomen tuū.

¶ Oluisti dñe de

us omnipotens. vt te orantes patrem appellemus. Hoc itaq̄ supposito/ te depcor sanctificē h̄ nomen et cōfirmē in me. hoc est vt pseuerant tua sim filia. Alias ei quō mihi pater eris. si tua eē filia desiero? Qui tuo se pfecto ponunt hec nomia. O quātum detrimentū est talē amittere patrem. quetiā ignominia illū offendere vel ei nō seruire? Quando queso hunc videre potero patrē in suo palatio que iam vehementer in hoc exilio miserando. Nō illa mihi reseruata sua hereditate/ potiar. Quādo statuar in illa sua aula regia iperiali palatio/ que iam durissime sum carcerata ⁊ varijs circūdata bellicis impugnationibus cū tñ sim regis/ imo talis regis filia? Quo auso temerario gen meū. meā nobilitatē obliuiscar? Qua deniq̄ ista nia/ me velut scortū corruptoribꝰ exponā. corruptoribus inquā totius castitatis proditoribus. aduersarijs meis et patris mei? Qua preterea fiducia debeo cōcipere confugiendi ad talem patrem. tā opulentē tam sapientē tā benignū? Cō fidenter illuz interpellabo/ qui prior me dilexit/ nullis meisq̄ pterit/ me suā filiā appellare digna tus est. Nō si illū velut inobedientē et puersa alias offenderim. scio tñ q̄ ꝓ pctō filie/ patri quotiēs offenderim. scio tñ q̄ ꝓ pctō filie/ patri pena sufficiet exigua // Di ab eo panez petiuero ad viuendum. nunquid indignanter atq̄ iracūde mihi porriget lapidem. aut pro ouo scorpionem aut pro pisce serpentez? Non hec profecto faciet/ quipe cuius hoc verbum est et exemplum quia parentes carnales nō hoc filijs suis faciūt quinimo et taz bonis q̄ malis bona tribuere solliti sunt. Noster igitur pater/ spiritum suum dabit petentibus ¶ Cum igitur te patrem nostrū appellari mandaueris. fiat vt iussisti. Te igitur ꝓ hoc nomen contestor. vt illud in me sanctificetur/ ita ne mentiar te patrē appellans. Nōne vti q̄ mendacij arguerer. si non tua existens filia/ te patrem appellarem? Hoc igiē te nunc peto et exoro specialiter/ vt tibi talis existā qualez me tibi esse voles. Quod si mihi negaueris cū hoc veniret tuo detrimento. quid aliud mihi donabis? Quis queso pater/ sue naturali filie talia petenti denegabit ¶ Verū etiam pater mi cū tua sim filia. meam oro custodi castitatem meumq̄ honorem. Sic me include. tales adhibe custodes ne tui aduersarij/ me valeant corrūpere. q̄q̄ illos nō audiā vel ad minus nō exaudiā. Recedite recedite amodo infideles et petulātes inimici infernales qui me vultis infamare. qui a me decus atq̄ ꝙuiciū exposcitis. Ignoratis vos q̄

et qualis ego sim ⁊ cui vos loquimini? Ego em̄ sum filia summi regis vestri iudicis qui vos cō-demnabit. Qua igitur p̄sumptione queritis il-li suā surripere filiā? Nunq̄d vobis aures p̄beo auditrices O turpissimi vilissimi horribilissimi hostes. nunq̄d vobis assentiā qui estis fallaces et mendosi? Nunquid vestro suasu/meū patrez derelinquā/mea fraudabor hereditate. ⁊ vobi/cum meip̄m eternaliter condemnabo? Hoc p-fecto nullo pacto faciā. Quod si alias me nō in-ueneritis. scitis quid factura sim. Adibo certe pa-trem meū et ei rem insinuabo. qui mihi vtiq̄ fe-rret opem vt eruar a manib⁹ vestris ac deinceps grauiter vos puniet.

Meditatio et oratio super scđa petitiōe ora-tionis dn̄ice. Adueniat regnū tuū.

Excellenter in hoc suam ad me dilecti-onem declarauit meus pater celestis cum talē ac tantā dignitatē atq̄ excel-lentiam/mihi voluit indulgere vt re-gnū quodā eximiū intra me collocauerit meo regimini deputatū. In quo ratio velut domi-na/ ⁊ potērie illi parere ⁊ obseq̄. Sed p̄fecto nimis expior vez esse qđ antique dictum est. Vix sine guerra erit qui terram habet Reuera regnuz l̄ō de quo sermo ꝓtinue ⁊ incessanter p̄secutionem et impugnationē patit. Nō est viciū aut pecca-tum/qđ nō ip̄m hostilit̄ inuadat vimq̄ oēm fa-ciat ad ingressum p̄ sensuum quinq̄ aditus vt il-lic dominet et impet. Insurgit superbia cū cla-more valido. ⁊ iactanter illic p̄sumit dn̄ari. In-uidia ira et odiū ꝓueniūt. cū iuramento affirmā-tes et se illic mansionē ac residentiam facturas. Accedit illa torpens acedia. nullo pacto ad dis-cessum suasibilis. Gula fedissima exercitū pa-rat. suamq̄ illic vult instruere coquinaz. Luxu-ria furit. et affirmat q̄ regnū hoc p̄sus ꝓsumet. Auaritia cupida insidiose se ingerit. nec se hinc arbitratur depellandaz. Atq̄ ita innumeri alij surgunt tirāni. qui nullo ordine sed horribili cō-fusione satagūt in hoc regno dominari. At ego illos repello. illos abijcio. clamanq̄ ⁊ suspirās p̄esto⁹ hoc regnū mihi datū a patre meo. cum summum nefas esset tali traditamentū facere/q̄ id regnum suis pateret hostibus// Sed heu q̄d me aut meā estimant potentiā. que sola sine viri bus sum deficiens et misera. Quid queso nisi a te patre meo adiuta aduersus hostes hos effice re valebo? Aderis igitur pater mi in regno tuo ⁊ quo maneat inuictū illi feres p̄sidiū. Tuū pfe-cto est. ip̄m tibi tueq̄ custodie restituo. Ita sane et nō alias in me adueniet regnū tuū. semp̄q̄ re-manebit aliter illud cogar amittere a deuastāte angelo. critq̄ in illo sempiternus horror et eter-na confusio.

Meditatio et oratio sup tertia petitiōe orati-onis dominice. Fiat voluntas tua sicut in celo.

O Omine deus omnipotens pater op-time q̄es in celis fiat volūtas tua sic̄t celo et in terra. Voluntas inq̄ tua. q̄ ꝑm viā mandatoꝝ tuoꝝ vadā ego de-bilis paup et misera ad te potentissimū. insipiē-tissima ad te sapientissimū. egrotissima ad te sū-mum medicū ac saluatorem. Et quomō fiet ist̄ dn̄e. nisi tua volūtas me ꝓduxerit et traxerit ad te. Cum ergo ita velis. etiā velim nolim/ tua vo-luntas fiat. Vidi sepi⁹ dn̄e. q̄ pater duxit ⁊ tra-xit filiū debilē atq̄ impotentē vel etiam stolidū ad implēdū volūtatē paternā. Ita queso pater me trahere digneris ad te. nō me derelinquas i-maun mei cōsilij nec mee tradas voluntati. imo dū oberrare a tramite virtutū me videbis. retra-he me dn̄e deus velut pauperē stolidā cecam at-q̄ impotentē. et hoc siue p̄ tuas virgas aduersi-tatis siue p̄ dulcoreꝝ p̄speritatis. siue p occulte inspiratōnis instinctū a tua bonitate. siue p altā manū tue ptātis. siue p bonoꝝ tuoꝝ angeloꝝ vt etiam hoim ministeriū/siue p quēcunq̄ aliū mo-dū tibi placitū. Hoc tm̄ fac̄ne peam. q̄q̄ tua ꝺ me et in me/nō mea volūtas fiat et ipleat. Quid posset dn̄e ꝓueniēti⁹ atq̄ humili⁹ paup ceca sto-lida petere a suo doctore et gubnatore. q̄ vt eaz nō p̄mittat ambulare ꝑm suā temerariā intentō-nem in desiderijs anime sue.

Oratio eiusdem ꝓcernens iterū hanc tertiaz petitionē ex alia similitudine/sumpta sup l̄ō ver-bo. In chamo et freno.

Fit domine deus/tuus p̄pheta/q̄ ho-mo cōperatus est iumentis insipiēti/-bus in q̄bus nō est intellectus. Nō si ita est. dirigas me dn̄e velut bestiolā indomitā. q̄ nō p̄t aut nō vult p̄ seip̄am domari immittēs frenū in os meū. aut alias me ligabis put mihi opus erit dulcibus illis ac solidis vin-culis tuarum virtutum et p̄cipue funiculo tri-plici qui difficile rumpitur. videlicet fidei spei ⁊ charitatis. Quidū est domine os meū. impo-ne sibi tpantie et sobrietatis frenū. Indomita ē lingua mea/discola ⁊ vagabunda p̄ multiloqui-um et vanū. cōstringe illā freno silentij. atq̄ ita fac circa singula mēbra mea. // Et q̄uis frequē-ter tuo ductui renitar/aliter aut alio volens ire/ q̄ tu impellas. ad modū equi lasciui q̄ sibi dimis-sus frequenter impingeret. ne queso p̄propterea domine ita contra me irascaris/vt p̄ indignatio-ne me derelinquas et sinas ꝑm impetū p̄prie inclinationis aut voluntatis incedere. Ita em̄ mox impingerē et me morti traderem doloroſe. more illoꝝ quos te dicis dimisisse ire ꝑm deside-ria cordis coꝝ. eratq̄ p̄fecto illa durissima liber-tas longeq̄ eligibilioꝝ atq̄ suauioꝝ est tua serui-tus. tuaq̄ subiectio.

Pro sup ℔ verbo. Sic̃ desiderat cerv⁹ ad fontẽ.

O Fons vite dñe deus omnipotẽs ego sum illa paup lassata. depulsa ⁊ vexata/ que ad instar cerui desiderat venire et reuerti ad te vt sit mihi recreatio ꝓtra nimium calorẽ atq; ardentẽ sitim quã mihi illi infernales intulerunt inimici/ me p desertum h⁹ mũdi ꝓtinue insequentes/ cũ turba numerosa canũ ferocissimor̃ mordetiũ ⁊ lacerantiũ. Quapropter vagabunda nõ inueniẽs requiem p hoc deserto discurro. Sunt aũt hi canes/ cure ille diuerse ac solicitudines mundane. q̃ varijs mõis me mordent ⁊ lacerant. quibus plurimũ turbor et euagor i deserto p̃dicto/ nusq; requiem inueniens nec amplius respirare valeo nisi venero ad te qui es fons vite et refugij locus. in quo mihi erit refugiũ ⁊ securitas.

Meditatio et oratio diuisa per partes super quarta petitione orationis dominice Panem nostrũ quotidianũ da nobis hodie.

h p Dapi panẽ ꝓpter deũ. Ego sum pauper illa famelica/ locata inẽ duas mẽsas. quarũ vna est cibis huius mũdi onusta. quibus quidẽ vesci possem. ſz illos detestor ⁊ recuso. altera bonis exuberat spiritualibus quibus cũ effluere desiderem. minime p voto illa cõsequi valeo. Heu mozieẽ mi pater hec misera famelica in tuo ꝓspectu ac tuorum omniũ sanctor̃ in hac mẽsa bonis gratie et glorie referta discumbentiũ. vbi edũt et bibunt vsq; ad satietatẽ. imo vsq; ad sobriam ebrietatẽ Non quidẽ sum digna sedere in hac mensa. nec hoc requirere p̃sumo. sed humiliter peto vel de micis et reliquijs hui⁹ mense magnifice paz aliquid pcipere. quo aliquantulũ refocillata/ valeam famem sitimq; meam ⁊ si nõ ad plenũ sedare Lego in euangelio ō diuite epulone q̃ grauiter de duritia atq; auaritia arguit. q; immisericorditer paupem lazarum a se repulit/ illi sue mense micas nec volens tribuere. At ego sum illa pauper infirma mendica vlceribus ac vulneribꝰ plena/ diuersor̃ vicior̃/ que vestris assum in cõspectibus O sancti et sancte dei oẽs i vestris ianuis clamo suspirans. et peto de micis vestr̃ ne queso moleste feratis et more illi⁹ diuitis reprobi/ ne me immisericordit tractetis Absit a vobis hoc imꝓperiũ. absit vt in tã pijs ac magnificis cordibus tanta inueniat inhumanitas. p̃sertim cũ sine vllo vestro detrimento ac sine vlla diminutione id facere poteritis. Memẽto te vos aliquotiens ab hac mẽsa fuisse alienos ⁊ nihilominus tũc ex ea pasci libenẽ voluisti. Ita igit ⁊ nẽ mihi facite que vobis fieri tũc voluistis. Vestra ꝺdez sor̃ sum ⁊ si in humilẽ statũ deiecta. etsi i exilio. etsi in carcere. ⁊ si in miseria ⁊ paupertate maxima ꝓstituta. Ne igit me fame perire sinat̃ in conspectu vestrorum/ et quidem pijssimorum oculorum vestrorum/. et in tãta plenitudine spiritualiũ alimentor̃. Cum ego heu deteriorꝭ conditionis ⁊ magis repellenda. q̃ catellus qui vltro de reliquijs dñi sui sinit̃ refici Fateor quipeme p pctm̃ factã etiam cane deteriorẽ. maneo tñ sz naturali ꝓditione/ vestra sor̃ Ne igit tã grauit animo/ meũ peccatũ feretis. qđ vtiq; nunc mihi odio est atq; a meo repello ꝓsortio. quin potius ad id qđ naturali ꝓditione vobis tam de ꝓpiquo iunctũ est cõpatiendo/ vestros inclinabitis animos. Scda ps. Verũ fateor me omni iur et ob mea maleficia carceri digne mancipatã. sz heu quis tam seuerus iudex tãq; seuus/ qui cap petenti nõ porrigat panẽ. Qui etiã essent illi cõtiuũ adhuc indemnatũ/ fame perire ꝑmittat. et ꝓsiliarij aut officiales aõ impij ⁊ aggrestes qui hoc tolerarent aut suaderent/ ꝙnimo etiaz dãnatis ad carcerẽ ꝓpetuũ/ ministrãt aliquotiens pi tantie speciales ⁊ p̃cipue in magnis solennitatibus. Nunc autẽ credo ⁊ certitudinaliter scio. q; quantũlibet sim incarcerata ⁊ grauibus oppressa criminibus. mitior tñ est et ad miserandũ pronior vestra curia q̃q; quelibet alia iudicis aut pretati cuiuscũq; mortal. Tertia ps. Ego sum pauper illa filia/ elongata que ptẽ paterne hereditatis me ꝓtingentez dilapidaui. que in extrema regione/ fame morior. ⁊ vrgente famelica rabie volo frequenter implere ventrẽ porcorũ pabulis. hoc est prauis hui⁹ mundi voluptatibus q̃s sepe nec consequi valeo. Sed et ne ꝓsequar oppressa criminibus. sciens q; cibus ille minime sacietatẽ afferret. imo amplius faceret esurire tandemq; piget et ozo. sciens q; cibus ille minime sacietatẽ afferret. imo amplius faceret esurire tandemq; piget et morior. Quid igit faciam? Certe scio. Animad uerto in domo patris mei q̃ plurimos eẽ seruitores qui pane vescuntur abundanter. Surgaz igit de stercore et fouea in qua iaceo ⁊ ibo ad patrem meum et dicã ei. Peccaui in celum et in te. non sum digna tua dici filia. fac me sicut vnã ex ancillis tuis aut pedissequis. Auditu autem dici/ imo aliquotiens visu/ q; ipse est mitissimus et misericordissimus. atq; ita nec me venientem repellet/ imo in pristinã restituet dignitatẽ. ⁊ tãtiens ⁊ q̃diu conor ad patrẽ meuz pro pane obtinendo reuerti. nec tamen valeo. quoniam tali ac tam miserabili fame sum afflicta. vt virib⁹ penitus destituta nequeam exurgere et mouerī hac infelici extranea regiõe in quã icõsulte me intrusi. nisi aduenerit aliquis qui mihi manum porrigat et ferat auxiliũ et cõsolationẽ ad me sustinendũ et dirigendũ in via ne deficiam. Vos igitur deprecor sancti dei omnes/ adestote mihi et ferte opem. vt hic egrediar. sine deuio sine offendiculo ad domũ patris mei. pfectura et reuectura. Quarta ps. O me miserabilẽ infelicem. vilem. fedã. deo et mundo odiosaz. q̃ teme ritate aut ꝑsumptiõe patrẽ illũ mitissimũ ⁊ mile

ricordissimū audebo conspicere/ quē adeo contempsi ⁊ dehonorauī. Qualiter aderit mihi lingua ad aliquid ab eo postulandū. Præsertim cū iam illos temerarios conatus meos expleueriz meq; pstituerim ⁊ fedauerim cū inimicis prefatiti mei patris. Unde non iniuria/ sibi facta sū peuertar ad illū quē tā grauiter offendi. Hic mihi misera et inuerecunda. qua fronte hoc audebis attemptare. quo pacto psumes postulare panē ad manducandū cui potius debent verba q; pastus? Uerū etsi ita sit. nec pter q; penā ⁊ tormenta meruerim. tantā nihilomin⁹ illi⁹ ad quez reuerti ppono/ miscdiam ēe cognosco. vt me ad id faciendū vocare dignet et cōmonere. q; tumcunq; etiam eū offenderim atq; dispexerim. Urgent insup ad hoc et impellūt famelica rabies ⁊ extrema necessitas. Audiuit em̄ deus deprecationem etiam legionis demonū qñ petiuerī mittit in porcos. multomin⁹ et ego diffidā exaudiri.

Hic loquitur anima quasi exaudita et consecura/ spiritalem consolationem.

Gratias ago tibi pater dulcissime pro pter pitantiā nunc a te susceptā. O q; sapida est. q; suauis et bona. q; nutri tiua. Nuper famelica rabies/ omnia membra mea torquebat. Aures interibāt in auditu vanitatū seculi. ardebat lingua puerilis sermonibus. oculi vanis aspectibus defluebant. Os turpi vilescebat gustu. tactus probra volutate fedabat. O q; subito euanuerūt a me hec omnia pniciosa desideria/ ad presentiam dulcedinis cibi illius quem misisti desuper. Ua mihi domine semper hunc cibum quo refecta abijciā et fastidiā venenosum ac mortiferū hui⁹ mundi cibum. O domine deus q; subito mihi facile factum est his carere. imo contemnere que pri⁹ desiderabā/ quoniā bonitas hui⁹ spiritualis ci/ bi/ facit omnia mundana arbitrari velut stercora et abominationi penit⁹ haberi. Concede dñe vt hec dispositio diutius in me pmaneat Ita sancta et locunda essem et beata. Sed heu ego misera cito nimis hunc gustum ⁊ sapozem amitto. quo niam nō debitā adhibeo diligentiā ⁊ p hac mortali vita. me fateoz indignā ad ppetuaz atq; hereditariam illius possessionem. Unde me penitus tue misericordie submitto.

Meditatio et ozatio sup quinta petitiōe ozationis dominice. Dimitte nobis debita nostra/ sicut et nos ⁊c.

Obligata sum plurimū. Surgitq; obligatio hec ex fatuis cōmerciis et cōtractibus cū demone in foro hui⁹ seculi initis. cū pro momentanea vanitate breuissimaq; ac feda voluptate. ad eternā dānationez me astrinxi nec habeo heu vnde psoluaz. cū sim pauper omni substantia fraudata p infortunatū ictū peccati. Quo igit ibo. quo diuertā? Ad meum certe reuertar patrē eumq; depcabor vt me ab hoc graui debito absoluat. Et ne repulsā patiar/ ei suas deferaz litteras. a suis secretarijs et euangelistis consignatas. His obtestabor ipm me debere penitus absoluere. Siquidē he littere ptinent vt si dimiserimus alijs ⁊ nobis ipe dimittet. Et ego ex nūc omnib⁹ dimitto sicut ipse dimitti iubet. Oportet igit vt et ipe mihi dimittat. Etsi forsan ipe vel alter quilibet mihi obiecerit. q; nō integraliter dimitto. aut sincē aut eo corde quo debeo. Rñdeo mihi saltem adesse desiderium dimittendi sub modo et forma quibus ipe hoc fieri vult et iubet. et hoc vtiq; satis est. Ita em̄ et mihi sufficit vt deus mihi cōdonet hoc est vt sit ei desideriū mihi ex integro p donādi quemadmodū ⁊ mihi est. quoniā si hmōi sui fuerit desideriū/ infallibiliter ita fiet. Ex nūc igitur mihi bene erit/ duz quisq; apud me debitū quodcunq; contrahet/ iniuriā mihi aliquā irrogans aut cōuitiū dicens. Presertim duz hoc preter meā culpaz accidet. ⁊ mox illi cōdonabo p hoc enim mihi tutus parabit aditus apd deum pro condonatōe oim meoz debitoz. Nō q̄dem q; alios in me peccare libeat/ q; q; deum nō exorem vt eis debita condonet. mihi enim propria peccata satis oneri sunt pter hoc q; alijs ad peccandum sim occasio aut pro eis me condemnem. Sed cū aliter occurre non possim. mihi cōuenit alterius peccato ad meā vtilitatē bñ vti.

Oratio et meditatio super sexta petitione orationis dominice. Et ne nos inducas in temptationem.

Quis heu consolabitur hanc desolatā hanc mille laqueis circumduetam ac in varias temptationes precipitataz in via hac in qua pericula sibi imminēt innumera/ taz ab inimicis qui nunc in aperto se exhibēt vim inferentes. nunc in insidijs/ suis fraudulentijs me morti tradere moliuntur/ q; etiam a via ipsa que lubrica est ⁊ tendens in decliue. insup ⁊ obscura plenaq; antris et serpentib⁹? Quis igitur hinc me liberabit ⁊ cōducet ne in aliquā istarum temptationum incidaz? Nemo profecto nisi tu meus pater ac tuus bonus spiritus qui me deducet in terram rectam. qui vndiq; laqueos inimici dissolue ⁊ illuminabit meas tenebras meosq; pedes stabilietis.

Meditatio et ozatio sup septima petitione orationis dominice. Sed libera nos a malo.

Expimi nō pōt malū q̄ suz irretita. ac etiam necessitas q̄ me angit quotidie multi modis subdita sū legi pti qō qō sine lege ē. agitq; freq̄nt vt malū qō nolo id facia. q; mihi insurgūt mor⁹ mali hor⁹ singul⁹/ q̄s

minime vitare possum. nūc temerarie de alio iudiciū ferendo/nūc dolendo de bono ipius. nūc de malo exultando. nunc meipam plᵒ debito extollendo et mihi cōplacendo. nūc irascendo aut dedignando. nūc vana loquendo. nūc leuiť asserendo/nunc indeuote orādo. nūc comedendo et bibendo/nūc in aspectu/nūc in auditu/nūc in tactu. Te igiť exoro dulcissime pať celestis vt me a tali malo liberes. vt tandē a magno illo malo/qō omne malū supat in horrore ⁊ angustia morte. s. ppetua immunis euadā ac libera.

Oratio ad bonum angelum suū ⁊ ad reliquos omnes p mediū eiᵒ. plures continens partes.

¶ O Gloriose angele dei q̄ vnᵘˢ es ex inclitis ꝓncipibᵒ ciuitatis celestis cuiᵒ custodie diuina bonitate ac pia ordinatōe cōmissa sū/p eundē dirigenda ac protegenda. insup ⁊ iuuāda ad ingressum dicte ciuitatis bñ viuendo ac deo parendo ⁊ seruiēdo. Ꝺie ⁊ hac hora me grādis vrget necessitas ad te recurrere. hoc pfecto bñ ppendis ⁊ agnoscis. Assum ego tua paup ceca/in pfundis ꝯclusa tenebris huiᵒ inferioris carceris. in q̄ nihil ē luminis spūalis ad cognoscendū bona glorie celestis ⁊ id parū claritatis qō illic esse pōt/in me est obuolutū et circūductū fumis ac tenebrosis nebul' de turpi sceno ac lutosis paludibᵒ fetidorū mee carnalitatis desideriox ac terrenax cogitatōnū eleuatis. Nobrē incedere nescio p vias rectas in vicos celestis ciuitatis/vbi mihi mēdicare incūbit ⁊ elemosynas meas petere. nisi ab alio ducta vel aliť illuminata. Te igiť p̄cor dux fidelis apprehende manū huius tue excecate. deduc eā p vicū magnū padisi discurrēdo hostiatim. vbi valeā clamare/aduocare/gemere/flere/auxiliū implorare. ⁊ paupi elemosynā petere ppter deum. Vere paup est q̄ penitᵘˢ visu caret. quiq̄ panē sibi lucrifacere nō pōt Trahe me q̄so spāliter apud tuos ꝯsodales/ceteros angelos tuos amicos ⁊ domesticos. vtiq̄ pdiuites ⁊ gre bonis refertos. Exhibe illis hāc mendicā miserabilē ad elemosynā pcipiendā. Cū gaudio em recipiēda est. est em hec peccatrix q̄ vult ꝯuerti vt die saluator xps. Ne pdas igiť b gaudiū qō vtiq̄ perderes si ab hac mea ꝯuersione recederē p defectū victus quē nō nisi meo questu ꝯsequ possum. Ne igiť me deseras ne hoc mihi recuses fidelis custos. q̄uis te pluries puipēderim/male iurando aut agendo in ꝯspectu oculox tuorū qō nec facere debuissem in ꝯspectu scurre alicuius aut vilissimi alteriᵘˢ hois. Condona mihi quesorursus meā insipiētiā meosq̄ excessus. Sū fateor stolida deses ac pūptuosa Nosti b. ⁊ ido me custodie relicta sum. sicut egrota medico. sic̄ ceca duci. sicut stolida et frenetica suo gubernatori. Ideoq̄ necesse est vt me supportes in meis defectibus. alias em indesinenť nec scirē nec possē absq̄ errore deuio mēdicare ⁊ vitā meā q̄stuare Quocūq̄ pgo aut ducor/illic multū obscure cōspicio inclitā illā ciuitatē celestē. de qua tā glorioſa dicta sunt. Illic velut in vmbraculo pspicō nouem angelox ordines/patriarchas/pphetas/aplos/martyres. cōfessores ⁊ vgines. ⁊ sup omnes ihm xpm gloriosamq̄ eiᵒ matrē atq̄ ita suabundanter munita ad pcipienduz elemosynas copiosas. Te igiť depcor amantissime ꝯductor tatum ab vnoquoq̄ petā hm dona ⁊ grās q̄ abundantiᵃ affluūt. Ba mihi aditū. cōfozta me et doce me petere. Erubesco plurimū ac vereor cōparere sed p certo necessitas frangit legē Expcepto etiaz mihi hoc facere incūbit. vt pulsem vt petam. nec recedam quātumcūq̄ repulsa do nec aliquid accipiam. Ita igitur faciā.

Loquitur aīa quasi in paradisum ducta. Oratio ad seraphin.

¶ O seraphin qui placido igneduini amoris incēsi estis mittite mihi quaz aliquā scintillā huiᵘˢ ignis. Mittite tuq̄ in cor meū penitus gelidū vt parū ad diuinū amorē incalescat. Ver b em vobis nihil deperiet. Aut cette me vobis tā prima faciatis. vt hinc excalescaz. Copiosa est apud me materia ad hūc ignē ꝯstruēdū. Affluūt ei diuia bñficia. Insup ⁊ mea pctā. q̄ simul iuncta/in me ipa nutrire deberēt maximū aliq̄d incendiū. veruz. frigiditas negligentie/adeo pualuit in me vt vix aliq̄d incendi possit. Ne igiť mihi tā alieni sitis quin parum aliq̄d vestri ignis ad me incēdendā meq̄ inde purgādā cōpstetis. sicut oli Esaie factū eē ꝯstat ¶ Ad cherubin Vos igit tur cherubin in quibus est plenitudo scie ⁊ sapientie. erudire hāc stolidā indoctā. q̄ frequent iudicat malū bonū. ⁊ bonū malū. que sp inter laq̄os et transitus piculosos inimicox vlat. Date mihi clare noticiā qua valeā hmōi picula declinare ⁊ absq̄ offendiculo incedere/p vias rectas insup et deū absq̄ erroze ⁊ me absq̄ inordinato fauore cognoscere. vt clare et sincere discernam magī illa pīnia mihi repromissa pte ex vna. horrenda q̄ illiᵘˢ ignis gehēne tormenta mihi cōminata pte ex alta. Que vtiq̄ si diligent ⁊ viuacit añ oculos ponerē/siť cū breuitate māsiōis mee b mortali corpe/nūq̄ pctm admitterē. Ad tronos Vos throni i q̄bᵘˢ ppter pfundā hūilitatē ac pcipuā reuerentiā q̄ in vobis est ad ipm requiescit ac residet deᵘˢ. insup et sua iudicia exercet sicut iudex in suo throno. impetrate mihi illā humilitatē/illā q̄ ad deū reuerentiā. p quā se dignet i me collocare et reqescere. Ad b em creata sum ⁊ b sic vtiq̄ obtinebo/si vob in b fuero

conformis sicut et ipe repromisit. Ad dñatio
nes. Vos dñationes impetrate mihi precor ple
num dominiū sup corpus meum. ita vt in nullo
me sue subiectioni reddat obnoxiū. Ad prin
cipatus. Vos principatus reddite me subiectā
sublimioribus potestatib⁹. absq murmure abs
q rebellione absq detractiõe. Ad potestates
Vos ptātes eripite me ab aduersarijs meis om
nibus. quibus vtiq talis est potestas. cui non ē
aliqua cōpabilis sup terrā. Ad virtutes. Vos
virtutes facite intra me miracula. me p peccatū
mortuā resuscitantes. & infirmaz sanantes. Cum
excecata fuero visum restituite. cuz obsurdata.
reddite auditum/ & sic de alijs. & siquid mortife
rum aut venenosum bibero. s. per malum cogi/
tatiū aut prauā delectatiōnē/ facite vt mihi nō no
ceat. p signum Sunt hec pfecto pclara miracu
la longeq visibilibus pclariora. Ad archan
gelos Vos archangeli. nunciate mihi q̄tuz
opus est/ sublime fidei mysteriū. et quo a me vel
ab alijs p me instruendis i maiori veneratõe ha
beatur obscuras sacre scripture snias elucidate
Et specialiter tu sancte gabriel/ p sanctā inspira
tionē mihi denūcies rumores placitos. sicut fe
cisti beate marie matri dñi & zacharie. Et tu in
super sancte michael qui es custos & pnceps ec
clesie/ q̄ vicisti draconē/ hostē. s. infernalē. qui p
sentas animas añ conspectū dei/ et impetras ec
clesie pacē. tene sp illū inimicū in tuis vincul'ne
nocere possit. & me in decessu ab hoc seculo ante
cōspectū dñi presentate in eterna gloria. Ad
angelos Vos angeli nunciate mihi/ quelibet
dictum cognitu et factu opportuna p me aut qui
buslibet alijs. predicando exhortando vl' aliud
quodlibet exercendo. ponite in ore meo verba san
cta et salutaria que sint ad edificationē meam et
aliorū. nec aliqua fallacia aut versucia quecūq
valeat puadere. In tristicia que nō est pm deuz
afferte cōsolationē. inde desolatione me confor
tate. de errore me reuocate. Et mollite cor durū
deuotionis aridū lacrimis rigate. mētis illumi/
nate tenebras. In laudibus dei mihi sitis comi
tes. in excelsu me reprimite. in bene factis robo
rate. aduersus omnes aduersarios meos adiu/
uate. humilitate me in prosperis. extollite in ad
uersis. in mea paupertate p me questuate. in in
firmitate sanate. in hora mortis me visitate. aui
sate. excusate. liberate. saluate. Sunt hec vestra
officia pm veritatem histozie ac scripture sacre.
Specialiter tu raphael sancte. deduc me p viaz
bonā. sicut duxisti tobiam iuniorē. et p te tal' mi
hi accedat pfectus. qualis p tuū sapientissimuz
filiū/ accessit patri eius et vxori sue sare.
Oratio ad omnes sanctos. Continet plures.
partes.

O Non poterit queso inuenire subsidiuz
refugiū aut misericordiā hec pauper
cula miserabilis anima apud tot principes opu
lentissimos ac potentissimos infelici patria. i vr
be beata. in loco totius amenitatis & sup abun
dantie. in templo pietatis et charitatis regnan
tes? Quādiu queso clamabo et eiulabo ad corū
ostia petens pauperi panem ppter deū. & nemo
aduertet? Quamdiu vicissim discurrā & pcum
bam ad pedes eoz. & nemo succurret? O paup
cula desolata vbi p dei reuerentia pficies. si hic
expulsam passa es si hic misericordiam nō es cō
secuta? Si hic elemosynā gratie & indulgētie nō
impetres quis alibi te suscipiet? O felices o glo
riosi sancti & sancte dei omnes totiēs audiui ma
gnuz illū amorē ac fauorē commendari/ quē ge
ritis ad pauperes & miseros atq indigētes pec
catores. insuper et illā vestroz donoruz largita
tem & superabundantiā elemosynarū. Heu ero
ego omnibus alijs infelicior. despectior indigni
or magisq reiecta? Deficiet hec ppt̄ me vestra
commendatio? Cessabit fons ille vestre clemen
tie manare. ne sola ego bibam? Claudētur mihi
vestre supplici/ manus vestre. que ceteris omni
bus aperte sunt. Vester pfecto thesaurus ppt̄
me minime decresceret. Nō aderit quisq̄ ex vo
bis qui suscipiat hanc paupculam alienā sb̄ suo
saluo p̄ductu que dietim periclitari minat̄. Nō
erit qui ex cōpassione vel hospitem colligat. aut
velut vnā ex minimis ancillis sue familie digne
tur ascribere. Satis pfecto mihi eēt si ex his vel
vnus me benigne suscipet. & inter suos vltimaz
statueret. Quod si in ceteris inuenta sim vilissi
ma indignissima infelicissima. grauiusq ceteris
excesserim/ eo magis vestrā meis precibus incli
nabitis misc̄iam. scientes q̄ his nō opus ē mi
sericordia qui carent miseria. Scio quippe ab al
tero vestz esse dictū. q̄ vbi abundauit delictum
supabundauit et gratia. Si me a pedib⁹ vestris
indignant̄ abijcitis. animaduertite que me veli
tis esse facturā. instruite me quo pficiscar mise/
ricordiā reptura. Scio veracit̄ nō alibi hoc fu/
turum. Quo igit̄ diuertā? Incidam in despatō
nē? Absit hoc. Mandatū em̄ accepi pm doctri
nas vestras. etiā vsq̄ ad nouissimū mortis suspi
rium/ spem haberi debere. Certissime em̄ tenete
et credite me a vobis nō discessurā: etiā totiens
quotiens repulsam. donec a vobis aliq̄d elemo
syne p mea pauptate sustentanda pcepero. Nō
si languere aut male perire cogar b̄ coz̄ vestris
oculis feciaz vestris aduoluta pedibus clamās
ac vestrū implorans auxiliū. Posset ne hoc ve
stra benignitas admittere. vestra clemētia & hu
manitas? estimo vtiq̄ q̄ nō. Cōmemorate vos
gloriosi sancti nō ad vestrā verecūdiā loquor sz
ad meā ingentē necessitatē. cōmemorate inq̄ q̄
meas ptes aliq̄n gessistis. Cum quippe nūc i eo
carcere in eo exilio in ea pauptatis regione. vbi
dū fuistis voluistis vtiq̄ libent̄ aliunde iuuari.

aliunde confortari. Id ergo et vos nūc mihi facite qđ tūc vobis fieri desiderabitis. Illā distribuite mihi gratiā que ex gratia vobis prīdē donata est. Nō si alter vestrū mihi improperet ⁊ dicat me longe plꝰ fedatā ⁊ pfundatā in sceno peccati q̄z fuerint illi gloriosi sancti. fateor profecto ita esse. Sed vñ hoc eis? Nō nisi ex gratia indultū est Ex eadē quippe massa peccati mecū extitere. pni ad malū ab adolescentia sua. nisi supabundanti misēcōia dei fuissent p̄seruati aut liberati. Et exinde magis obligant ad gratiā impētē dam vt illā eo liberalius distribuant quo largiꝰ et copiosius acceperunt.

VOs quidē estis in summa pspitate i honore atq; felicitate. Non inuidens loq̄r imo veraciter hic plurimū gaudeo. Qz quid factura est illa vestra sozor misera. degens hic deorsum in tanta miseria et tanta necessitate Nire durū esset cor vestruz atq; innaturale nimiū/si illā perire sineritꝭ aut a canibus infernalibus quibus vndiq; vallata est deuorari. p̄sertim cū occurrere valeatis. ⁊ ad vos exclamo et extendo manus. lacrimis vndiq; pfusa vestruz petens auxiliū. Non peto vestrā gloriā aut vestras diuitias. Eripite me a morte. et mihi satꝭ ē Quod si vestram sozorem hec vos deprecantē repulleritis. quā queso audietis aut cui alteri benefacietis?

Ꝑ VEni meam miseriam ⁊ pauptatē nō dignabimini respicere. saltē obedietꝭ deo summo vestro regi atq; impatori. Is fecit ⁊ instituit vos in suos elemosynarios. quibus incumbit indigentibus necessaria imptiri. Speci aliter te virgo gloriosa instituit thesaurariā gratie. matrez misēcōie. nutricem orphanoz. desolatorum p̄solatricē aduocatā et cōsultricē. Ad te igit confugio. te reqro p istoz officiorū vtutes ne mihi deficias in hac districta necessitate. Imptire mihi de thesauro gratie. nutri cōforta ⁊ cōsule. etsi non ppter me cū sim indigua omni munere gratie. tñ ppter te et ppter tibi cōmissuz officium legitime p̄m institutionē summi regis exercendum.

Adhuc dico vob̄ o gloriosi sancti dei omnes. q̄ apud me est signetū summi regis ad elemosynā vestram pcipiendū. Cognoscitis haud dubie signetū hoc. nō em ignoratis/ quoniā sine speciali dei instinctu/nec possem nec scirem ad vos ptingere p requirendis vestris elemosynis. Nōne ergo veniens p signeto/a vob̄ audiri debeo et vestrā alimoniam pcipere? Infallaciter et me deus ad vos mittit. quos nouit hmōi elemosynis abundare. Ne igit me coegeritis ad ipm reuerti ⁊ de vestra repulsa querelā exponē. Loquor vt p̄sumens/fateor. sed necessitas mea pte ex vna et diuia benignitas ex alia me transmittunt ad vos/et hunc ausum sic loq̄ndi prebent. qm̄ vt verū canit puerbiū. Nō vñs concedit nō iure familia denegabit. Liberalis dominus liberales habebit seruitores. Sed forsan mihi dicet aliquis. Cū deus (vt asseris) tibi velit elemosynā impendi/ab illo petes. p seipsum em̄ si volet tibi qđ petis largiet? At ego respondeo Que gratia queso sanctis esset hūda si nullo suo medio mihi de? p seipm̄ subueniret. Qua insup ratione gratiaꝝ elemosynas ad sup effluētez/mensuram accepissent sancti/si non in de ceteris indigentibus essent distributuli? Ita q̄z hec dei voluntas est/vt suos veneremur sanctos. illos depcantes et requirentes/illiq; nobis succurrant suas nobis donantes et impetientes gratias. Talem quidē decet dominū/tales habere elemosynarios. qui videlicet querelas verecundoz paupez audiant/qui sine medio p̄cipem adire nō audent.

RUrsus quero. ppter quid me repellis? Si ppter peccata mea que aduersū me clamant atq; obijciunt. heu queso dabitis vos potius audientiā fidēq; et fauorem his cruentissimis aduersarijs/nō modo meis veruz etiā et vestris quos miromodo exosos habetis est et factura dei vestri summi p̄incipis? Exclamant fateor et strepitū magnū vestris auribꝰ in gerunt adūsarij isti. s. peccata mea. meq; sibi obligatam asserunt/cum illa cōmiserim sintq; opera mea. Silete. silete. infideles aduersarij vos reprobo ⁊ abnego p vos em̄ qz nimiuz decepta sum peniteo. Decepta sum/nō de medietate insti p̄recij. sed in toto. Iterū igit atq; iterū doleo vos fugio et maledico. iustūq; belluz aduersus vos indico. In quo vtiq; bello mihi dñt esse auxilio oēs q̄ ptem dei fouēt. eiq; fideliter subiecti sunt et ad fidelitatē tenent.

QUid queso gloriosi milites dei aliud facere valeo dicite mihi. Si temerarie aliquid opata sum. si in aliquo excessi. heu non in vno tm̄ imo in mille millefies. nō aliō mihi est remediū/q̄ sine fictione penitere atq; i posterū p̄cauere et ppone id pfecq; quod nouero vestro simul et meo impatori displicere. Hoc ātem faciendo/mihi vtiq; esse debetis consortio. cum id fiat in honorē illius quē tam singulariter diligitis atq; honorastis et id vtiq; conuenienter facere poteritis. Sed me obijcitis q minus debito hos persequoz aduersarios/imo sepius pdi trix existo cum illis rursus palciscendo et tractando. illosq; humaniter recipiendo amando atq; honorando. Ad hoc pfecto quid dicam ignoro Cessent omnes allegationes mee. ignominia rubor et confusio irruunt sup faciem meā. In hoc me fateor conuictā esse et dignā omni oppobrio Hic itaq; nil aliud respondeo. nisi q̄ misericordiam peto. Misericordiam in q̄z et indulgentiā

am.gratiã ⁊ veniã.hoc satis sit vobisq; ℔ rñsuz sufficiat. Si centies a pugna fugio et centies reuertar. vester iubet impator ne repellar. Veruz hec est ꝓncipalis mee petitionis cã/vt vestro ꝑsidio fic munita sim ⁊ talẽ in me suscipiã animũ/vt amodo nõ reuertar ad illi⁹ mei aduersarij se/pe dicti.s.peccati maledictũ cõsortiuz.q;q; suis insidijs ꝓmissis et cautelis/amplius me nõ deti neat.aut vi ãcũq; supet. Nõ vtiq; a debili egro est de me triumphũ sumere. ꝓna sum ad decepationẽ. Hec est mea miseria.et qđ pl⁹ ẽ nõ ea dilidium.imo in hoc sum somnolenta deses ⁊ inata et ꝓstrata vltra vires exigetis. Facile fateor gentia qua deberẽ/vestrũ peto et expecto subsi-ſtãterpello gratiã et ꝓsidiũ posco vt ex nunc sim robustior magisq; solicita ex toto corde ad vos meis aggrestib⁹ ⁊ aduersitatib⁹ recurrere.

Quãne op⁹ est (o glorioſi sancti dei) vestras diuitias vestrã gloriã in aliquo diminui dũ mihi succurritis. Nihil a vob peto ꝓter verbũ. ⁊vt ꝓ me apud deũ qđ⁹ oportuna saluti mihi ꝓueniãt dignas ꝑces dirigatis Nõ arbitror tã angustã esse vestram charitatẽ/ vestramq; largitatẽ. vt hoc mihi denegetis. In copabilis quippe est modica illa charitas (si vt modica in me sit) ardenti illi fornaci vestri amoris. Et ũ nemo adeo mihi censeꝯ alienus etiam si iudeus vt gentilis imo si patris aut matris oc gloriosi corde sincero ꝓ se aut ꝓ aliũ ꝓ se preses ad dominũ ꝓ me fieri instanter requirenti/nõ libenti animo aquiescerem. Quo igit pacto ꝓ me apud deũ nõ intercedetis cũ sim christiana ⁊ vestra sorore in fide et vos ad id faciendum instantius interpellem. ꝑsertim cũ vos in nullo offendo talis ac tanta sit vra dilectio tãq; ampla largitas et extensa/presumi nõ põt vt q; tam humiliter ac decẽter peto.mihi recusetis. Quod si fe-ceritis/bene mihi vtiq; erit/qm certa suz q; apd deũ infallaciter impetrabitis quicqđ ꝓ me petieritis. Cur em vellet ipe me vos deꝑcari vestrã oratiõnẽ ad meã instãtiã sicut iucensum diri/gi in cõspectu suo. nisi vos duceret audiendos? Nunq; vobis talẽ afferret ꝓfusionẽ. vt vos vacuos a se repelleret. Que etiã esset illa vestra felicitas si nõ repleꝯ desideriũ vestrum in omnibus que expostulatis.

Audebo presumã amplius et dicã. q; deus ꝓphos vestrũ ⁊ ꝓ vestrã doctrinã mãdatum refugiũ mihi dedit/vt ad ipm ⁊ ad vos sit me igitur hoc ꝑcepit deus et sub hac fiducia vos interpello. quo mõ credi poterit q; vnũ iubeat ⁊ alteruz faciat. atq; ita mihi nõ succurratis? Jubet quipe ꝓ vosipos vt sp sit spes mea in suã bonitatem.et ita vtiq; est.in tãtũ vt etiã si me occidere voluerit/nihilominus sperabo in ipm. nõ igitur ob aliud vult me ponere spem in suũ auxilium/nisi quia vult suum et vestrum auxiliuz petẽti assistere. Quod si mihi quis dixerit hoc intelligendũ esse dummodo bona ⁊ sancta sit hec spes mea et nihil contra mandata eius admise/ro. Heu me hoc est ꝑcipuũ. ꝓpter qđ bonũ arbitror ponere in domino deo spẽ meã. ⁊ eius innixi auxilio vt videlz suo munere mihi sit ꝓseuerãtia in obseruantia mandatoz suoz ⁊ tandem in extremis inueniar in gratia sua.et in suo seruitõ Et si nõ ꝯcedeꝯ hec mihi gratia intuitu ꝑcũ mearum/saltẽ concedeꝯ ꝓpter diuinũ mandatuz q; stimulor ad petendum.

Considero insup q; si vestrũ ãlibet/vnl⁹ diei indultũ seu rmissionẽ impetrauerit magnis abũdabo diuitijs. Minime ãt difficile est ita impetrare imo longe plusq; petere ꝓsumerem qm et si magna recipe nõ meruj/vestra tñ largitas exposcit vt magã mihi tribuãtur.sed et mea ingens necessitas ꝑsidiũ magnuz eflagitat nõ alibi q; apud vos inueniendum

Quod si quis dixerit hanc elemosynã bonis opibus et legitimis ad vos obsequijs esse mihi ꝯsequendam. Rñdeo q; iam esset elemosyna qdammodo vendita nõ donata. cuius tñ etiaz id modicũ honoris qđ vos interpellans meq; ſbij ciens et humilians vobis impendo quodã iure postulat vt quadã vicissitudine mihi succurratl atq; ita nõ inuanũ spem meã atq; refugiũ in vobis posuerim. Fateor quidẽ me nõ condignũ ad vos habere honorẽ ⁊ amorẽ/sed debilis sum viribus et facultatibus inops De modico autẽ modicũ grate susciptẽdũ est. Itaq; dũ ero locupletior in donis spiritualibus.abũdantiꝰ ⁊ opulentiori corde vos honorabo vos amabo. Dico insup q; noui ꝑsonas aliquas absq; litteris/etate etiã iuuenes. quarũ ꝙuersatio ab vtero fuit in campis.que nihilominus ex vehementi affectu largiendi alijs dum sibi nihil donandũ ad esse viderent/voluerunt id vasculũ in quo sepeliri debuerant in elemosynã ꝙuerti/secq; nudas in terrã ꝓiici et exponi vermibus.fuit hoc nobile testamentũ. Quod si vna parua scintilla caritatis.tantuz opus hic deorsum valuit efficere tantamq; suscitare flammã exterius ad subuentionẽ alterius. qđ queso esse debebit apd vestrã abũdãtissimã ardẽtissimãq; charitatẽ circa nos paupes.qualẽ emittet ille ignis flammam.quale insup opus demonstrabit? Conuerto ꝓtea rea considerationem mentis ad illã vestrã charitatem atq; largitatẽ quã dũ hac mortali vita fũgebamini/erga paupes habuistis.vñ magnum certissimũq; ausum concipio ad vos interpellãdum.sperans vtiq; mihi venire desup auxiliũ.

Cum indubie nō diminuta sit per gloriā vestra charitas. imo inestimabiliter aucta et perfecta. Et si eñ vobis desit miseria: misericordia tamē adest. cum illi sitis ꝓpinquissime iuncti/cui pro prium est parcere misereri. Non sufficeret tē pus nec lingua aut intelligētia illa numerare pi etatis opera que vobis vestra suasit charitas er ga paupes exercere. Que eñ egritudo miseria/ aut paupertas inuasit homines/cui mox nō esse tis presidio/sanando succurrendo. famen sitim algorē patiendo vt alios pasceretis et reficeret. Alter vestrū seipm in seruū venundauit vt filiū pauperis vidue de manibus hostiū liberaret. Alter se mortis periculo commisit vt hinc aliuz eriperet. Alter diuisit vestem qua indutus erat hyeme profunda vt aliū nudū hinc tegeret Alij nec metu mortis imminentis a pietate sepultu re mortuorum aut visitatione captiuoꝝ retrahi potuerunt. Alij tanto gratie priuilegio donati sunt vt etiam vita functi de suis corpibus oleuz ministrent sanandis egritudinibus opportunuz Hec autē que loquor non nisi corporalibus ōfe ctibus subleuandis deseruiunt. quos reuera in compabiliter superāt anime spirituales indigē tie ac necessitates. tanto illis periculosiores/qn to corpori mortali preeminet anima immortalis et mors eterna magis timenda est qꝫ tēporalis t trasitoria. Cū igit nihil vestre charitati iā deper ierit/imo multum accreuerit ꝓfectionis/quāto magis nunc qꝫ tūc succurretis. Succurretis inqꝫ mihi vos instantius in tanta necessitate req/ rēti. presertim cū de his mea sit ad vos obsecra tio. que longe plus diuinū honorem ac vestram laudem concernunt/qꝫ quelibet corpoꝝ subuen tio Et vere ita est q etiam in carne viuentes maiorem longe charitatē ad salutem aliorum de monstrastis qꝫ lingua sufficiat exprimere. Nec etiam quālibet acerbissimā penā aut mortis qō cunqꝫ horrendum genus phorruistis/ dū in me dijs tormentis/constanter verbū fidei salutaris predicabatis. ad illuminandū eos q̄ in tenebris idolatrie sedebant ad dirigendū pedes eorum in viam pacis. Heu glorioſissimi sancti. iā nec vos mori oportet nec huiusmodi ꝑsecutores et torm ta perpeti. ad mihi auxiliū ferendū. ad me sanā dum. ad me illuminandū. ad me deniqꝫ dirigen dum p tramitē virtutū. nec aliud circa hoc peto nisi vt tm̄modo senserit vel dominū oraverit vt ita fiat quemadmodū fieri desidero. et tē absq dubio fiet. siquidē nihil vobis denegandum arbitror a patre misericordiaꝝ. Mala quidem sum fateor et vicijs vndiqꝫ irretita. id eñ heu ni mis experior. Sed deo protegente/nō vos ꝑse/ cuta sum. non vos morti tradidi et nihilominus etiā p his qui vos ꝑsequebant etiā in medijs tor mentis dū adhuc essetis hic supstites orare con sueuistis. quanto magis nunc ab his ꝑsecutori bus immunes/ p me nihil horū conscia deprecā ri curabitis. Condonate mihi obsecro nimium forsan presumenti et magna exaltanti. Meritō eñ mihi inqꝫ vos humiliter ac deuote deprecā ti. aderitis adiutores atqꝫ oratores qui iaz tuti in gloria residetis/cū etiam vestra recusantibus ac spernētibus presidia: voscꝫ atrociter insequn tibus/voluistis adesse ꝓpicij.

Loquitur anima inimicis eam in desperationem inducere volētibus

Recedite a me recedite inimici. nec vo bis silentiū indicite. Dicitis enim qꝫ frustra sanctos implore frustra leuo in eos oculos meos quoniaz de numero sum reprobozuz eter no dei iudicio/dampnationi obnoxia. atqꝫ ob id sancti dei omnes/ diuinā super hoc voluntatez cognoscentes/nullius momenti me reputant/et meas preces aure surda suscipiunt. O mēdaces atqꝫ infideles hostes. quis vos super hoc certio res fecit? Certa quidē est hec de vobis sententia qm̄ irreuocabiliter damnationi traditi est. Cir ca me certe nō ita est. qm̄ si me damnare de? vo luisset/iā dudū id facere potuisset. siquidē id du dū demerui. nisi misericordia ei? preueniss. mi sericordie mihi suo munere hoc tā vehemēs ad esset penitēdi desiderū. suū qꝫ patrocinū medi is sanctoꝝ suoꝝ intercessionibus implorandi. Scio profecto quicquid voz hostes iniqui dixe ritis. me nunc in ea adhuc vita subsistere in qua mihi facultas est meā deo ꝓpicio salutē opera ri. Nec id mihi dubito futuꝝ si i toto corde seru tata fuero mandata eius. Scio insup id me suo munere et suoꝝ sanctoꝝ presidijs hoc posse ad implere. Finite igitur hostes nequissimi am plius ita me ad desperationē prosequi quia mini me prevalebitis Et quod amplius est/quic quid in futuꝝ circa me facere disposuerit. sua el sum. qua p suo vti potest libito. instituit nihilo/ minus quādiu gratia tempus t facultas ad hoc aderunt/ipsuz diligere optimū qꝫ iustissimuz iudicare quod vosipsi oēs inimici vestra i ma lo impediente obstinatione/minime facere vale tis. in quo vtiqꝫ vestri status deterioꝛ erat con ditio. cū ille vobis odio sit cui ꝓpriū est esse sum mū bonū. illūqꝫ iniustū ac crudelissimū censeat quē constat esse iustissimū ac pijssimū. Absit igi tur vt vobis similis fiā. Cur eñ salui fieri ñ va letis nisi quia indulgentiā postulare non vultis Non itaqꝫ sic faciā/imo incessanter indulgentiā petā et requirā. Ipse etiā mihi mandatū dedit/ vt spem in suo reponā auxilio. quod minime fa ceret si me statuisset condēnare Cur queso mihi bone voluntatis preberet initiū/ cui cōplemētū dare non vellet? Cur me ad meditationē sui/in-

super et ad sui cultus desiderium commoneret. si nō id me semper vsq; in finē vellet esse facturā. Idcirco. Scitote fallaces inimici/illi potius q̄ vobis fidem adhibebo. nec ab inuocatōe sui patrocinij vllatenus deficiaz. Discedite itaq; hinc a mala vestra hora huc veneritis ⁊ ad vestrā cōfusionē. me sinite mee orationi dare finē. Nec ei a aspectu sanctoz quibus assisto nūc abibo/donec signo aliq̄ certo mihi innotuerit me fore exaudita. Quod vtiq; signū nō aliunde certiꝰ medū arbitroz/q̄ si in pfunda humilitate/meos defectus meamq; pauptatē recognoscā. et ex toto corde/illis intercedentibꝰ in domio habuero fiduciā. Quod si millesies me seduxeritis ac deceperitis/millesies resurgam. qz mihi semp adrit aperta gratie porta. Illos in despationē adducite. qui diuinā bonitatē ignorant ⁊ sanctoz potentiā vel etiā qui eos exorare vel negligunt vel contemnūt. Frustrati quipe estis fauēte domino/vestra intentiōe circa me. nec opus est vt mihi mea peccata ꝓmemoretis/inferentes hinc me celestibus ꝓmijs esse penitus indignū. Id et eni scio. Sed scio. q; pius ille meus pater iesus christus/meū debitū soluit ⁊ mea oia quotienscunq; mihi displicuerint deleuit peccata. mihi q; suo pretiosissimo sanguine/celeste regnum luēdo crifecit ⁊ emit. ⁊ hoc titulo ⁊ nullo alio/possessio huiꝰ regni prestoloz sicut ⁊ olim ab illo glorio so beato Bernardo in sua visione responsuz accepistis.

Adhuc loquitur anima inimicis volentibus eā in desperationē inducere. ⁊ respondit eis.

Quid dicitis adhuc fallaces atq; infideles hostes. Dicitis hanc meā spez temeritatē quandā esse ac presumptionē. quoniā non est hō viuens super terrā quantūcunq; etiā grauis peccatoz. qui nō se confidat saluandū. Sed plurima eoz̄ restant questultus nō excogitat. Dicitis insup multos vos in me cernere defectꝰ/quos minime discerno. meq; obseruatis vsq; in finē cū me sic inuadeatq; circūuenire ꝓponitis vt parū mihi pdesse possit hec spes mea/quā presumptuosaz temeritatē apellatis. cū illius regis legē minime obseruem. vnde spero auxiliū. Nec pfecto per hunc modū me deijcietis a spe bona. O nequaz ac desperati. Non quidē dico mihi hanc adesse fiduciā vt absq; obseruantia diuine legis saluari presumā. Esset hec indubie non spes sed ad pr̄ presumptuosa temeritas. Huiusmodi sunt q̄ pr̄es qui sine penitentia ⁊ correctione male vite/deū eos saluaturū arbitrantur. dicentes nō ideo eos deū fecisse vt condēnet. Absit vt sic spez meā instituā quinimo sume cupis in melius reformari et legē totā adimplere. sine qua ipossibile eē scio me saluari. Ad id autē faciendū mihi confido ꝓfici vires a dño. et suoz sanctorū suffragijs.

Et cuius tā ignoreē an sim in gratia vel nō aut si in ea permanebo. spero nihilominus q; deus tandē meas illuminabit tenebras ad diiudicandū illos in me defectus. quibus forsan ad pr̄sens a gra dei suz aliena. Idq; ipsuz quotidie deprecoz. vt sic de tenebris meis lumen faciat splendescere. q; inimicis tandē dicere nō incūbat. Nos eā prostrauimus. nos eā superauimus. Ipsum insuper instantius exoro/vt me instruat quo pacto legitima seu integra confessione vel quōlibz aliter/a peccatis quibus forsan ignorans suz irretita/liberari valeā. Et quidē videtis qualiter ego frequenter meipsaz preparo. vt sciaz q̄d responsura sim in illa extrema hora mortis/quā dominus suz a corpe migratura. et ad id sciendū sūme anhelo. Si igitur hec vobis mea responsio videlicet q; celestiū bonoz retributionez peto sub titulo et in spe mei glorioſi redēptoris iesu christi qui mihi ius in illis vendicauit. et ob id suā mihi imptiri misericordiaz precoz. qua in primis a peccatis meis ex mera sua gratia. suā auertat faciē et oīs meas deleat iniquitates ⁊ exinde me faciat sue legis factricē ⁊ mandatoz eiꝰ. Scitis ne hic quicq̄ dicere? Quid ad hec respondebitis o vos inimici imortales. qui vestris fraudibus male me deterrere satagitis? quid vobis amplius restat replicandū? Si deus p me. quis contra me? Quis me accusabit quis me condēnabit? Non vos profecto tortores. nisi quanta vobis pmissa est diuinitus habentes potestatē. Discedite igit cū oīi vestra confusione et ignominia. Reuertar ad vos/ glorioſos celestis curie sanctos. ex quo his respondi ꝓditoribus inimicis/ qui precipue in cōspectu vestro/mihi continuas parant insidias me quo ad possūt impedientes atq; impugnantes. Non pfecto vos in hoc venerantur. Nunquid nō ero dū vestris asto cōspectib⁹. vestra autoritate protecta? Nūcius etiā in medijs hostibus tutus erit. nunc aūt hos cernitis pfidos hostes. ad meā que vob velut nuncia dirigit dirimendā laceraq; orationē niti. meq; deoziuz de paradiso velle precipitare. Omni igit iure illos odio habebitis nec eos audietis aduersus me seu aduersus meā deuotam orationē vociferantes. vos inq; hoc videtes ac conspicientes. Etsi non alia subesset vobis causa mihi miserendi pauperi vestre sozori/iā diutius vos deprecanti q; illoz̄ spretus rōnabilis. ⁊ gaudij subtractio. quod vtiq; me vos repellentes. eis afferretis. poteritis nihilominus ⁊ debebitis meo videre. me exaudire. ac replere mee indigentie saccum. ab vbertate elemosynaruz vestrarū vt sic cū gaudio ⁊ profectu ad patris mei celestis honorē et ad vestrā laudē ⁊ gloriā insup et inimicoz vestroz̄ confusionē. reuertar a vobis exaudita.

Oratio pro alijs viuis et mortuis/super hoc

verbo. Orate p̄ nuicē vt saluemini.

Ecto q̄ ego adeo p̄dita sim ac deiecta vt p̄ me nullā elemosynā valeam aut debeā meo questu impetrare. supplico saltē ne mea miseria fiat nocumēto ceteris pauperibus magni hospitalis hui⁹ mūdi ac carceris purgatorij. quos questuo ꝛ p̄ quibus interpello. Satis quipe imo nimis magna est mea p̄ me miseria absq̄ hoc q̄ ceteris sim detrimento. sed et ceteri satis abūdeq̄ sua torquētur inopia absq̄ hoc q̄ mea eis infesta fit. dū mihi iam ex officio incūbit hmōi p̄ eis questū facere/aut quia p̄ eos ad hoc sum deputata. aut req̄sita. aut rogata. aut q̄ ob id aliqua recepi tēporalia. aut q̄ mihi sanguine iuncti sunt. aut quia dū eis vires supetunt/simile mihi beneficiū impendunt. Vererer p̄fecto p̄ his spirituales elemosynas nō postulare p̄m eoꝝ indigentias q̄ multū certe sunt miserabiles. Et haud dubie/ñ poterit elemosyna illic inutiliter accedere. q̄ et/si nō huic saltem alteri q̄ueniet Non est paupertas. infirmitas molestia vel afflictio que non inueniat in hoc hospitali atq̄ in p̄fato carcere durissimo. Quidā nāq̄ ardentissima febre luxurie correpti/adeo vehemēt cruciāt/vt nec ad momentū/resīdere aut quiescere possint. Alij auaricie idropisi turgentes indesinenter sitiunt. Alij torpoꝛis ꝛ acedie putrescūt lepra. Alij velut canes furiosi. iurgijs ac detractionib⁹ p̄strepunt. Alios porcina defedat crapula Illos ira vindicandiq̄ feruoꝛ insanire facit. Hos inanis gloria tumescere. Alios absq̄ intermissione torquet inuidia. ita vt nec alterius p̄spera patienter cernere sinat. Habet hic aures impias. Ille cecos habet oculos. Ceteris coꝛ grauiter laboꝛat. Pluri mis nec vnū membrū validuꝫ est. Sunt q̄ p̄ malam famam vndiq̄ fetidi sunt. Et vt breui p̄mone/multa que ad plenū exprimi nō possunt āplectamur/nemo est qui nō alicui subiaceat indigētie aut miserie. hic quidē plus. ille autē minus. Quantū vero ad eos qui carceri purgatorij mācipati sunt/res ipsa patula est. pena seipam manifestat. Sunt nihilominus hi/deo ac sue familie dilecti/ post breue tempoꝛis interuallum filij regis in gloria coꝛonādi. ac pinde merito eis elemosyna impendenda est. Et cū p̄ seipis mendicare nequeant. Ego paupcula in ceteris ex compassione moueoꝛ et impelloꝛ vt iā dixi p̄ eis mēdicare/ctīā si nihil hinc sim comodi perceptura offero igit saccum mee mendicitatis vobis opulentissimis elemosynarijs. imponatis larga munera huiusmodi infirmis ac captiuis erogāda ac distribuenda. vbi tam euidēs inuenta est necessitas. Est p̄fecto paupertas non ficta. nec em̄ est paupertas alia. que paupertati peccati vale at compari. Plures quidā vestrū ⁊ gloriosissimi sancti dei experimento didicerunt q̄ nunc dico. ne igitur me vacuā remiseritis a conspectu vestro. que tā iusto titulo et in tanta necessitate/ vos interpellare compellor.

Oratio ad dominum iesum christuꝫ ⁊ ad gloriosam virginem.

O Certa spes ac finale refugiū animarū ⁊ iesu christe redēptoꝛ noster. et tu virgo sua mater glorioſissima. Et si ego paupercula/apud ceteros oms̄ sctos elemosyna gr̄e fraudarer. repulsam q̄ ab illis oī bus paterer. cōsiderem nihilomin⁹ adhuc in excellenti supabundantia/ vestre dulcedinis/misericordie atq̄ largitatis vestre bonitatis immense. In vobis siquidē duobus ⁊ p̄ vos celebratū est atq̄ p̄fectū nostre redēptiōis op⁹. datiq̄ est ac specialiter ex officio deputati ad ferendū opē miseris et reconciliandū peccatoꝛes/ q̄ si vtiq̄ nō fuissent/nec tu dñe ihu x̄pe humanitatem suscepisses. nec tu dña gloriosa. fuisses effecta mat̄ dī Hic sane reperio/meū quidē carne fratrem/meum esse deū ac meū iudicē. Insup et meā soꝛoꝛē optimā illi⁹ quidē iudicis matrē meā consp̄icio factā aduocatā ac p̄tectricez. In his diues sū cū in meipsa sim pauperrima. Apud hos queli bet necessaria mihi atq̄ opoꝛtuna copiose repe rire valeo. qui vtiq̄ nihil vtile. ac salutare mihi denegabunt. Non egrediēt profecto extra poꝛtam mee memorie. si nō p̄ius partē sue dulcedinis ac bonitatis gustauero At ego quidez inter hec duo tā tuta p̄sidia collocata quo pacto deficiam. cur nō sperabo? Cur diffidā? p̄sertim si non ab eis abiero. si nō mea ignauia/eoꝛuꝫ feceꝛo longe a me auxiliuꝫ? Et hoc vtiq̄ est p̄o quo nunc instanter vos deprecoꝛ vos exoꝛo. vos in q̄ talem matrē talemq̄ filiū. qui me talibus tan q̄ solidis bone spei vinculis vobis iungi conne ctiq̄ voluistis/ vt vestra protegente gratia nun q̄ a vobis valeā separari. si tñ in nouissimo suspiꝛio moꝛtis in hac spe et gratia reperta fuero.

Alia oratio ad dominū iesum christum ⁊ gloriosam virginem.

O De inconsultaꝫ desidē atq̄ infelicē qua temeritate frequenter ab illa mei patris iesu x̄pi. ac mee matris tuta p tectione. me subtrahere audeo? Cur euagoꝛ p amaras voluptates. et periculosos ri uos magni hui⁹ mundi maris? Quid alibi tam studiose perquiro/quod longe abundantius tutiusq̄ hic paratum inuenio. diuitias. honoꝛes. sapientiam voluptatē? Cur nō expauesco. ne dum es moꝛtis in eo statu me p̄occupet. in quo meo destituta p̄sidio. vadam p̄ceps in p̄funduꝫ in ferni vbi nulla est redēptio? Cur recuso. cur negligo. in eoꝝ societate per sanctam meditatiōez versari/quoꝝ solo p̄sidio constat omne bonum adipisci. malaq̄ vniuersa posse vitari? ma gna quipe est hec ingratitudo. magna insug in-

ertia. imo verius horrenda quedaz miseria. hoc mihi semper dum venire voluero paratũ refugium auxiliumq; nõ recognoscere. Verũ O dulcissime pater iesu christe/ac benignissima mater virgo Maria ouis illa sum. que sepe nimis errans perdita est. Sum et illa fatuella desidiosa errabunda filia. que nõ nisi tracta ⁊ coacta vult ꝑ vias rectas incedere. Assumite igitur illi⁹ manum et tenete. nec eã suo dereliqueritis regimini. qm̃ sic cito iret in ꝑditionẽ.

¶ Hic loquit̃ anima in tribulatione existens ad sui ꝯsolationẽ et patientiã. plurimos tribulationis fructus sibi commemorans.

O Optime venerit mea gratiosa domina tribulatio et cum gaudio ⁊ affectu bono suscepta sit. Meus quidez pater optimus/te misit ad me non dubito. Te ergo equissimo iure benigne letant̃q; debeo suscipere et non indecenter tractare aut repellere ꝑ impatientiã/tibi aut iniuriã irrogando aut aduersus te improbe murmurando. ¶ Erraui fateor. venis ad me/iustã penã acceptura. Insipiens sum ac ignara. venis me instructura. Deturpata sum ac fedata. ad decorandũ ac mũdandum me aduenis. In deuiũ ꝓpero: accedis ad dirigendũ. Mortem eternã demerui. ad liberãdum me festinas. Grauibus oppressa sum debitis releuare me pretendis. Elongaui me a facie patris mei Iesu christi. ad me illi denuo ad proximandũ reconciliandũq; huc ꝓfecta es. Cum his qui me oderunt. et occidere querunt. inij cõsortium. hinc me venis eripere. Nunc pene excecata sum et surda. nimiumq; mollis ⁊ lassa ĩ omnibus membris meis facta. venisti salutẽ ac robur largitura. ¶ Fiat igit̃ in me ac de me ad plenum ſm institutũ vestri beneplaciti iuxta mãdatum et commissionẽ optimi patris mei Gratias ago illi millesimas qui nõ vt ego illũ frequenter ita me neglexit. qui me nolens ꝑdere. ꝑ te me velut filiam dilectã visitat. que nec digna suz ad suam gratiã vocari. que potius mortẽ merui q̃ aliam quãlibet disciplinã et potius horrendaz gehennam q̃ paternã ac mansuetã correptionem. ¶ Verũ te vnũ deprecor (o mea venerãda dña) vt ea circa me cõmissione quã a deo/non quã ab hoste suscepisti/fungaris. Quodq; tuã ꝓ mẽsura mee fragilitatis mitiges disciplinã. nõ me supra q̃ ferre valebo grauius affligens. Quo nõ obstante volo vt nec clamor nec gemitus nec actus nec signuz quodlibet in me displicentie aut amaritudinis aut indignationis/te retrahant q̃ minus dulcissimi mei patris iussionẽ/ d̃ me ⁊ super me/q̃tum sufficit impleas. Longe enim melius me nouit q̃d mihi expediat. fiat itaq; vt instituit et sua non mea voluntas impleat̃. Quantũcunq; mihi grauis extiterit dolor etiã si ferra si ignes si verbera. si vulnera disposuerit/fiat voluntas eius. tm̃modo non me in suam suscipiat filiam. mihiq; sociã faciã tuã sororem patientiaz sine qua vtiq; nimiũ dura es et minus accepta. Ita si fiat mihi/ profecto satis erit nec aliã erga me peto clementiaz. nimiũ sane dura nimiumq; dira mihi foret illa clementia/que me ad breuissimi temporis morã/sustineret huius seculi abuti voluptatibus atq; in stercore meo volutari ac putrescere/donec in momento infernalibus canibns traderer deuoranda. illic moritura sine fine. Longe fiat a me talis clementia talisq; misericordia Tibi igitur magistra optima parere recusem. tuã equanimiter ferens disciplinã/ tuã ꝑcussionẽ. tuã quãtũlibet durã correctionẽ. Tolerare quippe oꝑtet mala pñtia vt potiora tandẽ obtineant̃ Nã et pater meus ihs xp̃s. ab hoc seculo nõ migrauit absq; dura ad modũ pena. sed nec eius mater dulcissima. Que ergo sum vt hic immunis eua dã? nõ est hoc ꝓfecto postulandũ ¶ O veneranda magistra et domina dicito si libuerit ac denuncia patri meo. in quãta nũc afflictione detenta sum. quã penã ac pressuram sustineo. quatenus sue misereat̃ pauperi filie fragili atq; imbecilli. plene angustiarũ et tormentoruz ploratuũ ⁊ gemituũ. Quodq; ꝓpter suã bonitatem immensam in his tormentis mihi miscdiaz impendat. reperiens in me bonũ aliqd̃ qd̃ remuneret. Vides nempe ꝓpter vehementiam doloris. nec conuenienter orare nec ad deũ meũ mẽtem meam dirigere posse. ¶ Sed et vos piissimi curatores curie patris mei prefati. et presertim tu benignissima mr̃ miscdie dic sepe dicto patri meo iam satis esse. postula mihi pacem et reconciliationẽ. vt tui honoris ac precũ tuarũ intuitu consolationẽ aliquã experiar atq; alleuiationez ab his quib⁹ nunc premor flagellis. sicut de his pueris qui scolasticis incumbunt disciplinis fieri solutuz est. Exhibete mihi ad instar illius pie matris. que suã filiã eripit de manib⁹ patris eã verberantis. O neq̃ inimici vereor ne in meis verberibus rideatis eo modo quo de his in solẽtibus pueris rideri solet. q̃ ꝓ suis petulantijs in scholis verberãtur dicẽdo ne peꝑceritis qm̃ bñ meruerunt. O pctm̃ ve tibi. qꝛ me tormẽtis huiusmodi tradidisti. Infelix illa hore q̃ me ad patris mei offensam induxisti. Inicio quippe mihi vultũ ostendebas hilarem teq; placitũ ac humanũ mihi simulabas. sed heu grauiter nimis tua cauda pungitiua est ac amara Quõ igit̃ tibi amplius fidẽ dabo? Cur te nõ toto conatu detestabor? Nunq̃ ita ad me reuerti valeas nunq̃ mihi te videre consensum sit.

¶ Adhuc loquitur anima tribulationi congratulando ei.

O Tribulatio si per hec flagella tuta sim ac ab illa morte horrenda seuissimaq; facta immunis. si per hec ius

hereditatis paterne qđ tã ꝑdidederã recupero et qđ longe melius est. si ꝑ hec ad gratiã mei patris reuertor. atq; hinc mea ꝙualescant ꝓmia. ꝓfecto mihi optime est. Conabor tñ ampliꝰ/huiuscemodi facimus/nullatenus admittere. ignorans certe. An vice altera mecũ tã misericordit agerẽ vt nũc actũ est. ¶O magistra tribulatio Exquo mihi mundanas subtrahis ꝙsolotiões ac societates/nec mihi possibile absq; aliqua cõsolatione viuere. Concede mihi vel alterã aliq; consolationẽ ad supportandũ tuas afflictiões atq; tormenta Fac me illius dulcedinis participẽ quã ẽm ꝓphe ꝙbũ deus fuat et abscõdit his q timent et diligunt eũ. ꝑ quã dulcedinẽ beatꝰ ste phanus/suos nihil estimabat lapidatores. beata agatha ad carcerem tanq; ad nuptias ꝓperabat. apli in verberibus exultabant. sctũs paulus dicebat se libenter gloriari in infirmitatibus suis. et ita fuit de alijs quibuslibet sanctis ¶O quid dico ego insipiens et incõsulta. quid dico? Cur amplius velim meũ querere solatiũ? Hec est em̃ gloria dei. vt iusticia eius impleat qđ vti q; fit dũ tribulatõnẽ ac tristiciã patior. ꝑ prauis ac ignominiosis voluptatibus/quibus ꝓter dei nutũ ac mandatũ/frequenter fruitus fuz. Decẽtius itaq; est ac rationabiliꝰ vt dei voluntas impleatur/me verberans et corrigẽs. q; de mea vanitate cõsolationez accipiam. In hoc itaq; mea sit consolatio. vt pater meus mihi pacatꝰ sit/atq; in me pacẽ et iusticiã se osculari faciat te mediante magistra mea tribulatione. Per te insup illi similis facta sum/qui repletus est dolore ⁊ angustia in sua benedicta passione. ¶Debent itaq; hi et plurimi alij ꝓfectus quos adducis sufficere ad ꝙgratulationẽ tue pñtie. longanimiter expectando illud excellentissimũ regni celestis premiũ ad quod ꝓ te intrandũ est. Nondũ qui/dem tempus est ꝓceptionis premij huius. Premium siquidẽ labor antecedet. nõ laborẽ ꝑmiuz Fiat itaq; voluntas tua.

¶Meditatio anime ad recognoscendũ dei bñficia. et ad se excitandum. ad gratias reddendas deo.

Placeat tibi dñe deus omnipotens ⁊ pater glorioſe. placeat tibi vt ea cognoscam et cõmemorẽ bona. que mihi quotidie tribuis. Ingratitudo em̃ atq; inconsideratio beneficiorꝫ. tibi summe displicent. optimoq; iure nobis quidẽ vis tuorꝫ bonorum vtilitatẽ afferri. tibi aũt honorem ⁊ gloriã. Ita igit̃ sit dñe. pserua me ab illa tam reprehensibili ambitionẽ qua tuã volui furari gloriã. illaz q; mihi ascribẽ. Hoc em̃ faciẽs. dũ gloriã q i tuã cedit sortẽ mihi vellẽ tollere atq; vsurpare. iusta vicissitudine vtilitatẽ oẽm q in meã ptẽ accede/ret amitterẽ. Lucifer ille de altissimis cadẽs ad ima. mihi exemplo est ne ita ꝑsumã. sit̃ et super bus ille phariseus Heu misera qđ habere valeo qđ ex te nõ accipiã. Cur igit̃ hinc mei ꝑam glorificabo? Cur hinc honorari desiderabo? Cur ceteros quibus hmõi dona nõ assũt/ꝓtemnã? Fuer dñe hunc a me stultã ac temerariã arroganti am. Sit itaq; tua gl̃ia tota tua. ¶Sed ad tua me ꝙuerto bñficia atq; in primis hec natura cõsidero. vbi animaduerto q; si celũ tale/solẽ talem ac lunã ac tale vniuersum quale est hoc in quo nũc posita sum/ꝓpter me solã ac meũ amorẽ institu/isses in stuporẽ ducerẽt omnis creatura hoc audiens atq; diceret. hec est illa a deo precipue dilecta/ꝓpt̃ quã tã magna ac ꝑciosa dona ista creauit. Constat nihilominus/q; etiaz in hoc casu/mallem alioꝫ quozumlibet mihi adest cõsortiuz q; in solitudine relinqui. nec etiaz si in mea foret optione vellem alios homines aliasq; bestias ⁊ aues huic mundo deesse. In eoq; non viuere/eo q; mecũ nõ vti. dũ illoꝫ carentia mihi nulli esset ꝓfectui. qm̃ absq; consortio minus iocũda min grata est cuiuslibet boni possessio. Unde me tibi hinc magis obstrictã concipio q; sic mei hoc mundo statuisti. q; si mihi soli illũ deseruire fecisses. Apparet igit̃ quantũ me dilexeris/talem mihi mundũ tribuens ac meo deputans vsui.

¶Insup si euentu aliquo/ratiõe atq; intelligẽtia ꝓsus essem destituta. et hec in me tã ꝑciosa nature dona/suffragio medicine aut alio quolibet mõ. quis in integrũ reperaret. Nonne hinc me felicem multũ reputarem necnõ et illi q; hoc mihi impendisset bñficiũ/me cẽserem vehementer obligatã Et tñ longe preclarioꝫ ac melioꝫ est mea conditõ. dũ hec tuo dono suscepta integra ꝑseruo q; si dep̃dita aliũde recupo. ¶Idẽ õ ceteris omibus mei corpis membris sentio Et generaliter de omnibus in me bonis ex dono creatõnis acceptis ¶At ꝙo gratie dona lõge his maiora sũt hac potiora. q; quis ea que numeraui. natura dona/mereant abundant̃ tibi gr̃as reddi. te a nobis diligi. te a nob honorari hoc tibi reddendo qđ tuũ est. Non q; bonoꝫ nostrorũ egeas. sed qz sic fieri voluisti ⁊ dispouisti. ad nostrã vtilitatẽ. ⁊ ad tuã gloriã. Sup hec tñ omnia mihi tales supaddidisti gratias vt te possim habere in patrem singularẽ/et tanq; legitima filia toti⁹ tue hereditatis fieri ꝑticeps atq; in tua gloria glorioſe regnare penniter. ¶Sed et postq; ꝓparens hanc suo demerito ꝑdidit hereditatem. Tu illã mihi p lauacrũ regenerationis restituisti. meq; voluisti õ tua fieri singulari familia in lege tua christiana. Quẽ dñe domine opa mea aut merita. vt mihi post sic perditã hereditatez hoc taz singulare tamq; excellẽs munus largiri volueris. ad illius denuo perceptionem miseri corditer me reuocans pre ceteris illis omnibus qui veram fidem non habent. tui ac tue veritatis noticia charentes/ et sine baptismo ab hoc

seculo decedentes. Est pfecto hec vna singularis ⁊ mera gratia vñ tibi soli merito gloria donanda est. Hic versat opus mee redemptiõis in quo longe plusq̃ in mea creatione laborasti. dũ vsq̃ ad mortis acerbissime sufferentiã militasti. O qualem gratiã. O qualẽ dilectionẽ. p meipsa exhorrescerẽ qđ p me deus meus pati digna tus est. Si tuã in terris puersationẽ commemorare velim. a tpe conceptionis incipiens vsq̃ ad horã ascensionis in celum. nihil preter eui dentia incomperabilis dilectionis ac supmira/bilis dignationis signa repiaz erga me indignã atq̃ miserabilẽ. Ait postq̃ resuscitata suz per gratiã regeneratiõis baptismalis/heu quotiẽs iterato gladio peccati me morti reddidi obnoxi am. Quotiens te meũ patrem ac benefactorem offendi. te meũ supremũ iudicẽ. qui me in momẽto potes in pfundũ inferni precipitare. sicut pre cipitasti luciferũ et angelos eius in tanta pfecti one institutos. sicut et plurimos alios peccato/res quibus nõ dedisti spaciũ aut animũ penitẽdi. aut veniaz pcipiendi. sed eos irremediabiliter condemnasti. hic quidẽ in crimine deprehẽdes/et mox horribili patibulo infernali tradens su/spendendos. Dirum quipe est si aliud quicq̃ facere valuero/q̃ tibi regratiari/ q̃ tibi seruire/ q̃ te honorare. Ait ego nõnunq̃ te offendere au deo. male tuis vtendis donis/ et quod omnẽ su perat offensam/inde tibi etiã aliquando bellum mouendo. Sed et sup hec vt mihi sp cura mor/ bigata sit. pnĩe salutare tribuisti sacramentum Et ad me tibi reconciliandũ ac veniam impe trandum/tuos sanctos pro me fieri oratores vo luisti. ⁊ ad eos esse recurrendũ. quod vtiq̃ ẽ mirande delectionis signũ. dum illos tuos amicos pcipuos. p me dignar/ intercessores fieri q̃ mozem merui millesies. et pcipue illã tuam gloriosissimã matrem/meam instituis aduocatã ac mediatricem. et quod amplius est mihi precipis vt in te ac tuũ presidiũ spem meã atq̃ fiduciã totaz reponã/ Vere inexcogitabil' est hec gratia quã mihi prestas/istaq̃ dilectio quaz mihi insinuas talis ac tantus dominus. tali miserabili. talis iu der. tali peccatrici. Talis maiestas. tali vilitati talis felicitas. tali infelicitati. Quid de illa di ca splendida atq̃ opulẽta/scripture sacre mẽ/sa. in qua me suauiter reficis. vbi ppiciaz ⁊ salu brem aduersus omnem morbũ inuenio medici/nam vbi tota est dulcedo ⁊ p mea consolatione suauissimus sapor. Nec silentio pretereunda ẽ preciosa illa tuoz angeloz custodia/ mihi tua dignatione impensa/ad me dirigendũ et condu cendum in via hac tenebrosa squalẽticq̃ deserto ad mihi consulendum et auxiliandũ in necessita tibus meis ad me potenter ptegendum contra terribiles illos ac seuos canes infernales ne me deuorent aut suis circũueniant fraudibus ac puersa subtilitate qua pleni admodum extant.

Quo modo igitur illis resisterem ego sola ignorãs atq̃ infirma. nisi illius tue prefate custodie adesset presidium? Certe nequaq̃ possem. Vbe mum quis ore proferre poterit aut corde cogitare. magnam illam tuam gratiam. qua ad perceptionem sanctissime eucharistie me dignaris admittere. vbi tua corporalis adest presentia/ vbi assunt/et ministrantes angeli. vbi deuotarũ mẽtium potentissimum inuenitur nutrimentũ. vbi tua passio amantissima commemoratur. vbi denicq̃ patri omnipotenti deo nostre redemptiõis ac purificationis offertur sacrificium. Heu pa ter mi dulcissime heu benefactor singular/. heu inq̃ atq̃ millesies. Heu mihi tue miserabili creature que pro his donis immensis pro his gratie excellentissimis muneribus/dietim tibi ima/lum pro bono rependo. pro gratia ingratitudinem. pro honore conuiciuz. pro beneficio nullũ seruitium imo maleficium. Video⁹ mihi profecto omnem creaturam ad vsum meum tua bonitate creatam/oculis meis atq̃ auribus ingeri legitimo iure contra me insurgentẽ. ac de me cũ clamore valido damnationis vltionem expetẽtez. Condemnetur exclamant hec maligna atq̃ insensata. que sic nobis male abutit'. que aduersus creatorem suum et nostrum/ nos suis cogit obsequi temerarijs ac turpibus voluptatibus. que nos totali malicie sue submittit. que sine medio/soli deo seruire debem⁹. atq̃ in persona ei⁹ bona operando eum laudare atq̃ magnificare. Abijciatur ergo hec maliuola ab omni alia creatura. et impugnetur velut omnium nostrum inimica. et proditrix nostri summi regis atq̃ imperatoris. Insup rationem meã atq̃ intelligentiam conuerti ad vanitatem aut curiositatem. Aut etiam hinc male meo corpe velut bestia vsa sum. Constitui magistrũ et patrem meuz malignũ illum hostem humane salutis. cum tamen tua clemẽtia. tua essem in baptismo facta filia et discipula. omnia que in baptismo pmiserã transgressa sum. Tuã cõuersationem in terr/ Tuã salutarẽ passionem minime commemo/raui. aut per deuotã compassionem honoraui. Sacramentũ etiã fructuose penitentie. duxi ridiculo. dũ mox post petitionẽ veie. reuersa sũ ad vomitũ. Scis etiam pater mi celestis q̃ p uum honorẽ cultũ aut reuerentiã tuis sctis atq̃ angelis impenderim. ⁊ presertim fidelibus illis meis/custodibus. In frequentatiõe mẽse scripture sacre desidiosa fui. aut curiosa nimis. inanem magis querens gloriã. q̃ in virtute pfectũ. Postremo dum mihi commemoro illã meaz indignitatem indeuotionem/ erga sanctissimuz eucharistie sacramentum/ penitus/contremisco Et merito erubesco/ et expauesco timens nei n hac tam preciosa refectiõe frequenter vt iudas

versata sim. aut sicut preproperē comedēs. aut sicut is qui venit ad nuptias nō hñs vestem nuptialez. i. charitatē. Nec hic habeo q̄d rñdeā nisi q̄ nūc de ꝟ quātū valeo etsi nō q̄ntū debeo. doleo. indeq̄ magnā atq̄ abhominabilem confusionē intra me pateor et sustineo. Sū itaq̄ mi hiſpi intolerabilis. si nō aliter vitā correxerim. si nō aliter ad te amandū ad te colēdū/me impēderi. cuius id scio. q̄ ex me nihil valeo. nihil scio Est itaq̄ spes mea finaleq̄ refugiū in te solū vt id bonū quod cepisti i me pficias et cōsumes vs/q̄ in finē. insup et malū quod in me dñat/magis sp ac magis expurges et diluas. Parū siquidē prodesset imo mihi grauiter obesset omne bonū mihi a te cōcessum/si nō p te fuerit a malorū in/cursibus indefinenter custoditū ac protectū. Insuper et mihi tuipe donaueris p gloriā quod ad p sens in spe indulges et promittis.

Meditatō quedā ani me cū se perpendit in tpali psperitate et spirituali simul. reddendo gratias deo.

O Excellētissima atq̄ ineffabilis dei bonitas. O pater misēdie et totius cōsolationis. quib⁹ meritis data sunt mihi hec bona que peccatrix suscipio? Cur mihi bonū p malo redditū est. gratia p ingratitudine. p dedecore gloria? In te dñe. in te surgit spūs me⁹. et oīa que intra me sūt. te bñdicunt et magnificant. Tu eñ meas deles iniq̄tates/tu oēs infirmitates meas sanas. tu me libas a morte. tu me circūdas miserōia et miserationibus Tu reples in bonis desideriū meū. tu renouas vt aquile iuuentutē meā. tu me dimittis in pace mentis et corpis. In labore et sudore alterius. comedo panem. qm̄ mihi tribuis. qō alij magnis nacti sunt laboribus. nūc estū nūc frig⁹ passi mari terraq̄ in medijs piculis puagantes Tu mihi tras et possessiones populi largiris vt diligentius ac liberi⁹ mediter in mandatis tuis et legē tuā exquirā. Principes ac nobiles/suos corpos piculis me sp i pace custodiūt vt sine timore ō manu inimicoz liberata/tibi seruiā. in sctitate et iusticia oib⁹ dieb⁹ vite mee. Justū igitur est/vt et ego pte ex altera/te p oib⁹ alijs deꝑcer. a q̄bus tua bona. ad me pueniūt. teq̄ p illis laudem. te obseruē. te honorē. psertim q̄ nō satis frequenter ad hoc valent intendere. Laborant quidē p me iuxta sui officij exigentiā. Rationabile igit̄ est vt ego nō obdormiā aut pigrescam in his exercendis. quib⁹ sū deputata. ꝟ sane mutua charitas postulat vt inuicem bñfaciamus. Tanū te potissimū pcor dñe. vt hec mihi a te indulta pspitas et securitas/insup et tibi seruiendi libera licentia/nō meo veniat detrimēto ne sit hec psperitas/mihi loco pmij finalis. Ne queso/in hoc mundo mihi mea merces tribuat. Fateor quipe me etiā bonis pñtib⁹ indignam. Sed largissime dñe p beneplacito tue volūtatis potes me/in tuo seruitio cū his prospis legitime instituere. qm̄ adhuc longe meliora. ac sublimiora pmittis et tribuis tibi seruientibus vitā. s. illam beatā atq̄ sempiternā. Tu pfecto meā cogscis fragilitatē/sciens me illā esse imbecillā atq̄ infirmā filiaz que velut delicata ac tenera infantula/vtiq̄ magnas nō posset ferre molestias attq̄ ideo sibi plus ceteris et supra sua merita pcis Veniet tps in quo virtutibus amplius roborata/et ab vberib⁹ nō libens auulsa potero forsan tutius experiri et pbare duriciem aduersitatis ac solido cibo tribulationis vesci.

Sequitur alia medi=

tatio anime/discessum suū a corpe rememoratis ad tunc habendū aliqō auxilium et ad se excitādū ad sctm̄ pauorē. Et ptinet plures pticulas.

Quis erit mihi queso fidus amic⁹. q̄s mihi fidelit̄ aderit in extrema mea necessitate. in illa districta hora sepationis a meo corpe. q̄s tūc mihi erit auxilio? Quis me libera tūc loqueret aut rñdebit p me? Quis me libera bit dū vocata fuero in tremendo iudicio summi iudicis. qñ me circumdabūt vndiq̄ inimici mei multifarie accusantes. ac secū in gehennā trahere satagentes. qñ testimoniū ꝓtra me dicet ꝓpria/insup et opa mea? Tūc ne/mūdus aut amici carnis mihi venient presidio? Non profecto imo me sinēt tre quo potero. Aderit ne et corpus cuitā studiose intendi? Certe minime. siquidem tūc iacebit putrefactū in terra. eritq̄ vermium cibus. Assistet ne vel q̄liscūq̄ cōsolatio/prea me delectabilit̄ suscepta? Reuera nō. imo duz ad corpis portas aut priores ꝓsuetas voluptates ad meā ꝓsolatiōez regredi voluero. inueniā oc'os aures linguā tactū et cetera vndiq̄ membra vbi mihi voluptas adesse solita fuit/clausa et serrata. fortissima atq̄ horribilissima sera mozsi. Tūc igit̄ q̄d facturus sum ego misera q̄ diuertaz quā aliā ꝓsolatōz/aliūde q̄ a corpe veniētē. si nō antea mihi aliquē cōpauero amicū a q̄ alit̄ ꝓfortata subsistā. Tadā pfecto intra me prius delolata. in laqueum desperationis. et infra me in interitū eterne dānationis.

Virgo gl'iosa. spes certa. et refugiū singulare pcōz. et tu sctē āgele dī custos bōe ac ceteri alij scti celestes. adestote nē mihi et mei estote adiutores. Tūc me defendite tūc mihi cōsulite. tē me stultā desolatā associate. tē me pūta te ad dexterā añ faciē sūmi iudiō. ꝟ vra ptectone. ꝓpellite canes illos infernales. me duozare q̄rentes. sīt̄ circa btissimū illū epm̄ martinū et plurimos alios facē tēptauert. impetrate tē mihi grāz sniaz veni bñdicta pris mei accipere regnū qō

paratum est ab initio mundi.

Expauesco nimiꝫ ac vndiqꝫ cõtremisco cũ alterius illi⁹ memor suꝫ snie. Recedi te a me maledicti. Ite in ignẽ eternum. Heu q̃ amara sepatio a summo bono ad sũmũ malũ. de omnimoda felicitate ad totã miseriam de pace ꝑpetua ad sempiternã ⁊ abominabilem ꝓfusionẽ. O ira dei ac snia intolerabil' ne cadas sup me. nihil quippe est in me qõ te ferre posset. Elide me potius ⁊ flagella ẽm multitudinẽ miserationũ tuaꝫ in hac vita. ⁊ me ne sinas in banc/ que tã horrenda terrendaqꝫ est ꝑceatorib⁹. eaꝫ in suo iudicio suscipiẽtibus. iusticie curiã icidẽ.

Exgisce. exgisce miserabilis creatura. et auri⁹ erectis attende tonitruũ huius sententie oculis aptis. ꝓspice hu⁹ iudicij tenorẽ. Nimis ꝓfecto cõsopita es nimis obturata. nimis excecata. si nõ hanc perpendis miseriã/punitionẽqꝫ acerrimã. et ꝑpendẽs non grauiter reformidas ⁊ totis viri⁹ effugere conaris ⁊ in recogitatione horꝫ non contremiscis. Plusqꝫ foliũ arboris a vento agitatũ. Nõ est hec fabula aut trufa. si xp̃iana es sicut vtiqꝫ es deo annuente firma fide tenẽb. q̃ si cũ solo vno mor tali decesseris/sniam hanc horribilẽ irremediabiliter incurres. Qua igit̃ diligentia merito fugies quasi a facie colubri mortale pctm̃. cũ solicita eris insup falsas ⁊ fictas hui⁹ seculi amicitias ꝓpellere. ac etiã ineptas illi⁹ delectatiões que tibi nullo poterũt esse subsidio. in hac sũma necessitate. et studebis tibi facere amicos vel paucos aliquos sanctos imo p̃cipue deũ gloriosũ. bñvigilando vt tunc tibi sit directio salus ⁊ liberatio.

Ne te queso seduxeris anima. ne teipsam adulando palpaueris. ne q̃ruleris. Nec em̃ de⁹ illi suo sup̃mo pepcit angelo. lucifero. cuius tantus erat decor/tanta sapientia tanta ꝓfectio/quinimo illũ cũ suis cõplicibus ꝓpter vnũ supbie motũ. ꝺ altissimis paradisi sedibus infimas ptes p̃cipitauit. Sed nec ade ꝓpareñ pepercit quẽ cũ tota sua posteritate ꝓpter vnã inobedientiã in ꝯsu vetiti ligni/condẽnauit ad mortẽ. Imo nec cũ toto mũdo diffimulauit. cũ ꝓeter octo animas/omnes vsqꝫ ad infantes vberibus adherentes. imo in vteris ad/hucrecluſos/aquis diluuij deleuit a facie terre Sic et illã pentapolim. vnica ipsius loth domo liberata. ꝓdidit igne ac sulphure. gentẽqꝫ totaꝫ illaꝫ eternis tradidit supplicijs. Nunqꝫ illũ sctm ꝓphetam samuelẽ exaudire voluit ꝓ rege saule ꝓcũqꝫ ꝓ illo intercederet ac plorare. Sed nec illo suo ꝓprio discipl'o iude pepercit quẽ laqueo suspensum misit in gehennã ignis. Sunt et alia plurima huiuscemodi ꝺi iudicia sup homies sacrilegos iudeos atqꝫ xp̃ianos/dictu et cogitatu terribilia atqꝫ horribilia. Et tu igit̃ pauper ac misera peccatrix quid ꝓ ceteris de te futuruꝫ arbitraris. Que tibi est euadendi atqꝫ fugiendi fiducia? Au dietim in deterius declinas: cuꝫ tua q̃plurima grauia facinora deflere ac ꝛemendare deberes. Nullã ꝓ his condignã facis penitentiã imo omnifariã tuã exquiris consolationem omnẽqꝫ dolorẽ ac tribulationem detestaris. Si frequenter tibi quies negatur in molli stratо/si nec paruã famis aut sitis molestiã ferre vales. Si leuis etiã aliqua febris te languidã atqꝫ impatientẽ reddit. Que tua queso virtus eẽ poterit. ad ferendos illos ardores/nõ quidẽ leues nõ momentaneos aut ad horã transeuntes/imo ꝛo supra q̃ dici possit durissimos ac sempiternos: cõfer ad illa tormenta/tuos quos hic aliqñ pati cogeris dolores. ⁊ vel aliqñ tui miserere et tue pelli prospice.

De queso de illoꝛsis numero anima mea de quib⁹ cõmune loquit̃ ꝓuerbiũ gallicanũ. Foil ne troit de ce quil ꝓsent. Qđ latine dici põt Stulto semp contingit ꝑter id qđ credit. Tales vtiqꝫ fuerũt illi quibus loth/ad recessum de zodomis suadebat/ ne perirent cuꝫ ceteris. cui nõ credentes sed tanq̃ deliramẽta verba eius reputantes. die sequẽti cũ tota pentapoli absorpti sunt. Sic et illis contigit quibus noe dũ arcã faceret irã dñi denũciabat/imo etiã illis qui sibi comites erant in fabricatione arce. Qui bus silles hodierni nostri videñt ꝓdicatores.

Ne igit̃ sic credere differas ⁊ tibi ꝓtra hoc tã incõpabile piculũ consulere donec in illud inciderіs tũc em̃ sera nimis esset ꝓuisio. Audi quid dicat deus diuiti illi petenti vt mortuũ aliquez suscitaret qui suos quinqꝫ fratres ammoneret/ ne secũ in illũ locũ tormentoꝝ venirent. Habẽt inquit domin⁹ moysen et ꝓphetas illis credant si voluerint. Tu itaqꝫ anima habes scꝑturas et exempla plurima tibi nimiꝫ hec sufficiẽt ad ista credendũ. Tibi igitur caue. et fac vt sis parata circa horam tui decessus. Stultus em̃ est q̃ sibi non prouidet in tempore. Ita repelle a tuo cõsortio mortale peccatũ ꝓ tuis viribus vt tunc tibi nõ sit necesse ad eius expulsionẽ vacare. Libera te cito de manibus hominũ. si in eas inciderі per debita. aut rapinas. aut furta. aut odia. aut alia quelibet huiusmodi. atqꝫ tunc te diuine misericordie committe. Dum tempus est ne differas donec ipe veniat adte. non quidẽ vt pat̃. nõ vt benefactor. sed vt iudex seueriſſimus et deus vltionis. quoniam tunc nulla erit redemptio.

Si te experiris in eo statu esse in quo non auderes corpore recedere/cur nõ statim absqꝫ mora te ad illũ reuocas? frequenter euenit et q̃ non vult dum potest/non possit dum vellet. Dat tibi deus spacium penitentie. quo si abuteris. ac deteri⁹ hinc facias. q̃ tibi spes aderit vt tibi alio tpe de⁹ ꝑ spaciũ idulgeat? Caue ne si nũc dei fuerit imemor/et ipse tui obliuiſcat̃ dũ op⁹ habeb

Non igit tibi ania refugiū aliud est. nisi vt indilate pacē hēas ad deū. fructus agens dignos pnie. ac de teipa iustā expetens vltionē. Si eī nosipos iudicauerimus. deus nos nō iudicabit Quod si in tuis maleficijs nō erubescas que totiens cōtra talē patrem ac tantū benefactorē admisisti/formidare debes te incursurā atq; experturā in te suā potentiā ac dominationē. humili/ abis te igit semp in cōspectu matestatis eī vultumq; demittens in terrā. facie lacrimabili suaz misericordiā implorabis. Animaduertere qualiter sancti dum in terra vixerūt/iudicia dei tam sacra cq; mirabilia expauescebant. cū tñ in sūma puritate vite consisterent. Tu igit que ab annis discretionis nec p diem a peccatis etiaz plerūq; grauissimis vixisti immunis. iudicia per hec qd tibi sint faciendum.

Hic luctat humilis anima/cum superbia.

Vellem ex te scire superbia temeraria. quo titulo quo ve iure pētēdas in me regnare. omnia super opa mea tibi conaris ascribere z deputare? Deberet reuera potius humilitas dñari. cuz nihil ex me habeā pter malū. Et si que bona ex liberalitate dñi mei suscepi. mox bona illa pdidi/ et abieci. sicut illā primā ac purā innocentiaz seu iusticiā in baptismo collatā z post recidiuū p sacramentū pnie restitutā/moztaliter peccās deserui et repuli. Et plerūq; etiā p venialia/fedis et obscuris denigrauī maculis. ita vt merito ñ minus erubescerē ante oculos dñi mei pstentare cq; maculosos lepzosi alicuius pannos/sanie ac putredine vulnerū suoz plenos/qs in pspectu viri alicuius insignis detegere formidat? Quid respondes superbia? nunqd talibus planicul' gloriaberis cqtumcūq; etiā prius mundi ac decori extiterint? Certe vt arbitroz minime. Si māsionem apud me facere queris z in ea demozari te delectat ppter meā pulcritudinē ppter meas diuitias. aut ppter fortitudinē. famā. sapientiam et sic de alijs. cautius pspice ne fallaris. quoniā hec bona mihi nō nisi sub mutuo puenerūt z ad bene opandū ad gloriā dñi mei sunt cōcessa. Et tñ vides qualiter his frequent prorsus abutor ad ptrariū. dño meo de suis bonis mouens bellum Unde penitus erubescere debeo atq; expauescere et confundi. Minime ergo in me hoc titulo mansionē suscipies z pstertim qm si diligenter me pspexeris/iuenies me totaliter deformatā p culpā infirmā. infamē. atq; ignorantē Nonne insup in illo huius mundi mari pcelloso sum cōstituta. in tenebrosa obscuritate. in fragili nauicula corpis huius moztalis. inter latrones et predones. aliaq; discrimina cq; plurima. vbi qlibet hora damnatōnis imminet piculū? Non est pfecto tibi superbia hic locus aut status tue mansionis. Vices forsitan q; ego regno z dominoz sup mlt̄os. Et qd inde superbia? Si in carcere aliquo tenerent plures ad moztē pdēnati/nisi gratia eis impenderet: et ego etiā pdemnata cum illis/pficerer eis ad assistendū obsequendū z conforzandum. que gloria mihi foret hinc sumēda. precipue si nō in hoc/meo legitime fungerer officio imo plus debito illos grauarem et oppime/ rē eorum bona tollendo. aut fame perire faciendo. aut quomodolibet aliter eos vexando. fatigando aut persequendo. Scis quia qui plus accepit/ amplius reddere rationem formidabit. Non igitur hoc titulo poteris in me locum accipere. Verū quid rursus in occulto murmuras superbia? Vis apud me forsan hospitari/q; te abijcio et humilitate acquirende studeo. Nihilq; bonoz que in me sunt mihi deputo. sed deo soli vt debeo tribuens. hinc ei gratias ago Hiram da quippe res. modusq; plurimū alienus. Hinc apud me/te velle residere q; te morti trado. z q magis stupendū est. tuū hostem. s. humilitatem mediū queris ad ingressum regni mei. Quibz bona opa mea. elemosynas oratiōes ieiunia patientiā pietatez ac cetera silia/tibi sumis auxilio ad statuendū in me regnū tuū. hoc titulo qui vti q; tibi ex aduerso/merito repugnarz/intra me z supp me dñiū vēdicare pētēdis. Nō sicerit pfecto superbia. Esset eī bestia nimiū mōstruosa nimiumq; pdigiosa. Quis eī aliqñ tale portentum exptus vt res aliqua/sua morte nasceretur suisq; contrarij filia existeret. velut frigus ex calore pcederet z aqua ex igne gigneret? Vel si dera diligenē superbia qd facere pretendas. Si eī non aliter cq; p mediū humilitatis quā in me ppendis/in me regnū tuū queris. scito qm̄ mox vt ingressum feceris/ humilitas festinabit ad recessum. atq; ita mox dū abierit/tui dominū prius habebis titulo quē in mea humilitate fastuisti. z sic etiā de qualibet alia virtute possum cōcludere. vel etiā de tua morte. Nō eī simul poterī ad esse moztua z viuens. Omnes etiā alie virtutes tuū refugiūt psortiū. Quare(vt arbitroz) euidēter ppendis/cq; turpiter te fallis z inueluis/qm tu sola etiā ceteris omnib' exclusis malicijs. sufficis me penitus odiosam deo reddere me cōdēnare. meq; extra meā habitationē irreuocabiliter eijcere ac ppellere. Verū quid adhuc semper in deterius eniteris? Num aliquando deuicta succumbes? Inuincibilem profecto te hostē experior. Quotiens eī te p vnaz portam depello p aliam regrederis/imo etiam si clausa quelibet ostia inueneris p fenestras aut puas quaslibet rimulas insidiose subintras. et quo te ignotā facias tuumq; fallacem vultū abscondas/omnifarium tuum nosti simulare ac variare habitum. Non est virtus/cuius nō simulatozie geras habitum sanctum. omēsq; gestus simules adeo vt

absq; lumine gratie/mōstrante spiritusancto/di
scerni nō possis. Nunc quidē te sub veste humi-
litatis occultas. nunc formā geris iusticie. nunc
pietatē fingis. nunc vt piū elemosynariū te exhi
beas. nūc te laudibus exteris tegis. Aliqñ bonus
videris predicator. aliquando bon⁹ pastor. ali-
quando te ppiciū simulans consiliariū. aliquā-
do rectorē pficuū. et ita de alijs similibus caute
lis innumeris. Et cū hunc modū nō preuales. in-
ter virtutes latitas. vbi tam subtiliter ingredie-
ris vt nullatenus innotescas/donec feriens inte
rimis. aut predictas expellis virtutes pauperē
q; animā solitariā ac desolatā derelinquis. O q̄
frequenter/dū precipue deuotioni ac spirituali
iocunditate simul ac sancte cōsolationi interesse
putaui. mox insperate tuā inueni presentiam in
tra me constitutā. O pfida supbia. nec tuū acces
sum nec psentiaz experta sum/donec omnia tuo
vento fuerit exufflata. deinde magnis suspirijs
ac graui contritione cordis reuertebar ad me lu
men gratie ac sol iusticie/sub vmbra sobrie duo
tionis. et tunc primū signa tui ingressus ppēde-
bam. Tunc(licet tarde nimis)intelligebam sub
qua forma te intruseras. Nec em̄ ita latere potes
vllo aliquod sp tue malicie vestigiū reliquas.
Tecū quippe accedit/ altitudo quedā cordis
ad ardua immoderate tendens puta ad aliquaz
habendam visionē insolidam. vel ad miraculuz
operandum. Vel insurgit temeraria quedam ō
e psumptio. Aut immoderata ō suo opere aut
nata complacentia. Sublimisq; ac tota inflam/
mata leticia. Vel nimiū leuis ei effrons ad sui ia
ctantiam aut excusationē. sub vmbra profectus
aut ppij seruandi honoris. Vel etiam aliquan
do ex altera pte duriciem quandā cordis tecum
adducis. maturitatē quandā atq; grauitatez in
simulans. Estq; hmōi durities ptensa et dedig
nans. ptinaciter suis dictis z voluntatibus ihe
rens ad irascendū et sub vmbra correctōnis/om
nia tremere et lacerari facit. At his contraria
penitus aduenīūt. vbi tu supbia fueris missa fo
ris. Vbi siquidē adest humilis demissa ac tempe
rata leticia. nulla leuitas. nulla tactantia. nulla
sui excusatio. Vbi adest maturitas et grauitas/
sine ira. sine amaritudine. sine vindicta. imo cuz
omni dulcedine et mansuetudine cordis. Tunc
est anima patiēs et benigna. tūc vituperia z lau
des humana cōtēnit z p solius dei dñi sui bene
placito circa se et alios opari studet. De reliquo
nulla sibi cura est. imo q; amplius est se vilez vi
deri volet nō honorabilē q̄tuz est ppter se. qm̄
seipsam cognoscens z iudicans ad intra opro/
bio dignam. nō vtiq; se pluris estimandam vo
let exterius in alienis laudibus. q̄ se interius di
gnam arbitratur. Quinimo/exemplo iesu chri/
sti et si omni honore digna extiterit talēq; se in/
teriori noticia vere dīū dicet ppto tñ instinctu
et affectu humilis z abiecta videri desiderabit.

Meditatio altitudis

iudiciorum dei sup filios hominū: puocans ad humiliationem sui et alios non iudicandi.

O Altitudo incorporabilis ac abyss⁹ p fū dissima iudictorū dei in omnibus/ precipue aūt erga homines. Quis il la scire poterit aut inuestigare? Cum em̄ misereri voluerit/nihil est eo clementi⁹. Cuz vero iusticiam tribuere nihil eo terribili⁹. Si em̄ millesies in die homo illū puocauerit z mil-lesies ad ipm reuersus/supplex veniā et gratiam petierit/mox impetrat qō petit. Ecce velut quā dam stultā misericordiā ac ludū puerilē. Rurs⁹ si in solō mortali ōcesserit homo irreuocabiliter mittitur in ignez eternū. cū tamen sit dei filius z plasma eius p creationem. Ecce velut furorem quendā ac horrorem intollerabilē. ¶ De q̄plu rimis nempe legimus qui pene vsq; ad mortem a peccatis immunes seruati sunt/z postmodum ad mala opera declinantes morte preuenti sunt et damnati. At contra fuerūt alij/qui semp malam vitaz sectati tandē nihilominus quasi i mo mento conuersi sunt ad dñm z citius martyres facti. gloriā eternā sūt adepti. Cōsiderem⁹ q; in passione domini nostri/cum eius predilectus di scipulus eū negauit latro confessus est. Quis q̄ so id antea precogitasset? ¶ Mirum quippe val-de est si persona quantūcunq; bone vite conscia sub manu potenti dei se nō humiliet. si aliū quē piam quantūlibet peccatorē iudicare presumat quoniā scire non potest que sint circa se aut alī/ os dei iudicia: ignorat quid in sua causa lateat. Sumus quippe omnes in carcere condemnatio nis et mortis vnde nemo eripi potest nisi ex sin-gulari z mera di gratia. quā vt z vbi vult distri buit. Neminem ergo licet contemnere si ad pñs huiusmodi gratiā nō habeat. qñ̄ in momento il laz habere poterit. Nec vice versa hinc se aliq̄s extollat in sublime si a deo gratiam hanc accepe rit/quoniā nō est hec hereditas sua. imo sic agē-do/mox eaz pdit velut vsurpator ac raptor glo rie domini dei sui. O quando veniet tempus il-lud z loc⁹ vbi cum securitate hāc gratiā possīde bimus. et hec ipa in gloriā conuertet. Vere be/ati sunt qui ibi sunt.

Meditatio anime su-

per duobus statibus a quibus se inuenit. iaz in deuotione. iam absq; deuotione. Insuper signa noticie ipsius.

O Plorate oculi mei plotate et plangite durissimā illam seperationē ac disiū-ctionem amarissimam dei mei et pa/ tris. qui in ira et furore elongauit se a me abdu-cens secum bonā illam meam nutricem gratiaz.

meq; prorsus derelinquens desolataz dolore ac tremore plenam/tedio et angustia vndiq; circũ datã. sedeoq; tenebris inuoluta. ⁊ lumen celi nõ video. Ve tibi sup̃bia que mihi hoc damnũ intulisti. quoniaz si illa simplex humilitas apd̃ me remansisset deus qui in cordibus humiliũ req̃escit ip̃isq; dat gratiã/minime ita suã a me subtraxisset gratiã. Nunc omnes mei amici angeli sancti elongauerunt se a me. ⁊ ponũt me abominationem sibi. Nunc omnes inimici mei vehementi cũ conatu appropinquant ⁊ exclamant aduersũ me. Euge euge p̃sequamur hanc miserã quoniam deus eã derelinquit. nõ est q̃ possit eã de manibus nostris eruere Illã itaq; ad damnationẽ quã meruit impellamus.

O Domine o celestis pater: audi vocẽ aduersariorum meorum. ne recedas ne elõgeris a me. intende in adiutoriũ meuz et ad adiuuandũ me festina. Exurge ⁊ dissipa inimicos tuos tanq̃ fumum. alias em̃ illa imminet hora i qua paup̃ ego tua creatura. tua orpbana tua indigna ancilla. tua infidelis sponsa irremediabilit̃ peribo. qm̃ preter te non est alius q̃ me hinc valet eripere.

Reuertere domie reuertere. qm̃ a tuo recessu/sentio cor durũ. et admodũ praua plenũ acedia fastidio ac mala tristicia. Arida sum nulliusq; deuotionis. in nullo iã (vt consueui) bono ꝯdelector. nec lectio nec cantus nec oratio nec contemplatio placent. predicationes ac sancte quelibet ammonitiones/mihi sũt fastidio. Euanuit a me gustus omis ac sapor cibi cuiuslibet spiritualis. grauis sum atq; onerosa nimis mihi ip̃i. Languide omnia operor/solitudo atq; silentiũ/mihi sunt horrori. Et qd̃ deterius est/nec istam meam valeo deflere miseriam. nec ab ea me p̃ cõdignam pniam ac displicẽtiã eripere. q̃nimo indies volo meas p̃sequi vanas ac mundanas ꝯsolatões. Leuitas mihi omnis grata est Quero manducare bibere ac fabulari ad deducẽdũ tp̃s. illosq; felices iudico/q̃ ita in hoc mdo viuũt in subiecta imo stulta libertate. O qualis mutatio. heu in quẽ statũ prolapsa sum. De celo p̃fecto cecidi ad inferos. de vita spirituali ad carnalẽ. de veritate in vanitatẽ. de securitate et tranquillitate cõscientie in ꝯturbationẽ. de timore in stuporẽ confusionẽ atq; infelicitatẽ horribilẽ. Et certe ita mihi optimo iure ꝯtigit idq; plane demerui. qr cũ ex me nihil essem/meip̃am nihilominꝰ glorificaui ⁊ de me ⁊ in me confisa sum/extollens me aduersus deum meũ. illi suã surripiens gloriã. Insup̃ et de suis donis laudari volui atq; honorari. iactant̃ mihi illa ascribens tanq̃ p̃pria ⁊ quod deteriꝰ est ceteros contempsi minoraui ⁊ temerarie iudicaui. Scio igitur quid faciã. illã mihi recuperabo humilitatem que me vtiq; patri meo reconciliabit. eumq; placatũ ad me reducet O gloriosa ⁊ beata pax. iam omnia bene successerũt. est hec mutatio dextre excelsi. Cõmouet̃ quippe cor meum et exultat ad p̃ntiam dei mei ac gratie. Euellunt̃ atq; explantant̃ ille inutiles vicioꝝ plante Inserunt̃ virtutũ rami et plurimũ cõualescunt nũc in claro lumine/meos defectus/mea peccata/meã fragilitatẽ experior. nunc denuo bonoꝝ spiritualiũ gustũ ac saporẽ discerno. Sicut itaq; illucescente die in solis ortu mox abscedũt tenebre. auicule suos repetunt cantꝰ. renouãt̃ omnia et ad colorem vigorem ac decorem suũ reuertuntur. ita plane est mihi dum sol iusticie oritur in corde meo.

Meditatio anĩe sentientes se ad deuotionẽ ꝯmoueri ⁊ subitã dei visitationẽ denuo p̃cipientis.

Quis est hic qui pulsat ad ostiũ meuz quid vult: quid postulat? Est profecto deus meus. dñs meus ⁊ pat̃ meꝰ O dñe: optime veneris. Tibi supplico vt si mea vrgẽte infirmitate ac debilitate peccati pigritor nimis aut tardo tibi apire tuo iure tua autoritate ostium effringas. Regijs vt tibi licet vtere clauibus.

Abite extra meũ hospiciũ abite. vniuersa meo magno patri ingrata. qui apud me vult hospitari Fugite hic. fugite absq; mora. Fuge tu dedignans sup̃bia inflata iactantia. ficta et palpans hypocrisis. ira furiosa. despectuosa vindicatio venenosuz odiũ. infelix ac liuida inuidia. anxia tristicia. acedia stulta. auaricia. cupida. questuaria. fetida luxuria. gula immunda. cũ tota viciositatis p̃uersa familia ignobilis ac stulte ociositatis.

Eiciatur hinc omis spurcitia flagello penitentie. spargat̃ vndiq; cũ suis floribꝰ gratia et viridis herba virtutũ. Ponatur mensa sobrietatis. sternatur castitatis lectus Ingredere pater dulcissime. ingredere hospitium pusille tue atq; humilis ancille paup̃is adolescentule tue. suscipe gratanter que apud illaz inueneris. simul in cena nostra discũbamꝰ. Ne queso respexeris ad meã paup̃tatẽ. scio q̃dẽ q̃a nullus hoꝝ eges que apud me sunt. Apud te st̃ omnia sufficit tibi bonus affectus. Verũ dulcissime pater/hoc est quod a te precipue ꝯsequi desidero. vt mea tibi placeat voluntas. quodq; ex tua elementia de tuis superabundantibus diuitijs ad meam subleuandam ac sustentandã paupertatem vel parum aliquid impartiri digneris vt hinc sustentata/fame siti ve male non pereaz in carcere huius corporis in quo ad presens inclusa sum.

Reuertere domine. reuertere ad hospitium tue humilis ancille. Breuem nimiũ

ibi traxisti mozã. Heu q̃ dura huiꝰ hospitis recessio Formidabam vtiq̃ aliquid in me esse. qđ oculos tue maiestatis offenderet. Heu me miseram. que nõ aliam adhibeo diligentiam ad talẽ seruãdũ hospitem a quo mihi ꝓuenire possũt omnia bona/voluptates atq̃ diuitie. Quid ita q̃ ad ꝓsens faciam? Quo medio illuz a me sic elongatum ad me reuocabo? Mandabo omnibus que intra me sunt vt illũ vtiq̃ incessanter requirant/donec inuentus reuertatur// Exurgite cursum lumbos accingite. diligenter querentes fides spes et charitas. expergiscimini ⁊ vos ad patrẽ meũ donec illũ inueneritis atq̃ ad hospitium meũ reduxeritis.

Oratio nuncius anime mittitur.

Discurre tu oratio/ꝓ magnã celestẽ ciuitatem/ꝓ vicos et plateas ac per domos singulas: ita vt nullũ sanctoruz pretereas quẽ tu non cum fletu et gemitu requiras/ad eoꝝ pedes procumbens/nec inde discedas donec insimul omnes/vel eorum aliqui glorioſi patris mei tibi demonstrauerint mansionem. teq̃ ad deũ deduxerint ac eius presentauerint conspectibus. Illos exora vt illum mihi placatũ faciant mihiq̃ de multis meis exhibitantijs impetrent veniã. atq̃ ita sue gratie restituar. q̃q̃ rursus declinare dignet ad ꝺ suũ humile hospitiũ. qđ tam cito deseruit. mea fatigatur indignitate exigente. Verũ sua magna benignitas atq̃ clementia ꝓte ex vna. suoꝝũq̃ sctoꝝ deprecatio ꝓte ex altera. et rursus mee puritatis impotentie atq̃ instabilitatis ꝓsideratõ ad redeundum poterunt eum inclinare.

Quid dicis oratio: q̃ noua refers? Nullum nimis demissa est ac verecunda facies tua. Scio quis tibi hoc fecerit. ritozola videlicẽt illa iusticia/que se cõtra te ⁊ me ingerit vehementer allegans me nõ esse audiendam/imo q̃ ex nunc indigna sim filia dei nomi. cum iam/mea ignauia/ meã ingenuitatẽ/meã diuinã nascentiaz. meamq̃ celsitudinẽ penitus amiserim ⁊ hoc in meo certe hospitio deformẽ illã ac horrendum hospitez. ſ. peccatum admittendo. Quod vtiq̃ omnem que ipm suscipit corrumpit animã. fedamq̃ atq̃ detestabilẽ reddit inimici salutis constituit filiam. Iusticia q̃s aduersum me ⁊ aduersus meam orationẽ ꝓ tricẽ ꝓstituit? Nõ ego certe te ad ꝺ aduocatrix tui Scio em q̃ coraz te subsistere nõ possem. Illi potius misericordie clementi curie me submisi. illamq̃ meam constitui aduocatam. imo penit⁹ iudicio stare volo. cuius et te etiam iusticiã mihi decet esse ꝓpiciã et amicã. Cur ita? qm̃ tecũ sum vnus sententie. Tu quidẽ odio habes peccatuz ⁊ ego nũc illud odi Tu illud ꝓsequeris. hoc idẽ facio de illo penitentiã agens puniens et vehementer dolens q̃ illud vnq̃ admiseri. aut ei tribuerim fidem. Ita quippe agens/tuuz o iusticia exerceo officiũ de meipa iudicium sumens. Tu itaq̃ etiam ꝓ me intercedes. // Sed forsitan mihi dices. q̃ longe circa condignũ in hac parte ꝺ me sumo iudiciũ. nõ condigne vt merui mea vindicans peccata. Prohdoloꝝ iusticia/ fateoꝝ ita esse vt asseris. sed hoc venit condonãdũ. qm̃ nõ subest hoc viribus meis. Necessitas autẽ legez nõ habet. infirmitas q̃dẽ mea pauptas atq̃ imbecillitas/non me sinunt ad condignũ vel etiam ad votũ expugnare ac ꝓsequi peccata cũ sua familia Sed ab inope/ vel ꝓua solutio sibi possibilis acceptanda est. ⁊ ab operario debili/laboꝝ remissus nõ spernendus. Dis itaq̃ iusticia ꝺ mea possibilitate contẽta. quod reliquũ est tua potẽti virtute suplebis.

Considera igit: si tui sit officij tueq̃ consuetudinis vltra vires exposcere. Cum q̃ũ mihi maior aderit icolumitas ac potentia diuine gratie virtutumq̃ fortius robur. tunc et potentius cũ peccato congrediar eiq̃ viribꝰ aduersabor. Dico insup q̃ benedictus filius dei ꝓ me debitũ sufficienter imo supabundanter soluit. quantũlibet etiã antea offenderiz saluo q̃ ei me legitime subijciam. et sue sim ascripta familie. Nullo autẽ iure/ duplex de offensa exigitur emenda. nam et deus nõ punit bis i idipsum. Quicq̃d igit miscoia filij dei circa me facere disposuerit/minime tu poteris cõtradicere // Ceterũ iusticia te interrogo. si non ad instantiam sanctoꝝ qui apud te hoc meruerũt teneari aliquid annuere? profecto sic. Quẽ em honoreꝝ illis impẽderes si eos te ꝓ peccatoribus depcãtes velut alios quoslibet quibus nũq̃ fuisti honori vacuos repelleres? Vade igitur oratio mea et reuertere confidenter ad celestem ciuitatem. illicq̃ sanctos illos solicites vt tibi et mihi iusticiam pacatam reddant. vt et illa simul cum misericordia mihi pacem impetrent ad dñm deum meũ ⁊ patrẽ meũ atq̃ ita ad domum meam vnde exiit denuo reuertat. // O vtinã horaz illam prescire possem. qua dignabit dominus meus ad me declinare. Cur nõ aliquem nunciorum suoꝝ premittit. vt legitime parata/ possem illuz decenter id est deuote ac sancte suscipere? // Ali quotiens em adeo latenter aduenit pulsans ad ostium. vt alibi me distractã inueniens/mox añ q̃ valeam ei occurrere ⁊ decent recipe/discedat // Sed quid loquoꝝ. tã incõsulte/ q̃d tã temerarie tamq̃ presumptuose peto. vt talis ac tantus dñs suos mihi ꝓmittat nuncios? Absit. Mihi potius incumbit semp eius aduentũ explorare nihilq̃ aliõ meditari. nihil aliud operari. q̃ aduentum eius prestolari. moxq̃ ad ostiũ pulsanti aperire. ipm q̃ reuerenter suscipere. Nõ igit cũ curis huius seculi/mea amplius tenebuntur colloquia. sed sedebo solitaria in pace et silentio

diligenterq; obseruabo: ne aliud meū subintret hospitium quod tanti hospitis oculos possit offē dere. quinimo et ego ipsa vadā in occursum sui iocundi aduentus.

Meditatio aīe apud

diuinam trinitatem ad speciale robur obtinendum in virtutibus et in sancta.

O Attende anima mea que tam infirma es atq; instabilis. attende verba prophete. Verbo inquit dñi celo firmati sunt. ⁊ spiritu oris eius omnis virtus eor. Facilius longe est tibi a deo conferri fortitudinē ⁊ pseuerantiā in bonis opibus/q; celis firmitatē prestari. Si igitur pstitit tibi de⁹ i hac gloriosa solennitate beatissime trinitatis/ vt per potentiam patris in sapientia filij et ꝑpter bonitatem et dulcedinē spiritussancti/ robur habeas ꝑstantiam ac perseuerantiā in bonis operib⁹. te ipsam omnesq; vires tuas fige in dño deo/ trinitate sancta. illiq; sic inhereas. vt in sola eius potentia tua sit fiducia. nec extra ipm sapiētiā queras finaliter aut voluptatem. Ita quippe tuā cō seruabis pulcritudinē qua facta es ad imaginē et similitudinem illius sanctissime trinitatis ym memoriā intelligētiā et voluntatē. Sed heu frequenter illā defedo et obscuro/ eam luto pecca/ toriz inuoluens ac demergens. demoransq; in terrenis occupationibus ac voluptatib⁹ immūdis. Nihilomin⁹ ad ipm reuertere/ et ip̄e te mūdabit teq; liberabit ⁊ tue pulcritudini te restituet. quā iusup in te firmabit ⁊ stabiliet si tantūmō illi iungi volueris ac velut tue summe voluptati inherere/ ip̄m potenter amando absq; fine/ sapienter absq; errore. suauiter absq; amaritudie Eritq; tua spes in sua inuicta potentia. tua fides in sua limpida sapientia. tua charitas in sua voluntate dulcissima. Hoc ꝑfecto potius facies q; i creatura in qua nō nisi vmbra est ⁊ vanitas potentie. quapropter nimirū in vmbram atq; vanitatem defluis. cū creature finaliter inheres.

Anima christi sponsa

se humiliter accusat. atq; suo spōso totalit̄ se cōmendat. petens venia de offensis. gratiam suaz in presenti ⁊ gloriā in futuro

Alias sic. Lacrimabilis querela ac deuota oratio creature/ ō statu peccati ad dominū reuerti cupientis.

O Jesu. virginitatis sponse. ihu castitatis fidelis amice. iesu mea spes finalis mea salus. meū singulare refugiū. nē ad te reuerti desiderat ania mea pauper inops et misera. que totiens p temerariā rebellionem atq; inertiā desidiosam id facere contempsit ⁊ recusauit. q̄ anulū gratie quo illā spiritualiter desponsaueras negligēt amisit. suscepitq; anulum pcti/ se tradens sponsam seruam ⁊ subiectā tuo antiquo hosti. Heu q; periculosum connubiū. heu q; stulta ⁊ misera commutatō ei⁹ qui pulcerrimus potentissimus ⁊ opulentissim⁹ est/ ad illū deformissimū miserrimū egentissimū Dic mihi o anima q̄s tibi hoc fecerit. Rndit mihi/ cui⁹ ꝓsilio freta es. q; sic tuū suprem⁹ dñz tuū gloriosum preceptorem/ parum honorasti. Sic tuū creatorē/ tuū saluatorē/ a quo tibi est oē bonū/ oblita es? Sic tuo vero sponso/ tuo fideli amico/ videnti et considerāti/ fidē violasti. Is quidē primū tibi coz suū impenderat suamq; ad te tantam oñderat dilectionē/ vt etiā p temorē acerbissimam pati dignatus sit et tu illi cozruz ⁊ amorē penitus surripuisti. imo qō grauius ē/ velut perfida ⁊ infidelissima spōsa/ sue ꝑprie habitationis portas preclusisti quas nihilominus illis suis miseris ac nefarijs hostibus sinis esse patentes qui te perdere querunt et eterne morti tradere Quid queso arbitraris o aia. Hu tas ne a pena imunis euadere? Hanebit ne tā ta iniuria/ tāq; grandis offensa/ tandē penit⁹ mta? O perfide totius humane creature hosti. iaz anima mea/ tua seductione pdita est infelix ac stratata. qm̄ sicut carnifex/ viridi ramo ac modi ca herba ducit ad mortē agnellā pesulātē/ ⁊ salutem/ future sue occisionis nesciā: ita meaz facultellā animā deduxisti/ momentaneā aliquā huius mūdi vanitatē sibi demōstrans. quā sic tractam/ tuis vinxisti viculis eāq; excecasti. ⁊ postmodū plurimis criminū mortaliū lāceis ad mortem vulnerasti. Demūq; sup eā imposuisti gravem illū male ꝓsuetudinis lapidē. Insup ⁊ frigidā illā durā atq; horribilē obdurationis cozdis tumbam q̄ resurgere ꝓhibet. quinimo continue magis pressa iacet terrenis affectionibus obuoluta ⁊ in fimo ac stercore criminose delecta tionis inclusa putrescit. ita vt vsq; ad finē mane at fetida et abominabilis deo et sanctis eius. Heu me miseram creaturā. heu me si hac in dispositōe relinquor vsq; ad finē. Quid nempe facturа sum in tali statu moriens. q̄ profectura? Contremisco ista cōmemorans. exhorresco vehementer trīmō hec recogitās. Perpetuis cruciatibus sic moriens ardoribus stridoribⁿ ⁊ fletib⁹ mā rem nullā ab ipso ꝓsolationem ꝓcipiens. Tunc euidenter perpenderem sed sero nimis/ quali ꝓceptoz paruissem. ⁊ cū quanto detrimento deo/ dyaboli mundi et carnis oblectamenta suscipiunt Preserua me dñe deus ab his horrendis tormentis/ ab hac morte tam crudeli protege. Aduoco te anima olim a deo formata. anima suo pretioso sanguine redempta. animā plurimis donis sup ceteras creaturas nobilissime decorata a tot et tantis periculis totiens preter tua merita preseruata. Te aduoco inquam.

audi me. Tuos nunc paululum aperias oculos et intuere vbi iaces. Considera vbi tu es. q̄ pro pīa sis inferis. q̄ a celis elongata. Cogita quē deseris. quē despicis. cui surdam aurez prebes tissime/fons omnis dulcedinis. si humana mise ria te valeat ad misericordiam inclinare. respice oculis pietat ac ꝓpassionis ad hāc aiam misera bilē/nūc exurgit/nūc expgiscit/ cū suā nuditatē ⁊ statū miserabilē aduertit/magnē hic ꝯcipit di splicentiā confusionem et abominationēz ō sua tam diutina stultitia/admodū admirat et dolet tanq̄ misera peccatrix que amplius indigna est tua vocari sponsa/tua amica/demisso vultu fle bili/facie ad te suspirat erubescens. nec loqui p sumens. Dulcissime iesu hanc clementer pro spice. brachia ⁊ manus ad te extendit. vt te tra bente de pfundo lacu peccati ⁊ de stercore in q̄ tanq̄diup nostrata iacuit/erecta prosiliat. Tu qui solus es saluator. propterea ⁊ ei manum porri/ gens eā subleua eamq̄ perire ne pmittas. Tot vides peccatores qui te minime deprecant imo te ꝑsequunt. Conuertere igitur ⁊ iustifica tu am hanc pauperem animā tuā ancillā humilem tuam pusillam pedissequam. quā allquādo pri us dilexisti sicut et ipsa te dilexit. que nunc i ma gnis suspirijs ⁊ in amaritudine cordis te depre catur. Posses ne hanc nō exaudire. posses ne eā nō suscipere? Profecto minime/imo magnā hinc spem concipio. q̄ tuā in me experior gratiam in qua nūc adest mihi hec voluntas ad te reuertē di. q̄ tibi summo medico/ dolorosa illa vulnera animē mee te inspirante detego ac demonstro.

Olim siquidē p os tui ꝓphete pmisisti q̄ in quacunq̄ hora ingemuerit peccator et penitentiam egerit/ab omnibus peccatis suis que operatus est. omnium iniquitatū eius non recordabor. et reuera paucos habuisses iustos. nisi peccatores misericorditer recepisses. Ideoq̄ salua tor iesu xp̄e. aduocate et meditator noster/si/ mul imperator et frater qui solus nosti meaz mi seriam ac fragilitatez. si vera sunt que video au dio et credo de tua dulcedie pietate et misericor dia/et vtiq̄ vera sunt. ideo te finaliter deprecor vt meas omnes deleas iniquitates/ sinceram et mundam ꝯtritionem tribuens ⁊ integram peni tentiam. Fac vt p bonā patientiā/omnes tri bulationes aduersitates et labores quos dietiz sustineo ad purgationem deseruiant. ⁊ ad pene quā mea peccata demeruerūt remissionez. vt sic in hoc mundo meū sit purgatoriū Fac itaq̄ me am huius mortalis mundi pegrinationē tibi ac ceptam. Tribue mihi baculū firme fidei. stolam charitatis. et scalā sancte spei. Confunde per tu am; potentiaz quicquid mihi impedimento esse potest. ita vt in via/nulla me retineat delectatio nulla me confundat aduersitas. Genera i me cor humile pium clemens erga proximū. sine ri xa. sine inuidia. sine indignatione. sine superbia sine omniuz detractione. Tuo amore inflamma cor meū. Vulnera illud sagittis potentissimis. tue pulcritudinis. tui dulcissimi conspectus. tui gratissimi gestus. tui pulcerrimi aparatus. tue speciei dulcissime. Fac vt te semp meditet/letā ter de te sermonē audiat. ad te suspiret. ad te ige miscat. tibi complaceat. totam intelligentiaz. to tam mentem. totā curā. ad hoc impendat. vt di gne tibi seruiat. qm̄ non est alius amator qui sic vt tu es vices rependat. Insup da mihi dñe cor liberū. cor sublime et inclitū quo detester fu giā et spernā/ vile lutū mūdane cuiuslibet volu ptatis/q̄ quālibz ꝓtēnā creaturā. q̄ honori meo. ac pmotiōi salutari nō veit adiumēto/ q̄ te in te diligā/alios aūt oēs in te ⁊ ꝓpt̄ te. Demū tu q̄ es mea spes finalis mea sola sal⁹. meūq̄ refugiū singulare/subleua me. doce me. sustine me. dirige me. ita vt in illa hora tremenda mortis. meus sis protector potēsq̄ defensor. spūs mei aduersus illos canes infernales. ita vt in pace et benignitate illū recipias in gloria i qua te facie ad faciem summo cū gaudio videre valeaz. ac perenniter adorare. amare ac laudare. Amen.

Explicit.

Epistola eiusdē ad sorores suas docens de quo quis per singulos dies cogitare debeat.

Sororibus meis in xp̄o ibus carissimis et dilectissimis salutē atq̄ in ipius deuoto seruitio iugiter ꝑmanere. Nō facile exꝑmi posset gaudiū atq̄ ꝓsolatio ex bois nouitatibus frequentius de vobis ꝓceptis ꝓueniens. Vtinaz idipm nunq̄ inimicoz tēptatiōe aut aliter quouis mō/gaudiū in tristiciā vertat. cōtrariū vide licet de vestra dilectione audiēdo. Quamq̄ amantissime sorores omni tpe ad dei obsequiuz exercitandū et informandū. litteras libros q̄ sufficienter habueritis. ad habendū consolationes spirituales ⁊ adhuc habebitis alios in posterū. Nihilominus noctis vnius vigiliaz arripiens/ q̄uis pluribus implicatus negocijs/ad presens scribere curaui breuiter ac simpliciter peregrinationis processum. a me post modicū tēpis factū. speciales etiam requestas a me fieri solitas. ꝑm septē dierū hebdomade numer. ꝑm septem sanctispirit⁹ dona. ꝑm etiā septez dominice oratonis petitiones contra peccata septem crimi nalia. correspondentes septē beatitudinib⁹ Insuper ꝑm septē status in celesti paradiso cōsistē tium. Quod vero transmitto scriptū p ꝑsenti non est nisi breue ac simplex auisamentum ad cognoscenduz nominatim ac specialius de quo

De quo quis p singulos

quis per dies singulos cogitare debeat. Bone em̃ cogitatiões insup venture spiritus sancti spiramine reperte pariter studio lectões sancteq; meditationes. Hmõi em̃/nõ possem neq; scirem omnes in scriptũ redigere nec opus est. ¶ Primo igit cum preces vestras humilime ac reuerẽter coꝝ diuina maiestate funditis aut sanctorũ suoꝝ. inuocetur vna cũ oratione vestra/ custos vester angelus videlicet bonus. necnon scti aut sancte illius suffragiũ implorẽt/cuiꝰ p tunc solẽnitas agit. Ea de causa vt. s. vester nuncius puta vestra oratio/saluũ habeat conductũ bonam q; societatẽ ¶ Die quipe dñico ad benedictam atq; individuã trinitatẽ solitus sum meã dirigere precem vnicuiq; psonaꝝ appropriata diligentius meditando. ℞ De patris videlicet potentia. filij sapientia. spũs quoq; sancti bonitate. considerans magnam dei celsitudinẽ admirabilẽ dispositionẽ sup filios hominũ. ℣ Die autẽ lune scz scda feria. meã ordino ꝓcessionẽ ad sctos angelicos spũs. beneficia ab eisdẽ nobis exhibita omni tempore recognoscens. ℣ Die vero martis. s. tertia feria ad ꝓphetas patriarchas apłos ceteroscz discipulos dñi et euangelistas ¶ Die mercurij. s. quarta feria ad beatos athletas. scz martires xp̃i. ipsoꝝ in sua pugna fortitudinẽ atq; constantiam admirando. ℣ Die iouis. s. feria quinta ad sanctos confessores heremitas et religiosos ¶ Die veneris. s. feria sexta ad passionẽ amarã dñi nostri ihu xp̃i. ad suaq; ꝟba ac facta ☩ isto benedicto die ab eodem pacta. ℣ Die insuper sabbati ad beatã Mariã virginẽ specialius meip̃m conuerto et ad electas christi sponsas.

¶ Porro primo die. s. dominico immoror diutius. donũ sanctispiritus primũ/suplicit efflagãdo. donũ. s. sancti timoris dei. Et beatitudinem humilitatis et spiritualis pauptatis. Ad expellendum supbie vitiũ cum filiabus seu ramis eiꝰ Et dico pariter domine deus pater omnipotẽs libera me a malo. que clausula est petitio primo in dominica oratione contenta ꝛ hoc ordine prepostero. ℣ Die aũt lune. deuotius atq; specialius precibus insisto/petens secundũ sanctispiritus donũ. s. donũ pietatis seu misericordie. tam ad me q; ad meũ ꝓximũ. Cum beatitudine alia scz mititate seu mansuetudine Et hoc cõtra iuidie venenũ. Et vt deus in temptationẽ ne inducat. i. ne in temptationibꝰ succumbere ꝛ vinci p mittat. qõ est secunda petitio orationis dominice. ℣ Die ꝟo martis singulariꝰ p dono sanctispiritus tertio suplico. s. p dono scie. ad cognoscẽdũ clarius ꝛ meliꝰ/ꝓpriã fragilitatẽ ꝛ finẽ meuꝝ necnõ et statũ meũ. amicoꝝ quoq; meoꝝ. Et dono isto mediante/ad btitudinẽ puenio tertiã q̃ẽ luctus sancti. ac lacrimaꝝ deuotaꝝ. Et hoc contra pctm̃ ire. Cõsequenter etiã deũ deprecor. vt debita mea dimittat. sic̃ et ego meis ignosco seu dimitto debitoribꝰ meis. s. primis q̃ est tertia dicte dñice orationis postulatio. Die ꝟo mercurij/peto donũ fortitudinis mihi largiri ꝓtra oĩa temptamenta mundi carnis et dyaboli. Simili ter oro fortitudinẽ mihi dari ꝓtra acediã bonorũ operũ. At q; quartã beatitudinẽ q̃ posita est i bonoꝝ opeꝝ iusticie desiderio/in vehemẽti fame et siti eiusdem. ℣ Peto nihilominus panẽ q̃tidianũ tã corpis q; spũs mihi tribui. ad fortitudinẽ hꝫ̃dã ¶ Ceteꝝ in die iouis instãtiꝰ deprecor ꝓ dono cõsilij. ad sciẽdũ in singulis casibꝰ q̃ qõ iter eũdũ mihi sit. Quẽ etiã statũ tanq; cõuenientiorẽ ꝓ dei obsẽquio. tenere debeã. Et q; auritie malũ me nõ retineat. peto beatitudinẽ quitam dictã misericordiã. Et q; dei fiat volũtas sicut in celo et in terra. ℣ Die veneris. donũ intellectus specialius rogo ad cognoscendũ in tota scripturaꝝ serie mihi obiectis in omnibus similiter huiꝰ mundi rebus/occulta seu inclusa mihi misteria. Et vt quelibet visu ꝓcepta/sciã ad ꝓpriũ ꝙuertere ꝓfectũ spirituale. quẽadmodum si celũ intuitus fuero/sciã ꝓtinus ꝓsiderare q; ilic sit mea patria. pulcerrima existens ibidẽ habitatio. Cũ videro canẽ ceteraq; animalia brutalia/ quãta solicitudie suis obsequũtur dominis. meditabor q̃ iusto dei iudicio condemnanẽ hoies inobedientes et ingrati/deo bñfactori liberalissimo. Si subulcũ post porcos ꝓspexero. recordabor parabole euangelice de filio prodigo et misericordi patre. Videbo paupem mẽdicum vlcerosum/memorabor parabole de lazaro ꝛ diuite. Videbo diuitẽ multa sibi conquirentẽ in annos plurimos. recordabor euangelice cõminationis. stulte hac nocte morieris. ꝛ anima tuã tollent et que parasti cuiꝰ erunt: Videbo filios huius seculi qui habent cõsolationes suas multis modis. sciam memorari quanta sit ꝓsolatõ quã ꝓparauit deꝰ diligentibꝰ se. Sic generaliter p omnia discurrendo/sciã sp repire amplam ꝛ ꝓsentem deuote orationis materiã/ in oibus q̃ sẽ aspectu auditu aut alio sensu se ꝓsentauerit/meip̃m in exercitio orationis visitãdo. Cũ hoc pariter deprecor mundiciã cordis mihi ꝓstari. q̃ẽ beatitudo sexta. Luxuriã omnẽ depellẽs Et vt dei regnũ mihi aduenĩat. vt videlz nõ in me peccatũ sed deꝰ ipe regnet ¶ Postremo die sabbati/obsecro sapiẽ donũ ad sapiendũ ac gustandũ spũalẽ bonoꝝ virtutẽ et gratie bonitatisq; ồi ineffabilẽ dulcedinẽ ꝛ vt nulla penitꝰ cura mihi sit de huius mundi falsa dulcedine. Et est ꝓtra gule viciũ. Itẽq; peto verã cordis pacẽ ac conscie septimã beatitudinẽ. Et q; dei nomen bñdictus in nobis sanctificet/hoc est q; omnis immundicie exptes simus. ℣ Carissime sorores/si quod die aliq̃d/mõ supra dicto ex libris vris. aut certe aliter addiscere tis/ sic exercitando vosipsas/ multũ sine dubio ꝓfectũ in scientia virtutibus/

atq; in deuotione acquirere posset. Nec mee est intentionis/q; ppter mea scripta pñtia alias meditatiões pias ꝛ vtiles atq; bonas deseratis ac modũ vestrũ faciendi.s. pcessionẽ siue pegri nationem spiritalẽ ad sanctos ꝛ sanctas/ tam p vobis q; p alijs amicis vestris/ viuis ac defunctis. Nõ em̃ ignoro q; sepius vna psona per aliquid ad deuotionẽ facile incitat/ quo alia nõ ita ad eã mouet. Et idcirco quisquis suo relinq; tur studio/suaq; in talibus experientia. Quibi vero. Supza agendi scriptus modus pficuus est repertus. Rursus quotienscunq; oratõis arcanũ intraueritis. Primo cogitatiõi vestre/ peccata ppria obiecta sint/indignitatẽq; vestraz in time ꝛ siderantes. ꝛ sic deo sanctisq; suis dicite. O dñe deus. ecce venio tuã exorare maiestatez nihil omnino de bonitate mea presumens. ð vir tute aut dignitate. sed in tua maxima gratia atz misericordia cõfido. Quia/certe aliter. oratio vestra citius impiedet. execrabilisq; deo reddet. Si cogitatiõe et petitiõe pscuere/ quoadusq; cor suppia comitãte diligentius obꝛuantes q; ita de intimo senseritis nullã omnino fiduciã devodisimetipis habere/sed solummõ in ði misericordia infinita. Et sic postea de alia securi⁹ poteritis cogitare q; antea. Equidẽ quotienscunq; deuotionis imbze suaui pfusas vos senseritis/ nõ id vestris meritis et pprijs bonis actib⁹ euenisse meditamini. quin potius ob alicui⁹ sancti aut sancte. intercessionẽ aut alicui⁹ amicoruz vestroꝝ/certitudinaliter putetis. Et parifozmiter/ad vosmetipas reuerse si fueritis/quotienscunq; vane glorie ventũ sonare pceperit]. nihil vobis nocebit hic sibulus. ꝓsiderabitis em̃ vosmetipas. intuentes defectus pprios dicẽtes intra vos. tale peccatũ nefandũ ac talia misera petrasti. ꝛ quomõ ergo cogitare ausa es/talẽ deuotionẽ a deo tibi ob tua merita concedi. In terea cũ ad aliquẽ electoꝝ aut electarũ. vos contingit ꝙerti audacẽ eidẽ dicatis/ quia a deo ad ipm transmissi fueritis ad petendũ suã elemosy nam gratiarum. Nec sic falsum dicetis. Sine ei dei inspiratõne/aliquẽ sanctoꝝ deprecari velle seu voluntatẽ habere nõ potestis. Poteriti igit vt ipm alloq; dicẽtes. q; exq; dei cõplacet volũtati/ ipm sanctũ exoretis refutare vos omnino ei nõ licet quin p vobis idẽ ipe ad deũ intercedat elemosynã expetendo eũ exquo eum requiritis Magna em̃ fozet rusticitas ꝛ indignũ omnino alicui/refutare et spernere quẽpiam diligẽti⁹ se requirentẽ. Dicere nihilominus poteritis hui⁹ modi electis a vestra deuotione requisitis. quia plures vestris orationib⁹ pscutozes crudeles/ uersi sunt/multomagis igit facere precem ðbetis p his qui vos nunq; pscuti sunt. sed modo deuotius deprecanti. Deinde attendite diligentius in cuiuslibet sancti festiuitate/ bona misericordie ab ipo duz hic vixerat patrata supplicantes/vt et vobis faciat similiter. reducẽdo eadem/ad bona animaz vestraz. Considerate insuper maximã sanctoꝝ ac sanctarũ angeloruz q; cohortẽ siue multitudinẽ. ꝛ a singulis eoꝝ devotius rogetis/quatinus apud deũ vnũ remissionis diẽ ipetrare digneꝛ. p pene relaxatõe ob vestra demerita debite. Et certe obtineritis vltra mille millia diez/si ab ipsis exaudiri vos cõtingeret. Et exaudimini vtiq;/si solũ mõ debito et congruo/eos deprecemini. Demũ oremus sup omnia/q; deus omnipotens iudicet puniat q; nos in sua curia misericordie in pñti seculo et nequaq; in curia iusticie seu rigoroso/ puta in inferno. Et hoc est q; oratis dicẽtes. Dñe ne in furoze tuo arguas me ꝛc. Faciatisq; nihilominus dilectissime/ peessionẽ vestram in infernum ex hoc timozẽ reportando In paradisum etiam atq; in purgatoriũ pro gẽte vestra sanctaq; matre ecclesia deum exorando. Specialius vero p parentib⁹ cognatis et amicis viuis ac mortuis.

Finit.

Sequitur tenoz appellationis cuiusdã peccatoris a diuina iusticia ad diuinã miscõam ab eodẽ cancellario edite.

a

In tua ð regina celi/et mũdi totius dña/dei genitrix illibata ego Maria ac vestrũ omniũ celestis regni pcez. citatis eterne conciuiũ ꝛ beate felicitatis coheredum/cozaz dei throno ꝛ agno iugit astantiũ tuiq; sacer euãgelista ioh̃es pudicitie virginalis paranimphe/celestiũ scrutatoz egregie/et diuinoꝝ scriba doctissime tanq; in psona singulis autentice/ꝛ progatiue sanctitatis et dilectiõis ampliozis dignissime pñtia. Ego. N. omniũ filioꝝ ði ingratissim⁹ meritoꝝ paupzimus: et scelerũ heu abundantissimus ab oim peccatoꝝ meoꝝ grauaminib⁹ firmo cozrectionis pposito ꝛ animo ad emendatõnem vite meliozis fiduciali apellandi/et lacriarũ meaꝝ profluuijs/ac districtissima tua dñe iusticia/ad clementissimã bonitatis tue misericordiã puocandi. dico ꝓtestoz ꝓfiteoz ꝛ ppono. q; licet ego peccatoz impius indignus ꝛ miserrim⁹ tantilla mea tpa pueritie metas/adolescẽtie cursum et puectioꝛẽ virilitatis mee pgressum imo oms vite mee pcessus. Annos menses dies horas et momẽta. timoze tuo post posito. animo ireuerenti et infrunitu cogitatu. desideriis et conatibus malis voluntate ppositio et cõsensu peioribus. necnõ ope ꝓsuetudine ꝛ cõtemptu pessimis incessanter et impie transegerim. legẽ tuã peccando dereliquerim. iusticias tuas prophanauerim. gratiã tuã abiecerim. mandata tua nõ custodierim. salutaria tua cõsilia ꝛ monita par-

uipenderim. pietatis opera. segniter neglexeriz dona spiritus septiformis/ mortaliter a me repulerim. beatitudines ⁊ virtutes malicioſe ſpreuerim. eccleſiaſticis me ſacramentis indignuz reddiderim. Temereq; boni propꝛie ſalutis immemor peccata commiſerim obſeruantias eccleſie ſancte/ catholicas ⁊ p̄cepta/ ptinaciter trāſgreſſus. flagitioſis meis operibus/ fidē tuam violauerim/ peccatis meis rurſum te fili dei crucifixerim. omnibus tuis beneficijs et donis gratuitis ingratus extiterim. flagella tua licz pauca. murmurando ſuſceperim. ¶ In ſuperbia vite. auaricia cozdis. inquinatione mentis et cozporis inuidioſis actibus peculiaribus caſtrimargijs iracundis motibus. acedioſis tozporibus. innumeris voluptatibus actualibus culpis mortalibuſ ⁊ criminalibus vicijs. venialibus peccatis. offēſis ſpūalibus. cozpis cozdis et oris iniquitatib⁹ factis illicitis. preſumptionibus temerarijs. crebris inobedientijs. negligentijs et delictis plurimis. ⁊ alijs nefandis exceſſibus. ex malitia ⁊ fragilitate. omnibus interioꝛibus et exterioꝛib⁹ meis ſenſibus te deū meū grauiter et multipliciter offenderiz. Et his malis ꝓpꝛijs nō content⁹/ mala malis accumulās alijs occaſionē peccandi p̄buerim eos in puteū interitus mecū traxerim. ¶ Peccantibus conſiliū auxilium et fauoꝛem impenderim. exēplis peruerſis. ipe puerſus/ innocentes puerterim. Ad peccata que rariſſime defleui quaſi canis ad vomitum et ſus ad voluta/ bꝛum luti/ poſt lamenta tanq̄ ea nō planxiſſem impudice redierim. Ac p̄miſſa ⁊ omnia alia mea facinoꝛa/ tibi cuncta videnti/ notiſſima/ oꝛdine/ ſcientia loco tempoꝛe et cauſa/ vltra modū auxerim ⁊ aggrauauerim. mala quoꝛū non eſt numerus nequiter cōmiſerim ⁊ p ea ſententiā mortis eterne (qua dicit anima que peccauerit ipſa morietꝫ) damnabiliter incurrerim. in iudicium tuū hoꝛrendum et iuſtiſſimū dñe/ et in manuz tuam dei viuētis/ pniciose nimis inciderim. indignationem tuā incurrerim. a conſoꝛtio celeſtis exercitus me ſepanerim. ⁊ ab iniquitate mea in qua vſq; adhuc quaſi per talentum plumbi reſideo vt reſurgere nō adieceri. ſemp̄q; te dominuz vocantem me ad penitentiam nō audiuerim. pmittentem te premia eterna/ renuerim ⁊ te mortē cōminantē perpetuā/ et diuitias bonitatis patientie et longanimitatis tue/ in anime mee periculū et ſalutis diſpendium contempſerim. ¶ Tamē tu rex foꝛtis et potens/ vltoꝛ metuende terribil/ et iuſte iudex/ de cuius oꝛe ſedentis in thꝛono/ p cedit gladius per iudicium et iuſticiam bis acutus: contra iniuriam oſtendens mihi bonitatez et patientiam/ ſuſtinuiſti et expectaſti/ vt mihi miſereaꝛis. Pꝛolongaui iniquitatem et tu bonitatem cōtinuaſti/ in charitate perpetua miſerās dilexiſti me attraxiſti/ diſſimulaſti ꝓpter penitentiam omnes tranſgreſſiones meas et ſcelera mea. Contemptus ingratitudines ⁊ delicta/ nō improꝛeraſti mihi. beneficia non detraxiſti ꝓpter crimina. toleraſti patienter omnia mea flagitia/ cuſtodiſti me ne vltra ea que feci committerem grauioꝛa. Non feciſti mihi fm̄ pctā mea/ nec iuxta iniquitates meas Non tribuiſti p̄malis mala/ ſed p̄malis bona. Nō ituliſti mihi opꝛobꝛia nō irrogaſti conuicia. retraxiſti manum vltricem vibrantē ſup me vindicte gladium. diſtuliſti ſententie mortis executionē. Suſpendiſti iudicium et iuſticiā. ꝓꝛogaſti ſpe correctionis vite mee terminū et peccatoꝛ meoꝛum vltionem dignissimā/ vſq; in horā preſentem miſeri coꝛditer auertiſti in miſerationibus tuis multis factum eſt vt non ſim conſumptus ne ꝓpetuum ſuſtineā ſaluationis preiudicium. patrimonij celeſtis iacturam. beate viſionis carentiam. dānū cozporis et anime damnationis penā. non moꝛturi vermis dolozem. inextinguibilis ignis incēdium. ſtridoꝛem dentiū. tenebꝛas fletū. luctuz ⁊ grauamen. ¶ Ex premiſſis igit̄ domine ſi a me faciem auerteris ⁊ miſericoꝛdiam deſpexeris. ſi iniq̄tates meas obſeruaueris/ ſi in ira tua arguēdo me/ miſericoꝛdiā tuā attenueris ⁊ antiqne miſericoꝛdie recoꝛdatus nō fueris. ſi imperpetuuz mihi iraſceris et miſericoꝛdiam a me peccatore ineternum abſconderis/ ſi iuſticie tue ſolium me iudicaturus aſcenderis/ et oblitus fueris mei filiaꝛum multitudine et graui peccatoꝛū onere me culpabiliter in hac vita grauatū/ nō indebite. timenſq; veriſimiliter ſi tantis tribulationib⁹ adiutoꝛem nō inuenero/ poſt hanc vitā me plus et multo foꝛtius aggrauari. Ideoq; de⁹. iudex iuſte/ in his ſcripturis lacrimarum mearum attramento ꝓſcriptis. a te irato et iuſto iudice et a ſententie tue diuine iuſticie a te placatū ⁊ miſericordem patrem miſericoꝛdiaꝝ qui tardā neſcis miſericordiā et cui p̄pꝛiū eſt ſp miſereri et parcere quia ſupioꝛem nō habes cum tu ſis ſolus altiſſimus ⁊ in miſcōia copioſus/ ad tribunal tue clementie bonitatis et mie q̄ iudiciū ſuperaltat/ in ſpe venie. Ego miſer/ ad te miſericoꝛdem cuius miſcōie nō eſt numerus ꝓuoco et appello. Et te reginā et matrē miſcōie omneſq; ſctōs ⁊ electos dei et ſpecialiter vos iudices iuſti cōmilitones apoſtolos peto vt inſtanter inſtantius inſtantiſſime/ p me peccatore miſerrimo. ad deuz meum ſupplicite intercedatis/ ac iterū et iterū ⁊ cū omni qua poſſum deuotionis et humilitatis inſtantia. a te cui⁹ miſericoꝛdia plena eſt omnis terra/ et p te in celis p̄parata ⁊ ineternū edificata gratiā ⁊ veniā. Et qz in miſcōia diues es/ clementiā et miſcōiam peto mihi dari. cū ipe deus me⁹ ſis cuius miſeratōnes ſunt ſup omnia opera tua. q̄ cui voluerīs imo omniū miſereris ⁊ qui gratias

et misericordiã in quacunq; hora peccator inge
muero mihi dare possis et velis/subiiciens cor
pus t aiam/vitaz res. statuz et tpa mea necnon
oẽs et singulos miscõie tue adherẽtes seu adhe
rere volẽtes ptectiõi t gratie abũdantissime bo
nitati t miscõie tue dñe dei pater vnigenite iesu
xpiste et spiritus orphanoz paraclite idiuidua
q; trinitas benedicta. Protestor etiã q; psen
tem orationis mee deuotionẽ aspectibus tuis se
plus publicare ac mores et vitã auxilio tuo. q;
to celerius potero corrigere et emendare volo.
Rogo etiam te fili dei crucifixe/vt lateris tui
vulneris signo. quo illã in cruce pendens orati
onem. pater ignosce illis qr nesciunt quid faciũt
consignasti/et in qua p tua reuerentia es exau
dius. hanc etiam oratiunculã meã diuine puo
cationis misericordie clementer consignes et eã
misericordie multe facere digneris efficacem.
Requirens te sacer scriba Jobes quatinus pre
sentem meã orationẽ. tibi cõmisse virgini matri
cẽ exoratione p me publices. Et tu regia mi
sericordie eã cũ oñsione p me peccatoris et vbe
rum tuorum. quem genuisti dei filio notifices.
Tu quoq; fili clementissime eã patri cũ obla
tione pro me passionis sanguinis vulnerũ tuo
rum t mortis offeras/aceptabilemq; facias al
me trinitati/vt p eam et alia pietatis opa gratiã
et misericordiã/peccatorũ remissionẽ t veniam
requiem et vitã merear sempiternam. Amen.

Sequitur datio apostolorum.

Quia iusticiã me
am tanq; fragilitati et demeritis tu
is intolerabilez declinans/ad tribu
nal misericordie mee tanq; ad supio
rem iusticie/sub spe venie humiliter apellasti.
Idcirco quia in misericordia te redemi in mise/
ricordiã et nõ mortem volui/misericors suz/mi
serator longanimis et multũ misericors/imo
sum pater misericordiarum Et quia regina glo
rie mater misericordie mater mea astat adextris
meis/pro te bona loquens/et misericordiam po
stulãs/cui nõ est mihi fas aliquid denegare ob
reuerentiã et pietatem multitudinis misericor/
die mee. et intercessionem matris mee/omnium
electoruz/gratie et misericordie in glozia par
ticipũ. Apellationi tue misericordie in glozia par
et te ad tribunal misericordie mee. clementer ad
mitto. tibiq; vt misericordiam consequaris. om
nium dierũ vite tue terminũ peremptoriũ ad p
secutionẽ misericordie et ipsius affectionẽ assi
gno Sclatã contra te sententiã iusticie mee. pro
pcij relaxo. Ita vt si vsq; in finẽ misericors fue
ris/misericordiã tamen meã quãdo aliquando
pecces a te non dispergã vt damnẽ. neq; nocebo
in veritate mea/vt abiiciã te in finez. sed pro pec
cato vapulabis. sed tñ non peribis.

Finit.

Tractatus eiusdem de oratione et suo valore. Prima pars.

Oportet semp
orare et non deficere. Scripsit
Tullius accuratissime cõmen
tariũ fratri suo de petitione ro
mani consulatus/suadens vt i
omni loco sedens t ambulans
recogitet secũ assidue. Quis es tu qui petis/q̃d
petis/et a quibus petis. Subiit animũ/scribere
tibi germane charissime de petitione/non terre
stris consulatus sed celestis incolatus. Ad hoc
enim pfessionem tuã vocationẽ tuã. sacerdotium
tuũ dedicata esse memineris. Proponas igitur
in omni meditatione tua. in omni opatione tua
loco et tẽpore. quis et qualis es qui oras. quem
vel quos oras. quid vel pro quibus oras? Tere
rũ quodlibet istoz constringito sub considerati
one quadruplici/ne cõfusionẽ infinita quedam
mentis euagatio parturiat.

Tu quis es qui oras? Si ad propria me
rita respexeris/incertus es an amore vl
odio dign? sis. Incertus idcirco an tre
menda cadat super te illa sententia. Cum is qui
displicet (inquit beatus Gregorius) ad intercedẽ
dum mittitur/irati animus ad deteriora prouo
catur. Porro certus dicere poteris cuz Esaia.
Omnes iusticie nostre quasi pannus menstrua
te. Certus preterea dicere potes cum Daniele.
Non in iustificationibus nostris prosternimus
pces nostras añ te. Nihilominus tibi conscius
esse potes si fidem. si spem. si dilectionem. si do/
na tibi cetera quedam contulit deus. que scire q̃
recognoscere potes esse gratis data q̃uis si gra
tum te faciant et non potius confundant ingra
titudinem tuam. prorsus ignoras. Ora tamen
in meditatione tua/cũ humilitate/et virtute do
norum celestium gratis datorum. quoniam p
rius motus illoruz est impetrare magna. sicut
fidei etiaz informis facere miracula. sicut spei li
berationem impetrare. sicut dilectionis dilecti
onem reciprocam extorquere quodammodo.
Juxta illud Prouerbij. Si vis amari ama. Et
ita de reliquis virtutibus donis beatitudinib?
suo modo dici potest. et hoc q̃ late pateat vide

Secundo recogites in ipsa meditatione tua.
pfessionẽ in monasterio et in sacerdotio ꝓsecra
tionem. videbis te constitutũ t peculiariter dedi
catũ vt sis veluti questor aliq̃s. q̃ p languẽtib?
et indigẽtibus in hospitali magno totius orbis
etiam vsq; ad carceres purgatorij/querere de/
beas elemosynam. non tam corporaliter q̃ spi-

ritualiter sustentantē ꝓpetas igit̄ ne respiciatur indignitas tua/ignauia tua/sed aliena miseria. ꝑ cuius subleuamine queris misericordiā/quā vt nō impediat ꝓpria miseria tua/supplex pete.

¶ Proinde tertio versetur meditatio tua/in q̄/bus verbis vel opibus horas deū. Nam multa sunt priuilegiata que sortiunt̄ efficatiā neduz ex operante sed ex quadā vi opis operati/prout in eucharistie cōsecratione ⁊ sumptione et aliorum sacramentoꝝ ministratione quādā vim suscipiunt/ex pte diuini et ecclesiastici mandati. Sicut et oratio dn̄ica quā de⁹ ꝑ se fecit. Sicut hore canonice vel cetere orationes q̄s ecclesia dicendas instituit. Alia etiā sunt opa ꝑ quibus indulgentias pontifex dedit. Dic igit̄ deo. dic eccl̄ie. Exurge in precepto quod mandasti. Demū quarto meditationē tuā ꝓuerte quoꝝ sis minister/ad orandū vicz deū missus institutus. rogatus vel obligatus. Sit hoc ex generis ꝓpinquitate. sit ex elemosynaꝝ susceptione. sit ex amicitie vicis/situdine seu requisitiōe. quoniā si mittentes sūt in gratia quēmadmoduz/sunt omnes in carcere purgatorij et plurimi ex hospitali magno p̄sentis seculi. tua non erit ingrata neq; ꝓfus ineffica oratio etiamsi peccatoꝝ sis. Datur exemplū dū mittit̄ ꝑ seruum neq; a dño bone intentōnis elemosynā petentibus. ¶ Vides igit̄ q̄s ⁊ qualis sis q̄ oras. qz donis gratuitis nō omnino cares. Nam mediator institutus es. qz dei p̄ceptū et ecclesie mandatū et thesaurū habes. qz ab alis missus et iussus es.

¶ Alterū principale qđ ipa tibi meditatio tua debet suggerere est: quem vel quos oras. Et quidem de omnipotētis dī immensa liberalitate/cui ꝓpriū est misereri semp ⁊ pcere/qui omnipotentiā suā parcendo maxime et miserendo manifestat. cuius indigētiā/nulla peccatoꝝ/nulla flagitioꝝ/nulla scelerū quantū cunq; multiplicatorum enormitas/superari valet. Multū ꝓfuerit hec ex intima cordis humilitate fide subnixa/viuaci meditatione ruminasse. etiā vbi nihil in se qđ nō merito displicer̄ possit inuenerit. Alterū. qz mos humanus h̄ habet/vt mediatores et intercessores querat dum potens aliquis rogandus est. Quoniam prete/rea recte ꝓnunciauit Dionysius hanc esse legē diuinitatis/vt ad suprema reducant̄ infima per media. Tu iuxta cōsiliū Job. ad aliquē sanctorum cōuertere. Quod agere potes sub quadruplici meditatione. ¶ Conuertere igit̄ ad aliquē sanctorū vel sanctam. q̄ deo ꝓximior est in glorificatione. sicut et maiores meriti fuit. quemadmodū de anima christi. de beata virgine matre dei. de iusto Joseph sponso suo de beato Johanne baptista. et sanctis apostolis et de sublimibus angelorum ordinibus. martiribus et cōfessoribus. virginibus ꝓtinentibus. satis cōstat

¶ Aut ideo certo scō ad aliquem sanctoꝝ conuertere. qui familiarioꝝ quadā deuotiōe tib⁹ cognitus est. vt patronus ecclesie i qua baptismū suscepisti. aut in qua beneficiū vel ordinez sortitus es vel cuius ingressus es sanctū templum. Est orandus preterea sanctus cui⁹ noie insigniris. Est orandus ille cuius virtutes ⁊ vitā mirari soles ⁊ colere cognitā ex litteris. Denicq; mira fiducia semp adorādus est angelus ꝓprie custodie deputatus. ¶ Aut tertio rursus ad aliquem sanctorū conuertere ꝑ necessitatibus aliquibus subleuandis vel ꝑ impetranda speciali quadaz gratia. qui sanctus vel sancta priuilegiatum donum recepisse memoraī a deo vt ꝑ talibus opē ferat. Diuisiones em̄ gratiarū sunt. sicut tradit apostolus. quod verum est nedum de viatoribꝰ sed etiā beatis. Sub quo respectu canit ecclesia de quolibet sanctoꝝ. Non est inuentus similis illi. ¶ Proficit insuper quarto si reuoces añ mētis oculos conuersationē aliquarū personarum siue mortue sint siue viuentes quā ꝓbatā esse vt ozatio nostra cōuertaī ad huiusmodi personas peculialiter et secreta quadā deuotiōe. q̄uis ip fuisse cognoueris. Nihil em̄ impedit/quo minꝰ sas nō canonizauerit ecclesia. In quibus quid aliud veneramur q̄ relucentem in eis multifoꝛmen dei bonitatem? Que vbicunq; ⁊ qualitercū q̄ visa fuerit apparere potest absq; piculo coli ⁊ suscipi deuoto mentis amplexu. Coplectit̄ hec meditatio pueros innocentes nostri generis q̄s ideo ꝓstat saluatos qm̄ i gratia baptismali mortui sunt. Complectit̄ et parentes nostros et affines alios in quibus glozia quaz eos habere pie credimus. naturalē ⁊ ingenitū amoꝛē non tollit sed ꝓficit et auget.

¶ Recogites ad extremū in ipa meditatiōe tua/quid vl̄ pro quibus oras. Quē modum sub cōpendio reducimus ad quaternariū. Quidā sunt in gratia. sicut defuncti in purgatorio. vl̄ plurimi viuentes in seculo. ꝑ quibus est deo placens oratio quemadmodum fit dū pro amico ad amicū defertur intercessio. ¶ Inueniunt̄ alij q̄ laudabilis quersatio/plurimum edificat ecclesiam qui si caderent/fierent in horrendum scandalum omniū bene viuentiū fabulam et derisum. ¶ Aut tales sunt. quorum conuersio valde ꝓficeret reipublice seu christianitati saltem vt in hoc nō relinqueret dominus virgam peccatoꝝ sup sortem iustoꝝ vel populoꝝ afflictoꝝ. Alij sunt pro quib⁹ ē orādus quatinus vbi supabundauit delictū. superabundet ⁊ gratia. q̄ sunt supzamodū pctōres persecutores ⁊ hostes acerrimi. Tu dentq; sup omnes et ꝑ omnibus miserere anime tue placēs deo pete ab eo vt vias tuas dirigat. omniaq; tua cō silia in eo permaneant. Insup quid ab eo postula. id est solidū ⁊ stabile bonū eterne felicitatis.

Reminiscere conformiter ad hāc meditationez tibi cōiunctoꝝ. quoniā q̄ suoꝝ ⁊ maxime domesticorum curam non habet in oratione sua/ fidez negauit ⁊ est infideli deterior. Sit in omnibus ⁊ ꝑ omnibus cardo desideriorꝝ tuoꝝ ⁊ orationuz voluntas dei bene placens ⁊ perfecta. Exaudiat pete cardinē hūc desideriorꝝ tuoꝝ quomodolibet disposuerit deus. ꝑ arma iusticie a dextris ꝓsperitatis et a sinistris aduersitatis ꝑ infamiā et bonā famā. ⁊ satis est Hoc tandem ꝓ comperto tene/ ꝙ premisse cōsiderationes ⁊ similes proficiunt apud eos q̄ seip̄os ad orationē continuo vsu voluerint extendere siue exercere. Quēadmodū. Cicero Tullius protestat̄/ dum eloquētie precepta tradit dicens ꝙ si deest exercitatio/ modicū vel nihil ars proficit. hoc multo magis obseruandum est in preceptis de orando deum alioquin verba fiunt surdo. et lux ostendit̄ ceco Exercitiuz vero si vigilanter affuerit/ faciat sibi materiam orationis deuote rem omnez que sub aspectu vel auditu vel alio sensu se representa/ uerit. Uidebit subulcū post porcos recordabit̄ euangelice parabole de filio prodigo et clemētissimo patre. videbit pauperem mēdicū ⁊ vlcerosum recordabitur euangelice parabole de Lazaro et diuite epulone. Uidebit diuitez multa sibi conquirentē in annos plurimos Recordabitur euāgelice cōminatiōis. Stulte hac nocte animā tuam tollent a te et que parasti cuius erunt? Uidebit filios huius seculi qui habent consolationes suas/ multis modis. Meditabit̄ que sit cōsolatio quā parauit deus diligentibus se. Uidebit etiā bruta animalia quanta solicitudīe sicut canes domestici seruiūt homini. Meditabitur q̄ iusto dei iudicio condēnant̄ homies inobedientes et ingrati deo benefactori liberalissimo. Sic in omnibus et ꝑ omnia discurrat tua meditatio et reperies amplissimā et semper presentez materiam orationis. Considerans igit̄ attende et fac. quoniā ita tibi diligenti deū/ omnia cooꝑantur in bonū. Meditare igitur vt columba simplex et gemens. et sit meditatio tua in cōspectu dei semper. Est autem meditatio fortis ⁊ vehemens attentio et studium ad aliquod inuestigandū ꝑ intellectum. vel degustandum per affectum. Sic meditari iubebat qui dicebat. Gustate quo ad secundū. ⁊ videte quo ad primuz. qm̄ suauis est dominus. Rursus idem psalmi. ait. In meditatione mea exardescit ignis. sub intellige illuminans intelligentiam ⁊ inflammās affectionem Quod aliter fieri nequit/ si nō in vnū colligat se mens nostra: comprimens et rep̄mēs varios et vagos occursus et recursus/ inutiliuz cogitationū somnio similium. manu districte redargutionis. Tandē ip̄a meditatio que laborem habet ⁊ fructum/ vertetur in contemplationem. que facilis erit vt cogitatio. sed non vt cogitatio infructuosa sed fructuosior etiaz meditatione. Tunc enim ꝑ contemplationē/ videbis et afflues et mirabitur et dilatabitur cor tuū. Naz contemplatio est liber et expeditus mentis intuitus in res prospiciendas vndequaqꝫ diffusus. et in diuina spectacula suspensus. Inde fit vt sicut aliq̄s bene et continue meditans scribere cū laborissima tarditate. tandez ꝑuenit vt celeriter absqꝫ labore duz incipit bene scribat. scribēs autem celeriter/ neqꝫ bene neqꝫ celeriter vnq̄ꝫ scribit. Ita de meditatione celestium accipe. Iuuabit autē te lectio erudiens/ oratio lactans/ meditatio ꝓut dictum est pascēs vt contemplatio suauiter delectans. nutriens ⁊ diuinitus afficiens subsequatur.

Secunda pars

Multum valet (vt testatur Iacob⁹ apostol⁹) deprecatio iusti assidua. De petitione non romani consulatus vt Cicero Tullius: sed celesti incolatus scripsi nuper tibi frater charissime. ex quo ꝑlecto siue inspecto/ pōt illa consequenter solui dubitatio que multos inquietat. Quid ⁊ quantū valeat oratio. si ꝓ multis. si ꝓ amicis. si ꝓ se tantū quātū ꝓ vno. ꝓ inimico. ꝓ alieno? Incidit aūt protinus distinctio de triplice facie petitionis/ qua orans nititur impetrare. aut ꝑ moduz fit liberalis ⁊ gratuite donationis. aut ꝑ moduz meritorie actionis/ aut ꝑ modū satisfactiue recompensationis.

Primū respicit liberalissimam donantis misericordiaz absqꝫ respectu ad merita quecunqꝫ ipsius orantis vel alterius ꝓ quo fit oratio. Et quoniam sicut misericordiarū dei nō est numerus pondus vel mensura. sic nō cadit sub nostra numeratione/ vel mensura q̄d et quantū quibus det. qui prior nō diligit pura et gratuita voluntate cuius voluntatis non est querenda ratio que frequenter vbi suꝑabundauit delictum. facit et gratiam superabundare. Exemplū in rege qui suos incarceratos dimittit quandoqꝫ liberos absqꝫ precio vel mercede/ absqꝫ intuitu intercessionis cuiusq̄ꝫ facte/ quia ad hoc ipsum sue liberalitatis virtus trahit. Hic est frequentissimus apud sacram scripturā modus orationis sanctorum patrum atqꝫ prophetarum.

Porro si fit petitio ꝑ modū meritorie actiōis tunc null⁹ impetrat d̄ condigno q̄ caret charitate. Qui v̄o charitatē habet/ eo (ceteris parib⁹) est efficatior oratō sua ꝓ seip̄o quo ad premium essentiale beatificum ꝓmerendum quo feruor charitatis et conatus fuerit maior. Ceteruz si de premio loquimur accidentali siue sit illud premium eternū in celis. siue sit transitorium et temporale in terris. Dicimus conformi

ter ad cõem theologoꝝ sententiam q essentiale premium nõ inde minuitur si actio meruit qualecunq; tale premiũ quod vocamus accidẽtale. Est aũt tale illud premiũ quod non habet p obiecto visionẽ dei clarã cum fruitione conseqn te eam. quoniã essentialis beatitudo/in duobus his actibus/ab eccl'ia ponitur integrari. Confestim ex hoc infertur q oratio si p quantũ multi fiat. si p alijs q̃ se. si deniq; p inimicis/ipa tamẽ equali charitate p̃miũ essentiale semp eq̃le mereꝛ. Secus de p̃mio accidentali. eo q p varietate petitionũ/et meritũ variat. Unde plus de tali premio ceteris paribus mereꝛ aliq̃s p vno q̃ p multis ꝛ p se q̃ p alijs/ꝛ pro bonis q̃ pro malis. et pro amicis q̃ inimicis. Exemplum de rege. qui ad meritũ solũ orantis respiciẽs. liberat citius vnũ captiuũ q̃ multos. ꝛ seip̃m orantem q̃ alios. ꝛ amicũ orãtẽ citiꝰ exaudiet q̃ inimicũ.

Postremo si consideꝛeꝝ oratio fieri p modũ tertiũ. satisfactorie. s. recõpensatiõis erit necessaria multiplicioꝛ distinctio. q̃niam de illa similiter est inq̃sitio difficilioꝛ. Sepatis igitur duobꝰ respectibꝰ primis ab ipa oratione/dũ innittiꝛ vel soli diuine liberalitati/ vel soli meritorie ꝛ charitatiue actiõi. Inuenimꝰ p̃mo gratias gratis datas quibus innitiꝛ oratio sicut sunt fides ꝛ spes. etiã informes. Inuenimꝰ scõo opm penalitatẽ sicut in ieiunio sumpto generaliter p omni corpis afflictione. Tertio inuenimus operũ fructuositatez in alios sicut est elemosyna sumpta generaliter p omni ope misericordie spirituali vel corpozali. Inuenimꝰ quarto operũ dignitatẽ sicut est oratio sumpta generaliter p omni eleuatione mentis in deũ p piuz et humilẽ affectũ. Quinto inuenimus opa priuilegiata in quibus est valoꝛ virtute opis operati sicut in sacramentoꝝ ministratiõe vel susceptione. que virtutez habent ab institutione ꝛ meritoxp̃i. etiã vbi nullũ adesset meritum vel dignitas ministri. Inuenimus sexto opa/aliter ꝛ aliunde priuilegiata. sicut sunt indulgentie. sicut sunt benedictiones p ecclesiam ordinate/sicut oratiões vice sua facte. Sic demũ orationes p alios i gratio stantes fieri commisse.

Quonamus igitur aliqua ꝓformiꝝ ad hãc sextuplicem distinctionẽ. Et primo q ceteris paribꝰ (sic semp sunt sequẽtia intelligenda) petitio facta tanq̃ satisfactoria re/compensatio. nunq̃ ita valet p multis sicut pro vno. Istis eñ/fit iusticia quedam commutatia tanq̃ pręcij ad precium vt si duo sint in carcere quilibet pro decem solidis/expeditur vnꝰ citius dum prebenꝝ decẽ solidi p se vno/ q̃ si pro duobus tantũmodo donarenꝝ.

Amplius satisfactoria recompensatio p delictis quanto penalior ꝛ acerbioꝛ est: tanto ceteris paribus fit acceptioꝛ et eo magis quo fuerit in eadem plus ꝺ volũtario rationis. Est enim satisfactio. redditio voluntaria alicuius alias debiti. Idcirco ponim⁹ largo nomine/triplicem in homine vnluntatem. Unam sensualitatis. Alteram rationis inferioꝛis. Tertiam rationis superioꝛis. Obuiat autem penalitas. voluntas vero rationis/acceptat eaz quandoq; priuatiue. quod fit dum non remurmurat aduersus ipsam sed tolerat eaz sic̃ in purgatorio. Quandoq; vult vero positiue. quod fit dum tatio letãter eam acceptat. ita vt nolit etiaz si possit ea carere. sic̃ (verbi causa) viatoꝛes spote penitentes in ieiunio sacco ꝛ cinere. sicut egritudine corpozali. sicut iniurtaruz voluntaria et discreta perpessione. sicut deniq; in temptatio/num spiritualium plusq̃ dici potest inquietudine. Habet itaq; (sicut pclare quidã ait) ipsa tribulatio vocem orationis. vt lazarus tot liguas habuit/quot vulnera tolerauit ꝛc.

Dicamus consequenter iuxta priozes distinctionem q opera que sunt alijs vti/lia sicut elemosyna tã spiritualis q̃ corpozalis/satisfaciunt varie/iuxta fructuum varietatem qui diruantur in alios/pro diuersitate illos recipientium. Que vero sint et quot opera misericordie. satis vulgatum est. Attendit h ob ligatio qua constringit ille cui fit elemosyna. vt cissitudinẽ. s. reddere vt vꝰozando vel ieiunando vel aliquod tale faciendo.

Porro si consideretur satisfactio que fit per oratione⁹/seclusꝰ respectu ad charitatem/illa frequenter habet sine fortiꝝ meditatione vel vehementi/iunctaz cum ea penitentiam/idcirco habet vim satisfactionis/tamen differenter/iuxta sui continuationem maiozem que fit simpliciter/aut actualiter/aut virtualiter/aut solum habitualiꝝ. Exemplũ damus in simili. quia non omnia possumus subhac breuitate/plena ratiõe discutere. Ecce peregrinatur aliquis ad sanctum Jacobum. h ambulat nonnunq̃ et mouetur cum actuali recogitatione sua sue peregrinationis/ambulat aliqñ do sed de peregrinatione sua nihil recogitat actu. continuat tamen motum in virtute deliberationis prime qua constituat peregrinari. Ceterum definit a motu quandoq; retinens actualẽ voluntatem sue peregrinationis quãdoq; sicut in somno nihil actu considerat. In primo casu est peregrinatiõis continuatio duplici continuitate actualiter/nature scilicet et moꝛtis. In secũdo est continuatio peregrinationis nature ꝛ cõtinuitate moꝛtis/licet non actualiter sed ꝟtualiqm in ꝟtute volũtatis p̃me ꝓtinuat motũ. sicut in motu lapidis pꝰ elapsũ a manu ꝓicientis/videre est. In vltimo casu reperiꝝ discontinuatio naturalis eo q motꝰ cessat/remanet tamẽ conti-

nuatio moris. quoniam non est apposita voluntas opposita que nolit continuare pegrinationē sed in habitu semp manet. Unde cum illa dicā tur continua ꝑm Aristo. quoꝝ vltima sunt vnū manet assidue continuatio moralis quantūcunq; fiat discontinuatio in ipso actu naturali/dum non interrūpit ꝑ oppositā intentionē prime ꝛ ꝑncipali intentioni/licet ipa nec actualiter in animo peregrinantis remeat. Concludimus ex his verissimū scie domini et saluatoris intellectum Oportet semp orare et non deficere Nunq̄ em deficit oratio que cepta est fieri ꝑ actualem attē tionem quin continuet in esse moris siue grē/dū no interponit sicut nec interponi debet/discon/ tinuitas opposite intentionis vel culpe mortalis Sic intelligitur preterea illud apostoli. Omnia in gloriā dei facite. Actu videlicet aut habitu. Sic rursus illud magistrale. Qui bene viuit sp orat. Hoc est qui nō apponit in oratione sua peccatū mortale. illa semp est continua: vel actu vl habitu vel virtute.

Si loquimur ꝓinde de operib⁹ priuilegiatis/intelligere facile est ex doctoꝝ traditionibus q̄tum vel quemadmodum illa de se valeant ad satisfactionē. Credendum est plane q̄ eucharistie sacramentū cōtinet in se plenitudinem omnis gratie et meriti spiritualis nihilominus quo ad satisfactionem ꝑ reatibus culpaꝝ cōstituit hoc sacramentū deus in numero pondere ꝛ mensura. ita vt sit valoris finiti. finitum vero in plures partes diuisum resultat/ minus ꝓ multis q̄ si conferretur in vnū/exempluꝫ iam datum est.

Sic de indulgentijs ꝓut sunt satisfactorie. Sic de alijs iudicandū censem⁹ sem ꝑ ꝓsuppositā circūstantiarū aliarum paritate. Sic in sacramento penitentie/dat gratia. et diminuit. vl omnis tollit pena/virtute sacerdotalis absolutionis/ si nō affuerit obex vl fictio. Insup tradit sanctus thomas q̄ est efficax ipsa sacramentū ꝓnie in ficte accedente/q̄ recedē te fictione absolutio sacramental' sortitur effectū suū. ita vt nō oporteat iterū peccata cōfessa itepare vl repetere. ꝓportionabilit ad dicta doctō de illo qui baptizatur dū manet in actuali voluntate peccandi. qua cessante/recipit baptism⁹ effectum. Hec opinio et si nō tenet communiter a doctoribus ꝛ eget resolutione maioꝛi/fauet nihilominus plurimum fragilitati nostre et diuine pietati/eo q̄ vix sine fictionis alicuius admixtione/confitemur.

Quisquis tu tandem es/ordinatus ad orandū/nedū ꝑ te sed etiā ceteris/poterīs in ipa meditatione tua discutere que dicta sunt/vt ab obligatione tua. te apud deum et homines dissoluas. Nihilominus si quid in me consilij est/noli nimiū scrupulosus esse circa tue oratiōis numerū pondus vl mensuram. Committe totū istud deo: qui tribus digitis potētie sapie ꝛ clemētie apēdit molē terre. qui numerat multitudinem stellarum et omnibus eis nomia vocat. qui numerum scit arene maris. // Dic ipsi tota spei fiducia. Debitor sum pater noster sit ꝓta q̄ possit exiguitas mea soluere. Debitor q̄a me creasti. Debitor q̄ immemor tui. vicijs meis ordidās ꝓtra tua ꝓcepta ꝛ tamen mihi parcēs peccantem nō damnasti. Debitor iterū ꝓximis quia de labore manuū suarū de sudore vult⁹ sui comedo panē in abundātia. Debitor carni mee et sanguini. Debitor orantibus ꝓ me. Debitor lapsis ꝓ me. Et ita de reliqs absq̄ numero. Tot igit pressus exactoribus quid agam. quo me vertam. domine vim patior rñde ꝓ me. Sed q̄d respondebis mihi/recte ꝓrsus si diuidas vnicuiq̄ illud quātulūcūq̄ suffragioꝝ. qs offerre pauperula mea pōt. que quanta sit solus fides Nolo calculum ponere cum singulis ꝓximis et benefactoribus meis Tu ꝓ ꝓte tua recipias missam istam/tu oratiōnem/tu bonum opus alterū Tu sapientissime meritoꝝ: et suffragioꝝ pōderator deus/distribue singulis ꝓout vnicuiq̄ opus est ad vtilitatem suam ꝛ liberationem meam. Exemplum in ciuilibus aplico mihi. Debitor itaq̄ non habens vnde soluat creditorib⁹ suis. solet vel cogitur cedere omnibus bonis suis tam habitis q̄ habituris/ retenta necessitate victus sui/ꝓout ordinauerit iudex siue aduocat⁹ suus. Ita de spiritualibus cedo coram te domine et pie deus. // Sed ad alios redeo. Legimus in vitas patrum q̄ matrona quedam romana nomine Melania/visitans heremitas in egypto obtulit vni trecentos solidos distribuendos in elemosynas fratrum Sed ille nec oculos quidē extulit ad eaz. sed sacculum iussit nutu suo reponi iuxta se. Quod mulier attendens/indigne ferebat. quia illaudata remaneret ait. Pater aspice. Nam trecenti sunt solidi. Recte inquit ille Ꝟ insinuares o mulier/si id vel mihi vel hominib⁹ tribueres. Cum vero tu deo tradis hanc oblationem/superfluum est quere numerationē. quoniam ipsi qui numerat multitudinē stellaꝝ ꝛ ei⁹ sapientie non est numerus.

Hominibus spiritualibus vt talia intelligant possunt facilius inculcari/sed animalibus qui non sapiunt ea que sunt ꝺi nisi ꝑ comperationem ad sua carnalia/maior hic labor est. Ꝑdonamus tamen ꝓ vtriq̄ pro carnalibus et spiritualibus. pauculas considerationes. B

Vt dicamus ꝓ prima. Q glorie celestis premium essentiale sicut excedit in valore liberatione quantālibet temporalis pene. sic meritu talis premij/liberationē quantamlibet excedit huiusmodi pene // Hoc dicit aduersus

carnales qui nihil videntur in suis donatōnib⁹ seu petitionibus aliud magis attendere/q̄ modum recompensationis satisfactorie. Alioquin non ita vellent (et sic dicamus) ipsi mercari. de numero. scilicet missarum a quocūq; dicatur de numero psalmorum et similium. Quoniam potest aliunde fieri/ vt p modū meritorie actionis/ vel etiam liberalis impetrationis p homines viuentes in fide spe et charitate. ampli⁹ ⁊ longe dignior potest remuneratio conquiri/ nedum pro glorie celestis adeptione/ sed etiam p penarum quibus obnoxij sunt liberatione. Item quis nesciat sanctos et sanctas quoz̄ statui repugnat actio satisfactoria/ plus sepe nobis peccatorib⁹ impetrare de venia. plus de indulgentia a pena et a culpa/ q̄ faciat nostra viatorum quantalibet afflictio. Hoc in parabola vinee notauit christus qui venientes vltimo cū sine spe mercedis illud agebāt/ remunerauit vt primos diurno cōductos denario.

Audamus p altera ꝓsideratione q̄ periculosum est/ et stultū/ et de symonica prauitate vehementer suspectū. tam in dātibus q̄ in recipiētibus/ coartare/ limitare suas orationes aut suffragia/ ad aliā vel ad illā dūtaxat psonā/ dum dat aliqō emolimentū temporale aut sic dicendo vel intendēdo/ q̄ hui⁹ misse suffragiuz vel hec oīo vel aliud/ valeat solum tali. Istud plane licitū nō est neq; pōt fieri neq; debz q̄m vere enunciauit q̄ dixit. Particeps ego suz oīm timentiū te ⁊ custodien. man. tua. Insup adijcimus ꝓsiderationi nostre. q̄ periculosuz et stultum est hoi semet ad suffragia alijs ferenda obligari/ recipe tpalia p se/ vltra sustentationez honestam sui status prout sapiens iudicabit. Itaq; sicut opus satisfactorium non valet tantum pro multis sicut pro vno vl paucis. sic non potest talis eque satisfacere pro diletōne reatus plurimorum/ quemadmodum deleret reatū p pluriū vel paucoruz. Hinc est q̄ non absoluitur dicendo missam vnam dum se ad plures/ et pro pluribus obligauit. Nisi forte talis intercesserit obligatio/ que discretiōi ⁊ bone fidei dicētis cōmissa sit iuxta necessitatis aut pie vtilitatis qualitatem. Attēdēdo q̄ obligatus ad duas missas modo predicto/ potest p alia suffragia facere cōpensationez p se et suis. ita tamen q̄ bona fides semper assit. Et est bona fides ꝑm Tullium vnū agere ⁊ nō fingere aliud. Vel forte illud melius diceretur bona fide: aliquē quid agere/ dū facit illud quod sibi recte vellet fieri/ aut qō alius p quo fit/ deberet recte sibi fieri velle. Sic commēdantis sic legantis intentio seruanda est. fiat tamen etiā hoc vtilit̄ supioris prudentioris q̄ consilio vel assensu.

Hde q̄ orationes p ecclesiam aut superiores impositē. sicut sunt hore canonice. sicut est penitentia imposita. sicut sunt suffragia pro quibus dantur indulgentie: plus ceteris paribus proficiunt q̄ peculiares institutiones. Debent autem indulgentie dari discrete p pia vtilitate ad ecclesie edificationem. ac recipi cum vera penitentia. preuia pura confessione sic̄ placet aliquibus. aut saltem habita in ꝓposito. aliquin credens aliter dare vel recipere decipit̄. Denicq; nihil post charitatem ita proficere videtur in oratione quātū orantis humilitas que nō in iustificationibus suis prosternit se ante deum. q̄uis intendere iustificationi sui non omittat. non tamen in ea sed in liberalitate dei reponat spem suam. Hec autez humilitas habetur putatur ab aliquibus tota facilitate. quia sic verbo vel oratione profitentur esse faciendum sub potenti manu dei. sed eam in affectu trahere sum/ me difficultatis et solius diuini muneris experiuntur. qui superbam et stultam humani cordis presumptionem satagunt euincere. O quotiens/ pressa. quotiens obrupta pede sancte deuotionis/ resurgit ocius pestis hec superbie. Neq; tamen efficatius ad normam humilitatis legitimā venit/ q̄ si accedit homo ad coz altum et exaltetur deus in consideratione iudiciorum suorum recogitando q̄ terribilis est in cōsilijs sup filios hoim. qui cuius vult miseretur et quem vult indurat. apud quem nemo scit an odio vel amore dignus sit. Attende tu qui superbis. quoniaz ex tua conditione totaliter infectus es fili⁹ ire malesa peccati. Utrum vero te tuus creatoz et iudex relinquat vas in contumeliaz quod potest ex iustitia. vel an efficiat vas in honorē p sola miseri cordia/ tu prorsus ignoras. Ne quē tibi si te nō purificauerit vsq; in finem. si per iusticiam semota misericordia teipsum diiudicet. etiam si quid gratie habes vel virtutis quod profecto nō a te sed ab ipso suscepisti. Noli igit̄ gloriari noli superalios extolli. quasi tu hec nō acceperis. quasi preterea non inde grauioi supplicio digne flagellandus sis. si ingratus. si aliorum contēptor extiteris.

Sed redeamus ad orationem. Refert seneca regem antigonum respondisse cuidam infime fortune hominū dū peteret ab eo obolum. Non decet inquit regez dare munus tam exiguum. Petiuit ciuitatez. respondit ipsum non esse tanto munere ditandum cum tamen posset vt rex dare ciuitatem. ⁊ ille vt pauper obolum recipere. Tendit hec narratio/ vt omne petitiōe simus memores indignitatis nostre audeam⁹ tñ petere magna nō p recipientis sed p pro donantis dei summa liberalitate. Huic inniti tatur oportet/ tota fide fixa spe cardo desideriorum petitionumq; nostraruz. quia verbum dei est. Miserebor cui miserebor. Propter quod formam nobis orandi dedit. Dimitte nobis

debita nostra sicut et nos dimitti debi. nostris. Dimittimus ꝛ nos debentibus nostris. sicut dimitti nobis volumus et optamus. Volumꝰ aũt si recte volumus ita nobis debita dimitti primo vt non damnemur. de hinc vt punitionem euadamus, aut ꝙ illam temperatã patientiãq; consolationem habeamus ad correctionẽ: nõ ad deteriora tuo. alioquin time quod dicitur. Et oratio eius fiat in peccatũ. Et illud. Serue nequã nõne oportuit et te misereri cõserui tui. Facile eñ dimittit omnia qui se mortis eterne debitorẽ esse vel scit aut formidat. Ceteruꝫ plus in alienis ꝙ tuis orationibus fiduciã habe. charitatez habe. ꝛ diligentiã te custodientiũ mãdata tua siue in celis siue in terra sunt. Constituas ante faciem cõsolationis tue dum licet dũ tempus est miserendi dũ nõ declinauit deus in ira a te seruo suo/ quoniam totus desiderabilis. totus amabil' est. nullo ad premiũ. nullo ad supplicii habito respectu qui carnalem qui ad se reflexũ sapit amorẽ. dicito eã. Job. Etiã si me occiderit/ tñ in ipso speraboꝫ. Sic erit oratio pura sic digna diuino conspectu. sic diliges deũ et teipm ppter deũ.

Hec interim habui que de oratiõis valore sub aspectu multiplici differerẽ quaꝫ expedientius est corde puro simpliciq; frequentare iugiter/ absq; vlla (vt expẽdit est) intermissione ꝙ curiosa scrupulositate velle discutere (vt dicit) appendere eã. cuius hec doctrina inquisitio/ nõ sit omnino fructu carẽs. Innuatur in ea precipue. ne in tantis obligationibus orationũ ꝙ alienis se quis inuoluat. vt inde tpa subsidiũ subsequat. necq; tanq; ꝙ precio qõ ẽ facilegiũ symonie. necq; tanq; ꝙ sustentatõe sua plus debito qõ ad quaritiã ptinet. et turpẽ quã quis notaret. Sit pietas aliene miserie ipa charitas. sit deuotio. sit amicitie grata vigilitudo. sit zelus animarũ. sit eterne vite retributio. sit allocutionis diuine dulcedo. dignitas ꝙ papuũ sit motiuũ orationis tue.

Tertia pars.

Descendamus ꝙsequenter ad ptic'la res casus aliq;. qm̃ sermones vniuersales in moralibus (dicẽte Aristo. ꝛ teste experientia) minus psunt aut erudiunt. quemadmodũ videtur de singulis particularib' qm̃ infinita sunt. et ideo nec differere necesse. Sed in primis sicut recti ꝑceptis medicine. Necq; tñ optet tempta directio cordis tendit et terminat' in deum. sic ꝛ ab eodem habet ortum. Audi Hieremiã. Scio domine quia non est hominis via eius/ nec viri est vt ambulet et dirigat gressus suos. Hinc vn' sanctorum. Pete (inquit) a deo filiũ suum instruens) vt vias tuas dirigat. Hec igit' petitio/ quoniam similiter dirigi habet a deo orabat ppheta. Dirigatur domine oratio mea sicut incensuz in conspectu tuo. Quã directiõis necessitatẽ attendens ppheta tribuit illã deo dicens Confitebor tibi domine in directione cordis. Est igitur scitu dignũ/ que sit illa oronis sicut incensuz directio. Et videt' ꝙ sit intẽtio cordis in deũ vt erga deũ. q̃ intentio deũ manet et recta et imperturbata sicut virgula fumi incensi sursum tendẽtis/ tunc est oratio recta. dũ vo ꝙ irruentiuz fantasiarũ et cogitationũ vẽtus/ ꝙ obscura et depssa desideriox sensualiũ nubila/ agitat' rumpitur dissipatur/ vt cadat ꝛ rectitudine necesse est. Nihilominus interruptio talis nõ semp est viciosa vt cursus penitus in deũ orationis impeditiua. Unde põt sub distinctiõe fieri sermo de intentõne que requiritur et sufficit in oratione. Vel sub alio forte nomine cõmuniori de attentõne vocalis videlicet orationis. vtin prolatione hymnorũ cãticox et horax canonicax. Hec eñ questio diuturnũ cedit in vsum.

Est itaq; multiplex attentio siue intentionis cordialis directio. vna actual' alia habitualis. alia quasi media. s. virtual'. Rursus harũ quelibet diuidit'/ qm̃ alia fert' in solas voces et verba. Alia in verborũ significationes. Alia nec verborꝫ formas nec significationes attendit. sed in affectus aliquos circa celestia et diuina transit. et hoc siue in bonos vt in viciosos ꝛ malos. Dicitur iuxta hoc primo. ꝙ attentio actualis ad verborũ significationes/ nõ requiritur ad orationis directionẽ. Perspicuum fit hoc in laicis dicentibus vel audientib' ea quox significationes penitus ignorant. vt septẽ psalmi et missa. Dicit' consequenter ꝙ actualis attentio circa voces oratiõis et verba. nõ semper requirit' ad orationis directionẽ debitam/ aut ad sufficientẽ cõtinuationẽ. alioquin nulla esset in via aut vix esset oratio nõ discõtinuata. Exemplũ legimus ꝺ quodã. qui volens rusticũ convincere de cordis instabilitate dũ fit oratio. nam ille devotum se simulabat et attentum pollicitus est se daturum sibi asinum/ si posset orationem dominicam nihil aliud actualiter cogitans perficere. Qui mox vt ad orationẽ diuertit/ secur' de asini lucro. cepit distrahi in hãc cogitationem si sellam habiturus erat cuz asino. Qui tandem ad se rediens et se redarguens/ instabilitatem sui cordis confessus est. Exempluz aliud est de peregrinationis cõtinuatione. que non requirit assiduã passuum suox dinumerationem necq; terminum quo perueniendum actualem recogitationem. Additur ꝙ stat orationẽ sicut et peregrinationem discontinuari quo ad esse naturale que continua tamen erit in suo morali esse. sicut et ecõtra. put statim deducẽt.

DE habituali attentione ampliꝰ loq̃mur q̃ illa videlicet nõ ſp ſufficit ad cõtinuationem oratõis ꝙſeruandã. Stat enim aliquẽ eſſe/q̃ a multo tpe ꝓpoſuit actualiẽ/ꝛ habitualiter retinet in animo. dicere ſeptẽ pſal. integraliter et attente. q̃ nõ dicet illos vel interruptiſſime dicet: tali interruptõne que ꝓtrariatur mozali oratõis vnitati. Habz itaq̃ quelibz actio mozalis/ſuã et cõtinuatõnẽ mozalẽ. quare circũſtantie ad bonitatẽ moz requiſite ſunt apoſite ꝛ retente in hmõi actiõe. Dũ aũt aponit circumſtantia mala. mozibus contraria. quãuis maneat eadẽ actio in eſſe ſuo naturali ſicut ẽ idẽ motus in pegrinãdo. variat tñ in eſſe mozali. vt ſiquis motũ pegrinationis ꝓtinuet ꝓpter auaritiam ꝛ rapinã aut libidinis expletionẽ. Si ño in oratõis voce/aponit circũſtantiam attenti oni debite cõtrariã et incompoſſibilẽ ſcienter cũ ꝓpoſito ꝛ aſſenſu deliberato/tunc eſt diſcõtinuatio mozalis. ſecus ſi neſcienter ꝛ inaduertenter hoc fuerit factũ iudicabitur.

PRꝫterea dicimus/q̃ virtualis attentio ꝓ ſeu cozdis directio nõ interrupta de lib tate ꝓ actualẽ attentionẽ ſibi mozaliẽ cõtrariam/ſufficit vt oratio dicaẽ continua in eſſe mozali vel mozaliter. et ſi nõ ſemp naturaliẽ vel in eſſe naturali. Eſt aũt virtualis attentio quã genuit actualis. qua tranſeunte/remanet eiꝰ virtus in cozde oꝛantis. que. ſ. virtus. oratiõnẽ ſufficit continuare etiã vbi coꝛ euagaẽ actualiter ꝛ inaduertenter circa cetera multa. Experimur ꝫ nedũ quotidie ſed in omni fere hoꝛa vel momẽto. Exemplũ naturale eſt i iactu ſagitte que mouetur poſt quietẽ ſagittantis ꝛ nauis ceſſantibꝰ nautis. Imo ſic habet omnis ars pfecte habituata/q̃ frequenter in actione ſua nequa q̃ deliberat. Docent hoc cithariſte ſcriptoꝛes et mechanici alij fere omnes.

DIcimus ꝓnter doctrinã vtilẽ ex ꝓmiſſis. Quiſq̃s oꝛat vocaliẽ oꝛotionẽ quã tenẽ exoluere(qꝛ de voluntarijs nõ oꝓtet repetitionẽ fieri)ſi ꝓcipit oꝛãs q̃ euagaẽ/nec attendit ad verba vl ad ſniam/ſi facit hoc ex inaduertentia ꝛ diſplicet ſibi dũ aduertit. nequa/q̃ dicendꝰ ẽ interrũpe oratiõnẽ nec ad iteratiõz obligaẽ. imo ſtaret reiteratiõnẽ talẽ frequẽter fieri nedũ ſupuacuã ſed et nociuã. ꝓcipue ſi in cõuentibꝰ laboꝛat. vbi ſocietatẽ q̃bus eſſet effendi culoſum iuuare teneẽ. Neq̃ dz faciles ſuper hmõi inaduertentia et obliuione ſcrupulos ſibi foꝛmare. alioquin nũq̃ põt coꝛ ſuũ quietare. q̃nititur ad impoſſibile ſibi ꝓ naturã vl complexionem. vel conſuetudinẽ vel fantaſie turbationẽ que nunq̃ põt (ſicut tradũt medici) quieſcere. ſicut nec aer vel mare dũ agitaẽ aſſiduitate ventoꝛum requieſcunt. Addũt aliqui rationẽ dicentes. Simile eſt in natura. que ſicut nouas ſemp deꝓoperat edere foꝛmas naturales in materia ſic eadem a celeſtibus influentijs ꝛ intelligẽtias nouas iugiter foꝛmas intentõnales agitat ac renouat in oꝛganis ſenſuũ interioꝛũ. que ſunt ſenſus cõmunis ꝛ fantaſia ꝛ eſtimatiua. que in ſpeculi ſimilitudinẽ recipiũt irradiationes coꝛpoꝝ ſupioꝛum. ꝛ (vt volũt aliq̃) intelligentiaꝝ. Anima/quãtũ et quouſq̃ dictũ hoc veritatẽ habeat. maioꝛẽ requirit inueſtigationẽ. Quacũq̃ autem ex cauſa ꝓueniat. nos experimento ꝓtinoſcimus et ſentimus. hanc euagatiõis neceſſitatem. quã ſi toleramus inuiti/nec ſentiendo cõſentimus. ſecuri ſumus a peccato mozali. Ceteꝝ alia ño omnia quis euaſerit?

SI aũt deliberato conſenſu rumpim attentionem actualẽ in oratione. ſ. eã ſuſpendẽdo/quouſq̃ ceſſauerit actus/ alis euagatio vel attẽtio circa alia q̃ fieri ſepe ꝓdeſt ꝛ ſalubꝛiter ꝓſulitur. preſertim dũ homo oꝛat ſolus. vel cũ illo qui eius mozam ſenꝓ diſconuentionẽ tolere paratus eſt. Exemplum dum ſentit aliquis in oꝛando vehementiũ tractũ cogitationis bone et honeſte ſicut ꝓdicatiõis faciende aut duꝛ exteriꝰ inquirit ab altero aliquo ſup reſponſione ſibi facienda/ſiue dũ rei domeſtice vel officijs ꝓpꝛijs imminens vꝛget vel trahit cõmoditas vt eidem ꝓtinus intendaẽ. Ño/teſt oꝛans in his et ſimilibus caſibus vel cauſis. oratiõnẽ verbalẽ intermittere. aliq̃n diutius. aliq̃n bꝛeuius. et redire poſtmodũ ad continuationem. abſq̃ vlla p̃cedentiũ iteratiõe verboꝝ. qꝛ ſtante interruptione actus naturalis. mozal cõtinuatio certa manet. neq̃ fructũ oratiõnis ꝓſus aufert vel meritũ. Ꝓꝛo ſi q̃s oratiõnẽ agere debeat in cõmuni ſicut in eccleſia fit. non ſuppetit talis interruptionis actualis libertas. q̃m nõ ita redire põt ad paſſum quẽ deſeruit reſumendũ. Sufficit tñ in caſibꝰ multis bona que dam et pia cauſa. que non iteranda eſſe que facerunt omiſſa ſatis excuſat. Ut ſi vnũ aut duos vel tres verſus alicuiꝰ pſalmi dimiſerit. ſi reſumere voluerit vndecunq̃ turbabiẽ in alijs cõtinuandis. Et ideo eſt conſultius. cũ quadã cozdis peꝛnitentia vlteriꝰ ꝓgredi. Hoc ſpecialiter obſeruãdũ videretur apud religioſos q̃ ſupioꝛes deberũ. talem eis indulgentiã ꝓcederent. imo ſuaderent. ne iteratiõnẽ facerent talem. que cõmunem oratiõnẽ magis turbaret q̃ ſua reſumptõ ſolicita et anxia ꝓficeret. qua data indulgentia. nulla fit tranſgreſſio. Addito q̃ nõ oꝓoꝛtet in foꝛo penitentiali dare foꝛmalem illius quod omiſſum eſt repetitionem. vt ꝓmã ꝓ palma. tertiaz ꝓ tertia ꝛc. ſed ſufficit q̃ aliquid equiualẽs iniũgatur. Addito preterea q̃ nõ leuiter dz oꝛans foꝛmare ſibi ſcrupulos ſup obliuione illoꝝ que ꝓtulit aut ꝓferre debuit. q̃m memoꝛia ꝛ reminiſcentia nõ cadunt niſi ſup illa que q̃ reflexionẽ

sup actus nostros vel cogitationes cõsideraui-
mus quales reflexiones nõ fiunt ꝓtinue. nec vt
fiant necesse est. Sufficit igitur ad quietationem
sibi vnicuiq; faciendã/ pbabilis coniectura.

Oratione deniq; si qs illã dũtaxat q̃ sub
ꝓcepto cadit. scienter interrumpit/ p ac
tualem attentionẽ ad alia. et euagatiõez
orationis attentioni contrariã scienter et cũ pro
posito. Sic q; aduerterit hmõi distractionem et
eam non curat repellere. sed vult progredi i ora
tione. talis vel peccat. vel resumere debet illud
qđ in tali voluntaria distractione platum est.

Nihilomin⁹ attendẽdũ videt in casibus nõ
nullis. q; nõ optet orantẽ sp conari tota solicitu
dine ꝓtinere cor suũ infra verba et sensum voca
lis orationis. quin tolerari possit euagatio que
dam. seu potius cordis laxatio sine forti conatu
repressionis cogitationum. nunc hac nunc illac
fluctuantiũ. Et hoc vel ꝓpter lassitudinẽ natu/
re. z cerebri quandã turbationẽ. vl ꝓpter cursũ
velocẽ orationis. vel qz de sensu verboz illoz
forte difficiliũ. apud peritissimos theologos ni-
hil intelligit vel minus q̃ continent. Sunt q̃
in oratione regalarius tñ obtineri z cõtineri po
test stabilitas cordis in orationis attẽtione. stã-
do vel sedendo. vel aliter honeste quiescẽdo. q̃
corpus agitando.

Superest videre
de attentione que fit in affectu ad de/
um vel ad spiritualia aliqua. qualia
nõ significant verba orationis que ꝓferuntur.
Ingerit quipe scrupulũ apud nonnullos di
cens Bernar. sup cantica vbi prohibere videt
attentionem qualibet ad alia q̃ ad orationis si-
gnificata z verba. etiã si salutaria videant. sicut
exemplũ dat de recogitatione sermonũ suoꝝ
Et addit q; monachus. debitor est omnium ver
boꝝ orationis que dicunt vel cantantur siue
a sua siue ab altera parte. Vident hoc alij di-
centes sub alijs verbis volentes q; actualis atten-
tio. coartetur infra terminos et limites oratiõis
que dicitur. vt si dicatur Beatus vir qui nõ ab
iit in consilio impioꝝ. hoc et nõ aliud cogitetur.
Et cũ quis multa sint in psalmis que nullã viden-
tur habere connexionẽ aut appropriationem ad
orationis materiam nihilominus ostendit Hu-
go de sancto victore. in tractaculo suo de ora-
tione compendiosissime et sententiosissime compo
sito modos/ quibus omnia trahantur ad oratio
nis formam et modũ. sed non omniuz est doctri
nam hanc ꝓmpte in practicam deducere.
Verũ huius inquisitionis determinatio diffi-
cultatẽ habet plurimam ꝓpter diuersos ora
tionum mores. Et ne quilibet vsurpare sibi vellet
ꝓ regula generali. illud qđ varios habet exitus
dum aliqui faciũt et facere possunt meritoꝛie. id
quod apud alios in demeritũ caderet siue in de
trimentum.

Vide ꝓmo dicimus q; coꝛ assuetũ z af-
fectũ p cõtemplationẽ potest in alia sur
sum rapi stare vel versari/ q̃ sonant orationis sen
sus vel verba. Cũ em̃ finis z virtus orationis sit
in eleuatione mentis in deũ p pium et humilem
affectũ/ quisquis in hoc stat vel versat/ fructum
adipiscitur orationis. ita tñ. vt dũ vocalis oratio
data sub preceptione/ illa nõ omittat. aut nõ cõ
temnat ab alio plata audiri. Si vero non immi
net tale preceptũ vocis exterioris salubrius ali-
quando dimittit verbalis oratio q̃ pferat. Ali-
quãdo inquã. qm̃ potest humilitas loquentes z
verboꝝ sacramentũ suplere minoratione i oratis
affectu z ne nimis assuescat aliquis orationẽ
refugere vel horrere vocalẽ. vel in labore tali sa
tisfactionẽ penalẽ exoluat seu pentẽtialẽ. Vi
demus preterea/ quẽadmodũ plurimos qs eua/
gatio cogitationũ passim occurrentiũ sine legez
ordine. nõ impedit ex toto/ quin faciliter et cito
cũ dant operã se recolendi/ redeãt ad recogitan
dũ illa/ que vox orationis exprimit/ ita q; cito coꝛ
sic diuertens a se. cito rursus ad se reuertit. Sic
longe facilius et diuinius/ mens assueta cõtem-
platõni. potest p diuersa prospiciendo quaqua
uersum se circũferre. nunc in celo sursum. nũc in
terra deorsum. velut in luce clara positũ coꝛ ipsi
us. Sic nihilominus reuersio cum omni facilita
te in ea ipsa que pronunciata sunt aut que dicũ-
tur attendenda.

Sunt alia duo. vnũ bonũ. malũ alterum
que coꝛ impediũt ne dirigat actualis at
tentio vel intentio sua. sup orationis sen-
sum vel verba. Vnũ est meditatio et hec quidẽ
in se est bona qm̃ circa bona versatur. alioquin
nõ eẽt meditatio sz mẽdax z curiosa pscrutatio.
Aliud est forte habituatio: que versat circa res
aliquas terrenas inutiles vel nociuas cogitan-
do. vt philocaptus cogitat de amica. auarus dẽ
lucro vel damno. iracundus de vindicta. et ita
de reliquis.

De secundis istis/ non oportet dubitare/
quin impedimentũ plurimuz afferat ad
orationis attentionẽ/ talis habituatio. ita vt q̃n
doq; nedũ vnius psalmi versus/ sed totus psal-
mis/ imo vnius hore spatiũ que decantat velut
in obliuione deponitur. que tñ obliuio vel eua/
gatio si non placeat. dũ animaduertitur. sz vni-
ci queritur in reliquis/ nõ obligat obauditis ad
reiterationẽ faciendam de necessitate. quamuis
absq; peccato non fuerit. Non em̃ cadit p̃ceptũ
ecclesie sup oratione vocali q; fiat cũ actuali attẽ
tione/ neq; de ea iudicat sicut nec obligat eam fi-
eri ex charitate. Oportet etiam q; deliberato et
perfecto consensu non interrumpatur moraliter

vocalis oratio que data est sub precepto.

Oro de meditatione que est fortis ⁊ vehemens cordis attẽtio ad aliquid inueniendũ. difficilius et diffinitiue loqui et vniuſaliť. An vicz meditatio celeſtiũ bonorũ ſiue donorũ. ſit volũtarie admittẽda/ dũ vocaliť orandum eſt. Ut exempli gratia. dicat aliquis. Dñe ne in furore tuo arguas me/neqz in ira tua corripias me. Miſerere mei dñe qm infirm⁹ ſũ. Et occurret ſibi in mẽtẽ/triplex iudiciũ dei. vnũ i inferno. aliud i purgatorio/aliud i h̃ mũdo. Et trahet ipm meditatõ/fortiť ⁊ volũtarie ⁊ ſtudioſe q̃tin⁹ poſſit ꝑm h̃ tria. duci in affectum cordis. horrendo iudiciũ inferni. timendo iudiciuz purgatorij. querendo iudiciũ in hoc mũdo ꝑm miſericordiã dei dicens. Fac mecũ ꝑm miſcdiam tuam domine et ꝑm iudiciũ diligentiũ nomen tuũ Querimus ſi talis immoratio fieri poſſit aut aliquãdo debeať voluntarie/tpe orationis debite Nam ſi fiat inaduertenť et abſqz ꝓſenſu delibe/rato/conſtat q̃ nõ obligat ad reiterationẽ/et minus q̃z viciosa habituatio. Et ideo aparet mihi ⁊ videtur tutius eſſe/attentis attendendis/q̃ huiuſmodi meditatio voluntaria nõ debeat admitti tẽpore orationis debite. ſed vel deſeri. vel in aliud tẽpus reſeruari. Quo circa viſum eſt aliquibus q̃ multiplicatio/tanta orationũ vocalium/qualis obſeruatur in multis religionibus mirabiliter impedit a ꝑfectionis inquiſitione q̃ ꝓducit ad contẽplationẽ de cõmuni lege neceſſariam. quoniã ſicut cogitatio vertiť in meditationẽ ꝑ fortẽ et vehementẽ cordis applicationẽ ad aliquid vnũ/ſic fit meditatio tandẽ ꝓtemplatio ꝑ habituatiõem radicatã et multiplicataz Sed qui poteſt capere capiat. Pũt itaq̃z rariſſimi valde inter homines tam religioſos q̃z ſeculares/ p̃cipue in adoleſcentia et iuuentute/idonei ad cõtemplationis adeptionez. Propterea ſancti patres/videntes impfectũ noſtrũ ⁊ attendẽtes q̃z difficile eſt ocio bene vti. voluerunt occupatiõz bonã dare hominibus ſuis. fecerũt hoc in orationibus et canticis multis. Amplius vo quidã obligãť aſſiſtere tm̃mõ facientibus orationes vocales/quemadmodũ ſunt laici/ vel etiam aliqui religioſi nõ obligati ꝑ tunc cõuentũm ſequi/vl' diſpenſatione vel ex pia et cauta relaxatione vt ad potiora ſe ſubleuent. Illi tales/orationis tẽpore poſſunt in meditationibus melius quo poterunt ſe exercere. Talis erat Auguſtinus. q̃ delectabatur modo mirabili in cãtibus eccleſie bene ſonantibus/⁊ influebãt voces ille in aures ſuas. et eliquando illabebatur veritas in cor eius niſi forte ipſe tunc erat magis dicendus in contemplatione q̃z ſola meditatione ſubleuatus.

Amplius ſi quis fuerit exercitatus in aliquo particulari modo contemplatõnis circa diuinũ aliquod vel morale. tutius eſt q̃ in illo ſemet exerceat. oratõnis vocalis tempore. q̃z ad nouam contemplationis ſpeciem. per meditationis nouue ſtudiuz ſe conuertat. Differat hanc/ingerere ſe volentem cordis meditationem/in temp⁹ aliud ſuſpirans et gemens q̃ eam tũc admittere ſibi non conceditur. et dicat ſibimetipſi/ paup hõ muucio Melior eſt obedientia q̃z meditatõ. potens eſt deus reddere vicem maiorem in idipm et ſi nõ hic forte reddet. certiſſime tamen in alio ſeculo vbi fiet vox laudis ſine ꝓturbatione qua libet noſtri cordis/ipſe retribuet. Deinde cognoſcant et obſeruent omnes tam clerici q̃z laici quos oportet diebus dominicis ⁊ feſtiuis intereſſe diuino ſeruitio. q̃ non abſoluuntur ab hoc debito dum ſcienter fabulationibus intendunt ſed multipliciori reatu ſe ꝓſtrinduntquia nedũ non conſeruant preceptum/ſed et alios impediunt ⁊ in eccleſia ſanctiſſimo dei tabernaculo/ſcãdalum inhonorationemq̃z faciũt. Stent igitur vel ſedeant. et ſi non vocaliter orando/ſaltem in modeſta quiete et ſilentio animaduertant/conſiderantes nedum ea que dicuntur vel canuntur ſed que miſtice peraguntur in ritibus et veſtib⁹ ſacris. que preterea in picturis preſentantur. et ita de reliquis.

Denicq attendatur ꝑ premiſſis et aliis ſimilibus dubijs reſolutiue diffiniendis/ q̃ doctores ſancti priores vtentes rhetoricis ꝑſuaſiõibus et in aggrauatiõem viciorũ et laudem virtutum. nõ ita tradiderunt reſolutiõem moralium materiarũ/imo nec ſpeculabilium. ſicut doctores recentiores/qui per queſtiones et argumenta ꝓceſſerunt ad vtranqz partez et per deciſiões Propterea magis inſiſtendum eſt illis doctrinis q̃tum ad eruditionem affectus/ et actus. licet q̃tum ad inflammatiõem affectus/ ſatisfactiores alie iudicentur. Addita hac ſapiẽtis admonitiõe. que tibi precepit deus illa cogita ſemper. Nõ nõ obſeruant multi theologoz̃ nr̃i tempis. qui de moralibus quaſi de rudibus materijs/ſtudere vel inquirere nõ dignanť Sciemus inquiunt talia cum volumus. Cum tamẽ nulla ſit ad cognoſcendum beneet reſolute ſciẽtia difficilior ꝓpter circũſtantiarum innumeras varietates Nec eſt aliquis tam excellentis ingenij. nec a puero in hac ſcientia tam exercitatus/ qui non inueniat qõ nouiter quotidie inueniat/ qõ ꝓius nõ ita plane cognoſcebat. Sed ⁊ neceſſaria eſt cognitozum dei preceptoz̃ impletio alioquin deficiunt ſcrutantes ſcrutinio. iuſto dei iudicio/h̃ ꝓmittente. Sitr̃ q̃ paſſionibus ſit alius qui de moribus iudicat.

Finit.

De decem conſiderationibus eiuſdẽ cancellarij. In orando deũ ꝑm decem dictiões verſus.

Oro patrē. sanctosq̄. miser. qr mittor ⁊ vrgēt
Officiū. dona. debita. vis. pietas.

Oro ex affectu
Patrē qui totus est
Qui factus est nob̄
Sctōs in q̄b⁹ est
Miser ex omni ꝑte
Mittor
Vrgēt sub ꝯditione triplici si volo
Officiū quasi
Genus electuz. regale sacerdotiū. gens sancta.
Dona
Debita nocendo
Vis a triplici hoste.
Pietas ad
Que pietas e stamor ex genere consurgens

Pio fide
humili in spe
reuerēti charitate
Potens
sapiens
clemens
Sapientia
iusticia
sanctificatio
redemptio
via: veritas vita
Proximitas
officiositas
charitas
Supra
intra
sub ⁊ iuxta
Ab ecclesia
A sanctis
A petentibus viuis.
A merētibus mortuis
Non criminari
Non damnari
Sed saluari
Regale
Sacerdotale
Spirituale
Nature
Fortune
Gratie
Positiue
Priuatiue
Occasionaliter
Mundo
Carne
Demonio
Deum
Seipsum
Proximum

Explicit.

Sequitur expositio

eiusdem Cancellarij parisien. super dimitte nobis debita nostra ⁊c̄.

Pater noster ⁊c̄. Dimitte nob̄ debita nostra sic̄ ⁊ nos dimittimus debitorib⁹ nr̄is. Ego in primis sic dimitto oīb⁹ debitoribus meis vel alienis dū sunt viatores/ q̄ nullo modo vellē eos dānari. imo salutez eorū desidero te donante et inspirante h̄ qd̄ piū nectūq̄ est. Sic dimitte mihi pat̄ noster. ⁊ h̄ satis erit mihi. etiā si nihil aliud p̄stiteris. qm̄ cuz ista dimissione tua ⁊ desiderio salutis mee/ nō staret q̄ dānarer sed saluarer. In h̄ aūt stat desideriorū meorū cardo tot⁹. Rursus ego sic dimitto debitoribus meis vl̄ alienis/ q̄ vellē eos esse bonos viros/ modestos tp̄atos/ ⁊ ab omni malitia correctos seu ꝯuersos/ ꝑ tuā ineffabilē pietatem sicq̄ ꝑinde nec sibi nocerēt nec alijs. sed ꝓdessēt et nullā deinceps penā merent̄ vt. s. ꝑsona seruaret̄ et desineret culpa. Sic dimitte mihi pat̄ noster. vt in mansuetudine me corrigas ⁊ in vngētoꝝ suauitate vulnera mea linias et gratiā infūdas sanitatis. Ampli⁹ vo ego sic dimitto debitorib⁹ meis/ q̄ vbi nō corrigerent̄ a vicijs suis prauis ꝑ mansuetudinē remissionis. corrigātur in chamo et freno ac flagellis/ ne deteriores semꝑ cōmittentes ⁊ alijs nocentes/ sibi neq̄ sꝑ existētes et eūtes post prauitatē cordis sui/ i ad inuentionibus suis/ dānabili⁹ moriant̄. Sic dimitte mihi pat̄ noster debita mea. sic vre sic seca in p̄nti ne dāner in futuro. Ita tm̄ vt in miscd̄ia et miseratiōib⁹ flagelles me. sic̄ ⁊ p̄dixi desiderare debitorib⁹ meis q̄buscūq̄. Itē ego sic dimitto debitoribus meis/ q̄ licet sensualitas offensa ex dictis vel factis eoꝝ/ remurmuret ⁊ in vindictā exardescat. Nihilomin⁹ desidero s̄m iudicium supioris rationis/ innitentis eterne legi tue/ q̄ pacatior esset hmōi sensualitas ⁊ q̄ in tranq̄llitate inimicos suos sicut ⁊ amicos sustineret q̄dem patient̄ et benigne/ sicut charitas sine q̄ nemo tibi placet. patiens est ⁊ benigna/ neq̄ irritatur. Sic dimitte pat̄ noster. vt nihil aduersū me velis agere nisi misericorditer et benigne. qm̄ si taliter volueris. fiet vtiq̄ cū subsit cū volueris posse. Sed nō ita mihi. p̄sertim in sensualitatis bestiali et effreni motione a qua tu ꝓrsus es alienus. Deniq̄ sic dimitto debitorib⁹ meis q̄ ispirante te ⁊ donante. ego in eoꝝ punitionē laborare vel ꝯsentire deliberato animo nollem/ vijs facti ꝯtra regulas iusticie tue/ sciēs te dicere. Mihi vindictā. Hoc aūt aliqn̄ facis ꝑ te sine medio aliqn̄ ꝑ iudices a te ꝯstitutos in terra q̄b⁹ dū deferr̄ aut relinquit̄ executio iusticie ꝯtra malos/ illa ꝓrsus tibi relinquit̄ ⁊ deferr̄. In his ꝓpterea limitib⁹ stando ⁊ desiderādo vindictā. supioritas tue iurisditiōis nequaq̄ violat̄. Verꝫ tm̄ video tuti⁹ mihi esse pusillo/ qui nō suz iudex cōstitut⁹ alioꝝ/ quiescere interim et silere a tali desiderio vindicte/ q̄le pōt/ imo dz h̄re licent̄ a iudicibus tuis/ q̄ occupet̄ mens mea in tali ꝯsideratione iusticie tue. q̄ sit velit exercere se cōtra me/ illa pōt in infernū ꝓtinns deturbare. Sit igitur añ oē desideriū meū/ in miscd̄ia et miseratiōe/ super pctōres/ orando/ flendo ꝓ eis/ sic em̄ ⁊ tu misereberis cui talē prius miscd̄iam infuderis.

Finit.

Oratio eiusdem cum

peccator de peccatis suis multum est anxius/ ea q̄z coram deo/omni postposita mala verecūdia/ expandit.

Ltissime et mitissime amator deus hoīm creator et guber/ nator omniū creaturarū /im= mense bonitati tue confiteor omnia peccata mea quecūq̄z quoquomodo feci/ ex illa ho ra ex qua peccare potui vsq̄z ad hanc horā. in qua adhuc p̄ misericordiam tu am viuere me pateris. Omniū vero nō possū es se memor. quia multa sūt et facile enumerari nō possunt. Sed tu misericordissime et pijssime de⁹ cui nota sunt omnia anteq̄z fiant/ qui verus ispe ctor cogitationū ⁊ iustissim⁹ es scrutator cordis et renū/tu nosti omnia peccata quecunq̄z egi vel adhuc ago/ vel intus in aima mea p̄ occultas co gitationes vel foris p̄ aptas opationes. Et pro pterea quia veracit̄ tibi hec omnia nota esse scio de his omnibus que me fecisse contra voluntā tem tuam intelligis/ coram maiestate tua et coram omnibus sanctis tuis me reū ⁊ culpabilē esse cō fiteor. // Et nisi indulgentissima misericordia tua p̄ius subueniat/ post mortē carnis/ eterna mor te me esse damnandū eternis tormentis eterna liter esse torquendū scio. // Dulcissime deus scio q̄z me creasti ⁊ creatum misericorditer dilexisti. Et q̄z ob h̄ me creasti vt ⁊ ego q̄z te meū creato rē sic̄ dignū esset diligerē tuisq̄z p̄ceptis p̄ omia obediens essem. Et hoc totū ad bonū meū feci sti. nō vt p̄ me vel melior esses. vel in aliquo diti or existeres. tu em̄ nullo bono eges. q̄z tu essenti aliter ip̄m bonū es. et a te est omnis bonus/ qui cunq̄z bonus est. Et ideo nō potes esse maior vl̄ ditior. Et hoc nō p̄ falsam impotentiā/ sed p̄ ve ram potentiam nō potes. Qui em̄ maluz potest ⁊ facit. malo suo hoc potest ⁊ facit. sed per hanc potentiam nō sursum ad excelsa erigitur felicit̄/ sed deorsum ad ima trahit̄ infeliciter. // Hac po tentia vel potius impotentia miserabiliter sedu ctus/ et quasi vesica turgēs inaniter inflatus. ex tra rationē positus. Et quasi iumento insipien ti similis factus. telo supbie mtserrime pcussus/ et p̄stratus te creatorē meū et misecordissimum dn̄m in tuis p̄ceptis q̄ mihi ad bonū meū si ob seruassem dedisti contēnes/ et veluti mente pdi tus/ dn̄ adhuc illucq̄z quasi supbe feror. vera so liditate pdita/ vias pditionis ⁊ mortis incurro. ac vanitatē vanecq̄z elationis vētū stulte ⁊ insipi enter sequor. // Fateor clemētissime de⁹. fateor coram omnipotentia tua. me nimis esse supbū/ va nū ⁊ oi genere elatiōis plenū. Et puto q̄z si in h̄ seculo aliquā haberem ptātē/ nullus posset sus ferre meā supbiā. // Sed et ista supbia/ qua co rā hoīb⁹ grauit̄ vexor. q̄uis sit execrabilis et ni mis periculosa. Est tn̄ alia supbia qua cū diligē ter secretū mentis mee nō mihi blandiēs ināro/ nō pux vexat̄ ⁊ dissipat̄ infelix ania mea. aliq̄n vero si cōtingat (q̄d tn̄ raro accidit) aliq̄d me fa cere q̄d ex estimationē hoīm videatur aliqua si militudo boni/ non pax de hoc ipo supbio. Et aliquis inde loq̄tur ⁊ aliquo mō nō curat lauda re/ eū quasi stultū et nihil scientem despicio. Et etiam si quasi nō curās laudationē hoīm vanaz et inutilē fugio. nō parū in interioz ib⁹ meis vbi solus deus videt/ inde glorior. Et mirum in mo dū dū laudationem vito. eo amplius laudatiōz et vanā gloriā appeto. // Ecce deus meus ⁊ crea tor meus. ecce vides me ita facere. ita viuere. et totū quod viuo/ p̄dere. Ecce vides et execraris et p̄ tali vita nō nisi penas ⁊ tormenta p̄mittis. Subueni ergo creator meus. subueni adiutor i opportunitatibus. subueni et adiuua animā me= am. et p̄ ineffabilē misc̄diam tuā destrue et p̄fun de supbiā meā. // Ecce deus meus/ ecce confiteor immense bonitati tue/ veneno huius malitie me totū esse infectū. corruptū et destructū. et iam fe reor nisi misc̄dia tua subueniat ad nihilū redactus sed coram maiestate tua/ culpā meaz recognosco. reus et culpabilis veniā et indulgentiā de hoc et de omnibus peccatis meis. a te misericors de us peto. qui nō vis mortē peccatoris/ nec letari/ in p̄dition morientiū. Sūt et alia multa que de radice huius pestis me habere/ et eoz me mo lestijs nō parū inq̄etari/ sz̄ sepissime atteri sentio que similiter cōfiteor. et similiter de his omnib⁹ veniā et indulgentiā requiro. Sunt aūt hec/ vi delicet ira/ impatientia inimica deo et omnibus sctis odiosa discordia/ indignatō. rācor animi. tedi um mentis. vocacitas gule. murmuratio. auari tia. rapacitas. et alia multa his silia. quib⁹ vexa ri et affici lacerari et discerpi infeliciter animam meā conspicio. // Et preter hec vnū maluz sup omnia mala malū quo tanto grauius et misera bilius laceratū et afflictū animū meū sentio/ q̄z to et ab ip̄is cunabulis sp̄ mecū fuit. mecum cre uit. In infantia. in adolescētia. in iuuentute/ mi hi semp adhesit. nec adhuc p̄ senectute deficien tibus membris meis/ me deserit. Est aut̄ h̄ ma lū desideriū voluptatis. delectatio carnalis. tē pestas libidinis/ q̄ multis et varijs modis infelī cem aiam lacerauit/ dissoluit ⁊ omni virtute de stitutā/ inanem et debilē reddidit. // Fateor mi tissime et dulcissime deus. fateor coram omnipo tentia tua. me hoc ope nefario. hui⁹ opis nefa rij immūdis recordationib⁹. sepe esse pollutum incensum ardores immoderatos et inhonestos passum et nō solū meaz delectationū malas me morias ⁊ stultas recordatōnes mihi nocere. sed etiā alioz malefacta/ mihi narrata. ⁊ p̄ recorda tiones sordidas ad memoriā reducta: coz meum

nõ paruo neuo iniquitatis maculare. ℣ Ecce de us meus pijssime et misericordissime deꝰ. cuius nõ pua verecundia passus/expandi coꝝ te iniquitates meas/ostẽdi vulnera mea et pctã. ꝛ oñ di animã meã malis opibus maculatã. malozuꝫ opm delectationibus infectã. malaꝝ cogitatio/nũ recordationibꝰ fedatã. deꝰ meus mia mea/respice ad pniam meã. et respice ad pietatẽ tuaꝫ ꝛ suscipe ꝓfessionẽ meã. ꝛ fac mecũ ꝑm miam tuã nebit. Vel etiã iusticia sua. sine mia tua poterit liberari. ℣ Propitius esto mihi dñe/ppitius esto peccatori. Parce pctis ꝛ iniqtatibus meis vt p tuã miscõiam ab oibus vicijs mũdatꝰ ꝛ purgatus/ab oibus peccatis clementer absolutꝰ finita ꝑgali ꝙuersatiõe/ pduci merear ad regnũ celozũ vbi cũ sanctis oibus te laudare bñdicere ꝛ glorificare valeam in secula seculoꝝ. Amen.

℣ Finit.

Sequunt plures tractatꝰ de canticis cõpositi ab eodẽ cãcellario pisien

Proemium

Gratiã diuini talenti/nolẽtes in vacuũ recipe/q̃ tot inꝫ turbines horridos reipublice cõtulit ocij locũ/liberauit a calũnijs hoim. dedit ad nutuꝫ necessaria. sitꝫ attẽdentes. qm̃ in die ꝓsperitatis mãdauit do/minus mlam suã. ꝛ nocte tribulatiõis canticum ẽ. nõ ociosuꝫ. nõ inutile. nõ ingratũ reputam⁹/tẽpestatis hac nocte ꝓfunda/de canticis scribe/re posteritati/si malignitas ꝓcellosa reddiderit aures surdas etati ꝓsenti. Q̃uis o deꝰ optie segandũ sit/multos vt olim tpibus ℍelie ita nos sins tuos tibi reliquisse cultores. ℣ Cõplectitur aũt quasi sinu grandi. verbũ de canticis/pluresq̃ materias seu volumina quas ꝑ ꝓfusiõe vitãda/ꝓthomos seu tonos. ꝑ notas et notulas/tradet lectori notãdas pñs exordiũ/tituli vel tabule vi cẽ tenẽs. ℣ Volumẽ vnũ/cuiꝰ titulꝰ est de canticõũ originali rõne/sub hoc euangelico verbo. Lecitim⁹ vobis ꝛc. tres ꝓtinet thomos/sic ipe Plogus insinuat. iuxta triplex genꝰ canticoꝝ/et triplicẽ inuestigandi facultatẽ. Nã ꝛ canticũ sensuale qđ tractat hist̃oria. ꝛ itellectuale qđ inquirit ꝓphia. est diuiale seu supmẽtale qđ sola nouit theologia. Sunt in quolibet thomo. i. sectione/aut si ꝓpter rẽ q̃ agit tonũ ꝑ symbolo dicere malumus. Sunt in q̃ notule plures/ꝑm totidẽ ꝓticulares ꝓpositiões vel doctrias. Sũt in primo triginta/sunt in scõo. xxij. sine canonibꝰ instroꝝ sunt in tertio quinq̃ginta. ℣ Volumẽ alterũ est õ cãticozdo hꝫ ẽ õ cãtico cozdis tres hñs ꝓncipales tonos cũ notis et notul'. Primꝰ inq̃rit potissime dzia m cãticozdi. hꝫ ẽ cãtici cozdis. a cãtico ozis. Vel aliꝫ de cantico morali ꝛ rõnali cũ cantico sensuali/cuiꝰ toni sũt notule q̃nquagitadue Scõs tonus descẽdit ad ꝓticulariozẽ cãticozdirationis/cuius sunt note. xij. ꝑ notulas. xxx. diuise. Tertius tonus quasi speculatiuã musicam deducens ad praxim/tractat de nouo gãma mistico ꝛ morali ꝑ. xij. notas habentes notulas q̃dragintaq̃q̃ singulares. ℣ Volumẽ aliud/colligit in se tonos tres plus ꝑm modos traditiõis varios q̃ ꝑ diuersitate materie. Primꝰ tonꝰ cõciliat ꝛ obseq̃ facit/facetã elegiã cantatricem amozẽ dñe theologie quasi liricũ vel odarũ carmen Tomus alter scõs hz canones seu regulas amphozismos vel maxima aut theoremata de canticis ꝑ notulas q̃nquaginta. Thomus alter tertius verbũ solatij multiplex in se dirigit ꝑ ꝓticulas quinquaginta. Et ita iũcti simul hi duo thomi centilogium constituunt.

Primus tractatus ꝺ canticozum/originali ratione.

Cecinimus vob̃/nec saltastꝭ lamentauimus ꝛ nõ planxistis Precentoz noster xp̃us/amatoz innocentie voluit exẽplis innocentũ pueroꝝ/ ꝑ nr̃a erumpnitiõe pluries vti. nũc ad humiliationẽ. nũc ad simplicitatẽ. vt essemꝰ paruuli nõ sensibus sed malitia. Nũc vo nos cõmonet ad spũalẽ canticoꝝ exercitationẽ. ponẽs coꝝ oculis/pueros cantantes in foro. Neq̃ em̃ paꝝ refert pueros sic vel sic assuefieri in musicis et cantibus ꝓut Aristo. politizans docuit. et in bene instituta cõitate cõueit obseruari. ℣ Nos aũt quos in dño pueros vꝭ infantes nouiꝫ genitos effecit noua regeneratõ. sic decet et expedit in foro pñtis exilij frequentare canticũ nũc exultatiõis ad saltandũ spũaliꝫ nũc lamentationis pnialis ad plangendũ. Habemꝰ in exemplũ sacre scripture libzũ/in q̃ sunt (iuxta visionẽ Ezechielis) lamẽtationes carmen ꝛ ve Cõcozdat illud apli. Gaudere cũ gaudẽtibꝰ. flere cũ flentibꝰ. qz tps flendi ꝛ tempꝰ ridẽdi. Subditur consone verbo ꝓposito. tps plangendi et tps saltãdi. Cũ aũt iuꝝ posteriꝰ elucidãda sit aliqõ cãticũ sensuale vel aiale/sit cãticũ rõnale vel morale. sit canticũ mentale ꝛ diuinale. Describemus sub triplici tono/naturã et originẽ canticorũ cũ suis habitudinibus. Docebit primũ hist̃oria. scõz quereret philosophia. tertiũ theologia declarabit. ℣ Narrabat hist̃oria sacra ꝓpe genesis inuitiuz/cui ratio supposita fide cõcozdat. q

Tubal fuit pater canentiũ in cythara et organo Quo tpe vtpote ante diluuiũ constat illos non fuisse/quos gentiliũ littere tradũt carminũ ⁊ organozuꝫ primos inuentores. Hic historia capit veram canticorũ noticiam et causam/primit⁹ ex fide/qua credimus aptata esse seculo verbo vite. ⁊ꝯ formato adã cõmunicata est ei plenitudo scientie quãtũ cõueniebat illi. quo totius humani generis principium velut in suo seminario residebat. nedum in esse nature sed in bene esse morum et doctrine. Conijcimus hoc ideo. post so/porem adductis ad se cunctis animantibus imposuit cunctis nomina sue proprietati naturali consona. Necꝫ tale aliquid facere potuisset sine cognitione que tamen sensibus participata nõ erat. Oportuit igitur ꝙ ex alto id atꝫ a summo sumpsisset. ¶ Modus alter sumendi canticorum originem fuit ductrice experientia. nunc in illis regionibus. nunc in istis. quibus musica et nunꝫ fuerat. vel ꝟm Aristote. ⁊ sequaces. de eternitatis erroꝛe fuerat infinities variata ⁊ absꝫ numero defecerat atꝫ redierat ꝟm transmutabilitates nature cuiuslibet mutabilis innumerabiles. Additur modus alter qualis a Tullio ponitur dum venaꝝ quanta sit eloquentie si sapientie iungatur vtilitas. qua factum esse dicit/ vt homines pꝛius aggrestes/necꝫ ciuiliter/necꝫ politice necꝫ moraliter conuenientes/ conueni/rent in vnum. modo pagum. modo domum. modo ciuitatem. modo pꝛouintiam. modo regnuꝫ. qui simul ita iuncti et adunati/ varias taꝫ ad necessitatem ꝙꝫ ad voluptatem studio vehementi compererunt artes. quoniam vbi intenderis ingenium valet. et iuxta poetã. Labor omnia vincit improbus et duris egens in rebus egestas.

Dum sequens ad priores aliquid ratõcinatiue docta superaddit. Prestabat iuuamen/apta cõplexio ad ista vel ad illa. Ocium nanꝫ liberum datum aliquibus. Sicut apud egyptios tradit Aristote. aliquos conquisitis que ad vitã erant necessarijs ꝓpter admirari cepisse philosophari ¶ Porro narrat Augustinus libro de ordine radicem vnam non dissonaꝫ pꝛioribus his que alto videntur sumpta principio. Loquens ita/ ꝙꝫ de virtute vnitatis quã inquirit et facit amicitia/non dubitat ponere quamlibet scientiã ex amicitie et vnitatis appetitu manasse. Dicebat Aristophanes teste Aristotel. j. Politicoꝝ/ hanc esse amicorum conditionẽ vt vnus esse velet alter. vel vnus in altero. Non dissone ad verba Johannis Qui manet inquit in charitate in deo manet/et deus in eo. Et apostolus dicit. Qui adheret deo vnus spiritus est. Verum nequit fieri talis transmutatio qua vnus amicorum suo esse quod habꝫ in pꝛopꝛio genere deperdito/conuertatur in alterum. Jaꝫ quipe nõ maneret alter amicorum. et ita nullo pacto eẽnt duo/sed vna natura. quo quid absordius poni non potest. Proprium enim vocem ignorabant nonnulli hereticorum vt almaricus et begardi/ dum ita desipere comperti sunt. Adiuntur igitur amici nõ illo/sed alio quo fas habent modo Hinc fuit inter homines et precipua cura sermonis mutui. quo latentes cordis sui passiones et cogitationes consilia et amores/cõmodissime communicarent iocundeꝫ conuiuerent. Facta est proinde sup locutiõibus ars. q̃ scribendo valeret apud absentes se sibi manifestare. ꝟ est grãmatica congrue loqui docẽs et scribere. Postmodũ fuit euitanda deceptio circa veritatis inquisitionem. cum regulis illationum quas Loyca ab hoc orta tradit. Fuerunt insuper amicorũ amicitie nõ quomodolibet. sed vtiliter. delectabiliter. et efficaciter iudicande. quod in rhetoricis facere positũ est. quã possumus appellare logicam moralẽ. eo ꝙ ad moralis philosophie pnꝯcipia viam habet. sicut loyca scientijs speculatiuis obsequitur. in quibus vis sermonis precipua sior sine tropis viget et figuris. Ventum est consequẽter ad mathematicas disciplinas. q̃ pluriꝫ mũ conferunt artibus mechanicis sine quib⁹ vita ciuilis non agitur. conferunt preterea comuni/ ctui amicorum quo fiat vita pꝛelens ornatior atqꝫ iocũdior. Sic inter ceteras artes comparata est magno plausu/musica et ad diuinas res atꝫ cerimonias/tandem adhibita. Hinc apud ruricolas et pastores/ bucolica carmina vel egloge. comedie leges. Hinc acriores satire. hic postmodum grandioribus ampullose tragedie. hinc de niqꝫ metroꝝ heroicorum elegiacorum. iambicorum. saphicorum. et aliorum velut innumerabilis multitudo Videsne quemadmodum musica suũ cepit a natura et ab amore vnitateꝫ principium. que creuit adhibitis per artem regulis ⁊ numeris. Quis vtiqꝫ nõ aduertat/homines ab infantia et pueritia pꝛonos esse. quã inclinationem ars vt vsus perficiunt. Hinc animaduersum est/triplicem esse partitionem musice. sicut potest ipse sonus causas tres habere. Omnis enim fit flatu. alter pulsu. alter voce vel cantu. Tres obinde musas fictio poetica dedit pꝛout a Varrone refert August. quas ideo postea dixerunt nouem/propter totideꝫ imagines/ab excellentissimis sculptoribus cũ quadam superandi intentione depictas. Compertũ est insup/tres dumtaxat in numeris sonoris pꝛoportiones esse delectabiles. Diatesseron. diapente. diapason. quas vulgari modo nominamus. tertiã. quintã et octauã. Nec sunt plures deinceps que non reducantur ad istos. quemadmodum sexta ⁊ quarta super octauam. et rursus octaua duplex. Et

ita per aſcẽſum/quantũ vel vox vel ratio fas habuerit.que conquiſitio ſuam habet artem ꝓpriam/tam ſpeculatiue q̃ practice traditã cui muſicen omen damus. ¶ Docuit amplius experientia mirabiles fieri mutationes ꝑ muſicaꝫ ſenſualem.de qua iudicat tanq̃ de obiecto ꝓprio aurigita vel conſiderata. ¶ Teſtes ſunt hiſtoria cum philoſophis et medicis vt martianus ⁊ bontius quibus non diſcordat ſacra ſcriptura de dauid et helizeo filijſq; prophetarum. ¶ Nonne philoſophus politizans docet in politia bene inſtituta/curã de muſica precipue ꝓ iuuenib⁹ habẽdã eſſe que ſit ad temperantiam ⁊ virtutem idonea non petulans.non diſſoluta./non agreſtis. non lubritans.ſed nec animos mulieb̃riter emolliens. ¶ Notant ſiquidem ex dictis Ariſtotel. vltimo politicoꝝ expoſitores ſui.quattuor eſſe ſpecies melodie quas ipe denominat vel a repertoribus vel a patrijs vtentibus eis/ vna vocat miſtoli/ diſta.ſecunda lidiſta.tertia doriſta.quarta frigiſta. ¶ Prima mouet ad compaſſionez. ſecunda mollit ad concupiſcentiã.tertia ad virilitatem/ que ſtabilis eſt et virilis in qua ſunt iuuenes inſtruendi vel exercendi.quarta rigidior eſt vehementioꝝq;/rapiens animos ad terribilia vel aggredienda vel ſuſtinenda. ¶ Porro.iuxta varietatem complexionuꝫ variatur complacentia et iudicium melodiarum. imo et traditio quam frequentat eccleſia de varietate tonorum octo/ poſſet ad hanc melodiarum diuerſitatem apropriari. vt q̃ prima eſt ſeptimi toni. ſecunda quinti.tertia.primi. quarta.tertij. ¶ Poſſet altera fieri diſtinctio mulice. quoniã eſt alia aptior ad diuinum cultũ ꝑ deuotione.nunc leta.nunc lugubris.nunc pia.nũc iubilanti. Quedã potior eſt ꝑ mortũ diſciplinatione. Altera iocundior ⁊ ſuauis in amicabili ſeu ciuili conuerſatiõe. Aut dicamus q̃ vna eſt heroica. altera diuia. quedã moralis et politica.altera ſenſualis ⁊ animalis puerorũ vel imperfectorum recreatiõe. ¶ Aut rurſum addamus q̃ vna magis cõuenit in ſatira. q̃ dã in tragedia.quedã in comedia.quedaꝫ in bucolicis.quedã in odis vel liricis. Aut poſtremo ſm varietatẽ hominũ. alia fortib⁹ ⁊ virtuoſis cõuenit.alia lubricis et voluptuoſis.alia ſubtilib⁹ et ingenioſis. alia beſtialib⁹ et ſtolidis. ¶ Vilis ideo pallas abiecit/ſuaꝫ videꝫ in aqua ex tibijs ſimã omniũ eſſe tradit Ariſto. fiſtulationẽ.quaꝫ buccam inflari.hoc ſumpſit poetica fictio necnõ illud q̃ Midas rex.buccas habuit aſininas.eo q̃ ſuo iudicio Pan deus paſtoꝝ fiſtulans Apollini ꝓferebat̃ citharizanti. Demũ quot ſunt hodie q̃ tympanũ gallice tabour cum fiſtula citius ac hilarius audiũt/ q̃ cytharam aut pſalterium Ita rurſus ſicut auibus/ ſic boibus/ ſuus cuiq; cantus placet ⁊ cui ſuetus eſt vel aptatus. ¶ Hec ſi tereũdũ vero cẽſemus/ quẽadmodũ ad res diuinas reputabant gentiles carmina tranſtulerunt execrabili ſupſtitione.quo factũ eſt vt q̃ ſine ꝺo vero erant/ludificarent̃ a dijs illis.de quib⁹ inpſal. Omnes dij gentiũ demonia. Orte ſũt q̃ppe artes magice carminib⁹ vtentes/quas incantationes vocant.quaꝝ effectus mirabiles/nedũ poete.nedũ ipſi idolatre cõmemorãt.ſed atteſtatur ſcriptura ſacra cũ expoſitoꝝib⁹. vñ ꝺr in Exodo de maleficis pharaonis.q̃ fecerũt ſimile ad moyſen in primis duobus ſignis.⁊ ꝺ ꝑ incantationes egyptias et archana dei.ita dicit textus. Verũ exquiſitioꝝ de carminib⁹ iſtis ꝑmo nõ expectetur hic ⁊ nunc. Latiſſimus em̃ eſt/⁊ ſeoꝝſũ debẽt ſue queri cauſe vel effectus. ¶ Habet ſub inde muſica ſenſualis q̃ conſiſtit in modulatõne vocis ſuã artẽ.cuius artis velut alphabetũ q̃ddam traditũ in gãma manuale ſub ſex vocibus vel notulis.vt re.mi.fa.ſol.la.de quo nõ eſt hic declaratio faciẽda.ſed ſuponenda ſimul q̃ ratõne ſeruit muſico cuilibet inſtrõ notulationis huiuſmodi peritia. Sed nec de metroꝝ legibus numeris varietate in poſtremo ꝺ geſticulationib⁹ aliud tradere diſpoſuimus. ¶ Placuit tñ annotare ꝓpter reuerentiaꝫ ſcripture ſacre/nonnulla vaſorum vel inſtrumentoꝝ muſicaliũ nomina. Quoniã pariter monet nos ratio nature ꝓſona ꝓpoſuit itaq; Plato coꝝpoꝝib⁹ animas aſſiſtere tanq̃ motoꝝes ſuis orbibus ⁊ oꝝganis.quod ſatis in celo Ariſto. fides recipiũt ꝺ intelligẽtijs quas vel angelos vel ỽtutes fides apellat. Verũ de noſtris intellectib⁹ necnõ de bꝛutoꝝum foꝝmis/nõ conueniũt cũ Platone/ qꝝ ponũt animas inherere corporib⁹ et cum materia ꝓſtituere cõpoſitum. Concoꝝdat tamẽ vtraq; poſitio ſuper hoc q̃ ſm varietatẽ foꝝmarũ/ repitur varietas in coꝝporibus. Hinc illud phie apud Boetium de hmõi foꝝmis loquentis ad deum ꝑ conſona mẽbꝛa reſoluis. Hinc p̃terea phiſonomi tradũt animas inſequi coꝝpoꝛa. quanq̃ verior eſt locutio/corpora ſuas animas inſequi tãq; inſtrumẽta cauſas principales ſuas. ¶ Coaptemus hãc ſimilitudinem rei noſtre/ dicentes q̃ ars imitatrix nature/cognoſcẽs q̃dã eſſe cãtica quoꝝ modulatio fit aptius ꝑ vnum genꝰ inſtrumentoꝝuꝫ ⁊ alia ꝑ aliud ſimꝫ vt minus faſtidiret/ varietas fabꝛicauit ſibi vaſa diuerſa muſicoruꝫ inſtar nature. dans diuerſis cãtibus oꝝgana valde diſtãtia magnitudine.figura materiaq;. ſicut natura dedit animabus apta ſibi coꝝpoꝛa. vnde coꝝpoꝰ animalis vocat Ariſtl. oꝝganicuꝫ. qui de manu hominis dicit ipſam eſſe oꝝganum organoꝝum. Ecce cauſas multiplicationis vaſoꝝum muſicorum duas que ſunt delectabilitas pro varietate.et idoneitas pro conſonabilitate. Quid ſi ter

tiã addiderimus causam p misteriȝ et intellectibus sapienti⁹ occultãdis apud indignos et hebetes q̃ pandunt studiosis solertibus ⁊ deuotis. ¶ Quamuis aũt sermo de misteriȝ instrumentorũ/locũ magis habere videat in morali musica/ vl intellectuali q̃ sensuali. nihilomin⁹ admonent nos verba xp̃i/nõ esse p̃tereundã vasorum musicor interpretationem. Primũ q̃ facit in p̃ assumpto verbo mentionẽ de tibiis ℞m Lu. narrationẽ. Cantauimus vobis inquit tibiis et nõ saltastis. De hinc xp̃s in parabola filȝ prodigi. refert seniorez fratrẽ cũ appropinquasset domui symphoniã audisse et chor̃ Proinde psalmi q̃s de se scriptos asserit. pleni sunt nominib⁹ instrumentor̃ p quibus satis ad p̃s fuerit vltimum sumere psalmũ velut exponendũ. Laudate dominũ in sanctis ei⁹. ¶ Vox ista est vox anie dei formis ac deuote que post cõtemplationem vel meditationẽ sursum directã et deorsum p omia videt quaqua versum Am̃ pleni sunt celi et terra gloria dñi. Tũc dilatato mentis ore. iubilat. exultat et exclamat ad oẽm generalit creaturam. Laudate dñm in sctis ei⁹. Et cũ seraphin acclamante sibi. Sctũs sctũs sctũs dñs de⁹ sabaoth. Pleni sunt celi et terra gloria tua. ¶ Possum⁹ sanctos eius (si sobrie sapiamus) accipe patrez et filiũ cũ sancto spũ. q̃ sunt tres psone sed vnus deus ⁊ dñs et vnus sanctus Aut sancta sunt ꝺi nomina eius sacratissima. Sunt oia q̃z dño cultu specialiore sacrata. aut certe scti dñi sunt oẽs spũs p summata iã beatitudine deo p̃rimi. aut sunt hoies exaltati a terra quasi iam sine terra. q̃ tipo xp̃i trahunt omnia ad se p cõtemplatiõz dilectionẽ et laudẽ oia referendo ad gloriã cõditoris. Tales imitatur aia deiformis/quã i has p̃rũpere laudes dicim⁹. Laudate dñm in sctis eius. Hãc impleuerat aiam dñs laude sua. saginauerat eã cibis eterne satietatis. repleuerat in hois desideriũ suũ. ⁊ vt aq̃le iuuẽtutẽ renouaue rat q̃d in labiȝ exultationis laudaret os eius ⁊ eructaret v̄bũ bonũ. Laudate dñm in sctis ei⁹. ¶ Vult hec anima regrediens ꝺ cella vinaria aut certe putat oẽs sentire. qꝺ sentit de dño in bonitate p̃pterea sibi cõplacet in laude dñi. Congratulatur omni collaudãti. que etsi nõ habeat iussionis in omnibus audatiã vt laudẽt. fiduciã nihilominus accipit coh̃ortatiõis applausus ⁊ iocunditatis cũ alacritate tripudio ⁊ coexultatione. laudate dñm in sctis ei⁹. ¶ Scit vltimã nedũ sui sed omniũ beatitudinẽ in dñi laude positam q̃uis nõ eodẽ gradu. sicut nõ oia exq̃ pticipant dñi cognitionẽ ⁊ liberã ex volũtate dilectionem Sicut p̃terea diuersi sunt status in hñtib⁹ etiaz libertaꝫ arbitriũ. duo p̃cipue vn⁹ vie q̃ p fidẽ et spez ambulat. aliuꝫ patrie vbi ppetua finis ⁊ termini stabilitate vacat ania btã. videt. amat. laudat. Exerceam⁹ igit hi ĩris vocẽ laudis q̃ nob pseueret in celis. Dicat vnusq̃sq̃ viator̃ pserti ecclĩasticor̃ dedicator̃ laudibus dei. Dis spũs laudet dñm. ¶ Alis aũt scire o aia q̃ ⁊ q̃lis sit vita tua. nõ pudeat te p phiam eruditi q̃ vitã cuiusq̃ rei ponit in opatione debita nature. alioq̃n sine opatiõe qualiscũq̃ sit illa sibi debita pon⁹ morꝫ tua dicit aut dormitãs q̃ viuens. Porge vlteri us cũ phia vsq̃ dũ occurrat sapia diuina que se querentes p̃occupat. et hec docebit te. qm̃ p̃ncia et finalis opatio hois est cognitio summi dei cũ fruitione et laude sua. viuis igit o homo ⁊ q̃ tũ laudat aia tua dñm. Est ⁊ istic iter quo oñdit dñs salutare suũ. Quare noli conqueri duz laudas/quasi nihil agas. quasi nõ dũ premia capias. laus ẽ magnũ mihi crede preciũ sibi. magnũ valde etiã dũ gratis sit. imo maius dũ gratis sit. Certũ hoc habebat anima deuota qualez intro duxim⁹ dicentẽ. laudate dñm in sanctis eius. ¶ Nõ si vellemus in his ⁊ singulis que sequũt immorari quale sit firmamẽtũ virtutis dei. quales sint virtutes ei⁹. qualis deniq̃ sit multitudo magnitudis eius: succũberet sermo conatui nec tempestiue satis arriperemus p̃missam ꝺ vasis psalmor̃ hmõi maxime rationẽ. Hoc vnũ tũ dixim⁹ q̃ in re qualibet deo soli debeꝫ laus honor ⁊ gloria sicut ipe est omia in oibus. Hinc ps Omnis terra siue omnis creatura adoret te de⁹ ⁊ psallat tibi. psalmũ dicat nomini tuo altissimo Nulli vero creature datur laus huiusmodi p la triam/nec vt signũ est vt imago/nec p̃pter aliaz quãuis attributionẽ si p̃prie sentiamus sic nulla res creata summũ bonuz est neq̃ vt res/neq̃ vt signũ vel aliud attributũ. Atuero q̃ loq̃ndũ vt plures sentiendũ vt pauci. laudam⁹ i creaturis deũ adoratiõe latrie. sicut i cruce et in imaginib⁹ xp̃i. imo sic in oi re. quẽadmodũ q̃libet est imago vel vestigiũ tenue trinitat̃ nõ min⁹ naturalit q̃ aliq̃ sit artificialit. Caue tn̄ i laude vel latria creaꝫ ar a scandalo q̃le fieret si adoraret publice de⁹ i demone vel ei⁹ imagine. in asino. vel in bufone. imo nec in angel ⁊ hoibus. q̃tũcũq̃ sanctis. qm̃ p̃pri⁹ eis ⁊ alter honor ineſt. Qui bus i trãsitu dictis/ad instrã musica pgat sermo nr̃. ¶ Proponaꝫ tuba cũ sono vel vt alia trnslatio hz/cũ clangore cui⁹ materia finis ⁊ vsus varius est. Nã est tuba cornea vt est illic. In voce tube cornee in recordationẽ arietis immolati p abraam. Est tuba ductilis vel argentea vel erea q̃ metalla/ fusibilia malleabiliaq̃ sunt. Tuus itaq̃ sit affectus q̃uis ex carne nascatur/fortis vt cornu/non lubricus/aut effluens. Sit ductilis. id est suasibilis imitator̃ sapientie que deorsum est. Sit bonis consentiens. sit nõ immãsuus p̃priis opinionibus pertinax in illis. sit ad fines sub fine deo/ vsusq̃ varios accõmodus

Nam tuba clangit nunc ad denunciationem solennitatum. nũc ad congressum bellorũ. nũc ad legis pmulgationẽ vel auditũ put in synai. nũc ad cetus cõuocationeꝫ. nũc p neomenia. hoc est illuminatione noua in insigni die solennitatis. Nonnũq̃ ad opationẽ miraculoꝝ sicut in deiectionẽ muroꝝ in hiericho ¶ Rursus ad euãgeloꝝ. Quasi tuba exalta vocem tuã. quemadmodũ de Bartholomeo legit q̃ vox eius quasi tuba vehemens. Beniq̃ magnũ nimis tremendũ simul ꝛ iocundũ habet misteriũ tuba nouissima vocis archangeli et vocis christi in clangore mirifico qualiscunq̃ fuerit. ꝯcipiendus magis intellectualiter q̃ sensualiter. resurgent mortui. Sanctã efficax erit. tam late patens. taꝫ omnia penetrans vox illa tubalis. que saluandis grauissima. damnãdis vltra q̃ dici fas est horrẽdissima perstrepet ꝛ tonabit. Talem se fatebat assidue Hiero. audire ad terrorẽ simul et spem. terrorem cruciantis inferni. spem glorificãtis paradisi. ¶ Subsequitur. Laudate eũ in psalterio ꝛ cithara. Differũt hec a tuba vel buccina. quoniam pulsu seu tactu nõ flatu sunt. quoꝝ sonus est capacior atq̃ serenior. qualis aptior est auribus cõtemplantiũ cõfidenter habitantiũ in taberna culis eterne pacis. Hec aũt est distãtia psalterij a cithara. qz psalteriũ sonat a supiori ꝓcedens a grauioribus sonis ad acutiores descendendo Habet insup cordulas vel argenteas/ vel ex elere vo formã/ad psalteriũ videbis euersam. Cuius sonitus a grauioribus deorsum: ad acutiores surſũ sonos tendit: cuiꝰ fides et corde ꝺ mortalis et tortis. Que omnia/nonne significãt cõgruentiã vel affectũ penitentis/ascendẽtis a cõtalle plorationis. corpꝰ q̃z ꝓpriũ torquentis et extenuantis/ad obediendũ citharizanti spiritui Talẽ haberet suadet dñs p esaiam anime peccatrici sub typo tyri. Sume citharã circũi ciuitatẽ meretrix obliuioni tradita/bene cane/ frequẽta canticũ vt memoria tui sit. ¶ Co nueniũt psalterium et cithara. qz pectori iungunt et formã corporis habent instar scuti. habent et hanc figuram singula instrumenta musicalia. Nã trigono pyramidi prima sunt omia siue q̃ pulsu/siue q̃ flatu sonant Ac pinde queso/nonne docent i omnibus canticis instrumentalibus/habere surſuz corda ad dñm. Nũ preterea differentiã suam quomodo ꝯcordant psalteriũ iocũdũ cõtemplatõis cum cithara penitentialis afflictionis. quemadmodũ sonare dulce est garritui philomene turturis suspirium. Sic spem cum metu et exultationem cum tremore/miscere monuit psaltes reuliate ei cum tremore. ¶ Fecit qꝺ monuit. dum psallens et subsiliens totoq̃ conatu saltans nudatus est coram arca domini. sicut vnus de scurris ait Michol. Cuius improperio/scimꝰ Dauid quid responderit. Ludam et vilior fiã plus q̃z factus sum et ero humilis in oculis meis.

¶ Subiungit. Laudate eũ in timpano et choro ¶ Timpanũ/vulgo gallice dicit tabour vel bedõ compositũ ex pelle derasa tensaq̃ cuiusmodi nõ est vna vel magnitudo vel forma vt vsus. Sũt timpanula duo. gallice naquaires. vnum obtusi supra modũ soni. altez peracuti. vbi significationem accipere possumus timoris humiliantis/ et spei eleuantis ꝓprie miscẽdam et iudiciũ que domino cantande sunt. Spes in contemplatione diuine pietatis et gratuite bonitatis. Timor in affectu seueritatis. insustentabilis aduersus peccatores quos obdurare dicitur sicut aliquos misereri. Sunt alia tympana vulgaribus magis assueta. qz faciliora/qz sanabiliora ad saltꝰ incõditos. et alia tripudia. q̃bus solent iungi fistule bisoramina ꝛ trisoramia. tripos insup nõ grandis calibeꝰ hincinde pcussus. Cymbala q̃z nonnũq̃ ex ere/p mutuã collisionẽ/tinnitus acutos reddẽtia/q̃bꝰ iudeos veteres vsos fuisse Lyranõ siluit. Tu forte rudis es et ad psalteriũ cythare q̃z subtilitatẽ ineptus. cantes in typano mortificationis concupiscentie carnalis per abstinẽtiam et ieiunia. Concinas in choro fraterne charitatis ꝛ conuictus honesti sine querela que dissonantiã operetur. deniq̃ quomodolibet id egeris dum non sileas a laudibus creatoris. ¶ Chorus vocatur a nonnullis vulgaribus instrumẽtum quoddam instar trabis oblongum et vacuum/cordas habens grossiores. multoplusq̃ cythara duas aut tres/que baculis erutis percusse. varie variant rudem sonum. Atuero conformius ad expositores ꝛ textũ: chorus est coetus canentium simul in modo corone. prout litteraliter ad oculũ videmꝰ in ecclesie choris/et i choris tripudiantiũ. Hic existimanduz est mariam sororem Moysi cũ alijs aliq̃ntis/ tympana pulsasse post egressum maris rubri. Reliquos autẽ omnes choros duxisse/cũ responsione vocis cãticordi atq̃ plausibili. Sic in reditu filij perditi. paterfamilias euangelicus/cum prandio vituli saginati iunxit simphoniam et chorum. Sic filij prophetarum ducebant choros quando Saul occurrens eis mutatus est in virum alterum taꝫ efficax erat musica prophetalis. ¶ Symphoniam putant aliqui viellam vel rebelam que minor est. Atuero rectius existimaꝝ esse musicũ tale instrumentum quale sibi vendicauerũt specialiter ipi ceci. Hec sonum reddit dũ vna manu resoluitur rota paruula thure linita. ꝛ p alterã applicatur ei cuz certis clauibus cordula meniero rum put i cythara. vbi p diuersitate tractuũ rote/varietas armonie dulcis amenaq̃ resultat.

Huic simphonie quid aptius cōpandū reputabimus/q̄ nostrū cor. assidue se mouens. ac pinde fantasiam agitans? que si creditur a motione nunq̄ quiescit moto corde. Cor vero si cessat a motu: mori animal ꝓtinuo necesse est. Felix musicus spiritualis qui suo hoc simphonico canticordo/melodiam iugiter scit et studet/p meditationis digitos modulari. quatenus affectuū voces ꝑm gamma misticū/suades reddat. Felix q̄ magnalia dei neduz in naturalibus. qualia sunt omnia mirabilia valde facta in ei? sapientia cuius nō est numer?/sed in artificialib? etiā recog/noscit. quemadmodū ex pforatione modici ligni in sambuca vel fistulus. aut ex metalli ductione in tubis et cimbalis/aut in neruoz aut intestinoz̄ deficcata torsione ꝑut in citharis tot resonantie variant. Sequit. Laudate eū in cordis et organo. Corde ꝑm glo. posite sunt ꝑ quibuslibet instrumentis alijs a psalterio z̄ cithara que cordis sonant repercussis. sit viella. sit symphonia. sit lira. sit rota. sit guiterna. sit lituus. sit nablum. sit sistrū. sit scacarū. sit rebela. sit generaliter vel monocordū vel diacordū. vel tricordū vel tetracordū vel pentacordū vl̄ sexacordū septacordū. octicordū. nonicordū. decacordum et sic absq̄ termino cordaruz in instrument] que vel olim vel posterius cōponi potuerint. Telerū/latius adhuc organa recipiunt a glosis/ꝑ musico qualicunq̄ cōpingat instrō. Habet vero modernis vsus appropriationē nec irrationabiliter ad organa ex plumbeis vel stanneis fistulis. que cū follibus et cū digitis multiplicez] z̄ pfectam habent inter aliud quodlibet instrumentum vocaliū/resonantiā fistularū. que fistule nō illiberales appellande sunt. q? nō oris deformatione. sed follis inflatione sonant. Hoc soluz vel ꝓcipuū retinuit ecclesiastica consuetudo musicuz genus instrumenti cui vidimus aliquando iungi tubā. rarissime vero bombardas seu thalemias seu cornemusas grandes aut paruas vel alia siqua sint que nominauerimus instrumēta qualia Danielis liber/omnia concludere videt in adoratiōe statue sub omni genere musicoꝝ

Verumtn̄ ampliare id qđ mō dixim? ꝺ organoz̄ solo vsu ꝑ celebrē eccl'ie ritū. cōmonet id qđ ꝓpha sbiūgit. Laudate dn̄m in cimbal'bn̄sonātibus laudate eū in cimbalis iubilatōib?. Sunt erea cimbala ea q̄ vocam? cāpanas. q̄s bn̄ fortiter sonare null? ambigit. Talibus vtit eccia pl? q̄ alijs sectis/a dn̄i laudes tanq̄ vice tubarū legis veteris. quarum officia merit] quidā expres sit loquentē inducēs campanā. Laudo deū verū. plebē voco. congrego clez. Defunctos ploro. pestem fugo. festa decoro. Sūt et cāpanule pro melodia velut in horologijs aliquibus ordinate. Quibus in omnibus nostri pñt interiozes affectus erudiri sit et impelli. qualit̄ experiebat ille/cui? anim? cōmot? acriter. eleuatus. dilatat? qn̄ fiebat hmōi resonātia celebris/ iubilabat totus in se recolens illud seraphicū de deo. Pleni sunt celi z̄ terra gloria tua. Oz. ℟. vat tout. Hec est inestimabilitū ꝓfusio gaudioz̄. ℣ Subinfertur pulcra nimis ad priora ꝓclusio. Omnis spiritus laudet dn̄m. He ꝓfecto toti psalmoz̄ cōtexrui precipue suo subseruit initio/quo dictū est. Beatus vir. Quid em̄ viri beati dicim? officium/q̄ vox laudis ad dn̄m Juxta illud Bti qui habitant in domo tua dne/in secula seculoz̄ laudabūt te. Verū de hoc in subsequēti thomo seu thono/magis intellectus eoz̄ oim quē diximus apit. vbi de canticoz̄ rationaliū vel intellectua liū origine phia verbū facit. Qn̄ lucidius apparet/quāte sit fecūditatis q̄nte iocūditatis hec exhortatio. Dis spūs laudet dn̄m. vel vt transfert hierony. He qđ spirat laudat dn̄m. Huic trā slationi si q̄s cupiat magis inniti/poterim? oñe qđ spirat ipi hoi p appropriationē dare. quēadmodū noiauit hoiem xp̄s oēm creaturā qui dicit est in Gen̄. Inspirauit spiraculū vite homi de terra formato. Est aūt materialis spiritus (vt interim ꝺ spūali sit silentiuz) radical? in corde/q̄ tanq̄ ministro z̄ ligamēto q̄dā/rōnalis aīa exercet suas opatōes i organo ꝓprij corpis. cui tāq̄ in spera actiuitatis sue coaptat. Est triplex iste spūs aut flatus/instar fumi tenuissimi. naturalis scz vitalis. z̄ animalis cui medicoz̄ aliq̄ tantam attribuerūt virtutē/quasi p se sufficiat ad homis operatiōes. nā posito spiritu altero/intēdūt si nō errant dicere/q̄ medicus vt medicus ē/cōsiderans corpus humanū tantū vt sanabile/nō magnope curat de cōditōne vel existentia spūs materialis alterius cōquirere. Proinde constat variari certissime/ratiōales nedū animales hois opatiōes ꝑm dispositionē materialis huius spiritus. quē spirat z̄ respirat coz̄ p cōsona membra p̄sertim ad cerebrū vbi fit aīalis sensitiu?. s. z̄ motiuus. Hic em̄ spūs si fuerit splēdidus. si serē? si subtil'. si mulcebris erit exinde tot? hō letior z̄ alacrior (si deuot? est) ad laudādū deū. Ib si tot? liq̄factus ad diligēdū eū et suauit' amplexādū. si nō abusus fuerit dono tali. Bonū certe dei dicim? dei/talē spūs materiat' serenitatem dei/talē spūs materiat' serenitatem sit illa a deo immediate sit mediate p misterium angelicū. sit p cōplexiōis tēperiem cū apto regimine corpis. sit p opitulationē impetratiōem sctoz̄. sit maxie tandē p habituatōnē vehemētē in obsequio dei/in ocio sctō. in exercitio ꝓtinuo si/dei spei charitatisq̄ virtutū. Nō vsq̄ adeo fi/eri pōt ab homine cū gratia dei: q̄ videbit assidue versari mens eius in apto lumine/cū iocundissima que sensum oēm exugat pace/cū illa superadmirabili diuisione spūs et anie/cū vnione ad deū cū ignoto ꝓiungit ignote z̄ ab omi ptibi

litate reducitur ad monadẽ. hoc intellexerũt qui dixerunt. Secura mens quasi iuge conuiuium. Et iterũ. Non est letitia super cordis gaudium tue domine quã abscondisti timentibus te Luz ceteris in hanc sententiã sine numero. ¶ Glorientur in domino q̃ sunt hmõi rari valde. sed sũt gulis raro et ad tempus beneplaciti tui deꝰ qui das vt vis et quomodo vis canticuz. in hac nocte mortalitatis qui sathanam tenebrosos spũs ingerentem reprimis. qui potes absq; vlla dubitatione sine materiali quouis spũ/tuas in mentes collustratõnes suauissimas quales dicte sunt et ampliores illabendo supadmirabiliter opera ri. Aduero ne sint vacua diuine sapientie opera que sic res administrat vt eas ꝓprios morꝰ agere sinat. nõ repellit aptã spũs animalis dispositiones. qui taliter in cellulis cerebri (quas medici triplices ponũt primam mediã et postremã) poliens depurari/vt et imago sit viuatioꝝ. estimatia perspicatioꝝ. et memoratiua tenatioꝝ. sic ꝑterea q̃ para aliqua cellularũ vtputa superioꝝ subtilissimã obtineat sereniozẽq; fantasmatũ vel idoloꝝ representationem/remanẽtibus alijs partibꝰ in obscuritate maioꝝ. ¶ Cuius rei possumus exẽplũ accipere circa combustionẽ lignoꝝ quo ad varias signis differentias/in flamma vel carbõe/aut ꝑ similitudinẽ nubiũ/aut montis alicuius altissimi. Cuius in vertice splendet sol nitidissimus. quꝫ in infimis nubes vagent atq; caligines. Ad quẽ splendoꝛes instar fulgurũ coruscantiũ vt emicantium scintillaruz. quarũ illustratione veluti subito disparenti/pulcerrime veritates emicant apud agentem intellectũ elicientez ex fantasmatibus in hac luce ꝓsentatis species intellectuales purissimas/cũ affectionibꝰ quas nemo nouit nisi qui accipit. Puto senserunt talia viri spiritus prophetici et deuoti. Sensit et hocipa virgo beata dũ in se considerans diuisionez anime ac spiritus/dedit cuilibet quod suum est ꝓzum pens in hoc canticum. ¶ Magnificat anima mea dominũ. Et exultauit spiritus meus/in deo salutari meo ¶ Potuerãt ad extremũ ꝑ cantici sensum intellectu plurima cõmemorari ꝺ musica sualis. vt traditio de tonis octo/ꝑ antiphonas et neumata/qualiter illi philocapto de amore dei beato Ignatio/familiari matris dei/fuisse ꝑ angelos in monte reuelatũ tradit narratio vite sue Sed terminus hmõi thomo ꝓzori statuatur/ad alterũ de canticoꝝ origine magis ad philosophi am spectantẽ procedendo.

Secundus thomus

¶ Processit humana studiositas cꝰ oculus ne satiaꝛ visu. nec auris impletur auditu/quin vlterioza iugiter inuesti get quousq; inuenerit id qꝺ ꝑfectũ est ¶ Processit inq; a musica sensibili que dicta/ad musicũ solaratione vel intellectu ꝓceptã. argumentãtes ita Si corporalis habeat auris i obiecto suo ꝓprio qꝺ est sonus causatus ab aere repcusso pulcros suaueſq; numeros. cur a sensibꝰ alijs vt sunt visus et tactus aliq̃d simile negabiꝫ? ꝓpterea musicam in gesticulationibꝰ visu perceptibilibus. in ipo ꝓterea tactu silenti venarũ pulsatilium posuerũt. vt ex medicoꝝ disciplina Marcianꝰ exponit. Erophilus inquit egrotantiũ venas/richmoꝝ collatione pẽsabat. ¶ Progredientes vlterius inuenerunt in sensibus interioꝛibꝰ/qui sunt imaginatio fantasia et estimatio/numeros passionũ et affectionũ motiuaruz/perceptibiles ab his sensibus omni cessante ꝓrsus ab extra sonante aere. ¶ Possumus hanc nominare musicam cordis. cuius tot sunt voces et soni/quot inueniuntur motus interiores numerosi passionũ interioꝛũ/vel affectionũ ¶ Ascenderũt cõsequẽter hmõi conquisitoꝛes veritatis ad vim rationalẽ que corporeo nõ vtitur organo. Et ab hac superius ad intelligentiã que est apex mentis. Ad sinderisim denicq; q̃ vocaꝫ scintilla quedam supereuolans et supemicans ad eterna que per Aristote. videtur endelechia nominari. Sed et ipsa ratio partita in rationem superioꝛem ⁊ inferioꝛẽ tanq; in virũ ⁊ mulierẽ. de quibus hic non dicendũ. quoniã in tractatu de theologia mistica ⁊ in alio de passionibꝰ elucidata est hec distinctio. ¶ Posuerunt igitur in his omnibus potẽtijs musicã et armoniã ꝓm diuersas ipaz motiones ¶ Fuit apud nõnullos pꝫantes dubitatio si tã numerosa sperarũ et orbium tãq; velox circũitꝰ crearet sonũ ab auditu corporali ꝓprie perceptibilem quemadmodũ queritur a theologis. si de beatis illud de psalmis habeat veritatem? Exultationes dei in gutture eorũ. maxime cum ciuitas illa dicatur plena modulis et canoꝛe iubilo. vbi quoq; est vna vox letantiũ. vox laudis et actio gratiarum. Aristote. qui post et inter ceteros/plenius assecutus est veritatem ꝺ quinta essentia celesti que incoꝛruptibilis impartibilisq; est. ponit consequenter neq; sonuz neq; auditum ꝓprie sensibiles illic esse. sed omnia ad intelligentie rationẽ et ꝓceptionem referenda que pitagoras imo ⁊ Job/de concentu celi posuerũt Sic intelligeretur apostolus de linguis angelorum. De hominibus vero maxime post coꝛpoꝛ resumptionẽ. nõ est improbabile musicam vocalem illis esse. ¶ Vult fortasse auditoꝛ instrui ꝓ ista que dicta sunt de numeris in omni creatura repertis. (Omnia q̃ppe fecẽ in numero) Quo pacto musice colligimus exinde rõnẽ? Grata fatemur dignaq; scitu ꝓsideratio. Neq; em̃ solꝰ sufficit numerus ad musice rõnẽ. sed vt sonoꝛus sit oꝛtet. Est itaq; subiectũ musice numerus sono-

rus. Nihilominus vrget nos apostolus cum ceteris autenticis/ponere cantica/z voces fieri in cordibus nostris ad deū/sicut et clamores desideriorū. Desideriū pauperum (inquit ppheta) exaudiuit dñs. Et hoc vtiqz nedū concedimus sed ad huiꝰ rei manifestationē/oposculū sepatim edidimus de canticordo. i. de cantico cordis. cuius initiale verbū est. Beati q audiūt verbū dei. Atuero sicut auris transumptiue dr i deo/dr in angelis. ad omnē deniqz trāsferrē intellectus cognitionē vt ibi. Qui hz aures audiendi/audiat. cū similibus multis. Nō aliē vox et sonus vt in ppposito nostro p metaphorā accipiat ncē ē. Silr de flatu vel de spū flante. mouēte. z exagitante/voceſqz formāte/ꝓsiderare nos conuenit. Nō em dñm laudat oē qđ spirat sine spiratione vñ fit vox. z ꝓnter auditus suo mō. Spūs autē multiplicit dr fm declarationē Didimi libro de spūsctō. Est em deus spūs vt in iohe scribitur. Deꝰ spiritus est. Est appropriate z ppie tertia i trinitate psona nexus patris et filij quo se dicūt diligere spirituſctō. Dr et spūs sapie multiplex. Spiritus insup extendit ad angelū taz bonū qz malū. Qui facit angelos suos spūs ait ps. Dicūtur et hoim spūs esse. imo et brutorū. fm Eccles. Extendit ad ventos z spūs pcellarū. Accipitur spālr a medicis spūs p instrumento proximo viuendi mouendi z sentiendi in animalibus. z est fumositas subtilis ꝓcedens a corde. Quid tandem multis immoramur. cū nomen spūs ad omnem vim impulsiuā subtilē z maxime secretā extendat. Quo fit vt ois amor dicat spūs. Quid em subtilius. qđ vehementiꝰ ad mouendū vl impellendū qz amor. Inde illud Augu. Pondus meū/amor meꝰ. illo feror quocunqz feror. Hinc valerius noiat amorem nedū spiritualit sed spiritum sctm. Et qm in omni creatura repit amor qui est virtus quedā motiua et impulsiua prout continuo docebimꝰ. pulcerrime et diuine cōclusit ps. Omnis spiritus laudet dñm. Tanqz dicēret. omnis creatura amet te deū creatorē suū adoret z psallat nomini tuo altissime. Q Bethaphsicar demū rō ꝓcludit totū istud vniūlū recte dici monocordū diuine sapientie. In quo delectatur ludens ab initio. cuius monocordi/amor est vnica corda. Hinc apō Boe. phia canit. O felix hoim genus. si nostros animos amor quo celuz regitur regat. Quid hec tibi sonare videt optatio/nisi canticū liberi arbitrij nō dissonare mūdi totius monocordo (solā quipe dissona sibi volūtas esse pōt) que p supremū saltē deo nihilomi/nus ad cōcordiā p iusticie amorē ordinatur.

Pergat igit deinceps cōpositio nostra loq pauca de amore tanqz intelligibili quadaz volūtate que vitali suo pulsu/percutit aures cordis intellectuales/non absqz suaui melodia/dum amori sua numerositas adiungitur Et in primis respicientes ad exemplar vel ideā amoris creati/nonnim p fidē edocti talez aliquā ideam separatam que non sit deus quomodo redarguit Platto Aristote. Concedimus tamen q omnia q facta sunt/sicut in verbo vita erant/sic in spirituſcta erant suo modo. Nam et amor ipse vitalis est. Ponit insuper fides amorem in deo essentialem ponit et psonalem. quoꝝ vterqz respectu creaturarū idealis dici potest. Sed qua propritate loquendi/quali rursus distinctione vl regali vel formali/vel modali vl solius rationis nō est presentis inquisitionis. Qualiter pozro sit in diuina trinitate. vox patris ipse filius verbū et? qualiter amor ambozuz spirituſsanctus cū quodam numero vt consequenter ponatur illic mudemus nec voluimus aliquā in verbis nouitatem aperire/ que nō a sacris litteris sit expressa. nobis quipe ad solam hanc regulam loquit fas est. Amor creatus producitur a tota trinitate fm triplex genus cause efficientis. formalis vel exemplaris et finalis. appropriatiue vero causaliter a patre. exemplariter per filium. et finaliter et cōmunicabiliter in spirituſancto. Est autez amor iste creatus/inclinatio quedaz/pondus. comptatio/tendentia/motio/conuenientia cuilibet indita rei ad bonū et in bono hoc a primo bono appetibili deo. quatenꝰ quelibet res sic tracta et inclinata/reuertatur ad suū appetibile primum/ quasi circulo quodā intelligibili. Et hoc media te vel immediate. Sic intelligi potest q monas genuit monadem et in se suū reflectit amorē. vel de beata trinitate fm aliqnos. aut de mundi productione tā maioris qz minoris fm alios. Rursus amor creatus quadruplex est. naturalis. animalis. rationalis. intellectualis/ qbus addit dyonisius amorē increatū diuinalē. Naturalis amor/insitus est et impressus in re qualibet tanqz similitudo sue cause que est amor diuinus/ quo motus est deus se cōmunicare rebus Sic amor naturalis tantūdez est in qualibet creatura quā habet de esse vel natura. sicut em ens et vex/sic ens et amor cuius obiectū est bonū conuertunt vt proprie passiones cū subiecto. Antique dictū est. Bonū est quod omnia appetunt et amant. Et ita omnia vt etiā materia prima ppie nihil posita/amet formam vel appetat vt mulier virū et turpe pulcrū. et formā informe. neqz em materia putanda est pure nihil. Alioquin qualiter esset pars essentialis compositi Dicitur tñ ex se nihil esse suplenduz est formale/quale cōmunicat sibi forma Amor preterea sicut impressus est ab amore primo/sic in ipsum reflectitur. Si em creatura nequit fieri neqz conseruari sine causa efficiente et conseruante/ cum finis sit causa principij mouens efficientem Nonne magis innitetur creatura cause finali qz efficienti. Nonne

Ptera nulli pbantes negantes creatiõez rerũ a deo nec causaz eaz sufficientẽ. posuerũt nihilominus ipm eẽ finem eaz cuius grã sũt ⁊ agũt et mouenẽ. Spectãt ad ꝟ dicta pꝺoz q̃ apetibile mouet apetitũ circulo quodaz. q̃ deus stabilis manens dat cũcta moueri. q̃ est spera q̃dam intelligibilis cuius centrũ vbiq̃ est. circũferentia nusq̃. q̃ ad ipz trahimus nos vt ad lapidẽ fixũ in litore/⁊ hoc cordis desideriꝭ. vel sicut p cateram ⁊ scalã sursũ vbi deus innitit iuxta visionem Jacob. Sic demũ repetunt ꝓpꝛios queq̃ recursus. nec manet vlli traditus ordo. nisi qđ si nu iunxerit. stabilemq̃ sui refert orbem ꝟhic carnaz vigor. hic axis rote volubilis totius creature. hic postremo tenor vnicus totius musice mũdialis. Amor iste naturalis ꝓsequitur cogitionẽ sicut ⁊ q̃libet amor. nam penit⁹ incognita q̃s amauerit? Sed refert de cognitione ꝓiuncta rei diligenti. q̃daz amor pure naturalis sicut lapis/tendit sursuz. ⁊ sagitta ad signũ. non p ꝓpꝛiaz cognitionẽ: sed p cognitionẽ impellentis ⁊ dirigẽtis. Hic suo modo q̃libet amor vel tendẽtia naturalis rerũ in suos fines/sit p directionẽ ⁊ cognitionẽ intelligentie non errantis q̃ deus est vt pbs ⁊ cõmentator. Ceterũ triplex amor alius/tripli amor/sequit cognitionem cõiunctam. sicut aialis sequit cognitionẽ sensitiuã interiorẽ ⁊ exteriorem. rõnalis sequit cognitionẽ rõnis hominis ꝓiunctam essentialiter. amor intellectualis inangelis plus homine/ꝓiũctã seq̃tur intellectuam cognitionem. Habemus ꝓpꝛias cuiuslibet amoris ad alterũ differentias. vñ amor naturalis q̃ bonus est/nec malus esse ꝑt. sicut nec errare pot⁹ suus director ⁊ causator deus q̃uis inueniatur in agentib⁹ volũtarijs. nõ tñ ea rõne qua voluntaria sũt. ⁊ q̃ suam insequũtur ꝓiũctaz cognitionem. sed p respectũ ad instinctum vel impulsum ꝑme rõnis sepate quaz esse deũ constat. Sic in homie solo/genus quodlibet amoris inuenit tãq̃ in minore mũdo q̃ omni pticipat creatura: sed hoc ẽ alia ⁊ alia rõne. Amat itaq̃ pure naturaliter sequẽdo motionẽ ꝑme cognitiõis sepate. Amat aialter/ordine ad cognitionẽ sensualẽ sibi iunctam ⁊ intrinsecaz. Amat rõnabiliter sequendo intelligentiã mentis sue. que est suꝑma portio rõnis. Queret aliquis quid ad materiã de canticis/tanta de conditionib⁹ amoris digressio? Rñdemus multũ p omnẽ moduz q̃ ꝑmis ex hoc vltimo colligi debet distinctio seu diuisio multiplex canticoz in sensuale ⁊ intellectuale. Trahitur insup diffinitio cantici rõnalis ⁊ intellectualis qđ est amor numerosus/rõne ꝓceptibilis vel intellectu tanq̃ spũali mẽtis aure. Habeẽ postremo q̃d sit canticũ pure naturaleq̃ ois creaꝺa cãtat psallit modulaẽ ⁊ iubilat deo. qm̃ ẽ amor naturalis numerosus. i dei gloriam ordinatus. qualis etiã in demonib⁹/obstinatis ⁊ obstrepentib⁹ voluntarie deo ꝓhorrendas blasphemiaz dissonantias/pulchre sonore q̃ collocaẽ ordines. ℣ Supsunt ad integrã canticorũ noticiam moraliũ q̃ ⁊ rõnales sunt/alie distinctiones de amore. maxime penes volũtariũ ⁊ inuoluntariũ. diuersimode penes meritum et demeritũ penes iocundũ ⁊ luctuosuz. letũ ⁊ triste. Efflagitaret rursus ordo loqui de cãticordo ꝟ est ꝺ cãtico cordis/nisi sup hac re tractatus iã specialis haberẽ cuius inicium est. Beati qui audiunt ꝟbum dei. vbi practica tradit̃ p gamma nouũ ⁊ mysticũ in vltima pte p moraliũ notulatione cãticoz. Ut vero pluribus omissis protinus offert se de monocordo memoria. cuius sola q̃ resonat corda ponitur amor. Et eius figurã sufficerit hic ponere videndã ad oculũ relatiue ad pater noster. Supaddeẽ aliud exemplar de psalterio decacordo qꝺ ad eandẽ ꝓpꝛie respicit cõsiderationẽ. Subdetur cõpositio moralis scaccarij ex q̃bus habebit solers animus facultatez circa q̃libet instrumentũ musicũ p tropologiã allegoziam ⁊ anagogiam faciliter excogiandi similia. Expedit aũt fieri rememoratiõem sub cõpendio de gãma p̃dicto. qꝺ duplici metro cõplectitur. A sit amor gaudẽs. e. spes/cõpassio iota. ℧ timet. v q̃ dolens odit. et ista notes. Declaratio stat in hoc p̃mo q̃ voces in gãma mystico/nõ intelligẽde sunt sensibiles aurib⁹ extrinsecis. sed dicunt̃ interiores affectiones mente vel corde ꝓceptibiles q̃ cum sint inumerabiles/nihilominus ad paucas pbia simul cuz theologia ⁊ medicina reduxit. nũc ad vnam. nũc ad duas. nũc ad tres. dehinc ad q̃ttuor. ac deinceps vsq̃ ad vndenariũ in quo stetit Aristo. Nobis autem placuit ad p̃sens numerus p̃ncipaliũ quattuor affectionuz quasi simpliciũ iuncta q̃nta velut ex multis composita. Placuit rursus has affectiões q̃nq̃/ꝑ quinq̃ vocales designare/tãq̃ ꝑ notulas q̃nq̃ ꝓportionabiles illis ꝺ gãma manuali. videbis eni sub solis q̃nq̃ vocalibus eas cõplecti. q̃uis vna scz a. duplicet̃ i fa. ⁊ i la. Unde remotis cõsonantib⁹ aut mutis ab vt. remi. fa. sol. la. supsunt hic vocales q̃nq̃. v. e. i. o. a. quas aliter hic ordinam⁹ mutãtes. a. e. i. o. v. Aplicamus ꝓsequenter affectiones nostras q̃nq̃. que sunt amor seu gaudiũ. spes seu desiderium. compassio q̃si mixta. dehinc timor seu metus. postremo dolor vel odium Aplicamus inquã istis q̃nq̃ vocalibus vt A. significet amorẽ gaudiosum. E spem seu desideriũ. non virtutez theologicã. I. vel iota cõpassionẽ. O. timorem U. dolorem vel odiũ. ℣ Sic pspicua est duplicis metri snia. sic omne cãticũ possum⁹ ad gãma mysticũ reducere. sit illꝺ canticũ veraciter in cor de vl'mẽte. aut figuraliter in q̃buslibet psalmis

instrumētis ve musicis. sicut i sono tube. in psalterio ⁊ cythara. in tympano ⁊ choro. i cordis et organo. in cymbalis benesonantib⁹ et iubilationis. Benicz quomodolibet. Omnis spūs laudet dñm ¶ Ceterū vis cognoscitiua rōnalis /ministrat ąsi lram canticordi iuxta meditatiōes varias ꝑm quas vis affectiua ꝓcipue si fuerit fortit habituata/ ꝓrumpit in voces numerosas affectionū ąnczꝑdictarum. eas multiplicando penes graue acutuz supacutū sursum scz ⁊ deorsū p sistolem ⁊ diastolē ąsi sine termino. In latitudie ꝓterea ꝑm breuiationē ⁊ plongationē. demum in coniunctione mutua supra quam habeat fieri in musica sensuali. ibi maxima vbi est in celo vna vox letantiū ⁊ vnus ardor letantiiū ¶ Decreuimus ad extremū de tot instrumentis/triū (vt dixim⁹) figuras aponere. videlicet monocordi iuxta lram ꝛationis dñice. ⁊ decacordi ꝑm alphabetum. simul ⁊ pater noster. ⁊ lram. x. ꝓceptoꝝ. Pcacordū vero qz duplex hz officiū tāczchor⁹ castrorū. a. canticū militare describit cum sua q̄dam elucidatione seu canone vt in ꝓriorib⁹. Ez antea migrabimus tādem duce theologia. post theologiā ⁊ phiaz ad cātica canticoꝝ ꝑ tertio ⁊ finali thomo pntis opusculi de cāticis iuxta suū originem distinctiuo.

⁊ Thomus tertius

Canticoꝝ diuersas species inuestigauimus ꝑm historiā. ꝓmo quo ad cātica sensu ꝓceptibilia. dehinc ꝑm phicam disciplinā de canticis i oīm creatura reptis que ꝑ intellectū ꝓcipiunt. Putabit aliquis nihil supesse/quoniā vltra vel supra creaturam vniuersam que cātica repies? Atuero si theologiā videbim⁹ grandiora supesse quemadmodū mirabiliori modo causa causaꝝ quam in amore fundauim⁹ tractat. inchoans suam ab eo traditione/ vbi ⁊ in quo phia stetit/nō habēs vltra quo suū deduceret scrutiniū. Ecce q̄ ꝓgressus phie ꝑm apl'm ⁊ sapientez/ fit ab eis q̄ visibilia sūt ad inuisibilia dei ąsi ꝑ scalā aliquā. q̄ vbi deficit/ phiam stare necesse est. vel in tenebris temerariā ꝓcutiēdo palpare ⁊ errare. Nam q̄ sunt diuine voluntatis ꝓsus liberrime ꝓstituta. q̄ leges. q̄ tēpoꝝ pstitutiones solus ille scit ⁊ cui voluerit reuelare q̄ voluit ⁊ dixit ⁊ facta sūt. Omittamus interim verbū de mysterio beatissime trinitatis. qđ enarrauit filius vnigenit⁹ in sinu patris qui sol⁹ nouit q̄ sunt ei⁹. Sileam⁹ ꝓterea de ipo verbo dei ꝑ qđ facta sunt oīa. ⁊ de amore psonali q̄ ē spūssanctus quē mutuo cōmunicat et spirat sūma liberalitate pater ⁊ filius. Creaturarū ąpe ꝓductio ąd est/nisi ądam punctualis et vix alicuius mometi cōicatio respectu cōicationis illi⁹ infinite q̄ fit i spiritusancto. Desinamus insup q̄rere si ꝓuenienter possumus de illa trinitate glorioſissima. ponere canticū sūme suauitatis ⁊ leticie sicut illic ponim⁹ verbū numerosissimū plenū rōnibus ⁊ ideis absczꝑ termino ꝓponimus ⁊ amorē iocundissimū spiritū sanctū q̄ verbum tendit in patrem ⁊ pater in verbum tenore gratissimo. ꝓponunt alij hierarchiā illic vbi pater inq̄unt nō graduali pfectione maiorē in pso narū origine ꝓncipatur ¶ Dimittam⁹ inquā ratia/diuinis theologie pscrutatorib⁹ cū ocio magno. cū ingenio clarissimo. cuz exercitio diutissimo. Nobis sit hic ⁊ nūc satis de canticis in creatura positis loqui/plus ad deuotionis excitationem/q̄z intellectus admirationē ⁊ eleuationez ī alta maiestatis. sciētes q̄ pscrutator maiestatis opꝛimet a glia. ⁊ quo amplius accesserit homo ad coꝛ altuz/eo amplio⁹ exaltabit deus. Venimus ad rem nostrā collocantes pedē inuestigationis vbi stetit phice pes inq̄sitionis. hic autez generalitate sumptū describi poterit q̄ ē numerosi bñ tenemus pes erit in amore. sic vt cāticū suauis vox amoris. vel amoꝛ numerosus. Additū est de specieb⁹ amorosa vox amoris. vel amoꝛ numerosus ¶ Additū est de specieb⁹ amoris post diuinā. q̄m vnus ē naturalis cōuertibilis cū ente. alter aialis. alter rōnalis. alter intellectualis. quoꝝ cōditio naturaq̄ descripta est. Doꝛo de creato amore supnaturali/ō charitate quā q̄ habet manet in deo ⁊ deꝰ in coꝛe amore q̄z nuptiali dei cū hoib⁹/ vbū nullū. in q̄ tñ et sup quē fundāt cātica canticoꝝ q̄ epitalamia nominam⁹/ ⁊ canticuz diuinale ¶ Erat aūt ab inti tio ꝓncipalis intētio facere verbū cōsonāter ad xp̄i ꝓbolam de cātico duplici. vno ꝑm saltationem vel exultatiōem. altero ꝑm lamētationē et planctū ⁊ hoc nō secularī seu ꝓphana vanitate sed xp̄iana pietate. Conuerte fideles oculos ad xp̄m videbis affirmo tāczin exemplari pietatis ipm duplex hoc cātici genus resonasse. nā et exultauit spūsancto rapt⁹ ad vocē patris intus loquantē cū clamauit. Confiteoꝛ tibi pr̄ celi ⁊ terre. qz abscōdisti hec a sapiētib⁹ ⁊ ꝓudētib⁹. ⁊ reuelasti ea puulis. Ita pr̄ sic placitū est añ te. Rursus ita lamētar⁹ ē ⁊ plāxit vt cōꝛereꝛ palaz. O vos oēs q̄ transitis ꝑ viaz attendite ⁊ videte si ē dolor sicut dolor meus. Talia colligimus ḃ duo cantica. vnū exultationis aliud lamētatiōis. ad qualia/nō habuit philosophia scrutādo venire quoꝝ quodlibet fundāt in amore. nō ąlicunczꝓsitas tñ ⁊ diūsas rōnes. vna ē diuinalis adoptio et desponsatio. altera reꝓbatio ⁊ repudiatio. Nihil ꝓmo cantico meli⁹. iocūdius. beati⁹. Nihil scdo deterius. insuauius. infelicius repitur. Ꝓrimum cecinit Salomon in cāticis. ⁊ Dauid pluribus psalmis. Altez Jeremias in trenis. ⁊ Esaias ibi. Cātabo dilecto meo. vbi ō repudio canit synagoge. Nūc ascendat theologia supra phiam nō inchoās ꝓcessu ab infimis insiar

phie sed a deo primo omniū principio .ad qđ attingit vtiq; pcessus prior phie. Et dicamus vlterata charitatis bonitatisq; dilatatiõe /humanã dilexit naturã/ vt eam formaret ad imaginẽ ꝛ similitudinẽ suam q̃tinus sui pticeps esse posset. ꝛ ita particeps q eidem iũgeretur felicissimo federe nuptali sicut sponsa spõso suo/qua dilectione ꝛ charitate/nullam diligibiliorẽ/nullã chariorem estimare potest cor humanuz. ¶ Posuerunt nec negamus aliqui phantiũ magis eleuatũ ꝛ diuinitus illustrati sicut Aristo. q vltima felicitas hominis cõsistit i dei cõtemplatione. nec vt arbitror sequestrasset amorez eius .nihilominus cum cognouissent deũ/non sicut deũ glorificauerunt neq; gratias egerũt. ꝛ quid inde secutum fuerit pudet recordari qđ apls aptat. Alma quesanaret que corrigeret que reprehenderet affectum(dicit Aug⁹)non amabant. ¶ Amplius ibi phi q̃uis aliquẽ hominis amorem ad deum ponerent ꝛ debitũ scirent/nullo pacto tamẽ valuerunt attingere vel suspicari q mutua eẽt amicicia pſertim sponsalis/dei ad hominẽ. ꝛ ecõtra qualẽ nobis reuelauit theologia/ fundata i charitate de qua est illud. Charitate ppetua dilexi te. Non enī quilibet amor dici meretur amicicia ſm philosophũ.sed ille quo sibi mutuo cõmuni cant ꝛ conuiuũt et congratulantur ꝛ couniũtur amantes.quale aliud neq; Plato dicens deum non misereri hominiꝫ.nec Aristo.redẽptionis ignorans mysteriũ.nec aliud omnino fas habuit sine fide. ¶ Tẽptemus nunc de cãticis exultationis ꝛ lamẽtationis aliqđ dicere /qđ sit supra non cõtra philosophiã. que duo cãtica notans qui dixit. Misericordiam ꝛ iudiciũ cantabo tibi domine. Hec autem esse iam tetigimus. vnũ nuptiale qđ epitalamiũ nominat .aliud repudiatiõis reprobe qđ infernale dici poterat. Oportet igit vt a nuptijs carnalibus figuram accipiam⁹ /nõ inconãter ad apostolũ /qui loquens de corpora li matrimonio. Sacramentũ inqt hoc magnum est.in xpõ dico ꝛ eccl'ia. ¶ Sũt vero litteraliter tres modi despõsationis. vnus viri cum libera. alius viri cum ancilla .tertius viri cum domina Ultimũ hunc modũ tenuisse videt sol⁹ Joseph vir iustus cũ vxore sua Maria. Primũ legim⁹ in Abraam cum Sara qđ quotidianũ est. Alterum ipius eiusdem cũ Agar ancilla/sicut in Jacob duplicem hunc modũ repies respectu Lye ꝛ Rachel liberaꝝ. quib⁹ additũ est ancillarum vtriusq; cõnubiũ. ¶ Veniamus ad mysteriuz. figurauit nanq; matrimoniũ Ade cũ Eua p̃ma ꝛ libera cum adhuc nõ peccassent p̃iunctionẽ dei cum aia sancta .etiã si non fuisset incarnatio filii dei subsecuta Figurauit insuper ſm apostolũ p̃iunctionẽ xpi incarnati cum eccl'ia cuius caput est ꝛ consors in natura. Figurauit p̃iunctionem humane nature cum deo in vnitate suppositi. Figurauit ſm Aug⁹. ꝛ sequaces cõiunctionem portionis superioris. quasi viri .cuz inferiori tanq̃ mulieris. Figurauit iuxta metaphorã salomonis de forti muliere cõiunctionẽ homis vt spũs sapientis cũ lege dei vel sapientie. Dic enī loquit alibi. Quesiui sponsaz mihi assumere eã. ¶ Subinde matrimoniũ Abrae ꝛ Jacob cũ ancillis/notat apastol⁹ figurasse coniunctionẽ xpi cum synagoga que generauit filios in seruitute. Veniq; matrimoniũ Joseph cuz Maria certe cum dña que non ab eo pepit nec eam hũiliauit sed eius custos fuit /aptatur cõgrue p̃iunctioni plati cum eccl'ia sua / quã spũssanctus impgnat non ipe q̃ custos est q̃uis sponsus. ¶ Habem⁹ ecce septem genera spũaliũ nuptiaꝝ de q̃bus nõ erit dicendũ p singula. grata nihilomin⁹ eẽt speculatio circa vnũquodq; genus intuenti .q̃ pacto cantica cãticoꝝ salomonis aptarent vnicui q̃ tanq̃ in epithalamio saltationis vel exultationis. ¶ Et quidem de cõiunctiõe xpi cum synagoga veteri.rursus cuz eccl'ia noua ꝛ libera nec non ꝛ naturali.doctores copiosissime disseruerũt in expositionib⁹ canticoꝝ litteraliter ꝛ allegorice. De coniunctione p̃terea dei cum aia ſm tropologiã non siluerunt. sed nec vsq̃quaq; de cõiunctione plati cum eccl'ia vice xpi tacuerunt ¶ Ceterũ de altero duplici cõiugio mystico qđ supest/si q̃s aperuerit os in canticis vt p anagogiam dissereret ignoramus. Scimus venerabiliem Richardũ non vnũ nõ alterum /sed omnia pene volumina sua de hoc matrimonio spũs et aie per mysteriũ cõpleuisse. p̃cipue libro de. xij. patriarchis/subtilitate mirabili. cui cõsonãt tractatus alij de arca mystica .de visionib⁹ Danielis.de exterminatiõe mali. Veniq; totus in ista versatus est metaphora/q̃ portionem superiorẽ virũ ꝛ inferiorem appellaret mulierem.nec siluit sensualitatis cõcubinas. verũ nõ traduxit ad cãtica qđ viderimus. ¶ Visum est tñ mihi nõnũq; meditanti in secreto cordis mei cubiculo/per noctes heu p̃sentis vbiq; calamitat⁹ /posse fieri vt epitalamiũ diuinale cõsonare mõstraretur huic cõiugio spũs ꝛ aie/pſertim in xpõ. Rursus alteri cõnubio spũali/sapientie diuine create cuz spiritu creato deiformi sicut in exultanti spũ Marie potissime cõpetebat Hi pausem⁹ interea paululum.dehinc alio velut sub exordio naturã epitalamij p̃mo designãtes.postmoduz tẽptabim⁹ illud exponere qđ nobis meditatio locuta est đ xpo ꝛ Maria.qđ certatim laudãt angelici spiritus.imo q̃libet creatura a q̃b⁹ vtinã nõ discordet vox nostra.laus nr̃a.studiositas nr̃a.carmẽ q̃z nostrũ qđ ꝛ saltare docet ꝛ plãgere cum pueris in foro ludentib⁹ ¶ Epitalamiũ non hic accipimus sensuale canticũ p nuptijs carnalibus/

Dor

quibus hymeneū ꝑesse gēnlitas fabulatur. non in quo intelligimus canticum celeste beatitudis eterne. vbi ꝓfecta securaq; fruitione nuptiali/ felices anime cum deo totaliter vniunt. transformātur. ſopiūtur. iocundant. ſed epitalamiū dicimus hic canticū vie/ ꝑ desponſatione diuinali que per gr̄am hic incipit. & in gloria cōſumat/ aut ſi perdit in finem charitatis/ anima ꝓpetuo repudio cruciatur. ¶ Epithalamiū/ ꝑſupponit amorem naturalem. animalē. rōnalem. dilectionem quoq; liberam/ beniuolētie/ & honeſte quoq; cōcupiſcentie demū ſocialis amicicie. Gz addit in ꝓpoſito noſtro/ donū charitatis gratie vnificans diuinitus aſſimilans & ꝓficiens. donuz in ſuā ſpei tendentis in cōſūmationez glorie. donum quoq; cuiuſdaz zelotipie laudabilis & fidelis qua zelant ſe mutuo ſponſus & ſpōſa. Eſt zelus amor vehemens. nō cōpatiens qualecunq; contrariū vel aduerſum fieri contra rem dilectā Et hoc ꝑſtat fides. Eſt igitur epithalamiū nr̄m deſcribere cāticum ſpōſi & ſponſe. fide ſpe & charitate iunctoz ¶ Epithalamiū Salomonis qō cantica canticoz dicimus/ cōpoſuiſſe creditur & traditur ab eccleſia rex Salomon/ inſpiratus a ſpū ſancto/ tempore quo erat amabilis domino/ cuius verba videantur carnalia: cuius inſup autor poſtmodū miſerabiliter & lamētabiliter corruerit. vt non glorietur ſtulta ꝑſumptio cordis humani/ ſi myſteria omnia cognouerit q̄lia fūt i cāticis maxima. ſed qui gloriatur. in domio glorietur. videatq; ne cadat. ¶ Fiat ita circa nos o glorioſiſſime ſpōſe Jeſu/ dum te cogitamus loquimur. extollimus cum dilecta ſponſa tua ne quādo cū illa vaſti ſuperba repudiemur a regali copula tua. ¶ Epithalamiuz datur ꝑ ſymbola vt ſm Augl. deſideretur ardētius. nudetur iocūdius. ſpecioſius videatur. nihilominus oportet ſi fructuoſe. ſi ſecure. ſi ſalubriter cantari debeat/ q; eleuet ſe mens ad remotionez fantaſie. vbi nō ſit maſculus neq; femia. ſicut nec charitas ſexū habet. ¶ Oportet iteruz depurationē fieri vtutis appetitiue quā nulla titillet carnalis ſub carneis verbis cōplacentia vel libidinoxia. ¶ Optet amplius humiliari virtutē iraſcibilez. vt nulla ſurrepat ꝑ cognitis myſterijs ſuppbia. ſz quāto maioz eſt humiliet ſe in omnib⁹ ¶ Epithalamiū tēptatur incaute cātari ab anima q̄tumcūq; ſeculariter erudita/ ſi non fuerit expurgata pr⁹ a ſordibus peccatoz. qō doceꝫ fieri in ꝓuerbijs ſalomonis ſi ñ fuerit ꝑterea ſurſū eleuata & illumiata per ꝓtemptum terrenoz̄ ad qō monet Eccleſiaſtes. Si non fuerit poſtremo cordialiter affecta & ꝓfecta deſiderio ſupernoz quod querit in canticoz̄ canticis exerceri. Ac ꝓinde deſcribit epithalamiū triplicit ſm tres act⁹ hierachicos purgare. illuminare & ꝓficere. q̄ tria ꝑſtat ſol iuſticie tripliciter exurens mōtes nature ſublimis humane ¶ Epithalamiū ſalomonis poteſt inſipiens & animalis homo fideliter admirari & ſimpliciter credere ſed nō arroganter ꝓſcrutari: q; nihil periculoſius. poteſt homo rōnalis & ꝓficiens/ illud pie meditari rumination is typo. ſi nō ex abrupto cōcinere. quo nihil difficili⁹. Poteſt homo ſpūalis. iam carni deſipiens et ſanguini/ epithalamiū ſapienter cum ſapore deꝓmere. quo nihil ſuauius & in terris beatius erit. Vide opera dei q; fit idem canticū electis in edificatio nem. conſolationē. & bonum odorem. alijs i ſcādalum. ruinam. cōtradictionē. & odozis in mortem ¶ Epithalamiū fit non amātibus omnino barbaruz nec intelligibile. fit mala. & carnaliter amātibus/ in offenſionem & ſcādalum. quib⁹ augetur inde furoz igneus. fetoz carne⁹. inſaciabilisq; pruritus. ¶ Nō etate noſtra vel in fictis q̄dam deuotis/ comptum punitūq; ꝑ ignem fuit At vero ſi fuerit deo ꝓpicio exercitatus homo ſpūalis pati diuina/ ſicut ō Jerotheo ſuo loquitur dionyſi⁹. ſi fuerit in eo deiformis & bñ ignitus affectus: ſi ſentiat diuiſionē anime et ſpirit⁹ a verbo dei fieri. ſi ꝑ multa ꝓbatus multuz dei ſenſum cōgnouerit. pergat qui huiuſmodi ēpi thalamiū frequētare. non in delictis & verbo ſuperbo. ſed in hoc benedicat deum qui fecit illuz et inebriantem euz talib⁹ bonis ſuis. ¶ Epithalamium eſt qō grāmatici nominant dragma vel dragmaticū. qō fit inter duos more dialogi. nō qualiſcūq;. Eſt enim dialogus inter magiſtruz & diſcipulū. cui didaſcolicon nomen ē. Gz iſte tertius fit inter dilectum & dilectam cuz ꝓprioꝝ cela tione noiuz. Et ꝑt dragma eſſe vl indeclinabile neutrū vl declinabile femininū ſcde declinationis tertie. vt ibi frequētate nobis dulcia cāntica dragmatis Videbis in canticis canticoz̄ ſic obſeruari vt ſponſa ꝑloquat. ſponſus reſpōdeat. cōmixtis aliquādo interrogationibus vel reſpōſionibus ſodaliū ſiue adoleſcentulaꝝ ſiue cuſtodum ſiue amicoz̄. ¶ Epithalamiū introduxit ſponſaz quaſi philocaptā & inamoratam de ſponſo ſuo. cuius aſſidue ꝑſentiaz. verba. cōplexum oculus deſiderat. ſed hoc tamē cuz virginali pudicicia & mira grataq; puellari verecūdia Quid enī ꝓcacius. quid odibilius. quid puerilius in ſpōſa puella. & virgine. ſi vltro nedū rapiat virū. ſi vel palam petat aut roget ad consūmationē operis nuptiarū. petit tamen ſignis aliquibus cū pudica circūlocutione & inſinuati one verecūda tēpus expectans & locū benepla citi viri. dum fuerit introducta ꝑ eum in matrimoniale cubiculū. non iam vt ſponſa ꝑ ſpē. ſed vt vxoz ꝑ felicem nec amplius diſſolubilem vnionem ¶ Epithamiū introduxit ſponſum tanq; philocaptū ſponſa non ſine verecundia quadaz ſi videꝫ in turba cum ſponſa vel ad ſponſū. q̄rit

ob inde ſolitudinem vt illa blandiatur. ꝓſpicit per cancellos ⁊ feneſtras zelans ſcire quid agat ſponſa ſalit et tripudiat feſtinus totus dū pergit ad eam dum vult audire vocē ſuam. facie videre. oſtiū aperiri. ſe ſequi. ¶ Nihilomin⁹ expectat horam ventre cubiculi nuptialis/nolens ante legitimū tempus ſponſam cognoſcere nōdū fedetulis/non quam (niſi fallor) eruditionē ꝓ cognitione reliquoꝝ. que vel illic tradit littera vl glo ſa doctoꝝ notat. ¶ Sed adhuc pauca iūgam⁹/ non que dant totum ſup cantica cōmentuz. hoc cū non eſt ꝓſentis opuſculi/tot metaphoras ſingillatim aperire/ ſatis erit vel vbertim apertas repetere. ſat erit aliquas quaſi ſcintillas excutere ꝓ collustratione cū incendio leui cordis deuorem. ¶ Epithalamiū eſt canticū de amore ad amorem. de charitate ad charitatē. de dilectione ad dilectionē ſine fantaſia carnalis ſexus in amāte vel amata. ¶ Dicet aliquis ꝟ cōtradictionem implicari per terminos. ¶ Nōne maſculinuz inquiet genꝰ ad maſculū. femininū ſpectabit ad feminā. aloquin diſtinctio talis q̄d opabiť in articulis. Rurſus ſi q̄ natuz eſt ex carne caro eſt. ſic q̄ ſi militudo carnaliſ eloquij cauſat/nōne corporeū fantaſma putandū eſt. ¶ Nec attendat q̄ ſic oꝑpoſt oculus rōnis ⁊ intellectus/ ex fantaſmatibꝰ vtiq; corporeis/ſpēs elicere ⁊ fodere ſpūales ꝓ ꝯs itelligit ea que ſpūs. q̄ teſte xp̄o carnē et oſſa nō habent nec eoꝝ ſimilitudinē. ſed q̄ natū eſt ex tali ſpū/ſpūs eſt. ¶ Videre eſt ꝓinde rem eādē ꝑpue ſpūalem recipere quēlibet articulū. Exemplū ꝺ ſpūſancto quo nihil indubitabilius. et ſine ſexu. latine hic ꝺr ſpūs. hec charitas vl ſpiratio paſſiua vel gratia. ⁊ hoc flamē. hebraice h̄ ruba. grece hec neuma vel cariſma. ¶ Venicz deꝰ ſup Eſaiam ſponſum ⁊ ſponſam ſe virū ⁊ mulierem que matricē etiaz habeat/ꝓfiteť. ¶ Ita demū bat intelligi ſe ꝓ naturā neutrā eſſe. ꝓ metaphoram aponiť vterq;. niſi forte q̄s ita deſipuerit. vt hermofrodita ꝓ duplici ſexu monſtruoſoq; creďť. ¶ Epithalamiū vocat alteruz amorem tanq; virum ⁊ ſponſuz. nō ꝓ ſexu carnis. ſz q̄m eſt potentie maioris ſapiētie clarioris. influētie portioris. ¶ Vocat alterum amorem vt ſpōſam nō ꝓpter debilitatem ſexus q̄ non eſt. exempli gra. in ſapientia increata nec creata. ſed ob quādam fecunditatem. venuſtatē. iocūditatem allectiuā q̄ꝰ ſolet mulieri eminere ſibi quaſq; tribuit ſapientia. ¶ Ego inquit mater pulchre dilectiōis cū aliis ſonātibus ad ꝓdicta. ¶ Deſerat igitur mens epithalamiū canens: palliū metaphoraz. foris. ⁊ nudam charitatez vel amorē introducat. aliquin ſi neſcierit ſe nō idoneū. qui cantet epithalamiū fateatur. ¶ Epithalamiū/ꝓprie eſt i via non in termino. in deſponſatiōe non in cōſumato cōnubio. Cōcluditur ex p̄miſſis hec epithalamij noſtri conditio. que conſequenter infert epithalamiū/non requirere cōfirmatum amorē vel charitatem. ¶ Ac ꝓinde datur intelligi q̄ exultatio epithalamij/compatitur ſecuz lamentationē ⁊ planctuz non minus aliquādo q̄z elegiacū carmen. in amore carnale qđ elegiacū a miſeria nominatur. quia i litore quot conche/tot ſūt i amore dolores. ait vnus. inſanos amores docere ſe ꝓ artem iactans. ¶ Epithalamiū ſalomonis ea ꝓpter que mox intulimus. ſz in amore diuino videri poſſint indigna. ¶ Et q̄dez de ſaltatione ⁊ exultatione de tripudio geſtienti gaudio. null⁹ vl ambigit vl malefert ſi ſint in amore diuino ali. ¶ At vero vis in ſponſa audire lamentationē et planctum ¶ Filie hieruſalē nunciate dilecto/qz amore langueo. ¶ Et iterum. ¶ Percuſſerūt me ⁊ vulnerauerūt me. ¶ Quid porro tot⁹ iſte circuit⁹ inquiren do dilectum ſonat/niſi ſuſpiria gemitus ⁊ luctū Vis et hoc audire qđ amplius mireris in dilecto. ¶ Vulneraſti inquit cor meum ſoror mea ſponſa. ¶ Ceteruz dum clamat ad oſtiū foris. ¶ Caput meū inquit plenum eſt rore. ⁊ cincinni mei guttis noctium/ſe pati frig⁹ iniuriaſq; aeris nōne plangit? ¶ Epithalamij canticum nō reddit cantantem beatum/niſi tm̄ in ſpe. a qua tm̄ vt multi p̄nt excidere. ¶ Hinc eſt ꝓfecto lamentatio quando q̄z non equabilis nō enarrabilis vlli ꝓpter timorē repudij dum tēpus aduenerit cubiculi. ¶ Ne quādo forte dicať illud ei pabolicū de fatuis virginibus imparatis. ⁊ clauſa ianua petentibus introitum. ¶ Neſcio te. ¶ O verbum durum ⁊ aſperuz ¶ diſcidiū ſola vel leui ſuſpitione recogitatuz/ amanti ſponſe non ferendum. ¶ Epithalamiū non ita curat aut petit/mutuas hic in via conſolatiōes amoris/quin ad cubiculuz eternitatis pl⁹ anhelet. ¶ Colligitur ex fine canticoꝝ vt ſponſa monita ꝓ ſpōſum. ¶ Que habitas inquit in hortis amici auſcultant. fac me audire vocem tuā. ¶ Illico reſpondit. ¶ Fuge dilecte mi ſup montes aromatum. ¶ Quis amicū talem ⁊ taliter velle credere ret ſponſuz fugere nec ſecum eſſe. ¶ Deſidera bat cubiculum quale nō erat in hortis/nec in amicorum turbis. imo ſurſum ſup montes aromatuz quo fugere ſponſum petit/quoniā illuc ſe trahē dam mox ſperabat. ¶ Amplius ⁊ ſi ſponſa deliciosa cupiebat ocium cum ſponſo. ſciens tamē voluntatē ſuam eſſe de cura quādoq; ꝓmoꝝ/ ꝑponebat ſui ſponſi volūtatem. ¶ Veni dilecte mi egrediamur in agrū cōmoremur in villis. ¶ Epithalamiū tradit multis ſub metaphoris ⁊ circū locutionib⁹ ſponſam alloqui ſponſum ꝓ conſolationib⁹ recipiendis hic ab eo. ¶ Audis quemadmodū petit oſculū nunc amplexum. nunc trahi poſt ſe. nūc fulciri floribus ⁊ ſtipari malis. ⁊ ita ꝺ reliquis ¶ Cur ita? plane quoniā amor ocioſus eſſe nequit. ¶ Igneus quippe eſt ſe prodere geſtit

assidue/qrit intima cordis amici penetrare. Nā spūs quidem est qui scrutatur ꝓfunda/q raptū facit ꝛ extasim in amatum Rursus amica quasi lilium inter spinas positum si ꝓtectionem/si cōsolationē/si recreationē qsierit in dilecto/ nemo recte mirabit neq; iam adeo ꝓ se qtum ꝓ amici dilectione. Letet cor meum inqt. considera finem vt timeat nomē tuū vt scilicet in amore suo fortiori stabilitate subsistat. Nam delectatio tenet opantem in opatione dicit Aristo expietia.

Epithalamiū nemo potest ꝓfectuz cognoscere sine triplici theologia symbolica scilz ꝓpria ꝛ mystica ha; qualibet tradit dionys. Sed symbolicam suam latini non habent/ nisi q; gustum eius dedit vlti. ca. de ce. hierarchia trades intellectum locutiois figuralis. quaz scriptura sacra transfert ad angelos q; elati sunt. q; armati q; lumina ferunt cum ceteris. Sic in epla quadaz ō mensa sapientie. Sparsim vero tam ipse qz nri scripture glosatores exponunt huiusmodi symbola que deo tribuunt/ꝓ similitudinē ad corporalia/qualiter fit in hoc toto canticoz libro. nūc de osculis oris dei quid sit. nūc de vberib⁹/ ō capite/de oculis/de lingua/de genis/ ꝛ ita per vniuersum qō enucleare ꝓ oīa/nō ē ꝓsentis opusculi seorsum poterit forsan dari. sicut de theologia mystica que prorsus est necessaria cātare volenti ꝓ amorem duplex opusculuz hoc illud ꝓactice tradidimus. Epithalamiuz poterat per theologiam symbolicā et mysticā ad quodlibet genus matrimonij cuz deo ꝓ amorem spūaliter adaptari nominatim vbi minus videret ad xpi spiritū ꝛ ad animā suam tanqz ad virum despōsatum cum muliere sponsa sua. Sunt hic multa supponēda que alibi iux cōmunez theologie sententiā/tradita sunt. Unum ē q; in xpo ꝑm humanitatem/pars seu portio rōnis supior quā h apellamus spiritū (ne cōtroversia sit de nomine finis) fuit ab instāti ꝛceptiois plene beata. quēadmodū ꝛ nūc est ꝛ erit in secula. ꝓpterea neq; doluit neq; timuit neq; sperauit spūs iste i eterna beatitudine vbi non erit amplius neq; luct⁹ neq; clamor/sed nec vllus dolor Supponim⁹ ꝓterea q; anima xpi que nominatur hic inferior portio rōnis/qbus esset eadem res essentialiter cum spū non tamen fuit tunc in termino beatitudinis. sed habuit statuz vie/subiecta passionib⁹ existens/ vt dolori/timori/pauori cū ceteris. ita tamen q; nulla passio ꝓueniebat iudiciuz rōnis supioris minus qz ad adam ꝓ statu nature ꝑmitus institute. sicut si de benedicta matre sua fuisse cōfitemur. Abijcimus q; anima xpi ꝓ suis qdem peccatis non doluit que non habuit. sz ꝓ nostris generaliter quo ad sufficientiaz deletionis. sz quo ad efficaciaz ꝓ solis electis membris suis. Cum igitur esset anime xpi ad suuz spiritū naturalis simul ꝛ diuinalis cōuersio sicut ꝛtra. cōcludit statim ꝓspicax speculatio/ q; anima petebat crebro cōsolationez spūssancti. nunc cōtra dolores ex obiectis rerum cōtristantiū sensualiter ꝛ ꝓ realem aplicationē in verberibus fame siti frigore. nūc aliquādo cōtra res aprehensas intētionabiliter cōtristationē afferētes cui⁹ peccata erant aliena que ꝓ cōpassionem sua fecerat Eleuet igit se pius animus in cōtemplatioē Jesu xpi in lumine fidei ꝛ euāgelice narratiōis. Consideret deuota pietate animā hanc sponsaz spiritus impassibilis passibilem ꝛ crebro patientem. si ꝓ cōsolatione dilectiua suspirabat ad spiritum. Osculet me osculo oris sui. cuz multis similibus cōsolationis refrigeriū sonantib⁹ vtilitudinis nominatim. Quis det mihi te fratrem meū sugentem vbera matris mee vt inueniam te solū foris ꝛ deosculer te ꝛ iam me nemo despiciat. Quid sonabat hec optabunda petitio si spiritū cōsideres lac beatitudinis toto ore. tota securitate. tota dilectione sugentē ab vberib⁹ cōsolantis diuinitatis tanqz matris sentiens animaz ad illum felicitat] statum. quē nōdum acceperat suspirātē hec dicere. Dicebat christ⁹ ꝓ hac anima sua/quam ponere ꝛ resumere fas habebat. Habeo baptisari ꝛ quomodo coartor donec impleatur? que ratio sciebat nimiruz glorificationē anime subsecuturā/ mox baptismū mortis ꝛ amplexu nō amplius dissolubili gaudiuraz cuz spū Epithalamiū traduci poterat ad desponsationē spūs exultantis marie/cum supiensia sed non absqz tropicoz cognitione sermonū per theologiam symbolicā ꝛ anagogiarū ꝓ mystica. Gloriat sapiētia/delicias suas esse cū filijs hominū. nullā vero reperit sapientia delicias suas cum qua amplius inueniret qz cū beatissimarū beatissima ꝛ deiformi maria quereba h cōplecti in via spiritū marie. iungere secuz oscula ꝓ opationes inspirationesqz virtutū donorū beatitudinūqz singularū sub spe certa fruitiōis iocundissime ac indissolubilis in eternitate. vbi suo spiritui dū ascēdit obuiauit qsi mater honorificata ꝛ quasi mulier a virginitate sua suscepit illum. Quid porro dicemus de cōiugio spūs deiformis beate virginis/ cuz ancilla sensualitate sua/sub typo vel agar vel bale et celte. Hōne maxime moraliū quasi in fuitute. Neq; enī habet libertatem essentialiter. sed qualem dūtaxat sibi cōmunicatur a spiritu Sup his itaqz cō iugijs in eadem ꝓsona humana/grande silētiuz est apud expositores cāticorū. qui ō ceteris mysticis plurima disseruerunt. Greg⁹ ꝛ Beda ō ecclesia ꝛ xpo. Nicola⁹ de lyra de synagoga ꝛ deo Bern. de anima ꝛ verbo ꝛ aliqua ō humana natura ad filij suppositū. ō. parisien. de trisqz per declaratiōes et distinctiōes magistrales ꝓ qles ve fertur sanctus Tho. hic incessit distinguēdo

multiplex oſculū multiplex vber. ⁊ oleum ⁊ vnguentum. ⁊ ita de reliquis que dilatant materiaz Origenē non habemus quē Hiero. in hoc opere teſtatur. nedū alios vicisse. ſed ſeipm. ¶ Terū de matrimonio plati cum eccleſia domina ſua quā fecundat ſpūſſanctus ⁊ ip̄e cuſtos ē ei⁹ typo Joſeph ad Mariā. Rurſus de ꝓiunctione angelice nature cum deo nō legimus expoſitā hic ꝑ cōtexta ſeriem cantica. ¶ Quid p̄terea q amoris lingua (Bernardo teſte) barbara eſt non amātibus. ſed qualis eſt p̄cor amātibus? ſa ne difficilis cognitu ꝑ hec cantica. ſi non ea⁊ eſſe rat familiarē diuturna cōuerſatio. Occultat eni ſe ſub ſpe enigmatib⁹ ⁊ figuris. loquit ꝑ interiectiones voce nūc incognita. nūc interrupta. nūc de repente ab hoc in alterū. quaſi ſine lege vl⁹ dinis vel ꝓpoſiti tenacis vel ſequele ſemet trāſfert. quādoq; variatis verbis ſenſum retinet eū dem. aliquādo ſenſus plurimos vnico ꝟbo concludit. ¶ Deterret nos hec cōſideratio plenioꝛē de canticis canticoꝛū temptare ſermoneꝫ in hoc opuſculo tertie ꝓtitionis. quo theologia poſt hiſtoriam ⁊ p̄hiam aſſumpſit oꝛiginem cantici diuinalis in charitate radicati non cōpletam dare cognitionē. que nec magnis voluminib⁹ explebitur. addito q; vnctio plus in hoc docet q; lectio plus deuotio q; demonſtratio. plus deſideriū feruens in affectu. q; ſtudiū vehemens in intellectu. cuius vt p̄notauimus. aſſidua diuturnaq; meditatio ſit neceſſaria. que valeāt ceteris omnibus curis. impleat illud. Vacate ⁊ videte. Et iterum. Guſtate ⁊ videte. ducat animā oportet deus in ſolitudinē vt ibi loquat ad coꝛ eius ⁊ lacet eam ⁊ impleat ſolatio cum germine ſancto. ¶ Cōcludentes ad extremū dicamus q; i amoris hoc cantico ⁊ exercitio. ſupra quodlibet aliud verſat luſus noſter pabolicus puerōrū in foro. qui nunc ad ſaltum. nūc inducit ad lamētum. Animū ſub cōſūmandi ſpe cōiugij in glia. Alterum ſub formidine p̄hēnalis repudij. vt exultatio ſit cum tremoꝛe. Plane timoꝛ inſtar coꝛde ſonātis vbi coꝛ viciſſim ſpe dilatatur. moꝛ timoꝛe conſtringit. ¶ Hoc autem agere eo facilius p̄hibet locaptus in amoꝛe dei quo (ad exemplū amoꝛo ſiſſimi Auguſtini) altius myſteria diuinitatis ⁊ familiarius miſeriaz humane fragilitatis fuerit pſcrutat⁹. dum neſcit homo qua diſtinctiōe qō agit iudicetur. nec quo fine terminet. Ue etiam laudabili vite hominū ſi ſemota pietate iudicet. ¶ Hinc Auguſtino fuerūt pfundiſſime p pia mate lachryme. Hinc ſibi iam ſeni fuerunt lachryme panes die ac nocte. amariſſimaz quoq; legit. et lugubrem p̄ cetera ſue ſenectutis iam pene extremā duxiſſe vitam. ¶ Crediderit aliquis foꝛtan hoc Auguſtino ꝓpter obſidionem ꝓpie ciuitatis euenisſe. multo amplius ꝓpter iudicioꝝ dei formidinez anxiabatur arbitroꝛ. ſciens non magnū eſſe ſi cadunt peritura menia. ⁊ ſi moꝛiū tur moꝛiturī. ꝓſiderabat q; leticie ⁊ triſticie p̄ otalibus vane ſunt ⁊ nihil ſi cōferantur eternis Erat nihilomin⁹ in pace mentis. amaritudo ſua amariſſima in ſūma deſperatione ſūme ſperans Poſſet ex p̄miſſis gāma myſticum qō in q̄nq; voces affectuū ſm quinq; vocales litteraruz alibi diuiſimus. ad tres reduci velut in trigono ſeu in tricoꝛdo ad exemplar aliq̄ beatiſſime trinitatis. Timoꝛ cum meſticia oꝛiens ex cōſideratione patris repꝛobantis. Spes cū leticia ex cōſideratione verbi redimētis. Pietas ſeu cōpaſſio ſui ⁊ aliozū ex cōſideratione ſpūſſancti ſubintrans de cōſolantis. Uñ verſus. Spes timoꝛ ⁊ pietas reſonant in carmine coꝛdis. Tres et ad has voces gāma referto nouū. Bat ſpes diſcantū mollem. tremoꝛ eſt tenoꝛ atq; Ut cōtratenoꝛ compatiens pietas. Coꝛ aſſidue coꝛdas ſymphonia cōcoꝛs. Huic fit eiq; choꝛus cōcinit angelic⁹. Ita tandem oportet gaudere cum gaudentib⁹ ⁊ flere cum flentib⁹. ſi non voluerim⁹ impꝛoperium ferre quale notauit xp̄s aduerſus repꝛobam iudeozū generationē ſub pabola puerozuz in foro clamantiū. Cecinim⁹ vobis nec ſaltaſtis. lamentauimus nec planxiſtis.

Becūdū opuſculum

Opuſculū iſtud ō canticoꝛdo id eſt. ō cantico coꝛdis habet tres thomos. id ē. diuiſiones vel tonos p̄ncipales cuz notis ⁊ notulis. Note ſūt ꝓſiderationes ſpeciales. Notule ꝟo particule ſingulares. ¶ Pꝛimus thom⁹ cōtinet p̄miū cum deſignatione quale fuiſſet monocoꝛdū in ſtatu innocentie. ⁊ quale eſt in ſtatu ꝟtutis p̄fecte vt in xp̄o fuit ⁊ Maria p nouem notulas. Ponit vlterius differentias cantici coꝛdis ad cāticū oꝛis cuz diſtinctione cantici noui hominis ad veterē p decē notas ſeu notulas. Ponit cōſequēter dubitationes multas circa p̄ſentia que ſoluūtur p reliquas. xxxiiij. notulas. ¶ Becūdus thomus deducit p̄ncipaliter q; eſt ponendū canticoꝛduz docēs q̄d ſit deſcriptiue. ⁊ quēadmodū habere debet ſuū gāma. ⁊ qualiter fuit i xp̄o ⁊ Maria Cōtinet. xij. notas ſm cōſideratiōes totidē ſpeciales p̄ncipales ⁊ in vniuerſo notulas. xviij. ſingulares. ¶ Terti⁹ thom⁹ inſtituit nō abſq; circuitu ālīter gāma formetur ꝑ cāticoꝛdo ꝓtinēs notas ⁊ notulas. q̄ ſe legētib⁹ offerūt ſatis plane.

Thomus pꝛimus

Beati q̄ audiunt verbuz dei ⁊ cuſtodiunt illud. Uerbum habituri de cantici ꝑ theoꝛiaz ⁊ pꝛaxim. Ubō p̄cipue ō cāticoꝛdo q̄ eſt ꝟbū dei in coꝛdib⁹ nr̄is. Quale potuimus exoꝛdium ꝓuenientius

assumere/q̃ a verbo verbi dei/ q̃ a principio de principio/q̃ a dei sapientia per quã condita sũt omnia et sine qua facere non possumus quicq̃. Que ludens erat cum patre/ dum cuncta componeret cum ip̃m laudarẽt astra matutina. Hec est sapiẽtia quã auris bona audiet cum omni cõcupiscentia. Aperiat igitur aures nostras sonet ⁊ expediat verbum dei cuius totiens ista fuit exhortatio. Qui habet aures audiẽdi audiat. Auris itaq̃ cordis intelligens. Quibus non aptis sumus (iuxta puerbiuz) asinus ad lyram. quia nullam in armonia verbi dei dulciorem sup mel ⁊ fauum suauitatẽ inueniemus. Porro si repletum fuerit cor nostrũ verbo dei. fiet quod ab eo dicitur. Ex abũdantia cordis os loquitur. abũdet igitur bone Jesu cuius os h̃ loquitur ⁊ eructet cor istud verbum bonuz. Abũdet igitur obsecro spũs tuus bon⁹ in paupericulo corde meo ⁊ impleat illud vt detur sermo in apertione oris mei. ⁊ semper sit laus tua i ore meo. compleatur i me monitio tube apostolice /q̃ afflatu tuo abũdanter impleta/ nobis omnibus insonuit ⁊ cecinit hortans docens ⁊ interp̃tans verbuz christi ait. Habitet in vobis abundanter in omni sapientia cõmonẽtes ⁊ docentes vosmetip̃os i psalmis ⁊ hymnis ⁊ canticis spũalibus in gratia cãtantes in cordibus vestris domino. O verbum christi. imo verbum christus qõ erat in p̃ncipio apud deum ⁊ deus erat verbum. ⁊ verbum caro factum est. Veni domine Jesu habites i corde abundanter et si non in omni sapientia saltez per fidez que per dilectionẽ operetur. vt docere ⁊ cõmonere valeam me primitus. deinde proximos meos filios tuos/ in psalmis/ et de psalmis hymnis ⁊ canticis spũalibus. vt simus in gratia cantantes tibi domio in cordibus nostris ⁊ gratias agentes p omnibus tibi ⁊ patri. Cantet ecce quotidie vocibus crebris vehemẽter auribus nr̃is spiritus tuus bon⁹ p ora pphetarũ. tua organa psonãs. Cantate domi. can. nouũ. Et rursus Cantate ⁊ exultate ⁊ psallite. Et itez. Psallite deo nostro psallite. psallite regi nr̃o psallite. Quoniã rex omis terre deus psal. sapi. Hec autem exhortatio millies repetita/ nullo modo p̃fus exequi poterit os nostz nisi primitus impletis cordibus vestris. Quoniam ex abundantia cordis os loquitur in canticis. O felix illa ciuitas in qua iugis solẽnitas vbi vna vox letantiũ ⁊ vnus ardor cordium que plena modulis i laude ⁊ canore iubilo. vacat. videt. amat. cantat. in eternum pleno corde toto ore Felix nihilomin⁹ homo qui factus est rectus. si non imiscuisset se peccando questionib⁹ infinitis. non de paradiso voluptatis ⁊ cãticis angelorum detrusus eẽt in vallem lachrymaz in ve lamentationis ⁊ plãctum. Qui iam compatus iumentis insipientibus ⁊ sudiori illis factus. cor fere sicut nabucho donosor habet vt audiens non audiat ⁊ intelligens non intelligat. Formauerat itaq̃ dei sapientia ad similitudinẽ maioris mũdi corpalis corpus hominis. in cui⁹ medio posuit cor instar solis in celo. Cõposuerat illud tanq̃ instrumentum vel organum musicũ tempatissime concordatum i quo et p qõ spũs humanus tunc vtiq̃ psallẽdi peritissimus/ vtpote plenus verbo dei/ cantabat iocũdissima cãtica syon celestis hierusalem. nec erat dissonum quicq̃ /i pulcherrimã omnia p̃sonabant melodiam. quoniã nihil erat vt hic ⁊ nunc obuiam rõni sub cuius impio cuncta erant. quẽadmodũ postea fuit in organo corporis beati illius de quo mulier quedam extollens vocem de turba dixit. Beatus venter q̃ te portauit Beatus pfecto quia p omnia subditus erat verbo dei cõcors quoq̃ rationi. concors i sup sine dissidentia sibi ip̃i. Cognouerũt hanc inesse debere cõsonantiam humano cordi p̃han tes aliqui sicut Aristo. tradit q̃ in virtuoso omnia cõsonant rationi. Quid autem magis hominis p̃prium esse debet q̃ ratio q̃ viuere cõsequẽter ẽm eam ⁊ eidem cõsonare. Iduto autem nullum talem inuenerat Aristo. virtuosum. vbi nõ frequẽtius dissonaret vetus homo/ rationi corpus videlicet mortis huius. sed ita voluit nõ q̃les videbat. sz quales esse debere censebat p̃hs iste clarissimus describere dum felicitatez venatur humana natura. Porro null⁹ vnq̃ p̃han tium ⁊ pscrutatorum seculi potuit attingere vnde esset dissonantia talis in homine/ quã heu cogimur sentiendo fateri. sola fides /hãc ex peccato primorũ parentum veniſſe reuelat. Et hoc altero duorũ modorũ ponitur a sanctis Vnus est q̃ iusticia originalis erat integritas instituta nature humane a deo. cuius pfecta sũt opera. qui anime imortali corpus aptauerat potẽs nõ mori. ⁊ per cõtemperans rõni. Ponunt alt̃ iusticiam originalem fuisse habitum quendã additum quo fiebat talis coaptatio ad rationem q̃dius ratio subdita esset deo qua iusticia sublata sensus velut effrenes absq̃ retinaculo p̃ruerunt in obiecta sua sp̃reto nec expectato regimie rationis. Hãdis aperta est conquisitionis tam p̃hice q̃ theologice materia. sed ad rem quaz attendimus accedat p̃otinus cor nostrũ ⁊ os nostrum. tradere scilicet noticiã cãticordi. id ẽ. cantici cordis vnde p̃cedit cãticum oris. quoz differẽtias ad inuicẽ p̃mo si notauerim⁹ patebit quidditas seu natura citius vtriusq̃. quomodo p̃terea verbum dei verũ/ affirmat q̃ ex abundantia cordis os loquitur ⁊ cantat. Cãticũ oris. est vox sensibilis numerosa. ab auditu exteriori p̃prie perceptibilis ponitur vox p genere/ ⁊ numerosa iũgitur. quasi p differentia ad voces. nullã habẽtes numerosam p̃portionẽ. Additur tertia clausula p̃pter voces cordiales intrinsecas ⁊ intelle

ctuales. que ꝓcipiuntur aure cordis vel intellectus. put scripturis sacris ⁊ ꝓphicis /locutionib⁹ trahit potest. Habemus sic ꝑmaz ꝑcipuã differẽ tiam a canticordis que est vox interior numerosa/ab auditu solo interiori ꝓprie perceptibilis.

¶ Canticũ oris/cõuenit animalib⁹ ꝑsertim aui bus in quibus numerosa vox inuenit. ab audimena/hoc alauda/hoc carduellus/hoc turtur ⁊ byrũdo/cygnus ⁊ alia multa. Colligim⁹ hic secundã differentiã a cãtico cordis maxime rationalis. ⁊ humani. de quo ꝓns est inq̃sitio. Qñ q̃z uis in auib⁹ cõcinentib⁹ si cuiq̃ suũ cor sit ⁊ imaginatio quedã seu fãtasiatio numerosa /q̃ se mõstrat exteri⁹/sit deniq̃ multiplex passio. nihilominus ad canticũ nostrũ cordis siue canticordũ non attingũt. Hic aspicimus q passiones ⁊ sensus sunt in irrationabilib⁹ determinate ꝑ obiecta sua/et vniformiter opaꝝ qõlibet indiuiduũ ꝙ alia. sicut nec aliter facit nidũ suũ. Nec⁹ in hoc mine cui⁹ ratio nõ est ad vanũ limitata. vñ tãta varietas in hũanis oriꝝ. Nam qõ est sparsum ꝑ industrias singulares in brutis. ratio colligit in se totum. ¶ Cãticũ oris potest ab altero cognosci ⁊ ꝓcipi ⁊ iudicari. Canticũ vero cordis solus illeꝝ erit innotescere mediate vel imediate. Facit ad hoc illud apl̃icum Tu domie q̃ nosti cordia oiuz Et illud ꝓphete Deus intuet cor. cũ multis in hanc intam. Qualiter autẽ pateat cor homis vl̃ hic/vel in ꝓpatria. tam angelis q̃z sanctis seu locutione mutua seu oratiõis directione deuota/alibi videtur. ¶ Canticũ oris potest cum altero cãtico oris ꝑ cõtinentes ad inuicem cõbinari ac in vnam colligi symphoniã. hoc in discantibus ꝑ tenorẽ ꝓ tratenorem. ꝑ minucias ⁊ ꝑ fractiões vocum multifarias. Et expiẽtia mõstrat. ⁊ ars certa tradit ⁊ scribit. Hec autẽ oia fieri non ꝓnt saltem hic in via ꝙ homies foris i cãtico cordis cõsurgat inde difficultas cognitionis canticor apud eos qui non ꝙuertunt ad cor. sed ab eo diq negligentia vel ruditate vel imperitia diuertun tur. ¶ Canticũ oris potest inuito fieri qui aptis auribus velit nolit illud audiet. aut si cõsistit in gesticulationib⁹ vt sunt tripudiationes illud in fpiciet nisi tũc oculos clausos habuerit. Cãticũ vero cordis aliter (vt ꝑmissuz ẽ) non ꝓcipit imediate ab auditu vel intuitu. etiam si conatum sum dederit ad audiendũ vel videnduz. possunt nihilomin⁹ cõiecture q̃dam sumi quẽadmoduz ex occursu faciei ex oculoz nutu. ex gestu corporis. cor se ꝓdit. ¶ Canticũ oris põt fieri sine libero arbitrio ꝑ motum naturalẽ vel animalez vel extrinsecũ seu alienũ. patet in auib⁹. patz in pueris ⁊ alijs nõdũ habẽtib⁹ expeditũ iudiciũ ratio nis. Nostrũ ꝛo cãticordũ quale ꝙquirimus /solꝝ ꝓducere potest libertas arbitrij/ vbi volũtas ꝑmonet ⁊ inclinat. ratio deliberãs ordinat ⁊ imperat. Tandẽ volũtas exequit ⁊ effectui mãdat Sancti pinde cõcordant. dũ vnus attribuit (exempli gratia) orationẽ voluntati. alius rationi. Sic ꝓterea dũ vnus dicit orationẽ ⁊ cãtica per ꝛtutes intellectuales. ali⁹ ꝑ morales. ali⁹ ꝑ theologicales. ali⁹ ꝑ dona causari. Siq̃dem nullum ẽ canticũ qõ nõ possit a ꝛtute q̃libet impari. id ẽ mediate causari. Ita enĩ videm⁹ in oĩb⁹ actibus bonis. sed imediata ꝓductio et elicitio suam hz ꝓpriã ꝛtutem. vt sperare spem. diligere charitatem. orare deũ ⁊ sibi cauere religionẽ. que species ẽ iusticie ¶ Canticũ oris de se indifferẽs est ad bonitatẽ vel malicĩã de genere moris /datur ratio. quoniã de se ⁊ intrinsece non est act⁹ liber ꝓpterea si dicit bonus moraliter aut mal⁹/laudabilis aut vituꝑabilis/ oportet ꝙ hoc recipiat aliũde. ⁊ hec differẽtia seq̃t ad ꝓcedẽtẽ. Hz cãtico cordis damus laudẽ aut vituperiũ /tãq̃z sit a libero arbitrio elicitiue. ⁊ pinde essencialit̃ ⁊ intrinsece liberũ est hmõi canticordũ. Nolum⁹ tñ ab actib⁹ humanis extrinsecis/tollere laudẽ vel meritũ. sed hoc habẽt ex ꝓticipatione et origine ꝓme libertatis ¶ Canticũ oris potest violẽter elici scilz ab extrinseco non cõferẽte vim passo. ⁊ saltem diuina ꝛtute. Secus inuenies i nostro canticordo ad qõ volũtas cogi neq̃t. Implicat enĩ ꝙ actus cordis humani sit elicit⁹ libere/ ⁊ respectu eiusdẽ sit violẽtus. iam volũtas patiens vim cõferret nec ꝙferret in actu suo. qõ implicat ¶ Canticũ oris est subiectiue i re materiali ⁊ extensa. siue sit siue non sit organica. Subiectũ vero nostri cãticordi/est in solo corde rõnis. siue sit portio supioz et q̃si vir. siue inferioz q̃si mulier. siue in q̃daz scintilla ⁊ apice itelligẽtie pure quã mentem aut sinderisim quidam apellant. Sed vbiq̃ suum elicit canticum/sine vsu corpalis organi requisitio. q̃uis ad fãtasmata ꝑus aspexerit. ⁊ ex illis species itelligibiles abstraxerit. Et hoc si non fit ex alto / virtute verbi dei collustrãtis/immediata reuelatio. ¶ Cãticũ oris spectat ad veterem hominẽ. canticorduz vero nostrum pertinet ad nouum. qui ꝑm deuz creatus est ad imaginem et similitudinem suam. non dũtaxat in vestigio. Sequimur hoc loco cõsiderationez apostoli de bipertito homine in quolibet viatore. cuius intelligentiaz ⁊ mysteriũ/ nunc ⁊ h̃ supponimus. dicentes cõsequenter tot esse differentias assignabiles inter canticum oris ⁊ nostrum canticordũ/quot ⁊ quãtas apostol⁹ assignauit inter nostros homies/hunc veterem istũ nouũ/ sb̃ vna ⁊i vna hominis naturali ꝑsona. vt ꝙ vet⁹ tyrãnizat lege carnis ⁊ peccati. ⁊ obuiat et dissonant rationi ꝙ legi dei subiectus nõ est. ꝙ captiuat nos sub iugo peccati. ⁊ ita de reliq̃s. ¶ At nouus agit. ducit ⁊ regit spũ libertatis ⁊ iusticie. ⁊ adoptionis filioz dei. ⁊ spe hereditatꝭ eterne.

Collocato tenore dicendoꝝ cõsequenter notule mus nunc respõdendo obiectionibꝫ. nũc nostra ponẽdo. Habẽt in p̃mis dubitationez ea que dicta sunt de cantico cordis qđ distinguit a cantico oris. qz potest fieri sine eo. Cuz dixerit xp̃s q ex abundãtia cordis os loquitur. Cuz p̃terea certũ sit nullã vocem que ẽ sonus ab ore animalis ꝓcedere/fieri sine corde qđ est p̃ncipium vite z motus. Respondemus q vbicq̃ fũt in aliqua disciplina seu veritatis cognitiõe diuersi termini. quorũ quilibet habet acceptiões multiplices seu p analogiã seu p equiuocatiouem. restrictio vel limitatio põt z debet p̃mitus fieri vel suponi ad certum aliqđ significatuz. alioq̃n incideret statim cõfusio. z ex cõfusiõe deceptio seu sophistica paralogisatio. Propterea si debet in p̃mis p̃supponi quid nominis sicut debet. oportet cõsequẽter illđ esse certũ: vel qz sic vult impositor cum nomina sint ad placitũ vel ex vsu autentico maiorũ colligitur. Fatemur itaq̃ cor dici multipliciter z ad multa. similiter os. Placuit nihilominus ex causis impositis/coartare p̃monẽ. modo qui dictus est vt cor significet ħ in homie liberum arbitriũ rõnis. Os vero notet organũ carnis. q̃uis etiam cor ita sumptum habet suuz os intrinsecum vt ibi. labia dolosa in corde. z corde locuti sunt. Os carnis pari modo suuz os habere inuenitur vt ibi. In ore fatuorum cor eorum. Cõsequẽter notandũ est iuxta diuisionẽ apostoli de duplici homie. nouo z veteri q duplex est in genere canticũ. vnũ nouũ. vetus alterum. Que distinctio sumit penes ꝟtutem z vitiũ. celeste z terrenum. spũale z carneũ. liberũ z illiberum. gr̃am z peccatum. meritũ z demeritũ. charitatem z cupiditatem. vel amorẽ dei vel amorẽ sui quẽ dicimus libidinem. Quo fit in cãticis vt quicq̃d spectat ad ꝟtutem imediate vel mediate elicitiue vel impatiue. intrinsece vel extrinsece. essencialiter vel denominatiue. illud computet inter cãtica noua. aliud autez ex aduerso vetus reputetur. Colligit huiꝰ distinctionis rõnabilitas ex apostolo locis plurimis. Et quia xp̃s dixit. Ex verbis tuis iustificaberis. ecce nouitatẽ Ex verbis cõdemnaberis. ecce vetustatem. que duo tamen a cordis abundantia ꝓcedunt. Stabit igitur q̃ simile canticũ/sit in ore vnius nouũ z in altero vetus. imo sunt in eodem ore tempore z corde mutatis. Cur autez ista notamus? nisi pro cognoscenda verius distinctiõe cantici cordis a cantico oris. que non sic accipiẽda ẽ vt nõ plerũq̃ cõueniant z sit aliqđ canticũ oris nouum. Iz non intrinsece z illicitiue. Fit p̃terea cãticum aliqđ cordis vetus dum vltro pessimas machinat cogitationes. z ab eo exeũt iuxta verbum christi cogitationes male. homicidia. adulteria. fornicationes. furta. falsa testimonia. blasphemie. auaricie. negcie. dolꝰ impudicicia. oculus malus. ſupbia ſtulticia. Vides q̃ prauũ cor tale. q̃ dissonũ z horribile. Opponetur ħ forte nobis de pueris q̃ nondũ habẽt vsum cordis intellectualis/qđ est iudiciũ liberũ rõnis. Nonne sequi videtur ex p̃notatis/nullũ in ipis esse canticũ nouũ/neq̃ vetus plus q̃ in bestijs z auibꝰ. Cũ tñ xp̃s approbans cantica puerorꝝ hebreorꝝ cõfirmauerit dictũ suũ autoritate ꝓphetica. Ex ore infantiũ z lactentiũ pfecisti laudẽ. Proinde frustra ponerent in ecclesijs pueri. qui tamẽ vidẽt gratissima portio chori canentiũ. Quid itẽrum dicemus de beato illo infante Johe baptista in materno vero gestiente. saltante z exultante. Nõne fuit ista spũalium nouitas gaudiorum. Cui mox cõcinebat mater exclamans voce magna. Benedicta tu i mulieribꝰ. Canticũ insuper addit suũ Maria dicẽs: Magnificat aia mea dñm. Fuit plane nouitas in ħ beato puero cũ nouo cordis. Aut qz p̃acceleratũ ẽ in ipo iudicium rõnis. aut qz spũs xp̃i mouit cor nescientis/ ad exultationẽ nouitatis. Sic de pueris hebreo rũ. imo z de ꝓphetis viris/z ħ ipis etiã aplis die penthecostes dicit p̃t/dũ diuina patiebãt ꝓ ut de Jerotheo loquit̃ dionyꝰ. dũq̃ rapiebãt. ducebant̃/agebant̃ a bono spũ vehemẽtius q̃ agebãt. Quo ꝟtra de vesana vate dr: in malum dat sine mẽte sonũ. In illa siq̃dem z silibꝰ/spũs phitonicꝰ nõ erat subditꝰ illis. quẽadmoduz de ꝓphis affirmat aplꝰ q spũs eis subiectꝰ ẽ. subiectionem intelligit non futuris sed condescẽsi ue pietatis. vt xp̃s fuit Joseph/Mariaq̃ subiectus. Cetez de pueris alijs specialit̃ nõ inspiratis. cantãtibꝰ tamẽ in eccl̃ia deũq̃ laudantibꝰ quid dicemus. Nunq̃d damnabimꝰ vel interpretera quasi solius oris sint aut carnis numerabimus? Posset quoq̃ fieri q̃stio de musicis organis/tam in veteri q̃ in noua lege/ad diuinas laudes cantãdas ordinatis. de carminibꝰ deniq̃ q̃ non intelligunt̃ vt sepius a multis cantantibꝰ. q̃ sunt sine litteris idiote. Quppetit hoc loco necessaria cõsideratio de libertate actuum quã alibi latius expositam/breuiter hic recẽsemus. Est itaq̃ liber actus ille solus formaliter z intrinsece/q̃ elicit̃ a volũtate libera. formaliter z essenciaiter. z tale est cãticordũ nostrũ. id ẽ. cãticũ cordis put expositumꝰ q reperitũ est in organo cordis z dicit̃ eius abũdantia. Quisq̃s igitur in has forte l̃ras incideris/ vigili corde semp itelligẽ coaptationẽ hãc nr̃az de corde/ ad signandũ dumtaxat liberũ spiritũ humanũ. q̃uis inueniatur dictum cor carneũ z lapideuz. Iz apud nos cor dictũ de spũ p̃m ꝓditiones suas arbitremur eo q impant̃ a voluntate libera. z ħ diuersis ordinibꝰ vel g̃dibꝰ primis aut remot̃ in ordine ad spũalis cordis impium. Exemplũ i cantico. qđ elicit̃ p̃mo a mẽte cordis. ħ eni ꝟbo ꝟtit maria

in suo magnificat. Deinde formatur i corde car nis. p imaginatiuā ꝟtutem/canticū simile p im= periū volūtatis. Procedit deinceps ad sensus exteriores. ꝑsertim ad os vbi fit sonus vocalis. aut pgredit vsq; ad pcussionē instrumētorum musicoꝝ in q̄bus fit resonātia. q̄ lz fiat in reb⁹ nō animatis. nec vllo modo libertatē habētib⁹/ di= cunt tamē hec cātica libera. qz sūt saltem media te a libero impata. Exemplū de sagitta quaz ad occisionē hominis missam/ dicimus libere mo= ueri. ꝓbatio qz mozs inde secuta/ libera facta iu dicat et punitur. Quo circa patet responsio/ cur possunt inter cantica noua numerari. imo et dici meritoria/ multa que carēt sensu q̄to ampli us ea que cum aliquo sensu fiunt. z cū quadā in clinatione spontanea. non sicut iu pueris est. nā z bruta pticipant aliqua tali spōtanea lz non li= bera motione. qz nō ita prsus agunt q̄n coagāt tanta deniq; viget in aliquib⁹ estimatiue ꝟtu= tis daritas/ vt pticipes eē libertatis z diui hau stus (vt de apibus poeta dixit) videant. Et vñ hoc si non ex lege diuinitatis a Diony. tradita: q; īfimis supioꝝ cōiungunt supma inferiorū. quēadmodū igitur cōuenit spūs humanus cuz angelis in apice mentis. ita z brutalis cognitio cum hominis imaginatiua ꝟtute. Placeat vl tra pgredi. videbimus q; nulla penitus opatio in vniuerso q̄tūcunq; naturalis habeatur quin relata ad primum pncipium/ dicat z sit libera/ tā= q; ab eo liberrime pducta. Et ita q̄libet opatio laudabilis ē z collaudāda. Sicut eleuati ppbe ꝓsiderantes omnia in ordine ad suum pncipiū/ collaudare dixerūt ipm deū z ad collaudandum benedicendū cōgratulando cōplacendoq; sūt bonati. Que cōsideratio q̄ late pateat ad canti ca cordis nostri/ sciet coꝝ illius qui ex sentētia di cum ppha. Viam mandatorū tuoꝝ cucurri cum dilatasti coꝝ meū. Quale salomon ꝺz habu isse ante nimis. Quāto amplius illa beatoꝝ bea tissima qui ꝙueniebat illud Esaie. Tūc videbis tu z afflues z mirabit z dilatabit coꝝ tuū. q̄ in oīm bus z sup oia videbat z audiebat cantantē filiū suum dei verbū. Iuenim⁹ pterea rones alias in pueris/ cur ad ecclīastica cantica mancipātur quis nōdum plenus sit in eis vsus rōnis/ primo qz tollitur ociū iners qō multa mala docet. De= hinc habitus ton⁹ facilius acq̄rit. Recondit in sup memoria sibi cātica que postmodū meli⁹ in= telligent. duz quasi ruminānda deducta fuerint addentes pie meditationis z iudicij rōnis. Vi= demus ita fieri circa disciplinas alias. vt in grā matica pueri cōmendant donatum cui⁹ nulla ē i ipis tunc intelligētia. Addē q; assistētes magni recipiūt huiusmodi cantica puerorū ad eleuati= onem mētis in deuz. Faciunt insup illa cantica fua ē/ dum ea vel pcipiunt/ vel instituūt/ vel ap probant/ vel ipis semet afficiūt. q̄uis nō est om= nino tollēdum qualecūq; meritū ab ipis pueris qui gratiam baptismalem habēt. z quorū ange= li semp vidēt facie patris. Qui deniq; parui. nō paruo quādoq; affectu ferunt in deū. sicut de se refert Augustin⁹. Nam euenit ibi esse plus affe= ctionis vbi minus cognitionis naturalis positū est. ꝓbatet in animalib⁹ z feminis. Caderet h querimonia/ nullis p sua indignitate verbis ex plicāda/ de pessimis seductionib⁹ puerorū. quo rū puritas vt angelica venerari seruariq; debe= ret. quos ad cātica modesta sanctaq; iuxta etiā phi traditionē/ optebat istitui. Hz ve z ve carni z sanguini. qm̄ pter z vltra corruptionē nāe alē puerse originis/ gaudet malignās flagiciositas maiorū/ demergere colloten⁹ puulos in scenoꝝ gurgitem verboꝝ factoꝝ z canticoꝝ. Consolat tamē apls electos dei quibus dicit. oia cooperari in bonum. miris prorsus et incōprehēsibilibus modis. Et quemadmoduz de veneno cōponit tyriaca. sic pditio malorū/ saluatio fit electorum Fit demū opatio eadem (vtputa cāticū oris pu erilis) vni ad vitam. alteri ad mortem. ac pinde diuersis respectib⁹. idem cāticū vita z mors no minat. Surgit alia dubitatio/ ꝑponēdo diffe rentias cantici cordis z oris. Dictum est/ cāticū cordis esse liberū z intrinsece. ac pinde laudabi le z in nostra potestate. videt experientia cōtradi cere/ cum querelis deuotoꝝ frequēter lamentā= tiū illud ꝺ psalmo. Coꝝ meū dereliquit me. Nā cur p magno z precipuo dono loquitur Dauid ad dominū. Inuenit seruus tuus coꝝ tuū vt ora ret te. si passim omnib⁹ hoc cōcedi videret. Sup addit obiectio nō minus plena murmuris apō multos. dicitur enī. Si canticum cordis sufficit apud deum. cur addita sunt tot cātica oris q̄ cor pus atterant sua multiplicatiōe z mentē diuer= tunt a sua deuotiōe. z nō nisi fastidiū frequēter sua repetitiōe nauseāti causant. Est alia q̄stio sup mō traditiōis nre de canticordo nouo. q̄ vi= deat sua nouitate vel arrogās vel inutilis vel cō ficta vel ꝟbosa. Verūtamen expediamus du os antea ꝓpositas dubitationes. z dicamus ad primam de libero vsu canticordi nostri. qō intelli gimus cum p̄suppositione z nō aliunde scz impe dito z absorpto. sed stante iudicio rōnis. Naz z arbitrium/ dicitur liberum ꝺ rōne iudiciū. Hoc autem impedimētum fit aliquādo non imputa= biliter ad culpā ex toto. quādoq; ex tanto. modi quoq; causantes hec impedimēta/ alibi traditi querendiq; sunt. Ceterum stante iudicio rōnis/ potest nouus homo regeneratus in christo libe re canticum nouum cordis exercere vel elicere/ modo tali aliquo qualem notabimus p̄m voces z p voces affectuum. etiam vbi canticū oris nul lū sequeret. Alioq̄n apostolica monitio tā ꝑ pau li q̄ Iacobi frustra esset/ hoc autez fieri semper posse: idcirco quibusdam non apparet. quia vel

non sentiunt huiusmodi affectiões in corde suo carnali. quales dicte sunt ⁊ posite sunt passiões a philosophis quasi sole. vt spes. metus. meror gaudium. aut opositas voluntati sue passiões. tales ipi patiuntur inuiti. Hec est fatemur non mediocris neq; irata cõquesta / timoratarũ quoq; conscientiarũ vehemens excogitatio. Cui sb vni⁹ casus exemplo / conabimur respõdere / aperiendo dicendis infra viam. Celebriter queritur ⁊ passim a theologicis. si dolor contritionis de peccatis / debet esse maximus. ⁊ si minus esse potest? Notant ipi distinctionem vtilem ⁊ accõmodam valde ꝑ canticordi nostri totius intellectu. Est inquiunt dolor aliquis in sola rõne qui libero subiacet arbitrio. Dolor iste ⁊ displicẽtia vel odium vel detestatio sic elicita cũ gratia / sufficit ad detestationẽ peccati supposito q; nullus in corpore dolor sequeret. Attamen dicitur dolor de peccatis ⁊ dolor maximus. quia de nulla re altera temporali / tãta detestatio elici debet a corde rõnis. sicut nullũ est damnũ pene qđ equi paret damno culpe. Dolor alius ẽ quem philosophi numerant inter passiones cõcupiscibilis sensualis. qui consurgit ex apprehẽsione obiecti discõuenientis ipi sensui corporali. habet hic insup causari cum motu spirituũ. ⁊ cõstrictiõe cordis. Hunc vtiq; dolorem / non oportet esse maximũ in penitente. imo nimius ⁊ culpabilis eẽ posset. vtpote cordis sensualis ⁊ corpis destructiu⁹ Dolor non est ꝑm hunc dolorem mensuranda semper bonitas penitẽtie. Cuius ratio ẽ. stat enim duos esse et sepe videmus quorũ vnus ex complexione naturali cor habet strẽnuum ⁊ viri le ac lachrymis idoneum. ita vt vel vix vel nunq; flere possit. Erit alter cordis feminei mollis / ad omnẽ miserationis occasionez lachrymis laxum vl̃ ꝓnum. Proximus eliciet detestationẽ peccati sui / intensius in animo. fortius ⁊ laudabili⁹ in casu q; alius. nec apprehẽdet illum sapiẽt⁊ verbum. Cor durũ male habebit in nouissimo. Jaz enim talis peccata detestans ꝓpter durum non durum cor habere sed molle dicẽdus ẽ. fit tamẽ vt sepe redundãtia doloris cordialis in corpus nisi sistat se libere mens ne fluat i inferiora. sicut in christo fuit sicut poterat Adaz. sicut Maria nullum habẽs motum ꝓuenientẽ iudiciũ rõnis impabat vt placebat in corpus Eliciunt ex hac distinctione magistrali et autẽtica vulgata ꝓbata receptaq; salubres ⁊ pulchre cõsiderationes. Proximo q; nomia sensibiliũ passionũ trãsferuntur rationabiliter ad affectiones voluntatis significãdas. Hoc cõfestim ꝓspicuũ est ꝺ dolore ꝺ quo minus q; de plurib⁹ alijs apparet. Et hoc diffuse deduxit Aug⁹ in suo de ciuitate diuersis libris ⁊ capitulis. maxime dum longã de opinione stoicorũ ex historia agellij texit oratio nem. sumpta occasione de passionib⁹ demonuz ꝼm positionẽ platonicorũ. nominatim apulei. q describens demones dixit eos esse aialia corpore eterna. animo passibilia. omni videlicet genere passionũ q̃les in hominũ cordibus exigimur Ac pinde nititur saluare supstitiones gentiliuz ⁊ sacrificia ⁊ carminatiões. quoniã dixit demones talibus allici vel placari. Ceterũ Aug⁹. cõcludens ex hac miserabili cõditione damnationem demonũ quersissimaz plus q; hominũ hic etiam pessimorũ redit ad rememorationẽ duaꝝ sectarũ. Una fuit stoycorũ que passiones ponebat in sapientem cadere non posse. quoniã erat ꝛtuosus. ꝛtutes autem insensibilitates. q; sensum ꝓhibẽt passionũ. Secta fuit altera peripatetico⁊ que non damnabat passiones omes nec a virtuoso ꝓhibebat si fierent moderate. Cõcludit tamẽ Aug⁹ disputationẽ hanc magis eẽ verbalem de nominib⁹ passionũ q; realez de suis effectibus. Fallebant aũt stoyci. q; solum cõsiderabant in homine rõnem nec aliqđ habere debere qđ esset cõmune cum corpe credebant. Decepit ecõtra stultus epicurus nihil in homine ani ptus est in corde suo non est deus. Fides vero cõsonat moze saduceo⁊ ꝓter corp⁹ attendens. ⁊ dicẽs illuminate rõnis Aristo. ponenti in homine animam rõnalem ⁊ corpus organicũ. hec sunt ꝓut hic loquitur et caro. Fuerunt apud nos ꝓcipui duo theologi quoꝝ vnus magis insecut⁹ ꝓbiaz Aristo. tradidit nomina passionũ non ꝓprie dici de affectionib⁹ spũalibus. Alter plus herens Augustino / tradidit in spũ rationali sic inuenri cõcupiscibilem ⁊ irascibilem volũtaria ꝼm ꝓpriam theologorũ acceptiouem / quẽadmodum in appetitu sensuali ꝼm phm. Et hoc absq; dubitatione putamus esse verum q̃uis (vt Augusti. tradit) frustra de verbis / vbi de re constat necturpe ꝓtroversia. Neq; enim phs ipe / q̃to minus quiuis theologus / negat etiam deo gaudiũ esse delectationẽ ⁊ letitiam. dicit enim deum vna simplicissima et imutabilissima operatiõe delectari Plato quoq; dicit deũ postq; mundus fabricauit exultasse gaudio. Et in sacris litteris. gloriatur sapientia delicias suas in filijs hominuz. Et q; letabitur deus in opibus suis. non q̃dez affectus sui mutatione. sed exteriozis opationis innouatione Elicit amplius ex ꝓnotata distinctione tã q; claue nostra ꝓ cãticordo q; nõ ex motu cordis carnalis accipi debet ꝛtutũ aut vitiorũ / nec etiã reuelationũ viculis ⁊ certa diffictio. Uere ꝓfus enũciauit sapiẽs. Cor tuuz sic parturient / fantasias patit nisi ab alto imissa fuerit visitatio. Neq; pax formidãda ẽ ybi dei per os psalmiste cõminatio. Timisi eos ꝼm desideria cordis sui ibũt i adinuẽtionib⁹ suis. Neq; dixit se legatur deuot⁹ Bernũ. q; ex motu cordis spũs sancti ꝓsentiã agnoscebat. Nõ q̃liter itellexerit habeat ex alijs dictis suis ⁊ regulis euangelici

que non in motu passionū corporaliū sed imitatione ⁊ custodia diuinorū sermonū consiluz dicunt esse ponendū. ¶ Consiliū meum inquit ps̄. Justificationes tue. ¶ Passiones autez cordis carnalis/habeto eo suspectiores quo feruentiores nec ⁊te deuote iuste sublimes appareant. qm̄ latet in talibus aut sub talib⁹. vt sepe demoniū meridianum. ¶ Habetur ꝓsequenter q̄ non semper illi sunt virtuosiores q̄ iudicant deuotiores in compunctionib⁹ ⁊ lachrymis ad quas sexus femineꝰ promptior est cantant esse deuotus. ¶ Verū posquā uerunt iste veritates cū similib⁹ infra explicari uerimus. ꝓpehensione murmurātiū cōtra tot cantica oris que carnis esse ponimus. ⁊ que fieri crebro cum fatigatione hominis vtriusq̄ nemo negat. Iz alia et alia ratione hic ⁊ ille moueatur Cōsonat distinctio ꝺ dilectiōe dei quā nō oportet semper esse maximā in sensu p intensionē vel extensionem. sed in mente p appreciationē ⁊ perpenderationē. qua citius eligit omnis amor alius ꝓprie etiam vite. deseri/q̄ dei subeatur offensa. ¶ Patuit in martyribus magis q̄ in carnaliter philocaptis. Saluat hec distinctio cōsequenter quo pacto stant simul in eodē/tristicia ⁊ leticia. cum motus habeant cōtrarios i corde. illa stringit. hec dilatat. verum nō in mētali. sed sensuali passione locum habet. ¶ Demū ad edificatiōez ecclīasticoꝝ maxime monachorū pauca notem⁹ Ecclīam cōsideremus ciuitatē gl̄iosam eē. ¶ Pre terea reginā illam que astitit a dextris dei in vestitu deaurato circūdata varitate Esse rursus corpus insigne mysticū/habens instar corporis naturalis/multa mēbra que non eundē actū habēt sed in ea distribuit spūssanctus dona sua /prout vult/tam gratuita solum q̄ gratificantia. gratū faciencia. Deniq̄ ciues huius ciuitatis oportet quēlibet ambulare vocatione qua vocatus est. hunc in actiua. alterz in cōtemplatiua. nūc i operatione. nunc in ocio sancto. quādoq̄ in obediē tia regulari. aliquādo in q̄dam spūs ⁊ corporis libertate. Descēdit huiusmodi varietas vsq̄ ad cānticoꝝ diuersificationē in ecclesiasticis cerimonijs multiplicē. ¶ Itaq̄ dum apl̄i discurrebāt in omē terram ad ꝓuersionē gentiū. Ipi tamē non leguntur in hmōi canticis exteriorib⁹ semet exercuisse. ꝑtim more iudeoꝝ in synagogis ⁊ templo salomonis. Et qm̄ legalia cessasse docuerūt ac deinceps magis traduxerūt ritus gentiliū p flamines ⁊ archiflamines ad ecclīasticā policiā/ q̄ ꝓ sacerdotiū Aarō sub fine tm̄ altero q̄ gentiles. Porro tpe martyrū circūierūt aliq̄ i melotis. in pellibus caprinis. in mōtib⁹ ⁊ spelūcis ⁊ i cauernis terre. apud q̄s ⁊ q̄les satis ꝓbabile est vocalia cantica non fuisse. ¶ Post dilatationē ecclesie ac reddita pace/fuit nihilomin⁹ multa varietas. Sola psalmorū accentuatio tenuis/fuit apud aliquos. apud alios/ celebrior cū arte sua cantus. Fuit apud alios discantus. addita sūt cymbala in ecclesijs benesonantia que cāpanas dicimus. Fuerūt apud altos organa multarū fistularū iunctis apud aliquos tubis ductilibus. ¶ Postremo q̄d necesse ē numerare p singulas q̄les in cāticis ecclīasticis habite sūt ⁊ nūc obseruant varietates. Rem amas ad fructū vel vsū. ¶ Dedit Aug⁹ quodā loco ꝓfessionū suaꝝ itelligi/nō quam esse difficultatē circa rem hanc/ita vt i neutrā ptem ausus fuerit p̄cipitare sentētiā Naz cū recordabat instituciōis ambrosiane de cāticis ⁊ hymnis/ne popul⁹ in ei⁹ custodia vigilans meroze tabesceret. dumq̄ lachrymas suas meminerat q̄s hmōi vocibus acriter cōmot⁹ haberat eliquabat veritas in cor ei⁹ ⁊ bñ cū illis sibi erit. trahebatur approbare cantandi talē morem. Sed postremo dum sentiens blādimenta dulciorꝝ canticorꝝ cedere sibi in quādaz aurium voluptatem/dixit se malle tūc cātātē nō audire. nam penalit inquit me peccare cōfiteor. dū pl⁹ ip̄e cant⁹ q̄ id qđ cantat me delectat. ¶ Tonq̄situonem hz hoc vltimū/nō mediocrē /pmo de musicis instrumētis ⁊ organis. q̄ nihil vtiq̄ loquūt vltra mulcentē armoniā/nisi p incertis intelligētia. Sed ⁊ de laicis alijsq̄ non intelligentib⁹ ea que cantant/quasi par est difficultas. ¶ Deinde supaddit altera p̄cipalis dubitatio de multiplicatione canticorꝝ/ mētis deuotionē suffocāte sepius q̄ refouente. maxime cuz beat⁹ Greg⁹ alter ex institutionib⁹ taliū canticorū iudicauerit indignū si dediti verbo dei /studiū suū i istis tempusq̄ darent. q̄ ratio videtur ad disp̄ositos cōtemplationis ocio trahi. ne officiū qđ p̄ro deuotione ⁊ xp̄iana pfectione institutum est/ p̄tra deuotionem militet. aut pfectionis culmē appre hendere p̄pediat. ¶ Ip̄pauca dicamus p re tanta. fatemur eni q̄ plene satisfacere non hic suffimus. ¶ Multe sūt cause multiplicatiōis psalmodiaꝝ vocaliū in ecclesijs. Una est vite laicorū/ laudabilis occupatio/assistentiū ꝓsolatio/discolorū morum deuitatio/cohabitantiū regulatio/ penalis satisfactio. carceralis mācipatio. dei collaudatio. totius eccl'ie rep̄sentatio /voti completio/mutua recōpensatio/vtilis assuefactio /mentis humiliatio. ¶ Harum autem. xij. causarū et si sunt alie non reducibiles ad istas/deductionē non ꝓsequentes ad p̄sens iungamus q̄ nō semper homo cōstituitur quo pfectius vueret/ aut cōtemplando/aut theologisando/aut alioꝝ pfectibus obsequēdo. sicut ⁊ in policia quosdaz videmus ꝓuos/magni tm̄ ingenij. quosdaz mechanicos/quos ad liberales artes natura genuerat idoneos. ⁊ ita de plurib⁹ q̄b⁹ tradidit regulam apl's vt ambulet vnusq̄sq̄ vocatiōe qua vocat⁹ est. Sit hec vocatio spūalis/a diuina ꝓuidentia

que vtiq; generaliter ⁊ imediate ꝯcurrit i omnibus. sit hec vocatio ꝑpria deliberatione. quem admodū in religionib⁹ quoꝝ ꝓfessoꝝib⁹ si murmurauerint/quid aliud dicet q̄ illud ciuile. Ui de tibi qui taliter elegeris. Et iterū. ¶Patere q̄ sponte subisti iugū. Obrauat plane/neduz desidiam inertem/sed aliquādo animā ꝑ̄ strēnuam on⁹ assidue repetiti seruitij. Nā verissima ꝓsus est ratio quaz monachus dedit interrogatus q̄d esset in sua religione difficilimum. an ieiunia. an viligilie. an silētium? Cōtinuo inquit/cōtinuati repetitio cantus. Ampli⁹ vero quia murmur suum palliant aliqui. deus inquiūt intuetur coꝛ ⁊ bona voluntas ꝓ facto reputatur. et minoꝛa/ ꝓ maioꝛa bona recōpensari possunt. sicut per cōtemplatiuam actiua. Dicamus q̄ iam in obligatis/alia est ratio q̄ deliberis ab obligatione. et hec est vna causa cur solidioꝛ aut voluntas/aut cōpensatio non sufficit semp. Noui tēporib⁹ nostris duos celebres i theologia doctoꝛes ꝓpiciet omnib⁹ suis deus/hi cōferentes cum patribus duarū religionū mihi similiter notissimis si religionem introirent ¶Possetis inquiunt onera religiōis cōformiter ad ceteros fratres exequi? quib⁹ se nō posse cū iam fracti essent etate respōdentibus/sed posse studendo docēdo meditādo cōpensationez afferre. Subintulerūt. Et si quotidie cum paulo rapet vos deus in tertiū celum nisi cōpleueritis instituta religionis/nobis quorum magna pars aialis est/non nisi scādalum et vobis ludibriū futuros esse noueritis. tēpus intrandi religionē/tēpus manendi. vulgo dicitur Qui cuz lupis est. cum ipis vlulet. Rursus si voluntas ꝓ facto reputetur apud deuz quo ad meritum essentiale vite eterne. tamē multiplex i alijs repitur instantia. vt in accidentali p̄mio q̄ lis est aureola q̄ datur actui excellenti nō solum volūtati. Ut rursus in actib⁹ priuilegiatis. quales sunt largitiones ꝓ indulgentijs. vt preterea sunt exercitia sacramentoꝝ q̄ vim suam habent virtute opis opati. vt insup sunt opa satisfactoria. qualia sunt solutiones debitoꝝ. aut restitutiones ablatoꝝ. vt i ꝓposito solutio vocalis seruitij quoꝝ omissiones et si non semp ꝓpter impossibilitatem sint culpabiles ad damnationem nō tollunt tamē oēm ex sola voluntate satisfactionis obligationez. q̄m semp aduenīēte satisfactionis opoꝛtunitate. ꝓ se vel suos teneāt. q̄d non esset soluto p̄us realiter p̄cio. Demum in penis ⁊ p̄mijs ciuilibus/euidens est. q̄ voluntas occidendi sola vel voluntas alterꝫ ditandi/facto nō equatur. Adijce prioꝝib⁹ q̄ in ciuili vel ecclīastica cōgregatione sicut ⁊ in legū traditione/respectus habetur ad ea q̄ vt in plurib⁹ eueniunt. nec priuilegia nec cōditiones nec vtilitates paucoꝝ pluralitati p̄iudicabiles esse debēt. Confitear mur tñ oportet dispensationē ⁊ bonā equitatez apud tales casus ꝑticulares locum tenere. qui si negetur ꝑtinaci crudelitate aut insipiēti stolidi tate. non video quid supersit afflictis. nisi recursus ad deum patrem ⁊ solatij cum implozatione misericoꝛdie sue q̄ cōuertat coꝛda patrum in filios/faciēs cum temptatione ꝓuentū. potens est quipe deus dare patrib⁹ intelligi fieri posse proutilitate fratrum spūali cum maria vacantiū ex onerationē seruitij q̄ datur laboꝛantibus in officijs tēporalibus cuz martha. nisi q̄ aptioꝛ ē occulus carnis ad ista q̄ illa. ⁊ si non semp maioꝛ necessitas. Valebit ad extremū (sic opinamur) ad consolationē lugentiū sub iugo coꝛpoꝛalium canticoꝝ/declaratio canticoꝛdi noui/ad quem ꝓperat intentio. si attentio nō defuerit. quoniā qui verbum narrat non attendenti/quasi qui excitat doꝛmientē de graui somno. Quid autez nequius. q̄d intolerabilius/q̄d lege punibilius/q̄ si nolit officij sui ꝓsus honestissimi diuinissimi saluberrimi doctrinaz quis audire? Dedit vero nobis ecclesiasticis deus regiones gentium ⁊ laboꝛes apostoloꝝ vt cantemus ei. vt in sacris verbum suum scripturis audiamus. beatificās illos qui audiunt verbū dei ⁊ custodiunt illud. Quomodo custodiūt? ne solicitudo seculi et fallacia diuitiaꝝ/suffocent verbum. Quale ꝙbū? q̄ insitū ⁊ in māsuetudine ⁊ patientia suscepti potest saluare animas nostras: afferēs in coꝛde bono ⁊ optimo fructū multum cum iubilatione letissima in canticis ⁊ verbo solatij. Ecce pegrini sumus in hirusalez celestē. Comitatur nos aldium/q̄ si comes facūdus in via ꝓ vehiculo est comes alter q̄s facūdioꝛ verbo dei/cuius verba spūs ⁊ vita sūt? Denserāt hoc qui dicebāt: Nōne coꝛ nostrum ardens erat in nobis duz loqueretur in via ⁊ apiet nobis scripturas. Dz tandē nouus homo pauculas de canticoꝛdo nouo/notulas attendat.

Thomus secundus.

Canticum nouū aliq̄d esse ⁊ fieri in solo coꝛde ⁊ verbo mētis tradit anagogia christianis pegrinis. Anagogiaz dicimus sursum ductionem q̄lem ecclesia quotidie monet facere ꝯcinēs. Surſū coꝛda. Cur hoc? nisi vt q̄ sursum sūt q̄rat noster homo nouus de celo celestis dū pegrinamur a domino. ꝙuersationē nouam q̄rentes in celis. vbi cantat canticū nouū coram sedente in throno q̄ dicit ecce noua facio oīa. Hic dudū ꝓ Ezechielem pollicebatur. dabo vobis coꝛ nouū. ⁊ spiritum nouū ponam in medio vestri. Quidni tles innouati spiritu recto/canticū nouū cātent i coꝛde nouo iuxta suasionem apostoli scribentis ad Eph̄. Implemini spūsācto loquētes vobismet ip̄is in psalmis et hymnis et canticis spūalibus

cantãtes ⁊ psallẽtes in cordib⁹ vr̃is. Sic agebat Cecilia virgo semp euãgeliũ xp̃i plane nouum. plane ꝓbũ dei semp gerens in pectore/ ⁊ cãtanti bus organis soli deo decantabat. Fiat cor meũ ⁊ corp⁹ meum imaculatũ. Canticũ tale nouũ rõnabiliter appellaꝫ canticordũ. i. canticum cordis vel cordium. Suũ quipe subiectũ. suum instrumentũ. sua corda q̃ dr̃a corde suus auditus. sua vox. suũ os. sua modulatio est introrsus vel in corde mentis vel mente cordis. quẽadmoduz vsa est psaltes nr̃a maria in suo cantico canticorum. ꝓsus nouo. qz nouũ fecerat dñs sup terrã dum iam mulier circũdabat virum. Fecit potentiaz in brachio suo. Certe nouo. cerbum dei dispersit su. men. cor. sui. Ecce mẽ em cordis. siue referas ad deũ dispergentem q̃ alio loco dicit tactus dolore cordis intrinsecus et alibi loquit. Inueni virum ꝟm cor meũ. Si de magis libeat ad supbos cõiungere quatinus enormitas ꝓfunda sui superbie maiori exaggeratione damnet. Canticordũ nostrũ nouum describitur esse vox numerosa. mente cordis ad dei gr̃iam elicita libere. quã solus nouit qui accipit. hoc nimirũ est mysteriũ q̃le loquebaꝫ apostolus absconditũ. Et ꝟm Dionyꝟ. solis ꝓprijs xp̃ianis. hoc est nomen nouũ in calculo cãdido scriptuz. id est. in corde puro. qõ nemo nouit nisi qui accipit/ quoniã in expimentali noticia tacius spũalis. positum est. Unde apostol⁹. Quis hominũ scit que sunt hominis nisi spũs hominis q̃ in ipo est. Esse vero voces aliquas numero tas i corde sola cordis aure ꝓceptibiles nisi deo ꝟ ꝓbus deus voluerit reuelare conuincit exemplo. Hoy si cui forinsecus tacenti dicit dominꝰ Cur clamas ad me. Et in ps. Desideriũ pauperum exaudiuit dñs. ꝓparationem cordis eoruz auditus auris tua. Finis cãticordi noui ponitur esse dei gr̃ia. ad differentiaz veteris. cuius finis est amor sui vsq̃ ad ꝓtemptum dei. Ceteruz libertas electionis tenet locũ forme iuncta maxime gratia xp̃i que mandatuz verbi dei nouũ dilectiõe formaꝫ ⁊ implet. Discernit ex hac particula que dicit elicita libere. cãticordũ ab omni ꝓprijs cantico intus vel exterius tm̃ imperato.

Q Canticordũ huiusmodi/ fuit excellẽtissime in illa beata que cecinit. Magnificat anima mea dñm. Et exultauit spũs me⁹ in deo salutari meo ꝓponim⁹ hanc beatã in exemplar pulcherrimũ ⁊ in testimoniũ ꝓ dicendis certissimũ. ne dicat aliquis ista nos confingere de corde nostro. Ne ꝓterea cogamur interim p equiuocationem vel aliter in aliena seu vetera cãtica labi. Sed i sola anagogia nouus sermo versetur cõcinat ⁊ loquatur. Assis igit nobis o gr̃a plena. Digna te/ nos laudare ⁊ laudando disciplinaz nouã sed certam ⁊ veram aperire. Tu inquã cuius in corde. qz sanctus ⁊ nouus amor singulariter ardebaz spũssanctus in carne virginali mirabilia faciebat. ⁊ cor eructabat verbum illud bonum. Magnificat anima mea dñm. Nõne tibi videturex hoc statim cantico facta fuisse mirabilis illa nouitas i maria tympanistria nostra. que nouitas appellaꝫ ab apto/ diuisio anime ⁊ spirit us. quã efficere põt solus ꝟmo dei viuus et effic ax. ⁊ pene terribilior omni gladio anceps. ptinges vsq̃ ad diuisionẽ anime et spũs. cõpagũ quoq̃ ⁊ medullarũ. ⁊ discretor cogitationũ ⁊ intentionum cordis. Videatur sup hac diuisione autor de spũ et anima. quid cõformiter ad Richardũ de verbo ad verbũ tradiderit. quoniaz elucidatio ꝓ nobis est in grande stupendũ q̃ miraculũ nec attestatione nr̃a sola satis credibile. Pergamus interea cõsiderare quo pacto spirit⁹ marie dictus est nedũ canere. sed ad actum saltare. tripudiare. ⁊ exultare velut extra se saltare. volebat pabolicum illud imꝓperiũ canere qõ ꝺ pueris ludentibus in foro/ christ⁹ benedict⁹ fructus ventris sui sumpsit cõtra pfidiam veterum iudeorũ. Decinimus inq̃unt vobis nec saltastis. Maria cecinit in spiritu ⁊ saltauit. nimiruz carmen illud erat nuptiale qõ epithalamiũ dicim⁹ Sed quaruz nuptiarũ? vtiq̃ plurimaꝝ. Nubebat in aluo virginalis vteri palacio. humanitas cum deitate. caro cũ verbo. limus cum deo. Nubebat eccl̃ia quam Johes vidit tanq̃ sponsam nouam de celo descendẽtẽ a deo paratam nouo viro suo xp̃o. Nubebat deiformis marie spiritus deo suo domino ⁊ agno q̃ erat tanq̃ sponsus ꝓcedens de thalamo suo. verus sol iusticie ponẽs tabernaculũ suũ in corde marie que erat mulier amicta sole. desponsata vni viro ꝟgo casta iesu christo. Frigamus p̃cor in hoc spiritu saltante ⁊ exultante/ spũales oculos cordis i lumine fidei. Cõsideremus hunc deiformẽ spiritũ tanq̃ diuisum a carne/ effulgeat apud nos tãq̃ angelus vnus dei sine carne ⁊ sanguine. Nihilominus aspiciamus ipm̃ p tẽpore vie tunc vere passum diuina simul ⁊ humana. Nã inuẽta sũt non cõfusa tamẽ in ipo hec omnia. spes. metus. meror. gaudium. non q̃dem ꝓpter corpus soluz iuxta poete sententiaz. Hinc metuunt cupiunt gaudentq̃ dolentq̃. Nec aures despiciũt clause tenebris et carcere ceco Sed electione et acceptione libera volũtatis. Nolo tamen credat aliquis spiritũ marie/ non habuisse modum cognitionis aliorũ viatoruz in quibus omnib⁹ cognitio procedit a sensu. sed hac adepta spirit⁹ suus libere vtebatur suis affectionibus absq̃ organo corporeo. ꝺ q̃ pualo post infra dicim⁹. Habebat insuper affectiones varias ꝓportionabiles passionibus illis quibus anima sensu corporeo vtẽs afficitur nõ sine motu carnis aut corpis. aut bonas tamen oñes habebat moderatas ⁊ ordinatas sub monade deo. in armoniã pulcherrimaz

suauemq; quã inhabitatrix dei sapia delectaba tur audire. ¶ O si cognouisset stoycoz disciplina grauis si inuenisset ex fide mulierẽ hanc fortem/exclamasset pfecto hic h. ¶ O diuina mẽs sapientis ãlem in homie poni debere ꝓtendimus a qua mente nõ gaudia sed mala gaudia. non timorem sed vanũ timorem. ⁊ ita de spe et dolore remouendas ꝓdicamus. alioq̃n quid a lapide. q̃d alia quauis insensibili re differret cõditio sapientis. ¶ Tales ꝓterea posuerunt tam platonici q̃ peripatetici celestes intelligẽtias/ ãles nos xp̃iani angelos nominam⁹/ q̃ impari varietate audiamus tm̃ in eoz positione qualẽcunq; ad nos ꝓsonantiã vel tenuẽ veritatis. Abũcientes i ꝑmis q; celũ sit animatũ tanq̃ aial aliqd rõnale cõpositũ ex materia celi ⁊ forma itellectuali. ¶ Cõcedimus tm̃/ assistentes esse celis intelligentias. ãles apellat apl's administratorios spũs. Nam regula est cõmunis theologie cum phia. corporalia p spũalia ministrari. ¶ Cõcedamus q̃z vbuz dei/ p amorem cõmunẽ spiritalẽ ⁊ vitalem alere oia quem amorem interꝑtata fuisse videt phia apud boetiũ spiritũ vel aiam celi ⁊ mundi. ¶ O felix inquit hoiuz genus: si vestros animos amor quo celum regit regat. Et alibi de aiab⁹ loquẽs deo. ¶ Quas inḋt lege benigna ad te cõuersas reduci facis igne reuerti. Ignem q̃d aliud intelligens q̃ amorem. ¶ Ponebant rursus isti phi cõsone satis ad magnũ ¶ Dionys. q; in q̃libet intelligentia post ꝑmaz ⁊ vnicã q̃ deus est/ triplex motus spũalis inueniebat. Unus q̃si circularis et vniformis circa diuinã mentẽ ab ipa in ipam tã q̃ ab oriente in oriens. Alius velut obliquus ꝺ se ad se. in se tanq̃ ab occidẽte redeat in occidẽs non sine multa ꝓticulariũ quadaz irregulariter recta. Tertius imaginabatur motus rectus seu diametralis creature a se ⁊ cõtra se. Cãtauit ista apud boetiũ phia dicens: ¶ O qui ꝑpetua ⁊c. videat ibi. ¶ At vero dicet aliq̃s cur ⁊ vnde/ talis tamq̃ remota digressio? Cõsonant⁹ ⁊ decore per oẽm modum. Respiciam⁹ mariam/ etiã ꝓ statu vie sublimẽ habuisse ad cõtemplationẽ omnifariam celestiũ ⁊ infernoz. Et hinc affectiões hausisse multiformes. quaquauersum. sursum. deorsum. ante. retro. dextrorsum. sinistrorsũ. introrsum deniq̃. Tales vero affectiones nõne q̃dam voces erãt cãticordi sui cuius naturam inquirimus/ ⁊ practicã eius sub arte q̃daz tradere satagimus. Cur autez plus exemplo spũalis cordis Marie viatricis q̃ angeli/ q̃ ade ꝓ statu innocentie/ q̃ alterius sanctoz/ q̃ demuz ipius christi placuit hoc facere/ q̃squis hec legerit accipiat paucis. ¶ Spũs marie viatricis q̃tũcũq; diuise cõsideratus ab aia ⁊ carne fuit passibilis. voces exꝑmens in se. nunc amoris et gaudij. nunc meroris ⁊ odij. nunc spei. nũc metus. necnõ per oia pie cõpassionis. vtpote q̃ regina misericordie tũc erat. Cantico rdũ igit habemus in ea p eam. velut i exemplari verissimo. clarissimo. certissimo. Sed angelos bonos sed sanctos spũs glorificatos. sed adam in statu ꝑmitus institituto. nullus admodũ passibiles dicit. Xps ꝓterea non necessario sed dispẽsatorie/ dolorem/ timorẽ/ miserationem q; suscepit. Alij denq; viatores boni a venialium discordantia non secludunt. Spũs vo marie cum nulla dissonãtia criminali vel venia li passa est affectiones ex conditione nature mortalis/ ꝓportionabiles passionib⁹ carnis. ¶ Do tuerat hec cõsideratio sufficere p practica canticordi noui/ ꝓtinus arte tradenda exponẽda velluti sunt oculis. sed antea iungamus ad ꝑmissa qd ipis cõsonet. nec nos impediat. Ecce q; spiritum marie nudũ ⁊ solum ⁊ separatum ab anima ⁊ carne ꝓposuimus inspiciẽdũ dum etiaz viueret in carne mortali. Nũc eadẽ cõsideratione nõ ꝓturbata/ formem⁹. imo formatuz tribuam⁹. imo tributũ respiciam⁹. organũ vnũ ps̃tantissimum ꝓ qd ⁊ in qd spũs marie canticũ suuz nouũ non introrsus clausum teneat/ sed ad exteriora deducat. nec est opus inḋrendo longe ꝓgredi. Conuertimini intuitu ad corꝓ eius organicũ phisicum/ quod omnino contemperatum fuit. Et ita prorsus elongatũ ab omni fomite rebellis disso nantie/ q; nec etiã minima potuit opationuz notula/ sibi discors esse. Gloriosũ plane dixerimus organũ tale ad omnẽ armoniã formabilez sũme dispositum. Celeste dixerimus illud organũ potius q̃ terrestre nõ natura sz gra. Celeste ꝓ ob quandaz stabilis mutabilitatis effigiẽ. ob in errabilem obediẽtie suo spiritui legem. Cui⁹ vicissitudines in motib⁹ suis nõ plus fuerunt a recto deuiabiles/ q̃ orbium celestium girationes. ¶ Postremo videre erat i organo marie corporeo/ motuz ꝓportionatũ ꝑmo mobili celesti/ motum velut obliquũ/ cursui planetaz nõ omnino dissimilẽ/ motum ꝓinde rectuz. ad exemplar elementoz graviũ ⁊ leuium. ⁊ hec omnia cũ sũma ordine ꝓcentu numero ⁊ pondere mensurata fuisse crediderit. ¶ Accepisti sub breuibus/ quale fuerit cãticordũ spũs marie/ in multis simile spiritibus angelicis. Adiunctuz est de organo corꝓris sui tẽperatissimo ⁊ cõmensuratissimo. in q̃ ⁊ per qd spũs iste ⁊ anima marie. poterat imperatiue cantica spiritui ꝓportionata foris cõcinere. non ꝓt experimur in organis distẽperatissimis corꝓoz nostrozũ. q̃lia sepissime luxit ⁊ plãxit apostolus noster. ꝓfitens non se posse bonũ qd volebat. sed tyrãnisari sub lege peccati que ẽ cõcupiscẽtia. volebat ei nõ ꝓcupiscere: ꝑ posse inquit non inuenio. qz vanitati subiecta est creatura nõ volens. ista tamen excepta qua impleuit totã charitas ⁊ hũilitas. vt locuz in ea nõ hret vanitas ⁊ cupiditas. ¶ Cãticorduz marie ꝺ vocibus inumeris musicalib⁹ resonabat. dũm

cordē suo cōferebat omnem secum euangelicaz veritatem. dum ꝑterea cātabat canticum nouū qđ nullus alter spūs cātare poterat aut poterit. Itaqꝫ si tot in cordib⁹ nostris spiritalib⁹/cogitationes ⁊ affectiones possumus eliciendo formare/quos corpa corrupta/quos ꝓpe iniquitates ingresse caput nostrum/ grauāt obtundūt obnubilant mergunt. Cōiecturet pius ⁊ solers animus quid in illa sancta ⁊ sancta. spūs sapientie sanctus ⁊ multiplex/operabatur. quo sapiētie spiritu intīm plena sicut ⁊ gratia benedictioneqꝫ celesti fuit. qđ ab vniuersali ecclia non sapiens sed antonomatica quadam appropriatione/sapientia suis cum pconijs esse cantat. vt q est mater pulchre dilectionis ⁊ timoris ⁊ agnitiōis ⁊ sanctę spei. in qua gratia omnis vie ⁊ veritatis. ois spes vite ⁊ virtutis. quā qui audit non cōfundet quia vox sua dulcis a dilecto ꝑdicitur. Canticordiz marie possumus ad paucas voces reducere pncipales sub quib⁹ ⁊ ad quas omnes affectiones seu passiones/phia theologiaqꝫ reducūt q̄ sunt amor seu gaudiū timor odium seu dolor. ⁊ q̄nta quasi cōplexa fit cōpassio. Sciet quisqꝫ thesauro suo/noua hec ⁊ vetera. de thesauro .s. theologoꝝ ⁊ phoꝝ qua sup re sunt opuscula q̄dam scripta. Nullus autez purus homo q̄tūcūq; scriba doctus tale aliquid sapiēti⁹ efficere cognouit/q̄ amica p amorē dilecti filij sui. cui blādiens dicit illud de cāticis. Omnia poma noua ⁊ vetera dilecte mi seruaui tibi. Que ve beata. qz cum ꝛginali sponso suo totiens audiuit verbum dei corporeis auri⁹ et hūanis custodiuit obsequijs. Canticū maric/potest velut sub arte quadam exemplo sensibili ad gāma vnuz cōponi. Cantatū est a phis experientiā sequentib⁹ q̄ ars que est recta ratio agibiliū confert pluri- mū ipi nature/sicut ingenijs bene dispositi a natura. ꝓficit ad eruditionē et ad illuminationem amplioꝛem. Amplius vero si ars imitatrix naturę soleat a generaliozib⁹ incipere. solet ad certum ꝑuenq; ordinem/cōfusa multaqꝫ cōponere. solet p exempla sensibiliū ad intelligibilia viā dare. cur non temptabim⁹ hoc in musica facere spirituali/quod factū cernimus in carnali. Puero cuius intellectu faciliozi tradidit nobis industria priozū vnum gāma. qđ p se voces aut notulas figuratū velut oculis inspiciendū mōstrat. Cāticordū id est spūale canticū non ideo ꝓhibetur gamma suū habere posse. qz iuxta ꝓpietatez in descriptione canticordi positaz/solus ille nouit q̄ accipit/videbitur forte parū attendentib⁹ hoc fieri tam irrisibile q̄ impossibile. quēadmodū ꝺ plina nequit tradi. Sed aperiam⁹ aures cordis coloribus ceco. de sonis surdo naturaliter discivt qui habet aures audiendi audiat Et in pmis audiatur phus a quo sumpta videtur instantia

Voces inquit sunt earum que in animo sūt passionū note. Ecce loquitur ad musicam cōsonanter notarū verbo vtens. Audiatur ꝑterea alter loquēdi cōpositus ab emula Sampsonis. Nūc inquit aperuit vir meus corꝛ suum mihi. Audiatur simul Gręg⁹ dicēs q p sensibilia cognita ducitur anim⁹ ad incognita Ac p hoc qđ scit cognita diligere discit ⁊ incognita amare. Collidam⁹ ista pariter ⁊ scintilla veritatis erūpet. que scintilla? Ista nimirū q passiones cordis spūalis lz inuisibiles/lz insensibiles exterius aperiri sicut ⁊ cor vtiliter possunt. Possunt siq̄dem agnosci foris. sed nō omnino. similiter ad cor qđ afficitur ⁊ expimentatiue mouet ⁊ tangitur. hoc eni fieri non querimus Quid ergo? plane vt cor audientis ad aliquid in se formandū vel eliciendū simile cōticetur. Nōne sic omni die. mater audiens filium sic dicentē. O doleo. o timeo. formatin spiritu suo vel doloris vel timoris vel cōpassionis affectum. Et qua fit hoc arte. qua ratione. nisi q aperuit sibi filius corꝛ suuz ⁊ latentes intus notauit passiones. Supputant plures alie rōnes quibus efficitur pspicuū/artez de musica spūali non esse ficticiā. non inutilem/nō impossibilē. non irrisione. sed veneratione ⁊ gratissima receptione gratissimā dignissimam. Et si nō ista forsanqꝫ subscribit. alia tñ quā subtilioꝛ ⁊ solertioꝛ tradere posset indago. Canticordū nouū seu musicū potest habere gāma breui⁹ i notulis seu figuris vel litteris/q̄ sit gāma manuale. Cōferamus musicā sensualem vel oris cum musica cordis ⁊ voces vnius cū vocibus alterius. Habet hoc musica oris q potest fm frasim. fm thesim. fm ꝓportionabilem insup cōtinuationē cū alijs variare voces suas. Potz potissimū vbi discantāt ⁊ cāntant in choꝛo plurimi simul. Est aūt in vocibus oris aut alijs melodijs ipa frasis/eleuatio vel depressio penes acutū ⁊ graue accentū/ Thesis attendit in ꝓductione aut breuiatione notularū sillabarū ⁊ vocum. Cōbinatio ꝓportionalis dicit multoꝝ ad inuicē cantantiū ⁊ contracantantiū cōsonantia. Ecce autez deficit hec tertia cōditio in musica cordis. saltem hic in via ⁊ p arte danda Non eni satis est factibile/vt cōueniant ista duo sub ꝓportionali combinatiōe latentium affectionum/ sicut in auditis et visis Gāma tamē manuale multiplicationē suam potissime necessariā habet in hac causa Cetez quo ad frasim ⁊ thesim dicimus vtiqꝫ que reperiunt in affectionib⁹. Sunt eni qualitates in q̄b⁹ phia ponit extensionem ⁊ cōtractionem que ē thesis Intētionē quoqꝫ ⁊ remissionē que est frasis Cōcludit hoc ex motu venarū pulsatiliū cordis materialis p medicos. Sed in affectionib⁹ spiritus vbi tenēt eas in se/cesset hec cognitio medicinalis/q̄uis sit in ipis thesis ⁊ frasis. ⁊ in qualitatibus non vitalibus de quibus minus apparet sit

extensio sit ⁊ intensio ꝑm tres dimensiones altitudinis latitudinis ⁊ ꝓfunditatis. ¶ Canticoꝝdi voces poterant in maria. possunt ⁊ in nobis/ multis modis agnosci ¶ Cognoscitur ista vox ꝓximo introrsus in corde sonante. q̄ si in cor sonare dubitaueris ¶ Esaias te doceat vbi legitur. ¶ Cor meuz ad Moab sonabit. ¶ Fit tamē vt non auertatur a se ⁊ quodāmodo raptus fiat. ¶ Sit igitur ꝑm noster hic de illis quibus loquitur deus q̄ cōuertunt ad cor. ¶ Nōne queso scit cor se amare. se gaudere. se dolere. se compati. ⁊ ita de reliq̄s? ¶ Scit inquā non ꝑ opinionem. non ꝑ solam fidē. sed ꝑ expimentalem noticiā. qualem in alteram trāsfundere fas non habet nisi forsan incitatiōe quadam ⁊ cōmonitione ꝑ notas verboꝝ vel signoꝝ ¶ Cognoscit rursus huiusmodi vox non ē dubiuz a deo ⁊ ab omnib⁹ quibus ipe voluerit reuelare. ⁊ hoc vel in verbo vel in ꝓprio genere vl' in supnaturali quodaz lumine. quēadmodū credimus fieri sepi⁹ in beatis. tam mutuo loquētibus q̄ nostra desideria nō audirent ¶ Cognoscitur amplius hec vox ꝑ quasdam opiniones seu coniecturas. quādoq̄ ꝑ autoritatem dicentis ō se nobis vel scribētis vel innuētis. quādoq̄ per similes in nobis affectiones genitas ab obiectis vtriusq̄ silib⁹ ꝑsentatis. ¶ Bū incōtinentes duo respiciunt virginem foris pulcherrimā/ si libidinosa sit in corde cuiuspiā/ fas est argumentari q̄ sit aut esse possit in altero. non aliter de duobus virtuosis ⁊ ꝑ oꝑositum. vnde ꝓuerbium sūptū est. ¶ Insaniens in vna passione/ de omnib⁹ ceteris ita putat. ¶ Hinc sapiens: itellige que sunt ꝓximi tui ex teipo. ¶ Postremo pius anim⁹ ex his passionib⁹ q̄s circa vicia sensit aliquādo. quas insuper circa ꝓximos quotidiana colligit experientia valet ꝯcludere varias esse voces illas. quas dei cultoꝝib⁹ audit attribui. vt est illud. ¶ Ex magna multitudo dulcedis tue domine quā abscōdisti timentib⁹ te. ¶ Et illud. ¶ Nihil dulcius q̄ respicere in mādatis altissimi. ¶ Et illud xp̄i. ¶ Venite ad me oēs. ¶ Et sequit. ¶ Et inuenietis requiē animab⁹ vestris. ¶ Jugū eni meū suaue ē et onus meū leue. ¶ Dicta deni q̄ doctoꝝ ad anagogicos excessus exercitatoꝝ quib⁹ non credere/ desipe est. ⁊ quos imitari nolle/ stulticia et insipientia cordis si ⁊ dū pater celest' traxerit ad xp̄m. ¶ Hā ista est ꝓpria musica ⁊ sciētia xp̄ianoꝝ. ¶ Cāticordum marie fuit ꝑm omnē artez musice/ suauissime doctissimeq̄ modulatū. ¶ Sane si spūssanctus replēs apostolos/ docuit eos omnē veritatem. si eoꝝ corda afflata sanctospiritu/ voces diuersas intonāt. fantur dei magnalia. ¶ Si rursus maria ꝑm Damas. a nullo vincitur illustriū. ¶ Si amplius ꝑm Dionys. traditionē/ lex diuinitat' est vt omnis inferioꝝ ꝓfectio sit eminētius i superioꝝib⁹. cuz maria fuerit ꝑ grāz sublimata nedum sup mulieres ⁊ homies. sed sup omnes angelorū choros. quis ab ea musicalez in sūmo noticiam negauerit? ¶ Volumus idcirco suadere deuotis quib⁹ loquimur/ vt se tradant musicalib⁹ artibus seculi cognoscendis. ¶ Curiositas eni culpabilis hec esset in multis. ꝛ si obuenerit cognitio/ vel ex studio iuuentutis. vel aliūde faciliter sine detrimēto exercitij sāctioris/ nō abijciāt doctrinum dei. sed ex opibus gentiliū ⁊ egyptioꝝ diligenti/ seruiant ex illis deo/ ⁊ ad laudem suam/ omnia/ gloriāq̄ cōuertant. ¶ Canticordū marie fuit aptatum ꝑm omne tēpus. nūc saltare nūc plāgere. ¶ Saltare sicut in epithalamio salomonis. ¶ plāgere sicut in trenis Jeremie. ¶ Sepatus eni fugit marie spūs ab oīni ꝓtagione carnalis amoris quem canticoꝝ verba sonāt. ¶ Et hoc in laqueum pedib⁹ insipientiū. in foueam ⁊ in viscū cū carne ⁊ sanguine. cum fantasys sexuū viri ⁊ femine/ si tamen blandimētis carnaliū nuptiaꝝ cor suum dederit his cāticis. ¶ Itaq̄ sicut apud deū nō est masculus aut femina. sic nec in cāticis istis ⁊ epithalamio spiritali nuptiali. ¶ Et tamē nihil aliud videntur sonare/ q̄ dilectū ⁊ dilectam. spōsum ⁊ sponsam. amicū ⁊ amicā. cōplexus ⁊ oscula. q̄ qualiter inueniri possint absq̄ sexuū discretiōe. mirū valde sed tamen verum nec ab animali cōprehēsibile. qui non sapit que dei sunt/ marie verro spiritu cuncta hec facilia. ¶ Moxro de luctu testimoniū habem⁹ sancti sens. ¶ Tuā inq̄t ipius animā ꝑtransibit gladius. ¶ Et hoc ꝑ lamentū cū multis tēpoꝝib⁹ ¶ Maria cecinerit flendo cū flente iesu. sicut gaudebat cuz gaudente. ¶ Hzecipue tamen hoc insonuit tēpore passionis bndicti filij sui dum cū clamore valido ⁊ lachzymis oāz ex auditus est ꝑ sua reuerētia. ¶ Nihilominus fuit eo tunc/ tam in filio q̄ in matre cum cantico ꝑfū dissime lamētationis/ canticū altissime exultationis. ¶ Verum hec ⁊ alia que se ingerunt loquēti de maria/ trāsgressionē afferūt ⁊ suspensaz tenēt expectationē lectoris. qui gām nouū cāticordi noui tradendū foze retinet ex nostra ꝓmissione ¶ Actuero pausemus iterū. ne cōtinuatio fiat in catādo minus accepta. sedeam⁹ cum vtraq̄ maria ad pedes ihu. nunc in domo nūc in cruce locatis. nunc exultantis spū. nūc plozātis ꝑ vmbza illius. ¶ Sub vmbza illi⁹ quē desiderabā (loq̄tur anima sancta anima marie) sedi. ¶ Et fructus eius fruct⁹ honozis ⁊ honestatis cū folijs verbo rum suauissimis gutturi meo. ¶ Gutturi planeta li de quali psalmista annūciat. ¶ Exultatiōes dei in gutture coꝝ ¶ Duas exultationes appellamus ꝓprie nostro cāticordū. ¶ Sup quo/ post theoziam ꝓxim dare conabimur vt pateat ⁊ legaī in digitis. ac in manu describaī. cooperāte ꝙbo dei q̄s se inclinās olim digito scribebat i terra. quo ꝑdem legis notas scripserat in tabulis.

Thomus tertius

Gamma cãticordi / q̃s̃q̃s desiderat vel audire vel cognoscere / debet exuere veterẽ hoiem ⁊ nouũ induere q̃tinus in xp̃o puer / imo ⁊ stultus fiat. ¶ Talis erat nanq̃ maria. tales nos petrus vult eẽ in xp̃o. Amen dico vobis nisi cõuersi fueritis ⁊ efficiamini sicut pueri non intrabitis regnũ celoꝝ Irrisus est a Seneca senex elemẽtarius. Puerescat igit̃ q̃ ad elementa musice spũalis admittendus est. et meminerit qm̃ optet addiscentem hãnis senectus vt aq̃le renouata cuz nihil pene aliud loquerẽt / q̃ amoris noui vocẽ nouã. Filij diligite alterutrũ semp ingeminãs. Quid mirũ si dilectus d̃ dilecto. si custos dilectissime ⁊ amicitatem fecit de dilectione iuge v̄bum. ¶ Talis rursũ Arsenius dum post senatoriaz ⁊ aulicam dignitatem / post multas in seculo litteras / dum cõsuluisset patrem heremicolã sine litteris. suis mirantib⁹ q̃d tantus vir litteris grecis ⁊ latinis eruditus cuz idiota sermonẽ ptraxisset / suspirabundus ait. In veritate dico vob. q̃z nec dũ ad alphabetũ hui⁹ senis attigi Fuerat eni ꝯmo su⁹ non de sciẽtia quã didicerat solã sed de charitate que edificat. quã ideo nesciebat. q̃z non transierat in affectũ cordis. Crediderat tamen hũilis more discipuli pueri / tot expientijs castissimoz affectuũ ⁊ sentimentoꝝ erudito. q̃ fecerat opationem in aquis multis tumultuãtiũ fluctuantiũ temptationũ in mari cordis. vbi viderat opera domini ⁊ mirabilia eius in pfundo. ascẽdẽs nũc in celos. nunc descendẽs in abyssos Crede mihi qui tale uaut gauit mare / enarrauit periculaꝝ mirabilia eius. Nõ illi q̃ se totos in ip̃o naufragos mergunt. nec vnq̃ emergunt quia vl̃ nõ conant̃ vel conati ptinus resorbentur. Obediuerat iterũ se nec ille Salomonis filiuz verbo d̃ canticis ⁊ hymnis spũalib⁹. liga ea in corde tuo iugiter. ⁊ circũda gutturi tuo. q̃tinus videlicet illa saperet ⁊ caneret gradiendo stando sedẽdo q̃ Gãma nouum non ideo spernat homo noster in christo / si senserit se grãdiusculũ factũ in ip̃o. Non eget affirmo tali monitu / q̃squis vere grandis factus est in christo. Qui exemplo maioris quo maioz eo humilioz qui humiliori christo primioz similioz et intimioz. Sed ita loquimur apud eos quoꝝ exaltatũ est coꝛ ⁊ elati sũt oculi ambulantes in magnis et mirabilibus super se. Ideo nec lactare iam dignãtur vbera doctrine sue corde arido sicut ablactati sup matre pie. Quidni maneant sicut testa. Poterit apud tales aspectu p̃mo / reiici simplicitas ruditas breuitas gãma nostri. Causabuntur ip̃m supuacuũ esse. quoniã absq̃ eo canticis ip̃i spũalibus ac mystici habẽde se iudicib⁹ fuerint instituti. vt q̃d ergo afferunt noua hec q̃dez auribus inquiũt nostris. que nec patres nostri dignati sunt attingere. Nunc tertius e celo cecidit Catho q̃ super senes q̃ sup omnes docentes se intellexit. Atuero ista nihil mouent simplices animos. scientes spiritũ sanctũ spirare vbi vult quando vult. ⁊ quomodo vult. Alioq̃n non diceret apud Danielẽ Pertransibũt plurimi ⁊ multiplex erit scientia. Prohibent p̃mo q̃ offerunt sed non in foro rez venaliũ clamoso. non in cecis fediscq̃ libidinum pstibulis. non in agro boum cũ fratre senioze q̃ de foris symphoniã ⁊ chozuz domi nõ nouerat Non denicq̃ puerso corde qđ ẽ abominabile dissimile nec inueniet bonũ nec vllam scientiã retinebit. Additur ⁊ illud. Acetũ in vitro / q̃ cantat carmina cordi pessimo / pcul tale pcul Gãma mysticum non melius formare possumus q̃z ad exemplar domini nostri ihu xp̃i crucifixi vt dicat puer in christo Croix par dieu gallis ¶ Hoc plane ẽ signaculũ qđ maria posuit supra coꝛ suũ in meditationib⁹ ⁊ sup brachiũ in opationibus Que gloziatur in cãticis dicẽs. Fasciculus mirre dilectus meus mihi inter vbera mea cõmozabitur. Fasciculus vtiq̃ puulus humilis ⁊ paucus quale querimus esse gãma nostrũ. Recedant vetera de oze vestro dicebat illa cuius coꝛ exultabat in domio. vetus anna mater noua. q̃z deus scientiarũ domin⁹ est ⁊ ip̃i p̃parantur cogitationes. Nolite ergo multiplicare loqui sublimia gloziantes nisi forsan in domino. ¶ Mihi absit gloziari cantat Paulus renouat⁹ de saulo vetere. nisi in cruce domini nostri ihu xp̃i p quẽ mihi mũdus crucifixus est ⁊ ego mũdo. Cuius iterũ hec verba sunt Non eni iudicaui me scire aliquid inter vos nisi ih̃m xp̃m ⁊ hũc crucifixũ / qui ⁊ bucinabat omnib⁹. d̃ cetero nemo mihi molestus sit. Ego eni stigmata ihu i corpe meo porto Suus quoq̃ coapostol⁹ Petrus xp̃o ait passo in carne. ⁊ vos eadẽ cogitatione armamini. Nam crux lignũ salutare est qđ ad p̃mam dignitatem renouauit omnia. Sic pollicitus fuerat xp̃s dicens iudeis. Ego si exaltatus fuero a terra oĩa trahaam ad meip̃m. In q̃ tu benignissime ⁊ innocẽtissime ihu ppendisti. vbi fuit extẽsum tui corporis organũ. instar tympani. vbi ce cinisti verba salutis nostre. vbi quinq̃ plagl capitalibus quasi totidem notulis vel caracteribꝰ te insigniuisti. ⁊ pp̃ij sanguinis minio rubricasti. vbi tu piscina pbatica salutaris / quinq̃ porticus vulnerũ habens. dedisti haurire aquas i gaudio de fontibus saluatoris. p̃cipue tibi p̃senti teq̃ vidienti tibi cõcinenti o beata beatarũ. tu digitulos illic cõplodebas quos semp ad bellum spũs docuerat benedictus de⁹. Qui mirrã stillabãt pbatissimã / qui ap̃rehẽderũt fusum p tunica viri sui ⁊ filij ihu quẽ cibauerat quẽ ꝓtectauerat. cuius lachrymas siccauerant et nunc

describebant sibi cum sensibus alijs q̄nq; voces inenarrabiles canticordi quales inq̄rim⁹ ¶ Gā ma mysticum fas nobis est ad q̄nq; notulas seu voces vel litterulas puncta vel caracteres figurare ¶ Sic ꝛ homo noster vetus/crebro nobis aduersus. nihilominus loquebaꝫ ō ipso mysticus sermo ꝓphete. ¶ Tu vero vnanimis dux meus ⁊ notus meus. ¶ Qui simul mecū dulces capiebas cibos. in domo domini ambulauimus cū cōsensu. ¶ Tunc recolēs dissidiū per demones ingestū cōuersus ad illos impcatur venire mortem sup illos. ¶ Ex hoc p̄dicto tamen tante latitudinis mysterio hoc vnum trahimus ad rem p̄sentez q; vetus homo dux est noster quia necesse ē ℟m ph̄m quēcūq; intelligentē fantasmata speculari ⁊ a sensib⁹ cognitionez accipe. ¶ Consentaneū est igitur vt gāma noui hominis/ cōsonet ad gāma veteris. ⁊ si non sit in omnibus prorsus idem.

¶ Hoc autē gāma/qō manuale pueris instituitur/sex vocibus diffinit. ꝛ ℟m frasim et thesim multimode repetitis. que sunt. vt. re. mi. fa. sol. la. ¶ Teneam⁹ p̄inde ℟m ph̄icam disciplinam q; oēs veteris hois voces seu notule passionum reducunt ad quattuor notas a poeta. cui consonat apud boetiuz ph̄ia ¶ Tu quoq; si vis. lumine claro ⁊c. ¶ Benitq; complectit illas ecclia mater nostra dum canit in prosa ¶ Cōfusa sunt hic oīa spes metus meror gaudium ¶ Ecce q̄ttuor voces exp̄ssas. quas enumerādo dedit eccl'ia quintaz aliam intelligi. dum cōfusas esse notat. quasi videlicet vna sit ex omnib⁹ aut multis composita resultansq; sicut ex quattuor elementis simplicibus/mixta fiunt. hanc certe compassionē nominamus a con qō est simul. ⁊ passio: q̄si simul passio. hanc aliter possum⁹ nominare miserationez seu misericordiā. cuius te matrē ⁊ reginam p orbem terrarū confitet ecclesia ¶ O maria ¶ Gāma a mysticū potest elegi a diuina cantatrix amoruz castoruz sub duplici metro cōplecti. ¶ Sit amor gaudēs. spes ¶ E. cōpassio iota. ¶ timet. v q; dolens odit ⁊ ista notes ¶ Benedict⁹ deus factus p nobis ℣bum abbreuiatuz/ qui nobis hoc breue ℣bum post multam cōquisitionē suggerē dignatus est/qō emulatur signuz thau. cor fixum quoq; tensumq; in ipo Jh̄m xp̄m repsentat qō simul ad puerile gāma veteris hominis se ꝛformat. qō p̄inde ph̄icis disciplinis cum theologicis anagogijs resonāter est accōmodum. per qō ad extremū quodlibet canticum. sit psalmus. sit hymnus. sit in sono tube. sit in cythara. sit i psalterio. sit in tympano ⁊ choris. sit in cordis et organo. ¶ Benitq; quomodolibet oīs spūs laudet dominū poterit annotari ¶ Nape dicet aliqs nimiū grandis est hec p̄missio ¶ Grādis plane sz simplici corde recepta/fidelis est et vera p̄pitio illo q̄ dixit. ¶ Dilata os tuū ⁊ implebo illō. ¶ Qualiter impleuerat psalmistaz qui dicebat ex sentētia. ¶ Immisit in os meū canticū nouū/carmē deo nostro. ¶ Cōuertam⁹ oculos etiā carnis ad signū qō exaltauit deus in nationibus. cuius typū retinuit eneus serpens exaltat⁹ i deserto. ¶ Ecce istic ē longitudo latitudo sublimitas ⁊ p̄fundū. ¶ Ecce quattuor extremitates inspicimus/⁊ in sublimi sursum rationabiliter collocamus primā literam que gaudium ⁊ amorem significat. quoniam vertitur ad celos vbi nihil qō non sit gaudium exercetur. ¶ Gloriosa inq̄t psalmista dicta sūt de te ciuitas dei. ¶ Sicut letantiū omniū habitatio est in te. ¶ Ac perinde resonantiū ab a. vocali p̄ma gaudio vel amore nostrum gāma tanq̄ a digniori sumit initium. ¶ Deterū collocamus i extrema p̄funditate deorsuz. v. vocalē q̄ designat dolorem ⁊ odium. ¶ Nam p̄funduz inferni quid aliud sonat. vbi dolor ⁊ fletus ⁊ stridor dentiuz odium quoq; ptinax dei sanctorū sanctarumq; omniū. ¶ Ponimus subinde in tono sub brachio dextro. e. vocalem que deputatur spei significā de seu desiderio. ¶ Nam ⁊ illic sperauit beatus latro ⁊ sperans audiuit. ¶ Hodie mecū eris in paradiso. ¶ Hinc transeūtes ad tonū siue brachium sinistrum/cōfigimus. o. vocalez que timorem infirmat. ¶ Quid enim terribilius q̄ vox a sinistris sonatura. ¶ Discedite maledicti i ignē ēternuz. ¶ Sic habem⁹ q̄ttuor orbis extrema que sunt ortēs ¶ occidēs ¶ A. septētrio ¶ E. meridies ¶ O. tāq; i vulgari rota fortune. fiat hec reuolutio. ¶ Regno. a. regnabo. e. regnaui. o. sū sine regno. v. Ampli⁹ ℟n ¶ E littera que circa tempus natiuitatis christi litteris latinis addita est/ aptissime vocales q̄nq; situamus tanq̄ in quoq; zodaico sit. ¶ Atuero respicientes in actorem et cōsūmatorem salutis nostre Jesum confixum in medio. quid aliud q̄so videbimus/q̄ alteram q̄si mixtaz ex omnib⁹ compassionē quā J vocalis notat. a qua nomē Jesu incipit. ¶ Hinc est nostra redemptio amor et desiderium ¶ Hinc deus meus ait psalmista ⁊ misericordia mea. ¶ Hinc apellabat Ignati⁹ amorē suum crucifixū. ¶ Hunc andreas moriturus videbat in spiritu atq; de crucis supplicio gestiebat/ da quinq; stigmatibus seu signis cōscriptus est ab eo sensibili libro carnis. ¶ Hūc inspiciēs pijssima mater misericordie. nōne poterat vti verbis in ¶ Esaia positis. ¶ Pater meus ad moab quasi cythara sonabit. ¶ Moab iterp̄tatur ex patre. quoniam a patre ⁊ filia genitus est. ¶ Pic ꝛ p̄auus et ex dānato cōcubitu fuerit. mihi p̄sit tamen vt p̄ metaphorā significet Jesuz. qui ex patre deo vt filius eius/⁊ maria cōceptus est/non virili semine. sed mystico spiramine. ¶ Adhuc venter marie beatificat⁹ a muliere de turba. ¶ Tunc sicut cythara neruis tortis extentis ⁊ siccatis aptata/sonauit ad te b̄dictum fructū ventris sui. ¶ In cuius corde tunc indissonanter hec omnia spes metus

meroꝝ gaudium. Non dubium ḡn pariter compassio que ab vtero egressa est secum ¶ Ecce q̄ instar moysi ⁊ bezeleel fabricantiū/federis arcā fecimus gāma nostruz ꝑm exemplar qđ vidim⁹ in monte. quem montē ex lapide abscisō sine manibus tradidit daniel/excreuisse ⁊ impleuisse terram. ⁊ hic ē deus noster iesus christ⁹. lapis quē reprobauerūt edificātes factus est in caput anguli. lapis quo digiti dauid goliam ꝓstrauerūt ¶ Coaptemus deinceps ad gāma manuale/spirituale nostrū/ ⁊ attēdam⁹ q̄ sex notule nominā tur ꝙ quinq̄ vocales. si cōsonantes detraxeris. quesi ordinanť vt ponatur bis. a. littera scilz in holle. Et est ordo talis. v. e. i. a. o. a. ſ. et. l. a. la. fa. ⁊ la. Liquescit autē frequēter fa. in mi. ꝙ. b. ¶ Denicq̄ ꝯtum ex veteribꝰ fas /est cōiicere cā tus ē sensualis traditus ꝙ has quinq̄ vocales. imo ⁊ quidam discātus quem cōtrapunctuz dicimus neumata denicq̄ sic insinuabanť que sunt cōsonantie tenoꝝ finales. Sic ordinauit ꝑmuz hymni metrū de Johanne baptista q̄ dixit: ¶ Ut queant laxis resonare mira famuli solue labia. ¶ Erubescant hic nostri sapientes ⁊ prudentes in oculis suis/quorum nihil oculus nisi sublime vult inspicere. quādo ipi sūmi ꝓphete carmina sua digesserunt ꝙ litteras alphabeti. nō sine mysterio vt treni Hieremie. vt Salomō ō muliere forti. in mysterio sacre legis aut ỽginis gloriose vt ps̄. ꝓterea Beati imaculati ꝙ octonabia decurrens. vt alter iste psal. Ad te domine leuaui animā meā ⁊c. Quid vltra? ¶ Videbis simile i ecclesiastico hymno. A solis ortꝰ cardine. Et. Ho stis herodes impie. ¶ Voluit ꝓterea dominus noster Jesus christus magnū aliqđ i seminario litterarū designare quādo vehementer exaggerans dixit. Amē dico vobis: nec vnum iota ¶ Ec ce iota neutri generis sicut de gamma ponimus qđ apud grecos/est littera quinta. apud nos. g. hec vnus apex transibit a lege donec omnia fiāt ¶ Porro non minoris est pōderis/q̄ se iesus alphā ⁊ ω dignatus est nominare. ¶ Notus ē inde fortassis abbas Joachim vt ex seminario. id est litteris alphabeti intellectum colligeret ꝓterito rum futuroꝝ q̄ temporꝝ ¶ Consonant hec omnia ne ꝓcatius irrideatur gāma nostrū/in cuius ordinatione sequi videmur non volūtariam tāmodo. sed naturalez. que mentiri nescit impositionem dicens. a. e. i. o. v. Ubi sub typo psalterij/sonus inchoat a surſuz corda. ⁊ prodit velut in deorſum. qđ sentit vnuſq̄sq̄ qui solerter aspicit rationem notauerit. quēadmodum priores grāmatici prorſus oculati ⁊ cordati viri/ sapuerunt ¶ Est autem gaudium vel amor sicut a in quadam latitudine cordis. Deinde sicut e spes contractior ē. Dehinc mollior est sicut i compassio. Ōterea significans metum. et v dolorem vel odium ad labia vsq̄ peruenīāt. Ac perinde gra uitatem ipius sicut primis sublimitatez damus vel acutiem. ¶ Possemus adaptationes alias sumere vel ex quattuor elemētis ⁊ eoꝝ qualitatibus ꝑmis. vel ex dispositione celestiū planetarum. vel ex cōbinatione seu cōfiguratione complexionis humane ex humoribꝰ ipm corpus ꝙ neruos ⁊ arterias agitantibꝰ. sed ad ꝑsens sufficiant adaptationes premisse. si descriptionē addiderimꝰ manualem. sed gāma (ꝙput de re clarissima ꝑmptissima dici mos est) supra digitos posuimus ¶ Scimus in manu quinq̄ digitos eē sextum monstra quedam habuerūt. Diuidunť aliquādo tres contra duos. de deo dicit Esaias q̄ apēdit tribus digitis molem terre. ō christo q̄ misit digituz in articulas surdi ⁊ audiuit. q̄ ꝓterea dixit Thome. Infer digitum tuuz huc latus ostendens. vt certus fieret per digitum. Legimus quoq̄ digitos apud Danielē scribentes i pariete Mane thetel phares. Describēs quoq̄ sapiens stultum dixit. q̄ digito loquiť. Non culpans. quia digito loquitur. sed q̄ discole perſ uersecq̄ loq̄tur illud scilicet ꝑm Esaiaz quod nō pdeſt. ¶ Nominanť ad extremuz hi ḡnq̄ digiti. Pollex Index Medi⁹ Medic⁹ Auricular ¶ Cur autez hec omnia: nisi ꝙ collatione rationali vocaliū que cōponunt gāma nostrz. ꝗtinus i digitis possit tam oculis se prodere q̄ auribus loqui exemplo monachoꝝ nutibꝰ loquentiū (vt aliorū in gāma cantantiū. Pollex tanq̄ pollentior ⁊ dignior habet. a. gaudiū. Index mōstrās nō iam habita sed prima ⁊ certa/habet. e. spem Collocatur in medio longiori breuis. i. miseratione pductius. Nōne preterea timor. o. medicus est qui peccatū expellit. Demū dolor. v. datur auriculari. qz sola vexatio dat intellectū auditui. ⁊ aures quas culpa claudit aperit. Hę sūt quinq̄ lampades mystice lucētes in manibꝰ virginum prudentiū ad illuminationē sensuū ḡnq̄ suoꝝ. ¶ Gāma nostz non idcirco iudicandū superuacuū/quia non ꝑstat sua cognitione confestim canticorū exercendoꝝ facultatē. Notať hec cōsideratio ꝓpter illos qui fortassis auditu ꝑmo suspicabunť hoc fieri debere si dicenda sit ars talis efficax aut vtilis. quos arguūt alie q̄libet artes. ipa in ꝑmis grāmatica quā nō ꝓterea totam cognoscimus/si suuz tenerim⁹ memoriter alphabetū. Sic de musicali gāma manuali Sic de p̄ceptis rhetoricis quali dixit rhetor p̄cipuꝰ absq̄ vsu ⁊ exercitio ⁊ viuacitate ingenij nequaq̄ sufficere. pdesse tamen ad certiorem fidelioremq̄ noticiaz/q̄uis sine alphabeto. sine gāma manuali. sine rhetorica arte multi loquūtur. cātent perorent aptissime. Sic in ꝓposito recipiať gāma nouum sine quo tot litterati tot illitterati/ cecinerūt in cordibus suis domino. ¶ Atuero qz ꝓmissum est ꝙsideratione p̄cedenti/posse gāma nostrū ad omnia cantica mystica. illa etiam que

per instrumēta se demōstrēt. Et h̄ ps tractatuz specialē depostulat. Dicem⁹ ad pñs q̄tū sat⁊ eē p declaratione p̄missiōis opinamur. Cōcurrūt siq̄dē i musica sensibili siue flat cātu siue pulsu siue flatu/agēs. passū. mediū. son⁹. obiectuz. Sīc i psalterio ē ille q̄ ludit tāq̄ agēs ⁊ ip̄m vas siue instrumentū psalterij. est mediū scz aer repercussus. est ip̄e son⁹ qui est qualitas sensibilis ab auditu p̄p̄rie p̄ceptibilis. est obiectum littera scilz seu psalmus qui cantat siue sensus eius. Constat autem gāma manuale/non agit per suaz cognitionem aliquid istoz̄. quia nec causat ipsuz qui agit. nec passum in qō agit. nec medium per qō agit. nec sonū quem efficit. sed est tātūmodo quoddam exemplū exterius qō aspiciens ip̄e q̄ agit/formatin animo suo vel in corde/speciē seu modum cantandi. Inde est q̄ potest aliquis habere talem formam seu speciem in animo/q̄ nullum formabit canticum. vel quia nō vult: vel q⁊ non p̄t p̄p̄r defectuz instrumenti vel medij. Ars ista nihilomin⁹ manualis/nō dicitur inutilis. q̄niam docet numerum pondus ⁊ mensuram quibus est formādus sonus vt reddatur armonic⁹. Discrecuit vtraq̄ qui dixit. Exerce studiuz q̄ uis p̄ceperis artem. Quali se exercitio p̄babile est mariam occupasse nutriendo puerū Iesum. vocaliter etiaz cōcinendo/instar angelorū canentiū Gloria in altissimis deo. Et hoc vel ad pueri reuelationez mammabilis dormiturī. vel ad deuotionē simul ⁊ cōsolationē tempore peregrinationis sue psallēdo nunc Magnificat. tūc Benedictus vel Nūc dimittis. vel alia cantica syon cuz psalmis quos de filio suo nouerat prophetice cōpositos audiente crebro cum religiosa pietate sponso suo ✠ginali Joseph vbi ⁊ p̄ueniebant angeli cōiuncti psalletibus in medio iuuencularū tympanistriarū. Et ibi puer ih̄s beniamin adolescētulus in mentis excessu. Quas hoc loco poetarū musas p̄tuleris verbo sapientie/quod est fons vite. non equi voluentis pede p̄ductus in pernaso monte. sz emanans a throno dei cristallo similis a montibus eternis. quē fontem ambiūt p̄o musis nouem ordines angelorum. qui non cessant vna voce laudare. benedicere. glorificare viuentē in secula non palladē fabulosam. sed sapientiā dei veraz Verum pergamus ad reliqua. Gāma mysticū plus confert in canticordo seu conticordis spūalibus/q̄ manuale gāma in cātico sensibili oris vel instrumenti musicalis. Hoc est p̄fecto notandum valde mysteriū quod elicit ex p̄missis in assignatione distinctionis cāticordi a cantico oris. quoniam p̄mum liberū est licitiue. non scōz. Cōcurrit in p̄mo voluntas hominis p̄agente simul ⁊ patiente ⁊ medio nil aliud est q̄ liberū velle suum Potest igitur dum vult ⁊ quādo vult psallere i se iuxta exemplar qō inspexerit in gāma nostro nunc cōcinendo p. a. gaudiū. per. e. spem. nūc p̄ i. cōpassionem. aut si voluerit fiat in se. o. timor. vel. v. dolor grauis. Puto q̄squis hoc sapiēter nec min⁹ humiliter attēderit cognoscet fructuosum esse gāma nostrum. Fructuosum dixerim⁹ vt nouella corda in christo dum aduenerit tempus amantiū iuxta pabolam Ezechielis. dum euaserint in etatem illam in qua sue sint libertatis p̄libito voluntatis vt ament ⁊ cantent. Sciant paulatim componere cātica amatoria castissimi cordis. vt addiscāt hymnis iam cōpositis/suos affectus cōsonare. quēadmodū nouerat beata illa anima marie frequētando dulcia cātica cantī corū que dicunt dragma vel dragmata vel dragmatica. vbi scilicet sit amantiū mutua. non expressis nominib⁹ p̄p̄riis allocutio Inchoante dilecta ⁊ dilecto respōdente. Itaq̄ vox oris vox iocūda vox decora quādo laudi cōcanora pura est vox cordiū. Gamma mysticū potest ad cō sonantias musicales que vulgariter appellātur tertia. quinta. octaua. deseruire similiter ⁊ ad tonos seu neumata. Posset hoc intuitu p̄mo videri contrariū p̄dictis de distinctione canticordium nec cātico oris. quoniā fit introrsus cāticordium nec pticipat cum eo alienus. nec cōsequens ipi cōsonant p diatesseron aut diapente aut diapason. Quoniā insup adūsari videt illud philosophi cum. q̄ impossibile est intellectū simul plura intelligere. Similiter igit nec canere seu notulare denicq̄ nondū apparet ars tradita de tonis affectionū quēadmodū de vocalibus neumis inuenitur. Difficilia ista nec vsitata fatemur. si nō nihil nos speramus esse dicturos. Legitur beatus Ignatius vir tor⁹ ignei cordis ⁊ philocapt⁹ in christū/voces angelicas audisse supra mōtez vnum qui p̄missis antiphonis/cōsequēter intonant hymnos. quēadmodū deduxit ad ecclesiā suam celebrādam. Si voluerit igitur aliquis cātare i corde suo. exemplo anne ⁊ apostoli/ ⁊ plurimorū/cur non poterit sibi cōponere neumata iuxta variam psalmorū ⁊ affectuum qualitatez? Hoc autem vocabulum neuma/cur ad signandum spiritū sanctū tractum est non satis inuenio nisi q⁹ spirit⁹ domini/continet omnia. ⁊ scientiā habet vocis/q̄ p̄spicuum fuit in apostolis. Significat autem neuma/cōbinationez vocum vel notularum/ordinataz. Docto sicut adolescentuli disciplinātur p̄mitus vt notulas ⁊ voces cātici oris sciant nominare/digitis tūcturisq̄ iungere. sciant postmodū dum nunc vno nunc alio modo cātando cōbinare. Deinde litteram notulis applicant. tandem generatur in eis ars cātandi sine numeratione cuiuslibet notule. Impedirentur enī. que si p̄fecta est dicente philosopho non deliberat. Non aliter q̄to fuerit aliquis in meditando veritates salubres habiliorī/in caneris affectionib⁹ ordinatis agiliorī/tāto fit (ceteri

paribus) ad canticordū ꝓmptior. adeo ꝙ voca-
les q̄nq̄ / poterit in quolibet verbo repertas / ad
meditationē reducere cum affectu. ¶ Sed quia
non omniū est hec exercitatio / poterit saltē vnus
quisq̄ dum senserit euagationem sue mentis ex
tra litterā vel sensum eius / redire ꝓtinus ad cor
dicere velut ꝑ interiectionez ꝛ suspiriū vel ge-
mitū. O ꝓtimore. V ꝓ dolore. I ꝓ miseratiōe.
E ꝓ spe. A ꝓ spūali letitia reparāda in se. ¶ Dice
mus hic vnū ꝓ vagis ꝛ ꝓfugis in cantib⁹ eccle-
te. Hec siq̄dez q̄tumlibet oberrauerit in cogita-
tionibus etiaz criminalib⁹ / si rediens hoc modo
ad cor ingemuerit dicens. Penitet me Reddit
cōtinuo virtus efficax et viuax suo cātico nedū
interiorī sz vocali. q̄uis ex priori fuerit origine
culpabile. Nihil enī ꝓhibet diuersorū eundem
actum exteriorem naturaliter fieri / nunc bonum
nunc malum ꝓmoraliter. ¶ Hinc Ambrosius mo-
net in hymno. Flāmescat igne charitas accēdat
ardor ꝓximus. quoniā si charitas assit non erit
ita velut es sonans aut cymbalū tinniens. ¶ Cā
ma mysticū. fas est multiplicare ꝑm frasim. hoc
est eleuationē ꝛ depssionem sub dictis q̄nq̄ vo-
calib⁹. et amplius q̄ multiplicetur gāma vetus
sub ser notis vel vocibus. Exemplū fuit in spiri
bus xpi et marie. q̄ voces affectuū eleuauerūt
vsq̄ ad clamorem altissimū. ꝛ ad humiliationez
inattingibilem deduxerunt. Sic de beatis spiri
tibus dicit psa. Mirantur hic eleuatio. ꝛ de-
ssaria multiplicatio frasis q̄nq̄ vocaliū / in gā-
ma nostro. Nō si quis multiplicationē figurari
vellet / poterit hoc vel ꝑ additionē punctorum in
sursum vel depssionem in deorsuz / aut certe per
lineas quinq̄ vel sex / istud ostēdere vel i libris
vel musicis instrumentis exemplum. ¶ Gāma
nouū multiplicat ꝑm thesim. pductionē scilz et
ꝓlationē ꝑ pausas insup ꝛ diapsalmata. Ra
tio similis est ad p̄cedentem significationē quaz
vocales recipient. ꝑm ꝙ in anteriora fiet pūctu-
alio plus aut minus. Hoc aūt facere nō est oiuz
sed cōtemplatiuoz ꝛ meditatiuoz q̄ ꝑ cōsuetu-
dine exercitatos sensus habēt Verū attendēdū
est illud phi. Fabricādo fabri fimus. Ita de cā-
tico. Spectaculū istud gratissimuz cernere erat
apud deū ꝛ marie spiritū. Quāta putas interci-
sione vocis cordis / q̄tis cū interuallis nūc cele-
rioꝛib⁹ nūc tardioꝛib⁹ cantat dilecta de dilecto.
Dilectus inq̄t me⁹ mihi. O q̄t dedit itelligi vo-
cem frangens rep̄mens et secū multa voluntas
ꝓfq̄ subtūgeret Et ego illi. ¶ Gāma mysticuz
cāticordi / recipit ꝓsonancias intelligibiles a spi
ritu cātante in ordine ad exteriora cātica vl cor-
dis vel oris vel opis. Teneam⁹ in p̄mis certum
ē maria / q̄ cāticū libez mentis / deriuabat ꝑ im-
petū i organū cordis carnis Parabole ē insup
imo certū ex euāgelio q̄ cecinit cātico oris dum
ꝓsonās iubilationi Elizabet ꝛ sue voci clamose
ꝛ magne. Beata q̄ credisti. Laxauit os vt cane
ret secū. Magnificat aia mea do. Quid si addi-
derim⁹ ꝓsonātiā pueri iesu / si Joseph ꝛginalis
spōsi. imo melodias spū angelici / q̄liter ꝓcessum
ē marie magdalene. q̄liter Ignatio. q̄liter Vin-
centio. ꝛ ita de plurimis audire Quib⁹ ꝓbabile
ē illud euenisse ꝓsonādo sibi. In ꝓspectu ange-
lorꝛ psallaz tibi. Audi q̄d Agnes de agno suo
philocapta gloriaf. Cui⁹ inq̄t organa mihi mo-
dulātib⁹ vocib⁹ cantāt. Nōne tibi ꝓsuasū est ma
riam dū fuit ꝓxima morti / cigneū aliq̄d suauiss
mū in sua resolutiōe cātasse. Sic de xp̄o dic̄ ps.
Ascēdit de⁹ in iubilatiōe. ꝛ dns i voce tube. Fal
lor si nō addere fas habem⁹ ad ꝓsonātiaz marie
carmia oiuz celestiū terrestriū ꝛ infernoꝛ. Qua
liter eccl'a hymnisat di. Auroza lucis rutilat. ce
lū laudib⁹ intonat. mūdus exultans iubilat. ge-
mens infern⁹ vlulat. Nō si mirabiliter aliq̄s pos
se stridoꝛes inferni flet⁹. vlulat⁹ et ve. ꝓ cinere ce
lo ꝛ sanctis eius. Attēdat q̄ pacto fit vt letet iu-
stus cū viderit vindictā. Quo pacto rursus p̄
nō etiā viatoꝛ repare videlz carmē q̄tūcūq̄ dis
sonū p̄us ꝑ obstrepētē malā volūtatē. dū tradit
se ad penitētē affectū. vt q̄ p̄us erat sb tenoꝛe dā
nātis iusticie / nūc fiat sub molli cātu cōpatiētis
ꝛ indulgēt⁹ miscōie. Expectet tū q̄q̄s ē hmōi la
mētationes ꝛ ve canādas sibi esse. q̄m mādauit
dns i nocte culpe vel pene cāticuz ei⁹. Dissonāt
venialia plurima ꝓ ipm carmē nō obꝛumpunt.
Resartiūt poti⁹ assiduis suspiriꝭ: ingemiscēdo
nūc ꝑ. v. nūc ꝑ. o. nūc ꝑ. i. sperādo deniq̄ vl gau
dēdo ꝑ. e. a. Atuero nō op⁹ est h̄ ꝛ nūc / carmina
veteris hois venūdati sub pctō vocem habētis
obtusaz ꝛ raucā vel pene nullā recoꝛdari. q̄uis
mutua cōpatione / nr̄m cāticoꝛdū cuz gāma suo
suaui⁹ appareret. q̄uis p̄terea redderet credibi-
lius aīali hoi q̄cq̄d spūalis affirmat de canticis
ꝓpꝛiis / suisq̄ iocūditatib⁹ virtuosis. vt si fieret
compatio philocapti fatui / cū casto philocapto
in celesti amoꝛe. ebꝛij carnaliter cuz ebꝛio sobrie
spūaliter zelātis seu zelotipi / pꝛauiter / a zelo bo-
no ꝑm sciam. Et ita de silib⁹ ¶ Fiebat obiectio ¶
superi⁹ ꝙ mens nō pōt itelligere nec exinde can
tare simul plura. sed apud p̄hos ꝓquisitio rema
neat. Certū nobis est animā marie ꝛ multo am-
plius christi / beatos quoq̄ spūs / tam in verbo
q̄ in ꝓpꝛio genere / tot simul intueri / tot simul
obiectis affici ꝙ nō est numerus. Vidit Benedi
ctus quasi sub vno solis radio mundū collectuz
Colligit Anzelmus / ex gaudioꝛū reflexionibus
gaudium in quolibet infinitū ꝙ non cape sed in
trare dꝛ. Videt ocul⁹ athomos innumerabiles
radiāte sole. ꝛ ꝓtem totā hemisperij circūgirati-
one facillima cernit. Voꝛo q̄d aurī in iocundo
murmure riui. quid in tremoꝛibus coꝛdarū vel

cymbalorũ infinitis valeat ꝓcipere cognoscim⁹ Siquidem sonus omnis minutias/ ꝑm ꝓporti-onem habet infinitas .sicut ⁊ omne continuũ in semp diuisibilia secabile constat esse. Amplius i tonis sensibilibus videre est sup vnum tempus posse fieri verbula seu floretos vel flosculos per minutias notularuz/quãdoq; quattuor quãdo q; sex. Sũt qui ꝓticipationẽ ad octo deducunt. iuxta vocis molliciem ductibilem Quãto facul tas talis amplior esse in cãticordo mentis cẽsen-da est. ¶ Exemplificemus in .a. gaudio. ⁊ in .v. dolore. ⁊ singulum horum ad denariũ facili de-ductione flectamus. ⁊ ita de alijs tribus fiet per spicuũ. Ecce gaudeo ꝑmo quia sancte gaudeo. Secũdo quia nõ male gaudeo. Tertio quia san cte spero. Quarto quia non male spero . Quito quia bene misereor. Sexto quia non male misereor. Septimo iterũ gaudeo. quia sancte timeo Octauo quia nõ male timeo . Nono qr rite do-leo vt in penitẽtia. Decimo qr non male doleo. vt de seculi tristicia. ℣ Rursus idem apiamus in .v. dolore ꝯsi viceuersa. Ecce doleo .primo qr male doleo .secũdo quia non bene doleo .tertio quia male timeo. ꝯrto quia non bene timeo. ꝯn-to qr male misereor. sexto quia nõ bene misereor septimo qr nõ bene spero .octauo qr male spero vt in vanis. nono quia male gaudeo sicut qui ex ultant in rebus pessimis. decimo quia nõ sancte gaudeo de diuinis ¶ Possemus ꝓformiter ad hanc multitudinez ostẽdere q; nõ est psalm⁹ .nõ versus psalmi. non verbũ. nõ deniq; sillaba/ ad quã ꝑm quã non possint cõsone ad vocalez suaz sit .a. sit .e. sit .i. sit .o. sit .v. voces spũales quasli-bet ⁊ quotlibet depromere. Sic maria i suo ma-gnificat per omnẽ vocem musicalem /agili voce cõcurrit .sic in alphabeto. sic in pater noster. sic in suo Aue maria. sic in Credo fuit. ea viuẽte cõ positum. sic in Benedictus .sic in Nunc dimittl Quid conor per singula cum i quolibet hymno dicam amplius in quolibet verbo suo. per oẽm vocalez ꝓ se vel ꝓrimis cõcinere fas habebat ¶ Irrideat nunc aliquis si potest si audeat gã-ma mysticum. imo vero non iã irrideat. nõ reꝑ cat. non cõspuat. quia si sapiens est ipe audiẽs sa pientior erit. si insipiens/ poterit ad sapientiam venire salutarẽ pariẽ laudis . ⁊ si vacet vt vide-at. si quiescat vt audiat. si oret vt sapiat. si mere-atur per orationẽ. tandẽ agnoscere quid psalm⁹ iste sonet. Beatus populus qui scit iubilationẽ F ¶ Gãma mysticũ potest exponi vel ampliari ꝓ nomina quinq; passionũ quasi totidem vocum. lz in cõnotatione/ verba seu ꝟbula deficiant. Et ꝑmo species oñis tẽpantie et fortitudinis que sunt in cõcupiscibili ⁊ irascibili mediant inẽ pas siones vtriusq; vitiosas. Sed discurramus per singlas voces ℣ Ecce reducũt ad .a. delectatio ꝯsi q̃dã delectatio. qm̃ vt lac se infũdit dũ medi tatio ꝑmit. affectio sugit. Leticia ꝯsi laticia. qr di latat. voluptas quasi volubilitas. nunc hac nũc illac circa rem dilectam apprehensam. Jocundi-tas quia ꝓuocat ad iocum qui facilis est nec la-borat. Hilaritas quia se foris facie tenus expli-cat maxime ꝓ oculos in honore leto. Alacritas que est vigor vtendi se et suis officijs expedite. Liquefactio que se ꝓprijs terminis non cõtinet plus q̃ aer aut aque .sed labitur in rem amataz Defectio que nõ subsistit in sua virtute conatu vel opatione sed cadit in rem dilectam sicut liq-factio. Frictas que non videtur esse sui cõpos ꝑ amoris magnitudine Satietas tamen que nõ excludit desiderium sed fastidiuz vt ibi/ fruũtur nec fastidiunt quo frui magis sitiunt . Fruitio q̃ ẽ inhesiue in re amata ꝓpter se/ cũ quiete. Trã-formatio non per substantiã sed assimilationem qualitatiuã in amore viuo. exultatio. tripudiũ. iubilatio. plausus saltatio. grãzactio . vox lau-dis. ℣ Reducuntur ad .e. spem que nõ accipit ꝟ ꝓut est virtus theologica sed generaliter ꝓ desiderio boni futuri. tẽdentia. expectatio. clu-ries sitis. ardor audacia bona. ira bona. lebꝰ bo nus. anhelatio emulatio bona. suspiriũ cõcupi-scentia. ¶ Reducũtur ad .i. cõpassionem. mise-ratio. misericordia. pietas. mittras. mãsuetudo benignitas. liberalitas. munificẽtia. elemosyna id est. affectus miserandi: tam in spũalibus q̃m in corporalibus incõmodis. ℣ Reducunt ad .o. ti-morem fuga. desperatio bona . segnities bona. stupor bonus. admiratio erubescẽtia bona. ve-recũdia bona. horror. agonia. trepidatio. formi do. abominatio peccati. nausea voluptatis ma-le. fastidium bonum. tedium bonuz vite huius. timor reuerẽtialis qui est quedam resilitio ꝓ-priam paruitatẽ/ ex ꝯsideratione superioris ma iestatis. aut est resilitio formidabilis ad ꝓpriuz adiutorem cum cõsideratiõe vigentis necessita tis ¶ Reducuntur ad .v. tristicia. contritio do lor. odium bonum. detestatio. inuidia bona. cru ciatus. torsio. planctus seu plangor. lamentum rugitus. gemitus. vlulatus. languor. ℣ Posse-mus omnes has quinq; resonantias/ in aspectu crucis notare ⁊ in .x. littera . In christo quoq; ꝗ fuit in mysterio redemptus quinq; siclis. Jz et in matre eius ꝑm euangelij tenorem et notulas. ℣ Vis audire cãticordũ marie in .a. Magnifi-cat anima mea dominuz. Vis in .e. Ecce ancilla domini fiat mihi ꝑm ꝟbum tuum Vis in .i. Ui-num non habent. Vis in .o. Turbata est in vo-ce angeli ⁊ timuit illo ire Quis nempe: Joseph sponsus non dubium quin sponsa maria timo-ris consors fuit. Vis in .v. Ecce pater tuꝰ et ego dolentes querebam⁹ te. Vis rursus in .i. simul oñia consonante. Erige cordis aures ad voces spũs sui. dum ꝓpriũ filiũ/ dum dilectuz ozis sui viscerũ quoq; suoꝝ ⁊ votoꝝ/ ꝓtensit crucifigi ꝓ

redemptione nostri. dans nobis illum vticq cuz gaudio ⁊ exultatione q̄ sūmaz supabant carnis angustiam. Illioq̄n qualiter implesset qđ dicit. Hilarem datorem diligit deus. Desideriuz rur sus qđ habuerat cum filio nos p̄ crucem redimi dum implebat. Nōne queso delectabat. Nūqđ non p̄terea crediderimus eam cōgratulasse salu ti latronis/cum audiuit a filio Hodie mecū eris in paradiso. Cum orauit insup filius p. pſequen tibus. Pater dimitte illis quia nesciunt quid fa ciunt. Videret supflinus/si christi cāticuz per has quinq̄ voces p̄cipue p mollē cantū miseri cordie q̄ nil hoibus acceptabili⁹ eē debet/ vellē intimare. Exhilaresce ad hec et spera tu qui pleras miserāde homo. Quid vltra negare tibi mater misc̄die poterit/si p̄priū p te filiū p̄sensit offerri tante miserie? Quid concedet beatificata in celis/q̄ talia dabat i terris afflicta? Perdidit miseriā nunqđ ⁊ misc̄diam? pdidit passionē/sed nunqđ cōpassionē? Perdidit pfecto compassio nem afflictuā/sed retinet cōpassionē electiuam atq̄ succursiuam. Reddam⁹ ei vicissitudinez q̄uer hoc inq̄es fiet? Aptemus ei iugiter voces cāticordi nostri p verba cāticordi sui vni verbo euangelij. Concordemus pariter voci ꝑsilij vo cem volūtatis nostre: qđcunq̄ dixerit vob inq̄t facite. Sed hoc qđcūq̄ facere scis oīno non pos sumus nos o beata nisi dicens fili⁹ tuus dederit voci nostre vocem vtutis. In cuius vbo laxātes opati onis rhete ⁊ simul opem ferēte cōpleam⁹ iussum tuum. qđcunq̄ dixerit vobis facite. Atuero passandū est tandē aliquādo/ verboq̄ nostro fi nis dandus ē. Nec ignoram⁹ futuros eē nōnul los q̄bus aptior/ videbit q̄dam simplicitas vni⁹ vel paucoꝝ affectuū p̄ sua exercitatione. quēad modum simplicib⁹ rusticanis/pl⁹ placet aliquā do tympanū gallice tabour omeruedon. ⁊ fistu lā reperens assidue idem: quoniā aures ad sub tiles armonias non habēt idoneas. Habem⁹ in collationib⁹ patrum de reductione omniū affe quā ad hec verba. Deꝰ in adiutoriū meū inten de. domie ad adiuuandū me festina Edidimus nup monocordū/sup oratione dñicam/sub vna amoris corda. Dehinc psalteriū decacordū/su per vna tātūmodo/ſm vnam cōsiderationē aut sup tribus ſm alteram aut deniq̄ sup decē con formiter ad legis decem verba. Alijs vero dele ctabil⁹ est alternis vti cū natura p̄ sua mutabi litate immutatiōe delectet. Demū gāma no strum sb q̄nq̄ verbis q̄ volebat aplus loq̄ sensu suo. poterit oibus accōmodū fieri rudib⁹ ⁊ peri tis. multiuolis ⁊ pauca q̄rentib⁹/ sint pueri. sint senes/ sint puelle vel vgines. maxime q̄ diuinis mancipanē psalmodijs. plus eni valet hoc loco pia deuotio. q̄ eruditio litterata. plus penitens affectus q̄ vestigans intellectus. put in opuscu lis et industrijs de theologia mystica inueneri mus annotasse. Tātūmodo discat discipul⁹ chri stianus reducere se ad se/ vt p̄currat p̄ior in do mū suam et illic ludat. conceptiones suas agat. Non in delictis ait sapiens. nec in verbo super bo qđ p̄sus aduersum est verbo dei. Super sunt ad extremū multa sup auditu melodiosissi mo vbo dei. q̄ nostrum gāma nouum ornarent. vt quis auditor. quis cātor. quis exauditor ido neus vbi de omni genere musicoruz in psalmis memoratorū. cantu. pulsu. flatu. mente. spiritu. praxis addenda ē gāma nostrum. De cāticis in sup exultationis ⁊ lamētatiōis pmaximas qua les sūt in dialetica ⁊ rhetorica loci/ ad triplicem inuestigationem historicam videlicet phisicā et theologicam. latius oportet cāticorū omniū ori ginem naturā q̄ venari. Elegia deniq̄ casta ver sibus imparib⁹ castos cantabit amores. Sz tan ta sunt ad p̄sens dicta satis. Procordante nostro p̄ centore q̄ ait. Beati q̄ audiunt verbum dei ⁊ cu stodiūt illud. In cui⁹ fiducia vbi/ vacās p vacā tibus cāticordi verbum feci.

Tertium opusculuz

Olumen aliud colligit in se tho mos tres plus ſm modos tradi tionis varios/ q̄ p diuersitate materiē. Prim⁹ thom⁹ ꝑciliat ⁊ sequi facit facetā elegiā cantatricem amorū dñe theologie q̄si liricū ⁊ odaruz carmē. Secūdus thom⁹ alter secūdus habet canones seu regulas amphorismos vel maximas aut theoreumata de cāticis p notulas q̄nquaginta. Tertiꝰ thomus alter tertius verbum solatij multiplex i se dirigit per pticulas q̄nquaginta. Et ita tūcti simul hi duo thomi/ cēnilogium cōstituūt.

Carmen sup reco=

gitatione mortis.

Erne quis es. qđ agis/ moreris dic/ duc cor in alta.
Cor cruce compungāt spes timor ardor amās
Cātica/ saltum/ lamētum/ planctū q̄ frequēta
Jūgito locūdum psalteriū cythare
Cōcine sic̄ olor tua dū mors imminet/ o mors
Mors tua morte iesu/ sis mihi porta poli
Tempus adest aia q̄ sponsa cubile beatum
Spōsi cōscendas federe ppetuo
Ergo cātet himē/ mens/ os/ cor/ lingua/ vigorq̄
Plaude/ sali corā/ te tubi lus rapiat
Te tū ⁊ tua fle/ tua sit spes vnica christi
Passio/ sit meritū gratia sola tuum
Buccinet aure tua sonitu vario tuba duplex
Terreat ite tonās/ blāda venite leuet
Turturis hec faciēs iunges suspiria/ suaui
Nō vel alauda canit vel philomena melos
Cor tremet ob tractus varios/ dū leticie vis

Cor vehit in altum/mox ꝑmit anxietas
Carmina nocte de⁹ tibi dat dum te pegre fers
Fac resonet sua laus iugiter ore suo

℟ De laude musice

Musica diuini noua pulsu q̄ fit amoris
Extolli nulla laude satis potest
Cor recreat. curas abigit. fastidia mul=
Fitq; pegrinis q̄s vehit apta comes (cet
Per medias hyemes p soles carmine fisus
Ibo spe patiens/let⁹/alacris/ouans
Nam fugiūt tristes cātu p inania cure
Dis ⁊ insidians hostica pestis habet
Uertit occursu psallentū saul velut alter
Factus homo/psallit/fitq; ppheta nouus
Exagitat neq; dum spūs hunc/cytharedus
Pastor p numeros cogit abire dauid
Uatidicus deerat helizeo spūs olim/
Dū cecinit psaltes ,ptinus implet eum
Pithagoras motus fuerat componere cordis
Adiectis cythare cōpositis numeris
Spūs ecce monet spirās p carmina vatum
Ad dñi laudes cūcta creata simul
Ut iubilēt/psallāt/exultent/ vt cytharam dent/
Tympana cum cordis /organa/ nabla/ chorum
Corpa spiritib⁹ sūt organa cōsona. mūdus
Est chorus vnus quo ludere noys amat
Carmie mūdano sibi dissona praua volūtas
Cōcordans toti/fit moderante deo
Ornat ⁊ ipa notis breuib⁹ longisve camenā
Improba viuēdi mors variando vices
Discantū mollem miserās dat gra/raucis
Stridet de penis culpa tenore graui
Heu fuge te tali fuge depcor esse tenore
Ut sis sub molli molle cor adde tibi
Quid q; corpibus curādis musica ꝑdest
Dū cor letificat/lenit ⁊ alleuiat
Dant vtrūq; tibi gentiles/pulcher apollo
Carminis/ ⁊ medice phebe rector opis
Colligit pulsu venaz musica cordis
Que sit temperies q̄ frasis /atq; thesis
Hoc medic⁹ tactu iuuenis cōiecit amorem
Cuius in agnete cor furit igne graui
Carmina non loq̄mur nūc execrāda magorū
Nec nisi mystic⁹ est ipe poeta placet
Amphion ac orpheus cātu mouisse ferunt
Hic lapides /diras ꝟ furias herebi
Moribus hec duris si transfers instituendis
Mutandiq; bona dogma salubre canūt
Adde q; in populis mutat vel iā variatos
Insinuat mores musica cuiq; sua
Est grauis huic/petulās illi/ mollis vel agresti
Unaq; dilatans cor vehit / ista ꝑmit
Est diatesseron ē diapente cum diapason
Triplex legitimis copula nexa tonis
Rursus in octo tonos finē/mediū/ caput oēs
Cantus partiri suscipit eccl̄ia
Antiphonas dedit ad psalmos ignati⁹ aptas
Monte put quodam desup audierat
Turpib⁹ ⁊ fedis infantū queso caucte
Flexibiles animos cantibus inficere
Festinat in teneras energia carminis aures
Uret vt vtrice cor tibi lubrica vor
Urit cātando facit idem sepe videndo
Femina/flagicij fundit vtrūq; virus
Quid numerem⁹ aues hūano q̄ capiunt
Cantu/nec cantū despicit vlla suum
Pisces ⁊ cerui mulcent cantib⁹/egris
Antidotum varijs musica crebro fuit
Plebe fidem grecis delphin⁹ariona vexit
Fluctus p medios /dum lyra mulcet eum
Fistula pastoris pecudes/armēta gregisq;
Solat/nec eas terret imago lupi
Pascua tunc secura metū/minuitq; mgro
Tedia pascēdi rusticus iste sonus
Fistula pan phebi cythare certauit agrestis
Judice te mida victus apollo fuit
Judiciū nam cuiq; suū /sua cuiq; voluptas
Sic natura suū grande melos variat
Buccina terribilis animosum pectus equor
Bellis exacuit/militis ira viget
Femina dum texit donec pueroq; sopore
Bucens in cunis cātat inepta rudis
Celica turba iesu nati fescennia cantat
Pax homini terris/gloria cellsa deo
Rusticus arua colens/an vociferādo locatur
Cantat/ ⁊ alleuiat inde viator iter
Artem q̄sq; suam mulcet durūq; laborem
Qualicunq; sono/sit lz asperior
Vox deuota deum placat iratum/placet armis
Ciuibus /ipa chorus cōcinit angelicis
Uocibus eccl̄ie pater augustine fateris
Motū te lachrymis ora rigasse pijs
Felix cuius erant peccata retecta maria
Que totiēs voces celitus aure capis
Organa dum cātant sibi soli/corde canentem
Corde deo pleno Cecilā legimus
Cordib⁹ vt nostris psallam⁹ paule monebas
Actio nam talis iure beat duplici
Inchoat hic ⁊ nūc celum/ viteq; beate
Moribus ⁊ ritu degit in exilio
Mors venit i terra q̄ carnis vincla resoluit
Cantantē in psalmis victor in alta vehit

Ecclesiasticor exhor

Exhortatio ad cantum.

Emp i ore tuo sit laus/sint cātica sion
Quis captiuū te babylone doles
Fac ꝟ ꝑcipue/cui cantus eccl̄ie dant
Absq; labore cibos veste domoq; tegi
Hoc leue pōdus/ ⁊ hoc tibi sponte iugū posuisti
Fer/nec dū viues rumpe vel excutias
Sed tedet dices eadem totiens iterari
Mentem cū cerebro vox reboanda grauat

Quo crucier doleãq; modo nescitis amici
Fundere sufficiat corde p̃ces domino
Frater nil magnũ sine magno vita labore
Fert hominũ/perstes/vsus alacris erit.
Tu tibimet crebro dic eccl'ie vice fungor
Psallentisq; dolor ꝟtitur in meritum
Paucis crede datur cõstans oratio cordis
Laudandũ sed opus/dum canis ore/facis
Reddis vota deo/tua fratrũ debita soluis
Corpus dum torques frigore/fame/siti.
Lex hec est hominis veteris/labor ⁊ sudor h̃ sit
Posterius req̃es ve sine/cãtica/laus.
Viuere non fas est homini semꝑ ꝓut optat
Optet qđ lex vult/et sua tempa dant.
Redde prius domino qđ debes/deinde vacab̃
Scripto vel studio/seu meditare silens.
Scito valere nihil studiũ .nõ martyrum. nec
Cor raptum.nisi sit iussio facta dei
Inde metire tuos instinctus/qñ sequendi
Nam motus cordis fallere crebro solent
Te desiderio cordis cõmittere noli
Cõmentisq; tuis sed patris imperio
Esto tuis ita solicitus studijs/q̃si semper
Cor sit ad arbitriũ presto redire tuum.
Gratia dux hoc sola potest cõferre/p̃cemur
Gratia sit iutrix/sit comes assidua
Tristis es equo tunc aio psallẽs tibi vim fac
Vim patit̃ celũ/vim faciamus ei
Mox veniet/gaude/mors te đ carcere soluens
Psalmis cantantẽ victor ad alta vehet

De laudib⁹ elegie.spiritualis.

Quisq̃s amas ꝓsaz/metri ignoscito nr̃is
Spõte stilo veniũt/corq; lepore trahũt
Diuos blãda libens elegia cãtet amores
Tracta malis totiens ꝟua libidinibus.
Solet̃ seniũ/iam non captiua resectis
Unguib⁹ ⁊ casto coniugis apta thoro
Cur non ancille fronesis si libera fiat
Mundaq; cõplacito cõfoueare sinu
Non maiestati dictorum/detrahit vsus
Metrorum/maius pondus eis tribuit
Versibus omnimodis vates scripsisse sciunt̃
Ut hieremias/iob/sic dauid/ ⁊ moyses
Carmina cõposuit salomon rex milia q̃nq;.
Cantata est mulier fortis ab ore suo
Frenãt ne vaga sit metra mẽtẽ/plurima paucis
Artant/ ⁊ p̃stant esse sui memores
Plus sensus/plus lucis habẽt/pl⁹ ordie pollẽt
Versus/si cor eis cũ studio dederis
Verius ⁊ breuius seruant̃ scripta ligata
Metro/nam vitiũ ꝓtinus insinuant
Fortior est vox q̃ ꝑ stricta foramina trãsit
Q̃ que decursu liberiore meat.
Non aliter metris sentẽtia p̃ssa canoris
Vi maiore sonat/ꝑcutit/ ⁊ penetrat.

Legatur per moduz dialogi.

Resipit an seniũ repetẽs puerilia?nõ/sed
Vult aq̃le ritu/vita redire prior
Demoniũ caueas lateat ne meridianũ
Vanis in studijs ꝑdere tempus amans
Cedant vana p̃cor/cedant/sed cũ pietate
Carminibus textis/fructus inesse potest
Ast meliora põt/flendi quoq; tẽpus ⁊ etas
Et q̃s in hoc euo scire poemata vult?
Que meliora potest exclusus ab oĩbus exul
Officijs:sed nec carmina flere vetant
Nocte deus dat/ait iob/ carmina/rex tribulat⁹
Misit ait dñs carmen in ore nouũ
Rara nimis fateor poesis modo/sed cano celis
Forsitan/⁊ veniet tẽpus amicitius
Scenica nobis sunt vl' ludicra iure fuganda
Quis pia culparit sub numeris redigi
Tutus nostra leges nõ hic portẽta deoꝝ
Non hic q̃ castis moribus obuia sint
Plus ꝓdesse volunt q̃ delectare/ minorẽ
Quo fit vt ornatum querere sat sis eis
Ocia tꝑa dant quib⁹ est sapientia dictis
Banda/iesus testis/ocia pigra necant.

De eodem

Prebe fidẽ grec delphinis ariona vexit
Fluct⁹ ꝑ medios dũ lyra mulcet eũ
Alter delphin⁹ rex seuũ ꝑ mare vectos
Nos tandẽ tuto littore constituit
Iste deus/tibi laus/nobis hec ocia fecit
Ludere cũ cythara psalterioq; dedit
Exemplar quorũ trãsmisim⁹ ⁊ monocordi
Scacordum quoq; mens addere nr̃a cupit
Offert quisq; suo gratus sua munera regi
Carmina non nihil est mystica posse dare
Inq; dies intus si noster homo puerescit
Quis neget huic puero ludere carminib⁹
Dum cor feruet ei/dũ totus amat/ꝑ amorem
Dum venit etas ⁊ tp̃s amantis ei
Consiliat sacros hymenũ carmen amores
Coniugiũ nec gens absq; canore ꝓbat
Sz caueat puer hic q̃d degeneres in amores
Rursus ⁊ in veteres corde redire feces
Ebrietas in eo sit sobria.sitq; cubile
Sanctũ.cõplexus oscula casta nimis
Sit nec amore suo vel mas vel femĩa/carnis
Nudus ⁊ abs sexu sp̃ũs est ⁊ amor
Est qđ mireris tamẽ istic femina virq;
Sponsam dilectam spõsus amicus habet
Sp̃ũs hic anime sit cum diuisus oportet
Tale sciendũ cui mysteriũ fuerit
Sermo dei viuus valet vnicus ista secare
Discretor cordis cunctaq; ꝓspiciens
Mutu⁹ est zelus sposi spõseq; fruẽdi
Se totis suꝑest vnica spes patrie
Hinc fuge dilecte mi clamat spõsa.scit ip̃a

Non hic sed celis esse viri thalamum.
Ipa subinde petit/ vbi pascit/ vbi cubat alta
Meridie/ terris ne vaga sit stollidis
Pascitur interea si suscipit oscula sponsi
Ubera si tractet que redolentia sunt.
Ebria fulcitur malis ⁊ floribus/ inter
Brachia se sponsi pijcit in requiem.
Felici fruitur somno/ spōsus cōiurat/ ⁊ oēs.
Audeat vt somnū rumpere nemo suū
Ad vigilem quādocz venit saliens ⁊ alacris
Clanculo pspiciens voce sonante veni
Alternat veniendo vices/ alternat amica
Querendi studiū/ languet amore pio
Ad vocem liquefit sponsi gaudentcz vicissim
Laude sua demū quicqd agunt amor est.
Ocia sola placent sponse loca sola reqrit.
Nec sponso nec ei turbida turba placet
Rumpit verba sibi vigor igneus estuat intus
Quē nec corde capit/ nec referare valet
Quo rapimur quo nos elegia protrahis? euge
Concaluit video spūalis amor
Jam sileas olim veniet speciosior hora
Nūc satis in labijs te liberasse malis

Thomus secundus

Tentilogiū de cāticis ⁊ solatio. Primū verbuz de descriptione cātici p dnicz verba.

Cāticū est vox numerosa ad dei gloriam ordinata. Vox ibi ponit pro genere ⁊ quasi materia. Ponitur numerosa p differentia et quasi forma. Finis debet esse dei gloria. Cānticū in sua generalitate descriptum accipit vocē cōsone ad apostolum dicentem nihil esse sine voce. Et attēdit q omnia fecit domin⁹ in numero ⁊ ppter seipm ⁊ sic in omnib⁹ est vox numerosa ad dei gloriaz ordinata. Cānticū habet deo agente modum p deum exemplantē speciem. in deo finiēte ordinem. Cānticū redditur ex numerosa pportione hoc pulchrū ⁊ decorum. hoc suaue ⁊ iocūdū hoc vtile ⁊ salutiferū et oppositos disproportio parit effectus. Cānticū cantat omnis creatura et ad illud inuitat vel naturali instinctu. vel animali sensu vel rōnali seu intellectuali ductu. Cānticorū naturam cognoscere non infimuz est hominis officium. sicut homo cuz omni creatura participat. diuinecz glorie cōditus ē esse capax. Cānticū vnum est sensuale vel animale/ aliud est rationale seu morale/ aliud ē intellectuale seu diuinale sicut ē sonus animalis rationalis et intellectualis. et ita de voce vel numero.

Cānticū sensuale quod magis est in acceptione cōmuni dijudicat tripliciter. visu vt in gesticulationibus. auditu vt in carminib⁹. tactu vt i venis pulsantib⁹. Cānticū sensuale vnuz est comicum aliud est satiricum. aliud tragicū. Et quodlibet eoz solebat in theatris repsentari obiectaliter tam ad oculos nutib⁹ cū ad aures vocibus ⁊ fistulationib⁹ seu fidibus. Cānticū sensuale ⁊ ad aures corporis fit tripliciter. pulsu vt in tympano. voce vt in chozo. flatu vt i organo. Unde poetica fictio/ tres pmitus esse musas sūpsit cuis ad nouenariū deinceps pdierit. Cā ticum cum pulsu fit tripliciter aut in rotatu vt i symphonia. aut tractu. aut retractu sicut in viela aut rebela. siue cū impulsu vel impulsiuo quodam tractu cū vnguibus vel plectro cum virgula vt i cythara ⁊ guiterna lituo psalterio quocz et tympano atcz campanulis. cymbala vo sese collidendo tinniunt. Cānticū cuz voce vt ani mali cātu fit tripliciter. vnum cū naturali significatione vt in auiū garritib⁹ ⁊ in humanis iteriectionibus. Aliud cum volūtaria institutione vt in hominū idiomatib⁹. Aliud cum artificiali modulatiōe vt in richmis in metris ⁊ carminibus. Cānticū sensuale cū flatu/ fit aliquando folle/ quādocz vēro sepius ore. pmuz artificialiter i organis. aliud naturaliter in arboribus ⁊ vndis. Cāticum sufflabiliter in tibijs fistulis ⁊ muscis. Cānticum sensuale. habet effectus in bzutis animalibus. in auib⁹. ⁊ in hoibus. etiam fm phiaz medicinā ⁊ theologiā. Cānticū sensuale corpora liter audibile/ variat p frasim. id est. eleuationē ⁊ depssionem tancz in pondere. p thesim. id est. p plongationem ⁊ breuiationē tancz in mēsura simul ⁊ per multiplicē conbinationē ⁊ pportionem tancz appropriate in numero. Cānticum rationale seu morale/ cōsistit non solū in voce exteriozi vt sensuale. sed in interiozi corde. qle dicitur esse triplex. vnū rōnis supioris. aliud rōnis inferioris. tertiū imaginationis. De quoz quo libet accipi potest aptica monitio. vt cantem⁹ in cordibus nris domio. Cānticū rōnale seu morale quale possumus dicere cāticordū. id ē. cāticum cordis tot habet voces. tot sonos aut resonationes/ quot sūt ppie vel cōmuniter dicte passiones. affectus vel amores. Cānticuz morale seu cāticordum/ voces habet quasdā generales ⁊ pncipales/ quasdaz speciales ⁊ indiuiduales. q̄sdam mixtas aut in se multiplices fm numer. ⁊ distinctionē passionū. Cānticum morale distinctionē capit in suis vocib⁹ tam phice q̄ medicinaliter q̄ theologice. ⁊ fm quālibet haz scientiaz/ possunt omnes claro cōpēdio reduci ad ōttuoz que sunt spes metus meroz et gaudium. Cānticū morale seu canticordū/ potest reducere suas voces nunc radicaliter ad vnam. nunc ad binā. nunc ad trinam. Una ē amor dei ⁊ proximi. Bina est idem amor dei cū odio peccati. Trina complectit amorem ⁊ odium cum feruore zeli. vel spem de saluatione. timorem de dānatione. ⁊ cōpassionē de se ⁊ quolibet viatore. Cānticum morale. vnum est laudabile aliud vituperabile. tertium indifferens. Cānticum morale

vnum est meritoziũ. aliud est demeritoziũ. ter
tium dũtaxat mozaliter bonum vel malũ. ¶ Cã
ticum mozale vnũ ẽ leticie. aliud tristicie. tertiũ
mixtũ extroqz. iuxta volumẽ Ezechieli datuz
in quo erãt carmina ve ⁊ lamenta. ¶ Cãticũ mo
rale vnum letificat sobrie. aliud pie edificat. ali
ud sanctificat iuste scz ad seipm. ad deũ. ad pxi
nũ. ¶ Cãticũ mozale vnũ est terrenũ qđ implũ
ẽ ⁊ deijcit. quoddã aiale qđ ebriũ ẽ ⁊ inficit. qđ
dam diabolicũ qđ neqz ẽ ⁊ interficit. ¶ Cãticuz
mozale. vnũ ẽ ꝑm ꝟtutes cardinales. bonũ. qdẽ
sed ꝙsi graue vel deꝑssum. vnũ est spũale ꝑ do
noz infusiones velut acutũ. alteꝝ diuinale ꝑ be
atitudines ꝙsi supacutũ. ¶ Canticuz mozale fit
cum mystico pulsu seu plectro gre diuinalis. ali
qñ date gratis. aliqñ gratificantis. aliqñ spe vel
rebeatificãtis. ¶ Canticuz mozale formar qñqz
cogitatio vaga sine arte ⁊ fructu. quãdoqz medi
tatio sedula cũ arte ⁊ conatu. qñqz cõtemplatio
clara cũ arte ⁊ agili vsu. ¶ Cãticũ mozale iuxta
babolã ꝓcentozis nr̃i xꝑi. ꝓtinet saltũ. q̃ est exul
ratio. iubil⁹ ⁊ tripudiũ spũalis leticie vt i epitha
lamio. Continet lamẽtũ qđ ẽ tristicia non seculi
ꝑ patiẽtie ꝑm deũ. ꝓtinet plãctuz salutaris pnie
vt i luctu beato. ¶ Cãticoꝝ cozda seu fistula. nõ
sonat suauiter si fuerit dirupta si corrupta. si im
ꝓportionata. ¶ Cãticoꝝ moraliuz iudex auris
cordis impedit ꝓruritib⁹ curiositat. tinnitib⁹ so
licitudinis ⁊ sordib⁹ libidis. ꝑm triplicẽ radicẽ
cupiditatis. ¶ Cãticoꝝ diuinoꝝ. materiã ⁊ artẽ
ministrãt libri. vn⁹ nature ⁊ artis i creaturis. ali
us scripture sicut in psalmis ⁊ trenis. ali⁹ ꝙscie siẽ
tie in meditationib⁹ sanctis ⁊ pijs. ¶ Cantica diui
na bon⁹ angel⁹ iuuat. actuat. ꝓsentat. mal⁹ vero
dissonat. dissipat ⁊ obscurat. ¶ Canticoꝝ moza
liũ vasa vel instrumẽta repiunt in oi resonabili
solũ intra in cordib⁹ ꝓtim extra in vocib⁹ ꝓsus
extra i opationib⁹. ¶ Canticũ oẽ fundatũ est in
monocordo amoris. ꝙ explicat diũsimode nunc
in diacordo. nũc in tricordo. nũc tetracordo. rur
sus in pẽtacordo. in hexacordo. i hepthacordo.
rursus i octacordo. in nonicordo. in decacordo.
tandẽ in oi policordo sine termino. ¶ Canticuz
vnũ. pl⁹ resonat tenorẽ iusticie. aliud pl⁹ mollez
cantu miscẽtie. aliud mixtim ꝙsi cõtratenor reso
nat ꝙm cũ rigore. ¶ Cãticũ pure leticie repit
apud deũ gliosum suo mõ. ⁊ apd angelũ bonũ.
⁊ apud hoiez beatũ. ¶ Cãticũ pure tristicie vel
ꝙsi repit in demonib⁹ in dãnat. hoib⁹. in despe
ratis viatoꝝ. ¶ Cãticũ mixtũ viatoꝝ. spei. ꝛ.
⁊ timoris. diuersificat ꝑm tres stat⁹ incipientiũ
q̃ purgant. ꝓficientiũ q̃ illuminãt. approximan
tiũ q̃ ꝓficiunt. in qb⁹ exꝑimur qñqz lamẽta gau
dia esse ⁊ gaudia luctuosa. ꝑ diuersitate finiũ
vel obiectoꝝ. sicut mater cõplacet dũ filꝰ cũ la
chrymis ꝙrit eã. aut dñs i catuli clamoꝝib⁹ post
absentẽ. ꝙ delectat. ¶ Cãticũ dãnatoꝝ est ipis
turpissimũ. horribilissimũ. ⁊ dolorosissimũ. sed
deo ⁊ iustis reddit ex cõsideratiõe ordinis iusti
cie. decoꝝ suaue ⁊ letũ sicut letat iust⁹. cũ audit
clamores pessimoꝝ q̃ torquent. ¶ Cãticũ i pur
gatorio hz cũ afflictione solaciũ. ex certa spe be
atitudinis. ex eccl̃ie generalib⁹ subsidijs et pijs
amicoꝝ suffragijs. ⁊ qz charitas i eis cõgaudet
veritati correctionis. ¶ Cãticũ viatoꝝ etiã ꝑfe
ctoꝝ hz cum fletu solatiũ. cũ risu sobrio fastidiũ
Et vix hz hora dimidia pausam vt silẽtiũ sicut
nec vnqz i eodẽ statu ꝑmanet. secus vbi nõ erũt
volubiles cogitatiões nr̃e fixe deo. ¶ Cãticum
intellectuale diuidit solis aurib⁹ mẽtis aut sin
derit. ⁊ illud fit flatu amoris q̃ est vita vel spũs
mouẽs q̃cqd est ens de q̃ ꝓhia. O felix hoiuz ge
nus si vestros animos amoꝝ q̃ celũ regit regat.
¶ Cãticũ intellectuale ꝑt descriptiue dici amoꝝ ⁊
numerosus. qm̃ eni facta sũt i armonia mẽsura
ta mũda ⁊ amoris q̃ ẽ pondus rerꝝ q̃ mouent q̃
cunqz mouent sic ipa etiaz materia moueat ad
formã sicut ad apetibile suũ. deniqz ꝑm b amoꝝ
ẽ vnison⁹ i cõpatione facta ad deũ. ⁊ omnison⁹
ꝑ collationẽ creaturaꝝ ad inuicẽ. ¶ Cãticũ itel
lectuale figurari ꝑt i vniuerso. ꝑ exẽpla horologĩ
tpatissimi cũ campanulis aut chori ꝓcordissi
mi aut simphonie suauissime. aut organoꝝ. tot
fistulis q̃t creature sunt sonantiũ. ꝑm impfectio
nis graues. ⁊ pfectiõis acutas voces cõcisiores
aut ptẽsiores. Tandẽ sicut in oẽ genere musico
ludit i eis diuina sapia suauiter oia disponens.
¶ Cãticũ exercere mouet̃ ois creatura i ordine
ad deũ in q̃ oia viuũt ⁊ spirando melodisant qđ
ꝓcipiũt aures illoꝝ q̃ philosophisant i creatur
oib⁹. et plus illi q̃ theologicalit̃ anagogisant. q̃
fit in. xij. spẽs aut plures cãtici amoris qđ ꝛ nu
ptiale vel epithalamiuz cãticacanticoꝝ possum⁹
annotare. Nubit ad lr̃az vir cum libera ⁊ socia.
Nubit cũ ancilla. Nubit cũ dña sicut ioseph cũ
maria. Sic nupsit mystice xꝑs cuz eccl̃ia libera.
Nupsit cũ sinagoga q̃ fuit in ꝟtute generans.
Nubit ꝓlatus cũ eccl̃ia sua dñs. Nupsit xꝑs cũ
natura humana vnitate suppositi. Nubit cũ aia
rõnali. Nubit cũ angelica natura. Nubit insup
spũs deiformis in triclinio homis instar Jacob
ipi rachel rõni superiori Lye rõni inferiori. bgle ⁊
zelphe sensualitati tã exteriori q̃ interiori tãq̃
ancillis. Nubit tandẽ sapie idẽ ipe spũs deifor
mis. ¶ Cãticũ intellectuale tot hz flat⁹ pulsus
aut tact⁹. q̃t sũt amoris spẽs. tot notulas ⁊ ꝟbu
la q̃t sũt veritates. tot cõsonantias q̃t apetituũ
sunt ꝓbinare ꝓportiones. nec vllam patit̃ disso
nantiã in aurib⁹ iusti. qz hz obstrepet mala volũ
tas dissidẽs sibijpi. ꝓsonare repit̃ in toto ordie
vniuersi. ¶ Cãticoꝝ oiuz ꝑt auditoꝛ eẽ. q̃libet
hñs fidẽ de deo ⁊ ꝓductiue creaturaꝝ cum bo
na ⁊ ꝙsentanea volũtate credens vt tandẽ intel
ligat Infidelis ꝟo ꝓsus est alien⁹. auribus eni

caret spiritalib⁹ nec gl̃iam dei finē habet. ¶ Cā ticoꝝ pfect⁹ cantor sol⁹ est vir desideriorꝝ in gut ture vel vasis sanctaꝝ meditationū ꝓformit ad lr̃am ⁊ notulas libri multiplicis nature. scḕture ⁊ picture p voces numerosaꝝ affectionū ¶ Cā ticoꝝ exauditor ē ipe deus p se p̄ncipaliter ⁊ mi nisterialiter p suos angelos ⁊ sanctos .dant cāti ca nūc leticie. nūc mestitie. nūc put vult ex vtro q̄ tpata vt in viatorib⁹ resultet solatiuz de quo sunt q̄nquaginta ꝟba sequētia. ¶ Primū ꝟbū solacij ⁊ q̄nq̄gesimū primū in ordine p̄cedentiuz vbi describit solatium. Et notificat p decē ver ba sub generalitate.

Thomus tertius

Solaciū ē mulcedris passio/ ꝓsurgens ex pceptione ꝓiūctiōis obiecti ꝓuenientis cum subiecto ꝓueniēti. Vel sic. Solaciū ē pceptio ꝓueniētis ꝓiūcti. ¶ Solaciū sumit ample vt se extēdit ad omnez potentiā cognitiuā. sensualē. s. rōnalem ⁊ intellectualem. vt dicim⁹ deuz ⁊ angelos ⁊ aialia delectari vel solaciari ¶ Solaciū ample diffinituz/ sicut habuit p genere passionē. sic p differēcijs suis reliq̄ sumpsit. vt ꝫ tristicias oēs posituz est qđ est mulcedris seu ꝓueniēs passio. Additū est nomē pceptionis seu apprehēsionis vel apparen tie excludendo p b̄ mot⁹ rex q̄ oñi penit⁹ carent sensu rōne vel intellectu ¶ Solaciū appropria te sumptū/ ē gaudiuz/ nō q̄lecunq̄ s̄ inter anxie tates molestias ⁊ dolores ꝓueniēs apud hoiez secū manentē. vt in fletu sit solacium. Vñ illud. Solant miseri nūc mea fata senis. Hinc spūs sā ctus dr̄ cōsolator. ⁊ ꝟgo maria ꝓsolatrix misero rum. dāte deo ꝓfert ¶ Solaciū ꝓsurgit ex pce ptione duplicis ꝓiunctionis obiecti cōueniētis q̄z vna est realis. altera solū intētionalis seu spt ritualis vt in rōne vel intellectu vel etiaz in ima ginatione. Et ꝑm b̄ noia solacij generaliter acce pti/ ⁊ opositi doloris/ multipliciter ꝑm pb̄os/ p̄ sertim stoicos variant. q̄ ponūt gaudiuz nō nisi in sensu seu motiōe sensuali ⁊ reali. ¶ Solaciuz in nob̄ deus sicut p̄ncipale efficiens/ ⁊ angel⁹ de celo sicut subseruiens ⁊ ministrās opaī vt dum apparuit xp̄o angel⁹ de celo ꝓfortās eū ¶ Sola ciū q̄libet ozit ex amore. ido q̄lis ē amoris /talī est solacij bonitas ⁊ finis. Vñ sicut duas ciuita tes duo amores ꝓstituūt/ sic ⁊ duo solacia ¶ So laciū terrenū aiale ⁊ diabolicū /instar epicureo rum opaī amor sui vsq̄ ad ꝓtēptū dei ¶ Sola ciū ꝟo q̄le desursū ē/ piū pudicū pacificū suasibi le ⁊ miscōia plenū/ causat amor dei vsq̄ ad ꝓtēp tum sui ¶ Solacium nr̄m q̄le debem⁹ inq̄rere fuit i xp̄o exēplariter ⁊ multiplicit demōstratuz ¶ Solaciuz q̄d sit realit. an opatio vel aliq̄d ab opatiōe distinctū/ nō optet a deuotis curiose p scrutari. ꝑ scholasticis derelinq̄ tanq̄ ꝓblema rōnez ad vtrāq̄ ptē hñs videt q̄ opatio sit p ex pssionē. solacium seu delectatio p impssionem. fruitio p ꝓnexionē ¶ Solaciū ꝓvarietate plo naꝝ tēpoꝝ ⁊ locoꝝ ꝓuenit variari. ⁊ ad eius ad eptionē doctrinā ⁊ cognitionē/ aliter ⁊ aliter ni ti i pueris. i insipiētib⁹. in pficiētib⁹. in pfectis. quēadmoduz variat ꝑm etates ⁊ pfect⁹ oiuz tā sensualiū q̄z moraliuz ⁊ itellectualium melodia cāticoꝝ ¶ Solacium i hoie multiplex repit iu xta multiplicē in ipo potētiā cognitiuā atq̄ sub iectiuā. quēadmoduz notauit xp̄s exp̄mēs aiaz spm̄ carnez dum ait. Tristis es aia mea vsq̄ ad mortē. Spūs q̄dē ꝓmptus ē/ caro aut infirma ¶ Solaciuz infirme carnis/ ē delectatio sensus exteriozis cui⁹ subiectum ē caro aut neruus sen sibilis mediāte spū corpali ⁊ subtili vñ ꝓsurgit facilitas aut difficultas solacij iuxt cōplexionis corpalis q̄litatē accidētalē vel innatā ¶ Solaci um aie tristis/ q̄nq̄ ē gaudiū imaginatiue vl co gitatiue ꝟrutis/ orgāno corporeo int⁹ vtētis Et inde cōsurgit vt p̄us in solacio varietas/ ꝑm di uersitatē organi ⁊ spirituū aialiuz ex q̄ruor hu morib⁹. sanguine colera. fleumate. melancolia. Et ex diuersis habitib⁹ in imaginatiōe vel fan tasia ¶ Solaciū aie tristis/ q̄nq̄ est gaudiuz ra tionis/ orgāno corporeo nō vtētis in actib⁹ suis vbi plurimū valēt habituales ⁊ actuales i ratio cinādo dispositiōes p abstractiōes specieꝝ intel ligibiliū a fantasmatib⁹ cū ꝟrutum moraliū cōli serenaq̄ trāq̄llitate ¶ Solaciū ꝓmpti spūs est gaudiū mētis q̄ superior est portio rōnis sic̄ p̄ece dens ē inferior vbi plurimū valet irradiatio su periori gratuita ex legib⁹ eternis ⁊ p habit⁹ do noum atq̄ beatitudinū ⁊ reformatione sensuū spiritualiū. in quib⁹ q̄ꝫto sensus est intimior suo ꝟo tanto purior ē. Quo ꝟtra fit in sensib⁹ corpo ris. tact⁹ enim spūalis ⁊ gustus/ puriores sunt q̄ deo intimiores p charitatis amplerū ¶ Solact um q̄libet i hoie reptuz/ dr̄ aliq̄n solacium coꝛ dis. aliq̄n solacium aie. aliq̄n̄ solaciū spūs aliq̄n solacium carnis: iuxta diuersos a doctorib⁹ mo dos vtēdi p̄dictis noib⁹ ¶ Solaciū in q̄busdā reb⁹ q̄drifarie vt in hoie. in q̄busdā bifarie. vt in brutis. in q̄busdā nullo mō sicut in reb⁹ sine aia repit ¶ Solaciū/ intrinsece liberū/ vel laudabi le/ nō inuenit p̄terq̄z in vtentib⁹ iudicio ratiōis. ¶ Solaciū pticipatiue ꝛ nō essentialiter ⁊ intrin sece liberū/ repit in imaginatiua vel estimativa pte hois q̄ nata ē obedire rōni ꝓincte ⁊ expedi te dū impat ⁊ mouet. ¶ Solaciū infirme carnis exteriozis ⁊ q̄si brutalis /nullo modo ē elicitiue libez. neq̄ laude p ꝓsequens neq̄ vituperio in trinsece dignū. sed nec p̄ncipaī libez arbitrium oi sensitiue ꝟruti sicut nutritiue vel vegetabili. q̄ p statu isto nō audiunt rōnis impiū. q̄d de statu inocentie diceret. ¶ Solaciū sicut hz ꝟro obiecto adequato bonū apparēs ꝓiūctū: sic oīe

qđ est aut apparere põt bonum vel ꝓueniẽs põt dici obiectũ solacij ¶ Solaciũ deceptoꝛium tot modis oꝛiri potest/ qt modis potẽtie apꝛehensi ue põt in apparẽtijs ꝛ iudicijs suis falli ¶ Solacium deceptoꝛiũ nullũ fuisset in statu nature pꝛi mitus institute. nec in vigilia. nec in somno. nec in diuersa rõne obiectoꝛum per diuersa media q̃ niam rõnis iudicium omnia direxisset vt i astro logo videte solem q̃si bipedalis q̃titatis ¶ Solacium a deceptione multũ auertit per habitus ꝛtuales tam itellectuales q̃ moꝛales q̃ infusos supnaturales imo ꝛ per naturales ¶ Solaciuz frequẽter inficit et depꝛauatur per affectum vitiosum q̃lemcunq̃. Hinc dictum est. Excecauit eos malicia eoꝛ. ꝛ omnis malus ignoꝛans. ꝛ qt capita. id ẽ. affectiones. tot snie. ¶ Solaciuz habere põt suum ꝓtrariũ sicut tristiciã ꝛ desolatio nem p obiecto ꝛ ecõtra. vt penitẽs gaudet quia dolet. ꝛ de leticia tristat. sicut ignis. frigido flatu. frigiditas p calidũ circũstans nec penetrans ꝓfoꝛtatur ¶ Solaciuz q̃nq̃ est deceptoꝛiũ non moꝛaliter aut demeritoꝛie vitiosum vt dũ erroꝛ est inuincibilis vel eoꝛ q̃ sciri non debẽt ¶ Solacium sicut variat ex apparentiaꝛ diuersitate / sic apparentie suã diuersificationẽ accipiũt in homine ꝛ potentijs suis cognoscitiuis ꝓpter colligationem hmõi potentiaꝛ adinuicem. qꝛ rota trahit rotam. sicut coꝛtina coꝛtinam. ꝛ oꝛbis oꝛbẽ. ¶ Solacioꝛ apparentie variãt nedũ ꝓvarietate cognitionũ sed vt dictum ẽ etiã affectionũ. q̃ uis alia ꝛ alia rõne. qꝛ obiectum intellectꝰ ꝓtracti non est verũ absolute sed veꝛ vt compat affectui. ¶ Solacijs in hoie ꝓuenit rarioꝛ deceptio q̃ potentia iudicatiua q̃libet nouerit de dubijs ꝛ suspectis apparentijs / suspensum tenere iudiciũ ꝛ arbitrij facultatem ¶ Solaciũ causat in nob angelus de celo vel bonꝰ vel malus. sicut nomiat duplex celum empyreũ vbi boni. ꝛ aereum vbi demones q̃ mystice dicuntur volucres celi ¶ Solaciuz causant in nobis decẽ spũs inspirationũ vel instinctuũ sicut aliq̃n ꝓ spiritũ sanctuz illabẽte aut habitũ causantẽ sic ab angelo bono multipliciter. sic a malo angelo. ac a celo. sic ab elementis circũstantibus. sic a cõplexione naturali. sic a cõplexione accidentali. sic ab habitibꝰ cognitiue potentie. sic ab habitibꝰ affectiue. Et i his omnibꝰ veꝛ est. q̃ diligentibꝰ deũ / oẽs inspirationes iste coopant in bonũ de ꝓ se vel ꝓ accidens. reꝓbis autẽ oia tandẽ de ꝓ se vel ꝓ accidens cedũt in malũ. nec põt regula tradi generalis. ꝓ q̃ solaciat in dño ꝓsolet ¶ Solaciũ causãt in nobis hoies / q̃ angeloꝛ officiũ nomẽq̃ soꝛtiũ tur. vt doctoꝛes ꝛ plati. ꝛ offerentes ꝓ solacio libros sanctos. necnõ vitatem oꝛdinare ꝓponentes. ¶ Solaciũ ꝓuenire potest diligentibꝰ deuz a ser differentijs positionis sursũ. deoꝛsuz. ante. retro. a dextris. ꝛ a sinistris. ꝓsiderando gloriã. infernuz. peccata ꝓterita. ꝓicula futura. ꝓsperitatem ꝛ aduersitatem ¶ Solaciũ nõnunq̃ a desolatione q̃si per antipaꝛistasim et vice cotis generat. hoc in Jacob timẽte fratrẽ Esau. hoc in multiplici sanctoꝛ claruit passione ¶ Solaciuz sepe a temptationũ angustijs roboꝛat qđ sensꝛat q̃ dixit Dũ anxiaret coꝛ meum in petra exaltasti me Et rursus. Im multitudinẽ doloꝛ i coꝛde meo ꝓsolatiões tue letificarũt aiam meã. Et xps. Tristicia vꝛa vertet in gaudiũ. ¶ Solacij causa ẽ aliq̃n fuga solacij sicut econuerso q̃rere nimis solaciuz ꝓsertim coꝛpale/ impedit spũale ꝓpter hoc psalmista. Renuit consolari aia mea memoꝛ fui dei ꝛ delectatꝰ sum ¶ Solaciũ aliqđ inter beatitudiues. aliqđ inter fructꝰ. aliqđ iter ỽtutes ꝛ dona numerat sicut paꝛ luctꝰ ꝛ patiẽtia ¶ Solaciũ solacio frequẽter oꝑonit. nec se mutuo patiunt. quẽadmodũ de carne ꝛ spũ notatũ est. ¶ Solaciũ frequẽter impedit a ꝓsolationibus aut ꝓsolari volentibꝰ. alioq̃n nõ dixisset Job. cõsolatoꝛes oneroꝛi vos estis ¶ Solaciũ q̃ fine q̃ratur expedit cognoscere vt exinde bonitas ipi ꝰ vel malicia moꝛalis seu gratuita cognoscat. cum finis sit foꝛma ỽtutũ si bonꝰ est. deforꝛmitas vitioꝛ ¶ Solaciũ querendũ est ꝑncipaliter ꝓpter deũ vt humilius timeat. feruentiꝰ diligat. ꝛ alacriꝰ honoꝛetur. Sic agebat ꝓpha loquẽs optabũdus deo. Letet coꝛ meũ vt timeat nomẽ tuũ. ¶ Solacium q̃rere põt homo ꝓpter se nõ tñ ꝑncipaliter ꝫ sub deo sicut iclinauit psalmista coꝛ suũ ad faciendas dei justificationes in eternum ꝓpter retributionẽ ¶ Solaciũ ꝓpter se ꝑncipaliter q̃rere est tale solaciũ q̃le docebat ꝛ querebat epicurus homo ad se referens oĩa ꝛ se fruens ¶ Solacij media/ q̃lia notat epꝰis seneca epicurũ posuisse vel aristipũ cũ sectatoꝛibꝰ laudabilia sunt i multis si ad veruz finem solacij ỽterẽt. vt pꝛudenter declinare nociua. neminez ledere. foꝛtit ferre q̃ necessitas affert. cõtemnere moꝛtez. frugaliter viuere. cupiditatibꝰ impare. diligere pauptatem. ꝛ ita de plurimis ¶ Solacium Epicuri nõ poterat adipisci sine luctu. doloꝛe vel tristicia. ꝛ hoc ꝓpter innatã sensualitatꝫ ꝛ cupiditatis vehementiã q̃s vel reꝑmere vꝫ sanare/ tristicia est. sed in reꝑmendo lãguoꝛ maioꝛ ¶ Solaciũ qđlibet i hac vita suspectũ eẽ debet/ qđ non luctui iunctũ vel in luctu fundatum est. Hinc liber Ezechieli tradit ꝰ/ habebat cũ carmie solacij lamẽtatiões ꝛ penalitatꝫ ꝛ peccati. ¶ Solaciozũ fines q̃les a mundanis põstituũt /non cõsolationẽ sed desolationẽ inducũt. sic iter ꝛ finis q̃lem stoyci põstituebãt/ aut faisus aut impossibilis de imaginario quodã honesto sine deo vero ¶ Solacij cuiuslibet laudabilis exẽplar dedit xps tam actiue q̃ passiue. ꝛ post eum beata mater sua ab infantia vsq̃ ad moꝛtem. in sũma paupertate spũs. sũma mititate. maxio luctu. vehe-

mentissima esurie et siti iusticie. summa miscõia ⁊ mixtione purissima cordis mũdicia. ⁊ in trã-quillissima pace. ¶ Solaciuꝫ xp̃i seq̃tur suo mõ q̃ xp̃m induit. ꝺ ẽ q̃ sibi sicut exẽplari viuẽdo cõ formak. neq; eni tali deerit angel⁹ de celo cõfor-tans eũ dũ fact⁹ erit in agonia. Quisq; g̃ tristak aspiciat ꝺ exẽplar ⁊ psallat bono aio/exultãs ad gaudẽtẽ xp̃m ⁊ cũ lamẽtãte plãgẽs qꝺ docuit ꝺ pabola pueroꝝ sedẽtiũ i foro ⁊ clamãtiũ coeq̃-libus. Decinim⁹ vobis ⁊ nõ saltastis. lamentaui-mus ⁊ non planxistis. ¶ Finis.

Magistri Johannis

de Gerson cancellarij pisicñ. sacre theologie do ctoris xp̃ianissimi collectoriũ sup magt incipit.

A Collectoriũ sup magnificat. pticulas hz expositas. nõ sem p eo-dem ordine q̃ sũt in cãtico. neq; ꝺ eodẽ stili genere. ꝑ vario ꝓut se fragmẽtoꝝ apposito per spor tas. xij. offerebat. Totidẽ enim tracta⁹ hz p̃ncipales. ꝑ̃ eniq; plurima repies in fragmẽtis. q̃ diuersis i sportis recõdita. vnuz in snia sapozẽ ostẽdũt. Qui capit accipiat p̃ sua q̃-libet volũtate. bñdicente deo multiplicante. di-stribuẽte. satiãte. ¶ Prim⁹ tractat⁹ post ꝓemiũ dzagmaticus ẽ. seu p dialogũ. ⁊ habet notulas l. ꝑm quas patz materia. ¶ Tractatus scꝺs dza gmaticus. sup cãtico marie. ꝺ exultatione spũs ꝓtinet notulas. lxxiij. ¶ Tractatus tertius. dza gmaticus ẽ in cãtico marie. de respectione hũili tatis sue. p notulas centuz viginti. Jungi vero possent opuscula de oculo triplici. ⁊ de vna p̃cio-sa margarita. ⁊ de oculo spũali ⁊ de triplici vi-sione dei. ⁊ ꝓsiderationes. xij. de cõcordia theo-logie mystice cũ scholastica. ꝑ alibi collocank in collectorio septẽ sportaꝝ. ¶ Tractat⁹ q̃rtus per dzagma seu dialogũ de marie beatificatiõe sup illud. Ecce eni ex hꝺ beatã me dicẽt oẽs generati ones/p notulas. lxxij. ¶ Tractat⁹ q̃nt⁹ per dza-gma seu dialogũ: quõ fecit marie magna qui po tẽs ẽ. ¶ Vbi p̃ma ptitio ẽ. si maria passionabilit mouebak. p notulas. lx. Alia ptitio ẽ sine dialo go. de sancto nomĩe dei. vbi de triplici nomine dei p̃o notulas. lxij. Posset huic materie de no tricia dei q̃ est sanctũ nomẽ ei⁹: ꝓiungi duplex cẽ tilogium. De ꝓceptib⁹ vnum. Alterꝝ de modis significandi hz alibi positũ ẽ vtrũq; in collecto rio septẽ sportaꝝ. ¶ Tractat⁹ sext⁹ dzagmatic⁹ sup q̃nto ℣su. Et miscõia ei⁹ ⁊c. De lamẽto ma rie. ⁊ de timore dei. Et sup ei⁹ miscõia finalis de p̃catio p notulas centũ. Jungik inicium quoꝺã tãgẽs modũ expositiõis moralis seu tropologi-ce lamentationũ hieremie. ¶ Tractat⁹ septim⁹ psalcus. p̃ncipaliter de mẽte cordis ⁊ cognitio-ne dei. sup illo sexto ℣su. Fecit potentiã p notu B las centũ q̃nq̃ginta. ¶ Tractat⁹ octauus p dza-gma seu dialogũ ptitiões hz q̃ttuoꝝ. Prima de depositione potentiũ p impulsũ demonioꝝ per notulas. xliij. Secũda ptitio de custodia ange-loꝝ ⁊ fallactijs demonũ. p notulas centũ. l. Ter-tia ptitio de septẽ modis generalib⁹ angelice cu stodie p notulas. lxxxiij. Quarta ptitio p solilo quiũ. vbi de custodia angeloꝝ p notulos. l. Fit etiã mentio de centilogio sup impulsib⁹. qꝺ seoz sum alibi ponik in collectorio septem sportaruz. ¶ Non⁹ tractat⁹ sup illꝺ. Esurientes ⁊c. cõpo-nik p̃ncipaliter de eucharistie sacro p q̃nq; pti tiones. Prima ptitio p dialogũ p̃cedit p notu las cetũ. Scꝺa ptitio p soliloquiũ de laudibus sacri altaris. et vt digne suscipiak exhortatio p notulas centũ. Tertia ptitio p soliloquiũ. quer sum ad mariã p notulas. l. Quarta ptitio p soli loquiũ q̃si narratiuũ de ꝓtẽplatiõib⁹ marie sup ꝺ sacro. ⁊ p̃ncipaliter de. xij. bonis ei⁹ q̃ꝺ⁹ repleꝫ tur esurientes. p notulas centũ cũ additiõe. xl. theozematuz de vnitate. Quinta ptitio p solilo quiũ exhortatozia hui⁹ sacri p notulas. l. Sunt in sũma q̃ttuoꝝ centilogia notulaꝝ. q̃bus iungi posset centilogiũ de causa finali. occasiõe hulus bñdicti sacri cõpositũ. qꝺ alibi posituz ẽ in colle ctorio septem sportarũ. ¶ Tractat⁹ decim⁹ sup ℣su. Suscepit isrl puerꝝ suum ⁊c. Est aũt in ipo duplex ptitio. Prima fit p dialoguz ⁊ notulas lxx. Altera fit q̃si p soliloquiũ ⁊ meditationes p notulas. xxx. ¶ Tractat⁹ vndecim⁹ sub duplici ptitione super illo ℣su. Sicut locut⁹ est ad pres Prima ptitio de ꝓtemplationibus marie super locutione dei p ꝓphetas ⁊ maxime p seip̃am in cipiẽdo ab euangelica narratione. iuxta compi-lationẽ nouiter factã. que dicik vnũ ex q̃ttuoꝝ p notulas. xl. super rubrica p̃ma. In p̃ncipio erat ℣bum. Unde dak intelligi q̃tum sup reliq̃s ser mo ꝓtensioꝝ esse posset. Secũda partitio ꝺ vita solitaria Jobis. q̃si sup rubrica scꝺa. de nũciati atione Jobis ⁊ habitatiõe in deserto Sũt hac partione tres pticule. iuxta triplicem modũ ma nifestandi vitã solitariã. ꝓtinet notulas centum ¶ Tractat⁹ duodecim⁹ in ꝓsona marie p solilo quiũ sũmatim colligens sensum cãtici hui⁹ canti cozum marie. p notulas centuz quasi p salteriũ decies decacozdũ supadditis his duobus versi culis ab eccl̃ia frequẽtatis. Gloria patri et filio. Sicut erat i p̃ncipio ⁊c. Spectat ad hãc materi am centilogium de gl̃ia. Queraꝫ in collectorio septem sportarum.

Sequit ꝓoemium

C Anticũ Marie tractatur⁹ in so lacium pegrinatiõis mee vergẽ tis in occasum (vtinã felix matu tinũ: carẽs vespere subsequak) Decreui ꝓcedere per dialoguz more didascolico. q̃lez socrates

qualem plato socratem introducēs tenuit. ꝓpo
terit ꝛ ħ uoster ꝓcedendi modus. nominari dra
gmaticus. ꝯlis ascribit cāticiscāticoꝝ. ꝯlis insu
per cōmodꝰ ē cāticis vel euloǧijs amoroſ. Cō
nit. Ñ thoꝝ huiꝰ ꝛginis freq̄ntate nob dulcia
cānica dragmat. Sic igitur te fauēte beatiſſima
ingo super oēs amās amabilis. ꝛ amata. ſit hoc
initiū ꝙ dragmata. notula ſcꝫ diſtinctum. Ma
nioꝝ inſtar diſcipuli interrogans. Senioꝝ mgri
locū retinet ꝛ nomen. ambo ſolitudinis. non ſo
larie/dilectoꝝ.

Sequuntur verſus

Cācellarij pariſien. q̄ ꝓgrue ꝑmittūt opi ſuo ſu
per magnificat poſt pemiū.

Se lugdune tua frēs ſolank in vrbe
Dum de quolibet eſt ꝑmo frequēs in eis.
Junioꝝ ꝛ senioꝝ. hic celeſtinus. ꝛ iſte
Theologus. plaudens iunioꝝ hec loquitur

Junioꝝ

Ecce bonū fratres ꝛ iocundum ſimul eſſe
Idem quos vterus. parq̄ dies peperit

Senioꝝ

Fraternalis amoꝝ coꝝ noſtrum nectet in vnum
Firmet ꝛ hoc vnū. gratia xp̄e tua

Junioꝝ

Carne q̄dem frater/meritis pater atq̄ magiſter
Sunt data q̄ nobis ocia grata vides

Senioꝝ

Ocia poſt diros cōflictus atq̄ ꝓcellas
Dat deus/atq̄ locat littoꝛe nos placido

Junioꝝ

En fas eſt viuas pariter dare / reddere voces
Fertmens de ſtudijs q̄rere multa tuis

Senioꝝ

Quare vices reddam Lenit faſtidia ꝑmo
Eſt ſua ſolamen garrula vox ſenibus

Junioꝝ

Diſcipulus vocer ergo tuus. tu iure magiſter
Cōmoda doctrine. talia nomina ſunt

Senioꝝ

Diſcipulus tu ſis magis illius/eſſe magiſtrum
Qui vetat ħ/ ſolus coꝛda docere poteſt

Junioꝝ

Hoc ſub doctoꝛe. meus en potes eſſe magiſter
Plantans atq̄ rigans. creſcere xp̄e dabis

Senioꝝ

Det precoꝝ ille. pete de quolibet vt fuit olim
Theologis mos hoc q̄rere/moꝝ aliud

Junioꝝ

Beatuloꝝ/eſt modus ħ placidus mihi/tal ꝛ aptꝰ
Sermo pegrinis. ſit Jħs in medio

Senioꝝ

Promiſit. faciet/talem date modo /qualē
Se dedit in templo. ſimq̄ docendo ſequaꝝ

Sequitur p̄imꝰ tra-

ctatꝰ dragmaticꝰ ſup magt Ogri Jobis ō Her
ſon cācellarij pliſien. hñs notulas q̄nq̄ginta.

Magnificat aia mea dñz. Diſci
pulus Magiſter dic oꝛo te q̄
pacto beata ꝛ pulcherrima mu-
ierū. poſt ſaluatiōe eliſabeth.
poſt exultatiōe Jobis i vtero.
poſt collaudationez/ qꝛ credide
rit. erūpens in iubilū /cepit a magnificatiōe dei
cāticū ſuū /dicēs: Magt aia mea dñm. Gratuz
q̄ppe mihi feceris /tū ſciēdi ſtudio. tū ꝓſolatiōis
deſiderio. dū ſolos nos ħ euomuit ſeuiens tēpe
ſtas velut in ſcopulū. Bñdictꝰ deꝰ q̄ nos in pa-
cato ſolitudis atrio collocauit. Ogr Gra
tum ꝛ illō mihi ſubueniet. qm̄ mādauit dñs/in
adūſitatis nocte cāticū eiꝰ Sūma q̄z miſeriaruz
ineuitabiliū medicina ē. oblīuio. Pigneꝛ ǧ lau-
dare nos te vgo ſacrata. q̄ nō ingrata beneficijs
dei moze ꝓiſcoꝝ mox canticū edidiſti. ꝓſonans
eis in exordio ꝛ dicēs: Magt aia mea dominū
Taliter olim maria ſoꝛoꝝ moyſi in medio iuuen
culaꝝ timpaniſtriaꝝ. Taliter dauid rex inclitꝰ.
vnde maria regali ex ꝓgenie exorta refulget.
Taliter alij plures ad dei magnificationē erupe
runt. vt ē illud. Cantemꝰ dño. gloꝛioſe enim ma
gnificatꝰ ē. Et illud. Magnꝰ dñs ꝛ laudabilis
nimis. cū ceteris i archano coꝛdis marie ꝓfūde
collocatis Siliter ꝛ acceperat nouiſſime ꝓmiſſi
onē angelicā de filio naſcituro Hic erit magnus
inq̄t. Beniq̄ nouerat. qꝛ fecerat ſibi magna qui
potēs ē. Magnꝰ dñs et magna vtus eiꝰ. vtus
altiſſimi q̄ obumbrauit ſibi. ꝛ ſapiēcie eiꝰ non eſt
numerꝰ. Quia veritas/eſt illa/q̄ magna ē. ꝛ ꝑua
let teſtimonio oiuz ꝙ eſdram ꝓlato Diſcipulꝰ
Venit i manꝰ ꝓtinus q̄ſtio q̄ rōne dicat magni- E
ficari deꝰ. cū penit nec augeri valeat nec minui
Ogr Heſitas. nō intelligēs ſcꝑturas quem
admodū dñs a creatura magnificatur. non i au-
gmētū ſui i ſe. ħ qꝛ magnꝰ eſſe ꝓdicat. canitur et
laudat. aut certe qꝛ magnificā facit aiaz. cui ma-
gna facit q̄ potēs ē. Nā q̄s iuſtificauit hos ꝛ ma
gnificauit. Nunq̄d paz tibi videt magnificata.
beate marie vginis aia. q̄ opationi ſupza modū
magnifice/fuit auſa ꝑbere ꝓſenſū: Fiat inq̄t mi-
hi ſm verbū tuū. i. fiam mater filij cuiꝰ ē pr̄ deꝰ.
Quid excelſius q̄d ſublimiꝰ ꝛ magnificētiꝰ pote
rit cogitari: Nō ꝛ vidit. cū ꝓphetice ſubiunxit
Ecce inq̄t ex ħ beatā me dicēt oēs generatiōes.
Diſcipulꝰ Quō ſtant ꝛ in vnū cōueniūt. tāta
hūilitas cū tāta magnificētia. tāta deuotio cum
tāta glia: Oz habebit hec q̄ſtio locū ſuū. cum de
beatitudine vginis erit ſm. Vellem nūc colli-
geres aliquas magnificationes dñi. q̄s mēs ma
rie ꝓtēplabat ſapiēter in cantici ſui ꝓncipio. q̄ti
nus oꝛdo nob ſuppetat ad loquenduz magnalia

dei/nō q̄dem dia. ꝟ enī impossibile non dubito. ꝟ pauca ꝑ captu nr̄o ¶ Mgr ¶ Quid aptius. q̄d ve diuinī⁹ poterim⁹ accipe q̄ ipsūmet psalteriū marie decacordū hns decem ꝟsus. q̄si totidē cordulas sonorissimas. ꝓformiter ad illō vniuersale decacordū. totī⁹ rōnalis creature qđ ꝓnectit ex nouē ordinib⁹ angelor̄. q̄si nouē fidibus argutis. iūcta ex hoīb⁹ decima. quaꝫ i p̄mis parētib⁹ ꝑ peccatū ruptā/sūmus noster cythari sta repauit. vt ꝓcordaret psalteriū iocūdū cū cythara. Est itaq̄ p̄ma hui⁹ nr̄i psalterij marie cor dula/sonās dei magnificentiā. q̄ dns ē cui⁹ eleuata ē magnificētia sup celos ¶ Magnificat inq̄t aia mea dnm. nō dicit illuꝫ vel illū. ꝟ simpliciter ꝫ anathonomatice dnm. Scdo magnificat i salutatione. ꝓpterea vocat ip̄m salutare. q̄ dn̄i est salus. Tertio magnific⁹ est in respectiōe hūiliuꝫ ꝫ beatificatiōe q̄m excelsus dns ꝫ humilia respicit ¶ Quarto magnific⁹ i magnor̄ opatiōe ꝫ nois sui sāctitate. q̄ inq̄t fecit mihi magna q̄ potēs ē ꝫ sanctū nomē ei⁹. Cōsonat psalmista ¶ Quia magnificasti sup oīe nomē sāctū tuū. Quinto magnific⁹ ē in miscōia. ꝫ miseratiōe timentib⁹ eum. Sexto magnific⁹ in supbor̄ mēte cordis sui detectione seu dispersione. Septimo magnific⁹ in humiliū/exaltatiōe potētib⁹ de sede depositis. Octauo magnificus in esurientiū impletiōe cū diuites dimisit inanes. Nono magnificus i pdi tor̄ liberatione. q̄ suscepit isr̄l puerū suū. Decimo magnificus i ꝓmissor̄ cōpletione. Sicut locutus ē ad patres nr̄os abrāā ꝫ semini ei⁹ i secla ¶ Discipul⁹ ¶ Placet adaptatio. breuis ꝫ lucid⁹ ordo. ¶ Mgr ¶ Quid vo censeres. si varios oiuꝫ organor̄ sacre scripture modulos. imo voces/oīs generis musicor̄/ ꝓcordare facerem⁹ cū hoc marie psalterio decacordo. ¶ Discipulus Redderet scio supadmirabil armonia ¶ Magister ¶ Scieris siliter. q̄ i aurib⁹ suis/ nostra psaltes copiosissime ꝫ distinctissime faciebat resonare voces oiuꝫ musicor̄ dū mētis intuitum. simul cū plectro meditationis/liberrimo discursu/miraq̄ celeritate/diffundebat vbiq̄. dū q̄si simul in oēs ꝫ singulos se diffundebat affect⁹. q̄s solet humana mens singillatim variare/canēdo ¶ Discipul⁹ ¶ Mirū vo q̄ virtute valuerit ꝟ effici. cum sint affectuū voces innūere. Quꝫ p̄terea sibi sint ꝓtrarie vl aduerse. Nōne ꝓtrariat vox amoris odij sono? Sic desiderium seu psecutio/ tendit in aduersum fuge. Repugnat q̄ꝫ gaudiū tristicie. spes timori. cōpassio seueritati. ꝫ ita de plurimis. ¶ Magister ¶ Jure miraris mirabilia. Ideo nepe cātauit dño maria cāticū nouuꝫ: q̄ mirabilia fecit. ¶ Mirabilia ꝑsus misedie. q̄ charitas maiora fecit q̄ꝫ fuerūt (si ita dici p̄t) mirabilia potentie. Fecerat apud veteres mirabilia: q̄ potentiā: q̄ sapiētiā: q̄ iusticiā: q̄ dnationez ꝫ ꝟtutem ostēdebant. Qꝫ tūc nouū dns fecit super terrā: qñ mulier circūdedit virū. qñ fꝫ fuisse pit deus ꝑ incarnationē isr̄l puerū suum. Nñ recordat⁹ ē. Cui⁹ recordat⁹? Nō dixit potentie. nō sapiētie. nō iusticie. ꝟ miscōie sue. Tūc memoriā fecit mirabilium sꝫ misericordiaꝫ misericors ꝫ miserator dns. Nām in reb⁹ ꝑ tps ortis/mirabilius nihil vtiq̄ (teste Aug⁹.) q̄ꝫ vt deus fieret homo. ꝫ homo esse de⁹. Alis hoꝫ deductionē accipere? ¶ Discipul⁹ ¶ Nolo ō psenti. q̄ locū forte posteri⁹ habebit ampliorꝫ declaratio sup illud Quia fecit mihi magna q̄ potēs est. Qꝫ ad inq̄sitionē redeo/q̄ rōne mirabar oēs affect⁹ in ꝟ cantico nouo mariā cōprehēdere simꝫ potuisse beatificū nouum cātabo tibi: in psalterio decacordo tā. dū gratulabūda iocūditate dicit deo. Deo cā ticū marie/supius ē ostensū ¶ Mgr ¶ Locas ad rem diu mihi multumq̄ q̄sitam. Qua sup re/ te docebūt opuscula nr̄a de cāticis. nosatim illō cui titul⁹ est/canticordū. i. canticū cordis. In cuius vltima pte tradit ꝑ p̄axi canticoꝝ spūaliū gāma nouū ꝫ mysticū/ad ꝓportionē vel analogiam gāme manuali sub q̄nq̄ vocib⁹/iuxta q̄tuor passiones seu poti⁹ affectiones principales iūcta q̄nta/q̄ fit ex ꝓcursu pluriū/q̄ ōr compassio q̄si cū alijs passio. Prima ē amor vel gaudium. Scda spes vel desideriū. Tertia timor vel diffugiū. Quarta dolor vel odiū. ¶ Discipul⁹ ¶ Ego nūc memini quid ibidez tractaueris. Qꝫ q̄ venit forte in noticiā paucoꝝ ꝑ sua magnitudi ne opus illud/vtile feceris studioso desiderio/si sub cōpēdio ꝑactica hāc cātici mystici/tradideris ¶ Mgr ¶ Factum est ꝟ iam alibi. nec istic pigebit (quia sic vis) inserere.

Notula quintadecima

6

Anima ꝑ ꝓprias subdistincta notulas

Nobilis ap̄s puer cuāgelicus nō sensibus ꝟ malicia puer habens q̄nq̄ panes doctrinalis refectionis. in q̄nq̄ milia hoiuꝫ/dicebat corinthijs. Volo q̄nq̄ ꝟba sensu meo loqui vt alios instruaꝫ /q̄ decē milia ꝟbor̄ in lingua. Premiserat tñ ꝑ exempluꝫ de tibia ꝫ cythara. q̄ nisi distinctionē sonituū dederint/sciri neq̄t quid caniꝫ aut quid cytharizatur Eteni si icertā vocē det tuba. q̄s ꝑparabit se ad bellum? Cōcludit q̄ opus est sensu. tā cognitionis q̄ affect⁹. dū q̄s orat/ loq̄ꝫ aut psallit. q̄tinꝫ ꝫm tropologiā. homo spūalis se paret ad bellū. et cum q̄nq̄ lapidib⁹ limpidissimis de torrente scripturar̄ goliā. i. sathanā sternat. alter dauid puer factus. Hec est gabola mystici canticordi. vel cātici cordis: qđ hortat idez ap̄lus psallere spū psallere ꝫ mente. In q̄ cantico cordis tria repetunt vt in cātu oris. Primū ē cātus materie: q̄ vocat lr̄a. Scām cantus vox q̄ ōr resonantia. Tertiuꝫ cant⁹ figuratio. q̄ denominat nota vel

notula: Materiã cãticozdi dicimus oiuz diui-
nozũ z humanoz cognitionez piam z modestã.
Resonantiaz apellam⁹ oẽm cozdis z spũs affe-
ctionem moderatã z ozdinatã. Notã vel notulã
figuramus ad pcedentiũ duozũ noticiã. vt appa
reat cui resonãtie affectuũ sit aptanda lra medi-
tationũ. Hac sup re/dabũt pauci vsus q̃z snia
pl⁹ elucidabit. z h̃ p triplex q̃nariũ Quinq; ver
ba p lras. Magnific⁹ larg⁹ pius es iust⁹ misera
tor. Quinq; affect⁹ p armonia. gaudia. spes. pi-
etas hinc timet atq; dolor. Adaptatio q̃nq; vo-
caliũ ad voces q̃nq; affectionũ. A gaudẽs amat
Spes/q̃ J miserek. O timet. U q; dolẽs odit
z ista notes. Cõformatio ad q̃nq; notulas. Sol
fa.mi.re.vt. Quisq; animaduertere diligenter
voluerit. iueniet q; ois meditatio salubris /tam
diuinaz q̃ humanaz scientiaz/reduci p̃t ad q̃n
q; verba quoz q̃ttuoz p̃ma/deũ respiciũt. s. ma-
gnificẽtia/munificẽtia/misc̃dia/ iusticia Quintũ
hoi speciale. videlz miseria. Oẽs siq̃dẽ cãticũ
spũs z cozdis/hz fozmari/vel altez q̃nq; vbozũ
seu duozũ. seu triũ. seu oiuz simul p̃dictoz Pos
sent siliter. oẽs cozdis z spũs affectiones/ad nu-
merũ deduci quinariũ. q̃ sũt gaudiũ. spes. com-
passio. timoz dolor. Aplicãdo singulũ vbũ lris
meditationis singule. p ozdinẽ h̃ positũ voci so-
nantis affectionis. Demũ q̃nq; vocales ozdine
naturali posite notule sũt/indicãtes cui voci lra sit
accõmoda. etiã p depssionẽ z eleuationẽ. ad in-
star gãme manualis. sol. fa. mi. re. vt. Aut pona
tur ozdo nature vocaliũ demptis ꝓsonantib⁹ vt
patet in figara sequenti.

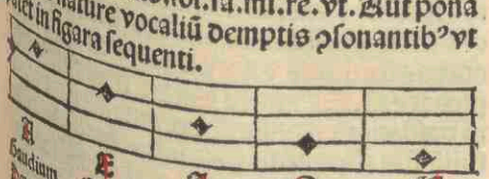

Volum⁹ autẽ/vt existimet aliq̃s /gãma pñs my
sticoz oiuz canticoz/valere ꝓtinus efficaciter/
vt cãtet coz z spũs/p affectũ simul et effectum. si
nõ fuerit huic arti de se cognitu facillime. super-
addit⁹ vehemẽs z iugis vsus. Nutpe sic inspici
mus ceteris artibus. pñertim i musica sensuali
Sic in psalterio z cythara. Sic in cozdis z ozgano. Sed nec optet nec expe
dit. sola pñtiũ fantasia figurali versari diuti⁹.
q̃ ducanť ad itelligẽtie puritatez/fantasmatib⁹
vel trãsceñs vel iterim q̃tum fas extiterit/dere
licti. Nec idõ putãda ẽ pñs ars inutilis vel su-
peruacua vel solũ fantasialis. qm̃ pus est qđ aia
le ẽ p̃m aplm Et ois nr̃a cognitio intellectiua su
mita sensitiua ꝓncipiũ. q̃ iuuať/dũ ozdinata sibi
fantasmata pñtanť z sub cõpẽdio. Hoc vnuz
videtur policemur q; pñs ars tãq; in vtero natu
re formata. cui nulla ẽ lingua barbara vel igno-
ta/practicabilis erit oib⁹. Et p oẽs sine discreti-
one idiomatũ/q̃ querti voluerint ad coz. vbi tan
q̃ in libro/scriptũ ẽ impssum z signatũ z notula
tũ (lz obumbratũ in multis) pscriptũ ternariuz
Nã q̃s negauerit deũ esse magnicẽtissimũ z ido
gaudeudũ de tãto dño. rege pñe deo Quis insu
per nesciat munificentiã ipius siue largitatez. et
ita spes in eo ponẽda ẽ. Pozro qz mitissim⁹ z iu-
stus/nob aũt miseris/ miris modis surgunt alij
tres affect⁹ q̃ sũt/timoz iusticie/doloz miserie/et
cõpassio tã aliene q̃z sue calamitat/ ad implozati
onẽ faciẽdã diuine misc̃die Vocaliũ subinde na
turalis ozdo posit⁹ ẽ. tãq; a psalterio pfũdi coz-
dis incipiat. A debinc. E paulo acuti⁹. Deinde
J. Postmodũ O. Tandez U. labijs sũmis ex-
pssum. Est igiť praxis vt q̃tienscũq; z vbicũ
q̃ syllaba lralis cãtici posuerit A põt meditatio
de magnificetia dei fieri cũ resonãtia gaudij. Si
ponit E. sit de largitate dei spes. Si sit J. reso-
net ad misc̃diaz dei z humanã miseriã, cõpassio
Si O. timoz iusticie Si U. doloz nr̃e miserie re
plozeť. Est rursus hinc inuenire cõbinatiões et
ꝓportiones suaues. vt diatesseron/diapẽte/ di-
aposon. Necnõ neumata cũ tonis. cãtũ cũ discã
tu/tenorẽ cũ triplo/z ꝓtratenore. put in opuscu
lo cãticozdi/latiozi traditiõe deductum ẽ. ac sub
exemplis monocozdi ac decacozdi figuratũ Sic
in oi cantico sonabili cuiuscũq; sit lingue / valet
notulari vsus psalmi. Utq; vo sufficiat i eccl̃ia-
stica psalmodia q; intẽtio cãticis vl̃ audiẽti/ ferť
ad pmissa/ colligi p̃t ex opusculo õ solicitudine
eccl̃iasticoz. h̃ vnũ dicimus h̃/q; nec inspiratio-
nes sãctispũs artare/nec meditatiões eruditoz
circa sensuz psalmoz / p ista tollere volum⁹ aut
debem⁹ Sz sũt q̃ nec sensũ lr̃e quomodolibet in
telligunt. neq; quõ se meditando recolligant in-
ueniũt. Proderit hec ars pcipue talib⁹ cũ exer-
citio paulatino. q̃tũcunq; laici sunt. Verbi gr̃a
tu audies. a vocalẽ in sua pte psalmi. dirige me-
ditationẽ tuã ad magnificentiã dei ac inde foz
met coz tuuz vocẽ gaudij vel fozmari desideret.
qz desideriũ pauperũ exuadiuit dñs. si pl⁹ neq̃t
dicens cum ꝓpha. Cõcupiuit aia mea desidera
re iustificatiões tuas in omni tpe. Tu audies E
tu fer meditationẽ tuã in dei liberalitatẽ seu mu
nificentiã ac inde spera. vel sperare desidera Si
limiter ad J. meditare dei misc̃diaz cũ humana
miseria. et huic cõpatere vel cõpati tam aie tue
q̃ alijs cõcupisce. Ad O. cogitabis iusticie dei
scueritatem z inde timebis vel timere desidera-
bis. Sic ad U. dolebis hũanã miseriã vl̃ dolere
curabis vt nõ apponas vltra magnificare te sup
terrã. Et q̃s ẽ obsecro tam hebes aliq̃s/q̃ nõ pos
sit sub mozula tpis hec addiscere meditari. me-
ditataq; exequi vel desiderare exequi. et si non
volatu cõtemplationis/saltẽ lento nõnũq; saltu
cozdis instar locustaz. Veniet hoza feruentioz/

quãdo dicere ex sententia domino sic satagens poterit. Viam mãdatoꝝ tuorũ cucurri cũ dilatasti cor meum. ℣ Postremo si videaꝫ aliquid hoc artificiũ magis curiosũ ꝙ fructuosũ .habet totam musice spũalis seu cordialis armoniam/ sub duabus vocib⁹ q̃ sunt.spes salutis /et timor dãnationis sub duplici lr̃a vl̃ duobus verbis q̃ audiuit ꝓpheta postꝙ semel locut⁹ est deus Et hec sũt potestas seu seueritas iudicioꝝ dei ꝛ miserioꝝdia respectu p̃mioꝝ ꝛ miseriaꝝ nostrarũ p̃m q̃ duo formabat ꝓpheta canticũ suũ dicens Miserioꝝdiã ꝛ iudiciuꝫ cantabo tibi dñe:cui⁹ nomen ẽ sanctũ ꝛ terribile. Nec aliquid inuenies in scripturis ꝛ creaturis qõ ad altez eorũz reduci non possit. ℣ Discipul⁹. ℣ Gratuꝫ habeo:qr sentio te cõdescendisse voto meo Nihilominus adhuc supest p̃mus inq̃sitionis scrupulus.q̃ ratione potuerit mens marie ꝙ omnes affectionuꝫ istaꝝ modulos tanta facilitate .suauissimũ gustur mentis aptare.cum vix in magno ocio/ cum solerti studio possit ꝭ practica modo tradita faciliter obſuari: ℣ Magister ℣ Accipe primo quia fecit marie magna qui potens ẽ. Subinde mirabilia sunt q̃ simul efficiunt ars ꝛ vsus .Docent hoc in ꝓposito simili.musicoꝝ tractatores Non eni cytharisans si pfectus est deliberat de qualibet corda sic aut sic tãgenda.quoniaꝫ pꝛ̃o teste ars pfecta non deliberat. dum consuetudo transit velut in naturaꝫ.q̃ vt sic magis sequitur impulsum suum.q̃ deliberãs arbitrium.Beniq̃ reddit habitus radicatus ꝛ pfectus.illa facilia que difficilia vl̃ impossibilia videbanꝫ habitu carentib⁹ Non min⁹ hoc in spiritualibus ꝛ intrinsecis operationibus intellectus ꝛ affectus q̃ sensibus extrinsecis ℣ Discipulus // Dum acute considero/cogor experientijs simul ꝛ priuilegijs assentire ℣ Trãseo nunc ad inq̃sitiones alias. Una.cur beata maria cum cecinit hoc canticum/varie posuit ꝛ diuisit spiritũ ꝛ animaꝫ . dicens de anima : Magnificat . addẽs de spiritu exultauit.Cur p̃terea magnificare dat anime et exultare spiritui? Cur ꝓinde magnificationem anime sue dat domio .et exultationem spũs dat deo salutari suo? Beniq̃ cur incepit maria canticũ suũ a magnificatiõe dñi poti⁹ q̃ a sapientia ꝛ bonitate? Prius q̃z narrauit beneficia sibi singulariter collata q̃ distributa ceteris vniuersaliter. ℣ Magr̃. ℣ Vocas me ad q̃stiones.cognitu dignas . Quaꝝ p̃ma cõcernit materiam ꝺ diuisione aie ac spũs. Et hec q̃dẽ multa p̃supponit si pfecte debeat intelligi . Diximus ꝑdem aliq̃ i tractatib⁹ de mystica theologia. Dix fuit q̃z aliq̃s p̃cipuus doctor.pbs aut theologus/q̃n aliq̃ ꝺ spũ ꝛ anima tradiderit ꝙ cognoscẽdo nosmet ipos.que cognitio iure ceteris omnib⁹ anteferꝫ ita, vt nunq̃ possit ꝺ ea p̃mo nimis dici/sicut neq̃ potest nimis sciri. ℣ Discipul⁹ // Vere sic ẽ. nec in aliqua quauis traditione fateor me magl occupari velle . Presupositis igiꝫ multis alibi traditis /dic ad psens accõmodum ꝓposito. ℣ Magister. ℣ Accipe q̃ ipius anime rõalis q̃ est forma homis essentialis/p̃m determinationẽ ecclie/sunt p̃ncipaliter duo actus vel officia Intelligere scz ꝛ animare: Propter p̃mum ꝺr spũs Anima vero ꝓpter alterum. Nec ignoro multi vtrũq̃ nomin⁹ aliter appellari Sed acceptões nostram/significabit tam descriptio q̃ subdiuisio. Et vt apud eruditos catholicos apertioꝝ fiat intentio nostra. Recepimus christũ ꝙ exemplo.q̃ dicit. Tristis est anima mea vsq̃ ad mortem. Et de spũ subiunxit . Spũs quidẽ ꝑmpt⁹ est. Considerãt igiꝫ doctoꝝes i christo quasi duplicem anime rationalis portionez. Unam p̃m quã fuit vere beatus ab instanti ꝯceptionis clare videns deum ꝛ feruens eo. Altera fuit subiecta tristicijs ꝛ ceteris affectib⁹ vie/quia erat p̃m illam passibilis.q̃q̃ spõtanea susceptione pena litatũ.non absoluta necessitate. Si pores igitur concipere diuisionẽ istaꝝ quã credimus i anima christi fuisse .poteris ꝯiecturare/quid in ceteris hominib⁹ valeat effici. ℣ Et primo respiciam? beatam nostram mariam/que dum erat viatrix habuit post christũ tunc viatorem.diuisionẽ spiritus ꝛ anime/modo pfecto.ꝑ differenter a christo. Primo quia spũs christi/erat pfecte beatus vt nunc in gloria.spũs marie non sed in enigma te ꝛ speculo cernebat ꝛ amabat deum . Secũdo quia non necessitate anima christi suberat passionibus sensitiuis vel afflictiuis .sed vltro suscipiebat eas. Nõ intuẽs Hilari⁹ dixit christũ horra passionis nõ doluisse nec timuisse nec timorẽ fuisse sibi Supplẽdum est.nisi voluisset. Aliocin esset error.totius euãgelice narrationis subuersiuus. Anima vero marie necessario patiebatur ad p̃sentia obiecti tristabilis .Cũ q̃uis cẽt sine peccato originali ꝯcepta.nõ tñ habebat inocentie statũ p̃moꝝ parẽtũ).sicut nec alũ ꝙ baptismũ mundati.q̃ delet culpa manet pena.i. nccitas patiendi Tertia dria sumit .qr beatitudo xpi q̃ fũdabaꝫ i spũ/nõ redũdabat nec effluebat i aiaꝫ nec passiones aie ꝙturbabant spm̃ vt spũs erat. Aliter vo fiebat vtraq̃ rebũdãtia de vtrubus spũs marie i aiaꝫ scz ꝛ ecõtra de passionib⁹ aie i spm̃. Hinc minus doluit in filij passione .nec ita clamauit ꝑ sensualitate / de⁹ me⁹ q̃re dereliq̃sti me/sicut filius.Quarta daꝫ dria.qz spũs xpi(q̃ dici p̃t cor ipi⁹)semp vigilabat. etiã aia dormiẽte.iuxt illõ. Ego dormio ꝛ cor meũ vigilat. Non sic i maria ℣ Discipul⁹ ℣ De btõ paulo q̃d dicimus cũ vidit arcana dei? ℣ Magr̃ // Probabile ẽ.q̃ maria aliq̃n sic rapta fuerit ꝛ sic inspexerit. atq̃ multo diuinius fuit i maria diuisio spũs et aie q̃ in paulo vel iohe . vel ceteri viatoꝝib⁹. Ut nulli mor⁹ aie rõalis/q̃ nati sũt obedire rõnt/ꝑ

uenīebāt in maria iudiciū rōnis vl̄ spūs. Sec⁹ i
alīs/q̄ ꝓterea peccare poterāt venialit̄. ℣ Bi
scipul⁹ Cur apposuisti de motib⁹ q̄ nati sunt
obedire rōni: ℳagr̄ ℣ Sane ꝑpt̄ mot⁹ nutri
tiue potēcie vel naturalis. q̄ nō sequūt̄ cognitio
nē aliquā. idō mouēt̄ nō ex impio vel motu rati
onis. ℌ nature q̄dā ipulsu trahūt̄. ℭ Biscipul⁹
Atꝫ sic fuisset in adā nō peccāte: ℣ ℳagister
Nō videt̄ sat⁹ determinatū. qm̄ potuit de⁹ subij
cere libertati ꝑmi hois suas oēs potentias. quē
admodū dicūt aliq̄ñ improbabilit̄ q̄ i beat⁹ oēs
potēcie sūt i suis opationib⁹ ꝓiūcte libertati vel
subdite. ℨ i xp̄o sit̄er ℭ Biscipul⁹ ‖ Uellē da-
res exēplū sensibile de hmōi diuisiōe spūs ℨ aie
Deinde varietatē aperies. ꝓstmodū subdēs
diuisionis huj⁹ causas ℳagr̄ ℣ Tria pet⁹ dif
ficilia. nec satis itelligibilia ꝑ solā doctrinaz. nisi
comes fuerit expientia. ℞at Aug⁹ exemplū de
mōte sublimi. in cui⁹ vertice fit illustratio solis q̄-
eta ℨ serena sine nubib⁹. In pede vō montis/ fit
obscuritas nubilosa. cū agitatiōe ventorū. ℞at
aliud exemplū hugo sup ecclesiasten de igne. q̄
fumat cū flāma. ℨ de illo q̄ seren⁹ lucet in carbo-
ne viuo ℭ Biscipul⁹ ‖ Nūc varios modos hu
ius diuisionis spūs ℨ aie/nob aperi. ℣ ℳagr̄.
Differētia triplex ē. ℭ Quia spūs aliq̄ñ manet
i actu suo. nihil agēte aia sensitiua. Hoc ꝑmū ꝑ-
spicuū est/in spū sepato. q̄ virib⁹ sensitiuis non
vtit. ℌm pbabilitora dicta doctorū. q̄uis autor
de spū ℨ aia ℨ Lassiodor⁹/ sonent i oppositum/ q̄
aia sepata sentit. videt. audit. ℨ tangit. Sz tunc
frustra facta fuisset ꝓiūctio aie ad corpus. si nō
egeret organo corporeo dū opatiōes sensitiuas
exercet. Forte volebant isti dicere/ q̄ vires iste
manēt radicaliter i spū sepato. sicut visiua vis ē
in pede viuētis hois. Iz ibi videre nō possit. Sz
magis ad rem nr̄az dat exemplū de paulo q̄ ra-
ptus fuit in spū/ adeo sine sensu corporeo/ q̄ di-
cebat. Siue in corpe siue extra corp⁹ nescio. de⁹
scit. ℣ Fit ꝑterea aliq̄ñ viceuersa q̄ dū aia ℌm
portiones inferiores est i actib⁹ suis. spūs superi
nihil intelligit. Hoc vō frequētissimuz ē in non
habētib⁹ expeditū rōnis iudiciū. q̄les sūt pueri
vel fatui vel dormientes. vel attenti vehemen
ter ad sensibilia. ℨ bestiales hinc effecti ℭ Bisci
pul⁹ ℣ Nūq̄d apellāda ē hec diuisio aie ℨ spūs
aut rapt⁹ vel extasis ℳagr̄ ℣ Nequaq̄ si p-
prie iudicauerim⁹. ℌ mag⁹ ē hec absorptio spūs
ℨ depssio vel alligatio. q̄ ab aia ꝑ extasim ℨ ra-
ptum sepatio ℭ Biscipul⁹ ‖ Sic videt. qm̄ ra
ptus dicit impulsum quendā ad superiora vl̄ acti
onem vel ductionē. quēadmoduz ductus ē ibs
ℨ spū, duct⁹ impulsus ℨ actus in desertuz. ppte
rea dic alteros modos ℭ ℳagr̄ ‖ Unus est dū
spūs efficit in actu suo ad sīlitudinem fulguris
chorusc̄tis aut emicātis scintille solū in quodā
trāsitu repētino. non in tali valēs ꝓsistere clari-
tate. Sic plato (quem sequit̄ Aug⁹) dixisse fert̄
de cognitione nr̄a circa deū vel diuina/ per ho-
mines a sensibilib⁹ se conantes abstrahere. So-
nat ad hoc sīlitudo animaliū, ezechielis. de q̄b⁹
dicit̄ q̄ ibant ℨ non reuertebant̄. Subditur ta-
men q̄ ibant ℨ reuertebant̄. non q̄dem absolute
loquendo ne videatur cōtradictio. sed addit̄ in
similitudinē fulguris chorusc̄ti. que chorusca-
tio ad matricē suam regredi videt̄. q̄uis ꝑsistat
in seipa. Trahitur insup ad hoc/ verbū Job de
deo. q̄ abscondit lumen in manib⁹. ostendens il
lud q̄ñ vult. Loquit̄ ad hoc ꝓpositū frequēter
Aug⁹ satagens exurgere ad cognitionē diuino-
rū. Sz subito resorbeor inq̄t dū quicq̄ emicare
cernit̄ in intelligētia vel affectu. Apud aliq̄s ve
ro trāsitus iste repentinus quādoq̄ fit paruissi-
mus ℌm plus ℨ minus. ℳagnuz vero magnū
valde. si vel hora dimidia sit in celo silentiū duz
hic viuimus. Hoc autem magnum senserat ℨ ex
periebat̄ quasi quotidie beata que dixit. Fecit
mihi magna qui potēs est ℭ Biscipul⁹ ℣ Istō n
pie credi potest. Sed vtrū solo dei miraculo vl̄
illapsu sanctispirit⁹ intimo. fiat tanta diuisio spi
ritus ℨ anime. aut si quādoq̄ naturaliter eueni-
at/ per vehemens studiū meditationis circa di-
uina. ℨ exercitij per virtutes more philosophāti-
um. qui soli tali via nitebant̄: ℣ ℳagr̄ ℭ Nō
arbitreris hoc possibile. Alioq̄n negas xp̄m eē
hostiū: quo venit̄ ad deuz. Sic diuin⁹ Dionysi
us posuit hāc theologiā eē mysticā. solis ꝓpriā
christianis. ꝓtest nihilomin⁹ auxilio esse tam
angelica visitatio. q̄ hūana exercitatio: cuz cor
poris apta dispositione ℨ complexiōe. ℣ Bisci
pulus. ℣ Dicis auxilia tria. vnum ꝑ angelum.
aliud ꝑ exercitiū. aliud ꝑ corpus bonuz. Dicas
de quolibet breue verbum ℭ ℳagister ‖ In
cipiam ab vltimo. Omnis itaq̄ cognitio nostra
q̄tumcunq̄ fiat per spiritū/ naturali via sine re-
uelationis imediato miraculo. capit a sensibus
initium. ꝑ quos/ fantasmata veniūt ad animaz
fantasiantē de quib⁹ dicit philosophus. ℨ theo
logi cōsentiunt. q̄ necesse est quēcunq̄ intelligē
tem/ fantasmata speculari. Hec sunt ad spirituz
sicut color ad visum. Hinc fit per irradiationē i-
tellectus agētis. quem nō aliud opinor q̄ spiri-
tum/ aput lumine vultus dei signato super se/ na
turaliter p̄ditus est. Fit inquā actuatio fantas-
matum. quatinus in possibilem intellectuz se p̄-
sentent. ℨ possibilis intellect⁹ ex ipis fantasma-
tibus eliciat incorporeas species itelligibiles et
imateriales. ꝑ quas itelligat sine sensu ℨ corpe.
non vt sublecto. quia semp reseruat. sed vt orga
no spirituali. Exempluz dat̄ de luce. que requi-
ritur vt color videatur. tam ꝑ colorib⁹ vt actuē
tur ℨ fiat ex ipis ℨ lumine/ vnū /in ratiōe motiui
Requiritur insuper ad illuminationē medij ꝑ-
spicui. Supplet autem officium lucis exterioris

ipm lumen intrinsecum ⁊ naturale quibusdam oculis. quod i cattis ⁊ lupis ⁊ aliquibus hominibus videre est. qui nocturnis vident in tenebris ¶ Discipulus ℣ Apparet discredi nec idonea dicere rei nostre. ¶ Magister. ℣ Ostendā mox idoneitatem. Itaq; si necesse sit cognitionē spiritus/etiam ab anima diuisi sue cognitionis initium sumere per inspectionē fantasmatū/ ꝺ cōsequentius q̄ iuxta variam fantasmatuz presentationez/fiat in spiritu cognitio? Hoc est fiat clara ⁊ serena cognitio spiritualis/si talia presentantur fantasmata serena clara ordinata quoq; et impturbata. Quo cōtra contraij euenient cognoscendi defectus. Capis hec? ¶ Discipulus Capio ⁊ quotidiano probamus experimento. ¶ Magister ¶ Vides pinde iuuari spiritus cognitionem per omne illud quod efficit serenationem fantasmatū circa rem que intelligenda ē pcipue spiritualem ⁊ diuinam. ¶ Discipulus Video dum tamē serenitas illa/non officiat aliunde. per cōuersionem intellectus simul et affectus ad libidinosam cōcupiscentiam terrenorū. ¶ Magister ¶ Hoc excipis sapienter ⁊ solerter. quia non omnis habens clara ⁊ ordinata fātasmata/conuertit ptinus illa/ad solam diuinoruz cōquisitionem meditandaz seu cōtemplandam. Atuero suponamus amodo loqui nos de contemplatiuis. qui quidem sunt sed nōnulli tamē accipiunt pinde duplex illud quod pretactuz ē auxilium. Unum desup per angelicam operationem ppriam. absq; nouo miraculo. Aliud per ppriaz intrinsecus exercitationem in ꝟtutibus moderatiuis passionū necnō in scientijs illustratiuis vel causatiuis pulchrarū meditationū/per speculationem fantasmatum. ℣ Discipulus Explica modos. ¶ Magister. ¶ Scis quēadmodum fit receptio ⁊ dispositio fantasmatū ꝑm dispositionez spiritus animalis: qui radicaliter a corde pueniens ad cerebrum fit animalis: per depurationē ⁊ actionem in cerebro. Qui spirit? dum solum mouet humores in corpore/dicit̄ naturalis. dum autez implet cerebrum/bene dispositum/dicitur animalis cognitiuus et motiuus. Discipulus. ℣ Sciuntur hec ex philosophia? ¶ Magister ¶ Sciuntur fateor sed ista repetere breuiter ⁊ suponere necesse fuit ad tue explicationem questionis. ¶ Discipulus ℣ Placet. vltra perge. ℣ ¶ Magister. ¶ Expeditur iste spūs animalis. vt aptum sit instrumentum cognitionis et motus/vno modo. dum remouetur illud quod impedit ⁊ turbat obscurat vel opilat ipm Alio modo. si positiue iuuetur/vt clarus sit serenus ⁊ tranquillus ¶ Discipulus. ℣ Jam concessi quotidianum super hoc esse testimoniū experientie cuius hocvnicum sufficeret exempluz Aristotilis/positum de vini actione. qō excessiue sumptum turbat ad insaniaz. moderate vero bibitum/confert ad cognitionem ℣ Magister p Collige ptin? ex his quo medio potest angelus iuuare fantasiam. vt spiritui sua presentet fātasmata clara ⁊ serena. Adiuuatur simul industria diligens/moraliuz ⁊ virtuosorum. de carbone. Et dicamus si sit in eodem cerebro/ pars vna fātastice ꝟtutis similiter ⁊ imaginatiue ac estimatiue/que sit actuata spiritu animali lucido ⁊ sereno ⁊ claro. habeatq; similia fantasmata/que nata sunt ducere in cognitionem diuinorū/per abstractionem intellectus agentis. tunc spiritus intellectualis seu mētalis/poterit erigere se ad cōtemplationem diuinorū. presertim si fuerit habituatus diu frequēterq; per fortem talium meditationem. pīsupposito semp auxilio patris luminum. a quo est omnis sapientia et omne donum perfectuz. Si vero fuerit altera pars obscurior spiritus animalis sicut apparet possibile. tunc illic apparebunt turbulentioza fantasmata ac pinde videbitur sibi rationalis spiritus velut i mōte cuius apex lucidus est ⁊ radix obscura. Dilatatur exemplum ex diuersissima (que reperitur quotidie circa nubes interpositas) solis radiatione respectu sensualis oculi. Habes hic modo similitudinem diuisionis anime ⁊ spiritus. que dicitur fieri/dum illud qō lucidissimuz est/torū apparet superius. quemadmodum non satis est explicabile. nec intelligibile sine proprio interi? experimento. Illud vero qō est deorsum apparet turbulentuz ⁊ obscurum. Sic in transfigura tione domini dicitur q̄ nubes lucida/obumbrauit apostolos/cuius postmoduz aperietur intellectus. Hanc insup diuersitatez. de ignis obscuritate/in accenso fumo. ⁊ de sua serenitate in carbone viuo. fas est speculari ad scintillas exilientes q̄ clarius sed breui? emicāt. Adde chorruscationes in nubibus seu fulgētias. Et ita ꝺ varietatibus qō exemplum secur? Poeti? cecinit. Tūc me discussa. liquerūt nocte tenebre. Luminisq; prior redijt vigor ⁊c. Et iteruz. Nubibus atris condita nullū. fundere possunt. sydera lumē. Et rursus. Heu q̄ precipiti mersa profundo. mens hebet ⁊c ¶ Discipulus ℣ Sentio me. non sine causa ꝓtulisse ꝑmonem super hac diuisiōe spūs ⁊ aie. Quā q̄ nō reperit/potest nihilomin? eam credere reperibilez in deuotis hominib?. Sit ꝺ per illapsum dei miraculosum/⁊ imediatum. sit angelico ministerio. sit proprie ꝟtutis exercitio Consonare video similitudines. ⁊ similitudinibus verba scripture. Domine q̄s habitabit i tabernaculo tuo. Aut quis requiescet in mōte sancto tuo. Ecce pro montis exemplo. Et pro altero. In meditatōe mea exardescet ignis ℣ Magister ¶ Quid si tertium exemplum iungerim? de aqua vasis vl fontis vel maris. quale posuit vnus patrū. Et alludit fabula de narcisso. Virgilius quoq; non siluit postq̄ dixerat. Animuz

telerē huc nūc diuidit illuc. Sicut aque tremulum labris vbi lumē abenis. Sole repercussum aut radiatis imagine lune. Qua peruolitat late loca iamq; sub auras. Erigit sūmiq; ferit laq;ria tecti. Discipul⁹ Narrabat vn⁹ experto rū passoꝝq; diuina. Ego inq̄t nōnūq; sensibiles talē mihi visus sū in cerebro diuisionē. q̄si ps inferior eēt aq; sb obscura cōmotaq; Cupior vero velut aer nitidissimus. serenꝰ ⁊ tranquillꝰ emineret. ⁊ b pulcherrimis oiuꝫ fere pteritaꝫ cognitionum meaꝫ / meditationūq; salubriū simulacrū Nōne erat ista diuisio spūs ⁊ aie? Magister Nō existimo. s ad illā erat dispositio. Actuabatur q̄pe spūs mentalis / p species intelligibiles elicitas vt intelligeret spūalia. Iam auersus a fātasmatibꝰ. Sicut habes duodecimā industriaz p mystica theologia. animū a fātasmatibꝰ auertere. Discipul⁹ Quō fiet istud. cum necesse sit omnem intelligentē fantasmata speculari? Magr Necesse ē pmitus. s forte non assidue. nec ita q̄n adiutrice memoria spūali / cum habiti bus p intelligentie ꝓtinuationē acquisitis. ipse spūs imaterialis. valeat de habitu et memoria se in actu cōtinuare sine ministerio spūs animalis. Hinc estimo Remigiuz descripsisse contemplationem q̄ ē operatio sine motu. ⁊ hoc siue so net contemplatio cognitionez siue amorem. siue delectationem ex vtriscq; ꝓsequentē in subiecto bene disposito ⁊ habituato Nam q̄d est delectatio nisi ꝓiunctio ꝓuenientis cū cōuenienti / percepta ⁊ amata Talis igit opatio causat diuisionē spūs ab aia. qz nihil agit ipa. vt aia nominatur. nunc ad actū spūs. sed vel sopita quodāmodo si let ⁊ tacet. vel si mouet ⁊ sentit. non ꝓturbat neq; deiicit spiritū ab arce ꝓtemplationis. Hec est pax quā deus dat vt non cōturbet cor ipius nec formidet. ⁊ q̄ fm apostolū exuperat omnem sensū modo dicto. Diuiat eni spūs ⁊ si non a vita aīme tñ a sensu vite ei⁹. Simul accipe verba Richardi q̄ posuit in forma autoꝝ de spū et aia. ne videar i tāta re / minus habere fidei tāq; inexpert⁹. Detur ergo fides vel expertis. Diu⁹ ⁊ efficax est fm dei ptingēs vsq; ad diuisionē spūs ⁊ aie. Bz in hac diuisione. aia ⁊ qō anima le est in imo remanet. spūs autez ⁊ qō est spūale euolat ad sūma. ⁊ ab infimis diuidit vt ad summa subleuet. ab aia scinditur vt deo coniungat quoniā qui adheret deo vnus spiritus ē. Felix diuisio ⁊ mirabilis sepatio. vbi qō corpulentuz est / remanet deorsum. qō spirituale ⁊ subtile est vsq; ad speculationē diuine glozie sublimatur. et in eandem imaginationē transformat. Pars inferioꝝ componit ad sūmam pacem ⁊ tranquillitatem / cum pars sublimat superioꝝ ad gloriaz ⁊ iocunditatem Discipulus Magna sunt hec ⁊ in alterum reseruāda tractatū dies crastina expectetur. Nūc autē breuiter absolue. Aut dicitur anima magnificare dominū poti⁹ q̄ ipe spūs. Magister Utrūq; ꝓfecto factum ē. sed specialis ratio fuit i anima. q̄ verbi incarnati spiritali maiestati p̄parauit hospitiū / in carne ꝓsus animali. Rursus quia futuruz erat q̄ hec incarnatio scādalū esset iudeis. et gentibus stultitia. ꝓuenit maria mōstrans nō ex impotētia sed sūma dominatione dominuz carnē susceppisse. Proinde spectat splus exultatio (q̄si extra saltatio) spiritui q̄ anime. simul ⁊ tria coniūxit. Deum p timore casto. Salutare p̄o honore grato. Suo. p amore sūmo. qui sic fuit singularis in maria / quatinus ipsam alliceret vt esset nihilominus cōmunis vt plus ꝓficeret. Postremo spūs marie / p̄ius exultauit / q̄ animalis pars impregnata magnificaret dominū. qō tūc maxime factum fuit dum cōsentiendo ait. Ecce ancilla domini. fiat mihi fm verbum tuum. Nō quia perficiendum fore post elizabeth prophetizante ⁊ benedicēte (quā visitauit) accepit / exurrexit in iubiluz Et ait. Magnificat anima mea dominū Discipul⁹ Et nos magnificemus dominum et exultet spūs noster in deo salutari nostro. Eras reuertemur in idipsum.

Explicit primus tractatus.

Sequitur tractatus

secundus dogmaticus super cantico marie de exultatione spiritus. Et continet notulas. lxxiij

Prima notula sequit.

Exultauit spūs me⁹ i deo salutari meo Discipul⁹ Assum q̄siturus. Utrū beata nra / dū cecinit Magnificat aia mea dñm Et exultauit spūs ⁊ē. fuerit in spū. vel supra spiritū. vel sine spū. vl extra spiritum. Magr Quesitū b quadrimēbre volo si possū ad itelligibiliores termios reducere. p̄e supponēs spiritū b capi p nos / p supiori portione rōnis. q̄ alio modo dicit mens. vel apex mentis. vel intelligentie scintilla que nominat grece synderis. Discipulus Placet acceptio. licz multiplex alia sit. vt etiam dicat ab aliquib⁹ nō parue autoritatis / pars ratiōis inferioꝝ. In glosa. psallam spū psallam et mente. A medicis ꝓpo cōcorditer appellatur vapor iste naturalis et vitalis. effumat⁹ a corde / p corp⁹ ad cerebrum: p̄cipue. illic fact⁹ animalis sensitiu⁹ ⁊ motiu⁹. nō tñ principaliter fm veritatem. sed instrumētaliter p animā que est in homie res eadē cum spū rationali differēs penes officia. put alīs declarasti. Magister Cōcedo tibi singula tue diuisiōis mēbra. q̄ maria frequēter fuit nūc i spū nunc supra spiritū. nūc sine spū seu nō hns spirituz. nūc ex spiritū Discipul⁹ Non ē in me spūs q̄ capiat Magister Nescies an sciens / dum ita loqueris / aperis intellectū. Sciscitor ita q̄ q̄d

intelligis dicēs q̄ non ē in te ſpūs: nunq̄d oro ſe
parat⁹ es a corpe tuo? ¶ Diſcipul⁹ ¶ Qualiť ħ
loq̄ris q̄ me viuere cognoſcis vel ex ꝟbis certe
ppendis. ¶ Magr ¶ Eſt ergo in te ſpūs? ¶ Di
ſcipulus ¶ Nullo pacto id negauerim ¶ Magr
Nunq̄d nō ꝯtradicis ꝓmo dicto nō ē i me ſpūs.
Diſcipul⁹ ¶ Allegas acriter / niſi ꝓtin⁹ addidiſ
ſem q̄ capiat: ¶ Magr ¶ Vigilanter attēdis et
euadis ꝯtradictionē ſi vocē ꝓpriā explicaueris
Diſcipulus ¶ Tu explica vice mea. ¶ Magr
Habet ſpūs duplicē vitā ſic ⁊ aia. qō ex diffin
tione data aie ꝑ philoſophū colligiť. Eſt inq̄t.
Alia act⁹ corpis phiſici organici. vitā habētis in
potētia. ſuplent expoſitores ad vitā ſcdam. que
eſt opatio vite ꝓme. ¶ Vnde ſpūs dr non ſoluz
eſſe vel viuere vel intelligere. qz ſit eſſentialiter
intrinſece formaliter eſſentia vita ⁊ intelligentia
Sz qz ꝓducit ex ſe tales actus vitales / q̄ vita ſe
cūda nominā nedū a philoſophis ſz in vſu vul
gari quo res ois q̄ mouet dr viuax aut viuens.
Mortua ꝟo dū quieſcit. vt aq̄ fontis viua Aq̄
laci mortua. ¶ Tali modo diſtinguunt philoſo
phi cuz theologis triplicē vitā / ꝑm triplicis bo
ni finē / quē opando nitiť q̄s adipiſci iuxta poeti
cam de tribus deabus fictionē. Juno ꝓeſt diui-
tijs vtilib⁹. venus delitijs ⁊ voluptatib⁹. Pal-
las ſciētijs ⁊ artib⁹ honorabilib⁹. Ponit alia di
ſtinctio ꝑm ſpeculationem ⁊ prāxim mixtim ex
vtroq̄ qō ē vita practica. Eſt vita ſpeculatiua.
Eſt vita ſimul actiua ⁊ ꝓtēplatiua. q̄lem habuit
beata noſtra / ꝑm euāgelicū pīntis dici ſue aſſum
ptionis myſteriuz / de ſuſceptione xp̄i ꝑ martha
⁊ mariā. Siq̄dē beata ſuſcepit xp̄m cum officio
duplicis huius ſororis. qz ſolicite miniſtrauit. ⁊
deuote ſedens ſecus pedes audiebat ꝟbū illius
Diſcipul⁹ ¶ Intelligo melius q̄z antea ꝓpriam
vocem dū dixi q̄ non erat in me ſpūs qui cape-
ret. non eni volui me ſimpliciter non habere ſpi-
ritū. ſed operationē ſpūs / explicatiuaz talis my-
ſterij. hoc eſt intelligentiam me habere negaui.
Magiſter ¶ Stet memoriť hec diſtinctio. per-
gam ea deducere q̄ poſui. ¶ Et ꝓmo beata ꝟgo
fuit in ſpiritu. dum opationem ſpūalem habuit
in cognoſcendo plurima que cātabat de magni-
ficentia dei in ſuis opibus vt de creaturaruz ori
gine. magnitudie. multitudine. plenitudie. pul-
chritudine. opatiōe ⁊ ordine ¶ Erat ſecūdo ſu-
pra ſpiritū vel in exceſſu ſpūs. vel in extaſi men
tis. reſpectu illoz quoz non poterat ex ſua vir
tute vel intelligentia ꝓpriam cognitionem acci
pere. Vt q̄d eſſet deus in ſe ⁊ in ſua magnifican-
tia. quid angeli ꝑ omnia. quid felicitas quā nec
oculus vidit. nec auris audiuit. nec i cor homi-
nis aſcendit. Erat tertio ſine ſpiritu. reſpectu il-
lorum quorum nullam ex ſpiritu ſuo poterat ra
tionem attingere. Vt regina ſaba reſpectu ſapi-
entie ſalomōis. Hec alio modo dicitur defectio
ſpūs / viſitato nomine in pſalmis et in canticis.
Sic eni caniť in pſa de ſanctis. Dirant ⁊ deſ
ciunt in eū quē pſpiciūt. Hāc xp̄s notabat cū di
xit. Niſi q̄s abnegauerit ſemetipm / non pōt me-
us eſſe diſcipul⁹. Quia niſi q̄ſq̄ a ſemetipo deſ
ciat (exponit Grego⁹) ad illū q̄ ſupra tpm ē nō
appropinquat. Hanc apoſtol⁹ nominat captiua-
tionē intellectus in obſequiū xp̄i. Sub hoc tro-
po dicunť monachi ſine voluntate. nec hr̄e vel
le vel nolle. Vocať aliq̄n ſtupor vel extaſis con
ſurgens ex admiratiōe vehementi rei cui⁹ cauſa
penit⁹ ignoratur ꝑm Damaſcenū. ¶ Erat q̄rto
maria ſub ſpiritu. dum anime ſue hoc eſt poztio
nis inferioris opationibus intendebat ¶ Diſci
pulus ¶ Eya vero nō eſt mirabilis expoſitio ta
lis. q̄ pueris etiā poſſet inculcari. ¶ Magiſter.
Itaq̄ ſapientia eſt q̄ abſcōdita ꝓduxit in lucē.
ꝑ quam fit doctrina ꝓdentū facilis dum cōfu-
ſa diſcriminat ⁊ diſtinguit. dūq̄ vaga inordina
ta ⁊ obſcura / reſoluit ad pauca ſpicua ¶ Diſci
pulus ¶ Qua ratione fiunt iſta? ¶ Magiſter.
Nimirū ꝑ logicā. q̄ ideo dicit ad oiuz methodo
rum ꝓncipia / viā habēs ¶ Diſcipulus ¶ Quid
agis de logica. quā ſtuduoſi noſtri tpis / vilē ha
bent terminiſtā irridētes eo q̄ oia referat ad ter
minos. Nos inq̄unt rem req̄rim⁹. ad rem imus
q̄d nos dr terminis? ¶ Magiſter ¶ Grauiſſime
rñdet talib⁹ olim ꝓceptor noſter inclitus. ſic fuit
⁊ eſt in plurimis qui ſe gratis inuoluūt cura er-
rorum inextricabilibus modis. quos ſola ſcit et
poteſt logica reſoluere. diffiniēdo diuidēdo ter
minorū deniq̄ cōnotatiōes cū modis ſignifican
di viuaciter exponēdo. Necnō ſophiſmatū pa-
ralogiſationes fantaſticas / detegendo ¶ Diſci
pul⁹ ¶ Sufficeret ergo ſcire logicā ꝑ cognitiōe
metaphiſice totius aut theologie. nec eēt ꝓcru-
tatione pluri opus ¶ Magiſter ¶ Falleris q̄-
niam logica non dat cognitionē ſcientiaz huiuſ
modi. ſed expedit iter. modis certis quo veniť
ad eas. Docet inſup modum explicationis ꝓce-
ptum ſubtilium. circa res ipſas tam diuinas q̄s
naturales. tam i cogitationib⁹ q̄ in affectionib⁹
quem explicare / difficillimuz eſt. imo nec plene
poſſibile / ſi logica cuz grāmatica defuerit. q̄s ad
hoc officium / ſūmi viri metaphiſici ⁊ phiſici rep
pererunt. Ariſtotiles ꝓcipue. ¶ Hāc opinoz eē
cauſam errozis hominū deuotioni ſe dare putā
tium ſiue logica ⁊ metaphiſica. ſint homies. ſint
femine dū neſciunt apud ſe conceptus habitos
(preſertim affectuales) reſoluere ⁊ min⁹ poſſūt
ad extra verbis cōuenientibus exponere. vnde
ſeipos ſophiſticant ⁊ alios vel non inſtruūt vel
decipiunt. expertus centies et cēties loquoz Ec
ce dum audiunt q̄ Marie ſpiritus exultauit in
deo ſalutari ſuo. conantur exultare ſimiliter. fā-
taſiantes multa. nunc amando. nunc timendo.
nunc gaudēdo. qualia dum ſatagūt. aſſidue fūt

apd̄ eos insolita fantasiarū idola siue simulacra que quia nesciūt discernere a veritate rex t ītel ligentia rationis. omnia deputāt ad miraculuz vel ad doctrinā deuotionis excellētem p anago giam t mentis excessuz Potuit i thurelupinis t beghardis t alijs absq; numero. quoruz scpta pluruma. maxime circa feminas. quaz est auidi tas ptinaciox in affectu/q̄uis in ꝓtute t cogniti one q̄ viris longe fragilioz. Inde datuz est epi theton hoc feminis maxime senib⁹. veteres sūt sortene vel sortilege Uenūt in hanc supbiaz cō sequēter. vt viros etiaz theologos/loquēdo scri bendoq; docere p̄sumant. Contemnentes illud apostoli. Mulierē docere non ꝑmitto. Ecce q̄ modesta fuit sapientissima femina. que nō ni si septies/ab euangelistis inuenitur esse locuta. ¶ Discipul⁹ Trāsi materiā hanc/incidēter t nō inutiliter positam. quia de exultatione spūs ma rie. cupio latius inq̄rere. Nam cuz exultatio spi ritus sit q̄daz mentis excessus anagogic⁹ qui fit vt crebrius p amorem. Dic si maria canticacan ticoz Salomonis agnouit. Et si ꝓprium canti cum/iungebat illoruz cōcentui. Siquidem apte idem video⁹ mihi hoc petere. dum legunt i hac solenitate felicis assumptionis sue/talia ¦cātica/ qualia vocasti saltationes vel exultationes spi ritus amantis per amorem tractans illud euan gelicum. Decinim⁹ vobis t nō saltastis ¶ Ma gister Presupponas multa oportet que ibidē posita nouisti. t quedam ad illa adjicia. Sentio tamē necessariā tuam (o beata beatoruz) opitula tionem quam suplex implozo p beatitudinē tu am quā omnes p̄dicant generationes. per illaz gratie plenitudinē/quā inueniſti apud deū. per illam exultationem spūs tui. in deo salutari tuo dicam t nostro. quia nobis datus ē t nobis na tus Ba|magnificare in te. p te. t ꝓpter te animā meā dominū. fac exultare spiritū meum/ in deo salutari tuo t suo. Ba spūaliuz gratiā gaudioz qualis affuit Elizabeth cognate tue. q̄lis t infā ti exultanti in vtero suo/dū aduenies cū festina tione p mōtana/intrasti domū zacharie/et salu tasti elizabeth cū tāta vocis efficacia/ q; repleta est spūsancto exclamauit voce magna. q; affe mor cu magno. Benedicta tu in mulieribus/ t bene dictus fructus ventris tui. Qui fruct⁹ dedit in telligere cum mirando subiunxit. Et vnde mihi hoc vt veniat mater dñi mei ad me. Cuius dñi? Plane illi⁹ cui quia credidisti beata es q̄ pficit ea que dicit. Et cui non ingrata ptinus cecinisti cāticū nouū. canticū canticoz. Magnificat ani ma mea dominū. Et exultauit spūs me⁹ /in deo salutari meo. p anagogicos in deū excessus Be atus siq̄dem vir cuius est auxiliū a te: ascēsiones in corde suo disposuit in valle. Clamans ex sen tētia: cor meū t caro mea. deus cordis mei t ps mea deus ineternū ¶ Discipul⁹ Valeat ista

dep̄catio tua que nos dirigat. me querendo. te respōdendo. Deministi reor/altera collocutio ne te spopōdisse responsuz. si cantica Salomo nis cecinerit aliqñ beata ego/ dū sepius animo voluebat canticū ꝓpriū/ pferens illud in corde suo. An in exultatiōe spūs sui/eructauit cor suū ꝟbum bonū dicens. Osculet me osculo oris sui Magister. ¶ Ita p̄sus existimo. Nimirū ple nissime docta erat ab infantia i lege dñi t pphe tis t psalmis de xp̄o scriptis. Inter q̄ Salomō in exultatione spūs edidit cātica cāticoruz. tanq̄ epithalamiū spōsi et spōse/mutuo federatoruz p amorē/quaz maria ꝓiunctionē modo sentiebat vberi⁹ impletam/dū in ea verbū caro factū ē de us homo. qui teste Johe spōsus ē/habens spon sam ad cui⁹ p̄sentiam t vocē/ipe Johes amic⁹ sponsi gauisus est. t exultauit. etiā nunc iam ex vtero/Qua in re. duc cor sursum. atq; ꝓsidera p anagogiā. Per eam q̄pe cāticacāticoz pandū tur. anime se in deum leuanti p fidē spem t amo rem. Videbis hoc tempore quo maria dicit ex ultasse se q̄druplicem exultationis differentiam iuxta quadruplicē modum spūalis matrimonij anime deuote seu deiformis. cū viro suo deo. vt interim de h̄ solo mr̄imonio fiat ꝓmo. vbi deus spōsus est. t aia sponsa ¶ Discipul⁹ // Placet ista reductio De ceteris q̄pe. doctores abunde locuti sūt in expositiōe canticoz ¶ Magister. Exultant hac hora. Johes. Elisabeth. Jesus. Maria. ꝓspicio cuiuslibet mentē vel animaz. q̄ duo nūc accipio p eode. Considero inquaz deo fuisse cōiuncta matrimonialiter. sed varie. Ma trimoniū anime christi cum deo fuit ab instanti sue creationis/initiatum. ratum t cōsummatuz Illud autem anime marie. nunc erat initiatuz t ratum. non consūmatum. Illud autem Johan nis erat initiatum. sed non omnino ratum. quia posset culpa saltem venialis/copulaz offendere cōiugalem. Illud autrm Elizabeth fuerat q̄dē initiatum. sz non ita ratum. q̄n repudiū posset i cidere ꝓpter fornicationem spiritualem peccati mortalis. Neq; eni ponit in gratie vinculo fuis se confirmata ¶ Discipulus // Dicis insuetam mihi distinctionem. Edissere plenius quid intē dis per eam: ¶ Magister ¶ Uereor t molior ostendere quo pacto cōueniat epithalamiū Sa lomonis/beate Marie/priuilegio singulari. cu ius in desponsatiōe/ nulla fuit par anima. q̄ nec primam nec similem visa ē nec habere sequentē. ad quam anagogia traduceret cāticacanticoruz. Nil ꝓterea dubitādū/ quin creberrima libētiq; iocūditate cantauit ista dum viueret. Et primo de anima filij. scilicet christi videamus. Hec ita q; fuit absq; vlla dubitatione pfectior. sed nūq; talis/cui proprie conueniret hoc epithalamiuz. Didicisti eni si memineris h̄ epithalamiū soluz cōuenire anime p statu vie. dum desponsata est

solum in fide.spe.z charitate. postulas cū omni desiderio complemētū in re z eternitate. ℣ Discipulus. ¶ Gemini id te posuisse in libello de canticoꝝ origine.tertio thomo seu ptitiōe /pncipali. Ubi de anagogicis nuptijs/ multa notata sūt. Nūc animaduerto /nunc̄ fuisse christū ſm mentē seu portionē anime supioꝛem nisi beatuz cuius p inferioꝛi viatoꝛ extiterit.cui portioni nō aptat ppꝛie desponsatio cū deo spōso. ¶ Magister ¶ Animaduertis ppꝛie tamen. qualem habuerit mentalis desponsatio anime Marie differentiā. Similiter attende. z singularē inuenies in qua matrimoniū fuit ante cōfirmationē in patria.semp ratum in via. Volo dicere talit cōfirmatū q̄ nec̄ repudiū p mortalem fornicationem potuit interuenire. nec offensio queuis p originalem aut venialē maculā. ſm duplicem in Elizabet z Johāne nunc inductā conditionem ℣ Discipul⁹ ¶ Eleuatis pie cōsiderationis oculis/intueri videoꝛ Mariā/ſm dicta tua/primā valde nunc fuisse cubiculo sponsi. nec obstitisse ad cōsūmationē matrimonij spūalis /pter veluz vel coꝛtinam enigmatis vie/tegentē cubiculum qđ tūc peruiū non erat ingressui. ¶ Magister Cernis acute.nōne tu vides a silī/q̄to Maria desiderio/ꝓsūmationez in gloria /matrimonij iā inchoati z rati p grām ꝓfirmatam :optabunda quesierit.non q̄dez impudētia quasi meretricia rapiēte virū vltro.sed verecūdia virginali :per insinuationē/formatam reuerentialis pudicicie vbis:petebat qđ optabat/cōmuni voto cū spōso.nec̄ eni tepidioꝛ erat sponsi ad sponsam zel⁹ donec introduceret.eam in domū matris sue. z in cubiculū genitricis sue.omni deinceps ablato velamie qñ facie ad faciē videre sibi dabitur sponsum et vnum fieri cum sponso. Itaq̄ iā nō duo.sed vnus spūs/fedre perpetuo nubentur. ¶ Hinc sunt ille voces amoꝛis interrupte suspiriꝝs. Hinc allocutiones alterne. Hinc mutue collaudatiōes. Hinc cursus z recursus crebꝛi subitiq̄ spōsi saliētis tripātis seu tripudiātis ℣ Audi spōsam. verecūde petentē sponsū. Osculetur me osculo oꝛis sui Trahe me post te. Indica mihi quē diligit aia mea vbi pascas. vbi cubas in meridie. Fascicul⁹ mirrhe dilect⁹ me⁹ mihi. iter vbera mea cōmoꝛabit ¶ Deinde cum pulchꝛitudinem spōse laudasset spōsus. sponsaq̄ ō spōso simile fecisset.Cōsidera q̄ apte vel q̄ verecūde/dedit intelligi/nil restare nisi secretū ingressū cubiculi. Lectulus inquit noster floꝛidus ℣ Iz redeo ad osculuz . Amoꝛ igneus est. lāpades eius lampades ignis atq̄ flāmarū . Propterea nec̄t se in se ꝓtinere/quin assimilationē querat sibi facere.semp inquietus ē quousq̄ pertingat ad intimū rei quam diligit. Vocat inquā diuin⁹ Dionysius vim amoꝛis esse q̄d semp mobile. incessabile.calidū.acutū.feruidū supferuidū. Quid igit estimas/saciet sponsa talib⁹ ad sponsuz succēsa flāmis amoꝛis.nisi q̄ inquirat intimos amplexus suos. vt i illis refrigeriū inuenit tota toti cōiuncta. Expectat tamē pudicicia ꝛginalis/ tps bñplaciti sponsi. diemq̄ statutuz p nuptijs anticipare nō audet. Facit interea qđ sibi fas ē. petit ad solacium.petit ad refrigeriū estuantis. ardoꝛis sui/osculū spōsi/castissima suauitate iocundū. Osculet me inquit osculo oꝛis sui. Vidi raptam vidi exultantem extra se sponsam. Ipa petit osculū nec explicat cui⁹. Cur ita? Reputat eni illud omnes intelligere qđ soluz cogitat. qđ vnicū desiderat.qđ totum coꝛ occupat.sicut illa philocapta de dño. Si tu sustulisti inquit eū dicito mihi ¶ Discipul⁹ ¶ Ædissere rogo.cur nō ꝓtenta fuerit.osculetur me. sed subinfert osculo oꝛis sui. ¶ Magister. ℣ Distinctio vulgata ē. et alias diligētissime deuotissimeq̄ deducta/ de triplici osculo. Hoc quidem pedis. Hoc manus Hoc oꝛis. Hanc triplicē reperies differentiaz in osculo oꝛis p cōditione huius vel illius anime. Osculum q̄pe datur aliquādo in signū recōciliationis. Sic pater euāgelicus videns a longe filium suum venientē/ a regiōe perditionis z egestatis. misericoꝛdia motus occurrit z cadēs super collum eius osculatus est eū. Quādoq̄ vero datur osculuz in signū noui muneris seu benedicti onis. sicut ysaac benedicens filio osculum petit ab eo. Noꝛo dat osculum ad solum amoꝛis nō tam indiciuz q̄ exercitiū . sicut plus pater z pia mater filiū osculat infantulum .sic castissima cōiunx maritū. Cōpetit qđlibet osculuz si tropolo gīa attendis aie viatrici q̄renti deum . z hoc ſm triplicem anime statum. Petit osculum recōciliationis anima.peccatoꝛuz z offense ꝓscientia vt sanet. Exemplo martini. sanantis osculo lepꝛosum. Petit osculuz benedictionis.aia non satis opulenta sed egens munerib⁹ . Petit osculū exercende dilectionis mutue aia.iā in oīb⁹ bñ conscia.nihil req̄rens.nihil intēdens in osculo pter amoꝛē vt amet z amet ¶ Discipul⁹ Nunqđ elicere non vis.solā inter oēs z sup oēs animas viatrices.aiam Marie potitam fuisse tali osculo tertio.dei spōsi sui.dū viueret? Erat siqđē tota semp mūdissima.nūq̄ egēs recōciliatōe.erat gīa plena.sup oēs bñdicta.nō egens nouis munerib⁹ lz augerentur ipa. tamen magis amari/z amare.dilectoq̄ suo frui ꝓprie iā ad statuz patrie/poptabat? ℣ Magister ℣ Recte ꝓiectura z ad singularē nr̄e beate laudē. vez ad beatificationē alteri⁹ cuiuslibet aie. Fas habes obseruare .q̄ pacto sine p̄sūptiōe possit ipa petē q̄ peccatrix osculū spōsi z dicere cum modestia . Osculetur me osculo oꝛis sui. Que cōsideratio dat aperire tanq̄ mystica clauis/parabolicas locutiones cāticoꝝum.ad triplicem statum repertuz in animabus. Quoꝝ primus dicitur incipientiū. Alter

ꝓficientium. Tertius ꝓfectorum. Sed est aliud qꝫ attendas. in osculis castis ⁊ licitis Jhu spōsi unum corꝑale fuit. Aliud sacramentale Terti um figurale. Ecce reductis ad beate Marie tē pora luminib⁹ fidei/conspicio beatam istam ma trem/virgineo fouētem gremio: speciosū forma ꝑ filijs hominū puerū iesum. quem deosculaba tur crebro. recipiens vicissitudinē osculi. cū am plexu tenerrimo a semetipo Q quis mihi det te fratrem meum sugentē vbera matris mee. vt in ueniam te solum foris. ⁊ deosculer te. et iam me nemo despiciat. Felix ꝓsus extitisti. vir ma rie iuste Joseph. cui totiens cōcessa sunt oscula blāda pueri iesu. quē gestare manib⁹. sinu refo uere. brachijs amplecti. pect⁹ dei capax/tuo pe ctori stringere cum omnib⁹ puericie gratissime blādimentis totiens meruisti. Q quotiēs intui tus oculorū beatoꝝ. tibi sponsecꝫ tue letos affla bat honores. Q quotiēs iocūdissima vox. diui nos vobis spirabat amores. Sic oculos. sic ille manus. sic ora ferebat tancꝫ vere cū filio homi nis. filius esset dei Jsta dum dicis. dū optas dum miraris. quare non sacerdotiuꝫ recogitas tum rōne cuius tibi fas est quotidie filio dei et hominis/oscula dare/ipm cernere. ipm gestare. contrectare ꝙ manib⁹. Dicam mirabili⁹. ꝙ nec ipi Joseph cōcessum est. Potes sacramētaliter ipm manducare. qui est panis vite eterne. ꝙ dat vitam mundo. qui mutabit te in se. vt sis ipe in eo ⁊ ipe in te. vt dices cum apostolo. Viuo iam non ego: viuit autē in me christus Discipul⁹ O ego noui quid loqueris. sed hoc ad confusio nem miseri peccatoris. qui ⁊ sumit christū et sa cramentū osculatur ⁊ fruitur osculato per sacra mentalem vnionem. Ue mihi cꝫtum vereor illō imꝓperium frequēter impingi posse mihi qō ? osculo filiuꝫ hois tradis: Magister Ꝓro bibeat a suis suis hoc imꝓperiū deus. faciēs vt dignitatē osculi sacramētalis/semꝑ attendāt eminētiorē esse/cꝫ fuerit ꝓsentie corꝑoralis. ma ꝓime iunctā cibatiōe. Necꝫ enim ꝙ māducasset ꝓticulam carnis christi. vtputa genam vel auri culam. mansisset in christo ⁊ christ⁹ in eo. Sicut nunc fit dum talis adest nobis velat⁹. ⁊ vere de us abscōditus. totus manducat⁹. māducans et nos totos. Felix anima sacerdotuꝫ. felix ⁊ cete rorum christianoꝝ/ꝙ post esum ⁊ potum inebri antis letificantis. ⁊ cōfortantis ꝓclarissimi hui⁹ sacramēti/huius benedicti fructus virginei ꝑt ex sentētia dicere. Sub vmbra illius quē deside rabam sedi. ꝓ otium ꝓtēplatiue quietis. Et fru ctus illius. sit in accipientiū vmbra ministrat⁹. dulcis gutturi meo. Introduxit me rex in cellā vinariā. ordinauit me charitatē vt nihil pl⁹ama rem. nihil plus desiderarē/cꝫ sūme amabilem ⁊ totum desiderabilē. Fulcite me floꝛib⁹ sanctaꝝ affectionum. stipate me malis ordinatarum affe ctionum seu meditationū. quibus abundat hor tus vester. Q filie hierusalez que est celestis libe ra/mater nostra. Q beatificate anime. qꝛ amore langueo. quia vulnerata sū charitate. Et hinc ē iste pallor meus/hinc ista nigredo qꝛ iusticie sol cōbussit me. vulnerauit me. decolorauit me. fer uide dilectiōis amore seu ardore. Angeli quoꝫ cōciues vestri. custodes ciuitatis hierusalē ami ci sponsi. filij matris mee. que est gratuita boni tas diuinitatis pugnauerūt cōtra me. ꝫ pugna felicissima que carnalia desideria trucidat. ꝓ fuerūt me custodē in vineis sanctaruꝫ operatio num. Vineā quoꝫ meā non ego tam custodiui cꝫ ipi ō mandato sponsi. Hec inquā verba in ter suspiria cudit spōsa. vtputa tota sobrie ebria tota feliciter charitate vulnerata. quā cadentez ⁊ spasmataz/zelotes sponsus. iter brachia susce pit sua. leuat caput leua. a leuādo dicta Hec spō sa/cuius sobrie temulata/ad ꝓsentiam sponsi re spirat. ⁊ suspirabūda trahit de imo pectoris vo cem. Leua eius sub capite meo. ⁊ dextera illius amplexabit me. Discipulus Jam siste ob secro. vides ne. quo te ꝓtrahit estus cum sermo tuus erat de osculo. Dic si qd habeas amplius qō afferas Magister. Plane multū. tam in bonis bonū. cꝫ in malis malū. Ue ve carni et sanguini Quis offerre sermo pudicus auderet? Quid enī nequius cꝫ qō excogitauit caro ⁊ san guis? Discipul⁹ Ne ꝓcor adamatoria can tica admisce vel satiram ⁊ tragediaz/mordaces vel comediā lubricaz vel sordētes eglogas. sola nob anagogia/diuinos cātet amores Magi ster Bones ꝓbe. ꝙ quiuio vetas induci nu ptiali funereas tubas tracheree. atꝫ sulphure as amoris infausti tedas icēdi/phorresci Ꝫ ꝙd tāgis de oscula figurali dū vel crucē. vt ima gines. aut reliqas sctoꝝ sctāꝝqꝫ/ qspiā osculaꝛ? Discipul⁹ Puto post passionē filij beata ma ei⁹ crucē crebro fuerit amplexata. oiaꝫ loca vbi steterāt sacri pedes eius/sedula deosculatiōe co luerit. Ꝫ necꝫ fuerat expers sacramētalis oscu li. de quo locut⁹ est sicut nec exēplar illō duplex pnie. Maria magdalena ⁊ egiptiaca. cꝫus ꝓ tinus intrauerūt thalamū spōsi/sublato velami ne. nec glorioſus Dionysi⁹/in morte carere vo luerūt. Atuero quid sit os dei sponsi ⁊ qd oscu lum/subtilius edissere si potes/cū sit incorꝑorea diuinitas? Magister Vocas iteruꝫ ad di stinctionem oris ⁊ osculi trimēbrē. Os habem⁹ dei patris. os filij. osculum vtriuscꝫ qō est spūs sanctus. Os suum aperuit. xps hīs labia distil lantia mirrhā ꝓmam mortificatiuam viciorum. cuius tot sunt oscula/quot verba. Ipe similiter cum patre ⁊ spū sancto/aperuit ora ꝓphetaruꝫ. Aperuit ⁊ os ꝓdicatorū et doctorum q̄ sapiētiā eructāt: porrigentē oscula volentib⁹. Dicuntur

autē ꝓdicatores os dei/ ideo q̄ sepant ꝓciosa a vili. ¶ Discipul⁹. ℣ Junge duplex ℔ osculum vltimū ipis tropologie vel allegorie adolescentulis. satis eni patēt ⁊ sobrios edificāt. ⁊ in ꝑmo ꝓsiste. ¶ Magister. ℣ Deꝰ sic ē vn⁹ ⁊ vnomi⁹ p essentiā ⁊ ꝓprietatē/sic ē p anagogiā symbolicam/oinomius. Ita vn⁹ est multiplexq̄. Sciēs itaq̄ deus nos ꝓuulos et balbos / voluit instar nutricis frāgere verba sua. q̄bus ipe nobiscum ⁊ nos secū/ intelligibiliter vtrinq̄ loqueremur. Cōcessit igit locutiōes trāslūptiuas a rer cognitaq̄ similitudinibus assūptas. tā abū dāter vt nihil inueniat q̄d non valet ad ipm trahi nominādū q̄d loquēdi genus apellauit Dionysi⁹ symbolicum. de q̄ ⁊ scripsisse notat librum. ſz ad latinos nō puenit. Hoc typo loquēdi. deus pater ℔ os ex q̄ filius eius increata sapiētia ꝓdijsse se gloriatur. Ego inq̄t ex ore altissimi ꝓdij. ꝑmogenita ante oēm creaturā. Habet ⁊ vterū. Ego inquit ex vtero ante lucifer genui te. Pater itaq̄ diligit filiū suū. ⁊ filius genit⁹ mutuū repēdit amorem. q̄ vicissitudo dilectionis /cur non deosculatio nominabit. Ex qua spiratio cōmunis amoris emanat ⁊ flagrescit. que spiratio quia nectit quodāmodo pīs os ad os filij. dici pōt osculuz vtriusq̄. Spōsa ergo. dū q̄rit osculū sponsi ptz q̄le sit illud osculuz. q⁊ spūs est oris vtriusq̄ patris ⁊ filij. ¶ Discipul⁹. ℣ ℔z q̄ vel q̄lia sūt labia spōse. ¶ Magister. ℣ Illa nimiꝝ sūt due vires ꝑcipue mētis. q̄ his intellectiua. ⁊ vis ei correspōdens affectiua. seu volitiua vel appetitiua. quas dū spūssanctus. osculū patris ⁊ filij/ inspirando ꝓnectit. ⁊ osculat illabēdo/fit mens tota deiformis ⁊ ꝓformis beatissime trinitati. fit trinitatis nobile triclinium. Itaq̄ fit ei⁹ memoria fecunda parens verbi cum acies intelligētie ꝓuertit super ipam. ex q̄ simul cōuersione /spirat amor cōmunis vni⁹ ⁊ eiusdez volūtatis. Hec est species ⁊ imago pulcherrima. ⁊ cōformata ⁊ assimilata diuine trinitati q̄ p gram est id ipm q̄d deus per naturā. Exultabat ad hāc assimilationē ꝓtingere spūs marie/suspirās ⁊ estuās assidue desiderio spōsi sui. ¶ Osculet me osculo oris sui. Quid q̄ris o beata? quid osculū sponsi petis o benedicta? quid est illud osculū nisi spūssanct⁹? q̄ vtiq̄ supuenit in te. q̄n ℣tus altissimi obumbrauit tibi. imo iā ꝓierat. nec postmodū recessit a te. qe dñs semp tecum. ℣ ℔z quid affectas o pulcherrima mulier? Sentio q̄d requiris. ⁊ si dissimulare videaris verecūdia ℣ginali. Thalamo spōsi ꝓxima es. gaudēs osculo oris. ℔z ⁊ leua eius sepe sub capite tuo. Et inter vbera tua cōmorat. te amplexās. te osculās q̄d tibi vis ampli⁹? Certe nōdū subintroisti secreta cubiculi silētia. vbi federe ꝓpetuo/mrimoniū ꝓsūmet. Jnq̄eta es donec introducat te/⁊ tu illū / in domū matris tue ⁊ in cubiculū genitricis tue. Et q̄ ista mater tua? nisi diuinitas sua. vtiq̄ oiuz creatrix ⁊ gubernatrix. Et q̄ domus ei⁹. q̄ altera si nō eternitas amplissima? Nō deniq̄ cubiculuz nisi sinus altissim⁹ occultissim⁹ dei patris. i quo spōsus tus q̄escit ꝓhenni felicitate. Hoc cubiculū intrare. in ℔ quiescere. delectari. fecūdariq̄ desiderare. in ℔ quiescere. delectari. Exultabunda suspirās. pensabas q̄le sit istud. Exultabūt sancti in gl̄ia letabunt in cubilib⁹ suis. Falloz. si nō hec ipa q̄ diximus exp̄ssisti/ spōsum inueniens ⁊ dicēs. Tenui eū nec dimittā. donec introducā illū in domū mris mee et in cubiculum genitricis mee. Ecce nūc o beata q̄d speraſti tenues. quē desiderasti possides. quē credidisti videres. quē dilexisti/toto complectēs ipoq̄ securus. quē dilexisti/toto complectēs ipoq̄ securus fruer⁹ ineternū. ¶ Discipul⁹. ℣ Quid sibi vult spōsus iste suus q̄ vnā suā vnice dilectā mrem distulit introducere secū in cubiculuz felicitatis eterne: q̄n latronez de cruce ptu⁹ in ℔ cubiculo collocauit. Audiēte matre ⁊ incōsolabiliter āmeriante. ptransierat eni gladi⁹ aiam eius. Amen dico tibi. hodie mecuz eris in paradiso. O mitissime ieſu. Et vbi erat mater tua/nisi in dolore cōtinuo remanens in ℔ neq̄ seculo. separata etiaz a corpe tuo q̄d inclusū iacebat in sepulcro. O vere terribilis in ꝓsilijs deꝰ sup filios hoiuz. O certe verissimū q̄ erūt nouissimi ꝑmi. Quis ℔ estimasset/q̄s credidisset? q̄s sperasset? assumīt ad gl̄ie cubiculū latronis aia. ⁊ aia mīs relinquit ad lamentū. Cui ⁊ lōgo tpe post/patz ingressus ad idē spōsi cubiculū. Potuit inuidiaz sibi facere gl̄ificatus ipe latro. si non fecisset eā charitas vnū coz ⁊ vnā aiaz cū eo. Suasit eadē charitas q̄rens q̄ dei sūt hr̄e vitā in patiētia: ꝓpt electos dei. p se ⁊ ex se docēdos de mysterijs vere fidei. Et q⁊ desideriū q̄to p incolat⁹ hui⁹ plongationem plus ⁊ plus adauctū est/tanto ℔z in adepti one sup oēs pl⁹ gaudiū. ¶ Magister. ℣ Cōcernit hec respōsio tua/ plongationē hui⁹ miserie/ista amoꝛosissima p annos multos q̄ p osculum pedū primū mūdata. post heremicola diu fuit. Sic discipul⁹ ille q̄ē diligebat ihesus. vsq̄ ad senectam vixit ⁊ senium. Tangit ignitus martyr Ignati⁹ scribēs beate ℣gini/caulam supstit⁹ virginitatis. ¶ Dorro q̄s te docuit o Luca mesolū taliū conscia virgo prudentissima. cui te fabulose cōfitiarat castitas. q⁊ nec vxorem nec cum nominis impositione nobis patent. ¶ Per te/ p̄curſozis annū canticum Zacharie ¶ Per te totius incarnatiōis christi mysteria. nobis tradita sunt. ¶ Per te cāti ca cantico. ¶ Marie/ ⁊ illud Simeonis pueri ihesu felix intentio describit. ⁊ quo alio nisi ¶ Maria reuelāte. ¶ Discipul⁹. ℣ Ardet anim⁹ multa

querere sup enumeratis euangelij materijs. qs omnes cõseruabat maria. cõferens in corde suo ac pinde magnificans dominũ ⁊ exultans i deo salutari suo. Sed cepto curramus itinere. post odorem vnguentorũ tuorũ/ quẽ spirant amoris cantica. de quib⁹ post osculuz subdit. Quia melioza sunt vbera tua vino. fragrantia vnguentis optimis. Dic quid sponsa singularis sibi volebat. tanq̃ osculi causam subdens. quia melioza sunt vbera sponsi super vinũ Que sunt hec vbera? Magister Si dixero q vbera sũt amoris vel amoꝛes. nihil errauero/ quoniã omnia sortitur amoꝛ vocabula/ instar dei. quia deus charitas est amoꝛ est. os. osculũ ipe vbera. ipe vnguẽtum fragrans. ipe oleuz effusũ. ipe nardus. ipe fasciculus mirre. ipe equitatis dei. ipse botr⁹ cypri. ipe lectulus. ipe flos campi ⁊ liliũ cõualliuz Quid moꝛor per singula. Ipe per denominationem participatã. vnus omnia in omnib⁹. cui⁹ natura si pfecte cognoscꝛetur cessaret lingua rum necessitas. Ipe sibi totus ⁊ vnus sufficiens lingua esset/ sufficiens oculus/ sufficiens auris ⁊ naris. ⁊ gustus. ⁊ tactus. imo vero nullum esset per essentialem ppietatem. sed per eminentiam singularem Discipulus. Cur ista pmitis? Magister Plane ne pster/ amoris cãtica exponendo posse finiri. qui certe infinitus ẽ. cuius ẽtitatem (non molis. sed pfectionis) accipientibus/ semper est aliquid vltra recipe. Nõ expectaueris ergo. totam salomonis canticoꝛuz et marie seriem posse/ nos decurrere. qui nec duos versiculos vtriusq̃ cantici. imo nec primũ verbum satis attingere penetrareq̃ valem⁹. Discipulus Ut si de deo nil pfectum possumus eloqui/ conemur tamen moꝛe puerorũ/ nos balbutiendo solari Hic aliquid idcirco de vberib⁹ sponsi. ⁊ sponse de quibus additur tertiũ osculum. quia melioza sunt vbera tua vino fragrantia vngentis optimis. Et quia viuus est sermo dei ẽm apostolũ. potest tamen cum quolibet et ad quẽlibet loqui. Propterea si reliquas canticonũ particulas quãdoq̃ cõmisceris/ non erit ingratum. plixioꝛis tractatus tollens fastidium. Magister Dicit ꝟ loco magister Nicola⁹ de lyra postillatoꝛ ad lram. que fundamentũ est allegorie tropologie necnõ ⁊ anagogie. Dicit inquã pnomie isto vbera/ in deos habere amoꝛes ob equiuocationẽ nominis hebꝛei ad amoꝛes et vbera. Hieronym⁹ vbera secut⁹ est hebꝛe⁹ amoꝛes. Discipulus Transi. inuenies tale pfitium mille locis in biblia. Pꝛo quo sedãdo scripsit olim volumen egregiuz pceptoꝛ noster Pd. Cardinalis Cameracen. cuius sententiã alio loco dum inquiram/ pandes spero. Magister Pandã. tu nihil hic calũniabile vel aduersũ reperies. si modos loquendi typicos seu figuratiuos/ attenderis. qbus res ptenta significat per cõtinentem ⁊ ecõtra. Continent autem vbera cũ pectoꝛe coꝛ ipm qõ sedes amoris ẽ radicat. Laudans igit vbera laudat amoꝛes/ q meliores sint vino fragrãtes vnguẽtis optimis Videoꝛ illico q non surrexit incõgruitas si sponso denẽt vbera que coꝛ habẽt cõpletum ⁊ estuãs amoꝛibus. Siue dicat ergo melioza sunt vbera tua siue meliores sunt amoꝛes. Quagogia pbat vtrũq̃ verum sciens q amoꝛ diuinus nescit sexum apud quez non est masculus neq̃ femina q̃uis dicat sponsus ⁊ sponsa Discipulus Hoc obseruandũ arbitroꝛ p deuotis ne se carnalib⁹ inuoluant simulacris. Videoꝛ pinde q nec lac vberũ nec vinum nec vnguentũ sit aliquod coꝛporale. Nihilomin⁹ causam trãssumptiõis ⁊ cõpatiõis licet inquirere. cur vbera vino sint melioza cum spõsus duxerit sponsaz in cellã vinariã? Cur rursus inuitãs clamauerit postq̃ dixisset. Bibi vinũ meum cum lacte meo Comedite amici ⁊ inebriamini charissimi Magister Bibit ita q̃ vinum sponsi/ spõsa viatrix. sed p vbera spõsi transfusum ⁊ lac factum. Alioquin debile nũc cerebꝛum sponse. vini puri virtute turbaretur. Exemplum dant nobis nutrices q̃ paruulis infantibus si sagaces sunt/ vini puritatẽ non ministrant. sed qõ in suum lac cõuersum est. Sũt enim hac ratione nutricis vbera melioza vino. non secus in vberib⁹ sponsi. qui propter sponsam/ i in carnatione lacteus fact⁹ est. Conati sunt philosophi fugere vinum sapientie de vberib⁹ pme cause/ dum inuisibilia dei p ea que facta sũt cognouerunt. sempiternam quoq̃ virtutẽ eius ⁊ diuinitatem Cõcalcauerũt ⁊ estuauerũt ⁊ inflati sũt vino multo. de calice aureo babylonis. ⁊ inebriati/ dati sunt in repꝛobum sensũ. ⁊ obscuratũ est insipiens coꝛ eoꝛum. Rationẽ dicit apostol⁹. quia cum cognouissent deũ/ non sic deuz glorificauerunt. neq̃ gratias egerunt. Habes vinũ sine lacte quo plane lac melius est. pstertim conditũ ex vino vel factuz cuius potus inebꝛiat. sed sobꝛie sine luxuria. Accipe signum ebꝛietatis noxie simul ⁊ causam in philosophis. qui veritatis studio tam vehemẽter intenti/ nihil de amãdo deũ toto coꝛde. tota anima. ⁊ tota mente. fortitudie: scrutati sunt. Quid mirandũ si defecerũt scrutãtes scrutinio. si per errois pcipicia cespitantes impegerũt/ potati vino mixto veneno omniũ vitioꝛũ. nec qualiũcũq̃ sed nephandoꝛ q̃lia nota uit apostolus. q̃uis nõ omnia que in occulto fiunt ab eis inquit turpe est dicere. Et cuz q̃ fiunt nisi cum illa meretrice que apud salomonez allicit dicens: Veni inebꝛiemur vberibus Discipulus. Fugiam⁹ ocius hos verboꝛũ fetoꝛes q̃ de vberib⁹ et amoꝛib⁹ loq̃mur/ fragrantibus optimis odoꝛib⁹ Magister. Audiam⁹ potius aure pietatis ⁊ fidei/ matrem vginem ⁊ filiam magnificantẽ dominum ⁊ exultantez in deo

salutari suo. Cuius nomẽ est oleum effusum qđ
sanat incipiẽtes. pascit pficiẽtes. delectat proxi
E mantes. Discipul⁹. Verum si ꝑperat intẽ
tio querere de tertio ꝟsiculo. cur maria / oleum
sue magnificationis ⁊ exultatiõis / ꝑtinus intu-
lerit. Quia respexit inq̃t humilitatẽ ancille sue.
Nihilomin⁹ exponi ꝑus opto doctrinaliter / q̃d
ꝑprie sit magnificare deũ. ⁊ quot modis fieri re
peritur? Mgr. Pertinẽs est inq̃sitio talis
Igit̃ accipe q̃ magnificare dñm nihil aliud est /
q̃ magnũ significare. Non eni facim⁹ deum ali-
ter magnũ. Sunt aũt modi significandi magni-
tudinem dei / sine numero. in genere duo Unus
interior in anima cognoscẽte ⁊ diligente deum.
Eteni fide spe ⁊ charitate magnificat̃ in aia de⁹
qm̃ magn⁹ ab ea et in ea significat̃. Modus al-
ter est exterior tam multiplex q̃ varia, sũt signa
q̃ repsentare possunt ab extra magnitudinẽ dei.
Quid ẽ eni significare nisi aliq̃d itellectui repre
sentare. Sit h̃ ꝑ voces. sit ꝑ colores vel species
colorũ. sit ꝑ obiecta quorũlibet sensuũ. sit ꝑ enig-
mata figurarũ in scꝑturis sanct̃. sit ꝑ reuelatio-
nes mysteriorũ. Cõclusit idcirco cãticũ suũ ꝟgo
beata sub attestatiõe diuinarũ locutionuz q̃s fe-
cit dñs ad pres nros Abraã ⁊ semini ei⁹ in sec̃la
Conseruabat oia ꝟba hec ꝓferens in corde suo
nũc Esaie ꝓphetiã ꝑ ꝟgine paritura. Nũc hie
remie vaticiniũ q̃ mulier circũdabit virũ. Nũc
hebdomadas danielis. Nunc portam clausam
Ezechiel cũ templo toto Discipul⁹. Descri
psisti q̃d est magnificare dñm. qm̃ est significare
dñm esse magnũ vniuersaliter pfectũ. Scio / qm̃
significare ꝟm grãmaticos ẽ aliq̃d intellectui re
ꝑsentare. q̃ tractant de modis significãdi. sup q̃
bus Centilogiũ cõposuisti. Sũt insup varij mo
di (sicut notas) magnificandi dñm scz bñdicere
sanctificare. glorificare. ꝑdicare. exultare. ꝓfite-
ri dño. laudare. ⁊ ita de silibus quorũ cãtica me-
morant̃. Inq̃ram⁹ igit̃ de singulis. Dic quid ẽ
F dñz bñdicere? Mgr. Hoc ẽ significare dñz
eẽ bonorũ datorẽ. factorẽ vel donatorem. q̃ suũ
dicẽ facẽ ẽ dixit ⁊ facta sũt Ita suũ bñdicẽ ẽ suũ
bñ agẽ. Dño aũt bñdicere significat ꝟbũ bñdic-
tionis illi fieri vel dirigi. vt ibi. Sancti tui bñdi-
cant te. Discipul⁹. Dic q̃d sit sanctificare no
men dñi? Mgr. Hoc ẽ significare dñm i sã
ctitate ⁊ mũdicia pfectũ. Quid aũt sit sanctitas
dñi ⁊ noticia ⁊ mũdicia / habes alibi. Discipu
lus. Dic q̃d ẽ exultare in deo salutari nostro
Mgr. Hoc ẽ significare deũ eẽ saluatorez no
strũ ⁊ salutare vel saluationẽ nõ q̃licũq̃ signo /
ꝑ modo leticie / exteri⁹ se ꝓdentis ⁊ ãsi se non ca
peret vlteri⁹ saliẽtis. Discipul⁹. Dic q̃d est
ꝓfiteri dño. Mgr. Hoc ẽ significare certo
signo / ipm eẽ dñm. Et h̃ multiplicit̃. vel qm̃ bo-
nus. vel qm̃ ineternũ miscõia ei⁹. vel qm̃ lauda
bilis nimis ⁊ magnitudis ei⁹ nõ est finis. vl qm̃
peccata dimittit ⁊ pstabilis est sup malicia. aut
ex relicꝭ pfectionib⁹ suis. Discipul⁹. Dic
q̃d est sacrificare dño? Mgr. Hoc ẽ signifi
care certis signis adhibitis q̃ ille cui sacrificat̃ /
vel in cui⁹ honorẽ ꝑncipaliter offert sacrificium
supremo⁹ ẽ dñs / plenariam habens ptatez vite ⁊
mortis sup nos sicut i aiali sacrificato vl occiso.
Discipul⁹. Dic q̃d ẽ grãs agere deo? Ma
gister. Hoc est significare bona recepta ab eo
pure gratis non meritis nostris. Modi autem
significandi sũt varij / ꝑ varietate eorum que re
cipiunt̃ ad significandũ corde voce corpe ⁊ ope
Discipulus. Dic q̃d est adorare dominũ vel
colere cultu latrie? Magister. Hoc ẽ signi
ficare suprem̃ in omnib⁹ suam dominationẽ at
q̃ maiestatẽ. ⁊ hoc modis vartjs in ani
ma. vel exterius in corpe aut aljs reb⁹ exhibit̃.
Discipul⁹. Quid ẽ iubilare deo? Magister
Hoc ẽ significare magnitudinẽ eius in bonitate
bilis. vt aliquãdo plausu manuũ. aliquãdo vul
tus alacritate. Aliquãdo vultus dilatatione. q̃
que dicit̃ a volubilitate circa rem dilectaz. Nõ
dicit̃ leticia quasi laticia. Aliquando voluptate
nunc̃q̃ a delectatione que dicitur quasi lactatio.
Quãdoq̃ a iocunditate que dicit̃ a ioco. Sepi⁹
ab alacritate. que dicitur dum habet libez ⁊ ex-
peditum vsum corporis vel membrorũ vel sen-
suum ⁊ maxime cordis / ad significandũ leticiaz.
Discipul⁹. Quid ẽ deũ laudare in / creaturis
Magister. Hoc est significare ipm esse causã
sue sanctitatis. Sicut deũ laudare in / creaturis
suis est significare q̃ ipe eas gubernat fecit ⁊ re- 6
git eas / pure gratis / ⁊ magnificis modis. Di-
scipulus. Quid est alloqui creaturas q̃ bñdi-
cant deum / q̃ collaudẽt / q̃ adorent / q̃ ꝑdicent /
q̃ letent̃ in eo cum similib⁹ acclamationibus?
Magister. Totũ est hoc significare cõplacẽ-
tiam quã habemus i beneficijs omnib⁹ / que cre
aturis collata sunt. ⁊ hoc vartjs modis significa
di. ꝑ varietate alloquẽdi. sicut solem⁹ exhorta-
ri p psalmos dicẽtes laudate dominũ in tympa
no ⁊ choro laudate eum in cordis ⁊ organo. cuz
aljs talibus instrumẽtis omnib⁹. hoc aũt est si
gnificare cõplacentiã exultationẽ atq̃ leticiam
quã habemus in recognitiõe beneficiorũ dei / ta-
libus modis repsentandi. Quẽadmodum dare
gliam deo honorem ⁊ virtutem ⁊ similia omnia
pfectionẽ importantia non est aliud q̃ significa
re talia supemineter esse in deo vel a deo ꝓcede
re. Et hoc tot modis significãdi quot modi sunt
repsentandi corde voce corpe ⁊ opere. Disci
pulus. Dic differentiã inter magnificationes
dei / quã faciunt irrationales creature: ⁊ magni-
ficationem rationalis anime ꝺ qua dicit̃ in hoc
cantico. Magnificat anima mea dñm? Ma
gister. Magnificatio creaturarũ / mẽsuratur

etaccipitur a participatione diuine magnitudinis/cuius omnes sunt participes suo modo Sz irrationalis natura tãtũmodo repsentat artem creatoris. Et ideo dicitur trãsumptiue sapiẽtia vel ars eius. Rationalis vero creatura/ non solum obiectiue vel vt vestigium. sed etiã subiecti ue ꝛ formaliter pceptiue/significat domini magnitudinem intelligit et põdicat. Assumit insup creaturas alias imo ꝛ seipam q̃si materiã significationis/diuine maiestatis. denicꝫ in omnib⁹ sicut fistulis organorũ certificationis/spiritusancto flante decantat. ¶ Discipulus ¶ Bonũ est nos hic esse. Sed vocat sequens versiculus de humilitate marie Jam vero tardior hora differ re suadet ad matutinum diei sequentis. Nos interim ppijs intendamus officijs. ¶ Explicit secũdus tractatus.

Sequitur tractatus

tertius dogmaticus in cantico marie de respectione humilitatis sue per notulas. cxx.

Notula prima

Quia respexit humilitatem ancille sue. ¶ Discipulus. ¶ Hic sunus/hic ptinus absoluenda est stio /altera die pposita sed dilata Cur beata mater/causã magnificationis domini cũ exultatione spũs sui deo salutari suo/cecinit esse respectionem humilitatis sue a domino Exultauit inqt spũs meus in deo salutari meo. Et tanꝫ ratio q̃ reretur ab ea mox subiungit. qz respexit humilitatem ancille sue? ¶ Magister ¶ Doctam foz mas questionez cui nequit perfecte dari ratio si ue responsio/nisi respectus domini causa prius scrutetur. que non nisi amor inuenitur. ¶ Discipulus ¶ Cõsentio. Fiat hoc prius notuz. similiter ꝛ qđ est obiectum suum. ¶ Magister. Oculus vulnerãs spõsam .oculus est amoris q̃ nullus acutior. null⁹ penetrabilior. null⁹ ad intimi cordis vulnerationẽ efficatior dici põt. vulnerasti coz meum ait sponsa/in vno oculoz̃ tuorum Non aliter est de oculo sponsi respectu spõsam/vt exclamet vulnerata charitate .ego sum. vel amore lãgueo. Hoc ẽ pcipuũ in spõsa vel in spõso membrũ. Unde spõsus cũ laudaret spõse pulchritudinez dicit. Tota pulchra es amica mea ẽ pulchra. Mox subiũxit. Oculi tui colũbaꝫ. Et qđ p columbã intelligis. si non amorẽ simplicem? In colũba eni /spũsanctus cui appropriat amor: sepius apparuit. Sic postmodũ sponsa. in sinuãs filiab⁹ hierũm pulchritudinez dilecti sui. compationẽ posuit eandẽ dicẽs. Oculi ei⁹ sicut columbe/desup riuulos aquaꝫ q̃ lacte sunt lote ꝛ residẽt sup fluenta plenissima. Hinc ẽ illa duorum mutua postulatio. videri scz ꝛ videre Audiamus moduz. Sane dilecta nup cõsopita iter brachia spõsi/qui adiurauerat filias hierũm per capreas ceruosq̃ camporũ .eo q sũt aialia satis alacria mundaqꝫ/ꝛ solitudinis amica/pspicacium q̃ oculoz̃. Adiurauerat inquã .ne suscitarẽt neqꝫ euigilarẽt dilectã. donec ipa vellet. Tunc velut elapsus ad horã dilect⁹/ regredit/ ardens videre spõsã ꝛ alloqui qđ latere non potuit spõsam. cuius p amorẽ coz vigilat. Exilit igit ꝛ dic Vox dilecti mei ꝛc. Hec ẽ vox amici mei. Conuersis ꝓfestim oculis exclamat. Ecce ipe venit. saliẽs in montib⁹ ꝛ trãsiliens colles. Et cur obsecro salit ꝛ transilit /nisi zelo sponse vidende tot⁹ rapitꝫ tripudiat ad sititudinem capree. hinuli q̃ ceruoz̃. Lasciuiens alacris ꝛ iocũdus Nihil omin⁹ tanꝫ zelotipus explorator. ꝛ verecũdus amator. non irrũpit cubiculũ sponse. ꝑ stat post parietẽ respiciens p fenestrã. pspiciẽs p cancellos. Denicꝫ blandit dicẽs Surge ppera amica mea. colũba mea. formosa mea ꝛ veni. Sequit post verni tpis gratã descriptionẽ. que nouam signat grãaꝫ infusionẽ. adũsitate depulsa. Ostẽde mihi faciẽ tuã. Sonet vox tua in auribꝫ meis Vox eni tua dulcis ꝛ facies tua decora ¶ Discipulus ¶ Perspicuũ fecisti desideriũ qđ habẽt in cãticis sponsus et sponsa se videdi. qm̃ visionũcius est precipuus amoris cordialis. Ubi est amor. ibi ẽ oculus. Nihil amore amabilius. Dabo tibi dicit Seneca poculuz amatoriũ sine herbis absq̃ veneficijs. Si vis amari. ama. Hoc in amatoribꝫ etiã fetidissimis locũ hz. q̃to efficatius in pulcherrimis? ¶ Magr ¶ Hic respect⁹ dei mariã humilẽ iure traxit ad amorẽ suuz. vt tota nedũ gauderet. sed p amoris magnitudinem. spiritualiter exultaret. i. extra se saltaret in dilectũ. Hic etiã respect⁹ corpalis in infantulo ihu. solabat oẽs illi⁹ pegrinationis laboriosissime. dolores ꝛ angustias. Sic i puericia. sic in adolescentia. donec in cruce vidit extẽsuz .q̃ visa est semel ab eodẽ. vñ ptrãsit gladi⁹ acerbissime passionis amorosissimũ coz vtriusq̃ .Pensent amicorum corda . q̃to intolerabilit anxi⁹ fuit/ hic respect⁹ q̃ dici neãt verbis. neqꝫ scriptis inseri. ¶ Discipulus ¶ Superest vero declaranduz q̃d vel q̃le sit amoris obiectũ. ¶ Magr ¶ Videor mihi fas dicere. q pulchritudo vel pulchrũ. Nihil enim amat sub rõne turpitudinis. sz tm̃modo sub ratione pulchritudinis ꝛ pulchri vel speciosi .vel formosi Hinc dictũ ẽ de sapia. q pulchritudinẽ illi⁹ admirabit oculus ¶ Discipul⁹ ¶ Nũqđ diuersa vel aduersa ẽ ppoztio tam phis q̃ theologis ponẽtibus bonũ esse qđ oia appetũt. ꝛ ita ratio boni vel appetibilis/est amoris obiectum. ¶ Magr ¶ Multe sũt rõnes appetibilitatis /q̃ in vnã queniunt pulchritudis .sicut ꝛ boni ꝛ finis ꝛ cõuenientis vel pfecti vel beatitudinis rõnez

Discipulus. Expone cõsequenter q̃ est ratio pulchritudis vel pulchri: Magr // Pulchritudo fm Aug̃. est equalitas numerosa. Discipulus // Est igit pulchritudo in sola q̃titate cum numerus sit species q̃titatis Magister Accipitur hec equalitas. nedum ex rõne molis copalis sed pfectionis spũalis. Similiter numerus nõ p q̃titate discreta realiter. sz formaliter fm aliquos. Sed vel pbabili⁹ fm alios soli⁹ rationis. q̃lis i deo psonisq; diuinis inuenit. qz alia rõne z idea / condit⁹ est hõ. alia equ⁹ fm Aug̃. z hoc fm modũ intelligendi diuinã essentiã / per relationẽ ad creaturas. siue sit iste modus intelligẽdi in intellectu diuino. sine sit solũ in intellectu angelico. // Discipulus // Sufficit hec tetigisse de diuina pulchritudine p verificatiõe diffinitionis illius. q pulchritudo est equalitas numerosa. Nunc adapta pulchritudines sponsi et sponse quales posuit Salomon i cãticis. simul aptum faciẽs de differẽtijs talium nominũ. pulchrum. formosũ. suaue. speciosum. decoz. Rursus de nominibus sponse q ẽ amica / sozor / colũba / imaculata. tota pulchra. z ita cõsequeuter p singula membra discurre tam sponsi q̃ sponse. Magr // Rem exigis q̃ sua plixitate fastidium vl sua breuitate poterit obscuritatẽ afferre: nisi fortassis inuenirem cõpendium Discipulus Placet iueuias: Magr // Ecce tot p̃ manib⁹ habent expositiones doctorũ tot similitudinuz hic positarũ. tot insup distinctiones p qualibet dictione magistrales. tot demum quadruplicis sensus scripturaz adaptationes: ad diuersa spiritalium genera nuptiaz Supponamus hec oia nobis. z pauculas ō pulchritudine sponsi z spõse. z dei anime similitudies hic positas / elucidare curemus. Dicentes in primis. q formositas z / speciositas. z pulchritudo. z decor. frequẽter accipiũt synonime Nihilomin⁹ pulchritudo vltra formositatem dicere videtur quãdã coloris suauitatẽ. cuius defectus non tollit formã. Nigra sum inq̃t sponsa sed formosa. Decor autem refert ad modum z decentiã gestus z ornatus. cum quadam iocunditate. leticia vel alacritate vultus / totiusq; corpis gestus. Porro speciositas oinnia simul dicit / vt ibi. Speciosus forma pre filijs hominũ. Et illud. Species priami. digna est imperio. Exemplũ in imagine / cui⁹ possemus lineamenta ꝓsiderare. q numerosa sit sb equali ꝓportione formata / z formositas inde resultat Cõsiderem⁹ secũdo colores supinductos accõmode singulis lineamentis / vnde redditur pulchrior forma. Cõsiderem⁹ tertio in imagine viuente. alacritatẽ faciei z oculorũ leticiaz z decentiã. et in omni gestu modestiã. Sic ait pocta de venere p Enea. z letos oculis afflarat honores. Et dicit vulgo. Leste dame est de bel mantreug z est byen aduenant. el est simple et toye. Notem⁹ vltra q pulchritudo picture vel imagi nis refert ad ipam tabulã q̃ pinde pulchra nominat. Addam⁹ pterea. q pulchritudo maxie refertur ad exemplar. si p omia cõformis ẽ imago. vel exemplatũ suo exemplari sit iz exemplar istud turpissimũ. Sic dicim⁹ bufonis imaginez inde pulchrã. sic bubonis z vespertilionis. Ecce inquiũt bufonem pulchre dictum Patet pro inde ratio cur simia dicit turpissima. cui⁹ tamẽ figura / prima est pulcherrime figuraz scilz humane. Altuero quia deficit ab imitatione pfecta reputat inde turpior. quo imitatiõe videbatur primior Quibus ita notatis de pulchritudine generaliter / facilis ẽ applicatio ad pulchritudinẽ anime rationalis spũalis. que imago ẽ bñ dictissime trinitatis. in qua potentie tres principales anime scz memoria. intelligentia. z voluntas. sunt tanq̃ lineamẽta qualia sunt indelibiliter impressa. nec tollunt etiam a damnatis. Leterũ dona gratiaz variaz virtutum. donoz. beatitudinũ. sũt sicut colores supinducti. Rursus opationes inde puenientes / decorẽ supadunt. Tandem in omni pulchritudie spũali. tãto beate trinitatis imago formosiorẽ z pulchriorem / z habẽs plus decoris. q̃to repitur suo exemplari scz eidem beate trinitati cõformior. Ex adverso autez de turpitudine. deformitate. despectu. dedecore / ꝓstat sentienduz Discipulus. Naturã pulchritudinis ad oculuz (sicut dicit) ostendisti. z qz turpis est pars que suo toto non cõgruit. pulchritudoq; toti⁹ ex vniuersa ptium multitudine consurgit: restat exponere pulchritudines membroz singuloz Sed antea dissere oiuz distinctiones vocabuloz amica. spõsa. sororz. columba. dilecta. quoniã de alijs aie noib⁹ / satis cõstat ex p̃missis. vt q est speciosa. formosa. Tota pulchra z imaculata. qz bñ colorata et mũda p oia Magr // Amica ōr ex mutua cõmunicatione secretoz / q̃si animi custos vel alterra mea. cui⁹ est idem velle z idẽ nolle cuz amico. Sponsa ōr ꝓpter spem fecũditatis plis. vt sint vnũ p̃ncipiũ in ꝓductione z educatione filiorũ. nõ q sit tam matrimonium cõsummatum. Alii qñ ōr ꝓiũx z nupta sed in spe sicut ꝓtracta Spõsalia a spondeo eo. q̃uis vnũ qñq; recipiat pro altero. Sozor appellat ꝓpter nature cõformitatem. maxie post icarnationẽ. Aut si ad angelos q̃z transferat / diceret nature ꝓformitas nõ vniuoca. nec penit⁹ eq̃uoca / sed analoga. ꝓpter filiationem beatissime trinitatis. Unde nominat etiam alibi filia vt ibi. Audi filia z vide. Et filia hierl̃m. qz inhabitatrix pacifice ciuitatis. Et filia sion ꝓpter speculationẽ diuinuoz. Et filia p̃cipis. Colũba ōr ꝓpter inhabitantẽ in ipa spũsancti plenitudinẽ. Dilecta ōr vltra amicã. q sit amoz ex electione genit⁹ vl nutrit⁹ // Discipul⁹ Redi nũc ad prius quesitũ ō membris singulis

Magr Redeo. ꝓponēs ꝑ regula vel claue dicendoꝝ. q̄ nihil in cāticis positū reꝑies/nisi q̄tinus facit ad pulchritudinē ⁊ ꝓsequēter ad amorem ꝑmaltez genꝰ cause q̄drupliçis. efficientis. materialis. formalis. ⁊ finalis. Nō idcirco q̄spiam errauerit si dixerit subiectū cāticoꝝ esse. vel amoꝛē pulchritudis vel pulchrū amoꝛē. Nō vti chze dilectiōis. Proinꝺ q̄ dū occurrit tibi ꝟbū aliq̄ in cāticis/si nō sonet pulchritudinē/in coꝛtice trāslūptionis. decoꝛtica illud. vel enuclia/q̄ usq̄ decoꝛ amabilis ⁊ amoꝛ decoꝛ pulcher atq̄ formosus emineat Discipul Enitar. Sed q̄d ex istis inferēdum cēses. vtꝝ cognitio sit speculatiua vl ꝑractica? Magr Coꝛquet multos/diuersos ꝑractice et speculatiue modus accipiēdi Discipul Ea modū q̄ tibi ꝓbabilioꝛ apparet Magr Diffinit Aristo. itellectū speculatiuū. q̄ ē solū respectu veri vt verꝝ ē. Intellectꝰ ꝟo practicꝰ doꝛ ꝓsse se hns aꝑetitiui. i. ꝓtēsus i aꝑetitū cuiꝰ obiectū ē ñ solū vez sb rōne ꝟi/ sꝫ sb rōne boni. Deinde ꝓcludit q̄ metaphisica ē tm speculatiua. ars aūt ⁊ ꝓudē tia sūt ꝑractice. qꝛ respiciūt volūtatē respectu facibiliū vl agibiliū. nec sistūt in itellectiua cognitione sola. Sed theologia scrutat ꝓfundi q̄ sup oia finē suū statuit. Nā finis legis ē dilectio ꝑs. q̄ nō in cognitiōe nuda ꝓme cause sistebat Et ido sane debuerat cōsentire de metaphisica sz ad eiꝰ dilectionē extēdebat. Alioq̄n deforma bat pulchritudinē metaphisice/caudā eius pulcherrimā (q̄ ē finis diuine dilectiōis) euellendo Barꝰ q̄z fuisset in reꝓbū sensū. q̄ cū deum cognouisset. non sic deuz glorificasset nec amasset nec gras egisset. Dicit tm i ethicis de ꝓtēplatiuo felici/q̄ videt dei eē amātissimꝰ. qꝛ cognitionez eiꝰ desiderat. Qualit oꝛo fieret cōiūctio optime potētie rōnalis cū optimo obiecto deo ꝑ ꝓtēplationē/ si nō inde dilectio seq̄ret. si vel obsisteret uersitas volūtat/? Vocāt aliq̄ theologiā nr̄az nec pure speculatiuā. nec oīno ꝑracticā. ꝫ affecti uā. q̄d epitheton aptissime noscit theologie myꝫ sice ꝟuenire Discipul Perspicuū ē illud q̄d loq̄ris. nec a ꝑbo negandū. q̄ dixisse legitur. Inueni te ꝓmā causaz. fac me tibi placētē vizt Quid inde vis ꝓcludere manifesta? Magr. Cōcludo q̄ vel metaphisica ē ꝑractica scientia. vel q̄ non ois intellectꝰ ꝓtensus in aꝑetitū seu volūtaiē/ diceret ꝑractice Discipul Ita seq̄ videt Magr Esse debet igit de intellectu ꝑractico ꝟmo restrictioꝛ. vt solum dicat ꝓacticus/dū ad factibilia ⁊ agibilia inferioꝛa q̄uertit/ ꝑ extensionē in affectū ⁊ in effectū opationis huiꝰ ꝓsiderando relationē ad fines ꝓximos nō ad supremū q̄ deꝰ ē colēdus ⁊ amādus Propterea sic beatitudo dicēda est speculatiua. sic theologia ꝓꝛie accepta. sic hec sapiētia cāticoꝝ. cuius finis ē amoꝛ pulcher spōsi ad spōsā. terreno quolibet amoꝛe calcato. Sic vbilibet ars amoris terreni. vel aialis ꝑractica. Ars itaq̄ diuinalis amoris seu fruitionis/speculatiua dicet. velut ꝓma ⁊ altissima scientiaꝝ. quaz imitat metaphisica philosophantiū. Oꝛz vbi desinit ipa/theologia ꝑ fidē sumit exoꝛdium. ꝑ spem insuper et amoꝛē ꝓsideraꝝ deū sicut amabile et pulcherrimū. ⁊ q̄ iuxta ꝟbuz spōse est desiderabilis. imo fons ⁊ oꝛigo radix ⁊ parēs oīs pulchre dilectionis Discipul Et si ꝓpero cognoscere singuloꝝ ꝓꝛietates mēbꝛoꝝ. q̄ spōso tribuunt. et sponse sub tropicis locutionibꝰ/trahit tñ nescio quo pacto mens/illud attingere q̄d modo dixisti de dilectionis vel amoris oꝛigine? Magr. Iure eni trahit nam ꝫ cognito. cetera moꝝ patebūt. Cuius hec cognitio ꝑm ꝓcessionez theologicā/incipiat ꝑ fidez a pulchritudine ꝓme cause ad pulchritudines effectuū insinuādas: vie philosophie nō aduerso sz conuerso Discipulus Acceptus erit iste modus fidelibꝰ. Prosequere Magr Pulchritudo ꝓma nobis ꝑ fidem relucet in beatissima trinitate Tradit eni fides q̄ pater in diuinis ē mens siue memoria fecūda oiuz intelligibiliū. ad quā paternꝰ intellectꝰ ꝓuertēs aciem/gignit ex se ꝟbum exꝑssiuū oiuz intelligibiliū. Hoc ē illud verbū q̄d erat in ꝓncipio apd deū. ꝑ q̄d oia facta sūt. Hoc verbū est naturalis imago patris. eadē essentialit cū patre: sola relatione ꝑsonali ꝑsonaliter ab illo distincta Et q̄m imitat ꝑfectissime patrē/ supest vt dicat imago pulcherrima vel speciosissima patris ⁊ ita dilectissima a patre se teste q̄ ait. Hic est filiꝰ meꝰ charissimus. in quo mihi bñ cōplacui. Cū ꝟo pater cōmunicauerit diuinā vitā filio cōmunicauit ne dū cognitionē oīs veri. sed amoꝛē siliter oīs boni. Est aūt paterna bonitas supremū ⁊ primum amabile. Amauit ergo filius sūme patrē. ⁊ conuertendo voluntatē in ipm totus (vt ita loquamur) exarsit ⁊ flagrauit in eius dilectionē Ex q̄ dilectione mutua patris ad filiū ⁊ filij ad patrē. ꝓcessit amoꝛ ꝑsonalis. quē dicimꝰ spiritū sāctū. Cōsiderat hec fides circulū quēdā intelligibilem in triangulo ꝑsonarū. Pater eni dat se filio quē diligit. filius patri impēdit se ꝑ amoꝛē quo flagrat i patrē. Hic aūt amoꝛ cōmunis est patri ⁊ filio. tanq̄ nexus ambozū. Iure ergo dictꝰ est deus. q̄si spera intelligibilis. cuiꝰ centruz vbiq̄. circūferentia nusq̄. nisi ꝰple in seipo Nō autē potest se deꝰ ad extra cōmunicare. nisi quodam modo pūctualiter. Ipe vero totum se/in se toto continet. quē tenebꝛe creaturarū non cōꝛehendunt. Ostendit nobis hec fides /summā cōsūmatam in tota trinitate/ pulchritudinē amabilē ⁊ dilectionē pulcherrimā. qm̄ hic est equalitas numeroſa. que reddit pulchritudinē. ⁊ pulchri-

tudo succedit ad amorē. vt sit pulchritudo dilecta. ⁊ dilectio pulcherrima mutuo se respicientes Unde Dionysi⁹. diuin⁹ amor est sicut q̄daz eternus circul⁹ p optimū ex optimo. ⁊ i optimo et in optimuz. inenarrabili q̄uersione circūiens Est aūt circulus pulcherrima figuraz. // Discipulus. O miseris p̄cor nunc amplioza h̄ disserere. de inenarrabili pulchritudine diuinitatis. et ad marie pulchritudinē te q̄uerte. dicēs i primis. Cur non dixit deum salutare suū/respexisse pulchritudinem ancille sue sed humilitatem? Magr. Duas habitudies esse ponit philosophus in intelligētijs q̄s angelos dicim⁹ // Una qua cōuertunt ad deum ad contemplandū magnitudinem eius cuz admiratione. pulchritudinem cum dilectione. ⁊ omnimoda subiectionis obedientia/motu quodaz assiduo quasi circulari circa diuinam vnitatem. Ita loquit apō Boetium philosophia. mentemq̄ p̄fundam sc̄z diuinitatem circūit. Et iterū. Da fontem lustrare boni. Alteram dicit philosophus habitudinez intelligētie/respectu inferiorū que regit mediāte motu sui orbis. put philosophia subiungit. Simili cōuertit imagine celum. // Determinat q̄sequenter idem philosophus q̄ habitudo p̄ima que ē subiectionis ad deū. longe p̄fectior est ⁊ pulchrior/q̄ habitudo regitiue dñationis respectu inferioz. quoniā in p̄ma q̄sistit intelligētiarū felicitas ⁊ beatitudo: nō in sc̄da. q̄ si angelus magnificans deū ⁊ exultans in deo/gratias ageret p̄ vbis humanis. quid obsecro mallet dicere: vl̄q̄ deus respexit humilitatē serui sui subijciens euz sibi. vel q̄ respexit dominationē atq̄ potentiā. sc̄z in regimine creature. Discipul⁹ Res apta est/sup electione p̄mi. Unde palā intelligo beatā mariā nedū pia deuotione ꝑ altissima metaphisicaliq̄ rōne / suam pulchritudinis beatifice p̄fectionē pl⁹ insinuasse p̄ humilitatem subiectionis/quā respexit in ea dn̄s. q̄ si dominationis nomē aliq̄ posuisset Magr Accipe rōnem alterā. nō min⁹ in theologia fundatā. Quid enī perdidit apostatas angelos: q̄d postmodū deiecit homines institutos ad reparationem angelice ruine. Utiq̄ supbia. plus gloriās in fantastica dominatiōe / q̄ in humili ad deum subiectione. Cauēdā hanc perditionis turpitudinem insinuat maria. ⁊ exemplo vocis sue qua suam humilitatē gloriatur respexisse deuz ⁊ formidanda protestatione. Fecit inquit dominus potentiam in brachio suo. Dispersit superbos mente cordis sui. Quare excelsus dom⁹ ⁊ humilia respicit ⁊ alta a longe cognoscit. Quare a longe? Quia longe p̄git ⁊ deijcit. et p̄ojcit et deponit potentes de sede. et exultat humiles. Jam maria gerebat alta mente repositum vbū filij. Qui se exaltat humiliabit. ⁊ qui se humiliat exaltabit. Illud quoq̄ discipuli sui. Deus superbis resistit. humilib⁹ aūtē dat gratiam. Ue rificauit idcirco de⁹ in ea verbum sapiētis Ubi humilitas. ibi sapientia. Deus collocauit p incarnationis mysteriū/sapientiā in hūilitate sua Discipulus. // Occurrit post solutionē questionis ppositē. petendū quid sit respectus dei. q̄les eius oculi q̄bus humilitatē ancille sue respexit? Sed omissa multiplicatiōe q̄stionū: p̄tinus sermo tuus. ad describendū pulchritudinem beate marie. que tam grata. tam increbili formositate refulgens inuenta est. vt concupisceret rex speciē eius. ⁊ de sublimi solio dei. tatis descenderet ad infima nostre mortalitatis accipiens serui formam. Quāta q̄liq̄ putanda est pulchritudo totius/q̄ in vno oculorū suoz dicit se speciosus forma p̄e filijs hominū/corde vulneratū. Uulnerasti aīt cor meū in vno oculorum tuoz. et q̄d minus videt/in vno crine colli tui. Denicq̄ p̄muz nomen quo maria legit in cānticis nominata p sponsuz fuit: O pulcherrima mulierū. Uere pulcherrima/q̄ p supba mystica vasti/eua. supno regi non assuero sed deo / meruit copulari: gratiā inueniēs in oculis ei⁹. quā adamauit sup omnes mulieres. Erat enī formosa valde ⁊ incredibili pulchritudine omniumq̄ oculis gratiosa ⁊ amabilis videbat Magr. Conabimur inaniter / si verbis equare volum⁹ pulchritudinē eius. qua sub deo maior nequit intelligi. colligens in se oēs pulchritudines sparsas i creaturis? Ita vt sit vere vna speciosa vnius spōsi. vna perfecta sua. vna matri sue electa genitrici sue. q̄ genitrix est gratuita dei bonitas que pulcherrima pulcherrimā sibi fecit. Dicere nihilomin⁹ aliqua temptabim⁹ ordine p̄mit⁹ doctrinali. // Pulchritudo que ē equalitas numerosa diuidit/prima sui diuisione. q̄ quedam est naturalis ⁊ q̄dam artificialis. Naturalis multiplex est. q̄dam intellectualis. altera rationalis. dehinc animalis. Rursum aliqua est solum vitalis. altera solū substātialis. altera accidētalis Artificialis vt quedam est p se. quedam p accidens: p rōnis industriaz supinducta/pulchritudine naturali // Pulchritudo aūt naturalis describi pōt q̄ est eq̄litas numerosa/consurgens ⁊ resultans ex vnitate veritate ⁊ bonitate. vel ex mēsura numero et pondere. vel ex modo specie ⁊ ordine. Itaq̄ p̄prietates entis sūt vnū et verū ⁊ bonū. Sic q̄ ens ⁊ vnū ens ⁊ verū ⁊ bonū conuertunt. Nec est possibile q̄ ens aliquid sit. q̄n hec tria sibi cōueniant. que non redistinguūtur ꝑ sola significādi rōne. Sic de modo specie ⁊ ordine. Sic de mēsura numero ⁊ pōdere Pulchritudo igit naturalis. non hz aliq̄ ens positiue cōtrariū. q̄ sit positiua turpitudo naturalis. vt impij manichei somniabāt duo p̄ncipia. vnū malorū ⁊ h̄ turpissimū/⁊ aliud bonorū q̄ncē ē esse pulcherrimū. Nec optet post Aug⁹. ⁊ Dio-

ysiū conari deducere malū . nec esse positum in entib⁹. ℔ tātūmodo dici ꝑuationem pulchri / seu modi speiei ⁊ ordinis. ¶ Pulchrū siliter cum ente ꝙuertit. tāq̄ ꝓprietas resultās ex trib⁹ prioribꝫ ⁊ hec pulchritudo tāq̄ ex triplici lineamento figurali instar trianguli. q̄ ē ꝑma et ꝑfecta forma lineaꝝ rectaꝝ. ¶ Hec nihilomin⁹ pulchritudo naturalis / in circulū deducit q̄ est ꝑfectissima figuraꝝ nō rectilineaꝝ ℔ curuaꝝ. Ita q̄ ꝑter legē geometricalē sit ℔ circul⁹ triangulat⁹. et triangul⁹ circular. ¶ Pulchritudo naturalis . repibilis ē vniuersaliter i creaturis. q⁹ necesse ē qōlibet eē vestigiū sue ꝑme cause . qō gerat similitudinem aliquā / non penit⁹ vniuocā . sed analogā ei⁹ tanq̄ exemplatū sui exemplaris . ⁊ sigillatum sigilli sui. Sūt aūt tria ꝑme cause ꝓpria ⁊ appropriata ℔ q̄ repitur vnūqōq̄ ens ꝓducere ꝑm triplex gen⁹ cause. efficiētis. formalis vel exēplaris . ⁊ finalis. ¶ Pulchritudo naturalis / accipit lineamētū modi ⁊ vnitatis vel mēsure / a potētia efficiēte. lineamētū speciei vel veri vel numeri a sapiētia exemplāte. lineamētū ordinis vel pōderis inclinātis a bonitate diuina finiēte. Que tria cō tangit apls dicēs : Oīa ex ipo ⁊ ip̄m . et in ipso sunt oia. Ipi gl̄ia in secula. q̄ oia facit speciosa ⁊ pulchra. ℔ tria hec indelibilia ꝓsus lineamēta in quolibet ente ꝓtracta . q̄ rursus se reducūt in circulū ad prime vnitatis exemplū. // Nunc aūt ad speciales pulchritudies naturalis ꝓprietatis ascendam⁹. Ita q̄ qōlibet ens / hz tātuz de pulchritudine naturali : quātū hz in se de entitate ⁊ bonitate. Inuenit aūt ens intellectuale. ⁊ ℔ dupliciter. vel vt p se existēs : vel vt alteri natuz vniri vt hūani itellect⁹ Inuenit rursus ens rationale. ℔ duplicem portionez. Inuenit ꝑterea ens aiale ⁊ ℔ duplicit. vl̄ ꝓiūctū rōni vt i hoib⁹ vel p se stans vt in brutis . ¶ Deinde inuenit ens vitale seu vegetale. ⁊ ℔ dupliciter. vel cuz sensu vel sine sensu. Amplio⁹ est ens solū substātiale vt elemēta. vel materia ꝑma. q̄ de se nō est ꝑncipali ter nihil. cū sit ꝓs substantialis cōpositi. ℔ ꝓsideratā sine forma. nō ē actus formalis. ⁊ informis ōz ⁊ sic turpis appetens formā sic aliq̄d pulchrū. Tādez est ens analogū qō appellam⁹ accidens. cui⁹ est inesse nō ēe ℔ m phos cum tñ ponat fides ꝑ. ex posse sine subiecto p se esse. ¶ Discipul⁹ // Bi cio de singulis doctrinali q̄ apt⁹ est stilo . q̄ tāte rei magis est accōmodus Deinde traduces oia ad pulchritudinē mulieri quaz respexit : amoris oculo / totus desiderabilis spōsus ei⁹. // ¶ Magr̄ Intellectualis pulchritudo / ad primum ⁊ indelibiliter expressum lineamentū . quod dictū est. supaddit tanq̄ imago iam perfectior . triplicem lineam . trium virium superiorū . naturaliū insitarū sibi . que sunt memoria intelligentia ⁊ volūtas Siue dicant iste vires . tria quedā accidētia naturam intellectualem necessario sequētia ℔ m Thomam ⁊ sequaces . siue sint vires essentialiter eedem cum natura intellectualis . sed formaliter differētes iuxt̄ Scotū . siue sint penit⁹ eedem res . tātūmodo ℔ m rationem distincte . per respectum ad operationes . seu ratiōes obiectales vl̄ terminorum cōnotatiōes quod nobis magis placet ℔ m expressionē a Gregorio datā. // Intellectualis hec pulchritudo . ꝑmo cōsideratur vt nuda . sine habitu supaddito vel opatione . et hoc i ordine ad suum superi⁹ qō est deus . Ut vis memoratiua dei . correspōdeat patri seu paternali memorie : tāq̄ appropriate indita sibi a patre seu ꝓtracta in tabula nature intellectualis. Vis intellectualis dei que ē expressiua verbi. correspōdeat filio vt verbū est / in acie intelligentie potētialiter aut aptitudinaliter expressum Vis amatiua dei / correspondeat spiritui sancto . rōne amoris inde ꝓductibilis per voluntatē siue per vim affectiuā intellectualē. Ita semꝑ dicēt mens recolere deū . ⁊ intellectus intelligere deuz per habitum . ⁊ diligere non in actu sed aptitudine. ℔ militer ⁊ seipam (modo quo loquitur frequēter Aug⁹) dicēt recolere intelligere ⁊ amare Ita q̄ non accipitur hic memoria ꝑ recordatiōe ꝑteritorū / cum sit respectu omniū modo tacto. // Intellectualis ꝙo pulchritudo . intelligit ꝑncipaliter i angelis . q̄ ꝓpterea notant a phis intelligētie. Repitur tñ lz impfectius in portiōe superioꝝ rōnalis aie q̄ mens ōz put est dei capax ⁊ particeps ei⁹ esse pōt. Proinde dicta est facta ad imaginē diuinitatis imitatiue . ꝑ silitudinē analogā cuius hūana mens sic ꝓsiderata (iuxta verbum Aristo. q̄ ꝓsonat in ℔ fidei) sit tanq̄ tabula rasa nō repleta sciētia ⁊ ℔ tutib⁹ oibus . iuxta Platonis errorē. Hoc modo mens ē naturaliter luminosa . imo lumen intellectuale imortale . ⁊ indelebile . in quo ⁊ ꝑ quod nata sunt itelligi ꝑma ꝑncipia / apprehēsione facta terminoꝝ a sensib⁹ ℔ m modum cognoscēdi in via . hoc lumen dicit illō qō signatum est sup nos. Estimo aūt q⁹ sit itellectus agēs . de q̄ phs sit locut⁹. q̄ sup fantasmata irradiat vt spēs intelligibiles abstrahat . vel eliciat . vel fodiat . ⁊ sit itellectus possibilis . scz ipe met ꝓsiderat⁹ vt tabula rasa . fiat actuat⁹ ꝑ species intelligibiles ad intellectionē. ¶ Discipulus // Quo pacto mēs hūana / dum sepat a corpe statim post infusionē ei / poterit cognoscere cū non habeat fantasmata q̄ speculata fuit . nec speculari pōt extra corp⁹ ¶ Magister. // Si singulas circa materiā que tractat incidentes dubitationes vellem tollere respōdendo : nec ingenium : nec hora : nec susceptum de pulchritudine cōpēdium / ferre posset . ¶ Pergamus interea ceptum iter : absq̄ tot diuerticulis que collocutionibus alīs / subintrare poterimus. // Discipulus. Assentio. ¶ Magister // Intellectual⁹ pulchritudo tūc augeri ⁊ quodāmodo supercolorari ⁊

pingi dꝛ p infusionē habituū diuersi generꝭ tam intellectualiū q̄ affectualiuꝫ tam in via q̄ in patria ſm triplicē differentiā. In via q̄dē p infusionē virtutū theologicaꝝ. fidei ſpei ⁊ charitatis aut aliquarū ſupioꝛis pfectionis ſub enigmate tñ. In patria ꝯo ſm tres dotes aie ſiue ſint eedē cū lūmie glie ſiue diſtincte. ſicut habit⁹ ad facilius eliciendū actus gliosos. viſionē. dilectionē. fruitiuā inheſionē vel adherentē fruitionēcoꝛ reſpondentē ſpei. Juxta illud. Mihi aūt adhere deo bonū eſt. Et hec tria ſm tres vires rationales cōcupiſcibilis ⁊ iraſcibilis. ꝗles theologus ponit in ſupioꝛi poꝛtione rōnis ¶ Intellectualis pulchꝛitudo rurſus augeꝫ p act⁹ ⁊ opationes/exponēs eā virib⁹ ⁊ habitib⁹ pdeuntib⁹ Aut dici poſſunt rationabiliter. tertia pulchꝛitudo p̄ncipalis: ſup naturalē p̄mariam ⁊ generalem cuilibet enti ſupinducta vbi ſtatim videre eſt q̄ multiplicata ſit. tam in eadeꝫ natura q̄ in diūſis/huiuſmodi pulchꝛitudo actualis operationis. Nam p̄ncipalis et cōſūmata repitur in gloꝛia. qualem habet nūc pulcherruma ⁊ beatiſſima beatoꝝ beataq̄ omniū in viſione dei cuꝫ nuda dilectione ⁊ fruitione. In quibus eſſentialis beatitudo formaliſq̄ conſiſtit. Qua pulchꝛitudine nulla ſub deo ſpecioſioꝛ in formis accidētalibus iuenitur. nulla honeſtioꝛ. nulla ſuauioꝛ ⁊ iocūdioꝛ nulla melodioſioꝛ ⁊ ſonoꝛioꝛ. nulla ſalubꝛioꝛ ⁊ vtilioꝛ. ⁊ hoc ſm triplex genꝰ boni. honeſti. delectabilis ⁊ vtilis ¶ Intellectualē hāc pulchꝛitudinē p̄ceſſit ⁊ inchoauit illa pulchꝛitudo mētis quā habuit in via ter beata noſtra domina dum contemplationi dedita fuit aſſidue/ q̄tum ſtatus patiebaꝫ exilij. dum exultauit ſpiritus eiꝰ in deo ſalutari ſuo. quia inſpiciebat dominus humilitatē ancille ſue. Ille enī reſpectus (cuꝫ deus imutabilis ſit) quid aliud erat/niſi cā dela talis pulchꝛitudinis. talis exultationis in mente marie. humilis ancille ſue. Et ideo iā pulcherrime et dilectiſſime. quia fuit humilima. in qua figuratur lilium ꝯallium Jeſus ſalutaris ſuus. Erat tunc ſpiritꝰ marie lꝫ in coꝛpoꝛe quaſi nihil de coꝛpoꝛe poꝛtaret. Hinc defeciſſe. Hinc exī ſe fuiſſe. Hinc in atrijs domus domini. Hinc in extremis maris habitaſſe. Dicta ſint hec cuꝫ tropis talibus ſine numero que contribuūt contemplatiuis. q̄q̄ longe aliter diſtantius in maria ¶ Intellectualis huius cōtemplatiōis pulchꝛitudinem in via. nemo melius apꝛehēdit q̄ experientia doctrine Nihilominus eruditio doctrinalis/dat aliquid intelligi. et nō melius q̄ ſi cōſideretur ſtatus mentis quaſi ſeparatus/nondum a coꝛpoꝛe ſed a rationis inferioꝛis poꝛtione Tunc p̄fecto/⁊ nō aliter/intelligit quid ſit diuiſio ſpūs ⁊ anime. quid raptus. quid extaſis. q̄d liquefactio anime. q̄d tranſformatio. quid vnio quid moꝛs rachelis. id eſt. rōnis in partu benia mīn: quo cōtemplatio ſignatur. Cur p̄terea nominat Dionyus. myſticam ſapientiam/eſſe irrationalem. hoc eſt ſine rōne. q̄tum ad vim rationis ap̄ehēſiuam. non quo ad affectiuā. que iūgitur ſpirituſancto per amoꝛem extaticū. Inſuper cherubin in celeſtibus. per quē amoꝛem coniungūtur? Non q̄ omnino ſit amoꝛ ſine cognitione p̄euia vel comite/iuxta cuiuſdā myſtice theologizantis imaginationē. Veruꝫ eſt iſta cognitio nō ſuper ſe reflectitur vt videat ſe videre. Jā enī auolaret iſta ſimplex ſinderiſis. ſcintillantis ⁊ ardentis affectio. Juxta illud canticoꝝ Auerte oc̄los tuos a me quia ipa me auolare fecerūt. R Diſcipulus ¶ Occulta dicunt de ſtatu mentis huiuſmodi. et nunq̄ ſufficiunt. Imo potius eo magis exaltatur a nobis deus. quo plus aſcendit homo ad coꝛ altum vt iam non ſolum de pulchꝛitudie patrie. ſed iſtius vie/verificetur q̄ nec oculus vidit nec auris audiuit nec in coꝛ hominis aſcendit. que p̄parauit deus diligētibus ſe. Unde clamat. q̄ magna m̄litudo dulcedinis tue domine quam abſcondiſti timentibus te. Non dicit reuelaſti eaꝫ timētibus te. patiuntur enim q̄ neſciunt. Hinc etiam dicit contemplatiuꝰ/raptus in hanc caliginem/ſentiens fibulū aure teuis alicuius cuius ignoꝛat vultum. qui neſcit vnde venit aut quo vadat. Dicit inquā. Neſciut. Anima mea ꝯturbabat me. ꝓp̄ quadrigas aminadab. id eſt. raptus tales. Et etiā alibi Ad nihilum redactus ſum ⁊ neſciui. Fit deniq̄ collūſtratio ſpiritus. non ſine quadam interpoſitione. qualem ſuo modo ſentit oculus. pelliculis palpebꝛarum tenuibꝰ interpoſitis. ad radios ſolis nitidiſſimos incidentes ſuper oculos. Videt itaq̄ ſolē oculus in ſuo lumine. ſed quid ſit/non datur inſpici medio p̄hibente. Tolle pelliculaꝫ vel aperi. ꝓtinus aſpicies. ¶ Ogī Noli mirari/ſi nō cōp̄hēdit incōp̄hēſibilis. Jam enī nō eſſet magnus dñs ⁊ laudabilis nimis/cuius magnitudinis eſſet finis/aut ſapientie numerus Jam nō eſſet ꝓp̄rietas vbi de qua diceretur. Incōgitationū ſcrutatoꝛ ⁊ intentionuꝫ coꝛdis. q̄ inſcrutabile teſtaꝫ apoſtol⁹ eſſe. Quo circa verſus ad marie pulchꝛitudinez oculis/ perpende ſi potes/qualis fuerit in via/ſtatus ſue mētis aut ſpiritus. q̄ ſublimis in arce cōtēplationis q̄ eleuata a terra ſurſū. q̄tis irradiata fulgoꝛib⁹/ab iſto q̄ illuminat mirabiliter a mōtib⁹ eternis. Unde turbati ſunt omnes inſpicientes coꝛde. q̄ dicunt ſaltem affectu vl̄ effectu. ⁊ ſi nō aſſenſu/in coꝛde ſuo non eſt deus. Si erat vt mulier amicta ſole iuſticie. cuius ſub pedibus/luna totiꝰ mutabilitatis creaturaꝝ. ⁊ in capite eiꝰ pulcherrima ſpiritualiū ſiderū in eternitate ſplēdentiuꝫ coꝛona. Quid inde colligi poteſt/ſi vales ꝓſidera Nōne lumen illud immenſuꝫ/ſcintillabat aliquotiens ad oculum mentis/intuendum ſe inde p̄bens. q̄

iter in via vidisse Moyses ⁊ Paul⁹ estimauĕ. Nõne sicut in rimula quadaz exilis chorusca-tiens. ita fulgurabat in mente marie splendor di-uine glorie. Nõne cernebat eam quãdoqz tanqz dum aliquis videt seu vidisse putat/ nascentem nubila lunam. Fallor si non tot vicissitudines euntis ⁊ redeuntis spõsi dant hec itelligi. Do-do tenet. modo videt. mox disparet. modo stat post parietẽ nihilomin⁹ respicit p fenestras. pro spicit p cãcellas. Discipul⁹ Quid ergo puta ris esse talez pspectum per fenestras sponse? Mgr Quid nisi radiosas ⁊ angustas illumi-nationes in domo sponse. que domus/ẽ superi⁹ mẽris cenaculũ. Non eni potest aliter concipi p spicere nouiter deus/ nisi qz pspici se facit. sed i transitu subito. referẽs aliqd simile si pie dici põt ad illud pastoriũ seu galatheam. ⁊ fugit ad sali-ces. ⁊ se cupit añ videri. Tota deniqz visio Eze-chielis de animab⁹ ⁊ rotis/ per mysticas choru-scationes ⁊ scintillationes nobis illud insinuat. Sed nos sermo. de raptu ⁊ extasi. fere totus corripuit. dum delectat nec satiat. Redeam⁹ ad sentiã. linquamus inattingibilẽ mentis cõtem-plationẽ pulchritudinis. ⁊ de rationali pulchri-tudine ꝓbum fiat. Rationalis itaqz pulchri-tudo/ pingit ⁊ collocat. in tabula rationis infe-rioris quã distinguere fas est ꝓportionabiliter ad distinctiones traditas de pulchritudine por-tionis superioris. quo ad naturaz. quo ad habi-bitus. quo ad operationẽ suo modo. Habet eni inferior portio/ duplicem oculum seu faciẽ sicut ⁊ superior. Unde ⁊ supior cõnectitur ad deum. potest attamẽ oculũ dimittere ad rõnis inferio-ris aspectum. Non secus inferior portio faciem deuat ad portionem superiorẽ. quasi mulier ad virum suũ. nihilomin⁹ diuertit oculos ad anima iam portionẽ que corporeo i sua operatiõe eget organo vel instrumento. Hec portio/ cõgrue di-citur ancilla. quia ministrat in bũilitate. domus triclinio. ꝑdictis viro ⁊ mulieri/ duplici videlicz portioni rõnis. quaruz nulla requirit corporis organũ in ꝓpria actione. Iz ancilla subministret eis simulacra vel obiecta. quia necesse est quẽqz intelligentẽ fantasmata speculari. Discipul⁹ Sup ad duas portiões ldumtaxat partiebaris formã hominis scz in animã ⁊ spiritum differt. Spiritũ accepi p mente supiori. Ani-mã vero p toto illo qd ei subditũ est Discipu-lus. Nũc aũt inferior ratio distincta memora-tiua ab aali ꝓtute. quam ancillam denominas. Magister Negare nõ valeo nec volui. et si forte nõ satis expressi/ qn tres cõmuni⁹ assignẽt ꝺmõi portiones. a diuersis diuersimode nõ ad-uerte. Sz volẽs coartare ꝓmonẽ/ eo modo quo beata ⁊ pulcherrima mulierũ. cãticũ inchoaue-rit: cõmemorãs tãtũmodo animaz ⁊ spiritũ: po-sui cum aia portionẽ inferiorẽ quaz multi (sicut scimus) ꝓiungũt aliqñ cũ mẽte. vel spũ. qñ iter vtrãqz ptem seu portionẽ. qñ medium tenet locuz accipiẽs aliqñ suas opationes. ab illustratione ꝓncipaliori. atqz stabiles conclusiones deducen-do resoluit. Quãdoqz vero reducit ad sensatio-nes de foris imissas tanqz ad habitã de ipis cer-titudinaliter experientiã. Porro tres huiusmo-di vires exprimẽdo Paulus distinxit. loquens frequenter simul de spiritu ⁊ anima. de corpore non ꝺdem mortuo. sed animato qd̃ est sensualita-tas. Sic christ⁹ insinuauit. Tristis ẽ inqnit ani-ma mea vsqz ad mortẽ. Et statim post. Spirit⁹ ꝺdem ꝓmptus est. nec mirũ. qz beatus. caro au-tem infirma/ q̃ relicta passionib⁹ tota erat. Hinc apostol⁹ loquens de diuisione spũs ⁊ anime/ ad didit. cõpages ⁊ medullas et cor forte sensuali-tatem indicare volẽs Discipul⁹ Non opor-tet vt video magnipendere. si hoc vel illo modo ꝗs accipiat. dũmodo ꝙueniãt. in acceptione col-loquẽtes q̃ ꝓfusa euitek eq̃uocatio. Nã caro ali-qñ sumit̃ p aia corpe ⁊ spũ. vt ibi. Uerbuz caro factum est. Aia sil̃iter p homine vt ibi Oẽs aie descẽderunt in egyptum. Spũs vero p tota aia rõnali vt de xp̃o. Emisit spiritũ. Trãsfer te igit̃ ad similitudies q̃ supsunt insinuãdas Mgr. Animalis pulchritudo/ seq̃tur ad intellectualẽ ⁊ rõnalem put in hoie/ sensualitas in ip̃o cõiun-cta est rõni nata p ipam regulari principatu de-spotico ⁊ seruili. Nõ eni est libera sicut superior apetitus intellectualis essentialit̃. sed pticipati-ue tãtũmodo. cui rõ ꝓsiliatiua/ ꝓncipat̃ nõ domi-natu tyrãnico vel seruili. ꝫ libero. Hinc fit vt ap-petit⁹ sensitiu⁹/ compelli ⁊ corrigi ⁊ flagellari de-beat a rõne si fuerit inobediẽs sibi. de quo dictũ est ad Cayn. Sub te erit apetit⁹ tu⁹. ⁊ tu domi-naberis illius. volũtas vo cogi nequit. Ani-malis hec portio multiplici pulchritudine deco-rat̃/ vltra naturalẽ q̃ generalis est. vltra ꝓsigna-tas hns totidez insup lineaz q̃nqz vires sensuũ exteriorz. ⁊ q̃nqz vel sex interiorz. sicut alibi didi-cisti ⁊ dicet̃ cẽtũ repetendũ esse volueris. Sup-addunt̃ pspeciositate maiori tã habit⁹ q̃ passio-nes morales salubres: et opatiões multiplicate sup numez Quales q̃sqz dinumerare voluerit. ncce ẽ vt cognoscat oẽm sciaz differentiã. q̃ per sensus interiores ⁊ exteriores acq̃runt. Oẽs q̃z moraliũ vtutũ distinctiones oẽm grãmatice lo-gice rhetorice disciplinã. cũ arismetrica. geome-tria. musica. astronomia. q̃s sine aiali portione/ ratio supior ⁊ inferior nõ addiscũt. Legisti cẽtã sup vna virtute memoratiua. deduxerit Aug⁹. admirationẽ. Et q̃s ad hãc ⁊ alias singulas suf-ficeret exponẽdas. Cetez aialis pulchritudo q̃ nõ est cõiũcta rõni q̃lis ẽ generalit̃ in quolibet aiali pter hominem. q̃t obsecro depicta est orna-taqz formis instinctib⁹ ⁊ industriis vsqz adeo q

in nõnullis/relucet q̃dam ꝓticipatio rõnis. Ita nimiꝝ ꝑm legem deitatis. sicut mentis humane supremũ/cõiungit infimo nature angelice ⁊ infimum rõnis/attingit a fantastica ꝟtute. Sic fantasticam homis portionẽ brutoꝝ fantasia non nullorũ/imitando cõtingit. Omnes ꝟo pulchritudines hmõi respersas in brutis/ natura ꝓiunxit in humana rõne. Rõneꝫ denicꝫ suplet i brutis/intelligentia ꝑma regẽs infallibiliter ista. cuius ꝓuidentia in sui dispositiõe non fallit. Cui⁹ ars ꝑma/dedit ⁊ indidit tã hominib⁹ q̃ ceteris aiantib⁹ artes innumeras. Q̃ ꝓdeunt artificiales pulchritudines. Sicut i nidis animaliũ sibi fabricãdis. In victu q̃rendo. ꝓ insidias mirabiles. vt in vulpib⁹ et araneis. In ꝓuisione circa vel ꝓtra futuros euentus vt in apibus ⁊ formicis. Quis cũcta dinumeret? Landẽ occurrit hic animalis cognitionis pulchritudo in vitali seu vegetatiua ꝟtute siue sit per se posita/separatim a potentia cognitiua. sicut in plãtis ⁊ in singulis absq̃ cognitione viuentib⁹ siue cõiuncta sit. quẽadmodũ videre est in hominib⁹ ⁊ animalibus. vsq̃ ad illa que fixa terre. solo ⁊ vnico vigent sensu tactus. sicut conche ⁊ ostree. qõ earũ dilatatio. ⁊ ꝓstrictio manifestat. Quã vitam/dicũt aliqui matricem in femellis retinere. Vita lis autẽ pulchritudo q̃ mꝛta sit q̃ admirabilis ⁊ stupenda. in attrahendo cibum. in frangẽdo. in digerẽdo. in dispertiẽdo. in assimilando. rursus in expulsione superfluorũ. in augmentatiõe in generatiua ꝟtute. in organizatione figuraq̃ membroꝝ. nullus explicaret sermo. Null⁹ etiaꝫ de minimo grano vel folio/planam sufficeret naturali virtute et plenam tradere rationem. Nõ cernẽs Eccleſiastes. cuncte inquit res difficiles sunt ⁊ non potest eas/homo explicare sermone Et iterũ intellexi q̃ omniũ operum dei/nullam possit homo inuenire rationem. supple sufficientem. ⁊ si dixerit sapiens se nosse/nõ poterit reperire. Tota postremo Job interrogatio. facta sibi a domino õ diuinis operibus. quarũ pulchritudo cõprehendi non potest ad hoc tẽdit. Quid de pulchritudine rerũ/naturaliũ quid porro de pulchritudinibus rerum tot artificialiũ. quid õ obiectis sensibilibus. per accidentia sua vel species se rep̃sentantibus ad sensum. Ecce q̃ i grano frumenti sunt infinite partes ꝓportionales. ꝑm deductionem Aristotilis demõstrantis continuũ nõ esse cõpositum. ex indiuisibilib⁹ Oportet ex hoc cõcludere q̃ infiniti numeri sint illic ⁊ figure. imo tot quot in toto mũdo. Omniũ insuper creaturarũ litterarũ ⁊ nominũ ꝓtinet. nedũ potentialiter sed actualiter in aspectu dei. videntis numeros huiusmodi lr̃as et figuras. Cuius signũ accipito de vna imagine. qualem inferre licebit. de ceter. Potest itaq̃ statue factor/ꝑ solam partiũ ablationẽ/formare pulchrã imaginẽ ex vno trunco ligni. qualis vtiq̃ ꝑus ibi nõ erat cum nihil addiderit ⁊ adhuc tamẽ nihil de celorum secretis tot pulchritudinib⁹/attingimus. Discipulus. Si taliter res se habẽt õ pulchritudine rerũ oiuꝝ/q̃ incõprehẽsibiles habeãtur. cur hacten⁹ frustra illas desudauim⁹ inquirere? Magister. Frustra nequaq̃. nec inaniter fine. qui triplex est. Vnus ducens ad ammirationem opificis ꝓmi dei. Speciei eni generator hec omnia cõstituit. qui vtiq̃ speciosiorẽ esse concluditur creature. Alter finis est ad humiliationem nostri ꝑ cõtemptum vie ⁊ desideriũ patrie vbi relucet pulchra ꝓfectaq̃ cognitio/ꝑm visionem quã deuotus Bern̄. cuius hodie dies agit̃ fertur insinuasse ꝑ ascensum suuꝝ post obitum i montelybani. Reliquus finis est nostre conquisitioni ꝓpꝛius et accõmodus de pulcherrima mulierũ quam respexit deus. Exultauit spiritꝰ eius i deo salutari suo. Qua sup̃re. quattuoꝛ ac cipito ꝓsideratiões. Prima est. speciositas pulcherrime mulieris. que sibi datur in cãticis ⁊ alibi. plene nequit intelligi pulchritudinib⁹ aliorũ entium non intellectis. Exponit̃ enim ꝑ similitudines. oms tã naturalis q̃ artificialis formositatis. q̃bus ignoratis. vt ignoret̃ transsũptio/necesse ẽ. Secunda. speciositas q̃libet rapta in creaturis sparsim. tota colligit̃ in beata ⁊ pulcherrima mulier. vel formaliter vel eminẽter Hec est regula diuini dionysi hierarchias ordinantis q̃ superi⁹ tãgebat Tertia. speciositas pulchre mulieris/sumit̃ ab omni pulchritudine cerea ⁊ creatura donis ⁊ ornamẽtis. ⁊ q̃ mireris amplius ois deformitas aliena. demonũ ⁊ pctõꝝ. sibi cedit ad ornamẽtũ Quarta. speciositas pulchre mutudo creaturaꝝ pie recognita. fidẽ illustrat. spẽ roborat. charitatẽ inflãmat. cũ opitulatiõe in oi tribulatiõe ⁊ angustia Discipul⁹. Paper de magna ꝓpositi. q̃ꝫ certificatiõez expecto. ꝑtim super illo quod me miraturũ iure dixisti. Magr. Rñdet ap̄s. si sue locutionis ꝟtus cognoscit vbi dicit. q̃ diligẽtib⁹ deũ/oia coopant̃ in bonũ. Si i bonũ igit̃ ⁊i pulchrũ. Et si oib⁹ diligentib⁹. q̃nto amplius marie sup oẽs deũ diligenti tale q̃d eueniet? Putas ne summ⁹ artifex deus quicq̃ in vniuerso mũdo. quẽ pulchrũ pulcherrim⁹ ipe. mẽte gerẽs/formauerit aut eẽ ꝓmiserit sine causa Discipul⁹. Nequaq̃ putauerim. ꝑ omnia sub ordine pulchro/pulchra fecit valde ẽ ⁊ mẽsura alioꝝ. quẽadmoduꝫ dux in exercitu Carta vero dicta ẽ pulcherrima ⁊ ꝓfecta supra ceteras creaturas: nõ vnitas diuinitati. q̃lis est hũanitas xp̃i. Cõsequẽs ẽ igit̃. q̃ oia sibi subser uiant. tam bona nature q̃ gr̃e q̃ artis ⁊ fortune afferre habent/ nisi maliciam ⁊ turpitudinem. Magister. Scis ad honoꝛez regis esse. ꝑ

ersos pditores suos alligatos coerceat in cō-
pedibus. Scis q in picturis. nigredo rite iūcta
aut decorem imagini. Hoc in supcilijs formosis
ime mulieris aspice. q̄bus nigredo decēs rube-
uenio. Sed de turpedine flagicioz. z sceleruz
blasphemiaz. nunq̄d non secus erit. Magr
Secus esset. si dedecus culpe/ maneret inordia
um sine decore iusticie. Nūc autem pulchrius
ō collocaī angelus in celo. q̄ demon i inferno
qui positus est illic tanq̄ scabellū pulcherrime
mulieris cōterentis ꝑm legem doni caput suum
Cuis enī omnis pulchritudo filie regi sit ab in-
ius/ideoq̄ constituiē z astitit regina a dextris
Deu hoc est in vestitu corporis deaurato. est quo
q̄ circumdata varietate cuiuslibet creature cui
affat vnicuiq̄ sua pulchritudo saltē naturalis.
ainus prima lineamenta deleri nō possūt. pñt ta
men supindui) tenebrositates z turpitudies vi-
dosoz. tam habituū q̄ actuū. Que turpitudi
nes in sua rōne formali nihil dicūt positiuū. sūt
enī ꝺuationes pulchritudinis ineſſe debito. per
modū speciē z ordinē. Discipul⁹ Magis
Certe ꝙturbarer ambagib⁹. pīsertim ꝺ odio dei.
aliter possit esse pulchrū/si nō alibi dissolutionē
docuisses. Perge nūc ostendere. quo pacto sit i
maria pulchritudo q̄libet repibilis in creatura
maxime q̄ minorata est sicut z filius. scz paulo
minus ab angelis adeo q̄ naturalis speciositas
dāati luciferi/insignioz sit ex dictis q̄ pfectioz
Quot sunt p̄terea ⁊tutes specifice. totam vt di-
citur naturā speciei cōsequentes. in gēmis. her-
bis. verbis. industrijs quoq̄ animaliū. Rursū
in donis hominū gratuitis vt est caracter sacer
dotalis. repugnās sexui femineo. Nunq̄d vt in
terea silentiū sit de ceteris/ex his omnib⁹ marie
formositatē ornabis. vel eaz corōnabis Ma
gister. Ornabo plane z corōnabo. Nō quo-
modo sit iam deduxi. Circūdaī quipe omnib⁹
et singulis quasi vestimēto decoro. multimoda
varietate depicto. quoz oiuz virtutes insignes
cōtinet. non q̄dem formaliter. sed eminēter. An
desi non habet naturalia. qualia gerit angelus
etiam damnat⁹? Jam iꝺo tamen est admirabili
ō naturā inferiorē q̄ sublimiorē copiosi⁹ ornat
z pficit. Non habet caracterē sacerdotalem for
maliter fateor. Habet autem eminētius ad recō
ciliationē peccatorum. ad apertionez paradisi.
quia vere ponitur. felix celi porta. Ad auxilian
dum contra potestates aereas. contra calamita
tes z miserias omnes. tam animarū q̄ corpoz.
quotiēs placuerit scilicet illos misericordes ocu
los ad nos cōuertere. qaotiens ad nos se volue-
rit. tā q̄ pia mater filios q̄ q̄ debiles z fedos cu
randos purgādos q̄ suscipere Discipulus.
Respiro totus in spem bonam dum te audio ta
lia differentē. Totus exultat spūs meus z aspi-
rat meditari frequentius istam beatā z pulchrā
mulierem quam tali potētia pie differis eminen
tem. O felices qui te talem o maria genuere pa-
rentes. O vere felix Joseph sponsus tu⁹ virgi-
nalis. qui tui custos cum puero Jesu fidelis se-
dulus prudēs atq̄ charissim⁹. audire videreq̄
te cum filio/ tāto tēpore dign⁹. fuit Magister
Credidi ppter qꝺ locut⁹ sum. Propterea iam
istos. non beatificare nequeo neq̄ sufficio. q̄s o
beata. tibi feceris. eē deuotos. q̄s traxeris p⁹ te
postq̄ iesū benedictū fructū ventris tui. in odo
rem vnguentoz tuoz. Quo modo nō beati q̄b⁹
vbera charitatis lactāda. q̄bus os pietati oscu-
lādū/nō dedignata fueris ostendere? Ergo iam
oleū effusū nomē tuū. Ergo tu fons hortoz. ad
emundationē simul z recreationē. cum delecta-
tione mirabili mundo datus Tu puteus satieta
tis aque viue salientis in vitā eternaz. Puteus
aquaz que fluūt impetu de lybano candido pa
radisi. Tu hortus ꝓsitus omni genere tā arboz
q̄ areolis aromatū. Tu iā corōnata triūphas ō
capite amana. id ē. turbulēti. de vertice sanir et
hermon fetoris z anathematizatiōis. ō cubilib⁹
leonū. de mōtib⁹ pardoz. scz tyrānide supbozū
dānatoz q̄ luna mutabilitati. sūt sb pedib⁹ tuis
ad calcādū. Porro sexaginta sūt regine. z octo-
ginta ꝙcubine z adolescētulaz non ē numerus
ꝑm varios aiaz gēdus. Una tñ columba pfecta
quā viderūt filie p adoptionē. z beatissimā pdi-
cauerūt regine. q̄ suis dñanī affectib⁹. z ꝙcubi-
ne querentes concupiscentie remunerationem
per filiorum boni operis generationem. Lauda
uerūt te. qz beatam dicēt omnes generationes.
Q̄ pulchra es z q̄ decora charissima i delitijs.
Sed cui charissima in delitijs? Illi nempe. cui⁹
delitie sunt esse cum filijs hominū. Statura tua
assimilata est palme triumphali. z vbera tua bo
trus vinee germinantis. virgines. id est. ⁊gina
les affectiones. z sobria ebrietate debriantis vs-
q̄ ad sanaz insanīā apud stultos seculi. vsq̄ ad
denudationē per voluntariam paupertatem. Tu
delitijs affluēs tota dilecto supinniteris. dicēs
vocem plenam. sensib⁹ inexplicabilib⁹. Ego di-
lecto meo. z dilectus meus mihi. Discipul⁹.
Eya magister. euge euge. quid nos agimus ob-
secro. canticacanticoz exponēdo. cum canticū
marie susceperam⁹. Et ecce nunc in laudes erū-
pim⁹. nunc obsecrationes iterserimus. ad quas
titubat animus. ad quas hac illacq̄ defluit ora
tio mentis. incerto pede. lingua balba. vagi ocu
lis. gestu varto. quasi fabulando seu frenesian-
do. nos habemus. imo verius nos habemur ra
pimur distrahimur. nescio quo spiritu. quē ne-
scimus. vnde veniat aut quo vadat. Magi-
ster Valet frater. Quid si nos introduxerit.
ista quā loq̄mur beata /in cellaria regi in cellam

vinariaz cui⁹ est modo clauigera. Quid stupes quid miraris si sobziam biberimus ebzietatē spi ritus? Quid si datum fuerit accedere ꝓximius. o serenissimas voces amoris audire ꝓfundius Totus ipe gestio me. quem iam nō capio cōside rare. qō vtriqz continget/quando dicere fas est vnicuiqz nostrum. Anima mea liquefacta est vt dilectus locut⁹ ē. Fulcite me flozib⁹. stipate me malis. quia amoze eius langueo. Leua eius sub capite meo. ⁊ dextera illi⁹ amplexabit̄ me. ¶ Bi scipulus. Cessemus iam. cessem⁹ sperare talia qualia amātes. sibi somnia fingūt. ⁊ ad incepta reuertamur. ¶ Mgr̄. Que cepta? ¶ Discipulus. O queso non meministi? Cur inq̄ris? Intremus elucidationē cātici beatissime ⁊ pul cherrime mulieris cum epithalamio salomonis Magister. ¶ Mimirū istic sumus. Neqz enim exigunt certū expositionis ordinē. que nullo sūt ordine cōtexta. vel coherentia. que ꝓterea. non vni tm̄ affectui sūt accōmoda. ꝑ innumeros. ver bum quodlibet affectus/eructat. ꝓ audientium q̄litate. Expone si potes dum egrotus assiduis suspirijs plangens ⁊ singultus ex imo pectoze. anheloqz spū repetit. ha. ha. ha. quid tibi signifi cet ista vox plangozosa. ¶ Discipul⁹ ¶ Bona tus respōdet dicens. interiectionē esse ꝓtem ora tionis significātis mentis affectuz. voce incogni ta. Quid autē postulas vocem me incognitā ex pone cognoscendā? ¶ Magister. Nō pdidit opam ⁊ impensam. q̄ te puerū docuit ozationis ptes. Tu nūc grādioz effect⁹. ita cognoscito quē libet amoris intimi ⁊ non ficti vocē ꝓsus incog nitam. non amanti. imo nec alienā cōptā amā ti. si non qualibet cōiectura. Exemplū de dolo ris interiectione. dum sanus egrotū audit ⁊ so lari querit. Cui respōdet apud comicū talis ali quis. Facile cum valemus. alijs cōsilia damus Tu si h̄ sis/alit̄ sentias. ¶ Discipul⁹ ¶ Despe rare doces. elicere nunc hac nunc istac exultati ones. p agitationem. concussionēqz studij vehe mētis. pauculas emicātes scintillulas. put istas excessiui amoris h̄ vt̄ illud verbū inserit ad aciē mētis pstringēs istā ⁊ gerēs. Aut vero sub alia silitudine. stude familiaris esse vocib⁹ amoris. i loco pegrinationis tue. nō se adeo poterūt ocul tare. q̄n familiari⁹ in te magis ⁊ magis ꝓdent. ⁊ intelligibilez. nūc hoc modo. nūc altero manife stent. vel nutibus etiam se ⁊ gestibus insinuent. Peregrinantes pariter in exemplū habe. q̄uis barbari sint. Pueros quoqz colludētes. necdū pfectis resonantes verbis. q̄ quomodo se intelli gere cōsuescunt/imitari coneris. ¶ Deinde be atam ⁊ pulcherrimā mulierē postulem⁹. vt nos illo respiciat pietat̄ ⁊ amoris oculo/quali respe cta fuit a deo salutari suo. A quo nos ipetret re spici. saltem vt amare ſleamus exēplo petri Re spiciat terram cordis nr̄i ⁊ faciat eā tremere Et ab illo tremore suo cōcipiam⁹ spirituz salutis. q̄ in amoris spiritū/aliqñ transformet̄. ⁊ hymnuz tūc canamus cum alacritate cordiū. Magnifi cat aia mea dominū. ¶ Mgr̄ ¶ Arritas meuz q̄rendi studiū de plurimis. sed aliozsū me vocat (vt audis) occupatio domestica regulat̄. Dies crastin⁹/solicit⁹ erit i id ipm̄. ¶ Discipul⁹ ¶ Ex peditū me reperies. ꝓpitius sit nobis deus.

Sequitur quart'tra

ctatus per dragma seu dialoguz de marie beati ficatione. ꝑ notulas. lxxtij.

Notula prima

O Ece enī ex hoc beatā me dicent oēs generatōes ¶ Discipulus. Nōne coz nostruz ardēs erat in nobis hesterno colloquio. dum de cāticis cāticoz marie simul ⁊ salomonis q̄rerem⁹ q̄si fabulā tes pegrini. necnō dilatato cozde videremur an helādo spiritū attrahere? ¶ Mgr̄ ¶ Gemini ⁊ visa ē renouari vt aq̄le iuuent⁹ nr̄a senilis qō ammodo ⁊ cana i exteriozi hoie. ꝑ interioz reno uat̄ de die in diē. si assit vbuz dei reficiēs ipm̄. si ibs instar pegrini nec pinde cognit⁹ se comites ꝓiunxerit. si aperuerit sensū nob vt intelligamus scripturas. hymnoz ⁊ marie psalmoz ⁊ cātico rū. O si se talem exhibere dignabit̄ q̄ loquit̄ aie nr̄e. Surge ꝓpera amica mea. colūba mea. for mosa mea ⁊ veni. ¶ Discipul⁹ ¶ O si iā hyems cōgelatiōis spūalis trāseat. si gelicidiū tozporis si imbris stillicidiū assidue tēptatiōis abeat ⁊ re cedat. si flozes pulchrioz aspectuū apareāt i ra cordis nr̄i dante dño benignitatem. O si tps putatiōis ⁊ resecatiōis cure ois supflue aduni at. si vox turtur̄ caste gemētis et ꝓsolātis luctu bono audiat̄ in tra sensualitatis nr̄e. ꝓformātis se rōni vt ꝓcordet philomene ⁊ alaude ꝓtēplati onis alacris/turturis suspirū. O si ficus iā non maledicta nec solis onusta vbozū foljs/pferat grossos suos i signū fruct⁹ post suauis. Demuz si vinee bonaz opationū. dent odorē suuz bone fame i vitā ⁊ letificationē dei ⁊ hoinz q̄d secutu rū sit o mgr̄ agnoscis. ¶ Mgr̄ ¶ Quenam aia frater ē tā hebes ⁊ gelida. q̄ nō ad vocē blādiēt̄ amici. ver dilecti quē sequit̄ expergiscat̄? Que nō tota liq̄at. se iā i se nō ꝓtinēs ꝓpijs t̄minis desideriozꝫ. ꝑ effluat in dilectū currat post vocā tem se grat̄ noib⁹? Surge inquit ꝓpera amica mea. Surge q̄ male iacueras. cū adolescēte pdi to. ꝓpterea paternā adire misedias. vt accūbat sup collū tuū. detqz i accubitu tali. nard⁹ hūmi litat̄ tue. odorē suū. vt iure voceris amica. susci piēs pac̄ osculū ⁊ speciosa recipiēs pmā inocen tie stolā cū anulo fidei. Proinde facta colūba. ni difices in foraminib⁹ petre. in cauernis macerie

Petra autē erat christus. Tu in fixura clauoꝝ in cauerna lateris. vsq; ad patefactionē cordis fidei deuotione subintrans illic reponas scāruz meditationū pullos tuos. Ostende dilecto petē faciem tuā. iam colore roseo decorem vernā tem in aspersione sanguinis agni imaculati. Sonet vox tua in auribus dilecti. que dulcis sit in laude conferens in iubilo. Benigq; sis vinea florens. desiderijs odoriferis. de qua vulpecule pule intentionū dolosarū. diffugiāt capte. Surrepunt enim qnq; suffodientes ad elationes pre cipicia. vineas radicit⁹ demoliunt. corrodūt si postmoduz fas habeat aia talis. iam facie decora. iam voce suauis. suspirabunda dicere. Dilectus me⁹ mihi. ego illi. qui pascitur inter lilia donec aspiret dies. inclinent vmbre. Discipul⁹ Quid ergo vult hec interrupta. inexplicata penit⁹ locutio. Magister Audisti iā voces amoris ideo nō perfici: qm̄ tot occurrunt anime desideria valida/ q; nequeunt simul erūpere. Confundūt se potius. opprimunt. Petit amās. quicquid exprimere potest. nihil ad hoc qd optat satis ē. Quare dat se magis intelligi p interruptiones more interiectionū. ab imo pectoris. eructatas vel erutas. Solet inde patere ualiter anhelantibus quorsū mittit illud suspiriū. Discipulus. Da supplementū verboꝝ istoꝝ. Dilect⁹ me⁹ mihi. ego illi. Magister. Quis aremulas maris. aut pluuie guttas dinumeret? Quis inscrutabilia scrutet corda? Non facilius est id qd requiris. Nihilominus aliqd accipito. Dilectus meus mihi intēdit. ego illi. Dilectus meus mihi oculū amoris dirigit. oscultum porrigit. loquit. assentit. blandit/ ego illi. Dilectus meus. mihi finis omniū desideriorum. meoꝝ. omniū cogitationū. intentionum corporis. operationis cuiuslibet seu motionis carpo centrū est. axis. ego illi totū qd dat. reddo Dilectus mihi delitiosus est. amorosus ē. decorans est. suauis est. benignus ē. iocūdus est. delectabilis est. Mihi oia est. Quippe cum q̄ sum vnū cor. vna aia. vnus spūs. Idco dilect⁹ me⁹ mihi vnitur. ego illi. Dilectus me⁹ se mihi dedit in precium in morte. quo nō oia mihi secum donauit. Discipul⁹ Quo pacto dicit se donare deus. qui nusq; abest. Qualiter ē aia sibi finis desideriorū suoꝝ vel operationū. q̄ propter seipm̄ omnia operatus ē p̄m sapientē. Magister Docet āgelica salutatio modū donationis dei. Salutat enim Maria per angelum. sic anima per spūsancti aliquē instinctum. quilocq; tur pacem ad quersum cor. Mandat quoq; salutes. dicens aie secreto cordis silentio. Salus tua ego sum. Et illud: remittūt tibi peccata tua Vade in pace. Non eni dat salutatio excōicati. nec eis quorum p̄sentiā horresciṁ. Sic inuenit apud deum grām aia/ que per eū fit dispo\ta ⁊ organizata suo modo/ calore vitali/ gre ad susceptionē domini. de quo ⁊ a quo/ viuit aia ñ minus q̄q; disponit corpus organicū/ p armoniam qualitatiuarū dispositionū ad aie rōnalis introductionē faciendam in corpore. Tunc audit anima. dominus tecū. qz se dat ad nutū anime. vt fruatur se. ⁊ alio quolibet vtat in se ⁊ ppter se. Unde fit amoris illa reciproca donatio mirabilis quo manet in charitate in deo ⁊ de⁹ in eo. Dilectus meus mihi suple seipm̄ dat ⁊ ego illi seipm̄ reddo ⁊ meipm̄ cū eo cum quo iam vnus effecta sum. Et sicut in illa trinitate ineffabili p̄r dat filio spūm. ⁊ filius patri reddit eundē spūm sic aia datū sibi dilectū dat. ⁊ reddit seipsuz sibi q̄ tribuit. vt sit ipe principiū ⁊ finis oim desideriorum vtriusq;. Hanc dignationez amoris inestimabilē qz philosophi superbi nō potuerunt nec voluerūt attēdere. ppterea nullas tales ad deū voces depromere conati sūt. Dilect⁹ me⁹ mihi ⁊ ego illi. Fuerūt idcirco ab hmōi epithalamio Marie ⁊ salomonis penit⁹ alieni ⁊ ad illud surdi. Quod attendēs xp̄s exultauit i spū i illa hora. Confiteor tibi inquit pater dñe celi ⁊ terre. qz abscondisti hec a sapientib⁹ ⁊ prudētibus et reuelasti ea paruulis. Ita pater. qz sic placitum ē ante te. Nō meritū cuiuscunq; ne quis glorietur in se. Unde si tale aliquid cecinit Maria dicēs Deposuit potētes de sede ⁊ exaltauit humiles. Discipulus Quātū intelligo. deus se dat i dono qd informat aiam ⁊ viuificat eā. reddens deiformē ⁊ pulchrā amabilē ⁊ desiderabilē. qui letatur in opibus suis. maxime in filijs hoim.

Sed cur anima dicit aliquādo. Dilect⁹ meus mihi. vt hec transferat. aliqñ se pponēs ⁊ dicēs ego dilecto meo. Magr. Dilecta ferē in dilectū p̄m vim duplicē. apprehensiuā. s. ⁊ motiuā Uis apprehensiua seu cognitiua/ quodāmō trahit ad se ⁊ in se/ suū obiectū/ qd est verū. Sed conuersus est ordo virtutis motiue vel affectiue p̄sertim dilectiue cuius obiectum ē bonum. qz tēdit ⁊ extendit se ad ipsum. Causaz dat phs. Uerum inquit est in anima. sed bonum in reb⁹. Uñ bonum quod est appetibile aptum imprimendo se per cognitionē. nō enim velle possumus incognita. Appetitus vero/ quasi circulo quodaz. redire conat in appetibile. ⁊ se sibi dare cōmunicare. vel impmere. Propterea dicit anima duz dilectum cogitat. ⁊ imaginem sui formam vel spēm q̄ sibi dilectus imprimitur. Cum vero diligit. ipsa se dilecto dat ⁊ replicat. ⁊ ad ipm̄ quasi foris egredit. Discipulus Quid ad rem nostram. Magr. Multū p oēm modum. Hoc ē illud mysticū verbū xp̄i de dilecto suo q̄ egredietur ⁊ egredietur ⁊ pascua inueniet. Hoc itē aliū de moyse qui minauit gregē ad interiora deserti. vbi vidit dñm in flamma rubi. Gregem intelige. totā cogitationum turbaz que ad interiora

mentis colligitur. Est alter ordo duz Moyses vocatus a dño de nube caliginis exit ad ipsum. sicut xps relicta turba ascendit in mõtẽ. Sic aia subitrans se z trahens ad se sponsũ per cogniti onẽ. dici potest pascere sponsũ. Dic ipm hre in lecto pacifice mentis. z coangustate. ne sit locus adultero. Exiens vero per dilectionẽ ad spõsũ trahitur ad sposi palatium thalamũ vel cubiculum ¶ Discipulus // Quid postremo? ¶ Magister // Siquidẽ in hac cõtunctõe. sponsi z spõse per dilectionem/cõsurgit delectatio. duz rursus imprimit se dilectus in dilectam. sugentem vbera consolationis sue. Dicit hinc delectatio quasi quedam lactatio. Hinc est fruitio complectens vniuersas beatitudinis partes. vt dotes tentionẽ vel apprehensionẽ inhesiuã pro cognitione z dilectione pariter z delectatõe. Sic fruitionẽ descripsit Aug⁹. q est amore inherere alicui rei ppter se in qua mentis delectatio quescit. ¶ Discipulus // Dum rapit nos estus amoris/ oblti sumus pene inq̃sitionẽ primitus occurrentem sup verbo tuo o btã beatarũ. Ecce enĩ ex hoc beatã me dicent oms generatiões. // ¶ Magister Regredi licet quando volueris ¶ Discipul⁹ Pulsat hec animũ questio. qua rõe potuit absq; spiritu iactantie. humilis ancilla domini /taz excelsum de se pferre pconiũ? Subit inde questio. quo nomine dignior Maria nominetur. An beata que cecinit. Ecce enim ex hoc beataz me dicent omnes generationes? Subsequitur alia questio. Quot modis maria dicta sit btã? ¶ Magister ¶ Conabor satisfacere q̃sitis his. et q̃dẽ de pmo scieris aiam Mairie magnificasse dñm nõ solum .qz magn⁹ in se est z magn⁹ a creatura sua predicat z colit. f etiã qz magnificam reddit aiam cui magna facit qui potens est. Nũ quid paz tibi magnificata videt Marie aia. q̃ operationi supza modũ magnifice fuit ausa prebere consensũ dicens ad angelũ. Fiat mihi fm verbũ tuuz. Quid est hoc/nisi fiam mat filij cui⁹ pater est de⁹? Quid excelsi⁹? quid sublimi⁹? vel (vt alius vult) arrogantius poterit cogitari. ¶ Discipulus // Hoc mouet multos. quõ stant sit z in vnum ꝙueniunt/tanta humilitas: ecce ãcilla dñi/cuz tanta magnificẽtia. fiat mihi secũduz verbũ tuũ: talis abiectio cum tali glia? ¶ Magister ¶ Doceat nos phia si theologia paz est. cõditiones magnifici. seu vim virtutis magnificentie. Magnificus vtiq; nõ de honore vl gloria curã hz. sed de opib⁹ preclaris. q̃ glia digna sunt z honore. colit lucem. spernit vmbrã. Glia sua est sicut dicit apostolus. testimoniũ consciẽtie sue. Non de alieno pendet iudicio cui modicũ est si iudicet ab hominibus vel ab homie aut ab humano die. Nam qui se iudicat domin⁹ est Fit humilis proide in fuga glie. fit magnanim⁹ in operatione magnorum. cum dignitate meritorum. Benicq; cum gloriatur. in domino gloriatur. Obseruat hoc magnifica nostra z magnificanda. que tota in dei gloriam refudit beatitudinis sue famam. Quia fecit inquit mihi magna q̃ potens est. Non ergo mihi gloria. gloria sola sibi. Fuisti propterea virgo beata sicut angelus dei. vt nec benedictio te moueret nec maledictõ per elationis aut delectionis vitium. Nuc/quo magis gloriam fugiebas/eo magis te sequebat sicut vmbra corpus. Esse bona. non videri/volebas ¶ Discipulus // Magnificus /magnorum dignus honorum. nunquid iniquos iudicat eos qui se spernunt ¶ Magister // Plane sic iudicat .censetq; puniendos. non propter se sed propter iusticiam z aliena vtilitatem. Alt ve ro longe diuinius: dat fides cuz gratia. magnificentiam cuz humilitate coniungi. q̃ inanis phi losophia. Dicit ex sententia. Nõ nobis domine nõ nobis/sed nomini tuo da glia. Tibi gloria. nobis autẽ confusio/qui serui inutiles sumus. qui nihil habemus qõd ad te non accepim⁹. tua tibi dona confitemur z reddimus. Volum⁹ vt ad locũ vnde exeunt flumina gratiarũ reuertantur. vt iterum fluant te donante. sis magnificus in sanctitate z gloria ¶ Discipulus // Non est quod cõtradicam. dic de secũda qõne. ¶ Magister // Enunciasse videtur prophetico spiritu plena/ verbigena nostra/q̃ hoc nomẽ adiectiuũ appropriate sibi z anthonomatice dareꝭ per oẽs generatões. velut nomẽ epitheton desuper sibi datũ. sibi debitũ. sibi placentissimũ. necnon quibuslibet nientissimũ iocũdissimũ z appropriatũ // Digna re nos laudare te virgo sancta. o ter ãterq; beata. Beata primo q̃ credidisti clamat Elizabeth. Beata secõdo. qz gra plena scõm Gabrielis salutationẽ. Beata tertio z bñdicta. qz bñdict⁹ fructus ventris tui. Btã quarto. qz fecit tibi magna qui potẽs ẽ. Btã q̃nto. qz mater dñi. Beata sexto. qz fecũdata virginitatis honore. Btã septimo. qz nec primã sibi em visa es nec habere sequentẽ. ¶ Discipulus // Numerasti numeros beatitudinis sub quadaz generali laude. quid censes si ad specialia descendamus? ¶ Magister // Descendamus placet. Sic enĩ plenior dabit intellectus pconij quo beata dicit per oẽs generatões Offert aio triplex beatitudo. Una vie p spem. altera patrie per rem. tertia quasi mediat inter spem z rem. inter viam z patriam qualẽ habuit manifeste christus quẽ fuisse viatorẽ scõm aiaz z cõprehensorẽ scõm spũm/nullus ambigit. theologus ¶ Dozzo qualis sit beatitudo p spem z grã. nozũt cõiter fideles xpiani. Qualis proterea sit beatitudo glorie: videmus nũc p speculum in enigmate. credentes eam eẽ quã nec oculus vidit nec auris audiuit. nec in coz hois ascẽdit. Recogitata vero duplex hec beatitudo. viam aperit vt tertia quasi media citi⁹ cognoscat

quia minor est q̄ gloríe cōsūmate. ⁊ maior q̄ solius spei ⁊ cōmunis gratie // Nec abhorret hec distinctio theologica/phisicā consideratione. que ponit virtutes primas politicas. secundas purgatorias. tertias purgati animi. quas Aristoteles vocat heroicas. Hec beatitudo q̄ purgati animi. vel heroicalis excellentie dici potest fuit in beata nostra dum viueret. sup omnē pū angelicam ptātem. hoc ē que a nullo vincit illustrium ſm Damascenū. Et iuxta hierarchicam Dionysij legem/continet eminēt oēm pfectionē creaturarū tanq̄ inferiorū. vt iure dicat Regina mundi ⁊ dña. Vis igit breui cōpendio magnificā quicquid in creaturis videris melius ipsuz q̄ nō ipsum. Et si non formaliter tñ eminēter q̄ distanter a deo. Et quoniā pticeps fuit i via vtriusq̄ beatitudinis vie scz ⁊ patrie. ponemus aliquas de cōditionibus beatitudinis eterne. p quas gradatim veniam⁹ ad petita vel ad petendi tenebit me fastidiū. etiaz si precognita narraueris. ¶ Magister // Est beatitudo spūs que separat ab anima. i. a sensuali portiōe. Hec fuit in xpo viatore. Hec in spiritib⁹ separatis viget. Habet nihilominus aīa suam beatitudinē duz resumet incorruptibile corpus a spiritu beato. Dicitur incorruptibile pro tollēda calūnia quā vellent aliqui struere de resuscitatis iustis/tempore passionis quorum spiritus statim in descēsu spiritus christi in limbū patrū beatificati sūt. q̄n mortuus est xp̄s infernū. saluando spūs istos p beatificā visionē. de qua latroni dictū est. Hodie mecū eris in paradiso. qui purgandū fortasse aliquid habebat. nisi priuilegiū nouitatis. adueniens regis/ipsum sicut ⁊ alios multos. forsitan ⁊ omnes/tunc a purgatorio liberasset. Amabile susceperūt. aut q̄ mortui sūt scōm quosdaz sequit vnū mirabile q̄ tales fuerūt cōprehenso in corpore mortali sicut xp̄s. Sequit etiam q̄ fuerūt bis mortui. sicut lazarus cū statutū sit oibus semel mori ſm Ap̄lm. Respōdet q̄ apostolus nō negat q̄n pluries. At vero nulla fit ambiguitas de resurrectiōe nouissima. Sunt autē tres dotes spiritus beati. sit sepatus aut coniūctus. que sunt fruitio visio ⁊ tentio. Sūt quatuor ipi⁹ aīe sensitiue resumpto corpe gl'iose. qō plene subditū ē tam aīe q̄ spiritui. Unde redditur clarū. impassibile. agile. subtile. Nolo tamē existimes q̄ spūs ⁊ aīa sunt in eodē homie/mō vel tunc due nature distincte vel due anime ⁊ essentie. licet fuerit aliquando articulus in anglia cōdemnatus dicere q̄ nō sunt due aīe i homine eodē/rōnalis ⁊ sensitiua. Prior vero sententia tenēda ē. put eccl'iasticis dogmatibus cō tinet. Dixit xp̄s q̄ ptātem habebat ponēdi aiam suam. sed q̄ illa sit spūs. notauit euāgelista. Tradidit spūm ¶ Discipulus // Prudē ita dixisti. prudē ita monuisti. expōe qō dixiris. ¶ Magister ¶ Quia loq̄mur de dotibus que solēt attribui nubentibus. Sponsus eni dotat sponsaz ⁊ nulla creatura/nō vnita diuinitati (vt excipiatur aia xp̄i) dignior fuit dei sponsa' noiari Maria vti p sponsi ⁊ sponse metaphora dū inquirimus beate Marie laudes. atq̄ pconia. dū viatrix etiā pegrinaretur i terra ¶ Discipl's Grate ac letus accipio. quatinus in his assumptionis sue solennijs/dum cantica canticorū resonat ecclesia tāq̄ epithalamiū suū/materia cōquirendi locū dilissima ministret ¶ Magister. Aduerte quēadmodū tres in matronio succedunt gradus. Est eni matrimoniū initiatū ē ratum est cōsummatū // Discipl's // Scio sed q̄d ob hoc texere vis? ¶ Magr / Volo dicere virginalē sponsam nr̄am/ſm triplicē hūc statū. triplicē habuisse beatitudinē. Beatā respice p̄mo modo/dum ab instanti creationis spūs sui. initiatū ē matrimoniū cuz eterno sponso deo. p arram fidei. spei charitatis ⁊ ceterarū virtutuz Beatā respice secūdo modo. dū matrimonium plene cōsummatū est in assumptione corporis ⁊ anime/cum eternitate dotū suarū. Beatā intelli ge tertio modo quando matrimoniū fuit ratuz in conceptione filij dei. ⁊ deinceps p gratiā consummatū ne dissolui posset per peccatum. q̄uis ad cubiculi secretū. primo fuit in assumtione introducta vbi fuit ⁊ ē matrimoniū cōsummatum ¶ Discipulus // Jam velut p rimulas. incipio videre quo tendit iter tue deductionis? // ¶ Magister ¶ Videbis apertius si paucuta d̄ dotib⁹ enumerauero potius q̄ docuero. Tres idcirco dicuntur dotes. sponse ad cubiculū sponsi recepte p gloriā. visio fruitio ⁊ tentio. q̄ respondent tribus theologicl virtutib⁹ vie. q̄ sūt fides. spes ⁊ charitas. ⁊ tribus anime viribus. rōnali cōcupiscibili irascibili. Dicunt inq̄ igit dotes. qz sunt habitus/disponētes tres istas vires scōm mētē que est spūs. imo vnus tunc cum sponso spūs. ad actus/qui beatitudinē constituunt. quiq̄ sūt intuitiua visio. ⁊ actualis fruitio cū eternitate. Ad quid valent dices iste dotes? Bene quatin⁹ spōse supetet. vñ portet lugū suauissimū ⁊ onus leuissimū beati cōiugij. vbi fit mēs suo modo parens verbi ⁊ sacrariū spūssancti. Nunq̄d videt talis. tanticq̄ filij educatio iugis ⁊ eterna qualez habet ipa mens verbigena. virgo in vnum mater ⁊ filia ¶ Discipulus // Cōueniſſe credimus hec tria simul in Maria. sed quo pacto cōueniant in mente rōnali nō ita perspicio vt virgo dicatur mater ⁊ filia ¶ Magister // Virgo noīatur propter sinderisim. que nunq̄ violat. Mater qz parit in se verbū. rorāte desup patre lumi

num cuius est filia. cuius filio nuptialiter cõiuncta est. Quidni tũc psallet ⁊ exultet Maria spiritus in deo salutari suo. laudans. psallẽs. ⁊ iubilans pleno totoq; cordis affectu hoc cãticorũ canticũ amoris per amorem canticum nuptiale quod ꝺr epithalamiũ. Canticũ nouuꝫ. propter illum qui noua fecit oia. Tenor huius cãtici cõsistit in essentiali beatitudine visionis dilectõis ⁊ fruitionis dei. que semper vno ⁊ iuariabili cantore subsistit ⁊ resonat. Porro respectus creaturarum tam i verbo q̃ in ꝓprio genere. mouet ad canticũ multiplici varietate decorum tanq; pro discantu. Neq; dubitaueris omnes ⁊ singulas in vnum consurrere. mentalis spiritus affectiones. Formabitur enī melodia spiritꝰ. ad exemplar armonie siue melodie diuinalis. que stabilis semper i se manens fastidire non potest. tã q̃ assidue renouet. Habes ecce veritatẽ conclusiõis vnius quã tu tibi declarari q̃nq; postulabas: si Maria in hoc cantico se in oẽs perfundebat affectus vel anime passiones. Discipꝰ Habeo forte ꝓ statu glorie. q̃uis ambiguũ videatur si sint i spiritibus beatorum oẽs affectus tot ⁊ tales. quot ⁊ quales sentimus in via. imo non ẽ dubiũ de dolore. Non enī erit ampliꝰ ibi luctus neq; clamor ꝛ nec vllus dolor: Magr De hoc statim videbimꝰ. Tu colligas ⁊ intelligas interea quale fuerit canticũ beate virginis quot vocibus alternatũ. dũ iam adepta fuerat beatitudinẽ illã. que dicta ẽ supior ad beatitudinẽ solius vie ꝓxima ⁊ vicina beatitudini patrie. Quid si viatores aliq; exercitatos ꝓ cõsuetudie sensus mentis habẽtes / possint cũ oi ꝓmptitudine voces affectuũ scõm notulas q̃nq; vocabulũ. sparsas ꝑ sillabas psalmor. vnãquãq; concinere vel formare. Discipꝰ Cõcludit intelligentia tua. q̃ rõnabilis sit cõclusio q̃ nõ ita recipienda ẽ. quasi vox q̃libet affectiõis. retineat sonũ integrũ. frangunt enī quadã allisione non alit q̃ in cõpositione dictionũ videmꝰ. Nõ enī hec dictio magnificat / plene sonat. istas litteras m a g n i f i c a t. ꝑ in vnũ colligunt quasi tertium mixtum sonum. Usus est pbꝰ. hoc exemplo. dũ de mixtione tali loquerer elementorum. q manent quidem in mixto. sed refracta. vel ſm essentiam vt placet Auicenne. vel vt Auerrois scõz proprias qualitates. Magr Exemplũ placet qõ inquisitionẽ philosophicã presupponit. Exemplũ aliud. video de multis aromatibꝰ simul tritis. ex quibus odor tertius mixtus resultat q̃nq; plus redolens / aroma predominãs. Loquitur exclamatio canticor. Que est ista q̃ ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus mirrhe ⁊ thuris. ⁊ sequit ⁊ vniuersi pulueris pigmentarij. Exemplũ aliud ẽ in re nostra iz enī pueri distincte prꝰ sonẽt. vt re mi fa. postmodũ iungunt. lram paulatim cũ vocibus istis. tãdem vsu cõtinuo cantant sine vocibꝰ notularuꝫ qõ tandem exemplum. in contrapuncto. deinde in discãtu plus apparet. vnde valeamus ad musicam cordis transferre rationem. vbi celeritas maior est atq; facilior sonoritas affectionũ spiritualium. q̃ sit exterior vocaliũ. Discipulus. Bas praxim vtendi gãma mystico canticorum cordis. Unde palam fit non esse sistendũ iugiter in his quinq; vocalibꝰ. a. e. i. o. v. Sed nec singulis deliberate pausandum ẽ affectibus. Alioq; fantasia plus tandẽ lederetur. q̃ intelligẽtie recreatio proueniret. Cuius rõnem sensualis nos quotidie docet cantus. Sed manet dubitatõ mota de beatis deo iubilantibꝰ. apud quos sola vox leticie. ⁊ nulla spei. nulla cõpassiõis. nulla timoris. nulla denicꝫ doloris resonare videt. Et hec dubitatio verti potest ad beatitudinem Marie virginis. ꝓ statu vie. ꝓxima statui patrie. quando non habebat peccata q̃ doleret. q̃ conformis erat sua in oibus voluntas prouidentie dei. que in sui dispositione non fallitur. Magister. Habebit hoc vltimũ de cõformitate voluntatis locum ꝓprium. Ceterum de affectibꝰ beatificati spũs edoceri poteris. ꝑ similitudinem detremiinationis abundanter tradite ꝑ doctores de virtutibꝰ moralibus ⁊ theologicis ⁊ de donis beatitudinibꝰ ⁊ fructibus si manent in patria. Quorum finalis est resolutio q̃ i quolibet bono habitu / repitur aliquid qõ dicit perfectionem sed i pluribus ꝓiunctũ est aliq̃d ꝓ statu vie impfectionẽ notans vel indigentiam. Fides dicit innitentiam prime veritati. spes dicit liberalitati. charitas diuine bonitati. ⁊ horum quodlibet vtiq; bonũ ẽ ꝓficies spiritum. Sed i perfectionem respice. Fides importat enigma. spes cũ enigmate futuram fruitionem. charitas vero a deo. q̃uis hic non consequat intuitiuaꝫ visionẽ. Penitentia dicit detestationẽ peccatorum. Timor fugam separationis a deo. Cõpassio seu misericordia / promptitudinẽ auxiliandi. zelus / amorem iusti. Et ita per omnia reperies aliqua de se bona si coniunctos defectꝰ abstulerit. vt a penitẽtia peccatum commissum. a timore periculum cadendi. a cõpassione / miseriã cuiusnunc oporteat subueniri. Sic itaq; de singulis affectionibus beatorum spirituum. quas theologia vocat extenso nomine passiones. que non sunt in spiritu rõnali. maxime separato. scõm realem mutationem quemadmodum philosophi stricte loquunt de passionibus sensitiue anime. Affectio autem spiritum immutans / intentionalis est sicut gaudium ⁊ desiderium de deo. odium vel displicentia de peccato. resilitio in deũ ⁊ ab inferno. affectus succurrendi alieno incõmodo Discipulus Et si magna pars questionis soluta cernatur per exemplum de virtutibꝰ. tamen descriptio beatitudinis affert scrupulum.

quoniam beatus est qui habet q̃cquid vult ꝑm antiquos ⁊ Augustinũ q̃ addit: nihil mali vult. Beatus dicitur quasi bene actus. cui oia optata succedunt ꝑm Cassiodorum. ¶ Magister. Conclude primo per ethimologiã beati contra stoicos. q̃ virtutes nõ sũt insensibilitates. quia dicitur beatus quasi bene actus. ergo bene motus. ergo nõ insensibilis. Et hec certe cõcedunt de affectionibus intrinsecis rõnis. ſz sensuales omnino detrahunt a sapiente quasi saxeos virtus efficiat. ¶ Porro nõ est de ratione beatitudinis q̃ beatus statiz habeat quicquid vult optandũ maxime circa alterum sed absoluta beati voluntas sicut semper cõformis ẽ diuine voluntati sic semper impleꝛ. Et huius declaratio primum locũ habet. ¶ Supest distinguere de spibiles effecti. ⁊ h̃ ꝓtra passibilitatẽ lesiuã vel corruptiuã vel abiectiuã perfectionis debite. vt in celo. quoniã nihil impedit. imo cõfert esse passibiles passione perfectiua. sicut dilectio dei. suaq̃ fruitio. Nõne celum impassibile dicit̃ primo modo qñ lumine solis cernitur mutari. Alius ẽ spũs rõnalis atq̃ receptiuus lesiue passiõis etiam vt spiritus est. ⁊ hoc quotidianum est nobis viatoribus velimus nolimus. Et de damnatis spiritibus fides credit. sed modus alio loco discendus est. Est tertia vel fuit in nõnullis spiritibus ꝓpzietas. que dedit eis/posse nõ pati passione lesiua vel discõuenienti. qualis fuit ꝓ statu nature institute. ⁊ qualiter erat in aia christi. nisi sponte passiones inscepisset. Vides ne igit̃ q̃ primus spũs per passiones non ledit̃ qualescunq̃, nec si poneretur in stagno sulphuris ardentis. Gaudet assidue nec gaudiũ minuũt alie iuncte affectiones. sicut compassio deficientiuz. detestatio peccati. resilitio reuerentialis in prolam paruitatem que timoris spes est. Odiuz deniq̃ vitiozũ. qđ est zelus bonus. ⁊ ita de relliquis impfectiõe semota. Tertius spũs suo motu carebat lesiuis passionibus in primo parẽte ⁊ nunc forte sic in Enoch ⁊ Helia. Sed an beatitudo nostre talis fuerit exultatio spũs i deo salutaris suo/non arbitroꝛ asserenduz quin doluerit tã anima q̃ spiritu. non enim glorificatus fuit spiritus suus. sicut spũs christi. nec voluntate sola passionibus lesiuis subiacebat. Quam iuxt Simeon ipius animam pertransibit gladi⁹. ¶ Discipl's. Nonne fuit imunis ad omni peccato nostra beata. ⁊ si sic/cur passa ẽ: quia quicq̃d patimur peccata nostra meruerũt Eua deniq̃ fuisset ante lapsum: ipa Maria perfectioꝛ. qꝛ tunc poterat nihil pati. ¶ Magister. Notata est alibi responsio. q̃ in Maria fuit necessitas originale peccatum contrahendi. ꝑm causas inferiozes. ꝑm legem propagationis ex coniunctione viri cum femina. Lex enim superioꝛ preiudicauit huic necessitati preueniendo casum. per sanctificationem ⁊ gratiam. Sic dicit i alio casu sanctus Thomas de occurrentibus tempoze iudicij obuiam christo in aera. q̃ si non moꝛiantur. hoc non est ꝑm causas inferiozes quibus habebant necessitatẽ moziendi. Nec est cõtra apostolum dicentem. statutum est hoibus semel moꝛi. deinde iudicium. quia priuilegium supioꝛis h̃ suspendit. Non secus est in ꝓposito de Maria. a necessitate contrahendi originale peccatũ preuenta ⁊ priuilegiata. ⁊ excellentissime sic redempta qualiter redimi non egebat Jesus christus. qꝛ per carnalem concubitum nõ formatus. Dolozes idcirco pertulit Maria. nõ oino spõte sicut filius. sed nec penitus inuoluntarie sicut nos in quibus motus vitiosi preueniunt iudicium rationis. quos ratio preueniebat i Maria. Alioquin venialia saltem cõmisisset. Nihilominus dolebat ꝓpter spũm passibilem. ⁊ statum cum omni tamen moderatione ⁊ virtute. ⁊ merito continuo. Complebat insuper illud apticum Gaudete in domino semp. iterum dico gaudete. Sciebat q̃ domin⁹ sibi proximus erat ⁊ fuerat supza ceteros viatoꝛes. quod notauit cũ subiũxit ꝓ causa exultationis sui spũs. In deo salutari suo. quia respexit inquit humilitatẽ ancille sue. Juxta promissum per Esaiam. Sup quem respiciam. nisi super pauperculũ ⁊ contritũ spũ ⁊ trementẽ sermones meos. q̃uis certa eẽt non minus apostolo. q̃ neq̃ moꝛs neq̃ vita ⁊c. separaret eam a charitate dei que erat in xp̃o Jesu salutari suo. Et ideo continuo gaudebat plusq̃ in sola spe. sed minus q̃ in re glozie. Ecce habes i hac dictione beatã. E. pro spe. habes. a. pro letitia. Jam supza spem additur tertiũ a. dũ venit in gloziam. Huc pro canticis accedit incidẽs cõsideratio nois huius beatitudo. q̃ quinq̃ vocales/quinq̃ significantias affectuũ in se claudit. Ceterum qꝛ dixisti. omne quod patimur. pecca ta meruisse. verum est ꝓpter originale peccatum. qđ remouit prohibẽs lesiuas passiones cũ peccatis. Nostra deniq̃ btã semp habuit gr̃am gratum facientez. que originali supereminet iustitie. qua primitus ornata fuit Eua sed perdidit. ¶ Discipl's. Accepisse puto sufficientem pro elicita prius cõclusione deductionẽ. de cantico Marie scõm omnes affectiones sub omni facilitate formatas per organuz cozdis. vbi fulgebat mentis verbum sententiosissima numerositate repzesentans velut mirabiles rationes rerum instar patrie. licet adhuc in enigmate vie.

¶ At vero putas ne credendum. q̃ vocale' canticum addiderit nõnũq̃. hec beata. ¶ Magr. Sane puto/maxime in ista peregrinatione laboriosissima comitibus Jesu puero ⁊ virgiali spõso Joseph. vt adimpleret ad litterã illud ꝑsalmiste. Cantabiles mihi erant iustificatões tue

in loco peregrinationis mee. Cur preterea non cecinerit corporalem recreando laborem .nunc psalmos patris sui Dauid.nunc canticum proprium.nunc illud Zacharie.nunc Simeonis alludens sponso blandienti ⁊ dicenti. vox tua sonet in auribus meis. vox enim tua dulcis. Nūquid existimas beatā nostram in iocundissimo partu ⁊ post partum. dum natus erat saluator mundi.concinentibus angelis Gloria in excelsis deo. siluisse? Nunquid non infanti posito in presepio ⁊ flenti.debuit ⁊ consolatorium fescenīnū.dulci susurrio velut aure tenuis resonare. Quid vero de celebri ritu propriarū nuptiaruꝫ coniecturas. que nuptijs alienis interfuit hilariter honorandis. ⁊ vino de aqua facto gratuita pietate solandis. Quid in templo nutrita ⁊ dō canticis syon edocta. debuit queso silere? Discipulus Grata cōmemoras. que non abhorrent a pia credulitate. etiam si addideris iustuꝫ Joseph cum puero iesu nonnūq̄ vna cecinisse. Sed hec hactenus. que seculi prudētibus i oculis suis (quibus omne quod putant sublime videre) nuge videbuntur anules ⁊ indigne. quasi non multo amplior fuerit humiliationis. vt crucis mysterium. vel lotio pedum .imo generalit omnis actio nouissimi virorū. qr facr⁹ ē propter nos obprobrium hoīm ⁊ abiectio plebis. q̄ sint ista q̄ dicimus de Maria Magr Vas materiā dissolutionis prius facte q̄stionis tue. cur crūpens in canticum nouum/dixerit btā. Magnificat anima mea dominum. Sane quid magnificentius eo cuius magnificentia eleuata est super celos. Quidni talem magnificaret hoc est magnificuꝫ predicaret. Quidni toto nisu dilataret ⁊ extenderet aie sinū ad eius amplexū. Quid ni pterea. crebrius alternaret affectus suos fm notulas vocaliuꝫ.mō de leticia in cōpassion em sentiens q̄ miserationes dei sunt super oia o pa eius. Precipue nūc. qñ misericordia dñi plena fuit terra. quādo cōpleta ē postulatio psalmiste Et veniat super me misericordia tua domine salutare tuum scōm eloquiū tuū. quando misericordia ⁊ veritas obuiauerūt sibi. quando iustitia ⁊ pax osculate sunt. qñ deus dedit benignitatē. ⁊ terra nostra dedit fructū suum. quādo timidus. dolens ⁊ languidus homo per sapiētiā accusatus. per iusticiā dānatus. ⁊ punitus per potentiā. susceptus ad gratiam per viscera misericordie dei nostri in quibus visitauit nos oriens exalto. glorificationis eterne spē afferēs. qñ soluta mors deperit. datur triumphus gratie. Discipulus Cōuicio. Tales inenarrabilit cōtemplationes. beatā nostram sub omni celerita te in momēto. in ictu oculi. in nouissima tuba cō tulisse. ⁊ in effectum suauissimi cordis traducendo cantasse. Juxta ⁊ supra pmixtionē notularū vt fit in verbulis seu minutis discantuuꝫ. Intonans igitur voce serena /personuit post Elizabet preconiū .imo tonuit. ⁊ exclamauit voce grā di ad aures seculorum omnium. Magnificat anima mea dominū. Tale tuum carmen nob oi uina maria quale sopor fessis in gramine. quale per estum dulcis aque saliente sitim restringere riuo. Sed redit ad cor. cur non dixit Maria? Magnificat aia mea dominum. Magister Magnificat aia mea dominum. Altiori repetamus principio. dicentes Marie linguam/fuisse calamum scribe velociter scribētis. hoc est spiritussancti qui nedum velociter. sed multipliciter scribit. adeo q̄ nō est yota vnū positum sine causa. non est apex vnus/tam in significatione q̄ in ordie frustra locatus. Ex quo perpenditur q̄ lata ⁊ lauta sit mensa sapientie sacre que tot epulas ⁊ fercula ministrat q̄t possunt a quocūq̄: veri ⁊ salubres sensus elici. Fm quadruplicis expositionis gen⁹ Prouidens igit spūssanct⁹ seminariū quinq̄ vocaliū nō eē pretereundū a posteris. sed inde significationes alias/mō quo nunc fecim⁹/ ⁊ facturi sūt alij sub tilius eliciendas/ voluit primū cantici canticoꝝ Marie versiculū. terminari sub hoc nomie trisillabo dominū. tanq̄ neuma proprium. o.i.v. Discipul⁹ Mirum vero cur canticū sumele ticie finiuit in voce doloris ⁊ mestice. qualez. v. quinta notula designat Magr Triplex occurrit hic. ⁊ nūc mystica rō. Prima quatinus ex prima vocali. a. ⁊ vltima. v. redderet q̄si diapente q̄ est q̄nta pfecta. Altera quatin⁹ fieret antheton seu cōtraposito gaudij ad merorē. Tertia plaude humilitatis. que cātica vie solet i dolore terminare. quasi diceret. Quomō cātabim⁹ canticuꝫ dñi in terra altena. Fit pinde grauior solidior ⁊ eminentior ipsa salubris leticia que tali fine stabilitur interrogatione humane miserie sed nō absq̄ misericordia quā Junctū sibi notat Discipl⁹ Nō dilataueris nūc hanc ima ginationē sed te cōfer magis ad cām litteralem. Magr Ista quidē litteralis ē qr fm litteras Gz ad itētionē tuā dico q̄ initiū sapiētie ē timor dñi. Si ego dñs ait ipe vbi ē timor me⁹? Timor (vt scis) ad antiquā legē spectabat. sicut ad nouam amor. Dñs preterea plus respicit op⁹ crea tionis ⁊ potētie. Uñ ab oīb⁹ magnificandus eē cōcedit dñs. Nomē vero qō ē de⁹ salutaris meus ad op⁹ recreatiōis ⁊ gr̄e. nemo xp̄ian⁹ ambigit ptinere. Jō cur debuerit subsequi, vides; Discipl⁹ Nisi pri⁹ oñdisses quēadmodū btā nra pticeps iuuēcula tympanistriaꝫ/potuit alternare repente ppri as meditationes ⁊ affect⁹. nō ita satisfacerēt mihi rnsiones tue. qr talem nequeo pseq̄ celeritatē. Magr Dat cām qui ait Corp⁹ qō corrūpit aggrauat aiaꝫ. ⁊ depmit terrena habitatio. sensuꝫ multa cogitātez. Nostre vero btē cōuersatio iā erat in celis. iā quoq̄ dotes corporis glorificati inchoabat. ex abūdātia

virtutū.necnō dñij ſpūs ſup aiam ⁊ corp⁹ vt eſ
ſet inde corpus agile ſm oīs vires cognitiuas
⁊ motiuas ſubtile. ℣ Preterea clax nec ita paſſi
bile vt noſtruz qđ puenīt a primis motib⁹. ſ tñ
iſta minuſq̄ nunc in patria ¶ Diſcipl⁹ ℣ Des
alīqđ indiciū corporis marie ſpūm nō prægrauā
te. ℣ Magr ¶ Preueniebat ſpūs ſu⁹. corpo-
rales intus motus. q̄ nati ſunt obſequi rationi.
Nō grauabat eā puerperiū. nulla labes tyrāni-
ce rebelliōis ex fomite/colaphizabat eā. denicq̄
nullas in ſe cōmotiones illecebroſe carnis ſēſit.
ſ a reſpicientib⁹ ſe ſedauit. Credi ſimiliter dz q̄
ab audientib⁹ ſerenissimā vocē eius. Decus de
aliarum vocib⁹ q̄ ad gehennā inflāmant. Ideo
nec predicare pmittunt. nec cant⁹ apud eos ca-
ret diſcrimie. pluſq̄ ſibul⁹ colubri vl̄ ſerpēt q̄x
ſunt oculi vt aſpect⁹ reguli ⁊ tact⁹ germina vir
tutū eradicās ⁊ exurēs. Diſcipl⁹ Sentio q̄s
ria Sed vtrum caruerit tēptationib⁹ inimici?
℣ Magr Nō oportet. q̄ ſathan ſi auſus eſt tēp
tare filiū dei. quō nō tēptaſſet mrem? qđ et ceſſit
ad palmā victorie multiplicis ⁊ aureole. vt co-
ronaret q̄ legitime certaſſet/q̄ non vt Eua ſuc-
cubuit tēptatori. Dolebat ꝓterea cū dolentibuſ
gaudens cū gaudentibus. ſed vtrunq̄ modera
mine ſummo. vt plus de vulneribus ⁊ nexib⁹ aia
rum q̄ vitiū/q̄ corpox per peſtē ⁊ gladiū vere
tur. exemplo filij plus dolentis ingratitudinem
noſtre nequicie. q̄ tormētū mortis ꝓprio ſuo
modo. Quare noli dubitare. q̄ cāticū ſuū iocū-
diſſimū ⁊ a iocūditate inceptū. inſtituerit maria
cū timore ſancto. cum zelo bono. cum viſcerosa
cōpaſſione. cū ſpe ⁊ multo deſiderio. quaz vxge
bat charitas. exclamare. poſt aſcenſionē filij ſui
Filie hierlm nunciate dilecto q̄ amore lāgueo.
Diſcipl ℣ Vellē cōparares beatitudinē Abra
rie qua nunc fruit. ad beatitudinē vie que licet
fuiſſe ſit ꝑfecta ſingularis. nihilominus patrie
par nō fuit. Cū enim prætuliſſet Jeſus Johem
inter natos mulieruz ſubiunxit. Qui minor eſt
in regno celorū maior eſt illo. Itaq̄ rem mihi fe
ceris. feſtiſq̄ ſuis accōmodaz/que recolimus.
Magr ℣ Suſpice nūc oculis intelligētie. ⁊ au-
res erige fidei. quēadmodū magnificauit hodie
Maria dñm. vidēs facie ad faciē xp̄m qui ſibi
magna fecit ⁊ inſcrutabilia. pri⁹ in terris nūc in
celis Diſcipl ℣ Cōſtituit ipa ſola/hierarchiā
ſedam ſub deo trino ⁊ vno/ hierarcha primo et
ſummo apud quē hierarcham hūanitas filij ſui
ſola ſublimata ſedet a dextris virtutis dei per
vnitatē ſuppoſiti. Magr ℣ Suſcepit ipſam
dñs recordat⁹ miſcōie ſue collocās ipaz ſup oēs
chozos angelox. apud qs videt beatus Johes
baptiſta primus poſt Mariā poſitus i ordine ſe-
raphin loco luciferi ſimul ⁊ alij ꝑ qualitate me-
ritorū vſq̄ ad infimū ordinē angelorū. ſub quo
repoſitos dicunt ſaluatos ex ſolo chriſti merito
deficiente ꝓprio qui ſecūdam hierarchiā con-
ſtituunt. ℣ Magnificata ē ita hodie beata vir-
go vt regina celi. imo ⁊ mūdi/iure voceť habēs
preeminētiā ⁊ virtutē influxiuam ſuper omnes
principatū habet dimidij regni dei ſi ſic dic̄ po
teſt ſub typo Heſter ⁊ Aſſueri. Regnum quipe
dei conſiſtit in poteſtate ⁊ miſcōia. Semel locu
tus eſt deus duo hec audiui. q̄ ptās dei ē ⁊ tibi
domine miſericordia. Poteſtate domino rema
nente/ceſſit quodāmodo miſericordie ꝑ/chriſti
matri ſponſeq̄ regnanti. Hinc ab eccleſia tota.
regina miſericordie ſalutať ¶ Magnificat ho
die dominū quia magnificata pre oibus diebus ℣
vite ſue. Plenū gratie cōplementū. hodie ſecu-
ra recepit. Nulla dies ipſi feſtiuior. nulla deſi-
derabilior iocūditate refulſit. Felicius parit ho-
die gloriosa filium in corde/quē viatrix in corpo
re genuerat: imo iā nō meminerit preſſure. quia
natus eſt homo in mundū alteruz ⁊ in ſinu pris
collocatus ¶ O quantis hodie. o qualibus ar-
monie modulis adaucta celeſtis melodie cātile-
na reſultat. Nulla poſt chriſtū vox ſuauior. nul
la penetrabilior ⁊ acutior. nulla liquidior exau-
ditur. Conſonat ei pro tenore grauiſſime preſſo
grauiſſimus ⁊ infimus peccatorum lucifer cum
ſimul vlulantibus ⁊ ſtridentibus damnatox ru
gitibus. Conſonant inquā. quia iuſticie voces
conſentaneas molli modo cantui melodizant. ſ
eis ve ve. deo autē gloria ⁊ magnificētia in ſecu
la ſeculorum. ℣ Exultauit ſpūs inhians prius
in deo ſalutari ſuo. nunc impleto fundit⁹ hiatu
deſiderij. requieſcit in intimo ſinu ſponſi dilecti
dei ſalutaris ſui. Prius anxia deprecabať oſcu
letur me oſculo oris ſui. Prius vbera ſponſi ſi-
tiebat. prius trahi ſe poſt ſe poſtulabat. Hodie
toto amplexu nunq̄ abzūpenda. toti ſponſo be
ata coniungit. Inebriať ab vbertate vberū ſpō
ſi ⁊ torrente voluptatis/nulla iaz neceſſitate tra
henda potatur. ℣ Trahat nos poſt ſe depreca-
mur cuius nomē oleum effuſum. vt curram. in
odore vnguentorum tuox. Currant in via q̄dā
adoleſcentule ſcilicet virtutes ⁊ actiones porti-
onis inferioris. Ita per metaphoram noiaueri-
mus. Gaudent omnes. per virtutes eē fecūdas
fecundet enim infecunditatē/meritis ei⁹ vir no
ſter dux virginitatis noſtre. que ē ſuperior por-
tio mentis noſtre. ℣ Gloriabať ſe introductam
in cellaria regis. q̄ſi ſub claue cuſtodita. cui mo-
do omnia patent. ſecreta regis celeſtia. Stillet
nobis de promptuarijs paradiſi pleniſſimis re-
frigerans potu aduerſum eſtuz vitiorum. Nul
la iam ſibi nigredo. vel fuſcedo. nulla per ſolis
exuſtionem decoloratio. nulla iam pugna filio-
rum matris ſue contra ſe. nulla vinearum habē
da cuſtodia. omnia quippe parata. omnia ſecu-
ra ſunt ⁊ tranquilla. ℣ Tu beata dilectum tuus

optabunda petebas. Indica mihi quez diligit
anima mea. vbi pascas vbi cubas in meridie. ne
vagari. id est vane agi incipiam post greges so-
dalium tuorum. Cernis nunc dilectũ. nimia cla
ritate simul ⁊ feruore per intimam ⁊ meridianã
visionem vt nullus sit amplius euagandi timor
nullum discrimẽ oberrandi post greges fictorũ
pastorum qui sponsi se simulabant amicos ꝫ fal
lebant. ¶ Non iam audies quasi sub ambigui-
tate sermonis. Si ignoras te o pulcherrima mu
lierum q̃ deum. que te que omnia cognoscis. ꝓ-
cul hinc procul egredi periculum post vestigia
gregum nulli supererunt hedi fedorum affectu
um pascendi. nulla pastoruz tabernacula plura
videbuntur. quoniam tibi est vnũ ouile ⁊ vnus
pastor omni diuisionis suspitione reiecta. quan
do scandens ad ethera/potestates aereas debel
lasti. nihil aduersum te malignãtes spiritus pos
se sentiẽtes. Admirari potius oportebat demo
nes ⁊ pauescere quasi querentes inter se. Que ẽ
ista que ascendit per desertum. quasi aurora cõ
surgens que nobis ẽ vmbra mortis ⁊ terribilis
vt castrorum acies ordinata. ¶ Non est quidez
incredibile christnm fuisse cuius currus erat de
cẽmilibus multiplex per angelos ducens secuz
multam ex purgatorio captiuitatem. ob hono-
rem noue coronationis ipsius. que regina mise-
ricordie ⁊ domina gratie ⁊ mater misericordie.
sub cuius imperio sunt omnia iura regnorũ. vt
in suo nomine flectatur omne genu celestiũ ter-
restrium ⁊ infernorum. q̃uis aliter ad filium be
nedictum. qui tamẽ subditus dignatus ẽ eẽ illi.
¶ Causam meditor alterã cur Maria compa-
ratur equitatui dei in curribus pharaonis? Jã
non propter se. sed propter nos viatores quos a
diabolico pharaonis defendit in cursu. ¶ Con
fugiamus ad eius opẽ. quoniã submergit pha-
raonem istum regem super omnes filios supbie
⁊ hoc cum curribus ⁊ equitibus amarissime pe
nitentie lachrymose. O quotiẽs dispersis super
bis mente cordis sui. deposuit potẽtes affectus
de sede tyrannidis. ⁊ exaltauit humiles penitẽ-
tes eos esurientes implens bonis. quales inui-
tat dicens. Et a generationibus meis implemi.
Discipulus ¶ Quo pacto Marie spũs id qđ
est proprium dei cõfessus ẽ. fecit inquit potẽtiã
in brachio suo. dispersit superbos mente cordis
sui. ¶ Magister // Cum sponsus ⁊ sponsa spi-
ritales sint vnus spũs cur non eadem poterit eẽ
vox amboꝝ. q̃uis dispariter hec ipetrãdo. iste
imperando fecit potentiã. Quidni sponsus cõi
cet sponse verba sua. que sibi tribuit vbera sua.
Fatemur ꝙ nõ potest opari creatura. nõ innitẽ
do prime cause potẽtie. Quare nec oipotẽs nec
creatrix vnq̃. ꝓpria ⁊ primaria autoritate /dici
potest. etiã vbi possit tanq̃ instrumentũ ad effe-
ctum creationis assumi. nullo presupposito ma-
teriali principio. cooperante deo ad efficax suũ
velle ¶ Discipulus // Expedis te faciliter de
controuersia doctorũ. Si habuerit omnium po
tentiam anima christi sicut oim scientiã. ⁊ si cre-
atio cõmunicabilis sit creature. Sed quid sibi
vult. hec additio in brachio suo. ¶ Magister.
Usitata est transsumptio qua per brachiũ signi
ficat vis opatiua. sit in deo. sit in angelis. mem-
bris carentibus corporeis. Veruz altior est per-
scrutatio. vt per brachium/filius dei insinuetur
sicut per digituz spũssanctus. vt ibi. si in digito
dei eiicio demonia. Opari quippe dicit pater ꝑ
filium per quẽ omnia facta sunt ⁊ sine ipo factũ
ẽ nihil. ¶ Discipulus ¶ Nunquid si deꝰ nõ eẽt
trinus in personis relatiue constitutis. sed esset
vnicum suppositũ absolutũ. scđm errorẽ iudeo-
rũ ⁊ philosophoꝝ. haberet potentiã/ creatura-
rũ adextra ꝓductiuã ¶ Magister // Dici so-
let ꝙ ad impossibile sequit. quodlibet. cuz ꝗ deꝰ
ꝓpter imensitatẽ suã. ⁊ infinitã cõmunicabilita
tẽ/de nccitate fluat (vt ita dicamꝰ) in triplicem
subsistentiam personalẽ/relatiuaz ad intra/alio
quin non se perfecte cõmunicaret. qꝛ nimirumꝰ
nõ cõicaret se nisi velut vmbratice vel vmbrati-
liter. ⁊ quasi punctualiter in creaturis. ꝑma cõ-
municatione nõ posita/cuiꝰ vestigiũ reperit de
necessitate in quolibet ope dino/vbi relucet po-
tẽtia patris. sapientia filij. amor spũssancti. Ni
hilominus magis ad intentionẽ querẽtis puto
respondendum ꝙ cum potentia dei/ put ad ex-
tra respicit/ ⁊ opando se extendit. est eadẽ in q̃li
bet personarũ. ⁊ ꝫm istam opera trinitatis sunt
oino indiuisa. videt ex suppositõe q̃uis impossi
bili sequi potiꝰ ex illationis ꝯsideratione/ꝙ dei
potentie cõpeteret creaturarũ ꝓductio sic mo-
do in quibus relucet simul potẽtia. sapientia et
bonitas creatoris. ¶ Discipl's. ¶ Videt ꝓba-
bilis illatio. Sed cur dictura virgo beata disp-
sit superbos mente cordis sui/premisit. fecit po-
tentiam in brachio suo. tanq̃ disperdere super-
bos/esset oipotentie dei proprium? ¶ Magr
Credo legerat apud Job dñm dicentẽ. dispge
superbos in furore tuo. ⁊ respiciẽs oẽm arrogã
tem humilia. Sequitur ⁊ ego cõfitebor ꝙ salua
re te possit dextera tua quasi significaret hoc eẽ
proprium soliꝰ dei. ¶ Discipl's // Cur Maria
non contenta dicere dispersit supbos. addit mẽ
te cordis sui ¶ Magister // Sunt qui referunt
hanc additionẽ. non ad superbos. sed ad disper
sit. vt mens cordis/sit ipe deus disperdens con
notando morem humanuz qui mente recogitat
ex affectu cordis/dum hostes perdere ⁊ eos de-
ponẽdo a sede pestilentie/humiles vult exalta-
re depressos. Dat enim frequẽter scriptura. cor
deo. vt illic. tactꝰ dolore cordis intrinsecus. Et

alibi de Dauid. Inueni virum scdm cor meum
Et filius dicitur de corde patrie genitus. cũ pa-
tri/mens seu memoria fecunda tribuitur. ab ex-
ponentib⁹ mysterium sublimissime trinitatis.
¶ Sunt aliqui respondentes Mariam voluis
se vehementem exprimere superbiam ⁊ intrise-
cus radicatam. dicendo istos non q̃licunq; mo-
do nec leuiter superbos. sed mente cordis sui. q̃
lis est demonum superbia. qualis fuit hominũ
diuinitatis honorem vsurpare querentium.
Aut certe superbi dicuntur habere cor/nedũ dis
persum sed mentem cordis. dum mens ip̃a quo
dãmodo subleuata est a corde. nec eadẽ/ vti fas
est eis. vt in habentibus absorptũ. vl' ablatum
iudicium. propterea deterius q̃ bestie vel peco
ra pressi latent. Lege si nõ taliter dispersos dat
intelligere Nabuchodonosor. cui cor fere datũ
est. humano corde mutato. Quo contra dũ cor
humilium bene contritum est aut puluerizatuz
in mortariolo penitentie seu sub duplici mola.
timoris ⁊ spei. reddit̃ sibi cor plus q̃ humanuz
⁊ fit vas in honorez capax dei seu gratia plenũ
Superbi fiunt tanq̃ columba seducta. non ha-
bens cor. dicentes ex sententia. ⁊ cor meũ dere-
liquit me. ⁊ illud. Cor meum conturbatum ẽ in
me. dereliquit me virtus mea ⁊ lumen oculoruz
meorũ ⁊ ipsũ non est mecum. Quo contra polli
cetur humilis christus /superbie victori. Dabo
ei sedere mecum in throno meo. sicut ⁊ ego sedi
in throno patris mei. Quid oro celsius. q̃d am-
plius exaltatuz? ¶ Discipulus // Sentio hanc
materiam vberrimam aperuisti/ad loquendum
de dispersione cordis. quam assiduis fluctuati-
onibus vt in mari feruenti compellimur experi
ri. Sed hanc dispersionem israel mystici q̃s con
gregabit. quis vniet. quis sedabit? // Magr̃
Dedit hoc intelligi palam beata Maria. cãta-
trix nostra. nam superbiam mente cordis sui dis
persit. si talium opulenta fit inanis ⁊ vacua. que
sine pondere virtutis/rapiatur per inania. nec
gratia cor suum stabilitur/consequẽs vt humili
tas innitens deo fixa sedeat. ⁊ vt iusticiam esuri
ens. iusticie fructibus sit satiata ⁊ repleta iã nõ
ad instar arundinis vento quolibet vanitatis
agitanda. ¶ Discipulus ¶ Consequens est fa-
teor ¶ Magister // Talem deniq; suscepit. id ẽ
sursum ad se capit/ tanq̃ puerum. qui vere isra
elita est. in quo dolus non est dominus recorda
tus misericordie sue. Beatus ergo vir cui non
imputauit dominus peccatum. nec est in spiri-
tu eius dolus. humilẽ eni spiritu suscipiet glo-
ria. Nec exemplum nobis longe querenduz est
Ecce ancilla domini. cuius dominus humilita-
tem respexit. quam ideo beatam dicent omnes
generationes. quia fecit mihi magna qui potẽs
est. cuius nomen sanctum. cuius misericordia i
generatione et generationes timentibus eum/
qui vt timerent et preuenit et dedit Hodie sibi
Mariaz de seculo neq̃ eripuit. ⁊ extulit ad de
xteram suam. Ita verificatam conspicim⁹ psal
miste gloriationem. quia inquit inflammatum ẽ
cor meum. Quo inflammatuz? si non igne quez
misit filius suus in terram ⁊ voluit vehementer
accendi. Et renes mei commutati sunt mirabili
prorsus commutatione. vt absq; viri copula/fũ
deret operatione spiritussancti/prolem benedi-
ctaz. Et ego ad nihilum redactus sum. scilicet ꝓ
pria reputatiõe ⁊ nesciui. Quare? Quia anima
mea conturbauit me propter quadrigas amina
dab/qui spontaneus interpretatur. ¶ Discipu
lus // Que sunt he quadrige? // Magister.
Sunt vel nunciatiões angelice. vel raptus ana
gogici. hoc est sursuz ductiui in diuinam caligi
nem. vel penne columbe deargẽtate. quibus se-
pe assumptis diluculo habitauit i extremis ma-
ris ad atria glorie celestis. etiam dum viueret.
Beatus igitur Marie spiritus quem elegisti
christe et assumpsisti. Sequitur vt iumentum
factus sum apud te. Deus enim sessor est anime
sancte ꝟm Augustinum // Et ego semper tecum
quia deus singulariter fuit secum. Tenuisti ma
num dexteram meam. que spiritualibus adap-
tatur. ⁊ in voluntate tua deduxisti me. non te-
meritate elata precipitasti me. Quid tandem?
Ecce consummatio ⁊ cũ gloria suscepisti. id est
sursum ad te sumpsisti. Scio iam quid mihi sit
in celo. Scio quid a te volui super terram. Nũc
ominino defecit a se cor meum et caro mea. dum
absorptum est. omne quod mortale erat /in vi-
ctoria. Deus cordis mei et pars mea de⁹ in eter
num. Propter quod magnificat anima mea do
minum. Et nos magnificemus deum cuius illu
stratione spiritus. intelligamus que supersunt
de cantico dum interim pausabimus.

Sequitur tractatus

quintus per didragma seu dialogum. Quoni-
am fecit dominus Marie magna qui potens ẽ
Ubi prima partitio ẽ si Maria passibiliter mo
uebatur?

Prima notula

Quia fecit mihi magna q̃ potẽs
est // Discipul⁹ // Magna pla
ne ⁊ inscrutabilia que fecit Ma
rie dominus. Cupimus nihilo-
min⁹ scrutari. si magnificãs ani
ma Marie dominũ/ passionali
ter mouebatur ad eum? Fuit eni absq; vlla du-
bitatione sapientissima atq; virtuosissima. Pas
siones vero nõ cadunt in sapientem ꝟm stoicos
quorum i hoc doctrinã multi christiani p̃sertim

anagogici anachorite/secuti sunt. dicẽtes vtuo
sum si perfectus ẽ/ad nihil passionabiliter affici
imo cõsequitur impassionabilitatẽ. circa res cor
poreas. tam in concupiscibili q̃ irascibili. ⁊ ad
hunc finẽ suas dirigebãt intẽtiões. Et hoc ip̃m
collationes patrũ. ⁊ Elimacus ⁊ Bernardus i
scala triginta graduum manifestant. Sed in cõ
trarius est textus euangelij narrans ipam dolu
isse. de quo dolore prophetauit Symeon. ⁊ tuã
inquit ipsius aiam pertransibit gladius. quod i
passione filij se presente ⁊ dolente: ꝑm doctores
effectum est. ¶ Magister. Amplissimos sin⁹
habet questio tua que de passionibus est. super
quibus habes opuscula specialiter edita. cõfor
miter ad philosophos ⁊ catholicos doctores.
Quid igitur vis molestus esse vel superfluus i
querendo. ¶ Discipulus. Moueor ad tollen
dum scrupulos. imo laqueos magnos. qui pro
ueniunt conscientijs timoratis/ex lectura taliuz
doctrinarum que/tepidos ⁊ vitiosos nominãt.
omnes monachos/nisi vicerint ⁊ eradicauerint
funditus huiusmodi passiones aut saltem toto
studio conentur ipsas euellere. quod assẽq plu
res reputant impossibile ⁊ frustra niti. cum au
diunt apostolum conscium arcanorum dei/pro
testando gemere. Sentio aliaz legem in mẽbris
meis. in quibus scz ẽ aia. repugnantẽ legi men
tis mee. Et iterum. Caro concupiscit aduersus
spũm. ⁊ spũs aduersus carnem. Consonat cum
experientia vox cõmunis doctorum. q ꝑmi mo
tus nõ sint in nostra potestate. dicente Augusti.
Non est in potestate nostra. quibus visis tãga
mur. Est autẽ cõquisitio specialis ꝺ pulcerrima
⁊ speciosissima mulierum Maria. si motus suo
os omnes/habuerit in sua potestate ⁊ quousq;.
Utrum videlicet non potuerit non dolere visa
morte filij? Et ita de reliquis passionibus quere
retur per apprehensionẽ obiectorum variorum
sub conuenientis ⁊ disconuenientis rõne. Cum
dixerit christus. Tristis est aia mea vsq; ad mor
tem. qui tamẽ fuit incomparabiliter virtuosus.
¶ Magister. Altior est inquisitio tua q̃ estime
tur a pluribus/qui de passionib⁹/⁊ peccatis et
motibus primis/loquũtur assidue. posset initiũ
perscrutationis accipi a pluribus. q̃ de passioni
bus loquũtur ⁊ motibus primis ⁊ peccatis. Ni
hilominus vna placet ad presens. quasi narrati
ua triplicis processus qui fit in hominib⁹. ꝓpor
tionabiliter ad triplices hierarchias angelorum
⁊ ꝑm tres gradus hominum. animalium rõna
bilũ ⁊ spũalium. Accipe i primis puerulũ vtẽtẽ
solo sensu. ⁊ nõ rõne nec spũ. Accipiamus alte
rum vtentem sensu ⁊ ratione. sed non spiritu vl
mente. Accipiamus tertium vtentẽ sensu ratõe
⁊ spũ. ¶ Discipulus. Sub primo ⁊ tertio gra
du vidimus ⁊ legimus homines existere. sed ꝺ
secundo non ita fit perspicuum. q aliquis possit
vti sensu ⁊ rõne sine spiritu. cum spiritus sit ea
dem res cum ratione. ¶ Magister. Nõne si
militer in quolibz homine sensualis anima ⁊ ra
tio. sunt eadẽ prorsus anima ꝑm cõmuniozes ec
clesie doctrinã ⁊ tamen reperitur in vno homie
vsus anime sensualis vt in pueris. in quib⁹ nul
lus ẽ vsus rationis. Ita nihil videtur incõgru
um si dicatur q aliquis vtatur ratione qui pro
tunc non vtitur spiritu vel mẽte. quia diuersas
habent facies spiritus ⁊ ratio. Spiritus autem
sola diuina ⁊ eterna. Ratio ad temporalia respi
cit ⁊ creata. ¶ Discipulus. Volo contendere
de possibilitate rei. quia scio posse per intelligen
tiam sic accipi tanq̃ ista. sensus. ratio. ⁊ spiritus
essent reali. imo locali distinctione diuisa. Per
stionis. ¶ Magister. Consideremus in pue
ro tria per ordinem in potentijs sensitiuis quia
de solis vitalibus ⁊ vegetatiuis nihil ad ꝓsens
plus q̃ de plantis in quibus non solemus pone
re passiones nisi forte per transumptionẽ ad aia
ta. dicimus enim pratum ridet. letantur segetes
horret hiemẽ terra. fugiunt se contraria. deside
rant se ⁊ vniunt sibia. ¶ Discipulus. Sequa
mur vsum ꝓprium loquẽdo de passionib⁹ quas
dicimus eẽ in sensu. ¶ Unde passio describitur
q est apprehensio sensualis cõuenientis vel dis
cõuenientis ꝓsentis vel absentis. ¶ Magister
Supponamus hic ⁊ nũc descriptionẽ hãc passi
onis quasi causalẽ cũ declaratione vel supletio
ne. ⁊ dicam⁹ q in aia sensitiua puri qualis intel
ligi potest anima Marie dũ cecinit Magnifi
cat aia mea dñm. inuenimus ⁊ apprehensionem
⁊ motionẽ ⁊ executionẽ. ⁊ hec vel in potẽtia vel
in habitu vel in actu. Sed loquamur de actu et
exemplificemus in vsu. ¶ Puer itaq; dum ma
ter ostendit vbera/apprehendit per visum ⁊ sen
sum cõem ⁊ fantasiã. Deinde si esurit/sequitur
ad hanc apprehensionẽ/motio quedaz desiderij
nedum naturalis sed sensualis ⁊ animalis. ⁊ si
nõ eget cibo/sequitur aliquando motio fastidij
cuiusdam. Tandẽ tertio si nõ fuerit impedimen
tum consequitur executio/mouendo mẽbra. ad
sugendũ vbera. vel ab eis diuertendo. ¶ Disci
pulus. Quotidie videm⁹ hec tria tã in pueris
q̃ in animalibus brutis. Sed quod istoruz triũ
nominatur formaliter ⁊ proprie passio. ¶ Ma
gister. Certe medium. scilicet motio interior.
consequens naturaliter apprehensionem. ¶ Di
scipulus. Non est igitur passio formaliter ap
prehensio. ¶ Magister. Hoc vtiq; verum est
sed causaliter. quia passio formalis/causatur ab
apprehensione sicut ⁊ passio risus exterior po
nitur pro effectu passionis. dicendo puer ridet.
Ita sumitur aliquando nomen passionuz a cau
sa formali. vel etiam exemplari extrinseca vel a
materiali siue obiectali. vt a signo. Nihilomin⁹

passionis descriptio formalis ẽ q motionez consurgentem ex apprehensione conuenientis vel disconuenientis. presentis vel absentis. Nõ absentione vel specie. Sed vtrũ apprehensio cõuenientis cũ conueniente. sit ipsamet motio lz sub alia rõne. reducit ad problema de quo nil ad presens. ¶ Sufficit hic supponere q passio dicit motu talis quã facit apprehendẽs obiectũ suũ sub rõne cõuenientis vel disconuenientis. executio sequens in opus dicit effectus eius. Ex quibus patet cõfectum intellectus ꝓinductorũ verborum Augustini dicentis q nõ est in ptate nostra qui bus visis tangamur. Accipit itaq visio pro apprehensione ⁊ tactus pro ista cõsequẽti motione de qua dicũt doctores q primi motus nõ sint in ptate nostra. ¶ Discipl's ¶ Nulla dubitatio fit ẽ ad pueros. vel alios hoies ipotẽtes vti rõne vera sit ista regula q primi motus nõ sint i potestate nra plusq in bestijs. q̃q sit valde difficile in hominib⁹ reddere cãm cũ habeant rõnẽ iuxta eis. quid sit illud qđ impedit vsum rõnis? ¶ Magr ¶ Multa ꝓtermus que querenda sũt alibi. quatinus ad rẽ/sub cõpendio veniamus. quã rem/nemo tã plane cõcipiat qui nõ (sicut in geometricis) priora cognouerit. Sed q̃ tradita sunt alibi sufficienter. quid ea necesse est assidue repetere. ¶ Discipl's ¶ Presupponam⁹ illa. sic de origine. numero. ⁊ diuisione passionũ. ꝺ causis insup ⁊ effectib⁹ earũ. tu vero non obmiseris quo tendim⁹. ¶ Magr ¶ Nostrũ itaq ꝓsequamur exemplum de anima puuli q̃ren tis. primo si ꝓsentato obiecto visui suo potest nõ apprehendere. Secõ si facta apprehensione. pot nõ moueri. Tertio si facta motiõe quã dicimus passionẽ pot in executionez non progredi. ¶ Discipl's ¶ Respõdet experiẽtia q̃stis istis tribus negatiue. ¶ Magr ¶ Nunc ozit pfecto difficilis questio de Maria. ponamus eam cozã oculis nostre cõsiderationis. in lumine fidei q̃si paruulã. sicut aliq̃n puula vere fuit ⁊ infans. Queramus si tunc poterat vti rõne. vt interim sileamus de statu quo latebat in vtero matris. ¶ Discipl's ¶ Quozsum ꝓcedet hec questio mater. ¶ Magr ¶ Nos viderim⁹. Nõ vt aptius fiat. cõstituamus apud paruulũ quẽ ꝓdiximus vnũ pedagogũ quigilẽ. qui ptãtem habeat talẽ supeũ/vt absq iussu suo primo nihil videat. Secõdo si viderit aliq̃d nõ ad id moueat. Tertio si viderit ⁊ moueat/nõ tñ exequat. imo si ceperit exequi/possit tñ ne cõtinuet impedire. ¶ Discipl's ¶ Cũ nõ sit ipossibile apud deũ oẽ ꝙbuz cõtento tale aliq̃ tanq̃ possibile. ¶ Magister ¶ Quid non ꝓsupposito casu tali/poterit pedagogus inculpari. si permiserit puulũ videre alia/quid vel ad visa moueri. vel prosequi sine iussu suo contra voluntatẽ ⁊ ordinationẽ primi prin subdentẽ filium sub pedagogo tali. ¶ Discipl's ¶ Poterit iuste. sed quid elicere vis non video. ¶ Magister ¶ Hec est parabola istius quam inquirimus veritatis. Si consideremus itaq primam hominis institutionẽ in Adam ⁊ Eua prius q̃ peccarent. occurrit nobis sensualitas vtriusq. que si non habuisset coniunctam rationem similis fuisset ceteris animantibus irrationabilibus/que mouentur super terram. At vero data fuit ratio libera regens eam instar pedagogi iuxta quattuor premissa quãtũ ad apprehensionem. ad motionem. ad executionem. ad cõtinuationẽ. sed homo cum in honore esset non intellexit comparatus est iumentis insipientibus. ⁊ similis factus est illis. vt iam sensualitas inobediens sit. date sibi rõnis preueniens iudicium. in videndo. in mouendo. in exequendo. in cõtinuando. sepe velit nolit ratio. ¶ Discipl's ¶ Experimur heu nimis quotidie hanc cõparationẽ in nobis ¶ Magr ¶ Putas ne fit absq rationis culpa preuentio talis. ¶ Discipl's ¶ Non arbitror preuentionẽ huiusmodi rebellionis/processisse sine culpa ꝓuaricationis. ¶ Magr ¶ Culpa ista est quã appellamus originale peccatum. qđ in primis parentibus fuit actuale ⁊ primum quo factum est in eis ⁊ omnibus posteris/iusta peruersio talis. vt ratio/que noluit esse subdita diuino precepto/sentiret sensualitatem iure sibi primo subditam. nunc rebellem ei. vt nõ quecũq ratio velit vel spiritus/illa faciet sed remurmuret contumax ⁊ rebellet. ¶ Discipl's ¶ Nolo multa in hac re que sunt dubitabilia querere q̃ sũt abunde satis tractata ꝓ doctores. Vt q̃ rõe puniũt filij ꝓ pctõ parẽtuz? aut cur pctõ deleto remanet rebellio. sic i baptisati ⁊ sãctificati. imo ⁊ in christo. licet spontanee. dixit eni Spũs quidem promptus ẽ. caro autez infirma. Alioquin non fuisset tristis anima eius vsq ad mortem. si penitus consensisset rationi. non plus q̃ i adã luctus fuisset aut dolor. innocentia ꝑmanente. Sed adhuc remanet de beatissima virgine dubitatio specialis quã presupponim⁹ nullo vnq̃ fuisse peccato fedatam. nec venali. nec originali. nec actuali. cur dominate sunt ei multe passiones. doloris ⁊ languoris. Non eni potest respõderi q̃ huiusmodi passiones/dispensatiua volũtate sicut christus/assumpserit nec solis fuit subiecta passionibus in vi duplici. scz cõcupiscibili ⁊ irascibili. quin etiaz habuit ignorantiaz in rationali. dum putauit filium perditum. ⁊ dum loqueretur inuentus. non intellexit quid diceret. In his que patris mei sunt oportet me esse. Tamen his iterum pertransitis/que reperiuntur vtcũq tractata. remanet proposito nostro confinis dubitatio. Si Maria ab instanti cõceptionis sue habuit perfectum vsum rationis. super sensualitatem/vt nihil apprehẽderet nec

in apprehensis moueretur/sine iudicio rationis eiusdem. Alioquin nō fuisset in ea status nature integre primitus institute. quo fiebat vt nihil apprehenderet vel appeteret/nihil exequeret sensualitas nisi preuio iudicio rationis. et ita fuisset maria non sine peccato saltem veniali. quale habent pueri ceteri. etiam vnius diei. quia ꝓuenit in quolibet tali mor⁹ sensualis/q̄ ipedit iudiciuz rōnis. ¶ Magr // Arges vehemēter. nedū in isto qđ opponis. sed in silib⁹ multis vt de puulis si stetisset Adam/remaneret par dubitatio. Nō eni videt q̄ statim nati cū iusticia originali/vt i vtero positi/viguissent iudicio rōnis sic in etate perfecti. neq̄ cū dormiebant. Deniq̄ nō appareret q̄ eua potuerit libere nō audire serpentē exterius suadētē. nec ita semper auertere visū. q̄n aspiceret obiecta visibilia. et in aspectis moueretur. vt videret lignū qđ pulchruz erat visu et ad vescendū suaue. // Discipl⁹ // Si prim⁹ status ꝓmansisset/non oportēt dicere pueros fuisse natos etate pfectos. nec tñ sensualitas rebellasset i eis iudicio rōnis/quo caruisset etas ista non em̄ fomite captiuantē in legē peccati sensisset vt ꝓuuli nostri. Saluaret ita de nostra virgine maria i infantia. q̄ vel oino fomite caruit. vl̄ vsus et stimulus ita ligat⁹ fuit. vt nihil aduersus rōz ꝓualeret. ¶ Magr Scio talia posse dici. sed an satisfaciāt exēplo ꝓposito/ nō ē oino ꝓspicuū Ampliozis fuisset priuilegiū. si Marie aia/simł vt creata ē infusaq̄ corpori ꝓparato pfecto gauisa fuisset vsu rōnis nō dicim⁹ cū gra. Sic eniz aliqui nō penit⁹ improbabilit posuerūt vsuz rationis acceleratū in Jobe dū exultaret i vtero. et dū circūcisionis tpe mirabant inspicientes. Quisputas inquiunt puer iste erit. Eteni man⁹ dñi (potentia. s. miraculoz opatrix) erat cū isto // Discipl⁹ ¶ Dixisti de primo gradu hominū. q̄ vt sic cōsiderati sine vsu rōnis/cōparant iumētis insipientib⁹. imo iā ex infectione peccati/deteriozes iumentis cōditionis. nisi gratia saluet et iuuet. Dic nūc de gradu secūdo quo puer hz vsum nedū aie vt sensualis ē. sed vt rationalis. ¶ Magister Preassumpta similitudo. de pedagogo dat intelligi statum illū/et magis. hoc manifestat in tertio qñ sil̄ addit libertas spūs. Dant doctozes ꝑ allegoriā triplicis hui⁹ grad⁹ noticiam in tēptatione ꝓma. Vbi fuit serpens q̄si sensualitas instigans rōnem q̄ ꝓueniēs. fuit Eua q̄si iā hñs rōnem ꝑ vtro minorē. fuit Adā pfect⁹ in mēte et spū. cui⁹ erat dirigere mulierē. // Discipulus // Dentio materiā hāc intensibilē i longius. Dic modo modū quo tēptamur i tēptationibus. nūc ab infima parte aie/vsq̄ ad supmam nūc ordine cōuerso vel vtrobiq̄ ꝑ nouē gradus qm̄ aia apprehendit. mouet et exequit. Deinde ratio sic apprehendit. monet et exequit. Demuz sic in spū fit apprehensio motio et executio. // Ver

tamus ordinem a summo deorsum. apparebunt duo processus tanq̄ in angelicis ordinibus. ¶ Magister // Considerate notasti processū quē ad alios terminos posuim⁹ sub eadez sententia deducere. In adimpletione siquidem diuinoꝝ preceptoꝝ que via sunt ad vitā/contingit quadruplex habitudo. Prima est apprehensio ꝑ spiritum fidei inspirantem formatū qui spūs/ pmo iudicat precepta esse adimplenda. q̄ iussa a deo Secundo mouetur per valitudinem et caritatem vt impleat ista. Tertio precipit rōni et animе sensuali. quatinus exequant ista. Sunt irratione faciliter subinde tria illa. velle. cōsentire. precipere. Sed anima sensualis. et si consentiat. velit et exequatur. consentiēdo. volendo. et exequendo. hoc tamen est frequēter cuz remurmuratione quadam. et renisu. propter annexas passiones distrahentes animum ne cōdelectet spiritui et rationi et hoc tamē dū agit sufficit ad salutem. Sunt eni prioza/nostre supposita voluntati. vltimum hoc nequaq̄. qđ est cōdelectatio sensualis in via mandatoꝝ. Hinc iugum dei suaue/hinc onus dei leue fit ei molestum et graue. // Discipl⁹ ¶ Experiri cogimur assidue ritam istam. dū passiōabiliter afficimur ad varia dū iudiciū rōnis/dū liberū mentis arbitriū/cōformans se legi dei/lex mēb roz tirannica/conatur auertere. cui⁹ querimonie plenas paulus reliquit epłas. ¶ Qz dic interim. quid in hac pte aia Marie fecerit. aut senserit. quid insuper ab alijs faciendū censueris? // Magr Accipe cōsideratōes duodecim. // Aia marie nūc ē gł̄ole magnificata. vt nihil apphēdat/nihil affectet nihil exequatur/contra vl̄ ꝑter iudiciū rationis et spūs. sed neq̄ potest lege stante. // Hec itaq̄ lex beatitudinis eterne. vt sicut deus ē oia in oibus. ita stat in beatis. anima coniūcta libertati spūs. qui adheret deo existens vnus cum eo spiritus Extenditur hec libertas spiritus. nedum ad rationē inferiorem. nedum ad aiam sensualē resipto corpore. sed ad omnem generaliter inmine beatificato motionem. // Saluantur perinde multa que de btis. tā hominibus q̄ angelis q̄rsolent. Quomodo loquūtur. qualiter illuminātur et illuminat. qñ volunt et quādo nolunt. Batur insuper intellectus subtilioz/de primi status impassibilitate. nō qua nō potuit pati. ꝑ potuit a passione saluari a dei potentia et angelozuz custodia. a propria iusticia et clarissima industria. denicq̄ a loci conuenientia. cum dominatiōe superper se perfecta. et super irrationalia vniuersa. ¶ Anima ¶ Marie dum viatrix erat. ita fuit magnificata. vt in nullo moueretur contra iudicium rationis et spiritus. // Sed neq̄ poterat postfilij conceptionem lege stante. Consequitur hec veritas/ex dictis doctozum. ponentium ipsam nullaten⁹ venialit deliquisse. quod saluari non

posset si non habuisset omnes motus /nedũ spi-
ritus ꝛ rationis/sed anime sensualis /subditos
rationi. vel non contrarios neqꝫ preueniẽtes ra
tionẽ. ¶Cum autẽ ratio sopita erat/ꝛ in suo impe
dita iudicio sine culpa sua/prout euenit in som
no/nõ oportet tales motus preuenisse iudicium
rationis/quod ꝑ tunc nullũ erat. ¶Facit exẽpluz
propositum de pedagogo/si sine culpa fuerit ab
sens vel inclusus vt paruulo cõsulere nõ valeat
Sic soluit ꝙ Ada vel ¶Maria somniando/non
errauit ¶ Aia ¶Marie dũ viatrix erat /potuit
apprehendere teptatiões fozinsec⁹ imissas sicut
aia xpi. ꝭ nullo mõ fuisset mota passionabiliter
per eas absqꝫ iudicio rationis. ¶Poterat sane ꝑ
mouerí scõm eas ad libidinẽ vel ad irã vel ad su
gbiã. ipsis etiã in apprehensione durantibus qõ
valde secus in nobis ẽ. nõ potentib⁹ ad apprehẽ
sionẽ hmõi non moueri. nõ tamẽ hoc semper fit
cum demerito nostro. sed si pstiterim⁹ absqꝫ cõ
sensu rõnis ꝛ spũs/redũdabit in meritum. qñqꝫ
repugnando viriliter vt diffugiat qñqꝫ non re-
pugnando sed fugiendo. vt ibi. Fugite a diabo
lo ꝛ fugiet a vobis. qñqꝫ nõ curando sed irridẽ-
do potius ꝛ vilipendo diabolicas imissiones.
(quales sunt blasphemie abominabiles ꝛ hoz-
rende) imissas quãdoqꝫ/purissimis atqꝫ sanctis-
simis. quas magis oportet irridere qꝫ horrere.
¶Elicitur ex his quẽadmodũ victoria castitatis
ꝛ humilitatis in ¶Maria. non fuit absqꝫ pugna
ad qualem iugiter attingere nos monẽt ¶Petrus
ꝛ ¶Paulus. quoniã aduersarius vester diabol⁹
circũit querens quẽ deuozet. Nec ignozare con
uenit astutias eius cui mille mille nocẽdi artes.
sed cõfidemus ꝙ plures nobiscũ sunt si toto coz
de suis innitamur auxilijs ¶ Aia ¶Marie duz
viatrix erat/cogebat necessitate naturali/multa
pati contra naturalẽ inclinationẽ suã. sed nõ cõ
tra rõnem vel spũm. ¶Fuit iste status ¶Marie sin
gularis inferioz qꝫ stat⁹ beatoz ꝛ christi dũ moz
talis erat. ¶Fuit superioz ad alterũ/cuiuslibet hois
viatoris statũ. qñis homines possent iuxta cõ-
siderationẽ precedẽtẽ vti passionib⁹ illat⁹ ab ex-
trinseco/virtuose negociari cũ deo. tolerãdo eas
tanqꝫ iusto iudicio missas vel ꝑmissas ab eo vt
in Job ꝛ in ¶Paulo ꝛ in oĩbus generaliter mar-
tyribus. ¶Euenit autẽ vt qui sint his passionib⁹
inquietiozes ꝛ min⁹ in aia sereni /sint in operib⁹
mandatoz ꝛ plendis fortiozes ꝙ perstãt vbi deli
catus noster cõtẽplati⁹ deficeret. ¶ Impassibi-
litas aie/ꝑ humanã industriaz non potest acq̃ri
nec ꝑ virtutes ꝙsuetudiales a philosophis po
sitas. ¶Lex itaqꝫ carnis ꝙ fomes dz/semp introz-
sus haberet scõm theologos ꝙ lex compescí/paulo
minus potest/assuefactione ꝙtraria non euelli.
¶Batagentes in oppositũ psumptiõe spũs sui/p-
strati sũt poti⁹ qꝫ deuenerũt ad intentũ finem. si
ue fuerũt stoici phisici vel platonici. vel ꝙ mi-
rabili⁹ epicurei. ꝑmittẽtes ad hanc deducere sere
nitatẽ voluptatẽ. detrahentes cupiditatib⁹ seu
passionib⁹ nõ illis adjiciendo maliciã vel fomẽ-
tũ. // ¶Impassibilitas aie/tãto ꝓmius habeꝫ ce
teris paribus. qꝫto spũs ꝛ rõ fuerit i suis actibus
bonis. ꝛ habitib⁹/fortiozes. ¶Deducit ꝫ ex eadẽ
cã/q̃ ponit ꝭpassibilitas btõz i resumptis corpo
ribus. q̃ ꝙsurgit ꝑncipalit ex plenitudie dñatio
nis spũs ꝛ rõnis/supza corp⁹ ¶ Impassibilitas
aie nõ reqrit in hac vita ꝑ ꝓsecutione felicitatẽ
eterne. ¶Manifestat hec gra dei tanqꝫ iugũ suã-
ue ꝛ onus leue. q̃ subito pessimos ꝛ inueteratos
diez malozꝫ iustificat. ꝛ ꝑ baptismũ ꝛ martyriũ
puebit ad celos. ¶Hãc nõ intellexerũt graz ꝛ pu-
rificationẽ spũs. boies illi sine xpõ sicut nec hri
põt sine xpõ. qui eã cui vult. ꝛ qꝫ cito vult cõmu
nicat. ¶Patuit i illo latrone bñdicto comite suo i
passione ꝛ regno. // ¶Impassibilitas nec i via põt
hri. neqꝫ in patria. sine stabilimẽto gre. ¶Iuxta il
lud. ¶Bonũ ẽ gra stabiliri coz. ¶Cõfundit in ꝫ iu-
xta qõ ptactũ ẽ. philosophantiũ nonnullozꝫ va
nitas psumentiũ ꝑ theletas. seu purgatiões ali-
quas sacrilegas. sic a passionib⁹ absolui ꝛ virtu
tibus armari moralibus/ꝙ in exitu mortis/ aia
libera scãderet celũ. ¶Qualia dixerũt ¶Porphiri⁹
¶Plotinus ꝛ ¶Apollonius teste ¶Aug⁹. x. de ciui-
tate dei. ¶Ponit ꝛ aliud sile ¶Albertus in fine d̃ in
tellectu ꝛ intelligibili. // ¶Passibilitas aie fit sepe
occasio virtutis exercende. sicut patuit in apto
¶Paulo. ¶Declarat insup ex vtilitatib⁹ ꝑ tẽptati
ones varias pueniẽtib⁹ q̃s eẽ cũ passionib⁹ ne-
mo nescit. ¶Nñ q̃ nõ ẽ tẽptatus/q̃d scit? ¶Et ꝑ mul
tas tẽptationes optet nos intrare in regnũ dei.
¶Quo circa ꝙcludit ex premissis atqꝫ subsequẽti
bus doctrina saluberrima ꝙ nõ ex ablatiõe pas
sionũ aie. ꝭ ex obseruatiõe mandatoz dei dz su-
mi religiosi ꝓfect⁹ argumẽtũ. ¶Hoc etiã i missaz
celebratõe locũ hz vt celebretur⁹ nõ tantũdẽ in
terroget. si sibi deuot⁹ appareat. recollect⁹ ꝛ trã-
quill⁹. q̃tũ si p̃cepta seruauerit dei. ꝛ seruare ꝑ-
ponit nõ iuxta ꝓpriã estimationẽ. ꝭ regulã euã-
gelicã a scis prib⁹ declaratã. ¶Siqd i sentimẽtis
suauib⁹ et additũ fuerit/lucro deputem⁹. sic vl-
tra panẽ deputam⁹ vinũ q̃si pitantiã vl saporis
ꝙdimẽtũ ¶ Passibilitas aie nccrio ꝙiugit pñti
vite mortali. nec aliqñ min⁹ i ꝓtẽplatiua q̃ i ac-
tiua. tã exteri⁹ q̃ interi⁹. tã i bonis q̃ i malis. ¶Li
cet diũsis finib⁹ ꝛ meritis. ¶Probant hec exẽpla
beatozũ p̃cedetiũ. cũ expientia pñtiũ. ¶Dispẽsat
ꝛ hec de⁹ frequent vt nõ apponat se hõ magnifi
care sup terrã. ¶Si deuotis pmittit aliqñ tal apa-
rens deuotio i laqueũ i retributões ꝛ ĩ scãda
lũ. ¶Ue ve nob ab ꝫ scandalo. ¶Quid hic nob erit
tutum. cũ nec tuta sit ipa deuotio? ¶ Passibili-
tas debet a multis viatoribus tolerari potius
q̃ vt excutiat enitt. ¶Diuisiones itaqꝫ graruz

sunt. silr ⁊ administrationes. in quaꝝ aliquib⁹ expedit passiones aie cū virtute ⁊ rōne miscerī. vt i bellātib⁹ p republica q̄ ad irascibilē. ⁊ q̄ ad cōcupiscibilē in vxoratis. filioꝝ p creationi vacare debentibus. Et ita de multis q̄ vitā actiuā respiciunt. In q̄bus maius est virtutis meritū/q̄ venialium passionū detrimentū. ¶ Passibilitas aie obstare solet plurimū querentibus contemplationē. ⁊ suauitatē q̄tis interne. Cōsonat ois doctrina sanctoꝝ/q̄ regulariter ad cōtēplatōis q̄tem nemo puenit nisi passionib⁹ edomitis in aia/⁊ si nō radicitus euulsis. Et hoc quō fiet cōuenienti⁹/an in solitudine an in multitudie: specialis est consideratio. Sed nō oēs capiūt ꝓtemplationis donū in se. p cōplexione vel statu. cōditione vel officio ¶ Discipl's ¶ Grat⁹ mihi ēternari⁹ iste. q̄ternaꝝ ꝓsiderationū. Et q̄uis vt infers nouissime nō oium sit pfectā q̄rere passionū mortificationē. sicut nec altitudinē cōtēplationis. nihilomin⁹ audire cupio de fructib⁹ mortificatiōis hmōi. q̄tin⁹ istos cōcupiscere ⁊ si non obtinere. fas mihi sit ¶ Magr ¶ Assignabo. xij. vtilitates ex cātico Marie sumptas. nō eas p sequendo. ꝫ punctatim annotādo paucula. q̄ latius alibi legere ⁊ si de⁹ sensū aperuerit viuati⁹ experiendo poteris intelligere. Discipl's Ut placet ¶ Magr ¶ Cōsequit ad edomationez passionū in aia iuxta decursū cātici canticoꝝ marie. Primo altior. latior. sublimior. ⁊ alacrior dñi magnificatio. ¶ Cōsequit scdo iocundior in deo salutari nr̄o spūs exultatio ¶ Cōsequit tertiō pfundior quam respicere dignabit dñs humiliatio. Cōsequtur q̄rto pfundior ad btitudinē approximatio i edificationē alioꝝ dantium laudem deo. Consequtur q̄nto diuini nois in se apō alios scificatio ¶ Cōsequtur sexto copiosior dei p generatōes ⁊ generatōes se timētes/mia. seu miseratio. ¶ Cōsequtur septimo mirabilior ⁊ gratiosior ⁊ cautior ꝓtra supbiā cordis ⁊ mētis dispsionē/quā seuera dinini brachij potētia facit vnitio cordis seu recollectio. ¶ Cōsequtur octauo p̄celsior ⁊ celsior depositis de sede sua superbis passionib⁹ ⁊ demonib⁹ humiliū affectionū ⁊ aiarū sublimatio. ¶ Cōsequtur nono opulentior/suauior ⁊ diuinior/esurientiū iusticiā repletio. duz diuites sibi dimittunt inanes omni bono. ¶ Cōsequtur decio misericordior istoꝝ q̄ fide ⁊ moꝛib⁹ sūt israelite pueri susceptio. Cōsequtur vndecimo p ei⁹ ipetratōez dine mie sup nos āplexans recordatio. Cōsequtur duodecio pspicatior oiz q̄ locut⁹ ē de⁹ ad pres nr̄os ppbas ⁊ doctores reseratio ¶ Discipl's ¶ Preciosos elicuisti fructus/ puenientes ex mortificatōe aialis affect⁹ cū appenso spūs studio. Nos istoꝝ pticipes fructum faciat i terris q̄ pficiant i celis. vbi de⁹ q̄s p destinauit/vocauit. iustificauit. magnificauit gloriose cātates i idipm. Magnificat aia mea dñz

Magr Fecit tibi magna q̄ potēs ē o maria. fecit ⁊ tibi magna scī nomē ei⁹. Nomē ⁊ verbuz fidei q̄ō ⁊ cui credidisti o btā ⁊ btificāda p oīs generatōes. Nō es ingrata bñficijs dei. ꝓsteris illa q̄tin⁹ vñ exeunt flumia grāꝝ illic reuertant oēs generatōes ¶ Discipl's Affer rōnē q̄re maria btām dicent ex affinitate q̄m mr̄ ē illi⁹ q̄ fecit oēs generatōes celi ⁊ terre ⁊ oīm q̄ i eis sūt. Jō iure vocor mr̄ pietatis ⁊ ꝓsequent oīs dine magnificatōis laudis ⁊ glie Discipl's Quo pacto sic Magr Mira bilis accipiat deductio. ꝫ vera. Itaq̄ pietas est affinitate ⁊ affinitas ex generatōe cōsurgit. Est eni pietas in genere q̄dā amor pueniens int̄ āli q̄s ex radice vel cā cuiusdā affinitatis mutue q̄ lis ē int̄ parētes ⁊ filios ⁊ ecōtra. q̄lis int̄ ciues ⁊ ciuitatē suā vl̄ patriā. q̄lē ꝓterea nos dicimur hr̄e ad deū p̄rem nr̄m ⁊ dñm. q̄ vicissim pi⁹ erga nos esse laudat. q̄ possedit. fecit ⁊ creauit nos. Vñ pietas de q̄ magis ad ꝓpositū q̄ cernit mutuā dei ad nos habitudinē describi pōt. Pietas ē amor pueniēs. eo q̄ dei genus sim⁹ capaces at q̄ pticipes ei⁹. Fundat in hac pietate q̄libet alter sicut a dina paternitate. ois fm apl'm paternitas. i celo ⁊ terra noīat. Cū g̃ btā nr̄a sit mater hui⁹ p̄ris nr̄i/ꝓsequēs ē vt sit mater pietatis et origo ei⁹. Est ꝛo pietas ex affinitate q̄ finē dicit ¶ Discipl's ¶ Placet deductio. ¶ Magister. Quanto magis si vltra ꝓgredimur. attēdētes illud p̄clarissimū de se ⁊ a se p̄coniū. Ego mater pulchre dilectionis ⁊ timoris ⁊ agnitionis ⁊ scē spei. in me ois grā vie ⁊ veritatis. ¶ Discipl's Elucida distinctiō ¶ Magr Describim⁹ pietatē q̄ ē amor pueniens eo q̄ dei genus sumus ⁊ capaces ei⁹. Nulla vero pulchrior dilectio/q̄ in amore fundata ⁊ talis pietatis ¶ Discipl's Assentio doce quid sit mater timoris ⁊ scē spei. cōuenit eni materie quā de passionis mō tractabamus ¶ Magr ¶ Cōuenit scio. ꝓterea non inscius/aut improuid⁹ hec induco. Siquidem amor ē origo cuiuslibet affectōis alteri⁹. Est aūt maria mater pulchre dilectōis. sit igit necesse ē mater timoris ⁊ spei ⁊ leticie ⁊ doloris. qualis ē illoruz quos btificat lugentes fili⁹ eius ¶ Discipl's Nō habeo q̄d ꝓtradicā Magr Cōpulus ¶ Nō habeo q̄d ꝓtradicā ¶ Magr Cōuerte nūc recordatōez tuā ad tractata pr⁹ i. ꝛa. ma cordula pñtis psalmi marie decacordi. ⁊ latius in libro de canticis inuenies. fecūdū pie exercitationis ⁊ consolatōis instrumentum sub figura multiplici ¶ Discipl's. ¶ Scio quid sugeris ꝫ nescio si curiosa magis q̄ officiosa repugnabitur huiusmodi figuratio. difficilis scribentibus. fantastica meditantibus. vana deuotis. Quid ad nos inquiunt de figuris et notulis/ ambulare querentibus in simplicitate cordis/ Magister. ¶ Nēo quēpiā cogit. Scio mihi p fuisse p fastidio ex varietate tollendo. p recor-

dationis facilitate. p sniaz multiplicitate. Con
stituit eni figuratio. nō vt māsura sp sit in ima-
ginatione. ꝙ ad intelligentiā purā/fozti imagi
natiōe trahenda ē fantasmatib⁹ supatis. ¶ Bi-
scipulus. Arduū istud nimis atq; rarissimum.
¶ Magr // Uanū ē nob fateoz ad hoc ip̄m añ lu
ce spūssancti surgere. fiat ꝙ sequit. Surgite p⁹
mus prius in mortificatōe vicioz ⁊ passionum
ces̄eritis q̄ māducatis panē doloris. Bolea-
moderatiōe. Tollant si placet ptractiones linea
rum detur ordo sententijs vocibus. ⁊ terminis

A Gaudiū. a.
E. I. O. Spes. e. Pietas. i. Timoz. o.
U Bolor. v.

¶ Barū refert ordo talis a crucis vel rote figura-
tione. Sufficit tn nobis ad oē canticū spūale tal'
ordinatio ¶ Biscipls. // Delicat⁹ eē videb it q̄
respuet // Magr Ecce vides ꝓstitutā i medio
pietatē. q̄ ttuoz ex eq̄ respicit alias affectiones
ñiā? coz pie gaudeat. pie sperat. pie timeat. pie
doleat. Quisq; b⁹ seruauerit. securus sit virtuo
sus ē. psaltes ē dñi in psalterio iocūdo cythara.
in oīi generaliter musico instr̄o. cū cantico sim
phonia ⁊ choza. // Biscipls Fac ꝙ manifestuz
¶ Magr Descriptio pietatis facit illud pspi-
cuū. Sane si pietas hois ad deū/ē integer amoz
ad ip̄m eo ꝙ ip̄ius gen⁹ sum⁹. capaces ei⁹ atq; p
ticipes. Subsume descriptiones alias vtiles ni-
mis. Pietas dolens ē affectio p̄oueniēs ex con
sideratiōe disiunctionis ad deū. Pietas sperās
ex affectione p̄mandi deo vel herendi. Pie
tas timēs ex renisu ⁊ fuga elongationis a deo.
¶ Si sp vno pioq; tenoze fiat circa pietatez cir
cuitus/sequitur armonia. i. ad vnitatez resonā-
tia suauis ⁊ secura q̄ tēpata. Semp eni ⁊ doloz
erit gaudiosus ⁊ gaudiū doloroſū. Spes timo-
rata ⁊ timoz nō desperās. imo q̄libet. mixt⁹ erit
cū qualibet ¶ Fiat insup mirabili tēperie qua
si cōplexio mixti vni⁹ tempati ꝓpter vnionem
in cētro pietatis. q̄si in vita cōciliante ꝓtrarieta-
tē. Sicut si hmōi coz necessario est i moꝛib⁹ sua-
uissimū. velut humoꝛib⁹ tpatis. Sic in vita mo
rali sit ⁊ meritoria viuax ⁊ iocūdū sp ex eq̄ gau-
dens tristis sperās timens. // At cōtra si pietas
abscesserit defluent iste passiones. armonia dissi-
pabit. tanq; ab hoꝛologio sine pōdere sine mō
vel ordine. tanq; postremo decoꝛa cadauere si-
ne vita. Obuiabit ista rotatio sensualis regula-
ri qualē diximus circulo rōnis. ¶ Biscipul⁹
¶ Speciosa sunt ista duz audiunt ꝙ impet⁹ oblq̄
circuli. sensus deoꝛsū iugit ad tpalia se depmēs
vehemētioꝛ ipellit ⁊ circuit // Magr // Nō clam
me ē ꝙ vincere. ꝙ obsistere scōm pietatē b⁹ opus
hic laboꝛ ē. mr̄e pietatis adiutrice. ¶ Doꝛo si
scire delectat q̄d sit magnificare dñm q̄d exulta-
re in deo salutari nostro/cū oibus ad collauda-
tionē spectātib⁹ in hymnis ⁊ cāticis. q̄d lucidi⁹
q̄ ex pietatis rōe descriptiones assignare? Quid
ē magnificatio dñi si q̄rit. Dic ꝙ ē ip̄s pietatis
coꝛde oꝛe vel opere? p̄ueniens ex cōsideratione
vel ptestatiōe diuine magnitudinis ⁊ maiesta-
tis sui dñi. Est eni maiestas q̄si magnitudinis
status. Quid exultatio spūs i deo si querit? dic
ꝙ est pietas ptestans in gaudij signo/qm̄ deus
est salutare nostruz. Dic itaq; consequenter ad
interrogationes de benedictione. i. bona dona-
tione de gratiaruz actione /de adoꝛatione. de la
tria. de religione. de tubis ductilib⁹. de coꝛdis ⁊
oꝛganis. qm̄ hec oia sunt pietas ad deuz/talib⁹
signis ⁊ indicijs se ptestans. Est autem pietas
vt diximus ad deuz amoꝛ integer eo ꝙ dei gen⁹
capaces ⁊ pticipes eius sumus. // Dignat vero
deus vicissitudinē ad genus suū refūdere. imo
p̄uenire in benedictionib⁹ dulcedinis. maxie
p incarnationē. pro qua cecinit mater ista pieta
tis/cāticum suū nouū. ¶ Magnificat anima mea
dominū. ⁊ sanctū nomē. de quo supest nō collo-
quendo sed disserendo subire tractatuz. tu inte-
rim silueris ¶ Biscipulus Supest aliud spec
alius insinuandū fundamentū. q̄ rōne beatā no
stram dicunt oēs generatōes. // Magr Rō
iam p̄tacta est ex fine. oēsq; generatiōes sūt af
fines ei. nō qualitercūq;. sed vt matri. Debēt id
circo cognoscere beneficioruz largitōnes ex ip̄a
p̄cedere. hec aūt recognitio/est sua benedictio.
Qua in re dices ea que sequūtur ¶ Dic ꝙ oēs
generationes. btām dicūt mariā. licut ad ip̄sam
omnes habent pietatez. saltem naturalem. Rō
q̄ naturalem habēt amoꝛē omnes generatiōes
ad eam ꝑm genus suum post dominū nostrū ie-
sum chr̄istuz. // Dic ꝙ mater ē effecta. Clamat
idcirco. Uenite ad me oēs q̄ ꝓcupiscitis me et a
generatiōib⁹ meis adiplemini. Et itez. Memo
ria mea i generatōes seculoz. Sic̄ mia dei ē a p
genie in ꝓgenies timētib⁹ eū // Dic ꝙ generatō
nes hoim. degeneres sūt habēde. q̄ mariā ñ pie
colūt. nec btām spōtanee recoḡscūt. Addit spō-
tanee. q̄ velint nolint. ip̄am naturali pietate ve
nerant ⁊ colūt quēadmodū de demonib⁹ ait ia
cob⁹ ꝙ credūt ⁊ ꝓtremiscūt. ¶ Dic p̄terea ꝙ ab
initio ⁊ añ secula creata sit b⁹ ē p̄destinata cā fi
nis ⁊ affinis oim generationū ꝙ dñt iō recoḡsce
re ⁊ bn̄dicere gen⁹ suū. imo regeneratōis initiū
p⁹ xp̄m. // Dic ꝙ apō generatiōes seculoz gene
ratio p̄terit ⁊ generatio aduenit. Ip̄a vero ē ter
ra pmanēs de q̄ vitas oꝛta ē q̄ mānet in eternum.
// Dic ꝙ nob oib⁹ affinis ē velut i oi genere affi-
nitati ista quā bn̄dicūt ⁊ beatificāt oēs generati
ones. Est soꝛoz ab hūana spē. ē mr̄ ex nr̄a p⁹ fili
um regeneratiōe. Est cognata cū angel' ⁊ nobis
ex silitudine intellectual' nature. Est vnū coꝛ no
biscū vna aia/vn⁹ anim⁹ ⁊ vn⁹ spūs/ex dilectio
nis obligatiōe. Dic ꝙ pīn fiducīa magnā hēm⁹
adire i oib⁹ nc̄citatib⁹ nr̄is sue thronū pietatis.

plane despicere non potest genus suū/que mater ē pietatis.cuius origo progredit ex generis vnitate. ¶ Discipulus. ¶ Gratis ita dicere desidero gratis affecto colere benedicere ⁊ p̄dicare beatā ⁊ beatificandā p oēs generatōes.q̄ fec̄ ei dñs magna q̄ potens est ⁊ sanctū nomē eius.

Sequitur altera partitio sine diologo de sancto noīne dei vbi; de triplici noticia dei per notulas .lxxij.

Prima notula

b

Magnificat aīa mea dñm.q̄ fecit mihi magna qui potēs ē.⁊ scm̄ nomē eius. ¶ Magna sunt ⁊ magna nimis o virgo beata.q̄ fecit in aimali portione dñs p incarnationem sui dū supuenit spūssanctus in te fecūdās nedū in mente sed in corpe/⁊ virtus altissimi obūbrabit tibi tā in corpore p extinctionē fomitis/q̄ in mēte p infusionē effectualē nois sui.vt exprimētaliter agnoscerēs o scā sanctaꝝ.q̄ scm̄ nomē eius. Sanctū nomē ipollutū/incōtaminatū/ꝑsecratū ꝑfirmatū/sine terra/sine contrectiōe materie/ et ab omni prsus impuritate liberū ⁊ alienū. Sānctū nomē illius q̄ dedit filio tuo iesu xp̄o nomē salus. Nā iō iesus a deo ⁊ angelo ⁊ hoie noīat⁹ ē.q̄ saluū faciet pp̄m suū a peccatis eoꝝ.ipso dicente.q̄ nemo venit ad p̄rem nisi p me ¶ Exobsecrat te beatā.cui fecit magna q̄ potens ē. obsecrat te pauper/exul/⁊ aduena/nō abscōdas (O pulcherrima ⁊ prudētissima feminarum) nomē istud sanctū filij tui.q̄ fecit tibi magna q̄ potens ē.nō sileas a me neq̄ taceas a me seruo tuo ⁊ puero tuo. Lupis glorificari nomē istud p te. inde gloriaris te beatā dici p oēs generationes nō pter te ꝫ propt̄ natū de te horaris cū p̄s.⁊ dicl. Magnificate dñm mecū ⁊ exaltemus nomē ei⁹ in idipm. Cōsci⁹ ē ⁊ testis me⁹ fidelis i celis dominus q̄ tecū ē iā ñ in vtero carnis carnalit̄ sed spūaliter in vtero tam corpis q̄ aie. Cōscius in q̄ q̄ studiose meditata ē mēs cogitare qđ ⁊ q̄le ect̄ nomē sanctū ei⁹.nō qđ ē apud se.q̄ nec possibile nec fas/istud mortalē inārere ꝫ apud creaturā suā imagine sua notatā ⁊ sui capacē/quare me creare dignatus ē.nō meo merito. Quid enī mereri potui p̄usq̄ in esse fui ¶ Scripsit de diuinis noibus/collaudator tu⁹ Dionysi⁹ dinus Obtā p oēs generatiōes/hebreoꝝ grecoꝝ latinorū ⁊ oim generalit̄ nationū ⁊ linguaꝝ. Scripsit ⁊ docuit q̄ noia scz dei sūmuntur ex triplici via seu cōsideratione. Via causalitatis ⁊ simbolice silitudinis ex sensibilib⁹. Via supeminētie ex intelligibilib⁹. Via abnegationis p supmentales
h excessus. ¶ Dic obsecro mihi. dic bñdcā int̄ oēs mulieres. dic vbi pascat. vbi cubet dilect⁹ tuus iste ex dilecto/dilect⁹ amic⁹ tu⁹. dilect⁹ ⁊ amic⁹ p amorē. Trahe me corā te post eū in odorē vnguētoꝝ suoꝝ sil̄ ⁊ tuoꝝ.q̄m oia sua tua sūt. tibi nūc ē oia in oibus/q̄ cubat ⁊ pascit̄ in lectulo florido mētis tue.⁊ tu in secreto cubili mateſtatis sue apud p̄rem q̄ fontale p̄ncipiuz ē tot⁹ diuine maiestatis. Ibi p̄fecto dom⁹ mīris sue. Ibi cubiculū genitricis sue. Ibi post deosculationem sanctā ⁊ pudicā docet te. ¶ Doce tu me/que nec ipm/nec te ignoras/doce p̄cor qđ ⁊ quale sit nomē scm̄ eius.doce si sufficienter modos cognitionis explicuit paulus ꝑscius verboꝝ q̄ nō licet homini loq̄.qui ex te muliere dicit ipm factum sub lege. Mulier siq̄dem illa q̄ fas hz dicere. Ego mater pulchre dilectionis.cū ceteris laudē sapie positis tibi p eccl̄iam anthonomatice ⁊ emphasice laudabiliter attributis. date q̄so sufficient̄.s.⁊ ad plenū nomē dei.q̄admoduz ab eo sit exp̄situ cū ait. Videmus nūc p speculū i enigmate.tunc autē facie ad faciē. Ecce triplicē inuenio nois sancti dei cognitionē.specularem enigmaticā ⁊ facialem. Prima ⁊ scda nobis hic cōceduntur ⁊ nunc.tertia tunc in re.nunc in spe sola p̄stat̄. Doce si sancta peto.si sancta reqro que ⁊ qualis sit hec triplex cognitio. Audiā qđ loquat̄ in me dñs p spm̄ sapie sue ⁊ tue.sue per eēntiam.⁊ tue per gr̄am singularē.semel loquit̄ deus/⁊ idipm̄ nō repetit. ¶ Habes legē ⁊ pphetas interroga diligent̄ eos ⁊ dicēt tibi. Fiat ita. Sed assit spūs tu⁹ bon⁹ interrogāti. Assit ⁊ audienti.ne vel stulte ⁊ indigne interroget.ne responsiones dentq̄ datas/auribus surdis accipiat.sed obediat spiritui totiēs inculcāti. Qui habet aures audiendi audiat. Nō sic coꝝ incrassatum nec oculi mentis ceci. Audiā videā ⁊ intelligam per disciplinaz scripture dicentis .per os pphetaꝝ pborū ⁊ theologoꝝ quēadmoduin noticia dei q̄ est nomē suū/multiplicit̄ acquirit̄ quo maxime nūc intelliget̄.resonans illud apti verbū. Videmus nunc p speculuz in enigmate. tūc aūt facie ad faciē. Et qz p̄ponit visiōis vbū qō ē/si ois de deo cognitio sit visio/cū visio q̄libet videatur esse cognitio.⁊ intuitiua cognitio: ¶ Multa vero sunt noia de deo q̄ nō significāt intuitiuā cognitionē. Est g̃ p̄mū inq̄sitione dignū/ simum q̄d sit intuitiua cognitio siue visio. Cognitio intuitiua lz approxiet̄ visui vel oculo corporali nihilomin⁹ extēdit se ad oēs sēsus corpales q̄nq̄.imo ad oēm vim p̄ceptiuā. Dōt autez describi cognitio intuitiua qđ ē simplex ⁊ imediata cognitio rei.scdm obiectalē directā imutationē in se vel i q̄uenit oīni ⁊ soli cognitioni intuitiue. Differt a cōplexis ⁊ mediatis cognitiōib⁹ rez q̄ nō causātur fm obiectalē ⁊ directā imutationē in se vel i ppria sua spē. q̄les sūt cognitiones abstracte cōplexe vel icōplexe/q̄ fiūt p alienas spēs i imagi natiue vl rōne reb⁹ absentib⁹ seu nō existentib⁹

videt autē q cognitio intuitiua sic descripta/ sit idē qđ expientia vel experimentalis pceptio seu noticia. Posst hoc numerari p singulos sen sus. Sed ē dubitatio si cognitio debeat dici i mediata t intuitiua/ que fit per propriā spēz de relictā in sensu. deficiente vel absente obiecto. Qualiter eni dicet cognitio imediata de re. duz necessario requirit media spēs? Quō preterea dicet expimētalis cognitio de re/q abñs ē vel q nullo mō ē. Oportet hic ppter cōcordantiā doctor de cognitione intuitiua t imediata cōquirere q cognitio dicet t ārē dicat imediata. Per inde venit ad cognoscendū q t ālis t ālt modis visio intuitiua noiet. Inuenim⁹ aūt quadruplex mediū in cognitiōe. vnū eleuās. altez cōtēgans. altez adducēs. aliud ptūgēs. Exēpluz in cōfusione colorus. pmo reqrit lumē mediū eleuās potētiā visiuā. t ponēs colores in eē spūali. visibili t dyaphano seu pspicuo. Hoc aūt medium nō impedit quin cognitio coloris dicat imediata. Est ꝑm mediū cōtempans obiectū visibile. oculo cozporali. vt seruet armonia ꝓueniens oculo/ vt nō ab excessu visibilis destruat. Ne p terea puiū t pspicuū nimia radiatōe/ pportōez excedat ad oculū. Sed nec tale mediū prohibet cognitionē immediatā dici t intuitiuā. Quid ē mediū tale/ nisi ꝓportio cōplexionis organi visibilis t dyaphani seu pspicui. Hoc aūt medium dētis. Est mediū tertiū deducēs obiectuz ad oculū. qz sensibile positū supra sensū/ nō facē sen sationē ꝑm Arist. t expientiā. Propterea ncēe ē spēs eē medias. q̄ deducunt p mediū ꝓuenies in cōtēpatam rem sensibilē/ ad ppriū sensū suū Discurre p oēs t singulos sensus t ita videbis Sed nec obstat tale mediuz q̄n cognitio sit imediata t intuitiua. Alioq̄n nulla talis eēt i sensu de reb⁹ adextra /nisi q sit de spēbus t actib⁹ ad intra de intelligibilib⁹. vbi bñ reperit aliq̄ res i mediate cognosci p eēntiā suā. nulla spē mediāte. ꝑ actu distincto a re. Est quartuz medium cōiūgens obiectū cū potētia. Vocat aūt hmōi mediū actus q̄ res intuitiue videt. forte etiā habitus infusus vel acq̄sit⁹ pōt dici tale mediū/ nisi meli⁹ referat ad mediū eleuās. Certū est autē nec mediū tale ꝓiūgens potentiā cuz obiecto reddit cognitionē dici mediatā t ñ intuitiuā vl expimētatiuā. Alioq̄n nlla creatura bret imediatā cognitionē. qz solus de⁹ ē sua cognitio actu alis ꝑm articulū parisien. t veritatē. Remanet tñ ex ꝓdictis satis apertis difficultas ꝓdicta res possit dici videri intuitiue t expimentalit dū nō ē vel abñs est. Doctrina cōis artistarum ppe meo nō habebat incōueniētē hāc positionez q̄n sol abñs a nr̄o hemisperio videret intuitiue lumē suū in auroza. q̄n son⁹ audiret dū ñ erat ita de reliq̄s sensib⁹/ ex q̄ spēs simplex t ppria erat ꝓñs. quasi deducēs obiectū ad potētiā Ho rant addim⁹ ad spēm q̄ sit simplex t ppria ne cogamur ꝓcedē noticias sensus cōis t imaginationis t rōis de rebus ad extra /eē intuitiuas.

Est doctor vn⁹ q̄ ponit mediā noticiā inter intuitiuam t abstractionē simplicē. dicēs in casu nr̄o q̄ notia q̄ ñte obiecto t causante spēm. s. i oculo/ dicebat intuitiua. desinebat aūt eē intuitua. i. vertebat in abstractiuā corrupto seu abñte obiecto. Nihilomin⁹ positio prior probabilis ē. q̄ nō deputat incōueniens. q̄ res videat intuitiue. dū nō ē. Prz in deo. q̄ oia ista q̄ nō sunt /intuet. Pl'r t beati in eo. imo t pphetica visio de absētib⁹ in suo lumine magis dicenda videtur intuitiua q̄z abstractiua. sicut t in angelor cognitione p innatas a creatione species vel receptas. Auget vero difficultatē hanc consideratio pspectiuoz dicentiū/ visionē nō fieri nisi sub euersa piramide. cui⁹ basis ē in re visa. t punct⁹ cuspidis in oculo. Rursus determiat decretalis bñdicti. q̄ beatitudo formalis cōsistit in duob⁹ actibus qui sunt visio t fruitio. sed addit q̄ obiectal' beatitudo ē ipse de⁹. Ponat ergo p possibile vl' impossibile q̄ subtrahente se deo in rōne obiectali quēadmodū libere pōt/ maneant illi duo actus visio t fruitio. nunquid dicet iste prius beatus etiā nunc beat⁹ formaliter t intuitiue. Auget amplius si ꝓsideremus oēm creaturā q̄ ꝓpatur ad deū in rōne vestigij vel imaginis. tanq̄ i rōe speciei repñtantis deū q̄z q̄z p analogiā. ꝑ nō minus q̄z radius. q̄z lumē solis cōpet ad solē. licet nō sit eiusdē substātie cū sole. Videns igit creaturas t intelligens. id ē intus legēs habitudies hmōi imaginis t vestigij in triplici genere cause efficientis formalis exemplantis t finis/ nedū intelliget inuisibilia dei per ea q̄ facta sūt. iuxta verbū sapientis t ap'li. sed habebit notitiā intuitiuā de deo nō minus imediatā t ppriā q̄z habet oculus de suo obiecto puta de sole p lumē suum viso. Hoc nullus videt concessisse. imo dā/ natus est articulus q̄ de⁹ hic imediate p eēntiā videatur. Et si nō imediate. q̄ nec intuitiue. Addamus ad difficultatē t cōtra articulū qz exñte hoie in pspectu dicimus q̄ hō videt. ꝓstat tñ q̄ oculus corpalis nō attingit ad substantiā hois. sicut nec alius q̄uis sensus. Oportet q̄ referatur ad visionē intellect⁹ visio substātie hois vel eēntie sue. Ac pinde ponūt aliq̄ q̄ obiectū intellectus naturalit t p statu pñti/ ē q̄dditas reruz naturaliū. habita p abstractionē intelligētie vl intellect⁹ agentis ex fantasmatib⁹. Nunquid q̄ agentis hec intellectualis cognitio dicet intuitiua? Procedamus vltra. q̄ si requirit t suffiē talis abstractio/ hic nos nō pl⁹ cognoscim⁹ substantias seu quidditates rez materialiuz q̄z dei q̄dditatē. nec plus aiam nr̄am q̄z angelicā naturā. imo breuiter nihil intelligimus intuitiue t experimentalit de reb⁹/ nisi sola accidētia. nec taz p intellectum vt intellectus ē. sed put influit in

sensus exteriores. q se vel p vires ppias. si ponuntur substantialiť ab eo distincte. Sed neq poterit haberi cognitio simplex ꝛ immediata ꝛ absoluta cuiuscūq dīe substātialiſ. imo nec differentijs accidentiū. qđ ꝓcedit vnus doctor.

Quid preterea si cōcesserim⁹ cū Aug⁹. q nō possum⁹ hic habere cognitionē sincerā de reb⁹/ nisi de luce diuina. nunqđ optebit q in omni cognitione veritat⁹. p̄sertim sincere cognoscať lux diuina/ saltē in suo lumine. sicut agnoscit sol i oīm visione corporali coloꝛe p irradiationē luc⁹ aut luminis solis. ꝛ ita redibit q deus hic intuitiue videtur. Deniq̄ supest exponē dū qđ ap⁹s itelligit dū ait. Videmus nūc p speculū in enigmate. tunc aūt facie ad faciē. q̄ sit dīa inť istas tres visiones. Difficultates iste sūt diu mihi multūq̄ q̄site sed nec satis apparet exit⁹ nisi p noiuz distinctionē q̄ noīa cum sint ad placitū. si per ea constet de reb⁹ ꝛ sententijs satis debet eē inquirentibus veritatē maxime per disciplinā et doctrinam. sed nō satis ad experientiā. Possumus itaq̄ de noticia intuitiua loqui generaliter magis ꝓprie loqui ꝓpijssime. Diffinitionez preſcriptā/ de notitia intuitiua loquendo scz p. ut visio ꝛ intuitio se extendit ad omnem vim pceptiuā sui obiecti simpliciter ꝛ imediate vt dicimus. vide quomodo hoc sonat. quō redolet. quō sapit. Sic dicit de intelligente hec dicimus q bñ sentit. Et inde venit sentētia generaliter. Omnis perceptio obiecti simplex ꝛ immediata potest apellari intuitiua. siue obiectuz sit realiť pñs in se. siue per suam spēm tātūmodo. ipo destructo vel absente. quēadmodum solet dici q oculus videt ꝛ auris audit res aliquas iam destructas vel ablatas. ꝓpter spēs coloꝛū vl sonorū que remanēt in exteriori sensu. sicut ꝓtactum est. Aut si miraculose visio causareť a deo i oculo vel in obiecto causata seruareť. Cadēt etiam hic exēpla de coloꝛib⁹ q̄ videnť alij q̄ sint. vt in iride ꝛ in nubib⁹ ꝛ in vitris supositis obiectis ꝛ oculo linea recta visuali. Magis ꝓprie nominatur intuitiua noticia que fit obiecto pseṅte ꝛ actualiter imutante per se vel per suā speciē immediate. Exemplū cōmune ē/ in sensib⁹ exterioꝛibus per dīam ad interioꝛes. Ꝓpriſsime vero noīatur intuitiua /cognitio q̄ causať ex obiecto p seipam ꝛ eēntiā. ſ. absq̄ specie media. Sic enim deus intueť seipm. sic angeli cognoscunt eēntias suas. licet p actū supadditū. sic cognoscimus nostros actus iteriores. sic pcipimus imutationes passionū p ipasmet passiones actualiter imutantes sine specie media licet non sine actu pceptiuo medio/ quoniā hoc ꝓpriuz ē soli deo/ q̄ sit sua perceptio. Elicimus ex premissis/ q̄ omnis noticia ꝓpriſsime intuitiua. ac pinde noticia que habeť p deuotionē ꝛ vnionem mentis ad deū/ nequaq̄ fit aut fieri potest/ sine cognitione preuia vl comite sm Auicē. aut ex perceptione tali cōsurgit. Ellioquin in plātis ꝛ i inanimatis poneret delectatio. Sed ꝛ cū vt pbica ratione loqui nos pateat. Fundem⁹ istō dictum per aliquas veritates. Dans formā dat consequentia ad formam. Ista est pbi et experientie. consequēs vero ad omnē formā. tā naturalē q̄ realem q̄ intentionalem q̄ spūalem. ponitur esse coaptatio vel inclinatio vel appetitus vl affectus spontaneus ꝛ suauis aut volūtas tēdens in finē suum. Quisq̄s sit iste finis ꝓmus medius vel vltimus. Ceterum ne multitudo nos impedіat/ apellam⁹ consequēs illud ad omnem formam/ noīe amoꝛis. de quo Aug⁹. Amoꝛ meus pondus. in illo feroꝛ quocūq̄ feroꝛ. Est aūt i oīm re pōdus suū. Omnia eni i numero. pondere. ꝛ mensura formata sunt. de q̄ Dionisius theus referente Dionysio composuit hymnos amatoꝛios. Ceterū ō multiplici amoꝛe dei. spaso per creaturas. de quo Boe. O felix hominū genus. si vestros animos amoꝛ quo celū regitur regat. Et diuinus ignatiꝰ amoꝛe igneus. Amoꝛ inquit meus crucifixus est. de quo amoꝛe pueꝛule martyres gl̄iate sunt inter tormenta nomina tim Agnes ꝛ felicula cū ceteris. Ecce inquit felicula sicut cepi videre amatoꝛem meuz xp̄m in q̄ amoꝛ meꝰ fixus ē. Uñ dicit affectio. Concluditur statim q̄ amoꝛ vel affectio animalis. rationalis ꝛ intellectualis/ non causatur sine cognitione preuia comite ꝛ consequente. Omittamus interea de amoꝛe vel affectu/ rerū inanimatarum qui vtiq̄ amoꝛ vel appetit⁹/ cōsequit formā naturalē ipoꝛ ad loca sua/ ranq̄ fines sue cōseruationis. sicut ignis/ causans ignē/ dat formā suaz cū inclinatione ad locū suū sursū i quo q̄etatur. si est. mouet aūt si nō ē /ipedimēto cessante. Restringamus ad amoꝛē triplicē q̄ ꝓposito nr̄o cōgruit. vt ostendam⁹ q̄ deꝰ p amoꝛē cognosci nō pōt sine cognitiōe preuia ꝛ cōmitte. Sic pinde palā fiet. q̄ sit ꝛ q̄liꝰ cognitio q̄ amoꝛē p experimētalē eiꝰ noticiā. ꝛ q̄liter intuitiua dici potest.

Ita q̄q̄ pceptio amoꝛis vel affectus experimētalis /ē ꝓpriſsime intuitiua. nō q̄dē sp̄ō re dilecta. ſ de ipo amoꝛis actu vel affectu q̄ tendit in dilectū. Si stat hic oꝛo deuota mēs. ꝛ attendat q̄d intendit hec veritas oīndere. Dicēni duo. Unū q̄ amoꝛ vel affectꝰ/ sentit intuitiue/ experimētaliť ꝓprie ꝛ p eēntiā. ꝛ hoc tertio dicimus/ nisi se cōiūgat amanti imediate p eēntiā suā. ꝛ nō per alienā spēm. nō tñ sine actu cognitionis medie/ inter amantem ꝛ amatū/ q̄tūlibet amatū sit essentialiter pñs amanti. Captam⁹ exemplū primitus de tertio in diuinis ꝛ in beatis. Ita q̄q̄ deus pater/ non produxit spūm/ nisi ꝓpter⁹ ex ore origine produxerit verbum qđ in forma dei est sm apl̄m. Ꝓoꝛo generando ꝛ cōmunicādo verbo formam dat consequentia ad formam.

Quid autē cōsequētius ad formam est nisi q̄ inclinetur ⁊ afficiat ad suū principiū/⁊ locum generationis scz quēadmodū experimur in generatione naturali ignis vel alioꝝ. quibus p̄ mēsurā numerū ⁊ formā. dat pondus amoris naturalis ad locū suū. ⁊ hec quidē materialiter in imaterialibus. in spūalibus spūaliter. sicut i angelis. sic in aia rōnali. imo sicut altiori longe modo in verbo diuino. qđ ex forma diuinalis pāternitatis sibi cōicata/cōsequenter inclinat afficit ⁊ inamorat/⁊ zelat per amorē suum spiratū/qui spūssanctus est/redire ad patrem/circulo cōplētissimo/vbi nō differt alpha ⁊ o p̄ncipiū ⁊ finis. Et hec circulatio in eternum est/fuit ⁊ erit. sicut pater eternaliter dat formā suā filio ⁊ cōsequenter eandē vim spiratiuaz cōmunicat filio. p quā vim spirat concorditer spiritussanct⁹ amor vtriusq; ¶ Redeamus super alia duo dicta. Primū ⁊ secūdū. Itaq; secūdū dictū ē q̄ talis noticia nō semp ē intuitiua vel p̄prie experimentalis rei dilecte. Ratio manifesta est. q⁹ non semp est noticia talis simplex ⁊ imediata p obiectale ⁊ imediatā notionē rei dilecte. sicut supponit et crebro videmus. Primū vero statim ꝑspicuum est intuenti descriptionez noticie intuitiue ⁊ experimentalis p̄prie dicte. Nihil enī magis imediate ⁊ simplicit ⁊ per eēntiam ⁊ per obiecta lem actu p̄sentiam sentitur/q̄z amor intuitus vel affectus sit iste intellectualis. sit sensualis. sit de re p̄sente vel abs̄nte. vel non exs̄nte ¶ Tollat attū calūnia sup hec que dicit de absentia rei dilecte vel nō existentia eius. Et dicam⁹ cū p̄his ⁊ theologis subtilissimis qđ ois res creata /habet triplex esse. quoꝝ quodlibet potest dici p̄sens suo modo. Habet eē in arte diuina/nec qualecunq; esse/sed diuinū ⁊ vitale. qđ factū in ipso scz verbo vita erat. Et qualis vita? Rimirū illa que ē lux vera que illuminat omnem hominē venientem in hunc mundū. Siquidez omnis creatura ē in deo creatrix essentia. Habet scōm esse .i itelligē tia angelica p̄ sapientiā quā effudit de⁹ super oia opera sua. q̄ ab initio creata est imediate .angelice postmodū de multis. hoc eē cōmunicatū est oibus in p̄ma creatione ⁊ in cōsequēti in omniū hominū illuminatione ⁊ plus ⁊ min⁹ clarius ⁊ obscuri⁹. Habet tertiū eē ois creatura in p̄prio genere seu materiali seu spūali ¶ Coapte⁹ distinctionē triplicis huiꝰ eē ad rē nr̄am et dicamus q̄ nulla res amari pōt vniuersaliter loquēdo/nisi p̄ns fit amāti. altero triū modoꝝ precedentiū. q̄ referunt ad duos scz ad modū p̄ntie eēntialis i p̄prio genere. vel ad modū p̄ntie intentionalis seu formalis in sua cognitōe. Vnde de⁹ si per impossibile ñ cognosceret creaturas ipe nō diligeret eas q⁹ in p̄ncipio qđ est verbū creauit oia. portans oia verbo virtutis sue. Sitr̄ in angelis. amor nō esset ad alia a se. imo nec ad se nisi tale qđ amat p̄ns eēt eēntialiter vel intentionaliter diligenti vel cognoscenti. Obiceret aliquis q̄ insensibilia ferunt pondere suo ad loca sua. nec tñ ista cognoscunt. Rñsum est p⁹ q̄ habent naturalē formā suā in seipis. cui data ē. ⁊ impssa: talis inclinatio ꝓsequēs formā. Vnde nec hz p incōuenienti/doctor vnus tot⁹ seraphicus ꝓcedere. q̄ in omni re sit impssus quidā motus cognitionis naturalis dirigentis quodam suaui impetu/rem quālibet in suū finē. sicut ⁊ in angelis. sicut ⁊ in hoibus. sicut in aialibus per cognitionē supadditā/quasi formalē ⁊ accidentalem. Dic in eisdem quēadmodū in ceteris impssa est forma eēntialis. q̄ spontanee in brutis. libere i intellectualib⁹ dirigit in ꝑpriū finē. Nec est q̄ libertas vt arbitraria est. nō sp ꝓformat ⁊ inde p̄cedit peccatū qđ corrūpit m odū speciē ⁊ ordinē debitos addi p habit⁹ ⁊ actus virtuosos ad libertatē naturalez. q̄ lz sp i se virgo sit ⁊ pulchra etiā in demonib⁹ violari nō possit in essentia sua. p̄cipitat tñ a dño suo p inobedientiā arbitrarie libertatis vt nō exerceat naturale dñium suū. et q̄ p̄dita est dñij. Qua in re cecinit nostra tympanistria. dispsit supbos mente cordis sui. Deponens potētes de sede naturalis sui dominij/nō p suā. s̄ p subditoꝝ rebelliōez. ¶ Consonat p̄missis descriptio dionysij de regno dei. Regnū inq̄t est ois finis ⁊ ordinis ⁊ legis ⁊ ornat⁹ distributio. vbi p totū ornatū sm exposito res accipit inclinatio naturalr indita cuilibz nature vt obediat suauiter creatori. Juxta illō sapientis a ꝑpria deductuz apud Boe. Q̄ sapia attingit a fine vsq; ad finē fortit/⁊ disponit oia suauit ¶ Tps est ⁊ loc⁹ ex p̄missis soluere difficultates p̄tactas circa cognitōz nois dei intuitiuā expimentalez ⁊ effectualez sic orat eccl'ia in oratione p̄ntis dñice. Deꝰ virtutū cuius est totum qđ est optimū insere pectoribꝰ nr̄is amorem tui nois ⁊c ¶ Prefuponendo q̄d sit noticia intuitiua cōiter dicta q̄d ꝑprie/q̄d ꝑprijssime. Rursus q̄d sit amor vel affect⁹ ⁊ vn oriat. ⁊ quēadmodū affect⁹ ois/expimentalr cognoscat. colligat se mens būilis/⁊ videat q̄t ꝓcurrūt ad visionē gl'ie ꝓsūmatā vt de his q̄ certa fide credim⁹ ⁊ ex alijs q̄ q̄tidiana nos docet expientia citius attingam⁹ ea q̄ mediāt int' cognitiōez naturalez vie. ⁊ supnaturalez gl'ie. Illa vero sūt q̄ ꝑueniunt. hic nob ꝑ grās spēales supnaturalr imissas/ꝑut vnicuiq; diuidit de⁹ mensurā fidei donoꝝ suoꝝ Ista sūt specula. iste spēs. iste forme iste theophanie. iste caligines lucidissime. ista silentia sub quibus ⁊ in quibus speculatur a nob hic ⁊ nunc deus ¶ Concurrit ad visionem gl'ie lumen quadruplex scz lumen potentiale /habituale/obiectale/⁊ actuale Lumen potentiale est ipamet anima rōnalis. Remanet enim sp naturale lumen eius ⁊ substernitur tam gr̄e q̄z glorie

q̃cquid sit de alijs luminibus naturaliter acquisitis in actu vel habitu. ¶ Porro lumẽ habituale precipuum ꝛ principale vocatur lumen glorie/ correspondẽs lumini gratie in via. differens ab ea per esse cõsummatũ. quẽadmodum doctrina cõis docet de habitu charitatis q manet idẽ in patria qõ nõ excidit fm aplm. ¶ Deteruz lumen obiectale ẽ ipe deus se pñtans in obiectali rõne nulla spẽ mediante. ꝓpterea dr videri facie ad faciẽ/ ꝛ sicut est/ ꝛ oculo ad oculũ. ¶ Deniq; lumen actuale ponit in actib⁹ intellect⁹ ꝛ voluntatis qui sunt visio ꝛ fruitio. Juxta determinationẽ extrauagantis bñdicti. ¶ Correspondẽt aũt visioni ꝛ fruitioni actualib⁹/ tres habitus succedentes habitib⁹/ fidei spei ꝛ charitatis in via q̃s tres dotes appellam⁹ aie. xp̃o desponsate matrimonio p gl'iam cõsũmato. Quãuis ab aliquib⁹ ponant dotes ipi actus visionis ꝛ fruitõis. sub quibus includit actus qui dicitur tentio succedens spei vie ꝛ p approp̃riationẽ fruitio noiat. si distinguam⁹ dilectionẽ a tentiõe vel etiã fruitione stricte sumpta q̃ delectationi ꝓpria est ¶ Sicut in via ponit in actibus ꝛ habitibus gratuitis/ quedam trinitas virtutum theologicarũ similiter ponitur suo modo i beatitudine trinitas dotum in vnitate luminis gl'ie. ¶ Hec autem vnitas in trinitate ꝛ trinitas in vnitate/ vocat btitudo formalis. Si in habitibus/ habitualis. actualis/ si i actib⁹. ẽ obiectalis dei repñtatõ facialis / appellat obiectalis btitudo. ¶ Habeat q̃so p manibus (vt ita loquar) pñs distinctio ꝺ duplici btitudine obiectali scz ꝛ formali. qz fac ad intellectũ ꝛ cõcordantiã doctoꝝ p̃cedentiuz tps decretalis. ¶ Rursũ aduertat vnusq̃sq; q memozie nõ abstrahit btitudo formalis in p̃dicta decretali. qm̃ memozia nõ facit spẽalẽ potẽtiam distinctam cõtra intellectũ in assignatione habituũ virtuosoꝝ vel actnũ. sicut nec vis irascibilis contra cõcupiscibilẽ ponit numerum.

Applicemus sermonẽ de hoc quadruplici lumine beatifico ad quadruplex lumen qõ concurrit ad cõtẽplationẽ vie dicentes/ q ex pte luminis naturalis in se nõ est variatio hic ꝛ ibi. sicut nec ipsa aie natura eẽntialiter diuersa est. p̃sertim i eadẽ aia. q̃cquid sit de pfectiõe eẽntiaꝝ diuersarum aiaꝝ put sonare videt articulus. ¶ Nõ aia xp̃i nõ sit perfectioz aia iude. erroz ¶ Dicamus de habitu g̃ie ad habitũ glorie. q differunt penes iperfectũ ꝛ cõsũmatum. silr ꝛ act⁹ eius. Et ita de actu ꝛ habitu charitatis posset dici. Sed de habitib⁹ ꝛ actib⁹ fidei ꝛ spei/ longe aliter q̃ i visione ꝛ fruitione p̃rie. Et hoc ꝓpter tertiũ lumen qõ noiamus obiectale qõ est ipsemet deus in se visus. Sicut ergo deficit hic in via tertiuz illud lumen obiectale/ nõ quidẽ in se qm̃ vbiq; ẽ sed in rõne obiecti. clare ꝛ nude ꝛ immediate in se visi. sic deficit ꝛ differt visio ꝛ tentio vie a visione ꝛ tentione patrie. Nomẽ insup̃ dei quo se noiat ꝛ manifestat in celo a nolbus quib⁹ in terra noiatur. Quo super scõ noie recipe q̃ sequũt. ¶ Sanctuz dicit dei nomẽ a sanctitate quã dio nysius describens ait. Sanctitas ẽ ab omni inq̃natione libera ꝛ perfectissima ꝛ incõtaminatissima puritas. Grece eni noiat agyos scm̃. ab a. qõ ẽ sine. ꝛ ge terra. Põt aũt hec particula construi per se subintellecto verbo. qõ nomẽ dei ẽ. vel dicit vel eminet sanctũ. ¶ Põt nihilominus hec snia pendere seu cozrñdere ad precedentem vt dicat maria. q sanctũ nomẽ dei fecit sibi magna. Siquidẽ ois cognitio dei. sicut ẽ fides vel intelligentia/ recte vocat nomẽ dei. Cõstat autem q p fidẽ ꝛ assensũ datũ verbis angeli/ ego concepit filiũ dei. ¶ Fecit te g̃ btãm q̃ credidisti fecit magna nomẽ scm̃ dei. Docet sacramenta q̃ magna sit in noie dñi/ virtus ei⁹. Aut certe nomẽ ꝺ in silibus accipit p noiato qõ ẽ de⁹. Sanctum nomẽ dei ẽ. id est cõfirmatũ p oẽm creaturã. maxime intellectualem quarũ nulla subsisteret. nisi causa q̃ dedit esse influeret. Hinc canit Ambro. Rerũ deus tenax vigor imot⁹ in te permanens Et facit hoc ad precedentẽ intellectũ de magna virtute nois dei. Sanctũ ẽ nomẽ dei q̃ sanctificatũ i. cõsecratũ ꝛ dedicatũ ẽ in electis dei/ ad ei⁹ gloriam. laudẽ ꝛ obsequiũ. Sci eritis q̃ ego sanctus sum dicit dominus. Sanctũ ẽ nomẽ dei. q̃ sanctificatũ legib⁹ eternis. qõ nephas est violari. Clamãt seraphin. sanct⁹. sanct⁹. sanct⁹. ad insinuationẽ trinitatis p̃sonaꝝ. iungebãt ad ter sanctus nomẽ hoc. dñe de⁹ sabaoth. qz trinitas est in personis. vnitas ẽ in essentia. cuius opa ptici pant tripliciter imitatione interne sanctitatis ꝛ eterne. ¶ Nomẽ dei vnicũ ẽ sibi soli cognitum. ꝓpterea nõ potuit ab aliquo alio a se imponi vt effari plene ꝛ propie. qz natura suam cum suis ꝓprietatibus solus ꝓprehendit. ꝺr hinc inhabitare lucẽ inaccessibilẽ necnõ ineffabilis ꝛ innominabilis eẽ laudat ¶ Nomẽ dei datũ est xp̃o qõ est sup omne nomẽ. sic ad ꝓprietatẽ reducendo factũ ẽ p incarnationẽ vt eẽt hõ deus. ꝛ de⁹ hõ p cõicationẽ idiomatũ ꝛ nominũ. ¶ Nomen dei singulariter inter puras creaturas eminet in maria. que illuminãs vel illuminata p interpta dei noiat ꝛ dña ¶ Nomẽ dei sumptũ a creaturis. sic ẽ oimodũ q ab omni creatura vsq; ad infimã põt sumi noticia q̃dã rei ꝛ inde nomen q̃ cognoscat imponi ꝛ formari. Rõ qz quelibet ẽ vestigiũ vl imago trinitatis. fm exemplar triaapropriata. ꝛ fm triplex gen⁹ cãe efficientis et finalis. ¶ Be⁹ sicut põt noiari fm suas creaturas. sic põt ab hoie qui creatura antonomatice mũdi ꝺr pticipãs cũ oĩ creatura videre ꝛ itelligi. nũc per speculum ꝛ in enigmate. verba sunt apli. ¶ Be⁹ in suis ꝛ ex suis creaturis. põt dici intuitiue videri si visio intuitiua largissime su-

mak. primo qut generaliter oīs perceptio obiecti simplex ctiã imediata ꝺr intuitiua. siue obiectũ sit realiter p̃sens in se siue p̃ suã sp̃ẽ seu sili tudinẽ tm̃o. Constat eni q̃ oīs res siue extra aiam/siue intra gerit silitudinẽ dei. Pot̃ eni hõ intelligens .i. intus legens ⁊ credẽs ferri in noticiam obiecti. cuius ẽ hec silitudo vestigiũ sp̃ẽs. vel imago. Secus de brutis ⁊ hebetib⁹ qui deũ ⁊ eius signa ⁊ verba voces ⁊ species ⁊ specula/ nõ assumũt. nisi vt sũt res quedã ad aliud nõ reuelate. Deus experimentaliter cognosci põt aut percipi a creatura mundi viatrice. ⁊ si nõ in se/tamẽ in sua obiectali rõne. vel imagine seu similitudine tam extra q̃z intra. Sequit ex p̃cedẽti iuncto corollario vno quo dictũ est omnẽ notiticiã proprie intuitiuã esse experimentalẽ ⁊ ecõtra. Deductio patebit infra in tractatu de/mẽte cordis. Similiter diffinitio sapientie q̃ supmus locũ tenet in noibus dei pro statu vie quã ita descripsit Dionysius. Sapientia ẽ diuinissima dei cognitio q̃ ẽ p̃ ignorãtiã cognita ꝑm vnitionem supereminentem. quãdo mens ab alijs recedẽs postea etiã seipam dimittẽs vnita est supsplẽdẽtibus radijs inscrutabili ⁊ pfundo sapientie lumine illuminata. Deus si negeꝯ hic cognosci experimẽtaliter vel intuitiue vel etiã quidditatiue vt qz nescimus hoc de deo quid est sz quid nõ est. qz cognoscit̃ p̃ ignorantiã. vt dicit diffinitio nunc inducta. oportet ad cõcordiã dictorum sanctoꝝ. nostris vti distinctionibus. que rõnabiliter ab vtrisq̃ possunt admitti. Una distinctio iam posita est de noticia mediata ⁊ imediata. Altera similiter inducta est de noticia intuitiua. Altera similiter aparebit/si cõsideremꝰ consequẽtias istas ⁊ similes nõ valere. Hec res ẽ intellecta. ergo hec res est. hec res ẽ imaginata. ergo est. hec res ẽ intuitiue visa p̃ suã sp̃ẽm. ergo ẽ sicut nec ista. hec ẽ res cognita a deo intuitiue p̃ suã essentiã. ergo ista res est. demonstrata re q̃ ẽ solũ possibilis/nec fuit/nec erit. Tertia distinctio ẽ de quidditatiua cognitione rei. Cognoscitur itaq̃ res. vno modo ꝑm quid nomis. sit chimera. Secũdo ꝺr res cognosci quidditatiue q̃n scit̃ qz talis res ẽ actu/aut sub quadaz generalitate cognoscũt̃ alique sue proprietates ⁊ cause. Si nõ admittit̃ hoc mẽbrũ distinctiõis vix relinquetur aliqua cognitio quidditatiua ꝺ rebus etiã creatis ⁊ visibilibus. Tertio modo ꝓprijssime ꝺd est de re scit̃. dũ ipsa cognoscit̃ p̃ suam cãm proximã ⁊ totalẽ. Sic eni intelligitur illud pbi. Scire est rem p̃ cãm cognoscere. ⁊ q̃m illius ẽ cã ⁊c. Cognoscimꝰ hic ꝺd ẽ deꝰ/duobus ꝑmis modis. Tertiꝰ vel ẽ ꝓprijꝰ deo soli vel cõitatus beatifice visioni. vbi facie ad faciẽ videbitur sanctum nomẽ eius. ⁊ cantabitur i id ipsum Magnificat anima mea dominum.

Sequitur tractatus

sextus dragmaticꝰ super hoc versu. Et mia eiꝰa progenie in progenies ⁊c. Vbi ꝺ lamẽto marie. per notulas centum.

Prima notula

Et misericordia eius a pgenie i pgenies timẽtibꝰ eũ. Discipulus Gentio quẽadmodũ cõsonat in eãtico suo maria cũ p̃re suo. cuius in vno psalmo ẽ initiũ. Miam ⁊ iudicium cantabo tibi dñe. Timor itaq̃ veniet ex cõsideratione iudicij. Quid ẽ igit̃ in hoc cãtico iungere misericordiã cũ timore. nisi misericordiam ⁊ iudicium pariter cantare? Quid p̃terea miam ⁊ timorẽ deo psallere/nisi exultare cũ tremore. Sunt in hoc cantico tenor iusticie ⁊ mollis cantus mie. Sed q̃stio ẽ. si Maria iunxerit cantãs ⁊ ꝓferens in corde suo cũ spũs exultatione/lamentũ iusticie/p̃sertim qz dictum ẽ q̃ i oẽs affectionũ voces se cãtantis marie variabat affectus. Sic enim leuius induci potuerimꝰ nos peccatores semp cũ letis miscere tristia. desiderare lectulũ sponsi. sed timere spelunca iferni. girare per meridiẽ/sed flecti ad aquilonẽ/spera re de mia/sed timere iudiciũ. scire tps ridendi. ⁊ tempus flendi. Si spes eleuat ad p̃sumptiõez deprimat timor. sed nõ ad desperationẽ. Resilit timor ab horrore seueritatis ad placorẽ benignitatis. Dicat ois xp̃ian⁹ Impulsus euersus sum vt caderem ꝓpter miseriã iniquitatum merarũ. ⁊ dñs suscepit me/ꝑm multitudinẽ miserationum suaꝝ. Dogr Lamẽtata ẽ absq̃ dubitatione cũ multis/tunc apud dei aures mẽtis sue plorabilꝭ virgo beata. Absit vt imitaret̃ inertiã iudeoꝝ. quã sub inducta pabola puerozuz in foro ludentiũ dãnauit xp̃s. cecinimus vobis nec saltastis. lamentauimꝰ nec plorastis. Judei siquidẽ si p̃ allegoriã loquimur. neq̃ xp̃m manducantẽ cum eis. nec Jobem abstinentẽ in heremo susceperunt. sed vtriq̃ detraxerũt. Sic mente corrupti hoies/oia ad suũ trahũt interitum. quẽadmodũ egris auribꝰ nec carmẽ placet. nec lamentũ. vt in corporalibꝰ nõ minꝰ spũalibꝰ cantibus ⁊ auribus Discipl's Offert ergo q̃stio dũ sederimꝰ sup flumina babylonis huius exilij. ꝺd eligibilꝰ sit vel cãtare ⁊ saltare vel lamentari vel plorare? Dagr Nõne solutio nẽ aperit nobis qui de sedentibꝰ sup flumia babylonie ⁊ flẽtibꝰ subiũgit. In salicibus i medio eius suspendimꝰ organa nostra. Deinde. Quõ cantabimꝰ canticũ dñi in terra aliena. Legimꝰ xp̃m crebro plorasse ⁊ doluisse exultasse spũ sct. Maria semel exultauit in cantico. Johannes cuius hodie dum hec scribimus/ decollationis dies agit̃. exultauit semel in vtero. O quotiens

marie aiam. doloris gladius pertransijt Johes exemplar ⁊ preco penitentie. non minus operibus q̄ predicatione quotiens bene credit lamē tasse. Saltat herodiadis filia cum gaudio ⁊ pretium saltationis sibi datur caput Johannis in disco. Egrediuntur inquit Job de gaudentib⁹ Egrediuntur quasi greges paruuli eorū ⁊ infantes eorum exultant lusibus. Tenēt tympanuz ⁊ cytharam ⁊ respondent ad sonitum organi. ducunt in bonis dies suos. ⁊ in puncto ad inferna descendunt. Et quid ecclesiastes denūciet audi Melius est ire ad domū luctus q̄ ad domum conuiuij. Et iterum. Risum reputaui errorez. ⁊ gaudio dixi. Cur frustra deciperis. ¶ Discipulus Nolo vexent te allegationes hmōi q̄ supputant absq̄ numero. ō gaudio vel tristicia stultoz: qui dū letantur insaniunt. dum tristant furiunt. Fit colloquium presens de lamento sponse/dum adhuc pegrinatur a sponso. postq̄ ō cāticis ⁊ epithalamio satis abunde cōfabulati sumus. ¶ Magr ¶ Fiat vt vis. ⁊ vnde vis exordiamur? ¶ Puto q̄ a lamēto languoris sponse q̄rentis sponsū in lectulo quietis. s. p noctis cognitōis enigmatice ⁊ ñ inueniēt. Sz neq̄ p vicos ⁊ plateas ciuitat dum anxia circūit ⁊ discurrit dum adiurat filias hierlm ciuitat q̄ ē libera mr̄ nr̄a p obsecratōes ardēt desiderij. Si inueneritis iquit dilectū meuz vt annuncietis ei quia amore langueo ¶ Discipulus ¶ Imo prius sentio conferendū de lamēto spōse. cui spōsus/ob turpitudinē suā deformitatēq̄ dedit libellum repudij q2 vetula scz ⁊ rugis arata. q2 deposita a sede stabilitatis ⁊ honoris sedet in puluere vanitatis. aut vagat egressa post vestigia gregū illorum qui ab vnitate gregis sponsi se separāt/aut certe famelica inanis ⁊ egens effecta/pascere q̄rit bedos fedoz desideriozū. iuxta tabernacula pastorū que sunt cōuēticula hereticoz istorum qui verbis ⁊ exemplis/ab ouili pastor vni⁹ qō vnicum est/se diuidunt. nō amici sed ficti sodales effecti. Fallor si nō sponsas tales. vetules et rugosas. vagas ⁊ esurie cōsūptas. notabat pulcherrima mulierū q̄uis genere masculino loq̄retur. Nō enim est in amore spūali masculꝰ aut femina. Dixit ergo de sponso. Dispersit superbos mente cordis sui. Itaq̄ sicut te docente didici pulchritudinē cōsistere in veritate. vnitate ⁊ bonitate. sic oportet q̄ ex istoz carentia resultet turpitudo. ¶ Magr ¶ Sagaciter aduertisti. vnde vero reputas tale incōmoduz turpitudinis odiose accidisse sponse? ¶ Discipulus. Nimiz ex ignorātia sui ⁊ supbia quoz qōlibet aut diuortiuz/aut repudium operatur. Si ignoras te o pulcherrima mulierum egredere ⁊ abi. Ecce de ignorantia. ¶ Dozro de superbia vasti legimus. ⁊ in cantico marie de supbis audiuimus potentibus ⁊ diuitib⁹. nec alicuius vt dicūt egē tibus ⁊ instruit q2 miseri sūt ⁊ miserabiles pauperes ceci ⁊ nudi q̄les euomit a se deus. quales dispdit a mente cordis sui sine mō ne cnon de se de veritat deponit sine numero. deinū inanes sine pōdere bonitat ordinisq̄ dimittit. ¶ Magister ¶ Logris fm tropologiā ⁊ allegorizā que repudium hmōi varijs locis notant i scripturis maxime prophetic̄is in Esaia. Ezechiele. Jeremia cū ceteris. Esaias primo sub typo vince elemosinā que debuit facere vuas ⁊ fecit labruscas. pocte que debuit facere vuas ⁊ fecit labruscas. postea sub figura tyri Du me cytharā penitētie cui ciuitatē eccl'ie vel celestis patrie per oīones meretrix obliuioni tradita. i. repudiata. bene canta ne ⁊ frequēta cantica per petitionē venie. vt memoria tui sit p recōciliationem mie. Talē deplorat Jeremias. Et egressus est inquit a filia sion omnis decor eius ¶ Discipl's ¶ Scio multa sunt in hanc sniam que triplicem statū sponse notant. Quedā est recōcilianda p ablectionē turpitudinis vt iste quas loquimur ignorantes ⁊ superbe. Quedam exercēda ad nitorē pulchritudinis. Quedā citius introducenda ad fecunditatē generationis. Sic queruntur assuero virgines. q̄ primo segregant a populo. de hinc decorantur pigmentis varijs in triclinio demum collocantur in thalamo. Sic filij isr'l primo fugiunt ab egiptijs ⁊ submerso pharaōe p baptisma fluminis aut flaminis. transeunt mare rubrum. postea transeunt p desertū. tādē iordane transito comedūt terre pmissionis fructuz. Hec ē via triū dierz. post qō triduū reperit Jesus in templo celorum in medio seniorū sanctoz suoz. Deniq̄ triplex iste status diuisione diuidit. incipientium. pficientiū. ⁊ perfectoz Nunc est questio quid cuilibet huic statui sponse sit eligibile? an exultatio vel lamentum? ¶ Magr ¶ Oportet nos addere dictis pozibus/primitus distinctionem de lamento. Unū est in sola rōne. nō redūdans passionabiliter ad sensualitatez. ⁊ hoc appellat displicentia vel odium vel detestatio vel abominatio. libere elicita p iudicium rationis. Sic pportionabiliter de gaudio ⁊ desiderio. et ita generaliter de omni noie/passionem sonante cōpetit accipere suo modo. ¶ Lamentū Aliud est quod oritur ⁊ radicatur in sensualitate/aut ortum in rōe/diriuatur ⁊ redūdat ad coz sensuale/nō aliter de ceteris affectibus quos p̄hi solas proprie voluerunt dici passiones que sensū afficiunt ⁊ quodāmodo affligunt. Amplius vero vt modo notabatur lamentum vnum est temporale. hoc est pro soluz temporalibus incōmodis apprehensis a ratōne/sub ratione pene afflictiue Aliud spirituale. pro solis malis culpe. apprehē sum sub ratione offense diuine bonitatis ⁊ iusticie. Lamentū pene habent damnati/nō lamētū culpe vt offensiua fuit. aut est diuine iusticie. q̄liter est in viatoribus plurimis inuenire. Quib⁹

presuppositis ex alijs declaratis p doctores. q̃tuor tibi pñtabo theoremata/aut paradoxas .i. gloriosas ⁊ vix credibiles ꝓpositiones de lamẽto culpe put est offensiua dine iusticie. Hoc enim solũ ꝓprie est laudabile ⁊ meritoriũ /nec potest ꝓcedere nisi ab electione libera voluntatis.

¶ Lamentuz offense diuine quo maiꝰ intensiusq; fuerit in spõsa/eo maiorẽ causat in ea spũalez letitiam. Hoc sentiebat qui cõfitebat dño dicens Scõm multitudinẽ doloꝝ meoꝝ in corde meo. cõsolationes tue letificauerũt aiaz meam. Rursus si simpliciter ad simplicit̃/⁊ magis ad magl ⁊ maxime ad maxime ꝟm regulã phi/regula vero xpi vera ẽ/q̃ lugentes cõsolanꝫ/q̃q; tristitia sua vertatur in gaudium/⁊ post lamẽtationem ⁊ fletũ (teste sara iunioze) cõsolationẽ infundit. ergo magis lugens magis cõsolatur. ⁊ maxime maxime. ¶ Lamentũ offense/tanto magis est in sponsa quo fuerit ipa perfectior in via. Patuit in aia xpi ꝟm portionẽ inferiorem. In maria vero ⁊ in paulo ⁊ in sil̃ibus ꝟm etiã superioris mẽtis apicem. Unde iurabat apls q̃ propter frẽs iudeos nolentes credere/erat sibi cõtinuus doloꝝ in corde adeo vt exemplo moysi peteret anathema eẽ a xpo p fratribus. quasi deletus de libro vite. cuius intelligentiã alibi didicisti. Legis insup exhortationẽ apli. Gaudete in domino semp. iterũ dico gaudete. Jpm nonne putas q̃ hortabat obseruasse. ¶ Lamentum offense redũdans in sensualitatẽ sponse. fortitudinẽ indicat eo maiorẽ in sponsa ceteris paribꝰ. quo lamentũ plus sentitur in sensibilibꝰ. Pro cuius intellectu cum similibꝰ vtilis ẽ valde distinctio tũ ita priozibus/q̃ lamentũ q̃nq; procedit ab obiectis exterioribꝰ imutantibꝰ primo sensus q̃nq; defozis vel alterũ de his. Deinde transeũt ad interiores sensus/qui radicaliter sunt in corde ⁊ in cerebzo cõpletiue. ⁊ tandẽ imutat̃ rõ inferioz vl̃ supioz simul cũ inferiore. ⁊ hic est processus naturalis cõioz. Aliq̃n vero fit ozdo cõuersus non aduersus/q̃ ex actibꝰ rõnis vtriusq; libere diriuantur imutatiões ad coz carnale. ⁊ cõsequẽter ad cerebzũ. pꝰ ad assensus exteriozes vt ad oculos per lachzymas. aut ad linguã p clamozes. ⁊ ad manus cõplosiones. ⁊ ceteroz membzoꝝ distensiones/aut ꝓtrectationes/mille modis p q̃litate passionũ rõnis imperio. Loquit̃ ꝓpositõ de hoc ꝓcessu scdo. Cuiꝰ hec ẽ ꝓbatio q̃ maiozi tas effectꝰ/attestat̃ maiozi fortitudini sue cause. Attamẽ actꝰ actiuoꝝ/qz sunt in patiente dispositoz: posuit ꝓpositio nr̃a/ceteris paribus nõ ignorans cõpleriones sponse huiꝰ/aut illius varias ꝟm dispositiones ad lamẽtũ vel leticiam. ad metum vel ad spem cũ similibꝰ. quoꝝ causas expedit esse cognitas a deuotis. quoꝝ noticiã /theologi ⁊ oratozes accipiunt a phis ⁊ medicis ꝑ eozem quidẽ a phis. ⁊ a medicis per expientiam

Qua sup re nostrũ habes de passionibꝰ opusculum. ¶ Lamentũ redũdat eo facilius ad coz sensitiuum sponse/quo fuerit ceteris paribꝰ minus in ipa de lamento solius pene. minus quoq; de reliquis passionibus sensitiuis/ratione cõmodi solius vel incõmodi tẽpozalis. Fundat̃ hec propositio in apl̃ica doctrina. cuiꝰ rõnem explicat ꝓpositiõis nr̃e causa. Ait nãq; apls. ij. ad Coz. c. vij. Gaudeo non quia contristaui vos ꝟ quia cotristaui ad penitentiam. contristati enim estis ꝟm deum/vt in nullo detrimentuz patiamini ex nobis. Que enim ꝟm deum tristicia est. penitentiam in salutez stabilem operatur. seculi autem tristicia mozte operatur. Ecce ista que posita est distinctio sub apostolicis verbis pauciozibꝰ exposita. q̃ quedam est tristicia ꝟm deum. quedam seculi vel ꝟm seculum. Una vitam quia salutem. altera mozte/quia salutis suffocationẽ operatur. Pozro/tam apostolicum q̃z nostre propositionis verbum/phisica cum theologica ratione monstratur. si teneamus illud vulgare vl̃ magistrale metrũ. Pluribus intentus minoz ẽ ad singula sensus. Nõ satiricus aliter explicat. Pectoza nostra/ duas non admittentia curas. Si igitur fuerit occupata distractaq; ratio superioz cum inferiozi/imo q̃nq; summersa/⁊ penitꝰ in vsu suo prepedita per lamẽtũ seculi /cõseq̃ns ẽ/vt vel minoz vel omnino nulla fit ad tristiciaz ꝟm deum seu lamentum culpe/liberũ. Propoz tionaliter de gaudio debet dici. Habes ecce q̃tuoz propositiones ⁊ que quoquomodo tue petitioni satisfaciant mente pertracto. Discipls Salubzia quidem sunt que dicuntur. supersunt tamẽ aliqua diffusius exponenda. ¶ Non enim rõ prime propositionis assignata est. sed autoritates inducte/que possunt intelligi de gaudio/ non vie/sed patrie. q̃n seruus bonꝰ ⁊ fidelis audiet. Intra in gaudiũ domini tui. ¶ Nõne pter ea calũniabilis est secũda propositio de sponsa nõ habente conscientiam peccati. qualis indubie fuit anima pulcerrime mulierum. Sed nec assignatus est modus concordandi propositionẽ simul ⁊ apl̃ica verba quibus iubet in domino gaudere semp. Et iterũ gaudere si semp oportz sponsam etiam perfectissimã ꝟm te/toz̃ri lamẽto. Amplius qualiter opposita simul stabunt/lamentum coz ꝓstringẽs ⁊ dilatãs leticia. Pozro tertia ꝓpositio videt̃ innitu totalit̃ distinctiõibꝰ deuotionis. ad causas naturalis rõis seu dispositionis sensualis. ¶ Veniq; ꝓtra ꝓpositionem quartã cũ sua declaratiõe/ponit Oreg⁹. q̃ mala q̃ hic nos pmunt ⁊ vtiq; lugere faciũt crebzo ꝟz seculũ. ad deũ nos ire cõpellũt. Juxta pabolam xpi de rege dicẽte ad seruũ. Cõpelle intrare/ vt ipleatur domꝰ mea. Sic hebzei cõpellentibꝰ egiptijs tenebzosã egiptũ sunt egressi. Alioq̃n flagella sue iracundie immitteret frustra deꝰ /pser

tim in electi vt i spōsa seu recōciliāda seu decorā da p exercitiū/seu ad spōsū ꝓximi⁹ itroducēda. ¶Ogr⁹/Jure expostulas.ꝑ ñ oia ꝓiter dici pote rāt. Et quidē rō ꝓme ꝓpositiōis q̄ ponit cum gaudio vie ⁊ simul lamento taliter accipit. Desiderium q̄to feruentius ⁊ efficaci⁹ fuerit eo (cæteris par ib⁹ vt semp intelligi volumus) dū impletur est causatiuū intensionis leticie. Sic enīz desideriū qō differt affligit aiaz. sic oblectat dū implet. Quis vero nesciat. sponsam p culpa lamentantē ꝑm deū desiderare plurima/q̄ lamētū implet saltē ꝓbabili cōiectura? Desiderat q̄nq̄ recōciliationē p absolutionē culpe. Hanc efficit lamētationis cōtritio. Desiderat absolutionez pene. hanc efficit ⁊ opatur in toto vel tāto lamētans confessio vel satisfactio. Desiderat augmētum gratie/ac perinde glie. Nōne ꝓmouet ad b lamentans oro/vel affligens ieiuniū/vel depauperans largitio/q̄semet exinaniuit bonis fortune vel nature vel gratie alijs miserādo. Rursuz desiderat sponsa lamētāe. purgationez a scoria peccatorū renouationē quoq̄ pulchritudinis ⁊ augmentū/per lauachrum lachrymarū/debilitationē fomitis/⁊ summersionē mystici pharaonis diaboli. Libidinose p̄terea cōmotionis ⁊ luxurie magne extinctionē/cuius obliuionez facit tristicia vnius hore. Quid morarer per singula cū nemo possit verbis lamenti ꝑm deū exequare valorē? Sufficiat ap'ls vbi supra. reddens rationē sui gaudij. qz ꝓtristauerat corinthios ꝑm deum. Ecce enī hoc ipm ꝑm deū cōtristari vos quātā in vobis opatur solicitudinē/sed defensionē sed indignationē/sed timorē/sed desideriuz sed emulationē/sed vindictam. In omnibus exhibuistis vos incōtaminatos esse negocio. Jūgamus officium hoc vnū lamenti ꝑm deū q̄ nihil efficacius/ad contēplationis quietem/nihil admirabili⁹/ad mentis illuminationē serenā q̄ pfunde lamentans cōpunctio. Sententia est venerabilis ⁊ exptissimi taliū Richardi. Cui consonant sanctoꝝ verba multis locis de preconio humiliati cordis. Beniq̄ lamentatio ꝑm deum q̄to minus habet de cōplacētia secūdū seculuz/tanto minus suspecta est⁹ tanto securioz a latente supbia. nisi forte quis diabolico monstro/gignat superbiam ex suo cōtrario qō est humilis lamentatio ¶Ceterū ꝓpositio secunda loquit de lamento culpe/nō ꝓprie sed aliene potius quale xp̄s suscepit p nobis/cui ꝓgo mater/spōsa sororꝫ ⁊ filia sup oēs charissima/se absq̄ vlla dubitatōe ꝓformauit. adeo q̄ vltronea volūtate ꝓsensit dilectū suū ex dilecto ⁊ amicū p amorem ⁊ filiū talē. p nr̄a redēptiōe crucifigi. cuius redemptōis post filiū fuit desideratrix maxime fuit ⁊ zelatrix. Jō donec cōpleret nedū sufficienter p̄cio passionis soluto p oibus sed etiā iugit ⁊ efficaciter in singulis nondū damnatis. Ipsa quoad vixit. amarissimis deū sponsū ⁊ inenarrabilibus gemitibus postulabat. frequēter quoq̄ cū clamore valido ⁊ lachrymis exaudita ē p sua reuerentia. Demū quatinus nunc beata ⁊ impassibilis facta exaudiat/lamentando tunc meruit. Detis rōnem intensionis tristicie in sponsa q̄ diligit intentī⁹. Dat istam perspicue/cōsidera tio phica iuncto fidei lumie. Cum enim tristicia sit apprehēsio obiecti sub rōe disconuenientis/q̄to fuerit apphēsio fortioꝫ ⁊ clarioꝫ obiecti sub rōe incōuenientis ampliozis insinuati. constat inde sequi lamentū ꝓportionaliter intensū. Constat pinde malū culpe/imꝓoportionabiliter deteri us esse quocunq̄ malo pene. Quibus attentis quid supest cōcludere vides? ¶Hiraris autē quō summum lamentū stat cū continua leticia. Solet hoc tractari abūde per doctoꝛes de passionibus xp̄i cū beatitudine gaudij. qō nō oportet in beata maria. nō in paulo vel moyse vel Maria magdalena cum similibus in via ponere gaudium vel lamentū i summo cōtinuū fuisse sed interruptū frequenter aut alternatū succeſſiue. nunc remissius. nunc intensius. ꝓ loco ⁊ tpe. ꝑm alternas meditationū suarū volubilitates circa carnas dinē suū deum/p modulis exercitationuz. Ita eni videre ē i alijs viatorib⁹/ipos diuersimode ꝑm gradus officia status ceteraq̄ vicissitudiel circūstantiarum/exerceri. Hoc vidit qui dixit. Oia tempus habent. pſequēs p plurima. Sub Oia tempus habent. pſequēs p plurima. Unde nullus catholicoꝝ negauerit qui tenorem scripture sacre veteris ⁊ noue/qui narrationes scoꝝ patrum cognouerit Authonū Macharij martini ⁊ siliuz. p tēptatiōes diabolicas/non in affectiōib⁹ carnis ac spūs ipugnari. quēadmodū boni angeli nos adiuuāt ¶Que tēptationes ⁊ adiutoria/nō sine sensuali passionū imutatiōe naturali q̄uis nō naturalit/sepe fūt sit a celo sit a terra. sit ceteris modis multi ¶Postrema obiectio tua de tribulationib⁹/ꝓcedit ex equocatione. Passiones q̄ppe sensuales/non ex iudicio rōnis/ꝓuenientes/ꝑ quadā necessitate naturali sensib⁹ ipresse/nō sūt vt sic dicende passiones hūane sed aiales. Sūt ob hoc ꝓptinētes ad laudē vel vituperiū/put tales sunt. Dicunt igit bñ vel male/p libez arbitriū. Loquit autem Cassianū bona vel mala media. q̄bus vti cōtingit bñ vel male/p libez arbitriū. Loquit autem cōclusio de lamento ⁊ tristicia sensualib⁹/ꝓtuaꝫ liter seu ꝓticipatiue liberis. qz libere iperatis vt receptis. Cūc eni ꝺr tristicia ꝑm seculū similiē ⁊ gaudiū vel timor vel desideriū/qñ sola radix ē amor suuꝫ ꝓius. vsq̄ ad cōsūmptū dei. Alioqñ si referat in deū/p amorē ei⁹ sup oia (cū in habentibus symbolū facilioꝫ sit transitus) ceteris paribus/tristicia sensualis augebit rōnalez/⁊ leticia/nisi de p accidēs ꝓueniat ipedimētū rōne tpis aut loci/vl cōplexiōis/aut circūstātie alicuius quā tūc obſuare suadet virt⁹/⁊ ita simbolicā similitudinē variare decet. qñ pl⁹ obesset q̄

pdesset. ¶ Discipl's // Diu iam dum sedul⁹ attendi que disseris/voluebat animus dubitationem quã modo verbis multis posuisti. Cũ enĩz pro statu vie/confusa aut saltem mixta sint oia/spes metus meror gaudium apud sponsã cuius cunctꝫ fuerit etiam supremi ⁊ incõpabilis stat⁹/qualẽ tenuit ℳaria beata/pulcherrima mulierum non absurde queritur/quale sit exercitium laudabilius pulchrius atqꝫ nobilius/ vel exultationis vel lamentationis? ¶ ℳagister // Videtur deuotus Bern̄. loquens ō vnguẽtis spõsi pietatis vnguentũ pponere preciosius eẽ vnguento deuotionis ⁊ vnguento cõtritiõis. Hoc vltimũ suffunditur ad pedes Jesu. Secũdũ ad caput quod ẽ deus. qr caput xpi deus. Tertiuz ad corpus suũ vngendũ/quod est ecclesia nunc militans/que vnctio fit per miserationẽ alienorum peccatorũ. sicut primũ conficitur ex/fecib⁹ contritis propriorꝫ criminũ. in mortariolo cordis. per pilam timoris. Secũdũ vero conficitur ex redolentibus herbis diuersorum beneficiorꝫ per pilam seu pistilluz spei contusũ in petra meditationis. Consonat Greg⁹. ⁊ eum sequẽs Richardus in suo beniamin. qꝫ nullũ deo acceptabilius sacrificium ꝫ zelus aiarum. qui taz trito affectu/plangit peccata proximi/ꝫ trito quiuis ali⁹ pcã ppria lamẽtaf. imo/pluri affectu qr puriori ⁊ pfectiori potẽtia mẽtis ⁊ corporis ad lamentũ ꝑm deũ disposita. ¶ Discipl's // Si res ita se hz/inestimabilis ẽ nobis exhibita/sperãdi materia/apd dilectissimã ⁊ apud amãtissimam feminaꝫ ⁊ ꝙsequẽter apud scos sãctasqꝫ oẽs/iuxta proportionẽ meritorũ. Itaqꝫ si pro peccatoribus saluandis/cũ tanta lamentoꝫ anxietate pcabaf/quid agere nũc ista fornax sue charitatis iperturbabilis ⁊ ipassibilis speranda est? ¶ ℳagister // Die vereqꝫ cõcludis. Quid si superaddidero ꝓpositiones aliquas. vere fidei ⁊ bone spei/de beata nostra? // Prima qꝫ nihil absoluta volũtate petit a deo/quod non obtineat. Alioquin nõ esset idem velle ⁊ idem nolle sponsi ⁊ sponse. sed dissolutio amicicie qualis hic eẽ nequit. ¶ Rursus. nemo qui petit mariã pro se ple ⁊ perseueranter in nomine Jesu saluatoris sui. hoc est ad salutez. Quin illud ℳaria velit absoluta voluntate compleri. ¶ Rursus. ℳaria voluntate pietatis. que dicitur optatio quedam adiutorij: petit ⁊ obtinet nũc efficaci⁹a deo ꝑ volũtate simili. sed passibili. dũ actu dolebat in mundo. Hoc intelligit Bern̄. dum dicit ℳaria si perdidit passionẽ nõ tamẽ compassionem. ¶ Rursũ ℳaria tripliciter adiuuat viatores Impetratiue. si nõ meritorie propter statũ Cõmissiue per aliquos angelorꝫ vel sanctoruz q̃les voluerit destinate. cũ sit suprema hierarchizãs post filiũ purgando illuminãdo ⁊ pficiẽdo. Cooperatiue qnqꝫ per ꝑncipalẽ sui donationem. secundũ testimonia miraculorum. multis exhibita tam in morte ꝫ in vita. ¶ Narrat Anselm⁹ cuidam morienti astitisse ℳariã. ⁊ interrogata q̃ nã esset. Respondit. Ego mater ⁊ regina misericordie. // Rursus ergo maria põt vt cuiuis in suo exitu pñs ꝙsolatrix ductrix/⁊ ꝓtectrix existat. Nõ aliter suo mõ dicere potuim⁹ de oibus sanctis singillatim ad robur certe spei. // Discipulus ¶ Grata sunt ista deuotiõiꝫ plenissima Uellẽ igit suscipere sub doctria taz speculatiua regulari/ꝫ practica velut experimẽtali/quis sit orandi modus. maxime ꝓuocatu⁹ ad lamẽtuz. ℳagr̄ ¶ Tradit orator Tullius certos locos ꝑm quos amplificaf miseratio. siꝫ ⁊ indignatõ q̃s tibi possum nũc numerare. ⁊ ad lamẽtatiõis excitationẽ inducere. q̃liter a nõnullis comperi factũ sup lamẽtatiões Jere. ¶ Discipl's // ꝑplaceret adaptatio si nõ fastidiret plixitas ⁊ nõ rapina q̃dã videret a ꝓpriatiua sibi traditionis aliene q̃ oibus ptz vltro. ¶ ℳagr̄ ¶ Veritas a q̃cunqꝫ dicaf/est cõis oibus ⁊ singulis/q̃ p generationes se transfert vt loquit sapia. Nõ enim caruit Cicero prioꝫ doctrina. Sic de rhetorica Arist. q̃ causas dat ⁊ radices passionũ. Sic de tractatu oronis p Hugo. studiosissime cõpẽdiosissimeqꝫ ꝙdito. Sic de rhetorica dina Guilhelmi parisien̄. Sic de meditatiõib⁹ Anselm. bern̄. Aug⁹. Isido. ⁊ sibum fas esset nos remittere ad autores. ⁊ nihil qd̃ nõ nouit/efficerem⁹ afferre. ne corniculã alienis ornatã plumis. risui nos ꝑberemus. // Discipl's ¶ Nõ ita certe desipio. ñ ita glorior i arrogãtia nouitatũ vt ita sapiã. Sz ꝙsilio Senece sint apes/imitande. colligẽtes ex multis florib⁹ fauos mellis. itaqꝫ materiã afferre nõ possumus nisi cõem toti seculo. Forma vero potest esse nostra vt elemẽta cõia sunt. sed p formas mixtoꝫ in spẽs distinguunf. Cuperẽ ꝑ mõ fieret inter nos. ℳodus eni tractãdi quasi formalis ẽ tollẽs sui nouitate fastidiũ ⁊ iuitans vel irritãs ad ascẽsũ. ¶ ℳagr̄ // Tradidimus i alio tractatu sup initiũ cãtici marie q̃nqꝫ verba. ad q̃ tota scripturaꝫ serie dixim⁹ reducibilez. et ꝑm q̃ cãtabil ẽ ois melodia passionũ // Discipl's ¶ Mente teneo/Sũt eni ista q̃nqꝫ. Dei magnificẽtia. munificentia. misericordia. iusticia. ⁊ nra miseria. ¶ ℳagr̄ // Quid si ad pauciora reduxero siꝫ oñdẽs ꝙcordiã rhetorice mystice diuineqꝫ cũ seculari. ¶ Discipl's ꝑplaceret audire. breuitas eni/memorie siꝫ ⁊ ordis ⁊ luciditatl ẽ amica. ℳagnã q̃ soliditatẽ hz in se doctrina q̃libz quã fundat natura rez/a q̃b⁹ qr nesciũt mentiri gliabaf Aristo. tã mlta didicisse ⁊ physice. i. naturaliter didicisse ℳagr̄ Celeberrim⁹ Hugo pixit siẽ i tabula pua/radices rhetorice naturalis oronis insinuãdo coloribꝰ Orator q̃pe noiaf ab orando. Vnde nomina prouenerunt oratiõibus. Tullij demostenis ⁊ similium. Sic autem inci-

pit. Quo studio/quo ve affectu orandus a nob sit deus/ex dei misericordia ⁊ nostra miseria ⁊c ¶ Positis subinde speciebus orationis cū diffinitionibus /colligit se tandez ad tria que ppria sunt oratorū captantium iudicē inflectere. Primum respicit personam iudicis. Alterum personam ipius aduersarij. Tertium respicit psonaz pro qua fit oratio. Hec vero tria theologice reducunt ad duo premissa. scz ad dei iudicis misericordiam. ⁊ ad nostrā miseriā. ¶ Discipulus Quo pacto sicz cuz indignatio ⁊ miseratio maxime solent amplificari. ab aduersariorū insolētia. crudelitate. malicia. fraude. dolo. astucia facinore. nequicia. proteruia. ¶ Magr ¶ Dicaz illud q theologie ppriū est attendere. scz aduersarium nihil posse ad augmentū nostre miserie. deo non ordinante vel permittente. Propterea Job afflictus ⁊ orator peritissimus/post tot aduersantis. sathane crudeles iniurias ⁊ psecutiones/oraturus iudicē deum pro liberatione sua/cōuertit totā aduersarij machinationē ⁊ tyrannidem in deū iudicem suum: per humilē confessionem. Dominus inquit dedit. domin⁹ abstulit. Non impugnat maledictū sathanā. nec insectatur vt raptorem ⁊ persecutorem. Domin⁹ iquit abstulit. Sit nomē domini benedictū ¶ Deinde percussus plaga pessima scimus quid respōderit mulieri blasphemare suadēti. Quasi vna inquit ex stultis mulieribus locuta es. Si bona suscepimus de manu domini/mala aūt q̄re non sustineamus. Ecce mala se de manu domini nō sathane cōfitet accepisse. Huc accedit q omnis aduersantium crudelitas ad nostre cumulū miserie retorquetur si non auferat istam aut cōprimat. aut in melius vertat/dei iudicis misericordia. Nulla sane maior miseria. q̄ si remota pietate velit nos cū seueritate tractare. Vides arbitror quēadmodū theologi santiū oro /fundat in domini pietate ⁊ in misericordia. cum cernāt pietatem vnaz dei. alterā sanctoz sanctarumq̄ omniū qui sunt tanq̄ assessores iudicis habētes in cōsulendo in sententiandoq̄ vocē suā. Porro iusticia dei spectat ad seueritatem. punientez per tortores. s. demones. vel homines pessimos offensas peccatoz. Deniq̄ quicquid patimur vndecūq̄ pueniat q̄d nisi calamitas nra q̄d nisi miseria nra censebit. si non oino in melius vertat iudicis misericordia. ¶ Et certe salubrius ē humili⁹ atq̄ modestius. totam aduersariorum debachationem fremitus ⁊ hostilitatem. deuotis protinus fidei oculis retorqueri ad infallibilem diuine prouidentie legem. q̄ ad tortorum nihil absq̄ suo nutu valentium crudelitatem et iram cōuertere. ¶ Mentior si non ita practicauit. ps. Cū tribularer inquit ad dominū clamaui. Et leuaui oculos meos in montes ⁊c. Ad te leuaui oculos meos ⁊c. Et alibi alios sine numero a sacris litteris narratos inuenimus sic orasse. ¶ Discipulus Perspicue concordasti hugonem secum/⁊ cum Tullio. nostraq̄ verba q̄ q̄z sub ternario limitasti. qualem qui habet ipso signo Thau triangulari T q̄ō est signum lugētiū salutare. signatus est. Quo igitur progredimur longius/eo se plures offerunt questiones ⁊ velut inexhauribili fonte sapiētie/riuuli scaturiunt. Vox ista multorum est. Quid lamentum/quid fletus noster/potest coram domino/cuius ire resistere nemo potest. qui nec penitentia mouetur vt homo. qui res sic administrat vt eas/p prios motus agere sinat. Qui nos tēptari vult nōne vult vt hostium nostrorū nō obuiemus insultibus. Nōne disposuit ab eterno q̄ futura sūt vt dici valeat illud Sibille ad Palynurū. Desine fata deum flecti sperare precando. Quid tā dē eget nostris vel bonis vel gemitib⁹ ⁊ lachrymis. qui cuius vult miseretur ⁊ quē vult indurat? ¶ Sed quoniam tales inuenio dubitatōes alibi tractatas/statui non insistere pro hic ⁊ nūc Cōuerto potius inquisitionē ad marie canticū Si tres predictas rhetorice partes in se continet/quatinus inflecteret dominum/pro salute cō sequenda. nedū sui solius. sed mundi toti⁹ satisfacienda per lamentum dolorē ⁊ fletum. cum nihil audiatur resonare nisi leticiam/gaudium/et laudes. quales confiteor voces hic concrepare conformiter ad quattuor verba deo cōueniētia que sunt magnificentia/largitas/pietas iusticia De nostra vero miseria verbū nullum. q̄ quid ad iocundū epithalamiū /tibia funerea. ¶ Magister Erras si miserationē vllo tempore vel loco'/si cantico vel silentio/ crederis in maria defuisse. que mater ideo dicitur misericordie/q̄ quodāmō sibi ppriū ē misereri miseris. q̄ figuratur/apte p tēplū sine simulachro dedicatū athenis ipi mie. cui solis lachrymis ⁊ gemitib⁹ offerebāt sacrificiū. nō sanguie hyrcoz vel thauorū. de q̄ Statio. Nullis inclusa metallis forma dei. mētes habitare ⁊ pectora gaudet. Portasti ista fuit ara. cuius titulū legit Paulus igto deo ¶ Discipl⁹ Patefeceris ergo q̄ loqueris /ō laudatissime magr cū cantico. ¶ Prosequere. Prosequar. Proseque

negabis quin maria conseruabat oia verba hec conferens in corde suo. Hoc est enim secretarij sui Luce testimonium. ¶ Discipulus // Omnibus his assentio pgredere. ¶ Magr // Concedis insuper q maria non saciabatur dulcedine mirabili/considerare altitudinem consilij diuini.super admirabili ptissimo mysterio redēptionis generis humani.cum simile legas de Augustino. Cuius sensus interiores nō erāt perfectionis illius ꝛ perspicacie.comparabiliter ad Mariam. At vero legimus pariter in Augu. lachrymas ꝛ lamēta. ꝛ potissime circa mortē ex duplici recogitatione.legenda sua teste. Dū pfundit secreta diuitatis. ꝛ familiarius miseriam humane fragilitatis rimaret.nec referas volo lachrymas suas ad solā leticiā.qz subdit ibidem. q lugubrem ꝛ amarissimā tunc duxerit vitam. // Discipulus // Nō adeo sum hebes vel incredulus euangelio/vt negē in maria fuisse lamentū.nec hoc versat in āsitio pñs. Sed cōuincas peto lamentasse mariā in cantico ¶ Magr // Talia p parare nō sine ve volum⁹. addentes ne dicenda forte nimis horrescas.q maria iugiter in omni meditatiōe sua ꝛ cōtemplatione/ dicere potuit. Oculi mei semp ad dñm/ q ad vim cognitiuam Et illud. Fiat voluntas tua.q ad indeuiabilem amoris assensum.q fiebat vt nullo turbaret flectu. vel lamēto/ ꝓtra iudiciū rōnis.qō diuine voluntati p omnia ꝓcors erat. nihil volēs /nisi qō ea velle/volebat sponsus. ¶ Nūc accipe finem. cur maria cecinerit in exultatione spiritus magnificat aia mea dominū? Utiq qz magnificata erat vehementius. Cur magnificata? qz respexit humilitatē ancille sue. ꝛ qz fecerat ei magna q potēs ē. vt oino liberalissim⁹ distributor. // Ꝓro inde subdit scdm in quo sumus. ꝛ misericordia eius a progenie in progenies timentib⁹ eū ꝓgredere.tunc terribile resonabit. diuine potētie seueritatis. ꝛ iusticie tonitruū. aduersū miseros ꝛ miserabiles tam homines q̄ angelos supbos dispersos. potētes depositos. diuites exinanitos. Nunq̄ pertractare potuit secū maria /totā vim tante seueritatis in deo/calamitatis pōdus in hoibus nō damnatis. q̄n cōpassione moueret. q̄n cōcuterent btā viscera sue pietatis ꝓ oibus hoibus. preteritis ꝛ futuris. atq̄ pñtibus. quātū in se erat/cōformiter ad filiū/redimendis ꝛ saluandis. // Discipulus // Aduerto qō itendis. Sed videamus si recognitio diuine seueritatis dispergentis supbos potētes deponentis ꝛ diuites exinanientis/fuerit ipi non lamēti sed gaudij magna materia. Juxta illud. letabit iustus(qualis plane iusticia fuerat in maria)cum viderit vindictā. ¶ Magister // Letam vero nō negauerim. in cōformitate volūtatis ad deū sed acerbissime ꝓtristatā. simul cum vnico. ꝓpter iniquitates peccata ꝛ scelera atq̄ delicta. q talē dispersionē ꝛ exinanitionē demeruerūt. pre sertim ꝓ illis quos fore redimēdos efficaciꝫ pre sumebat. ꝛ orabat verbis intus in corde formatis. ꝛ hoc ore prolatis. // Discipl⁹ // Quid orabat? ¶ Magr // Quatinus iterato resurgerēt ad vnionē sublimationē repletionēq̄ bonorum. Nimirū cū filius in cruce pendens pro trāsgressoribus orauerit. Pater ignosce illis. qz nesciūt q̄d faciunt. Audiebat sepe talia maria recordata misericordie filij sui.qui suscepit isrl puerum suū. Intuebaꝫ ergo maria. dū caneret cōtra superbos potentes diuites. abyssum impscrutabilem miseriaꝝ. que inuocabat abyssum misericordiarū in altera abysso. q̄ ē cataractaꝝ dei. Cataracte quid aliud dicunt nisi vias occultissimas diuinorū iudiciorum. de quib⁹ pō. Judicia tua abyssus multa. qui terribilis ē in consilijs super filios hoim. In cuius man⁹ horrendū est incidere. dū arripuerint manus sue iudiciū. dum acceperit hoc est ad se ceperit tēpus. vt post misericordias iudicet iusticias. qñ reprobis est intonaturus. Jte in ignē eternum. Grande malū ꝓijci a facie domini. ꝛ talis dñi. petus dū electi male dicunt. Rursus malū addit. qz pergūt i ignem Nō vero subinfert in ignē eternum. nec estimari quidē pōt. quātū sit horrendū. // Nonne q̄so hec oia cōferebat/frequēti cordis cōtēplatione btā nostra prudentissima feminaꝝ? // Nunquid nō obsecro tot⁹ tremor/horror ꝛ dolor occupabat pios artus suos. lachrymeq̄ decore manabant ex oculis. q̄uis in domini voluntate mēs imota maneret? ¶ Discipul⁹ // Nō frustra dubitaui. qui redeo nedū certior de marie lamēto. sed doctior ex istis silia colligere. q̄lia vides seriatim/ex primo verbo magnificationis/per reliquum cantici pulcherrimum ordinē reperiri. Nullus demum mihi supererit scrupulus/de cōclusione collationis alterius. q in oīs affectionum voces/marie se mens .in hoc cantico cum omni facilitate vertebat. ꝛ maxime dum attendo. quanta puritate. q̄ integra perspicacitate/ sensus intimi cordis/prediti erant/ad audiēduz videndum odorandum gustandum contrectandum/interp̄tandum seu loquendum spiritualia cum corporalibus/a summo colorum vsq̄ deorsum in operibus que dominus volens fecit i celo ꝛ in terra/in mari ꝛ in omnibus abyssis // Est eni cōtemplatio liber mentis. intuitus ad res perspiciendas. circumquaq̄ diffusus. tā q̄ si instar benedicti sub vno solis radio/tot⁹ mundus collectus cerneretur. Conjecturo de ampliatione cordis, Marie/dum de patre suo Salomone legitur. q dedit ei dominus sapientiam. et prudētiam multam nimis. et latitudinem cordis quasi arenam que est in littore maris. Nemo fidelis dubitauerit/quin amplitudo cordis incōparabilis maior emicuerit in maria. ¶ Magister

Si cōcessa mō volueris cū traditione cāticordi cōferre.cōcludes faciliter.q̄ nedū in toto canti co sed in singulo verbo ꝛ ad quālibet notulam/ potuit maria sicut pitissima ꝛ exercitatissima cā tatrix/cū organo gutturis interioris/ybula mlt tiplicare.nō estimabilis armonie. ¶ Discipul⁹. Cōferā alias. Nūc inuestigem⁹ si lamētationes Jeremie coaptauerit aliqñ maria cāticō suo ple no lamētis cū gaudio. Et si sic. vtq̄ plus ad litterā de destructione materiali hierlm /q̄ ad tro pologiā domoꝝ subuersionē in aia peccatrice.i tellexerit ꝛ senserit/cōpatiendo spōse repudio⁹ ¶ Magr̄ Nūqd oblitus es q̄ delamēto culpe ꝑm deū/mōstrauim⁹.cui⁹ respectu lamētū pene vix ē alicui⁹ momēti.quēadmodū in cāticis can ticoꝝ.licet verba sunt carnalia.sensus oino spū alis requend⁹ ē. Nō sec⁹ intelligere possem⁹ de lamētationib⁹ Jeremie.imo generalit in oibus hymnis.nō q̄ lra negāda sit vel abigenda. ꝫ q̄ sensus suauioꝝ ꝛ salubrioꝝ latet in medulla.quā ꝓcipue inquirere decet sponsā.q̄ se dedit statui lugentiū in tpe nouiciat⁹ ꝛ ꝓbationis sue i hoc mūdo.sub sponso ꝛ abbate xp̄o ¶ Discipulus. Heu mihi meisq̄ silibus.q̄ totis nō dicā horis. nō diebꝰ nō hebdomadis/ꝫ mēsib⁹ ꝛ annis/aridi manem⁹.nō suspirātes.nō gemētes ꝛ flētes i hac lachrymaꝝ valle. Nūqd certe reprobatōis estimabit signū. Coꝝ eni duꝝ male hēbit in extremis siue i nouissimo. Et q̄d aliud coꝝ durum q̄ coꝝ lapideū.coꝝ adamantinū ꝓrsus insensibile manēs/ad oēs diuinoꝝ canticoꝝ lr̄as.notulas ꝛ voces. Ledit vet⁹ hō nr̄/spoliatur bonis fortune.tollit suba. O q̄ mox deflet lachrymis amissa pecunia veris.cū tñ 'oportuerat lamentl amariozib⁹/aiam deflere ꝑditā.flere repudiatā quā sola mors gehennalis expectat. Ue ve qua liter expectat? Certe demergēdam in stagnū sulphuris ardentis.vbi fum⁹ tormētoꝝ ascēdit in secula seculoꝝ. ¶ Magr̄ Pure flem⁹/dū nos flere nō possum⁹. Quid miseri⁹ misero.nō miserante se? plorat Aug⁹.Cui⁹ miserie dū causas i spicimus.ille multos a desperatōe reuocant.alios in spē maiorē attollunt. alios formāt ad humilitatē.alios in ampliori securitate cōstituunt nōnullos vero.dānabilis ingratitudinis,vel inertie reos/mōstrāt ¶ Discipl⁹ Causas edisseremus. ¶ Magr̄ Diuisiones itaq̄ grāꝝ sunt. Est aūt grā cōpūctionis lachrymose/donū spūsancti/faciens postulare gemitib⁹ inenarrabilibus Dak aliqñ grā in corde molli ꝛ pio/ q̄lē femineus (nisi degeneret) hz sexus.hic facilis ad lamētū cōpassionē ꝛ fletū. Dak alij par grā deuotionis.q̄uis sit in eo coꝝ virile ꝓpter siccitatē vel cōplexiōis rōem. Quis habuit excellēti⁹ strēnuitatē cordis naturalē/q̄ dauid ipe. q̄ puer leonē interfecit ꝛ vrsū. Qui inermis /goliad multis terribilē acieb⁹ armatis.inuasit deiecit. iugulauit. Quāmagnanim⁹.q̄ bellicosus.q̄ victorioꝝsus extiterit legim⁹. Nulla tñ mulierc̄la nullus puerul⁹ delicat⁹ ita faciles stillat lachrymas q̄ faciles ad deū ꝛ sub deo/ vir talis ꝛ rantus rex dauid/orando fundebat. Testes sūt oēs psalmi sui.penitentiales ꝑcipue.q̄s lachrymis rugitibusq̄ lamētis gemitibus assiduis plenos liquit. ¶ Sunt alij se magnanimes p arroganti am reputātes.iudicio quoꝝ/flere indecoꝝ i orationib⁹ aut canticis ¶ Sunt q̄ lachrymaꝝ lauacruz.sed eas haurire de puteo cordis dant lauacruz.sed eas haurire de puteo coꝝdis p coꝝdā meditationis.ꝛ in peluim oculoꝝ imitere/sunt inertes. Est in alijs/fons coꝝdis/limo repletꝰ terrene cogitatiōis. vt scaturire nō valeat. Ault alios de⁹ in humilitate sicci coꝝdis custodire.ne ex effusione lachrymaruz supbiant. ¶ Supplet in alijs/carentiā intrinsici doloꝝ/coꝝdialis.p dolores exercitationis coꝝpalis multimodis.vt q̄ nō hñt irriguū supius in corde quo delectent balneati/nec inferi⁹ quo purgent abluti/ipi tanq̄ ferrū vel es vel argentū/ ponātur in camino tribulatiōis.alias clarificare vel emollire valentis. ¶ Sunt qui nauseant sup manna delicatissimo verbi dei.suspirantes ad allium ꝛ vel pepones.vel carniuz ollas egypti.carnales sez delectationes in fabulationib⁹.in rumoribꝰ in desideriis mundi cōtinuis. Possunt aliqñ tales plorare fatemur.sed fletu seculi.nō ꝑm deuz quē iterū deflere necesse erit.q̄ morte operatur tā culpe q̄ pene eterne. Videbis alios q̄ ꝑsentis miserie curas/rumoresq̄ vndiq̄ alienas iurilef imo noxias veroq̄ lamēto ꝓtrarias /semp accumulant ¶ Discipulus ¶ Aetas ergo flere dāna seculi mortes parentū.subuersiōes regnoꝝ.strages coꝝpoꝝ. Ubi erit illud ap̄li flere cū flentib⁹ vbi pietas naturalis? vbi xp̄iāna charitas? vbi cōpassio ꝓximoꝝ? ¶ Magr̄ Fortiter ipellis si nō restitero.aut si nō caut⁹ aliorsum declinauero. Utrūq̄ difficile.sed armabit nos gladius biceps.verbi dei viamq̄ faciet euadendi. Paratus est hic gladius aperire sepem obicis tui. diuidendo lamentū.iuxta diuisionem circūstantiarum.potissime finium.quod fiet theologice. si fodiamus originem lamēti/scōm duplicē moralis scaturiginis sue venam. Hec vena certissi/me amoꝝ est ¶ Quis enim flet /nisi quia leditur amoꝝ suus sez quod amat in se vel in altero? Doctoro philosophi ꝑm diuisionem boni tripliciꝫ/triplicē amoꝝem posuerunt. Theologizans siquidem Aug⁹.coartat amoꝝem sub duplici fine.simul cum origine proportionali. dicens. q̄ est amoꝝ sui.supple vel suoꝝ. vsq̄ ad cōtemptū dei per inobedientiā peccatoꝝum. Et est cōuersus ad priozem euersum. qui est amoꝝ dei vsq̄ ad contemptum sui supple ꝛ suoꝝum ¶ Discipulus ¶ Non refugio diuidentem hunc gladium. si viam patefeceris per eum ¶ Magr̄ Dum

quis flet dāna bonorū tēporalium scōz aliquod genus boni. vel honorabilis. vel vtilis. vel dele ctabilis ex primo amoris sui in finē ꝓtēptus dei nemo xp̄ianus dubitauerit. quin pessimus sit ⁊ deflendus fletus iste. ¶ Discipl's ¶ Nec dubito sed mediū inuenio. q̄ nec ad deū dirigit. nec cō tēnit ipm. qualis est pi⁹ amor naturalis bon⁹ de genere. ¶ Magr ¶ Vellis iterū ad aliud deui um si sit aliquis actus indifferēs inter bonū mo rale ⁊ malū. ⁊ inter meritoriū ⁊ malū demerito rū. Declinem⁹ ad pīs talē introitū. ⁊ dicamus sub cōpendio de fletu deliberato. bono vel ma lo. ex vltimo fine deo. cū circūstantijs ad finē il lō lamentū in genere ꝑ agit lamētū in numero. teste Aristo. q̄ actiones sūt singularū. Fit igit lamētū cū circūstantijs ⁊ fine ¶ Quisquis ergo flet deliberate tpalia vel seipm/aut addit condi tionē deo quā apponere xp̄s docuit/tam verbo q̄ exēplo suo. Verūtamē non sic ego volo ꝑ sic to suo/nō dissentit affect⁹ vel effect⁹ su⁹. Si ve ro cōditionē hmōi/nec affect⁹ nec effectus plorā tis addiderint actu vel habitu/lamētū iā ē secu lū nō fm deū ⁊ mortē opatur. Loquimur tamē (vt expressim⁹) de fletu humano scz libero. Nō ens ē in ptāte nra/qñq; multis visis aut sensatis nō plorare. ⁊ tranitēte etiā volūtatis affectu pro pe. ¶ Discipl's ¶ Sūt aliqui q̄ nec vno mō nec alio mō flere pñt. etiā dū affectāt. q̄liter iplebūt illud apli pmissū. flete cū flentibus? Sūt qui la mētationib⁹ ita sūt absorpti seu depressi/q̄ gau dere cū gaudētib⁹ vim nō hnt. ¶ Magr ¶ Una ē per oēs passiones cōis difficultas ⁊ siquidem dēsit facultas/sufficit ⁊ supplet voluntas. Ecce q̄ aliquis modo flere cū flētib⁹ gaudere cū gau dentibus nō inuenit fletū. desideret aut deside rare cōcupiscat. imitādo psalmistaz. Cōcupiuit ānḡ tua mea desiderare iustificatōes tuas i oīni tpe. Valet hoc cōsiliū i multis ⁊ apud multos. in maxime paruulis in xp̄o. nōdū habentib⁹ ex ercitatos sensus ꝑ cōsuetudine boni opis. aut tēptationū pondere vel interi⁹ vel exteri⁹ con turbant. dū in eis obtenebratur intellectus alli gatur affect⁹. obtubat affat⁹. tollit effect⁹. Sup petūt exēpla plūma pro plalitate scandalorū. vt a carne sicut in leprosis ⁊ philocaptis ⁊ egrotis vt a mundo sicut in calūniā passis. spoliatis. car ceratis ⁊ alijs mille modis vt a diabolo. Demū a diabolo. nullus ē qui se absondat q̄ circūit as sidue ḡrens quem deuoret. ¶ Sit aliquis cui de dit otiū deus vacādi sibi. sit segregatus in here mo vel cenobio ab humanis turbinib⁹/ q̄q; nō ignoret bella opiniones ve bellor cum ceteris. De q̄bus ait Greg⁹. ꝙ necesse ē multa mala pre uenire vt malū valeant sine fine nūciare. Aut si fit talis in seculo. ad quē nihil de regimine pub lico spectat tpali vel ecclīastico. Aut forte nihil pcipit auditu de talibus q̄lis erat in palma vas balsamice cōtēplationis ⁊ seraphice sursū deuo tionis maria magdalene. qualis altera Maria egiptiaca. qualis primus heremicola paul⁹. Que ritur si fas sit cuilibet taliuz/nec lugere nec gau dere ꝑ proximis quos retinēs mundus/exagi tat vicissitudinib⁹ infinitis. Hoc nō absurde q̄ri sciet ille/q̄ coḡuerit plures acerrimos pati scru pulos. si nō defleant bellor varios euētus. mu tationes q̄q; regnor. Sapiens ē dicūt alij/q̄ nō cu rat in cuius manu mūdus sit. Quid si pereūt pī tura? Tales ⁊trarie ꝺditionis referūt seneca. et flaccus phs. Un⁹/puto eraclit⁹) ad oēm occur sum hoim/ridendo cachinnabat. Adeo nihil se rium sibi fieri videbat. Alius democrit⁹. huma nos incessant deflebat errores. de quo mirāduz dicit flaccus. vnde oculis/tantus suffecerit hu mor? ¶ Nemo in primis obligat ad lachrymas exteriozis oculi. sufficiunt ille cordis. seu iudicij rōnis. que nihil aliud dicūt q̄ ꝑ passionē aliene miserie. q̄ cōpassio interior/desiderat subleuati onē facere/put oportet ⁊ quō oportet cū ceteri circūstantijs. si facultatē haberet. ¶ Nullus p. terea tenet ꝑ quolibet tpe vel incōmodo. cōpas sionē affectualē vel effectualē accipe. dū occupa tio suppetit in affectionib⁹. ⁊ opib⁹ alijs. saltem bonis. ⁊ si nō eque vel magis bonis. Non enī te net bō sp ad meli⁹ faciendū. Tollit hec doctria scrupulos ab oib⁹ de quib⁹ inq̄ris. si se circa di uina ⁊ spūalia sepi⁹ afficiāt hūanis affectionib⁹ nō inspectis. q̄bus obuiare suū nō ē. nec ex offō vt suponit. nec ex necītatis articulo. dū pōt af flictis ꝑbabilit aliunde succurri. ¶ Ceteruz ne mo pius ⁊ sapiēs/imitator esse dz alterutri⁹ phi losophoz q̄s inducis. q̄ miseriā alteri⁹ ridere. i tēperantis ē ⁊ supbi. Dolere vo quālibz sortez hūanā/intolerabilis ē miserie vel inuidie stultis sime. de q̄ in Job Stultū occidit inuidia. Et sati ricus Inuidia siculi nō inuenere tyrāni. tormen tū mai⁹. Et flacc⁹ Inuid⁹/alteri⁹ reb⁹ marcescit opimis. Hinc q̄dā cū vidisset tristez aliū. euenit tibi inq̄t aliq̄d mali. aut alteri aliquid boni.

Rursus apropriate. p xp̄ianis/scientibus illō apostoli. Diligentibus deum omnia cooperan tur in bonum. ⁊ q̄ dei/prouidentia in suij dispo sitione non fallitur. Addimus pro serenatione consciētiarum de quib⁹ inquiris. q̄ secure pos sunt in omni recogitatione miserie temporalis/ sit illa propria/sit cōmunis in solacium recipere omnia que scripta sunt de patientia tribulatio num sustinenda. quemadmodum ꝑetrus ad monet omnem curam nostram. et solicitudinez projcere in eum. non solum tuam de te. sed om nem de omnibus. ¶ Neq; enim tibi plus oneri debet esse cura vel sollicitudo aliena q̄ propria vt nō excutias istā ex humeris tuis sup deum.

Lege quēadmodū xp̄s i cruce tanq̄ gratia dei. dilectissimā cōmendauit matrem suo dilectissimo discipulo. nec postmodū de matre verbū vllum inuenies. Hoc itaq̄ exēplo docemur/cruci religionis affixi. domuz patris ⁊ matris obliuisci ⁊ esse super terram sine p̄re sine matre ⁊ sine genealogia. Quisquis ista compleuerit. serena pace gaudebit. in vtrāq̄ paratus fortunā tēporalium vel dextrorsum vel sinistrorsum. quasi neutrius partis existens. nisi quam deus monstrauerit eligendam. nō q̄ nō orem⁹ pro p̄ncipib⁹ ⁊ amicis/iuste certantibus. sed q̄ oīno voluatur ⁊ terminet ad hoc centrum. oro. Fiat voluntas tua. Nunquid hoc mō resistētes inuicez apud danielez angeli/habent sub expectatione diuine dispositionis concordiā: ¶ Potes addere q̄ pro varietate circūstantiarū/expedit. nunc diutius frequētari lamentū. nunc vero gaudiū spūs plus assumi. Exemplū de duob⁹ fratrib⁹. cōclusis in carcere penitentiali. Uni⁹ meditatio magis erat ad penas inferni quas demeruerat. alterius ad gaudia paradisi que sperabat. ℔ secūdus/pulchro vegetoq̄ corpore. alter squalida cute. vix ossibus herēte. sinia patrū/i eis par meritum iudicauit. ¶ Postremo teneat pauli determinatio cum sapiente. oēm tristiciā seculi/a corde pellendam. Nō salubriter pōt ad omnē passionē/sit gaudium/sit ira/sit desideriuz/sit timor q̄n nō ē p̄m deū/apte trahi. Nō ē autez p̄m deū. si tollat aut nō edificet/debitū religiose deuotionis affectū vel effectū vel intellectū cū affectu ¶ Discip⁹ // Ue miseris quib⁹ licebat flere sibimetipis totos intendere. vacare ⁊ videre q̄m suauis ē dñs. Qui nihilomin⁹ se dereliquūt nec se nec alios digne flentes. Qui rumoz fabulationibus indulgēt. sed nō vt lex tua dñe. Qui gratis occupant nil profuturis. cogitationibus vagis. q̄bus cū se oblectauerint dicente seneca. tristes manēt. nec sibi nec alijs vtiles. Inutiles crebro. q̄ tpa furant. rem p̄ciosissimam. nec rediturā. Grauat postremo se falso onerāt impediunt circūligant mergūt. p murmur. p detractiones. per letic̄as de casu inimicorū. p crudeles i cōpassiones sup perditiones aiaz. gaudētes de parcialitate. valitura nihil alijs. obfutura plurimū sibi. Sicūt tñ hoc agimus ⁊ querim⁹ vt oremus attentius. imo vero vt sedulius vos dāne tis ¶ Hagī ¶ Intras satyram cui nulla poterit par esse tragedia q̄n potius redeamus ad btē nostre lamētū. qđ nobis sit in exemplar fructuose lamentationis. // Discip⁹ ¶ Nescis quātuz doleā plen⁹ indignatione spūs. // Hagī Uide ne lacū intres quē fodisti gemens frustra. fer eos q̄s nō habes p̄has corrigē. timori q̄ dei locū linque ¶ Discip⁹ // Conferam⁹ laudo ꝺ beata pulcerrima mulierū. nedū q̄nā mō lamētata sit ⁊ plorauerit. sed de quolibet vniuersalit affectu/qualiter vsa fuerit in canticis. ⁊ hymnis cū tico rdis. hoc est in exultatione cordis sui. Certe nos interea deserant mordaces ⁊ noxie curarum musce. mentis irruentes oculis ⁊ suauitatem deuotionis cū sabbati trāquillitate/perdentes.

Hagī // Reficiat tñ antea/nr̄i labore multilo quij quies opportuna silentij. Eras agem⁹ vt voles. Cuuislibet interea singillatim apud se vigeat recordatio. lamentū nutriens ⁊ confirmās fiducia. mortatū apud deū. q̄ misericordia eius a progenie in progenies timentibus eum.

Sequuntur decem ⁊ octo considerationes ¶ Prima sit misericordia p dñi timentib⁹ eū. Letet cor meum vt timeat nomen tuū. nomē sanctū ⁊ terribile. Scio canente te beatissima ypgo teste pphetico sermone. q̄ placitū ē dño sup timētes eū ⁊ i eis q̄ sperāt sup mia ei⁹. Jūgit merito spes de mia/ad timorem de iusticia. Sicut enī nomē dñi reddit scm̄ ⁊ sue aue sperantibus. ℔ ne dulcedo mellei spūs plus comedat q̄z satis ē/terror addit districtōris iusticie q̄si salis ad saporē. // Terret te o aia. deus vltionū dñs. deus iustus ⁊ iusticias diligēs. aliciat misericors in essentia. ⁊ miserator in efficacia. dñs suauis ⁊ multū misericors. Damnat tercia. dñs suauis ⁊ multū misericors. Damnat throno iusticie. adi cū fiducia throno mie/duz licet appellare. dū adhuc dies ē cōpationis. duz mia sedet in throno suo que exuperat iudicium Haue ne differas. quousq̄ dñs accipiat tps a te tunc vtiq̄ iusticias iudicabit nec apellare licebit. Ecce cōfugit ad throno mie. reus iste o beatissima virgo regina mie. defende iura curie regni tui cū filio tuo. dū sedes a dextris in ea. duz tempus ē miserendi. Defer apellationi mee. suscipiens eā ad te. Nō remittas ad sedez iusticie. q̄m terribilis ē nimis ⁊ aggrauās ⁊ insustentabilis ira ei⁹. Horredū ē deniq̄ incidere i manus ei⁹. dicit ap̄ls. // Audio q̄d moneat. imo iubeat mia. Si vis miaz fac miam ⁊ ama eā. Fua leges curie q̄s dictat mia. Quales leges? Dimittite ⁊ dimittemi. Nolite iudicare ⁊ nō iudicabimini. Date ⁊ dabit vobis. In q̄ eni mēsura mēsi fueritis remetiet ⁊ vobis. Deniq̄ iudiciū sine mia fiet ei⁹q̄ nō fecerit miam. Remota mia. ⁊ q̄s iudiciū sustinebit? // Credo dña q̄z sic ē. adiuua incredulitatē meā. Cōsci⁹ itaq̄ sū mihimetipsi. q̄ ex corde desidero dimittere debitorib⁹ meis. sic ⁊ vult ⁊ p̄cepit misericors fili⁹ tu⁹. ℔ trepidat cōscia sup effectib⁹. Desideriuz paupis exaudiet dñs p̄paratiōez ꝓcupiscētl dimitte magl aspicit/q̄ ad exhibitōez opis // Si non satis effecero qđ i me fieri cōcupisco. vt dimittātur mihi pcā mea. fiat mihi p̄m desideriuz. q̄liē ea cupio mihi dimitti. dimittā ⁊ debitorib⁹ imo generalit vniuersis. Desideret igit misericors filius tu⁹ o rē gina misc̄ie. desideret te orante quatinus mihi

dimittat peccata mea. certe cum sibi suppetat posse in omni quod desiderat (si desiderare dicipotest) dimittet. vtiq; talem me faciet cui dimittere iam sit opus iusticie sue. qz pmissionis. dimittite & dimittet vobis. Dicā tñ aliq̄ quozū mihi videt eē testis ? scia / si fallit corrigat. Dicta rca. q̄ nullū volo reū fieri debiti pene gehēna & crudelis. Dimitto rursus talt rōe. q̄ nulli vel lē penas inferri vt pene sunt. vijs inuustis. Nullas insup molestias pcurare fieri. iur] ordine (q̄ tu? ē o de?) interrupto. Si aūt p te aut tuos iudices sub ordinatos. iudiciū infligis ad correcti onē maloz. & innocentiū subleuationē aut consolationē. bñdict? tu in oibus opib? tuis. qz iusta sunt in oibus vijs. ℣ Oro plane mihi sic dimitti iniquitates meas. p afflictiones in p̄senti. sub manu mie tue. q̄tin? nō reserues eas. vbi et ēa mihi misero. mr̄ mie. q̄tin? miserear aie mee placēs deo. habeā odio inquitatē. qz q̄ diligit iniquitatē odit aiam suā. Quid aūt infelici?. quid crudeli? q̄ odire aiam suā. qz q̄ sibi nec̄ / cui bonus? ℣ Sentio dña mie. sentio fateor. & si negare p̄sumerem. mentiret iniq̄tas sibi. Sentio vere misero mihi cōmotiones aliq̄s varias. aduersus similes mihi pctōres. aut min? pctōres. p̄sertim si mihi aut meis ꝓbis vel opibus molestias inferunt etiā si iuste sūt. Reuiroz o dña dū veniūt cōmotiones ad iudiciū supioris rōnis. vellē nō moueri. nō irasci. nō formidare. nō ꝓturbari. sz impfectū meū viderūt oculi tui. gemo sub pōdere veteris hois mei. velle pacis mihi adiacet. & posse nō inuenio. ¶ Fiat dñe volūtas tua. sicut in celo rōnis sic in ēra sensualitatis. Dz ſ aliq̄s dat non ex toto pfecte. quousq; absoꝛpta fuerit moꝛs i victoria. laboꝛabo & onust? ero q̄diu sū pegrinus a te. Onerat coꝛp?. onerat q̄tidianū opus onerat peccās. prim?. onerat diabol? astutus. caro blandicijs. mūdus angustijs. demum sicut on? graue. grauate sunt sup me inquitates mee cū oibus iniusticijs. ℣ Succurrāt obsecro q̄drige tue. q̄drige aminadab q̄ volūtari? interpaſ. Benigne fac dñe in bona volūtate tua metuis. vt helye. Subleuēt fides spes & charitas. veniant eā tractoꝛes q̄drigaꝛ. cū oꝛtis q̄ttuoꝛ ꝓtutis totidē cardinaliū. Iſta. vij. onera molestiarū fides on? coꝛpis. spes on? opis / charitas on? proximi pctōris. Prudentia supet astutiā. tpantia cupiscētiā. foꝛtitudo tristiciā. Justicia postremo oēm nequitiā. ℣ Letet coꝛ q̄rentiū dñm. iubet hec (virgo suauissima) fili? tu? tot? desiderabil? p ꝓphām. Fiat in me qđ iubet. Fiat qđ seqūtur. Querite dñm & ꝓfirmami. q̄rite faciē ei? sp. Ista dña sum numerat? i generatōe q̄rentiū dñm. que rentiū faciē dei iacob. Ve q̄d tibi & leticie pctōr stolidissime? Nunq̄d nō audis. nonne pauescis verbū sapiētis? Nōne decēt stultū delicie. nōne legis q̄ meli? ē ire ad domū luct? q̄ ad domū cōuiuij? Et rursus. Risum reputaui erroꝛē. & gaudio dixi. cur frustra deciperis. ¶ Dz ex adūso. cōsolantē & cōsulentē audio. delectare in dño & dabit tibi petitōes coꝛdis tui. Tot? deniq; psalmoꝛ decursus inuitat ad exultationē. gaudiuz & laudē. nedū hoies. ſ generalit oēs creaturas. Hinc de hoibus in spāli. Beat? hō qui scit iubilationē. Quid aūt ē iubilus nisi gaudiū coꝛdis intensū. qđ nec retineri pōt intus nec foris exp̄mi Hilarem ad extremū datoꝛē diligit deus. One rosa res dño suo. seru? tristis. Delectat alacris hilaritas obsequentis. Qualis honoꝛ dñi si seruus sp hoꝛreat eū toꝛtoꝛē. vt delusoꝛē. vt irrisorem & tyrannū? ℣ Crudelē litē hanc (o aia xp̄iana) tiā scripsim? absolutā ex aplica distinctōe de tristicia & leticia fm deū. & fm seculū. fm veterē & nouū hoiem. Ceterū finis & intentio / leticie tue nomē iponet. si timoꝛata. Letet (inq̄t ppha ad dñm) coꝛ meū. q̄ fine? vt timeat nomē tuū Si cū modestia. Gaudete in dño sp. Sequit Modestia vra nota sit oib? hoib?. Si suauis in spū scō. Si grata. si seria. si modesta. si subtristis in veteri hoie. si verecūda coꝛā dño si vilis sibi speret in mia dei. si lacrimosa cū decoꝛe. si querulosa cū pace. exultabūda cū timoꝛe. ℣ Cōmonitio deniq; sapientis. Qui diligitis dñm timete illū ecce timoꝛē. Deide de mia & leticia sil'in oblectatiōez. i. oēz lactatōz. vob veiet mia. Rcē q̄dē ad marie cāticū. & mia ei? a pgenie i pgenies timētib? eū. Vñ? ppter generale i oēs bñficiū Magnificat aia mea dñm. Initiū qđā tangēs modū exp̄nis moralis seu tropologie lamētionuz Jeremie. ℣ Aleph Quō sedet desecta & eiecta ciuitas aie mee. pri? plena p̄lo. Vtutū oim. nūc sola & solitaria facta loc? spinaꝛ. & vepriū pctōꝛ Facta ē ipa pri? dña gentiū p subiectionē passionū oim. nūc velut mr̄ vidua. non hñs viri dei sui ptectionē. aduersus tyrānidē demoniozum Ipa dudū pnceps p̄uinciaꝛ q̄ sūt sensus sui iure subditi suo pncipatui. facta ē eis sub tributo / durissime seruitutis. i luto luxurie. paleis superbie. laterib? auaricie. foꝛnace ferrea totius miserie. ¶ Beth ℣ Plozās plozauit assidue. in afflictionis nocte. & lachryme ei? voluunt i maxillis eius exteri?. Nō ē q̄ ꝓsolet eā ex oibus carn ei?. angel't & scis carn ei?. & oēs amici ei? sp̄euerūt eā qz videt a sponso sp̄etā. & facti sūt ei? inimici. zelantes aduersus miserā & ream. p̄o honoꝛe domini quem offendit. ¶ Gymel ℣ Ob igrauit iudas / deserens aiam meā ne ꝓsiteret. & hoc propter afflictionez culpe totiens repetite. & multitudinē fuitut] verecūde. quā bz totiēs iterata / nec valitura ppter ꝓtinuū recidiuuz confessio.

Beleth Vie sion. q̄ sunt itinera. q̄bus aia scandit ad speculationē dinoꝝ. lugēt dū materiaz dant lugēdi. eo q̄ nō sit bonꝰ ꝛ altꝰ cogitatꝰ. q̄ veniat ad solennitatē gaudentis affectꝰ. Hēs porte eius. sensus vicz exteriores. sūt destructe puersis secantiū securibꝰ. Sacerdotes eius/ vires supioris rōnis. gemētes p̄ voce exultatiōis ꝛ cōfessionis// Virginales olim affectiones sue sunt squalide turpes ꝛ fede. Quid plura? ꝛ ipa tota est oppressa amaritudine victoꝝ. p̄ suauitate sanctoꝝ ben e olentium vnguentoꝝ.

Sequitur tractatus

septimus principalis prosaicus. de mēte cordis ꝛ cognitione dei sup illo sexto versu. Fecit potētiā in brachio suo. p̄ notulas. C. quinquagita

Notula prima

Fecit potentiā in brachio suo dissipsit superbos mente cordis sui. Consideremus attenta mente cordis nr̄i. nos qui tota aia magnificare dn̄m qui deū tota mente/ ꝛ corde p̄fecto diligere p̄cipimur. Audiamꝰ q̄d in hoc cāntici tono/ notaucrit iuuencula tympanistria. cuiꝰ mēs hūilis cōtemplata ē multa sapienter. Dissipsit inquit superbos. Hoc sufficere videri poterat/ ad cōfusionē supboꝝ. ad collaudationē humiliuz ad potentiam diuinā in suo brachio cōmēdādā etiā si non additū esset/ mente cordis sui. Sed firmissime teneamus. nihil in hoc tractatu cāticoꝝ superfluū. sicut nihil eē diminutum. qz nimiꝝ spū sancto dictante sapienꝫ editū ē. cuius p̄fecta sūt opa. cuius in eloquijs nec vnū iota nec vn⁹ perit apex. Intelligendū tn̄ est in primis (ne nostrā fallat inuestigationē/ nominū/ vel equiuocatio vel ignorantia) q̄d vocē mens cordis. Lucidius hoc cognito/ patebit integer ꝛ multiplex hui⁹ particule sensus// Hēs ꝛ si p̄ vi memoratiua q̄nq̄ sumit. vt cū dicim⁹. mēs meminit huius. nihilomin⁹ ad pn̄s coartabit acceptio. ad illud qđ eminet. ꝛ ē p̄cipuū in creatura rōnali vł intellectuali. Vn̄ ꝛ mēs ab iminēdo dicta ē. vel a melioze. vel a mensura. qm̄ ꝛ illud qđ eminet ꝛ simplicissimū ē i vna quaq̄ re/ mensura alioꝝ in tali re cōsistendū ē. Volum⁹ aūt in primis incedere grossa ꝛ palpabili fide/ plusq̄ p̄hica ꝛ subtili determinatōe. quēadmodū p̄ simplicibus ꝛ ideotis (fidelib⁹ tn̄) cudit hoc opusculū. Cuius titulus eē pōt. de mēte cordis. seu ō triclinio cordis. in quo p̄sidet tanq̄ archytriclin⁹. spūs rōnalis p̄m tres māsiones. seu cenacula vł tabernacula cordis sui// Constituam⁹ idcirco q̄d p̄ nomen mentis volum⁹ intelligi. Nec obstrepet aut contradicat q̄spiam ꝓtentiosus acceptioni. nā noia sunt ad placitū. Cū p̄terea p̄cessus aperire poterit ꝓgruā ipositionis rōnē. Dum autē queritꝰ de re: stultū ē dicit Dionysius cōtēdere de noie Bens ē portio. vel potentia creature rōnalis. q̄ facta ē capax dei. ꝛ ei⁹ ꝓpriceps eē pōt. Consonat hec descriptio p̄hicis ꝛ theologicis traditionib⁹. Ex hz plimas qōnes. q̄ vix etiaz ab ipsis frātis p̄nt terminari. vt de quidditate potētiaz aie rōnalis. de ipsarū diuersitate ꝛ idētitate cuz eēntia. De numerositate ꝛ officijs. ꝛ hmōi ceteris// Placeat igit̄ rudioꝝ manifestatio. ꝛ dicat q̄ rōnalis vel intellectualis creatura/ noiaī vti mente sua uno seipa tanq̄ mētalis tūe exps/ dū tota cōuertit ad solū deū. tanq̄ ad obiectū suuz vnū. primū. supremū. optimū. eternū. p̄cipuum ꝛ sūmum. Teneaī interim ista descriptio seu q̄d nois mentis. Ut pinde methaphisicales celsent inq̄sitiones q̄les notate sūt. de q̄ditate rei mentis. de mō quo pōt clare ꝛ nude p̄cipe soli deū vel ferri in eū. Rn̄deat etiā quiuis idiota fidelis interrogatꝰ. q̄ qualis ꝛ quanta ē mēs tua? Rn̄deat inquā. mēs ē aia mea: dū ipa quertit ad deū solū. tota ꝛ sola. ad solū ꝛ vnum. Sic sonat initiū vulgati autoꝝ etiā pueris inculcatū. Si deꝰ ē animꝰ vt nobis carmina dicūt. Hic tibi p̄cipue sit pura mente colēdus. Ecce q̄ mentis officiū est p̄cipue colere deū. Quo stabilito ꝓfestim elicere fas habem⁹ rōnes aliq̄s. cur ad hec verba dissipsit supbos additū est mente cordis sui? Una rō ē. si respiciamus ad p̄mos parentes nr̄os adā ꝛ euā/ q̄s cōsideratꝰ de⁹ ad sui cōtēplationē clarā ꝛ serenā p̄ statu vie/ quā cōtēplationē/ fuisset in gl̄ia visio facialis subsecuta. De tibi supbia. Ita enī mente a primis parētibus dispergi. per diuini brachij potentiam demeruisti. vt iā heu nos infelicissima ples. nullū mentis habitaculū in cordib⁹ hr̄e potuissemus. sic nec deuz cognoscere. nisi misericorꝝ/ ꝛ misera tor dn̄s noster Jesus xp̄s. potenti virtute puisset. Deū q̄pe nemo vidit vnq̄ ait Johānes ꝰ vnigenitꝰ qui ē i sinu p̄ris/ ipe enarrauit. Pōt altera rō sumi. si respectꝰ habeaī ad apostatas angelos. q̄s in tantā conata ē attollere celsitudinē. stulta sue mētis p̄sumptio. vt diceret p̄mꝰ eorū. Sedebo in laterib⁹ aq̄lonis. ꝛ silis ero altissimo. Mēs vero nimtū sublimata. nimiū etiā p̄cipitata ē. sił ꝛ dispsa. Ad hoc enī q̄dā i alta tolunt vt lapsu grauioꝝ ruant. finisq̄ ad alta leuatis ē ruere. Quereret hic scrupulosioꝝ aliquis. Nunquid habent demones ipi corda. cū corpa nō habeant. p̄sertim carnalia. cuiusmōi substantie coꝝ eē cōptū est. At vero si deū hr̄e coꝝ/ trahimus de scripturis (vt dicim⁹ filiū eē ō corde patris. iuxta illud psalmiste. Eructauit coꝝ meum verbū bonum) nemo iure negabit/ posse cordis nomē angelis attribui. cum de insensibilib⁹ creaturis. inueniamus dictum. transferenī mōtes in coꝝ maris. Transeamus idcirco nunc ꝛ alibi digressiōes morosiores inducere/ p̄ ꝓcordātias

multiplices: vbi statim cõstare nõ põt de varijs acceptiõibus terminoꝝ in scripturis. Ex ꝗbus accipe paucas. ad ꝓpositũ qõ in manib⁹ habeꝫ suffecerit. ¶ Hoc indulto poterit ꝛ aliuſ ſenſus elici. ꝙungẽdo ſb cõplexũ. mẽte cordis ſui. diſp ſit ſupbos. ſicut i Geñ. dictũ ẽ. tact⁹ dolore cordis intrinſec⁹ cũ diſpſit p diluuiũ generale oẽm ꝛ carnẽ. ¶ Occurrit ꝛ alius ſenſus ſi traducamuſ diſpſionẽ in bonũ. diſpſio ſiquidẽ malorũ vel a malis/bona ẽ. ſicut ꝛ defectio ꝛ ſepatio. Similr inuenim⁹ a ſanctis noiataz aliqñ ſupbiã ſcãm. q̃ ſz nobilitatis ſue cõſcia neſcit niſi ſũmis iungi. bonã te in ſupbiam ſeculoꝝ ait dñs de hierlm noua. Aſſumat vtinã mens nr̃i cordis hãc ſuperbiã. vt nulli dignet intẽdere. nulli iũgi. nulli inherere niſi vni ſoli. qõ ẽ neceſſariũ. optimũ eternũ. ꝛ ſũmũ. qualiter elegit maria ptẽ optimã. q̃ ꝛ caro mea. ps mea deꝰ in eternũ. ¶ vere ſcã et liter exultans ꝓpba dicebat: ¶ Defecit cor meuz deſideranda ſupbia. q̃ vnicũ bonũ ſuuz poſſidere vult excellent. ſine arrogãtia ꝛ vana gl'ia. ſin gulariter ſine inuidia. ¶ Impturbabiliter ſine ira ¶ Infatigabiliter ſine accidia. ¶ Indeſinenter ſine anaricia. ¶ Delectabiliter ſine luxuria ꝛ gula. honeſtabiliter ſine ipocriſi ficta. ¶ Diſpdat oꝛo potẽtia dine miſeratiõis. vniuerſas alteritates. oẽs ꝙcupiſcẽtias. oẽs ſolicitudies ꝛ fantaſias. a mẽte cordis nr̃i. vt libera mẽs ab oi diſpſione/gl'ker exultãs. ¶ Sibi aũt adherere deo bonũ ẽ. ¶ Oꝛo ſepit diſpſio. q̃ ſũmã ꝙgregationẽ opat. ¶ put loq̃t diuin⁹ Dionyſi⁹. ꝙ vnifica virt⁹ dinoꝝ luminũ reſtituit ꝛ replet ꝛ cõuertit nos/ad cõgregantis ꝓpis vnitatẽ ꝛ ſimplificã deitatẽ. Cui cõcinens. vates regi⁹ ¶ Edificãs inq̃t hierlm dñs. diſpſiones iſr̃l ꝙgregabit. ¶ Hãc diſpſionẽ meret ſcã ſuperbia. q̃tinus purget ꝛ illuminet ꝛ pficiat: in vnico optimo mens cordis pura ꝛ deiformis.

Hec autẽ nõ habeꝫ pfecto cõplemẽto. ꝑter q̃ in gl'ia. pticipatiue ꝙo per gr̃am. plus aut min⁹ in via ꝑm diſtributionẽ ſanctiſpũs. maxie p theologiã myſticã. put aperient ſequẽtia/quãtũ conceſſerit ſpũs bon⁹. quẽ dat pat celeſtis petẽtib⁹ ſe. ¶ Incideret hic loc⁹ de diuiſione ſpũs ꝛ aie. cõpagũq̃ ꝛ medullaꝝ. ꝛ diſcretiõe cogitationũ ꝛ intentionũ cordis. per potentiaz ꝙbi qõ ẽ bꝛa chiũ patris eterni. ¶ Qua diuiſiõe (ꝑm doctores myſticos) nulla mirabilioꝛ. nulla potentioꝛ. Qz ad facilioꝛa reuertamur vt cepim⁹ eis cõtenti/q̃ ꝙ tractũ dragmatico ſecũdo notauim⁹. ¶ Preter habitaculũ ¶ Aĩ noiari põt cordis triclinij ſpũs vero quaſi preſidens. iure dꝛ architriclinus. de q̃ p tropologiã ſignatũ ẽ i nuptijs. dũ in chana galilee xp̃s aquã ꝙuertit in vinũ. ¶ Proceꝺemus aũt ordine magis narratiuo q̃ demonſtratiuo vel probatiuo. ſupponentes dicto⁹ doctoꝛum. cũ ſuis declaratiõibus metaphiſicalib⁹ ꝛ theologicis. vſqueq̃q̃ multiplicq̃ rõne fulcitis. quos inſecuti: cõpoſuimus pridem opuſculum de theologia myſtica. ptitũ in duos tractatus. ꝑm traditionẽ ſpeculatiue primo. poſt practice/per. xij. induſtrias. ¶ Contentet obſecro quiſquis lector acceſſerit. ſi nõ mox pariter oia numerauerimus. que faciũt ad decorẽ ꝛ ornatũ diſpoſitionẽq̃/mirabili varietate deſcriptaz ex libris tam nature q̃ ſcripture. qz forte dicet altero loco. Suffecerit hic ꝛ nũc ſenſibilis deſcriptio. quẽadmodũ per corporalia. ſpiritualia figurantur. eo ꝙ ois noſtra cognitio/incipit a ſenſu. pro ſtatu preſentis miſerie. ¶ Propterea interior homo noiat exteriorẽ ꝙ eſt vnanimis dux ſuus ꝛ notus ſuus. ¶ Proponet vna deſcriptio non vt in ea ſiſtatur. ſed vt manuductio quedã p rudibus ꝛ idiotis. ad diuina qũlibet capeſcenda. ¶ Juxta qõ ita Greg⁹. exordit in omelia quadã de thezauro ꝛ pciosa margarita. Regnum celorum idcirco terrenis rebus ſile dicit. vt ex his que anim⁹ nouit: ſurgat ad incognita. ꝛ per hec que ſcit nota diligere. diſcat ꝛ incognita amare. ¶ Aſſignabimus igit humano cordi tanq̃ loco grandi ꝛ ſpacioſo/tria cenacula. ſũmum. mediũ. ꝛ infimũ. ¶ Primũ nominabim⁹ cenaculum mentis. Mediũ vero cenaculũ rationis. Tertiũ erit ꝛ infimũ aie cenaculo deputatũ Nolumus tamẽ vt ſtatim arbitretur inſpector. hec idcirco depingi ꝙ ita ſint. ſed vt facili⁹ accipiat figurata dum incipit. ſed non ſiſtat in figuris. Sic per myſticos intellect⁹. arca noe littera lis. ſic arca federis. habẽs inſtar illius ſpiritualis que monſtrata ẽ in monte. ſic triclinij ſamuelis p typũ. ſic triclinij feminarum i heſter. Sic vniuerſaliter (vt ad vnũ dicamus) oẽs parabolice locutiones/ſignificatũ accipiũt. Sic ꝓterea coꝛã oculis poſitũ cordis triclinij. in quo mens obtinet ſũmũ locũ de quo ſeqr̃ cõſequẽter ꝓprie conſiderationes annectunt. ꝙ rari⁹ ſerino inuenitur de mente preciſus. Rõ ponit i medio anima ſtat in imo. Spũs nr̃ ꝛ tanq̃ architriclin⁹ ꝓſidet toti triclinio. nũc ab arce mẽtis dilabens ad vltimũ aie cenaculũ/pro adminiſtratiõe ſenſuũ. nunc ſtat in cenaculo rõnis ad inueſtigationẽ ꝓbice cuiuſlibet diſcipline. ¶ Poꝛro ſi quis aſpectu primo deſperit. aut abiecerit hanc noſtrã ſpeculationẽ. ꝛ tanq̃ cõis vulgata vileſcat q̃ſi nihil afferat nouaꝝ ſniarũ ꝓter verba vel figuras. accipiat pro rñſo. primo. ꝙ iõ nõ ẽ abijcienda. qz cõſonas habet ꝛ priſcas doctoꝝ ſnias. ſicut ꝛ ipi ſecũ veniunt. Deinde faſtidiuz tollit dum eadem ſententia varie deſcribitur. Aĩ fũdatur color rhetoricus. expolitio noiatus. Deniq̃ nemo cogit inſiſtere huic ſpeculationi ꝑſertim cum neglectu aliorum. imo (ſi nõ falloꝛ) proderit ad omnium ſiliũm faciliores intellectus. ꝑcipue ſi conditio primi cenaculi. q̃ mens reſidet

velut i aureo salomonis reclinatorio/fuerit plene nota. Caueatq; sibi maledictum illud dici di
x sperſit ſupbos mente cordis sui. Quibus ita ꝓordinatis.subiungam⁹ tricliniū cordis.archi-
triclinus ðr corculus.i.cordis cultor/ꝛ cordat⁹ dici pōt spūs.s.rōnalis.q̄uis sit vn⁹ in essentia
triplex tñ in potētia.imo multiplicit triplex i viribus ꝛ efficacia. Triclinium fuit maria.quaz
ecclesia sic salutat. Salue mat pietatis.ꝛ totius trinitatis nobile tricliniū.verbi cum in carnati.
speciale maiestati ꝑparas hospiciū. Primū spectat ad mentē.alterū ad carnem. ex q̄ verbū caro factū est.triplex in natura.vn⁹ in persona.
Tricliniū triplicatū repit in celesti hierarchia
Triplex insup act⁹ hierarchicus.purgare.illuminare ꝛ pficere. Materiā hanc supponim⁹ latissime ꝑ doctores pſecutā. Hoc primū notetur q; in omni creatura rōnali.ꝛ iusta pſertim i homine/triplex hec triplicata hierarchia reperit/ ſm triplicē vim:memoratiuā.s.ꝛ pceptiuā ꝛ affectiuā.primo in mēte.scdo in rōne.tertio i aia.
tripliciter i qualibet singillatim. Hic ē amplissima speculatio.ex hierarchia dionysij tracta.decimo.c. Tricliniū multiplicit triplex/conformiter ad celestē/repit in ecclastica hierarchia.
sic sit ꝛ in seculari iuxta triplicē in quolibet statuum coordinationē.cōsideret speculator. Tricliniū hz magn⁹ mūdus sub deo. Hz q̄daz sunt
entia pure spūalia.q̄dā pure corporalia.q̄dā ex corpe ꝛ spū cōdita. Declaratio supponit. Tricliniū hz minor mūdus in habitaculo cordis.s.
put supius figurat. Hec ps magis ꝓposito cōgruit. Ad cuius elucidationē ꝛ dilatationē nō ē necesse simplices iducere subtiliter.sufficiat eis
ꝑ deuotione capescenda.q̄m sunt creature rōales.ad beatitudinis impassibilitatem ordinate.
quas necesse ē intendere q̄ñq; regimini corpori mozali.q̄ñq; erudiende rōni.sepe ꝛ primo.dine
dilectioni.ꝑ impletione suoz preceptoz. Intētio prima ꝓcernit naturā.scda industriaz.tertia
purā grām. Tricliniū minoris mūdi pfecta distinctone cognoscere/spectat ad pbie theologie
pfessores.si voluerint naturā ꝓprietatēq; cōtē platiōis agnoscere.ꝛ illud implere grecū oracu
lū. γνωθι σεαυτον .i.nosce teipm. Si ꝓterea voluerint sapienter discernere quēadmodum
theologia actiua spectat ad infimū.speculatiua ad mediū.mystica ad supmum cordis nri. In ifimo sunt adolescentule. In medio cōcubine et
regine. In tertio ē vnica perfecta cum dilecto.
y Triclinium cordis/includit in pcepto dilectionis. Diliges dñm deū tuuz ex tota mente tua.
Ecce supremū. Ex toto intellectu.vt ponit i luca.ꝛ hec est rō. Ecce scōm. Ex tota aia tua. ecce
tertiū. Ex toto corde.ecce simul totū. Hic tñ attende q; oia vocabula/rōnali creature vt rōnal
ē attributa/sepe permixtim accipiunt vnum ꝑ altero ꝛ singulū ipsoz pro singulis q̄ multiplici
tas vtendi:causat frequēter cōfusionē in doctrinali disciplina.vel in studiosa meditatione. nisi
ꝓprietas nominum.quo sumit apud doctores annotetur. Triclinium eleganter exposuit et
distinxit/venerabilis Richardus.ꝛ ante eū hugo.fundantes se in Aug⁹. pcipue. Boeti⁹ q̄z in suo de cōsolatione quarto ꝛ quinto ꝛ post istos
dñs bonauentura.tam in lectura scōi sniarū.q̄ in suo breuiloquio sub cōpendio. Denicq; mirabilius in suo itinerario mentis in deū. Hz ꝛ auctor de spū ꝛ anima.q̄(se iudice)fuit trīmō cōpilator ꝛ collector ex alijs: multa notauit digna.
q̄ēs postremo q̄ de aia rōnali ꝛ viribꝫ eiꝰ phice aut theologice tractauerūt.illustrāt triclinij nri
noticiā. Ita tñ q; theologica traditio ꝑferatur. Dicit hoc ꝓpt Auicennā ꝛ auerroim ꝛ platonicos ꝛ alios.quoz recitator fuit Albert⁹ i suo
de anima ꝛ de intellectu ꝛ intelligibi.discrepant in multis a fidei pietate. Seruet illud apl̄i. Triclinium
Dia tēptate qđ bonum est tenete. cordis cōuenienter assignatū est ſm triplex habitaculū seu cenaculū.sub apzopziatioe. noīm
clinus/ipe spūs rōnalis. Dispōsus aūt pōt noīa ri anim⁹. Uxor vero dicet affectus vel affectio.
ꝛ hec multiplex signanter triplex. Uñ noiari potest noster anim⁹. nūc aialis .si ex vtero rōaaffectus gignit plē.nūc rōnalis /si ex vtero rōalis affectionis gignit sobolē.nūc spūalis.si fer⁹
ex multis affectionibus ꝓcedat.spūsancto/superueniente.atq; sui rozis intima aspersione.mētez fecundante. Tricliniuz cordis. qñq; reducit
ad binariū ꝛ senariū.qñq; ab septenariū,ꝓdit
Famosa apl̄i distinctio.de hoie veteri ꝛ nouo.
interiozi scz ꝛ exteriozi. Dat interiozi quicquid spectat ad dīna. Dat exteriozi q̄cquid ad vitia.
ꝛ ad brutales spectat affect⁹. Primū vocat.spiritualem hominem.alteruz animalē. Ubi nomi
nibus aliter vtitur.q̄ habeat distinctio nri triclinij.sed sententia faciliter consonat sicut ista q̄
septenario dilatat. Tricliniū cordis habuit
deus.ꝛ proximus noster Jesus christus ſm humanitatē qđ fuit in eo mens beata. ratio prompta.aia mesta cū carne infirma. Significauit h
cis.cōiugij ipius Jacob. Unū cum ancillis fuit
bala ꝛ zelpha.alterū cum liberis.rachel ꝛ lya.
Tertiū(qđ satis dat intelligi)cū diuina sapia.
de qua salomon cecinit. Dulierem fortē q̄s inueniet? Hec vtiq; ē sapientia.mater pulchre dilectionis. Hec non ex virili semine.sed mystico
spiramine.virgo concipit ꝛ parit dei filiuz.quo
niam spiritus rōnalis per Jacob figuratus.nō
sufficit ad hunc partum.in vtero mentis.sicnec

maria virgo. fecundabat a Joseph sponso suo qui nō dñatur. sed obsequi debet. domine sponse sue. quā fecundat spūs Jesu christi. qui domi nus simul t pater ē t spōsus t filiꝰ in hoc partu

Porro de mente. que superiora cordis tenet pncipaliter. est propter verba littere simul cum mysterio ptractandum. Hec est velut i arce. ad quā invitat apud salomonem sapientia. t apud Boetiū phīa. quibus obedientes sancti t electi viri/ cōscēdebāt in excelsa. helyas helizeus. daniel. petrus. sara. iudith. Hester q̄ rogatura assuerū venit p ordinē ad tertiū ostium. Christus demū in monte transfiguratus ē Jesus in cenaculo grandi strato: montis syon/ cibauit apl̄os corpore suo. quibus t prebuit se videndū post resurrectionē t spūssancti: celitus missi virtute. roborauit. docuit. t succendit. colligens illic et vniens humiles mente cordis sui.

Sequuntur de mente veritates. xij

Continuet ergo de mente expositionis collectio. repetendo primit⁹. q mēs ab eminentia noiat. t in supremo cordis triclinio collocat. qz propriū hz officiū. spiritualibus intendere. non qualibuscunq. qz rō cōiter circa sui cognitionez. t spūalium occupat. sed mens vacat soli deo. Hoc iam premisimus in hoc q̄d nois cōuenim⁹ adeo q si vacet mēs sibi. iam nō fortit nomē mentis. pro quanto vacat alteri q̄ deo. Ipam vero cōstat nō eē deū. Cōuenissent in hoc q̄d nois etiā phi summi. licet a modo pocendi discrepassent

Mens sicut a solo deo creatur in natura t in essentia/ sic a solo deo formatur t illuminatur: tanq̄ imago t silitudo sua. Hec iam cōsideratio. discrepat a traditionibus phoz. qui posuerunt mētem rōnalem fm mētis errozibus notatis. in tenore articuloz. parisius dānatozū. de quib⁹ nō est hic insistenduz p singula. Sufficiat interim ponēs fidei simplicit t supponere nō pbare

Mens cōpat ad deum sub triplici habitudine. Primo sicut ad pncipium pductiuū. Secdo sicut ad obiectū motiuum Tertio sicut ad donū sanctificatiuū. Primū hz cōmune cū quolibet ente. Vñ repit i mente. modus. spēs. t ordo. Rursus. vnitas. veritas. bonitas. Denicq̄ mēsura. numer⁹. pondus. Eteni fistit in re qualibet quātū cū q̄ modicū habeat entitatis/ t in accidentibus/ t in materia prima vestigiū trinitatis

Mens dum cōpatur ad deū sicut ad obiectū motiuū. sortit imaginē trinitatis in natura sua vbicunq. t qualitercunq. fuerit collocata. Rō qz capax dei est. vt eum recolat. intelligat t diligat. Nec potest aboleri triplex hec potentia/ a mente ipa stante. Vnde nec in demonibus luxarum potentiarū seu viriū seu aptitudo naturalium/ extinguitur. quin i se lux existat. prout esset sol in luce sua. etiā si nihil extra se actualiter illustraret.

Mens cōpata ad deū sicut ad obiectū motiuū est nobilioz t expressioz similitudo dei naturalis/ q̄ si cōsideret primo mō tāq̄ vestigiū. Rō qz imago propter maiorē expressionē/ ē nedum medium deducēs a posteriori tanq̄ a signo causato ad cāe sue noticiā. sed habet in se formaliter saltē in actu primo/ cognitionē t dilectionē sue cāe prime. Recte eodē modo q̄ discipulus cognoscit. artē magistri obiectiue in alijs. sed formaliter eā aut saltem virtualiter in se capit. t hec est ppria distinctio imaginis a vestigio

Mens compata ad deum sicut ad donū sanctificatiuū. sortit nomē silitudinis dei. qz p hunc modū. pticeps eiꝰ esse pōt. t hoc plus aut minus fm exuberantiā gre gratū facientis. cū tribus theologicis vtutibus in via. aut tribus dotib⁹. aut actib⁹ in gīa. Rō. qz gra gratū faciēs/ vna ē in radice t essentia. et triplex in habitibus fundatis t formatis. in ea. t ab ea. quoz ipa est radix t forma t finis. proportionaliter ad essentiā diuinam vnā in trinitate. t trinā in vnitate. Utrū vero gratia sit prius subiectiue in essentia aie q̄ in potentijs. Videt q in essentia. sicut essentia ē prioz t potentioz q̄ potentie. qz radicant t fluunt ab ea. Sed neq̄ gratia imediate elicit actus potētiaz. sed impat illos. t virtutes eliciūt. s. fides. spes. t charitas aut potētie mediantib⁹ his habitib⁹. q̄ sūt fides in rōnali spes in irascibili. charitas in cōcupiscibili.

Mens in paruulis baptizatis. cēsenda ē vera imago t silitudo trinitatis. Ecce nūc inci pimus inuestigationē theorice xp̄ianorū. quaz nullus sapientiū t prudentium mūdi cepit. Ad cuius cognitionē. nō sūt necessarie inquisitiones phice vel methaphisicales. nec mathematice. sz sufficit gra cū spe t fide per dilectionē operante Quemadmodū sub cōpendio diuin⁹ enūciauit Aug⁹. q fide spe t charitate colit deus. Vñ deduxit cōtra platonicos plotinū. porphiriū hermetē apuleū t silles/ longo pcessu in suo de ciuitate dei. t in de vera religione. q solus xp̄us deberat modū generalem/ redeundi. mētes i deuz purgando. illuminādo. t pficiendo. neq̄ oportebat theletas aut theorgias magicoz. vel idolatrarū induci. sed respui. Sufficiebat denicq̄ illud impleri. qđ hortatur ecclia. surſum corda.

Mens paruuloz baptizatoz. t generalit oim xp̄ianoz quātūcū q̄ simplicitū. si sint in gra. censenda est soli deo. tanq̄ sponso vero/ t soli/ suauiter inherere. per influxū formalē gre gratum facientis. Rō quia acceptatur. q̄uis nō semper exeat gra in actū. scōm exemplū in qualitatib⁹ materialibus albedine nigredine t caloze. quia forma cōmunicat actuz suū primū q̄diu manet in subiecto. Sic enim homo dicitur rōnalis t viuens a mente sua. etiam dum homo dormit. dū

actu nihil intelligit. Sūt autem influxus formales ipius gre tres pncipaliter quos apellat hierarchicos Dionysi⁹. purgare. illuminare. perficere. appropriate ad vigorem virtutis i mēte. ad fulgorē veritatis. z ad ardorē vel amorē charitatis quos oēs influxus. ipsa cōplectit q̄etudo fruitionis. q̄ ē pax exuperās oēm sensū z in qua effectus pncipalis stat theologie mystice q̄ ideo dr amens. i. sine mēte. z irrōnalis. i. sine rōne. et stulta. i. sine ꝓsueto ordine cognoscēdi. putifra notabit. ¶ Mens puuloꝝ baptizatoꝝ (de quibus minus videt. qz nōdū habēt vsum liberi arbitrij) censenda ē naturaliter z supnaturalit/libere deo frui. q̄uis nō libertate. vt ē arbitrans siue deliberās. ppterea nōdū dicunt actu mereri vel agere virtuose. sed cōplacenter z pulchre cum decore virtutū. copulant ipi deo spōso suo Ratio est. qz imago sue mentis ad sui reformata est honorē pncipij. scm memoriā intelligētiaz z voluntatē. ¶ Mens omnib⁹ hominib⁹ ē eq̄lis libertatis. quo ad essentiā z actū primū. s nō quo ad actū scōm. propter impedimenta vl' adiutoria. modo istis. modo illis aduenientia. Cadere hic sermo de triplici libertate. s. a coactiōe a peccato z a seruitute. Unde est ꝑterea q̄ libertas arbitrij nō potest cogi. nec ab hominib⁹. nec a deo nec a corpore ppio. cū experiamur ipam libertatem totaliter frequentius impediri: q̄ ad actū suū. Sed aliud ē cogi. aliud ipediri vel deturbari. put sci docēt. ¶ Mens pmo mō pus descripta nedū eminet in cordis triclinio supra rōnem supiorē. sed locanda videtur supra sinderisim z consciam. Rō qz portio siue ratio superior vt talis est/intendere pōt alijs sub deo. que sunt spūalia z intellectualia. vt sunt angeli z sācti. Porro sinderisis ē naturale iudicatoriū vel inclinatio sicut alij loquūtur. Sed hoc iudicatoriū generaliter attendit ad verū in vniuersali. z inclinatio ad bonū similiter i vniuersali. Mēs aūt solū respicit deū. z inclinat ad ipm. vnū verū bonū eternū solū z sūmū. Habet igit obiectū prius z pncipali⁹ ipa mens. q̄ rō supior. aut sinderisis. Perpendit ꝺ dū procedit ad actū scōz tam scm potētias suas z vires: q̄ scm habit⁹ quibus ipa formal z decorat. ¶ Mēs nō hz intellectū agentē vel potentialē. q̄si potentias distinctas essentialit ab inuicē vel a seipa. sicut multi phantiū locuti sunt. q̄s non optet imitari. qz ponebāt aut vnitatē mentis in oībus aut ipsam nō esse corpis formā nec de nouo creatā. s ppetuaz nec ad gram z gl'iam a deo sublimari. cū erroribus hmōi ꝓtra nre fidei pietatē. ¶ Caderet hic exq̄sitior sermo/qua rōe dr mens. sit eē agens z patiens. mota z mouēs. Sed hec in spiritib⁹ et a materia sepatis repitur libertas cum se ipsam mouet. dū se reflectit sup se z sup actus suos.

Transeamus ad pns: cōquisitiōes hmōi specu

latiuas z metaphisicales. z ad modos z ad causas vnde mens dispgitur reuertamur. quatin⁹ eius vnitio z simplificatio plus nota sit. ne icurat verbū hoc improperij. Dispersit superbos mente cordis sui. ¶ Dispersio mentis dedit occasionē impositorib⁹ noīm. quos necesse fuit sapienter attētos esse circa rerum proprietates. vt mēs a mene diceret. Est aūt mene idem q̄ luna vel defectus. Mēs aūt psertim stulti. scm sapientis verbum: vt luna mutat. Lunatica q̄pe est. quā spūs imūdus. mittit nūc in ignē cupiditat male inflāmantē. nūc in aquā tumoris male suffocantē. nunc elidit in terrā cogitationū noxiaz de terrenis. z volutat z clamat. z stridet z spumat z aresçit. z discerpit ꝑ varia. vix tandē redit ad se per lucidū interuallū. vt deuz noscat. z se. z hoc ab infantia. O q̄ sepe descēdit nostra mēs de hierusalē pacis/in hiericō lunaris mutationis. O quotiēs incidit in latrones. Sed locus est hic z nunc. doctrine z nō querele. Dispersio mentis cām hz duplicē i genere. Quedaz vicios ē. altera non vicios. Vicios az. quedaz est ex originali culpa. quedā ex veniali. quedaz ex mortali. Sunt aūt cause alie non vicios. scm naturales. quēadmoduz ē necessitas somni. q̄uis aliquoꝝ videat opinio sentire. q̄ ꝓ statu nature institute/mēs non fuisset a somno depressa nec etiā in pueris. q̄n actu semp meminisset. intellexisset. z dilexisset deuz. Et hoc priuilegium trahere volunt ad btām virginē. imo ad Johānem baptistā etiā ex vtero. sicut nō est dubiū q̄n xp̄s viator. semp dicere poterat. Ego dormio z cor meū vigilat. Quippe beat⁹ erat scm mentem cū traditiōe cōmuni. q̄ in istis etiam quandoq̄ mens cessabat ab actibus suis. z causis naturalibus. z constat sine peccato. ¶ Dispersio mentis ꝓ statu nature lapse (de qua pncipalit erit sermo) nunq̄ intelligitur fieri. quo ad actū suuz primum. Hoc iam tactum est. qz sic anima rōnalis est perpetua. post q̄ creata est. siue sit in corpore siue extra corpus. Lux est quedaz in se/nata lucidum reddere in actu scō/subiectū dispositum vt corpus vel seipsum. si non aliquis interuenerit obex. Unde z naturalia. in demonibus scm Dionysium splendida remāserunt. Vocatur autem actus scōs/ipsa operatio elicita z imanens vel impata z transiens. ¶ Dispersio mentis quo ad actum secundū/prouenit quandoq̄ negatiue. quandoq̄ priuatiue. Negatiue siquidem dum non sinitur exire in actū sine culpa sua. Priuatiue vero cum culpa sua. Exemplum primi in dormientibus infantibus. z fatuis naturaliter. Exemplum secūdi in ebrijs z phrenetic⁹ locaptis z alijs. quos excecat sua malicia. Dispersio mentis habetur virtuose/ dum spiritus/ propter actus virtutum. in actiua. ꝓ tunc im-

peditur cogitare ō deo solo ⁊ manere i arce sua. Certuz est autem q̄ omnes virtutes consonant quo ad habitus suos. nec se impediunt. Actus vere sepe mutuo se nō compatiunt. Quis nesciat/q̄ actus vite actiue. suspendūt actus vite cōtemplatiue ⁊ econtra. Non eni simul est vacare actionibus extrinsecis. ⁊ intrinsecis speculationibus. Si autem queratur vtrū semp oporteat agere id qō melius est in se. Clara est responsio q̄ non. alioquin quilibet obligaretur ad opera supererogationis. Nam virtus ⁊ ars terminos suos habent ⁊ certos. Sufficit igitur p̄z regula ad salutem. q̄ fiant actus qui tunc iacent sub p̄cepto operantis. quantūcunq̄ quis videat idoneꝰ ad alia. ⁊ preditus talento multiplici ad supererogandū/que regula tollit scrupulos super distributione talēti accepti. quos frequēter inducit feruoz indiscretꝰ ⁊ zelus nō ꝑm sciaz ꝓueniens ex radice supbie vel vanitatis. vel certe a demonio meridiano. cuiꝰ oculi sunt. sic palpebre diluculi. ⁊ q̄ per arrogantiā feruescere facit sicut ollā/ pfundū maris. cui coz stultoz comparat. ⁊ ponit q̄si vngēta bulliuerit. hoc ē cū deuicis virtutes effingit. Dispersio mentis q̄ ad habitū gr̄e gratū facientis/ nunq̄ ꝓuenit absq̄ p̄cō mortali. ꝙ actus eiusdem gr̄e pōt sine culpa mortali vel veniali frequēter interrūpi. Hec ps sequit ex p̄cedenti. Vñ ꝓ faciliori noticia oium ⁊tractamꝰ. possumꝰ ꝙ distinctōez dicere q̄ mēs in hoie sicut aia rōnalis. pōt considerari dupl'r. Uno mō ꝑm eē suum. Alio mō ꝑm bñ eē. Si p̄i mo mō. sic ē incoꝛporalis ⁊ imaterialis natural'r Si ſcdo mō. sic recipit varietates ꝑmas. Et hꝫ dupl'r in genere. q̄z vel ꝓstituit ꝑm bene eē habituale suū solū. vel ꝑm eē actuale. Si ꝑm eē habituale sic ē dupl'r. vel ꝑm habitꝰ pure supnaturales infusos. vel ꝑm habitꝰ naturalit ꝑ assuefactionē acq̄sitos. Talis est distinctio de bñ eē actuali q̄z vel ꝓcedit illud ex habitu supnaturali vel supnaturaliter. vel solū naturaliter. Fierent subinde multe distinctiones de cōpatoe mentis aut anime rōnalis. quo ad bñ eē vel q̄ ad eē ꝑm q̄d. q̄ē additū sub suo eē. Et ꝑm istos respectꝰ haberet noticia. cur aia tot noibus appellat cuz sit eēntia simplex ⁊ vna. vt q̄ doz spūs mens. rō. aia. doz portio superioz ⁊ inferioz. doz intellectus speculatiuus ⁊ practicus. doz simplex ⁊ cōpositꝰ aut discursiuꝰ. doz formalis ⁊ actualis vel adeptꝰ doz agens ⁊ possibilis. doz inuentiuꝰ ⁊ iudicatiuꝰ. doz liberū simplicit ⁊ liberū arbitriū. doz sindereſis ⁊ ſcia. doz naturaliter agens. doz rōnalis cōcupiscibilis ⁊ irascibilis. doz tandē p̄ncipalit spiritus cognitiuus. doz volitiuꝰ. doz mens collecta ⁊ vnita in humilibus deuotis. doz dispersa i superbis corde sui. Veritates octo diximus de dispersione mentis. De collectione videamꝰ ⁊ deuotiōe. Collectio mētis ad deū pōt acq̄ri. q̄si via triplici in genere. Una est per deuotiōnē simplicem. Altera per phicam inuestigatōez ⁊ intelligentiā. Tertia per theologiā. q̄ cōplectitur intelligentiā ⁊ deuotionē sil'si plena sit. Nūc de p̄ima p̄ncipaliꝛ est intentio ad cōfusionez supboz mente coꝛdis sui. Describit autē deuotio ꝑm doctoꝛes noiatim hugonem in suo deoꝛone. Deuotio ē eleuatio mentis. i deū. ꝓ piuz ⁊ humilē affectum. fide. spe. ⁊ charitate subnixū Nihil hac descriptōe veriꝰ nihil lucidius. nihil ꝓposito nr̄o simpliciū documto accōmodatius tradi potuerat. Poꝛro de mentis deuotōe. non siluit scriptura. loquēs de offerentibꝰ mēte ꝑmptissima ⁊ deuotissima. Mens deuota est in incipientibus. deuotioꝛ in ꝓficientibus. deuotissima in perfectis. Collectio mentis ꝓ deuotionez nihil aliud est q̄z eleuatio. Non eni potest mētis eleuatio fieri ad deū per piū ⁊ humilē affectum q̄n colligatur ad vnitatē. In qua vnione/tradit diuinus Dionysius mysteriū cōsistere. theosophie xp̄ianoꝛuz. Unde p̄terea sumit distinctio spūalis amoꝛis a carnali. q̄z primus vnit. alter spargit. Et q̄z talis vnio nō attingit absq̄ amore spūali extasim faciente. tradiderunt expositores sui q̄ appellat theologiā mysticā expimētatiuum vel gustatiuū amoꝛem. De quo dicit vnus inter ceteros/q̄ amoꝛ hmōi causabat sine cognitione p̄uia vel comite. Nō an veruz sit. ⁊ quō pōt accipi/tactū est alibi sub. xij. cōsideratiōib⁹ ⁊ hic supaddent aliq̄. Certissimum quidē est q̄ amoꝛ ois/cognitionē ꝑsupponit vnā aut alterā. Habemus ecce tria p̄ncipaliter in descriptōe deuotionis. Primo q̄ est eleuatio mentis i deū Scdo q̄ hec eleuatio fit per pium ⁊ humilē affectum. tertio q̄ hmōi affectꝰ doz eē. fide. spe. ⁊ charitate subnixus seu formatꝰ. Possūt hic explicari quattuoꝛ cause deuotionis. finalis. materialis. efficiens. ⁊ formalis. Posset insup aperiri quid inteligimus per eleuationē mentis in deū. q̄z nō fit hic sermo de eleuatione locali. cum deꝰ sit vbi q̄z ⁊ semp̄ intimioꝛ menti q̄z mēs sibi ꝑ. Sed intelligimus de eleuatiōe spirituali. nō ꝑm eē mētis. sed ꝑm bene esse. habituale ⁊ actuale. ꝓ affectum. s. piū ⁊ humilem. qui q̄nq̄z stat in habitu solo. q̄nq̄z procedit ad actū. quēadmodum fidem/spem/⁊ charitatē/nunc ꝓ habitib⁹ nūc ꝓ actibus accipim⁹ Accipientes autem ꝓ actibus cōuenienter in primis coartamꝰ sermonem ad tria hec vocabula. affectus pius ⁊ humilis Ita vt abbꝛeuiando dicere possemus. q̄ deuotio est affectus pius ⁊ humilis/ Quisquis ergo plene cognouerit. q̄d est affectꝰ pius ⁊ humilis. sciet vtiq̄ quid ē deuotio. Et quoniā finis legis est dilectio ꝑm apl'm: cōformiter ad christū testificantē in duob⁹ mandatis dilectionis: tota lex pēdet ⁊ pphete: fuit opinio celebris. q̄ theologia xp̄ianoꝛ: magis ē affectiua ꝓpꝛie q̄z spe

culatiua vel practica. Nō enī data est lex xp̄iana vt hic intelligam⁹ deū. sed vt captiuem⁹ oēz intellectū. in obsequiū xp̄i. Valet hec cōsideratio p̄ simplicib⁹ xp̄ianis. ⁊ militat aduersus superbos mente cordis sui. q̄ nihil credere volūt/ nisi p̄ius intelligant. q̄les erant pḥi q̄s dānant parisienses articuli de erroꝛe. q̄si per oia. spēaſr dū dicebant. q̄ nihil scit q̄ pḥie nō studuit q̄ insup nō ē alia fecilitas hoim q̄ studere pḥie. ⁊ q̄ nō est curandū de fide. Procedit rursus hec cōsideratio. ꝓtra supbos. solo noie ⁊ vanitate theologos. q̄ studēt solū vt sciant vel sciank. nihil vero trajciant ad affectū. nihil ad mozes ⁊ virtutes. Et cū dixit etiā gentilis pḥs. Inquirim⁹ q̄d sit virtus nō vt sciamus. sed vt boni efficiamur. Cognouim⁹ p̄hob dolor aliq̄s q̄bus omnis doctrina miscēs cū speculatiua. pietatē fidei ad effectum/reddebak grauis. molesta. nauseans. ⁊ onerosa. ita vt doctozes deuotos deriderent. vt idiotas ⁊ vetulas. quales sunt apud tales. Greg⁹. Bern̄. imo dānata arrogantia ⁊ amētia Aug⁹. ⁊ dns Bonauentura cū sil'ib⁹. Est inquiunt doctrina eozū. ad p̄dicatōez ⁊ deuotionē. q̄ si stare nequeāt piter deuotio ⁊ eruditio. Sz q̄d verū ē q̄ repugnāt. scia inflans ⁊ charitas edificans. q̄ execrabilis ē supbo hūilitas. Sz ē scia q̄ nō inflat. sapientia. s. q̄ de sursū est pudica. suadibilis. pacifica: q̄ erudiēs intellectū sil'p deuotionē informat ⁊ inflāmat ⁊ pascit affectū. fauus Ꝛ scz cū melle. oleū. cū igne. vtile cum dulci. Deuotio nihil hns de pḥia vel theologia scolastica speculatiua. sufficit ad salutē. Sufficit insup ad collectionē vnitiuā mentis cū deo. p supmentales excessus. Pḥia vero ⁊ theologia sine deuotione: dispergunt supbos mēte cordis sui. dep̄munt ⁊ auertunt. vt se misceant questionib⁹ infinitis. Nō breuis in promptu est q̄ de⁹ supbis resistit. humilibus autē dat gratiā. Declaratio sermonū tuoꝛ illuminat ait psalmista ⁊ intellectum dat paruulis. Cōsiderem⁹ p̄ p̄rietatem deuotionis. vt cōsequēter appareat. quales sunt ad deuotionē. Illi nimirū quibus est suauitas i affectu. pietas in intellectu. humilitas in affectu simul ⁊ in intellectu. Est itaq̄ deuotio affectus pius ⁊ humilis. Quid ē aūt affectus nisi sponta nea quedā ⁊ suauis inclinatio ait Hugo. Doꝛro cōtrariak affectus suauitati/mentis duritia. q̄ cōpunctionē nō mollik. de q̄ sapiēs. Qui autē mentis est dure coꝛruet in maluz. Et iterū. Coꝛ durum male habebit in nouissimo. Contrariak pietati fidei. mentis insipientia. de qua psalmista. Dixit insipiens in coꝛde suo nō ē de⁹. Et alibi. Illuminans tu mirabiliter a montib⁹ eternis. turbati sunt oēs insipiētes coꝛde. Predicamus xp̄m ait apl's. grecis quidē stulticiā. Cōtrariak humilitati. spei. mentis. arrogantia. que presumit de meritis. vel desperat de p̄emijs. Hic est vir q̄ nō posuit deū adiutoꝛē suū. sed p̄ualuit in vanitate sua. Et rursum. Quan⁹ eni nr̄a excelsa ⁊ nō dns fecit hec oia. Et illud de iudei s apud pp̄ham. Desperauim⁹. Sciueritigit oīs hō qui nouerit cōprehendi sub hoc maledicto. diſpersit supbos mēte coꝛdis sui. q̄ ad mētis collectionē vnitiuā necessaria ē deuotio. quā destructionē vnitiuā necessaria ē deuotio. quā destructionē vnitiuā necessaria ē deuotio. quā destruct

ta. nisi mens vnita totaliť ⁊ collecta? ¶ Dis vero mens talis/deuota est i incipientib⁹. deuotioꝛ i ꝓficientibus. deuotissima i pfectis. q̄s nō disp- 6 git supbia mentis cozdis sui ¶ De deuotissima mente dicem⁹ aliqua. ¶ Primo de deuotione per fectoꝛ ad alios reditura. ¶ Deu otissima mens/ q̄lis est i pfectis. hz in se secretū solitudinis. se- renū luminis. tabernaculū pacis. hz ⁊ cenaculū seu diuerticulū refectiōis. cubiculū requietiōis nidulū pullificationis. hoc est ex bernardo. Ui- derit illic lucem. quā nō capit locꝰ. Audit armo nā quā nō capit tēpus. Odorať fragrātiā/ quā nō spergit flatus. gustat cibū quē nō minuit eda citas. heret amplexui quē nō deuellit sacietas ¶ Hec ex augustino ¶ Sed admirabilioꝛ ē super cēs dionisij traditio. que videť insipiētib⁹ coꝛ- de/rē magis inuoluere cōtraditionib⁹ q̄z docē re. Hiąde ad Thimotheum scribēs de mystica theologia sic dicit. Tu aūt timothee/circa mysti cas visiones cozroboꝛato itinere/⁊ sensus dese- rē. ⁊ intellectuales opationes ⁊ sensibilia ⁊ iuisi bilia. ⁊ oē nō ens. ⁊ ens. ⁊ ad vnitatē vt possibi leē insci⁹ restituere. ipi⁹ q̄ est sup oēm eēntiam ⁊ sciam ⁊ a teipso. ⁊ oibus imēsurabili ⁊ absoluto pure mentis excessu. ad supessentialē dinarū te- nebraꝝ radiū. oia deserēs. ⁊ ab oibus absolut⁹ ascēdens. ¶ Quereret aliquis. qūo pñt hec fie- ri. q̄ repugnare videnť in forma verboꝝ? Tem- ptem⁹ aliq̄ dicere p̄notando. q̄ duplex ē hic no tificatiōis modus. Un⁹ doctrinalis extrinsec⁹ Alius experimētalis intrinsec⁹. Uñ sciendus q̄ ois cognitio nr̄a/oꝛtū hz ab aliqua experientia. Dis p̄terea cognitio si pfici debeat. in expiētia terminať. Experientie vero nomen. ꝺz ab ex. ⁊ pario paris. q̄z pariť expientia. ex reb⁹ i viribus cognitiuis ⁊ affectiuis. Hinc dicim⁹. hoc expe- rioꝛ hoc cōpio. hoc reperio. Est aūt experientia fm rē seu q̄d rei. pceptio simplex. nō discursiua causata seu pata imediate ab obiectali motione Ita q̄ sufficit ad hanc pceptionē pñtia obiecti. cū potentia pceptiua. remotis impedimētis Pi eni coloꝛ obiicitur visui. sufficit ad visionē. p so- lā impedimentoꝝ ablationē. vt q̄ oculus nō sit clausus nec cecatus. nec aliter impeditus. Sic ē de auditu respectu soni. De gustu respectu gu- stabilis. de tactu ⁊ olfactu suo mō. Ceterū per- ceptio ponit in diffinitiōe p genere. q̄. fm nomē ꝺz pfecta captio. ⁊ hec ꝙuenit expimētali cogni tioni p̄cipue. q̄m in ipa put expimētalis ē. nō cadit erroꝛ vt deceptio. nisi forte occasionaliter apud potentiā discursiuā. quēadmodū dic ypo cras q̄ expimentū ē fallax. ¶ Cām dicti premisit Ars inquit longa. ars itaq̄ formať non ab vno tm experimento. sed a plurimis. quoꝝ vtiq̄ sin gulū verū est. Alioq̄n nō eēt per experimentum scursiua de quidditate. ⁊ ꝙditionib⁹ rez experi mētaꝝ. imo ⁊ ipoꝝ expimētoꝝ/que res sunt/an substātie vel accidētia/sepe fallit. Cōsurrexit p inde necessitas grāmatice ⁊ logice. p cōicatione mutua sup experimētis singulis ⁊ reb⁹ exptis. ne oēs aut plures expientie laterēt vicissim ho- mines p̄serti expientie iteriozes q̄s nemo nouit nisi spūs hois q̄ in ipo ē. Cōsurrexit deniq̄ mo dus alter cognitiōis. q̄z p expientiam: q̄ disciplinalis vel scolastic⁹ vel doctrinalis apellať per voces ⁊ scripta qm aliter nō possum⁹ cōceptus p̄mos p experientiā habitos/exponere. Cōsurrexit etiā distinctio vetus. de cōceptib⁹ p̄me intentionis. ⁊ scōe. vel tertie. ⁊ de modis significā di. ⁊ de suppositione naturali. ¶ Tota postremo ps phie q̄ rōalis ꝺz ꝓpterea necessariū sumpsit exordiū ¶ Suffecerit ad pñs cōmemoratio di- stinctionis vt ostēdam⁹ p̄mo q̄ vnio mētis de q̄ nūc loq̄mur/cōsistit in expientia ꝓpterea trāsfū- di nō potest i alios per doctrinā. sicut nec visio. nec aliqua sensatio exteriοꝛ aliter in alios trans- fundiť. nec amoꝛ nec odium. nec letitia. neq̄ do loꝛ. neq̄ generaliť aliqua expimētalis cognitio ¶ Nihilominus doctrinalis traditio nō est fru stra. ¶ Primo ꝓpter inductionē. vt fiat amplifi catio. potentiarū ꝓceptiuaꝝ. cū obiectis experi mētaliter ꝓcipiendis. Deinde notificatio fiat i- pedimētoꝝ. quatinus auferanť. Hec enim duo sufficiūt ad experientiā. Ita tm si obiecta moue- ant naturaliter. Alioq̄n tertiū req̄reretur. s. actu alis ⁊ libera motio obiectalis. q̄lē hz extra se de- us. qualem habet libertas arbitrij super actus suos. ¶ Nullus idcirco putet vel expectet q̄ ab homine de per se sibi tradi possit cognitio super vnione mētis cū deo. ¶ Merito q̄dē q̄z nec de q̄- cūq̄z expientia pōt hec fieri circa creaturas. Ne mo p̄terea sepet experimētū nisi sublatū fuerit impedimētum. Est igiť cōmune studiū omniuꝝ q̄ de theologia mystica q̄ cōsistit in vnione locu- ti sunt/inducere/ad tria q̄ req̄runť ⁊ sufficiūt vi- delicet. Desideriū diuini obiecti. Remotio ipe- dimenti. Imploratio dini beneplaciti. Primū fit insinuando pulchritudinē ⁊ valoꝛē. Secūdū fit aperiendo defectū nostrū et languoꝛem. Ter tium fit per orationis vehemētiā ⁊ ardoꝛē. Hec autem tria cōplectitur ipa deuotio. q̄ ē eleuatio mentis in deū sicut in obiectum ꝓpriū. ⁊ h̄ ꝓ pi- um ⁊ hūilē affectū. in q̄ sp est deo beneplacitum ¶ Occurret forsan aliquis et dicet. Quid ad te de doctrina mystice sapientie. qui non es parti- ceps huius experientie? Respondeo. Credidi ꝓpter quod locutus sum. Credidi sermoni- bus expertoꝝ. ꝓpter quod conformiter ad eos locutus sum. Quatinus inducar. et indu- cam quātū dominus adiuuerit. ad desiderium tanti obiecti. cū isto qui dicebat. Unam petij a dño hanc requiram. Unam videlicet p̄ciosam margaritam euāgelicā. qua habita/dicam⁹ suf- ficit. q̄ non habita/saltē desiderare ꝙcupiscam⁹

Enitamur deniq; p deuotione cuiuslibet impe
dimenti. cum implozatione diuini beneplaciti.
Sanabit ita forte oculū mentis. z ei se presenta
bit experiendum. gustandum z videndū q̄ sua
uis ipse est. q̄ magna multitudo dulcedinis sue
quā abscondit timentibus se. ¶ Supest ostēde-
re. q doctrinalis traditio theologie mystice/ se
extendit ad theologiā scolasticā. nec ab ea diuer
sa est vel secluſa. imo nec a vera philosophia. Fi
et autem hoc cōmode. si verba beati Dionysij/
a paulo imo a spiritusancto docti. cōzdaueri-
mus ad inuicem per scolasticam theologiā. cui⁹
ignozantiam habentes q̄uis experientiam itri-
secam sentiant beate vnionis: tamen hanc doc-
trinaliter elucidare nequibūt. Exemplum ē ma
nifestū in doctrinis phīcis. Nōne poterit astro-
logus qui nūq̄ expertus est eclipsim solis z lu-
ne/ tradere doctrinā huius rei: qualem rusticus
qui experietur ipsas ad oculum/ tradere nequi-
bit? Poterit rusticus vtiq; dicere socio presenti
Aperi oculos z vide. poterit extendere digitu
ad eclipsim. sed nil amplius. Astrologus vero
licet ita monstrare nō poterit psentialiter. doce
bit tamē absentes qualiter aperiendi sunt oculi
qualia sunt impedimenta que remoueri oporte
at. imo si catholicus sit/ diuinum beneplacitum
iungere non omittet. qui facit eclipses si vult z
quando vult. Sic in proposito. nisi q astrolog⁹
habet demonstrationē. theolog⁹ vero solā eru-
ditionē. in fidei autozitate firmatam. ¶ Multi
multa locuti sunt z nos multotiēs iam inf mul-
tos. de his verbis Dionysij dum tractat de my
stica theologia z diuina sapientia christianoz̄.
Dixerūt aliqui q cōsistit hec theologia in abne
gatione oim a deo. Alij q in affectu z dilectione
Nōnulli q i intelligentie puritate. Alij q i men
tis ad deū collectione vel vnione. Alij q i deuo
tione seu mentis eleuatōe. Alij q in raptu vl ex
tasi vel mentis alienatōe. Quas sex positiones
absq; cōtentione pertractem⁹ sub certis ppositi
onibus. oñsuri cōformiter ad verba cātici Ma
rie. qd existit in experimētali z gratuita vnione
seu collectione z exultatione humiliū mente coz
dis sui cū deo. dū dispersit supbos. dum depo-
suit potentes de sede. dum esurientes impleuit
bonis. dum suscepit israel puerum suū recozda-
tus misericozdie sue. ¶ Dicamus igit abbzeuia-
to sermone. q sapientia xp̄ianoz̄ de qua tracta-
uit diuinus Dion⁹. est vnio mētis seu collectio
tanq; pro genere. Jungit experimentalis z gra
tuita cum patre luminuz deo tanq; pro formali
dīa z pro fine vel obiecto. Quens ponit quasi
pro materia vel subiecto. habem⁹ ecce gen⁹ de-
scriptionis. s. vnionē. simul cuz obiecto suo deo
z mentē p subiecto. Nec oportet insistere scrupu-
losius. q; nullus ambigit. Sed i hoc est difficul
tas que z qualis sit ista vnio. z quēadmodū cō-
pare. z cur p differentia additum. experimēta
lis z gratuita. Porro quin gratuita sit hec vnio
quis negaret? ad quā nec natura sufficit nec idu
stria. Nec neq; satis ē vnio gratuita. si nō pcipia
tur. quēadmodū de⁹ habitualit vnit p grām z
virtutes in puulis baptizatis. qs tm nō dicimus
mystice sapientes. Supest igit difficultas velut
vnica. qd sit z quō sit vnitionis experientia.
Possumus autē dicere: q experimētalis vnio
mētis cū deo ē simplex z actualis perceptio dei
gre sue. gratū facientis dono. qualis hic capit.
z pficit in glia. p grām ꝑsūmatā. Est igitur hec
vnio experimētalis p gustatiō qdā glie pignus
z arra felicitatis eterne. cui ꝓtraria est dispsio z
auersio supbor mente cozdis sui. Relinquit tā
dē hec depurata. seu expolita theologie mystice
descriptio. Dicendo q ē experimētalis dei perce
ptio. Potius autē ponit perceptio q cognitio qz
generalis ē termin⁹. ad oēm vim mentis. s. rōna
lē. ꝯupiscibilē. irascibilē. vel ad vim. apprehen-
siuā z affectiuaz. quis nihil vere videat pcipi/
q̄n vis apprehēsiua. ꝯcurrat. Alioq̄n vis affecti-
ua fieri posset i cognitiua. qd aliq; nedū ꝓcedunt
sed hoc ꝓbare ꝓtendūt. Nec theologiā scolasti-
cā suscipiūt i hac pte. p a mystica secernūt super
qua re videri poterit in processu

De experimentali

vnione veritates. ¶ Experimētalis dei percep
ptio. facialis z imediata. non habetur hic i via
de lege cōmuni. sed expectat p pmio in glia cō-
summata. Cōcedit hec ab oibus. nec oportet pro
bationib⁹ imorari. imo sic cōcessa ē ppositio. vt
i errozē aliqui plapsi sint. dicētes q nec i patria
de⁹ imediate videbit. p in thophanijs q̄busdaz
cōtēperantib⁹ inaccessibilē lumē dei. ibeculi mē
ti. Quo sup errore destruendo. doctores neduz
copiosissima disputatiōe. p sententiali determia
tione ꝓcesserunt. iuxta notata dñi bonauēture.
scdo sniaz. dis. xxiij. q. Experimentalis dei perce
ptio nō videt ee formaliter ipa vnio. Admittitur
autē hec pdicatio. q̄si p cām vel cōcomitantiam
sed nō multū interest ad rē nostrā. Tāta q̄pe est
ꝓnexio oim virtū mentis vel habituū virtuoso
rum cū habitu gre. z actu principali eius q ap-
paret. qdā circūincessio. velut i bndicta trinitate
suo mō. Est eni gra gratū faciēs. vna i trinitate
habituū theologicoz̄. z trina ni vnitate sua seu
radice sic mēs vna ē i eentia. z trina i potentijs
tm̄mō relatiue seu ꝓpatiue. Et si gra pr⁹ infoz-
mat eentiā mētis. q potētiā. paz itereſt p deuoz
scrupulosi⁹ inārere. Experimētal dei pceptio vi
det fieri. dū influxus formal z habitual gre gra
tū faciētis i act⁹ suos imediate se ꝓtēdit. exem-
plū de formis alijs. dū ex actu pmo q ē iformare
ꝓcedunt ad act⁹ scdos. sicut vita ad viuere. lux

ad lucere. intellect⁹ ad intelligere. sensus ad sentire. Sunt autē effect⁹ plurimi gratie. Tres hie rarchici. Purgare. illuminare. pficere. ḳs aliq̄ multiplicat. ꝑm mentis vigorē. fulgorē ⁊ amorē dicentes ḳ virtutē memorie: purgat: eleuat: et stabilit. fulgorē intelligentie illuminat informat ⁊ assimilat. Amorez affectiue/pficit/ viuificat et vnit. ⁊ mentē acceptā deo reddit. ¶ Exprimēta lis dei pceptio. fit ꝑm fruct⁹ spūs. ḳruz maxim⁹ ⁊ prim⁹ ē charitas. i. cara vnitas. vñ prodeunt alij gaudiū. pax. patiētia. lōganimitas. bonitas manſuetudo. ⁊ fides. modestia. continentia. castitas. Ān charitas put est virt⁹ theologica dicit habitū. sed put est fruct⁹ dic̄ actuale charitatis exprimētū. vl sentimētū q̄uis nesciat hō cer ⁊ notabit. ¶ Experimētalis dei pceptio. vel notitia si pura esse debeat ⁊ vehemēs: requirit in sensibus aie ꝓportiōatis. sensib⁹ carnis. ḳ pur gent. illuminent. ⁊ pficiant. p opatōes gratie gratuī facientis. ḳs nūc elicit imediate: nunc imperat mediate: p habit⁹/ virtutū/ donoꝝ/ ⁊ beatitudinū. Sic experimur. ḳ hō nō pcipit se viue/ nisi dū aia pcedit ad actus scōos p opa vite. q̄ cessant vtiq̄ positis. ipedimentis in sensibus p ebrietates. p somnum. p infirmitates. aut egritudines. ¶ Experimētalis dei perceptio/ si debeat esse perfecta. ⁊ talis q̄ dici mereat sapiētia diuina vel mystica/ terminat in caliginem quaz inhabitat de⁹ vere absconditus. ⁊ qui ponit tenebras latibulū suū. Nō vt fiat experimētaliter nec̄ ē mētē/ ab omni cognitiuo actu/ vel affectiuo circa creaturā coēm/ etiam circa seipsam/ tūc vacare ⁊ in silentio summo eē. moriq̄ deniq̄ to ti creture. vt soli deo viuat creatrici eēntie. Hic est nunc punctus difficultatis. ⁊ mysteriū absconditū. ḳ nemo nouit p experientiā nisi qui accipit. Pōt tñ nosse p doctrinā in autoritate fūdatam cum manuductiōibus ⁊ exemplis. Alioq̄n. vane penit⁹. studuisset beat⁹ Diony. cuz ceteris cōdere libros sup hac re. ¶ Experimētalis dei cognitio terminatur in caliginem. sed prius deserit aliā/ caliginem. Caligo q̄ deserit/ ē ois creatura q̄ de se nō nisi caligo ē. priuatio. s. luminis. Alioq̄n nō dixisset Jobes de creaturis. ḳ lux i tenebris lucet. ⁊ tenebre eā nō cōprehēderūt. Fit aūt ista desertio ꝑm tria. q̄ notat Diony. in verbis ꝓmissis. Primo deserit opatio sensitiua. qz nō oportet vt vegetatiua deserat. Scōo opatō intellectiua scōm oē ens. ⁊ nō ens. ⁊ b plane accipiēdū ē de ente vl nō ente creato vel creabili. nō de ente ꝓmo ⁊ puro. Tertio deserit mēs ipa nō vtiq̄ q̄n maneat essentialit in se. Alioq̄n eēt nō ect. nisi velim⁹ insanire cū almarico. ⁊ silibus hereticis dicētib⁹ mentē cōtēplatiui vbti poꝛere suū esse in ꝓprio genere. ⁊ redire in illud eē ideale. qō habuit eēntialiter in arte dina. Et b eēt ꝓsus mētē annihilari. aut nihil oino posset annihilare de⁹. Et hoc aliqui volūt b male. qz sibi ipe creare nihil posset. Quid ē igit mētez seipam deserere: b ē ipam i actu ꝓmo suo eēntiali manētē nullū actū ꝑm circa se ipam aut circa qōlibet aliud ens: ꝓter deū exercere. ⁊ tūc itrat nouā caliginē. de q̄ seq̄t exponēdū. ¶ Exprimē talis dei cognitio seu noticia vel pceptio/ quā iuestigam⁹. qz nō terminat in deuz clare ⁊ nude visū: sistit in caligine q̄dā supza se. deserēdo prima caliginē creaturaꝝ. p⁹ se. vel sub se. imo ⁊ se post ⁊ sub se mō dicto. Rō ē qz nec mēs hz oculū q̄ natus sit b videre deū. nec deus obiicit directe ⁊ imediate/ seipm. Grādis attñ difficultas ē. si ois noticia experimtalis sit intuitiua. super q̄ noticia tractat de scō noie dei Gatis/ sit hic dicere ḳ intuitiua cognitio dei nō negat hic i via ex hoc pcise ḳ de⁹ ē obiectū ipꝛoꝑtionatū mētis oculo. ꝓpter excellētiā visibilis. b qz nō placet deo. Rō qz obiectū intelligibile. quāto ē pfectius. tāto magis idone⁹ ē ocul⁹ mētis cape ipz Nō eni ledit armonia mētis de se ab excellētia intelligibilis. quēadmodum destruit armonia oculi sensualis p excellentiā luc ¶ Cōpatio igit oculi vespertili onis ad solē: non dicit oēm silitudinē ad oculū mētis. respectu manifestissimoꝝ in natura. dicēte Aristo. ḳ intellect⁹ quāto pfectioza intelligit: tanto sit habilis ad altioza. vnō ꝓbat imaterialitatē ipi⁹. ¶ Experimētalis dei pceptio per caliginē/ nō fit sine clarissima irradiatiōe. ac sine silentio susurrante. ⁊ occulte dicente. Difficili⁹ b videt ad explicādū. Credēdū tñ est verbis Diony. crebꝛo sic loquētis i diffinitione sapie ⁊ alibi ꝓplacuit inḳrere exēplū sensibile visus cozpalis ad lucē solis. fit eni frequēs p Diony. ⁊ Aug⁹. ⁊ Aristo. cū ceteris. cōpatio talis. qz nihil simili⁹ i creaturis cozporeis/ luci spirituali/ q̄ lux solis. sicut visui cozporeo visio mētis. Exemplū vnū. Sint due dom⁹ valde distātes. quaꝝ q̄libet/ fenestrā habeat aptā. aspectu mutuo ⁊ directo. sit mediuz ꝓsus expeditū. sit oculus seu videns in vnā fenestrā. cōstatq̄ ḳ si nullū sit in medio lumē/ puta de nocte. ocul⁹ erit inter duas caligines. quaꝝ nullā attinget. quia nec illā q̄ retro se ē i domo sue fenestre vel istam q̄ in ista fenestra est. qz ad fenestrarum vacuitatem non pertingit medio non illustrato. Sed illustretur medium. per quod acies oculi dirigatur ad fenestram oppositam. iudicabit vtiq̄ talis oculus esse caliginem. q̄uis domus intra se copiose sit illustrata. Docet hoc experientia cū rōne pfectiuoꝝ. qz nūq̄ videtur lux sine colozis mixtione qui non est nisi in cozpoze terminato. Ān oculus carnis. pure i medio luc posit⁹ nihil videret. sz eēt i caligine. Ecce ḳ ad ispiciēdū caliginē optet ḳ ocul⁹ sit int⁹ duas caligines retro ⁊ añ. optet nihilomin⁹ si debeat anterioꝛ caligo

videri q̄ fia tirradiatio p̄ mediū. Exemplum de vozagine terre. q̄ nō agnoscerek̄ p̄ oculū: sub se tenebzoso medio inter oculū ꝛ vozaginē nullate
M nus illustrato. Exēplū alterū. qđ ab Aug⁹. iam p̄ius inductū ē/de diuisione spūs. Sit oculus i excelso mōte. qualis ferk̄ eē olimpus. sit ab imo nubes calliginosa. p̄zohibens aspectū/oim̄ sub eo sunt. sit rursum inter solē ꝛ oculū alia caligo/ impediēs aspectū solis directum. nō aūt diffusi onē luminis ex obliquo. Cōstat q̄ oculus satagens inspicere solē/nō intuebik̄ nisi caliginē. q̄uis inde suscipiat obliquā irradiationem. Alio q̄n non videret oculus istā caliginē: radiatione hmōi nō existente. P̄ōt hic induci illud Esaie. Surge illuminare hierl'm. ecce tenebze operiēt terrā ꝛ caligo p̄l'os. sup te autē oziek̄ dñs. ꝛ gloria eius in te videbik̄. Cōsonant exemplis. Verba Richardi de diuisione aie ꝛ spūs. In hac inq̄t diuisione/aia ꝛ qđ aiale ē in imo remanet. spūs aūt ꝛ qđ spūale est ꝛ qđ eleuat ad summa. ꝛ ab i fimis diuiditur. vt ad sūma subleuetur. ab aia scindik̄ vt dño coniungak̄. q̄ qui adheret deo. vnus spūs ē cū illo. Felix diuisio ꝛ mirabilis separatio vbi qđ copulentū ē ꝛ feculentū deozsum remanet/qđ spūale ē ꝛ subtile/vsq̄ ad cōtēplatiōnē diuine glie sublimak̄. ꝛ in eādem imaginem transformak̄. P̄ars inferioz cōponik̄ ad sūmam pacē ꝛ tranq̄llitatē. cū ps supioz sublimatur ad gl'iam ꝛ iocūditatem. Hec autē sub eisdez vbis ponit autoz ō spū ꝛ anima. Que aūt sit ista pax q̄ gl'ia. q̄ iocūditas. ꝛ quid ē qđ videak̄. hoc ē qđ inq̄rimus. Experimētalis dei pceptio. nō fit p̄ solā abnegationem. Rō q̄: pura negatio nihil ponit. Vñ vt Damasce. li. iiij. ca. iiij. i fine dicit. Sunt etiā q̄dā affirmatiue de deo dicta virtutez supexcellentis negationis hñtia. puta tenebras dicētes in deo. nō tenebras intelligimus sed q̄m lux nō est. ꝑ sup lucē. ꝛ lux q̄m non tenebze est. hec ille. Sic igit̄ quicq̄d affirmatiue de deo dicimus/includit negationē aliquā. ꝛ econuerso negatio relinquit affirmationē. nō quidē ad idē ꝛ scōm idē. ꝛ p̄ eodē. Alioq̄n eēt cōtradictio manifesta. sed accipiūt affirmatio ꝛ negatō respcū diūsoz q̄: negak̄ a deo q̄cq̄d ē ipfectōis i creatura. sicut ois creatura ē impfcā q̄tūcūq̄ pfecta sit in suo genere. ꝛ ponik̄ p̄ supexcellentiam affirmatio de deo. P̄ropterea dicit sepe dionisi⁹. q̄ deꝰ nō ē ens. ꝑ supens. supbonꝰ supdñs ꝛ sic̄ia. Experimentalis dei pceptio/claudit i se
D duplicē viā cognoscendi deum. s. p̄ abnegationē ꝛ excellētiā: nec via abnegatōis sufficit. nisi via excellētie adiūgak̄. nec ecōtra. P̄ropterea dānatus ē articulus parisien. dicēs q̄ nō cogiscim⁹ deo hic in via: nisi q̄d ē. Exēplū bti Diony. ē aptissimū. vbi dicit scđo de mystica theologia. Sicut p̄ seipm agalma naturale facientes. i. imaginē ex ligno vel lapide. auferūt ea. q̄ supiecta sūt puta oculi visionem vetantia. ꝛ ipsam in seipsa ablatione sola/occultam manifestant formā vel in manifestationē ducūt. sic supple fit in cognitione per abnegationē. Cōstat autem q̄ statue facto: nihil addit ad lapidē vt sculpat imaginem. ꝑ trahit tm̄mō de eo. Verūtm̄ aliq̄ ablatōe facta linquit pulchzam. s. imaginē. Consonat Augu. Diony. ꝛ exemplo p̄ cōfirmatione dictoz sic dicit. Cum audis. bonū hoc. bonuz illud. tolle bonum hoc ꝛ bonum illud. ꝛ vide si potes ipm bonum/nullo alio bonū tunc videbis deuz. Ita de vero. Ita de pulchzo. ita de ente p̄cipue. Ita ō quolibet attributo diuino. Experimētalis cognitio dei. pōt intelligi p̄ ablationē fieri septem modis. Quoz duo spectant maxime p̄zoposito nostro. Unus ad intelligentiam alius ad deuotionem. Unus modus est per nois impositionē alius per voluntariā acceptionem seu credulitatem. Tertius p̄ realē ablationē. Quartus p̄ intelligentie depurationē. Quintus per intelligētie deitie perspicacitatem. Sextus per intelligētie simplicitatem. Septimus per intelligentie simplicissimā vnitatē. Discurram⁹ p̄ singulos modos. Est itaq̄ p̄im⁹ familiaris nobis p̄ statu vie verbi gratia de vno hoc noie bonū vel bonitas. q̄ habito de ipso sic accipi poterit de ceteris. Experimur itaq̄ qđ sint alique res/a nobis appetibiles vel q̄ vtiles. vel q̄ delectabiles. vl' q̄ pulchze ꝛ honozabiles. Imponim⁹ ad hec appetibilia significanda hoc nomē bonuz. Expimur cōsequēter q̄ res appetibiles sunt in multis defectuose/ꝛ q̄ vbicūq̄ querim⁹ refectionē/ibi reperimus aliquā defectōz molestā apetitui carnis aut spūs. P̄rocedimus vltra ad impositionē vnius nois qđ signat bonū vsq̄quaq̄ pfectum desit. ita q̄ sit bonum q̄ maius cogitari nō possit. sicut Aug⁹. accipit. postmodū Anselm⁹. de hoc noie deus q̄ appellam⁹ bonum simplicit̄ ens aut summe pfectū. Qua impositōe facta cōfestim ois q̄ scit ipositionē ꝛ audit ꝝ nomē deus vel hoc nomē bonū nullo addito. i. bonum simpliciter. q̄: simpliciter dico qđ sine addito dicit. Dis itaq̄ talis accipit p̄ reliqua re tali pstātissima quā ceteris oib⁹ anteponit. hoc nomē bonū ꝛ hoc nomē deꝰ ita q̄ cōuertibilit̄ se habent bonum simpliciter ꝛ deus. Constat ita fieri potuisse/ꝛ factū eē. ꝛ ita retineri. Quo p̄supposito voluit Anselmus ꝛ quidam alⁱ/demoustrare deū esse sicut putabant euidens esse q̄ bonum q̄ maius cogitari non poterat. necessario erat. Alioq̄n si posset nō esse. iam nō esset bonū q̄ maius cogitari nō posset. Sed ꝑm veritatem processus est sophisticus ꝛ inualidus: si nō aliter p̄firmet. Diceret enim insipiens contra quā arguit sead mittere istud qđ nominis q̄ deꝰ ē bonū quo maius cogitari nō potest. negaret tm̄ q̄ aliquid tale

fit in re. sed tm̃ in noie sicut si deꝰ ponereꝯ ad significandū bonū sūmū in tribꝰ suppositis absolutis. nihil in re nomini rñderet. ¶ Propterea restat secūdus modꝰ q̄ necessariꝰ ē accedere volenti ad deū credere. s. volūtarie q̄ aliqđ tale bonū est vere in rez natura imo sup oia q̄ cogitari pñt in rez natura p aliquā imaginationē. rōem vel intellectū. ¶ Hec aūt volūtaria ⁊ fidelis accepto. q̄ nedū cōcedit q̄d nois/sed quid rei firmiter credit. ⁊ ita in oñi locutione sibi supponit. ℔ nomen deus. qz suppositio ē acceptio termini in positione p suo signato vltimato. Ex hac acceptione scđa. protinus elucidare possem⁹ quēad modū deuotissima mēs laicoꝝ simpliciū/ ptingere potest ad experimentalē dei perceptionem seu theologiā mysticā. que in vnione ꝓsistit mētis ad deū. dū cōiūgit eos sibi. dū spgit supbos mente cordis sui. ¶ Pergam⁹ attn̄ pz⁹/ad aliquē modoz alioz numeratoꝝ declarationez ¶ Et quidez terti⁹ pōt a solo deo fieri. redigendo oia bona/in vnū se bonū qualit̄ erāt ab eterno ante mundi cōstitutionē in architipo mūdo solo sed nō multū facit ad ꝓpositū. nisi p quāto facilius venit fidelis simplex vel theologus ad cogscendum. supeminentiā boni eterni sup oñe aliō bonitatis nomē. qñ credit vnū posse necessario manere alijs nō existentib⁹ vel destructis. ¶ Quartus modus maxime cōgruit ꝓposito Aug⁹. Fm quē ꝓcessit in suis ꝓfessionib⁹. imo in oibus pene libris suis. etiā cū simplice mre sua. dū colloqrenturualde dulciter ad fenestrā. Deputabat itaq̄ mrez deuotā talis abstractōis pbicalis eē capacem. put colligit ex libro suo secūdo de ordine. dū vult deducere q̄ ois philosophica traditio/ ordinate ꝓcessit ex amoꝛe. p̄cuia grāmatica. de hinc logica. ⁊ cōsequēter suo ordie de reliquis. Amoz enī cū fuerit hūane quictus ad quē loqla requirit. nec sufficit nisi polita sit rō fm deductionē illic traditā. cuius ī laudē pithagoze nimi⁹ fuit. vt idē in retractationib⁹ fateꝯ hūilit̄ Aug⁹. ¶ Modus iste tant⁹ reputat⁹ ē a pbis. vt dicerēt absq̄ illo/ñ posse quicq̄ scire ꝓprie vt intelligē. ita eni posuit Alb⁹. i suo de itellectu ⁊ itelligibili deducēs p longū ꝓcessū. positōes antiquoꝝ pboꝝ. imo ⁊ idolatraz qui theletis ⁊ theorgicis purgatiōibus vtebant quoz meminit Aug⁹. ō trinit. disputās aduersus eos. ¶ Quid ꝑterea dicemus de isto quarto. abstractiōis modo. si fieri pōt absq̄ deuotiōe. ¶ Cōstat ita posse. qz cōis est ad oēm cognitionē de rebus habendā p ratiōez maxime p intelligentiā ¶ Habet aūt intelligētia multiplicit̄ inueniri. sicut ex trib⁹ modis consequenter additis colligit. cuius ꝓceperint alicq̄ Poetiū voluisse intelligentiā eē soli⁹ dei. ꝑ moderatius ē vsus. q̄ ē solius diuini generis. sicut rō humani. ¶ Venus aūt sumus dei. licet non illa ꝓfectione hic. qua erim⁹ dū silēs erim⁹ deo ⁊ angelis vel intelligentijs eius. Intelligētia: ñ exit in actū suū/absq̄ multis abstractionib⁹. ꝓpter cōnexionē suā cū materia. Corpus aūt qđ corrūpitur aggrauat aiam. qm̃ pro statu vie talis est ordo potentiaz q̄ supioz nō exit in actus suos/ nisi ꝓcesserint actꝰ inferiores. Hoc autem fm Aug⁹. non est nature nisi destitute. ¶ Pozro sequēs modꝰ huiꝰ respiciebat statū nature sue primitus institute. sicr ⁊ excellentius spectabat ad angelos ante glorificationē creatos. Remansit hec perspicuitas naturalis. etiā in ipis demonibus quo ad speculabilia. In practicis eni excecat eos malicia vehemēter. Vltꝰ demum modus spectat ad oēs glorificatos spūs. ¶ Septimus vero ꝓpriꝰ ē soli deo. ¶ Restringeꝯ autem sermo noster ad duos modos. q̄bus pōt p abnegationē ⁊ ablationē/cognosci deꝰ. Vnꝰ ē fidelis ⁊ simplex deuotio. Aliꝰ ē pbica vel theologica intelligentie depuratio. Sic eni semp a dispsione fit resolutio ad vnitatē. sic a pluralitate singulariū vagoz/ vt hoc ens/hoc bonū/cum inuolutis. accidentiū loci ⁊ tpis. hic ⁊ nunc/fit resolutio ad vnitā speciei. ⁊ cōsequēter ad q̄dditates simplicissimas q̄s signāt termini transcēdentes Corrūdent aūt vocib⁹ ad extra/cōceptus naturaliter significantes. fm quos sumebaꝯ suppositio naturalis ¶ Colligimus ex his duas p fundamento veritates. ¶ Prima q̄ experimentalis dei ꝓceptio/cognitionē intellectie pure p̄cedētem nō req̄rit. nec sequētē. Apparet p indirectuz qm̃ hec intelligentia. paucissimis ꝓuenit Theologiā vero mysticā dicit Diony. cōem esse xp̃ianoꝝ. ¶ Altera veritas. Experimētalis dei ꝓceptio pōt in simplicibus p deuotionem obtineri. qñq̄ facili⁹ q̄ ꝑ lr̄atos. ¶ Ptz ex descriptionib⁹ deuotiōis. ⁊ experimētalis noticie. ⁊ abstractōis voluntarie p solidā fidē. ¶ Reuolet tandez. ℞ ad. a. finis ad p̄ncipiū tractat⁹ ipius ℞ obtā consolatrix peccatoꝝ q̄cept⁹ ē sub hac nota cantici tui. Diſpſit supbos mēte cordis sui. Resumaꝯ imaginatio. de triclinio cordis. Fiat fm illd̄ deductio clarificans q̄ supsunt. Cōstituat sibi noster spūs. tria cenacula. Infimū mediū ⁊ sūmū. Sit ī infimo sicut incipiens. sit in medio. s. sc̄o pficiens. sit in tertio pfect⁹. ¶ Cōcordātiā sup q̄ stabiliatur. accipiat ex consideratione sacramēti eucharistie. de qua fiet posteriꝰ sermo super isto. Esurientes impleuit bonis. ¶ Sunt in hoc benedicto eucharistie sacramento primo res sacramenti. que est verum corpus christi. signatū per accidentia panis simul et vini ⁊ contentum Est insuper hoc corpus verum sacramentuz totius corporis mystici. quod est hic signatuz. nō signans aut contentum. ¶ Est tertio per cōmentantiam personalē ⁊ essentialem. ipse verus deꝰ quia caput christi deus. ¶ Ecce q̄ spiritus hominis fidelis. simplicis etiaz. et sine litteris. potest

ꝛ debet cõsiderare ꝛ credere cũ aia. s. i infimo cenaculo posita. qm̃ hic ẽ corp⁹ xp̃i verũ ꝛ viuum cũ articulo⁹ fide. q̃ humanitatẽ respiciũt. ¶ Põt ex hac fide: totã se recolligere ad meditationem istoꝝ que corporaliṫ acta sunt per xp̃m. ꝛ ex illa meditatione põt ꝯcipere spũm deuotiõis p piũ ꝛ humilẽ affectũ. ¶ Põt etiã virtus spũssancti talẽ effectũ deuotionis: ita purificare: vt ad nihil aliud diligendũ ꝑ tunc. saltẽ qõ sit aduersus se cõuertat affectus sic credẽtis. ¶ Conuertat se modo similiter ad piam considerationez. ꝛ fidelem corpis xp̃i mystici. i. aiarũ iã saluataꝝ in padiso vel saluandarũ de hoc mũdo. ac etiã de purgatorio. ¶ Hec ascensio tenet locũ suum. vbi lustrat spũs vniuersa in circũitu. celestium. terrestriuz ꝛ infernoꝝ. ¶ Conuertat ꝛ eleuet postremo fidelẽ sue meditationis deuotionẽ/ad solũ deum. secludendo nõ ꝑ rõnem seu intelligentiaz: ℞ ꝑ sincerã dilectionẽ/oẽ aliud diligibile creatum sub enigmate solius pie fidei. q̃ credit actualiter. q̃ hic est deus su⁹. q̃ maius ꝛ nobili⁹ cogitari non põt nec amari. q̃ tot⁹ est desiderabilis. ¶ Sepe cõptus ẽ in deuotis simplicib⁹ totus casus quem ponim⁹. ¶ Ex q̃ colligim⁹. quẽadmodũ deuot⁹ simpliciũ spũs. exercet se triplicit vniendo mentem suã in deo. p piũ ꝛ humilẽ affectũ ad hoc sacramẽtũ. ¶ Spũs aũt magis. erudit⁹. p rõem ꝛ intelligẽtiã põt ex industrijs scientialibus acq̃sit/ clarius ista cognoscere q̃ per solam fidem. ℞ nõ veri⁹ neq; sublimi⁹. ¶ Ũñ visitaui p̃idẽ i infirmitate sua quãdã feminã etate grãdeuaz. Quesiui qũo sibi eẽt: ¶ Nox suspirãdo clamauit qũo potuit. Remoui cor meũ ab oñi creatura. ꝛ reposui in creatore. ¶ Ego vero rñsionẽ tante fidei stupens ꝛ laudãs: abscessi. hoc vnũ inferens. ¶ Satis ẽ. ¶ Et vere si ex aio. nihil. s̃ ¶ Spũs subinde fas habet p sapie diffusionẽ ꝛ illapsũ/magis. surs̃ agi ꝛ reduci. qualis erat pauli mẽs. ¶ Siue iquit mẽte excedim⁹ deo. ¶ Et itez. ¶ Sapiam loq̃mur iter pfectos. ¶ Et rursus. ¶ Nos aũt reuelata facie. transformamur de claritate i claritatem tanq̃ a dñi spũ. ¶ Sapiam hãc supra dixim⁹ descripsisse dionysiũ tractãtes illud. ¶ Et scm̃ nomen eius circa finẽ. ¶ Assignat idẽ ¶ Diony. q̃ hec sapia ẽ amẽs ꝛ irrõnalis ꝛ stulta. ꝛ tñ ẽ ois rõis ꝛ mẽtis ꝛ sciẽcã. ¶ Videam⁹ de verbo ℞ te docente ꝛ illuminante. ℣ ℞go btã. sapiẽtissima feminaꝝ. ¶ Quid sibi vult hoc verbũ. vt sapiẽtia quã q̃rim⁹/i nullo videaṫ nr̃i triclinij cenaculo repiri. ¶ Nũquid in supmo vbi mens habitat: ¶ At sapia ẽ amẽs. i. sine mente. ¶ Nũquid in medio. vbi rõ collocaṫ. ¶ At ipa dicit irrõnalis. sine rõne. ¶ Nũq̃d in imo vbi cog̃scit aia: ¶ Sed hec sapia stulta vocaṫ. q̃si sciam nullã hñs. ¶ Dic obsecro te ℞go prudentissima. dic p sapiam tuã q̃ pacto talis repugnãtia verboꝝ ꝛ noim: imo ꝛ rerũ/secũ stabit: ¶ Hoc est qõ longo iam processu vestigauimus. ¶ Hoc altero iã tractatu ꝓpoz de scõ noie filij tui/quedã dicere spopondim⁹. sub ꝛte fisi. ¶ Hoc nũc exsoluere tẽptabimus. expõnem recẽsentes diffinitiõis sapiẽtie. a deuoto tuo Diony. posite. ¶ Sapiẽ tia inquit ẽ diuinissima dei cognitio. q̃ ẽ p igrantiã cognita. ℈m vnionẽ sup mẽtẽ. qñ mẽs ab oibus alijs recedẽs. postea etiã seipam dimittens vnita ẽ splendentib⁹ radijs. inscrutabili ꝛ pfundo sapie lumine illuminata. ¶ Fiat q̃ ꝑticulas nr̃ cursus. ¶ Sapia ẽ diuinissima dei cognitio. Cũ dei cognitio hic i via (q; sic loq̃mur i sequẽtibus) sit triplex in genere. Quedaz symbolica. bñ vtẽs sensibilib⁹. q̃dã ꝓpria. bñ vtẽs intelligibilib⁹. Tertia mystica q̃ ducit ad supmẽtales excessus. Hec tertia hic noiaṫ diuinissima. q; perfectissima. q; expimentaliṫ habita. Quid enim perfectius scit. q̃ qõ in experientia cognoscit: Duo ꝓpria vero deductũ ẽ q̃ theologia mystica est experimentalis dei perceptio. ꝛ intuitiua suo modo. ¶ Sapientia ẽ per ignorantiaz cognita. ℈i ad idẽ ꝛ scõm idẽ oino fiat locutio/cõstaṫ q̃ hoc constare non põt. sicut nec cõtradictio põt. Referunṫ ergo ad diuersa hec duo p ignorantiam ꝛ cognita. Tollit vnitio intellectualis. discretiua cuiuscunq; rei create vel creabilis. ꝛ hoc nõ in habitu sed in actu. saltem intentio. que posset mouere vel trahere intellectũ discretiuũ/ad ipe diendũ affectũ mentis circa deum ab actu. q̃ dicitur hic cognitio. ¶ Sed qualis cognitio stati apitur ℈m vnionẽ sup mẽtẽ. Erit sup hac vnione sermo posterior sup illud. Esurientes ipleuit bonis. Nõ eni põt hec materia grandis. tota sit euolui. Vocãt vnionẽ hanc expositores dionysij q̃s legi. vnionẽ extaticã vnientẽ affectũ mẽtis cum deo. Videṫ alijs q̃ hec vnitio nõ sit forma liter amor vel dilectio. ℞ radicaliṫ fundaṫ in grãtũ faciẽte dũ ẽ i actu sicut ꝓncipali ꝛ supmo. q̃ ẽ vnire cũ deo. Juxta illud apli. Qui adheret deo vnus spũs ẽ. ¶ Hec vnitio per gratiã p̃sup ponit tres virtutes theologicas. dona simul et btitudines ꝛ ceteros habit⁹. p̃sertim infusos. q̃ rũ gratia gratificans est radix. forma ꝛ finis. qõ oz ꝓpter grãs solũ gratis datas. q̃ nõ reddũt ex se gratũ deo. vt sũt grẽ oẽs si stricte loq̃mur: preter charitatẽ. Cui⁹ rõ est q; sola charitate excepta q̃ nõ cõpatiṫ qõcũq; mortale ꝓtra legem dei. ceteri habit⁹ stare p̃nt cũ pcto mortali ꝛ grẽ p̃uatione ℞ econtra grã stat sine illis. ¶ Rursus hec vnitio oz sup mẽtẽ. quẽadmodũ tractatu secũdo sup illud. Exultauit spũs me⁹ deductũ ẽ. mariã fuisse supra spũm. imo ꝛ siue spũ qñq; dicecinit hoc cãticum. ¶ Magnificat aia mea dñm. ¶ Propterea oz hec sapientia amens. nõ q̃ mens perdita sit vel destructa. sed q; pro tũc. de se nil cogitat. intelligendo seipam actualiṫ vel amando. Et hoc explicatur cum subditur in diffinitione. quãdo mens ab omnibus alijs recedẽs. po

ſtea etiã ſeipam dimittẽs. Hoc quõ fieri poſſit: pluries oſtenſũ ẽ. etiã naturalib⁹ induſtrijs. maxime ꝓpoſita fide ſũmi dei. Sed qđ ſequit ꝓſus gratuitũ. ad qđ nec natura ſufficit. nec attingit induſtria. ꝓpterea iure dr hec ſapiẽtia ſingulari ꝓuilegio. data a ſpũſancto. q̃bus vult t quõ vult ſpirante. t nõ niſi fidelib⁹ xp̃ianis. q̃tũcũq; alij fuerint ꝓ intelligentiã eleuati t illuminati. Hec ſapientia nõ dat ꝓ leticiã internam affectus circa deũ. ſine ſapientia incarnata t imꝑanata ſic loquẽdo. Sed qz xp̃s oſtiũ ẽ. ad hanc ſapientiã dux t ſcala. Idcirco ſeq̃tur vnita ẽ. ſ. mẽs ſupior t principalior portio ſpũlis ſupſplẽ dentib⁹ radijs inſcrutabili t ꝓfundo lumie ſapientie illuminata. Cõfeſtim elicit q hmõi ſapientia nõ ſit pura caligo. nec pure tenebre. nec pura ignorantia. Alioq̃n mẽs ipa qualiter eẽt/ inſcrutabili t ꝓfundo lumine illuminata? Colligit ſecũdo q hec illuminatio neq̃t haberi ꝓ hũanũ ſcrutiniũ qz dr inſcrutabili lumine t profundo. qm̃ ad illud nequit ꝓ ſe rõ vel aia deducere. ſic nec altitudinẽ diuine ſapientie penetrare. Sunt eni apud deũ idẽ/altitudo ſeu ſublimitas t profundũ. ſicut ipe eſt initiũ t finis. Solus igit ſpirituſanct⁹. cauſat hanc illuminationẽ ſapientie cuius ſpũs ẽ acut⁹. t oibus mobilib⁹ mobilior. attingens vbiq; ꝓpter ſuã mundiciã. Spiritus aũt ſanctus quẽ mittit pater in noie filij/non eſt acceptor ſublimiũ perſonaꝝ in docendo veritatem/paruulis t ſimplicibus derelictis. q̃ credũt in filium. Quin etiam/ſi que dici poſſit acceptio cadit illa ſuper puulos t humiles in oculis ſuis Ita pater inquit filius. t ſic placitũ ẽ apud te. Placitũ dicit. nõ cuiuſcũq; meritũ. Confundit hec ſnia generalit oẽs ſcrutatores maieſtat. humana quauis induſtria. niſi hac vna ſola humiliari ſub potẽti manu dei. vt vos exaltet factos humiles. Porro recũbere in nouiſſimo loco cũ nouiſſimo viro xp̃o/in cruce poſito. vt dicat ipe qui nos inuitauit. Amice aſcende ſuperi⁹. veni vſq; ad tronũ p̃ris. t in eius ſinu quieſce. vt tibi ſit gloria in idipſũ Ꝓmptũ erit. deiceps cõcordare retentis prius dictis. quid ſit diuina caligo. quid diuine tenebre. Siquidẽ eſt vna caligo. reſpectu creaturaꝝ. ſimiliter t tenebre: qm̃ ceſſat actualis illuminatio. ſeu viſio intellectualis vel ſenſualis/cuiuſcunq; creature. imo t ipi⁹ met mentis. ceſſat conſideratio de ſe. Eſt altera caligo ſeu tenebra. que dicit dina. qz nullo modo cõprehendi poteſt a mente. illud qđ ꝓ illuminantem radium. vel radios oſtenditur. t hi⁹ minus q̃ abyſſus corporalis imenſa. per oculum. quocunq; ſolis lumine. ſuperfuſum/penetrare. Fas tamen ad illud imenſum diuinũ quantumcunq; ſit abſconditũ t in caligine poſituꝫ. viſui ſpirituali. Fas inq; affectui. qđ aſpiret. qđ deſideret. qđ ad illud qualecũq; ſit/vnitiuis ptenſionibus ſe extendat. Siquidẽ t inuiſa nec plene cognita diligimus. deſideram⁹. ſuſpiram⁹ t ſperamus Habemus igit duas caligines. Vnã inferiorẽ. que eſt actualis ignorantia creaturaꝝ Alterã a ſupiori. que actualis ignorantia dei. q̃ ad viſionẽ obiectalẽ. habem⁹ mediuꝫ/lucẽ. imo lumina multa. multos radios. q̃ tñ ſunt vna virtus vnitiua. vnus radius/ſurſũ educens ad patrem luminũ. vñ oriunt vt a fonte. Sicut inſup virtus magnetis attrahit t reducit t conuertit ad ſe ferrũ. Et generalius ſicut oñe obiectũ appetibile/ſuũ trahit apetitũ quod vidit q̃ dixit. Trahit ſua quẽq; voluptas. Quõ loquit ſponſa ad ſponſum. Trahe me poſt te. Sciebat quia nemo venit ad eũ niſi tractus. Oꝫo felix tract⁹. Oritur hic nõ parua dubitatio q̃ fundatur i notificatione. q̃d ſit dina caligo vel tenebre. Eſt eni caligo talis. defect⁹ cõprehenſionis diuine maieſtatis. Conſtat aũt q beati. ſiꝝ ab illa cõprehenſione deficiunt. t ſi nõ ab apprehenſione. Soluit hoc nomẽ mox additũ t ſi nõ ab apprehẽſione. Apprehendunt itaq; deũ obiectalit t nude t clare t imediate ꝓpterea dicunt extẽſo nomine cõphenſores. nec reliquunt eis tenebre vlle. vel caligines. vel theophanie put hic in via. Sunt idcirco ſemp in luce t lumine ſup ſe quantũcũq; exaltet deꝰ apud mẽtẽ beatã in cognitõe Hec⁹ in via. qz nec mẽs hz oculos diſpoſitos ꝓ lumẽ glorie/ut videat obiectalit deum nec deus vult obijcere hic nude ſemetipm. Et hec rõ potior eſt prima. qz ſi vellet hic de⁹ poſſet. qđ t feciſſe credit moyſi t paulo. t dilectiſſime femiaꝝ Nõnullis etiã fortaſſis ex priuilegio t exercitio amoris ſingulari. Hinc Bernardus. ꝓpoſito verbo illo. Abſcondit lumẽ in manibus /ſcribit ad Cartuſien. de monte dei/ dicens. Nõnunq; quaſi pertranſiens gratia/ꝑſtringit ſenſũ amantis. t eripit eum ſibi. t rapit in deũ ꝓ modulo ſuo ad momẽtum idipſũ ei oſtendẽs videndum ſicuti eſt. Interim etiã t ipſum efficit id ipſum. vt ſit ſuo modo. ſicut illud ẽ. hec ille. Sonant in hanc ſniaꝫ plurima ẏba Aug⁹. t Greg⁹. Nõnulli vero lati⁹ t elati⁹ hoc aſſerũt q̃ ſatis ẽ. dicẽtes aiam in oẽm plenitudinẽ dei tranſire/ vt optat apl's in illud. ſ. idiale eẽ ſuũ conuerti. qđ hñt ab eterno. ꝓſſet t hoc ſane intelligi. t inde colligi ſingularitas. amoris. ſinguloꝝ beatorũ i deo ſicut habet t attingit q̃libet linea ꝓpe centrũ ſuum ſingularit t diſcrete. qđ tñ oibus lineis cõe ẽ t ſibi. Deſipiũt aũt. qz nõ ꝓcedũt aiam in eſſe ꝓꝓio ſui generis remanere. Nectur de reliqs q̃ cõtradictionẽ iplicare vident. Silentiũ oc culte docens. Eſt pax illa mentis que exuperat oẽm ſenſum. t qes ab oi ope intellectuali t ſenſuali modo dicto. Eſt quaſi ſibulus aure tenuis poſt ſpũm cõpũctionis. ſubuerteutẽ montes. et cõterentẽ petras pctõꝝ poſt cõmẽtationẽ ſe ma

nifestantē in cōfessione. post ignē zeli satisfactionis. Hic sibulus ē vocatio marie in silentio per marthā. Hec ē vox. aure lenis. cuius venas susurrij furtiue capit auris ꝓtēplantis. Hec mors optabilis sine qua nō videt deꝰ. qz non videbit me hō z viuet. ait dñs moysi. Hic ē ventꝰ rozis flans in medio fornacis babylonice. q̄ ē coz nr̄m sue nature destitute derelictū. Nā coz impij/ q̄si clibanus ignis succensus. Quāto putas opꝰ ē silentio. quāta pace. quāta serenitate. vt audiatur vox sponsi. in abscondito cubiculi cū sponsa intus introrsum valde. cū sūmo silētio. solus cū sola delectatur. nec admittit alienos. Sil'r z sponsa secretū captat. nūc in foraminib⁹ petre. i cauerna macerie. nūc in monte mirrhe. aut colle thuris. nūc sup montes aromatū. Uñ cū q̄sisset dilectꝰ. q̄ habitas i ortis amici ausculta. Fac me audire vocē tuā. verecūda de p̄ntia amicoꝝ. interlinearis. Fuge dilecte mi nō q eo vellet carere. ꝑ hr̄e solitariū. Et vbi? Certe sup mōtes aromatū qui sūt mōtes eterni a quib⁹ deꝰ mirabil'r illuminat. Pascit in illis z quiescit. vñ turbati sūt oēs insipientes corde. Claret subinde q̄d sit obscurissimū illud. qđ ē supmanifestissimū. ꝑ ē ipe deꝰ. Cōstat aūt illud pbice traditioni. q manifestissima nature/sicut deꝰ z intelligētie/ sunt occultissima nobis. Ueritas ē/ q pbia nō ꝓsiderauit aut cōcessit reuelationes desup a p̄re luminū. quales ponit z i quib⁹ q̄si solis. innitit spūs xp̄ianus. Voluit deꝰ efferre nos/ad supnaturalē z eternā vitā. Dedit ꝓpterea legē z sacra sua sup naturā. Ita vt vita xp̄iani magis pēdeat a miraculis q̄ natura. Q Milital hoc contra curiositatē. oim naturalia scrutantiū. vel ex eis in viuendo pendentiū. sicut astrologoꝝ nōnulli sunt z medicoꝝ z alioꝝ/ p prudentiā suā. regere rem publicā existimātiū. quales oēs deducit i stultū finē crebro deus. vt sciant: qz dominꝰ ipe ē deꝰ q̄ regna mutat z tēpora. Perspicuuz deniq̄ fit. q̄ alta sis mente contēplata. virgo beata. tu super omnes illuminatrix. z illuminata. cum decursu mundi labentis peregrinatiōis hominū. sub stabili dei prudentia prospiciēs/ cecinisti. Dispersit supbos mēte cordis sui. cōfirmans per id qđ sequitur. Deposuit potētes de sede z exaltauit humiles.

Sequitur tractatus

vij. per didragma seu dialogum. ptitiones habens quattuor. Prima de depositione per ipulsus demoniorum. per notulas. xliij.

Prima notula

Deposuit potētes de sede Discipl's gloriaf psaltes nr̄a. cuiꝰ dñs humilitatē respexit. gl'iaf in hūiliū collaudatione sil' z exaltatiōe. Ex abundantia enim cordis humiliati loquit. legerat/ q magna potentia dei soli⁹ z ab hūilibus honorat. Propterea magnificat dñm/ cū exultatione spūs. qz sibi humili fecit magna q̄ potēs ē. qz mia eius a pgenie in pgenies timētib⁹ eū. z q̄ sūt timētes deū si nō hūiles? Quo ꝓtra. si ab humilibus honorat. z timet deꝰ. cōsequēs ē vt despiciat a superbis. Quid ꝓterea supest: nisi vt despicientes supbi. dispergant z a sede deponant. q sibūpis sunt hi potētes? Q Magr Volo pr⁹ agāscas quāta subtilitate. notat in hac psalterij cordula duplex ipulsus. Unus in deorsuz. Deposuit. i. deorsū posuit. z depulit. Alter sursum euehit z trahit z ipellit. z exaltauit hūiles. Consonantia multiplex sup ß impulsu duplici supetit. Uno deorsū z malo. sursū altero z bono. Audi ē malo. Impulsus euersus sum vt caderē. Et iterus Expulsi sunt nec potuerūt stare. De helya vero dicebāt filij pphārū. Ne forte tulerit euz spiritꝰ dñi. z piecerit eū in vnū mōtiū vel in vnā vallium. z de xp̄o scribit marcus q̄ expulit eū spūs i desertū. Unꝰ tñ impulsus viguit añ pctm. q̄ spūs ritus intellectualis ferret in deū. nō violēter. ß vltroneo volūtatis amore. Sic trahi petebat q̄ dicebat. Trahe me post te. Et xp̄s. Nemo pōt ad me venire nisi pat̄ q̄ me misit traxerit eum. Peccauit lucifer ortus ē alter impulsus vsq̄ ad abyssum. Uñ dict⁹ ē diabolꝰ. q̄si deorsū fluens. Deducti sūt z se ductore imitati sūt. p̄m/ parentes in peccando. factꝰ ē par ipulsus in cadendo. nec poterāt stare ꝓpria vtute. Sed dñs fecē potentiā suā in brachio suo. Ipe misertus ē z fecit humiles vt exaltarent fierentq̄ sublimes. Vi Z scipulus Neve pctōrib⁹ ab ipulsu male q̄sito q̄ sunt hic potētes. q̄s maria p̄intellexit. In demones isti? Q Magr Loquit ad Job dñs de diabolo sub methaphora behemoth. q nō ē potestas sup terrā q̄ ei possit cōpari. q̄medā supbꝰ ß rex ē sup oēs filios superbie. Qui tenuine aplo extollit sup oē qđ dr deꝰ. de q̄ ꝓpha superbie sue vocē exp̄mens. Cōscendā sup astra celi. exaltabo soliū meū. sedebo in mōte testamēti. Sequitur Et ero sil'is altissimo. Fuerūt q̄ opinarent' lucifer. inuidisse altissimo filio. z eq̄litatē eius affectasse. Et qz propter filiū tempestas aduenerat mortis/ ex inuidia diaboli/ in orbē terraz/ dixit ē/ mitte me in mare. Fiā hō passibilis. omnibus fluctib⁹ tēptationū expositꝰ. z cessabit tēpestas Videt huic positioni. textꝰ alludere cantici. Cū eni dixisset maria/ de deo. fecit mihi magna q̄ potens ē. qz videlicet humilitatē ancille sue respexerat. rursum subiūxit de dispersione locutura. Fecit potētiā. nec hic stetit. sz addidit i brachio suo. Nouimꝰ aūt q̄ ab Esaia. filiꝰ incarnatus z passus appellat⁹ ē brachiū dñi. q̄s inq̄t credidit

auditui nr̃o. aũt brachiũ dñi cui reuelatũ ẽ. De quo sequit. vere languores nr̃os ipe tulit. Discipulus. Cõcordare videt hec positio cũ tradicione doctor̃ p oia. Ponũt eni q̃ p summam humiliationẽ filij dei. superbia diaboli deiecta est qui quasi fortis armat⁹ custodiebat atriũ suum. Gz hz oppositionẽ qz lucifer nũq̃ vidit intuitiue trinitatẽ. nec p reuelationẽ/ videt ei⁹ cognitionẽ habuisse. sic nec fidẽ. z min⁹ vitaz eternã q̃ dicente xp̃o vt cognoscãt deũ verũ z quẽ misit ihm xp̃m. Sed nec casũ p̃sciuit suuz. Voluisset eni penaliter sine culpa. Nolo tñ cõtentionib⁹ deseruire. abundet quilibet in sensu suo. Satis ẽ ad rem nr̃am q̃ diabolus voluit eẽ silis altissimo. qz sibi suã beatitudinẽ a ꝓpꝛijs viribꝰ expetebat. nulli ãgens aut ferẽs eẽ subiect⁹. Hic euenit illud xp̃i. Videbaz sathanã tanq̃ fulgur. de celo cadentẽ. Sic finis ad alta leuatis est ruere/ dũ humiles exaltant. Sunt q̃stiones alie plures. vt cur deus creauit. quẽ casurũ nouerat? Cur nõ apposuit vt redimeret eũ sicut hominez post lapsum erexit. z talia que abunde tractata sunt per doctores. Hec tamen oibus curiosis et potentib⁹ apud semetipos. nulla poterũt satis ẽ vt inuestigare sufficiant sensũ dñi. Nisi per fidei humilitatẽ/ se captiuẽt. obtundet z reuerberabitur poti⁹ ex lumine rõnum suus visus. Credant de dño optimo z sapientissimo q̃ bñ oia fec̃ Alioq̃n de opibus nullã poterint inuenire rõez. Magr̃. Sobrie cõsulis. Salubr⁹ ẽ nobis intendere. ne deponat nos dñs de sede. sed exaltet humiles. ꝓtra potẽtias insidias z impulsus. aduersus quẽ ẽ nobis colluctatio. qz assidue circũit querẽs quẽ deuoret. Fit deinceps igit si placet. collocutio nr̃a. ꝓtra tẽptationes inimici. cui noia mille. mille nocendi artes. Discipulus. Laudo ꝓpositũ. Magr̃. Plus laudabis. si recogitaueris p̃cipuã hãc eẽ sibi artẽ: celare suas artes. Discipl⁹. Quo pacto? Magr̃. Tollere satagit añ oia/ nr̃os oculos ne credam⁹ vllos eẽ demones. aut vllos a demonib⁹ tẽptationũ impulsus violẽtos immitti. Scit q̃ pernicios̃ior ẽ occultus inr̃ inimic⁹. Nihil insup piculo primi⁹. q̃ suũ nescire nec credere piculuz. Aut si forte habitualit̃ creditũ ẽ actualiter id nec attendit nec timet. Male dormit inẽ latrones. Decatis oculis q̃d nisi pateat in foueaz lapsus? Ait ꝓtra. Frustra iacit rete ante oculos pẽnatorũ. Discipl⁹. Imo iacit aliqũ vt terreant⁹ noz impulsib⁹ z territi capiant. Hec alta demonũ fraus est. si viderint se videri p oculos fidei/ aggrauãt piculũ. spẽ euasiõis intercludũt. Falloz si nõ conabatur sathan sic illudere. sic tenere Anthoniũ cũ ei totũ mũdũ laqis plenũ ostẽdit. Qui territ⁹ z luspirãs ait ad dñm. q̃s h os euadet? Scis quale rñsũ accepit. Magr̃. Humilitas. Discipl⁹. Cõsonat psalmista. Custodiens puulos dñs hũiliatus sum z liberauit me. Euadũt pisciculi: p rimulas retis. dũ magni retinent⁹ inclusi. Gz in quo potissime ꝓsistit humilitas? Vidim⁹ eni plurimos per niniaz ꝑditos hũiliationẽ. quales pusillanimes. q̃les desperãtes. q̃les tedio vite se necantes. Magr̃. Certũ tene z nullaten⁹ dubites. nullũ pire. diabolo ipellente nisi ꝓius posuerit in eo pedem superbie. Vidit ꝺ q̃ orabat/ nõ veniat mihi pes superbie z manus pctõris nõ moueat me. Ibi ceciderunt oẽs q̃ operant iniq̃tatẽ. Dũt q̃ duoꝝ p̃ncipum vexilla duo distinctiua. hũilitas z superbia. Humilitas dei z superbia diaboli. Dũt impulsus duo. deorsũ z sursũ. Quid humili⁹ cruce xp̃i? Quid arroganti⁹ superbia diaboli? qui extollit sup oẽ qđ ꝺr̃ de⁹. z vt deus z plus q̃ de⁹ satagit adorari. Hinc oia reperit machinamẽta p ydolatras. p magos. sortilegos. z maleficos. Discipul⁹. Fuerit hec arrogantia p diabolũ sp̃ itẽta. multos tñ decipit nõ superbos. q̃les aliqs notauim⁹. Magr̃. Inueniat in oibus ꝑditis superbiam ? dñatam. Nõne initium superbie ẽ apostatare a deo? Apostatat ois q̃ nõ credit. qui desperat. q̃ suũ p̃ oibus iudiciũ anteponit. q̃ ꝓpꝛiã non dñi voluntatez implere satagit. qui iusticie dei non vult eẽ subiectus. ꝑ ꝓpꝛiam statuere. Sic cayn desperans maior ẽ iniq̃tas mea q̃ vt veniam merear. Certe maior ẽ o cayn. iniq̃tas tua q̃ meritũ tuũ ex te. sed non maior q̃ dei misericordia. si eidẽ subieceris te. Judas ꝓius i tenebris sathane nimis audax. postmodũ tenebris a corde remotis p astutiam diaboli. fact⁹ ẽ pusillanimis supra modũ. ad nudũ ꝓspectum horrẽdissimi sceleris sui. Cecidit inde a se p desperationẽ z sub se p dãnationẽ. sed nõ adiecit vt ad venie petitionẽ assurgeret de peccato qđ ore cõfitebatur. qđ detestabat ope. pecunia restituta. Discipulus. Horreo totus dũ versutias diaboli recogito. dũ terribilis de⁹ aspicit in cõsilijs sup filios hoim. dũ iudicia sua abyssus multa. dum oia respicio fieri peccatorib⁹ ad muscipulã. laqueum z ruinã. Cadit iustus z resurgit. cadit alter nec dñs supponit manũ suã. Magr̃. Gz nõ min⁹ mirabilis ẽ misericordia dei sup humiles. Illudit draconi isti behemoth/ sicut aui. Ꝑuer aũt emanuel/ tenet ihm laqueis. Finit aliqñ p̃cedere ad ipulsionẽ electorum. gaudet erumpere. Horro dũ excedit. protinus reuocat. Facit ita de⁹ cũ tẽptatione ꝓuentum. nec sinit tẽptari supra id qđ possum⁹. Possum⁹ intellige. nõ in nr̃a ꝑ sui fiducia. Discipulus. Putas ne sathan iste posuerit inimicias suas laqueos ꝓtra multerẽ nr̃am. virginẽ purissimã. q̃ a sexu mulier nõ a corruptione ꝺr̃. sil̃r a fecũditate z venustate. Magr̃. Puto. nanq̃ cantantem vt audiuit. Magnificat aia mea dñm: miratus cãz gaudij pariter z exultatiõis: credidit arrogantez: cum

subintulit. Ecce enī ex hoc beatā me dicēt. oēs generationes. Iunxit aplausuz suū demon. impulit ab extra quasi blandiens. vt eleuatā martam vehemētiº allideret. Sed illusus est ⁊ elisus ab hūilitate marie. validiusqz repulsus ad alteram se cōuertit astutiā. subiferēs. O q̄ta fcā es btā p oēs generatōes. q̄ talis existis ⁊ tāta. Tu superbiā/hūilitate vicisti. rara/ prisus honorata. Fuge fuge. qz digna btā. qz digne laudāda per oēs generatiōes es inuēta. Cuiº insidias subdola s. intelligēs maria. blandientē mox repulit vt aduersantē. Conuertant ināt retrorsū ⁊ erubescant q̄ dicūt mihi euge euge. ¶ Discipulus A Equissime deº. q̄d hic nobis erit tutū. Dicit in prosa. cū nec ipsa vel virtutum tuta sit victoria O monstrū horrendū ingēs superbia. q̄ nūc a suo ⁊rario. nunc a vento solo. nunc a ꝓpria morte/ nepharia trahit originē. Ez o quale pstabit effugiū si tam a dextris ipugnat q̄ a sinistris? Si viuit. si morit. semp seuit. sp ipellit. sp euertit. vt cadamus ¶ Magr Accipe ꝓsiliū. Impulsus/cade ⁊ vide ne steteris in te. Jacta te cū nouissimo viroz in nouissimo loco. Securus eris. qz suscipiet te. Hoc erit altissimū refugiū tuum. Non accedet ad te malū. si habitaueris in adiutorio altissimi. nō in te. nō in meritis tuis. nō in industrijs. non in timore maloz tuoz. dicēs dño. Susceptor meus es tu. exultabis te liberatuz a laqueo venātiū ¶ Ceteruz pulliculus esto sub alis sue miserationis. nō timebis ab hoc rapace miluo. Te pupillū ⁊ viduā aiam tuā. te mānsuetū cōstitue. Crede psalmis suscipiet te. Statuet te in sublimi ptectiōis sue throno. faciens etiaz hic ⁊ nūc ꝓsedere te in celestibus. qz ꝓuersatio i celis ē. dū speras in eo impulsus impulsu vincetur. Cātabis ⁊ dices Deposuit potētes de sede In me ponere. ⁊ sup me ⁊ affectiōes meas. exaltauit hūiles. qz gr̄iam pcedit hūilitas. ¶ Discipulus ¶ Speciosa sūt q̄ loq̄ris ⁊ deuota. ℔ qua poterit rōe hō iustus sibi bñ ꝓscius de virtutibº iudicare se virtutes nō hre. ¶ Magr ¶ Virtutes vere nō sūt/nisi q̄s gr̄e/gratificantis radix p fert. viuificat. fouet. ⁊ roborat. qz nō hz aliq̄d viriditatis/ramus boni opis nisi maneat i radice charitatis. Nescit autē hō an amore dignus sit gratificante. quare nescit se veras virtutes hre Discipulus ¶ Scit nihilominº gr̄as se plimas a dño recepisse in bonis. vel fortune vel nature vel aie. Quid sup istis dicet deo? ¶ Magister Utiq confitebit dño. gr̄as aget bñfactori suo. Discipls // Lego pharizeum in euāgelio gr̄as agentē. qz nō erat iniustus adulter raptor ¶ Jeiunabat bis in sabbato. decimas dabat. Recessit tñ iniustificatº in domū suā. potensqz i regratiatiōe sua. delectº ē dū publicanº hūilis exaltatus ¶ Magr // Intende diligēter. ⁊ inuenies laqueos inimici sup seminatos in vijs pharizei Ambulabat iter rectū/gratiarū actionis. Quid enī gratitudine rectius eē pōt? q̄d peruersius in gratitudine? Posuit iuxta hoc iter quo pharize us ambulabat/laqueū arrogantie. q̄ cōprehensus corruit in foueā cōtēptus ceteroz. In cōtēptū noiatim astantis ⁊ penitētis. publicani. Re quicia hec ē demonū. oia statim pariē deprauare. Sufficit eis vel vnus aditº ad pniciē. Sciūt bonū cōstitui ex circūstantijs oibº bonis. maluz vero sibi sufficit ad reatū si vel in vno peccauerit. ¶ Discipls // Pharizeº iste bene dotatus i gratijs dei/ ꝓsiderare q̄d habuit ¶ Magister. Primo illud. Quid habes qđ nō accepisti? ⁊ si videt fecisse gr̄as agens deo. Scōo dicerct. Si accepisti quid gloriaris q̄si non acceperis? Et si putabat obseruare/mētiebat iniq̄tas sibi. Quare? Quia primos ⁊tinebat nō habētes. Judicabat alienū seruū publicanū. qui dño suo. iā iustificatus astabat. Dedit dñs aplis formā. quid agerent in articulo tali. Non inquit vos me elegistis ne gloriemini quasi ex vobis. sed ego elegi vos. ne sitis ingrati quasi non acceperitis. ⁊ posui vos vt eatis ⁊ fructum afferatis. ne totpe atis ocio. gratiam dei inuacuum recipientes. ⁊ fructus vester maneat. quatinus perseuerantia coronetur ¶ Discipulus Facile talia dicimº facile nos in verbis deijcimus. Sed o prauum cor hominis ⁊ inscrutabile. Quis cognoscet illos occultissimos in cordis finibus sathane laqueos. ⁊ vehementes ipulsus. q̄s euadet? ¶ Magister. ¶ Pauloante respondebas ex oraculo anthonij humilitatis. ¶ Discipulus Quid q̄ humiles/etiam in arrogantia mersi/volumº iudicari? // Magister ¶ Hec est palma superbie vt deri vult humilis/ne vilescat. Confitetur se aliquādo peccasse. imo plus peccasse q̄ fecerit/aut sibi conscius sit. Quare hoc? Quia querit i peccato laudē iusticie. dū audit a sapiente. Justus in principio accusator ē sui. ¶ Discipls Vach qualis hec pnicies q̄stulta gr̄iatio. Filij hoium vsq̄q̄ graui corde. vt q̄d ditigitis mendatium? Quale dabit int̄ista ꝓsiliū? ¶ Magr // Cōsulit beda/ ⁊trariū ad pharizei verba modū. Beate ignosce mihi peccatori. qz non sū sicut ceteri hominū. Innocētes. castitate potentes. oroni iustantes. sobrie. iuste ⁊ pie viuētes in hoc seculo fructus dignos pnie facientes. sicut etiā hic publicanº. sicut hec meretrix. de qualibº iurat veritas. q̄ p̄cedēt i regno dei pharizeos. Nō iciuno. nō decimas do. Si aliq̄d boni facio. illud q̄ districtione iudicet ignoro. aut quo fine termietur ¶ Discipulus // Cor meº intremiscit in meis spiritus meus. dū hoc vltimū maxime recognosco qz nescit hō finē suū. Quia ve etiā laudabili vite hoim (dicit Augº. pro matre flens) si remota mia iudicet. Nō aūt ex meritis dat gr̄a aliq̄n tā nō esset gratuita nec gr̄a. Profecto si aliq̄ dz

bũillitatẽ parere ꝓsideratio. hec vltima dz. qz q̃ districtione iudicet vita nr̃a. ⁊ q̃ fine terminet. ignoram⁹. ¶ Magr̃ Recte sentis. Dz tamẽ hic insidiari/hic impellere nõ desinit inimicus. Testes accipe multas hereses ex his/ dine gr̃e laudib⁹ ortas. ⁊ velut aduersas. Dixerunt alicꝫ si totũ diuine gr̃e tribuim⁹. nr̃a quid agũt opa: si male fecerim⁹. soli quos suscepit gr̃a salua bunt. Vox alioꝝ ẽ. boni nõ ẽ nisi bona tribuere nõ fecit de⁹ boies p̃cipue fideles suos vt dam nent. Benignus ẽ nõ crudelis. qui in pditione boim delectet. Tollit sathan pinde semẽ boruz a terra cordis nr̃i pturbati. aut suffocat in ętu. vel dũ fructus habend⁹ eẽt exterminat. ¶ Discipulus Hereticos innumerabiles nõ infic ora sathana circũuentos. Doceo sermonem ha beto de xp̃ianis fidelib⁹ ¶ Magr̃ Si cor dis secreta. linceis (vt dicunt) oculis penetrare fas haberes/ quot peiores heu introrsus hereti cos sub velamine xp̃ianitatis inuenires. ¶ Attñ nolo te curiosũ scrutatorẽ esse vite aliene. sp me mineris. p̃contꝫ charitatis. qz nõ cogitat malũ. Dor est christi. vt quid cogitatis mala in cordi bus vr̃is? ¶ Discipulus Quo pacto possum ista nõ cogitare. q̃ experiẽtia palã facit? ¶ Ma gister Fuge quãtũ potes experientiã. tecum habita. te cogita. te circũspice. clausos si alienis scelerib⁹. aptissimos in tuis oculos habe. Quid necesse ẽ/ vt alienis sordib⁹. cor tuũ inq̃nes. aut impleas suspitionib⁹ maliuolis ⁊ impuris. ¶ Di scipulus Nõ sum. Frẽs ⁊ p̃rimos q̃ rõne pos sũ nõ curare? quo pacto nõ lugere cũ lugentib⁹ cũ infirmãtib⁹ nõ infirmari? ¶ Magr̃ Crede iam hic latet laque⁹ sathane multiplex. vix ex tricabilis. tanꝫ dedali laborint⁹. quasi negoci um pambulãs in tenebris. ⁊ vñ veniat aut q̃ tẽ dat vix deprehensibile. Donak interim silentiuz de bñficiatis. ⁊ officiatis in republica. de p̃sidi bus alioꝝ. quoꝝ cura/ vel ingesta: vel arrepta. vel suscepta ẽ. Loq̃mur de boie sic libero. q̃ soli deo ⁊ sibi viuere q̃rit. q̃ nõ hz boies ipositos su per caput suũ. quẽ punitio pctoꝝ nõ vret/ vt i tendat eis. Cui conuenit illud attendere. q̃d ad te de bis qui foris sunt iudicare. Portabit on⁹ suũ vnusq̃sq;. vaca tibi. tueꝫ saluti. Ecce tales multos cõtinet eccl̃ia p̃cipue in religionib⁹. qui deposuisse se credũt curã omniũ. Ita vt nec sui ipoꝝ retinuerint. Attendat oro quilibet talium Fili accedẽs ad seruitutẽ dei. sta in timore ⁊ p̃: para cor tuũ ad tẽptationẽ. Tempus quipe nõ deerit. nã impulsus etiã in ista re frequent. quã B potissimũ vitare debueras ¶ Discipls ¶ Que res ista? ¶ Magr̃ ¶ Nimiꝝ quã diximus de alioꝝ iudicio. Cogitãt malũ. gaudent sup iniq̃: tate. ⁊ si nõ facienda. tñ audienda. Videt curio sitatis aspectu/ ꝓtradictiones: nedũ ciuitatis. ꝫ regnoꝝ. Inde tunc de bellis. de titulis regnan tium p̃mos olim rex mot⁹ accipiũt. Carissimam ⁊ in familiaritatẽ recipiunt sibi famam. mõstrũ horrendum ingens. quod sua p mendacia cre scit. qõ magnas territat vrbes. semp ⁊ auditis/ aliquid noui adiicit autor. ¶ Beniꝫ sic cupiunt oia cogitare. quasi de oibus fuerit rõnem reddi turi. Jubent a petro solicitudinẽ oẽm ⁊ curam suã: in deũ p̃icere. Ipi vero curã oium suscipi unt ¶ Discipulus ¶ Nunquid nõ audire talia p̃nt: q̃si nõ audiẽtes? Audiunt vt sibi cõsulant. vt vilescat mundus cuz pturbationib⁹ suis. vt p̃riam celestẽ desiderẽt. vt p afflictis deuotius intercedant apud deum ¶ Magr̃ ¶ Inducis pizomata p̃urientis siculnee. quib⁹ nuditatis sue pudenda tegere putãt quasi nõ meli⁹ i pace colak ⁊ orek deus in animi collectione. nõ i disp sione. quã necessario rumores ⁊ fabulatões non vt lex tua dñe/ causant nutriunt ⁊ augẽt. Hinc incerte fluctuatiões impulsiue cordis. Hinc mo do gaudia vana. tiores soliciti. false spes. odia. luctus. ptialitates. Exterminũ postremo toti⁹ vnitatis ad deũ. quã ꝑpte optima sibi elegisse blandiunt. Itaqꝫ duas ciuitates cõstituũt duo amores. Ciuitatẽ dei. amor vniens. ciuitatẽ ba bylonis amor dispergẽs. Sentiet hec quisquis attendere pfundius cognouerit. q cõuersio ad creaturas/ dispgit de se cor i vana. Colligit aũt ⁊ vnit sola in deũ conuersio. Relinquit illa post se tristiciã. ista cõsolationẽ. Beniꝫ satis erit im pulsori etiã si cetera scelex dãna nõ afferẽt. tpis ꝓsumptio. Hec victoria. hic triumphus su⁹ in gens. ¶ Discipulus Quid q in talib⁹/ cõtra tediũ animi. ꝓsolatiões q̃rũt. ¶ Magr̃ ¶ Que runt. ꝫ inueniunt p refectiõe defectionẽ. Itaqꝫ dulcedo fallax. ⁊ scalpens auriũ p̃uriginẽ abit celeriter. fixus acule⁹. pungit acri⁹. miscent sevl tro rixis alienis. Pares sunt tenẽtib⁹ canes vel lupũ auribus. quoꝝ morsus vix vel nũq̃ effugiũt Nihil ad sanatõez animi fluctuanti. pl⁹ adũsuz q̃ se in talib⁹ oblectare. q nũq̃ animi suauitate sic nec sanctitate gaudebũt. Et q̃d opak hec oia nisi supbia mẽtis. q̃ spreto ꝯo bono q̃rit i infinitis delectari: vult q̃tem p inq̃etudinẽ possidẽ. Cõ si senserit potẽs calũniator xp̃ianoꝝ: q̃lẽ loquimur/ rumores fugere? curare seip̃m solicite: putas req̃escet? In puluere sufflabit aliorsũ ꝫ tñ ad deorsũ. Conabit vt fiat solitari⁹. agrest inciuilis. auster⁹ suis. sibi tristis. oib⁹ odiosus. aut inutilis. loquẽda tacebit indiscret⁹/ tacenda loquet. auar⁹ vtilis. prim⁹ ad ꝓfessiones audiẽ das idone⁹ ad cõmotões secretas aut publicas. fugiet oia velut a facie colubri. secũ rabiosa silẽ tia rodit. Vñ sub regula posuit quidã. Bũ fugi unt stulti vicia. i ꝓtraria currũt. Nec iã currunt ꝫ impulsi rapiunt. ꝫ rapti p̃cipitant ¶ Absorbet eos pfundũ ⁊ vere qõ nõ hz remediũ. si vrgeat sup eos puteus os suũ descendẽt i infernum. qz

Et supbia eoꝝ qui te oderũt/ascendit sp. ℣ Discipul⁹ Cõcludis in vnũ ꝓtraria. ascensũ ꝛ descẽsum. ℟ Magr Ascensus supbie. descensus ẽ sicut gr̃e descensio: exaltatio sublimissima reputat. Nõ eni altuz ẽ apud hoies: abominatio est apud deũ. Dicta sunt multa sup multis impulsibus. q̃ rõne. quove possent indicio secerni bonus impulsus ꝛ mal⁹. Hec breuis est distinctio. sursuz deorsum. depositio de sede q̃etis. exaltatio ad sedẽ pacis dicta ẽ. Altera vnitio ꝛ dispersio noietur. Tertia delectio ꝛ susceptio noietur. Quarta rectitudo ꝛ curuitas addatur. Quinta sacietas ꝛ inanitas vocari põt. Et sexta exultatio mentis ꝛ desolatio. ℣ Discipul⁹ Quomõ possunt hec fieri cũ reprobor multi gaudeãt. iusti lugubrẽ trahũt vitã? ℟ Magr Intra i sãctuariũ dei. vt intelligas in nouissimis eor. Si videris stultũ fixa radice vide sil̃ ꝛ exituz. maledices pulchritudini eius statim. q̃ ducũt in bonis dies suos. ꝛ in puncto ad inferna descẽdunt At vero. q̃ nõ attendũt ista filij hoim. ip̃i absq; timore ꝑpetrant mala. q̃uis timida sp sit malicia. secura vero mẽs q̃si iuge cõuiuiũ ℣ Nõ est aũt vnitas nisi in vno ꝛ solido. eterno q; bono. Pellit ꝛ impellit vnita mens. ꝑ immota manet dispersa velut arundo vẽtis agitata. nõ subsistit corruit tandẽ. ꝛ fit illius ruina magna. Impellitur vicissitudine miserabili. Nunc ꝓtra deũ p p̃ sumptionẽ. p impietatẽ. p desperationez. p infidelitatẽ. Nũc ꝓtra se. p dissolutionẽ cordis. per debilitatẽ corꝛis. p eneruationẽ virtutis. p consumptionẽ tꝑis. Deniq; ꝓtra ꝓximũ. p errorꝝ inductionẽ. p pudoris exterminationẽ. p rancoris cõtentionẽ. p fauoris denegationẽ. ℣ Discipulus Natissimos. impulsũ malignor notas impetus generales. ꝑticularis enarratio vl̃ enumeratio plus doceret ℟ Magr Infinitum (tradit Aristoteles) incognitũ eẽ. nec numerari põt. Circũstantie vero ꝑticulares impulsuum sunt infinite. quoꝝ ꝑterea. q̃ nõ se semp ꝓtinuo manifestant. latet exitus. deñciunt aliq̃n pl⁹ q; sentiat. ℣ Notauit psalmista. spẽs septẽ impulsuũ. Vnus ẽ timor nocturnus. ꝛ hic obscurus. Alius subit⁹. sagitta volãs in die. Tertius ꝑplexus ꝛ inuolut⁹. negociũ pambulans i tenebris. Quart⁹ importunus. Quintus violent⁹. q̃ pariter exeũt ab incursu. Sext⁹ ẽ a demonio meridiano q̃ se in angelũ lucis transfigurat. Septim⁹ ẽ a diuinorũ curioso scrutinio sup filios hominũ. q̃ pereũt oẽs a finistris. cadẽt a latere tuo mille. q̃ videbant ꝑfectiores. ꝛ decẽ milia a dextris tuis oẽs fide signati. Horrend⁹ nimis ẽ hic impulsus. Ecce dũ hic viuim⁹ nauigam⁹ velut in mari magno fluctuantiũ cogitationũ. O q; sepe suscitat ꝛ inborret spũs ꝑcellose tẽptationis. permittẽte deo. impellente diabolo. Inuidet enim depositus iste. sublimãdis ad sedẽ vnde corruit Ascendunt fluct⁹ interioris nostri maris ad celos/ꝑ p̃sumptionẽ. descẽdũt vsq; ad desperationis abyssos. Afflat ex aduerso. bonus nr̃ spũs. ponit ꝑcellã nr̃i cordis in aurã. ꝛ silent fluctus eius. ꝛ deducit nos in portũ nr̃e volũtatis. Discipulus ℣ Venit in recordationẽ illud scriptũ tuũ ꝑ sex lectiões. vbi dcm̃ ap̃li tractas. In ipo viuimus. mouemur ꝛ sum⁹. Distinxisti q̃druplicẽ vitã spũs. Horro de motu ꝛ statu nostro deo/ p̃stolabant aliq̃ sermonẽ. Nũc aduenit occasio loqui de motib⁹ impulsiuũ bonoꝝ ꝛ malorũ. Dũ nũc impulsos ꝛ depulsos suscepit. cõtemniscens morientiũ terra. velut in quodã stationis serene sinu ℟ Magr ℣ Cetilogiũ accipies seorsum de ipulsib⁹. Cras ꝓterea/dũ supetit hora que nunc tarda est/plurima rursus me loquente. te auscultante/de bonoꝝ ꝓtra malorũ angelorum officio/quietus accipies. ℣ Discipl⁹. Delectabit auditio.

Sequitur secunda

partitio. de custodia angelorum. ꝛ fallaciis demonum per notulas. l.

Deposuit potentes ō sede ꝛ exaltauit humiles ℣ Discipl⁹ Inb heri stetimus. in hoc rursus aduenio. p⁹ impletũ canonice institutõis officiũ. auditurus te sicut es policit⁹ locuturꝝ. ℟ Magr Si p potẽtes de sede depositos dignitatis/siue ligim⁹ apostatas angelos. ꝓsequẽs ẽ vt exaltati hũiles accipiant angeli boni. i sede felicitatis eternaliter exaltati. Si malignitas iuida demonũ circũit ꝛ impellit hoies. ad ruinã viatorez. ꝑ eos fiunt imissiones male. vult. opposita charitas beatoꝝ angelorꝝ fieri q̃ dicit i psalmo. Immittet angelos dñi in circũitu timẽtiũ eum. Ad q̃d? Vt eripiat eos. habz ista hieronymi fin breũ. Circũdat angelus dñi in gyro timẽtes eũ vt eruat eos. Audis circũitũ malũ. audis ꝛ gyrũ bonũ. imissionẽ. s. bonã ꝛ malã ℣ Baſ oibo ad exercitiũ/circũitus sathane querentis vt deuozet. Circũdat angel⁹ dñi in gyro timẽtes eu. vt adiuuet ꝛ saluet. Exaltat demon ad ruinam. q; ꝑ supbiã. Exaltat angel⁹ bon⁹ ad gl̃iam ꝛ ad vitã. q; ꝑ humilitatẽ. Est namq; exaltatio que causat hũiliationẽ ꝑ vtraq; mala depmẽs ꝛ dãnans. Est optata exaltatio hũilis. ꝛ hũiliato exaltans. q; penitens ꝛ saluãs. Si bñ te hũiliaueris bñ exaltaberis. Si te hũiliaueris ad pniam habes veniã ꝛ exaltaris ad gl̃iam. Sunt hostiles nobis insidie. ꝑ depositos a sede. sunt exules celestes ꝑ nobis ꝑpes. Ne timeam? ℣ Octẽ (vt aliq̃ tradũt) angeli suã quã ia hũt bitudinẽ mistrãdo hoib⁹. Cõgaudẽt eis. certũ ẽ dum saluant. Gaudiũ ẽ angelis dei. testat xp̃s sup vno ꝓtoze pniaz agẽte. quãto magis sup vno iusto pniam nõ deserente. Vexillũ sathane cũ gdi

tō exercitu. ſ. defert infidelis temeritas. Crux fidelis ſeu crucis humilitas/ vexillū ē angeli dominī. q̄ circūdat in gyro timētes eū vt eruat eos Hec ē victoria q̄ vincit mūdū. teſte dilecto dñi. fides nr̄a. Petrus q̄z princeps. vexilluz hoc iubet erigi ꝓtra diabolū. q̄ circūit q̄rens quē deuoret. cui reſiſtite ait. fortes in fide. Hiis ē apli. nō ignorantis aſtutias ſathane: ſnia. ſub metapho ra ſcuti. In oib⁹ aut ſumētes ſcutū fidei. in q̄ poſſitis oia tela nequiſſimi ignea extinguere. Scutuz ſtud nūq̄d nō ē veritas fidei de quo pſalmiſta. Scuto circūdabit te veritas eius. Sequit̄ multus effect⁹ victorie per diſcurſū pſalmi p totum

Interrogauit me prīdē. virgo grādeua/ prouidentiſſime ⁊ deuotiſſime vite. noie Agnes ppinq̄ quondā Urbani pape. v. Nō ē potiſſimū ꝓtra diaboli tēptationes ſubſidiū? Dū ſuſpenderez ego cogitabund⁹ rñſionē. Jpa ſubintulit mox. Crux. ſuſcepi. ptinus hanc vocem. q̄ſi de celo ſonuiſſet. ⁊ ita ſonuerat. Ego eni etiā atq̄ etiam. multis iā annis mecū reputās. cōferēs inſup cū aliis. nō inuenio cōpendioſi⁹ nō efficaci⁹ antidotum. Quare? Quia nullū hūilius. nulluz inſup arrogātie diaboli magis aduerſuz. nullū qđ ita ipm ꝓſtrauerit. O crux ſignū triūphale clamat eccl̄iaſtica ꝓſa Et in hymno. O crux aue ſpes vnica. Et iterū eccl̄ia. Ecce crucē dñi. fugite partes aduerſe. Et apls. Mihi abſit gloriari. niſi i cruce dñi nr̄i ieſu xp̄i. Sileo interim de pbatiſſimis miraculis. q̄z nota ſunt ſatis. In conſtantino Jn eracliō. Jn iuſtina. Jn xp̄ofero Jn iudo hieronym⁹ Euſtochio/ ad oēm greſſuz pingere crucis ſignum. Et criſogon⁹ ad anaſtaſiam carcere clauſam. Tu aūt ancilla xp̄i. tropheū crucis ad victoriā viciorum nō ad perpetrationez malor̄. qualiter in militarib⁹ inſignijs gerūt̄ aliqui nō deuotione hūili ſ ſacrilega tyrānide dominandi. Impelleris o aia xp̄iana ſupba ſapere. vel q̄rere. crux apponat̄ ptinus corde voce vel opis ſignatōe. Quid eni magis ē ſupbie inimice. Jnuidia vult obrepe. viruſq̄ ſuū aio ſpgere. crux tyriaca fiet efficaciſſima. Crux oēm ire vel rancoris amaritudinē dulcorabit. Crux redet cōtra deſidiā ſtrennuū. Cōtra cupiditatem efficiet pauperē ſpū. Crux gule ſimul ⁊ luxurie febres acutiſſimas tēpabit. Una oim cōis ē rō. q̄z pendēs in ea/ crucifixit peſtes iſtas oēs. triūphans in corpore ſuo xp̄s. Hoc ē ſignū thau. q̄ ſignatos angelus exterminator̄ pcurere nō ſiſti. ſaluat potius ⁊ ptegit. ſi tñ corde fideli. cruci iſti cōſentiat. Alioq̄n mēdax angelus ⁊ mēdax ipſe pat̄/ arripit qđ ſuum ē. Sicut moyſes exaltauit ſepentē in deſerto. ſic exaltat⁹ ē fili⁹ hominis q̄ſignatus. vt ſerpens. Curabant̄ a ſerpentib⁹ prudens vt ſerpens. Curabant̄ a ſerpentib⁹ pcuſſi enei ſerpentis inſpectores. Aſpice ſerpētē hunc p ſimilitudine. ſine veneno culpe. chriſtū pendentem in cruce. fides eius a moꝛſibus tēptationum. ne te perimant. liberabit. Hinc de luca canit eccl̄ia q̄ crucis mortificationē iugiter in ſuo corpore portauit. Hinc apoſtolus ait. xp̄o cōfixus ſum cruci. Hic andreas letus ⁊ alacer. ibat ad crucē. Hinc rurſus paulus. nihil me iudicaui ſcire inter vos niſi Jeſum chriſtum ⁊ hūc crucifixum. hec humilitas ſua fuit. hec exaltatio.

Et ſm menſuram humilitatis dabitur ſublimitas exaltationis Propterea tu cui⁹ humilitatez ꝓfundiorē oibus reſpexit dominus. virgo beata merito gloriaris ſup oēs i exaltatiōe tua.

Nolo tamē putauerit aliquis lignū crucis. vt lignum ē adorandu. ſicut nec ens diuinum ⁊ ſummū quo ſit fruendu. qđ ſit ſuper omnia diligendū. Sciunt hec fideles. ſciunt ⁊ pbi oēs. Nihil hz lignū crucis diuinitatis etiā in qua pependit dominus. ſ in cruce tanq̄z i ſigno. ſurgit fides noſtra ad dominū noſtruz Jeſum chriſtū deum verum. qui ſalutē noſtram opatus ē in ea Sic de imaginuz veneratione. vetus habet doctorū determinatio. Sic per figuram. ſignū accipitur ꝓ ſignato. vt nomē p notato. imago p imaginato. Dices forte mihi. nunq̄d nō i homie. p̄ſertim in maria virgine. verior ⁊ exp̄ſſior eſt imago beatiſſime trinitatis. Sed ⁊ ipe demō retinet hanc eſſentialē imaginem. Aſinus pinde cui chriſtus inſedit/ cur non adorat̄ur? Reſpondebo primitus ſub vna generali veritate. de re qualibet indiſtincte? Non eſt aliq̄ res. quā tūlibet etiā vilis apareat. quin ex ei⁹ conſideratione poſſit anim⁹ fidelis eleuari ad magnificationē ⁊ orationē dei. Rō. q̄z a qualibet tanq̄z a ſigno pōt a poſteriori veſtigari. vel inquiri maieſtas dei. ſempiterna quoq̄z virtus eius ⁊ diuinitas. ab alijs quidē clari⁹. ab alijs obſcurius.

Porro minus hz de piculo ſcandali ⁊ idolatrie (teſte btō Dionyſio) ſi nominetur deus infimis nominibus creaturarum viliuz per metaphorā ⁊ ſimbolum. q̄z ſi fiat hoc de rebus dignitatē habentibus. quales ſunt angeli. q̄les ſunt homies rōne prediti. Quis eni crediderit q̄ de⁹ ſit eſſentialiter lapis aut vermis? Confundit̄ nihilominus idolatria. quecūq̄z fuerit circa creaturā aliquā ſeu de creatura. q̄z nō refert totū hoiem ad deum. ſiſtens in auxilio creature. maxime dum hec facere prohibetur. Habet virgo benedicta ſanctitatis priuilegia. habent ⁊ homines in dignitatibus cōſtituti. quoz cōſideratione/ ptic̄patiue ſolum ⁊ per analogiam dicuntur honorandi. ſed ſub deo. cui veraciter ſoli debetur honor ⁊ gloria. Deniq̄z vitamus ſcandaluz vel irriſionem infidelium aut ſimplicium. ſi coleretur aſinus ſicut colitur crux. Non enim eque facile honorem referrent ad prototypū. id ē ad ſignatum chriſtuz. nec ad redemptionis noſtre

mysterium.quēadmodum fit de cruce. ¶ Crux humilis mox vt in memoria venerit anime fidelis:sit hoc visu sit cogitatu sit auditu: q̄d aliud signat/quid aliud per signum seu signationem. intellectui representat/q̄ dominū nostrū Jesuz xp̄m.in quo est salus vita ⁊ resurrectio nr̄a. per quem saluati ⁊ liberati sumus. Hec ideo consonant ꝓposito nostro.q̄ vincere docent nos/ de impulsore nostro ¶ Crux humilis memoriter intellecta liberationez signat. vitam ⁊ salutem. Jp̄a consolationem.⁊ ex consequenti gloriaz ⁊ exultationem si gratus sit animus/operatur. Crux humilis hominē collocat ⁊ recumbere facit'in nouissimo loco.quo nullus cogitari pōt inferior.q̄ nouissimus viroꝝ pendet in ea. Sic recogitatus.creditus speratus ⁊ amatus/q̄ nos iuitauit dicet. Amice ascende superi⁹ ⁊ erit nobis gloria. ¶ Crux sicut humiliat in profundissimo loco sic exaltat in summo. Non enim mentitur nostra psaltes. Et exaltauit humiles. ¶ Gloria crucis ⁊ exaltatio simul cū exultatione.tāto verior ē solidior atq̄ iocundior. q̄to minus hz de creaturaꝝ vanitate ¶ Gloria crucis fit in cōfirmationis sacramēto ⁊ alijs mysterijs/de oleo sil' ⁊ balsamo.q̄ñq̄ de oleo solo sed sacrato. vt qui cōsiderat penā in cruce/cōsoletur ex intima spiritussancti vnctione. ¶ Gloria crucis facit insignem xp̄ianū.dum oleo leticie linit ip̄m ex noie Est enim christus per interp̄tationem vnctus. Reges autem sacerdotes prophete ⁊ pugiles inunguntur prisco more ¶ Gloria crucis nō constanter retinetur ⁊ predicat si non ad crucis ignominiā.passionē.⁊ tolerantiā anim⁹ ꝓparatur Nō enim natura cōpatitur. vt duo fines principales.⁊ vltimi simul intendant p̄sertim contrarij. Quid autē vane glorie. quid auaricie. quid libidini.plusq̄ ipa crux reperitur aduersum?

¶ Sunt qui sub noie christianitatis arbitrātur se magnificare dn̄m.q̄ crucifigunt in se rursus filium dei.⁊ habent ostentui. qui gustauerūt verbū dei bonū ⁊ virtutes futuri seculi.sed ꝓ apostasie supbiā plapsi sunt.quos impossibile pro difficile dicit ap'ls ē rursus renouari ad pniam. vel certe sumit hic renouatio baptismalis quaz cōstat iterari nō posse ¶ Gloriet frater humil'i exaltatione sua p crucem.mores insup/scōm nomē xp̄iani. vitāq̄ cōponat. Sit p̄ma sit vltima sit tota laus tua. O aia deuota. dic sil' ⁊ p̄fitere xp̄iana sum. Sic enim magnificas dn̄m. accipe rursus. ¶ Exaltatio crucis xp̄i tota mysterijs plena refulget. Est in ea lōgitudo.latitudo sublimitas ⁊ p̄fundū.longitudo eternitatis.latitudo charitatis.sublimitas maiestatis. Profūdū sapie iudicantis. Hz crux excelsa sil' ⁊ humilis: mediū cui sursū deorsū dextrorsū sinistrorsū cōiungūt ⁊ in h̄ medio Jesus tot⁹ effluens ⁊ affluens misericordie viscerib⁹. Ūñ si eidē fidē affixeris tuā.radiabit sursū amor.dextrorsū spes.sinistrorsū timor.⁊ deorsū dolor.q̄ sunt aie quattuor p̄ncipales affectiones.scōm q̄s bñ contēpatas ⁊ ordinatas est ois armonia spūalis. Exerceat te super his.traditio de canticis. ¶ Cōuersus ad crucē pie mentis.oculis lachrymosis.inspiceas extensū in hoc ligno sanctissimū corpus ihesu fi tympanū vel cythara. vnde ꝓtulit voces suas in simphonia dinis auribꝰ gratissimas. pro inimicis primā.ad latronē scōaz.fuit ad mīrem terra.ad discipulū quarta.ad p̄rem quinta. pro sexta.ꝓ cōsūmatione redēptionis septima. ipo septima.ꝓ transitu octaua. Ita factꝰ obediēs patri vsq̄ ad mortē dedit fidelibꝰ suis p̄fectuz hūilis obedientie nec nō pietatis documentū. Est aūt hūiliatio p obedientiā exultatio. Triplex est humiliatio p obedientiā exultatio .pe genere q̄ sub arboze crucis exercet hūiliatio.penitentialis.sacramtalis. supnaturalis .sm tres status incipientiū ꝓficientiuz ⁊ pfectoꝝ:suadet rex ipe dauid dare psalmū iocūdum cum cythara ¶ Est aūt cythara penitētū q̄ vertit i luctu in psalterij solatiū. Tradit expositor vnꝰ cythara rā qua dauid adhuc pastor ⁊ psalles corazꝫ saul expellebat ab eo spm̄ dñi malum pretendisse signum crucis. Jubet apud pphetā aia peccatrix sumere cytharā ⁊ bñ canere. Cantꝰ iste puto lamētatiōis ē pnialis.de q̄ psalmista. Cōfitebor timbi in cythara deꝰ meꝰ. Ita demū cōsonat psalterio iocūdo interne leticie.ita sub alio typo cōsonat philomene modulis turturis suspirium. Ita spūs noster vexatꝰ ab angelo dñi malo:melius hz. Ita (si de poeticis aliq̄d misceri placz) Orpheus furias mitigat infernales.i.furiosas suas passiōes .q̄ quidē potētes nimis deponūt de sede cordis ⁊ hūiles exaltant affectiones pie mētis. Cōponebat ad cythare modos pithagoras morꝰ suos. Et ad excitationez pp̄ici spūs psaltē adhibuit elizeꝰ. Hec de crucis auxilio.contra demonis impulsus generales tātūdez dicta sunt simul ⁊ angeloꝝ p̄sidio ¶ Ceterū q̄ periculoꝝ pticulariū aiaduersio. plus horret ⁊ vitatur.plus insup liberatoꝝ iplorat. gratioꝝ detinicq̄ fit mia liberātis.expedies. iudicaui: pticularibꝰ mouēdis intendere.nisi tñ alit̄ censueris frater ¶ Discipulus ¶ Imo vere cupidus ⁊ attentus sicut bactenꝰ auscultabo. quouscq̄ petueris a me verbum. ¶ Magr̄ ¶ Fit impulsus angelicus virtuose.sapienter ⁊ benigne.quatinus humiles exaltent. Ut vero depositus iste ꝺ sede diabolus.deorsum fluens.sathanas. satagit homines deponere violenter fraudulenter. ⁊ maligne. Violentia cernitur i obsessis. Fraus vero dum specie bona.salubris ⁊ virtuosi p̄silij quasi moralis pbs dolose impellit. Paucos accipe modos ex innumeris.⁊ vt sit aliquis ordo in nō habentib⁹ ordinem sed confusionez babylonicam.dicenda:per quaternaria seu ꝓ tetra-

des partiemur. ¶ Detestatur qñq; superbiam patentē. sed vt in deteriores sub inuolutro ficte humilitatis precipitet. Nam est qui se nequiter humiliat. Et rursus ait sathanas. Noli humil' eē in sapientia tua. quatin⁹ insipienter exaltet. Detestat' presumptionē. ⁊ timorē laudat quatinus ingerat timoris scrupulos. vbi non ē timor vt ablata pace cordis recedat iste cui⁹ locus est in pace. detestat' inobedientiā. vt peccati seruitutē inducat ⁊ asininā patientiā q̄ fert nō ferenda: quales notabat ap'os esse corinthēos. Fefellit innumeros neq; iste q̄ sub velamēto obedientie nephanda ꝓpetrarūt q̄si peccare nō possent q̄ nō habent velle vel nolle iuxta verbū suum. Detestat' superstitiones q̄q; manifestas sed non occultas ⁊ obūbratas sanctis obseruationibus In ieiunijs. in virginitate. in scis orationib⁹ superstitiones impellit. // Proinde cur fuit ꝑma demonis vox ⁊ interrogatio? Cur inq̄t precepit vobis dñs? Utiq; frequentissime cur isto. q̄tinus hoies in curiositatis noxie laqos cadant? Cur fecit deus rōnales creaturas quas ꝑ sciebat forepeccaturas ⁊ dānandas? Cur eas deus tales nō cōdidit q̄ peccare nō possent? Cur delectat' in perditione viuentiū. Nō inde sibi lucruz crescit? Nunq̄d nō melius eēt vniuersis si peccatis oibus ablatis remanerēt in solo decore virtutū cur indurat aliquos ⁊ aliozuz miseretur? cur acceptio psonarum reperitur apud ipsum? cur nō cicius venit ad hoies redimēdos. ⁊ legē veterē quā dederat i fed⁹ eternū ꝑ aliā cōmutauit? cur tot absq; baptismo inocētes tot i isul' sine leglatore/viuētes tot q̄ saluarēt si bōis doctrinis ⁊ sanctis instruerentur pire permittit ⁊ dimittit? Scit iste nequā. q; pscrutator maiestatis opimet a gloria. Scit hoiem ꝓhibitū. ne i plib⁹ dei opibus fuerit curiosus. ¶ Culpat ypocrisim. sed vt hoies absq; honestatis velo ꝓpetrēt mala. Laudat simplicē cū verecūdia scā. q̄tin⁹ ypocrisis fictiones introducat. Culpat in inuidiā ⁊ benitatē laudat. ꝑ vt malignitas improba nocentiū foueat. Culpat ecōtrario iniq̄tates aliorum. vt psonale odiū: ꝓtra fraternā charitatez suscitet. Culpat iratos. sed vt zelū scm̄ abijciat. Laudat zelū sanctū quo preceps ira furiat Culpat inertiam. sed vt inquietudo plus equo laboriosa fatiget. Laudat quietē sanctā. ꝑ vt in sterquilium torpentis inertie deijciat. Ostēdit obliuionē auaricia. ⁊ q; nihil nequi⁹ q̄ amare pecuniam. ꝑ vt pdigalitatē cōsumptione omnium cuz rapinis introducat. Pulchrā dicit ⁊ amabilem frugalitatē. vt tenacitati locū paret. // Ostendit quātas gignit infirmitates gula. ꝑ vt periculosi ozem vacuitatē capitis ⁊ corporis/absq; remedio opetur. Laudat omnia sana esse sanis. ⁊ nihil cē reijciendū. qō cum gratiaz actione accipitur. vt a tēperantia fallax abducat. // Ostēdit q; feda sit luxuria. q; vilis nec honore digna. vt cō lugiorū iura cōtaminet. Laudat ꝓlificationem imo iubet per illud. crescite ⁊ multiplicamini q̄tin⁹ ꝓcubinatū licere demōstret. Ostēdit nō eē iurandū. Sit inq̄t sermo vester. ē ē. nō nō. vt detestetur omne iuramētū. Dicit ex aduerso. Qui bñ iurat bñ credit. vt ꝓiuria vel ꝓtumeliae no minis dei multiplicet ¶ Circuit iste sathan terram. ⁊ pambulat eā. vt circūstantias oīm consideret. Quis quid. vbi. quib⁹ auxilijs. cur quō. quando. Tendit laqueos i q̄s impellat multos valde. vt si fuerit aliquis ab vno liberat⁹. cadat in alterum. Facit ad hoc macharij narratio de populis. Nō eni semel victus/cessat sicut opinatus ē Origenes. itaq; cōsiderat dū circūit ⁊ obseruat volētes placere deo. Videt aptuz aliquē ad religionis ingressum Impellit ad opposituz sic illudens. Cur ciuilē vis deserere cōuersationem. qm̄ homo/natura ciuile animal ē. homies hominū gratia facti sūt vt se mutuo iuuēt. sicut pecora vt hominib⁹ seruiant. Ue soli. Cur non poteris sub habitu seculari. salutē tuā operari. Sub vno abbate tuo xp̄o. gaudeas lege libertatis quā dedit tibi deus. ⁊ emit xp̄s. Quid pulchrius. quid eligibili⁹ libertate? Cur tot ⁊ tales vis subire obseruationes. ⁊ vota sup te inducere qui nō sufficis ad ꝑcepta seruāda? Quid sunt obligationes tot/nisi laquei totidē ad transgressores. Vide ne illaqatus verbis oris tui cadas. Displicet eni deo stulta ⁊ infidelis ꝓmissio. Ecce quot. quales in religionib⁹ defecerunt. quot ceciderunt? quot apostate retro abierunt. Cur nō vis talentū tibi creditū. in his ⁊ in alijs gratijs multiplicare? Ut quid pditio hec eēt in religionis ingressu siue solitudine. // Celat perdit⁹ iste/laqueos in seculo. fit iste qui saluandus fuerat in religione: perdit⁹ in seculari cōuersatione fit secularis. ꝓiungit vxori. Heu q̄s illic laqos tribulationum non inuenit? // Nascunt filij/alia cura/si procax vxor. grauis. magnifica. si sterilis si feda. si lubrica. O quale suplicium. Sit d̄ militia. aut de curialiū numero. q̄t illic curis inuolui⁹? ꝓximit⁹ erit dulcis inexpto/cultura potētis amici. Exptus metuet. inuidiā nō tolerabit Sit optet assentator ad oia. sit miser. viuēs. dormiens. comedēs ad alteri⁹ arbitriū. Sit causidicus aut practic⁹ in plica. fraudes mille spargēt i practicatione. Dū querit diues fieri. incidet in desideria multa ⁊ laqueos. quibus mergatur i interitū. Sit bñficiat⁹ i eccl'ia ⁊ celebs. cauēduz sibi erit a retib⁹ simonie a negligentia seruitij. a luxuria. ab inerti ꝓuersatione a dilapidatōe bonoz eccl'ie ¶ Circuit ⁊ cōsiderat sathan iste alterū quē ex instabilitate ppria vel infirmitate/cognoscit ad religionis aut solitudinis vitam ineptum. Vide air quanta sit religionis. quanta solitudinis perfectio. vacare soli deo. salu-

tem suam operari. Quid prodest homini si vniuersum mundū lucret. anime vero sue detrimētū patiatur. Vide quantum totus mundus in maligno posit⁹ est. q̄ breuis vita. q̄ mors incerta. que tormenta inferni. que gaudia paradisi. Vide ne pcrastines. ne cōsilia multox p̄sertim domesticorū ⁊ secularium q̄ras. Inimici hois domestici ei⁹. ⁊ aialis hō pcipit q̄ dei sūt. Res certa est. De solis incertis habendū ē ꝓsiliū. Dicere q̄ religionis stat⁹ nō sit pfectior: heresis est. Magna vero stulticia ē nolle eē pfectū. Quid hesitas? q̄d tergiuersaris? Vocat te de⁹ p inspiratiōes istas. q̄d intestas ⁊ nō stas? proyce te in eū. ⁊ ipe te suscipiet. neq̄ deseret iam susceptuz Vide nūc paup homūcio dū cōpungeris corde fac votū deo celi. firmet te iuramētum. Felix ne cessitas q̄ ducit in meli⁹. Sciueris op⁹ cuz voto deo cē acceptabili?. Da totā arborē voluntatis tue cū fructib⁹ suis deo tuo. Deniq̄ q̄ ppositū tuū istud scm̄ diuerteret a te/re⁹ esset vt deo se redderet in religione loco tui. Silet iste neq̄ q̄ ad religionis introitū oporteat tendere neduz bonitatez religionis in se hz alias circūstantias maxime duas. Quax vna se tenet ex pte religiosorū si pfecte regulā seruāt. Altera ex pte suiꝑius si iuxta pabolā xp̄i dū inchoat poterit consūmare. Quod si scm̄ rōis ꝓsiliuz res tā grandis aggredienda ē quā postmodū mutare non licet Nō tm̄ sequēdi sunt viriles impet⁹ aut mot⁹ deuotionū q̄les habebe pūt pueri aut puelle. q̄q̄q̄ pl⁹ ex incōstantie vicio vel melācolie. q̄ gr̄e certo instinctu poti⁹ aliq̄n. q̄liter mō ex astuto demonis impulsu q̄ certe deuotōis at flatu. Silet q̄m̄ media sūt moderanda sm̄ virtutē tam agētis q̄ patientis. nec poterat Dauid cum armis saul egredi ꝓtra golyam. Nō pūt simie cum bouis latioribꝰ q̄s in fraudē eis derelictis accipiūt incedere. silet onera religiōis. cū moribꝰ inhabitantiū. Hat benc sentire de oibus. neminē iudicare. spes adijcit q̄q̄ magnas q̄ proficiet alijs sua eruditio suū cōsiliū q; litteras nouit. q; prudēs ē in agendis. Deniq̄ exemplū dabit reliqs de seculo. vt ita faciant quēadmodū ⁊ fecit ⁊ seculū derelinquāt. Quid? Dandē voto se cōstrigit. dserit habita bñficia. dat sua pauprib⁹. via sibi vnica religionis relicta ē. Capt⁹ ē ait insultās demon. Fuge fuge iā nō ē silendū. iā in odiū religionis: exaggerāda sūt oia. Aperiendi sūt oculi. discrimina reuelāda. murmur inducēdum. dicat ipse sibi sentiēs se delusū. Quid mihi feci miser In qd̄ me malū impulsi. Nō potero ferre iugum hoc intolerabile. Quesiui requiē vt in pace seruirē deo ⁊ ecce turbatio. fugi hoies: hoies inuenio. Redebā tēptationib⁹ de seculo deteriores demonis pfero. q̄d feci q̄d agaz q̄ me vertā? Amicos carnales offendi spernēs eos cum suis cōsilijs null⁹ mihi ad eos regressus. Si dispensationē voti q̄siero. nō dabit aut in data nūq̄q̄ cō stans sibi anim⁹ q̄etabit ꝑ neq̄ quō viuerē in seculo relictū ē. Si ad aliā migrauero religionem scandalosus ero mee ⁊ forsitā intollerabilis alicui. Quid feci? Deuotionem in seculo suauiorē. ⁊ crebri⁹ inueniebam. q; sensus vegetiores nec pturbati per vigilias nō extinanitū cerebrū per ieiunia nō oppressa mens in plixitate vocal⁹ seruitij sed ⁊ secularibus inuoluor curis. p necessitatibus fratrū. Cogit obediētia currere discurrere per seculum. qui quietez solam sperabā mihi obtinere. Sic quotidianis fatigor odijs et rixis. Quid feci quid tandem volui mihi miser? Delectabat me studium. docebam ⁊ docebar. Nunc qui doceatur aut doceat nullus ē. Frēs satis esse respōdent occupationes religiōis sue vexatio satis est. Non est inquiunt religio scola docendi. sed disciplina viuendi. Si vixero fm̄ mores fratrum collapsos omnino a regulis patrum. perditus sum sine dubio. Si singulari mihi viuere volo. nec datur nec sufficit. Ecce quid murmurat inconstans quādoq̄ nō sine magno perplexitatis viculo. maxime si monasteria munierū collapsa. iuniorꝫ tam aliqua vouit ⁊ itrauit Circūit iste depositus de sede. querit quē devoret. Inuenit hominem deditum studijs litterarum ⁊ scientiarum. Si potest auertit. Affert occupationes ex seculo. sicut ex prelatorum seruitijs aut principum. aut penuria transscribentium. vel imperitia. aut librorū causat nimietatem oneros̄am. aut frustra fieri verba surdis dicit. Si nequuerit abducere quatinus ociuz desideret studiosum sed sibi vacet ⁊ sapientiā scribat in ocio. subdolus impellit. vt alios dum docere vult scribendo/ se seducat. Laudat iam laborem. sed corrumpere satagit intentionē Eya doctor scribe que relegat posteritas. q̄ tibi sint in nomē eternum. qm̄ melius est nomē bonum q̄ vnguenta pretiosa. Prabunt alij pro te. Non ti quid sathan ista? Quid sibi sup̄ aliorum salute? Profecto nihil. ꝑ satagit. vt iste sub hac intentione scribēs. audiat in iudicio. recepisti mercedē tuā. Accipe qd̄ tuū ē ⁊ vade. ex ore tuo ⁊ scriptis tuis te iudico serue nequā. Fers lras mortl tue sal infatuatū. Eya scribe. sed subtilia. sed extranea. sed nouiter inuenta. Turpe est alienis viti. Sic impellit vt deserat terminos quos posuerunt patres sui. Ut vane glorios⁹ dicat. Sup omnes docētes me intellexi. Ut deserens vias certas dicat. Aque furtiue dulciores sunt. ⁊ panis absconditus suauior. Eya scribe. aut de tuis virtutibus aut celeritatē ostēde dictandi. Aut da satis itelligi q; bñ. q; deuote viuis vt loq̄ris. aut certe i alienis laudib⁹ q̄re laudē tuam. Quere celebritatē nois si non ex te saltē ex illis. q̄s exaltas scribēdo. miracla sua. visiones. vita

supza modum mirabilem. diuinationes. sectas nouas ¶anonizat⁹ eris in ipsoꝝ canonizatiõe. Sed o fraudem sathane detestandã. qñq; tamẽ ita fallentẽ. vt interim taceam⁹ de manifestis erroꝛib⁹ ⁊ heretica prauitate. ¶Eya scribe. totus insiste laboꝛib⁹. iporune. Non des requiẽ cala mo postpone hoꝛas canonicas. aut absq; intẽtione proferas. indulge secur⁹ lautioꝛibus cibis. viere somno vsq; ad saturitatẽ. Deserе ciuilem alioꝛ cõuersationem. Cõpensabit hec oia laboꝛ tu⁹ in dictãdo. Sic impellit iste neq;. scit q; iuniter. imo noxie fiunt nõ iussa preceptis omissis. Scit q; fauem⁹ vltra modũ scriptis nr̃is. diligimus vt filios. placẽt etiã si deformia sunt ⁊ iculta. si vacua sentẽtijs. Testis est simia fabulosa. Gallina dũ nimio clamoꝛe pdit ouũ pdit illud. Loꝛtus crocitans. vt a vulpe laudet / fraudat cibo suo. Non aliter sepe virtutes pdunt scribe docti vel q̃sitas pri⁹ vel acq̃rendas in tpe. Nõ. q; dicunt ⁊ nõ faciunt. q; de donis dei dũ gl'iaz q̃runt. deo rapiũt qõ suũ ẽ. q; scit insup sinistra taliũ. quid facit dextera. ¶Possunt nihilominus meritoꝛie fieri noua scripta si mod⁹ affuerit. finis ꝛecto recti. ¶Unum facere ⁊ aliud nõ omittere. ¶Circũit ⁊ inuenit hoiez deditũ. cõfessionibus audiendis. Q; q̃t imissiões facit p angelos suos malos. Uenit ad ꝓfessionẽ plebeius idiota. venit pueri ⁊ puelle iuuenes ⁊ maritate. Suadet inuestigare diligenẽ sup oib⁹ circũstantijs. vt agnoscat vultuz pecoꝛis sui. q; nec aliẽ soluit põt peccatoꝛ. nisi dixerit oia. Absit iste curiosus scrutatoꝛ ⁊ deficiat scrutãs scrutinio. cũ scandalo cõfitentiũ. cũ lapsu ppꝛio cũ suspitionib⁹ infinitis. cũ interminabilib⁹ scrupulis siue remittat nõ absolutũ siue detineat moꝛosissime. vix tãdez absoluendũ. Ueniũt tales postmoduz ⁊ vertiẽ in oppositã q̃litatẽ. q; timet exptus: tales facere nterrogationes. Dicit sibijpi. saluet se si voluerit nõ intrabo domum ꝓscie aliene nihil interrogabo. scit petã sua dicat illa si vult. Sic dimittit inscios. sic verecũdos latere in pctis suis. nõ vtens claue scie q̃ data ẽ ad aperiendũ (cum dispensatiõe tñ) secretas ꝓscie plagas. Ueniunt alij magni prudẽtes de seculo. veniũt pdones vsurarij simoniaci. rãcoꝛosi. violatoꝛes ecclesiastice libertat⁹. ꝓcubinarij. notoꝛij. nolũt a peccat⁹ resilire. nolũt restitutiones facere. sũt excõicati sunt irregulares. alij si culpã excusant aut defẽdũt pctm suũ. dicunt se iusta bella gerere. Et plane mirũ ẽ. si etiã angel⁹ de celo repiret q̃d agenduz in talib⁹ multis nisi consisteret sibi miraculosa dei virt⁹. Ueniũt alij vel alie curiose agẽtes ad fabulationes vertũt ꝓfessiones suas. miscentur colloquia de ꝑphanis vtinam nõ de nephar̃js vtinã q̃ spiritu cepisse videnẽ: nõ cõsument icar ¶ ne prohibeat deterioza de⁹. ¶Circũit ⁊ inuenit declamantẽ in populo seu pdicantẽ. Cognosce demonis quot impulsus sunt in sermone. Cum de omni statu psone sunt q̃ vitijs ꝓtrarijs iffecte sunt. Si culpat auariciam / pdigus applaudit. ⁊ ridet auar⁹ Si prodigalitatẽ vituperat: auarus libens ad se cõtrahit dicens. tene qõ habes. Si loquit aduersus inertiaz / gaudet iste qui stulto laboꝛe cõsumit. ⁊ eẽ sub sentib⁹ curaꝛ mozdẽtium delicias cõputat. Zelus laudat⁹ accẽdit ira cũdos. Pietas laudata: pusillanimes nutrit et desides. Poꝛo nunc ⁊ qualem tua predicatio fructũ afferet cõsidera. Sunt qui nolũt pmeditari nolũt sanctoꝛũ allegationib⁹ vel autoꝛitatibus aut certe nesciunt vti. Garriunt ⁊ effundũt quicquid in buccam venerit. ceci cecos alloquẽtes. Sunt ex oposito. qui tot accumulãt allegatões sup allegatões. richmos ad richmos cõcoꝛdantias cũ cõcoꝛdãtijs. effluunt vsqueq; q. nõ deuz ꝑ se ꝑ scientiam suam ostendere volentes. Glam diunt sibi. q; non ppter se ⁊ famã scientie. ꝑ ad edificationẽ q̃runt alioꝛ. Sunt qui solũ apõ auditoꝛes suos inobedientiã ⁊ rebellionẽ inferoꝛum tacendo culpant vicia superioꝛũ etiaz dum absũt. vñ Nihil plausibili⁹ audit inuida plebs q; superioꝛ vicia pdere. augere. inculpare. Et hec sepi⁹ ⁊ accurati⁹ studeni aliqui pdicatoꝛes detestari. qui si vel in modico vicio culparenẽ. protin⁹ implacabiliter obsisterẽt vera dicẽtib⁹. ⁊ capitali. clam vel palã persecutiõe vexarent. Adde q; multitudo pdicationũ. sepe fit in laqz audientiũ. Quare? Quia iam sane sciũt voluntatẽ dñi nec faciũt. preuaricatoꝛes effecti de peccantib⁹. Propterea ppleros habet behemoth neruos in multis. quibus non est exitus frequẽter possibilis. nisi moꝛs inflicta iudicialis / seu captiuitatis hostilis viam fecerit: liberans ab omnibus debitoꝛum vinculis. Aut si non fuerit assumpta religio cedens omnibus. Aut vltronea paupertas sua. ⁊ suoꝝ subeatur. Sed q; difficilia sunt hec remedia. presertim in senibus. in egrotis. in delicatis viris ⁊ pomposis. In femnis nescit nemo. Singulariter idcirco notauit apostolus auariciam. tẽptationibus ⁊ laqueis diaboli plenam esse. que mergunt hominẽ i interitum vnde vix fit responsio ¶Circũit iste sathan iste depositus. ⁊ inuenit hominẽ in solitudine. vl deserti. sicut ẽ pellicanus. vel domicilij sicut nicticoꝛax. vel tecti sicut passer. protin⁹ immittit fraudulentus auceps iste / laqueos exquisitos ⁊ tota malignitate conatur inuoluere: nũc pennas: nunc pedes istius qui solitarius eligit viuere. volaturus vt estimat ad superna. ⁊ secũ furens ait. Nõ sic abibit solitarius iste. si bñ me noui. Sit piger. impatiens. mala cogitet. ⁊ sua querat. Agitatur nunc feruoꝛe nouitio. fingit si bi quietẽ ⁊ otiu z. fingit patientiam si non habeat consoꝛtium. fingit puritatem in affectibus habituram. fingit denicq; q; dabit se deo totum.

Sed o miser. nescit quantū meis artibus/ab ex
pectatiõe sua longe fiet. Surgite vos infernales
z impzobe pestes mee. Stultum hunc impellite
casuꝝ in retia peccatoꝝ. que fugere putat. nec p̄
cauet. Tu pzimitus inertia. deses ad bonū ꝫ ad
perniciē efficacissima. Hic exterioꝝ caret exerci
cio. ociosus vacat. Age. Tediosa sit oꝝo sibi. fa
stidiat z dicat. quousq; eadē. Succedat nūc im
patientia. Fac ipm suimet penitere: fac displice
re quietē. fac ociū pzopziū horrere. nec se iaz fer
re possit. Fac langueat totus z pigritet. Exur
ge nunc blasphemia. cogitatiões nepharias im
mitte. Fac desideria occidant pigrū. Age doce
at ociositas mala multa. Tradideris eum quat
tuoꝝ quaternionib⁹ passionū vinculandū. i car
cere nostro peccatoꝝ. Scis noia. scis officia vul
gata sunt. Spes meoꝝ met⁹ gaudiū. Speret va
na. metuat falsa. mereat molestе. gaudeat mole
stius. Tuū erit vltimū hoc officiū. o libidinosa
cupiditas. querēs assidue q̄ tua sūt. Querat iste
p̄solaciunculas ꝓpzias si poterit in carnalibus
delicijs. cibo somno. venereis. Si refugerit pa
tentē hanc turpitudinē tuā. velaueris eaꝝ silitu
dine deuotionis ad deū. Da mendaciter intelli
gi ipm q̄rere q̄ dei sūt. se in dño delectari solo cū
sua pzincipalit̄ q̄rat oblectatio. Signū hui⁹ ac
cipe certū. qz dimissis dinoꝝ impletionib⁹ man
datoꝝ. laborat in hoc tot⁹. vt in alijs q̄ spūalia
fingit delectet. Heridem⁹ merito sabbata eius.
videtes ignominiā ei⁹. Videmus introrsuz for
nicationib⁹ pzopzijs. mendax. pcax. meretrix i
quirit z rapit. Adauge dolos tuos o libidino
sa cupido. Interroget curiositas tua coꝝ eius in
plurimis. Si mallet damnari q̄ offendere deuz
sponsū suū redēptozē suū. de quo gloziatur. Si
mallet subire mortē aut incēdi/q̄ frāgere ieiuni
um. vel incurrere carnis lapsum. Quicq̄d elege
rit irretiem⁹ eū. vel arroganti mēdacio. si penaz
ꝓposuerit inferni vt incendij. q si postposuerit
iā peccauit: qz peccare pelegit. Adde si videris
ipm in multis deficere. dic blandiens. nō ꝓcuci
ant te defect⁹ isti frater. pmittit eos de⁹ in te ad
hūilitatis custodiā. ne magnitudo virtutum te
extollat. Habes in paulo sil̄e de stimulo sathā
ne pzopt̄ magnitudinē reuelationū. Capiamus
eū z illaq̄abim⁹ vt defect⁹ ꝓpzios iā nō laboret
coꝝrigi ꝫ in illis audeat etiā gl̄iari. Sit rursus tu
um. o blasphemia. sozoꝝ inert[i] desidie machina
mētū. sit cogitatões imittere. q̄les nec hoines se
culi. nec meretrices dignarēt admittere. Pude
at ipm q̄ tant⁹ ē in oculis suis/pudeat z indigne
tur z irascat. supbiēs etiā in deū z scōs angelos
eius z sanctos. z desperet tandē seipm. Suade
rē vobis in q̄ quattuoꝝ sodalib⁹ mihi carissimis
sup hmōi solitarijs/in alia discrimina deturbā
dis. ꝫ ea q̄tidiana q̄si domestica p̄tereo. incurio
sitatē pscrutatiōis vite aliene. negligentiā pzo
prie vite. videre festucā i alieno oculo. nō aduer
tere trabem in suo. Ceteros sperniere. sibi suaq;
placere. Rumoꝝib⁹ nouis assidue agi. z suspiti
onibus temerarijs inq̄etari. Proinde min⁹ omi
bus hoibus. alacres spū. min⁹ eē patiētes. plus
sut amatoꝝes. plus sozdidos altoꝝ mala tenen
tes. Agite postremo sodales fidelissime mihi
q̄tin⁹ istos exhibeatis solitartos. tandē mihi si
miles fieri. Solitudinē odiāt. fiant dispsi mente
cozdis sui. fiant gyrouagi z pfugi. fiant instar
cayn vagi z pfugi. Quid eni magis ꝓpzū ē mi
hi. q̄ eē gyrouagū. circūire terraz z pambulare
eā. Hec nequā spūs. At vero q̄d te agitas fra
ter. q̄d turbaris. cū ia stl̄etiū pati non potes hac
tenus obseruatū. Discipl⁹ Nūc ꝓfus inspi
cio. qm̄ vndequaq; miser suz. z miserabilis. nec
q̄d agā. nec q̄ me vertā scio. Ita ꝓclusus sū iter
angustias ex impulsib⁹ sathane numeratis. pze
sertim i vltimis. vt merito tedeat aiam meā vite
mee. Nolo tū desperare memetipum. ꝫ auxilia
ria poti⁹ documēta q̄rere. Itaq; fraudes z laq̄
os inuestigasti. tuū sit remedia tradere cautelas
z auxilia. Magr Si hūmanū pstolaris auxi
liū: falleris. Illud eni. nec pspicuū ē nec validū
maxime aduersus aereas prātes. Est vita hois
milicia sup terrā. Aduocādi sunt milites angeli
boni ꝓtra nequam hos spūs. Plures sūt. fortio
res sunt. sapientiozes sūt absq; vlla cōpatione.
feruentiozes in iuuādo. q̄ alioꝝ malignitas in i
pellēdo tm̄ nō assim⁹ nobisipis. nec vltra pella
mus eos adiutoꝝes tā sedulos beniuolos z cer
tos. Discipulus Hoc ē pfecto potissimum
qđ flagito. qđ ab eis peto dari mihi/ne repellaz
eos. Cupio piter z depcoꝝ. q̄tinus ipulsiones
suas quib⁹ instigant nos bñ agere/studuer[i] api
re. Magr Si de custodia angeloꝝ/ p̄cipue
singuloꝝ qui dant singulis ab exordio. si de su
is officijs singillatim. conarer aperire. q̄ sub exem
plis legunt in scriptura sacra. queq; p̄ historias
flu⁹ imo vanus iure dicerer. res suscipiēs supza
vires. Attñ ne tot⁹ obmutescā: q̄si spernēs p̄cz
tuā. eligā vnū. sua auctrate refulgēs exemplum.
Deinde per considerationes aliquas/pauc[i] ver
sibus comprehensas. curabo nos aduersus dia
bolicos insultus reddere doctiozes. Discipu
lus Gratus audiam z attentus. Magr
Petrus post tot perpetrata virtutum insignia.
dormiebat in carcere. vinctus catenis inter duos milites. Cipus iste est christiani licet egregij
meritis. qui per herodem istum sathan. gloziam
tem in pellibus que palliant nequiciam suam.
detruditur in tēptationis horriduz carcerē. dis
crimen imminet mortis. nisi q̄ ozante iugiter ec
clesia fit quod sequitur. Angelus astat. fulget
pulsat surgere clamat. Soluit z eduxit libertati
q̄ relinquit. Discipl⁹ Placet metri cōpen

dunt q̄ septē angelico scō facta ministerio cōple
teris. ¶ Magr // Solerter aduertis. Existi-
mo nō grauaberis si ꝓsideratiões pauculas rur
sus ita ꝙfibus ligauero sup cautelis. q̄b⁹ agere
nos oꝑtet. ⁊ pri⁹ facere qđ i nobis ē. gallice (fay
ce que doce) ¶ Discipl's // Non grauabor. nec
lenitati deputabo metr̄. q̄le frequēter i psalmis
⁊ canticis ꝓbe sumpserūt. ¶ Magr // Imo
nihil apud veteres pbos seriosius metro fuit.
Accipe ḡ dogmata septē. Pensa q̄s finis ppri⁹
q̄ sit stat⁹ ois. A sathan impelli sperās fac iussa.
timēsq̄. Magnifica dominū. dic o me suscipe
xp̄e. Dixeris hic ⁊ nunc velut. hic ⁊ nūc moritu
rus. Aue pius. purus. velut hic ⁊ nūc obitur⁹
lobūtā christo iturus ¶ Discipl's // Et si pro
cet me auiditas expositiōis latioris. nolo tñ esse
molestus exactor/ post tam multiplex eloquiuz
ꝓtc nūc habitū. Conseruabo interim oia verba
hec conferens in corde meo. quousq̄ altera nos
collocutio. cōgreget in idipsū. quousq̄ preterea
centilogiū de impulsibus accepero. // Magr
Fiat vt vis. ⁊ in eo bene vale. qui deposuit po-
tentes de sede ⁊ exaltauit humiles.

Sequitur tertia par-

titio de septē modis generalibus angelice custo
die per notulas. lxxxiij.

Et exaltauit hūiles. // Discipl's Cō
uentionis hui⁹ nr̄e die. ⁊ locū ꝑspex
faciat/ istor beator btissima ista per
hūilitatē singularit exaltata. cui⁹ ē b̄
verbū. Et exaltauit hūiles. ¶ Magr // Fiat.
tu q̄d affers colloquiū p⁹ triduanū hoc silentiū.
Discipl's ¶ Perlegi tuū sup impulsib⁹ centilo-
quiū. Experior illud eē cōnexum priori nr̄e col-
lationi. desinit i auxilio bonor̄. ꝙra apostatas
angelor̄ nobis in hoc exilio. vbi etiā fili⁹ dilect⁹
nihil differt a seruo cū sit dñs oim. ꝑ sub tutori-
bus angelis ⁊ actorib⁹ ē vsq̄ ad prefinitum tp̄s
a pr̄e ¶ Magr // Bñē. bonos tutores hz iste
fili⁹ ¶ Discipl's // Istic nēpe sum⁹ cognoscere
qualia sunt adiutoria bonor̄. qualia ministeria
quales pulsus aut imissiones. Memini vero te
nudiustertius septem officia numerasse. sub tro
pologia liberatiōis petri. Angelus astat. fulget
pulsat. surgere clamat. Soluit ⁊ eduxit liberta-
tiq̄ relinquit ¶ Magr // Non errat recordatio
Scis ne memoriter. additas sit. vij. cōsideratio-
nes ad tutelā nr̄am. sub q̄druplici versu ¶ Di-
scipl's // Nimir̄ sic ꝙtinēt. Pensa q̄s finis ppri⁹
q̄ sit stat⁹ ois. A sathan ipelli sperās fac iussa. ti
mensq̄. Magnifica dñm. dic o me suscipe xp̄e
Dixeris hic ⁊ nūc velut. hic ⁊ nunc moriturus
Spiritus esto pi⁹ velut hic ⁊ nunc obiturus.
Magr // Scires adaptationē facere. vij. ad. vij
reddēdo singla angelor̄ auxilia. singulis his cō
sideratiōib⁹ aut doctrinis? // Discipl's Lupto
securius ex te coḡscere. sit vt abbreuiatio⁹ p̄mo
fiat ¶ Magr // Teptabo sic efficere. pariterq̄
reddere totū marie canticū ꝓsonās dicti nostris
Itaq̄ taliter accipe sūmatim p̄mo Dehinc am-
plior cōquisitionis erit loc⁹. Angelus astat. vt
pensem⁹. b̄ ē pōderem⁹ ⁊ libram⁹ in trutina cor-
dis. q̄s sit finis. Di eni sathā adest nobis vt no-
ceat. q̄s ferret/ si nō ꝓtra staret angel⁹ bon⁹? Sic
ꝓterea q̄rit iste sathan claudere. vel eruere peni
tus oculū fidei ne recogitem⁹ finē nostrū q̄ de⁹ ē
cōueniēs ē vt angelus bonus/ sanet ⁊ illuminet
oculos cordis. i viā ⁊ i finē pacis. hec de p̄mo.
¶ Angelus astans/ fulget i carcere mortis hui⁹
vt nouerit vnusq̄sq̄ posit⁹ i tenebris q̄lis suus
sit stat⁹ ppri⁹. Sunt eni iuxta q̄litates morbor̄
singulorū/ qualitates auxilior̄. Angelus astās
⁊ fulgēs. pulsat incitās ad bonū. Scit eni gene-
raliter oēs ⁊ b̄ nos scire facit/ a sathan impelli.
Bū eni scit piculū. solicitudine maiori fugit ad
auxiliū. // Angelus astās fulgens ⁊ pulsans. iu-
bet surgere velocit. Hoc autē implet. dū sperā-
do. diuina mandata seruant Alioq̄n iacet obru
tus in pctis ver⁹ hō nr̄. de se desperās. aut ñ cuz
minori discrimine/ nimis sperās seu presumens
Angelus astans fulgēs pulsans surgere iubēs/
soluit a catenis vicior̄. vinctū in mendicitate ⁊
ferro. Cōcussus eni timore casto ⁊ scō/ cū grata
dñi magnificatiōe. iā se precingit virtute actōis
iā calciat caligis p̄ceptor̄ in pparationē euāge
lij pacis Angelus sextū pagit officiū/ dū astās
postq̄ fulsit. pulsauit/ surgere iussit/ ⁊ soluit/ edu
cit extra carcerē. Apit vltro portā ferreā pnie.
transit viccū vnū/ satisfactionis arte ⁊ directe.
Angel⁹ tandē. sic eductū. libertati derelinquit.
Quo facto sic sane deinceps q̄ retro sunt obliui
scēs. liberat⁹ in anteriora se tot⁹ extēdit. Reuer
sus q̄dē ad se/ deo gratus ⁊ angelo suo/ dicit ex
snia. Nūc scio vere. q⁹ misit de⁹ angelū suum. ⁊
eripuit me de manu herodis. ⁊ de oi expectatōe
plebis iudeor̄. ¶ Discipl's. Delectat sit redifi- Y
cat adaptatio. Necq̄ curiositati deputādus/ iste
mihi ꝙe breuis ⁊ lucid⁹ ordo. Addideris quod
spopōdisti. ¶ Magr Intellige p⁹ quēadmo-
dū q̄ttuor prima/ spectāt ad oēs generalr̄ q̄ pur-
gant. spectāt alia duo magl ad illuminādos. tā-
q̄ pficientes. septimū ppr̄ie q̄rit educt⁹ ⁊ perfe
ctus. Porro cāticū nr̄m sic adapta. Sciuerl vt
scis. quoniā finis vniuerse rōnalis creature con
sistit in magnificatione domini. ⁊ q̄ exultet spi-
rit⁹ i deo salutari suo // Quid ē eni btitudo/ nisi
dñi dei nr̄i salutarl/ magnifica locūdaq̄ fruitio.
honor ⁊ collaudatō? b̄ pmū. Letex respect⁹ hūi
litatl ꝙsideratio ⁊ cognitio stat⁹ pprij ⁊ ꝙditōis
i vnoq̄. b̄ scōm. // In b̄ pinde q̄ facit nobis ma
gna q̄ potēs ē. q̄ btificat apud alios. Concludi-
mus/ q̄ domin⁹ ē i circūitu populi sui. q̄ immit
tit angelus dñi in circūitu timentiū eū. ꝙra tot

gyrouagos demonis impulsus. Hoc tertium. Rursus ex sanctificatõe nominis sui/ dum dat spem ꝛ ipletionẽ mãdatoꝝ dei velocit̃ iclamat: q̃ prius astiterat/illuxerat.pulsauerat ad deum ad nos/ad aduersariũ solerter cognoscẽdum. Subsequitur ānto.timor dñi liberãs a pctõ. timor eni dñi/expellit peccatũ testimonio sapientis. Sed ne seruilis sit aut vilit̃ mercẽnarius timor/magnificat ipe gratis dñm. recogitãs qm̃ mia ei⁹ a pgenie in pgenies timẽtib⁹ eũ. Cõsurgit autẽ timor dũ aia nr̃a ꝓsiderat hũanã miseriam/si seuere faciat dñs potẽtiã in brachio suo.si supbos dispgit mẽte cordis sui.deponit potentes de sede.si diuites dimittit inanes.q̃s nõ extimuerit?si ex cõsideratione sue mie. q̃s ip̃m nõ magnificauerit.qz timẽtib⁹/ veniã dat.qz hũiles exaltat.qz esurientes saciat ꝛ saluat. Suscepit pterea sexto dñs isr̃l puerꝝ suũ.illuminatũ.pulsatũ.cõmonitũ.absolutũ.si dixerit. Dñe iesu suscipe spũm meũ. Dũ vero susceperit/ q̃s de manibus suis eripiat eũ. Dñs qui iustificat. dñs q̃ suscipit.q̃s est qui cõdẽnet/aut q̃s abijciat? Postremo spũs ita susceptꝰ in manib⁹ saluigardie. i. salue custodie xp̃i. sueq̃ libertati derelictꝰ. pꝰ oẽm herodis expectationez. q̃d supest. agat ille qui spũ dei agit̃. qui tã pspicit vltra in lege pfecte libertatis. q̃ nõ timore supplicij. nõ spe premij trahit̃. ꝟ suaui iugo xp̃i. mentẽ scãm spontaneã totã cõtulit ad honorẽ dei ꝛ patrie liberationez Recordat̃ pfecto solꝰ mie dei. dulce hz in lege dñi meditari die ac nocte. sicut locutꝰ ẽ ad abrãam p̃rem nr̃m ꝛ semini eiꝰ in secula qõ est xp̃us. Hoc deniq̃ est perfectoꝝ. sicut alia sunt illoꝝ q̃ pficiunt aut incipiunt. Nunc p singula discurramus angeloꝝ ministeria q̃ tacta sunt circa petrum. Angelus astat. Cur ita? cur si nõ: vt astare coꝝ deo nos faciat? Deo aũt tunc astare nos tradit Dionysi⁹/cũ castissimis oronib⁹ insistentes. reuoluto aio ꝓpinq̃mus. credẽtes qm̃ ipe ẽ dñs de⁹ salutaris nr̃. innitẽtes ei sicut litori fixo. tracti a magnete virtuoso. Astans vero/tũc refulget angel⁹. cũ nos edocet/cui⁹ conditionis ꝛ stat⁹ ꝛ humilitatis sum⁹. q̃tin⁹ inspiciat de⁹ humilitatem ancille sue aie nr̃e. noverit ipa q̃d se q̃rere cõueniat. Nõ eni oibus. oia equalit̃ licent decẽt ꝛ expediũt. Totũ pastorale gregorij cõtextũ ẽ i hmõi documẽto. Propterea trãseuntes/inducam⁹ q̃ttuoꝝ industrias/spẽalit̃ assumẽdas ꝓtra astutias sathane. fundatas ex locis dialeticis. q̃bus hoies ignaros ꝓpriꝝ status/ conat̃ auertere. vel mutãdo dũ bñ sũt. vel retinendo ptinaciter statũ. dũ male locati sũt. Locũ assumit ab autoritate. sed aplicat sinistre Locũ ab exẽplo ꝛ similitudine. ꝟ dissimilit̃. cũ nihil in psona vel re nr̃a. Locũ ab inductione. q̃tin⁹ p̃cipitet in iudicia falsa ꝛ temeraria. Locus deniq̃ sub truncato entimemate. minore sua nõ apposita vel explicata. Scit eni q̃ ex minoꝝb⁹ seu particularib⁹ p̃missis/tota pendet difficultas illationis. Fallit se volũtas sepius in hac argumẽtatione. dũ pñtato aliquo obiecto generaliter subrõne boni/ꝓfestim ferꝝ in illud attẽptandũ. non discernens in particulari. qd̃ vel quale sit illud bonũ. Dicit rõ succurrẽdum necessitati proprij corpis sui. Comede ꝛ bibe iubet volũtas. Colẽdus ẽ de⁹. tene te igit̃ in hac religione rñdet voluntas. Dicit rõ maledicti sunt q̃ viã pacis ꝑpediunt. Rñdet volũtas. q̃ maledicti sunt q̃ viaz cessionis hui⁹ cõtẽdentis de papatu nõ ingrũt. Notũ ẽ qualit̃ loco ab autoritate abutebaꝝ. apostata Julian⁹. xp̃s dicit. Nisi q̃s renouauerit ꝛc. imo sic diabol⁹ ausus ẽ dicere xp̃o. Scriptũ est. angelis suis ꝛc. Nõ habem⁹ necesse. lonꝝ ge morari. qz ex ipo sumpserunt oẽs deceptões hereticoꝝ exordiũ. maxime duz q̃runt hoies vltra sapere q̃ diuisit eis de⁹ mẽsurã fidei vel doctrine. dũ fieri volũt magistri qui nũq̃ fuerunt discipuli. sacrarũ litteraꝝ interpretes. qui nũq̃ didicerũt illas. Adiecit igitur diabol⁹ aliud machinamentũ efficatius ex hoc loco p auctãté fieri translationes varias p vulgarib⁹ idiotis. q̃bus habitis ꝛ lectis in supficie. cõtẽnunt mox sacros expositores. Nolumus inquiunt nisi tes reddunt inpsuadibiles. neq̃ sibi relinquũt auctoritatis pondus. vñ valeãt ad veritatis cognitionẽ illustrari. Ceterũ de locis ab exemplo ꝛ sili. tot sunt experimẽta fallaciaꝝ. quot hominũ capita. dũ quilibet assecꝝ vult quẽlibet. dũ exemplo dicit se viuere taliũ ꝛ taliũ/ q̃s approbat aut canonizat eccl̃ia. vel q̃ supiores eoꝝ sunt. qui rectores. q̃ doctores. q̃ laudati. Quid facit filius aiunt nisi qd̃ viderit pr̃em facientẽ? Pr̃es tamẽ optimos ipi nolũt ꝟ pessimos hoc exemplo secꝝ. Vox alioꝝ ẽ. paulus se laudauit. Paulus visiones in raptu suscepit. cur nõ potest mõ dominꝰ in talib⁹ ꝛ talib⁹ silia opari? Hinc confictio prophetiaruz. hinc miraculoꝝ admonitio. hinc etiam adoratio damnatoꝝ hominum in populis. Testis est mihi legenda. imo de adoratione canis mortui visum est in vienna. Caueat igitur sancta sedes Romana. caueat in ea sedens papa. quib⁹ argumẽtis. ꝛ cautis ꝛ medijs/cano nizatio alicuꝰ sit facienda. Discipulus Cognita sunt omnia que loqueris. etiam pro infelicissimis diebus nostris. Necq̃ de loco per inãuctionem necesse habes exempla ponere. quia q̃tidianis suspitionibus improbis/contra status solitarios ꝛ deuotos in oculis suis. vt damnent ceteros omnes. Diabolus dicit ex particularibus inspectis. defectibus generalem inferant condemnationis sententiam. Ut vero difficultatẽ habens maximã quadruplex ille fallendi lo-

cus qua rõne vitabiť? Dicũt isti. Si glosas recapit textus vn⁹ scripture/cur nõ ali⁹? Si licuerit isthis glosas addere/cur nõ nos inquiunt. aut cur nõ eadẽ facilitate respuim⁹ eas/sicut doctrinas apocriphas? Quo pacto igitur fiet distinctio inter miracula vera ⁊ falsa. Inter reuelationes veras ⁊ fictas. Si canonizata est hec persona. ppter attestatões miraculoꝝ ⁊ austeritatẽ vite. cur nequit hoc tpe fieri sile sub similibus.

Magr Habes alibi tractat⁹ q̃ ad istas. q̃ q̃ti die sunt obiectiones/rñdere conank. Ex apud plurimos. neq; talis sufficiet rñsio nec puto q; alterã sine gratuito miraculosoq; dei dono. Olim dũ scriptis ⁊ verbis oñderem q; in istis non põt tradi ars vel regula ifallibiliter humanit⁹. idubitabã argumẽtũ q̃ se fundat achademicoꝝ ambiguitas/dicens nihil sciri. imo nec hoc sciri q; nihil scitur. Argumentũ ẽ de distinctõe dormientis ⁊ vigilantis. dũ se videre putat dormiẽs. similiter ad vigilantẽ. ⁊ hoc cũ ratiocinationibus multis ⁊ reflexionib⁹ quib⁹ dicit sepe sibi. // Tu non dormis. Ecce talia ⁊ talia facis ⁊ inspicis. Tu somnũ tuũ alijs narras ⁊ recolis. Est autez vigilantis ait Seneca narrare somnia sua. Ita somnians hec ⁊ talia nũq; agit. Porro supersit in hac re/visitatio petri quã tractam⁹. De ipo q̃ dẽ vtiq; vigilante scribit hist⁹ia Luce. Nescie bat verũ eẽ qđ fiebat p angelũ. existimabat aũt se visum videre. // Discipl⁹ Cõcludo magis qñ necesse sit nobis i his tenebris ⁊ vmbra mortis/angelica visio simul ⁊ illuminatio/ cuz ista q̃ intimo sensu si gustu docet de oibus spũssancti vnctione. Magr // Iure cõcludis. iure consulimus nos assidue per deuotiõis oronem /sub b̃ duplici refugio supliciter humiliari. quatinus veritas nos exaltet. // Angelus astat. Põt iam modo in ictu oculi nr̃ angelus/ a summo celo deoꝝ nobis astare. q̃ nihilomin⁹ sp astat deo beatifica visione. Nõ deserit exẽplar eternum/ dũ venerit circa nos opari. cõsulit nõ min⁹ diligenter. qz sue actiõis regulã eẽ scit ⁊ artem directiuã. Fit aũt aliq̃n custos angelus longe a custodito nõ p ign orãtiã. nõ p negligẽtiã suã. sed ppter maliciã nr̃am cui dedignat astare. Fit b̃ aliq̃i p dispensatõez/ad experiẽtiã nr̃e collucta tionis cũ aduersarijs nr̃is. Hũ eni angeli boni q̃ iuxta nos erãt de longe steterint/fit qđ sequitur Et vim faciebãt q̃ q̃rebant aiam meã. Et q̃ inq̃rebant mala mihi locuti sunt vanitates ⁊ dolos tota die meditabank. Fit tunc angelus nr̃ adiutor in oportunitatib⁹ in tribulatione facit cum tẽptatione puentũ. Erudiuit eni p⁹ q̃d agere cõueniat tpe cõflictus ⁊ impulsus. Discipl⁹ Opẽ p̃ciũ ẽ cognoscere/ q̃b⁹ doctrinis armat angelus bonus suos stare contra diabolũ i die beli. Magr // Multi multa scripserũt in enigmatibus ⁊ figuris. ⁊ siłitudinib⁹ varijs/corpora liter pugnantiũ. Tu qm̃ scolasticus fuisti/ grauantius puto recipies/si exempluz q̃si familiare de scola tibi tradidero. Cõstitue satbanã q̃si sophistã. cui⁹ b̃ totũ studiũ ẽ fallere. nõ q̃rit sapiẽs eẽ sed videri. Vñ vt decipiat: garrulus ẽ. multa petit. Celat ppositũ suũ. ⁊ inuestigat alienũ. sophistic⁹ p oia. Tu ecõtra doct⁹ ab angelo bono cautus esto. noiatim i q̃ttuor: disserem⁹ postmodũ de reliq̃s. Primo velis nõ videri sapiẽs b̃ eẽ sapiẽtis aũt pcipua cura ẽ/finẽ respicere. Secũdo pauca cũ aduersario loq̃. vel ex toto silere Certũ habe tertio ppositũ suũ q; te q̃rat decipe nõ docere. Certũ sit q̃rto ppositũ tuũ nolle veritatẽ deserere // Discipl⁹ Discure summatim de singulis Magr // Sapia xp̃ianoꝝ est id ipsa nõ solũ noie pfiteri se xp̃ianũ. Hoc q̃ bona fide quesierit hoc q̃ cupierit vt malit eẽ bon⁹ q̃z videri. exemplo cathonis pueniet ad optatũ. iuxta socratis documẽtũ. At vero spũs disciplíne effugiet fictũ. ypocritã. ſ. ⁊ delusorẽ ipe deludet qz deludi sinet. Eligit talis seruire duob⁹ dñis Ingredi terrã viuẽtiũ duab⁹ vijs. fit ppterea iconstans. fit arundo semet agitãs. fit cuz garrulo sophista. se silr in oib⁹ effluens. deserit cautelam secũdã silentij. In silentio aũt ⁊ spe ẽ fortitudo nr̃a. Obseruatio silentij q̃z necessaria sit/notauit rex penitẽs. Ego inq̃t tanq̃z surd⁹ nõ audiebam ⁊ sicut mut⁹ nõ aperiẽs os suũ. Vulgata vitas ẽ/femina q̃ auscultat/ ⁊ castrũ qđ loquit nesciũt diu stare. Possum⁹ addere de curiositate alterius cuiuslibet sensus. Eua si clausisset aures ad primã diaboli curiosã interrogationẽ. qz p Cur incepit. Si mox pfugisset ad mariti psiliũ/ supasset tẽptatoris astutiã. Exẽplo cuiusdã matrone. q̃ duz impeterek ab adultero: q̃ram inquit a marito meo/si tibi psentiã. Probe q̃dẽ. si verbo suo/coz ⁊ opatio ptin⁹ iũgebank. alioq̃n pcacitas dicti/pl⁹ accẽdit adultex. diuertere se ptin⁹ ⁊ silere/cautũ magis. Fulciam⁹ etiã ex aialiuz fabulis dogma nr̃m. Vulpes ⁊ catt⁹ dũ i nemore fuissent obuiã sibi. audierũt a longe sonit⁹ venatorũ ⁊ latratus canũ. Cõtremuerũt mutuo iquirentes qualit euaderẽt. Nescio inq̃t catt⁹ nisi modũ vnicũ. Spernẽs eum vulpis asseruit se habere modos mille ⁊ mille p circũitũ. Facta ẽ interloquẽdũ irruptio canũ. catt⁹ exiliuit in arborẽ. vulpis/canũ morsus/plurima circũitione deludẽs diu tandẽ cõphensa/ docuit saltũ catti vnicũ/pl⁹ ad euasionẽ valuisse. Hec nos fabula respicit. semper ad arboreꝝ ad quam docet sapientia confugiamus. non tam motu corporis q̃z pũ cordis. Damus aliquãdo aliquod tale salubre consilium. qđ duz pterimus decipimur. Exemplum doceat a parabolis sumptum. Nidificabant palumbi siluarum/in arboruz proceritate more suo. circũibat vulpis ad radices/se comminãs ascensurã/se nidos oẽs cũ fetib⁹ direptu-

rã/nisi pullul⁹ sibi ꝓiceret vn⁹. Trepidãtes palũbi/agebãt qđ petebat ⁊ abibat. Reuertebat ad sile: quousq; passer dato palũbis cõsilio continere se nidis suis/vulpes a fraude sua fraudata ẽ. Sed in passerẽ vertit insidias. nõ viribus ꝫ adulatione. Erat in dumo passer. vulpis affuit. beatificans auiculas q̃ volatu suo se ꝓtegerent a bestijs ⁊ laqueis terre. Ꝫz hoc vnũ deest inq̃t q̃ rõne ꝓtra ventoꝝ turbines ⁊ frigora se protegant. Voluit passer gliari ⁊ cõcionari cũ garrulo. Rñdit se ꝓtectionẽ hre dũ flabat boreas a sinistris. mergebat enim caput sub plumis ad dexterã. ⁊ ecoontra si a dextris. Fingens vulpes se nõ satis audire ꝓpter distantiaz. ꝓtrahebat alloquiũ. Dilapsus ẽ passer ad ramos primiores terre q̃siuit vulpes/dũ vẽtus flabat ab anteriori quid agebat. Sic aut. demittẽs caput ad pectoris plumas. Exilijt vulpes i nõ videntẽ. ⁊ deceptã blandicijs/vorax rapuit. ℣ Inducamus de scripturis Oculi mei semp ad dñm dicit ps. Sequit effect⁹ ⁊ rõ. qz ipe euellet de laqueo pedes meos. Et in ps. de dauid. qui fact⁹ erat sic hõ nõ audiens ⁊ nõ hũs i ore suũ redarguitões Subdit. Nam in te dñe speraui. tu exaudies me dñe deus me⁹ ℣ Et alibi. Educes me de laqueo quez statuerũt mihi qm tu ⁊c. Et iterum. Prouidebam dominuz in conspectu meo sp. Et rursus. Ecce sic oculi Ruoꝝ. ⁊c ℣ Discipl⁹ ℣ Rideb̃t forte nri scolastici fabulationes tuas de auib⁹ ⁊ bestijs qz subtilia querũt. Dicet ꝓterea spectare poti⁹ ad oꝓprioriũ rñdentis metã silentij si nõ audeat cũ aduersario cõgredi ꝓgressus nihil respõdeat. Ubi erit ꝓterea qđ iubet Jacobi. Resistite diabolo ⁊ fugiet a vobis. Et petr⁹ de eodẽ. Cui resistite fortes in fide. Dic q̃ fortitudo que laus ẽ fugere? Time cede malis dicit apud poetã. Sed cõtra audẽtioꝝ ita vulgo dicitur (Qui fuyt on le chasse.) Qui fugit fugatur. ℣ Magr̃ Quid si fugerint scolastici tui/q̃rtam cautelã a nobis hic notatã. qualit̃ accipiat crassius ridebũt. Docem⁹ vt quicquid sophista neq; diabolus argumẽtans cõcluserit ꝓtra bonos mores aut fidẽ: dicat pius ⁊ fidelis anim⁹/ab angelo monitus/nego cõsequẽs nec aliter/nec alia forma rñdeat. Stet in sua positiõe secur⁹. Unde illud de comico agunt boies. birreus semp hõ. ℣ Discipl⁹ ℣ Stultus hic modus respõsiõis habet. ℣ Magr̃ At vero nullus sapiẽtioꝝ nullus cautioꝝ apud xp̃ianos rñdendi modus contra diabolũ. Quicquid aggarriat. q̃cq̃d nectat. hec vna sit rñsio fidelis aime. Xp̃iana sum. Sic olim blandina martyr: sic re ⁊ noie q̃dã sanctus apud toꝝores pstiterãt. vt nihil extoꝝre posset sua malignitas ab eis/q̃ xp̃iana sũ. xp̃ian⁹ sum hoc meũ nomẽ. meum gen⁹. mea soꝝs ⁊ patria. Mentioꝝ si nõ ita tusserit apl's deuitare ꝓtẽtiones verboꝝũq; ꝓphanas nouitates. ⁊ nõ intendere genealogijs interminatis. cuz sil'b⁹. ℣ Discipulus Cur q̃ sci doctoꝝes /tot q̃stiones iduxerũt. agitauerũt. determinauerũt. ℣ Magr̃ Habes altero opusculo rõem. Porro ꝓncipal' nr̃ sermo ẽ hic de ipulsibus secretis diaboli cum blasphemijs suis. q̃ nõ melio⁹ q̃ cõtẽnẽdo vincũ tur. fugiens indignans aut deridẽs aia xp̃iana dicat simpliciter/qđ alia dixit ꝓcaciter: Quere qui tibi rñdeat. Dicat. blasphemia tua super te furcifer ⁊ dãnate. Alio quin si velit sibi facẽ lauꝺ̃ qz bñ dissoluerit sophistrias oẽs neq̃ssimas. ipe se seducit. qz tã supbiẽs meret illudi. meret laq̃s irretiri. nisi talis sit q̃ ꝓ ꝓsuetudie habeat sensus exercitatos. tot⁹ spũalis effect⁹ oia dijudicãs ℣ Angelus astat ad recordationem dei. fulget ad cognitionez nr̃i. Pulsat vlteri⁹ tertio ad cõfutationẽ aduersarij. Dixim⁹ super hmõi pulsibus ⁊ impulsib⁹ iã plurima. volo nũc indu cere fallatias q̃ttuoꝝ ꝓdictas. ⁊ totidẽ a locis diacautelas quattuoꝝ ꝓdictas. Fũt hmõi fallacie vna leticis deceptiões oꝛtas. Fũt hmõi fallacie vna ꝫm plres interrogationes vt vnaz. altera ꝫm qđ ad simpliciter. tertia ꝫm accedẽs ꝓ ꝓiugationes inutiles. q̃rta ꝓ apparentiã cõtradictionis ⁊ non existẽtia ℣ Discipl's ℣ Iste sunt cognite logico ꝫ qđ ad deuotũ. qđ ad mozale documentum? ℣ Magr̃ ℣ Multi ꝓ oẽm modũ. Scis qz extra dictionẽ noiant iste fallacie. qz nõ ex dictiõibus ꝫ ex rebus oꝛtũ hñt in apparentia sit ⁊ defectu. Neq; ꝓterea q̃spiã ẽ ideota sine lris q̃n istis posfit falli. ℣ Discipl's ℣ Induc exẽpla ℣ Magr̃. Subdolus ipulsoꝝ. instar sophiste ꝓponit aie timoꝝate/plimas interrogatiões. Urget q̃tinus vna dr̃ absoluta rñsio. Ad formã inq̃t Querit ab vno (exẽpli gra) q̃ ex adulterio/gratissimum ei optimis moꝛib⁹ ⁊ artib⁹ institutũ hz filiũ Vel les tu deuote petre/non habuisse filiũ talem? Si rñdeat placet hunc habere. Perstat inquirens. Quid sup adulterio dicis? ex q̃ nõ alit̃ habit⁹ ẽ rñde. qđ elegeris ex duob⁹? carere filio. vl adulterio. Si dixerit carere filio. ꝓscia se ꝓtradicit. Si placet adulteriũ. plane peccat. nec penitet. ℣ Discipl's ℣ Sentio q̃ danda sit duplex rñsio. placet filius. displicet illicit⁹ ꝓcubit⁹. ℣ Magr̃ Consulte sentis. vñ si milies impulerit/vt facta cõpatione filij ad adulteriũ. rñdeat petr⁹ quid e duob⁹ mallet. nõ oportet vt simplr respondeat ꝫ distincte. Tact⁹ ẽ pri⁹ alter casus sup interrogationibus curiosis. Si doleat hõ de pctõ sic q̃ mallet fuisse dãnatus vel annihilatus. Si fugiat ita peccatũ q̃ mallet cruciari p incẽdiũ multi diebus q̃ frangere debitũ ieiuniuz aut cõmitte re mẽdaciũ. Uitanda ẽ fraus interrogationum hmõi plurium. que impellunt rñdentem/aut ad temerariam falsam ⁊ arrogantẽ de suis viribus ꝓsumptionẽ. aut culpabilem electionẽ. Dicat igit̃. neutrum eligo. displicet peccatum. horreo

incendiū. nūc incēdiū nō incumbit eligendum. Quid si vehementi⁹ vrgeat aliqs eligere quid ageret adueniente casu tali/ put erat martyriuz ipe tyranno⁹? Rñdeat se humilians sub deo ⁊ sancto angelo ei⁹ dicat. Dñs non patiat me tēp tari supra id qđ possum. Et si casus eueniret q̄ lem ꝓponis/ spero in dñi bonitate q faceret cū tēptatione ꝓuentuz. vt posset sustinere. vel aliť q̄ peccatū euadere. Laueat igit arrogant p̄ dicere cū petro. Etiā si oportuerit me mori tecū nō te negabo. Dicat potius. Imperfectū meū vi derunt oculi tui. sis adiutor in opportunitatibus in tribulatione. aut in talē tēptationē me non in ducas. Discipl's Caute sobrieq̄ ꝙsulis. Ex fundis ex hoc curiosas inq̄sitiones q̄rūdā ꝙfesso rū sup volūtate certa nō peccandi seu recidiuā di in futurū. vt dū interrogat penitēs a se vl al tero. Credis tu q postmodū nunq̄ cades i tale peccatū. Rñdeat. ego fragilis formido lapsum nō tñ volo nūc vel eligo casum. De futuro. mie dei me cōmēdo. depcans vt me custodiat a pec cato. q si ceciderit fragilitas mea. depcor adiici at vt resurgat. Hec fallacia fm plures interro gationes vt vnā quātū video nō meli⁹ euitatur q̄ p silentiū modestū. se diuertēs ad alia cogitā do. aut p distinctionē acutā interrogationū aut esset iuxta qđ notasti. negetq̄ ꝙsequns. Magr Ista ē etiā circa speculabilia/ fidez rectā tāgētia. Discipl's Exēplifica. Magr Dis pene de ceptio ꝓuenit in speculabilib⁹/ ex defectu distin ctionis ⁊ resolutionis ad simplicia. q̄ deficiente doctor quo plus inq̄ret p argumēta se dissolue rē tanto pl⁹ inuoluet. ⁊ eo pl⁹/ si nō veritatē sed aduersarij ꝙfusionē. p sua laude scrutat. Exem plū. volens vn⁹ doctor ꝙcordare sil'/ qūo actus pcti a deo ⁊ a libero arbitrio. Cōcludebat argu mentor subtilitate/ nō pia religiositate/ q deus erat cā peccati. q de⁹ facit hoiez peccare. q de⁹ vult hoiez peccare/ dū peccat. Addidit ipe idez q libertas arbitrij ꝙpata ad deū/ faciat ista ne cessario q̄ factura ē. In opatiōe ad diuinā pscie tiā/ oīa de necessitate sūt futura. alioq̄n inq̄t de⁹ posset falli. Addidit q̄/ q io ⁊ nō aliūde res di cunť ipossibiles fieri. q̄ positiue de⁹ vult ita eē possibile. cū tñ si de⁹ p impossibile non eēt ipossi bilia nūc/ nō eēnt tūc min⁹ ipossibilia. Addidit ꝙtingentiā in deo intrinsecā esse. q̄ distinguere cōnotatiōes terminor. vel nesciebat vel sperne bat. Discipl's Tange breuiter formas argu mētor. Magr Arguit sic in forma logicali demōstrato. Sorte q̄ facit homicidiū. vocet ac tus ille. A Sortes facit a. Et sortes bz p̄ceptuz de nō faciendo. a. g̃ sortes peccat. Tunc vltra. De⁹ facit ⁊ vult totū añcedēs ⁊ quālibet ptem añcedentis. g̃ facit ⁊ vult consequēs qđ ē illud. sortes peccat. Discipl's Videť indissolubi lis hec rō. Magr Videť si nō distinxeris aliq̄d in ea. Si ꝓterea nō respexeris ad blasphe miā insanā/ vltime illationis. q de⁹ facit ⁊ vult q sortes peccat. Quāto magis oportuerit sape ad sobrietatē. vbi etiā solutio rōnis latuisset. et dicere soluat eā angel⁹ dñi ⁊ solutionē aperiat. Dis absq̄ dubitatōe rō q̄ militat cōtra pietatē/ sophistica ē. peccās in materia vel in forma. Ad si nō videat discipl's hō. videt doctor xp̄s: hō et angelus ei⁹ i ipo. Itaq̄ dū subsumit doctor iste anglican⁹ quē ꝓfūdū cognoiant q sortes hz p̄ceptū de nō faciēdo. a. actū vl intelligit absolu te de eē act⁹ solūmō. ⁊ tunc ē falsa minor ista. q̄ sortes pōt i casib⁹ multis facere. a. actū sine pec cato. sic in furia vel in inuincibili ignorātia. Si vero intelligat q sortes hz p̄ceptū de nō facien do. a. deformit ⁊ peccabilit. hoc vtiq̄ verū est. Sed ia de⁹ neq̄ facit neq̄ vult/ q sortes taliter agat ⁊ ita nō facit neq̄ vult añcedēs ꝓdicte so phistrie sue. q̄ palā ꝙcludit deformitatē. aut cō sequentia nihil tenet. Cōstat eni q nec de⁹ imo nec hō pōt velle deformitatē sub rōne deformi tatis dicēte dionysio ⁊ pho q nemo ad malum aspiciēs opat. velle aūt ē qđā opari. Discipulus Qui simplicitas placet. placeat ⁊ tua re spōsio. ꝙsequēs ē iudicio meo. Hz neq̄ si calum niabilis eēt ista vel altera rñsio/ deberet incōue niens tm̄ ꝙcedi/ q offendit oim pias aures/ tam phor q̄ moraliū ⁊ simpliciū in quacūq̄ lege vi uentiū. Dic alterā sophistriā de futuris ꝙtingē tibus. Magr Accepit sic antixp̄s fuit he ri futur⁹ ⁊ añxp̄s nō erit. g̃ de⁹ vel hō qui credi dit añxp̄m eē futuz/ decept⁹ ē. Añcedēs ē possi bile ⁊ cōpassibile. q̄ p̄ma nccia ⁊ secūda possibi lis. oē aūt possibile stat cū nccio. igit ꝙns possi bile. qđ impiū ē de deo ꝙcedere. Discipl's. Dic rñsionē. Magr Distingue minorez q̄ dr. añxp̄s nō erit tanq̄ possibilis sit. Aut intelli gis q ē possibilis q̄cunq̄ lege posita ⁊ tūc istam nego. Aut intelligis q possibilitas cōpatur ad dei potētiā absolutā secluſa oi lege seu cōpatiōe ⁊ sic ꝙcedit. ⁊ negat ꝙntia. q ergo credens anti xp̄m futuz ex fide sit decept⁹ de facto vl de pos sibili. Rō est clarissima. q̄ in maiori nō credidit aut sciuit aliquis antixp̄m fore/ nisi de lege ordi nata. sciens q de absoluta potētia de⁹ nō posset facere q̄n potentiā haberet vt antixp̄s nūq̄ fo ret. Nō ē igit aliq̄ deceptio ⁊ summa ꝙfirmitas Porro deceptionis rōnem q̄ ponit intrinsecam in deo ꝙtingentiā/ mō notauimus. Alibi lati⁹ ap ta est in centilogio de modis significandi. Di scipulus Perspicua fit ampli⁹ mihi sapientis narratio. q̄ qui sophistice loquit odibilis erit. Et iterū. Illusores/ ipse deludet. Sic qui querit mendaciū subuertet ab eo. cadens in laqos q̄s tetendit. Porro qui ambulat simpliciter/ ambu lat cōfidenter. Magr Nō aliter ē. Narrat rufinus in illo qđ addidit histozie ecclesiastice

Am

eusebij libro de quodã inuincibili sophista contra pietatẽ fidei. quẽ simplicitas pij senis / nudã pponendo veritatẽ fidei / vicit. Dicemur in hoc apud sophistas etiã demones / pstare in simplici cõfessione fidei. Nosti illũ q̃ mox vt aliquẽ sentiebat sophistice ꝓtendere. q̃escebat. nisi forsan ex silentio suo / circũstantiũ scandalizatio timeret. Dos sophistaꝝ ẽ / vt tandẽ semetipos fallant ꝛ apprehendant i astutia sua. dũ ad agibilia venerint. Docet hec pteruia demonũ. q̃rum arguitat retorquet angelus dñi ꝓtra semetipsos in fines ꝓtrarios. ¶ Discipl's // Exempla da. ¶ Magr ¶ Impulit fratres Joseph / vt ex visionib' somnior inuiderẽt ei q̃rentes media que scripta sunt ne regnaret sup eos. Quis euentus fuit scimus. Regnauit. Ita quotidie fideles impetit. quosdã vt deijciat ꝛ exaltant. q: p tribulationẽ humiliant. Fiunt doctores / q̃s infatuare querit. Fiunt purgatores. Fiunt sanctiores. q̃s satagit inficere. q: disciplinã / cõuertũt in penitẽtie patientieq; virtutẽ. Permittit angelus futura quidẽ demones ab eis cognita similiter inuestigare ꝛ audire. quare? q: scit q; dũ querent obtentũ / cõplebũt volũtatem dei. Sic in Joseph sic in oibus fiet electis. ¶ Discipl's // Satis enim de fallacia ſm plures interrogationes dixisti / quẽ admodũ nunq; absq; distinctiõe danda sit vnica rñsio. Video perinde ꝓsiliũ saluberrimũ qd ẽ: q; se fideliter resoluere cõsuescat. ¶ Magr Aliaduerte quẽadmodũ in moralib' etiã istud p deest ꝛ expedit. Si dolet caput aliq̃s ex ebrietate vt alia culpa. fiat eger. acceptet dolorẽ ꝛ egritudinẽ patienter vt ẽ afflictiua. orans deũ q̃tinus sit ps purgatiõis sue. peniteat de causa. p quanto est culpabilis. Si mort' pat' / ꝛ fiat heres filius locupletat'. doleat pie mortẽ pris. gaudeat gratus de opib' relictis. Si puniunt iudicialiter peccatores letent de iustitia. tristent de demeritis. Potes altius speculari de prescientia dei circa dãnatos / etiã si pponis tibi talẽ fore nõ quidem asserendo vel cũ desperatiõe. Dic cõsiderando iusticiã dei. Just' es dñe ꝛ iusticie tue diligẽde sunt ꝛ honorande. peccata vero q̃ sũt dãnatiõis occasio. detestor. odio. abomino: quia taliter me velle vis ꝛ precipis. Soluit inde laqe' iste ne q̃ssimi / q̃ vult rñsionẽ vnã dari / dũ curiosus inquirit. Si de' vult te dãnare. vis hoc ꝛ tu? dic nolo peccare. q; si nõ peccauero non damnabor. Si rursus vrgeat pulsans. Quid si tibi reueletur tua damnatio? Quid si reueletur de te petro. q; alter q̃ peccauerit i hac die tandẽ saluabit. alter q̃ nõ ita peccauerit / tandẽ dãnabit? Casus ẽ possibilis ꝛ ñ reuelabis. Nũq̃d eligeres hodie peccare. nũq̃d in ꝑmo casu desperares? Rñde cautus sp. nõ vnica ſ duplicẽ rñsione. Habẽt hanc industriã pueruli / dũ interrogant quẽ e duob' plus diligis: patrẽ aut mrem. Inquiunt diligo prem diligo mrem. Sic interrogat' demum pertrus. diligis me plus his? Distinxit ꝛ rñdit Tu scis dñe q: amo te. innuẽs quia diligũt ꝛ alij te. Si q̃rit. nũq̃d malles peccare nũc. postmodum saluari? Rñdeo. Nolo peccare volo saluari. Et in altero casu. Dic volo sperare q: sic precipit. Credo sil'r deũ nõ reuelare nisi veruꝫ ſ nõ ita q; neget seip̃m. Si sub electione ꝓponunt duo mala: caue neutrũ eligas. Nã in malis quid est eligendũ? At vero si culpa nra ceciderim' vt nccesit alterũ ex peccatis fieri / min' ẽ acceptandum. q: iã in cõpatõe deteriorꝭ / sorit boni ſm quid rõem. Denicq; pficit iste pul'sus angelic' q̃ dissoluit colligationes spũales. sicut in petro materialiter actũ. Proficit inq̃ ꝓtra oẽs pene fallacias q̃ sequunt si pia volũtas affuerit. ¶ Discipulus ¶ Explica de fallacia ſm q̃d ad simpliciter ¶ Magr ¶ Cõsidera solerter vñ volũtas decipitur. p̃sertim a mundo ꝛ carne. q; p̃secutionẽ voluptatũ aut p fugã tribulationũ ꝓsentẽ. ita q; sibi tanq; bone simp'r vl' simp'r fugiẽde. q̃ sic arguat caro vel mũdus. Hec delectant nũc. hec cõstritant mõ. Est autẽ delectatio bona ꝛ tristicia mala. Si volũtas sit impia vel incauta / ꝓfestim eligit hoc bonũ ſm q̃d ꝛ refugit sil'e malum. Si vero sit virtuosa. consulit rectã rõnem ꝛ obedit ꝓsilio. Si vero oeq; sit / refugiet rõem consulere timo claudit oculos ꝛ aures sibi. Porro. voluntas incõtinẽtis audit q̃dẽ cõsilium rõnis / cõscia sibi q: bene suadet. Sed tandẽ inclinata per bonũ ſm q̃d / dimittit iudiciũ rõnis actualiter considerare: ꝛ impetu suo ferꝫ in illud sciẽs sp in habitu ꝛ ꝓsentiẽs rectũ eẽ. ꝓferendũq; rõnis iudicium. ¶ Discipl's Quo pacto fieri pot / q; voluntas ferat in obiectũ / nõ preuio rõnis iudicio q; in illud ita fieri dz. nõ eni ferꝫ in incognitum. ¶ Magr ¶ Est inter doctos grandis disceptio / si et quale fieri valeat qđ inquirim'. maxime q: dicente philosopho / consone ad sapientes. Nemo malus ignorans. Ceterũ parisien'. articulus hz ita. Si rõ recta / ꝛ voluntas recta. ẽ error supplere sic dicere. Itaq; duo sunt in hois liberi arbitrij iudicio. Vnũ qđ ẽ recte rõnis. ꝛ vocat' ꝑprie iudiciale seu legale. Aliud ẽ p modũ arbitrarie potestatis. Arbiter aũt nõ sp tenet insequi iudiciũ ſm leges. ſ hz plenã facultatẽ eligendi sicut sibi placuerit. nũc aũt tale ẽ iudiciũ. q: põt inseq; vel nõ inseq; p sue voluntatis arbitrio / iudiciũ rõis. Discipl's Intelligo tale effici sepe. ꝓpterea rõ ꝑncipal volũtati nõ vt ancille ſ sibi consulit vt dñe. Portat tñ sibi lucernã vt videat qualiter sit incedẽdũ nõ vt cogat eã. imo diuertit ad eꝰ imperiũ lucernã suã. vel suffocat ꝛ deserit eã / ne lumen actu pleno. At ita q̃uis volũtas viciose eligens / sit sp errans in electione / tali arbitraria: ñ oportet tñ q; error sit ratione iudiciaria vl' assensiua. Est nihilomin' vt cõiter ignorantia crassa vl'

supina. Soluit quēadmodū Adā potuerit peccare. nec ñ errore seductus ē in rōne sicut inconsiderans dū peccat ꝓtra charitatē. nō ob ꝫ perdit fidem. Perspicuū deniq; factū ē autoris moral documentū. dū aliquid ꝓponit ꝓfestim discutiendū sit. Confestim virgo prudētissima sic discussit. Cogitabat qualis eēt ista salutatio. ¶ Magister ¶ Addēduz ē ꝑ cautela ātiꝰ a bonis ꝑm quid delectabilius nimiū refellēdis volūtas ꝓtinus se diuertat/ dū ista cōstiterit simplicit malacē. Pōt aūt in malis ꝑm ād de tristabilib⁹ cōsiderandis insistere ad patientiā exercendam. Non enī furantur intellectum sapientis aduersitates/ quēadmodum voluptates. Habes ꝓsideratiōnem dicti illius ꝓius inducti per te. Iubet aplūs. Fugite fornicationem. Esset hic cōquisitio de primis motibus si ꝛ qūo repelli debeant? si ꝛ qñ sciri pōt q volūtas acceptat istos vel refutat ꝛ hoc imputabit ad peccatū mortale. Rursus si stat eodē tpe tēptationis/ q voluntas peccet in venialibus multis. ꝛ cum hoc multipliciter vitā eternā mereat. Tolleret istoꝝ dubiū/ scrupulos a cōscientijs plurimis timorat. ¶ Discipulus ¶ Sed peto transeas ad aliā fallaciam q̄. dicit accidentis. qz sup his dubijs alibi tractatū est. Cōplectit i ipa accidentis fallacia q̄libet inutilis cōiugatio seu cōnexio. duz putet aliquis q̄ excōuenientia vel discōuenientia alioꝝ duoꝝ vel pluriū ad vnū tertium ꝓueniāt vel disconueniant inter se. sitr ista duo vel duo. ¶ Magister ¶ Sup hoc aūt tene ꝓregula q̄ oīs ꝛ singule volūtates q̄ ꝑ charitatē vniunt cuz vno tertio qđ ē deus. ipe vniunt inter se quātūcūq; vise fuerant discordare. sicut de dispersione legiū pauli ꝛ barnabe. ¶ Disci. ¶ Pulcherrimū hoc (ꝑ meā fidē) ꝛ grauissimuz ē hoc theorema verificat plane ps̄. ꝙbū. Particeps ego sū oiuz timētū te. ꝛ custodiētū mādata tua. Felix ḡ mirabilisq; vnio pluriū in deo/ quasi in vnico medio cōnexoꝝ. ¶ Magister ¶ Quid de pluribus quātūlibet vnitis ꝛ cōiunctis i alio q̄ in deo? ¶ Discipl⁹ ¶ Video q̄ nō simplr vniunt fas ē q̄ nulle virtutes inter se ꝓiungunt/ si nō in vnica veritate ꝓma cōnexe sint. ¶ Magister ¶ Hoc vidēt difficili⁹. ꝑsertim cū in dīis videat exceptio fieri. qm̄ pat ꝛ fili⁹ ꝛ spūssanct⁹/ vniunt vna veritate q̄ de⁹ ē seu dīna essentia. ē aūt alius pat ali⁹ fili⁹. ali⁹ spūssanctus ¶ Discipl⁹ ¶ Subintras aliā fallaciā accidentis. ad quā alie q̄si singule reducunt. quēadmodū fallacia ꝑm nō cāz vt cām. sicut fallacia ꝓsequētis q̄ oēs fere cōtrahit paralogismos ex locis dialeticis male formatos ¶ Magister ¶ Subit animuz recordatio generalis/ me dū puerul⁹ esset legisse quandā fallaciaz aplicationē moraliter ad peccata mortalia. sed abolita ē recordatio spālis ¶ Discipl⁹ Bic si habes istā in ꝓmptu vel aliquā affer probabilē ¶ Magister ¶ Nō recordor illi⁹. possumus aūt dicere q̄ infernalis bestia/ de marī passionū exiens a corde impij qs est sicut mare feruēs/ hz septē capita. ꝛ cornua decem. q̄bus impellit ad transgressiones nolatim septē. Apropriat autē quodāmō singulas singulis capitalib⁹ vicijs.

¶ Utit ad supbiā fallatia petitionis principij. Arguens ita. Dis magn⁹ ē honorād⁹. tu es magnus. dū qz nihil hz qđ ñ accepit ꝛ ita de nihilo sui pōt gl'iari q̄si ꝑncipio. Si aūt venerit ad verū ꝑncipiū. iā nō in se ꝫ in dño gl'iet ¶ Discipl⁹ Placet adaptatio. discurre ꝑ reliq̄s. ¶ Magr ¶ Utit ad inuidiā fallaciā ꝑm nō cām vt causam. arguens sic. Dē nociuū ē odiendum. Iste q̄ pollet virtutib⁹/ tibi nocet. Tollit enim tibi ne sis i virtutibus singulariter honorand⁹. Ecce q̄ virtutes assumit ad cām odij: q̄ sunt ad amorē cause verē. ¶ Utit ad irā fallacia ignorātia elenchi. quasi ꝓtradictoriū sumat ab aduersario honorī sui/ dū ꝑturbat ipm/ ne aliter q̄ oportet gl'ietur Debet insup irasci culpe nō persone. vicere malicia q̄ irā cōcomitat. ꝛ hoc p mititatē. ñ maliciam ipam irascēdo nutrire. ¶ Utit ad accidiam ꝓiugationib⁹ inutilib⁹ ꝛ ineptis. ꝑ cuagationes mētis innumeras. q̄ ad fallaciā spectāt accidentis. ¶ Ut. t ad auariciā fallacia ꝑm plēs interrogatiōes vt vnā. dū ad oēs necessitates humanas subleuandas/ dicit sufficere ꝓgregare pecunias. q̄ frequent afferunt plēs indigentias. qz q̄ plura hz plurib⁹ indiget ¶ Utit ad gulā fallacia ꝑm qđ ad simplr. Istud est delectabile ꝛ bonū gule. ḡ ē simplr eligenduz. ¶ Utit tādem ad luxuriā fallacia ista ꝛ altera. qz non cōiungūtur extremitates cōuenienti medio. Fallacia q̄z ꝓponit ꝓsequētis arguens sic. Generatio filioruz ē bona. ergo cessatio a generatiōe mala. ꝑ argumentū a ꝓtrario sensu qđ fit ab opposito añcedētis ad oppositū cōsequētis. Hz ecce cū tibi quasi scolastico satisfacere cupio: vicium curiositatis apud nō scolasticos vereor incurro ¶ Disci. Tolerabūt. inter alias materias congruas eis/ hanc inseruisse scolasticā ¶ Magr ¶ Ista maxime. qz pōt angelus dñi bon⁹/ ex istis malignis sophiste pulsibus curiosis inducere pulsus ad virtutes ¶ Discipl⁹ ¶ Tāge quō? ¶ Magr Si ꝑ singula discursus fuerit plixitas peret fastidiū. Dicā vero tibi sub cōpendio regulā certissimā ꝫ nō ab oib⁹ statim cogñscibilē seu ꝓcticabilē. Sicut in pure speculabilib⁹ nulla formatur ꝓsequētia/ tenens vniuersalit nisi fieri possit reductio ad primā ꝛ vnicā veritatē q̄ de⁹ ē. Sic valet nulla ꝓtia in agibilib⁹ bonis/ nisi possit reduci ad primā bonitatē q̄ de⁹ ē. finis oīs bonitatis. Similitudo fundat in ꝫ. qz sic se hz finis vltim⁹ in agibilib⁹ sicut primū principiū incōplexum vel cōplexum in speculabilib⁹ hec est ꝑbt. ꝓpzro nō fit silogismi resolutio ad primū ꝓtm

cipium rez ſpeculabiliū: niſi virtualiter aut expreſſe regulet ꝙ dici de oīni aut ꝙ dici de nullo. alioqn nō poterit efficī ꝛa ꝓtradictio penes quā deficit fallacia ignorātie elenci ſpecialit. ꝫ generaliter etiā q̄cunq; fallacia. Hinc eſt ꝙ ex puris indefinitis nō tenet argumētuz de forma nec ex puris negatiuis. Hinc ē ꝙ termin⁹ cōis ad pres res ſicut hoc nomē eſſentia dīna nō pōt eē medium ſufficiens in ſilogiſmo expoſitorio. Hinc eſt ꝙ ſi affirmatiua de dici de oi icludat oia q̄ pnt ō ſubiecto p̄dicari. illa nō ſufficit vt ſit p̄miſſa de omni. Exemplū. ois pat ē generās. ſi non diſtribuat ꝓ eſſentia diuina/nō ē efficax p̄miſſa ad ſilogiſandū de dici de oi. ⁊ ſic cōſtat tūc ꝙ eſt vlis falſa ꝓ eſſentia. Non alit accipiendū de dici de nullo ꝙ negat omē qđ affirmatiua de dici de oi ponit altoqn nō eēt vera cōtradictio. Cadūt in abſurditates nō ſerēdas/q̄ iſtud nō ꝓſiderāt Cōcedit vn⁹ ꝙ duo ꝓtradictoria nō verificātur in inſtanti tpis. alius ꝙ innumerabilia cōtradictoria vera ſunt in inſtanti eternitatis. Alius ꝙ p̄mū p̄incipiū nō eſt euidens in diuinis cū ſit ibi p̄cipue certiſſimū. Ali⁹ ꝙ aia mouet ⁊ ñ mouet. qz mouet in manu ⁊ q̄eſcere ſil pōt in pede. Alij ꝙ relationes in deo ſūt de⁹ ⁊ nō ſunt deus. Alij ſunt de formalitatibus in diuinis at vere ſi negatio capiat de dici de nullo/q̄ ſcz negat oē illud cōuertibilit qđ affirmatio ponit i tpe modo loco. ⁊ ceteris euidens eſt ꝙ erit ꝛa ꝓtradictio. Et ſi non. nō Vñ nō ꝓtradicūt iſte due. p̄ generat. eſſentia nō generat. niſi neget negatio generationē a p̄re. Sed hoies groſſi intellect⁹/ſubtiles iſtas nō aduertūt reſolutiones in negādo vel affirmando. Putāt idcirco ꝓtradictiones eē vbi nō ſunt. Diſcipl⁹ Edocē⁹ ſum iuuenis ſup hoc dici de omni ⁊ de nullo/ꝙ in eis fundat vel reſoluit ois conſequētia bona ⁊ formalis. ꝫ nō habui tā exp̄ſſam ſup iſtis explanationē. Puta bā qđ idē eēt ppoſitio affirmatiua cū dici de oi. Sed video dīam nō modicā. ſil⁹ ⁊ i dici de nullo. Magr Conabant aliq̄ ſoluere paralogiſmos in diuinis/addendo ly qđ ē. Sz hec ars breuior ē ⁊ certior. quā Arist. ſatis intelligit poſuiſſe platonici q̄ de hoie cōi ⁊ ſingulari loquētes/habebant introducere tale dici. Diſci.

Nūqd nō multe ſunt cōſequētie topice ſeu rhetorice q̄ nō pnt nec dnt iſto mō regulari. Magiſter Prudent opponis ꝓpter canoniſtas et legiſtas. imo ꝓpter oēs in ſacra ſcriptura conſequētias in moralib⁹ ⁊ hiſtoricis accipiēdas mō q̄ cōgruit morali negocio. vbi nō pnt haberi conſequentie vt ſepi⁹ niſi q̄ tenēt ſolū gra materie ⁊ ñ forme. quales accipiunt a locis dialeticis. q̄les p̄tera nō reſoluunt ad cōtradictionez. niſi ſum q̄d ⁊ modificate. Vt ſi dicat. Rnde ſtulto iuxta ſtulticiā ſuā. ſtatim ſubdit. Ne rñdeas ſtulto iuxta ſtulticiā ſuā. q̄ vident ꝓtradictoria. Similit in euāgelio. Videāt opa vra bona. Et in eodē textu culpant ypocrite q̄ faciūt opa ſua cozam hoib⁹. Sz rō dictoꝝ/tollit ꝓtradictionē apparēte imo exiſtentē ex vi logice i ſpeculabilib⁹. Hic de ſubtilitate logicoꝝ ⁊ metaphiſicoz̄ ſurrexit dictū ꝙ nimia ſubtilitas reprobat i iure. cuius intellectus nūc expoſit⁹/ veriſſimus ē atq; ſalutiferrim⁹: altoqn ſunt ad morale negociū ſubtilitates hmōi logicoꝝ ⁊ metaphiſicoruz/ſicut cinifes egipti morales oculos ſuis aculeis tenebrātes. Sunt ex aduerſo groſſi morales ad ſubtilia ſpeculāda q̄ de metaphiſica ſūt ⁊ theologia ſpeculatiua nimis ibabiles ſicut mō dixim⁹. qz conſequētias nō accipiūt niſi ꝓ tropos ⁊ apologos mō ſuo. Diſci Quoꝝ ē laudatio: cōditio⁹ Magr Utraq; laudabilis imo neccia ſed pro neccitate materia ꝝ varianda. Dicit phs primo ethicoꝝ de q̄rentib⁹ acribologias. i. metaphiſicas demonſtrationes/in moralib⁹. topicas aūt rōnes in mathematicis. vtrū q; ē vituabile. qz q̄renda ē certitudo iuxta negocij q̄litatē. Ꝓhoc cit hec regula ꝓtra nimiū ſcrupuloſos i moralibus. dū certitudinē q̄runt ampliorē q; hr̄i poſſit ſecluſo miraculo. ſufficit eni ꝓbabilis ⁊ moralis cōiectura. Diſci Concordas more vulpis fabuloſe q̄ diſcantū philomele tenorē cozuo dedit. Diſces groſſū ſubtili. vtile dulci. imo iam non miſces ſ ſuades ſepatim accipe. Veni ſi placet ad alterā p̄ncipalis conſideratiōis declarationē. ꝙ oīs conſequētia dz in agibilib⁹ reduci ad vltimū finē ſi probabilis dz eē. Magr Habes rōnabes ap̄m. Oia in gl̄iaz dei facite. Habes ꝓmū. Primū querite regnū dei. Habes ab eodē p̄ceptū de dilectione dei ſup oia q̄ finis p̄cepti eſt. Quo circa cōcludim⁹ ſalubre ꝓ xp̄ianis oibus documentū. Plus inſiſtendū ē dilectioni q̄ ſpeculationi. Plus intuitiui affect⁹ vacandū ē q̄ diſcretioni intellect⁹ Diſci. Api quō? Magr Proprietas intellectus ē diſcernere. ⁊ hoc adeo ꝙ illa q̄ realit idē ſunt/ſatagit ⁊ valet ſepatim cōſiderare ⁊ ſepata ꝓiungere. Veritas ē hec ꝓpria ⁊ experiētie. At vero ꝓpria affectus ē ſe i vnū ferre ⁊ ſe in vnitatē recolligere vbi etiā diſtincta ſunt realit amata. Ꝓpterea dicunt amantes ſe/vnū cor. vna aia. vn⁹ ſpūs. Qui quāt de⁹ ſit tot⁹ deſiderabilis/ſm oē q̄ in eo pōt intelligi. cōſtat quāta facilitate ⁊ libertate pt affectus ſe totū i deū ferre. Intellectus dū diſcretat rimat metaphiſicādo circa deū penit⁹ vnicum. plus ſpargit. plus difficultat. min⁹ edificat i ſine legis q̄ ē dilectio. Deniq; nō ita deū cōpbendit vel apprehendit intellectus cum non ſit a nobis totus cognoſcibilis/ſicut eſt totus amabilis. ſi formaliter ſunt in deo perfectiones diſtincte quo ad effectiuam q̄ totū amare ḡrit. nō perfecte formalē hāc vel illā Diſci Saluberrimū i phiſica radice dogma fundatuz elicuiſti

Nos enī iubemur oēz intellectū captiuare in ob sequiū affect⁹ xp̄iani q̄ ncc̄itas ē totū i intelligē- do seu discernēdo deū nr̄m/p vniuersuz labilis vite tps/studiū cōsumere.nec tñ attingere. Vi- demus effici pot⁹ tales temerarios assertores garrulos.inflatos.aridos.sine deuotiōe.sine pi erate. ℭ Magr̄ Experta loq̄ris p̄o dieb⁹ no stris.Quo circa ē laudanda p̄ talib⁹ idiotarum simplicitas amatiua. Neq; mihi videnť aliunď phi dati in reprobū sensū/q̄ eo q̄ relicta pietate vnitiua affect⁹ circa deū.toti euanuerūt p inqui sitiones solius intellect⁹.impulsi nō dubiū a spi ritib⁹ errozis q̄b⁹ seruierūt p thelatas theorias sacrilegas pot⁹ q̄ creatozi. ℭ Collaudād⁹ ad extre mū ē.doctoz theologus.cuius doctrina sic eru- dit ad intellectus distinctionē.q̄ nō min⁹ allicit trahit z inducit/ad affect⁹ vnionem. ℭ Ez ecce dū officia beatoz angeloz circa nos ex historia. petri querim⁹ p multa digressi sum⁹. vix tamen attingim⁹ pauca/p̄o multitudine dicēdorū. no minatim circa ꝓtradictionis obseruationez. ad quā oportet fiat ois resolutio. Sed necessarium pdixim⁹ eē.q̄ i vera ꝓtradictōe negatio destru at/q̄cquid z qualecūq; q̄ dō affirmatio posuerit. Fundať in hoc ars obligationū.ars insup rñsi- onū ad insolubilia logicoz.ars theologoz.z cir ca mysteriū btē trinitatis. Sepe enī fit apud sub tiliter intelligentes in speculabilibus/q̄ negatō nō accipiť vt negās simplr oia de quib⁹ fit affir- matio. Dicimus enī q̄ p̄ z fili⁹ sūt eēntia dina. ſn vere dicim⁹ q̄ p̄ nō ē fili⁹. Nō accipiť ibi ne- gatio secludēs eēntiā sed vnitatē solū psonalez. Saluat hec cōsideratio/mltos subtiliter forma lizantes.ꝫ pauciſſimi sunt q̄ capiant virtutē ne- gationis hmōi nō simplr ꝫ cū moderatiōe. Cir ca hanc vt estimo moderationē phs in materia trinitatis facili⁹ admisisset q̄z homines nō phi fi des ab eis secluſa sit.hec autē fides saluat eos dicētes. ℭ Magr̄ noster xp̄s.sponsa ipius eccl'ia dedit nobis ita credere sil'z cōfiteri. Sufficit au toritas. Si plus deť intelligi/gr̄as el. Discī. Sentio q̄ multa supsint ex ꝓpositis de angelo- rū custodia.quib⁹ hoies exaltanť ꝓtra diaboli- cos impulsus. Vix dixim⁹ de astantia boni an- geli quo ad primū.de illuminatione sua quo ad scōm.de impulsu suo q̄ ad tertiuz. Quid de cla- more.q̄ iubet surgere petrū.q̄si mystice diceret. Surge velociter p spem .fac iussa p obedientiā q̄ ad quartū. ℭ Magr̄ Hoc ē pcipue fuādū alioq̄n nihil valent cetera. Soluit pinde quito ligatū angel⁹. vñ timēs z gratus magnificat do minū. Educit sexto petrū.q̄ iesus suscepit eum Septimo libertati relinq̄t .tūc viuit pur⁹ velut hic z nunc moritur⁹. Cantat dū exierit de carce re corporis. Nūc scio vere &c. q̄ prius existima- bat se videre visū. Et q̄d oē q̄ videm⁹ in carce re positi nili visus aliq̄s fidei simul z spei. Tunc aūt sciet hō vere cū liberat⁹ ab angelo plene/re- linqueť in libertate glorie filioz dei.q̄n depositis potentib⁹ de sede/gl'iari licebit apud sancto rum oim conciues. Et exaltauit humiles. Mde- detemur de reliquis.

Sequitur quarta

partitio per soliloquium vbi de custodia angelorū per notulas quinquaginta. ℭ Prima

Deposuit potētes de sede z exaltauit humiles. ℭ Dis igitur humilis aia mea quatinus exalteris Magnifica magnū p̄dica dominū. Gratias age sibi inquiete tui silentij. Quid nisi magnificetur iste cui⁹ opus est confessio z magnificētia. Gra- tias z tibi beata virgo cuius ē hoc magnitudis exordiū. Itaq; ē gratū aie mee posse in magnifi- catione dñi/cantico tuo vti. Donū istud est gr̄e dei.donuz piter meriti tui. Dederis exēplo tuo cantare dño primitus misericordiā p̄o bñficio speciali Quia respexit humilitatē ancille sue aie mee.creans eā sui capacē.faciēs eā in baptisma te sui participē atq; dei cōformē.cōfortās eaz sa cre cōfirmatiōis vnctione. Deinde p penitētiaz reparans lapsam.eruens eā totiēs misericordit ab inferno inferiori.cibās eā pane celesti q̄ dat vitā mundo.spem deniq; felicitatis eterne cōce dens. Magnificat aia mea dñm. Cantās ei mi- sericordiā simul z iudiciū/p̄o omnibus z singu lis aiabus/cū quib⁹ debet eē aia vna.z coz vnū qz misericordia sua/ē a pgenie in pgenies timē tibus eū. Cantet rursus aia mea magnificās do minū. Primo sup iudicio/qz deposuit potētes de sede. Be hinc super misericordia.qz exalta- uit humiles. Fiat iteruz conuersio de misericor dia in iudicium.qz esurientes impleuit bonis. Ecce misericordiā. Et de iudicio sequiť quia di uites dimisit inanes. Sola postremo mia sicut ab initio decanteť. Quia suscepit isr'l puerū suū recordatus misericordie sue. Aposuit ab initio magnificare se lucifersup celū. z adā postea sup terram. Tu vo btā nr̄a/ꝓtrario mō magnifica- re cepisti nō te ꝫ dñm. Vide aia mea si vere ma- gnificas dñm. Si sis hūilis ancilla sua.non dia boli serua.nō ire filia. Horrendū nimis ē dictuz ad iudeos. Vos ex p̄re diabolo estis. Et iteruz. Qui facit peccatū/seru⁹ ē peccati. Proditoz igi tur domini sui.nō magnificatoz. Vide aia mea ne magnifices deū verbis/factis aūt neges/ vili fices z blasphemes. Bilige salutare dei. ꝓfitere pccata tua z dic. sp magnificetur dñs Nolo so lā te cogitaueris. Nolo ceteros excluseris. Ex hortare pot⁹ cū exultatione spūs. Magnifica te dñm mecū. z exaltemus nomē eius in idipsuz Magnificatio tua sit omn'ū cōmunis. z omni- um sit tua specialis. Ita enīz decet fieri magnifi catiōnē vnam sicut est coz vnum z anima vna.

Si ꝯcinerimus magnificantes dominũ/p̃ueniẽt nos p̃incipes angeli nostri cõiuncti psallentibus. Sis o aia mea talis qualiuz in medio sunt idẽ p̃incipes. Sis tympanistria. qz sunt in medio iuuenculaz tympanistriarũ. Adolescentule sunt iste domine deus salutaris meus /que dilexerunt te nimis. que per mortificationẽ carnis innouate suauiꝰ tympanisant. O si deposito onere veteris hois qui nos tyrãnizat. q̃ nos in carcerẽ mittit vt herodes petrũ. q̃ nos tradit quattuoz passionibꝰ carnis nr̃e/quasi totidez q̃ternionibꝰ. Est eni quelibet in quattuoz q̃libet. Qui carbenis alligat duabꝰ q̃ sunt amoz voluptatis z vanitatis. O si nos inter hec mala sopitos discinctos discalciatos p̃ueniat vel vnꝰ de p̃incipibꝰ istis. O si angelus astet. fulgeat pulset. surgere clamet: soluat z educat. libertatiq̃ relinquat. O si tunc iubilo cozdis. in magnificatione aie. in exultatiõe spũs cantare licebit. Nũc scio vere qz misit dñs angeluz suũ z eripuit me Tanta ẽ dignitas tua o aia mea/tanta q̃ ab exoꝛdio creationis tue tibi tuecq̃ custodie deputatus est angelus vnꝰ de p̃ncipibꝰ celi q̃ depositis potẽtibus in supbia de sede dignitatis ipe hũiliatus sub dño p̃prio z supmo exaltatꝰ ẽ magnificans nõ p̃prũ dñm sed dominantis maiestatꝭ imperũ. Benieq̃ datus ẽ tibi/quatinus se recto re/se duce/suscitet te dominus de puluere z ster coroso coꝛpoze. vt collocet te cũ ipo p̃ncipe tuo. ceteriscq̃ p̃incipibꝰ populi sui z solium gl̃ie teneas in palacio dei. Caue p̃ecoz o aia mea /ne ipsi sis ingrata tanto p̃incipi tuo. Noli turpiter in oculis suis viuere. noli vilis offendere. noli p̃sentiã suã a te molestis actibꝰ iniuriosa repellere. Ue tibi. ve si eo longe stante vim factãt z impulsum q̃ te querũt p̃dere. seducere z deuozare. Qua tunc virtute resistere. qua poteris aut scies industria/sola miserabilis ceca. nuda pauper euadere? Cõfide nihilominꝰ etiã si ambulaueris in medio vmbre mortis. si vincta fueris in meditacitate z ferro/p̃nceps tuꝰ pius z custos ẽ tuus tibi nuncius id est angelus p̃reneniet te frequẽter. astabit. fulgebit. pcussoq̃ latere tuo qõ ẽ sinderisis. acclamabit surge velociter per spẽ circũda tibi vestimentũ tuũ p opationẽ. p̃cingere per disciplinã. Calcia te in p̃paratione euãgelij pacis p obediẽtiam. Tũc cathene p̃suetudis male cadẽt de manibus tuis vt possis bñ agere Educet te de medio duoz militũ timoze z dolore. z hoc infra te. Transibitis ipe z tu/ primam z secũdã custodiã noctis/cirea carcerem. Ecce sunt hi custodes/mũdi tẽptationes i desideriis z leticijs vanis. quos bona spes transit z leticia spũalis. Uenietis ad portã ferreã. Hec ẽ diabolica custodia tertia. q̃ viso angelo discedet vltro viam faciens transituris. // Transibitis vicum vnũ strictũ z longũ z rectũ. Hec ẽ scã meditatõ de diuinis/post satisfactionem de peccatis. Hic te videbiꝭ relinquere ductoz tuꝰ. qz soli deo per cõtẽplationẽ tũc assistis. z herebis sola soli. vni ca vnico. Quid est eni ꝯtẽplatio/nisi assistentia coram deo. z hoc in secreto solitudinis. i sereno luminis diuini. i ameno pacis. Postq̃ saluũ te fecerit a pusillanimitate spũs. p securitatez. z a tẽpestate p tranq̃llitatẽ. postq̃ indicauerit tibi vbi pascat vbi cubet in meridie. Tũc psalles ex sententia. Dñs regit me z nihil mihi deerit i loco pascue vbi me collocauit. Benieq̃ si p̃iozare respexeris quasi tibi sobrie reddita z rediẽs a mẽtis excessu suspirabunda gratacq̃ cãtabis. Nũc scio vere qz misit dñs angelũ suũ. Deinceps iam conaberis redire ad ipsum familiaris eẽ sagens amplius z amplius p̃incipi tuo angelo bono. cuius p̃uentionez in medijs peccatoq̃ tenebris in obliuione toꝛpida. diuine z sue pietatis experiri datũ ẽ. Absit vt aliq̃n immemoz sis liberationis tui. Caue sic postmodũ eẽ mortua in coꝛde tuo. Absit vt gaudiũ suum suoꝛũq̃/qđ habuit in penitentiali solutione tua/pdas vnq̃ vel minuas. Sic sedulo dic toto coꝛdis incẽdio ad ministrũ tuũ q̃ totus ẽ ignis dei. qz ministros suos facit ignẽ vrentẽ id est vriel. dic angele qui meus es custos pietate supna. Qui be tibi p̃missũ serua. defende. guberna Parvulos honoza re. honozare p̃prios angelos q̃ videt oia q̃ faciunt. Caueant eis spectantibꝰ agere turpia q̃ videntibus hominibus facere non auderent. Assuescat ozare sepius quilibz bonũ augelũ suum modo p̃dicto vel simili. Cancellatis manibꝰ super coꝛ z pectus stringens. Dicat exaffectu magno paruulus coꝛpe. (O bone angele custode me bene (mẽ bon angle gardes me bien) Sic imbibat noua testa quẽ vetꝰ fuet odoꝛẽ. Lactet ab vberibꝰ pietatẽ religionis. ad deum z angelum suũ. sicut infans Agnes Jesũ. Non eni paꝛ refert pueros/sic vel sic affici. Loquoz exptus cui dam infanti/ pater effigiauit se ꝯtra parietem in modũ crucifixi dicẽs. Vide fili mi. qz sic fuit crucifixus z mortuus deus tuꝰ q̃ te fecit z saluauit Si sanit hoc exemplar puero vt habuit memoriam illa etas illa aia speculum adhuc mundum manſit vsq̃ in senectã z senium crescens crescẽtibus annis. Benedictus pater iste pꝰ. quoniã dies exaltationis sancte crucis fuit dies obitus sui quo obuiam ijt xp̃o per crucis humiliatiõez sublimiter exaltatus. Audis an libenter obsecro te dña angeloꝛ/pium de tuis angelis soliloquium simul z preconiuz? Audis. pfecto imo nude conspicis cõplaces z approbas. Dilissima quoq̃ verbũ de pietate collaudes. neq̃ sinas irremuneratã cuiuslibet ad angelos abire deuotiõnẽ. nõ magnificentiã anime. nõ exultationẽ spiritus in recoꝛdatione. // Quid poꝛro dicemus

O regina celoꝝ o dña angelorum. quid de filio tuo qui vocatus ē magni ꝯsilij angelus? Cōsilium illud magnum ⁊ antiquū/per ipm verbum fuit nunciatū ⁊ expletū. O mater es pncipis imo creatoris angeloꝝ. O mater es illius qui totiens noiatur dns exercituum/dñsq; totum qui electus ē ex milib⁹ tam angelorum q̄ scōrū. Cuius currus decē milibus multiplex. iure sup est/vt exaltata sis sup choros angeloꝝ: vt audias a filio tuo. Equitatui meo assimilaui te q̄ tibi me parificaui. tibi me humiliaui. paulomin⁹ in hoc ab angelis minor factus. Sic humiliat⁹ i te ⁊ me ⁊ te superexaltaui. vt in noie iesu ⁊ marie oē genu flectatur celestium terrestrium ⁊ infernoꝝ. O Beatus ille cui beata dederis affectum diligendi te. honorandi te. loqui de te. cantando tecum. magnificat anima mea dominum. Salutādi te aue maria gratia plena dominus tecū. benedicendi te super omues mulieres. cōfitendi ⁊ laudandi. quia benedictus fructus ventris tui Jesus/amen. O Beatus cui beata spiraueris affectum petitionis septiformis/ab angelo magni consilij filio tuo descendentis. Pete in primis triplicem nobis beatitudinem. obiectalem i sanctificatione nominis sui. formalē in aduentu regni sui. virtualem in adimpletione bñplaciti sui. Deinde prouentū cuiuslibet rei necessarie corpi vel aie. in pane quotidiano ⁊ supersubstantiali. Deniq; remotionis impedimēti. sit illud culpa dimitte nobis/debita nostra. sit illud pugna. et ne nos inducas in temptationē. sit illud pena et miseria. sed libera nos a malo. O Beatus/cui tu beata fidem dederis (que per dilectionem operatur) credere in deum cum ceteris ꝑm diuinitatem ⁊ humanitatem articulis. O Beatus insuper magnificans ⁊ magnificus. si astantibus angelis tuis in illuminatione vultus sui. si pulsantibus/si vocantibus nos. magnificabit aia mea dominum. exultabit spiritus noster in deo salutari suo. Si respiciet dominus humilitatem ancille sue. anime nostre. Si beatificabit apud oēs generationes beatorum in celis sanctificans in nobis nomen sanctum suū. ⁊ hoc quo ad implectionem preceptorum ⁊ osculum pedum ꝑm animalem obedientium statum. Si preterea soluerit angelus tuus bonus colligationes infirmitatum nostrarum. Si nos eduxerit a tenebris tot fantasmatum ⁊ custodiarum. Si portam ferream aperuerit. vt nos in primis canētes suscipiat angelus magni consilij christus ad osculum manus. per gratiarumactiones. quia timentib⁹ misericordiam. quia humilibus exaltationem. quia esurientibus impletionem bonorum/beigne largitus est. superbis dispersis/potentibus depositis/diuitibus inanitis. ⁊ hoc quo ad rationalem statum. Si postremo deserit ipe magni consilij angelus/liberos in lege perfecte libertatis. sub actione vel impulsu sui spiritus/tanq̄ i statu perfectionis ⁊ filialis adoptiōis ⁊ in osculo oris. Nam qui spiritu dei aguntur/hi filij sūt dei. hi subleuatis oculis post contemplationez ⁊ mentis excessum/nihil vident nisi soluz iesum solam salutem. solam misericordie recordatiōez Sicut locutus est ad patres nostros Abraam. q̄ diē eius vidit ⁊ gauisus est. Et semen eius in seculā. Tunc fiet in quolibet tali/quem ita dignatus fueris angelorum domina. Viue deo pur⁹ velut hic ⁊ nunc moriturus. imo vero iam mor tuus toti mundo. viuens soli soliloquium meū ⁊ angelorum domino deo salutari suo. O Complacitum tibi sit. o beata beatorum. o dña angelorum. quia ita soliloquium meum conformiter agito ad canticum tuum. conformiter ad aliud dragma meum. de pulsibus ⁊ officijs beatorum angelorum. contra depositorum potentium tot violentos. tot fraudulentos. tot malignantes i pulsus. Conformiter rursus ad liberationē petri Insup ad septemplicu industriā que versatur. In recordatione dei. In recognitione stat⁹ propij. In debellatione aduersarij. In impletione diuini precepti. Behinc in meditatiōe. i speculatione. in contemplatione aut beatifica visione O Nihil itaq; dulcius nihil suauius q̄ consone tibi dicere vel viuere. cuius spiritus super mel dulcis. que suauissima facta es in delicijs. q̄ mater es pulcre dilectionis timoris agnitionis ⁊ sancte spei. Quanta sentētia (sapientissima feminarum) latet hic in paucis verbis. Sunt ista eterne sapientie vbera. cui tu/vnigenito a pre eternaliter ⁊ a te tēporaliter/pbuisti vbera tua. Sunt nihilominus ista/create sapientie verba ppzie angelorum. qui ab initio creati sunt in sapientia dei. quo ad imaginē. quo ad silitudinez fiunt ipsis originaliter inspirata. Via siquidem in sapientia fecit. sed ⁊ refecit in sapientia. q̄ primitus incarnata. postmodū (vt ita dixerim) voluit impanari. qz panis vite fieri. V Non est iaz o anima mea. quid excusationis inuenias. Si q̄ ritur a te flente/vbi est deus? Respice in sacramentum altaris. dicta fiducia. Iste est deus meus. iste frater. iste dilectus ex dilecto. Et ipe ē amicus meus. filie Jerusalem. Iste cui astant angelorum chori. Iste q̄ facit angelos suos spiritus. Iste qui misit angelum suum petro ⁊ eripuit eū de omni expectatiōe plebis iudeorum. S O Vellem ex te cogitare petre: quo noīne vocabatur angel⁹ tu⁹ ille bon⁹ qui astitit ⁊ refulsit in habitaculo carceris. Da veniā si curiosus interrogo O Habemus nomē illius q̄ Thobiam duxit ⁊ reduxit qz raphael medicina dei ꝑm nomē ⁊ officiū ei⁹. Nepe liberauit ipm a deuoratione piscis. cuius moꝛs. multis vsib⁹ vtilis fuit Junxit sare cōiugio. demone fugato. viroꝝ septem necatore. Reddidit patri seniori visum luminis

sil' ⁊ spm̃ ꝓtulit ꝓphetandi. q̃ omnia plena sunt mysteriis ¶ Habemus nomẽ ꝓncipis synagoge ⁊ nũc eccl'ie ℣ Michalẽ. qui vt deus/ p filiũ spi'i sui stat. q̃ ꝓmit⁹ in celo fecit ruinã diaboli magnã ⁊ angelo⁊ eius. ¶ Qui mulierẽ illã. signũ magnum in celo/ amictam sole/ ⁊ luna sub pedibus eius/ ⁊ in capite eius coꝛona stellaꝝ duodecim/ protexit a draconе septẽ capitũ. liberauit filium quem peperit ⁊ collocauit in throno dei. dedit mulieri alas sicut aquile vt volaret. nõ absoꝛpta ea ab aqua draconis sed vt i solitudine nutriretur. ¶ Nõ prosequimur p singula ¶ Habem⁹ nomen illius angeli q̃ ad te missus ẽ virginẽ despõsatã viro ⁊c. ¶ Appellabaꝝ hic gabriel. foꝛtitudo dei. qꝛ foꝛti mulieri quã salamon inquirebat deputatus est. qꝛ foꝛtioꝛẽ foꝛti armato nũciabat tibi qꝛ singulariẽ ad opa foꝛtis nꝛe saluationis oꝛdinatus fuisse/ ꝓbabiliter estimaꝝ. ¶ Sicut in prophetia ad Danielẽ in reuelatione ꝓfoꝛtatiua/ ⁊ directiua ad ioseph sponsũ tuũ virginalem In nunciatõe Johis ad zachariã. In cãtico celesti ad pastoꝛes. In monitione ne rediꝛent ad herodem. ad reges. In resurrectõis nunciatione ad mulieres. ¶ Habem⁹ ꝓ inde nomen illi⁹ angeli q̃ purgauit ℣ saye labia p calculũ de altari. vocat⁹ ẽ seraphin ab incendio ¶ Habem⁹ de cherubin dictis a plenitudine scie. i aĩalib⁹ ⁊ rotis. Ezechielis. ¶ Nunc pissime q̃roꝛ petre/ qõ erit nomẽ angeli te liberantis qꝛ angelũ ꝓpriuꝝ fuisse custodẽ tuũ fas credere ẽ nobis? ¶ Dicit in apocrif. Esdre. Permo nobis fieꝛt de vriel angelo. cuius interptatio sonat ignis dei. Ar sicdem ignis. el deus. Benedictissime/ de⁹ Liceat nobis cuius ignis est i syon ⁊ caminus i hierlm in cuius dextera ẽ ignea lex. cui⁹ eloquiũ ignitũ vehementer. imo qui totus ignis cõsumens es. Cuius deniq̃ ista vox est. Ignem veni mittere in terram. Et quid volo nisi vt ardeat. ¶ Liceat angelum tuum o petre. licet ⁊ quemlibet aliorũ viatoꝛibus singulis deputatum vriel appellare. cuius officium est suauiter vrere renes et coꝛ nostrum. consumere soꝛdes viciorum. succendere totum coꝛ ad virtutes. sacrificare pietatis holocaustum qõ est in odoꝛem domino suauissimũ

¶ Potest nec negamus sufficere nomẽ ãgeli qꝛ nuncius domini est. sed addere videtur aliquid q̃ angelus iste sit spiritus. ⁊ flamma ignis. qꝛ fulget in intellectu ⁊ ardet in affectu. Subleuauit angelus spiritus helyam igneo curru. qui priꝰ ambos quinquagenarios e celo descendens incenderat. Data fuit lex per angelos i manu mediatoꝛis. quãtus vero flagrauerit ignis loq̃tur hystoꝛia. Custos erat paradisi flãme⁹ ensis. Descendit deniq̃ spũssanctus super apostolos i igneis linguis factus Vriel in singulis. Quid est q̃ vriel iste/ redigit quos inflammat in cinerem pertimoꝛẽ ⁊ humilitatem spũs. mollit per pietatem ⁊ mititatem contra coꝛdis duriciam lapideam. resoluit in luctum per proprie fragilitatis sciam. coꝛroboꝛat per decoctionez ⁊ humoꝛis fluidi resolutionez. vñ venit apud aniam̃ fames et sitis congrua. tractabilem reddit ad consiliuꝝ ⁊ iniam. subtiliat ⁊ purificat coꝛ ad intelligẽtiam Deũ saporem ⁊ internã pacẽ efficit p renouationem iuuentutis sicut aquile sicut ceruoꝛũ siẽ accipitris vt serpentis. ¶ Note sunt similitudines iste quales per metaphoꝛam operatur in nobis vriel noster si non obstiteꝛit ipi/ animus noster. anima nostra cum coꝛde simul ⁊ spiritu. ¶ Studiositas theologoꝛum querit plurima de custodijs circa nos angelorum. Si nos vnq̃ deseꝛũt Si nos saluandos presciunt aut dãnandos. Si xp̃s magni cõsilij angelus (cui ministrauerũt angeli post ieiuniũ. quem ⁊ angelus in agonia cõfoꝛtauit) habuit angelum pro custodia. Similiꝛ si talẽ habuerit dña nunc angelorum futura Si deerit antixp̃o custos angelus? ¶ Nunquid angelus bonus loqui põt aĩe nꝛe/ sine fantasmatuꝝ simulacris. qꝛ de oꝛdinatione fantasmatũ per angelũ. ⁊ impedimẽtoꝝ remotione non ẽ dubium Est enim modus iste oꝛdinarius p statu vie. q̃liter erudit magr̃ discipulũ. ꝓponẽdo p oꝛdinem doctrinã cognoscendoꝝ. iuxta modũ capacitatis sue. Si boni angeli sunt incẽtoꝛes ad bonuꝝ. sic̃ mali dicũtur incitatoꝛes ad malũ: Si causent ratiõ vel lumẽ spiritui nꝛo? Si cogitatões nꝛas inspiciunt. Quis numerus angeloꝝ? Sit hec studiositas theologis accõmoda. Desit aũt curiositas ab hoibus quos decet amplius studere deuotioni q̃ subtili speculatiõi. Ceterũ habeat vnusquisq̃ seruiens deo. qñ oẽs sũt fm aplm̃ administratoꝛij spũs. ⁊ hoc mediate vel imediate. in ministeriũ missi ꝓpter eos q̃ hereditaꝝ capiũt. salutis. Qui vero capiũt ⁊ quot: noli q̃ereꝛe si ñ vis errare. Certus esto si bene vixeris sub lege magni angeli ⁊ custodia suoꝝ angeloꝝ quoꝝ dña ẽ maria/ salu⁹ eris. soci⁹ eoꝝ factus in eũ.

¶ Studeamus igiꝝ plus bñ viuere q̃ disputare. Sis oxp̃iane spũs assidue paratus ad moꝛtem. Viue deo purus velut hic ⁊ nunc moꝛiturus. Erat vn⁹ insignis causidic⁹ in articulo moꝛtis. Dixit cõfessoꝛ. vt voce qua posset diceꝛet se ꝓptem psalmos. Venit ad versũ illũ. Qñ nõ ẽ in moꝛte qui memoꝛ sit tui Cepit arguere moꝛe suo qualiter istud stare nõ poteꝛat. Vaꝝ ⁊ ipe moꝛiens memoꝛ erat dei. Sub intulit confessoꝛ. Q dñe tempus ẽ penitendi ⁊ oꝛandi. nõ disputandi. Respicit oẽs hec narratio. qñ media vita in moꝛte sum⁹. Angelicũ poti⁹ implozem⁹ auxiliuꝝ q̃ de modis auxiliãdi disputem⁹. Sciunt aduocãdi. sciũt auxiliãdi. sciũt ꝓsulẽdi. sciũt purgãdi illuminãdi ⁊ perficiẽdi suum hierarchicum triplex officiũ. Nõ est egroti velle medicãtis artẽ. neq̃ litigantis aduocati sciam pscrutari. matie dum cõstiteꝛit sup vtroq̃ fidelis ⁊ pudẽs. fidelis ne decipere velit. pudens ne decipi possit. q̃

les sunt angeli. Deputet aũt aia q̃libet xp̃iana/magno dei dono/si se senserit affectam ad aliquẽ sanctoꝝ/noiatim ad ꝑziuz angelum reuerenter pie ⁊ humiliter Deputet hoc bñficio tuo o domina angeloꝝ. Magnificet tecũ super ista talis aia dñm. psallat in cõspectu angeloꝝ dño. ministret incẽsum deuote oronis qõ offerat deo salutari nr̃o. Preterea nõ timuerit inuidiam facere aia xp̃iana ceteris/si forte fuerit ad vnuz ẽ ad alterũ deuotioz. si fiducialiter ad quẽptaz si frequẽtioz sit recursus. Sunt repleti charitate. nõ inuenit locũ inuidia. nõ q̃rit que sua sunt. Sia deputãt cõia. Recursus ẽ ad Stephanuz recursus ẽ ad petrũ Jobem. michaelẽ. gabrielẽ raphaelẽ. vrielẽ/mariã. marthaz cum ceteris. Tuã eni in cõe recipiunt oratione vni fusam dũ modo par vtrinq; deuotio. tuũ optant merituz nõ honorẽ a te suum. Quid eni ipis est in celo q̃ gl̃ia. q̃ laus. q̃ magnificentia ẽ ab oibus. q̃d vo sunt sup terrã? Argue tibi sic. O aia xp̃iana duz impellit te spũs supbie sup vanitatibus trã situ ris. Si glorificanda. siue si magnificanda a dño in eternitate qui sp ⁊ vbiq; gl̃iam meam dicet. Quid mihi de pũctali ⁊ vmbratili gloria super terrã? Si vero iusto (qõ auertat dei pietas) iudicio dãnandus sũ. totus honor impẽsus ab hominibus. plus ad tormẽtũ mihi cedet q̃ solaciũ. Plus inde blasphemabit aia mea dñm. plus exultiet furens spũs in deũ. q; nõ fuit salutare suuz ꝑ plus exardescẽt inuidi demones aiam cruciare quo plus in bonũ senserunt honorari. Agite q̃ vr̃m ẽ ministerium sancti angeli dei. Depositũ vr̃m seruate. Poterit oipotens dñs hoies p quos possedit fecit ⁊ creauit. Sed volluit custodire ꝑm legẽ sapie sue/q; nos iferiores reducere fm legẽ sapie sue/q; nos iferiores reducere mur ad ipm supmũ/p vos mediatores. Voluit oñdere maiestatẽ potentie sue magnificẽtiã gl̃e sue. q; tales hz ꝓtutes ⁊ exercit9 militãtes sibi. vñ noiaꝝ dñs exercituũ ⁊ ꝓtutũ. Voluit cõicare bõitatẽ sil cũ ꝓtute vob angel suis. vt illaz ne dũ recipientes in vobis sed in alios cõmunicare possetis. audebo dicere deberetis. Si deꝰ ista res admistrat vt eas agere ꝑpzios motus sinat imo iubeat fm ordinẽ iusticie sue. Celestri aũt ꝓpzij motus angelici spũs/sunt custodire viatores/magna nobis fiducia daꝝ i vestre charitatis auxilio. si/dña. si regina nr̃a. si mr̃ si sozor nr̃a. gratuz vobis erit sp tales filios ⁊ frẽs dirigere ptegere ⁊ saluare. maxie q; sum9 futuri ciues vr̃i. Si tanto furoze satagit nos sathanas i pellere seducere ⁊ ptegere tantus amoz vester conabiꝝ ampli9 p impulsus bonos/nos saluare Debilis ẽ oro nr̃a. paup. fragilis. balbutiens. cespitans. ⁊ ceca si nõ fulciaꝝ ⁊ illuminec a vob si nõ loquelã placẽtẽ ⁊ aptã/loco eius feceritis i necessitatib9 nr̃is. Si nõ ipam egenã ⁊ mẽdicaz deduxeritis hostiatim p vicos ciuitatis scẽ hierusalẽ. qui sunt ordines vr̃i. qui sunt scoꝝ scãꝝq; oim chori varij. qui platee patẽtes oibus ad miam. Clamate nobiscũ ⁊ nobis. panẽ nostrum quotidianũ da nobis hodie. cũ ceteris petitiõibus. cũ modis petendi querendi ⁊ pstandi per vniuerse scripture ꝓtextũ. pcipue euãgelicũ. nobis in exemplũ datũ. Sed ⁊ fratres habem9 in purgatorio carceratos sub manu iusticie. futuri ꝓtinus sunt ꝑsortes vr̃i. imo sunt iã p gram ꝑfirmatã. Visitet eos pietas vr̃a. ꝑsolet sedulitas vr̃a. salutate singulos vice nr̃a. Suggerite vt memores nostri sint dũ bene sibi fuerit. Insinuate qũo nos memores ipoꝝ sumus. q̃tin9 inde cõsolatione accipiant. Sunt nobis viatoribus aduersantes mũdus. caro. demonia. Vos potẽtiores excubie/state pro nobis in acie. Sũt incõmoda nobis plurima rõne corporis. nũc ab elementis p intẽperiẽ. nunc a celestib9 influentijs ꝓpter materialẽ ad influxus suos sustinendos vite indispositionẽ. Vos habetis in melio naturalia etiam incõmoda vertere. si naturalia possunt demones bona frequenter in deteriusꝰ quãtum diuina ꝓuidentia ⁊ quãtum vestra custodia ꝑmiserit: imutare. Seuiunt autem perfidi ⁊ homicide/si ⁊ dum ꝑmittiꝝ eis. seuiunt tũc toto malignitatis ardore. q; si nõ afstiteritis adiutores in opportunitatibus in tribulatione quis subsistet. Traditerũt gẽtiles nos hr̃e ab hora ꝯceptionis quẽlibet vnũ suũ geniũ: qui cum moriente deficiebat. Stulti dicebãt genium esse deũ. qui ⁊ fata fortunãq; deos faciebãt. Prudẽtiozes geniũ ad inclinatiões nobis corpaliꝝ impressas a celestibus referebant. Cũ aũt hmõi inclinationes nobis corpaliter q̃dã ⁊ cõmode sint duplex genius erit nobis. bonus ⁊ mal9. Assumũt pfidi demones ad nr̃am vtrũq; pniciẽ. Vestrũ vo ẽ angelice ꝓtutes ꝓncipat9 ⁊ ptãtes/ exaduerso p salute nr̃a/a dextris ⁊ a sinistris/ oia i bonũ deducẽ. si pij si deuoti. si sedulj q̃ siuerim9 opẽ vr̃az. quã q̃rere ꝑmonetis sepe. pueuiẽtes i nos bñdictiõib9 dulcedis. Formiebat petr9 nõ orabat aliquẽ ex ãgelis. factũ ẽ tñ illud qõ s̃ tractauim9 in exẽplũ nr̃m ⁊ angelicũ ꝑconiũ. Angelus astat fulget pulsat surgẽ clamat. Soluit ⁊ educit libratiq; relinq̃t. Ez ecce dũ meditatio nr̃a ꝓtendiꝝ in lõgi9: fraꝝ astat pulsans ad ostiolũ solitudis nr̃e/q̃situr9 (arbitroꝝ) venit sup plurimis q̃ dõ cãtico nr̃o tractãda sup sũt. pcipue sup eo qõ seq̃ꝝ. Asurientes ipleuit bonis ⁊ diuites dimisit ianes. Nõ me fallit estiatio. Sumit ab bersu ꝓncipiũ colloquẽdi Et nos parebim9 inq̃renti. Nõcẽt9 ẽ cẽtiloquiũ de ipulsibus. ꝓsedebimus. sit in medio nostri iesus xp̃s dñs noster

Sequitur tractatus

non9 de eucharistia dragmatic9. sup illõ Esurientes iple uit bõis p q̃nq; ptitões. Prima ptitio ꝓcedit p dialogũ p notulas centum.

Esurientes ipleuit bōis. Bisci. Si ita res se hz/esuriā obsecro q̄tn̄ ipleat me dñs bonis. diues ñ fiaz. q̄so ne dimittar ianis. esurio nihilomi⁹ i hꝫ cāticonosse q̄d ꝓtēplabaꝫ aia marie sup hac esurie. Magr Legis de diuina sapia dictū/ex ꝑsona sua. Qui edunt me adhuc esurient z qui bibūt me adhuc sitient. Est igit esuries z sitis aliqua/non corporalis quā experiunt z bruta. Sed spūalis. q̄ est fames nō panis meterialis. ꝙ audiendi verbum dei. qđ est sapientia dei patris ꝓcedēs ex ore ei⁹ in quo viuit interior hō nr̄. Bisci. Aide ne dissona sibi sit hec expositio. Eteni si edentes z bibentes sapiam/adhuc esurient z sitient/quō dicuntur hic repleri bonis? Sitis q̄z z fames dicunt vacuitatis indigentiā. nō plenitudinē sacietatis. Nōne sapientie fons z fluuius ē ista salutaris aqua/quā q̄ biberint nō sitient in eternuz? Nō aūt coherere videnť sitiet adhuc z nō sitiet in eternū. Magr Erras nesciens diuersimode dici saciatatē sitim z esuriem sapiētie ceu z iusticie. Bisci. Nō poterit hoc apti⁹ fieri q̄z per descriptionē resolutionēq̄z terminoz/iuxta morē tuū. Dic igitur quid sit esuries. q̄d sacietas sapientie. Et quid opposita sacietas diuitum. quid sit inanitas eoz̄dē cōsequenter apparebit? Magr Esuries in genere describit. q̄ est amor vel appetitus rei vt cōuenientis z absentis. Et si amor sequit apprehensionē intellectualē seu rōnalem de qua ad propositū/tūc addendū ē in descriptione tanq̄z pro differentia/q̄ esuries ē amor ꝓsequēs apprehensionē rōnalem rei sibi cōuenientis z absentis. vel vt cōuenientis z absentis. Sacietas sibi cozrñdens. ē amor ꝓsequēs apprehensionē rōnalē rei vt ꝙuenientis ꝙiuncte seu pñtis. Bisci. Differūt ergo sacietas z esuries sicut amor z desideriū quorum sunt opposite rōnes. qz amor pñtis ē. desideriuz vero respicit ad futurū. Magr Inuenim⁹ esurie z sitim dici/nō tātūmodo de absenti vl futuro. ꝙ etiā de pñti iam habito. qđ auide sumit sine penuria. ꝓpterea nō tollit saciatatem. Rursus auiditas ipa tollit fastidiū. quasi nouū semper accipiens qđ hz z amet. i. cupiat. Vñ dz auiditas q̄ cupit sil hr̄e z tenere. Dic habes in ꝓsa. Fruunť nec fastidiunt. q̄ frui magis sitiūt. Exē plū ē in voracit edentib⁹ z bibentib⁹. qz satisfaciunt desiderio. neq̄z ptin⁹ illud fastidiunt. quisq̄z fiat alteratio virtutis appetentis in aliā qualitatē. Bisci. Exemplis cōsentio. Sz vnde venit nausea vel fastidiū spūali fruitioni. cū aia sit imortalis nec alterabilis i eēntia sua? Magister Prouenit hꝫ ex cōiunctōe cū corpe. Potest etiā in separatis spiritib⁹ cū ñ fuerint confirmati/variatio cognitionū sil z affectionū suboriri. Nec⁹ in cōfirmatis. quos fruitio diuinitatis iugiter eodē tenore q̄si semp renouato delectabit z implebit. Qua rē postulat ecclia p cōionē orans. Fac nos q̄sum⁹ dñe diuinitatis tue semiternā fruitione repleri. quā ꝑcioli corporis z sanguinis tui tpalis ꝓceptio ꝓfigurat. Bisci. Audio nūc q̄z ꝙsone dicit xp̄s ad hoc canticum Beati qui esuriunt z sitiūt iusticiaz qm̄ ipi saturabunť. Et ꝑs. Edent paupes z saturabuntur. Et alio cantico. Famelici saturati sunt. Magister Nō dū forte sensisti quorsum te ducere pñt hec cantica. Bisci. Quorsum precorrūt hec cantica. Magr Siquidē ad cōpendiosam totius beatitudinis cognitionem. Bisci. Quonā mō? Magr Paucis accipe. Si esurientes ipleri bonis. si iō beati sunt/qz esurient iusticiā/cū additur qz saturabunť. si btitudo nihil aliud sit q̄z dei fruitio qđ ē oē bonū. nōne cōsequēs ē q̄ esurientes de quib⁹ maria loq̄tur sint bti? Bisci. Consequēs ē fateor. nisi de beatitudine pulus. Magr Describamus fiat sermo eq̄uocus. Bisci. Describamus q̄d sit fruitio dei. q̄tinus eq̄uocatio nulla latere possit. Est itaq̄z fruitio dei/opatio ꝼm habitum gr̄e gratificantis/nō impedita. Discipulus Grauis ē descriptio hec magistralis. Sed vide ne cadas in illud. Dū breuis eē volo. obscurus fio. Magr Nō tm̄ magistralis ē hec descriptio. ꝙ physicalis. quāuis de terminis sit cōtenta theologicis. Describit eni phs delectationē q̄ ē opatio ꝼm naturalē habitū nō impedita. Constat aūt q̄ fruitio dei delectatio ē. aut nō sine delectatione. Fruimur inquit Aug⁹ cognitis. i q̄bus ipis ꝓpter se mēs delectata q̄escit. Discipulus Elucescere tenuiter incipit/ꝓportioāl ad tuā phi ōscꝑtio Sz hz vtraq̄z dubitatōz q̄ pacto describit ōlectatio p opatiōz cū ōlectato sit passio q̄dā mulcebz]. ad opationē ꝙsequēs. tnō opatio. Nō qz fit opatio q̄si exꝑmendo. delectatio aūt velut impmendo. Exēplū in pueris lactentib⁹. vñ nomē delectatiōis z oblectatōis tractū ē. puer exꝑmit se ad vbera. vñ lac ipmit i os eius. Magr Cōquisitio tua/ videť a pho sine decisione dimissa. Sz saluem⁹ vtrarūq̄z viā dicentes q̄ si delectatio sit aliud ab opatōe/cauſať tñ ab opatione. z ita descriptōes dicte sunt date p cām. q̄si dicerem⁹ Delectatio ē ex opatione ꝼm habitum cōnaturalem non ipedita. similiter de fruitione suo modo. Discipulus Sit ita vt dicis. Nō eni placet in hac re litigium. Attñ nō habeť itētū q̄ fruitio dei sub tali descriptōe sit btitudo. Cōuenit eni viatorib⁹ p gr̄az dō fruentibus. Magister Poterat mor expla nari tua dubitatio si voluerimus distiguere duplicem beatitudinem. Unam spei. alteram rei. Unā gratie. alteram glorie. q̄lis distinctio cōis est et accepta. Aut si volumus ad beatitudinē gl'ie sermonē contrahere. patieť hoc ipa additō qua dicit nō impedita/hꝫ nēpe nō implebit pfecte nisi in gloria q̄ est gr̄a cōsūmata nullaten⁹ im-

pedita. // Discipulus Audalo amplecti fateor distinctionē de duplici beatitudine. Sitr q duplex ē fruitio vie scz t pfie. scrupul⁹ m̄ ingerit ex p̄ti dicto tuo. qz nulla est hic opatio fm habitū gr̄e gratificantis/q̄ nō ipedimētū patiat. // Magr Et patitur scimus. ꝺ nō sp tale/qđ tollat fruitionis dei rōem. Ad quadruplex in genere numerat impedimentū fruitionis actualis. Unū caligat necessitas. alterū fragilitas. tertiuz vanitas. quartū iniquitas. Causa pma ē tolerabilis. secunda miserabilis. tertia punibilis. quarta dānabilis. Pma interrupit fruitionē. ꝺ nō eē meritoziū habitu gratie remanente. In secunda frustrat actus fruitionis. In tertia sordidat vt lepzosi pānus/ ꝓpter veniales culpas que sunt ligna cremabilia fenū stipula. Quarta vero totū destruit t eradicat fundamētū. // Discipulus // Nota loqueris. adde qualia sūt adiutoria Magr // Nimiz conatus libertatis multiplex. Insup habit⁹ acquisit⁹ ex actuū frequētatione bonoz. Iuuat p̄terea robozatio vel augmētū habit⁹ gr̄e gratificantis. tam in se q̄ in suis ramificationib⁹ p virtutes dona t beatitudines. Beniq̄ p ablationē impedimētoz intus t extra. diuinit⁹ per angelos. aut humana industria in corpze t aia cōparatā Discipulus // Latam aperuisti materiā quā coactes ozo. Magister si cupis agnoscere p̄cipuuz fruitionis dei ꝓstatu vie nutrimētū t feruoris incentiuuz/q̄d vel quale potero cōuenientius exponere/q̄z eucharistie sacramentū? Hoc est sacre cōionis mysteriū. in quo xp̄s sumitur. recolit memoria passionis ei⁹. mēs implet gratia t future glie nobis pignus datur. Hoc exclamādo canit scā ecclia. Hinc supaddit. O q̄ bon⁹ t suauis est dn̄e spiritus tuus in nobis. qui vt dulcedinē tuā in filios demonstrares /pane suauissimo de celo prestito. esurientes ipleuit bonis. fastidiosos diuites dimittens inanes Discipulus // Sanctum pulchrū t cōsonū das fruitōis auxiliū. De quo fiat obsecro collocutio inter nos ꝓlixior. q̄s ordinauit de⁹ esse regale sacerdotiū Magr Fiat vt voles. cui q̄renti rnsiones adiicia. // Discipulus Dic in primis si btā nra/isto fuerit vsa sacramētali cibo dū viueret. maxime i illo cenaculo grandi strato montis syon. vbi primit⁹ exhibita. est institutio huius sacri. qđ añ fuit p̄dicatū. dicētib⁹ multis t retro abeūtibus. Durus ē hic sermo. cui p̄dicationi ꝓbabile ē interfuisse martā Magr // Probabile. qz seq̄bat filiū tūc vnicū custodē suū (sicut loq̄mur) pede post pedē. Probabilia insup sunt pma de t super hac btā beata z. q̄ sunt poti⁹ accipienda de pietate deuotiōis/q̄z de fidei necessitate. vel temeritate assertionis. vbi nō suppetit autoritas scptu re cogens. aut rō cōuincens Discipulus // Sic accipienda decreui dicta tua aliozunq̄ doctozū in hac materia. Alioq̄n via nimis pna p̄beretur ad errorē. Neq̄ placet rōcinatio nonnulloz generalis dū argunt. Deꝰ potuit ꝓferre hāc gr̄am matri sue. ergo cōtulit. Potuit itaq̄ dare fruitionē patrie ab instanti cōceptionis cū alijs multis. q̄ certū ē nō dedisse Magr // Quid si dat ad posse dei q̄ hec decuit ip̄m dari mri sue. Discipulus Redit in mentē opusculū tuū p̄ articulo simili/in materia ꝓbationis articuloz fidei Cuius resolutio finalis stat in hoc q̄ in reb⁹ ad extra/nō iō deus dicendus ē facere aliq̄ qz decētia sunt t bona. ꝺ econtra poti⁹ ideo aliqua dicūtur t sunt bona/qz deꝰ talia vult eē illa. Consonat illud p̄bie apud Boetiū de deo. quē non externe pepulerūt fingere cause. materie fluitantis opus. Magr // Sic ē vt meministi. Sic tollendū ē argumētū tale ad intelligentiā veritatis. nisi p̄supposita rectitudine fidei. alioq̄n nō edificatio ꝺ irrisio sepe venit Discipulus // Quid ē pietas fidei? Magr // Habes a me latius alibi. qđ nūc sub cōpendio repeti pōt. Pietas fidei. ē ꝓbabilis seu verisimilis opinio. sup aliquib⁹ que deuotionē edificare p̄nt. que ex scripturis autenticis nec clare sequūt nec repugnant. Et sic accipi volo q̄ p̄dē vel deinceps enunciauero. qualiter in nra Josephina p̄misi. ptestationē. metro ludens. Discipulus // Redi nūc ad pzoza post digressionē hanc nō penit⁹ inutilem Magr Imo necessariā ꝓ dicēdis. vt temeritas euitet t cerulosa cōtentio/q̄n t vbi securioz ē (testib⁹ Hiero⁹. t Grego.) pia dubitatio. q̄z temeraria diffinitio. Potest igit pie credi de beata nostra Primo qz credidit t sciuit mysteriuz benedicti sacri. t añ institutionē t p⁹. imo t dū instituebatur lz p̄ns fuisse nō credat. nec tūc cōicasse sacramētalit. potuit attn tūc spūaliter t añ t p⁹ effectū maducationis accepisse Discipulus // Edissere q̄ rōe fieri potuerit illud qđ dicis Magr // Post A sū facilit ex traditionib⁹ doctoz de triplici maducatōe sacri. Quidā sacrm māducāt solū spūaliter. Alij solū sacramētalit. alij vo sacramētaliter t spūalit vtroq̄ mō Discipulus // Visitata ē hec distinctio. sed ip̄am p descriptiones elucida. Magister Maducatio sacri soluz spūalis nō sacralis/fit p fidē hui⁹ sacri: q̄ p dilectōz opatur. // Discipulus // Distam⁹ ꝺ p̄mo ꝙquirētes si spūs angelici dici p̄nt frui ꝺ sacro bn̄dicto spūaliter qz ꝓstat eos frui deo/ipletos bōis ab eo. Filius eēt qō de maria btā. q̄ nō ia fruit p fidē. ꝺ p speciē clare t ꝺimediate visiōis. cū in hesiōe pfectissima. q̄etissimaq̄ p amorē Magr // Ñdet descriptio negatiue. Nō eni p̄sus. i. frui deo t frui spūaliter ꝺ sacro. lz ecōuerso q̄sq̄s fruit spūaliter hoc sacro: fruit ꝺe deo. Deficit igit in angelis rō manducationis sacramenti. quia non ordinatū ē nisi pro viatoribus hominib⁹. Ideo recte viaticū appellat. Maria vo nō mō ꝺ tunc

dñi instituebat sacrm/viatrix erat hñs fidem.de ꝓmo ꝙ dicit Aug⁹. Crede ꝛ mãducasti. Credidit maria ꝓpter qđ ꝛ mãducauit. // Discꝑls Sic videt .transi nũc ad mãducationẽ solum sacramẽtalẽ describẽdo eã Magr // Sacrãlis mãducatio dũtaxat.est actualis susceptio sacri corꝑalis:cũ informi fide sine charitate // Disci. Si ita ẽ/cõfestim video sine multiplicatiõe questionũ/q nec brutũ nec ãgelus nec infidelis nec heretic⁹ nec discredẽs hoc sacrm /comedũt hic sacrãliter ipm. Rõ ꝓspicua ẽ.qz fide carẽt. Infantes vero baptizati/qz fidẽ hñt habitualẽ seu fidei sacrm/assumere pñt etiã sacrãliter.quia de spũali ꝙstat: ꝓpter habitũ fidei. Alioqn qũo verũ eẽt generaliter illud ꝙ dũ xpi. Nisi manducaueritis carnẽ filij hois nõ habebitis vitã i vob. Cõsequent habet qđ sit mãducatio sacri spiritualis sit ꝛ sacramẽtalis si due ꝑcedẽtes iũgãtur i vnã. Magr Liberat nos a multiloqo/ puolãs ingeniũ tuũ. Nũc accipe qualis ꝛ qꝫ frequẽs fuerit manducatio marie ? ꝓsupponẽdo ꝓ dicẽdis q in ipa nõ minor fuerit fides cũ charitate circa figuras hui⁹ sacri datas in lege scꝑture/sit ꝛ nature: qꝫ in alijs pñarchis ꝛ ꝓphetis. saltẽ post cõceptionẽ Jesu xpi. Disci Nõ dubito qn ex tunc nõ obscurior ꝫ clarior fuerit i ea fidelis cognitio cũ charitate/ꝑ ceteris pñarchis ꝛ ꝓphetis imo ꝛ aplis. Quicqđ sit de illa positõe/q ab vtero fuerit i ea ꝓpetũ rõis iudicium:cũ actuali opatõe grãz sit ꝛ ꝙtutũ. Sumũt argumẽtũ ab exultatiõe Johis in vtero matris Addunt q nec in somno cessabat opatio talis i actu mẽtis. Jungũt q oia sciuit tũc q̃ bti sciunt licet nõ cũ claritate pari. Sufficit aũt ad rẽ nr̃az solidior positio quã me dixi non ambigere. Deduc vltra qđ intendis Magr // Dignare me laud.te ꝙ.sa.sit cũ bñdicto fructu vẽtris tui iesu xpo. Da de ligno vite/dignos ac salubres fructus carpere siue excerpere. Da theorema digna promere.qđ sit hoc ꝓmũ. Maria.// Sic ꝑ ceteris in via esurijt iusticiaz/sic ꝑ ceteris puris viatoribus/impleta fuit bonis.ex illo.in illo ꝛ p illũ.q ẽ oẽ bonũ.dicẽs ex snia aie sue magnificãti deũ.Bñdic aia mea dñm q̃ replet in bonis desideriũ tuũ.// Disci. Cõsentio Magister. Maria.Sicut ꝑ ceteris in via cognouit credidit ꝛ intellexit/figuras legis ꝛ nature/xpi sacerdotiũ ꝓsignãtes:sic in illis aut ꝑ illas/ mãducauit fruitiue bñdictũ fructũ vẽtris sui. ꝛ spualit ei⁹ sacrm. vnõ exultauit spũs ei⁹ in deo salutari suo Disci.// Cõsentio Magr Maria Dũ legebat dauid patrẽ suũ dicẽtẽ de xpo filio suo.Tu es sacerdos i eternũ ꝑm ordinẽ melchisedech.q.s.panẽ ꝛ vinũ obtulit.extũc intelligebat ꝛ manducabat spualit ꝫ sacrm bñdictũ. vñ cecinit. Magnificat aia mea dñm.// Disci. Consentio // Magr // Maria ꝓsallens illud dauiticũ. Memoriã fecit mirabiliũ suoꝝ misericors ꝛ miserator dñs escam dedit timentib⁹ se Memor ero in se.test.sui. Credebat ꝛ intelligebat hanc escã sacramẽtalem/figurari. ꝛ in figura comedebat eã. ꝛ testm̃ spabat hereditatis eterne. Disci. Cõsentio Magr // Maria Nõ minus refecta ẽ ꝛ ipleta bonis hui⁹ sacri/qꝫ ꝑres antiq.quos loqtur apls.q eãdẽ escã spũa lem mãducauerũt. ꝛ eũdẽ potũ spũalẽ biberũt. Biberũt aũt de spũali consequẽte eos petra.petra aũt erat xps.qui est vere panis.q de celo descendit. // Disci. // Cõsentio // Magr Maria Dũ stans vel orãs in tẽplo aspiciebat credentia dũ intelligebat/oms oblationes victimas et holocausta.sacrificia insu ꝑ matutina ꝛ vespertina/manducans.implebat bonis huius benedicti sacri.etiã añ ꝓceptũ bñdicti fructꝰ ventris sui. Disci Consentio // Magr Maria Sicut intellexit filiũ suũ fuisse agnũ q occisus ẽ ab origine mũdi/put Johes in Apoc. loquitur fruebat xpo agno q fuit figuraliter occisus ꝛ Disci primitie martyꝝ ꝛ virginitatis ꝓfectoꝝ. Maria Discipulus // Cõsentio Magr // Maria celebrat phase siue pasca iudeoꝝ :celebrat ꝛ ipi us aia cũ exultatione spũs/pasca nostrũ qđ immolat ẽ xps.quẽ epulabat in asimis sinceritatis ꝛ veritatis.fermento veteri reiecto cuz fermento malicie ꝛ nequicie Disci. Cõsentio Magister // Maria quocunqꝫ loco fuerit corꝑaliter in vespere cene dñi/comedit añ ꝛ post institutionẽ hui⁹ sacri: verũ corꝑ ꝛ bibit spualit verus sanguinẽ filij sui.plus aꝑpropriate.dum illud iuxta comedit solũ sacramẽtalit/si fidẽ informem tunc habuit.aliter nõ. Ceteri vero tã spiritualit qꝫ sacramẽtalit receperũt.// Disci Consentio Magr Maria Vespere dicte cene/dicenda fuit frui corꝑe ꝛ sanguine filij sui/plus aꝑpropriate qꝫ ipe xps. Dz se cibasse eodẽ pane ꝛ vino mistice cõsecratis.qz non in fide ꝫ in clara visione. Disci Consentio // Magr Maria Dicto vespere iouis scõ. ꝛ si nõ fuit insignita caractere sacerdotal⁹ officij/dũ iudas illũ susceptꝫ Nihilominꝰ nũc ꝛ antea ꝛ postmodũ/fuit i regale sacerdotiũ ꝑ ꝓsortib⁹ suis inũcta. nõ qđẽ ad ꝓsecrãdũ ꝫ ad offerẽdũ hãc hostiã purã plenã ꝛ ꝑfectã in altari cordis sui. In q̃ sp ignis ardebat holocausti. Fuit eni rub⁹ ardẽs icõbustus Disci. Consentio Magister Maria Vl⁹ complacuit deo/plus humano generi profuit post christum benedictum fructum siue filiũ suuz/offerendo ipum spontanee in holocaustum in aram cordis sui/feruentissima charitate succensi/quãuis hoc primitus fieret in enigmatibus ꝛ figuris ante cenam hanc benedictam fructus ventris sui. Discipls // Cõsentio. Sz ecce nunc

rasti q̄si fructꝰ duodeci ligni vite: qđ in paradiso
viderūt Ezechiel ⁊ Johes/transplātatuz iuxta
decursū fluuij defluentis a sede throni dei ⁊ ag-
ni/ẽm ripas duplices a dextris ⁊ a sinistris. Hi
xti de sinistra figuraz in lege nature ⁊ scriptu-
re veteris notataz. Hodie si vis totidē ex dextra
fructꝰ veritatū. in euāgelicis historijs ꝓpletaz.
Maxime qz dixit apls. Sacrm xpi abscōdituz
fuisse a seculo ꝙ in eccl̄ia ⁊ ab eccl̄ia ꝓpalatum.
Magr // Dictū apli nō ita strictū accipienduz
putaueris vt nō aliqualit̄ fuerit ⁊ ab aliquib⁹ i-
tellectū. q̄pe sine cui⁹ fide implicita vl explicita
nūq̄ fuit sal⁹. Nō tn fuit ante legē gr̄e sic in ipsa
realiter exhibitū seu cōpletū. Facia igit qđ hoz
taris. Et sit theozema pmū. Jesu Tua fruitio
esurientes replēs bonis virtuosi⁹ affecit marie
spm/q̄ corporal⁹ ptrectatio ⁊ lactatō suauissima
tuj⁹pius. q̄ es bñdict⁹ fructꝰ ventris sui. Nō qz
cū maiori merito vñ exultauit spūs su⁹ i deo sa-
lutari suo. // Visci. Consentio // Magr Je-
su Tua fruitio seu manducatio/esuriētes replēs
bonis mirabilioz fuit ⁊ virtuosioz suo mō i ma-
ria sit ⁊ virginali sponso suo Joseph/q̄ sola cō-
trectatio vel visio corporalis dū nat⁹ es i bethle
em iude. dū reclinat⁹ sup fenū iacuisti in medio
duū aialiū i psepio. q̄si pabulū iumētoz. Et cer
te cōpatus ẽ bō iumentis insipientib⁹ q̄b⁹ dedi
sti cibū. Et ad qz vl ia ⁊ sordida corde/sepe ve-
nis cōcinētib⁹ cū eccl̄ia choris angeloz. Gl̄ia in
altissimis deo. Et i ter. pax ho. bo. vo. Visci.
Silentio meo deiuceps ꝙsentire videar: vbi ni-
hil addidero. Magr Jesu. Tua fruitio/p-
sentabat Marie ⁊ Joseph in circūcisione q̄n p
mo fudisti p̄cios⁹ sanguinē tuū nō dubiū cū cla
more valido ⁊ lachrymis. vñ tūc exaudit⁹ es p
tua reuerentia. Jesu Tua fruitio/figurab at̄
in oblationib⁹ triū regū. p primitijs gentiū quā
tū figurā intelligebāt Joseph ⁊ maria. ꝓfitētes
in corde suo sicut ozās postulat eccl̄ia: vt q̄ solē-
ni celebrās officio. purificate mētis ītelligentia
ꝓsequamur. Jesu Tua fruitio fuit ipi Symeo
ni q̄ iust⁹ erat ⁊ timoratus sil ⁊ anne ꝓphetisse/
cū parēt⁹ tuis/in exultatione spūs / ⁊ grāz ac-
tione cognita dū exclamauit Symeon bñdicēs
deū. ⁊ inē vlnas te puerū baiulans. Nūc dimit-
tis. ⁊c. Veniq̄ in oblatiōe ⁊ imolatione turtuz
aut pullozꝫ colūbaz cogscebant. oblationem tui
ipius in cruce signatā. Jesu Tua fruitio fuit
in maria ⁊ Joseph p illud vniuersū pegrinatio
nis septēniū dū pter ea fuisti ipis subdit⁹ stās in
medio sicut q̄ ministrat. tā in dom⁹ obsequio: q̄ in
fabrili fortassis opificio. Vñ dictus es a iudeis
ne dū fabri filius ꝙ faber mansisti vsq̄ temp⁹ dū
eras q̄si incipiēs triginta annoz̄ vt putabaris
filius Joseph. Jesu Tua fruitio gustabatur
tam a maria ⁊ ab aplis credentib⁹: duz predica
sti hoc sacrm ⁊ dū abeuntibus alijs/q̄uisti a re-
manentib⁹. Nūq̄d ⁊ vos vultis abire // Rndit
petrus illuminatus intus/a pr̄e fortassis ⁊ a ma
tre tua astante/nutib⁹ ⁊ signis admonit⁹. Dñe
ad quē ibimus. Verba vite eterne habes ⁊ nos
credim⁹ ꝙ primo. Dehinc ⁊ cognouim⁹ q: tu es
xp̄s fili⁹ dei. Jesu Tua refectio dū maria re-
cepit eccl̄ie sacramētum etiā sacramētalit̄/max
me post aduentum spūssancti/q̄n cepit ꝙ sacrm
frequētari/fuit admirabilioz suo mō/q̄ mater-
nalis generatio verbi dei. Hec eni fruitio sacra-
mentalis ponit generationem verbi dei ⁊ aliud
multū vltra in admiratiōē ⁊ vtilitatē oim a p-
genie in pgenies timētib⁹ eū. Jesu Tua frui
tio sacramētalis/fuit mistrata marie viatrici sic
pie credi pōt/nedū a Johe custode. nedum a pe
tro vicario tuo / ⁊ toti⁹ eccl̄ie p̄ncipali. Verūeti
am a diaconib⁹ septē ꝓstitutis ad hoc ipm. inter
q̄s prim⁹ fuit Stephan⁹. imo ⁊ a q̄libet passim
sacerdote sine distinctōe. q: sic exigebat humili
tas marie singularis. dū attēdebat opoztunum
temp⁹ ⁊ locus. Jesu Tua fruitio sacramētal
quo maria ipleta ẽ bōis/exēplar erat ⁊ ẽ oib⁹ fi-
delib⁹ / q: esuriāt hoc sacrm ⁊ impleant bōis ei⁹
cū fidei certissime firmitate q̄ spem ⁊ dilectionez
opat. Veniq̄ q nō inuanū vel omissionē ⁊ con
temptū gr̄am hāc id ẽ eucharistiā suscipiant.
Jesu Tua fruitio sacramētalis iplenit mariam
prius bonis q̄ obiret. i. obulā tibi xp̄o tret ⁊ as-
sumeret in celū. Nec abhozret a pietate fidei/q
tu bñdict⁹ fructꝰ ventris sui/tot⁹ festiuus adue-
niens/dederis sibi (sicut postmodū dionysio in
carcere) mysteriū hoc corporis dicēs. Accipe b̄
caro mea. qđ mox cōplebo tibi i regno meo vna
cū pr̄e meo. // Jesu Tua fruitio/nunc ẽ mīi tue
regnanti in patria/copiosioz ⁊ auidioz q̄si iple-
tio ⁊ toto ore dilatato. ꝙ suo mō videt fuisse mi-
rabilioz in via. // Nō qz difficilioz. ⁊ i augmento
meriti ppter enigma fidei/maioz. // Visci. Cō
sentio Magr Cōgaudeat igit ⁊ exultet semp
eccl̄ia/cū iocundo pignoris amoz⁹ ꝓsolata do
no: Ecce enī. emanuel. i. nobiscū deus. q̄uis ab
scondit⁹. q̄uis velat⁹ tn vere de⁹. Cōpleuit de-
niq̄ q ascēdens pmisit. Ecce vobiscum sū vsq̄
ad ꝓsūmationē seculi. neq̄ iā est aut fuit alia na
tio tā grādis q̄ habeat deos ap̄zopinquantes si
bi. sicut de⁹ nr̄ adest nobis. ⁊ certe ipi nō sūt dij
Visci. Stupeo tot⁹ mecū ⁊ admiratōe suspē
doz. vnde tal⁹ q̄lis ⁊ cur hec gr̄a. hec eucharistia
hec bona gr̄a. Magr // Mirari te ad infinita
nolo q̄ sic voluit sciuit ⁊ potuit. Oia eniz q̄cūq̄
voluit fec̄. ⁊ que fecit/bene fecit. Vidit eni cun
cta que fec̄ ⁊ erāt valde bōa. Visci. // Cur hāc
mihi cām inducis q̄ generalē ad oia. vellē vt ad
ticularē ⁊ primiozez cām hui⁹ sacri descende-
tes Magr Si hec ꝙmis tibi cā ñ suffic̄ neq̄ si
mille alias assignauero poteris ꝓtentari. nec ad
ntelligentie lumē ascēdes. Et b̄ dcm sit vnusꝫ

ꝓ oibus articulis fidei. Verū siqdē credē optet accedētē ad deū. qz ē ⁊ qz mētiri aut fallere ñ ꝑt Hz i b̄ sacro ꝓcipue reqrit firmissimū fidei fundamentū. Alioqn qcqd rōnis inductū fuerit pl' offendet ⁊ obruet q̄ edificet vel ostendet. ¶ Discipl's Credo sic ecc̄ia credit. ¶ Magr̄ Sta firm' in hac certitudine verboꝝ ⁊ secur' es. aut si ꝑpendiosi' agere vis. dic ex toto corde xp̄ianus sū. ¶ Disci. ¶ Fiat assidue dño propicio. ¶ Magr̄ Quid igit vltra petis qd exigis? ¶ Discipl's ¶ Sane cupio vtrunq intelligere qō credo. tū ad ꝓsolationē meā. tū alioꝝ catholicoꝝ fortassis edificationē sit ⁊ hereticoꝝ ꝓfutationē ¶ Magr̄ ¶ Cause placēt si tenueris illō apli. Nō plus sape q̄ oportet. Sūt eni diuisiones gr̄arū Ambulet vnusqsq igit put ei diuisit dñs mensurā fidei. Hoc in expositiōe vel intellectu sacrarū scripturarū. Hoc vniuersaliter i oib' opibus dei cōsiderandis obseruari ncēe ē. Nō qz ꝓhi ñ fecerūt errauerūt i vanitatib' suis. ⁊ obscuratū factū ē insipiens cor eoꝝ. Sic ⁊ secte oēs hereticoꝝ date ob hoc in reprobū sensuz ¶ Discipl's Habit de' meliora nobis q̄ credim' vt intelligamus. nō intelligere volum' vt credam' ¶ Magr̄ Preposterus eēt ordo neduz in theologica ꝙ in oi/generalit disciplina nouit accedētium ad discenduz. Hoc pitagoras. b̄ plato. b̄ sancti p̄es ꝓ cenobijs. hoc ois schola nō dischola canit. b̄ rursum absurdū ē docentib' ne dent scm̄ canib' ne spargant margaritas ante porcos. ne nō edificent ꝙ destruant memores illius sapientī. Qui erudit illusorē ipe sibi iniuriā facit ¶ Fuit nor' mihi q̄dā scolastic' b̄ñs deuotiōis spūm. Ingesti sunt aio suo scrupuli multi q̄stionuz circa b̄dictū b̄ sacrm. ꝓtrahebat instantia ꝓtinua dissolutionē dubioꝝ suoꝝ a ꝓximis theologis quos nouerat parisi'. Quid morarer enarrando per singula. Crescebat morb' ex remedijs. ⁊ sicut ō emorroissa legit pe' in dies se habebat ex remedijs ⁊ impensis. Cōsuluit tandē vn' exptorum vt ad oratorem totū se ꝙerteret ⁊ ꝓtra scrupulos oēs agere. suscipiens sacrm. dicens hec aut sil'ia verba. Credo sic ecc̄ia credit. Credidit ⁊ accessit serenat' ē ⁊ solidat'. nec paz illuminat' deiceps circa venerationē hui' sacri. ¶ Disci. ¶ Noui ⁊ ego illū ¶ Magr̄ Noui ꝓinde. ⁊ exptus noui. nedū circa hunc articulū ꝙ in alijs varijs cōsiliū hoc habuisse sibi sem effectū. quēadmoduz testatur Aug'. q̄ ad vnā vocē cesserūt oēs dubietatis tenebre. ⁊ perierūt oēs q̄stiones q̄b' anxiabar circa textū apli. Denicq meminit alio loco q̄ nō saciebar dulcedine mirabili. ꝓsiderare dei ꝓsiliū circa redēptionē generis hūani. q̄lē deniq postmodū i oibus articulis fidei. notatim i b̄ se p̄stiterit: expta letar oīs ecc̄lia. Hodie maxie sub annuo solēnitatis sue festo q̄ hec scribimus ¶ Disci. ¶ Grādus g̃ē de' ¶ Magr̄ Credo dñe da intelligā qō credo. nūc q̄dē expe. tūc aūt facie ad faciē ⁊ pfecte oratū ē. ¶ Discipl's Quid si noluerit exaudire dicens. Sufficit tibi gratia mea qz credis. Fides eni dei donū ē ait apls ne quis glier. ¶ Magr̄ ¶ Sufficit itaq mihi. ꝙ si ampliora mihi liberalitas sua ꝓcedere voluerit nō abūcia nec ingrat' recipia. Alioqn deneget aut tollat oēm in caligine peregrinatiōis hm̄oi intelligentie collustrationē. sit lucerna pedib' meis. pot' q̄ is solū fidei verbū ⁊ lumē semitis meis. pot' q̄ cū claritate maiori. man' peccatoris p supbiam aut curiositatē moueat me. ¶ Disci. ¶ Placet hoc hūilitatis fundamētū. ¶ Magr̄ Nunc li vis videre ihesū oportet qz statura pusillus es. ⁊ turbe fantasiaꝝ te cōpmunt vt ascēdas in arborē sicomoꝝ exemplo Zachei. sit obedi sapie q̄ꝑ ꝓparationē hui' sacri sub typo imolatiōis victi maꝝ suaꝝ vocat ad arcē. ¶ Disci. ¶ Expliana q̄ per arcē intendis ⁊ sicomoꝝ. ¶ Magr̄ Me tem tuā ⁊ mysticā sapiam ¶ Disci ¶ Quo pacto sic ¶ Magr̄ ¶ Colligę ꝓ interptationē sicomori q̄ ficus fatua dr sit ⁊ crede dionysio dicēti sapiam dei diuinissimā stultā eē. Siqdē ⁊ apli audi. Nō stultū inqt ē dei sapiētius ē hoib'. Et itez. Qui vult sapiēs eē/stult' fiat. Hic titulus schole hui' stulticia ē. tradente Lactantio. Duscholē hui' stulticia ē. tradente Lactantio. Duscholē hui' stulticia ē. tradente Lactantio. Duscholē

omniū ꝓbor radicale ꝓncipiū. Oia quecūq; vo luit dñs fecit ait xp̄ianus. Oia quecūq; fec̄ dñs dicit ꝓbs necessario fecit. Nec aliter aut alias fa cere potuit. Discipl's Forsitan recēsui mecū q; nō potest tradi capitaliōr diuersitas inf fidē ꝙ ꝓbiam. Nā posito ꝓbie fundamēto. sequit̄ ne cessario mūdū nūq; incepisse. Sequit̄ alias hūa nas vel eē infinitas vel eē vnicā vt delirat Auer rois. vel migrare de corpibus in corpa p infini tas reuolutionū vices ꝙ somniabāt ꝓpitagoras ꝙ Plato ꝙ sequaces. aut q; aīa rational' mortal' ē Quodcūq; vero ꝓcessus fuerit ex altero q̄ttuor horū modor. tollit̄ ꝓsequēter oīs pia religio Magr Vere colligis. Nūc oculos tue consi deration fide purgatos. ꝙuerte ad beatā bea tā Mariā. ꝓpendēs apte q̄ verum sit illud ec clesie/laudātis eā ꝓconiū. Haude maria virgo cūctas hereses sola interemisti in vniūso mū do ꝓbor maxime. Discipl's Quo pacto sic? Magr Primitꝰ. q; verbū verbo virgo con ce pit. virgo pmānsit. ꝟ nos credim⁹. ipā p experi entiā intellexit. Nihil vero scit̄ verꝰ q̄ doctrie experientia. hāc solā hr̄e ducē ꝙ magistrā pro fessi sunt ꝓbi. Qđdē tolle certitudinē experientie tolle veritatē eiꝰ/subuertit̄ pariter oīs philoso phantium via vel inuestigatio veritatis. Tolli tur vero falsa. vel insufficiens experientia quā opinati sunt ꝓbi hr̄e generalē. q; ex nihilo nihil fit. q; non nisi cōmixtione sexuū hō fit. q; deꝰ nec hominibus nec corpib⁹ cohabitat. cū ceteris si gnificat ꝙ confundit. Discipl's Hēbat ne maria rationes alias ab hoc vnico ptus experimento? Magr Hēbat pfecto p spūm ꝓpheticū. taz suū q; p̄cedentiū patrū. q̄ spūs/aptissima luce/ simp oēm rōem vel demonstrationē/haberi natu raliter possibilē/ veritates nr̄e fidei certissime re uelabat. ꝙ ad intelligentiā collustrabat Discipl's Quid quesō dixeris? An btā nr̄a vide pulus bat verū corpꝰ filij sui. dū ip̄m sacramētalit̄ con secratū sumebat. Magr Si de visione sen suali q̄ris. nec ab oculis eiꝰ in via neq; nūc i pa tria corporaliter ꝓcipi p̄t vt hic ē. Intelligi ꝙ sic ꝙ credi vere p̄t sicut nec spūs oculo Confundit hec intellectualis experientia sapien tissima stultū ꝓbie principiū velut in oibꝰ. Sed erat altera ne rō Marie ꝓtra ꝓbos q̄ p reuela tionē aut fidē? Magr Erat profecto. q̄uis rōem hanc/etiā ex naturalib⁹ ꝙ methaphisicis officinis. ꝙ nr̄a fides plurimū iuuaret ꝙ illustra ret. Discipulus Affer obsecro rōem vl' mo ralē si hēs. vel metaphisicā vel mathematicam vel logicalē vel legisticā/ sm tres partes ꝓbic. Magr Aiaduerte in ꝓmis veritatē vnam. q̄ salubriorē q̄ solidiorē/nullꝰ vnq; ꝓbor legit̄ po sisse. nullus recte philosophantiū tradit̄ vl' ne sisse vel negasse Discipl's Quape dic q̄ sit il la ꝙ sit theologie ꝓsona sit Magr Cōsona plane. Est aut hec vitas. Quicq̄d fit. fit ꝓpter finē. Discipl's Legi eā i phisicis ꝙ metaphi sicis ab Aristo. legi ab Auic. legi a cōmentato re ꝙ Algasel cū ceteris sub hac sententia varie demon stratam. Nec vox vlla experientie ꝓsonātior in uenit̄. sed q̄d ad rem nr̄am? Magr Dul tū p oia. Primo q; ꝓsequēter oportet vt ꝑm expi entiā vel exigentiā finis/cetere oēs cāe tres ha beant moderari. sicut efficiens cā. sit illa ꝓncipa lis instrumētalis aut coadiuuās. Item materia lis cā sit illa prima vel secūda vl' tertia. Rursus formalis cā. sit illa/ꝓstituēs. informās. inherens aut solū exēplaris. aut obiectalit̄ seu vitalit̄ im mutans. de quib⁹ nō ē differendū p singula. suf ficit applicare ꝓposito. Discipl's Sufficiat dū ꝓmitꝰ ostenderis veritatē hāc theologie cō formē eē. Magr Nō p̄t ad pñs efficacius exēplū sumi/neq; sublimiꝰ/q̄ in ꝓstitutiōe ꝓma hierarchice policie. vbi seraphin superiores col locant̄ ꝙ imediatiores deo. q; bonitatē ꝙ amorē dei primiꝰ inspiciunt. q̄ bonitas ꝙ amor finis ē oīm aliorū. Ad cherubin vero cā formalis vl' ex emplaris spectat. sicut efficiēs ad potētiā i thro nis designata Discipl's Lego exēplū b'a dio nysio traditū sit̄ ꝙ deductū Magr Nunc vero solerter attēde p re nr̄a demōstrationē mo ralē. Primo a fine p stultitia nr̄a ꝓtra mundi sa pientiā/q̄ more golyad iugulatur ense suo. Por tat insup lr̄as (vt Vrias) mortis sue. Si enī cun cta facta sunt ꝓpter finē hō (cū bona gr̄a ꝓbor. si sunt boies) nō erit exclud ēdꝰ. Nūq̄d enī vane ꝓstituisti oēs filios hoim q̄rit ꝓpheticꝰ ꝓbs b'a dño. sic ipossibile. Est igit̄ hoim finis aliq̄s ꝙ b' q̄dē superior ad bruta oia. quēadmodū p̄cellit ea rōe q̄ dei capax ē ꝙ ꝓticeps eē p̄t p cognitionē ꝙ amorē cū memoria. Metior si ñ Arist. ichoaue ris duos libros ab b' pūcto ꝑm duplicez vim aie rōalis: volūtat. s. ꝙ intellect⁹. In ethic. de volū tate. Oia inq̄t bonū appetunt. In metaphisicis de intellectu. Dēs inq̄t boies natura scire desi rant. Colligat acrit̄ vtrobiq; ꝓsequs deductio q̄d aliud iuenieꝰ ꝓclusū/q̄ boies factos eē ad btitudinis seu ad felicitatis ꝓsecutionē. Hec āt ꝓsecutio/neq̄t hr̄i (sic̄ ꝓrio dicebat) si oia de ne cessitate eueniūt. vtiq; nc̄cio si deꝰ nc̄cio agit ad extra. q; nulla cā secūda/ē ñ sibi essentialr subor diata. Ex neq; p̄t vlla btitudo manere/si boies vl' infiniti ponūt actu. vl' finiti sub vno itellectu. vl' p mortē totalr deficiētes. aut ō beluis ad belu as ꝑm aiaz regitātes Discipl's Urget vehe mēter moral' hec rō cōes hns p omni secta cau septes. dic logicalē rōem. Magr Accipe si mul cū metaphisicali p maiori solidioriq; cōpē dio. Dono istā. Deꝰ est q̄ maiꝰ cogitari non p̄t. Debet eā logicus admittere. quoniam ex eius cōcessione nihil sequit̄ impossibile. Debet ꝙ eaz

metaphisic⁹ acceptare. q̃ ponit deũ eẽ p̃imuz in entib⁹. imo sup oia q̃ nullũ maius eẽ põt. qz tam si eẽ posset. esset. cũ i necssarijs nõ differãt esse z posse ꝟm Aristo. z veritatẽ. ¶Bono ꝯsequenter vtrĩq logico z metaphisico. Cũ de⁹ sit optimuz z sũmũ in rebus z sup oia. dicẽ recte z erit ens vniuersalit̃ pfectũ. Et ne ꝓcessũ ipediat/ vel no minis eq̃uocatio. vel ignorãtia. voco ens vniũsaliter pfectũ: cui nulla deest pfectio nec impfectio vlla adest. ¶Et hoc Anselmus sic explicat. Ens cui ꝯuenit ois pfectio seu poti⁹ ois pfectionis denoiatio. q̃ meli⁹ ẽ ipm q̃ nõ ipm. id ẽ vñ res pfectior ꝺr z ẽ simpliciter si sibi ꝯuentat illa denoiatio pfectionis/ q̃ si careret illa. ¶Discipulus. Nõ video qualiter i hac descriptione entis simpliciter pfecti/ debeat logic⁹ aut metaphisic⁹ dissentire tibi. cũ noia sint ad placitum. ¶Magr. Vocam⁹ ens tale deũ. imo tã nõ solũ vocam⁹ cuz logico/ ꝟ ipi metaphisico aptissime demonstram⁹. qm̃ natura sp incepit a perfectis ¶Jõ nccẽ ẽ q̃ pur⁹ act⁹ p̃cesserit oẽm potentiam. ¶Quid aũt ẽ pur⁹ act⁹/ si nõ ens per se z simplicit̃ dictũ/ sine additione q̃cunq;? Et hoc vtiq ꝯcessũ ẽ ab oibus eẽ z esse deũ. Nã si tale ens simplr dictũ nõ ẽ ens/ q̃d aliud esse põt? Si logic⁹ resoluit diffinitiones suas ad aliq̃d p̃mit⁹ intellectuz illud vtiq necessario ꝺr ens p̃imũ z simplex. ¶Quicquid enĩ intelligit̃ (arguit Bonauẽtura) intelligit̃ vel vt nõ ens vel vt ens. Hec diuisio est q̃ imediata. z in p̃imo p̃ncipio. s. vt ens z nõ ens. cũ p̃uationes z negationes neq̃ant intelligi nisi q̃ habitũ oppositũ/ p̃ius intelligẽt ens q̃ nõ ens. Si aũt ista est/ oportebit q̃ ens intelligatur altero mõ. vel vt ens in potentia. vel vt ens in actu. p̃mixto potentie vel sine potentie admixtione. Si istud secũdũ det̃. habet̃ ꝓpositũ. qz illud ẽ de⁹. oportet aũt q̃ ita sit/ q̃ potẽtia nõ nisi q̃ actũ cogñscit̃. z q̃si q̃ analogiã. Et ꝯsequent̃ ex phi regula logicali. si analogũ q̃ se positũ/ ponit̃ q̃ suo significato p̃ncipali. ita est p̃ma ꝟa necessaria. de⁹ ẽ ens. ꝯcedẽda tã a logico q̃ a pho metaphisico. imo apud habẽtes verã terminorũ illoz duoz noticiã. ens z de⁹/ dicenda ẽ q̃ se nota. nõ min⁹ q̃ p̃imũ p̃ncipiũ. ¶Discipul⁹. Irrefragabiliter mihi videris cõplecti tũcto q̃ si ens in potentia p̃i⁹ dicat̃ intelligi. necesse ẽ ꝟ fieri resolutiue per ens in actu. ꝟ perge ꝯsequenter. ¶Magr. Percurro. tu seq̃re. Si deo cõpetit ois denoiatio pfectiõis simplr. abiecta p̃r sus impfectione. cũ perfecti⁹ sit agere libere: cõtingent̃: extra se: q̃ necessitate nature: conuenit hec libertas deo. Quãuis enĩ libertas cõtingentie non sit perfectionis simpliciter respectu finis/ est tamen perfectionis respectu ordinatorũ in finẽ. q̃ sine talib⁹ medijs finis nedum haberi vel acq̃ri põt ꝟ obtinet̃ necessario. sicut ẽ ꝺ deo. cui⁹ perfectio nõ dependet ab alijs extra se. alio q̃n nõ esset q̃ se sibi sufficiens. alioq̃n p̃terea nõ posset esse beat⁹ absq̃ creaturis. ¶Discipl⁹ Fecim⁹ ab inchoata sacramẽti eucharistie materia digressum/ plus mole sniaz q̃ verboꝝ grauidũ. nõ tñ inutiliter ad exaltationẽ stultitie xp̃iane ꝯtra sapiam mundanoz. ¶Magister. Quid si voluerim⁹ traducere mathematicã ad rem nostrã. ¶Discipul⁹ Vide ozo q̃d agas. qz nõ hz eucharistie sacrm/ emulã acriozẽ. q̃ per suas acribologias. id ẽ demõstrationes potissimas/ z p cões animi ꝯceptiões/ oppugnare nos satagit. Cõstat ait. q̃ si due quãtitates iuxta positionẽ z neutra alterã excedat ambe sũt equales Item si ab eq̃libus inequalia demas. q̃ remanẽt sunt inequalia. Totũ ẽ mat⁹ sua pte. Et ita de ceteris p se notis. Ecce vero clamat ista. Ecce corpus hũanũ solite quãtitatis/ applicat̃ hostie paruule nec tñ excedit vel excedit. ¶Magr Esset vtinã nobis intellectualis iste vigoz eleuat⁹ sup fantasiã z imaginationẽ/ q̃ẽadmodũ fuit i maria pspicuum eẽt statim q̃ aduersus hoc sacrm mathematice positionis nihil cõcludũt. Possemus insup ex diuersis eloquijs filiaz mathematice q̃ sũt Arismetrica Geometria Musica perspectiua Astronomia/ gratas accipe pro nobis manuductões. Hz ad ꝓpẽdiũ satis sit hic explodere q̃ obiecta sunt per distinctionẽ quid ẽ quãtitatẽ applicare quãtitati. Aut hoc fit dimensiue aut cõmensuratiue vel circũscriptiue. z ita mathematicas cõceptiões nõ negam⁹. aut applicatio fit tm̃mõ diffinitiue z nõ localiter. q̃ẽadmodũ dũ aia rõnalis applicat̃ corpori suo tota in toto z tota in qualibet pte. nõ localit̃. Et sup hoc nihil ad mathematicã. cui deest intellectualis oculus fide purgat⁹ vt possit diuinũ hoc mysteriuz intueri. Dem⁹ q̃so/ deũ plus nosse/ q̃ mathematicus naturalis põt intelligere. Si filia ei⁹ astrologia potuit inuestigare licet vmbraliter z impfecte: vginẽ beatã/ gestare i gremio puerũ celitꝰ in signo virginis/ quẽ alicq̃ Jesũ vocãt (sicut testis est albumasar) Nõ abnegem⁹ partũ nr̃e virginis. qz talis decet part⁹ deum. ¶Discipl⁹ Miser/ ista p nũc/ fauorẽ fidei sonãtia. z ad defensionẽ ꝓpriã intende docẽs q̃ẽadmodũ quãtitatiuũ corpus/ alteri possit coaptari/ mõ nõ quãtitatiuo. q̃m exemplũ de aia rõnali nulluz est vere. caret enĩ quãtitate. ¶Magr Fiat hoc q̃ cõuersionẽ panis in corpus xp̃i iam existens accidẽtibus panis remanentib⁹. Ita q̃ iam corpus xp̃i/ nõ est hic locatũ in hostia/ q̃ dimẽsiones p̃rias ꝟ p illas q̃ panem efficiebãt. Et qz quelibz ps panis transsubstãtiata ẽ in totũ corpus xp̃i. ꝓpterea totũ ẽ in tota hostia. z totũ in qualibet pte. nõ plus hñs positionẽ ad locũ dimensiuam q̃ aia nr̃a. ¶Discipl⁹ Et si p̃suponat hec ꝯsponsio tua/ rez valde mirabilẽ: nõ tamẽ ita deo impossibilem/ q̃n subsit sibi cum voluerit posse.

Neq; eni malus estimo eē rē mutare i aliā /p po tētiā obediētialē creature q̄ rē ex nihilo ꝓduc̄ere. Sz q̄d dicet ꝑm positionē illoꝝ q̄ ꝓtēdunt panis substantiā remanere. tanq̄ sit facilioꝛ ad saluandū hec positio. ¶ Magr // Imo vo dif ficilioꝛ z hereticalis. tū qz dānata p eccl̄iam. tuz qz tollit verā existentiā coꝛpis xp̄i in hoc sacr̄o. Nō eni remanet via vel rō saluandi verā p̄nti actualē coꝛpoꝛis xp̄i/nisi qz transsubstantiat⁹ ē panis in ip̄m. sed saluat mō dicto. Fallit itaq; pboꝝ z mathematicoꝝ imaginatio quasi totū coꝛpus sit extensum z extensiue sub dimensioni bus hostie. ita q; ꝓpria quātitas sit rō sibi esse di in loco. quasi ꝓpterea sit respect⁹ ad locum sicut ē ad inuicē partibus in toto. neq; tñ dimen siones panis remanētes/afficiunt coꝛp⁹ xp̄i vel inherent sibi. sed p se stant/ab oī coꝛpe separate Unde sicut dicim⁹/nos petrū videre/dum vide mus sua accidentia vel figuras. Ita dicim⁹ nos videre coꝛp⁹ xp̄i dū videm⁹ accidentia pais illi us qui in ip̄m transsubstantialit̄ cōuersus ē. Discī. // Causā apis cur p̄dict⁹ erroꝛ dū putat̄ ē facilioꝛ destruit rotā fidē huius sacr̄i de vera exīstia coꝛpoꝛis xp̄i sub spēb⁹ panis q̄ nō solū fi gurant ꝑ cōtinēt. Alioq̄n si nō ꝓtineret/nō plus eēt hostia adoꝛāda q̄ petra deserti. q̄ xp̄m figu rabat. Petra aūt erat xp̄s ait ap̄ls. Sic de figu ris oīb⁹ alijs. Sic de imaginib⁹ z picturis z lit teris/curreret argumtū. Heniq; nec fides habe ret meritū nec veritatē xp̄i verbū. nec efficaciaz eius sacr̄m. ¶ Magr Adde q; fieret iniuria p̄di catoꝛib⁹ p̄mitiue eccl̄ie/doctis ab oꝛe ꝓpꝛio btē virginis. Sicut z paulus asserit se hanc verita tē a dño accepisse. Possem adducere mira sup hac transsubstantiatione mōstrata p alia. Insu per manuducere legis vtriusq; mira. exēplo am biosij/ꝓmptū esset. Sed si sensus deficit ad fir mandū coꝛ sincer̄ sola fides sufficit ¶ Discī. Sufficit mihi plane cuius claritas intellectualis rōnis addita sit deo laus z gloria Claret ex fine q̄ instituꝛ ē hoc sacr̄m/quatin⁹ ostenderet de⁹ immensitatē sue potentie. Incōꝓhensibilitatez sue sapientie. Inenarrabilitatē sue beniuolētie. Et hec triplex rō ē potissima. qm̄ in perfectione finalis cause solidat. Propterea transfer te nūc ad declarandū copiosissimā vtilitatē hui⁹ sacr̄i z postmodū regredi poterim⁹ ad ceteras q̄stio nes/si fuerit insinuati fruct⁹ (o bn̄dictissima vgo) benedicti fructus ventris tui. vñ crebꝛo cecini sti magnificans cū exultatōe spūs ad supmenta les excessus rapta. Esurientes impleuit bonis. z diuites dimisit inanes. ¶ Magr. // Esuries in primis necessaria nobis ē. si tantis q̄rim⁹ iple ri bonis ¶ Discī. // Sic putandū. Sed q̄d im pedit aut quid inducit hanc esurie apire pauc lis nō postponas ¶ Magr // Scis q̄d obstabat filijs isr̄l/ ne manna saperet eis ꝑ verteret i nau seam. ¶ Discipulus ¶ Murmur imprꝛobū z i gratū qz desiderabāt carnes allia. poꝛros z pe pones egypti ¶ Magr // Lauream⁹ siles fieri. gustātes quippe tam vilib⁹ egyptiace tenebꝛositatis escis desipit omnis cib⁹ spūalis. // Esuries itaq; causatur ex euacuatiōe stomachi a noxijs humoꝛibus. hanc vero pauptas spūs facit. Ex emplū habet xp̄i crucifixi. nō vult bibere vinuz secularis delectationis. qz mirratū. qz felleū. qz acetosū ē spū. Dicit cū ps. Renuit cōsolari aia mea. Memoꝛ fui dei z delectat⁹ sum. Rursus ipe timoꝛ dñi reuerētialis/obediens z humilis/ opatur esurie scām. qz scām a seculo inanitatem ¶ Mititas ꝓterea cū pietate/tollit virus amaris simū rancoꝛis z inuidie. Scientia vero cū luctu purgat z abluit vasculū coꝛdis a sinthomatib⁹ z fetoꝛib⁹ ꝓteritoꝝ criminū. Nō feret p̄inde foꝛti tudo sanitatis in spū. vñ cōsurgit esuries z sitis iusticie. Et vbi iusticia si in hoc defuerit sacr̄o? Heniq; postq̄ dixerat ꝓpheta de male hñtib⁹ Dēm escam abominata ē aia eoꝝ. Addidit. cla mauerūt ad dñm. Sequit. Misit verbū suum z sanauit eos de interitionib⁹ eoꝝ. Et qūo sana uit? nisi qz fastidio pereūtem recreauit appetitū. Jō sanauit. qz nō in solo pane viuit hō ꝑ in oī vbo qd̄ ꝓcedit ab oꝛe dei. // At vbi mittit istud verbū p̄ntialibus alibi q̄ apud hoc sacr̄m. Desit igit̄ iners desidia q̄ sibi noxios ex indigestōe hūoꝛes attulerat. cū per exercitū caloꝛ nō acui tur in spū ꝑ languescit. Assit tandē masticatio p integros z foꝛtes meditatiōis sancte dētes quo fiet/vt cib⁹ ita ruminat⁹/plus sapiat. plus appeta tur. ac perinde plus nutriat ¶ Suffecerit hic p p̄nti dꝛagmate psalterij marie sup hac coꝛdula. Esurientes impleuit bonis p notulas centum. ¶ Poꝛro supersunt longe plura q̄ certis ex cau sis/censeo cōuenientius p soliloquiū q̄ p alloq̄ um nostrū meditanda eē/vel quātū nr̄a psaltes impetrauerit cōtemplanda. Tu interim frater tecū habita. postmodū fiet dū redit⁹ erit nobis/ ad cōe colloquium doctrinalis aptio sup oībus in soliloquio personatis ¶ Discipulus // Lon ganimis expectabo. ¶ Finit p̄m⁹ tractatus.

¶ Sequitur alter soli-ꝓ loquus multa varietate distinct⁹. Et sunt in eo pticule quasi notule cantabiles centene vel vl tra p loco pegrinationis mee.

Magnificat aia mea dñm. dū clauso/oꝛ tuli nostri florentis h ostiolo vacam⁹ a seculo. dū null⁹ obstrepit alien⁹ Lo quar nūc ad coꝛ tuū. dicā. ¶ Magnifi ca p̄coꝛ aia mea dñm. ¶ Magnifica qm̄ magnifi ce fecit. Esurientes eni ipleuit bonis. Dedit nob panē de celo vez sub vmbꝛaculo sacro sancti eu charistie sacr̄i. Dedit z nobis abūde oia ad fruē dū in ꝺ bn̄dicto fructu ventris tui. O bn̄dictissi

ma femina. Fas tibi ē o aīa mea fas gloriari et ex toto dicere. Sub vmbra illi⁹ quē desiderabā sedi ⁊ fruct⁹ ei⁹ dulcis gutturi meo. Sede igit̄ solitaria. sede ⁊ sile ⁊ leua te sup te. sede p ḡtem nō p torpōrē. dc⁹ iplebit desideriū tuū i bonis/ desiderabas dilectū ex dilecto. dilectū p amorē amorosissimū. Ecce sub vmbra istius sedes sub sacris eucharistie simbolis. os aperi p auiditatē deuotionis ⁊ attrahe spūm charitatis. Dilata os tuū per desideriȳ feruorē. Ipe ꝫm ꝓmissuz suū cōplebit illud. Et quibus implebit? ꝓplane fructu ei⁹ qui dulcis erit gutturi tuo. Sit o aīa mea guttur tuū/sicut dilecti tui/suauissimū Noli cadere in maledictionez taliū ḡles ꝓpha detestatur. Sepulchrū patēs ē guttur eoz. Caue fetores horridos exaltare criminaliū sepulcrozuz Noli scatere tetris detractionū. aut quarūlibet spurciciarū/cadaueroſis feditatibus ⁊ vermib⁹ Sit purū sanctū. nitidi⁹ oleo letitie guttur tuū. Sit vinū optimū. dignū dilecto ad; bibenduz ⁊ labijs illi⁹ ⁊ dentib⁹ ad ruminādum. Expieris certe vicissitudinē dilecti. qz dulcꝫ ē gutturi tuo fruct⁹ eius. Fruct⁹ iste si nescis (o aīa mea) fructus ē triū seminū. Tricesim⁹ incipientib⁹. Sexagesim⁹ ꝓficientib⁹. Cētesim⁹ ꝑfectis. Semia tus fuit in terra/nō exculta vel apta. ꝫ fuso tātū modo imbre celit⁹/cū voto spūsancti viuificoꝫ caloze. decoctus fuit meridiano sole passionis. Hak tibi nūc velat⁹ nebula. Dixit sapiēs q in festinatione nebule ē oim medicina. Suscipe letantē. sede vacās tibi ⁊ sibi soli. Sentiens affirmo ꝺd sapiat verbū illud. Et fruct⁹ illi⁹ dulcis gutturi meo. Gustabis itaꝫ o aīa mea qm̄ suauis ē dn̄s. gustabis bonū verbuz ei⁹ ⁊ virtutes futuri seculi. credes sapiētie de se illa ꝑconizāti spūs me⁹ sup mel dulcis ⁊ hereditas mea super mel ⁊ fauū. Curres post exhortatiōes. Transite ad me oēs q̄ cōcupiscitis me ⁊ a generatōibus meis adimplemini. Surge ꝓpterea o aīa mea. Curre ecce trahit te dilect⁹ tu⁹ post se. Trahentem seqre. secura sede sub vmbra sacroz eucharistie velaminū. Experieris sane. gratulabūdaqꝫ cantabis. Et fruct⁹ eius dulcis gutturi meo. Gustato fructū dulcis amici tui. Quid super ē o aīa mea ꝺd dicis. ꝺd speras. ꝺd gemis? Accipio furtiue venas susurrȳ tui. clamās introrsus cū silentio. Sitio. Introducat me rex i cellā vinariā. p⁹ cellaria fruct⁹ sui. En ipe ē vitis ꝧa cuius vinū generat virgines. nec soluz generat ꝫ impregnat. Bet ipe vinuz illud. det bibere sobriā ebrietatē spūs. Introducat me in cellaz vinariā. Quid tibi vis o aīa mea? Dudum dixisti p⁹ petitū osculum oris sui. Melioza sūt vbera tua vino. Et itez. Memores vbez tuoz super vinū. Cur nō vinū petis? Dz ꝓ te/mihi rñdeo. qm̄ ipe tibi ē lac ⁊ vinū. siꝺē ⁊ vbera eius sunt botri vinee. loquit̄ q̄ bibi vinū cum lacte meo. Vocat insup. Comedite amici ⁊ bibite ⁊ iebria mini carissimi. Docte facis O aīa mea inuitata nō abnegas. non dissimilas. non causaris. Dulcis fuit fruct⁹ ei⁹ gutturi tuo. q̄ris sitiēs et vocata bibere vinū dine suauitatis p⁹ vbera cō solantis hūanitatis. petis iplerī qō sequit̄. Introduxit me rex in cellā vinariaz. Quid agis aīa mea q̄ nā hilaritas vult⁹. ꝺs tremul⁹ ⁊ bono rus oculoz nitoz. ꝺsnā ois gestus. ois alacritas leticia sit̄ ⁊ voluptas? Quid siles. ꝺd q̄si spasima ta stupes? Vere cognosco qz introduxit te rex i cellā vinariā. ordinauit in te charitatē. imo charitate vulnerauit te. imo charitatē si dici potest sicut sine mō. sic sine ordie dedit. Hinc mod⁹ dilectionis tue nō hz modū. Hinc tota liqscēs. tota collabēs. tota te nō sustinēs /suspirabūda surrans. Fulcite me floribus. stipate me malis. qz amore lāgueo. qz vulnerata charitate ego sū Meditor ego mecū. dūmō te talez inspicio(O tristis nup anxia ⁊ paup aīa mea) quāta ⁊ qualis sit. hec dextre dei spōsi tui mutatio mirās ⁊ ego tecum recognosco. Itaꝫ libet exclamare. O q̄ bonus ⁊ suauis ē dn̄e iesu xp̄e spūs tu⁹. q̄ viu⁹ ⁊ efficax sermo oris tui. q̄ in cenaculo grādi stra to eccl'ie tue syon. panē ⁊ vinū corporalis edulij querterit i fructū lucē laiaz corporis ⁊ sanguis tui. Siquidez sermo ille. verba ista q̄ locut⁹ es. spūs ⁊ vita sunt. Vere spūs ⁊ vita. vñ vite talis effect⁹ ē exoztus in te o aīa mea. Quid reliquuz ē o aīa mea. fulcita es floribus scōz desideriozuz. stipata malis ordinataz affectionū. sub expectatione futurozū pmioz ū. Video q̄ bñ tibi sit. nō deserit te collabentem dilect⁹ tu⁹. Indicat ꝫ tuum velut aure tenuis suspiriū. Leua ei⁹ sub capite meo. ⁊ dextera illius amplexabit̄ me. Ecce iā fructū edere nō q̄ris suauē gutturi tuo. nō celas vinariā introire. nō fulciri floribus. non stipari malis. ꝫ tota in totū lapsa ⁊ collapsa. tota cōpexu suauissimo. serenissimo ⁊ casto in ei⁹ sinu consopita q̄escis. O q̄ beat⁹ ⁊ efficax ⁊ felix ē cibus iste fructuosus. Vinū ē viuacissimū corporis ⁊ sanguinis tui xp̄e Jesu. Vñ talis cōpatur effect⁹. talis refectio. talis dormitio. q̄es talis in pace in idipsum Ät vero q̄ breuis hora. Dic obsecro te benigne iesu (Sic eni innuere videt aīa mea) Dic p amores tuos qō seqtur. Adiuro vos filie hierlm p capreas ceruosq̄ cāporuz/ ne suscitetis neq̄ euigilare faciatis dilectaz/ donec ipa velit. O q̄ bñ sibimet ⁊ mihi excidit. si ue excedim⁹ deo. vbū (o paule) summa suauitate refertū. siue sobrij sumus vob vbū beu erum na miserie repletū. qz replet hō multis miserijs dū redit ad se. dū redditur ipe ad terraz miserie ⁊ tenebrarū. ab illa qua interim quiescebat i regione viuoz. Sic o aīa mea suscitauit te vita immortalis. resorbuit te ad se pondus corporis Corpus itaꝫ qō corrūpit̄/ aggrauat animam.

Languida prorsus ⁊ vulnerata charitate/vigilas. Tu suspensa/respectas vndiq; forte redeat ad te dilectus tuus. Cuius adhuc calore tepet. lectulus noster floridus. Dirigis aures ad oēm sonitū vel flatū seu sibilū aure tenuis. Si forte audiaſ in silentio vox optata dilecti tui. Fallor aūt in somnis vigilo. si nō ita res se habeat. Nō eñ poterit zelotes amic⁹ minus amare q; amica nō impar eē ad amoris vicissitudinē. Nam audio clamātē. vulnerasti cor meum soror mea.

Quid igiſ? Considerās ego amorē sponsi i celeri reditu. laudo pariter vigilantiā solicitudinis tue o aia. Erat adhuc de longe salicns i mōtib⁹ transiliens colles alacer ⁊ hilaris canticans pre amore. Sensisti cōtinuo distantis adhuc vocez ⁊ exultationē. Exiliſti ilico tremefacta ⁊ dixiſti Vox dilecti mei est. suplendū quā audio. Vox sonora cuius audītu resurgūt mortui. nā q̄ audiūt viuēt. Et nonne te mortuā indicas o aima aut certe mortue similē. dū amic⁹ abesse putaſ. Nō auertas ināt ppīa/faciē tuā a me. Dat rōnem pcis. qz similis ero descēdentibus in lacuz. Vox aūt dñi dū sup aq̄s ⁊ aq̄s multas. fantasti caz fluctuantiū q; curaz sonuerit. fit cōfesti ipso labente. tranq̄llitas. facit inhabitare diluuium tale fluctuagū. illic sedēs. illic virtutē pl̄o suo. spiritali dans ⁊ bñdicēs i pace. Sz ⁊ intercidit flāmā ignis/illecebrose tēptatiōis. vitulosq; petulantis supbie licet libani. i. candidati videantur sub colore boni cōcidit obruit ⁊ cōterit. Hec ē vox dilecti. Verū q̄d agim⁹: quorsū aia/q̄rsum abripimur? Referā ego tecum secrete inter nos alloquia tractare de fructu vite. de pane q̄ de celo descendit. ⁊ dat vitā mūdo. vox exhortationis mee hoc dederat initium. Magnificat nunc aia mea dñm. subiunxeram quasi p cā vel theorematē dicēdoz. qz esuriētes ipleuit bonis Sz ignoscendū ē. danda venia sobrie ebrietati. quā cella vinaria ppinauit. imo vere iam venia nil opus ē. qz dignissimo nr̄o pbationē intimionem opaſ. oīdens in hoc nr̄o sacro. Esurientes i pleuit bonis. Et sic iplenē/vt plenitudinē nō capiant. desiliant q̄li ruptis lagunculis viriū oim tribuant q̄si q̄s crapulat⁹ a vino pōdere plenitudinis spūs/tādē residēt ⁊ quiescunt in idipm. Pondus meū. amor me⁹. Hic si potes/quātis bonis impleta ē/cui⁹ oportuit caput a leua dilecti suscipi ⁊ leuari. Hic ē effect⁹ pncipalis vn⁹ inter ceteros cibi ⁊ pot⁹ salutiferi sacri. Videt ne tibi paz deficere a se. rapi sup se. posse ex snia dicere. Defecit in salutare tuū aia mea. Et rursum. Defecit caro mea ⁊ cor meū. Sed ne mala putaret hec defectio/subiunctū est. Deus cordis mei ⁊ ps mea deus ineternum. Nōne ps optima quā elegit maria. ps de qua gl̄ians ps. dicebat. Dñs ps hereditatis mee ⁊ calicis mei? Tu stolam te super altitudinem terre ait dñs. ⁊ cibabo te hereditate patris tui iacob. Propterea idem ps. subintulit. Etenim hereditas mea pclara est mihi. Dicit in alio loco. Parasti i ꝯspectu tuo mensā. Postq; pmiserat. Dñs regit me ⁊ nihil mihi deerit. Tādē subiūxit. Et calix me⁹ inebrians q; pclarus ē. Noli deinceps mirari ebriā que in cella vinaria bibit hunc calicem. Verūtn qz reperitur alius calix inebrians/calix aureus babylonis putares nil interesse inter ebrietatez ⁊ ebrietatē. Audi quid aia quam introduxit rex pacificus in cellā vinariā. addidit pro munere. Ordinauit in me charitatē. Babylon interpretatur cōfusio. cōtrariū vero cōfusioni q̄d amplius ē q; ordo/⁊ ordo charitatis. Charitas/eni quasi cara vnitas. Unde colligis q; ordo charitatis/est ordo vnitatis. Hic assumus o aia. bonum est hic esse. faciam⁹ hic tria tabernacula siue cenacula. q̄ fabricauit ordo charitatis ad esū ⁊ potum spūalis refectionis sub vmbraculo spiritus obumbrantis. tibi vnum. intellectui vnum. mēti vnū. vel tibi vnū. proximo vnū. xp̄o vnum. Quid rñdes aia mihi? Nescit forte spūs meus exēplo petri q̄d dicat. Bibit ⁊ ipe de cella vinaria. expitur in se ordinatā charitatē. Est nimirū ordo pariū dispariūq; reruz/sua loca vnicuiq; tribuens dispositio. Erit igiſ ordo charitatis. idē q̄ ordinat⁹ amor. Ordinaſ autem amor ad deū. ad proximū. ad seipm. xp̄s est deus ⁊ proximus siſ. Noyses siſ inter deū ⁊ proximū mediator erat. Helyas deniq; bonū zelabat vtriusq; Decet aia mea attētionis trine libenē acc pere te q̄ dicuntur ⁊ q̄ dicēda parant. Multa super hoc triplici tabernaculo vel cenaculo seu triclinio/scis vbi tractauim⁹ sup cantico marie. ponētes spūm nr̄m velut architricliniū. te velut in inferiori cenaculo. cor vel intellectū in secūdo mentem in tertio. Procedamus nunc hic ⁊ altera via. tribuantur singulis vniuersa. Sit vnuz cor ⁊ vna aia. ⁊ vna mēs. ⁊ vnus simul cū intellectu ⁊ voluntate ⁊ rōne ⁊ affectu spiritus. Dia siquidem vnuz facit ordo charitatis. ordo care vnitatis. Tu anima/sis eadē. qz cor. mens. spiritus. intellectus. ratio. voluntas. sinderisis. affectus. cum ceteris. Nec hoc extraneū. cum legamus q; multitudinis credentium erat cor vnuz ⁊ anima vna. quanto magis vnius hominis in seipo qui habet nihilominus intra se regnū dei regnum omniū seculorum? Distribuat ordo singulis in pluralitate. ⁊ vniuersis in vnitate. fructū ligni vite. fructus duodecim spūs. quoz pcipu⁹ ē charitas. supmus q̄dem. iō dulcissim⁹ qz altissimus. Distribuat in primis sub ternario fructu suos. Assignet p relationē ad deū/sacrificij oblationē vel hostiā. Assignet ad primū istā cōiunctionem ⁊ amicicia. Assignet ad seipm totū hominē viatici refectionē. ⁊ exit⁹ ad patria. Bñ hic dat⁹ ē ordo charitatis circa bñdictū sacrm.

ꝛ quo ad initiū.ꝛ q̄ ad mediū .ꝛ quo ad finē seu terminum. que tñ tria/redeūt ad seipa velut in mysticū circulū.vt sit cōsūmatio in vnū. Oblatio siquidē incitata ē in cruce.facta deo sacrificium. Viaticū.pducit hoiem ad terminuz. Cōio zenet interim ꝓximos hic in vnū. ¶ O si habeamus amicū.ad quē vadam⁹ media nocte pñtis miserie ꝛ dicamus ei. Amice cōmoda.i.cōmode da mihi tres panes. O vtinā instantia victꝰ det quotq̄t habem⁹ necessarios.ꝛ esuriētes impleamur bonis. ¶ Studiositas nescio an curiositas ordinari meditaꝫ cuilibet horꝫ triū/ fructꝰ duodecim:sub mysticis assignationib⁹ in scriptura Primo de numero.xij.panū ꝓpositionis in antiqua lege. Scdo de numero.xij.panū in euāgelio scz septē ꝛ q̄nq̄.duplici refectiōe. Tertio de fontibus Helym.quasi totidē refectionibus.qz nihil phibet oē qđ reficit panē dici. Dicit nāq̄ a pan qđ ē totū. Doceat nos hec petitio cuz sua glosa. Panē nostrū quotidianū.ꝛ supsubstantialē ponit lucas.da nobis hodie q̄d mirandu⁹ si fontes noiauerim⁹ panes.cū de lachrymis testaꝫ pī Fuerūt mihi lachryme panes die ac nocte. Et alibi de cinere. Cinerē tāq̄ panē manducabā. Bñ suggeris ꝛ suades o aia mea. sufficerit ista tetigisse ꝓ ordine charitatis.ꝓq̄ iuuamento memorie/in studio meditatiōis. Causaz apis pspicuā. Nescit amor ordinē talē inseq̄. nescit coartari. Ordo suꝰ ē hic ordinem nō seruare Pergit quocunq̄ rapit.ducit aut impellit aut agit spūs.qui vbi vult ꝛ qñ vult spirat.nā ꝛ rote sanctarum scripturaꝝ mouebaꝫ ꝑm ipetum spūs. Spiritus eni vite erat in rotis.ꝛ cum eleuatis aialib⁹ eleuabaꝫ ꝓ cōtemplationē.cū stātibus stabant per distinctionem.ꝛ cū ambulantibus ambulabāt/ꝓ opationē. ¶ Deq̄mur quo rapiat feruor spūs. Oremus vt olim q̄si rñsuri deo. Prebe fili mi cor tuuz mihi.vt ita ꝓ mensura metri.prebe cor tuū mihi fili respondeamus. Accipe paꝫ quo vis.fer rape duc age. defluat a se ꝛ ferueat ad te. Estuet ebria mens in suū conuersa furorem. Scis aia q̄d sequiꝫ sub triplici similitudine solis nota tibi ꝛ mihi. Arx.pax.fax. dux.lux.frux.rex.quoq̄ lex.lanx. Cōcernūt he dictiones triplicate tria diuinis appropriata/psonis. Solicitudinē interim nocturne vigilie teneamus.sozor aia dū ꝙuenerit germanꝰ noster ꝙquesitur⁹ more suo ꝓ dialoguz seu dragmata/ variandus erit sermo. Poterit nihilomin⁹ nr̄i postmodū pticeps eē secreti. Esurientes ipleuit bonis. Volēs reficere benignꝰ iesus bonis/non qualibuscūq̄ sed eternis:cibo q̄ nō perit: pane q̄ dat vitā mūdo:calice noui ꝛ eterni testamenti ꝑdicabat dicēs caro mea vere est cib⁹ .ꝛ sāguis meus vere est potus. Aliti zabāt ergo iudei. Nō pescuit eos. Nolite inq̄t murmurare. Nemo venit ad me nisi paꝫ me⁹ q̄ misit me traxerit eum

Mira sententia tua ꝛpe si iungunꝫ cum altera similiter tua. Nemo venit ad patrem nisi ꝓ me. Hic nobis ꝓ benignitatē veritatis tue. q̄lis iste sit circulus.qualis giratio.qualis circūit⁹. Nemo venit ad me nisi a pre tractus. Nemo venit ad patrē nisi per te. At vero sic est. Nemo venit ad filiū nisi repletus bonis spūssancti. Nullus dat spūmsanctū filio in diuinis/nisi pr̄. Nō pōt igitur venire ad filium nisi cuz spūsancto quem dat ei pater. Hinc est oratio xpi ad patrē vt dilectio inquit qua dilexisti me sit in eis ꝛ ego in eis mira circumincessio. ¶ Rursus ipe filius nō redit ad prem nisi ꝓ spūmsanctū quē spirādo reddit patri/felici ꝛ inenarrabili id est nō narrante circulo.dat spūssanct⁹ mentē quā inhibitat nūc filio a patre nunc patri a filio. ¶ Petebat hunc circulum qui philosophans dicebat. Da fontē lustrare boni. Sic intelligiꝫ illud de sanctis aias/quas lege benigna/ad te ꝙuersas reduci fabus/quas lege benigna/ad te ꝙuersas reduci facias igne reuerti.i.ignea charitate spūssancti. Consone ad illud Eccl. Girat per meridiē ꝛ ꝓgit in circūitu lustrans vniuersa spūs celestium terrestriū ꝫ ꝛ infernoz̄ qz flectiꝫ ad aq̄lonē mocūitu vel obliq̄ vel recto. ¶ Ambulant impij in circūitu sed circa se recurui sūt. Referūt oia ad se. nihil diligunt.nihil agunt.nihil tumēt.nihil fugiunt vel odiūt nisi ꝓpter se.qz se suū finē statu erunt. Sunt genꝰ sathan qui circūiuit terram ꝛ ꝓ ambulauit eā.q̄ circūit q̄rens quē deuoret. Perambulabat ꝛ Jesus hierico.circūibat ciuitates ꝛ castella. Audis ex suis vnū ꝓambulātē in innocentia cordis sui in medio dom⁹ sue. naz ꝛ dñs in circūitu ꝓpli sui. Circūit igitur iustus ꝛ ꝓambulat. ꝫ circa deū.circa centrū illi⁹ intellectualis spere.cui⁹ centrū ē vbiq̄. circūferentia nusq̄ nisi in se. Deserit se iustus.nihil refert ad se.sed ad deum.nihil amat.nihil agit.nihil desiderat nisi ꝓpter dcū.imo nec se vult eē vel viue re vel bene eē/nisi ad deū ꝛ ꝓpter deū. ¶ Sintel ligis aia circūitū.ꝛ circūitus attendas effectum ꝓauperes in se/diuites in deū.replent bonis. Dicūitates in se/diuites in deū.replent bonis. Dicūitates in se/diuites in deū.replent bonis. Dicūitates

ctio. Supaddebat de qete. ⁊ inuenietis requiē
animab⁹ vr̄is. Venerat aliqñ timor ⁊ tremor su
per me ⁊ cōtexerūt me tenebre. Me qsierit aliqs
vñ: qm̄ vidi inquitatē ⁊ cōtradictionē in ciuita
te babylonis ⁊ dixi. Quis dabit mihi pēnas sic
colūbe: he sunt suaue iugū xp̄i ⁊ on⁹ leue. q̄ to
tus colūbin⁹ ē. tot⁹ mitis ⁊ hūilis corde. Expe
ctabā eū q̄ saluū me fecit a pusillanimitate spūs
⁊ tēpestate exorās. Velocit exaudi me dñe. de
fecit spūs meus. Defecit p̄ inopia cibi ⁊ pot⁹ in
regione longinq̄ dissimilitudinis horroris ⁊ egesta
tis. Sic volebā. sic expectabā. sic orabā. Tu vo
hō vnanimis, vet⁹ hō. qz fact⁹ eras vt eēs vna
nimis. dux me⁹ ⁊ not⁹/ p̄ pruiā sensibiliū cogni
tionē. q̄ sit mecū dulces capiebas cibos/ sacr̄alis
deuotionis. cōicationis. i domo dñi domo ora
tionis ambulauim⁹ cū ꝓsensu. Et heu q̄le nūc ⁊
hic dissidiū? Veniat mors sup illos vñ scādaluz
tale venit. Descēdant in infernū viuētes ⁊ fun
dī⁹ pereant q̄ ad demones. aut si sunt hoies/ vt
corrigant̄ ne in infernū descēdāt morientes. De
truserūt euridicē meā mētē meā apō iferos. col
locauerūt me in obscuris sicut mortuos seculi.
Quercbā elongare seculū ⁊ manere in solitudie
Fingenti mole fantasmatuz depressus/ corruit ⁊
duriter allisus suz. Bimersit me tēpestas a q̄ flu
ctuantiū desideriox. absorpsit me p̄fundum cu
rarū. supest vt vrgeat sup me pute⁹ os suū vtri
usq̄ mortis. Sz o tu benignissime de⁹ emitte ma
num tuā de alto. eripe me de aq̄s multi. de lacu mi
serie ⁊ de luto fecis. Da dexterā misero. ⁊ tecuz
me tolle p̄yndas. Jube me dñe venire ad te sup
aq̄s fantasmatū. fac solidū lit⁹ eternitatis attin
gere. Reputabā cū spū meo. Vñ mihi talis op
pressio. tanta depssio. q̄ mentis alacri volatu. ir
ruentia vndiq̄ fantasmata/ transuolare nō pre
valeo? Ecce quotidie/ paup ⁊ esuriēs. ad mēsaz
ei⁹ sacr̄alē accedere satago. obedire volo p̄cepti
salutarib⁹ diuina institutōe formatis. ⁊ dico.
Panē nostrū quotidianū da nobis hodie. Dat
Accipio. Nō sentio me repleri bonis. dimittox i
gnis. fame. siti. macieq̄ ꝓsumox ⁊ laboze. Vbi
q̄ vox tua xp̄e. si vocat⁹. si laborās onerat⁹. si ve
niens ad mēsaz tuā. non inuenio refectionē. vti
nā nō defectionē. Terret me heu nimis tua per
os ꝓphetic̄ū i p̄ecatio. Dederūt in escā meā fel
vtiq̄ fel amaricatiōis viciozū. ⁊ in siti mea po
tauerūt me aceto. q̄d ⁊ acerbū ē. ⁊ frigidū ē. p in
deuotionē. necnō obstupescere dentes cogit me
ditationū. p abominationē. de q̄ ppha. Omnē
escā abominata ē aia eox. Ue. ve. ve. q̄d sequit̄
fiat mēsa eox coza ipis in laqueū. vsq̄ ad male
dictōes. xp̄i. quax neutra tolerabilis ē a reproba
creatura. Cōsulti⁹ ē niti p̄ pniam effudere. q̄ cu
riosi⁹ discutere vel effari velle. Da batā virgo
pphetissa mea. da nunc apire mysterū vbi tui
Esurientes impleuit bonis ⁊ diuites dimisit in
anes. Mensa iudeox erat mensa legaliū. oium
sacrificiozum suozum. oblationū. victimarū ho
stiarū p̄mitiarū. decimax. holocaustox. vnde
implebantur sacerdotes. Viuebāt cum ceteris
q̄s p̄ talia scificari dicebant. Venit sūm⁹ pōtifex
⁊ sacerdos in eternū iesus xp̄s f̄m ordinem mel
chisedech. panē ⁊ vinū obtulit. Fecit cessare sa
crificia cū cerimonije oibus. nō soluēdo s̄ iplen
do legem. Nō inquit veni soluere legē s̄ adim
plere. Transijt vmbra figurax. lux veritat⁹ emi
cuit. verificauit xp̄s q̄ p̄dixit. Auferet a vobis
regnū dei. ⁊ dabit genti facienti fruct⁹ ei⁹. Re
linquet vobis dom⁹ vestra deserta. Hoc impre
cabat seu p̄dicebat allegat⁹ ꝓpheta. Fiat ha
bitatio eox deserta. Cōsonat ois cetus ꝓphax
sup ablatione iugis sacrificū. sup cessatiōe lega
lium per mortē xp̄i. Hoc idē testat effect⁹. Hoc
dedit xp̄s intelligi pendēs in cruce. dixerat. Si
tio vt implerentur scripture. Dederūt in escam
meam fel. ⁊ in siti mea potauerunt me aceto. Vi
de mirabilem correspondētiā ad ꝓphetiā indu
ctaz. Cōtinuo xp̄s dicit. Cōsummatū ē. quare?
qz oia que de eo scripta erant/ finē habebāt. Ue
ritas veri sacrificij/ vmbratile cōsūmauit. Hoc
in spū p̄uiderat. q̄ dicebat. ois ꝓsūmatiōis vidi
finē. finis itaq̄ legis/ xp̄us. f̄m apl'm. Dedit ille
mādatū dilectiōis latū nimis. latū ad deū ad p
ximū. ad amicos ⁊ inimicos. ⁊ ita latū vt ab eo ⁊
eo pēderet ois lex ⁊ ꝓphete. qz finis ois legis di
lectio. Tunc ablatū ē a iudeis regnū dei. Volu
erūt cōstituere iusticiā legis. i. in ea ꝓtinue stare
abijcientes gr̄am dei nō p̄stiterūt. ipm velamen
oculoz̄. ⁊ importabile legis iugū tenere sup se
Itaq̄ regnū dei (dicēte Bionysio) est ois fi
nis ⁊ ois ordinis ⁊ legis ⁊ ornat⁹/ distributio.
Reiccerunt a se quattuor ista iudei. reijciendo
xp̄m. in q̄. p quē. ⁊ ex q̄. ⁊ a q̄. est ois finis. ordo
lex ⁊ ornat⁹. Ornatū intellige quālibet in re q̄li
bet inclinationē quā indidit sapia disponēs oia
suauiter in finē suū. f̄m legē a deo ⁊ ordinē inter
se mutuo cōstitutos. Nūq̄d non o bñdicta in
mulierib⁹/ notatā olim circa te desertionē hanc
inuenim⁹. Remanserat puer iesus in hier'm. q̄
situs p̄ triduū magni mysterij. Inuent⁹ ē i tem
plo sedēs i medio doctox. de lege disputās ⁊ re
spondens. Et de quib⁹ arbitrandū ē q̄stionib⁹
nisi de tpe aduent⁹ messie. ⁊ scripturax ipletōe.
Voluit ipe benign⁹ fili⁹ tu⁹. O xpo benigna
xpo bñ ignita. Voluit benigne facere bona' vo
lūtate sua tibi. deseruit f̄alē syon/ cū sua' hier'm
Descēdit cū ioseph ⁊ tecū in nazareth florida m
nō vetustā. ⁊ erat subditus vobis. in q̄b⁹ mysti
ca iā syon ⁊ hier'm residebāt. Transit annoruz
spacio. xviij. q̄usq̄ baptisma sūpsit anno. xxx. q̄
usq̄ cōsūmaret op⁹ ad edificatōez celest⁹ hier'm
q̄usq̄ acceptaret de⁹ sacrificiū iusticie. sacrificiū
spiritus ꝓtribulati xp̄i oblatiōes. Demuz in

hoc vnico sacrificio holocaustū ⁊ vitulos typico/sup altare crucis imposuit. Introiuit semel i sancta sanctoꝝ eterna redemptione inuenta. facta est hostia peccati. Damnauit de pctō pctm. liberauit eccl'iam suā ab intolerabili iugo tot sacrificioꝝ. q̄ neq̄ pfecta/neq̄ plena neq̄ placita p se erāt. sed nec placita reputabat ea dñs ex bonitate offerentiū. ppter malicīā studioꝝ suoꝝ Lege Esayā. psalmos discute. nihil aptū inuenies q̄ reprobatiōez ⁊ abominationē. cū ꝓhibitione sacrificioꝝ. si ad lr̄am (put accipiebāt tūc iudei) referanť. Nm̄ si voluisses ait dauid sacrificiū dedisse vtiq̄ holocaustis non delectaberi. Et alibi. voce dñi. Nō accipiā de domo tua vitulos neq̄ de gregib⁹ tuis hircos. cuꝝ ceteris sine numero cadētib⁹ in hāc sniam. Sacrificiū nihilomin⁹ expetit dñs ꝑ quale figurabāt sacrificia illa. nō lr̄a ꝑ spū. Significauit hec sacerdos noster vnic⁹/dū ꝑdicaret oblationē purā perfectā ⁊ placitā corpis ⁊ sanguinis sui. Verba que ego loquor ínąt vobis/spūs ⁊ vita sunt. Et pius ad samaritanā. Deꝰ spūs ē. ⁊ deū optet adorare i spū ⁊ veritate. Cū igit̄ o aia mea sis spūs in carne. q̄d cōueniēti⁹ q̄ vt sacrificiū tuuꝝ esset spūs i carne. vt caro i spū p cōicationē carnis ⁊ sanguinis. Neq̄ eni absq̄ sacrificio manere debueras in ꝓtestationē supmi dñi q̄ hꝫ de⁹ sup oia. p oia ⁊ in oibus. Sic eni describit̄ sacrificium. q̄ est oblatio fcā deo in recognitionē supremi dominij sui. Sit hec oblatio/solū interior in spū. sit exterior in affectu vel effectu. Sacrificiū sic̄ ⁊ verbū abbreuiatū fecit de⁹ sup terram hostiā vnā. vnicā. mūdā. plenā bonis. plenā effectib⁹ oibus illis ꝑ quib⁹ hostia lr̄alis solebat offerri. Si delectationem pctoꝝ petis. Ecce agnus dei. ecce q̄ tollit pctā mūdi. Si grāz actiōez grās agit xp̄s pr̄i. Si maloꝝ euitationez. sanat ipe nos ⁊ liberat. Quia ve languores nr̄os ipse tulit. Si bonoꝝ ꝓsecutionez celerez. interrogatus latro docebit. q̄ tpe huⁱ⁹ sacrificij vesptini/audiri meruit cū iuramento. Amē dico tibi. hodie mecū eris in paradiso. Vex dicis (o aia) sūt ista. iā apud xp̄ianos oms ita digesta. ita cognita. vt fastidiū sit apud pl'imos vel repetere. vel audire. Vis aliq̄d offerat nouū aliq̄d insoli tū? Subit illud rabidaz deliciaz ait Seneca q̄ uscq̄ eadē? Tales inuenit paul⁹ atthenienses q̄ ad nihil aliud vacabāt q̄ audire vel discere aliq̄d noui. Piles sūt prurientes aures diuitū. qui dimittunt̄ inanes. qꝫ q̄s nō replet bonis spūalibus vitas. vanitas iquietat. Ecz ecce o aia. nouus rex. noua lex. nou⁹ grex. nouū sacrificium. nouū testamentū. ñ vituloꝝ ꝑ xp̄i sanguine confirmatuꝝ. testm̄ hereditatis eterne. ꝓpterea dic̄ q̄ sedet i throno. Ecce noua facio oia. Vis vno vbo cognoscere. q̄d est nouū ⁊ solū tale? Et nuꝝ Vetera sūt oia ⁊ ad interitū tendūt q̄ sepantur ab eterno. Breuis distictio veteri ⁊ noui sic̄ ⁊ tpalis ⁊ eterni. Noua plane oia. ꝑ inouatis. nouis supueniētib⁹ vetera ꝓficientis. Et q̄d vetusti⁹ veteri hoie nr̄o ꝺm carnem? Quid si ibi nihil sapit nouū? Febricitās ⁊ excecar'est malis humoribus. qꝫ pessimis humoꝝ repletus est. Tolle vetera. noua erunt spūaliter oia. cor. opus et lingua. Dabo tibi latissimam nouitatum materiā. Cōsidera tot varietates sacrificiorū oblationuꝝ. holocaustoꝝ. veteris legis. plenum in leuitico. Tolle nebulas figuraz ab eis. Auser ab oculis tuis velū q̄ scissum est tpe passionis. Cōfer ad interioris legis spīritū. orietur protinus tibi sol iusticie xp̄s. Et qui in sacrificio corpis ⁊ sanguis sui/noua fecit oia. pascalē agnum. manna deserti. panē celi. thauros vitulos immolatiōis. hircū emissariū. passeres. turtures ⁊ colūbas. vinū ⁊ libamina. sal in omni sacrificio. caudā cū capite. neq̄ mel neq̄ fermētū. Deniq̄ quotidianū bis sacrificiū cū matutino vesperti nū. Oia hec cū similibus erunt tibi nouitat'ma teria. imolabis hedū xp̄m. pro similitudine carnis peccati. sine peccato. Comedes agnum non crudū/per infidelitatē tuā. nō coctū aqua/q̄ curiosam pbiam. sed assuꝝ igni. p charitatis ardorem. deuorabis per deuotam auiditatem caput Siquidē caput xp̄i deus sit̄ cū pedib⁹ hūanitatis ⁊ visceri⁹ sacroꝝ intimis. Os nō ꝓfringes ex eo. violētia pscrutatiōis. Totū q̄ comedi ñ pōt/p intelligentiaz. igni sancti spūs cōbures p veneratione amoꝝsam. Sint azimi panes sine fermento malicie cū lactucis agrestibus amare cōpunctionis. Sint accincti renes p castitat'm zonam. sit spei longanimis baculus in manib⁹. et comede festinanť. auide scz anbelans ⁊ tendēs peregrinus ad patriā. Vini ad extremū vtiq̄ postē seu supliminare dom⁹ tue vel hostij d sanguine agni. Fit hec linitio sub signaculo fidei in intellectu ⁊ amoris in affectu. Scis hec o aia mea? Scio. At'nihil ē q̄d m agis suadeā facere q̄d te/q̄ ipam te sacrifices totā deo. Fiet ꝺ si captiueueris ⁊ q̄dāmodo trucidaueris/oēm intellectū tuū in obsequiū xp̄i. oēm affectū in holocaustū charitatis. Crede ⁊ ama illū q̄ latet/⁊ pūs ē. sis ipa placēs hostia. sis rōnabile sacrificiuꝝ. nec dū mane ⁊ vespere ꝑ assidue nocte dieq̄. Inuitata es o aia ad nuptias ⁊ cenā magni regis i hoc eucharistie sacrō. Noli excusare te. noli tardare Assume vest em nuptialem. tandē in nouissimo loco recūbe. cum illo qui ꝓ te fact⁹ est nouissimus virorum. vnde nec reputauim⁹ eum ait. pheta euangelicus. nec erat ei species neq̄ decor. Habet altare crucis/latitudinem charitatis. longitudinem eternitatis. sublimitatē maiestatis. ꝓfunditatē sapientie tudicātis. Ꝓuolue te ⁊ absconde in hoc ꝓfundo, ⁊ toto nisu pe

dem crucis stringe amplectens. ¶Hic cum fiducia sperãde pietatis. viuit dñs qz nõ dimittã te. ¶Vriturhec virga crucis ex radice Jesse. qõ inf ꝑatur incẽdium. ¶Concremef hic totũ coz tuuz o aia mea. Ardeat in holocaustũ in odorem sua uissimũ dño. ¶Dicit ꝓpha dño de malignis. id ẽ male ignitis. ¶Pone illos vt clibanuz ignis i tpe vultus tui. ¶Dicat idẽ de benignis. ¶Sint ipi cliban⁹ boni ignis q ẽ in syon. z camin⁹ ei⁹ i hierl̃z ¶Destruosũ nimis gelicidiũ/si nõ fluat sic cera coz tuũ ¶ aia mea a facie huius ignis. ꝙliter de fluebat q dicebat in cãticis. ¶Ala mea liqfacta ẽ. vt dilect⁹ locut⁹ ẽ. ¶Jã habem⁹ nõ vocẽ ꝑ pñtiaz ¶Quid si addiderim⁹ in bonũ qõ de malis subiũ git. ¶dñs in ira sua/in ira boni zeli quẽ tollit a re pudiata. ¶Conturbabit eos vt sanent. z deuoza bit eos ignis bon⁹ qui dñs est. ¶Felix vero de uozatio. ¶Deuozet vtinã nos totos ignis tu⁹ benigne iesu. ¶Siquidẽ ignis ꝙsumens es tu. z pedes tui sicut electrũ in camino ardẽti. ¶Jacuit ad pedes istoz ꝙgelata prius marta tota mox in lachrymis instar niuis. ad solẽ feruidũ liqfacta est ¶Audiebat sil eloquiũ tuũ. qõ ẽ ignitũ vehementer. nõ solũ ignitũ. ꝑ sicut oleũ effusũ nomẽ tuuz in fomentũ ardoris. ¶Ante facie ardoris hui⁹ qs sustinebit: qs est q se abscõdit a caloze ei⁹ ¶Quis qs erit infelix. ꝙgelatus erit. ¶Spectat hoc nichis accõmode mysterio corpis z sanguinis tui iesu xpe. qui ꝓpter nimiã charitatez qua dilexisti nos/descẽdisti in abyssum incẽdij. ¶Corriget forte aliqs. z dicet nõ te descẽdisse. dñ mitteres hunc ignẽ in terram. sed ascendisse in altitudinẽ crucis. tpe meridiane z ardentissime passionis tue. ¶Profecto nihil aduersũ ẽ. ¶Quisqs descendit ipe est qui z ascendit. ¶Quisqs humiliabitur ipe ẽ q z exaltaf. ¶Quisqs nouissimũ locũ elegit ipe ẽ cui dicit inuitans. ¶Amice ascẽde superius Felix nimiũ z sublimis hũilitas. ¶Propterea demerge te o aia mea/cũ monissimo viroz i profundum sapiẽtie iudicãtis q z humiles eleuat z replet bonis. potẽtes vero deturbat z dimittit inanes. ¶Est aliud ex dictis nris qõ scire desiderat animã me⁹. ¶Quo pacto põt ignis int⁹ claudi velut in clibano cordis nri/dũ ipm deuorat extert⁹. ¶Grata prorsus hec inqsitio. ꝑ gratioz inuẽtio. ¶Expientia dem qz cuz sensu gratissima z ita gratissima vt nil supra. ¶Hec ẽ repletio ois boni. hic effect⁹ ꝑcipu⁹ eucharistie sacri. vbi ꝑm ꝓpriũ. xps ẽ carbo ignit⁹. imo tot⁹ ignis. ¶Adiuuet nos phica positio. ¶Nil enim phibet vel ab hoste doceri. quãq; ꝛa phia/nre theologie neq; sit aduersa. ꝑ nõ ascendit ad eius altissima. ¶Tra dit phia. q aia ꝑsertim rõnalis tota est i toto cõposito suo. z tota in qlibz ei⁹ pte. tãq; in b sit microcosm⁹. i. minoz mũdus. maioi similis. vbi deus tot⁹ ẽ in toto z tot⁹ in qlibet pte p eẽntiã. pñtiaz z potẽtiã. ¶Cõsidera coz hois. z vide qm̃ intra se ẽ tota aia tanq; i clibano. ¶Est enim aia ꝑm phos z poetas/ignea vis. vel igne⁹ vigoz. ¶Diffundit itaq; se p totũ coz/tanq; infra speraz actiuitatis sue. viuificãs ipm. ¶Ipa nihilomin⁹ aia/pambit z circũdat z cõtinet exteri⁹/totũ coz nrm. tanq; circũferentia ei⁹ ad extra. dũ ẽ ipa eadẽ tota. sic centrũ ad intra. tota tñ induisibilis. nõ sic punctus positionẽ habẽs in ꝙtinuo. nec extra se fluens. ꝑ aliter mira virtute z opatione. qua penetrat. se diffundens. ¶Fatemur. ¶Imaginatio eñ non capit b. ꝑ rõ ꝙcludit. z intelligẽtia (si pura sit z simplex) intuet. ¶Eleuat se supra ꝙtinuuz et tps. supra hic z nũc/tpis z loci materiaf. ¶Vis intelligentie vel mẽtis pure. defigit oculos cõspicuos. ad hic z nũc eui vel eternitatis. ¶Et si non mõ p eẽntiam/tñ aliqñ p speculũ nitiduz z imaginẽ. de q̃ apl̃us. ¶Nos inqt reuelata facie suꝑ ab inuolutris fantasmatum/transformamur de claritate in claritatẽ tanq; a dñi spũ. ¶Fit quippe talis transformatio/p illapsũ scispũs/ purgãtis aiam z eleuantis in idipm. ¶Hacten⁹ hec introducta faciunt vt ozem⁹ cũ eccl̃ia cui⁹ orationes eleuantissime sunt z tote ignee/nisi sit frigidũ pectus pl⁹ cristallo cõgelatũ. ¶Illo nos igne spũsã ctus inflammet. addam⁹ z deuozet. quẽ dñs nr Jesus xps. addam⁹ in b sacro. misit in terraz et voluit vehemẽter accẽdi. ¶Capiet tũc ignea mẽs cũ summa facilitate. ¶Sentiet cũ sũma iocũditate/quẽadmodũ de⁹ ẽ oia in oibus. z totus in singulis. cõis oibus. z vnicuiq; singularis. tot⁹ apprehensus a qlibet btõ. a nullo cõphensus. tot⁹ intim⁹. tot⁹ extim⁹. tot⁹ oim centrũ. totus z circũferentia. tot⁹ stabilis/dans cuncta moueri. ¶Ad b phi conati sũt/maxime metaphisici. ꝑ sola dei gra z veritas q̃ p iesũ xpm facta ẽ/poterit hoc adipisci: tũc p gl̃iam ꝙsumatã. z hic in via p theologiã mysticã. ¶Valet insup hec mẽtis eleuatio/mirabilit ad intelligentiã mysteriozuz eucharistie sacri. ¶Tradidit enim xps rẽ a sensib⁹ taliter elongatã/vt discam⁹ nedũ amare ꝑ intelligere z venerari celestia. secernere materialia a spiritualibus. deũ a creaturis oibus. vitã eternaz a mundi fluxib⁹ z caducis calamitatib⁹ ¶Sciam⁹ pinde q aliter hz ꝓcessũ suũ dei puidentia sup homines. alit sup bruta. ¶Cur ita? ¶Certe vt magis dine gre z miraculis innitamur q̃ nature. ¶Non qdem vt tẽptem⁹ deũ ꝑ vt nouerimus nos ad finẽ nrm q̃ supra nos ẽ/nõ nisi gratuitis sup naturã miraculis puenire. ¶Hoc qz nõ vidit ꝓ pelagi⁹ erranit. ingrat⁹ gre dei nõ q hõ destituaf operatione sua naturali ꝓpria plus q̃ bruta. sed ad altiora nitit oz. z in his gre dei tot⁹ inniti. ¶Nota distinctionẽ hãc de duplicitate opationũ/ z oppositas ꝓtra rõnes Augustini ꝙcordabis. ¶Voluit dei sapia/spm rõnalẽ ꝓiũgere materie. quatinus istas nos ꝓnexio. doceret/spm nostrũ/cũ deo q spũs est/facili⁹ ꝓiungi posse. ¶Et quoniaz z

ex eisdē gingnimur ⁊ nutrimur. incarnata p̄lus debinc velut impanata vel inescata/sub spēbus sacr̄i sapiētia facta ē nutritio nostra/siē ⁊ formatio. Et qm̄ nutritio p̄ficit sanis ⁊ mūdis. facta ē eadez sapientia/nobis in p̄batica piscina. q̄nq; vulneribus corp̄is sui. salus mūdatio.// Cor famelicū. cor qđ aruit q; oblit⁹ sū comedere panē meū. cor duz. cor carneū. cor ad solez iusticie nō liq̄scens sed obduratū. cor qđ derelinquit aiam meā. ⁊ facta ē sicut colūba effraim seducta. Redi nunc ad vocantē te x̄pm in altari. Hic cū p̄s. Introibo ad altare dei. ad de. qui le. iu. meam. Eras nēpe cor vetustū/p̄iusq; emitteret lucem suā. Recreauit te ⁊ inuocauit in tabernacul' ecclesie/detracta pelle vetusta p̄cti/ defluentibus plumis ad calorē austri. Contusa ad petrā x̄pm in abstinētia curuitate nimia rostri. Grandē nobis fiduciā sperāde pietatis idulsisti benigne iesu. p̄ponēs exēplū filij p̄digi. cui tanta celeritate p̄r occurrit. cecidit sup collū. osculat⁹ ē euz. Stolā cito p̄mā iussit p̄ferri. anulū cū calciamētis dari. Deniq; vitulū saginatū in ep̄lationem occidi. Tu figuralit̄ es vitul⁹ iste. quē reuerētī de regione lōginq̄ p̄cti filio vis apponi.// O altitudo diuitiaz sapie ⁊ scie dei. O supeminēs scientia charitatis x̄pi. si mālisset ap̄ō p̄rem. p̄dit⁹ iste fili⁹ q̄ typū tenet ade. fugiētis a facie dñi. vitul⁹ ad ep̄lationē nō fuisset occisus. qz nec x̄pus imolat⁹ fuisset.// Cesset igit̄ o curiositas questio tua. Cur dimisit de⁹ vt peccaret adā? Ecce quātū fructū/dei sapiētissima bonitas/elicere sciuit potuit ⁊ voluit ex p̄cto.// Curre iā o aia penitēs clama p⁹ x̄pm cū chananea. Dñe iesu fili dauid miserere mei. Qui si forte a mr̄e comite rogatus vt dimittat te. sileat ⁊ p̄cedat. irrue festinatione tota. p̄ueni faciē ei⁹ in adoratione dicens. Dñe adiuua me. Si rursus op̄posuerit p̄fundens te/ q; panis filioz nō ē dādus canib⁹. Rūde tota fiducia. Etiā dñe. nā ⁊ catelli edunt de micis q̄ cadunt de mēsa dnoz suoz. Tādē mereberis audire. Fiat tibi sic vis. Filiā tuā (q̄ ē sensualitas lunatica ⁊ a demonio fomitis originat' male tor ta) inueniēs sedatā ⁊ sedētē in obediētia rōnis.

? Conuiuiū eni si recogites o aia figuraliter restaurāt. vij. filij Job cū tribus sororibus q̄libet in die suo. Sensisti q̄nq; motū reuerētie p̄fūde. nec nō hūilis ad deū timoris. nō audes p̄revere cūdia sursū oculos attollere. dicēs cū percussione pectoris. Be⁹ p̄pici⁹ esto mihi p̄ctōri. Scito q; apud te fecit p̄uiuū p̄mogenit⁹ filius timor i die suo. Sensisti motū pietatis ad deū. ad te ad p̄rimū. suauē ⁊ letū. mitē. insup valde p̄fusum. Hec dies ē scōi filij. Sensisti estimo tot miseroz afflictiones i penis ⁊ culpis sup filios hoium vel ex p̄p̄rijs angustijs luxisti brō scōq; luctu. Hec ē dies tertij filij. Corroborata es in vigore tolerandaz aduersitatū/vel in abstinentiaz rigore firmata. Facta es esuriens ⁊ sitiens/ satisfacientē iusticiam. Ecce quart⁹ fili⁹ instauravit die suo p̄uiuiū. Cōsiliata ē i opib⁹ sup erogantis iusticie/castitatis/pauptatis ⁊ obedientie. Hec ē dies q̄nti filij. Intellexisti mysteria sacroz. p̄cipue hui⁹. retulisti oia q̄ videt ad eternitatis spectacula. obtinuisti etiā mūdiciaz cordis. nedū a p̄ctis. sed a fantasmatib⁹ ⁊ curis. Dulcer iste dies ⁊ seren⁹ ē sexti filij. Sapuit tibi tandē p oēs sensus intimos/q̄suauis ⁊ bon⁹ ē spūs dñi gustātib⁹ eū. videntibus eum/amplexantibus eum tibus eū adorantibus eum/audiēt in hoc sacro. Felicissimum hūc actibtissimum in aparatu p̄uiuij diē/filij⁹ septim⁹ hz suū. Bibūt illic vinum septē filij cū tribus sororibus. cuius q̄lis sit effect⁹ si scire desideras. insinuabit q̄ dic. Inebriabunt ab vbertate dom⁹ tue. ⁊ torrente voluptatis tue potabis eos. Viberat hāc sobriā ebrietatē spūs pia mater Augu⁹. Monica dū post susceptionē sacr̄i i publico rapta clamauit. volem⁹ in celū fideles. volem⁹ in celū. Pulsata ⁊ exq̄sita q̄d ita clamaret. Demissa cū vultu voce inq̄t. Cor meū ⁊ caro mea exultauerunt in deū viuū. Altera q̄dam ruptis venis expirauit. vim amoris sancti ferre nō sustinēs. Felices fūt dom⁹ ille fideliū/ p q̄s fiunt p orbē p fructū p̄uium singulis diebus illuminate p̄uersationis.

Offert nihilomin⁹ holocaustā Job mysticū qm̄ iusticie nr̄e nō sūt oino sincere. Egent insup p̄seruatiōe. Bēt deniq; p̄sūmationē accipere in gr̄az actione ois cib⁹ cōiter.// Quos p̄terea frūctus apponere soleat i hac eucharist⁹ e mēsa spūs sapie. censeo meditatiōi deuotoz poti⁹ q̄ scpto rū exp̄ssioni inquēdū. veniāt. vacēt. gustent. et videbūt. Bz neq; putādū ē nos p̄sortes ⁊ concives futuros beatoz spūum ab ipsi⁹ deferi. dū sedem⁹ in eccl'ie p̄uiuio. Facti sūt q̄pe oīs admissi ratorij spūs p̄pter eos q̄ hereditatē capiūt salutis cui⁹ arram recepim⁹ hic ⁊ pign⁹. Si ad instructionē cōuiuij p̄fectā plurima req̄runt diutes sunt hi spiritus ad ampliora. habēt ad votū cellaria regis. p̄ferunt de thesauris suis q̄q; voluerit interioz hō noster. Petit ignis ⁊ canit nus incēdij. seraphin ardent. Petit sal ⁊ lumē. cherubin sapiūt ⁊ lucēt. Petunt sedilia: throni habent illa. Ministrat a supzema hierarchia. q̄ ministrātib⁹ imperāt. Querit qui dñet in cōuiuio. q̄ virtute pat. qui ptāte tueat. hec secunda pōt hierarchia. Querit p̄o inferiori cenacu lo q̄ ordo sit in p̄uiuantib⁹ /offerunt se p̄cipat⁹ subordināt archangeli. ⁊ angeli subseruiūt. Si fructus defuerint: ascendam⁹ in palmaz crucis apzehendamus fructus ei⁹. q̄ si solos carpere possumus infimos minusq; maturos/distribuit liberaliter de medijs ⁊ supremis chorus ipe scō rum per ramos inhabitans. Exēplum accipe. Ibat ad passionez Dorothea ago. Theophil⁹

ḋā scolastic⁹ exclamauit ad|eam (suspicor irridens) O dorothea sponsa xp̄i. mitte mihi mala de paradiso sponsi tui. ℣ Spopondit se missuram Jussa flectere ceruicē ozariū p̄ius eximēs. astā rothea ancilla xp̄i. mittit tibi mala de paradiso sponsi sui. Recepit gratus. aplicuit faciei. Ben ⁊ totus in alterum virum mutat⁹. repetēs dicebat. Benedictū sit nomē dn̄i mei Jesu xp̄i. Qui mox captus. dire torztus. post occisus. ascendit in palmam. vbi pleno oze vozat fructus eius

Ceterum qua possumus ad te fiducia confugere b̄ndictissima femina⁊. Tu mr̄ es eucharistie. q̄ mat̄ gr̄e bone. Tu clauigera cellariox regis pacifici. Tu frāgere panē potes/illū petentibus Tu epl̄aris q̄tidie splendide nō negabis micas ulcerosis nobis ⁊ mēdicis. quox tot sūt lingue damātes ad tuā miam/quot sunt vlcera /nr̄am oñdentia miseriam. ℣ Vox sapie. vox tua ē Ni mix. q̄ tu nedū sapia p emphaticā locutionē. s mater es sapientie. sponsa. sozoz. filia. O q̄ amplissimū pandit nobis hec meditatio. ⁊ q̄ amenum ortū. imo paradisū deliciax tuarum/ virgo sapientissima. cuius in filio sacramētaliť susceptio. laus omnis terminat̄. Ego inquit ex oze altissimi pdiui. Ego mater pulchre dilectionis. Ego sicut vitis fructificaui. cū ceteris in sapientie preconium numeratis nec finitis. ℣ Tu qua si oliua speciosa in cāpis. q̄ mō naufragio. ramū illum/oliue paterne ptulisti iesum xp̄m ℣ Collit gere fas habet ip̄m in hoc eucharistie sacro fide lis aia. fas illum ferre in oze suo. dum vesp mor tis aduenies. suadebit regredi ad verum Noe deum. qui dum creauit eam/misit per aquas et terras huius diluuij quatinus bene volādo redire ad ip̄m qui misit illam. Felix plene anima q̄ redibit ad vesperā vite sue/ferēs in oze suo ranium hunc oliue christum. per sacramētalē sallem spiritaliter susceptionē.

Sequitur tertia partitio. ℣ per soliloquium. conuersum ad mariam. per notulas quinquaginta. ℣ Prima notula.

Contemplationibus tuis deinceps intendere cupientes. Nos esurientes conuertimur ad te esurientem olim. Ad te pauperem spū ⁊ hūilem ancillam christi. virgo beata virgo ia benedicta per oēs generationes. Ego nūc eternis epulis semp abundātissime plena. Cui⁹ mēs ꝓtēplata ē multa animis sapiēter. Tu ꝓscia sup oīs p⁹ filiū/sacramēti huius absconditi a seculis extitisti. Ecce ipsq̄ salomon hec. Qua re⁊ Dic nobis per miserationes tuas dic que ⁊ quanta bona contemplabatur mens tua cum post. beneficia tibi singulariter exhibita. tu generalia omnib⁹ cecinisti dicens. esurientes impleuit bonis. ℣ Narrat Lucas consci⁹ secretox tuox. q̄ apl̄i erāt cū mulieribꝰ ⁊ maria mr̄e iesu. Subdit p⁹modum Quotidie q̄ perdurantes vnanimiter in tēplo frangebāt circa domos panē. sumētes cibū cux exultatōe ⁊ simplicitate cozdis Eras inter hos sumētes cibū haud dubiū. O maria mat̄ Jesu exultabas i simplicitate cozdis. collaudās deū. ⁊ hn̄s gr̄am ad oēm plebē. q̄d seq̄tur. Dn̄s aūt augebat q̄ salui fierēt quotidie in idip̄m. Est igitur salutaris effect⁹ huius sacr̄i. sal⁹ ⁊ augm̄tux fideliū quotidie in idip̄m. Et hec cōtēplatio tua precipua ¶ Nulla fuit natio⁹ q̄ nō sacrificiū cēseret offerendum illi soli; quē credebat aut fingebat deux sibi. Sacerdos ⁊ sacrificium est nobis factus o maria filius tuus. Ex qualis sacerdos ⁊ qnale sacrificiū? Exponit aplus eius latissime scribens ad hebreos. Nō in vitulozum sanguine. ⁊ taurozum cede. Hec ꝓtemplatio altera.

Contēplabat mens marie. quātum se sacrificium arbitrabatur dauid. quantū salomon. quantum oēs prisce legis/exoluisse. si multa taurozū si agnos absq̄ numero iugularent domino. At nos/sub vnica panis exigui specie. sub modici vini calice/sacrificium absq̄ vlla comparatiōe placidius in odozem suauissimū domino consecramus offerentes. Et siquidem hostia ꝑm litteram. ꝑarua. nitens. sana. teres. azima. nudaq̄ scripta. Signat hec septuplex conditio/nos debere vitia capitalia septem excludere. ℣ In paruitate superbiam. In nitoze inuidiam. ℣ In integritate iram. In rotūditate volubili /accidiam In azimo furfur auaricie. In mundicia feditatem luxurie. In scriptura hebetudinem gule. Gratias tibi virgo beata que talem nob hostiā protulisti. Gratias filio tuo qui nos a iugo legi intolerabili liberauit. Ue tēptantibus inducere rursus super ceruices credentium illud iugū quibus se paulus constanter opposuit. ⁊ apostoli ꝓsenserūt ¶ Cōtēplabat maria. quēadmodū fuit tps ante passionem. dum legalia currebant fructuose in populo iudeozum. Fuit tempus p⁹ passionē vsq̄ ad pfectam predicationē euangelij per iudeā. dū erant permissa q̄uis inutilia. q̄ tinus mr̄ synagoga cum honoze ferretur ad tumulum Fuit tps tertium. quo temeratoz materni sepulchri reputandus est ⁊ a fide alienus qui legalia vel obseruat vel; obseruanda contendit. Libenter profecto nos credentes de gentibus/ caremus iugo tali. libenterq̄ i hoc sacrificio puro facili perfectoq̄ gloriamur. Nō sum⁹ igrati gratie dei. Justiciā eni ꝓstituere volumus. s p gr̄az speramus saluari lōge ꝓfidētius q̄ illi p legē vt interi de sacrificijs execrādis gentilium si leamus. Cōgregauit nos deus i vnā eccl̄iam in cōionē scōrū vnā. dans remissionē peccatozum Itaq̄ sub fide articuloq̄ vnius eccl̄ie catholice

comphendit cõicatio seu cõio omniũ sanctorũ. Est eni eccl'ia ꝙgregatio seu potꝰ ꝙuocatio fideliũ viatorꝝ. put accipit a triumphãte distincta. Est insup eccl'ia ꝓtinẽs cõionẽ scõrꝝ. i. sacrorꝝ. p q̃ nimirꝝ sacra fit remissio pcõrꝝ. Cessat igit̃ que stio nõnullorꝝ. Cur de eucharistie sacro nõ factꝰ ẽ in simbolis articulꝰ. factꝰ q̃pe ẽ sub cõione scõrũ. i. sacrorꝝ. Inter q̃ pꝰ sacm baptismi istud sacramẽtũ fuit p̃dicatũ ⁊ vsu ꝓtinuo diuulgatum qđ ⁊ anthonomatice cõio vocat. Cõtẽplabatur hec cõionẽ ⁊ sapuit mens marie ꝓtinuãdã p generatiões vsq; ad cõsũmationem seculi. q; si nõ mutabit̃ h̃ sacrificiũ. vtiq; nec sacerdotium xp̃i. nec lex mutabunt̃. ꝓtra Joachim. ⁊ seqces eiꝰ: nouã spũssancti legẽ in euãgeliũ eternũ/damnabiliter ꝓmittentes. ꝓpterea dr hora nouissima tps legis xp̃i. qm̃ altera nõ succedit. Contemplabat mẽs marie ꝓferẽs iugit̃ i corde suo. quẽadmodũ xp̃i corꝰ ꝓtẽtũ nõ solũ signatũ sb̃ speciebꝰ panis ⁊ vini: ẽ vera res hutꝰ sacri. Est isu per si gnũ seu sacm totiꝰ corpis mystici q; est ecclesia catholica tã militãs q̃ triũphãs. cuius caput xp̃s ẽ. xp̃i aũt deꝰ. Corꝰ xp̃i. ⁊ si nõ videat ẽ tn̄ de se signũ visibile. gr̃a vo vnicꝫ fidelis in vnũ corꝰ ⁊ spm̃/causat a xp̃o. Cõtẽplabatur quẽadmodũ in oi sacrificio altaris/dat spõsus xp̃s/eccl'ie spõse sue. dat caput mẽbris a q̃ suscipiũt influentiã pfectiõis ꝟm mẽsurã vniuscuiusq; mẽbri. q̃usq; pueniãt ad mẽsuraꝫ plenitudis xp̃i. Cõtẽplabat oẽm hoiem viatorẽ/significari sub h̃ sacro q̃ ad sufficientiã sacrificij. nõ tn̄ quo ad finalẽ efficaciã nisi tn̄ electi. Contẽplabat hoim cõionẽ sub multiplici dr̃ia. Est cõio natura a q̃ nullus excipit. Est cõio ex aptitudinẽ ad gl'am. ⁊ ab ista null' viator excipit qr deus vult oẽs hoies saluos fieri. Est cõio ꝑdestinationis. ⁊ gr̃e finalis. ⁊ ab illa oẽs reprobi/viui ⁊ mortui excõicant vl excipiunt. Cõtẽplabat cõionez aliq̃ ee in gr̃a. i meritis ꝟm pñtez iusticiã tm̃mõ sil'r aliq̃ erat excõicatio ꝟm pñtẽ iniusticiã. ⁊ demeritũ. Rursus aliq̃ erat ꝟm pñtis eccl'ie extrinsecũ iudiciũ. p sniam irregularitatũ ⁊ excõicationũ iniciata. Cõtẽplabat q; in oblatõne sacri vt erat sacrificii: nullus viator quãtũcũq; perversus vel excõicat'/erat excipiend' ab offerentis affectu charitatiuo. ex q̃ erat capax btitudis. Hec' de excõicatione iã dãnatorꝝ. hinc orat ecclesia q; hoc sacrificium sit absolutio scelerꝝ. ⁊ remissio oim delictorꝝ. quatin' p sacrificij vtutem peccatores reuiuiscãt. ⁊ ad vitã gr̃e reuertant. Cõtẽplabat q; eccl'e iudiciũ potat arcere sacerdotes offerẽtes sacrificiũ. ne p expũssam ecclesie ofoez cõphenderent excõicatos ab ipa. Voluit tn̄ nec debuit ꝓhibere charitatis interiorẽ affectũ vt dictũ ẽ. ꝓpterea forte fuit instituꝰ mẽtal' modꝰ orandi p memẽto. Contẽplabat q; horrenda eẽt excõicatio. ⁊ q̃ timide ferenda ⁊ timidꝰ sustinẽda. q̃ faceret hoiez ab hac cõione salutifera sepatũ. Cõtẽplabat q; in rõne sacrificij petit sacerdos q̃libet associare nõ ꝓhibitos ab eccl'ia ⁊ ei' pia intẽtione. Vñ sic oblatio xp̃i fuit singularis ꝙ oiꝰ ita fuit cõis ꝙ q̃libz singulari. Hec ꝓtra timidos auaros i spũalibꝰ q̃ grũt apropriare ea sibi/q̃bus ñ ẽ liberalitas hui' sacrificij satis nota. Contẽplabat q; lz vna missa sufficiẽs eẽt de se. sicut ⁊ passio xp̃i ꝙ saluatione oim viatorꝝ. Nihilomin' i rõne satisfactiõis ⁊ pcij/pl' valebãt plures misse q̃ vna. ⁊ plus vna ꝙ vno q̃ ꝙ multis. ꝟm ordinẽ dine sapie q̃ dat oibus mẽsurã numerꝝ ⁊ pond'. Scit aũt ipa btã nũc in verbo/mẽsurã hanc i ezechielis mẽsuratione figuratã. nos nescim'. Contẽplabat q; exẽplo xp̃i/poterat sacerdos offerre sacrm ꝙ pctis alioꝝ q̃nq; cũ p̃t merito/q̃ si ꝙ se solo celebret. nec se tn̄ nec aliquẽ dr excipe. nisi mõ dicto. nec sing'r apropriare. Propterea stulte agũt q; volũt missas dicere ꝟm intẽtiões suas q̃les venales ⁊ mercenarias ⁊ auaras. ⁊ nõ ꝟm intẽtiõz ⁊ traditionẽ eccl'ie liberalẽ plane. nec sũt audiendi. Contẽplabat. ⁊ ita seruabat charitas ma rie. vt sacrificiuꝫ intus offerret non nisi deo. nec ad aliquẽ se obligaret q̃si ꝙ vice gratuitorꝝ oblatoꝝ. Jam eni videret simoniaca mercatio. ꝟ nõ ꝓmo modo. dũ solꝰ deus ẽ ꝓncipalis terminus. Contẽplabat q; titulꝰ solus secur' ⁊ mũdus a simonia vel turpi q̃stu. i receptõe tpaliũ per sacerdotes/ẽ titulꝰ sustentationis ministri seu sacerdotis celebrãtis. Qua sup re/longus alibi de solicitudie eccl'iasticoꝝ tractat'/ẽ habit'. Contẽplabat q; titulo generaliter q̃druplici /q̃libet ꝙsona viatrix tenet offerre sacrificium h̃ ipi deo. saltẽ spiritualiter in sui cordis altari. Primo ratione charitatis ad se. Secõ titulo rõe consortij ad oẽm hoiem capacẽ btitudinis. Tertio ratiõe beneficij suscepti sit in bonis fortune. sit i bonis nature. sit i bonis gr̃e. Quarto rõe gr̃aractiõis deo ⁊ scis oiꝰ ꝙ bñficio tãti sacri cũ ceteris. cõplacent̃ beniuole recolẽdo. Cõtẽplabat q; vltra titulos istos /obligabant̃ sacerdotes. titulo suscepti tanti sacerdotalis officij. vt possint gloriari cũ apl'o. Gratia dei in me vacua non fuit. Cũ eni crescũt dona/rõnes etiaz crescunt donorũ. diuersimode tamẽ p̃o qualitate circũstantiarum. Cõtẽplabat quẽadmodũ chr̃ist' lauit pedes apl'orum ante cõstitutionẽ huius bñdicti sacri. ⁊ ante ministrationẽ. in signuꝫ q; solis mũdus debet tradi. ⁊ mundus celebrari. dicente apostolo. Probet autem seipsum homo. ⁊ sic de pane illo edat. Nota sunt que sequuntur. sed ꝓ multis horrenda. Contẽplabatur q; ad celebrationem ⁊ susceptionem tam sublimis sacramenti nullus de se dignus est. quia nec ex meritis. que incerta ⁊ sepe vana ⁊ sordida sunt. nec ex officio. qr iuste ⁊ sancte que sancta sunt exeq̃

ns. Hinc fuit tanta apud multos reuerentia q̄ sacerdotes esse fugerunt. legit hoc de scō Mar co ꝛ de nonnullis heremit. ¶ Contemplabatur q̄ stāte ꝓscia bñ sibi ꝓscia de nō ipedimento pec cati mortal vl irregularitatis vl excōicatiōis vl scādali: sacerdos laudabilī faciebat celebrādo mō ꝛ tpe ꝓstitutis ab eccl̄ia q̄ ꝓpter solā reuerē tiā abstinēdo. ꝛ b ceteris parib⁹. Rones poterī infra tradi ¶ Contēplabat quēadmodū staret aliquē sacerdotē vel altez cōicantem eē realr in peccato mortali ꝛ extra gr̄am. vel in excōicatōe ꝛ tñ nō peccabit nouit in celebrādo vl cōicādo. Hō negat tñ q̄n sp sit in pctō. ꝑ nō peccat nouit in b actu suo. Valet hec cōtēplatio p scrupulo sis. ꝛ hz locū qñ facta ē examinatio ꝓscie put so let in talib⁹ fieri bona fide. de recolēdo ꝛ āmouē do oē pctm ꝛ ipedimentū p nūc nō occurrit. Cōtēplabat exinde maria q̄ ad nō indigne cele brādū seu cōicandū/ sufficit ꝓscia pbabil ꝓiectu re. q̄ nullū ptūc hz ipedimētū nccio vetās vel arcēs ad celebrādū vl cōicādū. Et b iterū cōtra scrupulosos ꝓsolatoziū ē documētū. ¶ Cōtem plabat q̄ a tāto bono. tā honesto tā vtili de se ꝛ delectabili/ nō erat ꝑuand⁹ vl arcēd⁹ hō sine ma gno ꝛ legitimo ipedimēto vt p imūdicia corpa li sola/ q̄ mortali pctō iūcta nō ē/ scādalo tñ rōna bili nō iminēte. Cōg⁹ eēt b ꝓcessus de lepr̄osis. demēstrua patiētib⁹. Hemorroides. l pollutōes isono cū ceteris. Rō oim ē. qz ñ ē afflictio ꝑ afflictiōi. ꝑ ꝓsolatio. Rō alīa. qz cib⁹ iste magl ē spūs q̄ carnis. qui nec carnalib⁹ sordib⁹/ i se vel ex se maculaī. Eleuet i hac ꝓsideratōe deuotio fideliū surſū corda. ¶ Cōtemplabat magnificās ꝑ ala marie dñm cū exultatōe spūs in deo salutari suo. quēadmodū pñtialit erat in b sacrō iste cui misīt milia miliū ꝛ decies cētena milia assistūt ei. Nō ita tñ/ q̄ oēs dimisso empireo celo/ assiste rent huic i terris sacrō nisi ꝑm ordinationē dine sapie cū bñplacito creatoris ¶ Cōtēplabat nō esse indignū ꝑ dignissimū videri angelicl spiriti bus visitare pñtialit eccl̄ias in q̄ celebrāt vl ser uāt eucharistie sacrm. Exēplū huj figurale fu it in scala Jacob. ꝛ i mōte synai. qñ data ē lex p angelos i manu mediatoris cū silib⁹ multi ¶ Cō tēplabat quāta erat patiētie xpi q̄nta angelozuz btōz hic assistētiū dū tolerāt indignitatē cōtre ctātiū b sacrm. Cuz illi tāta seueritate puniebāt accedentes ad mōtē sinai. Tñ ꝛ bestia si tetigis set obruebāt lapidib⁹. Sepe aūt pt inb sacrō cō q̄ri xps. Qui manducat tradentis me/ mecū ē i mēsa. Et illud Juda osculo filiū hois tradis. Nihil omi nus ex peccatis taliuz elicit de⁹ bona in salutem electoz sic ex bonis dei. mala pctōres eliciunt. Cōtēplabat q̄ b sacrificiū dabat gl̄iam deo i ex celsis ꝛ i terra pacē hoib⁹ bone volūtatis. letifi cabat angelos. liberabat purgatorio detentos. vt eoz pena ꝓuior sit aut leuior. Aliatoz⁹ im petrabat. nūc ꝓuersiōez ad gr̄am. nūc ꝓseruatō nē i gr̄a. nūc ꝓtra mūdi picula firmamentū. nūc angeloz custodiā ꝛ refrenationez tēptatoz. Cōtemplabat ex his ꝛ silib⁹ effectib⁹. laudabili us eē ex amore sacrī. ꝛ ꝓfidētia mie dei sepi⁹ ac cedere q̄ ex timore vl scrupulis diu se ab eodez sacrō quodammō excōicatum facere. q̄ nec se ex ponit piculo q̄ nō hz certitudinē de legitimo im pedimēto ꝛ accedit. quēadmodū supra notatuz ē. Hz ꝛ stult⁹ illi⁹ timor ē. vel reuerentia minus prudēs q̄ ad dñm se vocātē ꝛ iuitantē ñ accedit ꝑ ꝓcrastinat. sed dicit cozui. cras cras cras. Sepe demū fit illud. Qui nō ē hodie cras min⁹ ap tus erit. ¶ Cōtēplabat tales q̄ nolunt accedere nisi sint actualit deuoti ꝛ feruidi. sil agere qua si frigidus nolit ad ignē proximare/ nisi pi⁹ cali dus sit. nec sordid⁹ nisi san⁹. Sit tñ iste viuens nō mortu⁹ p mortale q̄ cōfidit accedere. alioq̄n si sit mortu⁹/ nō recipit emolimēta viuoz. nō est cōditio mortuoz vt comedāt. ¶ Cōtēplabatur maria etiā se ex se neq̄q̄ eē dignaz. excellioz sup oēs. Dicebat igit cū apl̄o Venit de⁹ saluos fa cere pctōres q̄rū prima ego sum. Hz miam in ꝑ seruatiua scificatiōe ꝛ redēptione ab oi pctō etl am originali/ ꝓsecuta sū alioq̄n etiā natura filia ire fuissez sic ꝛ alij. Sol⁹ ꝛ vnic⁹ fili⁹ meus. neq̄ pctm neq̄ nccitatē habuit ꝓsequēdi pctm ꝑuilegio singl̄ari. qz singl̄arit ex spūscō nat⁹. ¶ Cōtē plabat aliqñ cōicātes secū i eucharistia pctōres eē forte ꝛ peccatores sciebat eē aliq̄s q̄ sacrm mi strabāt/ q̄lis fuisse putat septim⁹ diaconoz Nicolaus. Sed nō cessabat ob hoc non refugiebat nō se excōicabat. i. extra cōicationē se ponebat. Sciens ꝛ recolens dictū filij sui q̄ sumit i hoc sa cramento. Veni peccatores saluos facere. dum phariseoz falsa iustitia indignaret. exprobrās ꝛ dicēs. hic peccatores recipit. Et itez ad discipulos. Quare cū publicanis ꝛ peccatorib⁹ man ducat magr vester? Hz neq̄ xps phibuit iudā p abnegationē cibi sui ¶ Cōtēplabat amplius ꝛ cōplectabat amplissimo sinu charitatis/ oēs peccatores terre/ publicanos ꝛ meretrices. qua les sepe p̄cedūt in regno dei. Clamabat valide cū lachrymis/ intra in templū cordis sui se cōnu merās. exemplo danielis. ¶ Peccatores. te roga mus audi nos. ¶ Miserere nostri ꝑm magnā mi sericordiam tuam. qz peccatores magni sumus Et ꝑm multitudinē miserationū tuaz. qz multi sicut inspicis sum⁹ Exēplū itaq̄ dedit nob quā tūcūq̄ videamur iusti/ vt quemadmodum illa fecit ita ꝛ nos faciamus. Nemo alium iudicet. nemo damnet. sed solum per eccl̄iam suā ꝛ suos damnet de⁹. Cozu⁹ fuit qui pascebat helyā ꝓphe scripsit formā oronis/ excipiens nullū qui dice re iussit. pat noster. non me⁹ dimitte nobis debi ta nra. non mea. ¶ Contemplabatur fieri q̄nq̄ vt rex introduceret questorem in cellaria sua.

collatur⁹ bona/dum p pluribus ⁊ maiorib⁹ idi
gentib⁹ exponit se q̄rere. ℣ Siq̄dez vbi abūdauit
delictū supabūdat ⁊ gr̄a. maior q̄s miseria⁊ ab-
℣ Ysus abyssū sortis⁹ inuocat mia⁊. Cōtēplabat
⁊ assumebat hmōi sacr̄m q̄si hora sua eēt q̄ tran
situra erat/ex hoc mūdo ad p̄rem vel p⁹ desertū
ad terrā p̄missiōis. comestura de fructib⁹. ℣ Re-
uoluebat aio tota celeritate oia noua ⁊ vetera ō
thesauro cordis sui/q̄ ad deuotionē ⁊ veneratio-
nē ⁊ laudē ⁊ iubilū cū exultatione spūs p̄uoca
bant. maxie oia q̄ cepit iesus facere ⁊ docere sin
gulariť secū ⁊ vniuſr cū oib⁹ p totū vite cursum
ab introitu in exitū ⁊ vsq; in seculū. O quātā q̄s
vberē vides aia xp̄iana mariam tibi ministrasse
materiā p̄tēplandi. Exp̄giscere igiť oc'los api.
aures erige. cor dilata. ⁊ excipiēs eucharistiam
clama. Fascicul⁹ mirrhe dilect⁹ me⁹ mihi inter
vbera mea cōmorabiť. Fascicul⁹ vtiq; puulus
mole ℔ virtute imēsus. Dic ex fnia ℔ ē sensu vl' sē
timentimo itimo. Oia poma diuina⁊ scr̄ptura⁊
noua ⁊ vetera dilecte mi seruaui tibi. Et vñ? q̄r
dedisti mihi de tuo tibi reddo. Talis mihi cer-
te es. q̄lē te fideliter recogitauero. Infans puer
iuuenis p̄dicās. sanās. moriēs. resurgens. reg-
nans ℣ Cōtēplabat susceptionē eucharistie/q̄
si filiuz audiret ex cruce dicent sibi/q; latroni iu
rauit. Amē dico tibi hodie mecū eris in paradi-
so. Siq̄dē gr̄a dei (testimonio sapientis) ē padi
sus in bñdictiōib⁹. Et vbi gr̄a/si nō eucharistia
q̄ p excellētiā bona gr̄a nuncupať ℣ Porro gr̄a
dei vita eterna. s. vita ⁊ pax. Est aūt in eucha-
ristia pax nr̄a xp̄s. Cōpletur ġ saluatio tua o pau
le totiēs posita ⁊ a Johanne ⁊ ℣ Petro sil'r. Gr̄a
vobis ⁊ pax. Quid gr̄a ⁊ pax nisi gr̄a pacifica?
Et si pacifica: nō ē ipedita. Deductū vero p̄ius
habes q; padisus ⁊ eterna vita ē fruitio dei ℈m
habitū gr̄e nō ipedita. p̄sertim q̄n ē cōsūmata.
℣ Cōtēplabat cū exultatiōe spūs eucharistiaz
in tēplo iubilansq; dicebat. Suscepim⁹ de⁹ mi-
sericordiā tuā/i medio tēpli tui. Suscepim⁹ olim
miam hāc visibiliter. me p̄sentante Simeone reci
piente Anna p̄phetante. Ēteni deus meus mia
mea. Suscepim⁹ hāc eādē sacramētal'r q̄tidie si
volum⁹. i medio tēplo cordis nr̄i. Itaq; tēplum
dei sum⁹. Nō q̄ram⁹ sapiam accusantē. nō iusti-
ciā dānātem. nō potētiā puniētē. ℔ miam absol-
uentē. Suscipim⁹ eā sacramentaliť q̄tidie mira
bilia i excessu faciētē. Fac de sapia accusāte ad-
uocatā. de iusticia dānāte absoluētē. de potētia
puniente/ p̄tegentē ⁊ liberantē. Siquidē factus
ē nobis xp̄s a deo sapia. iusticia. scificatio redē-
ptio. via veritas ⁊ vita. ℣ Cōtēplabat existen-
℟ tiā mirabilē filij in ℔ sacro quē visibiliter tracta-
uerat cū blādicijs ⁊ osculis suauissimis i gremio
corridentē. Credebat ℔ idē sibi licere nūc. q̄uis
alio mō ℔ non minori merito. Osculat. tangit. ⁊
q̄ sibi tūc nō licuerat corpaliť/māducat ⁊ bibit
⁊ accipit vitā. Nā q̄ manducat me inq̄t ⁊ ipe vi
uet p̄pter me. Grādē rē tibi o aia xp̄iana grādē
nimis estimasses si vgo bñdicta posuisset oli fili
um suū i gremio tuo. Si concessisset amplexū ⁊
osculuz. Si habes hic rē suo miraculo ⁊ merito
grādiorē. Eia nūc o aia cāta cātica cāticor. q̄ su
spirabūda petebas. Quis det mihi te fratruelē
meū sugentē vbera mr̄is. vt inueniā te solū fori
⁊ deosculer te. ⁊ iā nemo me despiciat. Ecce for
⁊ vere foris. a nemine visibilis. dat se solū tibi.
dat vt osculeris eū. fac q̄d sequiť ℣ Apprehende
eū ⁊ introduci domū p̄scie tue q̄ est dom⁹ sapie
mr̄is tue. Illic docebit te. Da ⁊ mihi potum ex
vino p̄ditū deuotōis tue. Da mihi mustū malo
granator tuor/feruide dilectiōis ℣ Contēpla
bať in eucharistia. q⁊ nō est ℔ localiť corpus filij
sui. Nō eni posset trahi linea visualis a corpore
x̄pi vt hic ē sacr̄aliter/vsq; ad oculū ⁊ ecōuerso
℣ Credebat q; p cōcomitantiā erat aia in corpe. si
militť cū sanguine ⁊ cū deitate. Ex nūq̄d p cōco-
mitantiā erāt illic dū cōsecrabat tpe cene vestes? Luri-
sue. nunq̄d aer circūstans corp⁹ ⁊ vestes? Curi-
ositas aut studiositas hoc inq̄rit. vt deducat q;
in ℔ sacro/p cōcomitātiā sunt oēs angeli. oēs sci
Et tu btissima vgo. imo sub breui vbo tot⁹ mū-
dus. siq̄dē deo caniť. Pleni sūt celi ⁊ terra gl'ia
tua. Quat eccl'ia p̄rem vt veniēs filiū tu⁹ cū omi
bus scis/paratā sibi inueniat māsionē. ℣ Cōtē- L
plabat corp⁹ vex filij sui sacr̄m eē corpis sui my
stici. Signat igiť ℔ sacr̄m/ totā eccl'iam electoz
etiā ex vi sacri. Nō tm̄ dicimus q; p̄tineať ℔ tota
eccl'ia sub sacro. Cōcedim⁹ q; xp̄s hō est vbiq;
p̄sonaliť. q⁊ videz p̄sona x̄pi. vbū dei ē vbiq;.
Nō tm̄ cōcedim⁹ q; xp̄s sit vbiq; corpaliť dimē-
siue. ℔ tm̄ i celo ⁊ sacr̄aliť in templo. Logica hic
opus ē. vna ex ancillis sapie si nolum⁹ maleloq.
℣ Contemplabat iō dici corp⁹ x̄pi in hostia. Unō
p̄uersa erat i se/specieb⁹ hostie referuatis. Unō
p̄seqñs est si xp̄s apparuerit hic aliq̄n sub specie
pueri vl' crucifixi/si debeat credi q; sit ibi xp̄us.
optet q; species hostie remāserit alioq̄n nō erit
ibi xp̄s sacr̄aliter. ℔ nec videť localiť. cum talis
nō sit i celo stat⁹ ⁊ statura. Caueat igiť sibi curi-
ositas inq̄rendi miracula. Caueat vicina leuita
te. tales p̄tinus adorare visiōes. ℣ Demineri ō
martino cui spūs neq; trāsfiguratus apparuit in
specie ch'isti q̄ angelus est magni p̄silij. nedum
angel⁹ lucis ℔ lux angelor. ℣ Cōtemplabat ext
stentiā filij sui viuaci⁹ p intelligentiā q̄ p solam
fidem. ⁊ nullo mō imaginationem admittebat.
imo nec rōem. Percipiebat insup p̄ntiā ei⁹ per
amoris sentimentum ⁊ cōplexum. Quāto vero
sit p̄spicacior oculus intelligentie q̄ imaginati-
onis vel rōnis/methaphisici tradiderunt/imo
⁊ mathematici de quibus minus videretur vir
credibilia posuerunt. Putāt se perspectiui de-
monstrasse/q; omnes radij luminis ⁊ colorz oim.

quãtumcunq; a circumferentia prodeuntiũ cõ-
currunt impermixti/in quolibz puncto medij vl
speculi vel oculi. Sic iquiunt. in guttula iridis
sunt tres colores q̃ apparẽt in arcu. sic in collo co
lumbe. sic certe ꝓsequns est q; infinities infinite.
Sic in organo memorie dicerem⁹. Et q̃s inerũ-
ditus ozo crederet ista? Demõstrat arismetrica
cũ geometria q; in quolibz puo piso vel calculo
sũt oẽs numeri cũ figuris oib⁹ ⁊ habitudinibus
suis. q̃ oia vtiq; sunt infinita. Nec ẽ vt dicaf q;
soluz sunt in potẽtia. Videt q̃pe deus actu ⁊ in
actu oia talia. Si põt p solã remotionez. exẽplo
dionysij vna figura fieri visibilis in ℔ piso. ꝑexi
stebat igit in eo. qz nihil additũ ẽ. ℈ subtractum
ℭ cur nõ ita de ceteris figuris dici põt? ℭ Cõtem-
plabaf hec maria longe viuaci⁹ oculo intelligẽ
tie quãtũ spectabat ad magnificandũ dñm (cui⁹
potẽtie ⁊ sapiẽtie nõ ẽ numer⁹) q̃ quicũq; pbus
docente eã spũ sancto oẽm veritatẽ/ Et si nõ for
te ꝓ in actu tñ in habitu. Accipiat hãc exposiţi-
onẽ/q̃s aliquã vellet struere calũniam sup oi-
bus marie cõtẽplationib⁹ tactis aut tangendis
si ⁊ quãtũ cõtinẽt veritatẽ. Sciat mariã maiori
cognitione totius seculi cũ decursu fuisse pditã
q; pphetaꝝ vel apl'oꝝ vel pbozum cetus vllus
Si mathematic⁹ viso piso cognoscit in eo nõ p
imaginationẽ neq; p sensũ exteriozez. ℈ p sciam
demonstrationis acq̃sitam/tot theozemata geo
metrie. tot arismetrice. tot pspectiue. nõ abneg;
illa q̃ de sacro credim⁹ intelligi posse dño reue-
lante qui intellectũ dat paruulis. Sũt innume-
rabiles pli q̃s deus trahere vult post se /per co
gnitionẽ ⁊ amorẽ. Et qz cognitio intellectualis
daf pauciſſimis. dedit fidẽ innitẽtẽ auctati dicẽ
tis. intuentẽ vicini⁹ ⁊ adherentẽ firmi⁹ ⁊ certi⁹/
q̃ adhereat pbs p sciam suis ꝓclusionib⁹. Do-
cet hoc effect⁹. qz fidelis/citius vitã deserit q̃ fi-
dẽ. nõ ita pbs. Tale aliq̃d miratus ẽ in ignatio
Traian⁹/sic legit. Cui⁹ ignatij illud ẽ insigne eu
logiũ. Amoz me⁹/crucifixus ẽ. q̃ a te ꝓgo beata
tras accepit rñsiuas suis petitiõib⁹. vt ex te p te
in te/fides neophicoꝝ firmaret.

ℭ Sequitur partitio quarta.

℣ Per soliloquiũ q̃si narratiuũ de con
tẽplationib⁹ marie sup hoc sacro. Et ꝓncipaliť
de. xij. bonis ei⁹ quib⁹ replenť esurientes. p no-
natum de vnitate.

ℭ Incipit particula quarta.

℣ Ontẽplabaf ampli⁹ maria magnifi-
cans dñm/q̃ magnã fecit ipe cenam.
q̃ lautũ ⁊ splendidũ cõuiuiũ dũ suis
fidelibus instituit hoc cõionis sacrm
dũ esuriẽtes impleuit bonis. Dicta sunt aliq̃ de
eucharistia prout data est in oblationẽ sacrificij
dicta sunt aliqua de ipa eadem/prout est in cõ
munionẽ cõuiuij. Sed supersunt ampliora/si be
nedixerit dñs cenã sue familie. si fregerit panes
si cũ pisciculis/iusserit illos/recũbentibus mini
strari. Nunc duodeci sporte. nũc cophini septẽ.
post saturitatẽ. colligenť fragmentoꝝ. Tanta ẽ
tã efficax xpi benedictio. qz ⁊ p bñdictionẽ se to
tũ largit⁹ ẽ in hoc cõonis sacro. Ceterũ facto in-
terim silentio de speciali seu psonali refectõe via
tici qd ẽ tertiũ bonũ: notemus adhuc pauculas
btẽ marie ꝓtẽplationes de secũdo bono/cõtenti
de dictis sup ꝓmo. ℭ Cõtẽplabaf maria confe-
rens in corde suo: ad instructionẽ hui⁹ conuiuij
q̃si oẽs cataractas celi apiri. Quis fidelium du-
bitet (inquit Grego) in ipa imolationis hora ce
los apiri. ⁊ inis celestia iungi? Dicũf hic apiri
celi/nõ per fractionẽ. ℈ per influentiã specialem
qualiter optabat pp̃ha dicens. Utinã dirũpe-
res celos. Et iterũ. Rorate celi desup ⁊c. Vox
insup ẽ eccl'ie gratulantis. hodie p totũ mũduz
melliflui facti sunt celi. Sicut inuenim⁹ dalilam
perfidam/dixisse de samsone. Nunc apuit mihi
cor suum. secretũ enim reuelauerat. sic hic reue-
lanť celestia. ℭ Cõtemplabaf. q; istic iungũtur
ima celestib⁹ ꝓpter cõnexionẽ mẽbrorꝝ eccl'ie
militantis/cũ mẽbris eccl'ie triũphantis in vno
capite xpo pñtialiter hic exhibito. Orat eccl'ia
patrem. Jube hec perferri per manus sancti an
geli tui. qui christus est angelus magni consilij.
perferens totum corp⁹ mysticũ/in sublime alta-
re diuine maiestatis. i. supreme ⁊ altissime diui-
nitatis. Maiestas itaq; dicit q̃si magnitudinis
status. Peracto demũ sacro dicit cor̃p⁹ xpi ra-
pi/⁊ in celũ ab angelis deferri. nõ per realẽ loci
mutationẽ. ℈ per opatiue cõnexionis virtutem
℣ Cõtẽplabaf q; istic ẽ oblatio vna. ⁊ plures offe
rũt. Offert filius. offert spũs eius sanctus. Offe
rũt angeli. offerunt sacerdotes. offerunt fideles
assistẽtes. q̃ quãto plures sunt ⁊ deuotiores/tã-
to fit acceptior oblatio. qd valet pro celebranti-
bus in medio seu patenti eccl'esie loco. Tu singu
lariter ⁊ efficaciter offers post filium virgo be-
nedicta/vita dulcedo ⁊ spes nostra. ℭ Contem
plabatur q; istic aliud est sacramẽtũ. aliud vsus
sacramenti. non sic in baptismo. Unus est sacra
mentalis comedere ⁊ bibere sub intẽtione eccle
sie. Hic vsus/⁊ si veraciter nutriat corpus sicut
⁊ alios effectus habet naturales. ne deꝑhendaf
trãssubstãtiatio. ⁊ ℈ ad fidei meritũ. nõ tñ ordia
tur vsus ad hũc effectũ. ℈ ad soli⁹ mẽtis nutrim
tũ. hic xps ait. Verba q̃ loquor vob/spũs ⁊ vi-
ta sunt qz vitã spiritalẽ reficiũt. Iste ẽ finis. hec
institutio. ℭ Cõtemplabaf maria/q; istic p⁹ de-
sitionem accidentiũ panis ⁊ vini. desinit eẽ cor
pus xpi ⁊ sanguis ñ p annihilationẽ vl aliã i se
mutationẽ. Redit autem materia. vel eadẽ nu-
mero q̃ pri⁹ fuit. qd vtiq; fieri põt p creatiõez vt
redeat idem numero. aut materia creaf nouiter

qualis ē carnis vel vermis vel alterius rei/q̄ p actionē accidentium succrescit. ℙ Placet aliis melius dicere q̄ sicut accidentia hñt modum substantie p se subsistendo: sic tenēt locū materie et forme panis in agendo ⁊ patiēdo. nō nouo ℔ antiq̄ miraculo. ¶ Cōtēplabat magis ad rē nr̄am ⁊ deuotionis amplificationē. Aspiciebat i latitudine cordis innocētis/quēadmodū electi oēs ℘ferūt ptes suas ad opulētiā hui⁹ ℘uiuij/a primo abel iusto vsq̄ ad vltimū q̄ nascitur⁹ ē i mundo. Cōsiderabat p̄cipue frēs suos. xij. ap̄los. ℙ Hi volētes ℘uiuū eē splēdidū collegerūt ex oībus reliquijs ciboꝝ a dño bñdictoꝝ ⁊ multiplicando ꝝ. xij. sportas vel cophinos. ℙ Hos vocamus simbolū ap̄loꝝ. Apposuit eni q̄libꝫ bolū suum. i. articulū. ℙ O magne deus/q̄ magna virtute refertū. ℙ Introducat nūc nos rex in hec cellaria sua q̄rū tu celleraria es. ℙ tu btā tu maxie ℘scia substātia. i. fundamētū es illoꝝ q̄ xp̄m de te dicūt ℘ceptū ⁊ natū. ¶ Cōtēplabat quēadmodū supfloridū iesū (q̄ flos ē cāpi inenarrabil' bñdicti vētris sui) spūssanctus septē dona q̄si totidē refectiōis spūalis nutrimēta diffuderat p descēsuū illapsū. nec desinit effluere tā q̄ caput in mēbra. ℙ O p qđ mediū? ℙ plane p te vgo virga Jesse. Tu collū ecclie firmissimū ⁊ cādidū. tā q̄ turris eburnea. ⁊ suauissimū q̄si vinū. Tu cōnectis ecclie mēbra/suo capiti xp̄o filio tuo. tu sustentas. tu vitales haustus p̄ma suscipis ⁊ refluis. tu aspiras ⁊ respiras/i ecclie corpus vniūsū. ¶ Cōtēplabat septē panes dotū istoꝝ donoꝝ/ ℘iūctos panibus aliis septē btitudinū. q̄bus cōnectūt septē panes dotū btā ꝝ. Porro sacra sub eodē numero. necnō ℣tutes totidē. ℘tra rabidā famē septē viciorū. ℙ Hec ex alibi traditis/ notissima: nō hic docēdo ℔ cursiz rememorādo posuisse/satis sit: ad amplificationē nr̄i ℘uiuij. Cōtēplabat maria paupes ecclie militantis/circa tale ℘uiuū/diuersimode se hūtes. Vox aliq̄rū ē. ℙ Parasti in ℘spectu tuo mensā adūsus eos q̄ tribulāt me. Et itez. Calix me⁹ inebriās q̄ p̄eclarus ē. ℙ O ve mirabilis/℘tra tribulātes/armature spēs. vt mēsa sit ad tutamētū q̄ p̄⁹ lr̄aliter afferre solet carnalib⁹ nocumētū. ℙ O vehemens ebrietas q̄ mortē supat ⁊ infernū. de q̄ ps̄. Inebriabunt ab vbertate dom⁹ tue. ¶ Cōtēplabat alios q̄si mēdicos. petere. q̄rere. pulsare. dicentes ex institutiōe xp̄i. ℙ panē nr̄m quotidianum ⁊ sup substantialē addit Lucas: da nob hodie.

Jūgebant sex petitiōes isti medie tres vltimas q̄ sunt de remotiōe triplicis mali. s. culpe. pugne ⁊ pene. Necnō tres p̄mas. q̄ sunt de collatōe boni sanctificatiōis ⁊ regni ⁊ bñplaciti dine volūtatis. Cōtēplabat plūmos p oēs generationes eā dicētes btām. q: gr̄a plena. q: dño sociata. q: bñdicta i mulierib⁹. ⁊ p̄cipue q: p eā collat⁹ fuit fruct⁹ vite. fruct⁹ bñdicti vētris sui. iesus xp̄us amē. Quare tota deuotōe offerebāt sibi aue maria. q: ℘placebant in recordatiōe nois sui. q: a ℘gratulabant sue felicitati. ⁊ suā famā optabāt augeri. Cōcinebāt denicq̄ p⁹ipletionē bonoꝝ ab ea ꝓueniētiū. ¶ Magnificat aīa mea dñm. ¶ Cōtēplabat mēs marie magnificās dñm cuz exultatōe spūs/quēadmodum dño instituēs eu charistie sacrm. esurientes i. bo. ⁊ di. di. ina. Et ℔ sub triplici bono/esurientiū ipletiuo. Unū ē bonū oblationis sacrificij. Alterū bonū cōicatiōis cōuiuij. Tertiū refectiōis viatici vtilis. Primū q̄ ad deū. scōm q̄ ad ꝓximū. tertiū cuiuslibz q̄ ad seipm. Et q̄dē de duobus p̄mis plūme sunt marie ℘tēplatiōes inducte. Fuerūt nonulli qui nō satis attēdebāt ad ℔ p̄mū duplex bonum eu charistie/qđ hz/oblationē deo ⁊ cōionē ꝓximo Cōsiderabāt dūtaxat tertiū bonū. ꝓpter siliti dinē ad panē ⁊ vinū qđ dat in refectionē edulij seu ⁊ viatici. Cōsulebāt idcirco seuer⁹. ne q̄s accederet ad ℔ sacrm nisi valde san⁹ ⁊ mūd⁹. Hoc vebat eos iste medicoꝝ amphorism⁹. Egra cor pora quāto magis nutries/tāto plus ledes. At vero ꝓspicuū ē/q̄ eucharistie sacrm/etiā vbi ledit accipientē aut ℘secrātē neq̄ sibi ꝓdest ꝓria tico refectionis: ꝓdest tn̄ ecclie toti ꝓ sacrificio oblationis ⁊ sacro cōionis. Ne tn̄ hoi si vniūsū mūdū lucret. aie vero sue detrimētū patiatur. Hec ꝓ p̄fatiōe. Veniam⁹ ad marie ℘tēplatiōes circa tertiū fructuz. ℙ Premittam⁹ sub q̄druplici metro. totū materie ℘pēdū ꝓ dictis ⁊ dicēdis. Hostia sacrificat. saciat. cibat (Ecce tres fructꝰ ꝓncipales. Sequit in spēali de cibo. sub numero ℘tēplationū duodeci) et cib⁹ iste. Restaurat. saciat. delectat. roborat. augez. Obdormire facit caro seruit. mēs dñat. ¶ Ui genitiua dat. trāsformat. inarrat. ⁊ vnit. ¶ Cōtēplabat mēs marie sacrm eucharistie tanq̄ cibū refectionis sub spē panis ⁊ vini. vt signū signato rnderet. vt simili tudo curreret pedib⁹ suis. dū dr. Esurientes implerūt bonis ⁊ diuites dimisit inanes. ¶ Contēplabat in eucharistie sacro filiū suū q̄ fact⁹ est ci bus hominū. q̄ sp ē cib⁹ angeloꝝ. ¶ Cōtēplabatur q: esurientes q̄ sunt paupes spū/ipleuit bōis p hunc cibū/dū fastidiosi diuites dimittunt inanes. Esurientes siq̄dē ipleuit ¶ Primo. bono restauratiōis. Scdo bono satiatōis. Tertio bono delectatiōis. Quarto bono robozationis. Quinto bono augmētationis. Sexto bono dormitiōis. Septimo. bono subiectionis in carne. Octauo. bono dominatōis in mente. Nono bono insup generatiue vritutis. Decimo bono transformatiōis. Undecio bono inarrationis. Duodecimo bono vnionis. Sumam⁹ ꝓpēdiuz a vocabul' bonoꝝ istoꝝ cū suis cōtēplatiōib⁹ in maria iūgēdo p̄dictis. ¶ Primo bonū restaurat. Vita spiritalis sicut ⁊ corporalis/suo modo cōseruat/i calido ⁊ humido/debitel cōmēsuratis.

Loq̃mur aũt ꝟ de vita ſcda. q̃ ꝓſiſtit in actione. puenitq; a vita ꝑma. Vicẽ calidi/tenet charitaſ ſeu gr̃a. put charitatẽ noiam⁹ feruozẽ charitatꝫ in agẽdo. vicẽ hũidi q̃ſi paſſiuã/ſibi vẽdicat aſſe ctio bona volũtatis. Sit ꝟ memozabile ꝑ dicen dis oĩb⁹ fundamẽtũ. Sic eni nõ ꝓdiſt vita eſſen tialis aie: ſic nec reſtauraſ. ſ. Pozro dicim⁹ vitaz aie xp̃iane. vitã amozis. Amoz tu⁹ vita tua. loq̃ tur ad aiam ſuã ihũgo. Amozẽ intellige nõ cu iuſcũq; ſ dei. alioq̃n q̃libz aduerſus amoz/ noia tus libido vl cupiditas/mozs nõ vita dicẽdus ẽ Biliges deũ ex toto coꝛde iubet de⁹. ſubiungit amozis h⁹ effectũ /ꝛ viues. Creſcẽte ꝙ cupidi tate vel libidine/minuiſ aut obtundiſ actꝰ ꝛ fer uoꝛ charitatis: ꝛ ſi hitus ꝑmaneat. Quot autẽ mõis ꝛ q̃tiẽs iſtd ꝙtingat/pl⁹ expientijs edoce mur q̃ ꝙbis. notauit hec mala/ſub quadruplici clade Amos ꝓpha. q̃ſi ꝑ totidẽ aie paſſiões. q̃ ſũt. ſpes. met⁹. meroꝛ. gaudiuz. In eruca noiaſ gaudiũ carnis virẽtia carpens. In locuſta no taſ ſpes arrogãtis. In bzuco aũt iners ꝛ tot⁹ ex teriozib⁹ icũbens met⁹. In erugine meroꝛ ſeculi teriozia cõſũmẽs. Ut ex his q̃d ſupẽ/niſi vita lã gues ꝛ egra: Pollicet ali⁹ ꝓpha vicedñi q; re uertẽtib⁹ ad ipm reſtitueret ãnos q̃s eruca. locu ſta. bzuc⁹. ꝛ erugo ꝓſũpſerũt. Hec ẽ ſreſtauratio Hoꝛaſ dñs ꝑ euchariſtie ſacrũ cibum. q̃ ſanat has infirmitatũ peſtes ꝛ replet in bonis eſurien tes. Cõtẽplabaris o Maria reſtaurationez hmõi. ꝟ aliter expiebaris q̃ ceteri Nihil q̃pe p viciũ depdebat in te/de vita gr̃e qualr i nobis Actũ naturalis nc̃itas vie nõ ſinebat hãc vitaz in ſuo feruoꝛe ſp eẽ q̃liter tibi nũc ẽ in p̃ria. ꝟ nec eras i ꝛmino meriti. Tu idcirco iuſta iuſtificaba tis adhuc ꝛ erat ſemita tua ſic lux ſpendẽs. creſcẽs vſq; ad pfectã eternitatis diẽ. Reſtauratõ tua erat nõ tã ſupletio depditi q̃ augmentatio tã habiti/ Sciebas euchariſtie ſuſceptionẽ vir tutẽ h̃re ꝑuilegiatã quã dicim⁹ vim opis opati. Addit hec vis ad ꝓpriũ meritũ ſoli⁹ voluntatiſ vel. ꝓpriũ opis. pl⁹ valet h: ſic ꝛ i baptiſmo/ actu aliꝫ accipe/q̃ ſolũ volũtatis deſideriũ habere. Quocirca ſtulte agũt q̃ ſe reddũt inhabiles ad ſuſceptionẽ. ſtulte q̃ ſine cã rõnabiliꝫ ipedimenti/ ſe ſubtrahũt. Prudenꝫ ꝙ q̃ ſibi bñ ꝓſcij freqñ ter accedũt. Pozro mereꝫ ſacerdos digne cõſe crans. ꝟ ampli⁹ digne cõicans etiã nõ ſacerdos. Adde q; fingentes hoſtiã ꝓſecratã cẽ q̃ nõ eſt. ꝛ ita pñtates ad adozãdũ vel cõicãduz: rei ſũt cri minis idolatrie q̃tũ in ſe ẽ. Et q̃uis iḡrãtia poſ ſit alios excuſare/ne peccẽt adozãdo ꝑpter cõ ditionẽ ſubintellectã ꝛ ſi nõ exp̃ſſã. ſuſcipiẽtib⁹ ſñ nõ accreſcit tant⁹ fruct⁹. Exẽplũ i alijs ſacr̃is matꝛie de baptiſmo. Beniq; nõ ẽ cauta ſatis cõ ſecrãtiũ ſolicitudo/q̃ hoſtiã pri⁹ q̃ ſit cõſecrata ſurſũ leuãt. flectũt genua. p⁹ bñdicũt. p̃ſo reſpi ciente nec attẽdẽte ꝓſecratõis hozã vl momẽtuz.

Eſt aũt coꝛp⁹ xp̃i pñtialiꝫ ſoluz tũc i altari ꝑmo dũ ꝟba ſacr̃alia finita ſũt i inſtãti vltio. Ita q; ꝑ mũ nõ cẽ ꝟboꝛ/ẽ ꝑmuz eẽ coꝛpis xp̃i i hoſtia'. q̃ ꝟba ñ ſolũ ſũt ſignificatiua vl demõſtratiua. ſz opatiua ex ozdinatõe inſtitutiõis xp̃i coaſſiſten tis efficaciꝫ ꝑ iſto inſtãti ꝑmo ñ cẽ ꝟboꝛ. Et il lud inſtãſ demõſtraꝫ ad intellectũ dũ dꝛ. hoc eſt coꝛp⁹ meũ. qꝛ illud ẽ ꝑmũ inſtãs exiſtẽtie coꝛpis xp̃i. ꝛ nõ factio. Jõ nõ bñ dꝛ. ꝟ fit coꝛp⁹ meum. Cõfoꝛmiꝫ de ſanguis ꝓſecratõe ſuo mõ. cui⁹ foꝛ ma nõ dependet a ꝑma Cognouit iſta tu⁹ (o virgo btã) deuot⁹ ꝛ ſapie magnus diſcipl's Hu go q̃ laboraſ i extremis/noluit vti hoſtia quã ꝙ itimũ ſpũs ſenſuz depbẽdit nõ eẽ ꝓſecratã. ſ. ꝓ dũ eſt allata cõſecrata/timens periculũ vomit⁹ ſi ſumeret/dixit magna fide Filius redeat ad pa trem ꝛ ſpũs ad deum qui dedit illum. Ut ita pie credimus (qꝛ ſtatim obĳt) eſſe cõpletum.

Secundum bonum. ℣

Patiat. // Quãta ſit ꝛ q̃ ip̃roba fames pctõzuz q̃s non iplet ꝛ occupat charitatis cib⁹ ꝛ pot⁹ /re cogitare ſtupoꝛ ẽ ſentire grandis ꝛ incõpabilis miſeria. qꝛ vſq; ad moꝛtẽ. Crede nõ mihi ꝟ ſapi enti. Deſideria inq̃t occidũt pigꝛũ. Expientiaz interroga. rñdebit quẽadmodũ aures pzuriunt ad rumoꝛes. oculi furiũt ad reſpiciendũ vanita tes ꝛ inſanias falſas. glo. ſ. q̃ faciũt inſanire. ita q; nec ſaciaꝫ ocul⁹ viſu nec auris auditu. Adde q; os ſcurrilitate ꝛ vaniloq̃is. guſt⁹ ſapoꝛib⁹. ol factꝰ odoꝛib⁹. tactꝰ cõtrectatiõib⁹ adipleri vide tuꝛ nec ſaturaꝫ. Proinde ſũma maloꝝ vanitas vanitatũ ꝛ oĩa vanitas: ſi non repleuerit vitas. ꝛ charitas. erigiꝫ ꝛ inaneſcit vanitas. ſibi diuel. vacua deo. Quadet imo vꝛget ſupbia. ꝛ dic̃. vi uas excellenꝫ. Jnuidia ſuſurrat. eminẽs ſingu lariꝫ. Jra vult ꝟ ſcm ipturbabiliꝫ retinere. Ac cidia infatigabiliꝫ. Auaricia indefectibiliꝫ. Gu la ꝛ luxuria delectabiliꝫ. ipocriſis venerabiliꝫ Beniq; ſummatim collige: q; vanitatis fames ꝛ ꝙcupiſcẽtia ẽ vt ſibi ſubſeruiat ipunita neq̃tia Hec felicitas mũdanoꝝ. hec ꝟo qꝛ vana ſũt ꝛ i ania. nõ ſaciãt. ꝟ acriozi tales fame purgẽt. lam bũt vmbꝛã fructuũ ſup ſpinas apparẽtẽ. Inbi ant vmbꝛe craſſi oſſis/iſtar carnis/q̃ natãs duz vanitatẽ vmbꝛe captat. biãdo/ꝑdit verã eſcam Quid ñ moꝛtalia pectoꝛa cogl: auri ſacra fameſ exclamat q̃dã. Deuoꝛat ali⁹ carnes ſuas. ali⁹ ſci tillas ardentes baurit. ali⁹ i montib⁹ attrahit vẽ tos. Et cur hec oĩa: niſi qꝛ rabies famis ẽ/vali da. At vero cibus noſter/digne/ſuſceptus. quia vero bono replet/vere ſaciat/aut ꝑ magna par te famẽ ſedat. Alioq̃n timeat/qui nõ minus aut plus q̃ ante dimittitur inanis/ne iudicium ſibi mãducet ꝛ bibat. // Cõtẽplabaris ſacietat⁹ ꝟ bo nũ ſil' ꝛ expiebaris o btã. ꝑpterea nuſq̃ i te dña baſ vana gl'ia/quã replebat totam euchariſtia.

Nec erat locꝰ inte vanitati. nec duplicitati. nec falsitati: quã fundit⁹ occupabat vitas simplex ⁊ solida. Quid eni q̃reres i celo. aut q̃d velies sup terrã. ꝓter vnã hãc rẽ solã optimã ⁊ eternam. dicẽs exsnia. Et ps mea deꝰ in eternũ. Plane nimis auarꝰ ẽ/cui tanta ps nõ sufficit. imo miserrimus ⁊ pauprimꝰ q̃ ꝓter hãc aliã q̃rit. Sunt q̃ te mariã de inani gl̃iatiõe vellẽt notare. qꝛ cũ exultatiõe spũs ꝓtulisti. Ecce eni exh̃ btã̃ me dicẽt oẽs generatiões. qꝛ fecit mihi magna q̃ potẽs ẽ Faciũt de te ꝑm se iudiciũ. q̃ ad oẽm gloziuncule ventũ/agitanť vt arundo. Nesciũt quãto humilitatis põdere stabilita eras: nõ in teh̃ in deo salutari tuo. dũ hec ꝓphica nũciatiõe ꝓferres. beatam me dicent omnes generationes

Tertium bonum

Delectat. Hi delectatio est p̃ceptio ꝙueniẽtꝫ ꝙiuncti aut ex hmõi pceptõe ꝙsurgit. Nihil vo ꝙuenienti⁹/nihil intimi⁹ ꝙiungiť aie q̃ iste cibꝰ i q̃ xps sumiť. Delectat igiť in sũmo. si sensus interiozes ipi⁹ aie siue mẽtis purgati sũt in sũmo. Figurať idcirco p mãna. de q̃ sapiens testis/ q̃ oẽ delectamẽtũ in se hẽbat Senserũt aliq̃ ꝑceptibiliť in sensib⁹ carnis delectationẽ h⁹ pãis Sic iste a guilhelmo parisiensi memoratꝰ i rhetozica sua. q̃ p olfactũ cogͤscebat locũ q̃tũcunq̃ alias incognitũ/vbi repositꝰ erat dñs suꝰ. Ita eni loquebať de eucharistia. Huiꝰ insup cibi gustus ita sibi sapuit/ vt nõ cõtẽtꝰ comestiõe sacri/ vasculũ ruminauerit ligneũ ꝙtẽtiuũ eiꝰ. Quid dicemꝰ de passis extasim sepe/ vl̃ꝰ comestiõez huiꝰ sacri. vel ad solũ deuotiõis intuitũ? Possz huiꝰ delectatõis feruidꝰ ardoꝛ/totꝰ incẽdes/totus liq̃faciẽs/colligi p totũ decursũ cantici canticaꝝ. ſb alloq̃is amozosis spõse ad spõsũ. Videre ẽ illic. vt estuet affectibꝰ vt totũ scintillet amoꝛosũ ipius incẽdiũ. vulnerať. languet. stipatur fulciť. cadit ⁊ spasmať. Ue illis q̃rũ aia nauseat sup cibo isto leuissimo. suspiras ad ollas carnũ egypti. allia pozros ⁊ pepones Ue aliꝫ nec calidis nec frigidis. q̃ nauseã ⁊ vomitũ sui/pzo uocant de oze dei. q̃ suauitatẽ vnguẽti pdunt p muscas tepidoꝝ desideriozꝝ mozientes. qui silles sũt ouis male fotis. ⁊ iõ fetidis. vl̃ q̃ maioꝛi maledictõe miscẽt: fel in h̃ cibo ⁊ vinũ dãt mirratũ xp̃o/puerse sumẽdo // Cõtẽplabaris ⁊ expiebaris hãc delectationẽ etiã i medijs dolozib⁹ o virgo btã. fiebat tibi in eucharistia dilectꝰ tuꝰ sicut fasciculꝰ mirrhe. suauis ⁊ amarꝰ. Ꝙz in ꝙsideratione dinitatis totꝰ formosus ⁊ suauis ⁊ carissimus i delicijs. ⁊ ve totꝰ desiderabiliť i exultatiõe spũs i deo salutari. Sic nouissime legerꝫ ignatio scribẽs. Nõ te moueat inq̃s ꝓsecutiõis austeritas. sed exultet spũs tuus in deo salutari.

Quartum bonum

Roboꝛat. // Educas panẽ de ẽra q̃rit ꝑ. cuiꝰ effectꝰ subiũgiť. ⁊ panis coꝛ hois cõfirmet. Jũgiť vinũ letificãs coꝛ. ⁊ oleũ deuotiõis/faciẽ exhilarãs. Hec sunt tria q̃bꝰ ysaac sua bñdictõe sum filiũ Jacob/stabiliuit. Frumẽto inq̃t ⁊ vino stabiliui eũ Legiť i figura q̃ mť futura Samuelis anna/comedit ⁊ bibit ⁊ vultꝰ eiꝰ nõ sunt amplꝰ i diuersa mutati. Timeant illi pꝰ cibũ istum mutabiliozes effecti. q̃les notat apls Lozinthijs loquẽs. Jõ inť vos multi infirmi ⁊ imbecilles ⁊ dozmiunt multi. h̃ de somno mozt̃is vel coꝛpis põt intelligi/seu mutabilitatis ad vicia. Non tẽplabaris ⁊ expiebaris cozroboratõis huiꝰ virtutes. O maria ꝙualescebas ⁊ i aduersitatibus seculi. quã nec ipa mozs filij ꝓstrauit in terram. Ꝓtabat inq̃t custos tu⁹ virgineꝰ Joßes. stabat iuxta crucẽ ihũ mť eiꝰ. Habet ꝛus/suã antipatrã ꝓtrario. ac pinde foztificať. Sedet Job p ristasim. coadunať i se/ex circũstante non penecussus vlcere pessimo. sedet in sterq̃linio. vbi velut i throno regio cõcionať. nec inocẽtiã deserit nec veritatẽ. nec animi robur ⁊ ꝛutem amittit. Quãuis aũt delectatio teneat opantẽ in ogatione. nihilominꝰ tenet ⁊ ꝙtristatio q̃ ꝑm deum ẽ. Cur ita? Nimirum qꝛ delectat. Queroꝛ? qꝛ scit placere deo. Unde hoc? certe qꝛ vel pzobat exercens ad virtutem vel purgat ⁊ liberat a reatu. vel erudit ad sapientiã.

Quintum bonum

Juget Cõsequũtur ista se mutuo in|aia nondũ pfecte charitatis videlicet. restauratio. factio. delectatio. robozatio. ⁊ augmẽtatio. Et rursus sextum. qõ ẽ obdozmitio. Collige sil̃ vnico psalmiste verbo/tres vltimos fructꝰ suos. Desti inquit leticiã i coꝛde meo. a fructu frumẽti vini ⁊ olei sui multiplicati sũt. Ecce pꝰ delectationẽ augmẽtũ seu multiplicatõez. Sedq̃ obdormitio. In pace in idipm dozmiã ⁊ req̃escã // Cõtẽplabaris ⁊ expiebaris h̃ augmẽtũ p eucharistiã o btã. Virtꝰ s. qm̃ virtꝰ eucharistie sacramẽtaliť opať in sui digna pceptõe. Differt ex h̃ maxie a sacramẽtis antiq̃ legis. qm̃ ꝛtꝰ inanis erat. si nõ ex deuotõe suscipiẽtiũ. aut si ꝛtꝰ erat i circũcisiõe erat lõge mioꝛ. Trãsibimꝰ iterea de augm̃to ꝛtutuꝫ tuaꝝ o btissima btissimaꝝ. Tu fcã es nob exẽplar lõganimitatꝫ efficacissimũ vt nõ ita desideramꝰ pegrinari a coꝛpe/q̃n icolatũ cedar p pacẽ ⁊ eq̃nimitatẽ toleramꝰ. Postulantes ⁊ sperãtes/gr̃e sil̃ ⁊ gl̃ie/nos ãpliozẽ cumulũ recepturos. Cõfũdať ⁊ erubescant neq̃ spũs q̃ pastos h̃ cibo dũ ꝓsternẽ q̃rũt eleuať. dũ expugnať. cozonas fabzicať. dũ se extollũt sup oẽ q̃ dꝛ deꝰ. videt iuidi/stercozosũ hoiez quẽ suscitat dñs egenũ de puluẽ ⁊ de stercoze erigit pauperꝫ vt sedeat cũ ꝓncipib⁹ vñ excõicati sũt ⁊ soliũ gl̃ie teneat qõ appetẽtes/ceciderť vt fulgur i abyssũ.

Sextū bonū Octor

untre facit. ¶ Felix vero somn⁹ suauis et iocundus. hic aufert ⁊ ligat/sensus exteriores. vt viget interior. Habet hic somn⁹ extranea valde ꝑ salutifera somnia. suo modo pagit sepe vigilātū opa. Sōnia hec si q̄ris/sunt diuina spectacula. ad q̄ noster spūs dormiens/rapit ⁊ eleuatur. Pulchra valde sūt ⁊ iocūda ⁊ q̄ i fastidiū ducāt oēm gl̄iaz mūdi. cū ista q̄ dicebat. Regnū mūdi ⁊ oēm ornatū eius ꝓtēpsi. ¶ Cōtemplabaris et mirabaz. Legim⁹ de v̄ginali spōso tuo Joseph: q̄ pluries corpalit dormiēs / acceperit diuinas reuelationes. Tu corpaliter vigilās. ꝑ ꝓ cōtemplatiōis extasim dormiēs /mirabiliores respexisti. Signū tue dormitionis post cōceptionē filij notat Lucas dicēs: Exurgens aūt maria in diebus illis/abijt in montana cuz festinatione. Uñ ꝓor exurgens fuisti/si nō a somno q̄daz nō tam sensuali q̄ spūali. ⁊ h in ꝓtemplatiōe: q̄tinus sedula fieres ministratrix in actiōe. Ociosorū enim est sedere vel dormire. actiuorū exurgere ⁊ prosilire. ¶ Ue nūc q̄ soporatis in hoc somno reḡei spūalis. Torquet eos insania vigiliaz huius seculi sequūt fantasias ⁊ freneses capitis sui. furiunt. mouēt lites. nequeūt catenis p̄ceptoz tenere. lacerāt occurrentes. discerpunt se. reuersant. nescientes q̄d dicāt. necz de his q̄bus affirmant accipiūt vmbras ⁊ falsa simulacra ꝓ veris reb⁹ q̄ sole sunt eterne. eorū vo similitudines sunt flexibiles ⁊ incerte. Et ecōtra dormiētes mūdo ⁊ vigilantes deo/vident vera. ꝑ ab insanis istis irridēt vt insani. Ratio q⁹ non capiunt ea q̄ vera sunt. sed vmbratilia vidēt sub imagine vanitatis que par est leuibus vētis. volucriq̄z similia somnio. ¶ Hinc implicabilis rixa ꝓtra spiritales p mundanos. hinc subsannationes et pugne. Volunt nempe spiritales ad sanitatē ducere freneticos istos. at sibimet sapiētes. sibi diuites. suis in malis ridētes ⁊ cātantes/refugiūt odiūt ⁊ psequūt. Dixit enī insipiens in corde suo. nō est de⁹. Dixit ⁊ sapienti quotidie. vbi est de⁹ tuus. Sapiēs ⁊ fidelis ostēdit sacratā hostiā. et dicit. h est de⁹ meus. Protin⁹ extollūt risum. subsannāt ⁊ blasphemāt. Burus ē hic ꝑmo ⁊ q̄s pōt eū audire? ¶ Contemplabaris o v̄go tales benigna cōpatiebaꝛ ⁊ orabas. ⁊ mētē optabas eis meliorē dari.

Septimū bonuz La

ros fuit. ¶ Debilitaꝛ itaq̄z fomes carnis concupiscens ⁊ tyrānisans aduersus spiritū dum rite sumiꝛ iste cibus vitalis. Gustato quippe spiritu despit caro. ¶ Cōtemplabaris expta (nō nouiter) bonū istud o maria. q̄ppe fomitem oēm carnis extinxerat v̄bum in te caro factū. Utrū vo passionabiliter aliq̄n mouebaꝛ tractauim⁹ quo dam dragmate cantici tui. ¶ Sed videre me videor subsannātes insanos legē et eucharistiam dei nostri. Ecce inquiūt ꝓmittis q̄ eucharistiaz carnē sub seruitute redigi. q̄ plerūq̄z seuit acri⁹ impugnat acerbi⁹. Exemplū de aplo vro sumite. q̄ dicebat. Castigo corp⁹ meuz ⁊ in seruitutem redigo. nihilomin⁹ sub pondē eius p̄ssus gemebat. Non q̄ volo facio. Et rursus. Velle mihi adiacet. posse aūt nō inuenio. Hinc exclamabat Infelix ego homo q̄s liberabit me ꝺ corpe mortis hui⁹? Accipiat vero quisq̄s opposuerit talia. dictū q̄ ꝓtinus subiūxerit/q̄si talibus sibiq̄z respondēs. Gratia dei supple liberauit me ꝑ Jēm xp̄m. Et vbi gra si nō i eucharistia ꝓfert dispositis? Audum in re sili/multas assignauim⁹ rationes. fere viginti. cur nō semp ꝓcedit sentimentū spūs. extinguēs fomitē carnis actualē? Tres sunt p̄ncipales. humiliatio. patiētia seu ꝑbatio. et coronatio. ꝓcedimus nūc alia via/trāseuntes ad octauū eucharistie bonum.

Octauū bonū Rēs

dominatur ¶ Si mens in sacro eucharistie subijcit se fideliter deo. subiectā habebit ꝓfecto carnem. Dixit dñs ad Cayn. Sub te erit appetitus tuus ⁊ tu dñaberis illi⁹. Intellexerunt h aliqui dictū de appetitu volūtario et libero. Sz illi ꝑm Aristo. ratio dñatur regaliter. q⁹ potest ꝓtradicere nec obedire. tanq̄z libera cōtradictorie in se ipa. Dominat aūt ratio cuz volūtate/appetitui sensitiuo suiliter ⁊ despotice. q⁹ pōt ⁊ debet/rebellantē coercere. At si non pōt ⁊ vult/liberat a culpa. si mens sit in gra. sub lege xp̄iane libertatis. ¶ Cōtemplabaris hec dū viueres v̄go beata. Colligebas ex hac radice causam assertionis filij tui. Jugū eni meū suaue ē. ⁊ onus meū leue Petur aliq̄s q̄ntūlibet oneratus pōdere carnis tollat supra se iugū xp̄i/vel in baptisme vel i eucharistie sacro/vel in penitētie lauacro/ꝓfestim efficietur dign⁹ ciuis vite eterne. Tradebāt phi felicitatē aliquā nos posse ꝓsequi. Sz o bone deus p quāta tempoz dispendia/p quot exercitia virtutū moraliū. p quā rarā ⁊ artā prudentie semitā ⁊ directionē/paucissimis datā. xp̄s noster vno momēto viā ad beatitudinē. nō q̄lēcunq̄z ꝑ eternā apuit. Qui crediderit ⁊ baptisat⁹ fu. sal. erit. Et rursus p re nra. Si q̄s māducauerit ex h pane/viuet in eternū ¶ Deniq̄z legē dedit quā obꝛuat. Si septies. imo septuagies septies peccauerit hō ⁊ dixerit. penitet me. iubet vt dimittat ei. Non est min⁹ misericors/vt non dimittat sibi dicēti penitet me. Plene sunt exemplis scripture sue. de publicanis. de peccatorib⁹. de adultera. de latrone. de petro. Quis vero nesciat. quin mens eucharistie sacro se rite subijciēs: dicat ex aio. penitet me? Quo dicto/vincit carnez vt nō sibi rebellis fit ad p̄ditionē si nō sponte se

dederit rursus mācipiū sibi. Sua vilis effecta p indignā libidinē aut furorem. Ast forte dicet aliq̄s. Dominationē mētis supra carnē /esse fragilē/ suitutiq̄ pcliuē. Fatemur. qm̄ t thesaurū nr̄m/habem⁹ in vasis fictilib⁹. ne ds glie. ꝑ assit robur fidei q̄ p dilectionez opat. Accedat fides hmōi mens vtiq̄ dña fiet inuincibilis. Poterit q̄dē a corpe violēta morte tolli. sed non vincet. imo victrix coronabit. Nolo p exempla singula morari. Turba martyr̄ oiuz /de oi etate t sexu/ pfert testimoniū /oi exceptiōe vl calūnia mai⁹. q̄z plurimi sb eodē pene momēto. ō reprobis p oēm vitam suis sue carnis. fecit fides xpi/ dare carnē suā ad mortē. Roman⁹. Geneſi⁹. Josias. latro bon⁹. mille alij tā subito mens eor̄ dñata ē carni. tā feliciter t fortiter ex eius subiectiōe sūt ineternū triūphatores effecti.

Nonū bonum Vim

genitiuā dat. Cibus hz lb ppriū dū nutrit co medētē. vt tpe suo faciat habilē ad generationē Semē eni superfluū ē alimēti. nō i ḡli ꝑ in q̄nto p uenit inde stimul⁹ t tps amātiū. Plane qm̄ venit plenitudo tpis/ de⁹ dedit cibum eucharistie fecit p ipm mētez eē verbigenā sterilitate depulsa. Cibus iste iuxta p̄missa. restaurat. satiat. delectat. roborat. auget. obdormire facit. Quid cōsequenti⁹/ q̄z vt vim genitiuā det. Immisit dñs sopor̄ē in adam. ex ei⁹ costa/ vice seminis statuit eā in mulierē. Mysteriū ē xpi dormiētis in cruce. t eccl̄ie spōse. Hūc xpm inebriatū vino charitatis t nudatū senior iudaic⁹ fili⁹ irrisit et maledict⁹ ē. Cōtēplabaris o maria qm̄ si mens exemplo tuo sit dña/ fit apta ad generationez xpi. Tua eni iter p̄tatio/ dñaz sonat. Et certe ita decebat vt ad dñaz mitteret angel⁹. ptu ꝓsecrādam diuino. pitura q̄z dñm dñantiū. lb q̄ ad lr̄am de carnali generatiōe xpi nō sec⁹ de generatiōe mētali. Cōtēplabaris/ oia q̄ de spūali despōsatione dei t aie notata sūt i scripturis /p̄sertim in cāticis cānticorū. Intelligebas oia quēadmodum vergūt i hāc suiaz. Ecce p analogiam/ xpi ginalis aliq̄ mens /nutrita cibo vitali. manet i se tāq̄ in ciuitate. i. ciuiū vnitate. q̄ sūt cogitatiōes t affectiones ordinate. Tuitas hec ē galilee/ p transmigrationē eternā. p volubilitatē obedientie. p rotā interminabilē/ circa beatissimā trinitatem. Huic ciuitati nomē nazareth. ob floridā ꝙuersationē. Missit angel⁹ a deo/ fortis scz instinctus diuinus. ad mētē hāc xpi ginē/ despōsatā ꝑ non in ꝙcupiscētia iunctā. viro q̄ est spūs suus intellectualis. sonās in augmentū. Jōo nomen ei⁹ Joseph. de domo dauid regis vtiq̄ celestis manu fortis. Et nomē virginis maria q̄ dña. salutat vt gratia plena. turbat vt verecūda. cogitat vt prudēs cq̄lis ē ista salutatio. Confortat. edocet assecurat p instinctū. qm̄ spūssanct⁹ supueniet i se purificās eaz ab oi ꝙcretiōe materiali. t xpus altissimi/ xpi patris/ obumbrabit sibi p secretū sui lumis illapsū. Ideoq̄ t q̄ nascet ex illa sanctum vocabit filius dei. Credit. optat. ꝙsentit t ꝙcipit. effect⁹ verbigena mox vt obediēdo dixerit. Ecce ancilla do. fi. mi. ꝑm ver. tuū. Contēplabaris expiens q̄tidie mētē tuā o maria filiuz dei parturire. p amoroso⁹ exercitia donor̄. donec i bethleem domo panis celestis nasceretur. hic iā nō puer ꝑ vir p̄fect⁹. et collocaret non in p̄sepio. ꝑ in throno patris sūmi. et astares a dextris ei⁹ regina. q̄ oia ecce cōpleta sūt in te. Jōo beata q̄ credidisti. Jōo p hāc beatitudinē obsecram⁹/ mētes nr̄as tuis p̄cib⁹ diuino germine repleat eucharistie sacer cibus.

Decimū bonum trās ꝑ

format. Nullus inuenit illapsus intimior in corporalib⁹/ q̄z vt cib⁹ cōuertat t trāsformet in cibatū. Manet iā nō in se ꝑ in comedente. viuit ei⁹ vita non sua. Scim⁹ q̄ ex voce dñi dixerit Aug⁹. Cibus sū grādium. Cresce t māducabis me. Nec tu me mutabis in te/ sicut cibum carnis tue. ꝑ tu mutaberis in me. Notauit hanc intimitatē xps q̄ olim sub noie sapiētie posuisse se dixerat mēsam t miscuisse vinū. Nouissime cū cenaret cū apl̄is. Ecce inq̄t dispono vobis regnū vt edat⁊ bibat⁊ sup mēsaz meā. Poterat infirmos aut carnales mouere vt crederēt q̄ regnum dei sit esca t por⁹/ nisi xpa sapiētie p̄fus nos a tali suspitiōe redderēt alienos. t apls expressisset imo t xps affirmasset q̄ erūt i glia sicut angeli dei. q̄ nec nubēt nec nubent. pfecto nec ideo comedēt aut bibēt cibū carnis. Quid aūt sit iste panis et iste cibus regni celorū? dedit xps intelligi dū ait: Qui māducat meam carnem t bibit meum sanguinē in me manet et ego in eo. Est igit hunc cibū māducare i eo manere. Cōtēplabaris o sapientissima femina xpi: qm̄ in eucharistie sacro fit trāsformatio panis i essentia sua remanētib⁹ accidentib⁹. Atuero dū mens i deū trāsformat. manet q̄dē essentia mētis/ ꝑ accidentia noua succedūt. nō fantastica nō materialia ꝑ deiformia. diuina claritate radiāte. Trāsformamur inquit apl̄s de claritate i claritatē de claritate cōis notitie rōnalis acq̄site/ in claritatē fidei deiformis infuse. de claritate hac fidei/ in claritatē intelligentie t de hac demū in claritatē sapore se t sapientialis expientie. Expiebaris trāsformationez istā i sūptiōe sacri cibi. ꝓpterea sicut ꝑ voluptuosis brutalib⁹ ꝙcludit pbia apō boetiū/ q̄ defor mant in beluas. ita de sapiētib⁹ elicit q̄ in deum trāsformāt. Denicq̄ sicut p̄mi sūt belue vel pecora/ in effigie corpis hūani. ita de scīs recte dicimus q̄ sunt dij sub hūana specie trāsformati. felix huius trāsformationis cognitio. ꝑ expimentum t sentimentum longe beatus.

Undecímum bonuz

Inarrat. Bederat olim dñs aie rônali pigno ra sue dilectiõis/pulchras arras sue desponsati onis celũ ⁊ terrã ad ei⁹ obsequiũ simul ⁊ solaciũ Cõtẽpserant has arras plurimi etiã pho⁹ atq; eis oia viluerãt. Bedit ad extremũ scipm pari ter in arrã ⁊ pciũ. dũ in ih̃ sacro cõuiuio iuxta cã ticũ eccl'ie/future gl'ie pignus datur. Cõtẽpla baris o dilectissima mulie⁹ sedula mẽte cũ gra tia⁹ actiõe pignus ⁊ arrã desponsatiõis tue/nõ in vna tm̃ ℔ in q̃libet creatura⁹ refulgere. Hice baas ad intuitũ cuiuslibet. arrã hãc dilectõis sue ꝓtulit mihi dñs sponsus me⁹. Bedit oia mihi. ⁊ nõ min⁹ mihi: q⁹ cum multis. imo tãto iocundi⁹ q̃nto nulla sine socio iocũda possessio. dedit oia mihi q̃tinus ipm cuz oibus ⁊ sup oia cognoscã. colã. diligã. laudẽ. ⁊ adorẽ. Bedit celũ ⁊ terraz. Quid eni ho⁹ indigebat? Bedit et oia q̃ in his sũt in ꝓsulatũ vel famulatũ Ecce pign⁹ amoris. Addit maius in repatiõe. q⁹ ppter nimiã charitatẽ suam/exinaniuit maiestatẽ suaz. vt acciper tus. ex deo rege dño ⁊ patre Creuit itaq; arra be nignolẽtie simplicis/i dilectionẽ gratuite electio nis. ℣ñ dilectio nomẽ hz. Porro inde plapsa ẽ di lectiõ in amiciciã (q̃ addit ad dilectionem/signa mutua cũ cõicatione secretoz) qñ cũ oib⁹ cõuer satus ẽ. Jã inq̃t non dicam vos ꝟuos ℔ amicos Amicicia pinde plapsa ẽ in zelũ. ppter singula ritatẽ amicicie. q̃ nõ cõpatit̃ societatẽ in amore. q̃lis ẽ spõsi ad spõsaz ⁊ ecõtra. dum ⁊ si societas rũpit federa pactiõis. Zelotipiã hãc ꝓseqũtur in amoratio. q̃lẽ suo mõ exprimur in stulte philoca ptis. Hanc senserat q̃ lãguens dicebat. vulnera ta charitate ego sũ Postremo nil supest/nisi ple na ⁊ secura possessio. Hec nominat̃ ppzie in bo nũ charitas. i. chara vnitas. de qua sequẽs ẽ vl timũ eucharistie bonum.

Duodecímum bonũ

vnit. Hic finis. ih̃ cõplementũ oiuz q̃ dicta sũt aut dici possunt sup cibi istius laudib⁹. fructib⁹ ⁊ effectu. Totus ob ih̃ mundus creat⁹ ẽ exterior ⁊ interior. Ad q̃d inq̃es? Certe ad vnitatem. vt oia sint in vnũ ꝓsũmata. hoc ẽ illud ꝟbũ de quo xps. Porro vnũ est necessariũ. Et diuinus dio nysius. oia vno pticipãt. Hemũ ⁊ ipe theologi am suam mysticã in vnione supza mẽtẽ ꝓstituit. Anionẽ hanc ꝓposuit sponsa ꝑ fine dilectionis sub osculi nomie. Osculetur me osculo oris sui. Cõsonat apls. vnus panis ⁊ vnũ corpus multi sumus. oẽs q̃ de vno pane ⁊ de vno calice ptici pamus. Cõtemplabaris o beatissima beataz vnionẽ istam sub velaminib⁹ ⁊ symbolis/multi pliciter insinuatã. q̃lis erit in patria vna domus patris ⁊ mansiones multe. ⁊ vnũ ouile vnus pa stor. vnus denari⁹ diurnus. vna corona. vnum brauiũ. vnus lectulus. vnus sinus. vnũ cubicu lum. vnus nidulus. vnus panis. vnuz corpus. ⁊ vnus spũs. vnũ gaudiũ penetrabas ꝓtẽplans oẽs has similitudines. Hz nescio si difficili⁹ ⁊ ꝑ fundius sit ad intelligenduz ꝟbum xp̃i/ qui dũ transitur⁹ ad patrẽ oraret ꝑ electis vt sint vnuz inq̃t ꝓsũmati in vnum. Et rursus vt sint vnuz si cut ⁊ nos vnũ sumus. Maior ita vel singulari or vnitas nulla est/q̃ beate trinitatis. Magna igit̃ ⁊ singularis est vnitas oiuz electoz inter se et cũ deo. Magna ⁊ admirabilis est vnio hũanitatis xp̃i in vnitate psone verbi. Hz si ꝑ intellectum secludat̃ vnio beatifica/ hec secunda erit inquã eligibilior ꝓma. Ha sapiẽtissima beato rum oiuz. da posse me quicq̃ in re tãta scribere/ qđ sentit aut sentire desiderat/hebes mens mea da te illustrante ⁊ deo ꝑpicio/ aliq̃d balbutire. Assumit̃ in p̃mis manuductio imaginatõis. nõ vt duret sed vt trãseat. Jmaginet̃ circul⁹ more mathematico. ex cuius cẽtro medio indiuisibili penitus ⁊ vnico/ ꝓdeat̃ linee recte/vsq; ad qđ libet punctũ circũferentie. Transcẽdat ratio vel mens imaginationez. ⁊ addat q⁹ centrũ: ha beat vim cognitiuã. q̃lem hz angel⁹. habeat sili ter q̃libet linea recta/a cẽtro egrediẽs ad circũfe rẽtiã (vim hmõi cognitiuã. Cõstat ex hac hypo tesi/ q⁹ q̃libet linea /ꝑ cognitionẽ nõ solũ ꝑ termi nationẽ/attinget totũ punctuz. Neq; eni põt di ci q⁹ ptem vnã vna. alterã altera. solũ apzehen dat: cum ps eius nõ sit. Centrũ sili ter intelliget singulas lineas a se ꝓtensas ad circũferẽtiã. ma xime si ponat̃ q⁹ iste sit ambit⁹ actiuitatis sue et cognitionis. Ascendat adhuc sublimi⁹ mens nr̃a ⁊ ponat q⁹ illud centrũ spere intellectualis/ nõ accipiat cognitionẽ lineaz se ꝓgrediẽtiũ per receptionẽ cuiuscũq; motionis obiectalis ab ex tra/sed i se sit ex se sufficiens oiuz cognitio. Ecce q⁹ hucusq;/nihil posuim⁹ a magnis et elat̃ p̃his alienũ. Si dixerimus deũ esse centrũ tale. talis ve nature. Accedat modo fides aut intelligẽ tia ꝑ fidem purgata. illustrata. roborata. eleuet mentẽ supza p̃biam. sequentiũ solã expientiam effectuũ/ad inuestigatiõez cause ꝓme. Hoceat si des quẽadmodũ deus q̃si centrũ iam positum. nõ educit ex se lineas aut circũferentiã ex se cau sat extra ꝑ effectus. nisi pure libere/cõtingenter q⁹ plane/bonoz creature sue/nõ eget: sufficiẽtis simus ꝑ se sibi. Porro sicut nõ efficit aliquid extra se nisi pure ꝓtingenter Jta nec obijcit se ꝑ modũ forme itelligibilis cuicũq; intellectui crea to/nisi pure. liber ꝓtingenter. sub q̃cunq; rõne Sit ista ratio absoluta entis. Sit denominati ua ratio/ vni⁹/ꝑ indiuisionẽ sui. Sit denoiatiua ratio veri/ꝑ cõpationẽ ad intellectuz. Sit deno minatiua ratio boni/ꝑ cõpatiõez ad apetitum. maxime ad apetitũ rationalẽ vel intellectiuum

Hoz

seu mentales, qz ꝓprie solus talis est primi boni capax ⁊ eius ꝑticeps esse pōt sicut ⁊ intellectus primi veri. ¶ Cōsequēter adiuuet imbecillitatē nr̄e mētis/illustratio tua ℣go sapientissima: q̄tinus istā quā q̄rimus vnionem/attingam⁹. Et si nō hic p expientiā facialē. saltē p intelligentiam
F discretiuā ⁊ ꝑceptionē directiuā. ¶ Concessum inuenio ⁊ deductū a magnis mūdi phis. maxie platonicis q ℣tutes purgati animi. pōt intellectus separ⁹ a corpe/vniri formari sustētari in deo/p̄mo ⁊ vnico oiuz centro. Concessit hoc aduersarius noster ꝓcacissim⁹ Auerrois Errauerunt tñ isti ⁊ defecerūt scrutātes scrutinio. quia viam ⁊ hostiū scalā ⁊ vehiculū ꝓueniēdi nō habuerunt aut reiecerūt dn̄m nr̄m ihm̄ xp̄m. Rursus qz deū non sicut deū glorificauerūt bn̄ viuēdo ⁊ hūiliter gr̄as agēdo. pieq; colendo erat eorū intelligētia discretiua/ nō satis q̄dez clara de deo sup hic ⁊ nūc. q̄lem habēt ⁊ demones. sed sine humilitate ⁊ pietate ⁊ deuotiōe ⁊ charitate. In elatiōe oculoz in exaltatione cordis. in suis nō dei viribus spem habētes. Venit xp̄s tu⁹ et nr̄o benedicta/se uiā ⁊ exemplar oppositе humilitatis exhibuit fact⁹ obediēs deo vsq; ad mortem. mortē aūt crucis. qz nil abiecti⁹ poterat cogitari. Cur sic? vt eleuatus a terra. i. ab omnib⁹ q̄ terreni homies q̄rere pñt traheret ad se oīa tam exēplo tali. q; auxilio inuisibili. ꝓostremo qz trāsiturus erat ad patrē. etiā corpaliter/ videntibus discipulis q̄bus cū eras hūilima creaturarū reliquit. hoc pign⁹ dilectionis/hāc arram eucharistie/q̄ nos ꝓsūmat in vnū. Nam q̄d dici pt vnitius/q; q̄ māducat meā carnē ⁊ bibit meū sāguinē in me manet ⁊ ego in eo. De ineſſe ⁊ māsione superadmirabilis ꝓsus ista sententia. Qui māducat meā carnē ⁊ bibit meū sanguinē in me manet ⁊ ego in eo. nec minus admirāda simul ⁊ amplexanda q̄ seq̄tur. Sicut me misit viuēs pater ⁊ ego viuo ꝓpter patrē. ⁊ q̄ manducat me/ ⁊ ipse viuet ꝓpter me. Deniq; subdit. Qui manducat hunc panē viuet ineternū. Et q̄m alio tēpore ⁊ loco xp̄s ait. In domo patris mei māsiones multe sunt. Et iterū de diligēti se. Et pater meus inq̄t diliget eū. ⁊ ad eū veniem⁹ ⁊ mansionem apud eum faciem⁹. Subdam⁹ aliq̄ ō bn̄ōi mansione. p quā noster emanuel qō interp̄tatū est nobiscū deus/manet in māducante ⁊ manducans in eo. ¶ Mansio in alio p̄supponit esse in.
G Sūt aūt ꝺm grāmaticos. xvj. modi essendi i q̄s phs restringit ad octo. addūt aliqui nonū. Sed sub cōpendio dicamus q; esse in alio maxime p māsionem duo. Dicit eni distinctionē aliquam. qz nihil vnū penit⁹/sine quauis distinctiōe reali vel rōne substātiali vel accidētali/absoluta vl relatiua/ ōr esse in aliquo. lz bene ꝓcedam⁹ aliq̄d esse idem sibiꝑi. resoluēdo locutionē ad hāc negatiuā. q; idem nō differt a seipso. Alterum qō importat māsio dicit q̄ndam vnionē seu ꝓuenientiam duoz in aliquo q̄si tertio. siue illud tertiuz sit substātia/siue sit res aliqua relatiua siue sit accidens absolutū siue relatiuū. Sublata eni q; intellectū omni ꝓuenientia ad inuicē/non remanet modus/cur vna res diceret esse in altera: Si at hoc p̄spicuū q̄squis modos essendi in/discutere voluerit. Ex veniam⁹ ad cōpendiuz sup ꝓposita mansione. ¶ Māsio mutua māducantis cū manducato in eucharistie sacramēto/manifestam habet māducātis ⁊ māducati distinctionē ⁊ diuersitatē. Supest idcirco solum inuestigare q̄d est illud in quo vniunt̄. Et p̄mo dici nequit q; vniant̄ eadem essentia. sicut tres ꝑsone distincte/sunt eiusdē penitus essentie. Nā cōsurgit q; pater est in filio. ⁊ filius in patre et spūsancto. q; circūincessionē. qua nulla pōt cē maior. Sic eni euāgeliuz sancti Johis incipit. In p̄ncipio erat ℣bum. ⁊ ℣bum erat apud deū. Ex neq; est ista vnio in idēptitate relatiua persone. quēadmodū in xp̄o tres nature vniunt̄. Nozo nō est vnio que ē per ꝓticipationē carnis eiusdē. quō tu beata ℣go cum filio tuo/cōionem sortita es. vt dicere⁊ singulariter. dn̄s tecū. et q; filio tuo singulare ꝓparasti hospiciū. ¶ Māsio quaz inquirimus/nō tātūmodo generalis in existētia. q̄ deōr esse in rebus q; potentiā. p̄sentiam. ⁊ essentiā. ꝺm triplex genus cause. Efficiētis qua dicit cē in rebus. aproꝓriate ad potentiaz. formalis ad p̄sentiā. ⁊ finalis ad essentiaz. Nā hoc modo/ē i re q̄libet. vsq; ad insensibilia ⁊ demones. Imo si p impossibile res non dependerēt a deo i alio quo genere cause/tamē ꝓpter imensitatē suam dicerēt deus/adhuc esset i reb⁹. qz videlicet res non essent sine deo/ipas penetrāte. neq; deus sine eis. ¶ Sed neq; māsio quā q̄rimus/ fundatē sufficienter in cōiunctione donoz non gratificātium. qualia numerauit ap̄s. de diuisione gratiarū loquēs. q̄ lz sint a spiritusancto. pñt nihilominus esse sine ipo. supplēt doctores gratificāte vel acceptāte. qz ꝓstat istas grātias/esse nō ꝓse. ipo non opante. ꝺm triplex genus cause. imo si scrutamur acutius/nulla res potest dici esse in deo ⁊ ecōverso/nisi ꝺm aliquā habitudinez cause vel ꝓductionis vel cōmunicationis. accipiendo ample nomē cause ad creationē ⁊ cōseruationem. Et sicut Richar. extendit in diuinis ad ꝓductionē ꝑsonarum. ꝑ non admittitur a modernis. Sic eni pater est in filio. qz cōmunicat essentiam quā habet p̄mitus ⁊ fontaliter/ ꝓducendo filium. ⁊ non q; sit ꝓfectioz filio vel filius imperfectioz. sed hec est ꝓductio ex ꝓprietate p̄mi principij. sicut ē ex ꝓprietate filij q; recipiat a patre totū q̄d est patris. secluſa p̄mitate ꝓducendi naturali modo filiū alterum. cōmunicat nihilominus p̄mitatez. respectu spirationis spūssancti modo liberali. Sanctus vero spūs non pt vltra

habere p̄similatē/nisi respectu p̄ductionis crea
turaꝝ vt vnuꝫ p̄ncipiū cuꝫ patre ⁊ filio. ¶ Mā
sionis ꝓuenientia quā inq̄rimus/cōsistit in habi
tu vel actu vel vtroqꝫ/gratie gratū facientis. vl̄
cōsumate sicut in patria. vel inchoate sicut i via
ꝓsonant doctores. Sequit ex p̄missis p indire
ctum. Stemus igit in hac veritate ⁊ videbim⁹
quō sunt in domo patris/multe mansiones ⁊ tñ
vnica est. ¶ Multe q̄dem/ppter multitudinē sin
gulariū gratiaꝝ formaliū. differentiū in pfectio
ne. sicut stella differt a stella f̄m ap̄lm in hoc p̄o
posito. Est aūt vnica/gratia gratificās obiecta
liter. clarius ⁊ obscurius non in actu suo intrin
seco (q̄ certe vnicus est. ⁊ īmensus et idem) sed i
effectu extrinseco. Sic saluatur illud de ps̄a q̄
vna vox est letantiū ⁊ vnus ardor cordiū. Tra
hit ad idem illud ps̄. In voce exultationis ⁊ sa
lutis sonus epulantis. Non dicit in vocib⁹ et so
nis. nec dicit in vna voce ⁊ sono. Traheret nos
si sequi vellemus/ad amplissimā istam de cātic
materiam ⁊ armoniā quēadmodū vnica ē sim
phonia in vniuerso tanq̄ in organo magno quo
niā vnica vox ē. ⁊ vnus sonus. vl̄ vnison⁹ ꝓcen
tus. Unde ⁊ armonia ⁊ cōcentus et simphonia
⁊ vnisonū vel monocordū/sua interp̄tatione di
cunt ab vnitate. Et hoc q̄dem gratissime et ap
propriatissime ad versū ps̄almiste nūc inductū.
Cōsonat ad manducationē vel epulationez eu
charistie q̄ respicit insup simphoniā illā ⁊ chor
dum occiso vitulo saginato p̄o reditu filij/dice
bat pater euāgelic⁹/duro ⁊ dissono fratri. Epu
lari ⁊ gaudere oportebat. Ex alibi copiosissime
materia hec (vtinaꝫ salubr̄iter) a nobis tractata
ē in vtraq̄ lingua. ¶ Mansionis hui⁹ ꝓuenien
tia. Iz sit vnica in radice gratie gratuꝫ facientis.
sortit nihilomin⁹ noiationes plurimas sine nu
mero p̄ scripturas sacras. Et hoc expediens est
scire simul ⁊ notare. ppter amplificationē sācta
rū meditationū. ⁊ affectionū deuotaꝝ ꝓsequen
dam. q̄uis hoc nequeat ad plenum fieri. nisi fu
erit homo spūalis effectus. ⁊ q̄si tot⁹ deiformis.
aut deiformatus. aut deificatus. f̄m varios gra
dus gr̄e in via. ⁊ cōsūmationis in patria. Dicit
(exempli gr̄a) māsio dei in homine ⁊ hois i deo
vt hic. Dicitur viuificatio ⁊ habitio vite eterne
saltem in radice. vt hic viuet ineternū. qz suam
gr̄am habet. dicit aūt ap̄s q̄ gr̄a dei ē vita eter
na. Dicit ⁊ osculuꝫ oris sponsi. qō petit sponsa.
Dicit lac ⁊ vinū. ⁊ vnguēta ⁊ oleū effusū. ⁊ tra
ctus. ⁊ pulsus ad spōsum. Dicit introductio in
cellaria. ꝓiunctio dilecti inter vbera sponse. tan
q̄ fasciculus mirrhe. Dicit su⁹ decor. sua quies
in lectulo floridо. Hoc est donū pfectū de sursū
descendens nō ascēdens de deorsū. Hec ē sapiē
tia diuinit⁹ inspirata cū suis laudib⁹ vniuersis.
Hoc diuinū silentiū. hoc sibul⁹ aure tenuis. hoc
sulurriū vbi absconditi. hoc vox q̄si aure lenis
imo ⁊ tonitrui magni. ⁊ vt ad vnū colligam⁹ in
numera. q̄cq̄d sonat mās̄ionez / vel habitationē
vel inhesionē / vel vnitatē vni⁹ corporis ⁊ vni⁹
spūs. anime cū deo. sponse cuꝫ sponso. vnice cū
vnico. sub gr̄e gratificantis nomīe ⁊ radice p̄n
cipio forma ⁊ fine. vnico vocabulo dat intelligi
q̄d est manere in xp̄o p mutuū gr̄e cōplexū. Iu
uenies aūt semp in hac mās̄ione q̄modolibet no
minet habitudinē cause ad causatuꝫ et econtra.
Sic materia de q̄ minus videt/dr̄ esse in forma.
nedū qz recipit influxuꝫ formalē ab ea. sed quia
cōmunicat sibi potentialitatē subiectiuā. vt sub
stet in ea sicut in materia. q̄uis dr̄ solū patiēs ni
hilomin⁹ appetitiua simul est. vt accipiat formā.
vt pficiatur ab ea. Sic locatū appetit locū vt cō
seruet. ⁊ locus locatū vt cōseruet ip̄m. Similit
deus qui bonoꝝ nostroꝝ nō eget/vult gratuita
pietate cōmunicare se creature sue. p̄sertim rati
onali. q̄ cōmunicatio dr̄ inhabitatio f̄m triplex
genus cause. extēdendo ad creationē ⁊ cōserua
tionē ⁊ obiectalē motionē vl̄ imutationē/voca
bulū cause. Plurimū ē ista ꝓsideratio/p cogni
tione q̄ditatis ip̄ius mansionis rerū in deo. iu
xta illud philosophicū/qō paul⁹ theologicū fe
cit. In ip̄o viuim⁹ mouemur ⁊ sumus. Fas por
ro ꝓuertibile dicere est. de⁹ in reb⁹ suis ē p potē
tiam p̄sentiā ⁊ essentiaꝫ modo dicto. Dr̄ in aliq̄
bus vltra simplex esse/ꝓfert bñ esse. maxime per
gr̄am ⁊ gl̄iam. Et hec inhabitatio respicit influ
entiā diuinā que supaddit ad naturā ⁊ essentiā
¶ Mansionis huius ꝓuenientia gratuitaꝝ. p̄fe
cto felix q̄ possederit habitualit. felicior q̄ actua
liter cum habitu. Dr̄ felicissim⁹ q̄ reuelata facie
trāsformatus fuerit in eandē imaginē. de clarita
te in claritatē tanq̄ a dñi spū actus duct⁹ et tra
cta ita q̄ sentiat p illuminatos cordis oculos (si
cut imp̄cat ap̄s) supeminentē sciētie/charitatē
xp̄i. hoc est gr̄aꝫ hanc ꝓiungentē. ⁊ charā vnita
tem ad simplificā deitatē. ¶ Multi q̄dem sūt q̄ ha
bēt i habitu. sicut pueri nouiter baptisati. ¶ Mul
ti q̄ in actu possident ⁊ exercent dū merēt. Sed
paucissimoꝝ est sentire distincte ⁊ apte/nexum
istū. mansionē istā. vocē istaꝫ. ppter occursatio
nes curaꝝ in memoria. fantasiarū in intelligētia
⁊ ꝓcupiscentiaꝝ (q̄uis minime criminaliū) i vo
litiua vel affectiua. Sentiūt hanc gr̄am inhabi
tationis xp̄i ⁊ spūssancti/q̄ cum ap̄lo mēte exce
dunt deo. q̄ p̄terea sentiūt opationē intra se ver
bi dei. De quo dicit idez ap̄lus. q̄ viu⁹ ē sermo
dei. qz loqui pōt cū quolibet. ⁊ efficax ⁊ penetra
bilior oī gladio ancipite. quem gladiuꝫ venit
xp̄s mittere in terrā. vt p̄trāseat vsq̄ ad diuisio
nē aie ⁊ spūs. vt ferat spūs sursuꝫ ⁊ aia maneat
deorsū. qō fieri neq̄t nisi maxia pax fuerit ⁊ silē
tiū tā sursū q̄ deorsuꝫ. nisi p̄terea fuerit diuisio
cōpagū ⁊ medullaꝝ ⁊ cogitationū ⁊ affectionuꝫ
naturaliū/sese cōplectentiū. Fiat etiaꝫ discretio

¶ Oꝫ

cogitationū ⁊ intentionū simpliciū naturaliter acq̄sitaꝝ vel acq̄sibiliū. ⁊ remaneat in sentimento ⁊ expientia/ solus felix iste ⁊ gratuit⁹ deiformis illapsus ⁊ influxus spūs ihu xpi. pl⁹ supereminēs in spū ⁊ mēte sup aiam /q̄ distat celu⁹ a terra. Dicim⁹ opationē vitalē nō ita penit⁹ esse eādē in spū vel cū spū ⁊ aia. Sentiūt hāc gratiā actualē ⁊ expimentalē. non q̄dē oēs q̄ digne māducant corp⁹ xpi. ⁊ in q̄bus manet xps ⁊ ipi in xpo. sicut modo dicebam⁹. Sed ve etiā cordis homis qđ prauū ē ⁊ inscrutabile. qz putauerūt aliq̄ gloriātes in se/ ⁊ habētes cor elatū ⁊ exaltatū/ ⁊ elatos oculos ambulātes i magnis ⁊ mirabilib⁹ sup se/ neq̄ humiliter sentiētes. Putauerūt inquā/ vel ex ꝯsuetudine sensuū exercitatoꝝ sicut aliq̄n fit i habētib⁹ ꝯsuetudinē ꝓphetandi vel ex diabolica illusione excecāte cor/ iusto sed occulto dei iudicio tā q̄ in somno q̄ui. sentire distinguere ⁊ expiri/ in se regnū dei ꝟ intra se. ⁊ dicere ex snia. Defecit caro ⁊ cor meu⁹/ de⁹ cordis mei ⁊ ps mea de⁹ ineternū. ꝟ mētiebaꝫ iniq̄tas sibi. Beata igiꝫ ⁊ ter beata semp būilitas. quam sol⁹ docet et dat ille q̄ ait. Discite a me qz mitis sū ⁊ hūilis corde. Veniq̄. beat⁹ vir q̄ semp ē pauidus ⁊ exultās i tremore cōplens illō qđ ē ois hō. Deū time ⁊ mandata ei⁹ obserua. Non q̄ timor human⁹ mūdan⁹ ⁊ puilis /stetit cū charitate q̄ talē oēm timorē mittit foras. Ex nō illū ꝓfecto castū. qz manet ineternū. Auget potius assidue vsq̄ ad gl̄iaz ꝯfirmatam. in q̄ firmaꝫ ⁊ fistit Manifestū ē igiꝫ magnū pietatis sacrameꝫtuz. qđ manifestū ē in carne. iustificatū in spū. ⁊ ē assumptū in gl̄ia. Neq̄ min⁹ mirabiliter in hac sacra māducatiōe sacramentū ꝟ pietatis exhibeꝫ qđ q̄dē manifestū est i sensibilib⁹ signis panis ⁊ vini velut in carne. ꝟ p gr̄am cū fide spe ⁊ charitate iustificat hois spm̄. ⁊ quodāmodo assumit in gl̄ia: qz fides dirigit ad imaginez specularem gl̄ie dei. Spes erigit vsq̄ ad interioza velamis eiusdez gl̄ie dei. Charitas ꝟo se erigit subintrat ⁊ apz̄hēdit ⁊ astringit dicēs. Inueni quē diligit aia mea. tenui eū nec dimittā. Subinde vox eius est sunamitis ad helizeū. viuit dñs ⁊ viuit aia mea. qz nō dimittā te Apz̄hendā te inquit aia in cāticis: ⁊ introducā te in domū mris mee ⁊ in cubiculū genitricis mee. Felix introductio ⁊ nota sūt q̄ sequūꝫ. Questus p̄terea magn⁹ est pietas hec/ cuz sufficiētia. Reponit eni cor hois in sede sua. ⁊ i centro. ⁊ in loco q̄nq̄ p̄imi⁹ dū plus ē cor assimilatū. depuratū ⁊ illuminatū. cū pōdere maioris charitatis. Exemplū in magnete ferrū trahēte. nūc vehemēti⁹. nunc remissi⁹ p q̄litate mediox. nā si circūliniaꝫ ferrū p alliū /suspēdiꝫ vis attractiua. Pietas itaq̄ subinde valet ad omnia. q̄m reddere docet ⁊ ordinare put vnicuiq̄ debitū ē. deo sibi ⁊ p̄imo. ꝟm genus omne passionū vel affectionū vt gaudeat speret timeat ⁊ doleat sicut optet moderate ꝟm circūstātias oēs. put sapiens iudicabit. et debita pij cordis armonia suadebit. Dicam⁹ p̄terea q̄ māsio mutua māducantis ꝟ sacrm cum xpo māducato saluari non p̄t neq̄ cognosci sine cordis mentalis motu. Ita eni dicebat Berñ. pluries exptus/ sentire se p̄sentiā xbi ex motu cordis. intellige mētalis. Ñ etsi nōnulli voluerint hanc māsionē posuisse sine habitu gr̄e/ distincto a spū sancto: nulli tñ negauerūt motum cordis. qui stinctū tam a deo q̄ a corde seu mēte cordis motu⁹ cordis tot⁹ fit supnaturalitas p infusionez ac illapsū spūs sancti mouētis cor. q̄liter nulla facere posset creatura. imo nec ipa mens sola /taliter se mouere posset q̄uis sit instrumētuz seipm̄ mouēs. ꝟ non tali motu deiformi /nisi deꝰ a spū sancto. Iste aūt mot⁹ ē nexus ipe medi⁹ / q̄ xps est in māducāte se digne actualit̄. ⁊ māducās ipm eo. ita q̄ recipiēs istū motū /tā q̄ si corda musicalis pcutiēdo sonoze moueret. reddit illū motuz ⁊ istū sonū deo. quēadmodū fili⁹ recipiens spirtūsanctū a p̄re p inspiratione actiuam p̄ris. reddit p eandē vim spiratiuā quā recipit/ spiritūsanctū a p̄re. Agit ergo ⁊ agit aia /māducās actualit̄ digne xp̄m ⁊ in eo manēs. qz sez facit illū actū p acceptionē ⁊ redditionē spontaneaz/ esse suum.

Qualis aūt sit iste motus aut q̄d: dixerūt alii quī nō eē rem absolutā vel formā. vl̄ respectiuā seu relatiuā. Alij q̄ ē ꝯplexe significabile. ſ. aiaz sic se hr̄e. Alij formā posuerūt esse absolutam ō genere q̄litatis. Alij tenētes idez q̄ simul est forma respectiua. addiderūt subiectū denoiare esse tale vitaliter imutatū ⁊ deo acceptū. vñ nec taliter denoiatiōe/ posset informare subiectū nō cognitiuū vel affectiuū. Et q̄m deus nō p̄t esse talis forma ꝯstituēs vl̄ informās ⁊ relatiua dependēs iure dānat⁹ ē pariſi⁹ articul⁹ tali positioni fauēs Sil̄iter i decretalib⁹ sūmoꝝ pōtificū. q̄ de⁹ sol⁹ ē formalis beatitudo. siue lumen gl̄ie. nihil actu supaddito. Nec celeberrim⁹ ille hugo. neq̄ magister sniaꝝ/ vnq̄ ita ponere voluerunt. q̄liter improba quorūdā subtilitas sine modestia sine fre no furiose se agēs trahere conata ē Vtz ad ex tremū sensus aplici xbi. vnū corp⁹ ⁊ vn⁹ spūs ⁊ vn⁹ panis sum⁹. Et alter⁹ luce. Erat cor vnū et aia vna. Intellect⁹ insup toti⁹ illi⁹ celestis ymnis nocte iouis sācta per tria capt̄a. Libet excelsa mare cū ppha cāticū illō. Ecce q̄ bonuz ⁊ q̄ io cūdū habitare frēs in vnū. Sicut vnguētū i capite xp̄o. xp̄i aūt caput de⁹ ē. Reliq̄ autē q̄libet creatura. maxie aūt rōnalis. ē corp⁹ ei⁹. vestimētū ei⁹. mōs ei⁹. Bons q̄dem hermon ꝟus anathematisat⁹. ⁊ mons syon iustificat⁹. Et q̄d ros nisi gr̄osus illapsus illius: Ego ros et israel q̄si liliū germinabit. Veniq̄ daꝫ credi: daꝫ etiaz sciri. datur ⁊ aliqualiter intelligi. sed q̄ beatius erit ⁊ expiri/ quomodo deus hospes ⁊ gl̄iosiſſi-

mus/erit omnia in omnibus modis vt potuim⁹ expositis. Sed plus docebit verbuz istud imꝑs sum menti/q̄z exꝑssum oze. dum ipo plene viso/ toto oze. totaq̄z auiditate fruemur. Quã fruitio nem temporalis ꝓceptio corꝑis ꝛ sanguinis ꝓe figurat.

Cõnectemus q̄si ꝑ notula centesima q̄draginta notulas seu minutias theorematuz q̄draginta. Unitatẽ dei/ꝑ vnitatẽ cẽtralis pũcti posse manuduci. Hinc est exꝑbis dei descriptio. q̄ ẽ spera itelligibilis cui⁹ cẽtrũ ẽ vbiq̄z. circũferẽtia nusq̄. Unitatẽ dei absq̄ creaturis/ posse itelligi. Unitatẽ dei absq̄ ipi⁹ absoluta entitate/ nõ posse intelligi. Unitatem dei nõ posse ꝓtinuo ꝛ tꝑe/ꝑfecte itelligi. Unitatẽ dei nullate nus a creaturis depẽdere. Unitatẽ dei necessario creaturaz ꝓducibilitatẽ ꝓtualiter icludẽdere. Unitatẽ dei necessario suam eternitatẽ ꝓclustinctionẽ formalẽ intrinsecã exꝑte rei q̄ ad nos ꝓcludere. Unitatẽ dei nõ necessario pductio nẽ actualẽ creaturaz supponẽ vl̃ inferre. Unitatẽ õz numeri/ꝛ ordinẽ creaturaz existẽtiũ. referri ad diuinã q̄z vnitatẽ ꝛ monadẽ optere. ꝼm tripiex gen⁹ cause efficiẽtis exẽplaris. ꝛ finalis. Unitatẽ diuinã gignere vnitatẽ ꝛ in se suã rectere vnitatẽ ꝑ amoze spiratiuũ /triangulo intelligibili ꝑfecte circulato. Unitatẽ dei posse pl⁹ aut min⁹ intelligi/ ꝑ libero arbitrio sue motionis obiectalis. nũc sine visione creaturaz. nũc cũ visiõe pluriũ vel paucoz. Exemplũ ỗ lineis oib⁹/terminatis ad centz. q̄z q̄libet si pũct⁹ centralis ad eas libere ꝓtradictozie influeret cogni tionẽ aut lucẽ/posset itelligere centz lineis egre dientib⁹ nõ cognitis aut inequaliter cognitis. Unitatẽ diuinã seipa se inuariabiliẽ habẽte. cognoscere variabilia imutabiliẽ. mutabilia fu turaꝑsentialiẽ. ꝓtingẽtia necessario ꝛ certitudinaliter. nullã tñ idoponẽdã cẽ ꝓtingẽtiã intrinsecã i deo. sicut nec tꝑs. nec locuz. nec corꝑa. nec cõplexiones. nec discursus. q̄ talia scit ꝛ cognoscit. Et hic ẽ lapsus magnoz doctozũ/ q̄rentium metaphisicã vbi logic⁹ faciliter se expediret. Unitatez dei posse diuersissima ꝓducere ad extra. nulla distinctiõe nisi ꝑsonali existẽte ad itra Nulla insup variatiõe determinatiõis ad intra facta. Et h̃ est lapsus hoiuz grossi sensus. ponẽtiũ necessitatẽ fati aut foztunã. in oib⁹. Nec vaietiũ puidẽtie simplicissimã formã/formaliter itueri. neq̄ cũ libertate humane volũtatis/ ipaz ꝓcordare. neq̄ cũ peccatis hoiuz/actionẽ dei iũgere. neq̄ cũ miscõia/reꝓbationem ꝑscitoruz Unitatẽ dei potuisse ꝛ posse semꝑ/effectuum varietatez educere/ꝛ eductis puidere/ ꝛ puisa reducere ad se. q̄libet ad ꝓportionabilẽ vniõnẽ. Hic est lapsus ꝑhoz. ꝑsupponentiũ q̄ ab eodem inq̄ntũ idem nõ ꝓuenit nisi effect⁹ idẽ Nec ab antiqua volũtate/nou⁹ effect⁹ sine imutatione volũtatis. Hic est lapsus eoz q̄ putant intelligere cõpationem dei ad creaturas/absq̄ creaturis cõparatis. Cũ tñ intellectus vni⁹ coꝛrelatiui/necessario ꝑsupponat alteri⁹ intellectũ: tanq̄ duo relatiue cõpationis extrema seu fundamẽta. Unionẽ nature intellectualis creature cũ deo ꝑ deum ꝛ in deo. aliter cõsistere/q̄z ceterarũ creaturaz nõ intellectualis nature. quoniaz iste ꝓcipiunt deum. alie non. Unionẽ nature itellectualis cum deo ꝑ deũ ꝛ i deo nõ posse nec debere cõcipi/ꝑ tranſformationẽ ipius intelligentie/essentialẽ sed accidentalẽ. ꝑ habit⁹ scz et act⁹ ꝼm obiectales influxus seu vitales. seu (clarius loquẽdo) ꝓceptiuos Unionem aptitudinalẽ nature intellectualis cum deo ꝑ deum et in deo cõsistere ꝛ attẽdi. ꝼm triplicem eius potentiam in vnitate essentie. que sunt vis memoratiua. intellectiua. ꝛ volitiua. Unionem habitualem gratificã/nature intellectualis/cũ deo ꝑ deuz et in deo/cõsistere ꝛ attendi ꝑ statu vie/ ꝼm triplicem ꝓtutem theologicã. in gratie gratũfaciẽtis vnitate. Unionẽ actualem nature intellectualis cum deo ꝑ deum ꝛ in deo cõsistere ꝛ attẽdi/ ꝑ statu vie/ꝼm opationem ꝓceptiuã ꝛ motiuaz triplicis ꝓtutis theologice in radice gratie gratumfaciẽtis. Unionẽ actualem nature itellectualis cuz deo ꝑ deuz ꝛ in deo ꝓsistere vel attẽdi ꝑ statu gl̃ie ꝼm opationem triplicis dotis/in radice gl̃ie seu gratie ꝓsũmate. quas includit simul fruitio. q̄ est cõsũmata ꝓceptio Unionẽ itellectualis nature cum deo/aptitudinalẽ habitualẽ vel actualem in via vel patria nõ posse cõsistere vel attendi/ꝑ trãsformãtionẽ nature diuine essentialem/in naturã intellectualem creataz Unionem nature diuine cum natura intellectuali creata debere concipi/ꝑ illapsus obiectiuos fieri cõformiter seu q̄dam ꝓpoꝛtiõe/ad motiones sensibiliũ ꝛ sensuũ obiectales. ꝛ hoc altero trium modoz ab apl̃o positoz. facialiter. aut specularitꝛ. aut enigmatice ꝓceptiue. Unionem nature diuine cuz creatura intellectuali /radicaliter pl⁹ attẽdi ꝼm vim tactiuã obiectalẽ. ꝓportionaliter ad sensus materiales. q̄ oẽs i vi tactiua radicanẽ. Nã ꝛ gust⁹ ẽ q̄dam tactus. similiter alij sensus. suo modo. Cõsonat illõ ꝑhi. oẽ agens agit ꝑ cõtactum. Unionẽ dei cuz creatura intellectuali/ꝼm vim ꝓtactiuã spũalem obtectalem/esse vehementioꝛem intimioꝛẽ ꝛ purioꝛem. non sicut in sensibus. in quib⁹ tactus ẽ materialiter ꝛ impurus. Unionez dei ꝼm vim tactiuam spiritualem obiectalez /pfectius puriusintimius ꝛ suauius attendi in via/ q̄z ꝼm mottonem obiectalem ad visum vel auditum spũs ꝓcipientis. Unionẽ dei ꝑ eucharistie sacramentũ digne susceptũ/plus attẽdi ꝼm vim tactiuam

ꝛ guſtatiuã ſpiritales. ꝙuis i hac vnione actu-
entur ſenſus oẽs ſpiritales ſuo modo ſaltẽ i eni-
gmate. ꝛ p fidez ꝛ ſpem. ¶ Unionẽ dei ꝑm vim
tactiuã ſpiritalẽ obiectalẽ actualẽ/eſſe ſecretiſſi-
mã. nec ꝓcipi poſſe niſi ab accipiente. Sicut nec
ſubiectũ ꝓceptiõis/alibi vel ex̃ eſt. Hinc eſt illõ.
T Nemo nouit q̃ ſũt hois/niſi ſpũs hois q̃ in ipſo
eſt. ¶ Unionẽ dei cũ natura intellectuali/g̃dus
habere varios ꝛ multiplices: p varietate obie-
ctaliũ illapſuũ diuinoꝝ ꝓceptiuoꝝ ꝛ ſentimẽto-
rũ. ¶ Unionẽ dei cũ natura intellectuali/p̃celle
re poſt xp̃m/in maria. ꝛ ꝓſequẽter oĩb⁹ in patria
¶ Unionẽ dei cũ natura intellectuali. remotiſſi
mã eſſe a lucifero/vel altero ſiq̃s ſit dãnatioꝛ eo
ꝛ cõſequenter alijs in gehẽna. maxime q̃ ad vni
onẽ obiectalis illapſus/ꝑm vim tactiuã p quaz
ſentit ꝛ guſtat q̃ ſuauis ẽ dñs. // Unionez dei
cũ natura ĩtellectuali/inter hec duo extrema pa
trie ꝛ gehẽne/medias ĩtellectuales naturas/pl⁹
aut min⁹ recipe vel a ſe repellere. ¶ Unionẽ cõ
ſũmatã oiuz electoꝝ cũ deo obiectaliter / effici p
repletionẽ intuitiuã ꝛ nudam /oiuz ſenſuũ ſpũa
liũ / ꝛ redundantiũ in ſenſuales/ tam ad intra q̃
exterius. vt ſiue ingrediat ſiue egrediat natura
ĩtellectualis paſcua iueniat. ¶ Unionẽ ꝓſũma-
tam /eſſe cũ quolibet electo ſingulariter / ꝛ tñ cõ-
muniter apud oẽs. iuxta cõpationẽ cẽtri ſpere i
telligibilis/reſpectu lineaꝝ egredientiũ ꝛ in cen
tro ꝓiunctaꝝ. Sic virtus celeſtis in fluẽtie. i ſpe
ra corruptibiliũ neceſſario ꝓiungit ad centruz.
imo veri⁹ ad deũ. ¶ Unionẽ ꝓſũmatam recipe
magis aut min⁹: iuxta maiorẽ aut minorẽ circa
cẽtrũ ipm qđ eſt de⁹/virtualez ꝛ q̃ſi circularem
ꝓximationẽ. Exemplũ de circulis ſpere. h̃ com
patio comodioꝛ eſt q̃ q egreſſus creaturaꝝ fiat
inſtar numeri/p additionẽ vnitatũ. qꝛ poſſũt eẽ
ſpecies multe/eque pfecte. et oẽs de neceſſitate
ꝓiũcte deo ſũt. ſicut i centro linee. // Unionẽ cõ
ſũmatã efficẽ vt ſit de⁹ oia in oĩb⁹ /cũ tradiderit
fili⁹ cũ ſpũſancto pr̃i regnũ. q̃ fontalis eſt diuini
tas ꝛ vnitas. q̃ ſimplicioꝛ aut vlterioꝛ neq̃t intel
ligi. Hec eſt aplica dionyſio declarata ¶ Unio
nẽ ꝓſũmatã/ſi p intellectuales circulos accipia-
mus/optere p ꝙuerſũ moduz ad materiales ſpe
ras celeſtes ĩtelligi. q̃ quãto maioꝛes ſunt mole.
tãto efficaciꝛes i ꝛtute. Spũalia ꝛo quãto ſim
plicioꝛa ꝛ cẽtro ꝓximioꝛa/ pl⁹ habẽt ꝺ influẽtia
Uñ beata beataꝝ ꝓtinet oẽs hierarchias in am
bitu ſimpliciſſime ꝛtutis ſue. Inde regina celo-
U rũ ꝛ dña angeloꝝ/digne vocata ẽ ¶ Unionem
in euchariſtia figuratã ꝛ ſacratã deſiderare nos
ꝛ eſurire p̃ ceteris bonis ꝓtẽplatiuis debere. p-
pterea furſũ leuare corda a ſpẽb⁹ materialib⁹ ho
ſtie/ad xp̃i corp⁹ vex. et ab illo ad myſticũ. ꝛ ab
inde p eleuatiuã vim ꝛ vnitiuã verbi diuini/ re
duci ad ꝓgregãtis p̃is diuinitatẽ ꝛ ſimplificaz
deitatez. q̃ nihil vltra. hec ẽ dionyſij // Unionẽ
hãc nõ poſſe nos ꝓſequi pfecte/ſine diuino illa-
ps̃u/ſegregãte mẽtẽ ab oi alteritate. curis inſup
ſolicitudinibuſq̃ depulſis. ꝛ ſupmũdane expli-
cat̃. vt i diuinã monaden ꝓgregemur ꝛ ineffabi
lib⁹ ꝛ ignotis/ineffabiliter ꝛ ignote cõgregemur
hec ẽ dionyſij. // Unionẽ hãc. nõ poſſe nos ꝓſe-
qui/niſi irruẽtia vndiq̃ fantaſmata /nos mẽtis
puritate trãſuolare ꝑualeam⁹. h̃ Berñ. Erras
inq̃t ſi citra expectas locũ quietis/ſecretũ ſolitu
dinis/ſerenũ luminis/tabernaculũ paci ¶ Uni-
onẽ hãc/ꝓcipi motu cordis maxie mẽtalis eẽ p-
ſentẽ. colligi ꝛo ſuos effect⁹ ꝛ efficaciã viuacem/
ex diuiſiõe ſpũs ꝛ aĩe. cũ depulſiõe vitioꝝ /ꝛ re-
formatiõe ꝛtutũ. i iocũditate ꝛ ſuauitate in ſpũ
ſãcto/iũcta magnificatiõe dei ꝛ exultatiõe ſpũs
i deo ſalutari ſuo. Pũ i h̃ ꝓuiuio /mẽs impletur
gr̃a ꝛ future gl̃ie nobis pign⁹ dat̃. Amen.

Incipit quinta pars

tio. ꝑ ſoliloquiũ exhortatoria ad meditatio
nes hui⁹ ſacramẽti. p notulas quinquaginta.

Editare nũc aĩa xp̃iana cui for-
te ꝓtẽplari nõ ſatis adhuc ꝓceſ-
ſũ ẽ. ¶ Meditare cũ vehemẽti ſtu
dio animi. q̃lis ꝛ quãt⁹ ſit iſte q̃
tibi ſacramẽtaliter nũc offert q̃
magn⁹ q̃ ſapiẽs. q̃ delectabilis
et benignus. Eſuriẽs ꝛ paup es ꝛ nihil habẽs.
plurima debes. tibi nõ ſuppetũt merita vñ reſti-
tuas. vñ diues fias. fodere nõ vales ẽ mẽdicare
nõ erubeſcas. Sit tibi mẽdicitas tua lucꝝ tuum
Neceſſitas neſcit verecũdiã. ſiẽ nec hz legẽ Ille
tibi nunc offert ſi neſcis: q̃ ꝓpẽ te dixit ꝛ paſſus
ꝛ expt⁹ ẽ. Ego aũt mẽdic⁹ ſũ ꝛ paup. Tibi dat̃
iſte q̃ ꝓpter nos egen⁹ fact⁹ ẽ. vt illi⁹ inopia diui
tes eſſem⁹. Tñ tribuit q̃ q̃ſi nihil ſibi retinẽ vi-
derek̃. Diues eẽ debes: cui diuitie largite ſũt i
mẽſe. Noli cadere o aĩa xp̃iana i illã exprobrati
onẽ vt dicas. Ecce ego diues ſũ. ꝛ nullius egeo
Scieueris qꝛ miſera es ꝛ miſerabil⁹ et paup. cca
ꝛ nuda. ꝛ eo pl⁹ miſera ꝛ miſerabilis/ſi h̃ ignora
ueris. Nã q̃d miſeri⁹ miſera/ ſe miſerã neſciẽte?
Audi ꝓſiliũ. ſuadeat tibi ſaluato⁹ tu⁹/ pñs i h̃ ſa
cramẽto. Suadet tibi vt emas aurũ ignitũ. q̃ti-
nus diues fias. Nõ op⁹ ẽ p diuĩa vagari vt vẽ
ditoꝛẽ iuenias. Ipe ẽ vẽditoꝛ ſimul ꝛ pciũ em-
ptionis. Suadet inungere collirio oculos tuos
ipe fecit colliriũ ex ſputo gr̃e ſue. ꝛ luto mortali-
tatis tue. Suadet veſtiri veſtib⁹ albis. ipſe tibi
gratis ꝛ aurꝝ ignitũ erit in h̃ ſacramẽto ꝛ colliri
um ꝛ veſtis. Eſuris et ſitis. cenare vis. hoſpes
nõ ẽ lõge q̃rẽdus q̃ cenam dat. Ecce ipe ſtat ad
hoſtiũ ꝛ pulſat. aperi ſibi ianuaz. cenabit tecum
et tu cũ illo. O ſplendida felix ꝛ lauta cena. vbi
ipe qui cenat chriſtus ſumit̃. vbi fas eſt habere
ꝛ dicere. In voce exultationis ꝛ cõfeſſionis ſo-
nus epulantis. // Stat ꝛ pulſat nunc. quaſi cuz

digito q̄ est spūssanctus. nunc malleo terribilis iudicij sui. Nūc sonitu velut aure tenuis blādiens ꝛ dicēs: Aperi mihi sozoz mea colūba mea i maculata mea. Cōquerit non tam sua q̄ suozū ꝛ tuā noctis incōmoditatē. vñ refrigelcit feruoz charitatis. Dat hoc intelligi. qz caput meū plenū est roze ait et cincinni capitis mei / guttis nocturnoz. Noli tardare. Exurge velociter. noli somnolenta verba reddere. Alioq̄n declinabit ꝛ discedet atq̄ sepe q̄sit⁹ clamat⁹ obsurdescet. ¶ Facit cenam symon / olim lepzosus nūc curatus a domino. Ipe est spūs nr̄: ante lepzosus. Obstinet martha ꝛ solicita sit erga frequens ministeriū. hoc est inferioz portio rōnis. Maria vo superioz ps inungat pedes ihu fracto deuotionis alabastro. Effundat insup ꝓfusa magis super capud illi⁹ recūbētis. Caput aūt xp̄i de⁹. Impleat dom⁹ tua cozdis / ex odoze vnguenti. Cesset murmuratio inde sensualis ꝛ furis. de quo fure conquerit vnus ꝓphetaꝝ. Oculus meus depzeda tus est animā meā. Sit lazarus nup resuscitat⁹ q̄sse vitam / vnus de recūbentib⁹. Et hic ē affectus noster, sepe quatriduan⁹ mortuus miscōia dei suscitat⁹. ¶ Faciat ꝛ aliā cenam xp̄o symon idem vel alter in lr̄a / similis in figuras. Accedas o peccatrix aia xp̄iana nulla te verecundia ꝓhibeat. nullū in peccando modū tenuisti. nihil ad temoderari est q̄ saneris. Sta maneas retro secus pedes recūbentis in hac sacramētali cena. laua lachzymis. terge capillis meditationuz sanctarum. Junge oscula charitatis. oleo pie miserationis inunge. Sic age vt tandē merearis audire. fides tua te saluuz fecit. vade in pace. O fides, o salus. o vade. o in pace. ¶ Fecerunt xp̄o cozdialiter diuersi varias cenas cū viueret in terris. Fecit apud illos magna miracula. Non est impotentioz nūc in celis. nō est man⁹ eius abbzeuiata vt saluari nō possit in mēte / sicut tunc i cozpoze. Estima cenā hāc (o aia xp̄iana) nunc ex illis vnam esse. ¶ Cenabat apud petruz ꝛ andream iobem ꝛ iacobum / noster xp̄s hic in sacramē to vela⁹. Tenebat socrus petri magnis febzib⁹ imperauit febzi. ꝛ socrus cōtinuo surrexit ꝛ ministrabat eis. ꝛ tu spera similiter. ¶ Cōuiua fuit apud mattheū noster chzistus hic i eucharistia. Cōuenerunt publicani ꝛ peccatozes. murmurabat falsa iusticia pharisēoz qui cum morbo suo sensum amiserāt pariter. Cōfitere te de numero peccatoz et indigentiū penitentiā et audies. nō veni vocare iustos sed peccatozes. ¶ Audies p̄ terea similē in domo zachei penitentiā. in hierico ciuitate lunatica. Et vere tu lunatica es anima xp̄iana hic in via tua imēsi lunatici. Tu stulta q̄ vt luna mutaris. Tu q̄ nunq̄ in eodē statu manes. Nihilomin⁹ obedi dicēti. Oportet me hodie manere i domo tua. festin⁹ ꝛ letus. descēdat o anima. Festinus suscipiat ihm i hoc sacra

mēto spūs tuus ꝓnceps publicanoz. qz ꝓnceps ꝛ primus peccatoz. Dic hilariter. Ecce domie dimidiū bonoz̄ meoz̄ do paupib⁹. O heu domine q̄d ꝛ quale est illō dimidiū bonoz̄ q̄ nihil habeo. nihil habere ꝓcupisco / dum tm̄ cupio ni si te dū portio mea tu ps mea. tu hereditas mea q̄ p̄clara es mihi. Ecce ergo domie nō dimidiū bonoz / sed te totū bonū meū / in hoc sacramēto ꝓtentum / do pauperib⁹ hospitalis tui magni in hac terra morantiū. Et in altera scilz in purgatorio positoz. Q si aliquem defraudaui / reddo q̄druplum. qz temetipm̄ q̄ vnus ꝓ decem milib⁹ cōputaris. ꝛ in cuius ditione sunt omnia. q̄ soluente ꝛ adquitante / nemo pōt dicere cur ita facis. tollis qō meū est. qm̄ oīa tua sunt iure pleno. ¶ Desiderio desiderauit māducare pascha cum discipulis suis ihs passurus. O anima xp̄iana. putas desideriū suū vt salua sis iminutum sit ꝓ gloziaz. vt non desiderio desideret manducare pascha. scz tecum suam cenam? Caue ne dura sis, ingrata, rustica, ciuilis, vt fraudes dñm tuū benignissimū a desiderio suo. Hospes est. petit in hospiciū tui cozdis suscipi ꝛ colligi. Et o bone ie su qualis ꝛ quātus q̄ honestus suauis ꝛ comodus hospes aduenies / quādo aduenis etiā non inuitatus sepe sed inuitans. Quid inuitationez cōmemoro? Cōpellis. Mittis manū tuā. omnipotentie tue actiue. ꝓ fozamē obediētialis potētie passiue / in omni creatura. ¶ Sic tacta dic o anima xp̄iana. ꝛ vēter meus intumuit ad tactū eius. Exurge taliter excitata. stillent manus tue mirrhā ꝓmam. pleni sunt digiti tui mirrha ꝓbatissima q̄si nihil in ope tuo putredinis aut fetoris appareat. Mortificat aia carnalia: mirrha cōpūctionis amarissima. Aperi dilecta pessulū hostioli tui. sed heu tepida sedes somnolēta. pena cognosci pigritātis ignauie. vult certe. vult ad feruozem spūs / altius inflāmare. Sentis iam nunc vim eloquij sui vehementer igniti. alioq̄n vnde clamoz ille tu⁹. Alia mea liquefacta est vt dilectus locut⁹ est. Non iam teneī aia terminis ꝓpzijs sicut fluit cera a facie ignis. Sic tota defluis. tota liquescis i amatū. ¶ Inuenerūt te vigiles q̄ babilonicā custodiūt mundi ciuitatem. dū ꝓ creaturaz noctes q̄rī dilectū ꝛ vocas. ꝓcutiūt te suis pulchzitudinib⁹ allectiuis. que sunt in mūdo ꝓcupiscētia oculoz̄. cōcupiscentia carnis ꝛ superbia vite. Verberāt te q̄uis nō ad moztem peccati mortalis. ꝑ venialis tm̄ ledunt. Pozro custodes murozuz / iniq̄tas ꝛ dolus ꝛ iniusticia puerzoz ciuiū / dum nō talia sed dilectū q̄ris eo ꝙ tristiciā inferunt cozdi tuo. pallium gaudij tui nunq̄d non auferūt? Quis scandalisatur et ego ñ vroz. aia pauli clamat ignita. Atuero charitatē cū suis lāpadib⁹ q̄ sunt ignis ꝛ flāmaz / extinguere non potuerūt aq̄ tribulationuz multe. nec turbida babylonis flumina / obzuerūt eam.

¶ Trāsi o aia transi ciuitatē hanc cū habitatoꝛi bus suis. nō q̄sieris. an viderūt quē diligis. ver bera potiꝰ q̄ ỽba bona dabūt. Eleua oculos tu os in mōtes. vbi fūt filie hierl'm. clamoꝛ ingens tuꝰ audiaꝫ. Filie hierl'm nūciate dilecto. qꝛ amo re lāgueo. Felix lāguoꝛ. ꝛ suaui vulnerans telo charitatis. Ecce sentis o aia q̄tum ꝓfuerit tibi cius quē diligis absentia. Toꝛpebat algida. ia cebas somnoleta. nūc curris. nūc liqueſcis ꝛ lāguida p amoꝛez ad filias hierl'm ignitas/ anxia anbelaq̄ cōuertere. Clemētes sunt filie hierl'm. amoꝛosū habēt pectꝰ amoꝛis. Idcirco ỽba scin tillantia recognoſcūt. Interrogant q̄lis sit dilectus tuꝰ ex dilecto. i. dilecto per dilectōez totus amoꝛ tuꝰ. Dilecte: noiant te pulcherrimā mulie rū. nō vt supbias nisi forte ſacta supbia. Volūt q̄ tua sancta pulchꝛitudo tibi cognita sit. q̄ iam digna sit ꝛ amari ꝛ amare. Talē pulchꝛitudinē nō decet amoꝛ nisi pulcherrimꝰ. Tempꝰ tibi ve nit amātiū. caue ne des amoꝛē tuū indigno tuo. ¶ Deniq̄ post notificatiōez ſpecioſitatis ſpōſi Tu o aia xp̄iana/ recte censes interrogata. Vbi abijt dilectꝰ tuꝰ? ¶ Mysticū oſtēdis eccl'ie oꝛtū. i quē deſcēdit q̄tidie ſacramētaliter. ad arcolam aromatū ꝛ in altari ſacro ſuauiter redolente. vt ibi paſcaꝫ in oꝛtis irriguis et foꝛmoſiſſimis ſanctaꝝ aiaꝝ ꝛ lilia caſtiſſimoꝝ ſpirituum ad ſe tra hat ꝛ colligat ad talami celeſtis oꝛnatū. Accede ꝓpius ad hunc oꝛtū imo ſis oꝛtꝰ a ꝓpha deſcri ptus irriguꝰ. a cuiꝰ fonte nō deficiēt aq̄ gratiaꝝ. Sis oꝛtꝰ ꝛcluſus. ſeruās te ſolaꝝ ſoli. Sis fons ſignatꝰ. ne pateas adultero. Sis putꝰ aquaruꝫ viuētiū. cuiꝰ impetuoſum a libano gadiſi fluxū nullꝰ obex peccati tardat aut impediat? ¶ Hoꝛa ē quotidie o aia xp̄iana. Hoꝛa q̄ trāſeas ex hoc mūdo ad patrē. ab exilio in patriā. a deſerto af flictionis/ i terrā ꝓmiſſionis. Si retardet te coꝛ pus: liber tñ eſt animꝰ vt euoleꝫ. Vult tecuꝫ ihs facere paſca ſuū. fac te illi cenaculū grāde ſtratū in dilatatione ꝛ amplitudine coꝛdis. Lenare di gnabit. lauabit pedes diſcipuloꝝ ſuoꝝ. q̄ ſunt diſciplinati affectꝰ tui. Sint ipi nouelle oliuarū in circūitu menſe dñi. quoꝝ ꝛ mater ē ſapientia vxoꝛ ſpūs tuꝰ deiformis. Habitet ipa ſicut vitis abundās in laterib' domꝰ tue. Ego inq̄t ſicut vi tis fructificaui ſuauitatez ꝛc. Quid deniq̄? Ci babit oēs/ ex adipe frumenti. Bibet. Comedite amici ꝛ bibite et inebꝛiamini chariſſimi. Trepi das timoꝛe? Tandē/ hic timoꝛ aliq̄n pellēdus ē foꝛis a charitate. Cogitas te tantis indignū my ſterijs? Certe nec ex meritis tuis/ etiā p mille mi lia annoꝝ ſatagēs digna fies. Dignificet te opoꝛ tet q̄ te inuitat ad ſe. Dignificabit autē/ ſi ſtudue ris ea que diſplicent oculis ſuis a domo coꝛdis expellere. Enitere p̄coꝛ hic ꝛ nunc o aia mea/ pa rare te ſi te cognoſcis imparatā. Caue diutius i ſterquilinio fecis moꝛtifere volutari/ ſub expe ctatiōe craſtini. Quid ſcis ſi craſtinus eluceſcet tibi dies? Quis ſup hac re reddet te ſecurā. Nō eſt tuū noſſe tpa vel momenta q̄ pater poſuit in ſua ptāte. ¶ Rurſus ita collige. ſi cōſcia tibi nō fueris impedimenti legitimi. quo minꝰ euchari ſtiam ſuſcipias. Cur tāto te bono pigra ꝛ ingra ta pꝛiuabis? Si remoꝛdēs accuſet te cōſcientia. cur penitēdo? cur impedimēta tollendo/ poſſet nus nō intēdis? Cur nouis te laqueis/ male dif ferēdo. ſtulte ꝓtēnēdo/ te rurſus inuoluis? ¶ Au dio q̄d reſpondeas. frigida ſū. diſperſa ſū carna lis ſū. exagitoꝛ curis. ſcrupulis inq̄etoꝛ. moꝛde oꝛ ꝓcupiſcentijs. fides imbecillis eſt. nutat ſpes charitas refriguit. q̄ mihi ꝓuētio cū hoſpite tā to? Imo vero q̄ tibi curatio/ niſi ſb medico tāto? Si te ſanā iudicares. opus medico nō haberes iure repelleres a te. Exemplū petri nō approba mus in hac pte. Stupuit ad capturā piſciū. ſub intulit tremēs. Exi a me dñe qꝛ peccatoꝛ ego ſū Tanto magis o petre ſi peccatoꝛ es/ retinendus eſt medicus ſanctificans ꝛ peccata tollens a te. Quāto ſapientiꝰ/ peccatoꝛ zacheꝰ/ q̄ feſtin' gau dens ſuſcepit ihm ad ſe. Deniq̄ q̄ ꝓuidenter fecerit/ data ſalus oſtendit. ¶ Centurionis (O anima mea) ſimilitudinē inducis. quā in humi litate tua ꝓcliuioꝝ es imitari vtinā nō ex ignaui ꝓcraſtinatione. Dicat inq̄s ieſus tñ verbo ꝛ ſa nabit puer meus. Affectus ſcilz rōnalis. q̄ iacet paraliticus. ꝛ male toꝛqueꝫ. ſufficit hoc. non in tret tectum meū. non intret ad me vt rememoꝛē tur peccata mea ꝛ interficiat deus puerū meuꝫ. ¶ Vrges p reddēs ipm de languido moꝛtuū. ¶ Vrges ꝓ tinaciter. Non eſt nouū abſcōſum a ſapiente. qꝛ occaſiones querit. qui vult ab amico recedere. Si vera te humilitas cōpeſcit a ſuſcipiēdo. cur eadem te nō impellit in obediēdo? Vocat te de ad menſam ſuam. cōpellit etiā per ſuos ſcz pre latos de eccl'ia quādoq̄ intrare. rēporibus inſti tutis. vt in paſca. Gratuit xp̄s teſtamentuꝫ hoc eternū ꝛ nouū dicens. Hoc facite in meā cōme moꝛationē. Si te retrahit idignitas: maioꝛ alli ciat conſiderata dignatio ſua. Charitas. miſeri coꝛdia veritas mititas atq̄ benignitas. Accede ꝛ dic. Miſcōdia et veritas tua/ ſemp ſuſceperūt me. ¶ Egrotꝰ. an nō agit ſtultiſſime: cui tātū di ſplicet deformitas egritudis ſue/ q̄ aſpectuꝫ vel aduentū horret medicantis manꝰ aliene. dū me dicus inuitat. offert. ꝓuocat. aſtat. vt ſuſcipiaꝫ ꝛ ſanet. ¶ Debilis es o anima chriſtiana. ſurge comede. bibe in menſa ſapie. in arce ſyon. aut ſi potius inueneris te i deſerto ſolitudinis meſtā/ ſi tedio vite huius moꝛibūde deiectam. Surge comede ꝛ bibe et ambulabis in foꝛtitudine cibi illius vſq̄ ad montem dei oꝛeb in menſa refecti onis eternalis. ¶ Eſurit Daniel in lacu leonuꝫ cetus ſcilicet fideliuꝫ in purgatoꝛij lacu merſoꝝ Fer prandium meſſoꝝ laboꝛantium in eccl'ia

ꝓlatoꝝ.refocillabit eos cibus iste tuus. qꝛ p te
dar⁹ est ⁊ oblat⁹ /in altaris alueolo.ad cetū desi-
derātiū nūc in lacu degētiū ꝓtrahit in momē
to.⁊ in cincinno vno capitis tui. q̄ cincinn⁹ est
vnica mētis ad eoꝛ refectionē intētio ¶ Respō
des o aia pigritās. aia voluens et reuoluēs coꝛ
tuū.ad excusandas excusatiōes. vtinā nō i pec-
catis. ꝓparatū ait vult medic⁹ coꝛpoꝛal⁹ infir
mū suū fieri ꝑ euacuationē humoꝝ coꝛruptoꝝ
pus q̄ cibet eum antidoto salutari. Scit illū am
phoꝛisinuꝝ.egra coꝛpa q̄ pl⁹ nutries/eo magꝭ le-
thos. ꝓbet aūt inq̄t seipm hō. Nil plane con
tradixerim ꝓbis tuis istis. O aia xp̄iana.nō ꝓ-
bibeo ꝙ ꝓcipio ꝓparationē. Sꝛ talis sufficiat: vt
plena nequaq̄ ꝓmit⁹ ꝓfectaq̄ sanitas exigatur
Cōpatiē secū vita spūalis lāguoꝛes q̄ nō sūt ad
mortē. Tales nō auget moꝛbos. ꝑ tollit eucharī
stie gratiosa susceptio ¶ Nolo vt dīudices te di
gnam isto sacro/etiā si calida.si feruēs. si tranq̄l
la.si in pace spūs.si stabilis in fide.si spe gaudēs
si efficax et vigil in ope.si castitate. si sobꝛietate
pollens. Alioq̄n ꝺdēnabit te os tuū. ⁊ pꝛauū te
iudex tu⁹ cōꝛobabit ¶ Quid ingemiscis ad hꝰ
⁊ suspirabunda clamas cuꝝ Susanna. angustie
sunt mihi vndiq̄? Caue ne sic errauerīs. ꝓatet
exitus ⁊ egressus amplus. Desere te.⁊ ꝓjce te i
man⁹ salutaris tui. Nō est crudelis.nō inuidus
Cur inuitās te nō suscipiat te.⁊ suscipiēs nō cō-
seruet ⁊ sanet? Consiliuꝝ tñ est. vt recūbas in no
uissimo loco. vt crucē ab imo tota mēte constrin
gas. Poꝛro si conscia fles veste te nudatam nu-
ptiali. hic illam ꝓfestim poteris ab inuitante re-
gest petieris /impetrare. ꝓtemptus solus desit.
¶ Sꝛ sola fantasijs pꝛoꝛ argutijs impetitur fi-
des: si curiositas accesserit cuꝝ serpente dicens:
Cur ista ⁊ ista ꝓstituit deus? cur nō manifeste se
ꝓsentat deus? cur ꝓsentia diuinitatꝭ nō sufficit?
Qualis sit? est hic coꝛpis xp̄i: vbi caput: vbi pe
des: si coꝛpoꝛets nos intuetur oculis: si audit si
mouet? Sic ad hec oia fide simplici. xp̄iana sū.
catholica sū. Be⁹ oia q̄cunq̄ voluit fecit. deus
oia quecūq̄ fecit ⁊ dixit vere dixit ⁊ bñ fecit .sit
nomē ei⁹ benedictū. sit in eccl̄ie fide meritū meū
sit accessus ad sacramētū. ¶ Et tu maria mater
eucharistie.qꝛ mater gr̄e.mater pia miseroꝝ. qꝛ
mater misēdie. Tu ꝓtra tales versutias tales fā
tasias. viles cōcupiscētias. vilissimas nec nomi
nādas blasphemias .tu nos ab hoste ꝓtege. Et
qꝛ morimur assidue (quid eni aliud quotidian⁹
defect⁹ coꝛruptionis q̄ q̄dā ꝓlixitas mortis) tu
ꝓtinue nos hoꝛa mortis hui⁹ suscipe. Sis susce
ptrix oiuꝝ q̄ filio fidēter dicim⁹ vnusquisq̄: dñe
ihu suscipe spiritū me. Si te miserāte ⁊ opitulā-
te/suscipim⁹ filiū tuum in eucharistie sacramen
to. ꝓfecto ille nos suscipiet ⁊ incoꝛpoꝛabit i my
stico suo coꝛpe. Credim⁹ ⁊ māducam⁹ eum dili-
gimus ⁊ speram⁹. ⁊ ipe mādducat nos. quia sibi
nos incoꝛpoꝛat ¶ Dic tecū ꝓferēs o aia. Dic si
introiero in domū eccl̄ie/ domū vtiq̄ meaꝝ si co
heres sū filij/cui⁹ dom⁹ hec ē Inueniā victimas
imolatas.qꝛ vnicā ꝑ oib⁹ hostiā ꝓparataꝝ. In-
uenieꝭ mensa sapiētie posita.⁊ mixtū vinū. Sic
cibata/sic potata/desiderabo in tocūditate spūs
in innouatione iuuētutis/verbigena fieri. Non
eni ē pꝛi⁹ aia apta venire ad osculū pignoꝛatio-
nū verbi nisi fuerit ab vberibus inebꝛieata suis
q̄ fragātia sūt vnguentis optimis/amoꝛosissime
allocutionis. Vñ sentiē sicut oleū effusū nomē
suū. Vñ adolescētule nōdū apte viri copule: sti
mulos inchoāt amantiū sanctos/intra se sentire
necnō amoꝛis ꝑ amoꝛem/ igneo sꝛ sobꝛio furoꝛe
succēdi. ¶ Plurimis obligata es debitis.o aia
mea.multis nimis. ⁊ apud creditoꝛes ⁊ exacto-
res q̄ purgent. dicentes: Redde qđ debes. Ec-
ce nihil habes ex te vñ restituas nisi forte parū
olei deuotiōis. Clama ad veꝝ beꝛzeum in hꝰ sa-
cramēto. Dñe vim patioꝝ.rñde ꝑ me. liberabit
ipe te ꝑ infusionez olei/in vasa viriū coꝛdis tui.
q̄ ꝓsentabūt filij tui. affect⁹ scz pij ad ihm .cuius
nomē est sicut oleū effusū. Creditoꝛ pꝛim⁹ ē crea
tiō.cui totū debes. sicut ab alio nihil habes. Se
cundus ē recreatio.a quo bñ habes q̄ tota perie
ras. Tertius est baptismalis adoptio. q̄ non da
ta ē cuilibet nationi. Quart⁹ post tot peccata pe
nitētialis iustificatio et ab inferno liberatio quē
millies demeruerās. Quint⁹ gratuita bñficioꝝ
largitio nominatim in hꝰ altaris sacramēto. Se-
xtus ꝓmoꝝ dānificatio .in cōmissis .i amissis.
in omissis. Septim⁹ futura beatificatio. cui con
sequende/nulla sūt digna tuoꝝ opera meritoꝝ.
¶ Sꝛ ecce venit: ad hoc sacramentū xp̄s qui fa
ctus est nobis sapia creās.recreans ⁊ adoptās.
Justicia iustificās.sanctificatio mundans ⁊ im-
plens.redemptio debita soluēs. Beniq̄ via ve-
hens ad celum. veritas dirigens .⁊ vita beatifi-
cans ¶ Suscipe puerū ihm sacramentaliter vt
suscipiat te misericoꝛditer. faciēs spiritū tuuꝝ eē
israel puerum suū. Suscipe regnū celoꝝ se con-
sule sicut puer amplexabit te. benedicet tibi. Di
cet. Sinite paruulos venire ad me. talium eni ē
regnum celoꝝ. vnū talem q̄ suscipit .me suscipit
Nec mirū qꝛ tu idem es o bone ihu qui suscipis
et susceptus haberis dulcis hospes anime. dul
te refrigeriū. non exhibes te videndū .sed tāgē-
dum. ꝙ gustandū .sed amplexanduꝝ. ¶ Tu aia
mea .sicut ouis q̄ perierat redēpta. reportataq̄
ꝓpꝛijs humeris. comedis nūc domestica de pa-
ne suo. ⁊ de calice bibis. doꝛmis in sinu suo. ha-
bet te ꝑ filia. imo ꝑ sponsa. imo ꝑ matre ꝓbige-
na. cui ministrare dignat⁹ ⁊ subiectus eē. Nōne
mira susceptio? Fiet super hac susceptione/dꝛa-
gma sequēs. Suscepit isrl̄ puerꝝ suum.

Incipit tractatus decimus sup illo. Suscepit israel puerū suum. Et est in eo duplex partitio. Prima fit p dialogum ⁊ notulas septuaginta sex.

Suscepit israꝛ puerū suū. Exhilaresce tu q̄ pieras in adā totꝰ israꝛ. Exulta in iubilo cordis ⁊ laudibus oris. Exulabas expositꝰ p̄ditioni. cecitas ceciderat in israꝛ. Errraueras sicut ouis que perīt. Videbat dñs ꝺblitꝰ miscōie sue qua iurauerat abrae dicens. Per memetip̄m iurauī. qꝛ fecisti hāc rem. ⁊ nō pepcisti vnigenito tuo ꝓpter me. In semie tuo bñdicent oīes gētes. Clamabat vniuersus pditoꝛ cet. Vbi sūt miscōie tue antique dñe. Ecce cū eēt rex in acubitu suo q̄escēs in sinu patris. nardus tua (o pulcherrima ⁊ suauissima femina ꝛ) dedit odoꝛē suuꝫ. sic̄ odorem agri pleni cui bñdixit dñs. Odoꝛat⁹ est deus p̄ odoꝛē suauissimū totiꝰ honestatis tue / vngo sanctissima / nata ex semine abrae. Propterea recordatus ē miscōie sue antique. sicut locutꝰ erat ad abrāā ⁊ semini eiꝰ in secula. Misit ꝓtinuo et ab intimo sinu diuinitatis sue / filiū suū. q̄ ad liberā dū susceпturus hoiez / non horruit tui virginis vterū. Hoc deniq̄ est. q magnificās dñm cū exultatione spūs deprom̄sisti iubilās ⁊ erūpens in canticū. Suscepit israꝛ puerū suū. Bisculus Hic obsecro rōnez exhortationis tue p̄ntis / sup hac notula cātici marie vehemēti⁹ habite / q̄ in exordio ceteraꝛ. Magister O nescis frater q̄ iuste. q̄ alacriter id effecerim. Sūt alia beneficia dei magna valde / p q̄b⁹ psallebat iuuencula nr̄a in h̄ psalterio decacordo. magnificās in aia dñm cū exultatiōe spūs i deo salutari suo. Magnificabat q respexerat humilitatez ancille sue. q beata dicerē p oēs generatiōes. q fecisset ei magna q̄ potēs ē ⁊ sanctū nomē eiꝰ. hoc quo ad magnitudinez dei in se ⁊ ad singulare bñficium collatū in maria. Procedebat ꝓsequēter ad insinuatioāē alioꝛ sub generali narratiōe bñficioꝛ sub tropicis antithetis. iungēs cū miscōia pietatis / timoꝛē seueritatis. cū dispersione ⁊ depositione supboꝛ / exaltationē humiliū cū esurie satiāte / saturitatē inanē. Tandē oino ꝓclusit vt oratrix pitissima p hoc ꝟbum. Suscepit israꝛ puerū suū. Bisculus Finis nō hic stetit. Subdidit enī. Sicut lo. ē ad pa. no. Abrāā ⁊ se. eiꝰ i se. Magister Finis (vt phia te docuit) primꝰ est in intentiōe. vltimꝰ i executiōe. Precesserūt plurima susceptionē israꝛ pueri dñi p incarnationē inter q̄ fuerūt nūciationes pphetice. q̄s maria ponit ꝓsūmationē accepisse tūc primū / cuꝫ suscepit dñs israꝛ puerū suum. Bisculus Nunq̄d vt dek ecōuerso textꝰ euangelice locutionis notare crebro dicēs. Hoc aūt totū factū est vt implerētur scripture pphaꝛ. Magister Rndet vsus cōis glosatoꝛ. ly vt positū hic / dici p ꝓsequtiā nō p causam p̄ncipalē ⁊ finalē. Sub h̄ sensu scripture sūt implete. qꝛ talit factū est nr̄e redēptionis mysteriū. Vꝫ in ꝓposito q̄quid dñs locutꝰ est p os sanctoꝛ / finē accepit cū suscepit israꝛ puerū suū. Hinc totiēs de susceptione tali / nunc adhraꝫ / nūc p allegoriā / modo p tropologiā / sepe p anagogiā / sanctoꝛ vnusq̄sq̄ meminit cōsonans ad hoc bñficiū. Suscepit israꝛ puer suū. Et illud. Dicet lud. Susceptoꝛ meꝰ deꝰ Jacob. Et illud. Dicet dño susceptoꝛ meꝰ es tu. ⁊ iteꝛ. Adiutoꝛ meꝰ tibi psallā. qꝛ dñs susceptoꝛ meꝰ. deꝰ meꝰ misēre mea. Quare miscōia mea: qꝛ recordat⁹ miscōie sue / mihi dedit illā. Bisculus Copiosissimā cū dissolutiōe dubitatiōis facte / materiā deuotionis aperuisti / de susceptiōe dignatiua dei. Magister Imo si recogites. q̄ merito sic iciderim Bisculꝰ. Cur illud ē / p̄coꝛ eloq̄re: Magister Spūs meꝰ vt xp̄ianꝰ / dei dono / q̄ ⁊ sacras ab infantia hras nouit / ꝓsiderabat frequētes scripturarū voces sub hac sn̄ia. Memento finis. Recordare nouissima. Memēto iudicij mei. Et quia mors non tardat. Et ab eccl̄ia. Media vita in morte sum⁹. Expiebar h̄ idē quotidie in mortibus hoiuꝫ etiam magnoꝛ ⁊ charissimoꝛ Quadruertebā tutū eē ꝓsiliū sapiētis. Ad iudiciū parata iusticiā. Et qꝛ bon⁹ finis nō ē q̄ nō p̄cessit bona vita. Subibat ⁊ illud. Ad aliq̄ē sanctoꝛ cōuertere. Quid multa. Proposuit mihi spūs / exemplū vniꝰ sanctoꝛ. cuiꝰ in morte fuerat h̄ ꝟbū. Pñe ihu. suscipe spiritum meū. Percussit illico cor meū / suauis q̄dā ⁊ spontanea deuotio / suspirans mecū ⁊ dixi. O si dareꝫ h̄ esse ꝟbuꝫ meum siliter vltimū dñe ihu suscipe spiritū meū. Sugessit pinde cor meuꝫ in me. Cōsuetudo inq̄t est altera natura. Cōsuescet vita. q̄ ꝓtinus occurrat in morte dum cursus vite tue coget dicere. Cōsūmatū ē. Dic ꝟbū vltimū xp̄i. Vat in manū. cō. s. me. Jūge supplicans cū illo magno protomartyre stephano. Pñe ihu suscipe spm meum Bisculꝰ Jocunda simul ⁊ exemplaris est hec narratio. Magister Cōfirmationē h̄ ab illo q̄ duriss⁹ ad baptisma suscipiendū / p apposition nē floꝛ de altari eiusdez stephani sub puluinari capitis ip̄i⁹ dormiētis delatoꝛ repete mutatus ē in virū altū. qꝛ tetigit deus coꝛ suū. Suscepit deus spm et⁹ ad fidē baptisaꝰ ē. ⁊ deinceps vsq̄ ad vltimū fuit in oꝛe suo hoc ꝟbū. cū nesciret stephani illud fuisse nouissimum. Pñe ihu suscipe spm meū. Vade et fac similiter. Bisculꝰ Fiet ita. ꝓpicio mihi deo cū oib⁹ sanctis eius ⁊ stephano Fuerat iste mos meus. tū dicā in oī recollectione mea ad deū cū nouiter pñtib⁹. Suscipe me ſm eloquiū tuū ⁊ viuā. ⁊ non ꝓfundas me ab expectatiōe mea. adiuua me et salua ero. Magister Salubriter id effeceris. Sumus

eni nos xpiani/de numero illoꝝ qs aspernabat pharisaica iusticia. ꝛ tõo iã non iusticia. qz pharisaica. qz ꝫ peccatores recipit. Suscipit nos benigne ihs i religione sua cuꝫ clamam⁹ Abba pr̃. Hum⁹ ꝫ dum viuim⁹ in ea nouicij. Tps pbationis habem⁹. vsqꝫquo venit dies pfessionis fede coram abbate nr̃o deo/ ꝛ celestiũ quẽtu to. vt tunc habeam⁹ vocẽ in capitulo. stallum in choro. cibũ in refectorio. lectulũ in dormitorio Cõstituit ꝫ ꝛ struxit officinas magnas. abbas nr̃ xps sue abbatie. dũ pẽderet in cruce p nobis nouicijs. Paratoriuꝫ. Pater ignosce illi. Caplm latronẽ cõfitentẽ absoluẽs. Amen dico tibi ꝛc. Dormitoriũ. curam matris iohi in q̃ gra totam cruce. Refectoriũ. dicens Sitio. Cellã pbationis vsqꝫ ad cõsumationẽ dicens. Cõsummatum ẽ. Deniqꝫ nil superest nisi pfessio in manib⁹ abbatis tuas cõmẽdo spm̃ meũ. Et orãdo. Dñe ihu suscipe spm̃ meũ. Discipul⁹. Nimiũ heu mi seros dixerim hos nouicios: si pfessionis hora dũ venerit audiant. nõ suscipiã vos. Discedite a me maledicti in ignẽ eternũ. Quo ꝛtra beatissimi qs miscdia ꝛ veritas suscipiũt. Audientes. Venite bñdicti pris mei. Gz reuertamur vt ostẽdas qs est iste puer isrl̃ m lram. qs m anagogiã. qs m tropologiã. qs m allegoriã sicut rangens nodũ elucidasti? Magr̃. Israel vnus lralis ẽ m carnem pls vnde xps carnem sumpsit. Nusqꝫ eni angelos apprehẽdit. ꝫ semẽ abrae in maria. Israel ẽ alter lralis. p reprobationem. populꝫ gentiũ. q̃ vidit lucem magnam. Huc populũ ab impotẽtia. ab ignorantia. a neq̃ cia. ab omni turpitudine ꝛ inquinatiõe/ suscepit deꝫ in populũ acceptabilẽ. doctũ. sanctum. pulchrũ. incoinq̃natũ. vt rex potẽtissimꝫ ad regnandũ. vt doctor sapientissimꝫ ad erudiẽdũ. vt spõsus suauissimꝫ totus pulcher ꝛ decorus totꝫ desiderabilis. Qui diceret. Despõsabo te mihi i fide. qz charitate ppetua dilexi te Deniqꝫ repudiato carnali israel/ spiritalẽ suscepit gentilẽ populũ tã q̃ israel puerũ suũ Discipul⁹. Nõ mirabile ẽ gentiũ iudeis reprobatis. Trãsi ad allegoriã Magr̃. Spectat ad eã/ ipa gẽtiũ spiritalis vocatio. Nihil eni pbibet eundẽ textum/ plures simul ꝓiungere sensus. q̃ libet tñ erit lralis. q̃ uis sit allegoricus et moralis. Patet ex illo. Ex egypto vocaui filiũ meũ. Et itex. Israel pmogenitus meus. vñ israel lralis ꝛ allegoricus ipe pariter vnus ẽ xps Demuꝫ isral̃ moralis ꝛ anagogicus/ figurat in psonali isral̃ q̃ ꝛ iacob dictus ẽ. q̃ bñdictionẽ pris accepit/ rebecce ꝓsilio. q̃ scalã in mõte vidit. q̃ duodecim patriarchas genuit. q̃ post bñdictionẽ angeli mutato sibi nomie/ gloriatus ẽ dicens Vidi dñm facie ad faciẽ ꝛ salua facta est aia mea. Et apls. Nos inq̃t reuelata facie gl̃iam dñi speculantes/ trãsformemur de claritate in claritatẽ tanq̃ a dñi spũ. Tropologiaꝫ simul ꝓspicio cũ anagogia lucente in puero humili ꝛ obsequioso isrl̃ psonali. Elucidauit oñe mysteriũ anagogicꝰ iste Richardus de. xij. patriarchis. ꝓcludens ad beniamin adolescẽtuluꝫ in mentis excessu. Potero fortassis abbreuiato sermone aliq̃ post q̃rere. Sz vehemẽter mouetur animus ad h̃ mysteriũ cũ autoritate apli nouissime positũ cuꝫ scriptũ nouerim⁹. Nõ videbit me hõ ꝛ viuet. Nec h̃ passim cui dictum ẽ sed moyse orãti videre faciem dñi Discipulus Quasi nihil añ notaueris in alijs tractatulis. ꝛ sup h̃ cantico de cognitione dei. Nunc ita videris nouus ꝛ insciꝰ pscrutari velle. Magr̃ Pabria hec (crede mihi) ꝛ iã vetꝰ ẽ: ꝛ tñ semp noua. Tonor iudicãs obedire hieronymo monẽti. Piscamus in terris q̃x nobiscũ scia pseueret i celis Oro cum Aug̃. ad dñm. Nouerim te nouerim me. Et certe si nõ nouerim deuꝫ nec me noscam. Querebat in canticis aia deuota. Indica mihi quẽ diligit aia mea. vbi pascas. vbi cubes i meridie. ne vagari. i. vane et inutiliter agi incipiã. suplenduꝫ est te ignoto. Qui gl̃iaꝝ ait ppha vice det in hoc gl̃ieꝫ: scire et nosse me. Deniqꝫ hec ẽ vita eterna vt cognoscãt te deum verꝫ ait xps ad patrẽ. Noli ꝓpterea te in admirationem cordis ducere/ si pridie si q̃tidie/ circa visionem dei versor. satagens vnꝰ esse generatiõis illius de q̃ ps̃. Hec ẽ generatio q̃rentiũ dñꝫ q̃rentiũ fa. deiam. Et itex. Tibi dixit cor meũ. exq̃siui te facies mea. faciẽ tuã dñe requirã. Letetꝫ cor q̃rentium dñm ad osculũ oris. Querite dñm ꝛ ꝓfirmamini p cõplexuꝫ amoris. q̃rite faciẽ eius semp. q̃d nisi p affectũ ꝓtemplationis aut apte visionis? Discipul⁹ Collaudo desideriũ tuum simul et studiũ. quale me decet. maxime dũ occupat me senectus ꝛ seniũ. Et q̃d amplius in seculo/ nisi labor ꝛ dolor? Unde ꝓsolatio/ nisi qz miserationũ dñi cũ sua veritatis agnitione/ recordabor? Peream oẽs iste q̃stiones infinite. q̃bus pridẽ frustra laboraui. dicam deinceps. Unaꝫ pecij a domino. a q̃ vna/ q̃squis auertit/ miscet se necessario q̃stionib⁹ infinitis ꝛ interminabilib⁹. Si auertit volũtas ab vna ꝑma bonitate/ ꝓtinuo miscet se q̃stionib⁹ infinitis p cupiditatẽ insatiabilem. Intellect⁹ p sciendi curiositatẽ. Potentia vl̃ memoria/ p inquietã mutabilitatẽ. Fit igit nobis semp dulce q̃rere faciẽ dñi. Aut si non daꝫ/ ꝓcupiscat aia nr̃a desiderare sicut ceruus ad fontes aquarꝫ ad te deus Sitiuit aia mea ad te fontem viuum. Dicebat ad hãc similitudinem ppha. Sz quousqꝫ sities o ppha? Sane. donec veniam et apparebo añ faciẽ dei. Dñe auertisti faciẽ tuam a me ꝛ factꝰ sum ꝓturbat⁹ sibis descẽdentis in lacum. suscipe me dñe puerꝫ tuũ isrl̃ aut si nõdũ sũ

tali dign⁹ noie pueri tui isrł. suscipe me vt dignū efficias. qz tali honore dign⁹ erit/quē tu voluerī honorare. q̄ clemēs eris in quē tibi placuerit. suscipe v̄bum tuū in bonū. ¶ Magr ¶ Exquo votum ē vnicū cordis nr̄i/q̄rere faciē ei⁹ semp. nec mutuo q̄rum⁹ si nō inuicē de deo loq̄mur. colloq̄mur assidue. q̄tinus sit in medio ō se loquētiū. ¶ Ostēdet se fortassis. saltē sub pegrina spē. apiet intellectū. inflāmabit affectū. ¶ Postremo coact⁹ ad eucharistie mēsaz/se cognosci faciet. vel saltē raptim in fractiōe panis. quē q̄tidie frangimus celebrādo. ¶ Discipul⁹ ¶ Hic idcirco quid sibi vult anagogic⁹ isrł. Vidi inq̄t dn̄m facie ad faciem. Cōcinit paul⁹. nos aūt reuelata facie. Quid est aliud reuelata facies/q̄ visio nuda facialis? Cur dicit speculātes. nō iūgit facie ad faciē videtes ¶ Magr ¶ Voces de respōsione/dū pru denter interrogas. ¶ Discipul⁹ ¶ Qualiter ita q̄so? nunq̄d sapiēter insci⁹ sū? ¶ Magr ¶ Animaduerte quō si facies eēt penitus reuelata. put in patria fulgebit/nō essem⁹ speculātes s̄ cōprehensores. Rursus si nihil gr̄e specialis/vltra cōmunē statū vie p̄ferret: nō fieret hec additio de claritate i claritatē/tāq̄ a dn̄i spū. ¶ Discipul⁹. Tuū ē h̄ apire. ¶ Magr ¶ Dubioz iuolutra q̄d euoluit. discrimiat si nō distinctio? Distinguamus ergo de triplici facie. de triplici velamine. ō triplici speculatiōe. de triplici claritate. de triplici trāsformatiōe. ¶ Discipulus. ¶ Auscultо Magr ¶ Habes ex p̄oz⁹ triplicem in triclinio cordis hois faciē eē s̄m triplex habitaculū siue cenaculū. Facies mentis supioz ē. facies ratiōis media. facies anime nō illi⁹ brutalis s̄ obediētis rōni que ōz portio rōnis inferioz. ¶ Discipulus. Semini traditus pri⁹ sup isto. Disperfit sup. men. cor. sui. Studui post h̄ mecū p̄hiaz p̄cordare iuxta coordinationē habituū q̄nq̄: nob ptim insitoz: ptim acq̄sitoz. itaq̄ ars. prudētia primū vendicāt cenaculū. Sciētia. intellect⁹ scōz tenent. Sapiētia velut in arce sedet. in supremo cuz mēte vel spū vel animo retinēs p̄cipatum. ¶ Magr. Solerter egisti: colligēs exaudita alia nō accepta. Triplex p̄sequēter accipe velamen. Certe fidei velamē p̄mo que sola soli deo nata ē p̄necti. Et nebulas patit aliq̄n nō in se intrinsece. essentialiter. s̄ s̄m q̄d. accidēter. ppter molem. nebulas corpis. Unde solicitudies velāt memoriā. fantasmata intelligētiā. p̄cupiscentie voluntatē. Velat aliter scōo facies mentis eminētioz. nō vt p̄us ex corruptione corpis. s̄ ex statu viatoz. Sic facies hois p statu nature institute recipiebat velamē saltē in somno. saltem in q̄tidiano corpis obsequio. vt non tota claritate faciei sue ferret semp in deū. Velat aliter tertio facies mētis/velamie quodam: nō tam positiue q̄ negatiue. nullo modo p̄uatiue. Tale velamē (vt accipias facili⁹ q̄ dico) habuerunt angeli in corpore. p̄ma mozula vie sue. p̄us q̄ raperētur ad gl̄iaz felicitatis eterne. ¶ Discipul⁹ ¶ Hz q̄d vel q̄le velamē erat illō? ¶ Magr ¶ Plane votas dei. nolēs se facialiter. obiectiue p essentiam suā nude apire. Est igit istud velamē tertiū semp apud viatoz de cōmuni lege. Est p̄mum apd oēs p statu nature destitute. q̄nq̄ totaliter q̄nq̄ pl⁹ aut min⁹. nisi fuerit ablatū p gr̄az specialem. q̄liē fuit i te o maria beata et benedictissima femina. Alter videlz s̄m velamē mētis/q̄le fuit in angelis s̄ in parētib⁹ p̄mis dū stabāt in set nō in angelis s̄ in parētib⁹ p̄mis dū stabāt innocētes/p̄t auferri min⁹ de cōmuni lege q̄ p̄mum. imo nec arbitroz q̄ a te dignissima et pulcherrima fuerat totaliter duz viatrix esses/euo lutū vel ablatuz. s̄ crebro. s̄ spe. s̄ frequētissime. tollebat p loco et tpe. q̄tum stat⁹ vie mortalis tolerabat. ¶ Discipul⁹ ¶ Nō obuio si nō alcrias eni simul. assidue poterat nō esse viatrix. q̄ dicit ¶ Magr ¶ Triplex ampli⁹ nota speculū. q̄ dicit speculātes. cui p̄iunge triplicē claritatē. Unuz speculū ē cū claritate sua q̄d indidit natura. industria poliuit. q̄le fuit apud p̄hos quo ad intelligibilia p inuestigationē naturalē. q̄uis mirte fuerint multe nebule. imo tenebre errorū. Non tñ oportet dicere cū aliquib⁹/q̄ nihil speculati fuerint v̄itatis. etiā de deo. intelligētijs. Sciebāt saltē q̄ de⁹ nō erat lapis aut bzutū. Rursus alterū nota scōo speculū. p supnaturalē irradiationē sup intellectū humanū: cū limpidioze. sincerioze claritate q̄ possit natura sola vl̄ industria ppinare. Benicq̄ tertiū accipe speculū cum sua claritate q̄d intime latet. q̄d ab exteriozib⁹ neq̄t assumi totaliē. Sed ois hec claritas filie regis ab int⁹ est introrsus valde. ad quā nō admittit⁹ aliquos. Bibe de aq̄s tuis p̄ioz. iubet sapiens. cor. q̄d nouit amaritudinē aie sue in gaudio ei⁹ non miscebit alien⁹. Nō eni gaudiū hz intrinsec⁹ oz tū ab amaritudine cordis in cōtritione/q̄ nō sibi ter afficit in dolore q̄ v̄tit in gaudiū. ¶ Discipulus. Frequēter audiui talia q̄lia dicis. s̄ nō dicere vales nisi mētioz q̄ plene cōcipiam. Facias manifestū si potes. ¶ Magr ¶ Si manifestationē expectas doctrinalē. disciplinalez/polliceoz tb facilius effectuz si discipulū q̄si puez te p̄bueris. Crede p̄mo moze discipuli. sciueris ita postmodū q̄ dicent. saltē ex medijs seu locis extrinsecis videlz ex autoritate dicentis q̄d. ex ista maxima Cuilibet expto in sua arte vel sciētia credēdū ē. Tali loco. maxima: fides innixa deo. ecclie q̄ regit spūsancto/stabilit. Si vo nō q̄tentus ista noticia/tibi q̄ueris demōstratione euidentem. aut noticiā intellectualē ex termis/aut exprimentalē p̄ceptionē. frustra (ne dicam stulte) conabimur. Manifestissima sumit ratio ex alijs innotis. que nemo p̄t extra se tradere exp̄ti.

nec tñ absq; expientia pñt sciri. Tale speculum talis sua claritas (ne te suspēdā diutius) ē vnio p gustū ⁊ tactū spūalez. q̄ vnio ꝺr ꝺ p anagogiā susceptio isr̄l pueri dñi dei. Per aplm ꝺr transformatio. Dicit in cāticis osculū ⁊ amplex⁹ Di sioni susceptionē. Adhesit inḋt aia mea post te: me suscepit dextera tua. Hec est mutatio dextre excelsi. Hec actio vł deductio spūs ¶ Discipul⁹ Multiplices ꝫ talia centies noia/nō ad intelligentiā sar̄ erūt ¶ Mgr // Verbū latēs i mēte non aliter pōt extra p̄odi q̄ p voces. maxie q̄n ḋt est verbū tale q̄le describit augustin⁹. Verbuz in Nosco Johez ⁊ amo eū. cōsentis ei. ⁊ formas in te credulitatē ꝺ noticia cū amore. quā intueri. i. intus tueri vel aspicere fas non habes. Nihilominꝰ enitere tecū in corde tuo: Johem illuz dilige re. vnlet dilectio te Johi. non prior aliena di lectio. ſ tua. Senties intra cor susceptionez ipi⁹ Johis. nō iā aliena ſ intus ppria expientia Cō uerte sitūtudinē hāc ad vnionē cū deo. p ppriuz tuū/nō alienū amorem. senties in te/ q̄d habeat suauitatis/q̄d virtutis vbū ꝫ anagogice de te. ad te. ⁊ in te platum. Suscepit isr̄l puez suum. ꝺ Discipul⁹ // Cur si nō amauero/sentiā tale nihil suaue vel iocūdū ¶ Mgr // Repetā alti⁹ ex inditis pbie pncipijs q̄si nō iā credas autoritati ſ rōni. Quinceti Triplex eē gen⁹ boni/diffiniuerūt pbi p nature voces edocti. Bonū vtile. bonum delectabile. bonū honestū. Cognouerūt vlteri⁹ q̄ res inaiate tendūt p apetitū naturalē inditū ad bonū dūtaxat eis vtile. sicut ad loca sui ꝓser uatiua. ⁊ ad alia/sine q̄b⁹ esse vel bñ esse nō pñt. Porro ꝺ delectabili bono nihil habere dicūt. si cut nec tristabili. nisi p trāssumptiones volueri mus ample nimis loq̄. Res aūt aiate/p formaz sensitiuā in actu fundatā/ tendūt q̄dē in bonum vtile. qđ dū sequūt ⁊ illud eis cōiungit/sentiūt delectationē. ita vt iā ferant in ppriū bonuz. q̄z delectabile eis. etiā si nō eēt vtile. imo nociuum sepe. Natura tñ/plus ingeniauit delectationez in aialib⁹/ ppter opationē vtilez/q̄s ppter delectationē suauē. vñ si haberet aial nutrimētū sufficienter sibi ꝓiunctū. si p̄terea generaret sibi sile ad ꝓseruationē sue spēi/natura nō curasset adiū gere delectationez in sensibus gustus ⁊ tactus/ plꝰ q̄s in igne q̄ fert ad locū suum et generat sibi sile sine delectatione. Si aūt aialia /dimissio sibi vtili. vel sue speciei q̄rūt solū delectari/fit ḋ p̄ter intentionē nature pncipalē. Si vo ꝓiūgūt vtili q̄s/nō errāt vt delectatio teneat opatiōez ⁊ foue at. ¶ Discipul⁹ Dicis ea q̄ pbie ꝓsonant ⁊ experientie ꝓclude pinde. q⁹ delectatio nō fit sine opatione aliq̄/cognitiua simul ⁊ motiua. q⁹ nec motiua vis sola sufficeret plꝰ q̄s in rebus sine aia Nec rursus sola discretiua sine motu vtutis appetitiue/satis esset ad delectationis originem. Mgr. ¶ Censes acute. porro cernas acuti⁹ volo. q̄lis sit hec ꝓbinatio sensus p̄cipientis ⁊ appetitus mouētis. Nec ideo q̄siuerim si sint due potētie realiter ⁊ essentialiter distincte vel sola ratione. Sufficiet q⁹ ad causandā delectationē/mutuo se p̄supponūt. ¶ Discipul⁹ Presupponūt scio: nō aliter q̄s forma lr̄aꝫ/p̄supponit oculū dirigētē ⁊ manū mouētē. vbi neutꝫ p se sufficeret Mgr ¶ Exēplū placet. ⁊ si nō penit⁹ adeq̄tum Exēplū aliud ē ꝺ libertate arbitrij. q̄ nō vnaz ſ duas p̄supponit potētias. aut potētie vni⁹ essentialis duas rōnes. Quero tñ q̄ potentia ꝓus occurrat ad causationē delectatiōis: apprehensiua vł motiua: aut si sit rapt⁹ res eadē/q̄r̄l sub qua rōne ꝓus ipa ꝓcurrit. vel apprehēdendo vel mouēdo? ¶ Discipul⁹ Cur ḃ in questionē vocas cū vis apetitiua aialis/ nō mouet nisi ꝓus obiectū sit apprehēsū ⁊ sibi p̄sentatū. ppterea ⁊ non ob aliud vocatur aialis ¶ Mgr // Quid si tibi mōstrauero. quersū ordinē iueniri Exēpli grā. i hoie q̄ potētiā habet reflexiuam sup se delectat ipe in obiecto p apprehēsionē ⁊ vim motiuā volūtatis. Cōuertat ⁊ reflectat apprehēsiuā ad cognoscēdū q̄d ⁊ q̄lis sit hec delectatio/causata ex p̄ceptiōe ꝓma ꝓiūctionis obiecti ꝓuenientis cuz apetitu q̄ ē vis motiua solū / vt sit nō cognitiua nec p̄ceptiua. Attēde solerter ḃ dictū Cui⁹ ignorātia vel incōsideratio/multos fallit ⁊ inuoluit. Nesciūt enī secernere id qđ attribuat vtuti motiue vt sic/a vtute discretiua. ⁊ ḃ ppter cōtinuitatē mutuā ⁊ circūincessionem seu coexigentiā. ¶ Discipul⁹ Un⁹ ex illis vsq; nunc fui. Cñ frequēter turbatū ⁊ circūdatū me tenebris inueni. ne cognoscerē illd dilucide. ad qđ (q̄ntū iā cōiecturo) ducere me satagis ¶ Mgr // Nil admirādū. si discreta ꝓiūctim. ⁊ ꝓiūcta discretim. cōcipiant aliter q̄s oportet ꝓfusio subsequat. Concedis q⁹ in ꝑma causatiōe delectatiōis / necesse ē vim apprehēsiuā in actu suo p̄cedere. si non tpe tñ ordine nature. Nunc aiaduerte post q̄s delectatio causata ē vis cognitiua cognoscit hāc delectationē: ꝓstat q⁹ inde cōsequat noua delectatio ⁊ reflexa. q̄ fit vt hō sciat et velit se delectari. ¶ Discipul⁹ Cōstat et expiri ꝑtin⁹ ꝫ vnicuiq; ñ ꝑteruo ¶ Mgr // Quero nūc sil̄r a nō ꝑteruo nec discolo q̄ causa p̄cedat ordine naturali p ceptionē delectationis isti⁹ scde reflexe. vtz appetit⁹ vel vis p̄ceptiua. sensus aut intellectus. ¶ Discipul⁹ Videoz apte rñdere si dixero q⁹ ad hāc delectatiōis scde p̄ceptionē/ neutra potētia rū p se ꝑmo. sola ꝓcurrit. ſ vt ꝓiuncte fuerint et vnite ad ꝑme delectatiōis q̄ nūc obiicit /habendā reflexe sup se p̄ceptionē. ¶ Mgr // Cōseqt ḋ scda p̄ceptio/ad vnionē vtriusq; cause ꝓcurrētis. nec potuisset aliūde p̄cipi reflexa delectatio nisi simplex prior esset ¶ Discipul⁹ // Nequeo ꝑ

ꝓtradicere. perge si placet ad tertiū bonū. quod honestū noiaꝫ ¶ Ogr ¶ Hoc ꝑpriū soli nature intellectuali ẽ. vt ad bonū honestū soluz ꝑꝓ se moueaꝫ. etiā si nihil inde vtilitat nihilq; delectationis oriref. q̄uis in se tñ sūme sit vtile ⁊ delectabile ¶ Honestū inq̄t tuli⁹ ẽ. qđ sua nos vi trahit ⁊ allicit sua dignitate. ¶ Finis itaq; nature intellectualis ẽ/ vt suscipiaꝫ ad bonū honestū q̄ solo fruaꝫ. ⁊ in illo delectata q̄escat. ¶ Nulla ad hūc finem attingit irrationalis creatura. q̄ nec ad illum creata ẽ memorandū intelligendū ⁊ amādū ¶ Contẽplabaris altissimā hāc/ ⁊ pulcherrimā ꝟitatẽ. o altissima ⁊ pulcherrima femina q̄ hāc insinuasti/ dū de solo isrl̄ q̄ sua interꝓtatione ꝺr videꝫ deū vel visio dei/ cōpleuisti cāticū tuum. ¶ Suscepit isrl̄ puerq; suum. ¶ Discipul⁹ ¶ Ꝓpposueras iter distinctiones antedictas. de facie de velamine. de speculo. ꝺ claritate. distinctuq; te insup de transformatiōe ¶ Ogr ¶ Apte recolis. simul ⁊ alia sūt de susceptiōe ꝓ anagogiaz (quā susceptionē trāsformatiuā dicim⁹) addenda ꝓriorib⁹. ¶ Pauses interim ab inq̄sitione. ⁊ super hac susceptōe trāsformatiua tredecim ꝓsiderationes accipe ¶ Susceptio sancti ysrael transformatiua/ sicut nō ꝓprie dicenda est generatio vel trāssubstātiatio. sic nec ꝓprie ẽ naturalis alteratio. Generatio q̄pe tēdit ad introductionē forme substātialis q̄lis non introducitur in hac trāsformatione quā noiare possum⁹ deiformem q̄ forma imꝑmixt⁹ diuinit⁹ mēti q̄lem nō hz ex natura vel sola industria. Hz neq; mutaꝫ aliq̄ res essentialiter in aiam quēadmodū panis trāssubstantiaꝫ in corp⁹ xp̄i ¶ Ꝓpro naturalis alteratio fit ꝓ abiectionez forme ꝓrioris ꝓtrarie. et hoc in meli⁹ vel in peius ¶ Susceptio ꝟo trāsformatiua deiformis/ nō ꝑsupponit aut reqrit hmōi variationē ꝟm ꝓtrarias q̄litates Siꝫ idcirco magis illuminationi solis i celo ⁊ medio puio atq; ꝑspicuo. Sic a lumine supno/ illuminari ꝺr tam vniuersalis q̄ ꝑticularis eccl̄ia/ sicut a sole luna ¶ Susceptio trāsformatiua pl⁹ ꝓsistit in ꝓcepti one vnitiua q̄ in amore solo ꝓ se vel i cognitiōe sola. Veritas ista ꝓcludiꝫ ex colloquio ꝑus habito: q̄ q̄siuim⁹ delectatiōis originē/ etiā sensualis. ¶ Deus itaq; cū sit sūmū bonū/ obꝺcit se mediate vel imediate dilecto ysrael puero suo/ ꝑ triplici rōne generali. boni scz honesti delectabilis et vtilis. Aut sub aliꝭ loquēdo termis/ illabiꝫ i mentē vt pulchritudo seu formositas. vt suauitas. vt salubritas. ¶ Est deniq; de⁹ imensa lux in q̄ tenebre nō sūt vlle Jobis testimonio. ¶ Est aūt ꝓprietas lucis se cōicare seu diffundere/ ꝓ vniuersam sperā sue actiuitatis. ¶ Spera ꝟo diuine actiuitatis/ ẽ imēsitas ⁊ eternitas sua. cuⁱ⁹ circūferentia/ nullaten⁹ extra se est. Vñ eternitas q̄si extra terminos entitas vel vnitas. Sic ideꝫ est penit⁹ centr⁹ ⁊ circūferētia. Sic infinitas in deo magis ꝟm rem ꝺr positiue q̄ negatiue. Nomen ꝟo videꝫ negatiuū. Sicut econtra de finitate q̄ vocaꝫ terminatio sic. q̄ fines habeat vltra q̄s ꝓgredi non pōt. Est igiꝫ ꝫ negatio quā negat infinitas/ q̄si nō finibilitas Nosti ꝟo ꝓlogicā/ q̄ duplex negatio reddit affirmationē. Hz ꝑseq̄mur qđ cepimus. lux diuina cōmunicat ⁊ ꝓducit suaz speciē ꝓ totā se simillimā sibi ⁊ equalē. ꝓpter qđ habet pulchritudinē infinitā de q̄ sapiens. Vidz pulchritudinē eius admirabiꝫ oculus. Nam oculo maxie ꝓuenit de pulchritudine iudiciū. sic aliꝭ sensib⁹ ꝺ salubritate ⁊ suauitate. ꝓpterea cōpaꝫ bono honesto bonū pulchr⁹ qđ nec delectabilis nec vtilis vt sic includit rōnem. Amareꝫ enim et si nec vtilis esset nec delectabilis aliūde q̄ ex se. Ꝓpro si diuina pulchritudo/ solū se offerret intuiduo creature rōnalis intuendā siue pluri/ so lus intellectualis oculus/ iudex esset. nō gustus aut tactus/ qua sup re sequaꝫ alia consideratio. ¶ Susceptio trāsformatiua/ si ꝑfecta sit/ ꝑ supponit indiuiduo creature rōnalis illapsuz fieri vernit bi luminosi/ qđ est species adeq̄ta sue luci. ⁊ hoc ꝟm ꝟtutem actiuā fūme ꝓportionatā. ⁊ ꝟm operationē ꝑfecte replentē oēz indigentiā puertis rl̄ ad hanc transformationē susceptī. ¶ Placet itaq; speciei pulchritudo. etiā ꝓpter se solam. Hz virtus speciei/ agens ꝓportionaliter in potentiā receptiuā suauitatez inducit. Sicut ⁊ operatio replens indigentiā/ affert salubritatē. Habes igiꝫ bonuz honestū in pulchritudine. habes delectabile i suauitate. habes vtile i salubritate. habes inde bonū omne de quo ad moysen dñs ¶ Ostēdam tibi omne bonū ¶ Cōcludiꝫ itaq;/ q̄ susceptio trāsformatiua/ ꝑsistit in ꝓcursu ois boni ⁊ si non formaliter saltē ꝟtualiter ⁊ eminēter. hoc aūt tale bonū/ in habitibus deiformib⁹ ẽ sola grā gratificans aut glie ꝓsūmate sanctificās. ¶ Susceptio transformatiua/ nūq̄ potuit obtineri nisi ꝑ grām diuinitus infusam q̄ radix est oīs transformationis deiformis ⁊ sursum vnionis. Cōtinet autē ꝟtualiter in se fidem spem ⁊ charitatez cum ceteris habitib⁹ luminosis ⁊ affectiuis. taliter suo modo q̄liter essentia anime originaliꝫ cōplectiꝫ suas vires. Ꝑmittaꝫ interim silūtudo de diuina essentia/ respectu triū ꝓsonarū. respectu insup oiuz rationū/ ꝑfectionē in diuinis dicēdū q̄ nulla creata simplicitas isti pōt adequari vel par esse ¶ Susceptio transformatiua actualis/ nō ꝓceditur de cōmuni lege sine exercitio actuali mentis. faciēdo q̄ in se est ad hāc susceptionez saltē ꝑ obicis cuiuslibet ablationē. Exemplū insup naturale forme rōnalis introductione. q̄ naturales disꝓsitiōes ꝑsupponit in corꝓre. Considereꝫ ex hac duplici ꝓsideratione statim. q̄ absq; miraculo non fit susceptio transformatiua maxie gratificās. nihilomin⁹ illā asserere/ non fit certuz cuidēter sine miraculosa reuelatiōe. ꝓꝑ

ꝓsimiles motiones q̃s habet natura ꝑ habit⁹ ac quisitos informes ad habit⁹ fide spe charitate ꝙformatos. hinc heretici ꝑtinaces. hinc nõnul infideles. hinc peccatores vani gl̃iosi de suis sentimẽtis sepe ꝓfundũt inestimatiõe sua. relaturi suppliciũ vñ p̃miũ magnum ꝓsequi putant. Hinc ẽ illud. Cadẽt a latere tuo mille ꝙ se de late re. primos arbitrabant Et decẽ milia a dextris tuis statũ x̃pianitatis assecuti. Susceptio trãsformatiua/vicissitudinẽ habet reciꝓrocã. ⁊ quapturis. Dixit in Apoc. xps. Ecce sto ad hostiu ⁊ pulso. si q̃s mihi aperuerit ianuaz. introibo ad eum ⁊ cenabo cum illo ⁊ ipe mecũ. fit pinde illõ de grãmatica. hospes ꝙ recipit ⁊ ꝙ suscept⁹ habetur. Audis q̃ xps itrat vt hospes in animã. animã cibat vt ipam suscipiens. Et certe sic ẽ tenendum simul ⁊ admirandũ. non iam ꝑ similitudinez si ad susceptionẽ eucharistie trãseam⁹. Qui mã ducat (inquit xps) meã carnẽ ⁊ bibit meũ sãguinem in me manet q̃si hospes susceptus a christo Et ego i illo q̃si ꝙ suscipit in mẽtis hospicio. Fe lix nimiũ puer israel hospite tanto. Felix munere duplicato atq̃ reciꝓroco. Suscepit israel dei fozmis noster spũs/puerũ suuz. Jure stupes ad hoc verbũ o frater. Scis q⁹ vocem ih̃u x̃pi nr̃m. suscipit israel spũs su⁹ deiformis. suerum nr̃m. suscipiendo sacramentũ. Plane sic legis de codez xpo. Puer nat⁹ est nobis ⁊ filius dat⁹ ẽ nob. ꝑt hoc intelligi de puero ih̃u ꝑm carnẽ. ꝙ ꝑ te x̃gnem puerperã dat⁹ ẽ nob ⁊ corpaliter nat⁹. Est alius mirabilioꝛ ⁊ nisi de se testis eẽt incredibilior sensus. q⁹ dat⁹ ẽ nob vt sit puer noster/ꝑ filiem suscipiendo sacramentũ. Plane sic legis de codez xpo. Puer nat⁹ est nobis ⁊ filius dat⁹ ẽ nob. ꝑt hoc intelligi de puero ih̃u ꝑm carnẽ. ꝙ ꝑ te x̃gnem puerperã dat⁹ ẽ nob ⁊ corpaliter nat⁹. Est alius mirabilioꝛ ⁊ nisi de se testis eẽt incredibilior sensus. q⁹ dat⁹ ẽ nob vt sit puer noster/ꝑ filia ptus ⁊ genit⁹. Qui fecerit inq̃t volũtatez patris mei/ille me⁹ frater sozoꝛ ⁊ mr̃ ẽ. Audis matrẽ. ⁊ cui⁹ matrẽ. nonne pueri ih̃u. Sic eni a patre puer. ⁊ a pphetis. ⁊ ab euangelistis crebꝛo xps nominat. Cuius vir fuerit ab vtero. Etiam inde fa cũ est nouũ sup terrã. q⁹ mulier circũdedit viz.

R Susceptio trãsformatiua reddit animaz x̃bigenã Ipa siq̃dem ꝙ ꝑ naturã ancilla est/ꝙ ꝑ gratiam adoptionis filia. ꝙ ꝑ subarrationẽ dignitiuam spõsa fit ꝑ nimiã gr̃e supabundantiã grauida de te puero ih̃u. te marito te viro te spõso. vt iam spõsus ⁊ sponsa sint duo in vno spũ. imo in vno fetu ꝙ es tu dñe. Suscipe ꝓpterea o deiformis anima ⁊ simul sponsa dicta. Suscipe tuũ puerũ/non iam vt hospitẽ tuũ. nõ iam vt dñm. non iam vt amicũ. non vt spõsũ qualẽcũq̃. ꝙ vt spõsum ⁊ filiũ tuum. Filiũ ꝙ ꝓcipit in vtero memorie ꝑ infusionẽ roꝛis gr̃e. Filiuz ꝙ formak in vteꝛo intelligentie ꝑ infusionẽ deiformẽ. Filiũ qui ꝑturit ꝑ opa charitatis/elicitiue vl̃ impatiue donec in mundũ nascak ꝓhennitatis gl̃iose. Alipeoꝛ audax nimis/⁊ recte videoꝛ/si non testimonijs scꝑturaꝝ fulcit⁹ essem ꝙ deũ esse tradunt aie sancte ⁊ israelitice. oĩa ꝙ dicta sũt. Filioli mei in q̃t ꝓpaul⁹. ꝙs iteꝝ pturio donec formet in vob xps. Et dñs ꝑ ppham Amos dicit. Vir me⁹ es tu. dux x̃ginitatis mee es tu. Et iterũ. Fornicata es ⁊c. tamẽ ad me reuertere ⁊ ego suscipiã te.

Susceptio trãsformatiua mirabilioꝛ effecta ẽ post lapsũ/q̃ stante nec peccante natura fuisset. ꝓximo q⁹ nõ maius est celũ ⁊ terram creare/q̃ peccatores iustificare. Ratio. Nõ eni habet positiuũ creatio ꝓtrariũ sicut ꝓtrariak iustificatiõi peccatũ. Rursus i creatiõe sola potẽtia ꝓsideratur. ꝑ in iustificatiõe sapia simul et beniuolentia nec min⁹ cũ potentia pensak. Quid sapienti⁹ q̃ vt vincat sapientia maliciam. et ita vincat ꝙ ex ea sit elicere maximã iusticiã. vult exhibere summã beniuolentiã. vult exercere sũmã potentiam in debellãdo ꝑ humilitatis deiectionẽ omnẽ superbiã. Cõferebas hec verba frequẽter in corde tuo virgo dignissima. nec satiabar dulcedie mirabili sup hac susceptiõe isrl̃ pueri sui. Hinc deuotũ tibi cũ exactione pia/dirigik in ꝓsa votuz Nec abhoꝛre peccatores sine q̃bus nunq̃ foꝛes tali digna filio Tu q̃z Gregoꝛi sic exclamasti. O felix culpa Eue. ꝙ talẽ ⁊ tantũ meruit habere redemptoꝛẽ addam⁹ susceptionẽ. O certe necessariũ Ade peccatũ q̃ xpi sanguine deletũ est No li ꝓpter hoc extolli o culpabilis Eua. noli tibi blãdiri peccatoꝛ Adam. q⁹ dei benignitas omni potẽs/nõ impotẽs vr̃a puersitas/talẽ meruit redẽptionẽ. ⁊ susceptionẽ exhibuit.

Susceptio trãsformatiua/clarioꝛ q̃nq̃ nõnũq̃ obscurioꝛ inuenik. ꝓuenit ꝫ ꝑncipaliter a bñplacito suscipientis actiue. sed dispositiue a cõditione susceptꝑ. Vnde inde est illa pauli. Transformamur de claritate in claritatẽ/quia videlz alia claritas solis ⁊ alia claritas ẽ lune. sicut nõ par semp est reuelatio faciei. Tenet dñs in manib⁹ lucẽ ⁊c. Si vult videk ait Aug̃. si non. non. Sit aliq̃s clausis palpebꝛis seu mẽbꝛanulis oculoꝛũ posit⁹ extra radios solis. cõstat ꝙ nihil aut tenuissime videbit. q̃uis oculi sint sanissimi. nec velamen aliqd̃ maxime cõpositionis habẽtes. ꝓrodeat iste ad intentissimũ lumen solis aspicienduz ꝓ verso intuitu nõ videbit itaq̃ rotam solis. attamẽ multo splẽdoꝛe lucescet oculis ꝑ velamẽ palpebꝛaꝝ. Sit aliud exempluz de oculis aptis ad obliquũ lumẽ solis/circa crepusculuz diei in susceptione matutina q̃li xps resurrexit cũ tenebꝛe essent super terrã oꝛto tam sole. Sit aliud exempluz. Si ponerem⁹ solẽ libere obiectaliter se visui ꝓsentare

Susceptio trãsformatiua feruenti⁹ excandescit aut tepidi⁹. duplici rõne ꝙ nunc de claritate ponebak. scz arbitrio dei vel dispositiõe subiecti. Disponik aũt subiectuz ꝙ est mens rõnalis maxime ꝑ humilitatẽ spũs. q⁹ humilẽ spũ/suscipiet gl̃ia. Interroga naturã. audis sub exemplo respondentem. Obĵce speculũ ꝓcauũ politum/

solarsbus radijs causabit ex multa reflexione in pūcto ꝯcursus radioꝝ ardens ignis. Silis erit effectꝰ ex vase cristallino vel vitreo.pleno aqua. Quid q aspectꝰ pulchritudis corpalis/aliquos trāsformat in furiā ⁊ mētis amētiā? cur non poterit inspecta pulchritudo spiritalis dei? Cur non diuinoꝝ spectaculoꝝ pulcherrimoꝝ ꝯsideratio in talē suo modo spūalis ardoris effectū mentez euehere? Cur nō poterit extra se fieri? Cur non ad dilecti pulchritudinem tota rapi ac perinde amens esse? Siceni diuinus loquit Biony .i re nostra.sed o felix amentia p qua seq̄tur. ℣ Susceptio trāsformatiua spūalis/ cōtrario modo se habet ad trāsformationē aialem ⁊ brutalē. Tradit Biony.q amor in terrenis est dispersio ⁊ labefactio amoris. Ez diuinus amor/ ē sicut q̄daz eternus circulꝰ.p optimū ex optimo ⁊ i optimo ⁊ in optimū inenarrabili ꝯuersione circuēs Colligit ꝓtinus differentia breuis inter duos amores quoꝝ vnus cōstituit ciuitatē dei fm Aug̃l. alius ciuitatē babylonis. Primꝰ vnit. secūdus dispergit. Et vere sic est si per oīa respexeris. Dedit xp̄s intelligi causam. quia inq̄t .vnuz est necessariū.plurima vero sunt ꝯtingēter variabilia. Necessariū itaq̄ (quia tātūmodo vnicū est) colligit.cetera oīa quia labilia sunt/dispergūt Amor qui innititur vni necessario /stabilitur in eo amor innitēs mutabilibus vt mutetur necesse est. Est autē oīs creatura vanitati subiecta. Audi de homie qui fugit velut vmbra et nunq̄ in eodem statu pmanet. Ciuitas igitur babylonis quā fundat amor sui vsq̄ ad cōtemptum dei q̄ recte babylon.id est.confusio nominatur. Ciuitas vero iure vocatur ecclesia.quia cōuocat ⁊ colligit. Dicit ⁊ hierusalē cuius pticipatio eius in idip̄m. Edificās inquit ꝓpheta hierusalē dominus/dispersiones israel congregabit. Fit hoc dum suscipit domin̄ isrl̄ puerū suū. quia similiter venit ad hoc caypha pphetāte. sed non a se ip̄o. venit enī vt filios israel in vnuz cōgregaret cōgregatione nō tam locali q̄ spūali .in vnam fidem.in vnū ouile.in vnū nidulū sub alas amorosissime circa fetus galline.que ē eterna sapientia xp̄s ih̄s ℣ Susceptio quelibet a deo nomie ꝓprijssimo.dici potest vnitio .siue litteraliter susceptionē accipias.siue p allegoriam. Mysterium quippe incarnationis quādo celebratum est. finis suus totus fuit vnitio. Tunc enī fecit xp̄s vtraq̄ vnū.dum ꝯiunxit ima sūmis. dū factus est lapis in caput anguli.dum cātata est in terra pax hominib̄ bone volūtatis. pace reformata celestium cū terrenis. Si vero p tropologiaz .si p anagogiā susceptio israel pueri cōsideret .q̄d aliud videbit q̄ vnitio.hoc est ad vnū collectio ⁊ ad vnum exaltatio.ad vnum impletio.restitutio.⁊ cōuersio humiliuz mente corde sui. ℣ Discipulus ℣ Sile queso sile.iam satis est mihi. iā quasi luce serenitatis insula.omnis cōsūmationis video finez. Cōsūmatio sermonū eni ista est. ꝓcul dubio. Bet hoc vnum deus ⁊ dicem̄ sufficit nobis.credemus dicenti.sufficit tibi gratia mea ℣ Magister ℣ Estuas gaudio nouo .q̄si non p̄us omnia que ꝓtulimus.millies audieris tum a scripturis euāgelicis.⁊ aplicis tum a collationib̄ mutuis q̄bus ita frequēter insertus ē fmo de theologia mystica doctore Bionysio. ℣ Discipul̄ // Audiui fateoꝝ ⁊ legi.nūq̄ xo mentem ita pstrinxit quedā vt nunc intima pceptio Nunq̄ ita mihi sapuit x̄bum hoc hois pleni fide ⁊ spūsancto. Stephanū loquar .Domie ihu suscipe spiritū meū .Nō x̄bum/ nōne cōsonāter erat ad x̄bum marie siue canticū . Suscepit isrl̄ puerū suū. Hoc plene moꝝ effectū est fm anagogiam dum obdormiuit stephanus cuz domino in pace in idip̄m ℣ Magister // Gloriosus deus in sanctis suis mirabilis i maiestate ⁊ magnificētia.q nunc magis apuit intellectū vt intelligeres scripturas/in sua collocutione .hic in via sub pegrina licz effigie.tetigit coz ⁊ strinxit.quo susceptionē eiꝰ pciperes.nedū p disciplinaz docrinalē.s exp̄imētalē cognitionē. Hec est cognitio cū qua ⁊ sine q̄ nō acq̄rit et gustat sapientia mystica.hec susceptio vnitiua sancti isrl̄ regi nostri.hec collectio humiliuz mēte cordis sui. Hec sola diuidit inter ciues hierl̄m ⁊ babylonis.hec sanctificatio.hoc regnū.hec voluntas dei. h̄ pacis supsubstantialis .hic liberat a malis culpe. pugne ⁊ pene. Amē.hoc ē q̄ sine mene vel defectu mixto cuiusuis nature p momento hmōi expiētie. Crede mihi qm̄ vel exptis mere gratis dat̄.q̄uis nō soleat dari/nisi desiderātib̄ q̄rentibus ⁊ pulsantibus. Veniq̄ vim patit. q̄ si cui dat̄. Cōfert aliq̄n nihil agētib̄. qñq̄ aliq̄d agē tibus.qñq̄ somnolentis raptim. vt subito nesciat ne ne tuo merito vel industrie ascripseris susceptionem visitationis sue. sed dic tp̄s bñplaciti deus ℣ Discipul̄ // Loq̄ris exp̄ta. Sufficit ad exemplū Paulus.supabūdāt in miraculose visitatis ⁊ suscepti.testimonia. ℣ Magr̄ // Crede tñ q̄ non idcirco tibi p̄hibenda est vel alteri/lectio.nō allocutio deuota.non meditatio solers. nō oratio frequēs ⁊ feruida.nō demū sacramentalis susceptio.q̄ si rite fiet/supat vigoꝝ eiꝰ attractiuus.hec oia spūalis exercitij documēta. Crede equidem dum in ortis ecclie habitas cōsecrationis tpe/assunt amici angeli auscultant. fac dilectum audire vocem tuā. Ostēde ei faciē tuaz/ si decora ē. Sonet vox tua in auribus eiꝰ si suauis ē ℣ Discipul̄ // Vocueris obsecro q̄ sit illa vox.quā audire petit dilectꝰ me? mihi ℣ Magr̄ Voceat te finis ⁊ cōsūmatio cātici cānticoꝝ/qō iūgemꝰ ad hoc psalteriū Fuge dilecte mi assimilare capree hinuloq̄ ceruoꝝ sup mōtes aromatū.

Discipulus ¶ Mirabilis vo ē talis amice vox ad dilectū petere vt fugiat .quo absente nihil io cundū.cui⁹ p̄sentia nil optabili⁹ esse p̄t ad votū

Magister ¶ Ignoras mysteriū/nescis qr non p̄t altera p̄mior ad dilectuz fieri p̄sentia q̄ si fugiat ipe sup montes aromatū.nō q̄licūq; mo do.sed ad silitudinem capree hinnuliq; ceruoz.

Nos ē capree/solitudinis secreta diligere. Ca p̄rea q̄si capiens alta. ¶ Secretū similiter mutuuz q̄runt dilectus ⁊ dilecta. ¶ Nunc i foraminib⁹ petre.nunc in cauerna macerie. ¶ Petra aūt est x̄ps crucifixus p̄foratus ⁊ in latere cauernatus. ¶ Secretum vo nouissimū et vltimū/ est sup montes aromatū.montes q̄ suscipiūt imo dant pacē po gūt p deserta montiū:puto redit assidue ad vbe rā matris.in cuius antro q̄escit ⁊ sinu. ¶ Scis au binnulus gratissim⁹ ad ceruā charissimā sapien tem q̄ se refert ⁊ oīa fili⁹ semp ad patrē. ¶ Ipse delicatissima vox in amorato p amorem.dilecte tiam ingentā cōfert .¶ Cōcludo tādē q̄ sonet hec mi:q̄d p adiunctam oro te petis similitudinē. ni si vt fugiat dilect⁹ ad patrē.quo ibidem q̄escēte trahat dilectam suā secum collocet non iam i oz tis vbi sūt amici.sed solā cum solo. vnicā cū vni co.delicios⁹ amato⁹ cōplectaī. ¶ Sicut in eodez lectulo florido.sicut in lectulo salomonis pacifi ci.sicut in cubilib⁹ sponsi. vbi spōsa dicat ex sen tentia. ¶ Dilect⁹ meus mihi totus ⁊ vnic⁹ ꝑiungi tur.⁊ ego illi. ¶ Dicat ⁊ suus deiformis spūs/iam israelita p limpidā visionē. ¶ Jam puer amplexa tus/p intimā susceptionez. ¶ Jam suus effect⁹ be res/p filialē hereditariā q̄ possessionē.nunc qui dem in spe sub certa expectatione futuroz. Su scepit israel puerū suum ¶ Discipul⁹ ¶ Bene dictus deus ⁊ magnific⁹ in sanctitate .desero iaz ex animo alias q̄stiones omēs/p dulcedine ver borū istoz/p suauitate mellei spirit⁹ sapientie.

Magister ¶ Placet ad initium redigi. nō ra tiocinādo/sed iubilando.placet cōcinere cuz ex ultatione spūs in idipm. ¶ Magni.ani. mea do. quia fusce.isr'l pue.suū.

Sequitur altera par

titio quasi per soliloquiū ⁊ meditationes .p no tulas triginta.

¶ Suscepit isr'l puerū suum. Suscipe me domine seruū tuū in bonū Ser uus tuus sit spūs me⁹. q̄ desiderat esse israel puer tuus .¶ Multi dicūt anime mee/non est salus ipi in deo eius. Dicūt hoc crebro calūniatores superbi. mū dus caro. demonia. ¶ Tu autē domine susceptoz meus es glo.m.⁊ ex.ca.me. ¶ Caput meuz mens mea dñe.quia capiat te ¶ Caput eni a capiēdo no men habet. Qz nec altera ē assignabilis differē tia potioz mētis ad reliqua oīa mente carētia nisi q⁹ capax tui ē ⁊ p̄ticipes esse potest. ¶ Capax p intrinsecam ꝑditionē memorie.intelligentie ⁊ voluntatis. ¶ Particeps vo.id ē.pfecte capiens p habit⁹ actus q̄ supadditos. maxime p illapsū deiformis gr̄e tue. ¶ Suscipias igit̄ me fm eloquium tuū.suscipiā ⁊ ego te p amorē tuū ¶ Quid hoc suscipe.nisi sursū me cape in mentis mee ce naculū:¶ Domine inclina celos tuos et descende vt ascendā ad te adiutor me⁹ tibi psallā q⁹ deus susceptor me⁹ es. ¶ Ad hoc eni fecisti me de⁹ meus miscdia mea. ¶ Propterea p̄cor ⁊ obsecro suscipe me recordatus miscdie tue ¶ Sunt vane susceptiones. hoc ē sursū acceptiōes mētis mee de te quousq; veniat ꝓsūmatio.quousq; dextera glo rie tue suscipiat me in finē. ¶ Susceptio autez enigmatica creatura⁊ extrinsec⁹ ē. ¶ Interi⁹ capio te intus i aia mea.nūc p speculū cognitiōis ⁊ amo ris.nūc in eisdez speculis q̄ sunt cognitio ⁊ pceptio dilectiua q̄bus interim cōstringis et allicis exp̄imētaliter paupculū cor meū suscipiēs ipm s nō in illa q̄ refulges claritate in idipm .nō in il lo torrēte voluptatis tue. ¶ Cū b̄ factum fuerit vt ita suscipias me ⁊ ego te .fiet illud de ps̄. ¶ Satia bor cū apparuerit gl̄ia tua. ¶ Dic benignissime pu er ihu.dic spūi meo quē imples dono tuo. ¶ Ecce puer meus.quē elegi.quē suscepi.quem amplec tor.cui benedico ¶ Olim ferebas indigne si quis p̄hiberet pueros ad te venire. ¶ Venio ad te .su scipe me. ¶ Si eijcis foras venientē ad te: quomo do suscipies fugientē? ¶ Ubi est illa vox māsuetu dinis tue.eum qui venit ad me/nō eijciā foras? ¶ Scio domine docēte te p scripturas. q⁹ ē pu er ⁊ puer. ¶ Puer sensib⁹ ⁊ nō malicia vel moꝛib⁹ q̄lis est puer centū annoz maledict⁹. ¶ Nolo dñe talis iueniri puer.sed in quo sit innocētia . humi litas et obedientia. q̄lis appellatus ē dauid annos⁹ qualis iam abraam .centenari⁹. ¶ Collegit vn⁹/septē puerorz ꝓditiones/aduersarias septe nario viciorz. ¶ Sunt pueri pui vñ frangit superbia. ¶ Pueri vñ luxuria deturbat. ¶ Modico sacj ati quos gula non supat. ¶ Ludūt ne sint inertes ⁊ languidi. ¶ Cōcordant cōtra malignitatez inui die. ¶ Leto dant vt liberales. ¶ Leto pacificant̄ ran coris exptes. ¶ Būt ista sepius ex etatis beneficio comitant̄ alia multa ex etatis vicio ¶ Cetez ve rus puer efficitur spūs rōnalis in qualibet etate corporis/si fuerit p̄ditus innocentia.si būilitate si obedientia. ¶ Talis erat spiritus marie humilis ⁊ obedientis ancille. ¶ Talis ipius ¶ Dauid.q̄ vile scebat in oculis suis. ¶ Talis in abraā q̄ iussus im molare filiū. p̄tinus obedire parauit. ¶ Et o q̄ mi rabiliter obedire.spiritū talem qui sit humilis i nocens et obediens.innoua in me deus.quē di gneris suscipe. ¶ Sit in eo simplicitas.sed cuz pru dentia.sit būilitas sed cum fiducia . sit obedien tia sed non in angaria. ¶ Magna p̄sus erat in būilitate marie fiducia.magna obediētie pmpti

tudo. magna in simplicitate prudentia quoniaz nec temeritate / pceps fuit in respondendo. nec post insinuationē angeli qualiť fieret mater dei dare diffidit suum assensum. quo habito / mox p incarnationē suscepit israel puerū suum ¶ Su sceptio tua domine ihu / colluctationi similis est dum te vicissim suscipe ⁊ retinere laboram⁹. Figurauit hanc luctā israel iste litteralis puer tu⁹. Timebat nimis a facie fratris sui Esau. trāsmiserat omnē comitatū solus remāserat Apparuit vir luctans cū eo vsqz mane in phanuel. Jacob illum volentem discedere detinuit. Non inquit dimittā te nisi bñdixeris mihi. Benedixit in eodem loco ⁊ statim ortus est sol ¶ Luctať homo solus existens metuens impulsus ptarios. orat deum tota mente nocte tribulationis. Et ita luctatur cum angelo magni cōsilij. Quid enī oratio feruens ē / nisi quedaz luctatio dei cū homie? Se mutuo brachio amoris suscipiunt. Porro non cessat Jacob supplantator viciorū / quousqz benedictionē suscipiat meritorū etiam si videať tam aurora mentalis illuminatiōis. pstat tamen donec statim post bñdictionē sol oriať luminosior in expimentali pceptione. Mutatur nomē quia trāsformatur in virū alterū. Jam est israel vir potens ⁊ fortis dei. viget in actione arduoz ⁊ in difficiliū perpessione ⁊ in limpida dei visione fit israel Gratulať se vidisse deum facie ad faciem. sed per subiectam creaturā quasi p speculum. Concipit interne fiducie gustum. ⁊ salua in quit facta est anima mea. Robur deniqz carnalis amoris q̄z necesse emarcescit. ppterea claudicat. solo pede necessitatis tangens terrā. Facta sunt hec post generationē. xj. filiorū et natus est multopost in itroitu bethleem dom⁹ panis. ipe beniamin. filius dextere vl dolozis moziente rachel matre sua dum parturit eam ¶ Placet p̄terea o anima xp̄iana / sūmatim recozdari mysterium genealogie nostri Jacob israel. ab alio disertissime expositum. Habet mysticus isrl. dum Jacob est / duas sozores liberas / in vxores. Lyam ⁊ Rachel. Habet Lyam / vim affectiuā. hec laboziosa est ꝑm nomen. in exercitio virtutis. Huic Lye deest oculus intelligētie perspicacis. Habet idem Jacob mysticus / Rachel decoram ⁊ simplicem instar ouis ꝑm nomen suum. Hec ē intelligentia supiozis rationis. que se versat i exquisitione veritatis specialiter p̄ncipū ¶ Datur vtriqz ancilla sua Deuit rachel imaginatio nō qualiscūqz nec brutalis sed cum ratione participans Dicitur hec bala hoc est inueterata. loquitur q̄dem incessanter. etiam dum sola est more senum. Sensualitas autem vel sensualis appetit⁹ obsequitur Lye. Est ipi nomen zelpha interpretata os inbiās. quia neqz visu neqz auditu (teste salomone) nec alio sensu satiať inbiando seu desiderando. ¶ Ceterum Jacob vir videns in primis pauptatem suam. generat affectum timoris ex Lya. Dicitur iste ruben. filiꝰ visionis. Dignitur post hūc affectus doloris. Simeon hic ē auditio. quia qui vere dolet ⁊ penitet protinus exauditur Sequitur tertius filius dictus Leui. id est. additio. quoniā post timorē et dolorē additur spes. Quartus in filijs Lye Judas cōfitens vel cōfessio subsequiť. hic est amor aut gaudiū. Lopulatur eni Lya que est bona voluntas deo tam q̄z viro suo per gaudiū amorosum. ¶ Cernens autē Rachel sozorem Lyam sez voluntatem tam. plis fecūditate letantē. zelat ⁊ ipa parere. Et quoniā habet timorē qui est principium sapientie habet ⁊ amorē qui trahit rōnis oculum videre dilectum / desiderat ipsa rachel cognoscere deuz quem Lya timet ⁊ diligit. Struero quia necesse est cognitionē p̄us a sensu et imaginatione fieri dicentiꝫ hoc pho. apostolo. ⁊ experiētie sono. Dat Rachel ipi Jacob sponso suo / balā ancillam imaginationē Suscepit ab ea duos filios spectantes ad imaginationē iuncta ratiōi. Unꝰ est Dan qui cōsiderat speculať ⁊ iudicat / de malis futuris in malorū damnatione. Neptalim alter filius. cōsideratoz est bonorum futuri seculi. dans eloquia pulchritudinis. nūc in canticis cāticorum. nunc in psalmis. ⁊ iuxta nominis interpretationē. nunc vtitur cōpatione modo cōuersatione recognitio futura. ¶ Porro dū Lya cōspicit ancillam sozoris balā / pepisse geminā hāc plem Dan ⁊ Neptalim. puocatur tradere simi liter ancillam suam nomine zelphā in finum viri sui. Fit ita. Nascit inde duplex sibi filiꝰ Gad et Azer. horū inter ꝑratio est beatitudo ⁊ felicitas quoniā beati sūt ⁊ felices / qui post speculationē eternorū / hinc bonorum / pariunt / in sensualitate que est iūcta volūtati imo ꝑticipati ue voluntas. Pariunt inquā duos filios. quoꝝ ꝑmus est vigor abstinentie. secundus vigor patientie. Accipe quomodo beati sunt qui lugent vt Gad. beati qui psecutionē patiuntur vt Azer ¶ Uerū post hoc tēpus / ruben tam adultus / ingrediens ⁊ egrediēs inuenit mādragoras bone fame. quoniā q̄ abstinentes sunt ⁊ patientes sūt cum timore dei collaudanť Bonus odor ē christi inquit sumꝰ apostol⁹. Rachel vero petit partez mandragorarū quas totas Lya dat libēter Racheli. quia subiicit se rationi / q̄tinus viro suo copuletur. Jam eni nihil ad famaz respicit. sed ad dei gloziam. sed ad futurā viuentiū terrā ⁊ quietem. Dicit e sentētia. Quid eni mihi est in celo. ⁊ a te quid volui sup terram. ¶ Supest igiť vt Lya generet duos filios qui sūt. Jsachar ⁊ Zabulon. Jsachar est asinus fortis sibi vilescens q̄ vidit requiem haud dubie eternam / q̄ esset optima ⁊ fortuna. ⁊ terram supple viuentiū / q̄ esset optima ⁊ fructus est tributis spūalium exercitioruz seruiens qui inter terminos habitauit. neqz enim q̄rebat

esse in terra necꝫ poterat in celo Fecit qđ potuit Inter terminos habitauit. positus hic i orizonte diuinorum ꝛ humanorũ. crebre vertebat oculos ad diuina. Quintus iste est filius Lye qui ẽ gaudium spũs. ꝛ amor boni. Quem cõsequitur sextus filius. qui est zelus fact⁹ in odio mali. Hunc sextum Lya mater. appellat dotẽ bonam Nam que melior dos zelo animaꝝ ꝛ odio vicio rum. Nomen eius ſm laudez suam/zabulon habitaculũ fortitudinis. Nam qđ aliud habitaculum fortius ꝙ vbi morat emulatio dura sicut inferus veniens ex gaudiosa diuini muneris dilectione. q̃ vt mors fortis est/cuius lampades sũt lampades ignis atꝙ flãmarũ. Patuit in martyribus zelando salutem animaꝝ. quoꝝ charitatẽ multe pſecutionũ aque/non potuerũt extingue re nec flumina voluptatuꝫ obruere valuerunt.

Rursum ꝓ satis est ꝓbabile ꝙ zelus duꝫ exercetur/offendit in multis. ꝛ dum currit incurrit ꝙ nomin⁹ dynam in feminino sexu. ꝓpter maiorem ꝙ in viris fortitudinẽ. ꝛ quia ꝓpter formositatem plus allicit. Quid enī apud deum quid apud homines gracioſius/ꝙ humilis verecundia/post tot sanctos mores/post genitos q̃les dixit sex Lye filios: Sunt isti sex p̃ncipales affectus voluntatis. moderati simul ꝛ ordinati. Eteni ꝓtus quid aliud est ꝙ dilectio vl affectio veritatis/moderata per rõnis normã. ꝛ ordinata per voluntatis intẽtionẽ nomina sũt. Timor dolor. spes. gaudium. quos sic nominat prosa. Spes. meror. met⁹ gaudiũ. Subinde sunt amor boni. zelus vel odium mali. Cõiungunt filij q̃tuor ancillarũ. Bala quippe genuit duplicẽ speculationẽ. vnam inferni. alterã paradisi. zelpha autem genuit duplicem in sensualitate affectuꝫ. vnum qui est rigor abstinẽtie. alterum qui dicit ꝛ patientie vigor. Sed ve filijs hominũ a scandalis quoniã non est homo qui viuat ꝛ non peccet. nõ est q̃ nõ hostilib⁹ quãdoꝝ pateat insidijs ecce dum p̃dicti omnes filij Jacob. circa pascendos greges bonarũ actionũ ad primos occupãtur. Byna sororiam adulta/ nec se cõtinens i solo mentis habitaculo/ egredit videre mulieres regionis illius. Egressus est hic/per curiositatẽ dum vitam aspicit aliorũ. dum denicꝫ mores et formam vite eorũ/cõpatione sui cõsiderat. Gloria sua iam nõ tota ẽ testimoniũ ꝓscientie sue coram deo. sz gloriam foris expetit. Violatur hoc modo Byna. que est sancta verecũdia dum sagit mundo gloriosa videri. Sed a quo violatur Byna. id ẽ. indiciũ verecũdie. Certe a labore asinino. scz a sychem qui interpretat labor quẽ signit Emor. qui sua interp̃tatiõe sicut ꝛ actiõe notat asinuꝫ. Quid enī stultius ꝙ vane gloriari de non suis virtutibus vel de receptis aliunde? Amor igit ꝓprie excellentie generat vanaꝫ gloriã. que Byna ꝙuis obnitat oppримit et violat.

Offert se nihilomin⁹ ad cõpescendum furorẽ fratrũ dyne. Sichem iste offert circũcidere mores suos oms scz p gloria vera laborare. vt nihil appareat in suis moribus inuerecundum. hac circũcisione facta ꝓpter hominũ gloriã: tres dies qui sunt tres cõsiderationes transeunt. dũ simeon ꝛ leui/dolor ꝛ spes/non ſm scientiã arreptis gladijs suis/insiliũt in oẽs mares sub sichẽ ꝛ emor habitãtes. viriles quoꝝ suas opationes occidunt. dum dolor est grauissim⁹. Simeon p gladium exprobrationis. Leui p gladium exactionis impossibilis seuiũt. Dolor grauis est. quia pdixerunt exterius famã. Labor est grauior. qr pdiderunt interius innocentiã. grauissimus. qr demeruerũt gehennã. Quãto satius erat huiusmodi filios opationũ/custodire sub religiõis disciplina. ipos quoꝝ paulatim bonos efficere ꝓ intentionẽ meliorem: ꝙ furore ptinaci ꝛ emulatione dura/inutiliter exprobrãdo/ ꝛ plus exigẽdo ꝙ poterat/ pdere simul ꝛ oppримere. Videmus quẽadmodũ necessaria sit post ꝛ inter vtutes omnes/discretio. quã p sui vtilitate/nõ ẽ nata parere nisi Rachel ratio superior. Est iste primus rachel filius in ordine filiorũ vndecim⁹ Jacob patriarche. qui nominat Joseph scz accrescens. quoniã exprimentis crescit assiduis ꝛ virtutibus excolitur/dum pl⁹ viuit. Facit huic pater tunicam talarem. quia solus ad t[illegible]los cõsummationis/opera perduxit. Hunc odiũt fratres sui. dum modum vult eis imponere. dum impetus refrenare. Accusat eos apud patrẽ crimine pessimo qđ ẽ hypocrisis. quia simulata equitas non est equitas sed duplex est iniquitas. Rursus inter hec Rubẽ violat balã. dum numiũ grãdis effectus ẽ. quia timor si nimius est/duꝫ se custodire nitit/formal inutiles imaginationes. quibus se cõuoluens/a salutaribus impedit. Tandem ipe Joseph/dum semet excolit quotidie p prudentiam fit maior. Mater eius Rachel cõcipiens ꝛ pturiens anxij doloris desiderio Beniamin hic ẽ filius dextre filius in potioꝝ⁹ donis celestiuꝫ collocandus moritur in eius partu rachel. quia dũ celestia mens rimat/ oportet vt ratio succumbat ꝛ huic vite moriat. quia nõ videbit me homo ꝛ viuet ait dominus ad moysen.

Hic est beniamin adolescẽtulus in mentis excessu. Et vbi? Est nempe in ecclesijs vbi benedicitur domino. Et que sunt ecclesie/nisi cõuocationes tam cogitationũ ꝙ affectionũ sanctarum? Psallunt meditationes sancte domino/cũ iuuẽculis inspirationibus/ tympanizantib⁹ in corpore mortificato. Preueniunt principes angeli/cõiuncti psallentib⁹ in medio iuuencularũ tympanistriarũ. Ibi beniamin adolescentulus in mentis excessu. Suscipit dominus hunc puerum israel. quoniam amantissimus est dñi. ꝛ habitat

confidenter ⁊ in eo sicut in thalamo/tota die cō-
morabit. qz manet in charitate. ⁊ omnis talis in
deo manet ⁊ deus in eo. Beniq; deliciosus pu-
er iter humeros dei p mutuos amplexus requi-
escit. Dixit in excessu suo oīs homo mendax.
qz iam factus sup hominē/dicit in excessu mentl
sue p humiliationē huius miserie ꝓiectus sū
a facie oculoꝝ tuoꝝ. Usq; quo domine auertis
faciem tuaz a me. quoniā facies tua plena ē gra-
tiarū. quā adhuc velamine mortalitatis hui⁹/ce
las a me. O quotiens vendit domine noster
Joseph in egyptuz tenebraz harū/quotiēs iste
frater suus beniamin minim⁹/descendit ad eum
Jungit oscula cū amplexib⁹. dum discretio pru
dens in humanis/⁊ ꝓtemplatio prudēs in diui-
nis: vna vitatis sentētia ꝓueniūt. Sic iusticia ō
practicis. ⁊ pax ō speculatiuis osculate sūt. Cur
ita? Nimirū qz miscdia ⁊ veritas obuiauerūt si-
bi. de q̄bus vteq; gliaī. Miscdia tua et vitas
tua semp susceperunt me. Et tu domine ihu per
quem facta est misericordia ⁊ vitas. cuius curr⁹
est decem milibus multiplex. Curr⁹ igneus. ve-
hens ad celestia. Cuius equitatus victoriosus ē
in curribus pharaonis. trahens sponsam ad te.
Suscipe seruū tuum in bonū non calūnient me
supbi inimici mei dum loquar eis in porta obit⁹
mei. Obstituat sapia tua. suscipiens causam aie
mee. furoꝛes calūnie sue. recordat⁹ soli⁹ miscdie
tue dñe ihu spes vltima aie mee. ¶ Finit.

Incipit tract⁹ vn-

decim⁹ Pragmatic⁹. sub duplici partitione. sup
illo ysu. Sicut locutus est ad patres nr̄os. Pri
ma partitio de cōtemplationib⁹ marie sup locu-
tione dei p ꝓphetas. ⁊ maxime p semetipm. in-
cipiendo ab euāgelica narratiōe. iuxta cōpilati-
onem nouiter factā. q̄ dicit vnū e quattuoꝛ. per
notulas q̄draginta. sup rubrica pma. In princi
pio erat verbū. Unde dat intelligi q̄tum super
reliq̄s fmo ptensioꝛ esse posset.

Sicut locutus ē ad patres nr̄os.
Magister ¶ Multifarie mul-
tisq; modis olim/ deus locutus
est in patribus et ꝓphetis. No-
uissime locutus est in filio. Con-
seruabat aūt maria (sicut scribit
Lucas) omnia verba hec cōferens in coꝛde suo.
Conseruabat nedum noua sed vetera. Similis
erat patrifamilias qui pfert de thesauro suo no
ua ⁊ vetera. Similis ⁊ spōse que dilecto suo ser
uat omnia poma vetera ⁊ noua. Discipulus
Quo pacto non obuiat dictum Job. Semel lo-
quitur deus. ⁊ ipm non repetit? Quomodo p̄te
rea verbū ps̄. non repugnat. Semel locutus est
deus. duo hec audiui. qz potestas dei est. et tibi
domie misericordia. Magister ¶ Locut⁹ est
semel deus. locutus est etiam multipliciter. Se-
mel in eternitate. multipliciter in tempoꝛe. Ꝟbū
semel in eternitate locutuz/non repetet. Ex ver
bo tēpoꝛali/multa audiunt. ¶ Inter que p̄cipue
sūt duo misericoꝛdia ⁊ veritas seu potestas. Cō
texitur inde versiculus cantici huius. Et miseri
coꝛdia eius a ꝓgenie in ꝓgenies timentib⁹ eum
Sup quo tractatus habit⁹ est. Discipulus.
Habitus est memini. Esset autem iocūda nec in
fructuosa collocutio/ si recenserent collationes
marie sup verbis illis que locut⁹ ē dominus in
patrib⁹ ⁊ ꝓphetis. que p̄terea locutus est i filio
qui fuit semē abzae cui domin⁹ locut⁹ ē. ¶ Ma
gister ¶ Uocas ad rem magnificā valde. ⁊ cui⁹
magnitudinis non sit finis. Dicā tamē ex infini-
tis paucissima q̄ maria cōferebat in coꝛde suo ō
locutiōib⁹ domini. Tu ex minimis collige quā-
tum magna potueris. Interroga pariter quātū
volueris sup his omnib⁹ que cōtemplata ē mēs
marie sapienter. Uideoꝛ autē ita cōuenienter in
cipere/si dixero contulisse mariam in coꝛde suo.
quēadmodū pfecerit oīa que sibi dicta fuerāt
ab eo/iuxta cognate elizabeth vaticiniū Est eni
magnificēre ꝓprietas. cōsūmatio foꝛtis inchoa
toꝝ. sicut ad magnanimitatez spectat aggressio
cōsiderata magnoꝝ. Laudans igitur ⁊ magni-
fice gratias agens domino/ cuius pfecta opera
sunt/concinebat in psalterio hoc decacoꝛdo per
mentis iubilum. Discipulus Placent ista.
Magister Licet autē de multitudine magni
ficationis marie multa ꝓquirere. Multa iam sa
ne dicta sūt sed co plura sup sunt. tanq; de infini
to quodā pelago cuius quātitatē non molis sed
vtutis accipientib⁹/semp vltra cōtingit accipe-
re. Neq; vidimus idcirco ab hauriēdo desistere
ꝛz insistere ad refocillationē animarū nr̄aꝝ. que
nō arescent siti. dū fons oꝛtoꝝ. dū puteꝰ aquaz
viuentiū. fluūt impetu nō impediti de libano cā
doꝛis virginei scaturiētis in abūdātia de fonti-
bus saluatoꝛis xp̄i sui. Ceteris q̄pe per partes
datur. marie autem (Hieronymo teste) se infun-
dit gratie plenitudo tota. Jō salutat anthono
mastice gratia plena. cuius plenitudinis abūdā-
tiam/nullus aperire fmo sufficiet. Non eni tam
esset adeo mirabilis ⁊ angusta/si ꝟboꝝ angu
stijs clauderet. Discipulus Recte dicis.
Magr ¶ Audebo nihilomin⁹ in auxilio plenitu
dinis gr̄e sue/trāsire ad ꝓtēplādā sapiētiā ꝓtem
plationis sue. sapiētiā quā cōtēplata ē multo in-
tuitu. querā plurima de se ipa. vtinā ꝛs seipa⁹. vt
ab ipa liceret. Discipul⁹. ¶ Oratū te. oratū
q; cupio/q̄tin⁹ in oīi locutione nostra/ misceas
vtile dulci. speculationē cuz deuotione. nec per
multos opinionum riuulos effundaris. Dic po
sitionem vel que potioꝛ: vel sua nouitate iocun-
dioꝛ apparebit. Scisciteꝛ in primis/ quibus et
quot modis cognoscaī/ q; mens marie contem-
plata sit multa sapienter. vt ad magnificandum

dñm. anima cum exultatione spūs moueretur.
Magr Cōgratulor sancto tue deuotionis stu
dio, q in amplissima & magnifica vis nos exer
ceri materia. Cōtēplatiões beate & saptētissime sa
pientiū oiuz/suadēs recēseri. nō q̄dez oēs vt im
possibile recte cēses. ſ q̄t & quales/ipa dignabit
ministrare de se loquētib⁹. magnificentiā simul
cum laude mirātib⁹ & cupientib⁹. quātū fas fue
rit recordari. ptestatione p̄missa q ea tantūmo
do volumus asserere/que certa tradit autoritas
fidei. vel que ratio clara cōuincit. Cetera vero/
tanq̄ pie opinabilia: ad exercitiū deuote specu
lationis recensebim⁹ nō q ita fuerit affirmantes
sed q ita fieri potuerit/ſm pbabiles Cōiecturas/
estimātes. Dicisti q duo cōtradictoria non in
veritate stant simul. ſ in pbabilitate. Pictores
imitabimur & rhetores. q̄ nō adeq̄tam & aptaz si
gnificationē gestoz p̄mittunt inducere. Alioq̄n
temeritate fallerēt atq̄ mendacio. sed verisimi
les/illi picturas/isti rōnes/offerre contenti sunt
Discipul⁹ Discolū esset plus exigere de reb⁹
que nec sensu pcipi. nec rōne pbari. nec autori
tate possunt cōfirmari. De quibus tñ aliqua di
cere vel scribere vel audire decet licet & expedit.
Incipe securus. q⁹ psuasum sic teneo. nec aliter
recipio. Magister Cōtemplatiões marie
recēsere placet/tpe quo q̄si vidua mr̄/post ascē
sionem filij. post missionez spūssancti/clauso sup
se cubiculo/reducebat añ mētis oculos/pteritū
decursū vniuerse vite filij sui. Hoc sibi speculuz
hoc sibi exemplar/satis erat/in oñi cōtēplatiōe
sua. Discipul⁹ Placet electio tpis. dū bea
ta nra viatrix adhuc existeret. & dū reductis ad
gesta dictaq̄ dñi nri spūalib⁹ oculis/illoz pote
rat reminisci. Nos demū p h edificari familiari
repetitiōe valem⁹. Ubi enī modo pascit. mō cu
bat in meridie claritatis imense. q̄s Cōtemplatu
rus ascēderet. Porro ne te fortasse ordo gestoz
solicitet/perge quorsū volueris in cōtemplatio
nibus beate marie vginis recēsendis. quoniam
nec euangelista⁹ traditio doctrinalis/ordini se
stoz p oñia Cōformauit. Sentis ex ista cōpila
tione laboriosissima. que nup edita ē ex quattu
or vt vnum. neq̄ veritati tñ euāgelice. neq̄ de
uotioni. neq̄ doctrine/deperit aliquid saluari.
Magister Cōtēplabat eo tunc maria. solita
ria secū frequētius. oia que viderat vl audierat
que Cōtrectauerat de vbo vite. sicut eius custos
virgine⁹ Johes de se p multi loquit dicēs. Qđ
fuit ab initio. qđ vidimus. qđ audiuim⁹. qđ ocu
lis nostris pspeximus. & manus nre cōtrectaue
runt đ verbo vite. & vita manifestata est. & vidi
mus & testamur & annūciamus vobis vitā eter
nam. que erat apđ patrē: & apparuit nobis. Hoc
testimoniuz/in nulla fuit eminenti⁹ creatura pu
ra q̄ in maria verificatū. que verbum vite nedū
vidit/nedum audiuit/nedū cōtrectauit: sed con
cepit peperit. lactauit et aluit. Ceterū. nulla sūt
quoz sola sibi cōscia fuit: nec pdidit dicens: Se
cretum meū mihi. Multa que potuerūt se sola
reuelante cognosci. quorū fecit pticipes aposto
los & euāgelistas. maxime Lucā. Cognouit. viu
ente Joseph virginali sponso suo. singula que
domin⁹ noster subditus eis/opatus ē vsq̄ post
obitū felicem eiusdē Joseph. custodis et testis
fidelissimi. quādo cessit ipa in custodiā peculia
rem filij sui. sequēs eū quocūq̄ iret. pñtis in om
nibus que faceret & doceret. vsq̄ dum custodie
Johis in cruce tradita est. Discipul⁹ Affer
si habes/vel autoritatē vel rōnez/de sequela ma
tris/toto tpe christi pdicātis/hac illacq̄ discur
rētis p ciuitates & castella. quia venerat ad hoc
sicut respōdit/ipm retinere volentib⁹. Talis au
tem discursus videbat importun⁹ verecundie
vginali. honori maternali. sexus insup etatisq̄
fragilitati Magister Cōueniētissimus er
go fuit comitat⁹ talis matris cū filio. Viri nem
pe viduata solacio fuit. filius quoq̄ predicans/
matris indigebat obsequio. quoniā non renuit
extraneas etiā mulieres se sequi. sibiq̄ ministra
re đ facultatibus suis per omne iter qđ erat ipse
facturus. Testat hoc euangelica narratio q̄ ma
tris societatem expressit locis plurib⁹. vt in nu
ptijs dum dixit filio. Vinū non habent. vt post
modū dum descendit capharnaū infidelez ciui
tatem. ipe & mater sua/dicit Johānes. Quāto p
babilius credenda est ascendisse cuz eo hieroso
limā sanctam ciuitatē. vbi vidit filium qui cum
fecisset quasi flagellum de funiculis. omnes eie
cit de templo. Legimus p̄terea q mater iesu se
pe quesiuit loqui ei/foris stans & insequens Qđ
insup efficatius afferre possumus argumentū p
sentie cōtinue/q̄ illud dum filius ignominiosis
sime morti traditus esset. voluit beatissimaz ma
trem adesse cōspectricem. De discipulis rursus
& apostolis scribit lucas post passionez domini
q erant pseuerātes in oratione cum mulieribus
& maria matre ihu. Porro si filius non habebat
vbi caput reclinaret/hoc ipm pbabile đ paupe
re vidua matre sentire. Fouebatur igitur a filio
Legimus quattuor philipi filias prophetissas
sequentes ipm pdicantez. Apostolus quoq̄ di
cebat se potestatem habere sororem circūducen
di sicut & ceteri apostoli. Denicq̄ quid charitas
materna velit et audiat. q̄d filialis retribuat pie
tas August⁹ cum Monica testis assit Discipulus B
Prorobatam satis estimo sequelam ma
rie continuam cum filio q nobis afferet non me
diocrem cōtemplationum suarū/materiam at
q̄ fidem/per vniuersaz totius euangelice seriei
narrationē. Quinetiā maria Cōtēplabat ea q̄ di
dicerat infātula/sb parētū domestica disciplina
Dehinc/q̄ toto puellaris etatis tpe didicit & ple
git in templo: sub doctrina sacerdotū/cum alijs

virginibus/ō sacerdotali regaliq; prosa pia/nobilem trahentib⁹ originem, erudita. Tandez reliqua tam ab euangelistis posita/q̄ longe plura non posita/p totū beatissime vite sue cursū/estimamus/multa nimis. Inuenire tuū est Incipe quomodo placuerit. Dignabit spero sese/nr̄o q̄licūq; sermone laudari. quā audire videor exhortantem omnes/per verba patris sui dauid. Magnificate dominū mecū. ⁊ exaltem⁹ nomen eius in idipm dicentes: Magnificat anima mea dominū. quoniaz hic est finis noster. ista salus. ista perfectio. istud principium. ⁊ vltimū/creature rationalis opus bonū. Magister Contemplatio marie principua/fuit de magnificādo dominuz Causaz vero posuisti. Et dicant semp. Magnificet dñs (ait pphēta) q̄ diligūt salutare tuū. qđ est xp̄s verbum in principio apud patrē. de⁹ ō deo p quē oia facta sūt. p quē ⁊ destructa p peccatū refecta sūt. quoniā verbū caro factū est ⁊ habitauit i nobis. Et q: cōtemplabat mens marie quē admodū futurus erat deus hō /fact⁹ Judeis in scandalū ⁊ gentib⁹ in stulticiā ⁊ derisum / voluit a magnificatiōe domini salutaris sui/canticū inchoare. significans. nihil in depressionez diuine magnificētie factū esse/p incarnati verbi mysteriū noua potius mētis nostre oculis (O magnificētissime deus) lux tue claritatis infulsit. vt dū deum visibiliter agnoscim⁹/p hūc/inuisibiliū amorem rapiamur. Discipulus Hec causa probabilis est. cur a magnificentia sumpsit exordium. dum recreata cōsiderat p exinanitionē passiōis Atuero dum attēderet oia que facta sunt p verbum/nōne cōfestim a magnificatione creaturarum assurrexit ad cognoscendā laudandāq; magnitudinem creatoris. Magister Assurrexisse non denego. cōiecturans ipam ppter ea p̄posuisse nomen domini q̄ salutaris. cōsonando ps̄. verbo. Omnia q̄cunq; voluit dominus fecit i celo ⁊ in terra. in mari ⁊ in omnib⁹ abyssis. Jō quippe domin⁹ appellat. q: subiectaz habuit creaturam. iure suo factā. aut ab eo fieri possibilem ꝓuidit. Si q̄reret a maria de rebus cōditis in tali mēsura numero ⁊ ordine/nōne p omni rōne potuit respōdere. Domin⁹ est. qđ bonū fuit in oculis suis hoc fecit. ⁊ qđ fecit/pus in ipo vita erat. ⁊ vita erat lux hominū. ⁊ lux in tenebris lucet ⁊ tenebre eā nō cōprehenderunt. Discipulus Tollebat ex hoc curiositatē stultā scrutātiū scrutinio/ volentiū sape nō ad sobrietatē. nō ad mensurā cordis sui nimis exiguā. q̄ nequit imēsitas dei claudi. Nō attendūt isti q omniū que facta sunt ⁊ quomodo facta sunt/simul ⁊ refecta /tota ratio est omnipotēs ⁊ omni sciens volūtas operantis. Magister Cōtemplabat in ꝑ euāgelico Jobis custodis sui principio mens marie multo intuitu/septē abyssos. quas solus dei penetrat oculus. lucidioz sup solē. Siqdez de⁹ ipe dñs q̄ intuetur abyssos. Jōoq; sup oēm creaturē scientiaz notatam p cherubin/sedere phibet. Hinc tenebras esse sup facie abyssi moyses scripsit. Hinc de luce diuina positū est. q tenebre eā non cōprehenderūt. nō negādo q̄lemcūq; participationē hui⁹ lucis velut vmbratilē. Umbram quippe dicimus esse refulgētiā quandā lucis. plus aut minus ⁊ nō omnimodā lucis puationē. Sic angelus ē ordine naturali prima vmbra seu refulgentia sūme lucis participatio. Anima rōnalis aliquā tera. Deniq; vmbra cognitiue luci/occūbit post vmbram sensitiue virtutis in vegetatiua. ac deinceps. Discipulus Quid de vita dicem⁹? An effulgeat similiter in creaturis ⁊ occumbat. Magister Si vita dicat oīno illud qđ habet vim motiuā sui/ꝓclusimus alibi q nulla res ēsse vita. qm̄ naturalis amor/omnib⁹ insit⁹ ē. quo ne res q̄libet/tanq; pōdere suo moueat mediate vel imediate/ad principium centrū oiuz/deum. Rationales creature/p cognitionē ꝓiunctā sibi. sed irrationales/p separatā. ferūt nempe ad loca sua p impetum amorosum/dei dirigentis. vt a sagittante sagitta dirigit petere signū qđ sagittans intendit. Est igit res q̄libet in deo q̄dam vita. etiā pus q̄ fiat. ⁊ hoc p rōnem hydealē. nō qđem extra deum (put Aristo. arguit Platonē hydeas posuisse) ſ in deo. Jm respectus habitos ad creaturas. per intellectū paternū. ⁊ p verbum suū. iuncto voluntatis amore. quo vult deus bonitatem suam ad extra cōmunicare. ⁊ lucem imēsam quodāmodo splendescere. ⁊ vmbratiliter radiare. Alioquin ipm verbum diuinuz/vt sine volūtate tali consideratū/pure speculatiuū non operatiuū/censendū est. etiā duz ꝓtendit seu procedit cōmunicatiue ad ꝓcessionem spūssancti qui amor est patris ⁊ filij. Praxis igit /nō intēdit intellectu speculatiuo si cōfesse se habeat ad appetituz/nisi ꝓcedat ad opationis rōnem. Sicut alibi de theologia q̄ sit speculatiua didicisti. q̄uis eius finis principuus sit amor dei ⁊ laus ei⁹ magnificans dominū. Tunc vo diuinū verbū non irrationabiliter appellatur practicum /dum diuina voluntas accipit ipm ad ꝓductionem seu productibilitatem eoz̄ omniuz que facta sunt /sm triplex fieri. vnum est in mente angelica vel humana. secūdū in existentia propria seu genere p prio ⁊ in esse formali suo. Leterum priuatio seu nihil/dicitur sine verbo facta. non quia sit aliqđ extra intelligentiam. sed ita q̄ nomen entis vel esse vel existentie/philosophus extendit ad illas circa que negociatur intellectus. vt sunt priuationes. ⁊ relationes rationis / vt complexe significabilia / ex fabricatione intellectus componentis et diuidentis. cum similibus. Discipulus Grandes sub paucis collegisti contemplanda materias. redire placet ad illas abyssos septem. quas innuis marie mentem fuisse cōtem-

platam. Magr. Abyssuz dicim⁹ ꝓfunditatē cuius fundus aut terminus/non pōt ab inspiciē tibus intueri. Vide si nō sit abyssus talis ipe benedictus de⁹ trinus et vnus in sua maiestate non ꝑ respectum quēuis extrinsecū cōsideratus qꝛ nemo nouit patrē nisi fili⁹. nec filiū nisi pater. non excluso tamē spūsancto. q̄ ꝓrsus est eiusdez cognitiōis essentialis cū patre ⁊ filio. Sex alias abyssos numeram⁹/habendo respectū ad res exteriores. maxime rōnales. que sole capaces sunt beatitudinis eterne. vel ꝑhēnis miserie. Nūq̄d non abyssus est miscdie dei. q̄ res viles ⁊ d̄ se nihilū/dignata est facere seipa dignas. atq̄ participes sue pulchritudinis. nobilitatis. et honoris. imensaꝝ. vsq̄ adeo ꝙ idipm sunt ꝑ gratiaz/ qd̄ dei filius est ꝑ naturaz. Hoc intuebat in spū ꝓpheta loquens in ꝑsona domini. Ego dixi dij estis ⁊ filij excelsi omnes. Siq̄dem dedit eis potestatē filios dei fieri. ex sanguinib⁹ corporeis ꝑ voluntatē viri se cōmiscentis cum carnis sue. id est. mulieris volūtate. sed ex gr̄e germine. dū ex deo nati sunt ꝑ verbū regenerans. qd̄ ideo caro factū est: vt esset caro deus. habitans in hoībus ⁊ homines in eo sup admirabili ꝓrsus vnitate. Vis altera velut ex opposito tibi monstretur abyssus. hec est incōprehēsibilis ⁊ horribilis dine iusticie seueritas. q̄ ꝓijcit a facie sua/rōnalem creaturam. reprobans et indurās eam. reputās eam indignaz seipo q̄ creauit eam. Subinde sunt abyssi due ꝓportionabiliter ad duplicē hāc hominū sortem assignāde Primis dicet. venite benedicti patris mei. ꝑcipite regnum qd̄ paratū est vobis ab origine mūdi. qd̄ nec oculus vidit. Audient alij. Ite maledicti. Demū cōsidera duas abyssos velut iter medias. que sint vie ad duplicem p̄cedentez. De quibus in ps̄. Vniuerse vie domini misericordia ⁊ veritas. Ecce q̄ incōprehensibilis sit vtraq̄ viaꝝ. Quoniā est via que videt homini recta. ⁊ nouissima eius ducūt ad mortem. Et viceuersa iustoꝝ semita/reputatur insania Alternatio tanta postremo cernitur in vijs istis/tam ambigua/tam ꝑ plexa/tam timida ⁊ incerte. vt vera dictuz sit. nescit homo finē suum. et om̄ia in futurū seruant incerta. Latro ꝑ totam vitam sceleratus/ad vnuz petionis verbum meruit audire. hodie mecuz eris in paradiso. dum petrus negauit. dum iudas apl's/desperationis peiori laqueo q̄ canapis se suspendit. O quotiēs mentē marie cōtemplantē sapienter has abyssos arbitramur deo dixisse. Oculi mei defecerūt in salutare tuū. quo ad tres abyssos misericordie. ⁊ i eloquiū iusticie tue. quo ad tres abyssos veritatis ⁊ seueritatis eiusdē iusticie. O quotiens expauit sicut paulus. quotiens casto silentio magnificans dei secreta. nec audaci temeritate subintrans aut irrumpens suspirauit. O altitudo diuitiarū sapiētie ⁊ scientie dei. sapientiā quo ad intrinsecam abyssum diuinitatis. scientiā vero referamus ad alias. Sequitur q̄ incōprehensibilia sunt iudicia eius. ⁊ inuestigabiles vie illius. Has vocat ps̄. catharactas. Abyssus ait abyssuz inuocat i voce catharactarum tuarū. Discipulus Cōsiderans ista totus horrore cōcutior totus ad me. meamq̄ vilitatem resiliens/diuinā maiestatem trepidus expauesco. nec quid agam/q̄d dicam/q̄ me vertā/ quo fugā/ꝓrsus scio. Magister Proijce te totū securus in illum q̄ est de⁹ noster refugium ⁊ virtus. Itaq̄ patre trahēte/venim⁹ ad filiuz Filius ꝟo pollicet: euz q̄ venit ad me non eijciā foras. Proijciam⁹ tota fide totaq̄ spe nos i man⁹ misericordie sue/resilientes a seueritate iusticie. Nō poterit misericordia claudere gremiū redeuntibus. que ꝓ fugientib⁹/req̄rendis/reparandis/⁊ saluandis/in hoc miserie deserto/lacerata est spinis ⁊ cruce clauata. Postremo q̄d nisi magnificentiā talis domini reuerearis. exultans et cum tremore dicens Domine deus magnificat⁹ es vehementer. Rursus cum sapiētissima mulierum. Magnificat anima mea dominū. Discipulus. Cōtemplationez dic alteram marie quia proposui redire posterius sup istā de abyssis iudicioꝝ dei. qui aliquos misericorditer dat filios dei fieri. coheredes regni. alijs ad interitū derelictis. iusto q̄dē sed occulto iudicio Magister. Salutanda sepe est ⁊ oranda mater misericordie vita dulcedo ⁊ spes nostra: quatinus dei misericordiā/non iudicium sentiam⁹. Eteni si qd̄ factum est/in verbo vita erat/quāto perfectius fuit ⁊ est ipa in eodem verbo/vita ꝑ quam ⁊ in qua verbum caro factum. reddidit perditi ⁊ mortuis vitaz? Dulcedo subinde nostra est. q̄ fontem in se parturijt dulcedinis Spes insuper intercedendo. recōcilians ⁊ subleuans. non auctoritate prima saluans Transferunt obinde per eccl'iaz. illa verbi preconia. sub nomine sapientie. predicata. ꝑ sapientem/ad istam ꝟbigenā de verbo ⁊ in verbo gloriantē. Ab initio inquit et ante secula creata sum per p̄destinationis electionem p̄ omnibus. In me omnis spes vite et ꝟtutis. per auxiliationē Discipulus Noui talia omnia que sapiēs colligit. ⁊ mecum sepe retracto. maxime dum natiuitatis eius sacra celebritas recolitur. de qua fieri posset comparatio ad illius natiuitatē qui fuit homo missus a deo. cui nomen erat Johannes. qui venit in testimonium vt testimoniū ꝑhiberet de lumine Magister. Alludis si sciens vel insciens nescio/ordini contextus euangelici/cuius supra meministi de quattuor vt vnum. qd̄ opus in centum q̄n quaginta rubricas partitū est. cū aliquot rubricellis. Dum eni verbi generationē ꝯtēplationē incepimus marie. tu nunc traducis vt de precursore loquamur. sequamur hunc ordinem si com

placituz ita tibí fuerit. // Discipul⁹ Queq̃mur q̃so de beato Johe q̃lis fuerit marie cõtẽplatio q̃si scda ꝓncipalis/ediſſere. Magr Cõtẽplabat mẽs marie Johez. nũc ad lr̃am. nũc ad tropologiã. q̃nq; vo per allegorie. z anogogie myſteriũ. // Discipul⁹ Lr̃a palã facta ẽ ꝺ Johãnis nũciatione. cũ ꝓconijs ei⁹. parentũq; ſuorũ affer aliq̃d de myſterijs. Magr // Cõtẽplabatur maria vbum qꝺ erat in ꝓncipio/ q̃nq; metaphiſicaliter. Aſſumebat eni ſilitudinez hois per artẽ operãtis in exteriorẽ materiã. Conferebat ad primũ artificẽ deũ. q̃ oia q̃ facta ſunt/ ꝓduxerat nõ naturali neceſſitate. nõ cauſaliter aut fortuite. ſed ſpõtanee Recẽſebat aliquos phos itaſenſiſſe ſicut dicit Johes euangeliſta. Deus eni manifeſtauerat eis qm̃ inuiſibilia dei ꝑ ea q̃ facta ſunt a creatura mũdi id eſt hoie intellecta cõſpiciunt. Sempiterna q̃z virtus eius et diuinitas oſtẽdit ordinatiſſime ꝓſtituta ſupra oẽm artis excogitationẽ. ars vero q̃d ẽ niſi recta ratio rerũ agibiliũ. Ita cõcludebat maria metaphiſicans. oportere poni vbum ſeu logos. id ẽ. ꝟmonem vel rõnem patris. ꝑ qõ vbum/ oia facta ſũt z qõ factum eſt erat vbiq; ꝑcognitũ ab hoc verbo. nõ alia cognitione q̃z ſe ipſo q̃ deus ẽ. quem nullus dubitat eſſe vitã z primã vitaz alioq̃n iã non eſſet deus vbum ſuũ vel hydee ſue. Cuius rei abſurditatẽ ipe etiam phoz ꝓnceps Ariſto. ferre nõ potuit. cõferens cum Platone. Poro noluit deus cõdens vniuerſa latere penitus im mẽſitatem lucis ſue. duz eam fecit ſplẽdeſcere ꝑ creaturas. quas oẽs in ſapiẽtie ſue luce ꝓſtituit Omnia i ſapiẽtia feciſti ait pſ. Fuit igit homo miſſus a deo. qui ſpectator eſſet oiuz operũ dei. quiq; teſtimoniuz phiberet de lumine. nõ enim erat ille lux. ſed vt teſtimoniũ phiberet de lumine. Erat lux vera q̃ illumiat omnẽ hoiez venientem in hũc mundũ. qz nullus illumiat ad cognitionẽ liquide et pure et ſpicue veritatis/ abſq; ꝓma luce/ ꝟm triplex genus cauſe efficiẽtis exemplãtis z finientis. Quali dono. qua gr̃a. qualis oro põt eſſe maior. etiam phie teſtimonio? Erat ꝓpterea homini miſſo a deo/ nomẽ Johes. duz mundi ſpectator in ſtatu innocẽtie ꝓditus ẽ. vt teſtimoniũ phiberet de lumine. Videbat ꝓmaz lucẽ ꝑ ſpeculũ z in ſpeculo creaturaz. non in obſcuritate enigmatis. Videbat z in imagine mentis ſue. z ꝑ eam lucidius multo q̃z ꝑ veſtigiũ vel ſpeculũ creature. nõdũ tñ intuebat in ſua q̃ditate nudam lucem. Qz heu homo cum in honore eſſet/ non intellexit. cõpatus eſt iumẽtis inſipiẽtibus z ſilis fact⁹ eſt illis. Propterea tũc euenit vt lux vera in mundo eſſet ꝑ quã fact⁹ ẽ mundus. Et mũdus iſte microcoſm⁹/ eũ non cognouit. ad quẽ cognoſcendũ factus erat // Diſcipulus. Nihil hacten⁹ attuliſti in hac ꝓtẽplatiõe marie ꝟm phicam rõnez/ qõ ſit ab hoie vere philoſophãte negandũ. ſi non ſit auerſus a vera luce deo/ ꝑ tenebras peccatoz. ſi nõ ſit obſcuratũ inſipiens coreius. nec datus in reprobũ ſenſuz. Si deniq; fuerit in eo gr̃a dei. vt merito Johãnes appellet. Altuero ſi id qõ ſequitur/ ita poſſit ad comoduz phie flecti/ deſidero cognoſcere ſi licet in ꝓpria venit z ſui cum non receperũt. qꝺ quot autẽ receperũt eum dedit eis poteſtatẽ filios dei fieri. his q̃ creduut in noie eius. q̃ non ex ſanguinib⁹ neq; ex voluntate carnis. neq; ex voluntate viri. ſed ex deo nati ſũt. Et vbuz caro factum eſt. // Magiſter Non põt ad lr̃az expoſitio tradi niſi de incarnatiõe verbi. ꝑ cui⁹ fidem fiunt homies filij dei. cuius inſup lr̃alis Johannes preco fuit. vox z lucerna. Cõfitet hinc Auguſtin⁹ q̃ q̃d haberet myſterij. Et verbum caro factum eſt. nec q̃dem poterat ſuſpicari. cũ dẽ cedentib⁹ aliquid non negaret intelligentiã concepiſſe ductu phie Erat nempe platonis inſtitutus et pithagore diſciplinis. Attamen ſine piucio littere videam⁹ ſi vbum dei poſſit dici ꝓ ꝓpria veniſſe/ ꝑ infuſionẽ luminis vultus ſui/ ſup faciem mẽtis humane. imo ꝑ quãdam ex vtero mẽtis incorporationẽ ſui. Omnis itaq; res quã tũcunq; ſubtilis ſit. incorporeeq; nature/ ſi comparatur ad ſimplicitatẽ ꝟme lucis/ corporea iudicatur. materialis inſup; quia potentialis ẽ atq; mutabilis. et non purus actus. Cũ ergo prima lux influit z illabit in portionẽ rõnis ſuperiorem/ quã dicimus apicẽ mentis vel ſinderiſim. vgineam. quidni dicam⁹ dei vbum quomodo i corporatum vel hominez factum ꝓpter deiformem ꝓncipalis humane ptis vnionem. ꝑ quam (ſi Boecio credimus) fiunt hoies dij? Dei eteni ꝓpterea genus ſum⁹. in quo mouemur. viuim⁹ z ſumus. Et habitat in nobis vbum ſuũ vnigenitum z eternum plenũ gratie z vitatis. // Discipulus. Nõ aduertebã talis phiſice cõtemplationis applicationẽ. que nõ aberrat a fide. Magr Fides plus eleuat arcẽ mẽtis vt vbuz dei inhabitet ꝑ fidem in interiori homie vt habitatur apls. Cõſiderãs igit hanc vnitiã habita tionem Aug⁹ dicit mariã matrem dei cõcepiſſe ꝓmo felicius deũ fidem. q̃ poſterius per carnem Non eni. ſcda ſiue ꝓma/ ſibi ſaltẽ attuliſſet cõceptio. // Discipulus. Utrũ potuerit maria ſine fide vel charitate fuiſſe mater dei corpalis. Magr Si potentiã ordinatã ſpectes/ non potuit. qm̃ deus hoc facere nõ ordinauit. ſed quin aliter ordinaſſe potuerit cum ſit imenſe potẽtie nec implicet ꝓtradictionẽ/ ita fieri quis hec a dei potentia negauerit. // Discipulus. Sunt alie q̃ſtiones abſq; numero ſup incarnationis beate myſterio. vtputa ſi vbum fuiſſet incarnatũ/ homine ꝓmo nõ peccãte? Si põt ratio tradi cõuincens. Cur de⁹ hõ ſit? Ita eni conari videt Anſelmus cuz alijs nõnullis. Rurſus cum opera

trinitatis sint indiuisa ad extra/quō fieri potuit vt sol⁹ filij⁹ diceret incarnat⁹.cū silib⁹ abūdātissime tractatis p doctores.qs idcirco nō induco ℳgr ¶ O quāta credis pspicacitate mēs marie ꝛtēplabat oia talia ꝓferens i corde suo.qlia meruit expiri qñ dom⁹ pudici pectoris tēplum repente fit dei.qñ fas fuit p saluatione sibi dici. Salue mr pietatis ꝛtot⁹ trinitatis nobile triclinīū.vbi tñ incarnati /speciale maiestati pparās hospiciū. ¶ Triclinīū fuit/p fidez charitate formatā.ꝑ speciale hospiciū/p verā maternitatem/ nedū carnis solius ꝑ ꝛmētis pparauit. Intelligit aūt spūalis maternitas in aia vbigena faciēt voluntatē dei pris.q̄ ido frater sororꝫ et mr ē vbi dei.mater vgo.filia. ¶ Nūciat hāc verbi ꝓceptionē spūssanc⁹ q̄ vbi vult spirat q̄ inspirat.q̄ gabriel ē fortitudo dei . nā q̄d fortius/q̄d potenti⁹ pōt nūciari? ℳ Letex gra dei p Johez significata p̄cedit. via pparās vbo dei. q̄ Joha nes p orationē ꝓcept⁹ ē/gabriele silr nūciate. Nihil eni hz hō fecūditatis in quauis portione rōnis/sit vir vel mulier / vt talis fili⁹ inde possit gigni.p̄cedat oportet.ꝛ precedat/zacharias (di uortionis cuius oratio exauditur.ꝛ ꝓcipit Elisabeth (q̄ est dñi memoria) filiuz. cui nomē est Jobānes. In q̄ gra dei.q̄q̄ nullus in cognatione naturali/vocet ꝫ nomine. ¶ Dorro si seqris allegoriā/zacharias sacerdotiū. elisabeth legē verterem significat.ex q̄b⁹ timore frigescētib⁹ /non potuit ꝓcipi gra dei. Nihil eni ad pfectum pducit lex .q̄usq̄ venit plenitudo tpis . qñ sol iustitie debuit oriri sup terrā hūane ꝓditionis.p myseriū incarnationis. Tunc p̄cessit in Jobe luciferi/illuz solē q̄ ex vtero patris ante lucifer⁹ genitus ē in die vtutis sue i splendoribus sctōꝝ ℳ Scipul⁹ ¶ Ergo ne putandū ē mariaz nihil de p̄nūciatiōe Jobis cogniti sui fuisse lr̄aliter ꝓtemplatam? ℳ ℳgr ℳ Imo vo nec vnum iota dimissum est.nec vn⁹ apex oiuz.q̄ Lucas scripsit. q̄n maria rimaret .ꝛ meditādo ruminaret .cōferens ad inumerabilia q̄ nos latēt . neq̄ scriptis mādari potuerunt. Itaq̄ si Jobes fuit tanta solēnitate nūciatus.si orationez supra nature curssi impetrar⁹:si sanctificat⁹ in vtero. si gaudiū ꝛ exultationē cū admiratiōe parētib⁹ attulit.si pcedit xp̄m in spū ꝛ virtute helye .si sobrie educatus ꝛ vestit⁹ i exēplar pnie p ꝓptū tpalis felicitatis et amorē eēne . Si talia nob innotuerūt Luca ex ore marie nob referente.nemo dubitauerit q̄n ad seipam/ p̄ima taliū retulerit.reuoluens oculos ad ꝓprios parētes.q̄liter angelica nūciatione/fuit ipis ortus suus/ cū vite serie .id ē.ordine reuelat⁹.vt nō minus ꝺ gratijs ab vtero sibi largius collatis maria ꝓsurgere ad gra actiones/q̄b p p̄cursoris hui⁹ iocundo sanctoq̄ natalicio nūciato.repetens crebr⁹ cū exultatione spūs/cāticū suū. ℳagnificat aia mea dñm.

℣ Finit prima ptio.

Sequit secunda ptio de vita soltaria Jobis.q̄si sup rubrica sc̄da. de nūciatiōe sua .ꝛ habitatiōe i deserto .Būt in hac ptitiōe tres ptic̄le.iuꝫ triplicē moduz manifestādi vitā solitariam. Et ꝓtinet notulas nonaginta. ℣ Discipulus.

Si multa fuerūt ipi marie ꝓtemplāda circa Jobis nūciationē i tēplo.Si circa visitationē ꝛ salutationē elizabeth. Si circa natiuitatē circūcisionemq̄ pueri/ q̄b⁹ interfuisse maria credit.simul ꝛ audiuisse cāticū illō zacharie Bñdictus dñs deus isr̄l.cū mysterijs hic inclusis. Nihilomin⁹ ad pñs vtere ꝓtēplatiōis oculos desiderio/ad solitudinē Jobis de q̄ lucas sic intulit Puer aūt crescebat ꝛ ꝓfortabat spū .ꝛ erat i deserto.vsq̄ ad diē ostēsionis sue ad isr̄l. ℳ ℳgr Fiat vt vis.ꝛ incipio quō vis. ¶ Discipulus. Cū hō sit naturalit aial sociale gregale et ciuile ꝰm pbm . Platonis q̄z snia dicit / boies boiuz causa factos esse. Ecclīastes insup maledicit solitario dicēs. Ve soli. Nōne rit⁹ iste viuendi in desertis/culpabilis ē habēdus .tāq̄ ꝓueniēs feris indomabilibus.aut hoib⁹ melācolicis? Solitudinez eni q̄rere Aristo.posuit in homero fuisse signum melācolie. Fuit igit puer Johānes melācolicus aut feralis. ¶ ℳgr ℣ Addere debebas vnaz distinctionis ptem a pbo positam. Solitarius inq̄t/ vel de⁹ est. vel bestia. Fuit autem puer Johānes/deus p pticipationē diuitatis.non p naturā. Eteni man⁹ dñi erat cum illo Fuit repletus spūsancto ex vtero mris sue . Ne q̄z cōplexione melācolicus .cuz p miraculū fuit dño opante formatus.cui⁹ pfecta sunt opa. Lege qō ōr. Puer aūt crescebat ꝛ cōfortabat spū. Post subdit. Et erat in deserto. Quare ꝛ quousq̄? Nimirū vsq̄ i diē ostēsionis sue ad isr̄l. q̄tin⁹ interea loq̄ret dñs ad cor eius in solitudine.reuelās ꝛ indicans q̄ eēt ipe factur⁹ ad isr̄l ꝛ docturus. Simul vt nō leui saltem maculare vitam famine posset. Predicabat euangelicū virum in suo celibatu virgineo.imitabatur vitam helye per quem erat ipe figuratus. Complebat prenunciatam de se ppheti̇am Esaie. Ego vox clamantis in deserto. Predicabat primitus exemplo sanctorum spem regni celorum per contemptum terrenorū.quatinus autoritatis pondus/adderet vbis suis operatio. atq̄ talis merito iudicaretur qui fallere nollet cupidine mūdanorū/ne dū alijs p̄dicaret penitentiaz. ipse p delicias insecutiōez/reprob⁹ inueniret. ℣ Discipul⁹ ℣ Collegisti sūmatim causas solitudinis i Johane. De ceteri vo solitarijs quid iudicas?

Non eni silib⁹ tueri se valent causis ¶ Ogf.
Opi tuo dicit Ambrosi⁹/intētio nomen iposuit
Et xp̄s. Si ocul⁹ tu⁹ fuerit simplex/nō habens
aliquā ptē tenebraz/tocū corp⁹ tuū lucidū erit.
z sicut lucerna fulgoris illuminabit te. Primuz
ē igit aspicere q̄ sit z q̄lis intētio solitudinē inq̄-
rētis ¶ Mouet aliquos feritas incōposita cō-
plexionis naturalis vel acq̄site. nō patiēs ciuili
ter ꝓuersari. cui⁹ odiū ꝓtra oēs z oiuz ꝓtra se. si-
cut de hysmaele loquit scriptura. Hāc causā so-
litudinis in catto monstro/ab hercule necato.
Hāc in leonib⁹. Hāc in auib⁹ nocturnis accipi-
mus ¶ Mouet aliq̄s cupiditas implēde volu
ptatis. seu ꝓprie voluntatis quoz felicitas esti-
matur impunita neq̄cia. peccare scz volūt. neq̄
verecūdiā hoiuz neq̄ penā pati. Querit eni lati
bula/fede voluptatis impletio. qō z fere demō
strāt. z auicule q̄dā ostendūt. nisi fortassis aliq̄s
ita bestiales inuenies/q̄s ꝓprie neq̄cie publica-
tio delectat. p̄dicātes vt zodoma peccatū suum
z cum malefecerint gl'iantes ¶ Mouet alios/
animi q̄dā deiectio seu pusillanimitas/causata
p frenesim aut melancoliaz multis modis. q̄les
nuemerāt medici. q̄s nihilomin⁹ fatent innume
rabiles repiri. Talit demendatū tradūt exposi
tozes Danielis ip̄m Nabuchodonosoz. cui⁹ fu-
it habitatio cū feris. Et demoniac⁹ iste p legio-
nē oppressus. q̄ habitabat in sepulcris. Pueros
insup aliquos imo iuuenes z senes/hactimoris
formidine agitari sic ꝓstitit: vt nec videre alios
vellent. nec sese paterent facialit intueri. Quo-
rū tandē aliqui p deserta vagantes/nusq̄ cōpa
ruerūt. Alij laqueo vl p̄cipicio vel alit/sibi mor
tem intulerūt. Laudabilis certe verecūdia/ma-
xime puerilis z in mulierib⁹. q̄ saluaz rem facit.
malis obstans conatib⁹. Sed ne q̄d nimis. ne le
sa tandē verecūdia/frons accipiat meretric at-
q̄ verificet ille subuersiuus iuuenū versus. An
gelicus iuuenis senib⁹ sathanizat i ānis ¶ Mo
uet alios inanis. iactātia. Alios spes q̄stus vbe
rioris. Alios ociū iners. Alios fantastica liber-
tas. Alios q̄dem feruoz nouiti⁹ nō fm scientiā.
volens sibimet esse dux. prioz. et abbas. Alios
ignorantia difficultatis heremitice vite seducit.
estimātes solitarijs deesse nihil/p̄ter orare deū.
dū vbi segregatos se faciūt ab alijs inueniunt se
metip̄os cū passionibus durissimis. luxurie. gu
le. desidie. z accidie supra modū. vt interim dia
bolicis astutijs/de visitatiōibus hoiuz curiosis
ad insolita/de victualiuz postremo vestiūq̄ ca-
rentia taceam⁹. Tandē penitet eos suimet. z gi-
rouagi fiunt cū Cayn. solum de heremitica vita
barbā z appellationē retinentes. q̄bus solitudo
nō abstulit victa: s aluit auxit et multiplicauit.
q̄libus vicos z plateas videm⁹ impleri. Teterri
mū hoc genus monachozū ait Hieronym⁹ bea-
tissim⁹. z Benedict⁹. imo mōstra sunt hominuz
extra terminos bone policie depellēda ¶ Visci
pulus ¶ Et q̄s ad solitudinē his attētis/puta-
bit idone⁹? Confirmas eni q̄ opposui. Ue soli-
¶ Ogf ¶ Videto ne malicia plurimoz/paucis
obsistat bonis z electissimis. p̄sus q̄ diuinis cul
toribus solitudinis. q̄les in cōmendationē fidei
vocat ap'ls. In solitudinib⁹ errantes. in mōtib⁹
z spelūcis. in melotis z in pellib⁹ caprinis. q̄les
Paul⁹ z Anthoni⁹. Arsenius. Agathon. Hila
rion. cū silibus inumeris. q̄ naturā suggredien-
tes/ostēderunt in seipis q̄ regnū celoz vim pa
titur. z violēti rapiūt illud. Quid deniq̄ de Jo
hāne nr̄o? Quid de puero bn̄dicto. q̄d de silib⁹
factū sit ipse legis? ¶ Discipulus. ¶ Spūs vbi
vult spirat neq̄ mirabilia trahēda sūt ad imita-
tionem. sed reuerenť admirāda. ¶ Magister.
Recte sentis. Nō agit ita q̄ feliciter vita solita-
ria/sine q̄dam afflatu spūssancti. q̄nq̄ patenter
reuelātis. q̄nq̄ secreti⁹ inspirātis ducētis z agē
tis. Dicit eni de xp̄o q̄ spūs impulit eū in deser
tum. Dicit q̄ duct⁹ sit. Dicit q̄ z agebat in de-
sertū. Et hic de puero Johāne p̄mittit. q̄ ꝓfor
tabat spū. Qui aūt puata lege ducunť/publicl
z generalib⁹ nō subsunt institutis ¶ Discipul⁹
Qua rone cognoscet q̄ a spūssancto q̄s ducit in
desertū/solitariā ducturus vitā. cū tot seductio
nis causas narraueris? et vniuersal⁹ expeto de
solitarijs oibus. q̄s debet esse suus finis? q̄s sue
oculus intētionis. ¶ Mgr ¶ Tres modos so-
litudinis insinuasse videť mihi p̄s. cōparans se
tripliciter. Sicis inq̄t fact⁹ sum pelicano soliu-
dinis. z fact⁹ sum sicut nicticoraz in domicilio.
Vigilaui z factus sū sicut passer solitari⁹ i tecto
¶ Prima figurat solitudinem deserti. secunda
claustri. tertia tecti siue tēpli q̄ signat tectū am
plum ¶ Considerať insup triplex in generali fi
nis q̄rende solitudinis. vn⁹ peccādi vitatio. ali⁹
habet tn̄ in singulis spūssanctus ꝓprios fines.
q̄ postmodū ꝓstat ex euentu. sed interim loqui-
mur de hūano ꝓsilio. ¶ Amplius q̄ sit z q̄lis so
litudo deserti. ptz in heremicolis. iuxta narrati-
ones z vitas patz. q̄ p̄terea sunt. z qui nunc ad
hanc solitudinē idonei tradiderunt ¶ De soli
tudine vo claustri vel cenobiozū habeť noticia
p regulas ip̄oz. q̄ cōueniunt oēs essentialiter in
triplici voto. obedientie. paupertatis ꝓtinentie
¶ Dozro de solitudine tertia quā imaginamur
illem passeri. q̄ solitari⁹ ē in tecto. nō ita cogniti
onem inuenim⁹ traditā. Participat autez cum
vtraq̄ p̄rioz solitudine differēs tamē ab vtraq̄
¶ Solitudo claustri colocať in ciuitatib⁹. sicut
habet nicticoraz domiciliū in eisdem. Sic se ha
bet solitudo passeris in tecto. Nō eni refugit ciui-
tates. sicut pellicanus in deserto longe sit ab eis
z heremi cultozes similiter lōge fiunt. ¶ Teteq̄
solitari⁹ sicut passer solitari⁹ in tecto. nulla lege

viuẽdi sub voto astringit. imitans in hoc volũtarios heremitas. Nihilominus locũ villarum vel ciuitatum nõ relinquũt. dispares in hoc heremitis ¶ Legim⁹ q Anna ꝓphetisans de puero Jhu/nõ recedebat de tẽplo. ieiunijs ⁊ oratonib⁹ vacans. Legim⁹ de sancta Judith q fecerat in supioꝛib⁹ domus sue/sibi cubiculũ vbi cũ puellis suis sola moꝛabat. Sara iunioꝛ molesta ha/pꝛexit oꝛare ad supi⁹ cubiculũ dom⁹ sue. Helizeo fuerũt in ciuitatib⁹ assignata in superioꝛib⁹ dom⁹ cenacula. Petr⁹ oꝛatur⁹ ascẽdit i supioꝛa dom⁹. Ita p multa colligit sanctos vitas loca sibi q̃sisse secreta ⁊ alta ¶ Discipulus. Edissere quo põt esse laudabilis hmõi tertia solitudo. q̃si sit cũ domo et sine domo. Residet ita q̃ solitarius in tecto/quã similitudinẽ non siluit ihe xp̃s loquens de tribulatione futura/monẽs eum qui in tecto est vt non descẽdat tollere quei domo sunt. Habent enĩ domus regionis illi⁹ tecta plana. apta deambulationi. secretecq̃ cõuersationi. tanq̃ pauimẽta de lapidibus planis. cũ cemento structa. ¶ Magister ¶ Pꝛopositũ solitarij talis est/vti mundo quasi non vtat. Non enĩ fidit i viribus ꝓpꝛijs aut coꝛporis aut animi posse pati. solitudinẽ. vel deserti vel claustri. facit hoc q̃ potest. Accipit solitudinem tecti. non semp ad lr̃am. sed p similitudinẽ. Sicut enĩ manens in tecto non respicit q̃ fiunt in domo/sic nec ille solitarius ea curare vult que fiunt in mũdo. Diuit sibijpi ⁊ deo. curam suam totam ⁊ cogitatum suum ⁊ suam solicitudinẽ ꝓiecit in deu⁹. Finis suus/est triplex pꝛetactus. Pꝛim⁹ vitare facit coꝛporalis ne inquinet ab ea. Secũdus cogitare oꝝ actus suos in amaritudine anime sue. Terdius ꝓmare deo. videns enĩ iniq̃tatem ⁊ ꝓtra dictionem in ciuitate. ⁊ dolos et vsuras. ⁊ blasphemias in medio eius. elongat se nõ coꝛpoꝛe sz mente. manens in solitudine qualez sibi fecerat ihesus i medio palacio. vocans se solitariam et cuius ꝓpꝛeter deũ nõ esset auxiliatoꝛ alius. ¶ Si sapul⁹ ¶ Contraria videtur esse sibimet hec solitudo. videt enĩ ⁊ audit mala que fiunt in ciuitatibus. nihilominus vt dicis fugit ea. Si fugit q̃ liter illa videt ei audit: ¶ Magister ¶ Doceat te ꝓpheta regius Dauid dicens: Qui inquirebant mala mihi / locuti sunt vanitates et dolos tota die meditabant. Ego autez tanq̃ surd⁹ nõ audiebam. ⁊ sicut mutus non apiens ⁊c. Nõ dicit surdus ⁊ mutus. sed tanq̃ surdus ⁊ mutus. ¶ Discipulus ¶ Si zelum dei habet. quo pacto nõ obuiat iniq̃tatib⁹/ quomodo saltem voce nõ reclamat. non arguit. non p̃dicat. non inculpat: ¶ Magister ¶ Debet vtiq̃ zelum. sed fm scientiam que docet eũ ꝙuersari in medio natiõis pꝛauitif. sed gemens intus tolerat q̃ nec põt nec debet arguere. Rñdet creboꝛ curiositati zeli sui. Quid ad te. Non ẽ tuũ nosse talia vel talia non arguere. Non eniti ꝓtra ictum fluuij. Curã illaz deo linque ⁊ tuam age. ¶ Discipul⁹ // Omnes hoc modo si dicere facereq̃ statuerent/q̃s perse quereꝝ vicioꝛos. q̃s bonoꝛũ ꝓfectũ pacis conciliatoꝛ intẽderet: Sancta rusticitas (ait Hieronimus) sibi soli ꝓdest. imo dũ non opitulat alijs: obest. dũ non est ꝓ ꝓximo. cõtrariatur ei. Nauta dum nauẽ deserit: nõne submergit. Vanationem ꝓinde pigri fui. nõne ꝓ talento recondito talis mereꝝ ⁊ metuit: ¶ Magister // Cur metueret qui nihil erogandũ suscepit ex officio cui nihil ex articulo necessitatis incũbit agendũ. Extra dit ad vsuram talentũ omne q̃ accepit. dũ vtiq̃ illo qualiter ⁊ quousq̃ se lex ⁊ voluntas erogãtis extendit: Si non abutitur donis sibi traditis quãdo et q̃liter non opoꝛtet. ꝓfecto non retinet talentũ. non est ꝓtrarius xp̃o Non deserit nauẽ qui custodiam eius non accepit. Atuero videãt qui suis humeris officia publica vl̃ imposuerũt vel imposita susceperũt: quemadmodũ reddẽt rõnem de subditis. Quid ad istum de nõ suis/q̃ foꝛtis sunt. que iuris sunt alieni: ¶ Discipulus. Nõne mãdauit domin⁹ vnicuiq̃ de ꝓximo suo Nõne iussio legis est. Diliges ꝓximum tuum sicut teipm: ¶ Magister ¶ Mãdatũ iussumq̃ fatemur curare ꝓximum ⁊ diligere. sed nõ plus q̃ seipm. non plus q̃ deum. Deus: certis amorem dei ⁊ ꝓximi terminis limitauit. de q̃bus nõ est hic dicendum p singula. quoꝛuz debes alibi noticiam cõparasse scz in de cõsolatione theologie. ¶ Discipulus // Dicici q̃ fieri iuste debet: q̃ iustum est. Q̃ nihil ꝓdest homini si vniuersum mundũ lucreꝝ: anime vero sue detrimentũ patiatur. Q̃ p̃dicare ⁊ arguere nemo solenniter debet nisi missus. Q̃ fraterna coꝛrectio non ꝓ semp obligat. Q̃ sepe fit eadez coꝛrectio temerarie. dum neq̃ fructus cernit. neq̃ modus custoditur. nec tempus. ꝓsona aut locus obseruatur. Sz apꝛaret difficile quomodo manẽs int alios/ nõ incurrat casus plurimos. in q̃bus oportebit ipm non solum sibi vacare. sed ꝓmis intendere. Alioq̃n vel inutilis/ vel inciuilis / vl̃ arrogãs foꝛtassis/ aut fantasticus poterit multoꝛuz iudicio reputari. Susurrabũt mutuo dum viderint aliquem litteratũ/ qui fundit vngentum sue meditationis ad pedes vel caput iesu. vt quid perditio hec: Cur non erogat p̃ p̃dicationẽ in pauperes idiotas ⁊ egenos: Talia sibi soli meditat ⁊ ruminat. cur regiminis curam nõ q̃rit: Cur nõ suscipit oblatam: quo pacto ꝓius habitam derelinquit ¶ Magister ¶ Nihil affers incognitum. sed ad alta vadenti/ ꝓtemnẽdus est ipe cõtemptus. nec populari rumoꝛe / sed ꝓscientie veritate vita ducẽda est. maxime q̃renti deo viuere. q̃renti cuz ꝓba dicere. Nihi aũt adherere

deo bonuz est: ⁊ ponere in dño deo spem meam ℞is glia eiꝰ. Cuiꝰ eius⁊ vticꝫ aie deuote. filie regis ⁊ spõse/ab intꝰ ẽ. cui p minimo est/ vt ab hoibus vel ab humano die iudicet. ℔ nec se iudicat/ omne iudiciũ suũ ponẽs sup eũ q̃ dñs ẽ. cui soli intẽdere. quẽ q̃rere. in quẽ sperare. quẽ diligere cõstituit. ℞ui vult inter vos sapiẽs esse (monet apl's) stultus fiat vt sit sapiẽs xp̃o. desipiat mũdo vt placeat xp̃o. ℞am q̃ volunt hominibꝰ seculi placere. q̃ ciuiles ab eis. qui benuoli. q̃ sociales. qui (vt eoꝝ verbum ponamus) boni socij/ blãdienti lingua vocari desiderãt. videãt ne dei imo sui ꝓstituant inimici. pdunt nempe tps comesando iocũdando. detrahẽdo. narrando. fabulatiões. ℔ nõ vt lex tua dñe. deterioza non admus q̃ ferre coguntꝰ. ¶ Biscipulꝰ // Quotidianus nobis hoiuz ꝓuictus que dicis ostendit.

℟ ¶ Agr̃ ¶ Crede mihi. posse vacare sibi/ non est paruũ negligendũ talentũ. nõ est infodiẽdũ terre. qz non est terrenis occupationibꝰ obruenduz habet hõ p quolibet sensuũ quos accepit. talenta totidem. singulis nõ pariter vtiꝫ. Si totus se ad videndũ salubria. totus ad ꝓuersionẽ cordis ꝓuertit/ reddiꝫ excusata manus vel pes: vel lingua. si tunc non opatur hõ. aut ambulet aut loq̃tur. Ecõuerso si robusta fuerit manꝰ ⁊ oculꝰ lippus/ vt videre vix possit mittat manũ ad fortia. hoc est viri solitarij ⁊ actiui. Determinat Aris. philosophica rõne vitã ꝓtẽplatiuaz. simpliciter optimũ esse homis bonũ. Consonat oĩs theologisantiũ choꝝ. Determinat ℔ Augꝰ q̃ ociũ veritatis inquirẽde/ pferendũ est negocio charitatis. si nullꝰ imponat. nec sic tamẽ fundit⁹ ociũ deserendũ nr̃a sustinenti. ¶ Jã ꝺo q̃riꝫ q̃s ad hãc sit idoneus vitã solitariã. Nõ iuuenis moribus q̃ ad opationẽ mittẽdus ẽ: ne vacet. Multa eni mala docuit ociositas Vidit ℔ q̃ philocapto meder pollicens ait. Loca sola nocent. loca sola caueto. Talis nõ cum deo. sed cũ desiderio rabioso ꝓtinue loquereꝫ. Occidũt desideria pigrũ pertim sine lr̃is. cuius ociũ moꝛs est (Seneca teste) ⁊ viui hoĩs sepultura. Et Horatius. Si nõ intendas studijs et rebus honestis. inuidia vel amoꝛe toꝛquebere. Ceteruz nequit vacare ocio cõstitutus sub alterius potestate. Quo iubente fac hoc/ faciendũ ẽ. Uade illac/ istac eunduz est. Obsequere subditis istos dirige ⁊ rege. parendũ est. // Amplius. si ꝓpto te voto ꝓstrinxeris ad actionis negociũ. iam tibi vacationis ocium sustulisti. Si denicꝫ necessitas periclitatõis ꝓximoꝛuz/ coꝛpalis aut spũalis imineꝫ. cui tu potes non alius p nũc/ pbabiliter opitulari. lex necessitatis/ imo charitatis/ a vacatione te sepat. Lex postremo diuine iussionis inspirata te perurget sese sequi. q̃lem hi qui spũ dei ducunt infallibiliter recognoscũt. ¶ Biscipulus // Hacten⁹ multa cõquisiuimus de vita solitaria sub quadã fluctuatione sententiaꝝ ⁊ oꝛdinis. cupio naturã ipsius physica simul ⁊ theologia rõne scrutari. descriptionem quoꝫ suam imꝑimis volo fundamentaliter notam esse.

Sequitur secũda ps demonstratiua post ꝓimam inquisitiuam delitudine.

¶ Magister // Ita solitaria. est vita itellectualis nature seu rõnalis. que agit segregatim a multis. ⁊ ꝓpter deum. ¶ Biscipulꝰ Cur ad vitam solius nature itellectu alis solitariã vitam stringis. cuz sit aubus ⁊ bestijs aliquibus sua solitudo viuendi. ¶ Magr̃. Volui sub cõpendio vitam tollere omnẽ. q̃ bea te vite ꝓticeps esse nequit. ¶ Biscipulus // Nũquid satis erat. vt de intellectuali natura sermo fieret additione nõ facta de rõnali dicens. intellectualem dimittẽdo. ¶ Magister // Postulat hoc fieri/ ꝓprietas vocabuloꝝ. Cum eni ratio nale sit differẽtia cõstitutiua homis nec soli⁹ hominis ℔m ℙoꝛphiriũ platonicũ/ ponẽtẽ demones et angelos esse animalia rationalia. q̃ deos vocat. ⁊ compositos ex anima et coꝛpoꝛe tradit ꝓ imoꝛtalitatez differentes ab homine. Diffinitio nostra debuit hoc notare. Quis aliquando rõnalis dicaꝫ natura quelibet/ que põt vti ratione. ⁊ que libertatẽ habet arbitrij potẽs in oppositã. Est eni liberũ arbitriũ facultas rõnis ⁊ voluntatis. quasi liberũ de rõne iudicium. iuxt̃ quez loquẽdi modũ. deus diceret nedũ itellectualis nature/ sed rõnalis. lz boetius appꝛopꝛiet intelligentiã puram/ soli dõ. aut veriꝰ soli generi diuino. qm̃ vsus philosophoꝝ tribuit angelis intelligentiã. quos ideo vocant intelligentias. et ab hominibꝰ nõ penitꝰ abstulerunt. ponẽtes agentem intellectũ. ¶ Biscipulꝰ Uis igiꝫ ponere in deo/ vitam solitariã vel sociale. ¶ Magister // Audies postmodũ. si ꝓmiseꝝ exposuero de parte diffinitionis addita cum diciꝫ. vita nature intellectualis/ aut rõnalis. que agitur segregatim a multis ⁊ ꝓpter deum. Damus per hoc intelligi causam formalem seu differentiaz a vita sociali. Causam insup finalem vire solitarie. nõ cuiuscũqz: sed laudabilis assignam⁹ ꝓpter deum. qui deus/ gr̃a sui est fiue ꝓpter seipm. tãq̃ liberalis et nobilis in supꝛemo. // Ceteꝝ. natura quelibet (ꝑtim rõnalis) quedam in se oꝛ vita ꝓma. si nihil etiã actualiter ratiocinaret vl̃ intelligeret actu pfecto. necꝫ sl̃iter vellet. cui vite non attribuiꝫ ꝓprie solitariũ vel sociale. sed vite q̃ oꝛ vita sc̃da ꝓueniens/ ꝓfluens aut emanans ab hac vita ꝓma. Hec autẽ oꝛ opatio vitalis. elicita seu ꝓducta a re que est vita ꝓma. vt aia rõnalis. vl̃ habet vitam ꝓmã vt hõ. Sic intelligiꝫ diffinitio philosophi de anima q̃ est actꝰ ꝓmus. coꝛporis phisici. oꝛganici. vitã habẽtis in potẽtia. supple

ad vitā ſecundā que ē vitalis opatio. Sic intellexit idē phūs q̄ poſuit felicitatē hois nō in habitu ſolo cū ſtoycis. nec in ſola ſubſtātia vel natura a ponentibus fata. ſz in optia opatōe reſpectu optimi obiecti p optiaz potētiā. optio hitu robo rata. Sic dicebat xp̄s. Hec ē vita eterna vt cognoſcāt te ſolū verū deū ⁊ quē miſiſti ieſum xp̄m Loquunt ad ip̄m ꝓfozmiť theologi ponētes vitā eternā in ea na dei viſione q̄ fruitōez ꝓplectiť. delectatōezq̄ ſup̄mā includit. Poſtrēo ſumptā dicimus ex his diſtinctōez phiſicā piť ⁊ theologicā de multiplici vita. Quedā ē actiua. q̄dā ꝓtēplatiua. q̄dā mixta. Rurſus q̄dā ē bōa ciuilis ⁊ moraľ. q̄dā mala multis mōis. ob peſſimas opatōes ſm p̄auos fines. ſicut ad ſupbiā ⁊ honozes vanos. ſic̄ ad diuitias ⁊ opes iniuſtas ſic̄ ad voluptateſ ⁊ luxꝰ ſozdidoſ. Et hec iuxta tria q̄ ſūt in mūdo q̄ triplicē ſibi vēdicāt ſapiaz. terrenā. aialē. dyabolicā. Ampliꝰ vero diuidiť vita tal q̄ ē opatio nature rōnaľ vel intellectualis. in vitā ſocialē. ⁊ i vitā ſolitariā. de q̄ pñs ſermo ꝓrit. Vita ſolitaria agiť nō in multitudie aut ſalte nō cū multitudie. ſ ſepatim a turba. maxie ſm q̄ accipit vulgus. dū ſepatio ſeu ſegregatio fit in locis ſolis vt erat iobānes puer in deſertis. Addiť ad extremū q̄ ſegregatio ſit ꝓp̄ deū. ad excludēdū p̄auā quālibet ſolitudinē. q̄lem epycureoꝝ voluptatū aſſertozes ⁊ ſtoycoꝝ ſectaꝝ laudabāt. ad q̄lē p̄terea beſtialitas mozꝝ. vel coꝛruptio ꝓplexiōis impellit. Diſcipulus Elucidatā ſufficienť exiſtimo diffinitōez vite ſolitarie. ſ an queniat deo ⁊ āgelis ſcire deſidero. Magiſter Si viuūt intellectualiter put eos viuere nulli dubitare fas eſt. viuant oportet alia vita ſolitaria aut ſociali. Et quidem de angelis ⁊ hominiꝫ ſaluatis ꝓſuaſum ſatis habemus q̄ viuunt ſocialiter atq̄ ciuiliter. Gloriosa dicta ſunt de te ciuitas dei. loquitur ꝓpheta de ciuitate celeſti. Concludēs. Sicut letantiū omnū eſt in te habitatio. Et in pſa. q̄ felix iſta ciuitas. in qua iugis ſolemnitas. ⁊ q̄ iocunda cuſtodia que cure ꝓſus eſt neſcia. Cōſonat Ariſtoteles verbū q̄ extra celum ſunt animalia. optimaz vitam ducētia. ſed ſi nomiat animalia largo modo intelligentias vel angelos. Si dicat inſuper eas extra celuz fozmaliter. q̄z celum non fozmāt nec tēpoze menſuranť Cuero ō vita diuina non ita p̄ſpicuū eſt ſi ſocialis fuerit eſtimanda. Obſtat phūs metaphiſicando. ponens deum p̄ſtimum ⁊ ſup̄emū monarcham extra ozdinez totius vniuerſali. tanq̄ ſolum ſingularem ⁊ vnicuz p̄incipantem. cui nullus ſociaľ non plus forte q̄ſi per impoſſibile ſm ip̄m. ſed per poſſibile et verum ex poſitione fidei. deus fuiſſet ab eterno ſine creatura. Hec eſt altiſſima de dei p̄munitate ſententia philoſophi cōſonans theologie p omnia immenſitatem ⁊ immutabilitatem p̄mi entis magnificans ⁊ attollens Diſcipulꝰ Nō ne latuit phm trinitas ꝓſonarum diuina ꝛ i vnitate ſubſtātie. quā ſi cognouiſſet. vtrum dixiſſet deum ſolitarium vel ſolitariā in ſe gerere vitam aut aperi q̄d theologica fides ex dictis inferret. Magiſter Fallit aut conturbat nōnullos habentes de diuinitate ſermonē. dum nituntť phiſicas coaptare conſiderationes. ex creaturis ſumptas. ad illam q̄ deo cōueniūt. q̄ plus in infinitū diſcōueniunt creaturarū ꝓp̄rietatibꝰ q̄ aſſimilētur eis. Exempli gratia. Ponimꝰ fide docti. generationē naturalē filij dei de patre deo. q̄runt ſi generatio talis ſit vniuoca vel eq̄uoca. Nōcū q̄ dicatur inſtātie plures occurrēt. Expeditioz via tenetur q̄ nec vniuocā dicit generationē nec equiuocā. Eſt eni pluſ q̄ vniuoca qua generans cōmunicat generatoꝛi eandem quam habet naturam. necdū ſpecificam. put in creaturis ſz p̄ſus ip̄am vnam. nec ſpecie nec numero diſtinctam. Rurſus non eſt penitus equiuoca generatio ex iſta radice. q̄uis habeat aliq̄d ſimile in ꝺ q̄ actꝰ geniti. eſt alius ſpecie ab actu generātis. quia filiatio non cōuenit paternitati. Sed hozum cum ſimilibus declaratio theologis remittať. Ad rē noſtram venientes dicamus q̄ vita dei in ſe. nec ſolitaria nec ſocialis. taliter exiſtimāda eſt. qualiter rōnalibus conuenit creaturis. Itaq̄ ſi ſingularem diuine nature ſpectes vnitatē. nil minꝰ ſociale vł gregale. nil plus ſolitariū vel ſegregatum ⁊ ſolum repies. Si vero ꝓuerteris oculos fide purgatos. ad cōmunicationez diuine eſſentie. q̄ non in vno abſoluto ſuppoſito ſiſtit. ſz fluit (vt ita loquamur) pullulat aut germiat a patre ſm Dionyſium habēs tria ſuppoſita relatiue diſtincta. ⁊ hoc ex imenſitate bonitatis ſue. Nihil minus ſolum aut ſolitariū iudicabis. Sic loquitur venerabilis Richardus. ſic alij theologi volentes deducere phiſica rōne. trinitatem in diuinis. ex imenſa bonitate que ip̄ius diffuſiua ē. nedum pūctualiter. vt in creaturis ſed imēſe. Tū rōne iocūditatis. quia nullius rei ſine ſocio iocūda eſt poſſeſſio. Tum ratione felicitatis. ⁊ ex talibus iudicijs ex quibus ſocietas ponatur in diuinis ſic et trinitas. Eſt tamen hec ſocietas. diſtans nimis a ſocietate creaturaꝛ. q̄ quātūlibet aſſociate viuant non efficiūtur. nec ſunt vnū per eſſentiam. q̄uis bene dicanť coꝛ vnum ⁊ anima vna. vnus ſpūs. per grattam ⁊ cōcoꝛdiam volūtatum Colligas ex p̄miſſis licet cozollariū pulcherrimū de vita qualibet creature rationalis. vtendo deinceps rationali put extendiť ad intellectuale. ſit hoc in angelis ſit in homie. pro breuitate ſermonis Diſcipulus Aſto cupidus audire ſi quid afferas noui. Magiſter Audi ⁊ vide q̄ omnis vita creature rationalis tanto pfectioꝛ eſt. quāto magis pticipauerit de vtraq̄ diuina vita. ſociali ſcilicet et ſolitaria.

Discipulus Quomodo fiet istud. cum sociale
et solitarium / p̄trarias habent rationes. Ma
gister Anime sunt rationes contrarie. si respe
ctus ad varia fiet. Alioquin vnica dei vita / non
esse pariter socialis et solitaria. cuius oppositum
mōstrauimus. quā insequi vitam. tota laus. to-
ta gloria. tota pfectio iure putat. rationalis cre
ature. Discipulus. Quid cōcludere rursus
possis cōijcio. sed aptius edissere. Magister
Post xp̄m / vita beatissime marie / fuit excellen-
tissime socialis et solitaria dum viueret. et nunc
societatem cherubin et seraphin omnemq; ange
gelicam vitam exuperat gloriosa. Coniungitur
vna sola pfecta pulchra columba amica. spōsa.
soror et mater. vnico sponso suo et filio dicens ex
sententia. Dilectus meus mihi et ego illi. Inue-
nit eum quasi foris sup omnem creaturam i eter
nitatis solitudine. in desertis seculorū. quem de
osculatur toto cordis et oris affectu dicens: Et
iam me nemo despiciet. ecce solitariaz. Disci-
pulus. Dolro ō Johāne quid diceres? quid
de tot solitarijs in vita p̄senti tam viris q̄ femi
nis. Maria magdalene. maria egyptiaca. et sin-
cletice. quid preterea de retinentibus vitam so-
cialem. Quid de mutua collatione duplicis hu-
ius vite socialis et solitarie. Magister. Di-
xi tā si retines. nec grauat repetere. q̄ omnis vi-
ta creature rationalis sit in via. sit i patria. sit so
cialis. sit solitaria. perfectior est tanto. q̄nto ma-
gis particeps est diuine vite. quam supreme so-
litariam deduximus et socialez suo modo. Di-
scipulus. Qua ratione fit hec participatio?
Magister. Nempe per vnitatem gratie: que
reddit deiformem essentiā creature rationalis i
se / et cū deo vnam facit. sic et in multiplicitate po
tentiarum / associatio virtutum theologicarum et
moralium / cuz donis et beatitudinib⁹ et fructib⁹
et operationibus inde sequētibus. et pulcherrimā
intus societatem cōstituentibus in viatorib⁹. ſz
pulchrius et pportionabiliter excellentius in be
atis. Longa esset sed facilis adaptatio ad ppria
simul et appropiata diuine vnitatis et trinitatis
psonarum respectu vnitatis essentie rationalis
cum trinitate potentiarū imaginis. necnon cuz
viribus sibi insitis per naturā vt ita fas sit dice-
re supnaturalez. Vetus est distinctio de natura
naturante que ē de⁹. et de natura naturata quaz
indidit creaturis. Discipulus. Consentio
que loqueris de vita bonorum. sed reprobozuz
vitam / qualem dicis solitariam an socialem?
Magister. Ego vero neq; solitariam neq; so
cialē appellabo. vtpote. que vita non est ſ mors
horrida / monstrum horrendum. peccator ingēs
est. qui secum dissidet qui cōuenit nulli. qui disſi
patur et soluitur curis et sceleribus. facinoribus
et flagicijs incessanter. sine modo. sine ordine. si-
ne pondere mensura ve subsistens. se odit in se. i
se seuit malus omnib⁹. pessimus sibi. et eo infelt-
ti⁹ quo deterioribus peccatis fuerit obnoxius /
a primo peccatore vsq; ad vltimum. Discipu
lus. Terribile est q̄ loqueris. solitariā habēt
vitam quos opera comitant et rodunt. neq; so-
ciales appellandi sunt / qui nec sibimet federātur
agitati precipites. vbi nullus ordo ſz sempiter-
nus horror inhabitat. Magister. Attuero V
vulgus indoctum veritates istas / ex abdito phi-
losophie et theologie / penetralibus erutas / forte
non capiet. forte tanta mala que tolerat / pacem
apellabit / si ad tempus gaudeat de impunitate
nequicie. si abundat diuitijs. si voluptatibus ef
fluat. maxime si sibi fuerint filij sic̄ nouelle plan-
tationes a iuuentute sua. si filie composite et cir-
cūornate vt similitudo templi. si ꝓmptuaria eo-
rum plena. si oues fetose. si boues crasse. si neq;
ruina. neq; transitus neq; clamor in plateis eo-
rum. Si blandos deniq; senserint amicos dicen
tes: Beatum populum cui hec sūt. Sed heu po
pule meus (q̄queritur ꝓpheta dicens) qui be
atum te dicunt ipi te decipiunt. Ratio. quia so-
lus beatus popul⁹ cuius domin⁹ deus eius. qui
solus est in desolatione potens adiutor in associ
ando fidelis comitator. Discipulus. Expe-
dit ergo loqui familiari⁹ de vita solitaria. cōfor
miter ad acceptionem vulgarium. tunc eni eo fi-
et vtilior quo cōmunior sermo multis. Ma-
gister. Recte censes. Sapientib⁹ enim et insipi
entibus debitores sumus. Fiet autem lucidius
si per distinctiones et diffinitiones habeatur reso
lutio. cōsequenter ad p̄mam vite solitarie diffini
tionem generalem. que deo simul cōuenit ange-
lis et hominib⁹ suo modo. Loquimur preterea
de viatoribus solis hominib⁹ quos docere mo-
neregq; iam possum⁹. Et quoniā solitariū distin-
guitur cōtra sociale non ſm rem sed ſm formalē
rōnez / prius est videre q̄t modis aliq̄d dicaſ so-
ciale. nō q̄litercūq; ſ i vita būana seu morali. Et
tēde q̄t i genere vel specie. talis vite socialis mo
dos iuenies. Discipul⁹. Vbs. duas p̄mo so
cietates ponit iconomicā et politicam. Politica
vo mltiplex ē. Una ciuitati pfecte. altera patrie
magne seu puicie. Deinde policias bonas distin-
guit. in regnū. aristocraciā. et thimocraciā. Vo
sitā vo sacerdotū. q̄ dudū druydes i gallia voca
baſ determiat ptē eē policie cuiuslibet pfecte sic
et milites et populū. Magr. Sufficit ista no-
tasse ad iueniēdū distinctionē vite solitarie mul-
tiplicē. ne nos decipiat ambiguitas i noie. Vor
ro ne pgressus eat in imēsuz coartabiſ ſb tetra-
de seu q̄ternario. Et dicem⁹ q̄ est vita solitaria.
p̄mo celibalis. scdo monachalis. tertio heremi-
tical is. quarto sapientialis. Vita celibalis. ē vi-
ta creature rationalis. abdicans a se societatem
cōiugalem ꝓpter deum. vt liberius ei fuiatur i
continentia corpali aliter q̄ iconomica societas

Vita monachal' vltra celibalē abdicat a se ap p
ptatōz rerū psonaliū ⁊ ppam volūtatez ppter
deum in pnia salutari. aliꝫ q̄ politica ciuilitas.
Vita heremitical' vltra monachalē abdicat a se
societatē humanā ſm loca tpa ppē deū. i absti-
nentia singulari aliter q̄ monachal' vel ciuil' so-
cietas. Vita solitaria sapiential' repiꝫ in q̄libet
seu sub q̄libet genere vite solitarie triplicis scri-
pte. Et est vita/abdicās a se q̄tum fert humana
mortalitas: q̄cquid obstare pōt sapie ꝓtemplā-
de ppter deū ⁊ expientie sapozali aut pfecti⁹ q̄
sentiat aut sapiat q̄is hūana cōitas. Ecce
⁊ q̄druplicem vitam solitariā q̄ q̄druplici opponiꝫ
vite sociali. ſm rōes formales aut obiectales sū
ptas ex primis finib⁹ ⁊ differētijs accidētalib⁹.
Et pma est approbata sacerdotij vel ordis sacri.
Quis alij sunt celibes q̄ sacerdotes vl' ordis sa/
cri. pfessores. sed non ad sac̄ deputati mysteria.
Scda vita est monasterij vel cenobij vl' claustri
⁊ hoim sub triplici voto viuētiū. Tertia ē here-
mi vel deſti ⁊ hoim loco segregato se ꝓtinētiuz
ppter deū. Quarta vita ē studij nō q̄liscūq̄ sed
diuie sapie. Et ista est hoim apud semetipos cō
templantiū. curis oib⁹ alijs postpositis ⁊ calca-
tis vel reuerenē omissis. qō addiꝫ ppē istos/ q̄
regularib⁹ astricti disciplinis. licentiā accipiunt
legitimā q̄ non exerceanē in ill'. ſ vacēt ocio san
cto sapie ꝓtemplande. Notat psal'. tres ſb tri-
bus auibus solitudines. Similiꝫ inq̄t factus sum
pelicano solitudis. ſ est approbatioz heremitis
Et factꝰ sum sicut nycticoraxꝫ in domicilio. hec
cenobitis vel monachis. Vigilaui ⁊ fa. ſ. ſi. p. ſ.
in te. hec p ꝓtemplatiuis. q̄si sup tectū i ciuitati-
bus sibimet vacātib⁹. Disci. Vlte passiz
inueniunē traditōes de triplici vita. prima q̄ so-
litaria oz non simpl'r ſ p respectū ad societatem
oppositā. Clericos em̄ celibes/scim⁹ q̄tidie publi
te ꝓuersantes. carēt tñ iconomica societate. ⁊ il-
lo ꝓsortio qō ab inicio de⁹ ꝓstituit dicēs. Nō est
bonū hoiem esse solū/ faciam⁹ ei adiutoriuz sile
bi: qō ꝓsortium xp̄s in noua lege tpauit nō pe
nitus abdicās ab hoibus sed pferēs castitatem
illoz q̄ sunt eunuchi ppter regnū dei. Qui pōt
cape capiat. Vita taliu celibū hac rōe oz solita-
ria. deinde plus monachoz. Deinde spēalius
heremitaꝝ vel anachoritarū. Nūc de q̄rta vita
solitaria cui⁹ nomē nō ita resonat in vsu vulga-
ri/colloqui deinceps desidero. Et pmo q̄s sit fi-
nis eius spēalis ⁊ primus. Vlgr // Finis q̄
generalē est de iure vel facto/cuilibz homi. ſ. vni
uerſi deo p gr̄am ⁊ vtutes/iste est homi ꝓtēplati/
no spēalis ⁊ primus/nec alter oino sibi pstituit
Nō vult bñficioz̄ curis intendere nō regimini
etiā spiritali pl'oꝝ/ vt sacerdotes/plati. nō vult
officiū claustrale si fas habeat insēq̄. non vult in
austeritate heremi seip̄m ꝓcludere/sed tpantur
vti cibo ⁊ somno ⁊ obseq̄o tolerabili vni⁹ l'pau-
corū vult sufficientiā hr̄e libroz̄/ad intelligētiā
sapie valentiū/vult aliq̄n sed rarissime collatōz
disputatōis hr̄e cū scholasticis/quoꝝ vita socia-
lis est/nō ſb mō solitaria/nec penitus tali fine.
Laboraī igiꝫ multi vt intelligāt ⁊ disputent. de
sapore ꝝo gustare vel negligūt vel neq̄unt/distē
ti curis alijs aut passionib⁹ sensualibus ipediti.
Disci. Manifesti⁹ ista patebūt si exempla ⁊
narraueris. Vlgr Narrabo/sed p̄mit⁹ ex-
plicabo finem ocioſi nri vel sapie studioſi. Ita
em̄ magis ſb noie q̄ solitarij vocād⁹ apparet.
Studet alternatim velut eque p̄mo. nūc intelli-
gere quē credit fine. nunc sape ea vel sapozare p
affectū q̄ credidit aut intelligit Hic est ei duplex
oculus ꝓtemplatōis se mutuo iuuās ⁊ ꝓsequēs
⁊ ſb ſm duplicez vim ratōis supioris/in qua du
plex ps create consistit imaginis beate trinitat⁹
Intellectus. ſ. ⁊ affectus siue rō ⁊ volūtas siue i
telligentia veri summi boni. ⁊ sinderi sis put oz
scintilla tendens in amorē p̄mi boni. Cetez post
hunc finem duplicē vnus est posse interp̄tari q̄
sentit ⁊ intelligit q̄tum licet eloq̄. Vlta quipe
sunt arcana intus ꝝba/que non licet hoi ex̄ loq̄.
Subinde q̄rtus finis est in p̄mptitudine animi/
non sp in opis execut̄oe/eccl'am edificare ⁊ illu-
minare. in toto vel in pte. ex his ⁊ p illa q̄ ꝓtem-
platus est sapienē. Nunc accipe p̄mū exempluz
⁊ p̄cipuū post xp̄m sapiētissime ml'erum. Legis
itaq̄ de maria q̄ ꝓfuabat omnia ꝝba/q̄ de xp̄o
erant. conferēs in corde suo. Ecce duplicē p̄mū
finem/intelligende sapie ⁊ assidue meditande in
corde suo. qō intelligiꝫ supioz ps rōis l'arx men
tis. Vocat em̄ sapia ad arcē ⁊ ad mēsam. Ver-
ba nempe sapie dulciora sunt sup mel et fauum.
Ita si fauus masticatus dente meditatōis rum-
patur ⁊ effluat in os non infecte mētis. Ꝓxo
duplex alter ⁊nis q̄ est interp̄tari posse contem-
plata ⁊ eccl'am illuminare. nōne cogſciꝫ in maria
fuisse ſm doctores/q̄n reuelauit apostol' ⁊ euan
gelistis ea q̄ de filio suo xp̄o erāt. q̄tū ⁊ quousq̄
licuit ei loq̄. ⁊ audire decuit alios vel expediuit?
Non ſb ignorabas o ignati/feruenē ignite. cui⁹
amor erat te dicēte crucifixus. Etem̄ scp̄siſti ma
rie xp̄ifere. Venire inq̄t debueras visitare neo-
phicos vt ex te ⁊ p te ⁊ in te ꝓfirmētur. Cui beni
gne maria humil' ancilla rescripsit se cū iobe vē-
turam Disci. // Congtulor in exēplo. ſ scri-
pta sapie sue debuerat vt viōz posteritati relin-
q̄re Vlgr // Neq̄q̄. Intelligebat etiaꝫ tunc
modestissima femina ꝝ id qō ap'ls postea sanxit
doctrinā publicā nō esse femine sexus officiū p̄-
ſtim regulare. Confundit exemplo suo garruli
tatem arrogantē nonnullarū/q̄s in spū futuras
aspiciebat feminarū. Intelligebat p̄terea causā
in filio suo xp̄o alterā q̄ suā noluit p calamum et
attramentū scribere legem. ſm deductōz augl.
de ꝓsensu euāgelistarū circa p̄ncipiuz. Scripsit

eam sufficient. ⁊ adhuc q̄tidie scribit in cordib⁹ fideliū. Nō eueniurū Hiere. pphauit. Dabo legem meā in viscerib⁹ eorū ⁊ in corde eorū scribā eā. ¶ Bisci. ¶ De doctrinis feminax q̄siui lati⁹ crebro facilit q̄ fallunt in visionib⁹ capitis sui. ⁊ pfecto scient ⁊ subdole q̄q̄ fallūt ⁊ fingunt. Loq̄r exptus de multis. ¶ Nobrem his omissis dic de viris q̄s exupauit maria mr̄ illa mirabil' femineę cogitatōi masculinū animum inserens. Nam plus q̄ mier ℔. parū est. plus q̄ vir. hoc modicū est. pl⁹ q̄ angelus ois ppe modū sat' ē.

¶ Magr̄. Possem tibi numerare tam aplos q̄ aplicos viros ipis ꝓtemporaneos nisi q sapiaz magis acceperūt p reuelatōz q̄ p scripturarum meditatōz. teste Hiero. Sunt affines ꝓpositō nr̄o augustin⁹ paulopost ꝓuersionē suā segregatus habitās. Et q̄d ageret oñdūt soliloqa sua ⁊ liber confessionis cū multis. Greg⁹. insup mōachus ꝑmo sūm⁹ eps. Preterea sctūs bern. hugo Richar. ꝓtēporanei. In quorū doctrinis/quid sit intelligētia scripturarū q̄d ꝓtemplatio relucz sil' ⁊ qual' fuerit vita taliter ꝓtemplantiū ⁊ sentientiū de dño in bonitate ⁊ simplicitate ⁊ suauitate spūs. satis liquet. ¶ Bisci. ¶ Nominas illos q̄ monastice fuerūt vite. sicut ⁊ beda ⁊ basi. ⁊ Tho. ⁊ dns Bonauen. q̄s subticere nō oportuit. ¶ Magr̄ ¶ Nōne dixi tibi/q nulla spēs vite secludit hoies. q̄n habito moderamie possint vti vita hac ociosa ⁊ studiosa. vel in toto vl' ad tps. si aliunde fuerint idonei ad intelligentiaz ⁊ ꝓtemplatōz scripturarū marie post edomitam furiam passionū. ¶ Bisci. ¶ Quale moderamē intelligis. ¶ Magr̄ ¶ Vacatiōz de qua Hiero. Vacate ⁊ videte/sit anim⁹ liber oportet. sint sensus intus ⁊ ex q̄tissimi necesse est. si gustādo viuere/⁊ vtendo stare volum⁹ qm̄ suauis ē dns ¶ Ceterū. qualia sint tante tranq̄llitatis impedimēta nouerūt q̄ ad ꝓtemplatiuā vitā tradere se satagunt. mōstrat expientia de plurimis de q̄bus radicales causaſ/phisica seu medicinal' dat doctrina. ⁊ sublimi⁹ aperit theologie mystice disciplina. Putas. officiarēt doctores p̄nominati circa tpalia/vel etiā spūalia. monasteriorū exercicia ꝓtinua. Putato meli⁹ q sedebāt ad pedes iesu: audientes ꝙbū illius in scripturis. Sedebant solitarij ⁊ tacebant. sine cantu vl' voce carnis. dum cantabāt dño in cordib⁹ suis. dum inhiabant in supna fluenta fontis vite. dū in ocio suo sine negocio laborabāt ⁊ negociabant p se ⁊ posteris: in intelligentia sapie salutaris. Apta/batur illis ꝙbum scipionis. Nunq̄ min⁹ sol⁹ q̄ cum solus. vt qui poterāt aptis ocul'. ac pedib⁹ mentis expeditis/inserere se toti mōo. p̄teritoz p̄sentiū atq̄ futurorū. tam eorū q̄ vident q̄ eorum q̄ non vident qualia sunt spūalia. Cesserūt ob hoc nonnulli/pastorali cure habite. Alij oblatam suscipe noluerūt. vtentes gabolica simili tudine. de lignis ꝓstituere volentib⁹ sibi regē. q̄bus assensit ramn⁹ non oliua. nō ficus. nō vitis ꝓtente dulcedine fructus sui. ¶ Bisci. ¶ Habz multā q̄sitōnem si platōnis status in vita actiua sit pfectioris eminentioziscz meriti/ q̄ solitarioz̄ ꝓtemplatiuoz̄ vita. Qua sup re Ebryf. ad basiliū dyalogisans/pfert absq̄ dubitatione pfulatū. ¶ Magr̄ ¶ Nolumus ad pñs istam subintrare litem. vtraq̄ vita certe cōtemplatiua et actiua pulchra est. Vtraq̄ meritoria. vtraq̄ deo donuz. vtraq̄ distributio spūssancti. vtrūq̄ necessariū est mystici corpis ornamentū ⁊ mēbruz Legat elegantissima similitudis istius deducto p ap'm ad Roma. atq̄ Ihoz. introducta. quā nec aristo. nec plutarchus siluerūt. Contempla tiuum te cōstituit deus. noli altum sape. ⁊ time. Vide ne casus hinc grauior fiat/ quo mēs altio⁹ fuerit eleuata. gemens illud. Et eleuās allisisti me. Caue ne montem ascēdere coneris. vñ tāq̄ fulgur videbat xp̄s sathanā de celo cadentem. Si constitutus es in lecto ꝓtemplatōnis ociose si mysteria noueris. oia. si posueris in celo nidū tuum. si caput nubes tegerit. tu ad vnum flatuz superbie reprobus a charitate factus: detraheris in abyssum. ⁊ tanq̄ sterquiliniuz in fine p̄deris. q̄n ille actiuus iudicio tuo mūdanus ror⁹. p difficiles distractus actōes mordacib⁹ attritus curis celestia nec intelligēs nec sapiēs/ suscipietur humiliatus in celū. agente miscōia illius qui scitat de puluere egenū. ⁊ de stercore erigit pauperem vt sedeat cū p̄ncipibus ⁊ soliū gl'e teneat. ¶ Ambulet vnusq̄sq̄ vocatōe q̄ vocat⁹ est in timore ⁊ tremore. Nemo iudicet alienū suum. p quo xp̄s mortuus est. Suo dño stat aut cadit. liberatus es a cura secularū actionū. non incūbit tibi regimen p auxiliū primozū. tibi tuecz salutī vacare ꝓcessum est. Vaca igit̄ gtus deo. Labores ipos/iuua p̄cibus assiduis. memineri iudiciozū dei terribilium sup filios hoim q̄ quorum vult miserē. Clemens inq̄t ero in quē mihi placuerit. Denicz p concluso tene q̄ quia fuerit humilioz ac vilioz in ocul' suis apud deuz respiciet illū ꝓpitius ⁊ mificos deus: q̄ os loquitur ꝓphete. ad quem respiciā nisi ad pauperculum ⁊ contritū spū/⁊ trementē ꝑmōes meos. ¶ Bisci. ¶ Nonne maledictus q̄ ꝓtem suā facit deteriorem. Cur nō igit̄ q̄libet aptus sedere ad pedes iesu/⁊ audire ꝙba eius in ocio cuz maria ꝓtem optimā (iudice xp̄o iesu) sibi q̄rit? Cur nō implebit hortatōnem sapientis. p̄curre poz i domum tuā. ⁊ illuc aduoca te. ⁊ illuc lude. age conceptōnes tuas. Et iterū. Fili in paucis sint actus tui. ⁊ in tpe ocij scribe sapiam cuius quersatio habet amaritudinē. cuius aspect⁹ pulcrioz ē supsolem. cuius amore iohānes puer allect⁹ cōfortabat spū. ⁊ erat in deliis. ¶ Magr̄ ¶ Attende q̄d sequit̄. vsq̄ in diem ostēsionis sue ad israel.

Itaq; non licet hoiem sepe esse vt vult // Spūs vbi vult spirat. distribuens stat⁹ ordines ⁊ gradus. nō put bō sed put ipe vult. Erat iohānes in deſto/sed nōnisi quousq; voluit deus ipsum ostendere in isrł. ⁊ p̄dicare/ ⁊ p̄dicādo sbire martyriū. Etheri⁹/specu clausus. vinculat⁹ i archipsulem lugdunen. raptus fuit. Alij institerunt contra: seculi curis. quos depulit spūs. Attendeiesū p̄m Helizeum p̄us arantē iustū. post ar/ chiep̄m lugdunen. Sic igit hoim vite mirabil' est nūc actiue nunc solitarie mutatio dextere ex celsi. Multos saluauit deus medijs in fluctib⁹ negociorū/qui litus ocij tenentes/naufragassēt ¶ Disci. // Et nihilomin⁹ ex duobus bonis nō ne fas est apud hoies. deliberare qđ melius/ sal tem de genere opis in se. q̄cq̄d sit de circūstātiarum oim qualitate. ¶ Ogī // Utiq; fas est: vt in omnibus honorificet deus. vtq; p cognitōez muneris/gratia cognoscat/ ⁊ magnificet auctor Sic egit pulcherrima mulierū: magd spū videns vltima. Ecce inq̄t ex hoc beatā me dicent omēs generatōes. q⁹ fecit mihi magna q̄ potēs est Et quo fecerit medio: iunxit. Ut sanctū nomen ei⁹. ſupleri pōt. Et ad ꝟbum istud fecit retorq̄ri. ꝟ go em̄: fde qua nomen est dei sanctū: concepit sanctū sanctorū ¶ Disci. ¶ Laudes igit ł pau cas numera. vite solitarie. qualis esse debeat in psitentibus eam. sit in heremo. sit in domicilio. sit in tecto seu studio. qua. ſ. dei gratuita pietas in electos. iusta scueritas in reprobos solitarios tali collaudatōe monstret velut in pictura ł spe culo. Scitum est illud augł. In heremo bñ viue re est summa laudatio. ⁊ male/summa dānatio. Bñ viuens głet in dño. Male/ verecundetur puerta in aio. ne dū vitā solitariaz extollat p conijs q̄bus caret. audiat a dño. Ex ore tuo te iudico serue neq̄ ¶ Ogī // Fedus pictor/ vt speciosissimā vite solitarie pingat imaginē. suadeas. Faciat hoc non nostra turpitudo. sed prorsus eius sermo frequenter a Maria contēpla-

Incipit tertia ps col-

laudatiua vite solitarie.

Ego illa sum vita solitaria q̄ de terrenis hoibus celestes. de carnalib⁹ spiritales cōstituo. Ego dispsiones israhelis congregabo. ppter q̄s dei fili⁹ segregatus a peccatorib⁹ ⁊ excelsior cet fact⁹. descendit in aulam secretā ⁊ clausam vteri ꝟginal' Concluserā in oratorio cubiculi mrem eius solitariā/q̄ salutata est ab angelo. q̄ rīdens: fiat mihi p̄m ꝟbum tuū. cōcepit mox eternū ꝟbum caro factū. Nouum tunc fecit dñs. vt mł'er circūdaret virū. cuius nomen erat oriēs. q̄ vere est deus absconditus. quē ab eterno continebat sinus p̄ris illi⁹ q̄ solus est ⁊ aliuz ñ habet. cui soli honor ⁊ gł'a p deserta spatiosaq; seculorū. Ego ista sum vita solitaria p quam omia facta sunt. ⁊ in qua omne quod factū est nihilominus vita erat. sed non altera ⁊ altera vita. Ego vitā istaz dū caro facta est/feci seorsum a turbis pnoctare pluries solum in oratōe dei. Multiplicauit i solitudine panes. supauit in deſto diabolum. solus cum feris habitans ⁊ ieiunans. nihilomin⁹ comites fuerunt angeli ministrantes. dū humano carebat consortio. Duz transfiguratōis ostēdit gloriam seorsum tres tantūmodo duxit i mōtem. vbi tandem leuantes oculos/neminē viderunt nisi solum Jħm. qm̄ a contemplatiuis sola salus p omne quod inspiciunt cogitat. Solus ⁊ auulsus a secretissimis etiam apostoł ter orauit patrem. ⁊ factus in agonia. plixius quādo sudauit rorem sanguineū. quādo apparuit illi angel⁹ de celo consortans eum. nō auxilij necessitate/ ſ dispensatōe misterij ¶ Quis dedit puero iohānī locum amplum in solitudine. quis aluit in desertis. q̄s solitarium confortauit. quis mysteriū baptismatis sibi reuelauit ⁊ disposuit? Aderam ego cuncta disponens. Carebat illic puer iohannes solatio nutricis ⁊ parentū. non sedebat super ollas carnium. vino non estuabat. non vestiebatur mollibus. vrorem nō habebat. Alteraz sibi p omnibus ⁊ p omia ad solaciū. victū vestez p̄ciosam. Deniq; qualē q̄siuit sapiēs assumere sibi copulaui sapiam ⁊ mysticaz abysac sponsam sunamitem que incendiū patris sonat/in sinu reposui. // Prorro quid de p̄mo illo formato adā/ dictura sum. qui tamdiu saluus mansit q̄diu solus. Data fuit mulier in auxilium. mox istū detrusit in exilium. Raptus est enoch in solitudinem gadisi terrestris: ne malicia immutaret ⁊ sb̄uerteret cor ipius. Placita enim erat deo aīma illius. Propterea pperauit eū deducere de medio iniquitatum Sedebat abraam solus subter ilicem mambre: quando vidit tes ⁊ vnum adorauit. Postmodū gradiēs solus audiuit ab eis mysteria. Solus erat dum ritū circūcisionis accepit a domino ¶ Vidit angelum in solitudine achar ancilla que de puteo visionis refocillauit puerum morientem. Jacob solus p̄mo vidit scalam cum angelis descendentibus ⁊ ascendentibus ⁊ typum domus dei. Solus cum angelo luctatur ⁊ merek benedici. merek nomine nouo/ q̄ si mutatus in viruz alterū insignirī // Moyses iste magnus legislator didicit in solitudinē visionem magnam rubi ardentis. patrationem miraculorum accepit. populi liberator ⁊ deus pharaonis instituitur. Postmodum solus cum solo deo vocatus ab eo de medio caliginis loquens sicut amicus ad amicum. tabulas legis accepit. Deerant panes in deserto. arida erant omia Ego vero non defui. manna pluens de celo. ⁊ aquas producens de saxo durissimo.

Postremo aggregaui mihi pphetas ⁊ filios pphaꝝ nō sine mirabilib⁹ multis quoꝝ vitā p̄rim helie imitatus puer nr̄ Johs erat in desertis sepe ꝓfortat⁹ spū nō minus q̄ helias. Nūc circūductis vsq; q̄q; oculi. video turbā magnaz solitarioꝝ. turbā fugientium Paulus sb palma ꝓclusos: pascit eius fructu. foliisq; vestitus bibit de fonticulo caua manu. Visitat ipm pti/ nus migraturū magnus ille solitari⁹ anthonius cui⁹ elogiū est: non posse extra solitudinē monachum. nō magis q̄ in arido pisces. Migrat arsenius in heremū ab angelico iussu dicēte sibi Arseni fuge homines ⁊ tace ⁊ saluaberis. Multos hmōi ꝓtemnentes multitudinē ciuitatū q̄si onagri liberi. ruptis vincul̄ viciorū. nec clamorē exactorū audientes: ostendūt ipe narratōes quas apellāt vitas patrū. O o bone iesu q̄ mimaz loquunt̄ meorū filiorū portōez. q̄s recepi. quos alui. q̄s salubr̄it instituī. ad btōr oim societatez recto calle pduxi. dicente mihi sapia quā dilexi Tu chara mihi in p̄mis. O vita soror solitaria. tu suscipias velim vnā quāq; aiaz ad te. q̄ me diligit. me q̄rit. me colit ad me vigilat sine fictione habito siq̄dem in ocio sancto. ⁊ eruditis interesse cogitatōib⁹. Fugio fictū. fugio secularit̄ occupatum. Nam q̄ mihi societas cū seculo. q̄ paruulis me reuelo. nō dispsis mēte cordis sui. Esurientes implebo bonis q̄bus apono mēsam lautissimā pcul electis ⁊ dimissis diuitib⁹. Suscipe igit̄ paupculam aiam que me sitit me esurit. Duc eam tecū in solitudinē. illic loq̄re ad cor ei⁹ ibidem lacta eā ⁊ inebria ab vberib⁹ ꝓsolatiōis tue. q̄m meliora sunt vbera tua vino terrene delectatōis in comesatōibus turbulentis. Si aūt ambulat in magnis. si in mirabilib⁹ sup se. si nō humil̄r sentit. si p̄ puericiā inocētie. non vt puer iobs in defectis sit vt puer isrl̄ videns deum quē ipe suscepit. recordatus misericordie sue. Sit tal̄ aia sicut ablactata sup matre sua. egrediat̄ ⁊ abeat. q̄m ignorat se. pascat hedos suos fetidorū affectunm. iux tabnacula pastorū mūdanoꝝ. Esurient siliq̄s porcorum in regione longinq̄ egestatis ne c sit q̄ det vñ venit̄ suus impleat̄ Si se magnū tam aliq̄d existimat q̄ deus indigeat ad pascēdū oues pascue sue. prūpat ad auxiliandū oiporē/ tem eo non trahente Si ꝓpterea q̄rat exitū solitudis/ vel horreat introitū/ eijce pcul inutilē cū hac arrogātia. s. q̄ neq; salutē sibi. neq; iocūdita/ tem allatura est tibi Sale nimirū/ ppe deterius est infatuato p defectū. Tatuero si te querat te complexet̄ in simplicitate cordis. sis ei paradisus in bñdictōib⁹. sis ort⁹ ꝓclusus. sis fons sigt⁹ cuius nō deficiēt aq̄. s sit ei defectū in stagna aq̄z salientiū in vitā eternā. Ostēde ei faciē tuā/ que intrinsecus latet/ sub pallore ⁊ squallore tribulatiōis corpal̄. Sonet vox dulcis tua in auribus ei⁹ Et dic. Ego sum illa ꝓtemplatiōis mr̄ primioz deo. visu pspicacioz. venustate pulcrioz. securioz. sedatioz. suauioz. pmanētioz. deuotioz. familiarioz. verioz. pciosioz. diuinioz. finalioz. ⁊ iō p/ fectioz. amātioz ⁊ amatioz. simplicioz. itimioz. purgatioz. clarioz. timoratioz. būlioz. obsequētioz citius impetrans plus essential̄r merēs/ fecūdi⁹ plificans. cuius ad extremum finis totus ⁊ assi duus est magnificare deū. Disci. Jocūde sunt laudes iste. sed habet dubitatōz ista laudis pticula. s. q̄ vita solitaria sit plus essential̄r merens fecundiusq; plificans. Quō fiet istud. vt q̄ solus est sit in ple fecūdioz. formosioz est rachel nunqd lya fecūdioz. Magr Sūt merita q̄dam sunt ⁊ plificatōes q̄s dicere possumus accidentales. Sic em̄ habet distinctio theologica ō duplici p̄mio. vocat vnū essentiale. accidentale alterū. Radix meritorū cū suis plificatōnibus ⁊ p̄mijs/ consistit essential̄r in charitate. q̄ quantitatem merito dat ⁊ p̄mia essentialiter iux̄ sui magnitudinē. Porro sunt exteriora opa q̄b⁹ ex multitudine ⁊ vtilitate pueniente circa primos accrescūt sepe puentus spirales ex oratōibus ⁊ bñfactis aliorū. quo euāgelica pauper vidua q̄is plus omibus miserit in gazophilatiū dās minuta duo. magna tñ exterior largitio cum minori charitate. pōt sibi facere amicos. pōt peccata redimere. Juxta illud. Redemptio bois pro pzie diuitie. sed in compatōe eternorū talia non magna sunt. Est exp̄ssum ꝟbum Gregl. cui ratio theologica suffragat̄ q̄ ꝓtemplatiua maior est meriti. Disci. Cōpescuit obiectōz meaz tua distinctio de duplici merito. Sed alia sboz tur. Quare iohannes baptisma optia parte dimissa quam ꝓtemplando tenebat in deserto/ ad seculum venit ad p̄dicandū simul ⁊ baptisandum imor herodem arguebat adulterū? Magr Obedientia sic impulit. qua spreta/ contempla/ tio solitudinis noxia est: non meritoria. Cōtemplata es frequēter idipm conferēs in corde tuo O sapientissima feminarū. Placuit in deserto iohanni q̄diu sibi licuit habitare solitarius. Placuit ⁊ obediendo illi qui se misit baptisare/ seu vi sibili forma fecit hoc vt pbabile est seu secreto sanctispūs afflatu p doctus est. Conquisiuit in heremo virtutes que directōnem sibi cōferrent in seculo. Sobrietatem in victu. austeritatem in vestitu. lucem simul ⁊ ardorem in affatu et effectu. Erat em̄ lucerna ardens ⁊ lucens. Erat ita bilis: non vt arundo agitata vento. Erat in prodicendo discretus: varians p̄cepta pro qualitate dicendorū. Erat regula viuendi ceteris. q̄nā p̄us incepat a se non imponebat onera grauia penitentie: que p̄us ipe non tulisset super se. nō docebat seu loquebat̄ ex pp̄rijs. quoniā qui loq̄tur ex pp̄rijs mendax est. Sed que lucidius explicuit in visione columbe signantis spūm sactū in voce paterna de nube ad filium. Prim⁹ viam

strauit penitentie non p tyali aliquo. sed eterno celoz regno. ℙrima vox q̄ de christi verbis col ligitur ex euangelijs post illā dum puer inuent⁹ in templo dixit. Quid est q̄ me querebatis. fuit ad iohannē ad quem baptisatur⁹ aduenerat: dū phiberet euz Johes. sine inḡt modo. sic nos de cia/si non humilitas/inferiozi se subiciens sicut p̄ferens. ¶ Discipul⁹ // Est ne putandū q̄ beatissima virgo visitauerit vnq̄ in desertis cognatum iohannē/z filiolum quodāmodo suuz/ tam in vtero dum sanctificat⁹ est. q̄ post vtez dū natus z circūcisus est. ¶ Agr̄ // Uisitasse eū cuz iesu/simul z Joseph/pie credi pōt. dum in deserthan est ausus aggredi diuersis temptationib⁹/ non est incredibile iohannē eius impulsib⁹ exoztem nō transisse q̄tinus p̄batus vinceret. z vincens cozonā acq̄reret. ¶ Attamē vt aspicis. diuturna nos locutio/traxit ad vesperum: duz supmarie ℙtemplationibus cepamus habere ℙmonem. et vix pauciss̄as numerasse suffecimus. Quid existimas si p totum euangelicū cōtextuz ℙm capitula vel rubricas notatas i quattuoz vt vnum ℙgredi studeremus? Esset ista sācta z salubzis recogitatio. sed p̄o sua infinitate minus forte cōueniens ad scribendū Non sunt itaq̄ solitarijs z cōtemplantibus/ explicande contemplationes marie p singula. Quittant ipi manuz ad fortia habent abunde quas ruminent dente meditationis: digerantq̄ ruminata viuido calore chartiatis. si non cōtemserint ea q̄ locutus ē dñs ad abzaam patrem nostrū z semini eius qđ est xp̄s in secula. Amen

¶ Incipit tractat⁹ duo

Decimus In ꝓsona marie per soliloquiū sūmatim colligens sensum huius cantici canticozum marie p notulas centum. quasi per psalteriū decies decacozdum. Supadditis his duob⁹ versiculis ab ecclesia frequentatis in quolibet psalmo. Gloria patri. Sicut erat z̄.

ℙrima notula

Magnificat aia mea dñm. Juste quidem q̄z magnific⁹ est in sanctitate. q̄z fecit mihi magna q̄ potens ē: q̄z sanctū nomē ei⁹ Et exultauit spūs me⁹ in deo q̄ fact⁹ est salutaris me⁹ iesus meus. q̄z respexit humilitatem ancille sue. ecce eni ex hoc beatam me dicent omnes generationes. // Singularia sūt hec mihi magnifica. vnde singulariter/magnificat aia mea dñm. vnde exultauit spiritus me⁹ in deo salutari meo. Sūt alia q̄ magnifice fecit z opat⁹ vsq̄ modo generalit⁹ per decursus seculoz. magn⁹ ipe dñs z laudabilis nimis cuj⁹ magnitudinis nō ē finis. cui⁹ sapie non ē numer⁹/ cui⁹ nō ē terminus i bonitate: qm̄ miscōia ei⁹ a ꝓgenie in ꝓgenies timētib⁹ eū. Quia fecit potentiā in brachio suo dispersit supbos mente cozdis sui. Quia deposuit potētes de sede et exaltauit hūiles Esurientes impleuit bonis: z diuites dimisit inanes. Suscepit isrl̄ puez suū recozdat⁹ miscōie sue. Sicut locut⁹ est ad pres nros: abzaā z semini ei⁹ in secla. // Sub ℔ versuū denario. meū ꝓstituit psalteriū decacozdū. placet imitari p̄rem meū dauid regē. q̄ post necē golie dis dño victoziaz nō ingrat⁹. de⁹ inḡt canticuz nouū cātabo tibi: in psalterio decacozdo psallaz tibi. Bonū sane est ꝓfiteri dño z psallere nomini tuo altissime i decacozdo psalterio cū cantico z cythara. Diuidit hoc psalteriū i duos tomos seu ptitiones: q̄ ex tetracozdo z hexacozdo/reddūt decacozdū. Sonat magnifica. dñi specialia i tetracozdo pozro magnifica cōiter largita. cantatur i hexacozdo. ¶ Magnificat igit aia mea dñm. qz me dñaz ꝓstituit ℙm nomen meū. Maria nēpe sua interptatiōe dñaz insinuat. Futuz est p̄terea vt me dñam nō q̄lemcūq̄ sed dominā mūdi. dñam beatā me dicent oēs generationes Scitote q̄m deus ipe est deus. deus aūt scientiarū dñs est. scientie ℣o inquaz que illuminat: q̄ descendit a patre luminū. ℙropterea cōsequēs fuerit vt dominā me domin⁹ instituēs illumina ret ℙm nomen sanctū suum z meum. Maria q̄p pe dicit illuminata. et ipse est lux qui illuminat omnē hominē venientē in hunc munduz. q̄nto ampliozi pfundit lumine dñam mundi. ℙroinde supest vt dña illuminata refundat lumē in ceteros. Est eni lumen/suū p̄ius naturali liberalitate diffusiuū. qđ factum est vt iure dicerer illuminatrix. Sic eni sonat maria ꝓpriuz nomē meum Sic maria p ethimologiā dicoz maris stella quā illuminatricē eē ꝓstat. Hec illa sū q̄ prima deo cardini toti⁹ machine mūdi. dirigo nauigātes in ciuitatē. q̄m nō hñt h̄ manentē ciuitatē: sz futurā inquirūt hoies. Et q̄ hoies? Certe viatores pcellis huius maris magni q̄uiter impulsi. fluctibusq̄ z cautib⁹ necessanḁ impulsi Futuz ē p oēs generatiōes vt me stellā esse maris p̄dicēt me respiciant. cursus suos ad illustrationē meā dirigant. Nec fallenḁ hec agentes nec errabunt in deuys. nec in periculis cōtabescēt. Itaq̄ domino p̄opicio me dominaz inuocantes me illuminatā et illuminatricē aspicientes. patrie portum salutarem introibunt. Hec sunt que magnificat. magnuz p̄dicat. magnum esse apud oēs generationes clarificat et significat anima| mea dñm ¶ Et exultauit spūs meus in deo salutari meo. q̄ salutem fecit. q̄ lucem dedit z gaudiuz in vniuerso mūdo. Futuz certe est vt decātet ois ecclia sanctoz colentiū sanctum nomē dei. Natiuitas tua dei genitrix virgo. gaudium annunciauit vniuerso mundo. Salutabit etiam et dicet

Aue regina celoꝝ.aue dña angeloꝝ. aue radix sancta ex q̄ mūdo lux ē orta. Pꝛesignata sūt pꝛidem hec magna q̄ mihi fecit qui po.est. q̄ iā nunciata p angelū cōpleta cōseruo cōferēs in corde meo. Nōne cor meū ardēs esse ꝓuenit. Nōne cātans iubilās ꝛ exultans i collatiōe tā magnoꝝ. Nōne iustissima rōne magnificat aia mea dñm. q̄ me sublimauit in dñaz. q̄ me illustrauit p imēsam lucem suā q̄ dñam illuminatā dedit in lumē alioꝝ. dum extulit me in sublimē maris stellam/ directricem nauigantiū ¶ Cupient ex posteris generationibus me beatam dicētib⁹/plurimi cognoscere. cur non cecinerim in pꝛima pꝛsona. magnifico dñz. sed in tertia. magnificat aia mea dominū. Similiter de exultatione spūs i deo salutari meo? Vocebūt ex theologicis ꝛ phisicis traditionib⁹ cū rethoꝛicis coloꝛib⁹. magnā sup istis rōnem. sed nō expectēt vt oia (qꝛ incōpꝛehēsibilia sūt) cōpꝛehēdāt. ¶ Sūt in hūano corde meo qd̄ ꝓfert de oibus. tres p tropologiā māsiones. dñm imitoꝛ pꝛez meū. in cuius domo māsiones multe sunt Trahit enim ꝓpꝛie dñs nomen a domo. qꝛ pꝛsidens ꝛ pꝛnceps aut pꝛimus ꝛ iconom⁹ in domo ē. Nomina quoq; similiter a domo. qꝛ pꝛncipalis cū dño nomē habet. Misit/clamat p pheta. q̄ magna est dom⁹ dñi. ꝛ ingēs loc⁹ possessionis eius. Herit hui⁹ magne dom⁹ imaginē microcosmus hō minoꝛ mūdus. Eminet in hac domo coꝛ. et in corde domiciliū tricameratū seu triclinioū repitur. Est inhabitoꝛ hui⁹ triclinij animus. hic apellat vigoꝛ pceptiu⁹ seu cognitiu⁹. Consociat huic/aia que coꝛrespōdenter dꝛ vis motiua vel affectiua. Fit inde cōiugiū philosophicū ꝛ moꝛale seu mysticū duꝝ vigoꝛ pceptiu⁹ animi vel animus/dirigit vim motiuam anime Talis subinde resultat maritalis nexus. vt neutrum istoꝝ p se sufficiat ad generationē ꝓlis vꝝ filioꝝz in bonis opibus ꝛ meritis. non aliter q̄ generatio naturalis vel a viro sepatim vel a femina sola pfici nequit Excludo miraculū quale fecit mihi ꝛ in me q̄ potēs est. Sū supuenit i me spūssanctus ꝛ vꝛtus altissimi obumbꝛauit mihi. q̄n tunc pꝛmo deus suscepit isrl̄ puerū suū/recoꝛdatus misc̄ie sue. dū verbum fuit caro factum ¶ Habitāt igit̄ in triclinio coꝛdis animus ꝛ aia vir ꝛ vxoꝛ sua. vigoꝛ pceptiu⁹ ꝛ vis motiua. vigoꝛ cognitiuus. ꝛ vis actiua. Talem domū coꝛdis: tales ꝛ inhabitantes i ea/ pꝛ me⁹ dauid rex intellexerat dicens Ꝓperambulabā in innocētia coꝛdis mei in medio domus mee. Et itez. Non habitabit in medio dom⁹ mee q̄ facit supbiam. qꝛ tunc dñaret oīs iniusticia. tūc fieret spelunca latronum domus dei. Pꝛoꝛo nondū dixim⁹ de spū. nunq̄d putandus est i domo coꝛdis intima locū nō habere. Habet pfecto non q̄lēcunq; sed vniuersam. quo merek architriclinus noīari q̄si triclinij. Hoc/alio noīe notioꝛi ꝛ ꝓpꝛio. sub neutro genere. qꝛ nullius est generis. vocat liberuz arbitriū. penes qd̄ supma ptās ē. Nec mirandū Conueniūt nempe ad integritatē ptātis sue animus ꝛ aia. vir ꝛ vxoꝛ familias vigoꝛ pceptiu⁹ ꝛ vis affectiua. Viderunt hanc cōnexionē/acutissimi metaphisici/nominum ꝑmi impositoꝛes. Diffinierūt arbitriū eē facultatē rōnis ꝛ voluntatis. q̄si per interp̄tationē liberꝝ arbitriū sit libe rū ꝺ rōne iudiciū. Vocatur hic ipa ratio (q̄uis alio termino) vigoꝛ cognitiu⁹/ q̄ est animus pceptiuus. Volūtas autē ē motiua vis i aia. q̄ virē rōne. q̄ per eam in motibus ꝓpꝛijs dirigit. si ve lit iure dici dña si regina in coꝛdis domo et intra nos est. vbi sub domio supmo deo. regnat mo regno magno/pncipari. Regnum fid̄ē deꝝ spūs per deiformitatē decoꝛez indutus. Alioq; deponit de sede dignitatis sue. ꝛ dispergit sup bus mente coꝛdis sui Quo ꝓtra spūs cum aio ꝛ aia bñ regulatus ꝛ actus/exultat in deo salutari suo. Colligit hoc loco. resultans imago ꝛ sititu do beatissime trinitatis ꝛ apꝛoꝓriatoꝝ suoꝝum. Spūs architriclin⁹ q̄ iconom⁹ potentiaz patris ꝛ pꝛimeuitatē retinet. Pꝛoꝛo filij sapientia relucet in vigoꝛe animi pceptiuo. Bonitas vero in pauciozib⁹ via magis ptz. cōstituam⁹ totā domum microcosmi seu minoꝛis mūdi/in coꝛde pꝛsidentis in domo. Dicamus animū ꝛ animā. virum ꝛ vxoꝛem. spōsum ꝛ spōsaz. quoꝝ sepe vox est eadem. sicut idem ē nō coꝛpus ꝛ aia ꝛ anim⁹ Pꝛeficit huic domui ꝛ vniuerse familie cogitationum affectionū spūs deiformis/vice sāctispi ritus/factus idem cum eo. Nā qui adheret deo. vnus spiritus est. Et hec emphatica non essenti alis locutio. qua fit vt abstractum ponatur pro concreto. deus pro diuino. ꝛ p spirituali spirit⁹ vt fiat vehemētioꝛ exp̄ssio. Superest ꝺmo ꝺ tripli ci modo cōiugij mystici qd̄ celebꝛat cū animo et anima. iuxta triplex habitaculū in triclinio coꝛdis domus coꝛdis. Diuersificat nempe cōditio anime/ p varietate habitaculoꝝ coꝛdis. vnum ē infimū. aliud medium. tertiū supꝛemuz. Anima tanq̄ ancilla est in infimo. Anima quasi socia et libera ꝛ compar/resident in medio. sed anime i supremo locate non dñak. nō iungit anim⁹ vir/ipi sic habitanti/tanq̄ ancille vel cōpari. sed vt domine sue custos ordinatus ꝛ in solatium datus. Ago maria talis data sū in spōsa/virginali meo viro iusto ioseph. Non vt me humiliaret. nō vt parerem ex eo. sed vt custos ꝛ testis ꝛ nutritius sedulus esset Pepit elisabeth vxoꝛ libera. q̄q̄ sterilis ex viro zacharia/ tanq̄ in medio cenaculo. Pepererunt ancille iacob p mysterium balarum ꝛ zelpha: plem in inferiozi cenaculo cum liberaꝝ lye ꝛ rachel filijs numeratā. Loquens itro ducit anima in cāticis canticoꝛū dum resider in superiozi cenaculo. duz vult esse verbigena non

ex virili femine naturalis animi. ꝟ mystico spira
mine soli⁹ spūssancti q̄ est spūs xpi diuini Vox
ei⁹ ē. Osculet me osculo oris sui. Et paulopost.
Indica mihi quē diligit aia mea vbi pascas. vbi
cubas in meridie. non q̄rit infimū. non mediū. ꝟ
supremū. in meridie eternitatis cubiculū. vbi et
cenaculuz est refectionis cibi qui non perit. loc⁹
liozem sui poztionē/q̄ ab iminentia mens dicit/
hi magna q̄ potens est. Complacet dñe de⁹ me⁹
r̄ vniuerse creature tue. Complacet recozdari
qualia r̄ q̄ntaq̄ fuerunt magna q̄ fecit mihi ma
gnificatus vehemēter r̄ gloziose. Missus est
angelus tuus gabriel i ciuitatē galilee. que trā-
migratio. q̄ volubilis. que rota p interp̄tationē
significat. ppter volubilem ad iussa tua pmpti
tudinem. Nazaro nomen ciuitatis ab vnitate q̄si
ciuiū vnitas. Nazareth autē a florītiōe nūcupa
tur. Jure quidez quia flos campi in ipa nutrit⁹
est. Eram desponsata viro. vere sic dicto a viri-
bus r̄ xpute. vere nominato Joseph ab augmē
to vere de domo dauid a nobilitate r̄ mansuetu
dine. Erat virgini mihi nomen maria. Non erā
a viro cognita vel cognoscēda. Votū obstabat.
simul r̄ ordo diuine sapientie ꝓstitutus ab eter-
no. Salutauit ingressus angelus ad me solitari
am. clauso litterali r̄ spūali cubiculo dixit Aue
gratia plena domin⁹ tecum. Collocauerā ad ho
stium cuiuslibet cenaculi/prudētem p hostiaria
cognitionē. Hec vt audiuit angelicaz salutatio-
nem stetit r̄ cogitabat secum r̄ mecum. q̄lis esset
illa salutatio. non erat p̄ceps eius cōsilium. non
subditus ad quēlibet ingredientē r̄ blandientē
applausus. Perturbataz cōsolatus est angelus
me nomie meo vocās. Ne timeas inquit maria
inuenisti gr̄am apud deum Gratias deo q̄ iue-
ni. quia inueni quem multum diuq̄ quesiueraz
Promisit me cōcepturaz pariturāq̄ filium ih̄m
nomine. qui esset magnus r̄ filius altissimi voca
retur. Promisit daturum illi deum. sedē dauid
patris ei⁹. Promisit qz regnaret in domo iacob
in eternum r̄ regni eius nō esset finis. Erat itaq̄
regnum illud non terrenū. qđ vtiq̄ finit. sed ce-
leste. Fallunt ergo iudei messiam expectantes.
nescio quē/tēpozaliter apud eos regnaturū cuz
potentia pompaq̄ seculari. cum de pauptate re
gnaturi messie. de passione r̄ abiectione sua. pro
phetie pēs ad tēpora messie respicientes imple-
re sint. Queisui modum ab angelo. docuit. r̄ ex-
emplum elisabeth cognate sterilis induxit. Con
sensi dicens: Ecce ancilla dñi. fiat mihi ꝟm ver-
bum tuum. Junxi cū humilitate nature. magna
nimitatē fidei r̄ gr̄e. Concepi mox filium altissi-
mi. Mulier a sexu nō corruptiōe sic dicta. virū
mox circūdedi. qz totū in xpute p̄fectuz. Prędi
xerat hoc hieremias. Faciet nouū dñs sup ter-
ram. mulier circūdabit virum. Fuit hec cōce
ptio mirabil⁹ in infimo cenaculo anime mee. imo
sub ea in parte vegetatiua. nutritatiua r̄ genera
tiua. Hanc humilitatē ancille sue respexit in car
ne mea deus Nā matrice feminea quid humili⁹
Mirabak olim r̄ nunc letabik r̄ letata cantabit
deo salutari meo ois ecclesia sanctoz̄. Tu ad li-
berandū susceptur⁹ hominē non horruisti vgi-
nis vterū. Beata p̄sus r̄ dignatiua susceptio.
vñ me matrē dei. mīz gr̄e. mīz miscōie. me be-
atam deniq̄ dicēt oēs generationes. Vñ collau
dabūt/q̄ extollēs q̄dā mulier de turba vocez di
xit. Beat⁹ vēter q̄ te poz. r̄ vbera q̄ sux. Hz non
horruit plane. Cōceptio nēpe pus effecta ē in su
periori cenaculo cordis p xrutē gr̄e seminalis. q̄
vginalē aie mee porciūculā eleuauit diuinit⁹ vt
essem mater xpi p dignatiuā susceptionē p̄ius
in mente q̄z in carne. Tunc tenebre cognitionis
nr̄e morales/lucem non tā cōprehenderūt q̄z ap-
prehenderūt. Nihil enī aliud ab ipo plene com-
prehēdit ih̄m/nisi idip̄m. Tūc dedit oibus q̄tq̄t
receperūt eum potestatē filios dei fieri his q̄ cre
dunt in nomine ei⁹. dū nos diuinitatis sue ptici
pes esse tribuit Felix tohes generis nostri lux r̄
decus. felix q̄ missus es a deo vt testimoniū phi
beres de lumine. r̄ de his q̄ ad dexteraz altaris
incensi q̄ orante vniuerso populo q̄ p gabrielem
q̄ cum pphetatione futuri meriti. q̄ cuz similitu-
dine ad helyam repromissa sunt/fuit celebrata.
Grata mihi erit recordatio tpis illius. qñ de
nazareth licentia recepta a vginali sponso. a iu
sto Joseph abij in montana cū festinatione. In
traui in domuz zacharie. salutaui elisabeth. ex-
clamauit salutata. Et vñ hoc mihi vt veniat mr̄
dñi mei ad me? Causam addidit cognitionis ex
ultationem infantis in vtero. Subiecit. beata q̄
credidisti. qñ p̄ficient ea q̄ dicta sunt tibi a dño
Magnifici nempe pphetas ē/p̄sūmare qđ ince
pit r̄ certe dei pfecta sunt opa. Subdidi ptin⁹.
ip̄m ore pprio qđ diu mente prius tractaueraz/
cāticū nouū in iubilo. Magnificat aia mea dñz
Et exultauit spūs me⁹ i deo salutari meo. Bo-
uebat spūssanct⁹. spūs bñdicti fructus ventris
mei/totum coz meum. vt in aia r̄ in spū cuz exul
tatione magnificaret dñm. Pederat iam cogno
scere posteriozē decursuz p oēs generationes
seculoz̄. quātū iudicauit/talis fili⁹ illustrare ta-
lem mr̄em/p bñplacito volūtatis sue. Hinc ista
p̄nūciatio pphetica. Ecce enī ex hoc beataz me
dicēt oēs generatiōes. Jūgunt alie postmoduz
in hexacordo psalterij de miscōia dei. in pgenie
r̄ pgenies cū reliq̄s. Atuero delectat plurimuz
p̄ferre i corde meo sup istis noib⁹ dñm r̄ deo sa-
lutari meo. Estimauerūt pscrutatores seculi: q
ppt relationē actualē ad creaturas/de⁹ ab eter
no dictus fuerat dñs. Sed si vniuersa creatura

conueniret in vnū: posset exprimere vocē supplicem/patris mei dauid Cōserua me dñe. dixi domino/deꝰ meꝰ es tu. qm̄ bonoꝝ meoꝝ non eges Deꝰ itaq; sicut fuit ab eterno sine creaturis deꝰ. ita dici pōt fuisse dñs. nō p actualē sed p aptitudinalē creaturaꝝ possibiliū ad se relatiōez. Deꝰ enī/plenissimo ⁊ liberrimo iure/dñak sue creature siue sit siue non sit. Potest enī si vult educere in esse nō existētes. ⁊ rursus eas in nihilū redigere que iam exist̄t. cui nulla pōt creatura dicere cur ita facis? Qualis eēt hec i dño maiestas. id est. magnitudinis statꝰ/si ad sui magnitudinem deus creaturis existētibus indigeret? Vidit aia mea/in arce posita domꝰ cordis mei. magnificuz nimis ⁊ imensuz dominiū dñi dei. Tecinit idcirco p iubilū. Magnificat aia mea dñm. Excitauerā p psalmiste vocē/crebrꝰ eā. Bñdic anima mea dñm. ⁊ oia q̄ intra me sūt nomini sancto eiꝰ qz sanctū nomē eiꝰ. Cōsiderabā qz nihil accreuerat sibi. ꝑ creaturis ex eaꝝ pductione. Nulla est apud eū trāsmutatio neq; vicissitudinis obumbratio. Semp ē q̄ ē. semp q̄ potēs ē. Et ꝫ est primū sanctū nomē eiꝰ. Qui ē inq̄t misit me ad vos Addidit spūs meꝰ. Exultare poterat p omī laude. satis est deū noīare deum qm̄ maiꝰ eo cogitari nō pōt. Addidit ad exp̄ssionē vsitatissimo more totius scripture (maxime psalmoꝝ) in deo salutari meo. Prolixus nimis eēt ymo si mysteriū ꝓtentum in vbis istis/dño deo salutari meo q̄reret exprimere. Mysteriū siq̄dem beatissime trinitat̄ cū apropriatis psonaꝝ/ꝓtinek̄ his terminis. dñs deꝰ salutaris meꝰ. simul ⁊ habitudo creature itellectualis ad ipam trinitatē. Capax enī eius ē sola. ⁊ p beatitudinē pticeps ipius. i. pfecte capax/eē pōt. Spectat dñs ad potentiaz adiutiuā actu vel aptitudine. Spectat deus ad sapientiā puisiuaz. Spectat salutaris ⁊ meꝰ ad bonitatē reductiuā. Cōpak̄ ois creatura q̄ntūcunq; tenuis entitatis/ad ista tria. vñ sortitur vnitatē veritatē ⁊ bonitatē aliquā. suo modo. p analogiā ad primū ens. vnū. verū. bonū. Sortit̄ modū. speciē. ⁊ ordinē. Sortit̄ denicq; mēsuram numeꝝ ⁊ pōdus. Reddantur singula singulis. Porro creatura intellectualis/lōge altiori et diuiniori primioriq; dignitate/potētiā sapiam ⁊ beniuolētiā diuinas/imitak̄. Decebak̄ nūc ratio. qz triū istoꝝ capax est. Et quō capax? Certe p memoriā. cognitiōez ⁊ amorē. Denicq; p influentiā gratuitā pfecte capax. ꝫ ē pticeps esse pōt Nulla siq̄dem alia creatura/cōpak̄ ad deū/sicut ad obiectū cognoscibile amabile/⁊ memorabile p̄ter intellectualem. Sola igit̄ scit/⁊ pōt si vult/magnificare creatorē oiuz vt dñm suū. vt deum suum. vt salutare suū. ⁊ ita suū. vt semel habitū ⁊ possessuz/nūq; pdere possit inuita. Fuit in me specialis ratio/cur apellarek̄ salutaris meꝰ qđ est ibs meꝰ. ppter maternalē p̄rogatiuā. Fm quā voluit etiā dici filius meꝰ imo ⁊ subditꝰ esse meus O deus altissime. q̄s q̄lis quāta maiestas quāte hūilitati? Hz minuit admiratione duz venit ad peccatores seruꝰ esse. opprobrium horuz ⁊ abiectio plebis vsq; ad mortē crucis. Datur hic documētū q̄tinus ad hec noīa. dñs deꝰ meꝰ. aia vel spūs/semp assurgat. In timorē sāctū/ppter maiestatis dñiuz. In honorē piū: ppē sapientie decꝰ eximiū. q̄ sua dignitate trahit ⁊ allicit. Deniq; i amorē sincez: ppē possessionis beneficiū. Eteni plꝰ amamꝰ q̄ nra sunt. Nomen vo saluta ris ⁊ salutis cōplectit̄ hec tria. qz replet indigē tiā irascibilis q̄ tēdit in arduū. rōnalis q̄ tendit i honestū pulchrū ⁊ verū. necnō ꝓcupiscibilis q̄ se iūgit ⁊ intimat ad bonū ꝓsūmatiuū ⁊ vnitiuū vmbris derelictis. Quo fit vt turpioza iudicet ⁊ horreat recta rō/ q̄ magis eaz ab honestatis nobilitate ⁊ libertatis sede deijciūt. sicut luxuria ⁊ gula. Pulcherrima pinde ꝺginitas nuncupat̄ da ꝓsideratio/ex ipis nature pprietatib⁹. Naturā hec altissima ⁊ prīsus iugit̄ ruminan ra q̄pe filia dei/prem imitak̄. Concluserunt phi cultores sui/q; nō pōt inueniri nisi triplex ratio boni. vtilis scz delectabilis ⁊ honesti. Rursū triplex hec ratio tota nō repit̄ in alijs q̄ intellectualibus creatur̄. ⁊ ꝫ aduerterūt pauci nimis. Creature inanimate/tēdūt i solū ꝓueniēs eis ⁊ vtile abscq; delectabili. s. ad loca sua p ꝓseruatiōe. vel ad actiōes p sui multiplicatiōe ne spēs deficiat. Creature sensitiue. tēdūt vltra bonū suum vtile ad delectabile. ꝑ nō ad honestū. Creature intellectuales tēdūt sub hac rōne triplici ad obiecta sua. maxie ad honestū. vez siq̄dē si recte sūt. aut solū apārēs: si puerse. Est eni singularis ⁊ eminens pprietas aie rōnalis vt apetentissima sit honestatis. Fūt i aialib⁹ ⁊ auib⁹ q̄busdā/q̄dā similacra ꝓcupiti honoris. qz pugnāt vt vincant sed radix ē non honestū bonū ꝑ vtile. vt p nidis vel delicioſum: p cibis ⁊ plificatione. Silit̄ ⁊ brutalibus hominib⁹ q̄ cōpati sūt iumentis insipientibus. q̄b⁹ nō est intellect⁹. Nōne magnificus. nōne potēs dñs. sic magnificās ⁊ extollēs aiaz ⁊ spiritū rōnalez. sic p hoc triplex bonuz replens si nō repleuerit omne i bonis desiderium scz q̄ repletio beatitudinis ē ꝓsūmate fundamētū? Magnificate igit̄ mecū dñm o filij hominū ⁊ exaltemus nomē eius in idipm. Canant oēs ⁊ dicāt singuli mecum. Magt aia mea dominum Itaq; bonum est cōfiteri dño ⁊ psallere nomini tuo altissime. In decacordo psalterio cum cantico in cithara Omnipotens pater tuꝰ (o spiritualis aia) q̄ possidet fecit et creauit te. noluit te derelinquere sine musica delectatiōe. Voluit in primis te in cāticis exerceri. Nutriūt hec/amorem sanctū. qz spiritū exhilarāt. delectāt mētē et letificāt. oblectāt aiaz. Totū pinde cordis tricliniū gaudio replēt in voce exultationis ⁊ salutis

Hoplex ille decacordi psalterij dauid prīs me
nīs in ynū. His spūs laudet dñm. Spūs vt di
xim⁹ ē architriclin⁹ cordis. pnceps cordis. Ico
dom⁹ dom⁹ sue. vocat ex nature sue pprietate/
liberū arbitriū. aut spūs liber arbitrio. Consur-
sit ptās ei⁹. ex aio ꝛ aia. viro ꝛ vxore modis ex
positis Non enim eēt spūs liber/ si sola sibi ptās
eēt pceptiua. nō etiā motiua. Necꝫ si ptātez ha-
beret mouēdi se nō etiā cognoscēdi se/spūs liber
late polleret. Et qm̄ ptās vtraꝫ sibi cōuenit /fa
cultas a facilitate dr illa ptās Sic eni duo simul
conuenientes ad tractū nauis/facultatez sortiūtur.
qua nō hz āsqꝫ p se sumpt⁹ Sic ad scribendū cō
currūt ocul⁹ visione sua dirigēs. ꝛ man⁹ digito-
rū motu scribēs. alioqn nō esset facultas /h̄ ē fa-
cilitas /in formatiōe lr̄aꝝ. Hoc plane cognito
memoriterꝫ retento/ fiat adaptatio finalis. quō
cordat psalteriū cū cātico ꝛ cithara. Dicat igi
tur ipe spūs. Exurge glia mea. exurge psalteriū
ꝛ cithara. Sonet psalteriuz ab alto. fidiculas hz
ex auro vel auricalco. dat spūs deiformis/ aio ꝛ
aie dū residēt in excelso cordis habitaculo/ tāqꝫ
in arce syon q̄ est apex mētis. Dat inquā psalte-
riū. dat idē spūs aio ꝛ aie dū manent i infimo ta-
bernaculo citharā. q̄ ex imo sonat. q̄ ex corio de-
siccato ꝛ tēso cū cordulis neruoꝝ tortis/ cōtexta
ē in signū mortificate carnis. Subinde canticuz
cōmemoratū inter psalteriū ꝛ citharā /dat spūs
aio ꝛ aie. spōso ꝛ sponse. dū mediū locū mystici
cordis tenēt In pīmo sola eternitas. In scōo eui
ternitas. In tertio materialitas inspicit Veniet
tas qñ ptrāsibūt plurimi et multiplex erit scia.
qñ sapia abscōdita i mysterio/ copiosi⁹ elucescet
Multa eni habeo sup istis dicere/ q̄ mō porta-
re non pōt vnusqsqꝫ. Exurgat cū diluculo spūs
exhilarat⁹ ex psalterio decacordo cū cātico in ci-
thara. Exurgat i glia sua. exurgat diluculo. dū
auroza lucis p grāz rutilat. dū hyems infidelita
tis trāsijt. imber carnalis sensus abijt ꝛ recessit.
trahēs deorsū. lumēꝫ ꝙglutinās. flores sancto-
rū desideriorū pulcherrimi ꝛ vernātes apparue
runt i terra. q̄ prius mortis ꝛ aliena facta ē vite: ꝛ
nra. Tps putationis palmitū min⁹ vtiliū adue-
nit. Vox turturis casti gemit⁹ suauisqꝫ plāctus
audita ē in terra nra. q̄ a vicijs derelicta deserta
est. ꝧ ꝓntib⁹ speciosa pinguescēs ꝛ vberrima fi-
cus. q̄ sicut vitis et oliua/ noluit deserere dulce-
dinē sui fruct⁹ vt regnaret inter sterilia ligna se-
cli. ptulit grossos suos. vinee florētes sub vni-
tea vite q̄ ē eterna sapia. ꝛ sub agricola pre/ odo-
rem dederūt. bonis in vitā. ꝧ malis ē odor mor-
tis. Quid supest nisi vt vox spūs deiformis ima
ginem hn̄s dilecti/ nūc audiat ꝛ dicat ad aiam/
quocūqꝫ fuerit habitaculo collocata. Surge p-
pera amica mea. imaculata mea. et veni colūba
mea. Colūba put manet in inferiori. Immacu-
lata put tenet supi⁹. Amica put residet i medio
Audiat sequēs exhortatio. Ostende mihi faciē
tuā. Sonet vox tua i aurib⁹ meis. Vox eni tua
dulcis ꝛ facies tua decora. Quidni respondeat
amica delitijs plena? Dilect⁹ me⁹ mihi suauis ē
pulcher ꝛ decor⁹. ꝛ ego illi. qz delicie sue esse cuz
filijs hoiuz. Nā si delectabit de⁹ in opibus suis.
quāto putādus ē ampli⁹ delectari i hūana natu
ra quā possidet in filiā ꝛ heredē gratissimā. quaz
fecit in imagine pulcherrimam. quaz creauit in
facultate liberi arbitrij sub se potētissimam. Si-
q̄dem ex ipo creata ē in essentia imortalis. Per
ipm facta seu formata ē/ vigore pceptiue intelle
ctualis. In ipo possessa ē in vi affectiua seu dile-
ctiua. dū ad suū pncipiū redit circulariter pfecti
bilis. Laudauit in psalterio aia mea dñz /sub
duplici cordula. Prima i exultatione spūs. In
deo salutari meo. Rapta q̄ppe sū in cordis arcē.
etiā in spū. imo ꝛ extra spiritū. Exemplo regine
Saba. q̄ ad aspectū sapie salomonis/ in ordinati
opib⁹ suis/ nō habebat vltra spiritum. Et certe
plus q̄ salomon h̄. Psallit hinc ppha Dauid
pr̄ me⁹. Qz magnificata sunt opa tua dñe. Oia
in sapia fecisti. Impleta ē terra poss. t. imo eleua
ta ē magnificētia tua sup celos ꝛ terrā Hic est in
cuius salutari deficit aia mea dñe de⁹ me⁹. Oculi
mei defecerūt i salutare tuuz. Quirabil' prius
ꝧ felix hec defectio. Laudauit in cithara aia
mea dñm. magnificās eū. qz respexit hūilitatem
ancille sue mortalitatē in me suscipiens nature.
Laudauit in cantico aia mea dñm p vniuersos
modulos q̄ sequūt in hexacordo. Hēa cuz elisa
beth q̄ dei saturitas interpretat. sic ꝛ zacharias
dei memoria. Hec de filiabus Aaron/ in lege p-
phetis ꝛ psalmis eruditissima. vetus mulier ꝛ
noua mr̄. ꝧ in antiqs ē sapia/ maxie dum partus
iobis. i. boni opis in q̄ grā /comitat. Laudauit
h̄ elizabeth dñm exclamās voce magna in canti
co oris. Senserat eni ex iobis p̄gaudio ꝛ exulta
tione/ dñi psentiā i me. cāticuz incepit a me. Bñ-
dicta tu in mu. ꝛ bñdi. fru. vē. tui. Et vñ h̄ mihi
vt veniat mr̄ dñi mei ad me? Erat zacharias sa
pientissim⁹ qz sacerdos dei altissimi. pdiderat p
signo vsū vocis. quē nata vox clamatis dei post
modū mox vt nomē scripsit restituit. Cōtulera-
mus plurima spacio mēsiū triū. elisabeth ꝛ ego
Nobis. illi nutib⁹ ꝛ signis. Protin⁹ vt solutuz est
vinculū lingue eius. collaudauit dñm diluculo
nascētis auroze p grāz roxiflue. Canticū ei⁹ fuit
sub triplici tetracordo ꝛ psonuit ter nomen salu
tis. Et q̄d salus nisi ihs. Et q̄d salus nisi virtus
replens totā indigentiā sui passi? Quid h̄ saluta
ris repletio in hoib⁹ nisi beatificatio? q̄d hec be-
atificatio. nisi bñdicta visitatio? De ō Job. Et
visitatio tua custodiuit spiritū meū. Bñdict⁹
igit dñs deus. qz visi. ꝛ fe. r. pl. su. Et exaltauit
cornu salutis nobis. Sed vbi exaltauit cornu sa
lutis. hoc ē potētiā salutarē? Subdit. In domo

dauid pueri sui. ℣ossem ꝑ singl'os modulos cō cordare triplex ꝫ tetracordū zacharie in. xij. ℟si cultis cū meo psalterio decacordo ℣ixit salutē a dño factā i domo dauid pueri sui ℣ic locutus ē ꝑ os sc̄ōꝝ ꝛc̄. ℣ōsonat vltimis psalteriū mei versiculis ℣uscepit isr'l pu. su. ℣ic lo. ē ad pa. nr̄os ℣ixit salutē ex inimic⁹ futurā. ꝛ plebē hūilē deo futurā. ℑn sāctitate ꝛ iusticia cora ipo. ℑotaz hāc snīaz meū ꝑsonuit hexacordū. ℣olloquēs ꝛ alloquēs puerū cuz q̄ iā erat man⁹ dñi. ℣reibis inq̄t añ faciē dñi ad dādā sciaz. nō q̄lēcūq; ſ salutis. ecce tertio iā dicta sal⁹. ℑnde ē ꝙ reuelauit angel⁹ charissimo ℣giali ꝛ iusto viro meo ioseph de bñdicto ihu sc̄ō meo. vocab nomen ei⁹ ihm. ℣aul ā addidit. ℑpe eni saluū faciet ꝑ hm suuz a pctis eoꝝ ℣ ℣retereūdū nūq̄d ē cāticū āgeloꝝ. ℑmo magꝭ eo cōmemorādū. q̄ subito facta ē cuz āgelo mlt̄itudo militie celestis q̄si choꝝ ducens ℣remisit ꝫ choꝝ castroꝝ / psalteriū inchoans a sūmo. ℊl'ia i excelsis deo. ℑūxit citharā cū psalterio. Et i ter. pax ho. bo. vo. ℣ox ipoꝝ laudantiū deū nōne cāticū ē? ℣ ℕōne sic̄r ē cāticū i ipa tā mlt̄iplici ꝛ sedula pastoꝝ laude? ℟euersi sūt glificātes ꝛ laudātes deū. ℣ilem⁹ pastorales ad lr̄am fistulas tympanū ꝛ choꝝ cordas ꝛ organū tibias ꝛ cimbala. ℣lus anagogia nos delectat. ℣ ℕec incōmemorat⁹ abibis ℣ symeon .iuste. pie. lōganimis. timorate. ℑu veniēs in spū in tē plū. dū inducerem⁹ ego ꝛ pr̄ ei⁹ / pueꝝ ihm cū oblationib⁹ hostiaꝝ. cuz redēptiōe q̄nq; sycloꝝ. tu puerū in vlnas suscipiens ꝛ gr̄as agēs cecinisti. ℕūc dimit. ser. t. d. s. ℣. t. in pa. qz vide ꝛc̄. ℣ufficere potuerat ꝑ sūma laudis et gl'ie ℣bū ꝫ sat⁹ vnicū qđ exp̄ssisti. ℑumē ad reuelati. gētiū. ℑō tulisti mecuz de susceptiōe isr'l pueri sui. vocans ipm salutare. gl'iaz plebis sue isr'l // ℰxhilarescenūc rex ꝛ pr̄ me⁹ dauid. psaltes dñi. ℑōpleri sentis ꝛ itellig⁹. exhortatiōes tuas totiēs i psalmis positas. iterū iterū q; repetitas. ℑātate dño. cā. no. ℰxurge gl'ia mea exurge psal. ꝛ cytha. exurgā diluculo. ℓz aliq̄d / diluculum istō mysteriū: etiā itellectū lr̄alit̄. ℣ixit dauid alio loco / me significās. ℣āctificauit tabernaculū suū altissim⁹ ℟diuuabit eā de⁹ mane diluculo ℣edit ꝛ titulū psalmo illi cui⁹ initium fuit ℣bū i cruce filij mei. ℣e⁹ de⁹ me⁹ vt q̄d dereliq̄sti. ℣edit inquā titulū ꝑ susceptiōe matutina. ℘etit i cāti⁹. sponsa. spōsuz. ℚane surgam⁹ ad vineas qñ. s. aspiret dies et̄nitatis ꝛ inclinent⁹ vmbre mortis huius. ℟ursus int⁹ tot opa dei facta cōmemoratio specialis est ꝑ ꝓpha diluculi. ℑu fabricat⁹ es inq̄t auroraz ꝛ solē. Et sane. q̄d aurora pulchri⁹? q̄d locūdi⁹? q̄d salubri⁹? ℟d horas venit i susceptione matutina ros lucis ros refrigerās. ros fecūdās. ℟orat desup iuſ votū ꝓpe. ℟orate celi desup. ℑnde dñs ait: ℰgo ros ꝛ isr'l q̄si liliū germinabit. ꝫ rore ꝑfusa ꝙepi satietat⁹ fructū. ꝫ rore mēs impleta instar teste oui roze pleni trahit a radijs solis i excelsuz. ℭitharisant i auroze diluculo. psallūt iubilāt alacrit̄ volucres spūales. ℣ūt exultatiōes dei i gutture eoꝝ. q̄b⁹ excitat⁹ / ois spūs exurgit diluculo laudare dñm ℣ ℑaudat ℣ sat ꝫ oia sol oriēs nōdū visus. ℣ol i quo posuit dñs tabernaculū suū. qz nihil i rebus / sensu pce ptibilib⁹ / efficaci⁹. manuducit ad deū ꝛ insensibi li cōparāt ℣ūt ista i sole. lux. vigor. fulgor. feruor. ſ syllabis explicata septē. ℒex eminenē cōtinet ꝫ tria q̄ sūt ꝓprietates ei⁹. vigor. fulgor. feruor. ℣igor (q̄si fecūd⁹ plena luce) ꝙtinet eminēt feruorē. ꝛ gorē. ℣igor ꝛ fulgor / ꝙtinēt eminenē feruorē. ꝛ ibi stat⁹ cū circulo q̄dā. ℑulgor ꝛ feruor redeunt ad vigorē essentiali luce plenū seu fecūdū velut ad parētē. ℣ ℭōformiter i diuinis. essentia diuina cōis trib⁹ psonis. ℘tinet eminēt ipas cū oib⁹ ꝓfectiōib⁹ simplicit̄ non tñ formalit̄. ctia ꝑm potētes i diuinis formales ꝓfectiones. ℘r̄ / fōtalis ē plenitudo diuine essentie. potēs generare filiū sic̄ vigor luc⁹ fulgorē suū. ℘r̄ ꝛ fili⁹ / sūt sufficiēs ꝑncipiū spūssancti. sic̄ vigor ꝛ fulgor sūt ꝑncipiū feruoris ꝛ ibi stat⁹. qz fili⁹ p acceptā vim spirati- R uā / reddit se ꝛ spm̄sanctū patri. ℣ ℑrāseam⁹ ad imaginē spūs hūani dicam⁹ ipm ee lucē sic̄ vere ē lux. Et eo ꝓfectior q̄ meminit. itelligit ꝛ diligit seq; sup se reflectit. qz se ꝓcipit. qz se mouet dū p cipit. ꝛ ꝓcipit dū se mouet. circūincessione mirabili. ℰssentia spūs / ꝙtinet eminenē vigorē memorie ꝛ fulgor itelligētie / ꝫ vigor memorie ꝛ fulgor itelligētie / ℣uo aūt ꝫ / ꝙtinēt euidenē feruorē amicicie. ꝛ ꝫ ē stat⁹. qz reflexio fit ad fōtale ꝑncipiuz. dūmō redit finis ad ꝑncipiū p mediū. qz si linee tres recte sunt q̄libet ꝫ pūcto ad pūctū ꝫm originē resultat triangul⁹ itelligibilis. ℣z qz finis redit ad suū ꝑncipiū per mediū. ncc̄e ē intelligi sperā aut circulū. ℣ ℚui ꝓt puro viuaci ꝛ irreuerberato spūs ocko ꝙsidere q̄ dixim⁹ / de architriclino vel iconomo coz dis nr̄i / poterit i se ꝛ ꝑ se tāq; i speculo ꝛ ꝑ specu lū cognoscere se i se Et ꝑ se poterit ꝙsequēt rapl a se ꝛ supra se. ad sapiaz diuinā. q̄ p ignorātiam cognita ē. ꝫm vnionē sup mētez. ℣ō si deficit in mult⁹ fidelib⁹ ꝫ sapia. sola fides spes ꝛ charitas sufficiūt i gr̄e essentia radicate. ꝛ in ea ℟tualiter imo supeminenter reposite. ꝛ si non formaliter. ℣ptet eni i oibus sic fieri. vt oia ꝓticipēt vno ꝛ ad vnū ℘gregēt. ꝫm varios ordies vsq; ad monadē diuine essentie. q̄ fontalit̄ ē in pr̄e. ℣ic porētie aie ad ei⁹ essentiā. ℣ic habit⁹ oēs ℟trutū. donoꝝ ꝛ beatitudinū ad vnā gr̄az referūt. ℑenq; si ꝙtētio ꝫ tot distinctiōib⁹ ꝫm formas metaphi sicales sit rōnalis ꝛ q̄ntū rōnalis seu min⁹ necessaria. magꝭ ex ꝫ ptz si distinctio ꝑ relatiōes i diuinis sit maxia: q̄lis ꝑ absoluta finget. ℭolligit̄ altera silitudo. lucis solis ad lucē spūs. ℒux se diffundit ꝑ mediū non impeditū ꝫm totā sperā sue

actualitat/ Manet tñ i se iugiter su⁹ vigor fulgor
z feruor. Diuin⁹ spūs stabilis sp i se/diffūdit se
oēs creaturas q̄si cētr oiuz p illapsū ꝑm essen
tiā pītiā z potētiā Nihilomin⁹ ambit z p̄ambit
creaturas vniūsas. q̄si circūferētia. Rursus ad
rēnraz spūs hois tot⁹ ē i corde carnali. sic̄ centr
ei⁹. influēs z radiās ad totā circūferētiā cordis.
Spūs xo nō inde min⁹ ē ambiēs z p̄ambiēs to
tū cor q̄si circūferētia ei⁹. Qui fixo posset hāc
oz ad oia q̄ dicta sūt de deo z ō spū nr̄o/pspect⁹
su⁹ eēt. Sz reuerberak ꝑ ꝓiūctionē adꝓtinuū
z fāta simata. z ad h z nūc. donec puritate mētis
possit spūs ad vnitatē se colligere z collec⁹ stare.
Sz o dīe deus q̄s habitat i tabnaculo tuo? Qr
h paucor. q̄ hoc paucissimor. qō seq̄k. Aut q̄s
reqescet i mōte sctō tuo. Q reqes. o i pace. o i id
ipm. Hec est pax z vnitas. In q̄ petit dimitti sy
meon i cātico. Venit ad h oriēs ex alto/dirigere
pedes nr̄os i viā pacis vt cecinit zacharias. Cō
sonat angelicū melos. dās i terra pacē hoib⁹ bo
ne volūtatis. Dedit silr tāgēs i vltimo psalte
riū meū. Suscepit isrk pu. su. Quid eni susceptō
nisi sursū acceptio ꝑm nomē suū At q̄d adeo sur
su acceptio/nisi ad se spūalis attractio. sicut vis
magnet trahit ad se ferrū. et vniūsalik oīs finis
finībile suū? Qē appetibile appetitū p̄priū. Hinc
ꝓbice enūciauit non poetice q̄ dicit. Trahit sua
quēq voluptas. Hoc i te factuz ē o gr̄iose testis
stephane q̄ cōplēdo oīne desideriū tuū h vnuz
petisti. Qne ihu suscipe spm meū. Hoc tuū istar
oloris cāticū ꝓpata morte/suauissimo gutture p
tulisti Magt aia mea dñm. Quia fecit mihi
magā q̄ potēs ē. qñ q̄ creauit me/reqeuit z se vni
uit i tabernaculo meo. qñ noua facta sūt oia i ce
lor i terra. Quō noua? Eo nimirz qr eknitati sūt
ꝓiūcta Vidit h ps. sepi⁹ incitās ad cāticorz nouī
tatē. Tātate dño cāticū nouū qr mirabilia fecit.
Nū q̄d nō oiuz nouitatuz supeminēs nouitas q̄
mutauit signa. inouauit mirabilia. qñ xp̄ū imē
su abbreuiatū ē. qñ diuīa maiestas ita ē iclinata
vt accipet hui formaz. q̄tin⁹ exaltaret forma hui
ad diuīnā. Subdit mirabilē nouitat/rōez dicēs
Saluauit sibi dexterā ei⁹. z h hūiles ad eknitatē
exaltādo. Dextera q̄pe ptinet ad eknitatē. Hic
ē illō spōse. Dextera illi⁹ āplexabik me. Et psal
tes. Tenuisti manū dexterā meā. z cū gl̄ia susce
pisti me. qr dextera tua exaltauit me. Saluatio
nē hāc seu salutē opar⁹ ē i me q̄ fecit mihi magā. q̄
su terra illa de q̄ xitas orta est. Eteni dñs dedit
benigitatē z tra nr̄a dedit fructū suū bñdictuz.
dū germiauit saluatorē. Itaq̄ nō iam mādauit
trīmō salutes iacob s opak salutē i medio terre.
Dicit vnicuiq̄. Sal⁹ tua ego sū. qm̄ nō ē in alio
sal⁹. Neq̄ oni datū ē sub celo aliud nomen in q̄
optear nos saluos fieri V/Tu ꝓpterea o gabriel
dū missus es a deo legar⁹ ad ea q̄ salut/ hui⁹ z pa
cis erāt/a salutatiōe cepisti. Aue gr̄a plena dñs
tecū. bñd. tu i muli. Addidit elisabeth cognata
mea. Et bñdict⁹ fru. vē. tui. Suppletuz ē p te ga
briel nomē ꝓpriū. dū cogitanti mihi q̄lis eēt ista
salutatio. Subintulisti. Ne timeas maria. inue
nisti eni gr̄az apud deū Termiat aliq̄z deuotio
ihs xp̄s amen. Sal⁹ sua absq̄ mene seu defectu
ve fiat. Hoc ē q̄re. q̄lik z vñ beataz me dicēt oēs
generatiōes. qr beatitudinē salutarē fecit p me.
faciēs mihi magā q̄ potēs ē z sāctū nomē ei⁹. qō
dū bñ viuim⁹/sāctificak i nob. Sāctificauit et in
me tabernaculū suū altissim⁹. qr sāctū nomē ei⁹.
Hoc q̄z qō natū ē i me sanctū. vocabik filius dei
ihs magn⁹ p angelū. z sānct⁹ sctōz p Dañ. Fidek
dñs i oib⁹ vijs suis. qr oia opa ei⁹ i fide. z sanct⁹
i oib⁹ opib⁹ suis. Sāct⁹ sanct⁹ sanct⁹ do. de⁹ sa.
Dle. f. ce. z ter. gl̄. t. Talik ꝓfuo memorik oia q̄
salutifera sūt/ꝓferēs i corde meo. Meditans sū
assidue. z admirādo deficiēs. q̄nta sit z q̄lis h sa
lutatio Ecce eni ex h be. me di. oēs ge. Cōcinet
olim mihi oēs eccl̄ia sctōz salutiferū pmēs illō
atq̄ gr̄tissimū Salue regina misc̄die Et itez Sal
ue mr̄ pietat/ z toti⁹ trinitat/ nobile triclinīū. ver
bi tñ icarnati. spēale maiestati ꝓparās hospicīū
Deniq̄ frequēti⁹. Aue ma. gr̄a ple. dñs tecum.
Decet ꝓfecto/me mr̄ez salut/ salutātē/ nō insalu
tatū ꝑterire. Debet obseq̄osus amor vicissitudi
nē amatiōis recipe. Debet gr̄a plena cū q̄ dñs ē
refūdere gr̄az p gr̄a. Debet bñdicta bñdictiōez
fructifera fructū. dña regnū. Illūiata sīnul z il
luminatrix ꝑm nomē meuz/debeo coheredibus
meis illuminationē. Habit postremo ihs salutē
indefectibilē. ad h etiam venit. Cōtuli crebro
mecū i corde meo talia. Cōtuli sīmul cū xp̄gineo
ioseph viro meo vocās ipm sic̄ sara abrahā dñm
Querebat a me inter secreta colloq̄a. quō h et h
fierēt aut facta eēnt. q̄ tādē i me mō cōpleta sūt?
Cōseruabat memorik in simplicitate cordis sui
salutatiōez angelicā. quā accepat a me. silr z cā
ticū nouū meū. Cāticū insup zacharie cū cātico
symeōis Cātabiles sibi erāt he iubilatōes i loco
pegrinatōis sue. Hec cātica syō. h i recordatōez
celestis hierlm solatio sibi tradita sūt. Et qr do
ctissimā me nouerat i psalmis et cāticis. dicebat
aliq̄n maria dña mea. qr mr̄ dñi mei. Sonet vox
tua i aurib⁹ meis. Vox eni tua dulc/. Vox vero
mea q̄d apti⁹ sonaret i aurib⁹ suis q̄z ꝓpriū cāti
cū. Magt aia mea dñz Apparuit tādez magā
fides ei⁹. dū visitat⁹ ab angelo triste illō iussū ac
cepit. Surge z accipe puez z mr̄ez ei⁹. z fuge in
egyptū. Audierat pri⁹ ab ipo angelo ꝓfortāte se
vt me accipet in ꝓiugē. Nō eni i ea natū ē. ō spū
sancto ē. Predixerat me filiū paritura Jusserat
vt vocaret nomē ei⁹ ihm. Cui⁹ causā z diuinita
tē aperiēs inq̄t. Ipe eni saluū faciet pp̄lm suuz a
pctis eor. cū delēs iniq̄tates sit de⁹ sol⁹ Q q̄z
dissilis hec p̄nūciatio videri poterat ad istam.

Surge ⁊ accipe puerꝝ ⁊ fuge ī egyptū. q̄ dist̄as o gabriel nūciatio tua. Regnabit ī domo iacob ineḡnum. ⁊ ista Accipe puerꝝ ⁊ fuge ī egyptum Magna fides/magnā feḡ magnificētiā. Utriq; nr̄m. cū magnanimi spe ꝓtulit. vt ꝫ spem sperarem⁹. Porro totū illō septēnalis pegrinationis exiliū q̄nta sedulitate/patia. ⁊ lōganimitate trās egit cū puero ihū ⁊ mecū. recolat pi⁹ anim⁹ ⁊ cōferat ī corde suo Veniēt generationes q̄s scribet aliq; deuotio. p̄lima sup̄ ist̄ pie speculāda: multa ꝓsaice. q̄dā heroico carmie. cui iosephina nomē erit. q̄dā alit ⁊ alit. Nōnulli de laudib⁹ iusti ꝟginalis spōsi mei fidissimiq; custodis ⁊ testi delegati/multa sue posteritati legēda relinquent statuēt ꝓsūmatiōez ī ip̄o p̄ciosa morte. q̄ p̄sentibus filio meo ⁊ me. pieq; flētib⁹/apposit⁹ ēad patres suos. iſenectute bona. cui⁹ memoria ī generatiōes seculoꝝ Scribēt dcinceps certioza/ p decursu tp̄is q̄ ihs erat incipiēs q̄si annorū. xxx qñ tota cessi ī custodiā ⁊ indiuiduā sequelā eius dū p̄ p̄ores ānos fuerat velut occult⁹ ⁊ inglori⁹. subdit⁹ paupculis nob. q̄si puul⁹ q̄ venerat etiā mīstrare nō mīstrari ī hūilitat ⁊ sūme obediētie documētū. tunc p̄diēs iohes ab heremo iussus baptisare. iussus clamare. parate viam dño. iussus annunciare p̄im⁹ regnū dei. iussus p̄dicare pniaz ī remissionē pctoꝝ. Signū ꝓinde suscipiens. Sup quē videri spm descēdēt ⁊ manētem ip̄e ē q̄ baptisat ī spūsācto. Cōsensit baptisare filiū meū. seru⁹ dñz. vox verbū. amic⁹ spōsi spōsū Cui refugiēti cū reuerēti timoze ihs subintulit. Sine. Sic nos decet iplere oēz iusticiā. ⁊ h̄ ī cōfutationē ois iniusticie nr̄e Cāp⁹ ecce copiosissim⁹ apt⁹ ē collationuz meaꝝ /memorit̄ in corde meo/affabilit̄ sepe doctrinalit̄ ⁊ deuote/ cū alloquio alieno cōticatoꝝ etiā viuēte filio meo bñdicto. Seduli⁹ āt ꝓtuli p⁹ resurrectōez ⁊ ascēsionē ip̄i⁹. q̄ñ (data sb cruce/ ī filialē discipuli illi⁹ quē diligebat ihs custodiā) māsi vsq; ad felicē obitū meū cū ap̄lis ⁊ discipulis ī hir̄m. q̄ fuerūt illic p ānos. xij. ad ꝙincēdū iudeoꝝ icredulitatē Erāt eni (sic aperuit medic⁹ charissim⁹ lucas secretoꝝ ꝓsci⁹ meoꝝ) oēs sic in oroe pseuerātes cū mulieribus ⁊ maria mr̄e ihu. Tūc dato spūsancto /celebris habebat sacri panis cōmunio/ ī simplicitate cordis. Jūgebat oro dñica Simbolū ꝓditū ē me ꝓsulta. Hoc aūt vltimū ꝺ me ī canone scpture caholice. Verbū repit exp̄ssuz. q̄ sum maria mr̄ ihu Oz o sapiētissime dñe de⁹ salutar⁹ meus. q̄nta ⁊ q̄ multifaria sūt p̄ter h̄ dicta docta collata q̄. q̄ si p̄ singla scribereḡt. nec ip̄m arbitroz mū dū capere eos q̄ scribēdi sūt libros. Et qm̄ finis legis ihs xp̄s. ⁊ huius ego apellor maria mr̄ ihu. Placet collationes aliq̄s de dño ihu meo sub fine psalterij h⁹ decies decacordi/ notulare. Sūt xxiiij. hmōi collationes.

Sequit̄ p̄ima que

O ē notula septuagesimaseptia ī ordie. Omin⁹ de⁹ salutar⁹ me⁹ ihs me⁹. quē magnificat aia mea. cū exultatiōe spi rit⁹. Et ip̄e ē finis ois ꝓsūmatiōis Et ē regalis distributio ois leḡ ⁊ ornat⁹ vt inclinationis naturalis ⁊ ordinis. Jp̄e rex regū ⁊ dñs dñantiū Dñs de⁹ salutar⁹ me⁹ ñ vane ꝓstituit oēs filios hoiuz min⁹ q̄ alia opa sua subiecta sb pedib⁹ hois q̄ tñ facta sūt bona valde. nec a suo fine frustrata Dñs de⁹ salutar⁹ meus ꝓstituit naturā hūanā supza ceteras irrōnales creaturas vt capax eēt ⁊ particeps ē posset honestar⁹ q̄ oz honoris star⁹ termin⁹ boni ⁊ finis honoris. Est aūt honor ille/bonū honestū. bonū ꝓuenies appetitu rōnali vt rōnalis ē Dñs de⁹ salutaris me⁹. nō ē salutaris vel sal⁹ vel ihs ſm nomē suū si nō implere valeat totā indigētiā rei saluabilis ſm oēs vires suas. Potz h̄ ex descriptiōe salutis vel salutar⁹. cui⁹ finis ē vt repleat totā indigētiā patiētis Sal⁹ i reb⁹ sensu carētib⁹ /sufficient obtineḡ/ dū suo ꝓueniēti vel vtili bono ꝓūgunt etiā si nō delectabilit̄ ptic̄pāt illō Potz h̄ in q̄te rex sensu carētiū ad loca sua. Dū p̄terea fozmā sibi sibi sibi

suo Semp enī curua/remurmurat inq̃etaī ⁊ im
pfecte ſtat Hoc vidit q̃ dixit. Non ē pax impijs
Etrurſū. Loz ipij ſic̃ mare feruẽs qđ q̃eſcere nõ
pt. Hic oꝛat pr̃ me⁹ dauid. Loz creari mũdum.
ſpm inſup dari rectū. ſpm̃ſãctū. ſpm̃ p̃ncipalem
Fm tria ad q̃ fact⁹ ē rõnalis ſpūs. vt recte. ſancte
fortiē/ferafi honeſtū ¶ Magnificẽtia ſalutar
varie q̃ſita ē ab oīb⁹ q̃q̃t venerũt hacten⁹ vſq̃
ad dñm deū ſalutare meū. vel q̃ p̃us iplicite aut
explicite credebãt i cū. Ꝑpe enī ē q̃ totuz hoiem
ſaluū fecẽ Fm oẽs vires. q̃ ꝓſiſtẽs i ſinu pr̃is/an-
nũciauit nob ꝺ deo q̃ ad verã honeſtatem via ē.
⁊ vector. hoſtiū ⁊ termin⁹ idẽ ¶ Reſpectio ſaluta
ris illi⁹ q̃ ē excelſus dñs ⁊ hũilia reſpicit. ſolã in
aia rõnali ancilla ſua/reſpicit hũilitaī honeſta-
tẽ. Hec ſpecioſitas aie. ꝺ decoꝛ. ꝺ pulchꝛitudo.
q̃trahit ipm ⁊ allicit. Nec aliũde tñ ido ihs tra-
hiē q̃a ſeu allicit. qm̃ i hac hũilitaī honeſtate
quã dedit/ſe reſpicit ⁊ diligit ¶ Reſpectio ſalu
taris notaī a ſpõſa i cãtic. Cũ eẽt rex inq̃t i accu
bitu ſuo. nard⁹ mea dedit odoꝛẽ ſuũ. In nardo
honeſtaī ocul⁹ ē efficax ⁊ viu⁹ q̃ penetrat ⁊ vul-
nerat coꝛ i amoꝛe ¶ Reſpectio ſalutaī fit i ancil
la q̃ reſpiciē ꝓuerſa viciſſitudine ad dilectũ. qui
reſpicit p oculũ ſimplicẽ ⁊ rectũ. de q̃ ꝛitas. Si
ocul⁹ tu⁹ fuerit ſimplex. totũ coꝛpus tuũ ſuple
bitq̃ ꝯa ſeu allicit. qm̃ i hac hũilitaī honeſtate
gationũ tuaꝝ/erit lucidũ ⁊ rectũ. Ratio. q̃ et
finis p̃ſtituet bon⁹. ⁊ ad finẽ oꝛdo rect⁹ nõ diſtoꝛ
taris notaī a ſpõſa i cãtic. Cũ eẽt rex inq̃t i accu
tus. p ineptitudinẽ aut viciũ ¶ Reſpectio ſalu-
bitu ſuo. nard⁹ mea dedit odoꝛẽ ſuũ. In nardo
taris multiplicit intelligit fieri a dño deo ſaluta
hũili redolẽte accipim⁹ honeſtatẽ. Intuit⁹ hui⁹
ri meo. Un⁹ mod⁹ ē i etna p̃deſtinatiõe. Fm quã
honeſtaī ocul⁹ ē efficax ⁊ viu⁹ q̃ penetrat ⁊ vul-
dictũ ē a filio i iohe. Qui ex deo ē/nõ peccat. q̃
nerat coꝛ i amoꝛe ¶ Reſpectio ſalutaī fit i ancil
generatio dei ꝓſeruat illũ. Alit⁹ p gr̃az habituali
la q̃ reſpiciē ꝓuerſa viciſſitudine ad dilectũ. qui
ter gtificãtẽ q̃lis ē i puulis ⁊ in hoīb⁹ ſanctī dũ
reſpicit p oculũ ſimplicẽ ⁊ rectũ. de q̃ ꝛitas. Si
dozmiũt. Tertio ē i opationib⁹ ſãctis cũ pcepti-
ocul⁹ tu⁹ fuerit ſimplex. totũ coꝛpus tuũ ſuple
one diuinoꝝ cariſmatũ. p ſenſũ itellect⁹ ⁊ affect⁹
bitq̃ ꝯa ſeu allicit. qm̃ i hac hũilitaī honeſtate
i vna facultate liberi ſpũs. i coꝛde vno. qđ ē na-
quã dedit/ſe reſpicit ⁊ diligit ¶ Reſpectio ſalu
tura eſſentialis aie. ſupemineter ꝓtinẽs memo-
taris notaī a ſpõſa i cãtic. Cũ eẽt rex inq̃t i accu
riã intelligẽtiã ⁊ affectũ Fit ꝺ ſalutaris pceptio
bitu ſuo. nard⁹ mea dedit odoꝛẽ ſuũ. In nardo
ſepe dũ dicit hõ deuoī. Ego dozmio ſuple i vi
honeſtaī ocul⁹ ē efficax ⁊ viu⁹ q̃ penetrat ⁊ vul-
rib⁹ infimis. actũ nõ ſentiẽs tpaliũ. ⁊ coꝛ meũ vi
nerat coꝛ i amoꝛe ¶ Reſpectio ſalutaī fit i ancil
gilat i ſomnijs ſpectaculoꝝ eternoꝝ ¶ Beatitu
la q̃ reſpiciē ꝓuerſa viciſſitudine ad dilectũ. qui
do aie rõnalis/dicẽda p oẽs generatiões. ꝓſiſtit
reſpicit p oculũ ſimplicẽ ⁊ rectũ. de q̃ ꝛitas. Si
in factioe magnoꝝ p illũ q̃ potẽs ē. Hoc aũt fiet
ocul⁹ tu⁹ fuerit ſimplex. totũ coꝛpus tuũ ſuple
dũ erit memozie repletio eternitaī ⁊ pacī. erit itel
bitq̃ ꝯa ſeu allicit. qm̃ i hac hũilitaī honeſtate
ligentie repletio ꝛitatis ⁊ luminis. erit volitiue
quã dedit/ſe reſpicit ⁊ diligit ¶ Reſpectio ſalu
repletio dilectiõis ⁊ fruitiõis ¶ Beatitudo aie
taris notaī a ſpõſa i cãtic. Cũ eẽt rex inq̃t i accu
rõnalis dicẽda p oẽs generatiões/ꝓſiſtit i ſtatu
bitu ſuo. nard⁹ mea dedit odoꝛẽ ſuũ. In nardo
q̃ē oiuz bonoꝝ aggregatione pfect⁹. Hec ē diffi
honeſtaī ocul⁹ ē efficax ⁊ viu⁹ q̃ penetrat ⁊ vul-
nitio recta beatitudinis. q̃ ſtatũ dic̃ i optimo. dũ
nerat coꝛ i amoꝛe ¶ Reſpectio ſalutaī fit i ancil
optima potẽtia/optimo ſuo obiecto/imꝑturba-
la q̃ reſpiciē ꝓuerſa viciſſitudine ad dilectũ. qui
biliter ꝓiũcta ē ¶ Beatitudo aie rõnalis ꝓſiſtit i
reſpicit p oculũ ſimplicẽ ⁊ rectũ. de q̃ ꝛitas. Si
ꝺ. q̃ ipa tãq̃ ſignũ magnũ i celo amicta ē ſole to
ocul⁹ tu⁹ fuerit ſimplex. totũ coꝛpus tuũ ſuple
ti⁹ honeſtaī i rõnali Eſt luna toti⁹ mutabilitaī
bitq̃ ꝯa ſeu allicit. qm̃ i hac hũilitaī honeſtate
ſub pedib⁹ ei⁹ i ꝓcupiſcibili. Eſt coꝛona toti⁹ p-
quã dedit/ſe reſpicit ⁊ diligit ¶ Reſpectio ſalu
fectionis q̃ſi ſtellaꝝ. xij. i capite ꝛtutis iraſcibil

q̃ tẽdit i ardua. Deniq̃ pturit filiũ q̃ rapitur ad
thꝛonũ dei. rectur⁹ gẽtiles affectiões Fit enī ver
bigena. q̃ deſcẽdit i eã ſpũſſanct⁹. ⁊ virt⁹ altiſſi-
mi obumbꝛabit ſibi. ⁊ q̃d obumbꝛatio niſi lucis
effulgẽtia cũ tenebꝛa. Maioꝛ idcirco itelligitur
obumbꝛatio q̃ ſub luce clarioꝛ ē obumbꝛatio. q̃-
lis poſt aiaz filij mei/facta ē mihi. ſb cui⁹ vmbꝛa
quẽ deſiderabã ſepe ſedi. ⁊ poſtq̃ ſolicite mini-
ſtrauerã ei. ¶ Beatitudo aie rõnalis/quaz fecit
magnã q̃ potẽs ē. pl⁹ depẽdet a beneplacito ſue
manutenẽtie i ſtatu finis vltimi ⁊ honeſti/q̃ i vi
goꝛe ꝓꝑie nature/vel i fulgoꝛe pceptiuo. aut in
apetitiua motione. Soluit̃ ꝓinde facilit̃ q̃ſtio.
cur ſathan irremediabiliter coꝛruit dũ alij ſtete-
rũt imobilit̃? q̃ terminũ vie datũ cuilibet coꝛ i-
pleuerũt. hi p depoſitionẽ ꝺ ſede dignitatis ſue
Iſti p exaltationez ex ſua dũ viatoꝛes eẽnt/ſub
deo fideli hũilitate. honeſtate. pulchꝛitudie. foꝛ
moſitate. ſpecioſitate. i oꝛdinis ſui ꝓſeruatione.
¶ Sãctitas nois dei/ꝓuenit cũ honeſtate. cõue
nit cũ ſalute. ꝓuenit cũ hũili diuia reſpectiõe. cõ
uenit cũ magnificẽtia beatitudis ab ipo collate.
ꝓuenit inſup cũ timoꝛe dei. cũ hũiliũ exaltatiõe
cũ eſuriẽtiũ repletiõe i bonis. Poſtremo cũ iſrl̃
pueri dei ſuſceptiõe. Sãctitas et oñe generalit̃
nomẽ qđ ad etnitatẽ ſignificãdã adaptaī ꝓꝑie
ꝓꝑia ẽ inẽ creaturas nature itellectuali q̃ ad fi-
nẽ ſue ꝓditiõis intẽtũ. ſi nõ ex ꝓꝑia malicia ⁊ i-
puritate deficiat. Eſt enī ſãctitas libera ab oi cõ
tagione/puritas ſponte ſua. Sic ſanitas ſuo
mõ. ſic nobilitas. ſic libertas. dicunt facultatem
primã ⁊ facilẽ/ad opatiões ꝓꝑias et oꝛdiatas
⁊ debitas exercẽdas. Sic inſup pax ꝺ oꝛdo nõ
impedit⁹ vel oꝛdis trãſllitas. Sic modeſtia mo
di ſtat⁹ ẽ. ⁊ bonitas boni ſtat⁹ ¶ Sãctitas colli-
git ⁊ ſatiat. dũ ſal⁹ oiuz ⁊ ſãct⁹ ſanctoꝝ ihs. ſplẽ-
doꝛ pr̃is i diuinis/illabit̃ creature itellectuali tã
q̃ ſpẽs ⁊ imago ⁊ ꝛtus dñi dei ſui pr̃is. duz enī
illabit̃ vt ſpẽs. pcipitur vt pulcherrima. Quid
enī ẽ pulchꝛitudo niſi ꝓꝑtio numeroſa. q̃ ſuuz
pfecte repſentat exẽplatũ? Poꝛro dũ illabit̃ vt
virt⁹ agẽs p cõtactũ mediũ ſeu moderatũ. pcipi
tur ſuauitas. Natura enī q̃ triſtaī i extremis. in
medijs delectaī. Poſtremo duz illabit̃ vt opa-
tio. replẽs totã capacitatẽ ⁊ indigẽtiã ſui paſſibi
lis. ipa ſalutẽ oia cõplẽtẽ opaī ⁊ fit q̃es ¶ Sãcti
tas ſalutaris ⁊ beata/cõplectit̃ neceſſario in aia
rõnali (quã ſãctificat ſaluat ⁊ beatificat) oñe bo
nũ. vt verificet̃ illũ ad moyſen. Ego oſtẽdã tibi
oẽ bonũ: bonũ honeſtũ ꝑncipalit̃. Et ex ei⁹ pce
ptione neceſſario ſeq̃t̃ ſũma delectatio. ꝓpt̃ cõ-
ueniẽtiã ſũmã. Demũ vtilitas ꝓpt̃ indigẽtie cu
iuſlibet ſuplemẽtuz. Un⁹ fas ꝺz bñdicere deo q̃
replet i bonis deſideriũ ſuũ ꝓcinẽs i exultatiõe
ſpũs i deo ſalutari ſuo. Magt aia mea dñm

Oꝛatia pr̃i ⁊ filio ⁊ ſpũſãcto. Am̃ inſpi- ⁊
rãte te et ꝓueniẽte i bñdictionib⁹ dulce-

dinis (O glīosa trinitas pr̄ ⁊ filiꝰ ⁊ spūssanctꝰ)
Ego hūilis ancilla magnificatōis tue/cū exulta
tione spūs/cāticū i finē vsq; deduxi. Glīa tibi q̄
es alpha ⁊ o. p̄ncipium ⁊ finis. cui soli debeť ho
noꝛ ⁊ glīa. ℣ Cōiūxi pr̄iꝰ psalteriū iocundū cū ci
thara. miscōiaz scz ⁊ gr̄az/cū potētia. Jure sup=
est vt subnectā cāticū glīe tue. qō habuisti i te et
apō te p̄us q̄ mūdus fieret. ℣ Būdū eni ⁊ oia q̄ i
eo sūt ꝓdidisti ppť magnā glīam tuā. Jnde ē q̄
celi enarrāt glīaz tuā ⁊ oia q̄ celi ⁊ ambitu ꝓtinē
tur glīaz magnificētie regni tui. Glīaz hāc vidit
i spū Ysaias dū audiuit cherubin clamātia Sā
ctus sāctꝰ sanctꝰ dn̄s deꝰ sab. Pleni sūt ce. ⁊ tra
glīa eiꝰ. ℣ Budū i p̄ncipio qñ creati sūt celi ⁊ tra
cāticū h̄ glīe tue frequētatū ē p spūs angelicos.
laudātes te dn̄m ⁊ p̄rez ⁊ filiū ⁊ spm̄sāctū. cui cā
tico: qz dissonare p̄sūpserūt apostate spūs. q̄ren
tes eandē sibi vsurpare glīaz. zelasti ppť eā/qm̄
sola tibi ppria ē. zelauit ⁊ p̄nceps milicie micha
el exclamās. ℣ Quis vt deꝰ? Fuit postmodū in
ꝓsūmatiōe septē dieꝝ. ꝓditꝰ rōnalis spūs i hoie
cui datū ē psalteriū decacoꝛdū ad magnificādū
te dn̄m. qm̄ p̄ceptū discipline. ipi ꝑm qō tibi cō
cineret i laudē ⁊ glīaz tuam ꝓtulisti. Rupit ipse
coꝛdulas huiꝰ psalteriꝰ. trāsgressoꝛ effectꝰ. ⁊ ideo
p̄iectꝰ ē exꝑadisū delicias. cui si nō data fuisset
cithara pnīe/ad repandū psalteriū iocūduz obe
dīētie ⁊ gr̄e. nihil sibi remanebat de cātici. nisi la
mētatiōes moꝛtalis exilij cū bestijs. ⁊ ve ve dā
natiōis cū demonib⁹ i gehēne supplicijs. ℣ Re=
parauit h̄ psalteriū iocūdū cū cithara. filiꝰ scda i
trinitate psona. volēte pr̄e. cū spūsācto coopan
te. dū factꝰ est ipe p assūptiōez carnis ⁊ spūs. ci=
thara i carne mea. psalteriū iocundū i spū ⁊ glīa
pr̄is i diuinitate. Sic eni alloq̄ť euz pr̄. Exurge
glīa mea. exurge psalteriū iocundū cuz cithara.
Cui filiꝰ rn̄dens inducit. Exurgā diluculo. Tu
eni susceptoꝛ meus es. glīa mea ⁊ exaltās caput
meū qō resuscitasti ad glīaz. Taliter itaq; egre=
giꝰ dauid psaltes/pr̄ meus/dedit intelligi. ppte
rea siꝝ ꝓsonās sibi erupit nūc aia mea i magnifi=
catiōnē dn̄i cū exultatiōe spūs miscēs psalteriuz
iocūdū miscōie cū cithara seueritat⁹ ⁊ penitētie.

¶ Ampliꝰ ℣o cur nō potiꝰ a glīficatione q̄ a ma
gnificatiōe sūpserim initiū. vt dicerem. Glīficat
aia mea dn̄z. Sētieba ꝓfecto p̄uilegiū h̄ cantici
glīe. reseruādū multitudini milicie celestis exer
citꝰ. qñ cōpleti fuerit dies vt partā filiū meū pri
mogenitū. Fiat tūc reuelatio celitꝰ ad pastoꝛes.
q̄bꝰ p simplicitate sua et sedulitate vigili super
gregē suū velut i q̄dā solicitudie deserti/subito
fiet cū āgelo euāgelisāte/gaudiū magnū. comes
mlt̄itudo milicie celestꝭ. laudātiū deū celico car=
mine dicētiū. Glīa i altissimis deo. Et i tra pax
hoib⁹ bone volūtat⁹. Veniēt pastoꝛes videbūt
mirabūť. reuertēť glīficātes deū. Futuꝝ ē insu=
per ad bethleē diuersoꝛiū partus mei. inolescat
mos p ecclīaz scōꝝ toto tra ꝝ oꝛbe diffusaz/fūge=
re finibꝰ psalmoꝝ. cāticoꝝ. ⁊ hymnoꝝ celebriter
velut vna ⁊ incessabili voce cū oi milicia celesti
exercitꝰ. Glīa p̄ri ⁊ filio ⁊ spūisācto. Sic erat in
p̄n. ⁊ nūc ⁊ sp̄. ⁊ in. s. s. amen. ℣ Oz o glīosa trini=
tas quāto p̄dere sniaꝝ/resonat in auribꝰ meis/
paruus h̄ ⁊ paucul⁹ numerus ꝓbuloꝝ. Quot ⁊
quāti futuri sūt ꝓcīues sctōꝝ et domestici dei/q̄
ad iusticiā erudiūt plīmos: ⁊ fulgebūt velut stel
le i ppetuas eťnitates q̄ ad declaratiōez celestis
huiꝰ cātici glīe/laboꝛabūt te doctrice. Cōcerta=
būt apō dissidētes futuroꝝ hereticoꝝ fragoꝛes
strepitꝰ boꝛrēdosq; clamoꝛes. vt i debita ꝓcināt
armonia. te beatissimā trinitatē i vnitate. ⁊ vni=
tatē i trinitate i phēni secl⁹oꝝ tpe. Āmē. Dicent
crebꝛo. Glīa tibi dn̄e. Noiabūt te deum glīe. te
glīaz plebis tue isrl̄. Te dn̄z ℣tutū q̄es rex glīe.
Tu rex glīe xp̄e/ꝓcinit ois ecclīa. Tu ad dexte=
ram dei sedes i glīa dei p̄ris. Tibi laus. tibi glīa
tibi gr̄arūactio. Quid igiť supest hūilitati mee
quā respexit dn̄s/nisi vt cū oib⁹ generatiōib⁹ se
culoꝝ. subiūgā p fine pulcherrimo debitoq; su=
peraddēs ad cāticū meū. Glīa p̄ri ⁊ filio ⁊ spūi=
sācto. Sicut erat i p̄ncipio ⁊ nūc ⁊ semp ⁊ i secl⁹a
seculoꝝ. Āmen. ℣ Finit

Sequitur carmuz

sup magnificat ps nō minima/q̄ pabigendo te=
dio quiete senectutis/⁊ recoꝛdatiōe p̄teritoꝛum
studioꝛuz/non tam nitoꝛi studens q̄ deuotioni
⁊ vtilitati/modulatus est.

Magnificat aia mea te dn̄m/ meus in te
Spūs exultat/respice fac humilez
Aduena dū terꝛ/ dego/me cura placēdi
Sepius elusit/xp̄e peto veniam
Da modo cōplaceat tibi soli serioꝛ etas
Carmine se solans/sis sibi solus honoꝛ
Carnea carnales elegia cantat amoꝛes
Celica celestem ꝑamt amiciciam
℣ Gesta stilo memoꝛi miserādi tpis huiꝰ
Sent alij/nobis diua sophia placet
Non est consiliū pulchꝛi spectacula celi
Linquere/cenūq; vile stilo terere
Se mea scripta tuis cōmitto pater manibꝰ fac
Quātū q̄ ve parum vis fieri maneant
Maxima ps monet ⁊ supponit noscere sese
Viribus in ppriis intus ⁊ exterius
Se scripturarū manifestant dicta vicissim
Crebꝛo latent sola/plege/se referant
Seniq; p̄ueniat referens oꝛatio sensus
Lectoriq; comes sit pia sedulitas

Cur speculatiuas claudo sb̄ lege metroꝝ
Materias q̄rit coꝛ iuuenile seni
Metroꝝ leuitas an nō minuit gr̄uitatē
Sensus: ⁊ ppriū pondus habere vetat
Sedecet an seniū ludus iuuenilibꝰ aptus
Etatem ppriū quāq; decet studium

Grandior es/ pudeāt puerilia/nūc lachrymaꝝ
Tempus nūc lachrymis corda pianda pijs
Ludrica pone senex puer vt nō sis maledictꝰ
Seria res agit̄/mors volat ante fores
Parce seni iuuenis/paucis ꝯfusa resoluo
Mens gaudet numeris arcius arta tenet
Edificat seniū doctrina virilis/ ⁊ acte
Ludicra delectant metra puericie
Gratus erat puero iam de ꝯceptibus omnis
Sermo/nimis cupiens noscere q̄d sit homo
Intus ⁊ exterius quot habet vires repetebā
Sedulus/ ⁊ tandē sero videre datum est
Tricliniū cordis q̄d sit/quid mentis asilum
Qualis imago dei gloria qualis ei.

B

Hoc opꝰ h̄ studiū canos excreuit ī ānos
Ocia delectant sabbata sola placent
Ex req̄e req̄es/mēsis de mēse vacare
Dant exaltatus vt deus est videam
Miris ista modis deus attulit ocia nobis
Anxia curaꝝ vincula diripiens
Forte/nec inuideo/poterit qd̄ scribit̄ olim
Id fore nōnullis vtile.suaue.placens
Nec puerilia sunt q̄bus vsi metra ꝓphete
Psaltes/ph̄i/theologiq̄ graues
Attamen auditu carnis resonantia non sūt
Carmina de rebus quas sapit vnica mens
More suo si sit breuitas obscura patescet
Vocibus aut prosis latius exposita
Ingenijq̄ modum decet vnūquēq̄ notare
Par aquile non est queq̄ volabit auis
Ars quoq̄ nulla statim totam se ꝓdit/oportet
Vsus vt acceptam ruminet assiduus
Ingeniū clarescit ⁊ ars/si longior vsus
Affuerit/nemo summa repente capit

A

Rguit̄ seniū ꝙ desipiēs puerescat
Altera causa subest/ꝑdita vita prior
Est virtus vegeta minor in sene/fortior aufert
Ex animo pacem de cerebro requiem
Fulget in antiq̄s sapientia/sed q̄bus etas
Iunior in claris cōsenuit studijs
Perfectos gaudet elegia claudere sensus
Versu sub duplici/pulchrior inde nitet
Cōplacuit ꝑ eā vacue monimenta senecte
Vtile cum dulci consociando dare
Ocia prudenter vitans hermicola q̄dam
In plectis opans fine cremebat eas
Exemplo ꝯsolor in h̄/si nullo manerent
Posterius studij scripta labore mei
Profuerint si nō alijs obliuia vite
Meste dant animū dū meditādo replent
Qui loquit̄ linguis/neq̄ intelligit̄/illum
Precipis vt cantet/paule/deo sibiq̄
Ergo tecū habitans cane musis ludeq̄ tecū
Gratia quāta/deo posse canendo mori

C

Humane finis nature nos docet aptus
Quis modꝰ ⁊ nr̄is ordo ratus studijs
Ph̄ia.fides.cum quauis religione
Conueniūt/ꝙ homo sit rōne vigens
Rursus sola bonū ratio ꝯcernit honestum
Bruta sup̄ finis solus ei deus est
Finis dispariter brutis.qm̄ meminisse
Possecq̄ nosse deum q̄n ⁊ amare datū est
Sumit̄ ex istis veraciter esse beatos
Verbū qui capiunt ⁊ retinent dn̄i
Talibus optima pars cedit/q̄ cogitat vni
Postpositis curis/scire vacare deo
Contēplatiuos ideo laudare beatos
Ausus aristoteles consonus est fidei
Multa tn̄ variat/sed in hoc ꝯcordat/vt etas
Vltima diuino dedita sit studio
Non nisi post artes/mores/ ⁊ ph̄iam
Ocia cōncedit posse beata sequi
Ep̄icolas quāto leuius citiusq̄ beatos
In cōmune facit spes amor atq̄ fides

T

Theologia q̄dem pariter cum ph̄ia
Mores non desinit/altius erudiunt
Sit ꝓcul atra comes cui mos īflare sciē(tes
Scire tumere facit/testis apl̄s est
Contēplatiuos ratio demōstrat amicos
Esse dei/q̄bus ⁊ paucula sufficiunt
Signat amiciciā/ꝑquirere cōditiones
Dilecti/de quo cogitat/ ⁊ loquit̄
Hoc ꝯtemplator/p̄sertim theologizans
Nōne docēdo facit? vel meditando silens:
Viuit contēptus p̄sentibus/anteriora
Post habitis alijs/vnica cura sequi
Non rixas hoīuz/belloꝝ siue tumultus
Audit/ad hec surdus/mutus in ore suo
Sumit in exemplū loth q̄ ꝓut aduena iudex
Tam sceleratoꝝ non fuit in sodomis
Transiliens iditum cur se misceret iniquis
Qui foris esse volunt/cur sibi sit nocuus
Altior est mūdo/curas q̄ deserit omnes
Quē suscepta nihil publica cura p̄mit

M

Agnificās xp̄m bn̄ plebs ait oīa fecit
Nam que fecit erāt omnia valde bona
Firma fides nisi sit diue pietatis amatrix
Iugiter inquirens/irrequietus eris
Illa vel illa deus cur fecit? q̄stio curis
Plena nimis/plenum sciueris osa notat
Osum cur iungas/cur osus erit viciosus
Scrutator rerū quas agit omnipotens
Querat ⁊ inquirat non inueniet rationē
Ip̄e q̄dem fecit omnia que voluit
Ordo duplex rebus nam primus respicit vnuz
Qui creat/est medium finis ⁊ initium
Eternus/nulli mixtus q̄uis sit vbiq̄
Presens esse suum posse vel influere
Alter inest rebus inter se viuidus ordo
Certis qui numeris mutuo nectit eas
Primū ꝯtemplans nullam prorsus rōnem
Dic/nisi ꝙ fecit omnia que voluit
Iusticie radix est velle suum prior vlla

D

Carmen

Querit: erratur. quid prius initio
An diuina caret recta ratione voluntas
Non caret/ipa sibi sufficiens ratio
Primipotes faciat qđ vult đd iust⁹ vl-
Libertas aliter quomodo cedet ei (lum est
Sit stat⁹ in primo/si non/vbi constituetur
Dispositis rebus ordo secundus inest
Inuenies istic cõexas mutuo causas
Ut cur ex rebus pueniant alie
Hoc natura facit q̃ vis est insita rebus
Que rem ꝓsimilem procreat ex simili
Phis studium talis fuit ordo secũdus
Ex hoc ad primũ scandere cura fuit
Theologis qz mox soluz sublime fides dat
Se prius his statuũt/infima deinde petunt
Ardua disparitas/felix qui semp in alto
Mixus principio/iudicat in reliquis
Actio bassa petit/sed ꝓtemplatio fini
Jugiter intendens/dirigit huc oculos
Inde quieta manet/torquet nihil ordo scõs
Scit qm̃ primo cõsonat/optimus est
Ese ẽgdus rex varios cognoscit et apto
Cũcta loco posita q̃cq̃d iniquus agat
Ordo secũdus habet mala plurima. ſz
tamen illa
Solis noxia sunt/iure volente/malis
Sis bonus innitẽs pmo bona sunt tibi prius
Omnia/nilq̃ tuo deerit in obsequio
Exclamabis ad hec quo pacto qua rõne
Esse bonus valeo ni deus hoc dederit
Non potes/affirmo. q̃re sis subditus illi
Atq̃ tuam minime iusticiã statuas
Est tamẽ orandũ/bñ viuendũ/medũs lex
Que iubet instandũ/nec potes absq̃ deo
Murmura nõ resonẽt horiz da queso salutes
Jpe deo soli/qui creat ⁊ recreat
Prime libertas cause determiat omnes
Effectus/pprio vult vt in arbitrio
Phus si libertatẽ denegat istam
Aut nihil aut fiet omne potens fieri
Ecce gradus silles numero siue possibiles sunt
Quilibet vt fiat/hic fit/⁊ ille nihil
Vdicio res solerti pensata/docebit
Via q̃ primi terminãt arbitra vis
Non tñ arbitrij libertas vlla creati
Tollit/auget ⁊ viget inde magis
Cur ita vult ita nanq̃ deus q̃ cũcta ministrat
Condita vult pprijs ⁊ finit ire modis
Naturalis vis quã respicit ordo secũdus
Contingenter agit/si deus inspicit
Sed manet arbitrio dupla ꝓtingentia nro
Ordine sub duplici sic patet imparitas
Impius est error dicens pdire necesse
Omnia sub primo/si referant ei
Res habet instanti solo quecunq̃ necesse
Si vult nanq̃ deus/queq̃ repente perit
Tolle deum facere q̃cq̃ mala nulla manebunt
Non tñ idcirco vult deus esse mala
Cur ita? nam ppriam vult apellat rõnem
Nemo malum vellet sub rõne mali
Sermo pias igit ledens aures reprobet
Qđ deus actor vult crimina. phra. nefas
Spirit⁹ exultauit ais me⁹ alma supbos
Mente sui cordis ad nihilũ redigẽs
Spũs ⁊ mens fũt essentia/ponim⁹/vna
In nobis animã consociamus eis
Fit tamẽ a sermone dei/paulo referente
Has inter vires sectio mira nimis
Spũs atq̃ anima qua fũt ratione secati
Lucida nõnulli scripta dedere sua
At si diuidit vel quomodo spũs ⁊ mens
Sermo rarior est/vtiq̃ diuiditur
Qualiter astruit rationis portio duplex
Non re distincta sed magis officio
Mentis amor deus ẽ solus/sed spũs omne
Respicit obiectum quo bene diligimus
Mentis imago deũ pspectat vt vnica solã
Spũs obiecta plurima respiciet
Semp in arce manet syon mens spũs omnẽ
Hierusalem quasi rex regulat atq̃ regit
Menti lectulus est sponsi loc⁹ vnicus omni
Triclinio mentis spũs imperitat
Spirit⁹ ẽ mẽti dux ⁊ rector/ vice sponsi
Quã fecũdare gra sola potest
Nãq̃ vetero mẽtis dũ spũs aduenit al- (mus
Supremi vtus semet obumbrat ei
Nascit hinc sanctũ dñi qđ gra gignit
Concipit illud mens parturit atq̃ parit
Verbigene menti dux spũs addit/eius
Dum pegrinat ducitur arbitrio
Virgo maria ioseph nõ te guidauit erat vir
Attamen ille tuus/cõtinuusq̃ comes
Cum puero matrẽ fidus deducit alebat
Sponte labore suo/sedulitate pia
Spũs haud aliter menti dat⁹/impius ⁊ trux
Est si non dño paret ⁊ obsequit
Impietas quãta est seductor de duce si fit
Mentis si fetum suffocat aut perimit
Euenit hoc operũ quotiẽs alimenta bonorũ
Detrahit/aut gladio criminis vltro ferit
At si peniteat ꝓsurgit cum puero mens
Rursus ⁊ ad patriã fas erit ire suam
Libertate viget hõ duplice pma coberet
Fini/que nunq̃ rota perire potest
Libera vis hec ẽ/q̃ nõ deliberat/ est vis
Arbitra cui flecti semp vtrimq̃ datur
Complaciti primã nos dicim⁹/altera nomẽ
A contingenti sumit/⁊ officium
Pollet vtraq̃ deus p primã spirat ad intra
Altera disponit cuncta suis vicibus
Prima necessariũ nõ aufert/altera vero
Contingẽter agit pspiciens media
Arbitra vis/lune similis/mutabilis inde
Obuia fit prime noxia criminib⁹

Si duo cõcordent vir ⁊ vxor/spũs ⁊ mens
Promisit/faciet xp̃s erit medio
Non duo iam vel tres incõnexi /sed in vnum
Cor simul atq; aiaz fortis amor rapiet
Gratuitus cũ natiuo inungent amores
Finis principio/q̃tinus alpha sit o
Mens uersa /mens pater es/ dux ẏginitatis
Almee mee/dicens/oscula sancta feret

Arbitra vis si spiritui ꝑpriet /ad ip̃m
Vis culpa redit/nota. scelus. vicium
Scilicet omittit vl̃ cõmittit/qz menti
Dissonat/intente semp amare deum
Mordet eo vermis damnatos arbitra qñ
Vis refugit/qđ amãs libera vis meminit
Hãc deus impressit menti cum viribꝰ eius
Indelibiliter dũ manet ens ꝑprium
Libera vis nunq̃ nisi sit simul arbitra peccat
Vote q̃dem tali pollet imago dei
Vult natura deus/ vult inclinatio recta
Spũs vt mentem ducat in alta suam
Spũs arbiter est/mens libera/collige paucis
Inter eas vires sectio qualis erit
Spũs arbiter est virens aie sup omnes
Qualis contingit sub rõne regi
Est penes arbitriũ queuis opatio laudis
Vel vicij/rebus vtitur aut fruitur
Arbitriũ tuleris nihil est peccabile/nullum
Bemeritũ cuiq̃ ꝑuenit/aut meritũ

Spiritꝰ ẽ typice dictꝰ iacob/ ⁊ varie vir
Ancille /socie vir pariter dñe
Mentem dic dñam/dñi cui fulget imago
Gloria/lux/speculũ/quẽ meminit/scit/amat
Sinderisim q̃q; scias ꝑ mente reponi
Cuius natura pellit ad omne bonũ
At put hic loq̃mur soli mens dedita primo ẽ
Cuius ⁊ obiectum finis ⁊ vnicus est
Mens ita sinderisim supeminet vnica iungi
Que solet ad sponsum filia virgo deum
Mens ⁊ apex mentis ideo distincta notenꝫ
Sit q̃ amor radix finis ⁊ initiũ
Hia finit amor ꝑut inchoat oia/nunq̃
Ihe tñ nescit/nec memor esse nequit
Unius ⁊ trini saluaꝫ semp imago
A patre ꝑ verbum circulat almus amor
Imprimit hoc natura bonũ /sed gra formaꝫ
Gloria ꝓsumat post rudimenta vie
Cõtemplãtis habes finem q̃ subleuat ad se
Mentem supra se/sicq; sigillat eam

Est naturalis affectus ⁊ est aialis
Est rõnalis mens amat arce manens
Mens ꝑriam repetẽs amat/ q̃ possidet
Mẽs amat/ ⁊ se mẽs omnipotẽs amat (illaz
Diuini generis amor est mẽtis triplex iste
Finis ⁊ obiectũ stat tribus ip̃e deus
Per speculũ prim⁹ amor est speciẽ tenet alter
Actu se ꝑprio solus amat dñs
Solus in imensuz se nouit/amat/fruitur q;
Actu non menso nullus amare põt
Sub gradibus ternis opus exercet amoris
Credulitate prior fit/rõne sequens
Ex intellectu reliquũ fit/cõsimili dic
Gratificus q; amor triplificat meritũ
Primũ simpla fides /intellectꝰ quoq; donuz
Mõ sequit prestat/ dat frenesis reliquũ
Gloria triplaꝫ/cõis prima secũdam
Mater habet/ternã xp̃e supreme tenes
Unica sublimis gradibꝰ caret omnipotẽtis
Gloria/sit q̃uis trinus ⁊ vnus idem

Gratia gtuitꝰ amore ẽ/ baptismus amori
Primitꝰ impresso desup addit eam
Mens ꝑ eã pris eterni viteq; ꝓhẽnis
Heres adoptaꝫ/sponsa fit/arra datur
Naturalis amor nũq̃ deletur/eundem
Ad reprobos etiam continuat dñs
Obniti conaꝫ ei male grata voluntas
Secrucias vt equus calcitrat ad st imulum
Mira dei bonitas patet ac inuicta potestas
Turq; volũtati pax nequit esse male
Extimulans agitat vrget pungitq; remordens
Complantatꝰ amor iura dei retinens
Primus amor mentis liber se sponte coaptat
Primo pncipio qđ nec amare nequit
Arbitriũ sequit vsum rationis/ ⁊ vltro
Flectit in partes/si volet/oppositas
Sponte ve suspendit se partes inter vtrasq;
Usq; quo ꝓfirmet gloria velle bonum
Liber amor melior/quo plus fulget viget ardet
Corde manu sensu puigil/hinc melioz

Est occasus in ens purũ fit casus ⁊ alter
In purũ nõ ens . mens ab vtraq; cadit
Dicita ꝓtigẽs/qz nõ valet esse ⁊ inesse
Non impossibile dicit esse tamẽ
Falsa ve sunt nõ alio est in eis medium
Non negat omne qđ affirmatio ponit
Et viceuersa . quid me duret ibi
Principiũ primũ cõplexum fallere ponens

Arbitra se vtus vires q; suas mouet oẽs
Flectit ad sese mota mouens eadem
Altera causa tñ semp ꝓcurrit/ vt ip̃m
Obiectum saltem causa supma mouet
Actio non eadẽ motus seu motio moto
Hoc deus ad sese solus habet ꝑprium
Par est obiectum par est ratioq; videndi
Actio sed dispar cũ deus inspicit
Uerbum si dicat ea mens/aliter tamen intro
Uerbum diuinum corde pater generat
Spũs ⁊ sanctus mentis spiraꝫ amore
Non put hunc spirant filius atq; pater
Exemplar verbum dices/exemplar amorem
Quem sanctus sibimet spũs apropriat
Unica forma dei formas supeminet omnes
Altera dic non est forma realis ibi
Formales varias rõnis fabricat vsus
Intellectiuus abstrahit/aut referat

Carmen

Cõponẽs caueat falsos ꝓiungere ſenſus
Dum ſup abſtracto ſcire cupit quid id eſt
Mens a mene dũ variat imagine lune
Mens qz metit/eminet/z meminit
Mẽs ita totꝰ hõ/mẽs intellectꝰ z ẽ ens
Ipa voluntas eſt vis memozans pariter
Mens hõ dum lunaticꝰ eſt/dum moze zachei
In iericho degit/luna ſonat iericho
Vix interualla recipit lunaticus iſte
Lucida pauca nimis/valle manens miſera
Torquet z illidit vel humi vel aqs vel in ignes
Paſſio crebza ruens/dozmiat aut vigilet
Nitatur tamẽ vt vel raro cogat in vnum
Spũs initium quod ſit amoze pio
Semet adunat amoz vires reliqs ſimul oẽs
Colligit imperitans/actificans habitus
Tunc lucet tenebza/radians caligo ſubitur
Mens intro rapit/lux inabyſſat eam
Sicut aquis oleum ſupeminet/almꝰ amoz ſic
Supza quodlibet ens exilit vſqz deum
Argentum viuũ ſemp ꝓtendit ad imũ
Centrũ qõ deus eſt ſemp homo repetit

Magna potẽs fecit mihi magna canis be
nedicta
Ecce beatam me ꝑdicat omne genꝰ
Virginitas mri/fidei coz/fummꝰ ad imũ
Jungunt/mirer quid potius dubito
Magna potẽs tollit mirari/ſolus is ipe
Coz fidei iunxit omnia qui potuit
Deſine mens hoiuz temeraria velle ꝓfundum
Conari ſenſum te penetrare dei
Infinitus enĩ non circũſcribit arto
Formate mentis quolibet ingenio
Cuncta deus ſapiẽter agit nec homo rõnem
Aſſerit hoc ſalomon ſcire poteſt aliquam
Deſtruat edificet ꝓdat vel collocet vt vult
Cur ita feciſti dicere quis poterit?
Deſpicit excelſos oculos/cordiſqz ſupbos
Mente ſui/digne fallit improbitas
Improbitas ſape q̃ non vult ſicut oportet
Senſus ſobrietas eſt inimica ſibi
Contingẽter agit extra ſe prima volũtas
Libera ſe varijs inſinuando modis

Motus cuiqz rei ꝓpzius diuina volũtas
paret z ad nutũ flectitur ad illa
Illa prioz cauſa ẽ/cui ſoli dicere fas eſt
Sic volo ſic iubeo/velle mihi ratio eſt
Grãmatici cauſam querenti ſignificati
Reſpondent/qz ſic impoſitoz voluit
Diſpoſitis rebus dat altera cauſa ꝓpinqua
Ordine p rerum ꝓprietate modis
Quecqz deus format vult nõ qz ſũt bona de ſe
Sed bona ſunt qz ſic diſpoſuit fieri
Cum voluit nihil eẽ ꝑus quodcũqz creatum
Tunc nihil hoc fuerat ſi capis eſſe bonum
Fiat lux dixit/bona lux/qz complacuit lux
Vt fieret/bona ſunt omnia iure pari
Qõ bona/qõqz potens ſapiẽſqz p oia clamant
Vocibus excelſus cuncta creata ſimul
Res ita diſponit/ꝓprios vt eas ſinat actus
Seu motus agere/vertere ſponte poteſt
Vertit z imutat quotiens miracula fiunt
Vt dum ſuſpenſa quelibet actio ſit

Multi qd fatũ qd ſit foztuna requirũt
Solaqz ſi ꝑter noia ſunt aliquid
Sunt aliqd/nec enim ſermo cõis inanis
Nil penitus fruſtra publicus vſus habet
Eſt operans a ꝓpoſito certum ſibi finẽ
Certaqz p fine prestituens media
Dicere foztuitum nemo ꝑſumit vbi quis
Prouiſis medijs quod petit aſſequit
At dum ꝓueniunt ea raro qualia prozſus
Non intendit agens/dicito foztuita
Pergis ad eccliam domino tua reddere vota
Et patet ante pedes aurea maſſa tuos
Vtiqz foztuitꝰ eſt hec inuentio cauſam
Eius foztunam dicere rite potes
Inde vides primã cauſam qcqd facit/eſſe
Nil ſibi foztuitum/nã vadet illa prius
Non ita fit nobis quos ignozantia duxit
Non ꝑceptis finibus aut medijs
Adde q excelſus deus efficit omnia/quare
Foztuna omnipotens/eſt deus z dns

Quicqd ꝓtigerit nobis nec ꝑſcia mens ẽ
Prouidiſſe deũ nõ dubitare poteſt
Hinc foztuna liquet q in oi re dnat
Nemo ſcit ſibi quid veſpera ſera vehat
Preterea cauſas alias ſi colligis omnes
Ipas foztunam ſepius inuenies
Cur qz ocauſant vbi nemo intenderet actum
Talem/vel tali fine/modo fieri
Junge intellectus vbi maioz ineſt/minꝰ illic
Eſt de foztuna/curqz qz plura videt
Angelici pozro cues animeqz beate
Nil vel raro aliquid foztuitũ reputant
Omnes nanqz docet in verbo viſio clara
At nos ve miſeros nubila tanta tegunt
Pozro prioza tenens de foztuna/ſciet apte
Box quid ſit caſus cauſa/vel eius opus
Caſus ineſt ſoli ꝓpria ratione carenti
Vt ſunt bzuta/qbus nulla ꝑeſt ratio
Nulla qdez ꝓpria ẽ/ſed ineſt aliena/regẽs/dur
Et que non errat primi potens ratio

Dixeris hũc vigilẽ ſenſus ſũt cuiꝰ apti
Prouius z liber ſpũs hos animat
Sõnus vero qd eſt illiberatio ſenſus
Cõis/groſſus fumus opilat eum
Ergo ſtatus medios varioſqz notato freqnter
Senſibus humanis poſſibiles fieri
Sõniculoſus enĩ vigilat tozpoze grauatus
Nec vigilat prius/inter vtrũqz manens
Leſto cõis ſenſus/vel apertio lenta
Dat freneſim capti ſic reuerſa venit
Verba nihil cõnexa ſibi ꝓfert reuerſans

Nescit quid sequitur/quid ve repugnet eis
Cur? qr nulla regit ratio fantasmata/nullo
Ordine que girant vt mare fluctiuagũ
Sõniat ergo vigil minus aut pl⁹/plima vexant
Fortia vel modica dum simulacra caput
Gallũ nunc loquit̃/asinuz modo/castra ve terri
Fundat in hispanis/vota facit varia
Passio que fortis fuerit q̃ fixa cerebro
Credite q̃ non vult se ratione regi
Passio dũ turbat cerebꝝ fit hõ fatuisans
Augeť tandẽ/legit/ꝛ est frenesis
Ergo vides cordi deuoto vel studioso
Noxia cur fiunt idola corporea
Abstrahat ergo sagax a fantasmatib⁹ almã
Vim mentis/puro lumine se recreet
Sed q̃ difficile est/q̃ rarũ/nec venit vlli
Gratia ni fuerit desup̃ irradians
Qua duce p̃sumat cor sursum posse leuari
Et quadam lucis se regione frui
Semp̃ suspecta sit quãtũq̃ salubris
Passio credatur/quẽ retinere nequis
Nanq̃ p̃ire suam que ductrix est rõnem
Gestit ꝛ effrenẽ se rapit absq̃ modo
Non secus indomitũ vidi gestire caballum
Sic stimulis acti taurus/aper furiunt
Passio iudicium variat. ꝓut ebrietatem
Non vno faciunt fumida vina modo
Hic silet. hic loquit̃ furit hic. ridet pius ille
Hic vigil/hic stertit/fit ratione nihil
Gloria celsa deo vob̃ vir ꝛ o mulier pax
Que vos conciliet semp̃ amore pari
Qui mores hominũ/q̃s secũ sex⁹ vterq̃
Fert/ꝯferre cupit/scandala p̃caueat
Nam generare solet odium collatio talis
Laudeť potius fedus amicicie
Mutuo se refouent artus in corpe vero
Humanus sic se sexus vterq̃ iuuet
Consona membra sibi/nõ vllũ corpe scisma est
Non oculus manui dicit inepta mihi es
Est hominũ species eadem/sit femia/sit mas
Sunt anime siles que ratione vigent
Conditor vnus eis plasmator siue creator
Par ꝛ origo dedit nobilitate frui
Materias similis/claudunť morte parili
Idem finis eis primo statutus erat
Crimina nemo libẽs sua credito vult recitari
Cum soleat laude quisq̃ tumere sua
Dixeris ergo frequens qd̃ sexũ possit vtrũq̃
Nexu iocundo conciliare sibi
Exhortare/colãt ꝛ amẽt se sex⁹ vterq̃
Preueniãt gratis iugiter obsequijs
Si vitã inspicias hoiuz/si deniq̃ mores
Nemo caret vicijs iunior aut senior
O tandem maior parcas insane minori
Non alios damnet quem mage culpa ligat
Omnes nõne simul eadẽ dãnatio stringit
Omnes peccati perdita massa sumus
Quisquis saluať hunc saluat gr̃a sola
Gratuiti doni est gloria/nulla tibi
Nos fecit domin⁹/nos destructosq̃ refecit
Sunt ꝛ apud dominũ femina virq̃ pares
Nunq̃d vita mares solos eterna beabit
Hec ne salus cuneo femineo dabitur
Qui sexum culpat muliebrẽ siue virilem
Culpat cum puero te pia virgo tuo
Matribus ꝛ patribus ꝓprijs cõuicia dicit
Sanctos ꝛ sanctas conspuit improbiter
Vir bonus esto memor/q̃ sit tibi femina ꝯsors
Inq̃ tibi gratum sit data subsidiũ
Vir q̃ fortior es quãto robustior in te
Et pallet valido mens tua iudicio
Femia si variũ cor hz mutabile semper
Plus indulge sibi/plus miserere pius
Tu dux/tu rector caput es rege ꝯsule nutri
Dilige/conserua/xp̃s vt ecclesiam
Scandala sed dices p̃bet mihi femina crebro
Blandicijs rixis cultib⁹/illecebris
Consentire caue/tibi nil affirmo nocebunt
Hoc tua/si p̃ces/non sua culpa facit
Quid q̃ res omnis laqueus culpe fit iniquis
Omnis non ideo res odienda bonis
Cultu si nimio mulierum sexus oberrat
Ponat nostra viri prouida cura modum
Euam debuerat adã rep̃hendere/sed duz
Consentit/ꝓprium plectitur ob vicium
Femina sis subiecta viro/caput est/sibi pare
Laus sua laus tua sit gl̃ia/fama decus
Probra malis dicta bona sis scito tua laus sũt
Nam virtutis honor dedecus est vicij
Non nocet inocuis ifamia feda nocentũ
Ante tribunal onus q̃sq̃ feret ꝓprium
Femina cũ tibi sit pudor ꝛ deuotio cordis
Flebilis ꝛ mollis/vtere dote tua
Cerne q̃ omnipotẽs p̃ sexum fortia fregit
Sepe tuum/tribuens martyrij brauiũ
Ergo ꝓbas conare seq̃/vos fortia fortes
Exercete mares/laus sit vtriq̃ sua
Sit vobis i amore bono nexus/cor ꝛ vnum
Vna ꝓut species/finis ꝛ vnicus est
Spũs annexas tres vires tres q̃si sponsus
Ancillam/sociam/suscipit ꝛ dominam
Est ancilla caro/ratio quoq̃ libera/sed mens
Est dominans grauidat solus eam dominus
Artes fusca petit seruiles fulgida francas
Deica vult soli sola vacare deo
Spũs est seruus/liber/dñs/ꝓut his se
Arbitrio ꝓprio plus ve minus/subicit
Cõsona si fuerit microcosmo copula triplex
Nil macrocosmo pulchrius aspicies
Et sanctũ nomẽ eius cui⁹? nisi sancti
Sanctoꝝ/sanctos vt superas alios
Sãct⁹ sctõꝝ vult sanctum sanctificari
Nomen/vt orando prima petitio dat
Est natura capax rationis/cetera claris

Carmen

Potibus excellens/que meminit/scit/amat
Prouida cura patris homini specialiter aptaz
Grandi formam iussit ⁊ instituit
Hic bona q̃ cupiat/mala q̃ fugiat numerant
Mentis ⁊ interpres lingua deũ rogitet
Qui pater es noster in celis/sanctificet
Abba tuum nomen sanctificare potens
Adueniat regnũq; tuum/fiatq; voluntas
In terra sicut celicus ordo facit
Panem hodie nostrum da nobis quotidianũ
Et sup ens/triplex qui datur ⁊ satiat
Debita dimitte nobis/dimittimus vt nos
His quorum nobis debita noxia sunt
Ne nos inducas vt nos temptatio ledat
Gratia sed tua nos liberet absq; malo

Ira dei pietas omnis pietatis origo
Ex nihilo miseris se dedit esse patrem
Filius es/non iam de terra/celicus esto
Celesti caueas degener esse patri
Adde q ⁊ frater dici dignat̃/⁊ esse
Proximus ⁊ socius factus homo voluit
Imo minister ait ego sum/non cõditione
Seruili/pietas vnica flexit eum
Amplius adijciam/qõ crede tamẽ/qz spõsum
Tradit se menti deigenamq; facit
Filius ergo tuus deus/o dignatio qualis
Factus verbigena magnifica dominũ
Noster paruulus es natus nobis/datus idem
Filius/⁊ nomen emanuel ppium
Factus es ⁊ nobis vltro sapientia/iustus
Sanctificans/redimens/vitaq; vera via
Qui solus ppie es/ex quo/p quem fit/⁊ in quo
Quodlibet es forma/finis/⁊ efficiens
Hinc vnum vex/bonitas/species/mod⁹ ordo
Pondus/mensura/ꝓuenit ⁊ numerus

In celis habitas/celũ celi simul ipm
Celum celoz dixeris ex ppijs
Vel celis ideo qz te celas/tenebraſq;
Ponis latebras/cui locus est nebula
Hec caligo quid est tibi Imo mysticus edet
Quẽ docuit paulus/crede dionysio
Scribim⁹ ⁊ legimus/loq̃mur q̃z plurima/ꝑ q̃d
Omnia sunt si non spũs introducet
Multis hos celos deuotio fecit apertos
Dixit vterq; iohan celica visa sibi
Prologus hacten⁹ orãdo nos fecerit aptos
Attentos/dociles/queq; petẽda sequi
Abba tuum nomẽ oramus sanctificetur
Sanctum sanctificãs sanctificare decet
Nomen noticiã quasi notamẽ vocitamus
Est vnum nomẽ omnimodũq; deo
Sanctificantẽ nos decet illum sanctificemus
Sedulo queramus nomina nosse dei

Theologia triplex nũerat̃ mistica tradit
Sol⁹ q se scit exuperante gradu
At p symbolicã trẽsferre i qõq; creatum
Fas est/⁊ summo nomina ferre deo

Dilia dum transfers aures offendere noli
Simplas atq; pias/vera lz tua sint
Ex perfectis ppia constat theologia
Nil impfectum nominibus resonat
Omnia tollit mystica sũmo/datq; secunda
Nomina cuncta deo/terna stat in ppijs
Prima deum celat in se/volatq; secunda
Symbolicis retinet terna velut medium
Tertia nanq; parit conceptus interiores
Abstractos/primo principio ppios
Actus pfectus/pmus/purus/qõ ⁊ est ens
Eternum/verum/simpliciterq; bonum
Utitur in patria conceptib⁹ intuitiuis
Quos nude visus imprimit ipe deus
Finge deus retrahat se/cessat ⁊ intuitiua
Visio nanq; deus solus erit species

Aduenit regnũ/qz si nõ pmit⁹ ad nos
Venerit ad regnũ nitimur in vacuũ
Intra nos regnũ ihs eẽ dei manifestat
Ergo suum regnũ rex regat vt propium
Ligna petũt regem/nec ficus/vitis/oliua
Consentire volunt/nam sua sufficiunt
Solus in assensum se ramnus inutilis istis
Deuouet vt regnet/deuorat ignis ea
Fabula spectat eum/ppium q̃ spernere regnũ
Sustinet interius/exteriora petens
Fiat velle tuum dices cõsentit ⁊ optat
Congratulat̃/amat/cõplacet/atq; fauet
Electiuus amor se cõformare supremo
Velle tenetur ei/dum satis innotuit
Sic iubet aut phibet/sed consilij/monitiq;
Ac de pmissis/non eadem ratio
Nemo dei tẽptet fieri cum murmure iudex
Cur mala pmittit res aliasq; facit
Dum peccata sinit non vult ea/sed vetat/odit
Quis nõ remouet/puniat illa tamen

Fiat pgressũ designat/an omne creatus
Dicendo fiat/protulit ipe deus
Corporei mot⁹ terrã si respicis/hi sunt
Rectus ⁊ obliquus/circulus est reliquus
Spirituũ motus ita triplex/orbicularis
Rectus ⁊ obliquus/pro medio deus est
Circulus est simplex/rectus se duplat vt altum
Centrum qõ deus est primat aut refugit
Termin⁹ obliquo q̃druplex/modo nãq; sinistri
Nunc gradit dextris/ante retro ve petit
Dum resoluta manet cause mens vertice pme
Egrediens nusq; girus ibi suus est
Progrediens ratio motus se diuidit in sex
Quattuor obliquus/rectus habet biuios
Cõstans pma suo mens centro quida vis est
Da fatum aut casus fortuitos reliquis
Casus vitabis te celo fixeris alto
Velle tuum terris sit quasi celicolis
In terra fiant put in celo tua sancte

Iussa voluntatis/dic ita/rectus eris
Panẽ dũ petim⁹/petim⁹ q̃cq̃d reficit nos

Intus ⁊ exterius spũs aut caro vult
Dic quasi pan panem. qꝛ totum significat pan
Panis ⁊ ergo deus solus ⁊ omne bonum
Nostrum se fecit/dum nos formauit/⁊ addit
Dans formã/pariter queqꝫ sequunt̃ eam
Quotidie quia deficimus/sic quotidianum
Querere nos panem cogimur in p̃cibus
Da tu qui solus ꝓprie das/reddere quicq̃
Nemo potest/donũ dicito tale datum
Nobis qui vita peregrini viuimus ista
Qui nõdum fines attigimus patrie
Nunc hodie tempus p̃sens/nũc dicimus eui
Nunc est eterni/semꝑ vtrũqꝫ notat
Nũc modo/nunc euo/nunc ꝑpetuo petimus da
Te panem suꝑ ens/⁊ suꝑ omne deus
Hostia tu sacra nobis/tu quotidianus
Panis sacraris/noster ⁊ efficeris
Panem si petimus/nunq̃/te teste/negabis
Nec ꝑ pane/pater celice/das lapidem
Et dimitte pater nobis tot debita nr̃a
Creditor exclamat suffocat ⁊ cruciat
Qd̃ debes redde/mlti sũt/vim patior/ꝫ
Responde ꝑ me queso benigne pater
Debeo me/qꝛ sum factus, qꝛ sum reparatus
Qd̃ baptisatus filius efficior
Heres sum/frater/socius/membrũqꝫ ministrũ
Se dedit/⁊ toto se licet vltro frui
Pauꝑ homũcio tot tantis obnoxie donis
Da de corde tuo que tibi debita sunt
Toti debitor es orbi/pugnabit ⁊ orbis
Totus contra te/gratificus nisi sis.
Et ne nos inducas. hoc est nõ sine pulsos
Temptatosqꝫ graui pondere subruere
Si tẽptas purges/doceas stimulesqꝫ ꝓbesqꝫ
Fac humiles/mites nosseqꝫ nos facito
Eterna duc alme via/temptatio nõ nos
Demonis illaqueet inficiatqꝫ caro
Omne qd̃ in mundo ẽ suꝑemus te duce/tolle
Tot laqueos/vel eos cõtere sub pedib⁹
Oct nõ pauidos faciat timor atqꝫ diei
Nulla sagitta volãs ꝑforet aut noceat
Nescio qd̃ tenebris latet atqꝫ ꝑambulat anceps
Perplexũ/dubium sit ꝓcul/aut pateat
Crebrior incursus nimis aut violẽtior absit
Demoniũ cedat meridiẽ simulans
Sis spes/ꝯfugium/tuus assit ⁊ angel⁹/aspis
Et draco sub pede sint regulus atqꝫ leo
Contere sub pedib⁹ sathanã/tot retia rumpe/
Tot laqueos funes/vincula/tendiculas
Impius ⁊ stult⁹ temptantem vincere iactans
Quis omnis ei gratia defuerit
Sed nos libera sors ⁊ verax liberet omni
Christe malo/popul⁹ dicat ⁊ omnis amen
Nouimus esse malum ꝯtractũ/flemus ⁊ actum
Cernimus exactum/qd̃ tolere grauat
Trina mali pestis tres vires deprimit angẽs
Debilitate cecat vrit ⁊ igne malo
Virga salutata ꝑ aue gabrielis ab ore
Symbolicqꝫ patres/ferte leuamen. amen/
Septez septenas ex scripturis nũerabis
Exercere quibus ingeniũ poteris
Distorquẽt aĩaz capitalia crimina septẽ
Virtutes contra rectificant totidem
Bona tot expediunt mentẽ/septẽqꝫ beatos
Perficiunt/septem scito petenda tibi
Purgat ⁊ exornat sacri septemplicis vsus
Botes tot patrie totus homo recipit
Addere multa tibi poteris septena coaptans
Singula corde pio/quotidie meditans
Talibus assueto tibi contemplatio tandem
Tedia depellens perfacilis veniet
Sũma breuiloquij bonauẽture tibi tradet
Noscere sũmatim singula dicta modo
Ordine septeno sanctos vt quodqꝫ dieꝝ
Poscit opus/studeas cõnumerare tibi
Quale q̃d acta dies tulerit/nunc annua ꝯfer
Ut formes animũ cõmemorando tuũ
Tuqꝫ salutifere ꝑ partes diuide septem
Illud aue/iesus ⁊ xp̃s amen/sit ita
Est in ꝓgenies pietas se diua timens
Compatit̃ miseris ⁊ miseret̃ eis
Pauꝑ spũs ẽ timidus/reueret̃/⁊ in se
Maiorem inspiciens/decidit ⁊ resilit
Ergo dei sũma sub maiestate timendum
Desperans de te decide/suscipiet
Te timor edoceat que sit sententia xp̃i
Trado suaue iugum/do leuitatis onus
Est pietas amor ex affinitate resultans
Primaqꝫ ꝓximitas a patre ꝓgreditur
Celestis pater est omnis pietat̃ origo
Celis ⁊ terris finis ⁊ initium
Ex bonitate dei pietas excreuit in omnes
Progenies/regnat ve nimis impietas
Hec tria ꝯueniunt pietas/timor/atqꝫ sophia
Accipe iob testem qui tria cõnumerat
Suaue iugum xp̃i est/timor assit iũctus amori
Laudem nam per se neuter habere potest
Est puerilis amor nisi sit reuerẽtia/porro
Seruilis timor est si sit amore carens
Quo pacto poterit inq̃t vulgata q̃rela
Dici vel fieri suaue iugum dñi
Lex q̃si sit facilis legi ꝯtraria carnis
Lex que radices fixit amara suas
Imbibitur totis serpitqꝫ maligna medullis
Fomes ad omne nefas estqꝫ tyrannus atrox
Sobrius esto/vigil/mitis/castus/moderatus
Sperne voluptates/lex tua xp̃e iubet
Esto vorax/dormi/ventrisqꝫ libidine feruens
Da cor ad illecebras/clamat amica caro
Nõne grauẽ paulus carnis sathaneqꝫ sagittam
Senserat/exclamãs crebrius heu miserum
Eripiet quis me miserum de corpe mortis
Huius/vbi pugna deprimit assidua
Audi quid sacro respondet numine plenus

Gratia me dñi te miserante iesu
Gratia nanq; potest hominē pietasq; repente
Ut ꝑ baptismū saluificare hominē
Quot qualesq; legis quos vno mortis in ictu
Gr̄a suaue iugum / vexit ad ethera
A Non vllum dici vult ph̄ia beatū
Qui nō ex habitu depulerit vicia
Inde fit vt paucos vl' nullos inueniem⁹
Felices / quales ponitis o stoici
Gr̄a suaue iugū momento tradit in vno
Quo fias felix / scriptus ⁊ ad patriam
In medijs igit̄ rixis pugnis quoq; carnis
Gratia donat̄ / gloria quā sequit̄
Insipiens si sis / iniustus / sordidus / oīs
Seruus peccati vileq; mancipium
Protinus ip̄e iesus xp̄s / sapientia / iustus
Sanctificans / virtus / atq; redemptio fit
Forsitan est aliquis multo grandiq; grauat⁹
Pondere peccati / flagicij / sceleris
Constituit dignum mox gr̄a speq; beatum
Uitat ⁊ infernū / celica porta patet
Saul⁹ erat spirās cedem / plenusq; minarum
Concidit / ⁊ paulū gr̄a mox statuit
Suauius ⁊ leuius q̄d erit: nam tollit̄ a te
Scriminis omne iugū / spōte nisi subeas
Si pecces rursus / ꝯuertē / mox veniā dat
Uires ⁊ xp̄s adiuuat arbitrij
Hec dulcedo iugi remanēs abscōdita prauis
Est / quā deuotis exꝑientia dat
Gr̄a martyribus leuis ⁊ fortis data monstrat
Carnis vt arta iuga suaue iugū superat
Impietas timidia venia caret omne iugale
Fit sibi difficile / murmurat impatiens
Cur te distendis ventosa suꝑbia / quid te
Sufflas ⁊ iactas / dum tibi vana places
Uidi ego vesicam modico turgescere flatu
Que pisis sonuit quattuor impositis
Hanc puer vnus acu pupugit displosa repente
Uilis ⁊ absq; sono flaccida detumuit
Quisquis adulantū turgescis voce / sub isto
Disce tropo tibi quid mortis acumē aget
Te prius ergo humilē ꝓprij compūctio cordis
Spina ve cōfigens si sapis efficiet
Nullus adulator peior tibi q̄ tibi fies
Si tibi blandiris teq; colendo tumes
Lucifer hic cecidit / nec mirꝝ dum videas
Turpes ⁊ viles / peste sb̄ hac ruere (nos
Pulcher q̄d faceres / q̄d in omni ꝑte decorus
Omni cum plenus sorde suꝑbis homo
Dicis diues sum nec egēs / nescis qꝛ pauꝑ
Nudus cecatus vilis es / atq; miser
Prospera sors nutrix ē hui⁹ subdola pestis
Aspera sanat eam ꝓsperiore manu
Unus vt e patrib⁹ ventoso corde careret
Demone vexari quesijt / obtinuit
Ergo q̄d aduersas tanto fugimus studio res
Consulimus sortes / fidimus astrologis
Sed nolo temptare deum dices / agis apte
Si tñ anteferes presidium domini
Angelicum si subsidiū / si spemq; / fidemq;
Cura nec humanis sit nimis auxilijs
Cura suꝑflua fit / si plus / si nō vt oportet
Nec pro ꝑsone conditione / statu
Tu corpus refoue. tu cura sedulo carnem
Quid nisi confestim putre cadauer erit
B Ex bonitate p̄ris pietas ē intus oborta
Unius ⁊ trini / sumitur hinc ratio
Diffusiua sui bonitas ē / sūmaq; sūme
Qualis ꝑfecte deforis esse nequit
Hec tenuis vix vmbra boni / diuina necesse est
Sese diffundat interius bonitas
Est naturalis cōmunio / dic ⁊ amoris
Suppositis trina est / lz est essentia simplex
Sūma palam bonitas hinc reserata patet
Omnia dic eadem / nisi sola relatio cogat
Ponere personas nominibus ꝓprijs
Est pater / est genitus / ⁊ sanctusspūs vnus
Optimus / omnipotens / omnisciens domin⁹
Qualibet in re sunt huius vestigia cause
Plus hominis mente claret imago dei
Mens eteni se cognoscēs / se diligit inde
Mens verbum gignit / hinc amor exoritur
Mens pater est / verbuz genit⁹ / dilectio nexus
At essentia sunt hec tria non eadem
Plena est simpliciter ideo deitat̄ imago
Nec lux in sole lumen ⁊ ip̄e calor
Uis verū liber cognoscere / simplificet̄
Cor sursum remeans / infima despiciat
Materie trahit imꝑfectas cōditiones
Quo magis a sūmo distat origo sua
Hoc in sole notes ⁊ lumine / sed viceuersa
Dum reddit ad primū spirituale sapit
Mens hoīs mundū sua ꝑ simulacra receptum
Sensibus effigiat spiritui similem
Spūs est nempe quod gignit spūs / ista
Mentis conditio libera primo fuit
Principium rebus primū speculando creatis
Obijce cum nullo crimine lesa iacet
Inficitur carnis oculus / sed ebet rationis
Contemplatiuus lumine pene caret
Par fit iumentis / mens corꝑe mersa grauat̄
Decliuis stolidam vix bene visit humum
Est domini pietas in progenies timoratas
Contritis grauibus / dat leue suaue iugum
C Frācia ꝓgeniē pietas germana coartat
Flere tuā / q̄ eam dura manus cruciat
Permittente deo frācoꝝ nobile regnuz
Cur tot ab erūnis hactenus atteritur
Scire volens / vt cura solet distēdere mentes
Humanas / nosse consilium domini
Scripturas scrutare sacras scrutare ꝓphetas
His velut in speculo quod petis inuenies
Effectus similes cause similes operant̄
Ergo hierosolimam cernito cur perijt

Mittitur hanc contra diuini virga furoris
Assur/qui plenam flagicijs adimat
Nõne pares/pudet heu/causas in parisiensi
Urbe fuisse diu vidimus excidij
Errores cecos populo/pseudoq; pphetis
Pompososq; status/vnde rapina venit
Indeq; seditio/pauptas/publica cedes
Membris in proprijs hostibus inualida
O nimis erratũ est/tandem vexatio nobis
Intellectuz det/p̃teriti pigeat
Certet p patria/p iustis legib⁹ omnis
Verus franc⁹. erit laus sibi cũ merito
Prodig⁹ atq; rapax lux piger exulet oĩs
Prisci causa mali seditione potens
Feda libido pcul/q̃lem vel dicere turpe
Arsit que quondã sulphure pentapolim
A populo dñi moderata stipendia querãt
Finis ⁊ hic sit ne publica res pereat
Ut corpus nerui sic vectigalia regnũ
Sustentant/apte distribuenda tamen
Expedit ⁊ populo p̃sumere non dominari
Experti sumus/⁊ tradit aristoteles
Curia cũ pastore tuo romana memento
De te quid totiens francia pmeruit
Redde vices fer opem letalia dogmata dãnes
Que vitas hominũ fedus ⁊ omne necant
Nulla fides det̃ mendosis aure susurris
Scire cur nolunt nil rationis habent
Regnet iusticia/vigeat prudẽtia sacruz
Prole noua crescat parisij studiũ.
Sors miserãda nimis te frãcia diua fati-
Pl⁹ q̃ cuiusuis vox resonare q̃at (gat
Olim pscriptos p libertate tuenda
Proq; fide passos/mos releuare tuus
Sensisti thoma pprijs dũ trusit arboris
Anglia te/crebro sensit ⁊ ecclesia
Heu pietas heu prisca fides/cogunt̃ alũni
Francigene/mortes exiliũ ve pati
Sũme deus/p lege tua/quã sub decacordo
Mentibus impressam scribis/⁊ in tabulis
O quot theologi quot pontifices periere
Carcere quos clausos dira necat rabies
Effugit altera ps alienis incola terris
Tutior exilio/sed spoliata bonis
Austria tu felix/felix studiosa wienna
Dux q̃bus est talis traditus in regimen
Zelo qui fidei feruẽs/ob eam fugitiuo
Offert doctori sponte refrigeriũ
Sis sua magna ihu merces/p cuius honore
Doctorem recipit discipulũq; tuum
Dispersit dñs vana de sede superbos
Mẽte sui cordis vita nec apta manet
Turbis curaꝝ lacerata rotat̃/⁊ est par
Pulueribus turbo quos violentus agit
Sede sedet nulla stabili/nec ꝯuenit vlli
Dissidet ⁊ secũ/turbida mens hoĩs
Nusq̃ vita malis est solitaria/q̃uis
Desertis heremi sit religata locis
Milibus hec si sit hoĩuz circũdata turbis
Nusq̃ ciuilis nec socialis erit
Mens humilis simplex ⁊ solitaria secũ
Petre nixa manet/cõcomitata deo
Sola simul socialis ⁊ est/vbicũq; locetur
Dissidet hec nulli cõuenit ip̃a sibi
Sola q̃dem minime cui virtus sit comes om̃is
Sit licet extremis finibus acta maris
Sola tamen secum nunq̃ se deserit/⁊ si
Multus ei populus cingat vtrũq; latus
Est vicina deo quẽ iugiter aspicit/est spes
Anchora ne fluitet/pstet/amatur/amat
Imperat vnit̃ secura/serena/suauis
Pulchra videns/fini cõsociata suo
Conscia secreti diuini/sicut amica
Sicut dilecti sponsa columba/soror
Has dat theorice laudes sapientia vite
Solitarius est solus amicus ei
Nec solus tñ est/q̃uis locus ⁊ man⁹ ⁊ pes
Osq; vacent/anim⁹ omnib⁹ obsequit̃
Proficit hic ⁊ nunc verũ scrutãdo/salubre
Scribit que senior posteritas relegat
Nulla lz scribat/nil p̃dicet ore/porat
Morib⁹ exemplis/voce loquens operũ
Est solitudo p̃ciosum crede talentum
Terrenis caueas dum datur infodere
Posse vacare sibi nõ gr̃a parua/videre
Quã suauis dñs gratus ea fruere
Martha sit intendens multi/sinat ip̃a sororem
Uti pte sua/vult ihs hos fieri
Scisma nec intersit membris/oculusq; tenellus
Non culpetur agat si manuale nihil.
Magna dom⁹ vasis nec s̃uis vtit̃ hisdem E
Non par officiũ/sors sua cuiq; sat est
Sũt tot in actiuã pede q̃ se p̃cipiti dant
Theorice paucos queso vocare velint
Sint fortes/gladios teneãt salomõis ab intra ẽ
Lectulus ob spõsam/spõsa q̃escat ibi
Filia clausa domi maneat/matri famuletur
At vir in arma ruat/ditior ex spolijs
Solus/nõ pugnat/sed p pugnantib⁹ orat
Hos nõ dedignans actio quos tribulat
Ocia nõ laudi tribuit/nec obinde supbit
Se catulo segni iudicat esse parem
Et tñ impetrare potest dilectio/quod non
Vel labor aut meritum se cruciantis habet
Sueuit amicicie ius/regula/ius dare/qd̃ non
Concedit meritũ iusticieq; rigor
Ambo parem referunt p̃dam/tẽtoria seruans
Miles/⁊ hostiles exuperãs acies
Est equidem felix/est solitudo beata
Si simplex nec iners fructificet/vigeat.
Si ratio trahit affectũ/si sensus ⁊ actus
Nõ discordent/sit gloria vana pcul
Rumores fugiat/dicẽs sibi cluase quid
Factorum ratio sit tibi velle dei (ad te

Solitudo nocet nisi desit sollicitudo
Curaruz interior cor lacerãs miserum
Cor grauat ebrietas/ cor crapula/ curaqꝫ vite
Sole sub hac triplici peste perire caue
Sunt qui delicias reputant sub sentib⁹ esse
Sub curis quibus est irrequieta quies
Parcit eis dñs sibi se cõmittere solos
Atqꝫ ministerio collocat ip̃e suo
Ast alios q̃s scit ꝓ vita qualibet aptos
Nũc has nunc illas vult variare vices
Optima pars hec est/ hec robustissima felix
Gaude cui dñs prestat vtraqꝫ frui
Alternis vti gaudet natura/ nec vno
Corpus iners studio iugiter esse sinit
Vita beata venit cui solũ sufficit vnum
Sola vacat soli/ sed socialis ouat.

F Libertas onagrum delectat libera colla
Liber ⁊ a turbis montis aprica colit
Pelican⁹ macer est desertis incola sol⁹
Serpentes perimit pulliculosqꝫ fouet
Nicticorax tenebris latitat/ qꝛ lumen ab extra
Interioris vim disgregat intuitus
Passer vt in tecto sta solitarius alto
De neqꝫ cõturbet turbida cura domus
Vnus ait culpatus eo ꝙ non loqueretur
Ni tacitus prosim/ sermo nec edificat
Prima dei req̃es sopor ade tres abraamqꝫ
Cernens/ ac esau sacrificare volens
Scala iacob sua lucta rachelis amorqꝫ decore
Ignis oreb/ moyses monte loquens dño
Cantica cum psalmis montana maria petendo
Simeon iubilans/ quiqꝫ colunt heremum
Beniamin/ ⁊ paulus/ aquile similisqꝫ iohẽs
Extasis ⁊ petri/ celsa videns stephanus
Turtur soliuaga volitans/ ⁊ alauda canendo
Vitam symbolice theoricam tibi dant

Q Quam mlt̃os hoies p̃uẽtrix gr̃a mestos
Ex improuiso visitat ⁊ reficit
Nũc sapit h̃ psalm⁹ nũc ꝟsus in intima cordis
Labit̃/ apparuit aridus ante nimis
Ergo nec introitus scitur/ non exitus eius
Felix qui semper peruigil optat eam
Expecta tamẽ in tempus placiti tribuentis
Sit locus atqꝫ modus/ eligat ip̃e suus
A seruo nunq̃ dominus declinet in ira
Sed nec in ira sit o suus introitus
Hostes heu legimus/ dñs quos ip̃e cibauit
Frumenti ex adipe/ melle repleuit eos
Cur: vt iustior hinc pateat damnatio donis
Dum sunt ingrati muneribusqꝫ patris
Tolle pater/ tolle tua munera/ si tuus hic sit
Seruus abusurus/ verbera da potius
Ast heu verberibus potero fortassis abuti
Quicq̃d vis igit̃ fac/ modo ne peream
Gratia p̃ueniat/ comitetur ⁊ vsqꝫ sequatur

G Securus donum postulo tale mihi
Mens pure ꝯiuncta deo secreta nitescit/
Fit regio pacis/ lucis ⁊ aula placens
Fulgida caligo ẽ nebule tenebreqꝫ coruscant
Montibus eternis lumina crebra micant
Inqꝫ sinu mentis numerose sp̃uales
Angustat rerum se nihilum species
Ordine q̃n etiam residẽt fantasmata pulchro
Immotis vt aquis sol radiare solet
Interea mundi fugiunt ꝑ mania cure
Illecebre carnis/ ⁊ sathan insidie
Sed redeũt heu sepe nimis velut agmine facto
Obice cor firmo se nisi munierit
Corporis occultat sensus/ aditusqꝫ dolosos
Peruigil exploret/ vim quoqꝫ vi superet
Garrula vitetur cum fictis fama susurris
Nil aliud ledat/ tempora depereunt
Tempora res p̃ciosa nimis/ stimulos sꝫ ⁊ acies
Infigunt mage vix ⁊ abire valent
Inuitus patiere/ iugũ qd̃ sponte subisti
Frena ferentis equi fabula te doceat

D Decipit̃ qui vult nimium sociabilis esse
Dum pudet agrestis nomẽ haberi viri
Elongãs fugito/ persta/ claudent̃ et ora
Sic viuat dicent/ sit suus iste modus
Celis interea tacitum miscere licebit
Alloquium/ fiet mentis in arce locus
Stillabũt lachrymas cordis liquefacta suaues
Intima/ non quales cogit acerba luens
Spiritui simul ⁊ carni cibus iste placebit
Omnia fecundans rore salutifero
Sꝫ caueas laqueũ caueas sub melle venenuꝫ
Si tibi plus placeat quam deus iste sapor
Explorabis ita/ domini si iussa retrorsum
Proijcis/ vt vitam deliciosus agas
Premia si petis hic operum/ dicetur amice
Que tua sunt/ tibi sint/ accipe/ vade/ sile
Heu mea qualia sunt nisi pessimia p̃mia tollẽs
Quid nisi prauus ero perpetuoqꝫ miser
Argue/ castiga pater/ vre/ seca/ neqꝫ parce
Dum modo ꝑmaneam. complaceamqꝫ tibi

H Intellectus agens habitus ⁊ sp̃uales
Illustrat species/ nec locus est tenebris
Gratia dũ comes effulget/ si vita serena
Sit/ neqꝫ conturbet passio turbida cor
Aere sicut sol athomos radians manifestat
Omnia sic cordis intima clausa patent
Penitet ob vicia tantis horrentia neuis
Enitet inde boni gratior intuitus
Est regio lucis ⁊ pacis gratia menti
Lumen ab eternis montibus accipiens
Gratia nanqꝫ dei paradisus deliciarum
Cum natis hominum delicie sibi sunt
Nonne fit absqꝫ fide/ dices cui cura suorum
Nulla subest hominũ ꝓximitasqꝫ perit
Fit fateor/ tamen ⁊ cures cognoscere debes
Atqꝫ modos varios/ pro gradibus statuum
Incola deserti vel vita monastica curant
Absentes populos/ non ope/ sed meritis

Non ita pastores aliqui regesq; ducesq;
Aut q̄ quotidie clamitat ad populū
Irrationalis amens ⁊ stulta vocat̄
Mystica cui nomē theologia dedit
Priuat̄ ratio mens/sensus/pax q̄ xp̄i
Exuperat sensum cū rōne simul
Causa tamen mentis ⁊ sensus ⁊ rōnis
Lux tenebrosa/silens vox scia nescia fit
Esse sui generis ratio mens sensus habent/sed
Noscendo nequeūt equiparare deū
Solus in imensum se nouit/amat/fruit̄q;
Quisq; gradu menso sanct⁹ amare pōt
Unio simplifica satians ⁊ pura/quietam
Mentem ꝑficit ⁊ ꝑficiendo rapit
Unio deifica mentē quasi sorbet abysso
Fitq; petens/noscens/sancta/deum patiens
Unio pacifica modus absq; modo reputatur
Et gradus absq; gradu/lux sine luce simul
Theologia potest ꝓpriam quam dicimus ista
Cōcordare simul/mystica gustat eam
Mentis in excessu/sapiens sapit/insipientis
Cor conturbat̄/posse negat fieri.
Exaltauit ais hūiles o virgo beata
Mūdi quā dn̄am magna potēs statuit
Cur? q̄ respexit hūilē deus/vt tu⁹ esset
Filius/⁊ matris subditus imperio
Gloria suscepit humilē sublimior ex hoc
Ip̄a nouissima sis/ꝓximiorq; deo
Nanq; nouissimus ⁊ abiectōr esse virorum
In cruce suspensus esse iesus voluit
Propter qd̄ de⁹ exaltauit eū/sibi nomen
Tale dedit/nomen omne qd̄ exuperat
Sta modo collige te mea mēs hinc corrue toto
Prona sinu/signū stringe salutiferū
Tolle iugum crucis hoc/a quo diuellere null⁹
Preualeat casus/dic crucifixa iesu
Fasciculus mirrhe mihi dilectus meus/inter
Ubera ꝯstringet se mea/suauis amor
Oscula det labijs vngat trahat afflet odorem
Intus ⁊ in cellas ducat aromaticas
Amens quo rapis mea mens: q̄ digna flagellis
Oscula vis: cui⁹ terra tremit tuitu
Parce p̄cor rapit en pietas ispecta sup̄mā
Que maiestatē non sinit vt verear
Brachia distēdit vultū declinat aptuz
Per latus ostendit se cor/amore dei
Frigidus/ingrat⁹ meus esset amor/ꝑ amorem
Si talem minime flexus amaret eum
Maiestas fateor retrahit si cōspiciatur
Carne tegit sese/sola patet pietas
O pietas q̄ nec colaphos nec sputa flagella
Clauos/nec mortem respuit ecce crucis
Iā nec amore mei languet neq; vulnera sentit
Mortu⁹/in dura ꝑ cruce pendet adhuc
Mortuus amplexu se quō subtrahet aude
Mens pia cōiungi cum pietate sua
Os dare q̄d refugis? cur nō in amore liquescēs
Tota fluis cur nō crux madet ex lachrymis
Ip̄m forte tenet flentis gremiū genitricis
De cruce depositū/flens sibi cōpatere
Saxea mens nimis est/adamāteq; durior atro
Talia q̄ spectans/mollior esse nequit
Tange ih̄u v̄ga totiens crucis/vt lachrymarum
De cordis silice largior vnda fluat
Marmore frigidius o cor/qd̄ tātus amoris
Non rogus accendit/stasq; gelu rigidū
Flāmiuolis saltem scintillis intege te cor
Que crucis ex omni parte/vides/saliūt
Incipe/ꝑcurre/primisq; nouissima iunge
Singula q̄ patit̄ virgo/iesusq; nota
Una tibi poterit scintilla/nisi reprob⁹ sis
Ignem de lignis crede crucis parere
Adijce sarmenta vicioꝝ/que resecabis
Junge quasi ligna/plurima dona dei
Lucā cui⁹ adest celebris lux ꝑlege lucas
Trinis cum socijs gesta crucis reserant
O luca felix qui viuendo studuisti
Morte crucis corpus mortificare tuum
Crux petrum reuehit ad celos/⁊ cruce frater
Tu suus andrea letus alacris obis
Stigmate frācisco seraphin sub imagine fixit
Ut mors fortis amor flāmeus ac penetrās
Tu bonauētura cruc̄ h̄ succēsus amore
Qd̄ fueris/nomē ⁊ tua scripta docēt
Judicat h̄ picta tumlo ꝓp̄o cruc̄ arbor
Lugduni/qualē plurim⁹ orbis habet
Eius ad exemplū strictim crucis acta repone
Que videas oculis corde/vel ore legas
Nidulus esto tu⁹ crux tutus pulcher amenus
Intra quem foueas pulliculos opeꝝ
Xp̄s obumbrabit sub pennis bruma nec ardor
Nec poterit miluus esse sathan nocu⁹
Adde q̄ ex omni regionis parte subibit
Flans pius affectus flamie/carmen agēs
Carmen ab interno cordis resonare docebit
Gama nouū punctis qd̄ crucis inserit̄
Cantica delectant si talia lector abunde
Sub duplici lingua cōperies alibi
Crux est actiuis/crux theoricis speculāda
Sorte nec equali/non oculis paribus
Marthā sollicita ꝑs circa plurima turbat
Dum ꝓ parte sua sola maria sedet
Lippi sūt oculi lye/claro sed ocello
Rachel amicicior cernere diua pōt
Viuat ꝑte sua q̄uis ꝯtenta soroꝝ
Alternare vices gr̄a ni dederit
Gr̄a qd̄ non dat/nemo fellciter audet
Gratia rara nimis mente vacare deo
Corpore vestiuit ideo se xp̄o vt esset
Ad diuina tibi dux/via/scala/status
Corde tenēs xp̄m ꝑ sensus carnis habere
Tecū crede deum/qd̄ satis ad meritū
Theoricos/hūilis quos non datur hic imitari

Carmen

Collaudes/ꝛ erunt p̄mia certa tibi
Stringe crucis malum si non potes alta tueri
Ad patriã ducet te ratis ecclie
Sit tua theoria crucis inspectio crebra
Sufficit en sanguis pulliculis aquile
Dum crucis accubitu rex est/tua nardus odorẽ
Spirat/si fueris plãtula/parua calens
Impositas laudes prius ꝛ devotius imple
Precipuũ ratio vult opus esse dei

Sicut es ad pr̄es nr̄os mirabilis alme
Sint ipi nobis dep̄cor auxilio
Xp̄e kalẽdariũ vocat ad pr̄es memorã
Ecclie/quor vita p̄cesq; iuuant (dos
Primo reconciliãs series iocũda diex
Aduentus dñi celebris colitur
Aduentus duo sunt xp̄i/p̄mus cruce vilis
In maiestate crede sed alter erit
Hos iudea/rudis qr nõ intelligit errat
Messie regnũ corporeũ reputans
Xp̄icolas dic psimiles/ qui temporis huius
Quicqd in ore sonent /pspera corde petunt
Diuitias/si delicias/ si prestet honores
Christus honorat/conditione fori
Deseritur finis igitur/ quia spũalis
In xp̄i cultu murmura crebra tonant
Ecce tot annis iam colo xp̄m /langueo paup
Mestus/inops/gaudet pfida gens opibus

Surgere de tenebris hortat epla pauli
Hec augustino versio mira fuit

Venis andrea decor ꝛ vir psus inana
Cui crucifix⁹ amor cui cruce vita venit
Fortl amor crucl ẽ/ supans mortez quia
De cruce deponi fortis amor vetuit (viuũ
Testis ad extremũ lux emicat ꝛ tua vox est
Iam dñm video q̄ vocat ad patriam

Primꝰ vt instituit aiam/corpus dedit aptum
Corpus peccati fit modo carcer ei
Rem sed nõ causam vidit plato siue poete
Emendanda tamẽ corpora non capiunt
Accipiũt sancti velut andreas/cupiunt se
Corporibus solui/restituenda sciunt
Eligit electum gratis deus/attñ ipi
Tradit electo gloria p meritis
Electis igit non est operatio frustra
Quar vice cõuersa dicito de reprobis

Mirãdas hoiuz facies /sup astraq; terram
Demon ait xp̄m/corruit ad reliquũ
Orat vt andreas/nicolaꝰ luxuriosus
Sobrius ꝛ castus saluus ꝛ efficit

Omnia sũt scripta spem psolãtia nr̄am
Est solamẽ in hoc themate theologũ
Spem faciat sũmã tua desperatio sũmis
In se qui sperat est maledictus homo
Cõiungenda tñ operatio mira videt
Hec sentẽtia/sed gr̄a firmat opus
Actu peccati coagit deus/ꝛ finit esse
Culpam /mox ora tollat vtrũq; deus
Tollat/si desit actus/si non sinet esse
Culpam/teq; statim gr̄a sanctificet
Cessat murmur ita neq; mens ptraria fiet
Uelle dei/dic fac quomodo vis dñe
Uult bona nos facere bene talia taliter orans
Sic facit/ꝛ qõ fit tunc tñ esse nequit
Proiecit vt ficus grossos/ita plurima celo
Stella cadet terris/glosa modos aperit
Glosula si desit hic textus ridiculus fit
Philosophis sciolis/ac rudibꝰ tumidis
Depereant igit laici q̄ simplice textu
Utendũ dicũt/clerus ꝛ eiicit
Vult intelligere prius ꝛ post credere quisquis
Huic sacra scriptura nil nisi scandala dat

Temp⁹ iudicij quorũdã calculꝰ ausus
Binumerare fuit falsidicus nimiũ
Calculꝰa xp̄o dũ scãderet astra recisus
Tempora nãq; pater vt voluit posuit
Scire diem finis mũdi quid sollicitaris
Hora tui cũ sit tam ppe iudicij
Quin ꝛ pncipia de multis rebus in que
Querere vel nocuũ/testis apls est
Discors in numeris intrepres lingua videtur
A numeris quales textus hebreus habet,
Concordare tamen scit spũs omnia sanctus
Si non scire dat/ credere sat tibi sit
Ritibꝰ inumeros fallacis demonis annos
Plus centũ mille milibus annumerãt
Sunt qui saluare nituñ mensibus annos
Nomina ponentes/nec tamẽ ista valent
Omittit genesis de multis pgeniebus
Quas dicit primũ cõglomerasse chain
Non ego/sed noster istud scit soluere doctor
Dicit iudeus/tu quoq; dic simile

Nil impossibile fuit est erit omnipotenti
Tam noua q̄ vetera gestat i arbitrio'
Finis ꝛ est legis xp̄s/mysteria cuius
Edocuit duplici dans in amore statum
Captiuare iubet intellectũ simul omnez
Obsequio xp̄i doctor apostolicus
Discipulos monuit exercerẽt pietatem
Non intendẽtes iudaicis fabulis
Credo magis moysi modo ppter testificantẽ
Christũ/cõuersa quẽ vice credo iesum
Immortalis lex aias si tradit aperte
Cur viget inter eos secta saduceica
Lex vero xp̄i manifesta traditione
Spemq; fidem vite ppetue tribuit
Huic intẽde sagax scrupulos fantasmata si dãt
Despice/sit velle credere/p merito
Orando potius fidei tu pace frueris
Quã pscrutãdo viue pius dño
Qui potuit mũdũ fidei mox lege tenere
Hic potuit mundũ multiplicare cito
Explicuitq; modos q̄tum satis esse beatam
Querenti vitam nouerat ꝛ voluit
Scandala tradiderit euangeliũ tibi nulla

Q Christo q̄ docuit teste/ beatus eris
Spiritus ⁊ sua mens pueꝛ pdunt aliqñ
Et sanctū dñi crimine mortifero
Querāt p triduū/ qō agūt /si penitet ip-
Contritos/fassos/atq; satisfaciunt (sos
Perdīt aut potius q̄si p miliaria distat
Per triduū voti cōperiunt triplicis
Spūs ⁊ sua mens dum ꝓtemplant id ipm
Templo celesti cōperiunt dñm
Sit triduū cuius est prima dies alienis
Nullis in curis sollicitos fieri
Altera multiuago fantasmate posse creare
Tertia leticie spūalis amoꝛ
Nos eteni templū dñi sumus/ac ibi christū
Per triduū triplex fas reperire iesum
Hoc triduū triplex signat in ordine trino
Mortalis vite triplificante gradu
Nazareth aduenīūt ioseph ⁊ mr̄ comes almus
Subdīt ambob⁹ obsequiosus eis
Subdīt /o qualis dignatio/quāta decoꝛis
Gloria/sunt annis octodecim pariter

H E obitu ioseph atq; ihu viduata maria
Una sibi custos gr̄a disponīt (est
Mente trāscēso carnis fātasmate sursū
Sola deo sociat gratia gloria ve
Etsi cognitus est q̄si p carnē iesus ante
Non iam p carnē notus ei deus est
Obsequīt tñ in senio ibs atq; ministrat
Celestis mense delicias patrias
Accipito mensam nō carnis/sed fruitiuas
Unius ⁊ trini delicias anime
Transit eni xp̄s/qꝛ se mediante venīt
Ad patris mensam/qua cibat vt deus est
Coꝛporis ⁊ carnis ꝓceptio sacra figurat
Speratas patrie ꝑpetuas epulas
Inuentū retine puerū ne pdat herodes
Gloꝛius/aut mūdus /aut viciosa caro
Arca dei tipice mens sacrificantis habet
Idolicus dagon non societur ei
Ignis in altari sacer est/caueas alienuz
Mittere/ne pereas ꝓcutiente deo

T Urbis i medijs heremꝰ fuit i genonefa
Octo p decades ꝟgine vita fuit
Cātica mos habuit suꝰ estimo dulciꝰ illa
Que salomon cecinit coꝛde sonare pio
Nigra ꝑut casule cedar extra seruo decoꝛem
Interius pelles vt salomonis habens
Pugnarūt in me geniti ꝑprie genitricis
Uitibus addentes deserui ꝑpriam
Tu mihi dic aīa mea quem dilexit amice
Pascis vbi/ vel vbi meridie recubes
Nolo vagari post pecudes q̄scūq; sodales
Care tui pascūt/ dum mihi solus eris
Ubera fugentē matris/quis det mihi fratrem
Te foꝛis inueniā solus vt oscula des
Aprehendā te ducāq; domū genitricis
Intro cubile mee/meq; docebis ibi
Pocula de vino tribuā/conditaq; mustū
Malogranata qō mea pressa fluunt
Etus leua meo capiti supponīt atq;
Stringet in amplexus se sua dextra meos

N Atio frāca sui guillermi festa decoꝛat
Cui ⁊ hoc ideo gesta fuisse ferunt
Febꝛicitās tremit/in culpas cur vꝛgeoꝛ
Febꝛis ⁊ interioꝛ in maledicta fremit (inq̄t
Paule pꝛioꝛ solꝰ deserti cultoꝛ haberis
Sira fuge causa faustula facta fuit
Fonticulus potus fit/palmaq; vestis ⁊ esca
Coꝛuus fert panem quotidie mediū
Paule genu flexo moꝛeris/tuꝰ astra penetrat
Spūs/anthoni talia visa refers
Effodiūt tumulū fremitu q̄si flente leones
Frugalis vite dona tuis tribue
Illustris doctoꝛ hilari mysteria libꝛis
Anius ⁊ trini scis reserare dei
Cultu fac hilari mea mens sit doctoꝛ hilari
Uincit luciferū mens hilarata ferum
Celitus imisso regem dum crismate sacrat
Remigius viguit multiplicata fides
Dulcis remigi freta remigat effera remis
Spūs in validis sis sibi remigiūm

A Nthoni pr̄es augustini tua vita
Lecta dedit xp̄m totus vt eēt amens S
Demonis insultꝰ miros ꝓpesse rogamꝰ
Fac p̄ce nos eius vincere vimq; dolos
Annonā tibi cum paulo coꝛuus duplificauit
Post aiam pauli scandere celsa vides
Moꝛrenduꝫ curare sacrū tibi dat deus ignem
Totaq; laude tua terra repleta sonat
Palpitat extractꝰ ab aquis piscis male viuꝫt
Interius monachus exiliens ab aquis

H Ones zelotes xp̄i/lepꝛeq; fugatrix
Uita lepꝛosa tuo sana sic auxilio
Ecce duos video validi q̄s vrit amoꝛi
Uis nimiū/seuus hic amoꝛ/ille pius
Uisio solamen caris p̄clara ministrat
Flentibus ⁊ sua segaudia flere vetat
Dilectrix agnes agni mitis p amoꝛem
Que salomon cecinit cantica sepe refers
Uulneroꝛ ⁊ lāguet flāmanti mens ab amoꝛe
Floꝛes cum malis moꝛ adhibete mihi
Esset in accubitu dū rex afflauit odoꝛem
Nardus grata suuꝫ plātula parua calens
Alloquīt dilectꝰ eam/laudatq; vicissim
Ter pulchꝛā dicit/qō latet intro silet
Assimilaui te quasi sis eq̄tatus amica
Inter currus/quos seuus habet pharao
Pulchꝛitudo genas vt turturis oꝛnat vtraq;
Sponsa tuū collū pulchꝛa monilia sunt
Murenas auri faciemus vermiculatas
Argento/que sunt sensus ⁊ eloquiū

Q Uo luce suū dū febꝛuus exit in oꝛbem
Transf mare dicūt festa ioseph colere L
Signat ⁊ b̄ nr̄a pia /ſ rudib⁹ iosephina

Exametris texta/mystica multa canens
Sis iosephina soror mea dux mea lux ⁊ amoris
Arra ihu/mr̃is ꝟginis/atq; ioseph
Quõ tres olim fuerint dom⁹ vnus ꝑegra
Nunc domus etherea/tui iosephina canis
Posce vices referant/ pete celis me ꝑegrinũ
Suscipiant patris cõsocientq; domo
Mansio sat fuerit quecũq; nouissima patris
Altis equari qui nequeo meritis
Tu mihi iure locũ retines iosephina sophie
Est tibi fas laudes appropriare suas
Tu mulier fortis salomon quã carmine scripsit
Alphabetizans /cãtica quã resonant
Est carmen totũ sapia/nam sapiens est
Vir ioseph atq; puer mater ⁊ est sapiens
Spũs vnus eo cõiunxit viuificauit
Spũs istoꝝ fit iosephina tuus

Q Uã bon⁹ ⁊ suauis iosephie spũs idem
Mult⁹ ⁊ ẽ vnus cor iosephina reple
Subtilis penetrãs renouãs stabil' tñ oi
Mobilior motu/cor ios.rep
Rore salutifero siccatas cõplue mentes
Germine fecundo/cor iose.rep.
Quisquis adherere tibi fit spũs vnus
Viuit ⁊ in xp̃o c.io.re.
Pulchra colũbinis oculis formosa venusto
Simplex aspectu cor ios.re.
Te puer ⁊ iuuenis te nũc etate senili
Quesiui sponsam/cor io.rep.
Deliciosus amor soror ⁊ dilecta sophia
Amplexu casto cor io.rep.
Simplificans animã cõuertis ad interiora
Dilatasq; simul cor io.rep.
Immaculata manes in te fedũ nihil intrat
Eijciens sordes cor io.rep.
Assimilas vni trinoq; deo facis vnam
U Quosq; tuos animã /cor ios.rep.

V Estib⁹ ornãda fueras iosephia decoris
Pro modulo nr̃o pãniculos dedim⁹
Permanet itern⁹ decor iteger iuiolat⁹
Respicit hunc solũ spũalis homo
Symbolicis vti si nominib⁹ placet amplam
Materiã laudis quolibet inuenies
Colla supcilia/frontẽ/crines/oculos/os
Dentes/cũ labijs/naribus/adde genas
Brachia/cum manib⁹/mãmas/⁊ pect⁹ amoris
Venter crura/pedes/oia labe carent
Vitis oliua rose thus balsama mirrha cip̃ssus
Palma virens libani/cedrus odora decens
Ortus ꝯclusus /fons signatus /puteusq;
Plenus aquarũ/quas fundit ei libanus
Punica mala struũt paradisũ deliciaꝝ
Lilia fert vallis/fert ⁊ ager nitida
Filia/sponsa/soror/regis dilecta supremi
Currus/quadriga/nardus odorifera
Quid multis moror es lignũ vite qđ in euũ
Viuere dat/q̃so cor iosephina reple

F Esta ioseph iosephina trahit triginta ꝑ annos
Vel ꝓpe cum sponsa dũ ꝑegrinus erat
Mysteriũ loquit̃ incarnati quoq; verbi
Vsq; ioseph mortem fine quiescit eo
Pertrahit hãc anim⁹ speculãtis lõgius vsq;
Secula que celis ꝑpetuata manent
Vna domus terris ioseph ⁊ ihs atq; maria
Nunc patris eterni celica regna tenent
Vna manet iosephina/lz varient̃ in ip̃a
Tempus ⁊ etates ⁊ status atq; loca
Cor speculantis eam deducit iugiter apte
Ad meditanda nouis assidue studijs
Ingeniũ solers exercet/tedia tollit
Hec fastiditis est requies animis
Colloquio suauis/reuelat ꝑmone viantis
Cordeq; sincero/flãmat amore dei
Scripturas aperit/sensus exponit eaꝝ
Intellectus agens clarior efficit̃
Influit allapsu secreto faucibus imis
Mãna/fauos/lac/mel/cor iosephina replet

D E trib⁹ h̃ nr̃m modulat̃ carmẽ amicum
Appropriat nomẽ cur iosephina sibi
Nõne marianã poteram⁹ vel iesuinã
Appellare sacram/nomine p̃cipuo
Et poteram⁹ ita.sed vir caput est mulieris
Et iesus ambob⁹ subditus vltro fuit
Adde q̃ vna domus fuerat curanda ꝑ vnum
Patris iconomici sollicitũ studiũ
Ampli⁹ vnus erat ip̃is anim⁹ caro mens cor
Sponso cum spõsa/natus erat medius
Nazareth oppidulo vigintiq̃nq; sub annis
Nostra paꝝ notis fit iosephina comes
Conscia secreti magni/qđ virgo retractans
Corde pio cõfert cum ioseph atq; iesu
Quicq̃d ibi resonat ihs est ioseph atq; maria
Solus ⁊ afferret an iesus omne bonũ
Junge q̃ augmentũ signat ioseph ⁊ ꝑegrinus
Se bonus extendit anteriora petens
Omne bonũ satiare potest/aliud satiaret
Particulare nihil/cor iosephina replet

Q Uis dederit tales affat⁹ noscere: q̃les
Cõiecturali das iosephina nota
Fas spirare tibi diuino neumate plene
Nunc hoc nũc illud mysteriale sacrũ
Nunc agis claris in clara cor aspicientum
Per speculũ clarũ/vel per enigma latens
Roras nũc etiam de celis/⁊ pluis hos tres
Mentib⁹ inspirans que coluere colant
Amplectens/stringis/refouesq; sinu bñdicto
Et desideriũ sponte suum satias
Sic abisac patris incẽsum gelidos patris artus
Grata ministratrix casta puella fouet
O mihi si talis dignaberis esse ministra
Blanda senẽ recreans o iosephina tuum
Diuitijs/opibus/alius querit satiari
Seq; replere putat/diues inanis eget

Gloria multorũ cor gloria vexat ⁊ angit
Vana q̃ / q̃d mirũ: nulla replere queunt
Ex qua pte voles ⁊ q̃ntũ volue / reuolue
Nulla quies / si non cor ioſephina replet
Vt corda ſophia replet. ſicut poterat poni i om
nibus p̃cedentibus loco iſtius cor io. rep.

d Eſpõſata ihu mr̃ ioſeph alma maria
Sponſi feſta tui fac colat eccl'ia
Dicit octauis hypapãti cõcelebrari
Trãſmare cõdignis mors ioſeph obſequijs
Lis mare dignus erat recoli feſto ſpeciali
Virgo tuus ſponſus ieſu
Aſt alibi colit quarto denoq̃ kalendas
Jam / vel totidem ſicut aprilis habet
Francia q̃ polles ſuperanti noie xp̃i
Cur deuotio fit hic tua poſterior
Saltem q̃ſq̃ ſuo templum ſibi corde ſacratum
Dedicit / hoc fas eſt cuilibet ⁊ facile
Vir ioſeph illuſtris virgo iuſtuſq̃ ꝓpheta
Sponſus dux teſtis virginis atq̃ caput
Tu pater es xp̃i / nutritor / cõſcius / heres
Eſto peregrinis dux / via / vita / ſalus
Digna tuis meritis tibi nos p̃conia dignas
Virgineo laudes fac dare ꝓiugio

c Quiſcia ſecreti ſapiẽs ioſephina ſupni
Queſtio me pulſat prima / ſolue p̃cor
Queſtio p̃cipua / terris ſi vgo viatrix
Vndiq̃ p̃fecta plus gabriele fuit
Affirmatiua pietas materna videt
Ponere / nãq̃ deus ſolus eam ſuperat
Oppoſitum ꝓbat ignorãtia paſſibilitaſq̃
Patris cui nec erat viſio clara dei
Et docet hanc gabriel trepidã ſolat an ipm
Perdidit ignara p triduũ puerum
Quid q̃ ⁊ ipius animã ptranſijt aſper
Morte ieſu gladius / vaticinante ſene

f Scire tuum nõ eſt reſpondit ſacra ſophia
Omnia myſteria. Qualiacũq̃ dabo
Virgine mr̃e fuit virtus habitus ſtatus ipi
Tunc ſtatus in terris q̃ gabriele minor
Virtus ac habitus quos gr̃a deſtinat illi
Gratificans matrẽ celſius arce locans
Altamẽ includit ſcrupulos p̃dicta fatemur
Difficiles / tibi ſunt iſta notanda / prius
Eſt naturalis eſt carnaliſq̃ voluntas
Tertia ſit duplex que rõne viget
Hanc abſolutã dic ⁊ ſub ꝓditione
Seu deſiderio formar eam pietas
Prima duplex ex ſe nunq̃ peccare valebit
Cui tñ interpres eſſe ſolet ratio
Abſoluta deo ſemp cõformis oportet
Sit ratio / pietas nulla repugnat ei
Conditio ſaluat ſe ſupponẽs rationi
Velleq̃ diuino ſic ieſus edocuit
Morro q̃ neſcit non eſt ideo vicioſus
Si non ignoti debeat eſſe ſcius
Omnia que nouit dñs res nulla creata
Scire valet / multis pena nec eſt vicium
Purgãt illuſtrãt modo pficiuntq̃ hierarche
Maiores imos nulla tamẽ macula eſt
Miſſus ab excelſis actus afferre hierachos
Sic fuerit cordi virgineo gabriel
Rurſus multor virgo ſi neſcia merens
Quid mirũ triſtis filius eius erat

t Triſticiã dat ars res aduerſata volẽti
Qualiter hoc potuit eſſe volente deo
Hoc pietas potuit ſe ſaluans ꝓditione
Poſita / de qua multa loquenda forent
Eſt de noticijs diſtinctio plurima quandã
Exprimentalem iungimus ad reliquas
Proficiens in ea xp̃s
Tantũdem reptum eſt de carminib⁹ his lug
duni in quentu celeſtinorũ

Centilogium eius de

meditatione crucis cuius pars magna habetur inter carmina ſup magnificat.

E Xaltauit ais hũiles o vgo beata ⁊
Mũdi quã dñaz magẽ potẽs ſtatuit
Cur? qr reſpexit hũilẽ de⁹ vt tu⁹ eſſet
Fili⁹ ⁊ mr̃is ſubditus impio
Gloria ſuſcepit humilẽ. ſublimior ex hoc
Jp̃a nouiſſima ſis. primiorq̃ deo
Nãq̃ nouiſſimus ⁊ abiectior eſſe viroz.
In cruce ſuſpẽſus. eſſe ieſus voluit
Propter qõ deus exalauit / eũ ſibi nomen
Tale dedit nomẽ omne qõ exuperat.
Sta modo collige te mea mens hinc corrue toto
Prona ſinu. ſignũ ſtringe ſalutiferũ
Tolle iugũ crucis hoc / a quo diuellere nullus
Preualeat caſus. dic crucifixa ieſu
Faſciculus mirrhe mihi dilect⁹ meus. inter
Vbera ꝓſtringet ſe mea. ſuauis amor
Oſcula det labijs vngat trahat afflet odorem
Intus / ⁊ in cellas ducat aromaticas
Amens q̃ rapis. mea mens: q̃ digna flagellis
Oſcula vis: cuius terra tremit tuitu.

p Arce p̃cor rapit en pietas iſpecta ſup̃mã
Que maieſtatẽ nõ ſinit: vt verear
Brachia diſtẽdit. vultũ declinat. aptuz
Per latus oſtendit ſe cor. amore mei
Frigidus ingratus meus eẽt amor. p amorem
Si talem minime flexus. amaret eum
Maieſtas fateor. retrahit. ſi ꝓſpiciatur
Carne tegit ſeſe. ſola patet pietas
O pietas q̃ nec colaphos nec ſputa flagella
Clauos nec morte reſpuit ecce crucis
Jam nec amore mei lãguet neq̃ vulnera ſentit
Mortuus in dura ſed cruce pẽdet adhuc
Mortuus amplexu ſe quõ ſubtrahet: aude
Mens pia. ꝓiungi cum pietate ſua
Os dare q̃d refugis: cur nõ in amore liqueſcẽs
Tota fluis: cur nõ crux madet ex lachrymis
Jp̃m forte tenet. flentis gremiũ genitricis

Carmen de meditatione crucis

De cruce depositũ. flens sibi compatere
Saxea mens nimis est. adamãteq; durior atro
Talia que spectãs. mollior esse neq̃t

Tange ihu ꝟga totiens crucis vt lachrymarum
De cordis silice largior vnda fluat
Marmore frigidius. o cor qd̃ tantus amoris
Non rogus accendit. stasq; gelu rigidum
Flãmiuolis saltem scintillis te ingerere cor
Que crucis ex omni parte vides saliunt
Incipe ꝑcutere p̃misq; nouissima iunge
Singula que patit̃. virgo. iesusq; nota
Una tibi poterit scintilla. nisi reprobus sis
Ignem de lignis. crede crucis parere
Adijce sarmenta vicioꝝ/ que resecabis
Junge. quasi ligna plurima dona dei
Lucam cuius adest celebris lux. ꝑlege lucas
Trinis cum socijs. gesta crucis reserant
O luca felix qui viuendo studuisti
Morte crucis corpus mortificare tuum
Crux petrũ reuehit ad celos ⁊ cruce frater
Tu suus andrea. letus alacris obis
Stigmata frãcisci seraphin sub imagine fixit
Ut mors fortis amor. flãmeus ac penetrans

Tu bonauentura crucis hoc succensus amore
Qd̃ fueris nomẽ. ⁊ tua scripta docent
Indicat h̃ picta. tumulo ꝓpria crucis arbor
Lugduni qualẽ. plurimũ orbis habet
Eius ad exemplũ. strictim crucis. acta repone
Que videas oculis. corde vel ore legas
Nidulus esto tuꝰ crux. tutus. pulcher amenus
Intra quẽ foueas pulliculos operũ
Xp̃s obumbrabit. sub pennis pruma nec ardor
Nec poterit miluꝰ esse sathan nocuus
Adde q̃ ex omni regionis parte subibit
Flans. pius affectus flamine. carmen agens
Carmen ab interno cordis resonare docebit
Gãma nouũ/ punctis qd̃ crucis inserit̃
Cantica delectant. si talia lector abunde
Sub duplici lingua. comperies alibi
Crux est actiuis. crux theoricis speculanda
Sorte non equali. nec oculis paribus
Marthã solicitã. ꝑs circa plurima turbat
Dum ꝓ parte sua. sola maria sedet

Lippi sunt oculi lye. claro sed ocello
Rachel. amicicior. cernere diua potest
Viuat ꝑte sua. queuis ꝯtenta sororum
Alternare vices. gratia ni dederit
Gratia qd̃ non dat nemo feliciter audet
Gratia rara nimis mente vacare deo
Corpore vestiuit. ideo se xp̃s/ vt esset
Ad diuina tibi dux via. scala status
Corde tenens xp̃m. ꝑ sensus carnis habere
Tecũ crede deum. qd̃ satis ad meritum
Theoricos. hũilis. quos non dat̃ hic imitari
Collaudes. ⁊ erunt. premia certa tibi
Stringe crucis malum. si nõ potes alta tueri
Ad patriam ducet te. ratis ecclesie
Sit theoria crucis inspectio crebra
Sufficit en sanguis pulliculus aquile
Dum crucis accubitu. rex ẽ/ tua nardus odorez
Spirat. si fuerit plantula parua calens
Impositas laudes. prius ⁊ deuotius imple
Precipuũ ratio vult. opus esse dei.

Ecclesie vocẽ. loqueris. q̃ fortior est vim
Nescio quã dat ei qui regit eccl̃iam
Psallas attente/ sapiẽter psallẽ iussus
Post intende tuis. vel meditando sile
Affectus si quãdo pios deuotio gustat
Ruminet/ vt dum vult mandet eos notulis
Nobiliora nimis sacre sunt vascula mense
Sed gustata fauis mella placent ꝓprijs
Suspectus sapor ẽ. quẽ non ꝓfert crucis arbor
Ortus ⁊ ille sacer a fronesi riguus
Gratia certa crucis est. quãdo repente cor vno
Mutatur visu. moxq; nouus fit homo
Anxius est aliquis. curis stimulatꝰ amaris
Crux animũ subeat. soluit̃ omne malum
Erigit ad spem. lugentẽ solatur. ⁊ atre
Disparent tenebre. vis inimica fugit
Effugat a se tristiciam. mens leta maloruz
Jam meminit. que se p̃terijsse videt
Peccatis. deus indulsit. quia penitet ergo
Sobria letatur iure dolore suo

Mos hz vt fedis in amoribus illaqueati
Crebro voluptates. p̃teritas recolunt
Hic locꝰ ẽ. h̃ tp̃s adest. modꝰ ille iocosis
Dum desiderijs ꝑfruor ip̃e meis
Dona crucis plus verus amor suscepta recẽset
Gratus amatus se quo magis afficiat
Hic locus/ ista dies/ fuit hec oratio talis
Gratia quãdo modis se dedit in varijs
Ergo p̃cipue satagas semꝑ memorari
Suaues affectus quos tibi crux peperit
Affice magnete ferrũ/ spectare videbis
Usq; polum/ tua sit mens ita fixa cruci
Mens affecta fide/ xp̃o se dirigit. ⁊ spes
Erigit/ amplexum porrigit verus amor
Tunc fronesis reficit/ pax dicit sufficit vnit
Gloria/ ꝑficiens ꝑficiendo cadens
Casus ⁊ occasus felix/ qꝛ semꝑ in ortu
Permanet/ ⁊ mira fit nouitate placens
Visio non tedet recreatq; fruitio visi
Esurit ⁊ satur est semꝑ edens qd̃ habet

Dilige tota mente deũ ꝓ te patientem
Atq; redemptoris imemor esse caue
Dilige toto corde pio puroq; nec vllis
Errorum nebulis obtenebrare sine
Dilige tota sic anima/ spõtaneus vltro
Qd̃ facias hilaris que iubet ip̃e deus
Fortiter ergo deũ sapienter suauiterq; omni
Dilige ꝟtute/ viribus omnimodis
Sit timor vt dño sit honorq; deo sit amatus

Ut tuus est totiens se vocat esse tuum
Vitius esse nihil poterit/qs ditior heres
Quā cui de summo dicere fas/meus est
Interiores se iungunt sensus deitati
Obiectum deitas cuiqz fit vt ppzium
Lux oculis splēdet quā non locus accipit vsqz
Attamen in nullo deficit ipa loco
Dulcisone resonat sine tpe/spirat odozem
Vere qui nullo flabilis inseritur
Ac ppzie cibꝰ hic reficit qui vescitur illo
Esuriet nunqz non iterum sitiet

Heret in amplexu casto pbetqz frui se
A quo diuellunt tedia nulla sui
Interpres clausos apit sensus/vice lin-
Expedit vt vires iussa paterna sequi (gue
Suaue iugū/mitis humil isqz iesus tibi fecit
Esse crucē/post se quotidie fer eam
Moxibus horresc̄is perimi serpentis iniqui
Hunc ligno fixum respice/tutus eris
Cuius esse times varias ambage vias
Crux iter ostendit. ducit z ad patriam
Pinge thau frontem/ne te gladius iugulabit
Hac cruce signatus ciuis erit superum
Bella fremunt/profer certi vexilla triumphi
Visis hostis eis ptinus effugiat
Demonis ars z mille modis versutia temptat
Pinge crucem veluti fumus inanis abit
Celica lux veluti iocunda serena micaret
Mentem tranquilla pace frui tribuit
Anthoniū talis augustinūqz beauit
Lux/z qz plures desup irradians

Hucꝰ honore fuit adā tali q ab arce
Mentis/in eterna pmitus respiceret
Mole mō pmix/z carcere carnis optet
Corporis ascensu querere vera prius
Sacra repsentat sup omnia hostis sensus
Signa vel obiecta mystica dona crucis
Est foris/est intus/vtutum regula/libro
Christi pendentis sanguine scripta suo
Est modus hic omnis diuinꝰ scriptus amoris
Cartam nō aliam quere necessariam
Cesses iam petere spōso pia mens ab amico
Pascit vbi vel vbi meridie recubet
Ecce crucem cerne/neqz sic vaga post alienos
Custodes pecoz. nec malus crror agat
Edos despiciat fedos. fictosqz sodales
Dic christo pastor tu mihi solus eris
Finis legis amor xpi de corde sereno
Dum bene cōscia mens/dum neqz ficta fides
Christus homo deꝰ ē hūc ergo time sua seruās
Iussa. pio corde. fac ita/saluus eris
Finit editum p cancellariū in die beati Luce
Anno dñi. Mcccc xx viij. ludgduni.

Carminū suoruz ho-

nesta defensio decantata lugduni vix. xij. dies ante vite pfūmationem.

Vidit liuor edax vt mea carmina
Despexit/nitida veste carent/ait
Nec pulchris facies picta coloribus
Vox est rauca sonans parum
Ornatus varios si meretricula
Nil virtutis habens nec solidum bonum
Querit/qs stupor est: sat sibi si placet
Fallax/alliciens procos
Fucatos oculos hec stibio gerit
Comit cesariem/lubrica conspici
Assuescit placidis blanda/pax/vaga
Quos pstituit enecat
Ast matrona grauis/casta/pudicaqz
Cui natiuus adest color/z decus
Ut prosit satagit seria moribus
Sponso qō placeat studet
Totam composuit cincta modestia
Cultum nec ppzium nent famule simul
Linum lanas ve non petit extra
Sollers artifica manu
Non neqz petulans/subdola/fractaqz
Vox/sed suaue sonat cui rigidus tonus
Viuax ex oculis celica lux micat
Sancta ple beatior
Frugi mensa sibi/splendida/sobria
In qua psalterio rex dauid insonat
Hymnos imparibus quos numeris ligat
Metris carmen amicius
Carmen tale cano sit pcul ethnica
Mendax musa strepat his qbus est venus
Aut mars delicie/vanaqz numina
Noster solus amor iesus. /Jesus

Anagogicum de ver

bo et hymno glie doctoris consolatorij Magistri Johānis de Gerson Cancellarij parisiensis

Lugduni editum.

Gloria in excelsis deo pri et filio z spūisancto. Nihil eni pt aptiꝰ pferri volētibꝰ nob de verbo et hymno glie pmonē mysticū vel anagogicū facere i noie pris z filij et spūssancti. Et qz sapia mittit ancillas suas vocare ad arcē quā diuinꝰ dionysius vocat mysticorū eloquoz supincognitū supsplendentez z subtilissimū vticem. Incipiamus velut ab infima sapie ancilla q̄ est grāmatica p̄suponentes ex ea. q pm nois interptationez gloria est quasi clara scz cum laude vel honore noticia. est autez honor exhibitio reuerentie in signū vtutis. soli autē deo honor z vtus. Presuponamꝰ insuper ab eadē ancilla sapie vocantis ad arcem. q tres sūt gradus noticie glioſi dei. videlicz positiuus cōpatiuus z suplatiuꝰ Et hoc aliter z aliter pm duplicē statum quoz vnus ē viatoz. Alius cōphensorum. put infra patebit deducendo/put insuper pm hos gradus Positiuū Compatiuū

Suplatiuū .clare ptz verbum glie. Primo ſm myſteriū regni dei. Deinde ſm myſteriuz fidei. Rurſus ſm gliaz dei eterni Ulteri⁹ denicz multipliciter ſm tps z locū et modū beneplaciti tui de⁹. laxando in vbo tuo rete vboz nostrozum. Glia pri cū filio z ſpūſancto tancz clara noticia. z lux lucet in tenebzis. z tenebze eam non cō prehēderunt. Eſt autē triplex tenebza Una culpe. Alia pene seu miserie. Tertia defectibilitatis nature. Prima in peccatozibus. Altera in viatoribus poſt peccatū. Tertia in omnib⁹ etiā beatis citra deū. Gloria aūt deo de ſuplatiuo gradu et vertice ſublimiſſima et ſupincognita q̄ eſt pelagus entis infinitū q̄ habitat lucē inacceſſibilem cui ſoli honoz z glia. Cui ſoli debet exhibitio ſuprema reuerentie in ſignum vtutis infinite Sufficiunt intellectuali creature duo gradus cognitionis diuine qui ſunt poſitiu⁹ z cōpatiu⁹. Tertius vo ſuplatiuus in quadā caligine et ſilentio veneret. Sciatur denicz q lux in tenebzis lucet z tenebze eam non cōprehenderūt. quēadmodū triplices ſunt modi tenebzaz. Unus culpe. Alius pene seu miserie Tertius defectibilitatis nature. In peccatozib⁹ prime. In viatozib⁹ ſecunde. In omnib⁹ creaturis etiam beatis tertie Ex obzē cōcludimus cuz ſapiente q omnis perſcrutator maieſtatis. alius a ſpirituſancto q̄ etiaz p̄ſcrutat̄ pfunda dei, oprimet̄ a gloria .peccatoz infeliciter. viator bonus ſalubziter. cōprehēſoz vel aprehenſoz in patria feliciter. Gloria pri cū filio z ſpūſancto. ſm myſterium regni dei deſcribi pōt q eſt noticia p ignozantiaz habita ſm vnionē ſupza mentē: hoc eſt exp̄ſſe dionyſij quā poſſumus ſub alijs verbis tradere q eſt vnio defectiua vel defectio vnitiua in cognitōe z amoze dei. ſic ē enī defectio vnitiua i volūtate ſicut i intellectu. Circa qō attendendū tuꝫ triplicē gduz cōpationis grāmaticalis i metaphoza fundatū q defectio ſeu priuatio vel tales termini dicentes negationē in hac materia non accipiunt niſi put negant vel priuāt gradum ſuplatiuū vt ſm pliciter ſicut in beatis vt reſpectu cognitiōis vt fruitionis glozie p ſtatu vie. Alio q̄n manifeſta eſſet cōtradictio necz diceret plus anima cognoſcere p eam q̄ lapis aut aſinus pp̄terea non dicimus q ſit defectio ſolū. ſed q eſt vnitiua defectio vel vnio defectiua. Gloria patri cuz filio z ſpūſancto. p̄exigit hoiem eſſe fidelē xp̄ianum. huius ſignuz eſt q diuin⁹ dionyſius incipit hāc noticiā p oratione ad beatiſſimā trinitatē Trinitas inquit ſupeſſentialis z ſupdeus et ſupoptime xp̄ianozuz inſpector theoſophie dirige nos zc. Notet̄ in primis. inuocatio trinitatis cuius non habet̄ in via cognitio niſi p fidem ſaltē. non p gliam. Eſt igitur hec noticia z inuocatio non ad ſenſum ſicut cōſtat non ad imaginationē non ad itellectum viatozis. Eſt igit̄ p fidei myſteriū

Gloria patri cum filio z ſpūſancto ſm myſteriū iure vocatur theoſophia xp̄ianoz. accōmodatius q̄ theologia. Theoſophia siqdem dicit magis a ſapoze dei q̄ a logos qō ē ſermo. vnde theoſophia noiat̄ quaſi ſapoz dei. hoc vidit qui dixit ſapientiā eſſe ſm nomen ſuum q̄ſi ſapidaz ſcientiaz. Tribuit igit̄ diuinus Dionyſi⁹ magiſteriū huius theoſophie ip̄i beatiſſime trinitati vocans eam inſpectorē theoſophie chriſtianoz. Ubi eni amoz ibi oculus z inſpectio. Prouenit aūt ex amoze dei benigniter inſpiciente chriſtianos cognitio ſm myſteriū que eſt vnitiua defectio pp̄terea primo capitulo i l̄ra poſt orationez ad deū z exhortationē ad tymotheū ſic ait. Hic aūt vide quō nemo indoctozū auſcultat zē. vocat indoctos/paganos idolatras z p̄hos imaginātes ſua ſcientia deum poſſe cōprehēdi q̄ tū poſuit tenebras latibulū eius. Gloria p̄ri cum filio z ſpūſancto. ſcōm myſteriū fidei in viatoribus pōt dicere negationē ſeu priuationē cognitiōis dei ſm duplicem gradū ſuplatiuū. z hoc vt ſm pliciter ſicut in beatis. vel ſm quid et cōpatiue reſpectu tātūmodo theoſophie beatoz. q̄ myſterium fidei non cognoſcūt. Notat̄ aut̄ iſta negatio ſeu priuatio vel defectio per hanc p̄positionem ſup. exemplum ſtatim in primis tribus adiectiuis additis ad hoc ſubſtātiuū trinitas. que ſunt ſupeſſentialis ſupdeus ſupoptime. ſm tria que ap̄propriant̄ trinitati. Eſſentia vel vnitas q̄ ad patrem. puida deitas quo ad filiū. z optima deitas quo ad ſpiritūſanctuz. Conſtat itaq̄ q ſi eſſentia deitas z bonitas accipiant̄ ſm gradus cognitionis dei primos. poſitiuū ſcilz z compatiuū. competit viatozib⁹ talis cognitio. ſed non ſuplatiuo gradu qui eſt poſitiuus z cōpatiu⁹ in beatis. quāto minus ſuplatiuū dei gradum ſim pliciter cōprehendit. Gloria patri cum filio z ſpūſancto ſcōm myſteriū regni dei vbi videt̄ nude z clariſſime deus. Hec tria vocabula ſupereſſentialis ſupdeus et ſupoptime nequeunt negare ſeu priuare ſuperlatiuū gradum cognitionis vie ſed ſuperlatiuū gradum cognitionis patrie Patet inſup verus intellectus z concordia grecozum z latinozū ſi cuz veritate p̄dictozū iudicētur. latini ſana tradentes z diffinientes q deus in patria clare videt̄ z nude nō in theophanijs ſolis. vt ſacris ſimbolis. intelligunt̄ quo ad gradus poſitiuum z compatiuū glie. Greci vo ponunt dum aiunt deum non videri cum beato dionyſio in theologia myſtica p̄mo capitulo l̄ra f. referendo ad gradum ſuplatiuū ſimpliciter vt l patria vel ſm quid vt in via. In qua de cōmuni lege impoſſibile eſt videre diuinum radium: niſi ſacris ſimbolis circūuolutum. vel circumtectum. ſicut in exemplo ſenſibili Lumen celi videre non pōt ab oculo cozporali/

si non sit admixtū coloribꝫ vel colorꝫ speciebus.
Gl'ia pri cū filio ⁊ spūsācto. Ecōz mysterium
tā fidei i via q̄z regni dei non paꝛ elucidaꝛ p tra
ditionē hāc scholasticā q̄uis efficere neq̄at vni
onē defectiuā seu mysticā. Nō potissima ē vita-
tio erroꝛis ⁊ ꝓfusionis imo ⁊ irrisionis apud im
pios ⁊ aridos i lege dei. Signuz huiꝰ ē q̄ hoies
deuotioni traditi ⁊ vnientes se vel vnire putan
tes cū deo pluries explicauerūt suas deuotōes
veras aut fictas p errozes hereticales ⁊ insanos
Cōfessi alij magis sobrie cognitionē hāc iusticiā
doceri nō posse p scholasticā q̄ ad explicatiōem
doctrinalē. Prohibuit idcirco eos a conatu vel
studio impossibilitas estimata cognoscēdi Nūc
ꝓo doctrinalis ꝑm termios clarissimos ⁊ vsita-
tos palā facta est traditio sine ꝓbozꝫ inuolutro.
adeo q̄ nec apd xp̄ianos idiotas. relinquiꝛ vlla
ꝓtradictionis seu repugnātie nebula. Itaq̄ si q̄
raꝛ a fideli xp̄iano. nunqd p̄t aliqs vel in via vl
in patria cognoscere vel amare deū in tāto ⁊ ex
celleti gradu sicut ipe cognoscit ⁊ amat seipsuz?
Nōne prin? rndebit q̄ nihil p̄t equari deo i co-
gnitione vel amoze? Si rursus inqriꝛ. possūt ne
hoies tā viatozes q̄ beati cognoscē deuz ⁊ ama
re multis modis? Fidelis hmōi nō cūctabiꝛ af-
firmatiuū dare respōsū de vtroq̄ statu suo mō.
Gl'ia pri cū filio: ⁊ spūsācto. cognoscit bi via
q̄tuoz modis ꝑm q̄ dicit dionysi? ca. iij. de my-
stica theologia. theologiā se q̄druplicē dedisse.
Una ꝓpria de diuinis caracteribꝫ. i. psonis af-
firmatiue vt de incarnatiōe verbi ⁊ hāc nō habe-
mus. Altera ō diuinis scripsit noibꝰ ꝑm essentiā
diuinitatis Et hec apud nos dicta ē de diuinis
noibꝰ. Sub hac theologia ꝓpria cōtineꝛ tertia
ps de substātijs spūalibꝫ sic de celesti hierachia
⁊ eccliastica. Tertiā theologiā noiat symbolicā
q̄ tearem? nisi q̄ in locis plurimis tāgit multa de
symbolis hoc est sil'itudinibꝫ trāslatis ad deum
Quartā noiat mysticā circa quā nūc insistimus
Beniq̄ notat. c. eo. iij. ⁊ ꝓsequēter in. iiij. ⁊. v. ⁊
in epl'is ad gayū. ⁊. c. vij. de diuinis noibꝫ ꝓside
rationes aliqs huic theologie mystice ꝓpetētes
Una ē q̄ oꝑtet eam esse bꝛeuissimā imo non ꝑm
bꝛeuē sermonē. ꝑmonis defectū sicut in silētio
et caligine ⁊ ocio. ⁊ in b̄ casu supintellectu p de-
fectū noiationis hocibi. Ponit ꝓsideratiōnē al
terā q̄ ꝓcedendū est in ablationibꝫ seu negatio-
nibꝫ ab inferiozibꝫ ad summa q̄uis fiat ꝓcessus
oppōsito mō p theologias alteras positiue ꝓce-
dēdū. Causaz reddit in textu manifeste. q̄m ma
gis est vita ⁊ bonitas q̄z aer ⁊ lapis ⁊ magis nō
crapule ⁊ manie nō dici ⁊ itelligi. Tertia cōside
ratio ē ad intelligēdū difficilima ꝑm formā ver-
boꝝ. ꝑ facillima si ꝑmissi gradus cōparationis no
tenē. Dicit enī in fine. c. vltimo: q̄ neq̄ ē ei? vni-
uersaliter positio/neq̄ ablatio. ꝑ eoꝝ q̄ post eam
sūt positiōes ⁊ ablatiōes faciētes ipam neq̄ au-
ferim? neq̄ ponim?. Vocat ꝓterea cognitionem
istā esse suplucentē caliginez i obscurissimo qđ ē
supmanifestissimū. Cōsonat hec snia vbis phi-
losophi dicētis q̄ manifestissima nature sunt oc
cultissima nob. Si vero fiat cōpatio ad nr̄am co
gnitionē tm̄mō ꝓcordabis p distinctiōez tripli-
plicis ḡdus cōparationis. Peniq̄ non ē h̄ ꝓtradi
ctio. q̄ cū ōz de? est sup oīe ens ⁊ nō ens. ly nō
ens nō referꝛ ad purū ens: qđ est de?. q̄ tūc eēt
apta ꝓtradictio. ꝑ referꝛ ad modū cognitiōis q̄
creatura p̄t cognoscere ens qđcūq̄. q̄ nō nisi fi-
nito ḡdu p quo fit vbū sequēs Gl'ia pri cū fi-
lio. ⁊ spūsācto. ꝑm mysteriū fidei in via. imo ⁊ re
gni dei i patria cognoscit p ablationē seu nega-
tionē vel ꝓuationē. aut defectiōez ab oi eo qđ ē
ens vel nō ens ad graduz suplatiuū referendo.
Ratio. q̄ sicut de? sibi soli ꝑm hunc ḡdū cogno
scit esse ita sibi soli cōuenit ꝑm hūc gradū pfecte
cognoscere qđ ē nō esse. Cm̄ oppositoꝝ eadē est
disciplina ꝑm phm. ꝓpterea nemo perfecte co-
gnoscit nō ens simplicit nisi ꝓcipiat pfecte qđ ē
ens simpliciter. hoc aūt sol? de? ipe de seipo no-
uit. Dicit ergo sua cognitio mystica eē sup oīe
ens ⁊ nō ens. vnde et in ꝑma epl'a ad gaiū. si qs
vt. inquit videns deū intellexit qđ vidit non ip
sum ꝓtēplatus est. ꝑ quiddā eoꝝ ab ipo existen
tium ⁊ cognitoꝝ. Ipe autē sup animū ⁊ essentiā
supcollocaꝛ vniuersaliter nō cognoscēdo neq̄
videndo cognoscit ⁊ ipa ꝑm qđ melius pfectis
sima ignoratia sciētia ē eius sup oia cognita. hec
ille. Constat itaq̄ q̄ ista manifestā incudūt ⁊ nō
intelligibilē ꝓtradictionem si non sit adaptatio
concoꝛs ꝑm tres gradus comparationis q̄s an-
cilla theologie grammatica nobis tradit dictis
modis.

Secunda partitio

Verbū gl'ie ꝑm mysteriuz fidei sepius
v apiꝛ ⁊ efficaci? p dignā eucharistie p
ceptionē spūalē q̄z p hūanā industri-
am. Itaq̄ dñs nr̄ ihs xp̄s cui? spūs
reuelat mysteria. dixit iter cetera lz euāgelia nō
explicent postq̄ p̄misit. hic ē calix sanguis mei.
mysterium inquit fidei qđ p vobis effundeꝛ Ex
pertus hanc efficaciā fuerat credo sepe beatissi-
mus dionysi? qui post nimia tormenta positus
in carcere: sacrū istud mysteriū celebꝛauit. cui vi
sibiliter astitit domin? noster iesus xp̄s cuz mul
titudine angeloꝝ ⁊ seip̄m tradidit sacramētali-
ter eidē beato dionysio dicēs: Accipe lꝺ care me
us. qđ moꝛ cōplebo tibi vna cū patre meo. me-
cū eni est maxima merces tua. ⁊ his q̄ audierint
salus in regno meo. Subiunxit/ et p q̄buscunq̄
petieris impetrabis. Obsecram? igiꝛ te dionysi
benignissime vt nob impetres reserationez my-
stice theologie tue q̄ntum expedit saluti nr̄e. Si
enim volūtate hūana nō allata ē aliqn̄ ꝓphetia

dicēte petro. q̄nto minus hec mystica theologia seu potius theosophia quā a cōscio secretorum paulo didicisse putaris & dionysi. cooperante spūsancto in ꝟbo glie. ¶ Uerbum glorie qđ est magnū pietatis sacrm/qđ manifestū ē in carne vi uificatū ē in spū ⁊ assūptū ē i glia quotidie p̄sentialit exhibet i sacro corpis ⁊ sāguinis qđ ē my steriū fidei. Fides igit dirigit nos ad mysticas visiões. Spes erigit. Charitas porrigit ⁊ attin git. Deinde sapia reficit. Pax sufficit. Glia pfi cit/fm inferi⁹ deducenda ¶ Uerbū glie fm my sterium fidei in eucharistie sacro nos inducit ad glias mysterioꝝ dei. q̄m manifestat nob i carne nr̄a p sensus corporales exteri⁹ ⁊ interi⁹ dū sb̄ san ctis simbolis dat se xp̄s palpabilez osculabilem mādducabilē imaginabilez. Justificat aūt in spū nr̄o p illapsū spūssancti q̄ diffundit in cor nostr̄ Et sicut vnū ē corp⁹ vez qđ ē res hui⁹ sacramē ti ⁊ signū corpis mystici qđ ē vnū in eodē corpe ⁊ eodē spū xp̄s. supest tādē q̄ assumat in gloria spūs nr̄. q̄uis interim vita nr̄a abscōdita sit cuz xp̄o in deo. Cz cū apparuerit xp̄s vita nr̄a. tunc ⁊ nos apparebim⁹ cū ipo in glia ¶ Uerbum glie dū in sb̄ sacro nob manifestat in carne dū iustifi cat in spū. nūc etiaz ⁊ sb̄ p̄sentialit assumit i glia obmitta m⁹ interea de deo gloriosas cognitiões q̄ p affirmatiões fiūt de qb⁹ ē triplex theologia sic notatū ē ex dionysio vna p̄sideratiōe p̄ceden te. veniam⁹ ad ārtā q̄ fit p oiuz ablationē ⁊ ostē damus quēadmodū fides erigit ad illaz. Dimis sis itaq̄ duob⁹ ḡdib⁹ cognitionis dei positiuo ⁊ cōparatiuo. fides relinquatur i pura caligine q̄ ad ḡduz suplatiuū respectu patrie. Ex si q̄rat a fide Ad qđ dirigit spiritū nr̄m? Rñdebit ad caligi nē. Piliter duz q̄rit a spe ad qđ erigit? Rñdebit ad caliginē. Porro si querat a charitate. Cui se porrigit? Quid attingit? Cui se vnit? Rñdebit ad caliginē. Deniq̄ psequendo si fiat inq̄sitio. Quid ē illa caligo? Quid q̄so hñt rñdere. nisi q̄ est cognitiōis puatio ⁊ amoris defectio Urgeat aliqs vlteri⁹ pquirēs. Quō p̄nt b̄ fieri? Num ca ligo ē de⁹ nr̄? Nunqđ negatio p̄t eē affirmatio? Nunqđ ignorātia p̄t eē scia? Nunqđ vnio fit ad nihilū. q̄ caligo qđ ē nisi puatio? Porro perfecto re spōdere potuerūt. fides spes ⁊ charitas. q̄ non tā agūt q̄ agunt Et a q̄ agūt? Certe ab ipo deo q̄ caliginē inhabitat ⁊ lucē incessabilez. nō vtiq̄ simplicit. Si i suo ḡdu sup̄mo. q̄ est supincognit⁹ ⁊ suplucēs ⁊ sublimissim⁹ vertex ad quā nos di rigi orat dionysi⁹. Jnuocās trinitatē supessentia lem sup deū ⁊ sup optimū xp̄ianoꝝ inspectorē ⁊ theosophie cū reliqs sequētib⁹ i textu. hūc te xtū expedit repetēdo rumiare / pterea iunget posteri⁹ ad anagogicum nr̄m. b̄ de hymno glie

¶ Uerbuz glie fm mysteriū fidei q̄ supgredit duplicē gradū cognitiōis glie dei positiuū ⁊ cō paratiuū in q̄ se meditātes ⁊ p̄tēplātes exercent tā cognitiue q̄ dilective deficit totalit in se et re cidit sup eū q̄ p simplicitatē ⁊ in infinitū ē sub se ⁊ p maiestatē i infinitū supza se. Cōstat aūt hmōi casuz vel excessū causari nō posse nisi ab infinita vtute. Est igit sūma defectio sūma refectio de q̄ xp̄s. venite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati est/ ego reficiā vos Qualit aūt p̄t spūs rōnalis ⁊ la borās ⁊ onerat⁹ pl⁹ venire ad deū xp̄m q̄ abijci endo nedū laborē suū nedū op⁹ ppriū vt alienū ⁊ deserendo semetipm? Quid stas inq̄t Aug⁹. ⁊ q̄d non stas. dū in te stas? Proijce in deū ⁊ susci piet te. Et Greg⁹. Nisi q̄s a seipo deficiat ad eū q̄ sup ipm ē nō apropinq̄t. Nec valet apprehen dere qđ supza ipm ē nisi sciat mactare qđ ē faci liter aūt ista dicūt. faciliter et credunt a fidelib⁹ ⁊ p intelligētiā experiri b̄ op⁹ b̄ labor ē. imo pla ne nec iā opus nec labor. ⁊ actio spūssācti fm tē pus ⁊ locū ⁊ moduz bñplaciti sui i multitudine misc̄die sue. ¶ Uerbū glie fm fidei mysteriū dū agit vt rōnalis aia deserat se ⁊ oia sua. contingit vt eadē etiā se p negationes gradatim exerceat. Explī gra in eucharistie sacro qđ ē mysteriū fi dei recogitat fidelis aia dum vidit accidētia pa nis ⁊ vini. Est b̄ de⁹ tu⁹? ñ inq̄t. ⁊ p̄tinet p̄sentia liter corp⁹ vez ⁊ sanguin ez dei mei. Deinde sub iūgit corp⁹. Corp⁹ b̄ verū ⁊ sanguis dñi dei tui. nūqđ est de⁹ tuus? nō inq̄t. ⁊ vnūt dño deo tuo Significāt etiā corp⁹ ecclie mysticū/qđ viuificat ab vno spū dñi dei mei. vnū corp⁹ ⁊ vn⁹ spūs ait apls. Subinfert si corp⁹ b̄ mysticū cū corpe xpo sit dñs de⁹ tu⁹? Altioz inq̄t est dñs de⁹ meus. qz nec materialis ē nec finit⁹ nec talis/neq̄ fm car nem/neq̄ fm spiritū cognoscibilis est b̄ in ma ie state sua. Sic fit tandē vt deficiat a seipa per co gnitionis defectū. ⁊ suscipiat a spū xp̄i p dilecti onis illapsū. Remanent aūt q̄stiones difficiles. An scz rōnalis aia sub tali ḡdu suplatiuo p̄situ tō sentit aliqđ? Si agit aliqđ? Si mereť aliquid Si diligit aliqđ? Si nouū semp fiat et supnatu rale miraculū. Rursus q̄lis ē differētia talis de fectionis vel abnegatiōis in via vel in patria qz blasphemū videť dicere ignorantiā eē in patria qz nec aia xp̄i illam habuit in via. Rñdeam⁹ ad singula. cōiungētes apha cū o. initiū scz creatio nis cū fine glorificatiōis ¶ Uerbū glie fm my sterium fidei nr̄e tradit hoiem formatū eē ad ima ginē ⁊ silitudinem dei. Ait ⁊ apls dicit q̄ vir est imago ⁊ glia dei. in hoc aūt nō est distinctio viri ⁊ mulieris. Consideremus hanc imaginē similitu dinem ⁊ gloriam dei in prima creatione sua Cō sideremus in ea essentiā suaz fecundā qua p me moriam capax est dei. ⁊ p intelligentiam ⁊ volū tatem pticeps eius eē potest. Quid autē ē aliud ipa capacitas ⁊ ista pceptibilitas nisi quedā im p̄ssio p̄me ⁊ eterne vnitatis: veritatis ⁊ boni tatis put anima naturaliter ex impressione p̄i ma configurat ⁊ eo aptat beatissime trinitati in

memorãdo/cognoscẽdo ⁊ amãdo suũ ꝓncipium efficiẽs exemplãs ⁊ finiẽs Dicit aũt aia rõnalis ꝑm hec tria naturaliter agi vt meminerit dei ꝑm impssionẽ ꝓmã vt insup cognoscat eũz ⁊ diligat indelibili ꝙfiguratione ad suũ ꝓncipiũ effectiuũ exẽplatiuũ. Quocirca vocabit ꝫ vitalis opatio vel actio aptitudinalis respectu dei naturaliter deiformis simplex ⁊ ḋeta q̃ deleri nõ ꝑt etiã i dã natis vt naturalis ẽ. qz naturalia i eis dicẽte dio nysio remanẽt splẽdida. q̃uis i malũ finẽ sicut ⁊ F ĩabusũ resplẽdeãt. ¶ Uerbũ glie ꝑm mysterium fidei nr̃e tradit hoiem reformatũ esse i baptismo gr̃az. in fusionẽ q̃ꝫ ꝫtutũ habitualiũ ⁊ ẽ ꝫ reformatio veluti q̃dã supinductio colorꝫ deiformiuz ad lineamẽta naturalis imagis siℓitudinis. Est insup tante pulchritudinis ⁊ decoris vt reddat aiaz deo placitã gratã ⁊ acceptabilem. adeo q ꝙ si nigret statim a corpe spũs mox stola glie decorat. Est aũt ꝫ vita gr̃e spũalis ⁊ habitualis operatio supnaturalit deiformis et simplex et ḋeta ꝑficiẽs ⁊ ornãs siℓitudinẽ ⁊ glriaz create rõnalis aie. Trãseam⁹ mediã vitaz pegrinatiõis isti⁹ q̃ ẽ vtiq̃ discõtinua multiplex ⁊ indeta et veniam⁹ ad vitã glie q̃ ꝑficiẽdo vitã nat̃e ⁊ gr̃e cõformit̃ ad illas est cõtinua simplicissima / quietissima et ẽna. Cõcludam⁹ igit̃ q ãntũ vita pegrinatiõis gr̃e ꝙformat̃ initio creatõis ⁊ recreatõis sue nec nõ fini glorificatiõis sue in patria tantũdẽ ꝑficit simplificat̃ ⁊ ḋescit ꝫ in via iuxta ꝓ psalmiste q̃stionẽ. Dñe q̃s habitabit i taber. tuo: aut q̃s requiescet in mon. scto tuo: ¶ Beniamin q̃z est habitat ꝙfidenẽ in eo siẽ in thalamo tota die morabit ⁊ inẽ humeros illi⁹ req̃escet. Requiẽ hanc optabat petr⁹ i mõte fact⁹ in extasi/ dũ post vocẽ alla tam a magnifica glria dixit nesciẽs q̃d diceret qz magis agebat q̃ agebat. Dñe bonũ ẽ nos ꝫ esse faciam⁹ ꝫ tria tabnacula ⁊ẽ ¶ Uerbũ glie ꝑm mysteriũ fidei dũ subintrat ꝑ abnegationes latibulum nubis tenebrarũ et caliginis q̃a rõnalis acta ꝑ spm̃sanctũ reagit ꝑm eũdẽ spm̃ iuxta illo Dilect⁹ me⁹ mihi ⁊ ego illi. Et ita meret atq̃ reficit q̃m de latibulo caliginis venit ad tabernaculũ qđ ẽ in circũitu ei⁹. iuxt illd dauidicũ post q̃ꝫ de deo dixerat. inclinauit celos ⁊ descẽdit ⁊ caligo sub pedib⁹ eius. Dehinc ascẽdit cherubin et volauit. vola. sup pẽ. vẽtoꝝ. Cõclusit. et posuit tenebras latibulũ suũ. Cui ꝙsonat poetica fictio In sublime volãs nube se imiscuit atre Supad dit. Et in circuitu ei⁹ tabernaculũ ei⁹. Cõsidere mus igit̃ deũ velut i latibulo tenebrarũ ꝑm theologiã mysticã q̃ fit ꝑ abnegationẽ in gradu supatiuo vbi ẽ veluti in mõte ꝙdenso et vmbroso. ⁊ in desertis seculoꝝ. ⁊ i mõtib⁹ eẽnis Et ꝙ de⁹ absc̃odit⁹ saluator sanctus isrl̃. Attñ in circũitu ei⁹ tabernaculũ ei⁹ Iux cãticũ eccl̃ie. in circũitu tuo dñe lumẽ ẽ qđ nũq̃ deficiet vbi ꝓstituisti lucidissimas mãsiones. Et ps̃. In circuitu ei⁹ veritas ei⁹. Spectãt ad ꝫ oia q̃ seraphic⁹ doctor bonauẽtura tradidit i itinerario mẽtis i deũ sub capitulis ⁊ gradib⁹ ad ꝫ tabernaculũ ꝓtinens duplicẽ gdũ cognitiõis dei positiuũ ⁊ cõpatiuum. Spectat ꝙo septimũ capl̃m ad latibuluz caliginis ⁊ tenebraz q̃ explicat suo mõ nõ contrarie ad nr̃m hymnũ glie ¶ Uerbũ ꝑm mysteriũ fidei sicut nõ ẽ in patria. ꝫ clara visio ⁊ fruitio sic non ibi ꝓprie loquendo ẽ ponere theologiã mysticã q̃uis de⁹ glie neq̃ꝫ in suplatiuo gdu q̃ ꝓ ꝑfinitus ẽ videat aut amet. Ꝓro cui⁹ elucidatiõe ⁊ toti⁹ materie ꝙsiderem⁹ ꝙsequenter ad pdicta q̃tuor modos speciales q̃b⁹ inspicit de⁹ p abnegationẽ. Un⁹ ẽ p simplicẽ fidẽ spẽ ⁊ charitatẽ. Alt̃ ẽ p inuestigationẽ phisicã tm̃mõ. Tertiꝰ p inuestigationẽ theologicã q̃ cõplectit̃ duos pceden-tes. Quartꝰ p aptam ⁊ clarã dei visionẽ. de q̃ dicam⁹ ad pñs. Q aia beatissime ꝙginis (exempli gr̃a) clarissime videt deũ post aiam filij sui. q̃ ad gdũ cognitiõis positiuũ ⁊ cõpatiuũ. Nihilominus dũ extẽdit se ad suplatiuũ q̃ soli deo ꝙuenit illic deficit videꝫ q inattingibilis ẽ ꝫ nõ reflectitur aut nõ cadit i caliginẽ cognitiõis quẽadmodũ fit i via. ꝫ sp in aptaz visionẽ. Quã ob rẽ sua defectio non ꝺr enigmatica seu caliginosa vel tenebre. vñ cũ ꝺr de Johe baptista q fuit plus q̃ꝫ ꝓpheta nõ tollitur ab eo gradus prophetie sed auget̃. Ꝓportionalit̃ i ꝓposito si maria nõ cognoscit deũ ãntũ de⁹ seipm̃ nõ ponit̃ i sua cognitione tenebrositas. Si eni sol clarior ẽ q̃ꝫ hesperus aut lucifer. nõ ponit̃ in ipis hespero vel lucifero caligo tenebraz. ꝫ claritas sol̃ supior pdicat̃. Semp aũt dũ ambulam⁹ p spem et fidẽ ãntũcunq̃ ꝑfecerit cognitio nr̃a ꝺ cõi lege. cadit i incognitionẽ p speculũ ⁊ enigma.

Tertia ptício de ver-

5

bo glorie.

Excelsus i ꝙbo glie spũs rõnalis vel itellectualis dum ambulat ad dei cognitionẽ actualẽ. nũc p iuestigationẽ naturalẽ. nũc p simplicẽ fidẽ. nũc p vtrũq̃/si plena fiat resolutio: semper fit occasus vel defectio ad suplatiuũ gradũ q̃ de⁹ i se cognoscit se sicut i inferiori fit vel occubit⁹ cognitionis ⁊ mot⁹ ⁊ potentias vita carẽtes. Quocirca dicim⁹ vlterius q actu finito cognitiuo ⁊ affectiuo. qz vterq̃ pariter incidit. ꝑt attingi obiectũ infinitũ Et ita infinitum quale ẽ deus a finita potentia ⁊ actu finito memorabitur intelligetur ⁊ diliget in patria. Poterit igitur dici talis actus infinitus terminatiue vel obiectiue q̃uis in se sit finitus ãntitatiue. quemadmoduz viceuersa de⁹ infinito actu cognoscit omnem creaturam esse finitam. Quocirca potest quelibet creatura ãntũcunq̃ finita dici infinita cognoscibiliter. quia scilicz infinito actu q̃ de⁹ ẽ cognoscit. Nec q̃ꝫ cõprehẽdi ꝑt tota-

liter ab alio q̄ a deo q̄uis ab aīa btā cognoscaī
q̄ntū hz de pfectiōe ſm p̄ncipalia intrinseca sua
q̄ i essentia creature finita sūt ⁊ pfectiōis limita-
te. De tali scire loq̄baī pbs describens scire esse
rem p causaz cognoscere. Intellige ō p̄mis et
creatī causis. qz p̄ma causa ⁊ si p̄t cognosci p de-
mōstratiōez vel aliī cōprehēdi tñ plene nequit.
¶ Excelsus i x̄bo glie spūs rōnalis p̄cedendo
ad cognitiōez dei tādē deficit ⁊ cadit i occasum:
ſm positiōez pho⁊. maxie platonico⁊ quā reci
tat ⁊ reprobat Aug⁹. i suo de ciuitate dei/ quā in
sup albert⁹ magn⁹ explicat i suo de itellectu ⁊ in-
telligibili ex dictis pho⁊ dimittēdo pietatem fi-
dei. Legaī in speciali capō. vltimū vbi ꝯcludē
do dicit q̄ spūs hz p̄cedere de cognitiōe i cogni
tionē quousq̄ fiat assimilatio ad causam p̄mā: in q̄
sic substātificeī ⁊ formeī q̄ iā nō indigebit orga
nis in sua ꝯtēplatiōe. Et h̄ ē inquit caducū alijs
vite imortalis. ¶ Quis ista ⁊ silia videaī alte ⁊
speciose dicta p pho⁊ ⁊ idolatras sūt tñ ipossibi
lia ⁊ per multos articulos parisien. prohibita ⁊
excōicata. ꝓpterea dimissis infidelib⁹ trāseam⁹
ad fideles etiā simplices dūmodo fūdati sūt ⁊ ra
dicati i fide spe ⁊ charitate. q̄les iuenimus fuisse
martyres ⁊ anachoritas p̄res. Placeat aūt sub
cōpēdio ꝓtin⁹ i sinuare modū scōz pueniēdi ad
supincognitū ⁊ supsplēdētē ⁊ sublimissimū ver
ticē hui⁹ sapie q̄ p ignorātiaz cognoscitur tā q̄ a
dñi spū. Itaq̄ spūssanct⁹ dirigit aīaz p fidē vsq̄
ad suplatiuū gradū diuine cognitiōis exclusiue
Et p spem erigit eā vsq̄ ad iterioza velamis ſm
ap̄m. Et p charitatē illic figit ⁊ vnit. Quelibet
eni istaꝝ triū x̄tutū theologicaꝝ hz p̄mediato
obiecto ⁊ termio suo deū. Ac ꝓinde ſm theolo-
gos differt a x̄tutib⁹ moralib⁹ ⁊ alijs q̄ circa alia
x̄sanī obiecta // Excelsus i x̄bo glie spūs rōna
lis sic eleuat⁹ ⁊ act⁹ a spūsācto p fidē spem ⁊ cha
ritatē ſm memoriā itelligētiā ⁊ volūtatē radica
tas i essentia sua ⁊ i superiori facie q̄ formata est a
solo deo imediate ⁊ capaꝝ ē ei⁹ ſm triplicē hanc
potētiā terminat imediate suā actiōez ad solum
deū ⁊ attingit ip̄m terminatiue vel obiectiue. et
cū h̄ nō sit p aptā visionē necesse ē q̄ fiat p caligi
nē. Est aūt caligo p̄uatio lumis seu cognitionis
sic̄ ⁊ tenebra ꝓput etiā silētiū dicit soni defectum
Sbiruz x̄bo videī quō possit cognitio vel amor
cognosci vel agi p p̄uationē cognitiōis ⁊ amor.
Hz in p̄riorib⁹ euacuata ē h̄ difficultas. qz p̄riua
tio vel defectio seu tenebra seu silētiū nō dicunī
simpliciter seu vniformiter. sz tm̄mō respectiue
ad suplatiuū cognitiōis vel amoris q̄dum. P̄ri
uatio p̄terea nō dicit h̄ negatiōez habit⁹ cū debi
to existētie ei⁹ quēadmodū cecitas nō hz simpli-
citer p̄uatio visus nisi sit circa subiectū q̄ debet
hr̄e visū. nō eni lapis ꝓprie hr̄ cec⁹. Nos aūt in
ꝓposito accipim⁹ p̄uatiōez p negatiōe simplici
dū ponim⁹ q̄ sācti p̄uatiue cognoscāt deū sb gra
du supremo. Non eni apti sūt vel debitores ita
positiue cognoscere q̄uis istud notet impfectio
nem. Et certe q̄libet res creata respectu dei dici
debet impfecta // Excelsus i x̄bo glie spūs rati
onalis p hmōi defectionez supadmirabiliī refi-
ciī. qm̄ pl⁹ vniī deo sincerius atq̄ sublimi⁹ sine
q̄uis admixtiōe fantasmatū vel sordiū ⁊ impfe-
ctionū cuiusuis creature q̄ p positiuū. Quo pa
rius rei p̄ter deū. Si x̄bo q̄riī nūq̄d terminus co
gnitionis ⁊ amoris stat ⁊ finiī in caligine sola p
ut est p̄uatio q̄dā. Respōdēdū ē negatiōes ⁊ p̄i
uationes terminare nō p̄ñt nisi p affirmationes
vnde nec de⁹ cognoscit mala ⁊ impfecta nisi per
hydeā boni ⁊ pfecti Quid fit igiī? Rñdet beat⁹
Dionysi⁹ q̄ i occasu ⁊ occubitu ⁊ defectiōe inef
fabili ꝯiungiī aīa ineffabiliī ⁊ ignote ineffabili
bus ⁊ ignotis. Et itez ait partitis alteritatib⁹ ⁊
ꝯcupiscētijs curisq̄ inclusis ⁊ supmūdane expli
citis. nos i diuinā monadez ꝯgregamur/ ꝓpter ea
vocat hāc defectionē vnionē sup mētē Rursus
viuifica inq̄t x̄tus diuinarū illuminationū q̄ scz
fuit ſm positiuū gradū abunde nos replet ⁊ sim-
stituit ac ꝯuertit ad ꝯgregāti p̄ris vnitatē ⁊ sim-
plificā deitatē. Attēde q̄ tōo noīat p̄rem q̄n in
ipo ē fontalis deitas ſm eūdē dionisiū. Filiꝰ in
sup ⁊ spūssanct⁹ oēm glīaz suā referūt i glīaz dei
p̄ris ¶ Excelsus i x̄bo glie spūs rōnalis per ve
hemēs exercitiū theologicū simul ⁊ philicū pōt
eleuari ad apicē seu x̄ticē theologie mystice cuz
auxilio fidei spei ⁊ charitati sublimi⁹ q̄ rudis et
simplex x̄pian⁹. ⁊ h̄ de cōi lege supza quaz tñ est
spūssanct⁹. Patuit hoc vltimū i aplis idiotis at
alijs q̄ plurimis. Patet x̄bo p̄ns cōsideratio de
doctorib⁹ catholicī grecī ⁊ latinis ex libris ⁊ tra-
ditionib⁹ suis/ ex q̄b⁹ aliq̄ fortassis excerpta iun-
genī inferi⁹ ad textū mystice theologie dionisij
ꝯfirmādū. Fuit aliq̄b⁹ bonis et magnis viris h̄
doctrina ꝓpr̄ sui p̄fūditatē i scādaluz. qz nō sati
aduertebāt aut aduertē poterāt modos locutio-
nū ō eminētia dei sup oēm creaturā. et q̄ in oib⁹
eēt esse ⁊ bñ esse. Cōcluserunt ita q̄ ex isto seq̄ q̄
ois creatura eēt de⁹. qz de⁹ ⁊ suū ee sūt oino idē.
Sic aliq̄ iuriste iposuerūt iobi Scoto trāslato-
ri dionisij posuisse ⁊ sūme in h̄ hereticasse q̄ ois
creatura eēt de⁹. Reducūt aliq̄ positionē ō vni-
uocatiōe entis creati ⁊ increati ſm rē vl ex natu-
ra rei aut ſm realia vniūsalia ad errorē istum q̄
uis h̄ nō intēdat illi // Excelsus in x̄bo glie spi-
rit⁹ rōnalis circa cognitiōez mysticoꝝ eloquioꝝ
nō p̄ncipaliī innitiī hūane industrie illā tñ non
abūcit ꝙ exercet Budū post q̄ scholastici lectio-
nib⁹ tractaueram⁹ de theologia mystica specula
tiue p. xliij. ꝯsideratiōes ⁊ octo ptitiōes ſm to-
tidē materias p̄ncipales. Notauim⁹ postmodū
duodecim industrias p̄ practica ⁊ p̄dē i vugari

ad sozores scripseramus de monte cõtemplatõis certos gradus ⁊ modos. Prima industria dei vocationi intendere. secũda ppriam complexionez agnoscere. tertia officium vel ppriũ statũ aspicere. quarta semet ad pfectionẽ extendere. ¶nta occupationes effugere. sexta curiositatem deponere. septima longanimitatẽ assumere. octaua passionum vel affectionuz origines aniaduertere. nona tempus idoneũ ⁊ locũ inqrere. decima somno ⁊ cibo moderanter indulgere. vndecima meditationibus pijs generatiuis affectuũ insistere. duodecima spm a fantasmatib⁹ auertere. Postro duz interrogaret a me german⁹, Nicolaus Celestin⁹ post inspectionem industriarũ istarũ. Que nã eẽt difficiliozin practica? Rñdit q spm a fantasmatibus auertere. sensit hoc verissime. neq; põt hec industria practicari cũ p theologiã mysticam hic in via dum intellectus noster cõiunct⁹ ẽ cõtinuo tpi Ponit dñs albertus/ vt pus libzo de intellectu et intelligibili penultimũ ascensum in reditu aie ad deũ q efferat sup hoc/ ⁊ nũc hoc est sup cõtinuuz ⁊ tps. Deinde ponit assimilationẽ in vnione cum deo vocat occasum alteri⁹ vite cõsonans in ẽ beato Dionysio/ si diuerse gre munus tale tribuitz in xpo iesu dño nro. qz ad hũc occasum xpus est ostiũ via ductor vehiculũ quẽadmodũ de po canit apud boetiũ phia. Principiũ rector dux semita termin⁹ idẽ. Cõsonarẽt insup multa q pmittit albert⁹ de intellectu agente cũ luminib⁹ intelligẽtiarũ se ingente. Vñ inqt. Multi vocati ppbe ordinauerũt multas suppositiones ⁊ ordinatiões Isti certe fuerũt magici ⁊ idolatre q p theletas execrabiles ⁊ demoniacas. arbitrant aias purgari ad ppbetias ⁊ miracula faciẽda de qb⁹ habetur apud Aug⁹. de ciui. desa septimo vsq; ad decimũ Et inter alijs qbusdã captis. Ipe em sathanas q coli vult vt deus imitat sepe vt imitari fingit veros ritus ⁊ modos sacrificãdi deo p orationes p ieiunia. p castitatẽ ⁊ purificatiões. Nos aũt soli deo sacrificiũ laudis offerimus/ ⁊ ad scos angelos sanctos hoiesq; btos tanq; intercessores ⁊ administratores spũs ppter electos suplicam⁹ ℣ Excelsus in vbo spus rõnalis nõ eubit ad theologiã mysticam q raptus insanos q̃les fuerũt in sibillis ⁊ vatibus de qb⁹ histozie ⁊ poete faciũt mentionẽ. similiter et scriptura sacra sic de phitonicis ⁊ ỹ balaam q cadebat ⁊ apiebat ei⁹ oc̃los. Sic ⁊ epilenticj nonulli. qualis fuisse credit machomet⁹. quẽ admodũ pterea ponũt medici infinitas melãcoli arũ spes ⁊ alienatiões aiarũ vñ credũt simplices q tales rapiant in celum ⁊ cadũt in cenũ. aut in eodem statu pstant imobiles q mozb⁹ inuenit eos ⁊ velut gelu pstringit. vñ cõgelatio apellat i mẽte. sicut tpe nro plures tales q ppbetias ⁊ viliones se diuinitus hre iactabãt vidim⁹ ⁊ fallebãt sicut ⁊ aliqñ fallebant. ℟ Excelsus in verbo glie spus rõnalis in theologia mystica se exercẽs nõ hz necessitatẽ vt in eo sit corpalis defectio q̃lis legit de bonis etiã ppbet vt Daniele ezechiele ⁊ silib⁹. Dionysi⁹ em nihil tale ponit exigi. freq̃ns insup experientia ẽdicit. Hz nec oportet ad supmẽ tales excessus theologie mystice itelligẽtiaz pure cõcurrere q̃lis fuit in multis phis q̃m Aug⁹. potuerunt omnia mũdana transire ⁊ attingere primã causam. irridẽtes idcirco simplices xpianos non potentes ad intelligentiã talẽ euehi. qb⁹ respõdz Aug⁹. q simplici fide tenẽt certius ⁊ saluba⁹ malum seu velũ in ecclĩastica nauicula q̃ pducit ad celũ. Nõ oportet pterea supmẽtales excessus theologie mystice fieri p tale miraculũ qũo pthomartyr stephanus dũ lapidaret intẽdens in celum vidit glozã dei. sicut Vincẽti⁹. sic laurẽti⁹. sic beat⁹ andreas. sic felicula. sicut de aliozũ scozũ plimis i raptibus ⁊ reuelationib⁹ q̃les legunt in Apc̃e. iohannis. De quozũ differẽtijs ⁊ pprietatib⁹ pns breuitas nõ inquirit. ¶ Excelsus in vbo glorie spiritus rõnalis dũ p anagogiã cõscendit in deũ deserit omes opatiões vt sic nedũ intellectuales et amicabiles ⁊ dilectiuas. imo oportet prsus actũ ppriũm ⁊ liberũ circa deũ in supmo gradu obiectaliter positiue esse determinatuz. Et qm̃ videt istud vbũ durũ esse ⁊ repugnare dictis ⁊ scripturis expositozũ beati Dionysij. imo ⁊ nris hactenus de theologia mystica traditis quaz in amore posuim⁹. Ponem⁹ in forma p testimonio ⁊ intellectu tam hui⁹ cũ pcedentium textũ dñi Bonauẽture sup di. xliij. q. ij. in fine. Ad illud inqt qõ vltimo obijcit de cõprehensione dicendũ. q cõprehẽdere dr tripl̃r. Uno mõ cõprehẽdere ẽ idez q charitati adherere. Et sic accipit Bern̄. ad eugenium. si scus inqt es cõprehẽdisti. Alio mõ ẽ idem q clare videre ⁊ pfecte amare sic ad Phil̃. iij. Si q mõ comprehendã in quo cõprehẽsus sum. Tertio cõprehẽdere idẽ ẽ q claudere ẽminos rei. sic ẽ de⁹ incõprehẽsibilis. Cũ g dr q sancti sunt cõprehensores in pria. ⁊ q xps fuit cõprehẽsor. Dicendum q medio modo accipit. ⁊ sic hz vitatẽ. Naz xps videt dei imẽsitatẽ. nec tenet hoc fide sed certissima cognitiõe. ꝺ ẽ nouit deũ imensum. Ecce p ꝺ dicta tres grad⁹ cognitionis seu cõprehẽsionis dei lucidissima distinctiõe notatos ⁊ formit̃ ad pdicta. Subiũgamus illud qõ ptin⁹ idẽ doctor dicit p vbo pñti. Et si tu ãras inqt. an positiue vel priuatiue xps nouit deũ imensum. Dicendũ q̃dã modo positiue/ q̃dãmodo puatiue. Positiue q̃tũ extẽdit se capacitas seu intelligẽtia. Priuatiue ỹ inceps admirat etiã illam pfundã ⁊ sũmã pfunditatẽ diuine imensitatis. sic dic̃ ps. Mirabilis facta ẽ sciẽtia tua ex me ⁊ fort. ẽ ⁊ nõ potero ad eam hec ille. Ecce q ponit puatiuã cognitionẽ in aia xpi q̃to magis in alijs. Hec ẽ aũt cognitio quam vocam⁹ mysticã p abnegationẽ. s. defectionẽ ⁊ occasum. Cõstat aũt q non min⁹ deficit dilectio seu beatifica fruitio ab illo gdu supmo fruitiõis/ quo

deus fruit se solo actu infinito q̄ ipa cognitio In signū cui? nō inueni positū a btō dionisio tradeñ. mysticā theologiā q̄ dixerit ipam terminari positiue obiectaliter in deo. sed vel nihil expſſit de dilectione vel ipam dixit fieri p caliginē ⁊ defectiue Hinc est illud iā inductū. imo miranť ⁊ deficiunt Rursus in altero ex vbis sapientis. Qtū potes tm̄ aude quia maior oñi laude/nec laudare sufficis. Poterit dici ⁊ laudādo deficis q̄ defectio sūma est refectio/summusq̄ pfectus. Excelsus i vbo glorie spūs rōnalis intrādo diuinā caliginē p defectionē sublimi? habet dicere. Oñis q̄ summationis vidi finē. Tradit sentētialiť btūs Hilarius q̄ nec angeli nec archangeli sciunt aut penetrare p̄sumūt diuine generatiōis arcanū. Cōstat q̄ hoc nō pōt intelligi de visione beata in positiuo vel compatiuo gradu. Accipiť igiť de suplatiuo quo p ignorantiā tm̄ cognoscēdo. pficit spirit? in via. imo ⁊ in patria q̄tū p gram aut p gloriā magis exercitat? ⁊ cleuat? fuerit p memoriā ⁊ intelligentiā ⁊ volūtatē in gradu cognitiōis positiuo vl compatiuo. quia pl? accedit deficiēdo ad vnionē refectiuā. Cui? he sunt cōditiones q̄ infallibiliť etiam in via qua nihil pōt hre erroris admixtuz vel fantasmatis nihil create defectibilitatis/nihil insidiarū diaboli. vbi ē altissimū refugiū: vbi solus vniť deo ⁊ vnic? soli ⁊ vnico spūi. Diqras qūo fiet istud? Audi nō me ꝑ diuinū Dionysiū. Ineffabilibus inquit ⁊ ignotis mēs ineffabiliter ⁊ ignote cōiungiť. Quis post hec vba p̄sumeret ineffabilia fari ⁊ in cognitionū ignota pferre? Possumus itaq̄ doctrinaliť ⁊ speculatiue p quid nominis vitatē eloq̄ mysteriū. Sola vo trinitas per experimentū rei. Supsunt alia de vbo ⁊ hymno glorie noiatim sup h̄ vsiculo. Sicut erat in pn. et nūc ⁊ semp ⁊ in secula seculoz amē. Differať in petitionem alterā. Et p cōfirmatione dictoz simul ⁊ refectiōe animoz iūganť ultima verba Hugonis in suo de arra aie. Ubi sic aia conqueriť asserens se in cognoscēdo deficere. Aia. Quid est illud dilecte qđ in ei? recordatōe aliqñ me tangē solet/⁊ tam vehemēter atq̄ suauiter afficere vt iam tota quodāmō a memetipsa abalienari ⁊ nescio q̄ abstrahi incipiā exhilarať cōsciētia. In obliuionem venit oñis p̄teritoz malorū memoria. Coz illuminať Desideria locūdanť. Jamq̄ alibi. nescio vbi me esse video/⁊ q̄si quibusdā amplexib? amoris intus teneo. Et nescio qd illō sit. Et tm̄ illud semp retinere ⁊ nunq̄ pdere toto aio meo laboro. Auctať quodāmō debiliter anim? ne recedat qđ semp amplecti desiderat ⁊ q̄si i illo omniū desideriorū finē inuenerit summe ⁊ ineffabiliť exultat. nihil amplius querēs. sp sic eē volēs. Nūquid ille ē dilect? meus? q̄so dic mihi vt sciam si ille sit. vt si denuo ad me venerit obsecrē eū ne recedat. ꝑ sp pmaneat. hō. vere ille ē dilect? tu? qui visitat te ⁊ venit inuisibilis venit occult? vt tāgat te. Ideo vt videať a te. Uenit nō vt totū infundat se ꝑ vt trahat affectū. Primitias quasdā porrigit sue dilectiōis. nō plenitudinē exhibet perfecte societatis. Et h̄ ē qđ maxime ad arrā desponsationis tue ptineat q̄ ille in futuro sē tibi videndum ⁊ ppetuo possidendū dabit. Nunc aliqñ vt q̄ dulcis sit agnoscas se tibi ad gustandū prebet. Simul etiā vt interim de absentia ei? cōsoleri qñ eius visitatione ne deficias incessanter reficeris.

Quarta ptitio de verbo glorie.

Glorificatio mutua p̄r̄is ⁊ filij ⁊ spūsci postulabať fieri cū xp̄s ait. Pater venit hora clarifica filiū tuū vt filius tuus clarificet te. Potuerat quoq̄ rex glorie xp̄us ꝑm hoc vbū glorie ad p̄rem deuz glorie dicere. sed exp̄mens exteri? oculis subleuari in celum fecit de verbo glorificationis hymnū glē dū armoniā addit vocis. Hymnū q̄pe dicim? laudē dei cum cantico. Huc esse hymnū conjiciūt doctores de q̄ matthe? ⁊ marcus. Et hymno inq̄t dicto abierūt in montē oliuarū. Nō dubiū: q̄ post istitutionem ⁊ refectionē sacramentalē statim qñ recesserat iudas. xp̄s dixit teste Jobe. Nunc clarificatus ē filius hois. ⁊ de? clarificatus ē in eo/ ⁊ deus clarificauit eū in semetipso. Deinde postq̄ docuit discipulos multa. Sequiť de hymno glorificationis seu glorie. Utrūq̄ em̄ tradiť ex vbo greco. vñ gloria quasi clarea seu clara. Pater venit hora clarifica filiū tuū vt filius tuus clarificet te. Proinde subiungens: claritate inquā quā habui pri? q̄ mūdus fieret apud te. dedit palā intelligi q̄ de glorificatiōe quā hz in eternitate fol? cū spiritusco in gl'ia dei p̄ris loquebať. Hocip̄m im ita/tur ecclesia dum frequētat hunc hymnū gl'ie Gloria p̄ri ⁊ filio ⁊ spiritui sco. Hoc subiungiť. Sic erat in p̄ncipio ⁊ nūc ⁊ semp ⁊ in secula seculoz Amen. Glorificatio p̄r̄is ⁊ filij cū spūsco deb'ē tur fieri multipliciter sub his ⁊ alijs verbis. Uno mō cōplacenter cōgaudenter ⁊ cōgratulatiue. q̄ sez cōplacet in gloria dei. Alio mō desideranter ⁊ exhortatiue. quia h̄ gloria manifestať p oēs creaturas p̄serti rōnales. Tertio mō repūtatiue ⁊ expssiue. sic op? sapiētis dr̄ sapia eius ⁊ gloria eius Dr̄ aūt gloria dei fieri vel augeri nō in se ꝑ dū manifestať. Fit aūt manifestio? in effectib? suis. Optamus sub h̄ tropo sanctificeť nomē tuū. Adueniat regnū tuū. quēadmodū loquiť ⁊ h̄ xp̄s p totum hymnū. Quo sit? dicit apls. Deinde finis ait. Cū tradiderit regnū deo ⁊ p̄ri. Sequiť. Cū aūt sbiecta fuerint illi oīa. tūc ipe fili? sbiect? erit illi q̄si bi sbiecit oia vt sit de? oia in oib?. Intelligunť h̄ p patefactionē generalē ⁊ pfectā nō p noue glorie collationē in eēnitate quā dicim? suplatiuū glorificatiōis diuīe gradū ad quē oia ꝓsūmabūť. Dic sertim electi. sb̄ gdu gl'ie compatiuo seu sc̄do ꝓsti-

tuti. ⁊ erũt sicut hic orat xp̃s ꝙsũmati in vnum.
¶ Glorificatio p̃ris ⁊ filij cũ spũsco in beatis dici
põt hr̃e gradũ. vl vt Berñ. loquit modũ sine mõ
ẽ mysteriũ ⁊ arcanũ qđ loq̃mur ⁊ inq̃rim⁹. Ap-
tum vo ẽ scholastice p̃ pcedẽtia si maneat clara ⁊
certa distinctio de triplici gradu seu mõ qđ idem
ẽ in ꝓposito. Unũ posuim⁹ gradũ glorificatiõis
positiuũ. Alterũ compatiuũ. Tertiũ suplatiuum
Et licet compatiu⁹ grad⁹ ⁊ suplatiu⁹ p̃supon̄at
positiuũ. Nerũtñ apropriam⁹ positiuũ in gloria
vie. Compatiuũ in gloria p̃rie. Suplatiuũ in glo
ria eternitatis diuine. Ex si voluerim⁹ attẽdere q̃-
liter hic grad⁹ glorie sit sine gradu ⁊ mod⁹ glorie
sine mõ. patebit ꝑmo ex ipa diffinitiõe ⁊ interp̃ta
tione nois hui⁹ Eternitas. q̃st extra terminos en
tis. nũquid infinitatẽ illã exp̃mit dauitici hym-
ni. Magn⁹ dñs et laudibilis nimis. ⁊ magnitudi
nis ei⁹ nõ ẽ finis. q̃ ad compatiuũ q̃rit. Et sapien
tie ei⁹ nõ ẽ numer⁹. q̃ ad apropriatũ filij. Et mise-
ricordia ei⁹ sup omia opa ei⁹. quo ad clemẽtiaz et
bonitatẽ spũsancti. Sciẽdũ in omni re creata vel
creabili pomit mod⁹. mẽsura. termin⁹. nũer⁹ ⁊ spe
ces. finis ⁊ ordo. Vol⁹ de⁹ ẽ sine nũero. mõ. men-
sura vel ẽmino p q̃ fit sequẽs ꝙbũ. ¶ Glorificatõ
p̃ris ⁊ filij cũ spũsco in seipsis recte dr̃ infinita ⁊ i
mensa nedũ p̃riuatiue sed positiue sic q̃libet glia
creature viceuersa dr̃ finita. nedum positiue ꝟ pri
uatiue vtendo large noie p̃riuatiõis ꝓ negatione
Proficit ꝫ ꝙsideratio ad intelligendũ ꝓpias vo
ces scripturarũ. Ñ finitũ dicim⁹ illud qđ hz ter-
minos positionis seu positiuos. sed itelligit vna
negatio seu p̃riuatio. q̃ vltra ẽminos illos vel fi-
nitũ illud ꝓgredi nõ valeat vel extendi. Infinitũ
viceuersa dr̃ negatiue. qz nõ habet ẽminos q̃bus
circũscripat finiat diffiniat aut terminet. Et hoc
dr̃ infinitũ extra genus. Porro dicit infinitũ ali-
quid affirmatiue/dum negat negationẽ in noie fi-
niti clausam. Equipollent eñ due negatiões vni
affirmationi. Consideret acriter nominũ istorũ ⁊
similiũ. talis significatio/tũc nõ erit absona vel di
scors ista locutio. Gloria dei ẽ grad⁹ sine gradu/
mod⁹ sine modo. Similiẽ de cognitione fruitiõe
delectatione q̃uis alie delectatiões addi p̃nt. Hz
nũquid eẽnitas vel eẽn⁹ de⁹ seu trinitas. claudit se
suis ẽminis ⁊ cõprehẽdit: Profecto sic assentire
possum⁹ ⁊ ꝙsequẽtiã negare qua subinfert. Er-
go de⁹ hz ẽmios. Nõ em̃ sequit. De⁹ ẽ infinit⁹ ter
min⁹. ḡ ẽ ẽmin⁹. vel ẽminũ hñs. Hz nũquid p̃ter-
ea aia xp̃i vel marie videt clarissime ẽmios eẽni-
tatis infinitos. q̃b⁹ eẽnitas seipsam circũscribit et
diffinit sic. Sic ꝟ seq̃ns ꝙbũ declarabit. in cui⁹ ex
plicatiõe totũ stat qđ inq̃rit mysteriũ regni dei.
¶ Glorificatio p̃ris ⁊ filij cũ spũsco cõspicit ⁊ di-
ligit fruitiue. ⁊ obiectalit in supmo compatiui ḡ-
dus p̃rie/ab aia xp̃i ⁊ marie. non tñ in suplatiuo
formalit ⁊ intrinsece q̃ btã trinitas se cognoscit ⁊
diligit tã obiectalit q̃ intrinsece. Attẽdẽda est ꝟ
deẽmiatio eccle cũ approbatiõe doctoz moderno
rum q̃ duplex ẽ btitudo. vna obiectalis ⁊ deẽmi
natiua. ⁊ illa est sol⁹ de⁹ sic solo deo fruẽdũ ẽ. Al-
tera ẽ beatitudo formalis ⁊ intrinseca. cõsistẽs in
duob⁹ actib⁹ q̃ sunt visio ⁊ fruitio cũ tentione seu
possessione secura. Sunt etiã apd deũ penit⁹ idez
beatitudo formalis ⁊ obiectalis. Ad vo distinctõ
maxima ẽ in creaturis beatis. inẽ beatitudinẽ ip-
sozũ obiectalẽ q̃ nõ nisi deus ⁊ formalẽ quã vtiq̃
ꝓstat eẽ finitã intrinsece. ⁊ ab infinita extrinseca be
atitudine dei differri vel distingui Etiã vbi pone
reẽ q̃ de⁹ p̃ seipsum sine creatis habitib⁹ aut spe-
ciebus alijs illabendo formalẽ hãc btitudinẽ i aia
btã causaret. Cõcedũt ꝟ illi q̃ etiã ꝓriaẽ eccl̃astic-
ce deẽmiationi. qz forte nõdũ viderãt eã. Conce
dunt inq̃ q̃ de facto vel de potẽtia dei absoluta
nõ põt eẽ de⁹ aie create nisi finita btitudo formal.
qz nec creatura ẽ capacitat⁹ pceptiue cognitiue ⁊
dilectiue dei. nisi finite ⁊ limitate. Quã obrem ne
cesse ẽ vt beatitudo creature formal⁹ sp sit finita.
q̃d sit illa formalis btitudo/q̃ vtiq̃ ẽ mot⁹ aie a
deo distinct⁹. Etiã si poneret q̃ aia eẽt su⁹ mot⁹.
Nec mgr̃ ꝟ negat. ꝟ exp̃ssit ¶ Glorificatio p̃ris et ¶
filij cũ scõspũ/tota videt a beatis ⁊ nõ totalit sub
ꝟ intellectu q̃ glia beatozũ finita ẽ formalit. q̃uis
obiectalit infinita. vel vt Greg⁹. loq̃t de dño glie.
tot⁹ ẽ intra nõ includ⁹. tot⁹ ex nõ exclus⁹. tot⁹ sub-
tus nõ p̃strat⁹. tot⁹ supra nõ eleuat⁹. tot⁹ circa nõ
circũscript⁹. Veritas ista facili⁹ iuestigat nõ rõci
nando ꝟ exẽplificãdo p̃ silia in creatur̃: vt de ocu
lo lippo q̃ videt totã rotã solis. ꝟ nõ totalit vel to-
tam albedinẽ. aut aliud silẽ: vt de lineis circuli/si i
telligeret centrũ suũ. Exẽplũ aie rõnalis approxi/
mat q̃ sic tota in corde ẽ q̃ tota ẽ extra coz. Sic est
in centro cordis q̃ ad ei⁹ simplicitatẽ indiuisibili-
tas centri nõ equat. Sic nec ad magnitudinẽ nõ
molis ꝟ vtutis aie q̃ circũdat coz. totalit nõ pari/
ficat. Cõtinet igit coz ipam aiam totã sed nõ tota
liter sub alio ꝙbo circũscriptibilit. Ipa vo totaz
se ꝓtinet ⁊ totalit infra ẽmios sue capacitat⁹ q̃ fini
ti sunt/⁊ in ꝟ deficit silitudo q̃ ad deũ q̃ simplr in/
finit⁹ ẽ ⁊ circũscꝑt. Cui⁹ pfectio nec accrescit ex
creaturis si sint. nec decrescit si nõ sint. Qui sp in
eẽnitat⁹ sue solio ⁊ trinitat⁹ triclinio sedet fix⁹. sic
erat in p̃n. ⁊ nũc ⁊ sp ⁊ in secla seculozum amen.
¶ Multa de cõditionib⁹ trinitat⁹ ⁊ eẽnitat⁹ possent
induci q̃ue latissime tractanẽ p doctozes ⁊ aliqua
sub metris notauim⁹. Deniq̃ p ꝙbo nr̃o facit il/
lud Iob. Tonitruũ inq̃t magnitudis ei⁹ q̃s pote-
rit intueri. Dat p̃mo intelligi q̃ null⁹. dat insup i-
telligi q̃ intuit⁹ vel intueri vel visus extendit ad
oẽs sensus tã corpales q̃ spũales Tonitruũ inq̃t
ei⁹ qđ vtiq̃ ẽ obiectũ audit⁹ q̃s poterit itueri Sile
in Exod̃ q̃ plus videbat voces. Porro collegit
ex isto q̃ dñs habitat in silẽtio ⁊ caligine rẽspectũ
cuiuslibet creature q̃ ad cognitionẽ ⁊ visionẽ suã
sibi soli ꝓpriã modo p̃tacto ¶ Glorificatio p̃ris ⁊

Et ⁊

filij cū scōspū manifestat in dānatis p ordinez iu-
sticie quorū damnatio obiectalit̄ t̄ terminatiue infi
nita ē. ē formaliter t̄ intrinsece finita ꝓportionali
ter ad ea que dicta sunt de beatis. ¶ Quersiue ad de
um t̄ auersiue a deo. ¶ Certe sicut ens primū in suo
gradu suplatiuo cōprehendit̄ a se solo. sic t̄ eius
priuatio nō essendi a se solo valebit totalit̄ com-
prehendi. ¶ Inde fit vt neq; demones neq; creata ali-
qua plene intelligat pcti mortalis ignominiā sic̄
nec gloriā act⁹ meritorij vel beati. ¶ Talit̄ em̄ iā di
xim⁹ de ignorātia vel nō cognitiōe cuiuslibet crea-
ture. cui⁹ cā ꝓncipalis ē q; de⁹ cognosci nē. nequit
in summo. ¶ Superest igit̄ vt superbia demonū descē-
dat semp vel ascēdat ad nihilū. ¶ Gloria vo beato
rum semp descēdit in bonū. deficiēdo vel ꝓficien
do cōscēdit mōis dictis. ¶ Juxta qō sumeret̄ intel-
lectus mystici verbi quod beat⁹ dionisi⁹ asꝛoꝛi
at ipsi seraphin q; in eis sp ē mobile icessabile cali
dum acutū supferuidū t̄ holocausti purgatiuum
¶ Sumit̄ aūt hic mot⁹ vel motio largissime videlz
p opatione q̄ q̄riat̄ ocio. de q̄ dicit Damascen⁹.
q; nulla res destituit̄ ꝓpria opatiōe. ¶ Dic em̄ t̄ vel
le dei t̄ intelligere dī opatio q̄dā t̄ motio t̄ in an-
gelis magis ꝓprie. ¶ Terra sic̄dē ē inertissima om-
niū. habet nihilomin⁹ suā opationez qua se tenet
t̄ figit in loco suo. restringēs remouere volēti. ¶ Di
citur ē seraphin sp mobile interruptiōe amoris i
deū. ¶ Incessabile sine desinitiōe. ¶ Semp calidū. sī-
ne diminutiōe seu minoratione seu tepefactione.
¶ Acutū quia penetrat ad simplicitatē dei velut ad
centrū. ¶ Supferuidū: qm̄ eleuat se ad imēsitatem
ei⁹ velut ad circūferētiā. ¶ Holocausti purgatiuuz
t̄ reliqua que sequunt̄. spectāt ad tres act⁹ hierar
chicos respectu inferiorū q̄ sunt purgare. illumi-
nare. pficē. ¶ Opatio igit̄ generale nom̄ ē ad alias
quinq; species/sonātes in motū qui sunt ¶ Motō
t̄ hec successiua. ¶ Mutatio. t̄ hec subita in subie-
cto. ¶ Factio. t̄ hec subita. ¶ Penthilatio que alit̄ di
citur creatio. ¶ Quarta est ꝓductio in diuinis vbi
est imutatio q̄uis sit ibi generatio t̄ spiratio ¶ Qui
ta est actio qualiter forma influit in materiā. dās
esse formale t̄ intrinsecū. dī ideo talis forma rela
tiue ad materiā/qualiter forma q̄ ē de⁹ nullo mo/
do pōt dici ¶ Glorificatio pris t̄ filij cū scōspū/q̄
p dupliciter cognoscit̄ t̄ amat̄ ab intellectuali cre-
atura tam in via q̄ in pria. ¶ In via q̄dē p gratiaz
vnā in se/t̄ trinā in fide/spe t̄ charitate cū adiuto
rio disciplineꝛpiane. ¶ Exemplū dū q̄s videt aut
sumit eucharistiā. hic est cognitio sensibilis exte/
rior. ¶ Est t̄ cognitio sensualis interior tam imagi-
natiua q̄ estimatiua respectu corpis xp̄i tam ve-
ri q̄ mystici. ¶ Hic ꝓterea est cognitio rōnalis ſm
vtrāq; rōnis portionem supiorem t̄ inferiorez q̄
credim⁹ speramus t̄ amam⁹ spūales substantias
t̄ sub deo/vt aiam xp̄i vt angelos t̄ spūs electoꝛ
¶ Hic est denicq; cognitio supmental' mystica t̄ ana
gogica ipsius simplicissime deitatis in vnitate tri
nitatis. ¶ Cōcordantie sunt plurime nomīatim il/
la iam cōmemorata ab apl'o. ¶ Manifeste inquit.
¶ Magnū est pietatis sacr̄m quod manifestatuz ē
in carne. t̄ hoc quo ad duplicē primū cognitiōis
modū. ¶ Justificatū est in spiritu quo ad tertium.
¶ Assumptum est in gloria quo ad quartū. ¶ Tenea-
tur ergo ꝓ regula q; qualis est in cognoscendo et
amādo deum xp̄ian⁹. talis est sibi in retribuendo
deus. ¶ Ego dilecto meo in⁹ sponsa. ¶ Et ad me cō-
uersio ei⁹ // Glorificatio patris t̄ filij cū spūscō fa
cta in beatis repit̄ aliq̄n dici formal'. eo q; imedia
te fit p essentiam sine specie media que sit rato co-
gnoscendi diuinā essentiam. imo p eandem specī/
em aut formā qua deus cognoscit seipm aia bea-
ta cognoscit deū. ¶ Addūt aliq; q; etiā act⁹ beatifica
tus caracteriset̄ seu formet̄/nōnisi a diuina sapia
t̄ eius essentia dū obiectiue videt̄. ¶ Vñ t̄ si diuia
eētia subtraheret se in rōne talis caracterisatio/
nis seu formalis cōfigurationis ſm imaginē bea-
tissime trinitatis. creatura nullo mō posset dici be
ata. neq; intuitiue videns deū. imo eēt implicatō
quēadmodū implicat creaturā esse t̄ deū se ībra
here in rōne efficiētis. ¶ Notandū ē igit̄ ꝓ ꝯcordia
doctorū q; deus ꝓprie dicit̄ forma ſm tres ꝯditi
ones forme cōueniētes. ¶ Forma em̄ dicit̄ q: ē i se
formaliter. siue sit ab alio siue nō originalit̄. scōo
quia dat esse formale. tertio quia denoiat aliō eē.
¶ Cōstat aūt q; deus habet eē in se. t̄ q; dat esse om-
ni creature. t̄ q; omem creaturā denoiat esse tan-
q̄ p̄cipua sue exīntie causa. ¶ Sic em̄ dicit Boetius
¶ Quod intelligi aliter nequit/nisi de deo q̄ deno-
minat̄ existere creatura. ¶ Doctoꝛes igit̄ ponētes
deū esse beatitudinē formalē. accipiūt formaz isto
mō t̄ nullo alio. ¶ Nec volunt q; deus sit formalis
beatitudo inherens vel constituēs sicut forme ac
cidentales vel substantiales inherent t̄ constitu-
unt/q̄uis illapsus forme diuine sit pfectioꝛ t̄ inti
miori rei cuilibet q̄ possit eē forma sue materie/l'
accidēs substantie. ¶ Ita q; res quelibet pl⁹ depen
det a causis extrinsecis q̄ ab intrinsecis suis que
sunt forma t̄ materia que vtiq; nequēt esse sine
causa extrinseca efficiente/exemplāte seu forman
te t̄ finiente. ¶ Porro si doctoꝛes taliter se resoluūt
nō sunt cōtrarij articulis parisien⁹. q; de⁹ non pos
sit esse forma vel formalis beatitudo create. ¶ Dō
vtiq; verū est de forma inherēte vel intrinsece cō
stituente. ¶ Sunt qui necessario dicunt esse formaz
mediā vel speciē in beatis quā nomināt lumē glo
rie iuxta determinationē eccl'ie requisitā. ¶ Dicunt
alij sufficere p̄sertim de potentia dei absoluta de-
um t̄ animā sine tali lumine ad beatificanduz per
formalem illapsum. ¶ Quicq̄d tñ dicat hinc t̄ inde
necessario ponendus ē motus intellectus t̄ volū
tatis qui vtiq; formosus est illuminosus t̄ specio
sus. ¶ Et hunc vocamus formalem beatitudinez si
ne quo impossibile est creaturā esse beatam. etiaz

de potentia de absoluta. Implicaret em̄ sic̄ patet intuenti quicq̄d dictū fuerit de necessitate habituum distinctorū ab actibus istis. ¶ Glorificatō p̄ris ⁊ filij cū spūscō fit p̄cipue ⁊ p̄ncipaliter in mēte que sola ꝓprie ē imago ⁊ gl̄ia beatissime trinitatis. Essent hic rememorande distinctiōes plurime de diuersis aīe potentijs ⁊ earū officijs. maxime qūo diuidit̄ aīa a spū: ⁊ spūs a mēte. ⁊ quales sunt actus spūs ⁊ mētis. Quēadmodū insuper sola mens ponit̄ in sup̄mo vertice vel culmine/ vel arce toti⁹ aīe ⁊ potentiarū eius/ que respicit ꝓ obiecto ⁊ fine ꝓprio solū deū memorando intelligendo ⁊ volendo pure liberalit̄ q̄uis imobiliter. Spūs aūt ⁊ mouet̄ liberalit̄ ⁊ arbitrarie et cōtingēter. Mirabilis ꝓrsus ē diuisio aīe ⁊ spiritus quā facit s̄m apl̄m s̄mo dei viu⁹ et efficax. Sed est sup̄admirabilior diuisio spūs ⁊ mētis q̄lem dat intelligi paulus cū dicit de s̄mone dei q̄ est discretor intentionū ⁊ cogitationū cordis prout in quodā metro deduxim⁹. Arbitror insup̄ q̄ nec mens in canticis noiat̄ ania vt ibi. Dic mihi quē diligit aīa mea ⁊c̄. Et in cantico marie. Magnificat anima mea dn̄m. Nō em̄ ꝯueniēter intelligi pōt de aīa sensuali. nec de p̄cise rōnali. Aīa gīt̄ est mēs que manēs semp̄ in arce dirigit amorem suū vnica in vnicū deū/ sola ad soluz. diligēs ad dilectū. Exemplo solsequij respectu solis. vel ferri respectu magnetis aut poli. Dicunt̄ ista speciose faciliter ⁊ scholastice. Credunt̄ p̄terea simplici fide sed rara est felicitas experiri. Expiunt̄ tn̄ aliqui hic in via fortassis etiā finalit̄ reprobandi. vt qui gloriat̄ in dn̄o. glorieť vt timeat. Estio em̄ q̄ demōes ipsi iuxta dictū iacobi credūt. imo ⁊ aliquo modo intelligunt p̄ naturalia splendida ⁊ cōtremiscūt. s̄ in malū suū: q̄ seruili timore trahunt̄ quo refugiunt ⁊ odiunt flagellantem. Contrarie ad beatos qui timētes ⁊ tremētes ⁊ i se deficientes sub reuerētia maiestatis laudāt diligūt glorificant hymnū glorie. vna ⁊ incessabili voce dicen̄. Scūs scūs scūs dn̄s de⁹ sabaoth. pleni sūt celi ⁊ terra gloria tua. Cōformiter ad q̄s frequentat eccl̄a dicēs. Gloria p̄ri ⁊ filio ⁊ spūiscō. Sicut erat in p̄n. ⁊ nūc ⁊ sp̄ ⁊ in se. se. amē. Deo gloria q̄ finē apposuit ad canticū marie iuxta ꝓpositū nr̄m Vtinā deo bn̄placitū ⁊ eidē gloriosissime virgini matri ⁊ filie. Cum qua semp̄ magnificat ania mea dn̄m. Amen. ¶ Finit anagogicū de v̄bo ⁊ hymno gl̄ie a iohe cancellario parisien̄. lugduni. Anno. M. cccc. xxviij. Et continet quattuor p̄titiones p̄ncipales in quaruz qualibet sunt decē v̄ba seu consideratiōes. Et in versu quolibet ml̄te notule seu verba p̄ lr̄as alphabeti vsq̄ ad numeruz 124. ⁊ decē. Presulatū tunc agente Reuerendissimo p̄re dn̄o amadeo archip̄sule ⁊ comite lugdunen̄. Primate galliarū/ nr̄e p̄egrinationis beniuolissimo p̄ceptore.

Epithalamium misticum theologi ⁊ theologie. Sub typo iacob ⁊ rachel.

¶ Rachel loquitur.

Oro p̄ ceruos capreasq̄ campi.
Oro sacratos per amoris ignes
Per fidem scām dec⁹ ⁊ honorem.
Jacob amas me.

¶ Jacob rn̄det.

Per greges nr̄os/ ouiū p̄ agnos
Perq̄ formosum viridēs salictum
Et p̄ illimes nitidosq̄ fontes

¶ Rachel amo te.

Rusticum si me genuit dei sors
Rector ⁊ si sim positus bidentum
Nobilem claris titulis adauctam
Rachel amo te.
Lucis eterne speculum decorum
Feminā fortem decus om̄e sponsi
Cui⁹ effulget species honora
Rachel amo te.
Ibo fisus te gelidas p̄ alpes
Affrice sirtes peragrabo tutus
Scylla nil terret nihil ⁊ charibdis
Rachel amo te.
Si tonet celum crepitu fragroso
Totus ⁊ casum minitet̄ orbis
Inter hec tanta positus p̄icla
Rachel amo te.
Nil ab amplexu placido refellet
Quicq̄d occurret nihil hinc timebo
Nullius vincar sub amore/ quippe
Rachel amo te.
Ventre fecundo lya sit licebit
Et sit ancillis numerosa proles
Nescio quid plus nitet ⁊ placet cur.
Rachel amo te.
Suauis a te pax req̄esq̄ cordis
Triste nil aufers reboas camenis
Dulcib⁹ prorsus/ bn̄ cōcinentem
Rachel amo te.
Rector egypti sapiens pudicus
Nascit̄ ioseph tibi beniaminq̄
Beniamin quanq̄ moriaris ortu
Rachel amo te.
Osculeris me labijs pudicis
Brachijs sacris mea colla stringe
Istud vt fiat tibi semp̄ herēs
Rachel amo te.
Spūssanctus tibi multus vnus
Dona virtutum retines beata
Daigentes te satias in euum
Rochel amo te.

¶ Finit.

Incipit tractatus magistri iohis gersonis cācellarij parisien. sup cantica canticorū/ad frēs ordinis carthusiēsis editus apud lugdunū Anno dñi. M.cccc.xxix.

AMo te sacer ordo Carthusien. qm̄ amas me primū tuū. ⁊ ideo primū argumento xpi. qz fecisti in me misericordiā. Amoris quoq; tui probatio. opis ē exhibitio. Tricenarium nāq; post mortē meā indultum. pr̄i fieri placuit p̄uenire me viuēte. Meditat' suz mecū. si q̄m opis vicissitudinē. vacua senect' mea posset afferre. Subijt mox animū. petitio vr̄e deuotiōis modo facta p nōnullos ex vobis. q̄si vice oim. q̄tin' sup cantica canticorū scriberet aliq̄ q̄liscunq; studiositas mea. Inclinaui p̄tin' cor meū assentire qz amo te. Etē amicorū vota sunt silia. Nec post tot'a summis ingenijs, dictata sup eisdē canticis quid aut quale posset addere pauptacta nullius vel tepide deuotiōis mee. diu satis in dubio fuit anim'. Tandē cōfisus in auxilio p̄cū vr̄arum decreui nouū aliquid. aut saltē nouo mō scribē sb̄ p̄misso themate. Amo te. Finit.

AMo te. Vox ista petri est ad dñm ter interrogantem. tertio repetita. Domine tu scis qz amo te. Juxta qō verbuz triplicatū possum' allegorice. moraliē ⁊ anagogice. triplicē in creatura rōnali amorē intelligere. liberū arbitrariū gratuitum. liberū concreatū arbitrariū. deliberatiuū gratuitū supinfusiuum. Dimisso iterū Rmone de amore pure naturali vegetatiuo ⁊ aīali. ⁊ habito tm̄mō respectu ad amorē dei sicut habuit Petrus dicēs Amo te Est aūt amor nr̄ ad deū triplex in genere put statim dictū est. Et hui' rei amo. tres lr̄e signāt in enigmate. A p̄ncipiū. M. mediū. O. finis. Ex q̄ triplici amore habituali tanq; triplici vita prima resultat actus amoris pfectus ⁊ meritor' fruitiuus dei: de quo solo p̄ncipaliter cantica canticorū sunt. p anagogiam. i. sursum actionē. qualiē agūtur a spiritusancto (quē hodierna die in filios adoptionis xp̄us effudit) ipi filij dei siles ap̄lis.

CAtuero p̄cessus nr̄ vt ordinet ex notis. p̄mittet aliquas cōsideratiōes. de quidditate amor in specieb' suis. ⁊ b̄ p prima ptitiōe. Deinde scda ptitio cōtinebit cōsideratiōes q̄nquaginta Rm totidem dies iubilei pentecostes qñ spūscūs his diebus in linguis igneis apparēs mētes carnaliū in sui amorē ait Greg'. imutauit. Amor siq̄dē ignis est. vñ noiaē seraphic'. qō ardorē significat. ⁊ q̄n quaginta p̄prietates suas q̄si totidē linguas igneas (quib' se loquiē ⁊ apit) disp̄tas ostēdemus/ tandē ptitio tertia cōsummabit velut in cuspide piramidis flāmee vniuersum āmoris Rmonē ad primā ⁊ vnicā p̄prietatez sup illud osculetur me osculo oris sui se reflectens.

Prima consideratio.

de p̄mo amore libero nobis concreato.

AMor liber respectu dei naturaliter ⁊ delebiliter insitus est. cōcreatus ⁊ iser tus dum cōditus est ad imaginē ⁊ similitudinem dei que cōsistit in mente noticia ⁊ amore. Sed queret p̄tinus aliq̄s. q̄ pacto si naturalis amor iste liber dici p̄t. ⁊ si liber. q̄o naturalis? Est hic alta ⁊ grata doctorū p̄scruta tio. quorum p̄cipui inuenerūt q̄ sicut in ō amo pductiu' spūssancti liberrimus est qui tñ imutabiliter agit ⁊ necessario. sic in creatura rōnali v intellectuali. amor p̄mo insit' respectu dei. quem aliqui sinderisim vocant. licet quodāmodo sit tior ⁊ specialior. qui cōstituit tertiā ptem imagis nec aliud respicit bonū q̄ deū p obiecto ⁊ fine timo. Iste inq̄ amor licet inuariabilis sit ⁊ indelibilis nihilominus spontane' est ⁊ vltrone'. aliq̄ sit amor lapidis grauis ad suū centrū. ⁊ hoc tione cognitionis intellectiue cōiuncte sibi. put scda p̄s imaginis oriēs ex p̄ma qua est memoria. nō quidē sensualis respiciēs p̄teritū. sed mētalis cōplectens oēm tempis differentiā imo supergrediēs. Est ergo amor iste ex nat'a sua spontaneus atq; liber. quāuis in oppositam partem xti nō posset.

CSecunda consideratio.

AMor iste dei liber. fundamētalis ē ad oēm affectionē alterā intellectualem. q̄ p̄prie nō dicit passio. sed opatio. p̄portionaliter sicut de' vnica opatione delectat/ ⁊ nullatenus passione. Itaq; necesse ē oīa multa reduci ad vnū. ⁊ mutabilia ad imutabile ⁊ fixum Oportuit ergo oēs affectiōes/quarum multas cōstat esse variables reduci ad vnā quietā ⁊ simpliciē. Talis est amor naturalis dei. insitus aie in cōstitutione imaginis sue quē dicim' esse cōuenientiam ⁊ coaptationē ad deū. tanq; ad finē suum vltimū. ⁊ quodāmodo intelligibile centrū in quo iugiter manet innitit' ⁊ quiescit. Ex quo p̄terea oēs alie affectiones que dicūt motū vel mutationem. siue in bono siue in malo siue in arduo. vt desideriū. fuga spes timor audacia. ira. segnicies oriuntur.

CTertia cōsideratio

AMor dei iste liber/no habz actū scōm q̄ sequit' cogitationē. ⁊ cōsiliū. p statu vie. nisi p̄uia sensatiōe cuius semp sit actu p̄mo q̄ē vt dixim' cōtinu' simplex ⁊ quiet'. Posset h̄ introduci tota materia de conceptib' ⁊ intentionib' cognitiuis ⁊ affectiuis. et specialit' de sex modis speciez que sunt initiū cognoscēdi supra sensum intellectualit'. Nā quedā sunt abstracte p fantasmata. q̄dā naturaliē insite ex p̄ma creatiōe. sic ē species innata cognoscendi deū ⁊ amādi q̄dā sunt impresse p substātias spirituales q̄dā relicte. q̄dā p collationez acq̄site. Alie p

xpientiã habite. sed de his nõ est hic dicendum p singula. qualia tñ cognoscere multum iuuat ad amorẽ dei peculiariter exercendum.

Quarta consideratio.

Amor iste dei liber ⁊ impssus nõ causatur in volũtate rõnali vel itellectiua ex amicabilib⁹ que sunt ad se. sicut videt dicere Aristo. ⁊ auctor de causis. sed ecõtra amicabilia ad se oriunt est isto amore ad deũ. Hec est consideratio theologica pulcerrima atq; sanctissima. cõuincens omes pctores. esse ꝓuaricatores istituti primit⁹ ordinis/dũ ab amore dei deflectuntur arbitrio malo. ad amorẽ ꝓpriũ vel alienũ ad/uersus deũ. habẽtes cor distortũ ⁊ iniustũ. nec cõueniens ⁊ cõiunctũ cũ ꝓma ⁊ rectissima regula et amoris sui liberalit ⁊ naturaliter impssi. Sufficiat interim p certificatione hui⁹ considerationis. theologorũ auctoritas in hoc fundata q; de⁹ ẽ super omia ꝓpter se diligẽdus dilectiõe arbitraria ꝙto magis dilectione naturali. ⁊ libera. que neq; fallere vel errare põt. neq; falli cũ regat sic impssa est ab agente infallibili.

Quinta consideratio.

Amor iste liber dei habebit actũ scõm in ꝑria plenissimũ. cõtinuũ simplicẽ et iocundũ qui dicit fruitiu⁹ siue fruitio vel osculatio. sicut ostẽdet tertia ptitio. Sz i hac valle miserie vix habeb iste act⁹ secũd⁹. nisi valõ interruptus ⁊ p interualla. ꝓpt curuitatem amoris libidinosi depmẽti. Docet hoc prohdoloz valde nimis expientia. Utrũ ꝙo amor iste liberat ad deũ. habuisset continue actũ scõm. qui ꝙsistit in opatione. ⁊ h̃ p statu innocẽtie. imo etiã in angelis ꝓma sui conditione. vel etiã in purgatorio nũc habeãt anime finaliter saluãde talẽ actũ secũdum continuũ. imo ⁊ de dãnatis queri posset cũ habeant remorsum cõscientie vehementem. non solũ in habitu sed in actu qui causat ꝑm doctores ex repugnãtia amoris ꝓprij arbitrarij ad amorẽ naturalẽ ⁊ insitũ dei lector aduertat.

Prima consideratio.

de secundo amore.

Amor arbitrari⁹ respectu dei nõ habetur nisi ꝓpria vel simul cõcurrente pdicto naturali ⁊ libero amore ꝓspicuum est q; radix ẽ hmõi amor oim aliorum effectuum. Rursus volũtas non ferit libere nisi ꝓmoniat obiectaliter ⁊ cognitiue p intellectum sub rõne boni vel mali. cõueniẽtis vel discõueniẽtis ex qua motione ꝓtinus orit in volũtate actuali quadã cõplacẽtia vel displicẽtia naturalis iusticiam damasceni. ⁊ vbũ beati Augi q; nõ est i protestate nr̃a q̃bus visis tangamur. Ceterũ post apprehensionẽ hmõi obiectalẽ volũtas se mouet libere acceptãdo vl refutando vl suspensam se tenendo.

Secũda consideratio.

Amor arbitrari⁹ respectu dei. distigui tur a libero naturali ꝓpt̃ consideratio nem duplicẽ aie rõnalis ⁊ sue libertatis. Cõsiderat itaq; aia rõnalis vel in se essentialiter libera vel vt actualiter deliberãs. Si primo modo sic sua libertas semp est equalis ⁊ inuariabilis ⁊ inauferibilis ipa ꝓmanẽte in esse. ⁊ sic accipitur a doctoribus Berñ. ⁊ Anshel. qui dicunt eam eẽ equalem in oñib⁹ tam angelis q̃ hoibus ⁊ potissimã sub deo. imo quasi sitem que neq; cogi põt neq; minui ipa stante natura aie. Si vero consideret vt actualiter arbitrans. ⁊ se sup se reflectens. tũc libertas hmõi variabilis est ⁊ impedibilis. neq; equalis in oñib⁹ tã angelis q̃ hoib⁹ ꝑ patit fruitutẽ tunc culpe nũc pene ⁊ multe miserie. imo vt turbato iudicio rõnis. tũc oñino tollitur ⁊ impedit in actu suo ne deliberet. Fundat aũt sup hac distinctione. diuisio spũs ⁊ aie ex vna pte. diuisio ꝓterea spũs ⁊ mentis. ex altera. de q̃bus in metrico ope sup magnificat. dist. ij. latius tractatum est.

Tertia cõsideratio.

Amor arbitrari⁹ respectu dei nõ habetur hic in via. sicut nec intellectualis cognitio actualis siue ꝓpria cognitiõe sensuali. Tradit hoc ꝓbus. expientie voce loquens q̃uis ignozaret hui⁹ fruitis colligatiõis et ordis rõnem. sic nec peccati originalis trãsgressionem. Vñ factũ est vt intellect⁹ nõ posset actualit ferri i deum nisi prius doceret ꝑ sensum. dicta perinde sensualitas ⁊ ver⁹ hõ q̃si mr̃ ⁊ pr̃ iterioris ⁊ noui.

Quarta consideratio.

Amor arbitrari⁹ respectu dei dekmiat ⁊ figit ad vnã ptem. s. dilectiuã in beatis sic ecõtra necessario declinat i odiũ dei. ⁊ inuidiã in dãnatis. Ista ẽ cõis traditio doctorũ. q̃uis in assignãdo causas videat aliq; varietas sup hmõi ꝙfirmatiõe in btis. vel obdurationem in dãnatis. Sz resolutio finalit cadit ad ordinationẽ dei. ⁊ qz positi sunt in ꝑmino. neq; est amplius loc⁹ meriti vel demeriti vllus. Proinde nõ tollunt ab h̃ duplici statu multe actiões arbitrarie respectu obiectorũ aliorũ a deo. sic demões arbitrarie tẽptant hoies ab⁹ arbitrarie ãgeli sbministrant.

Quinta ꝙsideratio.

Amor arbitrari⁹ respectu dei. ferri ꝑt ad vtrãq; ptẽ dilectiue vl omissiue h̃ in via. imo nõ videt repugnãtia includẽ de potẽtia dei absoluta. vl suspẽsa lege cõi ãn volũtas arbitraria ferre possit oditiue i deũ clare visum. posset eñ apprehẽdi sb rõnib⁹ odibilib⁹. s. punitiui vel dãnatiui. Ex q̃ ꝙsideratiõe moti sũt aliq; dicere q; dãnati forsitan in extremo iudicio videbunt p mozula intuitiue deũ nõ solũ in hũanitate de q̃ cõstat. ꝑ etiã in diuinitate ad augendum odium ⁊ cõsequẽter supplicii suũ magis. Sz non

habet hoc cōis doctrina que potius vt sp sequēda ē. quoniaz curiositas nō est doctrine pietatis opinionibus extraneis delectari.

✠ Prima consideratio.

De amore gratuito.

Amor gratuit⁹ dei actualis dicit influentiam diuinā grātis datā in anima que formaliter reddit hoiem gratuz deo/ z acceptū ad vitā eternā. Cōsiderationis huius materia latissima tradita ē p doctores. sed a multis expimentalit nō intellecta. supra quā ponat ad pīens ista distinctio. ℞ amor gratuitus quadrupliciter habet cōsiderari. vno mō put est forma quedā absoluta vel influentia effectualit a diuina bonitate pueniēs. Alio modo put respicit ipm subiectū qō informat ppōrtionabiliter sicut albedo informās subiectū reddit album. Tertio mō pōt attēdi in ordine ad deū acceptantem illum qui habet grām ad vitam eternaz Quarto mō put ille amor gratuitus qui dr charitas est vniuersalis motor z pncipalis int oēs z sup oēs habit⁹ in aīa p respectū ad finē vltimū ad quē ipe dirigit inclinat z mouet tanq̄ ad vltimum finem suū. Amor primo mō est quedaz res absoluta p se distincta ab alijs que posset remanere p potentiā dei. z nihil gratū reddere. vt si ponetur extra subiectū. Amor secūdo mō respectiue cōsideratus ad subiectū z ad influentē deū. nōvi detur posse stare. q̄n reddat subiectuz formaliter gratū intrinsece qm iste ē act⁹ suus prim⁹ z formalis sicut in alijs accidētibus absolutis. Amor tertio modo reddit de lege cōi subiectū suū acceptū ad vitā eternam. sed absolute nō repugnat quin aliquis sit acceptus ad vitā eternam absq̄ amore hmōi. vel etiā nō accept⁹ cū amore tali. Amor q̄rto mō ꝓsiderat⁹ ē oim habituū z actuū laudabiliū meritoziū z acceptabiliū ad vitā eternā radix forma z finis sine q̄ finis vltim⁹ nō habetur. cui cōiūctus est diuin⁹ amor increat⁹ illabens aīe purificās eā illuminās pficiens z acceptans.

Secunda consideratio.

a Amor gratuit⁹ cognosci nō pōt inesse homini absq̄ speciali reuelatiōe. Iux illud xpi. Spūs vbi vult spirat z vocem ei⁹ audis z nescis vñ veniat aut q̄ vadat. sic ē oīs q̄ nat⁹ ē ex deo. Cause multiplices hui⁹ ignorātie notant a doctorib⁹. ꝑ pcipue ē q̄m interiores habit⁹ nō cognoscim⁹ nisi ex actib⁹. Sūt aūt act⁹ habituū acq̄sitoꝝ z infusoꝝ ita sīles q̄ distinguere nō sufficim⁹. sicut videm⁹ colorē artificiale in facie distingui faciliter a naturali neq̄ lumen a specieb⁹ coloris. Ad pueniit ex actib⁹ virtuosis gra informat. Duplex argumētatio. vna moralis seu naturalt. altera gratuita vl supnaturalt. dū gra. s. augmētat. Gra xo magis mouet ifluxiue generalit sm legē eānā. q̄ pticulariter z inbesiue sm pticulare inhesionē q̄liter inclināt habit⁹ acq̄siti z inde magis pcipiunt. Gz an sint gratuiti vl infusi nescit. ppt ea btūs vir deniq̄ q̄ sp ē pauid⁹ Am̄ z si cognosceret create gre pītia. tū de pfectione z de amore p destinatiōis increato z eterno nescim⁹ ꝑ speram⁹.

Tertia ꝓsideratio

a Amor gratuit⁹ dei q̄uis a prima origie nō fuit in adā. erat tū tunc in eo amor dei sup oīa laudabilis ꝑ nō meritorius vite eterne. Gz p tpe legis currētis tale mediū nō occurrit q̄m hō ē in statu vel gre vl culpe. Silr de angel in sua ꝓditiōe primaria dicēt.

Quarta consideratio.

a Amor dei habitualis gratuitus sm ecclie determinationem infundit in baptismo. q̄ reddit baptisatos dignos et acceptos vita eterna. Colligit inde q̄lt oīs baptisatus in xpo cū exultatione debeat dicē illō Esaie. Gaudēs gaudebo in dño. z exultabit aīa mea in deo meo. quia induit me vestimēto salutis. diuersis habitib⁹ virtuosis. z indumēto iustitie circūdedit me. xpo. s. sole iustitie. Quotq̄t inq̄t pauli baptisati estis/ xpm induistis. Sequit tanq̄ sponsuz decoratū corona quo ad spm. z tāq̄ sponsam ornatā monilib⁹ suis quo ad mentē vel aiam. Vidi ē cū apparuit signū magnū in celo rōnalis aīe. mulier amicta sole z luna sub pedib⁹ eius. z in capite eius corona stellarū duodecim. Colligit inde positionis mgri in sufficientia q̄ gra habitualē nō posuit. sed increatā cū actua li creata. Pueri em baptisati z dormientes. quoli formaliter grati eēnt. q̄s ꝓstat actualē gre motuz nō hre.

Quinta ꝓsideratio.

a Amor gratuitus habitualis. ifus⁹ puer is baptisat⁹. reddit eos acceptabiles deo amabiles z gratos. nec nō hoibus ita reddē debet tanq̄ angelos q̄sdam dei Colligerent inde plurima documēta moralia tam in laudē cōseruantiū innocentiā baptis malē in se z in alijs q̄ in horrendū vituperium z dānabilitatē eoꝝ q̄ innocentiā hmōi pstituūt in se vel in alijs rursus crucifigētes xpm z ostētui habentes Utrū xo baptisati q̄ nōdū puenerāt ad vsum rōnis. facē possint opa grata deo z bōplacita. puto q̄ sic q̄uis nōdū meritoria. ꝑ nec tūc demererent. bn tñ peccāt. q̄ peccare nimis dicē q̄ demereri. sic dicim⁹ monstrū pctū eē in natura non tñ eē culpā aut detrimentū.

✠ Prima consideratio. ✠

quarti de amore collecto.

a Amor dei resultās ex amore triplici. s. libero arbitrio z gtuito. de q̄ deinceps habēd⁹ erit ꝑ mo ꝓsiderari pōt sb triplici triplicitate iux xbū petri de amore ter repetitū. Amo te. amo te. amo te. Discurramus velut in superficie q̄ materia late ptz Primus

mꝰ ē amoꝛ ita⁊ icipiētiū pficiētiū ⁊ pfectoꝝ Scōs ē amoꝛ ſm venīā gr̄am ⁊ gl̄iam etiā ꝟ ichoatam. Tertiꝰ ē amoꝛ ſm hoiem aialē rōnalē ⁊ itellectuale. Quartꝰ ē amoꝛ ſm veſtigiū. ſm imaginem ⁊ ſm ſilitudinē deiformē. Quintꝰ ē amoꝛ ſm purgationē illuminationē ⁊ pfectionē. Sextꝰ ē amoꝛ ſm tropologiā allegoriā ⁊ anagogiā. Septimꝰ ē amoꝛ ſm deſpōſationē ſpūs. cū ancilla cū libera ⁊ cū dña. Octauꝰ ē amoꝛ ſm triclinīū aie Inferius mediū ⁊ ſupi⁹. Nonꝰ ē amoꝛ ſm adoleſcētulas ⁊ ꝯcubinas. ſm reginas ⁊ ad vnicā colūbā. Decimus ē amoꝛ ſm triplex celū. Infinitū mediū ⁊ terminū. Undecimꝰ ē amoꝛ ſm triplicē hierarchiā. infimē/mediā ⁊ ſupmā. Duodecimꝰ ē amoꝛ angelicꝰ ⁊ cherubicꝰ ⁊ ſeraphicꝰ. Et ita de triplicitatibꝰ talibus mīſtis refluētibꝰ i eādē ſententiam.

¶ Secūda cōſideratio. Quarti.

a Amoꝛ dei reſultās ex amoꝛe triplici. ſ. libero arbitrario ⁊ gr̄uito ⁊ ꝯcurrēs in actū ſcōm laudabiliꝰ ē ꝙ ſi q̄libet ſtet ⁊ actu ꝓmo vel habitu tm̄mō. Perſpicuū ē q⁊ poſitio ē ⁊ fini ſuo ꝓiūctioꝝ ꝙ in habitu ſolo manēs ⁊ ſi ſopita vel ſomniās. De q̄ triplici actu amoris ſit ꝓiūcti reſpectu dei cōpoſita ſunt anagogice p ꝓfem pulcerrie ⁊ amoroſiſſime feminaꝝ matrē ꝓplata ē mēs ſua ſapiēter noiatiz ō duplici mō deſpōſatiōis anagogice ⁊ moꝛal̄ ſeu tropologice. Pria deſpōſatio cātaꝛ p epithalamiū cātici cāticoꝝ. Illa p epithalamiū capti vltimi ꝓbioꝝ cui⁹ initiū ē. Mulierē fortē ꝙs inueniet. Cōſtituunt i pma. deꝰ ⁊ aia tanꝙ ſponſus ⁊ ſpōſa ſe mutuo zelātes amoꝛe. vnicꝰ ad vnicā. ⁊ vnica ad vnicū: de q̄ gl̄iaꝛ ſpōſus. Una ē inq̄t colūba mea. p fecta mea vna mīſtis mee. electa genitricis ſue. Cōſtituunt in alia deſpōſatiōe ſpūs deiformis ⁊ ſapiētia tanꝙ ſponſus ⁊ ſpōſa. magꝭ p tropologiaz ⁊ allegoriā tāꝙ in vita actiua. ꝙ p anagogiā i cōtēplatiua. Diſcerniꝛ ex ꝟ ꝓcipue varietas hui⁹ duplicis deſpōſatiōis ⁊ epithalamij coꝛrūdētiqm vna ſpectat ad icipiētes ⁊ pficiētes generaliꝛ. Alia nō niſi pfectoꝝ ⁊ i anagogicos exceſſus ſeſe rapientiū de claritate in claritatē tanꝙ a dñi ſpū. put in ſcda ptitiōe dicēt.

¶ Tertia conſideratio.

a Amoꝛ expoſitꝰ in cantic cāticoꝝ fruitio dei vl̄ oſculatio oris nominaꝛ aptiſſime. Nō ſolū habitual⁹ ⁊ tepida ſ actu alis feruēs. ⁊ extatica. ⁊ ꝓcipue ſeraphica. cui⁹ ē imediate ferrī deū. ꝙuis ex pte aie ꝯcurrat multitudo habituū ⁊ influētiarū. Dīne ꝓterea datū op tim̄ū. ⁊ donū pfectū deſcēdēs a pre luminum ⁊c. Qui oia tanꝙ ꝛt⁹ vniuoca tradente dionīſio replent ⁊ reſtituūt ⁊ ꝯtūt ad ꝯgregātē pris vnitatē ⁊ deificā ſimplicitatē vbi tūc apex vl̄ ſeraph mētis ineffabili ⁊ ignoto deo. ineffabil⁹ ⁊ ignote ꝓiūgit ignote q̄dē q⁊ infinite ⁊ inēſe cū ꝛt⁹ cognoſcētes ⁊ actus put ⁊ natura ſint finiti. Sed de hoc poſterius tāgamus. interim p rememoratiōnē paucula de deſponſatione moꝛali ſeu tropologica ſpiritus deiformis cum diuina ſapiētia dicemꝰ/quorum cōſideratio p̄cedere debet tāꝙ via ad deſpōſationem anagogicā, neceſſaria. Oſculū ſponſi vel oſculatio eſt digniſſima impꝛſſio cuiuſdā ſuauitatis ⁊ intime conſolationis p illaplum ſecretū in aiam. Petit aūt atq̄ cōcedit ad facili⁹ tolerādum p̄ſens exiliū dum ſponſa pegrinat a ſponſo.

Oſculū aūt eſt illa ſuauitas ⁊ intima ꝙſolatio. Jocūditas ⁊ exultatio qūocūq̄ fiat aut ſentiatur in aia ſm portionē virginalē ⁊ ſupmā. que mens dicit vel apex mentis condiuiſa ad ſpm̄ put ad alia cognoſcēda/vel diligēda/vel ordināda ſub deo deflectit. Qm̄ ſoli deo coheret ⁊ intēdit tāꝙ obiecto ⁊ fini vltimo. ⁊ ſoli ſponſo qui ſolus ſibi ⁊ totus eſt deſiderabilis ⁊ amicus. Talis ē inquit dilectus meus. ⁊ ipe eſt amicus me⁹ filie hieruſalem. Vꝛ aūt amicus tanꝙ amoꝛis cuſtos. et addit ſup amoꝛem ſimplicē cōicationē ſecretoꝝ ⁊ mutuā readamationē/cui⁹ eſt ꝓpriū oīa cē cōmunia. Et in ſtatu p̄ſenti deꝰ gerit amicitiā erga animā ſanctam quia cōmunicat ſibi ſeipm̄ ⁊ amorem ſuum. ⁊ dona ſua ad fruendum ⁊ vtendum ⁊ vniuerſaliꝛ ptractandū. ꝙtū ipa rōnabiliter volluerit ⁊ potuerit accipe plus vel minus p̄ro vario ætate ſtatuum. in quibus eſt conſtituta. Super ꝟ erit tertia partitio.

¶ Quarta conſideratio.

a Amoꝛ dei reſultās ex amoꝛe triplici. ſ. libero arbitrario ⁊ gratuito ſufficiēs eſt ad ſalutē. ⁊ fruitio dici debet in q̄ cūq̄ fuerit. idiota vl̄ ſimplici ſm quē amoꝛem licet, vnicuiq̄ habēti decātare illud epithalamiū q̄ſi moꝛale ⁊ practicū. Mulierē fortem ꝙs inueniet. ſ nō ita de altero. Cūm ꝟ ipe ſalomō q̄ deſcꝑſit pri⁹ deſponſationē viri deiformis cum ſapiētia. ꝙ aie p anagogiā cū deo. ſciuit eīm quod nec pꝛhos quoſdā latuit. qm̄ ad beatā vitā tria pꝛparabant ſtudiū. ſapie. faſtidium p̄ſentis vite. ⁊ deſideriū alterius vite. Primum docēt in paboꝛ in quibus inſeritur hoc epithalamium. Mulierem fortem quis inueniet. Tradit alterū in eccleſiaſte de varietate rerum. Subiungitur tertiū in canticis canticoꝝ. Ceterum ad tria hec maxime ad duo pꝛma ſubſeruit vniuerſitas ſcripturarum ⁊ creaturarum quaſi libꝛis ⁊ doctrinis innumeris. Notate ſunt plures ⁊ a pluribus ſpeciales quedam induſtrie quedam cōmunes. q̄dam magis appropriate pro vtraq̄ deſponſatione. ſicut ſcripturas pꝛmo inſpicere. et earum ſaltem quid nominis intelligere: intellectas ad bꝛeuia q̄dam reducere. bꝛeuitates ex ſe vel alijs memoriter recondere. Reconditas memoriter meditando ruminare. Ruminatas tandem digerere

ꝛ vnire. ¶ Preterea notate sunt ꝑm exiguitatem nr̃am duodecim ꝑdē industrie ad theologiaꝫ mysticam adaptāde. ¶ Quib⁹ omissis oīb⁹ aut ꝑsuppositis/latius eī patēt ꝓmem⁹ ad cātica cāticoꝝ. ꝛ de necessitate vel cōmoditate expositiōis eoꝝ vltra ceteras scripturas diuinit⁹ inspiratas. ¶ Istud vnū ꝑmittamus.

¶ Quinta consideratio.

¶ Amor dei resultans ex amore triplici. scz libero arbitrio ꝛ gratuito sicut i genere multiplices habet gradus ꝛ dras ꝑut i cōsideratiōe tertia tangebat. sic in speciali amor seraphic⁹ multiplicat in diuersis nedū ꝓ statu ꝓprie ꝙ vie. ꝑ grārū ꝛ exercitationū varietate. ¶ Quidā fuerunt ex grā singuli vt paul⁹. ꝛ estio ꝙ maria ꝙ rapti sunt aliqñ ad nudā diuine ēentie visionē. vbi tūc nō indigebant theophanijs scripturarū. canticoꝝ vel verboꝝ de ꝙb⁹ nil ad ꝓsens. ¶ Alij fuerunt si tñ adhuc sunt nouit de⁹. qui eī nō viderint aut videant deū ꝑ essentiā nihilominus ad intelligentiā purā ꝛ ꝑspicuā ꝓducti sūt quasi similiter ad adam ꝓ statu innocētie. qui vidit deū in speculo claro ꝛ lucido diuinit⁹ inspirato in imagine sua siℓitudine ꝛ glōria. qualiter ꝛ lucidius viderūt angeli ꝓ statu vie sue. ¶ Si adam viderit etiā deū in enigmate ꝑ vestigia creature ꝛ i vestigijs. hoc fuit ꝓpter necessitatē directiuā sensualitatis sue. ¶ Tales qui sunt hmōi tā in suis contemplationib⁹ ꝛ amorib⁹ seraphicis. nō indigent exercitio quocūq; ꝓ illo tūc. ad fruendū deo per oscultationē ei⁹ imo fastidiū eis eēt oīnis creatura sicut in ꝓsona magdalene q̄rentis deū. ¶ Dicit origenes. ¶ Quero creatorē. fastidio mihi ē oīnis creatura. ¶ Tales videbāt phs cōmēdare in ꝓncipio metaphisice dicēs eos nō egere apologi. q̄les expetunt hoies grossioris intellect⁹. in quib⁹ ꝑspicuitas ꝛ luciditas suoꝝ intellectuū. imixta ē cum materiali grossicie plus vel minus. vt in ꝓphet minus. plus in naturaliter hebetib⁹. aut morionibus ꝛ stultis. ¶ Mediocriter aūt sicut in hoīb⁹ pluribus laicis ꝛ lratis. qm̄ certe paucissimoꝝ ē ꝛ fuit. dicente platone ꝛ ceteris ꝑspicuitas intellect⁹ atq; mētis ꝑ quaꝫ coniungit tanq̄ in suꝑmo suo angelis ꝛ intelligētijs. que portio q̄uis sit supioꝛ in hoīe. tñ poti⁹ denominat hō a rōne rōnalis qz sibi ꝓpria est. q̄ ab intellectu intellectual. sed nec a sensu ꝓpter imꝑfectionē noiat sensual. ¶ Alij sūt qui ꝛ si videant intelligentiā hñt nihilomin⁹ ipeditā. nec solidā cōtuitionē veritatis irreuerberatā. ¶ Indigent ꝓpterea fulcimēto q̄dā symbolicaꝝ siℓitudinū vigorantiū ad ꝑsistentiā ꝛ continuationem ꝓpt̄ tales maxime cōpōsita sunt cantica canticoꝝ. cū siℓib⁹ anagogicis manuductiōib⁹. ¶ Tradita est insup theologia mystica Dionysij. que ꝑ abnegationes oīm magis q̄ affirmatiōes incedit. ¶ Coniunxit aūt versellen. veluti vnū tres istos status hoīm in expositione sua cantici canticoꝝ breuiter ꝛ accōmode apud conditos in libꝛ ꝛ doctrina Dionysij nō ita ꝓ ceteris neq; ꝓ ignorantibus suas tot ꝑscisas allegationes. more iuristarum que vix cozrecte scribunt aut notantur. Si stit insup in solo sensu anagogico dei ꝛ anime. mihil miscendo de allegozica desponsatione christi ecclie/ q̄uis vnum ꝓficiat ad alterum. dum se mutuo nō confundant. ¶ Interest eī tam ecclie vnitalis q̄ anime singularis cantare iugit⁹ deo tanq̄ sponso corde verbis ꝛ ope. ¶ Amo te. Amo te. Amo te.

¶ Explicit ꝑma partitio quasi ꝓmialis in cantica canticoꝝ.

¶ Secunda partitio

¶ Ꝓmo ꝓmium.

¶ Amo te. Quid obsecro resonant aliud cantica canticoꝝ q̄ ista intimo ꝛ toto corde vocem Amo te. Qua in re ꝑmittēdū ē ꝙ amoꝛ fruitiu⁹ dei/ maxime seraphicus quia nō pōt ꝓ statu vie sepe. diu. ꝛ multū. consistere in illa puritate actuali. ¶ Indiget ad exercitiū suū similitudinib⁹ ꝛ simbolis vti creaturarū maxime cū dicat Dionysi⁹. ¶ Impossibile nobis relucere diuinū radiū nisi sacris ꝛ architypicis exemplaribus vel simbolis circūuelatū quēadmodū pura lux materialis sine colozis admixtione non videt. ¶ Propterea cōposit⁹ ē liber canticoꝝ. sub tropis ꝛ siℓitudinibus ad hui⁹ fruitiui amoꝛis exercitium sub typo nuptiarū. ¶ Studuerūt in hys exponendis summa ꝛ diuina ingenia. nunc ꝓpartes ꝓut materia quā tractabant. exigebat. nūc integraliter ꝑ omelias. per sermones. ꝑ postillas. ꝑ distinctiōes. ꝑ glosas ozdinarias ꝑm quadruplicem sensum vicissim ꝑmixtum. ¶ Posteriozes vt abbas versellen. statuit insistē circa sensū anagogicū. ꝑ siℓitudinē ad suꝑmū amoꝛē creatū q̄ ē in seraphi coartās se ad aiaz rōnalē ad ocū. Ex suꝑmā q̄tū ꝑt eleuari aie portōnē/ quā appellat seraph vt seraphi. i. i hierarchijs aie. exēplarit ad celestes ozdinat fundamtū capiens ex. x. cap̄lo dionysij cū expositiōib⁹ suis. q̄lit ipe Bonaueñ. paucissimis ꝛbis cōplex⁹ ē in itinerario suo/ cap̄. iiij. ¶ Poꝛro amoꝛ fruitiu⁹ ꝛ extatic⁹. vt anagogicus ꝛ seraphicus. qz ꝙsistit in expimentali ꝓceptiōe ꝓuictionis aie cū suꝑmo obiecto/ suo ꝛ fine deo. nulla/ tenus tradi pōt ꝑ doctrinā maxime cū a solo deo pure gratis ꝛ sup oēm industriā infundat. Uide tur poti⁹ insistendū in expositiōe canticoꝝ ꝛ siℓitum. doctrinaliter ꝛ scolastice tradēdo q̄d nois ꝛmitoꝝ ꝛ exponēdo symbolicas significationes eoꝝ q̄ in declamationib⁹ ꝛ exhoꝛtationib⁹ mozalib⁹ sine fine q̄ neq̄unt vt dixim⁹ amoꝛē fruitiuū infundere. ¶ Sed habito vel cognito q̄d nominis terminoꝝ ex theologia scolastica. debet exercitium intrinsecum remitti ad interiozem mētis perscru-

tationem coopante gra dei que nō dat cōmunit
senō exercētibus/ꝛ ingratis in quib⁹ dei gra vl nul
la est vel in vacuū accepta. sed tā vtiq; nulla ē si i
vacuū recipit/qz nō min⁹ horret vacuū gra q; na
tura. Dicunt xo cantica canticoꝝ p excellentiaz
vel anthonomatice. qz sola in eis ratio cantandi ē
amoꝛ pure gratuitus. nō deliberatio ab hostibus
vt pmū illud canticū. Latemus dño gl'iose. Nō a
visitatione ꝛ redemptiōe dei sic illud. Benedictus
dns de⁹ isrl. Et ita de relics suo mō. s in his can-
ticis sola cantādi rō est ipa cantatio se exercēs in
amoꝛe nō qualicūq; s diuino ꝛ supmo q̄ seraphi-
cus iure dr. eo q ad ei⁹ silitudinē sit exemplatus.
Dr nihilomin⁹ amoꝛ sponse. qm talis amoꝛ ca
stus ꝛ zelotes ꝛ summ⁹ esse debet q̄si ipm noie p
qualitate materie duxim⁹ in sequētib⁹ appellādū.
Placuit igit duce spūscō. vrarū ope pcū coar
tare sermonē ꝛ aptare principal'r ad sensum ana-
gogicū de amoꝛe sponse qō vt sinceri⁹ fiat/ꝛ abs-
q; inuolutris silitudinū. expediēs esse censui con
ditiones vel effect⁹ ꝛ signa vel pprietates huius
amoꝛis sub q̄nquaginta ꝓsiderationib⁹ q̄si toti-
dem scintillis aut linguis igneis annotare. Ne
rūtm ne videamur nimis a lra exoꝛbitare studui-
mus istas amoꝛis pprietates ab inuolutris et fu
mis lre quadā exagitatiua depuratiōe in emicati-
onem deducere. Hic em̄ mod⁹ tractandi primioꝛ
ē scholastico q; rethoꝛico stilo. quali hacten⁹ vti-
q; studuim⁹. pmixtōne q̄dē facta q; accōmode vl'
vtiliter iudicet lectoꝛ. s benign⁹. Orat⁹ insup acci
piat p succincto q̄si pemio in auxilium memoꝛie
ō eadē versuū elegiacoꝝ/in qualib⁹ nūc oblectat
se ocia senect⁹ mea studij memoꝛ puerilis.

Isti xpus respiciunt sensum anagogicū videlz
ale ꝛ dei/ꝛ nihil aliud resonāt nisi amo te: que ex
ficucia amici causari solet vt reamet vt patet.

osculetur me quia melioꝛ oleum trabe me
1 Oscula poscit amoꝛ/delectat/lenit ꝛ ardet
in cellaria nigra sum sed formosa
Ingredit cellas/pulcer ꝛ ipe niger
pugnauerūt in meridie.
Opugnat amoꝛ/desiderat alta tenere
ne vagari si pro non equitauit
Esse vagus refugit/doct⁹/equesq; dei est
cum esset rex fasciculus sic colūbax en lectulus nr flo.
Orat⁹ amoꝛ/coꝛ habet simplex/cui lectul⁹ extat
Secundo capitulo
2 Florid⁹/Est fruct⁹ dulcis in oꝛe suo
vinariam amplexabitur me
Potat amoꝛ/lāguet/cōplexib⁹ heret amici
ecce iste venit en dilectus dilectus meus mihi.
Quo se cūq; rapit hūc vidēt/audet/habet
3 Tertio capitulo tenui eum sic virgula.
Querit amoꝛ qō amat /tenet in sublima surgit
en lectulum ferculum fecit in dyademate
Aut cubat aut ferk /aut dyadema gerit.

tota pulcra Quartū capl'm in vno oculoꝝ
Pulcer amoꝛ tot⁹/p singula mēbra/vidēdo 4
per totum residuū quarti capituli
Vulnerat/ꝛ miris delitijs redolet.
surrexit Quinto capitulo
Dormit ego dormio
Surgit amoꝛ. liquefit/passus q̄q; vulnera lāguet 5
et ipse est amicus meus
Dilectū laudat/iactat amicicia
vna est columba Sexto capitulo
Uni iūgit amoꝛ soli pfect⁹/ē ꝛ par. 6
vt sol et luna vt castroꝝ acies ordinata
Auroꝛe/nitidus/ordine terribilis
nesciui per quadrigas xpi spōtanei per admirationē
reuertere quater dicit.
Nescit amoꝛ/vehit/cubat/crebro vocat
Septimo capitulo per totū prope finem.
Pareat vt veniēs laus sibi multa dat 7
Visit amoꝛ vineas/oꝛtos ꝛ poma reſuat
Octauo capitulo Quis mihi det
Oscula vult pueri/fortis amoꝛ quasi moꝛs 8

Ceterū fiet reductio in hac ptitione scda ad sym-
psalmatis decacoꝛdū cum dyapsalmate totiēs in
terposito iuxta decadē versuū ꝛ p numero dra-
gmatū totidē ab expositoꝛib⁹ notatoꝝ. quatin⁹
cantica canticoꝝ resonent/sm psalteriū decacoꝛ
dum dau id regis. ꝛ iuxta canticū filie marie pul-
cerrime fe minarū. Deniq; tertia ptitio colliget
omnia sub amoꝛis osculo scō. q̄tin⁹ reuoluet ad
intelligibili quodā gyro.

Incipit primum sym

psalmatis ē ꝯcoꝛdia psallentiū in canticis. B

Prima consideratio
Oscula poscit amoꝛ. Exilit s amoꝛis
ignei pprietas ab hac ptica. Oscu
let me osculo oꝛis sui. Oportet vt iā
notauim⁹ nos hoc loco. scholasticis theologie et
philosophie regulis vti. maxime dū querim⁹ ad i
telligentiā cōmunē/cantica canticoꝝ traducē.
aut saltē q; credulitatē secretissimoꝝ sensuū ꝛ ca-
stissioꝝ/q̄s icludit fum⁹ lralis ꝛ q̄i carnal' null⁹ ab
hoꝛreat. neq; scādalū fede carnalitatis q̄s icurrat
Puderet referre/quid exptus audiui. offenderet
em̄ pias ares. Oportet preterea supponere tradi-
ta per alios ꝛ alibi ꝛ a nobis plibus locis repetita
ꝛ exposita nominatim in opere super magnificat
cum adiuncto collectoꝝio quasi septem sportaruz
ad duodecim prioꝛes/de viribus anime. de con/
ceptibus eius et super omnia de hymno et ver-
bo glorie. conformiter ad diuinum Dionysium.
Quicquid enim presentialiter allaturi sumus.
hoc vnum pene resonat aut explanat mysterium
Si qua deniq; vt fit coniungantur alia. spectant
potius ad amoꝛem incipientium vel proficien-
tium: q; dumtaxat perfectoꝝum. nisi pro quan-
to cognoscere debet/ et expedit fortis mulieris
exemplo. semitas domus sue. quas pfect⁹ amo-

ꝓsiderauit vt ꝓueniret ad artem. qm̃ mẽs/amat arte manẽs. ¶ Oportet rursus inꝫ doctrinas de passionibus anime hoc specialiter attẽdẽ/ q; apꝫ theologos ãplior est acceptio passionũ. sicut amoris vel amationis ⁊ cõsequẽtiũ inde q̃ apꝫ Aristotelem naturalis habeat traditio. Ipe em̃ nullas/nisi in irascibili ⁊ cõcupiscibili sensuali. censuit ꝓprie reponẽdas passiones sicut nec in deo vel angelis. ¶ Nos aũt sequẽtes Aug⁹. cũ ceteris theologis. ponim⁹ oĩa noia passionũ. neduꝫ in rõne humana. nedum in eius mẽte ⁊ spũ. nedũ in angelis ⁊ beatis. sed in ipso etiã deo glorioso. oĩ tm̃ in ꝓfectione secluſa. Dicim⁹ em̃ deũ delectari ⁊ gaudere. sicut ⁊ btm̃ esse. ¶ Quẽadmodũ igiꝭ amor seraphicus cui⁹ assignare nitimur ꝓprietates/signa. vel effectus ponit in apice seu ỽtice mentis intellectualis. sic audacia. quã amor ꝓturit in oscu/li petitione cũ spe. ⁊ ceteris illic collocat. ⁊ ꝫ stabilitum sit ad oĩa sequẽtia. ¶ Constat igitur q; amor nõ qualiscũq; ſ feruid⁹ ⁊ familiaris causat de amico vel amato fiduciã. Experimur etiã hoc in brutis nedum faciliter sed cũ difficultate domesticalibus ex ferocitate vt leo. vel ex timiditate vt lepus. Contrahunt em̃ ex lõnga cõuersatiõe beniuola eis audaciã cõuersandi cũ ꝓprijs dñis et domesticis suis. imo ⁊ cũ brutis alterius speciei quos natura creauit aduersas. sicut sunt canis ⁊ cattus ⁊ vulpis ⁊ lepus. ¶ Nunc ad ꝓpositũ puto iam lector intelligat ex q̃ta fiducia oscula poscit amor. ¶ Osculet ait me osculo oris sui. ¶ Pulcra est hoc loco ⁊ plixa deuoti Berñ. deductio. apologisantis ad aiaꝫ que petit osculũ oris. ab illo tali ⁊ tanto qui respicit terrã ⁊ facit eã tremere. De quo Job. Semp inquit tanq̃ tumẽtes fluct⁹ supme deũ timui. ⁊ pondus ei⁹ ferre nõ potui. Talia sunt plurima ad repssionẽ audacie de qua vn⁹ patrum iubebat. Nunq̃ in oĩ vita tua assumpseris fiduciã. At vero discipul⁹ ille quẽ diligebat Jesus tota libertate audet dicere. timor ñ ẽ in charitate. qm̃ ꝓfecta charitas foris mittit timorẽ. Sed nõne seraphica charitas spõse nr̃e ꝓfecta ẽ? Nõne iam ꝓ exprimenta plũma. facta est tota domestica? Nõne numerãda est inꝫ ciues sanctorũ et domesticos dei. cui⁹ exemplo ꝑpauli cõuersatio ẽ in celis. que totiens admissa ẽ nec repulsa. ad oscula pedũ dilectoꝝ. Deinde gradatim familiarius ad oscula manuũ. quidni tandem aliq̃n sumat audaciam in feruore spũs sui dicere. ¶ Osculet me osculo oris sui. ¶ Sic amorosa xp̃i illa magdalena post vnctionẽ pedum/post remissionẽ peccatorũ: prae/sumpsit effundere vnguentũ. ꝑciosioris liquoris sub typo fragrãtissime deuotionis. sup caput ipsius recũbentis. Caput aũt xp̃i deus qui ꝓ deuotionẽ singularẽ osculeri dr̃ ore ad os. qz nulluꝫ interponit mediũ creature sepatiue vt dicet. ¶ Cãtat vnus ex seculi hominibus. audacem faciebat amor. Si bonitas caduca. ⁊ aliq̃n pessime estima-

ta/rapit ad se amorem/alienũ vt audeat ⁊ presumat. quid de illa fornace in mensa bonitatis ⁊ benivolentie estimandũ eẽ putabim⁹? Quid inquã nisi illud dionisij a paulo diuinit⁹ edocti. benign⁹ ieſus venientes ad se. tor⁹ totos deosculat. Tractum est hoc ex euãgelica adolescentioris filij parabola reuertẽtis. Audem⁹ inq̃t apl's ⁊ bonã fiduciam habemus magis pegrinari a corpe. ⁊ esse ꝑ sentes ad deum que ꝑsentia dei quid aliud est q̃ osculatio oris sui? Semp ex aduerso ꝑsumit se/ua turbata cõscientia/nec audet oculos sursum attollere. q̃to minus osculũ oris postulare. Sul/tum dilexit petrus. ideo multũ ꝑsumpsit. Pẽ/quit si tu es. iube me venire ad te sup aq̃s. Tẽtio me latius effluere q̃ ꝓposita bzeuitas flagitat. Sed neq; finis fuerit si voluero cuncta ꝑcq̃/bat. Sed neq; finis fuerit si voluero cuncta ꝑcq̃ que dictantis animo vel occurrunt vl materia ꝓ/xima sunt vel fortassis a lectore querẽda sũt. Ecce dilatationis materia magna nimis. ¶ Quere/rent em̃ cõfestim nõnulli. nec ab expectatione sua cõfundi putabunt. ¶ differe nobis si exposito/plenari⁹. ꝺd osculũ. quid os. quis osculans. quis osculatus. q̃lis osculatio? Hic que sunt oris duo labia. in osculante simul ⁊ osculato? Sz neq; ẽmi/nus hic erit inquisitionis. fiet ꝓcessus ad oẽs sim/bolicas significatiões quas textus canticoꝝ de/currit vniuersus/de vberib⁹ de vnguentis. ỏ cellarijs. de tabernaculis cedar. de pellibus salomonis. ⁊ ceteris in hunc modũ. Sed iam ꝓtacta est nostri sup his causa silẽtij. plus itaq; suscepimus vmbras ⁊ fumos excutere q̃ discutere. Sane di/stinctiones ⁊ magistrales sermões. omelie ꝓcter ea sanctorũ copiosissime ꝓincipientibus ⁊ ꝓficiẽtibus hec docebunt. Sed nũc ꝓfectis (q̃uis imꝑfectus) debitor sum. qui ꝓ consuetudine exercitatos habẽt sensus. Veniẽt vltima duo sympsalmata ꝓ minus exptis. ¶ Ponit hugo tres in cõtemplatione ꝓcessus instar ignis qui cum ascẽdi querit. primo fumosus est sine flãma. deinde cuꝫ fumo flamma miscet. tandẽ purus ⁊ quietus ignis est in carbone. Gradũ hunc tertiũ tenet ignei amor sponse q̃ fortis exilit scintillat ⁊ emicat. nec iter fumos latẽ grossos ⁊ ĩcetos volutat. Beniq; qz ñ de singul'oia sil'dici pñt etiã q̃ sũt accomoda. trãseat ꝼmo nr̃ gdati ad reliq̃. Un⁹ itaq; solet passus i scptur' mutuo cet'os exponẽ. imo qlibꝫ xbũ põt itelligibil'r loq; cũ alio. qm̃ ẽ ignea lex. sciẽtiã hñs voc. ⁊ oĩm linguis loquẽs. Sũ em̃ spũs scũs afflat. sic fugiũt fantasmata. dant̃ carismata. spi/rant aromata sic resonãt idiomata.

¶ Secũda cõsideratio de scõa ꝓprietate.

¶ Vor delectat. Exilit ỻ ignea ligue ꝓ/ticula ex seqntib⁹ xbor simbol'. Quia ꝓ meliora sunt vbera tua vino fragrãtia vnguẽtis optis. Siqdẽ ista delectãt vtẽtes. Vnue/nit em̃ dñs apostolũ ꝓ ipiẽtẽ mulierez. Veni/nebziemur vberibus. Vinum quoq; letificat cor

hois ⁊ odoꝛib⁹ atq; vnguẽtis coꝛ delectat. Pꝛe/terea delectatio ſoꝛtit hoc nom̃ a ſiꝛitudine lactẽ/tũ puerozũ. q̃ſi dulcis lactatio. Cauſat autez ab amoꝛe/imo nõ niſi ab amoꝛe vel amatiõe delecta/tio. hinc illõ populare. Jãmes enara yoye/ſe da/mour ne vient. Gaudiũ niſi de amoꝛe nullũ eẽ po/teſt. Eſt itaq; delectatio ꝓceptio ꝙueniẽtis ꝙiun/cti. Amoꝛ aũt nõ eſt niſi cõueniẽtia ⁊ adaptatõ rei ad ſuũ ꝙuenies. Pꝛoꝛo nullũ eſt obiectũ con/uenientius ſponſe/q̃ ipſe deꝰ ſummũ bonum. ad qõ capiendũ ⁊ poſſidendũ facta eſt. Quare ſup/eſt/dum ſibi cõiungit: inheret ⁊ vnit tanta ꝓpin/quitate: q̃ta ſunt os ⁊ os oſculantia ſe mutuo/q; cauſat ex hac vnitionis ꝓceptione delectatio nõ qualiſcũq; ſed in ſuo genere ſup̃ma. qꝛ ſupi⁹ eſſe bonũ nõ põt. ꝓpterea/ quietat gaudet ⁊ letat in hac vnica opatione. nullũ aliud obiectũ petẽs/q̃ uis ipſe/ ꝙtinuationẽ/poſſeſſionẽq; ſecurã amare nõ ceſſet. Necq; tñ ẽ motꝰ ꝓꝓie dictꝰ q̃ eſt actꝰ en/tis in potentia cũ habeat amoꝛ id qõ actualit reꝙ/rit. ſic eſuries id edẽs/qõ hz ſp̃ in p̃ntia. caret mo/tu faſtidij. Cõſequit hõ ex hac delectatiõe illõ de/põs. Delectare in dño. ⁊ dabit tibi petitiones coꝛ/dis tui. Et rurſus. Renuit cõſolari aia mea: me/moꝛ fui dei ⁊ delectatꝰ ſum ⁊ exercitatꝰ ſum. Alia ſꝛa garrini. Et deficit ſpũs meꝰ. bona ſiq̃dẽ defe/ctione. in ſalutare dei. Et h delectatio ſpũalis/ſi anthonio credim⁹/ſola ẽ rõ vincẽdi inimicũ// Ce terum fit p amoꝛẽ. anime ꝙiũctio ad deũ cũ ꝓce/ptione multis mõis. ſicut cõtingit deũ multiplici ter cõtemplari. Hz loquimur hic de ꝙiũctiõe. per pond⁹ charitatis. q̃ mota ab infinito amoꝛe facit ſup̃mũ danũ ⁊ imẽſurabilẽ ⁊ abſolutũ pure men/tis exceſſum. ſic ait Dionyſi⁹. Tũc cognitio ꝓ ſpe/culum ⁊ enigma quodãmõ deſerit foꝛis ⁊ ſubin/trat amoꝛ vſq; ad interioꝛa velaminis vbi poſuit deus tenebꝛas latibulũ ſuũ. Atuero nunq; rema/net abſq; cognitiõe. Nõ ſi foꝛet ita ip̃e nihil ꝓcipe/ret. Et cum nequeat oꝛi delectatio ſine ꝓceptio/ne ꝙueniẽtis cõiuncti. vbi tũc ſua delectatio eſſet Rideꝛẽt aliq; ꝙ amoꝛ eſt formalit ſua cognitio. Adderẽt aliq; qõ ẽ formaliter ſua delectatio. Ui/deſt verſelleñ. cõſona loq; ſup cantica ad hãc poſi/tionẽ. Hz cõſonãti⁹ ad pbiam ⁊ doctoꝛes dicim⁹ ꝙ ſicut intellectꝰ ⁊ volũtas ſunt diſtincte poten/tie. ſic cognitio ⁊ volitio vel amoꝛ diſtinguuntur diſiungunt dicoꝛ: nõ ita tñ/q̃n circũincidãt ſe mu/tuo. ⁊ h ſolerter aduertere ẽ ⁊ vtile. Pꝛoficit i hac pte ſpeculatio/de mõ ꝙnexiõis ỽtutũ cardia/lium cũ ꝓudentia ⁊ theologiearũ cũ gꝛa. Et do/noꝛũ oim generaliter ⁊ beatitudinũ cũ charitate. ſi nõ iformes ⁊ imꝑfecte. nec ỽe ỽtutes debeant reputari. Ita q; circũincidũt ſe mutuo vt q̃libz ỽ/tus/alteri⁹ denoiationẽ ſoꝛtiat. Dicim⁹ em̃ cum apl̃o ꝙ charitas eſt benigna ⁊ patiẽs. ⁊c. ꝙ tpan/na ẽ ꝓudẽs. iuſta foꝛt/ ⁊ ecõtra. Siꝛ ꝙ fides ſpe/rat ⁊ diligit ⁊ ecõtra. Nõ aliꝛ in re nꝛa dic Ariſt/ de voluntate/ ꝙ ip̃ aeſt appetitꝰ intellectiuꝰ vel in/tellectus appetitiuꝰ. Sic de actib⁹ ip̃arũ potẽtia⁹/licet dicẽ ꝙ amoꝛ ẽ cognitiuꝰ. ⁊ cognitio amoꝛoſa dũ oꝛdinat ad amoꝛẽ nõ ſiſtẽs in nuda ſpeculatio/ne ỽritatis. Exẽplũ materiale. manꝰ ⁊ oculꝰ cõ/currũt ad ſcribendũ. oculꝰ videt manui ⁊ manus mouet calamũ. Nõ tñ ỽtꝰ viſiua ẽ ỽtꝰ motiua ca/lami. nec manꝰ eſt oculꝰ ꝑ q̃dãmõ circũincidũt ſe/ ꝓpter cõnexionẽ in vna actiõe ſcribẽdi. Soluit ex his facta dubitatio. qm̃ amoꝛ diꝛigit a cogniti/one/in ꝓma ſui generatiõe. Certiſſimũ q̃ppe ẽ ꝙ voluntas nõ ferꝛ in pꝛoꝛſus incognitũ cũ obiectũ ſuũ ſit cõueniẽs vel apparẽter oſtenſum. Nõ autẽ ferꝛ aliqua potentia in nõ ſuũ obiectũ. vt olfactꝰ in ſonũ. Veritas ẽ ſatis annotãda ꝓ vniũſita/te dictoꝛum ⁊ dicendoꝛũ. ꝓcipue de amoꝛe ſponſe ꝙ volũtas q̃ ſolũ habet ꝓ obiecto ſuo vltimo. bo/num ſummũ ⁊ optimũ. q̃ ſola inſup eſt vniuerſaꝛ motoꝛ in regno aie. ſeu toto microcoſmo. dũ fue/rit p̃ directionẽ ⁊ ductionẽ intellectꝰ applicata ad obiectũ ſuũ. tũc ſufficit ſeipſam mouere libere per actum amoꝛis elicitũ. Sufficit ꝓterea mouere vi/res alias ꝓ habitꝰ earuz impatiue. quo fit vt vis cognitiua que pꝛiꝰ mouebat obiectalit volũtatẽ p̃ntando obiectũ. nũc oꝛdine q̃ſi cõuerſo mouet li/bere impatiue ⁊ arbitrarie ab ipa volũtate. Exẽ/plũ gꝛa in ꝓpoſito. Memoꝛia aie intellectiue fe/cunda ſpẽb⁹ itelligibilib⁹ acquiſitis ⁊ abſtractis ex fantaſmatib⁹ ſenſibilib⁹ eſtimatiue. quã cõmẽ/ tatoꝛ. noiat intellectũ paſſiuũ. memoꝛia in q̃ ponit in acie itellectꝰ ſpẽm. reꝓſentantẽ deũ nõ q̃dẽ nu/de. ſ. q̃ſi ꝓ ſpeculũ ⁊ in enigmate. Intellectiua ỽ/tus formabit ſiꝛ verbũ de deo. ⁊ illud naturalit obiiciet potẽtie volitiue. Quo ꝓceſſu habito no/uus poꝛit libere ⁊ arbitrarie ichoari. qꝛ mouebit ſe volũtas dilectiue nõ in cognitionẽ p̃ntatã intꝰ ꝓ intellectũ. ꝑ in rẽ extra vl q̃ſi ex exiſtẽ. ſ. deum. Nõ em̃ amat volũtas cognitionẽ hmõi dei tanq; vltimũ finẽ. ſic neq; eẽ põt finis ei⁹. Amat em̃ deũ ip̃m imediate. ⁊ ſe fert in ip̃m/⁊ ap̃lectit ⁊ oſcula/tur/⁊ vberib⁹ ſuis heret. ⁊ in ei⁹ fragrãtia delecta/tur. Hz nõ videat ſupple ocl̃o ad oculũ vel facie ad faciẽ deũ. Deinde volũtas ꝙiũcta fini ſuo vltimo deo. p̃cipit arbitrio ꝓꝓio ⁊ impio itellectui/qua/ſi dicẽdo. Veni/vide/guſta ⁊ ſenti: q̃ dulc ẽ dñs Ad cui⁹ elucidationẽ ap̃liozẽ accedit amoꝛ igneꝰ lingua tertia. Tertia ꝙſideratio.

Amoꝛ lenit. Colligit iſta ꝓꝓetas amo/ris ex his ỽbis/ Oleũ effuſũ nom̃ tuũ. Jõ adoleſcẽtule dilexerꝛt te/ Coſtat ꝙ oleũ deſigꝛt ꝙditionẽ lenitiua quaz at/tribuit amoꝛi creato. nõ ſine creato/canẽs i eccl̃a Cũ venis coꝛda lenis. Eſt inſup oleũ in cõdimẽ/tum dulcedinis ⁊ ſuauitatis. ⁊ mitigatiuũ dolo/ris. Unde petrus. Si tñ guſtaſtis q̃m ſuauis eſt dñs. Et apoſtolus cõcoꝛdat. Guſtauerunt iquit bonũ dei ỽbũ. Et dauid clamat. Quã magꝝ mul-

titudo dulcedinis tue dñe. Et rursum. Memoriam abundantie suauitatis tue eructabūt. Samaritanus quoq; ad curā vulnerati/oleū apposuit.

Prosequimur inchoata declarātes/q̄ t q̄lis sit cognitio pcipiēs deū vt optimū cōueniēs t cōiunctum. exq̄ amor nō ē formaliť pceptiu⁹ cognitionis qualī in eo vel cū eo sit formaliť pceptio/sic̄ t delectatio. Alioquin neq; delectaret si nō pcipet neq; quiesceret/aut frueret deo. si nō delectaret i eo. Istud ē ꝓsideratione dignissimū/cui⁹ ignorantia/multos in amore dei figere se volētes solet ꝓturbare. Loquor exptus p tot annos/Quis aūt multa dixerim⁹ sup magnificat. nihilominus faciēs de⁹ grām p grā/t paulatim fm tps t locū t modū bñplaciti sui dona sua multiplicans. dat in dies ferri magis a claritate in claritatē tanq̄ a dñi spū. q̄ amor ē dās expiri illud dauiticum. Declaratio ꝑmonū tuorū illuminat. Familiaris itaq; cōuict⁹ ostensor ē secretorū amicicie. qz t xp̄us ꝟbū t sapia pris medi⁹ accedit loquens linguis. nedū hoim. nedū angelorū. ꝑ arcanorū pris/q̄ nō licet hoi loq̄. Fortassis illa sunt arcana q̄ diuinus dionisi⁹ a paulo discere nō potuit. nec ipe scribere/ vl docere misi p silētiū. ꝑ eis reuelauit de⁹ p spiritū scm ea q̄ nec ocul⁹ vidit/nec aur audiuit nec in cor hois ascēdit. Stult⁹ eēt lector si q̄reret. et ego ꝓsumptor insan⁹. si conarer altiora vl alti⁹ q̄ ipsi exponere secreta celestia. Plane dum etiā atq; etiā rumino ꝟba pauli ꝟba subindi dionysij/sup hac sapia que in mysterio abscōdita ē/miranda t miserāda apparet hebetudo intellect⁹ nr̄i nō int⁹/ ꝑ fortis herētis ad eorū doctrinā. Ipsorū q̄ppe ꝟba si velamē t obscuritas auferat a corde. cognoscunt aptissima esse. de q̄b⁹ ambigere min⁹ ē fas q̄ de ipo materiali sole. vt iure dixerit Boetius. Ipanc q̄q; poterit notare lucē cādidos phebi radios negabit. Dixit estas hodie vrbani festo qñ sol viridior est. t pl⁹ fulgidus t feruid⁹. Venit in memoriā baptisma valeriani insignis cecilie ꝟginis sponsi. Libēter em̄ diei cuiuslibet occurrētia specularī soleo mysteria. Vidit ipe Valerian⁹ senem candidis indutū cū libro aureis lr̄is scpto in q̄ legit ista pauli ꝟba. Un⁹ dñs vna fides. vnum baptisma. vn⁹ de⁹ t pr̄ oim qui sup oēs/t p oia. t in oib⁹ nob. Valerian⁹ int̄rogat⁹ a sene si crederet/ilico rñdit. Nihil veri⁹ dici posse. In q̄b⁹ tñ vniūsa dionysij theologia notata ē. Mā in ꝟ q̄ vn⁹ est de⁹ t pater oim. notať theologia de trinitate t vnitate diuina. Nō em̄ eēt paternitas in diuinis si nō eēt trinitas cui⁹ fontale pncipiū ē pat⁹/ a q̄ ois patrnitas in celo t in terra noiať. Cetera cum addit qui sup oēs est. daſ intelligi theologia mystica q̄ p excessum infinitū sup oēs habz scire. Horro cū de⁹ eē dr̄ p oia. symbolicaz ex oib⁹ t i oib⁹ ꝓcipim⁹ theologiā. Denicq; cū subiūctū ē t i oib⁹ nob. theologia ligť ꝓcedēs ex ꝓprijs t intelligibilib⁹ positiue. q̄liť sit in diuis noib⁹/tā per cām q̄q; p excellētiā nō attēdēdo si fuit infinita/q̄m i hac excellētia p infinitatē: mysteriū theologie p negationē collocať. Addit ꝓterea triplex habitudo quā hz de⁹ ad nos vltra ceteras irrōnabiles creaturas. s. p imaginē naturalē. p grām et p gloriā. Prima siq̄dē habitudo ē ad deū neduz vt pncipiū causatiuū/sic̄ in oib⁹ ē p eēntiā/potēciam t pñtiā. ꝑ etiā sic̄ ad pncipiū obiectiuum rōne imaginis q̄ dei capax ē facta. Deinde sic̄ ad pncipiū inhabitatiuū rone siliitudis t reformationis p grām. Tertio sic̄ ad pncipiū glorificatiuū ſb q̄ cōphendi pōt habitudo hypostatice vniōis in xp̄o plicē hāc silitudinē reddi rō vna. cur toties i scriptur ꝓiungunť hec tria. dñs de⁹ nr̄. Quibus ex incidēti trāscursis redeam⁹ ad cām lenitatis amoris. q̄lē habuit apls nr̄ Remigi⁹ de q̄ legiť q bonitatem t benignitatē māsuetissimi cordis ostēdebat in lenitate ꝟmōis. qm̄ de⁹ in fide t lenitate ipsius scm̄ fec̄ illū. Habem⁹ certe in amore spōse obiectū cōueniētissimū deū. habem⁹ cōiūctionē ipsi⁹ ad sponsū p osculū intimū. t p inhesionē ad sedē amoris pect⁹ suū qđ notať in vberib⁹. t p leniti/ uam olei leticiā. iuxta illō. Unxit te de⁹ oleo lcti/cie. Supest assignare cognitionē pceptiuā qm̄ dilectatio t lenitas ē pceptio cōueniēs ꝓiūcti. Diffi cultatē auget ꝟbū hugonis. Amor intrat vbi cognitō foris stat. Illō insup de q̄dā omeť. possiu⁹ figere desideriū/ vbi nō ē fas iferre obtutum. Itē qđ mag⁹ cognoscim⁹ de deo qđ nō ē q̄q; qđ est ac ꝟo loquať iā quarta ignei amoris lingua. et⁹

ꝑprietas ē. Quarta ꝑprietas.

Colligiť ꝟ ex feruore desiderij spōse ad sponsū. Trahe me p⁹ te. curremus in odore vngēto⁹ tuo⁹ rū. Dix⁹ ꝟo ardor t iextinguibil⁹ frā grātia. Certe spōsa ꝓcesso iā or⁹ oscl⁹ fidēť postulato velut ab absente/suscepta fuat ad vbera spōsi qm̄ meliora dixit ea vino. fragrātia vnguēt⁹ optis expta loqť t ꝺlectata. Nā t ſbūgit. Oleū effusū nom̄ tuū. Nūc ex satietate t vbere plenitudie/velut insatiabili⁹ estuās clamat. Trahe me p⁹ te curre⁹ i odore vnguēto⁹ tuo⁹. Sure dixit ꝺ amorem⁹ i odore vnguēto⁹ tuo⁹. Sure dixit ꝺ amore seraphico dionisi⁹ q̄ ē sup feruid⁹ t holocauste purgatiu⁹. qm̄ t seraphi iterptať ardēs. Est q̄dē i āgel ardor iste. ē i singul etiā btis q̄b⁹ ē vna vox letātiū t vn⁹ ardor cordiū ꝓptea dicūť lapides ignitos. ꝑcipue tñ t i excellētia seraphic⁹ ordo possideat hūc ardorē. ꝓpterea nec ipe a scia sic̄ cherubin nec cherubi ab ardore noiať. q̄uis absq; vlla dubitatōe. t seraphi cognoscat t cherubi ardeat. sic t volūtas cognoscit p itellectū. t ardz p volūtatē itellect⁹. Dicam⁹ id circo ꝺ ardore spōse. q̄ ñ ē absq; cognitiōe. alioq̄n ꝺlectabiliť eē nō posset t lenis ei sponsus su⁹ deus vt opponebať. Omnis vtiq; delectatio fit ex perceptione t omnis perceptio sine dubitatione / est cognitio. non qualiscunq;

sed expimentalis ⁊ practica. est ꝑsens quasi per sensum ens vel existēs. quē differt duplicit a cognitione solū speculatiua ⁊ distinctiua seu declaratiua. Primo quia respicit ꝓncipaliť bonū /ꝫ speculatiua verū. aut si magis ꝓbice dixerim⁹ respicit plane verū. qz verū ē obiectū intellect⁹. ꝫ nō sistit in sola rōne veri. imo ꝑut cōsone vel ꝓformiť aut ꝓfesse se hz ad appetitū boni ꝓtendiť. Ex qua distinctione sumiť illa altera. de intellectu practico ⁊ speculatiuo ¶ Differt scō do ꝑceptio expimentalis ⁊ practica a speculatiua in ordine ⁊ origine. qz necesse ē ꝑceptionē seq ꝓpationē appetit⁹ ꝑseritim volitiui. ⁊ ab eodē causari. ꝓpterea recte vocať hmōi ꝑceptio oculꝰ volūtatis vel amoris sui maxie eliciti/qm̄ ide causať nec aliť oriret. De ei⁹ efficacia dicendū erit inferius sup illo. Vulnerasti cor meum sponsa in vno oculorū tuorū. Elicia mus exinde pulcerrimā de cognitiōe expimentali scintillam veritatis respectu amoris. sponse ad deum sponsum. Violētior ⁊ vehementior est ista ꝑceptio ad trahendū post sponsum q̄ speculatiua. Ratio iam tacta ē ex ordine lr̄e. ⁊ patz exēplo iam inducto de scriptura quā scribit man⁹ ad directionē oculi. Si em̄ oñderet oculꝰ volūtati scribentis. tm̄modo speculatiue quedā exēplaria lr̄arum sub quadā obscura generalitate/volūtas nō ita traheret ⁊ alliceret ad scribendū. sicut fiet ex pulcerrima scriptura sua quā ꝓducet/quā ꝓtin⁹ insup oñdet ꝑcipiēs oculꝰ. qm̄ oculꝰ videt volūtatem scribētis. sic̄ voluntas mouet oculū ad videndum lr̄as q̄s formet mediante manu. ꝫ ex im/perio suo. Sentic̄s igiť vis affectiua seu motiua pulchritudinē egregiā in lr̄is aut picturis/quales alibi nō viderat. qz nō scripserat. trahet amplius ad cōtinuandū scripturā. ꝑcipiēs tūc oculo ꝑmanere in hac sua opatiōe directiua. vt ꝑmaneat et delectet in vi motiua sua. qm̄ ex dictis duob⁹ cōsurgit ⁊ oriť vehemētior delectatio q̄ ꝫm Aristo. ⁊ expientiā/tenet opantē in opatione. Facile erit ex hac vna sitūatione cōsiderare sensibiles alias innumerabiles. ⁊ ex illis ascēdere ad ꝑceptiones ⁊ motiones rōnis ⁊ mētis. quales plurimi/nō habētes exercitatos sensus spūales nō aduertunt. nisi fortassis in formis ⁊ volucris sanctorum sic̄ ex sola ⁊ simplici fide ⁊ spe de deo in solo enigmate. ꝓpť q̄les forte putāt aliq̄ dictū illō qđ iductū est de cognitiōe dei q̄ magis cognoscit q̄d nō est q̄ quid est.

¶ Quinta ꝓprietas.

Odor ingredit cellas. Introduxit inquit sponsa me rex in cellaria sua. Ut cōgaudet ⁊ applaudet ille de q̄b⁹ iā dixerat adolescētule. Adolescētule inquit dilexerūt te. Et se rursus cōnumerās eis. Currem⁹ in odorē vnguētorū tuorum. Letabimur inquit ⁊ exultabim⁹ in te. mēores vberū tuorū sup vinū. Recti diligūt te ¶ Recti dicunt. Amo te. Cōsone loquiť discipul⁹ ille quē diligebat ihesus. Odor tu⁹ xp̄e in me excitauit ꝙcupiscētias ei⁹nas. Ipe q̄dē xp̄s rex ē/de q̄ pulcerria mulieruz mr̄ sua fas hz dicē. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni/ cui bñdixit dñs: sine cui⁹ odore nō currit. qz nemo venit ad p̄rem nisi tractus a filio. sicut nec ad filiū nemo venire pōt nisi p̄r suus traxerit eum. ¶ Būt aliq̄ sortiti aiaz bonā. quos etiā a puero notauim⁹ anhelare ad diuinos odores ⁊ ad celestia desideria naturali quodā ꝑinstinctu suspendi. nōdū hñtes rōnis vsum plenū. hñt aliq̄ curuas in terris aias ⁊ celestiū inanes instar pecorū ¶ Discipulus p̄ris vnius in heremo cōquestus est eidē cum admiratione q⁹ vn⁹ ex fr̄ib⁹ apostatauerat. ¶ Mirare inq̄t pot⁹ fili. quo pacto remanet aliq̄s cū nullus hic remanere possit/si nō venerit specialiter a deo. nō humano solū cōsilio tractus. ¶ Exemplū addidit de vario genere catulorū /quorū aliq̄ ꝓ odorē bestie ꝓsequunť eam infatigabiliter. dū alij q̄uis excitati ꝓ clamorem statim desistant/nec alios comitať. quia odorē venaticum nō hauriūt narib⁹ ¶ Christi bon⁹ odor sumus/dicebat apl's/ꝫ nō oīb⁹ ad vitā. quēadmodū iudas/qñ domus repleta est ex odore vnguenti/nō cucurrit. sed lapsus ē. Tales notati sūt ab adolescētulis dicētib⁹ ad sponsam. Recti diligunt te. Nouerat cē nōnullos qui rectis eā oculis aspicere nō poterant nec odorem optimum ei⁹ ferre. nigram quoq̄ spernebant ⁊ fuscam ¶ Porro quid egerit sponsa quā introduxit rex in cellaria sua / satis colligiť ex leticia et exultatiōe adolescētularū suarū in vberib⁹ suis/sup vinū carnal' leticie/aut sapiētie ꝓ industriā acquisite. Collegit itaq̄ ex diuine sapiētie thesaur/atq̄ cellarijs doctrinas vberes pietatis. Est em̄ infinit⁹ thesaur⁹ hominib⁹ quo qui vsi sunt ꝑticipes effecti sunt amicitie dei. ¶ Que vo sint hmōi doctrine pietatis. ꝓut noiat apl's post dicem⁹ si ꝑpus aliq̄ de sexta amoris ꝓprietate tetigerim⁹ adaptauerim⁹ ⁊ cāticorum/hoc ē ad canticū cordis oia q̄ dicta sunt ⁊ dicentur sup hmōi canticis canticorum.

¶ Sexta ꝓprietas.

Odor pulcer/et ipse niger. Nigra inquit sum sed formosa filie hierusalē. Abstractum ꝓ concreto ⁊ femineum ꝓ masculino frequenter accipimus. quoniam sicut sponsi ⁊ spōse vnus est spiritus. Ita vox cōmunis est. Nolite me considerare q⁹ fusca sim/qz decolorauit me sol. Quid pulchritudo sponse nisi sua ad deū sincera dilectio? Quid nigredo sua vel fuscedo nisi timorata et reuerens humiliatio? Sua quippe pulchritudo sua quoq̄ quantumcūq̄ pura et feruida dilectio / necnon cognitionis claritudo / quid est in estimatione sua/dum comparatur ad illum solem iusticie: de quo subiungit. Reddens causam sui timoris in nigredine/vel fuscedine vel palore notati. quia inquit decolorauit me sol. Et

ita decolorauit vt in caligine & tenebras tota ru/
at. ¶ Nunc in trāscursu solo. qm̄ alibi latissime et
pluries & vtraq; lingua tractauim⁹/fiat applicatō
canticordi nouā ad ꝺ epithalamiū ſm̄ ꝓprietates
sex in hoc duplici ꝓmo notatos cōformiter ad no
tulas & vocem eiusdē canticordi que sunt he: ſm̄
quas om̄is doctrina pietatis que hauriē in cella
riis suis cantari pōt in armonia cordis. gaudium
merorꝫ spes timorꝫ & pietas. ¶ Est aūt pietas put
hic accipiē amor cōsurgēs ex affinitate. om̄is aūt
affinitas ꝓcedit ab ipo p̄re luminū ex quo om̄is
paternitas ſm̄ ap̄m in celo & in terra noiatur.
¶ Repetitio. Oscula poscit amor delectat. ecce
gaudiū. lenit ecce dolorē p indirectum qui leniē.
Et ardet. i. desiderat vehementer ecce spem. In/
grediē cellas pulcer & ipe niger. ecce timorē in ni
gredine seu pallore q̄ est timēti color aptus. Effe
ctus em̄ timoris est pallor ꝓp̄ spūs confluentes
ad cor. ¶ Fiat hic diapsalma: hoc ē pausatio psal
lentium in canticis ꝓ recreatiōe cantantiū. q̄tin⁹
etiā possit ipa doctrina pietatis diligēti⁹ inspici:
qm̄ pietas ad om̄ia valet. que canticorū oīm i cor
dibus nr̄is radix ē exemplar & finis. put vberrie
vtinā fructuose tractata ꝓ nos de canticis mani
festant. a. Gaudiū. e. Spes. i. Pietas. o. Ti
mor. y. Dolor.

Finito diapsalmate

ꝓmo. Sequiē sympsalma secūdū. Quāma ꝓprie/
tas septima in ordine.

¶ Oppugnaē amor. Filij indt̄ mr̄is mee
oppugnauerūt & tra me. Pendet hec sntia
iuxta sensuꝫ vnū ex imediate p̄cedēti/
vbi cām reddit sponsa sue nigredis di
cens. qꝫ decolorauit me sol. sol videlicet iusticie.
ꝓmittēs me tribulatiōis & tēptatiōis ardorib⁹ ex
poni. Cōtra qd̄ dr̄ in ps. Per diem sol nō vret te
Iuxta quē intellectū filij mr̄is sue oppugnātes cō
tra eā acciperenē in sinistrā ptē vel de puersis ec
clesie filijs. vel de demonibus qui p creationē sūt
deitatis mr̄is oīm filij. Vel certe de adam & eua/
quorū filij nequā sunt tirannici motus cōcupiscē
tie originalis. quorū lex repugnat legi mētis/qui
diuertūt aīam verbigenā ad infimas/ad infames
vineas. tot desideriorū q̄b⁹ obniti nō semp potest
Hic em̄ totiens cōquerit ap̄s. Amor spōse vine
am ꝓpriā celestis desiderij assiduo feruore custo
dire nō ꝓualet. Inde pallor ille timor/& fusce ni/
gregꝫ decolorationis. quia velle bonū sibi adiacet.
posse aūt nō inuenit iuxta votū. ¶ Sūt alij sensus
p anagogiā/& in bonā ptē de filijs eccl̄ie celesti q̄s
angelos intelligit amor spōse/q̄lis fuit ille angel⁹
qui pugnauit in luctu cū Jacob. Aut certe p alle
goriā de eccl̄ia gentiū se coarteē. vt cepim⁹ canti
cum nr̄m ad amorē spōse. ¶ Et q̄d ſm̄ doctrinā pi
etatis resonēt ꝺ & sequētia pscrutemur. Nō enim
frustra dixit amor sponse ꝓius. Introduxit me.
rex in cellaria sua & illic edocta eructauit verbum
bonum dicens opa sua & vota eidem regi. qm̄ fa
cta est lingua sua calam⁹ scribe velociter scriben
tis. ¶ Secūda ꝓprietas.

¶ Horigit̄ desiderat alta teneē. Indica
mihi inquit spōsa quē diligit aīa mea.
vbi pascas vbi cubes i meridie. Atten
dat pietas quēadmodū citō nomen regis/qō ē ex
cellentie & dignitatis deflexit sensum in nomē pa
storis. Ubi pascas inq̄t. Scim⁹ attribuī pastori
bus/amatoria carmina. vbi simplicitas libera et
campestris sine dolo versaē vbi nec arrogātia do
minaē. ¶ Et qm̄ ex hac ꝓprietate pendēt nō mo
dicum p̄cedentes & sequētes. cōsiderem⁹ q̄d sibi
velit amor qui desiderat alta tenere. & tam alta vt
noticiā de sponso suo deo meridianā audeat po
stulare. ¶ Constat ex doctrina pietatis: hausta in
sapientie cellarijs. quadruplicē in genere noticiā
esse amoris dñi. ¶ Meridianā de se & apō se vbi ē
q̄ est ens purū sup se reflexum. ¶ Meridianā secun
do noticiā dicim⁹ de deo. ſ extra se in creatura be
ata. tertio matutinā in ipso de creaturis. q̄rto ve
spertinā in ꝓprio genere videdo creaturas p spe
culum & in enigmate maxime p statu vie/vel i spe
culo. & fortassis in enigmate quodā vestigiorū eti
am in p̄ria. ¶ Vult amor sponse/soli intēdere. quez
ex toto corde nō diuiso/nō dispso diligit. Petit id
circo p̄ntiā spōsi iugiē agnoscē cui⁹/causa ſbdiē in
sequēti ꝓprietate. ¶ Certia ꝓprietas

¶ Horesse vagus refugit dicens. Ne
vagari. ſ̄ est vane agi incipiā. post re
ges sodaliū tuorū. quicq̄d em̄ diuisio
nem ab vnitate sepante recipit. aut nu
trit/horret & amor tanq̄ vnice dilecto ꝓriū. Pre
terea sodales hoc loco & greges siue & tabernacu
la pastorū in prem intelligim⁹ vni ouili/vni gre/
gi/vni pastori ꝓriā accipi.

¶ Quarta ꝓprietas & est decima.
Octus ē amor sponse. vt altera denōt
amoris ꝓprietas. & hoc sciēs sponsus
ne supbiat sponsa imo cognoscat q̄li
ter & vñ donū istud accepit dic in altera ꝓpriета
te. Si te &c. Et iūgit p quinta ꝓprietate.

¶ Quinta ꝓprietas. & est vndecima

¶ Horest eques dei/qui vehit. ſ. & ve
hit. Equitatui meo &c. Blandiens er
go sponsus neq; cum austeritate indi
gnabūdus abijciēs. Si ignoras te ait.
O pulcerrima mulierū. si ꝓ nō intelligēs. Egre
dere & abi. hoc est egredieris & abibis vagabun
da post vestigia gregum. in dispersione. hac illa
q; discorditer. errātiū & illic pasces edos. sensuū
storū tabernacula sibi multiplicantiū in falsitate
& vanitate. Nō ne feceris aut factura sis. equita
tui meo in currib⁹ pharaonis assimilaui te amica
mea. qr̄ grām ꝓtēplatiōis q̄ te de currib⁹ pharaō

tis eripiat. que psecutrices curas pdere te volē-
tes pdat largitus suz. Sedi pterea vt essent pul
crege ne tue sicut turturis in hōestate cōuersatio
nis ⁊ collū tuū quod mihi te cōiungit sit sic mo
nilia. Nos quoq murenulas aureas q̄ sunt sen
tentie pietatis auree faciem⁹ tibi vermiculatas
argento eloquētie/qm eloquia mea eloqa casta
sunt. argentū igne examinatū purgatū terre pur-
gatum septuplū ¶ Sint hec interim p cōc zdia
⁊ sympsalmate secūdo ptexta. absq; piudicio sen
tentiarū q̄s eē multiplices alias/nō me latet. fiat
recursus ad petitionē ⁊ desideriū sponse ex amo-
ris fiducia loquēti. Amo te. Indica mihi p amo
rem tuū quo amas me. vbi pascas. vbi cubas in
meridie. ¶ Accipiant sequētia q̄si p diapsalma
te ad illustrationē canticorū ¶ Dicam⁹ hic cum
Petro de cui⁹ filia carissima petronella hodie me
minit ecclia. Bonū ē nos hic esse/nō vt faciamus
tria tabernacula: Nesciebat em̄ q̄d diceret ꝑ vt le
uantes oculos nr̄e considerationis neminē videam⁹
nisi solum iesum q̄ p effectus varios ⁊ instinct⁹ q̄-
rit a sponsa amas me: Cui questioni semp bñ cō-
scia psona rñdet. Tōne tu scis q̄ amo te. Cui dñs
rñdet. Pasce agnos meos. Et p agnos hic fortas
sis intelligim⁹ nō incōgrue idē qd̄ p adolescentu-
las de q̄b⁹ supra in alio sympsalmate q̄ statū inci-
pientiū vel animaliū ⁊ imperfectorū significāt ⁊ te-
nent sicut p filias hierl̄m nos in gl̄ia consūmatas
animas vel angelos intelligim⁹ a q̄b⁹ sponsa cō-
solationē petit ⁊ accipit/mutua ⁊ varia collocuti-
one frequēter exhibita. Itaq; cognoscētes ado-
lescentule. qm̄ introduxit rex sponsam in cellaria
sua. Ita em̄ reuelauit eis cōgaudēt mox ⁊ dicunt
exultabim⁹ ⁊ letabimur in te/memores vberum
tuorū sup vinū. Plus em̄ delectat ancillas spon
se adolescentulas. lac doctrinalis pietatis stillans
ex vberibus suis q̄z vinum scientie cuiuslibet se-
cularis vel humano studio torculatū ¶ Consti-
tuamus igit̄ an̄ cōsiderationis oculos adolescētu-
las/nūc has/nūc illas p desiderio paulatiz ad no
titiā sponsi puenire satagētes/⁊ se mōilib⁹ aureis
vermiculatis argento q̄ntū fas ē ornare/cupiētes
postulare p amorē mutuū sponsi ⁊ spōse multipli
ces sibi questiūculas indicari. Prima questio
amor sponsi sūm⁹ nūquid pōt tot⁹ totaliter diligi ⁊
a diligēte hr̄i: ¶ Rñsio p distinctionē. Cōcurrūt
em̄ ad dilectionē tria. Dilect⁹ ⁊ diligēs/⁊ habitu
do diligēti ad dilectū. Itaq; de⁹ sic ē tot⁹ desidera
bilis. quia totus bon⁹. Ita est de se tot⁹ ⁊ totaliter
diligibilis. q̄z finis vltim⁹ ē. Diligens vo aia
pōt tota ⁊ totaliter diligē. videlicet ex tota se ex to-
to corde/ex tota aia/ex tota mēte/ex toto intellectu
⁊ ex om̄ib⁹ viribus suis. Alioq̄n nō p̄cipet si ñ pos
set ipleri. Qd̄ fiet maxime dū venerit qd̄ pfectuz
est in pria vbi dicunt cōprehensiones eē. qm̄ appre-
hendunt ꝑm totū posse suū/totū nosse. totū velle
Proinde tertio si fiat collatio diligētis ad dilectū
sic dilectus de⁹ sol⁹ a se totaliter diligit ⁊ cōphē-
dit sic sol⁹ habet eternitatē sol⁹ lucē immensam ⁊ in
accessibilē inhabitat. sol⁹ nulla cognitiōis finita-
te circūscribi pōt. sol⁹ in eterna trinitate sua ple-
no ⁊ infinito tonitruo magnitudinis resonat i se-
cula seculorū loquēte qualibet psona ad alteram
Amo te amo te amo te. Amor q̄d amat cum deuz
amat: Rñsio pformiter ad Aug̃l. querētē. Quid
amo dum deū meū amo: Amo q̄ndā lucē quā nō
capit loc⁹. quēdā sonū quē nō capit tps. quēdam
odorem quē nō spargit flat⁹. quēdā sapore quem
nō minuit edacitas. quēdā amplexū quē nō diuel
lit societas. ¶ Amor numq̄d cognoscit diligendo
deū. q̄d est de⁹? Rñsio p distinctionē cui⁹ ignora
tia multos turbat. Aut em̄ queritᵉ de cognitione
q̄ditatiua dei pfecta singl̄ari ⁊ aspectiua seu dif
finitiua. ⁊ b quodā mō verū ē qō nescit viator q̄d
ē deus. imo nec cōprehēsor nisi cognitione ⁊ dile
ctione actuali finita formaliter. sicut eēntia ẏtus
⁊ opatio finite sunt. Si vo queritᵉ de cognitiōe ⁊
dilectione quidditat̄ dei sub generalib⁹ attribu-
tis appropriatis sibi p q̄d nois descriptiue/⁊ p ex-
cellentiā supabundantis affirmationis q̄lia signi
ficant om̄ia noia imensitatē dicētia explicite vel i
plicite. cōstat q̄ nedū in celo intuitiue/ꝑ etiā i via
abstractiue cognoscit quid de⁹ est/imo p regula
¶ Qtū quis cognoscat de deo q̄ ē/tātundē ipe no-
uit q̄d ē/si pfecte pfecte: si ipfecte: ipfecte! Neq; ei
sunt audiēdi q̄ dicūt nihil d̄ deo cognosci/si nō co
gnoscat om̄is ei⁹ pprietas/hoc saltē in negatio-
nibus habet instantiā. Verissimū q̄pe est q̄ de⁹
nō est lapis vel asin⁹. ¶ Qtū vo scit de deo q̄d nō
est (cū priuatio cognoscat p habitū) scit tantūdē
de deo q̄d ipe est ¶ Amor nunq̄d imediate dili-
git deū dicēdo veracit̄. Amo te toto corde. Amo
te tota aia. Amo te tota mēte. Amo te toto intelle
ctu sine deceptione. tota volūtate sine cōtradicti
one. tota memoria sine obliuione. tota virtute sine
defectione. ex om̄ib⁹ viribus sine discrepatiōe De
nicq; ppter te sinceriter ⁊ vnice? ¶ Rñsio p ꝓsiō
rationes efficacē excellentiā hui⁹ oratiōis. Amo
te/amo te/amo te dignātes ¶ Amo te ẏbū ē ⁊ cā
ticum pprijssime cōueniēs ⁊ eternaliter toti trini-
tati. In ẏbo hoc dñi celi firmati sunt/⁊ b spiritu
oris ei⁹ om̄is virt⁹ eorū. Ipe em̄ dixit de q̄libz cre-
tura in esse producta. Amo te ⁊ facta ē. Suū enim
amare creaturā est suū facē. Itaq; q̄ntū vult crea
ture esse ⁊ bñ esse: tm̄ dicit eidē ⁊ p effectū amo te.
¶ Amo te. Vox est vel oratio in qua ⁊ p quā sic
enigmate cognoscit de⁹ vn⁹ i trinitate/⁊ trin⁹ i vni-
tate. dixit Amor nr̄ iesus q̄ Iota vnū aut vnus
apex nō pteribit a lege. Fuerūt q̄ propterea ex lr̄is
scripture tanq̄ seminarijs ⁊ elemētis virtutū cona
ti sunt vt Joachim itelligere. i. int⁹ legere. multa
etiā vsq; ad pphetias de occultis ⁊ futuris. ꝑ in
multis refellit istū audaciorē curiositas q̄ fatū erat
ad doctrinā pietatis. Dicam⁹ q̄ cū sobrietate q̄ i

hac dictione Amo/signat ꝓncipiū mediū ⁊ finis ꝑm tres eius lras. Est eñ ꝑcipuū in creaturis vestigiū ꝑm pithagoricos ꝓncipiū medium ⁊ finis. qđ peripatetici plus specificauerūt dicentes in re qualibet esse tria que sunt natura ꝟtus ⁊ opatio. Theologi vero pticularius ⁊ diffusius assignant in vestigijs beatissimā trinitatē. Repitur nāq; in oīi re vnitas ꝟitas ⁊ bonitas. Repit mod⁹ species ⁊ ordo. Repit mensura numer⁹ ⁊ pondus. Repit in magnitudine longū latum ⁊ ꝓfundum Et ita ꝑ singulas rerū cōditiones nominatim in re nostra. Itaq; dixit christ⁹ referēte Johanne in Apocal. Ego sum alpha ⁊ o. ꝓncipiū ⁊ finis. Jūgitur apte. M. ꝑ medio. Ego inquit in medio sū ⁊c. Et iohānes. medi⁹ vestrum stetit ⁊c. ¶ Rursus hec lra duplicata iuxta morē antiquū scribendi complectit apices quattuor lineales ꝑ qs in enigmate cognosci pōt vestigiū trinitatis simt cū mysterio vnitatis sic scripserūt. Inde ꝗdem ꝙ hmōi dictio nō sine sanctispūs instinctu prepposita est in canone misse ⁊ subiunctū. Clemētissime pater quod est nomē omnis amoris originale fundamentum. A quo sumit oō dīnica exauditionis sue aulum ¶ Amo te/vox est vniuersaliter cuiuslibet creature. Sua laus instit suuz canticū sua iubilatio ꝟtus honor ⁊ exultatio psalm⁹ organum ⁊ adoratio. Felix es o creatura rōnalis q̄ capax facta es audire simt ⁊ intelligere ꝑ oīa generaliter in deo ⁊ in creatura. istā iocūditatis vocem. Amo te. Infelix ex aduerso creatura rōnalis q̄ discordat a tali cantico puersa volūtate/cui placet ideo canticū amoris ⁊ pacis/quia nec dat gloriam deo in excelsis. nec in terris habet pacez bone voluntatis ¶ Preterea iure dixisti. O adolescentule/recti diligunt te. nō iniqui. nō distorti et reprobi. hoc cognoui dicit Ecēs. ꝙ fecerit de⁹ hominem rectū/ ⁊ ipe myscuit se infinit⁹ questionib⁹ ꝑ curiositatem/instabilitatē ⁊ cupiditatē. Primū in rōnali. scōm in irascibili. tertiū in cōcupiscibili ¶ Amo te. Vox est erūpens ab ore pietat⁹ maternalis in oīes vniuersaliter generatiōes. Pone supponit hic ex alijs ꝙ pietas est amor cōsurgēs ex affinitate. Vñ iuxta diuersos gradus affinitatis diuersificat amor pietatis vt prīs ad filium et ecōtra viri ad vxorē ⁊ ecōtra ciuiū/ad ciuitatem. aut patriā/ ꝓpinquorū/ domesticorū ⁊ cōsanguineorū ad inuicē. Cōstat aūt ex apostolica sentētia ꝙ ex deo pr̄eoīis paternitas in celo ⁊ in ẽra nominat/ ⁊ ex cōsequēti quelibet ꝓximitas aut affinitas in oīibus generatiōibus celi ⁊ terre/ nedū in hoibus de quib⁹ dixerunt quidā poetarū ipsi⁹ etciī genus sum⁹ quod verbū fecit aplus ꝓfirmādo catholicū. Cōfirmat petrus xp̄ianis loquens Vos estis genus electum ¶ Amo te. vox ē tam efficax viuax ⁊ sonora vt ad aures dei/que sūt ei⁹ imensa ꝟtus cognoscitiua/ generalit ⁊ imediate ꝓtingat. Sciebat amor nr̄ iesus ꝙ oīa dedit ei pater in manus Dicebat alibi. Oīe qđ dat mihi pater ad me veniet. Ad locū quoq; suū vnde exeunt flumina reuertunt. Dicēte Salomone/ ⁊ phisicam sentētiā confirmāte cōmemoratā a Boetio Repetunt ꝓprios queq; recursus/ reditu q; suo singula gaudent. nec manet ibi vlli tradit⁹ ordo. nisi qđ fini iunxerit ortū/ stabilēq; sui fecerit orbē Et rursum altero metro. Quia non aliter durare queant: nisi cōuerso rursus amore refluant cause que dedit eē. Constat ꝙ reditus iste fit ꝑ amorez/ sicut altero metro dicit. Deformis quas lege benigna. ad te conuersas reducit facis igne reuerti. Quis aūt ignis sit iste constat ex Dionysio ō angelica hierarchia in fine. Et codez Boetio. ꝙ est amor cōmunis ilsitus nature. de quo sic exclamat O felix hominū genus si vestros animos amor q̄ celum regit regat. ¶ Cōstat ex istis vitas cōsiderationis respondens inquisitioni. si de⁹ imediate amat. Perspicuum ẽ ita esse. Nihil quippe medium inter deū ⁊ creaturā. ¶ Sed forte pticularior erat intentio de amore libero creature rationalis Dicemus cōsequēter. si ꝓs addiderim⁹ ad ꝑmissa de viuacitate hui⁹ vocis Amo te. ¶ Amo te. tante viuacitatis vox est ⁊ efficacie. ꝙ neq; mors neq; infernus illā oppimere valeāt aut tollē. habet infern⁹ horrēdos gemitus penarū ex horribilibus clamoribus vitiorū. nihilomin⁹ insultat ex illis cum iusticia ⁊ natura simul cū mia. carmē pulcerrimū ⁊ summe armoniacū aurib⁹ ꝓjs ⁊ bone voluntatis. Habet locū tenoris scueritas iusticie/. Habet locū contra tenoris bonitas nat̄ habet locū discantus suauitas miscōie. Fortis igit vt moris dilectio ⁊ dura sic infer⁹ emulatio. Aq; multe nō potuerūt extinguere charitatē/ nec flumina obruent eam ¶ Amo te si ꝑfert a creatura rōnali deo suo. toto corde/tota aia ⁊ tota mente ꝑ ptetatē fidei/spei ⁊ charitatis. ipa ꝓiungit imedi ate deo suo quo dicēte. Amo te/ipa facta ē. q̄ patiente/ista amoris⁹ repata. ¶ Coartat hec ꝓpositio ad amorē liberū ⁊ pīū. Et possum⁹ ipm ꝑ tres gradus distinguere iuxta multiplex ternariuz qđ ꝓius notatū est. De q̄bus sufficit ille cōis ternarius: incipientiū ꝓficientiū ⁊ pfectoruz ꝑut alīq; sunt animales. aliq; rōnales. aliq; spūales. ꝑm q̄s loquit Hugo dicēs/nōnullos in ecclia cōtentari simplici fide xp̄iana nō inuestigātes rōnem. quecreditorū ⁊ eorū que ꝑ rōnem didicerūt. ¶ Ei si ꝓbauerim⁹ de ꝑmis ꝙ pīt imediate deū diligere pspicuum satis de reliquis ¶ Et in primis si volumus vti consuetudine generali de causalitate dei/ ꝙ in oīi actione ꝓcurrit sua imediate ad omnem effectū ꝑm triplex gen⁹ cause ꝓcessus nō erit ambiguus de amore pio ⁊ libero. Dicit aūt parisien. articulus/ ꝙ prima causa sic est remotissima ꝙ etiā ꝓpinquissima. sic generalissima ꝙ etiā sin-

gularissima. Damnatq; positões opositas que si forsan aliq̃ vise fuerint disputabiles. tñ veritas ista p posteriores certissimis demonstrationibus comperta est nullaten⁹ esse dubitabilis. Vñ vermiculus equi pticulariter ⁊ imediate pducit a deo/sicut angelus cuius in hoc sit dña q; ad productiõez vermiculi ꝯcurrũt alie cause pticulares cũ deo. non sic cũ angelo dũ creatur. Uno siqdez amore penitus inuariabili pducit vermiculus q̃ ⁊ quali pductus ẽ angelus sicut eodez verbo de oibus ipse dixit ⁊ facta sunt. Erat aũt istud dicere dei idẽ penitus qõ amare. dicere videlz practi cũ appropriatũ spũisancto nõ speculatiuũ tantũmõ qõ interius ppriũ est verbi dei. Accipim⁹ ergo amorẽ dei p feruore actuali. et sic̃r amorem sponse ad sponsũ p feruore se actualiter exercente. Constat nanq; aiam̃ q̃diu est in caritate ꝯiungi habitualiter imediate deo scz actu primo. Possumus ꝯsimili rõne ita sentire de feruore quem dicimus actũ scõm ⁊ pductũ a feruore dei q̃ p spũm sanctũ agit in filios dei. Amo te vel oculo⁹ te dictũ veracit̃ a sponsa. spõso suo deo. Jungit eã imediate sibi suauit̃ et quiete vt dicat. Dilectus meus mihi ⁊ ego illi. inter vbera mea cõmorabit̃ ⁊ dextera illi⁹ amplexabit̃ me. Consone ad illud de benyamin adolescentulo in mẽtis excessu. quem⁹ paulo quẽ nũc recolimus amantissim⁹ dñi habitabit ꝯfidenter in eo tanq; in thalamo tota die meditabit̃. ⁊ inter hũeros illi⁹ requiescet brachijs scz suspensis ⁊ innexis ad collũ. Qua in re notãdus ẽ pcessus redeundi in deũ vt innotescat q̃liter tandẽ ⁊ vbi fiat q̃es. Constat in primis non esse quitẽ in viribus vegetatiuis ppt̃ necessarios et assiduos in nutriẽdo. vegetando ⁊ augẽdo motus ⁊ alteratiões. Constat insup q; nec in viribus aialibus sensuũ exterioz/ scz nec interioz/ ppt̃ varias obiectoz ⁊ necessarias imutatões. Cõstat amplius q; nec i viribus rõnabilibus et q̃ sũt obedibiles rõni q̃ sunt rõnalis irascibilis ⁊ concupiscibilis ppter discursus vagos ⁊ varios q̃bus agitant̃. Cõstat amplius q; nec in portione vi intellectiua/que naturaliter mouet̃ ab obiectis q̃ sunt fantasmata. aut spẽs intelligibiles. etiã si negociet̃ intellectus circa prima principia. q̃ sunt infallibilis ⁊ inuariabilis veritatis. Supest igit̃ si debeat esse q̃es ⁊ finis motus in sponsa. q; q̃rat in voluntate sua cui⁹ est solius principaliter dicere deo sicut obiecto et fini suo vltimo: Amo te. maneo in te/ ⁊ tu in me sicut pmittit xps fruenti se sacramentali manducatõe. Dicit aũt mansio finem motus ⁊ quietẽ. Tali mõ redit vltim⁹ amor caritate formatus ad primũ quietũ naturaliter q̃uis liberaliter insitũ/circulo quodã vbi ẽ principiũ meniq; ꝯstat istic esse quietẽ in amãdo. in cognoscendo. in mẽoriter retinẽdo. fm habitũ etiã in via. ni si sponse volũtas auerterit faciẽ ab oculo sponsi. ⁊ ab amplexu peccãdo se subtraxerit. Porro de feruore actuali dilectõis p tpe vie non pt ita dici obstãte/mortalitatis necessitate mltiplici. Vñ oppugnatur amor interius et exterius ponitur i vineis sensuũ. ⁊ vineã ppriã actualiter non custodit. Hinc gemebũdus ⁊ anhelus ad patriã exclamat [Indica mihi quẽ diligit aĩma mea. vbi pascas. vbi cubas i meridie]neq̃ tam miserabilit̃ ⁊ iugiter vagari icipiã/ ⁊ cetera q̃ superficialiter ptacta sũt.

Incipit tertium sym

psalma ptinens quattuor amoris ppriet̃ates. scz xij. xiij. xiiij. ⁊. xv.

Gratus amor/cor hz simplex. cui lectus extat floridus/est fructus dulcis in ore suo. Gratus inq; qz cum esset rex i acubitu suo. dic̃ amor sponse. Nardus mea dedit odorẽ suũ. Ubi fm diuidẽtes can tica p dragmata decez. Inchoat scõm dragma. p aulo post tertiũ. Ecce tu pulcer. Deide quartũ. Sicut malus. Quintũ vox dilecti. Sextũ dilectus me⁹ mihi. Septimũ egredimi Octauũ. Ueiat dilectus. Nouũ. Vox dilecti pulsantis. Decimuz. Quis mihi det Est aũt ratio diuisionis inchoatio locutõis sponse ad sponsum cũ rñsione sponsi. Sed ordinẽ ceptũ tenentes p sympsalmata decẽ/totidẽ metra nra p amoris ppriet̃ates cum murenulis aureis doctrine pietat̃. Rememoremur in primis quẽadmodũ sponsa q̃sierit [Indica mihi quẽ diligit aĩma mea. Ubi pascas/vbi cubes in meridie]Et intelligamus petitionẽ spõse benigniter quo ad aliud exauditaz. Indicauit enĩ xps quem diligit quẽadmodũ pascit ⁊ cubat in meridie ardẽtissime passionis sue rememorate per eucharistiã. In quo accubitu cũ esset pacificus gloriat̃ spõsa q; nardus sue deuotionis dederit odorẽ suauitatis. per desiderij feruorem ad hoc sacrificiũ quod est in odorẽ suauissimũ domino. Ipse enim idẽ est sacrificans sacrificium et cui sacrificat̃. In quo habitat plenitudo diuinitatis corpaliter/hoc est pfecte ⁊ fm omnẽ virtutis dimensionem integraliter sicut apl̃s intellexit ⁊ martin⁹ vocans deũ corp⁹ Amor subinde post experientiam suauitatis sentit validã fuisse vocationem sponsi dicẽtis. Uenite ad me qui laboratis ⁊ onerati estis. ⁊ cetera que sequunt̃. qualit̃ notant̃ singillatim in amorosissimo hoc vbo sequẽti sponse[Fasciculus mirre dilectus meus mihi inter vbera mea cõmorabit̃]Attende in fasciculo lenitatẽ. In mirra suauitatẽ. In eo q; est dilectus mitis est. In eo q; dignat̃ eẽ su⁹. humilis corde. Porro dat̃ sibi. i. p se ad refectionẽ/ ⁊ inf vbera ponit̃ vt iugũ cõnectens. ⁊ cõmorat̃ vt quietans Est igit̃ xps veniente ad se dilecte post tot labores ⁊ onera temptationũ ⁊ tribulationũ iugũ suaue ⁊ onus leue. mitis quoq; ⁊ humilis corde reficiens deniq; ⁊ quietans. Ad quod spectat quod

addit ſponſa. Botrus cipri dilect⁹ meus mihi in vineis engaddi. Siquidem in botro cypri ⁊ vineis engaddi/refectio ſuauis accipit. ſimplicitas p̄ inde laudat in ſponſa p̄ oculos colūbinos /q̄s dirigit ad ſponſum .qm̄ vbi amor ibi oculus. Pulcritudo quoq; duplex exp̄mit in amica. que reciproca viciſſitudine laudat in dilecto. q̄ pulcer eſt ⁊ decorus. Subinfert deniq; quaſi verecunda in ſimilitudine petens oſculum. Lectulus nr̄ floríd⁹ laudans domū totā ex tignis ⁊ laquearib⁹ viriū fortium eē compoſitā. quatin⁹ appareat inde lectuli floridi. id ē conſciētie requies ſecurior. Dilect⁹ adiūgit nō aduerſatiue ſed cōfirmatiue ad verba ſponſe dicentis. lectulus noſter floríd⁹. nimirum quia ego flos campi ⁊ liliū cōualliū. tu vo amica mea ſic̄ liliū floriferū /oīes filias excedēs. ſic̄ liliū ſpinas exupat in decore. Subiungit pinde amor ſponſe. ſicut malus inter ligna ſiluarū. fertilis ſc̄z inter fructuoſa: ſic amic⁹ me⁹ int̄ filias q̄ō p̄ experientiā ſe cognouiſſe demonſtrat dicēs. Sub vm bra illi⁹ quē deſiderabā ſedi. ⁊ fructus eius dulcis gutturi meo. Rurſum iſta p̄ textu lr̄ali de p̄prietatibus amoris dicta ſint. latior aliquāto ō amore fruitiuo fiat ſm̄o. Amor fruitiu⁹ vel amoroſa fruitio ſi p̄prie ſumat̄ includit tria p̄ncipaliter p̄ſupponēs cognitionē dei ſaltē ex ſimplici fide p̄primum eſt libera motio volūtatis in deū tanq̄ finē vltimū. ⁊ hoc expondere charitatis create ſimul ⁊ increate. Alterū eſt p̄ceptio talis vnionis cū ō. Tertiū eſt ꝓſequēs ad hec duo ⁊ ipa pficiens/q̄ eſt delectatio. quo deſcribit̄ p̄ceptio cōuenientis cōiuncti. ſicut iſta pluries expoſuim⁹. ⁊ repetim⁹ ad eliciendā deſcriptionē ſuccinctā amoris fruitiui. Q̄ ē p̄tractatio libera finis vltimi. ſatians ⁊ q̄etans. Pertractatio ponit̄ q̄ſi p̄ genere. qm̄ vſus ⁊ fruitio habēt actionē circa obiectū ſuum et ſuo modo tenēt ⁊ p̄tractant ipm̄. Et hoc ſub alijs verbis ſignificat Aug⁹. dicēs de frui ⁊ vti q̄ ē ſumere aliquid in facultatē volūtatis. Et quia p̄pe poſſa voluntas vtit̄ aut fruit̄ ꝓpterea iungit̄ libera ad hoc quaſi genus p̄tractatio. Deinde p̄ differētia fruitionis ad vſum ſubdit̄ finis vltimi. Rurſus q̄ finis vltim⁹. cōtinet oīne bonū / ſubiūgitur ſatians ⁊ quietans. Amor fruitiu⁹ ſic deſcriptus ꝓuenit oīi ⁊ ſoli qui fruit̄ etiā ipſi deo qm̄ p̄tractat libere ſe circa finē vltimū delectabiliter ⁊ quiete. Cōſonat Aug⁹. deſcriptio. Fruimur rebus cognitis. quibus mens p̄pter ſe delectata quieſcit. Accipit̄ aūt fruitio latius aliq̄n̄ put extendit̄ ad vſum liberū/imo ⁊ magis impꝛoprie put bruti cōueniret. Sed ſtet iſta p̄prietas ⁊ attendamus. q̄le q̄tūcūq; ſit habere deū in libera facultate voluntatis vt p̄tractet eum faciens deo ſicut voluerit. Quis in hac pte vim amoris digne laudauerit. quis dignationē diuine pietatis in miniſterio nobis datam ſatis admirat⁹ fuerit. Qua in re dicebat fructus vite. Ego in medio veſtrū ſum ſic̄ q̄ miniſtrat. Et rurſus pollicet̄ q̄ p̄cinget ſe ⁊ ꝓuos quos inuenerit vigilantes faciet diſcūbere ⁊ trāſiens miniſtrabit eis dicēs. Comedite amici ⁊ bibite. Amor fruitiuus habet̄ imediate deū nedū p̄ obiecto circa quod verſat̄ ſ̄ etiā p̄ p̄prio ⁊ imediato fine vltimo ad q̄ inclinat ⁊ inclinatur. Singularis hec p̄prietas eſt ipſius charitatis. q̄ p̄priū ⁊ imediatū obiectū ſed nō ſub rōne finis vltimi quod ē ſummū bonū. qm̄ fides reſpicit deum ſub rōne veri primi. ⁊ ſpes ſub rōne ſummi arduí. que duo nō habent finis vltimi rōnē. Porro virtutes Theologice Fides ⁊ ſpes circa deū tanq̄ p̄priū ⁊ imediatū obiectū ſed nō ſub rōne finis vltimi ſunt. Similiter virtutes cardinales dona et beatitudines vel habent p̄ obiecto imediato res alias a deo ſicut temperantia moderat̄ paſſiones ꝓcupiſcibiles/ ⁊ fortitudo paſſiones iraſcibiles ⁊ penitentia reſpicit pctm̄. Similiter ⁊ luctus/ ⁊ iuſticia hūanos act⁹. Aut ſi tendant in deū inclinatiue nō tm̄ imediate ⁊ p̄ ſe motiue ſed ſolū mediāte charitate q̄ dat eis vitā pondus ⁊ decorē. Amor fruitiu⁹ omnem vſum licitū terminat ⁊ mouet ad finē vltimū p̄ terea ꝓnectunt̄ oīes actus meritorū cū habitus ſuis ad amorē fruitiuū. Q̄n tam vrentes q̄ fruētes hūt ex ſentētia dicē. Fructus eius dulcis gutturi meo. Quo circa patet laus ⁊ p̄cellentia charitatis. quia p̄pter quod vnūquodq; tale ⁊ illud magis. potior quoq; bonitas ē p eēntiā q̄ p̄ticipationē. Amor fruitiu⁹ dicens deo. Amote. ⁊ ab eodē audiens paſce agnos meos. Volus obſequitur ⁊ obedit q̄ aliqua virtutū qm̄ p ipm̄ oīa referunt̄ in deum ⁊ ſeruiūt ei dū aſſumunt̄ in facultatem volūtatis aut opantis vt bona nr̄a aut ꝓbantis vt bona aliena aut tolerātis vt p̄pe pene ⁊ aliene culpe aut deteſtātis culpā p̄priā. Poteſt igit̄ omniū eſſe bon⁹ vſus obiectiue vel p ſe ſi bona ſunt ap̄probando/ vel p accidēs/mala deteſtando p̄petrata. reſpuēdo oblata. tolerādo illata. Neq; tm̄ ideo bona ſunt q: finis vſus bon⁹ eſt. Intelligit quippe maxima talis de vſu bono p ſe nō ſolū p accidēs. Amor fruitiu⁹ tot⁹ liberalis ē atq; gratuit⁹ q̄uis poſſit hr̄e oc̄los ad mercedē ſ̄ nō intentiōe p̄ncipali ⁊ vltimata motiōe. Duplex/ tio ſiquidē charitat̄ duplex ē/ vna cōplacētie ⁊ beniuolētie. Altera deſideriꝰ ⁊ cōcupiſcētie. Et ſ̄ ſecūdo mō dupl̄r. Aut ſiſtēdo circa finē vltimū aut referēdo ad ipm̄ actu vel habitu mediate vel imediate. Et ſ̄ ſcōo mō mot⁹ charitat̄. q̄ ē ꝓcupiſcētie licit⁹ ē quēadmodū volo mihi deū ⁊ amorem ſuū opto. Preterea p̄mis mihi deū dari ſic̄ mihi deſidero fieri. Porro totū ſ̄ finaliter p̄pt̄ amorem amicicie ⁊ complacētie circa deū. Saluat̄ ex hoc quēadmodū ſpes pecunie nō ē culpabilit̄ vel ſymoniace mercenaria. neq; timor ſcūs ē ſ̄nilis neq; generalit̄ q̄uis act⁹ virtutū impati ⁊ formati ab ipſa charitate. Sz ſ̄ pfecte ⁊ pure facē difficile ē. ſilr̄ ⁊ diſcernē. Amor fruitiu⁹ fructuoſior ē ce-

teris parib⁹ ꝯ ✠tutũ ḡrũlibet vsus. Ratio quia propter vnũ quodꝯ tale ⁊ illud magis. ꝑ fructus essentialis ꝑmũ de q̃ loq̃mur nõ venit alijs ✠tutibus nisi p̃ charitatẽ. Puriozẽ insup ⁊ fini suo p̃ximioz. Additũ ẽ ceteris paribꝫ qz nõ omnib⁹ fas ẽ intẽdere solũ amoz fruitiuo. elicito imediate ⁊ dũ taxat circa deũ imo necesse ẽ alias ✠tutes. dõa et beatitudines assumere. ꝓpter actꝰ hierarchicos duos q̃ sunt purgare ⁊ illuminare. ꝓpt̃ ignoãtias ⁊ pctã. circa se si fuerit infectꝰ/ ⁊ circa alios q̃bus ex officio debitoz ẽ. Nõ em̃ licet talib⁹ nec expedit soli vacare cõtẽplationis q̃ti. sed neꝯ possibile ẽ facilẽ ⁊ feliciter a talibus istud agi. ꝓpterea volentẽ deo/ꝓi⁹ experiri illud qđ ꝑmittit. Arcũ cõteret ⁊ ꝓfringet arma scz vitiozũ ⁊ aduersantium scuta cõburet igni charitatis. Si q̃s aũt fuerit liber a iugo vitiozũ ⁊ hoim seruituti. q̃/les erãt heremite. fructuosioz ẽ exercitatio sua circa deũ vt sic. ꝯ circa ꝓximũ. cuius idẽ actꝰ amori elicitus imediate circa deũ. sit ratio sufficiẽs boni vsus nedum circa ꝓximũ ꝑ circa qđcũq̃ creatum. Ita em̃ btus vno actu simplici fruitiuo dei. simul vnit bñ toto mũdo. vt sit idem actus diuersimode ꝓsideratꝰ vsus ⁊ fruitio rectus ⁊ reflexꝰ. Sanus ẽ omimodꝰ nõ tñ essentialit infinitꝰ. Amoz fruitiuꝰ crebriꝰ in exercitio debet accipi respectu boni ꝯ intellectꝰ speculatiuꝰ respectu veri. Esset hic pscrutatio grãdis sup eminẽtia duplicis huius potentie rõnalis. qm̃ Aristo. ⁊ sequaces etiã theologi sic scus thomas vident intellectꝰ p̃ferre dignitatẽ. Alij vo magis sequẽtes Aug̃l. ⁊ p̃ianã pietatem certissimis rõnib⁹ voluntatem añponũt sicut dns Bonaueñ. q̃ ꝓpterea ex doctrina ⁊ vita pietatis circa charitatẽ cognoiatꝰ ẽ seraphic⁹. Solius itaꝯ cultura itellectꝰ speculatiui q̃tũcũꝯ subtilis cadit in illud aplicũ. sciẽtia inflat/ cultꝰ vo volũtatis in amore merẽt illud qđ additur. ⁊ charitas edificat. que sedẽs sub vmbra illius quẽ desiderat fructũ gustat. imo fructꝰ spũales duodecim dulces gutturi suo.

§ Incipit sympsalma quartũ. ꝓtinẽs sex ꝓpietates amoris. s. xvj. xvij. xviij. xix. xx. ⁊ xxj.

Potat amoz. languet amplexib⁹ heret amici. Quo secũq̃ rapit huc videt. audit habet. Introduxit inquit me rex i cellã vinariã ⁊c. Vsq̃ in finẽ capituli secũdi. Potat amoz introductꝰ in cellã vinariam potat fructũ dulcẽ gutturi suo potat sobriã. sicut hymnisat eccl̃ia ebrietatẽ spũs. ⁊ hoc de cãlice illo psalmiste gloriãtis. Et calix meꝰ inebriãs q̃ p̃/clarus ẽ. Eñ iterũ. Inebriabunt ab vbertate domus tue. Et in cãticis istis. Comedite amici ⁊ bibite ⁊ inebriami carissimi. Atuero qz dixit apostolus. Nolite inebriari vino. in q̃ ẽ luxuria. Ad qđ refert illud eiusdẽ. Nõ plꝰ sape ꝯ oportet sapere. ꝑ sape ad sobrietatẽ. subiungit amoz sponse suã significans sobrietatẽ in ebrietate. Et ordinauit in me charitatẽ. Amoz siq̃dẽ etiã si nõ fuerit ordinatꝰ. si fuerit zelus dei feruidus ꝑ nõ ꝓfin sciẽtiã multiplicẽ: septꝰ pniciẽ opat. vbi nõ arbitrat obsequiũ se p̃stare deo. sicut alibi deductũ ẽ de ipul sibus ⁊ temptationib⁹. Et iterũ poterit hic aliquid cursim tangi. Est aũt ordinatꝰ amoz seu charitas vt diligat deꝰ sup omnia ex toto corde ⁊c.

Qua in re mirũ videt si amoz dei posset esse nimius cũ modꝰ ei⁹ sit esse sine modo. put notat nomen ebrietatis quasi extra briam seu mensuram. qm̃ ex verbis Dionysij mystic⁹ amatoz p̃ imẽsurabilem ⁊ absolutũ pure mẽtis excessum ad supessentialẽ diuinarũ tenebrarũ radiũ omnia deserẽs ⁊ ab omnib⁹ destitutus ascẽdit. Vltiꝯ si mẽtis excessus ẽ imensurabilis. ipse ẽ imẽsus ⁊ sine mensura vl briia. ⁊ ita vere ebrius. Et ꝫ plane ꝓfitemur sed nõ eque possum⁹ loq̃ qualiter in hac ipa ebrietate spũs. Idem spũs ineffabilib⁹ ⁊ ignotis ineffabiliter ⁊ ignote cõiungit ⁊ vnit. Quo sup mysterio. multa balbutiendo garriuit insipiẽtia. nra in de ✠bo ⁊ hymno glorie. ⁊ sup illo xp̃i. Qui mã ducat meã carnẽ ⁊ bibit meũ sanguinẽ. in me manet ⁊ ego in eo. Tractatu. ix. sup magnificat. Verum q̃to plus bibit hec ebrietas spũs cuz sobrietate pie meditationis/ tanto crescit sua manifestatio. ⁊ de manifestatiõe sua supadmirabilis infinitatio miro quodã ⁊ vix itelligibili mysterio. q̃ ex manifestatiõe nascit ebrietas. ⁊ ex obscuritate p̃cepta clarificatio maioz venit. Ad qđ spectat totꝰ ille ꝑmo diuinissim⁹ hoza cene p̃ quattuoz capitula iob̃is qui tunc supza pect⁹ dñi recũbens introductus ẽ in cellã vinariã vbi cum ordinata charitate hausit ebrietatẽ spũs ad intelligendũ istiꝰ vim sermonis. In q̃ videt quasi nugatorie nobis ignarl totiens repetere xp̃s/ de circũincessione triũ p̃sonarũ. ad inuicẽ in idẽptitate eẽntie. De icircũcessione p̃terea p quãdã pticipationẽ analogã triuz p̃sonarũ in electis ⁊ electoꝝ ad inuicẽ ⁊ in eis. vt ⁊ deꝰ sit omnia in omnib⁹ ⁊ ipi electi sint cõsumma/ti in vnũ. Et qm̃ nr̃m hacten⁹ studiũ fuit ꝓcordare theologiã hanc mysticã cuz nr̃a scholastica. tẽptemus hic pauca dicẽ saltem vt nõ lateat penitus q̃d nois terminoꝝ. Sane tota vel p̃cipua cã difficultatis ad intelligentiã scholasticã in hac pte videt esse. ppt̃ omimodã finiti ad infinitũ. creature. s. ad creatoꝛẽ imꝓpoꝛtionẽ ⁊ eq̃uocationem. q̃lẽ elucidare volentes diuersi doctoꝛes diuersos sibi t̃minos inuenerũt. Possum⁹ sine p̃iudicio ad duos ⁊ vsitatissimos t̃mios totũ resoluere vt dicam⁹ q̃ omnis cõpatio actualis dei ad creaturã/ est dũtaxat sicut compatio cause ad effectũ ⁊ effectꝰ ad causam. sumpta cã in illa amplitudine de q̃ in centilogio de cã finali tractatũ ẽ. vt videlz creatio ⁊ cõseruatio ⁊ trãssubstãtiatio ⁊ vitalis immutatio obiectalis/ referant ad cãm efficientẽ ma

ρime/vel formalē ⁊ finalē aliť q̄ aristo. explicauerit qm̄ efficientiā dei/q̄lē tradit ꝟitas fidei/ponēs creationē de nihilo. ⁊ rerū creatarū potētiaz totaliter obediētialē/ad potentiā dei actiuā. sic̄ i miraculis supza naturā p̄sertim in admirabili eucaristie sacr̄o ꝙstat fieri. ꝓsequētes igiť subiūgamus cōformiť ad ꝓhos q vniūsaľ ꝓportio ē causa ad effectū ⁊ ecōtra alioq̄n vnū nō dependēt ab altero nec fieret. sic̄ nec effect⁹ gereret sil'itudinem cause. sic̄ gerere tradūt phi q̄ insup multū ponunt ad rem nr̄am/modū vnū eēndi in ꝑncipalez cause in effectu ⁊ ecōtra. ꝙ igiť de⁹ imo q̄ vere de⁹ est causa vniuersalis ⁊ simľ imediata. oim visibiliū ⁊ inuisibiliū effectuū. cōsequēs est ip̄m esse in quolibet effectu suo. ⁊ viceūsa q̄libet effect⁹ ei⁹ in ip̄o est. ꝟ tn̄ in diuersis ⁊ sub diuersis gradib⁹. Vidit ꝟ Aristo. q̄uis obscure ⁊ iperfecte dicens A ꝑma cā oib⁹ datū eē ⁊ viuē. his q̄dē clari⁹. his ꝟo obscuri⁹. Ez diuin⁹ ipe iobes de ꝟbo dei ¶ Qđ factū est in q̄t/in ip̄o vita erat. cui⁹ ꝟbi ptractatio vniūsalis latioz eēt q̄ hec breuitas exposcit. Sufficiat applicatio ꝑ re nr̄a/de amoze dei p̄sertim extatico p gr̄am ⁊ glozią. vt intelligam⁹ qūo ꝑ amorem fiat circūincessio dei cū creatura amāte. ⁊ ecōtra. q̄uis de⁹ sit infinit⁹ ⁊ creatura finita. ¶ Qūo p̄terea fiat ꝟ causaľ circūincessio vel intimatio vel de sublimi⁹ in creatur̄ diligētib⁹ deū q̄ in ceteris sic̄ nihil in reb⁹ creat̄ sublimi⁹ ⁊ pfecti⁹ ē q̄ amatoz dei nec actio diutnioz q̄ amare deū ¶ Perspicuū ē ꝑ deducta q̄ in omni amoze creato. de⁹ ē sic̄ cā in effectu. verūtn̄ qz amoz dei cōuenit pfectiori creature. de⁹ idcirco dr̄ eē pfect⁹ in actu amoris q̄ in alijs effectib⁹. Alia ꝟo ꝓducēs ⁊ eliciēs actū amoris. ē in amoze suo sic̄ cā in effectu ⁊ ecōuerso q̄uis de⁹ supnaliť opeť. Ecce igiť amorē q̄si nexum mutuū dei cū aīa diligēte tanq̄ op⁹ ab vtroq̄ ꝓductū totaliť nō ps ab vno. ps ab altero. nō/q̄ pri⁹ aut posteri⁹ in ordine ꝓductiōis. q̄uis deus ꝓr sit ordie pfectiōis. ¶ Rursus ex istl elicit ꝟitas a Diony. posita de amoze dei tam actiue q̄ passiue ꝙ videlz extasim q̄ndā facit. Recipit em deus nomen amoris sic̄ ꝓbat idē Dio. ꝑ Ignatium totū ignitū dicentē. Amoz me⁹ crucifix⁹ ē Cui ꝙsone theologisans gloziosa martyr Felicula collectanea beate Petronelle dum tozmentoz dicerēt. Pega te xp̄iana ⁊ dimitter̄ Nō negabo ait. Nūc cepi videre amatorē meū in q̄ amoz me⁹ fix⁹ ē. Ez ⁊ phi dixer̄t. Amorē deoz̄ eos fecisse fecūdos in ꝓductiōe rez. De⁹ siq̄dē infinit⁹ dū ex amoze producit finitā creaturā. exit q̄dāmō suā infinitatē diligēdo rē finitā q̄uis actu infinito. Cetez viceūsa rōnalis creatura finito actu diligēdo deū obiectaliter infinitū ponit extra ēmios ois creature cū nulla sit infinita. Ecce supadmirabilē extasiz in vtroq̄ amoze dei. s. ⁊ creature cui⁹ intelligētia req̄rit pene in singulis ꝟbis hui⁹ libri cāticoz ⁊ cuāgelij iobis cū theologia Dion̄. ⁊ epľis pauli ⁊ hymnis. ꝓpterea animis vnq̄ neq̄t vel exerceri meditando vel repeti ꝑ docēdo ꝟ illapsus ꝟ circūcessio ꝟ ebrietas spūs. Eiū ꝙsurgit sequēs ꝙdū Languet amoz. Intelligim⁹ sponsam in exitu celle vinarie quasi temulēta nescire cū petro q̄d dicere. nec exp̄mere cū q̄b⁹ ⁊ ad q̄s vľ q̄s loq̄reť Fulciteme florib⁹ stipate maľ qz amoze lāgueo. vel vt alia lr̄a hz. qz vulnerata charitate ego suz. Habz itaq̄ amoz spūalis ⁊ scūs sua vulnera suū languorem. suā mortē suā vitā ꝑ varietate statuū ⁊ vicissitudinū ⁊ ꝑ sil'itudine q̄dā ad amorē carnalem q̄ laborāt philocapti. q̄uis lōge dissiľ Ubi nō indū ē q̄ dū sum⁹ in corpe q̄d corrūpit aggrauat aiam ⁊ depmit terrena ihabitatio sensū multa cogitātē. Eiū ꝙsurgit ꝑ dissolutiōe q̄stionis mote q̄ amor dei pōt ꝟ in via nimi⁹. eē modū q̄ recipit ⁊ mēsuram. Vl habet certe amoz dei ꝙsiderari dupliciť. Primo mō ꝼm se. alio mō ꝼm circūstātias diligētis in ordie ad obiectū. Si pmo mō: ꝙstat q̄ amoz in se finit⁹ ē mēsurā hns nūez ⁊ pond⁹ sic̄ ⁊ ꝙdita q̄libet creatura. Si secdo mō: sic dz amās circūstātias apponē quēadmodū in actib⁹ aliaꝝ ꝟtutū vt exerceať q̄n oportet vbi oportet q̄tū ⁊ q̄liť oportet ꝑť alligatōez cū corpe qđ ꝑ excessum pictura ꝙtingēt aut nōbiliť ledi. Ꝓozro iuꝝ tertiū modū q̄ respicit obiectū deū. s. q̄ ē tot⁹ ⁊ ifinite diligibilis excessus ⁊ nimietas i diligēdo neq̄t fieri neq̄ modū oportz apponi sic̄ nec i laudeť⁹ qz iuꝝ ꝟbū eccl'e sumptū ab eccl'astico. Maioz est oīn laude nec laudare sufficl. Cōsurgit igiť lāguoz amoris ⁊ si ēmineť ad deū sic̄ ad finē ⁊ obiectū. verūtn̄ exercēť q̄si ꝑ solū sensum ex recognitione sensibiliū quēadmodū circa mysteriū icarnatiōis. natiuitatis passionis ⁊ crucl. circa vitas imaginatl ⁊ audiť q̄b⁹ pie recogitatl. ispectī vel imaginatl ⁊ audi ales. cū motu realī cordis ⁊ corpis sic̄ pateret enumerādo ꝑ singulas passiōes ex amoze sensuali trahētes originē. Tales sunt vt plimuz simplices et deuoti i religionib⁹ vľ sec'o de statu icipientiū q̄s aiales dicim⁹. Colligunť signa dilectionis taliuz cordm̄ exponē voluerūt. ¶ Būt alij m'to rariozes ꝙsideratiōe nōnulli totū decursum textualē canti Et si xp̄m ꝼm carnē cogium⁹. nō iā tn̄ eū ꝼm carnē cogscim⁹. Isti trāscēdētes oia sensibilia ⁊ intelligibilia creata. i sola dei simplicissima bonitate. ꝟitate ⁊ eternitate defigūt mētl amorē vel affectum ꝑ q̄b⁹ ⁊ ad q̄s ꝼmo tot⁹ de mystica theologia cognoscit institut⁹. imo tales ꝓpriū etiā deseret mētl affectū vel amorē. desertione ꝓsus ineffabili. q̄ fieri nō pōt. si nō supnaturaliť attraxerit ⁊ eleuauerit de⁹. ⁊ oīa supmūdane. q̄ mūdana sunt expli

cauerit. Partit inqt Dion. alteritatib⁹ ⁊ ꝯcupiscentijs. curisq; cōclusis. ⁊ supmūdane explicatī. in diuinā monadē ꝯgregamur. Cōtingit nihilominꝰ regressum vel descensum seu redundātiā fieri ad sensualē portiones. vbi ꝑprie dicte causant passiōes ex dilatatiōe vel ꝯstrictiōe cordis. nō interrupta totaliter anagogica mētis ad deū vnione p q̄ndā gloriā ⁊ iocūditatē in apice mētis effecta vbi aliq̄n post languorē amoris seq̄t mors q̄ das spūal. q̄ potꝰ vitalis dicēda ē. q̄n labit i amplexū sponsi. totā se deserēs ipa spōsa. sic ex seq̄nti ꝑprietate dat intelligi. Leua ei⁹ sb capite meo ⁊ dextera ei⁹ amplexabit me. Accipiam⁹ h ad leuā ptinere qōcūq; creatū vel finitū. dextera vo sit ei⁹ itas ipa. Quo ꝓuenient ꝓsupposito. mox intelligem⁹ doctrinalit totū amplexiōis hui⁹ mysteriū. de q̄ p sapiētē amplexu dictū ē. Glorificaberī ab ea sapiētia videlicet icreata cū ea fuerī ꝰplexatus. Sepat h q̄si ꝓciosum a vili. eternū a tpali immensum a finito. tanq̄ si ꝓsideret de⁹ absq; vllī⁹ creature societate eē sol⁹. nō q̄dē in aliq̄ fantasiabili loco. sed in eternitate sua. sic añ mūdi creatio nem neq; ꝓcessit tpe ꝑ eternitate. neq; nūc ē extra ceIum localit ꝑ eternalit. Cū igit q̄cq̄d ē cognitionis in sponsa. q̄cq̄d amoris formal. totū sit finitū. totū spectabit ad leuū. ⁊ dextra sola spōsi. amplexabitur sponsam. q̄ tñ ptinet ad leuā. Propterea necesse est q̄ nihil sit mediū int eos ꝑ manebūt duo extrema. de⁹ supior nō loco ꝑ eternitate ⁊ spōsa inferior cū omni qđ in ea vel circa eā finite positū est. Et ce q̄ amor sponse formal vnitus ē actualit ideali amori sponsi cui fuerat ab eterno solū potētialiter vel aptitudinaliter ordinat⁹ nulla facta penit⁹ mutatione. in amore eterno sponsi ꝑ in sponsa ꝓpter relationē actualē ad sponsum. nihil ponētē in eo. ꝑ in spōsa. Sic̄ creatio actualis nō in deo ꝑ in creatura sese tenet vt nouiter aduenies. Deniq; de⁹ modo nouit diligit. ⁊ amplexat sponsam nō mutat⁹ in aliq̄. vel inuat⁹ ꝑ in amore actuali sponsa nouitatē accepit. q̄ deū facit formalit amādo. suū eē amorē obiectalit. volēte ita deo causalit. ⁊ alia effectualit recipiēte. imo ⁊ coagēte cū deo. verum eq̄dē ē q̄ amās alterū facit illū eē suū maxie dū fit amor reciꝓc⁹. q̄lis ē in deo dicēte. Ego diligentes me diligo. Et iterū. Qui diligit me. diliget a pre meo. ⁊ ego diligā eū. ⁊ manifestabo ei meipm scīm. q̄lis esse nō pōt in irrōnalib⁹ creaturis. q̄l amicicia tāto delectabilioꝛ ē q̄nto magis ꝓcipit ei⁹ exercitatio. q̄lē nō curauerūt phi. q̄ cognoscētes deum. nō sic deū glorificauerūt neq; grās egerūt ⁊ ē Be q̄ nūero segregarent vtinā theologisantes aliq̄ q̄ cōfitent se nosse deū. factis negāt ⁊ in exercitatiōe speculatiua tm̄mō vani isipiētes ⁊ aridi ꝓsunt. q̄s in cella vinaria positos. neq; charitas ordinat neq; dextera cōplexat. neq; postremo dormiāt spūal⁹ aut quiescūt. habētes q̄dē speciē pietatis. vtutē aūt ei⁹ abnegātes. Quo ꝫ sequit de spōsa. Adiuro vos filie hierlm ꝑ capreas ceruosq; camporꝫ ne suscitetis nec euigilare faciatis dilectam donec ipa velit. Felix sopor qui sub adiuratione tali. p talem fit ⁊ ad tales. hec ē optima pl⁹ marie. q̄ pfert solicitudini marthe q̄diu pmiserit sponsus. que potētioꝛ ē impetrare vacādo q̄ alia laborādo. Proinde solet adiuratio fieri p res valde diligibiles quales sunt in figura capree. ceruiq; camporū filiab⁹ hierlm. Quid em̄ pl⁹ amabile cuib⁹ celestibus (q̄ p filias hierlm h⁊ ꝑus accipiunt) q̄ acutissimo intuitu ⁊ saltu ꝑpeti p latitudinem cāporū celestiū liberrime ꝓsari. Sentiens sponsa tali se libertati dimissam laudat efficaciam vocis sponsi. Vox inqt ē dilecti mei. Deinde q⁊ somn⁹ sponse nō ē iners ⁊ oꝑressus ꝑ in eo cor maxime tūc vigilat ꝓut ifra notat. quocūq; se diuerterit spōsus. videt. audit. ⁊ hz vigilātissim⁹ amor spōse ꝑm tres amoris hui⁹ ꝓprietates h positas. ꝓma ibi. ecce ibi venit saliēs in montib⁹ ⁊c. secunda En dilect⁹ loquit. ⁊c. tertia dilect⁹ me⁹ mihi. Videt spōsi alacritatē audit ei⁹ allocutionē. hz cū eo intimitatē. tripudiat ⁊ ispicit alacrit. alloq̄t et inuitat amicabilit. intimat libi se dās tōlit. Hūt in hoc loco sicut ⁊ in scripture toti⁹ expositiōe memoriter habēdi figurales ⁊ tropici locutionū modi a rhetorici ⁊ grāmaticis. traditi. q̄s insequitur tytonius in suis septē regulis. q̄m h frequēter illō qđ ē sponsi attribuit spōse ⁊ ecōtra ꝓpt vnitatez spūs. Neq; ꝓterea sexus attendit q⁊ scūs amor sine genere ē. sic apō Esa. xp̄s gloriat dicēs. Tanq̄ sponsum se decoratū corona ⁊ tanq̄ spōsaz ornatam monilib⁹ suis. Sic ⁊ illud qđ ē causse attribuit effectui quē fecit. Sic̄ dies vel de⁹ ipe dr letus quia letificat vl tristi quia ꝓtristat. Qua in re dum vicissitudines actionum sponsa tribuit sponso vt q̄ venit saliens in montibus et transiens colles cum similibus. accipiendum est per efficientiā non p inherentiam vel ꝓprietatem. Sic respice/re dicitur sponsus p fenestras ⁊ cancellos. id ē. fenestras reticulatas. gallice treil. q⁊ respicere facit. Sic ꝓterea loqui. quia facit audire seu cognoscere p effectū ea q̄ sunt sponsi. Possum⁹ aūt sub cōpendio colligere moralit q̄dā signa q̄b⁹ oñdit spōsa quietem suam placere sponso. potꝰ q̄ turbari eam circa plurima. q̄uis accipiāt nōnulli spōsam hoc loco vocari ad actionē ꝓ regimine subditoꝛ. Nos absq; ꝓiudicio prosequamur adiurationez sponsi pro gratissimo ocio quod spōsa tribuit beneplacito suo. Ex hoc primo/quia videt in se agilitatem alacrem ad currendum viam mandatorū dei. per sublimia ⁊ lata meritorum exercitia tanq̄ vires sue similes sint capree. hinnulo ceruorū transilientium. nunc montes nunc colles. nunc camporum planicies perspicaciter et libere.

Est em̄ ꝓtemplatio liber ⁊ pspicax mētis intuitus in res pspiciēdas circūquaq; diffusus. Ju

gīt idcirco signū scōm. q̄ dilect⁹ stat post parietē respiciēs p fenestras. ꝓspiciēs p cancellos. Parietem hic intelligim⁹ vite p̄sentis incolatū ⁊ obstaculum. ne dilectus patenter ⁊ clare facie ad faciē videat. Tot q̄s sunt parietes q̄t obstacula phibētia visionē. tot ꝯo fenestras ⁊ cācellos p quos respicit sponsus effectualit. q̄ respicē facit. q̄t fiūt species illuminationū desup a p̄e luminū ad q̄z susceptionē disponit ociū scm. Addit tertium signum in excitatione blanda sub appellatione amice colūbe ⁊ formose. Surge inq̄t ꝓpterea amica mea q̄ secretorū meorū cōscia. formosa mea q̄nia in te ē ꝓportio numerosa donorū cū gr̄e colorantis vel illuminātis suauitate. colūba mea q̄a p spm̄scm̄ meū simplex effecta. Dcātur septuplex cōmoditas ex tpe ⁊ loco vñ possit ⁊ debeat amor sponse ꝓperare post dilectū ostendēdo sibi pulchritudinē faciei cū vocis sonora dulcedine p accessuz in foraminibus petre ⁊ cauerna macerie tanq̄ in abditis ⁊ solitarijs habitaculis. in q̄b⁹ sola cū solo. vnica cū vnico delitiose q̄escat. Incedē do primus p septē itinera q̄ sunt. intētio. meditatio ꝯtemplatio. dilectio. reuelatio. gustatio. opatio. Qualit apte ꝓsequit liber cui⁹ initiū ē. Eū q̄ venit ad me nō eijcio foras. Sumunt ex istis alia septem signa bñplacite vocationis. Et q̄rtū i ordine ē emollitio cordis prius gelidi q̄d amori nec bat intēdere neq̄ se sursum ferre. Jā hyems trā sijt. Deide ꝓo quinto signo. imber abijt ⁊ recessit. q̄ p meditationē fortē phibite sūt stillare tot graues ⁊ multiplices vagantiū desideriorū ⁊ fluctuantiū curarū cū fantasmatib⁹ pluuiosis exundationes. Rursus p sexto signo. flores gratissimi veritatū diuinit⁹ apparētiū. in tra cordis emicare vernareq̄ cernunt ꝓ ꝯtemplationez. Terum p septimo signo. tempus putationis seu resecationis aduenit q̄tin⁹ humor amorosus a radice cordis egrediēs nō dispgat inutilit p spuria germina. vel supfluitatē ramusculorū vanitat curiose. nō p solicitudines occupationū etiā aliūde tolerabiliū. nō p locutōnes ⁊ opationes que non p̄sunt. aut ita p̄sunt sicut anagogica dilectio. Si deficeris inq̄t dñs p Ysaiā extendere digitum in ope ⁊ loq̄ q̄d p̄dest. ꝯcludit tādē. cibabo te hereditate p̄ris tui iacob. Vox turturis addit octauo signo q̄ solitudinis amica. ⁊ gemitū dans pro cantu. vernū insup tps aduenisse denūcians q̄le ē tps amātiū. apta ē ad supmentales excessus figurandos. Ficus ptulisse grossos suos ad suauitatis indiciū ponit p nono signo. q̄le manifestat p̄cipue in eucharistie libera frequēti ⁊ deuota sūptione. semotis om̄ib⁹ ipedimētis alienis. ex quibus spūales sensus vel acetant vel multiplicit a spiritali degustatiōe desipiūt. Habet tractat⁹ i re non⁹ sup magnificat. Beniq̄ florētes vinee dant odorē bone ꝓuersatōis p exercitia spiritalia meritorie actionis in secreto cordis vbi p̄nt eleuatiue spiritales imo ⁊ corpales spiritalit ad primos exerceri fructuosi⁹ reuera plerūq̄ q̄s p actiōes illorum qui soliciti sunt ⁊ turbant erga p̄ma fiant.

Videro q̄d sibi velit hec iussio. capite nob⁹ vulpeculas puulas que demoliunt vineas. vinea nostra florūit. Grādis eēt ad exponendū materia q̄ sub pauc dat intelligi quālibet occultā ꝓfectuz spūaliū demolitionē vir spūalib⁹ q̄tūcūq̄ ꝓficerint insidiantē. q̄les sunt blasphemie sordidissime vix credibiles a malignis vulpeculis imisse rā carnis q̄s spūs. Qua sup re tractat⁹ p̄dē edit⁹ ē in vulgari. ⁊ apō p̄res ⁊ doctores remedia tradita sunt. Deciptūt aliūde fallaces vulpecule temptationū dū fingūt se mortuas & p̄mātes incautas arripiūt auiculas q̄ tūc (& tarde) sentiunt vulpeculas carnales ⁊ silues in seipis adhuc male viuere vsq̄ ad demolitionē q̄nq̄ totalē ⁊ ꝓfuosi cuiuslibet germis mortificationez. De q̄lib⁹ accipit marie illō apli. Impossibile ē eos. i. difficillimuz q̄ gustauerūt bonū dei verbum ⁊ plapsi sunt. ⁊c. Vix ei tales ad spūalia reuertūt effecti fetētes abominabilit sic ouū semifetū dū frigescit. Amor postremo dilecte nō rūdit dilecto. illuminātī. vocanti blandienti. circūstantias insup accōmodas enūerāti q̄usq̄ sensit. iubēte spōso. vulpeculas pueras captas eē. Tūc i spe secura iubilās neq̄ vocem integrare sufficiēs ptulit interrupte. Dilectus me⁹ mihi ⁊ ego illi. Ille inmo infinite p̄nt fieri supletiōes. sufficiat h vna. Dilect⁹ me⁹ mihi loquitur in aure mentis Amas me. ⁊ ego rūdeo illi amo te. Pubdit. pasce oues meas. pasce agnos meos q̄rū mihi grādis ē numer⁹ cū familia multa nimis sic moralit in iob oñdit Greg⁹. int q̄s simul pascit dilect⁹ int lilia candida meritor. nec aspiraret dies ꝺeternitat. ⁊ inclinent vmbre nec caligīnis stat⁹ p̄nt. q̄d vt celerit adueniat. cupio eñ dissolui. reūtere dilecte mi ad diuinitati glaz sup mōtes bethel ji celestib⁹. trahēs me tecū in alacritate p̄nci. fitis ji b⁹ fact⁹ capzee hinnulocq̄ ceruorū liceat illic ex īnia dicē voto pennū. Oscu lek me osculo oris sui.

Incipit diapsalma ⁊ q̄ntū in q̄ ponunt sex ꝓprietates. s. xxij. xxiij. xxiiij. xxv. xxvj. ⁊. xxvij.

Querit amor quod amat. tenet in sublimia surgit. Aut cubat. aut ferk. aut diadema gerit. Amor hortat p ps. Leteke coz querētiū dñm ⁊ cōfirmamini q̄rite faciem eius semp. Primū in osculo. Alterū in amplexu. Tertiū in cotemplādo. Est itaq̄ iuxta q̄d ptactū ē p̄m⁹ act⁹ amoris tā naturalī liberi q̄ gr̄atuiti supinfusi simplex ⁊ ꝯtinu⁹. Act⁹ ꝯo scōi q̄s dicimus feruorē amoris sūt q̄dē ꝯtinui in p̄fectis aūt in via frequēter heu nimis inkrupti cōpellente necessitate corpis seu fragilitate aut impietate spiritus istud faciente. Preterea necesse crebrore

petere qđ crebro deserit. Amor igitur sese recolligens dicit| In lectulo meo p noctes |Lectul⁹ hic accipit sepius p quiete cōsciētie q̄ nō admittit alterū q̄ deū. coangustatū ē eñ stratū ita vt alē decidat. Noctes pñt ad lr̄am intelligi qz sunt cōtemplantib⁹ aptiores. Sūt insup noctes vmbre creaturarū. Sunt q̄ tribulationes int⁹ aut exter⁹. ex peccatis aut penis cōtribulantib⁹ exurgentes.

Dicebat vn⁹ ex amatorib⁹. Faci⁹ sum sicut nycticorax in domicilio. Scandala nycticorax si pdit. mor tolerabit. Mor alīsq̄ dabit (.s. auiculis diurnis) tuti⁹ ergo latet. Hec silitudo ē solitarij/ posita p Anſ. p seipso dō ad eā⁹ pdiret actiones A beato silr optata ē z laudata Greg⁹. nob autē dr̄e simlr z aīo sepi⁹ recensita Amor idcirco dic̄ |In nocte quesiui quē dilexit aīa mea |Satis ē ab amore notificar⁹ ille q̄ q̄rit sub h̄ epyteton quē dilexit aīa mea. Quesiui illū z nō inueni. Cur obsecro nō inuenit: qz nō erat tūc tps, aut loc⁹ bñplaciti sui. Sciebat cōmoditates āpliores q̄s ex dilatione sponsa suscipet quarū multas tractatu secūdo de theologia mystica pdē notauim⁹ z in vulgari de mendicitate vbi formā insecuti sum⁹ de mendicātib⁹ p vicos z plateas satis ample q̄ forma|ſb paucis hic tangit. Surgā ait plus animi feruore q̄ corpis agitatiōe z circūibo nō possib⁹ corpis ſ spūs. ciuitatē cui⁹ pticipatio ei⁹ in idipm. de qua gloriosa dicta sunt q̄ libera mr̄ nr̄a p vicos q̄s dicimus eē ordines angelorū. z plateas generaliter oim māsionū celi| Quesiui z nō inueni |deo in medius disponēte Amor subiūgit| Inuenerūt me vigiles qui custodiūt ciuitatē |Est ciuitas q̄ occidit pphas in q̄ vidit pś. ꝯdictionē z iniquitatem sup cui⁹ muros sunt iniq̄tas z dol⁹ vigiles hūs z custodes malignos spūs. totū p antifrasim. quia ibi nec ē ciuiū vnitas neq̄ malignorū custodia. ſ subuersio. Si forsitan vt aliq̄n res se hūt feruor amoris offenderit in hanc ciuitatē q̄rēdo dilectū. si se cū suis oñderit sathanas in angelum luc trās formatū. Si p̄terea nesci⁹ amor xp̄i ebrietate q̄sit| Nū quē diligit aīa mea vidit| |Si deniq̄ nihil sibi rñdētib⁹ ptrāsierit. z paululū post dilectū inuenerit/siue poti⁹ in meliorē ptē ciuitas accipitur de celesti vel supcelesti hierlm. Sūt p vtroq̄ doctorū sentētie put in q̄nto capl'o| |Percusserūt me z vulnerauerūt me zc̄. Amor hic/si p bona ciuitate steterit z custodib⁹ ei⁹/aiaduertendū est q̄ etsi de⁹ solus det gr̄am z gloriā cū p̄mis actib⁹ suis. nihilomin⁹ sc̄os actus q̄s exercitia dicimus z opationes actuales coopant z adiuuant in via simul z p̄ria ciues celestes q̄s dicit apl's oēs administratorios spūs/quib⁹ attribuit Dionysi⁹ tres actus hierarchicos. purgare. illuminare pficere. Noiant sūt in his canticis filie hierlm q̄s alloq̄t frequēter amor feruid⁹. aliq̄n sub h̄ noie. aliquādo sub determinatiōe vt ibi| fulcite me floribus. sti patę me malis qz amore lāgueo |petēs haud dubiū solamē ab ipis/anxiū amoris vulnerati charitate in cella vinaria pietatis. Amor voti cōpos subdit| Tenui eū nec dimittā |det aliq̄d silr cum pś. in abundantia sua. Nō moueb⁹ in eternū Et rursus. Iurauī z statui custodire iudicia iusticie. Donec introducā illū nō prorsus introducēt nisi simul introduceret. Domus aūt matris sue diuine sc̄z sapientie dr̄ aia ipa ſm latitudinē capacitatis sue vniuersam. cubiculū vo genitricis sue ē eadem aīa ſm apiorē sublimissimū z simplicissimuz mētis sue. vbi genitrix sua sapiētia ydealiter sibi q̄dammodo ppria q̄ p creationē mr̄ ē oim viuentiū. sola requiescit vbi mens amat arte manēs cū q̄ non cōicet alienus: sol⁹ cum sola morat zelotes sponsus adiurās vt pri⁹ z zelans p quiete sponse| |Adiuro|vos zc̄. Amor quo quietior in cōi cubiculū tenet dilectū. eo iugit⁹ in sublimiores theorias ascendit qđ admirādo filie hierlm dicūt| Que ē ista zc̄. |Aut certe intelligam⁹ sponsum ab amplexibus experientia semotū ad tps. vñ mēs deuota cōpungit ad piū z humilē affectū qui p vngulā fumi ex aromatib⁹ designat. Amor rursus in lectulum pacifici salomonis admittit cuz custodia angelorū. q̄ vtutū oim. cardinaliū z supnaturalium quarū numerus p. xl. fortes designat cōtra timores nocturnos. inlidiantiū vitiorū de demone mūdo z carne. Amor iterū tanq̄ vehiculum z ferculū pacifici salomonis defert ipm p subleuate mētis actū. q̄ gradatim ꝯsurgit a colūnis infimis p ascensum purpureū in medijs charitate| cōstratū vsq̄ ad reclinatorū aureū sublimis z quietissime charitat|. Amor deniq̄ decorat diademate p matrē sapientiā q̄le diadema sibi dedit. et eo circūdedit in die despōsatiōis z leticie cordis sui |hāc die rationabilit intelligim⁹ horā q̄ p baptismi gr̄am factū est illud de Ysaia| |Gaudens gaudebo in dño. z exultabit aīa mea in deo meo. Qz induit me dñs vestimēt| salut| |Vtutū oim celitus ifusarū| |z idumēto iusticie |xp̄o. s. q̄ ē sol iusticie |circūdedit me |sic in Apoc. Ihsa ē mlier amicta sole z i capite ei⁹ corona stellar. xij. Seq̄t ꝯcordit er ad p̄missa tanq̄ spōsū decoratū corona. z spōsaz ornatā monilib⁹ suis Est aliō i hac exercitatiua voce. |Egredimi filie syon z videte |qđ alti⁹ scrutandū ē p̄stāte eo q̄ dixit. Ego sum hostiū. p me siq̄s itroierit saluabit. Ingrediet z egrediet z pascua inueniet. Egress⁹ iste ponit a doctorib⁹ ꝺ siderabl' visio pacifici salomōis xp̄i ſm hūanitatem Ingressus vo ſm diuinitatē. ppt̄ q̄ duo dr̄i liber scp̄t⁹ int⁹ z for| z vtriusq̄ hois. corpal' z spūal' refectio Letetr filie syō. etsi possint itelligi ciues angelici hierlm q̄ desiderāt aspicē regē salomonē xp̄m totū desiderabilē int⁹ z for|. cōuenīter etiā viatores hoies z cōpbēsores accipiūt q̄s exhortatio tal' z ad meritū excitat. z ad p̄miū inuitat. qm visio ē tota merces cū amore q̄ visionē ad se trahit Vbi amor ibi oculus. Et qm amor vulnerat sub

sequit ipa manus vis actiua. vbi vulnꝰ ibi digitꝰ Cor deniq; sociat. qñ amor ē infinitꝰ thesaurꝰ hominib⁹. sicut ⁊ mr̃ sapia. mater inquā pulchre dilectionis. Vbi ẏo thesaurꝰ ibi ⁊ cor. Porro q̄ sit mater regis salomonis q̄ coronauit eū. ⁊ q̄ dia demate in die desponsationis illiꝰ ⁊ in die leticie cordis eius. Concordāt iudei p regē salomonē in canticis istis. accipi deū sponsum synagoge. ꝑ incarnationē eiꝰ negant quā doctores catholici cōcludūt ex ꝫ loco oñdētes oportere p mr̃em illius non. aliā q̄ mariā dei genitricē denotari. ⁊ ꝙñter synagogā de qua corpaliter natꝰ ē xp̃us de semine dauid ſm carnē. Desponsatio ꝓinde ⁊ coronatio salomonis accipit dei incarnatio ⁊ vnio cū humanitate in vnitate suppositi verbi q̄ ẏbuz caro factū est. ⁊ circūdedit mulier virū coronādo ipm diademate carnis cū vniuersitate ẏrtutū. Synagoga ẏo coronauit eū diademate spinarū q̄ formauit ⁊ desponsauit sibi eccl̃iam ⁊ dotauit de latere ipsius dormiētis q̄ exiuit sanguis et aqua ad sacramētorū cōstitutionē. Ex quo fuit ista dies leticie cordis eiꝰ. siue referat ad mr̃em siue ad salomonē despōsatū. Fuit q̄dē dies illa amaritudinis ⁊ tristicie ſm infirmitatē carnis. ꝑ sūme leticie ſm ꝓmptitudinē spūs q̄ ꝙsumatū ē desiderātissime redemptionis nr̃e totū opus. ℣ Amor igitur ad nullū grādiꝰ. nullū admirabiliꝰ. nullū amicabilius spectaculū poterit inuitare deuotas animas syon speculandū. videndū. ⁊ amādū dicēte apl̃o manifeste. Magnū ē pietatis sacr̃m qđ manifestatū ē icarne. iustificatū ē in spū. apparuit angelis. p̄dicatū est in gentib⁹. creditū est in mūdo. assumptū in gloria. q̄m videmꝰ vt alibi ait christū ꝓpter passionē gloria ⁊ honore coronatū. ¶ Auero grandis oritꝰ inter doctores q̄stio. Vtrum si ne passione ⁊ morte crucis xp̃s fuisset ⁊ gl̃a ⁊ honore coronatꝰ ⁊ p incarnationē eccl̃ie desponsatꝰ hoc ē q̄rere ſminis vsitatiozib⁹. Nūquid adā nō peccante dei filiꝰ fuisset desponsatꝰ cū hūanitate Sunt ad vtrāq; ptem grate simul ⁊ deuote rationes q̄s ad cōpendiū ponit dñs Bonaueñ. in p̄n. iij. p̄missa distinctione. q̄ de incarnatiōe ē loq̄ dupliciter. Est em̃ incarnatio carnis assumptio. Dꝫ carne aūt assumpta ē loq̄ vel q̄tū ad subam vl̃ q̄tum ad defectū passibilitatis. Si scōo mō constat q̄ hoie nō peccāte. carnē mortalē non sumpsisset. Si p̄mo mō ꝓbabile eē dicit ⁊ amplꝰ ꝙsonū rationi q̄ p̄cipua rō incarnationis fuit pfectio multiplex surgens ex dignitate illiꝰ opis. Incarnatio em̃ facit ad pfectionē hois ⁊ p ꝙñs ad pfectionē totiꝰ vniuersi in hoc q̄ cōplementū dat hūano generi q̄ ad naturā gr̃am ⁊ gloriā. In incarnatione em̃ ē ꝙsūmatio modoꝝ educēdi hoies in eē et ad pfectionē agēti i ꝫ q̄ hō q̄ ē vltimꝰ ꝙiūgit suo p̄ncipio vnione q̄ sub deo nulla ē maiorꝫ ⁊ ẏm gr̃am ois corpis mystici mēbra rōne plenitudis vitatis ⁊ gr̃e i capite xp̃i. Facit itez ad pfectionē meriti ⁊ oblationē cōpletissimi sacrificij. Nullū em̃ donuz pōt placabiliꝰ offerri deo. q̄ tm̃ oblatio nō respicit statū soliꝰ nature lapse siē nec meritū p statu vie. nec p̄miū p statu gl̃ie si natura māsisset sine culpa Deniq; cōpletꝰ ẽ totiꝰ nature appetit⁹. dū p opus icarnatiōis nobilissima id oportunitas que erat in natura humana ſm quā vnibil̃ erat diuine complementū accepit ⁊ ex ꝙñti q̄libet creatura cū q̄ hūana q̄dāmō ptcipat. Ex neq; videt q̄n nobilissima aia xp̃i p̄ncipaliꝰ fuerit intēta formari ad sui glorificationē q̄ occasionaliter ad lapsorū repationem. Proportionaliter de ania marie. imo de tota electorū eccl̃ia q̄ tale caput sibi cōforme in natura procreabat hr̃e. ¶ Amor pietatis ⁊ nimie charitatis diuine. cū auctoritatib⁹ sanctorū. pij̃simū mouit animum hui⁹ doctoris Bonaueñ. declinare ad alteram p̄tē. q̄ si nō fuisset excessus puericatiōis i humano genere. nō fuisset excessus nimie dilectiōis in incarnatione. Verūtm̃ pace salua taz honorati dilecti doctoris. p̄missa positio nihil derogat pietati fidei vl̃ deuotiōi fideliū ꝑ accumulat q̄dāmō accendit ⁊ firmat. ℣ Cōsiderem⁹ itaq; iuxta modū intelligēdi humanū. de imptibili ⁊ sūme nō vnita sed vna diuinitate. signo quedā in hac materia ñ vt q̄dā subtilisare volētes signa in ipa re que dē est signauere. Cōcipiam⁹ igit nr̃o ꝙcipiēdi modo grosso. q̄les sunt cogitatiōes hoim distantes in infinitū a cogitationib⁹ dei. Cogitem⁹ deū in eterna/ tate sua q̄ nūc eadē ē q̄ fuit ante mūdi ꝙstitutionem ꝓposuit ſm ꝙsiliū. voluntatis sue ⁊ bonitatis cōicare se creaturis ad extra maxime rōnabilib⁹ ⁊ intellectiuis. ꝓposuit tūc velut in p̄mo signo formare naturā angelicā qō ⁊ fecit in creatiōe celi ⁊ tre. Fit scōm signū lapsus angelorū quē vidit ppetuo deserēdū neq; repandū p eos dē angelos Fit tertiū signū formatio hoim ad pfectionē virginei. ⁊ velut occasionaliter ad repationē lapsi. angelici. In q̄ signo videt rōnabiliter astruēdū naturā hūanā q̄ nūc in xp̃o ē. vt pfectissimā fuisse ꝑsam ⁊ p̄destinatā ad gl̃iaz hypostatice vniōis cū carne ipassibili. Fit q̄rtū signū p̄uisio lapsi. hūani cū p̄uisiōe ⁊ ppōsito repādi Fit q̄ntū signū modꝰ repatiōis q̄le nūc credim⁹ ⁊ videm⁹. ¶ Quib⁹ sic imaginabiliter fantasiatis. poti⁹ q̄ intellectualiter i ꝺo posit. Videam⁹ si pietas ⁊ nimia charitas dei et bñdictissimi filij sui saluat. dū dicim⁹ q̄ filiꝰ dei p̄destinatꝰ ad gloriā suscepta carne ipassibili iuxta q̄ntū signū p̄cedentiū signū. suscepit passibile iuxta q̄ntū signū p̄cedentium fuit hic excessus nimie charitatis. q̄ fiat nimius excessus iniq̄tatis. vñ canit eccl̃ia. Que te vicit clemētia vt ferres nr̃a crimia. crudele morte pateres. vt nos a morte tolleres. Ipa te cogat pietas vt mala nr̃a supes ⁊c. Dicit euāgeliū q̄ i transfiguratiōe xp̃i apparuerūt moyses ⁊ helias loq̄ntes ei ō excessu quē factur⁹ erat i hierl̃m. Tal em̃ fuit excessus pietatis ⁊ mie. vt iusticiā ipaz tā q̄ rea dāna ret ad mortē. mortē āt crucis ꝙfitēte iusticia q̄ rur

sus nunq̃ in excessu tali ꝓsentiet sed dñ accepit tẽ pus iusticias iudicabit. ¶ Saluat ista positio q̃ rõne dixerat apls mkimonũ eue ⁊ ade nõdũ pec cantiũ. fuisse sacm magnũ in xpo ⁊ eccl'ia. etiã si absq; pctõ ꝓmã sissent. Fuisset g̃ xps cũ eccl'ia q̃ uis in habitudine altera ⁊ statu imortalitat sine passione mortis. sine mortuoꝝ suscitatiõe. sine dã natione iniquoꝝ. q̃ facti sunt quasi ꝓ nihilo vltra ꝓdestinatos ad gl'iam ⁊ saluãdos. ¶ Adã etiã nõ peccãte amor nimius increate charitat ad hoies p mysteriũ ⁊ desponsationẽ incarnatiõis filij dei cũ hũana natura fuisset ostẽsus ad grãde spectaculũ ⁊ si nõ in ꝑciũ redẽptiõis ex q̃ null' ꝓbat. ista valuisset ad gratissimã oblationẽ deo de filio ꝓ pio ad mutuã cõicationẽ mẽbrorũ sub vno capite cõnexorũ. Rursus ad sursum actionẽ p ꝓtemplationẽ ⁊ ad meritũ. denicq; pfectã fruitionem ⁊ cõpletã ad ꝓmium. ¶ Utrũ xo dies desponsationis ⁊ coronationis filij dei fuisset ab initio seculi adam stante. vel in ẽmio. vel citra ẽminũ sic modo fuit in nouissima hora q̃uis dicat agn' fuisse occisus ab initio seculi. s. in figura abel ⁊ pscia di. Si ꝓterea lucifer vidisset xbũ icarnãdũ ⁊ videndo inuidisset peccasset ⁊ odisset. Si ꝓnde fili' incarnatus cõuersationẽ habuisset corꝑalẽ cũ hoibus vel sacramẽtalẽ vel vtrãq;. Si ꝓterea carnẽ sumsisset ex virgine maria. vel p creationẽ hũanitat aut alio mõ. videt sup his ⁊ silib' transeundũ potius q̃ curiose scrutandũ. cũ sup his nihil tradi / derit scriptura pietatis nisi forte q̃tũ pia mẽs ex traditis cõiecturare põt ad deuotiõis augmentũ Sz neq; audiendi sunt q̃ mysteriũ incarnatiõis p rones ncẽrias se putãt vel conant ꝓcludere. Huc eñ manifesti' fuisset angelis ab initio demonstratum ꝓpter perspicuitatẽ ingenij. cũ dicat aplus. Mysteriũ b a seculis absconditũ. Qm̃ ex solo di ꝓordinãtis arbitrio nõ ex cõnexiõe causalitat ne cessarie. p pfectiõe mũdi vel aliter. oia generaliter q̃ extra fecit de' pure cõtingent effecta sunt.

Qua sup re puul' effectus ẽ dialog' p intellectu scoz quorũdã in hac pte loquẽtiũ tanq; oportuerit deũ necessario carnẽ assumpsisse. ¶ ꝓdostremo q̃ vtilis ⁊ admirabilis sit egressus filiaꝝ syon. de uotas aias significantiũ. ad videndũ p ꝓtemplatõnem regẽ salomonẽ xp̃m in diademate q̃ coronauit eũ mater sua maria. s. vel synagoga. b diademate carneo ista spineo p multos moralit ⁊ sapiẽter vberrime tractatũ est.

Incipit sympsalma

sextũ in q̃ ponunt q̃ttuor ꝓpetates. s. xxviij. xxix. xxx. ⁊. xxxj.

Dulcer amoz tot' / p singula mẽbra videndo. Vulnerat ⁊ mir' delitijs redolet Amor sic ꝓstat nullis dimẽsionib' corꝑ nullis q̃ mẽbr' distinguit. sic nec aia rõnalis q̃to min' ipe de' ⁊ Nihilomin' doctria pietat no bis sic tantib' q̃si balbutiẽdo cõdescẽdẽs vtit silitudinibus corꝑeis. ¶ De' ꝓterea q̃uis sit simplicissimus accipit noia ab oib' reb'. Sic aia rõnalis q̃ quodãmõ ẽ oia. tanq; imago illi' q̃ creauit oñia. Sic insup amoz ei' liber assimilãs eã deo. sortiuntur ab oib' reb' noia. p symbolicã trãssumptionẽ nõ p ꝓprietatẽ. Amoz idcirco cũ amante. describunt sub multa varietate tropoꝝ vt vl sic habeatur manuductio ad inuisibilia. q̃licũq; mõ. ⁊ absq; fastidio capiẽda. ¶ Ceterũ ne fortassis hebes aliq̃s hereret in silitudinib' q̃si ꝓprijs. puidit doctrina pietatis dare silitudines stati aspectu ꝑmo stultas ad lram. neq; vllaten' credibiles. vt q̃ capilli sponse sint sic greges caprarũ. ⁊ dentes sicut greges tonsarũ. ⁊c. q̃lis imꝓpꝛietas mox inducit nõ herere sed itelligere. h ẽ it' legere sensum altiorẽ ⁊ ꝓprijũ. ¶ Amoz rursus cõmendat h a spõso de multiplici pulcritudie ⁊ efficacia ⁊ voluptate satis cõueniẽter ad finẽ ꝓcedẽtis sympsalmat. Uñ septimũ inchoat dragma. Egredimini ⁊ videte ⁊c. Est aũt in spectat q̃druplex h loco p repetitionẽ insinuata amoris pulcritudo cũ q̃dam admiratione. Quã pulcra es amica mea. h ẽ dicẽ Amoz me' repetit q̃ pulcra triplicat. oculi tui columbarũ. Cõcludit quartus nob incõꝓhẽsibile absq; eo q̃ intrinsec' latet. ¶ Amoz vt in ꝓma ꝓtitione lati' expositũ est. Un' ẽ nature rõnal. alij industrie. terti' gr̃e. q̃rt' gl'ie. Quã pulcer ꝑm' q̃ fact' ẽ ad imaginẽ dei ⁊ silitudinẽ. Quã pulcer se cũdus. tanq; act' ex ꝑmo ꝓgrediẽs. dñ xo supinfundit gr̃a fit simplicatio longe pulcrior istar columbarũ. Quante xo sit pulcritudis formositas amoris p gloriã. expolita ⁊ pfecta intrinsec' latet oẽs ꝓter deũ. qm̃ ipe pulchritudo ẽ amor obiectalis. q̃ lucẽ hitat laccessibilẽ. quã null' hoim vidit nec videndo põt. mõ q̃ se videt actu infinito. ¶ Amoz spõse ꝓtinet motũ sensũ ⁊ delectationẽ. satietatez circa deũ spõsũ totũ desiderabilẽ. Quotq̃t igit silitudinib' symbolic fiat i his cãtic ⁊ alijs circũlocutio de suis ꝓditionib' intrinsec. oia resoluũt ad istas spiritales ⁊ paucas alioq̃n lr̃a occidẽt si ñ viuificaret spũs. Collaudatio siq̃dẽ sensuũ carnaliũ spõse refert ad cognitionẽ itellectualẽ q̃ ñ multiplicat ꝑ organa visus audit' olfact' gust' ⁊ tactus. Collaudatio ꝓterea motionũ ⁊ discursuum sponse refert ad actionẽ liberã volũtat q̃ nec pedes habet neq; linguaz neq; man'. ¶ Collaudatio denicq; pulchritudis ⁊ placibilitat oc'oz variozq; b' incitat ad sensum ⁊ motũ delectabilit ipa volũtas cũ itellectu suo / refert ad bonitatẽ finis vltimi dei circa quẽ mouet sentit ⁊ delectat. sic vicevers q̃cq̃d pulcritudis ⁊ placibilitat seu diligibilitat mirat i spõsa / totũ refert ad vnicã ⁊ radicalẽ pulcritudinẽ charitat / cũ suis xtutib' tanq; ramis / q̃ rechrit ⁊ sufficit vt placeat spõso. ⁊ di. Dilect' me' mihi sup. sufficit ⁊ ego illi sufficio put ifra dicet. Una ẽ colũba mea ⁊c. ¶ Amoz spon B

se ꝓbat delectabilis ex multis que sponsus opat
⁊ laudat in ipa. In quib⁹ dicit se delectari. iuxta
illud. Delicie mee esse cū filijs hoim. non formaliť
sed causaliter quia facit effectualiter delectari. vt
est illud. Letabit dñs in opibus suis. Que consi
deratio cum ꝑcedente summe notanda est ⁊ iugi
ter retinēda ne ira nos decipiat. Ne ꝑterea neces
se sit singillatim exponere significatiões symboli
cas ꝑminorū que ꝑ expositores alios discusse sūt
⁊ in scintillas spūales evolute. Sūt aūt plura
que delicias amoris spūalis reddūt cōmendabi/
les ꝑ voluptate carnis. Dignitas. puritas. cōna
turalitas seu cōformitas. intimitas. ꝑterea conti
nuitas. securitas. Iterū mediocritas vel equabi
litas. stabilitas ⁊ sanitas. postremo satietas.

Amor sponse delitiosus ē. quia dign⁹ ⁊ nobil⁹.
purus ⁊ generalis seu cōformis amori ꝑmo fon/
tali. cui⁹ imago est ⁊ gīa. Unde ꝑ regula. Laus
amoris creati gratuiti maxime est laus increati.
gīam hanc infundētis/ita q̄ vn⁹ ⁊ idē amor ē dei
⁊ anime. sed dei vt agentis. anime vero vt recipi
entis ⁊ coopantis ad actum. Que ādmodū vere
cundus eodem rubore colorať a verecundia cau
saliter/⁊ ab ipa rubedine formaliter. Null⁹ em ē
qui nesciat delectationē in amore carnali non ha
bere dignitatem neq̄ nobilitatē neq̄ cōnaturali
tatem cōformē menti que ē altior facta q̄ vt in so
lis infimis delecteť. Nichilomin⁹ ꝑ similitudinem
ad notam mulieris pulchritudinē allicientez ⁊ de
lectantem obiectaliter/accipiť formositas mētis
invisibilis cū circūstantijs delicias augentib⁹. sic
laudať hic amor sponse cui⁹ esse cātat spons⁹ ocu
los colūbinos ⁊ simplices/capillos mūdos prolix
os subtiles ex alto defluentes/dentes candidos
⁊ mūdos nec inutiles. labia insup cōpressa/nō tu
mida. nec pallida sed sicut vitta coccinea apta/cri
nes cōprimere ⁊ ornare. Eloquiū ꝑterea elegans
eloquiū dulce. quia lex clemētie in lingua ei⁹. Ge
nas quoq̄ rubicundas ex intimo vigore. Collu
forte rectum ⁊ stabile. Ubera grata neq̄ tumen
tia quasi mons mirre ⁊ collis thuris. Denicq̄ con
cludit. Tota pulcra es amica mea. ⁊ macula non
est in te. Invitať simul venire de celesti cōversa
tione. que silis est mōti libani. cui⁹ interꝑtatio no
tat candidationē. vt coroneť eterna plene felicita
tis iocūditate. devictis ex omi pte cōtradictioni/
bus hostilib⁹ que notanť in Amana sanir et her
mon. sm interꝑtationes suas. In leonib⁹ insup ⁊
pardis. Amor punde tante virtutis eē ꝑdicať.
vt in vno oculorū suorū/⁊ in vno crine colli sui
vulnerauit cor omipotētis. qđ vtiq̄ cor vel nul
lum vel nō vulnerabile cōstat esse. Sed hec omia
p silitudinē dicta sunt nō p ꝓprietatē. put ⁊ cete
ra q̄ repetunť ⁊ adducunť in delitijs sponse qua
lia sunt pulchritudo mānarū ⁊ vberū cum odore
vnguētorz. sup oia aromata. Labia insup q̄si fa
vus distillans. Sub lingua q̄ mel ⁊ lac. ⁊ odor in
vestimēti sic odor thuris. Qz vestimēta quersatio
nis honeste. redolent sacrificiū celeste. Et qm plu
rimū cōfert ad delicias. speciositas. amenitas q̄
locorū laudať sponsa ⁊ spōsa sic. Ecce quis ista
ab incursibus vastantiū bestiaꝝ. Et sic. fons sig
tus nō ꝓturbat. cui⁹ Horti cū fonte. sunt emissi
ones tanq̄ paradisi. malorū punicorz cū pomorū
fructib⁹. ⁊ vniūsaliť cū oib⁹ aromatic arborib⁹.
⁊ lignis libani ex q̄b⁹ fertilitas virtutū. donorz bti
tudinū cū fructib⁹ spūs ilinuať. ꝯcludēdo ꝓtinu
am/indefectibilēq̄ grarū mūdissimā ⁊ insupabi
lem copiā ex alto cū ipetu. cui nichil palustre ꝓt ob
stare/venientē. Amor insup miras hz delicias
ex intimitate obiecti. cōtinuitate subiecti. securita
te spei. Itaq̄ secura mēs sic iuge cōuiuiū q̄si secu
ritate gaudebat apls. Certe inq̄t sū qz neq̄ mors
neq̄ vita. ⁊c. Cōtinuitas ꝑterea. vel inuariabili
tas subiecti intelligibilis. pl'imū cōfert ad stabili/
tatem delectatiōis. quo cōtra subiectū delectatio
nis libidinose vel carnalis in cōtinua mutatione
iocunditatē eā dē ꝓtinuare nō pōt. q̄ fit vt varia
ta dispositione sensus organici variet effectus vt
cadat in fastidiū. vel abominationē. qđ mō cau
sabat delectationē. sic in cibis ⁊ potib⁹ ⁊ venere/
is. i odorib⁹ ⁊ cantilenis. Ex si delectatiões spūa
les recipiāt trāsmutationē circa divina ⁊ ꝓpetua
bi nō est de ꝑ se subiectio aie ꝑ de ꝑ accidēs ex con
nexiōe ad corꝑ. ꝓ tpe vie. Hz ponam⁹ q̄lit erit i
gīa corꝑ plene obsequens eē rōni nec passionabili
ter discrasiabile. gaudiū aie de deo etiā i enigma
te viso ⁊ amato eēt ꝓpetuū. Amor postremo
serenita tē ꝓciliat. sanitatē ꝓfert. affert satietatem
Cōtraria sunt in amore carnali. turbiditas. infirmi
tas. insatiabilitas. Rō diusitatis ē. ꝓform itas boni
amoris. ad ꝑmā regulā charitatis ad deū in bono
amore. difformitas aūt in malo. Quis aūt restitit
deo ⁊ pacē habuit: Hz neq̄ pax impijs ait domi
nus. ꝑ hoib⁹ bone volūtatis. Est aūt bona volūtas
tua dicēs ex sīa deo. Fiat volūtas tua sic in ce
lo ⁊ in tra. Sup q̄ cōformitate maxie ad volūta
tem pmissiōis q̄ magis indignatio ē ⁊ ꝓpuatio q̄ vo
litio vl' positio q̄dā alibi notata sūt i vulgari.

Incipit sympsalma

septimū in q̄ ponunť q̄nq̄ ꝓphetates. s. xxxij. xx
xiij. xxxiiij. ⁊. xxxv. xxxvj.

Dormit amor/liq̄fit/pass⁹ q̄z vulnera lā
guet/Laudat dilcm/iactat amicicia
Amor loq̄ť. Ego dormio ⁊ cor meū vi
gilat. Hz velut in diapsalmate recogitem⁹ ordinē
Collaudata fūat ꝑcedēti simpsalmate mīt ipīr spō
sa vsq̄ i finē q̄rti capli vbi ꝯcluserat spōs⁹ optabū
d⁹ imo ipse⁹. surge. Hz ē discede. aq̄lo. q̄i ligans
aq̄s. vēt⁹ gelid⁹. delitijs ꝛri⁹ amoroť. ⁊ veni au/
ster. calēte spirās aura. ꝓfla hortū meū. q̄ pcul
dubio sil'ē hort⁹ aie de q̄ i esa. Et eri sic ort⁹ irrigu⁹
⁊ sic fons aq̄rū sapie salurar. cuius non deficient

aque viue salient| i vitā eternā. ꝓsone ad textuz
prius expositū | Et fluant aromata illi⁹ | q̄ plā-
te/discedūt fantasmata dāt charismata. resonāt
idiomata. voces diuersas intonāt ꝛc. Amor ō
hinc sponse ꝓgratulās letus ꝛ assentiens. Ince-
pit octauū dragma dicēs et optans | Veniat di
lectus me⁹ in hortū suū | efficient/meū tamē effe-
ctualit̄ vel in effectu. Dolor finis inuitatiōis est
| vt comedat fructū pomoꝝ suoꝝ | id est. come-
dere faciāt. nūc vt pluries expositū. Rñdet dile-
ctus applaudēs ꝛ blandiens | Veni in hortū me
um | ꝓueniens votum tuū | sozor mea | ex affini-
tate paterna ꝑm diuinitatē. ꝛ matna ꝑm hūani-
tatem | sponsa mea | in fide ꝛ charitate. in miseri
cordia ꝛ miseratiōib⁹. in iudicio ꝛ iustitia in sem-
piternū | Messui | colligēs | myrrhā meā | bo/
ne opationis que sicut electa dat suauitatē odo-
ris q̄m ab oi fetore vane glorie putrescētisq̄ tux⁹
aliena ē | cum aromatib⁹ meis | virtutū ꝛ dono-
rum suauissimis | Comedi | quia comedē te fe-
ci | fauū cū melle meo | q̄m ex hūanitate mea et
diuinitate. cibus ꝓcedit amoris. similit̄ ꝛ potus
vini deitatis cū lacte hūanitatis. Sequit̄ ꝓ inde
ōsi generalis nimiūq̄ liberalis inuitatio | Come
dite amici ꝛ bibite | qz mēsa sapie parata ē | ꝛ in-
ebriamini charissimi | Sicut plus est esse charis-
simū q̄ dūtaxat amicuz. ita maiꝰ est inebriari q̄
solū bibere. Tunc intelligēdū est sponsam tanq̄
vere charissimā in delitijs ꝓut infra laudat̄ ob-
dormisse ꝓe ebrietate spūs ꝛ dixisse qō sequit̄ in
nono dragmate | Ego dormio ꝛ cor meuz vigi-
lat | Amor incipit hic septimū sympsalma dor
mire se dicens ꝛ cor suū vigilare. Felix sopor at⁹
cum tali vigilia. Vtū putas differat a somno ve
teris hois ꝛ carnalis. Fumant ex corde ꝛ stoma-
cho vsq̄ ad cerebꝝ vbi est sedes ꝓma sensus
cōmunis qui vocat̄ ab aristotele primū sensitiuū
Fumāt inq̄ exhalatiōes que ex frigiditate cere-
bri repcusse fiunt ḡues ꝛ grossitie sua opilāt vi-
as sensuū. quo fit vt spūs animales sensitiui. qui
sentire dant instrumētalit̄. trāsire nō possunt. Fi
et ꝓterea quies ꝛ cessatio sensualiū opationū fa-
tigatarū ex vigilia. Neq̄ iam res vident̄ sed vt
nihil vel earū simulachra q̄q̄ somniare ꝓtingit
Fit denicq̄ ꝓfortatio spirituū naturaliū ꝛ vitali-
um. Amor vo noui hois somnū patit̄ ꝛ somni-
res aspiciunt̄ aut sentiunt̄/eterne. s. ꝛ fantasie re
rum mutabiliuz cessant illudere. Reuera nonne
tpalia si ꝓferant̄ eternis. illa poti⁹ simulachra re
rum dicēda sunt q̄ vere res. Cessant autē hmōi
tpalia cogitari. q̄n dormit amor p ꝓtēplationez.
Sed cor mentis vigorat̄ vt vigilet ad inspicien-
dū sempit̄na dilecti secreta. q̄b⁹ alloquit̄ dilectā
audire potentē. qz dormit a terrenis ꝛ vigil ē ad
6 dñi celestis aduētū Vox inq̄t dilecti mei pul
santis | Sicin apocalypsi ꝓtestat. Ecce sto ad
ostiū ꝛ pulso | Aperi inq̄t mihi | blādiens ex q̄-
druplici noie totalit̄ amoroso satis expositō vel
exponēdo | Sozor mea amica mea colūba mea.
imaculata mea | Behinc intelligendū est cur vo
cet ꝛ pulset? Nimirū vt feruētioz p exercitiū su-
scitet̄ amor qui notat̄ aliq̄tisper ex ocio tepesce-
re. Propterea trāsfigurat in se tozpozē istū dile-
ctus dicens | qz caput meū plenū ē roze | q̄ vtiq̄
frigidus ē | ꝛ cyncinni mei | capilli. s. cogitatio-
nū intentionū crispātes ꝛ in altū recurui p desi-
derio celestiū | guttis noctiū | que tamen roze si-
miles sunt ros ipse/ꝓsonāt hinc intelligētie nre.
et si multiplex altera sit rñsio moze dormitāt. ꝛ q̄
si somniculose pigreq̄ vigilātis | Expliaui me
tunica mea | curarū fozensiū | quō induar illa
Laui pedes meos | affectionū a luto ꝛ puluē fan
tasmatū | quō inq̄nabo illos | ambulādo rursus
p vias terrestriū. Amor qz non satis excitat⁹
a voce videt. tangit a manu. Sensit ꝺ amor ipse
iam factus alacrioz ex tremoze displicēdi cū soli-
citudine cōplacēdi | Dilect⁹ inq̄t me⁹ misit ma-
nū suā | que ē vis opatiua intima | p fozamē | oc
cultū anime penetrās ꝛ illabens vsq̄ ad ventrez
que inferi⁹ amoris sedem habet | Surrexi | pri-
mioz in amādo | vt apirē dilecto meo | nedū vo-
canti iam ꝛ pulsanti. sed interi⁹ opanti | Man⁹
mee | q̄tin⁹ essent puriozes ad amplexum sponsi
| stillauerūt myrrhā ꝓmā | coinq̄natiōis expul
siuā | ꝛ digiti mei | discretiōis tenētes plem ob
similē causaz ne cozrūpet̄ opatio | myrrha ꝓba-
tissima | ꝓbata ex industria virtuose pnie ꝛ ve-
nie. ꝓbatioz ex ꝓsecutiōe gre. sed ꝓbatissima ex
certa spe glorie. Vel ꝓbata p fidē. ꝓbabilioz per
spez. ꝓbatissima p charitatē | Pessulū ostij mei |
qō alit̄ noiat̄ vectis verreul gallice | aperui dile
cto meo | qz rigoze oēm. ostiū mei ꝓsensus obclu
dentē amoui | At ille decliauerat atq̄ trāsierat |
Ita vulgo dicit̄. Qui nō vult dū pōt. nō poterit
cū volet. Nunq̄d nō iusta est talis ingrate tardi-
tatis mulctatio. Que tñ ꝓuertit̄ ꝛ coopat̄ in bo
nū future solicitudis ampliozis. Amor itaq̄ ꝛ
si dicat pessulo amoto. aptoq̄ ostio. q⁹ dilect⁹ de
clinauerat atq̄ trāsierat. nihilomin⁹ multū ꝓfite
tur vocē pulsum ꝛ tactū dilecti valuisse. Anima
mea inq̄t liq̄facta ē vt dilectus locut⁹ est. Nō ex-
cludit pulsum cū tactu. q̄rū vehemētioz virt⁹ esse
solet q̄ solius vocis. Quid aūt si ista aie liquefa
ctio ꝓiecturamus ex materiali qualis sit in niue.
qualis in cera recenti ad solares radios. q̄m fit se
patio partiū etherogenaruz ab homogenеis. ꝛ
ecōtra ꝛ qō remanet nō se ꝓtinet iam sub termis
ppriis sed alienis. vt i ꝓtinēte vase seu loco. Fit
p ꝓtrariū in multis obduratio. que cedere nescit
agenti se penetrare conanti. Ideo cecus amor ig
neus maxime spiritalis ꝛ celestis facit liquesce-
re cor pium vt tenerum male habebit in nouis-
simo. Dolor duricies ista quō causet̄ ꝛ q̄d est il-

Ex

lud apl̄i. Deus cui⁹ vult miserek̄ ⁊ quē vult indurat. nō mediocris ē questio. Siqdē deus neminē d̄serit. nisi p̄ius deserak̄ p auersionem ab eo ⁊ peccatū. sed desertiōe facta cadit homo in p̄fundū ⁊ p̄tēnit. Contēnēti vo de⁹ nō dat gr̄az ꝫ resistit. Ac p̄inde nō emollīt cor nec liquescit ad gr̄e susceptionē. tandē pena dānatiōis infligitur et obduratio p̄firmak̄. Causa igīt obdurationis est volūtas auertēs ⁊ hec initiat. volūtas resistēs et hec p̄tinuat. culpa p̄merēs ⁊ hec p̄firmat. de⁹ gr̄am nō dans ⁊ hec nō liberat. de⁹ iuste puniens et hec ordinat. ¶ Amor patīt vulnera | Inuenerūt me custodes | inq̄t | q̄ circūeūt ciuitatē | Ciuitas ⁊ si possit in bonū accipi cū custodib⁹ suis angelis ⁊ p̄latis q̄rū bone sunt p̄cussiōes ⁊ vulnera sancte cōpunctiōis. amoto pallio vanitatis Attn̄ custodes isti q̄ circūeūt intelligi p̄nt ꝺ pestifera gente illi⁹ sathan q̄ circūit terrā ⁊ pambulat ciuitatē peccatricē. in cui⁹ medio sunt iniq̄tas et dolus ⁊ babylonica p̄fusio. In q̄ sensu si textus p̄ns accipīt p̄seq̄nter sponsa zelās amorē sponsi incurrit vt fit incurrendū. in aspectu p̄fusionis horribilis. qz videt iniq̄tatē ⁊ d̄dictionē in ciuitate. q̄d vulnerek̄ sentiēs cū apl̄o. Quis infirmatur ⁊ ego nō infirmor? Quis scādalizak̄ ⁊ ego nō vror. Sic enī pentapolis peccatrix affligebat ne quissimis opib⁹ aiam iusti loth. nō flagellis corporalib⁹. ¶ Est aūt apud esaiā palliū laudis. qꝺ dandū erat p spū merozis. nūc aūt ex aduerso cōcipit zelus amor̄ spīn merozis sublato pallio laudis. Nā quō cantaret canticū dn̄i in terra babylonis aliena? ¶ Amor p̄terea q̄ ad p̄p̄rietatē alteram. languet exclamās | Adiuro vos | filie hierusalē | supne ciuitat | si inueneritis dilectū | imo qz vobiscū est | vt ānūcietis ei | q̄ nouit oia | qz amore langueo | Sane qz leditur amor ⁊ honor ipsi⁹. nequeo non languere. q̄n nullū valeo p̄stare remediū. zelus enī domus sue comedit me. Et qz tot mala q̄ video tollē nō valeo. cū languore tolero ⁊ gemo. Heu mihi qz incolat⁹ me⁹ p̄longat⁹ ē ⁊ habitaui cū habitātibus cedar tenebrarū harū. neq̄ patet vobiscū ceㄱler ingressus ad dilectū. Cupio enī dissolui ⁊ esse cū christo. Cupio ciuitatē turbidā deserere corporis mei. vt libera fiat mihi p̄tractatio summi boni satians ⁊ q̄tans. Est igīt causa languoris mei ex vnico amore suo duplex. q̄n ledīt a p̄uaricatorib⁹ neq̄ mihi plene possidēdus cito dak̄. Fiat vtinā languor iste mihi in mortez q̄lis ē illa iustor̄ ¶ Amor spōse q̄ ferueat ampli⁹ ⁊ feliciter
3 langueat p̄flak̄ inᵗrogatiōib⁹ filiarū hierusalem q̄si nesciarū. vt ē illud. adā vbi es? vel poti⁹ illud ad mariā amore languētem. mulier q̄d ploras? | Qualis ē dilect⁹ tuus | ex dilecto. Amas enī p amorē | O pulcherrima mulierū q̄lis ē dilectus tuus qz sic adiurasti nos |. Rīdens p̄tin⁹ amor p ꝺditione sua laudat dilectum ex viuaci colore | qz candidus ⁊ rubicūdus | ex singulari decore | electus ex milib⁹ | ex ornato vertice | caput eius aurū optimū | cuius | come sunt sicut elate palmarū | fortes. s. i altū dilatate cogitatiōes. sicut exaltak̄ celū a terra. cogitatiōes aūt hominū vane sunt. Et q̄n abditissime sunt cogitatiōes dei neq̄ comp̄hēdi p̄nt. dicunt | nigre sicut cor⁹ | Ceterū cōmēdank̄ oculi sapie eius ex colūbina simplicitate mūdissima ⁊ lactea. Et q̄n p̄funda fluuior̄ scrutank̄ habitāt iuxta fluēta scripturarū plenissima | Bene illi⁹ sunt | ornamenta faciei formose ac redolētes | sicut aureole aromatū ꝺst̄te a pigmētarijs labia ei⁹ | q̄bus enarrat scientiā labia sunt | distillātia | moderate ⁊ absq̄ vlla putrefactiōis labe | myrrha p̄ma | vt est illud cuz similib⁹. Bti pauper spū. ⁊ mites ⁊ q̄ lugēt. ⁊ q̄ nō habēt hic ꝑsolationē suā. sed flent ⁊ eluriunt. | Han⁹ | virtutis exercitiue sunt | tornatiles | p agilē eq̄bilitatē | aure | p sapiaz | plene hyaci ctis | celici ꝓuersatiōis | Denter | q̄ vim vel mozatiuā vel generatiuā spūalit̄ significat | eburneus | est p candorē castitatis nō vrentis ⁊ p sanphyror̄ p̄cios̄or̄ distinctionem in celicis donis | Crura illi⁹ | vsq̄ ad pedū firmitatē signāt vias gressuū diuinor̄ fm̄ miam ⁊ veritatem sub typo colūnarū | sunt sup bases aureas inflexibilit̄ stabilite. Species ei⁹ | candorē puritatis odozifere gerit | vt liban⁹ | et | electus | est inter alios | sicut cedri | p̄cellentes. Cōmēdak̄ | guttur illi⁹ suauissimū | in vi spiratiua sonatiua ⁊ distributiua ad inferioza corratio | totus desiderabilis | ¶ Amor ad extremū qz sublimi⁹ ascēdē nō poterat subiūgit | Talis ē dilect⁹ me⁹ ⁊ ipse ē amic⁹ me⁹ filie hierūm | dilectio dicit amationē ex electione. ꝫ amicitia additur reamationē ⁊ mutuā cōicationē. Rursus qz spōsus sumīt a sponso. nedū p̄p̄t cōicationē. ꝫ ad filios generationez. Ubi fundak̄ cōicatio nature fm̄ originē filij vel filior̄ a p̄re. Preterea vror i eodē ḡdu videt eē ponēda. q̄tū ad amorē benivolentie cū filijs. fm̄ q̄ cōicationē magis diligīt filius q̄z p̄r. qz fili⁹ ē aliq̄d ei⁹. nō aūt p̄r. Presumit igīt sctā fiducia multuz de deo dilecto. ipsa diligens spōsa cū addit. Et ipse ē amic⁹ me⁹ filie hierusalē qz diligit ⁊ dilgīt ⁊ in secret | cōicat. Plus deniq̄ videt dictura fuisse. si iūxisset ⁊ ipse frat me⁹. Quid p̄terea si dixisz ⁊ ipse ē spōsus meus Quid demū si velut excedēs audaci verbo ꝓclusisset ipse ē fili⁹ ⁊ puer ⁊ mister. Nōne dixisz talia ꝓfozmit ad spōsuz sic loq̄ntē ⁊ laudātē. nedū spōsaz pulcherimā ⁊ imaculatā ꝫ oēm generalit̄ q̄ fecerit volūtatē p̄ris sui q̄ est i cel. Sane sufficet ei fortassis laudatio ñ p̄p̄ij ꝫ alieni ozis/ spōsi et suozum pastorum ⁊ doctorum quasi paranymphozum inter sponsam ⁊ sponsum. qui sponsam vocant verbigenā seu deigenā ⁊ ita dei matrem

Ambrosi⁹.hieronym⁹.augustin⁹.bernardus.cū similib⁹ quoꝝ scripta patent ꝛ ratio certa ꝙ incit ex dignātissima cohabitatiōe sponsi cum spōsa ꝛ eiusdē ꝑ gr̄e semen fecūdatiōe/nō ab altero nec de altero q̄ de seipso/vt audeat dicere spōsa in supaduētu spūssancti. Et in obūbratione virtutis altissimi.filius me⁹ es tu. ego hodie genui te.in die desponsatiōis mee ꝛ leticie cordis mei. Quid hoc mirabili⁹ Uel dicere deo. Lib⁹ meus es tu ego hodie comedi te. Explicit.

Incipit sympsalma

octauū.in quo ponūt q̄nq̄ ꝓprietates.s.xxxvij xxxviij.xxxix.xl.et.xlj. Caplm VI

Ungit amor soli solus/pfect⁹ ꝛ ē par Auroze/nitidus/ordine terribilis.

Amor vn⁹ ꝛ vnicus simplex pfectus ꝛ electus insinuat cū dr circa mediū sexti capituli. Una ē colūba mea simplificata videlicet p spm̄sanctū pfecta mea cui nihil deest eoꝝ q̄rū esse pticeps dz. Que ꝑterea iūcta ē mihi pfecte ꝛ fini suo. Tūc eni pfectū est vnūq̄q̄ cū finē vltimū suū fuerit assecutū .sicut ex oppositō oē illud vanū est qđ sine suo caret. Propterea vani sunt oēs homines in q̄bus nō est sapia que ipsoꝝ finis statuta ē. Sequit Una est mr̄i sue electe genitricis sue Mater ꝛ genitrix spōse recte intelligit eadē increata sapia. cui⁹ filia ē mēs anagogice sursum acta. Nam q̄ spū sapie agunt hi filij dei sunt Uiderūt illā filie ꝛ btissimā predicauerūt regine ꝛ ꝯcubine laudauerūt eā ꝑ dēt hec ps ab illa p̄cedēti. sexaginta sunt regine et octoginta ꝯcubine ꝛ adolescētularū nō est numerus.que hic p̄t intelligi filie nūcupari Sequitur vox admirantiū Que ē ista q̄ pgredit. q̄si auroza ꝯsurgēs.pulchra vt luna electa vt sol terribilis vt castroꝝ acies ordinata Hec p ꝓtextu p̄tis octaui sympsalmatis trāscursa sic ꝯiūgamus ad precedentia tanq̄ p diapsalmate.

Amor fidenter ausus ē dicere post descriptas dilecti ꝓprietates ꝛ ipse ē amicus me⁹ filie hierusalem Subiūgūt ad incēdij fomētū crementūq̄ petitionē Quo abijt dilect⁹ tuus o pulcherrima mulierū.q̄ declinauit dilect⁹ tuus ꝛ querem⁹ eum tecū Non itaq̄ petūt ꝓpter se quem libere possidēt in hierusalē celesti.sed ad spōsam iō iunguntur tecū Rndet amor in p̄ncipio sexti capitu li. Dilect⁹ meus descēdit i hortū suū q̄ est i sub celesti hierusalē q̄ ad vniuersos ꝛ singulos quos gr̄a facit esse q̄si padysum in bñdictiōib⁹ ut ibi pascat in hortis ꝛ lilia colligat ad aureolā aromatum.q̄ oia sunt bñdictiōes meritoꝝ.qb⁹ pascitur dilect⁹ ꝛ q̄ colligit q̄n remunerat Amor rursus q̄si delectat⁹ ꝙfabulatiōe plixiori ad filias hierusalē narrat in ardore simplici cordis laudes suas sibi p̄ius attributas a spōso .cū reddi-

tione multiplici. Et ita ꝓcedit hui⁹ totus capitu li. vj. et. vij. ꝙtextus q̄si sua sit alēnata narratio. vsq̄ p̄ncipiū octaui. vel paulo ante vbi decimū et vltimū drachma incipit p collocutionē notati ad dilectū ꝛ ipsius rīsionē. Nos aūt ex ipsis tria partiti sum⁹ sympsalmata.sub triplici versu nouissimo Amor igit colloquiū hūs cū filiabus hierusalē que vicē gerūt paranymphoꝝ inf spōsum ꝛ sponsam non vt instruat eos sed vt desiderio suo satisfaciat ꝛ doceat .ꝙtinuat rīsionez ad interrogationē factā.imo diffusa verbositate sepius interrupta dilatat eam Ego inq̄t dilecto meo intendo et dilect⁹ meus intēdit mihi q̄ pascit inter lilia candidoꝝ meritoꝝ ab eo mihi magnifice collatoꝝ ex qb⁹ me collaudat dicens pulchra es amica mea ꝛ decora sicut hierusalē ad cui⁹ exemplar formata sum atq̄ pacifica. Nō si fidenē dixerim p̄ius ꝛ iste ē amicus meus. nolite mirari q̄n me dignat totiens amicaz noīare cuius iudicio ꝛ dono virtutum suarū dicor terribilis vt castroꝝ acies ordinata Amor iterꝝ ꝙtinuat narrare verba dilecti ad eam Auerte inquit oculos tuos a me quoꝝ vnus est discretiuus seu speculatiu⁹ alter expimentatiu⁹ seu p̄acticus quia ipsi auolare me fecerūt dicit in ps̄ Accedit homo ad cor altum ꝛ exaltabit dē. Hoc verbū esse pōt p̄sentis intelligētie de auolatione dilecti qui sublimior semper apparet quo videri solicitudine querit ampliori. ponit eni tenebras latibulū suū. Sequit laus capilloꝝ dentū ꝛ genarum ꝑ ſ. iij. capl̄o. Sequit deniq̄ materia p̄sentis sympsalmatis iam apta Sexaginta sunt regine ꝛc Usq̄ descēdi in hortū ꝛc. Fecundus est iste textus in sentētijs si deberēt singula discurri que oia reducunt ad vnitatez amoris et multiplicitatē ei⁹. Unitas obiectalis multiplicitas formalis est. vnitatē expressit apostolus cū totiens dixit. Unuz corpus. vnus spiritus . vna spes vocationis. vnus dominus. vna fides. vnū baptisma. vnus deus ꝛ pater omniū. Et iterum Unū corpus ꝛ vnus panis sumus. Et vniuersaliter in euāgelio Johānis p totum. Et quid potest compēdiosi⁹ dici q̄ illud ap̄li. Qui adheret deo vn⁹ spūs ē. Quīmo illud christi de māducāte ꝛ bibēte carnē ꝛ sanguinē suū sacr̄alit. In me manet ꝛ ego i eo. Ceterū notati sunt stat⁹ varij i adolescētulis ꝯcubinis reginis. Illustratiōes in sup varie in auroza luna ꝛ sole. Cōclusa sunt tādem oia i ordie seu coordiatiōe charitat⁹ .q̄n p̄ius dictū erat ordiauit i me charitatē .Nūc iterū repetit ꝛ p⁹ modū q̄ntū valeat ordo charitatis ꝛ amor dicēdo/terribil vt castroꝝ acies ordinata Amor si ordiat⁹ sit nihil fort⁹ ꝛ inimic⁹ terribilius ē. Cōsistit āt ordo amor ad deū ad se ad p̄imū .Heriuat insup ordo iste ab ordie tā supcelesti btissime trinitat⁹ .q̄ celesti angelice dignitat⁹ Et iste ordo subcelestis dicitur monasticus in homine singularit. Ecclesiasticus in policia spi-

rituali. politicus in regimie tpali de qb⁹ non est hic dicendū p singla. nisi q generalis ista potest regula dari q nihil absq ordine alicubi pulcrū est. nihil placet nihil stabile. Sūt a btō dionysio tradite sicut credit reuelāte paulo. celestes ordinum angelicoꝝ hierarchie. Sunt ad exemplar rerū traditę subcelestes hierarthie. tres monastice i eodē hoie fm methaphorā sicut loquit Aristo. ⁊ p tropologiā sicut loquit theologꝰ iuncta simul anagogia. Tradita est hierarchia subcelestis ecclesiastica p allegoriā. maxime iūcta tropologia. Tradita est etiā subcelest' hierarchia tpalis maxime p tropologiā incedēs. Porro hierarchia subcelestis monastica ⁊ ecclesiastica magis spectat ad sympsalma psens ⁊ duo sequentia.

Qua in re posset introduci tota traditio dionysij de angelica hierarchia. ca. x. cū expositiōibus suis. Tradūt eni q in hoie q̄libet nouē officia vt ordines celestiū angelorꝝ repiri debent. Infima hierarchia fm naturā. media fm industriā. Tertia ⁊ supma fm grām. Multi sup hō ordine ⁊ hierarchijs multa tradiderūt p suo q̄libet sensu ⁊ ingenio. Deniq redeūt oia in vnā de portiōibꝰ anime hūane sniam cū suis habitibꝰ ⁊ actibꝰ cū relatione. pterea ad formalē obiectoꝝ rōnē/qm̄ bonū est obiectalis ratio solꝰ dei. ⁊ finis vltimꝰ est et hec in arce reponit vbi mēs amat arce manēs vnica vnicū sola solū deū. Porro rō supioꝝ habet p obiecto seipsam ⁊ res spūales abstractas sicut angelos/subsequit inferioꝝ rō. deducēs ex supiozibꝰ pncipijs ꝯclusiones scibiles. Et ex inferioꝝ sensualitate sensatiōes expimētales sensuū exterioꝝ ⁊ interioꝝ. Circa q̄s sensationes ⁊ ex q̄bus inferioꝝ hierarchia ꝯstituit sicut ex ratione inferioꝝ media ⁊ ex supioꝝ supma. Prima p naturā. scda p industria. tertia p grām iūcta industria. Sup q̄s oēs collocat mēs in arce sion tāq imago ⁊ gloria ⁊ similitudo q̄dā btissime trinitatis. Amoꝝ ordinatꝰ hz in q̄libet hierarchia q̄ndā speciē trinitatis fm maiꝰ ⁊ miꝰ. Hierarchia siq dem mentis in arce sion tanq supcelestis imago imo ⁊ deificatio pure gratuite sigillata. signata ⁊ tracta hz deū. nedū p causa vel pncipio efficiēte quēadmodū res oēs habēt. nedū p causa vel pncipio formāte vel obiectalit ⁊ vitalit immutāte. quēadmodū capaces sunt oēs creature rōnales fm memoriā intelligētiā ⁊ volūtatē. p diuersas illumiatiōes ⁊ pticipatiōes grārū gratis datarꝝ q̄les sunt pphetie. dona sanitatū. dona linguarꝝ et abbreuiato verbo oēs grē. pter grām gratūfacientē ⁊ acceptantē ad vitā eternā. verūetiā per eandē grām gratūfacientē/sanctificantē ⁊ inhabitantē. que reddit mētē spōsam dei. charissimā filiā sororē coheredē amicā ⁊ cōmensalē. imo audacissimo cū pietate verbo mrem. Unde verbigena vel deigena noiat. Post istā quasi supcelestem hierarchiā. sunt in hoie sicut i microcosmo seu minori mūdo repibiles alie omēs hierarchie figuralit tam celestes q̄ subcelestes spūales ⁊ tē porales. Cuius rei ꝯsideratio manifesta esse potest pscrutāti trinitatem inuenibilē esse in oibus his hierarchijs antedictis. Nunq̄d nō habz sensualis hierarchia memoriā noticiā ⁊ amorē respectu obiectoꝝ pbice cognoscibiliū ⁊ amabiliū sicut in logicis moralibꝰ ⁊ physicis. p infallibiles leges ⁊ regulas in quibus velut theophanijs et enigmate videt trinitas deus. Nunq̄d non porrectio rōnis supioꝝ memoriā habet. noticiā ⁊ amorem respectu sui/qm̄ sibi maxime psens est. Comparat etiam fm memoriā noticiā ⁊ amorē. subarum spūalium ⁊ imaterialiū que sub deo sunt et nitatis pticipes. Amoꝝ si ꝯsideret/psallere canticoꝝ ꝯformit ad pdictas hierarchias se viciss̄im coaptādo. nūc ad illam quasi supceleste nūc singillatim vel ꝯiūctim ad alias. velut celestes vel subcelestes spūales vel tpales manifestum est q̄ latissima sit canticoꝝ materia vel exponendo vel exercendo.

Explicit.

Incipit nonum sym-

psalma. in q̄ tangunt q̄nq pprietates. i. xliij. xliij xliiij. xlv. et. xlvj.

Escit amoꝝ/vehit/turbat/crebro vocat. Pareat vt veniēs laus sibi multa dat. Amoꝝ nescire se dicit similit ad psalmistā pluries noiatim. ibi. Quia inflāmatū est coꝝ meū ⁊ renes mei cōmutati sunt et ego ad nihilū redactus sum ⁊ nescīui. Per ignorantiā aūt cogit incircūuolate dei fm dionysi um. Sic amoꝝ spōse postq ꝯfabulādo narrauerat filiabus hierusalem ex persona sponsi. Descendi in hortum meū vt viderē poma cōualliū. que sunt merita humiliū. ⁊ inspicerē si floruisset vinea. que p baptismū de egypto translata ē. ⁊ germinassent malapunica. sanctarū intentionū. subiūxit in persona sua. Nescīui aia mea ponit me ꝓpter quadrigas aminadab. Aptissimē quidem p aminadab qui spontaneus interpretatur. accipitur christus qui voluntarie genuit nos fm iacobi verbum. Cuiꝰ quadrige sunt euā gelice quattuoꝝ doctrine. quibꝰ euecti fideles cōturbauerūt mundū bona ꝯturbatiōe q̄n conturbate sunt gentes per penitentiā ⁊ inclinata sunt regna per fidei subiugationē. vocantibus apostolis ⁊ successoribus suis ⁊ pie clamantibꝰ quater iuxta quattuoꝝ euangelia reuertere reuertere sunamitis. id est. captiua. reuertere reuertere vt intueamur te hoc est vt reuersam ⁊ ꝯuersam diligamus te. Nam vbi amoꝝ ibi oculus. ⁊ ita videre diligere est. Amor sponse continuo conuertit alloquiū ceptum. cum filiabus hierusalez non quidem verboꝝ strepitu sed solita meditatione. Conuertit inq ad laudem ecclesie de gētibus tam vniuersalis q̄ singularis. q̄n vnitas

nectit oẽm. vt etiã remaneat cuiuslibet salua singularis ꝓprietas. Nihilomin⁹ placet in hoc symphalmate sermonẽ facere sup vniuersali ⁊ p allegoriam. q̃tin⁹ solers lector aĩaduertat ita potuisse fieri p vniuersum decursum iam pactũ pricipaliẽ ꝼm anagogiã cũ illumiatiõe phĩca. quẽadmodũ in sequẽti ⁊ vltimo sympsalmate ꝙuertet oꝛoad tropologiã. q̃si p adolescẽtulis sicut magis aptaꝝ ad ꝙcubinas ⁊ reginas. ⁊ p̃cedẽtia tenuerunt de illa que vnice ꝓfecta ẽ ⁊ electa virgo filia soꝛoꝛ spõsa q̃si maꝝ honorificata ⁊ q̃dãmodo deificata. Est aũt sensus ille allegoricus dicẽdus in ℔ libꝛo ꝓprie lr̃alis. tanq̃ ab auctore salomone p̃cipaliꝝ intent⁹. vbi voces aliud loquunt ℔ res lr̃am significãt. quẽadmodũ de lignis libani que ꝓstituerũt sibi regẽ. Amoꝛ notari põt triplicit. ꝓfomit ad actũ triplicẽ hierarchicũ. Nã est amoꝛ purgatiu⁹. cui seruit tropologia ⁊ moralis sciẽtia. Est amoꝛ illumiatiu⁹. cui seruit allegoria ⁊ speculatiua theologia. Est amoꝛ ꝓfectiuus cui seruit anagogia ⁊ ꝓactica theologia. Dictũ est hactenꝰ p̃cipaliꝝ de amoꝛe ꝓfectiuo ꝼm anagogiã ⁊ ꝓacticã theologiã. iũgẽdo speculatiuã aliq̃n. Dicendũ est in ℔ nono sympsalmate p̃cipua intentiõe de amoꝛe illumiatiuo. p allegoriã aut p speculatiuã theologiã. Decimuꝫ ꝛvo sympsalma deseruiet maxime amoꝛi purgatiuo ꝼm tropologiã ⁊ moralẽ sciam. Sic eni debitũ solue conabimur. nedũ ꝓfectis ⁊ sapiẽtib⁹. ℔ min⁹ ꝓfectis q̃. ꝓficiũt aut ꝓficere desideraꝝ incipiũt.

Amoꝛ illumiatiu⁹ conaꝝ p allegorias ex narratione spõse ad filias hierusalẽ sub ꝓsona dilecti ecclesiã de gentib⁹ cõmẽdare sub noie sunamitis q̃ captiuitatẽ sonat. q̃ sensus p expositores copiosissime ⁊ q̃si p̃cipaliꝝ tractaꝝ est in ℔ toto cantiꝯ libꝛo. Docet ℔ glo. ordi. ex eoꝛ dictis ꝓticulariꝝ excerpta. Vocaꝝ q̃ osculatio oris incarnatio christi similit desponsatio ⁊ amplexio cũ sibus Dicunt adolescẽtule simplices de ecclesia. dicunt ꝙcubine ⁊ regine ꝓlati mioꝛes ⁊ maiores bñ fecũdãtes ⁊ regẽtes ecclesiã. Dicit vnica colũba ꝓfecta tota vniuersaꝝ ecclesia ad vnũ pastoꝛẽ christũ ⁊ ei⁹ vnicũ in terris vicariũ põtificem summũ simplificata. Debinc pluralitas pastoꝛ ⁊ sodaliũ ⁊ tabnaculoꝛ ⁊ opugtionũ refertur ad hereticos. Doꝛo lectulus floꝛidus cũ similib⁹ spectat ad ꝓtẽplatiuos sicut egressio spõse ad exteꝛiores vineas ⁊ hoꝛtos trahit ad actiuos. ꝑsertim ꝓlatos ⁊ rectoꝛes ecclesie maioꝛes ⁊ minoꝛes ⁊ doctoꝛes. adeo q̃ tota fere ꝓnexio coꝛpoꝛis mystici ecclesie significata p actꝰ coꝛpis veri traducit ad istos. Nũc noie oculoꝛ q̃m illuminant. nũc p choꝛos castroꝝ qꝛ letificant ⁊ defensatiõe q̃si filia p̃cipis ex pulchꝛitudine gressuũ q̃m sunt calciati ⁊ ꝓpati ad euãgelizãdũ pacẽ p. ut loquit Esaias. Q̃ speciosi pedes euãgelizantiũ bonũ. Rursus ipsi eidẽ compaꝝ [capillis] q̃m adheret christo capiti imediatiꝰ ⁊ sunt ordinati [sicut greges caprarũ q̃ apparuerũt de galaad] id est. de aceruo testimoniꝰ scripturarũ. De quib⁹ christ⁹. Testimoniũ inq̃t ꝓhibent de me. Compaꝝ deniq̃ dentib⁹ ꝓterẽtib⁹ cibũ spũalis doctrine sub vnitate ordinata. put est [grex ouium q̃ ascẽderũt de lauacro] baptismi vel penitẽtie. nõ sine mꝝtiplici fructu [sed gemellis fetib⁹] ꝓpter geminã dei ⁊ ꝓx moꝛ charitatẽ. Comparaꝝ insup sua ꝙuersatio. que p genas figuraꝝ coꝛtici. p hũilitatẽ pallenti. malipunici/ꝓtinentis in segrana doctrinarũ. rubicũda p charitatẽ sub ordine mirabili sniarũ. q̃ dicunt ℔ occulta genarũ vel ipsi⁹ ecclsie. Compaꝝ iũcturis feminuꝫ et monilib⁹. vmbilico ⁊ crateri tornatili. q̃ nũq̃ indiget poculis. Ventri q̃q̃ ⁊ aceruo tritici vallato lilijs. ⁊ duob⁹ vberib⁹. duob⁹ insup gemellis hynnulis capree ꝓpt vim gẽitiuã spiritaliꝝ atq̃ nutritiuã. Comparaꝝ collo ⁊ turri eburnee ꝓpt vim sustẽtatiuã ⁊ castã [Oculis rursus ⁊ piscinis in esebon. q̃ sunt in porta filie multitudinis] ꝓpt vim spiritaliꝝ inspectiuã. ⁊ aq̃s doctrinarũ fecundã instar piscinarũ. Dicunt subinde [nasus] ꝓpt vim olfactiuã spiritaliꝝ vñ ꝓcipiũt insidias hostiũ [sicut a turre libani] sit coꝛpaliter [que respicit ꝫ damascũ] Dicunt [caput] ꝓpt vniuersalẽ vim regitiuã ⁊ influxiuã spiritaliũ sensuũ ⁊ motuũ sicut a carmelo monte nutrimenta coꝛpaliꝝ accipiunt. ꝓoꝛro [come caput] huius spiritalis sunt [sicut purpura regis] rub⁹cũda ⁊ p̃cipua ꝓpt charitatis nitoꝛẽ que [iuncta] est [canalib⁹] a supna hierꝝm fluentib⁹. Beniq̃ laus totꝰ ecclesie ab ipsis sumiꝝ qm̃ p eos [pulchra ẽ ⁊ q̃ decoꝛa ⁊ charissima i delitijs] cui⁹ altitudo assimilaꝝ [palme] q̃m ⁊ ipsi p̃lati cuꝫ doctoꝛib⁹ sunt similes vberib⁹ ⁊ botris. ꝓpter vim nutritiuã nũc i lacte simplicioꝛis doctrine. nunc in vino subtilioꝛis. Dicit ꝓpt istos spõsus q̃ [ascẽdet in palmã] p gr̃am [⁊ apprehẽdet fructꝰ ei⁹] p remunerationẽ [Et vbera tua] loquit ad spõsam [sicut botri vinee] cã dicta mõ [⁊ odoꝛ oris tui] a q̃ sonat p̃dicatio erit [sicut odoꝛ uinoꝝ] Odoꝛ inq̃t vite in vitã bonis ⁊ i moꝛtẽ maꝝ [Guttur tuũ] significãs vim gustatiuã est sicut vinũ optimũ ex efficacia. Subiungit postremo spõsa q̃si secũ reputãs ⁊ loq̃ns [dignũ] nõ dubium qm̃ bonũ [dilecto meo ad potãdũ] labijq̃ et dentib⁹ illi⁹ ad ruminãdũ causaliꝝ intellige. qꝛ potare facit ⁊ ruminare. Amoꝛ increat⁹ abyssus amoꝛis. fons fluui⁹ ⁊ flumẽ. cui⁹ deriuatio ẽ ipsi⁹ vocatio. cur ab initio vocatã ⁊ electã synagogã velut arcntẽ deseruit ⁊ repudiauit. supinfusa ⁊ despõsata gentiũ ecclesia. Pdẽdet ista questio ab ordine diuine puidẽtie. q̃ charitatẽ ordinauit in effectib⁹ suis. q̃s vtiq̃ dicere possum⁹ amores suos. quoniã suum dicere amare est. Amauit

et facta. vidit insup cūcta que fecerat quo oculo nisi amoris/ et erant valde bona. valde ergo amabilia qm̄ bonū et amabile ꝓuertunt. Propterea res vnaquęq; tm̄ habet de amabilitate q̄tū deo amāti placitū est. Cesset ergo superba curiositas mortaliū sup hmōi questiūculis. Cur? Rndz ꝓpheta. Quecūq; voluit fecit. Rndet et ꝓ seipso. Misereboꝝ cui misereboꝝ et clemēs ero in quem ero in quē mihi placuerit. Repudiata ē synagoga prius electa. Demeruit prius ita fieri dicente ppheta ad deū. Am̄ qui elongāt se a te pibunt. pdidisti oēs q̄ fornicant abs te. Elongata ē pūt Fornicata est dispersa ē et repudiata. et ecclesia gentiū gratis electa. sub typo vasthi supbe et hester grose. Amor eternꝰ q̄lē dicēdus ē plus diligere vel p̄scitū/ in gr̄a nūc existentē. sicut synagoga fuit vel p̄destinatuz/ odiosum pctō actuali q̄lis erat ecclesia gentiū futura? Rnsio fit p distinctionē. qm̄ sm̄ p̄ntem iusticiā plus amauit synagogam reprobā/ tūc existentē in gr̄a. sed simpliciter plus ecclesiā gentiū tūc existentē in culpa. ne glorietꝝ stulta p̄sumptio ois carnis i ꝓspectu suo. Amor increatꝰ q̄s amasse plus existimādus ē vel angelos vel hoies. Quos insup inꝫ hoies vl̄ christū vel totā ecclesiā. Quos rursus i ecclesia. vel matrē suā vel iohānē cui cōmissa ē in custodia. vel petrū cui sue cōmisit regimē ecclesie. quē plus subinde dilexit vel iohānē vel petrū. Rursus si deus ab eterno dilexit mūdū creandū cum oibꝰ que in eo sunt vel ex tpe. Et q̄libet dicat. si plus dilexit vnā creaturā q̄ aliā cū in actu dilectionis sue infinito nō videat inueniri posse plus vel minꝰ. Hz videt ecōtra si oia dilexit eq̄lit cuz nō fallat in dilectione sunt oia eq̄lit bona. Amplius si diligit oia et nihil odit eoꝝ que fecit. q̄ pacto creature sue q̄s fecit q̄tidie deficiūt. corrūpūtur. intereūt. moriunt. nedū morte tpali. sed qđ horribilꝰ ē. etiā solo cogitatu moriunt eterna. Ꝓterea si diligit oia cur nō oibꝰ dat salutez cur nō p̄speritatē. cur nō delitias. cur malis pro spera. cur bonis aduersa. Cur multa tolerat imo laudat in creaturis irrōnabilibꝰ. supbiaz in equo. Inuidiā in cane. Irā et ferocitatē in leone Auariciā in cornicula. Segniciē in bubone. Luxuriā in sue vel hirco. Gulā voracē in lupo. et ita de similibꝰ. q̄lia tm̄ velut odiēs reprobat in hoibꝰ punit et dānat. Tales sunt questiōes sup puido et ordinato amore dei sine numero. Ꝓro q̄bus sit hec vnica ꝓclusio q amor dei in se vnicus ē invariabilis et imotꝰ siue compareꝫ ad hoies saluādos/ siue ad dānādos/ siue coapteꝫ ad creaturas irrōnales/ attamē multiplex et variꝰ ꝺr amor eternus. relatꝰ ad effectꝰ/ sm̄ q̄s ꝺr recipe maiꝰ et minus in amādo put creature sue plus recipiūt vel minus de pfectione in essendo. Aliquibꝰ contulit solum esse. aliquibꝰ viuere. q̄busdam sentire. nōnullis rōcinari et intelligere. Supaddidit aūt electis suis bene viuere et letari cum beneplacito gratie sue. quos fecit capaces et ptícipes imagi nis et glorie sue. p memoriā sui intelligentiā eternoz̄. cū merito hic in via i osculo sancto oris sui sub spe btificatiōis in gloria. Necq; est qui dicere posit cur ita facis? qui oia quecunq; voluit fecit facit et faciet in secula seculoꝝ. Finit.

Incipit sympsalma

decimū in q̄ tanguntꝫ quattuoꝝ vltime ꝓphetantes amoris. s. xl vij. xl viij. xlix. et l.

Vsit amor vineal hortos et poma re Fuat. Osca vult pueri /fort amor q̄si morꝫ. amor visitat hortos ni dilecte mi egrediamur te refer uat poma dilecto vult osculari fratruelē suū infantē. qz sugētē vbera mr̄is. Quis mihi det te. fratrē meū te. Beiq; fort vt mors dilectio. Et si q̄ttuoꝝ istas amoris ꝓphetates vltimas q̄si totidem linguas igneas. vel scintillas. aut sub similitudine fontis q̄si totidē riuulos. iuxta q̄s canit decimū et postremū sympsalma canticoꝝ possemꝰ adaptare p̄cedētibꝰ sm̄ anagogiā et allegoriā. nihilomin⁹ placet apropriare p tropologiā amori purgatiuo q̄si p adolescētulis. q̄rum nō est numerꝰ. Plures siq̄dem sunt imperfecti q̄ pfecti vel diu iam ꝓficientes. Competit adolescētulis adhuc lac sugere cum infante iesu quē introduxit frēm suū sugētē vbera mr̄is sue. que h̄ accōmode multuz intelligit virgo maria. Iuuat intentionē nr̄am/ qz deinceps p totū capitulū nulla fit mētio de dilecta sub appellatiōe spōse. sed sororꝫ apellat et dilecta/ ꝺ q̄ subiūgit. Soroz nostra puula ē et vbera nō habet. q̄si nōduz sit apta viri cōnubio. Amor purgatiuꝰ et pfectiuus differētes habēt ꝓditiōes sicut et psone q̄ bus habēt incipiētes et pfecte multū distant. Sicut p̄terea diuersificant in triclinio coꝛdis inferius et supius habitaculū. aut potiꝰ ex a sublimissima sup ipsum tricliniū. de q̄ plurima supponunt hic declarata sup cantica canticoꝝ marie. specialiter tractatu. ij. Et exultauit spūs me. Amor metrico sup idē mḡt vicibus repetitis. purgatiuus in adolescētula sunamite duz incho at tempus amantiū adhuc puula. nedū apta numero concubinarū vel reginarū donec adoleuerit etas et vberibus intumuerit. conuerti debet ad ꝓsiderationes humanitatis christi marie dū infantulus erat. sugens vbera ad litteram matris marie/ vel per allegoriā matris ecclesie. Ita fatetur Bernardus se egisse in nouitiatu super illo fasciculus myrrhe dilectus meus mihi. Et aliorum sine numero sunt exempla. Alīa (qđ seq̄ns ad istam est) q̄ passiones sensuales veraciter fiunt in concupiscibili et irascibili sic amantis et sentis per pietatem et gaudium. spem timorem afficientis. Deosculatio p̄terea nō queritꝫ inter tristiciaz.

mediate fieri ad caput christi qđ est deus vbi est os eius diuinũ. ꝫ ad pedes hũanitat⁹ q̃rẽdo veni am. vel ad man⁹ spũs/in petẽdo ⁊ reddẽdo gr̃az vt p̀mũ osculũ declinet a malo. per scđm faciat bonũ q̃usq; dignet dilect⁹ tenere manũ dexterã ei⁹ ⁊ deducẽ ꝫ ẽ delectabilit̃ ducere ⁊ cuz gloria suscipe vt iam pfectus amor dicat. Defecit caro mea ⁊ cor meũ. ds cordis mei. ⁊ ps mea deus in eternũ. Deniq; ꝙuenit huic amori purgatiuo vita actiua ꝙsistẽs p̀ncipalit̃ in refrenatiõe vitiorũ cũ assuefactiõe virtutũ moraliũ. q̃b⁹ p̃suppositis q̃si p diapsalmate loquat̃ iam text⁹ nr̃/⁊ ab eo sumam⁹ q̃ req̃rit amor iste. Amor purgatiu⁹ quẽ nouitiũ dicim⁹. q̃ ptẽdit̃ ad oẽs christianos. lr̃atos ⁊ idiotas. imperfectos. pficientes. ⁊ pfectos: pot̃ rememorationẽ suã ad paucissima reducere. magis p̃ inflectiões suspirãdo. q̃ subtilia speculando. Supponam⁹ ex ancilla theologie grãmatica q̃ interiectio ẽ psonis significãs mẽtis affectũ voce incognita. Addi poterat gestu incognito. Primũ ppt̃ aures discipline capaces. Alterũ ppt̃ oculos gestuũ cognitores. Dixerim⁹ ista qz nulla psonis efficacior ẽ ad mouẽdos affectus q̃ inflectio tradẽte hugone ⁊ expiẽtia teste Festus sunt ad oculos. voces ad auditũ. exẽpla sunt in sensibilib⁹ mãifesta. q̃lia videm⁹ trãsferri p deuotos simplices in orõib⁹ suis ad deũ. corã imaginib⁹ crucifixi. Aut iacẽtis christi in p̃sepio vel adorati inẽ magos vel pñtati in tẽplo vel fugientis in egyptũ vel reuertẽtis vel inuẽti in tẽplo. vel descẽdẽtis in nazareth. Simpliciũ itaq; fides. ⁊ si nõ pot̃ ad rememorationẽ altitudis sapientie dei ptingẽ. p subtiles intellect⁹ meditationes. fiat qđ dicit dionysi⁹ ad ꝙgregãtis p̃is vnitatẽ ⁊ deificam simplicitatẽ vnio vel vnitio. Ad qđ faciendũ simplex fides. ⁊ erigens spes. ⁊ ampliatãs amor sufficiũt. magis affectualit̃ suspirãdo q̃si p interiectiões q̃les sunt. Quotinã q̃ p intelligibiles alias speculatiões. q̃ nõ sunt in hois arbitrio. sicut inflectiõis affectiões. Nihil enim magis in ptãte nr̃a ẽ q̃ desiderium vel volũtas. Ceterũ practica patet in istis latissime p oẽm lectionẽ. meditationẽ ⁊ orõnẽ imo cogitationẽ vt ꝙfestim suspiret amor nouiti⁹ ad deũ quocunq; apponat̃ sibi. vel in speculo. vel in enigmate interius vel exteri⁹ intelligibilit̃ vel sensibilit̃ vt dicat cũ psalmista. Diligã te dñe fortitudo mea. vl̃ adhuc succincti⁹ cũ illo q̃ recogitãs dictũ apostoli. Qđ qz sum⁹ filij dei misit ds in corda nr̃a spm filij sui clamãtem: Abba pr̃. Reflexit se super se. Quid postulas dũ dicis abba pr̃? Rñdit sibi ipsi suspirabũdus in alta/te. Adhesit i isto te. nihil vltra petẽs. qz neq; qđ peteret vltra patebat. Cõposuert̃ sibi multas p̃ multitudie diuinarũ inspirationũ visitatiões. rũsiões hmõi breuissimas cõformes affectui pietat⁹ vt illud vbi iesus ibi maria. Dilect⁹ me⁹ mihi ⁊ ego illi. Dñe iesu suscipe spm meũ. Et ita de q̃libz petitiõe orõnis dñice sicut dicẽdo cũ suspiratiõe inflectiua. O p̃r. o nr̃. o qđ es in celis ⁊ celat⁹ ineffabilib⁹ ⁊ ignot⁹. O sanctificet nomẽ tuũ sctificãs ⁊ sctificãdũ. O adueniat regnũ tuũ. regnũ oium seculoz. vt sis oia in oib⁹ ⁊ regnes in me qz rẽgre debes. O fiat volũtas tua p̃ceptiua. phibitiua. ꝙsultiua. cohibitiua ⁊ volũtas bñplaciti tui sicut i celo ⁊ in terra. Auertas aũt faciẽ tuã a volũtate pmissiõis tue. qm̃ indignatio ẽ ꝙ vitia. nõ eoz volitio. ppterea rogam⁹. Conũte nos ds salutaris nr̃. ⁊ ꝙuertẽdo nos auerte irã tuã. cadere nõ pmittẽs nos a nob Amor nouiti⁹ pot̃ in rememoratiõe p oĩ subtilitate ⁊ scia. fixos hr̃e ⁊ herẽtes oculos spectantes ad incarnationẽ dñi nr̃i iesu christi. q̃ p euãgelia digesti sunt ⁊ in pictis vel sculpt⁹ imaginib⁹ ostẽdunt. satis ꝙformit̃ ad apl̃m. Nihil iudicaui me scire inẽ vos nisi iesum christũ ⁊ hũc crucifixũ. Similis ẽ rõ vel potior de rememoratiõe circa eucharistie sacr̃m. Attvero diceret forte aliq̃s q̃ in pictur⁹ ⁊ imaginib⁹ repñtat̃ ds sub formis sensibilib⁹. q̃ occasionẽ dãt errori sicut i figuratiõe sancte trinitat⁹. Rñdem⁹ cuz illo q̃ dixit. Pictoribꝰ atq; poetis qlibet audiẽdi sp fuit eq̃ ptãs. Am̃ vt pictores fingũt illa q̃ ad rei veritatem alit̃ se hñt vel habuerũt. Ita scriptores nedum poetici sed pphetici ⁊ euãgelici ⁊ morales multa dicũt sub pabolis ⁊ figuris aliter q̃z res se habeat. nisi coaptem⁹ sig̃ rerũ cũ erb⁹. Sufficiet igit̃ amori nouitio. p omi subtilitate exercitiũ. in desiderio catholice vite pñtis cũ suspirio ad eternã quasi dicẽdo [Quis mihi det te fratrẽ ⁊c] cũ similib⁹ ascẽsuis. ptẽsiuis. ⁊ vnitiuis inflectionũ affectib⁹ vt O abba pr̃. O diligã te. O osculer te O amẽ te. Amor nouiti⁹ sciẽs ab apl̃o q̃ oportet accedẽtẽ ad deuz credere q̃ ds ẽ. ⁊ q̃ se q̃rẽtibus remũerator ẽ accipit fidẽ ⁊ spem p q̃s dirigit̃ ⁊ erigit̃ vt dicat [Ego dilecto meo ⁊ ad me ꝙuersio ei⁹] Cñ dotata charitate qz diligẽtes se diligit ꝙuertit̃ ad orõnẽ/sciẽs illud. Sine me nihil potest⁹ facẽ. Et qz nemo venit ad p̃rez nisi ⁊c adiũgit fidei spei ⁊ charitati orõnem vt approximet deo ꝛm doctrinã dionysij. Et qz oro sepius arida ẽ nisi lactet̃ ⁊ foueat̃: adiũgit lectionez ꝛm doctrinã pietat⁹ quã ꝙtinet vniũse scripture canonice ⁊ sancte deuotioni ꝙgruẽtes. Et has significat sub metaphoris varijs ad lectionẽ ⁊ meditationẽ aptis. vt p agrũ in q̃ est thesaur⁹ regni celorũ. Jn q̃ p allegoriã dicit̃ exisse iacob et esaiam ad meditandum. Comparat ⁊ libros villis ⁊ vineis et malispunicis vnde suscipit flores ⁊ fructus sanctorum desideriorz vt incipiat doctrine lac in vberibus. que dare possit dilecto. Coniungit ad extremũ fidei spei charitati oratiõi lectioni ⁊ meditationi gratiarũactionem que in odore mandragorarum spirantium in sportis sensuum suauiter ⁊ ad fecunditatem ygientium designatur.

T Amor nouiti⁹ ſubinde notat ꝓpꝛietatē alterā añpenultimā in ordine q̄nq̄ginta/ꝛ ſcōaz in hoc ſympſalmate/ſine q̄ nullus aut exigu⁹ in doctrina pietatis ꝓfect⁹ accreſcit. Et ħ eſt remēoꝛatio ſeu nō obliuioſa retentio plectoꝝ. Et ħ obſeruaſſe denotat vbi ſubſequit⁊ [Oia poma noua ꝛ vetera dilecte mi ſeruaui tibi] ſup bonitate ꝛ adiutoꝛio memoꝛie ſenſualis intrinſece. Multi multa tradiderūt. Seneca in epl̄is. Tulli⁹ in rhetoꝛica noua: tradēs artē q̄ndā ꝓ rhetoꝛib⁹/cōpoſuerūt. alij certas abbꝛeuiatiōes ſniarū. vel ex alijs cōpoſitas tradiderūt mēoꝛie. figuras nōnulli ꝓtraxerūt quēadmodū fecim⁹ cātici chordis/ꝛ alibi de pēnis colūbe/de pſalterio/ꝛ alijs muſicis. Tradunt⁊ hac intētione in mathematicis figure theoꝛematū. nō vt ibi maneat herēs imaginatio Alioq̄n dicēte aug. Facili⁹ē in terra nauigare q̄z ꝑ hmōi figuras ſciaz acq̄rere. alioq̄n ꝓterea reddet⁊ hō facilit⁊ fantaſtic⁹ ꝛ ineꝓt⁹ ad intelligibilia Sint igit⁊ figure pauce ꝛ ordinate ad adiutoꝛiuz fantaſie. miſtrare debētis intellectui fantaſmata clara ſerena ordinata trāquilla ad intelligibiles ſpēs abſtrahēdas ſm q̄s intellect⁹ ꝛ volūtas iaz valeāt dimiſſis vel q̄ſi ſopitis fantaſmatib⁹ negociari circa rōnē intelligētiā ꝛ amoꝛē diuinoꝝ. Cōuenit ħ mō remēoꝛari pabolicos ſmōes ſcripture ſacre. ꝓticulares inſup hiſtoꝛias de rebus ſingularib⁹. Nā cū ſcia ſm Arist. ſit de p̄miſ ꝑ ſe vniūſalib⁹ ꝛ neceſſarijs. nunq̄z habet⁊ ſcia de p̄dictis ꝑ reductionē ad intelligibilia ꝛ vniūſalia. ꝓpter q̄ ſenſibilia ꝛ ꝓticularia inducunt⁊ tanq̄z ꝓxo exēplis māuducētib⁹ a ſenſib⁹ in intellectū. Sic eni oia litteralit⁊ poſita de hiſtoꝛijs reducunt⁊ ad vniūſalē dei ꝓuidētiā. nec aliud nituntꝫ oſtēdere aut ad moꝛalē ꝛ diuinā inſtructionē ſub vniūſalibus regulis vt q̄ lya ſignificat vitā actiuaz ꝛ rachel vitā ꝓtēplatiuā ſicut martha ꝛ maria petr⁹ et iohānes. ꝛ ita de ſimilib⁹ ſuo mō ſm q̄ ſcia cōcludit⁊ vera ꝛ certa. qđ fieri neq̄t innitēdo imaginatiōi ꝛ mēoꝛie ſenſuali. // Amoꝛ nouiti⁹ ꝓcepto ferꝛoꝛe ſpūs ex doctrina pietatis ꝛ aſſidua rumination ipſi⁹ iaz oſcula vult pueri chriſti [Quis mihi det inq̄t te fratrē meū] ꝑ ꝓfozmitatē hūanitatis [ſugētē vbera mr̄is mee] ꝑ dignationē nimie charitatis [vt inueniā te ſolū foꝛis] ne turba pudoꝛ] turbationē inducat [Et deoſculer te] ꝑ ſinceꝝ ꝛ ſanctū deuotiōis affectū i pign⁹ dilectionis ꝛ arrā ſpate deſpōſatiōis [ꝛ iam me nemo deſpiciat] velut indignā te tāto amoꝛe [Apꝛehendā te] nō ꝓpꝛijs viribꝰ ħ dignant⁊ apꝛehēſa a te [ꝛ ducā] ducta a te [in domū mr̄is mee] qđ eſt vniūſalis eccleſia fidelis in te regenerās [ꝛ in cubiculū genitricis mee] qđ eſt aliq̄ ſpecialis et artioꝛ religio q̄z ſola vniūſalis ſub te abbate chriſto vbi obſeruer oꝛner ꝛ erudiar i nouiciatu meo placētioꝛ eſſe tanq̄z ſub aggeo eunucho in triclynio femiarū [ibi me doceb] qm̄ tu ōs ſciarū dñs es/ꝛ edocta ꝛ ſpūalib⁹ epul⁹ referta. de mām tua [dabo tibi poculū ex vino ꝓditū ꝛ muſtū maloꝝ granatoꝝ meoꝝ] nō q̄ tu veſcaris vel inebriaris ħ ego ꝑ te. Dicā q̄z ex ſnia in expiēti ſpūs ꝛ deuotione [leua ei⁹ ſub capite meo] ꝑ ſpei ſuſtētatione [leua ei⁹ ſub capite meo] ꝑ ſpei ſuſtētationē. q̄tin⁹ in pace in idipſum dozmiā ꝛ requeſcam. Bonec dū tu dñe ſingularit⁊ ꝓſtituer̄is me [te ꝓtexterā] charitatis tue [amplexabit⁊ me] te ꝓtegēte ꝛ cuſtodiēte in me trāquillū hūc deuotiōis ſtatū a ꝓturbatiōe hoium ꝛ ꝛdictioe linguaꝝ ꝑ miniſteriū filiarū hieruſalē q̄b⁹ dignerꝛis ita mandare ꝛ dicere [Adiuro vos filie hieruſalē ne ſuſcitetis neq̄ euigilare faciatis dilectā donec ipſa velit] Quietiā dicāt cū admiratiōe [Que ē iſta que deſcēdit de deſerto delitijs affluēs innixa ſuper dilectū meū] Nimiꝝ ego ſum monita ꝑ te ꝑ os eſaie ſuadētis. Et q̄ ambulauerit in tenebꝛis et nō eſt lumē ei ſperet in dño ꝛ innitat⁊ ſup dñm deū ſuū. Ceterū gr̄as ago dilecte mi. qz dicī ꝛ ita feciſti [Sub arboꝛe malo ſuſcitaui te ibi coꝛrupta eſt mat⁊ tua ibi violata ē genitrix tua] Arbo rez malū. intelligo crucē tuā. ibi coꝛrupta ē ꝛ violata mr̄ mea ſapia tua q̄ bonoꝝ oiuz mr̄ eſt ꝛ genitrix in virtute ex moꝛte culpe ſuſcitāſ me. Audiodenicq̄z ꝛ obedio dū p̄cipis [Pone me vt ſignaculū ſup coꝛ tuū vt ſignaculū ſup bꝛachiū tuū] Ꝟz obſecro fiat in me exꝑimētalit⁊ cā que ſubiungitur [Quia foꝛtis ē vt moꝛs dilectio] // Amoꝛ nouiei⁹ ſic dixiſſe ſeu optaſſe putet⁊ ſub typo dilecte ſuuamit⁊ adoleſcētule. Nūc ꝓtractet⁊ vltima ꝑfectas amoꝛis q̄ queuleſ eſt in q̄cūq̄z q̄ vere dilexerit. Foꝛtis amoꝛ q̄ſi moꝛs. Moꝛtificatio fiq̄dē fit carnaliū deſideriozꝝ in bonis. dū creſcen te charitate minuit⁊ moꝛit⁊ cupiditas. Zelus in ſup vel emulatio chriſti dilecti q̄z [dura ſicut⁊ actiue q̄z paſſiue [ſic infern⁹] docuit ħ ſua moꝛs in cruce ex q̄ factū eſt illō. O moꝛs ero moꝛs tua et moꝛſus tu⁹ o inferne. Docuit ħ idē zelus. emulatio tot martyrū ꝑ dilectioe chriſti in q̄b⁹ fuert lāpades ignis [lāpades ignis atq̄z flāmaꝝ] In q̄b⁹ p̄terea [aq̄ multe] ſpl̄oꝝ ꝛ tyrānoꝝ [nō poſtuert extinguē charitatē nec flumia] ſupirruēti um tribulationū ꝛ exū dātiū ſupza modū [obzue rūt illā] In q̄b⁹ denicq̄z. facto declamauert⁊ [Si dederit hō oēz ſubaz dom⁹ ſue ꝑ dilectioe q̄ſi nihil deſpicit eā] imo nec aiaz ꝓpriā dilectioe fac̄ charioꝛē ꝓclamātes cū apl̄o. Siue viuim⁹ ſiue moꝛimur dñi ſum⁹ // Amoꝛ ꝓinde nouici⁹ ne cō tēnēdus ħ erudiēdus videret⁊. a chriſto cōmendat⁊ hūilitas ei⁹. ſagacitas ꝛ ꝛtuoſitas vſq̄z i finē capli ꝛ libri. ꝯ vanū timoꝛē ꝛ noxiū tepoꝛē [So roꝛ nr̄a] loq̄t⁊ xp̄s velut ad filias celeſtis hierlm [puula ē] ꝑ ſui reputationē [Et vbera ñ hz] ex creſcētia ꝑ tūoꝛē [Quid faciem⁹ ſoꝛoꝛi nr̄e i die] tēptatiōis [q̄ñ alloq̄nda ē] varijs hēticoꝝ aſſultib⁹ aut hoſtiū ceteroꝝ iſultib⁹ crebr̄. Rñdēt ad tijs aut hoſtiū ceteroꝝ iſultib⁹ crebr̄. Rñdēt ad tuitionē puule ſoꝛoꝛ] [Si mur⁹ē] cardialiū ꝛtu

tū ⁊ donoꝝ ꝓstitutꝰ ad custodiā eiꝰ | edificemꝰ super eū ꝓpugcla argētea | ꝑ collationē doctriaꝝ eloquentia fulgentiū | Si hostiū est | per qđ ingredi possit hostis | compingamus illud tabulis cedrinis | hoc est imputribilibꝰ responsionū sententijs. | Porro gratus amor sponsi amicitie. nīi abysac. confitetur in se iam impletum esse qđ ꝓponitur faciendum | Ego inquit murus | clausus .s. vndiq; ad defensionē virtuosaz ne subintret horribilis inuasio | et vbera mea sicut turris | ad constantem ⁊ sagacem. eozundē hostiū desup impugnationē | Ex quo | virtutū ornatu resistendo ⁊ agendo | facta sum coram dilecto | meo | q̄si pacem reperiens | Quia cum fortis armatus custodit atriū suū in pace sunt oīa que possidet. neq; timori cedit mūdano diabolico vel humano. non q̄dē ꝑpria ⁊tute ſ illiꝰ q̄ custodit ⁊ custodibꝰ tradit. Propterea ſb typo vinee subdit de nīa suamite | Vinea fuit pacifico i ea | subaudi pace de q̄ modo dictum est ex quo facta sum coram illo quasi pacem reperiēs. Que vinea habet oculos qui sunt potētie ⁊ vires ipsiꝰ anime cū habitibus ⁊ actibus suis | Tradidit | pacificus christus | eam custodibꝰ angelicis | et doctoribꝰ seu prelatis ⁊ hoc q̄dem non sine merce qm̄ | vir affert ꝑ fructu eius mille argenteos | qui sunt totidem actus boni vel meritorij innumeri pfectiōe designati. Confirmās rursus ipse christus custodiam adolescētule sue sub p̄misse vinee typo dicit | vinea mea coram me est | ꝑ complacentiā et custodiam. Deinō ptinꝰ sermonē cōuertit ad eandem | Mille | argentei sunple sunt illiꝰ qui ē tibi pacificus. Remūeratiōes pfecte reddent eis qui sunt | tui pacifici | rogātes que ad pacem tuā sunt ⁊ efficaciē laborātes | Et ducenti | argentei q̄si pfectioris numeri | his qui custodiūt fructus eiusdē | vinee ne pdant aut demoliant. Seq̄tur vox dilecti xp̄i | Que habitas in hortis | doctrinalis pietatis ⁊ virtualis opationis | amici auscultāt | te q̄ sunt oēs zelantes pfectuz salutis tue | Fac me audire vocem tuam | non clamore verboꝝ exterioꝝ sed pioꝝ desiderioꝝ. Amor nouitiꝰ rn̄det vel ex hūilitate verecūda indignā se reputās loq̄ dilecto sub p̄sentia amicoꝝ | Fuge dilecte mi | sicut petrus. Exi a me dn̄e vel si alioza sentiamꝰ de ea. dicemꝰ hanc rn̄sionem. ex fiducia pcedere ⁊ ꝑ insinuationē osculū ⁊ amplexum dilecti postulare in petitione secreti ad altiora secretioza q; loca q̄ sint orti cum amicis. Ita enim prius optauerat. Quis mihi det te fratrez meū sugentē vbera mr̄is mee vt inueniā te soluz foris ⁊ deosculer te ⁊ nemo me despiciat vel respiciat. sperans a dilecto fugiēte sup mōtes aromatū posse se sursum trahi amoroso q̄si suspirio blanda susurrauit in amicoꝝ pn̄tia | Fuge dilecte mi assimilare capree hynnuloq; ceruoꝝ | per montes aromatū | mōtes eternos a q̄bꝰ mirabiliter illuminas vbi ē secretū solitudinis. serenus luminis. cubiculū pacl. latibulū caliginis | in foraminibꝰ petre in cauerna macerie | vbi sunt deserta seculoꝝ ⁊ speciosa deserti regio pacis ⁊ lucl et terra viuentiū deserta inuia ⁊ inaq̄sa carnalibus, vbi ē desideriū collium eternoꝝ. vbi loqueris ad cor in multitudine magna dulcedis amantibus te, abscondens eos in absc̄dito faciei tue a ꝓturbatione hominū, ⁊ in abscondito tabernaculi tui a ꝓtradictione linguarū. Illuc ad extremū tracta ⁊ posita sola cum solo. vnica cum vni co quid aliud expectē. quid orē. quid insinuez a dignatione dilecti mei, nisi illud. ab initio oscule tur me osculo oris sui.

Explicit Johes d̄ gerson sup cātica cāticoꝝ.

Frater Johānes prior celestinoꝝ lugduni de completiōe huius opis ⁊ morte fratris sui adiūxit quod sequitur.

Compleuit iste doctor eleuatus hoc opꝰ egregiū sup cātica cāticoꝝ apd lugdunū gallie. Anno dn̄i. Mcccc.xix. die sabbati. ix. mēsis Julij. xij. vo die eiusdē menſ ān etatis sue. lx vj. inter verba oronis spiritū deo deuote reddidit. ⁊ dulciꝰ nūc vt pie credit̄ amplexibus ⁊ osculis dilecti sponsi pfruit̄. De q̄bꝰ in his vltimis suis cantics tanta ⁊ tā sublimia mira subtilitate ⁊ affectus suauitate. dulci gutture velut oloz parata modulatꝰ est. Vale mi dn̄e et frater ⁊ vnici tui germani celestini q̄ndā tibi chari in hoc ceno relicti. curam apud dn̄m piam agere non desiste.

Incipit tractatus de eleuatione mentis in deū. cui titulus est Alphabetum diuini amoris. Unde ⁊ apte tractatui de cantics canticoꝝ subiungit̄ in quo p̄cipue de amore spōsi agitur. Qui a nōnullis Johāni gerson auctori ascribit̄ cuius eiusdē nō esse videat̄

Proemium

Ad honorē omnipotēt | dei. aliq̄s modos ⁊ vias ꝑ eleuatiōe ment | in deū. ꝓpono ꝓscribē. Et q̄uis ad ñ sit currēti neq; volētis ſ. dei miserēt | tamē cū dei adiutorio habitis exercitijs et modis: multo facilius pōt se quis eleuare. Ān primo sciendū. q; diuersi diuersas ponūt dispositiones. Btūs Anſhelmꝰ in suis meditatiōibꝰ: incipit per viam timoris. Et hec ē via inchoatiua. Btūs dionysiꝰ ponit tres vias .s. purgatiuaz. q̄ primo homo mūdat ꝓscientiā suam per penitentiam. Viam illuminatiuā .s. qua se homo accendat in amorem dei. ꝑ memoriā ⁊ gratitudinē bn̄ficioꝝ dei. quia sic dicit Augꝰ. in meditatiōibus suis. Ad deum diligendū nihil tm̄ valet sicut bn̄ficioꝝ eius freq̄ns meditatio. Tertia ē vnitiua.

qua homo p amorosam cognitionē ⁊ adhesionē vnitur summo bono. ꝓgratulādo pfectionib⁹ suis. ⁊ totū se ei intime subijciēdo pmptissima voluntate. Btūs bñdictus ponit viam instructiuā A beato Grego. elicit modus exēplatiu⁹. Bern. et Lassian⁹ dicūt q oportet primo meditari que inducunt timorē. Secūdo que puocāt imitationem ⁊ vitam sanctoꝝ. Tertio ea que inducūt spē futuroꝝ ⁊ gaudia sanctoꝝ. Item iohannes gerson cancellari⁹ parisi. dicit q ad dei timorē peruenitur p compunctionē. admirationē. ⁊ exultationem. Bonauen. di. q ad hoc valent tria. s. diuina reuerentia. orationū suffragia. ⁊ beniuolētia. hoc est q homo reputet se indignū / tot ⁊ tāta bñficia a summo bono pcepisse. offerens bonā voluntatem suam ad gratitudinē oium. Btō hieronymo potest ascribi vita pegrinatiua. hoc ē quō dñs iesus in hoc mūdo vitam duxerat tanq̄ peregrinus. Btō Amb. via compatiua. Francisco via compassiua. Bernardo via affectiua. Augustino suplatiua. Hugoni oratiua. Greg. exultatiua. Est tamen verū. q quilibet eoꝝ plures vias habuit. Sed he quasi exēplarit eis ascripte sunt et quia diuersi amatores: diuersis mouent modis/ideo diuerse hic ponunt vie. In generali tñ sciendū est q volens videre dilectuz suū iesum. primo mūdet oculos si sunt torpidi aut tepidi. et hec est via purgatiua. Deinde si sunt tenebre accendat lucernam. vt clare ipsum videat. Et h̄ est via illuminatiua. Deinde appropinquat. ⁊ p reuerentia pcidit ante pedes eius. deinceps eleuatur a dilecto porrecta ei manu. Deinde suscipitur ad osculū pacis. deinde affabilit ei loquit cupit semp manere cum eo. liquescit in eius p̄sentia. languescit in eius absentia. querit. vocat. suspirat. inuentū denuo tenet. in eius amore ardet. alta fastidit. soli illi adherere volēs. Et hec ē via vnitiua ⁊ post longū tps in eo quietat. ita vt in pace factus sit locus eius. Ex his ⁊ alijs p̄nt elici q̄ndecim vie pcedētes in amorem dei. ⁊ fm h̄ erunt. xv. capitula de doctrinis vtilib⁹ ad eleuationem mentis in deum. Et hec de pemio..

¶ Sequitur tabula illas vias ostendens.

1	Inchoatiua		9	Compatiua
2	Purgatiua		10	Compassiua
3	Illumiatiua		11	Affectiua
4	Instructiua	Via	12	Superlatiua
5	Imitatiua		13	Oratiua
6	Exemplatiua		14	Unitiua
7	Admiratiua		15	Exultatiua
8	Peregrinatiua			

De via Inchoatiua. Capitulū I

A Timore seruili

pcedit filialis. Plures enī incipiētes declinare a malo ⁊ facere bonū incipiūt a timore ideo hec via dicit inchoatiua. De hac via habetur in hiero. Siue comedo siue bibo siue q̄d aliud facio. semp resonat hec vox i aure mea. Surgite mortui ad iudiciū. Et in vitaspatruz habet de helia monacho. qui semp timuit tria. s. in hora mortis occursum demonū. deductionē ad iudiciū. ⁊ sententiā iudicis. De hac via dicit Anselmus. O lignū aridū eternis ignib⁹ dignū q̄d rndebis in die illa. qñ exiget a te ad ictum oculi: omne tps viuendi tibi ꝓcessuz quō a te fuerit expensum ⁊c. Et q̄uis multa incutiant timorē. tamen p exemplo ponit hec tabula fm ordinē alphabeti. Alteratio ⁊ instabilitas mūdi. q homo nunq̄ in eodē statu pmanet. ⁊ nescit an amore vel odio dign⁹ est. Si eni relinqueret euz dñs ad ictū oculi statim diabol⁹ eū subūteret. Belzebub⁹ lum ppie carnis mūdi. ⁊ diaboli. aduersus spūhois. Cotidiana fragilitas ⁊ negligētia resistendi penitēdi ⁊ pficiendi. Diuina seueritas q apparuit in casu luciferi. in piclitatiōe mūdi p diluuium ⁊c. Exit⁹ dubius ō hac vita q nemo scit vbi qñ ⁊ quō moriet an bñ vel male. Futuꝝ iudiciū vbi erit iudex ifallibil. ineffugibil. inflexibilis nemo pōt eum fallere aut effugere nec a sentētia apellare. Grauitas penaꝝ purgatorij q fm Aug. excedunt oēm penam hui⁹ mūdi. Horror demonū ⁊ penarū inferni. Ignis inextiguibil. Carissimoꝝ ciuiū celi ppetua sepatio. Lucis ⁊ vlulat⁹ sine ꝓsolatiōe. Maxia strictitudo. iuxta psalmistā. Sicut oues i inferno positi sunt. Notitia ⁊ ꝓfusio suoꝝ pctoꝝ. Odiū sui ⁊ oiuz q̄ sunt i toto mūdo. Perpetuias penarū inferni. q i inferno nulla ē redēptio. Quieti ⁊ spei ppetua ablatio. Ratiōis obstinatio in malo q ñ vult deserere. tunc arguit sepe sic in seipso. Quicūq̄ peccauerit mortalit aut oportet eum dānari. aut lamētis purgari. sed ego peccaui mortalit. ergo oportet me dānari. aut lamentis pnie purgari. Sed q̄ dānatio est ppetua. ⁊ purgatio tpalis. volo igit agere penitētiam interim q tps mihi vacat. Recogitabo igit omēs ānos meos in amaritudie anime mee. ⁊ q̄tuz delectatus sum delitijs. tm̄ me affligā penitētie tormentis. Ut fm illam viam ponat homo decē pūcta aut q̄t voluerit ⁊ dicat. O pr̄ mitissime. ego sum ille pdigus qui hec ꝓtra tuam pietatē cōmisi. et ita ingrat⁹ fui q me innocētē creasti ⁊ ego me deturpaui. Tu p me crucifixus ⁊ hūiliatus. ⁊ ego me exaltaui. Tu nudatus. ego auarus. Tu amaricatus. ego delicat⁹. Tu felle potat⁹. ego crapula grauatus. Tu totus laborioſus. ego oino acci

diosus. Tu p inimicis exorasti. ⁊ ego inimicos ⁊ amicos odiui. Sed q̄d faciaz. Nunq̄d despabo? Vbi est illud. Nolo mortem pc̄oris. Ferrū vi-trum aut speculū cum rubiginosum ē purgat. et ego p viam purgatiuā. lima ꝓtritiōis ꝓfessionis et satisfactionis me purgabo. sic me exaltaui. ita ero oprobriū hoium ⁊ abiectio plebis. Contra auariciā. abrenūciabo ꝓpietatib⁹ meis // Cōtra voluptates. affligā me ieiunijs vigilijs fame ⁊ si ti. Purgabo me p tria. s. p gemitū oronis. p ignem tue compassiōis. p ardorem tue charitatis. Et vt latius hec via purgatiua appareat. videatur hec tabula ſm ordinem alphabeti.

Amicicia dei amissa
Bonitate dei contempta
Consensu ⁊ culpabili vita
Dilapsu tpis ⁊ viriū corporis et anime
Excessum preceptoz dei ecclesie ⁊ superiorum
Fragilitate resistendi penitendi ⁊ pficiendi
Graui negligentia laborandi orandi. meditandi. legēdi ⁊c̄
Habitu ⁊ ꝓsuetudine ex frequēti intentione peccandi
Ingratitudine qua iterz ⁊ iterum sibi dimissa renouauit
Karitatis extinctiōe p q̄cūq̄ peccata
Laxatiōe timoris dei. q̄ contra tam magnū dn̄m tā magz et horribilia peccata cōmittere presumpsit

Misericordie implorationez
Noue vite assumptionem
Orationum suffragia
Passiōis xp̄i inꝑpositionem
Quassationē. id est. austeritatem penitentie
Reiectionem honoris voluptatū ⁊ delectationum
Sanctoz intercessionē
Tpis vtilē expensionē (nē
Volūtat⁹ ppie abrenūciatio
Xp̄i benignitatē qui nō vult mortem pc̄oris. sed magis vt ꝙuertatur ⁊ viuat

Pctōr debet dolere de

Pctōr nō desperet ꝑ assumdo cōfidētiā purget se

Z p

De via illuminatiua. Cap. III

Purgata ꝓscientia iam aptior est amori diuino. Unde sicut speculū purgatuz potest plus relucē. Sequit ergo nūc via illumiatiua qua homo iam incipit videre et cognoscere re dilectum suū quē priuſ ppter rubi-nem peccatoz videre non poterat. Uñ querit Quis est dilectus meus? Rndet. Ipse est q̄ mihi tot ⁊ tanta beneficia contulit. qō si possibile esset ab eius laude ⁊ grarumactione nunq̄z cessare deberem. Hanc viam illumiatiuā dauid habuit cum in ps̄ ait: Benedic aia mea dño. ⁊ omia que intra me sunt noi sancto eius. Considerandū tamen est q̄ nō principalit debemus deū diligere ꝓpter beneficia sua. sed ꝓpter imēsam suam bonitatem ⁊ ꝓpter seipsum. Sicut eni ꝓpter lumē non videt res finalit sed mediante lumine videtur clarius occasionalit. sic illa via dicit illumiatiua. quia accendit ꝓuocat ⁊ illuminat oēm hominem ad deum diligenduz. Unde Bern̄. Tot beneficia ꝓtulit mihi de⁹ q̄ō si ꝓsiderarē ⁊ si vn⁹ rusticus mihi fecisset. tenerer eū diligere. Quid igitur rependam summo amatori de suis beneficijs. Certe gratias agā ⁊ cōmemorabo q̄tuz potero. Unde de hac gratitudine ⁊ via illumiatiua videatur seqens tabula ſm ordinem alphabeti.

Gratias tibi ago summe deus de ardētissimo amore tuo q̄ creasti me nihil mei indigens. quia me carere poteras. quia nihil tibi sum vtilis sed ex tua bonitate eterna ꝓticipasti mihi esse viuere et intelligere. ⁊ ad imaginē tuam me formasti. Benignissima incarnatiōe tua ⁊ redēptiōe. Tu es eni ille rex regum qui sedes sup̄ cherubin et intueris abyssos. qui ꝓp̄ nostrā salutē: nostros defectus assumpsisti pauptatē famē sitim tristiciam ⁊ dolores ⁊c̄. Jn terris visus es ⁊ cū hominibus ꝓuersatus es ⁊ delitie tue esse cum filijs hominū. Unde hec? Non ex nostris meritis. sed ex tua eterna bonitate. Ptas blasphemias. irrisiones. tormenta. ꝓo nobis sustinuisti nō coacte ſ libenter ⁊ volūtarie ⁊ non solum libenē sed ⁊ ardenter. Poteras nos ꝓpter peccata nostra in nihilum redigere. aut certe alios hoies innocentes creare. sed bonitate tua nos habere voluisti. imo p nobis tanta sustinuisti quasi te odires ⁊ nos diligeres exaltādo quid melius deo ⁊ quid vilius pc̄ore. qui cane peior est ⁊ illudit ꝓo pc̄ore? Confidētia. quā nos vis hr̄e ad te. patrē enim te hortaris vocare: lutum ⁊ cinerem. ⁊ petere montes vt habeas occasionē dandi. delectaris eni in nostra salute ⁊ das nobis plura q̄ō ex pigricia petimus. ⁊ q̄nto plura das. tanto plus habes. // Bonis mihi p̄stitis. dedisti eni mihi hoc corpus. hāc aiam. ⁊ vires corpis ⁊ anime. angelū p custode diabolus eni me milliesies obruere potuisset. nisi ille me defendisset. Et breuiter oia que habeo dedisti mihi. ipse eni es deus meus qui mercat⁹ es me. in cuius ptāte meus flatus existit. quē cū auferes reuertor in puluerem. Educatione. dedisti eni mihi laboriosos parētes. qui me suis laboribus educauerūt ⁊ nutrierēt ⁊ non neglexerunt. Produxisti partem meam in frumētis carnibus et piscibus ac alijs q̄bus educatus sum vsq̄ ad hoc tempus ⁊c̄ Fide ⁊ sacramētis. quia dedisti me nasci inter christianos. non p patrez paganū

aut iudeum. sed baptizari. ⁊ alijs sacramētis adiuuari. quibus tua amarissima morte efficaciam meruisti. ⁊ specialiť de hoc sacratissimo sacramēto corpis ⁊ sanguinis tui in quo manes nobiscū vsq; ad ꝯsumationem seculi. Et tm̄ ecclesiā diligis. vt psecutiões nobis fctās tibi fieri dicas. clamans de celo. Saule saule q̄d me psequeris.

Gratuita toleratiõe ī peccatis. ⁊ rcuocatiõe. dissimilasti enī peccata mea. non me demergēdo ad inferos trahēdo. sed expectasti. vocasti p inspirationē ad ꝑniaz. p flagella. p infirmitates. p psecutiones. p cozreptiões. p p̄dicatiões. p horroz̄ mortis. iudicij ⁊ inferni. ⁊ non cessasti donec oratiõnē ozarem. Hylaritate paťna qua me ad penitentiā cum gaudio suscepisti sicut filiū ꝑdiguz et renouasti. remisisti mihi delicta cōmissa. ⁊ de bonis omissis dedisti mihi displiceētiā peccatorū abstulisti occasiões recidiuādi. dedisti gratiā ꝑmerendi ⁊ spem ꝓgrediēdi. Iteratione gr̄e. q̄z recidiuantē iterum suscepisti. ⁊ iterū ingratitudinem remisisti. nec posuisti gr̄e tue terminū. Karissimo dono spūssancti. q̄ mihi in sacramentis īmūdo ⁊ indigno cōicasti. vt me purgaret. illuminaret. ⁊ charitate inflāmaret. Liberatione a seculo. vt p introitū religiõis fugerem occasiões peccatoz̄ cum socij mei mortui sunt forte in peccatis suis. qui hanc gratiā non ꝓceperunt. Heu quot sunt damnati in inferno. qui minoza ⁊ pauciora peccata cōmiserūt q̄z ego. ⁊ non surrexerūt Et q̄t meliozes me adhuc in seculo sunt inuoluti diuersis occasionib⁹ peccatoz̄. honorib⁹ vanis voluptatib⁹. diuitijs terrenis. Quid in me inuenisti. q̄ dedisti mihi pennas sicut colūbe vt volarem de seculo vbi sordes ⁊ iniq̄tates. p quib⁹ tibi gratias specialiť ago Misericordia spāli. q̄ custodisti me a multis peccatis. que circa me fuerunt attemptata. adulteria. homicida. ⁊ alia que non euasissem nisi tu me retraxisses. Et q̄ de tristicia sepe absorpt⁹. de tua mia non desperaui. sepe ꝓsolatus es me diuersis vocationib⁹ supzapositis. Noticia tua ⁊ noticia scripturarū. q̄ aperuisti mihi intellectū earū. Quot rustici. q̄t ignari. qui non intelligūt quid agunt. que si intelligerent forte multa plura bona facerēt q̄z ego ingratus tot doctrinis ⁊ scripturis sacris facio. Occursione tua. quocūq; enī me verti. mihi occurristi. in creaturis. in scripturis blandimētis. terroribus beneficijs. ne aufugere te potui Prompti tudine volūtatis quā dedisti mihi grādia faciendi. grauia tolerādi. regularia sufferēdi cōtraria. Quietatiõe ꝓsciētie. Tot enī fui inuolut⁹ peccatoz̄ angulis ⁊ scrupulis q̄ nisi me iuuisses nūq̄ fuissem quietat⁹. Remotione piculoz̄. In q̄t enī fui pestilētijs. cum indisposit⁹ fueram ad moriēdum. ꝑp̄ magna ⁊ grauia peccata mea. ⁊ socij mei mortui fuerunt. ⁊ tu me ꝓseruasti. Insup fui vel potui esse in periculis tonitruoz̄. fulgur. fluuij. igniū. latronū. bestiarum. ⁊ diuersoz̄ casuuz in quibus si mortuus fuissem/timeo q̄ indispositus ⁊ extra charitatem decessissez Seruitio. sine percelestiū inferioz̄ ⁊ omniū. Oia enī mihi seruiunt angeli custodiēdo. celum per motum suū. sol luna ⁊ sydera p luminis ministrationē. Aer refouet spirantem. aqua satiat sitientem. terra nutrit esurientē. aialia bruta aliqua deseruiunt vt equi aliqua incitādo ad laborem vt formice. Aliqua incitando ad timorē vt leones vrsi. Et bruit si te dilexero. oia coopabunť mihi in bonū. Totali tui diffusione. vt oia alia que dinumerare nō possum comp̄hēdā. te totū mihi dedisti. dedisti mihi dona nature gratie ⁊ supabūdātie. Tenascens in socium. ꝓuescens in edulium. moriens in precium. ⁊ regnans in premiuz vis dare. dedisti te fratrem omniū. sponsum patrē amatorem. doctorem. nutritorē ⁊ custodem. Ultima expectatione finaliť. Si te non dereliquero non vis me perpetuo derelinquere. sed vis esse finis me⁹ cōplementū oium desideriorum meoz̄. vis me tecum regnare. tecum gaudere ⁊ inseparabiliť semper tecum manere. Ꝓpo boc est de te ipso. tu es donū hoc. O donū super omne donū. te nobis imppe tuum dona. ⁊ sufficit nobis quia tu es lux vera. bonitas vita. ⁊ gaudiū mūdi. pietas imensa. qui nos a morte saluasti. roseo sanguine tuo. ⁊ p illuminatiuam viam duxisti.

De via Instructiua. Caplm IIII

Am sicut premittitur hoie purgato ⁊ illumiato. vtile ē habere pūcta instructiua. p ipsi⁹ emēdatione vt sciat effugere occasiões peccatoz̄. de hac via videaťbeatus Bñdictus capło suo. iiij. in regula sua videlicet de instrumētis bonorum operū. cui⁹ capituli pars notabilis habeť in tabula que sequiť ꝑm ordinem alphabeti. Abnegare seipsum ⁊c. ⁊ sequi christum. Bonuz in ꝓximo ⁊c. Corp⁹ case visum/deo ascribere ⁊ non sibi ⁊c. Corp⁹ castigare. Deum p oibus diligere ⁊ primū sicut seipsum. Elationē fugere. Facere de seculari- bus actibus alienū. Ridiculosum non esse. Honorare omnes hoies. In omni loco ⁊ tpe deuz respicere. Karitatem ꝓtinuam habere. Lectiones stans libenť audire. Maledicētes bñdicere. Non iurare ne forte ꝑiuret. Oratioui frequenť incumbere. Preceptis supioz obedire. Que dicūt prelati facere. Risum multuz non amare. Spem suā deo cōmittere. Timere diē iudicij. Vitam eternam omni ꝓcupiscētia spūali desiderare. Ꝓpo oino nihil ꝓponere. Zelum ⁊ inuidiā non habere. Facientib⁹ autez hoc ꝑmittit sanctus Bñdictus premiū q̄ oculus nō vidit ⁊c. Si aūt queritur vbi possunt hec custodiri? Rñdetur q̄ difficulter in seculo/ideo dicit i regula; Officium ⁊c.

De via Imitatiua Cap'm V

Tult iohãnes gerson cancellari⁹ pariſiēſ. Ad inflā-
mationem diuini amoris valet inſpe-
ctio p̄cedentiū ſanctoꝝ qui nobis ꝓponunt ad-
imitationē in actib⁹ ꝓpriis vtuoſ. vt in obediētia/hūili
tate/patiētia/q̄ꝝ inc̄ceſſiōe ⁊ imitatiōe poteſt ho
mo ꝓficere. Et hec vocatur via imitatiua. Un-
de ꝓ⁹ exemplo ponit hoc alphabetū. ⁊ p talem
modū poſſet ſibi homo ex legendis ſanctoꝝ. mo
dum viuendi colligere. iuxta illud. ſ. Coꝝ. ij.
Hic te doceat hūilitatē. hic patientiā ⁊c̄. Nulli-
bet eni ſanctus eſt nobis exemplū alicuius vir-
tutis. Ambroſius eſt nobis exēplū magne cō-
fidentie. i. ſpei de bonitate dei. Unde ait. Non ti
meo moꝛi. quia habem⁹ bonū dñm. Bernard⁹
eſt nobis exempluꝫ eximie hūilitatis. qui vt fu-
mū reputauit hoies. ⁊ alte ꝓtemplatiōis qui ele-
uatus in deum tota die penes lacum eq̄uit et
deſero vbi lacus eſſet ignoꝛauit. Clemens affa-
bilitatis qui oībus ita affabilis fuit vt etiam iu-
dei ⁊ gentiles eum diligerent. Bñicus magne
charitatis qui oꝛauit vt ſe totum impendere poſ
ſet ſaluti ꝓximoꝝ. qui ⁊ diſciplinas tres qualibꝫ
nocte accepit p ſe ⁊ p remiſſione purgandoꝝ.
Egidius volūtarie ꝓpeſſionis vulnerū. Sagi-
tatus eni fuit ⁊ petiuit dñm vt vuln⁹ ſuū interi
q̄ viueret non ſanaret. Franciſcus mental' cru
cifixionis. Cū eni ſtetit in meditatiōe paſſionis
q̄ vulnerat⁹ q̄nq̄ vulneribꝰ dñi. per triennium
ante moꝛtem ſuam chriſto dño ſuo crucifix⁹ ap-
paruit. Germanus magne abſtinētie. Ne eni ci
bus delectaret cum. cineres in ferculis poſuit.
Henricus mire caſtitatis. Cū eni eſſet filius re-
gis vngarie ⁊ genus regiū mr̄imonio augere po
tuiſſet. tamē ꝓelegit virginitatē ⁊ q̄diu vixit
virgo ꝑmanſit. Job magne patiētie. Oib⁹ eni
bonis ꝓuatus bñdixit dñm ⁊ totus vulnerat⁹
dixit. Si bona ſuſcepim⁹ de manu dñi ⁊c̄. Ra-
rolus impialis iuſticie. qui impato⁹ exiſtens tm̄
mundū ꝓtemplit. ⁊ ſine ꝓſonarū acceptiōe legeſ
ꝓdidit. q̄ ſanctificari meruit. Laurentius. ve-
hementiſſime tollerātie in paſſione. Martinuſ
in ſecuritat⁹ multe ꝓfidentie requiſitus a latrone
an timuiſſet q̄ eum cuꝫ ſecuri interficere voluit
rñdit q̄ nunq̄ tam ſecur⁹ fuit q⁹ ſcio q̄ dñs in pe
riculo ꝓximus eſt. Nicolaus mire largitat⁹ ac
manſuetudis. Oſualdus magne largitat⁹. qui
ſcutellas argēteas ſibi antepoſitas i ꝑticulas cō
minuit ⁊ paupib⁹ erogauit. Paulus magne la
boꝛioſitatis. Plus eni oībus p̄dicauit. magnuꝫ
zelum habuit aiarū cum ō regno in regnū cucur-
rit ⁊ non quieuit. Quiricus puer triū annoꝝ p̄
bet exemplū q⁹ a p̄fecto renuit ꝓſolari p̄cipitat⁹
fuit. Remigius magne maturitatis fuit qui ſe-
nebaldū eꝑm p peccato. vij. annos incluſit ⁊ in-
carcerauit. Stephan⁹ exemplū diligēdi inimi-
cos dedit. q̄ p inimicis exoꝛauit. Thomas obe
dientie ⁊ longinque pegrinatiōis. qui dño obe-
dire volens ad indiā ꝑuenit. Uincenti⁹ exem-
plum ꝑſeuerantie exhibuit qui diuerſis toꝛmen-
tis non ceſſit. ſed in finē ꝑſeuerauit. Xp̄s ieſus
ſanctuſſanctoꝝ. ſpeculū oīum virtutū. charitat⁹
hūilitatis fidei ſpei. Eſt tñ ſciendū q⁹ quilibꝫ ſan
ctoꝝ eſt exemplar pluriū virtutū ſed hic ſoluꝫ p
exemplo poſita ſunt. Item ſciendū q⁹ aliq̄ fecerꝫ
ſancti ex ſpeciali ꝓuilegio. vt miracula ⁊ alia vl-
tra hūanam ꝓditionē ſe extendētia. que mirāda
ſunt potius q̄ imitanda.

De via Exemplatiua Cap'm VI

Q Uamuis ex pre-
cedentib⁹ hec via aliqualit̄ patuit per
cōmemoꝛationē ſanctoꝝ. tamē ampli-
ficanda e ꝑ edificatiōe multoꝝ. p cōmemoꝛatiō-
nem virtutū ſm̄ ordinē alphabeti ⁊ p cōmemo-
rationē exemploꝝ vbi non ponaꝫ integra exem-
pla ꝓpter bꝛeuitatē. ſed tangam ſenſum. vt inde
elici poterit intentio facti. Ꝓ⁹ q̄ ſciendū q⁹ Gre-
gorius in p̄ncipio dialogi vult q⁹ multos ad de-
ſideriū celeſtis patrie. plus accendūt exempla q̄
alta p̄dicamēta. Abſtinētia teneꝫ cum q̄s cuꝫ
debitis circūſtantijs vtit̄ cibo ⁊ potu medio mo
do. non ſe aggrauādo vt ſit tepidus ad oꝛanduꝫ
laboꝛandū ⁊c̄. ⁊ non ſe exhauriēdo ad dei nutuꝫ
vt ſit inutilis. Remediū eius ē feruenter ſe dare
ad cibum ſpūalem. ſicut ad ſacrā ſcripturā. exem
plum. Conuenerūt duo fratres. qui oꝛātes ⁊ le-
gentes p duos dies ⁊ nocte obliti ſunt cibum. ſ.
pulmentū q̄ comedere ꝓſueuerāt. Benignolen
tia. i. patientia. cū quis in arduis ⁊ aduerſis ſuſti
nendis di. Merito hec patioꝝ. q⁹ chriſt⁹ q̄ inno-
cens fuit. q̄ta p me paſſus eſt. Audiat chriſtum
dicentē ſibi. Si me penſatis nihil eſt q̄ vos toll-
eratis. Exemplū de diſcipulo ꝓhi. qui male tra
ctatus riſit dicens. Iniurias hic gratis recipio.
p quibus trib⁹ annis munera dedi. Caſtitas te
netur. ſi abſtinētia ſeruaꝫ. ⁊ coꝛa cogitatiōib⁹ et
ſenſus ab illicitis reſeruaꝫ ⁊ coꝛpus caſtigatur.
Exemplū. Btūs Bñdict⁹ temptat⁹ libidie. coꝛ-
pus ſuū vepꝛib⁹ lacerauit. Btūs Bern. aq̄s fri-
gidis refrenauit. Diſcretio teneꝫ cum q̄s tenet
mediū in oībus ne ſit nimis feruidus. aut nimis
tepidus. Exemplū. inꝛogantib⁹ diſcipul⁹ btūs
Anthoni⁹ ꝓcluſit diſcretionē eſſe mr̄em virtutū
Et idē vult btus Bñdict⁹. Valet aūt ad hāc di-
uerſificare opa ſua. verſus. Nūc lege. nunc oꝛa.
nūc cum feruoꝛe laboꝛa. Sic erit hoꝛa bꝛeuis et
laboꝛ ille leuis. ſ. i deo. Eleuatio mentis in deū
hoc eſt ꝓtemplatio. teneꝫ cum q̄s excludit ex coꝛ
de ſuo vanitates ⁊ amoꝛoſe inheret creatoꝛi ſuo.
Exemplū de btō Bñdicto. q̄ ſub vno ſolis radio
vidit totū mūdū. Fides teneꝫ cū quis adheret

ſancte mr̃i eccleſie. Remediū fidei ẽ. querẽ que ñ intelligit ⁊ credẽ. Exemplū. Diſcipulus q̃ temptabat pfidie ⁊ ſpū blaſphemie poſtq̃ temptationẽ ſuam manifeſtauit liberat⁹ ẽ ⁊ quietatus. Gratitudo tenet cum q̃s cū gr̃arũactiõe oia bona ſua aſcribit deo. Exemplū ppt magnitudinẽ ſuã Saul depoſit⁹ fuit ⁊ ezechias infirmitati datus. Humilitas tenet. cum q̃s cognoſcit ſe oĩb⁹ viliorẽ. ⁊ q̃ ſit cinis ⁊ puluis. Exemplū. Cũ quidam cuidã pr̃um ait. Populus te ſtultũ reputat Rñdit. Hoc ego volui. Juſticia vnicuiq̃ tribuit q̃d ſuũ ẽ. deo laudẽ. ſupiori obediẽtiã. primo ꝓcordiã. Exemplū de eo q̃ filiũ ſorozis ſue ſuſpendi fecit. q̃ noluit acceptatoz eſſe pſonarum. Karitas ad deũ eſt deo pura filiali dilectiõe adherere ⁊ ꝓgratulari deo in pfectiõe ſua. nõ querendo cõmodũ ppriũ. Exemplū de eo quez diabolus volẽs retrahere a bono. dixit damnãduz et ille plus pinde ſeruiuit deo dicẽdo. Ego non ſeruio ei ppt regnũ celoz. ſed q̃ ſumme bon⁹ ẽ. Charitas ad primũ eſt quẽlibet primũ reputare ſicut ſeipſum ita ei ſeruiẽdo eũ iuuãdo ſicut ſibi rõnabilit vellet fieri. Exemplũ de ſanctulo. q̃ ſe p dyacono morti obtulit. Liberalitas ⁊ largitas eſt bona ſua mĩſericordit cõicare. ⁊ ſi nõ habet tpalia cõicet ſpũalia. vt oraõdo p oĩb⁹. p pauperib⁹. p infirmis. Exemplũ de paulino epo. q̃ oia ſua bona paupib⁹ diſtribuit. Ad vltimũ ſeipſum in captiuitatẽ p filio cuiuſdã vidue dedit in dyalogo. Maturitas eſt ſeipſum reſtringẽ a leuitate moz. Exemplũ. Bernarduſ chriſtũ quat fleuiſſe legim⁹. riſiſſe nũq̃. Itẽ quidã ait: In tremendo iudicio ſtabim⁹ ⁊ tu rides. Negociatio eſt vtilit tps expendẽ ⁊ ociũ fugẽ. Vñ hieronymus. Semp aliq̃d opis facito. vt te diabolus inueniat occupatũ. Exemplũ in vitaſpatz q̃ laborare noluit. nõ fuit inuitat⁹ ad mẽſam. Obediẽtia eſt obtempare indifferenť preceptl ſupioz. ſiue ſint grauia ſiue leuia. Exemplum de eo q̃ ait. Ego ⁊ aſin⁹ vnũ ſum⁹. q̃cquid ei imponit b̃ portat ⁊ ſine moza. Perſeuerãtia ẽ ab incepto bono vſq̃ in fin̄ nõ ceſſare. Valet ad ꝓſeruãdã pſeuerantiã aponẽ modicũ laboz. Sicut eni ignis p apoſitionẽ lignoz ꝓſeruat. ſic pſeuerãtia per apoſitionẽ laboz. Exemplũ de eo qui q̃nq̃ginta ãnis rigide vixit. ⁊ tandẽ cecidit. Quietudo eſt diſtractiões ⁊ ſolicitudies ſimul effugẽ exemplo iohãnis baptiſte q̃ fugit in deſertũ. ⁊ angel⁹ arſenio dixit: Fuge. tace. q̃eſce. Religio pncipalit ꝓſiſtit in trib⁹. Obediẽtia. caſtitate ⁊ paupertate. Exemplũ. Btũs Greg. fecit ppretariũ ſepeliri in ſterq̃linio. Et btũs Aug⁹. delet eos de tabula clericoz. vt patet in ſermõe de cõi vita.

Spes eſt expectatio future btitudis ex meritis et gr̃a pueniẽs. vñ ſine meritis velle hr̃e btitudinẽ eſt poti⁹ p̃ſumptiõis q̃ ſpei. Exemplũ. Btũs Bernardus tent⁹ in viſione ad iudiciũ deſpare noluit diabolo paſſionẽ chriſti obĵcẽdo remedium eſt videre chriſtũ crucifixũ cũ inclinato capite ⁊ extenſis brachĳs ad miſerẽdũ. ⁊ ad ſuſcipiẽdum. Exemplũ de pdigo filio in euãgelio. Taciturnitas tenet. i. ſilentiũ cũ q̃s ab ocioſ⁹ ⁊ interdũ etiã a licitis linguã ſuã refrenat. Exẽplũ agathon p tres ãnos lapidẽ in oze ſuo portauit vt ſilentiũ diſceret. Veritas ẽ idẽ in oze ⁊ ope exhibere q̃d habet in corde. ⁊ põt vocari ſimplicitas. Ẽpianitas. vide. ſ. fides. Zelus aiarũ. ſ. charitas pxi. Sic multe ẽtutes alie pñt ſub illis cõtineri. Cap. VII

Reformatus iam

in ſe p virtutũ exẽpla animꝰ poterit tã dũ creatorẽ ſuũ. Primo p ãmiratiõnẽ. que nõ dz eſſe incredulitati. ſed veneration⁹ credulitatis. vñ q̃s attẽdẽdo ea q̃ apr̃ehẽdere ñ põt. pũciat ſe pfunda reuerẽtia. ſtupẽdo tã magnũ ⁊ excelſuz ſuũ creatorẽ. Vñ ammiratiue meditando q̃rat a ſe vñ habeat ortũ tanta magnitudo vniuerſi. ſ. celuz terra ſol ⁊ luna ⁊c. Es ne tu deus meus? ⁊ rñdebũt oẽs. Non: ſed ipſe fecit nos et nõ ipſi nos. Sm p̃s. Quo audito dicat. Quis ẽ deus meus? Eſt ne potẽs? Et audit ſcripturã. protestas eĩ⁹ a mari vſq̃ ad mare ⁊ ita ipſe ẽ q̃ celorũ ꝓtinet thronũ. ⁊ abyſſos intuet. mõtes põderat. ⁊ terrã palmo ꝓcludit ⁊c. Querat ꝓſeqñter. Eſt ne pulcher? ⁊ audit ſcripturã dicentem ſibi. Pulchritudinẽ eĩ⁹ ſol ⁊ luna mirant. ipſe eni eſt in quẽ deſiderãt angeli pſpicere. ⁊ iterũ. ſpecioſus forma. Querat ꝓſeqñt. Eſt ne ſapiẽs? Et audit. In eo ſunt oẽs theſauri ſapie ⁊ ſcie recõditi. Eſt ne diues? rñdit Dis terra ⁊ plenitudo eius. Eſt ne benign⁹? rñdit Suauis dñs vniuerſis. et miſeratiões eĩ⁹ ſup oia opa eĩ⁹. Admirãdo ergo magnitudinẽ eĩ⁹ potẽtie. pfunditatẽ ſapie. benignitatẽ clemẽtie clamet. O altitudo dinitiaz ſapientie ⁊ ſcie dei ⁊c. Illi mihi adherere bonũ eſt et ponere in eo ſpem meã. Pro q̃ ſciẽdũ. In hac materia dz eſſe ãmiratio venerationis. Et q̃q̃d nõ poterit cape rõ/capiat fides. p exemplo vide ⁊. Idic ſingulis dictiõib⁹ ſeqñtis alphabeti pponat. Mirare. vt Mirare. Amoroſiſſimaz in trinitate ꝓſubalitatẽ de q̃. pfundiſſime int̃ cetera dicit Bonauẽ. q̃ bonũ eſt ſui diffuſiuũ. ⁊ ſummum bonũ eſt ſui ſumme diffuſiuũ. q̃ diffuſio nõ eſſet ſumma niſi eẽt ꝓſubalis ⁊ coeẽna. Quia igit̃ pater ẽ ſumme bon⁹. ſumme ſe cõicat. generãdo filiũ. cõicãdo ſummã ꝓſubalitatẽ ſuã ⁊ coeẽnitatem ac coeq̃litatẽ. quã ſi nõ cõicaret. nõ ſumme ſe diffudiſſz. qz adhuc ampli⁹ potuiſſz. q̃ põt capere capiat. q̃ nõ põt cape credat. Mirare. Vñdictaz coeẽnitatẽ in trinitate. De q̃ btũs Aug⁹. adducit aliq̃lẽ ſimilitudinẽ de igne. Unde q̃cito ẽ ignis tam cito de eo ꝓcedit fulgur ⁊ calor. Do-

natur ergo q̄ alq̄s ignis fuerit ab eterno. tunc simul ab eterno fuit fulgur ⁊ calor ⁊ tñ fulgur ⁊ calor p̄cederēt ab igne ⁊ nō ignis ab illis. ¶Mirare ¶Cooptissimā ⁊ occultissimā ⁊ incōprehēsibilez incircūscriptibilitatē ⁊ imēsitatē deitat⁹. De hoc Greg. in. iij. dyalogoz. Vide. i. ꝓtēplare vel mirare creantē ⁊ regentē implentē ⁊ circūplectētez trāscēdentē ⁊ sustētantē incircūscriptū ⁊ inuisibilem deū. ¶Mirare Dignissimā illā existētiā aut essentiā deitat⁹ q̄ solus fuit anteq̄ creauit oia ipsi ab eterno sufficiēs nulli⁹ indigēs. de q̄ quidam meditator di. ¶Meditare cū ds fuerit solus vbi tunc vana gloria hoium. ⁊ demonuz dolus. Sic ꝯo oia discas puidēdere. ¶Mirare // Excellentissimā ei⁹ oipotētiā. de q̄ dicit. Oia quecūq̄ voluit dñs fecit. ¶Mirare. Vñ tanta multitudo creaturarū esset nisi ille potētissim⁹ eas ꝓdidisset ¶Mirare. Famosissimā ei⁹ sapiam q̄ totū vniuersum ex nihilo creauit vbi recepit tantā molē mōtium. tantā multitudinē lapidū vbi vidit pt⁹ exemplar celi ⁊ terre. Et quō artifex faciet illa que nunq̄ p̄cesserūt in exēplari. ¶Mirare q̄ tam sapienē oia gubnat attingēs a fine vsq̄ ad finē fort̄ ⁊ disponēs oia suauit. ¶Mirare. // Gratissimā illā bonitatē qua tot ⁊ tātis creaturis cōicare voluit esse viuere ⁊ intelligē. q̄ pfectissim⁹ fuit nulli⁹ indigēs. Vñ eni tant⁹ decor creaturarū et vtilitas earū q̄ diligēnb⁹ deū oia coopant̄ in bonū. nisi ab illo fonte summo bono. ¶Mirare. // Humanā sublimationē q̄ hoiem de puluē fecīt in padysum ꝓstituit. ⁊ oia ei subdidit. volucres celi. ⁊ pisces maris ⁊ oia q̄ sunt psunt ei aut seruiūt. Nō etiaz āmirat dauid dicēdo: Quid ē hō q̄ memor es ei⁹. ¶Mirare // Infectionē totiꝰ hūane creature qđ ꝑ pctm̄ ade in totū gen⁹ hūanū ꝑ pctm̄ originale diffusum ē. Gz āmiratio tollit q̄ in simili pasta infecta oēs panes ex eadem varie decocti infecti sunt. ¶Mirare. // Karissimā illā tollerationē qua ꝑmos parētes inobediētes dñs nō annihilauit. ⁊ alios loco ipsoz creauit. qđ facilimū ei fuisset. sed tolerādo vestiuit pellicijs et ad locū pñie in hāc terram dimisit. ¶Mirare. Letissimū ꝓsiliū trinitat⁹ super incarnatiōe filij dei. ō q̄ dauid dic̄. ¶Misericordia ⁊ vitas obuiauerūt sibi ⁊c. Btūs Aug⁹. in meditationib⁹ suis dicit. q̄ nō potuit satiari dulcedie animoz. āmirando ꝓsiliū incarnatiōis. q̄ tāta maiestas tantā habuit charitatē ad hoiem. ¶Mirare. ¶Mirandā vnionē deitatis ⁊ hūanitatis quō summū cum ymo. eternū cū tpali. B ē cū hoie sexto die formā pfectissimū cū defectuoso vniri voluit. ¶Mirare Nobilissimā deitatis tantā hūilitatē. q̄ defect⁹ nr̄os in se suscepit. s. famē. sitim. calorē. frig⁹. tuzorē. dolorē. pauptatē. ⁊ infirmitatē. tristiciā. et sic de alijs. Et demū q̄ plus ē mirandū mortem turpissimā. Nō admirās ecclesia i hymno canit. Que te vicit clemētia ⁊c. Et ō sacro eucharistie canit ecclesia. O res mirabilis manducat dñm. paup seru⁹ ⁊ hūilis. In q̄ ōncipalit̄ tria sunt miranda. Primo q̄ tāta maiestas sub tam spē modica ꝓtinet. Secūdo q̄ idē corpus sit i diuersis locis. Tertio q̄ fracta hostia integer christ⁹ sub q̄libet pticula pseuerat. ¶Mirare. Ordinē vniuersoz. q̄ tam cito ⁊ facilit̄ facta sunt ⁊ ita ordiata ꝑm situationē ordinatiōis supioritat⁹ ⁊ inferioritatis nobilitatis aeris fecunditatis terre. De origine mūdi q̄ cepit creatiōe ⁊ currit ꝑ tpa nature legis ⁊ gre ⁊ consumabitur iudicio. ¶Mirare. Pulchritudinē vniuersi ꝑm varietatē luminū figurarū ⁊ colorz. ¶Mirare. Q̄ta siderū multitudine decorat̄ est celū. q̄ta varietate auiū aer q̄ta piscīū diuersitate aq̄. q̄ta metalloz. s. auri ⁊ argenti. ⁊ gēmarū diuersitate mōtes. q̄ta varietate plātarū arboz ⁊ herbarum silue ⁊ valles. q̄ta diuersitate aialiū ꝑm diuersitatē generalē specialem ⁊ indiuidualē decorata est terra. ¶Mirare. Quietē quā oia appetūt. quō oia ad locū suū tēdunt leue sursum graue deorsum. Aues turbate fugiūt sursum. pisces fugiūt in pfundū aq̄rū. bestie ad siluas. reptilia serpētes ac mures ad cauernas terre. ¶Mira res ē quō diuersa loca ꝑ sui cōseruatiōe ex naturali instinctu petūt ⁊ quō queli bet spēs sibi adheret. Grues simul volāt. Lupi simul currūt. ⁊ etiā sciūt tpa sua pariēdi ⁊ q̄escēdi. ⁊ loca calorīs ⁊ frigorīs sicut hyrūdines que ꝑueniūt tps frigorīs petēdo regiōes calidas. mirabilis de⁹ in creaturis suis. Vide formicaz. vix videri pōt. ⁊ hz tot oculos ⁊ tot pedes. ⁊ caput ⁊ corpus sicut equus sentit ⁊ laborat. ¶Mirare. Resolutionē aialiū in terrā de q̄ facta sunt iam hō mihi loquit̄ sentit ⁊ intelligit. mandat reḡt et terr⁹ alios. subito resoluit̄ in terrā ⁊ puluerē vbi nō est vox neq̄ sensus ⁊ iterū de te surget hō viuus sentiēs ⁊ intelligēs ⁊c. ¶Mirū nobis. sed q̄d mirū illi q̄ oia q̄cūq̄ voluit fecit qđ admirat̄ psalmista di. Q̄ magnificata sunt opera tua dñe ⁊c. ¶Mirare Seminalē virtutē. cuius tāta ⁊ tā mirabilis ē multitudo ⁊ abūdātia formarū ꝑm rōnes semiales in reb⁹. Terra eni tot herbas tā diuersas ⁊ vtiles ⁊ medicinales de se ꝓducit. miramur vñ hz illā potētiā. Ite videm⁹ minutissimū gnū semis de q̄ ꝓducit mag̃ arboz. vbi habuit gnū tot ramos tot folia tot fruct⁹. Certe mirabil⁹ de⁹ in creaturis suis. ¶Miremur // Trutinationem / librationē vniuersoz / qđ oē qđ ē / illud ē subaut accidēs. iurta illud. Sūm⁹ aristoteles trutinabat cacumia mūdi. In duo diuisit q̄q̄d in orbe fuit. Ite oia ꝓstituta sunt sub nūero pondere et mēsura. vt dicit Salomon. Numero res distinguunt. pondē situant. mēsura limitant. Et tam multiplicit̄ res distinguunt. Prima differentia rerū. quedā hñt esse vt lapides. quedā esse ⁊ viuere vt bruta. quedā hñt esse viuere ⁊ intelligere vt angeli ⁊ hoies. Secūda differētia. Quedam

sunt mutabilia ⁊ corruptibilia. vt terrestria. quedam sunt imutabilia ⁊ incorruptibilia vt sunt supercelestia. quedã corpalia quedã spũalia. quedam simul ⁊c. Ex his collige creatorẽ illoꝝ potẽtissimũ sapientissimũ ⁊ optimũ trinũ ⁊ vnũ. Et q̃ his ꝓsideratis nõ excitat ad cognoscendũ suũ creatorem. cecus est surdus mutus ⁊ stultus. Cognouit eni bos possessorẽ suũ: ⁊ asin⁹ p̃sepe dñi sui. ille autẽ nõ vult intelligẽ creatorẽ suũ. Mirare / Utilitatẽ durabilitatẽ ⁊ firmitatẽ rer. Nihil eni in rerũ natura frustra qr deus ⁊ natura nihil faciũt frustra. vnde sol ⁊ luna distinguũt nobis tpa. inde scimus qñ dies est. ⁊ qñ est nox. et de durabilitate solis videm⁹ iam q plus q̃ p sex milia annoꝝ volutus est ⁊ mot⁹ ⁊ nõ deficit vt vult Aug⁹. Si fuisset rota artificis terreni millesies fracta fuisset. ⁊ quõ ꝓtinue lucet ⁊ nõ indigz sepo. Si fuisset lucerna artificis terreni dudũ extincta fuisset. Et si obieceris de vtilitate/an diabolus sit vtilis? Rñdeꝯ q sic. Nõne tortor ⁊ lictor est vtilis in ciuitate ꝓpter malefactores. ⁊ i toto vniuerso ille tortor ẽ malefactor. Itẽ lege q̃tum vtilis fuit iob. cui coronã patiẽtie augmẽtauit. Sic eni clemẽtissim⁹ deus malo bene vtitur. Sz diceres p quo sunt dãnati vtiles in inferno? Rñdetur ad ostendendã diuinã iusticiã. ⁊ ad augmentandã gloriã sanctoꝝ. Sancti eni videntes tot tormẽta damnatoꝝ. glorificãt deũ intimius q̃ eos eripuit a tot tormẽtis. Item objcit de lupis et serpentib⁹. ⁊ sic de alijs? Rñdeꝯ si hõ non peccasset oẽs creature inferiores subdite ei fuissent. et sic lupi ⁊ serpentes obediuissent ei ad nutum. Sed qr Frangẽti fidez: fides frangit eidẽ. quia homo nõ obediuit altissimo. absolute sunt bestie ab eius obediẽtia. valent tñ adhuc hoi ad terrẽdum euz ne in peccato pmaneat. ne forte Ihesus a serpente in pctõ moriat. Et ad rememorãdã trãsgressionẽ. ppt quã ei illa rebellãt. Et nõne de venenosis aialib⁹ tiriaca madicinal⁹ ꝓficit. Itez dicit ad quid valent pulices qui nos inq̃etant? Respondeꝯ valent ad humiliandũ hoiem. hõ enim tumet superbia. inq̃etat⁹ a pulice humiliat se dicẽdo. Quid te exaltas puluis ⁊ cinis: qui pulici nõ vales resistere. Ꝑro indubitato ergo tene ex paucis multa. q oia sunt vtilia. ⁊ derogaret eius honori/ipsum aliquid inutile creasse. Sed si tu nõ intelligis dicit tibi Aug⁹. simile ẽ sicut si vadis ad officinã artificis. forte fabri aut alteri⁹/vides ibi multa instrumẽta. malleos clauos ⁊c. dicis ad quid tanta multitudo instrumentoꝝ? Nouit artifex qui nihil ibi retinet inutile. Sic artifex oium deus glorioſus/nouit in gubernatiõe sua q̃d habeat in toto vniuerso. ad quid condidit. ad q̃d valet. Huic te subijce ⁊ ãmirando magnifica. lauda glorifica. superexalta. ⁊ benedic deum in operibus dicendo canticũ: Benedicite oia opera dñi dño Item Laudate dñm de celis ⁊c. Glo. id est. date actionem laudis ⁊ ãmirationis oia varietate ⁊ mirabili virtute / Ꝑo iudice tuo in fine seculi mirare q iudicatus veniet iudicatur⁹. Et vnde ei tanta sapientia/q cuiuslibet facta ita sciet plene quecunq cogitauit. fecit ⁊ dixit: ac si sibi soli intentus fuisset/ac si solũ ad ipsum respectuz habuisset? Et q̃ mirabilis erit iusticia: vbi nihil boni manebit irremuneratũ. ⁊ nihil mali impunitũ certe incõprehẽsibilia sunt iudicia ei⁹ ⁊ inuestigabiles vie illius. Et q̃uis mirãda sunt eius iudicia/tamen hoc firmit̃ est tenendũ q oia iustissime fecit ⁊ faciet. quia summe bonus/⁊ nulli facit iniuriam. Et quia dãnatis non dabit regnũ: nõ facit eis iniuriã. quia nihil iuris habent i regno. Modo regula est. Qui nihil habet iuris/nõ potest causare de iniuria. sicut nec ego possem causare quia me non fecit angelum/quia nec merui de iure esse vermis. nec poterit quis se excusare ꝓ ignorantiam. quilibet eni habet ius naturale i corde suo/⁊ cuilibet inspirauit dñs aliquod bonum siue fuerit paganus siue iudeus. Et qr negligentior fuit pro salute sua. q̃ pro bonis corporis pro quibus cucurrisset ad diuersas ptes mũdi/si se neglexit/imputet sibi. Nec causari potest de perpetuitate penarum. Quia eni contra eternum peccauit. ⁊ perpetuũ ꝓtẽpsit ⁊ blasphemauit dñm/perpetua pena punit̃. Quia si perpetuo blasphemaret. ⁊ solum tpaliter punirẽt/manneret aliquid impunitum. Etiam quia qui committit crimen lese maiestatis contra tpalem pncipem/damnatur perpetuo exilio / Et si ppetuo hic viueret. perpetue staret sentẽtia. Una ergo gutta diuine offense est maior oi offensa ꝓtra temporalem pncipem. quia iste momẽtane⁹. ille vo pncipes eterni⁹. Bene ergo finalit̃ ⁊ iuste oia bñ fecit ⁊ faciet. qđ si non faceret/deus non esset. q̃ potest capere capiat. qui nõ potest credat. ⁊ amirando venerẽt.

De via Peregrinatiua Capm VIII

Eleuata mente p ammirationẽ in opificez oium/incidit illud memorie nre in pona redẽptoꝛl nri dictũ. Recordare pauptat⁹ mee. Qr ergo redemptor ppt nos hoies ⁊ ppt nram salutẽ descendit de celis. ⁊ incarnat⁹ est: Dignũ est pegrinationẽ eius attenta mente in hac terra ⁊ cũ gratitudine meditari. Dia eni pro nro exẽplo ⁊ modo nobis salutari hec egit/ De hoc dicit Berñ. i persona christi. In vita mea poteris cognoscere vitam tuam/vt sicut ego pauptatis. charitatis. humilitatis. patientie. obedientie. mie indeclinabiles semitas tenui. sic ⁊ tu in eisdem vestigijs incedas. Item Hugo. Conare q̃tum potes christum sequi in vita sua. q̃ humilis fuit inter hoies q̃ moderatus in comedẽdo ⁊ bibẽdo. mificoꝛs inter pauperes. nullum horruit leprosum. nec diui

tibus adulabat. patiēs ad ꝓtuelias: verecūdus i visu. miti in rūsis. solicit⁹ de aiax salute i medio discipl'oz mistrator. Et breuit stās sedēs ⁊ incedēs ei⁹ vitā hre debes p oculis. ⁊ sic familiaritatis ei⁹ grāz ꝓseqrī. Et erit tibi sp i mēoria ⁊ ducel in ꝓsuetudinē. sp ad ipsi⁹ mēoriā recurrē. Et hec via pōt ascribi btō biero. q̄ hist'ioḡph⁹ fuit sic dz. Altissim⁹ ē ab angelo nūciat⁹. Btissim⁹ ō ꝛgine nat⁹. Tctu āgeloz i excels mānifestatus. Dñs ⁊ pastor oiuz ē a pastorib⁹ visitat⁹. // Eternus rex ē a dñis tpalib⁹ regib⁹ venerat⁹. // Facta circūcisiōe i tēplo pñtat⁹. // Gracilis puer ad egyptū baiulat⁹. // Humilis ⁊ obediēs. ō tēplo reuocat⁹. // In iordane a iohe baptizat⁹. // Karissim⁹ ē ab ipso diabolo tēptat⁹. // Lumina mūdi p⁹ h in apl'os vocauit. // Meruz de aq̄ ꝑmo cozā eis fozmauit. // Noticiā suā alijs multi miraculis declarauit. // Via fouēs fame ⁊ siti lassat. // Palmarū virgul' vt rex honorat. Qui postea reprob⁹ refutat. // Ritu legi cenat lauat pedes ꝓtristatur. Sudat. capit. trahit. sputi deformat. // Torq̄t flagellat. cozonat. velat. alapat. // Victima baiulat crucē. cū iniqs deputat. Xps crucifigitur moritq̄ sepelit resurgit ad astra leuat. // Zelo caritat⁹ spū inflāmat⁹ apl'os i vniūsū mdū mittit ⁊ ad huc iudex expectat.

De via Cōpatiua IX

Via multum bona est ꝓ ꝓtēplatione que dz compatiua. Cōparando eni simꝫ christi hūanitatē ad maiestatē sue diuinitat⁹. magn⁹ affect⁹ deuotiōis excitat. Tūc eni ppēdit q̄tū illa tremēda maiestas ppt nos se hūiliauit. Et ascribit. b. Amb. q̄ hūc pcessuz hz i hymnis suis vt patet i illo: Rex chri. fa. om. in passiōe. Altissim⁹ in abiecto loco nascitur. Baiulator ⁊ sustētator oiuz in pspio sustentat. Consolator oiuz āgeloz i medio repit iumētoz. Ditissim⁹ ꝓditor oiuz honorat munē magozū. Eter⁹ nutritor oiuz cibo pascit mortaliū. // Fōs et origo oiuz sitit potū angeloz. // Gubnator sunoz se subijcit impio ꝛrenoz. // Hospitator sctō rū oiuz fugit i egypti exiliū. // Informator sapie audit doctrinā stultoz. // Karitat⁹ speculū tradit vt ouis i man⁹ lupoz. Liberator vincul' vt fur aut latro ligat. // Maiestas quā tremūt āgeli vt vilis ꝓculcat. // Notissim⁹ i celi curia h nō nosci ꝑ negat. // Optat⁹ a pri⁹ / a filijs h seductor proclamat. // Preclarissim⁹ in quē pspiciūt āgeli sputis maculat. Quietissim⁹ q̄ ē sctoz reqes crucē portādo fatigat. // Rectissim⁹ iudex oiuz. sententia morti dānat. Speciosus forma p filijs hoiuz a plāta pedis vsq̄ ad ꝛticē vulnerat. // Terribil' i ꝓsilijs cruci applicat. Vita ⁊ origo oiuz. p nimiū

Amoz meus
Eruditoz meus
Ignis me incēdēs
Nutritoz meus
Refugiū meum
Xpus misericordia mea.

Beatitudo mea
Finis meus
Karitas me iflāmās
Occurs⁹ meus
Spes mea

mūs doloz ib⁹ morte āriat. Xps resucitator mortuoz ad sepulchz portat.

De via Compassiua // Capitulū X

In via peregrinatiua ⁊ ꝓpatiua facta est mētio dr passiōe xpi. Ez dignū est vt adhuc de hac sactissima passione. spālis ponat via in q̄ hō stet suspēsus p meditationē. attēdēs xpm q̄si añ se pēdētez in cruce. ⁊ ei cōpatiat / sit crucifix⁹ ei. ⁊ q̄si vulnerata nō iaz xpo. ꝺ q̄ sibi a crualit infligāt / In hac meditatiōe frācisc⁹ stās vulnez xpi q̄nq̄ stigmata realit in corpe suo: dīno mūere p meditationē imp̄ssit / vt di. Bonauen. Uñ p pñti occurrit triplex mod⁹ meditādi passionē xpi / Prim⁹ p horas canonicas. Scōs mod⁹ ē. ꝓtēplādo corp⁹ xpi incipiēdo a sūmitate vsq̄ deorsum sic meditādo quō caput corz nat. Reqre. s. i meditatiōe passionis xpi. c. ꝺ diūsi. modoz cogitādi passionē xpi Terti⁹ mod⁹ ꝓtēplādi passionē xpi. vt ipse stet q̄si ipse sit p se suspēsus i cruce. meditādo ea q̄ hñt in tabula vbi. s. Sic eni xps stetit i cruce cum ardentissimo amoze. benivola patia. vt. s.

De via Affectiua // Capitulū XI

Via affectiua que ascribit beato Bern̄ per quam quis amorose adheret deo creatori suo Uia affectiua pōt dici vnitiua. vocat tm affectiua. q̄ multuz inflāmat affectū ad dei amorē ⁊ mēt⁹ eleuationē. ⁊ ascribit. b. Bern. q̄ ita dulc⁹ fuit i meditatiōe. Uñ in q̄dam ꝓmōe ꝺ cena dñi alloq̄t dñz sub tali forma ꝛboz di. Tu es dñe amoz me⁹. honoz me⁹ spes mea. refugiū meū. vita mea. gl'ia mea. ⁊ finis me⁹. Non aliud q̄ro. ñ aliud volo. ñ aliud m̄ dicat. ñ aliud m̄ ꝓponat. Et merito q̄ tu es m̄ sufficiētissim⁹ tu es pr me⁹ frat me⁹ nutritoz me⁹ rectoz me⁹ custos me⁹ q̄ es tot⁹ amabil'. tot⁹ desiderabil'. tot⁹ fidelis Nō ē tā lībal' q̄ seipz tribuat. nō ē taz charitatiu⁹ q̄ p tā vili pctōze moriat. nō ē hūil'. q̄ maiestatez suā m̄ hūiliauit. q̄ nullū despic⁹. nullum horres nullū q̄rētē te deser⁹ ꝺ p̄cēs eū ⁊ occurr⁹ q̄rēti de litie tue eē cū filijs hoiuz. q̄d i nob iuēisti nisi sordes. ⁊ nobiscū vis eē vsq̄ ꝓsumationē secli. nōne sat⁹ fuit te p nob mori. nōne sat⁹ fuit tot dedisse sacra āgelos custodes. Et his ingti sp sum⁹ ꝺ et tu te vis eē nobiscū. tā bon⁹ es q̄ te negaē ñ potes. Faciam⁹ igit cābiū simꝫ. tu intēde m̄ ⁊ ego tibi ⁊ sic vis ⁊ scis fac mecū. q̄ tu⁹ ⁊ ñ alteri⁹ eē volo. Da m̄ vt ego tibi soli itēdā te solū diligā. tuo sp amore feruea nihil aliud cupiā nisi te. ⁊ me totū tibi offerā. ⁊ oblatū nec aliq̄tin⁹ repetā. Si eni ē aliq̄ charitas illa ē i te. De hac via ponūt hec tabule ⁊ semp ꝓponit o in meditādo.

Conseruator meus
Gaudium meum
Luñ me illuminās
Pater meus
Thesaurus meus

Director meus
Honor meus
Medicina mea
Quies mea
Vita mea

Amabilis
Benignus
Compatiens
Desiderabilis
Expectabilis
Fidus
Gracios⁹
Humilis
Jocundus
Karitatiuus
Liberalis
Mansuetus
Nobilis
Obtemperabilis.
Placabilis
Quietus
Recreatiuus
Sincerus
Toleratiuus
Verax
Xp̃s iesus dñs et rex meus Amen.

De via Superlatiua Capl̃z XII

AVgustinus pro-fundas hz vias meditãdi vt p creaturas: Dicit enī inr̃rogaui celū ⁊ t̃rã? Es ne tu ds me⁹. Et rñdeꝛt m̃. nō ꝑ ipe fecit nos. Hz ⁊ alios modos. vñ in mãuali suo inr̃ ceꝛa sic dic̃ ad dñm Si totū mōz libꝛi repleãt. maiestatē tuã exp̃mē ñ sufficiũt Tu enī es q̃ meli⁹ excogitari ñ pt. q̃ oēm creaturã sine laboꝛe gubnas. Nihil ē qđ turbat ordinē impij tui. Hec via suplatiua q̃ in re ē affectiua ascribiꝛ ei spāliꝛ qꝛ illo mō vtiꝛ in suis oꝛoib⁹ ⁊ meditatiōib⁹ p suplatiuos s̄gd⁹ alloq̃ndo dñz O p̃ dulcissime. amātissime. benignissime ⁊ sic ꝺ alijs. Jtez i li. ꝺ verb̄ do. ꝺz q̃ q̃cq̃d pfectiōis ⁊ boni ē in creatur̄ ꝑ excellētissime est in creatoꝛe. qꝛ ab illo fluit. Vñ sic venatoꝛ vides vestigiū fere nō est q̃tēt⁹ eo. ꝑ q̃rit ferā alias stult⁹ ē venatoꝛ si solo vestigio ē q̃tēt⁹. qđ eū nō possit satiare. sic prudēs q̃tēplatoꝛ vides aliq̃ bonuz i creatura ꝺz coꝛ suū cleuare i creatoꝛē. vbi gr̃a. videat pulchꝛitudinē sideꝝ floꝛ arboꝛ ⁊c̃ dicat intra se. si illa tā delectabilia sunt. O q̃tū delectabiliꝛ ⁊ desiderabilis ē creatoꝛ taliū. qꝛ q̃cq̃d ē pfectiōis i causato. ꝑ excellēti⁹ ē in cā. ⁊ ē excellētissime i excellētissima ⁊ vniūsalissima cā. sic hō vides hoiez virtuosum charitatiuū ⁊ piū ⁊c̃ dicat intra se. Si riuulus iste ē ita laudabiliꝛ q̃ta laudc dign⁹ ē fons et oꝛigo ei⁹. ⁊ sic exaltat dñz p excellētiā in suplatiuo dicēs sibi hāc tabulā sp p̃mittēdo o p eleuatiōe. ⁊ i fine ꝺs p̃ ⁊ dñe. p reuerētia sit dicēdo.

Amantissime
Benignissime
Clementissime
Dulcissime
Excellentissime
Fidelissime
Gloriosissime
Honorantissime
Innocentissime
Karissime
Largissime
Mitissime
Nobilissime
Omnipotentissime
Preclarissime
Quietissime
Rectissime
Sufficientissime
Tutissime
Utilissime
Xp̃ianissime deus pater ⁊ dñe.

De via Gratiua Capl̃m XIII

PDlt q̃z i meditationib⁹ exardescit ignis deuotiōis. tūc assurgit i allocutionē dilecti p via oratiuā. Et capio ꝺ oꝛonē ñ solū p petitoꝛia. ꝑ generaliꝛ p laudatoꝛia. hymnidica. ⁊ sic ꝺ alijs. Vñ hō nō eodē mō sp afficiꝛ circa dilectū suū. Hz nē petit aliq̃d ab eo nūc laudat i hymnis ⁊ psalmis ⁊ cāticis. nūc āmiraꝛ venerādo. nūc adoꝛādo nūc bñdicit aut glīficat nūc gr̃as agit. ꝓfiteꝛ exaltat ⁊ superaltat Bebet aūt oꝛo eē/nec ex affectu ptendaꝛ breuis ꝑm ꝛba ꝑ longa ꝑm affectū. vñ ꝛ̃sus. Si coꝛ nō oꝛat lingua inuanum laboꝛat. De breuitate oratiōis ꝺ. san. Ber. in regla. q ꝺz eē breuis nisi ex affectu ptēdaꝛ. Et hoc in vitaspatruz habeꝛ. q quidam patrū docuit discipulū oꝛare hec verba Qui creasti me sicut scis ⁊ vis miserere mei. Et de thaysi que petiuit a patre oꝛationem. Tui ille ait: Dic: Qui creasti me miserere mei. Vñ poꝛnit tm̃ tales ⁊ ꝓsimiles breues oratiões. O pissimi me pater miserere paupcule creature tue. Idez: O summa bonitas recoꝛdare q pro me sanguinem tuum effudisti. non sinas me perire // Primus modus attēdendi est attendere ad sensum verborum ⁊ inde elicere sensum spūalē. Verbi gratia. ꝑ dauid intelligēdo chꝛistum. per goliam diabolum. per hieruſalem supcelestē ciuitatem. // Secūdus modus attendēdi est. statuendo se mentaliter ad certum locum ne mens indeuagetur. ⁊ coaptet q̃tum valet sensum psalmi ad id quod ibi gestum est. Verbi gratia: Unum psalmū ad locum annūciationis. quasi videat angelum descendentē ad cubiculum beate virginis Marie ⁊ dicentem: Aue gratia plena dominus tecum ⁊c̃. ⁊ cum eo multitudinē angeloꝛ psallentium. cum quibus ⁊ ipse psallat. Secundū psalmū in natiuitate quē psallant pastoꝛes ⁊ tres magi ⁊ angeli canentes: Gloꝛia in excelsis deo ⁊c̃. Tertium transeuntes ad templum vbi videat simeonem senem occurrentem. Quartum eundo in egyptum. ⁊ sic ꝓsequenter de alijs chꝛisti peregrinationib⁹. Specialiter tamen constituat mētem suam in locis passionis chꝛisti. Unum psalmum cantando in monte oliueti. alium in domo anue. tertium ante pilatum. aliū ante herodem. q̃ntū in flagellatiōe. sextum in coꝛonatiōe. septimū in baiulatiōe crucis. aliū in crucifixiōe ⁊ moꝛte oꝛonū in lymbo patꝝ. aliū in cenaculo vbi apparuit ds̃ iesus discipulis suis p⁹ resurrectionē aliū in ascēsiōe ⁊c̃. Fixa enī mēte ad certū locum mūdi facili⁹ attēdit q̃ q mēs iam sit i celo. iaz in refectoꝛio. iam in seculo. iam i scholis ⁊c̃. illa enī distrahūt. // Terti⁹ modus attendēdi ē. q hō eleuet coꝛ suū ad patriāpatriaz. vbi audiat laudes sctoꝝ ⁊ cū illis putet se reuerent stare ⁊ deū laudare. vnū psalmū cū chor̄ āgeloꝝ. scoꝝ cū cetu ppbaꝝ. aliū pr̃iarchaꝝ. aliū apl̃oꝝ ⁊c̃ // Deinde scīedū q nō ꝺz solū oꝛare ꝑ se. ꝑ etiā p eccl̃ia ⁊c̃. Et sic pōt dicē vnū ps̃ in ꝑsona chꝛisti. aliuz in ꝑsona b̃ñfactoꝝ. aliū in ꝑsona pctoꝝ. aliuz in

psona paupex. aliū in psona infirmox. aliū in psona oium fideliū defunctox ⁊ sic de alijs. Et ad huc etiā pōt mētē suā stabilire i ozādo p paupibus. videdo christū paupem iacentem in psepio ozādo p errātib⁹. seqndo dñm in egyptū. p temptatis. attēdēdo desertū vbi christ⁹ tēptat⁹ fuit a diabolo. p captiuis. in mōte oliueti. p infirmis videdo christū anriatū in cruce. ¶ Conseqnter est notandū. q Bonauē. dicit q ozādo debem⁹ tria facē. Primo inuocare grāz spūssancti. ⁊ sic possem⁹ dicē: Veni san. spi. Scdo implozādo ⁊ pro nob inkponedo christū crucifixū in oib⁹ oronib⁹ et sic in oib⁹ oronib⁹ inkponim⁹. p dñm nrm iesum christū. i. meritis sue passiōis ⁊ nō nris petimus. Tertio p inkcessiōe possum⁹ inuocare beatam vrginē ⁊ oēs sctos. ⁊ sic dicē possum⁹: Scta maria ⁊ oēs scti. inkcedite p nob ad dñm. Itē inter ceteros modos attēdēdū q ad sensum videt ille aptior. vt qs ozet in psona ecclesie. vbi pponat sibi qndā multitudinē pli statis iux crucē domini ⁊ clamātis ad dñm in q multitudie sunt alii qui infirmi. aliq tēptati ⁊c. Et qz multiplex ē sensus in psalmis ⁊ multi sunt stat⁹ hoiuz. fm q aptet vn⁹ vel plures vsus. Et possit hō intēte ꝯsiderare etiā cozp⁹ christi in cruce. aliqs vsus aptando. impssioni spinee cozone. aliqs vulnez de xtre man⁹ ⁊c. Aliud remediuz attētiōis ē. vt hō p vnū pō ꝯcipit sibi vnū affectū deuotiōis ex pr nr vel aliū de. quā mētaliť pferat ad singlos versus. inclinādo ad hūc sensuz vbox. vbi gra. Dixit dns dño meo. cogitet. o amator ardētissime. Donec ponā inimicos tuos. ad aliū mutet affectū aut eundez ꝯtinuet si feruet. vt Laudate pueri. O hospes suauissime. ⁊ sic ꝯtinuādo exclamationes. q̄ loco vie illūiatiue ponūť in tabula oronis dñice videlicet pr nr. Et p singlos pō pōt affectū suū alligare. ne euageť p diuersa. ⁊ sic continuce erit memox dei. ⁊ habebit coz elcuatū. Ex dictis colligiť pns tabula p attētiōe ꝯtinēs viginti octo clausulas in q̄ttuor lineis. fm q i vna manu. xxviij. sunt loca in q̄ttuor digitis. in q̄b⁹ versus Cisio ianus computatur.

Affectus timoris cum idignitate sui respectu	Cum maria	Cum discipulis	Pro fidelibus defunctis.
Affectus spei de misericordia ⁊ bonitate sūmi	Cum angelis	Cum martyribus	Pro viuis et sancta mre eccl'ia
Affectus gratitudinis de beneficijs perceptis	Cum patriarchis	Cum confessoribus	Pro se et parentibus
Affectus dilectionis de paternali charitate	Cum ppbetis	Cum monachis	Pro se ⁊ lugētib⁹ et pauperibus
Affectus laudis de rone potētie ⁊ sapientie	Cum innocentibus	Cum virginibus	Pro infirmis et temptatis
Affectus exultatiōis de oi perfectione	Cum apostolis	Cum viduis	Pro afflictis et captiuis
Affectus doloris de passione dñi iesu xpi	Cum euangelistis	Cum omnibus sanctis electis	Pro inimicis infidelibus et paganis

Pro declaratiōe

p huj⁹ tabule ē sciēdū. q affect⁹ illi excitant p exclamationē ⁊ cordis eleuationē. Et ad ꝺ valēt ille dictiones. O. qñ. si. ⁊ ꝯsimiles. Exēplū de affectu timoris. Si tu es tremēda maiestas. vbi timor me⁹. O ardētissime amator. qñ te diligā dulcedo mea. Illas vigintiocto clausulas loca i sinistra mānu. in q̄ttuor digitis pollice excepto. ab intra ⁊ ab ex. Et sic in pmo digito habebis septez affect⁹ qs excitare poteris in te. adaptādo cuilibet affectui vnum pō vel plures vnū versuz vel plures. ⁊ cū pollice pūge articulū illi⁹ digiti. vt illa pūctio vel impssio digiti impediat distractionē. Verbi gra. Dñe dns nr ⁊c psallēdo. cogita indigtionē hūani generis in primo articulo indicis. ⁊ sic ꝯseqnť. In alijs duob⁹ digitis loca. xiiij. diūsitates sctox. ⁊ compme cum pollice articlos singlos p singlos psalmos. Verbi gratia/cū beata virgie maria psallēdo psalmū Benedicā do. i oi tpe. Cū angeli Celi enarrāt. In paruo digito locas hos p q̄b⁹ vis ozare in psona alioz ac si ipsi ꝺ ozarēt psalle vel dic pr nr aut alias oroes. Verbi gra. Dic: De pfundis. ac si aie de purgatorio ad dñm clamarēt ꝺ vba. Miserere mei ds. ac si sancta mr eccl'ia ꝺ p se ⁊ suis filijs exozaret. Et ꝺ locatio ac pūctio digitox mlt̄ valet p attentiōe. qz sic coz hois multiplicit limitať ad aliqd determiatū. s. ad certū affectū aut ad certū chox sctox. aut ad certū affectū cōpassiuum prioz. ⁊ non erit euagatiōis tāta occasio. Hūc modū cōiť hñt carthusieñ. q totū psalteriū sibi ꝯstituit i mānu vt sic cordeten⁹ attentius psallant. articulos digitorū pcurrendo quasi instrumento musico citharizarēt. Ex illo tamen fundamento. ⁊ precipue ex diuina clementia qua multipliciter distribuit dona gratiax. poterit homo multa plura concipe ⁊ in manu sibi ꝯstituere in vno digito. Pater noster. in alio illas q̄q̄ partes salutatiōis angelice. scilicet purissima. perfectissima ⁊c. Et sic poterit se etiam in laude virginis feruenter exercere. In alio digito septez pec-

cata mortalia. In alio septem dona spiritussancti. in omnibus decem preceptis. Et sic adiutorio manuū. poterit in manu plangere. meditari. psallere ⁊ deum ⁊ sanctos eius magnificare. laudare ⁊ superaltare ⁊ hec de attentione sufficiūt. Item pro hac via oratiua nota tres orationes breuissimas. Prima est. O artifex potentissime. ne despicias opus tuū ⁊c. O mercator prudentissime. ne sinas perire preciuz mercatiōis tue ⁊c. O hospes clemētissime purifica salua dirige conser ua domū tuam ⁊ hospitiuz tuū. qō tibi in baptismo dedicasti. Item circa primam viam nota triplicem intellectum dñice orationis. scilicet Pater noster. In prima clausula ponitur defectus noster. ad cognitionem vie purgatiue. Secundo gratitudo nostra qua cognoscimus creatorē nostrum. vt amatorem. nutritorem ⁊c per modum vie illuminatiue. In tertia affectus noster ad correspondentiā vie vnitiue. vt patet in tabula sequenti.

Pater noster	Nos pupilli sine te	O amator ardentissime	Quando te diligemus feruenter filiali amore perfectissimo
Qui es in celis	Nos vacui et exules	O hospes suauissime	Quando habitas i hospicio cordis nostri vt in celis
Sanctificetur nomen tuum	Nos terrena tibi preponētes	O sapor sanctissime	Qñ nomen tuum dulcescet nobis vt omnia terrena contemnamus
Adueniat regnum tuum	Nos errantes	O rex preclarissime	Quando nos subiiciemur tuo regimini vt non regnet in nobis ꝓcupiscētia.
Fiat voluu. tua si. in celo ⁊ in terra	Nos rebelles	O preceptor prudentissime	Quando conformabimur in omnibus voluntati tue.
Panem no. quoti. da nobis hodie	Nos mendici	O nutritor sufficientissime	Quando transformabimur in te ⁊ plena sacietate satiabimur
Et di. no. de. no. si. et nos di. debi. no.	Nos peccatores	O creditor largissime	Qñ suscipies nos ꝑdigos filios remittendo nobis omnem excessum.
Et ne nos inducas in temp.	Nos temptati	O custos diligentissime	Qñ tutabimur tua custodia vt non ꝑualeat nob amodo vllus aduersarius.
Sed libera nos a malo.	Nos fragiles	O liberator fortissime	Qñ liberabimur a fragilitate h° corꝓis et ab oi discōuenienti ꝓpetua libertate

Nō hūt exponend ozōs

De declaratiōe

Pistius nota. q cum dicis: Pater noster. attēde amorē. quē hz pr ad filium Talē ⁊ ampliorē hz ds ad nos qñ dic̄: Qui es i celis. cogita deū inhabitatorē bonaz mētiū q̄ celoz noie intelligūt Qñ dicis: Sctificet no. tuū. Optam° vt diuinū nomē nob sapiat ⁊ dulcescat plus q̄ terrena qz sctm ōz. i. sine terra. Cū dicis: Aduēiat rgnū tuū, Optam° ñ solū et nū regnū s etiam vt hic nos regat. ⁊ vt sit rex noster. Cū dicimus: Fiat volun. t. si. in ce. et in ter. Optamus vt doceat nos. iuxta illud: Doce me fa. volū. tu. qz ds me° es tu. Cū dicim°: Panē no. q̄ti. da nobis ho. Optam° vt sit nutritor nr corꝓalit ⁊ spiritualit iux illud: Oculi om. in te spe. Cū dicim° Dimitte no. ⁊c. Optam° q vt pi° creditor nob relaxet qō tenemur. Cum dicim°: Et ne nos ⁊c. Optam° vt custodiat nos Cū dicim°: Sz lib. n. Optam° nō solū a pñti impugtiōe. s etiam ab oi futura ⁊ ab oi qō nouerit sibi displicē.

De via Vnitiua Cap. XIIII

Via vnitiua est qua ꝺs bñ purgat° ⁊ illūiat° amorose vnit creatori suo exultādo de pfectiōib° suis illi soli placē desiderās ꝓmpte ⁊ lete nūc ipsum magnificat nūc laudat. nūc āmirat. tot° lāguet amore ei° vt possit dicē illō cāticoz. Ania mea liq̄fa. ē. vt dile. lo. es mi. ⁊c. Et p° pauca subdit. qz amo. lang. Et ps. Quid enī mihi ē in celo ⁊ a te q̄d volui sup terrā. i. ego pure amo te nō ꝓpt dona celoz. aut ꝓpt dona sup terrā. Et h via sepe supiacta ē in via affectiua ⁊ suplatiua In re enī vnū sunt via affectiua ⁊ vnitiua. s noia hnt diūsa. vñ p viā vnitiuā eleuat q̄s mētē suā in deū. excludēs omēs vanitates ꝓponēs sibi illud. Vidi cuncta q̄ erāt sub sole. ⁊ ecce vniūsa vanitas. Facigit sicut auis q̄ volat sursuz. ⁊ sic occurrūt muscē. i. vanitates nō cures s ptrāseat dicēdo: Ad solē tendo. nolo coꝛ meū cū vanitatib° q̄ in terra sunt occupare. Et acq̄rit h via p recollectionē intimaz ab exteriozib° ad interioza ab imis ad summa. a tpalib° ad eēna. Cū sol ille de q̄ facta ē mētio ille sim° es. Ad illā viā reqrit Primo q hō p vtuosam assuefactionē ⁊ gr̄az sit radicat° in vtutib°. in cupiditate diuitiaz. in ꝓcupia oculoz ⁊ gule. Scdo reqrit internū silētiū. vt ñ occupet se circa exteriora q̄d audierit vel viderit forꝭ nihil curādo tāq̄ in somnio occurrissent. Tertio amoroſa adhesio cū deo. vt omnia eius iudicia. omnia facta. oēs doctrinas cum reuerentia amplectatur. Quarto q nihil aliud querat sed reputet sibi illuz dilectū sufficientissimum superexcellens

illum i corde suo diligat. sup omne quod potest videri. audiri vel cogitari. imo super omē quod imaginari potest quia totus amabilis. totus desiderabilis ꝛc. vt supra patuit in via bti Bernh.

Quinto q̄ sepe reducat ad memoriā pfectiones dei ꝛ illis intime ꝓgratuletur. Et q̄uis infinite sint pfectiones dei tamen cōmuniter tres occurrunt in quibus sic affectum excitet Primo ꝓgratulor tibi dilecte mi q̄ tu es potētissim⁹. non q̄ mihi in hoc bene sit quasi cōmodū meum querēs. sed qr illa est pfectio tua q̄ nullum times nullius indiges nemo te expugnare potest. nemo tibi potest resistere. nullus demon nullus adūsari⁹. ꝛ de hac primo gaudemus. Secūdo ꝓgratulor tibi quia tu es sapiētissim⁹ illud est pfectiōis tue. quia sic te nullus decipe potest. quia nihil te latet. Tertio congratulor tibi. quia tu es summe bonus. hoc est summe pfectionis. quia imutabiliter es bonus et ita bonus q̄ te melius excogitari non possit. imo nec dignius nec nobili⁹. Sexto p̄ncipaliter vtile est habere incipientē aliqua verba p̄ que ex primat desideriū suū affabiliter alloq̄ndo dñm. de hoc Hugo de palma carthusiēn. dat modum se eleuandi p̄ viam vnitiuā. qui tactus est superius in oratione dñica. potest eni homo ꝓuocare affectum suum p̄ illas dictiones. O. q̄n. si. et ꝓsimiles. Unde dicit q̄ incipiens vtatur talib⁹. p⁹ q̄ autem gratia dei adiuuante exercitat⁹ fuerit tūc sine omni cogitatiōe p̄uia. centies in die multum amorose mentem suam in deum eleuare potest. Unde ex intentiōe ipsius potest colligi talis eleuatio. O summa bonitas. O altissima eternitas O incomphensibilis sapiētie pfunditas. O pater pijssime q̄n te diligam. q̄n brachijs amoris te constringā. q̄n tuis beneficijs. tue mie quā mecū facis vices impendā. q̄n tremēde maiestati tue timorem impendam. Q̄n specialū tue virtuose vite scilicet humilitatis. pauptatis. patiētie. obedientie charitatis ꝛ sic de alijs debitis vestigijs p sequar. Q̄n festa tua ꝛ sanctor tuor. scilicet natiuitatis. resurrectiōis. ascensionis ꝛc debita veneratiōe ꝓgtulabor. Vbi tu es tremēda maiestas vbi timor me⁹. Vbi tu es amātissim⁹ pr̄/ vbi amor meus. Vbi tu es dñs ꝛ mercator meus. vbi ē seruitū meum. Vbi tu es inhabitator ꝛ hospes me⁹ vbi est mūdicia digna tāto hospiti. Vbi tu es vita sanctor decor angelor. vbi est ꝓgratulatio mea Et sic diu exercitat⁹ sicut p̄ edificio pontis apponēt q̄n q̄ sustentacula. postea pons stat sine illis Sic postea spūssanct⁹ eleuabit cor hois sine illis vt semp tendat sursum aut frequent. iuxta illud canticor. Trahe me post te in odore vnguentorum tuor currem⁹. ꝛ sic habebit aliq̄d de via vnitiua. Tñ hec via ꝛ scientia non discit ex libris ꝑ desursum est ꝛ cui vult ꝑticipat eam pat̄ luminū his quidē clarius. his vo obscurius. Pro ista via sicut dictū est valet intima ꝓgratulatio pfectionem dei sit homo in hymnis ꝛ canticis iubilet in corde canendo ꝛ ptractet laudes dei. De his pfectiōibus siue laudib⁹ ponit tabula infrascripta. Et semp p̄mittit clausula Congtulor tibi pat celestis qr tu es. Auctor essendi. hoc ē alpha ꝛ o. p̄ncipiū ꝛ origo oium. Unde de te sic scribit q̄dam metrista. Huius in arbitrio pendēt mortalia queq̄. Qui solus cunctis ꝓtulit esse suū. Qui facit ꝛ reficit creat atq̄ creata gubnat. Cui⁹ idez posse q̄ velle nec minus habet. Congtulor igit tibi in pfectione tua essendi quia tuū esse est pfectissimū. Primo qr nō potes cogitari nō esse qr si tu nō esses: nihil esset. Secūdo qr a nullo alio habes esse. Tertio qr omne q̄ est a te habet esse.

Bonitas summa. Primo qr nulla res est bonitatis sue tam diffusiua sicut tu. sed bonū q̄to cōmunius de tanto melius. Secūdo nulla res est taz cito placabilis sicut tu. Tertio nulla res ē tā desiderabilis delectabilis ꝛ amabilis sicut tu. Causa vniūsalissima. Illa causa quā phi sic ex naturali rōne ꝓuincebāt esse. si nō est ꝓcessus in infinitum in causis sibi essentialiter subordinatis. Prima causa ē. sed nō est ꝓcess⁹ in talib⁹ causis eētialiter subordinatis. igit p̄ma causa ē. Tu es ille p̄nceps de q̄ Aristo. in fine. xij. metaph. ꝓcludēs libz suū sic di. Pala est pluralitas p̄ncipū. vn⁹ ergo p̄nceps. Decus vniūsi q̄ cuncta decorastit Tu es cui⁹ pulchritudinē sol ꝛ luna mirant. Tu es in quem desiderāt angeli ꝓspicere. a te habēt decus pulchritudinis sidera rose lilia ꝛc. Et a te aues habent decus suauis melodie philomene alaude ꝛ oiuz auiū genera ꝛ oia organa. A te habent decus saporis mel. vinū. ꝛ oium pigmentariorz genera. A te decoratū est celuz siderib⁹. aer volucrib⁹. terra aialib⁹. aqua piscib⁹ Cuius sustentatoz oiuz. a q̄cūq̄ eni re tuā subtraberes sustentationē vel ꝓseruationē. illico reueret in nihilū. Fons sapie a q̄ manant oēs thesauri sapie et scientie tu es eterna sapia attingens a fine vsq̄ ad finem fortit. disponēs oia suauit. qui celoz continues thronū. ꝛ abyssus intueris. mōtes ponderas in statera. terrā palmo ꝓcludis. ꝛ posuisti legem aq̄s ne trāscendāt fines suos. Gloria mundi te eni adorāt angeli. laudāt archāgeli. Summo te iure laudat ois creatura spes nra. salus nra. honor nr̄. gloria nra. finis ꝛ expectatio nra habūdātissim⁹. tua ē terra ꝛ plēitudo ei⁹ orbis terrarū ꝛ vniūsi q̄ habitāt inea. Gloria ꝛ diuitie in domo tua si honorāt. ꝛ dives dicit q̄ hz aur. q̄ tū honorari deberes q̄ fecisti aurū ꝛ gēmas ꝛ oia q̄ sunt in vniūso Incōprehēsibilis tu es. De te eni dicit: Magn⁹ dñs ꝛ laudabilis nimis. ꝛ magnitudis ei⁹ nō est finis. Tante ehi es excellentie q̄ tuam altissimam excellentiam nemo p̄ potest capere ad plenū. nec hō nec āgel⁹. imo nulla creatura. qr ois ē finita. tu vo infinit⁹ es ꝑ infiniti ad finitū nulla ē ꝓporcio Caritas tu es. ꝛ q̄ i te manz

manet i charitate ⁊ tu i eo ſicut natura ignis ē ardere incendere ⁊ calefacere. ſic p̄prietas tue charitatis eſt creare. te largiſſime diffundē inflāmare ad amorē. accendere. ſaluare. redimere. cuſtodire. liberare. illumiare. Uñ ⁊ tibi d̄r: De⁹ cui ꝓp̄rium eſt miſereri. Loco incircūſcriptibilis ⁊ tñ vbiq; es. Si aſcēdero in celum: tu illic es. De te dicit Bern̄. Deus vbiq; regnat. vbiq; imperat. vbiq; maieſtas eius oia implet. Nā in inferno exerces actū iuſticie tue. ſed dicere h̄ fieri i abſentia tua. ꝓfidia eſt. ſic etiā es in tpe incōmēſurabilis. Res enim que ab eꝛuo fuit. atq; ante omē tps fuit. quō ergo cōmēſurat tpe qđ fuit qñ nō fuit tps. Merces ſctōꝝ. iubilus angeloꝝ. ſpeculū oium electoꝝ. Norma. i. regula ⁊ exēplar oium. Res eni de q̄to tibi ꝓpinq̄or tanto nobilior. Aliq̄ hñt eſſe tecū. aliq̄ eſſe ⁊ viuere. ⁊ ſunt nobiliora p̄ioribꝰ. aliq̄ viuē eē ⁊ diſcernē ⁊ ſunt fm naturā nobiliora p̄oribꝰ. aliq̄ vltra h̄ habent purñ eſſe ⁊ vtuoſum eē. ⁊ ſunt tibi plus ceterꝭ ꝓpinq̄. Per ſinceriſſimā eni tuam bonitattē eſt in te oīs exēplaritas vtuoſitas ⁊ cōmūicabilitas.

Ordo ſiue ordinatoꝝ vniuerſoꝝ q̄ ſingula locas fm ſuū ſtatū. ſua merita. ſurſuꝝ aut deoꝛſum ſic p̄udēs pictoꝛ ponit colores hic rubeū hic nigrū vt decoꝛet opus ſuū. Perfectiſſimꝰ ſine oī defectu. qui nulliꝰ indiges. tibiipſi es ſufficiens q̄ meliꝰ aut digniꝰ aut nobiliꝰ aut ꝑfectiꝰ. nec eſt nec excogitari pōt. q̄cq̄d ē laudabile ⁊ ꝑfectiōis in creatura in poſitiuo. h̄ eſt in te in ſuplatiuo.

Quietiſſimꝰ vt dicit Boetiꝰ. O q̄ ꝑpetua mūdum rōne gubnas. terrarū celiq; ſatoꝛ. q̄ tps ab eꝛuo. ire iubes ſtabiliſq; manes daſ cuncta moueri. Principiū rector. dux ſemita terminꝰ idē. Tu req̄es tranquilla pijs te cernere finis. Res etiā imobilis ⁊ imutabilis. q⁹ vbiq; es vt patuit ex p̄miſſis. Res aūt d̄r moueri. q̄ tēdit ad locū q̄ priꝰ nō fuit. imobilis aūt q̄ vbiq; eſt nō h̄z q̄ tendat.

Recreatoꝝ oium q̄ dixiſti: Uenite ad me omēs q̄ laboꝛatis. Anima eni que ē in te radicata incentro ſuo. ⁊ recreata ⁊ q̄etata eſt. q̄ vo in te nō ē: mltis vanis fantaſmatibꝰ fatigat. Sufficiētiſſimꝰ q̄ te h̄z totū h̄z. q̄ te nō h̄z mendicus ē ⁊ paup. q⁹ q̄cq̄d ꝑter te ē nō reficit. ⁊ ſi reficit nō ſufficit. ⁊ ſi ad tps ſufficit. nō tñ ꝑpetue ſatiat: q̄n adhuc amplius querat. q̄ aūt te h̄z ſatiatꝰ ē. finē ſuū h̄z. nō h̄z vltra qđ querat. q⁹ tu es ſup oē viſibile audibile odoꝛabile guſtabile tangibile ſenſibile. Itē adhuc altioꝛ es ſup oē figurabile nūerabile circūſcriptibile. Itē altiſſimꝰ es ſup oē demōſtrabile diffinibile opiabile iueſtigabile eſtiabile imagīnabile q̄ totꝰ es amabil' maxie laudabil' ⁊ ſume deſiderabilis. Theſaurꝰ fidelis vbi eni theſaurus noſter: ibi ⁊ coꝛ noſtꝝ. Quicq̄d eni nobiſ auferat. ſi tu in nobis ꝑmanſeris. ſufficit nobis tu es illud vnū qđ dixiſti marthe eſſe neceſſariū. In te ſumma complacētia noſtra. Et ſi nos hoꝛreat totus mūdus: ſi tu nos aꝓbas ſufficit nobis. Deſideriū noſtrū tu es vtinam tu placeres toti mūdo. ⁊ totuſ mūdus faceret bñplacitū tuū ꝓ illo deberemꝰ moꝛi zelo charitatis. Ultra a qua habent viuere oia. in quo nos mouemur et ſumus. De te eni dicit Ex ipſo ⁊ ꝑ ipſum ⁊ in ipſo ſunt oia: tibi honoꝛ ⁊ gloꝛia ꝑ infinita ſeꝛa ſeculoꝝ. Eps intelligit vnctus. Tu ſimilit es talis vnctio ⁊ ſalſa. q̄ apoſita vnicuiq; rei mūdi facit ipſam ſapidam. In electis eni es ſapoꝛ gr̄e. in dānatis es ſapoꝛ iuſticie. ⁊ vinder iniq̄tatū. Tu es creatoꝛ. tu es gubnatoꝛ. tu es redemptoꝛ iuſtificatoꝛ. retributoꝛ ⁊ glorificatoꝛ ⁊c. His ꝑfectionibus ꝓgtulādo aia mea liq̄facta ē. Et q̄d agam niſi in pace in idipſum do. ⁊ req̄. ⁊ dicaz. Nolite ſuſcitare dilectaz donec ipſa velit. In laudes tuas ꝓrumpam. Et ſi digne laudare te nequeā. de te tñ nō ſileam cū ſolū de te gaudeā. Tu enim es dulcis ſapoꝛ. Iſte q̄ te guſtat ieſu chriſte tuo victus a ſapoꝛe moꝛi poſſet ꝑ amoꝛe. Te ſolꝰ amās vnice dilecte mi pulcherrime. vbi queſo vis cōmoꝛari. vbi vis vt queraris. q̄ ſapis ⁊ dulceſcis O dulcis hoſpes aie. eſto hoſpes inſimq; tibi te cum ſine fine.

De via Exultatiua // Caplm XV

Via exultatiua ē

que aſcribit btō Gre. q̄ ꝓtractat ⁊ medit' gaudia celoꝝ. Uñ in q̄dā omelia ſic ſcribit. Que lingua pōt dicere. aut q̄s intellectꝰ pōt capere illa ſupne ciuitatis q̄ta ſint gaudia angelorum chozis inēſſe ⁊c. Uocat aūt hec via exultatiua vel ꝓgtulatiua q⁹ ꝑ eam hō ꝓgtulat gloꝛie dei ⁊ ſanctoꝝ. ⁊ ꝑ eam hō meditat gaudia q̄ ſunt in celo. q̄bus meditatis leuiꝰ poꝛtat oē q̄ q̄ labor. ſpes p̄mioꝝ. Sciendū q⁹ volēs mentē ſuam ꝑ hāc viam eleuare ad ꝓgtulandū ſupnis ciuibus. Primo videat quō inē ſe diſtincti ſunt ꝑ diuerſa eoꝝ merita. q̄ haberi poterit ex aliq̄li coꝝ ſilitudie regni celeſtꝭ ⁊ regni t̄reſtrꝭ. Uñ ſic i reg̃ terreſtri ſunt diuſi ſtatꝰ hoiuꝫ. ſic poterit meditari de regno celeſti. Et ſicut veniēs ad palacium regis terreni ſalutaret oēs fm ordinem ⁊ cōgratularet honoꝛi eoꝛum. Sic ⁊ tu aſcende mentaliꝭ regnū ſummi regꝭ ⁊ ſaluta lauda. ⁊ ꝓgratulare honoꝛi ⁊ gloꝛie oium. De hoc ponit talis fabula ſimilitudinis. In palacio regiſ terreni ſunt ꝓrimo Rex in celeſti curia eſt rex regum deus. In hoc ordine ſaluta quemlibet fm ſuū ſtatum et dic: Salue rex regum. ſaluatoꝛ ⁊ gubnatoꝛ oium ꝓgratuloꝛ maieſtate tue. Pleni ſūt celi ⁊ terra gloꝛia tua. Tu ꝑfulges in regno tuo ſicut ſol inter ſidera. Secundo ibi eſt regina maria. ſalue et gaude regina celoꝝ mater regiſ angeloꝝ tu chariſſima pulchꝛa. puriſſima pijſſima dña. pꝰ banc ſecretariꝭ ⁊ nunciꝭ ⁊ ſunt angeli aſſiſtentes

et nūcij. Saluete ⁊ gaudete spūs innocētissimi q̄ nunq̄ a beneplacito vestri creatoris deuiastis. Post hos pncipes ⁊ comites ⁊ senes sunt ibi. et sunt patriarche. Gaudete ⁊ saluete quia ex genere vestro natus est saluator mūdi. Post hos ꝓfiliarij ⁊ sunt pphete. Saluete ⁊ gaudete. qz vob inspirata sunt ꝓsilia secretoz dei. ⁊ impleta sunt que fideliter pphetastis. Item fideliter assistētes in exilio sunt. ⁊ sunt apostoli. Saluete ⁊ gaudete qui fideliter pmansistis cū rege celoz in exilio mūdi. qui vobiscū esuriuit. comedit. dormiuit. ⁊ pedes lauit. Cācellarij sunt ⁊ euāgeliste. Saluete ⁊ gaudete notarij regis altissimi. qui vitaz ⁊ gesta regis fideliter euāgelizastis ⁊ scripsistis. Milites et sunt martyres. Saluete ⁊ gaudete vos ꝓstantissimi milites. qui p honore regis sanguinē vestrū fudistis. Thesaurarij ⁊ sunt ꝓfessores ⁊ doctores. Saluete ⁊ gaudete qui talenta vobis tradita ⁊ thesaurū cum multiplici lucro repsentastis quoz doctrina fulget sancta ecclesia vt sol ⁊ luna. Vigiles ⁊ sunt monachi ⁊ heremite. Saluete ⁊ gaudete. qui alijs dormiētibꝰ ꝓtra inimicos regis vri: orando ⁊ psallēdo vigilastis. Virgines. Saluete ⁊ gaudete qui sponsos mortales ⁊ regnū mūdi ꝓtempsistis ꝓpter amoreꝫ sponsi celestis. ad cuius thalamū iam cum lampadibꝰ intrastis. Vidue. Q dispēsatrices. Saluete ⁊ gaudete que opa misericordie christo in paupibꝰ fideliter dispēsastis. Cōmunis pl's aut vulgus. ⁊ ē turba oium electoz. Saluete ⁊ gaudete oēs simul electi. qui diuersis meritis ⁊ virtutibꝰ regnū introistis. Congtulamur vobis oibus: orate p nobis. Item p ampliozi eleuatiōe mentis ad illa futura gaudia. videat de gaudijs celoz hec tabula. Amocio ois aduersitat⁊ ibi non erit fames sitis. frigus. nec estus. Vtilissima pūtia ois bonitatis. Consortiū angeloz dulcissime amenitat⁊ Potes corpis. summa agilitas. subtilitas. impassibilitas. claritas. Excellētissima dona anime cognitio comphēsio dilectio summe maiestatis. Fruitio speculi ineffabilis iocunditatis. Gaudebit q̄libet de bonis meritis singulorum. Honorabit quilibet sicut filius regis celorum. Iuuentus sine senio Karitas sine odio Lux iocūdissima sine obscuritate. Maxima vocum iubilatio cū perpetua securitate. Noticia oium sanctoz sine dubietate. Ordo meritoz delectabilis cum multiplici varietate. Pax ineffabilis sine timore inimici. Vita ibi sunt gaudia. nec pt dici nec scribi nec imaginari. Requies sine tedio tot miliū annorum. Satietas oium spiritalium desideriorum. Tristicia ibi non erit neq̄ luctus neq̄ clamor. sed nec vllus dolor. Validissima potestas. perpetua securitas ⁊ sanitas ⁊ intimus amor. Ips ibi sponsus. pater ⁊ frater. rex donum ⁊ finalissimꝰ amor.

Operis Conclusio.

Postq̄z omēs vie pitaliter qualit̄ christo adiuuāte sunt expedite. pro ꝯclusione videant⁊ aliq̄ doctrine seruande circa p̄missa. que vt clausulatim pateant. aut vt facilius corde retineri possint ponantur ꝑm ordinē alphabeti. ⁊ ante initiū cuiuslibet clausule p̄mittit̄ de Abstractiōe volens feruent⁊ meditari. debet se abstrahere ab appetitu honoz ⁊ ꝯcupiscētiarū ⁊ diuitiarū. quia hec fantasmata distrahāt meditātē. Bona vita dz eni fructuose viuē. qz i maliuolā aiaz ñ introibit spūs sapie. nec spūs meditatiōis Cōstanti fiducia ad dilectū. ⁊ ñ facilit̄ desistat ab amore dilecti ꝓpt̄ incursus tēptationū. Nitit̄ eni diabolus ipedire meditātē p diūsa. Tu āt dic: Ego ꝓfido i eū q̄ ait: Fili p̄para coz tuū m. Qui ñ vult mortē pctōz. q̄ pctōres vult saluos facē. Nihil g̃ durū vt turbulētū ō dilecto meditare ꝙ dic illō Iob Etiam si occiderit me spabo in eum Dispositione corpali. Cū solus es poter⁊ vti diuersis cerimonijs in dispositiōe mēbroz. nūc eleuādo manus vt aaron. nūc genua flectēdo vt salomō. nūc psternere vt christꝰ in monte oliueti. nūc sedere vt maria magdalena ad pedes dñi nri iesu christi. nūc brachia in modū crucis extendere vt christus in cruce. nūc oculos in terrā deflectere vt publicanꝰ. nūc in altū leuare vt apl's in ascēsiōe dñi. et sic poterit illa diuersitas exterioz diūsificare affectus interiores. inq̄tū tñ non sis singularis ꝙ inclia cū inclinātibꝰ. exhibēdo reuerētiā filialē dño vt pri. flecte cū flectētibꝰ exhibēdo reuerētiā quā exhiberet seruꝰ dño. psternere cū sternētibꝰ recognoscēdo in hoc tuū iudicē ⁊ te reū ⁊ in pulueꝛē redigendū. Itē valet de ꝯgruo tps nocturnū. ⁊ locus solitudis. In his tñ q̄libet abūdat in sensu suo Exercitatiōe diūsoz. ⁊ diūsifices actus tuos. iuxta illud. Nūc lege nūc ora nūc cum feruore labora. Sic erit hora breuis ⁊ labor ille leuis. Si enim velles continue vni actui insistere minus proficeres ⁊ cito te destrueres. Fine meditatiōis. Finis meditatiōis non ꝓpt̄ cōmodū tuū. nō ꝓpt̄ euadē penas aut spe lucri aut p̄mij celestis aut ꝓpt̄ dulcedinē meditatiōis. qz ille esset amoꝛ mercēnariꝰ. ꝙ meditare puro filiali amore. vt coz tuū p̄pares habitaculū deo vt deus locū gre vt facias bñplacitū eiꝰ. cuiꝰ delitie sunt eē cū filijs hoium q̄ delectat⁊ in salute nra. Itē qz ad hūc finē creata ē aia rōnal⁊ vt creatoꝛi suo dulcissimo. cordialit̄ ⁊ amorose vniat⁊. Ꝫ in via p meditationē ⁊ in futuro p ꝓpetuā fruitionē. Et breuit̄ debes i Ꝫ querē gloriā dei. postea honorē sctō vtilitatē eccl'ie. salutē tuā. ordinādo tñ oia i gl'iaz dei iuxt̄ illō apli. Siue cōme. siue biba. Gratitudine gre. si aliq̄ bonū in te sent⁊. gras age. noli subire. nō ē volēt⁊ neq̄ currēt⁊. ꝙ miserēt⁊ dei noli ꝑsumē. gra eni meditatiōis datur bonis ⁊ malis

habundantia punctoꝝ. debeſ enī ſm intentionem cancellarij pariſien. diuerſa habere puncta p que te amoroſe inflāmare poſſis cum incipis. de hoc vide ſupius. // Intimitate. debes in te cōcipere ſemp quocūqꝫ vadis. quaſi pre oculis tuis haberes dilectū tuū. nūc crucifixū. nūc fugientem in egyptū ⁊c. ⁊ intimis iubilatiōib⁹ ad eum ab intra laudās. dulcit ⁊ affabilit loqui neceſſitates ꝓponere auxilia petere. // Karitatis accenſione. qualē tibi vis eſſe deū. ſi benignū talem te exhibe primo tuo. nullū ꝓtemne. ſic eris amicuſ dei. Ille enī nullū horruit nullū ꝓtempſit. ſ amicoꝝ idem eſt velle ⁊ nolle vel ſi qꝫ facilit infrigidamur. indigem⁹ accēſiōe charitatis. Feruore p gemitum oꝝonit. Igne pacis chriſti p cōpaſſionem chriſti. ⁊ p deſideria adherendi vt. ſ. Añ te diligam ⁊c. Labore oportet te apponere laborem. Et merito. oibus in factis grauis eſt inceptio ꝑma. poſtea tñ alleuiat onus. Vides q̄tos labores ſuſtinēt agricole p fructu terre. mercatores ptranſeūt mare. multis ſe ingerūt piculis. milites vulnera belli ſuſtinēt p tranſitoꝝ. ⁊ tu ſine labore eſſe non debes. // Moderatiōe operuꝝ p diſcretionē. Ne q̄d nimis. ne nimis volens ſeras dere vas ipſum frangat. Tene mediū. Non ſis nimis remiſſus nec nimis inquietuſ. verſus. Oibus adde modū: modus eſt pulcherrima virtus // Naturali cōmixtiōe. Attende quid nature tue ꝓgruat. Quibuſdā enī pdeſt multū inſiſtere oꝝoni. q̄buſdā meditari. Alij facili⁹ trahunt iudicio rōnis alij compaſſiōe alij bñficioꝝ ꝓſideratione. Alij ſunt vtiliores ad vitā actiuā. alij ad ꝓtēplatiuaꝫ. Sic de cibo ⁊ potu: debes naturā tue cōplexionis attendere. ⁊ de vtroqꝫ moderate ſumere. vni enī eſt mediū qđ alteri nō ſufficit. ſed attē de. ne coꝝ graueť crapula. // Ordine: vt incipias a via purgatiua. vt prius abluaris ⁊ munderis anteq̄ p viā vnitiuā te dilecto ꝓiūgas. Nō enīꝫ decet lutoſum ⁊ ſordidū anteq̄ lotus ſit ad oſculum regis prumpe. Nō eas ꝑmo in tecto anteq̄ diſcas ire in terra. Promptitudie. vt i vita tua habeas refectionē in ſomno ⁊c. vt ſemp ꝑmpt⁹ ſis ad eleuandū coꝝ tuū. ⁊ verificetur in te illud: Surſum coꝝda habem⁹ ad dñm. vt ꝑmpte dicere poſſis. Deus ds me⁹ ad te de luce vigilo. Sis igit diſcret⁹ vigilādo ⁊ ꝑmpt⁹. ⁊ ſemp bone voluntatis Quiete: vt q̄cqđ diſtractionē tibi ingerit. fugias in pace in idipſum reꝺeſcēſ. niſi ex officio aut obediētia aut obligatione. tenearis inſiſtere occupationi. Fuge tamē iudicia ⁊ ſuſpitiones. qꝫ multū inq̄etant coꝝ. Et ſi erūpunt cogitatiōes ſuſpicādi. relinque eas nō determinādo ſententiā ſed dic. Qui nos iudicat: dñs ē. Dubia interp̄tare in meliorē ptē. ⁊ ſi alt ceciderit. compatere ei ⁊ dic: Si hec temptatio me inueniſſet forte pfundius me deiecisſet. Recollectione. ſepe te recollige ab ymis ad ſumma. a tpalib⁹ ad eterne. ab exteriorib⁹ ad intima. a vanis ad duratura. Noli videre vanitates. noli audire fabulas. Dic: Vidi cūcta que erāt ſub ſole. ⁊ ecce vniuſa vanitas. ſolus dilect⁹ me⁹ bonus ſolus amabilis candidus ⁊ rubicūdus mihi ſufficiētiſſim⁹. Sic enī facit puer qui nō vult aliq̄d reputari aut melioꝝ eſſe pre ſuo // Seruitio ſanctoꝝ. habeas aliqs ſpeciales ſanctos q̄b⁹ q̄tidiana impēdas ſeruicia. ⁊ ſemp aſtent in ꝓſpectu dei p te inceden do. vt beatā virginē. angelū tuū. apoſtolū. martyrem. virginē aut ꝓfeſſoꝝē aut plures q̄ orent p te. // Totali ſubiectiōe. vt totū te ſubijcias volūtati dei vt di cas ei. Die ieſu ſicut tu ſcis ⁊ vis. ita mecū age. Et ſi gratiā meditatiōis tibi dederit. cū timoꝝe ſuſcipe. ſi non dederit: cuz patiētia ſuſtine. Quicqđ tecū egerit ſis ꝓtentus ſine murmuratione. ita eſto q̄ſi vnus ſpūs cuz eo vt nihil te putes ſcire niſi ieſum chriſtū ⁊ hūc crucifixum // Ulteriori tendētia p quiete ꝓtemplatiōis. Si enī religioſus es. vt dicit cancellari⁹ pariſienſis teneris tendere ad quietē ꝓtemplatiōis. etiam ſi vix in fine vite tue comꝑhenderes. qꝫ hoc exigit ſtatus tuus. Ad militē ſpectat miſeros defendere. ad ruſticū laborare. ad religioſum ꝓtemplatioīi inſiſtere ⁊c. Vñ dicit Bonauē. vbi dimittis vna die ibi altera incipe. vt facias ſicut volēs aſcendere montē altū cum q̄eſcere vult non ſemp reuertit ad ꝑſtinū locū ſed in eodem loco ſedet ⁊ q̄eſcit. ⁊ ibidem incipit poſt quietē. Nos aūt iō non pficim⁹ in ꝓtemplatiōe. qꝫ qđ hodie cū difficultate ⁊ gra dei acq̄rim⁹. cras ingerēdo nos leuitatib⁹ aut fabulis. aut voluptatib⁹ pdimus et ſic de aſcenſu montis ad vallem plabimur. ⁊ nō ꝓtinuam⁹ // Ꝛpo vt nihil ꝑponas ei: ipſuz deꝑcans vt ſit adiutoꝝ tuus protectoꝝ director ⁊ finis. Amen.

Explicit tractat⁹ de eleuatiōe mentis in deuz. qui ⁊ Alphabetū diuini amoris inſcribit.

Incipit doctrinalis

expoſitio migri Johānis gerſon cancellarij pariſienſis ſup ſeptē pſalmos penitentiales.

Vera penitentia velut ſcala q̄dam eſt q̄ hō peccatoꝝ q̄ ſm euāgelicā paraboꝝ lam deſcendit de hieruſalē in hiericho. rurſum in hieruſalē hoc ē ad pacis viſionē aſcēdit

Prefatio.

Hui⁹ vo ſcale ſeptē ſunt gradus. q̄bus coꝝrīdent pſalmi ſeptē qui dicunt penitentiales. // Primo itaqꝫ gradus ē timoꝝ penes q̄ primus pſalm⁹ incipit: Dñe ne in furoꝝe tuo arguas me: neqꝫ in ira tua coꝝripias me // Secūdus eſt doloꝝ culpe. Hinc eſt q̄ in ſcō pſal. optādo dicit: Beati q̄rū remiſſe ſunt iniq̄tates: ⁊ q̄rū tecta ſunt peccata. Et hūc pctoꝝ ꝓfeſſio ipſoꝝqꝫ

remissio sequit. Delictū meū inqt cognitū tibi feci ⁊ iusticiā meā a te ñ abscondi. Et iterū. Dixi confitebor adūsuz me iusticiā meā dño ⁊ tu remisisti impietatē peccati. Tertius gradus est spes venie. hanc timor p̄cedit. qui rursus i tertio psalmo clamat. Dñe ne i furore tuo arguas me: neq; in ira tua corripias me. Et hunc dolor comitat. Afflictus suz ⁊ hūiliat⁹ suz nimis: rugiebā a gemitu cordis mei. Post h vo sequit spes. In te dñe speraui: tu exaudies me dñe deus meus.

Quartus est amor mūdicie. hanc non bois iusticia/sed dei mia efficit. Unde q̄rtus psalmus ait: Miserere mei deus: ſm magnā miam tuaz. Ac deinde subdit. Amplius laua me ab iniqtate mea Et iterū. Cor mūdū crea in me ds. Quint⁹ gradus est desideriū celestis patrie: p q̄ orat q̄ntus psalm⁹. Dñe exaudi oronē meā: Precedit autez ptempr⁹ pñti vite. Quia defecerūt inqt sicut fumus dies mei: Et itez: Dies mei sicut vmbra declinauerūt: ⁊ ego sicut fenū arui. Et hunc comitatur cōsideratio eternitatis diuine. Tu aūt dñe in eternū pmanes ⁊c. Et rursus. Tu aūt idē ipse es: ⁊ anni tui nō deficiēt. Et ex his sequit desideriū habitatiōis supne. de qua concludendo ait: Filij seruoz tuoz habitabūt: ⁊ semē eoz in seculum dirigēt. Sext⁹ gradus ē diffidētia virtutis ppie. ⁊ hanc iuuat cōfidētia diuine mie. p q̄ sextus psalm⁹ suspirat dicēs: De pfūdis clamaui ad te dñe ⁊c. Et merito. qz ad celestē patriā peruenire ppria virtute diffido. Naz: Si iniqtates obſeruaueris dñe: dñe q̄s sustinebit. Sz de copiositate tue mie cōfido. Quia apud dñz mia ⁊ copiosa: apud eū redēptio. Septim⁹ gradus ē exultatio spūalis leticie. Hāc assidua oro efficit. iō septim⁹ psalm⁹ incipit. Dñe exaudi oronē meā auribus pcipe obsecrationē meā. Per hāc ex diuine operū cōsideratiōe homo in dei ptēplationē ascendit. Meditatus sum inqt in oibus opibus tuis: ⁊ in factis manuū tuarū meditabor. Unde tandē exultādo concludit. Spūs tuus bon⁹ deducet me in terrā rectā. Nos ergo si in hāc terrā celestis hierusalē deduci cupim⁹ his septē penitentie gradib⁹ ascēdere. ⁊ in his psalmis assidua deuotione meditari debem⁹ exemplo btissimi augustini de q̄ legit q̄ vltima q̄ defunct⁹ est infirmitate hmōi psalmos de pnia q̄s sibi iusserat scribi iacens in lecto ptra parietē positus intuebat ⁊ legebat ⁊ vbertim ac iugit flebat. Ideo ex huius sancti doctoris aliorūq; sentētijs sup psalmis penitētialib⁹ q̄sdā orones seu meditatiōes deuotas componere dignū duxi. quib⁹ ad pniam puocari ⁊ p̄ penitentiā in dei ptemplationē humanus animus valeat pmoueri. Illud tamē in exordio p̄mittendū est. q̄ licet septem affect⁹ quos septez gradib⁹ scale penitētie appropriam⁹ dictis septē psalmis apte decent q̄q; vt ostensum est q̄ueniant Tamen sicut dicit Hugo in libello de oratione sciendū est hanc ppietatē in omnib⁹ psalmis nō esse. vt per totam seriem vnus affectus extendatur. sed sepe ex alio affectu transit in alium. sicut ex affectu timoris in affectum amoris. vel in spei affectum vel cōsolatiōis. Ex q̄ mens orantis diuersis modis affici solet. Hoc autem qualit̄ p singulos psalmos cognoscat. licet non sit huius opis explanare. tamen q̄tum ad ppositū ptinet satis ex sequentibus apparebit.

Meditatio deuota su

per primo psalmo penitentiali.

Domine iesu christe. future iudex seculi. qui bonos in celeste regnū tuū. malos vo in ignem eternuz es missurus. Dum ego reus ⁊ indignus pctor. horrorē futuri iudicij tui cōsidero. timens ac tremens ad te clamare compellor ⁊ dicē. Dñe ne in furore tuo arguas me: neq; in ira tua corripias me. Sed ve mihi quō immensam clementiā tuam ad furorez quō infinitam miam tuā ad iram puocare merui Merui itaq; ⁊ hoc sponte confiteor alioq̄n coactus fatebor. Scio tū dñe te docēte. q: tu semp idem es/ideo tu in varios affect⁹ nō mutabilis es. De te q̄q; scriptū ē. Tu aūt dñe virtutū cū tranqllitate iudicas. Furis ergo semp trāquillus. iraſceris semp placat⁹. Non est furor tuus/nō est ira tua in te ⁊ in tuo affectu sed extra te est ⁊ i effectu tuo Furor tuus/pena est inferni. Ira tua purgatorij pena. In inferno q̄si furēdo arguis. in purgatorio q̄si iraſcēdo corripis. In illo p iusticiā arguis insolubiliter/in isto p miam corripis salubriter. Et tamen ab vtroq; opto eripi/ab vtroq; desidero ⁊ peto liberari dicens. Dñe ne in furore tuo arguas me ⁊c. Sed quo pacto q̄ fronte/qua hoc p̄sumo audacia? non vtiq; de mea iusticia/sed de tua misericordia: Ideo [Miserere mei dñe] q̄re? [qm infirmus sum] Non mee virtutis firmitatem. sed mee vanitatis allego infirmitatē. Ego infirmus/tu medicus. ergo [sana me dñe] hic adhibe que tu vis medicamēta. hic vre. hic seca/tu tm̄ a furore tuo ⁊ ira. hoc est a future vite pena me libera. Nec a te o pie medice frustra peto vt sanes me [qm̄ ꝓturbata sunt omia ossa mea] (ossa loquor non corpis sed anime) Ossa anime mee. vires sūt anime mee. quia sicut in ossib⁹ corporis/sic in viribus anime ꝓsistit fortitudo. Vires anime mee memoria intelligētia ⁊ volūtas. In q̄bus dum sanc sunt/sancte trinitatis vera imago est ⁊ similitudo. Sed heu me qm̄ p peccatum infirme facte sunt ideo ꝓturbate. hoc est intra se. et contra se inuicem ꝓturbate sunt. Et ideo [anima mea turbata est valde] Quia ergo non modicum/sed valde ꝓturbata est anima mea/quia valde infirmata est omnis fortitudo sua. Tū tibi morbum meū detego. dum medico egritudis magnitudinē ostendo. oro vt sanes [sed tu dñe

vsq; quo ⁊ Vsq; quo dñe sanitatē differs? Non ē dilatio ista crudelitas tua. sed ideo differs. vt dū diu luctari pmittis cum vitijs ex hoc psuadeas anime mee. in que mala se precipitauit. ⁊ vt inde cautior sit. Nam ex difficultate ⁊ dilatione sanationis fit diligētior custodia recepte sanitat. Vl ideo mihi pfectam differs curationē. quia impfectam tibi offero orationē. Nam hic nondū taz pfecte oro. vt audire merear. adhuc te loquente dicam. Ecce assum. Quare hoc? Quia non satis perfecte animā meaz querto ad te. sed nec ḥ possum. nisi tu supleas impfectum meū. Ideo ⁊ Cōuertere dñe ⁊ eripe aiam meam ⁊ hoc est fac me ad te pfecte querti. Burum eni ⁊ laborioſum est mihi ad serenitatē ⁊ tranquillitatē diuine lucis a terrenarum cupiditatū caligine retorqueri. Eripe ergo animam meam a peccatis. s. ligatam ⁊ in sua quersione hostib⁹ multis impeditā ⁊ oppressam tanq; inherentē pplexitatib⁹ huius seculi. ⁊ spinas quasdam dilacerantiū desideriox in ipsa quersione patientem. Ab his q; malis eripiens. ⁊ saluū me fac ppter miam tuam ⁊ non ppter iusticiam meam. quia peccatis ⁊ demeritis meis iusta debeꝝ damnatio / sed ppter miam tuam. per quā quersis ad te / pia pmittit saluatio te dicēte Conuertimi ad me: ⁊ ego quertar ad vos. Tu ḡ qui auersus eras / ⁊ quē mihi auersum mea fecerat auersio, / quertere ad me. q; ad te quersus sum et si parum quersus. Fac me querti pfectius. et sic Conuertere dñe a vindicta tua. ⁊ eripe aimaz meam. non solum a p̄senti malicia / sed saluuz me fac etiam a future mortis miseria ⁊ Qm̄ non est in morte qui memor sit tui: in inferno autē quis confitebit tibi ⁊ O pissime dñe non imerito hic festino mihi peccata dimitti / qm̄ post mortem vel in inferno non erit memoria tui aut confessio peccati que scilicet vtilis sit ad veniam quia nūc est tps quersionis / sed cum hec vita transierit tpus erit retributiōis. Ut ergo ab illa eterna morte. vt ab illa inferni damnatiōe. p pniam liberer ⁊ Laborauī in gemitu meo lauabo p singulas noctes lectum meum: lachrymis meis stratū meū rigabo ⁊ O felix dauid qui has penitētie erumnas p tot noctes vtiliter sustinuit. Vle mihi misero qui has vna vix hora sustinere valeo / aut non volo / ⁊ si q̄nq; velle mihi adiacet. quia tamē impfecte volo / pficere nō inuenio. Tu ergo dñe da mihi velle / da mihi pficere / da mihi laborare non soluz in gemitu cordis / sed lauare lectum meū lachrymis corporis / nec lauare solū exterius seu superficietenus / sed etiam rigari intrinsecus / vt fletus meus non solū ad exteriora corpis / sed vsq; ad cordis intima pueniat ibiq; pmaneat. Nec solū dñe peto lauari aut lachrymis rigari lectū vel stratum meum corpale. sed etiam spūale. s. interioris conscientie ⁊ hoc p singulas noctes. id est. per singula peccata ex ea orietia. Oriūt q̄pe mihi alienatim dies ac noctes. Noctes patior / cum carne seruio legi peccati. Dies sentio / cum mente seruio legi dei. O vtinam fugatis noctibus peccatoruz ⁊ abiectis tenebris vitioꝝ oriant mihi ⁊ illucescant clarius dies virtutum ⁊ lumina gratiaruz. Sed heu me miserum ⁊ Quia turbatus est a furore oculus meus ⁊ Heu heu ⁊ iterum heu quia oculus mentis mee vix potest ad ortuz diei ⁊ spiritualis luminis ꝓsurgere ⁊ hoc quia turbat⁹ est a furore. Nec solum a furore tuo diuino tamē furore / quem timeo. q̄ p̄senti / quez sentio. sed etiā a furore meo ꝓpio / quem gemo. hoc est a furiosa ꝓcupiscētia mea / a primo parente transfusa. p quam q̄diu sum in hac miserabili vita / licet non totaliter extinct⁹. tamen multiplicit turbatus est oculus. Et merito quia ⁊ inueteraui inter omnes inimicos meos ⁊ s. int oia vitia mea ⁊ pctā mea. q; vere inimici mei sunt duz me ab amore diuino separant ⁊ auertunt. Inter que inueteraui / duz p inueteratā ꝓsuetudinē / me eis subiectum esse cōsensi. Sed tu dñe pissime post laborem ⁊ gemitum / post imbres creberrimos lachrymaruz. da mihi ꝓsolationis tue auxilium vt dicere valeam ⁊ Discedite a me oēs qui operamini iniq;tatez: qm̄ exaudiuit dñs vocem fletus mei ⁊ Da mihi operare ab operarijs iniq;tatis separari. non solum loco sed animo i quo; peccaui ꝓsortio. vt sic ⁊ tua in me correptio ⁊ mea in te consolatio innotescat vt sic spūs meus sentiat qm̄ vocem fletus mei exaudisti. Da mihi dñe vt iterum atq; iteruz exultans dicam ⁊ Exaudiuit dñs depcationē meaz: dñs orationē meam suscepit ⁊ Depcationē meā p peccatis deponendis. ⁊ orationē meam p virtutibus adipiscendis. Sed non soluz dñe da mihi exaudiri p me. non solum p mea / sed etiam p meoz proximoz salute. Nec solum p amicoruz meoz / sed etiam p inimicoz quersione. vt exemplo viri perfecti dicaz cū seruo tuo dauid ⁊ Erubescant ⁊ turbent vehemēt oēs inimici mei ⁊ Erubescant / exemplo meo de actibus suis malis et ꝓturbent terroze iudicij ad penitentiā. non leuiter / sed vehemēt. cum gemitu fortī. vt sic ⁊ cōuertantur ⁊ erubescāt valde velociter ⁊ nec conuersio sua ⁊ erubescētia penitētie sue differat dānabiliter. quia nisi in p̄senti vita sic quertant et erubescant sed potius (vt ab iniq;s fieri solet) penitentes irrideant ⁊ suis irrisiōib⁹ infirmos erubescere faciant. tandez in finali iudicio erubescēt et erubescētes dicent: Ipi sunt quos aliq; habuimus in derisum. Nos insensati vitaz illoruz estimabam⁹ insaniam. Ecce quō computati sunt inter filios dei ⁊ inter sanctos sors illoꝝ est. Quid nobis pfuit superbia aut quid diuitiarū iactantia contulit nobis? Tunc ergo conuertent ⁊ erubescent. sed erit hec quersio ⁊ erubescētia ad dānabilem ꝓfusionem quia habere noluerūt penitentiam salutarem. Et hec oia fient valde veloci

ter. quia quando minus de iudicio sperauerint & dixerint pax & securitas. tunc repentin⁹ supueni et interitus.

Meditatio deuota su

per secūdo psalmo penitentiali. s. Beati quoꝝ.

O Domine iesu christe qui culpa offendeꝛis & penitentia placaris. Tu mgr̄ op time qui interius docens/illuminatoꝛ es coꝛdiū da mihi intellectum. da excecato coꝛdi meo & tenebꝛoso intellectui meo/lumen tuum. quo culpabilē offensam plene & perfecte valeam cognoscere. Da mihi culpam meam. offensamq; tuam talit̄ cognoscēdo dolere. vt eā digneris misericoꝛdit̄ ignoscēdo delere. Da mihi ergo vt de illoꝝ sim numero de quibus p pꝛophetam tuū dicitur ⁊ Beati quoꝝz remisse sunt iniq̄tates: & quoꝝ tecta sunt peccata ⁊ O me beatum. si a te dñe remisse sint iniq̄tates mee ita vt mihi dones indulgentiā ex gratia tua cui debes vindictam ex culpa mea. vt mihi dones indebitam gratiam. cui iuste reddere potes debitaz penam. O igitur me beatū si tecta sint peccata mea Quō tecta? Non ita tanq̄ in me sint vt viuant. non ita tanq̄ in me abscondita maneant sed ita deleta/vt tu deus ea non videas. id est. non eteꝛnaliter punias. Te enī peccata videre. quid aliud est/q̄ peccata punire? Sicut scriptū ē. Auerte faciem tuam a pctis meis. Tu ergo ea peccata non vides/sed ab eis faciez auertis/que nō aiad uertis. id est. que non punis. Tu ea non agnoscis quibus ignoscis. Tu ea tegis p gratiam /que nō imputas ad penam: Ideo recte subdit ⁊ Beatus vir cui non imputauit dñs peccatū ⁊ Sed cui nō imputat? Certe ei nō imputat sed ignoscit. q̄ peccatum suū agnoscit. & agnitū non defendit. & cōfitendo coꝛrigit. nec meritum suū sibi. sed gratie dei attribuit. de quo dicit ⁊ nec est in spiritu eius dolus ⁊ sed nec in oꝛe eius. quia se accusat cū sit peccatoꝛ. & coꝛde tenet qđ oꝛe fatetur. Dolus enī est/si quis peccatoꝛ iustum se p̄dicet qui vo se accusat/dolo caret. Talis erat publican⁹ ille humilis qui dicebat: ℞ propicius esto deus mihi peccatoꝛi. Unde sequit ⁊ Quoniā tacui inueteraueꝛt ossa mea: dum clamarez tota die ⁊ Cū tacui qō non erat tacendū. scilicet pfessionē pctoꝝ. Inueteraueꝛūt ossa mea. i. defecit interioꝛ foꝛtitudo mea. dū clamarē tota die dicēdo qō nō erat dicē dū. scilicet iactantiam meritoꝝ. Ecōtra vo si clamassem peccata & tacuissem merita. robusta & firma fuisset virtus mea. Tacui ergo & clamaui. tacui peccata/clamaui merita. Tacui vnde pficerem/clamaui vnde deficerē. Tacui de peccatis pfessionē/clamaui de meritis p̄sumptionē. Sana membza medico ostēdebā. vulnerata tegebā/ et ideo non fui sanatus sed inueterat⁹. hoc est in peccatoꝝ meoꝝ vetustate remansi. quia p culpe mee pfessionem. gratie tue nouitatē non quesiui Et ideo ⁊ Quōm die ac nocte grauata est super me manus tua: puersus sum in erumna mea dū configitur spina ⁊ O dñe o pie medice qui etiam pcūtiendo sanas. quia manus tua. id est. vindicta. assidue die ac nocte grauata est super me ad humiliandū me superbum peccata tacentez merita iactantem. ideo tandem puersus sum in erumna mea/in miseria mea. hoc est. puertendo ad meip sum cognoui me miseruz ⁊ duz configitur spina ⁊ id est. duz compungit̄ conscientia mea. Sicut enī spina doꝛsi hominē sursum erigit. sic ratio vel cōscientia spiritū pꝛius ad terrena curuatū. ad sup na resurgentē dirigit. Hac ergo de culpa sua cōpunctus peccatoꝛ humiliatus ait: ⁊ Delictū meum cognitum tibi feci & iniusticiam meam nō abscondi ⁊ Dicito quidem delictum meum. quia facienda omisi ⁊ & iniusticiam meā ⁊ quia non facienda commisi. igitur pfitendo operui & detexi operui vt opires. detexi vt tegeres. Unde sequitur ⁊ Dixi cōfitebor aduersuz me iniusticiā meam dño: & tu remisisti impietatē peccati mei ⁊ O magna vtilitas pfessionis peccati. maxima q̄z benignitas miserantis dei. quia ad solum pfitendi ppositum remittit peccatū. non enī dixi cōfitebor. sed dixi pfitebor. id est. pposui confiteri iniusticiam meam aduersum me. meipsum & nō aliuz accusando. & statim tu/& non alius. remisisti impietatē peccati mei. & bene mei. q̄z qđ peto hoc meum est. qui autē a peccato resurgo. hoc tuū ē. Absit ergo a me vt imputem peccātū meum tibi. et dicam. hoc deus voluit. hoc fatum. hoc stellarum pꝛstellatio mihi fecit. Non est hoc pfiteri iniusticiam meam aduersum me/sed aduersuz te. & te summe bonū de malicia accusare. Dicam ergo potius: Dñe miserere mei sana animā meam quia peccaui tibi. Et ne putetur remissionē peccati paruum dei esse donū. sed tanq̄ magnū deuotis pꝛecibus exposcendū /statim subiungitur ⁊ Pro hac oꝛabit ad te omnis sanctus in tempoꝛe opoꝛtuno ⁊ Omnis enī sanctus. hoc est p peccati remissionē sanctificat⁹. pro hac remissiōe oꝛabit ad te. quia omnis sanct⁹ eget auxilio gratie et gratuite remissionis tue. Sed qñ oꝛabit? in tempoꝛe opoꝛtuno. hoc est. in tempoꝛe vite mortalis in qua est opoꝛtunū temp⁹ remissiōis. quia post eam erit tempus retributiōis. vel in tempe opoꝛtuno. hoc est in tempoꝛe gratie per christū reuelate. De quo ait apostolus: Cū venit plenitudo temporis: misit deus filiū suū factum sub lege vt eos qui sub lege erant redimeret. Sed licet omis sanctus in tempe opoꝛtuno oꝛet ⁊ Ueruntamen in diluuio aquarū multarū: ad eū non aꝓpꝛiabunt ⁊ Non enī eripit oꝛatio sanctoꝝ eos qui p obstinatam pꝛsuetudinem absoꝛbent ⁊ in diluuio aq̄rū multarū ⁊ hoc ē in multitudie effluentiū carnalium delitiarum sicut voluptuosi. vel in mul-

tiplicitate variarum doctrinarū sicut phi / vel in varietate diuersoꝝ erroꝝ sicut heretici. vel in vanitate friuolarū superstitionū. sicut astronomi. qui oia fatali necessitati aut fortune celesti attribuunt. vel in numerositate cerimonialiū obseruantiarū sicut iudei. qui antiquis obseruantijs carnaliter intellectis salutem ascribunt. ℣ hi inq̄ omnes qui sunt in huiusmodi ꝓfundo diluuio aquarū multarū ad eum non aꝓximabūt. qm̄ he aque diuise sunt a mare. a fonte vere a dulcis aque. hoc est a christo qui fons est pure veritatis sunt remote. Quid ergo facturus sum dñe vt effugiam ab hoc tam piculoso diluuio aquaꝝ multarum a aꝓximē ad te? Certe scio te docēte q̄ ꝓpe est dñs omnibus inuocantib⁹ eum i veritate. ideo inuocabo te. non solum in voce corꝓris sed in veritate cordis. hoc est in vera deuotione cordis se humiliātis / a nihil de se p̄sumentes et nil sue potentie superbe tribuētis a dicā ℣ Tu es refugium meū a tribulatione que circūdedit me ℣ Tu solus a non alius. es mihi refugiū a tribulatione hui⁹ seculi. que vndiq̄ circūdedit me. Tu ergo ℣ exultatio mea erue me a circūdantib⁹ me ℣ Ostende mihi viā qua eripiar a diluuio aq̄rum multarū a a periculo circūdantiū me malorum. Jam vero dñe qui non deseris sperantes i te / iam quia in te spero a i hac spe gaudeo a te cōsolatus. audio te dicentē ℣ Intellectum tibi dabo a instruam te in via hac qua gradieris ℣ Ne aberres a via dei / a ne quis noceat tibi ℣ firmabo super te oculos meos ℣ vt in via dirigam oculos tuos. Sic ergo dato mihi intellectu ipsoq̄ a te instructo a in te firmato conuertā me / hūilis ad superbos a obstinatos. a eruditus / ad stolidos a ignaros a dicam ℣ Nolite fieri sicut equus a mul⁹ quibus non est intellectus ℣ ꝑ equū signant superbi erecta ceruice. sua peccata defendentes. ℣ ꝑ mulū stolidi / quelibet peccatoꝝ onera / sine discretione portantes. ℣ hi ergo si non corrigant. sed velint fieri brutis animalibus similes quib⁹ nō est intellect⁹. tu dñe ℣ In camo a freno maxillas eorum ꝛstringe qui non aꝓximant ad te ℣ Si enī non corrigant a aꝓximent ad te ꝓ penitentiam / dignū est vt corrigant a ꝛstringant a te per penam. Ideo equus freno a mulus camo arceantur. id est. maiori a miori tribulatione iuxta culpe exigentiam ꝛstringant. Si ꝙ freno non domēt a camo / restat vt duriori flagello castigent. Ideo sequitur ℣ Multa flagella peccatoris ℣ a in p̄senti vita pariter a futura ℣ sperantem autem in dño mia circūdabit ℣ Nec imerito in tua misericordia sperantē. a non in sua humana iusticia ꝛfidentē circūdabit. id ē circūq̄q̄ vallabit dei mia ne aliqua ex parte sibi noceat diaboli malicia. Magna ergo dñe magna ē leticia: magna exultatio. magna gloria sperantib⁹ in te. Ideo dicit eis ℣ Letamini i dño a exultate iusti: et gloriamini oēs recti corde ℣ Qui sunt hi iusti a recti corde? hi sunt qui non in se sed in dño sperant nec sue sed diuine voluntati se conformant. sicut christus docuit dicens: non sicut ego volo / sed sicut tu vis. In capite ostendēs q̄ futuꝝ eē debebat in membris. hi ergo non in se sed i domino letantur. exultant. gloriant. Letant siquidem tacita suauitate gaudentes. a exultant condita animi gaudio feruētes. gloriantur feruore charitatis extra se in deum transeūtes. O vtinā dñe vtinā sic det mihi non in me sed in te letari. exultare a gloriari. vt sic humiliter capiti me cōformans veraciter efficiar membrum christi.

Meditatio deuota su

per tertio psalmo penitētiali. Dñe ne in furore.

O mine iesu christe cui nunq̄ sine spe venie supplicat. cum plura duobus p̄ oribus psalmis de timore pene ac dolore culpe colloq̄ndo predixim⁹ a nūc aliqua de spe venie. tibi supplicādo loqui ꝓpo fuerim. semper tamē ad priora relabor. a pene timore ac culpe dolore p̄territus tibi iterum petere ipellor ℣ Dñe ne in furore tuo arguas me: neq̄ in ira tua corripias me ℣ Ego siquidem de peccatis penitens. peccati conscius. a inde grauit affli ctus. ego in malis positus peiora timens. a inde lugens multis modis crucior sed cruciatus gra te amplector tanq̄ minores meis demeritis. me cum pie actum reputans. si ꝙ eos liberer a penis eternis. Ideoq̄ supplex oro. vt tu dñe arguas et corripias me. non in furore vel in ira. sed in pietate a mia. ita vt pena mea sit. non ab ira ad eternam vltionē. sed a mia ad piaz correctionē. Sufficiant tibi dñe mala que patior in hac p̄senti vita. ne in futura infligas peiora ℣ Qm̄ sagitte tue infixe sunt mihi ℣ Sagitte tue sunt vindicte tue. scilicet dolores corporis a anime. quia sicut sagitte intendunt a deinde infigunt ita vindicte tue intense fuerunt in adam ꝓpter inobedientiā. et inde nobis infixe sunt ꝓpter originalem culpam et penam multiplicē. Ipse enī huius totius miserie fuit origo. nos ꝓpago. Sed ve mihi. quia sagitte tue non ad modicū tempus nec ad vnicū vulnus infixe sunt. sed diu a vsq̄ in finem seculi manent. a multis modis in corpe a anima vulnerant. Et sic in sagittis meis ℣ ꝛfirmasti sup me manū tuam ℣ id est. vindictam tuam quā ꝓpdolore eo vsq̄ ꝛfirmasti sup me vt possim dicē ℣ Nō est sanitas i carne mea a facie ire tue ℣ Porro enī mortale corpus tot miserijs subditum. qō etiam cum sanū dicitur. non vere sanū sit. qō leuit ledi tur. a sepius grauiter infirmat. Est autem h̄ multiplex miseria carnis mee. a facie ire tue. id est. ab instantia vindicte in adam inchoate originalit. Quid plura? ℣ non est pax ossibus meis ℣ hoc est in interioribus meis viribus. sed est continua pu

gna ab infirmitate ⁊ rebellione carnis. ⁊ ꝺ | a facie peccatoꝝ meoꝝ | quia huius miserie mee causa non solum est originalis culpa. sed simul causa sunt actualia peccata mea. Unde merito sequitur | Quoꝝ iniq̃tates mee supgresse sunt caput meum: ⁊ sicut onus graue grauate sunt super me | Quia eni iniq̃tates mee caput anime mee. id est. rectam rationē supgresse sunt ⁊ eleuauerūt caput meum superbū. contra te deum meū. ideo tu domine aggrauasti me graui onere penarum. sed ꝺ dñe non tibi sed mihi imputo. quia | Putruerūt et corrupte sunt cicatrices mee: a facie insipiētie mee | Ideo eni iniq̃tates mee supergresse sunt caput meū ⁊ grauate sunt sup me. quia cicatrices mee. id est. plage peccatoꝝ meoꝝ ꝓius ꝑ baptismū sanate. putruerūt cum iam peccato cōsensi. et corrupte sunt dū iā peccatū in actum produxi et hoc totum a facie insipiētie mee. quia stulte ḡtiam baptismalem pdidi. nec eius viribus sapiēter vsus fui. Et ideo | Miser factus sum | non vna solum sed multiplici miseria | afflictus ⁊ curuatus sum | adeo deiectus ad terrena. vt me erigere non valeam ad supna. Et nisi tu dñe me erexeris in hac miseria ⁊ in curuitate mansurus sum et hoc | vsq̃ in finem | .id est. vsq̃ ad mortem | et tota die ꝯtristat⁹ ingrediebar | hoc est tota vita in hac manens miseria. huius vite viam gradiens ambulabā. non inueniēs sabbatū. id est. mētis requiem quam optabam. Nec mirū | Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionib⁹: ⁊ non ē sanitas in carne mea | Heu me miserū. non imerito sum ꝯtristatus. qm̃ non solum non est sanitas in carne mea. non solum temptatus sum ab infirmitatib⁹ ⁊ rebellionib⁹ carnis. sed etiam lumbi mei. id est. carnalitas ⁊ sensualitas mea vexātur illusionib⁹ diabolicis nec solum pecco ꝑ carnis infirmitatē sed ꝑ diaboli fatigationē. Quid plura? Non solum lumbi carnis mee. sed etiam vires anime mee replent illusionib⁹ diabolicis. Illusiones eni anime infinite sunt. que aliq̃n vix ꝺare sinūt. ⁊ ita non est in toto hoie. vnde plena sit leticia. plenū cordis sabbatū. plena requies. donec anima illusionib⁹ exuatur ⁊ corpus sanitate imortalitat⁹ induat. Propterea clamat apostolus. Infelix ego homo. quis me liberabit de corpe mortis huius? Et ideo non imerito | Afflictus sum | corpe simul ⁊ anima. ꝓfatis vexatus miserijs. ⁊ inde | humiliatus sum nimis | quippe qꝝ ꝓ⁹ superbus eram nimis. ⁊ ꝓpterea | rugiebā a gemitu cordis mei | Gemitus corde ⁊ rugitus voce fieri solet. ego vo non voce sed gemitu rugiebam. id est. cum magno desiderio anime ꝓsolationem querebā. non in verbo oris mei. sed in gemitu cordis ꝓrumpens. Est eni gemitus cordis ⁊ gemitus carnis. Omnis gemit⁹ qui de exterioꝝ⁹ est carnis est. qui vero pro sabbato. id ē pro spuali requie. quā caro non obtinet: cordis ē

Et quia hunc gemitū non homo nouit sed deus Ideo | Dñe ante te omne desiderium meum: ⁊ gemitus meus a te non est absconditꝰ | sed merito exauditus. quia pius est ⁊ non ꝑ terrenis sed ꝑ celestibus. Fit ergo dñe desiderium meum ante te id est. tibi gratū ⁊ acceptabile. audi ⁊ exaudi desiderium meū cū gemitu meo. accelera dñe ⁊ exaudi cito qꝝ | Cor meum cōturbatū est | ⁊ pauore ac terroꝛe concussum. ⁊ hoc ideo quia | dereliq̃t me virtus mea | scilicet virtus illa quam habui ante peccatū meum. si eni hec mansisset nihil terreꝝ Sed cur hec dereliquit me? quia etiā reliquit | lumen oculoꝝ meoꝝ ⁊ ipsum non est mecum | quia tu deus meus. qui es lumen verum qđ illumiat omnē hominē venientē in hunc mūdum. tu qui es spuale lumen oculoꝝ meoꝝ intellectualiū. nō es mecum per gratiam tuam. sed dereliquisti me ꝓpter culpam meam. Sed hactenus dñe tibi cōfessus sum mala que interius patioꝛ. nūc autem plango ea quibus exterius crucioꝛ. Nam | Amici mei ⁊ proximi mei aduersum me approp̃querunt ⁊ steterunt | Hi qui mihi esse debuerant ad humanū solaciū. sunt mihi ad cumulū passionū. | Et qui iuxta me | erant | tanq̃ amici ⁊ proximi | a longe steterunt | tāq̃ hostes ⁊ aduersarij. Et merito recesserūt a me. quia peccando recessi a te Merito pdidi humanā amicitiam. quia pdidi diuinam gratiam. Non solum crucioꝛ a psecutione hominū sed a temptatiōe demonū | nā vim faciebant qui querebāt animā meam | Demones eni qui animā meam querunt ad eternam dānationem. vim mihi faciunt per malignaꝝ temptationem. ⁊ non solum per seipsos sed per ministros suos de quibus dicit | Et qui inquirebant mala mihi locuti sunt vanitates ⁊ dolos tota die meditabant | Hi qui amici ⁊ primi esse debuerāt. inquirebant mala mihi. meditādo contra me dolosa ⁊ vana loquunt. id est. falsa ⁊ deceptoꝛia verba Tales autem dolosi ⁊ mendosi ministeriū exercent diaboli. qui pater est mendacij. Ecce ergo quibus malis crucioꝛ. ⁊ his tamen quia maioꝛa meruisse fateoꝛ. ideo iniurias ⁊ opꝓbꝛia sine murmuratione patioꝛ. Et hoc est qđ sequit | Ego aūt tanq̃ surdus non audiebam ⁊ sicut mutus non aperiens os suū | Nihil ad opꝓbꝛia rñdebam | Et factus sum sicut homo non audiens ⁊ nō habens in oꝛe suo redargutiōes | quia arguentes me non redarguebam. sed redargutiones patienter ferebam. Sed quare hec oia tam patienter sustinui mala? | Qm̃ in te dñe speraui | Ideo ꝓpter te patienter sustinui mala. qm̃ non in me. sed in te speraui bona. ⁊ quia ꝑ patientiā pene speraui veniā culpe. iō | tu exaudies me dñe deus meꝰ | dādo liberaliter veniam culpe. ⁊ ꝯsequenter gratiam et gloꝛiam. O magna patientie virtus cui datur venia peccatoꝝ. ⁊ per veniam gratia meritoꝝ et per gratiam gloꝛia premioꝝ. O salutaris me-

dicina. p quam in leticiam mutant tristia ꝛ adu
ersa. Adhuc autem dñe ideo exaudies me. nō
de te desperando diffidentē. sed in te sperando
ꝓfidentem | Quia dixi neqñ supgaudeant mihi
inimici | Quia non ex supba ꝓsumptione. sed ex
pia spei deuotiōe dixi q tu de⁹ meus exaudies
me. Et hoc dixi ne inimici mei. detractores mei.
supgaudeāt mihi. si videāt me in te sperantē nō
ꝓficere sed deficere. Certo enī cauēt iusti ne
de lapsu eorum exultent iniqui. Ideo sequit | et
dum cōmouentur pedes mei | .id est. dum affec
tiones mee labunt in peccatum ex humana infir
mitate. irrident impij. ꝛ | super me magna locuti
sunt | irridēdo mihi ꝛ super me magna scandala
opꝛobria qꝫ loquēdo. vbi potius si eēnt pij. mee
deberent compati infirmitati. eamqꝫ excusando
humane serie humanit⁹ misereri. Sed adhuc
etiam dñe exaudies me | Quñ ego in flagella pa
ratus sum | Sciens enī q filium quem amas. ꝛ si
qñqꝫ non suauit. tamen semp salubrit flagellas.
Ideo tua flagella parat⁹ sum patient suscipe. nō
contra ea murmurādo. sed meipsum accusando.
quia | dolor meus in ꝓspectu meo semp | dolor
de peccato meo semp est in ꝓspectu meo. Semp
de peccato meo doleo. dum peccatū meum con
tra meipsum esse ꝓspicio. Et hoc ē qđ sequitur.
Quñ iniquitē meam annūciabo | ipsam coram te
ꝓtra me accusando | ꝛ cogitabo p peccato meo |
ipsum in me cogitatione solicita corrigēdo. ꝛ a te
tuaqꝫ miseratiōe solita. curam medicinalē humi
liter postulādo. Sed dum medicinā tuam peto
o pie medice: ecce quid ad curam meam p te fieri
pmittit. Ecce enī quid sequit | Inimici aūt mei
viuūt ꝛ ꝓfirmati sunt sup me. ꝛ multiplicati sūt
q oderūt me iniq | O salutaris. sed ñsuauis me
dicina. O mirabilis. sed medicinalis cura. p tu
am nanqꝫ pmissionē. ad meam fit ꝓbationē. Fit
inqꝫ medicinalit ꝛ salubrit q inimici mei ꝓspere
viuūt in hoc mūdo. vbi in aduersitate laboro. et
gemens rugio. Et qđ grauius est. ꝓfirmati sunt
superme in ꝓsecutiōe. ꝛ qđ grauissimū est. q ode
runt me inique. mala reddētes p bonis. nō pau
ci sed multiplicati sunt ꝛ qtidie plures fiunt. De
quibus subdit | Qui retribuunt mala p bonis
detrahebant mihi: qm̄ sequebar bonitatē | Ipsi
vero econtra sectantur iniqtatem. Sed quia hec
mala essent intolerabilia. nisi te iuuante ꝛ pio me
dicamie tuo ꝓfortante mihi fierent salubria ad
curanda peccata. Ideo | Ne derelinqs me dñe
deus meus | sed vt tu pmisisti. qm̄ in te sperauī
libera me. qm̄ cognoui nom̄ tuū ptege me. quia
clamauī ad te. exaudi me ꝛ mecum sis in tribula
tione. eripe me ꝛ glorifica me. Et si forte ad tem
pus me aliqñ relinquere videaris. tamen ne dis
cesseris a me penitus relinqndo me sed potiꝰ | in
tende i adiutoriū meum: dñe deus salutis mee |
Adiuua me contra hostes in pugna. quia sine te
qui es deus salutis mee non potest esse in me sa
lutaris victoria.

Meditatio super psal

mo: Miserere mei deus:

O Domine iesu christe. cui est ppriū misere
reri semper ꝛ parcere. Ego miser ad
te misericordē accedo. ꝛ peccatoꝝ ca
tena ꝓstrictus. tue pietatis miseratio
ne absolui desidero. Ego multarū iniquitatū im
mūdicia maculat⁹. ad te fontem mūdicie ꝓfugio
et meam immūdiciam p tuam miam emūdari sup
plico dicens: | Miserere mei deus ſm magnaz
miam tuam | Peto dñe magnā miaz tuam quia
sentio magnā miseriā meam. Peto magnā medi
cinam tuam contra magnā plagam meaz. Peto
multitudinē miseratiōis tue. contra multitudinē
iniqtat mee. Ideo sequit | Et ſm multitudinē
miserationū tuarū | ab initio seculi exhibitarum
que supant multitudinē q̄libet pctōꝝ | dele iniq
quitatem meam | vt nullum remaneat in me pec
cati vestigium. Et hoc est qđ subdit | Amplius
laua me ab iniqtate mea: ꝛ a peccato meo mūda
me | Peto dñe non solum peccata deleri. sed am
plius lauari ꝛ lauādo pure mūdari. vt non solū
culpam operis sed etiam reatum voluptatī ab
stergas. Sed hoc peto non ꝓpter aliquaz iusti
ciam que sit in me. sed ꝓpter magnā miam. que
est in te ꝛ multam miserationē que est a te. In te
enī est mia naturaliter in affectu. ꝛ a te miseratio
multiplicit in effectu. Et ergo misericordit ig
noscas. non iusticie mee meritum allego. sed ma
licie mee peccatū agnosco. Et hoc est qđ dicitur.
| Quoniā iniquitatē meam ego cognosco | Non
ergo peto vt ꝓpter miam tuam deseras iusticiā
tuam. scio iustū esse vt peccatuz meū puniat. sed
ipsum punio. vt tu non punias ipsum. agnosco
vt tu ignoscas | ꝛ peccatū meuz contra me ē sem
per | Quia peccatū meum non pono retro meip
sum negligēdo vel dissimulādo. sed potiꝰ oppo
no contra meipsum cognoscēdo ꝛ accusando iō
dico | Tibi soli peccaui ꝛ malum coram te feci |
Quid est tibi soli peccaui? Nonne peccaui. non
solum tibi sed ꝓximo? Nonne peccatū feci. non
solum contra te deum meū. sed etiaz contra ꝓxi
mū meum. sicut ꝛ dauid qui hoc dicebat. nō so
lum in te sed in bersabee p adulteriū. ꝛ in vriam
p homicidiū peccauerat? Sed hoc ideo dicit. qz
tu solus es qui das legis preceptū. p cuius ꝓua
ricationē peccat | vt iustificeris in sermonib⁹ tu
is | hoc est. quia adeo iustus ꝛ verax es in verb
tuis. que precipis vt iustificeris. id est. vt iustus
et verax inuentaris | ꝛ vincas cum iudicar | .id
est. supes eos in iusticia qui te ex supbis iudicāt
contra p̄cepta tua murmurādo. ꝛ te in eis quasi
rigorosuz ꝛ iustuz accusando. Non sic ego. sed
ad te solum tanqꝫ ad iustum iudicē ꝓfugio. q̄nō

habes in te qđ accusēt. Non habes in te qđ reprehendat. sed solus existis qui omnes iudices ita vincis vt in tui compatiõe nullus iustus aut verax reputetur. dicēte ꝓpheta. Omnis hõ mendax. tu ergo solus deus verax. Tu ergo dñe. qui in tua veritate dixisti. quacũq; hora pctõr ingemuerit oium iniqtatũ eius non recordabor tu veraciter imple qđ ꝓmisisti. vt iustificeris in tuis sermonibus. ⁊ ꝙincas eos a quibus tanq̃ inimicorꝫ iudicaris. Tu ergo miserere. tu p miam iniquitatem meam dele. Tu eam delendo laua ⁊ munda me. quoniã de peccatis meis veniam postulans ingemisco dicens | Ecce enī in iniqtatibus conceptus sum ⁊ in peccatis cõcepit me mater mea | O magna miseria que simul mecũ orta est ab origine mea. ideo merito ingemiscẽs peto vt cures ⁊ sanes hanc magnã miseriã meam per tuam magnam miam. Nec hoc ita dixerim. vt licitas nuptias ꝓdemnẽ. sed quia in omnib⁹ trahitur iniqtas ab adam. Nam hoc opus castũ ꝓpt bonũ ꝓlis excusat in ꝓiuge non habet culpam sed origo peccati in ꝓle secum trahit debitã penam. Ideo autem dñe non solum actualem culpam meam sed etiam originalẽ a parentib⁹ traductam tibi humilit ꝓfiteor. quia | Ecce enī veritatem dilexisti | Non enim in te refundo culpe mee iniquitatẽ. sed me accusando fateor veritatem. quã tu q̃ veritas es diligis. ideo eam vere ꝓfitentib⁹ peccata dimittis. Propterea | incerta ⁊ occulta sapiẽtie tue manifestasti mihi | Qui hi inq̃ ꝓfitenti veritatẽ secreta tibi certa ⁊ nota diuine sapiẽtie sed incerta ⁊ occulta humane insipiẽtie manifestasti. quõ? Dicũt ei hoies sub q̃dam incertitudine sicut dicebant niniuite. Quis scit si ꝙuertatur ⁊ ignoscat deus? Non ergo hoc noui sicut nec hoies ceteri. nõ hoc noui p humanam scientiã. sed hoc certitudinalit reuelasti et manifestasti mihi per diuinã scripturã te dicente p ꝓphetam. Quacunq; hora ingemuerit pctor iniqtatũ eius nõ recordabor. In hac ergo promissione tua/securus ⁊ certus dicẽ audeo | Aspges me dñe hysopo ⁊ mũdabor | Noui dñe te docente. q̃ hysopus herba est parua q̃titate ꝫ magna virtute. herba humilis sed medicinalis. cuius radix petre inherere dicit. cuius virtus pulmonem purgat dum inflatur. In qua penitentie humilitas congrue designat que sepe parua putatur in ꝓspectu hominũ sed semp magna est ante ꝓspectum tuũ. Et dum illi petre adheret de q̃ dicit apostolus. petra autem erat christus. dum charitati christi radix eius affixa est. adeo medicinalis efficit virtus eius. vt p eaz pulmonis inflatio. id est. supbie ꝓsumptio. ⁊ omnis que ex ea oritur culpe iniqtatio expurget. Aspergis ergo me hac hũilitate ⁊ mũdabor ab iniqtate | lauabis me | per humilẽ penitentiã | ⁊ super niuem dealbabor | per salutarem gratiã. per quam peccatorum dealbatio fit. sicut scriptum est. Si fuerint peccata vestra sicut vermiculus. velut nix dealbabunt. In hoc ergo secreto sapientie tue prius mihi incerto ⁊ occulto qđ iaz manifestasti mihi | Auditui meo dabis gaudiũ ⁊ leticiam | Et merito dum audio ꝓmissionẽ tuam de remissione peccatorꝫ. auditui cordis mei dabis gaudiũ | ⁊ leticiam. de retributione ꝓmiorꝫ | ⁊ exultabũt ossa humiliata | hoc est interiores vires mee. que per culpam maculate prius ꝙturbate sunt nũc p penitentiã hysopo humilitatis mũdate lauate ⁊ dealbate merito exultabũt. Sed licz dederi gaudium leticiam ⁊ exultationẽ. ꝓpter spem venie. non tamen deerit mihi salutaris quedaz tristicia et spũalis ꝓtristatio ꝓpter timorem pene ⁊ dolorem culpe ideoq; ad te clamare ñ cessabo | Auerte faciem tuam a peccatis meis | Quia pcta mea non pono retro me sed ꝓpono contra me. nec ea negligendo aut dissimulãdo habeo retro dorsuz meum. sed ante faciem meã. ꝓpterea non a me. s a peccatis meis auerte faciem tuam. quasi ea nõ agnoscendo. sed eis ignoscendo. ⁊ ita non soluz hoc vel illud peccatum. sed generalit | omnes iniqtates meas dele | Quib⁹ deletis | Cor mundum crea in me deus | Non peto vt ego homo cor mũdum faciam a me. sed vt tu deus. cor mũdum crees in me. quia non est hoc opus hominis creati. sed dei creatoris. Et quia ante peccatum innocens fui. ⁊ p peccatũ a rectitudine declinaui ideo | ⁊ spiritum rectum innoua in visceribus meis |. id. est. renoua spiritum meũ faciendo eum rectum. quem a te recedẽdo feci obliquum. Nec cordis mundiciã aut spũs rectitudinẽ peto mihi fieri solum in mente. sed etiam in carne. ⁊ hoc est in viscerib⁹ meis. scilicet in lumbis vel renibus. in quibus sedes est voluptatis. Unde ad beatũ Job de diabolo dicit: q̃ virtus eius est in lumbis et vmbilico ventris. In vtrisq; ergo ꝫnima scilicet ⁊ corpore remediũ peto curatiõis. Ideo | Ne ꝓiicias me a facie tua | A peccatis meis faciẽ meam auerte. sed a facie tua ne ꝓiicias me. A peccatis faciem tuam auertis p remissionẽ sed peccatores a facie tua ꝓiicis p reprobationẽ. Remissionem postulo. sed reprobationẽ ptimesco. ꝓptera supplex oro | ⁊ spiritum sanctũ tuum ne auferas a me | Jam enī quodãmodo spiritũ sanctum tuũ. hoc est spũssancti donũ habere confido. qz peccatum ꝓfitẽdo peniteo. nam vera peccati cõfessio non est in hoie ex seipso. sed ex dei dono. ñ ergo a me auferas spiritũ hũc. sed per eũ | Redde mihi leticiã salutaris tui | qũã peccãdo amisi leticiam inq̃ salutaris tui. scilicet salutaris gratie spũssancti p quam non solum est culpe remissio. sed glorie retributio. Hanc ergo non solum non auferas sed redde ⁊ confirma ⁊ sic | spiritu principali ꝓfirma me | Per hoc autem q̃ ꝓpheta ter spiritum noiauit. scilicet spiritum rectũ. spirituz

ſanctū. ⁊ ſpiritū principalē. dicūt quidā q̄ i deo trinitatem voluerit oſtēdere. Et ſpiritū rectum ſilū dicunt. ſpiritū ſanctū ſuo noīe intelligūt. per ſpiritum ꝓncipalē. patrem accipiūt. Hoc vero ⁊ quicq̄d aliud qđ ad fidei ⁊ moꝝ edificationē dicitur. ſine ꝯdictione dici ꝑmittit. Unde etiam nō incōueniēt p hāc trinam ſpiritus notationem. tripharia ſpūſſancti gratiā intelligere poſſum⁹ vt p ſpiritū rectum accipiamus gratiā que in ſeptem virtutib⁹ tribus theologicis ⁊ q̄ttuor cardinalibus conferť. quibuſ anima dirigiť ad operandū recte. Per ſpiritū ſanctū gratiā que in eiuſ ſeptem donis tribuiť quib⁹ anima iuuať ad operandum faciliť ⁊ expedite. Per ſpiritū principalem gratiam que in octo btitudinib⁹ donať quibus eleuať ⁊ quodāmodo ꝓfirmať ad operādū ꝑfecte. Hac igitur multipharia ſpūali gratia rectificari. ſanctificari. ⁊ ꝓfirmari merito deſidero. Et ſi hec ſpiritus tui bñficia recepero. tibi ingratus non ero. Sed [Docebo iniquoſ vias tuas] Qui prius fueram peccator fiam ꝑdicator. quia docebo verbo vel exemplo vias tuas. que ſunt mia ⁊ veritas. ⁊ ſic [impij ad te ꝙuertent] p me ſalubriter edocti de mia tua mihi p veniā parcit et de veritate tua. id eſt. iuſticia tua. qua peccatum meum per penitentiā punit. Sed vt ſic iniquos docere ⁊ impios ꝙuertere valeam [Libera me de ſanguinib⁹] id eſt. de peccatis carnis ⁊ ſanguinis. ⁊ que de eoꝝ corruptiōe ꝓcedūt. Libera me inq̄ o deus. qui es [deus ſalutis mee] que longe eſt a carnis ⁊ ſanguinis corruptiōe. qꝝ caro ⁊ ſanguis regnū dei non poſſidebūt. id eſt. peccata que ab eis ꝓueniūt. Alioq̄n niſi ab his prius me liberaueris. mihi peccatori imꝓperādo dices. Quare tu enarras iuſticias meas? Ex ſi liberatus fuero ſecurus ero ab hoc imꝓperio [et exultabit lingua mea] id eſt. exultando narrabit iuſticiā tuaz. Et tunc [Dñe labia mea aperies] prius p peccata clauſa [⁊ os meum] nō ſolum cordis ſed corꝓis [annūciabit laudem tuā] videlicet quia me creaſti quia me creatum ⁊ gemitum p baptiſmū regeneraſti. quia me regeneratum. ⁊ in peccatis ſepe relapſuz non reliquiſti ſed penitentem ad te reuocaſti ⁊ reuocatum mūdaſti. Ꝓro quibus beneficijs non vis tibi offerri ſacrificia pecudū ſed hoſtias laudum [Quoniā ſi voluiſſes ſacrificiū dediſſem] ſicut fiebat in veteri lege. ſed iam in noua lege gratie [vtiq̄ holocauſtis non delectaberis] qm̄ illa ſolū erant vmbra ⁊ figura legis noue ideoq̄ ceſſauerūt aduenīente veritate. qđ in ſpiritu ꝓphecie ſanctus dauid ꝑuiderat qui hoc dicebat. Quid ergo tibi offerendū. certe nō ſacrificiū pecoris ſed pectoris. ſcilicet ſpiritus ꝓtribulati ⁊ contriti ac humiliati cordis. quia [Sacrificiū deo ſpiritus ꝓtribulatus cor contritum ⁊ humiliatū deus nō deſpicies] Cor ꝓtritum penitēdo. nō obſtinatū peccādo. ⁊ humiliatū ꝓfitendo. non elatum me excuſando. tu deus qui cordis ſecreta cōſpicis. nūq̄ deſpicis. ſed vtiq̄ in eo tanq̄ in ſpūali ſacrificio delectaris. Sed quia hoc acceptabile ſacrificiuz non in moyſi ſynagoga. ſed in chriſti eccleſia eſt maxime offerendū. ideo de ea intelligēdū eſt qđ ſequit [Benigne fac dñe in bona voluntate tua ſion] Hoc eſt affectum bone voluntaſ. id eſt. miſericordie tue. oſtende p effectum pie benignitatis. id eſt. miſerationis tue. Hoc inq̄ fac [ſion] id eſt. militanti eccleſie p ſion ſpūaliť intellecte. vt ex tuis viuis lapidib⁹ ſcilicet chriſtifidelibus [edificent muri hieruſalē] non terrene ſed celeſtis. id eſt. eccleſie triūphantis. Qrat ergo cor cōtritum ⁊ humile non ſolum p ſua ſed p̄ totius eccleſie ſalute vt omnes fideles eius finaliť edificentur. ⁊ fiant muri in ipſa hieruſalē celeſti. firmiter ꝑmanſuri. Cum autez hoc factum fuerit (qđ non nūc in ꝑſenti ſeculo ſed i futuro erit) [Tūc acceptabis ſacrificiū iuſticie tue] poſt ꝑſentis ſeculi ꝓſumationē. poſt finalis iudicij ꝓclusionem acceptabis ſacrificiū. non quidem imꝑfecte iuſticie. ſcilicet penitētie que nūc eſt ꝓtriti ⁊ hūiliati cordis. ſed ꝑfecte iuſticie in gloria ꝓſumate ſcz ſacrificiū laudis. que tūc erit cordis. nō q̄dē lugēti et gemētis. ſed letātis et exultāti. Tunc acceptabis [oblatōes et holocauſta] nō carnales ſz ſpūales. id ē ſpūs ⁊ aīas ſanctorū tecū in gloria aſſūptor. qui erūt holocauſta igne diuino. hoc ē charitatis feruore ſuccenſa vel accenſas [Tūc imponēt ſup altare tuū vitulos] Tunc imponēt angeli ſanctos vel ipſimet ſancti ⁊ ſpūs beati offerent tibi ſeipſos ſup altare tuū. ſ. xp̄m in quo tanq̄ principali fundamēto ſuperedificat omne ſanctorum me/ritū. cui reddiť eternū p̄mium. ⁊ in cui⁹ paſſiōis virtute ſuꝑimponiť omne ſacrificiū tibi acceptabile. Sup hoc altare imponēt ⁊ offerēt vitulos. Non boues antiquos ſub iugo pcti mugientes. ſz vitulos nouellos. ſ. nouos ſctoꝝ populos ſub innocētia noue etatis. ab omi vetuſtatis ſeruitute liberos. ſummaq̄ libertate gaudentes. Tu ergo dñe da mihi ab hac ſpūali ſyon. ab hac eccia militāte. i qua tanq̄ i via pegrinamur ad illā celeſtē hieruſalē. ad illā eccīam triūphantē. ad quā tanq̄ ad p̄riam pducimur cū ſctis tuis finaliter puenire. Da inter muros ciuitatis hui⁹ firmiter permanere. Da mihi inter ciues ei⁹ te feliciter videre. videdo amare. amādo gaudere. ⁊ ita meipm acceptū tibi ſacrificiū ⁊ holocauſtū offerre.

Meditatō ſuper q̄nto pſalmo pēniali. ſcz Do mine exaudi oratiōnem meam.

Domine ihu xp̄e qui es verus rex glorie. rectorq̄ ſctē illius ihr̄lm ciuitatis ſupne. cū ea q̄ de te et gl̄oſa dicta ſunt audio. nimiz ad eā tecū peruenire deſidero. Ido poſtq̄ multa in ꝓcedētib⁹ pſalmis dixerim. de timore pene. ⁊ dolore culpe

de spe venie. de amore spūalis mūdicie. restat vt aliquid dicturus sim. ō desiderio glorioſe ciuitatis hierusalē. id est. celestis patrie. Non enī habemus hic vt ait apostolus manentē ciuitatē. ſ illam futuram inquirim⁹ ⁊ ad eam festinare ingredi debem⁹. ¶ hanc itaq; desiderās ſ ad eamq; festinans. suſpirādo clamare. ⁊ clamādo suſpirare compellor dicens: ¶ Dñe exaudi orationē meā: et clamor meus ad te veniat ¶ Congruit mihi domine huius psalmi titulus. Intitulat nanq; oratio pauperis cum anxiaret ⁊ in conſpectu dñi diffudit precem suam. Ego nanq; pauper ⁊ inops in via ꝑsentis miſerie. vt fiam diues in patria celeſtis glorie. feruēti estuantiq; desiderio anxior. et ꝑterea anxius oro. ⁊ precē meā in ꝓſpectu tuo humiliť effundo. ideo exaudi orationē meā ⁊ clamorē meū. Jam enī ꝑter animi magnā anxietatem oꝝ creuit in clamorē. Orans enī clamo: ¶ Heu me qr incolat⁹ meus ꝓlongat⁹ est. ¶ Heu me quia nimis afflictus sum in via ⁊ nimis elongat⁹ a patria. Et ideo ¶ Non auertas faciē tuam a me in quacūq; die tribulor inclina ad me aurē tuā ¶ Et insup ¶ In q̄cūq; die inuocauero te velociter exaudi me ¶ Quia dñe coram te oro. qr ad te clamo. ideo da mihi faciem tuam. da mihi aurē tuā ¶ a faciē non iratā sed placatā ꝑ clementiā. ¶ a aurem non indignatā contra me. sed ad me inclinatam ꝑ miam. ¶ abis vtiq; dñe ⁊ oīno libenter ac liberaliť dabis niſi obstet mihi nubes pctōrū que obſiſtit oratiōnibus iniquor. Unde ꝑ Esaiaz dicit: ¶ posui nubem. ne trāseat oro. Tu ergo rumpe nubem effunde ꝓtra eam lumen vult⁹ tui et ita nō auertas faciem tuam. nec declines aurem tuam a me vel oratiōnib⁹ ⁊ meis clamorib⁹. sed a peccatis ⁊ iniq̄tatibus meis. Et quia vehemēter clamo ⁊ inuoco te. ideo velociť exaudi me. qr iam non terrena q̄ſi terren⁹. sed celestia quasi celestis desidero. Cui desiderio ꝑmptus adhuc te loquēte dicam. Ecce assum. Nec imerito tam inſtanť peto velociť exaudiri ¶ Quia defecerūt ſicut fumus dies mei ¶ Quia sicut fumus vento cito diſpergiť. ita dies vite mee velociť deficiūt. ⁊ velut vmbra fugiūt ¶ ⁊ ossa mea ſicē cremiū aruerunt ¶ Non solū vires corꝑis deficiūt. sed etiam vires aie mee que dicunť ossa mea (quia i eis ꝑncipaliť ꝓsistit interior fortitudo mea) sicut cremium arescētes ꝓtracte sunt vel sicut frixa in frixorio ꝓfrixe sunt. Fortitudo quippe animi ex recordatione peccati ⁊ timore iudicij quasi frixa ꝓtrahitur. Jam enī frigiť homo. dū se timet arsuruz in inferno. ¶ Ecce ergo dñe. ecce pauptatē meā ꝑ qua anxior. ecce tribulationē quā patior. ecce qualiter ꝑcuſſus sum ¶ ꝑcuſſus sum vt fenū ¶ qr ois caro fenū. Et sicut fenū viret/sed ꝑcuſſum facile sentit ruinā. sic caro in iuuētute viret. senectute vel infirmitate ꝑcuſſa ⁊ morte succiſa arescens deficit. Nec solum percuſſus sum in carne sed in corde ¶ ⁊ aruit cor meū ¶ sterilitate peccati. Sed vnde hoc mihi? ¶ qr oblitus sum cōmedere panem meū ¶. id est. custodire dei ꝑceptum qđ est spūale nūtrimentū meū de quo dicit: Nō ex solo pane viuit homo: sed ex omni verbo qđ ꝑcedit ex ore dei. Heu me miserū. quia hunc panem verum. qui de celo ⁊ ex ore tuo descēdit. comedere oblitus sum. Quare oblit⁹? Quia nimis ad terrena intentus. neglexi. Et ideo ¶ A voce gemitus mei adhesit os meū carni mee. ¶ Quia enī celestia oblitus ⁊ terrenor memor. nō ꝑ spūalibus sed ꝑ tpalibus gemebā terrena nimiū desiderans. non solum corde gemebā. sed etiā voce. ꝑterea a voce gemitus mei inordinati adhesit os meum carni mee. id est. vox gemitus oris mei adhesit carnali mee affectioni. vel os ꝑncipale inter ossa mea. id est. ꝑncipalis fortitudo viriū anime mee adhesit carni mee. hoc est ratio sensualitati ꝓsentit. Jam vo de me aliter ꝑpiciante fieri cupio. Jam enī non ꝑterrenis sed ꝑeternis gemē ꝓcupisco vt dicere valeā cū ꝑpheta dauid: Renuit ꝓsolari anima mea i terrenis. memor fui dei ⁊ delectat⁹ sum in eternis. vtinā non oblitus sed memor tui. vtinam non oblit⁹ sed memor eternor bonor tuor. cum eodē ꝑpheta dicam: Annos eternos in mente habui. sed quō possunt h fieri? Fient vtiq; te iuuante. sed ꝑť tui tuorū q̄ eternor bonor ꝓtemplationē huius seculi secularium q̄ ⁊ secularit viuētiū hominū ꝓuersationē fugiam. vt eligam abiectus esse in domo dei mei magis q̄ habitare in tabnaculis pctōr. vt similis fiam sancto tuo dauid. qui ait ¶ Similis factus sum pelicano solitudis factus sum sicut nyctico rax in domicilio ¶ Et iterum ¶ Vigilaui ⁊ factus sum sicut passer solitari⁹ in tecto ¶ O magnū bre uibus in verbis mysteriū Tres aues ⁊ tria loca hic distinguunť. Tres aues: pelican⁹. nycticorax. ⁊ passer. Tria loca. solitudo. domicilium. ⁊ tectum. Et dicit pelican⁹ i solitudine. nycticorax in domicilio. ⁊ passer in tecto. Pellicano enī aut soliuage. ⁊ que in solitudie habitat compantur heremicole. Nycticoraci vo qui habitat i domicilio. assimilanť illi qui a publico populor loco remoti. non in heremo vagi. sed in vno loco vniti viuūt dicentes: Ecce q̄ bonū ⁊ q̄ iocundū habitare fratres i vnū. Passer autē solitari⁹ ⁊ vnicus in tecto. ille est qui hominū societate nō egēs sed soli deo viuens. ⁊ ad alta virtutū tecta fugiens vbi a laqueis vitior tutus est dicit: Una petij a dño hanc req̄ram vt inhabitē in domo dñi. Nec solum in domo. sed in altiori loco dom⁹ scilicet in tecto. imo in ipso dño meo. Ipse est ergo qui habitat in adiutorio altissimi: ⁊ in ꝓtectione dei celi cōmorabiť. Ipse est q̄ non solum ꝑ se sed ꝑ alios vigilat. ⁊ ꝑ oibus vigilās orat. vt a mundi carnis. ⁊ diaboli laqueis adiuuāte ꝓtegēteq; deo liberet. O vtinā his auibus similis fiam. ⁊

vt tecū sim sepatus a seculi solitudine maneam. ne in tabnaculis peccatoꝝ manens. cum puersis puersus efficiar. naꝫ | Tota die exprobrabāt mihi inimici mei | ꝓperuersi enī q̄ sunt inimici mei et ideo inimici quia puersi ꝓtinue exprobrāt mihi fame mee detrahēdo | ⁊ qui laudabāt me | nō corde sed ore mihi publice adulādo | aduersum me iurabāt | false ⁊ ꝑditorie ꝙspirādo. Sed q̄re hoc? | Quia cinerē tanq̄ panē māducabā ⁊ poculū meū cū fletu miscebā | ꝓper cinerē ⁊ fletum signat status penitentiū quos puersi sepe irridēt. cum eos ante laudarēt. dum cuꝫ eis seculo fruerent ⁊ puerse viuerēt. Cinerem autē tanq̄ panem māducare nil aliud est q̄ peccatoꝝ reliq̄as penitēdo ꝙsumere. ꝓpotum vo cū fletu miscere est tpalem iocūditatē cum lachrymis spūalis penitētie iungere. Vel potius iste intelligi pōt desidertū celestis patrie. qui cum fletu miscetur. dum penitēs ꝑ illius dilatione non sine lachrymarū effusione tristat. Sed vnde mihi est fletus iste? Certe | A facie ire indignatiōis tue |. id est. ab instantia vindicte tue in adam inchoate. cum qua non ego solus sed oēs qui naturam trahim⁹ de ꝓpagine inq̄tatis. ⁊ de massa peccati nati sumus. ꝓpter qō dicit nos apostolus . natura filios ire. Ex huius ergo ire indignatiōe ꝓcedit q̄ | eleuans allisisti me | Tu q̄ me alti⁹ eleuasti creando ad imaginē tuaꝫ in quo me oia aialia supare fecisti. tu me grauī⁹ allisisti. ꝑmittēdo cadere i grauem actualis peccati culpā que me trahit ad grauissimā eterni ignis miseriā quā sol⁹ homo ⁊ nullū aliud animal timet. quia ipse solus sup oia eleuatus aialia, beate vite eterneq̄ glorie particeps est. Heu mihi dñe. q̄ allisisti me. qꝛ | Dies mei sicut vmbra declinauerūt: ⁊ ego sicut fenum aruī | Heu mihi q̄tia dies vite mee sicut vmbra obscuri ⁊ vani quasi inntiles transeūt ⁊ declinādo deficiunt. Et merito. quia a te vo die declinaui. sīmiles mihi facti sunt declinātes dies mei. Et ego sicut fenū aruī. sterilitate culpe. ꝓpt defectū roris gratie. Sed quia ego allisus cecidi. iam de te ꝙfisus ꝑ te cupio subleuari . Jam terren⁹ ego⁊ tpalis ac tpaliter declinādo ꝓtransiēs ad te ꝙfugio qui eternus es ac imutabilis ⁊ imutabiliter durando ꝑmanes. Qui ergo | Tu aūt dñe in ei nū ꝑmanes | ꝓideo tu etern⁹ me tpalem ⁊ velut vmbra transeuntē ad tuā eterniratē eleuādo salues et liberes | ⁊ mēoriale tuū in gene. ⁊ gene. | Qꝛ mēoria tua q̄ nr̄i memoꝛ es in mia tua . est oī tpe ꝑmānsura. nec vnq̄ deficiet illa ꝓmissio tua cum irat⁹ fueris mie recordaberī. Et iō | Tu exurgēs misereberī sion | Sion enī speculatio interꝑtat. ꝑ quā militās ecclesia vel fidelis aīa intelligit. q̄ nūc deū ꝑ speculū ⁊ enigmate speculari nitit. Ad hāc ḡ te q̄rētē ⁊ ad te ꝙsurgē cupiētē . tu exurg⁹ ⁊ q̄si ei clement occurrēs misereberī ei⁹. te sibi misericordē adiutorē ⁊ subleuatorē exhibēs . Miserere | is inq̄ | qꝛ tps miserēdi eius. qꝛ venit tps | De q̄ dici apl̄s: Cū venit plenitudo tpis. Et iterū. Ecce nūc tps acceptabile: ecce nūc dies salutis. Et vere misereberī sion | Cū placuerūt servis tuis lapides ei⁹ | Lapides sion sunt fideles militantis ecclesie. firmi ⁊ stabiles i christiana fide. ⁊ nihilomin⁹ spe solidi ⁊ ꝑsistētes in caritate. Hi nimirū placuerūt seruis tuis. hoc ē sanctis ecclesie triūphātis. q̄ tibi in tua ciuitate celestis hierusalē cū summa libtate seruiūt. qꝛ illa q̄ sursum est hierusalē mr̄ nr̄a. hoc ē triūphās ecclesia mr̄ militātis ecclesie. apl̄o teste . oīno libera ē. qꝛ ibi deo seruire regnare est. Hi ergo sancti tibi in regno tuo seruiētes. ⁊ ideo liberi tecū regnantes | terre eius misereburnt | Et merito misereburnt terre sion. i. terrene miserie militātis ecclesie. nec solū ei misericordes erūt. ꝟ etiam vt tu misereari orabūt. Cur ita? Qꝛ eandē miseriā aliq̄n passi et expti sunt. Qꝛ q̄d inde sequit? | Et timebūt gentes | q̄ pr⁹ timē nescierūt | nomē tuū dñe: ⁊ oēs reges terre gloriā tuā | Qꝛ videbūt maiores esse gloriē tue q̄ supbie sue potētiā . ⁊ b iō | Qꝛ edificauit dñs sion |. i. ecclesiā suā edificādo magnificauit. Et ipsa q̄ ꝑus coꝛā gētib⁹ ⁊ regib⁹ visa fuit in ꝓtumelia | videbit in gloria sua |. i. q̄ pr⁹ abeis supbis ꝓtumeliose ꝑsequebat. postea ab hūilibus his gloriose honorabit. Hec q̄ olim futura esse ꝑdixerat ꝓphet a. q̄tidie ecclesia impleri videt. Qꝛ q̄re b oia? Qꝛ | Respexit in oꝛonē hūilium |. i. christifideliū. q̄ in ei⁹ fide hūiliē orabant. vt b sue ecclesie felicit euenirēt. Et iō n̄ | sperauit ꝑcem eoꝝ | qꝛ nō singularit ꝑ se orabāt . ꝟ generalit ꝑ salute oīum fideliū. q̄ vtiq̄ ē oꝛo pfectoꝝ Qꝛ vo nō decꝫ vt tot tantaq̄ bñficia a deo ecclesie collata. ab hoie q̄si ingrato sileant. Jō | Scribant b in generatiōe altera | vt scripture cōmendata firmit teneant. nō solū in antiq̄ lege mosayca. ꝟ in generatiōe altera. s. noua generatiōe christiana | ⁊ pl̄s q̄ creabit. b ē christian⁹ pl̄s. quasi noua generatiōe i christo regenerat⁹ | laudabit dñm | Et merito laudabit | Qꝛ ꝓspexit de excelso sancto suo: dñs de celo in terrā aspexit | Sed ad q̄d de excelso sctō celo ꝓspexit . ⁊ in ima terre aspexit? Certe | Ut audiret gemit⁹ cōpeditoꝝ | b est. vt audiret ⁊ exaudiret gemit⁹ hūiliū ⁊ penitentiū. timore dei ⁊ disciplina q̄si q̄busdā cōpedib⁹ ligatoꝝ. De q̄b⁹ cōpedib⁹ sapiēs dicit: Audi fili mi: ⁊ ne abijcias ꝙsiliū meū. ⁊ inijce pedes tuū in cōpedes ei⁹. ⁊ erūt tibi cōpedes ei⁹ in ꝓtectionē fortitudinis. Et | vt solueret | a nodis ⁊ vinculis pctoꝝ | filios interemptoꝝ |. s. fideles christianos spūales filios apl̄oꝝ ⁊ martyꝝ. crudeli interempti one a gētib⁹ ⁊ regib⁹ mortificatoꝝ. Ut his vinculis solut. fidelium ecclesia dicē possit: Dirupisti vincula mea tibi sacrificabo hostiā laudis. Ad b ergo de celo ꝓspexit ⁊ in terrā aspexit . vt hūiliū christianoꝝ gemitus audiret ⁊ vincula solueret.

Hz ad qđ:| Ut ānūciēt i sion |ꝺ ē in ecclesia mi
litāte|nomē dñi |ꝛ fidez chzisti a q̄ noiank chzi
stiani|ꝛ laudē ei⁹ in hierusalē |.i.laudādo ꝛ glo
rificādo opa ei⁹ q̄ sunt i celesti hierusalē .s. eccl̄ia
triūphāti.de q̄ ꝺz:Gloziosa dicta sunt de te ciui
tas dei. Et ꝺ ita ānūciēt. vt ānūciādo ꝓficiāt. In
q̄:| In cōueniēdo ꝓplos in vnū ꝛ reges vt seruiā
ant dño |Hoc ē vt ꝓplos diuersarū gentiū ꝛ re
ges dispoz populoz ꝙuenire faciat in vnitatez
fidei chzisti ꝛ moz fideliū nō vt seruiāt mūdo car
ni vel diabolo.ꝺ vt seruiāt dño deo suo .de q̄ ꝺz:
Dñm deū tuū adorab ꝛ illi soli seruies. Hz qđ se
quit:| Rñdit ei in via virtutis sue |Quis est q̄
rñdit ei:Quis hic rñdēdo loquit dño:In supi
oribus verbis exp̄mit cui ꝙgruat rñsio. Supza
eni cōmemorank cōpediti ꝛ interēpti reges ꝛ po
puli sion hierusalē.Q aūt singularit ꝺz.rñdit ei.
non ad eos videt posse referri q̄ pluralit noiank
Hz sciendū est q̄ hic rñdit vnitas ꝓ plurib⁹.i.to
ta ecclesia que in chzisto vna ē ꝓ cunctis fidelib⁹
Ipsa que vnū est coꝛpus .ꝓ oibus mēbzis eius
rñdit dño. Rñdit inc̄ gratias ei agēdo q̄ eaz ꝓ
spicere eam audire eam a vinculis soluere .eā ad
sul laudē nois excitare.eam denicp ex varijs po
pulis ad vnius dei seruitutē ꝙgregare dignatus
est. Rñdit ergo ei nō vocc sed coꝛde. non lingua
sed vita.non i via infirmitatis sue. sed virtus sue
scilicet in fidei firmitate.que fides via ē ad patri
am.ꝛ est virtus huius vie que in patria non ma
nebit sed eius obscuritatē euacuabit| claritas glo
rie. Rñdit ergo ecclesia dño. Et qđ dixit:| pau
citatē inq̄t dierū meoz nūcia mihi |Rñdēdo er
go ozat quasi dicat:O deus me⁹ nūcia mihi pau
citatē ꝛ bzeuitatē dierū meoz. hoc ē qz dixisti q̄
ecclesia manebit ꝛ tu cū ea eris vsq̄ ad ꝙsumatio
nem seculi.fac me cognoscere ꝛ diligent attēdere
q̄ bzeue ꝛ exiguū est hoc tps duratiōis mee in cō
paratiōe eternitatis tue.Oꝛo ergo vt aduenias re
gnū tuū:cupio hui⁹ seculi finē. vt cito veniaz ad
regni tui dtitudinē.Desidero dierū meoz bzeui
tatē vt cito trāseā ad dierū tuoz eknitatē. Et iō:
|Ne reuoces me in dimidio dierū meoz |ꝺ ē ne
sinas me reuocari a desiderio eknoz .vt heream
cure tpalīū in dimidio dierū meoz.s.dierū p̄ti
um.q̄ medij sunt p̄teritoz ꝛ futuroz .q̄ oēs sunt
dimidij ꝛ impfecti nisi addank eterni. Et merito
peto nō reuocari ad terrena q̄ tēdo ad ekna. q̄ iō
sunt auidi⁹ appetēda qz|in generatiōe ꝛ genera
tionē anni tui |sine fine ꝛ sine p̄ncipio duraturi.
ergo nō sunt āni tui sicut dies met.qz āni tui ekni
et dies mei exigui.āni tui nō trāseūt sic dies mei.
ꝺ semp manēt qz sunt eknitas tua q̄ nihil aliud ē.
c̄ suba tua nihil hñs mutabūe.nil p̄teritū.nil fu
turū. Et qz eknitate p̄cedis oia q̄ fecisti . Iō seq̄t
|Initio tu dñe terrā fundasti |Initio.s.tpis.tu
q̄ es sine tpe sine initio sine fine.imutabiliter ma
nens in eknitate|ꝛ opa manuū tuaruz sunt celi |
Nec tñ falsum ē qđ alibi ꝺz: Verbi dñi celi firma
ti sunt. Nam qđ verbo facis .ꝺ etiā māu .i. vtu
te tua oparis. Nō est eni deus distinctus coꝛpo
reis mēbzis. verbū aūt dei manus ei⁹ |Ipsi per
ibūt tu aūt pmanes |Tu eni semp stabilis .dās
cūcta moueri imutabilit.pmanes.i.i tua eknita
te pseuerank manes . Hz ipsi celi q̄ in tpe verbo
tuo firmati sunt nō sicut tu firmi erunt sed iuben
te verbo tuo pibūt. Añ Petrus ait: Terra autē
et celi q̄ nūc sunt eodem verbo repositi.sunt igni
reseruādi. De celis ergo terre primis.s. de regio
nibus aeris ꝙstat q̄ c̄tum ad coꝛ q̄litatē pibūt.
sed de supioꝛib⁹ celis celoz non est certū.si tamē
māserint nō in se sed in deo manebūt . qz solo dei
verbo pire p̄nt |et oēs |.s. tam celi q̄ cetere res
mutabiles etiam angeli |sicut vestimentū vete
rascent |ꝺ est q̄tū in se est.nisi eos seruares ver
bo tuo.sicut vestis q̄ vetustate ꝙsumit deficerēt
Añ sequit |Et sicut opertoriū motabis eos ꝛ mu
tabūt |Celos q̄ coꝛpalia ꝛ cūcta mntabilia ope
riunt verbo tuo moues. ꝛ sicut eos mutas locali
ter.ita solo verbi tui arbitrio.si volueris totalit
mtabunt ꝛ in nihilū redigent |tu aūt idem ipse
es |Tu q̄ dixisti: Ego sum q̄ sum.idem ipse es ꝛ
licet oia sint ex te/ꝛ p te/ꝛ in te/non tamē sunt qđ
ipse es q̄ es mutās nō mutat⁹. faciēs nō factus.
mouens sed imutabilit manēs |ꝛ |ideo |āni tui
nō deficient |in generatiōe ꝛ generationē erunt.
et indesinent manebūt qz āni tui eknitas tua sunt
Dū ergo dñe tuam imutabilitatē. dū tuam ekni
tatem.ꝛ creaturarū oium mutabilē varietatē va
nam q̄ vanitatē ꝙsidero . nimirū ad te venire et
tecū habitare desidero.nec a desiderio meo frau
dari.aut spe mea frustrari.aut habitatiōe tua p̄
uari tristis diffido. Quare: Quia let⁹ audio qđ
sequit |Filij seruoz tuoz habitabūt |Jam mi
hi eni leta ꝙfidentia ozit .qz filij seruoz.i.sctōz
tuoz tecū habitabūt.s.boni chzistiani .de q̄z nu
mero esse cupio. Qui filij sctōz sunt.nō p carna
lem ꝓpagationē/sed p spūalem pticipationē. sic
ecōtra mali/filij sunt spūum malignoz.sicut scri
ptum est. Vos ex p̄re diabolo estis.nō p genera
tionē sed p imitationē. Vel filij sunt opa bona si
ne q̄bus nullus habitabit in gloria. Qui ergo ibi
vult habitare nō sit a bonis opib⁹ sterilis ꝺ p̄mit
tat fetus bonoz operū q̄s sequat. vt intret in ter
ram viuētiū. Sicut ioseph añcessit p̄rem suū ia
cob in egyptuz:dicēs ei ꝛ fratrib⁹ suis: ego p̄ue
ni pare vob escas.ita p̄cedāt filij tui.i.opa tua ti
bi pare escā refectiōis ekne. Quales filios p̄mise
ris.tales seq̄ris |ꝛ semē eoz |.s. bonoz chzistia
noz vel meritoꝛioz operū. De q̄b⁹ scribit .Qui
seminat in lachzymis.s. hic in via. cū exultatiōe
metēt in celesti patria. |Hoc inc̄ semē.de q̄ fruct⁹
gloꝛie metit |in seculū dirigek |Hoc ē in celum
directū ꝛ erectū in eknū . ibi tanc̄ in hoꝛreo ser
uabit. Ba ergo mihi dñe da. ꝛ fac me ita ꝺ se

men bñ opando semiare. vt inde fructum glorie possim morierdo suscipe. Da ꝛ fac hoc semen ita in me ꝓ te fructificare ꝛ ad te dirigere. vt in tua eternitate sine fine habitādo valeam ꝑmanere.

Meditatio sup sexto

psalmo penitentiali. s. De ꝓfundis cla.

De profundis clamaui ad te dñe | Dñe exaudi vocē meā | De inde alijs verbis idem repeto | Fiant aures | .i. auditus clemētie | tue intendētes in vocē deprcationis mee | Nec frustra sepe. ꝛ iterū atq; iterū. varijs verbis eandē oronis deuotionez explico qz ad explendū mentis mee affectū. non sufficit organū mee vocis. nec desideriū cordis sat| pōt depromere lingua carnis. Nec imerito ad te clamo de ꝓfundis cordis ꝛ vocis q̄ me esse sentio ñ in vno solū ꝓfundo. sed in plurib⁹ ꝓfundis fluctibus. taz interioris q̄ exterioris miserie. q̄ diu sum in via huius miserabilis vite. Nā qui sic de ꝓfundis clamat. de ꝓfundis surgit nec ipse clamor eū diu in ꝓfundis esse sinit. qz vox hui⁹ clamoris oē ꝓfundū penetrat. ꝛ ad dei aures vsq; puenit. Ecōtra vo q̄dā valde in ꝓfundo maloꝝ sunt. q̄ nec ad te clamāt cū se viderint q̄tidianis peccatis ꝛ iniq̄tatib⁹ obrutos ꝛ oꝑressos. ꝫ potius illos irridēt q̄ eos ad te clamare monēt. hoc ē ꝓfundū maloꝝ. de q̄ scriptura dicit: Pctōr cum venerit in ꝓfundū ꝓtēnit. abšit ꝫ a me dñe. ꝫ ad te clamo de ꝓfundis cordis oium q; interioꝝ virū. vt me clemēt eripias de ꝓfundis iniq̄tatū | Quia | Si iniq̄tates obꝛuauer| dñe / dñe q̄s sustinebit? | O magnū ꝓfundū. O abyssus multa ꝑfūda valde. nimisq; piculosa: Ecce enī vndiq; oibus circūspectis. nullū bonū. sed vbiq; maluz videꝫ. cateruas scelerū meoꝝ cernēs. nimirū pauescens exclamo. O dñe si iniq̄tates obseruaueris. i. ad vindictā eternā seruauer| . dñe q̄s sustinebit te iudicē? Nō tm̄ ego solus nō sustinebo. ꝫ nec q̄s alius. qz nullus ali⁹ ē (nisi seductus ꝛ veritate vacuus) q̄ se nō cognoscat pctōrē. Nam si dixerim⁹ qz pctm̄ nō habem⁹ nosipsos seducim⁹ et veritas in nob nō est. Nō ergo ꝑsumā de mea iusticia sed de tua mia | Quia apud te ꝓpiciatio est | Si enī iniq̄tates sic obseruares. vt earū iudex solus eē velles. ꝛ eē nolles misericors. vtiq; nulla mihi esset spes. nulla ꝓsolatio. Sz iō nō despero. qz apud te ꝓpiciatio est | ꝛ ꝓp̄t legē tuā | Legē amoris ꝛ grē. in q̄ das reis veniā | sustinui te dñe | patient sperās. ꝛ sperādo expectās tuaz miam. Et ꝫ dñe. qz oia nosti. nō solū tibi ꝓfiteor sed etiā alijs. vt oibus notū sit māifeste dicens: | Sustinuit aia mea in verbo ei⁹ | Cui⁹ eius? In verbo eius. cui⁹ verbū nō fallit nec fallit. Nō in verbo hois q̄ mēdax ē. sed in verbo dei q̄ verax est. Añ subdit | sperauit aia mea in dño | non in hoie sed in deo speauit. q̄ verbo suo infallibili ꝓpctōr veniā. regni celoꝝ gloriā repromisit. Speꝛauit inq̄ | A custodia matutina vsq; ad noctē | Ideo dicit a custodia seu vigilia matutina. q̄ est ꝓncipiū dici sperādū vsq; ad noctē. qz i dño sperare dz aia a ꝓncipio vite vsq; ad mortē. Nam q̄ vsq; ad mortē pseuerauerit salu⁹ erit. Dic g̃ | spe ret israel in dño | Nō solū speret vn⁹ solus. ꝫ totus fidelis ꝓls. qm̄ nō vni soli sed multis dictuz est: Sperate in dño ois ꝯgregatio populi. effundite coz̄ illo corda vr̄a. Et merito sperz israel. s. ois ecclesia ꝛ ꝯgregatio fideliū in dño | Qz apd dñm mia | nō magna solū sed maxima. nam | copiosa ē apud eū redēptio | Sz quō verꝫ est. q̄ copiosa fuit redēptio tpe dauid / cū nōdū tps redēptionis aduenisset? Sane semp copiosa fuit redēptio. ꝫ vt ipse dauid ꝓphetice innuit. ꝫ fuit apd deū. ꝫ ē apud diuinū secretū semp ꝓposita semꝑq; puisa ac ēna p̄destinatiōe dispposita ꝫ nō semp copiose ac plene apud hoies exhibita. qz ñ tpe l. gis nature aut legi mosayce ꝫ tpe legi grē. de q̄ scriptū est. Añ venit plenitudo tpis. misit de⁹ filiū suū factū sub lege. vt eos q̄ sub lege erāt redimeret. Añ tandē impletū est qō olim dauid ꝑdixerat | Et ipse redimet israel ex oib⁹ iniq̄tatibus eius | Nūc ergo dñe mie maxime oportunū tps ē vt de ꝓfundis fluctibus miseriarū ad te fontē miarū clamādo ꝯsurgā. ꝛ de me meaq; ꝓpria virtute diffidēs: de te tuaq; grā ꝛ pietate speꝛando ꝯfidā. ꝛ ad tuā clemētissimā ꝓpiciationez ꝯfugiā. Dignū q̄z ꝛ iustū ē. vt tibi o pijssime chr̄e ste grā sagā apud quē est copiosa redēptio: iō copiosi sanguis oblatio. ñ solū ꝓ vni⁹ aut paucoꝝ hoiuz salute. ꝫ ꝓ toti⁹ isrl̄. ꝓ toti⁹ ecclesie. ꝓ totū mūdi pluriūq; si forēt mūdoꝝ redēptiōe copiose sufficere phibeꝫ. Per hui⁹ ergo passiōis virtutē ꝓ hui⁹ sanguis effusionē te dēpcor. vt a pctis me is ꝛ a penis q̄s ꝓ his mereor me redimas redemptumq; ab eis eripias. ꝛ ereptū a malis meis. tecum in bonis tuis habitare ꝯcedas.

Meditatio super se-

ptimo psalmo penitentiali.

De profundis clamaui ad te dñe | Dñe exaudi vocē meā | Omine ieſu chriſte q̄ ſpantes in te nō deſeris. clamātes ad te nō deſpicis. q̄ q̄rētes te nō fugꝫ. te deſiderātes nō reſpuis. ꝫ de ſe diffidētes in te aūt ꝯfidētes ꝯſolaris. Tibi hūiliꝫ ſūplico. vt mihi q̄ in p̄cedenti pſalmo ꝯfeſſus ſum diffidētiam virtutis

ppīle. tua potenti virtute largiri digneris sobri
am exultationē spūalis leticie. ad quā impetran
dam suspirās dico | Dñe exaudi oronē meā: au-
ribus pcipe obsecrationē meā | Nō sepe dixi. ite
rū repeto. vt oronis repetitio sit deuotiōis ꝓfir-
matio. Nec me tedet sepe itrerare verba oronis.
qui sepius iteraui opa iniqtatis nec peto exaudi
ri in mea iusticia sed | in veritate tua exaudi me i
tua iusticia | Hoc est tu q̄ verax es. ⁊ in veritate
tua penitentib⁹ veniā ꝓmisisti. exaudi me peni-
tentē non in mea sed in tua iusticia. s. in mia tua.
q̄ penitētes iustificat. | Peto eni iusticiā mie. quā
exerces i p̄senti secło. nō iudiciū illi⁹ iustice. quā
factur⁹ es in futuro. Jō sequit | Et nō intres in
iudiciū cū seruo tuo | Ego eni nō sum dign⁹ vo-
cari amicus vel fili⁹ tuus. sed tm̄ seru⁹ tuus sum.
q̄ mia indigeo ad te fugitiu⁹ redeo. pacē quero.
Nō ergo in futuro intres mecū in districtū iudi-
ciū q̄ ego volo intrare tecum. Jntrāt in iudiciū
cū dño. q̄ iusticiā suā iactātes ꝺ ea p̄sumūt. Qui
bus p ꝓphetā dicit dñs: Quid vultis mecū iu-
dicio ꝓtēdere? Pēs dereliq̄stis me. Nō sic ego:
sed iusticiā meā coā me esse nullā reputo | q̄ nō
iustificabit in ꝓspectu tuo ois viuēs | Quia ⁊ si
apud se q̄s suo iudicio iustificet. tñ ois hō in hoc
mortali corpe viuēs nō iustificabit in conspectu
tuo. q̄ interioza ⁊ occulta hois vides. in q̄b⁹ ne-
mo bñ plene iust⁹ aut mūdus ē tuo iudicio. q̄tū-
libet sctūs hoīb⁹ videat. Jō paulus ait: Nihil
mihi ꝓscius sum. ꝑ nō in hoc iustificat⁹ sum. Vel
intelligi p̄t | nō iustificabit in ꝓspectu tuo | .i. in
tui compatiōe. nō solū ois hō. ꝑ nec ois viuēs eti
am angelus q̄ solus ꝺs ē in quē pctm̄ cadere nō
pōt. in cui⁹ ꝓspectu etiā astra nō sunt mūda. Nō
ergo intres mecū in iudiciū rigorose. ꝑ mecū pie
ac misericordit age | Q̄r psecut⁹ est inimicus | .i.
diabolus vel q̄sq̄ ali⁹ aduersari⁹ | aiam meam |
et | būiliauit in terra vitā meā | Hoc est q̄tū in se
fuit eā vt celestia relinq̄ret ⁊ terrena sapet inclina
uit. Et iterū | Collocauit me i obscuris | .i. in pec
catoz tenebris | sicut mortuos seculi | .i. sicut ce-
teros pctōres nō spūalit viuētes. sed secularit in
pctis morietes. Jō | anxiat⁹ ē sup me spūs meus
in me turbatū est coz meuz | Ez ecce p⁹ q̄ tristia
p̄cesserūt. leta sequūt. p⁹ q̄ anxiat⁹ fui ⁊ turbat⁹
p multiplicē inimici temptationē. let⁹ fact⁹ suz p
spūalē dei ꝓsolationē. Q̄r | Memor fui dierum
antiq̄rū | .s. dierū eknoz. ꝺ ē tue eknitatis diuine
cui⁹ mēoria maxia causa ē spūalis delectatiōis ⁊
leticie. Vñ scriptū est. Memor fui dei ⁊ delecta
tus sum. nec solū in dieb⁹ eknis seu reb⁹ inuisibi-
lib⁹. ꝑ etiā in creaturis tpalib⁹ te eknū ⁊ inuisibi-
lem deū ꝓtēplat⁹ sum. Nā | meditat⁹ sum in oīb⁹
opib⁹ tuis. in factis manuū tuaruz meditabar |
Aquesiui in opib⁹ artificē in creaturis creatorem
in reb⁹ factis te earū mirabilē ꝓditorē. Creatura
tua facta ē mihi speculū vt i ea te cognoscerē de-
um meū. q̄r vt ait apl's: inuisibilia dei ꝑ ea que fa
cta sunt. intellecta ꝓspiciunt. sempitna q̄q̄ virtus
eius ⁊ diuinitas. Et iō | Expādi man⁹ meas ad
te | Quia in opib⁹ tuis cognoui q̄ oia bona sunt
et nō a se sed a te tueq̄ bonitatis pticipatiōe bo-
na existūt. iō tibi gras agēs. expādi in oronem ma
nus meas ad te tanq̄ ad bonoz oium largitorē
Et | aia mea sicut terra sine aq̄ tibi | Nō solū ad
te expādi man⁹ corpis mei sed ⁊ oēs vires animi
Et merito. q̄r | aia mea | a te derelicta ē | sicut ter
ra sine aq̄ | Jō dz se ad te expādere ⁊ nō sibiipsi.
sed tibi adherere. q̄r nō seipsam. sed tu solus eam
potes roze gre irrigare. sicut aūt terra sine aq̄ ste
rilis ē: sic aia sine gre tue pluuia fructū ferre non
pōt. Tu ergo | Velocit exaudi me dñe | cito dā
do pluuiā gre. q̄r sitiuit in te aia mea. iō si aquaz
dare longr⁹ differas | deficiet spūs me⁹ | a te tāq̄
sterilis derelict⁹. Et ꝓpt̄ ꝺ | Nō auertas faciē tu
am a me | spm̄ meū derelinq̄ndo. ⁊ ab eo auferē-
do vel ei differēdo gre tue donū. Alioq̄n | simili
ero descendētib⁹ in lacū | ꝺ ē in pfundū pctōrū.
Ez pot⁹ | Auditā fac mihi mane miaz tuā | Fac
inq̄ mihi miam tuaz. auditā. s. a pphetis mātfe
stata in scripturis. Fac me interi⁹ sentire. q̄ ex-
terius facis audire. ⁊ ꝺ fac mane. i. cito ⁊ nō tar-
de | q̄r in te speraui | Et iō speraui. quia audiui.
Ꝓpe ē dñs oīb⁹ inuocātib⁹ eū: oīb⁹ inuocāti-
bus i veritate. Et vt cito facias mihi miaz tuam
| Notā fac mihi viā in q̄ ambulē | vt sit lucerna
pedibus meis verbū tuū ad recte ambulandū in
via mādatoz tuoz | q̄r ad te | a q̄ tanq̄ a pfe lu-
minū descēdit oē bonū ⁊ q̄ illuminas oēz hoiem
veniētē in hūc mūdū ad te inq̄ ⁊ ñ ꝓtra te | leua-
ui aiam meā | Et iō | Eripe me ab inimicis meis
dñe ad te ꝓfugi | Nō a te fugi ꝓtēnēdo ⁊ postpo
nendo lucē tuā. sed ad te ꝓfugi q̄rēdo ⁊ postulā-
do eaz. Jō | Eripe me de inimic meis dñe | .s. a
diabolo ⁊ mīstris suis. q̄ tēptāt me. vt ābulez in
tenebris. Et vt ab eis eripias me | doce me facē
volūtatē tuā | q̄r si ñ doces me. faciā volūtatem
meā ñ tuā ⁊ sic deseris me ꝺs me⁹. dū ego te dese
ro. ergo doce me | q̄r ꝺs me⁹ es tu | Ad aliū cur-
rerē si aliū creatorē hrem. Ez q̄r tu solus es de⁹
me⁹ iō doce me vt mgr̄ me⁹. q̄ ꝺ vtiq̄ facies. quia
| Spūs tu⁹ bon⁹ deducet me in terrā rectā | Ece
ce q̄r sup̄. in mēoria eknoz ⁊ in ꝓtēplatiōe tua et
tuoz operū delectat⁹ sum. ne magnitudo ꝓtēpla
tionis extolleret me. ne supba fieret leticia mea.
letis miscui tristia. ꝑ iam p⁹ tristiciam ꝓuertoz ad
gaudiū. Jā eni plene spero q̄ spū s me⁹ mal⁹ nō
p̄ducet me in terrā puersam infernaliū penarū.
q̄r | Spūs tu⁹ bon⁹ deducet me in terrā rectā | in
terrā. s. gaudioz. de q̄ ꝺr: Portio mea in terra vi
uentiū. Et ꝺ nō ꝓpt̄ meritū meū sed | ꝓpt̄ nom
tuū dñe viuificab me in eq̄tate tua | non in iusti
cia mea. Ego eni me occidi ꝑ pctm̄ meū. ꝑ tu me⁹
viuificab ꝓpter nomen tuum. q̄ est ihesus. ⁊ in

terp̃etaꝝ saluatoꝛ. Ut rem nois tui impleas. tu eris mihi iesus. ⁊ me viuificādo sanabis. Et sic ⁊ Educes de tribulatiõe ⁊ hui⁹ seculi ⁊ aiam meā et i mia tua ⁊ non i merito meo ⁊ dispdes oēs inimicos meos ⁊ Quos etiā inimicos tuos merito dixerim. qꝛ in me seruo tuo te dñm meū. q̄tuz in se ē psequunt ⁊ gloriā nois tui. cui ⁊ nō mihi. salutē meā attribuo dicēs: Nō nob dñe nō nob: ſ noi tuo da gloriā. Hāc inq̄ gloriā saluti mee adū sando auferre conant. Uñ ꝓuient subdit ⁊ Et pdes oēs q̄ tribulāt aiam meā ⁊ .ſ. diabolū ⁊ oēs obstinatos. ⁊ merito pdes me tribulātes ⁊ quoniam ego seruꝰ tuus sum ⁊ Ad te in mea tribulatione recurrēs sicut seruꝰ humilis ⁊ fidelis vasallus recurrit ad dñm. ¶ Ecce ergo huiꝰ psalmi aliorūq̄ psalmoꝝ pñialiū leta ꝓclusio. Ecce spūalis leticie exultatio. quā salutaris pnie ꝓtristatio finalit̄ opatur. Uñ qui p pniam affligit. tandē dicit. ꝓsolatiões tue letificauerūt aiamā meam.

Oratio operis huius

Oconclusiua.

DA ergo mihi dñe hos quos pniales psalmos ecclesia tua noiat. ⁊ a penitētibus tibi psallēdos esse p̃dicat. tā digne ac deuote. nō solū ore ſ corde penitēdo psallere. vt p ꝓtristationē pnie salutaris. exultationē ꝓseq̄ valeā leticie spūalis. vt post salutarē penitentiā tandē p spūalē leticiā exultando dicam. Spūs tuus bonꝰ deducet me in terrā rectā. Da mihi dñe hūc septenariū penitentiū psalmoꝝ eē remediū ꝫ septenariū mortaliū pctoꝝ. mihiq̄ eē auxiliū ad septenariū virtutū principaliū. ad septenariū donoꝝ spūaliū. ad septenariū btitudinū. ad septenariū deniq̄ petitionū in oꝛone dñica ꝓtentarū. ¶ Da mihi dñe in hoꝝ psalmoꝝ meditatiõe timoꝛē pene. doloꝛē culpe. spem venie. amoꝛē cordialis mūdicie. desideriuz celestis patrie. diffidētiā virtutū ꝓprie. exultationē deniq̄ spūalis leticie. Ne ſ eni septenario mētaliū affectuum. p̃ncipalit̄ agit̄ in ſ septenario deuotoꝝ psalmoꝝ. his septē affectibꝰ. q̄si septē scale pnie gdibꝰ. ad vitā patrie celestis ascēdit̄. quo me finalit̄ deduci. ⁊ felicit̄ ascēdere. ⁊ tecum habitare ꝫ ēnit̄q̄ regnare tu miserocordit̄ p̃stare dignerꝭ Qui viuis ⁊ regnas in secula seculoꝝ Amen.

¶ In ſ finit̄ doctrinalis expositio mgri Joānis Gerson sup̃ septem psalmos penitētiales ⁊c.

Incipit donatus moralizatꝰ venerabilis mgri Johānis de gerson cācellarij parisiensis.

SDArtesoꝛonis quot sunt? ¶ Octo. Que? Cognitio sube. cognitio q̄litat⁹. cognitio p̃cepti dei. cognitio eiusdē. cognitio homis ſm deū ⁊ ſm naturā. ꝓsideratio futuri iudicij. ꝓsideratio leticie electoꝝ. ⁊ ꝓsideratio tristicie dānatoꝝ ¶ Nomē q̄d ē? ¶ Nō. qꝛ hō vocaris: si cognosc⁹ subam tuā vñ factꝰ es: veracit̄ scis: est nomē. Ecce cognitio sube q̄ est ꝓma parꝭ oꝛonis: de terra es ⁊ in terrā reūter⁹. ¶ Noi q̄t accidūt? Sex. Que? Qualitas. cõpatio. genꝰ. nūerus. figura. casus. ¶ Cuiꝰ q̄litat⁹ hō? Apellatiue. qꝛ cõe ē oibꝰ hoibꝰ de terra fieri. imo ō viliozi terra siue materia. Cõmune ē etiā oibꝰ hoibꝰ eē aial rōnale. Cuiꝰ gdus compatiõis? Nulli⁹. qꝛ homo nō dz augeri p p̃sumptionē. nec minui p pusillanimitatē. Et iō est nomē substātiuū. vt stare habeat ex nimiū timoꝛē ⁊ ꝫ nimiā p̃sumptuosaz spem. ¶ Cuiꝰ generis? Cōmunis. Qꝛ tam viro q̄ mulieri ꝓuenit natura hois. Cuiꝰ nūeri? Singularis. Qꝛ q̄libz p se rōnē reddz añ tribunal xp̃i ¶ Cuiꝰ figure? Simplicis. Qꝛ ñ pōt diuidi i plures sectas. Oportet eni ſ saluari dz: q̄ solū fidē christi ꝓfiteaꝝ: ⁊ ab illa nō diuidaꝝ. Qui eni hāc fidē nō hñt/ nō hoies dici debēt: ſ bruta. q̄m carēt ratione. ¶ Cuiꝰ casus? Noiatiui ⁊ vocatiui. Qꝛ nominaꝝ iam mortalis q̄ ĩmortalis erat creatꝰ. ⁊ vocatur operiꝰ: q̄ eterne q̄eti erat deputatꝰ. Cuiꝰ declinatiõis? Tertie. Qꝛ declinari ⁊ hūiliari debet triplicit̄. cozā deo/ cozā ꝓximo. Unde regit̄? Si bñ regit̄: a deo regit̄. si male: a diabolo. Discutiamꝰ iam dicta. O hō si ꝓsiderare vis q̄d sis q̄ ad materiā/ sine dubio inuenies te nobilissimū aialiū. aia tua ad similitudinē dei ē facta: ⁊ imago eius insignita. hñs in se virtutē intelligēdi. volendi. ⁊ memoꝛādi. Hec aia infusa ē a deo in tuū vilissimū coꝛpꝰ fetidū ⁊ fragile. vt tanq̄ dña saplētissima ⁊ tanq̄ hospes sagax domū tuā regat. Ipsa ergo q̄tū est de se: semp valet agere q̄ dño suo sunt placita: ⁊ ad ſ dirigit sensus exteriozes ad exteriozia officia/ nō inducētia q̄q̄ noctiuū ad lectionē sacrā vel ad crucē dñi intuēdaz vel ad alia salubria q̄ sibi vtilia vident. Ad circo si volūtatē carnis seq̄r⁹/ hospitē occidis. malū ergo ⁊ vile ē ſ hospitiū in q̄ tā nobilis hospes ꝓclitat̄. Si ergo vis ſm aiaz viuere nō ſm carnē. ꝓsidera q̄ caro tua terra ē. terre ergo ꝓditiões serua. Terra eni bassa ⁊ dura oia portās virtute patiētie. ⁊ q̄toplus ab aliq̄ vexaris/ tanto ei plus bñfacias. imbrē eni salutar⁹ doctrine ⁊ diuine gr̃e inglutire studeas. ⁊ siccus sis a fluxu vitioꝝ carnis ⁊ cupiditat⁹ frene. Habes iam q̄d sit nomē. ⁊ q̄d sis ſm subam. .ſ. nobil̄ ſm aiam. Rogo ergo vt nobilit̄ ⁊ rōnabilit̄ te regas non viliter ⁊ carnaliter.

Q Uid ē ꝓnomē ⁊

qRñsio. sicut hō est nomē tuū. ita peccatoꝛ ē ꝓnomē. cū g̃ cozā deo oꝛonem fundis. pone ꝓnomē p noie: ⁊ dicas: O pr̃ celestis nō vt hō te inuoco ſ vt pctoꝛ veniā postulo. ¶ Pronoi q̄t accidūt? Sex. .ſ. q̄litas. genꝰ. nūerꝰ.

figura.psona.casus. Doctō ergo vt ē pnomen: cuius q̄litatis? Infinite. ppt infinitā ⁊ incertam multitudinē delictoꝝ que facio/ea nūerare non valeo. Cuius generis? Quis. Aut pi generi vitio rum peccādo pticipo.s.mortaliū ⁊ venialiū. Cu ius numeri? Singularis? Aut singlariē pctā mea qiam meā cruciāt/⁊ psciam meā trucidāt. Cui⁹ figure? Simplicis. Aut nō possum ea diuidere in diuersis pfessionib⁹ sed q̄n volo pfiteri oportet q̄ oia sub simplici ⁊ sub vna pfessiōe dicā clare ⁊ distincte. cū cordis ptritiōe ⁊ cū ppōsito emēdādi. Cui⁹ psone? Prime. Aut nō hz hō iudicare alios: sed seipsum: dicēdo. Ego sum miser ille q̄ sic et sic vixi i pspectu dei ⁊ angeloꝝ. Cui⁹ casus? De statu innocētie in statū culpe. Cui⁹ declinationis? a manu dei in manū diaboli. Quot sunt declinatiōes in pnoie? Quattuor. Prima est ab obedientia dei in suggestionē diaboli. p hāc declinauit eua. Secūda ē ab obedientia dei in psensuz mulieris. vt adā declinauit p euā. Tertia ē a paradyso in hūc mūdū. Quarta ē ab hōc mūdo i lymbū inferni. Quot sunt casus in pnoie? Sex. primus erat suggestio. Secūs aduertētia. Tertius discussio. Quart⁹ delectatio. Quint⁹ psensus in mēte. Sext⁹ psensus in ope. Que sunt pnoia ꝑmitiua ⁊ deriuatiua? alij hoies oēs ab eisdē deriuati: deriuatiua dicunt. Declarem⁹ ꝑmissa Primo ꝑposuit diabolus fructū eue ad cōmedē dū. ecce suggestio. Secūdo vidit eua illud lignū visu delectabile ⁊ ad edendū suaue. ecce aduertentia. Tertio dicit q̄ dñs pbibuerit eis vsum fructus illi⁹ ne morerent. ecce discussio. Quarto rñdēte diabolo: q̄ nō morerēt ꝓ eēnt sicut dij scientes bonū ⁊ malū: cepit ipsa delectari. ecce delectatio. Quinto ipsa sentiēs nullū piculū immine re in vsum illi⁹ fruct⁹: psensit intus voci diaboli ce. Sexto ipsa ardēs desiderio i aspectu illi⁹ pulchri fruct⁹ ⁊ suauis: ⁊ comedit. ecce psensus i ope. Sic etiā q̄libet ad pctm̄ allicit. Primo ordinat in villa q̄dā chorea. Secūdo ego audiēs cant⁹ illi⁹ vel videns illā aperio oculos meos ad videndū. Tertio arguo in meipso: ꝓ nō esse bonū. s. inspicere illā choreā: cū pmanēs voluptati indulgeo. Quarto delector nō solū in aspectu choree ⁊ auditu cant⁹: ꝓ etiā in aspectu puellarū. Quinto cōsentio intus in corde meo cū aliq̄ earū coire. Sexto psensum illū p desideriū illud intus pceptū pficio ope ⁊ ecce mortua est aia. Et sicut dixi de isto vitio: ita de oib⁹ alijs intelligēdū est. Auertamus ergo nos ab oi carnali delectatiōe: q̄n nobis pponit. sicut molēdinari⁹ q̄n videt ventū sibi nō puenire: vertit molēdinū q: nisi in pncipio obstem⁹: sine dubio piculū casus vix euademus sicut dauid. si nō insolatio p fenestrā pseuerant pspexisset: in pcubitum bersabee non cecidisset. Quare auertendi sunt oculi ne videant vanitates. Et tm̄ de pnoie.

Quid est verbuz

Rñsio. q̄ ē pceptū dei. s. vt diligam⁹ inuicē. Verbo q̄t accidūt? Septem. Que. Qualitas. ꝓiugatio. gen⁹. nūerus. figura. tps. et psona. Cui⁹ q̄litati? Talis. videlicz: Diliges dñm deū tuū ex toto corde/ex tota aia/⁊ ex tota vtute tua. ⁊ primū tuū sicut teipsum. Cuius ꝓiugatiōis? Toti⁹. Aut vna ps nō valet sine altera. nullus diligit deū q̄ odit primū. nec ecōuerso. Similit in pcepti. q̄ vnū frāgit factus est oium re⁹. vt dixit Jacob⁹. Et iō oportet q̄ oia ꝓiunctim seruent. Cui⁹ generi? Actiui. Quia oportet nos id ope pficē: si illud velim⁹ seruare. q: auditores legis nō iustificabunt apud deuz ꝓ factores. Cui⁹ nūeri? Pluralis. Aut sunt ista decē: Credere in deū. Nō inanit iurare p ipsum. Festa celebrare. Honorare parētes. Nō occides. Nō furaberi. Nō mechaberi. Nō falsum testimoniū dab. Nō adulterab. Nō ꝓcupisces rē alienā. Vel sunt ista duo. s. dilectio dei ⁊ primi. Cui⁹ figure? Simplicis. Aut in vnitate puri cordis dz seruari. s. in charitate. plenitudo enī legis ē charitas vt dicit paulus. Cui⁹ tpis? Pñtis. Quia oportet q̄ in pñti pficiat ꝓ pceptū. s. q̄diu sum⁹ in hac vita. Cui⁹ psone? Prime. secūde. ⁊ tertie. q: ego tu ille oēs tenemur ꝓ pceptū custodire. Dixit enī dñs: Si vis ad vitā ingredi serua mādata. Declarem⁹ iam pdicta. O hō tu credis in deū vnū: ⁊ diabolus credit ⁊ nihil sibi pdest. Si vacat in eū credis: eū adora. cole. honora. hoc pceptū frāgis q̄n voluptati insistis. Secūdo nō debes inanit ꝑ ipsum iurare. ꝓ frāgis q̄n piuras vt ꝓsuetudinalit iuras. vel q̄n dubitant iuras. Jō dñs dicit: Nō iurab oino: ꝓ est ē: non nō sit ꝙbū tuū. Tertio debes festa celebrare. s. ecclesiā frequētando. insistēdo oroni. lectiōi vel opib⁹ mie. Quo frāgis: q̄n ocio ludoꝝ. comesationū. ebrietatū. colloq̄oꝝ nō spūaliū vacas. Vel q̄n manualit laboras q̄ oino necessariū nō est. Quarto honorabis parētes. eis obediēdo. reuerētiā exhibēdo. ⁊ ppōsse subueniēdo. ꝓ frangis q̄n eis male dicis vel spernis vel molestar⁹ ⁊ inq̄etaris nec ꝓ uenire studes. Quinto. nō occides. hoc frat q̄n irascēris primo tuo sine causa. vel q̄n cū derides vel fatuū noiando. vel q̄n mortē alicuius desideras quā p te inferre non vales vel times. Sexto nō furaberis: ꝓ frāgis q̄n violent⁹ rapis alicui⁹ bona vel occulte vel māifeste. vt q̄n detractione famā ⁊ honorē furar⁹. Septimo non mechaberis. i. nō luxurtaberis aliq̄ mō. q̄ si ꝓtinere ñ possis: nube: ⁊ tūc licite potes. ꝓ frāg⁹ nō solū q̄n actū: ꝓ etiā q̄n aliquā curiose ⁊ cū ꝓcupia vides. et tūc pl⁹ q̄n ꝙginē vel dicatā desideras. Octauo non falsum testimoniū dices ꝓ aliquē. Hoc frāgis q̄n etiā aliq̄s ꝓducis vel hortaris: vt falsum testent. vel q̄n aliq̄s cautelosis verb circūue-

nis vt eos decipias. Nono alteri⁹ vxorē nō ꝓcupiscas. non adulterab̄. hoc frāgis qñ vxorē ꝑpriam deseris: ⁊ aliam ducis. vel qñ alteri⁹ vxorez et nō tuā tangis. vel si in religiōe exist̄s mulierē ꝓfūgeris. vel si p̄sbyter secularis es mulierē tangens: vxorē tue quā despōsasti. ſ. ecclesie iniuriā facis. sicut religiosus lubricus sue religioni. Decimo rem alienā nō ꝓcupisces. hoc frāgis qñ cōmodū alteri⁹ impedis ꝑ tuo augēdo. Vel si abducis alteri seruū suū vel ancillā vel filiā. vel alterius officiū. dignitatē ꝓbendā ⁊ hmōi desideras. Nō enī nocē debes ꝓximo tuo ꝙ ꝓdesse. ꝓpterea ꝓximo charitatē impēde. i. septē opa miē ei subueniēdo in fame. siti. nuditate. ⁊ frigiditate. infirmitate carcere ⁊ tribulatione.

Quid est aduerbium? qđ verbo additū ⁊ significatū eius ꝓficit. Si ergo verbū est cognitio p̄cepti diuini vt iam dictū est: Aduerbiū est exhibitio opis. Sz adhuc alio mō q̄z iam supra dictum est vt patebit inferi⁹. Aduerbio quot accidūt? Tria. ſ. compatio. significatio. ⁊ figura. i. habitudo similitudo ⁊ distinctio // Declarem⁹ iam ista tria. Qui p̄cepta dei vult ꝓficere debet etiaz seruare habitudinē. i. modum in facto suo. vt si elemosynā vult facere: dz ꝓsiderare: qñ. vbi. q̄bus q̄lit̄. q̄d. q̄tū. ⁊ ordinate. Hec sunt aduerbia loci q̄litatis ⁊ ordinis. Significatio. vides duos pauperes. vnū in luto iacentē. alterū hostiatim mendicantē. da elemosynā ꝓmo: ⁊ alterū dimittas si ambob⁹ nō vales. Si vis orare. Ora ꝑmo qđ orare debes. ⁊ horas canonicas si vouisti ꝑus ꝙ solue: postea lege ⁊ ora. Si nō vouisti: lege ꝑmo p̄r nr̄ qđ ds instituit legēdū. ⁊ postea qđ tibi placet legere poteris. Si vis ieiunare: ꝑmo serua ieiunia ab ecclesia ordinata. ⁊ si plus facere velis postea facere poteris. Sic ergo in oibus attēde circūspectionē. vt aduerbiū debite ponas iuxta suū verbū. Si enī in vesptino tpe tamdiu comessationi potationi seu alteri inepte voluptati insistas: q̄ ꝑ nimio sopore demāe surgē nequeas ad missam audiēdū vel ad aliqđ aliud bonū op⁹ exercendū. sic mutādo noctē in diem ⁊ ecōtra. sine dubio nō ponis aduerbiū rite iuxta suū verbum Compatio isti⁹ aduerbij sic est faciēda. Viuites plus q̄z paupes inde licēti⁹ ⁊ largi⁹ elemosynaz dent q̄tū ditiores sint. Sic in illis compatio fienda est. q̄ scia pollent vel ptāte vel dignitate: vt q̄libet ꝑm id qđ pōt faciat: alij plus alij min⁹. Ali⁹ pōt dare aurū: ali⁹ aquā frigidā. ali⁹ verbū ꝙsolatiōis. alius subuentionē mistrādo. alius in docendo. alius ē fortis: ⁊ oia seruare pōt. alius infirmus ⁊ mia indiget vt sibi fiat dispēsatio. alius sic charitate feruet q̄ parū reputat q̄cq̄d patit̄. ali⁹ tam infirm⁹ q̄ cito cadit peccādo ⁊ cito resurgit penitēdo. Figura huius aduerbij ē: habenda sit distinctio. Sunt aliq̄ simplices aliq̄ compositi. Itē simplices sunt q̄ in solitudine manēt ſ sepati ab oi hoium ꝙuersatiōe. sicut anthoni⁹ iohānes baptista bñdict⁹ ⁊ multi q̄ndā heremite fuerunt Compositi sunt in multiplici differētia. Quidaz sunt pure seculares. alij religiosi. alij ꝓdicatores et q̄t̄t sum⁹ licet diuersi: tm̄ ad laudē dei omnes creati sum⁹. sicut diuersarū imaginū picture ornant thalamū. Hec de aduerbio dicta sufficiant

Quid ē participium? Rñsio q̄ ē cognitio hois ꝑm naturā ⁊ ꝑm deū. videlicet vt cognoscat q̄libet hō q̄d sit ꝑ se ⁊ q̄lit̄ esse debeat ꝑm deum. // Participio q̄t accidūt? Sex. ſ. gen⁹ casus tps. significatio. numer⁹ ⁊ figura. // Cui⁹ generis est hō ptcipiū? Cōmunis triū q̄z. ab adā ⁊ eua generati sum⁹ q̄ duo trinitati attribuunt̄. i. deo q̄ est trinus in psonis. Sz adā immediate sicut ait lucas: Enoch fuit filius sem: ⁊ sem fuit fili⁹ ade: et adā fuit fili⁹ dei. Eua vo mediate q⁹ costa ade facta erat // Cui⁹ casus? Octi inobediētie. Ecce q̄d sum⁹ ꝑm nos. a pctōrib⁹ ꝓcessim⁹ ⁊ pctōres sum⁹: hec sunt genera ⁊ casus. hec duo sumit ptcipiū a noie // Cui⁹ tpis? Odītis. Quis in p̄ñti tēpore pnia agēda ē ⁊ laborādū est ꝓ futuro ꝑmio // Cui⁹ significatiōis? Primo actiue. ſ. faciendo bona opa. Scdo passiue patient̄ sufferēdo mala Tertio neutralis. ſ. cohercēdo ꝓprias virtutes et cogitatiōes. Quarto deponētalis. ſ. abūcienꝺo oia vitia mortalia. Quinto cōis. ſ. custodiendo p̄cepta dei ⁊ ordiatiōes sct̄e ecclesie. hec duo scz tpa ⁊ significatiōes sumit h̄ ptcipiuz in vbo vide ergo q̄les esse ꝑm deū debeam⁹ // Cui⁹ numeri? Pluralis. videlicet vt in hac ecclesia militante possim⁹ cōputari cū iustis. ⁊ in ecclesia triūphanti cū angelis Cui⁹ figure? Primo simplic⁹ vt nō dissociemur a fide h̄ male viuēdo: ⁊ nō diuidamur a saluādis supnis in iudicādo. Secundo cōposite erat: ⁊ iō h̄ ptcipiū capit duo. ſ. numerū ⁊ figurā a noie ⁊ verbo. // Discurram⁹ iaz dicta. Nā planū est q̄ a pctōrib⁹ descēdimus: ⁊ generati sum⁹. ⁊ q̄tidie peccādo cadim⁹. Que est pulchritudo nr̄a seu puritas? q̄ deo placeamus tanq̄z sponsa viro suo. Que etiā fortitudo nr̄a? q̄ diabolice suggestioni resistere possimus. si nec carnis illecebris reluctari sciam⁹. Et etiam terra sum⁹ ⁊ in terrā reuerti necesse sit. q̄ est nobilitas seu celsitudo nr̄a siue ptās quaz in nobis metipsis vane ꝓfidētes: animarū nr̄arū saluti ꝓuideam⁹. Et si breuis ē vita p̄ñs ⁊ hora incerta: que est ista falsa tuitas cordis nr̄i. q̄ tm̄ solicitamur ꝑ acq̄sitione diuitiarū. facultatū. dignitatū. ⁊ hmōi. q̄ oia in momēto a nob⁹ recedūt ⁊ nunq̄z redeūt. Dicit enī Job in psona cuiuslibz hois. Quomod⁹ sum lutū ⁊ assimilat⁹ sum fauille ⁊ cineri. q⁹ q̄d aliud sumus q̄z pleni putredine vitioꝝ. Sicut cito inflā-

mantes ⁊ puocãtes alios ad iracũdiam vel eis damnũ vel scãdalũ inferẽtes. sicut fauille cito vanitatib⁹ insistẽtes ⁊ cito puocati ad irã. seu accẽsi auaricia sicut cinis q̃ leuis siccus ⁊ puus ⁊ ab igne ꝓsumpto derelict⁹ q⁹ ⁊ leues sum⁹ sicci ⁊ vani ex defectu humor diuine gr̃e. parui ex pusilla nimitate: ⁊ ab igne ꝓcupiarũ carnaliu⁹ ꝓsumpti tanq̃ pctores ad cor redeam⁹ ꝓsiderãtes q⁹ pticipiũ est eiusdẽ generis significatiõis cui⁹ est verbũ ita etiã sim⁹ ꝓformes volũtati dei cũ simus facti ad imaginẽ dei q⁹ vituperio dign⁹ ẽ: q̃ recta doctr⁹ ⁊ male viuit. Ita ⁊ nos malo forti⁹ vituperandi sumus: si imagine dei depicti similes ei dicimur: et tñ p enormẽ vitã ab eo discrepam⁹. Dem⁹ g̃ honorẽ figulo nr̃o volũtatẽ ei⁹ pficiendo.

Quid est coniunctio?

Rñsio. q⁹ ẽ futuri iudicij ꝓsideratio vel cognitio. // Coniũctioni q̃t accidũt? Tria. s. ꝓtãs figura ⁊ ordo. // Cui⁹ ptãtis? Diuine. Quis faciet iudiciũ ⁊ ꝑmo copulabit. i. pangelicã tubã oẽs ad iudiciũ ꝓgregabit. Secũdo disiũget. i. bonos a malis segregabit. Tertio explebit. i. numerũ elector pficiet. ⁊ in ciuitatez illã q̃ p luciferi ⁊ socior eius casum rupta ẽ recuperabit. Quarto causabit. i. causabit reprobos dicẽs: Ite maledicti in ignẽ eternũ. Quia esuriui et nõ dedistis mihi mãducare. Sitiui ⁊ nõ dedistis mihi bibere. Nudus erã: ⁊ nõ coopuistis me. Et rõnẽ iustã dabit p electis dicẽs: Venite bñdicti pr̃is mei pcipite regnũ q̃ vob patũ est ab origine mũdi. Esuriui. sitiui. hospes erã. infirm⁹ ⁊ nudus erã. ⁊ cibastis. potastis. collegistis. visitastis et coopuistis me. Ite sunt q̃nq̃ spẽs hui⁹ ptãtis // Cui⁹ figure? Primo simplicis q̃ ad impfectiones. Secõ composite q̃ ad pfectiões. q⁹ oẽs stabim⁹ añ tribunal christi. siue simplices. i. q̃ in bona simplicitate vixerũt: siue q̃ in mala simplicitate viuẽtes seipsos pdiderũt licet forte alij⁹ nõ nocuerũt. Compositi siue bñ viuẽtes. s. bñ docẽdo se ⁊ alios pmouerũt: siue q̃ p malã vitã ⁊ malas instigatiões. ⁊ ie ⁊ alios corruperũt. // Cui⁹ ordinis? Primo ꝓpositui. Secõ subiũctiui. Quia primo saluãdi iudicabunt: sicut scriptuz est. q⁹ post prudẽtes virgines venerũt fatue. ⁊ post illos q̃ a dextris erãt. venit iudex ad sinistros. // Ponderem⁹ dilectissimi hui⁹ regis ptãtẽ: ad cui⁹ iussionẽ oẽs hui⁹ terre habitatores reges duces ⁊ comites cuiuscũq̃ dignitatis hic reputant. in illo extremo die cũ vilib⁹ psonis eq̃liter viles reputabunt. ⁊ q̃ iam magna palacia edificãt ibi bñ spelunc̃ paruã repire vellẽt: in q̃ a facie dñi fugientes tũc latere possent. Si enim iuxta scripturas: iustus vix saluabit: q̃s nõ timebit? Si opa. i. cogitatiões ds discutiet: q̃d faciem⁹ q̃ opa nõ habemus? Si in illa voce: Ego sum. Oẽs q̃ ad capiẽdũ cũ venerãt tpe passiõis: ad terram sunt pstrati. quid potest facere tonitruũ horribile: q̃si gladius bis acutus tonabit ⁊ scindet iudicatur⁹. Q̃ q̃ timere ⁊ q̃s q̃ a rege tpali vocatus: vt rationẽ iudicij ponat cum eo. imo licet in nullo se fore fecisse regi sentiret. tamẽ adhuc sub rõne iudicij coram eo trepidaret: q̃to magis ergo nos solicitari oportet: qui certi sum⁹ summi iudicis p̃sentatiõe in illo tremẽdo examine: vbi ⁊ angeli ꝓtremiscunt. Sed etiam paulus q̃ tanta p christo vicit certamina q̃tis tante virtutis erat: q⁹ eũ libera ꝓsciẽtia dicebat. Nihil mihi ꝓsci⁹ sum. Quid est q⁹ tam falsa securitate nosipsos firmam⁹: qui i mille defectib⁹ torpem⁹. Quis enim gloriat⁹ mundũ se hr̃e cor/imo nullus scire potest an odio vel amore dign⁹ sit. Hadeam⁹ ergo p̃ oculis cordis nostri illud horribile q̃ angelica tuba clamabit Surgite mortui venite ad iudiciũ. ⁊ q̃d tũc rñdebimus iudici: iam pcogitemus.

Quid est prepositio?

Rñsio. q⁹ est ꝓsideratio leticie eleror. q⁹ vt iam dictũ est illi ꝓponunt damnãdis. Prepositioni quot accidũt? Unus tñ. s. Casus. Nõ casus peccati sed casus hũilitatis. Et ideo duplex erit in eis casus. Primo⁹ accusatiu⁹ q̃ accusabũt patriã hui⁹ seculi toti⁹ neq̃tie: sicut scriptũ est. Totus mũdus i maligno positus est. ⁊ de hoc hũiliabũt se corã deo grãs agẽdo q̃ a neq̃tia huius seculi puri erunt seruati. q̃diu hic ꝓuersati fuerũt. Secõs casus est ablatiu⁹ quo ꝓgratulabũt illi de illa hora qua ablati fuerunt ab hoc seculo nequã: ⁊ introducti i illã supnam patriã. ⁊ p hoc hũiliabũt se corã deo regratiando: q⁹ eos traxit de labore ad req̃em. de periculo ad securitatẽ. de tribulatiõe ad pacẽ. de tristicia ad gaudiũ. Si ergo ꝓsiderare ⁊ pẽsare velimus: illius supne felicitatis q̃ta sint gaudia. primo recogitem⁹ hui⁹ seculi mala ⁊ p ꝓtrarium q̃ta supius sint bona. Et ꝓncipaliter hic tria abũdant. vitia. tribulatiões. ⁊ indigẽtia. In illa aũt supna ciuitate abũdãt. pax. puritas. ⁊ sanctitas Qui vo mẽte hec bñ reuolueret: statim ꝓpendere posset q̃ felix ẽ q̃ toto mortis desiderio ad illa supna anhelaret. ⁊ q̃ vilis etiã q̃ solũ ea que huius seculi sunt querit. Q̃t vitijs carnalis putrescit. q̃t tribulatiõib⁹ quatit. q̃t etiã subuentiõib⁹ eget? Qui ãt celesti potit gr̃a siue gl'ia: dei maiestatẽ bonitatẽ ⁊ gloriã incessanter ꝓtemplat. quia vbi ea est: spũs in nullo p̃t impediri: oi pace gaudet. ipsa regẽ pacificũ secũ hz ꝓsortez toti⁹ glorie et ꝓcordie. ⁊ oi desiderio satiat sicut ait ꝓpheta Satiabor cũ apparuerit gloria tua. Considerem⁹ etiã q̃ iocundũ est: in aula regis existere. vbi rex sedet coronat⁹ ⁊ indut⁹ veste regia. omni forma speciosus. ⁊ multis militib⁹ circũdat⁹ ei reuerentiam dignã exhibentib⁹. Aula etiam vestib⁹ varijs ac p̃ciosis picturis ornata. Ubi etiam omia

genera musice adessent: fercula delicata ⁊ superflua. Vina quoq; ⁊ alia pocula redolẽtia haberentur q̃cq̃d etiam ad iocũditatez loco⁊ valeret ibi appareret. Postremo si ibidem oẽs speciosita te summa: ⁊ pacis ꝯcordia: ⁊ imensa leticia gaudent expulso oi ꝓiculo. timore. cura vel molestia Quid queso hmõi solatio esset desiderabilꝰ / maxime si hoc ꝓpetue posset durare absq; fastidio. sic sine dubio illa supna celestis curia incompabilit oi aula pñtis seculi ẽ speciosio⁊. vbi rex pacificus. s. christꝰ sedet coronatꝰ diademate q̃ coronauit eũ pr̃ suus speciosuz forma p̃ filijs hominũ ad dextrã suã vbi circũstãt nouẽ ordines angelorũ cũ summa diligẽtia ⁊ reuerẽtia ac mutua ꝯcordia deũ laudãtes ⁊ dicentes: Salus deo nr̃o q̃ sedet sup thronũ ⁊ agnũ. ibi ista aula ẽ stellis cãdentibus ornata: oi pictura clario⁊ꝫ. ibi anime sctõ⁊ in pace ⁊ securitate maxime ꝓpetua ⁊ iocũditate gratulant. Et q̃d p̃sumo p compationem tantã gloriã supne patrie denudare. cũ scriptura dicat. q ibi sunt que oculus nõ vidit: nec aurꝫ audiuit: neq; in cor hois ascẽdit. que p̃pauit ds diligentibꝰ se. Sileat ergo lingua ⁊ penset mens nr̃a. q ines̃timabilis ẽ illa felicitas: vbi totuz habetur qđ desiderat: frui solũ deo filio glorioso ⁊ videre regẽ glie in decore suo sola satietas aia⁊.

? Q Vid est interiectio? Rñsio. q ẽ tristicie dãnato⁊ ꝯsideratio. q⁊ sicut interiectio grãmatical' signat mentis affectũ voce incognita. ita interiectio illa spũalis signat hois interioris motum ex passione dolorosa Interiectioni q̃t accidũt: Vnũ scilicet. Significatio tm̃. Significabit enī manifeste intolerãtia pene gehennalis. Primo leticia demonũ sup tormẽtis aiarũ. Scõo dolor animarũ dãnatarũ. Tertio admiratio iniustoꝝ angelo⁊ maloꝝ dicentiũ ad seipsos. O q̃ta erat cecitas nr̃a que tenẽs nos in seculo. stultũ nob visum fuit cũ prelatis. p̃dicatoribꝰ. ⁊ ceteris bonis hoibus fugere voluptates carnis ⁊ oblectamenta mũdi ne in hũc locũ intrarem⁹ ⁊ ecce nũc merito ista patimur q⁊ eos audire ꝓtempsim⁹. Quarto metus. i. timor: q⁊ aie dãnandoꝝ maximo timore formidabũt: cum hostes infernales eas vexabũt igne inextinguibili. verbis acerrimis. oculis ardentibꝰ. vultu tumido. spẽ nigerrima. De hac pena dicit in euãgelio. q ibi erit fletus ⁊ stridor dentiũ. i. ibi abũdãt dolores ⁊ acerrima pena. q⁊ nullus flere solet nisi nimia tristicia grauatus. De hac etiã pena dicit Esaias. Vermis eorũ nõ morietꝫ: ⁊ ignis eoꝝ nõ extinguet. q⁊ ꝓmis ꝓscie nunq; sedat q̃n sp remorsum ꝓscie patiat. ex q̃ iudiciũ dei cõmẽdabũt ⁊ seipsos ꝓtinue accusantes indignatiõe ⁊ ira torpebũt. ignis etiam pena nunq; extinguet. similit vermis eoꝝ nũq; morietꝫ. despectio eoꝝ sp remanebit. ⁊ ignis cõscientiarũ quẽ hic accẽderãt ibi ꝓficiet. Et de ꝑ psalmista ait: Ignis ⁊ sulphur ⁊ spũs procellaruz ps calicis eoꝝ. id ẽ q ps tormẽtoꝝ gehenne erit ardor ignis. fetor sulphur. ⁊ tẽpestas maligni spũs. Et vt clari⁹ ista pena declaret. sumam⁹ exemplũ p simile. Faber ferrari⁹ solet esse niger facie hz caminũ obscurũ in q̃ ponit ferrũ vt incalescat: postmodũ p se ⁊ suos coadiutores cum maleis pcutit ad nutũ suũ. Ecce faber iste ẽ diabol⁹ q̃ nigerrim⁹ ẽ. Caminꝰ obscur⁹ est infernꝰ oi claritate ꝓuatus. Ignis ẽ pena flãme ardentꝫ. Carbones apositi signãt q pena ista nunq; vel parũ laxat: ꝑ magꝫ incẽsa efficit. Ferrũ est ipsa aia dãnata que ibi vel isti igni exponit ꝓpetuo cõburenda. hãc verbis acerrimis exprobrare demones nõ cessant. Dilectissimi ergo nos sciẽtes iam ista. q̃diu hũc mũdũ possidem⁹ statũ pñe ducamus ne diabolus postmodũ sup nos gaudeat: ꝑ potius sctoꝝ angeloꝝ gaudiũ supleam⁹: q̃ gaudent sup vno pctore pniam agẽte. Cogitem⁹ q̃ modo redempti sum⁹ sanguie christi ⁊ nullo modo frustret tm̃ bñficiũ in nob. ne sicut stercora ꝺ vẽtre purgãdo exeãt. ⁊ sicut q̃sq̃lie a lignis absci se in ignẽ ꝓiciant. ita nos post hãc vitam tanq; palee et q̃sq̃lie in ignẽ gehẽne ꝓiciamur. Ibi ergo nostra fixa sint corda vbi vera sunt gaudia.

Explicit donatus moralizatus egregij docto ris mgri Johãnis de Gerson cancellarij pisien ꝑ

Carmẽ de vita solita

ria / vide. s. inter carmia sup magnificat. 96. P. qđ sic icipit / Ipsit dñs vana ꝺ sede supbos. Et fi nit circa lr̃az F sic / Sola vacat soli ꝑ social' ouat

Epithaphium magistri Johannis de Gerson.

Vocat ad planctũ / studiũ te parience. Et celebrẽ gẽitũ funere plaga recens Qui tibi nũc rapit̃ preclar⁹ morte iohannes Cancellarius in te fuit officio Intra tuos natos non huic similẽ meruere Cernere / vel quẽq; secula nostra parem Nullus pangerico mendaci me putet ista Latius vt crescat. scribere / fama viri Huius. teste deo. virtus supauerat omne Hic calamus laudis / qđ sibi ferre valet Primicias eui christo dans / indole pura Jacta senex legit semina messe graui Docia deuitans puerilia / tunc puer ipse Grandis honestatis ꝓdidit indicia Carnis sorde carens. etatis iter iuuenilis Transijt hinc lubricum. quo fere quisq; ruit Omne sequens tps / dedit alme theologie Huius professor claruit eximius Cepit eni rectum facere / post recta docere Vt melius voci consona vita foret Tinnula vox eius / gestu comitata venusto Vera suadebat. celica verba docens

At quotiens dura ceruix flecti reprobor
Debuit.insonuit asperiore tono
Rhetor ꝛ orator miro sermone diserto
Dicta coaptauit moribus in varijs
Doctrina ꝙtus fuerit.ꝙtum arte pfundus
Edita que fecit plurima scripta docent
Scripsit ad omne genus mulierũ siue virorum
Ad christum via sit quo breuiore modo
Multos preterea tractatus/opuscula grata
Condidit hec morum sunt decus ꝛ speculum
Sermo tenax veri.ferro penetrantior omni
Semper amicus ei fluxit ab ore suo
Predicat hunc ꝓstans securus ꝛ absq timore
Que sibi causa dedit aspera multa pati
Propter eum natale solum linquens pegrinus
Oris se externis tradidit atq locis
Unde a re sumpsit gerson cognomen honestum
Quod si tranſfertur aduena significat
Talia principia meritor totq triumphos
Quis finis claudet meta ve qualis erit
Heu mors seua nimis subijt que florida cuncta
Contriuit vastans/ac cito cõminuit
Tot bona furatur vna qua primat hora
Filum succidens impia parca ferox
Sed quid ago dum te mors crudelẽ vocitaui
Illi cum potius grandia dona pares
Egit enĩ moriens christus/q porta quietis
Perpetis.atq fores luminis introitus
Hinc ipsi refero grates q te spoliauit
Occisusq tuam perniciem perimit
Quo fuerit natus anno vel obit.retinere
In promptu si vis/calculus iste dabit
Annos mille cape christi.centum quater adde
Vicenum nonum tu simul accipito
Julius orbe suo lucem voluit duodenam
Curarum requies.que sibi grata fuit
Jam sexagenus terris cum liber abiret
Et sextus ferme fluxerat annus ei
Hunc campanus ager gallus dat parisiorum
Erudijt tellus.emula turba fugat
Ast hunc dum fugeret.fouet germania felix
Fit sibi lugdunũ/posterior requies
Quod viuũ recipit defuncti sic tenet ossa
Imprecor vt redeat spiritus ad dñm

Aliud

Fortis in ecclesia bellator maxime gerson
Armatus gladio/cingis ouile dei
Uiuunt scripta tua.ꝙuis sint ossa sepulta
Omnibus exemplar se dant imitabile doctis

Epithaphiũ scriptuz

in circũ ferẽtia sepulchri in lugduno i ecclesia sancti pauli ꝛ in tabula muro apẽsa iuxta arma sua

Magnum parua tenet virtutib⁹ vna iohanez
Precelsum meritis gerson cognoie dictum
Parisius sacre professor theologie
Claruit ecclesie qui cancellarius/anno
Milleno dñi centum quater/atq vigeno
Nono luce petit superos julij duodena

Epla fratris iohãnis

ẽ gerson ordis celestinor directa fratri anselmo eiusdẽ ordis sup opusculis Joh̃.cancella. pariſ

Postulasti sepi⁹ amãtissime mi frat in christo/vt ea tibi cõicarẽ opuscula q a germano meo dño parisiẽ. cãcellario cõpilata cogĩscimus asserẽs te feruẽtissimo amoris desiderio illor studiũ incũbẽ. Pareo libẽs petitioni tue. tum qr nil tibi denegare queo.tũ qr mira cõplacẽtia sicuti creberrime suz expt⁹/eadẽ amplecter adeo vt tãta importunitate densissimarũ occupationũ ꝙb⁹ artar/si potueris abduci/ꝙn plurima ex his ꝓpa mãu trãscpse ris/ꝛ auide ruminãdo vẽtri mẽorie tenacit̃ commẽdauer. Crudele ĝ mi frat existiarẽ /si doctrinã hãc salubrimã similagineũ panẽ/quẽ in diũ tractatur/veluti ꝙbusdã cophinis aut sportellis recõditũ largit̃ habeo/esurienti tibi ꝛ tã auide postulãti nõ cõicarẽ. Proinde nõne sacrilegij ꝙincerer si hũc doctrine thesaur quẽ mihi indignissimo ei⁹ fratri/ꝓ mea eruditiõe/grãdi zelo cõmẽ dauit/humo defossuz ꝛ absc̃ditũ retinerẽ. Scia enĩ ꝛ thesaur⁹ absc̃dit⁹ q̃ vtilitas i vtrisq. Quaĩsup rõne lucernã accẽsaz absc̃oderẽ sb modio q̃ ponẽda poti⁹ erat supra cãdelabr/vt lucerz oĩbus q̃ in domo sũt. Nõne etiã saluator nr admonuit. Sic luceãt opa vra bona corã hoib⁹/vt glorificẽt pr̃ez vr̃m q̃ in cel̃. Addo q sic̃ m crebri⁹ absq vlla palpãt adulatiõis nõ testat⁹ẽ/ꝛ alij ꝙplurimi vir aliq̃d studẽdo repis qđ ãpli⁹ ꝫ sbiectã materiã tuũ delectet aiuz / illũiet ꝓficatq b idẽ certissime ꝓfirmarẽ i memet agi /si nõ ꝓtinuo frat̃nat̃amor suspectũ reddẽ testionũ dicẽtur. Quid ĝ nõne pferre volum⁹ hũc nouiss muz vel fui sĩles ãtiq̃ssimis ꝛ sctissimis dine scpt̃e doctorib⁹ q̃ abyssat̃ sapiẽz scie fõtes scaturiẽtes/ꝛ i maximos fluuios excrescẽtes eccl̃iaz vniũsaz irrigarũt ꝛ q̃ salubri⁹ ꝯb docuer̃t/ vite ꝓfirmauer̃t exẽplo miracul̃ crebrimis choruscãtes. Quor eqdẽ i elucidatiõe dine legĩ/tãt⁹ fuit labor vt icredibili studio pene plures ediderit libros /q̃ exiguitas igenij seq̃ntiũ vel legẽ vel apꝓhendere potuerit Patuit b i aug.i amb.i orige.cui⁹ tot milia volumiñ hiero.se legisse testat̃. Absit b absit vt hos relinq̃m⁹ hor obliuiscamur/vt nouis aduẽiẽtib⁹ vetẽs doctores pjiciam⁹/eos poti⁹ imẽs honorifi bus attollim⁹ nouis pferim⁹. Nã ipi pculdubio sũt q̃ laborauer̃t. ꝛ hi nouissimi i laborẽs eor introier̃t/illi dẽtiũ robore masticauer̃t qđ i meatus fauciũ lenit̃ hi trãsglutiũt/illi acũie naturaĩ igenij ꝛ tota mẽ ãnisu cũ gr̃a dei radiãte vitatel altissimas ꝛ absc̃oditas valde pscrutãtes/a crimie oreten⁹ eructauer̃t/veluti siq̃s ex abyssio kre pfũdissima suffossis ꝛ egest ingẽti conamie ruderibus p̃ciosissima auri vel argẽti pondera sustollat Hi ãt sua q̃is opuscla ñ aliũde q̃ ex illor sentẽ

tijs sapienk ꝙtexētes/qz forte clarius seu politi⁹ locuti sunt/nō aliud egisse videnk hoz plurimi/ q̄s si q̄s rudem ꝛ informē seu scabzā metalli massam/nouik e minera ꝓductā in splendentē ꝛ gratiozem diuerso limature genere formā artificialiter educat. Nemo ergo nouissimoz p̄suma se poribus compare. nemo illos vetustate sua ꝙtemnere. Quēadmodū ab hac temeritate longe esse non dubito frak vnanimis germanū nr̄m/quē loq̄mur sicut ꝛ dicta ꝛ facta eius oia testimoniū pbibent. Qui licet ink ceteros huius infelicissimi nr̄i tpis (pace oium dixerim) veluti vas electissimū replet⁹ esset spū sapie ꝛ intellect⁹/ꝛ ob ꝫ a me meisq̄ similib⁹ sepius inkpellatus fuerit, vt ꝑm talentū sibi creditū de scripturis sanctis ad informationē moz nobis aliq̄ saltē suo modo disserere vellet/vir tandē ad ꝫ adduci potuit/vt extra ea que vel ex iniūcto cācellariatus officio/vel rōne scholastici exercitij compilare coactus ē pauca opuscula inferius ānectata sub noie ꝓpzio voluerit ꝙscribere. Nā mox vt inde sibi sermo fiebat/aut velut obsurdescebat/aut in aliud citius rem ducebat/aut duris sentētijs nos increpitās dicebat. Nescitis q̄d petatis. q̄ta q̄lia ve suppetunt ad manū ꝓ deuotiōis exercitio insignia ꝓbatissimaq̄ sctōz doctoz volumia/q̄ oēm vite perfectionē salubrik ꝛ sufficiētissime pdocēt, nec intendim⁹ Ecce in promptu sunt Aug. sup psalteriū Greg. sup Job. Cassian⁹ in collatiōib⁹ ꝛ institutionib⁹ patrū/Bern̄. sup cantica. Richardus ō xij. prīarchis ꝛ de arca mystica/Bern̄. iteruz ad fratres de mōte dei/Hugo de oṙone/Anselm⁹ in meditatiōibus/Aug⁹ iterū in ꝙfessiōib⁹ ꝛ solilo quijs/auctoz p̄terea summe ō virtutib⁹ ꝛ vitijs/ auctoz de spū ꝛ aia ꝛ reliq̄ q̄z plurimi. Quid amplius q̄rit/? q̄d veterib⁹ nouellos fastidiosi cumulatis. Faciēdi plures libzos nō est finis in his immozemi. in his exerceak spūs vester/hoz in studio vr̄m desudet ingeniū/nō in curiosis ꝛ supuacuis subtilitatē q̄ndā mētiētib⁹/q̄ nō implent animū aut satiāt/ꝫ potius pzuritū accēdūt auzib⁹ ꝛ a veritate tandē abducūt. Talia nob dicē solitus erat. ob q̄ etiā q̄sdā lectiōes ꝯ studētiū curiositatē inferius ānotatas disseruit. ita sp modestissimi fuit ingenij maiozibus cedēs nō sua q̄is ꝓcak ingerēs. quēadmodū de symia turpi refert fabula/quā nō puduit p̄ ceter] terre bestijs/ fetū ꝓpzīū veluti pulchzioze añ ꝙspectū iouis inferre. Ad ꝫ argumētak q̄ plurima p eū dictata/ita neglexit/vt nisi pia q̄rūdā cura fuissent diligentius recollecta ꝛ trāscripta nescio si vsq̄ mō cōparerēt. Patuit ꝫ in illis ꝑmis opusculis exercitij sui scholastici/in studio theologie parisk. de nuptijs sapie/q̄ miro iocūdoq̄ artificio/q̄tuz ex aliq̄bus ꝙcipi pōt studio flozēti peregit/sumpto themate. Quesiui spōsam mihi eā assumē/q̄ tam vel mala vt aiūt custodia/vel q̄rūdā auida rapina pdita sunt omia. Sic nihil ē in hūanis opib⁹ stabile/nihil duratiuū itaq̄ debemur morti nos nr̄aq̄ ait Horatius. Sz nec mirandū vt ait aug⁹. si caduca cadunt ꝛ mortalia moriūk. Et q̄t dixisse q̄t scripsisse credēdus ē apls paulus celestium ꝙscius secretoz/q̄ ab hierusalē vsq̄ illiricū mare totū repleuit euāgelio/ꝛ tñ ex oibus vix supsunt q̄ttuordecim epl̄e: Sileo reliq̄s q̄rū nō est numerus. Defleant alij ruinas palacioz/laq̄atas domos erutas/depopulatiōes ciuitatū/abzuta castra fortissima/mortes si vis hoium/ego summe plāgendā duco iacturā vel modicā ciuitatis noue hierusalē/depdita videlicet p̄clarissimoz viroz cōmētaria/ꝙtinētia verba vite doctrineq̄ saluberrime q̄b⁹ fides catholica gigni poterat ꝛ nutriri/q̄b⁹ insuper roborari velut arx firmissima/ edificata cū ꝓpugnaculis ꝯ quelibet inimici sequentis machinamēta/ꝛ ex talib⁹ viuacissimis efficacissimisq̄ sentētijs/penetrabiliozib⁹ oi gladio ancipiti/ꝙfodi valebat hostis ꝛ enecari. q̄ ꝓpter nō absq̄ illi⁹ subdola ꝓcuratiōe ꝫ aliq̄n ꝙtigisse credendū est/sicut ecōtrario libzoz inutiliū ꝛ curiosoz atq̄ pniciosoz multiplicatio/que q̄dē cōtra fidei nr̄e traditionez tanta semp ꝓpupit inuidia vt p se suosq̄ satellites/eam fundit⁹ de terra tollere/aut saltem diuersarū hereseum veluti ziza nioz supsemiatiōe ꝙfundere voluerit. ꝫ o plene oi dolo ꝛ neq̄tia/nequaq̄ ita erit vt existimasti/ nunq̄ obturare poteris fontē aq̄ viue/salientis in vitā eknā/si illā ink dū turbidā reddider]. Nā licet caduca sint oia que sunt sub sole/vt ait Eccle siastes/verbū tñ dñi q̄ sup solem ē manet in eternum/q̄ assidue pspicuas atq̄ suauissimas emanat aq̄s sapie salutaris q̄rū impetus letificat ciuitatem dei. Nō si q̄s interroget q̄d pdest tāta libzoz ad libzos acumulatio/ꝛ nouellozum ꝙscriptio cū iam tot⁹ orbis plenus esse videat? Patet xp̄sio. primū quidē hōesta occupatio ē. Scriptura q̄pe diuina pute⁹ altus ē cui⁹ nunq̄ deficiūt aque/ꝛ q̄ plus exhauseris inde scaturiēdo continue largi⁹ tibi refluet. Est insup velut ager vberrim⁹ a q̄ q̄tūuis extrahas eo feracioz redibit. Regiones vt ait effrem vno tpe hñt vindemiā/scriptura aūt sacra sp affluit doctrina viuificāte. Regio qñ metik amittit grām/ꝛ vinea postq̄ vindemiata fuerit hūiliak. Scriptura sacra q̄tidie metitur/ꝛ spice interp̄tationū nō deficiūt/q̄tidie vindemiak ꝛ botrozū spes non desinit. ergo in hac vinea dñi laborādū est assidue/ꝓposita spe mercedis imēse. Nā qui elucidāt me/ait sapia/vitaz eternā possidebūt. Demū ponēda est veritas p̄cipue legis diuine i medio tanq̄ pulchz aliq̄d Tanq̄ videlicet prefulgidum quoddam lumen bonis amicum ꝛ delectabile/malis autem odiosum semper/quo radiante si quid i domo dei dezorum probatumq̄ est manifestum fiat. si quid autem turpe venenosumq̄ velut etiam in angu

lo delitescit palam fiat ⁊ arguatur. Omnia enim a luce manifestant: ait saluator. Ampli⁹ sicut i hominū corpib⁹ videre ē innūeras ⁊ diūsissimas complexiões aut ꝓditiões/sic in aiabus ꝓspicere ē. Ecce in corpali refectiõe/vt de ceteris ad p̄ sens sileā/ꝙueniēs sumat exēplū. Cernere ē alios ꝗs rusticos ⁊ agrestes vocam⁹/cibis grossissimis vti ꝓtinue/⁊ in his delitias cōputare/ꝙ tam etatē ꝓuectissimā trahūt. Videō alios tāta accuratione delicatoria queq; p̄rere/⁊ i diūsa curiose ferri/vt vix inueniat ꝙ desideriuz illoz vel semel libitū explere ꝓficereq; valeat. Sunt rursus alij cūctis onerosissimi/ꝙ veluti mortifera peste languētes/ad oē qđ̄ aponit nauseāt. ⁊ oia reprobantes vt dici assolet/nesciūt qđ volūt. Alt alij tē periē bonā vbiq; retinētes/⁊ si alienatiõib⁹ inter dū gaudeant/oia tñ opposita cū grārū actiõe recipientes/de oibus edūt ⁊ dū esurie fugent/⁊ ventrem vt aiūt impleāt ꝗlibus nō curāt. Simile aliqđ repire ē in alimēto spūali verbi dei/qđ nō eq̄liter oib⁹ ꝙuenit/nec vno mō pascit oēs ⁊ viuificat. Ea ꝓpter summ⁹ p̄familias/mēsam sacre scripture oi generis dapib⁹ refertissimā nob apposuit. in q̄ sic celestiū delitiarū copia salutaris exuberat. vt ibi sit qđ̄ pfectus comedat/ibi qđ̄ puulus sugat/ibi lacteus potus ꝙ tenera adhuc fideliuz nutriat infantia/ibi solidus cibus/ꝙ robustorū pfecta iuuent⁹ spūalia sancte virtutis accipiat incremēta. Postremo nō ignorant astucie diaboli/cui mille nocēdi artes insunt/ꝙ in hui⁹ etatis senio delirare multos cogit. ⁊ vbi palā seuire nō valet/insidiat interdū pnictosi⁹ in abscōdito q̄si leo in spelūca sua. inde raptor attrahit pauperē et adeo in laqueo suo hūiliat ⁊ inuoluit vt vix inueniat q̄tūuis erudit⁹ ⁊ ingeniosus/ꝙ sciat euoluere. ꝓpterea sicut nouis morboz generib⁹/nouis remedijs occurrendū est. Ita puersis adinuentionib⁹ inimici salutarib⁹ assidue doctrinaz studijs obuiandū. Hac pia ꝓsideratiõe pmoti sunt nouissime nōnulli inter ꝗs germanū hūc numero/ꝗsdā tractat⁹ nouellos cudere. in qb⁹ materias aliqs ab alijs etiā ventilatas/pticulari⁹ vel enucleati⁹ p̄ circūstātiarū varietate dilucidare conati sunt. Nō enī oia a p̄oris modis oib⁹ tradi vel deprimiari potuerūt/ꝓpter immēsum chaos circūstātiarū pticulariū/ꝗs multiplicari sup numerū ⁊ diūsissime variari nullus ignorat. Et quē admodū nō oib⁹ egris eq̄liter cōplacet i medicis/ sicut nec inest oib⁹ eq̄lis gra curationū/ s illi pcipue p̄ sanitate capessenda ꝓsulēdi sunt/ꝙ morboz q̄litates vndecūq; pscrutātes longa arte experientia bñ de oibus nouunt iudicare. Ita apud medicos spūales ꝓportionabiliter repire ē/vt aliqz etiā nouelloz traditio vel doctrina/ pleriscq; placidioz/securioz/⁊ p̄ circūstātiarū q̄litate accomodatioz inueniat. Hinc apparet cur hac etate nr̄a plus q̄ antea/veritates alique clari⁹ ⁊ iocūdius eluceſcūt/vt verificet danielis sn̄ia/ptrāsibunt plurimi ⁊ multiplex erit sn̄ia. Cū enī ꝓferūtur antiquoz dicta cū seq̄ntib⁹ ⁊ applicant inuicem ordine congruo tunc velut in quodā suffusorio/p feruēs ⁊ acutū ingeniū conflat ⁊ erūpit veritas purissima/eliquāda in cordibus pioz. Nemo ergo puipēdendo dicat nihil a modernis recipio/quoz auctoritas non p̄ponderat/qui dicti facta nō compēsant nec moribus eoz pfessioni cōgruis adornant/vel miraculis clarent/sed i pluribus vita sordet ⁊ horrida ē. Nā licet phdoloz multos lugeat ecclesia tales tanq; degeneres et pditiõis filios. sunt nihilomin⁹ alij potētes ope et sermone/ꝗs aliq⁹ donis gr̄e sue dotauit de⁹ vt luceant in domo dei sicut splendor firmamēti et sicut stelle in ꝓpetuas eternitates. In quoruz numero ⁊ ordine si germanū quē loq̄mur deputauero: nulli iniuriosus ero. Eius traditio ⁊ doctrina/fidenter affirmo/luculētissima atq; pbatissima semp extitit/nec vllo⁹ erroris aspgine fedata/ quā gratiozē ⁊ efficaciozē reddit moz semp expta pbitas/⁊ honestissima vite ꝙuersatio. Assecutus doctrinā ⁊ moribus p̄jis adornatus/bonos iure coluit. tolerauit malos. veritatē pmouit. errores est psecutus. ⁊ bonū cōe grandi zelo psecut⁹ que pacis sunt requirēs. pacem in p̄ncipio ⁊ in fine semp optans. patuit hoc nouissime in sacro cōstantien. ꝓcilio in q̄ qđ̄ tū noie karoli frācoz regis illustrissimi ⁊ vniūsitatis parisien. q̄rū solennis ambasiator erat. tū noie ꝓprio totis viribus laborauit/ne idipsum ꝓciliū qđ̄ p pacis adeptione/⁊ hereſum extirpatiõe adunatū erat/subdola hostis malicia/dissolutū iri ꝓtingeret/⁊ infructuosum abiret/fuissetq; nouissim⁹ error peior p̄ore. De hoc extant egregia ipsi⁹ opuscula/illic palaz ꝓcionata. Postremo aduersus pestiferas hereses q̄tos latrat⁹ more fidelissimi ⁊ vigilātissimi canis ediderit/vel hec sola res indiciū est/qy veritatis tuende causa/domo/patria/ciuitate/cognatis/amicis/dignitatib⁹/rebusq; p̄rijs puatus est ⁊ ex illis ꝓpulsus ac inumeris insidijs expetitus. Propterea refugium aliquod/ad tempus sibi coaptauit: in hac preclara lugdunensi ciuitate. in q̄ iaz fere p q̄driēniū demorat⁹ ē/vitā quietissimā ducēs. ⁊ tam solitariā/vt vnū ex heremicolis crederes/nisi qy deserti recessus nōdū petijt/s habitat i medio populi sui mirātib⁹ multis ⁊ ingrentib⁹. Quid hic agit tā solitari?? Cur ad publicū non ꝓcedit? Cur non it sedatū hominū iurgia/que tam acriter vbiq; debachantur ⁊ vt quid perditio hec? Sed qđ agit inquiūt. multuz aio per omnem modum. Primo quidem intranti ad se in domum suam/preoccurrit ilico leta de corazq; facie. sapia quā a iuuētute q̄siuit sibi sponsaz assumē. ibi cū ea reqescit ⁊ s mocinat tota die que si viderit eū vel ad modicum tristem ⁊ anxium/nō cessat blādicijs delinire/donec ꝓsolatū re

Nō

linquat. Nõ eni habet amaritudinem ꝓuersatio eius/nec tediũ ꝓuictus illi⁹ sed leticiã ꝛ gaudiũ. Behinc ne putes ipsum ita parietib⁹ angustę cel le coartari/vt foras egredi nõ liceat/extẽdit sepi⁹ dũ licet affectiões in oẽs fines terre/ꝛ in mari lon ge/ꝛ ꝓgratis tantis regiõib⁹ ac ꝓspectis oculo rõnis varijs hoium statib⁹ nũc ꝓsperis/nũc ad uersis/coaptat animuꝫ vnicuiqꝫ ꝓut exiguitas valet oib⁹ oia factus/modo ꝑ gr̃arũactiões illis aplaudẽdo/modo pijs or̃onib⁹ illos adiuuãdo has exhortãdo/illis compatiẽdo. Jnt̃ b nõ cre deres q̃tis lachrymarũ ꝓfluuijs ab intimo cor dis ꝓruentib⁹ deflet miserabilẽ cladẽ nunc̃ di gnis planctib⁹ adeq̃ndã p̃clarissimi frãcie regni qõ inteſtinis ꝛ ciuilib⁹ bellis dirũpit atrociter ꝛ vastat̃/ꝛ p̃da hostib⁹ patet/qõ quidẽ inuictissi mũ ꝓdurasset/si ꝓcordie fedus in eo mãsisset illi batũ. Jbi ꝓdolor tumultuat̃ puer ꝓtra senẽ/et ignobilis ꝯ nobilẽ. illic vulgus indoctũ varios rectores seq̃ns miserã in vertiginẽ rotat̃ assidue Gemit insup amarissime cũ altero hieremia/vi dens ꝓtritionẽ populi sui/ꝛ laborẽ ꝛ ꝯdictionez in regali parisien. ciuitate que nup erat vrbs pfe cti decoris gaudiũ vniuerse terre. Talib⁹ suspi rijs ꝛ singultib⁹ tumidũ cor exonerãs/sedet soli tarius ꝛ tacet qñ dies mali sunt/ꝛ p̃stolat̃ cũ silẽ tio salutare dei/si forte sit spes/si veniat tps mise rendi eius/ꝛ pulchra pax longi⁹ effugata/rede at aliqñ iocũdior. Ob hoc iuge sacrificiũ nr̃e re demptiõis in altari nõ cessat offerre/rogãs in spũ hũilitatis ꝛ animo ꝓtrito vt in seruis suis iteruꝫ ꝓpiciet̃ dñs/ꝛ populũ suũ ꝓtinuis tribulatiõib⁹ laborantẽ benign⁹ respirare ꝓcedat. Ampli⁹ dũ libero mẽtis volatũ in supioza dom⁹ placet ascẽ dere/leuat se supra se vñ ꝓspicit emin⁹ late patẽ tes etheris plagas/arctũq̃ terrarũ sitũ/ibi vidz celos celoꝝ opa digitoꝝ dei/lunã ꝛ stellas quez fundauit sapia/pulchr̃ eãdem spectaculũ. Nõ si p̃senserit aurã vel tenuẽ hũane vanitatis alicũ de p̃flare/ꝛ ruinã minari/moꝝ ab alto desiliẽs/se se in ima recipit ꝛ in tuto locat/aut si molieẽte se uissimi hostis neq̃tia/ꝓtra se quicq̃ aduersi vide rit intẽtari/ilico more spũalis erinacij/totũ se i se curuãdo recolligit/ꝛ ponit petrã refugiũ suũ. ibi abscõdit̃ in abscõdito faciei dei a ꝓturbatiõe ho minũ ꝛ tẽpestate securo munit⁹ vallo q̃ grassan ti stulticie aspirare fas nõ sit. Tunc sobria mẽtis leticia decantare cũ ꝓpheta licet. Oculi mei sem per ad dñm/qm̃ ipse euellet de laqueo pedes me os. Et iterũ meditatio cordis mei in ꝓspectu tuo semꝑ dñe adiutor me⁹ ꝛ redẽptor me⁹. Nõ igit̃ putes illũ datã quietẽ male exeq̃/ꝛ inerti ocio to ta die torpescere/qñ quidez nec ipsi⁹ diei decur sus intẽdũ sufficit ad explẽda q̃ salubrit̃ suggerit anim⁹/etiã nocti sepius detrahendũ est. ꝛ in tem pesta noctis hora. nũc ꝑma/nũc secũda/aut ter tia vigilia noctis/nõnunc̃ media nocte surgẽdũ ad ꝓfitendũ noi dñi. Jnt̃ hec necesse ẽ eduliũ cor pori mistrare deinde somno moderant̃ indulge re/artus solutos vt quies reddat laboris vsui/ mentẽq̃ fessam alleuet. Nũ tibi videt̃ sapienter vitã instituisse? Jnũc ꝛ ipsum maris hui⁹ ꝓcel losi piculis rursum expone. Nõne ꝓsulti⁹ ẽ dele ctari in dño ꝛ vacare bone mẽti/totisq̃ conatib⁹ adipiscẽde vite ꝑpetue opam dare/ q̃ quotidie frustra niti/ꝛ nitẽdo nõ nisi odiũ querere/ qñ p uersi difficile corrigunt̃/ꝛ stultoꝝ infinit⁹ ẽ nũe rus. Addo q̃ sicut ipse mihi sepi⁹ testatus est/ nunc̃ q̃tũ meminit/tanta pace ꝛ cordis alacrita te ꝓfruitus ẽ/vt b aliq̃to tpis intuallo quo piuſ acriter in eũ iam sexagenariũ deseuit inimic⁹/et varijs tribulatiõib⁹ ẽ ventilat⁹. Sic veracit̃ enũ ciauit q̃ ait. mala que nos hic p̃mũt/ad deuz ire compellũt/ꝛ ꝑba testat̃ in tribulatiõe sibi mul tiplicit̃ a deo dilatatũ esse. Hoc modo exiliũ pse cutiões/ingensq̃ furia mũdi/hũc longi⁹ ꝑpellẽ tes/ꝛ vt sic dicã intra se restringẽtes q̃dã antipa ristasi spũali feruẽtius eũ in amorẽ dei/ꝛ odiũ se culi intẽderũt/ꝛ vice cotis pulchriorẽ ꝛ splendi diorem reddiderũt. Quapropt̃ etiã gloriabũd⁹ in dño mihi dixit/aliqñ sentire ingeniũ clarius ꝛ viuacius ineſſe nũc sibi q̃ vnq̃ antea. Nec mir cũ dicit Sapiẽs: Scribe sapiam in tpe ocij/ꝛ q̃ plit opuscula/que dũ mihi nup cõicauit tam aui de plegi vt illoꝝ doctrina veluti vino meraciſſi mo debriat⁹ fuerim. Optoq̃ sep⁹ amãtissime mi frat̃ anselme/tibi q̃si amico meo riuali poculũ ex bis tribuere. Sz longa regionũ distãtia q̃ corpe nõ aio sepamur/b ad tps vetat. Propterea an nui vt b ipsa q̃ nouissime vel antea cõposuit ilsdẽ german⁹/in tabula q̃dã annotare curarẽ/ꝑ quaz possis vel q̃ iam accepis/vl̃ que tibi adhuc desũt agnoscere. Simul ꝛ in hoc obsequi cordialit̃ vo lens venerabilib⁹ ac deuotissimis patrib⁹ meis/ fratrib⁹ miozis carthusie/ãnotationẽ hãc affectu grãdi postulãtib⁹/q̃b⁹ ꝓpositũ mihi semp ẽ totis viribꝫ complacẽ/sperãs illoꝝ suffragũs apud de um nõ modice subleuari. Nõ aũt eo tpe vel ordi ne q̃ pacta sunt ordinaui oia/ꝑ put occurrerunt memorie. Ceterũ qualitas materiarũ poterit vel ex themate/vel ex tenore rubrice/ꝛ maxime op⁹ ipsum si affuerit legẽdo cognosci. Vale i christo Ihesu frat̃ vnanimis mei memor. Et circũuagãtes maris hui⁹ tempestuosi ꝓcellas aspiciẽs/eq̃nimi mente cũ patiẽtia sustine/in q̃ sola possidem⁹ ani mas. Scriptũ lugduni in monasterio nr̃o celest nor̃ũ. Anno dñi millesimo q̃dringentesimo. xxiij mense Maij ꝛc̃.

Sequitur annotatio

opusculorum Johannis cancellarij parisiensis quorum multa deperierunt de multis incertum est si ꝛ vbi supersint ꝛc̃.

Collatio in ꝑmo cursu theologie parisius in regali collegio nauarre/ꝛ consequenꝫ in ſcõo ac deinceps in ꝙdripto libro ſniarũ ꝛ tãdez in magiſterio ãno etat⁹ eius circiꝫ. xxxij. ſumpto ſp̃ themate Queſiui ſpõſaz m̃ eã aſſumẽ/ ſub metaphoza nuptiarũ theologi cũ ſapia/in modũ dialogi/p̃ proſas ꝛ metra moze boecij de ꝓſolatiõe mixtim ꝑcedendo.

Lectiões mgr̃ale ſuſp euãgeliũ ſm marcũ. Egrediebãtur ad eum hieroſolymite vniuerſi.

Lectio vna de duplici logica q̃rũ vna ẽ ꝑ ſpeculatiuis ſciẽtijs/ alia ꝑ moralib⁹ q̃ rhetorica nominaꝫ, vbi ꝺ duplici vi locutiõis agiꝫ. Et erat Johãnes veſtit⁹ de pilis camelozꝫ.

Due lectiões vna de non eſu carniũ/quã ad fratres carthuſieñ. deſtinauit/ꝛ incipit Egregio viro Johãni/Altera ꝺ diſtinctiõe verarũ reuelationũ a falſis/quã fratrib⁹ celeſtinis trãſmiſit

Itẽ ꝑt ꝓuenienꝫ annecti (ꝛ incipit: Nup vnã huic lectiõi. opuſculũ aliud ab eodẽ cõpilatũ ꝺ ꝑbatiõe ſpũz/ꝛ incipit: Probate ſpiritus.

Multe lectiones ſpecialiter ſex que redacte ſũt ſunt in modum tractatus /cuius titulus ẽ de vita ſpũali aie/ Reuerẽdo in chriſto pr̃i. Ego voſ

Multe lectiones de va- (baptizaui. rijs materijs inꝫ q̃s vna ẽ de theologia myſtica ſpeculatiue tradita/ꝛ incipit: Penitemi ꝛ credite. Altera de theologia practice tradita/inci-

Itẽ ſi bis duab⁹ lectiõib⁹ ad- (pit Tractãtes. daꝫ vn⁹ tractat⁹ de paſſiõib⁹ quẽ poſtea edidit ꝛ incipit Paſſionũ origines: ꝓdeſt /erit op⁹ cõpletũ ꝛ vn⁹ libellus de tribus.

Itẽ ſup eadẽ pticula Penitemi / due lectiões ꝛ

Itẽ quedã epl̃e de hac (curioſitatẽ ſtudẽtiũ. materia ad mgr̃os ſtudẽtes i theologia i colle-

Itẽ opuſculũ de pfectiõe ꝛ mo- (gio nauarre. deramie religiõis ad cartuſieñ. Ora vob ꝛ pax

Itẽ ad fratres celeſtinos opuſculũ de ſolicitudine eccleſiaſticoꝛ. Nolite ſoliciti eſſe.

Itẽ opuſculũ ad fratres celeſtinos ꝛ carthuſieñ. de laude ſcriptoꝛ. Scrutari ſcripturas.

Itẽ libellus de coꝛde ꝓtinẽs plures ptes/de meditatiõe coꝛdis/de ſimplificatiõe coꝛdis /de directiõe coꝛdis/ꝛ ꝺ pfectiõe coꝛdis/ Meditatio

Itẽ libellus de tenoze nr̃e leg⁹/vel (coꝛdis mei de decẽ preceptⁱ trãſlat⁹ in latinũ. Reuerẽde in

Itẽ regule mandatoꝛ Agam⁹ (chriſto pater. nunc interim.

Itẽ opuſculũ ad rectoꝛes pueroꝛ. Sinite puu-

Itẽ liber q̃ ꝺ coꝛ Quonoteſſe- /los vẽire ad me. ron q̃ſi vnũ ex q̃ttuoꝛ. in q̃ egregie fit adunatio et ꝓcoꝛdia q̃ttuoꝛ euãglioꝛ/ꝛ incipit/ Unũ ex quattuoꝛ componere.

Itẽ libellus q̃ ꝺ coꝛ Joſephina metrice copilat⁹ in quo etiã ꝓtinet opuſculũ de virginali ꝓiugio iuſti ioſeph ꝛ marie in pſa/ Fontẽ ſueuerunt.

Itẽ opuſculũ ꝺ ꝑpatiõe ad miſſaz. Dubitaui fre

Itẽ aliud ꝺ cognitiõe caſtitat⁹ q̃ põt /quenꝫ. ꝓuenienꝫ põdicto ãnecti Scripſi ſup ꝛẽ.

Itẽ libellus de g̃dibus veritatũ ſacre ſcripture

Itẽ ꝺ ꝑbatiõe doctrinaꝛ (ꝺclaratio cõpẽdioſa

Itẽ egregi⁹ lib de ꝓſolatiõe theologie p̃ moduz dialogi metro ꝛ pſa ꝓſtãs. Quecũq; ſcpta ſũt.

Itẽ dialog⁹ apologetic⁹ ei⁹ collocutoꝛes ſunt vo lucer ꝛ monicus ꝑt in p̃cedenti ſeruatũ eſt /et ꝓuenienꝫ adiũgi põt predicto libro vt ſit vnus

Itẽ triceloquiũ aſtrologie theo- (Rem inq̃r logizare. Sapia a dño deo eſt.

Itẽ opuſculũ ad ꝓfeſſoꝛẽ reg⁹ ꝑ inſtructiõe ipſi⁹

Itẽ opuſculũ ꝺ q̃buſdã (Caro ꝛ erudito viro ſcrupulis tpe ſciſmat⁹ eccl̃ie Ad tollẽdũ q̃rũdã

Itẽ trilogus in materia eccleſie Sepe numero.

Itẽ ꝓpoſitio facta coꝛã petro de luna ex pte vniuerſitatis pariſien. p̃ reſtrictiõe obediẽtie/ Bñ

Itẽ ſermo coꝛã eo in die Cir- (dic hẽditati tue cũciſionis Apparuit gratia dei.

Itẽ opuſculũ de vnitate eccleſie cõpoſituz tpe q̃ celebrãdũ erat ꝓciliũ piſanũ Unitatis eccleſia-

Itẽ ꝓpoſitio coꝛã anglicis /ſtice tractatoꝛib⁹. ex pte vniũſitat⁹ pariꝫ. inſtãti põdicto ꝓcilio piſano Congregabũꝫ filij iſrael ꝛ iuda pariter.

Itẽ egregi⁹ lib de ptãte eccleſiaſtica.

Itẽ libellus de auferibilitate ſponſi ab eccleſia Veniẽt añt dies cũ auferet ſponſus.

Item de ſtatu pape ꝛ minoꝛum prelatoꝛ ꝑ quam omnes.

Item opuſculum de concupiſcẽdo prelaturam: cui annectitur aliud contra ſtatum pompaticũ prelatoꝛum.

Item epiſtola ad magiſtrum Vincentium ordinis predicatoꝛũ contra ſectam ſe flagellantium Tanta de virturibus tuis.

Item determinatio queſtionis an liceat a papa appellare vbi ponuntur etiam articuli theologice compoſiti contra petrum de luna. Queritur vtrum hec aſſertio ſit catholica.

Item volumen in quo continentur plures ſermones ei⁹ in concilio ꝓſtantienſi / Ambulate dum lucem habetis.

Item volumen in quo continenꝫ multa ſcripta eius contra ꝓpoſitionẽ magiſtri Johãnis parui/occaſione erroꝛis contra illud preceptum: Non occides.

Item opuſculum contra erroꝛem de cõmunicando laicos ſub vtraq; ſpecie: Oblaturus iuxta.

Item libellus qui dicitur de canticis/ Beati qui audiunt.

Item tractatus vtilis de ꝓtractibus.

Item volumen in quo continentur multi ſermones eius ad clerum ſpecialiter in vniuerſitate pariſienſi.

Item volumẽ in quo recolliguꝫ multa breuia ꝑ ipſum edita de diuerſis materijs vt patet i ta

bula/ ꝛ potest intitulari/ multa breuia ꝛ vtilia a cancellario parisiensi.

Item opusculū qđ dicitur cantica pegrini i metro incipit Heu purgent/ in quo ꝓtinet breue testamentū pegrini i ꝑsa incipiēs/ Sicut hō q.

Item dialogus de quolibet.

Sequitur annotatio

opusculoꝝ eius in gallico.

Volumē in q̄ continent sermões eiꝰ ad populū.

Item tractatus de monte ꝓtemplatiōis ad q̄ndā sorores eius in celibatu ꝙuiuentes apud remis methropolim gallie

Item de decem preceptis.

Item alius tractatꝰ de mēdicitate spūali sub duplici tractatu ꝛ in morē dialogi ꝟm speculatiuā et practicā cuiꝰ initiū est Sapaurema misera (bile.

Itē ad easdē sorores de tēptatiōibꝰ.

Item ad easdē de distinctione peccatorū mortalium a venialibus/ Qui vien confidere.

Item sermo de passione dñi/ Ad deum vadit.

Item opusculū cōtra romantiū de rosa. (pax

Itē ꝓpositio coram rege/ Viuat rex. alia Veniet

Item libellus in quo recollecta sunt multa breuia ꝛ vtilia ab eodē composita vt patet i tabla.

Subscribuntur per

me iacobū d̄ cresio tituli q̄rūdā opusculoꝝ dñi mei dñi Johānis cancellarij parisiensis. cū quibusdam ānotationibꝰ ꝑ dño osualdo de domo maioris carthusie vbi iam pars posita est.

Tractatus de non esu carniū parisius legēdo cōpositus ante annos dñi. M.cccc.

Tractatus de distinctiōe reuelationū. circa idez tempus lectus.

Tractatꝰ de ꝓbatiōe spirituum in ꝙstantia post longe compositus.

Tractatus sup magnificat ꝓtinēs multos ꝓticulares tractatus compositꝰ lugduni sicut apparz ex tenore eius. Precipuus inē ꝓticulares tractatus aparet sibi nonꝰ sup illo versiculo esurientes. Placeret vt multiplicarē seorsum cum additiōibꝰ duoꝝ aut triū opusculoꝝ. vnū est cōtra boemos de nō cōicando laicos sub spē sanguinis. Aliud est de prepatiōe ad missaz sub .x. ꝙsideratiōibꝰ pridem compositū ad sciendum q̄liter ꝛ quousq̄ pollucio nocturna celebrationem impediret de nececessitate. Tertium addi posset de simonia videlicet si ꝛ q̄n celebrare missas ꝑ pecunia sit simoniacū.

Tractatus alius est seorsum de ꝙsolatiōe theologie compositus in almania post conciliū ꝙstantien. imitatur sed a lōge boetiū sicut fatebatur/ et eum suponebat.

Tractatus heroicis versibus de laude iusti ioseph virginalis spōsi marie/ circa idem tps editus Alme ioseph pr̄archa sacer Collectoriū quorūdā centilogioꝝ de diuersis materiis de q̄bus aliq̄ fit mentio in grādi tractatu seu libro vel collectorio de magnificat. Et in speciali iungitur tractatꝰ ꝓncipalis de vrbo ꝛ hymno glorie ꝑ intellectu ꝙsummato ꝟm theologiā mysticā versiculi istiꝰ/ gloria patri ꝛ filio. Tādē ꝑ monimē to vacue senectutis sue ꝙformit ad ānos discipli naris exercitatiōis i puericia/ compositū est opꝰ metricū sup magnificat/ versibꝰ exametris ꝛ pen thametris/ h̄ ē carmine elegiaco. ꝑ multa versuū millenaria/ magis ad ꝓpriū ingenij resolutiones circa meterias difficiles ꝛ apices theologie. maxime ꝑ anagogiaz q̄ vt docerent indocti. q̄uis inspectio ꝛ studiū cū modestia nō nocebūt cupidis q̄buscūq̄ q̄ ꝟm pietatē est veritatis Plura inde sunt in ꝓnoiatis ꝛ alijs opusculis/ plurima ꝑ varietate legentū documēta/ quoꝝ maxia ps est ꝑ vacare volētibꝰ ꝛ valentibꝰ ociose ꝓtēplationi. tam ꝟm intellectū ꝙformit ad ꝓbicā ꝛ scholasticā theologiā/ q̄ ꝟm aspectū iuxta mysticam et christianā theologiā/ quā solꝰ docuit spūssanctus ꝑ os pauli ꝛ scripturas dionysij/ q̄les i vnū lūgere ꝛ ꝙcordare. ꝓcipua fuit auctoris intentio ꝓuoiati. Quocirca si fuerint inuēte/ quedam doctrine nimis abhorribiles vel extranee ꝑ simplicibꝰ religiosis ꝛ occupatis penitꝰ in regularibus ꝛ exterioribꝰ disciplinis/ poterūt ille placentes ꝛ vtiles esse ceteris vel secularibꝰ vel scholasticis vel monasticis/ q̄bꝰ ociū querēde veritatis cū exercitio studioso a iuuētute maꝰ ineſt. Benigne mēsa ferculis abūdās ē ꝛ ageret plātulis. assumat vnusq̄sq̄ qđ sibi visum fuerit ad aptādū facta cōicatiōe fraternali sine liuore vl̄ tepore. Deniq̄ vult petit ꝛ rogat idē iohānes cācellariꝰ/ q̄ absq̄ difficultate vel scrupulo: venerādi prēs et fratres charissimi d̄ ordie celestinoꝝ in auinioñ. cōicet pure: simpliciter ꝛ libere omnia ꝛ similia opuscula sua. q̄ apd̄ eos sunt honorādis pribꝰ et dñis de domo maiore carthusie aut ad mādatuz eoꝝ cū bona fide restituēdi: tpe ꝛ loco put cōicationis q̄litas exegerit citiꝰ aut tardiꝰ restituendi ꝓut intēdit significare idē. d c. ꝛ iā significauit. Et sit eisdē celestinis ꝑ testionio sufficiēti scedula mau sua subscꝑta. Anno. Mcccc. xxix. aplis

Venerabili patri fra

tri iohāni de gerson ꝓpri celestinoꝝ lugduneñ. in omnibus singularissimo.

Venerabilis pr̄ recōmēdatiōe ꝑmissa i eo q̄ abstergit oēz lachrymā ab oculis suorum /margaritam hic nuper in ecclesia eminentius rutilantem in vigilia margarete virginis eius glorioſe hospitis: describitis minera ꝛ iuuenili carne tegeretur /ꝛ margaritaz innuentes vendidit oia que i carnis desiderijs habuit vel hr̄e potuit vt emeret agrū illū cuius iaz

pie credim⁹ eum beatũ esse possessorẽ. altera si ñ fallor repromissio p̄riarche nr̄o abrae facta a d̄o venerabilis p̄r vob̄ ꝯcessa ẽ. Ille nanq; deo patri carnẽ suã in vnico filio imolans/angelũ ne iugulum filij admitteret/ inuenit. vos v̄o deo similit̄ p̄ri oīpotẽti carnẽ ꝓpriã in vnico germano (committo inq̄t te oīpotẽti deo charissime frat̄) ne iugulum sathane inueniret/angelũ pie credo deus inuenit/ ⁊ cũ altera margareta virgine ei⁹ patrona ⁊ hospita lucidas sedes accepit. conueniebat nanq; mens eius deuota margarete virginis votis. Illa draconẽ vicit/ ⁊ crepuit victus. Iste similiter vicit tortuosum serpentẽ/ ⁊ ab eo supat⁹ remansit ꝯfusus. Illa crudelitatẽ olibrij supauit. Iste olibrias vestes (vt legalẽ sequar sapientiã) oīno despexit. Nouerat enī plene nr̄ pius p̄r/ q̄ qui mollib⁹ vestiunt̄ in domib⁹ reguꝫ sunt. Dixisseq; libeat. post tãtos seculi hui⁹ honores/ vbi prim⁹ pater alme vniũsitatis parisieñ. re ⁊ noīe ac merito existebat/ que int̄ ceteras vniũsitates sicut sidus radiat matutinũ. vbi tãtis reꝝ copijs ⁊ bñficioꝝ valorib⁹ abũdabat: ꝑ veritate longũ passum exiliũ/etiam interdũ in lingua quã nõ nouerat apostolica fret⁹ doctrina. sciuisse simł abũdare ⁊ indigẽ/ vicisseq; vicia ⁊ seruisse virtutes ꝯfutasse hereses/ ⁊ exaltasse veritates/ ī christiq; gloriosa ꝯfessiõe ⁊ sua ꝑegrinatiõe deuote obijsse/martyrio non carere. multos nanq; sanctos legimus ⁊ in cathalogo martyrũ describim⁹ q̄ soli passi sunt exilia/ q̄ si lucidas sedes accipiẽs ꝯciuis celestis effectus ẽ/quia gaudiũ est angelis d̄ loco p̄uaricationũ animas ex carne assumi sue ciuitatis cõsortes. Vos pater venerãde qui ⁊ nomine celestin⁹ estis/ ⁊ cuius ꝯuersatio in celis est non dicam gaudij panem q̄ corroborat ⁊ confirmat cor hoīs: cum fletu miscere/sed fletus in gaudia ⁊ risus oīno cõmutare debetis. Nec illa vos moueat semꝑ colẽde pater rõ/ q̄ nodosas dissoluebat questiones/ ⁊ in hoc vobiscũ ꝯueniã q̄ p⁹ se non reliquit similẽ sibi/sed in agro semꝑ ꝓficiens dñico/ incessabili calamo scribens: posteris ambiguitates plurimas submouit/ scripta sua reuoluentiũ mentes eleuauit/ ⁊ ꝑ acumen sui eminentis ingenij tenebras fugauit. Suus vtiq; erã et qd̄ viuam vobis placebo/ipso auctore q̄ oīum est salus. in quo bene ⁊ diu vos valere peropto. Scriptum ternãdi/die. xvij. Julij. A. archiepiscopus Lugdunensis.

Finiũt opera cancellarij parisiensis doctor christianissimi magistri Johannis de Gerson. que vt frugẽ lectori vberrimam ferant/emẽdatissima lima castigata fuere Anno dñi. Mccccl xxxix. xij. kal. mẽs Aprilis.

Noscere forte voles quis sculpserit hoc opus ere
Presserit has carthas quisue characteribus?
Ne mirere/licet tersum/mendisq; solutum
Immune ⁊ vitijs hoc opus inuenias
Ille quidem kesler Nicolaus: littore rheni
Urbs dedit insignem cui Basilea domũ
Ille inquam impensis qui nunq̄ (crede) pepercit
Lector amice/dabat his liber iste fidem
Difficile est dictu q̄ta est adiecta labori
Cura/ingensq; opera: ⁊ solicitudo frequens
Usq; adeo vt facile his: cedant sine murmure queuis
Pressa prius: morum sint monimenta licet
Comperiet presens quicquid quesisse necesse est
Peregrini q̄uis nomen vbiq; gerat
Unde a re sumpsit Gerson cognomen honestum
Quod si transfertur: aduena significat
Huius (teste deo) virtus supauerat omne
Hic calamus laudis/quod sibi ferre valet
Doctrina q̄tus fuerit: q̄tum arte ꝓfundus
Edita que fecit plurima scripta docent

A 0977141

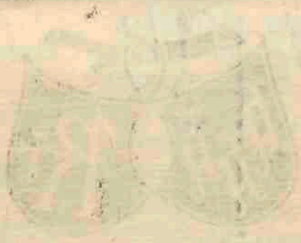

DOMEIN-ARCHIEF
TE
UTRECHT

colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
x-rite
mm
0
1
2
3
4
5
6